Bundel van de Raadsplein besluitvormend (Raadzaal) van 3 juli 2017

Agenda bijlagen

Korte terugblik Raadsplein besluitvorming 3 juli 2017

1 Mededelingen
- 2017-07-03 Getekende presentielijst Raad
- Rekenkamerrapport 'Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht'

2 Vaststelling agenda

3 Bekrachtiging geheimhouding

4 Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
- 4-1 MV SP - thorbeckegrachtconcert
- 4-2 MV CU Hoosbuien 28 juni

5 Ingekomen stukken
- 2017-07-03 Getekende Lijst ingekomen stukken
- 5-1 SW Agenderingsverzoek Protocol bijtincidenten

5.A Informatienota's voor de raad / ter kennisname

5.A.1 Jaarstukken 2016 GGD IJsselland
- Informatienota Jaarstukken 2016 GGD IJsselland
- Brief GGD IJsselland aan gemeenteraden dd.
- Jaarstukken 2016 GGD IJsselland

5.A.2 Beantwoording motie versimpelen en bijbehorend actieplan versimpelen 2017-2020
- Informatienota Motie versimpeling
- Actieplan versimpelen 2017-2020
- M-7 Versimpeling motie 437

5.A.3 Evaluatie Cultuureducatie
- Informatienota Evaluatie Cultuureducatie
- 1. Grafisch weergegeven: Cultuureducatie Zwolle
- 2. Evaluatie Stadkamer
- 3. Motie Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk

5.A.4 Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg
- Informatienota Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg

5.A.5 Energietransitie, vervolgproces
- Informatienota Energietransitie, vervolgproces

5.A.6 Koersdocument stadslogistiek
- Informatienota Koersdocument stadslogistiek
- 2016-11-11 M-25 Stadsdistributie
- startnotitie stadslogistiek Zwolle
- Green deal Zero Emission Stadslogistiek

5.A.7 Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg
- Informatienota Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg
- Advies participatieraad

5.A.8 Health Innovation Park
- Informatienota Health Innovation Park

5.A.9 Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland
- Informatienota Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland

5.A.10 Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

Informatienota Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

5.A.11 Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)

Informatienota Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)

5.A.12 Informatienota voorjaarsmoment

Informatienota Voorjaarsmoment 2017

Overzicht beantwoorde moties en toezeggingen

5.a.13 Motie 'Ontzorg de ondernemer' (M-11)

Informatienota Motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11)

1. M-11 Ontzorg de ondernemer

2. MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016

3. Ondernemerspeiling 2017, gemeente Zwolle/ format KING

4. Meting aanbod Digitale Dienstverlening 2016, Deloitte

5.B1 Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken

1. WeCycle - Benchmark 2016

2a. Fraterhuis - mail

3. Museum de Fundatie - Jaarverslag 2016

4. Zorgbelang Overijssel - Clientenparticipatie

5a. b. rutjes - brief gemeenteraden van wethouders Werkkamer en WMO-kamer

5b. B. Rutjes - brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer

5c. B. Rutjes - samenstelling WMO-Kamer

5d. B. Rutjes - Samenstelling Werkkamer

5.B2 Diversen / ter afdoening in handen stellen van het College

1. G Oostingh - Burger-iniiatief Gerard ter Borch

2a. Tegenwindvoorst.nl - mail

2b. Tegenwindvoorst.nl - Brief aan BW over behandeling Verkenning Voorst

5.B3 Diversen / ter advies in handen stellen van het College

1a. Veiligheidsregio IJsselland - Mail

1b. Veiligheidsregio IJsselland - Aanbiedingsbrief eerste bestuursrapportage 2017

1c. Veiligheidsregio IJsselland - Eerste bestuursrapportage 2017 - concept

5.C Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen

5.C.1 Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - te hoge huren studentenkamers

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - te hoge huren studentenkamers

5.C.2 Beantwoording artikel 45 vragen bestrijding Japanse Duizendknoop

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen bestrijding Japanse Duizendknoop

PvdA-D66 - art. 45 vragen Japanse duizendknoop

5.C.3 Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet

VVD- Experiment participatiewet

5.C.4 Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie over overbelaste mantelzorgers

Informatienota Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie over overbelaste mantelzorgers

5.C.5 Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers

ChristenUnie - Krakers

5.C.6 Beantwoording artikel 45 vragen PvdA permanente openstelling Van Karnebeektunnel

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen PvdA permanente openstelling Van Karnebeektunnel

Vragen PvdA - Permanente openstelling Van Karnebeektunnel

5.C.7 Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat

Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat

VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat

5.C.8 Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle

Protocol gevaarlijke honden

5.C.9 Beantwoording artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein

Informatienota beantwoording artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein

5.C.10 Beantwoording artikel 45 vragen PvdA en SP -Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP inzake Leegstand Westenhage & Fermate

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen PvdA en SP -Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP inzake Leegstand Westenhage & Fermate

SP Leegstand Westenhage en Fermate

PvdA Leegstaande zorgappartementen sociale huursector

6 A-onderwerpen

7 Vervolgscenario's Voorsterpoort

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde van 12 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
Voorsterpoort is een toplocatie in Zwolle met veel potentie en regionale aantrekkingskracht, dit gecombineerd met de bereikbaarheid van het gebied en het eigendom van de gemeente kunnen kansen worden verzilverd. Door diverse omstandigheden vraagt de ontwikkeling van Voorsterpoort op onderdelen een herijking. De grootste uitdaging betreft het verder faciliteren van de aanhoudende sterke markt voor retail en hiermee ook concentratie van retail aantrekkelijker te maken. Het college stelt dan ook een meer gericht actieve rol en houding voor en wil een bewuste stap vooruit zetten. Hiervoor is een aantal scenario's opgesteld op basis waarvan de ontwikkeling van Voorsterpoort kan worden gefaciliteerd, waarbij het bestaande ontwikkelkader het vertrekpunt blijft.
De raad wordt voorgesteld in te stemmen met scenario 1 waarin een gericht actieve rol genomen wordt door stimulerende maatregelen te nemen. Verder als vervolg op scenario 1 in te stemmen met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de voormalige Deltion-locatie en deze bouwrijp te maken. Aanvullend op het ontwikkelkader Voorsterpoort (kleinschalige) bedrijvigheid op de voormalige Beers Stork locatie toe te staan. Tot slot wordt voorgesteld de kosten voor het bouwrijp maken van de Deltion-locatie à € 350.000,- te dekken uit de reserve Voorsterpoort en de plankosten voor 2017 en 2018 à € 380.000,- te dekken uit de reserve Voorsterpoort.
Voor technische en feitelijke vragen: Michiel Scheper (2193) M.Scheper@zwolle.nl

Beslisnota Vervolgscenario's Voorsterpoort

1. Handelingskader paragraaf Grondbeleid

Bijlage 4 Overzichtskaart Voorsterpoort

Korte terugblik raadsplein info-debat Takzaal 12-06-2017

2017-07-03 Raadsbesluit Vervolgscenario's Voorsterpoort

8 Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Gemeente Zwolle heeft ten behoeve van de Golfcourse Zwolle Exploitatie Maatschappij B.V. garanties afgegeven aan de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Een van deze bankgaranties, op de lening afgesloten in 2004 met een totale looptijd van 25 jaar, bedraagt per heden in totaal € 936.602,- en heeft thans nog een looptijd van circa 12 jaar. Golfclub Zwolle is op dit moment bezig om de huidige leningen te herfinancieren om op deze wijze de exploitatie duurzaam voort te kunnen zetten. Daarmee is het de doelstelling om de aflossingsverplichtingen richting financiers in lijn te brengen met de afschrijvingskosten. Op dit moment zijn de aflossingsverplichtingen namelijk substantieel hoger dan de afschrijvingslasten wat tot een onbalans leidt tussen de resultaten van de vereniging en de kasstromen van de vereniging. In het kader van de herfinanciering van de Golfcourse Zwolle Exploitatie Maatschappij B.V. vraagt men aan de gemeente Zwolle om de bovengenoemde bankgarantie voor hetzelfde bedrag te verlengen echter met een nieuwe looptijd van 20 jaar. Daarbij kan het bedrag van de betreffende garantie ongewijzigd blijven.
De raad wordt voorgesteld in te stemmen om de lopende gemeentelijke garantiestelling aan Golfclub Zwolle te verlengen naar een looptijd van 20 jaar. De overige voorwaarden blijven ongewijzigd.
Voor technische en feitelijke vragen: Bertus Jeensma (2298) of B.Jeensma@zwolle.nl

Beslisnota Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

2017-07-03 Raadsbesluit Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

9 Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Aan de Van Pallandtmarke op het voormalig woonwagenterrein, met de adressen Van Pallandtmarke 1, 3, 5, 7, 22 en 24, worden twaalf energieneutrale woningen gerealiseerd. Er komen twee blokken met vier en acht rijtjeswoningen. Het is een project van woningcorporatie Openbaar Belang met de volgende doelstellingen: 1) Zo snel mogelijk de beschikbaarheid van aantal sociale huurwoningen in Zwolle vergroten; 2) Kwaliteit toevoegen – wijk upgraden; 3) Betaalbare woningen creëren; 4) Zo min mogelijk de groene kwaliteit van de locatie aantasten. Deze ontwikkeling is in strijd met het reeds geldende bestemmingsplan, omdat de bestemming van dit plangebied 'wonen - woonwagen' is. Door het wijzigen van de bestemming in 'wonen' maakt dit bestemmingsplan de realisatie van woningen mogelijk. De vooroverlegpartners zijn benaderd en hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het bestemmingsplan. Ook de buurt is bekend met het plan. De initiatiefnemer, Woningcorporatie Openbaar Belang, heeft verschillende bijeenkomsten gehad met de klankbordgroep uit de buurt om de plannen te bespreken met betrekking tot het type en aantal woningen, de inrichting, het kleurgebruik in de gevel, behoud van groen/bomen, inrichting parkeerplaats en trottoir. Ook zijn huisnummering, privacy en vuilnis etc besproken. De klankbordgroep heeft het plan goedgekeurd. Het ontwerpbestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 heeft ter visie gelegen en er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. De raad wordt voorgesteld in te stemmen met bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 – 24.
Voor technische en feitenlijke vragen: Rina Stam, 2183, HL.Stam@zwolle.nl of Auke Sipma, 2439, A.Sipma@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

bestemmingsplaBestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7 22-24

10 Verzachtende maatregelen route Windesheim

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor besluitvormingsronde A.
De route van het station naar Hogeschool Windesheim en het Greijdanus College is al jarenlang onderwerp van gesprek tussen de scholen, de bewoners en de gemeente. De looproute voor studenten en leerlingen is op piekmomenten niet toegesneden op het aantal bewegingen. De ultieme oplossing voor dit probleem is er niet zonder vergaande infrastructurele oplossingen. Met Hogeschool Windesheim is afgesproken om de overlast op piekmomenten te verzachten. Dit is de afgelopen drie jaar gedaan door het plaatsen van barriers en het inzetten van verkeersregelaars (start schooljaar tot herfstvakantie).
De raad wordt voorgesteld in te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet van € 147.000,- voor de uitvoering van 'verzachtende maatregelen' route Windesheim inclusief de reeds gemaakte kosten en het restant gereserveerd te houden voor nader te bepalen 'verzachtende maatregelen'
Voor technische en feitelijke vragen: Dorine Velner, 4231 of TA.Velner@zwolle.nl

Beslisnota Verzachtende maatregelen route Windesheim

Bijlage 1 Tekeningen met de bestaande en gewenste nieuwe situatie

2017-07-03 Raadsbesluit Verzachtende maatregelen route Windesheim

11 Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
In 2015 is de Stilohal locatie tevens benoemd als een te onderzoeken locatie in het kader van de "Versnellingsactie sociale huurwoningen" (raadsbesluit 11 mei 2015). Nu de marktomstandigheden in positieve zin zijn veranderd is een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de kansen op deze locatie. Hierbij is onderzocht welke mix van type en aantallen woningen in de sociale en vrije sector (huur en/of koop), leidt tot een haalbare ontwikkeling. Hierbij is gezocht naar een optimum tussen programma en een kwalitatieve ruimtelijke inpassing op de locatie. In het onderzoek is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten: 1) Realisatie van 25 sociale huurwoningen (= harde eis) 2) Realisatie van flexibel aantal beleggers huurwoningen. 3) Realisatie van flexibel aantal goedkope en middeldure koopwoningen. Dure koopwoningen behoren ook tot de mogelijkheden. 4) Realisatie van totaal circa 80 – 100 woningen met inachtneming en afhankelijk van de differentiatie van het woningbouwprogramma (sociale huur/beleggers huur/koop). De uitgevoerde haalbaarheidsanalyse biedt voldoende vertrouwen om de vervolgstap te zetten: de stap richting de markt.
De raad wordt voorgesteld om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering uitwerking plannen) ten behoeve van de herontwikkeling van de Stilohallocatie, welk krediet wordt aangewend voor het voorbereiden van een uitvraag verkoop Stilohallocatie en dit voorbereidingskrediet voor te financieren uit de Reserve Incidentele Bestedingen en t.z.t. te dekken uit de toekomstige grondverkoop.
Voor technische en feitelijke vragen: Anton Westenberg (2660) of A.Westenberg@zwolle.nl

Beslisnota Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

Brief stichting Zwols Kegelhuis - Herontwikkeling gebied

2017-07-03 M11-1 Zwols Kegelhuis

2017-07-03 Raadsbesluit Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

12 Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Conform de Wet Gemeenschappelijke Regeling en de gemaakte afspraken hierover heeft GBLT haar jaarstukken 2016, de Kadernota 2018 - 2021 en de begroting 2018 aangeboden aan de gemeente Zwolle. De jaarstukken 2016 en de Kadernota 2018 - 2021 zijn ter kennisname.
Voor de begroting 2018 wordt een akkoord gevraagd. Zoals bij de kadernota is aangegeven kunnen eventuele zienswijzen bij de begroting worden ingediend. In het vervolg van deze beslisnota wordt u aan de hand van deze documenten geïnformeerd over de voortgang, ontwikkeling en verbetertrajecten van GBLT. De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarstukken 2016 en van de kadernota 2018 – 2021. De raad wordt ook voorgesteld om in te stemmen met de begroting 2018 en geen zienswijze in te dienen.
Voor technische en feitelijk vragen: Paul Schoorlemmer (2862) / Mark Pierik (2163) of PW.Schoorlemmer@zwolle.nl

beslisnota Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT

1. Brief aan Gemeente Zwolle inzake 'Jaarstukken 2016 en Kadernotitie 2018' d.d. 6 april 2017.0100

2. Jaarstukken 2016

3. Kadernotitie 2018 definitief

4. Brief aan Gemeente Zwolle inzake 'Ontwerpbegroting 2018'

5. Ontwerpbegroting 2018

Inspraaktekst Dhr Ter Veen - Begroting 2018 jaarstukken 2016 en kadernota 2018 – 2021 GBLT

2017-07-03 M12-1 Belangen van uitzendkrachten GBLT meenemen in toekomstige aanbesteding

2017-07-03 M12-2 Toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

2017-07-03 M12-3 Versimpelen aanvragen Kwijtschelding

2017-07-03 Raadsbesluit Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018-2021 GBLT

13 Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitsvormingsronde A.
Via de 1ste bestuursrapportage van de Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) haar bestuur over de realisatie van de programmabegroting. Deze rapportage gaat over januari t/m april 2017. VRIJ stelt in deze rapportage ook een eenmalige begrotingswijziging in 2017 voor waarin zij budgetten anders wil bestemmen dan voorzien. Om deze door te voeren, is een raadsbesluit nodig van alle gemeenteraden in IJsselland.
De raad wordt voorgesteld om kennis te nemen van de bestuursrapportage 1 2017, inclusief de daarin opgenomen begrotingswijziging en geen zienswijze in te dienen.
Voor technische en feitelijke vragen: Silvan Hijlkema (2529) of s.hijlkema@zwolle.nl

Beslisnota Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

Aanbiedingsbrief bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland

Bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland

2017-07-03 Raadsbesluit Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

14 Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De gemeente en woningcorporatie deltaWonen hebben een overeenkomst gesloten om in Zwolle versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen. De partijen hebben 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. Ook zijn afspraken gemaakt over de financiering en de samenwerking. Deze afspraken zijn opgenomen in het besluit 'Versnellingsactie sociale huurwoningen' genomen door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Het voorliggende bestemmingsplan gaat over de Reggelaan 105-107 in Aalanden. Op de locatie Reggelaan 105-107 worden maximaal 18 levensloopbestendige sociale huurwoningen gerealiseerd. De bestaande bebouwing (het gebouw van een voormalige school) wordt gesloopt. In het huidige bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Maatschappelijke doeleinden'.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het bestemmingsplan en geen exploitatieplan voor bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 – 107 vast te stellen. Ook wordt voorgesteld om te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.
Voor technische en feitelijke vragen: Jolanda van den Berg (2396) / Anneloes van Roon (2418) of J.van.den.Berg@zwolle.nl / ACM.van.Roon@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107

Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107

2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Aalanden, Reggelanden 105 - 107

15 Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De gemeente en woningcorporatie Delta Wonen hebben een overeenkomst gesloten om in Zwolle versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen. De partijen hebben 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. Ook zijn afspraken gemaakt over de financiering en de samenwerking. Deze afspraken zijn opgenomen in het besluit 'Versnellingsactie sociale huurwoningen' genomen door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Het voorliggende bestemmingsplan gaat over de Hobbemastraat 6 in Diezerpoort. Op de locatie worden 22 sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van appartementen in het bestaande voormalige schoolgebouw / gemeenschapshuis. In het huidige bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Maatschappelijk'.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het bestemmingsplan en geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat vast te stellen. Ook wordt voorgesteld te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.
Voor technische en feitenlijke vragen: Jolanda van den Berg (2396) / Anneloes van Roon (2418) of J.van.den.Berg@zwolle.nl / ACM.van.Roon@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

16 Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Eind november 2014 is de grondslag in de Woningwet voor de stedenbouwkundige voorschriften in de bouwverordening vervallen. Hierin waren de gemeentelijke regels omtrent parkeren opgenomen. Sindsdien moeten gemeenten het beleid omtrent parkeren via het bestemmingsplan regelen. Het parkeren kan in het bestemmingsplan worden geregeld door in een bestemmingsplanregel op te nemen dat: bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en /of gebruik, de regel geldt dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's wordt gerealiseerd; 'voldoende' betekent dat wordt voldaan aan de normen in de beleidsregels in een parkeernota; indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met de wijziging (dynamische verwijzing). Uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat uit de huidige parkeerregeling, zoals opgenomen in het bestemmingsplan, niet volgt dat bij de invulling van het begrip "voldoende parkeergelegenheid" aan het gemeentelijk parkeerbeleid en de daarbij behorende parkeernormen moet worden getoetst. Er dient daarom expliciet te worden verwezen naar een parkeerbeleid. Dit is in casu de "Regeling Parkeernormen 2016" en de eventuele wijzigingen hierop. Deze Regeling Parkeernormen 2016 is als bijlage bij de toelichting opgenomen. In dit parapluplan parkeren wordt voor diverse bestemmingsplannen het parkeerartikel opgenomen.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het bestemmingsplan en geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen.
Voor technische en feitelijke vragen: Jolanda van den Berg (2396) / Frits Kroese (3315) of J.van.den.Berg@zwolle.nl / FFJM.Kroese@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

17 Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst (Kamperpoort)

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Voor de onbebouwde locatie op de hoek van de Lijnbaan en de Fenixhof in de wijk Kamperpoort, ook wel bekend als 'Lankhorstlocatie', is onlangs een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor een bouwplan ten behoeve van woningbouw in de vorm van een appartementencomplex. In het door uw raad op 13 mei 2013 vastgestelde bestemmingsplan Kamperpoort is ter plaatse een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van onder meer de bestemming 'wonen'. Het bouwplan past binnen de wijzigingsbevoegdheid. Reden waarom het opstellen van een wijzigingsplan is opgestart. Het is mogelijk om het besluit tot vaststelling van het wijzigingsplan en het besluit ten aanzien van de aanvraag omgevingsvergunning te coördineren (artikel 3:30 Wro), zodat de te coördineren besluiten gelijktijdig in procedure worden gebracht.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de in te dienen aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van de bouw van een woongebouw met 27 appartementen op de locatie hoek Lijnbaan en de Fenixhof (ook wel bekend als de 'Lankhorstlocatie') aan te wijzen als geval waarin de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat voorbereiding en bekendmaking van deze omgevingsvergunning met binnenplanse afwijkingsmogelijkheid met het bestemmingsplan Kamperpoort, wijziging locatie Lankhorst wordt gecoördineerd en het besluit tot coördinatie te publiceren in de GVOP.
Voor technische en feitelijke vragen: Edwin Munneke (2038) of E.Munneke@zwolle.nl

Beslisnota Toepassing van coördinatieregeling ivm woongebouw locatie Lankhorst Kamperpoort

2017-07-03 Raadsbesluit Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst

18 Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De gemeente wil in Nieuw Frankhuis aan de Broderiestraat een speeleiland realiseren. Het gebruik als speeleiland is niet in overeenstemming met het bestemmingsplan Nieuw Frankhuis, waarin het de bestemming "Gemengd - 2" heeft. Gelet hierop is een herziening van het bestemmingsplan nodig. Daarnaast wordt ook het omliggende water meegenomen. Dit water is gelegen binnen het bestemmingsplan Stadshagen I. Binnen de bestemming Water is het mogelijk oeververbindingen aan te leggen. Deze mogelijkheid wordt in dit bestemmingsplan geschrapt. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het bestemmingsplan en geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis vast te stellen.
Voor technische en feitelijke vragen: Jolanda van den Berg (2396) of J.van.den.Berg@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

19 Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

De voormalige Wezo locatie aan de Herfterlaan 2 te Zwolle is door de gemeente verkocht aan de Herfte beheer BV. Zonstate NV is als ontwikkelaar c.q. initiatiefnemer voornemens om op een gedeelte van deze locatie en een strook aangrenzende grond van ca 2,5 ha een zonneweide van circa 8 hectare te realiseren. De gronden zijn bijna allemaal in eigendom van Herfte Beheer BV. Deze functiewijziging is niet mogelijk binnen het ter plaatse geldende beheersverordening. Om de Zonneweide toch te kunnen realiseren is dit bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan heeft uiteindelijk als doel om de realisatie van de zonneweide planologisch mogelijk te maken. Deze ontwikkeling levert een positieve bijdrage aan de opwekking van 'groene' energie voor de gemeente Zwolle en het terugdringen van CO2.
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het bestemmingsplan en geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 vast te stellen.
Voor technische en feitelijk vragen: Jolanda van den Berg (2396) / Auke Sipma (2439) of J.van.den.Berg@zwolle.nl / A.Sipma@zwolle.nl

Beslisnota bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

20 Moties Vreemd aan de orde van de dag

2017-07-03 M20-1 Helderheid over initiatief windenergie Voorst

21 Voorjaarsstukken

De voorjaarsstukken bestaan uit de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening), beleidsrapportage, Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV) en Perspectiefnota (PPN).
De op deze voorstellen betrekking hebbende moties en amendementen kunnen ter vergadering worden toegelicht en besproken.

Beantwoording schriftelijke vragen voorjaarsmoment 2017

Beantwoording nagekomen vragen CU en SP voorjaarsmoment

Beantwoording nagekomen vragen D66 en CU voorjaarsmoment

22 Jaarstukken 2016

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde van 19 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
De jaarstukken omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het betreft een voorlopige jaarrekening, omdat net als vorig jaar de verantwoordingsinformatie vanuit het SVB en enige andere zorgaanbieders niet op tijd is ontvangen. De verwachting is dat de definitieve jaarstukken en –accountantsverklaring vóór de besluitvorming op 3 juli kan worden toegezonden. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 7.8 mln. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve.
Voor technische en feitelijke informatie: en Henriëtte Agterhuis (2622) H.Agterhuis@zwolle.nl

NIEUWE VERSIE Beslisnota jaarrekening 2016

Oude - Beslisnota jaarstukken 2016

1. Jaarstukken 2016

2. Bijlagenboek jaarrekening 2016

4. OUD - (voorlopig) accountantsverslag PWC 2016

4. NIEUWE VERSIE - Concept accountantsverslag gemeente Zwolle versie 27 juni 2017 (4)

NIEUW - Brief PWC - afwikkeling controle jaarrekening 2016

brief van het afstemmingscomité over het accountsverslag bij de jaarrekening

Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017

2017-07-03 Raadsbesluit Jaarstukken 2016

23 Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde van 19 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
De Berap 2017 -1 is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2017. Per programma wordt een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 maart 2017. Het gaat hierbij om de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. De Berap 2017-1 heeft een nieuwe opzet die aansluit op de nieuwe begroting 2017. De uitvoering van de begroting 2017 als geheel ligt op koers. Wel worden bij diverse programma's financiële mee- dan wel tegenvallers verwacht om de in de begroting aangegeven doelen te realiseren. Een aantal mee- en tegenvallers worden verrekend met reserves. Bij diverse doelen zijn echter aanvullende middelen benodigd. Voorgesteld wordt om ten behoeve van deze verwachte afwijkingen een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve. Daarnaast wordt voorgesteld om €.1,885 mln. te verwerken in deze Berap te behoeve van de in de perspectiefnota voorgestelde investeringen in de strategische Opgaven. Zo kunnen de werkzaamheden al in 2017 starten.
Voor technische en feitelijke vragen: Bert Tory (2538) of b.tory@zwolle.nl

beslisnota Berap 2017-1

Link naar Berap 2017-1

Berap 2017-1

20170601 Memo t.b.v. Berap Asbestinventarisatie fase 1

Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017

Memo onderbouwing kosten windverkenning en stadsgesprek

2017-07-03 Raadsbesluit Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)

24 Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde van 19 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
De Meerjaren prognose Vastgoed geeft een financiële vertaling van het gemeentelijk grondbeleid. Het geeft doorkijk naar de toekomst, in een herstellende vastgoedbranche en met de doorgevoerde wijzigingen van de regelgeving. De kaders die als basis dienen voor het opstellen van de MPV 2017 zijn op 9 januari 2017 door de raad vastgesteld met het besluit over de nota van uitgangspunten. De signalen in de markt voor wat betreft de vastgoedontwikkelingen zijn positief. De woningbouwmarkt in Zwolle is robuust te noemen en er is de aankomende jaren een flinke behoefte aan woningen. Het bedrijfsresultaat is positief, zodat voor het eerst sinds 2008 een storting kan plaatsvinden vanuit het grondbedrijf naar de Algemene Concernreserve. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar ook sterk afgenomen, wat door de dekking van het weerstandsvermogen gunstig is. Verder staat de MPV 2017 in het teken van het uitvoering geven aan wet- en regelgeving vanuit de commissie BBV (Besluit Begroting en verantwoording) en de Vpb (Vennootschapsbelasting).
Voor technische en feitelijke vragen: Johan Balk (3362) j.balk@zwolle.nl

Beslisnota MPV 2017

Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

Projectenboek MPV 2017

Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017

2017-07-03 M-30 Zes jaar de standaard

2017-07-03 M-31 Creatief met grond

2017-07-03 Raadsbesluit Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

25 Perspectiefnota (PPN) 2018-2021

De voorjaarstukken bestaan globaal uit de Jaarstukken 2016 (verleden), Bestuursrapportage 2017-1 (heden) en de Perspectiefnota 2018 -2021 (toekomst). Op maandag 19 juni heeft er een debat plaatsgevonden over de Jaarstukken, de Berap en de Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV).
Op 26 juni is de debatronde de Perspectiefnota behandeld. De fractievoorzitters worden in de gelegenheid gesteld een beschouwing te geven over het in de PPN geschetste toekomstperspectief. De PPN heeft als motto Werken aan het Zwolle van morgen. Dit vergt de nodige investeringen. Na jaren van krapte is de financiële positie sterk verbeterd. Dat schept ruimte om te bouwen aan een toekomstbestendige stad. Op 20 maart 2017 heeft de raad gedebatteerd over de voorjaarsbrief waarin de strategische thema's en de opgaven zijn benoemd. In deze perspectiefnota
zijn deze thema's en opgaven verder uitgewerkt en geconcretiseerd. In de PPN is het structurele en incidentele financieel perspectief geschetst. Hierbij wordt nader ingegaan op de voorstellen die uitgewerkt zijn tot beslispunten in het raadsvoorstel. Op 3 juli neemt de raad een besluit over de voorjaarsstukken en de eventueel ingediende wijzigingsvoorstellen en moties.
Voor technische en feitelijke vragen; Jan van Dijk (2664) J.van.Dijk@zwolle.nl en Henriëtte Agterhuis (2622) H.Agterhuis@zwolle.nl

Beslisnota Perspectiefnota 2018-2021

PPN 2018-2021

NOC NSF Public Affairs - Kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur

Brief dhr Van der Vegt - Fast Forward Zwolle

Korte terugblik Raadsplein info-debat 26 juni 2017

BUNDEL van alle amendementen en moties

2017-07-03 AM-1 Behoud buffer en risico reserve sociaal domein

2017-07-03 AM-2 versterking NME

2017-07-03 AM-3 Schone klassen, duurzame schoolgebouwen

2017-07-03 AM-4 Publiek geld voor groen publiek bezit

2017-07-03 AM-5 ruimte voor dierenwelzijn in de PPN 2018 - 2021

2017-07-03 M-2 Goudsteeg 21 - ruimte voor experiment

2017-07-03 M-3 cultuureducatie VMBO MBO

2017-07-03 M-4 Meldpunt Huisjesmelkers

2017-07-03 M-6 versterking wijkwinkelcentra en aanloopstraten

2017-07-03 M-7 Goede zorg voor Zwolle

2017-07-03 M-8 Voedselbank

2017-07-03 M-9 kinderen en sociale uitsluiting

2017-07-03 M-10 Vast ijkpunt voor de Minima-effectrapportage

2017-07-03 M-11 Schoonmakers in gemeentelijke dienst

2017-07-03 M-13 Op tijd verstrekken (bijzondere) bijstand

2017-07-03 M-14 Opbouwwerk

2017-07-03 M-16 Preventief Huisbezoek 75+

2017-07-03 M-17 Gezins PGB

2017-07-03 M-18 Urban Farming

2017-07-03 M-19 beveiligde vrachtwagen parkeerplaatsen voor langparkeerders

2017-07-03 M-20 Verkeersveiligheid 30 kilometerzones

2017-07-03 M-21 Investeer in de buurt

2017-07-03 M-22 Gezond groen in en om de stad

2017-07-03 M-23 Station Stadshagen - van los eind naar OV knoop

2017-07-03 M-25 handhaven aanlijnplicht voor honden

2017-07-03 M-26 Dierenwelzijn - dierenartskosten en Zwols Dierenasiel

2017-07-03 M-27 Dierenwelzijn - educatie over huisdieren

2017-07-03 M-28 Informatiebeveiliging

2017-07-03 M-29 traineeschappen ook voor 50 plussers

2017-07-03 M-29A Architectuur Biënnale Zwolle

2017-07-03 M-32 Bestendig ondernemersklimaat

2017-07-03 M-33 actieplan toegankelijkheid

PPN 2018-2021 na raadsbehandeling

2017-07-03 Raadsbesluit Perspectiefnota (PPN) 2018-2021

26 Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde van 12 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd. Met de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen), aangenomen in de raadsvergadering van 11 november 2016, vraagt de raad om een voorstel voor een declaratiefonds of stadspas voor volwassenen uit te werken. Naar aanleiding hiervan zijn gesprekken gevoerd over de wensen van de doelgroep en zijn voor en nadelen van een aantal mogelijke varianten, evenals wettelijke- en uitvoeringsvoorwaarden verkend. In verband met gebruiksgemak, voorkomen van stigmatisering en concurrentie en uitvoeringskosten wordt voorgesteld om niet voor een extern fonds of stadspas te kiezen, maar voor een gemeentelijke declaratieregeling. Een dergelijke regeling is snel en eenvoudig in te voeren en biedt ruimte om verdere mogelijkheden te verkennen. Met deze regeling wordt aan volwassenen met een laag inkomen de mogelijkheid geboden om een tegemoetkoming aan te vragen voor de kosten voor participatie. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan preventie van zwaardere sociale problematiek. De mogelijkheden voor vergoeding binnen de regeling sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de doelgroep en betreffen een tegemoetkoming in de kosten van een bibliotheekpas, vervoerskosten, sportmogelijkheden of een museumjaarkaart. Aangezien de bedragen nauwelijks verschillen qua hoogte wordt bij de declaratie regeling standaard € 60,- vergoed per categorie met een maximum aantal vergoedingen van 2 per persoon per jaar. Voorgesteld wordt te besluiten in te stemmen met het voornemen de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen en de regeling te evalueren als 50% van het budget benut is. Verder in te stemmen met de financiële dekking voor een bedrag van € 500.000. Tot slot de motie Invoering declaratiefonds als afgedaan te beschouwen.
Voor technische en feitelijke vragen: Astrid Dekker (3268) A.M.Dekker@zwolle.nl

Beslisnota Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

2016-11-11 M-3 Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen)

Brief participatieraad Zwolle aan College BW - Declaratiefonds participatie voor volwassenen mei2017

Korte terugblik raadsplein info-debat Raadzaal 12-06-2017

2017-07-03 AM-6 maatwerkbudget volwassenparticipatie

2017-07-03 Raadsbesluit Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

27 Experiment Participatiewet

Deze beslisnota is behandeld in de debatronde 19 juni 2017. De korte terugblik is bijgevoegd.
Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Daarnaast is sinds 1 maart 2017 een AMvB van kracht waarin de duidelijkheid is gegeven over de beleidsruimte van gemeenten om te experimenteren. De gemeenteraad heeft bij motie aangegeven geen gebruik te willen maken van de beperkte ruimte van de AMvB. De raad van Zwolle heeft een tweetal moties aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om te onderzoeken in hoeverre meer vrijheid en minder regels bij de uitvoering van de Participatiewet kan leiden tot meer maatschappelijke en economische participatie. Daarnaast wordt het college verzocht een experiment in te richten in lijn met de moties en binnen de kaders van de Wet. Aansluiting bij onderzoeken van andere gemeenten is geen optie omdat deze zich voornamelijk richten op uitstroom naar werk. Het college kiest voor een bredere opzet. Daarnaast zorgt aansluiting bij onderzoek van andere gemeenten ervoor dat we weinig invloed hebben op de kosten, opzet en inrichting van het onderzoek. In lijn met de moties heeft de Universiteit Twente een onderzoeksvoorstel uitgewerkt met als doel meer inwoners met een bijstandsuitkering de kans te bieden om mee te doen in de samenleving. Met het resultaat van het onderzoek verwachten we de effectiviteit van beleid te kunnen vergroten.
Voorgesteld wordt in te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit Twente, zoals beschreven in deze beslisnota. Verder in te stemmen met de investering van € 175.000,- voor uitvoering van het experiment gedurende drie jaar. Tot slot met het inzetten van dit experiment de ingediende moties als afgehandeld te beschouwen.
Voor technische en feitelijke vragen: Henk van der Kolk (3254) h.van.der.kolk1@zwolle.nl

Beslisnota Experiment Participatiewet

Korte terugblik Raadsplein info-debat Takzaal 19-06-2017

2017-07-03 Raadsbesluit Experiment Participatiewet

28 Sluiting

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Vergadering d.d.	3 juli 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	20.15
Voorzitter	Drs. H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Drs. A.B.M. ten Have

Aanwezige leden Baal, Koen van, Boer, Jan Wietse de, Bruggen, Claudia van, Bruggenkamp, Silvia, Campen, Thom van, Cetin, Ohran, Dam, Oswald van, Dogger, William, Drost, Sandra, Elfers, Leo, Elshof - Rook, Jolien, Geerling, Brammert, Harten, Michiel van, Hulstijn, Maarten, Kooij, Gerrit van der, Looijenga, Job, Meijerink, Eefke, Mulder, Marcel, Mulder, Reinier, Mussche, Frankwin, Oldengarm, Mark, Paauw, Sonja, Paus, Remko de, Prakke, Hans, Rijke, Patrick, Rots, Gerdien, Schippers, Henk, Slijkhuis, Jan, Sluijer, Bert, Veen, Martijn van der, Vegte - Poot, Aly van der, Vilsteren, Harold van, Vries, Johannes de, Wijnen, Hans, Willegers, Johran, Willigen, Michiel van, Wolthof, Patty

Afwezige leden

1. Mededelingen
   -Speciaal welkom aan de Gasten van de Raad. Zij hebben vooraf een toelichting gehad op het functioneren van het Raadsplein en zullen de raadsvergadering bijwonen.
   -De Rekenkamercommissie heeft haar rapport 'Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht' afgerond en het rapport wordt namens de Rekenkamercommissie door de heer Van Harten aan de burgemeester aangeboden. Met inachtneming van de zomervakantie zal het college een reactie op het rapport opstellen en aan de raad aanbieden.
2. Vaststelling agenda
   Met de voorgestelde agenda wordt ingestemd.
3. Bekrachtiging geheimhouding
   Er zijn geen voorstellen ter bekrachtiging geheimhouding aangeboden.
4. Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
   -Vragen van de SP over het niet doorgaan van het Thorbeckegrachtconcert.
   Wethouder Brink antwoordt dat de organisatie besloten heeft het concert op een andere wijze en op een andere locatie zal worden gehouden. Ook in deze nieuwe opzet is de toegang gratis.
   Voor wat betreft de toekomst van het Stadsfestival merkt de wethouder op dat het festival inderdaad een wat ander karakter krijgt, maar dat is een bewuste keuze. Verder verwijst de wethouder naar de eerdere beantwoording van de vragen van de fractie van D66.
   -Vragen van de ChristenUnie over de hoosbui op 28 juni jl.
   Wethouder Anker antwoordt dat de kans op een dergelijke bui eens in de 5 jaar is. In korte tijd is er 70 mm neerslag gevallen. In de toekomst hebben we echter rekening te houden

met meer van dergelijke buien.
Daar zullen we ons op moeten voorbereiden en daarom zijn er in de Perspectiefnota ook maatregelen aangekondigd.
Wat betreft de bui van 28 juni zijn samen met het Waterschap de klachten geïnventariseerd. Er zijn 70 klachten binnengekomen.

5. Ingekomen stukken
-N.a.v. informatienota 5A4 over Meesterwerk wordt ingesproken namens de Clientenraad van Meesterwerk door mw De Boer en dhr Van der Pol en door de heer Holtland namens de directie van Meesterwerk.
Zij vragen de raad nog eens goed de stukken te bestuderen en tot een herziening van het collegebesluit om te stoppen met de inzet van Meesterwerk te komen.
De raad zal de inbreng van de insprekers betrekken bij de vertrouwelijke bespreking over dit onderwerp, die volgende week plaats zal vinden.
-De fractie van Swollwacht vraagt om agendering in een debatronde van de beantwoording van de art 45 vragen over het protocol bijtincidenten.
De fracties van Swollwacht, VVD, SP, Cetin, CDA en GroenLinks stemmen met dit verzoek in, de overige fracties stemmen tegen. Het verzoek wordt gehonoreerd.
-Voor het overige wordt de lijst ingekomen stukken, inclusief de voorgestelde wijze van afdoening, vastgesteld.
6. A-onderwerpen
7. Vervolgscenario's Voorsterpoort
Met algemene stemmen aangenomen.
8. Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle
Met algemene stemmen aangenomen.
9. Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24
Met algemene stemmen aangenomen.
10. Verzachtende maatregelen route Windesheim
De fractie van de SP stemt tegen dit voorstel, de overige fracties stemmen voor.
Het voorstel is aangenomen.
11. Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle
-Motie 11-1 van CDA, SP, PvdA, GroenLinks, Swollwacht en ChristenUnie over het Zwols Kegelhuis.
De fractie van de VVD stemt tegen deze motie, de overige fracties stemmen voor. De motie is aangenomen.
-De fractie van Swollwacht stemt tegen het voorstel, de overige fracties stemmen voor. Het voorstel is aangenomen.
12. Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT
-Ingesproken wordt door de heer Ter Veen.
Zijn inspraaktekst is in Ibabs aan de stukken toegevoegd.
-Motie 12-1 van de SP over de belangen van uitzendkrachten.
Voor deze motie stemmen de fracties van de SP, Swollwacht en GroenLinks, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
-Motie 12-2 van de SP en fractie Cetin over de beloning van uitzendkrachten.
De fractie van de VVD stemt tegen deze motie, de overige fracties stemmen voor. De motie is aangenomen.
-Motie 12-3 van de ChristenUnie, PvdA, SP en D66 over aanvragen kwijtschelding.
Deze motie wordt met algemene stemmen aangenomen.
-Vervolgens wordt ook het voorstel met algemene stemmen aangenomen.
13. Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland
Met algemene stemmen aangenomen.

14. Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107
Met algemene stemmen aangenomen.

15. Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6
Met algemene stemmen aangenomen.

16. Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren
Met algemene stemmen aangenomen.

17. Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst (Kamperpoort)
Met algemene stemmen aangenomen.

18. Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland
Met algemene stemmen aangenomen.

19. Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2
Met algemene stemmen aangenomen.

20. Moties Vreemd aan de orde van de dag
-Motie 20-1 van GroenLinks over helderheid over initiatief windenergie Voorst Deze motie wordt ingetrokken na de toezegging van de wethouder dat bij het opstellen van het ruimtelijk kader ook teruggekeken zal worden op het tot nu toe gevolgde proces en de lessen, die daaruit getrokken kunnen worden.

21. Voorjaarsstukken

22. Jaarstukken 2016
-Motie 15 van GroenLinks over zwerfjongeren De motie wordt ingetrokken na de toezegging van de wethouder dat voor de begrotingsbehandeling een evaluatie van de Veranderagenda, waarbij dit onderwerp aan de orde komt, aan de raad wordt voorgelegd.
-Het voorstel over de jaarstukken 2016 wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.

23. Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)
Met algemene stemmen aangenomen.

24. Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)
-Motie 30 van het CDA over standaard zes jaar bij een pachtcontract.
Voor deze motie stemt de fractie van het CDA, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
-Motie 31 van GroenLinks over creatief met grond.
Voor deze motie stemmen de fracties van GroenLinks, CDA en SP, de overige fracties stemmen tegen. De motie is verworpen.
-Het voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.

25. Perspectiefnota (PPN) 2018-2021
Naar aanleiding van de reactie en de toezeggingen van de wethouders op de ingediende moties en amendementen worden de volgende moties ingetrokken of aangehouden:
M1: Extra camera's in de binnenstad van Zwolle
Toezegging portefeuillehouder: jaarlijks zal de benodigde inzet van cameratoezicht onderbouwd worden.
M5: Sociale huurwoningen
M9: kinderen en sociale uitsluiting
M23: Station Stadshagen - van los eind naar OV knoop
M24: Bekendheid bedrijven
M25: handhaven aanlijnplicht voor honden
M34: Veilig ondernemen Marslanden
Toezegging portefeuillehouder: Hij zal op korte termijn een gesprek aangaan met ondernemers Marslanden om scherp te krijgen wat precies de vraagstelling is. Hierover

wordt gerapporteerd aan de raad.
Daarnaast zegt wethouder Vedelaar toe in gesprek te gaan met de bewoners van de Ten Busschekamp over het Fast Forward project. Over de uitkomsten zal zij de raad informeren.

Vervolgens worden de volgende moties en amendementen aangenomen:
- AM2: versterking NME
Tegen: VVD
- AM5: ruimte voor dierenwelzijn in de PPN 2018 – 2021
Met algemene stemmen aangenomen
- M2: Goudsteeg 21 - ruimte voor experiment
Met algemene stemmen aangenomen
- M3: cultuureducatie VMBO/MBO
Met algemene stemmen aangenomen
- M4: Meldpunt Huisjesmelkers
Tegen: VVD, D66 en Fractie Cetin
- M6: versterking wijkwinkelcentra en aanloopstraten
Met algemene stemmen aangenomen
- M7: Goede zorg voor Zwolle
Tegen: GroenLinks
- M8: Voedselbank
Tegen: VVD
- M10: Vast ijkpunt voor de Minima-effectrapportage
Tegen: VVD
- M11: Schoonmakers in gemeentelijke dienst
Tegen: VVD, D66, ChristenUnie
- M12: Invoering jaarlijkse armoedemonitor
Tegen: VVD
-M13: Op tijd verstrekken (bijzondere) bijstand
Tegen: VVD
-M14: Opbouwwerk
Tegen: D66 en VVD
-M16: Preventief Huisbezoek 75+
Tegen: D66, VVD, Swollwacht en fractie Cetin
-M17: (integraal) Gezins PGB
Met algemene stemmen aangenomen
-M18: Urban Farming
Tegen: SP
M19: beveiligde vrachtwagenparkeerplaatsen voor langparkeerders
Met algemene stemmen aangenomen
M21: Investeer in de buurt
Tegen: ChristenUnie, VVD en D66
M22: Gezond groen in en om de stad
Met algemene stemmen aangenomen
M26: Dierenwelzijn – dierenartskosten en Zwols Dierenasiel
Met algemene stemmen aangenomen
M27: Dierenwelzijn - educatie over huisdieren
Tegen: SP en GroenLinks
M28: Informatiebeveiliging
Met algemene stemmen aangenomen
M29A: Architectuur Biënnale
Met algemene stemmen aangenomen
M32: Bestendig ondernemersklimaat
Tegen: SP en GroenLinks

M33: Actieplan toegankelijkheid
Met algemene stemmen aangenomen

De overige amendementen en moties zijn verworpen

AM1:Behoud buffer en risico reserve sociaal domein.
Voor: SP, Swollwacht, GroenLinks
AM3: Schone klassen, duurzame schoolgebouwen
Voor: SP, Swollwacht, GroenLinks
AM4: Publiek geld voor groen publiek bezit
Voor: SP
M20: verkeersveiligheid – 30 kilometerzones
SP, CDA, Swollwacht
M29:traineeschappen ook voor 50 plussers
Voor: Swollwacht, SP en CDA

Het geamendeerde voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen, met dien verstande dat de fractie van de SP tegen beslispunt 1 en 2 stemt.

26. Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen
- AM6: maatwerkbudget volwassenparticipatie
Voor: ChristenUnie, VVD, CDA en Fractie Cetin. Het amendement is verworpen.
- De fractie van de VVD stemt tegen het voorstel. Het voorstel is aangenomen.

27. Experiment Participatiewet
- De fractie van de VVD stemt tegen het voorstel. Het voorstel is aangenomen.

28. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 23.40 uur.

PRESENTIELIJST van de Raad **Vergadering d.d. 3 juli 2017**

	Naam	Handtekening
1	Baal, dhr. K.F. van	
2	Baksteen, dhr. M.	
3	Boer, dhr. J.W. de	
4	Bruggen, mw. K.T. van	
5	Bruggenkamp, mw. S.S.M.	
6	Campen, dhr. A.A.H. van	
7	Cetin, dhr. O.	
8	Dam, dhr. O.J. van	
9	Dogger, dhr. W.	
10	Drost, mw. S.N.	
11	Elfers, dhr. L.V.	
12	Elshof-Rook, mw. G.J	
13	Geerling, dhr. B.J.	
14	Harten, dhr. M.A.R.	
15	Hulstijn, dhr. M.	
16	Kooij, dhr. G.A. van der	
17	Looijenga, dhr. J.	
18	Meijerink, mw. E.G.	
19	Michies-de Roos, mw. B.F.M.	
20	Mulder, dhr. M	
21	Mulder, dhr. R.	
22	Mussche, dhr. F.	
23	Oldengarm, dhr. H.S.	

	Naam	Handtekening
24	Paauw, mw. S.N.C.	
25	Paus, dhr. R.S.	
26	Prakke, dhr. J.M.	
27	Rijke, dhr. P.	
28	Rots, mw. D.G.	
29	Schippers, dhr. H.	
30	Slijkhuis, dhr. J.A.	
31	Sluijer, dhr. A	
32	Veen, dhr. M.G. van der	
33	Vegte-Poot, mw. A. van der	
34	Vilsteren, dhr. H.T.M. van	
35	Vries, dhr. J. de	
36	Wijnen, dhr. J.C.G.	
37	Willegers, dhr. J.J.A.	
38	Willigen, dhr. M.W.J. van	
39	Wolthof, mw. P.A.L.	
	Wethouders	
1.	Anker, dhr. E.W.	
2.	Brink, dhr. J.E.	
3.	Heer, dhr. R.E. de	
4.	Vedelaar, mw. N.	

rekenschap

Zwolle

Rekenkamercommissie

Grote Kerkplein 15
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2112
www.zwolle.nl

Van exclusief beleid naar exclusieve aandacht

Evaluatie van het inclusief beleid

Rekenkamercommissie Zwolle

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding

1.1 De aanleiding 4
1.2 De vraagstelling 4
1.3 Normenkader 5
1.4 De aanpak 7

2. Achtergrond 9

2.1 Ontwikkelingen in het integratiebeleid 9
2.2 Veranderingen in Zwolle 10

3. Stand van zaken 15

3.1 Sociaal beleid in Zwolle 15
3.2 Het beleid in de praktijk 16

4. Beoordeling op basis van het normenkader 24

5. Conclusies en aanbevelingen 28

5.1 Conclusies 28
5.2 Aanbevelingen 30

Bijlagen

1. Respondenten 33
2. Afhandeling ambtelijke opmerkingen 34
3. Colofon 36

VOORWOORD

Geachte raadsleden en burgerraadsleden,

In september 2011 heeft de gemeenteraad van Zwolle het visiedocument ‘Van exclusief naar inclusief beleid’ vastgesteld. Daarmee werd besloten dat integratie geen apart beleidsonderdeel meer is maar deel uitmaakt van het participatiebeleid. Na een overgangsperiode van drie jaar heeft de raad op 18 november 2013 de Nota Inclusief Beleid vastgesteld. In Zwolle verdwenen daarmee de portefeuille integratie bij een wethouder en de aparte beleidsadviseur integratie. De integratieraad ging op in de participatieraad.

Zwolle speelt een belangrijke rol in de opvang van nieuwkomers. Nu er geen specifiek integratiebeleid meer is, is het de vraag hoe de gemeente er voor zorgt dat deze nieuwe groep(en) succesvol integreren in de Zwolse samenleving. Ook adviseert de participatieraad “meer rekening te houden met de diversiteit en de achtergrond van mensen, zoals vluchtelingen, statushouders en mensen met een niet Westerse achtergrond.”

De Rekenkamercommissie Zwolle koos vanwege deze vraag en het advies van de participatieraad in november 2016 de evaluatie van het inclusief beleid als onderwerp. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau Regioplan. Het rapport is zonder conclusies en aanbevelingen voor wederhoor aangeboden aan de ambtelijke organisatie. Hun reactie heeft geleid tot aanpassingen in het rapport en het overzicht daarvan is opgenomen in bijlage 2.

Inclusief of exclusief beleid blijkt geen enkelvoudige keuze te zijn: het is niet òf het één òf het ander. Bovendien maakt juist de gebruikte taal in dit beleidsveld het soms moeilijk om goed te begrijpen wat nu precies wel en niet bedoeld wordt. De uitkomst van dit onderzoek en de complexiteit van het beleidsveld maken het nodig voor de gemeente om continu de aandacht erbij te houden. Exclusieve aandacht wel te verstaan...

Wij danken een ieder die aan dit onderzoek meegewerkt heeft: de respondenten uit de doelgroepen, uit het veld en uit de gemeentelijke organisatie en het bestuur.

Namens de Rekenkamercommissie Zwolle,
Kees-Jan Groen, extern voorzitter

Leden van de Rekenkamercommissie:
Orhan Cetin
Oswald van Dam
Jolien Elshof-Rook
Michiel van Harten
Bert Sluijer

Ambtelijk secretaris:
Herman Veraart

1. Inleiding

1.1 De aanleiding

In het voorjaar van 2016 verschijnt de nota 'Transformatie in het sociale domein – voortgang en aanpak'. De nota is een bijlage bij de Perspectiefnota 2017-2020 en doet verslag van de voortgang en de aanpak van de veranderingen in het sociaal domein, inclusief arbeidsparticipatie. Dat beleid heeft de jaren daarvoor een verandering ondergaan, waaronder de overgang van een specifiek doelgroepgerichte aanpak naar een integrale benadering van participatie, ook van mensen met een migratieachtergrond. Onderdeel van die verandering was het vervangen van enkele specifieke adviesraden door een brede Participatieraad.
Deze raad brengt in haar reactie op de nota de kwestie 'exclusief – inclusief beleid' weer aan de orde. Ze stelt vast dat het aanbevelenswaardig is om wel rekening te houden met de diversiteit en achtergrond van mensen, "zoals vluchtelingen, statushouders en mensen met een niet Westerse achtergrond". De Participatieraad gaat daar in deze reactie verder niet op in. Echter, de sterke groei van het aantal nieuwkomers in de gemeente en de aandacht die dat vraagt, zal daarbij wellicht een rol spelen.

De verwachte instroom van vluchtelingen en het ontbreken van specifiek integratiebeleid, roept de vraag op of het huidige inclusief beleid geschikt is voor een goede integratie van deze groep. Ook zijn er signalen ontvangen dat er meer specifieke aandacht nodig is voor de problemen bij de bestaande migrantengroepen in Zwolle. Zowel deze ontwikkelingen, als ook de opmerking van de Participatieraad, vormen voor de Rekenkamercommissie van de gemeente Zwolle (verder rkc) aanleiding om een onderzoek te laten uitvoeren naar het inclusief beleid. Doel van dat onderzoek is om te bezien of en in welke mate het gevoerde beleid als doeltreffend en doelmatig beschouwd kan worden waar het gaat om de participatie van groepen met een migratieachtergrond.

1.2 De vraagstelling

De Rkc heeft voor het onderzoek een vraagstelling geformuleerd die uiteenvalt in een hoofdvraag en deelvragen. Deze luiden als volgt:

Hoofdvraag:

Is het 'inclusief beleid' door de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond?

Als deelvragen zijn gesteld:

Stand van zaken:

a. *Hoe wordt binnen het integraal participatiebeleid omgegaan met de verschillen in (culturele) migratieachtergrond en de specifieke eisen die dit met zich meebrengt?*

Participatie van doelgroepen met een migratieachtergrond:

b. *Waarborgt het inclusieve beleid effectief een succesvolle opvang, inburgering en integratie van de toenemende groep statushouders?*
c. *Had, heeft en houdt het inclusieve beleid in voldoende mate aandacht voor participatie van bestaande groepen inwoners met een migratieachtergrond?*

Inbedding:

d. *Is het inclusief beleid afdoende ingebed in het bestuurlijke en ambtelijke apparaat van de gemeente Zwolle?*
e. *Zijn het netwerk en de kennis en vaardigheden, die binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig waren, bij de overgang van exclusief naar inclusief beleid op peil gebleven?*

Bestuurlijke aspecten:

f. *Is de gemeenteraad voldoende geïnformeerd over de transitie van het integratiebeleid?*
g. *Monitort het college de resultaten van het inclusieve participatiebeleid op de terreinen Werk en Inkomen, Gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)?*

1.3 Normenkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
De gemeente heeft een expliciete en consistente visie op het gemeentelijk beleid ten aanzien van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.	Beleid is neergelegd in plannen, visie of nota's.	1,a	Documentanalyse Interviews
De gemeente heeft actueel inzicht in ontwikkeling en knelpunten t.a.v. de participatie van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.	De gemeente meet periodiek de effecten van beleid.	1 b, g	Documentanalyse Interviews
Het participatiebeleid is belegd in het college.	Taken, verantwoordelijkheden[1] en ambities liggen vast in collegeafspraken.[2]	d, g	Documentanalyse Interviews

[1] Ook de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen collegeleden.

Vervolg normkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
Het participatiebeleid is ingebed in regulier beleid.	Visie, doelen en uitvoering zijn vastgelegd in uitvoeringsplannen en mogelijk in beleidsregels.	d	Documentanalyse Interviews
Visie en algemene beleidsdoelstellingen zijn geoperationaliseerd in concrete en meetbare doelstellingen.	In de beleidsplannen en de uitvoeringsnota's is duidelijk omschreven wat de relatie is tussen het participatiebeleid en de flankerende beleidsplannen en –uitvoeringsnota's (in ieder geval op de relevante domeinen).	d	Documentanalyse Interviews
In het gemeentelijk participatiebeleid is aandacht voor verschillen in achtergrond van bevolkingsgroepen.	Die aandacht is uitgewerkt in uitvoeringsplannen en mogelijk in beleidsregels/ verordeningen.	d, e	Documentanalyse Interviews
Het participatiebeleid blijft actueel.	Er is voldoende actuele kennis voorhanden op de relevante domeinen.	d, e, g	Documentanalyse Interviews
Er is een actieve relatie tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep- specifieke stakeholders, ten einde voldoende kennis te hebben om effectief beleid te kunnen voeren.	Er zijn duidelijke afspraken en er is regelmatig overleg tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep-specifieke stakeholders.	a, d, e	Documentanalyse Interviews
Voor de uitvoering van het beleid zijn instrumenten voorradig	Duidelijke 'kaart' van instrumenten binnen ambtelijke organisatie.	c, d, e	Documentanalyse Interviews
Voor de uitvoering van het beleid zijn voldoende middelen begroot om ook aan de specifieke vraag van specifieke groepen tegemoet te komen.	Begroting en programmabegroting.	c, d, e	Documentanalyse Interviews
In de afspraken tussen gemeente en de betrokken partners is aandacht voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren met een migratieachtergrond.	Er zijn prestatieafspraken met aandacht voor deze groepen.	a, d, e, f	Documentanalyse Interviews

[2] In de huidige takenpakketten van de collegeleden komt participatie niet voor.

Vervolg normkader

Norm	Criterium	Vraag	Activiteit
Uitvoerenden hebben voldoende handelingsruimte.	Uitvoeringsprotocollen en beleidsregels	d, e, f	Documentanalyse Interviews
Op de relevante domeinen is er inzicht in het bereik van de uitvoerende diensten van de gemeente.	Monitoringgegevens en programmabegroting.	g	Documentanalyse Interviews
Op de relevante domeinen is er inzicht in de effecten van het beleid, en desgewenst wordt het beleid daarop aangepast.	De gemeente meet periodiek de effecten van het beleid.	a, e	Documentanalyse Interviews
Er is regie op het beleid ten aanzien van groepen met een migratieachtergrond.	Vastgelegd in organisatieafspraken.	b, c, e, d	Documentanalyse Interviews
De raad is tijdig en juist geïnformeerd, en is daardoor in staat gesteld op de juiste momenten de kaderstellende en controlerende taken op te pakken (en dat in de praktijk ook heeft gedaan, dan wel daar beargumenteerd van heeft afgezien).	Vastgelegd in notulen of nota's.	f	Documentanalyse Interviews

1.4 De Aanpak

We onderscheidden in het onderzoek de volgende fasen:
Fase 1: Vaststellen normenkader, introductie
Fase 2: In kaart brengen van beleid door middel van documentanalyse en interviews
Fase 3: In beeld brengen van eerste resultaten en effecten door middel van documentanalyse
Fase 4: Gesprek binnen de gemeente met uitvoerende ambtenaren en bestuurders
Fase 5: (Groeps)gesprekken met vertegenwoordigers van netwerkpartijen
Fase 6: Analyse en rapportage van bevindingen

Hieronder beschrijven we deze fases nader uit.

Fase 1➢ Eerste overleg, introductie en vaststellen normenkader
Tijdens het startoverleg met de Rekenkamercommissie is de voorgestelde aanpak, de planning en het normenkader besproken.
Vervolgens zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd met sleutelfiguren, die ons informeerden over het huidige en vorige beleid aangaande integratie. In de bijlage zijn de gesprekspartners weergegeven.

Fase 2➢ Documentanalyse

Op basis van de gemeentelijke nota's, notulen van de raad en overig relevant materiaal is het beleid van de gemeente Zwolle aangaande de doelgroepen geanalyseerd. Hiermee kon een uitgebreid beeld geschetst worden van de overgang naar een integraal beleid en de overwegingen (beleidstheorie) achter die beleidswijziging.

Fase 3➢ In beeld brengen van eerste resultaten

Om een beeld te krijgen van de effectiviteit van het beleid lag het in de lijn der verwachting de onderzoeksresultaten van de dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Zwolle te bestuderen. N.B.: Al vroeg in de uitvoering van het onderzoek bleek echter dat op het onderhavige beleidsterrein geen specifieke data omtrent (voormalige) doelgroepen wordt verzameld.

Fase 4➢ (Groeps)gesprek binnen de gemeente met ambtenaren en gesprek bestuurder

In deze fase zijn ambtenaren op het uitvoerend niveau, zoals uit de wijkteams en Travers, geïnterviewd (zie bijlage). Met hen is besproken of zij in staat zijn gesteld het gewenste beleid tot uitvoering te brengen. Onder andere is achterhaald of zij zichzelf voldoende geëquipeerd achten voor de taken, of zij voldoende handelingsvrijheid ervaren om het werk naar tevredenheid uit te voeren en of er sprake is van coördinatie tussen de verschillende domeinen.

Fase 5➢ (Groeps)gesprek met vertegenwoordigers van/voor de doelgroepen

Om inzicht te krijgen in de effecten van het beleid, is een gesprek gevoerd met partijen die namens de 'ontvangers van beleid' kunnen spreken (zie bijlage). Het betrof vertegenwoordigers van de doelgroepen zelf en vertegenwoordigers van belangenbehartigers zoals VluchtelingenWerk en welzijnswerk (ZwolleDoet en WijZ). In het gesprek is een beeld geschetst van het inclusieve beleid in de praktijk: of er een verandering merkbaar is ten opzichte van de tijd met het specifieke beleid, in welke domeinen zich knelpunten voor doen en in hoeverre de dienstverleners voldoende zijn geschoold/ getraind (bijvoorbeeld op culturele sensitiviteit).

Fase 6➢ Analyse en rapportage

De bevindingen uit de voorgaande fasen zijn neergelegd in dit conceptrapport. De rapportage wordt besproken met de Rkc, waarna het voor ambtelijk wederhoor kan worden ingestuurd.

2. Achtergrond

2.1 Ontwikkelingen in het integratiebeleid

Het eerste daadwerkelijke integratiebeleid in Nederland dateert uit de vroege jaren tachtig van de vorige eeuw. Aanvankelijk was het zogenaamde Minderhedenbeleid gericht op de emancipatie en participatie van de minderheden (emancipatie in eigen kring), het terugdringen van sociaaleconomische achterstanden onder deze groepen en het bestrijden van discriminatie (Entzinger, 1994). Cultureel pluralisme was een belangrijk concept. Sindsdien is het Nederlandse integratiebeleid ingrijpend veranderd. De vier belangrijke ontwikkelingen die kenmerkend zijn voor het huidige integratiebeleid zijn:

- de centrale rol van taalverwerving in het integratiebeleid;
- de aandacht voor sociaal-culturele integratie;
- de eigen verantwoordelijkheid van de migrant voor integratie;
- de afschaffing van het doelgroepenbeleid.

Een centrale rol voor taal

Als gevolg van hardnekkige integratieproblemen (met name een hoge werkloosheid en bijstandsafhankelijkheid) is er vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw in het beleid veel aandacht voor de sociaaleconomische integratie van migranten, waarin zijzelf ook een actieve rol te vervullen hebben. In beleidsstukken wordt gesproken van actief burgerschap en individuele zelfredzaamheid, bestaande uit actieve deelname op de arbeidsmarkt of in het onderwijs, de verplichting om de Nederlandse taal te leren en kennis te nemen van de Nederlandse samenleving. Dit leidde onder andere tot de invoering van verplichte inburgeringscursussen voor nieuwkomers (Wet inburgering nieuwkomers) in 1998 en de invoering van de Wet inburgering buitenland in 2006. De beheersing van de Nederlandse taal wordt daarbij als een cruciale voorwaarde gezien voor verdere integratie in de Nederlandse samenleving. Inburgering vormt tot op de dag van vandaag de rode draad in het Nederlandse integratiebeleid.

Aandacht voor normen en waarden

In de discussie over integratie en het integratiebeleid neemt vanaf het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw de rol van cultuur een steeds belangrijker plaats in. Een belangrijke katalysator in deze discussie was het artikel ‘Het multiculturele drama’ van Paul Scheffer (2000), waarin hij het vermeende falen van de multiculturele samenleving aan de kaak stelt. Zijn beschouwing leidde tot een breed maatschappelijk debat waarin men constateerde dat het multiculturalisme zou falen; verschillende etnische groepen waren, tegen de verwachtingen in, juist niet tot elkaar gekomen. Sinds de eeuwwisseling wordt in het integratiebeleid steeds meer nadruk gelegd op sociaal-culturele integratie en identificatie van migranten met de Nederlandse samenleving. Deze identificatie wordt gedefinieerd door het spreken van Nederlands, verinnerlijking van fundamentele Nederlandse waarden en normen en actieve deelname in de samenleving. Het belang van het overbrengen van de Nederlandse normen en

waarden vinden we in het huidige integratiebeleid onder andere terug in het onderdeel Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS) van het inburgeringsexamen en in de Participatieverklaring. In lokaal beleid zien we de nadruk op de waarden en normen in verschillende manieren terug. In Rotterdam bijvoorbeeld vormt het een centraal thema van het beleid richting integratie en participatie.

Eigen verantwoordelijkheid
In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw waren er vanuit de overheid nog volop initiatieven ten behoeve van migranten op het gebied van huisvesting, werkgelegenheid en onderwijs. De overheid zag zichzelf als (mede)verantwoordelijk voor het wegwerken van achterstanden onder migranten. Ondanks deze inspanningen van de overheid bleven de werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid onder etnische minderheidsgroepen echter hoog. Dit zorgde voor veel kritiek op het beleid. Vanaf het begin van de jaren 2000 is in het integratiebeleid een nieuwe koers ingeslagen, waarbij migranten steeds meer zelf verantwoordelijk worden gemaakt voor de eigen integratie. Het voorwaardenscheppende beleid vanuit het Rijk is dan vrijwel geheel verdwenen. In de visienota 'Integratie, binding en burgerschap' (2011) van het kabinet Rutte 1, wordt dit als volgt verwoord: "Alle mensen hebben de verantwoordelijkheid een zelfstandig bestaan op te bouwen en deel te nemen aan de samenleving. Dit begint met investeren in eigen kennis en vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Beheersing van de Nederlandse taal en kennis van de samenleving ziet het kabinet als wezenlijke voorwaarden om actief deel te kunnen nemen aan de samenleving.".

Generiek beleid
Tot slot is een belangrijk uitgangspunt van het huidige integratiebeleid dat integratie niet door specifiek beleid (of: exclusief beleid), gericht op afzonderlijke groepen, wordt gerealiseerd, maar door algemene maatregelen die uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen. Het is "niet de afkomst, maar de toekomst [die] telt" (visienota Integratie, binding en burgerschap, 2011). Daar waar oneigenlijke barrières worden opgeworpen voor mensen met een migrantenachtergrond, grijpt de overheid in door het wegnemen van deze belemmeringen via een actief antidiscriminatiebeleid.

2.2 Veranderingen in Zwolle

De boven beschreven beleidswijziging van specifiek (exclusief) naar generiek (inclusief) beleid werd in de meeste gemeenten in Nederland overgenomen en in het beleid doorgevoerd. In de ambtelijke organisatie en in de budgetten werden de schotten verwijderd.
Zo ook in Zwolle. In Zwolle kende men tot 2011 een specifiek beleid met een coördinerend wethouder integratie, een verantwoordelijk beleidsadviseur integratie en een Integratieraad. Eind 2011 werd de verandering ingezet met het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid'. De redenen voor de transitie zijn volgens het college:

- Bezuinigingen op integratie op Rijksniveau.
- Te laag resultaat ten aanzien van de aanpak van problemen bij bepaalde groepen.
- De ontwikkeling van participatie als speerpunt waarin integratie als integraal onderdeel werd meegenomen.[3]

Dit document is eind 2011 aangenomen in de raad. Hiermee werd een traject ingezet waarin de verandering van exclusief naar inclusief in het gemeentelijk beleid werd doorgevoerd. Het college nam de periode 2011 tot 2014 voor het proces van verandering. Immers de verandering betreft juist ook een cultuuromslag, en dat kost tijd, volgens het college.

Eind 2013 is geconstateerd dat de transitie geslaagd was. Inclusief beleid, zo constateerde het college, was op dat moment 'afdoende' ingebed in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat. Die cultuurverandering was doorgezet via gesprekken, lunchmeetings en trainingsdagen. Uitgangspunt was "inclusief wat kan, specifiek wat moet", of zoals het ook vaak wordt verwoord, "zonodig maatwerk binnen generiek beleid" (Nota Inclusief Beleid).
In dat kader handhaafde de gemeente haar specifieke beleid ten aanzien van Antilliaanse bevolkingsgroep in Zwolle (Beleid Antilliaanse Nederlanders Zwolle; BANZ). Het overige beleid werd 'gemainstreamd' binnen de relevante beleidsvelden en er kwam een duidelijke taak voor de sociale wijkteams om de antenne scherp te houden op problemen van mensen met een migratieachtergrond.
Naar aanleiding van deze conclusie verdween de functie coördinerend wethouder integratie, werd een tweetal specifieke subsidieregelingen afgeschaft[4] en werd de adviserende integratieraad opgenomen in een veel algemenere Participatieraad. Daarbij werd een stevige bezuiniging doorgevoerd.[5]

Integratiebeleid in andere gemeenten
De beschreven beleidswijziging in Zwolle is ook in veel andere gemeenten te herkennen. Een beleid gericht op etnische groepen is in de meeste gemeenten vervangen door een inclusief beleid waarbij doelgroepen soms langs sociaal economische kenmerken worden herkend (lage inkomens, werklozen etc). Op de volgende pagina zijn een aantal voorbeelden van gemeente beschreven, waarbij met name aandacht is voor de opvang van vluchtelingen.

[3] Nota Inclusief Beleid.

[4] De subsidieregelingen 'Integratie' en 'Zelforganisaties Minderheden'.

[5] Het integratiebudget van 75.000 euro per jaar verviel.

Amsterdam
Binnen de gemeentelijke organisatie is specifieke aandacht voor diversiteit. Het thema is belegd bij een wethouder, er is een adviesraad Diversiteit en Integratie en onder het gemeentelijk cluster 'Sociaal' ressorteert een afdeling participatie. Onder diversiteit wordt wel meer verstaan dan aandacht voor inwoners met een migratieachtergrond. Nadrukkelijk gaat het ook om andere groepen. Ten aanzien van vergunninghouders heeft de gemeente Amsterdam een beleidsaanpak speciaal voor vergunninghouders ontwikkeld, waarin maatwerk en een integrale benadering centraal staan.[6] Alle vergunninghouders volgen direct na vestiging in de gemeente het Taal- en Oriëntatie-programma (TOV), waarmee zij de eerste stappen zetten richting inburgering. In een periode van drie maanden oriënteren zij zich op de stad, wordt stilgestaan bij de persoonlijke ontwikkeling en wordt een start gemaakt met de inburgering. Aansluitend wordt gestimuleerd om op passend niveau een taal- en inburgeringscursus te volgen. Dit gebeurt zoveel als mogelijk in combinatie met leer- en werkervaringstrajecten. Direct na het volgen van het TOV starten alle vergunninghouders met een op zijn/ haar opleiding en werkervaring afgestemd (educatief) traject. Ook heeft de gemeente in dit kader enkele jaren geleden een contract met Stichting voor Vluchteling-Student, het UAF, gesloten over de verbetering van dienstverlening aan hoger opgeleide vergunninghouders. Met behoud van een uitkering en met een tijdelijke opschorting van de sollicitatieplicht kan deze groep in Amsterdam een opleiding volgen. Daarnaast ontwikkelt de gemeente voor middelbaar opgeleide vergunninghouders een traject beroepsopleiding en inburgering op mbo-niveau. Ook worden stageplaatsen op de werkvloer gestimuleerd. Zodoende ontstaan er voor verschillende opleidings-categorieën doorlopende en op elkaar aansluitende leer- en ontwikkellijnen.

Den Haag
In Den Haag is sprake van een inclusief beleid. In de Hoofdlijnenbrief Integratie uit 2015 valt te lezen: "Integratie hoort een onderdeel te zijn van alle beleidsterreinen. Bij het maken van beleid moet rekening gehouden worden met het bereiken van alle groepen in de stad. Organisatieonderdelen moeten bij het maken van nieuw beleid denken vanuit de diversiteit in de stad.". Het stimuleren van de participatie van alle Hagenezen is daarbij het speerpunt. Desondanks is er ook nog sprake van maatwerk, bijvoorbeeld bij het bestrijden van schooluitval bij kinderen met een migratie achter-grond.
Deze gemeente heeft voor de integratie van vergunninghouders een sociaal plan gemaakt ten behoeve van een voortvarende participatie van vergunninghouders.[7] Het plan betekent dat de gemeente meteen bij aankomst van de vergunninghouder start met goede en snelle begeleiding en ondersteuning. Dit begint met hulp bij het regelen van praktische zaken. Daarna krijgt iedere vergunninghouder een 'brede intake' waarbij diploma's, taalniveau, kwaliteiten en kansen op de arbeidsmarkt in kaart worden gebracht. Ook wordt met de vergunninghouders een 'integratieprogramma' gemaakt waarbij aandacht is voor begeleiding bij het leren van de taal, kennismaken met de Nederlandse normen en waarden, het opstarten van een verplicht inburgeringstraject en het zoeken naar werk, een opleiding of andere manieren van dagbesteding.

[6] Gemeente Amsterdam (2015) Beleidskader Vergunninghouders in Amsterdam 2015-2018, 16 oktober 2015.

[7] Gemeente Den Haag (2016) Sociaal plan voor integratie vergunninghouders, 21 april 2016.

Rotterdam
Hoewel Rotterdam een wethouder Stedelijke ontwikkeling en Integratie kent, is integratie een college-brede verantwoordelijkheid. Binnen alle beleidsterreinen moet integratie aan de orde komen.
De Rotterdamse aanpak van vergunninghouders richt zich gelijktijdig op huisvesting, maatschappelijke begeleiding, taal en integratie.[8] Door direct te starten met taallessen, het bouwen van een netwerk en het vinden van (vrijwilligers)werk kunnen vergunninghouders hun leven in Rotterdam versneld opbouwen. Ook wordt geïnvesteerd in gezondheid en welzijn. Beide worden als belangrijke randvoorwaarden voor integratie gezien. De Rotterdamse aanpak doet overigens een stevig beroep op de eigen verantwoordelijkheid van mensen met een migratieachtergrond, ook van de vluchteling. Alleen voor degenen die niet op eigen kracht de stap naar de arbeidsmarkt kunnen zetten, wordt ondersteuning geboden door een trajectbegeleider.

Tilburg, Groningen en Dordrecht
Met de nota “Een andere aanpak Allemaal Tilburgers” uit 2010 slaat ook Tilburg de weg van een inclusief beleid in. De aanpak van integratie moet taak worden van de reguliere diensten. Dit vereist dat reguliere diensten ‘kleurenblind’ moeten worden. Net als in Zwolle is integratie in Tilburg zaak van het hele college en is er niet één verantwoordelijk wethouder.
Ook Groningen is rond 2010 overgestapt op het inclusieve beleid en spreekt eenieder aan als ‘Stadjer’. Desondanks kent het college nog wel een wethouder speciaal belast met Integratie en Emancipatie.
Dordrecht heeft het inclusieve beleid omarmd. De nota ‘Allemaal Dordtenaren (2014)’ beschrijft het beleid, waarmee tevens een forse bezuiniging gepaard is gegaan.

Leiden
De gemeente Leiden kiest eveneens voor een integrale en parallelle aanpak, waarbij vergunninghouders een maatwerkprogramma krijgen aangeboden dat is gericht op (arbeids-)participatie.[9] Dit programma loopt gelijktijdig met de inburgering. De aanpak in Leiden is ingepast binnen het reguliere beleid om bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen. De werkwijze staat bekend als de zogeheten 24x24-aanpak. Vergunninghouders krijgen in vier periodes van 24 weken, gedurende twee jaar, naast de inburgering verschillende modules aangeboden. Deze modules zijn volledig gericht op participatie. De gemeente werkt hierbij nauw samen met re-integratiebedrijven, het UWV en individuele werkgevers. Daarnaast is er aandacht voor de vitaliteit van de deelnemers en krijgen alle deelnemers een mentor. Vanaf 1 februari 2016 heeft Leiden 75 mentoren, in de rol van leermeester, gekoppeld aan meer dan honderd vergunninghouders. Zij ondersteunen deze vergunninghouders bij het opbouwen van een netwerk in de lokale samenleving.

[8] Gemeente Rotterdam (2016) Rotterdamse aanpak vergunninghouders 2016 – 2020.

[9] VNG (13 juni 2016) Voorbeelden van integratie en participatie van vluchtelingen. Zie meer uitgebreid: https://vng.nl/onderwerpenindex/asiel/asielbeleid-en-integratie/nieuws/ voorbeelden-van-integratie-en-participatie-van-vluchtelingen.

Utrecht
In Utrecht is ook sprake van een inclusief beleid.[10] Wel zijn er specifieke programma's gericht op het tegengaan van radicalisering en discriminatie.
Utrecht investeert bij vergunninghouders in zowel asielzoekers als buurtbewoners.[11] Vergunninghouders zonder verblijfsstatus, die in de stad Utrecht worden opgevangen, kunnen vanaf hun eerste dag activiteiten doen die zinvol zijn voor hun toekomst, zoals taallessen Nederlands en Engels, trainingen ondernemerschap en hulp bij het zoeken naar stage, opleiding of dagbesteding. Deze activiteiten zijn ook toegankelijk voor de bewoners van de wijk waarin de opvanglocatie zich bevindt (in casu: Overvecht). Uitgangspunt is dat asielzoekers die in Utrecht worden opgevangen, in de stad kunnen blijven. Met het COA is afgesproken dat deze groep, waar mogelijk, na hun verblijf in de noodopvang kan doorstromen naar een opvanglocatie in Utrecht en uiteindelijk, na het verkrijgen van een verblijfsvergunning, naar een woning in de stad. De gemeente Utrecht heeft deze aanpak opgezet met verschillende partijen in de stad, waaronder de Utrecht Center for Entrepreneurship, de organisatie voor jongeren-huisvesting SOCIUS, de Social Impact Factory, de Volksuniversiteit en VluchtelingenWerk. Ook koppelt men Utrechtse ondernemers en vergunninghouders aan elkaar, bijvoorbeeld door middel van coaching en meeloopstages. Met deze vroegtijdige aanpak hoopt de gemeente dat de integratie van vergunninghouders beter tot haar recht komt.

Amersfoort
In Amersfoort is sprake van met een zekere gelaagdheid in de uitvoering. Een aantal maatregelen en activiteiten valt namelijk onder directe verantwoordelijkheid van de gemeente, terwijl andere activiteiten – met name ten aanzien van taal en werk – meer op afstand van de gemeente worden uitgevoerd. In het bijzonder speelt hierin het Centrum voor Duurzame Inburgering (NVA) een prominente rol. Deze organisatie biedt namelijk diverse taal- en participatietrajecten aan. Ook is NVA betrokken bij de ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen. Daarnaast zijn er in de gemeente verschillende organisaties actief op het gebied van de integratie en participatie van migranten (zowel vluchtelingen als overige nieuwkomers).

[10] "Doorlopend divers. Volstrekte gelijkwaardigheid. 'Speerpuntennotitie diversiteitsbeleid.'.

[11] Gemeente Utrecht (2016) Opvang Einsteindreef: Utrecht investeert in toekomst van asielzoekers én wijkbewoners, 26 april 2016.

3. Stand van Zaken

3.1 Sociaal beleid in Zwolle; uitgangspunten

De brede visie op het sociale domein van de gemeente Zwolle is neergelegd in de nota "Werken vanuit Vertrouwen" van maart 2013. De nota ademt de andere wind die in het sociale beleid is gaan waaien met het aantreden van het kabinet Rutte 2. Zwolle, zo stelt de nota "is een netwerksamenleving geworden met inwoners die veelal zelf heel goed in staat zijn hun leven te organiseren, ook als ondersteuning nodig is".[12] De eigen verantwoordelijkheid van burgers komt centraal te staan in de Visie. Er zijn drie uitgangspunten, te weten:

- Iedereen doet mee.
- Men redt zichzelf.
- Zo niet, dan biedt de gemeente ondersteuning.

Die ondersteuning is in eerste instantie afkomstig van generalisten uit de wijkteams. Ze werken volgens het principe dichtbij, generalistisch en integraal. Indien nodig schakelen zij andere instanties in om maatwerk te leveren, zoals MT-Thuiszorg, dat cultuurspecifieke zorg biedt.

Deze visie is ook terug te vinden in het Coalitieakkoord 2014-2018. Generalisten in de wijkteams ontvangen alle ondersteuningsvragen. De uitvoerende functies zijn in de eerste schil om de wijkteams heen georganiseerd. In het akkoord kondigt het nieuwe college ook voortdurende monitoring aan en een balans halverwege de rit. Ook in nadere uitwerkingsnota's is het beeld consistent, zoals in 'Kader Dagbesteding' en de kadernota 'Langer zelfstandig leven en opgroeien', beide uit 2013.

De balans is halverwege opgemaakt en gepresenteerd in de nota 'Transformatie in het sociale domein. Voortgang en aanpak' van april 2016.[13] Op het brede terrein van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) omschrijft de nota de verandering in beleid treffend als "van de achterkant naar de voorkant". Dat betekent, van maatwerk naar voorliggende preventieve voorzieningen, bij voorkeur verzorgd door vrijwilligers en/of mantelzorgers.
Over de werking van de Sociale Wijkteams (SWT) is in de nota nog weinig te lezen, daarvoor wordt verwezen naar de eerste evaluaties. Op 14 september 2016, bij de begrotingsbehandeling, ontvangt de raad de 'Informatienota Sociale Wijkteams'. In de nota worden enkele organisatorische aandachtspunten behandeld, die in een tweetal onderzoeken naar de SWT's naar voren kwamen. Verder wordt in de nota gesteld dat de inwoner het Sociale Wijkteam weet te vinden, en dat de juiste hulp en ondersteuning geboden wordt. Geen woord over het inclusieve werken. Ook in de tegelijkertijd aangeboden 'Informatienota Monitor Sociaal Domein' is geen informatie terug te vinden die een indicatie zou kunnen geven voor het presteren van de inclusieve aanpak.

[12] Meedoen, Visie Sociaal Domein, p.7.

[13] Bijlage bij de perspectiefnota.2017-2020.

Bij de laatste integratiemonitor (2009) werd nog gemonitord op etniciteit. In vergelijking met andere grote steden woonden er op dat moment relatief weinig inwoners in Zwolle met een niet-westerse migratieachtergrond. Turken (2,2% van de totale Zwolse bevolking op januari 2010), Antillianen (1,2%), Surinamers (1%) en Marokkanen (0,6%) vormden de vier grootste groepen van buitenlandse afkomst in Zwolle. Gekeken naar arbeidsparticipatie lieten op dat moment Marokkanen, Turken en Antillianen de laagste arbeidsparticipatie zien en Surinamers de hoogste. Wat betreft opleidingsniveau waren vooral veel Marokkanen en Turken lager opgeleid (zowel mannen als vrouwen). Wanneer gekeken wordt naar het taalgebruik, bleek dat Turken en Marokkanen in Zwolle thuis het vaakst een andere taal spreken dan het Nederlands. De eerste generatie van alle groepen sprak minder vaak Nederlands thuis en buitenshuis dan de tweede generatie. Door het ontbreken van monitoring op etniciteit, ontbreken deze cijfers over de huidige situatie.

3.2 Het beleid in de praktijk

3.2.1 'Het stadhuis'

Vóór de overgang naar het inclusieve beleid kende de gemeente een wethouder integratie, een medewerker op dit terrein en een integratieraad. Dat had als voordeel dat er voor integratievraagstukken 'aanspreekpunten' waren; men kon zich tot die personen richten. Vanuit de diverse (georganiseerde) bevolkingsgroepen gebeurde dat ook regelmatig. Dat gemis van zo'n aanspreekpunt op het stadhuis wordt nu gevoeld, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken. Eén van de respondenten zei in dat verband, *"wij voelen ons als kudde zonder herder".*

De Participatieraad kan deze lacune maar moeilijk opvullen. Zo organiseert deze raad geen jaarlijkse informatiebijeenkomsten met groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond. Die bijeenkomsten leverden, over en weer, veel nuttige informatie op. De leefwereld van migrantengroepen blijft nu verder buiten het stadhuis.[14]

Het betekent ook een zware taak voor de leden van het college. Ook zij ontberen iemand die hen bij 'de les' houdt. Van hen wordt een voortdurende alertheid gevraagd om 'inclusief' te denken, zonder dat er iemand is die hen dat met enige regelmaat influistert. Wel is er goed contact tussen de beleidsafdelingen en de uitvoerenden van de Sociale Wijkteams. Binnen die teams blijkt echter ook nog een aanzienlijk tekort aan kennis en kennissen (contacten in het veld) om goed geïnformeerd te zijn over de wensen en noden van specifieke doelgroepen. Bovendien ervaren ook leden van die teams soms het boven beschreven gevoel: bij wie moeten we zijn? Men heeft het wat dat betreft over versnippering van beleid. Een uitvoerend ambtenaar van de Sociale Wijkteams schetst een voorbeeld:

[14] De Participatieraad is te typeren als overwegend 'wit'.

"Nee, om een voorbeeld te geven: gister kwam er een beleidsambtenaar naar me toe en die zei dat ze de kinderen van de statushouders waren vergeten. Dit komt omdat er bijvoorbeeld 10 personen bezig zijn met een stukje van de portefeuille en dan ontstaat er chaos en is het van niemand meer."

Op zich hoeft dat niet louter negatief te zijn; immers wanneer er goed wordt versnipperd, dalen op alle beleidsterreinen de snippers neer. En in de oude situatie bleek het niet altijd even makkelijk invloed te hebben op de andere beleidsterreinen.

Door de versnippering blijken ook de overdrachten regelmatig niet goed te gaan. Er is sprake van fragmentatie omdat het beleid voor migranten ondergebracht is bij de inhoudelijke beleidsterreinen (zoals huisvesting, sport, werk en inkomen). Dit maakt de borging voor de aandacht voor speciale groepen lastig, aangezien daar niemand meer verantwoordelijk voor is. Wanneer er in afzonderlijke beleidsterreinen gedacht wordt, kunnen er problemen ontstaan bij de grensgebieden en kan het overzicht ontbreken. Dit maakt het lastig goed door te verwijzen en gepaste hulp te vinden. Uit de gesprekken met respondenten bij VluchtelingenWerk blijkt dat de versnippering en fragmentatie ook een rol spelen bij de integratie van nieuwe groepen migranten. Op dit moment zijn er vaak verschillende partijen verantwoordelijk voor verschillende fases of onderdelen van de integratie (uitkering, inburgering, coaching e.d.), en de regie daarbij ontbreekt.

Naast versnippering zien respondenten ook een gebrek aan inlevings- of voorstellingsvermogen ('sensitiviteit') bij de beleidsambtenaren als een aandachtspunt:

"Vragen zoals: ''hoe zou ik als Syrische vrouw hier bejegend worden'' zijn vragen die in het grote procesdenken niet passen. De inhoud van het leven is niet leidend. Het mensgerichte is niet geïntegreerd in het procesgerichte."

Om het contact met inwoners en begrip voor hun situatie te vergroten, zou het wat dat betreft aan te bevelen zijn wanneer er vanuit de beleidsafdelingen stage gelopen zou worden bij de Sociale Wijkteams (SWT's), zo stelde een respondent.

Bij bestuur en beleidsambtenaren is betrekkelijk weinig zicht op de resultaten of de knelpunten van het inclusieve beleid. Op dit moment ontbreekt het aan monitoring voor wat betreft de groepen met een migrantenachtergrond. GroenLinks maakte zich in een motie van 18 november 2013 zorgen dat door het verdwijnen van de portefeuille integratie (problemen van) doelgroepen uit beeld zouden raken. De motie verzocht daarom het college om vanaf 2015 jaarlijks te rapporteren met betrekking tot specifieke groepen. Deze motie is door de raad verworpen.

3.2.2 De Sociale Wijkteams

Werkwijze

De uitvoering van het inclusieve beleid in Zwolle is in belangrijke mate ondergebracht bij de SWT's. Sinds 2015 kunnen alle Zwollenaren hier terecht met hun ondersteuningsvragen. De SWT's hanteren een generalistische aanpak en moeten in

staat zijn een breed scala aan ondersteuningsvragen te beantwoorden. Indien nodig kunnen zij de hulp van specialisten inschakelen. Er zijn in Zwolle vijf wijkteams op stadsdeelniveau actief, waarbinnen tien tot twintig professionals werken.
De SWT's worden geconfronteerd met de hiervoor beschreven versnippering en fragmentatie van beleid. Toch overheerst tevredenheid over de inzet en steun vanuit 'het stadhuis'. Ze begrijpen dat de transitie naar het inclusieve beleid lastig is en veel tijd kost. De SWT's ervaren daarnaast redelijk veel handelingsvrijheid en waarderen het vertrouwen dat ze krijgen vanuit de gemeente.

In de uitvoering van het inclusieve beleid is een aantal knelpunten te herkennen.

Bereik
"Het sociale wijkteam heeft de basis op orde, inwoners weten de wijkteams te vinden.", zo valt te lezen in de begroting 2017 van de gemeente.[15] Op die stelling is wel wat af te dingen, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken. Ondanks dat de SWT's een steeds groter bereik hebben onder Zwollenaren met een migratieachtergrond, worden bepaalde groepen niet of moeilijk bereikt.[16]
Een van de meest genoemde knelpunten hierbij is de wijze van communicatie vanuit de gemeente en de SWT's zelf. Volgens de respondenten zou er vanuit de SWT's meer rekening gehouden moeten worden met groepen, die geen toegang hebben tot algemene informatie (zoals ouderen met een migranten- achtergrond) en de Nederlandse taal niet machtig (genoeg) zijn. Zoals een respondent het stelt:

> *"Die mensen zijn het niet gewend om de krant te lezen of op het internet te kijken, zodat ze weten wat er speelt en wat ze moeten doen om te kunnen deelnemen, dat zijn ze niet gewend. Ze moeten het dus eigenlijk van iemand horen. Vooral de eerste generatie is helemaal afhankelijk van mensen die deskundig zijn of de taal goed kennen."*

Deze mensen hebben extra aandacht nodig. De SWT's zouden deze mensen op hun niveau moeten informeren over de mogelijkheden van het SWT. Eén van onze gesprekspartners uit de doelgroepen zegt hierover:

> *"Ik ben er heilig van overtuigd dat de nieuwe inwoners van Zwolle heel graag willen meedoen, maar de kracht is er niet dus ze hebben een steuntje nodig en dat moet aandacht krijgen."*

De bestaande en nieuwe groepen migranten zijn over het algemeen anderstalig en een deel van hen is daarnaast laaggeletterd in de eigen taal, hierdoor hebben zij een dubbele uitdaging om de Nederlandse taal te leren. Voor deze mensen is het taalgebruik vanuit de gemeente vaak te ingewikkeld om te begrijpen. Het advies vanuit de respondenten is dan ook: de mensen benaderen op hun niveau, meer communicatie in *Jip-en-janneke-taal*.
Ook zou de doelgroep via andere kanalen bereikt moeten worden; vooral de ouderen zijn namelijk niet gewend om de krant te lezen of op internet te kijken. De respondenten zijn van mening dat er meer in de taalontwikkeling moet worden geïnvesteerd (bij nieuwe maar ook bij bestaande groepen). Hoe sneller iemand de taal beheerst, hoe

[15] Sociaal Domein, paragraaf 1.

[16] Dat bepaalde groepen door de gemeente beperkt of niet bereikt worden, heeft invloed op alle beleidsterreinen en is niet gebonden aan bepaalde terreinen.

eerder diegene om hulp zal vragen. Beheersing van de taal is op deze manier een belangrijke voorwaarde om het inclusieve beleid te kunnen laten slagen.

"*Taal is de sleutel tot zo veel zaken*."

Uit de gesprekken komt het beeld naar voren dat de herkenbaarheid en toegankelijkheid van de SWT's verbeterd zou moeten worden, de rol en functie van de SWT's is nu vaak nog onbekend.

"Voorbeeld van een Molukse vrouw: een SWT wilde langskomen voor een keukentafelgesprek. De mevrouw zei: 'maar ik heb geen keukentafel'."

Het spreekt voor zich dat wanneer bepaalde groepen niet binnen het bereik van de SWT's vallen, er van een succesvol inclusief beleid geen sprake kan zijn.

Bij het bereiken van specifieke groepen zou ook de samenstelling van de SWT's een rol kunnen spelen. De SWT's zijn betrekkelijk 'wit', wat niet meehelpt in de benadering van verschillende groepen met een migratieachtergrond. De 'Bezoekvrouwen' van Travers bereiken volgens de respondenten de moeilijk te bereiken groepen beter. Zij vormen op een laagdrempelige manier een brug tussen de beleidsmedewerkers en de Zwollenaren. Dit komt juist ook door de cultureel etnische achtergrond van deze Bezoekvrouwen. Vanuit de SWT's wordt aangegeven dat zij, om hun bereikbaarheid en toegankelijkheid te vergroten, graag meer diversiteit in hun teams zouden zien. Sinds afgelopen zomer voert de gemeente Zwolle echter een proef uit met anoniem solliciteren wat het voor de SWT's niet mogelijk maakt om te selecteren op achtergrond.

Naast bovenstaande zaken geven respondenten ook aan dat de cultuur van sommige groepen een negatieve invloed kan hebben op het bereik van de SWT's (en van de gemeente in het algemeen). Soms zou het ontbreken aan eigen initiatief vanuit een deel van de doelgroepen en vanuit de zelforganisaties, en zij zouden aangesproken moeten worden op hun eigen verantwoordelijkheid. Sommige Zwollenaren met een migrantenachtergrond zouden niet altijd gemotiveerd zijn om aan activiteiten van de gemeente mee te doen, ook deels omdat ze het gevoel hebben dat ze er niet helemaal bij horen, *"het is niet voor ons".* De respondenten geven hierbij aan dat er meer capabele 'Bruggenbouwers'[17] nodig zijn. Zij kunnen de doelgroepen wegwijs maken in de Zwolse samenleving, onder andere door informatie te verstrekken over de functie van de SWT's en hun activiteiten. Op deze manier wordt via de Bruggenbouwers de eigen kracht van de mensen geactiveerd.

Deskundigheid

De SWT's geven aan dat deskundigheid over de achtergrond, cultuur en taal essentieel is voor de begeleiding van Zwollenaren met een migratieachtergrond. De SWT's achten op dit moment die deskundigheid te weinig aanwezig in de eigen gelederen. Respondenten van de SWT's zelf zijn van mening dat er meer behoefte is aan culturele

[17] De Bruggenbouwers zijn onderdeel van Travers. Het zijn ervaringsdeskundigen uit de doelgroepen, die weten wat er leeft in deze gemeenschappen. Het doel is om kwetsbare mensen binnen hun eigen groep te bereiken en te activeren.

sensitiviteit en inlevingsvermogen binnen hun teams. Respondenten die namens ‘de ontvangers van het beleid’ spreken, beamen dat er in de SWT’s te weinig deskundigheid aanwezig is om maatwerk te kunnen leveren. Zij vinden de SWT’s te ‘wit’; SWT’s missen de betrokkenheid en iemand die de taal van de doelgroepen spreekt (zowel letterlijk, als figuurlijk: inzicht hebben in de leefwereld van deze groepen). Zoals een respondent het omschrijft:

> *“Er zit een gat tussen het sociale wijkteam en de doelgroep die ze moeten dienen. De rol van de SWT’s is toch eigenlijk juist de verdichting tussen de gemeente en de doelgroep?”*

En:

> *“Mensen zeggen tegen mij: ‘ze horen ons wel, maar ze luisteren niet’. Het gaat om luisteren. Bejegening is belangrijk.”*

De SWT’s geven toe dat ze deze leefwereld van de verschillende groepen onvoldoende kennen. Er is vanuit de leden van de SWT’s wel de behoefte aanwezig om deze leefwereld beter te leren kennen. ‘ZwolleDoet!’ merkt ook dat er vanuit professionals veel behoefte is aan kennis over cultuursensitief werken.

Mede daarom worden de vertegenwoordigers van de verschillende doelgroepen regelmatig geraadpleegd door de SWT’s bij vragen en problemen of als er behoefte is aan een tolk. Zij doen dit naast hun eigen werkzaamheden, en hebben hiervoor geen formele status.

> “*We hebben nou een sociaal (wijk)team hier, maar ik ben al een paar keer gebeld door het sociale team met de vraag of ik ze wil helpen terwijl ik eigenlijk geen formele status heb.”*

In de tijd van het doelgroepenbeleid functioneerden er meer netwerken van migranten en migrantenorganisaties. Per januari 2015 is de subsidieregeling ‘Zelforganisaties minderheden’ vervallen, dit heeft ertoe geleid dat sommige zelforganisaties verdwenen zijn. Een vertegenwoordiger van een van de migrantengroepen zegt het volgende hierover:

> *“Vroeger was er een soort netwerk, mensen die bekend waren in elke groepering. Wij zien eigenlijk nu al, ik bedoel…, de nieuwkomers, je hebt bijvoorbeeld Syriërs, Irakezen, eigenlijk kunnen we al die groeperingen niet vertegenwoordigen.”*

Door het ontbreken van dergelijke georganiseerde vertegenwoordigingen is het contact met en daardoor de kennis van groepen met migratieachtergrond verminderd. Verschillende gesprekspartners pleiten voor een hernieuwd netwerk van zelforganisaties in Zwolle en regelmatig contact met de gemeente.[18] Zelforganisaties zouden onder andere een rol kunnen spelen bij voorlichting aan de doelgroep

[18] Een vergelijkbare aanbeveling komt uit het onderzoek van Van de Bunt adviseurs. Zij zijn van mening dat op dit moment de Nederlandse overheid minder adequaat kan ingrijpen bij maatschappelijke spanningen, omdat het structurele overleg met minderheden ontbreekt. Zij adviseren daarom een herinvoering van het Landelijk Overleg Minderheden (LOM) wat in 2011 is afgeschaft (Evaluatie Landelijk overleg minderhedenbeleid, 2016).

(bijvoorbeeld over de rol van de SWT's en over de functie van uitzendbureaus) en bij het contact leggen en onderhouden tussen de gemeente en de doelgroepen.

Voorts geven respondenten aan dat in de periode van het exclusieve beleid de relatie tussen de gemeente en zelforganisaties beter was dan nu het geval is, sinds de invoering van het inclusieve beleid is de afstand groter geworden. De Integratieraad had de beschikking over contactpersonen in de verschillende gemeenschappen, onder andere om signalen in deze gemeenschappen op te vangen. De Participatieraad heeft deze vertegenwoordigers niet meer. Het gevaar is dat er daardoor minder zicht is op de leefwereld binnen niet-westerse gemeenschappen.

> "*Het gaat op zich goed, alleen ik mis nog wel een netwerk, die brug. We zitten nu op twee eilandjes en we moeten naar elkaar toe groeien. Ga met elkaar in gesprek, een netwerk opbouwen, elkaar informeren. Als er een probleem is - of het nou een Marokkaan of Turk betreft - het is ons probleem en dat moeten we samen oplossen."*

Breder kan ook worden aangegeven dat wanneer het uitgangspunt inclusief beleid is, er zeker in dat beleid rekening moet worden gehouden met de samenstelling van de bevolking. Inclusief beleid, zo stelde één van onze respondenten, moet niet betekenen: assimileren. Een lid van de SWT's formuleerde het als volgt:

> "*Inclusief beleid hoort te zijn dat iedereen betrokken wordt en dus niet dat we beleid hebben en als je daar niet in past, jammer dan."*

Volgens enkele respondenten ligt hier het gevaar van het zich afkeren van de Nederlandse samenleving, een tendens die zich de laatste tijd lijkt voor te doen. Een recent voorbeeld hiervan zijn de Turkse vlaggen op de Erasmusbrug.

Nieuwkomers

Het belang van de aanwezigheid van expertise geldt zeker ook bij begeleiding van nieuwe migranten en hun specifieke omstandigheden (zoals de begeleiding bij het verwerken van oorlogstrauma's). Als deze expertise niet voldoende aanwezig is, moet er de mogelijkheid zijn om bij speciale ondersteuningsvragen gespecialiseerde hulp in te schakelen. Elk SWT zou idealiter gezien een web van contactpersonen moeten hebben, dat ingeschakeld kan worden voor hulp. Volgens de respondenten gebeurt dat in de praktijk te weinig.

Samenwerking tussen instanties

De samenwerking en de overgang tussen de SWT's en andere instanties is niet altijd optimaal. De SWT's noemen hierbij als voorbeeld de aansluiting tussen de opvang van statushouders en de inschakeling van het SWT. Zij geven aan geen of nauwelijks informatie te ontvangen van VluchtelingenWerk over de statushouders die in de wijk komen wonen. Zij zouden daar graag eerder over geïnformeerd willen worden, zodat deze groepen ook beter bereikt kunnen worden. Door de leden van SWT's werd geopperd een ketenregisseur aan te stellen:

> *"Het aanstellen van een ketenregisseur zou ook een verbetering zijn (per wijk). Dit moet dan*

wel iemand binnen het wijkteam zijn en niet weer afzonderlijk van het wijkteam. Iemand die weet wat er speelt, contacten tussen bewoners en bedrijven kan leggen en kan zien wat de problemen zijn bij het communiceren met andere afdelingen/partijen en die kan aanpakken."

Met Travers Welzijn, Zwolle Doet en WIJZ zijn in 2017 (prestatie)afspraken gemaakt gericht op integratie en participatie van niet-westerse Zwollenaren. Speciale aandacht is daarbij voor de bezoekvrouwen en bruggenbouwers.

3.2.3 Integratie en participatie nieuwkomers

Zwolle wordt de laatste jaren geconfronteerd met een hoge instroom van asielzoekers en statushouders. Zwolle voert haar deel uit van het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van december 2015. Het betrof het inrichten van een noodopvang voor asielzoekers en vervolgens het zorgen voor passende huisvesting voor de statushouders conform de taakstelling van de gemeente.

Taakstelling huisvesting vanaf 2012[19]

Taakstelling jaar	Aantallen
2012	76
2013	78
2014	114
2015	208
2016	314
2017	Inschatting 170

In relatief korte tijd hebben zich dus veel statushouders gevestigd in Zwolle. De speciale aandacht die deze groepen nodig heeft, legt een hoge druk op de gemeente en de uitvoerders van het beleid. Alleen al op het domein van werk en inkomen werd de gemeente geconfronteerd met 320 nieuwe bijstandsafhankelijken. Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over een versnelling in de sociale woningbouw en over een traject semi permanente woningbouw.

De gemeente ontvangt van het Rijk een bedrag van € 2.370,- per inburgeringsplichtige statushouder voor de maatschappelijke begeleiding. Een deel van dit bedrag gaat naar VluchtelingenWerk en een deel naar mede-werkers van de gemeente die zich bezig houden met de begeleiding van statushouders. Daarnaast ontvangt de gemeente een decentralisatie uitkering van € 4.430,- per geplaatste vergunnings-/statushouder. Deze uitkering is voor de bekostiging van alle andere kostenposten, zoals: uitbreiding bij de SWT's, extra ondersteuning bij vrijwilligersinstanties en extra inzet bij inkomens-ondersteuning. Ook worden er kosten gemaakt in het kader van bijzondere bijstand (bijvoorbeeld inrichtingskosten), bij de GGD en in het kader van jeugdbeleid.

[19] Voortgangsrapportage aanpak verhoogde instroom vluchtelingen en statushouders in Zwolle, Informatienota voor de raad 11 april 2017

Volgens onze gesprekken met respondenten van VluchtelingenWerk, heeft in theorie de gemeente de regie op de integratie en participatie van nieuwkomers, maar verloopt dit in de praktijk niet altijd soepel. Voor VluchtelingenWerk is niet altijd duidelijk wat van hen door de gemeente wordt verwacht. Op dit moment is er voor nieuwkomers sprake van een coachingtraject van VluchtelingenWerk van 12 maanden (voorheen was dit 8 maanden). In het geval van meervoudige problematiek wordt na deze 12 maanden het SWT ingeschakeld om verdere ondersteuning en begeleiding te verlenen.
Aangezien zelfraadzaamheid voor VluchtelingenWerk erg belangrijk is bij nieuwkomers, is VluchtelingenWerk van mening dat het aan de nieuwkomers zelf is om te besluiten wel of niet contact te zoeken met een SWT na het 12-maandentraject. Nieuwkomers worden wel op de mogelijkheden van de SWT's gewezen, maar er is dus niet sprake van een 'overdacht' van een statushouder naar het betreffende SWT als het traject bij VluchtelingenWerk is afgerond. Zoals respondenten vanuit de SWT's zelf ook aangeven, hebben zij echter vaak onvoldoende expertise om de begeleiding van statushouders goed vorm te geven.

Sinds januari 2013 zijn nieuwkomers zelf verantwoordelijk voor hun inburgering, de begeleiding vanuit de gemeente is hierdoor weggevallen. Deze wijziging betekende een grote verandering voor de nieuwkomers, waarbinnen deze groep nieuwkomers veel onduidelijkheden en vragen leven. Wanneer zij met deze vragen naar een SWT gaan, blijkt dat de SWT's niet altijd genoeg kennis hebben om deze vragen te beantwoorden. Daarnaast kunnen de SWT's te maken krijgen met zware problematiek zoals ernstige oorlogstrauma's of kindsoldaten. Ook om hier goed mee om te gaan ontbreekt bij de SWT's de deskundigheid. Dit betekent in de praktijk dat de SWT's regelmatig met vragen weer terugkomen bij VluchtelingenWerk, of dat er een 'gat' ontstaat na het traject van 12 maanden. Vluchtelingenwerk illustreert dit met een voorbeeld:

> *"Doordat het sociale wijkteam echt niet weet wat ze met die klanten moet; bijvoorbeeld als ze het (inburgerings)examen niet hebben gehaald, dan ontbreekt de kennis over of ze wel het aantal lesuren hebben gehad, hebben ze wel examen gedaan? Kunnen ze bijvoorbeeld vrijstelling krijgen? Wat heeft dat voor gevolgen, want als je vrijstelling gaat aanvragen dan betekent dat dat iemand helemaal geen certificaat of diploma heeft. Hoe zet je het traject dan verder uit? Dat is nog echt wel een puzzel die we samen aan het onderzoeken zijn. Wat ga je dan doen en hoe zorg je ervoor dat die participatie dan wel blijft doorzetten?"*

VluchtelingenWerk geeft aan dat er relatief veel aandacht is voor statushouders. Zodra zij binnenkomen wordt VluchtelingenWerk regelmatig benaderd door organisaties die een activiteit willen organiseren met de statushouders, zoals PEC Zwolle die met hen wil voetballen. VluchtelingenWerk geeft aan dat het belangrijk is om niet alleen te kijken naar de statushouders, maar ook naar de inburgeraars die al langer in Zwolle zijn (volgens een respondent de 'vergeten groep').

Ten aanzien van (uitgeprocedeerde) asielzoekers kent Zwolle sinds 2002 een specifieke opvangvoorziening. Naast opvang wordt gewerkt aan terugkeer of het verkrijgen van regulier verblijf in Nederland.

4. beoordeling op basis van Het normenkader

In deze paragraaf wordt een oordeel gegeven over de normen in het opgestelde normenkader.

Norm 1: De gemeente heeft een expliciete en consistente visie op het gemeentelijk beleid ten aanzien van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.

In Zwolle was tot 2011 sprake van een specifiek doelgroepenbeleid met een coördinerend wethouder integratie, een verantwoordelijk beleidsadviseur integratie en een Integratieraad. Eind 2010 verscheen het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid', waarmee de transformatie naar inclusief beleid werd ingezet. De gemeente baseert haar beleid op dit visiedocument. In dit visiedocument worden relevante ontwikkelingen genoemd, die aanleiding hebben gegeven voor de transformatie en worden de doelen voor de overgangsfase (2011-2013) vastgesteld. In de Nota 'Inclusief beleid' wordt deze visie verder uitgewerkt en wordt geconcludeerd dat het inclusief beleid voldoende is ingebed in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat. Deze visie is nog steeds het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid.

Norm 2: De gemeente heeft actueel inzicht in ontwikkeling en knelpunten t.a.v. de participatie van bestaande en toekomstige groepen met een migratieachtergrond.

Voor de transformatie naar inclusief beleid waren er cijfers bekend bij Onderzoek & Statistiek (over o.a. de vertegenwoordiging van bepaalde groepen bij criminaliteit of schooluitval). Op dit moment wordt er over het algemeen niet meer geregistreerd op afkomst, waardoor deze informatie niet beschikbaar is. Een uitzondering hierbij zijn de bijstandsgerechtigden, bij deze groep heeft de gemeente zicht op hun afkomst en worden er indien nodig acties uitgevoerd richting bepaalde groepen.
De brede monitor sociaal domein behandelt niet specifieke cijfers over niet-westerse allochtonen. Door het ontbreken van het meten van de effecten van het beleid op deze groepen, is er een gebrek aan actueel inzicht in de leefwereld van de doelgroepen.

Norm 3: Het participatiebeleid is belegd in het college.

Sinds de invoering van het inclusief beleid is de wethouder integratie weggevallen, er is expliciet vastgelegd dat alle wethouders verantwoordelijk zijn binnen hun eigen beleidsterreinen. Taken, verantwoordelijkheden en ambities liggen echter niet vast in collegeafspraken.

Norm 4: Het participatiebeleid is ingebed in regulier beleid.

Voor zover wij kunnen vaststellen zijn de visie, doelen en uitvoering niet concreet opgenomen in uitvoeringsplannen en beleidsregels van afzonderlijke beleidsterreinen.

Norm 5: Visie en algemene beleidsdoelstellingen zijn geoperationaliseerd in concrete en meetbare doelstellingen.

Er zijn geen meetbare doelstellingen te vinden in de beleidsplannen en de uitvoeringsnota's.

Norm 6: In het gemeentelijk participatiebeleid is aandacht voor verschillen in achtergrond van bevolkingsgroepen.

Op dit moment is deze aandacht niet duidelijk uitgewerkt in de uitvoeringsplannen en de beleidsregels.[20] Er wordt namelijk niet aan de voorkant specifiek beleid voor specifieke groepen ingezet, het is de bedoeling dat in elk beleidsterrein afzonderlijk aandacht is voor deze groepen. Hoe dat geborgd wordt blijft onduidelijk. In de praktijk blijkt dat in de beleidsvorming de specifieke aandacht wel eens ontbreekt en dat bij de uitvoering de capaciteit te kort schiet om die aandacht te geven.

Norm 7: Het participatiebeleid blijft actueel.

Volgens de respondenten heeft de gemeente een beperkt en afnemend inzicht in de leefwereld van de (voormalig) doelgroepen in Zwolle. Onder andere door het gebrekkige contact met (zelforganisaties van) de groepen met een migratieachtergrond, ontbreekt het aan actuele kennis over deze groepen.

Norm 8: Er is een actieve relatie tussen beleidsambtenaren en relevante doelgroep-specifieke stakeholders, om voldoende kennis te hebben om effectief beleid te kunnen voeren.

Aansluitend op norm 7, blijkt uit de gesprekken met respondenten dat er nauwelijks sprake is van overleg of afspraken tussen de beleidsambtenaren en de doelgroep. Zodoende ontbreekt de kennis om het inclusief beleid effectief te kunnen voeren.

[20] Een uitzondering hierbij is het Beleid Antilliaanse Nederlanders Zwolle (BANZ), specifiek gericht op de Antiliaanse Nederlanders in Zwolle.

Norm 9: Voor de uitvoering van het beleid zijn instrumenten voorradig.

De leden van de SWT's geven aan geen tekort te hebben aan instrumenten, wanneer zij aangeven iets nodig te hebben ontvangen zij dat ook. Omdat het beleid verder versnipperd is, is dat moeilijk vast te stellen. Op belangrijke terreinen als werk en inkomen en huisvesting lijken zich geen problemen voor te doen. Wel missen ze instrumenten om de groepen goed te bereiken, als oplossing hiervoor zouden er meer Bezoekvrouwen en meer Bruggenbouwers ingezet kunnen worden.

Norm 10: Voor de uitvoering van het beleid zijn voldoende middelen begroot om ook aan de specifieke vraag van specifieke groepen tegemoet te komen.

De respondenten hebben geen tekort aan (financiële) middelen. Een respondent gaf aan dat de bezuinigingen in het sociale domein hebben geleid tot wijzigingen in dat beleid, tot andere keuzes en prioriteiten die resulteren in een kwalitatief nog betere ondersteuning

Norm 11: In de afspraken tussen gemeente en de betrokken partners is aandacht voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren met een migratieachtergrond.

Zoals te lezen is in het visiedocument 'Van exclusief naar inclusief beleid':

> *'Beleidsadviseurs maken tijdens accountgesprekken prestatieafspraken met de betrokken partners, waarbij aandacht is voor de groep (kwetsbare) Zwollenaren van buitenlandse afkomst. De gemaakte afspraken dienen tevens te leiden tot een meetbaar beleid.'*

Er is sprake van prestatieafspraken met Travers Welzijn, Zwolle Doet en WIJZ. In deze afspraken wordt specifiek aandacht gevraagd voor inwoners met een migratieachtergrond.

Norm 12: Uitvoerenden hebben voldoende handelingsruimte.

De uitvoerders van het beleid geven aan voldoende vrijheid te ervaren bij hun werkzaamheden. Ook waarderen ze het vertrouwen en de meewerkende houding van de coöperatieve van de beleidsafdelingen van de gemeente.

Norm 13: Op de relevante domeinen is er inzicht in het bereik van de uitvoerende diensten van de gemeente.

Gezien het gebrek aan monitoring en inzicht in de leefwereld van de doelgroepen, ontbreekt het aan inzicht over het bereik van de uitvoerende diensten. Zie ook norm 2.

Norm 14: Op de relevante domeinen is er inzicht in de effecten van het beleid, en desgewenst wordt het beleid daarop aangepast.

De effecten van het beleid op de groepen Zwollenaren met een migranten- achtergrond worden niet gemeten. Zie ook norm 2 en norm 13.

Norm 15: Er is regie op het beleid ten aanzien van groepen met een migratieachtergrond.

Er is niet sprake van organisatie afspraken, en er is niemand verantwoordelijk voor de borging van de aandacht voor specifieke groepen. De regie ontbreekt.

Norm 16: De raad is tijdig en juist geïnformeerd en is daardoor in staat gesteld op de juiste momenten de kaderstellende en controlerende taken op te pakken (en dat in de praktijk ook heeft gedaan, dan wel daar beargumenteerd van heeft afgezien).

Wij hebben geen communicatie kunnen vinden tussen de raad en het college over het inclusieve beleid. Er zijn, voor zover bij ons bekend, vanuit de raad geen vragen specifiek over dit beleid gesteld.
Wel heeft het college de raad geïnformeerd over de aanpak verhoogde instroom asielzoekers en statushouders via een informatienota (1 juni 2016) en een voortgangsrapportage (11 april 2017).

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De centrale vraag van dit onderzoek luidde:

Is het 'inclusief beleid' door de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, met name waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond?

Om deze vraag te beantwoorden is een aantal deelvragen onderscheiden, die we hier beantwoorden. De eerste deelvraag was:

Hoe wordt binnen het integraal participatiebeleid omgegaan met de verschillen in (culturele) migratieachtergrond en de specifieke eisen die dit met zich meebrengt?

De transitie naar inclusief beleid, gericht op participatie (iedereen doet mee), betekent dat er 'aan de voorkant' van de uitvoering van dat beleid geen extra aandacht is voor specifieke (doel)groepen. Het specifieke aanbod aan doelgroepen is pas in de tweede schil van ondersteuning te vinden.
Dit heeft gevolgen voor onder meer het bereik van de Sociale Wijkteams, degenen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het integraal participatiebeleid. Door de meer algemene werkwijze wordt een deel van de groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond niet bereikt.
Dat betekent in de praktijk dat met name degenen die minder goed zijn geïntegreerd in de Nederlandse samenleving ook minder bereikt worden. Hierbij gaat het zowel om nieuwe groepen in Zwolle, zoals recent de Syrische of Somalische vluchtelingen als om leden van groepen die hier al langer zijn maar om bijvoorbeeld culturele redenen minder goed geïntegreerd zijn. Als voorbeeld worden oudere alleenstaande vrouwen uit de Marokkaanse gemeenschap genoemd.
In het inclusieve beleid is afgestapt van het georganiseerd samenwerken met zelforganisaties. Hierdoor is een lacune ontstaan in de kennis over de noden en de wensen van die groepen. Slechts door vrijwillige inzet van enkele sleutelfiguren uit de lokale gemeenschappen wordt die kloof overbrugd.
Op de langere termijn is dat geen structurele oplossing en dient te worden gezocht naar andere manieren om het contact te leggen.

Waarborgt het inclusieve beleid effectief een succesvolle opvang, inburgering en integratie van de toenemende groep statushouders?

De groep statushouders wordt in beginsel opgevangen en begeleid door organisaties als VluchtelingenWerk. Na een periode van 12 maanden nemen de Sociale Wijkteams de zorg voor deze groepen over. De statushouder is dan Zwollenaar. Echter in de praktijk heeft de statushouder dan nog met veel aanpassingsproblemen te maken. En ook in de praktijk blijkt vaak nog dat de overdracht niet zonder problemen plaatsvindt.

Het inclusieve beleid herbergt zeker geen waarborgen in zich voor een succesvolle integratie en inburgering van deze groep nieuwkomers.

Had, heeft en houdt het inclusieve beleid in voldoende mate aandacht voor participatie van bestaande groepen inwoners met een migratieachtergrond?

Zoals hiervoor al aangegeven zijn er ook bij het bereiken van bestaande groepen Zwollenaren knelpunten. Dat betreft enerzijds groepen die veelal vanuit culturele achtergronden niet erg geïntegreerd zijn in onze samenleving en die daardoor minder goed bereikt worden door het relatief 'algemene' aanbod van diensten van de SWT's. Deze groep is vaak de Nederlandse taal maar beperkt machtig en maakt geen gebruik van sociale media of internet. Door het niet meer functioneren van zelforganisaties als 'intermediair' tussen doelgroep en beleid, is ook de vertaalslag verdwenen. Anderzijds leidt de nadruk op meedoen in de Nederlandse samenleving bij delen van de migrantengemeenschap tot het gevoel dat integratie is vervangen door assimilatie.[21] Men dient mee te doen in de 'witte' Nederlandse samenleving, waarin slechts sporadisch nog via 'maatwerk' aandacht voor de specifieke noden van Zwollenaren met migratieachtergronden. Bij diegenen die dit ervaren kan het aanleiding zijn om zich dan maar van de Nederlandse samenleving te verwijderen.

Is het inclusief beleid afdoende ingebed in het bestuurlijke en ambtelijke apparaat van de gemeente Zwolle?

Geconstateerd is dat in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat het inclusief denken wel positief wordt benaderd, maar dat het niet beleggen van integratie als specifiek thema leidt tot versnippering en fragmentatie.
Het gebrek aan deskundigheid, inlevingsvermogen en actuele kennis is daaraan mede debet.

Zijn het netwerk en de kennis en vaardigheden die binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig waren bij de overgang van exclusief naar inclusief beleid op peil gebleven?

Juist op dit vlak is de overgang naar inclusief beleid voelbaar geweest. Door het wegvallen van de Integratieraad, de integratieambtenaar en de subsidies voor de zelforganisaties, is een belangrijk deel van de noodzakelijke infrastructuur weggevallen. Het bereik van de doelgroepen is hierdoor verminderd, de kennis van de noden en de wensen van de doelgroepen is verslechterd en de integratie wordt niet bevorderd.

Is de raad voldoende geïnformeerd over de transitie van het integratiebeleid?

Voor zover wij hebben kunnen nagaan is de raad nauwelijks op de hoogte gehouden van de effecten van de transitie. Zij heeft een motie hieromtrent zelf verworpen. De raad is wel voldoende geïnformeerd over de aanpak verhoogde instroom vluchtelingen en statushouders.

[21] "Doe normaal man"

Monitort het college de resultaten van het inclusieve participatiebeleid op de terreinen Werk en Inkomen, Gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)?

Nee, er vindt geen registratie op afkomst plaats van de resultaten van genoemd beleid.

Terugkomend op de hoofdvraag, of het beleid doeltreffend en doelmatig genoemd kan worden waar het gaat om de participatie van bestaande en toekomstige doelgroepen van inwoners met een migratieachtergrond, kan worden vastgesteld dat dit voor een deel van de groep *niet* het geval is.

In de netwerksamenleving, met inwoners die veelal heel goed in staat zijn hun leven te organiseren, zoals beschreven in de Zwolse nota 'Werken vanuit vertrouwen' uit 2013 blijken toch wel wat mazen te zitten. Die mazen zijn ontstaan door het wegvallen van een deel van de ondersteuningsinfrastructuur, waardoor het bereik van en kennis over delen van de doelgroepen serieuze deuken opliepen. Het gaat daarbij om zowel leden van al langer aanwezige groepen als om de nieuwe Zwollenaren, die zich recent als statushouder in de stad hebben gevestigd.

Slotconclusie
De slotconclusie van dit onderzoek is dan ook dat het inclusief beleid deels niet maar ook deels wel doeltreffend en doelmatig genoemd kan worden. Er is geen concrete, meetbare vaststelling te doen van de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid.

Met name de vertegenwoordigers van de doelgroepen zijn kritisch over het inclusieve beleid zoals het nu wordt uitgevoerd. Zij menen dat het beleid in de praktijk niet werkt, en dat er meer specialistische aandacht voor bepaalde groepen nodig is.

Toch willen de respondenten over het algemeen niet terug naar het exclusieve beleid. Dit beleid zou mensen op een achterstand plaatsen, en kunstmatig een tweedeling creëren. Over het algemeen zijn de respondenten voorstander van inclusief beleid, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Deze komen terug in de aanbevelingen.

5.2 Aanbevelingen

De aanbevelingen komen voort uit de bijdragen van respondenten en zijn gegroepeerd in twee thema's.

1. *Bied ondersteuning op maat en onderhoud de juiste infrastructuur*

Met een deel van de doelgroepen gaat het goed. Dit deel is opgeleid, spreekt goed Nederlands, doet mee in de Zwolse maatschappij en is zichtbaar voor beleid. Binnen de gemeenschappen is er echter ook een groep die minder zichtbaar is, lager opgeleid, sociaal geïsoleerd en spreekt nauwelijks Nederlands. Deze groep kan zichzelf niet zelfstandig redden in Zwolle (ze weten bijvoorbeeld niet hoe een uitzendbureau werkt en hoe ze moeten solliciteren) en zijn niet in beeld bij de gemeente. Van hen kan niet verwacht worden dat zij op eigen kracht hun weg vinden, en deze groep heeft daarom

meer specifieke aandacht nodig. Het is belangrijk om deze groep in beeld te krijgen en te houden. Hiervoor is maatwerk te leveren. Dit maatwerk moet zich richten op hoe de groepen als totaal bereikt worden en daarbinnen de hulpbehoevenden geïdentificeerd en bediend worden. Met onvoldoende maatwerk krijgen deze groepen niet de aandacht en begeleiding die ze nodig hebben om te participeren in Zwolle. Zoals een respondent het aangeeft:

> *"Het beleid bereikt eigenlijk zeventig procent, dertig procent wordt niet bereikt. Voor die dertig procent zou het mooi zijn als er maatwerk komt."*

Door het ondersteunen en scholen van zittende leden van de SWT's kan de kennis en deskundigheid bij de teams verhoogd worden. Ten behoeve van het bereik is het daarnaast wenselijk de diversiteit van de teams te verhogen. Hiermee worden de SWT's in staat gesteld hun bereik te vergroten en de dienstverlening te verbeteren. De goede wil en het enthousiasme van de SWT's geven daarvoor veel vertrouwen.

De respondenten zijn het erover eens dat de meeste nieuwe inwoners van Zwolle graag mee willen doen en daar ook de potentie voor hebben, sommigen kunnen dit echter niet op eigen kracht en deze groep moet ondersteund worden door goede begeleiding.

Wat regelmatig in de gesprekken naar voren is gekomen is het gebrek aan contact tussen de gemeente en de zelforganisaties. Wanneer de gemeente meer in contact zou komen met deze organisaties, zou er ook meer zicht zijn op de leefwereld van de verschillende groepen in Zwolle en kunnen deze groepen beter betrokken worden bij de maatschappelijke discussies. Daarnaast wordt een verbinding tussen de zelforganisaties gemist. Tijdens ons groepsgesprek met vertegenwoordigers van de doelgroep, gaven zij aan behoefte te hebben aan meer momenten waarop zij samenkomen en samen kunnen werken. Het netwerk tussen de zelforganisaties en de gemeente, en tussen zelforganisaties onderling, was vroeger aanwezig en is sinds de invoering van het inclusief beleid weggevallen.

Het idee 'Iedereen is Zwollenaar', waar het huidige beleid zich op richt, wordt door de respondenten niet als realistisch gezien. Iedereen is gelijk, maar er moet wel ruimte zijn om te erkennen dat er verschil is tussen mensen en dat er daarom verschillende benaderingen gewenst zijn. Er zijn in Zwolle vele groepen met verschillende culturele identiteiten, en met deze verschillende identiteiten en verschillen behoeftes moet rekening worden gehouden.

Inclusief beleid moet niet betekenen dat groepen die niet binnen dat beleid passen, uitgesloten worden. Alle groepen in Zwolle moeten het gevoel hebben dat ze erbij horen, om te voorkomen dat zij zich afzetten tegen de Nederlandse maatschappij en zich meer identificeren met hun land van herkomst.

Concrete aanbevelingen zijn:

a. Bied ondersteuning bij het creëren van netwerken voor doelgroepen.
b. Stel gemeentelijke aanspreekpunt(en) aan voor organisaties (ambtelijk en/of bestuurlijk – niet strikt zoals in het exclusief beleid maar wel toegankelijk indien nodig).

c. Communiceer zelf in duidelijke taal en investeer in het beheersen van taal.
d. Bied informatie en/of bijeenkomsten aan voor groepen Zwollenaren met een migratieachtergrond.
e. Zorg voor diversiteit, kennis, inlevingsvermogen en deskundigheid in de (gemeentelijke/aanbiedende) organisatie(s).

2. Hou actueel inzicht in de groepen, achtergronden en cijfers

Ten einde het gewenste maatwerk te kunnen leveren, is het van belang dat de kennis over de groepen in Zwolle met een migrantenachtergrond wordt vergoot. Voorts, om goed in beeld te krijgen welke groepen extra aandacht nodig hebben, is monitoring noodzakelijk. Momenteel wordt er namelijk niet gemonitord naar etniciteit. Dat betekent dat niet kan worden vastgesteld of het beleid effectief is. In de Nota 'Inclusief beleid' wordt genoemd dat goed meten belangrijk is om gerichte inzet te plegen. Tot nu toe is hiervan echter nog geen sprake.

Concrete aanbevelingen zijn:

a. Identificeer niet alleen groepen en contactpersonen maar ook individuen (ouderen, mannen, vrouwen, kinderen, analfabeten, getraumatiseerden, statushouders, de 'langer-aanwezigen', ...)
b. Houd beleidsinformatie en cijfers actueel.

Bijlage 1

Respondenten

Individuele gesprekken:

Dhr. F. Rahantoknam	Voormalig ambtenaar integratie en steller van het visiedocument
Dhr. J. Ubro	Voormalig voorzitter Integratieraad, lid Participatieraad
Dhr. N. Middelbos	Hoofd MO
Mw. R. Maduran	Voorzitter Participatieraad
Mw. N. Vedelaar	Wethouder

Groepsgesprek 'vraag' kant:

Mw. B. de Jonge	VluchtelingenWerk
Mw. I. van Stekelenburg	ZwolleDoet!
Mw. G. Cömert	ZwolleDoet!
Mw. B. Tas	WijZ
Dhr. M. Karadeniz	Vertegenwoordiger Turkse gemeenschap
Dhr. A. Ali	Vertegenwoordiger Somalische gemeenschap
Dhr. L. Mohammed	Vertegenwoordiger Somalische gemeenschap
Dhr. A. El-Hadad	Vertegenwoordiger Marokkaanse gemeenschap
Dhr. B. Ubro	Vertegenwoordiger Molukse gemeenschap

Groepsgesprek 'aanbod' kant:

Dhr. J. Legebeke	Travers
Dhr. B. Bouman	SWT Kamperpoort en de Enk
Mw. I. Krooshof	SWT Holtenbroek

Bijlage 2

Afhandeling ambtelijke opmerkingen

Ambtelijke opmerking	Afhandeling
In het rapport wordt op pagina 26 bij Norm 11 ten onrechte aangegeven dat er geen sprake is van prestatieafspraken. In tegenstelling tot de bewering zijn er prestatieafspraken waarin specifiek aandacht wordt gevraagd voor inwoners met een migratieachterstand.	Verwerkt, zie blz. 22 en 26.
Bij norm 2 missen wij het feit dat gemeente Zwolle inzicht heeft op de afkomst van de bijstandsgerechtigden (land). Dit wordt per kwartaal intern gerapporteerd. En dat zo nodig actief acties uitgevoerd worden richting bepaalde groepen bijvoorbeeld de Somalische vrouwen en mannen (training Voor Arbeid en Kansen VAK).	Verwerkt, zie blz. 24.
Bij norm 3: Met het inclusief beleid ligt juist expliciet vastgelegd dat alle wethouders verantwoordelijk zijn voor het genoemde participatiebeleid. Niet een specifieke wethouder. De geformuleerde conclusie is dan ook niet juist.	Verwerkt, zie blz. 24.
Wij missen in de rapportage de nota's die met betrekking tot de statushouders richting gemeenteraad zijn gestuurd. Hierin wordt specifiek aangegeven welke acties wij als gemeente oppakken en hoe wij in contact zijn met deze specifieke doelgroep. *De desbetreffende nota's zijn als bijlage bij dit memo gevoegd (bijlagen 3,4 en 5).*	Verwerkt, zie blz. 21, 27 en 29.
In paragraaf 3.2.3. staat dat de gemeente € 6250 per statushouder krijgt voor een huisvestingsvoorziening. Dat is niet correct. De gemeente Zwolle doet geen beroep op deze Rijksmiddelen.	Verwerkt, zie blz. 22.
In dezelfde paragraaf staat dat vluchtelingenwerk in de eerste 12 maanden de begeleiding op zich neemt en daarna het SWT. Dat kan enigszins genuanceerd worden door toe te voegen dat, indien er sprake is van meer-voudige problematiek, het SWT wordt bijgeschakeld om ondersteuning te verlenen.	Verwerkt, zie blz. 23.
Wat ontbreekt is het volgende: Ten aanzien van (uitgeprocedeerde) asielzoekers kent Zwolle sinds 2002 een specifieke opvangvoorziening. Naast opvang wordt gewerkt aan terugkeer of het verkrijgen van regulier verblijf in Nederland.	Verwerkt, zie blz. 23.

Een kleine opmerking over het begrip laaggeletterdheid. Op blz. 18 wordt dit begrip gebruikt en het lijkt er op dat anderstaligheid en laaggeletterdheid door elkaar wordt gebruikt. Sommige migranten/statushouders zijn laag-geletterd in de eigen taal en hebben daarmee een dubbele uitdaging om de Nederlandse taal te leren. Niet alle migranten/statushouders zijn laaggeletterd, maar wel anderstalig en zullen om die reden de Nederlandse taal moeten leren.	Verwerkt, zie blz. 18.

Colofon:

Rekenkamercommissie Zwolle
www.zwolle.nl/gemeenteraad/rekenkamer

Tel.: 038 - 4982112
Rekenkamercommissie@zwolle.nl
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan in
opdracht van de Rekenkamercommissie Zwolle.

Auteurs:
Annemieke Mack MSc MA
Dr. Piet Renooy
Amsterdam, juni 2017

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
Tel.: 020 – 531 53 15
www.regioplan.nl

Aan:	College van B&W, Zwolle
Van:	Fractie SP, Koen van Baal
Betreft:	Mondelinge vragen Stadsfestival en Thorbeckegrachtconcert
Datum:	03 juli 2017

Geacht college,

Afgelopen zaterdag berichte De Stentor dat het afsluitende concert van het Stadsfestival door geldgebrek dit jaar niet doorgaat. De SP vindt dit erg jammer en had dit graag anders gezien Het Thorbeckegrachtconcert is toch wel hét hoogtepunt van het Stadsfestival.

Verder zijn er door veranderende subsidieregels zorgen over het voortbestaan van het Stadsfestival zelf. Het Stadsfestival blijft een parel van Zwolle en het zou doodzonde zijn als dit prachtige festival niet meer door zou kunnen gaan.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

Vraag 1: Deelt het college de teleurstelling van de SP over het feit dat het Thorbeckegrachtconcert niet doorgaat?

Vraag 2: Klopt het dat er (misschien) betaald moet worden voor het concert? Is het college met de SP eens dat dit afbreuk doet aan de toegankelijkheid en open karakter van het festival en zo ja wil het college dan actie ondernemen om ervoor te zorgen dat het concert gratis blijft?

Vraag 3: De toekomst van het gehele festival lijkt ook in gevaar en is onzeker, is het college bereid actie te ondernemen om de toekomst van het Stadsfestival veilig te stellen? Zo nee, waarom niet, zo ja, aan wat voor acties kunnen wij dan denken?

Met vriendelijke groet,

Namens de SP fractie,
Koen van Baal

ChristenUnie
Zwolle

mondelinge vragen: Hoosbuien 28 juni

Zwolle heeft als strategische opgave benoemd om een klimaatactieve stad te ontwikkelen en ons daarmee te beschermen tegen wateroverlast. 28 juni trokken zware buien over Zwolle en liepen straten, tunnels en kelders vol water. Via diverse media werd wateroverlast gemeld. De gemeente Zwolle en het waterschap Drents Overijsselse Delta hebben snel daarna Zwollenaren opgeroepen om wateroverlast te melden en locatie te noemen waar water lang op straat heeft gestaan of in woningen/bedrijfspanden is gestroomd.

Dit leidt ons tot de volgende vragen aan het college:
- Hoe uitzonderlijk waren de buien die Zwolle de 28e juni troffen?
- Heeft het college veel en voldoende specifieke meldingen over wateroverlast ontvangen?
- Wat gaat het college doen met deze informatie en hoe vertaalt zich dit in een klimaatactieve stad?

Wietse de Boer
ChristenUnie

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 03-07-2017

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
	Informatienota's voor de raad / ter kennisname	
1.	Jaarstukken 2016 GGD IJsselland	06-06-2017
2.	Motie versimpeling	06-06-2017
3.	Evaluatie Cultuureducatie	06-06-2017
4.	Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg	06-06-2017
5.	Energietransitie, vervolgproces	06-06-2017
6.	Koersdocument stadslogistiek	13-06-2017
7.	Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg	13-06-2017
8.	Health Innovation Park	21-06-2017
9.	Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland	21-06-2017
10	Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland	21-06-2017
11	Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima	21-06-2017
12	Informatienota voorjaarsmoment	12-06-2017
13	Motie Ontzorg de ondernemer (M-11)	09-05-2017

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	WeCycle – Benchmark 2016	31-05-2017
2.	Filmtheater Fraterhuis – Jaarverslag 2016	08-06-2017
3.	Museum de Fundatie – Jaarverslag 2016	09-06-2017
4.	Zorgbelang Overijssel – Cliëntenparticipatie	14-06-2017
4.	B. Rutjes - brief gemeenteraden van wethouders Werkkamer en WMO-Kamer	21-06-2017
B2	**Diversen / ter afdoening in handen van het college stellen**	
1.	G. Oostingh – Burger-initiatief Gerard ter Borch	30-05-2017
2.	Tegenwindvoorst.nl – Brief inzake de behandeling van de Verkenning Windenergie Voorst	19-06-2017
3.		
B3	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	Veiligheidsregio IJsselland – Eerste bestuursrapportage 2017	13-06-2017
2.		
3.		

Aldus besloten in de openbare vergadering van 03-07-2017

de voorzitter, H.J. Meijer

de griffier, A.B.M. ten Have

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 03-07-2017

Nr.	Onderwerp	B&W datum
C	Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen	
1.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - Te hoge huren studentenkamers	06-06-2017
2.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie PvdA en D66 - Japanse Duizendknoop	06-06-2017
3.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie VVD -Het experiment participatiewet	06-06-2017
4.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - overbelaste mantelzorgers	06-06-2017
5.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers	13-06-2017
6.	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA - permanente openstelling Van Karnebeektunnel	13-06-2017
7.	Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat	13-06-2017
8.	Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht – Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle	21-06-2017
9.	Beantwoording artikel 45 vragen SP – Slagboom op het Stationsplein	22-06-2017
10	Veantwoordinh artikel 45 vragen PvdA en SP – Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP – Leegstand Westenhage & Fermate	22-06-2017

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	Swollwacht
Naam woordvoerder:	Silvia Bruggenkamp
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten - Protocol gevaarlijke honden Zwolle
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	3 juli 2017
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Actualiteit rondom bijtincidenten**
Beoogd effect van agenderen:	**Inzicht in hoe de Raadsfracties het nieuwe Protocol bijtincidenten beoordelen. En antwoord op de vraag of zij dit voldoende vinden, en/of er meer maatregelen nodig zijn, en aan wat voor maatregelen dan gedacht wordt. Een debat over dit onderwerp doet daarnaast recht aan de geluiden uit de stad hierover.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Komt het nieuwe Protocol bijtincidenten voldoende tegemoet aan de realiteit en/of is er meer nodig?**

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Jaarstukken 2016 GGD IJsselland
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Slagman - Duthler, Yolande
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Jaarstukken 2016 GGD IJsselland Bijlage: Brief GGD IJsselland aan gemeenteraden dd. Bijlage: Jaarstukken 2016 GGD IJsselland

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de instemming van het college met de jaarstukken 2016 GGD IJsselland.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 31 mei 2017

Onderwerp	Jaarstukken 2016 GGD IJsselland
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant Y Slagman - Duthler
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2245
Email Y.Slagman-Duthler@zwolle.nl

Bijlagen 1. Brief GGD IJsselland aan gemeenteraden dd.
2. Jaarstukken 2016 GGD IJsselland

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De instemming van het college met de jaarstukken 2016 GGD IJsselland.

Datum 31 mei 2017

Inleiding
De Jaarstukken 2016 van de GGD IJsselland zijn op 13 april 2017 door de GGD ter informatie aan de raad gezonden, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen.
De raad heeft het college om advies gevraagd over de jaarstukken. De raad heeft bij de jaarstukken overigens niet, zoals bij concept begrotingen, de bevoegdheid een formele zienswijze in te dienen.
Doel van deze nota is de raad te informeren over het standpunt van het college ten aanzien van de jaarstukken 2016 van de GGD IJsselland.

Kernboodschap
1.1 De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.
Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland een getrouw en rechtmatig beeld van de financiële situatie van de GGD en van inkomsten en uitgaven in 2016.

1.2 Jaarrekening en jaarverslag geven een goed beeld van de ontwikkeling van dienstverlening, organisatie en financiering van GGD IJsselland in 2016.
In jaarverslag en jaarrekening komen onderwerpen aan de orde waar formeel aandacht aan moet worden besteed. Daarnaast geven de jaarstukken een overzicht van de stand van zaken van de bestuurlijk afgesproken plannen en activiteiten.

1.3. De De jaarrekening 2016 sluit met een voordelig saldo van € 79.000.
Opvallende zaken hierbij:
<u>Voordelig saldo</u>
Het resultaat voor mutaties in de reserve was ruim € 800.000, op een werkelijke omzet van 23,8 miljoen. Er is echter een éénmalige storting in reserve gedaan voor de asbestclaim. Indien er geen asbestclaim zou zijn geweest was het voordeel dus ruim € 800.000. De vraag is in hoeverre dit structureel is.
De GGD geeft aan dat dit voordeel is ontstaan uit incidentele bewegingen in de bedrijfsvoering van de GGD, waarin ontwikkelingen in de personele inzet de belangrijkste factor zijn. Dit had vooral te maken met de wijzigingen in de Jeugdgezondheidszorg (Jgz), wat ongeveer de helft van de begroting is. Hier ontbreken ook ervaringscijfers, gezien de invoering van de integrale Jgz 0 tot 18 in 2016, een nieuwe systematiek van werken met andere normen voor de professionals en ook de overgangen van personeel van thuiszorgorganisaties naar de GGD als gevolg van het overdragen van de taken van de Jgz 0-4 naar de GGD.
De komende maanden zal overigens nog nader worden geanalyseerd of er (structurele) ruimte in de begroting bestaat.

<u>Ziekteverzuim</u>
Het ziekteverzuim is gemiddeld 5,33%, met een uitschieter bij het Kennis- en Expertise Centrum (KEC) met 10,25%. De productie lijkt evenwel toch op niveau te zijn.
Desgevraagd geeft de GGD aan dat er in 2016 bij KEC sprake was een uitzondering. In het tweede kwartaal waren er op dit relatief kleine team 4 langdurig zieken, dat kwam voor dat kwartaal zelfs op 20%. Drie ervan betroffen uitsluitend langdurige fysieke zaken en één ervan was ook werkgerelateerd waarvoor een oplossing is gevonden. In oktober was iedereen weer aan de slag. Dit is deels opgevangen en deels ook niet (advisering). Er is een kracht ingehuurd en twee tijdelijke krachten zijn tijdelijk voor meer uren ingehuurd.

Liquiditeit
De liquiditeit is 0,65 (2,7 miljoen/4,1 miljoen). Dit behoort rond de 1 te zijn. Daarmee lijkt de korte termijn financiering beperkt.
Dit betreft een momentopname. Het is belangrijk dat de beheersing hiervan op orde is. Uit de jaarstukken valt te lezen dat de liquiditeitspositie wekelijks wordt opgemaakt. Op basis hiervan wordt de samenstelling van de financiering bepaald. Er is sprake van gelijkmatige exploitatie uitgaven en de investeringen zijn beperkt, waardoor er een geringe financieringsbehoefte is. Daarnaast zit er nu een eenmalige forse nog te betalen post in van € 883.000 i.v.m. de asbestsanering.

Solvabiliteit
De solvabiliteit is 0,13 (eigen vermogen/totaal vermogen:1,5 miljoen/11,6 miljoen). Bij gesubsidieerde instellingen houden we de norm van 0,25 aan. Dit geeft de lange termijn financiering aan en betekent dat de vermogenspositie beperkt is. Dit wordt mede veroorzaakt door het in één keer afdekken van de asbestkosten. Voorts wordt dit ook veroorzaakt door de bewuste keuze die de deelnemende gemeenten hebben gemaakt voor een beperkte omvang van het weerstandsvermogen. Er is ieder jaar een sluitende exploitatiebegroting.

Opgemerkt wordt dat verbeteringen mogelijk zijn in omvang en leesbaarheid van de stukken.

Consequenties
n.v.t.

Vervolg
De jaarstukken 2016 GGD IJsselland zijn geagendeerd voor het AB van de GGD op 22 juni a.s. De wethouder gezondheid zal het standpunt van het college inbrengen in deze vergadering.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35583

Onderwerp Jaarstukken 2016 GGD IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

IJsselland

Gemeenteraden van de gemeenten
die deelnemen aan GGD IJsselland

datum 13 april 2017
kenmerk G17.000791 HA / J. Roorda
doorkiesnummer 06-22695184
onderwerp Jaarstukken 2016 GGD IJsselland

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met genoegen sturen wij u hierbij ter informatie de Jaarstukken (Jaarverslag en Jaarrekening) van GGD IJsselland over 2016.
Het dagelijks bestuur van GGD IJsselland legt met dit geïntegreerde document over het afgelopen begrotingsjaar verantwoording af aan het algemeen bestuur, zowel op inhoud als over de financiële resultaten.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat de voorlopige jaarrekening van een gemeenschappelijke regeling (zoals de GGD) vóór 15 april ter informatie aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten moet worden verzonden.

Jaarstukken 2016
De Jaarstukken bestaan uit twee delen, het inhoudelijke jaarverslag en de financiële jaarrekening. In het jaarverslag wordt inhoudelijk teruggekeken op de uitvoering van plannen en activiteiten zoals deze met het bestuur zijn afgesproken. Verder wordt ingegaan op onderwerpen waar GGD IJsselland formeel aandacht aan moet besteden, zoals de sociale paragraaf en de 'verplichte paragrafen' in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Om de leesbaarheid te vergroten is aan het begin van het document een samenvatting opgenomen. Hierin wordt ingegaan op bestuurlijk relevante hoofdlijnen wat betreft de inhoud en financiën. De bijlagen bevatten de (vaak verplichte) details.

Controleverklaring
De accountant heeft bij de jaarrekening 2016 een goedkeurende controleverklaring afgegeven op getrouwheid en rechtmatigheid (zie bijlage 12).

Procedure
Onze Jaarstukken sturen wij u ter informatie toe, conform de wettelijke voorschriften. Anders dan met betrekking tot conceptbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen, dus ook van GGD

Bezoekadressen
Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8 , 7413 RA Deventer
Consultatiebureaus: zie onze website

Contactgegevens
T (038)428 14 28
F (038)428 14 00
E info@ggdijsselland.nl
I www.ggdijsselland.nl

Centraal postadres
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

IJsselland

IJsselland, hebben gemeenteraden geen bevoegdheid om een (formele) zienswijze over de jaarrekening bij het dagelijks bestuur in te brengen.
Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast in zijn vergadering van 22 juni 2017. Uiteraard kunt u aandachtspunten kenbaar maken via uw vertegenwoordiger in ons bestuur.

Conform de wettelijke termijnen (Wgr) stuurt GGD IJsselland voor 15 juli 2017 de vastgestelde jaarstukken aan Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

Rekeningresultaat 2016
Zoals uit de financiële verantwoording blijkt, sluit GGD IJsselland het jaar 2016 af met een voordelig saldo van € 79.000,–. Het voordelig saldo 2016 is incidenteel en heeft geen structurele gevolgen voor de begroting 2017 en volgende jaren.
Het is de bevoegdheid van het algemeen bestuur van GGD IJsselland om over de bestemming van het rekeningresultaat 2016 te beslissen. Ook dit zal gebeuren in de vergadering van 22 juni 2017.

Tot slot
Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Jan Roorda op telefoonnummer 038-4281677 / 06-22695184 of mailadres j.roorda@ggdijsselland.nl of Marijn Dekker op telefoonnummer 088-1197629 of mailadres m.dekker@vrijsselland.nl.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur,

drs. E.W. Anker, voorzitter

drs. A.M. (Rianne) van den Berg, secretaris

IJsselland

Jaarstukken GGD IJsselland 2016

Jaarverslag en Jaarrekening over 2016

Jaarstukken GGD IJsselland 2016

Jaarverslag en Jaarrekening over 2016

7 april 2017

Versiebeheer

Versie

Versienr	Auteur	Opmerkingen
0.1- 06	S. Douwstra	Voorbereiding van de rapportage met managers en team financiën

Distributie

Versienr	Datum	Verspreid aan
0.6	24-3-2017	MT
1.0	30-3-2017	Dagelijks bestuur (en accountant)
1.2	7-4-2017	Vastgestelde versie, ter goedkeuring aan accountant

Documenteigenaar	
Vastgesteld door	Algemeen bestuur
Datum vaststelling	22 juni 2017
Geplande evaluatiedatum	n.v.t.
Digitale vindplaats	

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Samenvatting 5
Inhoudelijke resultaten 5
Toelichting op de jaarrekening (financieel resultaat 2016) 7

1. Inleiding 11
Toelichting op de jaarstukken 11

Deel A: jaarverslag 2016 13

2. Algemene ontwikkelingen GGD IJsselland 15
2.1 Werken aan Publieke gezondheid in 2016 15
2.2 Ontwikkeling van de organisatie 17
2.3 Samenstelling van het bestuur 19

3 Activiteiten van GGD IJsselland 2016 21
3.1 Inleiding 21
3.2 Programma gezondheid 21
3.3 Programma service en samenwerking 29

4. Medewerkers (Sociaal jaarverslag) 33
4.1 Opleiden en ontwikkelen 33
4.2 Personeel in cijfers 33
4.3 Arbeidsomstandigheden 34

5. Kwaliteit 37
5.1 Inleiding 37
5.2 Kwaliteitsbeleid 37
5.3 Het kwaliteitsmanagementsysteem 37
5.4 Doelstellingen en resultaten 2016 37
5.5 Toezicht door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) 38
5.6 Klachten 38
5.7 Bezwaarschriften 39

6. Specifieke paragrafen 41
6.1 Algemeen 41
6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 41
6.3 Onderhoud kapitaalgoederen 43
6.4 Bedrijfsvoering 43
6.5 Verbonden partijen 44
6.6 Treasury 45

Deel B: Jaarrekening 2016 49

7. Balans 51
7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen 53
7.2 Toelichting op de balans 54

8. Overzicht van baten en lasten 61
8.1 Totaaloverzicht baten en lasten GGD IJsselland 61
8.2 Financiële toelichting per programma 63
8.3 Algemene dekkingsmiddelen 63

Bijlagen bij de jaarrekening		69
Bijlage 1:	Verantwoording Projecten	71
Bijlage 2:	Kapitaallasten	91
Bijlage 3:	Staat van activa	92
Bijlage 4:	Staat van reserves en voorzieningen	93
Bijlage 5:	Toelichting reserves en voorzieningen	94
Bijlage 6:	Langlopende geldleningen	96
Bijlage 7:	Overzicht gemeentelijke bijdragen	97
Bijlage 8:	Overzicht overlopende activa en passiva	98
Bijlage 9:	Incidentele baten en lasten	101
Bijlage 10:	Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2016	102
Bijlage 11:	Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2015	103
Bijlage 12:	Controleverklaring	104

Samenvatting

Inhoudelijke resultaten

In 2016 werkten we actief aan de publieke gezondheid voor de 11 gemeenten in de regio IJsselland. GGD IJsselland streefde het afgelopen jaar naar een goed evenwicht tussen de eisen vanuit de wettelijke taken, onze samenwerking met gemeenten en de inhoudelijke prioriteiten. Onze belangrijkste ambitie: een rol als robuuste, lokale partner voor gemeenten op het thema van publieke gezondheid. Deze samenvatting schetst hoe we inhoudelijk aan de slag gingen als deskundig adviseur voor en (kennis)partner van onze gemeenten. Hoe speelde de GGD in op actuele ontwikkelingen? Hoe zochten we nóg beter de verbinding met vragen van inwoners en gemeenten? En: hoe maakte de GGD IJsselland haar dienstverlening toegankelijker voor haar doelgroepen?

Onze visie op gezondheid
GGD IJsselland werkt aan publieke gezondheid voor de gemeenten in haar regio. Gezondheid staat daarbij steeds nadrukkelijker in verbinding met 'mee kunnen doen in de samenleving'. Huber (2011) omschrijft gezondheid als "het vermogen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van lichamelijke, psychische en sociale uitdagingen van het leven".

GGD IJsselland wil inwoners van de gemeenten optimaal ondersteunen bij het versterken van de eigen kracht, betrokken burgerschap en informele zorg. Daarnaast focussen we in ons werk onder meer op het wegnemen van sociaal-economische gezondheidsverschillen en de bestrijding van welvaartsziekten, zoals obesitas.

1. Aansluiten bij lokale behoeftes: als kennispartner en adviseur

GGD IJsselland geeft in haar werk invulling aan veel wettelijke taken. Bij het werken aan publieke gezondheid is het ons streven om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de lokale situatie. Iedere gemeente heeft andere kenmerken en behoeften. Daar speelden we afgelopen jaar als vertrouwde adviseur en uitvoeringspartner op in.
In haar ontwikkeling heeft GGD IJsselland gewerkt aan de uitvoering van de bestuursagenda 2015-2017 (Vernieuwen vanuit basistaken). Met de uitvoering van deze bestuursagenda beoogt de organisatie zowel bestuurlijk als inhoudelijk dichter bij gemeenten te functioneren. Er is gewerkt aan de versterking van onze rol als 'vertrouwde' adviseur en aan vernieuwing van de governance.

<u>Kennispartner voor gemeenten</u>

Door onze werkzaamheden en via onze onderzoeken en monitoringsprogramma's heeft de GGD veel informatie over gezondheid en welzijn in IJsselland. Ook in 2016 deelden we deze kennis met de gemeenten in ons werkgebied. Zo richtten we op de website van GGD IJsselland per gemeente een eigen pagina in. Via een interactieve tool is het op deze pagina voor iedere gemeente mogelijk om relevante datasets uit GGD-onderzoek in te zien en te gebruiken. Daarnaast staan er *factsheets* en onderzoeksrapporten.

Met deze gegevens is het voor de gemeenten mogelijk om een lokale situatie in kaart te brengen tot op wijkniveau. Afgelopen jaar bracht de GGD onder meer de aard en omvang van doelgroepen voor maatschappelijke opvang in kaart. Samen met de gemeente Zwolle ontwikkelden we een Jeugdindex die een samenhangend beeld geeft van de leefsituatie van Jeugd in Zwolse wijken. Daarnaast publiceerden we nieuwe cijfers uit de jongerenmonitor en hebben we de toepassing en effecten van de nieuwe Drank- en Horecawet in IJsselland geëvalueerd.

Advies over gemeentelijk beleid

In 2016 ondersteunde de GGD gemeenten regelmatig met passende interventies of beleidsvoorstellen. We adviseerden gemeenten onder meer over het uitvoeren van wijkgerichte preventie-activiteiten, het ontwikkelen van een sluitende aanpak voor de omgang met verwarde personen en het vormgeven van lokaal gezondheidsbeleid.

De GGD ondersteunde de gemeenten bij het formuleren van hun lokale nota gezondheidsbeleid. Op basis van concrete vragen en lokale vraagstukken organiseerden we inspiratiebijeenkomsten voor betrokken ambtenaren en bestuurders. Bij enkele gemeenten trad de GGD op als penvoerder voor het schrijven van de nota.

Samen met de gemeenten verkenden we de mogelijke rol van de GGD in het kader van de nieuwe omgevingswet en meer specifiek het meewegen van gezondheidsaspecten bij het opstellen van hun omgevingsvisies. De GGD organiseerde een conferentie met bestuurders van deze gemeenten om de rol van gezondheid binnen deze visie invulling te geven. Daarbij kwam ook de vraag aan de orde welke functie GGD IJsselland in de toekomst kan gaan vervullen.

2. GGD als uitvoerend partner

GGD is voor de gemeenten in IJsselland de uitvoeringsorganisatie voor publieke gezondheidszorg. Buiten onze reguliere, wettelijke taken verzorgt de GGD bijvoorbeeld de Centrale Toegang voor de opvang van dak- en thuislozen en de afhandeling van aanvragen voor beschermd wonen en bepaalde vormen van ambulante begeleiding.
In 2016 voerde de GGD voor het merendeel van de deelnemende gemeenten kwaliteitstoezicht uit op grond van de WMO. Nieuw is onze deelname in het centrum voor seksueel geweld in Zwolle. Samen met partners bieden we slachtoffers van seksueel geweld hier één plek voor onderzoek en ondersteuning : de aangifte bij de politie, medische zorg en psychische hulp.

Jeugdgezondheidszorg

We werkten ook afgelopen jaar aan het vernieuwen en vormgeven van één integrale JGZ van 0-18 jaar. Meer specifiek is gewerkt aan de uitvoering van het masterplan, waarin afspraken staan over het inhoudelijk vernieuwen van het aanbod van Jeugdgezondheidszorg IJsselland en de bijbehorende financiering. Het masterplan geeft invulling aan de opdracht van de gemeenten in IJsselland om te komen tot een doorgaande zorglijn voor kinderen van 0-18 en tot een flexibel pakket van dienstverlening door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De JGZ wil, afhankelijk van de situatie van het kind en het gezin, gerichter zorg kunnen bieden: méér waar dit wenselijk en nodig is en minder waar dit passend is.
De vernieuwing van de JGZ betreft een omvangrijk verandertraject, dat met professionals is ontwikkeld en vorm gegeven. Dit leidde onder meer tot de vorming van nieuwe, integrale teams voor de jeugdgezondheidszorg aan 0-18 jarigen. Interessant is dat de GGD 99,9% van de jeugd in deze leeftijd in de regio afgelopen jaar in beeld had.

Nieuwe trajecten

In 2016 gingen diverse nieuwe activiteiten en projecten van start. Voor de gemeente Zwolle onderzocht de GGD bijvoorbeeld mogelijkheden voor de verbetering van de zorg aan verwarde personen. Op basis van de aanbevelingen uit dit onderzoek creëerden we samen met gemeenten meerdere pilots die de aanpak moeten versterken. Ook troffen we voorbereidingen voor de rol die de GGD'en krijgen bij de uitvoer van een nieuwe regeling voor vergoeding van zorg aan onverzekerden.

Bestaande taken

Meerdere andere taken voeren we al jarenlang uit, zoals ons werk bij infectieziektebestrijding en activiteiten voor het bevorderen van seksuele gezondheid. Zo verwerkte de GGD ruim 180 meldingen van meldingsplichtige infectieziekten, beantwoordden we ruim 450 telefonische vragen over infectieziekten en voerden we 2.600 consulten rond seksueel overdraagbare aandoeningen uit.

Ook kent GGD IJsselland toezichthoudende taken, zoals het toezicht op de Kinderopvang. In totaal voerden we meer dan 750 inspecties uit bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en peuterspeelzalen. Daarnaast controleerde de GGD scholen, tatoeage- en piercingshops en seksinrichtingen op hygiëne en veiligheid.

Speciale aandacht ging dit jaar uit naar de zorg voor vluchtelingen. De GGD verzorgt al vele jaren de preventieve en collectieve zorg aan asielzoekers wanneer deze groepen in opvang- en asielzoekerscentra verblijven. Gemeenten maakten dit jaar afspraken met het rijk over een versnelde doorstroom. Asielzoekers verhuisden daardoor eerder als statushouder naar een gemeente, Dit vroeg extra aandacht van (onder meer) de GGD: de zorg die in asielzoekerscentra werd verleend verhuisde deels mee naar de gemeenten.

Aansluiten bij verwachtingen van klanten

De GGD nam in haar vernieuwde kantoor aan de Zeven Alleetjes een nieuw, centraal Klantcontactcentrum (KCC) in gebruik. Deze nieuwe werkwijze biedt mogelijkheden om klantgerichter te werken. De publieksvragen komen op één plek binnen en waar dit mogelijk is, handelt één team deze vragen af. Hiermee veranderde ook de rol van onze receptiemedewerkers: zij fungeren voor de bezoekers niet langer als telefonist, maar als gastheer of gastvrouw.

Klantenfeedback

In 2016 benutte de GGD diverse vormen van klantenfeedback om haar dienstverlening te verbeteren. Zo voerden we een onderzoek uit onder gemeenten over de kwaliteit en aanpak van onze beleidsadvisering. Daarnaast deden we onderzoek bij cliënten en ketenpartners naar de kwaliteit van infectieziektebestrijding.

Aanvullend greep de GGD de inhoud van binnengekomen klachten aan om verbeteracties te starten. Klachten bespraken we binnen relevante teams en medewerkers trainden we in het verbeteren van hun relatie met cliënten. Het thema ‘omgaan met cliëntgegevens’ kreeg daarbij veel aandacht. De GGD wil dat alle medewerkers hier altijd correct mee werken. Ook komend jaar krijgt dit volop aandacht.

Toelichting op de jaarrekening (financieel resultaat 2016)

Deze paragraaf vormt een bestuurlijke toelichting op de Jaarrekening 2016. Door de jaarrekening en het Jaarverslag in één document te presenteren wordt beoogd de jaarrekening meer te plaatsen in de context van de inhoudelijke ontwikkelingen die zich in het begrotingsjaar 2016 hebben voorgedaan.

Ontwikkelingen in de begroting 2016

De programmabegroting van GGD IJsselland 2016 is in juni 2015 door het algemeen bestuur vastgesteld, nadat deze aan de gemeenteraden van deelnemende gemeenten was voorgelegd. In 2015 heeft één begrotingswijziging plaatsgevonden naar aanleiding van de Bestuursrapportage in het Najaar 2016. Door deze, louter technische, begrotingswijziging is het volume van de begroting met ruim € 2,4 miljoen toegenomen. Deze begrotingswijziging bestond uit twee componenten: het bijstellen van

budgetten op basis van actuele inzichten (€ 0,7 miljoen) en het technisch verwerken van de incidentele inkomsten en uitgaven (€ 1,7 miljoen). Dit laatste betreft in de eerste plaats de inkomsten en uitgaven voor projecten die niet in het basispakket zitten maar voor afzonderlijke gemeenten worden uitgevoerd (€ 1,1 miljoen) en in de tweede plaats éénmalige mutaties in reserves die nog niet in de begroting waren verwerkt (totaal 0,6 miljoen). In onderstaande tabel is dit samengevat weergegeven.

Ontwikkeling programmabegroting 2016 inclusief mutaties in de reserves (Bedragen x € 1.000)

Inhoud	Primitieve begroting	Wijziging	Uiteindelijke begroting
Programma			
Gezondheid	20.785	298	21.083
Service en samenwerking	1.443	-20	1.423
Algemene lasten en dekkingsmiddelen	119	2.147	2.266
Totaal	22.347	2.425	24.772

Financieel resultaat

Ten opzichte van de totale omzet van GGD IJsselland (€ 25 miljoen) bedraagt het resultaat (na mutaties van reserves) € 79.000, dit is 0,3% van het totaal begrote bedrag.

Update eerder genoemde financiële ontwikkelingen

In de Bestuursrapportage van het najaar 2016 is gerapporteerd over enkele financiële ontwikkelingen die niet in de oorspronkelijke Programmabegroting 2016 waren opgenomen. In deze rapportage is een prognose van het te verwachten resultaat gemeld van € 773.000 (voordelig). De ontwikkelingen uit de rapportage zijn in de jaarrekening verwerkt. Ten opzichte van de prognose in de Bestuursrapportage is het voordeel in het uiteindelijke rekeningresultaat 2016 met € 694.000 afgenomen. In de volgende tabel is het verloop inzichtelijk gemaakt:

Saldo bestuursrapportage najaar 2016			773.000	V
Nieuwe ontwikkelingen:				
Asbest claim gemeente Zwolle	883.000	N		
Overige mutaties	189.000	V		
Saldo nieuwe ontwikkelingen 2016			694.000	N
Per saldo resultaat Jaarrekening 2016			79.000	V

In de jaarrekening is een gedetailleerde analyse opgenomen waarin de afwijkingen zijn toegelicht die tot de toename van het resultaat ten opzichte van de prognose hebben geleid. Op hoofdlijn is per saldo de afname (ten opzichte van de Bestuursrapportage) te verklaren door de volgende ontwikkelingen:

- Reservering bijdrage in de kosten van de asbestsanering pand Stadkamer € 883.000 nadeel:
  De gemeente Zwolle kocht in 2014 een deel van de GGD-gebouwen aan de Zeven Alleetjes in Zwolle om daar de Stadkamer te huisvesten. Bij de voorbereiding van sloop en verbouw van het gebouw bleek dat er veel meer asbest in het gebouw aanwezig was dan vooraf verwacht. Daardoor heeft de gemeente Zwolle in totaal 2,6 miljoen euro aan extra kosten gemaakt.
  Beide partijen konden het, na lang beraad niet eens worden over welk deel van de extra kosten redelijkerwijs voor rekening van de GGD zou moeten komen. Daarom besloten ze in het voorjaar

van 2016 advies te vragen aan een onafhankelijk bestuurlijk adviseur: mr. G.J. Jansen, voormalig Commissaris van de Koningin in Overijssel.
Op basis van het advies van de heer Jansen hebben de gemeente Zwolle en de GGD IJsselland in november 2016 overeenstemming bereikt. Uitkomst is dat gemeente en GGD ieder de helft van de kosten dragen die direct te maken hebben met de asbestsanering. GGD IJsselland zal hier € 883.000 aan bijdragen.

- Overige € 189.000 voordeel: Dit voordeel ten opzichte van de bestuursrapportage najaar 2016 bestaat uit afwijkingen op diverse activiteiten binnen de exploitatie van de GGD. Het betreft mutaties die bij het opstellen van de bestuursrapportage niet waren voorzien, of waarvan achteraf is gebleken dat onvoldoende rekening is gehouden met de financiële gevolgen (zowel voordelig als nadelig).
  De voordelen zijn voornamelijk ontstaan op de activiteiten met betrekking tot Jeugdgezondheidszorg (€ 103.000),Technisch Hygiënische zorg (€ 67.000) en bedrijfsvoering (€ 73.000), daarnaast is de post onvoorziene uitgaven(€ 79.000) vrijgevallen.
  Nadelen zijn ontstaan op de activiteiten Infectieziektebestrijding (€ 41.000), Reizigersadvisering (€ 62.000), Publieke gezondheidszorg asielzoekers € 34.000).

Kantoorgebouw Zeven Alleetjes

De renovatie van het kantoorgebouw is in 2016 afgerond. In november is het eindrapport in de vergadering van het Algemeen bestuur besproken. De definitieve cijfers zijn in de jaarrekening 2016 verwerkt waarbij is gebleken dat nog niet alle facturen in de eindrapportage waren verwerkt. De nagekomen facturen hadden met name betrekking op de onderhoudstermijn van de aannemer die volgens contract pas in april 2018 betaalbaar kan worden gesteld. Deze factuur is nu als verplichting in de jaarrekening verwerkt en heeft geleid tot een overschrijding van het investeringskrediet van € 60.000. Daarnaast was onvoldoende rekening gehouden met ICT voorzieningen (€ 75.000) in het gebouw. De overschrijdingen zijn als investering verwerkt in de jaarrekening en leiden tot een beperkte verhoging van de jaarlijkse kapitaallasten. In de begroting 2018 is hiermee reeds rekening gehouden. De aanvullende lasten zijn gedekt binnen de overhead die door nieuwe activiteiten beschikbaar is gekomen en hebben derhalve geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage.

Meerjarenperspectief

Algemeen

Naar aanleiding van de jaarcijfers is geanalyseerd of sprake is van structurele ruimte in de begroting van de GGD IJsselland. Vooralsnog blijkt dat het resultaat is ontstaan uit incidentele bewegingen in de bedrijfsvoering van de GGD. Hierin blijven ontwikkelingen in de personele inzet de belangrijkste factor. De komende maanden zal overigens nog nader worden geanalyseerd of er (structurele) ruimte in de begroting bestaat. Het resultaat van deze analyse wordt meegenomen in het meerjarenperspectief van oud en nieuw beleid, waarover aan het eind van dit jaar (bij de kaderbrief) een besluit wordt genomen.

Ontwikkelingen Jeugdgezondheidszorg

Per 1 september 2016 is de nieuwe werkwijze op basis van het masterplan geïmplementeerd. Vanaf die datum is met de vastgestelde ontschottingsbegroting gewerkt. Op basis van de exploitatie 2016 kunnen nog géén definitieve conclusies worden getrokken omtrent het resultaat. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de afwijkingen in 2016 een incidenteel karakter hebben. Voor de komende jaren worden ervaringscijfers opgebouwd op basis waarvan structurele bijstellingen kunnen worden bepaald.

1. Inleiding

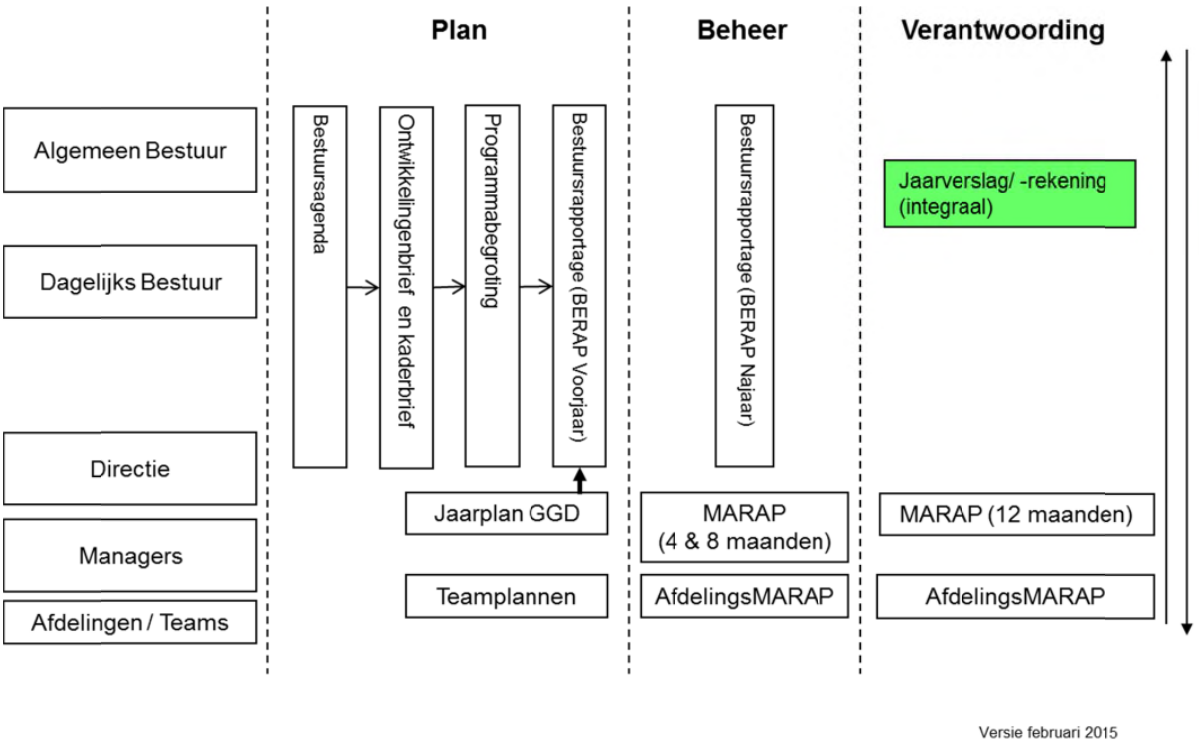
GGD IJsselland is een gemeenschappelijke regeling van en voor 11 gemeenten in Overijssel: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle, en houdt zich bezig met publieke gezondheidszorg.
Publieke gezondheidszorg gaat over de gezondheid van de gemeenschap; het collectief staat centraal. De GGD richt zich in brede zin op bedreigingen voor de gezondheid (van risico's in de kinderopvang tot de dreiging van Zika) en op bedreigingen vanuit de samenleving door grote gezondheidsproblemen (van klassieke epidemieën tot bijvoorbeeld de dreiging door overgewicht en verslavingen). Dat doet de GGD vooral met een preventieve aanpak.
GGD IJsselland is actief op uiteenlopende terreinen, zoals jeugdgezondheidszorg, bestrijding van infectieziekten en openbare geestelijke gezondheidszorg. Daarbij zijn we met groepen én individuen bezig, we doen onderzoek, beoordelen mensen en situaties, zorgen voor maatregelen en geven we advies en informatie aan volwassenen en jeugdigen en gemeenten.

De publieke gezondheidszorg is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Gemeenten zijn op basis van de Wpg verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken voor publieke gezondheidszorg en zijn verplicht hiervoor een gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden.

Toelichting op de jaarstukken

Het dagelijks bestuur legt met de jaarstukken zowel inhoudelijk als financieel verantwoording af over het realiseren van de voor 2016 afgesproken prestaties. Het Jaarverslag 2016 en de Jaarrekening 2016 vormen samen de integrale Jaarstukken 2016 GGD IJsselland.

Plaats van het jaarverslag en de jaarrekening in de Planning en Control cyclus

De Jaarstukken 2016 van GGD IJsselland kennen twee delen:
Deel A: het jaarverslag 2016
Deel B: de jaarrekening 2016

Het jaarverslag kent twee inhoudelijke hoofdstukken (2 en 3), een sociaal jaarverslag (hoofdstuk 4), het kwaliteitsjaarverslag (hoofdstuk 5) en een afsluitend hoofdstuk met de specifieke onderwerpen die in het kader van de BBV behandeld moeten worden (hoofdstuk 6).

De jaarrekening gaat in op de balans (hoofdstuk 7) en de baten en lasten (hoofdstuk 8). De kosten van de programma's (met een toelichting) zijn opgenomen in het jaarverslag. In de jaarrekening wordt hiernaar verwezen. Deze toelichting vormt een onlosmakelijk deel van de jaarrekening.
Een financiële verantwoording van de projecten treft u aan als bijlage 1. De bijlagen 2 tot en met 11 horen bij financiële verantwoording (verplichte bijlagen voor de Jaarrekening).

Deel A: Jaarverslag 2016

2. Algemene ontwikkelingen GGD IJsselland

2.1 Werken aan Publieke gezondheid in 2016

Beleidscyclus Preventie en lokale nota's gezondheidsbeleid
De zogenaamde preventiecyclus is de vierjarige beleidscyclus uit de Wet publieke gezondheid (Wpg) die wordt gebruikt voor de invulling van het Nederlandse gezondheidsbeleid. Deze begint met het verschijnen van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) door het RIVM, gevolgd door een landelijk beleidskader en tot slot de lokale nota's gezondheidsbeleid.
Er zijn door GGD IJsselland diverse inspiratie bijeenkomsten georganiseerd voor onze gemeenten waarbij de onderwerpen mede op vraag van de gemeenten worden bepaald. Deze inspiratiebijeenkomsten zijn bedoeld om onze gemeenten te ondersteunen bij het schrijven van een lokale nota gezondheidsbeleid. Voor enkele gemeenten ondersteunt de GGD ook bij het daadwerkelijk schrijven van de nota.
In veel gemeenten is een preventieprogramma actief. De GGD coördineert meestal deze programma's.

Beleidsadviseur in het sociaal domein
Doordat gezondheid een belangrijke voorwaarde is voor participatie in de samenleving, raakt het GGD-werk alle terreinen binnen het sociaal domein. Dit is terug te zien in de beleidsadvisering die de GGD verzorgt, bijvoorbeeld ten aanzien van openbare geestelijke gezondheidszorg en het lokale gezondheidsbeleid.
In juni 2016 heeft GGD IJsselland een eerste OGGZ-monitor uitgebracht om de aard en omvang van de doelgroepen voor maatschappelijke opvang in kaart te brengen en bruikbare informatie voor het gemeentelijk beleid te leveren. Deze monitor wordt in overleg met gemeenten verder ontwikkeld.
In september is de evaluatie van de Drank- en Horecawet uitgebracht. Er is een bijeenkomst georganiseerd voor alle gemeenten om de resultaten van de evaluatie te presenteren.
In 2016 zijn de gegevens van de jongerenmonitor gepresenteerd en is de gegevensverzameling voor de ouderen- en volwassenmonitor van start gegaan.

Omgevingswet
Per 01-01-2019 wordt de omgevingswet van kracht. Gezondheid is daarin ook van belang. In de wet is opgenomen dat gezondheid, veiligheid en milieu dienen te worden betrokken bij het opstellen van een omgevingsvisie. GGD IJsselland is samen met haar gemeenten in gesprek over de vraag hoe dit inhoudelijk en organisatorisch vorm kan krijgen. In oktober vond een conferentie plaats met bestuurders waarin de behoefte aan ondersteuning door GGD (en Veiligheidsregio) werd opgehaald.

Gezond in de Stad (GIDS)
Uit de landelijke beleidsnota is een Nationaal Programma Preventie (NPP) voortgekomen. Hierin heeft het rijk aan 90 grote gemeenten middelen beschikbaar gesteld om een 4-jarig programma 'Gezond in de stad' (GIDS) op te zetten en uit te voeren. dat bijdraagt aan het verkleinen van verschillen in gezondheid. De middelen zijn als decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld. Daarnaast is een stimuleringsprogramma gestart dat gemeenten ondersteunt bij de aanpak van gezondheidsachterstanden.
In IJsselland ontvangen 6 gemeenten deze GIDS gelden.

Zorg voor vluchtelingen en statushouders
Op 28 april 2016 zijn door het Rijk en gemeenten (de VNG) nadere afspraken gemaakt over de prestaties en vergoeding voor zorg, onderwijs, werk en integratie voor de grote aantallen statushouders

die in de gemeenten komen wonen, middels het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom. De GGD voert de taken rondom JGZ, infectieziektebestrijding en preventieve gezondheid uit, in nauwe samenwerking met gemeenten (zie ook paragraaf 3.3).

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Gemeenten hebben van het ministerie van VWS in juni 2015 de opdracht gekregen om er voor te zorgen dat elke gemeente kan beschikken over een triagevoorziening die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning. Alle personen die in beeld komen moeten een persoonlijke aanpak krijgen om tot een sluitende keten van verzekerde zorg te komen.
Voor de gemeente Zwolle heeft de GGD een onderzoek gedaan naar deze sluitende aanpak en aanbevelingen opgesteld. Dit onderzoek is met alle gemeenten in IJsselland gedeeld. Voor Zwolle zijn op basis van de aanbevelingen werkgroepen gestart die gaan leiden tot pilots waarmee de beoogde sluitende aanpak wordt gerealiseerd.
In het najaar van 2016 is een nieuwe landelijke regeling aangekondigd om noodzakelijke zorg aan onverzekerden te vergoeden. De GGD wordt hierin een schakelpunt om tegelijkertijd te zorgen voor een sluitende aanpak van de personen die via deze regeling in beeld komen. De regeling is uitgesteld en wordt per 1 maart 2017 van kracht.

Stimuleringsprogramma publieke gezondheid
Het driejarige stimuleringsprogramma 'Betrouwbare publieke gezondheid' is begin 2015 van start gegaan. Doel is een heroriëntatie op de publieke gezondheid zodat deze voldoende robuust de toekomst in gaat. Dit als uitwerking van de visie die in Kamerbrief Publieke Gezondheid van augustus 2014[1] is neergelegd, waarin het uitgangspunt is dat de Publieke Gezondheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van gemeenten en Rijk.
VWS en het RIVM (vanuit landelijk perspectief) en de gemeenten en GGD'en (vanuit lokaal perspectief, vertegenwoordigd door VNG en GGD GHOR Nederland) maken deel uit van het overleg om uitvoering te geven aan dit stimuleringsprogramma.
Medio 2016 is door de GGD'en het rapport Publieke gezondheid borgen aan de tweede kamer aangeboden, waarin wordt beschreven wat de activiteiten en budgetten van de GGD'en zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden die volgens de Wpg van de GGD'en worden vereist. In het rapport zijn daarnaast de overige GGD-activiteiten benoemd en hoe de verbinding met het sociaal domein toe stand komt. In opdracht van de minister heeft de inspectie onderzoek ingesteld naar de robuustheid van de uitvoering van de taken door GGD'en.
GGD IJsselland is uitgebreid door de inspectie bezocht en bevraagd op uitvoering van infectieziektebestrijding, jeugdgezondheidszorg en haar algemeen beleid.
De inspectie heeft op basis van de landelijke onderzoeken geconcludeerd dat GGD'en voldoende kwaliteit leveren.

Hiernaast vindt in opdracht van het ministerie VWS een onderzoek plaats naar GGD'en door AEF. Ook GGD IJsselland heeft hiervoor gegevens aangeleverd. Resultaten hiervan worden medio 2017 bekend.

[1] Kamerbrief 'Een betrouwbare publieke gezondheid. Gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk, aug. 2014

2.2 Ontwikkeling van de organisatie

Organisatie ontwikkeling - het vormgeven van onze leidende principes en waarden

In september en december hebben leidinggevenden zich samen gebogen over de richting voor het verder ontwikkelen van de organisatie. Uitgangspunt is ‘meer werken vanuit de bedoeling’ en het centraal stellen van de behoeften van opdrachtgevers en klanten en het maatschappelijk resultaat. Hiervoor zijn samenwerking en eigenaarschap van professionals die de ruimte moeten hebben om meerwaarde te creëren belangrijke uitgangspunten.
Ook is nagedacht over de vraag in hoeverre ons kwaliteitssysteem helpend is in het bereiken van onze inhoudelijke doelen (en hoe we voorkomen dat we een ‘papieren tijger’ onderhouden). Dit heeft geleid tot het aanpassen van de wijze waarop we ons kwaliteitsbeleid toetsen.

Op verschillende momenten werkten we met alle medewerkers aan het formuleren van leidende principes. Daarop voortbouwend is met een groep medewerkers gewerkt aan een aansprekende vertaling van onze (enigszins) abstracte missie en visie. In december 2016 is een nieuwe missie vastgesteld.

Verder ontwikkelen van het Klantcontactcentrum

In het nieuwe kantoor aan de Zeven Alleetjes is een Klantcontactcentrum (KCC) in gebruik genomen. In één ruimte worden *alle* publieksvragen (telefonisch en via mail) afgehandeld of doorgeleid naar inhoudelijk deskundigen. Daarmee is ook de functie aan de receptie veranderd: de medewerker fungeert als gastheer of gastvrouw (en neemt geen telefoon aan).
Voor GGD’en is dit een relatief nieuw concept, waarin GGD IJsselland zich voorloper mag noemen.

Flexibel werken in de vernieuwde werkomgeving

In mei 2016 heeft GGD IJsselland weer haar intrek genomen in het gerenoveerde kantoor aan de Zeven Alleetjes. De vernieuwde kantooromgeving combineert het monumentale karakter van het pand met een eigentijds flexibel kantoorconcept. Dit nieuwe kantoorconcept sluit aan bij de ontwikkeling van

GGD IJsselland en zal bijdragen aan het versterken van de interne samenwerking. Het flexibel werken zal nog verder worden versterkt met digitale hulpmiddelen. In 2016 is de hardware grotendeels aangepast, in 2017 wordt de ontwikkeling van gebruikte systemen verder ter hand genomen.

Invullen informatiemanagement

In 2016 is binnen GGD IJsselland ruimte beschikbaar gemaakt om het informatiemanagement te versterken. De toename van informatiesystemen stelt steeds meer eisen aan het gebruik en beheer. GGD IJsselland wil een inhaalslag realiseren om gestructureerd en doelgericht te kunnen werken aan digitalisering en informatisering. Er is een verkenning gemaakt van de wijze waarop deze functie structureel kan worden ingevuld. Er wordt gewerkt aan het invullen van een verbeterd informatiebeveiligingsbeleid. Bovendien staan belangrijke ontwikkelingen op stapel in het landelijk delen en gebruiken van gegevens: Er komt er een landelijk systeem om geleverde zorg voor onverzekerden te melden, het aanleveren van informatie over asielzoekers door het COA, het gebruik van gegevens over leerlingen op scholen van de dienst uitvoering onderwijs (Duo-Bron-gegevens), het uitwisseling van vaccinatiegegevens met het RIVM, het gebruik van het Landelijk Schakelpunt, en zorg op scholen.

Nieuwe directeur Publieke gezondheid

Nicolette Rigter heeft een nieuwe functie aanvaard en vanaf 1 mei afscheid genomen van GGD IJsselland. Vanaf begin september is drs. A.M. (Rianne) van den Berg van start gegaan als nieuwe directeur Publieke Gezondheid .
De overbruggingsperiode en het aantreden van een nieuwe directeur hebben op enkele punten geleid tot het uitstellen van voorgenomen activiteiten, waarbij een directeur een cruciale rol vervult.

Asbest pand Stadkamer

De gemeente Zwolle kocht in 2014 een deel van de GGD-gebouwen aan de Zeven Alleetjes in Zwolle om daar Stadkamer te huisvesten. Bij de voorbereiding van sloop en verbouw van het gebouw bleek dat er veel meer asbest in het gebouw aanwezig was dan vooraf verwacht. Daardoor heeft de gemeente Zwolle in totaal 2,6 miljoen euro aan extra kosten gemaakt.
Beide partijen konden het, na lang beraad niet eens worden over welk deel van de extra kosten redelijkerwijs voor rekening van de GGD zou moeten komen. Daarom besloten ze in het voorjaar van 2016 advies te vragen aan een onafhankelijk bestuurlijk adviseur: mr. G.J. Jansen, voormalig Commissaris van de Koningin in Overijssel.
Op basis van het advies van de heer Jansen hebben de gemeente Zwolle en GGD IJsselland in november 2016 overeenstemming bereikt. Uitkomst is dat gemeente en GGD ieder de helft van de kosten dragen die direct te maken hebben met de asbestsanering. GGD IJsselland zal hier € 883.000 aan bijdragen.

2.3 Samenstelling van het bestuur

In 2016 was de samenstelling van het bestuur als volgt.

Dagelijks Bestuur GGD IJsselland		
Ed Anker (voorzitter)	wethouder	gemeente Zwolle
Jannes Janssen	wethouder	gemeente Hardenberg
Jan Jaap Kolkman	wethouder	gemeente Deventer
Algemeen Bestuur GGD IJsselland		
Ed Anker (voorzitter)	wethouder	gemeente Zwolle
Theo Segers	burgemeester	gemeente Staphorst
Dieke Frantzen-Boeve	wethouder	gemeente Steenwijkerland
Eibert Spaan	wethouder	gemeente Kampen
Gosse Hiemstra	wethouder	gemeente Raalte
Jannes Janssen	wethouder	gemeente Hardenberg
Gerrit Knol	wethouder	gemeente Zwartewaterland
Jan Jaap Kolkman	wethouder	gemeente Deventer
Maurits von Martels	wethouder	gemeente Dalfsen
Ko Scheele	wethouder	gemeente Ommen
Ton Strien	burgemeester	gemeente Olst-Wijhe
Nelleke Vedelaar	wethouder	gemeente Zwolle

3 Activiteiten van GGD IJsselland 2016

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over ontwikkelingen binnen de twee programma's uit de begroting van GGD IJsselland in 2016: 'Gezondheid' en 'Service en Samenwerking'. De ontwikkelingen zijn ingezet met het doel de klanten en opdrachtgevers van GGD IJsselland beter van dienst te zijn, de GGD beter op de kaart te zetten en daartoe de basis op orde te krijgen. De geschetste ontwikkelingen betreffen alleen de bijzonderheden; het 'gewone' werk wordt hier niet beschreven maar is uiteraard wél gedaan.

3.2 Programma gezondheid

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Vanaf 2011 is stapsgewijs de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen aan de GGD overgedragen, met het doel een integrale preventieve zorglijn voor jeugd van 0-18 vorm te kunnen geven die bovendien optimaal aansluit bij de jeugdzorg die gemeenten coördineren. Om de integratie vorm te geven is gewerkt langs twee lijnen: een inhoudelijke en een financiële.

Masterplan
Met het Masterplan jeugdgezondheidszorg legt GGD IJsselland het fundament om concreet een toekomstgerichte, integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar in de regio IJsselland in te richten. In de eerste plaats wil de JGZ een preventieve integrale zorglijn van 0 tot 18 jaar realiseren door flexibel en gedifferentieerd in te spelen op de specifieke behoeften en leefwereld van kinderen, jongeren en ouders. Daarbij wordt vanuit gezamenlijke besluitvorming (shared decision making) gezocht naar het vinden van een optimale aanpak voor deze situatie, voor dit kind met deze ouder(s).
Daarnaast moet het aanbod voldoen aan de eisen van het vernieuwde basispakket preventie jeugdgezondheidszorg en moet de professional in zijn kracht worden gezet. In de derde plaats wil het preventief aanbod van de JGZ zich verbinden en aansluiten bij de ontwikkelen binnen het sociaal domein. Door de nieuwe verantwoordelijkheden van gemeenten, verandert de samenwerking met het lokale en regionale veld. De dienstverlening en de werkwijze van de preventieve JGZ moet aansluiten bij het onderwijs, voorschoolse voorzieningen, de (curatieve) jeugdzorg, gezondheidszorg en eerstelijns voorzieningen. De Jeugdgezondheidszorg wordt actief en systematisch aangeboden aan de 115.000 jeugdigen van 0 tot 18 jaar in de regio IJsselland.

De vernieuwing van de JGZ betreft een omvangrijk verandertraject. In samenspraak met de professionals is een nieuw integraal 0-18 JGZ contactmomenten schema samengesteld en zijn er integrale, teams 0-18 gevormd. In het voorjaar is deze uitwerking voltooid en zijn medewerkers geschoold en getraind. Vanaf september 2016 wordt volgens de nieuwe systematiek gewerkt.
De implementatie zal regelmatig worden geëvalueerd in samenspraak met ouders, jongeren, professionals en relevante samenwerkingspartners. Hierbij gaat het in eerste instantie over de diensten die de JGZ levert en de aansluiting en samenwerking met het sociale domein.
Inhoudelijk gaat de verandering van de JGZ voort. In het schooljaar 2016-2017 zal de focus vooral gericht zijn op de verdere inrichting van het preventieve aanbod JGZ voor jongeren van 12-18 jaar.

Ontschotting financiering
In juni 2016 heeft het algemeen bestuur een besluit genomen over de bekostiging van het nieuwe basispakket JGZ voor 10 gemeenten in IJsselland. Met Steenwijkerland is een aparte afspraak gemaakt voor uitvoering van alleen het onderdeel JGZ 4-18.

JGZ 0-4 Steenwijkerland

Eind 2016 heeft de gemeente Steenwijkerland GGD IJsselland verzocht om per 1 januari 2018 de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen voor deze gemeente te willen uitvoeren. GGD IJsselland is van mening dat een integrale uitvoering van de JGZ door één organisatie voor alle kinderen van 0-18 jaar inhoudelijke meerwaarde biedt en het algemeen bestuur staat positief tegenover het verzoek van de gemeente Steenwijkerland. Dit biedt mogelijkheden tot verdere samenwerking en draagt bij aan een eenduidige, toekomstbestendige en kosteneffectieve uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg in de gehele regio. Het jaar 2017 zal worden gebruikt voor voorbereiding van de overgang van de taken van de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen van Zorggroep Oude en Nieuwe Land naar GGD IJsselland. Medio 2017 wordt een definitief besluit genomen.

Productgroep	Activiteit	Aantallen
Jeugdgezondheidszorg	Kinderen in beeld 0-18 jaar (99,9%)	117.522
	Extra contacten 0-18 jaar	10.412

Infectieziektebestrijding

De infectieziektebestrijding in Nederland staat van oudsher op een hoog niveau. Met ontwikkelingen zoals groeiende antibioticaresistentie, sneller opkomen van nieuwe infectieziekten, meer mensen die langer leven en dus grotere groepen mensen die kwetsbaar zijn voor infecties, is het team Infectieziektebestrijding van onze GGD steeds nadrukkelijker bezig met ontwikkelen van de professie. Verder wordt gezocht naar mogelijkheden om de personele capaciteit te versterken. Dit speelt landelijk, bij alle GGD'en.

Productgroep	Activiteit	Aantallen
Infectieziektebestrijding	Meldingen van meldingsplichtige ziektes (en vervolgens bron- en contactonderzoek)	182
	Meldingen van uitbraken diarree, luchtweginfecties of huidinfecties	99
	Telefonische vragen over infectieziekten	451
Seksuele gezondheid	Consulten seksueel overdraagbare aandoeningen (soa)	2.676
	Gevonden soa (vindpercentage = 21%)	561
Reizigerszorg	Consulten (6.115 eerste consulten en 2.691 vervolgconsulten)	8.806
Tuberculose	Consulten	647
	Patiënten	20

Inspecties Kinderopvang, Technische Hygiënezorg en Milieu en Gezondheid

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de inzet van deze teams in 2016.

Voorbereiding op komst Omgevingswet

Het team milieu & gezondheid ondersteunt gemeenten bij de invoering van de omgevingswet.

Onderdeel		Aantallen
Inspecties Kinderopvang	Inspecties kinderdagverblijven	374
	Inspecties buitenschoolse opvang	334
	Inspecties peuterspeelzalen	67
	Inspecties gastouderbureaus	42
	Inspecties gastouders (423 nieuw, 103 steekproef)	526

Onderdeel		Aantallen
Technische Hygiëne Zorg	Alle basisscholen worden eens per vier jaar bezocht	
	Inspecties tatoeage- en piercingshops	13
	Inspecties seksinrichtingen	6
Milieu en Gezondheid	Adviezen aan en onderzoek voor gemeenten, instellingen en burgers over o.a. binnenmilieu, hinder door stank, geluid en stof, bodemverontreiniging en sanering van asbest, nazorg bij rampen en crises	189

Forensische geneeskunde

Centrum Seksueel Geweld Zwolle

GGD IJsselland participeert in het Centrum Seksueel Geweld Zwolle, dat in november officieel is geopend. Dit Centrum biedt dag en nacht hulp aan iedereen die kort geleden een aanranding of verkrachting heeft meegemaakt. Om goede zorg te bieden, wordt door een team van gespecialiseerde hulpverleners samengewerkt (o.a. case managers, politie, medewerkers van de spoedeisende hulp, maatschappelijk werkers). GGD IJsselland participeert onder meer met de inbreng van twee casemanagers, forensisch geneeskundigen en soa-verpleegkundigen.

Onderdeel		Aantallen
Forensische geneeskunde	Lijkschouwingen	428
	Letselrapportages	314
	Arrestantenzorg: Medische zorg bij bezoek	835
	Arrestantenzorg: Telefonisch zorgadvies	696

Publieke gezondheid asielzoekers en statushouders

Asielzoekers

Gemeenten en Rijk zijn samen verantwoordelijk voor de publieke gezondheid van alle inwoners, dus ook voor vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. Voor de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) heeft het COA een overeenkomst met GGD GHOR Nederland en voert de GGD de PGA-taken uit. Het gaat hierbij om de preventieve en collectieve zorg voor asielzoekers, ofwel de mensen die o.a. in opvang- en asielzoekerscentra verblijven.

Zodra een asielzoeker een vergunning tot verblijf (status) krijgt en vanuit de COA-opvang naar een gemeente verhuist, valt hij onder de reguliere publieke gezondheidszorg. Dan is de gemeente verantwoordelijk en voert de GGD deze taken voor de gemeente uit en worden de vergunninghouders gezien als reguliere inwoners (‘statushouders’).

Statushouders

In 2016 is gestart met het invullen van de functie regiocoördinator Publieke Gezondheidsbevordering statushouders bij GGD IJsselland (gedetacheerd naar het Ondersteuningsteam Asielzoekers en Vergunninghouders van de VNG). De twee betrokken functionarissen vervullen een onafhankelijke schakelfunctie in de preventiestructuur.
Op basis van integrale adviezen van GGD-GHOR Nederland heeft GGD IJsselland uitgewerkt welke (preventieve) zorg aan statushouders nodig is. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen:

1. Jeugdgezondheidszorg.
2. Overige Wpg-taken: gezondheidsbevordering, infectieziektebestrijding (incl. tuberculosebestrijding), technische hygiënezorg (m.b.t. woonlocaties), monitoring, signalering, advisering en evaluatie, opleiding van GGD-medewerkers en landelijke ondersteuning.

3. De inzet van tolken bij bovengenoemde taken.

Vooruitlopend op besluitvorming over de inzet van GGD IJsselland vanaf 2017 heeft GGD IJsselland in 2016 op beperkte schaal inzet gepleegd voor statushouders. Deze inzet betrof eveneens jeugdgezondheidszorg, overige Wpg-taken en de inzet van tolken.

Kwaliteitstoezicht Wmo

In 2016 werd het kwaliteitstoezicht Wmo 2015 uitgebreid naar 8 gemeenten. Vanaf 1 januari 2017 voert GGD IJsselland deze taak uit voor alle 11 gemeenten in de regio IJsselland.

Maatschappelijke zorg

GGD IJsselland voert in nauwe samenwerking met vele zorginstellingen taken uit op het gebied van Maatschappelijke zorg. Over deze taken wordt apart gerapporteerd aan de opdrachtgever en betrokken partijen. Hierna wordt de belangrijkste ontwikkelingen in 2016 kort weergegeven. De taken van de Centrale Toegang, team VIA, bemoeizorg Jeugd en team zwerfjongeren zijn taken voor de Centrumgemeente Zwolle, voor 8 van de 11 gemeenten

Centrale Toegang

De Centrale Toegang:

- behandelt meldingen en aanvragen voor opvang, beschermd wonen en ambulante begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang. Dit zijn maatwerkvoorzieningen Wmo.
- voert het onderzoek uit en geeft namens de gemeenten de beschikkingen af;
- bewaakt de door- en uitstroom in de keten van maatschappelijke opvang. De Centrale Toegang heeft hierdoor zicht op de populatie in deze voorzieningen.
- organiseert periodieke overleggen tussen betrokken instellingen;
- en stelt bij langdurige of extreme kou de winterregeling voor daklozen in werking.

De Centrale Toegang heeft over deze taken een signalerende functie voor de centrumgemeente Zwolle en voor maatschappelijke instellingen. 2016 was het tweede jaar voor de eerste twee taken van de CT. Het was weer een hectisch jaar waarin de nieuwe taken steeds meer vorm krijgen maar waarbij ook steeds nieuwe taken of accenten worden toegevoegd. Het aantal bezwaren dat is binnengekomen is te verwaarlozen en dat is mede te danken aan de makkelijke en laagdrempelige manier waarop men met het team contact kan opnemen.

Vervuilde Huishoudens

De werkzaamheden inzake de hygiënische probleemhuishoudens beogen het leefbaar houden dan wel leefbaar maken van woningen in het kader van de woningwet en de volksgezondheid. Daarnaast zijn acties gericht op het voorkomen van herhaling van de vervuiling. Deze taak vervult de GGD vanuit haar basistaken voor 8 van de 11 gemeenten[2]. Het aantal meldingen is in 2016 weer toegenomen.

Team VIA (Vangnet, Informatie, Advies)

Team Via biedt bemoeizorg aan mensen die in een zorgwekkende toestand verkeren en niet in staat zijn om adequate zorg voor zichzelf te organiseren of de zorg mijden. Er is veelal sprake van ernstige psychiatrische- en/of verslavingsproblematiek.

[2] Dit betreft de acht gemeenten die behoren tot de centrumgemeente Zwolle, voor de gemeenten Raalte, Olst-Wijhe en Deventer, die vallen onder centrumgemeente Deventer bestaan andere afspraken.

Team VIA probeert contact te krijgen met deze mensen en hen toe te leiden naar een reguliere vorm van passende hulpverlening. Soms kan dat snel, soms is hiervoor een langer durende trajectbegeleiding noodzakelijk

Team zwerfjongeren

Het team Zwerfjongeren probeert in contact te komen met jongeren tussen de 18 en 25 jaar zonder vaste woon- of verblijfplaats. Doel is ze zo spoedig mogelijk naar de juiste hulpverlening toe te leiden. De problematiek van de jongeren is vaak meervoudig. Veel jongeren hebben psychische en verslavingsproblemen.

Toename meldingen

Het aantal meldingen die zijn behandeld door de diverse teams wordt in onderstaande tabel weergegeven. Het aantal meldingen is bij alle teams toegenomen.

.

Onderdeel		Aantallen
Maatschappelijke zorg (bemoeizorg)	Meldingen team Bemoeizorg	230
	Meldingen team Bemoeizorg Jeugd	47
	Meldingen team Zwerfjongeren	93
	Meldingen team Vervuilde huishoudens	60
Centrale Toegang	Gemelde instroom in maatschappelijke opvang (MO)	425
	Aanvragen beschermd wonen	950
	Aanvragen ambulante begeleiding door MO instellingen	172

Lokaal en regionaal gezondheidsbeleid

Het gaat bij deze taken om gezondheidsinformatie voor beleid en advisering gemeenten (zie ook paragraaf 2.1 ‘Werken aan Publieke Gezondheid’ en 3.3 ‘vertrouwde adviseur’).

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000,-) *+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen	N/V
Exploitatielasten	4.777	5.752	6.195	443	N
Kapitaallasten	143	185	147	-38	V
Kostenplaatsen	15.865	15.146	15.106	-40	V
Totaal saldo van lasten	**20.785**	**21.083**	**21.448**	**365**	**N**
Gemeentelijke bijdrage	-7.114	-7.114	-7.114	0	-
Financiering o.b.v. DVO	-8.051	-7.488	-7.468	20	N
Rijksbijdragen	-1.654	-1.558	-1.510	48	N
Financiering via klanttarief	-1.718	-1.812	-1.896	-84	V
Projectfinanciering	-1.848	-2.543	-2.723	-180	V
Overige financiering	-400	-1.020	-1.245	-225	V
Totaal saldo van baten	**-20.785**	**-21.535**	**-21.956**	**-421**	**V**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**0**	**-452**	**-508**	**-56**	V
bij: onttrekkingen aan reserves	0	-484	-332	152	N
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	-
Gerealiseerd resultaat	**0**	**-936**	**-840**	**96**	**N**

Het Programma Gezondheid sluit af met een voordelig saldo van baten en lasten van € 56.000 t.o.v. de begroting na wijzigingen. Wanneer rekening wordt gehouden met de mutaties in de reserves die toegerekend kunnen worden aan het Programma Gezondheid, dan sluit het Programma Gezondheid af met een nadelig resultaat van € 96.000 t.o.v. de begroting na wijziging.
Hieronder worden de belangrijkste oorzaken nader toelicht:

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– Lagere onttrekking aan reserve Masterplan Jeugdgezondheidszorg (JGZ) Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. Om dit pakket op inhoud goed te kunnen implementeren is voor de periode van 1 juli 2015 tot 1 juli 2017 programmamanagement voorzien. Zij werken aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het versterken van de competenties van medewerkers om volgens de achterliggende inhoudelijke visie te werken. Ter dekking van deze kosten is bij de vaststelling van de Berap najaar 2015 ingestemd met de vorming van de reserve Masterplan JGZ. In 2016 was er in totaal een krediet beschikbaar van € 435.000, in totaal is hier in 2016 € 283.000 aan gerealiseerde kosten aan toegerekend die worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Masterplan JZG.	152.000	N
– Reizigersadvisering sluit met een nadelig resultaat van € 62.000. In de afgelopen jaren is de omzet van de reizigersadvisering gedaald en zijn de kosten minder gedaald. Ook voor 2016 heeft deze tendens zich voortgezet. De daling wordt toegeschreven aan de na-ijlende effecten van de economische crisis, waadoor mensen minder (verre) reizen boeken. Daarnaast speelt mee dat vaccins een langere werkingsduur hebben dan voorheen. Aan de kostenkant is er sprake van een langdurige zieke medewerker. In 2016 is zoveel mogelijk op deze ontwikkelingen geanticipeerd, voornamelijk door aanpassing van de personele capaciteit. Begin 2017 wordt ingezet op een structureel plan om kosten en baten met elkaar in evenwicht te brengen.	62.000	N
– Infectieziektebestrijding sluit met een nadelig resultaat van € 41.000, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanschaf van niet begrote software en licenties € 16.000 (N) en door hogere loonkosten € 25.000 (N) voornamelijk veroorzaakt doordat er meer inzet is gepleegd.	41.000	N
– Hogere kosten voor de jaarlijkse monitor van € 38.000 (N). In de Wet Publieke Gezondheid (WPG) is vastgelegd dat gemeenten op landelijk gelijkvormige wijze gegevens over de gezondheidssituatie moeten verzamelen en analyseren. In dit kader hebben de gezamenlijke GGD'en in het najaar van 2016, samen met het CBS en het RIVM, voor het eerst en een volwassenmonitor en een ouderenmonitor in hetzelfde jaar uitgevoerd. Dat betekent dubbele kosten. Voor deze samenwerking met het CBS en het RIVM is in januari 2016 een convenant door alle partijen ondertekend. De bedoeling van deze samenwerking is, om eenduidige landelijke cijfers over gezondheid te verkrijgen, waarbij ingezoomd kan worden naar regio's en gemeenten. Deze cijfers zijn input voor de landelijke VTV, regionale VTV's en lokale gezondheidsnota's.	38.000	N
– Nadelig resultaat op het product Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) van € 34.000. In de gemeente Hardenberg is vanwege het toegenomen aantal asielzoekers een nieuw asielzoekerscentrum (AZC) geopend. Dit zorgt voor een hogere inzet van personeel. Maar doordat het aantal asielzoekers in het nieuwe AZC achter blijft bij de verwachting, ontvangt de GGD een lagere vergoeding. De GGD ontvangt namelijk een vergoeding per asielzoeker. In het voorstel voor bestemming van het rekeningsaldo zal worden voorgesteld het nadelig saldo van € 34.000 te dekken door een onttrekking aan de bestemmingsreserve PGA.	34.000	N

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– Het product SOA/SENSE sluit met negatief resultaat van € 16.000 (N). Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een afrekening voor labonderzoeken over 2014 ad € 19.000 (N).	16.000	N
– JGZ 0-18 sluit met een positief resultaat van € 103.000. Bij de Bestuursrapportage waren een aantal incidentele ontwikkelingen voorzien die uiteindelijk voor lagere kosten zijn gerealiseerd. Daarnaast is een aantal investeringen later in het jaar uitgevoerd waardoor de kapitaallasten lager zijn uitgevallen dan geraamd.	-103.000	V
– Technisch Hygiënische Zorg sluit met een positief resultaat van € 67.000. Dit doordat in 2016 meer inspecties zijn verricht dan in eerste instantie (financieel gezien) was voorzien. Deze konden worden gerealiseerd door de inzet van extra personeel ad € 25.000. Daarnaast werd een vacature voor preventiemedewerker infectieziekten in 2016 niet ingevuld, dit gebeurt in 2017.	-67.000	V
– Voordelig resultaat op (incidentele) projecten ad € 47.000. Ieder jaar wordt een bepaald volume aan incidentele projecten uitgevoerd. Hiervoor heeft GGD IJsselland een aantal medewerkers in vaste dienst dat kan worden ingezet. Door hogere productiviteit en prijsverschillen in tarief (in sommige gevallen kunnen hogere tarieven dan de eigen vastgestelde tarieven worden doorberekend) is er een voordelig resultaat ontstaan.	-47.000	V
– Positief resultaat op TBC-bestrijding van € 28.000 (V). Dit wordt veroorzaakt door minder inhuur dan geraamd ad € 11.000 (V en extra inkomsten uit diverse activiteiten ad € 17.000 (V).	-28.000	V
– Per saldo diverse kleine voordelen die niet nader worden toegelicht.	-2.000	V
Totaal resultaat op Programma Gezondheid (nadeel)	***96.000***	***N***

3.3 Programma service en samenwerking

Bestuursagenda ‘Vernieuwen vanuit basistaken’: Uitvoering van de twee lijnen

De uitvoering van actiepunten uit de bestuursagenda ‘Vernieuwing vanuit basistaken 2015-2017’ nadert zijn voltooiing. Vrijwel alle voorgenomen activiteiten om ‘*de vertrouwde adviseur*’ van gemeenten te worden, zijn ter hand genomen. Voor de ‘*modernisering van de Governance’* zijn voorstellen ontwikkeld en op onderdelen wijzigingen doorgevoerd.
Daarmee is de bestuursagenda niet af. De ontwikkelingslijnen uit de bestuursagenda blijven aandacht van de GGD vragen. Met het bestuur is afgesproken om in een bestuurdersconferentie de stand van zaken te bespreken en de verdere richting van de GGD te bepalen. Deze conferentie zal eind maart 2017 plaatsvinden.

Activiteiten in 2016

Het vertellen van het ‘verhaal’ van de GGD
De animatiefilm ‘Samen kunnen we het slimmer aanpakken’ is vanaf begin 2016 beschikbaar voor alle portefeuillehouders, ambtenaren en raadsleden.
Vanwege de wisseling van de directeur (per 1 september 2016) zijn de voorgenomen presentaties in gemeenteraden uitgesteld. Eind 2016 zijn de voorbereidingen begonnen voor een werkbezoek voor gemeenteraadsleden aan de GGD in het voorjaar van 2017.

Werken aan transparante financiële afspraken
In 2016 is een omvangrijk traject afgerond met betrekking tot nieuwe afspraken over de financiering van de Jeugdgezondheidszorg. Door het samenkomen van de JGZ 0-4 (van twee thuiszorgorganisaties) en JGZ 4-18, was de financiering versnipperd en omslachtig geworden. Bovendien bestonden er historisch gegroeide verschillen in bijdragen van gemeenten. Daarom is gewerkt aan nieuwe afspraken die met ingang van 2017 van kracht worden en aansluiten bij de vernieuwing van het basispakket preventie jeugdgezondheidszorg .

Vernieuwing van Governance en financiële control
Voor vernieuwing van de governance en vernieuwing van de financiële control zijn werkgroepen ingesteld. De werkgroep Governance heeft eind 2016 een advies uitgebracht dat in het voorjaar onderwerp van gesprek zal zijn in het bestuur. Voorts is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling in procedure gebracht, die vanaf 1 januari 2017 in werking is getreden.

Versterken van competenties van medewerkers
GGD IJsselland werkt nu enige jaren met accounthouders voor gemeenten. Zij zijn een vast aanspreekpunt voor de gemeente zijn en houden bovendien proactief de ontwikkelingen in de betreffende gemeente bij. De rol en functie van accounthouders is in 2016 geëvalueerd en wordt als positief ervaren. De accounthouders werken actief aan het doorontwikkelen van hun rol.
In 2016 is de nieuwe systematiek van resultaatgerichte functioneringsgesprekken in de gehele organisatie gestart. Leidinggevenden zijn hierbij in staat om ontwikkelafspraken te maken en medewerkers te ondersteunen in het verwerven en gebruiken van competenties.
Het interne leer- en ontwikkelprogramma wordt voortgezet met trainingen, lunchlezingen en inspiratiebijeenkomsten. Begin oktober vond een inspiratiedag plaats voor alle GGD-medewerkers.
Voor alle medewerkers is een korte training bestuurlijke sensitiviteit ontwikkeld.

Investeren in het netwerk met gemeenten en ketenpartners
Veel partijen in de regio hebben behoefte aan het scholing of training om beter te kunnen werken aan gezondheid in de eigen omgeving. Voorbeelden zijn van oudsher het onderwijs, maar ook huisartsen, het welzijnswerk, kinderdagverblijven, etc.
GGD IJsselland verkende in 2016 de mogelijkheden om te starten met een GGD Academy, die vanuit de GGD'en een scholings- en trainingsaanbod voor gemeenten en ketenpartners op het terrein van publieke gezondheid moet gaan bieden. Het is de bedoeling dat dit budgettair neutraal gaat gebeuren.

GGD IJsselland heeft de afgelopen maanden gemeenten en ketenpartners actief geïnformeerd over inhoudelijke ontwikkelingen (zoals over de OGGZ en door uitbrengen van factsheets n.a.v. de jongerenmonitor eind 2016).
In een informatie- en netwerkbijeenkomst is de vernieuwde werkwijze Jeugdgezondheidszorg toegelicht en is ingezoomd op samenwerking en afstemming.
In een werkgroep van huisartsen, kinderartsen en jeugdartsen worden samenwerkingsafspraken gemaakt over diverse onderwerpen op het gebied van jeugdigen. De prenatale samenwerking wordt actief door de GGD (JGZ) gezocht in de regionale en Verloskundig SamenwerkingsVerbanden en met de gynaecologen.
Op 14 oktober is een symposium voor bestuurders belegd over het thema gezondheid in de nieuwe Omgevingswet.
De website van de GGD kent voor iedere gemeente een aparte pagina waar regelmatig relevante informatie wordt geplaatst.

Overige inhoudelijke speerpunten en opdrachten
Op andere plaatsen in dit jaarverslag wordt ingegaan op overige inhoudelijke speerpunten en opdrachten uit de bestuursagenda:

- Vernieuwing dienstverlening Jeugdgezondheidszorg (zie paragraaf 3.1)
- Verbinding met eerste lijn: in 2016 richtte de GGD zich vooral op verbinding van jeugdartsen en huisartsen. Daarnaast is aandacht besteed aan de samenwerking van GGD en verpleeg- en verzorgingshuizen m.b.t. infectieziektepreventie en antibioticaresistentie.
- Verwarde mensen / Ambulantisering GGZ: zie paragraaf 2.1
- Versterken monitoringrol, waarmaken signaleringsrol, beter gebruik informatie: zie paragraaf 2.1

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Psychosociale opvang en hulpverlening na rampen en incidenten
In 2016 zijn 15 incidenten van uiteenlopende omvang gemeld en behandeld.

ROAZ
GGD IJsselland neemt deel aan het Regionaal Overleg Acute Zorg voortvloeiend uit de acute zorgparagraaf van de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi). De deelnemers aan dit bestuurlijke overleg streven ernaar de kwaliteit van de acute zorg te verbeteren aan de hand van concrete verbeteringsinitiatieven. Het doel is dat een patiënt met een acute zorgvraag zo snel mogelijk op de juiste plaats voor diagnostiek en behandeling komt. In 2016 zijn er 3 ROAZ-bijeenkomsten belegd.
Vanuit het ROAZ wordt via het regionaal steunpunt Opleiden trainen en oefenen (OTO) gewerkt aan verbeteren van de kwaliteit van de voorbereiding op rampen en crises. Naast individuele OTO-activiteiten per ketenpartner, is regionaal een aantal projecten verder uitgewerkt en zijn nieuwe projecten gestart. GGD IJsselland participeerde in:

- de implementatie van Netcentrisch werken
- opstellen van de 'Handreiking Biologisch' (als één van de drie handreikingen voor Chemische, Biologische, Radiologische en Nucleaire (CBRN) incidenten)

- ontwikkeling van een Integraal crisisplan
- het traject ‘Aantoonbaar voorbereid’, gericht op inzichtelijk krijgen en borgen van de vakbekwaamheid van de voorzitter crisisteam, crisiscoördinator en informatiecoördinator
- de cursus Basis Instructeur ‘Emergo Train System’ voor Psychosociale Hulpverlening.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000,-) *+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen	N/V
Exploitatielasten	94	90	991	901	N
Kostenplaatsen	1.349	1.333	1.333	0	-
Totaal saldo van lasten	**1.443**	**1.423**	**2.324**	**901**	**N**
Gemeentelijke bijdrage	-1.378	-1.378	-1.378	0	-
Overige financiering	0	-26	-28	-2	V
Totaal saldo van baten	**-1.378**	**-1.404**	**-1.406**	**-2**	**V**
Saldo van baten en lasten	**65**	**19**	**918**	**899**	**N**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	-
af: stortingen in reserves	0	0	0	0	-
Gerealiseerd resultaat	**65**	**19**	**918**	**899**	**N**

Het Programma Service en Samenwerking sluit af met een nadelig saldo van baten en lasten van € 899.000 t.o.v. de begroting na wijzigingen. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken nader toegelicht:

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– Reservering bijdrage in de kosten van de asbestsanering pand Stadkamer. De gemeente Zwolle kocht in 2014 een deel van de GGD-gebouwen aan de Zeven Alleetjes in Zwolle om daar de Stadkamer te huisvesten. Bij de voorbereiding van sloop en verbouw van het gebouw bleek dat er veel meer asbest in het gebouw aanwezig was dan vooraf verwacht. Daardoor heeft de gemeente Zwolle in totaal 2,6 miljoen euro aan extra kosten gemaakt. Beide partijen konden het, na lang beraad niet eens worden over welk deel van de extra kosten redelijkerwijs voor rekening van de GGD zou moeten komen. Daarom besloten ze in het voorjaar van 2016 advies te vragen aan een onafhankelijk bestuurlijk adviseur: mr. G.J. Jansen, voormalig Commissaris van de Koningin in Overijssel. Op basis van het advies van de heer Jansen hebben de gemeente Zwolle en de GGD IJsselland in november 2016 overeenstemming bereikt. Uit-	883.000	N

Afwijking	Bedrag	N/V
komst is dat gemeente en GGD ieder de helft van de kosten dragen die direct te maken hebben met de asbestsanering. GGD IJsselland zal hier € 883.000 aan bijdragen.		
– Op het onderdeel “Voorbereiding op rampen en crisis” is een overschrijding ontstaan doordat er in de bestuursrapportage onvoldoende rekening was gehouden met de kosten van de inzet van een medewerker rampen en crisisbeheersing.	17.000	N
– Per saldo diverse kleine incidentele voor- en nadelen die niet nader worden toegelicht.	-1.000	V
Totaal resultaat op Programma Service en Samenwerking (nadeel)	***899.000***	***N***

4. Medewerkers (Sociaal jaarverslag)

4.1 Opleiden en ontwikkelen

Uitgangspunt van GGD IJsselland is, dat de medewerker zelf verantwoordelijk is voor zijn/haar ontwikkeling in zijn/haar huidige en/of toekomstige functie. Medewerkers worden hiervoor door de organisatie bij hun ontwikkeling op diverse manieren gefaciliteerd. Naast het strategisch opleidingsbeleid, kent de organisatie een studiefaciliteitenregeling voor functiegerichte opleidingen. Voor competentiegericht opleiden is er een organisatie breed Leer- en Ontwikkelprogramma (LOP) ontwikkeld. In dit kader zijn in 2016 4 lunchlezingen, 2 inspiratiecafés en 15 trainingen georganiseerd.
De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft in het kader van het Masterplan een JGZ opleidingsplan uitgewerkt en geïmplementeerd. Hierbij zijn veel functie- en competentiegerichte trainingen gegeven. Dit alles om de kwaliteit van medewerkers te waarborgen in de uitoefening van hun functie (bevoegd en bekwaam). Ook bij de andere onderdelen van GGD IJsselland hebben medewerkers functie- en competentiegerichte traingingen gevolgd.

GGD IJsselland is een erkende opleidingsinrichting voor de opleidingen arts Maatschappij & Gezondheid (profielen Jeugdarts en arts infectieziektebestrijding) en voor de Master Nurse Practitioner. In 2016 zijn 6 aiossen (artsen in opleiding (JGZ/AGZ) en 1 verpleegkundige (JGZ) opgeleid. Voor deze opleidingen is subsidie aangevraagd en ontvangen van het ministerie van VWS. Daarnaast ontvangt de organisatie jaarlijks ruim 30 co-assistenten van de Universiteit Groningen die hun 4 weekse coschap lopen bij GGD IJsselland.

4.2 Personeel in cijfers

Deze paragraaf geeft personele cijfers weer van het jaar 2016. Hieronder wordt getoond op basis van welke teams deze personele cijfers inzichtelijk worden gemaakt.

Aantal Medewerkers en personele capaciteit ultimo 2016

Afdeling	Aantal medewerkers	Fte*
Directie	1	1
Kennis en Expertisecentrum (KEC)	17	12,77
Bestuursbureau	18	13,50
Maatschappelijke zorg (MZ/OGGZ)	7	6,84
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	59	42,29
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	217	129,24
Overig	1	1
Totaal aantal medewerkers (met aanstelling)	320	206,64
Flexkrachten	48	
Oproepkrachten	4	
Stagiaires	5	

** Vanwege aanstellingen in meerdere teams kan deze informatie afwijken van gegevens in de financiële verantwoording*

Op 31 december 2016 bestond het totale personeelsbestand van GGD IJsselland uit 377 medewerkers waarvan er 320 een dienstverband hadden (307 vaste aanstellingen voor onbepaalde tijd, 13 tijdelijke aanstellingen voor bepaalde tijd). Er werd daarnaast gebruikgemaakt van inzet van tijdelijk

personeel dat op flexbasis werkte. In totaal waren er op 31 december 2016 48 flexkrachten, 4 oproepkrachten en 5 stagiaires werkzaam.
Bij de begroting wordt elk jaar in de bijlagen een overzicht opgenomen van de formatie. Het betreft hier de personele formatie ten behoeve van de uitvoering van de basistaken van GGD IJsselland en de structurele additionele taken. Met opdrachtgevers worden echter ook afzonderlijke afspraken gemaakt, waar personeel voor wordt ingezet. Daarom wijkt de feitelijke bezetting jaarlijks af van de in de begroting opgenomen formatie. Ook in 2016 was dit het geval.

In- en uitstroom

Onderstaand overzicht laat zien hoeveel medewerkers in dienst zijn gekomen en uitgestroomd.

Afdeling	Instroom	Uitstroom
Directie	1	1
Kennis en Expertisecentrum (KEC)		1
Bestuursbureau		1
Maatschappelijke zorg (MZ/OGGZ)		
Algemene gezondheidszorg (AGZ)	8	5
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	12	12
Overig		

Arbeidsmarkt

In 2016 zijn na een werving- en selectieprocedure 29 vacatures ingevuld. De vacatures zijn deels ingevuld met medewerkers die in dienst zijn gekomen (vaste/tijdelijke aanstelling) en deels met flexkrachten en door interne mobiliteit..

Stages

Er zijn regelmatig stagiaires werkzaam van allerlei opleidingen op zowel HBO- als WO-niveau. In 2016 hebben in totaal 25 stagiaires gebruikgemaakt van een stageplaats gedurende 2016.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim binnen GGD bedroeg 5,33%. *Op het moment van schrijven is het gemiddelde verzuimcijfer van geheel 2016 (conform CBS) nog niet bekend, echter tot en met het derde kwartaal 2016 bedraagt het verzuimcijfer 4,9% binnen de sector openbaar bestuur en overheidsdiensten)***.** Hieronder is een verdeling weergegeven per afdeling.

	Ziekteverzuim percentage*	Gemiddelde duur (dagen)	Frequentie	Aantal Verzuimmeldingen
Directie/Bestuursbureau	4,77	10,54	1,09	26
KEC	10,25	20,10	1,22	22
MZ/OGGZ	1,51	2,48	1,50	13
AGZ	4,43	12,93	0,74	55
JGZ	5,42	13,61	0,72	195
Totaal GGD	5,33	13,23	0,78	311

* *excl. Zwangerschaps- en bevallingsverlof*

4.3 Arbeidsomstandigheden

In deze paragraaf volgt een overzicht van de activiteiten die in 2016 voor GGD IJsselland op het gebied van arbeidsomstandigheden hebben plaatsgevonden.

Medewerker Personeelszorg (preventie-aangelegenheden)
De medewerker personeelszorg is in 2016 diverse keren ingeschakeld op het gebied van werkplek gerelateerde onderwerpen. Bij iedere aanvraag van een medewerker heeft standaard een eerste schouwing plaatsgevonden en is waar nodig advies gegeven. De adviezen hielden voornamelijk verband met lichamelijke houding of instellingen van bureaus en stoelen. In specifieke gevallen is doorverwezen naar de Arbo-dienst. Alle ongevallen en bijna-ongevallen alsmede meldingen met betrekking tot agressie en geweld zijn ook gemeld bij de medewerker personeelszorg.

Arbodienst
Binnen GGD IJsselland bestaat een sociaal medisch team (SMT) waarin de bedrijfsarts, leidinggevenden en HRM-adviseurs per individuele situatie van (dreigend) verzuim kunnen participeren. Het SMT bespreekt individuele gevallen om de duurzame inzetbaarheid van de medewerker te bevorderen. Waar mogelijk vindt maatwerk plaats. Medewerkers kunnen ook op eigen initiatief contact opnemen met de Arbodienst.

Ongewenst gedrag
Gevolgen van ongewenste omgangsvormen kunnen een enorme impact hebben op medewerkers en in bijzondere situaties voor de omgeving en de organisatie. Medewerkers kunnen gebruik maken van een speciaal opgeleide vertrouwenspersoon gefaciliteerd door de Arbodienst. De werkzaamheden van de vertrouwenspersoon bestaan uit: eerste emotionele opvang, hulp aan de betrokken medewerker, advisering voor een plan van aanpak, ondersteuning bij het realiseren van de gewenste aanpak, eventuele doorverwijzing en nazorg en waar nodig zal de vertrouwenspersoon in contact treden met de werkgever. . In 2016 is 1 keer een beroep gedaan op de vertrouwenspersoon.

Veilige publieke taak (agressie & geweld)
In het afgelopen jaar zijn 3 gevallen gemeld van agressie en geweld van bezoekers/cliënten jegens medewerkers. Twee medewerkers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie. Vanuit de organisatie is aandacht en ondersteuning geboden aan de betreffende medewerkers.

Melding (bijna) ongevallen
Er zijn in 2016 7 meldingen van (bijna) ongevallen geregistreerd. Het betrof hier allemaal prikaccidenten.

Bedrijfshulpverlening
In het jaar 2016 heeft zich één incident voorgedaan, waarbij een BHV-er is ingezet (dit betrof een klein incident).
In 2016 is de omvang van de BHV-organisatie sterk toegenomen door een organisatiebrede wervingsactie. De groep van 3 BHV-ers is uitgebreid naar in totaal 11 BHV-ers. In 2016 hebben 7 BHV-ers een opleiding gevolgd. De drie reeds beschikbare BHV'ers hebben de jaarlijkse bijscholing gevolgd (januari 2016). Op 22 november 2016 heeft de totale groep een herhalingstraining gevolgd in het vernieuwde pand, aan de Zeven Alleetjes. In de middag is het pand doorlopen en zijn er verbeterpunten geconstateerd. Deze verbeteracties worden opgenomen in het bedrijfshulpverleningsplan 2017. Ook zijn materialen gecontroleerd en waar nodig aangevuld (denk aan verbandmaterialen, AED-apparaten en waterhaspels).

5. Kwaliteit

5.1 Inleiding

GGD IJsselland rapporteert jaarlijks door middel van een kwaliteitsjaarverslag over het gevoerde kwaliteitsbeleid en de belangrijkste resultaten. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens het kwaliteitsbeleid, een beschrijving van het kwaliteitsmanagementsysteem, de belangrijkste resultaten in 2016 en de klachtenafhandeling aan bod.

5.2 Kwaliteitsbeleid

De missie en visie van een organisatie en de strategische doelstellingen geven richting aan de organisatie en haar kwaliteitsbeleid. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gericht op het verwezenlijken van de missie en visie. Centraal hierin staan kwalitatief goede zorg en dienstverlening en het streven naar tevreden opdrachtgevers, klanten en andere belanghebbenden. In combinatie met de missie en visie vormden de Bestuursagenda 2015-2017, de besturingsfilosofie, de programmabegroting (2016) en de teamplannen het kwaliteitsbeleid van de GGD.

5.3 Het kwaliteitsmanagementsysteem

GGD IJsselland beschikt over een integraal kwaliteitsmanagementsysteem, waarbij het HKZ-model het kader vormt. Centraal hierin staan geprotocolleerd handelen, deskundigheidsbevordering en continu verbeteren. Belangrijke instrumenten daarbinnen zijn: externe en interne audits, risicomanagement, visitaties, klantervaringenonderzoeken, de klachtenregeling, het leer- en ontwikkelprogramma voor medewerkers en het werken volgens diverse landelijke richtlijnen en professionele standaarden.

5.4 Doelstellingen en resultaten 2016

Doelstellingen en resultaten 2016 gericht op het kwaliteitsmanagementsysteem

De GGD heeft een aantal doelstellingen geformuleerd gericht op de ontwikkeling van het kwaliteitsmanagementsysteem. Een deel van deze doelstellingen heeft een looptijd van meerdere jaren, andere zijn al in 2016 gerealiseerd. Hieronder volgen de doelstellingen over het verslagjaar 2016. Bij iedere doelstelling volgt achtereenvolgens het behaalde resultaat en een korte toelichting.

Doel: behouden HKZ-certificatie
Resultaat: in december 2016 vond de externe audit door de onafhankelijk certificatie-instelling Kiwa N.V. plaats. Dit heeft geresulteerd in behoud van het HKZ-certificaat Publieke Gezondheidszorg. Hiermee is aantoonbaar dat GGD IJsselland kwaliteit van zorg- en dienstverlening hoog in het vaandel heeft staan en continu werkt aan de verdere ontwikkeling en verbetering daarvan.

Doel: nieuwe taken verwerken in het kwaliteitsmanagementsysteem
*Resultaa*t: diverse nieuwe taken binnen de afdeling maatschappelijke zorg, taken in het kader van kwaliteitstoezicht WMO en wijzigingen binnen de afdeling jeugdgezondheidszorg als gevolg van het nieuwe basistakenpakket/ IJssellands werken zijn geïntegreerd in de organisatie en binnen het kwaliteitsmanagementsysteem.

Doel: inzicht in klantervaringen
Resultaten: jaarlijks doet GGD IJsselland diverse klantonderzoeken. De werkwijze is erop gericht goed inzicht te verkrijgen in de ervaringen en tevredenheid van onze klanten, zonder daarbij te veel te vragen van de klant. In 2016 is onder andere een onderzoek gehouden onder de gemeenten over de beleidsadvisering door de GGD en onder cliënten en ketenpartners over de infectieziektebestrijding.

5.5 Toezicht door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)

De inspectie voor de gezondheidszorg houdt toezicht op de uitvoering van de Publieke gezondheidszorg in Nederland. In het kader van het stimuleringsprogramma Publieke gezondheidszorg heeft de tweede kamer behoefte aan inzicht in de robuustheid van GGD'en in Nederland. Hiertoe heeft de inspectie in een relatief korte periode drie bezoeken aan alle GGD'en in Nederland gebracht. Eén had betrekking op het functioneren van de GGD in het algemeen, één op infectieziektebestrijding en één op Jeugdgezondheidszorg. Over het algemeen was de inspectie tevreden over de kwaliteit van onze dienstverlening en in het bijzonder over de samenwerking met en betrokkenheid van gemeenten. GGD IJsselland heeft echter een tekortkoming gekregen omdat ons contactmomentenschema naar de opvatting van de inspectie niet voldoet aan het landelijk afgesproken professioneel kader. Twee contactmomenten die digitaal zijn ingericht voldoen niet aan de gestelde eisen. In 2017 wordt gewerkt aan een oplossing.

5.6 Klachten

Behandeling
In 2016 zijn in totaal vierendertig schriftelijke klachten bij GGD IJsselland binnengekomen. Drie van deze klachten zijn niet in behandeling genomen omdat ze niet tegen de GGD waren gericht. De klachten zijn (na overleg met de klager) ter behandeling doorgestuurd naar de betreffende organisatie. Dertig klachten zijn na een nader (telefonisch) gesprek afgedaan. Eén klacht heeft tot een oordeel namens het dagelijks bestuur geleid en is gegrond verklaard. In onderstaand overzicht is de afhandeling van de klachten in 2016 samengevat:

Klachten ontvangen in 2016

Aard afhandeling	Aantal
ter behandeling doorgestuurd naar een andere organisatie	3
door een nader (telefonisch) gesprek	30
door een oordeel (van het dagelijks bestuur)	1
Totaal	34

Geen van de in 2016 ingediende klachten is voorgelegd aan de Overijsselse Ombudsman.

Korte beschrijving
De dertig klachten die na een nader (telefonisch) gesprek tussen klachtbehandelaar en klager zijn afgedaan, hadden betrekking op:
- de gang van zaken tijdens een bezoek aan een consultatiebureau (negen klachten);
- het maken van afspraken (zes klachten);
- de gang van zaken bij het gezondheidsonderzoek op een basisschool (drie klachten);
- een gegeven advies tijdens of naar aanleiding van een bezoek op een consultatiebureau (drie klachten);
- de toegankelijkheid voor mensen met een beperking van het gebouw aan de Zeven Alleetjes in Zwolle (twee klachten);
- het niet informeren van een huisarts over het overlijden van een patiënt;
- het ten onrechte benaderen van een kind voor het verlenen van hulp;

- het toedienen van een vaccinatie aan een kind;
- de gang van zaken bij het geven van een hielprik;
- de werkwijze bij een zorgbehoevende cliënt;
- het onjuist adresseren van een brief;
- de gang van zaken bij het invullen van een enquête voor een onderzoek onder jongeren.

De klacht die tot een oordeel namens het dagelijks bestuur heeft geleid, was gericht tegen de behandeling van een verzoek voor een maatwerkvoorziening voor beschermd wonen. De klacht had zowel betrekking op de procedure als op de inhoud van de beslissing.

Acties naar aanleiding van de klachten

Dat dertig klachten niet tot een oordeel hebben geleid, betekent niet dat er naar aanleiding van de klachten geen actie is ondernomen. Zo heeft er in bijna alle gevallen een gesprek plaatsgevonden over de klacht tussen de klachtbehandelaar (de manager) en degene over wie geklaagd is. Klachten worden ook geregeld besproken in een team- of disciplineoverleg. De klachtbehandelaar stelt de klacht in een overleg aan de orde als ook andere medewerkers van de klacht kunnen leren.
Er zijn ook specifieke verbeteracties ondernomen. Zo is naar aanleiding van de klachten over de gang van zaken bij het gezondheidsonderzoek op een basisschool het hiervoor geldende protocol nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van de medewerkers. Volgens het protocol moeten de kinderen bij het onderzoek één voor één worden gemeten en gewogen.
Aan het beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking van het gerenoveerde gebouw van de GGD aan de Zeven Alleetjes in Zwolle wordt gewerkt. De problemen zijn geïnventariseerd, zijn deels al opgelost en worden in 2017 verder aangepakt.
Bij de klacht over de gang van zaken bij het invullen van een enquête worden de gemaakte opmerkingen over privacy en de mogelijkheid aan te geven niet aan de enquête deel te willen nemen, meegenomen bij een volgend onderzoek.

Over de klacht die tot een oordeel heeft geleid, heeft overleg plaatsgevonden tussen de verantwoordelijk manager en de betreffende teammanager. Er zijn door de manager schriftelijk excuses aangeboden voor de gang van zaken. Naar aanleiding van de klacht is een nieuwe beslissing genomen over het verzoek voor een maatwerkvoorziening.

Tot slot

Voor goede dienstverlening is goed contact tussen medewerkers en cliënten onmisbaar. GGD IJsselland biedt medewerkers bijvoorbeeld in het kader van het Leer-en ontwikkelprogramma de mogelijkheid diverse trainingen te volgen die kunnen bijdragen aan een goed contact tussen medewerkers en cliënten.

5.7 Bezwaarschriften

In 2016 zijn zeven bezwaarschriften ingediend. Naast deze bezwaarschriften zijn in 2016 twee bezwaarschriften afgehandeld die in december 2015 zijn ontvangen. Acht van de negen bezwaarschriften hebben betrekking op een beslissing over de toe- of afwijzing van een verzoek voor een maatwerkvoorziening voor beschermd wonen. Een medewerker heeft bezwaar gemaakt tegen de aanwijzing van haar standplaats en de gewijzigde vergoeding voor dienstreizen.

Het bezwaarschrift van de medewerker is nog in behandeling bij de algemene kamer van de bezwaarschriftencommissie. Afhandeling van dit bezwaarschrift vindt in 2017 plaats.

Over drie van de in totaal negen bezwaarschriften heeft de algemene kamer geen advies uitgebracht. Nader overleg tussen of namens degene die bezwaar heeft gemaakt en het team dat de beslissingen in mandaat voorbereidt en neemt , heeft geleid tot volledige tegemoetkoming aan het bezwaar. Naar aanleiding hiervan zijn de drie bezwaarschriften ingetrokken.

De algemene kamer heeft in 2016 over vijf bezwaarschriften advies uitgebracht. Over twee bezwaarschriften is geadviseerd deze deels gegrond, deels ongegrond te verklaren. Over drie van de vijf bezwaarschriften is geadviseerd deze ongegrond te verklaren. Bij een van deze drie bezwaarschriften heeft de algemene kamer wel enkele suggesties gedaan voor ondersteuning van de GGD van degene die bezwaar heeft gemaakt
Het dagelijks bestuur heeft namens het betreffende college van burgemeester en wethouders besloten in overeenstemming met de over de vijf bezwaarschriften uitgebrachte adviezen. Het bestuur heeft ook de gedane suggesties in een van de adviezen over de rol van de GGD overgenomen. Over drie bezwaarschriften is door het dagelijks bestuur een beslissing genomen namens het college van burgemeester en wethouders van Zwolle. Over de andere twee bezwaarschriften is een besluit genomen namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg respectievelijk van de gemeente Kampen.

De functiewaarderingskamer van de bezwaarschriftencommissie heeft in 2016 geen bezwaarschriften behandeld.

6. Specifieke paragrafen

6.1 Algemeen

Op grond van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dient het jaarverslag aan aantal specifieke paragrafen te bevatten. Voor GGD IJsselland zijn dit:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Verbonden partijen
5. Treasury (voorheen 'Financiering')

6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van GGD IJsselland bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen in de vorm van voorzieningen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt om niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van uitvoering van het takenpakket.

In het AB van 18 december 2014 is het beleidskader Risicomanagement en weerstandsvermogen 2016-2018 vastgesteld. Bij het vaststellen van dat beleidskader is besloten tot het regelmatig evalueren van het weerstandsvermogen aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit, die volgt uit het risicoprofiel van GGD IJsselland. Ook is afgesproken dat de ratio van het weerstandsvermogen ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit voldoende moet zijn. Dit betekent dat deze ratio weerstandsvermogen / weerstandscapaciteit tussen 1,0 tot 1,4 moet liggen. Voor het afdekken van de risico's in 2016 ging het om een benodigde weerstandscapaciteit van tussen de € 382.000 en € 534.000. Ultimo 2016 bedraagt de weerstandscapaciteit in totaal € 561.340. Deze bestaat uit de algemene reserve van € 482.340 en de post onvoorzien van € 79.000.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van een actueel risicoprofiel. Zoals afgesproken is dat risicoprofiel ook in 2016 geactualiseerd. Eerst zijn alle mogelijke risico's in kaart gebracht. Hierbij heeft in 2016 frauderisico specifiek de aandacht gekregen. Op basis van het overzicht met mogelijke risico's het 'Overzicht significante risico's' voor GGD IJsselland tot stand gekomen.

Overzicht significante risico's

Vanwege het geringe aantal significante risico's volgt hieronder een overzicht waarin ook de risico's die geheel of gedeeltelijk afgedekt worden door een bestemmingsreserve zijn opgenomen.

1. **Faillissement van toeleveranciers; implementatiekosten en inwerken van medewerkers als gevolg van het wegvallen van 1 toeleverancier**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 150.000,-

2. **Claims en juridische procedures; claims van derden of niet inbare claims bij derden**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 100.000,-

3. **Extra inzet van medewerkers bij uitbraak infectieziekte**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 82.000,-

4. **Boventallig personeel vanwege afnemende activiteiten en inkomsten binnen Maatwerk 4-19 jarigen JGZ**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 70.400,- **bestemmingsreserve**

5. **Boventallig personeel vanwege beëindiging contract met Politie voor verrichten diensten forensische geneeskunde**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 50.000,-

6. **Boventallig personeel vanwege afnemende activiteiten en inkomsten binnen projecten KEC**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 45.500,- **bestemmingsreserve**

7. **Boventallig personeel vanwege afnemende dienstverlening aan Publieke Gezondheid Asielzoekers**
   Risicocategorie: financieel — netto verwachte impact: € 0,- **bestemmingsreserve**

Voor 2016 hebben bovenstaande risico's niet geleid tot extra kosten.

Financiële kengetallen

Eén van de recente wijzigingen van het BBV betreft het verplicht opnemen van een uniforme basisset financiële kengetallen door gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Hieronder een overzicht van de kengetallen, die voor ons van toepassing zijn.

Kengetallen 2017	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Netto schuldquote	18%	31%	30%
Solvabiliteitsratio	20%	8%	13%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Toelichting:

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 30% ruimschoots het geval bij GGD IJsselland.

De netto schuldquote is voor 2016 hoger t.o.v. 2015 dit komt voornamelijk door een toename van de nog te betalen kosten en een afname van de uitzettingen in Rijksschatkist. De stijging van de nog te betalen bedragen wordt voornamelijk veroorzaakt door de reservering van de Asbestclaim gemeente Zwolle (€ 883.000), nog af te dragen loonheffing en pensioenpremie december 2016 (€ 667.000) en reservering IKB (€ 418.000, betreft reservering vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016 in het kader van de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB)). De afname van de uitzettingen in Rijksschatkist wordt veroorzaakt door de gemaakte kosten inzake de renovatie van de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteit geeft aan of GGD IJsselland op lange termijn kan voldoen aan haar verplichtingen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in de verhouding tussen het eigen vermogen op de balans en het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Ten opzichte van de gemeenten, waarbij percentages van 30 – 40% normaal zijn, is de ratio van de GGD laag. Dit komt met name door de beperkte omvang van het eigen vermogen. De relatief lage solvabiliteit sluit aan bij de keuzen die de deelnemende gemeenten hebben gemaakt ten aanzien van een beperkte omvang van het weerstandsvermogen.

De solvabiliteitsratio is voor 2016 lager t.o.v. 2015 door afname van het eigen vermogen als gevolg van onttrekkingen aan de diverse bestemmingsreserves (bijvoorbeeld onttrekking bestemmingsreserve IKB (€ 420.000) ter dekking van de reservering vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016 in het kader van de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB). Daarnaast daalt het nog te bestemmen jaarrekeningresultaat over 2016 (€ 79.000) sterk ten opzicht van 2015 (€ 601.000).

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De begroting van GGD IJsselland wordt ieder jaar sluitend opgesteld. Er is daarom geen sprake van structurele ruimte in de exploitatie.

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa waarvan de instandhouding structureel een substantieel beslag op de middelen legt. Buiten dit kader vallen de financiële activa en bedrijfsmiddelen omdat die regelmatig worden vervangen. Door dit onderscheid komt in deze paragraaf alleen het onderhoud van het kantoorgebouw te Zwolle aan de orde.
Het kantoorgebouw aan de Zeven Alleetjes is gerenoveerd en pas vanaf mei 2016 weer in gebruik genomen. Het onderhoud voor de komende jaren wordt vastgelegd in een meerjaren onderhoudsplan dat in concept gereed is. Het plan is nog niet vastgesteld en definitief verwerkt in de financiële meerjarenplanning. In de nieuwe exploitatie is vooralsnog een reservering van €50.000 per jaar opgenomen voor groot onderhoud.

6.4 Bedrijfsvoering

Achtergrond en ontwikkelingen

De eenheid Bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio IJsselland, waarvan de GGD diensten afneemt voor bedrijfsvoering, heeft het derde bouw- en ontwikkeljaar organisatorisch en financieel goed afgesloten.
In het voorjaar is een herziene versie van de dienstverleningsovereenkomst met de afdeling Bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland vastgesteld. De overeenkomst is completer en concreter gemaakt. Voorts wordt stapsgewijs de dienstverlening beter aangesloten bij de wensen van de GGD. De stappen die hierin zijn gezet:

- Voorbereiding van de aanbesteding van een nieuw personeels- en financieel systeem
- Vernieuwing van de ICT hardware: realisatie van een nieuwe serverruimte en vernieuwing van apparatuur voor medewerkers van de GGD, waardoor medewerkers in staat zijn mobieler te werken.

GGD IJsselland participeert in het Bedrijfsvoeringsoverleg, waarin de beide directeuren sturen op de voortgang en de kwaliteit van de dienstverlening.

De (financiële) basis voor de samenwerking vormt de ‘Overeenkomst voor gemene rekening’. Daarin zijn verdelingspercentages berekend voor de afzonderlijke kostenonderdelen die in de overeenkomst zijn benoemd. De kosten binnen de gemene rekening worden gemiddeld voor 56% toegerekend aan de Veiligheidsregio en voor 44% aan de GGD.

Resultaten van de teams

Op hoofdlijn zijn door de verschillende teams binnen Bedrijfsvoering de volgende resultaten geboekt.

HRM

Zie hiervoor hoofdstuk 4 ‘Medewerkers (Sociaal jaarverslag)’

Financiën

Aan de hand van de verder ontwikkelende financiële inzichten vindt uitwerking van de beleidsbegrotingen plaats, waarbij aandacht voor kengetallen gericht op realisatie van beleid, efficiënte uitvoering en het afleggen van verantwoording.
Ter verbetering van de interne controle wordt gewerkt volgens een plan voor de jaren 2016-2019. Dit plan voorziet in een eigen inkleuring van de verbijzonderde interne controle. Op deze wijze worden de eerste stappen van de interne controle door eigen mensen genomen en wordt aldus bijgedragen aan de interne beheersing van de organisatie.

Informatisering en automatisering

De tijdelijke herhuisvesting en de voorbereiding op de ingebruikname van de nieuwe huisvesting aan de Zeven Alleetjes boden een goede gelegenheid om de ICT-infrastructuur te verbeteren. Bij de Veiligheidsregio aan de Marsweg in Zwolle, is een moderne serverruimte ingericht, met voldoende doorgroeimogelijkheid. Bij herhuisvesting van de GGD aan de Zeven Alleetjes is voorzien in een tweede serverruimte, waarbij beide ruimtes als elkaars back-up dienen. Alle regiolocaties zijn opgenomen in het centrale ICT-netwerk en zijn voorzien van een adequate en uniforme wifi-voorziening.

Facilitaire zaken

De herhuisvesting van de hoofdlocatie naar de Zeven Alleetjes is voorbereid en gerealiseerd. Verhuizing van een aantal consultatiebureaus is in goede banen geleid. De meerjaren onderhouds- en investeringsplanning van alle nevenlocaties zijn uitgewerkt.
Het inkoopbeleid en de inkoopvoorwaarden zijn vastgesteld. De inkooporganisatie wordt verder uitgewerkt en ingericht. De digitale archivering is door de herhuisvesting in eenstroomversnelling gekomen. De komende periode zal digitale archivering geformaliseerd worden. Een nulmeting om het handboek Vervanging Archiefbescheiden op te stellen, is verricht. Hieruit blijkt dat nog de nodige handelingen moeten worden uitgevoerd alvorens tot bestuurlijke toestemming tot complete digitalisering (incl. digitale handtekening) te komen. Deze digitale archivering zal in het tweede halfjaar van 2017 een feit zijn.

6.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in ‘derde rechtspersonen’ waarmee GGD IJsselland een bestuurlijke en financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de GGD middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de GGD kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als de GGD bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen. Op het moment van opstellen van de Jaarrekening 2016 is bekend dat GGD IJsselland in dit kader 1 relatie kent:

GGD GHOR Nederland

GGD/GHOR Nederland is de koepelorganisatie van de GGD'en en de GHOR. Vanuit GGD Nederland wordt, voor en in samenspraak met de GGD'en, de lobby en belangenbehartiging voor de GGD'en gedaan richting politiek en stakeholders. Daarnaast voert GGD Nederland projecten uit, die vanuit efficiency oogpunt centraal moeten worden uitgevoerd en die randvoorwaarden en producten opleveren waarmee de GGD'en hun werkzaamheden kunnen verrichten.

Bestuurlijk en financieel belang

Het hoogste orgaan van GGD GHOR Nederland is de Raad van DPG'en. Hierin worden de 25 GGD'en en GHOR-bureaus vertegenwoordigd door hun Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Het dagelijks bestuur bestaat uit 4 leden van het algemeen bestuur. GGD IJsselland betaalt op jaarbasis een contributie aan GGD GHOR Nederland gebaseerd op een bijdrage per inwoner, voor 2016 bedroeg deze contributie € 59.000.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de afvaardiging van de Directeur Publieke Gezondheid van GGD IJsselland (tevens GHOR) in zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur.

6.6 Treasury

Inleiding

De paragraaf Treasury is één van de voorgeschreven paragrafen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), voorheen paragraaf 'Financiering'. Artikel 13 van dit besluit schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.
In 2016 is een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld, dat voldoet aan de actuele regelgeving.

Algemene ontwikkelingen

De GGD kent een beperkt aantal investeringen. De investeringen m.b.t. ICT zijn ondergebracht bij de Veiligheidsregio. Dit biedt voordelen voor de financieringsruimte binnen de kasgeldlimiet.

Schatkistbankieren

Het Rijk heeft besloten dat decentrale overheden gaan schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat saldi die door GGD IJsselland worden aangehouden op bankrekeningen worden afgeroomd en via een rekening-courant verhouding ten gunste van de Nederlandse schatkist worden gebracht. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld afnemen. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Momenteel liggen deze rentes rond de nul procent. Het gevolg van dit beleid is dat GGD IJsselland nagenoeg geen rente opbrengsten uit rekening courant verhouding meer zal ontvangen. Voor 2016 was geen raming opgenomen voor ontvangsten uit beleggingen. Door de invoering van schatkistbankieren ontstaat er dus geen financieel nadeel voor GGD IJsselland.

Risicobeheer

Dit onderdeel geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie. Het bevat tevens de gegevens die op grond van de Wet Fido voor de toezichthouder nodig zijn w.o. de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Renterisicobeheer

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende criteria:

1. Conform de Wet FIDO wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.
2. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning.
3. De rentetypische looptijd (periode waarvoor de rente vaststaat) en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. Deze wettelijke norm bepaalt dat maximaal 20% van de totale omvang van de begroting in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden zijn 2 modelstaten opgenomen om de risico's in beeld te brengen te weten:

- Berekening kasgeldlimiet (model A)
- Renterisiconorm (model B).

Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2016

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt 8,2%. Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld (korter dan een jaar). Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. In de praktijk is dat de begroting zoals die naar de toezichthouder wordt gezonden. Als, naar het oordeel van de toezichthouder, de begroting doelbewust is opgeblazen, dan kan de toezichthouder maatregelen nemen om het totaal te corrigeren. De kasgeldlimiet voor de GGD IJsselland bedraagt 8,2% van € 24.772.000 is € 2.031.000. Tot aan deze limiet kan kort (looptijd < 1 jaar) worden geleend. In 2016 heeft de GGD IJsselland geen kasgeldlening aangetrokken.

Kwartaal	Gemiddelde vlottende schuld	Gemiddelde vlottende middelen	Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Kasgeldlimiet	Ruimte (-) of overschrijding (+)
1e kwartaal	€ -	€ 3.499.448	€ -3.499.448	€ 2.031.000	€ -5.530.448
2e kwartaal	€ 666.667	€ 1.639.352	€ -972.685	€ 2.031.000	€ -3.003.685
3e kwartaal	€ 1.333.333	€ 4.629.616	€ -3.296.283	€ 2.031.000	€ -5.327.283
4e kwartaal	€ -	€ 2.813.915	€ -2.813.915	€ 2.031.000	€ -4.844.915

Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm wordt inzicht verkregen in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. Omdat GGD IJsselland slechts 1 langlopende geldlening heeft afgesloten voor financiering van de huisvesting is alleen het risico i.v.m. herfinanciering als gevolg van renteaanpassingen van belang. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht:

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 1 januari

	W 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
1. Renteherzieningen/ herfinanciering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Aflossingen	€ 188.000	€ 214.000	€ 221.000	€ 228.000	€ 236.000
3. Renterisico (1+2)	€ 188.000	€ 214.000	€ 221.000	€ 228.000	€ 236.000
4. Renterisiconorm	€ 4.954.400	€ 4.478.800	€ 4.569.200	€ 4.660.600	€ 4.753.800
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	€ 4.766.400	€ 4.264.800	€ 4.348.200	€ 4.432.600	€ 4.517.800
5b. Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4a begrotingstotaal	€ 24.772.000	€ 22.394.000	€ 22.846.000	€ 23.303.000	€ 23.769.000
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	**€ 4.954.400**	**€ 4.478.800**	**€ 4.569.200**	**€ 4.660.600**	**€ 4.753.800**

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De liquiditeitspositie wordt wekelijks opgemaakt. Op basis hiervan wordt de samenstelling van de financiering bepaald. Met betrekking tot de lasten wordt de liquiditeitspositie bepaald door de uitgaven t.b.v. de exploitatie en de investeringen. De exploitatie uitgaven zijn min of meer gelijkmatig over het jaar verdeeld. GGD IJsselland heeft 1 langlopende geldlening afgesloten voor financiering van de aankoop van het kantoorgebouw. De overige investeringen worden gefinancierd uit eigen vermogen. Door het beperkte aantal en de omvang van de investeringen ontstaan slechts geringe schommelingen in de financieringsbehoefte. Met betrekking tot de baten wordt de liquiditeitspositie met name bepaald door de gemeentelijke bijdragen en de subsidies die in het kader van diverse projecten worden ontvangen.
De gemeentelijke bijdragen worden 2x per jaar gefactureerd. Subsidies worden meestal vooraf beschikbaar gesteld. Gerelateerd aan een evenwichtige verdeling van de exploitatielasten over het jaar is er gedurende enkele maanden per jaar sprake van voorfinanciering.

Rentevisie

Voor 2016 is niet voorzien dat langlopende geldleningen zullen worden afgesloten of dat overtollige financieringsmiddelen gedurende een langere periode dan een jaar zullen worden uitgezet. Het ontwikkelen van een rentevisie m.b.t. financiering is derhalve niet zinvol. In de begroting 2016 is voor nieuw te activeren kapitaaluitgaven uitgegaan van 2% rente. Voor de rente over de reserves en voorzieningen is uitgegaan van 1,35%. Voor het meerjarenperspectief worden deze percentages ook gehanteerd.

Deel B: Jaarrekening 2016

7. Balans

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

(voor bestemming van het gerealiseerd resultaat)

Omschrijving der activa	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		8.930.145		6.806.497
- Investeringen met een economisch nut	8.930.145		6.806.497	
Financiële vaste activa		0		0
- Overige langlopende leningen u/g	0		0	
Totaal vaste activa		8.930.145		6.806.497
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		1.999.355		4.352.662
- Uitzettingen in Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	654.177		2.013.594	
- Vorderingen op openbare lichamen	1.196.785		2.161.283	
- Overige vorderingen	148.393		177.785	
Liquide middelen		374.586		463.371
- Kassaldi	4.699		5.615	
- Banksaldi	369.887		457.756	
Overlopende activa		354.303		222.405
- Vooruitbetaalde bedragen	11.718		24.847	
- Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	21.570		91.348	
- Overige nog te ontvangen bedragen	321.015		106.210	
Totaal vlottende activa		2.728.244		5.038.438
Totaal generaal		**11.658.389**		**11.844.935**

Omschrijving der passiva	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		1.548.625		2.378.234
- Algemene reserve	482.340		482.340	
- Bestemmingsreserves	986.800		1.294.653	
- Gerealiseerd resultaat	79.485		601.241	
Voorzieningen		0		0
- Wachtgeldverplichtingen	0		0	
- Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		5.947.072		6.134.578
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.947.072		6.134.578	
Totaal vaste passiva		7.495.697		8.512.812
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		971.540		1.109.115
- Overige schulden	971.540		1.109.115	
- Onderhandse leningen van:		0		0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0		0	
Overlopende passiva		3.191.152		2.223.008
- Vooruitontvangen bedragen	55.329		19.931	
- Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	612.286		688.628	
- Nog te betalen bedragen	2.523.537		1.514.449	
Totaal vlottende passiva		4.162.692		3.332.123
Totaal generaal		**11.658.389**		**11.844.935**

Ingediend bij het Dagelijks Bestuur van de
GGD IJsselland d.d. .....

De heer E.W. Anker, voorzitter

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de
GGD IJsselland d.d. 22-6-2017

De heer E.W. Anker, voorzitter

Mevrouw A.M. van den Berg, secretaris

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Alle in deze jaarrekening verantwoorde bedragen zijn vermeld in euro's.

Balans

1.1 Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Slijtende investeringen worden het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven volgens een stelsel afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijving van de bedrijfsgebouwen/opstallen geschiedt volgens de annuïtaire methode. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

1.2 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

1.3 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Op basis van verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

1.4 Liquide middelen

Deze activa worden tegen de nominale waarde opgenomen.

1.5 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting.
Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan de balansdatum, waarvan de omvang en/of het tijdstip op balansdatum onzeker zijn, doch redelijkerwijs en betrouwbaar zijn te schatten. Voor de afwikkeling van de verplichting is een uitstroom van middelen noodzakelijk.

1.6 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossing. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

1.7 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Resultaatbepalingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar

7.2 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Boekwaarde ultimo	31-12-2016	31-12-2015
Gronden en terreinen	800.000	800.000
Bedrijfsgebouwen	7.649.247	5.684.408
Vervoermiddelen	8.179	10.184
Machines, apparaten en installaties	270.553	196.300
Overige materiële vaste activa	202.166	115.605
	8.930.145	6.806.497

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 01-01-2016	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	800.000					800.000
Gebouwen	5.684.408	2.085.103		120.264		7.649.247
Vervoermiddelen	10.184			2.005		8.179
Machines, apparaten en installaties	196.300	133.294		59.041		270.553
Overige materiële vaste activa	115.605	167.731		81.170		202.166
	6.806.497	2.386.128	-	262.480	-	8.930.145

De investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2016 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag, dat tot en met 2016 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
Renovatie gebouw / inventaris	5.353.500	2.085.103	5.416.509
ICT voozieningen / investeringen	76.000	167.731	167.731
Interface	-	25.000	25.000
Mobiele telefonie	8.000	9.773	9.773
Gehoorscreening	80.000	98.521	98.521
	5.517.500	2.386.128	5.717.534

Zie voor verdere toelichting bijlage 3 “Staat van activa”.

Boekwaarde bedrijfsgebouwen
De toename van de boekwaarde van de gebouwen ultimo 2016 t.o.v. 2015 ad € 1.965.000 wordt veroorzaakt doordat de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle is gerenoveerd, de boekwaarde is hierop aangepast. Het doel van de renovatie was het C-gebouw te transformeren tot een modern kantoorpand dat technisch voldoet aan de huidige eisen. Qua huisvesting is er sprake van volledige vernieuwing voor de lange termijn.

Boekwaarde machines, apparaten en installaties
De toename van de boekwaarde van de machines, apparaten en installaties ultimo 2016 t.o.v. 2015 ad € 74.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de investering in nieuwe apparatuur voor gehoorscreening ad € 82.000.

Boekwaarde overige materiële activa
De toename van de boekwaarde voor overige materiële activa ultimo 2016 t.o.v. 2015 ad € 86.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door ICT investering ad € 79.0000 in de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle als gevolg van de renovatie. Daarnaast zijn er nog overige investeringen in automatisering geweest ad € 81.000.

Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Voorziening voor oninbaarheid	Balanswaarde per 31-12-2016	Balanswaarde per 31-12-2015
Uitzettingen in Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	654.177		654.177	2.013.594
Vorderingen op openbare lichamen	1.196.785		1.196.785	2.161.283
Overige vorderingen	148.393		148.393	177.785
Totaal	1.999.355	-	1.999.355	4.352.662

Uitzettingen in Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd is € 600.000.
Er zijn geen bedragen aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden dat in het kader van het drempelbedrag door de GGD IJsselland buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.
De afname van de uitzettingen in Rijksschatkist wordt veroorzaakt door de gemaakte kosten inzake de renovatie van de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle.

Vorderingen op openbare lichamen
Het saldo op vorderingen op openbare lichamen is in 2016 afgenomen met € 964.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de bijdrage van de gemeente Zwolle aan de GGD voor de 2e helft van 2015 ad 808.000 pas in januari 2016 is betaald.

Overige vorderingen
Het saldo op overige vorderingen is in 2016 afgenomen met € 29.000, hier is géén specifiek oorzaak voor. Dit saldo fluctueert door de jaren heen altijd iets.

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2016	31-12-2015
Kassaldi	4.699	5.615
Banksaldi	369.887	457.756
	374.586	463.371

Overlopende activa
De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen	11.718	24.847
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	21.570	91.398
Overige nog te ontvangen bedragen	321.015	106.160
	354.303	222.405

Zie voor verdere toelichting bijlage 8 "Overzicht overlopende activa en passiva".

Vooruitbetaalde bedragen
Het saldo op vooruitbetaalde bedragen is in 2016 toegenomen met € 54.000, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door vooruit betaalde licentiekosten 2017 ad € 73.000 voor het gebruik van Mijnkinddossier.

Nog te ontvangen voorschotbedragen openbare lichamen
Het saldo op nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel is in 2016 afgenomen met € 70.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het volume aan nog te ontvangen subsidie over 2016 is afgenomen.

Overige nog te ontvangen bedragen
Het saldo op overige nog te ontvangen bedragen is in 2016 toegenomen met € 215.000, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage die wij nog van de gemeenten moeten ontvangen inzake de compensabele btw m.b.t. renovatie van de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle.

Vaste passiva

Eigen Vermogen
Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2016	31-12-2015
Algemene reserve	482.340	482.340
Bestemmingsreserves	986.800	1.294.653
	1.469.140	1.776.993
Gerealiseerd resultaat	79.485	601.241
Totaal	1.548.625	2.378.234

Het verloop van het Eigen Vermogen is als volgt:

Saldo per 1 januari 2016	1.776.993
Bij: storting batig saldo 2015	601.241
Bij: overige stortingen	0
	2.378.234
Af: onttrekkingen aan reserves	909.094
Saldo per 31 december 2016	1.469.140

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Reserves	Boekwaarde 01-01-2016	Toevoeging/ onttrekking via resultaat bestemming	Vermeerderingen ten laste van de exploitatie	Onttrekking uit hoofde van resultaat	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	482.340	157.241		157.241	482.340
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	486.253	24.000			510.253
Onderhoud gebouwen	0				0
Risicoreserve	173.400			25.000	148.400
Reserve projectgelden	0				0
Reserve SOA sense	46.500			24.000	22.500
Reserve Masterplan JGZ	588.500			282.853	305.647
Reserve IKB	0	420.000		420.000	0
Bestemming saldo 2015	601.241	-601.241			0
Totaal	2.378.234	0	0	909.094	1.469.140

Zie voor verdere toelichting bijlage 4 “Staat van reserves en voorzieningen” en bijlage 5 “Toelichting reserves”.

Resultaat

Onder “gerealiseerd resultaat’ is het resultaat ná mutaties in de reserves opgenomen, hiervan wordt het volgende overzicht gegeven:

Totaal saldo van baten en lasten	829.609
Bij: aanwending reserves (zie de toelichting op de rekening van baten en lasten)	-909.094
Af: toevoeging reserves (zie de toelichting op de rekening van baten en lasten)	0
Gerealiseerd resultaat	-79.485

Over de bestemming van het resultaat zal aan het Algemeen Bestuur een voorstel worden voorgelegd.

Op basis van het besluit van het Algemeen Bestuur van 23 juni 2016 is het voordelig resultaat over 2015 ad € 601.241 als volgt afgewikkeld:

- Toevoegen aan Algemene Reserve	157.241
- Toevoegen aan Reserve Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA)	24.000
- Toevoegen aan Reserve IKB	420.000
	601.241

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2016	31-12-2015
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.947.072	6.134.578
	5.947.072	6.134.578

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2016:

	Saldo 01-01-2016	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Onderhandse leningen	6.134.578	0	187.506	5.947.072
Totaal	6.134.578	0	187.506	5.947.072

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 215.183. Zie voor verdere toelichting bijlage 6 “Langlopende geldleningen”.

Vlottende passiva

Vlottende schulden korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
Overige schulden	971.540	1.109.115
	971.540	1.109.115

Overige schulden
Het saldo op overige schulden is in 2016 afgenomen met € 138.000, hier is géén specifiek oorzaak voor. Dit saldo fluctueert door de jaren heen altijd iets.

Overlopende passiva
De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bedragen	55.329	19.931
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	612.286	688.628
Nog te betalen bedragen	2.523.537	1.514.449
	3.191.152	2.223.008

Zie voor verdere toelichting bijlage 8 “Overzicht overlopende activa en passiva”.

Voorontvangen bedragen
Het saldo op vooruitbetaalde bedragen is in 2016 toegenomen met € 25.000, dit betreft een reservering van incidentele middelen JGZ die in 2017 zal worden aangewend.

Vooruit ontvangen voorschotbedragen openbare lichamen
Het saldo op vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel is in 2016 afgenomen met € 76.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het in 2015 veel subsidies niet volledig waren besteed, in 2016 zijn die grotendeels alsnog besteed. Daarnaast is het volume aan toegekende subsidies afgenomen, hier is géén specifieke oorzaak voor.

Overige nog te betalen bedragen
Het saldo op nog te betalen bedragen is in 2016 toegenomen met € 1.009.000, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door reservering van de bijdrage aan de gemeente Zwolle inzake de kosten van de asbestsanering pand Stadkamer ad € 883.000.

Financiële positie van de GGD IJsselland

Gemeenten die aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland deelnemen, zijn wettelijk verplicht zodanig financieel bij te dragen aan de regeling dat de begroting daarvan altijd sluitend is.

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan verlofaanspraken.

- Verlofsaldi: 13.722 uren. Dit totale saldo is ruim 7,5 fte (o.b.v. 1.836 bruto uren per fte) en heeft een waarde van ongeveer € 510.000 (o.b.v. van een gemiddelde loonsom € 68.000). Het betreft

een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting met een jaarlijks vergelijkbaar volume, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

- Meerjarige financiële verplichtingen.
  Ultimo 2016 kent de GGD diverse meerjarige financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, namelijk:

Soort contract	Naam contractant	Ingangsdatum	Einddatum	Jaarbedrag
Inleen overeenkomst personeel*	Ziezzo	1-9-2014	1-9-2017	1.132.000
Schoonmaakcontracten**	Divers	p.m.	p.m.	179.000
Huurcontracten (m.n. CB-locaties)	Divers	p.m.	p.m.	528.000
				1.839.000

* *De inleen overeenkomst voor personeel met Ziezzo is met een jaar verlengd. Op de inkoopkalender staat de nieuwe aanbesteding gepland voor het 1e kwartaal van 2018.*

** *In 2016 heeft de inventarisatie plaats gevonden, de bedoeling is om de schoonmaak in 2017 opnieuw aanbesteed i.s.m. de Veiligheidsregio met de bedoeling om tot 1 contract voor de schoonmaak te komen voor alle locaties van de GGD IJsselland en de Veiligheidsregio IJsselland.*

Niet in de balans opgenomen financiële recht(en)

Voor de hoofdlocatie van de GGD IJsselland geldt een niet verhandelbaar parkeerrecht voor het nabijgelegen parkeerplaats voor een periode van 20 jaar, dit recht vertegenwoordigt een waarde van € 200.000.

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

8. Overzicht van baten en lasten

8.1 Totaaloverzicht baten en lasten GGD IJsselland

(bedragen x € 1.000,-) + = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten				
Programma Gezondheid	20.785	21.083	21.448	365
Programma Service en Samenwerking	1.443	1.423	2.324	901
Totaal lasten	**22.228**	**22.506**	**23.772**	**1.266**
Baten				
Programma Gezondheid	-20.785	-21.535	-21.956	-421
Programma Service en Samenwerking	-1.378	-1.404	-1.406	-2
Totaal baten	**-22.163**	**-22.939**	**-23.362**	**-423**
Saldo programma's				
Programma Gezondheid	0	-452	-508	-56
Programma Service en Samenwerking	65	19	918	899
Totaal Saldo programma's	65	-433	410	843
Saldo algemene lasten en dekkingsmiddelen	**-115**	**300**	**420**	**120**
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-50**	**-133**	**830**	**963**
Bij: onttrekkingen aan reserves				
Programma Gezondheid	0	-484	-332	152
Kostenplaatsen	0	-157	-577	-420
Totaal onttrekkingen aan reserves	0	-641	-909	-268
Af: stortingen in reserves				
Programma Gezondheid	0	0	0	0
Kostenplaatsen	50	0	0	0
Totaal stortingen in reserves	50	0	0	0
Saldo reserve mutaties	**50**	**-641**	**-909**	**-268**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**-774**	**-79**	**695**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bij de analyse van het resultaat is het onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming van groot belang. Ingevolge het BBV dient daarom een toelichting te worden gegeven op het gerealiseerde saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat ná mutaties in de reserves. In de programmarekening dienen de bedragen vóór mutaties in de reserves te worden opgenomen.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de relatie tussen het gerealiseerde saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves en het in de programmarekening opgenomen gerealiseerde resultaat ná de mutaties in de reserves.

(bedragen x € 1.000,-) + = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Gerealiseerd saldo van baten en lasten (vóór mutaties in de reserves):		**830**
Mutaties in de reserves		
Onttrekking aan bestemmingsreserves	-909	
Storting in bestemmingsreserves		
Per saldo toegevoegd aan de reserves ten laste van de exploitatie		-909
Gerealiseerd resultaat (ná mutaties in de reserves):		**-79**

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie 2016 en de begroting na wijziging 2016, vóór mutaties in de reserves, hebben zich voorgedaan op de volgende onderdelen:

Programma's:		
▪ Gezondheid	-56.000	
▪ Service en Samenwerking	899.000	
		843.000
Algemene lasten en dekkingsmiddelen:		
▪ Overig		120.000
Totaal verschil vóór mutaties in de reserves		963.000
Afwijkingen mutaties reserves:		
▪ Lagere onttrekking Masterplan JGZ i.v.m. toerekening van minder kosten dan geraamd	-268,000	
		-268.000
Totaal verschil na mutaties in de reserves		695.000

De in de programmarekening voorkomende lastenoverschrijdingen op de programma Service en Samenwerking passen binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid, waardoor er geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Ons algemene standpunt en die van onze belastingadviseur is dat GGD IJsselland niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Namelijk met de volgende redenering: voor het overgrote deel van de activiteiten/inkomsten is er geen sprake van deelname economisch verkeer en dus kan er geen sprake zijn van het drijven van een onderneming. Bij de activiteiten (bijvoorbeeld detachering personeel), waarmee GGD IJsselland wel deelneemt aan het economisch verkeer, wordt niet gestreefd naar winst en worden geen structurele overschotten gerealiseerd. Vandaar dat het bedrag voor heffing van de vennootschapsbelasting nihil is.

Voor een verdere toelichting op de verschillen tussen de realisatie 2016 en de begroting na wijziging 2016 wordt verwezen naar de toelichting bij de programma's en bij de Algemene lasten en dekkingsmiddelen.

In de toelichting wordt ingegaan op de afwijkingen tussen de realisatie 2016 en de begroting na wijziging 2016. Saldi minder dan € 10.000 worden niet toegelicht. De beschikbare budgetten zijn gebaseerd op de oorspronkelijke begroting en wijzigingen door middel van vastgestelde begrotingswijzigingen. In 2016 is er één begrotingswijziging vastgesteld en verwerkt, namelijk:
1. Aanpassingen op basis van de Bestuursrapportage najaar 2016 (Berap).

8.2 Financiële toelichting per programma

In het jaarverslag 2016 zijn de kosten van de programma's Service en samenwerking en Gezondheid weergegeven en toegelicht in respectievelijk paragraaf 3.2 en paragraaf 3.3. Deze toelichtingen maakt onlosmakelijk onderdeel uit van deze jaarrekening. Kortheidshalve wordt naar deze toelichtingen verwezen.

8.3 Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000,-) *+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen	N/V
Overige algemene dekkingsmiddelen					
Onvoorziene uitgaven	69	79	0	-79	V
Overige kosten/inkomsten	-174	-120	304	424	N
Saldo kostenplaatsen	0	-76	-149	-73	V
Bespaarde rente	-10	-18	-18	0	-
Projecten (incidenteel)	0	435	283	-152	V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten overige algemene dekkingsmiddelen	**-115**	**300**	**420**	**120**	**N**
Saldo van baten en lasten	**-115**	**300**	**420**	**120**	**N**
bij: onttrekkingen aan reserves	0	-157	-577	-420	V
af: stortingen in reserves	50	0	0	0	-
Gerealiseerd resultaat	**-65**	**143**	**-157**	**-300**	**V**

Het Programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen sluit af met een voordelig saldo van baten en lasten van € 179.000 t.o.v. de begroting na wijzigingen. Rekening houdend met de mutaties in de reserves die toegerekend kunnen worden aan het Algemene lasten en dekkingsmiddelen, sluit het Programma af met een voordelig resultaat van € 173.000 t.o.v. de begroting na wijziging.

Per onderdeel worden de verschillen nader toelicht:

Onvoorziene uitgaven

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– In 2016 was er primitief een post voor onvoorziene uitgaven geraamd van € 79.000, deze post is in 2016 niet aangewend. Per saldo zorgt dit voor een éénmalige meevaller in de jaarrekening 2016 van € 79.000.	-79.000	V
Totaal resultaat Onvoorziene uitgaven (voordeel)	***-79.000***	***V***

Overige kosten/inkomsten

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– Reservering vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016 in het kader van de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB).	418.000	N
– De afwikkeling van diverse “oude” balansposten heeft geleid tot de vrijval van de diverse reserveringen, per saldo zorgt dit voor een éénmalig nadeel van € 6.000. Het gaat hier voornamelijk om verschillen bij de afrekening van subsidies, bijvoorbeeld doordat een subsidieverstrekker de subsidie hoger dan wel lager heeft vastgesteld dan waarmee rekening is gehouden bij de opgestelde en ingediende subsidieverantwoording.	6.000	N
Totaal resultaat Overige kosten/inkomsten (nadeel)	***424.000***	***N***

Saldo kostenplaatsen

(bedragen x € 1.000,-) *+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

	Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen	N/V
1.	Kapitaallasten	0	165	136	-29	V
2.	Salarissen	0	-16	-18	-2	V
3.	Overige personeelslasten	0	-49	-55	-6	V
4.	Huisvesting Zwolle	0	-61	-57	4	N
5.	Administratie en algemeen beheer	0	-215	-220	-5	V
6.	Automatisering	0	9	7	-2	V
7.	Ondersteuning en facilitair	0	0	-50	-50	V
8.	Jeugdgezondheidszorg	0	0	0	0	-
9.	Algemene gezondheidszorg	0	51	-19	-70	V
10.	Kennis- en Expertise Centrum / Maatschappelijke zorg	0	1	-24	-25	V
11.	Bestuur	0	108	155	47	N
12.	Huisvesting Deventer	0	-7	-7	0	-
13.	Bestuursbureau	0	-63	2	65	N
	Totaal saldo kostenplaatsen	**0**	**-77**	**-150**	**-73**	**V**

De verschillende teams van de afdeling Bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland ondersteunen GGD IJsselland bij haar bedrijfsvoering. Hiervoor is een overeenkomst voor “kosten voor gemene rekening” opgesteld, die inmiddels ook akkoord is bevonden door de Belastingdienst. Dit voorkomt dat er BTW in rekening moet worden gebracht bij GGD IJsselland. De verrekening met de Veiligheidsregio vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte kosten tegen de overeengekomen verdeelsleutels. Over de jaarlijks te leveren diensten zijn afspraken gemaakt en neergelegd in een dienstverleningsovereenkomst.
Het totale van de kostenplaatsen sluit met een voordelig saldo van € 73.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

+ = *Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Afwijking	Bedrag	N/V
– In de Voorjaarsnota 2016 is gemeld dat voor de verdere ontwikkeling van informatiemanagement een (externe) kwartiermaker is ingezet. In de budgettering is onvoldoende rekening gehouden met de werkelijke kosten.	57.000	N
– Renovatie van het GGD kantoor: - Hogere afschrijvingslasten in verband met de renovatie van het GGD kantoor aan de Zeven Alleetjes. Begrotingstechnisch was er voorzien in 1 kwartaal afschrijving, werkelijk is er over een half jaar afgeschreven (€ 47.000 (N)). - Hogere kosten voor afwerking van het gebouw aan de Zeven Alleetjes die niet in het bestek van de renovatie zijn meegenomen. Deze kosten zijn beschouwd als onderhoudskosten van het bestaande gebouw (€ 42.000 (N)). - Hogere kosten OZB voor de locaties Hanzelaan en Zeven Alleetjes waarmee in de begroting geen rekening is gehouden (€ 28.000 (N)). - Hogere overheaddekking uit projecten en aanvullende activiteiten ter dekking van de onderhoudskosten (groot onderhoudskosten) van de GGD hoofdlocatie aan de Zeven Alleetjes in Zwolle die buiten het bestek van de renovatie vallen (€ 114.000 (V)).	3.000	N
– Hogere kosten voor inhuur in verband met ziektevervanging bij managementondersteuning.	45.000	N
– Lagere kosten dienstverlening afdeling bedrijfsvoering Veiligheidsregio (afrekening kosten gemene rekening).	-47.000	V
– Voor de activiteiten die zijn opgepakt ten behoeve van statushouders is eind 2016 nog een bijdrage toegekend. De kosten zijn verspreid in de exploitatie verantwoord. De bijdrage is centraal verantwoord waarvoor echter geen raming was opgenomen.	-44.000	V
– Per saldo een voordeel op loonkosten door diverse oorzaken.	-33.000	V
– Hogere inkomsten uit projecten i.v.m. inzet van personeel. De projectactiviteiten zijn binnen de bestaande capaciteit uitgevoerd door hogere productiviteit van de medewerkers. Hierdoor is een voordeel ontstaan.	-22.000	V
– Per saldo diverse voordelen die niet nader worden toegelicht.	-32.000	V
Totaal resultaat Kapitaallasten (voordeel)	**-73.000**	**V**

Bespaarde rente

De GGD rekent rentelasten toe aan de diverse programma's, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn. Daarbij wordt ook rente gecalculeerd over het werkzame eigen vermogen. Aangezien de gecalculeerde rente over het eigen vermogen niet daadwerkelijk betaald hoeft te worden, vloeit deze terug in de baten van de GGD. De rente over de vrije componenten van het eigen vermogen wordt daarbij als algemeen dekkingsmiddel verantwoord. In de begroting is het percentage over de reserves en voorzieningen waaraan geen rente wordt toegevoegd, geraamd op 1,35%. Voor de jaarrekening 2016 is ook gerekend met het geraamde percentage van 1,35%.

+ = *Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Afwijking	Bedrag	N/V
– Geen resultaat op de bespaarde rente. De feitelijke stand van de reserves per 1 januari 2016 was hoger dan de stand waarmee bij het opstellen van de begroting 2016 vanuit is gegaan. Binnen het Programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen zou dit tot een voordeel leiden, de	0	-

hogere bespaarde rente zou dan voor een nadeel zorgen op kostenplaats Kapitaallasten (zie analyse kostenplaatsen). Bij de Berap is de raming van de bespaarde rente echter aangepast op basis van de werkelijke stand van de reserves per 1 januari 2016 waardoor er géén resultaat zit op de bespaarde rente.		
Totaal resultaat Bespaarde rente (-)	***0***	***-***

Projecten (incidenteel)

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Afwijking	Bedrag	N/V
– Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. Om dit pakket op inhoud goed te kunnen implementeren is voor de periode van 1 juli 2015 tot 1 juli 2017 programmamanagement voorzien. Zij werken aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het versterken van de competenties van medewerkers om volgens de achterliggende inhoudelijke visie te werken. Ter dekking van deze kosten is bij de vaststelling van de Berap najaar 2015 ingestemd met de vorming van de reserve Masterplan JGZ. In 2016 was er in totaal een krediet beschikbaar van € 435.000. In totaal is hier in 2016 € 283.000 aan gerealiseerde kosten aan toegerekend, die worden gedekt door een dekking aan de reserve Masterplan JZG.	152.000	V
Totaal resultaat Projecten (incidenteel)	***152.000***	***V***

Mutaties reserves m.b.t. Programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen

De exploitatie van GGD IJsselland wordt beïnvloed door stortingen in reserves en door onttrekkingen uit reserves. Het BBV geeft aan dat het resultaat van de exploitatie onderverdeeld moet worden in een gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en in een gerealiseerd resultaat. Het verschil tussen beide is dat in het gerealiseerde resultaat de mutaties in de reserves zijn verwerkt.

(bedragen x € 1.000,-) *+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)*

Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijzigingen 2016	Realisatie 2016	Verschil realisatie t.o.v. begroting na wijzigingen	N/V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-115**	**300**	**420**	**120**	**N**
Mutaties reserves					
bij: Onttrekkingen aan reserves	0	-157	-577	-420	V
af: Stortingen in reserves	50	0	0	0	-
Gerealiseerd resultaat	**-65**	**143**	**-157**	**-300**	**V**

De reserves en voorzieningen zijn opgenomen in bijlage 4 en toegelicht in bijlage 5. Per saldo hebben de mutaties in de reserves met betrekking tot het Programma Algemene lasten en dekkingsmiddelen een voordelig effect gehad op het resultaat van € 420.000. Dit wordt veroorzaakt door de vrijval van

de bestemmingsreserve IKB ter dekking van de reservering vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016 in het kader van de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB).

Bijlagen bij de jaarrekening

Bijlage 1: Verantwoording Projecten

Onder projecten worden binnen GGD IJsselland activiteiten verstaan met een duidelijke start- en einddatum en met een specifieke financiering. Voor de uitvoering van de activiteit worden aanvullende middelen ter beschikking gesteld door de betreffende gemeente of een andere organisatie. Deze activiteiten zijn niet in de (primitieve) begroting 2016 opgenomen, aangezien ze pas na vaststelling van de begroting tot stand komen en jaarlijks wisselen.

Overzicht lopende projecten GGD IJsselland 2016:

Gemeente Zwolle

Dienstverleningsovereenkomst Beschermd Wonen en Ambulante Begeleiding en Centrale Toegang

De Centrale Toegang heeft taken op verschillende terreinen binnen het sociale domein van de centrumgemeente Zwolle. Grofweg is dit te vertalen in drie hoofddoelen, namelijk:

- Het bieden van een onafhankelijke toegang tot de maatschappelijke opvang voor mensen die hier op aangewezen zijn.
- Het bieden van een onafhankelijke toegang tot het beschermd wonen op GGZ-basis voor mensen voor wie dit bedoeld is.
- Het bieden van een onafhankelijke toegang tot ambulante begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang voor mensen voor wie dit bedoeld is.

Hiernaast is een ander doel van het bestaan van de Centrale Toegang het voorzien in beleidsinformatie ten behoeve van de centrumgemeente Zwolle inzake genoemde hoofddoelen.

Behorend bij Dienstverleningovereenkomst tussen de Centrumgemeente Zwolle en GGD IJsselland d.d. 12 februari 2015 met kenmerk OWS1502-009

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Inzet medewerkers "oude" Centrale Toegang	89.593		
- Inzet medewerkers "nieuwe taak" CT voor "Bescherm Wonen en Ambulante Begeleiding	313.973		
- Secretariaat/administratie	237.908		
- Coördinatie/leiding	87.826		
- Beleidsmedewerker	6.805		
- Functioneel applicatiebeheerder	26.657		
- Bezwaar en beroep	10.755		
- Onafhankelijke commissie inzake bezwaar en beroep	-		
- Inzet psychiater	49.726		
- Indirecte personele inzet GGD (ondersteunende uren div. afdelingen)	28.718		
- Overige kosten	29.034		
Totaal subsidiabele kosten		**880.995**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-900.952		
- Restant subsidie Zwolle 2015	-32.531		
Totaal beschikbare subsidie		**-933.483**	
Saldo DVO Centrale Toegang		**-52.488**	*(V)*

Team VIA

Team VIA is een vangnet/bemoeizorgteam. Het team biedt zorg aan mensen die zich in een zorgwekkende situatie bevinden en om wie anderen zich zorgen maken. Het doel van deze zorg is maatschappelijk herstel van cliënten bevorderen.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Directe personele inzet GGD	64.476		
- Indirecte personele inzet GGD (ondersteunende uren div. afdelingen)	24.230		
- Dekking kosten overhead	57.802		
- Inzet ketenpartners	251.370		
- Overige kosten	65.357		
Totaal subsidiabele kosten		**463.235**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-469.672		
Totaal beschikbare subsidie		**-469.672**	
Saldo subsidie Team VIA		**-6.437**	*(V)*

Team Zwerfjongeren

Team Zwerfjongeren heeft ten doel het in kaart brengen van het aantal zwerfjongeren in de regio IJsselland en hen te voorzien van begeleiding. De doelstelling van laatstgenoemde activiteit is het zoveel mogelijk zelfstandig laten functioneren van jongeren, waar mogelijk via samenwerking met regulier hulp- en dienstverleningsaanbod.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Directe personele inzet GGD	24.645		
- Indirecte personele inzet GGD (ondersteunende uren div. afdelingen)	3.173		
- Dekking kosten overhead	21.622		
- Inzet ketenpartners	95.106		
- Overige kosten	2.226		
Totaal subsidiabele kosten		**146.772**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-129.889		
Totaal beschikbare subsidie		**-129.889**	
Saldo subsidie Team Zwerfjongeren		**16.883**	*(N)*

Bemoeizorg Jeugd

Bemoeizorg Jeugd stelt zich ten doel de situatie waarin een cliëntsysteem zich bevindt te stabiliseren en zo mogelijk te verbeteren. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar eventuele ontwikkelingsproblemen bij de aanwezige kinderen.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Directe personele inzet GGD	33.815		
- Indirecte personele inzet GGD (ondersteunende uren div. afdelingen)	4.910		
- Dekking kosten overhead	27.287		
- Inzet ketenpartners	134.068		
- Overige kosten	1.747		
Totaal subsidiabele kosten		**201.827**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-200.986		
Totaal beschikbare subsidie		**-200.986**	
Saldo subsidie Bemoeizorg Jeugd		**841**	*(N)*

Verpleegkundigen spreekuur/spuitomruil (Calamiteitenreserve Dak- en thuislozen)

Voor de gemeente Zwolle coördineren wij de medische kosten voor niet verzekerde dak- en/of thuislozen. Wij voeren de beoordeling uit, stemmen af met de betrokken huisarts en beheren de financiën.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	-		
- Dekking kosten overhead	-		
- Overige kosten	2.802		
Totaal subsidiabele kosten		**2.802**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-40.000		
Totaal beschikbare subsidie		**-40.000**	
Saldo subsidie Verpleegkundigen spreekuur/spuitomruil		**-37.198**	*(V)*

Loverboys

De focus in het preventieproject loverboys is gericht op het vergroten van (seksuele) weerbaarheid van meisjes met name in de leeftijd van 14-18 jaar:
- met een laag opleidingsniveau;
- die kwetsbaar zijn door bijvoorbeeld gedragsstoornissen of problemen thuis.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	3.810		
- Dekking kosten overhead	922		
- Kosten uitvoering	13.696		
Totaal subsidiabele kosten		**18.428**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-20.000		
Totaal beschikbare subsidie		**-20.000**	
Saldo subsidie Loverboys		**-1.572**	*(V)*

Armoede en gezondheid bij kinderen

De inzet richt zich op kinderen van ouders met een laag inkomen. GGD checkt bij alle kinderen of er armoede gerelateerde gezondheidsproblemen zijn. De verpleegkundige van de GGD bespreekt met de ouders/verzorgers of gaat op huisbezoek als er armoede gerelateerde gezondheidsbedreigingen voor het kind aanwezig zijn. Als er gezondheidsbedreigingen worden geconstateerd, adviseert de JGZ aan ouders een product of activiteit voor het kind. Op grond van dit advies zorgt Stichting Meedoen voor de verstrekking.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	8.124		
- Dekking kosten overhead	2.295		
Totaal subsidiabele kosten		**10.419**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-14.732		
Totaal beschikbare subsidie		**-14.732**	
Saldo subsidie Armoede en gezondheid bij kinderen		**-4.313**	*(V)*

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199 en de gewijzigde beschikking hierop van d.d. 12 oktober 2016 met kenmerk PUSL1610-029

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten Basispakket			
- Personele inzet GGD	230.162		
Subsidiabele kosten Aanvullend pakket			
- Personele inzet aanbod korte cursussen	1.175		
- Personele inzet vrouwenopvang	2.858		
Totaal subsidiabele kosten Aanvullend pakket		**234.194**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-238.671		
Totaal beschikbare subsidie		**-238.671**	
Saldo subsidie Jeugdgezondszorg		**-4.477**	*(V)*

Coördinatie Zwolle Gezonde Stad

Zwolle Gezonde Stad is een beweging waarin professionals van publieke en private partijen samen met bewoners zich inzetten om de gezonde leefstijl aantrekkelijk en gemakkelijk te maken voor jongeren en senioren. De beweging is gebaseerd op de (JOGG) aanpak. Zwolle Gezonde Stad richt zich op drie sporen: Gezond Gedrag, Gezonde Omgeving en Gezonde Zorg.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Zwolle d.d. 17 december 2015 met kenmerk PUSL1512-199

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	35.912		
- Dekking kosten overhead	8.641		
- Overige kosten	8.907		
Totaal subsidiabele kosten		**53.460**	
Subsidie			
- Subsidie Zwolle 2016	-55.000		
- Overheveling BIKS budget 2016 -> 2017	2.000		
Totaal beschikbare subsidie		**-53.000**	
Saldo Coördinatie Zwolle Gezonde Stad		**460**	*(N)*

We Can Young

We Can Young is een campagne gericht op het respectvol omgaan van jongeren en het zich bewust zijn van grenzen als het gaat om seks en relaties.

Behorend bij subsidiebeschikking PUSL1611-094 gemeente Zwolle d.d. 29 november 2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Kosten			
- Personele inzet GGD	3.218		
- Dekking kosten overhead	824		
- Overige kosten	1.524		
Totaal subsidiabele kosten		**5.566**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Zwolle	-10.000		
Totaal beschikbare subsidie		**-10.000**	
Saldo subsidie We Can Young		**-4.434**	*(V)*

Totaal overzicht Financiële verantwoording 2016 DVO Centrale Toegang en projecten gemeente Zwolle 2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Projecten	Totaal subsidiabele kosten per project	Totaal maximale subsidie per project	Saldo subsidie-afrekening per project	
Centrale Toegang	880.995	-933.483	-52.488	
Team VIA	463.235	-469.672	-6.437	
Team Zwerfjongeren	146.772	-129.889	16.883	
Bemoeizorg Jeugd	201.827	-200.986	841	
Verpleegkundigen spreekuur/spuitomruil	2.802	-40.000	-37.198	
Loverboys	18.428	-20.000	-1.572	
Armoede en gezondheid bij kinderen	10.419	-14.732	-4.313	
Jeugdgezondheidszorg	234.194	-238.671	-4.477	
Coördinatie Zwolle Gezonde Stad	53.460	-53.000	460	
We Can Young	5.566	-10.000	-4.434	
Totaal overzicht tussentijdse Financiële verantwoording DVO Centrale Toegang en projecten gemeente Zwolle 2016	**2.017.697**	**-2.110.433**	**-92.737**	*(V)*

Gemeente Dalfsen

Coördinatie en procesmanagement CJG Dalfsen

Opzet en begeleiding van een multidisciplinair basisteam Centrum Jeugd en Gezin Dalfsen.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	3.816		
- Dekking kosten overhead	789		
Totaal subsidiabele kosten		**4.605**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Dalfsen	-4.633		
Totaal beschikbare subsidie		**-4.633**	
Saldo subsidie CJG Dalfsen		**-28**	*(V)*

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Dalfsen

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat

het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Dalfsen d.d. 22 december 2015 met kenmerk UIT15-19572 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 27 december 2016 met kenmerk UIT16-20667

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	142.024		
- Overige kosten:			
- De Overkant	1.098		
- Verloskundige praktijk de Morgen	2.421		
- Bekkenfysiotherapeut M. Aukema	770		
- Naviva	1.604		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**147.918**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Dalfsen	147.918		
Totaal beschikbare subsidie		**147.918**	
Saldo subsidie maatwerk Dalfsen		**0**	-

Gemeente Deventer

VCJG Deventer

Eén dag per week eindredactie werkzaamheden voor de website van het CJG. Hiernaast jaarlijks maken van een factsheet met gegevens over het bereik van de website.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	25.967		
- Dekking kosten overhead	5.036		
Totaal subsidiabele kosten		**31.003**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Deventer	-35.776		
Totaal beschikbare subsidie		**-35.776**	
Saldo subsidie virtueel CJG Deventer		**-4.773**	*(V)*

Gezond in Deventer (zgn. GIDS gelden)

Vanwege de decentralisatie uitkering ‘Gezond in de Stad’ ontvangt Deventer in de jaren 2014 t/m 2017 (GIDS-)gelden bedoeld om gezondheidsverschillen tussen groepen in de stad te verminderen. Een deel van deze middelen wordt ingezet voor het programma Gezond in Deventer (voor programmaleiding, onderzoek (ontwikkeling en evaluatie) en activiteiten/interventies gericht op verschillende doelgroepen).

Behorend bij verlening projectsubsidie Gezond in Deventer 2016 en 2017 d.d. 6 april 2016 met kenmerk 1766341

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Kosten			
- Programmaleiding	21.525		
- Onderzoek, interventie-ontwikkeling en evaluatie	50.403		
- Activiteiten	55.851		
Totaal subsidiabele kosten		**127.779**	
Subsidie			
- Subsidie gemeente Deventer 2016	-72.000		
- Restant subsidie Gezond in Deventer 2015	-70.817		
Totaal beschikbare subsidie		**-142.817**	
Saldo subsidie Gezond in Deventer		**-15.039**	*(V)*

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Deventer

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Deventer d.d. 01 juni 2016 met kenmerk MOM/2016.1754496 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 10 oktober 2016 met kenmerk MOM/2016.1754496 (a)

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	176.322		
- Overige kosten:			
* Zorgcentrale Noord	12.544		
Subsidiabele kosten Logopedist Kenniscentrum VVE			
- Personele Inzet GGD	47.429		
Subsidiabele kosten Project Vroeg Erbij CJG			
- Personele inzet GGD	1.302		
Subsidiabele kosten Deelname com. Toelaatbaarheidsverklaringen			
- Personele inzet GGD	11.610		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**249.206**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Deventer	254.420		
Totaal beschikbare subsidie		**254.420**	
Saldo subsidie maatwerk Deventer		**-5.214**	*(V)*

Gemeente Hardenberg

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Hardenberg

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Hardenberg d.d. 25 april 2016 met kenmerk 1965693 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 27 oktober 2016 met kenmerk 2032763

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	419.034		
- Overige kosten:			
- Prenatale voorlichting Naviva	1.651		
- Prot. Gem Hardenb Heemse "de Schakel"	389		
- Prenatale voorlichting Mijn Fysio	700		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**421.774**	
Subsidie			
* Subsidie 2016 gemeente Hardenberg	421.774		
Totaal beschikbare subsidie		**421.774**	
Saldo subsidie maatwerk Hardenberg		**0**	-

Gemeente Kampen

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Kampen

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Deventer d.d. 30 september 2015 met kenmerk 9971-2015, aanvullende bijdrage t.b.v. extra inzet CJG Balie en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 22 augustus 2016 met kenmerk 10703-2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	107.950		
Subsidiabele kosten aanvullend pakket			
- Personele inzet Deelname aanmeldpunt	18.865		
- Personele inzet Jonge Moeders	3.397		
- Personele inzet Opvoedcursus (Plezier op school)	1.169		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**131.381**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Kampen	122.484		
- Aanv. Bijdrage extra inzet CJG balie gem. Kampen '16	8.955		
Totaal beschikbare subsidie		**131.439**	
Saldo subsidie maatwerk Kampen		**-58**	*(V)*

Gemeente Olst-Wijhe

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Olst-Wijhe

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Olst-Wijhe d.d. 21 december 2015 met kenmerk 15.024864 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 3 november 2016 met kenmerk 16.021782

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	63.901		
Subsidiabele kosten aanvullend pakket			
- Personele Inzet Orthopedagoog	8.571		
- Personele inzet Vroeg Erbij / Prenatale Huisbezoeken	381		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**72.853**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Olst-Wijhe	72.953		
Totaal beschikbare subsidie		**72.953**	
Saldo subsidie maatwerk Olst-Wijhe		**-100**	*(V)*

Gemeente Ommen

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Ommen

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Ommen d.d. 25 april 2016 zaaknr. 1491862 doc.nr. 1965970 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 27 oktober 2016 zaaknr. 1491862 doc.nr. 2032758

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	83.437		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**83.437**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Ommen	83.437		
Totaal beschikbare subsidie		**83.437**	
Saldo subsidie maatwerk Ommen		**0**	-

Gemeente Ommen-Hardenberg

Samen Verder Groeien

Het project Samen Verder Groeien heeft tot doel om de nieuwe werkwijze van het CJG te borgen en ervaringen op te doen rondom taken op het gebied van AMK, SHG en jeugdbescherming.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Ommen d.d. 7 september 2015 met zaaknr: 1505292 en subsidiebeschikking gemeente Hardenberg d.d. 7 september 2015 met zaaknr: 1497819

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Innovatiebudget	21.708		
- Vroeg Erbij in het Vechtdal	3.779		
- Samenwerking onderwijs, voorschool & JGZ			
- Implementatie werkwijze CJG in SDT			
- Intervisie VERVE werkwijze in SDT	23.134		
- Hoofdaannemerschap door GGD	10.738		
- Onvoorzien (incl. restant subsidie pilot Jeugdbescherming / advies en consultatiefunctie Raad vd Kinderbescherming van € 30.167)			
Totaal subsidiabele kosten		**59.358**	
Subsidie			
- Subsidie Ommen-Hardenberg	-100.147		
Totaal beschikbare subsidie		**-100.147**	
Saldo subsidie Samen Verder Groeien		**-40.789**	*(V)*

Gemeente Raalte

Raalte Gezond

Het doel van Raalte Gezond is om uitvoering te geven aan de voornemens in het lokaal gezondheidsbeleid. Deze algemene doelstelling is verder uitgewerkt in een aantal subdoelstellingen:

- Realiseren van een samenhangende, integrale aanpak van overgewicht bij alle leeftijdscategorieën;
- Meer bekendheid van de landelijke norm voor alcoholgebruik en bewustwording van de risico's van alcoholgebruik;
- Vergroten van de bewustwording van 'gezonde leefstijl' bij bewoners, lokale partners en andere beleidsterreinen binnen de gemeente.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Raalte d.d. 9 februari 2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	30.260		
- Dekking kosten overhead	7.446		
- Overige kosten/inkomsten	21.782		
Totaal subsidiabele kosten		**59.488**	
Subsidie			
- Subsidie Raalte Gezond 2016	-29.000		
- Restant subsidie Raalte Gezond 2014	-1.665		
Totaal beschikbare subsidie		**-30.665**	
Saldo subsidie Raalte Gezond		**28.823**	*(N)*

Kernprofielen Raalte

Samenstellen van gezondheidsprofielen voor de 10 verschillende wijken en kernen van de gemeente Raalte voor gebruik van de gemeenten voor samenstelling van de kernteams en als basis voor beleidskeuzes en inzet van middelen.

Behorend bij offerte Opstellen van gezondheidsprofielen voor kernen en wijken in de gemeente Raalte d.d. 12 oktober 2015

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Kosten			
- Personele inzet GGD	2.693		
- Dekking kosten overhead	657		
- Overige kosten/inkomsten	136		
Totaal subsidiabele kosten		**3.486**	
Subsidie			
- Restant subsidie Kernprofielen Raalte 2015	-3.782		
Totaal beschikbare subsidie		**-3.782**	
Saldo subsidie Kernprofielen Raalte		**-296**	*(V)*

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Raalte

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Raalte d.d. 23 december 2015 met kenmerk 9108, aanvullende beschikking met kenmerk 9108 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 21 november 2016 met kenmerk 7853

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	83.245		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**83.245**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Raalte	70.665		
- Aanvullende beschikking gem. Raalte	12.580		
Totaal beschikbare subsidie		**83.245**	
Saldo subsidie maatwerk Raalte		**0**	-

Gemeente Staphorst

Projectcoördinatie gezonde leefstijlinterventies

De gemeenteraad van Staphorst heeft in 2016 het uitvoeringsprogramma 2016-2018 “Voorkomen is beter dan genezen” vastgesteld. In dit uitvoeringsprogramma staan meerdere projecten met betrekking tot het bevorderen van een gezonde leefstijl ten aanzien van alcohol-, drugs- en gamepreventie. Het gaat dan om interventies gericht op het jongerenwerk alsmede het basis- en voortgezet onderwijs voor zowel de leerlingen als hun ouders. In het Platform Alcohol & Drugs Staphorst is tussen de verschillende organisaties afgesproken een gezamenlijk programma te ontwikkelen. De GGD verzorgt hierin de projectcoördinatie.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Staphorst d.d. 1 december 2016 met kenmerk UIT/16-069123 en zaaknr. Z14977

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	0		
- Dekking kosten overhead	0		
Totaal subsidiabele kosten		**0**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Staphorst	-11.250		
Totaal beschikbare subsidie		**-11.250**	
Saldo subsidie Voorstad Beweegt		**-11.250**	*(V)*

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Staphorst

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Staphorst d.d. 08 december 2015 met kenmerk UIT15-063280, aanvullende bijdrage tbv inzet Jeugdverpleegkundige als 1ste contactpersoon en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 14 november 2016 met kenmerk UIT/16-068864

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag	
Subsidiabele kosten maatwerk		
- Personele inzet GGD	41.489	
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**41.489**
Subsidie		
- Subsidie 2016 gemeente Staphorst	34.885	
- Aanv. Bijdrage inzet jeugdverpleegkundige als 1ste contactpersoon	6.604	
Totaal beschikbare subsidie		**41.489**
Saldo subsidie maatwerk Staphorst		**0** -

Gemeente Steenwijkerland

Projectleider Gezonde School Steenwijkerland

De gemeente Steenwijkerland heeft er voor gekozen de Gezonde School aanpak binnen alle scholen in de gemeente te implementeren. De GGD IJsselland vervult hiervoor de projectleiding.

Behorend bij subsidiebeschikking zaaknummer 246150 gemeente Steenwijkerland d.d. 20 december 2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag	
Kosten		
- Personele inzet GGD	6.410	
- Dekking kosten overhead	1.631	
Totaal subsidiabele kosten		**8.041**
Subsidie		
- Subsidie Steenwijkerland 2016	-7.866	
Totaal beschikbare subsidie		**-7.866**
Saldo subsidie Projectleider Gezonde School Steenwijkerland		**175** *(N)*

Onderzoek empowerment CJG Steenwijkerland

Onderzoek voor de gemeente Steenwijkerland met het doel inzicht te krijgen in het effect van de, door de CJG professional ingezette, interventies om de empowerment van opvoeders te vergroten. Empowerment is gericht op het versterken van de eigen mogelijkheden, zelfredzaamheid en participatie van ouders.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Steenwijkerland d.d. 10 november 2015

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag	
Subsidiabele kosten		
- Personele inzet GGD	5.487	
- Dekking kosten overhead	1.418	
Totaal subsidiabele kosten		**6.905**
Subsidie		
- Bijdrage gemeente Steenwijkerland 2016	-2.731	
- Restant subsidie gemeente Steenwijkerland 2015	-4.174	
Totaal beschikbare subsidie		**-6.905**
Saldo subsidie Empowerment CJG Steenwijkerland		**-** -

JY bent gezond in Vollenhove

Door middel van een explorerend onderzoek nagaan wat inwoners van Vollenhove verstaan onder ervaren gezondheid en participatie en wat vinden zij hierin belangrijk vinden. Om vervolgens geza-

menlijk met deze inwoners tot een voorstel komen voor activiteiten ter bevordering van hun ervaren gezondheid en participatie.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	2.715		
- Dekking kosten overhead	671		
Totaal subsidiabele kosten		**3.386**	
Subsidie			
- Bijdrage Stichting JY			
Totaal beschikbare subsidie		**-**	
Saldo subsidie JY bent gezond Vollenhove		**3.386**	(N)

Gemeente Zwartewaterland

Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Zwartewaterland

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. De maatwerkgelden die in eerste instantie als maatwerksubsidie door de gemeenten zijn beschikt om de afgesproken prestaties te leveren, worden vanaf 1 september voor een belangrijk deel ingezet om het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg te bekostigen. Dit betekent dat de gelden nog steeds worden gebruikt waarvoor ze zijn beschikt, maar dat deze diensten zijn geïntegreerd binnen het gehele activiteitenpakket van de JGZ. De beschikte activiteiten worden dus nog wel uitgevoerd maar deze passen in kwantitatieve en financiële zin niet meer met de prestaties die met de afzonderlijke gemeenten zijn afgesproken in de beschikkingen. Alle deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland hebben een herziende beschikking afgegeven waarin zij hebben aangegeven dat de GGD over 2016 kan volstaan met een inhoudelijke verantwoording. Voor de financiële verantwoording is afgesproken dat alleen verantwoording wordt afgelegd over de afgesproken aanvullend te leveren prestaties (vastgelegd in het "Aanvullend pakket"). Om aansluiting te houden met de originele beschikking is de financiële verantwoording uitgesplitst in 2 delen, namelijk "Subsidiabele kosten Maatwerk" en "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket". De "Subsidiabele kosten Maatwerk" betreft het deel van de maatwerkgelden die nu ingezet worden voor de bekostiging van het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg en waarvoor geldt dat het beschikte bedrag gelijk is aan het bedrag dat met de gemeente wordt afgerekend (beschikking = realisatie). Alleen voor de afgesproken aanvullend te leveren prestaties, verantwoord onder "Subsidiabele kosten Aanvullend pakket", is afgesproken dat de GGD hiervoor een financiële verantwoording aflegt. Het gaat hier namelijk om aanvullende maatwerkafspraken buiten het Basispakket Preventie Jeugdgezondheidszorg om die per gemeente verschillend zijn.

Behorend bij subsidiebeschikking gemeente Dalfsen d.d. 12 juli 2016 met kenmerk 17292 en uw gewijzigde beschikking hierop van d.d. 15 november 2016 met kenmerk 18264.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten maatwerk			
- Personele inzet GGD	57.330		
Totaal subsidiabele kosten maatwerk		**57.330**	
Subsidie			
- Subsidie 2016 gemeente Zwartewaterland	57.330		
Totaal beschikbare subsidie		**57.330**	
Saldo subsidie maatwerk Zwartewaterland		**0**	-

Overige projecten

OTO jaarplan 2016

Sinds 2008 stelt het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport structureel-stimuleringsgelden beschikbaar voor het opleiden, trainen en oefenen (OTO) van zorginstellingen. Het doel van deze OTO-stimuleringsgelden is de kwaliteit van de geneeskundige opvang bij crisis en rampen te verbeteren. Om dit te bereiken, hebben Netwerk Acute Zorg regio Zwolle en de veiligheidsregio's IJsselland, Drenthe en Noord en Oost Gelderland gezamenlijk een Regionaal Steunpunt OTO ROAZ-regio Zwolle gerealiseerd. Dit Regionaal Steunpunt OTO ondersteunt zorginstellingen in de ROAZ-regio Zwolle bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun OTO-beleid. Het OTO-steunpunt verdeelt de gelden die beschikbaar zijn over de verschillende zorgpartners en legt dit ter verantwoording en accordering voor aan het Regionaal Overleg Acute Zorg. De toetsing van de besteding van de gelden wordt gedaan door zelfevaluatie en visitatie. Vanuit het OTO-steunpunt worden projecten geïnitieerd die tot doel hebben de voorbereiding van zorginstellingen op rampen en crises te verbeteren.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag	
Kosten		
- Diverse kosten	29.117	
Totaal subsidiabele kosten		**29.117**
Subsidie		
- Bijdrage Isala klinieken	-29.117	
Totaal beschikbare subsidie		**-29.117**
Saldo project OTO-GROP		**0** -

Jeugdimpuls

De Gezonde School aanpak is een landelijk ontwikkelde methode voor PO, VO en MBO scholen om aandacht te besteden aan gezondheid van hun leerlingen. Het vormt een belangrijk onderdeel van het Nationaal Programma Preventie (NPP) 2014-2018. De overheid streeft er naar dat in 2016 850 scholen en in 2030 alle scholen met deze methode werken en herkenbaar zijn met het vignet Gezonde School. De GGD fungeert als preventieadviseur van deelnemende scholen.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag	
Subsidiabele kosten		
- Personele inzet GGD	79.243	
- Dekking kosten overhead	19.504	
- Overige kosten	14.563	
Totaal subsidiabele kosten		**113.310**
Subsidie		
- Tekort project Jeugdimpuls 2015	3.092	
- Bijdrage RIVM, gezonde school 4e ronde	-50.400	
- Bijdrage MBO dinsten inzake ondersteuning 59 scholen	-45.280	
- Diverse afrekeningen project Rookvrije Schoolterreinen schooljaar 2015-2016	-5.200	
Totaal beschikbare subsidie Jeugdimpuls		**-97.788**
Saldo subsidie Jeugdimpuls		**15.522** (N)

Voorstad Beweegt

Voorstad Beweegt is een gezondheidsbevorderend programma in de wijk Voorstad (Deventer) waarin samen met bewoners wordt gewerkt aan gezondheid en een gezonde omgeving. Het programma werkt volgens een zogenaamde community-aanpak. Het project wordt gefinancierd door FNO (Fonds NutsOhra) en heeft een looptijd van juli 2016 – eind 2019. GGD heeft de projectleiding en onderzoekscoördinatie. Zij legt inhoudelijk en financieel verantwoording af aan FNO.

Behorend bij toekenning subsidieaanvraag Voorstad Beweegt van Fonds NutsOhra d.d. 13 april 2016

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Subsidiabele kosten			
- Personele inzet GGD	20.110		
- Dekking kosten overhead	4.261		
- Overige kosten/inkomsten	46.550		
Totaal subsidiabele kosten		**70.921**	
Subsidie			
- Subsidie Gezond in Deventer	-100.000		
Totaal beschikbare subsidie		**-100.000**	
Saldo subsidie Voorstad Beweegt		**-29.079**	(V)

Verloskundigen en infectieziekten

De doelstelling van dit verkennende onderzoek is draagvlak creëren voor het vergroten van kennis met betrekking tot infectieziekten binnen de doelgroep verloskundigen en inventariseren waar de behoeften liggen van verloskundigen op het gebied van infectieziektepreventie tijdens en na de zwangerschap.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Kosten			
- Personele inzet GGD	1.520		
- Dekking kosten overhead	314		
Totaal subsidiabele kosten		**1.834**	
Subsidie			
- Subsidie GGD NOG	-5.020		
- Nog te ontvangen subsidie 2015	1.630		
Totaal beschikbare subsidie		**-3.390**	
Saldo subsidie Onderzoeksproject Verloskundigen		**-1.556**	(V)

Creating Healthy School Communities

Met het creëren van een gezonde school community wordt beoogd de Gezonde School Aanpak op een praktische, duurzame wijze vorm te geven in vmbo-scholen van Landstede scholengroep, uitgaande van de 'eigen kracht' van de betrokkenen in de school. Leerlingen, schoolpersoneel en ouders werken gezamenlijk aan een Gezonde School, die het maken van gezonde keuzes in eet- en beweeggedrag op school en thuis stimuleert. Participerend onderzoek, social marketing strategieën, nudging en (peer)educatie worden gebruikt om leerlingen, ouders en docenten actief bij de community te betrekken en hun motivatie, capaciteiten en mogelijkheden te versterken.
Het project is een samenwerking van de VU, Windesheim, GGD IJsselland en Landstede Groep. De 4 interventie-scholen hebben een coördinator, die wordt gecoacht door een expert in onderwijs en een expert in gezondheidsbevordering. De ontwikkeling van de gezonde school community en het effect op het eet- en beweeggedrag van de leerlingen worden onderzocht.
De GGD is als gezondheidsbevorderaar betrokken bij dit project.

+ = Nadeel (N), - = Voordeel (V)

Specificatie kosten	Bedrag		
Kosten			
- Personele inzet GGD	1.418		
- Dekking kosten overhead	363		
- Overige kosten/inkomsten	-		
Totaal subsidiabele kosten		**1.781**	
Subsidie			
- Bijdrage VU Amsterdam	-1.924		
Totaal beschikbare subsidie		**-1.924**	
Saldo subsidie Creating Healthy School Communities		**-143**	(V)

Masterplan Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. Om dit pakket op inhoud goed te kunnen implementeren is voor de periode van 1 juli 2015 tot 1 juli 2017 programmamanagement voorzien. Zij werken aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het versterken van de competenties van medewerkers om volgens de achterliggende inhoudelijke visie te werken. Ter dekking van deze kosten is bij de vaststelling van de Berap najaar 2015 ingestemd met de vorming van de reserve Masterplan JGZ.
In 2016 was er in totaal een krediet beschikbaar van € 435.000, in totaal is hier in 2016 € 283.000 aan gerealiseerde kosten aan toegerekend die worden gedekt door een dekking aan de reserve Masterplan JZG (zie 3.3 Programma gezondheid).

Krediet tijdelijke huisvesting GGD

In verband met de verbouwing van de hoofdlocatie van de GGD aan de Zeven Alleetjes werd tijdelijk vervangende kantoorruimte gehuurd. Voor de dekking van de tijdelijke huisvestingskosten is er voor 2016 een krediet beschikbaar gesteld van € 162.500. Dit krediet is niet aangewend doordat de kosten binnen kostenplaats Huisvesting Zwolle zijn opgevangen.

Bijlage 2: Kapitaallasten

Rente en premies van aangegane langlopende geldleningen	215.182,51	
Rente van aangegane kortlopende geldleningen	-100,54	
Toegerekende rente over eigen vermogen	17.770,00	
Afschrijvingen	262.480,00	
		495.331,97
Af: rente wegens belegging van overtollige geldmiddelen		
Door te berekenen kapitaallasten		495.331,97
Doorberekende kapitaallasten:		
aan programma's	146.746,00	
aan kostenplaatsen	212.160,00	
Totaal doorberekende kapitaallasten		358.906,00
Negatief saldo kapitaallasten		-136.425,97

Bijlage 3: Staat van activa

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Aanschafwaarde per 01-01-2016	Vermeerde-ringen 2016	Vermind-eringen 2016	Aanschafwaarde per 31-12-2016	Maatstaf van afschrijving	Totaal afschrijvingen / aflossingen per 01-01-2016	Afschrijving 2016	Totaal afschrijvingen/ aflossingen t/m 2016	Boekwaarde per 01-01-2016	Boekwaarde per 31-12-2016	Rente-lasten 2,0%	Totaal van de kapitaallasten Bedrag
Huisvesting												
Huisvesting - ondergrond	800.000			800.000		-	-	-	800.000	800.000	8.000	8.000
Huisvesting - opstallen	2.200.000			2.200.000	40 jr. lin.	-	27.500	27.500	2.200.000	2.172.500	22.000	49.500
Huisvesting Deventer	91.076			91.076	15 jr. lin.	28.156	6.072	34.228	62.920	56.848	1.258	7.330
Inventaris CB lokaties	122.839			122.839	15 jr. lin.	32.757	8.189	40.946	90.082	81.893	1.802	9.991
Renovatie gebouw 2014	96.746			96.746	15 jr. lin.	-	3.225	3.225	96.746	93.521	968	4.192
Renovatie C-gebouw 2015	3.234.660			3.234.660	40 jr. lin.	-	40.433	40.433	3.234.660	3.194.227	32.347	72.780
Renovatie C-gebouw 2016		1.663.595		1.663.595	40 jr. lin.	-	20.795	20.795	-	1.642.800	16.636	37.431
Renovatie C-gebouw inventaris		421.508		421.508	15 jr. lin.	-	14.050	14.050	-	407.458	4.215	18.265
Totaal	**6.545.321**	**2.085.103**	**-**	**8.630.424**		**60.913**	**120.264**	**181.177**	**6.484.408**	**8.449.247**	**87.225**	**207.489**
Administratie en algemeen beheer												
Investeringen Carinova-gemeenten	168.437			168.437	4 jr. lin.	103.584	42.109	145.693	64.853	22.744	1.297	43.406
Investeringen Icare-gemeenten	93.306			93.306	4 jr. lin.	54.443	23.327	77.770	38.863	15.536	777	24.104
Investeringen 2014	19.021			19.021	4 jr. lin.	7.132	4.755	11.887	11.889	7.134	238	4.993
ICT Voorzieningen ZA ivm renovatie		79.276		79.276	10 jr. lin.	-	3.964	3.964	-	75.312	793	4.757
Investeringen automatisering 2016		81.473		81.473	5 jr. lin.	-	8.147	8.147	-	73.326	815	8.962
ICT investeringen KCC		6.982		6.982	4 jr. lin.	-	873	873	-	6.109	70	943
Totaal	**280.764**	**167.731**	**-**	**448.495**		**165.159**	**83.175**	**248.334**	**115.605**	**200.161**	**3.990**	**87.164**
Medische materialen alg. gezondheidszorg												
Wachtdienstauto 2005	41.700			41.700	5 jr. lin.	37.530	-	37.530	4.170	4.170	83	83
Wachtdienstauto 2011	40.090			40.090	5 jr. lin.	34.076	2.005	36.081	6.014	4.009	120	2.125
Rontgenapparaat	178.500			178.500	10 jr. lin.	142.800	17.850	160.650	35.700	17.850	714	18.564
Vervanging software rontgenapparaat	21.148			21.148	10 jr. lin.	2.644	2.115	4.759	18.504	16.389	370	2.485
Vervanging software rontgenapparaat 2015	12.887			12.887	5 jr. lin.	644	2.577	3.221	12.243	9.666	245	2.822
Conversiekosten overgang Orion Globe ->Orion Pytheas	25.788			25.788	5 jr. lin.	-	5.158	5.158	25.788	20.630	516	5.674
Investering 2016 GIS Interface		25.000		25.000	5 jr. lin.	-	-	-	-	25.000	-	-
Totaal	**320.113**	**25.000**	**-**	**345.113**		**217.694**	**29.705**	**247.399**	**102.419**	**97.714**	**2.048**	**31.753**
Medische materialen jeugdgezondheidszorg												
Instrumentarium e.d. jaar aanschaf 2013	17.243			17.243	5 jr. lin.	8.622	3.449	12.071	8.621	5.172	172	3.621
Vaccinatiekoelkasten	29.391			29.391	10 jr. lin.	3.152	2.939	6.091	26.239	23.300	525	3.464
Vouwmachine	23.728			23.728	10 jr. lin.	3.560	2.373	5.933	20.168	17.795	403	2.776
Mobiele telefonie	57.710	9.773		67.483	4 jr. lin.	8.673	15.649	24.322	49.037	43.161	1.078	16.727
Investering gehoorscreening		98.521		98.521	10 jr. lin.	-	4.926	4.926	-	93.595	985	5.911
Totaal	**128.072**	**108.294**	**-**	**236.366**		**24.007**	**29.336**	**53.343**	**104.065**	**183.023**	**3.163**	**32.499**
Totaal	**7.274.270**	**2.386.128**	**-**	**9.660.398**		**467.773**	**262.480**	**730.253**	**6.806.497**	**8.930.145**	**96.426**	**358.906**

Bijlage 4: Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Saldo per 01-01-2016	Vermeerderingen				Verminderingen				Saldo per 31-12-2016	Resultaatbestemming 2015		Saldo per 31-12-2016 na resultaat-bestemming 2015	Bespaarde rente ten laste van exploitatie
		ten laste van de exploitatie of (hulp)kosten-plaatsen	ten laste van balansposten vaste activa	aanwending t.l.v. balans	ten laste van projecten buiten de exploitatie	ten gunste van de exploitatie of (hulp)kosten-plaatsen	ten gunste van balansposten vaste activa	aanwending t.g.v. balans	ten gunste van projecten buiten de exploitatie		vermeerdering	vermindering		
Algemene reserve														
Algemene reserve	482.340					157.241				325.099	157.241		482.340	
Totaal algemene reserves	**482.340**	-	-	-	-	**157.241**	-	-	-	**325.099**	**157.241**	-	**482.340**	-
Bestemmingsreserves														
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	486.253									486.253	24.000		510.253	
Risicoreserve	173.400					25.000				148.400			148.400	
Reserve SOA sense	46.500					24.000				22.500			22.500	
Reserve Masterplan JGZ	588.500					282.853				305.647			305.647	
Reserve IKB						420.000				-420.000	420.000			
Bestemming saldo 2015	601.241									601.241		601.241	-	
Totaal bestemmingsreserves	**1.895.894**	-	-	-	-	**751.853**	-	-	-	**1.144.041**	**444.000**	**601.241**	**986.800**	-
Totaal reserves	**2.378.234**	-	-	-	-	**909.094**	-	-	-	**1.469.140**	**601.241**	**601.241**	**1.469.140**	-
Voorzieningen														
-														
Totaal voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves en voorzieningen	**2.378.234**	-	-			**909.094**				**1.469.140**	**601.241**	**601.241**	**1.469.140**	-

Bijlage 5: Toelichting reserves en voorzieningen

Eigen vermogen

Reserves

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2016	482.340	
Toevoeging n.a.v. bestemming exploitatieresultaat 2016	157.241	
Vrijval conform besluitvorming Bestuursrapportage najaar 2016	-/- 157.241	
Saldo per 31 december 2016		482.340

Bestemmingsreserves

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

Saldo per 1 januari 2016	486.253	
Storting batig saldo PGA 2015 conform. bestemming exploitatieresultaat 2015	24.000	
Saldo per 31 december 2016		510.253

Per 1 januari 2010 is het beheer van het asielzoekerscentrum Schalkhaar ondergebracht bij GGD IJsselland. Door de Stichting MOA Oost Nederland zijn gelden overgedragen voor o.a. afdekking van de kosten van onevenredige plaatsing van medewerkers (meer geplaatst dan toegestaan volgens contract). De reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige frictiekosten die hieruit kunnen ontstaan.

Risicoreserve

Saldo op 1 januari 2016	173.400	
Onttrekking ter dekking kosten langdurig ziekteverzuim conform besluitvorming Bestuursrapportage najaar 2016	-/- 25.000	
Saldo per 31 december 2016		148.400

Deze reserve dient voor het af dekken van risico's op additionele activiteiten. Deze reserve wordt gevoed middels een opslag in het tarief. De projecten die door GGD IJsselland in de loop van het jaar worden uitgevoerd worden gefinancierd op basis van vastgestelde tarieven die aan de subsidiërende organisaties in rekening worden gebracht. Voor de risico's die samenhangen met uitvoering van projecten is in het tarief een opslag opgenomen. Deze opslag wordt gereserveerd voor toekomstige (onzekere) verplichtingen. De omvang van de reservering wordt bepaald op basis van het totale volume van de projecten.

Reserve SOA sense

Saldo op 1 januari 2016	46.500	
Onttrekking ter dekking van tekort 2016 conform besluit Bestuursrapportage najaar 2016	-/- 24.000	
Saldo per 31 december 2016		22.500

Aangezien er sprake is van geoormerkte gelden (rijksbijdrage) en het de verwachting is dat de rijksbijdrage voor SOA sense in de komende jaren naar beneden wordt bijgesteld, is in de Bestuursrapportage najaar 2014 een raming opgenomen om het verwachte positief saldo op deze taak te reserveren. Eventuele toekomstige risico's met betrekking tot deze taak kunnen hieruit worden gedekt.

Reserve Masterplan JGZ

Saldo op 1 januari 2016	588.500	
Onttrekking kosten personele inzet Masterplan JGZ conform 2. Besluitvorming Bestuursrapportage najaar 2016	-/- 282.253	
Saldo per 31 december 2016		305.647

Bij de Bestuursrapportage najaar 2015 is besloten om de reserve Masterplan JGZ te vormen. Dit project kent een looptijd van 1 juli 2015 tot 1 juli 2017. Binnen dit project worden de kosten verantwoord die noodzakelijk zijn voor implementatie van de nieuwe werkwijze JGZ 0-18. Denk hierbij aan de inzet van programmamanagement dat werkt aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het versterken van de competenties van medewerkers om volgens de achterliggende inhoudelijke visie te werken. Verwacht wordt dat het project binnen de beschikbare financiële kaders kan worden uitgevoerd.

Reserve IKB

Saldo op 1 januari 2016	0	
Storting conform besluit bestemming Jaarrekeningsaldo 2015	420.000	
Vrijval ter dekking feitelijke verplichting vakantiegeld conform Besluit Bestuursrapportage najaar 2016	-/- 420.000	
Saldo per 31 december 2016		0

Met ingang van 2017 wordt het Individueel Keuzebudget(IKB) ingevoerd. Medewerkers kunnen dan zelf bepalen wanneer opgebouwde (loon) reserveringen zoals o.a. vakantiegeld en eindejaarsuitkering worden uitbetaald. Het invoeringsjaar van het IKB, 2017, is een overgangsjaar. De medewerker bouwt gedurende 12 maanden vakantietoelage op in het IKB en krijgt daarnaast zijn resterende vakantietoelage (reservering vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016) in mei 2017 uitbetaald. Dit betekent dat er in 2016 een éénmalige extra last van 7 maanden vakantiegeld ontstaat. In de begroting en jaarrekening 2016 zal daarom de extra last van deze 7 maanden moeten worden opgenomen als lasten. Bij de bestemming van het rekeningsaldo 2015 is voor de dekking van deze verplichting een bestemmingsreserve IKB gevormd van € 420.000 conform de ingeschatte verplichting.
Voor zover het betreffende bedrag eind 2016 nog niet feitelijk is betaald, is sprake van een feitelijke verplichting, die als kortlopende schuld wordt verantwoord op de balans. Vanwege het éénmalige karakter is immers geen sprake van *een aan jaarlijks terugkerende* arbeidskosten gerelateerde verplichting van vergelijkbaar volume.

Bestemming jaarrekeningsaldo 2015

Saldo op 1 januari 2016	601.241	
Storting positief saldo PGA 2015 in bestemmingsreserve PGA	-/- 24.000	
Storting verplichting vakantiegeld in nieuwe bestemmingsreserve IKB	-/- 420.000	
Vrijval t.g.v. exploitatie 2016	-/- 157.241	
Saldo per 31 december 2016		0

Totaal van bovenstaande reserves per 31 december 2016	1.469.140

Bijlage 6: Langlopende geldleningen

Naam geldgever	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Jaar van de laatste aflossing	Rente %	Restantbedrag begin dienstjaar	Rente 2016	Aflossing 2016	Restantbedrag einde dienstjaar	T.b.v.
BNG	8.134.010	2036	3,32	6.134.578	215.183	187.506	5.947.072	Huisvesting
TOTAAL				**6.134.578**	**215.183**	**187.506**	**5.947.072**	

Bijlage 7: Overzicht gemeentelijke bijdragen

Gemeente	Totaal
Dalfsen	459.378
Deventer	1.575.077
Hardenberg	1.002.221
Kampen	849.016
Olst-Wijhe	279.145
Ommen	288.615
Raalte	579.344
Staphorst	272.917
Steenwijkerland	734.550
Zwartewaterland	369.729
Zwolle	2.082.467
Totaal	**8.492.459**

Bijlage 8: Overzicht overlopende activa en passiva

Overlopende activa

Vooruitbetaalde bedragen boekjaar 2016:		11.718
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel:		
Projecten GGD		21.570
Overige nog te ontvangen bedragen boekjaar 2016:		
Compensabele omzetbelasting renovatie Zeven Alleetjes	255.095	
Overige nog te ontvangen bedragen	65.920	
Subtotaal		321.015
Totaal overlopende activa		**354.303**

Overlopende passiva:

Vooruitontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel:		
Projecten GGD	297.564	
Gemeente Staphorst	300.055	
Forensische leerstoel	14.667	
Subtotaal		612.286
Overige vooruitontvangen bedragen boekjaar 2016:		
Incidentele middelen JGZ		55.329
Nog te betalen bedragen boekjaar 2016:		
Rente vaste geldlening	139.855	
Verrekening Belastingdienst	40.260	
Medische Milieukunde	28.533	
Nog te betalen kosten huisvesting	86.088	
Waarborgsommen	2.430	
Nog te betalen automatiseringskosten	24.000	
Afrekening Politie Oost Nederland inzake DVO forensische geneeskunde	16.637	
Loonkosten (afdracht loonheffing en pensioenpremie december 2016)	666.763	
Asbestclaim Gemeente Zwolle	883.000	
IKB 2016 (vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016)	418.495	
Inhuur derden	209.690	
Overige nog te betalen bedragen	7.786	
Subtotaal		2.523.537
Totaal overlopende passiva		**3.191.152**

Overlopende activa

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel.

Omschrijving	Saldo per 1 januari 2016	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31 december 2016
Projectkosten GGD				
Team Zwerfjongeren	25.256	155.145	146.772	16.883
Bemoeizorg Jeugd	0	200.986	201.827	841
Coördinatie Zwolle Gezonde Stad	263	53.263	53.460	460
Loverboys	374	374		0
Armoede en gezin bij kinderen	82	82		0
Saldo subsidie-afwikkeling GGD projecten gemeente Zwolle	***25.975***	***409.850***	***402.059***	***18.184***
Jij bent Gezond Vollenhove	0		3.386	3.386
Jeugdimpuls	3.042	3.042		0
Healthy Diëts	31.484	31.484		0
Onderzoek verloskunde	1.630	1.630		0
Zorgopleiding JGZ	29.217	29.217		0
Totaal projectkosten GGD	**91.348**	**475.223**	**405.445**	**21.570**

Overlopende passiva

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Saldo per 1 januari 2016	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31 december 2016
Projectkosten GGD				
Centrale Toegang	32.531	900.952	880.995	52.488
Team VIA	66.526	469.672	529.761	6.437
Bemoeizorg Jeugd	37.578		37.578	-
Verpleegkundigen spreekuur/spuitomruil	37.137	40.000	39.939	37.198
Loverboys	-	20.000	18.428	1.572
Armoede en Gezondheid bij kinderen	-	14.732	10.419	4.313
Maatwerk Jeugdgezondheidszorg	97.966	238.671	332.160	4.477
Coördinatie Zwolle Gezonde Stad	-	2.000	-	2.000
We Can Young	6.276	10.000	11.842	4.434
Redacteurschap Netwerk CJG + communicatie	6.637		6.637	-
Verlengde pilots NJG	27.883		27.883	-
Saldo subsidie-afwikkeling GGD projecten gemeente Zwolle	***312.534***	***1.696.027***	***1.895.642***	***112.919***
Maatwerk JGZ 0-19 jarigen div. Gemeenten	71.604	1.294.005	1.360.395	5.214
Gezond in Deventer	70.817	72.000	127.778	15.039
Preventieve leefstijl Adolescenten	35.858		35.858	-
Samen Verder Groeien	100.147		59.358	40.789
BVO/Gebiedsteams, Ommen + Hardenberg	38.600		38.600	-
Raalte Gezond	1.665	29.000	30.665	-
Kernprofielen Raalte	3.782		3.782	-
Gezonde Leefstijl Staphorst	-	11.250	-	11.250
CJG coördinatie en afst.overleg Steenwijkerland	8.467	-	-	8.467
Onderzoek Steenwijkerland	4.174		4.174	-
Voorstad Beweegt	-	100.000	70.921	29.079
Vroeg Erbij	3.039		3.039	-
Zorgopleiding JGZ	26.396	297.563	249.152	74.807
Zorgopleiding AGZ	11.544	70.791	82.335	-
Implementatiekosten 0-4 jarigen Carinova	-		-	-
Totaal projectkosten GGD	**688.627**	**3.570.636**	**3.961.699**	**297.564**

Bijlage 9: Incidentele baten en lasten

In 2016 hebben zich de volgende incidentele baten en lasten voorgedaan:

- De gemeente Zwolle kocht in 2014 een deel van de GGD-gebouwen aan de Zeven Alleetjes in Zwolle om daar de Stadkamer te huisvesten. Bij de voorbereiding van sloop en verbouw van het gebouw bleek dat er veel meer asbest in het gebouw aanwezig was dan vooraf verwacht. Daardoor heeft de gemeente Zwolle in totaal 2,6 miljoen euro aan extra kosten gemaakt.
  Beide partijen konden het, na lang beraad niet eens worden over welk deel van de extra kosten redelijkerwijs voor rekening van de GGD zou moeten komen. Daarom besloten ze in het voorjaar van 2016 advies te vragen aan een onafhankelijk bestuurlijk adviseur: mr. G.J. Jansen, voormalig Commissaris van de Koningin in Overijssel.
  Op basis van het advies van de heer Jansen hebben de gemeente Zwolle en de GGD IJsselland in november 2016 overeenstemming bereikt. Uitkomst is dat gemeente en GGD ieder de helft van de kosten dragen die direct te maken hebben met de asbestsanering. GGD IJsselland zal hier € 883.000 (nadeel) aan bijdragen.
- Vanaf 1 september 2016 is de afdeling JGZ volgens de nieuwe systematiek gaan werken die is vastgelegd in het Masterplan JGZ. Om dit pakket op inhoud goed te kunnen implementeren is voor de periode van 1 juli 2015 tot 1 juli 2017 programmamanagement voorzien. Zij werken aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het versterken van de competenties van medewerkers om volgens de achterliggende inhoudelijke visie te werken. Ter dekking van deze kosten is bij de vaststelling van de Berap najaar 2015 ingestemd met de vorming van de reserve Masterplan JGZ. In 2016 was er in totaal een krediet beschikbaar van € 435.000. In totaal is hier in 2016 € 283.000 aan gerealiseerde kosten aan toegerekend die worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Masterplan JZG. Deze lagere onttrekking van € 152.000 (nadeel) aan de reserve Masterplan Jeugdgezondheidszorg (JGZ) zorgt voor een éénmalig nadeel in de jaarrekening 2016.
- In 2016 was er een post voor onvoorziene uitgaven geraamd van € 79.000 (voordeel), deze post is in 2016 niet aangewend. Per saldo zorgt dit voor een éénmalige meevaller in de jaarrekening 2016 van € 79.000.

Bijlage 10:Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2016

Bij de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland worden als topfunctionaris aangemerkt: de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen, alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding van de gehele organisatie. Indien die topfunctionarissen tevens ambtsdrager zijn in de zin van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (omdat zij burgemeester of wethouder zijn van een aan de regeling deelnemende gemeente), vallen zij in hun hoedanigheid van topfunctionaris bij de gemeenschappelijke regeling toch onder de WNT. De vraag of de topfunctie wel of niet bezoldigd is, doet aan de toepasselijkheid van de WNT niets af.

Naam	Functie bij GGD IJsselland per 31-12-2016	Functie buiten GGD IJsselland per 31-12-2016	Duur dienstverband in 2016	Omvang dienstverband in fte	Gewezen topfunctionaris	(Fictieve) dienstbetrekking	Beloning	Belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Toepasselijk WNT-maximum	Jaar beëindiging	Motivering
Algemeen bestuur:													
E.W. Anker	Voorzitter Algemeen Bestuur	Wethouder gemeente Zwolle	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
N. Vedelaar	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Zwolle	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
T.C. Segers	Lid algemeen bestuur	Burgemeester gemeente Staphorst	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
H.J. Frantzen-Boeve	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Steenwijkerland	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J.W.J. Kolkman	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Deventer	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J. Janssen	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Hardenberg	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
E. Spaan	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Kampen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
K. Scheele	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Ommen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
A.G.J. Strien	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Olst-Wijhe	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
G. Knol	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Zwartewaterland	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
G. Hiemstra	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Raalte	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
M.R.H.M. von Martels	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Dalfsen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
Dagelijks bestuur:													
E.W. Anker	Voorzitter dagelijks bestuur (DB)	Wethouder gemeente Zwolle	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J. Janssen	1e vice-voorzitter, DB-lid	Wethouder gemeente Hardenberg	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J.W.J. Kolkman	2e vice-voorzitter, DB-lid	Wethouder gemeente Deventer	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
Overig:													
N.A.M. Rigter	Directeur Publieke Gezondheid GGD, secretaris AB en DB	-	01-01 tot 01-05	1,0	Nee	Ja	45.529	0	4.735	50.264	59.178	2016	Per 1-5-2016 uit dienst
N.M.F Bakker	Plaatsvervangend Directeur Publieke Gezondheid GGD, secretaris AB en DB	-	01-05 tot 01-09	1,0	Nee	Ja	34.264	0	3.724	37.988	60.155	2016	Per 1-5-2016 tot 1-9-2016 plaats-vervangend directeur
	Manager Algemene gezondheidszorg	-	01-09 t/m 31-12	1,0	Ja	Ja	31.883	0	3.724	35.608	n.v.t.	n.v.t.	-
A.M. van den Berg	Directeur Publieke Gezondheid GGD, secretaris AB en DB	-	01-09 t/m 31-12	1,0	Nee	Ja	31.634	0	4.864	36.498	59.667	n.v.t.	Per 1-9-2016 benoemd tot directeur

Bijlage 11: Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2015

Bij de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland worden als topfunctionaris aangemerkt: de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen, alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding van de gehele organisatie. Indien die topfunctionarissen tevens ambtsdrager zijn in de zin van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (omdat zij burgemeester of wethouder zijn van een aan de regeling deelnemende gemeente), vallen zij in hun hoedanigheid van topfunctionaris bij de gemeenschappelijke regeling toch onder de WNT. De vraag of de topfunctie wel of niet bezoldigd is, doet aan de toepasselijkheid van de WNT niets af.

Naam	Functie bij GGD IJsselland per 31-12-2015	Functie buiten GGD IJsselland per 31-12-2015	Duur dienstverband in 2015	Omvang dienstverband in fte	Gewezen topfunctionaris	(Fictieve) dienstbetrekking	Beloning	Belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Toepasselijk WNT-maximum	Jaar beëindiging	Motivering
Algemeen bestuur:													
E.W. Anker	Voorzitter Algemeen Bestuur	Wethouder gemeente Zwolle	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
T.C. Segers	Lid algemeen bestuur	Burgemeester gemeente Staphorst	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
H.J. Frantzen-Boeve	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Steenwijkerland	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J.W.J. Kolkman	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Deventer	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J. Janssen	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Hardenberg	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
E. Spaan	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Kampen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
K. Scheele	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Ommen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
A.G.J. Strien	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Olst-Wijhe	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
G. Knol	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Zwartewaterland	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
G. Hiemstra	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Raalte	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
M.R.H.M. von Martels	Lid algemeen bestuur	Wethouder gemeente Dalfsen	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
Dagelijks bestuur:													
E.W. Anker	Voorzitter dagelijks bestuur (DB)	Wethouder gemeente Zwolle	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J. Janssen	1e vice-voorzitter, DB-lid	Wethouder gemeente Hardenberg	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
J.W.J. Kolkman	2e vice-voorzitter, DB-lid	Wethouder gemeente Deventer	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	0	0	0	0		n.v.t.	-
Overig:													
N.A.M. Rigter	Directeur publieke gezondheid GGD, secretaris AB en DB	-	01-01 t/m 31-12	1,0	Nee	Ja	110.023	0	15.011	125.034	178.000	n.v.t.	-

Foutherstel WNT-verantwoording 2015

De WNT-verantwoording 2015 is aangepast ten opzichte van de vastgestelde WNT-verantwoording in de jaarrekening 2015. De totale bezoldiging van de Directeur Publieke Gezondheid, secretaris Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, in de vergelijkende cijfers voor 2015 is aangepast van € 114.278 naar € 110.023. Het verschil wordt veroorzaakt door een netto uitkering van € 4.255 in het kader van een ambtsjubileum die ten onrechte in de berekening over 2015 was betrokken, alleen belaste bezoldigingscomponenten mogen in de WNT-verantwoording worden betrokken. De wijziging heeft niet tot gevolg dat de toepasselijke individuele bezoldigingsnorm wordt overschreden, noch dat sprake is van (wijzigingen in) onverschuldigde betalingen.

Bijlage 12: Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland te Zwolle

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen en besluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van bestuursbesluiten of door u vastgestelde verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- het overzicht van baten en lasten over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de verantwoordingsinformatie WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2016 dat door het algemeen bestuur is vastgesteld en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 243.500, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.000, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn rapporteren.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen en besluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van bestuursbesluiten of door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen. In dit kader is dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol 2016 dat door het algemeen bestuur is vastgesteld, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 13 april 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Schuurkamp – Spijkerboer RA

IJsselland

Colofon

Jaarstukken GGD IJsselland 2016
Jaarverslag en jaarrekening over 2016

GGD IJsselland
Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8a, 7413 RA Deventer

Centraal postadres
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contact
T 038 428 14 28
I www.ggdijsselland.nl
E info@ggdijsselland.nl
T @ggdijsselland

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording motie versimpelen en bijbehorend actieplan versimpelen 2017-2020
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Meijer, John de (2731)
medeopstellers	
afdeling	Advies en Ondersteuning Dienstverlening
bijlagen	Voorstel: Informatienota Motie versimpeling Bijlage: Actieplan versimpelen 2017-2020 Bijlage: M-7 Versimpeling motie 437

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
de uitvoering van de motie Versimpeling (M 437)

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 mei 2017

Onderwerp	Motie versimpeling
Versienummer	V1

Portefeuillehouder Henk Jan Meijer

Informant John de Meijer
Eenheid/Afdeling Programma dienstverlening
Telefoon 038 498 2731
Email Jh.meijer@zwolle.nl

Bijlagen Motie Versimpeling
Actieplan versimpelen 2017-2020

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de uitvoering van de motie Versimpeling (M 437).

Datum 10 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Bij de behandeling van de begroting 2017 heeft u een motie aangenomen die ons opriep om:

- *In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is. Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie.*

Met deze informatienota informeren we u over hoe we de motie hebben opgepakt. We hebben dit nader uitgewerkt in het actieplan versimpelen 2017 – 2020 (bijlage).

Kernboodschap
Op 14 februari 2017 is er een sessie geweest met een aantal externe partners (vanuit welzijn, ouderen, vluchtelingen, sociale wijkteams, sociale raadslieden en participatieraad). Daar is geïnventariseerd wat er zoal niet goed gaat met de communicatie, regels en procedures van de gemeente. De van deze partners ontvangen feedback laat zien dat bepaalde groepen vaak grote moeite hebben met onze dienstverlening. De rode draad die uit deze feedback naar voren komt is als volgt:

- Laaggeletterdheid loopt als een rode draad door de inbreng van onze partners. Inwoners die niet of nauwelijks kunnen lezen doen veel minder mee in de Zwolse maatschappij en lopen continu tegen problemen aan. Er wordt op dit moment al gewerkt aan een intensivering van de aanpak voor Laaggeletterden.
- De brieven die we als gemeente sturen naar inwoners zorgen voor problemen bij ouderen, allochtonen en laaggeletterden. Onze brieven zijn lang, vaak met jargon en schrikken mensen af.

In de genoemde sessie zijn ook mogelijke oplossingen benoemd. Een en ander hebben we vertaald in een **actieplan versimpelen** 2017 – 2020 waarbij we ons ook hebben laten inspireren door wat bij andere gemeenten op dit onderwerp gebeurt. De speerpunten uit het actieplan zijn:

- Vanaf begin 2017 loopt al een pilotproject “Taal op maat” waarbij we een 30 ambtenaren kennis laten maken met een taal-ondersteunende applicatie. Als deze pilot in 2017 een succes is dan rollen we dit in 2018 breed uit in de organisatie.
- We gaan in 2017 aan de slag met de leesbaarheid van onze uitgaande brieven. We gaan ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld ambassadeurs laaggeletterdheid) inzetten voor het beoordelen van de brieven.
- We gaan aan de slag met de websites, bijvoorbeeld met het meer benutten van beelden, filmpjes en icoontjes. En een aantal zaken zijn nu slecht te vinden op de website.
  Verder gaan we onderzoeken of we chat in kunnen zetten op de websites van gemeente en sociale wijkteams. Een andere optie is een eenvoudige versie van de website, naar het voorbeeld van SVB (www.SVBabc.nl) of gemeente Utrecht (www.uabc.nl).
- We gaan aan de slag met proces en formulieren van o.a. kwijtschelding, bijzondere bijstand en individuele toeslagen.
- We laten een klantonderzoek brieven doen. Aanvullend hieraan gaan we in 2019 of 2020 onderzoeken (mogelijk via een afstudeerder) via welke communicatiekanalen we welke (laaggeletterde) doelgroepen het beste kunnen benaderen.

Of we bepaalde acties ook daadwerkelijk uitvoeren hangt steeds af van de balans tussen kosten & inspanning enerzijds en de verwachte opbrengsten anderzijds. We gaan dus voor die acties die naar verwachting veel opleveren en weinig kosten. En als we tegen kansrijke acties aanlopen die niet in het plan staan, dan hebben we de vrijheid om dit ook op te pakken. Dit sluit aan bij het ambitiegerichte werken dat we met ingang van de Begroting 2017 hebben ingevoerd: we sturen op ambitie en doel; de activiteiten zijn inwisselbaar. Alles is gericht op het resultaat: het versimpelen van communicatie, procedures en regels.

De partners die aanwezig waren bij de sessie van 14 februari 2017 is ook feedback gevraagd op het concept van dit plan.
Door de Participatieraad is advies uitgebracht over dit plan. De bedoeling en het idee achter het plan spreekt de Participatieraad aan. Het advies heeft nog geleid tot een aantal aanpassingen. We betrekken de Participatieraad bij de uitvoering van dit plan.

Een projectcoordinator gaat in de 2e helft van 2017 aan de slag met de uitvoering van dit plan. De meeste acties uit het plan worden uitgevoerd door de gemeentelijke organisatie zelf.
Om de komende jaren gevoed te blijven met voorbeelden van moeilijke regels, procedures en communicatie gaan we partnerorganisaties uitnodigen om samen een versimpelteam te vormen en hun feedback op brieven, communicatie, regels en procedures in te gaan en blijven sturen.

- Het versimpelteam registreert en signaleert > gemeente pakt op of zet door naar eigenaren (organisaties, bedrijven) van procedures, regels, communicatie;
- Dit doen we ook voor de communicatie van partijen als zorgaanbieders, zorgverzekeraars, deurwaarders, Belastingdienst etc. Signaal is dat deze partijen ook weinig klantgericht communiceren. Vraag is nog hoe we deze feedback vervolgens bij hen onder de aandacht brengen.

Deze motie relateert aan en is afgestemd met enkele andere moties:

- motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11 van 11 november 2016). Recent heeft u de beantwoording van deze motie ontvangen.
- motie “Bureaucratie in het sociaal domein” (M 13 behandeling PPN 2016-2019 van 15 juni 2015). In 2016 is reeds een voorlopig antwoord gegeven op deze motie. Aan de definitieve beantwoording wordt momenteel gewerkt.

Consequenties
Voor 2017 en verder kunnen we gebruik maken van het budget dat voor dit onderwerp wordt voorgesteld bij de PPN 2018-2022 (tweemaal € 40.000 voor 2018 en 2019). Daarnaast wordt voor 2017 een bedrag van € 15.000 voorgesteld, zodat in juli 2017 ook meteen gestart kan worden met uitvoering van dit actieplan. Financiering voor 2020 e.v. wordt later bezien aan de hand van de resultaten van de eerste jaren.

We nemen het actieplan versimpelen in de begroting 2018 en verder op in programma 9 Dienstverlening & bedrijfsvoering onder ambitie 9.2.4 *We gaan uit van de logica van de inwoner en ondernemer; in onze dienstverlening maken we creativiteit en oplossingsgericht denken tot speerpunt* [1]. Via de beleidscyclus zullen we de raad op de hoogte houden van de uitvoering van dit plan.

[1] Er loopt in 2017 ook een traject Versterken sturend vermogen van de beleidscyclus. Onderdeel daarvan is een kwaliteitsslag met de ambities en doelen in de begroting 2018. De doelen bij ambitie 9.2 zullen in de begroting anders geformuleerd worden.

Datum 10 mei 2017

Communicatie
Naast de externe communicatie met partners en Participatieraad zal ook veel aandacht besteed worden aan de interne communicatie. Het is zeker zinvol om het gehele ambtelijke apparaat nog meer bewust te maken van de gevolgen van onze eigen communicatie, regels en procedures voor grote groepen Zwollenaren.

Vervolg

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35616

Onderwerp Beantwoording motie versimpelen en bijbehorend actieplan versimpelen 2017-2020

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

ACTIEPLAN VERSIMPELEN

2017 - 2020

Programma dienstverlening, gemeente Zwolle

INLEIDING
Eind 2016 is door de raad de motie “versimpeling” (no. 437) aangenomen. Deze motie luidt als volgt:

> *Roept het college op: In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is. Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie.*

Op 14 februari 2017 is er een sessie geweest met een aantal externe partners (vanuit welzijn, ouderen, vluchtelingen, sociale wijkteams, sociale raadslieden en participatieraad). Daar is geïnventariseerd wat er zoal niet goed gaat met de communicatie, regels en procedures van de gemeente. Ook zijn mogelijke oplossingen benoemd. In dit memo vertalen we de opbrengst van die sessie naar een **actieplan versimpelen**. Aan de orde komen in dit plan achtereenvolgens:

- Kern van de feedback van onze partners
- Wat doen we al, actieplan en ambitiegericht werken
- Voor de hand liggende acties
- Nog uit te zoeken onderwerpen
- Hoe gaan we dit organiseren
- Benodigde middelen
- Vervolgproces en planning

Met dit plan richten we ons met name op die groepen die moeite hebben met onze communicatie, regels en procedures. Veel acties zijn echter zo algemeen dat alle Zwollenaren daarvan meeprofiteren.

KERN VAN DE FEEDBACK VAN ONZE PARTNERS

De feedback van onze partners laat zien dat bepaalde groepen vaak grote moeite hebben met onze dienstverlening. De rode draad die uit deze feedback naar voren komt is als volgt:

- Laaggeletterdheid loopt als een rode draad door de inbreng van onze partners. Inwoners die niet of nauwelijks kunnen lezen doen veel minder mee in de Zwolse maatschappij en lopen continu tegen problemen aan. Er wordt op dit moment al gewerkt aan een intensivering van de aanpak voor Laaggeletterden.
- De brieven die we als gemeente sturen naar inwoners zorgen voor problemen bij ouderen, allochtonen en laaggeletterden. Onze brieven zijn lang, vaak met jargon en schrikken mensen af. Hier moeten we echt een verbeterslag gaan maken.

De feedback die we krijgen is heel concreet. Daarom vertalen we dit direct in een actieplan. We hebben al voldoende visies waar dit bij past, zoals bijvoorbeeld de visie op dienstverlening 2015 – Gastvrij en op maat.
We nemen het actieplan versimpelen in de begroting 2018 en verder op in programma 9 Dienstverlening & bedrijfsvoering onder ambitie 9.2.4 *We gaan uit van de logica van de inwoner en ondernemer; in onze dienstverlening maken we creativiteit en oplossingsgericht denken tot speerpunt* [1]. Portefeuillehouder is Henk Jan Meijer.

WAT DOEN WE AL, ACTIEPLAN EN AMBITIEGERICHT WERKEN

We doen al heel wat op het gebied van passende regels en toegankelijkheid van communicatie en in klantonderzoeken scoren we meestal de spreekwoordelijke 7. Maar blijkbaar is dit niet genoeg om alle groepen Zwollenaren goed te bedienen.
Eind 2015 hebben we een scan uit laten voeren naar de leesbaarheid van onze uitgaande brieven en websites. Met name de brieven scoorden heel mager. Het gewenste ambitieniveau van B1 (leesbaarheid) wordt maar zelden gehaald. We zijn begin 2017 gestart met een pilotproject “Taal op maat” waarbij we een 30 collega’s kennis laten maken met een taal-ondersteunende applicatie. Als deze pilot in 2017 een succes is dan rollen we dit breed uit in de organisatie. Dat wordt waarschijnlijk wel 2018. De scan van de uitgaande brieven herhalen we dan in 2018 en wellicht ook eind 2020.

Verder gaan we de komende jaren het gebruik van DigiD op onze website opvoeren. Hiervoor hebben we al plannen die lopen (via de MPI, het meerjarenprogramma ICT). Toepassing van DigiD is volgens onze partners handig voor laaggeletterden want met voorinvulling van gegevens zie je bijvoorbeeld meteen het resultaat van een aanvraag die je doet. Overigens vereist werken met DigiD wel digitale vaardigheden die niet iedereen ook heeft.

In dit plan sommen we een flink aantal acties op. Dat zijn acties die we mogelijk op gaan pakken. Daarbij kijken we steeds goed naar de balans tussen kosten & inspanning enerzijds en de verwachte opbrengsten anderzijds. We gaan dus voor die acties die naar verwachting veel opleveren en weinig kosten. En als we tegen kansrijke acties aanlopen die niet in het plan staan, dan hebben we de vrijheid om dit ook op te pakken. Dit sluit aan bij het ambitiegerichte werken dat we met ingang van de Begroting 2017 hebben ingevoerd: we sturen op ambitie en doel; de activiteiten zijn inwisselbaar. Alles is gericht op het resultaat: het versimpelen van communicatie, procedures en regels.

[1] Er loopt in 2017 ook een traject Versterken sturend vermogen van de beleidscyclus. Onderdeel daarvan is een kwaliteitsslag met de ambities en doelen in de begroting 2018. De doelen bij ambitie 9.2 zullen in de begroting anders geformuleerd worden.

VOOR DE HAND LIGGENDE ACTIES

Een aantal acties ligt erg voor de hand:

- Het is van groot belang dat de gehele ambtelijke organisatie meer bewust wordt van het belang van passende communicatie. Daarbij is het ook van belang dat we in onze communicatie rekening houden met mensen met een andere moedertaal. We gaan de organisatie meenemen in de uitvoering van dit actieplan. Dat doen we met een gerichte communicatie-acties.
- We gaan in 2017 aan de slag met de leesbaarheid van onze brieven. Dat doen we deels al met de pilot Taal op maat die al loopt (zie hierboven) maar goede leesbaarheid vereist meer. Mogelijke verbeteringen en acties:
    - meer focus op het Waarom van een brief en minder op het Wat en Hoe (brieven kort > uitleg en details in een bijlage);
    - Meer benutten van foto's om de inhoud van brieven te vereenvoudigen. Dit naar voorbeeld van gemeente Rotterdam.
    - Brieven van de gemeente worden ook wel als intimiderend ervaren en dat leidt juist tot het negeren van de brief. Mogelijk werkt een blanco envelop beter. Of wellicht kunnen we in plaats van een brief in bepaalde gevallen beter telefonisch contact opnemen met de betrokkene?
    - Inzetten van ervaringsdeskundigen voor het beoordelen van brieven. Bijvoorbeeld de ambassadeurs laaggeletterdheid of enkele "Bruggenbouwers"[2]. We beginnen met de brieven van de afdelingen Inkomensondersteuning en WRA;
    - We gaan bezien of we in 2018 een klantonderzoek brieven uit kunnen voeren om nog gerichter feedback te krijgen op onze brieven. Dat mogelijk in combinatie met "Bouwen aan brieven" (zie hieronder). Bij dit klantonderzoek zullen we het idee van de Participatieraad – om medewerkers direct na een contact / gesprek een aantal vragen te laten stellen over de communicatie – meenemen. Daarbij zullen we de focus leggen op het bevragen van laaggeletterden en andere groepen die moeite hebben met onze communicatie.
- Website en digitale communicatie
    - Op de website meer uitdragen dat dit een veilig kanaal is.
    - Bezoekers en toeristen op de homepage duidelijker de goede kant op wijzen. Dat speelt o.a. bij een aantal inkomensregelingen, die zijn nu moeilijk te vinden.
    - Whatsapp uitbreiden (dit staat al op de actielijst voor 2017).
    - Meer beelden, filmpjes, icoontjes benutten.
- Regels en formulieren worden als erg ingewikkeld ervaren, bijv. door senioren. We gaan een focusgroep met ervaringsdeskundigen uitnodigen die gaat kijken naar proces en formulieren van o.a.:
    - Kwijtschelding
    - Bijzondere bijstand
    - Individuele toeslagen
    - We doen een check op het verminderen van het aantal bewijsstukken / sluiten regelingen op elkaar aan?
    - Andere producten die hier geschikt voor zijn.

  Daarnaast zullen we de partnerorganisaties op dit terrein voorzien van de gegevens van een contactpersoon zodat ze voorbeelden van te ingewikkelde zaken naar ons toe kunnen sturen (zie ook hieronder bij *Hoe gaan we dit organiseren*)
- Meer halen uit wat we al doen

[2] Recent heeft wethouder Vedelaar certificaten uitgereikt aan mensen die het Bruggenbouwers traject hebben gevolgd. Twee bruggenbouwers wilden op het vlak van het bereiken van allochtone ouderen wel het één en ander doen. We gaan hen hierbij betrekken.

- We voeren jaarlijks diverse klantonderzoeken uit. De opbrengst daarvan kunnen we nog analyseren op moeilijke regels en communicatie, leesbaarheid etc. Mogelijk kunnen we in bepaalde komende klantonderzoeken nog gerichte vragen hiervoor toevoegen.

NOG UIT TE ZOEKEN ONDERWERPEN

- Gastvrij en op maat werken: echt contact maken; zoek mensen op, aandacht, serieus genomen worden, niet van kastje naar de muur, pro-actief meedenken.
- Meer uniforme werkwijzen van consulenten.
- Chatmogelijkheid op websites van de gemeente en sociale wijkteams > dat kan mogelijk meegenomen worden in het Meerjarenprogramma ICT (MPI) van 2018.
- Communicatieadviseurs aanvullend scholen in B1 communicatie.
- Hierboven noemen we al een klantonderzoek brieven. Aanvullend hieraan gaan we in 2019 of 2020 onderzoeken (mogelijk via een afstudeerder) via welke communicatiekanalen we welke (laaggeletterde) doelgroepen het beste kunnen benaderen. De genoemde klantonderzoeken zijn voor dit onderzoek een mooi vertrekpunt. Ook loopt in 2016-2017 een afstudeeronderzoek van een masterstudent van Universiteit Twente naar de digitale vaardigheden van de Zwollenaar. Dat is hierbij ook relevante informatie. De rapportage hiervan verwachten we in het najaar van 2017.
- Eenvoudige versie van de website, zoals bijvoorbeeld SVB en gemeente Utrecht al hebben (zie www.SVBabc.nl en www.uabc.nl) > is dat te doen op schaal Zwolle of willen we dat op schaal Dimpact of schaal Nederland?
- ondertekenen van elke uitgaande brief en e-mail met de volgende zin: *onduidelijk, taal niet helder, regels en procedures ingewikkeld > mail versimpelteam@zwolle.nl*
- Informatiebijeenkomsten op locatie
  - Organiseer infobijeenkomsten als veranderingen op komst zijn. Driezorg deed dit bijvoorbeeld, voor bewoners maar ook hun mantelzorgers
- Is het lettertype van onze brieven (Arial 10 of 11?) en websites (11) groot genoeg voor laaggeletterden? Advies is minimaal 11.
- Project “Bouwen aan brieven” weer oppakken. Zwolle deed in 2010 al een pilot hiermee. In Den Haag is dit een succes.
  - https://www.denhaag.nl/home/bewoners/betere-brieven.htm

HOE GAAN WE DIT ORGANISEREN

We gaan allereerst zelf aan de slag met bovenstaande acties. Veel hiervan kan door de gemeentelijke organisatie opgepakt worden.

Om de komende jaren ook gevoed te blijven met voorbeelden van moeilijke regels, procedures en communicatie gaan we partnerorganisaties uitnodigen om samen een versimpelteam te vormen en hun feedback op brieven, communicatie, regels en procedures in te gaan en blijven sturen.

- Het versimpelteam registreert en signaleert > gemeente pakt op of zet door naar eigenaren (organisaties, bedrijven) van procedures, regels, communicatie;
- Dit doen we ook voor de communicatie van partijen als zorgaanbieders, zorgverzekeraars, deurwaarders, Belastingdienst etc. Signaal is dat deze partijen ook weinig klantgericht communiceren. Vraag is nog hoe we deze feedback vervolgens op zinvolle wijze bij hen onder de aandacht brengen.

Voor het versimpelteam nodigen we in ieder geval uit:

- Sociale raadsliezen / Op Orde
- WIJZ

- Vluchtelingenwerk Zwolle
- Sociale Wijkteams
- Jongerenraad
- Participatieraad
- Mantelzorgers
- Zwolle Doet
- Onderwijs (primair, Deltion – StudentSuccesCentrum)
- Bezoekvrouwen (Travers; https://www.traverswelzijn.nl/diensten/bezoekvrouwen/)
- Organisaties van allochtonen
- Stadkamer
- Ouderenbonden: COSBO (overkoepelende organisatie van ouderenbonden).
- Andere organisaties die hier een bijdrage kunnen leveren.

BENODIGDE MIDDELEN

We gaan in de 2e helft van 2017 klein beginnen, met de voor de hand liggende zaken (laaghangend fruit). De nog uit te zoeken onderwerpen zullen vaak meer tijd vragen voordat we ze mogelijk realiseren.

Veel van de acties kunnen door de afdelingen worden opgepakt en zijn te zien als regulier werk; daarvoor is geen extra budget nodig. Wel is budget nodig voor een projectcoördinator die het vele duw- en trekwerk dat nodig is verricht. Dat werk is nodig om aandacht te organiseren, dingen in beweging te krijgen en om de gewenste versnelling op dit onderwerp te realiseren. De projectcoördinator formeert ook een kleine interne werkgroep om acties maximaal op elkaar af te stemmen.
We denken dat de projectcoördinator hier 1 dag per week mee bezig zal zijn. Intentie is om voor de rol van projectcoördinator een adviseur uit afdeling communicatie te werven. Dat garandeert veel ervaring met onze communicatie en brieven en een goede verbinding met afdeling Communicatie. De projectcoördinator wordt aangestuurd door de programma-manager Dienstverlening.

We gaan uit van een periode van drie jaar. Dan moet een groot deel van het plan gerealiseerd zijn en bovenal moeten de resultaten - ook meetbaar - verbeterd zijn:

- De leesbaarheid van de uitgaande brieven en van de websites meten we eind 2018 en eind 2020 (zie hierboven).
- Klantonderzoek brieven.
- Zoals hierboven al aangegeven vragen we continu feedback van inwoners en organisaties.

Voor 2017 en verder kunnen we gebruik maken van het budget dat voor dit onderwerp wordt voorgesteld bij de PPN 2018-2022 (€ 40.000 voor 2018 en € 40.000 voor 2019). Daarnaast wordt voor 2017 een bedrag van € 15.000 voorgesteld, zodat in juli 2017 ook meteen gestart kan worden met uitvoering van dit actieplan. Financiering voor 2020 e.v. wordt later bezien aan de hand van de resultaten van de eerste jaren.

Voor 2017/18 gaan we bezien of we een ondersteuner toegewezen kunnen krijgen uit de vaste formatie. Als dat niet kan of als de hoeveelheid ondersteunend werk voor dit actieplan aanzienlijk blijkt, dan kunnen we in 2017 hiervoor enig incidenteel budget vanuit dienstverlening inzetten.

Benodigd budget per jaar voor 2018 en 2019: Voor:	Per uur	Bedrag:
Projectcoördinator: 1 dag per week = 333 uur per jaar.	€ 105	35.000
Overige kosten als ondersteuning, pilot met Bouwen aan Brieven, uit laten voeren leesbaarheidsscans brieven, klantonderzoek brieven etc.		5.000
Totaal		**40.000**

VERVOLGPROCES EN PLANNING

De partners die aanwezig waren bij de sessie van 14 februari 2017 is ook feedback gevraagd op het concept van dit plan.
Door de Participatieraad is advies uitgebracht over dit plan. Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen van het plan. De Participatieraad ontvangt van het college zoals gebruikelijk ook een reactie op het advies. We betrekken de Participatieraad bij de uitvoering van dit plan.

Actie	Periode	Door wie
Besluitvorming raad over PPN	Begin juli 2017	raad
Formeren werkgroep en aan de slag met uitvoering plan	Vanaf juli – augustus 2017	Aan te trekken projectcoördinator

M-7

ChristenUnie Zwolle | D66 | VVD Zwolle | PvdA | GroenLinks

Motie 'versimpeling'

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op vrijdag 11 november, gelezen de begroting en gehoord de beraadslagingen,

Overwegende dat:
- Er 2,5 miljoen laaggeletterden zijn
- Onze samenleving steeds digitaler wordt
- Veel mensen moeite, waaronder statushouders, hebben met ingewikkelde procedures en communicatie
- Het risico op afhaken met bijbehorende problematiek daarmee groter wordt voor kwetsbare groepen zoals (laaggeschoolde) senioren, analfabeten en nieuwe Nederlanders.
- ook binnen de zorg begrijpelijke communicatie aandachtspunt is, bijvoorbeeld voor mensen met niet aangeboren hersenletsel

Van mening dat:
- we ervoor moeten zorgen dat iedereen mee kan blijven doen.
- zowel de gemeente alsmede dienstverleners en gezondheidszorg kunnen bijdragen aan begrijpelijke communicatie
- er creatieve oplossingen mogelijk zijn, zowel aan de kant van de zender als bij de ontvanger zowel op het gebied van communicatie als aan het betrekken van iemands netwerk
- een versimpelteam kan bijdragen aan het zorgen voor passende oplossingen door voorbeelden van te complexe zaken te verzamelen en te adresseren bij de verantwoordelijke instantie

Roept het college op:
In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is.
Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie.

En gaat over tot de orde van de dag

Wietse de Boer	Henk Schippers	Johran Willigers	Patrick Rijke
ChristenUnie Zwolle	D66	VVD	GroenLinks

Birgit Michies
PvdA

Met algemene stemmen aangenomen
11-11-2016

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Evaluatie Cultuureducatie
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Vries, Daphne de (3373)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Evaluatie Cultuureducatie Bijlage: 1. Grafisch weergegeven: Cultuureducatie Zwolle Bijlage: 2. Evaluatie Stadkamer Bijlage: 3. Motie Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de evaluatie cultuureducatie, inclusief de uitwerken van de motie “Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk’;
2. het gesprek met de voormalig bestuurder en de voormalig voorzitter van de Raad van Toezicht van Muzerie.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 30 mei 2017

Onderwerp	Evaluatie Cultuureducatie
Versienummer	V1.3

Portefeuillehouder J.E. Brink

Informant D de Vries
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3373
Email D.de.Vries@zwolle.nl

Bijlagen 1. Grafisch weergegeven: Cultuureducatie Zwolle
2. Evaluatie Stadkamer
3. Motie Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de evaluatie cultuureducatie, inclusief de uitwerking van de motie “Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk’;
2. het gesprek met de voormalig bestuurder en de voormalig voorzitter van de Raad van Toezicht van Muzerie.

Datum 30 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

"Muziek, theater en tekenen doen een ander beroep op de hersenen dan rekenen en aardrijkskunde. Het is goed kinderen ook te laten ontdekken hoe je het toeval kunt zoeken. Hoe je succes kunt hebben met je eigen ideeën en vondsten. Hoe je reflecteert, creatief bent, en andere oplossingen verzint. Capaciteiten die van pas komen in je werk en je leven." Mark Mieras (in Kunstgebouw Magazine)

Vorig jaar heeft de eerste tussenevaluatie, ter informatie aan de gemeenteraad 27 juni 2016, plaatsgevonden. Toen kondigden we de positieve ontwikkelingen rondom het nieuwe beleid al aan: hoge deelname, veel nieuwe initiatieven, veel samenwerking en kwalitatief betere cultuureducatie. Er is toegezegd om in de evaluatie 2017 vooral in te gaan op de organisatorische aspecten. Daarbij besteden we aandacht aan de motie "Cultuureducatie: sober, doelmatig, onafhankelijk".

Er is de afgelopen tijd veel in gang gezet. In deze nota wordt beknopt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen. In het kort worden de belangrijkste veranderingen op een rij gezet. Na beëindiging van het subsidie aan Muzerie is het vrije tijdsaanbod (de lessen na schooltijd) overgenomen door Zwolse culturele verenigingen en organisaties. Verenigingen, muziekscholen, theaterorganisaties: zij bieden allerlei cultuurlessen aan. Er is ingezet op een stevige culturele basis voor alle kinderen, op en rond scholen, met een verbinding naar wijken, amateurkunst en vrijetijdsaanbod. Met deze aanpak hebben wij school gemaakt. Landelijk staat onze aanpak bekend als "Het Zwolse Model", dat zich op de volgende punten onderscheidt: een structureel budget, met een brede insteek van cultuureducatie. Naast het primair onderwijs ook cultuureducatie op voortgezet onderwijs en in wijken en amateurkunst/ vrijetijdsaanbod. Daarnaast is er een combinatie van een onafhankelijke makelaars/adviseursfunctie en vier activiteitenfondsen. Dit alles is ondergebracht bij Stadkamer. In deze aanpak is het onderwijs leidend, waarbij de cultuuraanbieder het aanbod afstemt op de vraag vanuit het onderwijs.

Naast het opzetten van het nieuwe beleid (en uitvoering) cultuureducatie speelde de afbouw van de Muzerie afgelopen jaren een rol. Dit heeft meer aandacht gevraagd vanwege een negatief eigen vermogen. In de raadsvergadering van 26 september 2016 heeft u kennis genomen van het onderzoek van Integis hieromtrent. U heeft besloten om geen nader onderzoek te doen naar de bestuurlijke aansprakelijkheid, wegens het ontbreken van gronden voor nader onderzoek naar bestuurdersaansprakelijkheid. Wel is aandacht gevraagd om in een gesprek met de voormalige directeur bestuurder van Muzerie meer duidelijkheid te krijgen over interpretatieverschillen tussen Muzerie en gemeente. Dit gesprek kon tijdens het onderzoek niet plaatsvinden vanwege ziekte van de voormalig bestuurder Muzerie. Op 24 maart 2017 heeft dit gesprek plaatsgevonden. Hierbij wordt u geïnformeerd over de uitkomsten.

Kernboodschap

Cultuureducatie nieuwe stijl mag succesvol worden genoemd. Naar verwachting worden de vooraf gestelde ambities gehaald: alle scholen doen per volgend schooljaar mee. Het creëren van draagvlak bij zowel scholen als culturele aanbieders was daarin van belang. De randvoorwaarden sober, doelmatig en onafhankelijk zijn hierin meegenomen. Dat is gelukt. Daarnaast heeft er een gesprek met de voormalig bestuurder Muzerie plaatsgevonden; dit heeft wederzijds geleid tot (h)erkenning van de situatie en een afsluiting van dit dossier.

1. Evaluatie beleid en uitvoering Cultuureducatie; conclusie

De verwachting is, dat per volgend schooljaar (2017-2018; najaar 2017) de vooraf gestelde doelen worden gehaald:
1. het bereik van cultuureducatie vergroten: ieder kind een stevige culturele basis (per september 2017)
2. alle scholen doen mee en hebben een eigen visie op cultuureducatie. De keuze van scholen voor een of meer culturele aanbieders is daarbij leidend (per eind 2017)
3. 50% van de scholen heeft cultuureducatie verankerd in het schoolbeleid (per eind 2017)
4. 25% van de scholen werkt met een doorgaande leerlijn cultuureducatie (per eind 2017)

Het is gelukt om in een paar jaar tijd een nieuwe netwerk-infrastructuur rondom cultuureducatie te creëren en de oude organisatie Muzerie af te bouwen. Hierdoor zijn er veel partijen actief in het werkveld. Samen kunnen zij alle scholen bereiken. En kunnen zij maatwerk en kwaliteit bieden. Dit verklaart de hoge deelname van de scholen. Voor de andere deelterreinen zijn vooraf geen doelen vastgesteld. In de toelichting wordt per onderdeel (primair onderwijs, voortgezet onderwijs, wijken, amateurkunst/ vrije tijdsaanbod, adviseursfunctie, bedrijfsbureau en materialenbank, financiën) een korte stand van zaken gegeven, want ook daar is veel in beweging.

2. Motie Cultuureducatie: sober, doelmatig en onafhankelijk ; conclusie
De motie roept op tot: “Voordat de garantiesubsidie na drie jaar is beëindigd met een nota te komen waarin soberheid, doelmatigheid en onafhankelijkheid van zowel de organisatie als het beleid kritisch geëvalueerd wordt.”

Sober & doelmatig
Gedurende het besluitvormingstraject Muzerie & cultuureducatie (2013 en 2014) waren er twijfels over de benodigde uitvoeringscapaciteit en organisatorische inbedding van de capaciteit. Dit heeft ertoe geleid dat de taken rondom cultuureducatie zijn ondergebracht bij Stadkamer in plaats van een zelfstandige uitvoeringsorganisatie. Dit heeft gewerkt; een nieuwe organisatie vormgeven vraagt tijd, maar de organisatie staat. Sober & doelmatig is vooral van toepassing op het organisatorische en adviseursdeel. Berenschot gaf destijds aan: “de belangrijkste onzekerheid is de omvang van de vraag van afnemers.” Daarom stelden zij voor om de adviseursfunctie na een paar jaar te evalueren. Inmiddels weten we, dat het aantal afnemers hoog ligt op alle 4 domeinen. Ook is de ambitie op onderdelen verhoogd ten opzichte van de oorspronkelijke plannen daterend uit 2013. Dit vraagt het nodige van de adviseurs en de omvang van de adviseursfunctie. Daarom blijft de formatie ongeveer gelijk, zij het dat de functie fondsbeheer hier ook wordt ondergebracht (zie de toelichting en vervolg)

Onafhankelijk
Bij aanvang was de onafhankelijke positie een belangrijk thema: gelijke kansen voor marktpartijen. In de evaluatie (bijlage 2) is uitgebreid beschreven welke maatregelen zijn getroffen om de onafhankelijkheid te realiseren. In essentie komt het vooral neer op het vooraf formuleren van heldere criteria en het organiseren van meedenkkracht. Diverse partijen hebben meegedacht in het bedenken van randvoorwaarden en criteria. Dit heeft gezorgd voor draagvlak, transparantie en een hoge deelname.

3. Afrondend gesprek voormalig bestuurder Muzerie
Er is gesproken met de voormalig bestuurder en voormalig voorzitter van de Raad van Toezicht van Muzerie. Het tekort heeft ook iets gedaan met bestuurder en Raad van Toezicht Muzerie. Zij betreuren dat het gelopen is zoals het gelopen is. Het grote negatief eigen vermogen heeft ook hen verrast. Een deel van het tekort (b.v. kosten fiscaal onderzoek) is pas in 2015 ontstaan, maar ook gedurende het

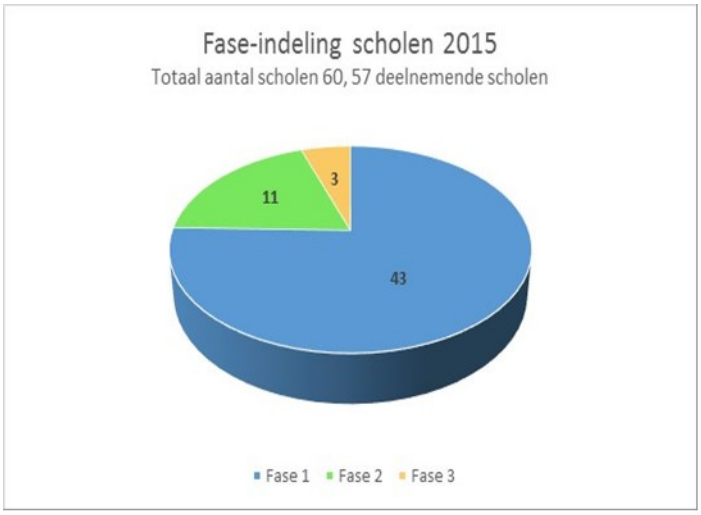
jaar 2014 zijn er geen signalen geweest van een dreigend, groot tekort. Toen dit begin 2015 wel duidelijk begon te worden, zijn er gesprekken geweest tussen bestuurder en voorzitter Raad van Toezicht om te achterhalen waar zij mogelijk signalen hebben gemist of onvoldoende hebben geanticipeerd op een dreigend tekort. Achteraf had naar hun overtuiging een boekenonderzoek voorafgaande aan de fusie een dreigend tekort en interpretatieverschillen over de oorzaken daarvan eerder aan het licht kunnen brengen (in latere fusietrajecten waar de gemeente bij betrokken is geweest, is dit als randvoorwaarde meegegeven). Nu waren verschillen van interpretatie en daardoor in handelen en de uitkomsten daarvan pas laat bekend. Dat dit vragen opriep bij Stadkamer en gemeente is volgens Muzerie begrijpelijk. Tegelijk gaven het tekort zelf, de twijfels over verklaringen van de oorzaken van de zijde van Muzerie en de onderzoeken van PWC naar fiscale aspecten en van Integis naar mogelijke gronden voor bestuurdersaansprakelijkheid betrokkenen het gevoel van falen en aantasting van professionaliteit en betrouwbaarheid. De voor bestuurders Muzerie positieve conclusie van Integis dat er geen gronden waren voor bestuurdersaansprakelijkheid heeft dat gevoel niet helemaal kunnen wegnemen. Het voelt slecht om het onderdeel cultuureducatie zo te hebben overgedragen aan Stadkamer, zonder de kans om dit alsnog zelf op te lossen doordat geen sprake was van een doorlopende exploitatie Muzerie. Dit laat onverlet dat Muzerie begrijpt dat de onderzoeken nodig werden geacht uit het oogpunt van verantwoording en als basis voor nadere besluitvorming over het oplossen van het ontstane tekort. Het gesprek heeft wederzijds geleid tot (h)erkenning van de situatie en een afsluiting van dit dossier.

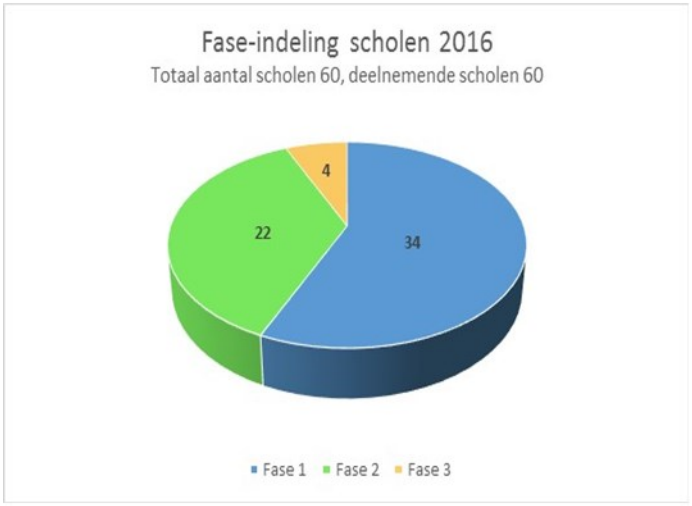
Consequenties

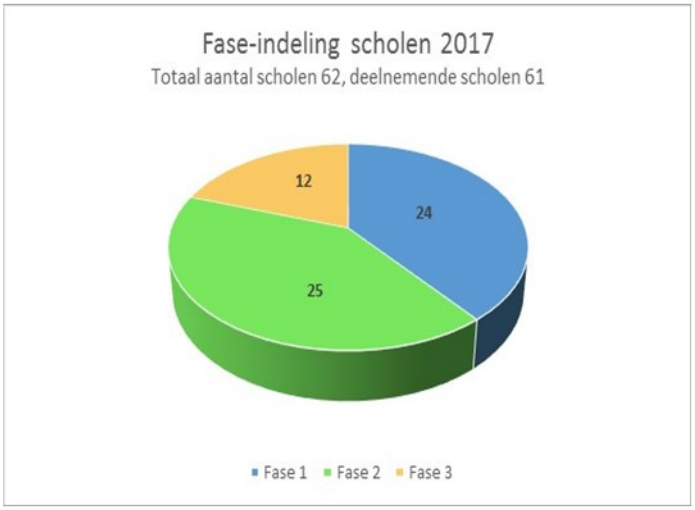
Toelichting op de kernboodschap

Er is een nieuwe netwerk-infrastructuur rondom cultuureducatie gecreëerd. In de voormalige situatie was er een grote rol voor Muzerie, zowel in het aanbod op scholen als in de vrije tijd. De samenwerking met andere partners was ongelijk in de verhoudingen en mede daardoor ook moeizaam. Inmiddels is een groot cultuureducatief netwerk ontstaan. Een rijk aanbod van cultuuraanbieders: zowel gesubsidieerd (bv. de grote instellingen) als ongesubsidieerde ZZP'ers, collectieven en particuliere ondernemers. Zowel op school als in de vrije tijd. Zij bedienen en werken samen met scholen, verenigingen en deelnemers. De samenwerking is vooral gestoeld op: "waar kunnen we gezamenlijk meer bereiken door samen te werken." Of zoals Rob Bults (o.a. Xplosief) het verwoordde: "*we gaan van concurrent naar collega. We kijken in en maken gebruik van elkaars culturele keuken, met daarbij een partner (Stadkamer, red) die daarin ondersteunt.* " En juist die samenwerking zorgt voor meer kwaliteit en onderscheidende cultuureducatie in het onderwijs, en in de wijken en de amateurkunst. Daar tussendoor beweegt Stadkamer: zij adviseren en initiëren en jagen aan met behulp van de 4 fondsen. Betrokkenen in de stad ervaren dat de Zwolse inzet tot een vliegwieleffect leidt. De ambities van onderwijs, verenigingen en andere initiatiefnemers worden verlegd. Er wordt ook steeds vaker een beroep gedaan op landelijke cultuureducatieregelingen (muziekimpuls, regeling professionalisering), waardoor nog meer mogelijk is. Docenten krijgen meer scholing, specifieke kennis en competenties kunnen worden aangetrokken. Hiermee is een grotere beweging ingezet, dan vooraf gedacht. Kortom, wat we beoogden met de beleidswijziging is meer dan gelukt: alle kinderen ontvangen kwalitatief goed cultuureducatief onderwijs. En daarbij wordt de beweging naar andere terreinen zoals de wijk en de amateurkunst gemaakt.

Een korte blik op de 4 terreinen: Primair en voortgezet onderwijs, buurtcultuur en amateurkunst.
Primair Onderwijs (PO)

We zien een hoge deelname in het PO. Het onderscheidende in Zwolle is, dat scholen hun eigen ambitie bepalen. Kwaliteit en borging maken daar onderdeel uit van de ambitie. Steeds meer scholen verschuiven hun ambitie en geven cultuureducatie een stevigere plek. Dit zien we terug in bovenstaande grafiekjes: een verschuiving naar fase 2 en 3 (voor duiding van deze begrippen: zie

bijlage 2). De (gemeentelijke) bijdrage is aangepast per ambitieniveau. In de praktijk betekent dit, dat aan meer (kwaliteits)criteria moet worden voldaan bij fase 3 dan bij fase 1. Eén van de directeuren verwoordde dat als volgt: “we gaan van productmatig naar procesmatig. Niet een eenmalige activiteit, maar het stimuleren van een ontwikkeling bij een kind.” Dat moet de meeropbrengst van kwalitatief cultuureducatief onderwijs zijn. Voor de komende periode is de grootste opgave om naast de ICC’er en de directeur ook de rest van het schoolteam mee te krijgen. Dit wordt onder andere gestimuleerd door deskundigheidsbevordering, waardoor handelingsverlegenheid wordt weggenomen.

Voortgezet Onderwijs (VO)
De situatie ten opzichte van de vorige evaluatie is nagenoeg ongewijzigd. Het Fonds VO is opgezet is om vooral de oude situatie door te zetten. De vormgeving is gewijzigd, maar er is geen aanvullende financiële impuls ingebracht. Scholen doen mee en hebben nog meer ambitie: ze maken zelf middelen vrij, de deelname aan Woest! is hoog en er zijn nog meer plannen. Dit willen we graag stimuleren. Uit landelijk onderzoek signaleren we, dat juist tieners de aansluiting met cultuur verliezen. Ook dat is een reden om (binnen) de bestaande budgetten cultuureducatie te herijken (zie paragraaf ‘vervolg’).

Buurtcultuur (wijken)
Binnen Buurtcultuur is cultuur niet het doel, maar een middel. Cultuur verbindt. Het stimuleert de persoonlijke ontwikkeling. Er is onderzoek verricht naar de behoeften in wijken en welke ondersteuning daarbij past. Voor het jaar 2016 is een viertal projecten ondersteund. Voor het jaar 2017 (e.v.) kunnen individuele Zwollenaren en organisaties in samenwerking met bewoners een aanvraag bij dit nieuw opgerichte buurtcultuurfonds doen, wanneer zij in hun wijk een kunst- of cultuurproject willen uitvoeren. Je ziet dat er veel inwoners zijn met ideeën. De uitvoering komt ook tot stand. Maar dat zetje tussen idee en uitvoering is gewenst: meedenken, meekijken, andere kennis inbrengen, verbinden aan eventuele andere initiatiefnemers en/ of organisaties en eventueel een financiële bijdrage. De koppeling tussen personele inzet en het fonds is hierbij van grote meerwaarde.

Amateurkunst: het steunpunt in een veranderende omgeving
Het steunpunt bestaat al enkele jaren onder de naam Kunst & Zo. Het steunpunt amateurkunst wilden we als gemeente voortzetten, maar wel passend bij de vraag van nu. Het amateurkunstveld is veel diverser (en diffuser) geworden. Het steunpunt is niet alleen gericht op de amateurkunst-verenigingen, maar ook een vraagbak voor het overige vrije tijdsaanbod. Het steunpunt heeft daarin een belangrijke rol richting inwoners met het kenbaar maken van al het aanbod en mogelijkheden. De opdracht voor het steunpunt werd gewijzigd, met input vanuit het werkveld (vertaald in de Cultuurnota 2016-2020). De basis blijft dat de adviseurs aanspreekpunt zijn voor de amateurkunst: meedenken, aanjagen, coördineren van de WAK/ IkToon (week van de amateurkunst), organiseren van workshops om de deskundigheid te bevorderen. Daarnaast is er een fonds ontstaan om activiteiten te ondersteunen gericht op vernieuwing, deskundigheidsbevordering en kennisdeling (artistiek en bestuurlijk) op het terrein van amateurkunst en doorstroom van binnenschoolse naar buiten- en naschoolse kunstbeoefening op het terrein van amateurkunst. Door alle bewegingen ontstaan er ook nieuwe organisaties en organisatievormen. Het beoefenen van amateurkunst in allerlei vormen is nog steeds actueel: er is een heel breed amateurkunstveld in Zwolle. Vele nieuwe aanvragen en aanvragers hebben dit fonds gevonden: een impuls voor de amateurkunstsector!

Bedrijfsbureau en Materialenbank
Destijds is bedacht om deze onderdelen binnen drie jaar tijd de kans te geven om uit te groeien naar volwaardige onderdelen zonder subsidie. Bij de tussentijdse evaluatie is al aangegeven, dat deze verwachting niet uit leek te komen. We komen tot de conclusie, dat er onvoldoende vraag en behoefte

is vanuit het werkveld om de materialenbank en bedrijfsbureau kostendekkend te maken. Scholen en/ of aanbieders regelen het voornamelijk zelf. Omdat het niet kostendekkend te maken is, zullen deze onderdelen worden beëindigd. Hiermee ontstaat er één nieuw vraagstuk, namelijk de afhandeling van het fondsbeheer. Dit maakte onderdeel uit van het bedrijfsbureau. Het fondsbeheer houdt onder andere het afdoen van rekeningen van scholen en cultuuraanbieders en subsidieaanvragers in. De kosten hiervoor in rekening brengen bij afnemers, is niet in lijn met het beleid en is onwenselijk. Het beleid en uitvoering is juist laagdrempelig met een zo laag mogelijk administratieve last. Daarom wordt deze functie ondergebracht bij het budget van de adviseursfunctie zonder het budget van de adviseursfunctie te verhogen (zie paragraaf 'vervolg').

De adviseursfunctie (makelaars) afgelopen jaar
Berenschot heeft destijds de gemeente geadviseerd over de omvang van het aantal adviseurs. De adviseursfunctie wordt uitgevoerd door een personeelsformatie die is samengesteld uit een coördinator voor 0,5 fte, adviseurs 4,8 fte verdeeld over de werkterreinen Primair Onderwijs (2,4 fte), Voortgezet Onderwijs (1,2 fte), Amateurkunst en Buurtcultuur (1,2 fte). De adviseurs worden ondersteund door een managementassistent en een medewerker marketing en communicatie (1,3 fte). Dankzij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit is er één extra formatieplaats om het beleid cultuureducatie Zwolle stevig neer te zetten. Dus in totaal 4,8 + 1. De combinatie tussens adviseurs (aanjagers) en fondsen heeft gewerkt. Dit komt naar voren uit de verschillende evaluaties. De adviseurs zijn een klankbord voor zowel het onderwijs als voor verschillende (kleine) cultuuraanbieders. De functie verandert van het vormgeven van een nieuwe werkwijze (2015) naar het adviseren en het verzorgen van verdieping. Contacturen met het werkveld zijn daarin van belang. Er moet voldoende capaciteit zijn om dienstverlenend te zijn aan onderwijs, amateurkunst, vrije tijdsaanbod, cultuuraanbieders en inwoners. Daarom handhaven we een groot deel van de formatie. Tegelijkertijd zien we dat de arbeidsintensieve opstartfase afgerond is. Daarom vragen we Stadkamer de functie fondsbeheer onder te brengen binnen het budget adviseursfunctie, zonder het budget uit te breiden. We denken hiermee nog steeds aan te kunnen sluiten bij de behoefte van het werkveld.

Financiën 2016
Het totaal beschikbare budget 2016 was € 1.284.000,-. Bijna het gehele beschikbare budget is besteed in 2016, op € 49.000 na. Hiervan bestond € 40.000 uit trekkingsrechten voor het Primair Onderwijs. Er is destijds rekening gehouden met meer scholen die de maximale co-financiering ontvangen. Naar nu blijkt heeft nog niet iedere school de maximale co-financiering nodig.

Communicatie
Stadkamer heeft diverse vormen van monitoring ingezet om tot een evaluatie te komen. Daarnaast is zowel Stadkamer als wij blijvend in gesprek met alle betrokkenen om cultuureducatie nog sterker te verankeren.

Vervolg (& aanbevelingen)
De evaluatie heeft plaatsgevonden: hoe nu verder?

Vooral doorgaan
In de aanvragen richting Fonds Cultuurparticipatie (landelijk, voor de aanvraag Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020; CmK) en de provincie Overijssel (Cultuur aan de Basis 2017-2020) verwoordden we het als volgt: "Het doel dat wij in Zwolle hebben voor CmK en de provinciale inzet voor de periode 2017-2020 is om de ontwikkelingen die door het Zwolse beleid in gang zijn gezet te versterken en versnellen." We gaan niet opnieuw beginnen, maar we gaan door! We scherpen aan waar nodig

(jaarlijkse prestatieafspraken; begrotingscyclus); er wordt bijgestuurd op basis van gesprekken met het veld. Wijzigingen die we op kort termijn inzetten:

- *Verandering subsidiesystematiek*
Afgelopen jaren was het subsidie een activiteitensubsidie: er werd afgerekend op de daadwerkelijke kosten. Dit zetten we om naar een budgetsubsidie. Hierdoor kunnen – mits instemming van de gemeente op basis van hoofdstuk 1 Algemene SubsidieVerordening- waar nodig reserves gevormd worden om vervolgens extra activiteiten te bekostigen. Hiermee zal het deel van het subsidie voor de adviseursfunctie ook worden geïndexeerd. Voor de fondsen geldt dit laatste niet: ook gemeentelijke subsidieregelingen worden in de gemeente begroting niet geïndexeerd. Daarin trekken we één lijn.
- *Integratie fondsbeheer in budget adviseurs (toelichting onder paragraaf 'de adviseursfunctie')*
- *Herverdeling fondsmiddelen*
Er komt een herverdeling binnen de fondsmiddelen. Het budget groeit de komende jaren, zoals oorspronkelijk beoogd. Dit heeft te maken met de afbouw van de garantiesubsidie en de afbouw van de frictiekosten. Het budget groeit van ruim € 1,3 miljoen (huidig) naar € 1,5 miljoen per 2019 (waarvan bijna € 1 miljoen voor de 4 fondsen tezamen). Er was oorspronkelijk een verdeling bedacht voor de diverse deelterreinen. Op basis van de huidige ervaring vindt er bijstelling plaats. De andere fondsen leveren ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2018 e.v. allemaal iets in ten gunste van het fonds Voortgezet Onderwijs. Eens per twee jaar gaan we met Stadkamer in overleg of de fondsverdeling nog past bij de vraag en opgave uit het veld. Dit nemen we vervolgens op in de subsidiebeschikking en prestatieafspraken.

De gemeenteraad zal in vervolg geïnformeerd worden op gebruikelijke wijze via de begrotingscyclus.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35858

Onderwerp Evaluatie Cultuureducatie

De raad van de gemeente Zwolle;

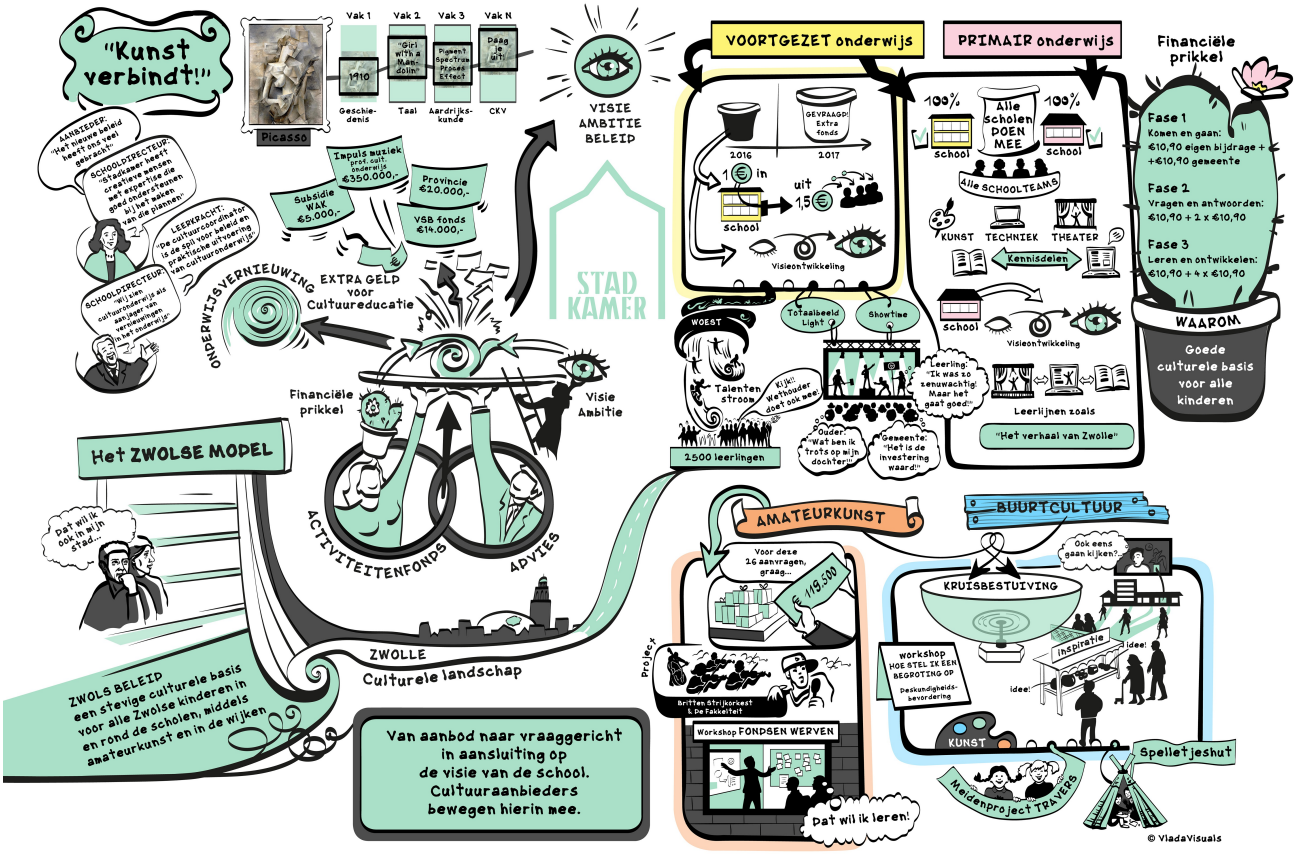
Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

"Kunst verbindt!"
Picasso
Vak 1
Vak 2
Vak 3
Vak N
1910
Geschie-denis
"Girl with a Mandolin"
Taal
Pigeon? Spectrum Proces Effect
Aardrijks-kunde
Pääg je uit
CKV
VISIE AMBITIE BELEID
AANBIEDER: "Het nieuwe beleid heeft ons veel gebracht!"
SCHOOLDIRECTEUR: "Stadsaanw zendt creatieve aanbieders met ondersteunende activiteiten goed uit naar scholen bij jou in de plannen."
LEERKRACHT: "De cultuurcoördinator is de spil voor beleid en praktische uitvoering van cultuuronderwijs."
SCHOOLDIRECTEUR: "Wij zien cultuuronderwijs als aanjager van vernieuwing in het onderwijs!"
Impuls muziek prof. cult. onderwijs €350.000,-
Provincie €20.000,-
Subsidie WAW €5.000,-
VSB fonds €14.000,-
ONDERWIJSVERNIEUWING
EXTRA GELD voor Cultuureducatie
STAD KAMER
Financiële prikkel
Visie Ambitie
ACTIVITEITENFONDS
ADVIES
Het ZWOLSE MODEL
Pat wil ik ook in mijn stad...
ZWOLLE Culturele landschap
ZWOLS BELEID een stevige culturele basis voor alle Zwolse kinderen in en rond de scholen, middels amateurkunst en in de wijken
Van aanbod naar vraaggericht in aansluiting op de visie van de school. Cultuuraanbieders bewegen hierin mee.
VOORTGEZET onderwijs
PRIMAIR onderwijs
Financiële prikkel
GEVPAAGD! Extra fonds
2016
2017
1 € in
uit 1,5 €
school
Visieontwikkeling
100%
Alle scholen DOEN MEE
Alle SCHOOLTEAMS
KUNST
TECHNIEK
THEATER
Kennisdelen
Visieontwikkeling
Leerlijnen zoals
"Het verhaal van Zwolle"
Fase 1
Komen en gaan: €10,90 eigen bijdrage + +€10,90 gemeente
Fase 2
Vragen en antwoorden: €10,90 + 2 x €10,90
Fase 3
Leren en ontwikkelen: €10,90 + 4 x €10,90
WAAROM
Goede culturele basis voor alle kinderen
WOEST
Talenten stroom
Totaalbeeld Light
Showtime
Kijk! Wethouder doet ook mee!
Leerling: "Ik was so zenuwachtig maar het gaat goed!"
Ouder: "Wat ben ik trots op mijn dochter!"
Gemeente: "Het is de investering waard!"
2500 leerlingen
AMATEURKUNST
Voor deze 16 aanvragen, graag...
1.15.500
Project
Britten Strijkorkest & De Fakkeltet
Workshop FONDSEN WERVEN
Pat wil ik leren!
BUURTCULTUUR
Ook eens gaan kijken?
KRUISBESTUIVING
Workshop HOE STEL IK EEN BEGROTING OP
Deskundigheids-bevordering
inspiratie
idee!
idee!
KUNST
Meidenproject TRAVERS
Spelletjeshut
© VladaVisuals

Evaluatie Cultuureducatie

januari 2017

Inhoudsopgave

1. Context cultuureducatie in Nederland 3

1.1 Landelijke ontwikkelingen 3

2. Cultuureducatie als onderdeel van beleid en organisatie Stadkamer 4

2.1 Hoe hebben we het aangepakt? 4

2.2 De toekomst 5

3. Fonds Cultuureducatie Zwolle 5

3.1 Het Zwolse model 5

3.2 Primair onderwijs 6

3.3 Voortgezet Onderwijs 12

3.4 Amateurkunst 18

3.5 Wijken 19

4. Aanbieders 21

4.1 De praktijk 21

4.2 De toekomst 22

4.3 Cultuuraanbieders op de website voor PO en VO 22

5. Bedrijfsbureau 23

5.1 De opzet van het Bedrijfsbureau 23

5.2 De praktijk 23

5.3 De toekomst 24

6. Materialenbank 24

6.1 De opzet van de Materialenbank 24

6.2 De praktijk 24

6.3 De toekomst 24

7. Randvoorwaarden 25

8. Adviseurs 25

8.1 Omvang 25

8.2 Ontwikkeling omvang 25

8.3 Dienstverlening 25

8.4 De toekomst 27

9. Jeugdcultuurfonds 27

10. Conclusies 27

Evaluatie Cultuureducatie januari 2017

1. Context cultuureducatie in Nederland

De kern van het Zwolse beleid cultuureducatie is dat er een stevige culturele basis moet zijn voor alle kinderen in en rond de scholen, middels amateurkunst en in de wijken. Formeel is dit beleid op 1 januari 2015 van start gegaan. Halverwege 2016 is de Raad geïnformeerd over de voortgang van dit beleid. Als onderdeel van het Raadsbesluit op 14 januari 2014 is besloten om in 2017 het beleid te evalueren.

Om het beleid cultuureducatie te realiseren heeft de gemeente Zwolle ingezet op een Fonds Cultuureducatie en een onafhankelijke adviesfunctie voor scholen en cultuuraanbieders. Zoals eerder aangegeven in de tussenevaluatie 2016 is Zwolle redelijk uniek met deze aanpak die landelijk bekend staat onder de naam “het Zwolse model” om zes redenen:

1. De financiële prikkel die vanuit het Fonds beschikbaar is leidt er toe dat het beleid ook werkelijk gerealiseerd kan worden;
2. De verbinding tussen cultuureducatie in het onderwijs, amateurkunst en kunst in de wijken;
3. De leidende rol van het onderwijs;
4. De combinatie tussen een onafhankelijke adviseur en een fonds dat beschikbaar is;
5. Landelijke, provinciale en gemeentelijke doelstellingen voor het primair onderwijs sluiten op elkaar aan;
6. Vier verschillende geldstromen worden samengebracht ten behoeve van cultuureducatie.

Lovenswaardig is ook de aandacht die vanuit het Zwolse beleid gaat naar cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Het landelijk beleid heeft zich de laatste tien jaar met name gericht op het primair onderwijs.

1.1 Landelijke ontwikkelingen

De rijksoverheid vindt kwaliteit in cultuuronderwijs belangrijk en stelt daarvoor middels diverse regelingen financiën beschikbaar zoals:

- Vervolg op het programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor de periode 2017-2020.
- De regeling prestatie box
- De regeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie voor VMBO, BSO en praktijkonderwijs
- De regeling voor muzieksubsidie voor Pabo’s
- Impuls muziekonderwijs
- Regeling professionalisering Cultuuronderwijs

Opvallende ontwikkelingen die benoemd worden in ‘zicht op actieve cultuurparticipatie 2016’ zijn:

- Er lijkt er een einde te komen aan de forse bezuinigingen;
- Cultuurfinanciering wordt anders ingericht en doelstellingen worden steeds meer gerelateerd aan het sociaal domein;
- De digitalisering en de invloed daarvan op kunst en cultuur zet zich onverminderd voort.

2. Cultuureducatie als onderdeel van beleid en organisatie Stadkamer

De gemeente heeft Stadkamer gevraagd het Fonds Cultuureducatie Zwolle te beheren en de scholen en cultuuraanbieders te ondersteunen bij de realisatie van het Zwolse beleid door een onafhankelijke adviesfunctie op te pakken.

Deze adviesfunctie past goed bij Stadkamer. Onze kernwaarden zijn verleiden, verbinden en vernieuwen. In onze strategische visie staat: “we zijn een organisatie die midden in de samenleving staat en er is voor de samenleving. Samen met partners in de stad en burgerinitiatieven spelen we in op de behoefte van mensen om zich te ontwikkelen en te verrijken met kennis en cultuur. Wij zijn een plek waar je kennis kunt opdoen, anderen kunt ontmoeten, cultuur kunt beleven, waar je kunt lezen en lenen, studeren en werken, waar je geïnspireerd raakt en je kunt blijven ontwikkelen.”

2.1 Hoe hebben we het aangepakt?

Het Fonds Cultuureducatie primair onderwijs kon direct al op 1 januari 2015 van start omdat al eerder gestart was met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). Dit programma had een aanjagende rol voor het Fonds Cultuureducatie primair onderwijs. De inrichting van het Fonds en de bijbehorende adviesrol versterkte het ingezette CMK beleid waarin de vraag van de scholen centraal staat. Waar bij aanvang het CMK programma een aanjagende rol had zien we in de loop van de tijd dit veranderen. CMK wordt onderdeel van het programma cultuureducatie Zwolle en heeft een versterkende werking doordat extra middelen beschikbaar zijn en deze bijna geheel besteed zijn.

Direct daarna volgde de inrichting van het Fonds Cultuureducatie voortgezet onderwijs. In het eerste jaar zien we een lichte onderbesteding van dit fonds omdat scholen moesten wennen aan deze manier van werken en omdat het fonds halverwege het kalenderjaar gestart is.

In 2016 is fors ingezet op de onderdelen Amateurkunst en Wijken. Na consultatie van het veld voor amateurkunst en gekeken naar landelijke ontwikkelingen op dit gebied is er voor amateurkunst een fonds ingericht dat vanaf 1 maart 2016 daadwerkelijk van start gegaan is. Voor het onderdeel Wijken hebben we onderzoek gedaan in de wijken om te komen tot een goede aanpak. Dit Fonds is eind 2016 gelanceerd onder de naam Buurtcultuur Fonds.
Het beschikbare Fondsgeld voor amateurkunst en wijken is in 2015 deels besteed maar ad hoc en in lijn met de doelen.

Aanvragen wel/niet honoreren
In het kader van soberheid en doelmatigheid spelen de adviseurs van Stadkamer een centrale rol bij de toekenning van de gelden uit het Fonds Cultuureducatie PO en VO. Dit is mogelijk omdat er heldere en transparante kwaliteitscriteria opgesteld zijn.

Voor amateurkunst en wijken is gekozen om te werken met onafhankelijke commissies met deelnemers die ervaring hebben in het werkveld. Zij beoordelen de aanvragen op basis van de vooraf opgestelde doelstellingen. De gehonoreerde aanvragen worden met redenen benoemd en beschreven op de website Buurtcultuur & Amateurkunst. De commissies kijken met name naar aansluiting van de aanvragen bij de doelstellingen van het Fonds, inhoud van de activiteit en haalbaarheid op het gebied van begroting en planning. Daarbij wordt ook gelet op het grotere geheel van verdeling over disciplines, doelstellingen en dergelijke. De adviseurs van Stadkamer begeleiden de aanvraag in het voortraject zodat de commissie ze ook daadwerkelijk op inhoud kan beoordelen.

Beheer Fonds Cultuureducatie Zwolle
Denkend vanuit de adviesrol die Stadkamer heeft op het gebied van cultuureducatie leek het de gemeente logisch om het beheer van het Fonds ook bij Stadkamer te beleggen. Inhoudelijke en organisatorische voordelen konden worden behaald. Bovendien zou de herkenbaarheid voor partijen in het onderwijs, wijken en culturele aanbieders hierdoor het grootst zijn.

Inhoudelijk pakt dit goed uit. Organisatorisch hebben we ons onvoldoende gerealiseerd hoeveel personeelskosten en dus financiën het kost om het Fonds Cultuureducatie met de diverse onderdelen goed te beheren. In 2016 hebben we de werkprocessen rondom het Fonds kritisch geëvalueerd en eenvoudiger gemaakt. Desondanks blijft het een arbeidsintensieve klus.

Eigen uitstraling
In de beslisnota van 14 januari 2014 geeft de gemeente het belang aan van de onafhankelijkheid van de makerlaars/adviesfunctie. Om die reden biedt Stadkamer zelf geen cultuureducatie activiteiten meer aan. In de praktijk is er niet altijd een scherpe grens te trekken tussen lezen, leesplezier en cultuureducatie. Een voorbeeld van een dergelijke activiteit is bijvoorbeeld het geven van collectieadvies op scholen.
Daarnaast geeft de gemeente in de betreffende beslisnota aan het belangrijk te vinden dat de makelaars/adviesfunctie als zelfstandig onderdeel van de nieuwe organisatie herkenbaar is waarmee invulling gegeven zou worden aan de motie “eigen uitstraling”. Om de identiteit van de diverse onderdelen herkenbaar te houden heeft Stadkamer er voor gekozen om in haar uitingen te werken met de labels Lezen en Lenen; Media- en taaleducatie; Cultuureducatie; Buurtcultuur & Amateurkunst. De herkenbaarheid van de diverse onderdelen zie je ook terug in de website van Stadkamer en de aparte nieuwsbrieven die verstuurd worden.
Opgemerkt moet worden dat er vanaf de start een spanning bestaat tussen de gewenste eigen identiteit aan de ene kant en de evenzeer gewenste synergie aan de andere kant. Verwante diensten en overlappende doelgroepen waren juist een belangrijke reden om de cultuureducatieve functie onder te brengen bij de toenmalige bibliotheekorganisatie.

Adviesraad
Specifiek voor het Fonds Cultuureducatie Zwolle is een adviesraad in het leven geroepen met als doel om adviezen te geven ten aanzien van het Fonds. De adviesraad bestaat uit vertegenwoordigers van zowel aanbieders als vragers en vergadert in principe twee maal per jaar op uitnodiging van de directeur-bestuurder. Begin 2017 kunnen we concluderen dat de richtlijnen zo duidelijk zijn dat we voornemens zijn om de raad alleen nog maar bij grote wijzigingen bij elkaar te roepen.

2.2 De toekomst
Stadkamer vindt dat de rol van onafhankelijk adviseur en beheerder van het Fonds goed bij haar past. In relatief korte tijd zijn er mooie stappen gezet. De verschillende onderdelen van het Fonds Cultuureducatie zijn goed ingericht en het financiële beheer is op orde. Nu dit klaar is kunnen we ons de komende periode nog meer richten op de rol van aanjager, inspirator, verbinder en facilitator.

3. Fonds Cultuureducatie Zwolle
3.1 Het Zwolse model
Sinds 2015 is het nieuwe Zwolse beleid voor cultuureducatie ingegaan met het gemeentelijke Fonds Cultuureducatie en een onafhankelijke adviseur voor de scholen en cultuuraanbieders. Een van de pijlers van het Zwolse beleid is de vraaggerichte aanpak: de vraag van de school is leidend. Dit is een grote omslag in denken en werken, zowel voor de scholen als voor de cultuuraanbieders. Hoewel uit landelijk onderzoek blijkt dat hierin de afgelopen jaren nauwelijks vooruitgang is geboekt, zien we dat Zwolse scholen hierin wel degelijk een grote stap zetten.

Steeds meer Zwolse scholen willen duurzame samenwerkingsrelaties aangaan met cultuuraanbieders die aansluiten bij hun visie. Dit leidt niet alleen tot meer kennis en vaardigheden bij leerlingen, maar ook bij de leerkrachten. Bovendien levert het betere doorlopende leerlijnen op en meer samenhang in het onderwijs. Deze ontwikkeling is te danken aan het Zwolse model en de rol van Stadkamer als onafhankelijk adviseur hierin. De adviseurs creëren bewustwording bij scholen en faciliteren op diverse manieren de mogelijkheid tot kennismaking, ontmoeting en uitwisseling. Zo wordt er

bijvoorbeeld twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor Interne Cultuur coördinatoren (ICC'ers) van alle basisscholen en voor andere leerkrachten. Het ICC netwerk biedt scholen een unieke kans om ervaringen te delen, inhoudelijke kennis over cultuureducatie te vergroten en nieuwe inspiratie op te doen.

Bij de ontwikkeling van de vraaggerichte aanpak is het van groot belang om ook aandacht te hebben voor de cultuuraanbieders. Zij maken de slag van aanbodgericht naar vraaggericht werken. Terugkijkend op de afgelopen periode kunnen we concluderen dat ook hier vorderingen in gemaakt zijn. o.a. als resultaat van en korte scholing tijdens Cultuurklik in het voorjaar van 2016, door diverse bijeenkomsten en activiteiten als Windkracht 12 maar ook in de diverse contacten die er zijn tussen de adviseurs en de aanbieders.

3.2 Primair onderwijs

3.2.1 De opzet vanuit beslisnota 14 januari 2014

Met het geld uit het Fonds Cultuureducatie kunnen scholen die het beleid en gemaakte afspraken onderschrijven concrete cultuureducatie activiteiten inkopen bij cultuuraanbieders. Scholen krijgen het geld niet zelf maar krijgen 'trekkingsrechten'. Hoe beter een school cultuureducatie heeft ingebed in het schoolbeleid en het onderwijsprogramma, hoe hoger de trekkingsrechten waarop ze aanspraak kunnen maken. Met deze afspraken wordt invulling gegeven aan de motie "sturen op resultaat". Scholen worden op deze wijze gestimuleerd om hun cultuureducatiebeleid de komende jaren verder te ontwikkelen richting een vraaggerichte en goed in het schoolprogramma geborgde aanpak van cultuureducatie. Ook wordt hiermee de marktwerking gestimuleerd en worden aanbieders uitgedaagd om passende activiteiten voor scholen te ontwikkelen en aan te bieden. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie "kansrijk en duidelijk voor iedereen". Deze opzet wordt in 2014 samen met scholen en culturele partners verder uitgewerkt.

3.2.2. De praktijk

De praktijk : ontwikkeling fases

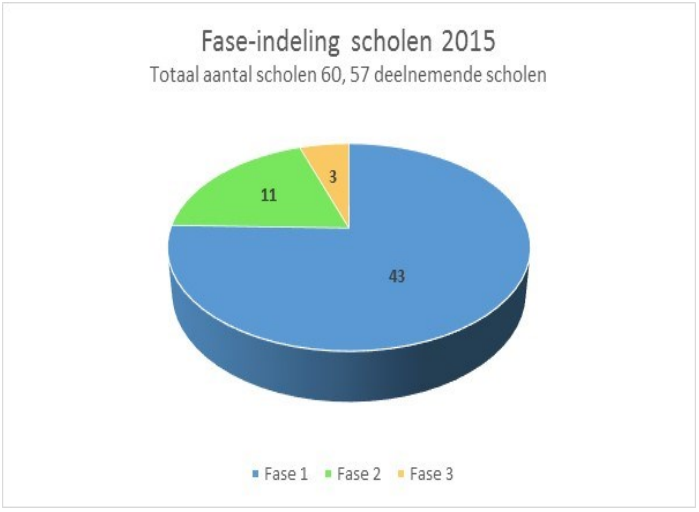
Bij de start van het Fonds Cultuureducatie primair onderwijs zijn de scholen op basis van 8 kwaliteitscriteria ingedeeld in één van de drie fases te weten:

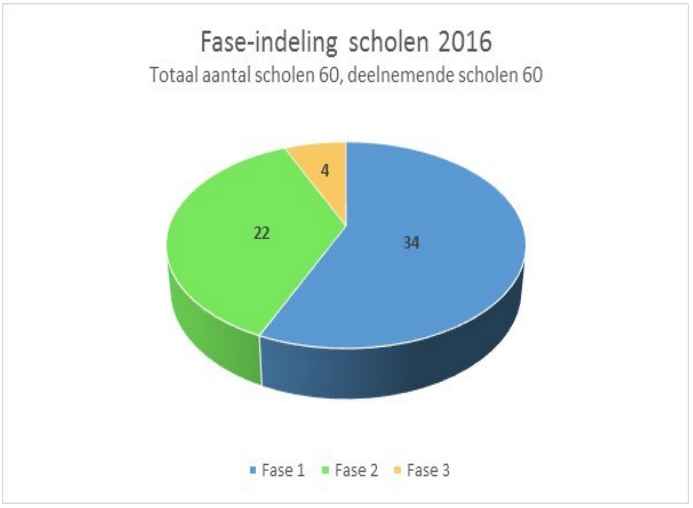
- Fase 1 Komen & Gaan
  de school maakt jaarlijks een keuze uit het aanbod van cultuuraanbieder(s)
- Fase 2 Vragen & Antwoorden
  de school stelt specifiek vragen aan cultuuraanbieder(s) om het aanbod passend te maken aan het schoolprogramma
- Fase 3 Leren & Ontwikkelen
  de school en cultuuraanbieder(s) gaan een vergaande samenwerking aan en werken vanuit een gedeelde visie.

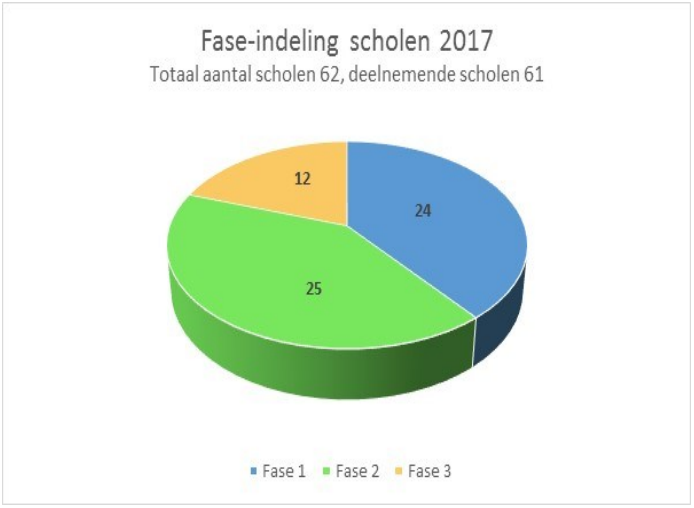
De hoogte van de trekkingsrechten is afhankelijk van de fase waarin de school zich bevindt. Hoe hoger de fase hoe hoger de trekkingsrechten. Op deze wijze stimuleert het Fonds Cultuureducatie de scholen om het cultuureducatiebeleid verder te ontwikkelen en het te borgen in de schoolprogramma's.

Deze stimulans is daadwerkelijk te zien in de fase ontwikkeling van de scholen. Zie figuur 1.
Bij aanvang van het nieuwe beleid in 2015 zat het overgrote deel (43 van de 57 deelnemende scholen) van de Zwolse scholen in fase 1. De fase waarin scholen een keuze maken uit het aanbod van cultuuraanbieders. Eind 2016 zitten 37 scholen in fase twee of drie en nog slechts 24 scholen in fase 1.

We kunnen concluderen dat de gedachte dat een financiële prikkel uit het Fonds de scholen zou stimuleren om het cultuureducatiebeleid te ontwikkelen en te borgen klopt en in de praktijk werkt.

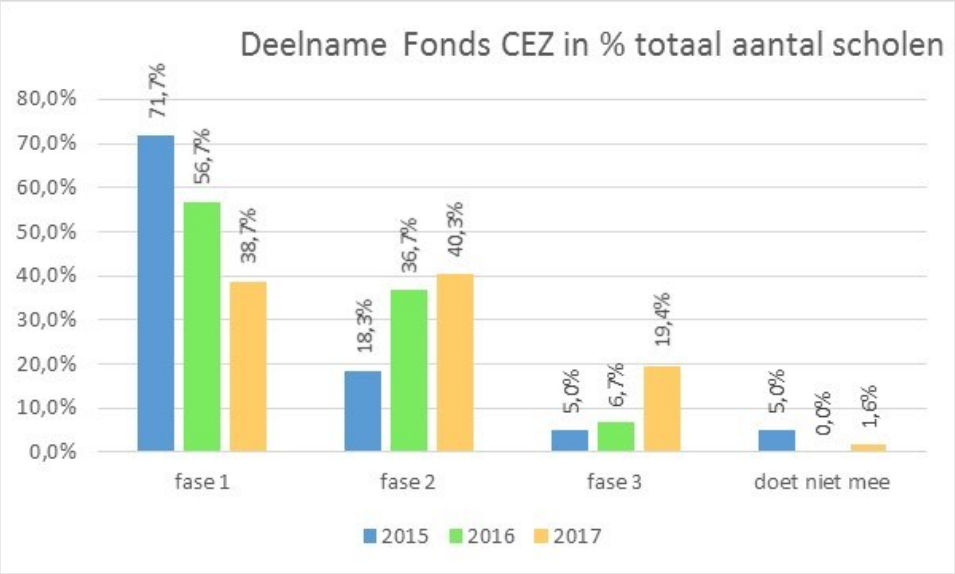

Figuur 1

De oorspronkelijke doelstelling is dat eind 2017 25% van de scholen in fase 1 zitten, 50% in fase 2 en 25% in fase 3. De verwachting is dat we dat gaan halen.

De praktijk : deelname scholen
Bij aanvang deden met uitzondering van drie scholen alle Zwolse basisscholen mee. Sinds 1 januari 2016 zijn ook de laatste drie scholen ingestapt zodat er een dekking is van 100%. Op 1 januari 2017 is een nieuwe basisschool opgericht die voornemens is om met ingang van 1 januari 2018 deel te nemen aan het Fonds Cultuureducatie primair onderwijs. Zie figuur 2.

Figuur 2

De praktijk : leerlijnen
In dialoog tussen één of meer scholen en cultuuraanbieders zijn leerlijnen ontwikkeld die er nog niet waren. Deze leerlijnen zijn vertaalbaar en inpasbaar naar curricula en daarmee beschikbaar en bruikbaar voor andere scholen.

- Leerlijn erfgoed 'Het verhaal van Zwolle' gekoppeld aan locaties in Zwolle, door het Oversticht in samenwerking met Historisch Centrum Overijssel, Stedelijk Museum en een 3-tal CmK-scholen (afronding voorjaar 2017).
- Leerlijn Literatuur & Lezen door de Talentuin, media- en taaleducatie Stadkamer en de Morgenster.
- Leerlijn erfgoed, Het Mysterie van Stadshagen, door Historisch Centrum Overijssel, samen met twee scholen in deze wijk.
- Leerlijn (pop)muziek voor groep 5 t/m 8 door Hedon, in samenwerking met de Wendakker (afronding in 2017 met een Klokhuis-film).
- Ontwikkeling van Zwolse lessen voor Museum de Fundatie, Zwolse Theaters, en Theater Gnaffel voor de digitale beeldende methode 'Laat maar zien.
- Muzieklessen voor 'Eigenwijs digitaal' door Meesters in Muziek i.s.m. Jeugdsymfonieorkest de Vuurvogel.

Eind 2016 heeft 60% van de Zwolse scholen ten minste één verticale leerlijn gerealiseerd.

De praktijk: deskundigheidsbevordering
Er wordt op verschillende manieren ingezet op deskundigheidsbevordering van zowel de scholen als de aanbieders. Voor leerkrachten en cultuuraanbieders organiseren we netwerkbijeenkomsten, lezingen en workshops (Windkracht 12), Expeditie Cultuureducatie, ICC training, Cultuurklik, en informatiebijeenkomsten over subsidieregelingen en ontwikkelingen. Deze activiteiten worden goed

bezocht en hebben als doel: kennis vergroten, inspireren, enthousiasmeren, ontmoeten, verbinden en uitwisselen. Dit alles gericht op ontmoeting tussen scholen en cultuuraanbieders en een verdere doorgroei in fasering en daarmee op een kwaliteitsverhoging van het cultuuronderwijs. In deze is het ook goed om te benoemen dat aan het einde van schooljaar 2016-2017 80% van de Zwolse scholen een gecertificeerde cultuur coördinator in de school heeft.

Stadkamer betrekt de drie Zwolse Pabo 's en ArtEZ als actieve partners bij deskundigheidsbevordering en werkt daarbij samen met provinciale partners zoals Concordia Enschede, Rijnbrink, de Leeuwenkuil Deventer, Creaheim Hengelo.

3.2.3 De toekomst

De beleidswijzigingen van de afgelopen periode hadden grote consequenties voor het veld. De komende periode is het tijd om alle ontwikkelingen te bestendigen.
We zien dat de Zwolse scholen steeds beter de juiste cultuuraanbieders weten te vinden passend bij hun vraag. Dit proces tussen scholen en cultuuraanbieders die een duurzame relatie aangaan verdient het om te worden bestendigd.

De toekomst: deelname scholen

In 2016 deden alle Zwolse scholen mee aan het cultuureducatiebeleid van Zwolle. In 2017 is er een nieuwe school van start gegaan die voornemens is in 2018 mee te doen. Voor de toekomst willen we alle scholen behouden.

De toekomst; ontwikkeling fases

Het Fonds Cultuureducatie primair onderwijs kent acht kwaliteitscriteria op basis waarvan de school ingedeeld wordt in fase 1, fase 2, of fase 3. In het tevredenheidsonderzoek dat begin 2016 is gehouden onder de scholen over het Zwolse cultuureducatiebeleid werd door een aantal respondenten aangegeven dat ze onzeker waren over de haalbaarheid van het Zwolse beleid omdat de criteria niet altijd even helder waren en er weinig verschil zat tussen fase 2 en fase 3. In 2016 zijn de kwaliteitscriteria aangescherpt op basis van deze feedback. Daarbij is expliciet gelet op het bevorderen van draagvlak. Het criterium 'volgen culturele ontwikkeling' voor fase 2 is naar beneden bijgesteld. Op basis van de betreffende kwaliteitscriteria is ook de inhoud van de ICC training aangepast waardoor er meer aandacht is voor de kwaliteitscriteria in betreffende training.

In het betreffende tevredenheidsonderzoek werd ook aangegeven dat draagvlak binnen het team voor cultuureducatie van groot belang is. De komende periode willen we inzetten op het bevorderen van teamgerichte scholingsactiviteiten. Hiervoor is een aanpak op maat per school nodig.

De toekomst: leerlijnen

Eind 2016 heeft 60% van de Zwolse scholen ten minste één verticale leerlijn gerealiseerd. Dat is een mooi resultaat. In de toekomst willen we meer aandacht geven aan het verbinden van cultuur met andere vakken. Landelijk zien we deze trend, het verbinden van de diverse leergebieden wordt horizontaal onderwijs genoemd. Scholen krijgen ondersteuning bij de verbinding van een leerlijn met het curriculum, bij de implementatie van leerlijnen en bij het verbinden van de verschillende leergebieden.

De toekomst: deskundigheidsbevordering

Zowel scholen als cultuuraanbieders hechten veel belang aan de kwaliteit van het cultuuronderwijs. Om die kwaliteit van het aanbod beter in kaart te kunnen brengen willen we gaan werken met heldere criteria en wordt de evaluatie en het delen van ervaringen gestimuleerd door de adviseurs van Stadkamer.

Voor de cultuuraanbieders die hun kennis over cultuuronderwijs willen vergroten zodat zij beter in staat zijn scholen te ondersteunen bij hun ontwikkeling en bij borging in het curriculum organiseren en initiëren we naast Cultuurklik en Windkracht 12 speciale trainingen voor aanbieders zoals de basistraining en vervolgcursus Speciaal onderwijs in samenwerking met Rijnbrink en Stichting Tamino. Bij de deskundigheidsbevordering van cultuuraanbieders zijn we , samen met de provinciale partners (Rijnbrink, Leeuwenkuil, Creaheim en Concordia) in gesprek met ArtEZ om hun rol hierin te vergroten.

Goede cultuureducatie stopt niet bij de poorten van de schooldeur. Er liggen volop kansen voor versterking van de relatie van scholen met amateurkunst en vrijetijdsaanbod in de wijk en daarmee de verbinding tussen de vier domeinen van het Fonds Cultuureducatie. Met behulp van een Kunst & Cultuurwijzer willen we het vrijetijdsaanbod dat scholen kunnen inzetten voor naschoolse activiteiten en/of dat zij kunnen verbinden met binnen schools cultuuronderwijs in kaart brengen per wijk.

3.2.4 Ervaringen scholen
Begin 2016 is door bureau Vormen een onderzoek gedaan onder de scholen PO en VO over het nieuwe Zwolse beleid. De respons uit het PO was meer dan voldoende om representatief te zijn.
Uit dit onderzoek bleek o.a.:

- In het algemeen zijn de scholen tevreden over het aanbod op de website van Stadkamer
- Men is tevreden over het contact met de adviseurs van Stadkamer
- In overgrote meerderheid is men van mening dat het Zwolse beleid een financiële impuls geeft aan cultuuronderwijs en dat het beleid een bijdrage levert aan onderwijsvernieuwing.
- De bekendheid met het Zwolse beleid en het Fonds Cultuureducatie ligt bij groepsleerkrachten ca 30% lager dan bij ICC'ers en directeuren.
- De meeste aandacht gaat naar de disciplines muziek, beeldend en drama/theater.
- Cultuuronderwijs wordt vaak gezien als aanjager van de noodzakelijke onderwijsvernieuwing.

De conclusies uit dit rapport zijn verwerkt in de nieuwe CMK aanvraag (2017-2020) die op 1 februari gehonoreerd is door het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Dit onderzoek heeft geleid tot een aantal constateringen en aanbevelingen. Op basis daarvan hebben we bureau Vormen gevraagd in gesprek te gaan met een aantal directeuren, cultuur coördinatoren en CKV-/vakdocenten om een en ander verder uit te diepen. We hadden behoefte aan het verder uitdiepen van onderstaande onderwerpen:

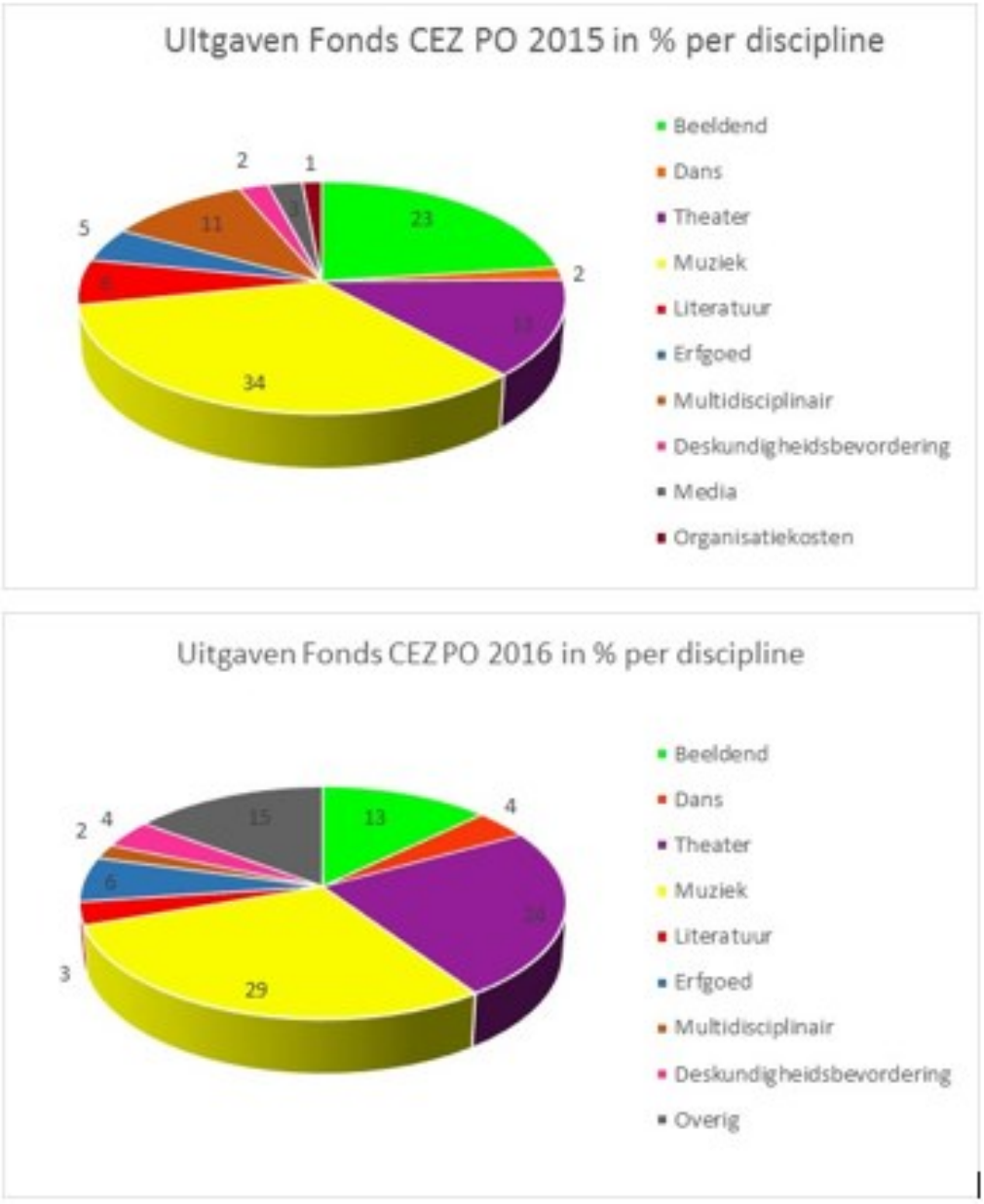
Voor het PO:
- De haalbaarheid van de kwaliteitscriteria zoals die ten grondslag liggen aan het model in het fonds van CEZ. De vraag is hoe hier beter aangesloten kan worden op de praktijk.
- In welke vorm kan deskundigheidsbevordering aangeboden worden zodat deze ook aansluit bij de behoeften van de school.
- De drie verschillende functiegroepen (directie, ICC-er en groepsleerkracht) hebben een verschillende voorkeur om geïnformeerd te worden. Welk communicatiekanaal is het meest effectief voor welke groep?

Voor het VO:
- Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit. Financiële ondersteuning vanuit de gemeente levert volgens de respondenten uit het eerste onderzoek voor een deel bij aan verbetering van de kwaliteit van cultuuronderwijs. In vervolgonderzoek is de vraag gesteld welke middelen/maatregelen (anders dan financiën) vanuit de gemeente nog meer een positieve bijdrage zouden kunnen leveren.

- In welke vorm kan deskundigheidsbevordering aangeboden worden zodat deze ook aansluit bij de behoeften van de school..
- De drie verschillende functiegroepen (directie, ICC-er en groepsleerkracht) hebben een verschillende voorkeur om geïnformeerd te worden. Welk communicatiekanaal is het meest effectief voor welke groep?

3.2.5 Financiële stand van zaken inclusief eigen bijdrage

Het onderwijsbudget voor het primair onderwijs wordt gevoed door de bijdrage van scholen (rijksbijdrage aan scholen van € 10,90 per leerling) en gemeente, provincie Overijssel en eventueel derden. Een voorbeeld van dit laatste is de subsidie voor Cultuureducatie met Kwaliteit die Stadkamer in de periode 2017-2020 ontvangt van het Fonds Cultuurparticipatie.

Figuur 3

Figuur 3 geeft zicht op de verdeling van het budget over de diverse disciplines in 2015 en 2016. Opgemerkt moet worden dat het niet gaat over het aantal activiteiten. De disciplines erfgoed, literatuur en dans zijn vanuit dit financieel perspectief onderbelicht. Dat wil dus niet altijd zeggen dat

scholen daar minder mee bezig zijn. Voor dans geldt dat mogelijk wel, maar erfgoed kost relatief weinig en literatuur wordt niet altijd als cultuureducatie gezien

Zowel in 2015 als in 2016 wordt het grootste deel van de financiële middelen besteed aan muziek. Muziek heeft een lange traditie in het onderwijs en wordt door veel scholen als belangrijk gezien. Tegelijkertijd vinden ze het ook moeilijk dus zetten ze daarvoor externe expertise in, in vorm van voorbeeldlessen. De uitgaven voor de kunstdiscipline theater kunnen hoog zijn omdat het ook om voorstellingen gaat, die vaak een hoger bedrag per leerling kosten dan een lessenserie of een workshop. Beeldend is een kunstdiscipline die eigenlijk wel op elke school gegeven wordt, maar er wordt minder vaak externe expertise ingezet. Veel scholen maken bij beeldend gebruik van een methode zoals 'Laat maar zien' .

Opvallend is ook het lage bedrag voor deskundigheidsbevordering. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit een vertekend beeld geeft omdat er 28 CMK scholen zijn die een bijdrage kregen voor deskundigheidsbevordering uit het CMK budget.
Scholen die meedoen met de Impuls Muziekonderwijs en de regeling Professionalisering Cultuuronderwijs bekostigen deskundigheidsbevordering uit deze aparte subsidie.
Voor deskundigheidsbevorderingsactiviteiten zoals Cultuurklik, ICC netwerk en Windkracht 12 is ook CMK budget beschikbaar, hierdoor hoefden de scholen hun schoolbudget van het Fonds hiervoor dus niet aan te spreken.
Bovendien zijn er scholen die deskundigheidsbevordering uit een andere pot bekostigen bijv. als onderdeel van een studiedag.

De toekomst: financiële stand van zaken inclusief eigen bijdrage
Het onderwijsbudget voor het primair onderwijs wordt nu gevoed door de bijdrage van scholen te weten de rijksbijdrage (prestatie box). Bij aanvang van het Zwolse beleid was dit een bedrag van 10,90 euro per leerling. Dit bedrag wordt jaarlijks verhoogd en bedraagt Inmiddels 11,64 euro per leerling. Stadkamer wil graag in overleg met het onderwijs en de gemeente om te bepalen of het bedrag aangepast moet naar 11,64 euro of gehandhaafd op 10,90 euro.

Daarnaast bieden de verschillende landelijke regelingen kansen om het bedrag voor cultuureducatie te verhogen. Bijvoorbeeld de regeling Muziekimpuls en de regeling Professionalisering Cultuuronderwijs. Deze twee regelingen bieden kansen voor onderwijsvernieuwing. Met deze subsidieregelingen is in de periode 2015-2016 €350.000,00 activiteitengeld gegenereerd voor de scholen die een aanvraag gehonoreerd hebben gekregen ten behoeve van cultuureducatie.
Stadkamer ziet het als haar taak om kansen die deze landelijke regelingen bieden te benutten en te verbinden aan onze lokale situatie. En haar expertise in te zetten om schoolbesturen, scholen en cultuuraanbieders hierin te ondersteunen

3.3 Voortgezet Onderwijs

3.3.1 De opzet vanuit beslisnota 14 januari 2014
Inzet in het primair onderwijs biedt de beste kansen op het realiseren van onze doelstelling: een stevige culturele basis voor alle kinderen in Zwolle. Maar we willen op die basis ook verdere talentontwikkeling blijven stimuleren. Daarom maken we binnen het Fonds Cultuureducatie ook een budget vrij voor activiteiten in het voortgezet onderwijs.
In de tussenevaluatie 2016 wordt in het kader van het voortgezet onderwijs als aandachtpunt benoemd dat de beschikbare middelen voor het fonds Voortgezet Onderwijs relatief gering zijn.

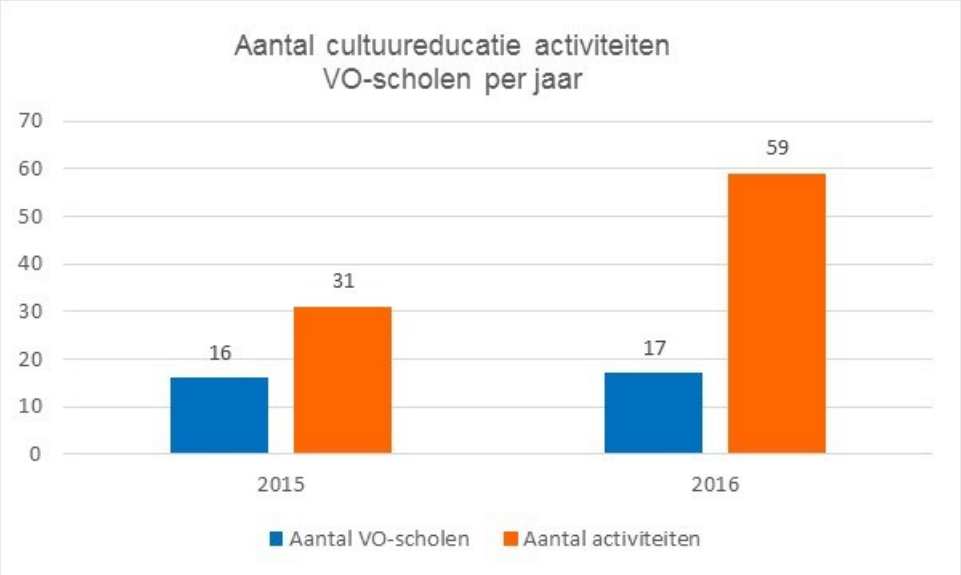
3.3.2 De praktijk
Het Fonds voortgezet onderwijs is in overleg met het voortgezet onderwijs opgezet en met ingang van het schooljaar 2015-2016 gestart. Het Fonds VO bestaat uit drie onderdelen: Basisfonds,

Plusfonds, Inspiratie & Ontmoeting. Met de middelen uit het Fonds kunnen scholen de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van cultuur educatieve activiteiten bekostigen.

Het Fonds is een stimulans om:

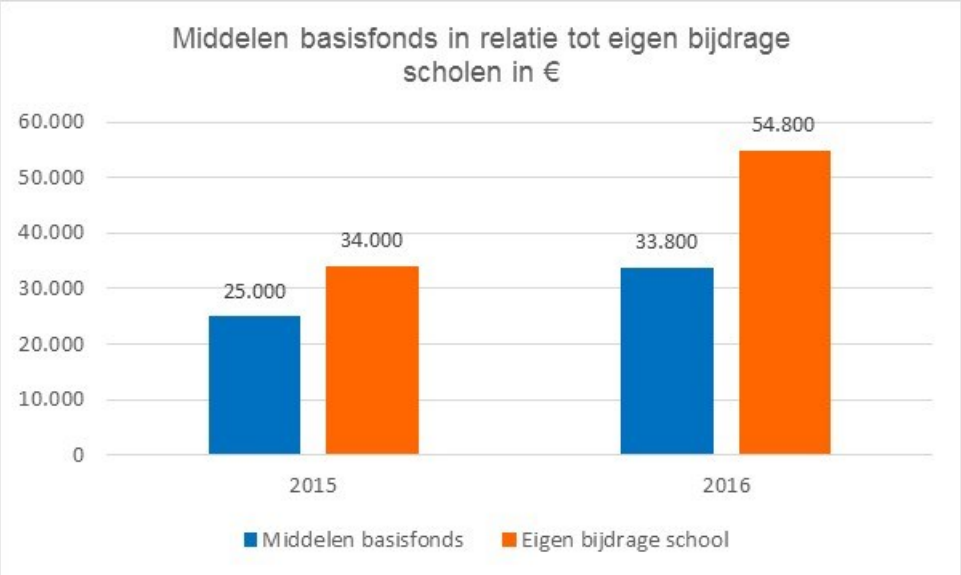
- cultuureducatie te verankeren in het onderwijs.
- een visie te ontwikkelen op cultuureducatie.
- actief activiteiten te kiezen die passen bij de doelgroep.
- samen te werken met cultuuraanbieders.

Basisfonds:
Het Basisfonds is er voor alle voortgezet onderwijs scholen in Zwolle. Binnen het fonds is voor scholen per kalenderjaar 3 euro per leerling beschikbaar voor cultuureducatie activiteiten. Er geldt een minimale eigen bijdrage van 50%. In 2015 werd hier door 16 van de 17 scholen gebruik van gemaakt. In 2016 heeft 100% van de scholen gebruik gemaakt van het Basisfonds (zie figuur 4).

Figuur 4

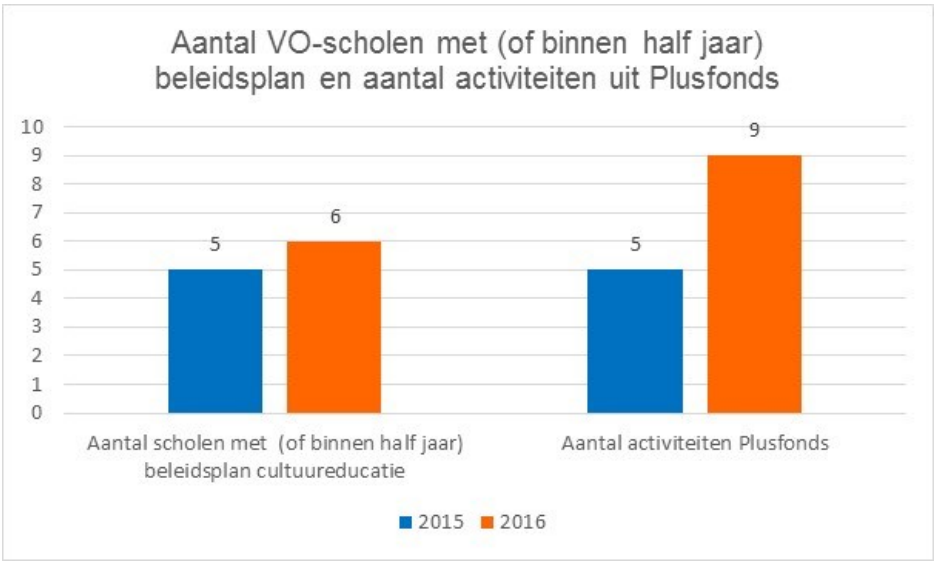
Met het Basisfonds zijn in 2016 in totaal 59 activiteiten gefinancierd waarbij €34.000 uit het fonds is gefinancierd en scholen zelf ruim € 54.000 hebben geïnvesteerd vanuit eigen middelen (zie figuur 5).

Figuur 5

Plusfonds:
Het Plusfonds is beschikbaar voor alle scholen die een cultuurbeleidsplan hebben opgesteld met daarin een visie op cultuur en een (meerjarig)activiteitenplan, of voor scholen die de ambitie hebben dit binnen een half jaar te ontwikkelen. Scholen kunnen een subsidieaanvraag indienen voor cultuur educatieve activiteiten die aansluiten bij de visie van de school. Ook bij dit fonds geldt een minimale eigen bijdrage van 50%.

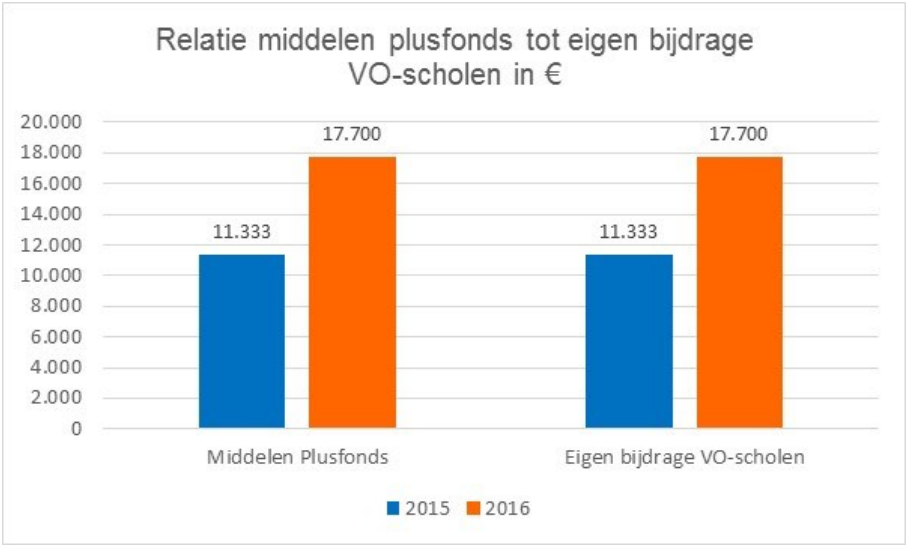
Scholen kunnen afhankelijk van het leerlingenbereik een fondsbijdrage aanvragen van maximaal € 1.500 of € 3.000 per activiteit. Leerlingenpopulatie bedraagt in 2016 11.943 leerlingen (gebaseerd op teldatum 1 oktober 2014).

Figuur 6

In figuur 6 zien we dat er in 2016 een school meer dan in 2015 een beroep doet op het Plusfonds, waarbij er ook meer financiële middelen besteed worden aan cultuureducatie op school. In figuur 7 zien we de relatie tot middelen uit het Fonds en eigen middelen van de school.

Het aantal activiteiten neemt toe met vier ten opzichte van 2015. Hierbij dient de kanttekening geplaatst te worden dat Stadkamer geen zicht heeft op de besteding van scholen op activiteiten die buiten Stadkamer en de fondsen om gefinancierd worden. Scholen hebben meer ingelegd dan de verplichte eigen bijdrage.

Figuur 7

Van de scholen die het Plusfonds weten te vinden, zien we dat er op beleidsvlak ook stappen zijn gezet. AOC Groene Welle, Talentstad VMBO volgen het Cultuurlopertraject. De Cultuurloper is in Brabant ontwikkeld met CMK geld en wordt landelijk gedeeld. Onder begeleiding van de adviseurs van Stadkamer wordt op basis van de Cultuurloper gewerkt aan een visie, meerjarig activiteitenplan en draagvlak binnen de school. In het najaar van 2016 zijn Thorbecke VMBO en Thorbecke Praktijkonderwijs gestart met het opstellen van een visie en cultuurbeleidsplan. Hierbij vindt voor het eerst samenwerking tussen beide Thorbecke-scholen plaats en is de wens geuit om op onderwijsniveau samen te gaan werken, bv door uitwisseling van kunstvakdocenten en gezamenlijke activiteiten.

In de tweede aanvraagronde van 2016, met uitvoering van activiteiten in de eerste helft 2017, wordt het Plusfonds voor het eerst overvraagd en hebben we scholen moeten teleurstellen omdat hun aanvraag niet (volledig) gehonoreerd werd.

Inspiratie en Ontmoeting
Binnen het Fonds is jaarlijks een klein percentage (5 - 10%) van de middelen gereserveerd voor Inspiratie & Ontmoeting. Hiermee komt Stadkamer tegemoet aan de wens van scholen om met elkaar en met cultuuraanbieders in contact te komen en gezamenlijk projecten te ontwikkelen en aan hun behoefte aan informatie en deskundigheidsbevordering. Het budget voor Inspiratie & Ontmoeting is in 2016 besteed aan netwerkbijeenkomsten voor scholen en cultuuraanbieders, een studiedag rondom de vernieuwingen binnen CKV en het avondprogramma van het Cultuureducatiefestival Woest

Cultuureducatiefestival Woest
Stadkamer initieerde in samenwerking met professionele cultuuraanbieders uit Zwolle het vijfdaagse Cultuureducatiefestival Woest boordevol masterclasses, workshops, voorstellingen, speeddates en inspiratiesessies. Overdag voor leerlingen van het VO en in de avond voor professionals en geïnteresseerden op het gebied van onderwijs, cultuureducatie- en amateurkunst.

Bereik Festival WOEST 2016	
Aantal leerlingen	2445
Aantal scholen	15
Aantal cultuuraanbieders	53
Aantal bezoekers avondprogramma	247

3.3.3 De toekomst
Ook voor de volgende aanvraagrondes in 2017 voorzien we een toename van het aantal aanvragen voor het Plusfonds. Onze ervaring is dat het Plusfonds een financiële prikkel is voor veel scholen. Het werkt als katalysator waarbij de intrinsieke motivatie om een visie en cultuurbeleidsplan te ontwikkelen wordt beloond en de school samen met de adviseur, stappen zet om kwaliteit van de cultuureducatie te verbeteren. Het zou zonde zijn als deze ontwikkeling tot stilstand komt. Wanneer een school een visie en meerjarig activiteitenplan ontwikkeld heeft en een afwijzing ontvangt van het Plusfonds werkt dat demotiverend. Daarbij komt dat het beperkte budget binnen het Basisfonds alleen onvoldoende is om het activiteitenplan te realiseren.

Evenals bij het fonds primair onderwijs zouden we voor het voortgezet onderwijs scholen die zelf investeren in de kwaliteit van hun cultuuronderwijs op een vergelijkbare manier willen belonen en ondersteunen. Dat scholen zelf het belang zien van goed cultuuronderwijs en dat ze bereid zijn daar zelf ook in te investeren, blijkt uit de cijfers van de afgelopen twee jaar. Om deze positieve ontwikkeling te stimuleren is het wenselijk dat de gemeente de komende periode een extra stap zet

in de richting het voortgezet onderwijs. Met de huidige fondsomvang voor het voortgezet onderwijs is het onmogelijk om een prestatieprikkel vergelijkbaar met het primair onderwijs in te bouwen.

De door ons georganiseerde activiteiten in 2016 in het kader van inspiratie en ontmoeting werden zeer gewaardeerd. Om te zorgen dat meer docenten en aanbieders kunnen deelnemen is het zaak activiteiten tijdig te communiceren en te legitimeren dat het aanbod behoort tot scholing van de docenten, zodat zij hiervoor ruimte krijgen binnen het bij hun functie horende takenpakket.

In 2017 zal Stadkamer de volgende bijeenkomsten organiseren waarbij invulling wordt gegeven aan de wensen van het onderwijs:

- Contactmomenten met aanbieders.
- Bijeenkomsten en events waar uitwisseling met vakgenoten mogelijk is. (Week van de uitwisseling)
- Begeleiding, uitwisseling en kennis rondom de veranderingen CKV.
- Informatiebijeenkomst CMK regeling VMBO vanuit het Fonds Cultuurparticipatie.
- Ondersteuning totstandkoming cultuureducatieprojecten waarbij sprake is van samenwerking tussen meerdere scholen en cultuuraanbieders.
- Begeleiding van visie trajecten en teambijeenkomsten op school.
- Avondprogramma Festival Woest.

Festival Woest
In 2017 vindt de derde editie van het festival plaats. Voor 2017 wordt er nauw samengewerkt tussen scholen, cultuuraanbieders en specialisten Speciaal Onderwijs in het festival Woest. Centraal staat het thema ‘iedereen is anders’. Festival Woest wil jongeren een onvergetelijke culturele ervaring bezorgen, maar ook het gesprek aanzwengelen over uniciteit en talent. Eén op de vier kinderen en jongeren heeft een label, een stoornis, een aandoening, een beperking. Tijdens Woest! gaan we ‘ontlabelen’ en ‘omdenken’. Niet uitgaan van de negatieve kenmerken van labels, maar juist aandacht vragen voor de positieve gedragskenmerken, de kwaliteiten, waarover ieder mens beschikt. Door cultuur te beleven en te ervaren tijdens het dagprogramma en talentontwikkelingstraject ontdekken jongeren dit zelf ook. Tijdens het avondprogramma worden het onderwijs en het culturele veld tijdens inspiratiesessies, masterclasses en speeddates gestimuleerd om buiten hun eigen kaders te kijken en te ontdekken hoe kunst en cultuur een rol kunnen spelen in onderwijsvernieuwing.

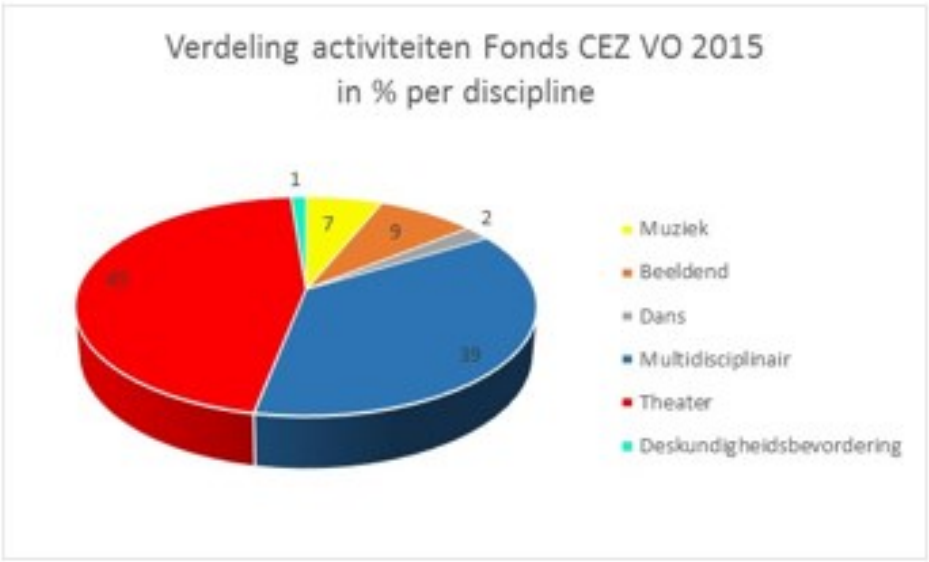
3.3.4 Ervaringen scholen
Begin 2016 is door bureau Vormen een onderzoek gedaan onder de scholen PO en VO over het nieuwe Zwolse beleid. Het aantal respondenten voor het voortgezet onderwijs was beperkt. Harde uitspraken op basis van de uitkomsten van het onderzoek konden niet gedaan worden, maar desalniettemin nemen wij de gegeven feedback en adviezen ter harte. De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn:

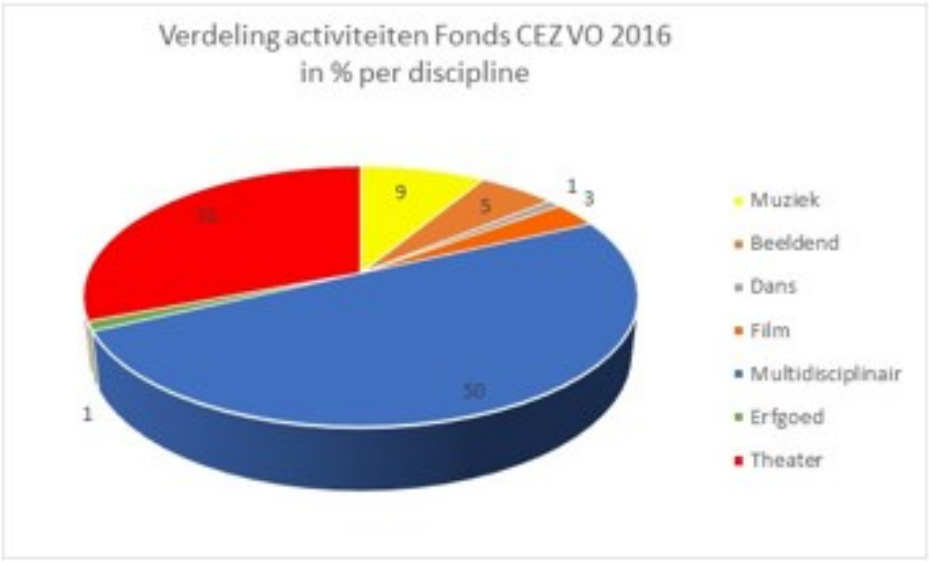
- De overgrote meerderheid van de directeuren/ cultuurcoördinatoren is van mening dat het Fonds Cultuureducatie Zwolle VO bijdraagt aan de kwaliteit van cultuuronderwijs, maar geeft daarbij wel aan dat het om een beperkt bedrag voor VO gaat.
- Men is van mening dat het Zwolse beleid een bijdrage kan leveren aan onderwijsvernieuwing, dat gebeurt nu nog niet overal.
- De helft van de respondenten was van mening dat Stadkamer, als onafhankelijke partner, bijdraagt aan verbetering van cultuuronderwijs op de school.
- Contact met aanbieders van culturele activiteiten leidt in ca. de helft van de gevallen tot bijstelling van de inhoud dan wel heroverweging van het besluit om de activiteit al dan niet af te nemen. Dit pleit voor het stimuleren van het contact tussen school en cultuuraanbieders.

- Het culturele aanbod van Stadkamer op de website is zeer goed bekend en er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de website om naar cultureel aanbod te zoeken.
- Uit de respons blijkt dat er betrekkelijk weinig tijd is voor deskundigheidsbevordering in de vorm van het bijwonen van speciaal georganiseerde bijeenkomsten. Hoewel de waardering hoog is voor bezochte activiteiten, blijkt dat het percentage respondenten dat in de gelegenheid is deel te nemen, beperkt is.

De adviseurs van Stadkamer hebben deze input meegenomen in het jaarplan voor 2017. Uit vervolg onderzoek moet blijken hoe het Fonds en de adviseurs nog beter kunnen bijdragen aan de kwaliteit van cultuuronderwijs. Tevens is input meegenomen die cultuur coördinatoren en docenten hebben gegeven tijdens de gesprekken met Stadkamer die minimaal twee keer per jaar plaatsvinden. We krijgen signalen dat scholen behoefte hebben aan deskundigheidsbevordering en informatie- en netwerkbijeenkomsten en daarin een rol zien voor Stadkamer.

3.3.5 Financiële stand van zaken inclusief eigen bijdrage

Figuur 8

In figuur 8 zien we dat het merendeel van Fondsbudget naar multidisciplinaire activiteiten gaat. Scholen bieden vaak projecten aan waarin meerdere disciplines aan bod komen en waar leerlingen de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een activiteit in een discipline naar keuze. De

multidisciplinaire projecten zijn vaak een gelijkwaardige combinatie van activiteiten in de disciplines: dans, muziek, beeldend en multimedia. Opvallend is dat er relatief weinig fondsgeld wordt besteed aan dans en erfgoed.

De toekomst: financiële stand van zaken inclusief eigen bijdrage
Op basis van onze ervaringen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs zijn we een warm pleitbezorger voor het invoeren van het PO-model in het VO maar om dat te realiseren moet de gemeentelijke bijdrage omhoog

Ook voor het voortgezet onderwijs zien we mogelijkheden om met behulp van de verschillende landelijke regelingen het bedrag voor cultuureducatie voor de scholen te verhogen. Een eerste voorbeeld is vanuit het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 waar 10% van het budget besteed mag worden aan het voortgezet onderwijs. In de Zwolse CMK aanvraag is daadwerkelijk 10% gereserveerd voor het voortgezet onderwijs.

3.4 Amateurkunst

3.4.1 De opzet vanuit beslisnota 14 januari 2014

Naast een budget voor het primair en voortgezet onderwijs investeren we ook in verbindingen met ondersteuning amateurkunst, aanvullende cultuureducatie activiteiten in wijken, voortgezet onderwijs en (ongesubsidieerd) vrije tijd aanbod.

In de cultuurnota 2016-2020 staat dat Stadkamer Amateurkunst nadrukkelijk een rol moet vervullen in het verbinden van amateurkunst met professionals, onderwijs (van binnenschools naar buitenschools), andere vrijetijdsaanbieders en andere initiatieven en sectoren.

3.4.2 De praktijk

Op 1 maart 2016 is het Fonds Amateurkunst van start gegaan. Een Fonds dat zich richt op kwaliteitsverbetering van het amateurkunstveld in Zwolle aan de hand van drie doelstellingen:

- Vernieuwing van de amateurkunst
- Deskundigheidsbevordering en kennisdeling
- Doorstroom binnen schools naar buiten- en naschoolse kunstbeoefening

In 2016 konden amateurkunstenaars, instellingen en overige initiatiefnemers in drie aanvraagrondes een beroep doen op het Fonds. In totaal zijn er in de eerste negen maanden zesentwintig aanvragen binnengekomen voor een totaalbedrag van 119.500 euro. Alle aanvragen zijn beoordeeld door de commissie Fonds Amateurkunst. De commissie heeft alle aanvragen beoordeeld aan de hand van de vastgelegde criteria waarbij vijftien aanvragen zijn gehonoreerd met een totaalbedrag van bijna € 66.000 euro.

Enkele voorbeelden waar het Fonds AK een bijdrage aan heeft geleverd:

‘Soundtrip’ van Muziekraad Zwolle
Quote: “Onder de enthousiaste begeleiding van dirigenten en muzikanten van vijf Zwolse muziekverenigingen hebben 250 basisschoolleerlingen kennis gemaakt met muziek en daarna een concert gegeven. Bij dit project komen binnen- en buitenschoolse kunstbeoefening op een prachtige manier samen.” Volgens de commissie is dit een mooi voorbeeld van deskundigheidsbevordering van jonge amateurs waarbij een verbinding tot stand is gebracht tussen binnen- en buitenschoolse educatie.

‘Special Theater Road Show’ van Special Arts
Quote: “Prachtige samenwerking tussen Zwolse amateurkunstverenigingen, welzijnsorganisaties en speciaal onderwijs waardoor binnen- en buitenschoolse kunstbeoefening samenkomen. De Special

Theater Road Show maakt podiumtalent van mensen met een handicap zichtbaar."
De Fondsdoelen ‘vernieuwing van de amateurkunst en de verbinding van binnen- naar buitenschoolse kunstbeoefening’ kwamen binnen dit project goed tot stand.

‘Mannenkoor Koorbazen’ van Stichting Koorbazen
Quote: "Het mannenkoor (12 t/m 88 jaar of ouder) is vernieuwend: in vorm, werkwijze, repertoire, manier van repeteren en de kruisbestuiving tussen amateur- en professionele kunstenaars. Het koor wil het stoffige imago van mannenkoren laten verdwijnen. Ook willen ze een voorbeeld zijn en een aanjager tot zelfreflectie voor bestaande mannenkoren."
De Fondsdoelen ‘vernieuwing en artistiek-inhoudelijke deskundigheidsbevordering’ komen in dit koorproject tot zijn recht.

We hebben ervaren dat veel aanvragers voorafgaand aan de aanvraag contact opnemen met de adviseur amateurkunst met specifieke vragen of hun ideeën voor willen leggen. De adviseur controleert of de aanvraag volledig is en geeft desgewenst advies waarbij een kwaliteitsslag gemaakt kan worden. Daarnaast heeft de adviseur een signaalfunctie. Het afgelopen jaar is gebleken dat vele (potentiële) aanvragers moeite hebben met het opstellen van een gedegen begroting met een onderbouwing van de verschillende begrotingsposten. Daarnaast zien we dat aanvragers moeite hebben om de ideeën voor activiteiten om te zetten in een krachtige en bondige aanvraag.

3.4.3 De toekomst
Het team Buurtcultuur en Amateurkunst organiseert ter ondersteuning van het amateurkunstveld daarom eind januari en begin februari 2017 een tweetal workshops, “over het schrijven van fondsaanvragen”. De workshops werden zeer goed gewaardeerd en we zien dat hier een duidelijke behoefte van het werkveld ligt. In de loop van 2017 zullen meer van deze workshops volgen, onder andere in de Week van de Amateurkunst en in het najaar.

Binnen het Fonds Amateurkunst is een klein percentage van de fondsmiddelen gereserveerd voor kennisdeling en deskundigheidsbevordering. Het team Buurtcultuur en Amateurkunst wil gedurende 2017 de behoefte van het veld peilen en hier op in spelen bijvoorbeeld in de vorm van een workshop licht en geluid voor (kleine) theaterproducties. De vraag en behoefte wordt opgehaald in gesprekken van de adviseurs met het amateurveld. Aangezien de doelgroep deels overlapt, zal daar waar mogelijk, inhoudelijke afstemming en samenwerking zijn tussen de fondsen Buurtcultuur en Amateurkunst op het gebied van kennisdeling en deskundigheidsbevordering.
Zo wordt de wijze van aanvragen (het invullen van een online aanvraagformulier met duidelijk instructiefilmpje) op elkaar afgestemd.

Naar aanleiding van gesprekken met het veld wordt in 2017 een andere invulling gegeven aan de Week van de Amateurkunst (WAK). Amateurkunstverenigingen hebben aangegeven behoefte te hebben aan ontmoeting en verbinding met andere verenigingen, maar ook met het onderwijs. De WAK 2017 zal daarom in het teken staan van verbinding en samenwerking met PO en VO.

3.5 Wijken
In 2016 zijn we gestart met een onderzoek naar de behoeften in wijken en hoe Stadkamer vanuit die behoefte kan aansluiten met de beschikbare middelen uit het Fonds Cultuureducatie en de beschikbare makelaarsrol.

Voor dit onderzoek zijn gesprekken gevoerd met de gemeente, stadsdeelmanagers, wijkverenigingen en wijkorganisaties, medewerkers van Stadkamer, kunstaanbieders en –initiatieven en bewoners in Zwolle. Daarnaast zijn bevindingen uit landelijke onderzoeken gebruikt en is gekeken naar succesvolle community arts projecten in o.a. Rotterdam en Emmen.

De basis onder de gesprekken was de cultuurnota 2017-2020 waarin een Zwolle geschetst wordt met een cultureel klimaat dat bruist, vernieuwend is, schuurt, creativiteit stimuleert en vormgegeven wordt samen met alle Zwollenaren. Waarin (meer) ruimte is voor initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen en waarin Stadkamer uitgedaagd wordt haar positie in de wijken te bepalen.

Het onderzoek leverde informatie voor de opzet van het Fonds Wijken dat met ingang van 1 januari 2017 van start gegaan is onder de naam Buurtcultuurfonds. Tegelijkertijd leverde het belangrijke informatie op voor Stadkamer die vanuit deze wijkgerichte aanpak wil aansluiten bij de opgaven die er in de verschillende wijken liggen.

3.5.1 De praktijk

Het BuurtCultuurfonds heeft als doelen:

1. Verbeteren van de leefbaarheid in de wijk door middel van kunst en cultuur;
2. Bevorderen van deelname van bewoners aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur in hun wijk;
3. Bevorderen en verstevigen van (lang)lopende trajecten op het gebied van kunst en cultuur in de Zwolse wijken op organisatorisch, bestuurlijk of educatief niveau.

Naast het onderzoek dat in 2016 gedaan is en het Buurtcultuurfonds zijn er drie projecten gestart vanuit het Fonds Wijken en liep het project Bruisende Buren uit 2015 door.
In 2016 zijn drie projecten gestart te weten:

- Een cultuurproject waar kwetsbare meiden van 15 tot 20 jaar wekelijks verschillende multidisciplinaire workshops volgen o.l.v. professionele kunstenaars en docenten waarbij persoonlijke – en talentontwikkeling, ontmoeting en verbinding voorop staan.
- “De OmZieners”, een project van de Joseph Wresinski Cultuur Stichting. “De OmZieners” is een muzikale theaterproductie, van mensen in armoede en theatermakers over …… het léven.
- Het winnend idee van de wedstrijd “ik de Burgemeester” wordt daadwerkelijk uitgevoerd. Samen met Wijkbewoners wordt een Spelletjes hut gebouwd in Zwolle zuid.

Het project Bruisende Buren is een community art project dat het Kameroperahuis in 2015 in Zwolle zuid startte. Community Art, is kunst gemaakt door, voor en over een gemeenschap. Een krachtig middel om in die gemeenschap iets teweeg te brengen op vele vlakken tegelijk. Een wijk is bij uitstek een geschikte plek voor een community art project omdat het mensen met elkaar verbindt op onverwachte wijze. Dat is wat het Kameroperahuis, gemeente Zwolle en het Sociaal Wijkteam wilde bereiken met het project Bruisende Buren dat in 2017 wordt afgerond.

3.5.2 De toekomst

Vanaf 1 januari 2017 kunnen individuele Zwollenaren en organisaties in samenwerking met bewoners een aanvraag bij dit fonds doen, wanneer zij in hun wijk een kunst- of cultuurproject willen uitvoeren. Om voor het fonds in aanmerking te komen, moeten de projecten de leefbaarheid in de wijk, en cultuurparticipatie bevorderen.

In 2017 start Stadkamer met het team Buurtcultuur en amateurkunst dat zich beweegt tussen de buurtbewoners, de wijk- en amateurverenigingen, kunst- en cultuuraanbieders, de scholen in de wijken, de bewoners, de gemeente en medewerkers van andere teams van Stadkamer. Het team heeft op allerlei niveaus met verschillende belangen te maken en moet op de hoogte zijn van bijna alles wat er speelt in Zwolle.

Medewerkers vanuit dit team zullen aangesloten zijn op en meedenken over thema’s die per wijk centraal gesteld worden vanuit de wijkgerichte opgaves.

4. Aanbieders

De gemeenteraad hecht er aan dat we vraaggericht werken en dat alle aanbieders van culturele en kunstzinnige activiteiten toegang tot het onderwijs krijgen en niet alleen de bevoorrechte, gesubsidieerde instellingen. Dat maakte dat in het beleid aandacht is voor de deskundigheid van de aanbieders en het informeren van hen over het nieuwe cultuureducatiebeleid in Zwolle.

4.1 De praktijk

Netwerkbijeenkomsten, speeddates, adviesgesprekken met aanbieders maar ook gesprekken tussen aanbieders en scholen waar de adviseur van Stadkamer een coachende rol heeft, droegen in 2016 bij aan de intensivering van samenwerking tussen cultuuraanbieders en scholen. Samenwerking waarbij de vraag van de school leidend is en expertise, kennis en professionaliteit van de aanbieders optimaal benut worden en maatwerk wordt geleverd.

Deskundigheidsbevordering aanbieders

Cultuuraanbieders krijgen op verschillende manieren de mogelijkheid om hun deskundigheid te vergroten ten aanzien van cultuuronderwijs. Naast de kennismakingsgesprekken met nieuwe cultuuraanbieders, organiseert Stadkamer ook bijeenkomsten voor cultuuraanbieders. Zo worden er bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten georganiseerd voor diverse landelijke subsidieregelingen (o.a. Impuls Muziekonderwijs) waar zowel scholen als cultuuraanbieders bij betrokken worden.

Receptieve cultuureducatie

Stadkamer speelt in op de behoeftes die er zijn, zowel onder de scholen als cultuuraanbieders. In 2016 werd gezamenlijk geconstateerd dat er een verminderde aandacht was voor receptieve cultuureducatie, dat wil zeggen het beschouwen van kunst (kijken en luisteren naar). Dit is een landelijke tendens maar in gesprek met cultuuraanbieders als Museum de Fundatie, Zwolse Theaters, Hedon en Theater Gnaffel zijn we hierop ingesprongen, onder andere door het organiseren van een lezing over receptieve kunstvormen voor zowel cultuuraanbieders als scholen. Daarnaast zullen er “Zwolse” lessen op maat worden ontwikkeld in samenwerking met en voor de beeldende methode Laat maar zien. Deze digitale lessen stimuleren het bezoeken van een Zwolse culturele locatie (museum, theater). Komend jaar onderzoeken we samen met vertegenwoordigers uit PO, VO en het Zwolse culturele veld de mogelijkheden voor bouwstenen voor een doorgaande leerlijn ‘Kunst meemaken op locatie’, met als doel kennismaking met de culturele omgeving en bevordering van receptieve kunsteducatie.

Samenwerking Stadkamer en aanbieders

Stadkamer werkt op diverse manieren samen met cultuuraanbieders. Aanbieders worden betrokken bij de invulling van (netwerk)bijeenkomsten voor scholen, zowel op facilitair vlak (locatie) als inhoudelijk. Maar ook initieerde Stadkamer samen met Zwolle Unlimited en diverse andere professionele cultuuraanbieders en het onderwijs het cultuureducatiefestival Woest.

Verbinding scholen en cultuuraanbieders

Stadkamer ondersteunt aanbieders die inspelen op vragen die vanuit meerdere scholen komen en /of in samenwerking met meerdere aanbieders en scholen projecten ontwikkelen. We stimuleren en ondersteunen co-creaties die bijdragen aan de kwaliteit van het cultuuronderwijs en/of leiden tot onderwijsvernieuwing. Voor voortgezet onderwijs is er het Plusfonds. Scholen die structureel samenwerken met aanbieders of een co-creatie aangaan met andere scholen en aanbieders kunnen daarvoor subsidie aanvragen. Succesvolle projecten in 2016 waren:

- AOC De Groene Welle – Poppodium Hedon- BNO Dance productions (ontwikkeling project ToTaalBeeld Light)
- VD Capellen SG – Xplosief (Inbedding kunsteducatieprojecten Roman Statue en De Engel in de Geschiedenisles)

- TalentStad VMBO – TalentStad Praktijkonderwijs - Poppodium Hedon – BNO Danceproductions (maatwerkproject ShowTime)
- Vanuit de regeling ImpulsMuziekonderwijs gaan PO scholen een langdurige samenwerking aan met een muziekaanbieder (subsidievoorwaarde, samenwerkingsovereenkomst).

Reviews
Inmiddels is het voor scholen mogelijk om de uitgevoerde activiteiten te evalueren door een formulier in te vullen. Deze kwaliteitsbeoordeling wordt bij akkoord van de school samengevat en als review op de website geplaatst. De werkwijze rondom de reviews zal nog een kwaliteitsslag krijgen. Om de reviews in de juiste context te kunnen plaatsen en gerichte informatie op te kunnen halen, zullen de kwaliteitsbeoordelingen in de toekomst niet meer direct openbaar te zien zijn op de website. Deze kunnen worden opgevraagd bij de adviseur of achter een beschermde omgeving zichtbaar worden. Hiermee blijft de uitwisseling tussen scholen behouden.

4.2 De toekomst

Cultuuraanbieders presenteren zich steeds minder via hun producten en steeds meer op hun kwaliteiten en hun vermogen aan te sluiten bij curriculum, wensen en ambities van de scholen. De komende periode zullen wij ons inzetten om dit verder te verstevigen en te borgen en meer op het verbinden van scholen en cultuuraanbieders als het gaat om het inbedden van structurele samenwerkingen. Door de vraaggerichte aanpak in Zwolle, is het voor cultuuraanbieders soms lastig om binnen te komen bij een school. Dit is ook gesignaleerd tijdens de gesprekken met cultuuraanbieders. Om cultuuraanbieders sneller en beter op de vraag van scholen in te kunnen laten springen, wordt de mogelijkheid onderzocht om de vraag van scholen digitaal zichtbaar te maken bijvoorbeeld op de nieuwe website van Stadkamer die in 2017 gerealiseerd wordt. Hierbij denken we aan het in beeld brengen van wensen op het gebied van leerlijnen, methodes, bepaalde disciplines en deskundigheidsbevordering.

4.3 Cultuuraanbieders op de website voor PO en VO

Op verzoek van de scholen heeft Stadkamer criteria opgesteld die de kwaliteit van de cultuuraanbieders op de website moeten waarborgen. Voor presentatie op de website en financiering uit het fonds geldt voor cultuuraanbieders een aantal inhoudelijke en administratieve spelregels. Naast dat aanbieders hiermee akkoord moeten gaan, moeten zij in het bezit zijn van een recente VOG , vindt er altijd eerst een gesprek met de adviseur plaats en worden er lesbezoeken ingepland. Daarnaast wordt er jaarlijks een update gedaan, dit zorgt ervoor dat het aanbod actueel blijft. Dit verklaart ook deels de verschuiving in aantallen volgens onderstaande tabel. Andere verklaringen zijn o.a. verhuizingen, aanbieders die geen tijd meer hebben, aanbieders die na een aantal herinneringen niet gereageerd hebben.

	2016	**2017**
Totaal aantal aanbieders op website:	123	117
Onderverdeeld naar discipline:		
Beeldend:	48	36
Dans:	13	13
Deskundigheidsbevordering:	2	2
Erfgoed:	2	2
Literatuur:	4	4
Multidisciplinair:	4	2
Muziek:	28	31
Theater:	22	27

5. Bedrijfsbureau

5.1 De opzet van het Bedrijfsbureau

Muzerie had veel expertise in en ervaring met het ondersteunen van scholen bij het organiseren van activiteiten. De dienstverlening bestond uit het in opdracht van de scholen selecteren en contracteren van aanbieders van culturele activiteiten, het plannen ervan en het toezien op de uitvoering en financiële afwikkeling. Scholen maakten veelvuldig gebruik van de voor hen kosteloze dienstverlening.

In de nieuwe opzet werd deze vorm van ondersteuning niet langer gezien als een door de gemeente te subsidiëren functie. Wel hechtte de gemeente waarde aan het beschikbaar blijven van deze (ontzorgende) expertise voor het onderwijs. De dienstverlening werd ondergebracht in het zogenaamde Bedrijfsbureau. In de nieuwe opzet konden scholen tegen betaling van kosten een beroep doen op de dienstverlening van het Bedrijfsbureau. Om een soepele overgang te bewerkstelligen ondersteunde de gemeente gedurende drie jaar door middel van een jaarlijks in omvang afnemende garantiesubsidie de overgang van kosteloze (= door de gemeente gesubsidieerde) dienstverlening naar een zichzelf bekostigende vorm van dienstverlening.

Vanuit de gedachte dat ook de kosten van het financiële fondsbeheer (factuurafwikkeling, registratie trekkingsrechten, informeren van scholen omtrent hun fondstegoed) zouden kunnen worden doorberekend, werd ook het financiële fondsbeheer ondergebracht binnen het Bedrijfsbureau.

5.2 De praktijk

Organisatorische ondersteuning.

In de praktijk maken scholen maar zeer beperkt gebruik van de (betaalde) organisatorische ondersteuning door het Bedrijfsbureau. Dit vertaalt zich in een omzet die ver achter blijft bij de verwachtingen. In 2015 bedroeg de omzet uit organisatorische dienstverlening € 12.364 tegenover een begrote omzet van € 38.918 In 2016 bedroeg de omzet € 17.000 tegenover € 62.545 begroot. Door de kosten van het Bedrijfsbureau aan te passen aan de (zeer bescheiden) bedrijfsdrukte is het gelukt om binnen de grenzen van de garantiesubsidie te blijven en te voorkomen dat het verlies ten koste gaat van de overige dienstverlening van Stadkamer.

Eind 2016 heeft Stadkamer op basis van de tegenvallende resultaten extern onderzoek laten verrichten door het Bureau Vormen naar de levensvatbaarheid van het Bedrijfsbureau. De belangrijkste conclusies:

- de expertise van het Bedrijfsbureau is onvoldoende onderscheidend van wat scholen zelf kunnen. Zolang de dienstverlening kosteloos of tegen een zeer laag tarief wordt aangeboden is er een markt maar bij het huidige expertiseniveau en prijsstelling zal de omzet zeer beperkt blijven.
- Wil er in de toekomst kans zijn op een kostendekkende exploitatie dan is in alle opzichten een professionalisering van de dienstverlening noodzakelijk terwijl de kosten (en daarmee de afnametarieven) verder moeten worden beperkt. Vergelijkbare organisaties elders in het land werken vrijwel zonder uitzondering met vrijwilligers.

Financieel fondsbeheer

Het financieel fondsbeheer is complex. Scholen willen bij voorkeur real-time inzicht in hun fondstegoeden. De vooraf gemaakte inschatting dat voor het financiële fondsenbeheer 0,8 fte (ca € 45.000) personeelsformatie nodig zou zijn komt redelijk overeen met de werkelijkheid. Tot dusverre worden de kosten van het financiële fondsbeheer niet doorbelast ook omdat er in feite geen

geschikte prestatie-eenheid is om een afname-tarief aan te koppelen. De kosten van het financieel fondsbeheer worden tot en met 2017 gedekt vanuit de garantiesubsidie voor het Bedrijfsbureau.

5.3 De toekomst

Stadkamer ziet de organisatorische ondersteuning van scholen ten behoeve van het organiseren van culturele activiteiten niet als haar corebusiness. Dat betekent dat de activiteiten na 2017 alleen zullen worden voortgezet als er zicht is op een kostendekkende exploitatie. Uit het onderzoek van Bureau Vormen is duidelijk naar voren gekomen dat dat perspectief niet aanwezig is. Stadkamer is daarom van plan om de organisatorische activiteiten van het Bedrijfsbureau per 1 januari 2018 te beëindigen.

Het financieel fondsbeheer blijft onverminderd noodzakelijk. Dat betekent dat er na het wegvallen van de garantiesubsidie alternatieve financiële dekking nodig is ad € 45.000. Het op fondsafnamebasis doorbelasten van de kosten aan de fondsafnemers lijkt geen praktisch begaanbare weg. Het financieel fondsbeheer vorm daarom een financieel vraagstuk.

6. Materialenbank

6.1 De opzet van de Materialenbank

Muzerie beschikte over een forse collectie muziekinstrumenten en cultuureducatie ondersteunende materialen die werden gebruikt door Muzerie-docenten ten behoeve van hun lessen en die tevens tegen een zeer gering bedrag werden uitgeleend aan onderwijsinstellingen. In de nieuwe situatie maakt Stadkamer zelf geen gebruik van deze collectie. De verwachting was dat deze echter wel in een behoefte vanuit het onderwijs en de aanbieders zou voorzien. Vanuit die verwachting werd besloten om de collectie in stand te houden en tegen een in 2018 kostendekkend huurtarief ter beschikking te stellen aan scholen en cultuuraanbieders. Voor de jaren 2015-2017 stelde de gemeente een garantiesubsidie beschikbaar.

6.2 De praktijk

In de praktijk bleek de vraag en daardoor de omzet tegen te vallen. Het gegeven dat voor een voorheen vrijwel kosteloze dienstverlening met ingang van 2015 moest worden betaald bleek een forse drempel. Daarnaast hebben oud-docenten van de Muzerie bij hun vertrek tegen betaling instrumenten van de Muzerie overgenomen. De resterende collectie bleek voor een groot deel in de nieuwe opzet incourant: instrumenten als violen, harpen en accordeons lenen zich wel voor een serie lessen in een muziekschool maar veel minder voor een workshop van een middag in een school. Kortom, de collectie bleek niet aan te sluiten bij de behoefte van de potentiële afnemers (vooral het onderwijs) en ook de prijzen op kostprijsniveau bleken een belemmering.

In 2016 heeft een student van Hogeschool Windesheim in het kader van zijn eindscriptie onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van de Materialenbank. Uit het onderzoek kwam naar voren dat zou moeten worden ingezet op vergroting van de naamsbekendheid, nieuwe afnemersgroepen, aanpassing van de collectie en heroverweging van het prijsbeleid. Dan nog is de uitkomst onzeker. De discrepantie tussen de noodzakelijke- en de werkelijke inkomsten (in 2016 respectievelijk € 58.000 en € 14.000) is groot .

6.3 De toekomst

Stadkamer acht, ook op basis van de uitkomsten van het onderzoek, de kans om vanaf 2018 een kostendekkende exploitatie te realiseren nihil. Voor Stadkamer is instandhouding van een Materialenbank geen corebusiness. Gelet op het geringe gebruik gedurende de afgelopen periode (2015 en 2016) zal opheffing nauwelijks een verlies aan maatschappelijke waarde betekenen. Stadkamer heeft daarom het voornemen om de Materialenbank per eind 2017 te beëindigen. Voor de collectie zal een maatschappelijke bestemming worden gezocht.

7. Randvoorwaarden

De gemeente stelde voor een overgangsperiode van drie jaar een jaarlijks aflopend bedrag aan garantiesubsidie beschikbaar: voor 2015 maximaal € 225.000 (75% van de kosten), voor 2016 maximaal € 180.000 (60%) en voor 2017 € 120.000 (40%.) Vanaf 2018 moeten het Bedrijfsbureau en de Materialenbank kostendekkend zijn.

8. Adviseurs

8.1 Omvang

De makelaarsfunctie wordt uitgevoerd door een personeelsformatie die is samengesteld uit een coördinator voor 0,5 fte, adviseurs 4,8 fte verdeeld over de werkterreinen Primair Onderwijs (2,4 fte), Voortgezet Onderwijs (1,2 fte), Amateurkunst en Wijken (1,2 fte). De adviseurs worden ondersteund door een managementassistent en een medewerker marketing en communicatie (1,3 fte).

Dankzij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit is er één extra formatieplaats om het beleid cultuureducatie Zwolle stevig neer te zetten.

Met CMK erbij hebben we 5,8 (4,8 + 1) fte adviseurs, voor een deel in vaste formatie, voor een deel in ZZP-ers vanwege specifieke deskundigheid en ziektevervanging.

8.2 Ontwikkeling omvang

In 2015 is vooral – conform afspraak met de gemeente – ingezet op de ontwikkeling van de fondsen PO en VO.

Vanaf 2016 draaien we op volle kracht en zijn met behulp van ZZP'ers – vanwege de specifieke kwaliteiten in de opstart- en ontwikkelfase - de fondsen Buurtcultuur (wijken) en Amateurkunst opgezet en daadwerkelijk gestart.

Bij aanvang van 2017 worden alle vier onderdelen van het Fonds Cultuureducatie Zwolle uitgevoerd. Uitgaande van een "plan do check act" cyclus zitten we wat betreft het primair en voortgezet onderwijs in de "check" fase om vervolgens verbeteringen weer door te zetten. Wat betreft het fonds buurtcultuur en amateurkunst zitten we in de uitvoeringsfase en hebben we ogen en oren open voor feedback vanuit het veld.

Op het moment van schrijven hebben we de huidige formatie adviseurs hard nodig om het nieuwe Zwolse beleid goed uit te voeren en structureel te borgen. Uit de urenregistratie blijkt dat ca 75% van de gemaakte uren daadwerkelijk besteed worden aan scholen en cultuuraanbieders.

Dankzij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit is er één extra formatieplaats om het beleid cultuureducatie Zwolle stevig neer te zetten en activiteiten uit te voeren. Voor de komende periode (2017-2020) is de aanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie opnieuw gehonoreerd.

8.3 Dienstverlening

De adviseurs van Stadkamer hebben een aanjagende, adviserende, ondersteunende en verbindende rol op het gebied van cultuureducatie.

Voorbeelden van deze rollen zijn:

- Het geven van advies met betrekking tot cultuuronderwijs op de scholen.

- Stadkamer ziet het als haar taak om kansen die landelijke regelingen zoals bijv. Muziekimpuls bieden te benutten en te verbinden aan onze lokale situatie. Vanuit deze aanjagende rol heeft Stadkamer scholen geïnformeerd en geadviseerd over nieuwe landelijke regelingen. Dit leidde ertoe dat tien Zwolse basisscholen meedoen met Impuls Muziekonderwijs en twee Zwolse schoolbesturen (totaal 10 scholen) met de regeling Professionalisering Cultuuronderwijs.

- Vanaf april 2017 start een nieuwe regeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie voor VMBO, VSO en Praktijkonderwijs. Eind 2016 is een informatieavond georganiseerd over deze regeling. Op verzoek van de scholen wordt begin maart een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor scholen en aanbieders om met elkaar aanvraagmogelijkheden te verkennen.

- In de herfst van 2016 is in samenwerking met het onderwijs en de aanbieders het CMK programma “leren voor het leven” ontwikkeld. Het richt zich op alle Zwolse basisscholen en op de cultuuraanbieders waarmee scholen samenwerken of gaan samenwerken. Het resultaat is een CMK programma voor de periode 2017-2020 dat is gehonoreerd door het Fonds voor Cultuurparticipatie

- Uit bovenstaande blijkt niet alleen de aanjagende en adviserende rol maar ook de verbindende rol. Verbinder tussen vraag en aanbod. Deze rol pakken we o.a. op door het organiseren van fysieke bijeenkomsten maar ook via de digitale media. We maken gebruik van een website en media zoals Facebook, LinkedIn en Twitter. In 2017 zullen we het gebruik van de digitale media verder aanpassen op de wensen en behoeftes van scholen en aanbieders. Zo zal in 2017 de nieuwe website van Stadkamer gelanceerd worden waarbinnen de (deel) websites van cultuureducatie en buurtcultuur & amateurkunst verder aangepast worden.

- Een ander voorbeeld van de verbindende rol die Stadkamer heeft zie je bij het Festival Woest waar Stadkamer nu nog de aanjagende rol heeft en de verbinding maakt met de verschillende aanbieders om een goed festivalprogramma te organiseren voor de scholieren uit het voortgezet onderwijs.

- De ondersteunende rol blijkt o.a. uit het meedenken met de aanbieders Hedon, Gnaffel, Zwolse theaters en de Fundatie over het bevorderen van de receptieve kunst maar ook heel praktisch in de ondersteunen van aanbieders om hun aanbod op de website te plaatsen.

Kortom: de adviseurs ondersteunen scholen en cultuuraanbieders bij de realisatie van het Zwolse beleid en van hun ambities. Ze signaleren en initiëren ontwikkelingen en bouwen aan een netwerk waarin kennis en informatie verzameld en gedeeld wordt en samenwerking gestimuleerd. Daarnaast is er volop aandacht voor bijscholing gericht op de doelgroepen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, amateurkunst, buurtcultuur en cultuuraanbieders.

De adviseurs hebben de scholen onderling verdeeld per wijk. Dat betekent dat de scholen, evenals de cultuuraanbieders, een eigen vast contactpersoon hebben bij Stadkamer. De adviseur bouwt een relatie op met de scholen en sluit aan bij het niveau, de ambitie en het ontwikkelstadium waarin de school zich bevindt. Dit is heel uiteenlopend en vraagt een aanpak op maat.

8.4 De toekomst

Het Landelijk Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) heeft in oktober 2016 de 'Handreiking Basis voor cultuureducatie' geschreven. Deze is bedoeld ter ondersteuning van bestuurders en beleidsmakers om cultuureducatie te versterken en geeft een beschrijving wat er nodig is voor goede en bereikbare cultuureducatie. Als één van de tien punten wordt benoemd

"*Door gemeenten aangestelde* combinatiefunctionarissen cultuur *die de aansluiting tussen school en het culturele veld versterken. Zij helpen scholen om de juiste culturele partner te vinden, koppelen aanbieders van cultuureducatie aan geschikte scholen en wijzen de weg voor talentontwikkeling en cultuurparticipatie.".*

Deze taak wordt nu uitgevoerd door de adviseurs van Stadkamer. En die taak is nog niet af! Cultuuronderwijs blijkt een motor te zijn voor onderwijsvernieuwing. Vernieuwing en innovatie in het onderwijs zijn langdurige processen die een lange adem vergen. Veelal zijn ze afhankelijk van energieke en ambitieuze individuen. Voor een structureel doorgaand proces, in plaats van een kort speerpunt, is continuïteit essentieel. Continuïteit in zowel geld als aandacht door aanjagers.

Uit het onderzoek dat we begin 2016 hebben gehouden onder de scholen PO en VO zien we dat de ondersteuning door de adviseurs van Stadkamer op prijs wordt gesteld door de scholen. Begin 2017 hebben we een verdiepingsslag gemaakt op dit onderzoek. Opnieuw blijkt de waardering voor de adviseurs op het gebied van cultuureducatie. O.a. het persoonlijke contact, de snelheid van reageren, de tips die gegeven worden door de adviseurs en het stellen van de juiste vragen worden op prijs gesteld. Stadkamer wordt gezien als de expert met kundige professionals die van grote waarde is voor de scholen blijkt uit het verdiepende onderzoek. Maar ook: "Stadkamer heeft creatieve mensen met expertise die goed ondersteunen bij het maken van die plannen".

9. Jeugdcultuurfonds

Om het vrijetijdsaanbod per wijk inzichtelijk te maken werken we aan een digitale Kunst & Cultuurwijzer, die het cultuuraanbod voor kinderen (en ouders) per wijk in kaart brengt. Deze is straks te vinden via de website van Stadkamer (Amateurkunst en buurtcultuur).
Zodra deze beschikbaar is kan De Stichting Meedoen een link op haar website plaatsen.
Andersom verwijst Stadkamer op haar website naar de Stichting Meedoen via een link . Stadkamer heeft contact met de stichting Meedoen over een mogelijk keurmerk voor de cultuuraanbieders. De kwaliteitscriteria voor zo'n keurmerk zouden bijvoorbeeld gekoppeld kunnen worden aan zo'n 'Kunst & Cultuurwijzer'.

Alle adviseurs van Stadkamer wijzen in hun gesprekken, adviezen en contacten met scholen, organisaties en aanbieders naar de mogelijkheden van de Zwolse variant van het Jeugdcultuurfonds, de Stichting Meedoen. Cultuurcoördinatoren van scholen zijn veelal wel bekend met het bestaan van Stichting Meedoen, maar minder met de extra middelen voor Kunst & Cultuur.

10. Conclusies

Op basis van bovenstaande komen we tot een zevental conclusies te weten:

- **Wij willen door, de taak is nog niet af**
  Het Zwolse model werkt goed, de rol van onafhankelijk adviseur en beheerder van het Fonds past goed bij Stadkamer. Net als in het landelijke beleid is het bestendigen, borgen en door ontwikkelen van hetgeen gerealiseerd is in de afgelopen periode een speerpunt voor de

komende periode. We blijven aanjagen, adviseren, ondersteunen en verbinden om kwalitatief goede cultuureducatie te bieden aan alle kinderen in Zwolle.

- **Formatie adviseurs behouden**
  De beleidswijzigingen van de afgelopen periode hadden grote consequenties voor het veld. De komende periode is het tijd om alle ontwikkelingen te bestendigen. Uit onderzoek en gesprekken weten we dat het veld tevreden is en dankbaar gebruik maakt van de adviseurs die hen in staat stellen zich te ontwikkelen en cultuuronderwijs op een hoger plan te brengen. Behoud van de huidige formatie is nodig om dit blijvend te realiseren.

  Cultuuronderwijs blijkt een motor te zijn voor onderwijsvernieuwing. Vernieuwing en innovatie in het onderwijs zijn langdurige processen die een lange adem vergen. Continuïteit in zowel geld als aandacht.

  Om een goede kwaliteit van cultuureducatie te realiseren is een kwantitatief aantal uren nodig voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, de amateurkunst en in de wijken. In Zwolle zijn er meer dan 60 scholen voor het primair onderwijs en 17 voor het voortgezet onderwijs. Om deze scholen allemaal een kwalitatief goede ondersteuning op maat te bieden is een bepaalde kwantiteit nodig. Dat geldt ook voor het voortgezet onderwijs en het aantal amateurkunstverenigingen.

  Zwolle bestaat uit vijf stadsdelen en 17 wijken, met verschillende kansen, probleemopgaven en behoeften. Om deze wijken te bemensen is het nodig de huidige formatie voor cultuureducatie te behouden.

- **Bijdrage Fonds voortgezet onderwijs omhoog**
  Op basis van onze ervaringen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs zijn we een warm pleitbezorger voor het invoeren van het PO-model in het VO maar om dat te realiseren moet de gemeentelijke bijdrage omhoog.

- **Afbouw bedrijfsbureau**
  Stadkamer ziet de organisatorische ondersteuning van scholen ten behoeve van het organiseren van culturele activiteiten niet als haar corebusiness. Dat betekent dat de activiteiten na 2017 alleen zullen worden voortgezet als er zicht is op een kostendekkende exploitatie. Uit het onderzoek van Bureau Vormen is duidelijk naar voren gekomen dat dat perspectief niet aanwezig is. Stadkamer is daarom van plan om de organisatorische activiteiten van het Bedrijfsbureau per 1 januari 2018 te beëindigen.

- **Financieel fondsbeheer**
  Na het beëindigen van het bedrijfsbureau blijft het financieel fondsbeheer onverminderd noodzakelijk. Na het wegvallen van de garantiesubsidie is alternatieve financiële dekking nodig ad € 45.000. Het op fondsafnamebasis doorbelasten van de kosten aan de fondsafnemers lijkt geen praktisch begaanbare weg. Het financieel fondsbeheer vormt daarom een financieel vraagstuk.

- **Afbouw materialenbank**
  Voor Stadkamer is instandhouding van een Materialenbank geen corebusiness. Gelet op het geringe gebruik gedurende de afgelopen periode (2015 en 2016) zal opheffing nauwelijks een verlies aan maatschappelijke waarde betekenen. Stadkamer heeft daarom het voornemen om de Materialenbank per eind 2017 te beëindigen.

- **Van 10,90 euro naar 11,64 euro per leerling?**
  Het bedrag in de prestatie box wordt jaarlijks verhoogd en bedraagt inmiddels 11,64 euro per leerling. Stadkamer wil graag in overleg met het onderwijs en de gemeente om te bepalen of de fondsbijdrage van de po scholen aangepast moet naar 11,64 euro per leerling of gehandhaafd op 10,90 euro.

- In 2016 is onderzoek gedaan onder de scholen naar de ervaringen met het Zwolse beleid en de wijze waarop Stadkamer uitvoering geeft aan dit beleid. Begin 2017 hebben we op een aantal onderdelen een verdiepingsslag gemaakt op dit onderzoek. Evenals uit het eerste onderzoek blijkt ook nu dat de scholen tevreden zijn. Stadkamer wordt gezien als de expert met kundige professionals die van grote waarde is voor de scholen blijkt uit het verdiepende onderzoek. Maar ook: "Stadkamer heeft creatieve mensen met expertise die goed ondersteunen bij het maken van die plannen".

6-2

VVD ZWOLLE CDA Zwolle PvdA ChristenUnie Zwolle

Motie

Cultuureducatie: Sober, Doelmatig, Onafhankelijk

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 10 maart 2014, gehoord hebbende de beraadslaging over het vervolg Cultuureducatie,

Overwegende dat:

- De gemeenteraad zorgvuldig heeft gekeken naar de organisatievorm waarbinnen de middelen voor cultuureducatie worden verdeeld;
- Voor de makelaarsfunctie het door Berenschot gestelde plafond van € 530.000,- niet wordt overschreden;
- Het nog onduidelijk is of de formatieomvang zoals voorgesteld na de termijn van drie jaar garantiesubsidie maximaal sober en doelmatig is;
- De onafhankelijkheid van het activiteitenfonds wordt geborgd door deze binnen het Hart van Zwolle apart te organiseren van de makelaarsfunctie.
- Bij de totstandkoming van de voorgestelde formatieomvang ook eventuele frictiekosten een overweging zijn geweest.

Van mening dat

- Het Hart van Zwolle, voor wat betreft cultuureducatie, zo sober en doelmatig dient te worden ingericht zodat cultuurmiddelen maximaal terechtkomen bij cultuurdoelen;
- Duidelijkheid over de inzet van middelen voor frictiekosten wenselijk is;
- De onafhankelijkheid van de makelaarsfunctie en het activiteitenfonds essentieel is om zo cultureel ondernemerschap een kans te geven.

Verzoekt het college:

- Voordat de subsidiegarantie na drie jaar is beëindigd met een nota te komen waarin soberheid, doelmatigheid, en onafhankelijkheid van zowel de organisatie als het beleid kritisch worden geëvalueerd;

Thom van Campen Daniël van der Ven Jan Slijkhuis Gerdien Rots

VVD CDA PvdA ChristenUnie

Met algemene stemmen aangenomen
10/3/14

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Eekeren, Lauris van (2299)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg Bijlage: Scan documenten wobverzoek Stentor

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Nadere informatie inzake besluiten Meesterwerk, de achtergronden daarvan en het vervolg.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 1 juni 2017

Onderwerp	Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg

Portefeuillehouder N. Vedelaar

Informant L.G.J. van Eekeren
Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling
Telefoon (038) 498 2299
Email LGJ.van.Eekeren@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Nadere informatie inzake besluiten Meesterwerk, de achtergronden daarvan en het vervolg.

Datum 1 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Middels een memo (d.d. 28 februari 2017) heeft ons College uw raad vertrouwelijk en op hoofdlijnen geïnformeerd over de besluiten die ons College genomen heeft naar aanleiding van onderzoek naar de zorgaanbieder Meesterwerk B.V. (vanaf hier Meesterwerk) alsmede het vervolg daarop. Wij hebben destijds u gemeld dat wij uw raad nader zouden informeren, mocht er aanleiding zijn daarvoor.
Met name gelet op het opheffen van de geheimhouding van een groot deel van de achterliggende informatie naar aanleiding van een verzoek van De Stentor op grond van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) informeren wij u nader over onze besluiten, de achtergronden daarvan en het vervolg. Dit ook mede in verband met de uitvoering van het plan van aanpak cliënten.

Kernboodschap

Cliënten in Zwolle ontvangen hulp en ondersteuning van de aanbieder Meesterwerk
Cliënten binnen de gemeente Zwolle ontvingen en ontvangen hulp en ondersteuning van de aanbieder Meesterwerk. Dit kan hulp en ondersteuning betreffen 'in natura' of via een pgb. Het gaat om ondersteuning op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) als beschermd wonen, diensten in en aan huis en dagbesteding. Het gaat daarbij om de ondersteuning die rechtstreeks door cliënten bij Meesterwerk wordt afgenomen (in natura én pgb) en om de ondersteuning (in natura) die via de Coöperatie Boer en Zorg (vanaf hier: Boer en Zorg) door cliënten wordt afgenomen bij Meesterwerk. Meesterwerk is namelijk ook lid van deze coöperatie.

Onderzoek en eigen bevindingen leiden tot de constatering dat activiteiten deels niet werden uitgevoerd en deels niet aan subsidieverplichtingen is voldaan
De afgelopen periode zijn er veel signalen, meldingen en vragen bij de gemeente Zwolle gekomen over de kwaliteit en bekostiging van de voorzieningen van Meesterwerk. De aard en omvang van de meldingen en signalen was dusdanig dat wij onderzoek hebben laten uitvoeren naar de kwaliteit en de bekostiging van de voorzieningen welke geboden worden door Meesterwerk. In dat onderzoek zijn wij ondersteund door een extern bureau. Ook binnen de gemeente is een aantal constateringen gedaan. Op basis van het geheel aan constateringen door het onderzoeksbureau en de gemeente zelf hebben wij geconcludeerd dat de gesubsidieerde activiteiten in 2015 en 2016 deels niet werden uitgevoerd en aan de subsidieverplichtingen deels niet werd voldaan. Het ging daarbij met name om de kwaliteit én de geboden omvang van de ondersteuning die naar ons oordeel tekortschoot en niet in voldoende mate passend was bij de ondersteuningsbehoefte van de cliënten alsmede de voorwaarden en verplichtingen die wij als gemeente aan die ondersteuning stellen. Ook hield de aanbieder zich naar ons oordeel niet aan belangrijke verplichtingen die behoren bij de bekostiging van de voorzieningen.

Meesterwerk mag de hulp en ondersteuning niet meer bieden vanaf in beginsel 1 juli 2017
Ons College heeft op grond daarvan besloten dat Meesterwerk niet meer de ondersteuning en hulp mag bieden aan cliënten vanaf in beginsel 1 juli 2017. Achtergrond daarvan was (en is) dat het geheel van onderzoeksresultaten en bevindingen voor ons College dusdanig was (en is) dat er geen vertrouwen bij de gemeente meer was (en is) dat een verbetertraject op korte termijn bij de aanbieder zou leiden (en leidt) tot een voor de gemeente Zwolle acceptabele verbetering. Wij hebben daarom besloten dat Meesterwerk niet meer de ondersteuning aan cliënten mag bieden.

Goede afspraken, een passende overgangstermijn en ondersteuning moet leiden tot een zorgvuldige overdracht van cliënten
In het belang van cliënten en in overleg met Coöperatie Boer en Zorg (en Meesterwerk)is zorggedragen voor een passende overgangstermijn en heldere procesafspraken zodat de randvoorwaarden geschapen zijn om de overgang van cliënten naar andere aanbieders zorgvuldig en beheerst te laten verlopen. Onderdeel van die afspraken is tevens een passende terugvordering over de jaren 2015 en 2016. Door deze afspraken is bovendien voorkomen dat dit proces bezwaard wordt door een eventuele gerechtelijke procedure van de aanbieders.
Voor cliënten beschermd wonen geldt dat zij in beginsel voor 1 juli 2017 moeten zijn overgedragen aan een andere aanbieder. Voor Diensten in en aan huis geldt een opzegtermijn van 6 maanden voor het contract (tot begin juli 2017). Het contract dagbesteding is reeds op 31 december 2016 afgelopen.
Om het proces goed te laten verlopen hebben wij in overleg met het Sociaal Wijkteam Zwolle, de Centrale Toegang (GGD IJsselland), Meesterwerk en Boer en Zorg een plan van aanpak opgesteld, welke nu wordt uitgevoerd. Om de cliënten te informeren en hen te ondersteunen bij het zoeken naar een andere aanbieder is met de cliënten contact opgenomen door het sociale wijkteam Zwolle (of als het gaat om beschermd wonen door de Centrale Toegang van de GGD IJsselland).

Geheimhouding van achtergrondinformatie is in belangrijke mate opgeheven
In het belang van de cliënten en in overleg met de aanbieder zijn wij terughoudend in het verstrekken van nadere informatie. Dit in het belang van cliënten (maar ook in het belang van de betreffende aanbieder en coöperatie) aangezien de (gevolgen van de) besluiten ingrijpend zijn voor de cliënten. Onnodige onrust bij cliënten dient zo veel als mogelijk worden voorkomen. De communicatie in deze dient uiterst zorgvuldig, passend en in het belang van cliënten te verlopen. Vandaar dat ook eerder door ons College geheimhouding is opgelegd op een groot aantal achterliggende stukken. Naar aanleiding van het verzoek van De Stentor op grond van de Wob hebben wij hier twee weken terug een nadere afweging in gemaakt. Dit heeft ertoe geleid dat ons College besloten heeft geheimhouding op te heffen van de belangrijkste achterliggende stukken als het gaat om de besluitvorming, behalve een beperkt aantal documenten (of onderdelen daarvan) met name waar openbaarheid naar verwachting anders zou leiden tot inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Belangrijkste reden voor openbaarmaking van de overige documenten is dat geheimhouding vanuit het belang van de cliënten nog wel te prevaleren was, maar niet meer te waarborgen is. Bovendien is geheimhouding vanuit het belang van aanbieders niet meer actueel en overtuigend te motiveren. Daarbij weegt voor ons College het belang van openbaar maken van overheidsinformatie inmiddels bij de meeste documenten zwaarder dan het belang van de gemeente om bijv. het lopende proces ten aanzien van de overdracht van cliënten naar andere aanbieders niet te bezwaren. De betreffende achterliggende stukken zijn dan ook via de raadsgriffie beschikbaar voor uw raad.

Vervolg
Het plan van aanpak wordt op dit moment uitgevoerd om overdracht van cliënten naar andere aanbieders te bewerkstelligen. Het Sociale wijkteam Zwolle (en de Centrale Toegang (GGD IJsselland als het gaat om cliënten beschermd wonen) zijn in contact met de cliënten en cliënten kunnen hulp ontvangen bij het zoeken naar een nieuwe aanbieder. Daar waar mogelijk worden cliënten naar andere aanbieders toegeleid en vindt overdracht plaats. De realiteit is echter ook dat deze overdracht bij veel cliënten nog niet heeft plaatsgevonden of naar verwachting nog niet zal zijn afgerond voor 1 juli 2017.

De cliënten met een *geldige en doorlopende toekenning 'diensten in en aan huis' of enkel dagbesteding* zijn eerder benaderd door het sociaal wijkteam Zwolle en hebben het aanbod gekregen

om ondersteuning te ontvangen in de thuissituatie van één van de door de gemeente gecontracteerde aanbieders, niet zijnde Meesterwerk. Cliënten hebben hulp kunnen ontvangen bij het zoeken naar een nieuwe aanbieder (en kunnen dat nog steeds). Indien de cliënt erin volhard om ondersteuning te ontvangen bij Meesterwerk en niet te veranderen van aanbieder, is dit uiteindelijk aan de cliënt, maar in elk geval zal de bekostiging van die ondersteuning aan Meesterwerk niet worden voortgezet door de gemeente na 1 juli 2017. Dit ook aangezien er een voldoende breed en beschikbaar alternatief aanbod diensten in en aan huis is, waar de cliënt uit kan kiezen.

De cliënten die een *geldige en doorlopende* (ook na 1 juli 2017) *beschermd wonen-toekenning hebben in natura* en waarbij het volgens de Centrale Toegang voor beschermd wonen (GGD IJsselland) duidelijk is dat er uiterlijk met ingang van 1 juli 2017 nog geen alternatief ondersteuningsaanbod van (en overdracht naar) een andere aanbieder gerealiseerd is, kunnen vanaf 1 juli 2017 tot het moment waarop de overdracht gerealiseerd is (maar uiterlijk tot en met 31 december 2017) nog ondersteuning blijven ontvangen van Meesterwerk. Hierover heeft ons College afspraken gemaakt met Boer en Zorg en daarmee ook met haar coöperatielid Meesterwerk. Tevens zijn andere aanbieders benaderd om op korte termijn aanbod beschikbaar te maken voor de betreffende cliëntpopulatie, zodat dit geen beletsel zou moeten zijn voor de continuïteit van ondersteuning van cliënten.

Cliënten met een *geldige en doorlopende toekenning/indicatie beschermd wonen met een pgb* zijn eerder benaderd door de Centrale Toegang en zijn geïnformeerd dat ze geen ondersteuning meer kunnen ontvangen van Meesterwerk na 1 juli 2017. Ook bij deze groep cliënten heeft de Centrale Toegang contact gezocht met de cliënt om in gesprek te gaan naar welke aanbieder de cliënt wil en kan overstappen (en met welke aanbieder de cliënt een nieuwe zorgovereenkomst wenst aan te gaan). Cliënten hebben hulp kunnen ontvangen bij het zoeken naar een nieuwe aanbieder (en kunnen dat nog steeds). De cliënt zal zelf daarin echter tijdig de noodzakelijke stappen moeten zetten (zoals het opzeggen van de huidige zorgovereenkomst met Meesterwerk en het aanbieden van een zorgovereenkomst met een andere aanbieder). Mocht de cliënt alsnog de ondersteuning in natura van een andere aanbieder dan Meesterwerk wensen te ontvangen, dan is dit in beginsel mogelijk aangezien er beschermd wonen-plaatsen op dit moment worden vrijgehouden bij enkele gecontracteerde aanbieders voor cliënten die nu nog ondersteuning of hulp ontvangen van Meesterwerk.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	36738
Onderwerp	Nadere informatie besluiten Meesterwerk, achtergronden en vervolg

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Energietransitie, vervolgproces
portefeuillehouder	
informant	Agterhuis, Henriette (2622)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Energietransitie, vervolgproces

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
het vervolgproces voor de strategische opgave voor de energietransitie en de besluitvorming voor het windinitiatief op Voorst

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 8 juni 2017

Onderwerp	Energietransitie, vervolgproces
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant M. Numan
Afdeling Projecten / ECP
Telefoon 038 498 2508
Email M.Numan@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
het vervolgproces voor de strategische opgave voor de energietransitie en de besluitvorming voor het windinitiatief op Voorst.

Datum 8 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In deze nota schetsen wij het vervolgproces voor de strategische opgave voor de energietransitie en gaan wij in op de besluitvorming voor het windinitiatief op Voorst.

Aanleiding
Op 29 mei jl. heeft in de raad een debat plaatsgevonden over de uitkomsten van het stadsgesprek. Bij de afsluiting van het debat zijn een aantal toezeggingen gedaan die schriftelijk bevestigd zouden worden. Ten eerste is toegezegd dat er voor de zomer een 'ambitiedocument energietransitie' ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Ten tweede is uitgesproken dat het college niet zal meewerken aan het initiatief voor 3 windmolens op Voorst en dat er behoefte is aan een afwegingskader om ruimtelijke initiatieven te kunnen beoordelen. In deze nota schetsen wij het vervolgproces.

Ambitiedocument
Voor de zomer ontvangt de raad een ambitiedocument 'Energietransitie' ter vaststelling. Hierin staan de ambities, doelen en uitgangspunten voor de komende jaren op het gebied van energietransitie. Een eerste aanzet voor onze ambities hebben wij u al voorgelegd in de Perspectiefnota 2018-2021.
De uitkomsten van het stadsgesprek Energie(k)! op 19 april en het raadsdebat op 29 mei worden in het ambitiedocument betrokken. Wij streven er verder naar om in dit document al met een eerste uitwerking van de actielijnen (inzicht en uitzicht bieden, stimuleren en betrekken, zelf het goede voorbeeld geven) te komen.

Initiatief Scania, Windesheim en Blauwvinger Energie
In het debat op 29 mei is het windenergie-initiatief van Scania, Windesheim en Blauwvinger Energie (SWB) meermaals ter sprake gekomen. Deze partijen willen 3 windmolens plaatsen op bedrijventerrein Voorst. Het college heeft op 30 augustus 2016 besloten medewerking te verlenen aan een nadere verkenning van de mogelijkheden voor het opwekken van windenergie op Voorst.

In april 2017 is de verkenning afgerond en zijn de resultaten ter informatie naar de raad gezonden. Het college besluit om, gezien de uitkomsten van de verkenning, geen medewerking te verlenen aan het initiatief van SWB voor 3 windmolens op deze locatie. Uit de verkenning blijkt dat een (derde) windmolen op de locatie nabij de Hasselterweg wettelijk gezien niet mogelijk is. Daarnaast is tijdens het proces gebleken dat er behoefte is aan een door de raad vastgesteld afwegingskader om initiatieven voor grootschalige energie-opwek te kunnen beoordelen. Wij zien als college het belang van een dergelijk afwegingskader in en geven er daarom de voorkeur aan om dit eerst te ontwikkelen, zodat initiatieven op een eenduidige manier kunnen worden beoordeeld. Het college wil geen nieuwe initiatieven voor wind in behandeling nemen voordat het afwegingskader door de raad is vastgesteld.

De initiatiefnemers worden op korte termijn uitgenodigd voor een bestuurlijke toelichting.

Afwegingskader
Het college gaat een 'afwegingskader grootschalige duurzame energie-opwek' opstellen. Wij trekken lessen uit het proces van de verkenning en formuleren in het toetsingskader heldere processtappen voor initiatiefnemers en belanghebbenden.

Datum 8 juni 2017

In het najaar bieden wij u een concept-afwegingskader aan ter informatie. Wij stellen voor om daarna over dit concept-afwegingskader in gesprek te gaan met de stad. De uitkomsten van dit gesprek worden betrokken bij de beslisnota ‘afwegingskader grootschalige duurzame opwek’ die vervolgens aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden.

Openbaarheid
Dit stuk is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35876

Onderwerp Energietransitie, vervolgproces

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Koersdocument stadslogistiek
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Tjepkema, Syb (2133)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Koersdocument stadslogistiek Bijlage: 2016-11-11 M-25 Stadsdistributie Bijlage: startnotitie stadslogistiek Zwolle Bijlage: Green deal Zero Emission Stadslogistiek

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. De stand van zaken te aanzien van het thema stadslogistiek;
2. De beantwoording van de motie ‘stadsdistributie’ van GroenLinks, D’66, Christen Unie en CDA van 11 november 2016.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 23 mei 2017

Onderwerp	Koersdocument stadslogistiek
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant SH Tjepkema
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2133
Email S.Tjepkema@zwolle.nl

Bijlagen
1. startnotitie Stadslogistiek Zwolle
2. Green deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES)

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
1. De stand van zaken te aanzien van het thema stadslogistiek;
2. De beantwoording van de motie ‘stadsdistributie’ van GroenLinks, D’66, Christen Unie en CDA van 11 november 2016.

Datum 23 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Veranderingen in de stad zetten grote druk op de bevoorrading van de stad, en op de afvoer van goederen en afval uit de stad. De verwachtingen van klanten zijn toegenomen (overal en altijd alles kunnen krijgen, directe levering aan huis van bestellingen via het Internet), terwijl de overlast van goederenverkeer steeds minder getolereerd wordt (congestie, veiligheid, uitstoot, leefbaarheid). Er is steeds meer strijd om de beschikbare ruimte, hoe die gebruikt wordt en door wie en wanneer. Het is aan de gemeenten om, samen met partners in de stad, te stimuleren dat slimme oplossingen worden bedacht en waar nodig regelgeving en handhaving aan te passen. Deze aanpak noemen we stadslogistiek.
De gemeente Zwolle wil aan de slag met het thema stadslogistiek. Er is de afgelopen tijd, samen met de logistiek makelaar Freek Boelen van Beter Benutten Zwolle-Kampen, intensief gewerkt om hiervoor een goede basis te leggen. Zo is met partners in de stad (Zwolle, Fonds, City Centrum, BBZ, logistieke dienstverleners, Horeca Nederland) gesproken over waar specifiek behoefte aan is, wat initiatieven zijn en wat de rol van de gemeente dient te zijn.
Conclusies zijn:

- er is draagvlak bij de partners om met dit thema aan de slag te gaan
- de strategische agenda Binnenstad is een prima aanleiding om een goed fundament te leggen in Zwolle en gezamenlijk ambitie en doelen vast te stellen
- het is van belang om voldoende data over de omvang van de logistieke stromen nu en in de toekomst te hebben
- vooral distributie van pakketjes zowel van als naar de Binnenstad wordt als kansrijke eerste stap gezien
- zowel in als buiten Zwolle wordt door met name Cycloon fietskoeriers al invulling aan stadslogistiek gegeven met sluitende business cases.
- Cycloon heeft de ambitie om op korte termijn te starten met een stadshub, een fysieke locatie waar zo efficiënt mogelijk de overslag van goederen en de last-last-mile van en naar de (Binnen)stad wordt georganiseerd.
- Regelgeving en handhaving vanuit de gemeente kunnen de verdere ontwikkeling van stadslogistiek versterken.

Ook is een inventarisatie van de stand van zaken op het gebied van stadslogistiek bij andere gemeenten gedaan. Hieruit blijkt dat in veel gemeenten wel aan dit onderwerp gewerkt wordt en pilots gehouden worden maar dat er nog maar weinig successen zijn. Ook blijkt dat het ontwikkelen van succesvolle stadsdistributie een kwestie van lange adem is. Wel onstaan er meer en meer succesvolle business-modellen voor (delen van) stadslogistiek.
Op basis van de gesprekken en inventarisatie is een startnotitie stadslogistiek opgesteld.
De motie Stadsdistributie (M 25) die op 11 november 2016 door de raad is aangenomen is hierin ook verwerkt.

In de motie wordt gevraagd om:
- in samenspraak met belanghebbenden en andere relevante (mogelijke) partners na te gaan wat er nodig is, faciliterend, ruimte gevend en ondersteunend, om een pilot stadsdistributie te starten in de binnenstad;
- voor 1 juni 2017 een voorstel aan de raad te presenteren uitgaand van een ambitie om in 2017 dus nog deze collegeperiode, te starten met een experiment;
- hierbij waar nodig ook financieringsmogelijkheden, noodzakelijke aanpassingen in regelgeving en andere relevante randvoorwaarden, nodig om hiervoor een keuze te kunnen maken, aan te geven".

Verder vormt de startnotitie de eerste stap in de uitwerking van het onderdeel stadslogistiek van de Strategische agenda Binnenstad "Zwolle bruist" die op 18 april in de Raad is vastgesteld.
Hierin werd de ambitie uitgesproken dat de leefbaarheid van de Binnenstad dient te worden verbeterd door deze gericht autoluw te maken en te investeren in het bereikbaar en toegankelijk houden van de Binnenstad. Daarnaast wordt ten aanzien van distributie het volgende gesteld:
"De gemeente wil verder onderzoek doen naar de mogelijkheden van stadsdistributie. Door middel van een experiment kan worden bezien welke potentie dit concept heeft voor de Zwolse binnenstad. Het beter reguleren van het vrachtverkeer kan wezenlijk bijdragen aan de leefbaarheid van de binnenstad, zeker als met de komst van Zara, Primark en Hudsons Bay de goederenstromen verder zullen toenemen. Concreet kan stadsdistributie de vorm krijgen door goederenstromen te bundelen en vanaf overslagpunten verder te distribueren, bijvoorbeeld ook via elektrische wagens of fietstransporteurs. In de binnenstadvisie 2030 is als doel gesteld om het aantal logistieke bewegingen fors terug te dringen. Uitgaande van een toenemende etalagefunctie van winkelen in combinatie met directe aan huis-leveringen. Stadsdistributie kan hieraan bijdragen".

Green Deal Zero Emission Stadslogistiek
De Provincie Overijssel heeft het initiatief genomen tot een gezamenlijke ondertekening van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES) met de gemeenten Enschede, Deventer en Zwolle op 19 juni. Deze Green Deal is eind 2014 als uitvloeisel van het SER energieakkoord in werking getreden. Doel hiervan is om op landelijke schaal te komen tot emissievrije stadslogistiek in 2025 door het uitvoeren van regionale of lokale "living labs" op dit gebied tot 2020. De resultaten van de living labs moeten na 2020 leiden tot landelijke opschaling. Dit wordt langs twee sporen gedaan, namelijk enerzijds door in te zetten op schone voertuigen en anderzijds door in te zetten op vermindering van het aantal voertuigbewegingen. Een groeiend aantal gemeenten (zoals Utrecht, Rotterdam, Nijmegen, Delft, Maastricht, Groningen en Zutphen), bedrijven en andere organisaties sluit zich hierbij aan.

Kernboodschap
Zwolle wil de schone en efficiënte stadslogistiek inzetten voor de beste binnenstad van Noordoost Nederland. Stadslogistiek is geen doel op zich. Het dient een positief effect te hebben op milieu, veiligheid, leef kwaliteit, economie en bereikbaarheid van de binnenstad en daarmee bij te dragen aan de ambitie van de strategische agenda om de beste binnenstad van Noordoost Nederland te worden.
Het College wil op basis van de "startnotitie stadslogistiek", deelname aan de pilot "stadshub" en de ondertekening van de Greendeal ZES haar ambitie op het gebied van stadslogistiek de komende tijd concreet uitwerken. De startnotitie geeft de ambitie van het college weer om op basis van de inzet en behoefte van lokale stake holders te werken aan het versterken van stadslogistiek in Zwolle. Hierbij wordt in eerste instantie vooral ingezet op schonere en stillere voertuigen en daarna ook op minder voertuigen.

Om dit te bereiken wordt samen met de Provincie Overijssel en lokale stakeholders een “actieplan stadslogistiek” als onderdeel van de uitvoering van de strategische agenda Binnenstad opgesteld. Hierin wordt concreet (menskracht en middelen) aangegeven hoe en wanneer de ambities en doelen bereikt kunnen worden. De wijze waarop dit uitgevoerd wordt is door een combinatie van denken en doen. Kern hiervan is dat initiatieven vanuit de markt gestimuleerd en waar mogelijk ondersteund worden en dat de markt aangeeft wat men van de gemeente verwacht. Tegelijkertijd wordt door de gemeente actief meegewerkt aan bestaande lokale initiatieven, zoals de ontwikkeling van een pilot met een “stadshub”, die door een aantal lokale marktpartijen wordt voorbereid. Hiermee wordt ook concreet invulling gegeven aan een lokale living lab Zero Emission Stadslogistiek in Overijssel.

Consequenties

Bij het opstellen van de het actieplan stadslogistiek en begeleiden van de pilot “stadshub” zal de gemeente ondersteund worden door de logistieke makelaar van het project Beter Benutten Zwolle-Kampen.

De ondertekening van de Green deal Zero Emission Stadslogistiek is vooral een inspanningsverplichting. Het is aan de stad zelf om te bepalen hoeveel tijd er geïnvesteerd kan worden en welke rol men inneemt in het ondersteunen van de Living labs in de eigen stad. In sommige steden is dit een initiërende rol in anderen is dit de rol van supporter (op afstand). De gemeente wordt in ieder geval ingeschakeld als er obstakels zijn die alleen de gemeente kan wegnemen. Dan wordt contact gezocht en naar de mogelijkheden gekeken. Uiteraard is het wel de bedoeling dat de gemeente de opgedane kennis met anderen deelt en ervaringen van anderen gebruikt om van te leren. De gemeente zal bij de uitwerking van de greendeal daarom intensief samenwerken met Enschede, Deventer en de Provincie Overijssel.

.

Communicatie

Op 21 april is met een groot aantal Zwolse stakeholders (BBZ, CC, Zwolle Fonds, logistieke bedrijven, Horeca Nederland) gesproken over stadslogistiek. Deze partijen zullen ook intensief betrokken worden bij de opstelling van het actieplan.

Op 19 juni wordt door de gemeente Zwolle, gezamenlijk met Enschede, Deventer en in aanwezigheid van de Provincie Overijssel de Green deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES) ondertekend. Hierover zal actief worden gecommuniceerd. Ook over de opstelling van het actieplan zal actief worden gecommuniceerd met relevante stakeholders.

Vervolg

Samen met relevante stakeholders zal een actieplan stadslogistiek worden opgesteld en zal actief worden meegewerkt aan de voorbereiding van een pilot “stadshub”. Zodra de pilot van start gaat zal de raad hierover geinformeerd worden. De raad zal voor het eind van het jaar geinformeerd worden over de stand van zaken van de pilot en het actieplan stadslogistiek.

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar

Zwolle

Datum 23 mei 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36750

Onderwerp Koersdocument stadslogistiek

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

GROENLINKS D66 ChristenUnie Zwolle CDA ZWOLLE

Motie Stadsdistributie

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op 11 november 2016
Aan de orde: de **Begroting 2017**

Constateert dat
- zowel het coalitieakkoord 2014- 2018, het programma Beter Benutten, het nieuwe parkeerbeleid, Gebiedsplan Mobiliteit en de visie op de binnenstad, als de begroting 2017 (doel 6.3.2.) 'haakjes' bevatten om concreet aan de slag te gaan met Stadsdistributie
- uit navraag blijkt dat er weliswaar gesprekken gevoerd worden, maar nog geen zicht is op daadwerkelijk experimenteren met/ starten van Stadsdistributie projecten
- de komst van Zara en Primark en de aanvoer van hun goederen de druk van vrachtverkeer op de binnenstad verder zal vergroten

Van mening dat
- de klimaatdoelen en ambities voor het verder autoluw maken van de binnenstad gediend zijn met (experimenten rond) vernieuwende mobiliteitconcepten
- er elders in het land diverse succesvolle stadsdistributieprojecten zijn, waarbij veel ruimte gegeven wordt aan initiatieven vanuit de samenleving

Vraagt het college
- in samenspraak met belanghebbenden en andere relevante (mogelijke) partners na te gaan wat er nodig is, faciliterend, ruimte gevend en ondersteunend, om een *pilot* stadsdistributie te starten in de binnenstad
- voor 1 juni 2017 een voorstel aan de raad te presenteren uitgaand van een ambitie om in 2017 dus nog deze collegeperiode, te starten met een experiment
- hierbij waar nodig ook financieringsmogelijkheden, noodzakelijke aanpassingen in regelgeving en andere relevante randvoorwaarden, nodig om hiervoor een keuze te kunnen maken, aan te geven.

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GroenLinks
Michiel van Harten

D66
Claudia van Bruggen

ChristenUnie
Michiel van Willigen
Jolien Elshof

CDA
Harold van Vilsteren

Tegen: UVD en Swollwacht

Aangenomen
11-11-2016

Startnotitie Stadslogistiek Zwolle

1. Wat is stadslogistiek?

Veranderingen in de stad zetten grote druk op de bevoorrading van de stad, en op de afvoer van goederen en afval uit de stad. De verwachtingen van klanten zijn toegenomen (overal en altijd alles kunnen krijgen, directe levering aan huis van bestellingen via het Internet), terwijl de overlast van goederenverkeer steeds minder getolereerd wordt (congestie, veiligheid, uitstoot, leefbaarheid). Er is steeds meer strijd om de beschikbare ruimte, hoe die gebruikt wordt en door wie en wanneer. Het is aan de gemeenten om, samen met partners in de stad, te stimuleren dat slimme oplossingen worden bedacht en waar nodig regelgeving en handhaving aan te passen. Deze aanpak noemen we stadslogistiek.

2. Aanleiding koersdocument stadslogistiek

De gemeente Zwolle wil aan de slag met het thema stadslogistiek en heeft daartoe in overleg met partners in de stad dit koersdocument opgesteld. De aanleiding hiervoor vormt het coalitieakkoord, de agenda Duurzaamheid en de motie uit november 2016 hierover. Verder wordt in de Strategische Agenda Binnenstad ("Zwolle bruist") specifiek aandacht aan dit onderwerp besteed. Hieronder een overzicht.

- *Coalitieakkoord 2014*
  Stadsdistributie kan op veel manieren worden vormgegeven. We benutten daarvoor expertise uit de stad en het land. We kijken of ervaringen met slimme en duurzame manieren van stadsdistributie toepasbaar zijn in Zwolle.
- *Agenda Duurzaamheid*
  Vernieuwende vormen van stadsdistributie.
- *Motie november 2016*
  Vraagt het college:
  - in samenspraak met belanghebbenden en andere relevante (mogelijke) partners na te gaan wat er nodig is, faciliterend, ruimte gevend en ondersteunend, om een pilot stadsdistributie te starten in de binnenstad
  - voor 1 juni 2017 een voorstel aan de raad te presenteren uitgaand van een ambitie om in 2017 dus nog deze collegeperiode, te starten met een experiment
  - hierbij waar nodig ook financieringsmogelijkheden, noodzakelijke aanpassingen in regelgeving en andere relevante randvoorwaarden, nodig om hiervoor een keuze te kunnen maken, aan te geven.
- *Zwolle bruist, Strategische Agenda Binnenstad (maart 2017)*
  Het doel van de Strategische Agenda voor de binnenstad is richting geven aan onze ambitie: de beste binnenstad van Noordoost-Nederland worden en blijven. Verdere relevante onderdelen van de strategische agenda zijn: "Die groeikans moet in verhouding staan tot de leefbaarheid van de huidige binnenstad. Sterker nog, de leefbaarheid moet zelfs verbeteren. Minder auto's en een beter gebruik van het aanwezige groen en water in een binnenstad die schoon, heel en veilig is". "Onderzoeken hoe we de binnenstad gericht autoluw kunnen maken door ontwikkelen, in combinatie met meer parkeergelegenheid rondom de binnenstad". "Investeren in het bereikbaar en toegankelijk houden van de Binnenstad".
- *Green Deal Zero Emission Stadslogistiek*
  De Provincie Overijssel heeft het initiatief genomen tot ondertekening van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES) door de gemeenten Enschede, Deventer en Zwolle. Deze Green Deal is eind 2014 als uitvloeisel van het SER energieakkoord in werking getreden. Doel hiervan is om op landelijke schaal te komen tot emissievrije stadslogistiek in 2025. Een groeiend aantal gemeenten, bedrijven en andere organisaties sluit zich hierbij aan.

3. Visie

Stadslogistiek is geen doel op zich. Het dient een positief effect te hebben op economie, milieu, veiligheid, leefkwaliteit en bereikbaarheid van de binnenstad en daarmee bij te dragen aan de ambitie van de strategische agenda. Daarom vormt de strategische agenda het kader voor het koersdocument stadslogistiek. Het is ook een van de bouwstenen van de gebiedsaanpak mobiliteit en parkeren van het koersdocument parkeren (oktober 2016). Het vormt het kader voor nog te ontwikkelen pilots (zie onderstaand figuur).

Ondersteunend aan de ambitie van Zwolle Bruist is de visie op stadslogistiek als volgt:

Zwolle wil de schoonste en efficiëntste stadslogistiek inzetten voor de beste binnenstad van Noord-Oost Nederland.

4. Doelen

T.a.v. stadslogistiek staat in de strategische agenda Binnenstad het volgende vermeld:
De gemeente wil verder onderzoek doen naar de mogelijkheden van stadsdistributie. Door middel van een experiment kan worden bezien welke potentie dit concept heeft voor de Zwolse binnenstad. Het beter reguleren van het vrachtverkeer kan wezenlijk bijdragen aan de leefbaarheid van de binnenstad, zeker als met de komst van Zara, Primark en Hudsons Bay de goederenstromen verder zullen toenemen. Concreet kan stadsdistributie de vorm krijgen door goederenstromen te bundelen en vanaf overslagpunten verder te distribueren, bijvoorbeeld ook via elektrische wagens of fietstransporteurs. In de binnenstadvisie 2030 is als doel gesteld om het aantal logistieke bewegingen fors terug te dringen. Uitgaande van een toenemende etalagefunctie van winkelen in combinatie met directe aan huis-leveringen. Stadsdistributie kan hieraan bijdragen.

Stadslogistiek kent hiermee 2 hoofddoelen:
- Schoner: schonere voertuigen, betere milieuprestatie (bijv. elektrische voertuigen, vrachtfietsen). Op dit gebied streeft Zwolle naar zero-emissie goederenvervoer in de binnenstad in 2025.
- Minder: minder voertuigbewegingen, hogere efficiency (bijv. bundeling, optimalisatie locatie/beheer van laad-/losplekken). Op dit gebied streeft Zwolle naar de top 3 van Nederland.

Voor het zichtbaar maken van resultaten zullen beide doelen nader gekwantificeerd worden. Op basis van een nulmeting en tussentijdse metingen kunnen dan de vorderingen periodiek geëvalueerd worden.

5. Aanpak: Actieplan stadslogistiek Zwolle

De aanpak die de ambitie en doelen op het gebied van stadslogistiek voor Zwolle moet realiseren wordt uitgewerkt in een “Actieplan Stadslogistiek Zwolle”. Dit Actieplan kent 2 sporen: denken en doen.

Denken
Het denken richt zich op het ontwikkelen van een gezamenlijk gedragen aanpak met aandacht voor financiering, aanpassing regelgeving, organisatie en overige randvoorwaarden. Dit is een continu proces dat

steeds wordt aangepast aan de laatste stand van ontwikkelingen op het terrein van o.a. technologie, logistiek en gedragswetenschappen. Ook worden nationale en Europese kaders meegenomen.

Doen
Het doen richt zich op het uitvoeren van pilots en experimenten op het gebied van goederenvervoer en -verkeer in de binnenstad. Ook dit is een continu (leer)proces waarbij gekeken wordt naar opgedane kennis en ervaringen met de eigen pilots maar ook elders.

Denken & Doen
Het doen van experimenten draagt bij aan het ontwikkelen van beleid. Tegelijkertijd schept het denken een kader voor het doen van experimenten. Door deze dynamische manier van werken ontwikkelen we de juiste stadslogistiek die past bij de bruisende binnenstad die Zwolle wil zijn. Deze werkwijze voeren we uitdrukkelijk samen onze stakeholders in de binnenstad uit. Alleen zo ontstaat er een goede en gedragen basis voor excellente stadslogistiek en een bruisende binnenstad.

6. Proces opstellen Actieplan en eerste acties

Stadslogistiek dient in samenwerking tussen de gemeente, vervoerders, ondernemers en bewoners vorm te krijgen. Daarom is het koersdocument stadslogistiek samen met deze stakeholders opgesteld. Dit zijn vooralsnog de gemeente Zwolle, City Centrum, vertegenwoordigers van horeca en winkeliers, Bewonersvereniging Binnenstad Zwolle, logistieke dienstverleners en Zwolle Fonds.

Uit een eerste stakeholdersoverleg werd de behoefte geuit om te komen tot een visie op het gebied van stadslogistiek. Tegelijkertijd zijn er in Zwolle al verschillende acties en initiatieven op het gebied van slimme logistiek, bijvoorbeeld de inzet van fietskoeriers. De stakeholders werken graag en actief mee aan de visie op stadslogistiek en vervolgens aan de concrete invulling daarvan met pilots. Zij geven aan dat hierbij de voorkeur wordt gegeven aan sluitende business cases zonder structurele overheidssubsidie en dat maatregelen niet kostenverhogend mogen zijn voor ondernemers. De rol van de gemeente kan hierbij, afhankelijk van de situatie, zijn om initiatieven mogelijk te maken door bijvoorbeeld regelvrije zones in te stellen of aanpassing van bestaande regulering zoals venstertijden en ontheffingen voor schone voertuigen. Het streven is om stakeholders actief te blijven betrekken bij het vervolg. Voorgesteld wordt om de komende tijd samen met de stakeholders een actieplan op te stellen met aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Analyse van de huidige en toekomstige vervoerstromen in de stad
- Trends en ontwikkelingen
- Rol van de overheid
- Rol van andere partners
- Korte en lange termijn acties
- Organisatie (menskracht en middelen)

Parallel hieraan zal gewerkt gaan worden aan de eerste acties:

- Het ondertekenen van de Green Deal ZES door wethouder F. van As op 19 juni 2017.
- Het opzetten en uitvoeren van een pilot stadshub. In de aanloop hiernaartoe zijn/worden al kleinere stappen gezet met individuele leveranciers en logistieke dienstverleners, o.a. door Cycloon/fietskoeriers.nl (ongoing business).
- Samen met de afdeling Shared Services van gemeente Zwolle in gesprek gaan met leveranciers over vergroening van de leveringen (gestart in april 2017).

C-173
Green Deal Zero Emission Stadslogistiek

Partijen

a. Rijksoverheid

De Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld, ieder handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, samen hierna te noemen: Rijksoverheid;

b. Lokale overheden

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder de heer H. Kok,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder de heer S.M. Brandligt,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder de heer J.M. van Keulen,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder de heer J. Arts,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder mevrouw H. Tiemens,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder de heer P.J. Langenberg,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder mevrouw L. van Hooijdonk,
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen, handelend als bestuursorgaan, namens deze de wethouder mevrouw J. Pennings-Hanemaaijer,
- Het bestuur van de stadsregio Arnhem-Nijmegen, handelend als bestuursorgaan, namens deze de voorzitter de heer W. Dijkstra,

Samen hierna te noemen: Lokale overheden;

c. Ondernemings-, branche- en belangenorganisaties

- BOVAG, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Eckhardt,
- Deltalinqs Vereniging als representant van het LNG Platform, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. van Tongeren,
- EVO B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer Ch.P. Bruggink,
- Koninklijke Vereniging MKB-Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer M.A. van Straalen,
- Stichting Natuur en Milieu, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Wagenaar,
- RAI Vereniging, te dezen vertegenwoordigd door de heer O.C.M. de Bruijn,
- Vereniging Transport en Logistiek Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer A.Th.H. van Dijk,
- Vereniging Kwaliteit Distributeurs Nederland (TLN-deelmarkt), te dezen vertegenwoordigd door de heer E. Dobbe,
- VNO-NCW, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. de Boer,

Samen hierna te noemen: Ondernemings-, branche- en belangenorganisaties;

d. Voertuigproducenten

- Electrocar B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer M.J. Wienhoven,
- GINAF Trucks Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Molengraaf,
- Hytruck B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer E. Beers,
- Innimo B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer R.G. van Doorn,
- IVECO Schouten, te dezen vertegenwoordigd door de heer F. Schouten,
- Nissan Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Schenk,
- Renault Nederland N.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer J.P. Renaux,
- Spijkstaal Elektro B.V., door dezen vertegenwoordigd door de heer W. Ghitti,

Samen hierna te noemen: Voertuigproducenten;

e. Brandstofleveranciers

- LNG24, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. Kemink,
- Rolande LNG BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer F. Schouten,

Samen hierna te noemen: Brandstofleveranciers;

f. Logistieke dienstverleners

- Combipakt Nijmegen B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H.W. van den Broek,
- Cornelissen Transport B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Cornelissen,
- Centraal Boekhuis B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer C. Pronk,
- D.J. Middelkoop & Zn. Duiven B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer Tj. Middelkoop,
- Nabuurs B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Nabuurs,
- Peter Appel Transport B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer P.S.A. Appel,
- PostNL N.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer L.M. Tuinhout,
- Regionale Stadsbode B.V., te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A.M. Middelkoop,
- De Rooy Transport B.V. / Netwerk Benelux, te dezen vertegenwoordigd door de heer P.A.J. de Rooy,
- St. van den Brink & Zn B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A. van den Brink,
- TransMission B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer P. Tjalma,
- APC Logistiek B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A.P.C. van Herk,

Samen hierna te noemen: Logistieke dienstverleners;

g. Verladers en ontvangers

- Albert Heijn B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer C. van Vliet,
- Bidvest DeliXL B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A.G.G. Berk,
- Van Gansewinkel Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer F. Aalbers,
- Heineken Groothandel B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Corver,
- Hema B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Broeren,
- Lekkerland Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Metz,
- Technische Unie B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Tol,

Samen hierna te noemen: Verladers en ontvangers;

h. Overige partijen

- Binnenstadservice Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door mevrouw B.M. Hendriks,
- Carrier Transicold Netherlands B.V, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. Verkamman,
- Coöperatieve Combipakt UA, te dezen vertegenwoordigd door de heer M.L.W.J. Willemsen,
- Stichting Duurzaam Repareren, te dezen vertegenwoordigd door de heer O.R. Filon,
- Stichting Stadslogistiek Stedendriehoek, te dezen vertegenwoordig door de heer R.H. Feith,
- e-Traction B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer P. de Neef,
- ING Bank N.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer D.J. van Swaay,
- Maatwerkdistributie, te dezen vertegenwoordigd door COLEGA (eenmanszaak), de heer B.P.G. Coremans,
- Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Jak,
- Wasautomatenverhuur.nl B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer D.J. Vermeulen,

Samen hierna te noemen: Overige partijen;

Hierna samen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze transitie naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal Zero Emission Stadslogistiek

1. Aan deze Green Deal ligt het Energieakkoord voor duurzame groei[1] ten grondslag. Hierin staat: “Partijen beogen [..] in 2014 een Green Deal te sluiten over Zero Emission Stadslogistiek die regionale pilots faciliteert en richting geeft”. Onder Zero Emission Stadslogistiek wordt hier verstaan de verlaging van in ieder geval de CO_2-emissie als gevolg van stadslogistiek tot nul, en bij voorkeur ook van NO_X, fijnstof en geluidsemissies in de binnenstad als gevolg van stadslogistiek tot vrijwel nul.
2. Voor de eenduidige interpretatie van begrippen is in bijlage 1 een lijst met definities opgenomen. Deze bijlage maakt onlosmakelijk onderdeel uit van deze Green Deal.

1) 6 september 2013

3. Partijen zien kansen om een deel van de verduurzaming zoals in het Energieakkoord voor duurzame groei verwoord op het gebied van mobiliteit te realiseren. Hoewel er nog geen grootschalige productie plaatsvindt van Zero Emission Voertuigen zijn er al wel elektrische bestelauto's leverbaar en zijn de eerste zwaardere, op maat gemaakte, Zero Emission vrachtauto's in gebruik genomen. Daarnaast zijn ook concepten van hybride voertuigen in ontwikkeling waarmee op de snelweg met conventionele brandstoffen kan worden gereden en de 'last mile' in de stad Zero Emission gereden kan worden. Ondanks de grote diversiteit van de lading en de daaruit afgeleide diversiteit van technische specificaties van voertuigen zijn er nu voor alle grootschalig ingezette bevoorradingsvoertuigen relevante ontwikkelingen gaande, elk in hun eigen tempo. Partijen willen gezamenlijk bij de verdere opschaling van logistieke concepten een stimulans geven aan de ontwikkeling, beschikbaarheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid van Zero Emission Voertuigen voor de stadslogistiek.
4. Naast de inzet van Zero Emission Voertuigen is ook het terugdringen van het aantal benodigde voertuigen voor de bevoorrading van de stad een belangrijk doel. Een deel van de goederen komt al zeer efficiënt de stad in. Dat is vooral de bevoorrading waarbij logistieke professionals en bedrijven met eigen vervoer de (bundeling van) goederenstromen goed hebben georganiseerd, zoals bij de bevoorrading van supermarkten, grootwinkelbedrijven en winkelketens. Ook internetbestelverkeer wordt door de grotere logistieke partijen al vergaand geoptimaliseerd, vooral door met afnemers goede afspraken te maken.
5. In contrast met de efficiënte stromen is bekend dat het grootste deel van de vervoersbewegingen met een lage beladingsgraad werkt of slechts een kleine zending in de stad komt afgeven. Nieuwe logistieke concepten en verdergaande bundeling maken de inzet van Zero Emission Voertuigen en/of van Schone Voertuigen met hoge beladingsgraad als lage emissie vervanger van deze vervoersbewegingen potentieel haalbaar en passen daarom ook in deze Green Deal.
6. Afgelopen jaren hebben diverse ondernemers nieuwe logistieke concepten in de markt gezet die gecombineerd werden met aandrijftechnologie met lagere emissies van meer dan alleen CO_2 (fijnstof, NO_X, geluid), zoals voertuigen met Euro VI/6, (bio-)LNG, (bio-)CNG en/of met elektrische aandrijving. Voor leefbaarheid in steden is het van belang dat gelijktijdig met het terugdringen van CO_2-uitstoot deze andere schadelijke emissies ook worden teruggedrongen. Ook verbeteringen aan voertuigeigenschappen zoals gewicht, weerstand en aerodynamica of -elementen zoals hulpmotoren kunnen bijdragen aan lagere emissies.
7. Het bereiken van Zero Emission Stadslogistiek door middel van de combinatie van betere technologie en efficiëntere logistiek vraagt organisatorische, technologische, sociale, financiële en juridische aanpassingen. Deze veelheid van te overwinnen factoren in combinatie met veel verschillende belangen bij stakeholders, vraagt een vernieuwende aanpak waarbij draagvlak, innovatie en daadkracht door de direct betrokken partijen, gemeenten en bedrijven met logistieke belangen, cruciaal zijn.
8. De diversiteit vraagt om veel parallel lopende ontwikkelingen in regionale pilots (Living Labs) en een evolutionaire aanpak in twee fasen. De eerste fase start met de inwerkingtreding van de Green Deal en loopt tot 1 januari 2020. In deze eerste fase richt de Green Deal zich op het via Living Labs aantonen of aannemelijk maken dat Zero Emission Stadslogistiek voor een specifieke logistieke stroom haalbaar is vanuit technisch, economisch en handhavingsperspectief. In de tweede fase die loopt tot 1 januari 2025 richt de Green Deal zich op het opschalen van de aangetoonde concepten.
9. Voor het bedrijfsleven is het van groot belang dat stabiliteit, duidelijkheid en zekerheid geboden wordt voor het bepalen van de bedrijfsstrategie en investeringsbeslissingen. De lokale overheden streven ernaar om vanaf 1 januari 2025 de toegelaten Stadslogistiek in de binnenstad tot Zero Emission Stadslogistiek te beperken, indien uit de Green Deal activiteiten is gebleken dat dit vanuit technisch, economisch, juridisch, veiligheids- en handhavingsperspectief mogelijk is.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Doel

Artikel 1: Doel

a. Deze Green Deal past binnen het landelijke beleid gericht op het verduurzamen van de binnenstedelijke logistiek.
b. Deze Green Deal heeft als eerste doel dat Partijen gezamenlijk, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en taken, minstens tot 1 januari 2020 activiteiten gaan ontplooien en opschalen om de beweging richting Zero Emission Stadslogistiek te versnellen. Een van de voornaamste acties om dit te bereiken is dat er per gemeente of regio Living Labs Zero Emission Stadslogistiek ontwikkeld en uitgevoerd worden.
c. Op 1 januari 2020 levert de Green Deal een overzicht op van de resultaten van de inspanningen van de Partijen in de Living Labs, en een advies op basis van de resultaten van de Living Labs. Het advies toetst de resultaten van de Living Labs op technische, economische, juridische, veiligheids- en handhavingsaspecten en geeft aan welke vormen haalbaar zijn om breed toe te passen. Dit advies kan beteken dat er voorstellen komen dat lokale overheden voertuigen en/of stromen die niet voldoen aan de eisen van Zero Emission Stadslogistiek gefaseerd beperkingen opleggen binnen de grenzen van de wettelijke mogelijkheden, ten aanzien van de toegang tot (delen van) de binnenstad.
d. Het tweede doel is dat op basis van dat advies de Partijen de haalbare vormen van Zero Emission Stadslogistiek in de periode van 2020 tot 2025 opschalen met als uiteindelijk doel om in de aangesloten steden met ingang van 1 januari 2025 met alle in de stadslogistiek ingezette voertuigentypen kosteneffectief Zero Emission Stadslogistiek uit te oefenen.

2. Inzet en acties

Artikel 2: Inzet en acties van Partijen

a. Partijen zetten zich in om Living Labs Zero Emission Stadslogistiek (regionale pilots) op te zetten, uit te voeren, te monitoren en te evalueren.
b. In deze Living Labs worden tijdelijk specifieke maatregelen genomen die kansrijk lijken maar nog niet ergens in deze combinatie zijn doorgevoerd. Partijen beproeven daarmee of bepaalde maatregelen werken en zinvol zijn om op te schalen. Bij gebleken succes worden deze maatregelen in opgeschaalde vorm gecontinueerd, ook na 1 januari 2020.
c. Partijen definiëren een Living Lab lokaal in gezamenlijkheid, met als uitgangspunten:
    i. Een Living Lab is een stap in het behalen van de in deze Green Deal gestelde doelen;
    ii. Het ontwerp houdt rekening met de lokale omstandigheden en bijzondere situaties om zoveel mogelijk maatwerk te kunnen maken en geen schadelijke neveneffecten te veroorzaken;
    iii. In de periode tot 1 januari 2020 kunnen in de living labs voor specifieke segmenten en daar waar de markt dit toelaat verdergaande maatregelen worden toegepast;
    iv. Partijen streven naar het toepassen van generieke basisregels, zodat het leereffect maximaal is, de overdracht van kennis zo makkelijk mogelijk gaat en de deelnemende bedrijven herkenbare principes tegenkomen van gemeente tot gemeente waarop te anticiperen is;
    v. Een Living Lab houdt daarom rekening met opschaalbaarheid naar nationaal niveau (interoperabiliteit);
    vi. Van te voren worden de verwachte effecten (zoals organisatorisch, technologisch, sociaal, financieel, marktordening en juridisch) gedefinieerd. De effecten zullen gedurende het Living Lab door de deelnemende Partijen in het Living Lab worden gemonitord en via het Secretariaat met alle deelnemende Partijen gedeeld;
    vii. Bij lokale onoplosbare onenigheid over de opzet of uitvoering van het Living Lab wordt door Partijen overleg gevoerd in de door het Secretariaat ondersteunde Stuurgroep over een oplossing.

Artikel 3: Inzet en acties van de Rijksoverheid

a. De Rijksoverheid verzorgt het inrichten en ondersteunen van het Secretariaat ten behoeve van de coördinatie bij het ontwikkelen en uitvoeren van de Living Labs Zero Emission Stadslogistiek.
b. De Rijksoverheid verspreidt en promoot de resultaten van de Living Labs Zero Emission Stadslogistiek actief.
c. De Rijksoverheid treedt waar nodig met betrokken overheden en organisaties in overleg om een oplossing te vinden voor belemmeringen die zich voordoen als gevolg van verschillen in de interpretatie van wet- en regelgeving.
d. De Rijksoverheid spant zich in om aanpassingen van voorschriften in wet- en regelgeving die gewenst zijn om de invoering van Zero Emission Stadslogistiek te bevorderen te realiseren, een en ander met inachtneming van de daarvoor geldende procedures.

Artikel 4: Inzet en acties van Lokale overheden

De Lokale overheden zullen elk hetzij deelnemen in de Living Labs Zero Emission Stadslogistiek die andere Partijen op hun grondgebied initiëren, hetzij zelf het initiatief nemen om Living Labs Zero Emission Stadslogistiek op hun grondgebied te organiseren en te coördineren.

Artikel 5: Inzet en acties van Ondernemings-, branche- en belangenorganisaties

De Ondernemings-, branche- en belangenorganisaties bevorderen de betrokkenheid en medewerking van hun leden en achterban aan deze Green Deal door hierover voorlichting te geven, bedrijven direct te benaderen en klankbordgroepen bij de Living Labs te benoemen. Ook berichten zij over de voortgang van de Green Deal via persberichtgeving en via hun vakbladen en digitale media.

Artikel 6: Inzet en acties van Voertuigproducenten

De Voertuigproducenten bevorderen de ontwikkeling en toepassing van voertuigen voor Zero Emission Stadslogistiek.

Artikel 7: Inzet en acties van Brandstofleveranciers

De Brandstofleveranciers bevorderen de ontwikkeling en toepassing van brandstoffen voor voertuigen voor Zero Emission Stadslogistiek.

Artikel 8: Inzet en acties van Logistieke dienstverleners

De Logistieke dienstverleners bevorderen de ontwikkeling van logistieke concepten waar Zero Emission Stadslogistiek goed in past.

Artikel 9: Inzet en acties van Verladers en ontvangers

De Verladers en ontvangers bevorderen de ontwikkeling van logistieke concepten waar Zero Emission Stadslogistiek goed in past .

Artikel 10: Governance

a. Alle Partijen hebben een vertegenwoordiging in de Stuurgroep. Deze Stuurgroep bewaakt de doelen van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek en draagt deze uit. De Stuurgroep stimuleert de harmonisatie van zaken die het belang van individuele Partijen overstijgen, zoals afspraken over in te voeren flankerende beleidsmaatregelen, handhaving, toepassing van maatregelen en ondernemen van activiteiten die in alle gemeenten worden doorgevoerd en de verspreiding van kennis en ervaringen. De Stuurgroep benoemt een voorzitter uit haar midden.
b. Leden van de Stuurgroep zijn ambassadeurs voor Zero Emission Stadslogistiek. Zij stimuleren andere partijen toe te treden tot de Green Deal en dragen het streven naar interoperabiliteit uit.

c. De Stuurgroep komt minimaal twee keer per jaar bijeen. De bijeenkomsten worden voorbereid door het Secretariaat. Het Secretariaat bewaakt de dagelijkse voortgang. Het Secretariaat vormt het aanspreekpunt voor de Green Deal en zorgt voor de communicatie zowel intern als extern.
Het Secretariaat is tevens kennisloket en vraagbaak en begeleidt (nieuwe) partijen bij het proces.

3. Slotbepalingen

Artikel 11: Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 12: Wijzigingen

a. Elke Partij kan andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
b. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
c. De wijzigingen en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 13: Evaluatie

Partijen zullen de uitvoering en de werking van deze Green Deal voor 31 december 2019 evalueren, met ondersteuning van het Secretariaat.

Artikel 14: Toetreding van nieuwe partijen

a. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
b. Een nieuwe partij maakt haar verzoek schriftelijk bekend aan de voorzitter van de Stuurgroep, via het Secretariaat. Zodra alle Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
c. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 15: Opzegging

Elke partij kan deze Green Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden schriftelijk opzeggen.

Artikel 16: Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 17: Inwerkingtreding

a. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en loopt tot en met 31 december 2024.
b. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 18: Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor andere partijen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend.

Minister van Economische Zaken,

.....

de heer H.G.J. Kamp

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

.....

mevrouw W.J. Mansveld

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem,
namens deze de wethouder de heer H. Kok

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft,
namens deze de wethouder de heer S.M. Brandligt

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen,
namens deze de wethouder de heer J.M. van Keulen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht,
namens deze de wethouder de heer J. Arts

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,
namens deze de wethouder mevrouw H. Tiemens

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam,
namens deze de wethouder de heer P.J. Langenberg

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht,
namens deze de wethouder mevrouw L. van Hooijdonk

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen,
namens deze de wethouder mevrouw J. Pennings-Hanemaaijer,

Het bestuur van de stadsregio Arnhem-Nijmegen,
namens deze de voorzitter de heer W. Dijkstra

BOVAG,
de heer B. Eckhardt

Deltalinqs Vereniging als representant van het LNG Platform,
de heer G. van Tongeren

EVO B.V.,
de heer Ch.P. Bruggink

Koninklijke Vereniging MKB-Nederland,
de heer M.A. van Straalen

Stichting Natuur en Milieu,
de heer T. Wagenaar

RAI Vereniging,
de heer O.C.M. de Bruijn

Vereniging Transport en Logistiek Nederland,
de heer A.Th.H. van Dijk

Vereniging Kwaliteit Distributeurs Nederland (TLN-deelmarkt),
de heer E. Dobbe

VNO-NCW,
de heer J. de Boer

Electrocar B.V.,
de heer M.J. Wienhoven

GINAF Trucks Nederland B.V.,
de heer A. Molengraaf

Hytruck B.V.,
de heer E. Beers

Innimo B.V.,
de heer R.G. van Doorn

IVECO Schouten,
de heer F. Schouten

Nissan Nederland B.V.,
de heer A. Schenk

Renault Nederland N.V.,
de heer J.P. Renaux

Spijkstaal Elektro B.V.,
de heer W. Ghitti

LNG24,
de heer E. Kemink

Rolande LNG BV,
de heer F. Schouten

Combipakt Nijmegen B.V.,
de heer H.W. van den Broek

Cornelissen Transport B.V.,
de heer H. Cornelissen

Centraal Boekhuis B.V.,
de heer C. Pronk

D.J. Middelkoop & Zn. Duiven B.V.,
de heer Tj. Middelkoop

Nabuurs B.V.,
de heer T. Nabuurs

Peter Appel Transport B.V.,
de heer P.S.A. Appel

PostNL N.V.,
de heer L. M. Tuinhout

Regionale Stadsbode B.V.,
mevrouw A.M. Middelkoop

De Rooy Transport B.V. / Netwerk Benelux,
de heer P.A.J. de Rooy

St. van den Brink & Zn B.V,
de heer A. van den Brink

TransMission B.V.,
de heer P. Tjalma

APC Logistiek B.V.,
de heer A.P.C. van Herk

Albert Heijn B.V.,
de heer C. van Vliet

Bidvest DeliXL B.V.,
de heer A.G.G. Berk

Van Gansewinkel Nederland B.V.,
de heer F. Aalbers

Heineken Groothandel B.V.,
de heer J. Corver

Hema B.V.,
de heer T. Broeren

Lekkerland Nederland B.V.,
de heer H. Metz

Technische Unie B.V.,
de heer H. Tol

Binnenstadservice Nederland B.V.,
mevrouw B.M. Hendriks

Carrier Transicold Netherlands B.V.,
de heer G.Verkamman

Coöperatieve Combipakt UA,
de heer M.L.W.J. Willemsen

Stichting Duurzaam Repareren,
de heer O.R. Filon

Stichting Stadslogistiek Stedendriehoek,
de heer R.H. Feith

e-Traction B.V.,
de heer P. de Neef

ING Bank N.V.,
de heer D.J. van Swaay

Maatwerkdistributie,
de heer B.P.G. Coremans

Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO,
de heer M. Jak

Wasautomatenverhuur.nl B.V.,
de heer D.J. Vermeulen.

Bijlage 1 **Definities**

In dit document de volgende termen met de betekenis volgens de bijgevoegde definities gebruikt worden:

1. Voertuig
Voertuig met mechanische aandrijving, bedoeld voor en ingeschreven als transportmiddel voor goederen en/of pakketten, en toegelaten op de openbare weg.

2. Binnenstad
Gebied binnen de bebouwde kom van een gemeente, dat zich kenmerkt door een relatief hoge concentratie van de winkel, horeca en/of entertainment functie naast functies als wonen en werken, waar relatief hoge concentraties mensen zich plegen op te houden, waar er relatief weinig ruimte is voor verkeer en vervoer, en waar verkeer en vervoer in relatief hoge mate rekening dienen te houden met de verblijfsfuncties en andere verkeersdeelnemers. Er kan meer dan één binnenstedelijk gebied zijn binnen een gemeentegrens.

3. Stadslogistiek
De functie om een binnenstad te bevoorraden en afval/emballage/goederen uit de binnenstad te halen, uitgevoerd met voertuigen door logistieke dienstverleners en/of eigen vervoerders (inclusief eigen vervoer van gemeentes), binnen de beperkingen van landelijke en lokale gemeentelijke wetgeving en verordeningen.

4. Zero Emission Voertuig
Voertuig dat gebruikt wordt voor stadslogistiek en in een binnenstad lokaal geen tot nauwelijks schadelijke emissies (met als voornaamste emissies CO_2, fijnstof, NO_X, geluid) kent. Een voertuig wat op de snelwegen een verbrandingsmotor gebruikt en in de binnenstad een andere aandrijving gebruikt zodat er lokaal geen emissies zijn valt ook onder deze definitie.

5. Schoon Voertuig
Voertuig dat gebruikt wordt voor stadslogistiek en in een binnenstad zeer lage emissies van fijnstof en NO_X kent (gelijk aan/lager dan Euro VI/6).

6. Living Lab Zero Emission Stadslogistiek
Tijdelijk experiment in een binnenstad in de functie stadslogistiek in overleg met de direct betrokken partijen, met als doel om te leren welke organisatorische, technologische, sociale, financiële en juridische aanpassingen nodig zijn om te komen tot Zero Emission Stadslogistiek.
Om de relatie met de doelen van de gezamenlijke Green Deal Zero Emission Stadslogistiek helder te maken, kunnen Living Labs ook als Green Deal Zero Emission Stadslogistiek aangeduid worden met als toevoeging de naam van een gemeente of regio.

Bijlage 2 **Voorbeelden van Living Labs**

Voorbeelden van onderwerpen in een Living Lab zijn:

- Efficiënte en goed gebundelde goederenstromen zo efficiënt mogelijk de stad in laten rijden. Dat kan worden gefaciliteerd door verkeerstechnische ingrepen, zoals Tovergroen/Groene golf. Ook het toelaten van dergelijke voertuigen op OV infrastructuur (bus-, tram- en/of taxibanen), het creëren van voldoende veilige laad-/losplaatsen en het bieden van ruimere tijdvensters voor bevoorrading, bijvoorbeeld voor dagrand distributie, zijn daarbij opties die partijen in onderling overleg kunnen overeenkomen;
- Maximale ruimte voor Zero Emission Voertuigen, en daar waar dat nog niet haalbaar is uit technisch, economisch en handhavingsperspectief voor Schone Voertuigen, uitgaande van het bewaren van de verkeersveiligheid en de milieu/geluidsnormen;
- Ontkoppelen van Ecocombi's aan de rand van de stad (logistieke ontkoppelpunten) waardoor duurzamer en efficiënter naar de steden kan worden gereden en de verdere afhandeling van de opleggers goed kan worden georganiseerd;
- Faciliteren van de ontvangst van kleine zendingen aan de rand van de stad (stadsdistributie centra), waardoor kleine zendingen voor de stad geen last hebben van congestie, gevaarlijke verkeerssituaties, venstertijden en voertuigeisen die in de steden gelden;
- In overleg met producenten komen tot een uitvraag voor duurzame voertuigen;
- Zorgen voor de juiste energievoorziening, exclusief of met prioriteit voor Zero Emission Voertuigen op de locaties waar dit relevant is;
- Bedrijven die investeren in de stappen naar Zero Emission Stadslogistiek krijgen extra veel ruimte en kansen om hun Stadslogistiek tot een efficiënte en economisch rendabele distributievorm te ontwikkelen;
- In de voetgangersgebieden in overleg met gemeente en direct betrokken partijen verdergaande maatregelen treffen met betrekking tot de venstertijden ten gunste van Zero Emission Voertuigen c.q. Schone Voertuigen;
- Handhavingsinstrumenten ontwikkelen;
- Maatregelen ter vergroting van het aanbod van Zero Emission Voertuigen;
- Ontwikkeling van aantrekkelijke en kosteneffectieve diensten voor Zero Emission Stadslogistiek;
- Instrumenten om bestelverkeer meer gebruik te laten maken van Zero Emission Voertuigen;
- Ruimere venstertijden voor alle Zero Emission Voertuigen ten opzichte van voertuigen die niet aan Zero Emission eisen voldoen.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Dijk, Erna van (2110)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg Bijlage: Advies participatieraad

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De reactie van het college op het adviesvan de participatieraad over de aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Nelleke Vedelaar

Informant G.R. van Dijk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2110
Email GR.van.Dijk@zwolle.nl

Bijlagen Advies participatieraad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De reactie van het college op het adviesvan de participatieraad over de aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Bij de behandeling van de beslisnota “aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg” op 13 maart in de raad, heeft het college de participatieraad gevraagd alsnog een advies uit te brengen op de voorgestelde maatregelen en dit advies een rol te laten spelen bij de uitvoering van de nota en de besteding van de middelen. Hierbij willen wij als college een reactie geven op de in dit advies gemaakte opmerkingen. Het volledige advies van de participatieraad is als bijlage toegevoegd.

Kernboodschap
De participatieraad heeft op een aantal onderdelen van de nota “aanvullende maatregelen mantelzorgondersteuning” advies uitgebracht. Wij zijn blij met dit advies en willen met dit schrijven reageren op de gemaakte opmerkingen. In een gesprek met leden van de participatieraad en de mantelzorgadviesraad dat op 20 april heeft plaatsgevonden, is onze reactie voorgesproken met leden van de mantelzorgadviesraad en participatieraad. Hieronder worden de opmerkingen en adviezen van de participatieraad kort samengevat met daaronder de reactie.

De participatieraad begint met het maken van een paar algemene opmerkingen over de specifieke maatregelen. Men vraagt zich af hoe de keuze is gemaakt voor deze maatregelen en of de maatregelen werkelijk bijdragen aan het ontlasten van mantelzorgers. Ook is de indruk ontstaan dat veel geld wordt ingezet voor het doen van onderzoek.
Of mantelzorgers werkelijk ontlast worden is op voorhand lastig te zeggen. De maatregelen zijn gekozen op basis van verschillende gesprekken met mantelzorgers, steunpunt mantelzorg, sociaal wijkteam, mantelzorgadviesraad en GGZ en ouderenzorginstellingen. Om te monitoren of mantelzorgers zich ontlast en ondersteund voelen is uitvoering van de mantelzorgmonitor de komende jaren essentieel. Op het moment dat de beslisnota geschreven is, waren er geen andere mogelijke maatregelen bij ons in beeld. Er hoefde dan ook geen keuze gemaakt te worden.
Het beeld dat de participatieraad heeft gekregen op basis van de beslisnota als zou een groot deel van de beschikbare middelen, te weten € 190.000 ingezet worden voor onderzoek, klopt niet met onze bedoelingen. Een aantal maatregelen is nieuw en daarmee is nog onvoldoende bekend welk effect deze zullen hebben op de ondersteuning van mantelzorgers. De effecten worden gevolgd met de monitor maar ook door middel van gesprekken met mantelzorgadviesraad, sociaal wijkteam en het steunpunt. De beschikbare middelen worden ingezet voor uitvoering van de maatregelen.

De participatieraad adviseert ons te kijken naar het aanbieden van respijtzorg, in de vorm van maatwerk.
Dit advies sluit aan bij wat het college voor ogen heeft en wij willen dan ook graag in gesprek met de Mantelzorgadviesraad om een (nog) beter beeld te krijgen van de behoefte aan respijtzorg bij mantelzorgers.
Dat er in de nota vooral aandacht is voor bekende groepen mantelzorgers klopt deels maar dat heeft te maken met het feit dat uit onderzoek is gebleken dat juist mantelzorgers van mensen met dementie en/of psychiatrische problematiek het meeste risico op overbelasting lopen. Voor mantelzorgers van mensen met niet aangeboren hersenletsel kent ’t Zand een aanbod in de Oude Mars. Enige jaren geleden is daar onder andere een mantelzorgcafé gestart waar het steunpunt en ’t Zand gezamenlijk invulling aan hebben gegeven. Ook voor Zwollenaren met een niet-Westerse achtergrond is specifieke

kennis aanwezig binnen het steunpunt Mantelzorg. Daar wordt actief, met bijvoorbeeld een interventie als de Bruggenbouwers specifiek gezocht naar een beter bereik onder Zwollenaren met een niet-Westerse achtergrond.

De participatieraad adviseert het college aan te geven hoe de nu genomen maatregelen bijdragen aan het voorkomen van overbelasting.
Het is moeilijk om percentages aan te geven in hoeverre minder mantelzorgers zwaar tot overbelast zijn als gevolg van de ondersteuningsmaatregelen omdat verschillende factoren bepalend kunnen zijn voor het risico op overbelasting. Door een combinatie te maken van individuele vormen van ondersteuning (steunpunt Mantelzorg) en collectieve voorzieningen hopen wij dit effect wél te bereiken. De mantelzorgmonitor die zeker nog 2 keer, in 2018 en 2020 wordt uitgevoerd moet duidelijk maken of dit het geval is.

Hoewel de participatieraad OZO verbindzorg een positieve stap vooruit vindt omdat het de lijnen korter maakt is men er niet van overtuigd dat de relatie tussen formele en informele zorg hierdoor verbeterd en of OZO ook werkt bij andere groepen dan bij ouderen.
Bij de start van OZO heeft bijna 80 % van de huisartsen in Zwolle aangegeven gebruik te willen maken van OZO verbindzorg. Dat percentage ligt binnen bereik op dit moment. Dergelijke nieuwe werkwijzen hebben echter een implementatietijd nodig. De projectleider van OZO heeft dan ook regelmatig per stadsdeel evaluatiegesprekken met betrokken organisaties. Daarnaast worden Progez en gemeenten regelmatig op de hoogte gehouden van de stand van zaken rond OZO. Tot nu toe hebben wij geen reden aan te nemen dat OZO niet bijdraagt aan de ondersteuning van de mantelzorger en de beoogde betere samenwerking tussen formele en informele zorg. Uit een onderzoek van Hogeschool Windesheim en ervaringen in gemeenten waar langer met OZO gewerkt wordt, blijkt dit ook. Door het verbeteren van de communicatie middels OZO ontstaan er kortere lijnen tussen informele en formele zorg en is de formele zorg beter bereikbaar voor de mantelzorger.
Volgens ons wordt er bijvoorbeeld door medewerkers van het Sociale Wijkteam aandacht geschonken aan de triade mantelzorg, zorgvrager en zorgverlener. Het kan natuurlijk altijd beter. Steeds meer zorgorganisaties zien het belang van een vitale mantelzorger/sociaal netwerk en diens kennis waar het gaat om het genezingsproces van de cliënt en het voorkomen van terugval. Echter er is tijd voor nodig om dit ook bij elke individuele medewerker van organisaties terug te laten komen in zijn handelen en om uit te gaan van de mantelzorger. Een organisatie als de mantelzorgadviesraad speelt in deze bewustwording een belangrijke rol.

De participatieraad betwijfeld of subsidie ingezet moet worden voor het schoonmaken van ruimtes in het Hospice.
De aanleiding om met het Hospice in gesprek te gaan over een gemeentelijke subsidie is geweest dat er een gat in de begroting is ontstaan door het stopzetten van HHT per 1 juli 2017. Dit kan niet zonder meer gerepareerd worden uit het maatwerkbudget huishoudelijke ondersteuning.
De palliatieve, terminale zorg die in het hospice wordt geboden, richt zich niet alleen op de gast, maar nadrukkelijk ook op de naasten. Opvang van de gast in het hospice betekent veelal altijd ontlasting van de mantelzorger. Regelzaken en persoonlijke verzorging van de gast kunnen worden overgenomen van de naasten. Dit overwegende, is besloten het Hospice jaarlijks een subsidie van maximaal € 20.000,-- toe te kennen. Dit geld wordt ingezet voor kosten die gemaakt worden voor vinden, binden en scholen van vrijwilligers en voor de 3 (vrijwillige) coördinator-ondersteuners die hiervoor een vrijwilligersvergoeding ontvangen. Door hun inzet is het ingeval van een crisis in de thuissituatie altijd (365 dagen per jaar) mogelijk dat de mantelzorgers een beroep kunnen doen op Hospice Zwolle om de

zorg voor het betreffende familielid / de naaste over te nemen, zodat de mantelzorgers tot rust kan komen en hopelijk weer kan genieten van het samenzijn met de hulpbehoevende gast. Daarnaast wordt een deel van het subsidie ook ingezet voor het schoonhouden van het Hospice.

De participatieraad adviseert de aandacht ,met name te richten op jonge mantelzorgers van zieke ouders of ouders met beperkingen en niet op de doelgroep broertjes en zusjes van een zorgvrager.
Voor wat betreft de jonge mantelzorgers, kennen we al een aanbod voor jongeren van 12 tot 18 jaar maar was er nog nauwelijks aanbod voor jonge kinderen die in het gezin waar zij opgroeien te maken hebben met ziekte. Bij het bereiken van deze kinderen moet goed nagedacht worden over de wijze van benaderen en het aanbod aan activiteiten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid wordt geboden hun verhaal kwijt te kunnen in een omgeving waar dit verhaal herkend en erkend wordt. Het liefst in een ontspannen sfeer die past bij hun leeftijd. Wij zouden graag van de participatieraad willen horen waarom zij adviseren de aandacht met name te richten op jonge mantelzorgers met een zieke ouder of ouders.

De participatieraad adviseert om de initiatiefnemers van de verschillende ontmoetingsplekken/lotgenotengroepen met elkaar in contact te brengen en het beschikbare bedrag voor nieuwe initiatieven te verhogen als ook het al bestaande Alzheimer en Parkinsoncafé uit dit budget vergoed moeten worden.
Het is niet de bedoeling dat bestaande initiatieven als Alzheimer- en Parkinsoncafé uit het “nieuwe” budget gefinancierd gaan worden. Deze worden uit het basisbudget voor mantelzorgondersteuning gefinancierd. Door Zwolle Doet verantwoordelijk te maken voor de nieuwe initiatieven voor mantelzorgers is het mantelzorgers helder waar zij terecht kunnen en kan Zwolle Doet de afweging maken (samen met de Mantelzorgadviesraad) of het nieuwe initiatief een aanvulling is op bestaande initiatieven en of er in Zwolle behoefte is aan een dergelijk initiatief. Uw advies over het bij elkaar brengen van de verschillende initiatiefnemers voor ontmoeting en het van elkaar leren bespreken wij met Zwolle Doet.

De participatieraad wil graag betrokken worden bij de verkenning naar nachtzorg voor mensen met dementie en adviseert om een pilot te starten met 10 inwoners van Zwolle.
Nachtzorg voor mensen met dementie is een heel nieuwe vorm van respijtzorg. Op dit moment wordt zorgvuldig gekeken naar de omvang van de doelgroep, het doel van de nachtzorg en de criteria waaraan deze moet voldoen. Inmiddels maakt de participatieraad deel uit van de werkgroep die de verkenning uitvoert. Gelijktijdig wordt gezocht worden naar een goede organisatievorm en een monitor om het effect van deze interventie te meten. Wij verwachten dit najaar met de uitvoering te beginnen. Dat zal in eerste instantie met een kleine groep zijn.

De participatieraad geeft aan dat er onder mantelzorgers grote onduidelijkheid is wanneer en bij wie zij en ook de zorgvrager zelf buiten kantooruren telefonisch terecht kunnen in geval van stressvolle situaties en hulp/ondersteuning.
Wij erkennen dat mantelzorgers behoefte hebben aan een 24 uurs bereikbaarheid van een telefoonnummer waar cliënten en ook mantelzorgers gebruik van kunnen maken. Door meer inzicht in de vraag en gesprekken met GGZ instellingen en Mantelzorgadviesraad is afgesproken dat het steunpunt Mantelzorg overlegt met Sensoor. Sensoor is 24 uur per dag telefonisch bereikbaar. Met hen wordt besproken in hoeverre zij aan de behoefte kunnen voldoen en wat de medewerkers van Sensoor nodig hebben aan kennisoverdracht, contactpersonen etc van de GGZ instellingen. Daarnaast geven

de GGZ instellingen aan in principe 24 uur per dag bereikbaar te zijn voor de zorgvrager die bij hen in behandeling is en in veel gevallen ook voor de betrokken mantelzorger.

De participatieraad adviseert om voor de groep mantelzorgers met matige/slechte gezondheid met concrete voorstellen te komen die hen kunnen ontlasten.
Om met concrete voorstellen te kunnen komen hebben wij behoefte aan een beter beeld van deze groep en welke ondersteuning hen kan helpen? Is die ondersteuning al voorhanden of moeten er nieuwe vormen ontwikkeld worden? Wij vragen de mantelzorgadviesraad/participatieraad hierover met ons mee te denken.

De participatieraad adviseert het college om een brief op naam te versturen aan alle Zwollenaren voor het aanvragen van de mantelzorgwaardering 2017 en in die brief ook aandacht te besteden aan het Sociale Wijkteam. Daarnaast wordt gevraagd of de waardering uitgereikt zou kunnen worden in de vorm van een (betaal)pasje.
Het verzenden van een brief aan alle adressen in Zwolle heeft vorig jaar geleidt tot enige verwarring. De brief is niet op alle adressen bezorgd. Dit is voor ons ook een ervaring geweest die wij van te voren niet hadden ingeschat. Overigens zijn mantelzorgers ook op andere manieren geïnformeerd over het aanvragen van een individuele mantelzorgwaardering. De actie heeft er toch toe geleid dat het aantal aanvragen is verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor. Namelijk ruim 2.300. Voor dit jaar wordt opnieuw gekeken wat de beste manier is om mantelzorgers te bereiken. Het aanbod van de participatieraad om mee te denken over een goede brief aan alle inwoners van Zwolle op naam nemen wij graag aan. Met de secretaris zal worden overlegd over de meest handige manier om dit te doen.
Uw opmerking om in deze brief direct aandacht te besteden aan uitleg over het sociaal wijkteam nemen wij in beraad. In de praktijk blijkt dat teveel informatie ook verwarrend kan werken. Bovendien wordt er al veel aandacht besteed aan communicatie over en rond het sociaal wijkteam.
Er is in het verleden overwogen om in Zwolle een soort mantelzorgpasje in te voeren. Uit informatie van andere gemeenten blijkt echter dat dit nogal wat organisatie vraagt en een groot deel van de beschikbare middelen voor mantelzorgondersteuning gaat zitten in de uitvoering hiervan en het (relatie)beheer. Dat is niet waar wij voor kiezen op dit moment. Ook wonen veel mantelzorgers niet in Zwolle en zouden zij dus niet of nauwelijks gebruik kunnen maken van de voordelen.

Slotopmerking
Wij vinden het belangrijk dat mantelzorgers goed ondersteund worden om overbelasting te voorkomen. Wij zijn dan ook blij met het aanbod van de participatieraad om mee te blijven denken over effectieve maatregelen ter ondersteuning van mantelzorgers. Wij willen graag van hen willen weten op welke momenten of over welke onderwerpen de mantelzorgadviesraad onze gesprekspartner is en op welke momenten de participatieraad betrokken wil worden.

Consequenties

Communicatie

Vervolg

Datum 12 juni 2017

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36136

Onderwerp Reactie college op advies participatieraad aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Participatieraad Zwolle

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 1 mei 2017

Betreft: Advies Aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg

Geacht College,

Bij het opstellen van de beslisnota Aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg is in eerste instantie verzuimd om de Participatieraad om advies te vragen. Tijdens de behandeling van de beslisnota in de besluitvormingsronde van het Raadsplein d.d. 13 maart heeft uw College toegezegd de Participatieraad alsnog om advies te vragen en dit advies een rol te laten spelen bij de uitvoering van de nota en de besteding van de middelen.
Ons advies – opgesteld samen met leden van de Mantelzorgadviesraad (MAR) - treft u hierbij aan. We horen graag van u welke adviezen u overneemt en wat hiervan de (financiële) consequenties zijn bij de uitvoering van de nota.

<u>Algemene opmerkingen</u>
Voordat we op de specifieke maatregelen ingaan, maken we eerst enkele algemene opmerkingen.

Gaan de onderwerpen in de beslisnota mantelzorgers helpen en ontlasten? We adviseren u beter te onderbouwen waarom u gekozen heeft voor de onderwerpen in de beslisnota die (extra) geld krijgen. We adviseren u om aan te geven:

- hoe u tot een keuze van de onderwerpen gekomen bent,
- welke onderwerpen zijn afgevallen en
- wat de argumenten waren voor de prioritering die u gemaakt heeft.

Een groot deel van de beschikbare middelen van € 190.000,-- wordt ingezet voor het doen van onderzoek. Er zijn echter, zo valt bijvoorbeeld af te leiden uit de Monitor Mantelzorg 2016, al veel onderzoeken gedaan die hebben geleid tot concrete uitkomsten. We adviseren u minder geld uit te geven aan onderzoek en meer geld te besteden aan de uitvoering van daadwerkelijke, concrete maatregelen waar de mantelzorger direct baat bij heeft.

We adviseren u hierbij ook te kijken naar het aanbieden van respijtzorg, in de vorm van maatwerk. De MAR geeft aan dat daar behoefte aan is, bijvoorbeeld bij mantelzorgers van mensen met niet aangeboren hersenletsel, van mensen met een lichamelijk beperking en van mensen met een verstandelijke beperking. Maar ook bij mantelzorgers met een niet-Westerse achtergrond. Deze groepen zijn nog onvoldoende in beeld.

We adviseren bij de inzet van de middelen een beter evenwicht te zoeken tussen de verschillende groepen mantelzorgers. In de nota komen we vooral de bekende groepen mantelzorgers tegen waar de middelen naar toe gaan. We missen onder andere mantelzorgers voor mensen met niet aangeboren hersenletsel en mantelzorgers voor Zwollenaren met een niet-Westerse achtergrond.

Specifieke opmerkingen

Pagina 1, Beoogd effect
U schrijft hier dat het de bedoeling van de maatregelen is mantelzorgers zo te ondersteunen in de uitvoering van hun mantelzorgtaken dat overbelasting voorkomen wordt. We adviseren u aan te geven hoe deze maatregelen daar dan aan bijdragen. Het is achteraf anders lastig vast te stellen of de belasting daadwerkelijk afgenomen is of dat het ligt aan de manier van onderzoeken of aan de samenstelling van de groep ondervraagden.

OZO verbindzorg
De MAR geeft aan het OZO systeem als een positieve stap vooruit te zien, vooral bij ouderen, omdat het de lijnen korter maakt. Anders dan in de beslisnota genoemd wordt, is de MAR niet van mening dat de relatie tussen formele en informele zorg er per definitie door verbetert. De MAR plaatst verder vraagtekens bij de werkbaarheid van OZO verbindzorg als het gaat om andere groepen dan ouderen.
Daarnaast is ons bekend dat niet alle huisartsen willen meewerken vanwege twijfels over de veiligheid van het systeem en zorgen over de bescherming van de privacy.
We vragen ons af of het noodzakelijk is € 45.000.-- extra in OZO verbindzorg te investeren. We missen de argumentatie daarvoor en vragen ons af of het ook daadwerkelijk direct bijdraagt aan ondersteuning van de mantelzorger.
We adviseren u dit onderwerp meer integraal te benaderen: ook bij Huishoudelijke Ondersteuning is er aandacht voor de relatie formele en informele zorg. Als die verbinding er al wel is, adviseren wij u dit ook te laten zien in de nota.

We adviseren u nadrukkelijk meer aandacht te schenken aan de triade mantelzorger, zorgvrager en zorgverlener. Wat doet elke zorgorganisatie concreet aan het verbeteren van de relatie tussen de mantelzorger en de zorgverlener? We adviseren u meer in te zetten op de eigen kracht van de mantelzorgers zodat zij in het gesprek met de (zorg)professionals een stevige partij kunnen zijn. De mantelzorger moet het uitgangspunt zijn.
Hier kan nog een slag gemaakt worden als het gaat om transformatie.

Pagina 2, Hospice Zwolle
Dat de vrijwilligers en medewerkers van het Hospice fantastisch werk doen, staat buiten kijf. Het Hospice is er voor alle mensen die in de laatste fase van hun leven zijn en intensieve verzorging nodig hebben. Omdat de HHT per 1 juli 2017 wordt stopgezet, ontvangt het Hospice geen subsidie meer van de gemeente Zwolle. Wij adviseren u de kosten voor het schoonmaken van de ruimtes waar de gasten verblijven – ook in de toekomst - te dekken uit het hiervoor meer geëigende budget huishoudelijke ondersteuning of WLZ en niet uit het budget aanvullende ondersteuningsmaatregelen mantelzorg.

Pagina 3, Jonge mantelzorgers

We vragen ons af of en hoe de groep van jonge mantelzorgers in beeld is. En hoe er aan gewerkt wordt om de groep in beeld te krijgen en te houden. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om de groep van zogenoemde KOP-kinderen.
We zetten onze vraagtekens bij het creëren van een doelgroep broertjes en zusjes van een zorgvrager. Dit omdat we van mening zijn dat broertjes en zusjes van zorgvragers vooral kind mogen zijn. Zij zijn met de zorgvrager onderdeel van het gezin maar daarmee niet altijd automatisch mantelzorger. We vinden het niet verstandig om kinderen tussen 6 en 12 jaar al te labelen als 'mantelzorger van'.
We adviseren u de aandacht vooral te richten op jonge mantelzorgers van zieke ouders of ouders met beperkingen.

Pagina 4, Nieuwe initiatieven voor mantelzorgers
We waarderen het dat u bij het beoordelen van nieuwe initiatieven voor mantelzorgers de MAR betrekt. De MAR heeft laten zien dat zij proactief kan meedenken. Het Autismecafé is hier een goed voorbeeld van.
We adviseren u het beschikbare bedrag van € 10.000 te verhogen toch zeker als ook het Alzheimer- en Parkinsoncafé vanuit dit budget vergoed worden. Ook andere familie-/cliëntenorganisaties zouden gebruik moeten kunnen maken van dit aanbod voor lotgenotencontactgroepen.
Verder adviseren we u de initiatiefnemers van de verschillende cafés / ontmoetingsplekken met elkaar in contact te brengen om van elkaar te leren. U kunt dit als gemeente faciliteren door bijvoorbeeld een ruimte of andere faciliteiten beschikbaar te stellen of door hen te ondersteunen bij de opzet van een programma.

Pagina 4, Nachtzorg voor mensen met dementie
Bij het onderzoek naar Nachtzorg voor mensen met dementie willen we graag betrokken worden. We komen hier terug op onze eerdere opmerking dat een groot deel van de beschikbare middelen (€ 190.000) besteed wordt aan onderzoek (in dit geval € 70.000). Zijn deze middelen enkel voor het onderzoek of ook al voor de uitvoering? In het geval het bedrag enkel naar onderzoek gaat, hebben we hier grote bedenkingen bij.
We adviseren u een pilot te starten met 10 inwoners van Zwolle die met hun partner geconfronteerd worden met dit probleem en dan in kaart te brengen wat zij nodig hebben. De kosten hiervan zijn veel lager en er worden direct 10 inwoners van Zwolle geholpen. Het is actiegericht onderzoek waarbij theorie en praktijk gekoppeld worden.

Pagina 4, Uitbreiding telefonische bereikbaarheid steunpunt Mantelzorg
Is de informatie over de 24 uur bereikbaarheid, opgenomen in de Monitor, de conclusie van het onderzoek of zijn het de plannen van de gemeente? Het is jammer dat het al wordt opgenomen in de beslisnota terwijl de resultaten van het onderzoek nog niet openbaar zijn. We adviseren u eerst naar de resultaten van het onderzoek te kijken.

We wijzen u er op dat er onder mantelzorgers grote onduidelijkheid is wanneer en bij wie zij buiten kantooruren telefonisch terecht kunnen in geval van stressvolle situaties en hulp / ondersteuning kunnen krijgen voor degene waarvoor ze zorgen. Het geeft rust als mantelzorgers weten dat zij 'gebruik kunnen maken van' en er direct een hulpverlener beschikbaar is voor ondersteuning. Ligt hier wellicht ook een taak voor het Steunpunt mantelzorg of voor Sensoor?
Het zou de mantelzorger verder nog ontlasten als ook de zorgvrager zelf kan bellen buiten kantooruren.

Pagina 4, Mantelzorgers met matige / slechte gezondheid

Participatieraad Zwolle

Ook op dit punt vragen we ons af of er een onderzoek nodig is: het komt ons voor dat het een vaststaand feit is dat mantelzorgers met een matige of slechte gezondheid overbelast zijn – met name in de GGz groep. We adviseren u met voorstellen te komen.

Pagina 5, Verhoging individuele mantelzorgwaardering
De ervaring van het afgelopen jaar is dat de briefbezorging voor het aanvragen van de mantelzorgwaardering niet goed verlopen is. De ongeadresseerde brieven zijn bij diverse inwoners van Zwolle om verschillende redenen niet bezorgd. We adviseren u om voor de mantelzorgwaardering in 2017 een brief op naam te sturen en daar een deel van de € 190.000.— voor in te zetten. We verzoeken u de conceptbrief voor verzending aan ons voor te leggen.
In deze brief van de gemeente Zwolle zou u ook aandacht kunnen besteden aan uitleg over het Sociale Wijkteam.

In de nota schrijft u dat u de ondersteuningsmogelijkheden beter bekend wilt maken. We ondersteunen dit van harte. Daarbij zou ook aandacht besteed moeten worden aan de ondersteuningsmogelijkheden vanuit het Sociaal Wijkteam.

Heeft u overwogen om de mantelzorgwaardering uit te reiken in de vorm van een (betaal)pasje met daarop een geldbedrag, te besteden bij lokale ondernemers?

Pagina 5, Risico's
U schrijft dat, indien daar aanleiding toe is, u met aanvullende of aangepaste voorstellen komt. Zijn daar dan ook aanvullende middelen voor beschikbaar?
Overigens worden we bij aanvullende of aangepaste voorstellen graag betrokken.

Pagina 6, Communicatie
Over dit punt hebben we, verspreid over het advies, opmerkingen gemaakt.

Pagina 6, Vervolg
Over dit punt hebben we, verspreid over het advies, opmerkingen gemaakt. Met name over de doelen van de extra ondersteuningsmaatregelen.

Mocht dit advies u aanleiding geven tot vragen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Mevrouw Rabia Madarun
Voorzitter Participatieraad Zwolle

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Health Innovation Park
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Tuqan, Iskander (2016)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Health Innovation Park

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De stand van zaken en de toekomst van het Health Innovation Park

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Health Innovation Park
Versienummer	V2

Portefeuillehouder Rene de Heer

Informant I. Tuqan
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2016
Email I.Tuqan@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken en de toekomst van het Health Innovation Park.

Inleiding
Uw raad heeft gevraagd geïnformeerd te worden over de toekomst van het Health Innovation Park (HIP). In deze nota informeren wij u daarover.

Topsectorenbeleid
De Regio Zwolle vindt het belangrijk dat de regionale innovatiecentra (PSP, HIP, locatie Enexis) worden verankerd in de regionale economische structuur. In het kader van het Topsectorenbeleid is door de regiogemeenten (voor het HIP vertegenwoordigd door de gemeente Zwolle) en de provincie Overijssel gekozen voor de topsector Health in de Regio Zwolle. In 2014 hebben de founding partners het besluit genomen om het cluster Health verder uit te bouwen tot het Health Innovation Park (HIP). Het HIP heeft in 2016 haar activiteiten en geografisch werkgebied uitgebreid en daarmee de volgende stap gezet op inhoud, organisatie en bijbehorend financieringsmodel.

Health Innovation Park
Netwerk:

- Het HIP is de centrale spil in het netwerk van zorgpartijen in de regio. Jaarlijks organiseert het netwerkevents (24 events in 2017). Het HIP geeft verder masterclasses, samen met de regionale partners Oost NV, Dommerholt Advocaten, RZI en de Rabobank. In de masterclasses zijn zorgprofessionals aan de slag om aan de hand van het Canvas businessmodel een businessplan te maken voor de door iedere deelnemer ingebrachte innovatie.
- Het HIP werkt samen met regionale en bovenregionale samenwerkingspartners (onder andere Kennispoort inclusief het Agri & Food innovatiecluster en het Polymer Science Park).
- Het HIP heeft 31 betalende leden (waaronder de Isalaklinieken, Deltion, BMA Ergonomics, Landstede en de Vogellanden). Daarnaast zijn er 6 samenwerkingspartners: Rabobank IJssel-Vecht, Health Investments Zwolle (HIZ), pandeigenaren op het HIP Park, Flynth, Vindsubsidie en Trivici.
- De organisatie heeft goede contacten ontwikkeld met de Universiteit Twente en het Deventer Ziekenhuis.
- Het HIP heeft een regisserende en coördinerende rol voor de zorgpartijen, kennisinstelling en bedrijven bij de Human Capital Agenda om zo te komen tot een gezamenlijke aantrekkelijke regionale arbeidsmarkt voor de zorgsector.

Innovaties en financiering

- Het HIP stimuleert nieuwe initiatieven en innovaties met als doel de groeimogelijkheden van zorgondernemers maximaal te benutten. Het HIP brengt actief partijen met elkaar in contact op het gebied van kennis en innovatie en is de link tussen de 4 O's: (zorg)ondernemers en zorgaanbieders, onderwijs, onderzoek en overheid.
- Het HIP ondersteunt bedrijven en zorgpartijen in de Regio Zwolle bij de ontwikkeling van innovaties, de bijbehorende business cases en de financiering daarvan. Het HIP wordt daardoor gezien als de centrale speler op het snijvlak van zorg, kennis en ondernemerschap in de brede provincie Overijssel en is de voordeur voor regionale health initiatieven.

Ontwikkeling zorgcampus

- Het gebied Oosterenk is een topwerklocatie zoals benoemd in de Perspectiefnota 2018-2021, naast PSP en de Enexislocatie. Het HIP is, in samenwerking met de eigenaar van de panden op Oosterenk, actief in de realisatie van het HIP Park, een omgeving waar zorgondernemers

zich kunnen vestigen. Met provincie, investeerders en bedrijven wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het innovatiepark (infrastructuur, routing, et cetera).
- Het HIP vervult daarmee een belangrijke rol in de transformatie van kantoren op Oosterenk tot een innovatieve zorgcampus. Er zijn op Oosterenk 5 kantoorpanden gevuld en 7 panden aangekocht. Inmiddels zijn 46 health ondernemers gevestigd op het park en ruim 200 arbeidsplaatsen gerealiseerd.

Financiering
Met zijn activiteiten realiseert het HIP in de regio economisch rendement (omzetstijging en uitbreiding van werkgelegenheid), maatschappelijk rendement (betere zorg voor hetzelfde geld of zelfde zorg voor minder geld) en draagt het bij aan de transformatie van kantoren op Oosterenk. De HIP-organisatie vormt de motor voor de realisering van het netwerk, (de implementering van) innovaties en de ontwikkeling van een zorgcampus. Daarvoor is financiële ondersteuning van (onder andere) de gemeente Zwolle nodig.
Het is daarbij de bedoeling dat de overheden hun ondersteunende financiering in de periode van 2016 tot 2020 geleidelijk afbouwen. In gesprekken met bestuur, de Algemene Ledenvergadering, de Economic Board, de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle is de verwachting uitgesproken dat het HIP vanaf 2020 geen overheidsfinanciering meer nodig heeft. Tot die tijd is financiering van – onder andere de gemeente Zwolle – nog wel nodig. Financiële ondersteuning van het HIP is daarom opgenomen in de Perspectiefnota 2018-2021 als onderdeel van de strategische opgave Topwerklocaties waarover uw raad nog moet beslissen. In 2017 gaat het om € 75.000, in 2018 om € 65.000, in 2019 om € 55.000 en in 2020 om € 45.000.

Kernboodschap
- Door zijn specifieke kennis van en netwerk in de healthsector heeft het HIP toegevoegde waarde binnen de huidige innovatie-infrastructuur.
- Het HIP is een eerste vraagbaak, organiseert ontmoetingen, begeleidt business cases door het schrijven van een business plan, het zoeken naar financiering en introductie in het netwerk van onder andere Isala.
- Er is een groeiend regionaal en bovenregionaal commitment van bedrijven en instellingen.
- Het HIP past binnen de regionale innovatieagenda van de Regio Zwolle. Voor Zwolle is het HIP belangrijk als één van de innovatiecentra naast PSP en de locatie Enexis.
- Het HIP vervult een belangrijke rol bij de realisering van Oosterenk als innovatie- en zorgcampus.
- Het HIP vervult eveneens een belangrijke rol bij de realisering van de Human Capital agenda voor de zorgsector.
- Het HIP past binnen de innovatieagenda van de provincie Overijssel en wordt ook ondersteund door de provincie middels subsidie en een bijdrage in kind.

Communicatie
Bovenstaande is besproken met het HIP. De gemeente Zwolle is ambassadeur voor het HIP.

Openbaarheid
ja

Datum 12 juni 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33709

Onderwerp Health Innovation Park

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Profijt, Antje (2907)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland

Voorgesteld besluit raad

de realisatie van de zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 juni 2017

Onderwerp	Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland
Versienummer	

Portefeuillehouder Nelleke Vedelaar / Ed Anker

Informant A. Profijt
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2907
Email A.Profijt@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de realisatie van de zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland.

Inleiding
Sinds 1 januari 2015 is Veilig Thuis IJsselland operationeel in de vorm van een samenwerkings-organisatie tussen Kadera Huiselijk Geweld en Jeugd Bescherming Overijssel. Bij de start is gesteld dat dit een tijdelijke situatie is en dat in het tweede jaar een keuze gemaakt zou worden voor een definitieve organisatievorm. In de loop van 2016 werd steeds duidelijker dat een eenduidige aansturing vanuit de samenwerkingsorganisatie inderdaad lastig was. Daarom was het nodig stappen te zetten naar een definitieve organisatievorm gewenst. Om een zorgvuldige keuze te kunnen maken voor de definitieve organisatievorm is advies gevraagd aan BMC Advies. Dit advies was dat het de voorkeur verdient om als definitieve organisatievorm te kiezen voor een zelfstandige stichting Veilig Thuis IJsselland. In een zelfstandige stichting kan de ontwikkelopgave van Veilig Thuis IJsselland het best vorm worden gegeven. Deze ontwikkelopgave vraagt flexibiliteit en innovatiekracht van de organisatie. Van groot belang hierbij is verder een eenduidige aansturing die in de zelfstandige stichting goed vorm kan krijgen. De bestuurders van de gemeenten in de regio IJsselland hebben op grond van dit advies op 5 oktober 2016 het principebesluit genomen dat de definitieve organisatievorm voor Veilig Thuis IJsselland een zelfstandige stichting zal zijn. Tevens is uitgesproken dat daarbij de continuïteit van de hele keten, met daarin ook de resterende taken van de moederorganisaties Kadera en JBOV, van belang is. Vervolgens is een kwartiermaker aangetrokken om dit voorgenomen besluit uit te werken. Deze uitwerking is beschreven in het Inrichtingsplan voor de zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland, dat op 31 mei 2017 door de gemeenten in de regio IJsselland is vastgesteld.

Kernboodschap
Voor de definitieve vormgeving van de organisatie Veilig Thuis IJsselland is het uitgangspunt dat deze organisatievorm de beste voorwaarden biedt voor de uitvoering van de taken van Veilig Thuis IJsselland en de ontwikkelingsopgave waar zij voor staat, passend bij de gemeentelijke en regionale visie. De ontwikkelopgave, waaronder de aansluiting met het voorliggende veld en de kanteling naar gemeenten, vraagt flexibiliteit en innovatiekracht van de organisatie. Van groot belang is daarbij een eenduidige aansturing van de organisatie, opdat de organisatie efficiënt en daadkrachtig aangestuurd wordt en zich optimaal kan ontwikkelen. Doel is dat Veilig Thuis IJsselland als zelfstandige stichting de spil in de aanpak van alle vormen van huiselijk geweld is die samen met lokale en ketenpartners invulling geeft aan de regionale visie op de aanpak van huiselijk geweld. Het is de bedoeling dat de zelftstandige stichting Veilig Thuis IJsselland per 1 oktober 2017 operationeel is.

Consequenties
In het inrichtingsplan voor de zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland is opgenomen dat alle medewerkers van Veilig Thuis IJsselland overgaan binnen ‘overgang van onderneming’, dit betekent 1 op 1 plaatsing van personeel. Voor alle medewerkers is de CAO Jeugdzorg van toepassing. De formatie voor de directeur-bestuurder is 0,8 fte. Gezien het feit dat er momenteel twee managers en circa 36 fte zijn bij Veilig Thuis IJsselland is dat op zich ruim, maar omdat de ontwikkelopgave voor Veilig Thuis IJsselland groot is is deze formatie aanvullend nodig. Ook door de ontwikkelingen die landelijk nog op Veilig Thuis afkomen, zoals de aanscherping van de Wet Meldcode en de radarfunctie van Veilig Thuis met ingang van 2019, is de ontwikkelopgave ook de komende jaren groot. Op een later moment kan de omvang van de formatie van management en directeur-bestuurder eventueel worden heroverwogen, afhankelijk van de ontwikkelingen. Daarnaast wordt een Raad van Toezicht van drie personen voorgesteld. Daarnaast wordt een Raad van Toezicht van drie personen geformeerd. De huidige huisvesting van Veilig Thuis IJsselland wordt tijdelijk voortgezet tot eind 2018. Dit heeft het

voordeel van continuïteit en dat de nieuwe organisatie hierin t.z.t. eigen keuzes kan maken. Verder worden dienstverlenings-overeenkomsten voor Financiële administratie, Personeels- en salarisadministratie, HRM, Ondersteuning ICT en Receptie aangegaan met Kadera voor de periode tot eind 2018. Voor de continuïteit van Kadera zijn deze keuzes gunstig omdat ze iets meer dan een jaar extra de tijd krijgt om haar bedrijfsvoering bij te sturen.
De totale kosten voor het realiseren van een zelfstandige stichting Veilig Thuis IJsselland en extra formatie voor Vertrouwensarts en Gedragswetenschapper komen op € 230.000,- met ingang van 2018 voor de hele regio. De realisatie van de zelfstandige Stichting Veilig Thuis heeft als directe consequentie een stijging van de kosten met € 65.000,-. Hiermee worden de extra kosten van de CAO Jeugdzorg voor alle medewerkers meegenomen en tevens een bestaand begrotingstekort van Veilig Thuis IJsselland weggewerkt. Verder is een verhoging van het budget met € 45.000 nodig voor huisvesting en diensten. Daarnaast is een structurele uitbreiding van de formatie voor Vertrouwensarts en Gedragswetenschapper nodig, wat structureel € 120.000,- extra kost. Deze extra formatie is nodig om aan de eisen van de inspectie te voldoen, zowel wat betreft 24/7 bereikbaarheid van de Vertrouwensarts als de multidisciplinaire inzet bij diverse taken van Veilig Thuis. Er zijn afspraken met andere regio's gemaakt om de bereikbaarheid en inzet van Vertrouwensartsen en Gedragswetenschappers gezamenlijk in te vullen. Om haar deel van deze afspraken uit te kunnen voeren heeft Veilig Thuis IJsselland extra formatie nodig. Door de samenwerkingsafspraken met andere regio's is deze extra formatie weliswaar beperkt gebleven. Op basis van de verdeling van de kosten over alle gemeenten in de regio betekent dat voor Zwolle voor 2018 en verder een extra bedrag van € 61.595,-.
De incidentele kosten voor 2017 bedragen € 100.000,-. Deze kosten bestaan uit de volgende onderdelen: € 60.000,- voor de extra formatie per 1 juli 2017, € 27.500,- voor de verzelfstandiging per 1 oktober en € 12.500 voor eenmalige kosten voor de verzelfstandiging. Op grond van de verdeling van de kosten over alle regiogemeenten betekent dat voor Zwolle voor 2017 € 26.780,- incidenteel extra. De extra kosten voor 2017 worden opgenomen in de 2e Berap en de kosten voor 2018 worden meegenomen bij de voorbereidingen van de Begroting 2018.

Communicatie
De voorbereiding van het proces van verzelfstandiging heeft plaats gevonden in overleg met de huidige directeuren van Veilig Thuis IJsselland en in goed overleg met de gemeenten in de regio IJsselland. Het bestuurlijk overleg van de gemeenten in de regio IJsselland heeft op 31 mei 2017 het Inrichtingsplan voor de verzelfstandiging van Veilig Thuis IJsselland per 1 oktober 2017 vastgesteld. De zienswijze van Kadera en JBOV op het Inrichtingsplan is betrokken bij de bespreking in het bestuurlijk overleg van 31 mei 2017.

Vervolg
De werving en selectie van de directeur/bestuurder en de Raad van Toezicht is gestart. De planning voorziet er in om de werving en selectie nog voor de zomer af te ronden. Het overleg met de bonden over het Social Plan wordt voortgezet. Na vaststelling van het Sociaal Plan kan het personeel van de huidge organisaties overgaan naar de nieuwe zelfstandige stichting Veilig Thuis IJsselland.

Openbaarheid
Het voorstel is openbaar.

Datum 19 juni 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36957

Onderwerp Zelfstandige Stichting Veilig Thuis IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Profijt, Antje (2907)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland Bijlage: Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van het Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 juni 2017

Onderwerp	Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder

Informant	A. Profijt
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon	038 498 2907
Email	A.Profijt@zwolle.nl

Bijlagen 1. Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het verbeterplan van Veilig Thuis IJsselland naar aanleiding van het Inspectierapport stap 2.

Inleiding
In april 2017 hebben de samenwerkende Inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg het Inspectierapport over Veilig Thuis IJsselland uitgebracht. Het oordeel van de Inspecties was matig. Hierover is uw raad op 21 april 2017 geïnformeerd. In het rapport hebben de Inspecties Veilig Thuis IJsselland opgedragen een verbeterplan op te stellen voor de punten waarvan het oordeel van de Inspecties nog niet voldoende was.

Kernboodschap
Het verbeterplan dat Veilig Thuis IJsselland heeft opgesteld geeft aan wat zij gaat doen aan de punten waarvan de Inspecties vonden dat die moesten verbeteren. Voor een deel gaat dit om het verder implementeren van verbeterde werkprocessen, waarbij ook alle benodigde informatie altijd in de dossiers wordt opgeslagen. Voor de aanpak van ouderenmishandeling en de samenwerking rond kwetsbare groepen zijn concrete verbetervoorstellen opgesteld. Het traject wordt afgesloten met een interne audit, waarvan de uitkomsten naar de Inspecties moet worden verzonden. De Inspecties hebben het Verbeterplan geaccepteerd. Zij hebben daarbij aangegeven dat zij het resultaat van de door Veilig Thuis IJsselland uit te voeren interne audit willen ontvangen voor 1 september 2017.

Consequenties
De werkprocessen bij Veilig Thuis waren aangepast aan de hogere eisen die gesteld worden, maar waren nog onvoldoende geïmplementeerd in de periode voorafgaand aan het inspectiebezoek, zodat niet alle benodigde informatie in de dossiers te vinden was. In het verbeterplan wordt gesteld dat de implementatie van de werkprocessen wordt voortgezet.
De multidisciplinaire beoordeling van meldingen Huiselijk Geweld en de multidisciplinaire opstelling van een ‘plan van aanpak’ na de triage van de melding was naar het oordeel van de inspecties tot voor kort onvoldoende. Extra formatie voor de Vertrouwensarts en de gedragswetenschapper is per 1 januari 2017 eerst tijdelijk beschikbaar gesteld en de formatie wordt per 1 juli 2017 structureel uitgebreid. Daarmee wordt naast de 24/7 bereikbaarheid en beschikbaarheid van Vertrouwensarts ook de inzet voor multidisciplinair overleg verbeterd. Ook het beslismodel voor multidisciplinaire besluitvorming wordt beter geborgd in het vervolgtraject en in de conclusie van het door Veilig Thuis IJsselland uitgevoerde ‘onderzoek’ naar aanleiding van een melding.
De Inspecties constateerden dat onvoldoende aangetoond werd dat Veilig Thuis IJsselland samenwerkt met ketenpartners op het gebied van ouderen, licht verstandelijk beperkte mensen, lichamelijk gehandicapten of andere kwetsbare mensen. Veilig Thuis IJsselland gaat in kaart brengen welk deskundigheid lokaal en regionaal aanwezig is en good-practices van andere Veilig Thuis organisaties rond ketensamenwerking benutten.
De Inspecties constateerden dat Veilig Thuis IJsselland te weinig aandacht heeft voor ouderenmishandeling. Positief was de inspectie over de aandachtsfunctionarissen voor Ouderenmishandeling die Veilig Thuis IJsselland heeft ingesteld. In het Verbeterplan wordt voorgesteld om de deskundigheid van alle medewerkers rond ouderenmishandeling te vergroten, een overzicht te maken van relevante externe deskundigheid op dit gebied te maken en een vertaling van de landelijke methodiek Ouderen Veilig thuis’ naar het werkproces van Veilig thuis te maken.
Vooral de geconstateerde verbeterpunten over de samenwerking met ketenpartners rond ouderen en andere kwetsbare mensen, en de aanpak van ouderenmishandeling, zijn punten waarin wij het Verbeterplan nog erg voorzichtig vinden. De komende tijd, ook na de uitwerking van het Verbeterplan,

zullen wij daarom aandacht en verdere ontwikkeling van deze zaken bij Veilig Thuis IJsselland bepleiten.

Communicatie
Het Verbeterplan is opgesteld door Veilig Thuis IJsselland en opgestuurd naar de samenwerkende Inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg. De Inspecties hebben het Verbeterplan geaccepteerd.

Vervolg
Het Verbeterplan wordt momendtee uitgevoerd en afgesloten met een Interne Audit, zoals gevraagd door de Inspecties.

Openbaarheid
Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 37242

Onderwerp Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

VEILIG THUIS Geweld stopt niet vanzelf.

Verbeterplan Veilig Thuis IJsselland

Naar aanleiding van de bevindingen van de inspectie bij de beoordeling van de "Kwaliteit van Veilig Thuis, stap 2" (april 2017)

INLEIDING

De kwaliteit van Veilig Thuis IJsselland is door de inspectie naar aanleiding van het op 28-2-17 uitgevoerde onderzoek als matig beoordeeld. Veilig Thuis voldoet aan 20 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader en dient voor 10 onvoldoende beoordeelde verwachtingen concrete verbetermaatregelen treffen.
Bijgaande treft u het verbeterplan van Veilig Thuis Ijsselland aan.

Hieraan vooraf gaand willen wij graag de volgende opmerkingen maken:
We zijn tevreden met de door de inspectie aangeleverde rapportage: we herkennen ons in de geconstateerde verbeterpunten en delen de opvatting dat verbetering hierop noodzakelijk is. Op een deel waren door ons ook reeds verbetertrajecten ingezet, de gewenste veranderingen echter nog niet volledig gerealiseerd. Om een aantal redenen:

- Ten tijde van het onderzoek door de inspectie op 28-2-17 was er bij VTIJ sprake van een zeer recentelijk vastgesteld werkproces (januari 2017), maar was de daadwerkelijke implementatie nog niet voltooid. De heeft er toe geleid dat de resultaten van het vernieuwde/verbeterde werkproces nog niet/onvoldoende zichtbaar waren in onze dossiers.
- De tijdelijke uitbreiding van de formatie van gedragswetenschapper en vertrouwensarts kon pas in 2017 door VTIJ daadwerkelijk ingezet worden en is mede de oorzaak dat er onvoldoende multi disciplinaire besluitvorming heeft plaats gevonden.
- De tijdelijke uitbreiding van de formatie voor uitvoerende medewerkers voor het wegwerken van de wachtlijst is ook pas in december 2016 geëffectueerd. Medewerkers van VTIJ hebben daardoor lange tijd de eerste prioriteit gelegd bij het directe contact en het werken aan de veiligheid. Zorgvuldige en volledige dossiervoering zijn hierdoor naar de achtergrond geraakt.

Bovenstaande omstandigheden liggen ten grondslag aan de onvoldoende beoordelingen in 7 van de 10 eisen (te weten 1.3.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4, 2.2.1, 2.3.2, 2.4.1). Deze omstandigheden worden om die reden hieronder niet steeds opnieuw genoemd.
Het maakt wel dat het verbeterplan in belangrijke mate bestaat uit het doorgaan op de reeds ingeslagen weg en het implementeren van het werkproces zodanig dat dit op alle punten operationeel en zichtbaar wordt in het werk van onze medewerkers.

VEILIG THUIS Geweld stopt niet vanzelf.

VERBETERPLAN

1.3.1 Veilig Thuis draagt zorg voor het opstellen van een veiligheidsplan in alle meldingen waar sprake is van onveiligheid

VTIJ gaat vast leggen wat de essentiële onderdelen in het cliënten dossier zijn en gaat bewaking/controle mechanismes hiervoor ontwikkelen. Het aanwezig zijn van een veiligheidsplan/ veiligheidsafspraken zien wij als een essentieel onderdeel in het dossier.
Daarnaast zullen wij een aanvullende instructie opnemen in de onderlegger van het werkproces wanneer er geen volledig veiligheidsplan gemaakt wordt en dat betrokkenen en professionals geïnformeerd dienen te worden over de verkorte veiligheidsafspraken.

1.4.2 Veilig Thuis werkt aantoonbaar samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, (licht) verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten of anderszins kwetsbare mensen.

VTIJ heeft een goede samenwerking met de lokale teams. Deze teams zijn wisselend van samenstelling, in een aantal van deze teams is ook deskundigheid aanwezig op het gebied van licht verstandelijke gehandicapten. VTIJ gaat in kaart brengen welke deskundigheid lokaal aanwezig is in de wijkteams en aanvullend wat de belangrijkste samenwerkingspartners en de bijbehorende contactpersonen voor VTIJ zijn in de regio. (LVG jeugd en ouderen, jeugdhulpverlening, GGZ jeugd volwassen , reclasseringsorganisaties, verslavingszorg , maatschappelijke opvang, vrouwenopvang).
VTIJ oriënteert zich bij een aantal andere VT-organisaties op good-practices wat betreft de ketensamenwerking.
Wat betreft de ketenpartners voor ouderen verwijs ik u naar de reactie behorend bij hoofdstuk 2.5 van uw rapportage.

1.5.2 Veilig Thuis bepaalt aan de hand van de melding met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd

1.5.3 Veilig Thuis gaat bij de betrokkenen professionals en/of de betrokken gezinsleden na of de stappen die naar aanleiding van de melding in gang zijn gezet daadwerkelijk worden uitgevoerd

1.5.4 Veilig Thuis gaat na of de stappen leiden tot het stoppen van het geweld en tot herstel van de veiligheid

In de onderlegger van het bijbehorende werkproces werken wij nader uit met wie , wanneer en waarover contacten in het kader van monitoring worden gelegd. Tevens passen wij onze afsluitbrieven hierop aan.
Daarnaast zijn er twee landelijke processen waar VTIJ wat betreft dit onderdeel wil aansluiten bij de doorontwikkeling:

- Vanuit het landelijke ondersteuningsteam Veilig Thuis loopt een proces om te komen tot meer eenduidige visie op monitoring , mede in het licht van de op handen zijnde radarfunctie van Veilig Thuis;
- VTIJ neemt deel aan het landelijke effectiviteits-onderzoek van Verwey Jonker en gebruikt de bevindingen uit het onderzoek voor het verder ontwikkelen van een effectieve aanpak in het stoppen van het geweld.

2.1.2 Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen 5 dagen en 10 weken na ontvangst van de melding af.
VTIJ heeft de beschikking over managementinformatie met:

- Trendgegevens per week voor een (eventuele) wachtlijst voor gemeentes en bestuurders;
- Overzichtlijsten voor medewerkers voor verdelen van casuïstiek , met datum van aanmelding en prioritering;
- Controlelijsten op medewerkersniveau voor sturing op doorlooptijd per casus en caseload.

VTIJ maakt gebruik van deze instrumenten om verdergaand te sturen op de doorlooptijden in de caseload besprekingen met medewerkers. Daarnaast doet VTIJ bij de centrumgemeente een aanvraag voor een passende formatie om duurzaam te kunnen werken zonder wachtlijst.

2.2.1 Het plan van aanpak wordt intercollegiaal of multidiciplinair opgesteld
VTIJ heeft via incidentele middelen de beschikking over een passende financiering voor de formatie van vertrouwensarts en gedragswetenschapper. Het verbetertraject in deze wordt afgerond met het structureel maken van deze incidentele financiering. Zodanig dat VTIJ in staat is om duurzaam te kunnen voldoen aan de gestelde eisen uit de toetsingskader en de eigen veldnormen.
Daarnaast past VTIJ het beslismodel aan door multidisciplinaire besluitvorming te borgen in de procesbeschrijving van het vervolgtraject en in de conclusie van het onderzoek.
Voor wat betreft de inzet van vertrouwensarts en gedragswetenschapper volgt VTIJ het landelijke proces om te komen tot een gedragen visie vanuit het netwerk Veilig Thuis over de rol en de inzet van de gedragsdeskundige en de vertrouwensarts. Waar mogelijk en noodzakelijk nemen we deze ontwikkelingen op in onze werkwijze.

2.3.2 Kinderen worden atijd gezien en gesproken door Veilig Thuis, gesproken in ieder geval wanneer zij 6 jaar of ouder zijn
Uitgangspunt (norm) in de werkwijze van VTIJ is dat kinderen altijd gezien en gesproken worden in de casuïstiek die door VTIJ zelf wordt opgepakt. In de dossiers dient te worden onderbouwd en opgenomen als er van deze norm wordt afgeweken. Deze werkinstructie wordt door ons toegevoegd in de onderlegger van het werkproces. De weergave van het zien en spreken van kinderen oormerken we als een essentieel onderdeel in het cliënten dossier, dat meegenomen wordt in dossierbewaking/controle.

2.4.1 Veilig Thuis vormt een oordeel over de vraag of er sprake is van enige vorm van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of oudermishandeling in een intercollegiaal en multidisciplinair overleg
De standaard-afsluitbrieven zijn hiervoor inmiddels aangepast , het gevraagde oordeel komt hier duidelijk in naar voren en dient door medewerkers beschreven te worden.
Deze beoordeling dient Multi disciplinair plaats te vinden en vraagt daarmee om een passende structurele financiering van gedragswetenschapper en vertrouwensarts (zie hiervoor onder 2.2.1.

4.4.1 Veilig Thuis heeft een tijdspad tot het behalen van het certificaat KMS

VTIJ heeft inmiddels de keuze gemaakt om te gaan werken met het ISO Kwaliteitsmanagement systeem.
Inmiddels worden beleidsafspraken, werkprocessen en werkinstructies eenduidig voorzien van een borging blok en zijn voor alle medewerkers beschikbaar.
Verdere invulling van het KMS met het bijbehorende tijdspad wordt momenteel opgepakt bij het maken van afspraken over de inzet van de ondersteuning die hiervoor noodzakelijk is. De gesprekken hierover zijn in een afrondende fase.

Hoofdstuk 2.5: Oudermishandeling (pag 14-15)

In uw beoordeling laat u weten dat VTIJ onvoldoende aandacht heeft voor de problematiek van ouderenmishandeling. (het ontbreken van instrumenten, protocollen, werkwijze specifiek gericht op de problematiek)
Om hier verder vorm aan te geven heeft VTIJ de volgende acties ingezet/afgesproken:

- VTIJ is aangesloten bij het regionale project om financieel misbruik bij ouderen bespreekbaar te maken. Zij sluit hiervoor actief aan bij geplande lokale bijeenkomsten en geeft informatie over de werkwijze van VTIJ (actie plan In Veilige Handen);
- Er zijn intern afspraken gemaakt over het vergroten van de deskundigheid bij alle medewerkers (rol van de aandachtsfunctionarissen) en over de rol van de vertrouwensarts bij meldingen van ouderenmishandeling (samenwerkingscontacten met geriatrie , ouderengeneeskunde);
- De aandachtsfunctionarissen van VTIJ maken een overzicht van externe deskundigen op het gebied van ouderenmishandeling , zowel in lokale teams als de lokale en regionale ketenpartners in de aanpak;
- VTIJ maakt een vertaling van de landelijke (door Movisie en het voormalige SHG) ontwikkelde methodiek ouderenmishandeling (Ouderen Veilig Thuis febr 2015) naar haar eigen werkproces.

Veilig Thuis IJsselland verbetert door bovengenoemde maatregelen de kwaliteit van het werk van VTIJ. VTIJ is voornemens om in oktober 2017 middels een interne audit in beeld te brengen in hoeverre de beoogde verbeteringen daadwerkelijk gerealiseerd zijn en zal de inspectie hierover informeren middels de auditrapportage.

Wij verwachten dat we, met voldoende en passende formatie voor uitvoerende medewerkers, vertrouwensarts en gedragswetenschapper in de loop van het jaar alle genoemde verbeteracties te hebben doorgevoerd. Landelijke ontwikkelingen (zoals evaluatie en bijstelling van het handelingsprotocol, herinvoering van het te gebruiken triage instrument, het ontwikkelen en zo nodig implementeren van kwaliteitsnormen op gebied van monitoring, inzet gedragswetenschapper en vertrouwensarts, eenduidige productdefiniëring, herziening van het informatieprotocol, de bijstelling van de wet meldcode en de uitwerking van de radarfunctie van Veilig Thuis) vragen mogelijk een hernieuwde prioritering en uitwerking.

Mocht u naar aanleiding van dit verbeterplan nog vragen of opmerkingen hebben, dan horen wij dit graag van u.

Met vriendelijke groet,
Mede namens de managers van Veilig Thuis IJsselland,

i.o.

Wilma Wielakker & Hennie Kenkhuis,
Bestuurders Veilig Thuis IJsselland

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Kruizinga, Marco (2405)
medeopstellers	Dekker, Astrid (3268) Ekhart, Rutger (2975)
afdeling	Leefomgeving & Erfgoed
bijlagen	Voorstel: Informatienota Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek naar compensatie van kosten avond- en weekend diensten dierenartsen voor minima.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder	Ed Anker en Nelleke Vedelaar
Informant	M. Kruizinga / R. Ekhart / A. Dekker
Afdeling	Leefomgeving en Erfgoed / EC
Telefoon	038 498 2405
Email	M.Kruizinga@zwolle.nl
Bijlagen	Motie “compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima”

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Resultaten van het onderzoek naar compensatie van kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima.

Inleiding

Vorig jaar tijdens de behandeling van de begroting 2017 is door u een motie aangenomen, waarin u ons verzocht te onderzoeken of het mogelijk is de meerkosten van dierenartskosten in de weekenden en avonden voor minima te compenseren. Met deze informatienota informeren we u over de uitkomsten van het onderzoek.

Kernboodschap

Naar aanleiding van de motie hebben we overleg gehad met verscheidene lokale instanties en partijen die betrokkenheid hebben bij het vraagstuk. Te denken valt aan dierenartsen, Zwolle Armoedevrij en het Zwols Dierenasiel. Daarnaast hebben we bekeken hoe andere gemeenten met het vraagstuk omgaan en het wettelijk kader ten aanzien van deze thematiek erop nageslagen. Het onderzoek was vooral kwalitatief van aard. Er is gevraagd naar ervaringen. Er zijn weinig kwantitatieve gegevens beschikbaar over aard en omvang van het probleem, zowel specifiek over de frequentie van het niet kunnen betalen en de hoogte van meerkosten voor weekendtarieven, als ook over medische of totale kosten van (verschillende soorten) huisdieren.

In deze informatienota zijn de bevindingen die zijn gedaan tijdens het onderzoek opgenomen en beschrijven we een aantal mogelijke scenario's. Daarmee wordt voldaan aan de oproep van de motie om in kaart te brengen of er mogelijkheden zijn om, samen met de partners van "Zwolle armoedevrij", een regeling te treffen die voorziet in compensatie van de meerkosten van het weekend- en avondtarief voor diergeneeskundige hulp voor mensen met een minimuminkomen.

Bevindingen

- *Er is geen specifieke wettelijke taak voor de gemeente in het kader van "Dierenwelzijn".*
  De Wet "Dieren" is de belangrijkste wet als het gaat om het houden van dieren. In deze wet is onder andere geregeld dat gemeenten de wettelijke zorgplicht hebben ten aanzien van zwervende dieren om ze gedurende een periode van 14 dagen op te vangen. Een zorgplicht ten aanzien van de kosten van dieren die door mensen worden gehouden is er niet. Dit is de eigen verantwoordelijkheid van de eigenaar van het dier. Ons huidige lokale Dierenwelzijnsbeleid is op dit uitgangspunt gestoeld. Alleen in gevallen waar we een specifieke taak hebben, of we vanuit onze rol als eigenaar van de openbare ruimte een rol hebben, nemen we een actieve rol in (opvang zwerfdieren, bijtincidenten). Als we met een beperkte inspanning een bijdrage kunnen leveren nemen we soms een ondersteunende rol in (Blijf van mijn Dier).

- *Er is geen specifieke wettelijke taak in het kader van "Bijstandsverlening".*
  De gemeente heeft geen specifieke wettelijke taak als het gaat om de kosten van huisdieren. In het licht van de Participatiewet vallen de kosten voor het onderhoud van een huisdier onder "de algemene kosten van het bestaan". Deze kosten wordt men dus geacht te betalen uit het (minimum)inkomen van het huishouden. In specifieke gevallen met bijzondere, persoonlijke omstandigheden kunnen minima een beroep doen op bijzondere bijstand. Het weekendtarief van een dierenarts is in dit kader geen specifieke omstandigheid.

- *Dierenartsen dragen bij door het bieden van betalingsregelingen.*
  De consultatie van de lokale dierenartsen heeft de volgende inzichten opgeleverd:
  a) De tarieven voor de avond- en weekenddiensten liggen aanzienlijk hoger liggen dan de reguliere tarieven (circa 200%). De hoogte van de tarieven worden door de dierenartsen zelf bepaald. Daarbij is het goed om deze kosten in perspectief te plaatsen. Dergelijke lasten vormen vaak een klein deel van de totale kosten van de mogelijke medische (en andere) zorg voor een huisdier.

b) Dierenartsen geven aan dat zij regelmatig (1 à 2 keer per weekend) worden geconfronteerd met klanten die de rekening niet kunnen betalen. Dit gebeurt niet alleen in de avond- en weekenduren, maar ook tijdens kantooruren.
Dieren in nood worden altijd geholpen. In sommige gevallen wordt vanwege de kosten euthanasie overwogen. Maar ook dat kost geld. Dierenartsen geven ook aan dat klanten uit financiële overwegingen hulp uitstellen tot het echt niet anders kan, waardoor uiteindelijk de kosten vaak hoger uitvallen. Als blijkt dat een klant de kosten van de behandeling niet kan betalen, worden termijnbetalingen, SEPA machtigingen of andere tegemoetkomingen aangeboden.

- *Het Dierenasiel draagt bij door voorlichting.*
Mensen die een dier willen adopteren uit het dierenasiel krijgen een uitgebreide voorlichting. Dieren worden zonder een dergelijke voorlichting niet meegegeven. De voorlichting heeft betrekking op de diverse aspecten van het houden van een dier. In dit kader krijgen ook de financiële gevolgen aandacht. Het Dierenasiel kan echter niet de totale financiële situatie van het heden of de toekomst van een potentiële baas inzien of overzien.

- *Reactie van partners vanuit de stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! zijn divers.*
Op de stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! is gevraagd of de partners mee willen denken bij het uitvoeren van de motie. Er zijn diverse reacties gekomen, van professionals, diaconieën en ervaringsdeskundigen. Uit de reacties komt naar voren hoe belangrijk een huisdier kan zijn voor mensen om verschillende redenen. Huisdieren kunnen bijvoorbeeld een belangrijke rol vervullen bij voorkoming van eenzaamheid of depressie. De kosten van een huisdier kunnen daarbij voor minima een probleem zijn. Omdat juist de medische kosten onzeker en soms erg hoog zijn, zijn die kosten voor minima vaak moeilijk op te vangen. Tegelijkertijd vergt leven met een laag inkomen keuzes. Vakantie, gezonde voeding, cadeaus, een auto of kosten voor huisdieren zijn eigenlijk niet uit het lage inkomen te betalen. Er wordt door professionals en vrijwilligers in hulpgesprekken geadviseerd om keuzes te maken die financieel haalbaar zijn en weinig financieel risico met zich meebrengen. Er komen, wellicht ook daardoor, weinig signalen bij hen binnen over het niet kunnen betalen van hoge rekeningen voor dierenartskosten. Als er hulp wordt geboden aan huishoudens met een laag inkomen, richt deze hulp zich vaak op leefgeld voor het huishouden en niet op kosten voor huisdieren.

- *Er is een beperkt aantal landelijke particuliere initiatieven die hulp bieden bij kosten voor huisdieren.*
Er zijn een paar landelijke initiatieven die minima ondersteunen bij de zorg voor hun dieren, soms ook financieel. “Mens en dier” (bieden minima financiële steun voor sterilisatie en castratie van hun kat) en de Stichting “Bevordering Huisdierenwelzijn” zijn hier voorbeelden van. SBH steunt eigenaren met huisdieren die door omstandigheden (verlies baan, ziekte) in ernstige minima situatie zijn gekomen en onvoldoende kunnen zorgen voor hun huisdieren. Onder voorwaarden bieden zij financiële steun bij de behandeling van een acuut ziek of gewond huisdier.

- *Er zijn specifieke verzekering voor medische kosten van huisdieren.*
De kosten van de dierenarts zijn vaak onverwacht en als er een behandeling nodig is, kunnen de kosten snel oplopen. Er zijn veel verzekeringsmaatschappijen die verzekeringen aanbieden voor dieren. Voor circa € 10 per maand (kat) en € 21,- tot € 38,- (hond) is een dier verzekerd, al dan niet met een eigen risico.

- *Er zijn enkele gemeentelijke regelingen voor kosten van huisdieren in het land.*
De meeste Nederlandse gemeenten hebben geen regeling voor minima en de medische kosten voor hun dieren. Er is een aantal gemeenten in Nederland dat binnen hun gemeentelijke beleidsvrijheid mensen met een laag inkomen in staat stelt om tegen lagere kosten met hun dier naar de dierenarts te gaan. Rotterdam,

Amsterdam en Apeldoorn kennen een dergelijke regeling. In Rotterdam en Apeldoorn loopt deze voorziening via de Dierenbescherming (Minimax). De gemeente betaalt een totaal bedrag voor alle activiteiten van de Dierenbescherming, waarvan de tegemoetkoming voor minima een onderdeel is. De afzonderlijke kosten konden ze daarom niet inzichtelijk maken. In Amsterdam is er de zogenaamde ADAM-regeling. Minima kunnen eenmalig een consult voor hun huisdier krijgen en een bijdrage in kosten tot een maximum van € 300,- per jaar.

Scenario's

Het uitgevoerde onderzoek heeft diverse inzichten opgeleverd. Duidelijk is dat er geen wettelijk kader is dat voorschrijft dat meerkosten van dierenartskosten voor minima in weekend- en avonduren moeten worden vergoed of gecompenseerd door een lokale overheid. Evenwel kan een gemeente, indien gewenst, binnen haar lokale beleidsruimte overgaan tot instelling van een regeling ter compensatie van dergelijke kosten. Een beperkt aantal gemeenten in ons land heeft een dergelijke regeling geïmplementeerd.

Uit het onderzoek blijkt ook dat het onbekend is in welke gevallen meerkosten van avond- of weekendtarieven tot ongewenste financiële situaties leidt. Tevens hebben we geen zicht op daadwerkelijke aantallen huisdieren in huishoudens die rondkomen van een minimuminkomen. We zijn dan ook bij de uitwerking van de onderstaande scenario's uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- In Zwolle zijn ongeveer 6.500 huishoudens die rondkomen van een minimum inkomen (Armoedemonitor 2016).
- Het is niet bekend hoeveel van deze minimahuishoudens een huisdier hebben, maar we nemen aan dat dit niet afwijkend is van andere huishoudens.
- Op basis van landelijke cijfers schatten we dat in Zwolle in circa 1.300 minimahuishoudens honden en in 1.625 minimahuishoudens katten leven. Van het aantal overige huisdieren kunnen we geen gedegen inschatting maken. We rekenen met 3000 minimahuishoudens met hond en of kat

Scenario A. Huidige situatie handhaven: de medische kosten van een huisdier zijn voor de eigenaar.
Zoals aangegeven hebben de meeste gemeenten, zo ook Zwolle, geen regeling. Er ligt hier immers ook geen wettelijke taak voor de gemeente. De huidige situatie blijft dan in stand, met gezamenlijke inspanning van dierenartsen, voorlichting door professionals en vrijwilligers en het benadrukken van eigen verantwoordelijkheid. Niet-betaalde rekeningen blijven het bedrijfsrisico van de dierenarts.

Scenario B. Verruim de mogelijkheid voor maatwerkoplossingen voor specifiek gevallen.
Hoewel we geen inzicht hebben in omvang van het probleem, wordt duidelijk uit de verhalen dat er in individuele gevallen financiële problemen kunnen ontstaan als noodgedwongen medische kosten voor het huisdier moeten worden gemaakt die niet uit de eigen middelen kunnen worden betaald. Voor specifieke gevallen met onverwacht hoge kosten is bijzondere bijstand mogelijk. Via door het college vast te stellen beleidsregels kan hier invulling aan worden gegeven onder welke omstandigheden bijzondere bijstand wordt verstrekt.

Scenario C: Invoering van een regeling voor vergoeding van de meerkosten van avond- en weekenddiensten van de dierenarts voor minima.
Dit is de regeling die in de motie wordt genoemd. Op basis van de gesprekken met de betrokkenen concluderen we dat een vergoeding voor de extra kosten voor avond- en weekenddiensten niet het gewenste effect heeft omdat het uitstellen van een behandeling of het niet kunnen betalen van de rekening niet alleen samenhangt met de avond- en weekendtarieven, maar met de medische kosten als geheel.

Datum 6 juni 2017

Scenario D. Invoering van een lokale regeling voor medische kosten huisdieren minima die zich richt op alle kosten voor medische behandeling van huisdieren voor minima
Dit scenario gaat uit van een regeling die breder is dan alleen meerkosten voor weekendtarief. Er zijn verschillende subvarianten denkbaar:

- De gemeente verstrekt een tegemoetkoming aan alle minima met een huisdier, of specifiek voor hond of kat, voor dierenartskosten of algemene kosten voor dieren. Er zijn voorbeelden uit Amsterdam, Rotterdam en Apeldoorn. De uitwerking van een Zwolse variant zal afhankelijk zijn van de gewenste hoogte van en voorwaarden voor een tegemoetkoming. In vergelijking met de kosten die Amsterdam begroot zullen de lasten op grond van een ruwe schatting van € 200.000,- bedragen.
- Om betalingsproblemen te voorkomen kan voor huishoudens een verzekering een oplossing bieden. De gemeente zou hierin een tegemoetkoming kunnen verstrekken. De gemiddelde kosten van een verzekering voor 1 huisdier bedragen € 240,- per jaar. Als de gemeente hierin een tegemoetkoming verstrekt van € 60,- per jaar, komt dat neer, inclusief uitvoeringskosten, op zo'n € 200.000,-.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35301

Onderwerp (beantwoording motie) Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Informatienota voorjaarsmoment
portefeuillehouder	
informant	Visser - De Vos, Arlette (4017)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Voorjaarsmoment 2017 Bijlage: Overzicht beantwoorde moties en toezeggingen

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
de samenstelling van de stukken van het voorjaarsmoment van de beleidscylus 2017 en de toezeggingen en moties die daarmee zijn afgehandeld.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 3 mei 2017

Onderwerp	Voorjaarsmoment 2017
Versienummer	V.1

Portefeuillehouder wethouder Brink

Informant Adila van Dreven
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2267
Email A.van.Dreven@zwolle.nl

Bijlagen Overzicht beantwoorde moties en toezeggingen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de samenstelling van de stukken van het voorjaarsmoment van de beleidscylus 2017 en de toezeggingen en moties die daarmee zijn afgehandeld.

Datum 3 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De voorjaarsstukken van de beleidscyclus 2017 zijn:

2.1 Beslisnota PPN
2.2 Perspectiefnota 2018-2021

3.1 Beslisnota Jaarrekening 2016
3.2 Jaarrekening 2016
3.3 Bijlageboek jaarrekening 2016
3.4 **Vertrouwelijke** risicoparagraaf
3.5 **Vertrouwelijke** risicomatrix
3.6 Accountantsverslag 2016 PWC

4.1 Beslisnota MPV
4.2 MPV
4.3 Projectenboek MPV

5.1 Beslisnota berap 2017-1
5.2 Berap 2017-1
De Berap is digitaal beschikbaar (klik hier)

6.1 Voortgangs projecten
De voortgangsrapportage is digitaal beschikbaar (klik hier)

7. Beantwoording motie Experiment Participatiewet

8. Beantwoording motie Ontzorg de Ondernemer

9. Beantwoording motie Declaratiefonds

In de bijlage is de informatie opgenomen over de overige moties en toezeggingen die wij met deze voorjaarsstukken als beantwoord beschouwen.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum 3 mei 2017

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35843

Onderwerp Informatienota voorjaarsmoment

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Overzicht beantwoorde moties/toezeggingen in Voorjaarsstukken

Motienr	Onderwerp	Opdracht	Waar uitwerking
1 begroting	laagdrempelige armoede bestrijding	Roept het college op om • mede in overleg met vrijwilligersorganisaties (waaronder de diaconieën en maatjesprojecten) na te gaan hoe de toegang tot de dienstverlening op het gebied van werk, armoede, bijstand en schulden kan worden verbeterd, binnen de gemeentelijke organisatie en in samenwerking met organisaties in de stad, • zorg te dragen voor een dienstverlening op deze gebieden waarbij ieder huishouden één verantwoordelijke contactpersoon heeft voor ondersteuning op al deze gebieden (NB. die dus niet alleen doorverwijst maar samen met de betreffende persoon het nodige regelt), waar mogelijk in aansluiting op de ondersteuning van het Rijk (zoals toeslagen), • te investeren in laagdrempelige en persoonlijke dienstverlening, • te monitoren of de digitalisering van de dienstverlening drempelverhogend werkt;	Is meegenomen in het beleidsplan schulddienstverlening (reguliere overdracht 11 mei).
3 begroting	invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen)	De Zwolse raad verzoekt het college: - Met uitgewerkte voorstellen te komen voor een declaratiefonds en stadspas (waarmee de indieners van deze motie in de gelegenheid zijn om tijdens de behandeling van de voorjaarsbrief, indien nodig, gerichte amendementen in te dienen).	Apart raadsvoorstel als bijlage bij voorjaarstukken
8 begroting	geef de Nederlandse taal een boost	De Zwolse raad verzoekt het college: Met uitgewerkte voorstellen te komen tot een extra bedrag voor taalonderwijs aan laaggeletterden en mensen met een taalachterstand; in te zetten door en via het SWT en de afdeling WRA (waarmee de indieners van deze motie bij de behandeling van de voorjaarsbrief in de gelegenheid zijn om, indien nodig, gerichte amendementen in te dienen).	Middelen laaggeletterdheid bij de PPN

Motienr	Onderwerp	Opdracht	Waar uitwerking
11 begroting	Ontzorg de ondernemer	Verzoekt het college: - in gesprek met Zwolse ondernemersverenigingen knelpunten te identificeren en te zoeken om deze binnen gemeentelijke bevoegdheid te verlichten; - het resultaat hiervan te betrekken bij de investeringsbrief 2017	Aparte informatienota als bijlage bij voorjaarstukken . Hiermee wordt ook voldaan aan de toezegging Informatienota uitvoering motie Ontzorg de ondernemer (toezegging 133, infodebat 20-03-2017)
16 begroting	Inventarisering capaciteitsproblemen sportvelden	Verzoekt het college: • Conclusies te trekken uit de nu voorhanden zijnde informatie, o.m. weergegeven in de genoemde nota bij de begroting; • Gelijktijdig een prioritering aan te geven bij het terugdringen van de capaciteitsproblemen; • Bij de voorjaarsbrief 2017 rekening te houden met de daarvoor benodigde middelen.	Is opgenomen bij de PPN (knelpunt Aanleg kunstgrasvelden
387 lijst	Versterken strategisch vermogen voor toekomstbestendige binnenstad (M- 27)	Vraagt het college: Benodigde professionele kennis op het gebied van ontwikkelingen binnensteden te betrekken bij het proces tot een nieuwe visie op de Zwolse binnenstad en zo het strategisch vermogen te vergroten.	Is opgenomen in de PPN
447 lijst	Dierenwelzijn - bijtincidenten (M-30)	Roept op dat:- het college een "protocol bijtincidenten" opstelt waarbij in ieder geval dierenwelzijn en veiligheid (van mens én dier) als uitgangspunten worden gehanteerd.	De gemeente Zwolle heeft een protocol hoe om te gaan met bijtincidenten. Met dit protocol kunnen de toezichthouders en handhavers van de gemeente, eventueel in overleg en samenwerking met de politie, voorkomen dat een bijtincident zich herhaalt. Het protocol geeft hen mogelijkheid om een aanlijn- en muilkorfplicht op te leggen, de eigenaar krijgt dan ook het (dwingende) advies om met de hond een gedrags- en opvoedtraining te volgen. Als blijkt dat de eigenaar de aanlijn- en muilkorfplicht niet opvolgt, dan kan de hond in beslag worden genomen en ondergebracht bij het dierenasiel.

Motienr	Onderwerp	Opdracht	Waar uitwerking
			Daarna wordt in overleg met de eigenaar gekeken wat het vervolg is (bijvoorbeeld testen door een deskundige, het volgen van een resocialisatietraining). Het protocol wordt momenteel geactualiseerd. Dit nieuwe protocol wordt dan ook via de verschillende media van de gemeente Zwolle gecommuniceerd (Facebook, website (www.zwolle.nl/honden , @Zwolle etc). Het hebben van een protocol kan echter niet voorkomen dat een hond losbreekt en om zich heen bijt, met alle trieste gevolgen van dien. We raden inwoners dan ook aan dat wanneer zij een loslopende (agressieve) hond zien, om de gemeente Zwolle via 14038 , of de politie te bellen.
364 lijst	Passend selectiemoment en differentiatie in het onderwijs (M-11)	Verzoekt het college:- om innovaties in het primair en voortgezet onderwijs gericht op maatwerk voor kinderen door differentiatie in onderwijs en selectiemoment te ondersteunen en te stimuleren.- hierover te rapporteren voorafgaande aan de PPN van volgend jaar.	Aparte informatienota (reguliere overdracht 11 mei).
375 lijst	Dierenwelzijn- jaarlijks rondetafelgesprek over stand van zaken- actualisatie Nota Dierenwelzijn (M-19)	Roept op dat:• Het college van B&W van de gemeente Zwolle jaarlijks een rondetafelgesprek organiseert met alle partijen op het gebied van dierenwelzijn en daarbij ook de politieke partijen uitnodigt;• Waarbij centraal staat 1) hoe partijen het huidig beleid ervaren, en wat zij daarnaast van de gemeente Zwolle nodig hebben en 2) welke veranderingen en ontwikkelingen zij ervaren op het gebied van dierenwelzijnsbeleid; • Het college van B&W van de gemeente Zwolle de uitkomsten van dit jaarlijkse gesprek een plek geeft in de Nota Dierenwelzijn dan wel de uitkomsten beschouwd als input voor visie en te formuleren beleid;• De organisatie van dit gesprek onderdeel uitmaakt van de nota Dierenwelzijn en dat deze dus op dit punt	Het gesprek heeft plaatsgevonden, en zal jaarlijks worden gecontinueerd

Motienr	Onderwerp	Opdracht	Waar uitwerking
		geactualiseerd wordt	
469 lijst	Oplossen knelpunten schulddienstverlening zelfstandigen (M12-3)	Verzoekt het college: Te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om op gemeentelijk niveau met (maatwerk)oplossingen te komen voor de problemen waar zelfstandigen tegen aan lopen die gebruik willen maken van schuldhulpverlening en/of zelfstandigen met Bbz-problematiek.	Wordt meegenomen in het beleidsplan schulddienstverlening (overdracht raad 11 mei regulier).
266	Sociale Bijstand	verzoekt het college- een voorstel uit te werken voor een Zwolse meer stimulerende bijstandsregeling en dit aan te melden als experiment als bedoeld in bovenbedoelde Kamermotie - deze aan de raad voor te leggen voor de behandeling van de PPN in 2016	Aparte informatienota als bijlage bij de voorjaarstukken
190 lijst	Werk in goede banen	Verzoekt het college:- Per kwartaal (bij beleidscyclus) een overzicht aan te leveren van de reguliere banengroei, de uitstroom uit bijstand en de gerealiseerde quotumbanen;- Dit tenminste in de periode 2015 – 2018 te doen.*	Meegenomen in de beleidscyclus.
449 lijst	Verruiming vangnetregeling zwemles (M-36)	Roept het college op:- een voorstel te doen om de leeftijdsgrenzen van de vangnetregeling voor zwemles te verruimen, ten behoeve van de integrale afweging te maken in het voorjaar van 2017.	Wordt afgehandeld bij de PPN (knelpunt Zwemvangnet,)
401	Integratie G sport in Zwolle	Roept het college op: Te onderzoeken hoe sportverenigingen kunnen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om G- sport zodaning te integreren in hun aanbod dat daardoor iedere potentiele G-sporter voldoende keuzevrijheid heeft.	Wordt afgehandeld bij de PPN (knelpunt G-sportbeleid) Hiermee wordt ook voldaan aan de toezegging (toezegging 125, besluitv. 11-11-2016) Aangepast sport.
403	Versterken van lokale en regionale	Roept het college op om: - Het initiatief te nemen om, samen met lokale en	Opgenomen in programma Cultuur Jaarrekening

Motienr	Onderwerp	Opdracht	Waar uitwerking
	cultuurlandschap	regionale culturele instellingen en andere betrokkenen, een krachtige lobby richting Den Haag in te stellen om specifiek aandacht te vragen voor meer regionale spreiding in het culturele landschap.	
359	Aan de slag met diversiteit in de culturele sector	Roept het college op : in gesprek te gaan met de culturele sector en dan met name de gesubsidieerde instellingen om diversiteit op de agenda te zetten - In de subsidievoorwaarden tevens aandacht te besteden aan onderlinge afstemming, samenwerking en ondersteuning tussen instellingen voor een breed gevarieerd totaalaanbod - op grond daarvan een verplichting tot maximale inspanning op te nemen in de subsidievoorwaarden (bijvoorbeeld door middel van de Code Culturele Diversiteit eraan te koppelen) - de resultaten terug te koppelen aan de raad	Opgenomen in programma Cultuur Jaarrekening

Toezegging			
125	Aangepast sporten	Bij de perspectiefnota van volgend jaar zal een voorstel over het vervolg na 2017 m.b.t. aangepast sporten aan de raad worden voorgelegd.	Wordt afgehandeld bij PPN, relatie met motie 401
133	Ontzorg de ondernemer		Aparte informatienota, relatie met motie 11 begroting
137	Voorstel investeren in werkgelegenheid	Tenslotte doet de wethouder de toezegging dat het voorstel nader wordt uitgewerkt in de PPN, inclusief de financiële vertaling van de verkenner en opdracht die daarbij hoort. Hierbij zal het college haar best doen om bij de investeringsagenda het thema werkgelegenheid voor lageropgeleiden al zo concreet mogelijk aan de orde te laten komen. Ook meetbaarheid, in de zin van wat levert het op, zal daar onderdeel van uitmaken.	Een voorstel is al aan de raad voorgelegd, besproken op 3 april info/debat. Formele besluitvorming vindt plaats bij de PPN

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Motie 'Ontzorg de ondernemer' (M-11)
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Maar, Janna van (2612)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11) Bijlage: 1. M-11 Ontzorg de ondernemer Bijlage: 2. MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016 Bijlage: 3. Ondernemerspeiling 2017, gemeente Zwolle/ format KING Bijlage: 4. Meting aanbod Digitale Dienstverlening 2016, Deloitte

Voorgesteld besluit raad

De beantwoording van de motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11) van 11 november 2016 van de fracties VVD, Christenunie, D66 en CDA, waarbij ook de resultaten uit recente onderzoeken naar het ondernemersklimaat zijn betrokken.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 9 mei 2017

Onderwerp	Motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11)
Versienummer	V0.2

Portefeuillehouder R.E. de Heer

Informant J. van Maar en O.J.Th.M. Looijestijn
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2612
Email J.van.Maar@zwolle.nl

Bijlagen
1. Motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11)
2. MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016, Lexnova
3. Ondernemerspeiling 2017, gemeente Zwolle/ format KING
4. Meting aanbod Digitale Dienstverlening 2016, Deloitte

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de motie “Ontzorg de ondernemer” (M-11) van 11 november 2016 van de fracties VVD, Christenunie, D66 en CDA, waarbij ook de resultaten uit recente onderzoeken naar het ondernemersklimaat zijn betrokken.

Datum 9 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Naar aanleiding van de Begroting 2017 heeft u in november 2016 een motie ingediend waarbij de constatering was dat het MKB voor 70% van de totale werkgelegenheid zorgt, het aandeel van MKB-bedrijven 61%van het BBP bedraagt en de groei van het aantal bedrijven tijdens de crisis per saldo sterk is afgenomen. Daarbij was de raad van mening dat:

- Een gunstig ondernemersklimaat niet alleen gevestigde ondernemers, maar ook starters een postieve impuls geeft;
- Het t.a.v. deregulering en lastenverlichting vaak onduidelijk is waar de landelijke overheid en waar de gemeentelijke overheid knelpunten zou kunnen wegnemen.
- Zwolle de voortvarende aanpak t.a.v. inzet op verbetering van de (economische) kwaliteit van de binnenstad met volle kracht moet voortzetten;
- Zwolse ondernemers laten zien dat zij hier graag hun bijdrage aan leveren – bijvoorbeeld door invoering van het ZwolleFonds.

De raad heeft op 11 november 2016 met de motie “Ontzorg de ondernemer” het college verzocht:

1. In gesprek met Zwolse ondernemersverenigingen knelpunten te identificeren en te zoeken om deze binnen gemeentelijke bevoegdheid te verlichten;en
2. het resultaat hiervan te betrekken bij de investeringsbrief 2017.

In deze informatienota wordt u geïnformeerd over de maatregelen en acties die in het kader van het ‘ontzorgen’ zijn genomen of nog in gang worden gezet.

De kernboodschap is dat het college van mening is dat de gemeentelijke dienstverlening een belangrijke succesfactor is voor een gezond ondernemersklimaat. Verbeteren van de dienstverlening en verminderen van de regeldruk volgens onze visie op dienstverlening ‘Gastvrij en Op maat’ is een on-going proces. Het streven is uitsluitend passende regels aan te bieden en ondernemers ook aan te spreken op de eigen verantwoordelijkheid. Goed overleg met ondernemers in een vroeg stadium kan problemen later voorkomen. De recente onderzoeken vragen alertheid en aanscherping van producten en processen om te zorgen voor een concurrerend en toekomstbestendig vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen.

Hieronder geven we aan de hand van de in de motie genoemde aandachtspunten en overwegingen puntsgewijs een toelichting. Daarbij benoemen we ook de relevante uitkomsten uit recente onderzoeken en de daaruit voortvloeiende actiepunten.

Ondernemersklimaat voor MKB en starters
We zien dat de economie aantrekt en het aantal banen weer groeit. Nieuwe investeringen komen vooral van de grotere bedrijven binnen het MKB in de vorm van bedrijfsuitbreidingen of (her)huisvestingen. Ook zien we de groei bij de kleinere MKB-bedrijven, maar vooral is er in aantallen een toename van starters en startups in Zwolle. Deze nieuwe ontwikkelingen hebben effect op de eisen die de ondernemers aan ons ondernemersklimaat stellen. Door de vele contacten van de accountmanagers met de ondernemers blijft de gemeente alert op de invloed van nieuwe ontwikkelingen en trends binnen het bedrijfsleven en anticipeert de organisatie hierop met adequate dienstverlening en regelgeving. De gemeentelijke dienstverlening is namelijk een belangrijke

succesfactor voor een gezond ondernemersklimaat. Naast de gesprekken met de ondernemers haalt de gemeente aandachtspunten en verbeterpunten uit onderzoeken die onze prestaties meten en monitoren. Sinds jaren neemt Zwolle in landelijke peilingen stelselmatig posities binnen de Top-10 in. Echter meer specifieke onderzoeken op dienstverlening gericht, laten ook mindere resultaten zien. Daarom is het nodig een inhaalslag te maken om het positieve landelijke imago niet kwijt te raken.

Micro makelaar
In 2015 heeft de raad de visie op dienstverlening “Gastvrij en op maat” vastgesteld. Deze visie gaat uit van een gemeente waar ondernemers gastvrij, goed en makkelijk worden geholpen met oog voor de individuele situatie, dus op maat.
In lijn met deze visie en de wens van de raad is in 2016 een accountmanager aangesteld voor ZP/MKB ondernemers, starters en startups. Deze ‘micro makelaar’ verbindt in een netwerk van gevestigde en startende ondernemers, onderwijs (Deltion, ArteZ, Cibap, Landstede, Windesheim en Stenden), kennisinstituut, initiatieven en (topwerk)locaties in de stad. De micro-makelaar is bezig met het vormgeven van een plan dat voldoet aan de vraag uit deze specifieke markt. Onze rol ligt in het verbinden en begeleiden in netwerken, en faciliteren in huisvesting. Zij luistert naar de wensen van de doelgroep en vervlecht hen met juiste partijen in Zwolle, de Regio en specifiek voor startups ook landelijk. Deze accountmanager voorziet daarmee in de door de raad ingediende moties; 378 startup klimaat in de regio en 383 startup en huisvesting, waarvan de beantwoording deze zomer naar de raad gaat.

Identificeren knelpunten uit gesprekken met Ondernemersverenigingen
De gemeente voert regulier bestuurlijke gesprekken met de ondernemersverenigingen van de werklocaties in Zwolle. Hierbij is naar aanleiding van de motie actief gevraagd welke knelpunten worden ervaren. Uit de gesprekken zijn tot op heden geen nieuwe inzichten gekomen anders dan reeds bekend bij de gemeente. Op de werklocaties wordt parkeerdruk het meest als knelpunt gezien.
<u>Acties 2016 - 2017:</u>

- In samenspraak met de ondernemers en de politie wordt aan een structurele oplossing gewerkt. Onderdeel van de regulering op de bedrijventerreinen is de invoering van parkeerverboden.Het inregelen van de handhaving vraagt tijd. Tegelijkertijd wordt voor de structurele oplossing een collectieve parkeervoorziening onderzocht.
- Bij de reguliere gesprekken met ondernemersverenigingen is het signaleren van knelpunten vast agendapunt.

Onderzoeken ondernemersklimaat
De gemeente Zwolle wil bijdragen aan een goed ondernemersklimaat door voorzieningen en dienstverlening te optimaliseren. Daarom is het goed om te weten hoe ondernemers over de stad en de dienstverlening van de gemeente denken, en er zo achter te komen waar ruimte voor verbetering is. Het coalitieakkoord 2014-2018 spreekt over het bepalen en verdiepen van onze economische agenda samen met ondernemers. Zo is in de visie op dienstverlening de ambitie opgenomen om vanuit integraliteit mee te denken in de kansen voor de ondernemer. De accountmanagers van de gemeente Zwolle hebben een actieve en gastvrije rol en houden rekening met de specifieke situatie van de ondernemer.

Onderzoeken naar het ondernemersklimaat in Zwolle geven nuttige feedback over de tevredenheid van de ondernemers:

- *'MKB-vriendelijkste gemeente' (Lexnova, 2016: zie bijlage 1)*

In oktober 2016 maakte MKB Nederland de resultaten bekend van het benchmarkonderzoek 'MKB-vriendelijkste gemeente'. Op de ranglijst voor de grote gemeenten staat Zwolle landelijk op de 6e plaats, dit was in 2013 de 1e plaats. Het totale tevredenheidsrapportcijfer is een 6,7, terwijl dit in 2013 een 7,4 was. Ook op de ranglijst voor Overijssel staat Zwolle op nummer 6 en scoort met de 6,7 boven het gemiddelde in Overijssel en het landelijk gemiddelde. De winnende Overijsselse gemeente Rijssen-Holten kreeg een 7,8. De verbeterpunten uit het onderzoek richten zich op *vergunningverlening, regeldruk en begrip voor ondernemers*.

<u>Acties 2017 - 2018:</u>

- *Vergunningverlening*
  - Bij initiatieven van ondernemers wordt met extra communicatie een sterk appèl gedaan op vooroverleg. Dit is niet verplicht, maar blijkt een essentieel onderdeel van het proces om te komen tot een snelle vergunningverlening.
  - Invoering van organisatiebreed digitaal klantvolgsysteem oftewel CRM om intern sneller te schakelen over aanvragen en nodige adviezen (onderdeel MPI).
  - Onderzoek naar differentiatie in afhandeltermijnen (eenvoudige vergunning versneld afgeven) zodat meer en ruimer binnen de wettelijke termijnen wordt gewerkt.
- *Regeldruk*
  - Aanpassing van de regels voor precario.
  - Sneller en flexibeler bestemming afgeven door toepassen van de 'kruimellijst' werkt goed.
  - Toepassen van een integrale beoordeling door digitale checklist bij milieu- en bouwcontroles.
  - Gemeentelijke informatie over principe 'passende regels' beter communiceren via de website
  - Aanpassing van de interne processen en anticiperen op Omgevingswet.
- *Begrip voor ondernemers*
  - Voor ZP ondernemers, starters en start-ups is de micro-makelaar aangesteld.
  - 'Regiekamer' is vernieuwde aanpak voor integrale afweging van nieuwe ruimtelijke initiatieven van ondernemers.
  - Verbetering werkgeversbenadering door Ruimte & Economie en WRA als vervolg op Werkgeverstour.

- *'Ondernemerspeiling' (Gemeente Zwolle/format KING, april 2017: zie bijlage 2)*

De eigen ondernemerspeiling (2014 en 2017) is een enquêteonderzoek naar de mening van Zwolse bedrijven over de ervaringen met ondernemen in Zwolle in het algemeen en de gemeentelijke dienstverlening in het bijzonder. Ook richt de peiling zich op regeldruk aspecten. Het onderzoek wordt tweejaarlijks uitgezet bij het ondernemerspanel, aangevuld met een ondernemersdoelgroep om de respons en daarmee representativiteit te verhogen. In de peiling van 2017 bestond meer dan de helft van de respondenten uit ZP-bedrijven en starters.
In deze peiling wordt de algehele dienstverlening van de de gemeente Zwolle door 36% als voldoende (6 of 7) ervaren en door 29% als (zeer) goed (8 t/m 10). De digitale dienstverlening krijgt van 28% een

voldoende en 22% beoordeelt deze als (zeer) goed. De regeldruk van de gemeente Zwolle wordt door ruim 20% als hoog ervaren. Ruim 26% van de respondenten ervaart deze als niet hoog/niet laag en door 5% als laag. Daarbij vindt 23% van de ondernemers dat de gemeente zich voldoende inspant de regelgeving te versoepelen (5,9; dit is hetzelfde cijfer als in 2014). Opvallend hierbij is dat 61% heeft ingevuld geen mening te hebben.
Dit redelijk positieve beeld neemt niet weg dat ondernemers ook kritisch zijn en goed hebben aangegeven op welke punten zij verbeteringen nodig vinden. Goede parkeergelegenheid, verzorging van de openbare ruimte, zwerfvuil en graffiti worden als belangrijke punten ervaren waar de gemeente aan zou moeten werken. Ook leegstand enerzijds en anderzijds de moeite van sommige bedrijven om een onderkomen te vinden wordt genoemd.
De uitkomsten uit dit onderzoek worden omgezet in concrete acties ter verbetering. Na de zomer zijn de resultaten van Zwolle op de website waarstaatjegemeente.nl verwerkt en zijn dan te raadplegen in vergelijking met andere gemeenten in Nederland.

Deregulering en lastenverlichting
Zwolle heeft in de afgelopen jaren veel gedaan om haar regels passend te maken. Met het leidend principe ‘Passende regels’ worden daar waar mogelijk geen regels gesteld, waar ze wel noodzakelijk zijn, gebeurt dat wel. Het onderwerp Passende regels is eveneens nauw betrokken bij initiatieven voortvloeiend uit Initiatiefrijk Zwolle.
Vanuit deregulering en lastenverlichting is kritisch gekeken naar de precariobelasting. Andere ontwikkelingen die hierbij een rol speelden zijn het plan tot hervorming van het lokaal belastinggebied, het wetsvoorstel afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven en de invoering van Bedrijveninvesteringszones. Met name de deregulering en de invoering van Bedrijveninvesteringszones gaan uit van een terughoudende overheid en geven aanleiding om de precariobelasting (gedeeltelijk) af te schaffen.
Actie: Bij de PPN worden voorstellen gedaan om de precariobelasting aan te passen.

Landelijke activiteiten
Zwolle neemt deel aan landelijke initiatieven wanneer er in de stad vraag naar is. Via initiatiefrijk Zwolle en vanuit specifieke branches wordt aangedrongen op minder knellende regels. Zwolle neemt actief deel aan het ‘Kloosterhoeveberaad’ waarin grote gemeenten samen met ministeries actief zijn om aandacht te blijven vragen op het gebied van knellende regels.

Zwolle heeft meegedaan aan de pilot ‘Verlichte regels Winkelgebieden” in het Broerenkwartier. In de pilot zijn een jaar lang de gemeentelijke regels buiten werking gesteld. Ondernemers kregen daardoor meer ruimte om te ondernemen. De resultaten van die pilot zijn met de raad gedeeld.
Tevens doet Zwolle actief mee om horeca en retail ondernemers meer ruimte te geven door een pilot in het kader van de Drank- en horecawet. Hierbij heeft een groep ondernemers bij wijze van proef een jaar lang de mogelijkheid gekregen te experimenteren. Zwolle probeert op die manier regels passend te maken waar dat mogelijk is. We zoeken daarin de samenwerking met andere gemeenten en het ministerie van VWS om actief aandacht te vragen voor versoepeling van de wetgeving.
Zwolle wil verder de aanpassing van regels concreet maken door samen met andere grote gemeenten onderzoek doen naar oplossingen van knelpunten in de regelgeving die uitmonden in concrete (wets-) voorstellen. De Drank- en horecawet is daar een voorbeeld van. Momenteel wordt in samenwerking met onder meer Rotterdam en Den Haag bekeken om niet alleen knelpunten in deze wet aan te pakken maar ook andere knelpunten om te zetten in concrete voorstellen. De bovengenoemde

Ondernemerspeiling 2017 zal onder meer input van Zwolle kunnen leveren. Hiervoor moet nadere analyse nog plaatsvinden.

Werkgroep Passende regels
Intern is organisatiebreed een werkgroep Passende regels actief om de actuele kansen en aan de orde te stellen. Zo wordt ook het kader Verordeningen en beleidsregels regelmatig geactualiseerd. Dit gaat samen met een workshop voor beleidsmedewerkers over de kennis en nut en noodzaak van regels. Ook wordt met de blik Passende regels gekeken naar de bestaande verordeningen en beleidsregels in relatie tot de nieuwe Omgevingswet.

Economische kwaliteit binnenstad
De Strategische agenda Binnenstad 'Zwolle Bruist' is vastgesteld en Zwolle heeft als ambitie om de beste binnenstad van Noordoost-Nederland te willen zijn. De hoofdlijnen van de Strategische agenda zijn een levendig programma, een uitstekend verblijfsklimaat, de ruimtelijke ontwikkeling (groei) mogelijk maken en het trekken van meer bezoekers. Voor een levendig programma is een goed ondernemersklimaat belangrijk. Daarom benutten we culturele en culinaire toppers en creëren we nieuwe trekpleisters. Ondernemers krijgen de ruimte om te ondernemen. Nieuwe concepten willen we faciliteren, omdat die voor verrassing zorgen. Om de samenwerking tussen ondernemers en gemeente te verbeteren wordt een binnenstadmanager aangesteld. Zodoende werkt de gemeente Zwolle samen met het ZwolleFonds aan de gezamenlijke ambitie. De Strategische agenda Binnenstad is een strategisch speerpunt voor de PPN en onderdeel van de investeringsbrief 2017.

Digitalisering
Omdat de stad groeit is de digitale dienstverlening steeds meer de basis van de gemeentelijke service. Zwolle wil tot de top van de gemeenten behoren. Daarom combineren we de digitale dienstverlening met een betrokken klantrelatie. We streven ernaar dat in 2020 ondernemers, indien gewenst, al hun zaken digitaal kunnen regelen met de gemeente.
Eén van de hoofdambities in de visie op dienstverlening is de verbetering van de digitale dienstverlening aan inwoners én aan ondernemers. Die ambitie sluit aan op de landelijke ambities (VNG agenda 2020). Met name de digitale dienstverlening aan ondernemers blijft achter. Zwolle scoort eind 2016 nog maar 55% op digitale beschikbaarheid van producten (eind 2014 was dit 46%). Deze beschikbaarheid moet naar 100% in 2020. Zonder extra inspanning gaan we dit niet halen.

Onderzoek naar de 'kanalen' wijst uit dat ondernemers tevreden zijn over het gebruik van de gemeentelijke website en dat er voldoende informatie wordt aangeboden (83%).
Het aantal unieke bezoekers van de ondernemerspagina's stijgt nog steeds (4% ten opzichte van 2015). Ook blijkt dat ondernemers tevreden (6,6) zijn over 14038; wel kan de snelheid van reageren per telefoon of e-mail omhoog.

- *'Meting aanbod Digitale Dienstverlening' (Deloitte, 2016: zie bijlage 3)*

In deze meting wordt jaarlijks door Deloitte in opdracht van BZK een overzicht gegeven van de digitale volwassenheid van Nederlandse gemeenten. In de benchmark van 2016 wordt duidelijk dat Zwolle is gestegen in percentages maar in positie is gezakt. De positie wordt vooral bepaald door de matige score voor de digitale beschikbaarheid van producten voor 'ondernemers': 55% (was 46%). Deze beschikbaarheid moet naar 100% in 2020. Inmiddels zijn de slecht beoordeelde producten

(bijvoorbeeld voor evenementenvergunning en aanpassing links ROVA en GBLT) met spoed opgepakt.

Acties 2016 - 2017:

- Bij de PPN is een jaarlijks budget aangevraagd van € 20.000 voor extra capaciteit voor projectleiding op digitale dienstverlening en implementatie van het CRM systeem.
- Naar aanleiding van het Deloitte-onderzoek zijn de producten op de website aangepast..
- Aanmaken en inregelen van nieuwe digitale producten (bijvoorbeeld digitaal contactformulier) met procesmatige aanpassingen in de back office.
- Beter beheer van e-mail en telefoon verkeer

Kernboodschap
De gemeentelijke dienstverlening is een belangrijke succesfactor voor een gezond ondernemersklimaat. Verbeteren van de dienstverlening en verminderen van de regeldruk volgens de visie ‘Gastvrij en Op maat’ is een on-going proces. Het streven is uitsluitend passende regels aan te bieden en ondernemers ook aan te spreken op de eigen verantwoordelijkheid. Goed overleg met ondernemers in een vroeg stadium kan problemen later voorkomen. De recente onderzoeken vragen alertheid en aanscherping van producten en processen om te zorgen voor een concurrerend en toekomstbestendig vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen.

Consequenties
De onderzoeksresultaten geven aan dat het tot op heden landelijk bekende positieve imago van Zwolle als ondernemersvriendelijke stad voortdurend onderhouden moet worden. De verwachtingen van ondernemers stijgen continu, ook door de goede klantervaringen van voorloper bedrijven. De gemeente is daarom bezig om de ondernemersdienstverlening verder te optimaliseren door met digitalisering, passende regels en verbetering accountmanagement voor bedrijven van alle omvang aan te kunnen blijven haken bij de hoge norm die we als gemeente graag naar de ondernemers willen kunnen waarmaken.

Communicatie
Over het onderzoek ‘MKB vriendelijkste gemeente’ is landelijk publiceerd door MKB Nederland en VNO NCW. De gemeente Zwolle heeft de winnende regiogemeenten Hardenberg, Dalfsen en Noordoostpolder gefeliciteerd met hun posities binnen de provinciale Top 5.
Alle deelnemers aan de ‘Ondernemerspeiling’ van de gemeente Zwolle worden op de hoogte gesteld van de resultaten via de rapportage.

Vervolg
De raad wordt twee keer per jaar (BERAP/PPN en begroting) op de hoogte gehouden van de resultaten van de verbeterpunten op dienstverlening en de voortgang met Passende regels.
De resultaten uit nieuwe onderzoeken dienen als input voor bestaande en nieuwe verbeteracties die in de werkgroepen ‘Dienstverlening aan ondernemers’ en ‘Passende regels’ worden opgepakt.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Datum 9 mei 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	34781
Onderwerp	Motie 'Ontzorg de ondernemer' (M-11)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 02-05-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

VVD ZWOLLE ChristenUnie D66 CDA ZWOLLE

Motie

Ontzorg de Ondernemer

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 11-11-'16,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Begroting 2017,

Constaterende dat:

- Het midden- en kleinbedrijf (MKB) zorgt voor 70% van de totale werkgelegenheid in de marktsector;
- Het aandeel van mkb-bedrijven in de omvang van de economie (BBP) 61% bedraagt;
- De groei van het aantal bedrijven tijdens de crisis per saldo sterk is afgenomen.

Van mening dat:

- Een gunstig ondernemersklimaat niet alleen gevestigde ondernemers, maar ook starters een positieve impuls geeft;
- Het t.a.v. deregulering en lastenverlichting vaak onduidelijk is waar de landelijke overheid en waar de gemeentelijke overheid knelpunten zou kunnen wegnemen.
- Zwolle de voortvarende aanpak t.a.v. inzet op verbetering van de (economische) kwaliteit van de binnenstad met volle kracht moet voortzetten;
- Zwolse ondernemers laten zien dat zij hier graag hun bijdrage aan leveren – bijvoorbeeld door invoering van het ZwolleFonds;

Verzoekt het college:

- In gesprek met Zwolse ondernemersverenigingen knelpunten te identificeren en te zoeken om deze binnen gemeentelijke bevoegdheid te verlichten;
- Het resultaat hiervan te betrekken bij de investeringsbrief 2017.

En gaat over tot de orde van de dag

Thom van Campen — VVD

Claudia van Bruggen — D66

Jolien Elshof-Rook — ChristenUnie

Harold van Vilsteren — CDA

Tegen: SP, GroenLinks, PvdA

Aangenomen 11-11-2016

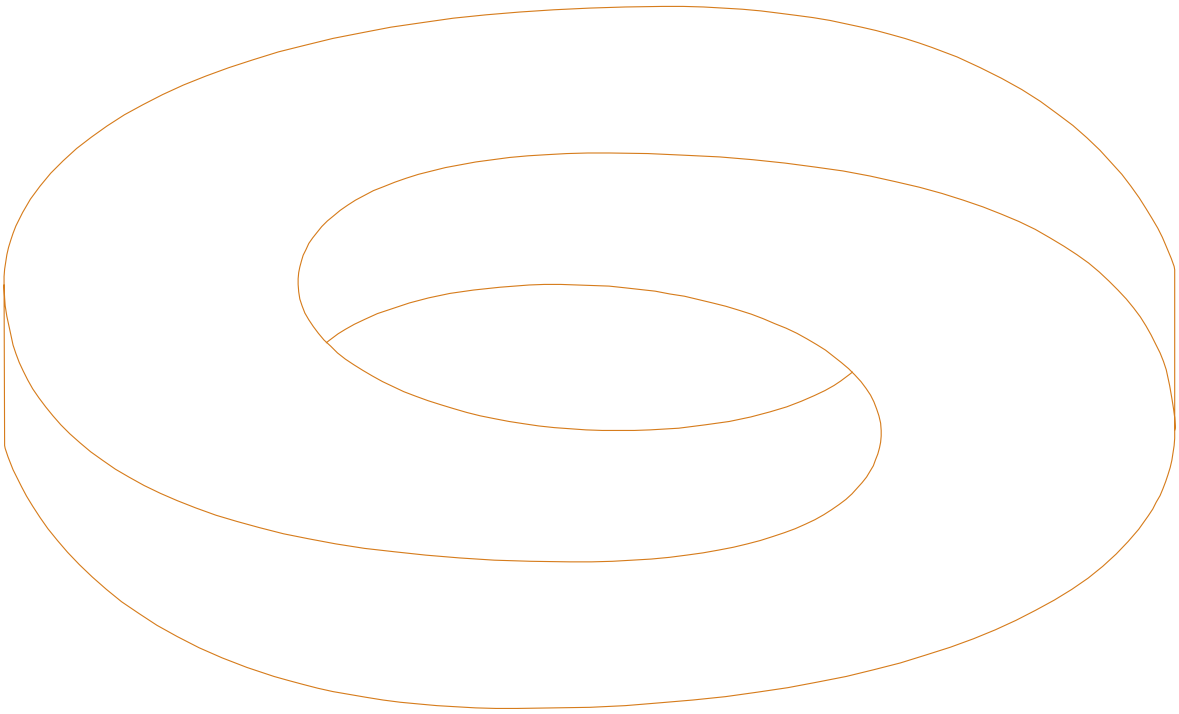
Bron: 'De staat van het MKB 2015, CBS, Panteia & Ministerie van EZ

MKB Nederland

rapportage

MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland 2015/2016

Gemeente Zwolle

LEXNOVA BV
Ossenmarkt 5
9712 NZ Groningen
www.lexnova.nl
050 313 11 33

lexnova
advies en onderzoek

Voorwoord

Groningen, oktober 2016

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt het resultaat van het in 2015 en 2016 gehouden onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland, met een verbijzondering naar uw gemeente.

Op basis van dit onderzoek is een ranglijst gevormd en is in het najaar van 2016 de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland bekendgemaakt.

De prijsuitreiking is een initiatief van MKB-Nederland en VNO-NCW in samenwerking met kennispartner Flynth. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Lexnova. De prijs dient als stimulans voor gemeenten om zich in te blijven spannen voor het midden- en kleinbedrijf en een optimaal ondernemingsklimaat te creëren.

Wij bedanken op deze plek alle ondernemers en gemeenten die hun medewerking aan dit onderzoek hebben verleend.

J.B.A. Ham, MSc
Y.F. Abrahams, MSc
L.A.J. Terwisscha van Scheltinga, MSc

Lexnova Advies en Onderzoek

Inhoud

1 Algemeen 4

1.1 Inleiding 4
1.2 Doel van het onderzoek 4
1.3 Vernieuwde onderzoeksopzet 4
1.4 Populatie, steekproef en respons – Landelijk onderzoek 5
1.5 Populatie, steekproef en respons – Gemeente Zwolle 5
1.5.1 Onnauwkeurigheid 5
1.6 Samenstelling van de steekproef 6
1.7 Rapportage 7

2 Resultaten standaardvragenlijst 8

2.1 Inleiding 8
2.2 Pijler 1: Tevredenheid van de ondernemers 8
2.3 Pijler 2: Het imago van de gemeente 9
2.4 Pijler 3: Communicatie en beleid 10
2.5 Pijler 4: Beoordeling prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten 12
2.6 Totaalscore – Ranglijst provincie Overijssel 14
2.7 Totaalscore – Top drie gemeenten in heel Nederland 15

3 Overzicht belangrijkste resultaten 16

3.1 Gemeente Zwolle 16
3.2 Ondernemersklimaat 16
3.3 Aspecten van dienstverlening 17

4 Matrix ondernemersklimaat 18

4.1.1 Aspecten 19
4.1.2 Verbeterpunten 20
4.1.3 Communiceren 20
4.1.4 Lage prioriteit 20
4.1.5 Handhaven 20
4.2 Sterke en zwakke punten 21

5 Resultaten extra vragen gemeente Zwolle 22

5.1 Contact met het aanspreekpunt voor ondernemers 22
5.2 Waardering voor het contact 22
5.2.1 Toelichting 22
5.3 Informatie voor ondernemers op de website www.Zwolle.nl 23
5.3.1 Informatie die wordt gemist 23

5.4 Waardering voor de ruimte die wordt geboden voor plannen en initiatieven 23

6 Verbeterpunten 24

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Elke twee jaar vragen Lexnova en MKB-Nederland aan ondernemers welke gemeente het meest ondernemersvriendelijk is. Op basis hiervan wordt de ranglijst opgesteld van de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om gemeenten te 'prikkelen', zodat deze worden gestimuleerd om het lokale ondernemersklimaat te verbeteren. Ook in 2015/2016 wordt het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente uitgevoerd.

Het onderzoek behelst in feite het vaststellen van een ranglijst van gemeenten. Deze ranglijst moet aangeven wat de relatieve positie van iedere gemeente in Nederland is als het gaat om de kwaliteit van het ondernemersklimaat. Het zegt feitelijk niet zozeer iets over de absolute prestaties van de afzonderlijke gemeenten, wel over de prestaties in vergelijking met andere gemeenten.

Deze rangorde is gebaseerd op vier pijlers:

1. De tevredenheid van de ondernemers over de eigen gemeente
2. Het imago van de gemeente bij ondernemers buiten de gemeente
3. De gemeentelijke communicatie en het gemeentelijke beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf
4. De beleving van gemeentelijke lasten (prijs/kwaliteitsverhouding)

Deze vier pijlers zijn onderzocht door middel van een kwantitatieve digitale enquête.

1.3 Vernieuwde onderzoeksopzet

Om per deelnemende gemeente een hogere netto steekproef te genereren is er dit jaar een vernieuwde opzet gehanteerd, u heeft aan deze nieuwe opzet deelgenomen. Bij vorige edities zijn ondernemers hoofdzakelijk telefonisch geënquêteerd. Dit jaar is het onderzoek digitaal uitgevoerd. Ondernemers hebben namens de gemeente, MKB-Nederland en de regionale werkgeversorganisatie een persoonlijke uitnodigingsbrief ontvangen met het verzoek om een online enquête in te vullen. In de aankondigingsbrief waren de locatie van de enquête (webadres) en persoonlijke inloggegevens opgenomen.

1.4 Populatie, steekproef en respons – Landelijk onderzoek

Het onderzoek is voor iedere gemeente in Nederland gehouden. Hiervoor hebben in totaal 21.096 ondernemers verdeeld over 390 gemeenten hun medewerking verleend aan het onderzoek. In de provincie Overijssel hebben 2.096 ondernemers meegewerkt. Het aantal afgenomen enquêtes per gemeente is afhankelijk van het aantal ondernemers in die gemeente. Er zijn drie categorieën gemeenten gehanteerd, namelijk klein, middelgroot en groot. Kleine gemeenten huisvesten minder dan 1.500 ondernemers, middelgrote gemeenten 1.500 tot 5.000 ondernemers en grote gemeenten meer dan 5.000 ondernemers.

Bij kleine gemeenten zijn gemiddeld 33 enquêtes afgenomen, bij middelgrote gemeenten gemiddeld 53 en bij grote gemeenten gemiddeld 81 enquêtes. Op basis van branche, bedrijfsomvang en geografische ligging is het onderzoek op totaalniveau representatief te noemen.

1.5 Populatie, steekproef en respons – Gemeente Zwolle

Er zijn circa 8.000 ondernemers in de gemeente **Zwolle** gevestigd (bron: KvK, 2015). De gemeente **Zwolle** heeft hieruit 2.500 ondernemers uitgenodigd om een digitale vragenlijst in te vullen. Deze groep heeft ook een herinneringsbrief ontvangen. Daarnaast heeft de gemeente de vragenlijst verspreid onder haar digitale ondernemerspanel. Het enquêteren van de ondernemers heeft plaatsgevonden in de maanden januari en februari 2016.

De respons is als volgt: 241 ondernemers hebben in totaal de vragenlijst inclusief de extra vragen van de gemeente **Zwolle** ingevuld (192 n.a.v. de brief, 49 via het ondernemerspanel).

De weergegeven percentages in de rapportage hebben telkens betrekking op *n*, het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft beantwoord. De steekproefomvang valt in de rapportage op een aantal onderdelen lager uit. Hieraan liggen drie redenen ten grondslag:

1. Ondernemers hebben niet alle vragen voorgelegd gekregen, omdat deze vragen niet van toepassing waren op hun specifieke bedrijfssituatie.
2. Ondernemers hebben de vragen wel gezien, maar hebben de vraag overgeslagen of beantwoord met ‘weet ik niet/niet van toepassing’. Deze antwoorden zijn derhalve niet opgenomen in de resultaten.

1.5.1 Onnauwkeurigheid

Bij de interpretatie van de resultaten dient rekening te worden gehouden met de onnauwkeurigheid van de resultaten. Hoe groter de steekproef (netto respons), hoe nauwkeuriger de resultaten. Bij een betrouwbaarheid van 90% bedraagt de onnauwkeurigheid in dit onderzoek circa 5,2%. Als bijvoorbeeld 50% van de ondernemers aangeeft tevreden te zijn over de dienstverlening van de gemeente **Zwolle**, dan ligt dit percentage in werkelijkheid tussen de 44,8% en 55,2%.

1.6 Samenstelling van de steekproef

In de twee tabellen hieronder wordt de samenstelling van de steekproef weergegeven, naar branche en naar aantal FTE's.

Tabel - Verdeling steekproef naar branche

	Aantal	Percentage
Zakelijke Dienstverlening	76	32
Detailhandel	35	15
Bouw	20	8
ICT	18	8
Financiële Dienstverlening	13	5
Horeca, Recreatie en Toerisme	12	5
Industrie	10	4
Gezondheidszorg	8	3
Groot- en tussenhandel	8	3
Land- en Tuinbouw	2	1
Onderwijs	2	1
Overheid	2	1
Transport & Logistiek	2	1
Overige	32	13
Totaal	**240**	**100**

Tabel - Verdeling steekproef naar aantal FTE's

	Aantal	Percentage
1 fte of minder	107	45
2-4 fte	56	23
5-9 fte	24	10
10-19 fte	19	8
20-49 fte	14	6
50-99 fte	8	3
100-199 fte	2	1
200-499 fte	4	2
500-749 fte	1	0
Meer dan 1000 fte	5	2
Totaal	**240**	**100**

1.7 Rapportage

Deze rapportage behandelt de resultaten van het basisonderzoek aan de hand van de landelijke standaardvragenlijst van de gemeente **Zwolle**. De resultaten van het basisonderzoek zijn weergeven in **hoofdstuk 2.** Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van de vier eerder genoemde pijlers. In **hoofdstuk 3** komen de belangrijkste losse resultaten van de gemeente aan de orde. Een matrix m.b.t. het ondernemersklimaat en de uitkomsten op de diverse aspecten van dienstverlening van de gemeente komen in **hoofdstuk 4** aan bod. In **hoofdstuk 5** worden de resultaten vermeld van de extra vragen die de gemeente **Zwolle** aan het onderzoek heeft toegevoegd. In **hoofdstuk 6** worden de belangrijkste verbeterpunten voor de gemeente **Zwolle** weergegeven.

In het bijlagenrapport zijn de vragenlijsten en de antwoorden op de open vragen opgenomen.

2 Resultaten standaardvragenlijst

2.1 Inleiding

Het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland richt zich, zoals eerder genoemd, op vier pijlers: de tevredenheid van de ondernemers, het imago van de gemeente, de gemeentelijke communicatie en het gemeentelijke beleid en ten slotte de beoordeling van de ondernemers op de prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten. Om een totale ranglijst te kunnen genereren zijn de scores op de vier pijlers bij elkaar opgeteld[1]. Hieronder wordt verder uitgelegd hoe de vier pijlers zelf berekend zijn en hoe de gemeente **Zwolle** scoort op deze verschillende onderdelen.

2.2 Pijler 1: Tevredenheid van de ondernemers

Aan alle ondernemers is gevraagd naar het rapportcijfer (tussen 1 en 10) voor het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. De waardering voor dat klimaat berust op door de gemeente beïnvloedbare factoren, zoals regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen en ondernemersvriendelijkheid. Op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers worden de gemeenten gerangschikt[2].

Hieronder vindt u de ranglijst van alle gemeenten in de provincie Overijssel voor de pijler tevredenheid.

Ranglijst – Tevredenheid van de ondernemers

Rang	Gemeente	Cijfer
1	Rijssen-Holten	7,8
2	Dalfsen	7,6
3	Hardenberg	7,1
4	Losser	6,9
5	Wierden	6,9
6	**Zwolle**	**6,7**
7	Zwartewaterland	6,7
8	Kampen	6,7
9	Olst-Wijhe	6,6
10	Oldenzaal	6,6
11	Borne	6,5
12	Ommen	6,4
13	Enschede	6,4
14	Twenterand	6,3
15	Hof van Twente	6,3

[1] Om de vier pijlers bij elkaar op te tellen is per pijler een standaardscore berekend. Met deze standaardscore is het mogelijk om scores op verschillende verdelingen te kunnen vergelijken (hier rapportcijfers en punten). Het is zodoende mogelijk 'appels' met 'peren' te vergelijken en hiermee ook de vier pijlers onderling.

[2] De ranglijst is gebaseerd op het gemiddelde rapportcijfer van de ondervraagde ondernemers, voor de duidelijkheid is in de tabel het rapportcijfer afgerond en met één decimaal weergegeven.

Rang	Gemeente	Cijfer
16	Tubbergen	6,2
17	Deventer	6,2
18	Hengelo	6,1
19	Haaksbergen	6,0
20	Steenwijkerland	6,0
21	Dinkelland	5,9
22	Hellendoorn	5,7
23	Staphorst	5,7
24	Almelo	5,2
25	Raalte	4,8

In het algemeen worden de gemeenten in provincie Overijssel gemiddeld gewaardeerd met een 6,4. De gemeente **Zwolle** is een grote gemeente, deze gemeenten worden landelijk gemiddeld gewaardeerd met een 6,2.

Zwolle scoort met een 6,7 boven het gemiddelde in de provincie Overijssel en boven het landelijke gemiddelde van grote gemeenten. In 2012/2013 scoorde **Zwolle** voor dit onderdeel een 7,4.

In de provincie Overijssel is het hoogste tevredenheidscijfer voor de gemeente **Rijssen-Holten**. Deze gemeente krijgt van de eigen ondernemers een 7,8 als rapportcijfer.

2.3 Pijler 2: Het imago van de gemeente

Aan alle deelnemende ondernemers is gevraagd welke gemeente behalve de eigen gemeente men het meest ondernemersvriendelijk vindt. De gemeenten zijn op basis van het percentage van het aantal keren dat een gemeente genoemd wordt gerangschikt. De gemeente die het meest genoemd wordt staat op de eerste plaats en de minst genoemde op de laatste plaats. Zoals in de tabel hieronder te zien heeft in provincie Overijssel de gemeente **Zwolle** de hoogste imagoscore behaald.

Vaak blijkt dat gemeenten met een grote algemene naamsbekendheid veelvuldig genoemd worden en gemeenten met een geringe naamsbekendheid (bijna) niet. Hierdoor krijgen we een vertekend beeld wanneer we het alleen over het imago qua ondernemersklimaat hebben. Bij het samenstellen van de ranglijst is hiervoor gecorrigeerd[3].

Ranglijst – Imago

Rang	Gemeente	Percentage
1	**Zwolle**	**2,79**
2	Rijssen-Holten	2,46
3	Enschede	1,12

[3] In marktonderzoek gaan we uit van een normale verdeling. Doordat de scores van een aantal gemeenten buiten deze normale verdeling vallen (er ontstaat een scheve verdeling) zou de genormaliseerde score dusdanig hoog of laag uitvallen dat deze pijler te zwaar zou meetellen in de totale score. Een manier om een verdeling die scheef is te normaliseren is het toepassen van een logaritmische schaal. De onderlinge ranking verandert hierdoor niet. Voor de totale ranglijst zijn we uitgegaan van deze aangepaste standaardscore.

Rang	Gemeente	Percentage
4	Hardenberg	0,77
5	Almelo	0,67
5	Staphorst	0,67
7	Hengelo	0,53
7	Deventer	0,53
9	Kampen	0,29
10	Wierden	0,28
10	Oldenzaal	0,28
12	Dalfsen	0,26
13	Borne	0,22
13	Raalte	0,22
15	Hellendoorn	0,20
16	Steenwijkerland	0,18
16	Tubbergen	0,18
18	Ommen	0,14
19	Zwartewaterland	0,10
19	Twenterand	0,10
19	Olst-Wijhe	0,10
22	Dinkelland	0,08
23	Losser	0,06
23	Haaksbergen	0,06
23	Hof van Twente	0,06

Op de provinciale ranglijst staat gemeente **Zwolle** op de 1ste plaats.

De gemeente Rotterdam leidt de landelijke ranglijst van de grote gemeenten. Op deze ranglijst staat de gemeente **Zwolle** op de 4e plaats (van de 71).

2.4 Pijler 3: Communicatie en beleid

Aan alle ondernemers is gevraagd of hun gemeente:

- een aanspreekpunt heeft voor ondernemers
- regelmatig investeert in voorzieningen ten behoeve van het bedrijfsleven
- structureel overleg voert met ondernemers
- specifiek beleid heeft voor het midden- en kleinbedrijf
- bedrijven ondersteunt met subsidies of stimuleringsregelingen
- op haar website informatie heeft voor ondernemers
- beleid heeft voor startende ondernemingen.

Op deze stellingen konden de ondernemers ‘ja’, ‘nee’, of ‘weet niet’ antwoorden. De antwoordcategorie ‘ja’ kreeg vier punten, ‘nee’ kreeg geen punten en ‘weet niet/misschien’ kreeg één punt.

Ondernemers antwoorden op basis van hun kennis van de aanwezigheid van bepaalde voorzieningen. Die kennis kan gebaseerd zijn op zowel eigen ervaring met de voorziening in kwestie, als op het feit dat ze weten dat de gemeente die voorziening aanbiedt (bijv. door communicatie van de zijde van de gemeente). Het antwoord 'weet niet' hoeft niet te betekenen dat de voorziening in kwestie niet aanwezig is. Om die reden krijgt de gemeente in de score voor dit antwoord het voordeel van de twijfel (het antwoord levert 1 punt op). Al met al wordt de score op dit onderdeel dus mede bepaald door het beeld dat ondernemers hebben van de aanwezigheid van gemeentelijke voorzieningen en niet alleen door het werkelijk aanwezig zijn daarvan.

Weging
In eerder onderzoek is aan een aselecte steekproef van 1.000 ondernemers gevraagd welke van de bovenstaande zeven aspecten men het meest belangrijk vond. Op basis hiervan zijn de aspecten gewogen. De bovenstaande stellingen zijn in volgorde van weging weergegeven: de zwaarste bovenaan, de lichtste onderaan. Dit betekent dat als belangrijkste aspect het aanspreekpunt voor ondernemers wordt gezien en als minst belangrijke aspect het beleid voor startende ondernemingen. In de huidige analyse is deze weging op precies dezelfde manier uitgevoerd.

Hierna wordt de ranglijst van de provincie **Overijssel** weergegeven voor de pijler communicatie & beleid.

Ranglijst – Communicatie & Beleid

Rang	Gemeente	Score
1	Rijssen-Holten	2,8
2	Zwartewaterland	2,8
3	Losser	2,7
4	Dalfsen	2,6
5	Ommen	2,6
6	Kampen	2,5
7	Borne	2,5
8	Hardenberg	2,5
9	Wierden	2,4
10	Enschede	2,4
11	Twenterand	2,3
12	Steenwijkerland	2,3
13	Haaksbergen	2,3
14	Hengelo	2,2
15	Hof van Twente	2,2
16	Oldenzaal	2,2
17	**Zwolle**	**2,1**
18	Olst-Wijhe	2,1
19	Deventer	2,1
20	Hellendoorn	2,0
21	Tubbergen	1,8
22	Dinkelland	1,7
23	Almelo	1,6

Rang	Gemeente	Score
24	Raalte	1,5
25	Staphorst	0,9

De maximumscore op dit onderdeel is theoretisch 4,0 punten. Het gemiddelde in de provincie Overijssel is 2,2. Het landelijke gemiddelde voor grote gemeenten is tevens 2,2 punten.

Zwolle scoort met 2,1 punten onder het gemiddelde van gemeenten in Overijssel, en onder het landelijk gemiddelde van grote gemeenten. In 2012/2013 scoorde **Zwolle** 2,7 punten.

In de provincie Overijssel is de hoogste score behaald door de gemeente **Rijssen-Holten** met gemiddeld 2,8 punten.

In de tabel hieronder worden de losse resultaten van de gemeente **Zwolle** op deze stellingen weergegevens.

Tabel - Stellingen (n=238-241), in %

Mijn gemeente…	Ja	Nee	Weet ik niet/ misschien
heeft een aanspreekpunt voor ondernemers	45	6	49
heeft op haar website informatie voor ondernemers	54	3	43
voert structureel overleg met ondernemers	36	15	49
heeft specifiek beleid voor het midden- en kleinbedrijf	27	15	58
investeert regelmatig in voorzieningen t.b.v. bedrijfsleven	59	14	26
heeft beleid voor startende ondernemers	27	14	59
ondersteunt bedrijven met subsidies of stimuleringsregelingen	23	18	60
Extra vraag gemeente Zwolle: biedt ruimte aan ondernemers om plannen/ initiatieven te ontwikkelen	40	16	44

2.5 Pijler 4: Beoordeling prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten

Alle ondernemers is gevraagd om een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven voor de prijs-kwaliteitsverhouding van gemeentelijke producten en belastingen, oftewel op het aspect ‘waar voor uw geld’. Het gaat hierbij om lasten als Onroerende Zaak Belasting, rioolheffing en leges voor vergunningen, tegenover investeringen in openbare voorzieningen, bedrijfsterreinen, citymarketing en dergelijke. Op basis van het gemiddelde cijfer worden de gemeenten op dit onderdeel gerangschikt.

Ranglijst – Lasten

Rang	Gemeente	Cijfer
1	Rijssen-Holten	7,3
2	Dalfsen	6,9
3	Wierden	6,6
4	Kampen	6,6
5	Zwartewaterland	6,5

Rang	Gemeente	Cijfer
6	Hardenberg	6,5
7	Borne	6,3
8	Ommen	6,3
9	**Zwolle**	**6,2**
10	Oldenzaal	6,1
11	Hof van Twente	6,1
12	Twenterand	6,0
13	Haaksbergen	6,0
14	Losser	6,0
15	Olst-Wijhe	6,0
16	Staphorst	5,9
17	Enschede	5,8
18	Tubbergen	5,7
19	Hengelo	5,7
20	Deventer	5,7
21	Steenwijkerland	5,5
22	Hellendoorn	5,5
23	Dinkelland	5,5
24	Raalte	5,0
25	Almelo	4,8

Gemiddeld wordt de prijs/kwaliteitsverhouding in provincie Overijssel gewaardeerd met een 6,0, de prijs/kwaliteitsverhouding in de grote gemeenten wordt gemiddeld gewaardeerd met een 5,8.

Gemeente **Zwolle** scoort een 6,2 als gemiddeld rapportcijfer in 2015/2016, wat zowel lager is dan het gemiddelde in Overijssel als het landelijke gemiddelde voor grote gemeenten. In 2012/2013 scoorde **Zwolle** een 6,6.

In de provincie Overijssel is de hoogste tevredenheidsscore voor de gemeente **Rijssen-Holten.** De prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten in deze gemeente krijgt van de eigen ondernemers een 7,3.

2.6 Totaalscore – Ranglijst provincie Overijssel

Hieronder zijn in één tabel de scores van alle gemeenten in de provincie Overijssel op de vier pijlers opgenomen. Tevens is de totale rang van de gemeenten in de provincie Overijssel weergegeven in de eerste kolom en de rang die de gemeenten in het onderzoek in 2012/2013 behaalden.

Totale ranglijst provincie Overijssel – MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016

Rang 2015/ 2016	Rang 2012/ 2013	Gemeente	Rang tevredenheid (rapportcijfer)	Rang Imago	Rang Communicatie & Beleid	Rang Lasten
1	1	Rijssen-Holten	1 (7,8)	2	1	1
2	8	Dalfsen	2 (7,6)	12	4	2
3	3	Hardenberg	3 (7,1)	4	8	6
4	25	Zwartewaterland	7 (6,7)	19	2	5
5	7	Wierden	5 (6,9)	10	9	3
6	9	Kampen	8 (6,7)	9	6	4
7	23	Losser	4 (6,9)	23	3	14
8	16	Borne	11 (6,5)	13	7	7
9	**2**	**Zwolle**	**6 (6,7)**	**1**	**17**	**9**
10	20	Ommen	12 (6,4)	18	5	8
11	15	Oldenzaal	10 (6,6)	10	16	10
12	4	Enschede	13 (6,4)	3	10	17
13	21	Twenterand	14 (6,3)	19	11	12
14	17	Olst-Wijhe	9 (6,6)	19	18	15
15	10	Hof van Twente	15 (6,3)	23	15	11
16	22	Hengelo	18 (6,1)	7	14	19
17	5	Deventer	17 (6,2)	7	19	20
18	11	Haaksbergen	19 (6,0)	23	13	13
19	14	Steenwijkerland	20 (6,0)	16	12	21
20	24	Tubbergen	16 (6,2)	16	21	18
21	13	Hellendoorn	22 (5,7)	15	20	22
22	12	Dinkelland	21 (5,9)	22	22	23
23	6	Staphorst	23 (5,7)	5	25	16
24	18	Almelo	24 (5,2)	5	23	25
25	19	Raalte	25 (4,8)	13	24	24

2.7 Totaalscore – Top drie gemeenten in heel Nederland

De totaalscore is berekend door de scores op de vier verschillende pijlers[4] bij elkaar op te tellen en hieruit een ranglijst samen te stellen. Omdat de scores op de vier pijlers niet even belangrijk hoeven te zijn voor de ondernemers (en zodoende ook niet een even groot gewicht hoeven te hebben in de totaalscore), zijn er in 2010 1.000 ondernemers bevraagd naar welke pijlers zij het meest belangrijk vinden. Hieruit bleek dat ondernemers alle pijlers even belangrijk vinden. De pijlers wegen in dit onderzoek dan ook even zwaar.

Op basis van deze eindscore is de rangorde bepaald. Net als bij een allround-kampioenschap schaatsen kan in theorie de totaalwinnaar een gemeente zijn die op geen enkel onderdeel eerste is, maar in de breedte kennelijk het beste presteert.

Hieronder staan de totaalscores van de Nederlandse top drie en is weergegeven op welke manier de scores op de vier pijlers berekend zijn:

Top drie gemeenten in Nederland – MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016

	Tevredenheid			Imago			Communicatie & Beleid			Lasten			Totaal
	standaard score (=a)	a*0,25 (=b)	rang	standaard score (=c)	c*0,25 (=d)	rang	standaard score (=e)	e*0,25 (=f)	rang	standaard score (=g)	g*0,25 (=h)	rang	(b)+(d) + (f)+(h)
1 Rijssen-Holten	2,95	0,73	2	1,27	0,31	5	1,78	0,44	10	2,51	0,62	3	2,13
2 Bunschoten	3,15	0,78	1	0,52	0,13	75	1,46	0,36	28	2,80	0,70	1	1,98
3 Beverwijk	1,97	0,49	11	0,34	0,08	120	2,69	0,67	1	2,57	0,64	2	1,89

[4] Zoals al eerder genoemd is van de vier pijlers is een genormaliseerd getal ('standaardscore') berekend om ze op één noemer te kunnen brengen.

3 Overzicht belangrijkste resultaten

3.1 Gemeente Zwolle

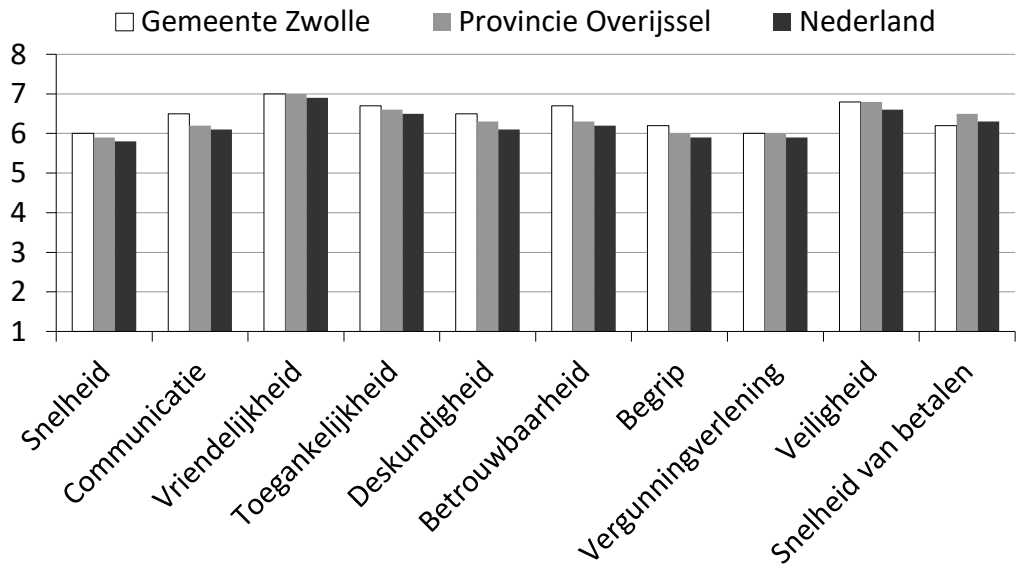
Hieronder zijn de belangrijkste resultaten uit het onderzoek met betrekking tot de ranglijst voor de gemeente **Zwolle** weergegeven.

Aantal ondervraagde ondernemers:	241
Plaats landelijke ranglijst 2016:	76 (van de 390 gemeenten)
Plaats landelijke ranglijst 2013:	12
Plaats landelijke ranglijst 2010:	14
Plaats landelijke ranglijst grote gemeenten:	11 (van de 71 gemeenten)
Gemiddeld rapportcijfer eigen ondernemers:	6,7
Gemiddeld rapportcijfer lasten:	6,2

3.2 Ondernemersklimaat

Het totale tevredenheidsrapportcijfer voor het ondernemersklimaat is een 6,7. Uit analyse blijkt dat begrip voor ondernemers een belangrijke verklarende variabele voor het ondernemersklimaat is. Vervolgens zijn communicatie, deskundigheid en betrouwbaarheid belangrijke verklarende variabelen. In de grafiek hieronder is een overzicht gegeven hoe de gemeente **Zwolle** in vergelijking met de provincie Overijssel en heel Nederland scoort op deze en de overige aspecten van dienstverlening.

Grafiek - Aspecten van dienstverlening (ondernemers in de gemeente), rapportcijfers

3.3 Aspecten van dienstverlening

In de hiernavolgende tabel is af te lezen wat de behaalde scores zijn voor de gemeente **Zwolle** in 2016 en 2013, de provincie Overijssel en heel Nederland op de tien aspecten van dienstverlening.

Tabel - Aspecten van dienstverlening (ondernemers in de gemeente), rapportcijfers (n= 241)

	Gemeente Zwolle 2016	Gemeente Zwolle 2013	Provincie Overijssel	Nederland
Snelheid van werken	6,0	6,5	5,9	5,8
Communicatie	6,5	6,8	6,2	6,1
Vriendelijkheid en beleefdheid	7,0	7,3	7,0	6,9
Toegankelijkheid	6,7	7,2	6,6	6,5
Deskundigheid	6,5	6,9	6,3	6,1
Betrouwbaarheid	6,7	7,0	6,3	6,2
Begrip voor ondernemers	6,2	6,9	6,0	5,9
Vergunningverlening	6,0	6,4	6,0	5,9
Veiligheid	6,8	7,3	6,8	6,6
Snelheid van betalen	6,2	6,7	6,5	6,3
Extra vraag gemeente Zwolle: Bereikbaarheid van de gemeente en haar medewerkers	6,6	-	-	-

4 Matrix ondernemersklimaat

In de matrix op de volgende pagina zijn alle uitkomsten van de diverse aspecten van dienstverlening van de gemeente (inclusief de beoordeling van de prijs/kwaliteitsverhouding) in een prioriteitenmatrix weergegeven. Het gaat om de volgende aspecten:

1. Snelheid van werken
2. Communicatie
3. Vriendelijkheid en beleefdheid
4. Toegankelijkheid
5. Deskundigheid
6. Betrouwbaarheid
7. Begrip voor ondernemers
8. Vergunningverlening
9. Veiligheid
10. Snelheid van betalen
11. Krijgen van waar voor uw geld
12. **Extra vraag gemeente Zwolle:** Bereikbaarheid van de gemeente en haar medewerkers

Deze aspecten worden afgezet tegen de invloed die ieder aspect heeft op de totale waardering van het ondernemersklimaat van de gemeente. De gemiddelde waardering voor alle bovengenoemde losse aspecten is een 6,4. De waardering voor het totale ondernemersklimaat is een 6,7.

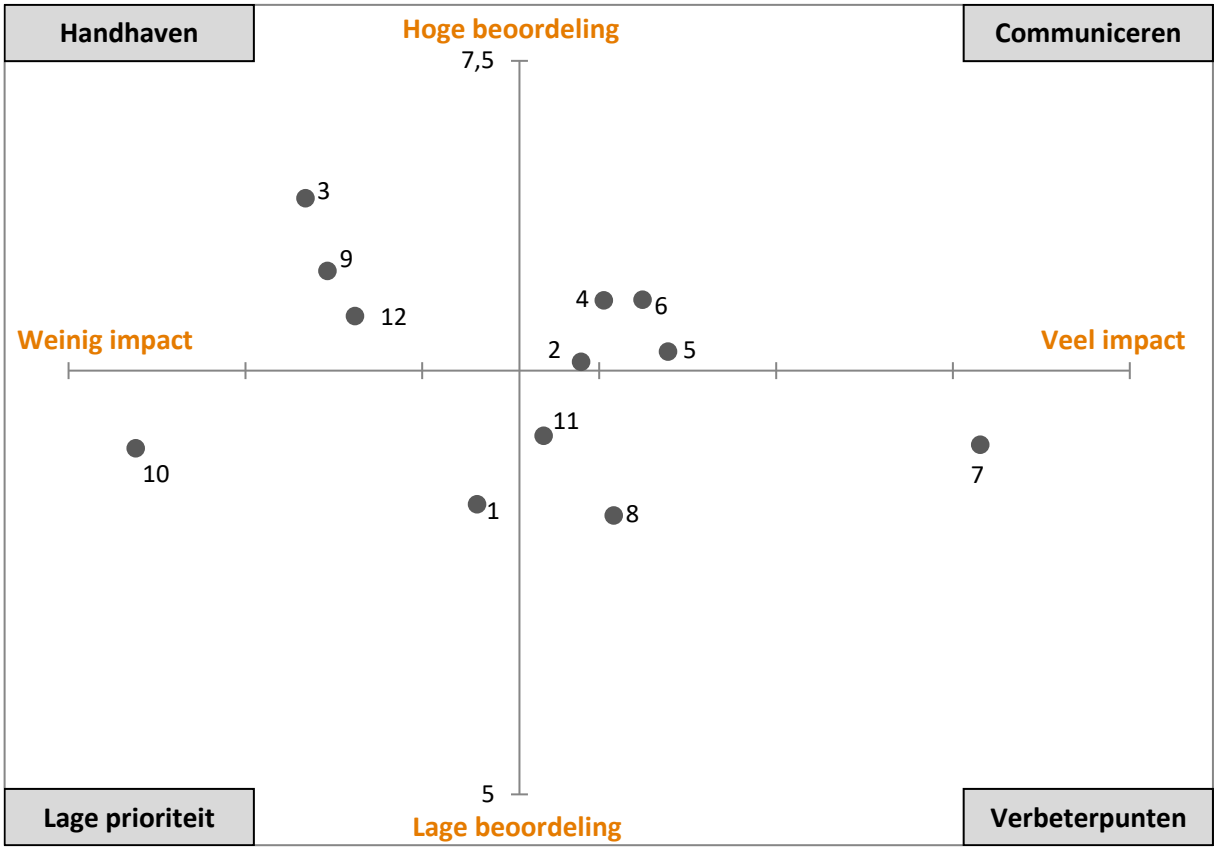
<u>De horizontale as</u>
Op de horizontale as wordt de mate van belang van elk aspect weergegeven. Een aspect heeft een hoge mate van belang als het een grote invloed heeft op de waardering van het ondernemersklimaat. De invloed van een aspect op het totaalcijfer meten we aan de hand van een correlatieanalyse. Hiermee vergelijken we voor alle ondernemers in hoeverre hun cijfer voor een bepaald aspect overeenkomt met hun waardering van het ondernemersklimaat in de gemeente. Hoe verder een aspect rechts wordt weergegeven in de matrix, hoe meer invloed dit aspect heeft op de beoordeling van het ondernemersklimaat.

<u>De verticale as</u>
De score op het gebied van tevredenheid is te vinden op de verticale as. Dit is het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers gegeven hebben voor alle bovengenoemde aspecten van dienstverlening (een 6,4). De aspecten die bovengemiddeld scoren zijn aan de bovenkant van de matrix te vinden en aspecten die benedengemiddeld scoren aan de onderkant van de matrix.

De aspecten die rechtsonder in de matrix verschijnen (die laag worden gewaardeerd en veel impact hebben) dienen verbeterd te worden wanneer de gemeente de algehele waardering voor het ondernemersklimaat wil vergroten.

In de paragraaf 4.1.1. zijn alle stellingen genummerd weergegeven, zodat deze terug te vinden zijn in de prioriteitenmatrix.

Matrix - Aspecten van dienstverlening

4.1.1 Aspecten

1. Snelheid van werken
2. Communicatie
3. Vriendelijkheid en beleefdheid
4. Toegankelijkheid
5. Deskundigheid
6. Betrouwbaarheid
7. Begrip voor ondernemers
8. Vergunningverlening
9. Veiligheid
10. Snelheid van betalen
11. Krijgen van waar voor uw geld
12. **Extra:** Bereikbaarheid van de gemeente en haar medewerkers

4.1.2 Verbeterpunten

De aspecten van dienstverlening die rechts onderin worden weergegeven in de matrix zijn de directe **verbeterpunten**:

7. Begrip voor ondernemers
8. Vergunningverlening
11. Krijgen van waar voor uw geld

Deze aspecten worden relatief laag beoordeeld, maar hebben relatief veel invloed op de totale waardering van het ondernemersklimaat. Wanneer de gemeente deze aspecten zou verbeteren komt dit de waardering van het ondernemersklimaat ten goede.

4.1.3 Communiceren

De volgende aspecten bevinden zich in het vak **communiceren:**

2. Communicatie
4. Toegankelijkheid
5. Deskundigheid
6. Betrouwbaarheid

Op de aspecten in dit kwadrant scoort de gemeente relatief goed. Bovendien hebben deze aspecten veel invloed op de totale waardering van het ondernemersklimaat. Deze aspecten zou de gemeente kunnen communiceren, bijvoorbeeld naar huidige en/of potentiele ondernemers.

4.1.4 Lage prioriteit

De aspecten die minder van invloed zijn op de totale waardering van het ondernemersklimaat en daarmee een **lagere prioriteit** hebben zijn:

1. Snelheid van werken
10. Snelheid van betalen

4.1.5 Handhaven

Aspecten die de gemeente dient te **handhaven** zijn:

3. Vriendelijkheid en beleefdheid
9. Veiligheid
12. Bereikbaarheid van de gemeente en haar medewerkers

Deze aspecten hebben relatief weinig invloed op de waardering van het ondernemersklimaat, maar worden relatief goed gewaardeerd door ondernemers.

4.2 Sterke en zwakke punten

Aan alle ondernemers is gevraagd wat zij een sterk punt en een zwak punt vinden van de gemeente **Zwolle**.

Sterke punten
Een belangrijk sterk punt is de centrale ligging van **Zwolle**, waardoor de gemeente fysiek goed bereikbaar is. Daarnaast wordt het contact dat de gemeente met ondernemers hanteert gewaardeerd: de gemeente is toegankelijk, zichtbaar en hanteert per sector een vaste aanspreekpunt. Ten slotte vinden enkele ondernemers de gemeente ondernemend, meedenkend en vooruitstrevend.

Zwakke punten
Ondernemers zijn niet eensgezind over de zwakke punten van de gemeente **Zwolle**. De aspecten die hier onder meer genoemd worden zijn het parkeerbeleid (te hoge parkeertarieven), vergunningverlening (denken in regels, niet in kansen) en bureaucratie (trage manier van werken en logge besluitvorming).

Een overzicht van alle gegeven antwoorden is te vinden in het bijlagenrapport.

5 Resultaten extra vragen gemeente Zwolle

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de extra vragen van de gemeente weergegeven.

5.1 Contact met het aanspreekpunt voor ondernemers

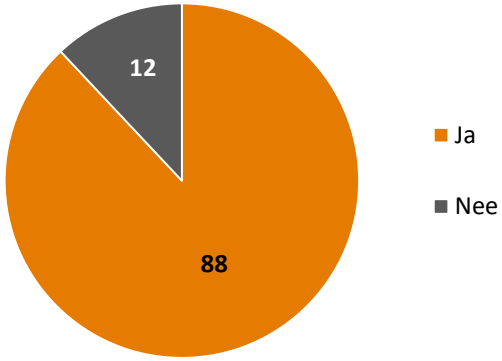
Grafiek - Heeft u wel eens contact gehad met het aanspreekpunt voor de ondernemers? (n=108)

Van de ondernemers die aangeven dat de gemeente **Zwolle** een aanspreekpunt heeft voor ondernemers (zie paragraaf 2.4), heeft iets minder dan de helft (46%) hier wel eens contact mee gehad.

5.2 Waardering voor het contact

Grafiek - Bent u tevreden over het contact met uw aanspreekpunt? (n=50)

Van de ondernemers die wel eens contact hebben gehad met het vaste aanspreekpunt bij de gemeente, is een overgrote meerderheid (88%) tevreden over dit contact.

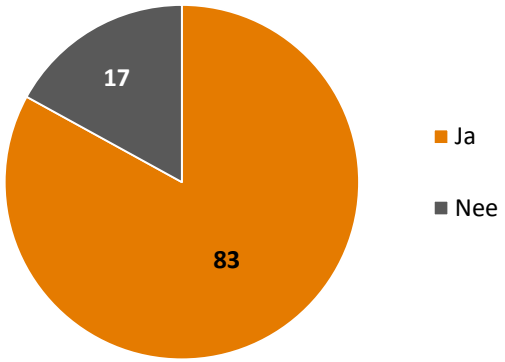
5.2.1 Toelichting

Ondernemers die tevreden zijn geven aan dat zij goed contact hebben (gehad) met het vaste aanspreekpunt: de contactpersonen zijn duidelijk in de informatieverstrekking, behulpzaam en goed geïnformeerd. De enkele ondernemers die niet tevreden zijn, vinden vooral dat de gemeente tekort schiet in de communicatie (zoals een slechte bereikbaarheid).

Een overzicht van alle gegeven antwoorden is te vinden in het bijlagenrapport.

5.3 Informatie voor ondernemers op de website www.Zwolle.nl

Grafiek - Biedt de informatie op www.Zwolle.nl voldoende informatie aan u als ondernemer? (n=127)

Van de ondernemers die aangeven dat de gemeente **Zwolle** op haar website informatie heeft staan voor ondernemers (zie paragraaf 2.4), geeft een grote meerderheid (83%) aan dat de informatie op deze website voldoende is voor ondernemers.

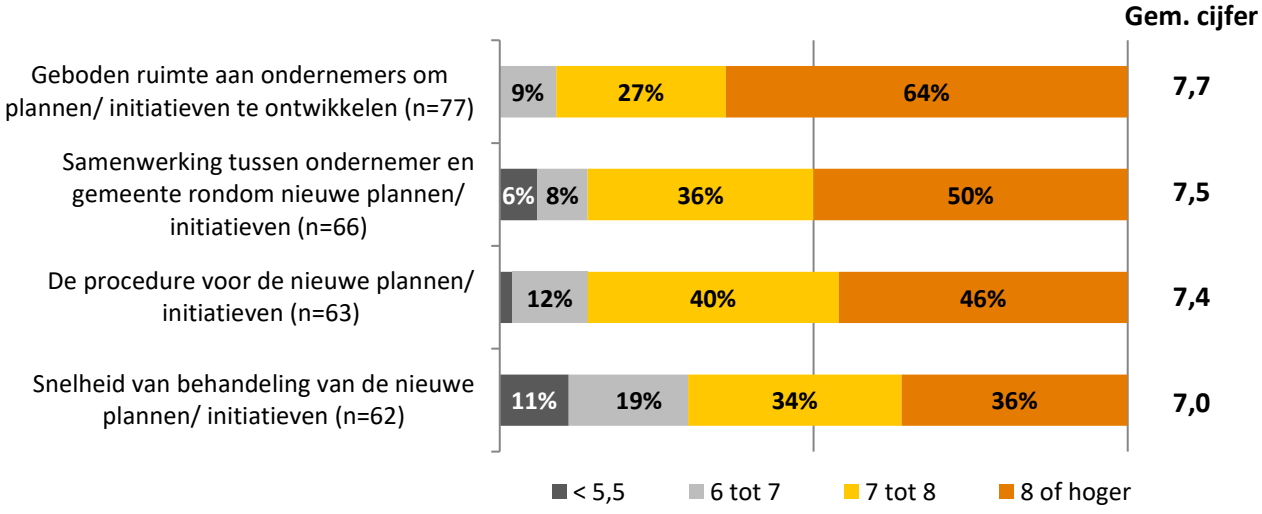
5.3.1 Informatie die wordt gemist

Van de ondernemers die informatie missen op de website, geven vier ondernemers aan dat zij het lastig vinden om snel de juiste informatie te vinden: zij vinden de site niet overzichtelijk. Inhoudelijk missen drie ondernemers informatie over de netwerkmogelijkheden in de gemeente, twee ondernemers missen informatie over subsidies en twee ondernemers missen informatie over het aanvragen van vergunningen en vermindering van regeldruk.

Een overzicht van alle gegeven antwoorden is te vinden in het bijlagenrapport.

5.4 Waardering voor de ruimte die wordt geboden voor plannen en initiatieven

Grafiek - Wilt u van ieder volgend aspect met een rapportcijfer (tussen 1 en 10) aangeven hoe tevreden u bent over uw gemeente?

Ondernemers die aangeven dat de gemeente **Zwolle** ondernemers de ruimte biedt om plannen / initiatieven te ontwikkelen (zie paragraaf 2.4), zijn hierover tevreden. Zij waarderen alle aspecten met betrekking tot plannen en initiatieven met minimaal een 7,0.

6 Verbeterpunten

In dit hoofdstuk worden de verbeterpunten voor de gemeente **Zwolle** weergegeven. Verbeter de dienstverlening op aspecten waarop de gemeente nu relatief laag scoort, maar die door ondernemers wel als belangrijk worden ervaren. Aspecten die veel impact hebben zijn vergunningverlening (inclusief regeldruk) en begrip voor ondernemers.

Vergunningverlening

- Onderzoek of vergunningverlening procedures vereenvoudigd en versneld kunnen worden. De doelstelling kan bijvoorbeeld zijn dat het merendeel van de reguliere Wabo-procedures worden afgehandeld binnen vier tot zes weken. De eenvoudiger Wabo-procedures zouden zelfs als flitsvergunning kunnen worden afgedaan (binnen één week). Hierbij kunnen de principes van lean management worden toegepast. Het is van belang om het vergunningproces zodanig in te richten dat goede afspraken worden gemaakt met interne en externe adviseurs over snelle levering van de adviezen.
- Maak, voor zover nog niet het geval, optimaal gebruik van vooroverleg bij meer complexe vergunningaanvragen. Dit is een goed middel om duidelijk te maken wat een ondernemer moet indienen voor een volledige aanvraag.

Met betrekking tot **regeldruk** kan aan de volgende acties gedacht worden:

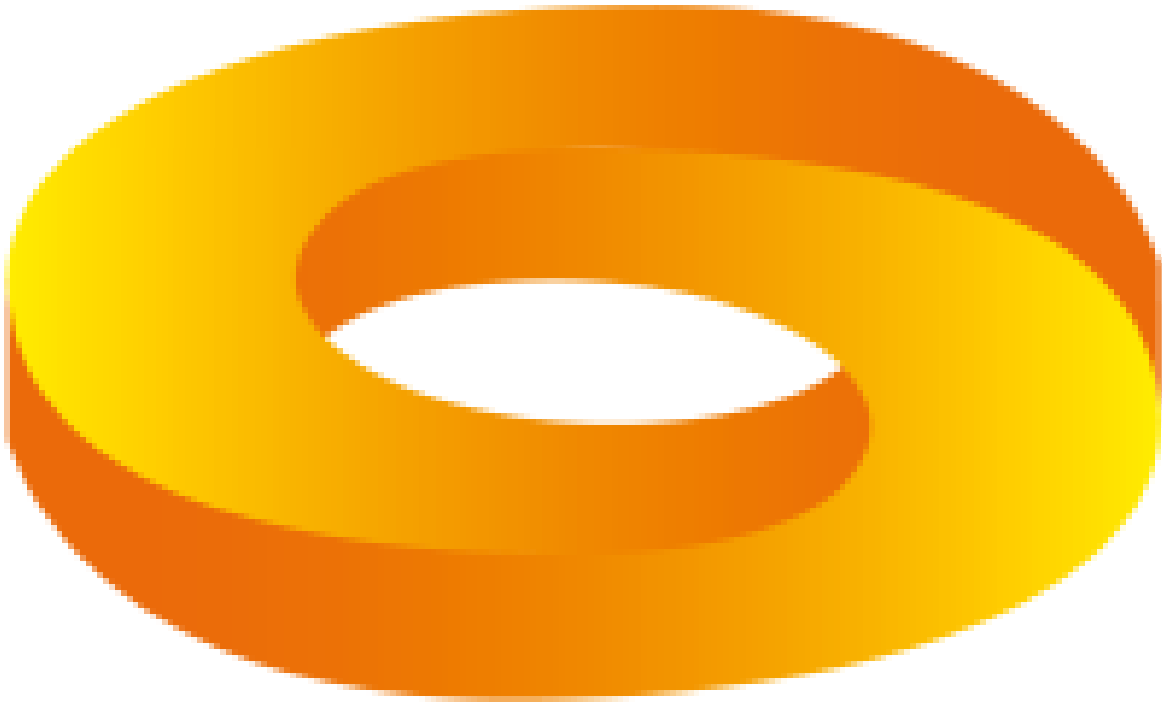
- Wat betreft ruimtelijke ordening en bouwregelgeving kan de gemeente overwegen flexibeler en globaler te bestemmen en ten aanzien van omgevingsvergunningen alleen nog prioritaire onderdelen te toetsen en te handhaven. Dit betekent ook dat ondernemers meer eigen verantwoordelijkheid dienen te nemen en dit in de praktijk waar te maken.
- Werk bij milieu- of bouwcontroles met een digitale antwoordkaart. Indien tijdens controles overtredingen worden geconstateerd, ontvangt de ondernemer/particulier ter plekke een digitaal bericht over de geconstateerde overtreding en een termijn voor het tenietdoen van de overtreding. Via een digitale kaart of via een digitale link kan de ondernemer/particulier zelf aan het bevoegd gezag berichten dat de tekortkoming is teniet gedaan. Steekproefsgewijs volgt een hercontrole. De praktijk leert dat deze werkwijze leidt tot een zeer hoog naleefgedrag en minder hercontroles.
- Speelt tijdig in op de komst van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) en de Omgevingswet. Zorg dat in dit kader de vergunningprocedures goed en snel verlopen met behoud van kwaliteit.

Begrip voor ondernemers

- Begrip voor ondernemers is landelijk gezien de belangrijkste verklarende variabele voor de tevredenheid van ondernemers. Hierbij valt te denken aan luisteren, actief meedenken (in kansen, niet in regels) en je als gemeente inleven in de specifieke situatie van de ondernemer.
- Stimuleer het meedenken van ambtenaren. De ervaring leert dat een vast contactpersoon of bedrijventeam hierbij een belangrijke rol kan spelen. Voordelen hiervan zijn:
    - Medewerkers van de gemeente kennen de ondernemer en zijn hierdoor beter in staat om actief met de ondernemer mee te denken en een adviserende rol te vervullen.
    - Ondernemers hoeven dezelfde materie niet steeds opnieuw uit te leggen.

    - De communicatie verloopt hierdoor soepel, direct en snel(ler).
- Met ondernemers kunnen afspraken worden gemaakt over wederzijdse samenwerking en over afhandelingstermijnen, minder regels, vooroverleg, communicatie en ambassadeurschap. Dergelijke afspraken kunnen worden vastgelegd in een kwaliteitshandvest of in een ondernemersakkoord. Een dergelijk akkoord kan een positieve bijdrage leveren aan de samenwerking tussen ondernemers en gemeente en bevordert het ondernemingsklimaat.

LEXNOVA BV
Ossenmarkt 5
9712 NZ Groningen
www.lexnova.nl
050 313 11 33

lexnova

advies en onderzoek

peiling

Zwolle

Ontwikkeling R en E
OW R en E

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2486
www.zwolle.nl

Ondernemerspeiling 2017

Rapportage

Opdrachtgever Janna van Maar
Opdrachtnemer Judith Bakker en Eric Vogelzang, afd. O&I
Versie definitief
Datum april 2017

Datum april 2017
Ons kenmerk Ondernemerspeiling 2017

Inhoud

1	**Samenvatting en conclusies**	**3**
2	**Inleiding**	**4**
3	**Onderzoeksopzet**	**5**
4	**Welke bedrijven deden mee?**	**6**
5	**Ondernemen in Zwolle**	**7**
5.1	Bedrijfsomgeving	7
5.2	Ondernemingsklimaat	11
6	**Gemeentelijke dienstverlening**	**14**
6.1	Dienstverlening algemeen	14
6.2	Digitale dienstverlening	17
6.3	Professionaliteit van de gemeentelijke organisatie	19
6.4	Dienstverlening met de menselijke maat	20
6.5	Vergunningverlening	21
6.6	Relatie ondernemer – gemeente	22
6.7	Gemeentelijke heffingen en regeldruk	24
	Bijlage 1. Achtergrondkenmerken	**28**
	Bijlage 2. Links	**29**

1 Samenvatting en conclusies

In de Ondernemerspeiling 2017 hebben 387 grote en kleine ondernemers via een online-enquête hun mening gegeven over verschillende thema's die verband houden met de gemeente Zwolle. Zowel de bedrijfsomgeving en het ondernemersklimaat, als de dienstverlening door gemeente Zwolle komen aan de orde.

In het algemeen zijn de Zwolse ondernemers tevreden, in ieder geval zijn er meer ondernemers tevreden dan ontevreden. Ten opzichte van de rest van Nederland (volgens dashboard "Waarstaatjegemeente.nl") scoort Zwolle op de meeste punten gunstig, wat bijvoorbeeld tot uitdrukking komt in goede rapportcijfers. Zo rapporteert twee derde van de ondernemers weinig tot geen overlast en criminaliteit in de bedrijfsomgeving. Zesendertig procent geeft als rapportcijfer een acht of hoger voor het ondernemersklimaat. En met een 6,8 als rapportcijfer voor algehele dienstverlening scoort Zwolle ook bovengemiddeld.

Dat neemt niet weg dat er genoeg verbeterpunten genoemd zijn. In de bedrijfsomgeving zijn de grootste bronnen van overlast zwerfvuil, verkeersoverlast, en vernieling. Een punt dat voor een deel van de ondernemers erg storend is zijn de parkeerproblemen. Ook met de communicatie door de gemeente is nog niet iedereen tevreden, zo heeft men niet altijd de indruk dat er voldoende betrokkenheid is. Zestien procent heeft behoefte aan een vast aanspreekpunt bij de gemeente, maar heeft dat nu (nog) niet. Op het punt van betrokkenheid en flexibiliteit van de medewerkers is er volgens achttien resp. zestien procent wel wat te verbeteren. Ondernemers weten ook goed aan te geven waar de gemeente regels, procedures en heffingen kunnen verbeteren. De regelgeving rond parkeren staat met afstand op nummer één; gevolgd door de hoogte van de heffingen en 'bestemmingsplannen'.

Er is ook gevraagd wat ondernemers vooral belangrijk vinden voor het ondernemings- en vestigingsklimaat. Bereikbaarheid staat op de eerste plaats. Op de tweede plaats staat de samenwerking met- en inzet voor ondernemers en op de derde plaats staat de dienstverlening. Leegstand wordt genoemd als punt waarop de gemeente zich het meest moet focussen, de komende tijd.

Geconcludeerd kan worden dat Zwolle het niet slecht doet; zowel de bedrijfsomgeving, het ondernemingsklimaat als de dienstverlening door de gemeente scoren relatief goed. Wel zijn er op alle terreinen verbeterpunten.

2 Inleiding

Ondernemers zijn van vitaal belang voor Zwolle. De gemeente Zwolle wil dus bijdragen aan een goed ondernemersklimaat door voorzieningen en dienstverlening te optimaliseren. Daarom is het voor de gemeente goed om te weten hoe ondernemers over de stad en de dienstverlening van de gemeente denken, en er zo achter te komen waar ruimte voor verbetering is. Het coalitieakkoord 2014-2018 spreekt over het bepalen en verdiepen van onze economische agenda samen met ondernemers. In de gemeentelijke visie op dienstverlening aan inwoners en ondernemers (2015), 'Gastvrij en op maat', staat verder uitgewerkt welke ambities en doelen worden nagestreefd op het gebied van dienstverlening aan ondernemers. De gemeente Zwolle wil op hoofdlijnen bijhouden in hoeverre deze doelen behaald worden.
Dat is mede de aanleiding voor de ondernemerspeiling 2017, een enquêteonderzoek naar de mening van Zwolse bedrijven over de ervaringen met ondernemen in Zwolle in het algemeen (hoofdstuk 5) en de gemeentelijke dienstverlening in het bijzonder (hoofdstuk 6).

De vorige ondernemerspeiling vond plaats in december 2014. Dit rapport was gericht op de gemeentelijke dienstverlening, en kende een bescheidener opzet. In 2017 is dit onderzoek uitgebreid; er is voor gekozen om aan te sluiten bij de ondernemerspeiling van het KING (Kennisinstituut van de vereniging voor Nederlandse gemeenten) (link naar hun website). Dit heeft als voordelen dat er gewerkt wordt met een beproefde vragenlijst, en dat het later mogelijk is de resultaten te vergelijken met andere gemeenten in het land. De volledige vragenlijsten[1] zijn te vinden op de website van KING (link).

De enquête voor de ondernemerspeiling 2017 vond plaats in februari.

Ondernemerspanel
Aan het einde van de vragenlijst hebben we ondernemers uitgenodigd om lid te worden van ons Zwols ondernemerspanel. Dit ondernemerspanel bestaat uit een groep Zwolse ondernemers die bereid zijn een aantal keer per jaar via online vragenlijsten mee te denken over kwesties die zowel hen als de gemeente Zwolle aangaan.
Van de respondenten hebben 93 ondernemers (24%) aangegeven lid te willen worden van het Ondernemerspanel.

[1] Er is voor gekozen om zowel de basisvragenlijst als de aanvullende modules 'dienstverlening met de menselijke maat' en 'vergunningverlening' op te nemen in de enquete.

Leeswijzer
De enquêteresultaten zijn weergegeven met behulp van grafieken met daarin zichtbaar gemaakt hoe vaak bepaalde antwoorden zijn gegeven op de vragen. Ook worden er gemiddelde rapportcijfers weergegeven. Per grafiek is er een korte beschrijving gegeven van de resultaten.
Hoofdstuk vijf geeft de resultaten weer van de antwoorden op de enquête items die over ondernemen in Zwolle in het algemeen gingen; eerst kijken we naar de bedrijfsomgeving, en daarna naar het ondernemersklimaat inclusief het algemene gemeentelijke beleid. In hoofdstuk zes worden in een zevental paragrafen de enquêteresultaten met betrekking tot de gemeentelijke dienstverlening gepresenteerd.

Waar mogelijk zijn vergelijkingen gemaakt met het onderzoek "Dienstverlening aan ondernemers" uit 2014. In dat onderzoek werd een veel kleiner aantal vragen gesteld, en vaak net op een andere manier waardoor we niet altijd betrouwbare vergelijking konden maken.

Op de website "Waarstaatjegemeente.nl" zijn naar verwachting in mei 2017 de resultaten van de Zwolse ondernemerspeiling te zien. Deze benchmark biedt een vergelijking met andere gemeenten in Nederland[2]. Wel zetten in deze rapportage de beschikbare rapportcijfers voor heel Nederland naast die van Zwolle (de website 'Waarstaatjegemeente' is geraadpleegd in april 2017).

3 Onderzoeksopzet

Voor dit onderzoek zijn gegevens verzameld door middel van een enquête bij de Zwolse ondernemers zoals die bij de Kamer van Koophandel bekend zijn. Binnen dit totale bestand hebben we een aantal groepen van instellingen uitgezonderd, namelijk:

- overheidsinstellingen
- non-profit sector (dus geen stichtingen en verenigingen)
- onderwijsinstellingen
- zorg- en welzijnsinstellingen
- deelvestigingen van de ondernemers

In totaal hebben we 6.418 ondernemingen per e-mail uitgenodigd om hun mening te geven. Zij konden via een link naar de vragenlijst op internet. Een totaal aantal van 387 ondernemers hebben de lijst volledig ingevuld. Dit is een responspercentage van zes procent[3]. Dit percentage is iets hoger dan in het onderzoek uit 2014, toen er

[2] De antwoordcategorie "weet niet / geen antwoord" wordt op 'waarstatjegemeente' weggelaten bij de berekening van percentages. In de voorliggende rapportage is wel te zien welke vragen veel of weinig werden beantwoord; en dus zijn alle percentages lager.

[3] Het totaal aantal respondenten is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor ondernemers in de hele gemeente bij een foutenmarge van 5% en een betrouwbaarheidsniveau van 95%.

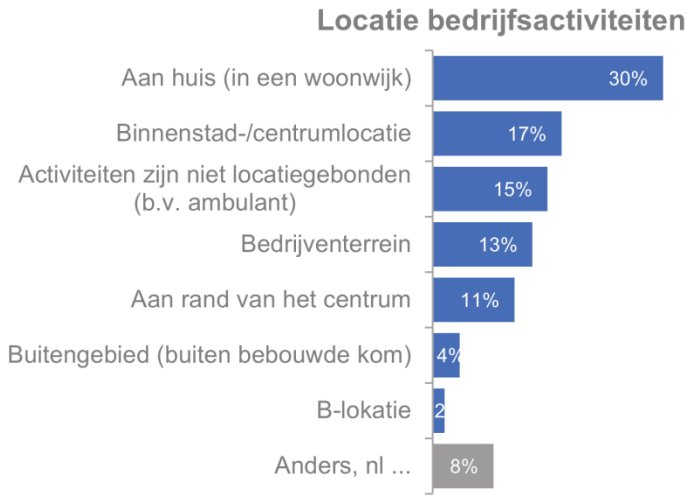
uitnodigingsbrieven zijn verzonden in plaats van –mails en de respons ca. vier procent was.
In lijn met de vereisten van KING/Waarstaatjegemeente hebben we de antwoorden gewogen naar bedrijfsgrootte. Dat betekent dat de kleine bedrijven, die wat ondervertegenwoordigd waren ten opzichte van de feitelijke Zwolse populatie van bedrijven, iets zwaarder zijn meegeteld in de berekening van percentages en gemiddelden. Zo komt een meer representatief beeld naar voren.

4 Welke bedrijven deden mee?

387 Zwolse bedrijven hebben de enquête volledig ingevuld. Meer dan de helft bestond uit ondernemingen met één FTE of minder. Grotere bedrijven zijn in de minderheid; in heel Zwolle zijn niet veel bedrijven uit de grootste categorieën.

In zo'n dertig procent van de gevallen wordt vanuit huis gewerkt, en niet vanuit een afzonderlijk bedrijfspand. Dat is niet verrassend gezien het grote aantal één-pitters in het totale ondernemersbestand.

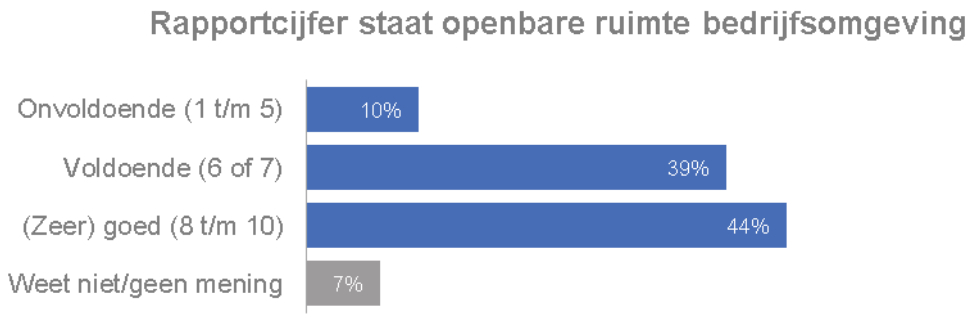
Zie ook bijlage 1 voor meer achtergrondkenmerken van de deelnemende bedrijven.

5 Ondernemen in Zwolle

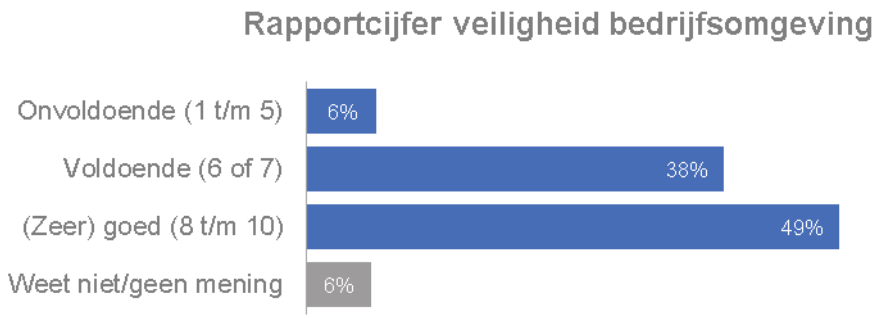
Hoe bevalt het ondernemen in Zwolle? Dat hangt van vele zaken af, waaronder in ieder geval de bedrijfsomgeving en het algemene ondernemingsklimaat. Dat ondernemingsklimaat wordt natuurlijk beïnvloedt door de gemeente dus daarom geven we ook daar aandacht aan in dit hoofdstuk.

5.1 Bedrijfsomgeving

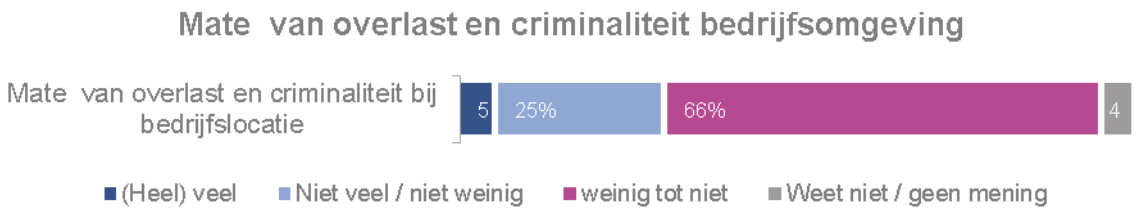
De meeste ondernemers geven hoge rapportcijfers voor de bedrijfsomgeving. Aan de staat van de openbare ruimte (denk aan wegen, trottoirs, groenvoorziening en straatverlichting) gaven zij gemiddeld een **7,1**. Het gemiddelde in Nederland is een **6,8.**

Er is ook gevraagd aan de bedrijfsvestigingen om een rapportcijfer te geven aan de veiligheid in de bedrijfsomgeving. Gemiddeld gaven de ondernemers het rapportcijfer **7,3**. Voor heel Nederland is dat gemiddeld een **6,8**. Net als bij het rapportcijfer voor de openbare ruimte werden er relatief weinig onvoldoendes gegeven; 10% geeft de veiligheid in de bedrijfsomgeving geen voldoende.

Een minderheid van zes procent geeft een onvoldoende voor de eigen bedrijfsomgeving, als reactie op de vraag om een rapportcijfer voor de bedrijfsomgeving in het algemeen te geven.
In heel Nederland geeft men gemiddeld een **6,9** voor de veiligheid van de bedrijfsomgeving. In Zwolle is dat met een **7,3** als rapportcijfer gunstiger.

Gelukkig ervaart tweederde van de bedrijven weinig tot geen criminaliteit in de bedrijfsomgeving. Toch heeft één op de twintig bedrijven daar (veel) last van. Gevraagd naar welke vorm van overlast en criminaliteit men zelf hoofdzakelijk heeft ervaren, blijkt dat zwerfvuil en rommel op straat bovenaan staat als bron van overlast. Ruim een kwart van de ondernemers heeft hiermee te maken gehad. Resp. twaalf en tien procent heeft weleens te maken met diefstal en inbraak, wat toch zorgelijke zaken zijn. Slechts één procent heeft geweld ervaren.

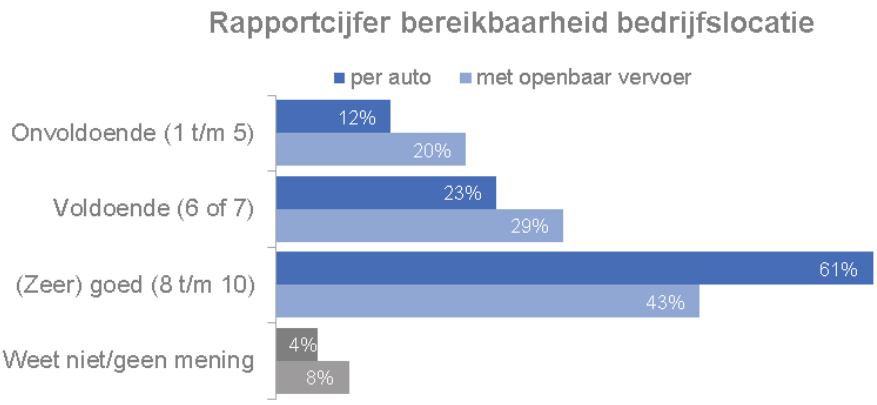

Er werd 26 keer aangegeven dat er een andere vorm van overlast of criminaliteit was ervaren. Daaronder verschillende beschrijvingen van diefstal, verkeersoverlast of overlast van jongeren (zie hierboven). *Nieuwe* vormen van overlast die werden genoemd waren:

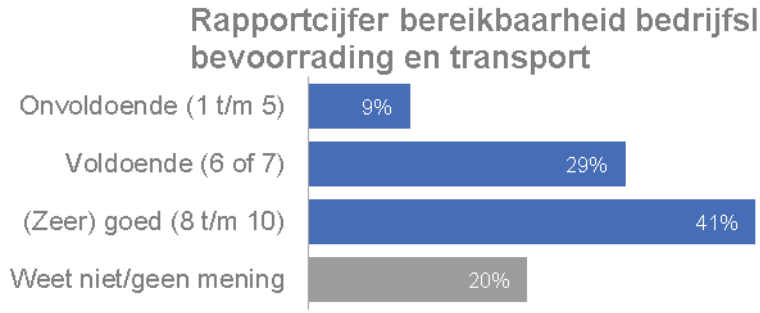
- Drugdealers in de buurt (5x)
- Geluidsoverlast (4x)
- Rondhangende daklozen/zwervers/bedelaars (3x)
- Fietsen voor de winkel (2x)
- Graffiti

- Hondenpoep
- Internetcriminaliteit

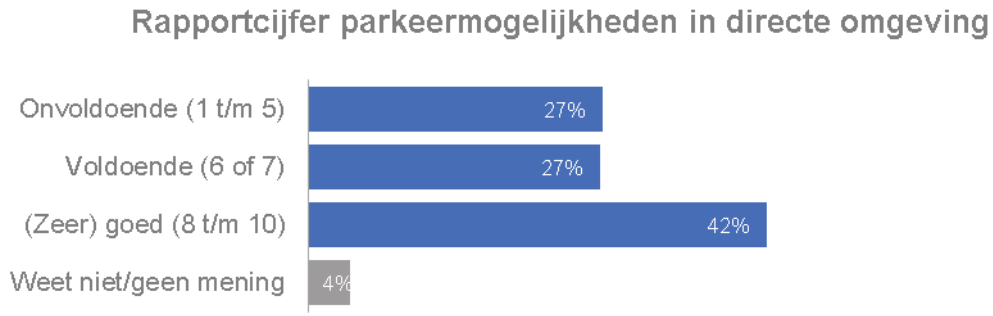
Bereikbaarheid

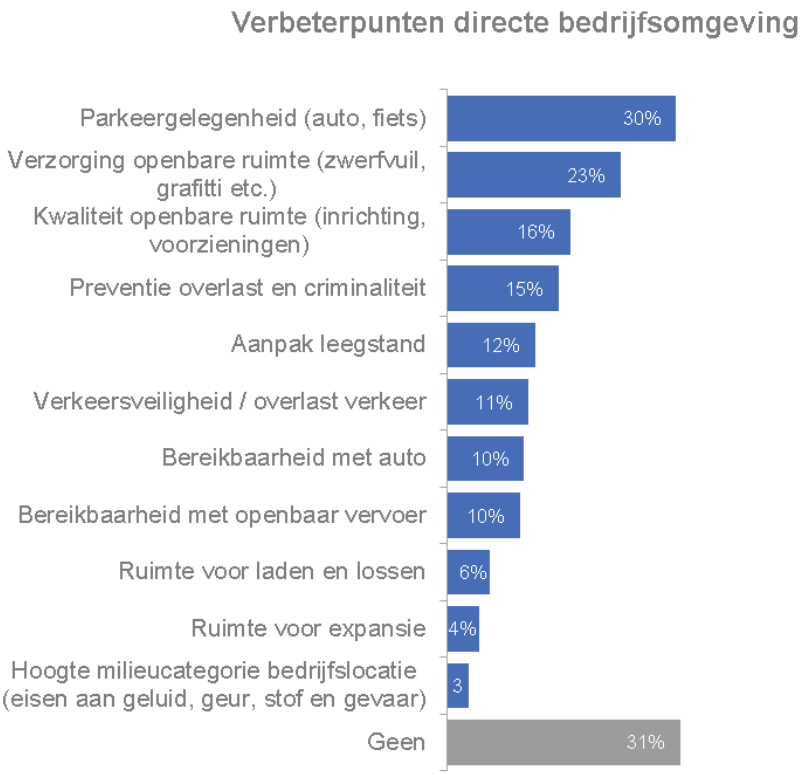
Er heerst veel tevredenheid over de bereikbaarheid per auto van de eigen bedrijfslocatie; zes op de tien ondernemers vindt deze (zeer) goed, het gemiddelde cijfer is **7,5**. De bereikbaarheid per openbaar vervoer scoort minder goed, gemiddeld een **6,8**. Twintig procent geeft een onvoldoende, 43% waardeert dit met (zeer) goed.

Ook als het gaat om bereikbaarheid voor bevoorrading en transport geeft slechts krap tien procent een onvoldoende. 20 procent geeft weet niet/geen mening aan, mogelijk omdat men weinig of niet met bevoorrading en transport te maken heeft. Het gemiddelde waarderingscijfer komt op een **7,2** .

Meer problemen blijken er te zijn met het parkeren in de directe omgeving van het bedrijf, gemiddeld scoort dit item een **6,6**. Van de bedrijven geeft 27% een onvoldoende.

Welke punten er verbeterd zouden kunnen worden werd voorgelegd aan de hand van elf mogelijkheden waarvan men er drie mocht kiezen. Parkeergelegenheid sprong eruit als meest genoemde, Verzorging van de openbare ruimte, zoals het verwijderen van zwerfvuil en graffiti staat op twee, terwijl de inrichting en voorzieningen in de openbare ruimte op de derde plaats staan als verbeterpunt. Ook alle andere mogelijkheden werden meerdere keren genoemd

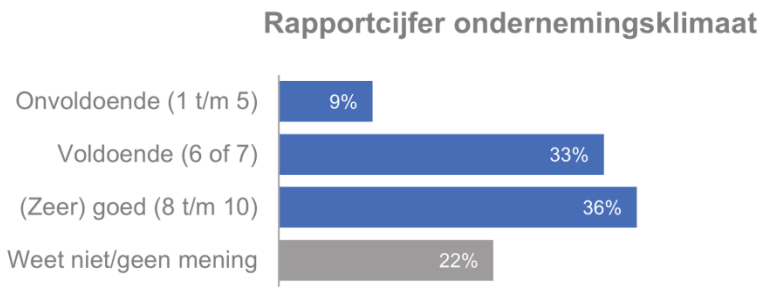
In de vragenlijst was als vervolg op deze vraag de mogelijkheid geboden een toelichting te geven. Hier werd maar liefst 93 keer gebruik van gemaakt. In sommige reacties werden meerdere verbeterpunten gegeven, in andere reacties werd niet duidelijk wat precies bedoeld werd. Ondernemers geven vaak de plaatsen aan waar zij welke problemen ervaren. We hebben de opmerkingen hieronder in verschillende categorieën ondergebracht.

- Parkeerproblemen/laden en lossen inclusief parkeercontrole (28x)
- (Onveilige) verkeerssituaties (21x)
- Zwerfvuil en hondenpoep (10x)
- Parkeertarieven (5x)
- Inrichting openbare ruimte inclusief aanleg stoepen bestrating (4x)

- Beschikbaar stellen werklocaties voor zzp-ers (in culturele sector) kleine ondernemers komen slecht onder dak (4x)
- Verlichting (3x)
- “Alles is goed wat mij betreft”/geen verbeteringen nodig (3x)
- Betere aanpak na vernielingen (2x)
- Beter regelen laden in lossen (2x)
- Meer bushaltes (2x)
- Glasvezel-aansluitingen / snel internet (2x)
- Hangjongeren (2x)
- Bouwen en slopen van panden (2x)
- Sfeer en verlichting binnenstad
- Bereikbaarheid met OV van bedrijventerreinen
- Aandacht voor agrarische sector bij aanleg wegen
- (Bouw)regelgeving lastig bij uitbreiding bedrijf
- Hulpverlenersvergunning (artsen moeten nu betalen)
- Negatieve houding van gemeente t.o.v. de creatieve sector

5.2 Ondernemingsklimaat

Bij bedrijven is veel enthousiasme over het ondernemingsklimaat; 36 procent beoordeelt dat met (zeer) goed. Gemiddeld komt het cijfer op een **7,0** Landelijk is dit **6,6**, dus ook hier scoort Zwolle relatief goed.

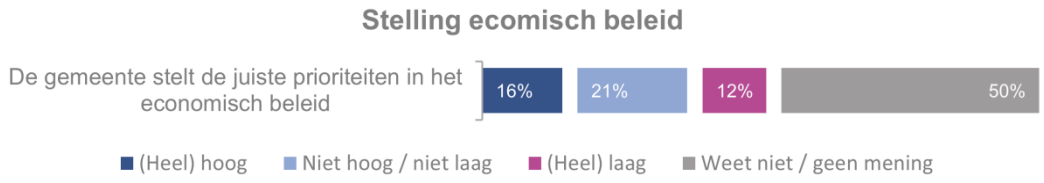
Ook voor het vestigingsklimaat (aantrekkelijkheid van de gemeente voor ondernemers en het woon- en leefklimaat gaven de respondenten een rapportcijfer. Opnieuw springt Zwolle er gunstig uit t.o.v. de rest van Nederland:

Het rapportcijfer voor het vestigingsklimaat Zwolle is **7,0** ten opzichten van Nederland met een score van **6,5**
Rapportcijfer woon- en leefklimaat in Zwolle is **7,5** / in Nederland: is dat 7,1

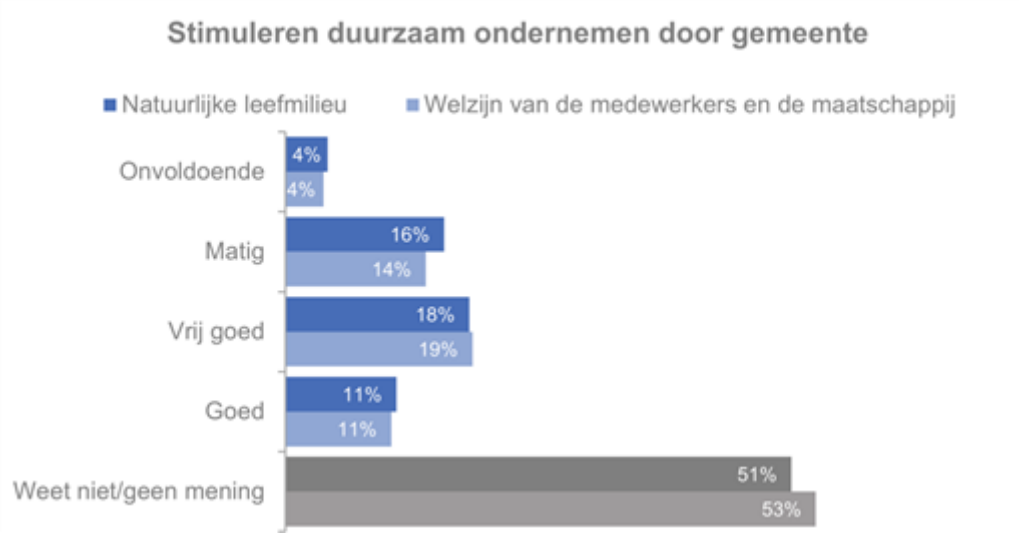

Wat voor ondernemers vooral van belang is als het gaat om het ondernemingsklimaat blijkt in de eerste plaats de bereikbaarheid, inclusief de parkeermogelijkheden. Op de tweede plaats de samenwerking met en inzet voor ondernemers en op de derde plaats de dienstverlening. De andere genoemde aspecten werden minder vaak genoemd.

Het economisch beleid werd door 18% van de ondernemers genoemd als een belangrijk aspect van het ondernemingsklimaat in de gemeente. Er is een specifieke vraag gesteld over de prioriteiten van de gemeente Zwolle in het economisch beleid.

Zestien procent is het (helemaal) eens met de stelling dat er juiste prioriteiten worden gesteld door de gemeente. 50 procent weet het niet of heeft geen mening.

Vanwege het grote maatschappelijk belang is een aparte vraag gesteld over het stimuleren van duurzaam ondernemen: “In hoeverre spant de gemeente zich in om duurzaam ondernemen te stimuleren?” Deze vraag werd zowel gesteld voor toekomstbestendige oplossingen op ecologisch als op sociaal terrein.
Vier procent van de ondernemers vind dat dit onvoldoende gebeurt, de anderen zijn tevredener, maar ruim vijftig procent heeft hier geen mening over.

Er is aan de ondernemers vervolgens gevraagd waar de gemeente zich de komende tijd op moet focussen. De antwoorden geven een beeld van welke beleidsthema's voor ondernemers vooral van belang zijn. De top drie bestaat uit economische vitaliteit (incl. leegstand), duurzame ontwikkeling en flexibel omspringen met regels en procedures en leefbaarheid en veiligheid van de bedrijfsomgeving. Alle andere thema's werden ook regmatig genoemd, maar in mindere mate. De respondenten gaven zelf nog een aantal nieuwe aandachtspunten:

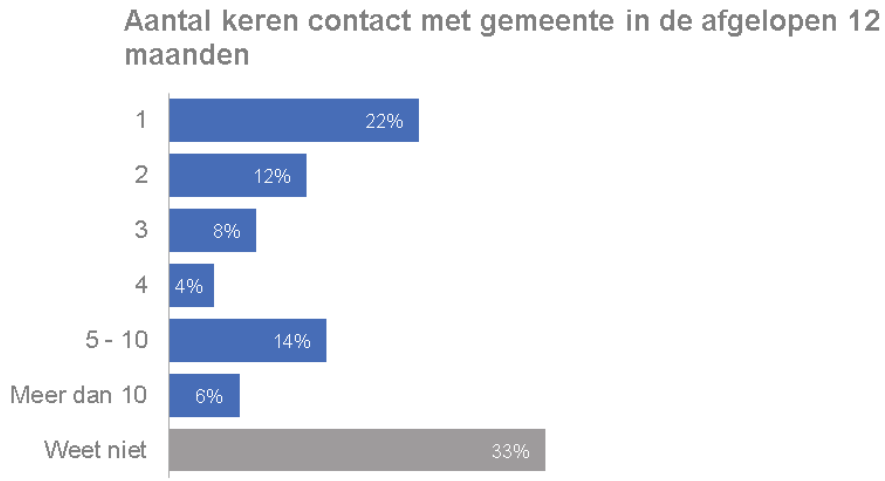
- Leegstand (3x)
- Communicatie (2x)
- Handhaven/uitvoeren parkeerbeleid (2x)
- Gemakkelijker maken om de juiste persoon te vinden binnen de Gemeente Zwolle
- Glasvezelverbindingen
- Binnenstad nog beter en mooier maken
- Promoten van de Stadkamer
- Vast contactpersoon
- Verkeer
- Echtheid betrachten
- Huisvesting creatieve ondernemers
- Eenduidigheid (nu verschillende medewerkers met eigen verhaal)
- Meer aandacht voor bestaande ondernemingen ten opzichte van nieuwe/experimenten
- Meer innovatie en experimenten met burgers en bedrijven
- Gedwongen lidmaatschap ondernemersverenigingen moet ongedaan gemaakt
- Meer aandacht voor MKB, maar wel kritisch op ethische aspecten svp
- Minder beleid willen voeren met andermans geld

6 Gemeentelijke dienstverlening

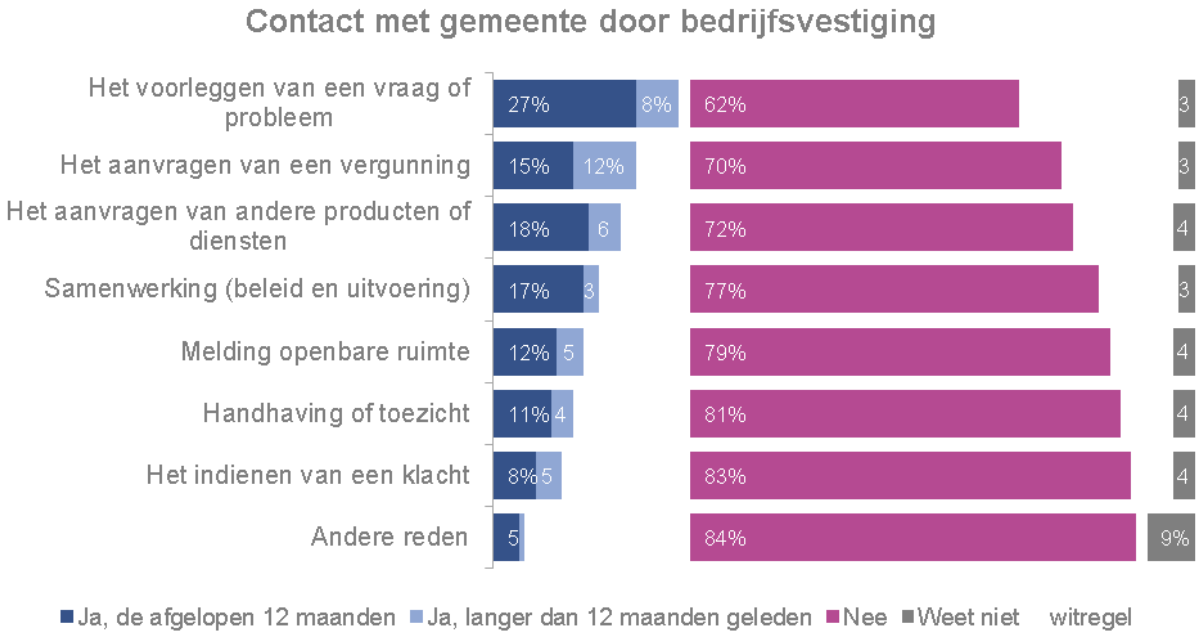
6.1 Dienstverlening algemeen

Ondernemers / bedrijven hebben voor verschillende zaken de gemeente nodig. Niet elk bedrijf heeft regelmatig met de gemeente te maken, zo werd (ook) duidelijk uit de reacties op de enquête. Bij de meeste vragen over de bedrijfsomgeving werd zelden de antwoordmogelijkheid 'weet niet' aangevinkt. Bij vragen over de gemeentelijke dienstverlening gebeurde dat veel vaker; deze antwoorden kwamen vaak van de bedrijven die geen of weinig contact hebben gehad met de gemeente.

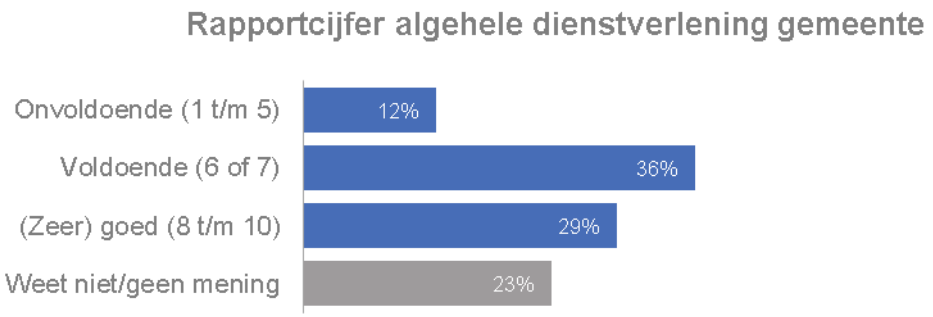
Als eerste zien we hoe vaak er contact is geweest met de gemeente per bedrijf.

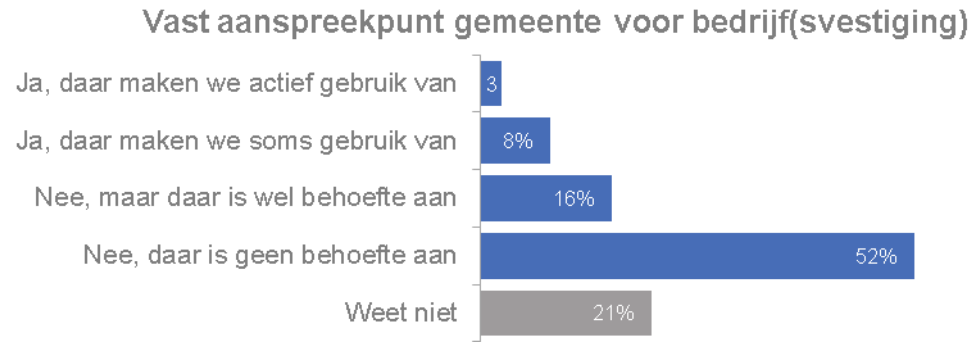
67 procent van de ondernemers heeft in het afgelopen jaar tenminste één keer contact gehad met de gemeente. In 2014 was dit 62 procent. In een derde van de gevallen was er maar één of twee keer contact, een ander derde deel wist niet hoe vaak er contact is geweest, en in de ander gevallen was er vaker contact.

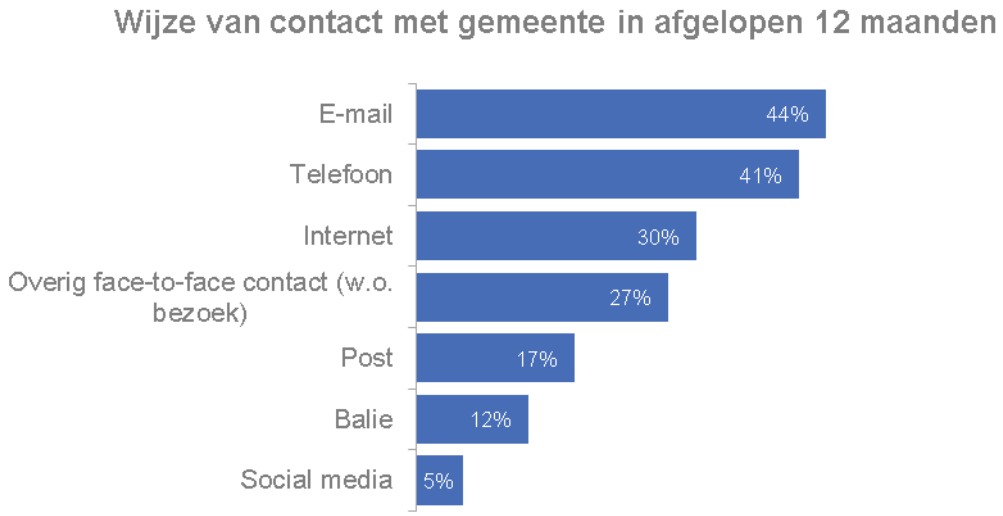
In bovenstaande grafiek is te zien over welke onderwerpen er contact is geweest, het afgelopen jaar dan wel langer geleden. De meeste contacten kwamen voort uit vragen of problemen die aan de gemeente werden voorgelegd. Ook de aanvraag van vergunningen, direct gevolgd door de aanvraag van andere producten of diensten, brachten vaak contacten tussen bedrijven en gemeente met zich mee.

Hoe het staat met de waardering van de dienstverlening van de gemeente werd gevraagd door de ondernemers een rapportcijfer te laten geven.
Twaalf procent geeft een onvoldoende, zo blijkt uit bovenstaande grafiek. Het gemiddelde cijfer is een **6,8**. In 2014 werd dezelfde vraag gesteld. Het gemiddelde antwoord kwam toen uit op een **6,7.** Voor heel Nederland is de score een **6,4.**

Van de ondernemers heeft elf procent een vast aanspreekpunt bij de gemeente waar ook gebruik van wordt gemaakt. Zestien procent heeft wel behoefte aan zo'n aanspreekpunt maar heeft dat (nog) niet. Ruim de helft van de ondernemers heeft die behoefte niet.
In 2014 is alleen aan degenen die weleens contact hadden met de gemeente gevraagd naar het aantal malen contact dat er was met een vast contactpersoon van de gemeente. Zo'n 60 procent had toe (bijna) nooit contact met een vast contactpersoon, 40 procent soms of vaak (men kon toen niet aangeven dat men dat niet wist).

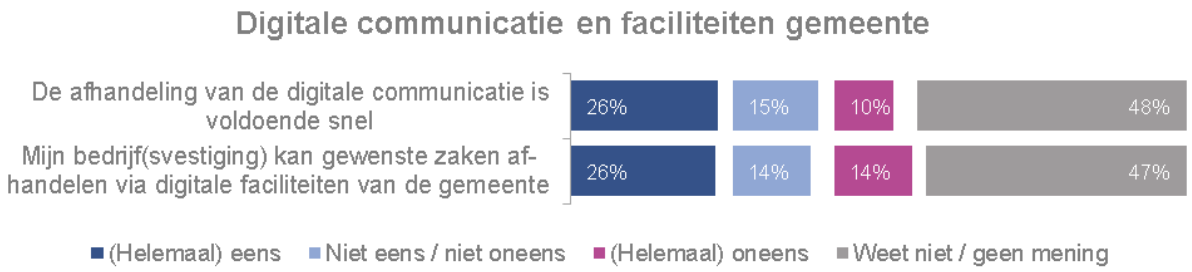

Er is gevraagd op welke manieren er contact is geweest met de gemeente. E-mail werd het meest genoemd (door 44 procent), direct gevolgd door telefonisch contact (41procent) In 2014[4] had 29 procent contact gehad per e-mail, en 38 procent had telefonisch contact. Er wordt dus meer per e-mail gecommuniceerd, maar dit betekende niet dat er minder getelefoneerd werd.
Ook Internet werd door bijna een derde van de ondernemers gebruikt. En ruim een kwart had face-to-face contact. “Ouderwetse’ post (door zeventien procent) en balie (door twaalf procent) worden minder gebruikt dan in 2014, dat was toen resp. 27 procent en 28 procent. Overige sociale media (denk aan What’s App en Twitter) blijken in het contact met de gemeente relatief weinig populair, en zijn in populariteit niet gegroeid; in 2014 gaf elf procent van de ondernemers aan via social media contact te hebben gehad.

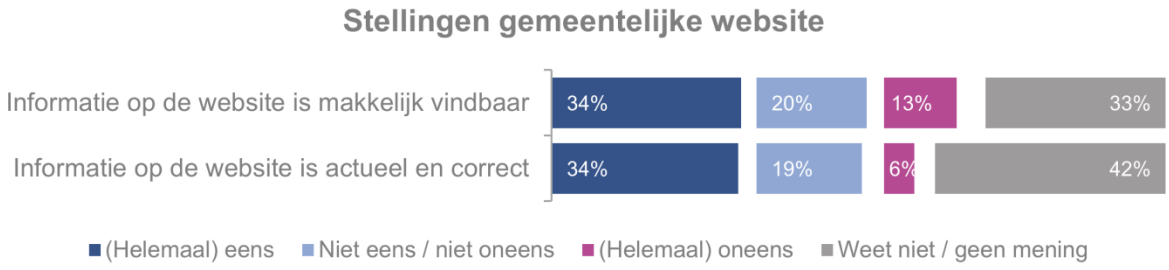
6.2 Digitale dienstverlening

Hoewel telefonisch- en face-to-face-contact relatief vaak voorkomen, is contact per e-mail en internet ook populair geworden. De gemeente Zwolle biedt voor verschillende vormen van dienstverlening interactieve dienstverlening aan op het internet. Er is specifiek gevraagd naar de snelheid van digitale dienstverlening. Tevens werd gevraagd of alle zaken die zich daarvoor lenen desgewenst via digitale faciliteiten kunnen worden afgehandeld.

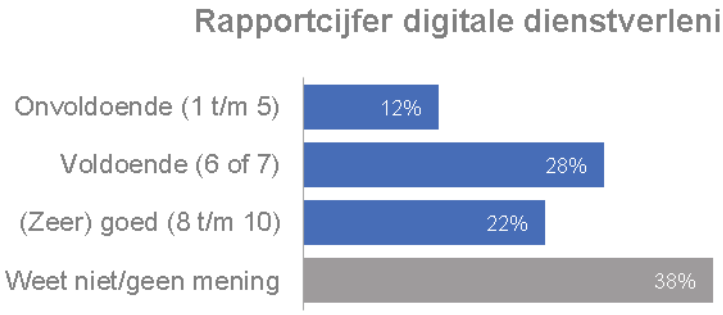
[4] De vragen waren in 2014 niet op identieke manier gesteld, dus de verschillen moet voorzichtig worden geïnterpreteerd.

Uit de antwoorden valt als eerste op dat bijna de helft geen oordeel heeft over de digitale faciliteiten. Dat is niet verrassend gezien het antwoord op de vorige pagina over contacten per internet; die werden door niet meer dan 30 procent genoemd. Van degenen die wel een beeld van de digitale dienstverlening van de gemeente hebben is het merendeel positief. Tien resp. veertien procent is het overigens (helemaal) oneens met het idee dat digitale communicatie voldoende snel is, en dat men gewenste zaken digitaal kan afhandelen.

34 procent vindt de informatie gemakkelijk vindbaar; dertien procent vindt dat niet. Ondernemers in Zwolle zijn in slechts zes procent van de gevallen niet tevreden over hoe actueel en correct de informatie op de gemeentelijke website is

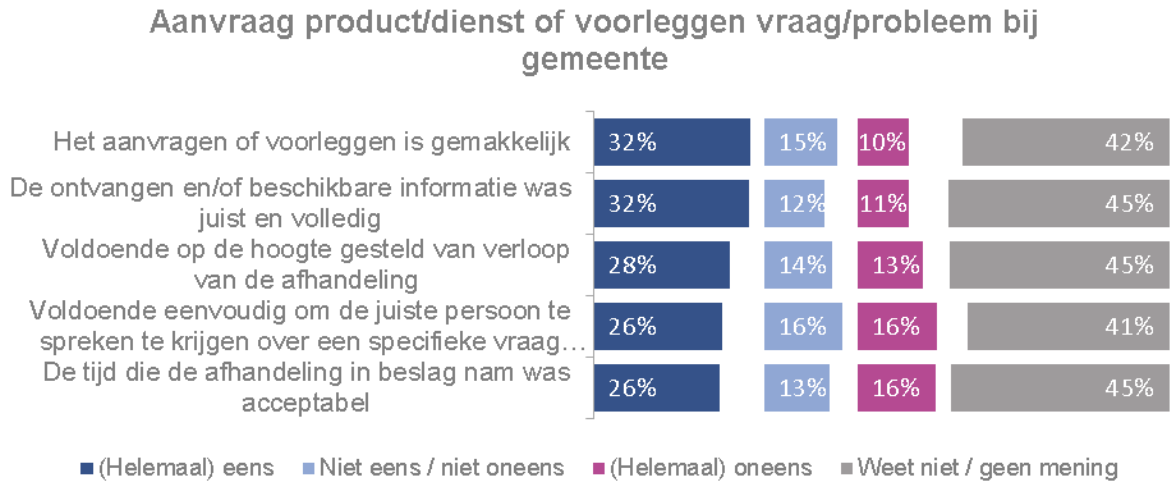
Twaalf procent geeft een onvoldoende voor de digitale dienstverlening van de gemeente Zwolle, 28 procent geeft een voldoende, en 22% (zeer) goed. De totaalscore is een **6,6**. In Nederland is dit een **6,2**.

Degenen die graag de mogelijkheid willen hebben om meer diensten digitaal bij de gemeente af te kunnen nemen, konden aangeven welke diensten ze daarbij in gedachten hebben. Behalve enkele algemene opmerkingen over snellere en gemakkelijker dienstverlening werden de volgende zaken werden genoemd:

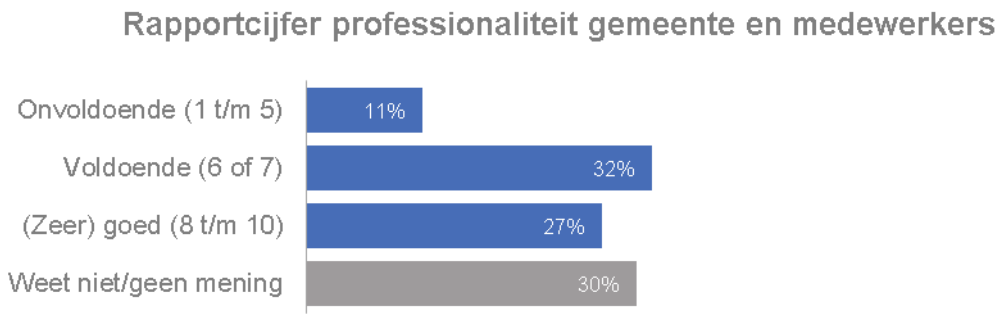
- Algemene opmerkingen over dienstverlening 10x
- Aanvraag parkeervergunning 7x
- Overige vergunningen 3x
- Parkeermogelijkheden 2x
- Aanvraag financiering ‘clicks to bricks’
- Afspraak maken met toezicht en handhaving
- Bouwtekeningen opvragen
- Glasvezelaansluitingen
- Inzage in bouwplannen
- Met elkaar communiceren over verkeersveiligheid
- Opvragen WOZ-waarde
- Toeristenbelasting betalen

6.3 Professionaliteit van de gemeentelijke organisatie

Naast de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening willen we ook graag weten hoe de ondernemers denken over allerlei aspecten van de gemeentelijke organisatie. Hebben ondernemers een positief beeld van de gemeente, hebben zij daadwerkelijk het gevoel geholpen te worden, en waar kan het beter?

Wanneer we vragen naar de ervaringen bij het aanvragen van producten of diensten en het voorleggen van vragen en problemen, valt als eerste op dat ruim veertig procent geen mening heeft of het niet weet. Ruim een kwart tot bijna een derde is positief over de dienstverlening; zij antwoorden dat zij het (helemaal) eens zijn met positieve stellingen over gemak, kwaliteit en snelheid van de dienstverlening. Tien tot zestien procent was het hier juist (helemaal) niet mee eens.

Zeventig procent heeft algemeen rapportcijfer gegeven voor de professionaliteit van de gemeente en haar medewerkers; elf procent gaf een onvoldoende, 32 procent een voldoende en 27 procent een (zeer) goed. Het gemiddelde cijfer is een **6,8.** In 2014 was de score **6,9.** De rest van Nederland scoort gemiddeld een **6,3**.

6.4 Dienstverlening met de menselijke maat

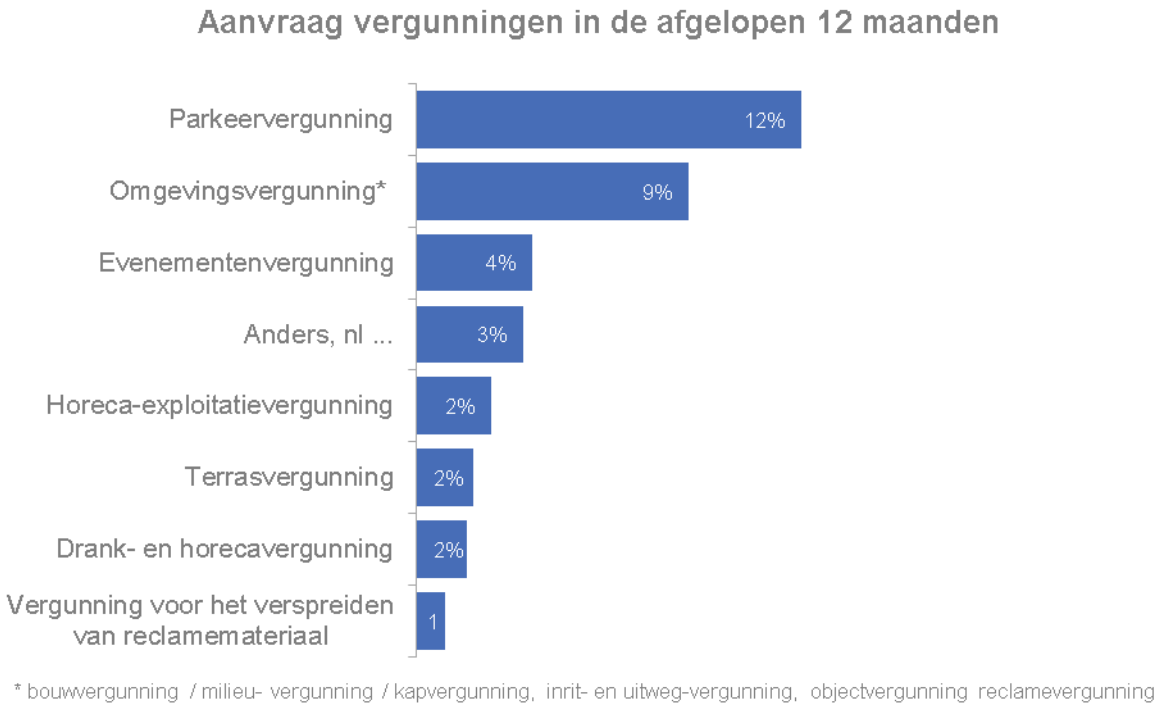
De menselijke factor is uiteraard ook van belang bij de gemeentelijke dienstverlening. Wat hebben de ondernemers daarover te zeggen?

Net als bij paragraaf 6.3 had niet iedereen een mening over de stellingen met betrekking tot de houding en het werk van gemeentelijke medewerkers. Tussen de 40 en de vijftig procent antwoordde “Weet niet/geen mening”. Ongeveer een derde was het (Helemaal) eens met de positieve stellingen over dit onderwerp. Alleen de stelling dat men aangenaam verrast was met de service van de gemeentelijke medewerker werd door een kleiner aandeel van zeventien procent beantwoord met (Helemaal) eens, terwijl zestien procent het daar juist niet (helemaal mee eens is.

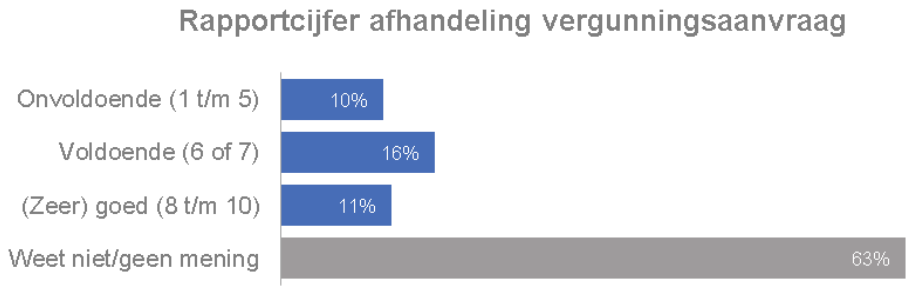
6.5 Vergunningverlening

Een aparte paragraaf van deze ondernemerspeiling is gewijd aan vergunningverlening; een gemeentelijke activiteit die van groot belang kan zijn voor Zwolse ondernemers.

In de afgelopen maanden heeft twaalf procent van alle ondernemers een parkeervergunning aangevraagd, en negen procent een omgevingsvergunning. De andere soorten vergunningen werden minder aangevraagd. Tien ondernemers gaven een ander type vergunning op (waarvan het niet altijd duidelijk is waar die onder te scharen). De vergunningen die genoemd werden:

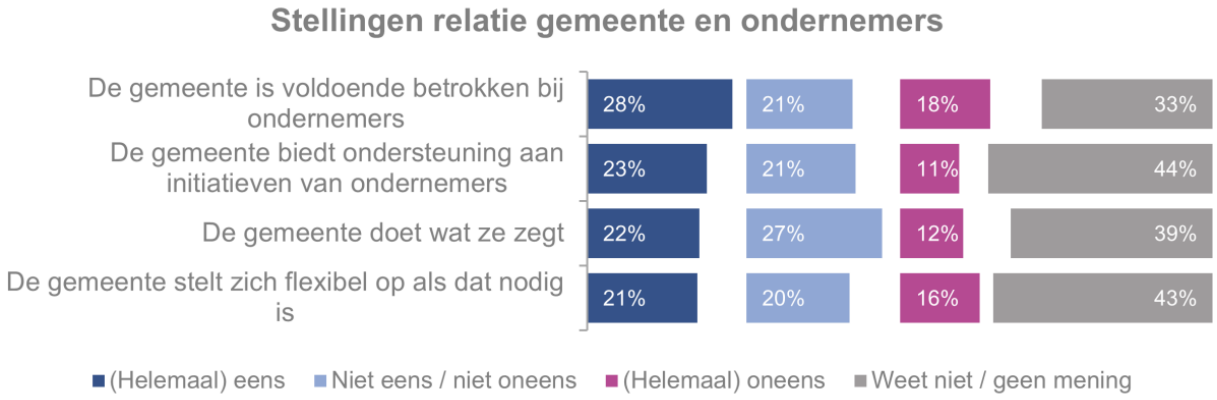
- Activiteiten om en aan de gracht / terras etc.
- Bestemmingsplan
- Bord monteren aan de muur
- Procedure bij de welstandscommissie
- Marktvergunning
- Melding tijdelijk plaatsen voorwerpen aan de weg
- Pilot blurring
- Plaatsing bloembakken
- Pollersysteem
- ‘Vergunning om mijn werk te kunnen doen’

Deze ervaringen leverden in 37 procent van de gevallen een rapportcijfer op: tien procent gaf een onvoldoende, zestien procent een voldoende en elf procent (zeer) goed (63 procent gaf geen antwoord). Het gemiddelde cijfer komt op **6,2**, in de rest van Nederland op **6,1**.

6.6 Relatie ondernemer – gemeente

Ondernemers en gemeenten kunnen op verschillende manieren samenwerken, met elkaar en met anderen. Wat vinden de ondernemers van de gemeente Zwolle als samenwerkingspartner?

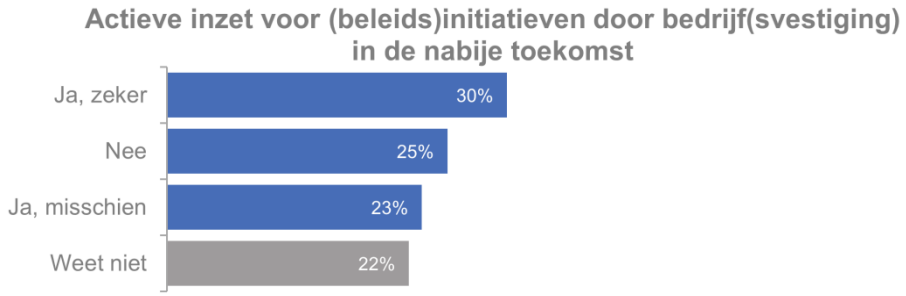
Tussen de twintig en dertig procent van de ondernemers is positief over allerlei aspecten van de samenwerking met de gemeente. Tussen de tien en de twintig procent is dat juist niet.

Als we kijken naar de rol die bedrijven in de samenwerking met de gemeente hebben zien we dat die vooral gestalte krijgt in allerlei beleidsinitiatieven; initiatieven waar zowel de bedrijven als de hele gemeenschap bij gebaat zijn. In deze ondernemerspeiling is specifiek gevraagd naar (beleids-)initiatieven waar de bedrijven zich actief hebben ingezet, samen met andere ondernemers, met burgers, met de gemeente of met overige partners.

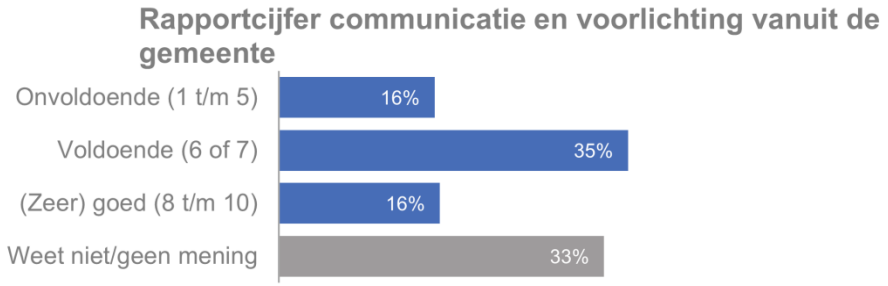

Tweederde van de bedrijven geeft aan dat er de afgelopen twaalf maanden geen actieve inzet is gepleegd voor (beleids)initiatieven. Waar die inzet er wel was was, gaf achttien procent aan samen met andere ondernemers te zijn opgetrokken, twaalf procent met burgers en elf procent met de gemeente.
Twaalf keer werd er een andere samenwerkingspartner genoemd, namelijk:

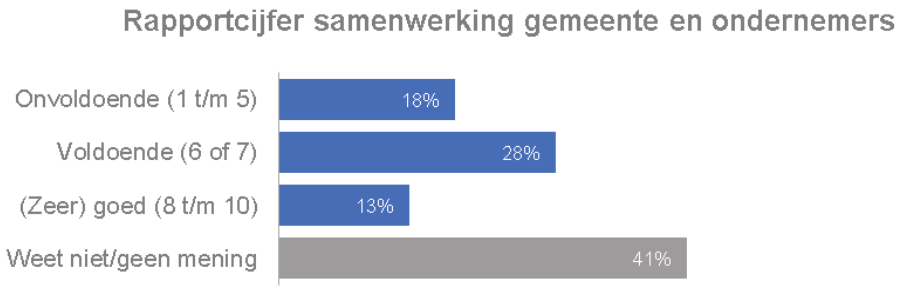
- Organisatie op het gebied van duurzame energie
- Organisatie op gebied van gratis juridisch spreekuur
- KHN
- Club Cele
- Politieke partij
- Provincie Overijssel
- Schipper mag ik ook eens varen
- Scholen
- Stadkamer Zwolle
- Vv. SVI
- Alfa rainbow
- Sociale werkplaatsen

Dertig procent van de ondernemers is van plan zich in de toekomst in te gaan zetten voor (beleids)initiatieven, en nog een 23 procent overweegt om dat te doen. Een kwart weet al dat ze dat niet zullen doen; de rest wist het nog niet.

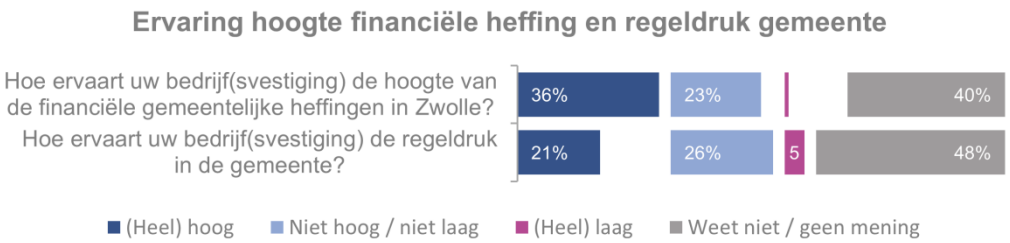
De communicatie en voorlichting vanuit de gemeente wordt het vaakst met een voldoende gewaardeerd (35 procent); zestien procent geeft een onvoldoende. Het gemiddelde rapportcijfer voor communicatie en voorlichting is **6,3.** Het gemiddelde cijfer voor Nederlandse gemeenten is **6,1**. De gemeente Zwolle scoort ook hier dus iets beter dan het landelijke gemiddelde.

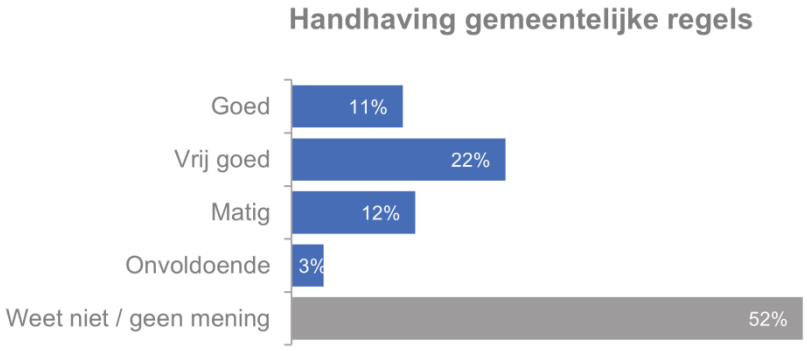
De waardering van de samenwerking tussen gemeente en ondernemers in (beleids)initiatieven is specifiek nagevraagd, en levert een zelfde beeld; achttien procent gaf de samenwerking een onvoldoende, achtentwintig een voldoende en dertien procent (zeer) goed. Het gemiddelde rapportcijfer is **6,0**. Landelijk is dit cijfer een **5,6**. Ook hier scoort Zwolle beter dan het landelijk gemiddelde.

6.7 Gemeentelijke heffingen en regeldruk

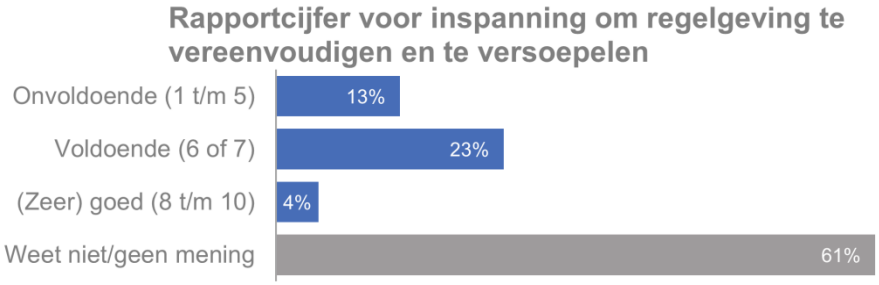
Twee andere aspecten waar ondernemers mee te maken kunnen hebben in hun contacten met de gemeente zijn de hoogte van financiële heffingen en de mate waarin men last heeft van verschillende gemeentelijke regels (de zgn. regeldruk).

Over deze aspecten hebben niet alle ondernemers een mening; 40 resp. 48 procent antwoordde weet niet/geen mening. Bijna niemand antwoordde dat de hoogte van de heffingen dan wel de regeldruk (heel) laag is in Zwolle. 36 procent vind de gemeentelijke heffingen (veel) te hoog.

Van de ondernemers vindt 33 procent de handhaving van de gemeentelijke regels (vrij) goed. Vijftien procent is niet tevreden; op de vraag “In hoeverre handhaaft de gemeente – in het algemeen – gemeentelijke regels” antwoorden zij matig of onvoldoende.

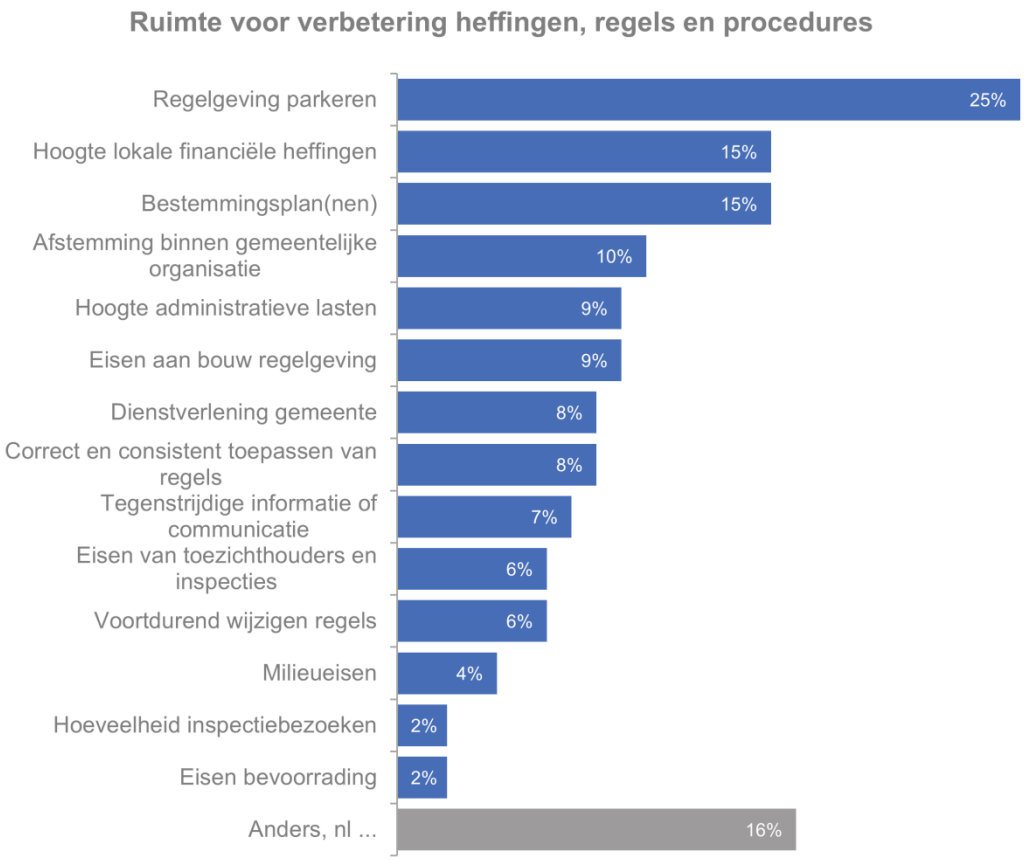
Bijna tweederde van de ondernemers had blijkbaar geen beeld van de inspanningen van de gemeente om de regelgeving te vereenvoudigen en te versoepelen. Van de gene die daar wel een idee over hebben geeft dertien procent een onvoldoende en 27% een voldoende of (zeer) goed. Het gemiddelde cijfer is een **5,9**. In 2014 was dit ook een **5,9**.

We zijn natuurlijk extra geïnteresseerd in welke regels als belemmerend worden ervaren. Daarom is dit als extra vraag toegevoegd. De zaken die werden genoemd zijn:

- Parkeerbeleid/vergunningen/handhaving (16x)
- Uberhaupt te veel regelgeving (3x)
- Verkeer (2x)
- Tijdsduur afgeven vergunningen (2x)
- Bestemmingsplan (2x)
- Controles en handhaving
- Monumentale staat van het bedrijfspand/beschermd stadsgezicht
- Aanbestedingsregels
- Terrasregels
- Oneerlijkheid/onduidelijkheid gebruik gemeentegrond

- Leerplichtregels (te weinig ontheffingen)
- Aanvraag V.O.G.
- Overdreven asbestsanering
- Contractering jeugdhulp/raamovereenkomst Jeugd – regels te strikt
- Schuldregeling: te weinig ruimte om te ondernemen
- Ondernemingsfonds waar je voor moet betalen
- Gemeentelijke belastingen en heffingen
- Project ‘Stop heling’.
- Beleid tov water en binnenstad
- Geen detailhandel mogelijk op iindustrieterrein
- B&B-regels
- Geluidsnormen bij evenementen
- Omgevingsvergunning
- Koopzondagen

NB: Op deze vraag kwamen ook reacties die niet met belemmerende regelgeving te maken hebben, zoals bejegening door medewerkers of de carnavals- en sinterklaas optocht als bron van overlast.

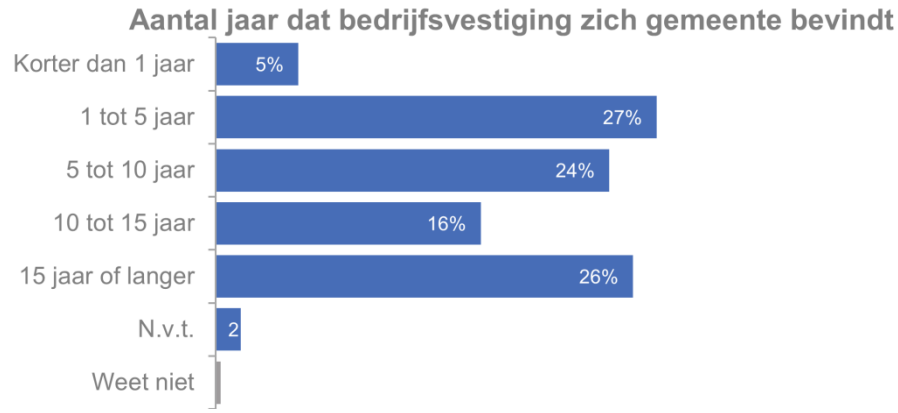

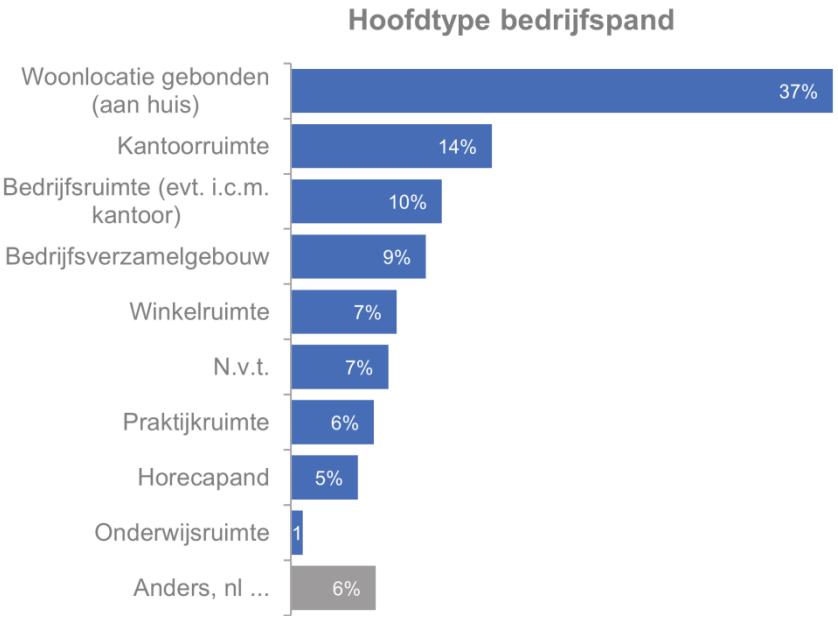
Ondernemers weten goed aan te geven waar de gemeente regels, procedures en heffingen kunnen verbeteren. De regelgeving rond parkeren staat met afstand op nummer één; 25 procent van de ondernemers noemt dit als verbeterpunt. De hoogte van de heffingen en ‘bestemmingsplannen’, worden beide door vijftien procent genoemd en staan daarmee op een gedeelde tweede plaats. Alle andere

antwoordmogelijkheden werden ook aangevinkt. Behalve de keuzemogelijkheden, konden de respondenten ook zelf verbeterpunten aangeven. Hieronder geven we weer welke punten er zijn genoemd.

- Communicatie/informatie (3x)
- Snelheid van reageren door gemeente (2x)
- Contact
- Handhaving van de regels
- Instructie parkeerwachters
- Duivenoverlast
- Huisvestingsmogelijkheden en regels
- Koopzondagen en openingstijden
- Betrokkenheid in houding van ambtenaren

Bijlage 1. Achtergrondkenmerken

Bijlage 2. Links naar interessante sites

Vragenlijsten:

http://kinggemeenten.nl/sites/king/files/OP%20vragenlijst%2012%20jan%2016%20def%20.pdf

http://kinggemeenten.nl/sites/king/files/OP%20module%20DV%20met%20de%20menselijke%20maat%2012%20jan%2016.pdf

http://kinggemeenten.nl/sites/king/files/Ondernemingspeiling%20module%20vergunningsverlening%2014%20dec%2015.pdf

Website over de ondernemerspeiling van KING:

https://www.kinggemeenten.nl/secties/ondernemerspeiling/ondernemerspeiling

Dashboard Waarstaatjegemeente:

https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Ondernemerspeiling--ondernemerspeiling

Onderzoek onder ondernemers uit 2014:

https://www.zwolle.nl/sites/default/files/ondernemerspeiling-2014.pdf

Deloitte.

Meting aanbod Digitale Dienstverlening 2016

Bijlage A, Medeoverheden

In opdracht van
ICT Uitvoeringsorganisatie

Uitgebracht op
30 september 2016

Auteurs
Pouya Zarbanoui
Guus van de Plasse
Martin Eikenboom

Inhoudsopgave

1. Overzicht digitale volwassenheid Gemeenten 3

2. Productomschrijvingen 18

2.1 Productomschrijving gemeenten 18

2.2 Productomschrijving provincies 44

2.3 Productomschrijving waterschappen 53

Deloitte.

1. Overzicht digitale volwassenheid Gemeenten

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
's-Gravenhage	1	519988	90%	87%	95%	1	87%	82%	95%	1	84%	80%	90%
Rotterdam	2	629606	88%	86%	91%	5	81%	72%	95%	2	84%	78%	92%
Venlo	3	100371	87%	85%	90%	4	83%	78%	91%	5	79%	77%	81%
Leiden	4	122561	86%	88%	83%	3	83%	81%	86%	8	78%	76%	80%
Nieuwkoop	5	27433	86%	92%	75%	10	77%	83%	65%	16	72%	76%	65%
Bunschoten	6	20823	85%	87%	81%	27	72%	71%	74%	128	56%	60%	51%
Hof van Twente	7	34881	84%	85%	82%	26	72%	73%	71%	15	72%	73%	70%
Voorschoten	8	25211	84%	85%	82%	76	65%	70%	58%	262	47%	52%	42%
Heerlen	9	87406	84%	80%	89%	6	80%	75%	87%	10	77%	77%	77%
Ede	10	112427	83%	88%	77%	19	74%	76%	71%	22	69%	76%	60%
Dordrecht	11	118801	83%	83%	83%	7	80%	78%	82%	53	64%	64%	64%
Lansingerland	12	59035	83%	92%	68%	28	72%	78%	63%	21	70%	77%	60%
Schiermonnikoog	13	919	82%	79%	93%	386	34%	41%	24%	372	36%	47%	23%
Zoetermeer	14	124107	82%	88%	74%	8	79%	77%	82%	7	78%	82%	73%
Edam-Volendam	15	35465	82%	81%	84%	12	76%	73%	82%	14	72%	69%	77%
Wassenaar	16	25885	82%	80%	87%	101	63%	64%	63%	321	43%	54%	27%
Westland	17	104960	82%	82%	82%	34	70%	63%	82%	55	64%	62%	65%
Pijnacker-Nootdorp	18	51894	82%	85%	76%	16	75%	78%	71%	27	67%	72%	62%
Apeldoorn	19	159025	82%	80%	85%	46	68%	63%	78%	74	61%	63%	58%
Bronckhorst	20	36510	82%	87%	73%	13	76%	73%	81%	238	49%	54%	42%
Barendrecht	21	47861	81%	82%	80%	116	62%	64%	58%	32	67%	72%	60%
Lochem	22	33333	81%	87%	71%	49	68%	70%	64%	117	58%	67%	45%
Schagen	23	46159	81%	78%	85%	53	68%	64%	74%	65	62%	60%	66%
Molenwaard	24	29067	80%	89%	67%	2	86%	86%	87%	3	83%	81%	87%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Zuidhorn	25	18794	79%	83%	70%	107	63%	61%	68%	143	56%	56%	55%
Deventer	26	98869	79%	79%	79%	9	78%	75%	85%	9	77%	77%	78%
Leidschendam-Voorburg	27	74223	79%	83%	73%	15	75%	76%	75%	13	73%	75%	71%
Enschede	28	158351	78%	78%	79%	58	68%	70%	65%	34	67%	75%	56%
Rhenen	29	19400	78%	88%	62%	104	63%	71%	48%	193	52%	58%	43%
Aa en Hunze	30	25243	78%	84%	69%	20	74%	75%	71%	19	71%	68%	75%
Sint-Michielsgestel	31	28403	78%	80%	75%	50	68%	67%	71%	87	60%	67%	52%
Alphen-Chaam	32	9924	78%	77%	79%	21	74%	68%	82%	4	79%	68%	93%
Súdwest-Fryslân	33	84048	78%	78%	77%	24	73%	73%	74%	167	54%	65%	39%
Alkmaar	34	107615	78%	89%	62%	29	72%	78%	62%	38	66%	72%	57%
Peel en Maas	35	43316	77%	85%	65%	38	70%	73%	64%	56	63%	66%	60%
Delft	36	101034	77%	90%	59%	22	73%	83%	57%	30	67%	76%	55%
Nieuwegein	37	61749	77%	86%	63%	23	73%	76%	67%	88	60%	65%	53%
Heerenveen	38	50290	77%	80%	73%	41	69%	70%	69%	57	63%	66%	59%
Oegstgeest	39	23209	77%	82%	69%	40	69%	70%	69%	138	56%	58%	53%
Achtkarspelen	40	28007	77%	74%	81%	30	72%	69%	78%	230	50%	59%	37%
's-Hertogenbosch	41	151608	77%	76%	78%	70	67%	65%	68%	31	67%	69%	65%
De Bilt	42	42375	77%	74%	81%	42	69%	67%	74%	24	68%	68%	68%
Montferland	43	35173	77%	80%	72%	11	77%	72%	86%	17	71%	67%	77%
Etten-Leur	44	42832	76%	87%	62%	18	75%	81%	67%	18	71%	79%	60%
Tilburg	45	212941	76%	84%	65%	31	71%	75%	63%	20	70%	81%	56%
Rijssen-Holten	46	37875	76%	79%	73%	132	61%	57%	68%	149	55%	55%	54%
Roosendaal	47	76960	76%	79%	73%	133	61%	63%	58%	61	63%	64%	61%
Haarlemmermeer	48	144518	76%	77%	74%	68	67%	66%	68%	86	60%	63%	57%
Zaanstad	49	152466	76%	85%	64%	14	75%	78%	71%	70	62%	68%	54%
Moerdijk	50	36762	76%	78%	72%	69	67%	66%	68%	45	65%	62%	69%
Rijswijk	51	49328	76%	82%	67%	47	68%	70%	65%	33	67%	71%	60%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Oldambt	52	38228	76%	82%	65%	35	70%	73%	64%	98	59%	63%	55%
Groningen	53	200952	75%	87%	57%	55	68%	75%	54%	141	56%	65%	43%
Albrandswaard	54	24985	75%	74%	77%	231	54%	61%	42%	147	55%	65%	42%
Utrecht	55	338967	75%	83%	63%	17	75%	80%	66%	6	78%	84%	71%
Elburg	56	22929	75%	78%	70%	93	64%	64%	64%	44	66%	63%	69%
Rheden	57	43824	75%	83%	60%	83	65%	71%	53%	69	62%	73%	44%
De Wolden	58	23722	75%	70%	82%	25	73%	64%	89%	12	74%	67%	85%
Zeist	59	62258	75%	79%	68%	57	68%	65%	72%	135	56%	56%	57%
Huizen	60	41373	75%	75%	73%	60	67%	67%	69%	84	61%	63%	56%
Oud-Beijerland	61	23851	74%	82%	64%	100	63%	73%	48%	130	56%	65%	46%
Maasdriel	62	24084	74%	75%	72%	119	62%	65%	57%	93	60%	65%	53%
Leusden	63	29309	74%	80%	65%	87	64%	65%	63%	166	54%	63%	42%
Reimerswaal	64	22265	74%	80%	65%	181	57%	62%	49%	170	54%	61%	44%
Amersfoort	65	153602	74%	80%	65%	75	66%	66%	65%	50	64%	69%	58%
Nijmegen	66	172064	74%	74%	73%	92	64%	62%	67%	60	63%	64%	63%
Capelle aan den IJssel	67	66486	74%	78%	67%	33	71%	73%	67%	52	64%	66%	61%
Maassluis	68	32292	74%	76%	70%	45	68%	68%	70%	26	68%	71%	63%
Noordwijkerhout	69	16140	74%	77%	69%	141	60%	65%	51%	185	53%	61%	42%
Leeuwarden	70	107897	74%	75%	72%	39	70%	70%	70%	23	69%	73%	63%
Veenendaal	71	63816	73%	76%	68%	43	69%	71%	66%	106	59%	64%	49%
Haarlem	72	158140	73%	77%	68%	120	62%	64%	58%	112	58%	65%	48%
Nissewaard	73	85293	73%	81%	58%	65	67%	74%	53%	-	-	-	-
Beverwijk	74	40318	73%	74%	70%	86	65%	64%	66%	105	59%	62%	54%
Ridderkerk	75	45097	73%	68%	80%	377	36%	37%	35%	386	32%	35%	30%
Uden	76	41247	72%	76%	67%	78	65%	68%	61%	103	59%	58%	60%
Hattem	77	11890	72%	70%	76%	51	68%	64%	74%	51	64%	60%	70%
Pekela	78	12641	72%	75%	67%	62	67%	68%	67%	42	66%	69%	59%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Hardenberg	79	59687	72%	79%	62%	127	61%	65%	55%	126	57%	64%	46%
Oss	80	90003	72%	74%	70%	54	68%	67%	70%	49	64%	61%	68%
Alblasserdam	81	19955	72%	80%	59%	71	66%	72%	57%	46	65%	70%	58%
Leerdam	82	20711	72%	75%	64%	305	47%	51%	39%	322	43%	52%	29%
Oirschot	83	18199	72%	80%	60%	195	56%	66%	40%	168	54%	67%	36%
Oostzaan	84	9504	72%	75%	64%	150	59%	62%	53%	330	42%	51%	28%
Horst aan de Maas	85	41675	71%	80%	59%	67	67%	73%	56%	162	54%	58%	48%
Ermelo	86	26507	71%	71%	72%	154	59%	58%	61%	37	66%	69%	63%
Utrechtse Heuvelrug	87	48506	71%	76%	63%	201	56%	59%	51%	241	49%	55%	41%
Waddinxveen	88	26072	71%	74%	67%	84	65%	66%	62%	113	58%	62%	52%
Hoogeveen	89	55240	71%	78%	60%	36	70%	74%	63%	64	62%	67%	57%
Vianen	90	19513	71%	71%	70%	95	64%	65%	61%	96	60%	66%	49%
Schiedam	91	77108	71%	78%	61%	48	68%	70%	67%	189	52%	55%	48%
Stadskanaal	92	32621	71%	80%	55%	88	64%	74%	50%	125	57%	66%	41%
Epe	93	32282	71%	78%	60%	247	52%	57%	44%	289	45%	51%	39%
Winterswijk	94	28939	71%	77%	61%	110	62%	67%	54%	71	62%	66%	55%
Schinnen	95	12960	71%	69%	73%	224	54%	57%	50%	331	42%	42%	41%
Zwolle	96	124896	70%	80%	55%	73	66%	75%	50%	73	61%	71%	46%
Vlaardingen	97	71808	70%	73%	67%	80	65%	68%	61%	59	63%	70%	54%
Hoorn	98	72172	70%	73%	66%	135	60%	64%	55%	181	53%	63%	40%
Breda	99	181611	70%	77%	59%	56	68%	71%	62%	25	68%	73%	60%
Bodegraven-Reeuwijk	100	33451	70%	72%	66%	238	53%	56%	47%	268	47%	58%	34%
Zeewolde	101	22113	70%	78%	58%	37	70%	76%	59%	94	60%	71%	47%
Arnhem	102	153818	70%	76%	61%	77	65%	70%	57%	39	66%	71%	59%
Berkelland	103	44437	69%	82%	51%	82	65%	73%	52%	156	54%	64%	42%
Uithoorn	104	29181	69%	76%	59%	64	67%	70%	62%	63	63%	68%	55%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Steenwijkerland	105	43333	69%	75%	60%	197	56%	61%	47%	131	56%	64%	44%
Stichtse Vecht	106	64061	69%	74%	60%	109	63%	62%	64%	72	62%	61%	62%
Grave	107	12643	69%	69%	69%	111	62%	60%	66%	201	51%	56%	46%
Terneuzen	108	54657	69%	71%	67%	66	67%	64%	74%	62	63%	62%	65%
Eindhoven	109	224755	69%	75%	60%	142	60%	63%	55%	102	59%	62%	54%
Leeuwarderadeel	110	10175	69%	67%	73%	91	64%	63%	68%	137	56%	63%	45%
Oosterhout	111	54018	69%	76%	58%	192	57%	62%	48%	123	57%	65%	44%
Losser	112	22444	69%	76%	56%	151	59%	65%	49%	114	58%	67%	45%
Twenterand	113	33846	69%	71%	66%	94	64%	63%	66%	11	76%	81%	70%
Borger-Odoorn	114	25371	69%	68%	70%	98	64%	62%	66%	35	67%	69%	63%
Tytsjerksteradiel	115	32077	69%	76%	58%	52	68%	72%	61%	153	55%	63%	43%
Binnenmaas	116	28771	69%	75%	59%	74	66%	67%	64%	257	48%	55%	38%
Nijkerk	117	41199	69%	82%	47%	32	71%	78%	57%	91	60%	73%	41%
Eijsden-Margraten	118	25123	69%	72%	63%	126	61%	64%	56%	129	56%	62%	49%
Maastricht	119	122533	68%	71%	65%	128	61%	63%	57%	237	49%	55%	41%
Veere	120	21960	68%	73%	62%	81	65%	65%	65%	107	59%	62%	54%
Sittard-Geleen	121	93555	68%	73%	62%	79	65%	69%	59%	29	67%	75%	56%
Goeree-Overflakkee	122	48321	68%	76%	57%	103	63%	68%	55%	85	60%	71%	45%
Raalte	123	36700	68%	70%	64%	102	63%	67%	55%	101	59%	70%	46%
Coevorden	124	35381	68%	74%	60%	61	67%	72%	61%	28	67%	72%	61%
Wageningen	125	37837	68%	71%	63%	178	57%	60%	52%	165	54%	56%	51%
Bergen (NH.)	126	29943	68%	73%	60%	191	57%	61%	49%	95	60%	63%	56%
Oude IJsselstreek	127	39657	67%	68%	65%	122	62%	65%	56%	235	49%	52%	42%
Woudrichem	128	14518	67%	81%	47%	183	57%	67%	39%	184	53%	65%	36%
Druten	129	18407	67%	69%	65%	134	61%	60%	63%	80	61%	60%	62%
Gilze en Rijen	130	26152	67%	73%	57%	114	62%	65%	56%	92	60%	65%	53%
Nuth	131	15425	67%	71%	60%	59	67%	72%	56%	43	66%	77%	42%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Katwijk	132	64239	67%	75%	55%	138	60%	64%	55%	68	62%	66%	56%
Hengelo	133	81075	67%	69%	65%	113	62%	62%	63%	41	66%	68%	62%
Baarn	134	24521	67%	74%	58%	90	64%	66%	62%	164	54%	60%	45%
Alphen aan den Rijn	135	107960	67%	74%	57%	112	62%	69%	51%	48	64%	71%	57%
Heumen	136	16360	67%	69%	62%	157	59%	62%	53%	216	51%	54%	46%
Maasgouw	137	23757	67%	69%	63%	257	51%	56%	43%	206	51%	56%	44%
Teylingen	138	36013	67%	70%	61%	96	64%	63%	65%	67	62%	58%	69%
Hollands Kroon	139	47546	67%	79%	49%	106	63%	69%	53%	276	46%	58%	32%
Someren	140	18914	67%	72%	57%	202	56%	60%	47%	210	51%	56%	43%
Heusden	141	43274	67%	67%	67%	121	62%	60%	64%	100	59%	59%	60%
Woerden	142	51161	67%	70%	62%	174	58%	60%	54%	79	61%	67%	52%
Son en Breugel	143	16425	67%	68%	64%	179	57%	58%	55%	174	53%	59%	44%
Papendrecht	144	32248	66%	70%	62%	108	63%	65%	58%	54	64%	65%	62%
Valkenswaard	145	30262	66%	64%	69%	245	52%	52%	52%	211	51%	52%	50%
Almere	146	198145	66%	71%	59%	99	63%	66%	58%	66	62%	67%	56%
Wijchen	147	40814	66%	76%	48%	303	47%	52%	37%	221	50%	55%	41%
Heemskerk	148	39299	66%	74%	53%	182	57%	64%	45%	219	51%	52%	48%
Cranendonck	149	20660	66%	71%	58%	164	58%	62%	52%	78	61%	71%	49%
Tubbergen	150	21120	66%	66%	66%	237	53%	53%	52%	255	48%	51%	45%
Wijdemeren	151	23275	66%	72%	54%	216	55%	61%	44%	155	54%	60%	46%
Dinkelland	152	26120	65%	71%	56%	188	57%	58%	54%	163	54%	57%	50%
Castricum	153	34604	65%	75%	50%	161	58%	69%	41%	192	52%	63%	38%
Veghel	154	38078	65%	71%	57%	139	60%	64%	54%	40	66%	73%	56%
Doetinchem	155	56827	65%	72%	55%	123	61%	65%	56%	83	61%	68%	51%
Strijen	156	8766	65%	66%	65%	105	63%	63%	65%	109	58%	62%	53%
Purmerend	157	79889	65%	70%	58%	189	57%	58%	55%	108	58%	61%	55%
Dalfsen	158	27916	65%	72%	55%	97	64%	68%	57%	133	56%	65%	44%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Gemert-Bakel	159	29647	65%	71%	55%	204	56%	62%	43%	58	63%	72%	49%
Vlagtwedde	160	16422	65%	64%	67%	89	64%	61%	71%	124	57%	58%	55%
Oldebroek	161	23104	65%	70%	57%	206	55%	60%	45%	177	53%	63%	38%
Oisterwijk	162	25835	65%	69%	58%	218	55%	56%	52%	160	54%	60%	41%
Zuidplas	163	40937	65%	69%	56%	240	53%	55%	48%	187	52%	57%	45%
Amstelveen	164	88602	65%	70%	57%	72	66%	69%	60%	295	45%	44%	46%
Helmond	165	90127	65%	70%	57%	140	60%	63%	55%	47	65%	67%	62%
Noordoostpolder	166	46439	64%	73%	48%	145	59%	67%	48%	116	58%	71%	41%
Texel	167	13574	64%	71%	55%	162	58%	61%	53%	212	51%	54%	47%
Geertruidenberg	168	21630	64%	68%	59%	177	57%	60%	53%	188	52%	53%	52%
Menterwolde	169	12233	64%	70%	54%	44	69%	67%	73%	75	61%	59%	65%
Echt-Susteren	170	31943	64%	70%	56%	137	60%	65%	53%	120	57%	65%	47%
Olst-Wijhe	171	17886	64%	72%	50%	194	56%	62%	42%	363	38%	49%	22%
Middelburg	172	47873	64%	63%	66%	159	59%	57%	62%	122	57%	56%	59%
Cuijk	173	24608	64%	64%	64%	85	65%	60%	73%	387	32%	43%	17%
Almelo	174	72425	64%	71%	52%	125	61%	68%	50%	36	66%	77%	52%
IJsselstein	175	34101	64%	69%	55%	217	55%	60%	44%	194	52%	61%	40%
Dongen	176	25413	64%	75%	45%	293	48%	55%	37%	265	47%	52%	40%
Baarle-Nassau	177	6611	64%	71%	52%	249	52%	54%	48%	371	36%	42%	29%
Werkendam	178	26527	64%	69%	55%	129	61%	63%	56%	145	55%	56%	55%
Wormerland	179	15664	64%	68%	55%	158	59%	62%	51%	283	46%	58%	29%
Geldermalsen	180	26346	64%	69%	54%	173	58%	61%	53%	127	56%	60%	51%
Bernheze	181	29880	64%	73%	50%	190	57%	64%	45%	157	54%	66%	40%
Medemblik	182	43725	64%	75%	47%	170	58%	64%	47%	110	58%	63%	51%
Mill en Sint Hubert	183	10801	64%	64%	63%	148	59%	56%	64%	380	35%	42%	26%
Berg en Dal	184	34574	64%	63%	64%	63	67%	64%	73%	296	45%	51%	37%
Houten	185	48765	63%	69%	55%	163	58%	62%	52%	183	53%	58%	45%
Hilvarenbeek	186	15164	63%	71%	52%	130	61%	65%	54%	197	52%	58%	44%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Kampen	187	51950	63%	62%	65%	124	61%	61%	62%	173	53%	58%	46%
Enkhuizen	188	18455	63%	68%	57%	261	51%	50%	52%	247	48%	50%	46%
Cromstrijen	189	12755	63%	72%	49%	136	60%	68%	48%	260	47%	52%	41%
Loon op Zand	190	22929	63%	67%	57%	196	56%	55%	58%	99	59%	63%	52%
Diemen	191	26840	63%	66%	59%	175	58%	56%	60%	158	54%	60%	48%
Ouder-Amstel	192	13411	63%	68%	52%	341	44%	46%	39%	312	44%	50%	37%
Landgraaf	193	37465	63%	76%	44%	229	54%	62%	41%	172	53%	63%	41%
Hendrik-Ido-Ambacht	194	29408	63%	77%	41%	329	45%	54%	30%	383	33%	39%	25%
Roerdalen	195	20686	63%	69%	53%	187	57%	59%	52%	159	54%	60%	45%
Barneveld	196	55441	63%	65%	59%	144	60%	59%	60%	136	56%	61%	48%
Bunnik	197	14773	63%	62%	63%	146	59%	59%	61%	208	51%	55%	45%
Oudewater	198	10049	63%	68%	55%	198	56%	61%	47%	269	47%	57%	35%
Hellevoetsluis	199	38634	63%	73%	46%	225	54%	62%	41%	179	53%	64%	39%
Waalwijk	200	47021	63%	71%	51%	153	59%	66%	48%	104	59%	71%	42%
Den Helder	201	56275	62%	73%	49%	234	53%	59%	44%	202	51%	61%	39%
Schijndel	202	23625	62%	66%	56%	172	58%	60%	54%	118	57%	63%	49%
Kaag en Braassem	203	26108	62%	67%	55%	214	55%	58%	48%	151	55%	58%	50%
Leudal	204	36140	62%	75%	45%	169	58%	63%	48%	273	47%	60%	30%
Deurne	205	31878	62%	68%	55%	167	58%	59%	56%	76	61%	68%	52%
Rucphen	206	22276	62%	76%	36%	253	52%	60%	32%	324	42%	48%	32%
Terschelling	207	4870	62%	73%	46%	280	49%	55%	40%	209	51%	59%	40%
Bedum	208	10433	62%	68%	50%	213	55%	59%	47%	222	50%	54%	43%
Roermond	209	57010	62%	69%	52%	203	56%	61%	47%	176	53%	61%	41%
Lelystad	210	76792	62%	64%	58%	155	59%	62%	54%	236	49%	56%	40%
Velsen	211	67448	62%	71%	49%	156	59%	64%	51%	186	52%	63%	38%
Haaren	212	13570	62%	68%	53%	117	62%	67%	54%	89	60%	65%	54%
Aalten	213	26912	62%	67%	54%	223	54%	59%	46%	142	56%	57%	53%

Deloitte.

Gemeente	2016 Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	2015 Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	2014 Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Gouda	214	71189	62%	69%	49%	118	62%	69%	49%	82	61%	68%	49%
Amsterdam	215	833624	62%	70%	50%	115	62%	66%	55%	204	51%	55%	47%
Oldenzaal	216	32110	62%	59%	65%	152	59%	56%	63%	97	60%	59%	60%
Ooststellingwerf	217	25571	61%	63%	58%	331	45%	43%	48%	284	46%	47%	43%
Midden-Delfland	218	18873	61%	66%	54%	149	59%	63%	53%	132	56%	64%	45%
Halderberge	219	29531	61%	71%	44%	347	42%	46%	37%	326	42%	45%	39%
Tiel	220	41510	61%	67%	53%	131	61%	67%	51%	139	56%	62%	48%
Korendijk	221	10825	61%	66%	53%	168	58%	64%	48%	251	48%	55%	39%
Wierden	222	23952	61%	61%	61%	219	55%	52%	60%	234	49%	54%	44%
Delfzijl	223	25068	61%	66%	53%	185	57%	58%	55%	215	51%	57%	42%
Krimpen aan den IJssel	224	29054	61%	67%	51%	296	48%	50%	43%	317	43%	45%	41%
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	225	5578	61%	60%	61%	328	45%	46%	42%	242	49%	49%	49%
Dronten	226	40592	60%	68%	47%	205	55%	60%	45%	81	61%	69%	48%
Best	227	28976	60%	68%	48%	222	54%	58%	47%	229	50%	60%	36%
Culemborg	228	27644	60%	67%	49%	143	60%	64%	52%	140	56%	67%	38%
Appingedam	229	12001	60%	67%	50%	180	57%	62%	49%	249	48%	59%	34%
Waterland	230	17304	60%	68%	50%	220	54%	58%	48%	169	54%	58%	47%
Heerde	231	18556	60%	64%	55%	215	55%	59%	49%	239	49%	50%	48%
Borne	232	22343	60%	65%	52%	232	54%	57%	47%	217	51%	57%	42%
Gorinchem	233	35260	60%	60%	60%	227	54%	54%	54%	266	47%	52%	41%
Steenbergen	234	23477	60%	64%	53%	244	52%	55%	48%	198	52%	49%	55%
Beuningen	235	25289	60%	69%	46%	239	53%	60%	40%	264	47%	59%	32%
Nederweert	236	16793	60%	69%	45%	221	54%	61%	43%	256	48%	54%	38%
Waalre	237	17023	59%	70%	43%	186	57%	63%	44%	329	42%	50%	31%
Drechterland	238	19400	59%	68%	46%	258	51%	56%	40%	258	48%	58%	33%
Beemster	239	8958	59%	60%	58%	176	57%	54%	64%	294	45%	44%	48%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Bergen op Zoom	240	66237	59%	64%	51%	342	43%	49%	32%	346	40%	50%	26%
Koggenland	241	22471	59%	63%	54%	200	56%	56%	55%	207	51%	59%	41%
Midden-Drenthe	242	33450	59%	65%	49%	147	59%	62%	54%	144	55%	64%	42%
Stede Broec	243	21493	59%	61%	55%	259	51%	52%	47%	282	46%	50%	36%
Heeze-Leende	244	15650	59%	63%	53%	321	45%	55%	30%	348	40%	53%	24%
Hilversum	245	87830	59%	58%	61%	208	55%	55%	55%	279	46%	47%	45%
Heerhugowaard	246	53927	59%	63%	54%	312	46%	49%	41%	341	40%	45%	35%
Overbetuwe	247	47002	59%	67%	46%	265	50%	54%	45%	250	48%	56%	37%
Brunssum	248	28448	59%	67%	45%	210	55%	57%	51%	148	55%	59%	48%
Hellendoorn	249	35651	59%	63%	52%	252	52%	54%	47%	196	52%	58%	44%
Hulst	250	27372	59%	63%	52%	243	52%	52%	53%	146	55%	53%	59%
Beek	251	16068	59%	67%	46%	235	53%	58%	43%	150	55%	63%	42%
Westervoort	252	15001	58%	69%	40%	166	58%	62%	51%	306	45%	56%	29%
Noordenveld	253	31039	58%	64%	49%	184	57%	59%	52%	111	58%	63%	51%
Haaksbergen	254	24332	58%	64%	48%	264	50%	54%	43%	335	42%	49%	31%
De Fryske Marren	255	51265	58%	68%	43%	228	54%	60%	42%	223	50%	61%	34%
Montfoort	256	13783	58%	66%	47%	226	54%	56%	51%	231	50%	59%	38%
Bloemendaal	257	22296	58%	64%	48%	212	55%	57%	51%	304	45%	49%	37%
Eersel	258	18551	58%	64%	49%	209	55%	57%	53%	203	51%	57%	43%
Woudenberg	259	12550	58%	60%	54%	288	48%	52%	40%	375	36%	45%	24%
Sliedrecht	260	24968	58%	68%	42%	339	44%	47%	37%	311	44%	51%	33%
De Ronde Venen	261	42576	58%	63%	51%	262	51%	53%	46%	115	58%	63%	50%
Goes	262	37207	58%	61%	51%	327	45%	48%	38%	200	52%	60%	40%
Zaltbommel	263	27543	58%	64%	48%	171	58%	64%	47%	90	60%	66%	50%
Zutphen	264	46997	58%	58%	57%	193	57%	57%	56%	245	49%	52%	44%
Zwijndrecht	265	44454	58%	63%	49%	250	52%	58%	42%	224	50%	56%	42%
Opmeer	266	11336	58%	65%	46%	207	55%	60%	48%	161	54%	65%	41%
Venray	267	43291	57%	67%	43%	281	49%	56%	38%	218	51%	59%	40%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Sint-Oedenrode	268	17896	57%	63%	47%	285	49%	52%	43%	271	47%	54%	39%
Gulpen-Wittem	269	14508	57%	68%	42%	263	50%	54%	46%	277	46%	53%	37%
Hardinxveld-Giessendam	270	17774	57%	66%	42%	242	53%	60%	40%	190	52%	62%	38%
Smallingerland	271	55439	57%	61%	49%	278	49%	52%	44%	205	51%	55%	46%
Ommen	272	17696	56%	61%	50%	277	49%	49%	50%	225	50%	54%	45%
Zandvoort	273	16792	56%	62%	48%	297	48%	50%	44%	308	44%	50%	37%
Oost Gelre	274	29537	56%	61%	50%	256	51%	53%	48%	285	46%	50%	40%
Veendam	275	27467	56%	65%	42%	338	44%	54%	28%	305	45%	59%	27%
Soest	276	45487	56%	65%	42%	269	50%	57%	38%	199	52%	61%	38%
Staphorst	277	16544	56%	62%	46%	289	48%	54%	38%	252	48%	59%	34%
Weert	278	49100	56%	67%	41%	315	46%	54%	32%	333	42%	52%	28%
Noordwijk	279	25760	56%	61%	49%	279	49%	51%	45%	280	46%	50%	41%
Eemsmond	280	15815	56%	66%	40%	282	49%	54%	39%	134	56%	57%	55%
het Bildt	281	10525	56%	62%	45%	283	49%	54%	38%	281	46%	57%	30%
Scherpenzeel	282	9529	56%	65%	38%	274	49%	56%	34%	243	49%	56%	37%
Leiderdorp	283	26968	56%	62%	46%	384	35%	38%	29%	379	35%	43%	25%
Zwartewaterland	284	22278	56%	64%	43%	267	50%	56%	41%	303	45%	49%	39%
Haren	285	19076	56%	64%	43%	287	48%	55%	37%	293	45%	51%	37%
Renswoude	286	5051	55%	65%	40%	286	49%	53%	41%	316	43%	52%	30%
Lingewaal	287	11112	55%	67%	37%	353	41%	45%	36%	377	35%	44%	25%
Lingewaard	288	45950	55%	60%	47%	290	48%	55%	33%	310	44%	52%	30%
Westerveld	289	18940	55%	61%	43%	270	50%	53%	42%	267	47%	51%	42%
Neerijnen	290	12122	55%	56%	53%	199	56%	52%	68%	226	50%	51%	47%
Ferwerderadiel	291	8701	55%	62%	44%	211	55%	55%	55%	227	50%	55%	43%
Reusel-De Mierden	292	12811	55%	56%	53%	313	46%	45%	47%	301	45%	42%	49%
Winsum	293	13633	55%	63%	42%	165	58%	60%	54%	233	49%	58%	36%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Meppel	294	32794	55%	60%	47%	233	53%	56%	49%	171	53%	61%	44%
Aalburg	295	13038	55%	57%	51%	236	53%	54%	51%	178	53%	57%	48%
Zevenaar	296	32269	54%	58%	48%	230	54%	57%	49%	121	57%	58%	56%
Bladel	297	19966	54%	62%	43%	260	51%	55%	43%	374	36%	45%	22%
Noord-Beveland	298	7421	54%	58%	48%	310	46%	49%	42%	246	49%	49%	48%
Grootegast	299	12155	54%	57%	50%	354	41%	44%	34%	339	41%	47%	32%
Wijk bij Duurstede	300	23384	54%	66%	38%	284	49%	53%	42%	343	40%	45%	35%
Weststellingwerf	301	25520	54%	58%	49%	251	52%	51%	54%	191	52%	55%	49%
Valkenburg aan de Geul	302	16518	54%	64%	40%	255	51%	60%	38%	298	45%	53%	34%
Harderwijk	303	45966	54%	61%	42%	275	49%	54%	41%	315	43%	50%	33%
Landerd	304	15303	54%	58%	48%	291	48%	48%	48%	263	47%	53%	40%
Rijnwaarden	305	10866	53%	64%	35%	388	29%	35%	18%	389	31%	43%	16%
Sint Anthonis	306	11594	53%	59%	43%	374	37%	41%	31%	332	42%	53%	27%
Opsterland	307	29830	53%	65%	35%	248	52%	63%	34%	354	39%	52%	23%
Menameradiel	308	13543	53%	56%	48%	314	46%	49%	41%	195	52%	57%	44%
Westvoorne	309	14197	53%	61%	43%	268	50%	53%	45%	307	44%	49%	39%
Nunspeet	310	26835	53%	58%	46%	357	40%	42%	38%	292	45%	50%	40%
Gennep	311	17085	53%	55%	49%	273	50%	52%	45%	344	40%	47%	31%
Brielle	312	16640	53%	58%	46%	241	53%	53%	51%	220	50%	58%	41%
Langedijk	313	27447	53%	59%	44%	307	47%	49%	42%	290	45%	49%	40%
Emmen	314	107584	53%	59%	43%	309	47%	49%	42%	214	51%	60%	39%
Goirle	315	23111	53%	56%	45%	318	45%	51%	36%	286	46%	47%	44%
Heemstede	316	26766	53%	55%	49%	300	47%	49%	45%	287	46%	53%	36%
Tynaarlo	317	32804	53%	62%	38%	332	45%	51%	32%	318	43%	52%	30%
Duiven	318	25433	53%	56%	47%	306	47%	52%	38%	253	48%	54%	39%
Weesp	319	18572	52%	61%	40%	335	44%	49%	35%	338	41%	53%	27%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Schouwen-Duiveland	320	33735	52%	59%	43%	334	44%	47%	40%	300	45%	48%	41%
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	321	22763	52%	61%	39%	299	47%	53%	37%	278	46%	61%	26%
Ameland	322	3611	52%	60%	38%	295	48%	55%	35%	254	48%	62%	32%
Dongeradeel	323	23932	52%	59%	39%	254	51%	55%	45%	302	45%	47%	41%
Lisse	324	22606	51%	54%	47%	356	41%	45%	33%	337	41%	48%	31%
Kapelle	325	12639	51%	52%	50%	292	48%	47%	50%	288	46%	53%	35%
Blaricum	326	9622	51%	63%	34%	301	47%	56%	34%	396	28%	42%	12%
Veldhoven	327	44317	51%	61%	37%	271	50%	58%	37%	248	48%	55%	39%
Putten	328	24516	51%	53%	47%	311	46%	47%	45%	270	47%	45%	49%
Giessenlanden	329	14544	51%	52%	47%	294	48%	47%	50%	275	46%	51%	40%
Onderbanken	330	7869	51%	59%	39%	351	41%	47%	31%	319	43%	50%	31%
Voorst	331	23984	51%	59%	40%	362	39%	44%	31%	360	38%	47%	27%
Sluis	332	23639	50%	53%	45%	324	45%	44%	46%	244	49%	51%	45%
Voerendaal	333	12482	50%	57%	40%	266	50%	51%	49%	232	49%	52%	46%
Kerkrade	334	46023	50%	58%	39%	325	45%	49%	37%	228	50%	62%	34%
Asten	335	16580	50%	56%	42%	333	44%	49%	36%	299	45%	50%	38%
Beesel	336	13388	50%	60%	35%	304	47%	55%	34%	342	40%	49%	29%
Renkum	337	31254	50%	51%	48%	365	39%	40%	36%	398	26%	26%	26%
Vlissingen	338	44451	50%	55%	43%	330	45%	49%	37%	313	44%	51%	34%
Hoogezand-Sappemeer	339	34177	50%	54%	42%	366	39%	43%	30%	385	33%	36%	28%
Hillegom	340	21089	49%	54%	37%	363	39%	43%	29%	370	36%	44%	21%
Vaals	341	9632	49%	54%	41%	308	47%	48%	43%	356	39%	47%	29%
Leek	342	19536	49%	54%	39%	319	45%	51%	35%	353	39%	46%	29%
Lopik	343	14156	49%	58%	35%	246	52%	56%	44%	325	42%	51%	31%
Zederik	344	13718	48%	61%	29%	320	45%	56%	27%	274	46%	64%	24%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
West Maas en Waal	345	18693	48%	59%	32%	276	49%	49%	50%	350	40%	46%	31%
Heiloo	346	22689	48%	52%	42%	322	45%	50%	37%	259	48%	56%	36%
Drimmelen	347	26815	48%	49%	47%	344	43%	45%	40%	367	37%	34%	42%
Brummen	348	20938	48%	56%	38%	360	40%	49%	23%	361	38%	44%	30%
Laarbeek	349	21965	48%	55%	37%	352	41%	47%	32%	320	43%	50%	32%
Urk	350	19987	47%	52%	40%	340	44%	46%	39%	365	37%	46%	26%
Woensdrecht	351	21682	47%	56%	35%	359	40%	47%	27%	309	44%	57%	27%
Marum	352	10305	47%	56%	32%	358	40%	45%	30%	355	39%	45%	28%
Bergen (L.)	353	13090	47%	52%	39%	326	45%	45%	44%	314	44%	47%	39%
Doesburg	354	11336	47%	54%	36%	376	36%	43%	27%	366	37%	44%	27%
Borsele	355	22612	47%	56%	35%	323	45%	51%	35%	323	43%	49%	33%
Uitgeest	356	13360	46%	51%	39%	337	44%	48%	36%	351	40%	47%	29%
Vught	357	25973	46%	53%	37%	317	46%	51%	36%	359	38%	47%	27%
Aalsmeer	358	31299	46%	54%	36%	336	44%	47%	38%	400	24%	25%	23%
De Marne	359	10101	46%	56%	32%	346	43%	49%	31%	327	42%	47%	35%
Laren	360	10956	46%	56%	29%	350	42%	54%	23%	369	36%	51%	18%
Assen	361	67061	46%	53%	34%	316	46%	48%	41%	345	40%	46%	31%
Boekel	362	10254	46%	50%	39%	379	36%	38%	34%	390	31%	35%	26%
Eemnes	363	8877	46%	60%	27%	302	47%	61%	25%	352	39%	52%	23%
Buren	364	26202	45%	58%	26%	298	47%	55%	33%	175	53%	62%	39%
Vlieland	365	1083	45%	57%	29%	343	43%	50%	32%	154	55%	69%	35%
Meerssen	366	19040	45%	49%	39%	381	35%	35%	36%	401	24%	17%	34%
Geldrop-Mierlo	367	38893	45%	49%	39%	368	38%	41%	32%	347	40%	48%	30%
Stein	368	25064	45%	46%	43%	375	37%	38%	34%	382	34%	41%	23%
Zundert	369	21488	45%	52%	35%	345	43%	47%	35%	334	42%	49%	32%
Harlingen	370	15813	45%	48%	40%	380	36%	38%	32%	393	30%	37%	20%
Bergeijk	371	18253	44%	54%	30%	349	42%	48%	32%	368	37%	47%	24%

Deloitte.

Gemeente	2016					2015				2014			
	Ranking	Inwoners Aantal	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers	Ranking	Score	Burgers	Ondernemers
Dantumadiel	372	19015	44%	46%	41%	369	38%	37%	40%	364	38%	39%	35%
Krimpenerwaard	373	54653	44%	54%	28%	383	35%	44%	20%	-	-	-	-
Boxmeer	374	28465	44%	52%	32%	355	41%	46%	32%	340	41%	52%	27%
Tholen	375	25421	44%	57%	24%	382	35%	45%	18%	376	36%	41%	29%
Ten Boer	376	7352	43%	48%	35%	372	38%	42%	29%	349	40%	49%	28%
Loppersum	377	10042	43%	53%	29%	348	42%	48%	32%	362	38%	47%	24%
Boxtel	378	30406	43%	54%	24%	378	36%	45%	20%	328	42%	54%	24%
Zoeterwoude	379	8119	42%	53%	26%	367	38%	48%	22%	384	33%	47%	15%
Neder-Betuwe	380	23049	42%	47%	34%	385	35%	37%	30%	381	34%	41%	26%
Mook en Middelaar	381	7755	41%	45%	36%	364	39%	42%	34%	373	36%	41%	29%
Bellingwedde	382	8971	40%	47%	28%	370	38%	45%	25%	395	28%	37%	13%
Kollumerland en Nieuwkruisland	383	12811	40%	50%	25%	361	39%	47%	28%	358	39%	49%	24%
Gooise Meren	384	56696	39%	43%	35%	-	-	-	-	-	-	-	-
Simpelveld	385	10741	39%	46%	28%	391	26%	31%	18%	399	26%	35%	13%
Slochteren	386	15698	38%	47%	25%	373	38%	40%	32%	357	39%	46%	27%
Littenseradiel	387	10833	37%	46%	25%	390	29%	32%	23%	394	29%	37%	17%
Landsmeer	388	10977	34%	35%	32%	389	29%	30%	29%	392	31%	31%	31%
Rozendaal	389	1498	31%	39%	19%	393	23%	28%	14%	403	19%	23%	12%
Franekeradeel	390	20265	28%	30%	26%	392	24%	25%	23%	402	19%	21%	16%

2. Productomschrijvingen

2.1 Productomschrijving gemeenten

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G01	Afspraak maken voor aanvragen paspoort		Overheidsorganisaties bieden de mogelijkheid om een afspraak in te plannen voor het aanvragen van een paspoort. Voor een paspoort is face-to-face verificatie noodzakelijk dus een burger moet altijd fysiek langs een balie gaan, maar het maken van een afspraak zou wel digitaal plaats kunnen vinden.	Burgers	Voor het aanvragen van een paspoort zal de persoon fysiek moeten langskomen bij de gemeente. Tijdens dit onderzoek is er vooral gekeken naar het maken van een afspraak om het paspoort aan te vragen.	Autonoom Art. 50 paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 (verplichting in persoon aanvragen) De mogelijkheid online de afspraak inplannen is gemeente	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G02	Verhuizen binnen gemeenten	• Adreswijziging • Binnengemeentelijke verhuizing • Verhuizing	Wanneer een persoon gaat verhuizen binnen zijn/haar gemeente moet dit worden doorgegeven.	Burger		Medebewind 2.39 Wet basisregistratie personen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G03	Verhuizen, toestemming hoofdbewoner voor inwoning	• Inwonen • Verklaring van inwonen	Als een persoon gaat inwonen bij iemand anders, dan moet een meerderjarig persoon van dat adres, of de eigenaar een verklaring geven dat de	Burgers	Product staat vaak weergegeven onder verhuizen.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
		• Toestemmingsverklaring (hoofdbewoner)	persoon op het adres woonachtig is en daar mag worden ingeschreven.			Doorgeven verhuizing is verplicht 2.39 Wet basisregistratie personen Toestemming hoofdbewoner is niet wettelijk verplicht	Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G04	Paspoort, toestemming voor minderjarige (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is het product niet meegenomen)	• Paspoort voor minderjarige • Toestemmingsverklaring	Voor het aanvragen van een paspoort van een minderjarige moet er toestemming worden verleend door alle ouder(s) of de voogd(en).		Product staat vaak weergegeven onder paspoort. Het toestemmingsformulier moet vaak persoonlijk bij de gemeente worden ingeleverd.		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G05	Melding openbare ruimte	• Melding woon- en leefomgeving • Melding doen	De openbare ruimte is een verzamelnaam voor de plekken die burgers gebruiken. Zoals pleinen, wegen, sportvelden en parken. Is er iets in de openbare ruimte niet in orde? Dan kan er een melding openbare ruimte bij de gemeente worden gedaan.	Burgers	Het kan voorkomen dat er gebruik wordt gemaakt van een app. Dan zal de gemeenten ook 100% scoren.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G06	Uittreksel BRP	• Uittreksel Basisregistratie Personen • Uittreksel persoonsgegevens	Het BRP-uittreksel is een overzicht van persoonsgegevens die bij de gemeente bekend is, bijvoorbeeld naam, adres, geboortedatum en eventueel ook gegevens van de partner en kinderen en	Burgers	Voorheen uittreksel GBA	Medebewind	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
		• Opvragen persoonsgegevens	laat zien dat een persoon staat ingeschreven bij de gemeente. Men kan een BRP-uittreksel alleen verkrijgen bij de gemeente waar men op dat moment staat ingeschreven.			Art. 3.20 j˚ 2.55 wet basisregistratie personen	Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G07	Aanvragen afschrift / uittreksel geboorte akte (uittreksel burgerlijke stand)		De gemeente bewaart aktes van levensgebeurtenissen. Bijvoorbeeld van een geboorte, huwelijk, geregistreerd partnerschap, echtscheiding of overlijden. Een burger kan een afschrift of uittreksel van deze aktes aanvragen bij de gemeente. Een uittreksel burgerlijke stand is een verzamelnaam voor deze aktes. Hier gaat het specifiek om een geboorteakte.	Burgers		Medebewind Art. 3.20 j˚ 2.55 wet basisregistratie personen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G08	Afspraak grof vuil	• Afvalinzameling, grof huisvuil	Grofvuil is afval dat te groot en te zwaar is om in een huisvuilzak of container aan te bieden.	Burgers	Het komt regelmatig voor dat dit product door de gemeente is uitbesteed aan een andere partij. Indien de externe partij een eigen inlogvoorziening hanteert dan ook 100% toekennen. Ook kan het voorkomen dat er gebruik wordt gemaakt van een app. Dan zal de gemeenten ook 100% scoren. Daarnaast kan het voorkomen dat de gemeente een inzamelpunt heeft en dat de persoon het hier naartoe moet brengen. Er wordt dan geen gebruik gemaakt van een ophaalservice, in dit geval kan het product niet	Autonoom 4.16 wet milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
					waargenomen worden voor deze gemeente.		
G09	Afval, afvalkalender (digitaal inzien of aanvragen)	• Afvalwijzer op de Kaart	De afvalwijzer geeft meer informatie over de vaste ophaaldagen van het afval.	Burgers	Het komt regelmatig voor dat dit product door de gemeente is uitbesteed aan een andere partij. Ook kan het voorkomen dat er gebruik wordt gemaakt van een applicatie, bijvoorbeeld de AfvalWijzer.	Autonoom 4.16 wet milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 4 (100%) Niveau 1: De informatie over de ophaaldagen is niet digitaal te vinden of te downloaden. Niveau 4: De informatie is te vinden op de website (interactief of PDF).
G10	(extra) Afvalcontainer aanvragen	• Kliko • Groene / Grijze container	Dit betreft het aanvragen van een afvalcontainer of een extra container voor het verzamelen en ophalen van regulier huisafval van burgers (meestal gekoppeld aan een woonadres).	Burgers	Komt regelmatig voor dat dit product door de gemeente is uitbesteed aan een andere partij.	Autonoom 4.16 wet milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G11	Melding voorgenomen huwelijk	• Melding van voorgenomen geregistreerd partnerschap • Ondertrouw • Huwelijksaangifte • Verklaring huwelijk afleggen	Als een koppel wil trouwen dienen ze eerst verplicht een melding te maken waarin ze het voornemen om te trouwen kenbaar maken. Voorheen werd dit ‘ondertrouw’ genoemd	Burgers	Er dienen altijd kopieën van de legitimatiebewijzen van de koppels en getuigen ingeleverd te worden bij het maken van deze melding.	Medebewind 1:44 BW	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Product niet kunnen waarnemen
G12	Voorrangsverklaring woningzoekende (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is het product niet meegenomen)	• Voorrangsverklaring • Urgentie • Voorrang woningtoewijzing	Als er sprake is van een medisch of sociaal probleem waardoor een levensgevaarlijke of levens ontwrichte situatie ontstaat. De voorrangsverklaring wordt alleen gegeven als er een noodsituatie is die zo snel mogelijk opgelost moet worden.	Burgers	Indien de persoon moet verhuizen door een sloop of renovatie regelt de woningcorporatie de voorrangsverklaring. Het komt regelmatig voor dat dit product door de gemeente is uitbesteed aan een andere partij. Voor het regelen van een voorrangsverklaring moet de persoon vaak fysiek langskomen bij de gemeente. Tijdens dit onderzoek is er vooral gekeken naar de documenten voor het regelen van de voorrangsverklaring.		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen Niveau 1 (0%) Er staat informatie over het regelen van de voorrangsverklaring op de website, maar er kan niet digitaal een afspraak gemaakt worden en er zijn geen documenten beschikbaar die alvast ingevuld kunnen worden. Of het is mogelijk om digitaal een afspraak te maken, maar er zijn geen documenten beschikbaar

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							die alvast ingevuld kunnen worden. Niveau 2 (33%) Er staat informatie over het regelen van de voorrangsverklaring op de website en je kunt digitaal een afspraak maken. Tevens zijn er documenten beschikbaar die je alvast kunt downloaden en mee kan nemen naar de afspraak. Niveau 3 (66%) Er staat informatie over de voorrangsverklaring op de website en je kunt digitaal een afspraak maken. Je kunt tevens van tevoren digitaal al een formulier invullen en digitaal opsturen naar de gemeente Niveau 4 (100%) Er staat informatie over het regelen van de voorrangsverklaring op

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							de website en je kunt digitaal een afspraak maken. Je kunt tevens van tevoren inloggen met DigiD en digitaal al een formulier invullen en digitaal opsturen naar de gemeente Niet kunnen waarnemen Als het product is uitbesteed, maar niet duidelijk is aan welke partij, Dan product beoordelen als niet waarneembaar
G13	Gevonden of verloren voorwerpen		De gemeente heeft de afhandeling van gevonden en verloren voorwerpen overgenomen van de politie.	Burgers	Vaak maakt de gemeente gebruik van de site www.verlorenofgevonden.nl	Medebewind Burgerlijk Wetboek, Boek 5, artikel 12 Besluit gevonden voorwerpen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen De gemeente is aangesloten bij de website

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							verlorenofgevonden.nl en hier wordt duidelijke naar verwezen. 100% Als de gemeente een eigen of andere uitbestede website heeft waarop de burger (i) verloren voorwerpen kan zoeken (ii) kan melden dat hij/zij een voorwerp heeft verloren (iii) kan melden dat hij een voorwerp gevonden heeft dan wordt het volwassenheidsniveau 100% toegekend. Als de burger alleen voorwerpen kan zoeken of alleen een voorwerp kan melden dat hij heeft gevonden of alleen een voorwerp kan melden dat hij heeft verloren dan wordt het

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							volwassenheidsniveau 66% toegekend.
G14	Aanvragen vergoeding leerlingenvervoer	• Leerlingenvervoer	Leerlingenvervoer is een gehele of gedeeltelijke vergoeding van de vervoerskosten van en naar school. Of een burger hiervoor in aanmerking komt, is afhankelijk van een aantal zaken.	Burgers	Het betreft niet het regelen van het vervoer (bijvoorbeeld met een bus o.i.d.). Het kan voorkomen dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen gezonde en zieke kinderen.	Medebewind Wet primair onderwijs artikel 4 Wet op de expertisecentra artikel 4 Wet op het voortgezet onderwijs artikel 4	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G15	Naamgebruik veranderen	• Naamgebruik • Verzoek aanduiding	Een persoon kan de achternaam van zijn partner gebruiken. Dit kan als de persoon getrouwd is of als de persoon een geregistreerde partner is. De eigen geslachtsnaam van de persoon verandert niet, alleen de naam waarmee de persoon wordt aangeschreven.	Burgers		Medebewind Art. 1:9 BW j˚ art. 2:55 wet basisregistratie personen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G16	Aanvraag bijstandsuitkering	• WWB • IOAW	Wanneer een persoon te weinig geld heeft om in zijn/haar levensonderhoud te voorzien, komt hij/zij in aanmerking voor een bijstandsuitkering.	Burgers	Vaak geregeld door een andere partij	Medebewind Art. 41 e.v. WWB	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Product niet kunnen waarnemen
G17	Hond, aanmelden (hondenbelasting)	• Hondenbelasting • Hondenpenning	Voor elke hond die een persoon bezit, betaalt de persoon jaarlijks hondenbelasting aan de gemeente.	Burgers	Komt regelmatig voor dat dit product voor de gemeente niet van toepassing is.	Autonoom 226 Gemeentewet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G18	Kwijtschelding OZB aanvragen (gemeentelijke belasting)		Wanneer een persoon de gemeentelijke belasting niet kan betalen, kan de persoon de gemeente vragen om kwijtschelding.	Burgers	Bij veel gemeenten kan de kwijtschelding OZB worden aangevraagd via een (web)formulier kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Hieronder valt bijvoorbeeld ook de kwijtschelding van afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting.	Medebewind Art. 255 Gemeentewet j° art. 26 invorderingswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Via DigiD, eHerkenning of wanneer de gemeente vaste prijzen hanteert voor alle gebouwen en deze prijzen staan vermeld. Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G19/ G20	Klacht indienen		Wanneer een burger of ondernemer niet tevreden is over de dienstverlening van de gemeente. Dan kan hij/zij een klacht indienen. Bijvoorbeeld, een persoon kan een klacht hebben over de manier waarop de gemeente haar taken uitvoert. Ook kan het indienen van een klant gaan over hoe hij/zij is behandeld door een medewerker van de gemeente.	Burgers/ Ondernemers	Dit product is niet hetzelfde als het doen van een melding (openbare ruimte) of het indienen van een bezwaar.	Medebewind Art. 9.1 Awb	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen Niveau 1 (0%): Klacht kan uitsluitend per post worden ingediend of er moet gebeld worden Niveau 2 (33%): Klacht kan per mail, post of persoonlijk worden ingediend door middel van een gedownload formulier of web formulier. De handeling printen is hierbij nodig Niveau 3 (66%): Klacht kan digitaal worden ingediend door middel van een web formulier die meteen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							digitaal verzonden kan worden Niveau 4 (100%): Het formulier voor het indienen van een klacht is beschikbaar achter DigiD OF De gemeente beschikt over een template/format die een burger kan invullen, welk vervolgens digitaal kan worden ingediend.
G21/ G22	Parkeervergunning aanvragen		Een parkeervergunning is een vergunning die u toestaat te parkeren op plaatsen waar anderen in vergelijkbare omstandigheden dat niet mogen.	Burgers/ Ondernemers	Het komt regelmatig voor dat dit product voor de gemeente niet van toepassing is.	Autonoom Gemeentewet 225	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G23/ G24	Parkeervergunning voor bezoekers regelen	• Bezoekersvergunning	Met een bezoekersvergunning kan de persoon zijn bezoeker gratis of met korting laten parkeren.	Burgers/ Ondernemers	Het komt regelmatig voor dat dit product voor de gemeente niet van toepassing is. Dit product hangt soms samen met de parkeervergunning.	Autonoom Gemeentewet 225	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G25/ G26	Parkeerontheffing aanvragen	• Parkeren van voertuig, ontheffing, RVV-ontheffing	Op grond van de parkeerontheffing heeft een ondernemer voor een bepaalde periode het recht om ergens in strijd met een parkeerverbod te parkeren.	Burgers / Ondernemers	Het komt regelmatig voor dat dit product voor de gemeente niet van toepassing is of alleen voor blauwe zones. Indien bij een gemeente dit product alleen betrekking heeft op de blauwe zone, dan wordt dat beoordeelt. Dit product hangt soms samen met de parkeervergunning.	Autonoom Gemeentewet 225	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G27	Aanvragen VOG	• Verklaring omtrent het gedrag, natuurlijke personen	De verklaring omtrent het gedrag (VOG) heet in de volksmond ook wel 'bewijs van goed gedrag'. Het is een verklaring waaruit blijkt dat iemands gedrag geen bezwaar oplevert voor een nieuwe baan. Een VOG is verplicht voor bijvoorbeeld onderwijzers en taxichauffeurs. Ook werkgevers waarvoor men gaat werken met vertrouwelijke gegevens of geld, kunnen om een VOG vragen.	Burgers		Medebewind Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, art 30	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Via de website van Justis kunnen bedrijven voor hun werknemers een VOG aanvragen. Dit proces kunnen ze starten middels eHerkenning (100%), waarna een burger het proces verder kan voltooien na het inloggen met DigiD (100%). Daarbij is het wel belangrijk dat de website van de gemeente een duidelijke verwijzing (link) heeft naar de website van Justis.
G28	Aanvragen VOG	• Verklaring omtrent het gedrag	Een bedrijf kan een VOG aanvragen voor haar medewerkers. Vaak kan dit rechtstreeks bij het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG). Hier wordt beoordeeld of de ondernemer de aanvraag van de VOG kan starten voor zijn werknemer.	Ondernemers	Het komt vaak voor dat de gemeente site verwijst naar justis.nl, dan is het volwassenheidsniveau 100%.	Medebewind Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, art 30	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G29/ G30	Gebruik openbare straat	• Inname openbare straat/grond • Gebruik maken van de openbare weg • Gebruik openbare grond	Wanneer een burger of ondernemer tijdelijk een container, steiger of ander object op de openbare weg wilt plaatsen of feestverlichting wilt ophangen dient hij/zij een vergunning aan te vragen.	Burgers/ Ondernemers	Specifieke producten worden hier niet beoordeeld. Het gaat om het algemene gebruik van de openbare straat.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
		• Gebruik gemeentelijke grond • Gebruik grond • Verzoek om grond te gebruiken			Dit product komt ook voor als een melding. Indien dit het geval is dan is de wijze waarop de melding kan worden ingediend vastgelegd		Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G31/ G32	Contactformulier		Het gaat hier om een contactformulier voor algemene vragen of opmerkingen richting de gemeente.	Burgers/ Ondernemers		Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Niveau 1 (0%): Er wordt alleen een telefoonnummer of een bezoek/contactadres vermeld Niveau 2 (50%) Hieronder valt: - Er een algemeen formulier beschikbaar is om contact met de gemeente op te nemen. Dit formulier dient uitgeprint te worden. - Er wordt vermeld dat je een platte mail kan sturen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Niveau 4 (100%): Online contactformulier, live chat en sociale media.
G33/ G34	(Waarderings)subsidie aanvraag (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is het product niet meegenomen)	• Prestatiesubsidie • Incidentele subsidie	Een Waarderingssubsidie is een subsidie voor een activiteit die bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen. met behulp van deze subsidie worden bepaalde activiteiten aangemoedigd en ondersteund. Meestal is een Waarderingssubsidie gekoppeld aan professionele organisaties waar beroepskrachten worden ingezet. De gemeente maakt met deze organisaties afspraken over de te leveren producten, prestaties en kwaliteit.	Burgers / Ondernemers	Niet elke gemeente heeft de waarderingssubsidie aanvraag als product op de website vermeld. In dit geval wordt een andere subsidie beoordeeld.		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G35	(Kleine) evenementenvergunning melden of aanvragen (of een Snuffelmarktvergunning)	• Evenement, klein • Evenement organiseren • Snuffelmarktvergunning	Een vergunning is nodig voor het organiseren van een klein evenement.	Burgers	Het kan voorkomen dat een melding volstaat. Indien dit het geval is dan is de wijze waarop de melding kan worden ingediend vastgelegd.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G36	Grote evenementenvergunning aanvragen	• Evenement, groot voor bedrijven • Vergunning aanvragen als organisatie • Evenement organiseren, vergunning.	Als een onderneming een groot evenement wil organiseren is een vergunning nodig.	Ondernemers		Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G37/ G38	Taxatieverslag opvragen/inzien	• WOZ-beschikking opvragen/inzien	In het taxatieverslag staat een nadere onderbouwing van de WOZ-waarde van een huis of pand.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 22 e.v. Wet waardering onroerende zaken	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G39/ G40	Rioolheffing opvragen/inzien	• Rioolbeschikking opvragen/inzien	Rioolheffing is een belasting die betaald wordt door ieder huishouden en ieder bedrijf met een rioolaansluiting. De opbrengst van deze belasting wordt gebruikt voor het onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel. Bovendien gebruikt de gemeente de opbrengst voor de opvang van regenwater en de aanpak van stedelijke grondwaterproblemen. Ieder jaar ontvangen huishoudens en bedrijven een aanslagbiljet	Burgers/ Ondernemers		Autonoom Gemeentewet 228a	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
			gemeentelijke belastingen waarin de rioolheffing is opgenomen.				Als er wel informatie staat over hoeveel de rioolheffing kost maar er wordt geen informatie gegeven hoe je de persoonlijke rioolheffing kunt aanvragen, wordt het volwassenheidsniveau 0% toegekend. Als er alleen informatie wordt gegeven over wat een rioolbeschikking is, maar geen informatie over hoe in te zien dan is ook het volwassenheidsniveau 0%.
G41/ G42	Bezwaarschrift indienen i.h.k.v. algemene wet bestuursrecht (AWB)	• Bezwaren tegen een besluit • Bezwaar maken tegen de gemeente	Indien men het niet eens is met een besluit van een gemeentelijke bestuursorgaan (het college van burgemeesters en wethouders, de burgemeester of de raad) kan men binnen een aantal weken na bekendmaking/verzen-ding van een besluit een bezwaarschrift indienen bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 6:4 Awb	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Niveau 1 (0%): Er is geen formulier voor het bezwaarschrift aanwezig, alleen contactinformatie staat op de website vermeld. Niveau 2 (33%): Er is een formulier voor het bezwaarschrift te downloaden die weer per mail of post kan worden verstuurd Niveau 3 (66%): Het formulier voor het bezwaarschrift kan digitaal worden ingevuld en verstuurd worden Niveau 4 (100%): Het formulier voor het bezwaarschrift is beschikbaar achter DigiD OF

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							De gemeente beschikt over een template/format die een burger kan invullen, welk vervolgens digitaal kan worden ingediend.
G43/ G44	Automatische incasso aanvragen voor het betalen van gemeentelijke belastingen	• Gemeenten machtigen • Incasso, machtiging	Door de gemeente te machtigen kunnen gemeentelijke belastingaanslag(en) worden betaald via automatische afschrijving.	Burgers/ Ondernemers	Dit product hangt soms samen met de gemeentelijke belastingen.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G45	Kansspelvergunning aanvragen voor ondernemers	• Loterij organiseren • Loterij • Prijsvraag • Bingo organiseren	Voor een kansspel heeft een ondernemer soms een vergunning nodig.	Ondernemers	Het kan voorkomen dat er onderscheid wordt gemaakt in een grote en een kleine kansspelvergunning. Het scoren van één van de producten is voldoende.	Medebewind Wet op de kansspelen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G46	Ambulante handel (of een Standplaatsvergunning/ marktplaatsvergunning/ Ventvergunning)	• (Vaste of tijdelijke/los) Standplaatsvergun-ning • Ventvergunning • Marktplaatsvergunning	Ambulante handel staat voor huis-aan-huisverkoop, verkoop op de openbare weg, op openbare markten of op andere plaatsen.	Ondernemers	In sommige gevallen wordt er onderscheid gemaakt tussen een marktplaatsvergunning, standplaatsvergunning en ventvergunning. Het scoren van één van de producten is voldoende	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G47	Drank- en Horecawetvergunning aanvragen	• Horecavergunning • Drank- en horecavergunning	Een onderneming heeft een drank- en horecawetvergunning nodig als de ondernemer in een horecagelegenheid alcohol schenkt aan zijn klanten.	Ondernemers	Soms valt dit product samen met Horecaexploitatievergunning	Medebewind Art. 3 Drank- en Horecawet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G48	Horecaexploitatievergunning aanvragen	• Horeca, exploitatievergunning	Wilt een onderneming een horecabedrijf exploiteren, dan heeft de onderneming een exploitatievergunning nodig van de gemeente. Deze vergunningsplicht geldt voor elk horecabedrijf. Ook als de onderneming geen alcoholhoudende drank serveert, moet een	Ondernemers	Het kan voorkomen dat er onderscheid wordt gemaakt in met alcoholische drank en zonder alcoholische drank.	Autonoom (exploitatievergunning is gebaseerd op lokale	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
			exploitatievergunning worden aangevraagd.			regelgeving zoals de apv en het bestemmingsplan)	Product niet kunnen waarnemen
G49	Terrasvergunning aanvragen	• Terras plaatsen, vergunning	Als de onderneming een terras wilt plaatsen bij het horecabedrijf is er een terrasvergunning nodig.	Ondernemers	Dit product hangt soms samen met de exploitatievergunning. Daarnaast kan het voorkomen dat een melding volstaat. Indien dit het geval is dan is de wijze waarop de melding kan worden ingediend vastgelegd	Medebewind Art 7 lid3 Drank- en Horecawetgeving	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G50	Ontheffing sluitingstijden aanvragen	• Openingstijden winkel, ontheffing • Openings- en sluitingstijden horeca, ontheffing • Verlaatje	De winkeltijdenwet bepaalt op welke tijden winkels open mogen zijn. Wil de onderneming buiten de normale openingstijden geopend zijn, dan moet er een ontheffing aangevraagd worden.	Ondernemers		Medebewind Art. 3 Winkeltijdenwet Art. 4 lid 1 sub a Drank- en Horecawet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G51	Dit product is gebundeld met G46	-	-	-	-		-

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G52	Rioolaansluiting	• Rioolvergunning	Aanvraag in verband met nieuwbouw of renovatie ten behoeve aan een aansluiting op het rioolstelsel (laten leggen of vervangen).	Ondernemers		Medebewind Art. 10.33 lid 1 Wet Milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G53	Speelautomatenvergunning	• Gokkastenvergunning • Aanwezigheidsvergunning	Als er speelautomaten (gokkasten) geplaatst wensen te worden in een horecabedrijf.	Ondernemers	Dit product hangt soms samen met de exploitatievergunning.	Medebewind Art. 30b Wet op de kansspelen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G54	Dit product is gebundeld met G46	-	-	-	-		-
G55	Dit product is gebundeld met G35	-	-	-	-		-

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
G56	Gehandicaptenparkeerplaats		Als u gehandicapt bent, kunt u een gehandicapten-parkeerplaats aanvragen vlakbij uw huis. De gehandicapten-parkeerplaats is alleen voor uw eigen auto. Een gehandicaptenparkeer-plaats kunt u krijgen binnen of buiten een betaald parkeerzone.	Burgers		Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G57	Gehandicaptenparkeerkaart	• Europese gehandicapten-parkeerkaarten • Gehandicapten-parkeerplaatsen kaart • Parkeervergunning voor gehandicapten	Als u gehandicapt bent, kunt in aanmerking komen voor een Europese gehandicaptenparkeerkaart. Deze kaart kan in heel Nederland en alle lidstaten van de Europese Unie worden gebruikt.	Burgers	Het kan voorkomen dat er onderscheid wordt gemaakt in gehandicapten-bestuurdersparkeer-kaarten en gehandicapten-passagiersparkeer-kaarten	Medebewind Regeling gehandicaptenparkeerkaart Art. 49 Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G58	Doorgeven vakantie bij bijstand	• Bijstand, vakantie melden • Bijstandsuitkering, verblijf buitenland	Indien u een bijstandsuitkering ontvangt en op vakantie gaat in Nederland of het buitenland dient u dit te melden. Wijzigingen in een vakantieperiode die u eerder hebt gemeld, geeft u ook door.	Burgers		Medebewind Participatiewet Art 17 j˚13 lid 1 sub e	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Product niet kunnen waarnemen
G59	Doorgeven inkomenswijziging bij bijstand	• Bijstand, wijzigingen doorgeven • Bijstandsuitkering, inkomsten doorgeven Bijstandsuitkering, wijzigingen financiële situatie doorgeven	Indien u een bestandsuitkering ontvangt dienen wijzigingen in de financiële situatie van u of uw partner doorgegeven te worden (bijvoorbeeld wijzigingen omtrent deeltijdwerk, vrijwilligerswerk, klusjes, alimentatie, erfenis, studiefinanciering, bankrekeningnummer, aanschaf van een auto en het stopzetten van een studie van de kinderen).	Burgers		Medebewind Participatiewet Art.11 lid 1 j˚ art. 17	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G60	Kansspelvergunning aanvragen	• Loterij organiseren • Loterij • Prijsvraag Bingo organiseren	Voor een kansspel heeft een burger soms een vergunning nodig.	Burgers		Medebewind Wet op de kansspelen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G61/ G64	Omgevingsvergunning (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)	•	Voor de meeste bouw- en sloopwerkzaamheden aan een uw huis of bedrijfspand is er een omgevingsvergunning nodig. Daarnaast kan de Omgevingsvergunning ook van toepassing zijn op het plaatsen van een	Ondernemers/Burgers	De omgevingsvergunning dient via het Omgevingsloket te worden aangevraagd. Als een gemeente een duidelijke link/verwijzing naar het Omgevingsloket maakt dan scoort zij	Medebewind Hoofdstuk 2 WABO	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
			beschoeiing of een activiteit op of aan een dijk.		niveau 4 (100%). Indien dit niet het geval is scoort zij niveau 1 (0%).		Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G62	Toeristenbelasting aanmelding (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)	• Hotel • Bed and Breakfast	Voor personen die overnachten in de gemeente en niet staan ingeschreven bij de gemeentelijke basisadministratie van de gemeente, wordt toeristenbelasting geheven. Hiervoor dient men aangemeld te zijn voor toeristenbelasting	Ondernemers		Autonoom Art. 224 Gemeentewet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
G63	Doorgeven overlijden (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)	•	Als iemand in Nederland overlijdt, moet dat worden aangegeven bij de gemeente. De aangifte vindt plaats in de gemeente waar de persoon is overleden. Meestal geeft de begrafenisondernemer het overlijden door via de overlijdensaangifte.	Ondernemers		Medebewind Art. 2.51 Wet basisregistratie personen	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

2.2 Productomschrijving provincies

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
P01	Aanleggen van kabels in provinciale (vaar)weg, verzoek	• Aanleggen van kabels in provinciale (vaar)weg, vergunning	Overheden en bedrijven die leidingen of kabels willen aanleggen in, onder of langs door de provincie beheerde (vaar)wegen, moeten daarvoor bij de provincie per legging een verzoek indienen.	Ondernemers	Kan onderscheid gemaakt worden in kabels en leidingen die niet of wel onder de Telecommunicatiewet (Tw) vallen.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P02/ P03	Dwangsom bij niet tijdig beslissen van provincie	• Wanneer wij niet tijdig beslissen • Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	Iedereen die een aanvraag indient bij de overheid, wil zo snel mogelijk weten waar hij/zij aan toe is. Wanneer het Rijk, een provincie of een gemeente niet tijdig een beslissing neemt kan een persoon of bedrijf van de overheid een dwangsom eisen en/of rechtstreeks beroep instellen.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 4:17 Awb	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P04/ P05	Milieubeheer, verzoek handhaving	• Handhavingsverzoek, milieuklacht	Bedrijven moeten zich houden aan de regels die voortvloeien uit de Wet milieubeheer. Deze wet ziet niet alleen toe op het voorkomen van vervuiling, maar moet ervoor zorgen dat de omgeving zoveel mogelijk gevrijwaard is van overlast (bijvoorbeeld	Burgers/ Ondernemers		Medebewind 18.2 wet Milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
			door geluid of stank). Het gaat hierbij over milieu in de betekenis van 'omgeving'. Wanneer iemand zich niet aan de milieuregels houdt, kan een persoon of bedrijf vragen of de regels worden gehandhaafd. Hij/zij dient dan een handhavingsverzoek in.				Product niet kunnen waarnemen
P06/ P07	Ontheffing Verordening ruimte (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is het product niet meegenomen)	• Verordening ruimte <provincie> • Ontheffing omgevingsverordening	In bepaalde gevallen kunnen gemeenten of ondernemers ontheffing aanvragen om een ruimtelijke ontwikkeling die strijdig is met de Verordening ruimte toch mogelijk te maken	Ondernemers/ Gemeenten	Dit product dient ook beoordeeld te worden voor gemeenten.		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P08/ P09	Subsidie (generiek)		Een subsidie is een verzamelnaam voor het instrumentarium dat de overheid heeft om beleidspunten te stimuleren.	Burgers/ Ondernemers	In eerste instantie wordt hier de algemene aanvraag van een subsidie beoordeeld.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P10	Strokenbord, toestemming voor plaatsing	• Aanduidings- / verwijsborden	Het bord kan verwijzen naar recreatieve bestemming, bedrijf, etc. Wanneer een ondernemer een verwijzing wilt naar zijn/haar bedrijf of kantoor	Ondernemers		Autonoom	Niveau 1 (0%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
		• Strokenbord toestemming voor plaatsing • Strokenbord plaatsen • Ontheffing • Formulier: Standaard aanvraagformulier Wegenreglement artikel 11, lid 1, sub l	langs de weg, dan heeft hij/zij daar toestemming voor nodig.				Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P11	Ontgrondingsvergunning	• Ontgrondingen, aanvraag vergunning • Ontgrondingenwet	Ontgronding is het winnen van delfstoffen in zee of op het land. Voor ontgronding, zoals bijvoorbeeld zandwinning, is een vergunning vereist.	Ondernemers		Medebewind Art. 8 Ontgrondingswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P12/ P13	Watervergunning		Als een persoon of bedrijf activiteiten verricht in oppervlaktewater of met grondwater is in sommige gevallen een watervergunning nodig. Het gaat hierbij om het onttrekken van water aan de grond of het lozen van grondwater, oppervlaktewater of regenwater.	Burgers/ Ondernemers	In sommige gevallen is een melding voldoende. Dit wordt hier niet beoordeeld. Vanaf 1 april 2012 vaak via het omgevingsloket Online (OLO).	Medebewind Waterwet art. 6.2. lid 1 sub a	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
P14	Wegenverkeerswet 1994, Voertuigreglement en het Reglement verkeersregels en verkeerstekens, ontheffing	• Ontheffing Wegenverkeerswet 1994, Voertuigreglement en het Reglement verkeersregels en verkeerstekens	In de wegenverkeerswet 1994 staan regels en verkeerstekens die gelden op de openbare wegen. Als een persoon of bedrijf ontheffing wil van één van deze regels, dan kan hij/zij dit aanvragen bij de beheerder van de weg. In sommige gevallen is dit de provincie.	Ondernemers		Medebewind Art. 149 e.v. Wegenverkeers wet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P15	TUG-ontheffing	• Aanvragen ontheffing Wet luchtvaart • TUG-ontheffing	Het opstijgen en landen van bijvoorbeeld helikopters, snorvliegers, etc. mag in principe alleen maar op de daarvoor aangewezen luchthavens. Om - tijdelijk - op te stijgen of te landen buiten een luchthaven, moet een ontheffing aangevraagd worden.	Ondernemers		Medebewind Art. 8a.51 Wet luchtvaart	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P16/ P17	Bezwaar tegen beslissing provincie	• Bezwaar maken tegen een besluit	Als een persoon of bedrijf het niet eens is met een besluit van de provincie. Er kan bezwaar gemaakt worden over een schriftelijke beslissing van het bestuursorgaan. Dit kan alleen als de melder een betrokkene is.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Hoofdstuk 6 AWB	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Product niet kunnen waarnemen
P18/ P19	Gedraging van provincie, klacht	• Klacht over de provincie	Gedragingen zijn de manier waarop burgers worden behandeld door ambtenaren of bestuurders van de provincie. Bijvoorbeeld op de manier waarop een bestuursorgaan van de provincie zich in een bepaalde situatie naar een persoon of bedrijf heeft gedragen. Ook een klacht over het gedrag van een persoon, die werkt voor de provincie. De klacht moet wel gaan over gedrag.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind 9:1 e.v. AWB	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P20/ P21	Klacht of melding over een zwembad	• Hygiëne en veiligheid van zwembaden • Kwaliteit van zwemwater	Klachten over de hygiëne, veiligheid of waterkwaliteit van een zwembad.	Burgers/ Ondernemers	Dit gaat niet over het oprichtingen van een badinrichting. Dit product kan worden vermeld onder melden van een milieuklacht.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P22	Klacht of melding over zwemlocaties in open water	• Hygiëne en veiligheid van zwemlocaties • Kwaliteit van zwemwater	Klachten over de hygiëne, veiligheid of waterkwaliteit van een zwembad.	Burgers	Dit gaat niet over het oprichtingen van een badinrichting. Dit product kan worden vermeld onder melden van een milieuklacht.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P23/ P24	Melding doorgeven over natuur en landschap		Bij de bescherming van natuur en landschap wordt door de provincie ook gebruik gemaakt van de 'oor-en-oog' functie van burgers of ondernemers. Zij	Burgers/ Ondernemers		Autonoom	Niveau 1 (0%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
			kunnen hun meldingen van aantasting van natuur en landschap doorgeven.				Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen Product niet kunnen waarnemen
P25	Vuurwerk, ontbrandingsmelding of ontbrandingstoestemming	• Ontbrandingstoestemming	Als een bedrijf vuurwerk wil afsteken, dan moet het bedrijf toestemming vragen aan de provincie. Dit heet een ontbrandingstoestemming.	Ondernemers	Hier gaat het om een aanvraag, de meldingen worden bij P26 beoordeeld. Vaak geregeld via het landelijk meld- en informatiepunt.	Medebewind Art. 3B.3a Vuurwerkbesluit	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P26	Vuurwerk, ontbrandingsmelding of ontbrandingstoestemming	• Vuurwerk ontbranden	Als een bedrijf vuurwerk wil afsteken moet dit vooraf gemeld worden bij de provincie. Dit heet een ontbrandingsmelding.	Ondernemers	Hier gaat het om een melding, de aanvragen worden bij P25 beoordeeld. Vaak geregeld via het landelijk meld- en informatiepunt.	Medebewind Art. 3B.3a lid 10 Vuurwerkbesluit	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
P27	Bodem, melding verontreiniging of aantasting	• Bodemverontreinig ing (melding)	Dit is een melding over verontreiniging of aantasting van de bodem. Dit moet zo snel mogelijk ingediend worden nadat het opgemerkt is, of als de melder zelf zulke activiteiten gaat (laten) doen.	Ondernemers		Medebewind Art. 27 Wet bodembescher ming	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P28	Machtigingsformulier bodemsanering (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is het product niet meegenomen)		Machtigingsformulier voor het aanvragen van een besluit over bodemsanering. Bij sanering moet de provincie instemmen met het saneringsplan.	Ondernemers	Het kan voorkomen dat dit product wordt vermeld onder bodemverontreiniging (P27/P28).		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P29	Besluit over instemming met een evaluatieverslag bodemsanering (Product is meegenomen in het onderzoek van 2014 en 2015. In meting 2016 is		Na de uitvoering van de sanering of een fase hierin, dient een bedrijf binnen een bepaalde tijd een evaluatieverslag van de sanering in bij de provincie.	Ondernemers	Het kan voorkomen dat dit product wordt vermeld onder bodemverontreiniging (P27/P28).		Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
	het product niet meegenomen)						
P31/ P32	Beschermde inheemse diersoorten Flora- en faunawet, ontheffing (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		U mag niet zomaar beschermde diersoorten doden of planten plukken. Maar dit kan nodig zijn vanwege de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Het kan ook zijn dat dit bij wet verplicht is. U moet dan een ontheffing aanvragen.	Ondernemers/Burgers	Over heel Nederland voert de Faunabeheereenheid dit beleid uit, maar verzoeken kunnen ook bij provincies worden ingediend.	Medebewind Art. 65 Flora- en Faunawet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P33	Wedstrijden op de weg, ontheffing (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		U bent verplicht om een ontheffing aan te vragen als u wedstrijden wilt houden op de openbare weg.	Ondernemers		Medebewind Art 148 lid 1 sub b Wegenverkeerswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P34	Milieuklachten, melding (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		Klachten over bijvoorbeeld stank, lawaai, vliegverkeer, rook of andere milieuvervuilende zaken.	Burgers		Medebewind Art. 18.2 lid 1 sub c Wet milieubeheer	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
P38	Bijzonder transport provinciale weg, ontheffing (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		Voor een transport dat afwijkt van de regels over het maximale gewicht, breedte en lengte dient een ontheffing te worden aangevraagd	Ondernemers	Het RDW beheert dit door heel Nederland, maar de beheerders van de wegen op een lager niveau kunnen hier ook aanvragen over ontvangen.	Medebewind Art. 149 e.v. Wegenverkeerswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P39	Bijzonder transport provinciale vaarweg, ontheffing (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		De provincie beheert vaarwegen. Als men met een vaartuig met afwijkende afmetingen gebruik wilt maken van een vaarweg of men wilt de vaarweg gebruiken voor een bijzonder transport dan dient een ontheffing te worden aangevraagd	Ondernemers		Medebewind Art. 7 Scheepvaartwet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
P40	Sportmotoren, geluidsoverschrijding, ontheffing (Dit product is nieuw toegevoegd in meting 2016)		Sportmotoren mogen het maximale geluidsniveau niet overschrijden. Onder sportmotor wordt daarbij verstaan: een motorrijtuig op minder dan 4 wielen. Verder heeft de motor geen (normaal) kenteken en de motor is bedoeld voor de beoefening van de motorsport. Er kan ontheffing worden aangevraagd voor het verbod op overschrijding van het maximale geluidsniveau.	Ondernemers		Medebewind Art. 3 lid 2 Besluit geluidproductie Sportmotoren	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

2.3 Productomschrijving waterschappen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
W01/W02	Watervergunning		Wanneer een persoon of bedrijf activiteiten verricht in oppervlaktewater of grondwater, zoals afvalwater lozen op oppervlaktewateren, grondwater onttrekken, een waterberging aanleggen, water dempen of bouwen bij een waterstaatswerk, dan is een watervergunning nodig.	Burgers/ Ondernemers	Sinds 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Deze wet heeft acht oude waterwetten samengevoegd. Vanaf 1 april 2012 vaak via het omgevingsloket Online (OLO).	Medebewind Art. 6.2. lid 1 sub a Waterwet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
W03/W04	Waterschapsbelasting bezwaar en beroep	• Bezwaar indienen • Bezwaar tegen aanslag	Indien een persoon of bedrijf het niet eens is met een aanslag van de Waterschap, kan hij/zij binnen een aantal weken na de aanslag een bezwaarschrift indienen.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 123 e.v. Waterschapswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
W05/W06	Waterschapsbelasting kwijtschelding	• Kwijtschelding van waterschapsbelasting	Wanneer een persoon of bedrijf niet in staat is om een belastingaanslag te betalen, kan deze onder bepaalde voorwaarden geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden worden.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 144 Waterschapswet	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%)

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Product niet kunnen waarnemen
W07/W08	Melding incidenten m.b.t. waterhuishouding	• Melding incident of klacht watersysteem • Een melding doen	Een waterschap voorkomt overstroming, vervuiling, verdroging en uitsterven. Door middel van een melding wordt de waterschap op de hoogte gehouden van iets ongewoons. Dit kan gaan over: vervuild water, blauwalg, wateroverlast, etc.	Burgers/ Ondernemers	Het kan voorkomen dat er onderscheid wordt gemaakt in spoed of geen spoed. Daarnaast valt dit product soms onder contact.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
W09/W10	Melding werkzaamheden water of dijk	• Melding van werkzaamheden rondom het water • Melding activiteit • Bouwen in de buurt van water of dijk	Wanneer een persoon of bedrijf wil bouwen vlakbij dijken of sloten, dan zal er een melding ingediend moeten worden.	Burgers/ Ondernemers	In dit geval wordt er gekeken naar meldingen en niet vergunningen. Sinds 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Deze wet heeft acht oude waterwetten samengevoegd, waaronder bouwen in de buurt van water of dijk. Sindsdien komt het ook voor dat de vergunning via het omgevingsloket online worden aangevraagd.	Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen
W11/W12	Contactformulier		Het gaat hier om een contactformulier voor algemene vragen of opmerkingen richting de Waterschappen.	Burgers/ Ondernemers		Autonoom	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (50%) Niveau 4 (100%): Product niet kunnen waarnemen

ID	Naam Overheidsproduct	Synoniemen	Toelichting	Doelgroep	Opmerkingen c.q. Bijzonderheden	Wettelijke verplichting	Volwassenheidsniveaus
							Wanneer er gebruik wordt gemaakt van sociale media, zoals Facebook of Twitter wordt er 100% toegekend.
W13/W14	Bezwaar beslissing bestuursorgaan	• Bezwaar tegen beslissing bestuursorgaan • Bezwaar maken	Wanneer een persoon of bedrijf het niet eens is met een beslissing van het Waterschap, kan er een bezwaarschrift tegen ingediend worden.	Burgers/ Ondernemers		Medebewind Art. 6.1 Awb e.v	Niveau 1 (0%) Niveau 2 (33%) Niveau 3 (66%) Niveau 4 (100%) Product niet kunnen waarnemen

post_7-6-2017

199302

Raadsgriffie.

Registratuur
- 7 JUN 2017

Wecycle
Baron de Coubertinlaan 7
2719 EN Zoetermeer
The Netherlands

T: +31(0)79 7600 610
E: info@wecycle.nl
W: www.wecycle.nl

BTW: NL8085.42.928.B.01
KvK: 27184640

Gemeente Zwolle
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 10007
8000GA Zwolle

B -post

Datum: 31 mei 2017
Betreft: Benchmark 2016

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Uw gemeente wil minder restafval, op een verantwoorde manier met afval omgaan en tegelijk worden ontzorgd. Daarom heeft u met Wecycle een samenwerkingsovereenkomst voor de inzameling en recycling van afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen (e-waste).

Uw gemeente is via Wecycle verzekerd van optimale recycling van alle e-waste.
Wij laten dit voor 97 procent nuttig toepassen. Hierdoor worden grondstoffen maximaal hergebruikt, schadelijke stoffen veilig verwijderd, illegale export voorkomen en CO_2-uitstoot vermeden.

Benchmark
Wecycle heeft voor het zevende jaar op rij een benchmark uitgevoerd naar de afgifte van e-waste via de gemeentelijke milieustraten. Voor 2016 levert dit voor uw gemeente het volgende resultaat op:

	Gemiddeld ingezameld per inwoner (in kilo's)
Uw gemeente	4,2
Bij gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse	4,9
Alle Wecycle-gemeenten	4,7

Wecycle Recycle Certificaat
./. Bij deze brief ontvangt u het Wecycle Recycle Certificaat 2016 voor uw gemeente. Hierop ziet u hoeveel e-waste uw gemeente heeft afgegeven, welk materiaalhergebruik dit heeft opgeleverd en hoeveel CO_2-uitstoot is vermeden.

Circulair en sociaal
Wecycle verbindt de circulaire met de sociale economie. Zo ondersteunen wij partnergemeenten op het gebied van social return. Via onze Wecycle Service Centers stromen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door naar een baan of studie. Via de gemeentelijke inzamelcampagnes ondersteunen we lokale goede doelen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Wilt u meer informatie over de benchmark, het Wecycle Recycle Certificaat of de Wecycle Service Centers, neem dan contact op met onze adviseur Eric van der Schans via eric.vanderschans@wecycle.nl of (079) 7600 671.

Met vriendelijke groet

Jan Vlak
algemeen directeur

post_7-6-2017

Wecycle Recycle Certificaat 2016

Gemeente Zwolle geeft afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen af aan Wecycle. Deze gemeente levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de circulaire economie. Het Wecycle Recycle Certificaat is een overzicht van de door gemeente Zwolle ingeleverde hoeveelheden, de vermeden CO_2-uitstoot, de hoeveelheid veilig verwijderde schadelijke stoffen en met welke percentages deze zijn gerecycled.

Naam: Gemeente Zwolle

Periode: 1 januari - 31 december 2016

Hoeveelheid apparaten	Materiaalhergebruik
527.600 kilo	79%

Milieuwinst

Door optimale recycling van elektrische apparaten én de vernietiging van cfk's uit koel- en vriesapparaten, wordt de uitstoot van CO_2 vermeden. Dit draagt bij aan de terugdringing van het broeikaseffect. Ook komen andere schadelijke stoffen niet in het milieu terecht. Gemeente Zwolle levert hieraan de onderstaande bijdrage.

Vermeden CO_2-equivalenten

Door recycling	751.000 kg
Door vernietiging van cfk's	1.187.000 kg
Totaal	1.938.000 kg

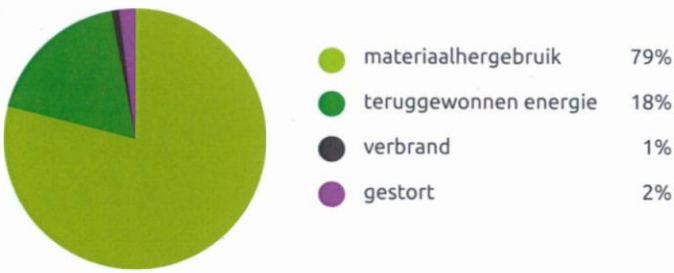
Verwijderd kwik

Totaal	100 gram

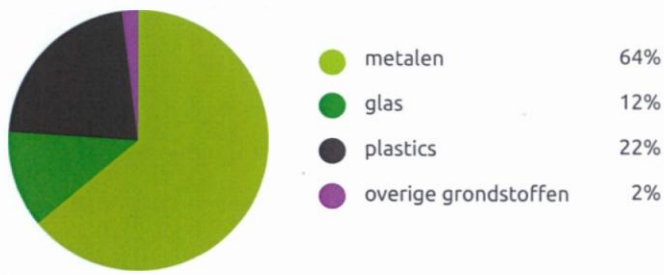
Verwijderde batterijen

Totaal	1.650 kg

Overzicht resultaat recycling

Uitsplitsing materiaalhergebruik

Wecycle rapporteert de resultaten van inzameling en hergebruik aan het Nationaal (W)EEE Register.

Jan Vlak
algemeen directeur

Raadsgriffie

Van: Boerhof H.J. <boerhof@filmtheaterfraterhuis.nl>
Verzonden: donderdag 8 juni 2017 15:49
Aan: Raadsgriffie
Onderwerp: t.k.g. de raad - jaarverslag 2016 Fraterhuis
Bijlagen: 2016 verslag MAIL.pdf

Categorieën: Annelie

Beste mensen,

Hierbij bieden we de Raad met veel plezier ons formele jaarverslag 2016 aan.

Alweer een jubeljaar met opnieuw een bezoekersrecord van meer dan 80.000 verkochte kaarten.
En een verdieping van onze programmeringen activiteiten met Fringe en Pop Up cinema op diverse locatie's in de stad en regio.

Vragen en opmerkingen zijn natuurlijk van harte welkom.

Hartelijke groet, Henriëtte Boerhof

Henriëtte (H.J.) Boerhof
directeur Fraterhuis - Celekwartier
boerhof@filmtheaterfraterhuis.nl
06 - 51024303 / donderdag afwezig

Raadsgriffie

Van:	Museum de Fundatie <info=museumdefundatie.nl@mail111.suw15.mcsv.net> namens Museum de Fundatie <info@museumdefundatie.nl>
Verzonden:	vrijdag 9 juni 2017 17:23
Aan:	Raadsgriffie
Onderwerp:	Museum de Fundatie Jaarverslag 2016
Categorieën:	Annelie

Bekijk deze nieuwsbrief online

Museum de Fundatie Jaarverslag 2016

MUSEUM DE
FUNDATIE

Beste relatie van Museum de Fundatie,

Via de link krijgt u het jaarverslag 2016 van Museum de Fundatie.
We beleefden een succes jaar met 283.000 bezoekers en met bijzondere tentoonstellingen in de Fundatie Zwolle en Kasteel het Nijenhuis.

De tentoonstelling *Zie de mens* bracht topkunst van over de hele wereld naar Zwolle, waarvan het magistrale schilderij *Gewitterfront* van Neo Rauch na afloop bleef dankzij de BankGiro Loterij, de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Titus Fonds), het Mondriaan Fonds en het VSB Fonds.

Ik wens u veel leesplezier!

Met vriendelijke groeten,
Best regards,

Ralph Keuning
Directeur Museum de Fundatie, Bestuurder Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

Copyright © 2017 Museum de Fundatie, All rights reserved.
Je ontvangt deze e-mail omdat je je hebt aangemeld voor de nieuwsbrief.

Vragen en/of opmerkingen?
Mail naar info@museumdefundatie.nl

Als je geen nieuwsbrief meer van Museum de Fundatie wilt ontvangen, klik dan hier.

This email was sent to raadsgriffie@zwolle.nl
why did I get this? unsubscribe from this list update subscription preferences
Museum de Fundatie · 't Nijenhuis 10 · Heino, Ov 8131RD · Netherlands

post_15-6-2017

raadsgriffie

199418

B -post

zorgbelang Overijssel

Aan het College van B&W, aan de gemeenteraad en de Participatie- of Wmo-raad van de gemeenten in Overijssel

DOCUMENT REGISTRATIE
14 JUN 2017

Datum: 8 juni 2017
Kenmerk: U92.2017
Betreft: Cliëntenparticipatie

Geachte heer/mevrouw,

Aan het College van B&W, aan de gemeenteraad en de Participatie- of Wmo-raad

Sinds 2015 hebben burgers en cliënten een meer actieve rol in zorg en Wmo gekregen. Zelfstandigheid, eigen kracht en participatie zijn nu bekende begrippen. Burgers participeren naar draagkracht.

Maar kwetsbare inwoners hebben behoefte aan versterking om zelf keuzes te kunnen blijven maken en om zelfstandig te kunnen blijven participeren, zeker als het eigen sociale netwerk niet toereikend is.

Als onafhankelijke organisatie biedt Zorgbelang Overijssel kwetsbare burgers en gemeenten uiteenlopende diensten aan.

Positieve gezondheid en de versterking van de eigen regie
Duidelijke informatie is een belangrijke voorwaarde voor eigen regie. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om hun burgers te informeren over zorg en Wmo. Bij meer complexe situaties verwijzen steeds meer gemeenten hun kwetsbare burgers door naar het Adviespunt Zorgbelang (via www.adviespuntzorgbelang.nl of 0900 – 2437070).

Gemeenten ontwikkelen ook handige tools om de eigen regie van hun kwetsbare burgers te versterken. Deze tools komen voort uit de visie op positieve gezondheid. Zorgbelang Overijssel kan helpen bij deze ontwikkeling.

Door middel van de landelijke programma's zoals Aandacht voor Iedereen, Zorg verandert, www.mijnkwaliteitvanleven.nl en het provinciale programma Zelfstandig Wonen informeren wij samen met lokale vrijwilligers inwoners over de veranderingen in de zorg of over de mogelijkheden van langer zelfstandig wonen. Wellicht kunnen wij ook in uw gemeente een bijeenkomst verzorgen?

Onafhankelijke cliëntondersteuning
Burgers hebben een wettelijk recht op onafhankelijke cliëntondersteuning. Samen met het Adviespunt Zorgbelang en lokale vrijwilligers bieden wij diverse vormen van deze ondersteuning aan kwetsbare burgers van steeds meer gemeenten. Voordeel is dat Zorgbelang Overijssel onafhankelijk is en niet op een andere manier betrokken is bij de uitvoering van de Wmo.

Aansluitend aan de onafhankelijke cliëntondersteuning voor de Wmo, bieden wij soortgelijke dienstverlening aan aan cliënten van de jeugdzorg, de gezondheidszorg en de langdurige zorg.

Lupinestraat 9 • 7552 HJ Hengelo
Telefoon 074 250 01 55
www.zorgbelang-overijssel.nl
www.adviespuntzorgbelang.nl
info@zorgbelang-overijssel.nl

Hierdoor is het mogelijk om één integraal aanbod te doen aan kwetsbare burgers met uiteenlopende problemen. Kijk op www.adviespuntzorgbelang.nl voor meer informatie.

Mensen met een indicatie voor langdurige zorg (Wlz) en hun mantelzorgers kunnen gebruik maken van onze gratis onafhankelijke cliëntondersteuning (0900-2438181). Dit aanbod wordt gefinancierd door de regionale zorgkantoren.

Advies- en participatieraden: Cliëntenparticipatie
Zorgbelang Overijssel versterkt de Advies- en Participatieraden van gemeenten. Vooral het goed voorbereiden en onderbouwen van inhoudelijk advies aan de gemeente heeft dan de aandacht. Maar ook de secretariële en praktische ondersteuning van een raad is bij ons in goede handen.

Veel raden verbreden hun werkveld naar brede cliëntenparticipatie, waar veel meer burgers actief betrokken bij zijn. Onze adviseurs hebben veel ervaring met het begeleiden van dit proces.

Raadpleging en monitoring
Er is veel veranderd in het sociaal domein van gemeenten. Maar wat zijn de gevolgen voor kwetsbare burgers en hoe ervaren zij de veranderingen? Samen met gemeente, adviesraad en lokale belangenorganisaties bieden wij vele vormen van actieve burgerraadpleging. Denk aan klantenpanels, e-panels, wijkpraat, een dorpsschouw etc.

Ook bieden wij gemeenten quick-scans van diverse onderdelen van het sociale beleid. Denk aan:
- Voortgang van de transformatie in uw gemeente;
- Slagvaardigheid van de Adviesraad Sociaal Domein en de methoden van burgerraadpleging;
- Klantgerichtheid van de communicatie met de inwoners;
- Concrete resultaten van burgerparticipatie en 'right to challenge';
- Update 'VN-verdrag en lokaal beleid'.

Steeds meer burgers doen mee met de monitor op www.mijnkwaliteitvanleven.nl of www.monitortransitiejeugd.nl. Weet uw gemeente waar kwetsbare burgers tegen aan lopen? Stimuleer burgers dan om mee te doen op deze websites en ontvang van Zorgbelang Overijssel kwartaalrapportages.

Ombudsfunctie en klachtenopvang
Zorgbelang Overijssel biedt gemeenten en zorginstellingen verschillende vormen van onafhankelijke klachtenopvang. Zo maken diverse gemeenten gebruik van onze onafhankelijke ombudsfunctie. Wij adviseren cliënten om tot oplossingen te komen en bemiddelen als het echt helemaal vast loopt.
Ook handelen wij voor gemeenten de praktische registratie en afhandeling van klachten over het sociale domein voor hen af. Uiteraard gaat dit gepaard met een overzichtelijke termijn rapportage.

Wilt u meer weten over onze activiteiten, neem dan contact met ons op via 074-2500155 of mail naar j.feenstra@belangenorganisatiesoverijssel.nl. Wij komen graag kennismaken en onze diensten toelichten.

Met vriendelijke groet,
i.o. A. Olde Kliewaar
Drs. Johan Feenstra,
Directeur/bestuurder Zorgbelang Overijssel

Raadsgriffie

Van: Bianca Rutjes <bianca@biancarutjes.nl>
Verzonden: donderdag 22 juni 2017 22:34
Aan: info@gemeenteraad.amsterdam.nl; m.Tuinhout@amsterdam.nl; griffie@veenendaal.nl; m.wisse@middelburg.nl; griffie@leeuwarden.nl; raadsgriffie@zaanstad.nl; Raadsgriffie; skoolen@alkmaar.nl; politiekemarkt@apeldoorn.nl
Onderwerp: brief gemeenteraden van wethouders Werkkamer en WMO-Kamer
Bijlagen: 170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer.docx; 170621 samenstelling WMO-Kamer.docx; 170621 Samenstelling-Werkkamer-01112016.pdf; 170621 Werkkamer en WMO en banenplannen en budgetten zorghulpplan.docx

Categorieën: Annelie

Datum: 21 juni 2017
Betreft: 170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer

vragen gemeenteraden inzake verantwoording rond uw wethouders die plaatsnemen in Werkkamer en WMO-Kamer – Programma Decentralisaties (Participatiewet – WMO – Jeugdwet – Passend Onderwijs)

Bijlagen: 170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer
170621 Werkkamer en WMO-Kamer en banenplannen en budgetten zorghulpplan
170621 Samenstelling Werkkamer 011116
170621 samenstelling WMO-Kamer
Van belang: De vraag **'Wie dien je?'** naar aanleiding van link met interview – De Werkelijke Macht

Geachte gemeenten/gemeenteraadsleden Apeldoorn, Amsterdam, Veenendaal, Middelburg, Leeuwarden, Zaanstad, Zwolle en Alkmaar,

Ter bewustwording en met de hoop dat individueel verantwoording genomen gaat worden voor (wetten van) sociale gerechtigheid ten gunste van uw burgers, wil ik u een en ander voorleggen.

Voor ethiek, moraal, sociale gerechtigheid, dienstbaarheid, dienstbaar systeem, Programma Decentralisaties, wil ik de vraag van de geïnterviewde in -*De Werkelijke macht: onthullingen door insider..*- herhalen:
'... Wie dien je...' - minuut 28 ev. (weekendkost dus waarschijnlijk).
https://www.youtube.com/watch?v=9MX99tN7-uE&feature=youtu.be&app=desktop

Uw wethouder – en soms twee, in geval van Apeldoorn – heeft zitting in de Werkkamer of WMO-Kamer (onderdeel Decentralisaties), van waaruit de 35 regionale Werkbedrijven / arbeidsmarktregio's / werkgeverservicepunten vormgegeven worden. Meer informatie hierover vind u in de bijlagen.

Het gaat om lokale, (arbeids)regionale, nationale, Europese, mondiale Programma's en bijbehorende geldstromen en bedrijfsnetwerkstructuren, waarbij de van de overheid afhankelijke burger ingezet wordt.
Vandaag zag ik in een artikel de term #duistergeld. Ik zou graag zien dat op individueel niveau verantwoording inzake (wetten van) sociale gerechtigheid genomen wordt voor het faciliteren van burgers van onderaf door een deel daarvan te labelen als #lichtgeld met zelfregie (of samenregie) voor overlevingskansen en functioneerkansen van de overheidsafhankelijke burger.

Ik doe geen voorstellen, maar wil u laten nadenken over wat we nodig zouden kunnen hebben. Hoewel ik wens dat sommigen van u dingen dienend naar het licht kunnen brengen, is wat u er mee doet uw eigen verantwoording.

Daartoe gooi ik – een beetje in het wilde weg – wat vragen in de lucht, en geef u voor het overzicht wat bijlagen.

Uw wethouder heeft dus zitting in Werkkamer of WMO-Kamer, waar de arbeidsmarkt vormgegeven wordt. Welke verantwoording hangt aan die vormgeving?

Vragen en aandachtspunten die volgen staan in de bijlage: *170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer*

Ik dank u voor uw aandacht en wens dat ik wat bewustwording gebracht heb bij individuen die persoonlijk verantwoording willen nemen voor sociale gerechtigheid.

Dank aan degene die de moeite neemt het interview in de link te beluisteren. Voor wie meer wil horen, ook om het in perspectief wetten van sociale gerechtigheid van Heilige boeken te kunnen plaatsen, wil ik verwijzen naar deel 1 van het interview. Een deel 3 schijnt er aan te komen.

Namens burgers,

Bianca Rutjes.

politiekemarkt@apeldoorn.nl
info@gemeenteraad.amsterdam.nl
m.Tuinhout@amsterdam.nl
griffie@veenendaal.nl
m.wisse@middelburg.nl
griffie@leeuwarden.nl
raadsgriffie@zaanstad.nl
raadsgriffie@zwolle.nl
skoolen@alkmaar.nl

Datum:	21 juni 2017
Betreft:	170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer vragen gemeenteraden inzake verantwoording rond uw wethouders die plaatsnemen in Werkkamer en WMO-Kamer – Programma Decentralisaties (Participatiewet – WMO – Jeugdwet – Passend Onderwijs)
Bijlagen:	170621 brief gemeenteraden wethouders Werkkamer WMO-Kamer 170621 Werkkamer en WMO-Kamer en banenplannen en budgetten zorghulpplan 170621 Samenstelling Werkkamer 011116 170621 samenstelling WMO-Kamer
Van belang:	De vraag **'Wie dien je?'** naar aanleiding van link met interview – De Werkelijke Macht

Geachte gemeenten/gemeenteraadsleden Apeldoorn, Amsterdam, Veenendaal, Middelburg, Leeuwarden, Zaanstad, Zwolle en Alkmaar,

Ter bewustwording en met de hoop dat individueel verantwoording genomen gaat worden voor (wetten van) sociale gerechtigheid ten gunste van uw burgers, wil ik u een en ander voorleggen.

Voor ethiek, moraal, sociale gerechtigheid, dienstbaarheid, dienstbaar systeem, Programma Decentralisaties, wil ik de vraag van de geïnterviewde in -*De Werkelijke macht: onthullingen door insider..*- herhalen:
'... Wie dien je...' - minuut 28 ev. (weekendkost dus waarschijnlijk).
https://www.youtube.com/watch?v=9MX99tN7-uE&feature=youtu.be&app=desktop

Uw wethouder – en soms twee, in geval van Apeldoorn – heeft zitting in de Werkkamer of WMO-Kamer (onderdeel Decentralisaties), van waaruit de 35 regionale Werkbedrijven / arbeidsmarktregio's / werkgeverservicepunten vormgegeven worden. Meer informatie hierover vind u in de bijlagen.

Het gaat om lokale, (arbeids)regionale, nationale, Europese, mondiale Programma's en bijbehorende geldstromen en bedrijfsnetwerkstructuren, waarbij de van de overheid afhankelijke burger ingezet wordt.
Vandaag zag ik in een artikel de term #duistergeld. Ik zou graag zien dat op individueel niveau verantwoording inzake (wetten van) sociale gerechtigheid genomen wordt voor het faciliteren van burgers van onderaf door een deel daarvan te labelen als #lichtgeld met zelfregie (of samenregie) voor overlevingskansen en functioneerkansen van de overheidsafhankelijke burger.

Ik doe geen voorstellen, maar wil u laten nadenken over wat we nodig zouden kunnen hebben. Hoewel ik wens dat sommigen van u dingen dienend naar het licht kunnen brengen, is wat u er mee doet uw eigen verantwoording.

Daartoe gooi ik – een beetje in het wilde weg – wat vragen in de lucht, en geef u voor het overzicht wat bijlagen.

Uw wethouder heeft dus zitting in Werkkamer of WMO-Kamer, waar de arbeidsmarkt vormgegeven wordt. Welke verantwoording hangt aan die vormgeving?

"..Gemeenteraden zijn direct verantwoordelijk en bevoegd voor het vaststellen van het lokale beleid en het controleren van de colleges van B en W op een goede en zorgvuldige uitvoering van het lokale beleid. Gemeenteraden zijn als eerste aanspreekbaar op het handelen van colleges van B en W en de controle op een goede uitvoering van de wet. Mij (staatssecretaris) past dus enige terughoudendheid in mijn reactie op de voorbeelden van het handelen van gemeenten in de vragen die u stelt…."

Wat betekent dit met betrekking tot uw ***verantwoording*** betreffende onder andere:

- Door welk adviesnetwerk (inclusief ZZP-ers) wordt uw wethouder geadviseerd?
- Door welk adviesnetwerk wordt uw gemeente op de verschillende niveaus geadviseerd?
- Door welk adviesnetwerk wordt uw eventuele cliëntenraad geadviseerd?
- Door welk adviesnetwerk worden uw WSP-bedrijven geadviseerd?
- Met welk adviesnetwerk werkt uw gemeentesecretaris samen, en met wie zit deze om de tafel?
- Vaart u bij keuzes rond de SW/Werkbedrijven/overname Sociaal Ondernemen ook op de rapporten, onderzoeken en adviezen van ditzelfde adviesnetwerk (dat overigens ook de staatssecretarissen begeleidt).
- Heeft uw gemeente ook activeringsprojecten, parttime ondernemen projecten, WMO-diensten, coöperatief ondernemen, andere bijstands- en reïntegratieprojecten van datzelfde bedrijfsnetwerk ingekocht?
- Zijn er bij u ook burgerleden uit de cliëntenraden 'ontslagen'?
- Is/was er bij u ook regionaal Programmamanagers Decentralisaties overleg? (2013 (waarbij de portefeuillehouders 'ontlast' werden door de voor het sociaal domein gemandateerde deelnemers.
- Hebben in uw gemeente de adviseurs en gemandateerden ook eigen ondernemingen die zich in dit domein bezig houden? En hebben zij ook zitting in bijvoorbeeld commissies rond toekenning innovatiefondsgelden?
- Waren er bij u ook regionale proeftuinen, en welke organisaties waren daarbij – naast de SW-bedrijven – betrokken?
- Zijn de vroegere welzijnsorganisaties bij u ook verdwenen en overgenomen?
- Weet u dat het adviesnetwerk zelf een bedrijfsstructuur binnen alle mogelijke facettn in het sociaal domein heeft, en bedrijven die opereren in het Sociaal Domein heeft overgenomen (die onder oorspronkelijke naam verder draaien)? Zie iig Amsterdam.
- Heeft uw gemeente ook het adviesbedrijfsnetwerk omarmd en officieel aanbesteed eind 2015, toen het zorghulpplan met de WMO-Kamer net op tafel kwam en TSN omging (onder Mercares kwam)? En kwam toen ook de FNV campagne caravaan (zie nog eens samenstelling Werkkamer en WMO-Kamer, en bezie alle functies per persoon) langs?
- Heeft in uw gemeente dat adviesnetwerk ook de ESF subsidie-aanvragen gedaan/geadviseerd inclusief het verdelen van de budgetten? (net als Apeldoorn – stedendriehoek)

- Waarom is er met de huidige arbeids- en werklozenmarkt geen burgervertegenwoordiging in de SER?
- Waarom is er met de huidige arbeids- en werklozenmarkt geen burgervertegenwoordiging in de Werkkamer en de WMO-Kamer?

- Is het budgetrecht van uw gemeenteraad verlengd of verlegd? Waaraan? Wie of wat heeft verantwoording? Hoe en waaraan is gemandateerd? Wie zijn tekenbevoegd? Wie ziet toe op Inkoop Sociaal Domein? Wie besteed aandacht aan goede tripartiete verhouding gemeente – (zorg)aanbieder – burger en zorgt iemand ervoor dat de budgetten binnen die driehoek blijven?
- Wie heeft de verantwoording voor structuren & geldstromen, aanbestedingen en subsidies, waaronder ook innovatiefondsen en leefbaarheidsprojecten qua mandatering? (Zie bijlage).
- Is er lokaal én regionaal verantwoording?
- Verantwoording (voor) beleidsmedewerkers & eventueel gelieerde bedrijven en netwerken? Ook wat betreft degenen die in de Werkkamer en WMO-Kamer plaatsnemen.

- Topdown geldstroom
- Bestuur Werkbedrijven met bijbehorende bedrijfsstructuren en sociaal ondernemingen ten opzichte van burgervertegenwoordiging – verschillende rollen op verschillende niveau's (door dezelfde organen/organisaties die verschillende petten op dienen te zetten om verschillende belangen te dienen
- B&W lokaal
- B&W (arbeids)regionaal
- Vertegenwoordiging / bestuur Werkbedrijven / SW-bedrijven
- Politieke partij geleverde wethouder (en in Werkkamer plaatsnemende personen beleidsadviseurs, bonden, ministerie, werkgevers)
- Adviesnetwerk (met bijbehorende overgenomen bedrijven binnen het sociaal domein) op de verschillende niveaus aan betreffende wethouder
- Lokale gemeenteraad
- (arbeids)Regionale gemeenteraden
- Uitrollen topdown Programma Decentralisaties, waaronder ook City Deal – Agenda stad - Inclusieve Stad met bijbehorend bedrijfsnetwerk structuren en budgetten (Zaanstad en Leeuwarden).
- Relatie op alle niveaus met de vakbonden
- Worden in uw gemeente burgers met mogelijke misstanden ook 'behandeld' door uw gemeentesecretaris en programmamanager decentralisaties? Hoe ziet het dossier van zo'n van uw overheid afhankelijke burger eruit? Mag uw cliëntenraad ook niet van individuele gevallen iets collectief duurzaams zien te maken? Wie zijn trouwens in het dagelijks bestuur van uw cliëntenraad geplaatst? Of worden samenwerkingsverbanden in uw gemeente opgeheven vanwege gemeentelijke subsidieverantwoordelijkheid? (Zie Leeuwarden).

W&I en budgetverantwoording bij bijvoorbeeld:

- Arbeidsmarktbudgetten
- (buurt)budgetten/subsidie burgers inzake arbeidsmarkt / kansen werkzoekenden (bijvoorbeeld Leeuwarden, Big Society)
- Experimenten regelluwe bijstand (Apeldoorn & regio) – ook; wat kost traject met wetenschap vanuit het adviesnetwerk en wat levert het de afhankelijk burger in huidige wsp-structuur en topdown begeleide parttime ondernemen-structuur in de tang van de bijstand zonder ondernemersvoordelen op?
- Onder de aandacht brengen en faciliteren van echte leefbaarheidsprojecten (Provincie-budgetten, maar aanvraag heeft goedkeuring van lokaal gemandateerden nodig..
- Faciliteren van projecten vanuit de innovatiefondsen, vanuit een ander oogpunt dan met de huidige contractpartners en subsidiepartners van lokale en regionale gemeenten
- Gedrag WSP en gemeenten bij werken zonder loon – ook gewone sollicitanten (zie aanvraag proefplaatsing in bijlage

- Voelt u verantwoording voor het feit dat de doelgroepenregister-burger met bijbehorende subsidies de gewone Participatiewetter verdringt?
- Voelt u verantwoording voor het feit dat daar door het systeem ook extra budget naar zogenoemde coaching gaat?
- Voelt u verantwoording voor het feit dat burgers stageplekken en andere werkplekken zonder loon moeten aannemen om hun uitkering niet kwijt te raken, en de werkgever niet anders kan dan dat soort plekken aanbieden, omdat hij anders overheidsaanbestedingen niet krijgt?
- Aanbestedingen vanuit gemeenten (en bijbehorende straffen of beloningen ivm social return of prestatieladder sociaal ondernemen voor uitverkoren werkgevers
- Aanbestedingen Activerend Werk
- Inkoop Sociaal Domein (waar regio-coördinator vraagt niet via de gemeente in contact te gaan
- Sigaar-uit-eigen-doos budgetten WMO / P-wet (zie bijlage
- Verdeling zorghulpplan-budgetten
- Sociaal Ondernemerschap en bijbehorende bedrijfsstructuren van het adviesnetwerk (dat niet onder stoelen of banken steekt de goede delen van de SW-bedrijven over te willen nemen) met ondersteuning door de SER door SP-leden – wethouder en vice-voorzitter FNV - uit de Werkkamer (zie bijvoorbeeld voortrekkersrol Amsterdam – initiatiefvoorstel 11 maart 2015 en ondersteuning SER kort daarna, waarbij het onderwerp overigens chronisch van de agenda geweerd werd door de voorzitter van de startende groep FNV Uitkeringsgerechtigden. De man zit in Werkkamer én WMO-Kamer én SER. De ingevlogen projectleider FNV Uitkeringsgerechtigden kwam overigens van een bedrijf met promotie Prestatieladder Sociaal Ondernemen van het eerste uur, en hield zich in Apeldoorn met het SW-gebeuren bezig. In een eerder interview meldde hij dat PSO-gecertificeerde bedrijven een streepje voor hebben bij overheidsaanbestedingen. Laten dat soort certificaten nou net rijkelijk oppoppen bij adviesnetwerk gerelateerde bedrijven.
- Verantwoording bonden & aan persoon gelieerde partij (bijvoorbeeld FNV-SP) en bij Amsterdam bijvoorbeeld ook nog betrokkenheid bij SER (sociaal ondernemen netwerk vanuit adviesnetwerk dat SW-bedrijven wil overnemen en zorgbedrijven heeft overgenomen en tevens de landelijke adviesrapporten opstelt).
- Rollen bonden, die soms ook aanwezig zijn bij selectie door gemeenten gezonden Participatiewetters naar Werkbedrijven en gelieerde (sociaal ondernemende) bedrijven.

- Wat hebben de mensen eraan?
- Wat verdienen anderen eraan?

Ik dank u voor uw aandacht en wens dat ik wat bewustwording gebracht heb bij individuen die persoonlijk verantwoording willen nemen voor sociale gerechtigheid.

Dank aan degene die de moeite neemt het interview in de link te beluisteren. Voor wie meer wil horen, ook om het in perspectief wetten van sociale gerechtigheid van Heilige boeken te kunnen plaatsen, wil ik verwijzen naar deel 1 van het interview. Een deel 3 schijnt er aan te komen.

Namens burgers,

Bianca Rutjes.

170621 samenstelling WMO-Kamer

Samenstelling Wmo-kamer

Fotograaf: Liesbeth Sluiter

De Wmo-kamer is per 1 januari 2017 als volgt samengesteld:

Gemeenten

Paul Blokhuis (VNG)
Jeroen Olthof (VNG)
Nelleke Vedelaar (VNG), voorzitter
Anjo van de Ven (VNG)

Werkgevers

Annemieke Blokker (Actiz)
Frank Bluiminck (VGN)
Guusje Dolsma (VNO-NCW / MKB)
Lex Staal (Sociaal Werk Nederland)

Werknemers

Willem Jelle Berg (CNV)
Han Busker (FNV)
Ruud Kuin (FNV)
Elwin Wolters (VCP)

Waarnemend leden

Kees van der Burg (VWS)
Charles Wijnker (SZW)

Secretariaat

Linda Hazenkamp (VNG), secretaris
Eddy Haket (Stichting van de Arbeid), secretaris

De Wmo-kamer is per 1 januari 2017 als volgt samengesteld:

Gemeenten
Paul Blokhuis (VNG)
Jeroen Olthof (VNG)
Nelleke Vedelaar (VNG), voorzitter
Anjo van de Ven (VNG)

Werkgevers
Annemieke Blokker (Actiz)
Frank Bluiminck (VGN)
Guusje Dolsma (VNO-NCW / MKB)
Lex Staal (Sociaal Werk Nederland)

Werknemers
Willem Jelle Berg (CNV)
Han Busker (FNV)
Ruud Kuin (FNV)
Elwin Wolters (VCP)

Waarnemend leden
Kees van der Burg (VWS)
Charles Wijnker (SZW)

Secretariaat
Linda Hazenkamp (VNG), secretaris
Eddy Haket (Stichting van de Arbeid), secretaris
http://www.stvda.nl/nl/wmo-kamer/samenstelling.aspx

Samenstelling van De Werkkamer 1 november 2016

Voorzitter:
Patrick Welman (wethouder Enschede)

Leden namens de Stichting van de Arbeid:

werkgeversorganisaties:
Harry van de Kraats (VNO-NCW/MKB)
Rob Slagmolen (VNO-NCW/MKB)
Michaël van Straalen (MKB-Nederland)
Jules Sanders (LTO-Nederland)

Ton Schoenmaeckers (plaatsvervanger VNO-NCW/MKB)

werknemersorganisaties:
Ruud Kuin (FNV)
Peter Wiechmann (FNV)
Willem Jelle Berg (CNV)
Nic van Holstein (VCP)

Leo Hartveld (plaatsvervanger FNV)
Adri den Bakker (plaatsvervanger FNV)
Carolien de Heer (plaatsvervanger CNV)
Elwin Wolters (plaatsvervanger VCP)

Leden namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten:
Andries Ekhart (wethouder Leeuwarden)
Arianne Hollander (wethouder Veenendaal)
Johan Kruithof (wethouder Apeldoorn)
Chris Simons (wethouder Middelburg)
Arjan Vliegenthart (wethouder Amsterdam)

Adviserende leden
Bernard ter Haar (ministerie van SZW)
Fred Paling (UWV)
Ingrid Blom (VSO)

Secretariaat:
Rianne Lannoye (VNG)
Femke de Kort (StvdA)

post_31-5-2017

Raadsgriffie

30/05

199235

Aan de raadsgriffie van de gemeente Zwolle.

Voorliggende brief met 5 bijlagen is een kopie bedoeld als ingekomen brief voor de gemeenteraad!

Via de postkamer in het stadskantoor is het origineel voor B&W in het circuit gebracht. Idem een ex. voor wethouder Brink persoonlijk.

B -post

DOCUMENT REGISTRATIE

30 MEI 2017

post_31-5-2017

20042017GtB (doc.naam)

Burger-initiatief "Gerard ter Borch"

Aan het College van B&W van Zwolle
Stadhuis, Grote Kerkplein 15
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Aan het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel
Luttenbergstraat 2
8012 EE Zwolle

In afschrift separaat ter kennisname verzonden aan:

- Gemeenteraad van Zwolle; p/a Raadsgriffie Zwolle;
- Wethouder J. Brink (financiën, cultuur/mon.zorg, onderwijs) Gemeente Zwolle;
- Mw. drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten, Commissaris v.d. Koning in Overijssel;
  Mw. W.H. Maij, Gedeputeerde Cultuur Provincie Overijssel;
- Hoofd Culturele Zaken Provincie Overijssel;
- College van B&W van Deventer;
- Dhr. Robin Hartogh Heys, Wethouder Cultuur Gemeente Deventer;

- Bestuur en directeur Stedelijk Museum Zwolle;
- Bestuur Vereniging Vrienden Stedelijk Museum Zwolle;
- Bestuur en directeur Gemeentelijk Museum De Waag Deventer
- Directeur Museum de Fundatie te Zwolle;
- Bestuur en directeur Stichting "Grote Kerk Zwolle";
- Directeur Rijksmuseum Twente;

- Bestuur en directeur Historisch Centrum Overijssel;
- Directeur HCO-vestiging Deventer;
- Bestuur Vereeniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis;
- Bestuur Zwolse Historische Vereniging;
- Bestuur Deventer Historische Vereniging;
- Bestuur en directeur Gymnasium Celeanum Zwolle;

- Redacties dagblad "de Stentor", weekbladen de Swollenaer, de Peperbus,

post_31-5-2017

Zwolle, 10 mei 2017

Betreft:
* herdenking Gerard ter Borch; plaatsing gevelsteen
* memorielijst Overijssel.

Geachte Colleges,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Dit jaar exact 400 jaar geleden werd in Zwolle de kunstschilder Gerard ter Borch geboren. Gerard ter Borch behoort bij de top-tien van de Nederlandse schilders uit de 17e eeuw. Hij is vooral beroemd om zijn portretten. Ook zijn genrestukken (vooral interieurs) worden hoog gewaardeerd. Geboren in de Sassenstraat uit een vooraanstaande kunstzinnige familie verbleef Gerard voor zijn opleiding o.m. in Engeland, Italië en Frankrijk. Uiteindelijk vestigde hij zich in 1654 in Deventer. Leden van notabele Overijsselse families zijn door hem op paneel en op doek vereeuwigd. Na zijn overlijden in Deventer in 1681 werd hij (volgens zijn nadrukkelijke wens) in Zwolle bijgezet in één van de familiegraven in de Grote of St.Michaëlkerk.
Gerard ter Borch is voor de steden Zwolle en Deventer afzonderlijk (en mede daardoor ook voor de provincie Overijssel als geheel) een belangrijk historisch figuur. (Zie verder bijlage 1: "levensbeschrijving").

1. **Van nationale betekenis**
   Niet alleen provinciaal maar ook nationaal geniet Gerard ter Borch grote bekendheid.
   Het enige door hem geschilderde historiestuk is n.l. (uit geschiedkundig oogpunt bezien) één van de belangrijkste schilderijen van ons land. Het staat bekend als "De beëdiging van de Vrede van Münster" (15 mei 1648). De vastlegging dus (na 80 jaar oorlog met Spanje) van het onafhankelijk worden van de Nederlanden. Meerdere kunstenaars legden die gebeurtenis in gravures vast, het werk van Ter Borch is echter het enige schilderij (olieverf op koper). Het is nu eigendom van H.M. Koningin Elisabeth II van Engeland en bevindt zich in de National Gallery in Londen. (Zie voor de afbeelding bijlage 2)

2. **Geboortehuis Sassenstraat 21 (rijksmonument nr. 509843)**
   Gerards geboortehuis is nog altijd aanwezig in één van de oudste en mooiste straten van Zwolle, n.l. op Sassenstraat nr. 21. Rond 1880 werd de voorgevel van dit pand vervangen door een gevel in eclectische stijl, een stijl dus met gebruikmaking van oudere stijlkenmerken. Op de begane grond is toen een winkel gevestigd. Het winkelinterieur uit het eind van de 19e eeuw is anno 2017 nog geheel intact en is een echte bezienswaardigheid. In 1986/1987 vond een ingrijpende restauratie van dit Ter Borchhuis plaats. (zie bijlage 3: Informatiebulletin Monumentenzorg gemeente Zwolle)
   Tot groot ongenoegen van veel Zwollenaren (in het bijzonder van de stadsgidsen die als vrijwilliger, weer of geen weer, jaarlijks zo'n 8 à 10.000 nieuwe Zwollenaren en toeristen in de binnenstad rondleiden) is het "Ter Borchhuis" slechts als zodanig herkenbaar door een plastic ANWB-bordje (met wat Ter Borch-gegevens) op één van de deuren.
   Een ronduit genante situatie waar het om zo'n belangrijk Nederlands kunstenaar gaat. Enkele Zwollenaren (individuele mails die attendeerden op het kroonjaar bleven onbeantwoord) hebben daarom eind 2016 de koppen bij elkaar gestoken en besloten het stadsbestuur middels een schrijven te vragen in Zwolle in dit herdenkingsjaar een volwaardige herinnering aan Ter Borch te realiseren.

post_31-5-2017

3. **Plaatsen van een gevelsteen in een geboorte- of woonhuis**

Het is in veel culturen een goed gebruik om bij of aan het woonhuis van iemand die voor de samenleving veel betekend heeft een herinnering (beeld, steen of plaquette) aan te brengen. In Zwolle vindt men gedenkstenen o.a. in het geboortehuis van Thorbecke aan de naar hem genoemde gracht en in de woning van Potgieter aan de Luttekestraat. In het voorhuis van de woning van Joan Derk van der Capellen aan de Bloemendalstraat is voor deze patriottenleider een plaquette geplaatst. In de rijksmonumentale woningen van o.a. Rhijnvis Feith aan de Bloemendalstraat, van Joan Cele en Eli Heimans aan de Papenstraat en ook in het geboortehuis van Gerard ter Borch ontbreekt helaas nog altijd een herinneringssteen. Deze stenen vallen onder de noemer "levende stadsgeschiedenis". Ook straten en instellingen in een stad worden vernoemd naar historisch belangrijke personen. Soms wordt een heel pand vernoemd, zoals bijvoorbeeld het Catshuis, het Rembrandthuis en het Anne Frankhuis.

Helaas is het tot nu toe (in Zwolle en Deventer maar ook in de provincie als geheel) stil gebleven rond het kroonjaar van Gerard ter Borch. (zie bijlage nr. 4; artikel door Harry Hekkert in "de Stentor" van 11 februari j.l.). In Deventer is recent toch nog het schilderij "De vroedschap van Deventer" tentoongesteld.
Misschien worden in de tweede helft van dit jaar alsnog congressen, exposities, lezingen, excursies, enz. georganiseerd. Het feit van Gerards kroonjaar lijkt een goede gelegenheid in elk geval dit jaar de blamage van het plastic ANWB-bord op een deur ongedaan te maken door het plaatsen van een gedenksteen.

4. **Vergeten van grote Zwollenaren helaas geen incident**

Helaas is het gebrek aan aandacht voor Gerard ter Borch niet de enige omissie in de beleving van de eigen stedelijke cultuur. Dezelfde stilte als rond Ter Borch heerst rond de sterfdag van Joan Cele (overleden in mei 1417), deze maand dus precies 600 jaar geleden. De eigen locale cultuurgeschiedenis lijkt in Zwolle totaal uit beeld geraakt. Dat is te betreuren juist in een tijd waarin oude structuren in de samenleving wegvallen en velen op zoek zijn naar bakens in het leven èn in de tijd.

Eind 14e eeuw was magister Cele beroemd als rector van de Zwolse latijnse school. Hij beëindigde de gewoonte tot dan toe om kinderen van de kleuterleeftijd t/m de leeftijd van jong-volwassenen in één groep les te geven: hij voerde het 8-klassensysteem in. Het Zwolse "Gymnasium **Cele**anum" stamt in rechte lijn af van de school van Cele.
In mei 1417 overleed de hoogbejaarde rector. Hij woonde de laatste jaren van zijn leven in de oude pastorie aan de Papenstraat, naast het naar hem genoemde poortje. Cele werd bij zijn vrienden van de Moderne Devotie in het klooster Windesheim begraven.
Exact 6 eeuwen later wordt in "**onderwijsstad Zwolle**" ook aan deze belangrijke Zwollenaar op geen enkele wijze middels lezingen, congressen, concerten, artikelen, exposities, boekwerken, enz. ook maar enige aandacht geschonken.

5. **Opzienbarende vondst: 17e eeuwse gevelsteen met familiewapen Ter Borch !!**

Bij de research voor het voorliggend schrijven is een unieke vondst gedaan. Het blijkt n.l. helemaal niet nodig een nieuwe gevelsteen te laten maken voor het Ter Borchhuis. In het depot van het Stedelijk Museum aan de Melkmarkt is onder inventaris-nummer 3727 een 17e eeuwse gevelsteen aanwezig met daarop in diep-reliëf het familiewapen met helmteken van de familie Ter Borch! Hoe dat kan?

post_31-5-2017

De gegoede familie Ter Borch bezat in de 17e eeuw in Dieze aan de Langenholterweg een buitenhuis, de Ramhorst geheten. In dit pand is in die tijd een gevelsteen met het familiewapen aangebracht. Het huis werd in later tijd omgebouwd tot boerderij en bij de sloop van deze boerderij in 1960 (voor de bouw van Dieze-Oost) kwam de wapensteen (50 x 48 x 6 cm) te voorschijn. De steen is toen geschonken aan het museum aan de Melkmarkt. Het bestuur van het (nu stedelijk) museum heeft er dan ook de vrije beschikking over.
Bij het museum wordt in principe positief gereageerd op de gedachte deze **gevel**steen met familie-wapen (na 57 jaar opslag in depot) permanent in de **gevel** van het familiehuis in het stadsbeeld van de Sassenstraat zichtbaar te maken.

Eén en ander past ook nog eens naadloos in de activiteiten van de winkeliers in die straat om de belevingswaarde van de Sassenstraat verder op te vijzelen.
Stadsgids Bert Dijkink heeft een foto-montage gemaakt van de antieke steen in de gevel van het Ter Borchhuis (zie pagina 7 van deze brief). Daarbij is pal onder de antieke wapensteen een kleine steen met de personalia van Gerard ter Borch aangebracht.
Mevrouw Ryan Hoekman, eigenaresse van het Ter Borchhuis, is zeer enthousiast over het voorstel en heeft alle medewerking bij plaatsing toegezegd.

6. **Geschiedenis als bindend element is de samenleving; ook commercieel succesvol**
Wie de recente festiviteiten en grote exposities in Haarlem (Frans Halsjaar) en in Den Bosch (Jeroen Boschjaar) gevolgd heeft weet wat dergelijke evenementen voor een stad betekenen. Ze zijn te vergelijken met het bezoek van het koningspaar aan Zwolle, het behalen van een kampioensschaal of beker door PEC-Zwolle, enz. Dergelijke evenementen versterken het gevoel van saamhorigheid in een stad of dorp.
Op alle terreinen van het sociaal en maatschappelijk leven wordt tussen steden "geconcurreerd": aanbod van industrie, winkels, horeca en woningen, de aanwezigheid van groenvoorzieningen en sportaccomodaties, kwaliteit en aanbod van onderwijs en gezondheidszorg, enz.
Genegeerd wordt daarbij nu in Zwolle het grootse verleden van de oude stad, terwijl hierin een enorme potentie ligt voor economie/toerisme en voor vergroting van het gevoel van stedelijke verbondenheid.

In de laatste decennia van de vorige eeuw zijn grote Zwollenaren als Thomas a Kempis, Potgieter, Thorbecke, Rhijnvis Feith en Joan Derk van der Capellen wèl uitgebreid herdacht en is daardoor de kennis van de eigen stadsgeschiedenis toegenomen en de bekendheid van de stad Zwolle vergroot. Het beeld voor veel westerlingen van "een slapend stadje achter de grote zandbak die Veluwe heet" is mede door exposities en herdenkingen bijgesteld. Zwolle was al een bloeiende Hanzestad toen Amsterdam nog een vissersdorp was!

7. **Memorie-lijst Overijssel; databank voor stedelijke cultuur**
Analyse van de mogelijke oorzaken van het uit beeld geraken van de eigen locale stadsgeschiedenis leert dat waarschijnlijk schaalvergroting en personele mutaties daaraan (mede) debet zijn. De vroegere gemeentelijke archiefdienst van Zwolle (tot 1970 zelfs nog in het stadhuis) is opgegaan in het Historisch Centrum Overijssel en de functie van gemeente-archivaris is onderdeel geworden van de taken van de directeur-manager van een op grotere afstand staande dienst.

post_31-5-2017

Ook recente mutaties in de dagelijkse leiding van de verschillende instituten (directeur HCO, directeur Stedelijk Museum Zwolle, directeur Museum "De Waag" Deventer) lijken te hebben bijgedragen tot vervaging van communicatie-lijnen en tot leemtes in de informatie-uitwisseling.

Getracht moet worden nieuwe kansen voor beleving van de eigen cultuur èn voor stedelijke promotie tijdig te signaleren. Een middel daartoe dat anno 2017 zeer grote positieve maatschappelijke en culturele impact kan hebben lijkt een digitale "**Memorielijst Overijssel**", niet te verwarren met de onderscheiden canons van de gemeenten en van de provincie.
Al eerder is aangedrongen op de inrichting van een dergelijke memorielijst of tijdtabel. Het is een **pro actief instrument** voor structurele gezamenlijke signalering en beleving van historische culturele en maatschappelijke "jubilea".
Door tijdige signalering van jubileumdata kan nader historisch onderzoek gedaan worden, kunnen tijdig boeken, (HBO)scripties en artikelen geschreven worden, muziekstukken gecomponeerd, films gemaakt, congressen en lezingen voorbereid, burgers voorgelicht, grote exposities voorbereid en gefinancierd, enz. (Zie voor verdere uiteenzetting van aard en doel van het fenomeen "memorielijst" bijlage 5).

8. **Overleg/afstemming activiteiten 2e helft 2017**

Hier en daar valt in dit kroonjaar inmiddels alsnog enige belangstelling te bespeuren om dit jaar alsnog (zonder giga-grote expositie) stil te staan bij de persoon van Gerard ter Borch. De Fundatie zal mogelijk nog enkele schilderstukken exposeren (zie artikel "de Stentor" bijlage 4). Ook valt hier en daar het woord "lezing". Het zou natuurlijk ideaal zijn wanneer overheden, historische verenigingen en musea tot een gezamenlijk programma zouden kunnen komen rond de onthulling van de gedenksteen in het Ter Borchhuis, bijvoorbeeld rond Gerards sterfdag op 8 december a.s.

De compacte binnenstad van Zwolle maakt dan bijvoorbeeld een rondje Ter Borch mogelijk: opening in schouwburgzaal Odeon (algemene inleiding met digitale beelden door deskundige), oversteek naar de Fundatie (bezichtiging schilderijen), wandeling naar de Grote Kerk (orgelmuziek uit de 17e eeuw en bezichtiging van de grafsteen), wandeling naar Stedelijk Museum (bezichtiging schilderijen, repro-stadsgezichten Zwolle van de hand van Gerard en zus Gesina èn van originele historische documenten uit het HCO), wandeling naar het Ter Borchhuis aan de Sassenstraat (onthulling gedenksteen) en afsluitend aan de overzijde in het stadhuis napraten met hapje/drankje.

9. **Te verrichten handelingen voor plaatsing van de steen**

Organisatorisch: bezien bouwkundige gesteldheid muurwerk door bouwkundige, aanvragen omgevingsvergunning, akkoord Rijksdienst Cultureel Erfgoed, formele overdracht wapensteen door Stedelijk Museum, toevoeging passage over de wapensteen aan de rijksmonument-beschrijving.
Gevelstenen: schoonmaken/opnieuw polychromeren van de wapensteen; werktekening - vervaardiging - polychromeren van "ondersteen" met personalia.
Plaatsing: steiger of hoogwerker gedurende 2 dagen; inzagen en wegkappen (6 cm diep) muurwerk; inmetselen beide stenen; bijwerken pleister- en schilderwerk.
Kosten: een exacte raming van de plaatsingskosten te maken door een terzake deskundige. Bezien of deze kosten door de betrokken overheden (gezamenlijk?) gedragen kunnen worden.

post_31-5-2017

10. Samenvatting

Mede namens enige andere betrokken burgers vragen ondergetekenden het gemeentebestuur van Zwolle en/of het provinciaal bestuur van Overijssel:

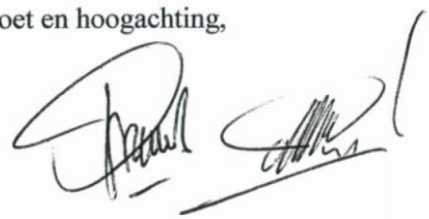
* het mogelijk te maken dat aan de nagedachtenis van een groot 17e eeuws kunstenaar uit de provincie Overijssel recht wordt gedaan door het aanbrengen van een tweetal gedenkstenen in zijn geboortehuis zoals hiervoor beschreven en in een foto-montage afgebeeld;

* zo mogelijk ook in de Papenstraatgevel van het Celehuisje een memorie-plaquette aan te brengen waarop in enkele zinnen de betekenis van deze grote onderwijshervormer staat vermeld;

* studie te verrichten naar de mogelijkheid van realisering van een digitale "memorielijst Overijssel". Te gebruiken door alle maatschappelijke organisaties (overheden, bedrijven, verenigingen, scholen, enz.) die deel uitmaken van de "provinciale cultuur" (in de meest ruime betekenis van dit begrip) met het doel die cultuur èn de geschiedenis ervan te beleven, te bewaren en aan volgende generaties door te geven;

* de in de aanhef genoemde historische verenigingen en musea wordt gevraagd zo mogelijk in het bovenstaande adhesie te betuigen aan de besturen van de stad Zwolle en van de provincie Overijssel.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Bert Dijkink
Gert Oostingh

Postadres: Walstraat 15, 8011 NR Zwolle

Bijlagen:

Bijlage 1: Belangrijke data in het leven van Gerard ter Borch (1 blz.)

Bijlage 2: Afbeelding schilderij "De beëdiging van de Vrede van Münster" (15 mei 1648) (1 blz.)

Bijlage 3: Informatieblad Mon.zorg Zwolle (nov. 1987): restauratie Sassenstraat 21 (6 blz.)

Bijlage 4: Artikel "de Stentor" d.d. 11 februari 2017 door Harry Hekkert (4 blz.)

Bijlage 5: Memorielijst Overijssel; digitaal fenomeen (1 blz.)

post_31-5-2017

post_31-5-2017

LEVENSLOOP VAN GERARD TER BORCH

1617 Gerard Ter Borch wordt geboren te Zwolle, alwaar hij tot 1632 zijn jeugd doorbrengt.

1621 Anna Bufkens, Ter Borchs moeder, sterft. Zijn vader hertrouwt met Geesken van Voerst.

1625 Vroegst gedateerde tekening

1628 Geesken van Voerst, zijn stiefmoeder, sterft. Zijn vader hertrouwt met Wiesken Matthys.

1632 Verblijf in Amsterdam.

1633 Terug in Zwolle. In voorjaar of zomer naar Haarlem, in de leer bij Pieter Molijn. Winter 1633-'34 in Zwolle.

1635 Tot de zomer in Haarlem, vroegst gesigneerde schilderij
Vertrek naar Engeland. In Londen werkzaam bij Robert van Voerst, zijn oom.

1636 Terug in Zwolle.

1637 Vermoedelijk vertrek naar Italië. Waarschijnlijk verblijf in Rome en Napels.

1639 Vertrek naar, en kort verblijf in, Spanje. Onder andere verblijf in Madrid.

1640 Na verblijf in Antwerpen, en mogelijk in Frankrijk, terug in de Nederlanden. Werkzaam te Haarlem en/of Amsterdam tot 1645.

1645 Vertrek naar Münster. Aldaar werkzaam, afgezien van een waarschijnlijk korte onderbreking in 1647, tot 1648.

1648 Op 15 mei aanwezig bij het sluiten van de Vrede van Münster. In het najaar vertrek uit Münster. Kort verblijf in Antwerpen. Tot 1654 afwisselend werkzaam in Amsterdam, Zwolle, Den Haag (1649) en mogelijk Kampen.

1654 Huwt Geertruyt Matthys. Vestigt zich blijvend te Deventer.

1655 Verwerft het 'klein burgerrecht' van Deventer. In de daarop volgende periode tot 1658-'59 is Caspar Netscher als leerling bij hem werkzaam.

1662 Gerard Ter Borch de Oude, zijn vader, sterft.

1666 Wordt tot 'gemeensman' van Deventer benoemd.

1668 Verwerft het 'groot burgerrecht' van Deventer.

1670 Voert portretopdrachten uit in Amsterdam.

1672 *of eerder* Geertruyt Matthys, zijn vrouw, sterft.

1674 Werkzaam in Amsterdam. In volgende jaren onder andere korte perioden werkzaam in Den Haag en Haarlem.

1681 Sterft op 8 december te Deventer.

BIJLAGE 2

(blz. 1 van 1 blz.)

40. De beëdiging van het vredesverdrag tussen Spanje en de Republiek te Munster op 15 mei 1648, schilderij van Gerard ter Borch.

post_31-5-2017

post_31-5-2017

informatieblad
monumentenzorg en archeologie in zwolle

BIJLAGE 3

(blz. 1 van 6 blz.)

november 1987

Menno van Coehoorn-
singel 16
Postbus 538
8000 AM Zwolle

Een goed voorbeeld van restauratie en hergebruik: Sassenstraat 21

Sassenstraat 21: een gemeentelijk monument – In 2017 rijksmonument
Geen ander bouwtype is zo sterk aan verandering onderhevig als de winkelpui. Winkeliers tonen hun koopwaar graag zo gunstig mogelijk in de etalage en de winkelpui heeft als voornaamste taak het trekken van de aandacht van de voorbijganger, de mogelijke klant. In feite heeft de pui dezelfde functie als bijvoorbeeld een uithangbord. Een winkelpui moet dus vooral mooi zijn, maar het begrip schoonheid is in veler ogen zeer modegevoelig. Vandaar dat bij veel winkelpanden regelmatig de begane grondgevel werd verbouwd of vervangen door een van een modernere vormgeving. Het onvermijdelijk gevolg is geweest dat er nog slechts weinig negentiende-eeuwse winkelpuien in originele staat bewaard zijn gebleven.

Het pand Sassenstraat 21 vormt echter een uitzondering. De Sassenstraat is een van de oudste straten van Zwolle en ook dit pand is in de kern veel ouder dan de gevel doet vermoeden. Het komt al voor op de zeventiende-eeuwse kaart van Blaeu, maar in het muurwerk zijn zelfs middeleeuwse delen te vinden. De winkelpui en overigens ook de rest van de voorgevel, stamt echter uit ongeveer 1875 à 1880. Zeer bijzonder is dat in dit geval ook het bijbehorende winkelinterieur bewaard is gebleven. De gevel is opgetrokken in eclectische bouwstijl, waarin zich zowel renaissance-elementen als elementen ontleend aan de Franse Lodewijkstijlen bevinden. Tot de eerste categorie behoren onder andere de ranke zuiltjes, de kroonlijsten en het driehoekig fronton boven de etalage. De cartouche-motieven boven de verdiepingsvensters vinden hun herkomst in de Franse baroktijd. Opmerkelijk is tenslotte dat de ornamenten, zowel binnen als buiten, vrijwel geheel zijn uitgevoerd in hout en niet in stucwerk of gietijzer. De slanke zuiltjes lijken overigens wel gebaseerd op gietijzeren voorbeelden, die in deze periode volop werden geleverd door de Zwolse firma Wispelweij. Wie de ontwerper

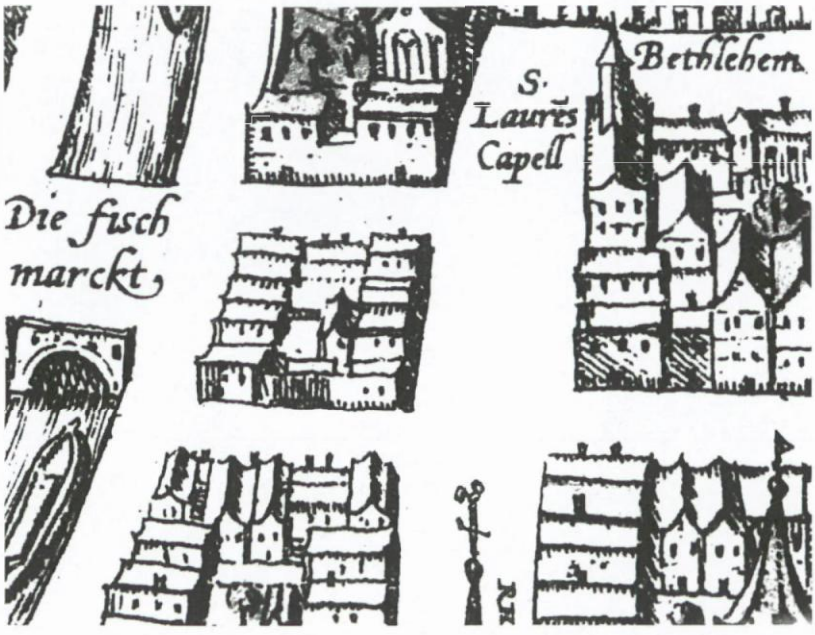

Een fotogrammetrische tekening van de voorgevel.

post_31-5-2017

De monumentale gevel na de restauratie.

Een détail van de kaart van J. Blaeu, Sassenstraat 21 en omgeving.

was van deze fraaie gevel, is niet bekend, maar een toeschrijving aan de bekende Zwolse architect S.J.H. Trooster lijkt niet onaannemelijk.

Gezien het unieke karakter van dit pand zal het geen verbazing wekken dat het een van de eerste objecten was op de lijst van gemeentelijke monumenten binnen de gemeente Zwolle.

Het woonhuis van de schildersfamilie Terborch

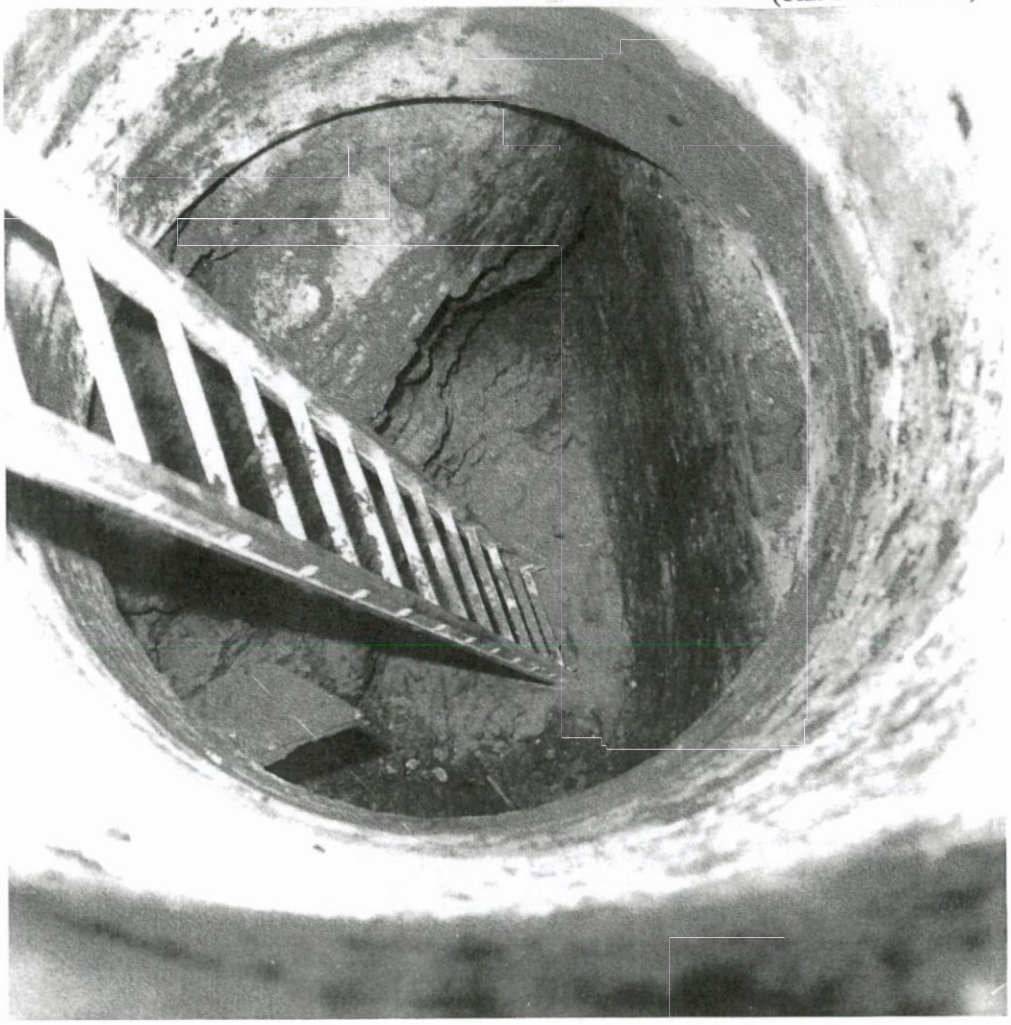
Gedurende de gehele zeventiende eeuw werd dit pand bewoond door leden van de familie Terborch. Als sinds de zestiende eeuw maakten zij deel uit van de stadsregering van Zwolle. Haar grote bekendheid dankt de familie echter aan het feit dat verscheidene naamdragers beroemde schilders zijn geworden. Licentmeester Herman Terborch kocht het huis in 1603 van de familie Gaesdey. Tot 1690 bleef het pand vervolgens in handen van zijn rechtstreekse nazaten Terborch, waarna het tot 1737 vererfde in vrouwelijke lijn.

In deze periode werd hier dus Gerard Terborch (1617-1681) geboren. Reeds zijn vader beoefende de schilderkunst. Van hem heeft Gerard dan ook zijn eerste lessen gehad, waarna hij zich elders ontwikkelde tot één van Nederland's beroemdste schilders uit de Gouden Eeuw. Binnen zijn omvangrijke oeuvre is de Ondertekening van de Vrede van Münster (1648) wel het bekendst. Hoewel hij later in Deventer woonde, werd hij toch op eigen verzoek in het familiegraf te Zwolle begraven. Een grafsteen in de noordmuur van de Grote Kerk herinnert daar nog aan.

Ook Gerard's broers Mozes en Herman waren verdienstelijke schilders. Zeer begaafd was zijn zuster Gesina Terborch, van wie gelukkig veel werk bewaard is gebleven. Net als het werk van haar broers geeft ons dat een mooi beeld van het dagelijks leven in het Zwolle van de zeventiende eeuw. De werken van de familie Terborch bevinden zich in musea verspreid over de hele wereld. Het meeste is te vinden in het Haagse Mauritshuis en het Amsterdamse Rijksmuseum, maar gelukkig is er ook nog het een en ander in Zwolle aanwezig. Gesina liet namelijk bij testament een schetsboek na aan de kinderen van haar zuster. Door overerving is dit tot 1886 steeds in de familie gebleven, het laatste bij L. Zebinden.

Frappant is dat het huis later ook nog tientallen jaren door schilders bewoond is geweest. Eerst door Peter Voskuil, die het als meesterschilder van 1784 tot 1803 in eigendom had, daarna door de schilder Gerrit Elsinga. Beiden waren echter ook glazenmaker en dus eigenlijk meer ambachtelijk schilder. In de negentiende eeuw werd het pand achtereenvolgens bewoond door een rentenier, een apotheker en

post_31-5-2017

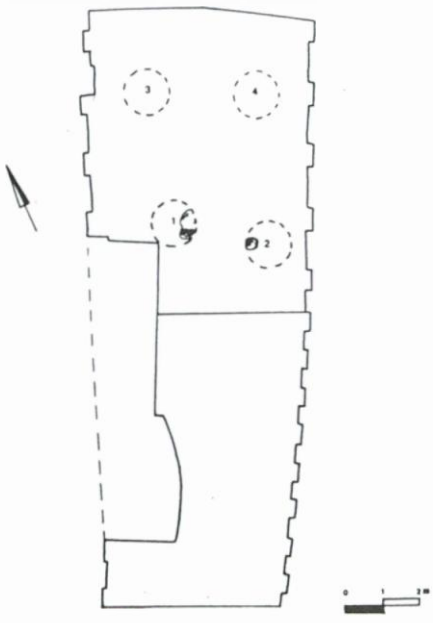
Een van de putringen tijdens archeologisch onderzoek.

een notaris, tot er in 1878 een kledingzaak werd gevestigd.

Het archeologisch onderzoek

Tijdens de grondwerkzaamheden in het pand, waar de keldervloer van het voorhuis was verdiept, werden scherven van middeleeuws aardewerk gevonden. Aangezien in de geëgaliseerde zandondergrond niet mocht worden gegraven in verband met een aan te brengen betonvloer, werd in overleg en in samenwerking met stadsarcheoloog H. Clevis, besloten een archeologisch onderzoek te doen in het achterhuis. Dit geschiedde tijdens het inbrengen van vier putringen, op 23, 24 en 25 maart 1987.

Het onderzoek, uitgevoerd door de heren R. van Beek en H. Wubbolts en diverse andere leden van de A.W.N., was er op gericht om de grond die steeds met emmers uit de putringen omhoog werd gebracht op de aanwezigheid van archeologica te controleren, op het moment dat de grond in gereedstaande kruiwagens werd gedeponeerd. Daarbij werd in het geval van vondsten steeds aantekening gehouden van de diepte ten opzichte van het straatniveau en de betreffende putring. Zonodig werd de emmer rechtstreeks in een vuilniszak gedeponeerd, voor een nauwkeuriger onderzoek op een later tijdstip.

De opgraving met de locaties van de putringen.

post_31-5-2017

Duidelijk kon worden geconstateerd dat naarmate dieper werd gegraven, het scherfmateriaal ouder werd. Zo kwamen op een diepte van meer dan drie meter beneden het niveau van de Sassenstraat vroeg-middeleeuwse scherven uit de Karolingsche tijd tevoorschijn. Het betrof inheems kogelpot-aardewerk en importaardewerk met radstempelindrukken uit Badorf. In de putringen 1 en 2 werden op dezelfde diepte ook paalkuilen van een boerderij gevonden, net als bij de opgraving in de kelders van de schepenzaal van het stadhuis, in 1974. Ze zijn, net als de overige vondsten, vastgelegd door fotograaf van de gemeente Zwolle, de heer J. de Koning. De vierde en laatste putring liep dwars door een oude beerput. Daaruit kon door enkele medewerkers van de aannemer een complete grape en een fraai gedraaide kom worden geborgen. De laatste wordt op dit ogenblik bij de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek in Amersfoort geconserveerd.

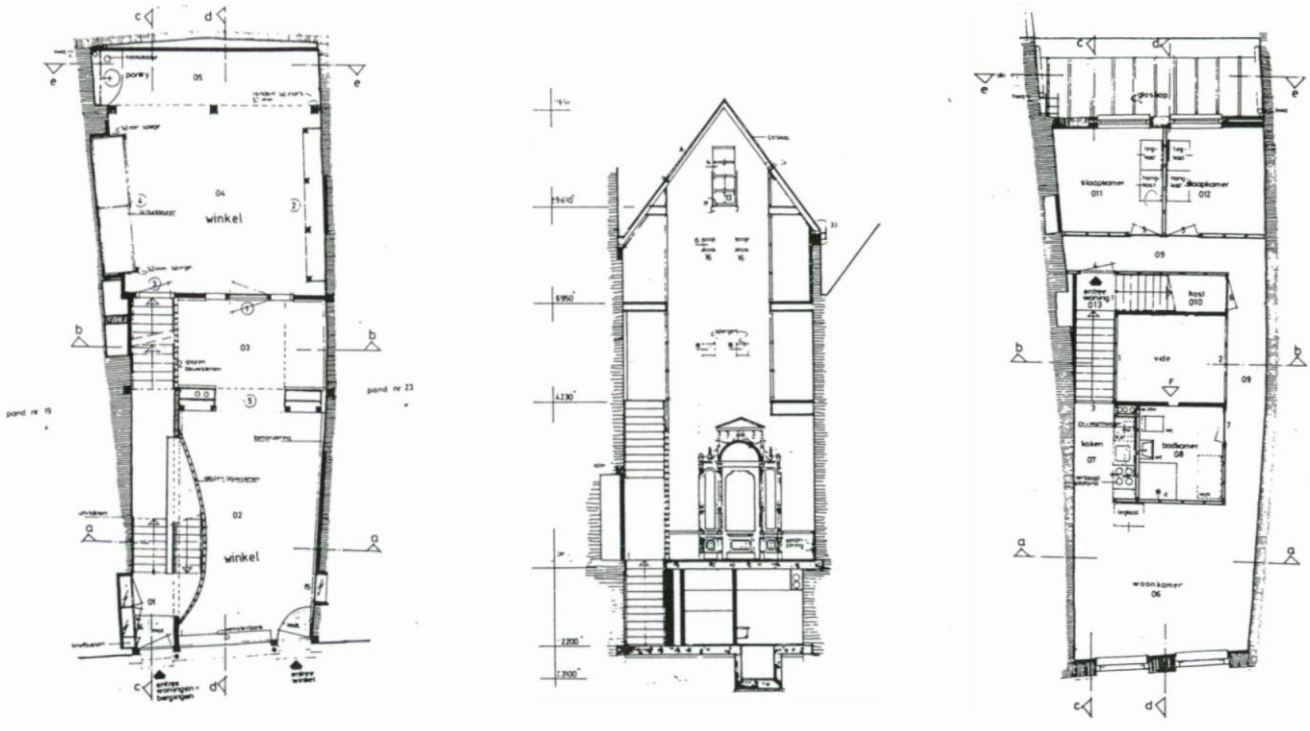
De restauratie en verbouw van het pand

In maart 1985 gaf de heer Kroon aan architectenburo Roebbers-Klein Douwel-Van den Belt opdracht tot het restaureren en verbouwen van het pand Sassenstraat, gelegen naast zijn kapperszaak. Architect G. van den Belt trof een sterk in verval geraakt en tot pakhuis gedegradeerd eclectisch huis aan, met een fraaie monumentale voorgevel en originele kastwanden en deurpartijen. Na een haalbaarheidsstudie werd gekozen voor een winkelfunctie, met op de verdiepingen twee wooneenheden. Het laatste vooral met het oog op de leefbaarheid van de stad in de avonduren, die met het verder verdwijnen van de woonfunctie uit de binnenstad in gevaar zou kunnen komen.

Enkele van de archoelogische vondsten.

post_31-5-2017

Doorsnede en plattegronden van de restauratie en verbouw.

Uitgangspunt bij de restauratie was het zichtbaar maken van de oorspronkelijjk indeling in voor- en achterhuis, middels een beglaasde binnenplaats waarbij het voor- en achterhuis zijn verbonden door een luchtbrug. De monumentale kasten en deurpartijen zijn zorgvuldig gedemonteerd, opgeslagen en opnieuw gebruikt om de aswerking en dimensionering van de bouwdelen te versterken. Voor de nieuwe interieuronderdelen werd in overleg met de huurder gekozen voor roestvrij staal, als bewust contrast met de monumentale delen van het pand. De toegang tot de bergingen in de kelderruimte is door middel van een gebogen wand van glazen bouwstenen zichtbaar gemaakt in de winkelruimte. De woningen zijn rondom de beglaasde binnenplaats gegroepeerd, waardoor ze een natuurlijke belichting krijgen.

Het vernieuwde winkelinterieur

post_31-5-2017

Mede door subsidie uit het stadsvernieuwingsfonds en een bijdrage van de gemeente Zwolle voor het restaureren van de monumentale delen,is het mogelijk geworden dit uitzonderlijke pand voor Zwolle te behouden en een nieuwe functie te geven.

BIJLAGE 3
(blz. 6 van 6 blz.)

Inheems kogelpotaardewerk uit de middeleeuwen.

Colofon

uitgave	:	gemeente Zwolle, Openbare Werken afd. Bouwkunde/Monumentenzorg
druk	:	Waanders b.v., Zwolle
fotografie	:	gem. fotodienst Zwolle
fotogrammetrie	:	De Waal Archifoto b.v., Hattem
architect	:	G. van den Belt, Zwolle
uitvoering	:	Bouwbedrijjf Heldoorn b.v., Zwolle
tekst	:	afd. Bouwkunde/Monumentenzorg (bouwgeschiedenis); R. van Beek & H. Clevis (archeologisch onderzoek); Gemeentelijke Archief Dienst (bewonersgeschiedenis); G. van den Belt (restauratie en verbouw) Bij de vormgeving is gebruik gemaakt van het inform.blad Librije
eindredactie & lay-out	:	afd. Bouwkunde/ Monumentenzorg - R. van Venetië

post_31-5-2017

BIJLAGE 4
(blz. 1 van 4 blz.)
DE STENTOR
zaterdag 11 februari 2017

Ter Borch, vergeten in Deventer en Zwolle

Topwerk *De Magistraat* hangt in een gangetje in het Deventer stadhuis. FOTO RONALD HISSINK

post_31-5-2017

Gerard ter Borch (1617-1681) is overal ter wereld een gevierd schilder. Behalve in Zwolle, zijn geboortestad. En in Deventer, waar hij zijn belangrijkste werken schilderde. Daar is '400 jaar Ter Borch' nauwelijks reden voor verering. „Een totaal gebrek aan cultuurhistorisch besef."

Zelfportret Gerard ter Borch, rond 1668.

post_31-5-2017

Harry Hekkert

Een van de bekendste schilderijen van Gerard ter Borch op Nederlandse bodem hangt in een doorgang naar Deventer ambtenarenkantoren. Beveiliger Frits gaat voor. De trap op. Langs het gemeenterestaurant waar de geur van groentesoep en frituur de zintuigen prikkelt, deur door, nog een gang en weer een deur. „En we zijn er al", zegt Frits. „Rechts de raadszaal, links hangt dat schilderij. Kijk maar."

In het vernieuwde stadhuis van Deventer hangt *De Magistraat*, het stadsbestuur uit 1667. Het is een van de vier Ter Borchs in Deventer eigendom. Het huidige gemeentebestuur kiest ervoor het bekendste schilderij maar sporadisch met het publiek te delen. Passerende ambtenaren hebben wel dagelijks zicht op het doek. Beveiliger Frits heeft meer te doen en gaat alleen 'op verzoek' mee. En beveiliging is nodig, zo bleek toen in 2012 de huismeester van het Deventer stadhuis een wit stipje op het doek ontdekte. Een scholier had tijdens een rondleiding kauwgom op het doek geplakt. Om hoge beveiligingskosten te voorkomen, laat de gemeente Deventer het doek nu op een veilige plaats hangen.

Hoort een topdoek van Gerard ter Borch wel in een Deventer ambtenarengang? Dat is beter dan in depot, zeggen cynici. De andere drie werken van Ter Borch in Deventer zijn immers ook niet permanent te zien. „Erg jammer, vooral dat ze *De Magistraat* zo verborgen aan de muur laten hangen", zegt Charel van Dijk. De Deventer kunstliefhebber is zó gefascineerd door Ter Borch, dat hij sporen van de schilder in Deventer beschreef in een boekje. Hij leidt ook zelf toeristen rond door de stad. „Maar dan kom ik dus het stadhuis niet in. Ja, natuurlijk vragen toeristen of ze ook een schilderij echt kunnen zien."

Van Dijk moet het op zijn rondleidingen doen met sporen van de schilder in de stad. Dan neemt-ie wel een loep en zijn fantasie mee. Zo loopt hij door de Lange Bisschopstraat, langs het pand met nummer 72/74. Op die plek zou volgens Van Dijk het huis hebben gestaan waar Ter Borch van 1654 tot 1681 woonde. In die periode, volgens kenners zijn beste, schilderde hij 185 werken. Er is bij het pand geen verwijzing naar de beroemde eerdere bewoner te vinden. Hunkemöller verkoopt er nu bh's en damesslips. De verkoopsters hebben nog nooit van Ter Borch gehoord.

Plakletters

In Zwolle is zijn vroegere geboortehuis wel aangegeven. Er wordt damesmode verkocht vanuit Sassenstraat 21. Op de gevel staat dat Ter Borch er woonde. „Goh, wat eren we Ter Borch hier", zegt stadsgids Bert Dijkink spottend. „Plakletters op de ramen: 'hier woonde Ter Borch'... Hoe komen ze er op."

In Zwolle zijn nog meer sporen van haar beroemde zoon. In de Grote Kerk staat de grafsteen tegen de muur, zijn graf is in de negentiende eeuw geruimd. „Toen dat gebeurde, hadden ze wel het besef om de steen niet kapot te slaan", zegt de stadsgids. „Misschien is dat al heel wat. In de kerk van Haarlem zag ik dat ze bij de grafsteen van Frans Hals permanent een kaarsje branden. Mensen komen op het licht af.
Ik heb voorgesteld dat hier in Zwolle ook bij de steen van Ter Borch te doen. Niemand wilde het, ze zien alleen problemen, terwijl het toeristisch hartstikke interessant kan zijn."

Boven: Het is speuren naar sporen van meesterschilder Gerard Ter Borch in Deventer en Zwolle.

De journalist is hier abuis: het rijksmonument kreeg rond 1880 alleen een nieuwe voorgevel!

post_31-5-2017

De naam Gerard ter Borch is nog altijd goud waard, zegt Deventenaar Daaf Ledeboer. Hij is mede-oprichter van de particuliere Ter Borch Stichting, die het grote publiek wil laten kennismaken met kunstschatten. „Met de naam van Ter Borch weten ze in het buitenland meteen waar het over gaat."

De Ter Borch Stichting houdt komende zomer een grote Roofkunsttentoonstelling in Deventer, met enkele doeken van Ter Borch. Ledeboer: „Dat zijn bruiklenen. Tot voor kort wist de leiding van de Deventer musea totaal niet hoe je dat moest doen, een bruikleen regelen. Dat kost jaren voorbereiding. Maar bijvoorbeeld de tentoonstelling over Jeroen Bosch in Den Bosch laat zien wat zoiets kan teweegbrengen. Maar laten we eerlijk zijn; in Deventer en Zwolle is 400 jaar Ter Borch gewoon vergeten." Dat denkt de Zwolse stadsgids Dijkink ook. „Ter Borch was na Rembrandt, Vermeer en Hals de grootste Nederlandse schilder. Wereldberoemd. Zelfs de Engelse koningin heeft een Ter Borch op Buckingham Palace hangen. En wij hebben in Zwolle en Deventer niet eens een goede herdenking van zijn 400ste geboortedag. Dit is een totaal gebrek aan cultuurhistorisch besef."

Nalatenschap

De grootste nalatenschap van de zeventiende-eeuwse schilder is in bezit van het Rijksmuseum. In Amsterdam zijn ze Ter Borch niet vergeten, zegt Pieter Roelofs conservator zeventiende-eeuwse kunst van het Rijks. Maar: een grote tentoonstelling gaat er ook daar niet komen. Roelofs: „We hebben 193 werken van Ter Borch, waarvan zestien schilderijen. We hebben verschillende van zijn werken in onze vaste opstelling."

Het Rijks hield in 2005 de laatste grote Ter Borch-expositie, *Schitterend Satijn*. Dat was in navolging van de grote Ter Borch-tentoonstelling in Washington en Detroit, waar vele tienduizenden Amerikanen zich vergaapten aan Ter Borchs mooiste werken. Ook *De Magistraat* van Deventer ging toen in een speciale houten kist de oceaan over. De werken kwamen van tientallen musea van over de wereld. Dankzij Ter Borch hangen er van Melbourne tot Londen en van Kansas City tot Sint Petersburg in musea portretten van zeventiende-eeuwse Deventenaren.

Ter Borch maakte de portretten vaak in opdracht van de gegoede burgerij. Begin twintigste eeuw hadden diverse Deventer families de doeken nog in bezit. Daarna werden ze te gelde gemaakt en via kunstveilingen in Amsterdam of Londen aan de man gebracht. Zijn naam was toen al zó groot, dat musea overal ter wereld een portret van Ter Borch in de collectie wilden hebben. In 1911 deed de oude Deventer familie Van Doorninck nog een reeks Ter Borchs van de hand.

En in 2009 doken er opeens acht schilderijen van Ter Borch en enkele leerlingen op bij veilinghuis Christie's. Ze hadden in Huis Spijkerbosch in Olst gehangen en verbeelden het Arnhemse rentmeestergezin Craeyvanger. Bij graaf en gravin Van Limburg Stirum hingen de doeken gewoon aan een spijkertje in de slaapkamer. Door vliegenpoep en sigarenrook waren de doeken wat vuil, maar een Londense handelaar tikte grif 868.000 euro af.

Bruikleen

Museum De Fundatie heeft de Craeyvangers al een tijdje in bruikleen. Ze hangen alleen niet op zaal. „Maar dat gaat dit jaar nog wel gebeuren", zegt Ralph Keuning, directeur van De Fundatie. „We hebben ze eerder al wel laten zien."

In het Stedelijk Museum van Zwolle hangt één Ter Borch: *Kaartspelende Soldaten*. Wat de plannen verder zijn voor zijn herdenkingsjaar is niet duidelijk. In Deventer komt in de zomer een tijdelijk expositie rond *De Magistraat*. Dan is het schilderij enkele maanden wel voor het publiek te zien. Het is een toevallige tentoonstelling, geeft museumdirecteur Garrelt Verhoeven toe. „Een tentoonstelling over voetbal ging niet door."

> **Onze expositie over Ter Borch is toevallig. Een tentoonstelling over voetbal ging niet door**
>
> – Garrelt Verhoeven, museumdirecteur

Verhoeven is pas sinds vorig jaar museumdirecteur in Deventer. „Natuurlijk hadden we wat met Ter Borch moeten doen, maar het kost jaren voorbereiding om bruiklenen te krijgen en iets goeds te laten zien. Ter Borch is absoluut van grote culturele waarde."

Overspannen

Ter Borch is ook belangrijk in de cultuurhistorie van Zwolle, zegt Keuning van de Fundatie. Maar hij wil ook niet te overspannen doen over '400 jaar Ter Borch'. „Het is een kroonjaar, maar Ter Borch is zo groot dat je elk jaar een grote tentoonstelling over hem kunt houden."

En waarom is dat dan nog niet gebeurd? Keuning: „Een grote tentoonstelling met tientallen bruiklenen van grote musea uit Europa kost jaren voorbereiding en ook een flinke som geld aan verzekeringen en dergelijke. Maar het gaat er zeker nog eens van komen."

Keuning zegt zich niet blind te staren op de tienduizenden bezoekers die een grote Ter Borch-expositie zou opleveren. „Kom op zeg, we zitten niet in een woestijn hier, wachtend op een regenbui. We trekken nu ook 285.000 bezoekers per jaar."

Voor de Zwolse stadsgids Bert Dijkink is het wel duidelijk. „Zwolle en Deventer willen toch veel meer toeristen trekken? Nou dan. Dit is zo'n gemiste kans."

post_31-5-2017

MEMORIELIJST OVERIJSSEL

tijdtabel voor beleving van cultuurgeschiedenis

- Digitale tijdtabel voor Overijssel: geografisch onderverdeeld in provincie, gemeenten (steden, dorpen, buurtschappen), waterschappen;

- Bereikbaar: via de site van het HCO, 24 uur per dag, door wie en waar ook ter wereld.

  Belangrijk omdat t.g.v. bezuinigingen het aantal fysieke openingsuren van het HCO flink is ingekort. Ook de afstand Twente-Zwolle wordt erdoor tot nul gereduceerd.

- Per geografisch gebied onderverdeeld in maatschappelijke onderwerpen als staatkundige verandering, sociale zorg, onderwijs, sport, infra-structuur, kunst, nutsvoorzieningen, oorlog/vrede, godsdienst, bekende personen, grote bedrijven, enz.;

- Kolommen-indeling: 1e kolom: feit/gebeurtenis + jaartal; volgkolommen: 25-jarig, 50-jarig, enz. jubileum;

- Doorklikmogelijkheid naar bronnen en literatuuropgave;

- Eénmalige financiering opbouw: opstellen programma van eisen, ontwerpen digitaal systeem en tijdelijke boventallige personele inzet t.b.v. de opbouw. Hulp van lokale historische verenigingen en gekwalificeerde vrijwilligers (bijv. oud-leraren). Gestart zou kunnen worden met de inbreng van één gemeente;

- Permanente financiering: inbreng mutaties, actueel houden van de software;

- De pro-actieve aanpak voorkomt veel "à la minute"-zoekwerk. Het grootste belang van het systeem is gelegen in de tijdige signalering, de snelle informatie-aanlevering, de provincie-brede opbouw en de cultuurbrede diepgang.

  Enkele cultuurbrede voorbeelden van software ter illustratie: de geitenfokvereniging in Lemelerveld, Ida Gerhardt, het harmonie-orkest in Giethoorn, de RK parochie St.Jozef te Saasveld, basisschool De Troubadour in Enschede, Thomas Ainsworth in Goor, voetbalclub Rood-Wit in Wijhe, vrouwenkoor PKN-Pauluskerk in IJsselmuiden, de spoorbrug over de IJssel bij Zwolle, stadsrechtverlening van Hasselt, Johanna van Buren, Scania-vabis in Zwolle, het Stedelijk Museum in Kampen, oprichting gemeente Steenwijkerland, de Fundatie in Heino/Wijhe, speeltuinvereniging Assendorp in Zwolle, het eerste Gasthuis in Deventer, enz. enz. enz.
- De memorielijst draagt in potentie een enorme verbreding in zich van de beleving van de eigen geschiedenis en cultuur. Een beleving die zich nu vaak nog beperkt tot slechts enkele maatschappelijke klassen. Ook de geschiedschrijving zelf wordt breder dan die van degenen die nadrukkelijk hun "footprints" konden nalaten (in de vorm van gebouwen en documenten). Voor zover bekend is een provinciale databank als hierboven beschreven in andere provincies nog niet opgebouwd. Overijssel kan hier als provincie dan ook "scoren".

post_31-5-2017

invullen

Zwolle

Advies & Faciliteiten
Services
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
Telefax (038) 498 20 41

Ontvangstbevestiging

Ondergetekende, in zijn functie van ambtenaar, werkzaam op de afdeling Services

Heeft in ontvangst genomen op
- [x] Stadhuis
- [ ] Stadskantoor
- [ ] Werkplein de Lure

van G. Oostingh.

d.d. 30-5-2017

betreffende Burger Initiatief.
t.a.v. Raadsgriffie

ambtenaar afdeling Services

000087 gem zw

Raadsgriffie

Van: Tegenwindvoorst.nl <info@tegenwindvoorst.nl>
Verzonden: maandag 19 juni 2017 21:12
Aan: Geveke, Ingrid; Meijer, Henk Jan; Anker, Ed; jbrink@d66zwolle.nl; Vedelaar, Nelleke; Heer, René de
Onderwerp: Brief inzake de behandeling van de Verkenning Windenergie Voorst.
Bijlagen: 170618 Brief aan B&W over behandeling Verkenning Voorst_def.docx

Categorieën: Annelie

Geachte leden van het College van B&W van Zwolle,
Bijgaand doen wij u een brief toekomen waarin wij u verzoeken duidelijkheid te geven, wanneer de Verkenning Windenergie Voorst nu in de Gemeenteraad inhoudelijk behandeld gaat worden.

Met vriendelijke groet,
Jac de Boer en Vincent Maas, namens de Actiegroep Tegenwindvoorst.nl
bestaande uit inwoners van Westenholte, Spoolde, Beukenallee, Stadshagen, Frankhuis en Veerallee

Secretariaat: Stinsweg 5
8042 AZ Zwolle
info@tegenwindvoorst.nl

Burgemeester & Wethouders
van de Gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

18 juni 2017

Geachte leden van het College van B&W,

Betreft: De behandeling van de Verkenning Windenergie Voorst.

De afgelopen periode staat helaas in het teken van grote verwarring over de Energietransitie binnen Zwolle én het daarmee samenhangende proces ten aanzien van het initiatief van Scania, Windesheim en Blauwvinger Energie.
We zijn blij met uw besluit om éérst een Gemeentelijk beleid te ontwikkelen en dan pas te kijken naar het initiatief op Voorst.
Dat neemt niet weg, dat het ons niet meer duidelijk is wanneer nu de Verkenning Windenergie Voorst formeel behandeld wordt.
Wij hebben de documentatie inzake de Verkenning uitgebreid bestudeerd. Een onderdeel van ons commentaar is de inmiddels bij u bekende mogelijkheid van belangenverstrengeling bij Pondera B.V.
Maar inhoudelijk hebben wij veel commentaar op de resultaten van de door u geïnitiërde verkenning. Bijvoorbeeld onze overlastindicator, die op basis van de door Pondera opgegeven data laat zien, dat Zwolle in relatie met de bestaande probleemturbines in Nederland het hoogst/slechtst scoort.

Gezien de onduidelijke fase waarin we nu zitten, lijkt het ons niet verstandig om ons commentaar op de Verkenning nu breed te verspreiden.

Daarom bij deze ons verzoek om concreet aan te geven wanneer de Verkenning Windenergie Voorst formeel in de Raad besproken gaat worden.

Dan zullen wij u en de Gemeenteraad op het juiste moment ons commentaar aanbieden.

Indien u aanvullende vragen of anderszins hebt, kunt u ons bereiken via mail@tegenwindvoorst.nl

Met vriendelijke groet,
Jac de Boer en Vincent Maas, namens de Actiegroep Tegenwindvoorst.nl
bestaande uit inwoners van Westenholte, Spoolde, Beukenallee, Stadshagen, Frankhuis en Veerallee

c.c. Gemeenteraad Zwolle

Raadsgriffie

Van: Marjolein Fransen <M.Fransen@vrijsselland.nl>
Verzonden: dinsdag 13 juni 2017 13:26
Aan: Griffie Dalfsen; Griffie Deventer; Griffie Hardenberg; griffie; Griffie Olst-Wijhe; Griffie Olst-Wijhe; Griffie Ommen; Griffie Raalte; Griffie Staphorst (griffie@staphorst.nl); Griffie Steenwijkerland; Griffie Zwartewaterland; Raadsgriffie
CC: Henk Schreuders; Marc Kool; Diana Inkelaar; Loes Veldhuis
Onderwerp: Eerste bestuursrapportage 2017
Bijlagen: Aanbiedingsbrief eerste bestuursrapportage 2017.pdf; Eerste bestuursrapportage 2017 - concept.pdf

Categorieën: Annelie

Geachte griffies,

Bijgaand stuur ik u de eerste bestuursrapportage 2017 van Veiligheidsregio IJsselland, met een aanbiedingsbrief geadresseerd aan de gemeenteraden. De gemeenteraden hebben de mogelijkheid om een zienswijze op deze eerste bestuursrapportage in te dienen.
Indien zij een zienswijze in willen dienen, kan dat door vóór 30 augustus een brief te sturen aan het dagelijks bestuur van onze organisatie. Voor meer informatie of vragen verwijs ik u naar bijgaande brief.

Deze mail wordt door ons tevens doorgestuurd aan de burgemeesters, gemeentesecretarissen, adviseurs crisisbeheersing en financieel adviseurs.

Met vriendelijke groet,

Marjolein Fransen.

Beleidsmedewerker Veiligheidsregio IJsselland I Team Bestuur, Beleid en Communicatie I Postbus 1453 | 8001 BL ZWOLLE | Marsweg 39 | 8013 PE ZWOLLE | 088-1197362 | m.fransen@vrijsselland.nl I www.vrijsselland.nl I @VRIJsselland

Werkdagen: maandag tot en met donderdag

Veiligheidsregio
IJsselland

Aan de raden van de gemeenten aangesloten bij
Veiligheidsregio IJsselland

datum 9 juni 2017

kenmerk V17.002817

onderdeel Bestuur, Beleid en Communicatie

informant Marjolein Fransen

doorkiesnummer 088-9117362

onderwerp Eerste bestuursrapportage 2017

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage van Veiligheidsregio IJsselland. Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2017. In de bestuursrapportage is weergegeven hoe beleidsmatig en financieel gezien de uitvoering van de begroting verloopt en waar afwijkingen aan de orde zijn. Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt u bij een begrotingswijziging de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen.

Begrotingswijzigingen
Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen blijven. Dit gebeurt wel door de negatieve afwijkingen op te vangen met de positieve afwijkingen. Het management neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Door het stellen van prioriteiten vindt voortdurend bijsturing plaats. De focus zal het hele jaar liggen op het behouden van een sluitende begroting.
In hoofdstuk 2 van de eerste bestuursrapportage wordt uitgebreid ingegaan op inhoudelijke toelichting van de begrotingswijzigingen die aan de orde zijn. Hier volgt in één overzicht alle wijzigingen van deze 1e bestuursrapportage, die in hoofdstuk 3 zijn verwerkt in de tabel 'wat gaat het kosten?' bij ieder programma.

Adresgegevens
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens
T 088 - 119 70 00
E info@vrijsselland.nl
I www.vrijsselland.nl
@VRIJsselland

Veiligheid: voor elkaar

Categorie	Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Autonome ontwikkelingen	Stijging ABP pensioenpremies	De werkelijke sociale lasten zijn meer gestegen dan de beschikbare 0,5% ruimte in de begroting.	210.000	Nadeel
	Werkgeverslasten toelagen	Op de diverse toelagen, die worden betaald, zijn de werkgeverslasten niet begroot.	352.000	Nadeel
Bestuurlijke afspraken	Openstaande taakstelling begroting 2017	Bij het opstellen van de begroting 2017 is in totaal een besparing van afgerond netto één miljoen euro structureel ingezet ter vermindering van de negatieve herverdeeleffecten naar aanleiding van de nieuwe kostenverdeelmethodiek. Voor het jaar 2017 was het niet precies 1 miljoen euro en hiermee was de begroting 2017 op moment van vaststelling niet sluitend. Afgesproken is dat wij het eenmalig negatieve saldo van 73.337 euro zouden meenemen bij de bestuursrapportage in 2017 via de verwachte incidentele rentevoordelen. Structureel is er een sluitende begroting.	73.000	Nadeel
	Project STOOM	Een vastgestelde bezuinigingsvoorstel van reductie van automatische brandmeldingen, die eenmalige	50.000	Nadeel
Beïnvloedbaar	Vrijwilligersvergoeding	Dit wordt veroorzaakt door onder andere de werving van nieuwe vrijwilligers, de extra inzet van vrijwilligers voor de bezetting van de tweede uitruk in de kazerne van Deventer, de kazernering van vrijwilligers en de inzet van vrijwilligers voor expert- en projectgroepen.	265.000	Nadeel
	Extra kosten Beheer & Techniek	Niet voorziene gebreken (hogere reparatiekosten) en toename vervoersbeweging (hogere brandstofkosten)	135.000	Nadeel
	Extra opleidingskosten	Door het grote aantal nieuwe vrijwilligers dat al in opleiding is vanuit eerdere wervingsacties en ook dit jaar levert de werving nieuwe groepen met manschappenopleidingen op. Verder start er een nieuwe bevelvoerdersopleiding en starten drie Officieren van Dienst met hun opleiding; dit laatste vanwege natuurlijk verloop.	160.000	Nadeel
		Totaal aan negatieve afwijkingen	**1.245.000**	
Dekking negatieve effecten	Ruimte in loonsom	Door openstaande vacatures en ontvangen detacheringsvergoedingen	-325.000	Voordeel
	Afschrijvinglast investeringen	Door uitstel van de vervangingsinvesteringen schuift de afschrijvingslast op.	-390.000	Voordeel
	Rente op investeringen	Door lage rentepercentges en uitstel van de vervangingsinvesteringen.	-375.000	Voordeel
	Onderuitputting bedrijfsvoering	Lagere advies en accountantskosten	-66.000	Voordeel
	Hogere BDuR uitkering	Werkelijke uitkering is hoger dan begroot door een looncompensatie en mutaties in verdeelmaatstaven.	-62.000	Voordeel
	Hogere OMS gelden	Hogere aantal aansluitingen op het openbaar brandmeldsysteem dan is begroot.	-27.000	Voordeel
		Totaal aan positieve afwijkingen	**-1.245.000**	

Veiligheidsregio
IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Procedure
U kunt gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begrotingswijzigingen in de bestuursrapportage. Kunt u uw reactie voor 30 augustus mailen aan bestuurssecretariaat@vrijsselland.nl? We hebben het voornemen om de eerste bestuursrapportage op 27 september te laten vaststellen door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland. Uw reactie nemen wij mee tijdens de bespreking van dit onderwerp.

Tot slot
Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Marc Kool (088-1197411, m.kool@vrijsselland.nl) of Marjolein Fransen (088-1197362, m.fransen@vrijsselland.nl).

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio IJsselland

Drs. H.J. Meijer
voorzitter

Drs. A.H. Schreuders
secretaris

bijlagen: Eerste bestuursrapportage 2017

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Gemeenten | Politie

Eerste bestuursrapportage 2017

Veiligheid: voor elkaar

Concept, juni 2017

Documentgegevens

Verspreiding

Nr.	Datum	Verspreid aan
0.1	2 mei 2017	Managementteam, Bea Stegeman, Jaap Wolf, Robert Jan Maaskant, Carla Grummel, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Hubert Weitenberg, Gerben Willighagen, Marcel Kluin, Norbert Bosman.

Aanlevering voor overleggen

Nr.	Aanlevering	Bespreking	Overleg
0.2	18 mei 2017	23 mei 2017	Managementteam/ directie
0.3	25 mei 2017	1 juni 2017	Dagelijks bestuur
0.4	14 juni 2017		Gemeenten
			Veiligheidskring
		27 september 2017	Algemeen bestuur

Documentbeheer/ eigenaar	Marc Kool en Marjolein Fransen
Projectleiders	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	27 september 2017
Digitale vindplaats	MyCorsaID: V17.002827

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Financiële stand van zaken**	**4**
2.1	**Financiële inleiding**	**4**
2.2	**Toelichting incidentele afwijkingen**	**5**
2.3	**Incidentele begrotingswijziging**	**8**
2.4	**Bevolkingszorg**	**9**
2.5	**Vervangingsinvesteringen**	**9**
3	**Beleidsmatige stand van zaken programma's**	**14**
3.1	**Inleiding**	**14**
3.2	**Programma Strategie & Beleid**	**14**
3.3	**Programma Brandweer**	**15**
3.4	**Programma Crisisbeheersing**	**21**
3.5	**Programma GHOR**	**23**
3.6	**Programma Bevolkingszorg**	**26**
3.7	**Programma Meldkamer**	**28**
4	**Bedrijfsvoering**	**30**
Bijlage		**31**

1 Inleiding

In de Financiële verordening Veiligheidsregio IJsselland staat dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de programmabegroting. Deze eerste bestuursrapportage betreft de eerste rapportage over de maanden januari t/m april 2017. Deze rapportage dient voor 15 juni door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur aangeboden te worden. De inrichting van de tussentijdse rapportages moet aansluiten bij de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportages gaan in op afwijkingen in de lasten en baten (begrotingswijzigingen) en de geleverde prestaties.

Bij de volgende begrotingswijzigingen informeert het dagelijks bestuur vooraf het algemeen bestuur en neemt pas een besluit, nadat het algemeen bestuur toestemming heeft gegeven:

a. bij investeringen groter dan € 100.000;
b. bij aankoop en verkoop van goederen en diensten groter dan € 100.000;
c. Bij nieuwe meerjarige verplichtingen, waarvan de jaarlijkse exploitatielasten groter zijn dan € 25.000.

In het volgende hoofdstuk gaan wij in op de financiële stand van zaken. In hoofdstuk 3 volgt een beleidsmatige toelichting op de stand van zaken van de programmabegroting. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

2 Financiële stand van zaken

2.1 Financiële inleiding

In deze eerste bestuursrapportage geven wij een doorkijk voor de rest van het jaar. Wij hebben geprobeerd om een zo zorgvuldig mogelijke prognose te maken. Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen blijven. Dit gebeurt wel door de negatieve afwijkingen op te vangen met de positieve afwijkingen. Het management neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Door het stellen van prioriteiten vindt voortdurend bijsturing plaats. De focus zal het hele jaar liggen op het behouden van een sluitende begroting.

De incidentele financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2017 zijn verderop weergegeven en toegelicht. Bij de toelichting is waar mogelijk aangegeven of het structurele of incidentele afwijkingen betreft. De afwijkingen zijn de totalen van alle programma's samen.

Kostencategorieën			Incidentele afwijking
Personeelskosten	n	€	502.000
Huisvestingskosten		€	-
Brandweermaterieel	v	€	-255.000
Opleiden & Oefenen	n	€	160.000
Automatisering & verbindingen		€	-
Rente	v	€	-375.000
Beheerskosten	v	€	-66.000
Overige kosten	n	€	123.000
Inkomsten	v	€	-89.000
Totaal		€	-

v voordeel
n nadeel

2.2 Toelichting incidentele afwijkingen

Personeelskosten

Stijging ABP pensioenpremie
In de begroting 2017 zit nog 0,5% ruimte om een stijging van sociale lasten op te vangen. Uit analyse van de werkelijke salarissen 2017 blijkt dat de sociale lasten meer zijn gestegen dan deze 0,5%. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van de ABP-premies; één van de risico's benoemd in de begroting. In 2017 is het tekort eenmalig 210.000 euro. Dit nadeel is al structureel verwerkt in de begroting 2018.

Werkgeverslasten toelagen
De organisatie betaalt de medewerkers diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid). Tijdens de analyse van de salarissen kwamen wij erachter dat de werkgeverslasten op deze toelagen niet zijn begroot. Dit betreft een structureel nadeel van 352.000 euro, die vanaf 2019 wordt meegenomen in de begroting en eenmalig wordt verwerkt in de bestuursrapportage 2017 en 2018.

Ruimte in beschikbare loonsom
Binnen de totale loonsom van de organisatie zit nog voor 325.000 euro aan ruimte. Deze ruimte ontstaat onder andere door nog openstaande vacatures (o.a. regionaal commandant) en ontvangen detacheringsvergoedingen waar geen kosten voor achterlatende werkzaamheden tegenover staan. Tegenover deze vergoeding staat Dit is een eenmalig voordeel, omdat deze vacatures zijn / worden ingevuld en de detachering tijdelijk zijn.

Vrijwilligersvergoeding
In 2017 verwachten wij, net als vorig jaar, een overschrijding binnen de vrijwilligerskosten van 265.000 euro. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de werving van nieuwe vrijwilligers, de extra

inzet van vrijwilligers voor de bezetting van de tweede uitruk in de kazerne van Deventer, de kazernering van vrijwilligers en de inzet van vrijwilligers voor expert- en projectgroepen. Wij gaan intern maatregelen nemen (waar mogelijk) om te zorgen dat deze overschrijding niet structureel wordt.

Huisvestingskosten

In deze kostencategorie voorzien wij geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Brandweermaterieel

Afschrijvingslast vervangingsinvesteringen
In de begroting 2017 zijn wij uitgegaan van de investeringen die in 2016 zouden worden gedaan. Door het doorlopen van lange aanbestedingsprocedures en enige terughoudendheid (in afwachting van regionaal beleid) hebben in 2016 niet alle vervangingen plaatsgevonden. Een aantal leveringen (o.a. haakarmvoertuigen en dienstvoertuigen) van aanbestedingen uit 2016 vindt plaats in 2017. Bij de jaarrekening 2016 wordt voorgesteld ruim vier miljoen euro aan vervangingsinvesteringen door te schuiven naar het jaar 2017 en/of 2018. Dit geeft voor 2017 een incidenteel voordeel van 390.000 euro op de afschrijvingslasten. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat kredieten steeds doorgeschoven worden, is de aandacht er vanaf nu op gericht om zoveel mogelijk realistisch, en niet optimistisch te plannen. Dit gebeurt onder andere door een projectleider te koppelen aan een investeringskrediet en de voortgang in de loop van het jaar strakker te bewaken.

Extra kosten beheer en onderhoud
Binnen de budgetten van Beheer & Techniek voorzien wij voor 2017 enkele nadelen van in totaal 135.000 euro. Deze nadelen ontstaan voor een belangrijk deel door niet voorziene gebreken, die hebben geleid tot hogere reparatieskosten en een toename van vervoersbewegingen (en daardoor brandstofgebruik).

Opleiden & oefenen

Voor de brandweer is een opleidingsplan voor de repressieve functies opgesteld. Op basis van dit plan verwachten wij dat het totaal beschikbare budget voor 2017 niet toereikend is. Er wordt een overschrijding verwacht van 300.000 euro op de post ‘brandweeropleidingen’ in 2017. Dit heeft te maken met het grote aantal nieuwe vrijwilligers dat al in opleiding is vanuit eerdere wervingsacties en ook dit jaar leverde de werving nieuwe groepen met manschappenopleidingen op. Verder start er een nieuwe bevelvoerdersopleiding en starten drie Officieren van Dienst met hun opleiding; dit laatste vanwege natuurlijk verloop. Een deel van de overschrijding (140.000 euro) kan opgevangen worden door het oefenbudget.

Automatisering & verbindingen

In deze kostencategorie voorzien wij geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Rente

Wij proberen zoveel mogelijk met kortgeld te financieren, waarbij conform het vastgestelde treasurystatuut wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. Kortlopende leningen kennen op dit moment een erg laag rentepercentage en zijn dus financieel gunstig. Halverwege 2017 verwachten wij nog een langlopende lening af te sluiten tegen een lager percentage dan de 2,5% waar in onze begroting rekening mee wordt gehouden. In combinatie met de achterblijvende investeringen uit 2016 ontstaat er een eenmalig rentevoordeel van 340.000 euro. Wij hebben voor de komende jaren de vervangingsinvesteringen realistischer gepland en rekening gehouden met de lange doorlooptijd van aanbestedingstrajecten.

Voor de huisvesting zijn wij in de begroting 2017 uitgegaan van een rentepercentage van 3,5% (conform vastgestelde financiële uitgangspunten en kaders). De werkelijke rentepercentages zijn, afhankelijk van de looptijd van de lening, lager. De rentepercentages zijn in overleg met de treasurer van de gemeente Zwolle tot stand gekomen. Dit is een incidenteel voordeel (35.000 euro), zolang de kazernes eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland. Eind 2016 is de kazerne in Zwolle (Marsweg) weer overgedragen aan de gemeente Zwolle. In 2017 worden er geen kazernes overgedragen. Bij overdracht gaan wij de kazernes huren en worden de kapitaallasten omgezet in een huurlast. Vandaar dat dit voordeel geen structureel karakter heeft.

Beheerskosten

Voor 2017 voorzien wij lagere advies en accountantskosten binnen bedrijfsvoering voor totaal 66.000 euro. Door fors te investeren in de relatie met de nieuwe accountant als voorbereiding op de controle zijn de kosten van de accountancydiensten lager uitgevallen dan voorzien. Ook ten aanzien van de advieskosten verwachten we lager uit te komen door onze inspanningen te richten op de implementatie van ons nieuwe personeel & financieel- systeem.

Overige kosten

<u>Openstaande taakstelling begroting 2017</u>
Bij het opstellen van de begroting 2017 is in totaal een besparing van afgerond netto één miljoen euro structureel ingezet ter vermindering van de negatieve herverdeeleffecten naar aanleiding van de nieuwe kostenverdeelmethodiek. Voor het jaar 2017 was het niet precies 1 miljoen euro en hiermee was de begroting 2017 op moment van vaststelling niet sluitend. Afgesproken is dat wij het eenmalig negatieve saldo van 73.337 euro zouden meenemen bij de bestuursrapportage in 2017 via de verwachte incidentele rentevoordelen. Structureel is er een sluitende begroting.

<u>Investering project STOOM</u>
In het algemeen bestuur van december 2014 zijn de bezuinigingsvoorstellen vastgesteld, waaronder die voor het uitvoeren van het project STOOM (Structureel Terugdringen Ongewenste en Onechte Meldingen). Door verificatie te gaan toepassen op automatische brandmeldingen zal er een reductie plaats vinden van het aantal daadwerkelijke alarmeringen van de posten. De Meldkamer Oost Nederland (MON) maakt gebruik van het protocol ‘verificatie meldkamer brandweer’. Kort samengevat houdt dit protocol in dat de centralist gedurende de eerste minuut na de melding contact probeert te zoeken met het object om te verifiëren wat de oorzaak van de melding is. Als er contact met het object wordt gemaakt, heeft de contactpersoon vervolgens twee minuten de tijd

om te bevestigen of er daadwerkelijk brand is. Wanneer er niet binnen 1 minuut contact met het object is gemaakt of wanneer er niet binnen twee minuten duidelijkheid is of er daadwerkelijk brand is, dan wordt de brandweer gealarmeerd. Realisatie van deze bezuiniging vergt een investering vooraf, die uit de exploitatie gedekt zal worden. Hand- en automatische brandmeldingen moeten gescheiden binnen komen bij de MON. Dit is vanuit de wet een randvoorwaarde om verificatie toe te mogen passen. De kosten liggen deels bij de abonnee (werkzaamheden aan de brandmeldinstallatie door een installateur) en deels bij de veiligheidsregio (werkzaamheden aan de doormeldeenheid door Siemens). Hiervoor is drie jaar (2015-2017) een jaarlijkse budget noodzakelijk van 50.000 euro. Vanaf 2016 levert deze bezuiniging 50.000 euro op. De bezuiniging loopt op tot structureel 100.000 euro vanaf 2018 en is al verwerkt in de programmabegroting.

Inkomsten

Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)
De definitieve BDuR-uitkering voor het jaar 2017 is hoger dan de in de begroting 2017 geraamde BDuR- uitkering. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door een looncompensatie en door mutaties in de gehanteerde verdeelmaatstaven. Dit voordeel van 62.704 euro zou onderdeel worden van de bestuursrapportage in 2017 en structureel is dit meegenomen in de programmabegroting 2018.

Inkomsten openbaar meldsysteem
In 2017 ontvangen wij meer inkomsten door een hoger aantal aansluitingen op het openbaar brandmeldsysteem. Deze hogere inkomsten (27.000 euro) verwerken wij eenmalig als voordeel, via deze bestuursrapportage. De inkomsten openbaar meldsysteem komen per 2018 structureel te vervallen.

2.3 Incidentele begrotingswijziging

Op basis van de gemaakte prognoses worden de budgetten 2017 incidenteel hierop aangepast.
In het vervolg van deze rapportage wordt er per programma aangegeven wat de gevolgen zijn. Er is per programma een geactualiseerde tabel *wat gaat het kosten?* toegevoegd.

De toegelichte onderuitputtingen en overschrijdingen per programma worden incidenteel via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting van 2017. Dit betekent een incidentele bijstelling van de budgetten in 2017, zodat wij bij de jaarrekening 2017 minder hoeven toe te lichten. De begrotingswijziging is bij het team Financiën op te vragen.

Ook zijn er mutaties in de egalisatiereserve kapitaallasten gecorrigeerd, die waren geraamd in de kostenplaatsen (indirecte kosten). Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten deze plaats vinden op een programma.

2.4 Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is primair een verantwoordelijkheid van gemeenten en wordt ook door de gemeenten 'gedragen'. Op verzoek van het algemeen bestuur is in 2016 een businesscase geschreven voor de doorontwikkeling van het team Bevolkingszorg. Het algemeen bestuur heeft op 28 september 2016 op basis van de businesscase gekozen voor een opzet van het regionale team Bevolkingszorg met in totaal zeven functies op hard piket en vier functies op vrije instroom. Al deze functies zijn voor de hele regio beschikbaar. Alleen de functie van Officier van Dienst (OvD) Bevolkingszorg is onderverdeeld in drie deelregio's. Er zijn dus altijd drie OvD's tegelijk met een hard piket. De Kring van gemeentesecretarissen heeft voor de bedrijfsmatige zaken uit de businesscase ook een aantal besluiten genomen. Belangrijkste keuze daarin is de keuze om de piketvergoedingen onderling te verrekenen, maar de uren die worden gemaakt niet onderling te verrekenen. De volgende extra kosten zijn structureel verwerkt vanaf de programmabegroting 2018.

Kosten piketten	€ 96.096
Opleiden, Trainen en Oefenen	€ 27.000
Middelen	€ 16.500
Totaal	**€ 139.596**

Voor 2017 moeten wij deze extra kosten nog verwerken in de begroting, via deze bestuursrapportage. De extra kosten worden, conform besluit, verdeeld over de verschillende gemeenten op basis van inwonersaantal. Zie de gevolgen per gemeente in de bijlage.

Piketvoertuigen bevolkingszorg
Het algemeen bestuur heeft op 28 september 2016 op basis van de businesscase gekozen voor een opzet van het regionale team Bevolkingszorg met in totaal zeven functies op hard piket en vier functies op vrije instroom. Al deze functies zijn voor de hele regio beschikbaar. Alleen de functie van Officier van Dienst Bevolkingszorg is onderverdeeld in drie deelregio's. Om de taak te kunnen uitvoeren is besloten om drie piketvoertuigen ter beschikking te stellen, conform besluitvorming.

2.5 Vervangingsinvesteringen

Het beschikbaar stellen van een krediet is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. In deze bestuursrapportage vragen wij het algemeen bestuur om diverse, bij de begroting onvoorziene, investeringskredieten beschikbaar te stellen voor in totaal 1,26 miljoen euro. Een groot aandeel in deze kredieten heeft te maken met arbeidshygiëne / schoon werken, die bij de begroting niet waren voorzien, aangezien dit begin 2016 (toen de begroting 2017 is opgesteld) nog geen actueel thema was. Afgelopen anderhalf jaar hebben wij de eerste ervaring opgedaan en zijn er (landelijk) een aantal onderzoeken geweest, die nu vragen om oplossingen/ investeringen.
Ons afschrijvingsbeleid schrijft voor dat de afschrijving start na gereedkoming van de investering en dit is vanaf het jaar 2018. Voor deze investeringskredieten is een structureel financiële dekking beschikbaar vanaf de begroting 2018. Hierna volgt een overzicht van de verschillende kredieten, die vervolgens afzonderlijk worden toegelicht.

Omschrijving	Bedrag	Financiële dekking
Zelfevaluatie organisatie	€ 85.000	Reserve ontwikkelingen VR
HIAB kraan	€ 36.650	Oefenmaterieel budget
Zaagbak	€ 45.000	Oefenmaterieel budget
Helmen	€ 252.000	Beschikbare kapitaallasten
Verbouwing kazernes (schoon werken)	€ 508.200	Budget arbeidshygiëne
Toegangsbeheer	€ 195.000	Aanbesteding telefonie
Mobiele telefoons	€ 78.500	Aanbesteding telefonie
Piketvoertuigen bevolkingszorg	€ 67.500	Budget bevolkingszorg

Zelfevaluatie organisatie

Het dagelijks bestuur heeft op 13 oktober 2016 opdracht gegeven tot deelname aan de landelijke visitatie in 2017. Deze visitatie heeft tot doel te leren van de ervaringen en inzichten van collega-regio's door kritisch en waarderend naar Veiligheidsregio IJsselland te kijken. De visitatie vormt een mooi aanknopingspunt om in de voorbereiding daarvan expliciet vanuit de organisatie zelf in te zoomen op het thema organisatieontwikkeling Veiligheidsregio IJsselland heeft de afgelopen jaren de nodige ontwikkeling doorgemaakt. Belangrijke ijkmomenten hierbij zijn de vorming van de veiligheidsregio in 2009 en samenvoeging van de elf gemeentelijke brandweerkorpsen onder de vlag van Veiligheidsregio IJsselland in 2014. Ook is in 2012 met het bestuur afgesproken om na de regionalisering op termijn te reflecteren op de organisatie als geheel met als doel de verdere ontwikkeling en groei te stimuleren. Daarmee ligt er een mooie kans om op eigen kracht de organisatie verder te ontwikkelen.
Het dagelijks bestuur heeft samen met het managementteam van gedachten gewisseld over het thema organisatieontwikkeling van Veiligheidsregio IJsselland. Deze constructieve bespreking heeft geleid tot een aantal inzichten die richtinggevend zijn voor het traject van organisatieontwikkeling in het komende jaar. Tijdens de bestuurdersdag zijn deze inzichten verder verrijkt in de dialoog met de leden van het algemeen bestuur. Dit heeft geresulteerd in een plan van aanpak voor het verder onderzoeken van de ontwikkelkansen van de organisatie. Bovenstaande heeft geleid tot diverse eenmalige projectkosten, zoals (begeleiding)kosten interne en externe sessies en verslaglegging en rapportage door een extern bureau.
Voorgesteld word deze eenmalige projectkosten van 85.000 euro te dekken uit de beschikbare bestemmingsreserve ontwikkelingen VR.

HIAB kraan

In Deventer is het haakarmvoertuig uitgerust met een HIAB. Dit is een extra kraan om zaken te kunnen optillen en verplaatsen. Deze HIAB is afgekeurd en kan daardoor niet meer worden gebruikt. Er is een vervangingsbudget (37.357 euro) voor de HIAB, maar deze is niet toereikend voor de vervanging en onderhoud van het gewenste model. Dit vraagt een extra investering van 36.650 euro. De HIAB wordt gebruikt door Vakbekwaamheid en dit team wil gebruik blijven maken van de kraan en de structurele extra kapitaallasten van 2.750 euro worden hierdoor gedekt uit het budget oefenmaterieel.

Zaagbak

De Inspectie SZW heeft bij haar bezoek in 2016 geconstateerd dat het opleidingsniveau van bedieners van motorkettingzagen onder de maat en onveilig is en dat hier actie op genomen moet worden. De oplossing via een zaagbak vergt een investering van 45.000 euro met een jaarlijks kapitaallasten van 3.375 euro en is bedoeld voor een verrijdbare container van waaruit instructie gedaan kan worden op postniveau. De dekking vindt plaats uit het budget oefenmateriaal.

Helmen

Sinds eind 2015 is er veel aandacht voor mogelijke beroepsziekten bij de brandweer. Het voorkomen van het opnemen van schadelijke stoffen door inademing of huidopname speelt hier een wezenlijke rol. Om dit te bewerkstelligen is onder andere een naadloze aansluiting van helm, gelaatsstuk en nekflap van cruciaal belang. De oude combinatie van helm, nekflap en gelaatstuk voldeed niet, vanwege met name de nekflap die doorlatend, moeilijk monteerbaar en zeer slecht wasbaar was. Aanpassingen waren bitter noodzakelijk. Het afgelopen jaar is o.a. geëxperimenteerd (niet alleen in IJsselland, maar ook in het land) met andere methoden, zoals een afwasbare (korte) nekflap in combinatie met een balaclava (soort bivakmuts), gebaseerd op de vorig jaar bekende gegevens en beschikbare voorzieningen. Nadere onderzoeken hebben echter laten zien dat dit toch geen voldoende veilige methode blijkt te zijn, waardoor deze op basis van huidige wet- en regelgeving wordt afgekeurd. Als resultaat van de begin dit jaar afgeronde aanbesteding ademlucht en het daaruit voortkomende gelaatsstuk (ademluchtmasker) blijkt momenteel er eigenlijk slechts één combinatie te voldoen aan de vereiste veiligheidsvoorzieningen. Een combinatie van helm, gelaatsstuk en nekflap. Deze nekflap betreft een volledig nieuw ontwikkelde nekflap, die makkelijk monteerbaar is ten opzichte van oudere types, alsmede goed wasbaar is. Deze nekflap en het gelaatsstuk passen echter slechts op het nieuwste type brandweerhelm, waarover momenteel ca. 10 van de 35 posten beschikken. Nader onderzoek heeft eveneens opgeleverd, dat we met grote zekerheid kunnen zeggen, dat deze oplossing voor de komende jaren voldoet aan de geldende en te verwachten normeringen. Met de uitlevering van de nieuwe ademluchttoestellen en gelaatsstukken, en met de noodzakelijke introductie van de nieuwe nekflap is het onoverkomelijk om spoedig en gelijktijdig te beschikken over de betreffende nieuwe helm, willen we onze medewerkers niet onnodig laten blootstellen aan de nu bekende gezondheidsrisico's. En willen we voorkomen dat we aanschrijvingen krijgen door de Arbeidsinspectie, die momenteel zwaar op dit dossier leunt. Hierbij is fasering nog beschouwd, maar gelet op vorenstaande verre van wenselijk. Voorgesteld wordt daarom om alle repressieve medewerkers uit te rusten met de nieuwe helm. Dit betekent een eenmalige afwaardering van de boekwaarde van de (oude) helmen van 35.000 euro. Het voorstel is om hiertoe de vervangingsinvesteringen van totaal 252.000 euro naar voren te halen. De structurele kapitaallasten van 39.130 euro worden opgevangen binnen hiervoor beschikbare middelen in de begroting 2018.

Verbouwing kazernes

Het managementteam heeft in juni 2016 besloten om het aantal ademluchtwerkplaatsen terug te brengen van elf naar vier. Alleen voor het cluster Noord-West moest een nieuwe geschikte locatie worden gevonden en dat is de kazerne Vollenhove geworden. Om deze locatie gereed te maken moeten enkele aanpassingen gedaan worden.

Verder is er afgelopen tijd onderzoek gedaan naar het zelf wassen van de bluskleding (8.000 was bewegingen bluskleding per jaar) of het uitbesteden hiervan. Het uitbesteden blijkt een duurdere oplossing te zijn. Een voorwaarde om het zelf wassen veilig en gezond uit te voeren, is een verbouwing van de kazernes in Vollenhove, Hardenberg, Deventer en Zwolle. De kazernes worden dan ook zodanig aangepast, dat er niet alleen voldoende was-capaciteit voor nu en voor de toekomst is, maar ook voldoen aan de nu bekende huidige normeringen m.b.t. tot Arbo-regelgeving en arbeidshygiëne. Dit vraagt een totale investering van 508.200 euro. De structurele extra kapitaallasten van 31.825 euro worden opgevangen binnen de begroting 2018 (post arbeidshygiëne).

Toegangsbeheer

In 2015 heeft het MT besloten om alle kazernes te voorzien van een centraal toegangsbeheersysteem. Hiervoor is een investeringskrediet beschikbaar van 235.000 euro. Uit de inventarisatie door een extern bedrijf is duidelijk geworden dat er een extra krediet van 195.000 euro nodig is om te voldoen aan de gewenste functionaliteit. Aanname was dat de bestaande bekabeling gebruikt kan worden, dit blijkt niet het geval. Er moeten aansluitingen worden gewijzigd en de huidige infrastructuur dient te worden vervangen. Door deze extra investering kunnen alle posten in één keer op het gewenste functionaliteit-niveau worden gebracht. De structurele extra kapitaallasten van 22.000 euro worden opgevangen door de lagere abonnementskosten op de telefonie.

Mobiele telefoons

De huidige toestellen zijn afgeschreven en technisch aan het eind van hun levensduur. Deze moeten worden vervangen. Nieuwe technologische ontwikkelingen, met name het bellen over 4G op het Tele2-netwerk, vergen hogere investeringen in de nieuwe toestellen. Toestellen die hiervoor geschikt zijn, zijn aanzienlijk duurder. Dit vraagt een extra investering van 78.000 euro. De structurele extra kapitaallasten van 23.815 euro worden opgevangen door de lagere abonnementskosten op de telefonie.

Overhevelen investeringskredieten 2017

Wij stellen voor om enkele bij de begroting beschikbaar gestelde vervangingskredieten door te schuiven naar 2018 voor in totaal 850.000 euro. Deze kredieten zijn voor de vervanging van de tankautospuiten (inclusief bepakking) en worden een jaar later dan gepland opgeleverd.

Aanpassing afschrijvingstermijn tankautospuiten

Op 1 januari 2014 is het vervangingsbedrag vastgesteld van een standaard tankautospuit op 314.000 euro inclusief BTW en exclusief bepakking met een afschrijvingstermijn van zestien jaar. Dit was het bedrag waarvoor de elf gemeenten in IJsselland voor 2014 hun tankautospuiten aanschaften, zoals vastgelegd in het eindrapport van de werkgroep Materieel en Gebouwen (2013). In 2017 is de organisatie een Europese aanbesteding gestart voor de vervanging van 23 tankautospuiten in de regio. De aanbesteding is in april 2017 gepubliceerd. Na de eerste nota van inlichtingen blijkt het gepubliceerde plafondbedrag van 314.000 euro per tankautospuit voor alle marktpartijen ontoereikend om kwalitatieve tankautospuiten te produceren. De prijsverhoging heeft onder andere

te maken met de marktwerking die heeft plaatsgevonden in de afgelopen vier jaren en niet met buitensporig gestelde eisen in het Programma van Eisen (PvE).

Voorgesteld wordt het plafondbedrag aan te passen tot maximaal 351.000 euro inclusief BTW. Onder die voorwaarde dat de leveranciers garanderen dat de nieuwe tankautospuiten ook qua duurzaamheid twintig jaar mee gaan (inclusief een midlife-update na tien jaar gebruik). De stijging van het plafondbedrag en de reservering voor de midlife-update heeft een hogere kapitaallast tot gevolg en wordt budgettair neutraal opgevangen door de afschrijving van de tankautospuit te verhogen naar twintig jaren. In de toekomst wordt beschouwd of natuurlijke momenten het mogelijk maken om de afschrijvingstermijn weer te verkorten.

3 Beleidsmatige stand van zaken programma's

3.1 Inleiding

De inrichting van deze eerste bestuursrapportage dient, conform de financiële verordening, aan te sluiten op de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportage moet onder andere ingaan op afwijkingen in de geleverde prestaties. In dit hoofdstuk gaan we hierop in. In de begroting 2017 staan per programma de te behalen resultaten (wat willen we bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen we daarvoor?). Deze komen in dit hoofdstuk in tabelvorm terug. Door middel van smileys is weergegeven wat de stand van zaken is. Een groene smiley geeft aan dat de uitvoering op schema ligt, een oranje smiley dat de uitvoering aandacht verdient en een rode smiley dat de prestatie naar verwachting niet gehaald wordt. Een oranje of rode smiley is voorzien van een toelichting in het opmerkingenveld.

3.2 Programma Strategie & Beleid

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Versterking democratische legitimatie.	• Afspraken met gemeenten over de vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsontwikkeling. • Invulling raadsbijeenkomsten op basis van behoeften gemeenteraden.		
2.	Uitkomsten visitatie Veiligheidsregio IJsselland.	• Zelf-evaluatie in voorbereiding op landelijke visitatie		

Wat gaat het kosten?

Programma STRATEGIE & BELEID	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 19.902	€ -		€ 19.902
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -20.150	€ -		€ -20.150
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**

V voordeel
N nadeel

3.3 Programma Brandweer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na; We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD; We maken, samen met de posten in de clusters, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).		
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.		Het huidige personeel is opgeleid. Voor nieuwe kandidaten is het opleidingsbudget ontoereikend door een groter aantal kandidaten dan in een gemiddeld jaar.
3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen, volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel. Op basis daarvan wordt het oefenprogramma gemaakt. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.		De doorontwikkeling wordt gemaakt in 'Anders Oefenen': meer outputgericht, versterking van de oefenorganisatie op de post en het starten van profchecks voor brandweermedewerkers.

4.	De brandweer voldoet aan de opkomsttijden uit het Dekkingsplan.	Verlenen van de basisbrandweerzorg binnen de vastgestelde normen in het dekkingsplan. In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren. Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden afgezet tegen het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan. Het proces Repressie gaat een klanttevredenheidsonderzoek bij burgers doen.	 	2017 loopt planmatig. Achterstand 2016 is weg. Laatste punten in NW 2015 worden dit jaar afgedaan. We voeren klanttevredenheidsonderzoeken uit bij bewoners die zijn getroffen door een woningbrand. Hieruit blijkt dat zij positief zijn over het optreden van de brandweer.
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	We hebben operationeel eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding.		
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.		
7.	Het aantal nodeloze meldingen wordt over een periode van drie	We dringen het aantal nodeloze meldingen structureel terug door het verificatieproces op		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10% verminderd.	automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.		
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Wij maken afspraken met repressie over informatie-uitwisseling naar aanleiding van vergunningverlening en toezicht.		Risico-objecten dienen te worden gecontroleerd zodat de informatie up- to-date is. Het lukt i.v.m. beschikbare capaciteit niet altijd om de meest recente informatie te hebben. Hierom benaderen we daarnaast ook bedrijven om zelf relevante informatie aan ons te leveren.
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerhulpverleners bij specifieke locaties en omstandigheden.	We maken inzichtelijk waar specifieke risico's voor hulpverleners aanwezig zijn en voorzien deze van een advies over de brandbestrijdingstactiek. We implementeren een nieuw ontsmettingsprotocol voor eigen personeel op basis van landelijke informatie over de noodzaak van schoner werken ter voorkoming van beroepsziekten (kanker).		De ontsmettingsprotocollen zijn continue in ontwikkeling. Investering is nodig om inhaalslagen te maken.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van agressie en arbeidshygiëne.		
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen.		
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en beschikbaar is.	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. We onderhouden en beheren het materieel/ materiaal, conform het materieelplan.		Het beheerplan materieel is opnieuw in ontwikkeling. Bovendien worden we nog regelmatig geconfronteerd met onvoorziene gebreken en storingen aan materieel. We verwachten dat dit minder het geval is als het beheerplan gereed is.

Wat gaat het kosten?

Programma BRANDWEER	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 23.630.564	€ 1.115.576	N	€ 24.746.140
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -207.785	€ -117.388	V	€ -325.173
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 11.649.869	€ -874.536	V	€ 10.775.334
Bezuinigingsopdracht	€ -73.337	€ 73.337	N	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 34.999.311**	**€ 196.990**	**N**	**€ 35.196.301**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ 545.846	€ -		€ 545.846
Geraamd resulaat	**€ 35.545.157**	**€ 196.990**	**N**	**€ 35.742.147**
			V	voordeel
			N	nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ -	€ 85.000	N	€ 85.000
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -39.200.457	€ -62.704	V	€ -39.263.161
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -39.200.457**	**€ 22.296**	**N**	**€ -39.178.161**
Onttrekking reserves	€ -67.360	€ -131.086	V	€ -198.446
Storting reserves	€ -	€ 100.763	N	€ 100.763
Geraamd resulaat	**€ -39.267.817**	**€ -8.027**	**V**	**€ -39.275.844**
			V	voordeel
			N	nadeel

3.4 Programma Crisisbeheersing

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie. Hiertoe zijn de crisisfunctionarissen: • competent; • opgeleid, getraind en geoefend, conform het risicoprofiel; • treden zij Informatiegestuurd op; • en werken in crisisruimten die voldoen aan de eisen.	• We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. • We voeren een 18-maandelijks programma multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan. • We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma. • We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. • We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams.		
2.	Wij leveren een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's. Doel van een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.	• We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden: 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta) 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project continuïteit van de samenleving) 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents) 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met		Recente evaluatiegesprekken met convenantpartners laten zien dat we meer aandacht moeten geven aan de uitvoering van de samenwerkingsafspraken.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		defensie en VR Twente) • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten.		
3.	Wij dragen bij aan het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven door: • het thema zelfredzaamheid een plek te geven in de operationele voorbereiding; • crisisfunctionarissen aan te leren hoe om te gaan met de inzet van burgers en bedrijven tijdens crises; bij incidentevaluaties de inzet van burgers en bedrijven in beeld te brengen.	• We bieden nieuwe functionarissen een instructie aan hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet. • We bieden voor alle bestaande functionarissen een opfrisinstructie aan. We zetten een methode in om in de operationele voorbereiding rekening te houden met (zelf)redzame burgers en burgerhulp.		De instructie over hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet is in ontwikkeling. Doceren van deze instructie staat gepland voor het najaar 2017.

Wat gaat het kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 882.162	€ 49.848	N	€ 932.010
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -17.898	€ -20.000	V	€ -37.898
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 240.860	€ -18.081	V	€ 222.779
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.105.124**	**€ 11.767**	**N**	**€ 1.116.891**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.105.124**	**€ 11.767**	**N**	**€ 1.116.891**
			V	voordeel
			N	nadeel

3.5 Programma GHOR

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Goede GHOR. De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 geactualiseerde set geldt als toetsingsinstrument voor de	We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages. De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	corebusiness van de GHOR: een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises.	worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO.		
2.	Kwaliteit, maar niet meer via HKZ. Kwaliteit blijft een belangrijk onderwerp. Het constante HKZ-certificeringstraject kost echter meer tijd dan dat het relevante verbeter-onderwerpen oplevert. Dit HKZ-traject wordt afgebouwd.	We bouwen de overeenkomsten rond HKZ-certificering conform contract af.		
3.	Efficiëntere bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude) organisatie.	Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencynoodzaak. In verband met de hiervoor genoemde unité de doctrine hebben we extra aandacht voor afwijkingen in de doorontwikkeling van de crisisorganisatie in de buurregio's Twente en Drenthe. We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen.		
4.	Zelfredzamere burgers. Tot en met 2016 hebben er jaarlijks minimaal 1000 inwoners (extra) van de regio door toedoen van het GHOR-bureau een training gevolgd op het gebied van eerste	In 2016 vindt onderzoek plaats naar de effectiviteit van de ingezette middelen, in 2017 doen we zo nodig aanpassingsvoorstellen aan het bestuur. In 2017 is er een plan van aanpak gereed om minder zelfredzamen meer zelfredzaam te maken op het		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	hulp. In 2016 wordt een onderzoek gestart naar de effectiviteit van de daarbij gebruikte middelen, in 2017 zal het bestuur op basis daarvan zo nodig aanpassingsvoorstellen ontvangen. In 2017 wordt er meer aandacht vanuit de GHOR besteed aan minder zelfredzamen.	gebied van de GHOR.		

Wat gaat het kosten?

Programma GHOR	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 1.197.192	€ -43.718	V	€ 1.153.474
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ 0	€ -38.000	V	€ -38.000
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 272.223	€ -20.435	V	€ 251.788
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.469.415**	**€ -102.153**	**V**	**€ 1.367.261**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.469.415**	**€ -102.153**	**V**	**€ 1.367.261**

V voordeel
N nadeel

3.6 Programma Bevolkingszorg

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Het team Bevolkingszorg staat voor het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu. Daarbij richt Bevolkingszorg zich op acht processen (zie 'ontwikkelingen').	Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%. Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies. Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.		Het team bevolkingszorg is nog steeds in opbouw.
2.	Het team Bevolkingszorg is een betrouwbaar, op zijn taak toegerust team. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg: – competent zijn; – opgeleid, getraind en geoefend zijn; – informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.	Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%. Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend volgens het multidisciplinair meerjaren OTO- plan. Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS. Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid. Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).		Het team bevolkingszorg is in opbouw en heeft nog steeds specifieke aandacht nodig. Deelname aan de oefeningen is op het moment erg hoog, 92%. Het opleiden van nieuwe medewerkers binnen drie maanden is niet altijd haalbaar,

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				vooral daar waar het gecertificeerde en landelijk gedoceerde opleidingen betreft.
3.	Het team Bevolkingszorg draagt bij aan het redzaam en zelfredzaam zijn van de inwoners van IJsselland.	De functionarissen bevolkingszorg worden getraind op het gebruik maken van de redzaamheid en zelfredzaamheid van burgers. Bevolkingszorg doet actief mee met lokale en regionale initiatieven waarbij de inwoners worden gestimuleerd om redzaam en zelfredzaam te zijn.		De instructie over hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet is in ontwikkeling. Doceren van deze instructie staat gepland voor het najaar 2017.

Wat gaat het kosten?

Programma BEVOLKINGSZORG	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 123.135	€ 139.951	N	€ 263.086
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ 0	€ -139.596	V	€ -139.596
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 13.398	€ -1.006	V	€ 12.392
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 136.533**	**€ -651**	**V**	**€ 135.882**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 136.533**	**€ -651**	**V**	**€ 135.882**

V voordeel
N nadeel

3.7 Programma Meldkamer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Meldkamer Oost Nederland	Projectdesign en start uitwerking krijgt aanvang in 2017.		Dit project liep moeizaam. Er is een nieuwe projectleider aangesteld. Daarnaast is er een samenvoegingsplan opgesteld. Momenteel worden er drie businesscases opgesteld: huisvesting en inrichting, DPO (Diensten, Producten, Organisatie) en HRM.
2.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekkingsplan waar de inzet en kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken. Multidisciplinair is de opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.		
3.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal		Het is nog niet exact te bepalen welke reductie in nodeloze meldingen dit heeft opgeleverd. Hierover vindt overleg plaats met de Meldkamer.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
		nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.		
4.	De leidinggevende brandweerfunctionaris alarmeren die het snelst ter plekke kan zijn.	In 2017 wordt gestart met het dynamisch alarmeren van piketfunctionarissen.		Het dynamisch alarmeren is gekoppeld aan het reduceren van het aantal OVD-clusters. Hierover loopt intern nog een onderzoek.

Wat gaat het kosten?

Programma MELDKAMER	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 929.023	€ 8.945	N	€ 937.968
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -148.606	€ -89.500	V	€ -238.106
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 231.420	€ -17.372	V	€ 214.048
Project Landelijke Meldkamer Organisatie (Incidenteel)	pm	pm		pm
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.011.837**	**€ -97.927**	**V**	**€ 913.910**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.011.837**	**€ -97.927**	**V**	**€ 913.910**

V voordeel
N nadeel

4 Bedrijfsvoering

Organisatie algemeen

De eerste jaren van opbouw van de eenheid Bedrijfsvoering[1] zijn voorbij. In deze periode heeft de eenheid Bedrijfsvoering zich ontwikkeld om op een stevige en stabiele wijze de veiligheidsregio, en ook de GGD, te ondersteunen. De basis is op orde en dit geeft ruimte om steeds meer rol te nemen bij de verdere ontwikkeling van beide organisaties.

HRM en Financiën

Bij HRM en Financiën heeft gunning plaatsgevonden van het financieel- en personeelssysteem. Met de nieuwe leveranciers worden afspraken gemaakt over de implementatie van beide systemen, wat moet leiden tot ingebruikname vanaf 1 januari 2018.

Bij HRM is het Individueel keuzebudget (IKB), conform CAR/UWO vanaf 1 januari 2017 van toepassing. De implementatie hiervan is succesvol verlopen.

De jaarstukken 2016 zijn met een goedkeurende accountantsverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgerond en voorgelegd aan de gemeenten. Dit betreft de eerste accountantsverklaring, die door de nieuwe accountant Ernst & Young is afgegeven. De programmabegroting 2018 en de meerjarenramingen 2019- 2021 zijn gereed gekomen en ter besluitvorming in procedure gebracht.

Informatisering en automatisering en Facilitair

De grote bewegingen in de (her)huisvesting zijn afgerond. De onderhoudsplannen en vervangingsplannen, voor zowel huisvesting als ICT-middelen, zijn opgesteld. De uitvoering hiervan is in gang gezet. In de afronding van de (her)huisvesting is opdracht gegeven voor de aanpassing van de entree aan de Marsweg, wordt uitvoering gegeven aan een nieuw en eenduidig toegangssysteem voor alle brandweerkazernes, en wordt invulling gegeven aan de herkenbaarheid van alle brandweerkazernes als onderdeel van Veiligheidsregio IJsselland.

[1] De kosten van eenheid bedrijfsvoering maken onderdeel uit van indirecte kosten per programma.

Bijlage

	Gemeente	Bijdrage bevolkingszorg (obv het inwoneraantal)
1	Dalfsen	€ 7.525
2	Deventer	€ 26.736
3	Hardenberg	€ 16.201
4	Kampen	€ 13.893
5	Olst-Wijhe	€ 4.832
6	Ommen	€ 4.721
7	Raalte	€ 9.931
8	Staphorst	€ 4.451
9	Steenwijkerland	€ 11.788
10	Zwartewaterland	€ 6.028
11	Zwolle	€ 33.490
	Totaal	**€ 139.596**

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - te hoge huren studentenkamers
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Koelewijn - Bosma, Geanne (2089)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - te hoge huren studentenkamers

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de SP-fractie over te hoge huren van studentenkamers

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 29 mei 2017

Onderwerp	Vragen artikel 45 – te hoge huren studentenkamers
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder N.Vedelaar

Informant G.M. Koelewijn - Bosma
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2089
Email G.Koelewijn-Bosma@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de art. 45 vvragen van de SP-fractie over (te hoge) huren van studentenkamers.

Datum 29 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De SP fractie heeft op 8 mei 2017 vragen ex artikel 45 RvO gesteld over te hoge huren van studentenwoningen. Hieronder staan de antwoorden op de gestelde vragen.

Beantwoording vragen

1. Is het college op de hoogte van de hoge huren genoemd in het rapport van de LSVb en hoe beoordeeld het college deze?

   Antwoord
   Het college heeft kennisgenomen van het onderzoek van het LSVb.
   Opgevallen is dat de meerderheid van de uitwonende studenten in Zwolle meer huur betaalt dan volgens het puntensysteem voor huurprijzen is toegestaan. Er heeft geen verbetering plaatsgevonden ten opzichte van voorgaande jaren.
   Het college vindt het belangrijk dat studenten weten dat er regels zijn rondom maximaal redelijke huurprijzen. Het Zwols Studenten Overleg Orgaan (SOOZ) heeft een centrale rol in de informatievoorziening en belangenbehartiging van studenten in Zwolle.

   Naar aanleiding van het LSVB apport is er contact geweest met het SOOZ om te kijken of er voldoende aandacht is voor maximaal redelijke huurprijzen, wat er eventueel aanvullend nodig is en hoe de gemeente hier in ondersteunend in kan zijn.
   Daarin gaf SOOZ aan dat met name nieuwe studenten niet goed op de hoogte zijn wat de maximaal redelijke huurprijs voor een studentenkamer is. SOOZ onderzoekt daarom, in overleg met buro Ruis en de gemeente, de mogelijkheid om informatiemateriaal over maximaal redelijke huurprijzen te ontwikkelen. Dit informatiemateriaal kan vervolgens in de bruisweken aan nieuwe studenten meegegeven worden en op de gemeentelijke website https://www.zwolle.nl/student onder de aandacht gebracht worden.
   Daarnaast biedt SOOZ vrijblijvend een kamercheck aan en ondersteunt studenten bij eventuele vervolgstappen.

2. Is het college bereid een actieve rol te spelen om initiatieven en voorzieningen die er op dit gebied bestaan (o.a. SOOZ studentenbalie, Juridisch Loket, onderwijsinstellingen etc.) en de gemeentelijke dienst handhaving te verbinden in een gemeentelijk huursteunpunt.

   Antwoord
   Zoals hierboven aangegeven heeft SOOZ een centrale rol in de belangenbehartiging van studenten in Zwolle. Daarvoor heeft SOOZ o.a. een studentensteunpunt/studentenbalie in Zwolle waar studenten naar toe kunnen met al hun vragen en/of klachten die te maken hebben met studeren, wonen en werken in Zwolle. Er is een fysieke balie in het C-gebouw van Windesheim die elke dinsdag, woensdag en donderdag is geopend van 10.00 tot 16.00. Verder kun je mailen of bellen.
   Daarnaast is er een juridisch steunpunt in Zwolle; het juridisch loket waar inwoners terecht kunnen met al hun juridische vragen, o.a. over het huurrecht. Ook bij de huurcommissie kunnen huurders terecht met vragen over (te)hoge huurprijzen en wordt o.a. de huurprijscheck

aangeboden. SSH Zwolle heeft daarnaast zelf een woonbestuur die de belangen behartigt van studenten die bij SSH huren.
In basis zijn er voldoende fysieke en digitale voorzieningen aanwezig. De gemeente ziet geen rol en noodzaak om aanvullend hier op een gemeentelijk huursteunpunt te realiseren.

3. Is het college bereid in overleg met het SOOZ te treden over de mogelijkheid een huurboek, met uitleg omtrent het huurrecht en relevante contactinformatie, te verspreiden tijdens de Bruisweken?

   Antwoord
   Sooz werkt als belangenbehartiger van studenten in Zwolle intensief samen met de gemeente en Buro Ruis Tijdens de bruisweken wordt door SOOZ het boekje Student en Stad verspreid onder de nieuwe studenten. SOOZ onderzoekt de mogelijkheid om tijdens de bruisweken ook informatie over huurrecht en maximaal redelijke huurprijzen te verschaffen dan wel daarvoor een apart boekje samen te stellen (naar voorbeeld van Groningen). Zie hiervoor ook antwoord 1.

4. Is het college bereid bestaande initiatieven via de gemeentelijke website onder de aandacht te brengen

   Antwoord
   Het college is bereid informatiemateriaal over maximaal redelijke huurprijzen op de site van de gemeente Zwolle onder de aandacht te brengen. Dit wordt nu ook al gedaan met betrekking tot informatie over het zoeken naar een woning in Zwolle, brandveiligheid van studentenkamers, Buro Ruis en de vernieuwde wetgeving bemiddelingskosten. De informatie op de site betreft basisinformatie waarna doorverwezen wordt naar sites van SSH, SOOZ, juridisch loket etc. Diverse Zwolse mediakanalen bieden de mogelijkheid om initiatieven op dit gebied nader onder de aandacht te brengen.

5. Welke andere mogelijkheden ziet het college om deze problemen aan te pakken en onder de aandacht van de studenten te brengen?

   Antwoord
   In basis zijn er voldoende structuren waar studenten terecht kunnen om informatie te ontvangen en ondersteuning te krijgen m.b.t. huurprijzen en huurrecht. Met SOOZ wordt gekeken of aanvullend hierop een boekje kan worden samengesteld met informatie over huurrecht en maximaal redelijke huurprijzen. Initiatieven zoals de bewustwordingscampagne te hoge huren die SOOZ eind februari gestart is juicht het college toe.

Openbaarheid
Deze informatienota aan de raad is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum 29 mei 2017

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	36404
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - te hoge huren studentenkamers

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen bestrijding Japanse Duizendknoop
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Ekhart, Rutger (2975)
medeopstellers	
afdeling	Beheer Openbare Ruimte
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen bestrijding Japanse Duizendknoop Bijlage: PvdA-D66 - art. 45 vragen Japanse duizendknoop

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van beantwoording van de door Patty Wolthof van de PvdA en Oswald van Dam van D66 gestelde vragen over de stand van zaken van de bestrijding van de Japanse Duizendknoop.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen Japanse Duizendknoop
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder E.W. Anker

Informant R. Ekhart
Afdeling Beheer Openbare Ruimte / EC
Telefoon 038 498 2975
Email R.Ekhart@zwolle.nl

Bijlagen 1. Raadsvragen "Stand van zaken bestrijding Japanse Duizendknoop"

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Kennis te nemen van beantwoording van de door Patty Wolthof van de PvdA en Oswald van Dam van D66 gestelde vragen over de stand van zaken van de bestrijding van de Japanse Duizendknoop.

Inleiding
Patty Wolthof van de PvdA en Oswald van Dam van D66 hebben op 11 april 2017 artikel 45-vragen gesteld over de stand van zaken van de bestrijding van de Japanse Duizendknoop. Met deze informatienota beantwoorden wij de gestelde vragen

Kernboodschap

Wij beantwoorden de gestelde vragen als volgt:

1. Wat de stand van zaken is met betrekking tot de aanpak van invasieve exoten en in het bijzonder de schadelijke Japanse duizendknoop?

   Antwoord:

   Bij de bestrijding van invasieve exoten (Japanse Duizendknoop, Reuzenberenklauw, Amerikaanse Esdoorn) en inheemse en uitheemse flora en fauna die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid (ambrosia, ratten, eikenprocessierups) of hinder kunnen veroorzaken (ganzen, luizen) hanteren we een gedifferentieerde aanpak, mede ingegeven door de efficiente inzet van de beschikbare middelen:
   - We geven prioriteit aan de aanpak van soorten die schadelijk zijn voor de gezondheid of op een andere manier ernstige schade kunnen veroorzaken. Voorbeelden zijn de Ambrosia en de eikenprocessierups.
   - Soorten die niet schadelijk zijn voor de gezondheid, maar wel hinder kunnen veroorzaken pakken we alleen aan als er sprake is van buitenproportionele hinder. Leven in en met natuur in de stad levert immers soms hinder op; dat accepteren we.
   - Invasieve exoten pakken we vooral aan als er sprake is van verdringing van kwetsbare natuurlijke biotopen.

   Het is vaak niet mogelijk en vaak ook niet nodig om een soort helemaal weg te krijgen als hij zich eenmaal heeft gevestigd. We maken daarom altijd een afweging tussen maatregelen om introductie van een soort te voorkomen en volledig te bestrijden, en maatregelen om de aanwezigheid en verspreiding van een soort te beheersen.

   Voor de Japanse Duizenknoop kozen we tot nu toe voor het beheersen van de situatie. De plant is immers niet gevaarlijk voor de volksgezondheid (zelfs eetbaar) en de verspreiding is tot nu toe in Zwolle beperkt. De maatregelen die we al nemen zijn:
   - In kaart brengen waar de groeiplaatsen aanwezig zijn.
   - Bij grondverplaatsingen alert zijn op de aanwezigheid van de plant.
   - Bij het maaien maatregelen nemen om verspreiding te voorkomen.
   - Een aantal proeven voor actieve bestrijding: frequent maaien (onvoldoende effectief) en afgraven en lang onder water brengen van de wortels (effectief, maar niet overal toepasbaar en kostbaar).

   Het gebruik van gif is daarbij tot nu toe niet aan de orde geweest en is voor ons een laatste redmiddel.

   De afgelopen weken hebben we contact gehad met onder meer de gemeente Amersfoort en het waterschap. Voor ons is dat aanleiding om te concluderen dat de problematiek in Zwolle momenteel niet groot is, maar zonder proactieve maatregelen op termijn veel schade zal

veroorzaken. We gaan de komende maanden daarom verder in beeld brengen waar de plant groeit en een plan maken voor de bestrijding. We streven ernaar u voor de behandeling van de begroting 2018 globaal te informeren over de aanpak en de daarmee gepaard gaande kosten, zodat u al 2018 kunt overwegen om middelen te reserveren voor de bestrijding. In het kader van de PPN 2019-2022 zullen we een voorstel indienen met keuzes voor een meerjarenaanpak.

2. Op welke manier wil de wethouder de stad betrekken bij het bestrijden dan wel beheersen van deze woekerplanten? Heeft de gemeente bijvoorbeeld tips & tricks?

   Antwoord:

   Op dit moment krijgen we incidenteel meldingen van bewoners die de Japense Duizenknoop in Zwolle hebben gezien. Dat helpt ons om de problematiek in beeld te krijgen. In het uit te werken plan zullen we ook bekijken hoe we de stad kunnen betrekken bij de aanpak.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36448

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen bestrijding Japanse Duizendknoop

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, 11 april 2017. Schriftelijke vragen art. 45:
‘Stand van zaken bestrijding Japanse duizendknoop’

Tijdens de raadsvergadering van 6 juni 2016 heeft de fractie van de Partij van de Arbeid mondelinge vragen gesteld over de bestrijding van de Japanse duizendknoop in Zwolle. De Japanse duizendknoop is een zogeheten invasieve exoot. Deze woekerende plant is een van de ergste in zijn soort en is een bedreiging voor de biodiversiteit. . Door het sterke bladerdak wordt de hoeveelheid licht beperkt en de chemische substantie die het verspreidt heeft een sterke invloed op het bodemmilieu. Hierdoor is er nauwelijks planten- en insectenleven mogelijk onder deze plant. Het groeigebied van deze Japanse duizendknoop heeft de ecologische waarde van een maïsveld. Daarnaast kan de plant schade aanbrengen aan asfalt, funderingen en waterkeringen omdat het een zeer sterke plant is die overal tussendoor groeit.

De wethouder heeft destijds geantwoord in het najaar van 2016 te komen met een plan van aanpak voor invasieve exoten. Tot op heden hebben wij nog geen informatie mogen ontvangen, terwijl de woekerplant weer op de diverse plekken in de stad wordt gesignaleerd en veel Zwollenaren graag willen weten wat ze kunnen doen om mee te helpen deze plant te bestrijden. In Amersfoort roept de gemeente bijvoorbeeld burgers op om mee te helpen de plant te bestrijden: https://www.amersfoort.nl/nieuws/help-mee-de-japanse-duizendknoop-te-bestrijden-1.htm

Wij stellen daarom de volgende vragen aan het college:
1. Wat de stand van zaken is met betrekking tot de aanpak van invasieve exoten en in het bijzonder de schadelijke Japanse duizendknoop?
2. Op welke manier wil de wethouder de stad betrekken bij het bestrijden dan wel beheersen van deze woekerplanten? Heeft de gemeente bijvoorbeeld tips & tricks?

Namens de PvdA,
Patty Wolthof

Namens D66
Oswald van Dam

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet Bijlage: VVD- Experiment participatiewet

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD inzake Experiment Bijstand.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen VVD inzake Experiment Bijstand
Versienummer	1.0.

Portefeuillehouder

Informant	H. v.d. Kolk/ G. Pluim
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	038 498 3254
Email	h..van.der.kolk1@zwolle.nl
Bijlagen	Artikel 45-vragen VVD inzake Experiment Bijstand

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD inzake Experiment Bijstand.

Datum 6 juni 2017

Inleiding

De fractie van de VVD heeft op 30 mei jongstleden vragen ex artikel 45 RvO gesteld naar aanleiding van de beslisnota “Experiment bijstand” en het bericht in Binnenlands Bestuur “SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand” (editie 30 mei 2017). In deze informatienota worden deze vragen beantwoord.

Beantwoording

Vraag 1:
Heeft de wethouder kennisgenomen van het artikel “SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand?”

Antwoord 1:
Ja

Vraag 2:
Staat de wethouder achter de woorden dat Zwolle buiten de AmvB een experiment wil inrichten? Deelt de wethouder de teneur van het artikel dat Zwolle zonder toestemming van het ministerie een experiment wil inrichten? Zo nee, wat bedoelde de wethouder dan te zeggen?

Antwoord 2:
De wethouder staat achter de woorden in het artikel in Binnenlands Bestuur *(SZW; nog geld en ruimte voor experimenten bijstand, 30 mei 2017)*. Voor een experiment zoals Zwolle voorstelt, is geen toestemming nodig van het Ministerie van SZW. Dit omdat de inhoud van het experiment valt binnen de kaders van de Participatiewet.

Op basis van art. 18 van de Participatiewet kan het ministerie, via een AMvB, de regels van de Participatiewet wijzigen voor de duur van een experiment. Gemeenten die met de gewijzigde regels willen experimenteren kunnen hiervoor een verzoek indienen bij het Ministerie. Er zijn dus twee mogelijkheden om te experimenteren:
1. Binnen de regels van de Participatiewet
2. Met aangepaste regels, zoals vastgesteld in de AMvB

De raad van de gemeente Zwolle heeft in een motie gevraagd om het Ministerie te verzoeken om de mogelijkheden binnen de AMvB te verruimen. Het college heeft hierin, samen met andere gemeenten, actie ondernomen. Dit heeft niet tot de gewenste aanpassingen geleid. In lijn met de motie van de raad is daarom besloten om niet te experimenteren op grond van de AMvB (optie 2) maar een experiment in te richten dat past binnen de kaders van de Participatiewet (optie 1).

Vraag 3:
Is de wethouder met de VVD van mening dat kristalhelder moet zijn of een voorgesteld experiment binnen de kaders van de Participatiewet en/of de AmvB moet vallen?

Antwoord 3:
Ja. Er is in de voorbereiding uitgebreid getoetst in hoeverre ons voorstel past binnen de kaders van de Participatiewet. Hierbij is gebruik gemaakt van de kennis van een landelijk werkend juridisch adviesbureau en onderzoek van andere gemeenten, waaronder een recent onderzoek van de Universiteit Tilburg dat in opdracht van de gemeente Tilburg is uitgevoerd. Het voorstel past binnen de kaders van de Participatiewet omdat de bestaande wettelijke verplichtingen van kracht blijven. De experimenteerruimte zit in het onderscheid in aanpak van de verschillende groepen, waarin verschil zit in bijvoorbeeld de mate van controle, begeleiding en zelfsturing.

Vraag 4:
Is de wethouder het met de VVD eens dat een experiment binnen de wettelijke ruimte moet vallen die hieraan gegeven is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:
Ja, zie antwoord op vraag 3.

Vraag 5:
De beslisnota stelt dat het voorgestelde experiment aan sluit bij motie 25: Experiment Sociale Bijstand. Motie 25 verwijst naar Motie Voortman (34352-43). Tijdens de bespreking van deze motie (2 november 2016) heeft de staatssecretaris gesteld bij de interpretatie van deze motie dat “de AmvB leidend” is. Gemeenten moeten volgens de staatssecretaris *binnen* de kaders van het besluit een eigen invulling kunnen geven. De indiener gaf aan daarom ook *binnen het voorgestelde ontwerpbesluit* op te nemen in de motie.
Staatssecretaris Klijnsma: “Als ik de motie zo mag lezen dat de AMvB de kaders biedt, kan ik het oordeel erover aan de Kamer laten”. Voortman: “Dat heeft de staatssecretaris goed gezien.”
Dit constaterende, erkent de wethouder dan dat de in motie 25 gerefereerde Motie Voortman expliciet uit gaat, zowel in tekst, als parlementaire behandeling, van experimenten binnen de kaders van het besluit? Zo nee, graag een uitgebreide reactie waarom niet. En waarom gebruikt de wethouder deze motie dan om wel buiten de kaders van de AmvB te werken, terwijl kristalhelder is dat deze ruimte binnen de AmvB valt?

Antwoord 5:
De strekking van de motie Voortman was om voldoende ruimte te scheppen voor gemeenten binnen de kaders van de AMvB om zinvolle experimenten te kunnen opzetten. Ook gemeenten hebben het Ministerie verzocht om een ruime opzet van de AMvB. De AMvB kent dusdanig veel beperkingen dat de gemeente Zwolle er, in lijn met de motie van de raad, voor kiest om een experiment op te zetten dat los staat van de AMvB. Zoals gezegd is dit het een vrijwillige keuze van gemeenten om al dan niet gebruik te maken van de extra ruimte die de AMvB biedt.

Vraag 6:
Erkent de wethouder dat in het besluit staat opgenomen dat er een intensiveringsgroep in een experiment moet zijn? Zo nee hoe leest de wethouder Artikel 5.1.b van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet dan?

Antwoord 6:
De AMvB spreek inderdaad over 3 controlegroepen, waaronder een intensiveringsgroep. De raad heeft met de tweede motie aangegeven geen gebruik te willen maken van deze optie.

Vraag 7:
Waarom, wanneer de Raadsmotie – en daarmee de Kamermotie op basis waarvan het experiment is ingericht – duidelijk stelt dat deze binnen de kaders van de AmVB moet vallen, wordt geen invulling gegeven aan de intensiveringsgroep die bij experimenten verplicht is? Erkent de wethouder dat daarmee in strijd met een van de vereisten van de AmvB wordt gewerkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:
De intensiveringsgroep is als verplichting opgenomen in de AMvB. Zoals gesteld bij de beantwoording van vraag 2 is een gemeente niet verplicht om gebruik te maken van de AMvB.

Vraag 8:
De beslisnota stelt “geen beroep te doen op de AmvB”, maar te kijken wat het effect is “binnen de uitvoering van de Participatiewet”. Daarnaast wordt geschreven dat er in de experimentele aanpak “geen controle op de arbeidsplicht” is. Hoe rijmt de wethouder het uitsluiten van controle met handelen binnen de Participatiewet? In het bijzonder met artikel 9.1.a,b,c van de Participatiewet waar staat dat de belanghebbende verplicht is algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden en behouden? En hoe rijmt de wethouder dit met artikel 18.4.a van de Participatiewet waar staat dat het niet nakomen door de belanghebbende verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden of behouden de bijstand verlaagd dient te worden?

Antwoord 8:
Voor het onderzoek wordt een zorgvuldige selectie gemaakt van deelnemers die voldoende arbeidsvermogen hebben, gemotiveerd zijn om aan het werk te gaan, en deze voorwaarden bij aanvang van de uitkering hebben geaccepteerd. Deelname aan het experiment is vrijwillig. Deelnemers worden niet ontheven van de arbeidsplicht. De focus binnen het onderzoek ligt op werkende interventies die leiden tot (arbeids)participatie, niet op de controle daarop. Actieve controle staat haaks op hetgeen we in het experiment willen toetsen: in hoeverre leiden minder regels en controle tot toename van (arbeids)participatie? We gaan daarbij uit van vertrouwen op basis van de gemaakte afspraken. Dat neemt niet weg dat ook de deelnemers aan het experiment onverminderd verplicht zijn om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden of te behouden. Als er signalen zijn dat dit niet het geval is dan wordt een passende maatregel getroffen. Gelet op de selectie van de doelgroep (gemotiveerde kandidaten) ligt dit echter niet in de lijn der verwachting.

Vraag 9:
In de verordening Participatiewet van de gemeente Zwolle staat dat als een belanghebbende een verplichting […] niet of onvoldoende nakomt (overeenkomstig artikel 18 van de Participatiewet), bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand. Hoe gaat de gemeente haar eigen verordening uitvoeren als er geen controle is?

Antwoord 9:
Zie beantwoording onder antwoord 8. De veronderstelling dat gemotiveerde deelnemers aan het onderzoek zich zo gaan gedragen dat een maatregel moet worden opgelegd, staat haaks op wat we beogen te onderzoeken.

Vraag 10:
Erkent de wethouder dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat het voorgestelde experiment A) binnen de kaders van de Participatiewet, B) binnen de kaders van de AmvB, C) binnen de interpretatie van de motie Voortman op basis waarvan het experiment is vormgegeven valt? Waar nee, graag per punt uitleg.

Antwoord 10:
Het experiment valt binnen de kaders van de Participatiewet. Het experiment valt niet binnen de kaders van de AMvB, omdat we geen gebruik maken van de ruimte die de AMvB biedt.

Vraag 11:
De VVD wil graag een uitgebreide reactie of de wethouder wel- of niet denkt dat het aannemen van de beslisnota knelpunten oplevert, zowel op basis van de juridische kaders, kaders van de moties en de bevoegdheden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (zie ook uitstellen en afzien van experimenten in Utrecht en Terneuzen die volgens de staatssecretaris de Participatiewet omzeilden).

Antwoord 11:
Er is voorafgaand aan de inrichting van het experiment een zorgvuldige afweging gemaakt en getoetst of de voorgestelde aanpak past binnen de wettelijke kaders. Hierbij zijn ook mogelijke knelpunten en / of risico's aan de orde geweest. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat we met het huidige experiment niet voldoen aan de wettelijke vereisten. De genoemde voorbeelden van de andere gemeenten zijn inhoudelijk niet vergelijkbaar met het voorstel van de gemeente Zwolle.

Vraag 12:
Kan de wethouder deze vragen vraagsgewijs beantwoorden en gezien het onderwerp er zorg voor dragen dat de beantwoording voor het debat over het Experiment Participatiewet op 12 juni 2017 naar de gemeenteraad wordt gestuurd?

Antwoord 12:
Ja.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36739

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Vragen ex. artikel 45 van het regelement van orde van de gemeenteraad.
Schriftelijke vragen naar aanleiding van de beslisnota Experiment Participatiewet en het bericht *SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand* (Binnenlands Bestuur, 30 mei 2017)

Zwolle, 30 mei 2017

Geacht college van burgemeester & wethouders,

De VVD heeft kennis genomen van de beslisnota Experiment Participatiewet en het bericht *SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand* en heeft vraagtekens bij de geldigheid van het voorgestelde experiment binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving. De VVD heeft daarom de volgende vragen.

1)
Heeft de wethouder kennisgenomen van het artikel *SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand*?

2)
Staat de wethouder achter de woorden dat Zwolle buiten de AmvB een experiment wil inrichten? Deelt de wethouder de teneur van het artikel dat Zwolle zonder toestemming van het ministerie een experiment wil inrichten? Zo nee, wat bedoelde de wethouder dan te zeggen?

3)
Is de wethouder met de VVD van mening dat kristalhelder moet zijn of een voorgesteld experiment binnen de kaders van de Participatiewet en/of de AmvB moet vallen?

4)
Is de wethouder het met de VVD eens dat een experiment binnen de wettelijke ruimte moet vallen die hieraan gegeven is? Zo nee, waarom niet?

5)
De beslisnota stelt dat het voorgestelde experiment aan sluit bij motie 25: Experiment Sociale Bijstand. Motie 25 verwijst naar Motie Voortman (34352-43). Tijdens de bespreking van deze motie (2 november 2016) heeft de staatssecretaris gesteld bij de interpretatie van deze motie dat “de AmvB leidend” is. Gemeenten moeten volgens de staatssecretaris *binnen* de kaders van het besluit een eigen invulling kunnen geven. De indiener gaf aan daarom ook *binnen het voorgestelde ontwerpbesluit* op te nemen in de motie.
Staatssecretaris Klijnsma: “Als ik de motie zo mag lezen dat de AMvB de kaders biedt, kan ik het oordeel erover aan de Kamer laten”. Voortman: “Dat heeft de staatssecretaris goed gezien.”
Dit constaterende, erkent de wethouder dan dat de in motie 25 gerefereerde Motie Voortman expliciet uit gaat, zowel in tekst, als parlementaire behandeling, van experimenten binnen de kaders van het besluit? Zo nee, graag een uitgebreide reactie waarom niet. En waarom gebruikt de wethouder deze motie dan om wel buiten de kaders van de AmvB te werken, terwijl kristalhelder is dat deze ruimte binnen de AmvB valt?

6)
Erkent de wethouder dat in het besluit staat opgenomen dat er een intensiveringsgroep in een experiment moet zijn? Zo nee hoe leest de wethouder Artikel 5.1.b van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet dan?

7)
Waarom, wanneer de Raadsmotie – en daarmee de Kamermotie op basis waarvan het experiment is ingericht – duidelijk stelt dat deze binnen de kaders van de AmVB moet vallen, wordt geen invulling gegeven aan de intensiveringsgroep die bij experimenten verplicht is? Erkent de wethouder dat daarmee in strijd met een van de vereisten van de AmvB wordt gewerkt? Zo nee, waarom niet?

8)
De beslisnota stelt “geen beroep te doen op de AmvB”, maar te kijken wat het effect is “binnen de uitvoering van de Participatiewet”. Daarnaast wordt geschreven dat er in de experimentele aanpak “geen controle op de arbeidsplicht” is. Hoe rijmt de wethouder het uitsluiten van controle met handelen binnen de Participatiewet? In het bijzonder met artikel 9.1.a,b,c van de Participatiewet waar staat dat de belanghebbende verplicht is algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden en behouden? En hoe rijmt de wethouder dit met artikel 18.4.a van de Participatiewet waar staat dat het niet nakomen door de belanghebbende verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden of behouden de bijstand verlaagd dient te worden?

9)
In de verordening Participatiewet van de gemeente Zwolle staat dat als een belanghebbende een verplichting […] niet of onvoldoende nakomt (overeenkomstig artikel 18 van de Participatiewet), bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand. Hoe gaat de gemeente haar eigen verordening uitvoeren als er geen controle is?

10)
Erkent de wethouder dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat het voorgestelde experiment A) binnen de kaders van de Participatiewet, B) binnen de kaders van de AmvB, C) binnen de interpretatie van de motie Voortman op basis waarvan het experiment is vormgegeven valt? Waar nee, graag per punt uitleg.

11)
De VVD wil graag een uitgebreide reactie of de wethouder wel- of niet denkt dat het aannemen van de beslisnota knelpunten oplevert, zowel op basis van de juridische kaders, kaders van de moties en de bevoegdheden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (zie ook uitstellen en afzien van experimenten in Utrecht en Terneuzen die volgens de staatssecretaris de Participatiewet omzeilden).

12)
Kan de wethouder deze vragen vraagsgewijs beantwoorden en gezien het onderwerp er zorg voor dragen dat de beantwoording voor het debat over het Experiment Participatiewet op 12 juni 2017 naar de gemeenteraad wordt gestuurd?

Namens de fractie van de VVD,
Johran Willegers

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie over overbelaste mantelzorgers
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Dijk, Erna van (2110)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie over overbelaste mantelzorgers

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van de antwoorden op de artikel 45 vragen die de ChristenUnie heeft gesteld betreffende overbelaste mantelzorgers.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 22 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Artikel 45 vragen ChristenUnie
Versienummer	

Portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Informant	Erna van Dijk
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon	(038) 498 2110
Email	GR.van.Dijk@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 kennis te nemen van de antwoorden op de artikel 45 vragen die de Christenunie heeft gesteld betreffende overbelaste mantelzorgers

Datum 22 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Door de ChristenUnie zijn vragen gesteld over overbelaste mantelzorgers naar aanleiding van een onderzoek van het Amsterdamse VUmc. Met deze nota willen wij de vragen beantwoorden.

Argumenten

1. Is het college op de hoogte van het onderzoek van de VU. En zijn hierover gesprekken gevoerd met de Zwolse mantelzorgadviesraad?

Het onderzoek van de VU is niet het eerste onderzoek dat wijst op de risico's op overbelasting die vooral mantelzorgers van mensen met dementie en/of een psychiatrische aandoening lopen. In de besluiten die de raad genomen heeft in 2015 en 2017 over de inzet van extra middelen voor mantelzorgondersteuning en waardering zijn beide groepen mantelzorgers ook nadrukkelijk benoemd. Naar aanleiding van het besluit n 2015 is een overleg gestart met GGZ instellingen, ouderenzorg, mantelzorgadviesraad en steunpunt Mantelzorg. Dit heeft geleid tot meer individuele en groepsgerichte aandacht voor de mantelzorgers van mensen met dementie. In februari 2017 is extra geld beschikbaar gesteld voor 24 uurs telefonische bereikbaarheid voor mantelzorgers voor mensen met psychiatrische problematiek en zijn wij samen met diverse partners en de mantelzorgadviesraad in gesprek over een vorm van nachtzorg bij mensen met dementie ter ontlasting van de mantelzorgers. Wij hopen in het najaar nachtzorg aan te kunnen bieden.

2. Is er onderzoek gedaan in Zwolle naar de draagkracht van mantelzorgers die iemand met dementie begeleiden.

In de mantelzorgmonitor zijn vragen gesteld over de ziekte of beperking die de persoon heeft waar mantelzorg aan verleend wordt. 20 % van de mantelzorgers die de vragenlijst hebben ingevuld verlenen de zorg aan een persoon met dementie. Op basis van de onderzoekgegevens die zijn gebruikt voor de mantelzorgmonitor 2016 is onderstaande tabel gemaakt. Hiermee wordt duidelijk hoe de belasting onder mantelzorgers van mensen met dementie en/of een psychiatrische aandoening op dit moment in Zwolle wordt ervaren.

In welke mate voelt u zich over het algemeen belast, door uw rol als mantelzorger?						
	Mantelzorger voor iemand met (beginnende) dementie		*Mantelzorger voor iemand met psychiatrische problematiek*		*Totaal (alle mantelzorgers)*	
	N	*%*	*N*	*%*	*N*	*%*
Niet of nauwelijks belast	34	24%	10	10%	186	26%
Enigszins belast	64	45%	36	38%	302	42%
Tamelijk zwaar belast	27	19%	35	36%	182	25%
Zeer zwaar belast	12	9%	10	10%	39	5%
Overbelast	4	3%	5	5%	11	2%
Totaal	141	100%	96	100%	720	100%

3. Zijn er voldoende casemanagers beschikbaar en worden ze ingezet voor die situaties waarin dat nodig is?

Deze vraag hebben wij voorgelegd aan een casemanager dementie omdat dit in principe geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Casemanagers worden gefinancierd vanuit de zorgverzekering. In haar antwoord geeft zij aan dat er op dit moment geen wachtlijst is en dat een aanvraag zo snel mogelijk wordt opgepakt. Wel neemt het aantal cliënten toe en is de zorgvraag zwaarder omdat mensen langer thuis blijven wonen. Casemanagers dementie maken deel uit van het regionale netwerk dementie. Daar komen dit soort vragen aan de orde. Een casemanager kan ook ingezet worden bij een vermoeden van dementie. Een casemanager onderzoekt dan de vraag en kijkt welke interventie het best passend is.

4. Welke maatregelen worden er genomen om mensen die zo overbelast zijn tijdig op het spoor te komen. Welke kansen ziet het college wat dit betreft in de samenwerking met wijkverpleging en huisartsen?

Er worden verschillende kanalen gebruikt om tijdig in contact te komen met mantelzorgers die dreigen overbelast te raken. Zo organiseert Zwolle Doet regelmatig themabijeenkomsten waarbij met name de bijeenkomsten over dementie druk bezocht worden. Ook de medewerkers van sociale wijkteams signaleren en reageren actief. De mantelzorgadviesraad vraagt van de medewerkers van het sociaal wijkteam dat er ook apart met de mantelzorger gesproken wordt. Nu wordt een gesprek met de zorgvrager en zijn mantelzorger vaak gelijktijdig gevoerd. In een gecombineerd gesprek blijkt dat de mantelzorger niet altijd vrijuit kan spreken. Mantelzorgers vragen niet gauw aandacht voor zichzelf. Zij zitten er tijdens het gesprek met het SWT voor de zorgvrager. “Ik red het wel”. Wij bieden de mogelijkheid om een apart gesprek met de mantelzorger aan te gaan. Dit wordt beter bekend gemaakt in de communicatie met mantelzorgers. Medewerkers van het sociaal wijkteam zullen dit in hun contact ook zelf kenbaar maken.

Wij zien zeker ook kansen in een betere samenwerking met de wijkverpleging en huisartsen waar het gaat om het uitwisselen van signalen over (dreigende) overbelasting bij mantelzorgers en wil dit punt op de agenda zetten voor het overleg met wijkverpleging en/of huisartsen.

5. Wat ziet het college voor mogelijkheden om de ondersteuning nog meer aan te laten sluiten zodat depressie en suïcide kunnen worden voorkomen of verminderd?

In de besluiten die de raad genomen heeft op 2 maart 2015 en op 13 maart 2017 ten aanzien van concrete (aanvullende) maatregelen voor mantelzorgers is kenbaar gemaakt welke extra mogelijkheden het college ziet om mantelzorgers van mensen met dementie en/of mensen met GGZ problematiek extra te ondersteunen.

Op 2 maart 2015 is besloten de ondersteuning aan mantelzorgers uit te breiden omdat het beroep dat gedaan wordt op het sociale netwerk van inwoners die zorg nodig hebben, toeneemt merken wij ook dat de behoefte aan ondersteuning, informatie over financiële regelingen/ belastingen en de zorg toeneemt. Vooral de groep mantelzorgers van GGZ patiënten en mensen met een beginnende dementie hebben het psychisch zwaar. Omdat steeds meer mensen met bijvoorbeeld dementie langer zelfstandig blijven wonen, neemt de druk op de mantelzorger en het sociale netwerk toe. Wij gaan met mantelzorgers en professionals in overleg hoe wij de ondersteuning van deze groep mantelzorgers

kunnen versterken. Dit overleg met GGZ organisaties, ouderenzorg, mantelzorgadviesraad en steunpunt mantelzorg heeft ertoe geleid dat de raad op 13 maart 2017 heeft besloten tot het verkennen en uitvoeren van nachtzorg voor mensen met dementie en voor uitbreiding van de telefonische bereikbaarheid van het steunpunt Mantelzorg met name voor mantelzorgers en cliënten GGZ.

Dit zijn extra maatregelen boven op de bestaande functies van het steunpunt mantelzorg en de sociale wijkteams, lotgenotengroepen, themabijeenkomsten, Alzheimercafé etc.

Wij blijven in gesprek met bovengenoemde partijen om de te nemen maatregelen zo effectief mogelijk en passend te laten zijn bij de vraag van mantelzorgers.

Openbaarheid
Het antwoord aan de participatieraad is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	36133
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie over overbelaste mantelzorgers

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Drielen, Peter van (4063)
medeopstellers	Ackerman, Ronald (2414) Breider, Ellen (2673) Koelewijn - Bosma, Geanne (2089)
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers Bijlage: ChristenUnie - Krakers

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de Christenunie inzake kraken.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen Christenunie inzake kraken
Versienummer	1.0.

Portefeuillehouder

Informant	Géanne Koelewijn/ Ronald Ackerman
Afdeling	Ruimte en Economie/ Vastgoed
Telefoon	038 498 2089
Email	g.koelewijn-bosma@zwolle.nl
Bijlagen	Artikel 45 vragen Christenunie inzake kraken

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de Christenunie inzake kraken.

Datum 6 juni 2017

Inleiding

De fractie van de Christenunie heeft op 12 mei jongstleden vragen ex artikel 45 RvO gesteld met betrekking tot kraken. In deze informatienota worden deze vragen beantwoord.

Beantwoording

Vraag 1:
Kan het college een beeld schetsen van hoe groot het krakersprobleem in Zwolle volgens haar is?

Antwoord:
We hebben zicht op de panden die tot onze eigen gemeentelijk vastgoedportefeuille behoren. Daar hebben de afgelopen jaren zich een tweetal situaties van kraken voorgedaan: Schoolstraat en Kanonsteeg. Beide locaties maken onderdeel uit van een herontwikkelingstraject. Hiermee worden de kraaksituaties binnen afzienbare tijd beëindigd. Van onze partners in onderwijs en het sociaal domein hebben we op een enkel incident na geen signalen van krakersproblematiek ontvangen. Civielrechtelijke trajecten spelen zich buiten het zicht van de overheid af, tenzij de overheid zelf pandeigenaar is. Dit maakt dat we geen volledig beeld van de omvang van kraken in Zwolle hebben.

Vraag 2:
Welke inspanningen zijn er mogelijk vanuit de gemeente om kraken en herhaaldelijk kraken te voorkomen?

Antwoord:
Kraken is grotendeels afhankelijk van de tijdsgeest. Ten tijde van de woningbouwcrisis stonden er veel woningen leeg. De leegstandswet dateert ook van uit die periode. Op dit moment is de Zwolse vastgoedmarkt, specifiek de woningmarkt, gespannen en is er veel minder sprake van leegstand. Daarmee is de kans op kraken naar verwachting ook afgenomen, maar neemt niet weg dat er nog steeds situaties van kraken bestaan. Om deze kans verder te doen afnemen, hebben we de afgelopen jaren proactief ingezet op het terugdringen van leegstand. Dat is onder ander gedaan via:

1. Toepassing van de leegstandswet. Deze wet maakt het mogelijk om bepaalde categorieën woningen en gebouwen tijdelijk te verhuren, waarbij een aantal dwangrechtelijke huurbeschermingsbepalingen niet van toepassing zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor (huur)woningen die gesloopt of gerenoveerd gaan worden, maar ook voor leegstaande koopwoningen. Dat laatste is in de huidige woningmarkt nauwelijks sprake van maar ten tijde van de crisis zijn er bijvoorbeeld ruim 200 leegstandsvergunningen verleend.
2. Het faciliteren van transformatie van leegstaande kantoren- en bedrijfsruimte naar woningen. In deze lijn past onder andere het besluit door uw raad van juni 2016 om de transformatie van kantoren naar wonen in Spoorzone/Hanzeland, binnenstad+ singel en Oosterenk te faciliteren.
3. Het stimuleren van de inzet van leegstandsbeheerders in situaties van leegstand. Als gemeente schakelen we bij leegstand vrijwel altijd een leegstandsbeheerder in. Daarnaast brengen we dergelijke partijen frequent in contact met eigenaren van leegstaand vastgoed. Inzet van leegstandsbeheerders zorgt niet alleen voor een passende, tijdelijke invulling van leegstaand vastgoed. Het draagt tevens bij aan behoud van de kwaliteit van vastgoed, het borgen van (sociale) veiligheid in en rondom leegstaand vastgoed.

Vraag 3:
Is er contact tussen de gemeente en krakers in Zwolle? Waar bestaat dat contact uit? Wordt aan krakers duidelijk gemaakt welke legale vormen er zijn om een woning te verkrijgen, hoe men kan voorzien in het eigen levensonderhoud en hoe de gemeente Zwolle daarbij indien nodig kan ondersteunen?

Antwoord:
Er is geen apart contact tussen krakers en gemeente. Zwollenaren die niet zijn voorzien in huisvesting, kunnen zich inschrijven voor de woningzoeker (al dan niet via de spoedmodule). Voor vragen over levensonderhoud en eventuele zorg en ondersteuning kunnen zij terecht bij het sociaal wijkteam.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36800

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie - krakers

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

ChristenUnie

Schriftelijke vragen

Na ruim een jaar hebben pakweg een maand geleden de krakers die andermans eigendom aan de Grote Voort bezetten, het pand verlaten. Gelukkig, want behalve dat het niet hun eigendom is en de eigenaar niet blij was met de ongevraagde bewoning, ontstond er met de krakers een gevaarlijke situatie van ondeugdelijk aangelegde elektra- en gasaansluitingen.

Daarmee is het kraken in Zwolle niet verdwenen. Afgelopen weekend schreef de Stentor dat ten minste een van de krakers nu een woning aan de Spoolderbergweg heeft bezet. De opgevoerde kraker doet in de Stentor een aantal opmerkelijke uitspraken. Hij vindt dat kraken mag, stelt dat men blij is met de krakers, zegt niet zoveel geld nodig te hebben en dat hij een baantje in bijvoorbeeld de supermarkt niet ziet zitten, maar heeft volgens de Stentor wel te weinig geld voor reguliere woonruimte.

Sinds 2010 is het niet meer aan krakers om het recht in eigen hand te nemen. Door een wetsvoorstel van ChristenUnie, CDA en VVD is kraken verboden. Niet voor niets: de ChristenUnie vindt het bezetten van andermans eigendom ongewenst.

De ChristenUnie wil daarom dat kraken in Zwolle niet alleen wordt aangepakt als het zover is, maar dat kraken en herhaaldelijk kraken ook zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Dat brengt de ChristenUnie tot de volgende vragen:

1. Kan het college een beeld schetsen van hoe groot het krakersprobleem in Zwolle volgens haar is?
2. Welke inspanningen zijn er mogelijk vanuit de gemeente om kraken en herhaaldelijk kraken te voorkomen?
3. Is er contact tussen de gemeente en krakers in Zwolle? Waar bestaat dat contact uit? Wordt aan krakers duidelijk gemaakt welke legale vormen er zijn om een woning te verkrijgen, hoe men kan voorzien in het eigen levensonderhoud en hoe de gemeente Zwolle daarbij indien nodig kan ondersteunen?

Namens de fractie van de ChristenUnie,

Johannes de Vries

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA permanente openstelling Van Karnebeektunnel
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Dijkhuizen, Cees (4007)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen PvdA permanente openstelling Van Karnebeektunnel Bijlage: Vragen PvdA - Permanente openstelling Van Karnebeektunnel

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de PvdA-fractie over permanente openstelling van de Van Karnebeektunnel.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Vragen ex artikel 45 – permanente openstelling Van Karnebeektunnel
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant C.H. Dijkhuizen
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 4007
Email C.Dijkhuizen@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de PvdA-fractie over permanente openstelling van de Van Karnebeektunnel.

Datum 13 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 9 mei 2017 heeft de PvdA-fractie vragen ex artikel 45 RvO gesteld ten aanzien van permanente openstelling van de Van Karnebeektunnel. De Van Karnebeektunnel is tijdelijk opengesteld voor automobilisten in verband met de werkzaamheden aan de Willemskade.

Beantwoording
1. Is het volgens u mogelijk de openstelling van de Van Karnebeektunnel voor automobilisten – en dan in beide richtingen – permanent te maken?
2. Heeft zo'n openstelling nog consequenties voor de geplande herinrichting van Westerlaan/Stationsplein/Oosterlaan of kan die zonder meer worden doorgevoerd?

Openstelling van de tunnel in één richting maakt onderdeel uit van het verkeersmanagementplan ten behoeve van de huidige werkzaamheden aan de Willemskade. In het kader van dit project wordt gemonitord of de maatregelen effectief zijn. Een permanente openstelling in twee richtingen wordt in het kader van het project Willemskade niet overwogen. Wel wordt bij de voorbereiding van het verkeersmanagement als gevolg van werkzaamheden in de omgeving van de Van Karnebeektunnel, bijvoorbeeld ten aanzien van de bouw van de fietsenkelder onder het stationsplein, opnieuw bezien op welke manier de openstelling van de Van Karnebeektunnel daarin een rol kan spelen. Het uitvoeren van een nieuwe pilot is daarbij een optie.

Hoewel de huidige openstelling als positief wordt ervaren, blijkt uit eerdere modelstudies dat de effecten bij een permanente openstelling in twee richtingen groot zijn. Zo blijkt dat openstelling in twee richtingen leidt tot een grote aanzuigende werking tussen het centrumgebied en de IJsselallee, verkeersdruk en kans op sluipverkeer. Daarnaast heeft een permanente openstelling grote invloed op de doorstroming van het busverkeer door de tunnel na de verplaatsing van het busstation. Permanente openstelling draagt evenmin bij aan ons beleid om het fietsgebruik te stimuleren.

Ten aanzien van de openstelling van de Van Karnebeektunnel spelen ook ruimtelijke aspecten een rol. In het Ontwikkelperspectief voor de Spoorzone wordt voorgesteld om de verbindingen tussen de stadsdelen te versterken. Uit het Ontwikkelperspectief blijkt dat de geïsoleerde ligging van Hanzeland een probleem is. De betekenis van een (gedeeltelijke) openstelling van de Van Karnebeektunnel vergt in het kader van de ontwikkelingsvisie nadere studie en besluitvorming. Daarbij kunnen ook eventuele consequenties voor de geplande herinrichting van Oosterlaan, Westerlaan en Stationsplein worden betrokken. Een permanente openstelling leidt op basis van een eerder uitgevoerde modelstudie tot een grote toename van het verkeer op Oosterlaan, Westerlaan, Stationsplein en in Assendorp. De geplande herinrichting van het stationsgebied is gericht op het autoluw maken van dit gebied. De heringerichte wegen zijn niet berekend op een (forse) toename van het verkeer.

Openbaarheid
De nota is openbaar.

Datum 13 juni 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36503

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen PvdA permanente openstelling Van Karnebeektunnel

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, 9 mei 2017
art. 45 vragen: permanente openstelling Van Karnebeektunnel

De Van Karnebeektunnel is momenteel tijdelijk opengesteld voor automobilisten in verband met de werkzaamheden aan de Willemskade. Hierdoor kunnen automobilisten van de Deventerstraatweg de tunnel naar Hanzeland gebruiken, waardoor ze in aanzienlijk korte tijd op bijvoorbeeld de A28 zijn. Deze openstelling is gedurende de periode van de werkzaamheden aan de Willemskade, die gepland staan tot augustus dit jaar. De fractie van de PvdA heeft sinds de openstelling veel positieve reacties uit de stad vernomen over deze openstelling. Daarom wil de fractie graag dat in de evaluatie van de pilot wordt gekeken of de openstelling na de werkzaamheden permanent gehandhaafd kan blijven. Wij stellen daarom de volgende vragen aan het college:

1. Is het volgens u mogelijk de openstelling van de Van Karnebeektunnel voor automobilisten - en dan in beide richtingen - permanent te maken?

2. Heeft zo'n openstelling nog consequenties voor de geplande herinrichting van Westerlaan/Stationsplein/Oosterlaan of kan die zonder meer worden doorgevoerd?

Namens de PvdA Zwolle
Patty Wolthof
Jan Slijkhuis

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat
portefeuillehouder	Filip van As
informant	Munnik, Niels (2395)
medeopstellers	
afdeling	Projecten
bijlagen	Voorstel: Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat Bijlage: VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD-fractie over de Wegversperring middels
betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Vragen ex artikel 45 – 'Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat'.
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant R. IJsselsteijn / N. Munnik
Afdeling Afdeling Projecten / EC
Telefoon 038 498 2395
Email NH.Munnik@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD-fractie over de Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat.

1. *Herkent het college de afspraak met de buurt met betrekking tot semi-permanente wegblokken tijdens kantooruren?*

De reconstructie van de Willemskade is het grootste project van Zwolle van de laatste decennia in termen van bereikbaarheid en doorstroming. Een groot deel van de stad is verkeerskundig 'effect gebied' van deze reconstructie. Om de regionale doorstroming te garanderen en de binnenstad van Zwolle bereikbaar te houden tijdens de reconstructie zijn diverse maatregelen genomen. Voorafgaand aan de werkzaamheden heeft de gemeente Zwolle, in samenwerking met een aantal partners, een verkeersbeheersplan opgesteld ten behoeve van het managen van het verkeer tijdens de uitvoeringsfase. Naast de 'basis' maatregelen als omleidingsroutes en een duidelijke fasering (welke samen met de belangrijkste stakeholder is opgesteld) worden er veel extra maatregelen getroffen. De fysieke barrière is één van de tijdelijke maatregelen om sluipverkeer in de wijk richting van de Burgemeester van Roijensingel te voorkomen ten tijde van de reconstructie. Door het instellen van het éénrichtingsverkeer op de Oosterlaan ontstaat door Assendorp een 'natuurlijke' sluiproute voor zoekend verkeer , maar ook voor lokaal bekend autoverkeer. Deze sluiproute zorgt na verloop van tijd voor een aanzuigende werking van autoverkeer door de wijk Assendorp. Dit komt de leefbaarheid en verkeersveiligheid van de wijk niet ten goede. Deze maatregel wordt ingesteld gedurende het project tot 28 augustus as. Deze informatie is middels een buurtbrief aan heel Assendorp verstrekt. In deze buurtbrief is aangegeven dat een fysieke barrier geplaatst zou worden. Daarbij is niet gesproken over een semi-permanente barrier middels verplaatsbare blokken.

2. *Is de veronderstelling correct dat er vanuit beveiliging oogpunt voor het Bevrijdingsfestival betonblokken zijn geplaatst, die niet zijn terug gewisseld voor de semi-permanente blokken en dat dit niet is afgestemd met de direct omwonenden?*

Omdat meerdere keren de lichte barriers door weggebruikers illegaal verplaatst werden moest meerdere keren per dag de verkeerssituatie hersteld worden. Uiteindelijk is gekozen voor een betonnen barrier welke niet handmatig verplaatst kan worden.

3. *Is het voor het college te begrijpen dat deze permanente afzetting leidt tot extra verkeersstromen en er onwenselijk situaties ontstaan vanwege kerende auto's op de weg en/of auto's die tegen het verkeer in rijden om hun bestemming te bereiken?*

Het college realiseert zich dat deze tijdelijke maatregel een aanpassing is van het verkeerssysteem in Assendorp en daarmee nieuw is en voor sommigen ongewenst. Aan de andere kant wordt zoekend en lokaal bekend sluipverkeer door deze maatregel ontmoedigd, en zal een volgende keer een andere route nemen.

4. *Is het voor het college te begrijpen dat deze permanente afzetting leidt tot hogere belasting op de buurt m.b.t. het vinden van parkeergelegenheid door bewoners, bezoekers maar ook patiënten van genoemde huisartsenpraktijk?*

Het college heeft begrip dat in sommige gevallen bewoners en bezoekers langer moeten zoeken naar een parkeerplaats. Het college is er echter ook van overtuigd dat de belasting op de buurt als gevolg van het niet plaatsen van een barrier op den duur groter zal blijken te zijn. De wijk zal dan (volgens berekeningen) intensief worden gebruikt door sluipverkeer.

5. *Is het college bereid om snel met de omwonenden te komen tot een meer bewoners, bezoekers en patiënt vriendelijke afwikkeling van verkeer en parkeren voor de periode van genoemde werkzaamheden?*

Het college is altijd bereid in gesprek te gaan met belanghebbenden om de opties te onderzoeken. Wij zullen hiertoe het initiatief nemen.

Openbaarheid
De nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36660

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen VVD - Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagelstraat

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Vragen ex. artikel 45 van het regelement van orde van de gemeenteraad.
Schriftelijke vragen: Wegversperring middels betonblokken op de viersprong Hertenstraat Tuinstraat Terborchstraat van Nagellstraat

Zwolle, 19 mei 2017.

Geacht College,

Voorafgaand aan de afsluiting van de Willemskade m.b.t. de Spoorzone-Busbrug ontwikkeling is er tijdens een inloopavond met de omwonenden van het station gesproken over werkzaamheden, afsluiting van wegen en alternatieve routes.

Inmiddels zijn de werkzaamheden aan de Willemskade in volle gang en deze duren tot eind augustus 2017. Over de gemaakte afspraken en de verwachte afsluitingen is nu grote onduidelijk ontstaan bij mensen die wonen aan de noordzijde van het station.

De onduidelijkheid betreft de viersprong Terborchstraat / Hertenstraat / Van Nagellstraat / Zuiderkerkstraat. Hier zou in eerste instantie sprake zijn van een semi-permanente afsluiting van de doorgang naar het station via de Terborchstraat middels verplaatsbare blokken. Blokken op te stellen tijdens kantoortijden. I.p.v. semi-permanente blokken staan er nu “vaste” betonblokken op genoemde viersprong waardoor er een permanente afzetting van een directe doorgang door de Terborchstraat is ontstaan. Alleen via een aanzienlijke omweg kan deze straat worden bereikt. Dit maakt het mede vanwege de éénrichting verkeersinstelling ondoenlijk voor bezoekers van bedrijven en patiënten van een huisartsenpraktijk in de Terborchstraat - die niet bekend zijn met de situatie - hun afspraak adres te bereiken. Ook voor de bewoners in de omliggende straten die in de verwachting waren te maken te krijgen met semi-permanente afsluiting is er onvrede over bereikbaarheid, ontstane extra parkeerdruk en de nog tot eind augustus benodigde omrijdbewegingen.

Dit brengt onze fractie tot de volgende vragen:

1. Herkent het college de afspraak met de buurt met betrekking tot semi-permanente wegblokken tijdens kantooruren?

2. Is de veronderstelling correct dat er vanuit beveiliging oogpunt voor het Bevrijdingsfestival betonblokken zijn geplaatst, die niet zijn terug gewisseld voor de semi-permanente blokken en dat dit niet is afgestemd met de direct omwonenden?

3. Is het voor het college te begrijpen dat deze permanente afzetting leidt tot extra verkeersstromen en er onwenselijk situaties ontstaan vanwege kerende auto’s op de weg en/of auto’s die tegen het verkeer in rijden om hun bestemming te bereiken?

4. Is het voor het college te begrijpen dat deze permanente afzetting leidt tot hogere belasting op de buurt m.b.t. het vinden van parkeergelegenheid door bewoners, bezoekers maar ook patiënten van genoemde huisartsenpraktijk?

5. Is het college bereidt om snel met de omwonenden te komen tot een meer bewoners, bezoekers en patiënt vriendelijke afwikkeling van verkeer en parkeren voor de periode van genoemde werkzaamheden?

Namens de fractie van de VVD

Aly van der Vegte

Annemee van de Klundert

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Sprang, Marjolein van (2290)
medeopstellers	Verhagen, Andre (2197)
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle Bijlage: Protocol gevaarlijke honden

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen van Swollwacht inzake bijtincidenten
2. Kennis te nemen van het protocol gevaarlijke honden Zwolle

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 31 mei 2017

Onderwerp	Bijtincidenten, protocol gevaarlijke honden en beantwoording art. 45 vragen Swollwacht over bijtincidenten
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant Marjolein van Sprang
Eenheid/Afdeling Publiekszaken/Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2290
Email M.van.Sprang@zwolle.nl

Bijlagen Protocol gevaarlijke honden Zwolle

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De beantwoording van de schriftelijke vragen die zijn gesteld door de fractie van Swollwacht over bijtincidenten en acties van de gemeente Zwolle op 14 mei 2017.
2. Kennis te nemen van het protocol gevaarlijke honden gemeente Zwolle.

Inleiding

Swollwacht heeft naar aanleiding van een bijtincident op 4 oktober 2016 een motie ingediend die strekt tot het opstellen van een protocol rondom bijtincidenten, dat duidelijkheid biedt over wat inwoners van Zwolle van hun gemeente mogen verwachten als een bijtincident heeft plaatsgevonden. Deze motie is met grote meerderheid aangenomen. Op 14 mei 2017 geeft Swollwacht aanvullende schriftelijke vragen gesteld. In deze nota worden deze vragen beantwoord en wordt het protocol gepresenteerd. Waarmee ook de uitvoering van de motie is afgedaan.

Kernboodschap

De gemeente werkt al geruime tijd met een protocol gevaarlijke honden. Naar aanleiding van de motie en de ervaringen met de aanpak van bijtincidenten is dit protocol begin 2017 geëvalueerd en op enkele punten geactualiseerd. De actualisatie van het protocol is in nauwe samenwerking met de politie tot stand gekomen. Nieuw in het protocol is dat nu ook is vastgelegd hoe we optreden als er signalen zijn dat een hond potentieel gevaarlijk is, terwijl er nog geen bijtincident heeft plaatsgevonden. Nieuw is ook dat in het protocol zelf is opgenomen hoe de ernst van bijtincidenten wordt beoordeeld en welke acties hierbij passend zijn.

Dit protocol geeft duidelijkheid over de acties die de gemeente neemt bij meldingen over bijtincidenten of bij meldingen van potentieel gevaarllijke honden. Hiermee biedt dit protocol duidelijkheid over de vervolgstappen na een melding en de verantwoordelijkheden van de betrokkenen. In de aanpak is nadrukkelijk gezocht naar een balans tussen zorg voor veiligheid voor de omgeving en het belang van de houder van de hond.

Hieronder zijn de artikel 45 vragen van Swollwacht, die ook betrekking hebben op bijtincidenten en het protocol, overgenomen met daaronder de beantwoording.

Datum 31 mei 2017

Beantwoording vragen

Vraag 1:
Wat is de stand van zaken rondom de uitvoering van deze motie van Swollwacht die op 11 november 2016 is aangenomen?

Antwoord op vraag 1:
Er is op de motie geantwoord dat er al gewerkt wordt met een protocol. Er is verder aangegeven dat het protocol, naar aanleiding van dit incident en deze motie, in het eerste kwartaal van 2017 nog eens goed bekeken zal worden en zonodig geactualiseerd zal worden. Op enkele punten bleek er behoefte te zijn aan verandering en er heeft derhalve een actualisatie plaatsgevonden. Deze is nu gereed. Het nieuwe protocol wordt bij de beantwoording gevoegd. Hierover zal een communicatietraject worden gestart om dit protocol onder de aandacht te brengen.

Vraag 2:
Is het college ermee bekend dat veel mensen in onze stad in angst leven en bang zijn dat hun hond hetzelfde overkomt als teckel Wouter?

Antwoord op vraag 2:
Het college is ermee bekend dat het aantal bijtincidenten de laatste paar jaar steeds toeneemt (zie jaarverslagen VTH 2015 en 2016). Dit is ook een landelijke trend. Ieder incident kan een grote impact hebben op de omgeving.

Vraag 3:
Wordt in het protocol bijtincidenten ook nazorg benoemd?

Antwoord op vraag 3:
In het protocol staan diverse contactmomenten met een slachtoffer van een bijtincident of eigenaar van een slachtoffer van een bijtincident. Zowel in het voortraject, tijdens het onderzoek naar het bijtincident is er contact met het slachtoffer. Verder is er gedurende het traject regelmatig contact met het slachtoffer om deze op de hoogte te houden van onze acties. Het protocol voorziet niet in nazorg in de vorm van slachtofferhulp. Hiervoor zijn andere mogelijkheden.

Vraag 4:
Honden maken over het algemeen vele jaren deel uit van gezinnen. Zij zijn ontzettend belangrijk voor deze gezinnen. Is het college zich ervan bewust wat het met mensen doet als hun hond wordt doodgebeten en denkt het college uberhaubt na over op welke wijze zij deze mensen tegemoet treedt? Neemt zij de gevoelens van deze mensen serieus?

Antwoord op vraag 4:
Uiteraard is het college zich ervan bewust dat een hond deel uitmaakt van een gezin en dat een bijtincident, zeker als dit leidt tot het overlijden van een hond, een zeer grote impact heeft. Dit geldt veelal overigens ook voor het gezin, of de eigenaar van de hond die heeft gebeten. Het college gaat respectvol om met alle eigenaren/houders van een hond en neemt ook de gevoelens die hierbij een rol spelen serieus. Het protocol is erop gericht om zoveel mogelijk maatregelen te nemen om de veiligheid en het gevoel van veiligheid te herstellen met passende maatregelen.

Vraag 5.
Deelt het college, met de fractie van Swollwacht, de bezorgdheid over het aantal mensen dat het leuk vindt een vechthond te houden omdat dit, bijvoorbeeld, in hun beleving imagoversterkend is?

Datum 31 mei 2017

Antwoord op vraag 5:
Het college constateert dat er een toenemend aantal bijtincidenten is en dat daarbij ook regelmatig zgn. vechthonden bij betrokken zijn en is daar bezorgd over. Toch heeft het college geen beleid gemaakt om op te treden tegen honden van een specifiek type op basis van afkomst of uiterlijke kenmerken: enerzijds omdat het geen recht doet aan het gegeven dat veel eigenaren, ongeacht welk soort hond zij hebben, hun hond wel onder controle hebben, anderzijds omdat het moeilijk is om hierbij vast te stellen om welke rassen/ typen het dan zou moeten gaan en hierbij een grens te trekken. Het college volgt op dit gebied de landelijke ontwikkelingen en de discussie daarover.

Vraag 6:
Op welke manier gaat het college hierop actie ondernemen en komt zij tegemoet aan de gevoelens van onveiligheid rondom vechthonden in onze samenleving?

Antwoord op vraag 6:
Binnen het kader van de bevoegdheid van de gemeente treden we adequaat op bij bijtincidenten en werken we hierbij nauw samen met de politie. Hier is capaciteit voor vrijgemaakt. De wijze waarop we dit doen is vastgelegd in het protocol. In het net aangescherpte protocol zijn ook mogelijkheden opgenomen om preventief op te treden als het gedrag van een hond hier aanleiding toe geeft. Dit geeft ook mogelijkheden om preventief op te treden tegen zogenaamde vechthonden bij veronrustend gedrag.

Vraag 7:
Zou een registratiepicht voor het houden van vechthonden tot de mogelijkheden kunnen behoren? Zodat in ieder geval in beeld is waar en bij wie deze honden zich bevinden?

Antwoord op vraag 7:
Het college is een groot voorstander van een registratieplicht en dit geldt in principe sinds 2013 ook al voor alle in Nederland gefokte honden en honden die in Nederlandse asiels worden herplaatst en of geimporteerd. In de praktijk blijkt dat met name honden uit illegale (brood) fok en import via sommige rescuesites en buitenlandse broodfok veelal niet correct zijn gechipt en/of niet worden geregistreerd. Het huidige systeem is niet sluitend en fraudegevoelig. De minister werkt aan een voorstel tot verbetering van het I&R systeem (indentificatie en registratie) om te komen tot een uniform en sluitend systeem. Ook deze ontwikkelingen volgen wij op de voet.

Openbaarheid

Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36960

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Bijtincidenten, Protocol gevaarlijke honden Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Protocol gevaarlijke honden gemeente Zwolle

Bevoegdheid waarop dit protocol is gebaseerd

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Zwolle, artikel 2:59
Gemeentewet, artikel 172 en 175
Wetboek van strafrecht, artikel 4.25
Besluit houden van dieren, artikel 1.10

Inleiding

De aanpak van (potentieel) gevaarlijke honden dient zowel effectief als mens- en diervriendelijk te zijn. Bij de uitvoering van deze taak is het van belang dat er een balans wordt gezocht tussen zorg en veiligheid voor de omgeving en het belang van hond en houder van de hond. Hierbij wordt gehandeld met een vastgesteld protocol. Door te werken met een vastgesteld protocol is er transparantie over de aanpak en een waarborg van uniformiteit, rechtszekerheid en proportionaliteit. Bij de uitvoering wordt nauw samengewerkt met het team Surveillance honden van de politie.

Essentie van de aanpak is dat per situatie de ernst van de situatie wordt gewogen en dat maatregelen worden getroffen die nodig zijn om de veiligheid voor de omgeving te waarborgen en die tevens de eigenaar in de gelegenheid stellen om de hond te behouden. Alleen als er sprake is van een zeer ernstig bijtincident of als de opgelegde maatregelen niet worden nageleefd volgt een inbeslagname. Op basis van de voorgeschiedenis en een gedragstest wordt vervolgens per geval besloten wat er met de in beslag genomen hond moet gebeuren.

Startpunt is een melding

Het protocol spitst zich toe op honden die, blijkens meldingen, agressief gedrag hebben vertoond en/of hebben gebeten dan wel honden waarover in de omgeving de angst bestaat dat de hond agressief gedrag zal gaan vertonen. Het protocol treedt in werking zodra er een melding wordt ingediend. Burgers kunnen hun meldingen indienen bij de gemeente of bij de politie.

Meldingen zonder bijtincident

1. Melding van potentieel gevaarlijke honden
Er is sprake van een melding van een potentieel gevaarlijke hond, indien een melding binnenkomt over een hond, zonder dat er sprake is van een bijtincident maar waarbij de melder aangeeft dat de melder verontrust is over het gedrag van deze hond en het gedrag van de hond doet vermoeden dat deze hond potentieel gevaarlijk is.

Stap 1. Onderzoek door deskundigen
Bij één of meerdere meldingen waaruit blijkt dat mensen verontrust zijn over het gedrag van een hond wordt aan de hand van de meldingen beoordeeld of een onderzoek door gemeente nodig is (als aard van de melding of aantal meldingen over een en dezelfde hond hier aanleiding toe geven). Als wordt geoordeeld dat een onderzoek nodig is bestaat dit in ieder geval uit een bezoek aan de houder van de hond door een expert van de gemeente of van de politie. Als het bezoek aan de houder van de hond geen duidelijk beeld oplevert wordt eventueel ook een buurtonderzoek uitgevoerd. De expert maakt op basis de melding(en) de eigen waarnemingen ten aanzien van het gedrag van de hond in combinatie met de houding van de eigenaar ten aanzien van het gedrag van de hond (en het buurtonderzoek), een inschatting of de hond potentieel een gevaar oplevert.

Stap 2: Passende maatregel opleggen
Indien de inschatting is dat de hond potentieel gevaar oplevert kan deze hond worden aangemerkt als gevaarlijke hond als bedoeld in artikel 2.59 van de APV Zwolle, zonder oplegging van een kortaanlijnplicht en een muilkorfgebod. De eigenaar krijgt het advies om een cursus te volgen (zie hieronder bij "cursus volgen").

Melding(en) naar aanleiding van een bijtincident
Er is sprake van een melding van een bijtincident indien er een melding binnenkomt dat een hond een andere hond, een ander dier of een mens heeft gebeten. De eigenaar of houder van het dier dat is gebeten, of de persoon die is gebeten kan hiervan ook aangifte doen bij de politie. Een aangifte wordt in deze werkwijze ook aangemerkt als melding van een bijtincident.

Stap 1: onderzoek door deskundigen en weging
Bij een melding van een bijtincident, wordt een bezoek gebracht aan de houder van de hond die heeft gebeten, en aan het slachtoffer dan wel aan de houder van het dier dat is gebeten. Als deze bezoeken geen duidelijk beeld opleveren wordt zo nodig ook een buurtonderzoek ingesteld. Op basis van de tijdens het onderzoek vergaarde feiten vindt een weging plaats om de ernst van het bijtincident vast te stellen.

Bij weging van de ernst van bijtincidenten wordt onderscheid gemaakt tussen zeer ernstige bijtincidenten, ernstige bijtincidenten en bijtincidenten.

Van een zeer ernstige bijtincident is sprake als:

- een hond een persoon heeft gebeten en hierbij ernstige verwondingen heeft aangebracht,
- een hond een persoon heeft gebeten, een aanhoudend bijtpatroon heeft getoond en niet zonder ingrijpen van buitenaf tot lossen was te bewegen,
- een hond een ander dier (veelal een hond) heeft gebeten, een aanhoudend bijtpatroon heeft getoond en niet zonder ingrijpen van buitenaf tot lossen was te bewegen of waarbij de hond doelbewust gepoogd heeft het andere dier te doden (wat kan blijken uit het feit dat de aanval gericht op de onderkant van de hals en/of vasthouden en schudden of scheuren).

Van een ernstig bijtincident is sprake als:

- een hond een persoon heeft gebeten (ongeacht de ernst van de verwondingen),
- een hond ernstig letsel heeft toe gebracht aan een ander dier (veelal een hond),
- één en dezelfde hond al meerdere malen bij een bijtincident betrokken is geweest,
- een eigenaar van een hond die bij een bijtincident betrokken is geweest klaarblijkelijk niet bereid is maatregelen te treffen om herhaling te voorkomen.

Van een bijtincident is sprake als:

- een hond een ander dier heeft gebeten, veelal een hond, maar er is geen sprake van ernstig letsel,
- een bijtincident gezien de context verklaarbaar is,
- een mens gewond is geraakt door ingrijpen tijdens een bijtincident tussen de twee honden of een hond en een ander dier.

<u>Stap 2: Passende maatregelen en/of sancties opleggen</u>

<u>Maatregen bij bijtincidenten</u>

1. Indien een hond betrokken is geweest bij een bijtincident kan de hond worden aangewezen als gevaarlijke hond als bedoeld in artikel 2.59 van de APV Zwolle met oplegging van een aanlijnplicht en muilkorfgebod. Ingeval het bijtincident niet is aangemerkt als ernstig of zeer ernstig wordt eerst een voornemen om de hond aan te wijzen als gevaarlijk schriftelijk kenbaar gemaakt en wordt de houder van de hond in de gelegenheid gesteld om een zienswijze hiertegen kenbaar te maken.

2. In het voornemen adviseren wij de houder van de hond dringend om een gedragsdeskundige in te schakelen en gericht cursus/therapie te volgen om het gedrag dat tot agressie leidt om te buigen, zodat het risico op herhaling kan worden verkleind (zie hieronder bij "cursus volgen").

3. Indien diezelfde hond opnieuw betrokken raakt bij een bijtincident, is sprake van herhaling en zal op basis van de wegingscriteria zoals hierboven beschreven, bij de nieuwe weging sprake zijn van een ernstig bijtincident.

<u>Maatregelen bij ernstige bijtincidenten</u>

1. Indien een hond betrokken is geweest bij een bijtincident dat op grond van de weging is aangemerkt als een ernstig bijtincident zal de hond worden aangewezen als gevaarlijke hond als bedoeld in artikel 2.59 van de APV Zwolle met oplegging van een aanlijnplicht en muilkorfgebod. In het geval van een ernstig bijtincident wordt het voornemen hiertoe direct mondeling kenbaar gemaakt en wordt de houder van de hond in de gelegenheid gesteld om eveneens mondeling een zienswijze hiertegen kenbaar te maken. Nadat de houder van de hond een zienswijze kenbaar heeft kunnen maken wordt het besluit zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken op schrift gesteld, tenzij in de zienswijze punten zijn aangevoerd die aanleiding geven om hiervan af te zien.

2. In het besluit wordt de houder van de hond (nogmaals) dringend geadviseerd om een gedragsdeskundige in te schakelen en gericht cursus/therapie te volgen om het gedrag dat tot agressie leidt om te buigen, zodat het risico op herhaling kan worden verkleind (zie hieronder bij "cursus volgen").

3. De houder van de hond kan een verzoek tot intrekking van het besluit tot aanwijzing als gevaarlijke hond indienen. Dit verzoek wordt alleen in overweging genomen als de houder van de hond een gedragstherapeut heeft ingeschakeld en naar oordeel van deze therapeut met succes een cursus/gedragstherapie heeft gevolgd en de rapporten van de gedragstherapeut zijn bijgevoegd.

Op basis van de ingediende rapportages in relatie tot de voorgeschiedenis beoordelen wij of wij dit verzoek inwilligen. Dit oordeel wordt schriftelijk kenbaar gemaakt. Zolang er geen verzoek hiertoe is ingediend of het verzoek en er geen besluit is genomen tot het intrekken van een aanlijnplicht en muilkorfgebod blijft de aanlijnplicht en het muilkorfgebod van toepassing.

4. Indien diezelfde hond opnieuw betrokken raakt bij een bijtincident of indien door medewerkers van de gemeente Zwolle of van de politie wordt geconstateerd dat een nog geldende aanlijnplicht en muilkorfgebod niet worden nageleefd, wordt de hond zo spoedig mogelijk in beslag genomen. Het besluit hiertoe wordt achteraf zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken, op schrift gesteld.

Maatregelen bij zeer ernstige bijtincidenten

1. De houder van een hond die een zeer ernstig bijtincident heeft begaan wordt direct gevraagd of hij/zij bereid is om vrijwillig afstand te doen van de hond en hiertoe een afstandsverklaring te ondertekenen. De hond wordt dan eigendom van de gemeente. De hond wordt dan op kosten van de gemeente vervoerd, gehuisvest en aan een risico-assessmenttest onderworpen bij een gedragsdeskundige die is aangesloten bij een overkoepelende organisatie.

Afhankelijk van de uitkomst van de test zal de hond ofwel elders worden geplaatst ofwel worden gedood. Dit zijn dan geen besluiten meer in de zin van de Awb wat betekent dat er geen bezwaar en beroep meer tegen mogelijk is.

2. Indien de houder van de hond niet bereid is om vrijwillig afstand te doen van de hond, wordt door medewerkers van de gemeente of de politie beoordeeld of er sprake is van een hoog risico op herhaling en of grote maatschappelijke onrust. Als dat geval is, wordt de hond direct onvrijwillig in beslag genomen. Indien het risico op herhaling en/of het de maatschappelijke onrust niet hoog wordt ingeschat, wordt (net als bij ernstige bijtincidenten) mondeling het voornemen om de hond aan te wijzen als gevaarlijk en het opleggen van een aanlijnplicht en muilkorfgebod, kenbaar gemaakt en wordt de houder van de hond in de gelegenheid gesteld om eveneens mondeling een zienswijze hiertegen kenbaar te maken. Nadat de houder van de hond een zienswijze kenbaar heeft kunnen maken wordt het besluit zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken op schrift gesteld, tenzij in de zienswijze punten zijn aangevoerd die aanleiding geven om hiervan af te zien.

3. De houder van de hond kan een verzoek tot intrekking van het besluit tot aanwijzing als gevaarlijke hond indienen. Dit verzoek wordt alleen in overweging genomen als de houder van de hond een gedragstherapeut heeft ingeschakeld en naar oordeel van deze therapeut met succes een cursus/gedragstherapie heeft gevolgd en de rapporten van de gedragstherapeut zijn bijgevoegd.

Op basis van de ingediende rapportages in relatie tot de voorgeschiedenis beoordelen wij of wij dit verzoek inwilligen. Dit oordeel wordt schriftelijk kenbaar gemaakt. Zolang er geen verzoek hiertoe is ingediend of het verzoek en er geen besluit is genomen tot het intrekken van een aanlijnplicht en muilkorfgebod blijft de aanlijnplicht en het muilkorfgebod van toepassing.

4. Indien diezelfde hond opnieuw betrokken raakt bij een bijtincident of indien door medewerkers van de gemeente Zwolle of de politie wordt geconstateerd dat een nog geldende aanlijnplicht en muilkorfgebod niet wordt nageleefd, wordt de hond zo spoedig mogelijk in beslag genomen. Het besluit hiertoe wordt achteraf zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken, op schrift gesteld.

Vervolg stappen na inbeslagname

1. Indien een hond onvrijwillig in beslag is genomen wordt de hond, op kosten van de houder van de hond, vervoerd, gehuisvest, medisch gecontroleerd en aan een risico-assessmenttest onderworpen bij een gedragsdeskundige die is aangesloten bij een overkoepelende organisatie.

2. De test zal moeten uitwijzen of er sprake is van niet te corrigeren gedragskenmerken bij de hond. Indien dit het geval is volgt een besluit tot euthanasie. Dit besluit wordt op schrift gesteld.

3 Indien uit de test blijkt dat het gedrag van de hond wel te corrigeren valt wordt beoordeeld of de hond bij de houder kan worden teruggeplaatst. Dit gebeurt niet als het risico op recidive bij terugplaatsing bij de houder hoog wordt ingeschat. In dat geval zal worden besloten tot herplaatsing bij een door de gemeente betrouwbaar geachte nieuwe houder. Een besluit tot terugplaatsing of herplaatsing wordt op schrift gesteld.

Cursus laten volgen

In Zwolle wordt in alle gevallen waarbij een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd of een voornemen hiertoe is kenbaar gemaakt, dringend aanbevolen om in overleg te gaan met een gedragstherapeut en cursus te volgen die door de gedragstherapeut wordt aanbevolen. Indien eenmaal een aanlijn en muilkorf gebod van kracht is, kan de eigenaar een verzoek tot intrekking van het besluit in dienen. Dit wordt alleen in overweging genomen als de eigenaar kan aantonen dat er met goed gevolg een cursus is afgerond. Verder kan een cursus verplicht worden gesteld als een hond na in beslagname onder voorwaarden wordt teruggeplaatst bij de eigenaar. Landelijk wordt gewerkt aan een beleid om preventief een cursus verplicht te stellen voor de houders van een aantal specifiek genoemde rassen en kruisingen daarvan. Deze ontwikkelingen volgen wij op de voet en sluiten daar zo mogelijk bij aan.

Relatie met strafrecht

Bij zeer ernstige bijtincidenten dan wel bij bijtrecidive nadat een hond is aangewezen als gevaarlijk, of een voornemen hiertoe is kenbaar gemaakt, informeren wij het Openbaar Ministerie, zodat het Openbaar Ministerie kan overwegen of het instellen van strafvervolging tegen de houder van de hond, terzake van mishandeling, vernieling, geen voldoende zorg dragen voor onschadelijk houden van een gevaarlijk dier, of overtreding van de APV aan de orde is. Het strafrecht is in dat geval aanvullend op het bestuursrecht. Verder kan de politie bij zeer ernstige incidenten ook zelf direct optreden op basis van het strafrecht.

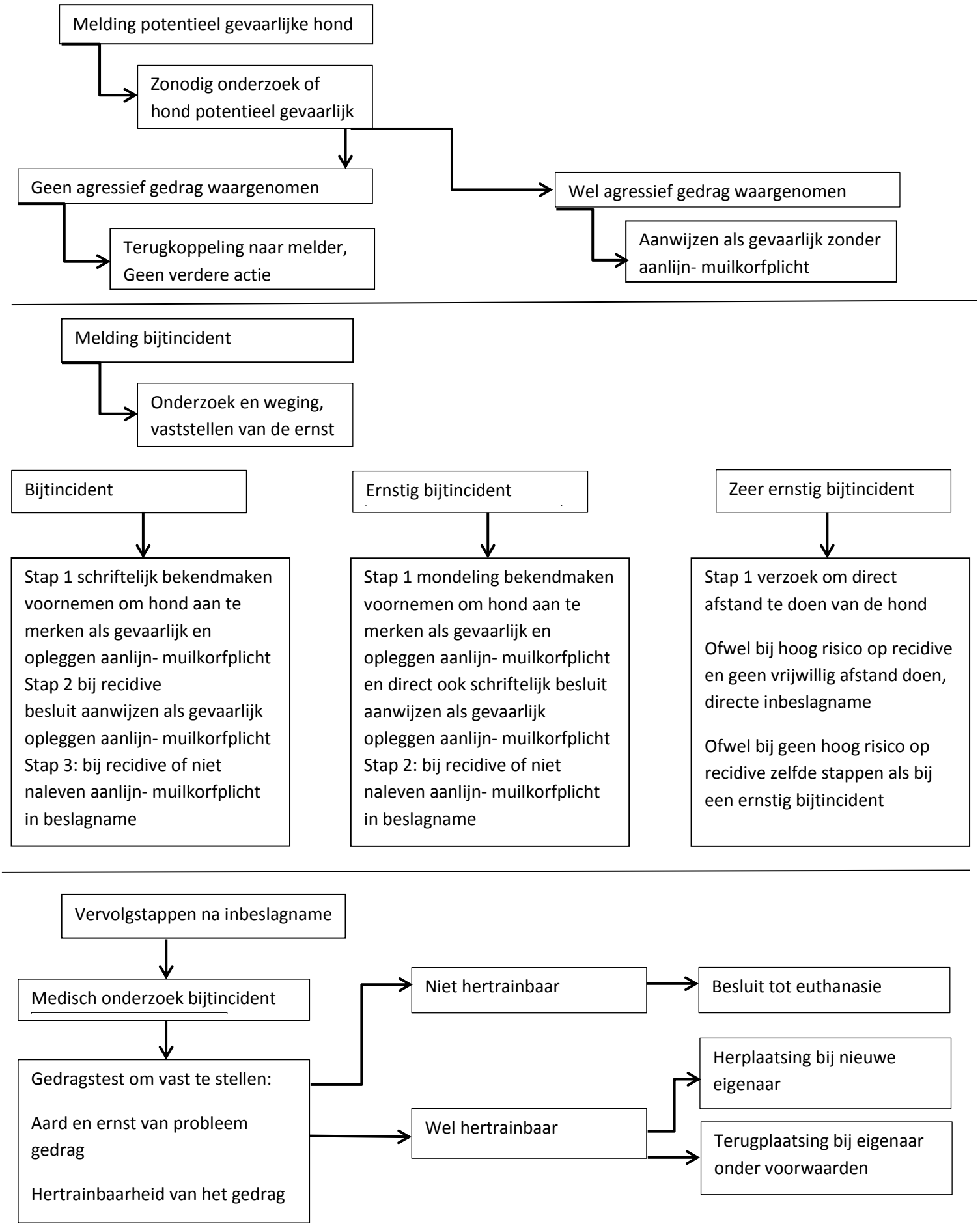
Inwerkingtreding

Dit protocol gevaarlijke honden gemeente Zwolle honden treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.

Zwolle, …….. datum

Burgemeester van Zwolle

Bijlage 1: Stappenschema

Bijlage 2 Wetten en regelingen

WETBOEK VAN STRAFRECHT
Artikel 425 Wetboek van Strafrecht
Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:
1°**.** hij die een dier op een mens aanhitst of een onder zijn hoede staand dier, wanneer het een mens aanvalt, niet terughoudt;
2°**.** hij die geen voldoende zorg draagt voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier.

WET DIEREN
Artikel 2.10. Doden van dieren
1. Het is verboden om dieren behorend tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen diersoorten of diercategorieën te doden, behoudens in gevallen waarin een dier wordt gedood voor de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten of in bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de uitvoering van bindende onderdelen van EU-rechtshandelingen over het doden, het bedwelmen, het fixeren, het onderbrengen en het verplaatsen van dieren.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor het onderwerp, bedoeld in het tweede lid, regels worden gesteld voor bij deze maatregel aan te wijzen diersoorten of diercategorieën die betrekking hebben op onder meer:

- **a.** een verbod op het doden van bepaalde dieren;
- **b.** de wijze waarop dieren worden gedood;
- **c.** situaties waarin het is toegestaan dieren te doden;
- **d.** voorwaarden waaronder het is toegestaan dieren te doden;
- **e.** de personen die dieren doden, of die daarbij betrokken zijn;
- **f.** de plaats waar dieren worden gedood;
- **g.** het vervoeren, het aanvoeren en het afvoeren van dieren naar de plaats waar wordt gedood;
- **h.** het verplaatsen van dieren in de ruimten waar dieren worden gedood;
- **i.** het onderbrengen van dieren in de ruimten waar dieren worden gedood;
- **j.** het fixeren van dieren;
- **k.** het bedwelmen van dieren;
- **l.** de inrichting, uitvoering en vormgeving van ruimten waar dieren worden gedood, waaronder de aanwezige voorzieningen;
- **m.** de gegevens over de te doden dieren die voorafgaand aan het doden worden overgelegd;
- **n.** de gezondheidsstatus van de te doden dieren;
- **o.** de onderzoeken aan en met betrekking tot de dieren;
- **p.** de keuring van dieren;
- **q.** de personen die dieren keuren, of die daarbij betrokken zijn;
- **r.** hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers, en
- **s.** de instrumenten, installaties en verdere voorzieningen voor het fixeren, bedwelmen of doden van dieren.

4 Het is toegestaan om dieren zonder voorafgaande bedwelming te doden volgens de israëlitische of de islamitische ritus. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van de bescherming van de dieren nadere regels gesteld over het doden volgens de israëlitische of de islamitische ritus.
5 De regels, bedoeld in het vierde lid, kunnen betrekking hebben op onder meer:

- **a.** de wijze waarop dieren worden gedood;
- **b.** de personen die het doden van dieren uitvoeren;
- **c.** de inrichting, uitvoering en vormgeving van ruimten waar dieren worden gedood, waaronder de aanwezige voorzieningen, en
- **d.** de aanwezigheid van een op grond van artikel 8.1 aangewezen ambtenaar, tevens zijnde een dierenarts, en de door die ambtenaar te geven aanwijzingen.

Artikel 5.13 Bevoegdheden burgemeester
1. De burgemeester van de gemeente waar zich een dier bevindt dat in strijd met het bepaalde krachtens artikel 2.6, tweede lid, onderdeel a, onder 2°, is gefokt, of dat in strijd met het bepaalde bij en krachtens artikel 2.2, zesde lid, eerste volzin, wordt gehouden, kan besluiten dat dit dier:
a. naar een door hem aangewezen plaats wordt vervoerd, en
b**.** aldaar wordt gedood.
2. De burgemeester voert de handeling, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, niet uit indien de houder binnen zes weken nadat het besluit, bedoeld in het eerste lid, aan hem is bekendgemaakt, een verzoek als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht heeft ingediend en op dat verzoek niet afwijzend is beslist.

BESLUIT HOUDERS VAN DIEREN

Artikel 1.10. Gevallen waarin dieren mogen worden gedood
Als gevallen als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, van de wet worden aangewezen gevallen waarin:
a. een dier wordt gedood ter beëindiging of voorkoming van onmiddellijk gevaar voor mens of dier;
b. een dierenarts heeft vastgesteld dat doden in het belang van het dier is;
c. dat doden bij of krachtens enig wettelijk voorschrift of ingevolge een EU-verordening is voorgeschreven;
d. een dier wordt gedood ter beëindiging van ondraaglijk lijden van het dier;
e. een dier wordt gedood vanwege niet te corrigeren gevaarlijke gedragskenmerken.

ALGEMEEN PLAATSELIJKE VERORDENING

Artikel 2:57 Loslopende honden
1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
b. binnen de bebouwde kom op de weg indien de hond niet is aangelijnd;
c. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats indien de hond niet is aangelijnd; of
d. op de weg indien die hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond:
a. die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden; of
b. die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden
1. Indien de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. Een aanlijngebod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond aangelijnd te houden met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. Een muilkorfgebod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder d, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

GEMEENTEWET
Artikel 172
3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Munnik, Niels (2395)
medeopstellers	
afdeling	Projecten
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen slagboom Stationsplein
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant N.H. Munnik
Afdeling Expertisecentrum / Projecten
Telefoon 038 498 2395
Email Nh.Munnik@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein.

De reconstructie van de Willemskade is het grootste project van Zwolle van de laatste decennia in termen van bereikbaarheid en doorstroming. Een groot deel van de stad is verkeerskundig ‘effect gebied’ van deze reconstructie. Om de regionale doorstroming te garanderen en de binnenstad van Zwolle bereikbaar te houden tijdens de reconstructie zijn diverse maatregelen genomen.
Voorafgaand aan de werkzaamheden heeft de gemeente Zwolle, in samenwerking met een aantal partners, een verkeersbeheersplan opgesteld ten behoeve van het managen van het verkeer tijdens de uitvoeringsfase. Naast de ‘basis’ maatregelen als omleidingsroutes en een duidelijke fasering (welke samen met de belangrijkste stakeholders is opgesteld) worden er veel extra maatregelen getroffen.

Het instellen van eenrichtingsverkeer op de Oosterlaan is één van de tijdelijke maatregelen om de doorstroming van het verkeerssysteem en specifiek het busvervoer te borgen. De slagboom ondersteunt als fysiek obstakel het ingestelde éénrichtingsverkeer voor gemotoriseerd verkeer maar geeft lijnbussen, taxi’s en hulpdiensten de mogelijkheid voor ontheffing van deze maatregel. Tijdens de spitsperioden zijn er verkeersregelaars aanwezig die automobilisten eventueel aanspreken op onjuist gedrag. Om het verkeerssysteem op de Oosterlaan te ontlasten is daarnaast de Van Karnebeektunnel tijdelijk in één richting opengesteld.

1. *Zijn er bij het college ook signalen binnengekomen over dit probleem?*

Er is regulier overleg met vervoerders en hulpdiensten over de verkeerssituatie ten tijde van de reconstructie van de Willemskade. We hebben in de eerste weken (begin mei) signalen gehad van Syntus dat als gevolg van de slagboom wachtende automobilisten de doorstroming van de bussen belemmeren, is geanticipeerd door extra verkeersregelaars in te zetten tijdens de spitsperioden.

Daarna zijn er van de vervoerders geen signalen meer binnengekomen dat als gevolg van de slagboom de doorstroming van de bussen op een niet acceptabele wijze gehinderd wordt of de veiligheid in het geding is. De politie geeft aan dat een aantal automobilisten het eenrichtingsverkeer negeert. Daarbij is geconstateerd dat repressief optreden alleen helpt voor de duur dat zij aanwezig cq. zichtbaar zijn. Tot hinder voor voertuigen van hulpdiensten heeft dit echter niet geleid. De hulpdiensten kunnen bovendien in geval van nood ook gebruik maken van de andere rijbaan of het busperron.

2. *Herkent het college de geschetste situatie?*

Het college realiseert zich dat het instellen van éénrichtingsverkeer een ingrijpende tijdelijke maatregel is. Deze maatregel is echter noodzakelijk om de doorstroming van het verkeerssysteem en de bereikbaarheid van het gebied ten zuidwesten van de binnenstad te borgen. Het is bekend dat er verkeersdeelnemers zijn die bebording en aanwijzingen van de verkeersregelaars negeren op dit specifieke punt. Dit leidt echter niet tot grote problemen.

3. *Is het college bereid handhaving in te zetten en/of aanvullende maatregelen te nemen om de situatie te verbeteren?*

Een potentiele maatregel die in eerste instantie sympathiek klinkt is het openstellen van de slagboom buiten de spitstijden. Echter, we willen heel duidelijk zijn welk gedrag en welke omleidingsroute we verwachten van de weggebruiker. Deze maatregel zou juist onduidelijkheid creëren en daardoor contraproductief zijn. Het college is daarom geen voorstander van deze maatregel.

Wel zal het college extra aandacht besteden aan preventie en voorlichting.
Tijdens de ochtend- en avondspits worden al verkeersregelaars ingezet die verdwaalde automobilisten aanspreken op het inrijdverbod en wijzen op alternatieve routes.

Er wordt extra bebording geplaatst om de Van Karnebeektunnel ter plaatse van de Oosterlaan meer aan te duiden als alternatieve route voor verkeer dat naar het station wil voor kiss and ride of zijn weg zoekt richting de snelweg.
De politie heeft extra aandacht op dit punt. Er wordt al regelmatig handhavend opgetreden. In eerste instantie zonder te verbaliseren, maar bij herhaalde overtreding met verbaal. In overleg met de politie wordt de mogelijkheid bekeken tot extra waarschuwing of handhaving.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	36962
Onderwerp	Beantwoording artikel 45-vragen van de SP over de slagboom op het Stationsplein

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA en SP -Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP inzake Leegstand Westenhage & Fermate
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Koelewijn - Bosma, Geanne (2089)
medeopstellers	Schotman, Chris (2446)
afdeling	Ruimte & Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen PvdA en SP -Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP inzake Leegstand Westenhage & Fermate Bijlage: SP Leegstand Westenhage en Fermate Bijlage: PvdA Leegstaande zorgappartementen sociale huursector

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de art. 45 vragen van de SP en PvdA over leegstaande zorgappartementen in de sociale huursector.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 12 juni 2017

Onderwerp	Vragen artikel 45 – Leegstaande zorgappartementen sociale huursector
Versienummer	

Portefeuillehouder N.Vedelaar

Informant C.Schotman / G.M. Koelewijn - Bosma
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon (038 498) 2446 / 2089
Email C.Schotman@zwolle.nl / G.Koelewijn-Bosma@zwolle.nl

Bijlagen

1. art.45 vragen SP leegstand Westenhage & Fermate
2. art. 45 vragen PvdA Leegstaande zorgappartementen sociale huursector

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de art. 45 vragen van de SP en PvdA over leegstaande zorgappartementen in de sociale huursector.

Datum 12 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De PvdA-fractie heeft op 23 mei 2017 vragen ex artikel 45 RvO gesteld over leegstaande zorgappartementen in de sociale huursector. De SP-fractie heeft op 23 mei 2017 hier eveneens vragen ex artikel 45 RvO over gesteld onder de titel 'leegstand Westenhage & Fermate'. Hieronder vindt u de gecombineerde beantoording op de gestelde vragen. Een aantal vragen van beide fracties zijn vanwege de hoge mate van overenkomstigheid in de beantwoording gecombineerd.

1. *Is het college op de hoogte van de leegstande zorgappartementen in de verschillende woonzorgcentra in Zwolle?*
   Het college is op de hoogte van de situatie van leegstaande zorgappartementen in Fermate en Westenhage die de gebruikelijke frictieleegstand enigszins overstijgen. Voor de betreffende zorgcentra wordt momenteel gekeken op welke wijze de verhuurbaarheid kan worden vergroot.

2. *Herkent het college deze problematiek als een breder spelend probleem?*
   Zorginstellingen hebben de afgelopen jaren te maken gekregen met veranderde spelregels. Zo blijven ouderen langer thuis wonen. Hierdoor hebben zorginstellingen veel minder ruimte nodig. In het verleden waren zorginstellingenwaren als gevolg van de toen geldende bekostigingssystematiek niet direct zelf verantwoordelijk voor leegstand. Maar sinds 2012 als gevolg van het principe scheiden "wonen en zorg" zijn zorginstellingen zelf verantwoordelijk voor hun vastgoed en de bijbehorende risico's. In combinatie met de situatie dat ouderen langer thuis blijven wonen kan het zo zijn dat het risico voor zorginstellngen op leegstand groter wordt.

3. *Is het college van mening dat gezien de druk op de Zwolse woningmarkt en de beperkte doorstroommogelijkheden het van belang is dat iedere vorm van leegstand van sociale huurwoningen voorkomen moet worden?*
   Het college is zich bewust van de druk op de Zwolse woningmarkt en is van mening dat iedere vorm van leegstand van sociale huurwoningen niet wenselijk is en zoveel mogelijk dient te worden voorkomen.
   Om inzicht te krijgen in de toekomstige kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen is in opdracht van gemeente, woningbouwcorporaties en WWZ 038 door HHM en Companen onderzoek uitgevoerd. In het kader van dit lopende Zwolse woningmarktonderzoek is ook een inventarisatie gedaan naar het aanwezige zorgvastgoed. Op deze manier willen partijen gezamenlijk een actueel inzicht krijgen in de eventuele problematiek en vervolgens verkennen op welke oplossingsrichtingen denkbaar zijn. Het samenwerkingsverband WWZ038 zal zich hierover buigen. Naar aanleiding van het eerdere onderzoek "Zwolle zorgbestendige stad (2014)" zijn afspraken gemaakt omtrent nieuwbouw: "Nee tenzij", dit houdt in dat terughoudend wordt omgegaan met het toevoegen van zorgvastgoed.

   In de zomer zijn actuele onderzoeksresultaten voor de Zwolse woonbehoefte/woonvraag 2017-2032 gereed, met specifieke aandacht voor zorgdoelgroepen en de sociale voorraad. In

WWZ 038 wordt daarover het gesprek met de betrokken wonen- en zorgpartijen gevoerd. Wooonzorg en Driezorg maken deel uit van dit gesprek. In bredere zin wordt daarmee in het samenwerkingsverband WWZ038 waarin gemeente, woningcorporaties en zorgpartijen (waaronder Woonzorg en Driezorg) zijn vertegegenwoordigd gesproken over de ontwikkelingen rondom het zorgvastgoed in Zwolle zowel kwantitatief als kwalitatief.

4. *Is het college bereid met Woonzorg en Driezorg in gesprek te gaan om te zoeken naar een oplossing voor dit probleem?*
   Uit gesprek en contact met Driezorg komt naar voren dat er geen sprake is van structurele leegstand bij de woningen die worden verhuurd. De enige locatie welke op dit moment moeilijker verhuurt is Westenhage. De appartementen op locatie Westenhage zijn eigendom van Woonzorg Nederland. Driezorg doet de toewijzing. Het is nog te vroeg om te concluderen dat de woningen niet te verhuren zijn voor deze huurprijs.
   Driezorg is met Woonzorg Nederland in gesprek om de woningen meer onder de aandacht van potentiële huurders te krijgen. Dit zijn ouderen met een zorgvraag. Echter wel met inachtneming van het wettelijk vastgestelde passend toewijzen.
   Op 29 juni a.s. organiseren Driezorg en Woonzorg bijvoorbeeld een open ochtend op Westenhage waarin de woningen te bezichtigen zijn en medewerkers van Driezorg en Woonzorg staan dan klaar om woningzoekenden meer informatie te geven over wonen op Westenhage.

5. *Heeft de gemeente prestatieafspraken met Woonzorg Nederland gemaakt en zo ja, ziet het college mogelijkheden om (aanvullende) prestatieafspraken te maken met Woonzorg om leegstand te voorkomen.*
   De gemeente heeft voor 2017 prestatieafspraken met Woonzorg Nederland gemaakt. In de aanloop naar de te maken prestatieafspraken voor 2018 zal opnieuw gekeken worden naar de situatie rondom het zorgvastgoed.

6. *Zijn er andere woningcorporaties die geen prestatieafspraken met de gemeente hebben?*
   Naast de drie grote corporaties (SWZ, deltaWOnen en Openbaar Belang) hebben De Woonplaats, Habion en st.Woonzorg Nederland bezit in Zwolle. St. Woonzorg Nederland heeft van deze laatstgenoemde corporaties het meeste bezit in Zwolle. Met St. Woonzorg zijn hierover in 2017prestatieafspraken gemaakt.
   In 2018 zal ook corporatie Wetland Wonen toetreden tot de Zwolse woningmarkt met de realisatie van een appartementencomplex aan de Esdoornstraat en zal ook gekeken worden naar prestatieafspraken.

Openbaarheid
Het voorstel is openbaar.

Datum 12 juni 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 37086

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen PvdA en SP -Leegstaande zorgappartementen sociale huursector en vragen SP inzake Leegstand Westenhage & Fermate

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Aan: College van B&W
Van: Brammert Geerling & Sandra Drost/SP
Betreft: Leegstand Westenhage & Fermate
Datum: 23-05-2017

Geacht college,

In het kader van artikel 45 van het reglement van orde wil de SP vragen stellen over de leegstand in seniorencomplexen Westenhage en Fermate.

Inleiding
Afgelopen maandag stond er in *De Stentor* een artikel over regelmatig voorkomende leegstand in seniorencomplexen Westenhage en Fermate. Dit terwijl er genoeg ouderen zijn die graag in de leegstaande woningen zouden willen wonen, maar die onvoldoende inkomen hebben om voor deze appartementen in aanmerking te komen.
De woningen worden verhuurd door woningbouwcorporatie Woonzorg conform de landelijke systematiek van passend toewijzen. Het probleem lijkt voor een deel veroorzaakt te worden doordat de kale huurprijs begint bij €647,87 terwijl veel woningzoekenden alleen in aanmerking komen voor een woning tot €592,55.
SP vindt het onbegrijpelijk dat er woningen waar grote vraag naar is leegstaan.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. Is het college op de hoogte van de leegstandsproblematiek in de genoemde complexen?
2. Herkent het college deze problematiek als een breder spelend probleem?
3. Ziet het college mogelijkheden (aanvullende) prestatieafspraken te maken met Woonzorg om zo nodig de huur van (enkele) appartementen te verlagen?
4. Is het college bereid in gesprek te gaan met Woonzorg, Driezorg en andere partners als het Rijk om zo tot een oplossing te komen?

Wij verzoeken u deze vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling
Sandra Drost

23 mei 2017
Schriftelijke vragen in het kader van art 45.

Leegstaande zorgappartementen sociale huursector

In het artikel van 22 mei in De Stentor „Leegstand in nieuw zorghuis in Zwolle", wordt er gesteld dat appartementen in de sociale huursector, bedoeld voor senioren met een hulpvraag, maandenlang leegstaan. Het gaat om appartementen in woonzorgcentrum Westenhage en Fermate. In het artikel wordt de landelijke ingestelde inkomensnorm als boosdoener genoemd: de woningbouwcorporatie is verplicht te kijken naar het inkomen van de woningzoekende bij het toewijzen van een woning. De leegstaande appartementen blijken aan de hoge kant, namelijk vanaf 647,86 per maand. Indien de woningzoekende een inkomen heeft lager dan 22.200 (voor alleenstaanden) of 30.150 (meerpersoonshuishoudens) komt hij of zij niet in aanmerking voor deze woning. De PvdA heeft al eerder haar zorgen geuit over de negatieve effecten van passend toewijzen op de beschikbaarheid van de vaak duurdere zorgwoningen. Nu blijkt dat deze landelijke maatregel lokaal negatieve effecten heeft, wil de PvdA van de wethouder weten welke mogelijkheden er zijn voor de gemeente om dit probleem aan te pakken. De grotere woningbouwcooperaties SWZ, DeltaWonen en Openbaar Belang maken bijvoorbeeld jaarlijks samen met hun huurders en de gemeente zogenaamde prestatieafspraken. Die afspraken zijn bindend en zodoende een drukmiddel van de gemeente om de corporaties aan hun taakstelling te houden. De PvdA wil graag weten of bijvoorbeeld Woonzorg Nederland of andere kleinere coöperaties die niet uit Zwolle komen, ook meedoen met deze (of andere) prestatieafspraken.

1. Is de wethouder op de hoogte van leegstaande zorgappartement in de verschillende woonzorgcentra in Zwolle?
2. Zijn er naast de genoemde leegstaande appartementen nog meer woonzorgcentra met leegstand?
3. Is de wethouder het met de PvdA eens dat gezien de druk op de Zwolse woningmarkt en de beperkte doorstroommogelijkheden het van belang is dat iedere vorm van leegstand van sociale huurwoningen voorkomen moet worden?
4. Is de wethouder van plan om met Woonzorg Nederland in gesprek te gaan om te zoeken naar een oplossing voor dit probleem?
5. Klopt het dat Woonzorg Nederland op dit moment geen prestatieafspraken met de gemeente Zwolle heeft en zo ja, is de wethouder voornemens deze wel op te gaan stellen met deze woningbouwcorporatie?
6. Zijn er andere woningbouwcorporaties die geen prestatieafspraken met de gemeente hebben?

PvdA
Patty Wolthof

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Vervolgscenario's Voorsterpoort
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Scheper, Michiel (2193)
medeopstellers	
afdeling	Projectontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Vervolgscenario's Voorsterpoort Bijlage: 1. Handelingskader paragraaf Grondbeleid Bijlage: Bijlage 2 Risicoparagraaf vervolgscenario's Voorsterpoort (vertrouwelijk) Bijlage: Bijlage 3 financiële paragraaf (vertrouwelijk) Bijlage: Bijlage 4 Overzichtskaart Voorsterpoort Bijlage: Korte terugblik raadsplein info-debat Takzaal 12-06-2017 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Vervolgscenario's Voorsterpoort

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de scenario’s voor de doorontwikkeling Voorsterpoort.
2. In te stemmen met scenario 1 voor de ontwikkelrichting voor retail.
3. Als vervolg op scenario 1 voor het faciliteren van de retailmogelijkheden in te stemmen met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de voormalige Deltion-locatie en deze bouwrijp te maken.
   3a. De kosten voor het bouwrijp maken à 350.000 euro te dekken uit de reserve Voorsterpoort.
4. Aanvullend op het ontwikkelkader Voorsterpoort (kleinschalige) bedrijvigheid op de voormalige Beers Stork locatie toe te staan.
5. De plankosten voor 2017 en 2018 à 380.000 euro (inclusief onderzoekskosten) te dekken uit de reserve Voorsterpoort.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 9 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Vervolgscenario's Voorsterpoort
Versienummer	1 (definitief)

Portefeuillehouder	Wethouder de Heer
Informant	Michiel Scheper
Afdeling	Projectontwikkeling
Telefoon	(038) 498 2193
Email	M.Scheper@zwolle.nl

Bijlagen

1. Handelingskader paragraaf Grondbeleid
2. Risicoparagraaf (vertrouwelijk)
3. Financiële paragraaf (vertrouwelijk)
4. Overzichtskaart Voorsterpoort

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de scenario's voor de doorontwikkeling Voorsterpoort.
2. In te stemmen met scenario 1 voor de ontwikkelrichting voor retail.
3. Als vervolg op scenario 1 voor het faciliteren van de retailmogelijkheden in te stemmen met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de voormalige Deltion-locatie en deze bouwrijp te maken.

    3a. De kosten voor het bouwrijp maken à 350.000 euro te dekken uit de reserve Voorsterpoort.

4. Aanvullend op het ontwikkelkader Voorsterpoort (kleinschalige) bedrijvigheid op de voormalige Beers Stork locatie toe te staan.
5. De plankosten voor 2017 en 2018 à 380.000 euro (inclusief onderzoekskosten) te dekken uit de reserve Voorsterpoort.

Datum 9 mei 2017

Inleiding

Voorsterpoort is een toplocatie in Zwolle met veel potentie en regionale aantrekkingskracht. Gecombineerd met de bereikbaarheid van het gebied en het eigendom van de gemeente kunnen de kansen worden verzilverd. Hiervoor is een aantal scenario's opgesteld op basis waarvan de ontwikkeling van Voorsterpoort kan worden gefaciliteerd. De grootste uitdaging betreft het verder faciliteren van de aanhoudende sterke markt voor retail en hiermee ook concentratie van retail aantrekkelijker te maken. Hiervoor stelt het college een meer gericht actieve rol en houding voor en wil zij een bewuste stap vooruit zetten.

Vorig jaar zijn de onderhandelingen rondom de uitbreiding van de bestaande woonboulevard gestrand. Dit was aanleiding om te reflecteren op de verdere ontwikkeling van Voorsterpoort en de uitbreiding van de woonboulevard. In de tussentijd is de economie aangetrokken en heeft brancheonderzoek plaatsgevonden, welke de ingrediënten zijn voor de scenario's zoals die nu voorliggen.

Voorsterpoort kenmerkt zich door haar regionale aantrekkingskracht vanwege haar ligging gegeven de goede bereikbaarheid met de auto en het openbaar vervoer. Maar ook vanuit Zwols perspectief is Voorsterpoort interessant voor inwoners om te bezoeken. Met de aanwezigheid van de bestaande woonboulevard en de komst van Hornbach wordt Voorsterpoort steeds aantrekkelijker. Als vervolg op het stuklopen van de meest recente onderhandelingen voor wat betreft de uitbreiding van de woonboulevard, door het aantrekken van de economie en de toenemende interesse vanuit de markt vraagt de ontwikkeling van Voorsterpoort op onderdelen een herijking. Hiervoor is een aantal scenario's denkbaar.

Actuele trends en ontwikkelingen geven nieuwe inzichten voor de programmatische en functionele invullingsmogelijkheden op Voorsterpoort. Dit wordt mede gevoed door de aanstaande invoering van de Omgevingwet.

De kantorenmarkt is wezenlijk anders vergeleken met een aantal jaren geleden. De ontwikkeling en invulling van het 'klassieke' kantorenconcept verschiet snel van kleur: van grootschaligheid naar kleinschaligheid en flexibiliteit en worden andere gebieden (binnenstedelijk/Spoorzone) als meer aantrekkelijke locaties gezien. De behoefte in kantoormeters is niet zo groot als een aantal jaren geleden. Om op die tendens in te spelen is het kantorenconvenant gesloten, waarin is afgesproken een aantal kantoormeters uit de markt te halen.

De ontwikkeling en (particuliere) initiatieven in en rondom de binnenstad vragen om een bewuste invulling van Voorsterpoort, met name op het gebied van detailhandel en leisure. Ontwikkelingen moeten bij voorkeur complementair zijn voor de ontwikkeling van (regio) Zwolle als geheel.

De doorontwikkeling en uitbreiding van de bestaande woonboulevard wordt op basis van trends en marktontwikkelingen nog steeds als wenselijk en kansrijk gezien. Niet in de laatste plaats om groeiende woonwinkels (op bijvoorbeeld Marslanden) te faciliteren.

Tot slot neemt de vraag naar ruimte voor (kleinschalige) bedrijvigheid toe, zowel door lokale binnenstedelijke als wel (boven)regionale en landelijke ondernemers en ondernemingen. Voorsterpoort is een unieke en geschikte locatie voor het accommoderen van deze vraag.

Scenario's

Voor de actualisatie van de scenario's voor Voorsterpoort is en blijft het bestaande ontwikkelkader het vertrekpunt. Het ontwikkelkader laat zich kenmerken door de zonering (vlekken) en het combineren van functies. Hiermee kan flexibel worden ingespeeld op de aanwezige en komende marktvraag. Met deze herijking blijft deze invulling en het ontwikkeladagium (zonering en combineren) nog steeds overeind. Voor de te nemen vervolgstappen zijn drie scenario's denkbaar:

1. Afwachten (volledige volgend op markvraag): 0-scenario

Het bestaande ontwikkelkader geldt als ontwikkelkader en als gemeente wordt een afwachtende houding aangehouden ten aanzien van de interesse uit de markt. Voor de beoogde ontwikkelingen als leisure of retail worden geen voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd of een organisatie ingericht welke snel kan inspelen op kansen. Het 0-scenario vraagt geen investering uit de reserve Voorsterpoort, maar geeft wel een jaarlijkse rentelast voor de grond van ruim 200.000 euro

2. Stimulerende maatregelen nemen (gericht actieve rol): 1-scenario
   Op basis van de ambitie om de retailmogelijkheden te faciliteren is een meer faciliterende houding en rol nodig, gecombineerd met een aantal gerichte maatregelen. Hiermee wordt het voor marktpartijen aantrekkelijker om een ontwikkeling tot stand te brengen. Er wordt een scherpe onderbouwing van de marktpotentie opgesteld en de voorwaarden voor ruimtelijke inpassing wordt verkend.
   De stimulerende maatregelen die worden uitgevoerd zijn het updaten van markt- en branche onderzoek voor retail, het op orde brengen van de bestemming en de gronden geschikt te maken voor de beoogde functie. Het 1-scenario vraagt een gerichte financiële investering, waarmee de toekomstige retailontwikkeling nabij de bestaande woonboulevard eenvoudiger wordt.

3. Actieve marktbenadering (volledig proactieve rol): 2-scenario
   Wanneer wordt gekozen voor een volledig actieve marktbenadering wordt actief acquisitie gepleegd voor de invulling van Voorsterpoort en op basis van een gedetailleerd plan voor de ontwikkeling van Voorsterpoort, waarmee bijvoorbeeld een volledig nieuw bestemmingsplan wordt gemaakt maar ook de civieltechnische voorwaarden (zoals bijvoorbeeld de weginfrastructuur) wordt bepaald. Het 2-scenario past het beste bij een gedetailleerd plan.

Retail (uitbreiding woonboulevard)

In de afgelopen jaren is de retailontwikkeling van het gebied rondom de bestaande woonboulevard niet tot stand gekomen. De partij waarmee de afgelopen jaren is onderhandeld was niet bereid om het risico op eventuele vertragingsschade veroorzaakt door het mogelijk starten van een juridische procedure in verband met een vermeende ontwikkelclaim van een derde te accepteren.
Daarnaast is de huidige bestemming van de percelen rondom de woonboulevard niet gewijzigd in de beoogde bestemming. Het aanpassen van het bestemmingsplan aan de beoogde bestemming brengt voor initiatiefnemers de nodige onzekerheid en daarmee risico's mee en waren daarmee onderwerp van de onderhandelingen, omdat de gemeente op dit punt geen garanties kon geven.
Interesse en markonderzoek uit 2015 onderschrijven echter de potentie en behoefte van de verdere uitbreiding van de woonboulevard, wat legitimeert om hier mede gezien de grondpositie van de gemeente zelf, een actieve en bewuste rol aan te nemen en te kiezen voor scenario 2, door een bestemmingsplanwijziging voor te bereiden en in elk geval de voormalige Deltion-kavel bouwrijp te maken. Afhankelijk van de uitbreidingsmogelijkheden op basis van marktonderzoek moet inzichtelijk worden welke locaties op Voorsterpoort nog meer geschikt zijn.

Leisure

De leisurebranche en ontwikkeling is innovatief en in ontwikkeling, in de afgelopen jaren is er geen grootschalige ontwikkeling tot stand gekomen, enkel op privaat terrein. Gegeven de dynamiek in deze branche en beperkte marktpotentie (haalbare ontwikkelingen) in Zwolle wordt gekozen om een afwachtende rol aan te nemen ten aanzien van de marktvraag en afhankelijk van de initiatieven de haalbaarheid en wenselijkheid te onderzoeken. Op basis daarvan kan worden afgewogen om faciliterende maatregelen te nemen.

Bedrijvigheid

Met de aantrekkende economie en het profiel van de overige Zwolse werklocaties (Hessenpoort/Marslanden/Oosterenk/Vrolijkheid) ontstaat het beeld dat er een groeiende behoefte is aan locaties voor kleine bedrijvigheid en bedrijfsvestigingen. De bestaande bestemming op de voormalige Beers Stork locatie is bedrijvigheid. Ook vanuit de markt neemt de interesse toe voor deze locatie. Om de flexibiliteit en mogelijkheid voor wat betreft vestiging te bevorderen wordt voorgesteld om dit deel van Voorsterpoort aan te merken als locatie voor de vestiging van kleine bedrijven. Dit in aanvulling op het bestaande Ontwikkelkader Voorsterpoort. De voormalige Beers Stork locatie is bouwrijp. Wanneer potentiële ontwikkelingen zich voordoen wordt de meest optimale gronduitgifte bepaald.

Beoogd effect

- Binnen het bestaande ontwikkelkader een gericht actieve rol aan te nemen door een bestemmingsplanwijziging voor te bereiden voor de uitbreiding van de woonboulevard.
- Voor de voormalige Beers Stok locatie (Blaloweg / Russenweg / Grote Voort / Kamperlijn) aanvullend op de gemixte functies en zonering ook bedrijvigheid toe te staan.

Argumenten

2.1 Trends en ontwikkelingen laten zien dat er lokale en regionale behoefte is om de uitbreiding van de woonboulevard te faciliteren

Woonboulevards worden meer en meer gekenmerkt door brancheverbreding, met bijvoorbeeld bruin- en witgoed en/of (buiten)sportwinkels. Deze brancheverbreding (of –vervaging (blurring) komt de levendigheid, aantrekkelijkheid en bekendheid ten goede. Grootschaligheid van dergelijke voorzieningen is een andere trend in deze branche. Voor een duurzame en toekomstbestendige woonboulevard in Zwolle is uitbreiding en verbreding van de retailmogelijkheden essentieel.

2.2 Actueel onderzoek moet de exacte bandbreedte van het mogelijke retailprogramma aantonen

Vanuit onderzoek uit 2015 is bekend dat marktpartijen, maar ook de consumententrends laten zien dat een uitbreiding van de woonboulevard met circa 30.000 m2 (huidige woonboulevard is 25.000 m2) kansrijk is. De branche is dusdanig in beweging dat een geactualiseerd onderzoek nodig is als basis voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan. Uit onderzoek moet blijken welke branches kansrijk zijn en hoeveel marktruimte (in meters) kansrijk is. Het onderzoek is ook noodzakelijk voor de onderbouwing van nieuwe plannen in het kader van de ladder stedelijke verduurzaming.
In het uit te voeren onderzoek wordt expliciet de relatie gelegd naar de gemeentebrede retailvisie en de binnenstad. Dit onderzoek zal integraal onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan wat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

2.3 Met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de uitbreiding van de woonboulevard wordt een stimulerende maatregel genomen

Het opstarten van een bestemmingsplanprocedure past bij een meer actieve en faciliterende rol vanuit de gemeente, waarbij de gemeente grondpositie heeft en waarbij de markt wordt uitgenodigd en gefaciliteerd. Aansluitend op het handelingskader zoals dat wordt gehanteerd in de paragraaf Grondbeleid (zie bijlage 1), kan naar gelang het belang en de positie (eigendom) worden gekozen voor een actievere inzet van instrumenten. Het opstarten van een bestemmingsplanprocedure is hiervan een voorbeeld.

2.4 Verkenningen en onderhandelingen zijn zonder een passend bestemmingsplan niet geslaagd.
Het opstellen van een bestemmingsplan reduceert risico's in de doorlooptijd voor de doorontwikkeling van de woonboulevard en geeft (potentiële) investeerders zekerheid omtrent de programmering.
De huidige bestemming van de beoogde locatie voor de uitbreiding van de bestaande woonboulevard is niet passend. Hierdoor wordt het voor een initiatiefnemer bijvoorbeeld lastig om eindgebruikers aan zich te binden gezien de onzekere planning voor het verkrijgen van onherroepelijke omgevingsvergunning. Een bestemmingsplan met de beoogde bestemming verleidt partijen om direct te kunnen starten met bouwplanontwikkeling en maakt directe gronduitgifte mogelijk. Mede hierdoor wordt ook het eerder genoemde risico op vertragingsschade (door het opstarten van een juridische procedure door een derde) voor de ontwikkelaar verkleind.

2.5 In het bestemmingsplan het principe uit te werken van een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE)
Om de integrale (stedenbouwkundige) kwaliteit te waarborgen is een instrument nodig om te waarborgen dat een initiatief of ontwikkeling (integraal) past binnen het kwaliteitsniveau van Voorsterpoort en het waarborgen van de stedelijke samenhang tussen de bestaande en beoogde uitbreidingslocatie van de woonboulevard. Een SPvE is een instrument welke bij elke (grootschalige) planontwikkeling wordt ingezet.

3.1 Een bouwrijpe kavel faciliteert een snelle uitbreiding van de woonboulevard
Eén van de randvoorwaarden om de beoogde ontwikkeling te faciliteren is een gebied welke geschikte is om te bouwen. Momenteel is de beoogde kavel (voormalige Deltion-locatie) niet bouwrijp, hier dienen sloop- en opruimwerkzaamheden plaats te vinden en dient de bestaande afwatering / riolering op de beoogde bestemming te worden aangepast. Hiervoor is budget beschikbaar binnen de reserve Voorsterpoort.

3.2 Met het bouwrijp maken van de kavel wordt gestart zodra er zicht is op een ontwikkeling
Om niet onnodig kosten te maken en werkzaamheden te vroeg uit te voeren, wordt het bouwrijp maken van de locatie pas gestart bij een onherroepelijk bestemmingsplan en met zicht op een potentiële concrete ontwikkeling.

4.1 De (markt)vraag naar ruimte voor (kleinschalige) bedrijvigheid groeit
Sinds de crisis trekt de bedrijfsruimte markt in Zwolle aan. Voor het segment bedrijven op kavels van ca. 3.000 m2 zijn nog beperkte mogelijkheden in Zwolle. De kleine kavels op Marslanden zijn nagenoeg volledig uitgegeven. Voor deze kleinste ruimtevragers zijn de vestigingsmogelijkheden in Zwolle beperkt.

4.2 Voorsterpoort is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor kleine(re) bedrijven
Uit marktverkenningen bij bedrijven en bij bedrijfsmakelaars is een groeiende vraag naar kleine kavels waarneembaar. Het gaat met name om Zwolse bedrijven die zich verder willen ontwikkelen. Zij groeien uit hun jasje en zijn daarom op zoek naar nieuwe vestigingsmogelijkheden om hun productiviteit te vergroten en efficiency te verbeteren. Deze bedrijven hebben de voorkeur om in Zwolle te blijven. Omdat het aanbod van nieuwe kavels schaars is komen zij terecht op de bestaande markt, waar deze vraag niet altijd gefaciliteerd kan worden. De bedrijventerreinen Voorst/Voorsterpoort en Marslanden komen naar voren als de populairste locaties voor kleinschalige bedrijven. Een veel genoemd pluspunt is de nabijheid van andere bedrijven van vergelijkbare grootte.

4.3 Het bestaande bestemmingsplan is bedrijfsdoeleinden
Het conserverende bestemmingsplan op de voormalige Beers Stork locatie is bedrijfsdoeleinden, hierdoor is de vestiging van nieuwe bedrijvigheid (relatief) snel te realiseren.
4.4 Het toestaan van bedrijvigheid beperkt de ambitie van functiemenging niet
Beleidsmatig kiezen voor bedrijvigheid staat een functiemenging niet in de weg. Afhankelijk van de interesse en het type bedrijf moet blijken of vestiging daadwerkelijk mogelijk en passend is.

4.5 Op de voormalige Beers Stork locatie is de afgelopen jaren geen (grootschalige) leisure tot stand gekomen
De leisurebranche is een relatief nieuwe en innovatieve branche. In de afgelopen jaren is er slechts beperkt belangstelling vanuit de markt getoond voor grootschalige leisure-ontwikkelingen op de locatie Voorsterpoort. Uit onderzoek is gebleken dat de behoefte en potentie voor de leisure-mogelijkheden beperkt zijn. De ontwikkeling en daarmee het toestaan van bedrijvigheid is kansrijker. Een aantal kleinere leisure-bedrijven en ontwikkelingen houden blijvend interesse. Bedrijvigheid en leisure zijn goed te realiseren in een mix van functies, mits dat vanuit milieueisen geen belemmeringen geeft. Dat wordt getoetst indien zich een potentieel plan voordoet.

5.1 Een bestemmingsplanprocedure starten vraagt plancapaciteit en aanvullend onderzoek
Om adequaat uitvoering te geven aan de voorgestelde besluiten moet capaciteit en onderzoek worden uitgevoerd. Met het budget van 380.000 euro kan een bestemmingsplanprocedure worden opgestart en kunnen verkenningen worden uitgevoerd en initiatieven worden gefaciliteerd.

5. 2 De reserve Voorsterpoort is ingesteld om plankosten te dekken
De reserve Voorsterpoort is bedoeld voor het ontplooien van activiteiten en uitvoeren van werkzaamheden die bijdragen aan de ontwikkeling van Voorsterpoort.

Risico's

- Actuele kennis van de brancheontwikkelingen en interesse vanuit de markt kennen onzekerheden. Hierdoor is het mogelijk dat er door het daadwerkelijk meewerken aan een zich aandienend plan er andere ontwikkelingen niet meer mogelijk zijn. Wanneer een initiatief niet past binnen het bestaande ontwikkelkader of een grote betekenis heeft voor de stad wordt dit separaat ter besluitvorming voorgelegd.
- De budgetten zijn gebaseerd op ramingen. Hiervoor gelden de reguliere aanbestedingsrisico's, waarbij kosten hoger of lager kunnen worden. De ramingen zijn opgesteld door een kostendeskundige en gereviewd door een derde en geven daarmee de benodigde zekerheid in deze fase van de planvorming.
- Op voorhand wordt niet gekozen voor een grootschalige of kleinschalige ontwikkeling van de woonboulevard. Afhankelijk van de interesse kan dit nog niet voorziene kosten met zich meebrengen (bijvoorbeeld qua infrastructuur). Mocht dit daadwerkelijk tot aanzienlijke investeringen leiden, dan zal hiervoor separate besluitvorming worden voorgelegd.
- Indien kleinschalige bedrijvigheid wordt gerealiseerd op Voorsterpoort Oost kunnen er aanvullende investeringen nodig zijn voor het bouw- en woonrijp maken van deze locatie (bijvoorbeeld weginfra of investeringen in de openbare ruimte).
- Bij grootschalige ontwikkelingen op Voorsterpoort wordt per definitieve een Stedenbouwkundig Programma van Eisen opgesteld. Afhankelijk van de impact wordt het college en/of raad expliciet gevraagd om mee te werken aan deze ontwikkeling.

- De boekwaarde van de voormalige Deltion-locatie is hoog en kan planontwikkeling bemoeilijken. Bij de recent gestrande onderhandelingen over de woonboulevard is deze locatie gewaardeerd op een retail-functie met een relatief fors programma. Alle locaties uit de voorraad gronden (waaronder de Deltion-locatie valt) worden eind dit jaar opnieuw getaxeerd op basis van een actualisatie van retailprogramma. Deze hertaxatie kan leiden tot een andere waardering (hoger of lager).

In de vertrouwelijke bijlagen 2 en 3 worden risico's weergegeven die expliciet de scenario's en planontwikkeling kunnen schaden.

Financiën
Binnen de reserve Voorsterpoort is budget beschikbaar voor aanwending die bijdragen aan de ontwikkeling cq. verkenning van de mogelijkheden ten behoeve van Voorsterpoort. De benodigde budgetten zijn binnen deze reserve te dekken.

Communicatie
Na besluitvorming zal reguliere communicatie worden ingezet middels een persbericht. De ondernemersvereniging is op de hoogte gebracht van de voorgenomen besluitvorming en heeft hier positief op gereageerd.

Vervolg
- Na instemming van de raad zal worden gestart met de voorbereidingen van een bestemmingsplanwijziging. Het definitieve bestemmingsplan zal ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.
- Afhankelijk van de interesse en de voortgang van planontwikkeling zal bij grootschalige planontwikkelingen separate besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
- De gronden van de locatie Voorsterpoort zitten niet in een grondexploitatie, maar worden geadministreerd onder de voorraad gronden. Op het moment dat een locatie ontwikkelt gaat worden met een aanpassing van de openbare ruimte zal hiervoor een grondexploitatie geopend worden.
- Op basis van geactualiseerd marktonderzoek moet blijken of de voormalige Rova-locatie ook nodig en kansrijk is voor het accommoderen van een retail-functie en of deze locatie wordt meegenomen in het op te stellen bestemmingsplan.
- Voor wat betreft het gebied rondom de WRZV-hallen / VEZ wordt een separaat plan en besluitvorming aan u voorgelegd, volgend op de besluitvorming over de bestaande WRZV-hallen.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar met uitzondering van de bijlagen 2 en 3. Op grond van artikel 25 lid 2 van de gemeentewet met een beroep op het financiële belang van de gemeente, zoals genoemd in artikel 10 lid 2 sub b van de Wet openbaarheid van bestuur, is geheimhouding opgelegd ten aanzien van de bijlagen nummer(s) 2 en 3.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 9 mei 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	33179
Onderwerp	Vervolgscenario's Voorsterpoort

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de scenario's voor de doorontwikkeling Voorsterpoort.
2. In te stemmen met scenario 1 voor de ontwikkelrichting voor retail.
3. Als vervolg op scenario 1 voor het faciliteren van de retailmogelijkheden in te stemmen met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de voormalige Deltion-locatie en deze bouwrijp te maken.
   3a. De kosten voor het bouwrijp maken à 350.000 euro te dekken uit de reserve Voorsterpoort.
4. Aanvullend op het ontwikkelkader Voorsterpoort (kleinschalige) bedrijvigheid op de voormalige Beers Stork locatie toe te staan.
5. De plankosten voor 2017 en 2018 à 380.000 euro (inclusief onderzoekskosten) te dekken uit de reserve Voorsterpoort.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

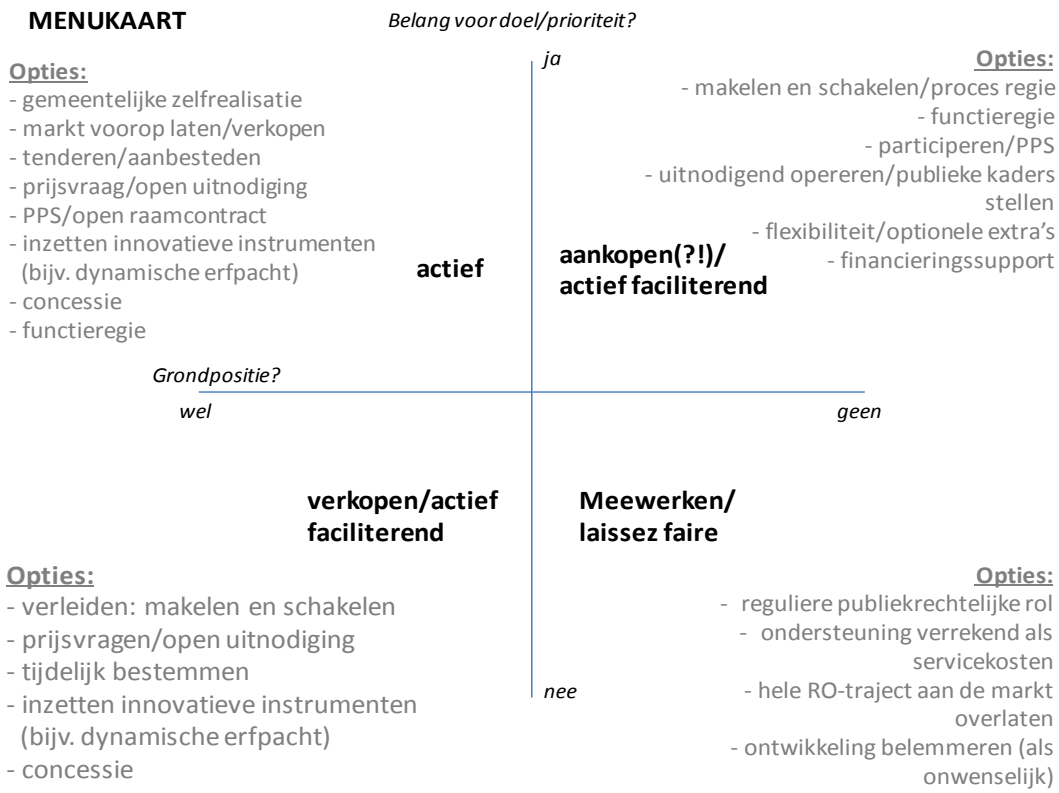
de voorzitter,

de griffier,

Beslisnota voor de raad

Datum 9 mei 2017

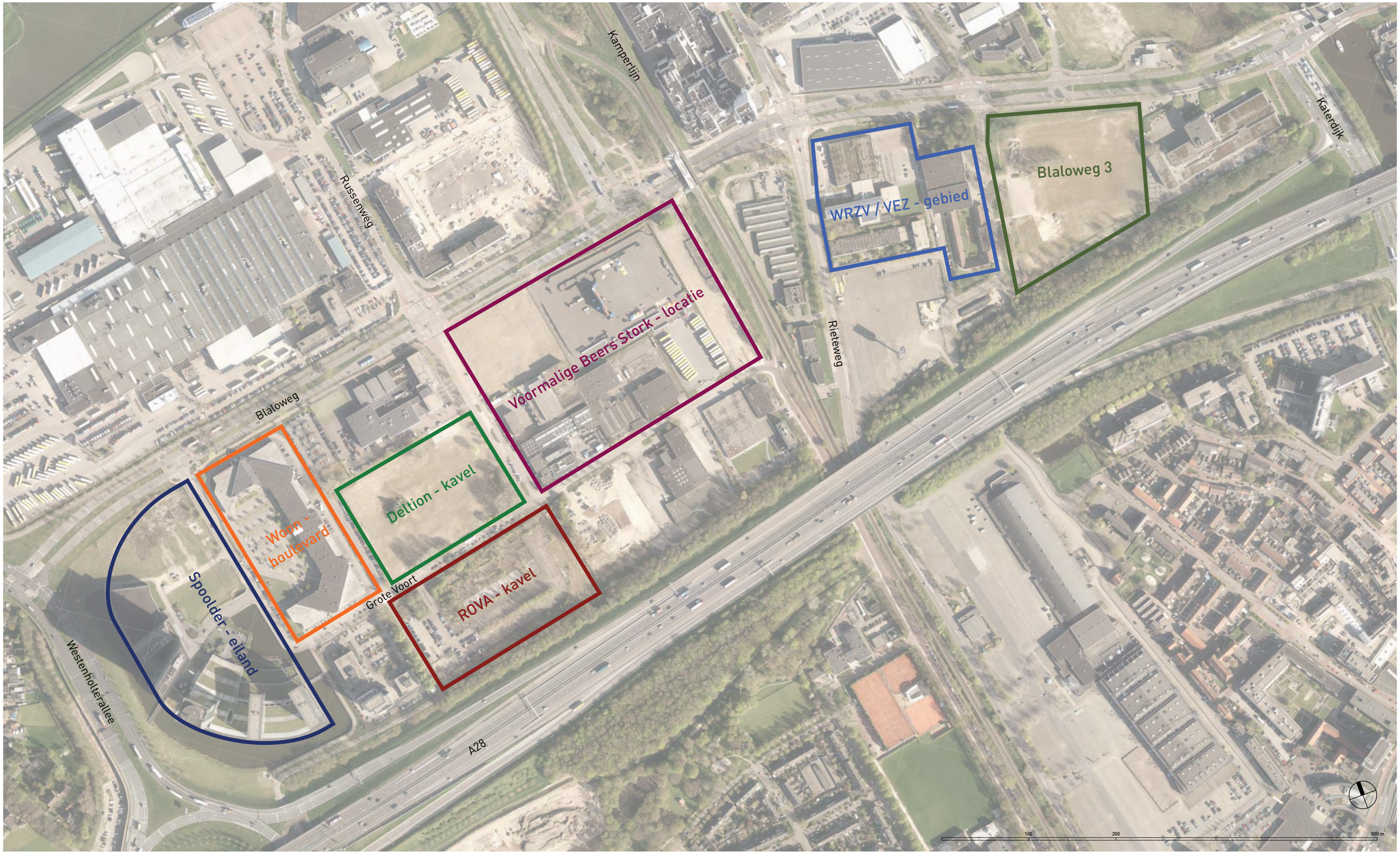
Bijlage 1: Handelingskader paragraaf Grondbeleid

Voorsterpoort

Deelgebieden

Zwolle

24 april 2017

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein Info/debat TaKzaal

Vergadering d.d.	12 juni 2017
Locatie	Thomas a Kempiszaal
Aanvang	20.30
Eindtijd	21.30
Voorzitter	Mevr. C. van Bruggen
Griffier/secretaris	Dhr. H.C. Veraart

1.a. Opening en Mededelingen (20.30 – 20.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 22.00 uur.

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Debatronde

3. Vervolgscenario's Voorsterpoort (20.35 – 21.30 uur)
Voorsterpoort is een toplocatie in Zwolle met veel potentie en regionale aantrekkingskracht, dit gecombineerd met de bereikbaarheid van het gebied en het eigendom van de gemeente kunnen kansen worden verzilverd. Door diverse omstandigheden vraagt de ontwikkeling van Voorsterpoort op onderdelen een herijking. De grootste uitdaging betreft het verder faciliteren van de aanhoudende sterke markt voor retail en hiermee ook concentratie van retail aantrekkelijker te maken. Het college stelt dan ook voor te kiezen voor het scenario waarbij de gemeente actief stimulerende maatregelen neemt. En in het verlengde hiervan een bestemmingsplanprocedure op te starten voor de voormalige Deltion-locatie en deze locatie bouwrijp te maken.
Alle fracties geven aan zich te kunnen vinden in het voorgestelde scenario. Wel worden vragen gesteld over o.a. het soort retailbedrijven, de combinatie met leisure, de toekomst van de IJsselhallen en de WRZV-hallen en over de infrastructuur.
Wethouder De Heer antwoordt dat kiezen voor scenario 2 het meest reëel is en de meeste kansen biedt. Niet elk initiatief kan meteen landen, maar we moeten er wel actief op kunnen inspelen. Dit voorstel moet ook uitbreiding van de Meubelboulevard mogelijk maken.
Wat betreft de branchering op Voorsterpoort stelt de wethouder dat we dit niet op formules moeten vastzetten. Uitgangspunt is retail in en om huis. Maar er is daarbij wel sprake van randen. De kunst is deze randen niet te rekbaar te maken maar aan de andere kant ook niet te star. Bij initiatieven op Voorsterpoort zal goed gekeken moeten worden naar de gevolgen voor het centrum en andere winkelgebieden.
Wat betreft de IJsselhallen merkt de wethouder op dat er een onderzoek gaande is naar de behoefte aan een evenementenhal voor de stad en de benodigde omvang er van. Zodra dit onderzoek gereed is zal het naar de raad worden gestuurd. Overigens is er voor de IJsselhallen op de huidige locatie nog een contract tot 2024. Voor de plannen op Voorsterpoort wordt wel ruimte gereserveerd voor een evenementenhal, maar dit is niet perse de locatie Beers. Uitgangspunt voor het college blijft dat woningbouw op de huidige locatie IJsselhallen voor de Kamperpoort in de toekomst mogelijk moet zijn.
Ten aanzien van het aspect infrastructuur stelt de wethouder dat investering in aanpassing en vernieuwing van wegen noodzakelijk is. Geconstateerd moet worden dat het openbaar vervoer naar de Voorsterpoort tot nu toe niet zo succesvol is. De wethouder zegt toe dit aspect mee te zullen nemen naar de provincie. Op voorhand wordt wel aangegeven dat de ruimte voor een treinstation Voorsterpoort er nog wel is, maar dat het, gelet op de kosten, zeer de vraag is of deze gerealiseerd gaat worden.

De Voorsterpoort ligt in een gebied waar meer speelt. O.a. een eventuele verplaatsing van de WRZV-hallen. De wethouder verwacht binnen enkele weken met een voorstel te komen hoe om te gaan met de aanpak daarvan. Wat er vervolgens op dat terrein zou kunnen gebeuren, zal dan onderzocht moeten worden. Op voorhand lijkt echter duidelijk dat woningbouw daar niet haalbaar i.v.m. de milieuwetgeving.
Aan het einde van het debat concludeert de voorzitter dat de wethouder twee toezeggingen heeft gedaan:
-de resultaten van het onderzoek naar de behoefte aan een evenementenhal voor Zwolle zullen aan de raad worden toegestuurd en op Voorsterpoort zal ruimte worden gereserveerd voor een evenementenhal.
-met de provincie zal het aspect openbaar vervoer naar Voorsterpoort worden besproken.
Ook concludeert de voorzitter dat dit voorstel als A-voorstel naar de besluitvormingsronde van 3 juli door kan.

4. Sluiting (21.30 uur)
De voorzitter sluit de vergadering om 23.15 uur.

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	33179
Onderwerp	Vervolgscenario's Voorsterpoort

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de scenario's voor de doorontwikkeling Voorsterpoort.
2. In te stemmen met scenario 1 voor de ontwikkelrichting voor retail.
3. Als vervolg op scenario 1 voor het faciliteren van de retailmogelijkheden in te stemmen met het opstarten van een bestemmingsplanprocedure voor de voormalige Deltion-locatie en deze bouwrijp te maken.
   3a. De kosten voor het bouwrijp maken à 350.000 euro te dekken uit de reserve Voorsterpoort.
4. Aanvullend op het ontwikkelkader Voorsterpoort (kleinschalige) bedrijvigheid op de voormalige Beers Stork locatie toe te staan.
5. De plankosten voor 2017 en 2018 à 380.000 euro (inclusief onderzoekskosten) te dekken uit de reserve Voorsterpoort.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Jeensma, Bertus (2298)
medeopstellers	Claassen, Arie (055-5801617)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

Voorgesteld besluit raad

De lopende gemeentelijke garantstelling aan Golfclub Zwolle te verlengen naar een looptijd van 20 jaar. De overige voorwaarden blijven ongewijzigd

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 17 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle
Versienummer	1
Portefeuillehouder	René de Heer
Informant	Bertus Jeensma
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon	(038) 498 2298
Email	B.Jeensma@zwolle.nl
Bijlagen	n.v.t.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De lopende gemeentelijke garantstelling aan Golfclub Zwolle te verlengen naar een looptijd van 20 jaar. De overige voorwaarden blijven ongewijzigd.

Datum 17 mei 2017

Inleiding
Gemeente Zwolle heeft ten behoeve van de Golfcourse Zwolle Exploitatie Maatschappij B.V. garanties afgegeven aan de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Een van deze bankgaranties, op de lening afgesloten in 2004 met een totale looptijd van 25 jaar, bedraagt per heden in totaal € 936.602,- en heeft thans nog een looptijd van circa 12 jaar. Golfclub Zwolle is op dit moment bezig om de huidige leningen te herfinancieren om op deze wijze de exploitatie duurzaam voort te kunnen zetten. Daarmee is het de doelstelling om de aflossingsverplichtingen richting financiers in lijn te brengen met de afschrijvingskosten. Op dit moment zijn de aflossingsverplichtingen namelijk substantieel hoger dan de afschrijvingslasten wat tot een onbalans leidt tussen de resultaten van de vereniging en de kasstromen van de vereniging.
In het kader van de herfinanciering van de Golfcourse Zwolle Exploitatie Maatschappij B.V. vraagt men aan de gemeente Zwolle om de bovengenoemde bankgarantie voor hetzelfde bedrag te verlengen echter met een nieuwe looptijd van 20 jaar. Daarbij kan het bedrag van de betreffende garantie ongewijzigd blijven.

Beoogd effect
Met het verlengen van de garantstelling wordt beoogd dat de Golfclub een betere financiële exploitatie kan draaien. Hierdoor kunnen de leden van de vereniging de faciliteiten blijvend geboden worden om hun golfactiviteiten te kunnen uitvoeren.

Argumenten
De vereniging voldoet aan de voorwaarden waaronder gemeentegarantie kan worden verstrekt. Gemeentegaranties worden conform gemeentelijk beleid alleen verstrekt indien:
- met de garantieverlening een door de gemeente ondersteund maatschappelijk belang is gediend.
- de instelling c.a. zelf onvoldoende zekerheden heeft om een geldlening via een commerciële bank zonder gemeentegarantie aan te trekken.
- de instelling c.a. gelet op haar financiële positie in staat is de rente en aflossing op te brengen.
- er recht van 1e hypotheek op gronden en opstallen gevestigd kan worden.

De vereniging kan worden gezien als een organisatie met een maatschappelijk belang, dagelijks worden activiteiten georganiseerd voor en door leden uit de hele wijk. Daarnaast richt de vereniging zich ook steeds meer op andere activiteiten voor diverse doelgroepen binnen de golfsport.
Er is geen reden om aan te nemen dat de vereniging niet in staat zal zijn om aan haar rente en aflossingsverplichtingen te voldoen. De gemeentelijke Treasurer heeft de aanvraag inclusief de leningovereenkomst getoetst en positief geadviseerd. De verdere uitwerking en vastlegging van de gemeentelijke garantstelling zal door het college plaatsvinden.

Risico's
Financiën
Het risico voor de gemeente Zwolle is gelegen in het gegeven of de golfvereniging aan haar verplichtingen zal kunnen voldoen. De Gemeente Zwolle staat dan garant voor de rente, aflossing en kosten van de lening. De garantstelling bedraagt nog ruim € 9 ton, mocht de vereniging onverhoopt niet aan haar verplichtingen kunnen voldoen, dan wordt de gemeente Zwolle door de bank op deze garantstelling aangesproken. Door de herfinanciering krijgt de vereniging een lagere rente, zodat de jaarlijkse lasten lager worden en daarmee wordt het risico voor de gemeente eveneens verlaagd.

Datum 17 mei 2017

Treasury heeft de aanvraag beoordeeld en op dit onderdeel geconstateerd dat er sprake is van een voor de gemeente acceptabel risico, dit wordt ook bevestigd door het feit dat de golfclub de afgelopen periode keurig aan de financiële verplichtingen heeft voldaan.
De vereniging dient als uitwerking van de garantstelling periodiek financiële informatie aan de gemeente te verstrekken die door de gemeente beoordeeld wordt. Op basis daarvan kan de gemeente beoordelen hoe de vereniging er financieel voor staat en kan er, indien nodig, op tijd worden bijgestuurd.

Financiën
De vereniging wil de lopende garantstelling, die nog ongeveer 12 jaar doorloopt, verlengen naar een looptijd van 20 jaar. Hierdoor krijgt de exploitatie van de vereniging ondanks een te betalen boete i.v.m. vervroegde aflossing een positieve impuls. Deze boete wordt overigens buiten de garantstelling van de gemeente gehouden, deze heeft de vereniging op een andere wijze gefinancierd. Dit heeft geen invloed op het gemeentelijk besluit m.b.t. deze verlenging.

Communicatie
Over dit voorstel behoeft geen specifieke communicatie plaats te vinden, de vereniging is betrokken bij de afhandeling van het verzoek.

Vervolg
Na besluitvorming kan de garantstelling worden verlengd. De vereniging dient samen met de bank voor de benodigde documenten te zorgen en deze voor akkoord aan de gemeente voor te leggen.

Openbaarheid
Het voorstel kan openbaar worden behandeld.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36389

Onderwerp Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

De lopende gemeentelijke garantstelling aan Golfclub Zwolle te verlengen naar een looptijd van 20 jaar. De overige voorwaarden blijven ongewijzigd

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36389

Onderwerp Verlenging garantstelling Golfclub Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

De lopende gemeentelijke garantstelling aan Golfclub Zwolle te verlengen naar een looptijd van 20 jaar. De overige voorwaarden blijven ongewijzigd

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Stam, Rina (2183)
medeopstellers	Sipma, Auke (2439) Tromp, Gert (2360)
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 Bijlage: bestemmingsplaBestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7 22-24

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken te publiceren;
3. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 vast te stellen;

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 6 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36403

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Rina Stam / Auke Sipma
Afdeling	ECR / PUL
Telefoon	(038) 498 2183 / (038) 498 2439
E-mail	HL.Stam@zwolle.nl / A.Sipma@zwolle.nl

Bijlagen

1 bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 de verbeelding van het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken te publiceren;
3 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 vast te stellen;

Datum 6 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36403

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Aan de Van Pallandtmarke op het voormalig woonwagenterrein, met de adressen Van Pallandtmarke 1, 3, 5, 7, 22 en 24, worden twaalf energieneutrale woningen gerealiseerd. Er komen twee blokken met vier en acht rijtjeswoningen. Het is een project van woningcorporatie Openbaar Belang met de volgende doelstellingen:

- Zo snel mogelijk de beschikbaarheid van aantal sociale huurwoningen in Zwolle vergroten;
- Kwaliteit toevoegen – wijk upgraden;
- Betaalbare woningen creëren;
- Zo min mogelijk de groene kwaliteit van de locatie aantasten.

Deze ontwikkeling is in strijd met het reeds geldende bestemmingsplan, omdat de bestemming van dit plangebied 'wonen - woonwagen' is. Door het wijzigen van de bestemming in 'wonen' maakt dit bestemmingsplan de realisatie van woningen mogelijk.

De vooroverlegpartners zijn benaderd en hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het bestemmingsplan. Ook de buurt is bekend met het plan. De initiatiefnemer, Woningcorporatie Openbaar Belang, heeft verschillende bijeenkomsten gehad met de klankbordgroep uit de buurt om de plannen te bespreken met betrekking tot het type en aantal woningen, de inrichting, het kleurgebruik in de gevel, behoud van groen/bomen, inrichting parkeerplaats en trottoir. Ook zijn huisnummering, privacy en vuilnis etc besproken. De klankbordgroep heeft het plan goedgekeurd.

Het ontwerpbestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 heeft ter visie gelegen van donderdag 23 maart 2017 gedurende zes weken tot en met woensdag 3 mei 2017. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
Een onherroepelijk bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24.

Argumenten
1.1 Het bestemmingsplan wordt zowel digitaal als analoog gewijzigd vast gesteld
Sinds de eisen van de digitalisering per 1 januari 2010 zijn gaan gelden, is het nodig om in het raadsbesluit de gewijzigde vaststelling te benoemen in technische bestandsnamen. Naast de digitale vaststelling, blijft het nodig om ook de papieren vorm van het bestemmingsplan vast te stellen, hoewel juridisch het digitale exemplaar bindend is.

2.1 Het vastgestelde bestemmingsplan moet gedurende zes weken ter inzage worden gelegd.
Op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening moet het vastgestelde bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage worden gelegd.

3.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 is niet nodig.

Datum 6 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36403

Het plan is een particulier initiatief. De kosten voor uitvoering van het plan zijn volledig voor rekening van de aanvrager. Ook is met de initiatiefnemer overeengekomen dat eventuele uit te keren planschadevergoedingen voor zijn rekening komen. Het plan is daarmee economisch uitvoerbaar.

Risico's
Er zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn geen noemenswaardige risico's aan het plan verbonden.

Financiën
Er is een anterieure overeenkomst gesloten waarin de plankosten worden verhaald op de initiatiefnemer.

Communicatie
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl.

Vervolg
De inwerkingtreding van het bestemmingsplan is gekoppeld aan het einde van de tervisielegging van het vastgestelde bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 – 24. Nieuwe bouwaanvragen kunnen dan getoetst worden aan het nieuwe bestemmingsplan.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 6 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36403

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017-36403
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1 de verbeelding van het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken te publiceren;
3 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36403

Onderwerp Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken te publiceren;
3. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

nr. NL.IMRO.0193.BP16017-0004

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl

www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWR
Opdrachtnemer ECR
Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP16017-0004
Datum: 6 juni 2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Inleiding 6
1.2 Plangebied 6
1.3 Geldende bestemmingsplannen 6

Hoofdstuk 2 Beleidskader **8**
2.1 Ruimtelijk beleid 8
2.1.1 Rijksbeleid 8
2.1.2 Provinciaal beleid 11
2.1.3 Gemeentelijk beleid 12
2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 12
2.3 Verkeersbeleid 13
2.4 Groenbeleid 14
2.5 Waterbeleid 15
2.6 Volkshuisvestingsbeleid 16
2.7 Milieubeleid 17

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **18**
3.1 Stedenbouw 18
3.1.1 Huidige situatie 18
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 18
3.2 Archeologie 19
3.2.1 Huidige situatie 19
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 19
3.3 Verkeer 19
3.3.1 Huidige situatie 19
3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 20
3.4 Natuur 20
3.4.1 Huidige situatie 20
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 21
3.5 Water 22
3.5.1 Huidige situatie 22
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 22
3.6 Milieu 26
3.6.1 Geluid 27
3.6.2 Bedrijven en milieuzonering 27
3.6.3 Luchtkwaliteit 27
3.6.4 Bodemkwaliteit 27
3.6.5 Externe veiligheid 28
3.6.6 Afval 28
3.6.7 Kabels, leidingen en straalpaden 28
3.7 Duurzaamheid 28

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten **30**
4.1 Inleiding 30
4.2 Inleidende regels 32
4.3 Bestemmingsregels 33
4.4 Algemene regels 34

4.5 Overgangs- en slotregels 35
4.6 Handboek 35

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 36
5.1 Economische uitvoerbaarheid 36
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 36

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 37

Bijlage 1 Regionale Woon Programmering West Overijssel 38

Bijlage 2 Archeologisch Onderzoek 53

REGELS 85

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 86
Artikel 1 Begrippen 86
Artikel 2 Wijze van meten 91

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 92
Artikel 3 Groen 92
Artikel 4 Tuin 94
Artikel 5 Verkeer - Erftoegangsweg 96
Artikel 6 Wonen 98

Hoofdstuk 3 Algemene regels 101
Artikel 7 Anti-dubbeltelregel 101
Artikel 8 Algemene afwijkingsregels 102
Artikel 9 Algemene wijzigingsregels 104
Artikel 10 Algemene procedureregels 105
Artikel 11 Overige regels 106

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 107
Artikel 12 Overgangsrecht 107
Artikel 13 Slotregel 109

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Aan de Van Pallandtmarke op het voormalig woonwagenterrein, met de adressen Van Pallandtmarke 1, 3, 5, 7, 22 en 24, worden twaalf energieneutrale woningen gerealiseerd; zie ook 3.7 Duurzaamheid. Er komen twee blokken met vier en acht rijtjeswoningen. Het is een project van woningcorporatie Openbaar Belang met de volgende doelstellingen:

1. Zo snel mogelijk de beschikbaarheid van aantal sociale huurwoningen in Zwolle vergroten;
2. Kwaliteit toevoegen – wijk upgraden;
3. Betaalbare woningen creëren (passend toewijzen max. huur € 618,-);
4. Zo min mogelijk de groene kwaliteit van de locatie aantasten.

Deze ontwikkeling is in strijd met het reeds geldende bestemmingsplan, omdat de bestemming van dit plangebied 'wonen - woonwagen' is. Door het wijzigen van de bestemming in 'wonen' maakt dit bestemmingsplan de realisatie van woningen mogelijk.

1.2 Plangebied

Het plangebied is het voormalig woonwagenterrein met de adressen Van Pallandtmarke 1, 3, 5, 7, 22 en 24, kadastrale nummers 2506 en 2507 sectie K en KOZ-typering G.

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Het plangebied valt in het bestemmingsplan 'Zwolle-zuidwest'. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld op 6 juni 2016 onder besluitnummer 2016-25120 en is op 4 augustus 2016 geheel onherroepelijk geworden.
Het plangebied heeft in het bestemmingsplan 'Zwolle-zuidwest' de bestemming 'wonen - woonwagen' (w-ww).

figuur 1.2 plangebied op plankaart van bestemmingsplan Zwolle-zuidwest

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Met de inwerkingtreding van het Barro heeft er ook een wijziging plaatsgevonden van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het Bro is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling (zie art. 1.1.1 Bro) mogelijk maakt.

Voor het bestemmingsplan Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24, worden de treden van de ladder als volgt doorlopen.

Trede 1: Regionale behoefte

De eerste stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Om die behoefte te kunnen onderbouwen wordt in eerste instantie verwezen naar de in 2005 opgestelde Woonvisie 2005-2020.

Vervolgens is deze woonvisie nadrukkelijk gekoppeld aan het Structuurplan 2020, die in juni 2008 werd vastgesteld. Ook hierin is te lezen dat er op regionaal niveau afstemming heeft plaatsgevonden over het woningbouwprogramma.

Maar de wereld om ons heen verandert snel. Zowel woonwensen veranderen, als ook de woningmarkt en de verhouding tussen partijen. Daarbij kwam bovendien het uitbreken van de crisis in 2008. Reden waarom de woonvisie uit 2005 geactualiseerd zou moeten worden.

Daarbij is er echter niet gekozen voor het opstellen van een nieuwe visie, maar voor het opstellen van een zogenaamd Woonplan 2011-2015, waarin gekeken is naar de onderdelen die aan revisie of bijstelling toe zijn. De woonvisie 2005-2020 blijft dan ook gelden tot het einde van de looptijd, maar daarnaast gold tevens het Woonplan 2011-2015.

Daarnaast is er nog een uitvoeringsgerichte Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel

programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

De Woonagenda is een actieplan voor de Zwolse woningmarkt, waarin analyse van en visie op het functioneren van de woningmarkt is vertaald in een aantal ambities, (bijgestelde) kaders en concrete uitvoeringsmaatregelen. Het is een dynamische agenda die, indien nodig, op elk moment geactualiseerd en aangevuld zal worden met aanvullende maatregelen. Met die Woonagenda wordt geen nieuw beleid omschreven, maar wordt voortgeborduurd - op basis van actuele inzichten - op de Woonvisie (2005) en het Woonplan (2011).

Omdat wij goed willen kunnen schakelen tussen de lange termijn en de actualiteit van de korte termijn op de woningmarkt, is er sprake van een cyclus binnen het woonbeleid, waarbij de lange termijn doelen en ontwikkelingen zoals zij verwoord zijn in de Woonvisie, via vijfjaarlijkse Woonplannen en jaarlijkse Woonprogramma's steeds kunnen worden bijgesteld en geactualiseerd.

De Woonagenda vormt, samen met de Woonvisie en het Woonplan de basis voor de Zwolse gebiedsontwikkelingen, stedelijke vernieuwingsopgaven en een nieuw partnership met de Zwolse woningcorporaties en de prestatieafspraken.

De huidige prestatieafspraken liepen per 1 januari 2016 af. Het proces om te komen tot nieuwe prestatieafspraken is afgerond. Door de Stec groep is het rapport RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering), (hierna te noemen "RWP") opgesteld. In dit document – Regionale Woon Programmering West Overijssel dat als bijlage bij de toelichting is gevoegd – is opgenomen wat de afspraken zijn in West-Overijssel en is voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. De gemeenten en de provincie hebben op 27 januari 2016 een samenwerkingsovereenkomst getekend waarin afspraken zijn gemaakt over woonregio's en nadere afspraken over aantallen woningen en afstemming met de regio.

De gemeenten in West-Overijssel hebben de afspraak gemaakt dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Daarnaast is de afspraak gemaakt om vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

In het RWP is aangegeven dat veruit de meeste verhuisbewegingen plaats vinden binnen de gemeentegrenzen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. West-Overijssel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. Zwolle valt in de subregio Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland).

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave

De West-Overijsselse gemeenten, waaronder Zwolle gebruiken de huishoudingsprognose 'Primos 2013' als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 – in 2016 – kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

In Zwolle is sprake van een kwantitatieve actuele behoefte van 2311 woningen voor de periode 2016-2026. Hiertoe komen we door de vraag op basis van Primos 2013 te confronteren met het aanbod in harde plannen (directe bouwtitel en uitwerkingsplichten). De woningvraag in Zwolle bedraagt 6121 woningen. Het aanbod 'harde' plannen is 1790 woningen en voor woningen in uit te werken bestemmingsplan 2020. Totaal bedraagt dit 3810 woningen. De resterende actuele behoefte die hieruit volgt is 2311 woningen. Het aantal van 12 woningen in dit bestemmingsplan maakt deel uit van de 'zachte' plancapaciteit. Gelet op het feit dat er een ondercapaciteit is in de vraag naar het aantal woningen, is er ruim voldoende kwantitatieve ruimte voor de woningen.

Procedure regionale afstemming

Zoals aangegeven werken gemeenten in Overijssel met dezelfde uitgangspunten om overprogrammering te voorkomen. Binnen de RWP is de afspraak gemaakt maximaal 100% van de gemeentelijke vraag naar woningen beschikbaar te maken in harde plannen.

Door te programmeren voor de eigen behoefte zorgen gemeenten ervoor dat er geen overaanbod in harde plannen ontstaat op de (regionale) woningmarkt. Hierdoor gaat er in principe geen extra aanzuigende werking uit naar huishoudens van andere gemeenten. Daarbij zijn migratiecijfers verwerkt in de huishoudensprognose en daarmee ook de regionale behoefte.

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de provincie en de gemeenten in West Overijssel opgenomen dat ten behoefte van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en de regionale onderbouwing en afstemming voor de ladder van duurzame verstedelijking gemeenten en provincie afspraken maken over programmeren. Deze zijn verder uitgewerkt in rapport RWP.

De afspraken over de regionale afstemming zijn de volgende:

- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.
- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten.
- Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Het bestemmingsplan is regionaal afgestemd. Gemeenten in de subregio vinden het plan daarmee ook passend binnen de Ladder en programmering in de regio.

Ook is onderzoek gedaan naar de kwalitatieve behoefte van Zwolle (WoOn 2012).

Kwalitatief zien we met name een toenemend tekort bij de volgende categorieën:

- Eengezinskoopwoningen
- Meergezinshuurwoningen
- Huurwoningen in de goedkoopste prijsklasse en tevens in de vrije sector
- Middeldure koopwoningen
- Kleine woningen (tot 2 kamers) en grote woningen (5 kamers of meer)

In dit plan wordt voorzien in eengezinswoningen in de sociale huursfeer.

Vanuit het woningbouwprogramma is de omslag gemaakt van programmeren naar stimuleren, zodat vanuit de kracht van de locatie en met de nodige flexibiliteit kan worden ingespeeld op de marktvraag. De gemeente schrijft niet vooraf in detail voor welke woningen, waar en wanneer gebouwd moeten worden. Maar vanuit haar publieke rol toetst de gemeente de plannen op ruimtelijke kwaliteit en het ontstaan van een mix van producten en woningtypen. Daarbij is de opgestelde Kleurenwaaier, onderdeel van de Woonagenda, een hulpmiddel. Deze inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017. In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

Voor de woningen die binnen dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt betekent het dat deze is te categoriseren als sociale huurwoningen, zoals die terug te vinden zijn in de kleurenwaaier.

Trede 2: Bestaand stedelijk gebied

De tweede stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren of de behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied is op te vangen. Daarbij wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

De locatie waar de woningen zijn voorzien is gelegen in bestaand stedelijk gebied, namelijk in de wijk Zwolle-zuidwest. De locatie is een braakliggend terrein van het voormalige woonwagenkamp. Het gaat om de herontwikkeling van een bestaand terrein die momenteel niet meer in gebruik is Er is dus sprake van herstructurering. Hiermee wordt voldaan aan de tweede trede.

Trede 3: Aanbod multimodale locaties buiten bestaand stedelijk gebied

De derde stap die de ladder voorschrijft moet worden doorlopen als de behoefte niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen. De beoogde ontwikkeling wordt gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied, daarom behoeft deze stap niet verder te worden uitgewerkt.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld.

Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden. Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

Ontwikkelingsperspectief

Op de kaart is het Ontwikkelingsperspectief niet aangemerkt.

Gebiedskenmerken

Op de Gebiedskenmerken kaarten blijkt dat de natuurlijke laag van het plangebied aangemerkt dient te worden als 'komgronden'. De laag van agrarische cultuurlandschap wordt aangeduid als 'bebouwing' en de stedelijke laag als 'woonwijken 1955 - nu. De lust- en leisurelaag laag is niet aangeduid.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

Op de structuurplankaart is het plangebied aangeduid als 'woongebied'. Het woongebied heeft een groenstedelijke milieu. Er staan laagbouwwoningen: rijtjeshuizen met een tuin. Een beperkt deel van de gebieden is gestapeld. De bruto dichtheid is 20-30 woningen per hectare. In de woonomgeving, zoals woonerven, zijn veel groene plekken en speelvoorzieningen.

De locatie, inclusief aangrenzende openbare ruimte is ca. 3250 m2. Gelet op de aangegeven dichtheid biedt de locatie volgens het structuurplan ruimte voor ca. 10 woningen.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per

1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de beleidsbrief modernisering monumentenzorg (MoMo). Het behoud en de bescherming van monumenten is hiervan een belangrijk doel én er vindt een verbreding plaats naar de omgeving. Overal in steden, dorpen en landschappen zijn plaatsen van herinnering, plaatsen met een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Goede ruimtelijke ordening betekent dat alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte in de besluitvorming worden betrokken. Daarom is de eerste pijler van MoMo gericht op cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Om meer vorm en inhoud te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening zullen gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwols monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.3 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het op dit moment vigerende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld op 2 februari 2009.

Uit de Mobiliteitsvisie komt naar voren dat de verdere groei van de mobiliteit niet opgevangen kan worden door de mobiliteitsvraag te faciliteren met nieuwe infrastructuur. Zwolle heeft een gunstige positie qua ontwikkeling. In de na te streven doelen op het gebied van duurzaamheid, milieu, bereikbaarheid, economische groei, leefbaarheid en dergelijke is het daarom noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Zwolle wil de kwaliteiten als bereikbare en gezonde stad vasthouden door, naast de noodzakelijke uitbreiding van de infrastructuur, de samenleving te mobiliseren om de groeiende vraag naar mobiliteit om te buigen in een duurzame richting.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.4 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan (1998) geeft aan dat de stedelijke hoofgroenstructuur bestaat uit een samenstel van groenelementen die tezamen een betekenis hebben voor de stad als geheel. Water maakt er veelal een onlosmakelijk onderdeel van uit. Deze hoofdgroenstructuur moet stevig genoeg zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Hij zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en zal duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Groen en water behoren tot de stedelijke hoofdgroenstructuur als zij een functie vervullen in één of meer van de volgende verbanden:

- het draagt ruimtelijk of functioneel bij aan een min of meer aaneengesloten netwerk;
- het is op stedelijk niveau in belangrijke mate structuur – en identiteit bepalend;
- het behoort op stedelijk niveau tot de belangrijkste recreatieve gebruiksruimtes;
- het begeleidt een recreatieve hoofdroute;
- het heeft een belangrijke betekenis voor de stedelijke ecologische structuur;
- het draag in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de stad.

De visie is dat de stedelijke hoofdgroenstructuur in de toekomst in essentie overeind moet worden gehouden, omdat dat van belang is voor de stad als geheel. Er wordt een terughoudend beleid gevoerd met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de stedelijke hoofdgroenstructuur. Initiatieven worden getoetst aan de groene functies die de stedelijke hoofdgroenstructuur ter plaatse moet vervullen. Het stedelijk groen zal in de bestemmingsplannen een goed op de groenfuncties toegesneden bestemming krijgen.

Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van de Hoofdgroenstructuur uit het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Wijkgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan, maar wel op de Groene Kaart (2013). Hoofdgroenstructuur en Wijkgroenstructuur vormen hier een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat.

Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.5 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam, schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn, heel in het kort, de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van “een goede chemische toestand”. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

Waterbeheer 21e eeuw (WB21) anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzaam waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheer:

5. Vasthouden, bergen en vertraagt afvoeren;
6. Schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij “vasthouden, bergen, afvoeren” wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat, wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij “schoonhouden, scheiden en zuiveren” gaat het om een voorkeurvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon- en vuilwater zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan

de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2013 is de beleidsnota "Water raakt!" door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van veel wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.6 Volkshuisvestingsbeleid

Voor het volkshuisvestingsbeleid zijn een aantal stukken opgesteld, die ook al zijn benoemd in paragraaf 2.2.1.1. In eerste instantie werd een Woonvisie 2005-2020 opgesteld. Al snel werd duidelijk dat deze visie, mede ten gevolge van de crisis, diende te worden geactualiseerd. De visie zelf is echter niet geactualiseerd, maar er is een Woonplan 2011-2015 opgesteld, waarin gekeken is naar de onderdelen die aan revisie of bijstelling toe zijn. De woonvisie 2005-2020 blijft dan ook bestaan.

Daarnaast is er nog een uitvoeringsgerichte Woonagenda opgesteld. Dit is een actieplan voor de Zwolse woningmarkt, waarin analyse van en visie op het functioneren van de woningmarkt is vertaald in een aantal ambities, (bijgestelde) kaders en concrete uitvoeringsmaatregelen. Het is een dynamische agenda die, indien nodig, op elk moment geactualiseerd en aangevuld zal worden met aanvullende maatregelen. Met die Woonagenda wordt geen nieuw beleid omschreven, maar wordt voortgeborduurd - op basis van actuele.

Omdat goed te kunnen schakelen tussen de lange termijn en de actualiteit van de korte termijn op de woningmarkt, is er sprake van een cyclus binnen het woonbeleid, waarbij de lange termijn doelen en ontwikkelingen zoals zij verwoord zijn in de Woonvisie, via vijfjaarlijkse Woonplannen en jaarlijkse

Woonprogramma's steeds kunnen worden bijgesteld en geactualiseerd. Ook is onderzoek gedaan naar de kwalitatieve behoefte van Zwolle (WoOn 2012).

- Kwalitatief zien we met name een toenemend tekort bij de volgende categorieën:
- Eengezinskoopwoningen
- Meergezinshuurwoningen
- Huurwoningen in de goedkoopste prijsklasse en tevens in de vrije sector
- Middeldure koopwoningen
- Kleine woningen (tot 2 kamers) en grote woningen (5 kamers of meer)

Conclusie

In dit plan wordt voorzien in huurwoningen in de goedkoopste klasse. Dat sluit dus aan bij de onderzochte behoefte.

2.7 Milieubeleid

De gemeenteraad van Zwolle heeft in 2005 de milieuvisie "Milieu op scherp" vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid.

In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd.

Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enz.) wordt beleid geformuleerd. Op dit moment is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval en externe veiligheid beleid vastgesteld. Het beleid voor de aspecten die relevant zijn voor het plangebied wordt beschreven in 3.6 Milieu.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in de buurt Oldenelerlanden, onderdeel van de wijk Zwolle-zuidwest, gebouwd in de jaren tachtig en negentig. Het plangebied grenst aan de Adelbuurt, die afgelopen jaren samen met bewoners, diverse maatschappelijke organisatie en de gemeente is gerenoveerd. In 2010 is gestart met ontruiming van het voormalige woonwagenkamp en onlangs is de locatie vrijgekomen voor nieuwbouw.

Kenmerkend vanuit de oorspronkelijke stedenbouwkundige opzet is de overgang van de stad naar het buitengebied, waarbij het groen vanuit de landerijen overgaat in een parkzone die het knooppunt vormt van de hoofdgroenstructuren langs de Oldeneelallee(pad) en het Steenweteringpad.

De locatie grenst aan een park, met daarin een speelplekje, trapveldje en ligt op loopafstand van diverse voorzieningen als een basisschool en het winkelcentrum Zwolle Zuid. De westzijde van de locatie wordt gekarakteriseerd door lange rijen van acht tot tien geschakelde woningen, afgedekt met een lessenaarskap. Kenmerkend zijn de bergingen aan de voorzijde van de woningen. Aan de noordzijde grenst de locatie aan een woongebouw met gestapelde woningen in vier bouwlagen.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De uitgangspunten zijn voor dit bestemmingsplan zijn onderstaande stedenbouwkundige randvoorwaarden:

- Dichtheid: max 12-13 grondgebonden woningen;
- Hoofdzakelijk grondgebonden woningbouw;
- Kavel: uitgangspunt is eigendom OB, gemeentelijk eigendom in overleg;
- Rooilijnen: conform onderstaande tekening, sprongen in rooilijn mogelijk, mits eenheid in bouwblokken overeind blijft;
- Oriëntatie: wonen gericht op straat, voor zuidelijke kavel voorkeur voor oriëntatie op fietsverbinding;
- Hoogte: aansluiten bij context laagbouw in 2 lagen met kap, goothoogte 6m, nokhoogte 9-10m;
- Kapvorm: context is lessenaarsdak. Zadeldak is ook denkbaar;
- Gevels: geen blinde gevels naar openbare ruimte;
- Bijgebouwen/bergingen: niet aan straatzijde maar op achtererven/zijerven. Maximale oppervlakte 50% van achtererfgebied, met een maximum van 100m2;
- Erfafscheidingen: omdat veel erfafscheidingen grenzen aan het openbaar gebied en erg bepalend zijn voor het stedenbouwkundig beeld is het een eis om deze mee te ontwerpen met de woningen, zodat een veilig, netjes en rustig beeld ontstaat richting omgeving;
- Aangrenzende groene ruimte met bomen dient ongemoeid te worden gelaten. Ingangen, bergingen en tuinen zo ontwerpen dat deze geen afbreuk doen aan deze hoofdgroenstructuur;
- Parkeernorm hanteren van 1,5pp per woning.

3.2 Archeologie

3.2.1 Huidige situatie

In 2000 heeft het college van burgemeester en wethouders opdracht gegeven om een archeologische waarderingskaart te maken voor het gemeentelijke grondgebied. Met behulp van deze beleidsadvieskaart, die in september 2003 in gebruik is genomen, kunnen tijdig maatregelen genomen worden bij planologische procedures. Het is een onontbeerlijk instrument om actief beleid op te baseren, waardevolle gebieden aan te wijzen en bouwplannen in een vroeg stadium te toetsen.

De archeologische dienst van de gemeente Zwolle heeft de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (AWZ) opgesteld, die fijnmazig van karakter is. De binnenstad is vrij gedifferentieerd gewaardeerd terwijl het buitengebied qua potentieel vrij nauwkeurig in kaart is gebracht.

Het archeologisch potentieel van de verschillende gebieden is in de volgende percentages uitgedrukt:

- 0%: archeologisch leeg; geheel verstoord of reeds opgegraven;
- 10%: archeologische waarde onbekend; proefonderzoek wordt aanbevolen;
- 50%:archeologisch waardevol; een opgraving is noodzakelijk en de vondstkans is 1:2;
- 90%: archeologisch zeer waardevol; een opgraving is noodzakelijk en de vondstkans is nagenoeg
- 100%;
- 100%: archeologische toplocatie; indien bescherming niet kan, dan is een opgraving altijd noodzakelijk, de vondstkans is 100%.

Het voorliggende plangebied aan de Van Pallandtmarke heeft een verwachtingswaarde van 50%.

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Voor dit plangebied is een Inventariserend veldonderzoek met grondboringen gedaan. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan de locatie archeologisch worden vrijgegeven. Zie bijlage Archeologisch Onderzoek bij de toelichting.

3.3 Verkeer

3.3.1 Huidige situatie

Verkeersstructuur

Het projectgebied van de Van Pallandtmarke bevindt zich in Zwolle zuidwest, in de Oldenelerlanden. Het gebied bevindt zich tussen de Gedeputeerdenlaan en het fietspad Oldeneelpad. Aan de west en noordzijde van de locatie is bestaande woningbouw. Aan de oostzijde wordt gebied begrensd door water.

Het projectgebied is onderdeel van het 30 km/u gebied van Zwolle-zuid, waarbij de voorrang op de kruispunten gelijkwaardig is. Daarbij vindt de ontsluiting voor het autoverkeer plaats via de Van Pallandtmarke, die door het gebied heen loopt en aantakt op de Gedeputeerdenlaan. Fietsers kunnen door middel van twee fietsdoorsteken vanaf de Van Pallandtmarke op het vrijliggende fietspad Oldeneelpad komen, die aansluit op het (vrijliggende) fietsnetwerk van Zwolle-zuid.

Parkeren

In dit deel van Zwolle-Zuid vindt parkeren met name plaats in de openbare ruimte. In de omgeving bevinden zich langsparkeerplaatsen en parkeerkoffers met haaks parkeren. In het plangebied bevindt daarbij nog een rij haaks parkeervakken die in het verleden een functie had ten behoeve van de bewoners van het inmiddels

opgeheven woonwagenkamp.

3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

In het verleden was de locatie in gebruik als woonwagenkamp, inmiddels is dit kamp opgeheven. In de huidige situatie is er sprake van een leeg terrein. In de nieuwe situatie komt er woningbouw.

Verkeersstructuur

De verkeersstructuur in het gebied blijft als gevolg van het project grotendeels ongewijzigd. De ontsluiting voor het autoverkeer blijft via de van Pallandtmarke.

Parkeren

Ten behoeve van de woningen worden op eigen terrein en in de openbare ruimte parkeerplaatsen gerealiseerd. Deze parkeerplaatsen dienen in aantal en maatvoering te voldoen aan de eisen uit het parkeerbeleid van de gemeente Zwolle. De bestaande parkeerplaatsen op de locatie kunnen daarbij in de nieuwe situatie gebruikt ten behoeve van de nieuw te realiseren woningen.

3.4 Natuur

3.4.1 Huidige situatie

Stedelijke hoofdgroenstructuur

De Stedelijke hoofdgroenstructuur, die voor Zwolle is vastgelegd op de Groene Kaart (2013), bestaat in het centrale deel van het stadsdeel Zwolle-Zuid, waarin het plangebied is gelegen, hoofdzakelijk uit een netwerk van droge groene verbindingen.

Tussen deze hoge delen zijn weteringen aanwezig voor de afwatering. Deze zijn als natte verbindingen in de Stedelijke hoofdgroenstructuur opgenomen. In de directe omgeving van het plangebied geldt dat voor de Steenwetering. Hier geldt dat het gehele groene dwarsprofiel behouden moet blijven. Het water moet zoveel mogelijk (ook visueel) ononderbroken zijn. Alle bovengenoemde verbindingen zijn tevens belangrijke recreatieve routes (Steenwetering pad en Oldeneelpad). De continuïteit hiervan moet gewaarborgd zijn.

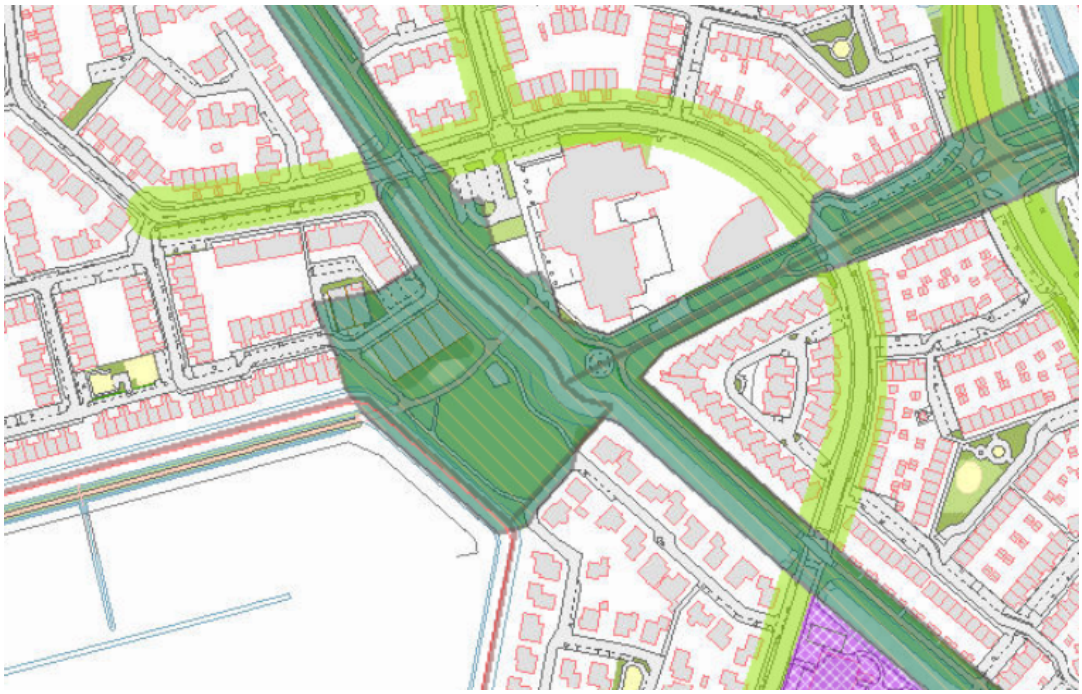
Bij de verdere ontwikkeling van Zwolle-zuid is naar de IJssel toe doelbewust een brede zone agrarisch gebied niet verstedelijkt, maar groen gehouden. Typerend voor de zuidwestelijke rand van Zwolle-zuidwest zijn de groene vensters, waardoor vanuit de wijk zicht is op deze groene IJsselzone, zoals langs het Oldeneelpad. Deze zichten moeten vrij worden gehouden.

Het plan ligt grotendeels in de Stedelijke hoofdgroenstructuur, evenals trouwens voordien het woonwagenkampje. Een analyse van de functievervulling van de Stedelijke hoofdgroenstructuur ter plaatse levert op, dat zowel het groene karakter van de dwarsprofielen van de groene en de natte verbindingen, als de continuïteit van de recreatieve routes, als het vrije zicht door het venster langs het Oldeneelpad niet worden aangetast door het plan. In een volgende revisie van de Groene Kaart zal de begrenzing ervan dienovereenkomstig worden aangepast.

Wijkgroenstructuur

De hoofdontsluiting van de wijk nadert deze vanaf de noord- en oostzijde (Oldeneelallee) en vertakt zich één of twee keer tot op buurtniveau. Het is belangrijk dat deze ontsluitingsstructuur wordt begeleid door boombeplanting.

Op onderstaande kaart is een overzicht van de groenstructuur in het plangebied weergegeven.

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

3.4.2.1 Natuurbescherming

Het plangebied ligt op een afstand van 625 meter van beschermd natuurterrein (Natura 2000-gebied Rijntakken). Effecten op deze gebieden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende gebieden niet in gevaar brengen. De (externe) effecten op deze terreinen, door de activiteiten die dit bestemmingsplan mogelijk maakt, wijzigen echter niet.

Eventuele externe werking van het plangebied op dit Natura2000-gebied is verwaarloosbaar. Het bestaand gebruik van het plangebied wordt namelijk niet gewijzigd in het licht van de hier ter zake doende externe invloeden, te weten stikstofemissie, geluidproductie, uitstraling van licht, of uitloop van recreanten en huisdieren.

3.4.2.2 Flora en fauna

Voor werkzaamheden ter uitvoering van dit bestemmingsplan kunnen de bepalingen uit de Flora- en faunawet in het geding zijn. Dit kan van invloed zijn op de vergunbaarheid en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.

Er is geen limitatieve opsomming bekend van in het plangebied voorkomende soorten planten en dieren, die bescherming genieten in het kader van de Flora- en faunawet. Het plangebied ligt nu braak, nadat een woonwagenkampje is gesloopt. Er worden geen bomen gekapt, geen sloten gedempt of terrein opgehoogd.

De omgeving is geschikt als verblijfplaats en als foerageerroute van vleermuizen. Deze zijn strikt

beschermd. De geschiktheid voor vleermuizen wordt door het plan niet aangetast. Ook is het mogelijk dat gebouwen in de omgeving van het plangebied dienen als vaste verblijfplaats van vleermuizen of broedvogels. Vaste verblijfplaatsen van broedvogels zijn beschermd. Ook deze mogelijke waarden worden door het plan niet beïnvloed.

3.5 Water

3.5.1 Huidige situatie

3.5.1.1 Waterstructuur

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich twee grote watergangen waar het hemelwaterafvoerstelsel van Zwolle-Zuidwest op uitkomt.

3.5.1.2 Riolering

De droogweerafvoer vanuit het gebied moet worden afgevoerd naar het bestaande gemeentelijk vuilwaterriolering of gemengde rioolstelsel. Er worden geen (grootschalige) nieuwbouw en/of inbreidingen verwacht. De toename van het hoeveelheid afvalwater is derhalve gering. Er is geen sprake van overbelasting van het bestaande rioolstelsel en de AWZI.

De hemelwaterafvoer van nieuw aan te leggen daken, terrassen en parkeerplaatsen moet binnen het plangebied worden geborgen en worden geïnfiltreerd in de bodem. Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend oppervlak. Indien direct grenzend aan een watergang is – in overleg met gemeente Zwolle en het waterschap – een mogelijkheid om een groot deel van het hemelwater rechtstreeks af te voeren naar oppervlaktewater. Hiervoor is waarschijnlijk wel een ontheffing van de Keur nodig van het waterschap.

3.5.1.3 Drooglegging

In plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 m gehanteerd. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte.

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

3.5.2.1 Waterstructuur

Onveranderd t.o.v. de huidige situatie, zie figuur 3.1.

Figuur 3.1: Watergangen nabij het plangebied

3.5.2.2 Riolering

In het plangebied ligt een gescheiden rioolstelsel van de gemeente Zwolle. De droogweerafvoer (DWA) uit het plangebied moet naar dit gemeentelijk riool worden afgevoerd.

Bij de ontwikkeling van het gebied is sprake van een kleine toename van de hoeveelheid afvalwater ten opzichte van de huidige situatie. Er is echter geen sprake van overbelasting ten aanzien van de capaciteit van het rioleringsstelsel en de capaciteit van zuiveringstechnische werken (rioolwaterzuiveringsinstallatie, transportleidingen en rioolgemalen).

De hemelwaterafvoer (HWA) van de daken moet binnen het plangebied worden geborgen (infiltreren). Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend verhard oppervlak, zie document Infiltratievoorziening Woongebieden, versie 2016. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

3.5.2.3 Ontwateringsdiepte

In het plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 m gehanteerd om grondwateroverlast te voorkomen. De ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en de kruin van de weg in de openbare ruimte.

3.5.2.4 Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in gebouwen te voorkomen, wordt geadviseerd om een vloerpeil van minimaal 20 cm boven het niveau van de openbare weg te hanteren. Ook aan lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders) moet aandacht worden besteed om wateroverlast te voorkomen (bv. toepassing van waterdichte materialen of drempels).

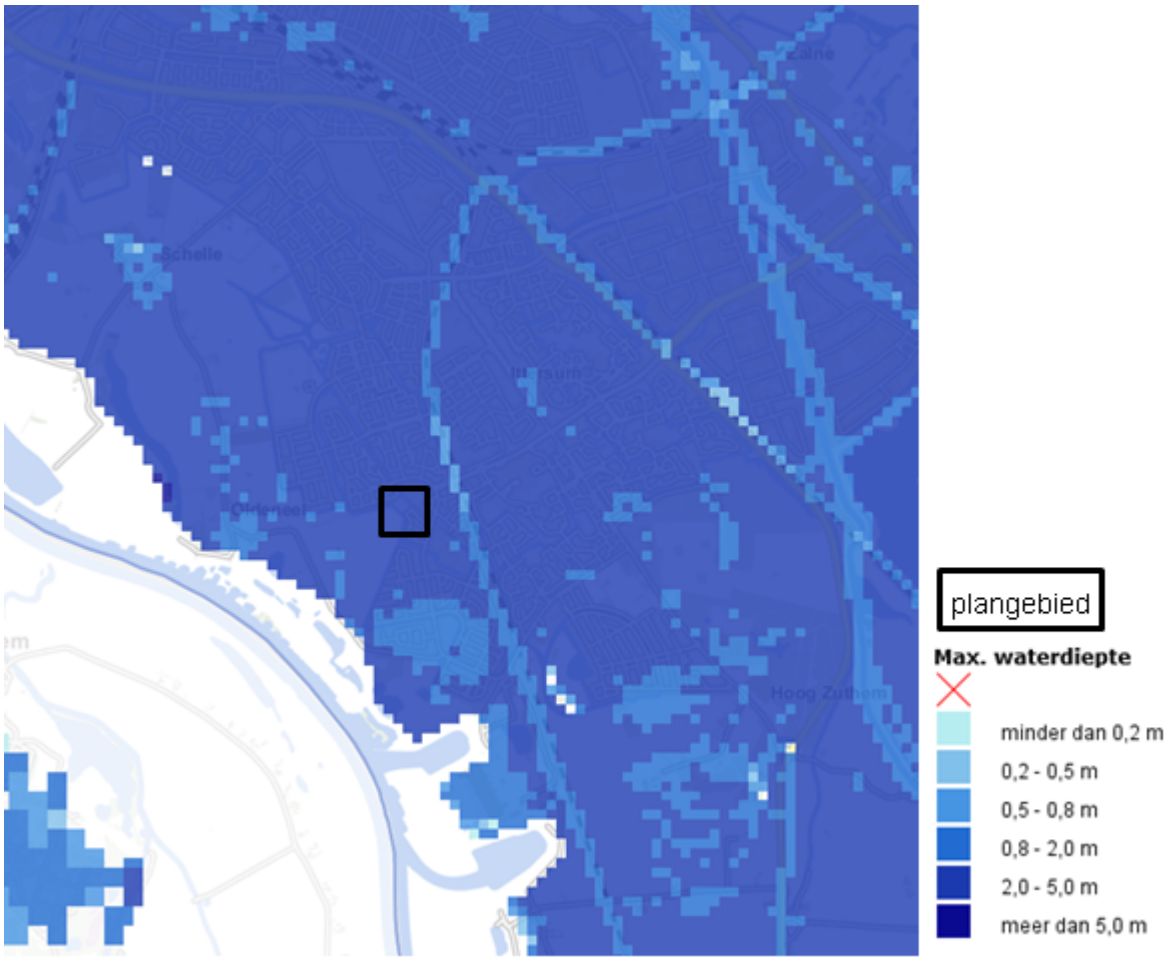
3.5.2.5 Overstromingsrisico

Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties wel een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstromen wordt omsloten door IJssel, Zwolle-IJsselkanaal, Vecht en hoger gelegen gronden aan de oostzijde. Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

3.5.2.6 Risico-inventarisatie

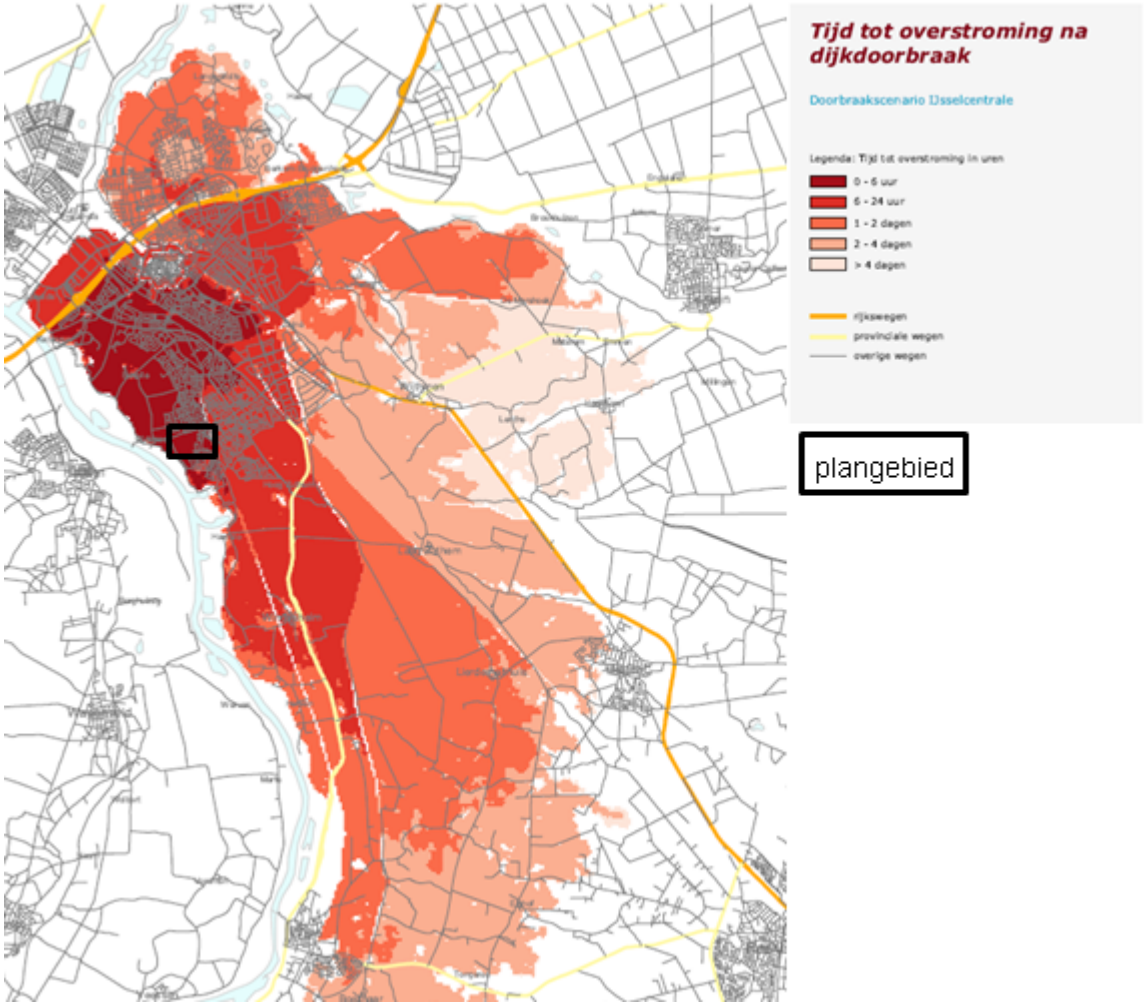
Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstormingskans. Voor de dijktrajecten nabij het plangebied geldt een overstromingskans van 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas (figuur 3.2) wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,5 tot 0,8 meter. De mogelijke waterdiepte kan daarmee worden aangeduid als ondiep. In figuur 3.3 is de tijd tot overstroming van het plangebied bij een dijkdoorbraak van de IJsseldijk bij Westenholte weergegeven. Dit is snel, namelijk 0 tot 6 uur.

Figuur 3.2: Maximale waterdiepte nabij het plangebied (bron: Wateratlas, Provincie Overijssel)

plangebied

Figuur 3.3 Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak t.h.v. de IJsselcentrale (bron: provincie overijssel)

3.5.2.7 Maatregelen

Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is o.a. te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen. Tevens komt de ligging van kabels, leidingen en straalpaden aan bod.

3.6.1 Geluid

Geluid wegverkeer

In de directe nabijheid liggen alleen maar 30 km/uur wegen. Op iets grotere afstand liggen de Oldeneelallee en de Burgemeester de Vos van Steenwijklaan. Beide wegen zijn 50 km/uur wegen en hebben een geluidzone van 200 meter. Het plangebied valt niet binnen deze geluidzones, waardoor akoestisch onderzoek niet noodzakelijk is.

De geluidbelastingkaart (pandenkaart) van de gemeente Zwolle voor het jaar 2030 geeft aan dat het plangebied ligt in een gebied met een gecumuleerde geluidbelasting van tussen de 50 en 54 dB. Rekening houdend met de wettelijke aftrek (artikel 110g Wet geluidhinder) van 5 dB kan worden aangenomen dat de woningen in het plangebied voldoen aan de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder.

Spoorweglawaai

Op ruim 250 meter afstand loopt de spoorlijn Zwolle – Deventer. De planlocatie valt buiten de onderzoekszone van deze spoorlijn. Onderzoek is dus niet noodzakelijk en de spoorlijn vormt geen beperking.

3.6.2 Bedrijven en milieuzonering

In het kader van de goede ruimtelijke ordening dient er voldoende afstand te bestaan tussen bedrijven en woningen. De VNG brochure bedrijven en milieuzonering vormt een richtlijn om te bepalen wat een acceptabele afstand is tussen een rustige woonwijk en een bedrijf of instelling.

In de nabijheid van de planlocatie bevindt zich alleen een school. De VNG brochure adviseert een afstand van 30 meter te hanteren tussen een rustige woonwijk en de rand van een school. In dit geval is het schoolplein maatgevend om de afstand te bepalen. De afstand van de planlocatie tot aan de rand van het schoolplein bedraagt ruim 40 meter. Daarmee vormt de school geen beperking voor de ontwikkeling de woningen.

3.6.3 Luchtkwaliteit

Indien een plan in betekenende mate kan bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit dan dient onderzocht te worden door middel van een berekening wat de bijdrage is van het plan.

De grens voor woningbouwplannen ligt op 2000 woningen. Het plan Pallandtmarke blijft ruimschoots onder die grens. Het gaat namelijk om 12 woningen. Berekening van de luchtkwaliteit als gevolg van het plan is niet noodzakelijk. De luchtkwaliteit op de planlocatie is ook zodanig goed dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit.

3.6.4 Bodemkwaliteit

Uit de milieu- en bodemarchieven blijkt niet dat er bodembedreigende activiteiten of calamiteiten op de locatie hebben plaatsgehad. Het beoogde gebruik van de locatie betreft wonen met tuin.

In 1987 is in opdracht van de Gemeente Zwolle een indicatief bodemonderzoek (Oranjewoud, kenmerk 89-08344-1, juli 1987) op de locatie uitgevoerd ten behoeve van de inrichting van het gebied. De strategie voor het bodemonderzoek is gebaseerd op de NVN-5740. Uit de resultaten van het indicatieve bodemonderzoek blijkt dat slechts in de bovengrond (0,0-0,5 m-mv) een licht verhoogd gehalte aan EOX is gemeten. Een licht verhoogde EOX-waarde in de grond is meestal een indicatie dat er bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt, maar is geen aanleiding voor nader onderzoek.

Voor zover bij de gemeente bekend, heeft in de periode na 1987 geen actualiserend onderzoek

plaatsgevonden op de locatie. Ook is niet bekend of in deze periode activiteiten (terrein ligt al een langere periode braak) hebben plaatsgevonden die mogelijk tot bodemverontreiniging op de locatie hebben geleid. Derhalve is op dit moment geen (directe) aanleiding te veronderstellen dat de kwaliteit van de bodem een belemmering vormt voor de geplande woningbouw.

Bij verwerking van eventueel vrijkomende en toe te passen grond, dient te worden voldaan aan de richtlijnen van het Besluit bodemkwaliteit en de hierop gebaseerde Nota bodembeheer regio IJsselland (augustus 2015).

3.6.5 Externe veiligheid

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen risicobronnen. Op de spoorlijn Zwolle – Deventer worden gevaarlijke stoffen vervoerd. Volgens de regeling basisnet is er geen plaatsgebonden risico. De GR 10-8 contour is maximaal 16 meter op het traject Deventer-West Zwolle-Oost (route 150). Externe veiligheidsrisico's vormen geen beperking voor de geplande woningbouw. Verder onderzoek is niet noodzakelijk.

3.6.6 Afval

Voor de woningen in het plangebied geldt, dat deze gebruik kunnen maken van de bestaande afvalinzamelingstructuur in de wijk. Dit houdt in dat voor het restafval gebruik kan worden gemaakt van de bestaande ondergrondse afvalcontainer. Voor het overige afval zijn de woningen aangewezen op de daarvoor bestemde mini-containers.

3.6.7 Kabels, leidingen en straalpaden

Het plangebied bevindt zich op ruim 50 meter afstand van het straalpad Zwollerkerspel-Uchelen. Dit vormt geen belemmering voor het plangebied.

3.7 Duurzaamheid

De gemeente Zwolle heeft in 2011 een visie op duurzaamheid aangenomen, waarin een omschrijving van het begrip duurzaamheid wordt gegeven: voor Zwolle betekent duurzaamheid een langdurige balans tussen people, planet en profit. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor beleids- en gebiedsontwikkelingen:

- duurzaamheid als leidend principe; beslissingen worden genomen op basis van duurzaamheid;
- duurzaamheid is van en voor de stad; niet opgelegd maar gedragen door de stad, omdat het de stad dient;
- benutting van lokale bronnen. Transitie en innovatie: deze zijn nodig voor het realiseren van de voorgaande principes.

In het bijbehorende programma duurzaamheid is de doelstelling opgenomen om in de gebouwde omgeving van Zwolle (woningen én bedrijven) in 2020 20% CO2-uitstoot te hebben gereduceerd ten opzichte van 1990. Om deze doelstelling te bereiken zal gestreefd moeten worden naar energieneutrale nieuwbouw, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, maar energie zoveel mogelijk duurzaam en lokaal wordt opgewekt (bodemenergie en zonne-energie).

Duurzame energie

In 2009 heeft het college een interim klimaatbeleid vastgesteld met betrekking tot nieuwbouw van woningen en utiliteitsgebouwen. Daarbij is de volgende doelstelling geformuleerd: het aandeel duurzame energie van het totale energiegebruik voor een nieuw te bouwen woning of gebouw bedraagt tenminste 60%. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen duurzame warmteopwekking en duurzame opwekking van

elektriciteit. Duurzame warmteopwekking geschiedt bijvoorbeeld door middel van individuele systemen, waarbij iedere woning wordt voorzien van een eigen duurzaam energiesysteem, zoals een warmtepomp met bodemwarmtewisselaar en/of een zonneboiler voor de opwekking van warm tapwater, óf door middel van een collectief systeem, waarbij de warmte centraal wordt opgewekt en verspreid via een warmtenet (stadsverwarming).

In de ruimtelijke planvorming dient rekening gehouden te worden met een locatie voor de centrale voorzieningen, zoals een biomassa-installatie of warmtepompinstallatie met koude en warmteopslag in de bodem. Afhankelijk van de toe te passen installatie moet rekening worden gehouden met afstand tot gevoelige bebouwing. Elektriciteit kan duurzaam opgewekt worden door middel van photovoltaïsche (PV) panelen of door middel van een bio-warmtekrachtkoppeling (WKK) installatie. Laatstgenoemde is een collectieve installatie, die elektriciteit opwekt door verbranding van biomassa, waarbij de vrijkomende warmte via een warmtenet aan de woningen en andere gebouwen wordt geleverd. Andere maatregelen om genoemde doelstellingen te bereiken zijn warmteterugwinning, verbeterde isolatie en gebruik maken van passieve zonne-energie (zongericht verkavelen en ontwerpen). Het is ook mogelijk daken elders te gebruiken voor de plaatsing van panelen. Er dient dan rekening gehouden te worden met de eisen uit de zogenaamde postcode-roosregeling ('Regeling verlaagd tarief bij collectieve opwek').

Duurzaam bouwen

In januari 2007 heeft de gemeenteraad de Beleidsvisie Duurzaam Bouwen vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond.-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden. Duurzaam bouwen heeft betrekking op de thema's energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. Het minimaal te bereiken niveau van kwaliteit- en duurzaamheidsprestaties komt overeen met de toepassing van de vaste, kosten neutrale maatregelen uit het Nationaal Pakket Duurzame (utiliteits)bouw (maatregelen, die altijd technisch goed toepasbaar zijn en in de regel kostenneutraal zijn).

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.**

Gevolgd door de volgende bijlagen:

- Bijlage 1 Regionale Woon Programmering West Overijssel
- **Bijlage 2 Archeologisch Onderzoek**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;

6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels Artikel 10 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen

omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels;

Artikel 10 Algemene procedureregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar niet van zal worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 4 Tuin

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en carports bij recht worden gebouwd. Via een afwijking zijn bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bouwwerken wel mogelijk, mits geen aantasting plaatsvindt van de in de afwijkingsbevoegdheid genoemde criteria. Het gaat hier om bebouwing ten behoeve van uitbreiding van hoofdgebouwen, bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bijgebouwen en carports. Tevens moet zo nodig rekening worden gehouden met de Wet geluidhinder.

Artikel 5 Verkeer - Erftoegangsweg

Deze bestemming is opgenomen voor het verkeers- en verblijfsgebied met een erftoegangsfunctie. Het heeft een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied. Behalve de rijbanen zelf worden ook de bijbehorende bermen, voetpaden, fietspaden en parkeerplaatsen in de bestemming opgenomen. Ook groenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn als onderdeel van de verblijfsfunctie mogelijk in deze bestemming. Binnen deze bestemming mogen ook gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 6 Wonen

Deze bestemming is bedoeld voor de eengezinshuizen. Dit zijn gebouwen, welke één woning omvatten.

Uitgangspunten:

- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd.
- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.
- In het kader van de deregulering mag het erf binnen deze bestemming aan de zijkant en de achterkant van het bouwvlak zonder afwijking worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken tot maximaal 50% en 100 m².
- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt waar mogelijk van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is

de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- In de voortuinen komt de bestemming 'Tuin', waar in principe geen gebouwen en carports zijn toegestaan.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen.

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning (met een absoluut maximum van 50 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

4.4 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

Deze regel maakt het mogelijk de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg' alsmede 'Wonen' onder in deze regel omschreven voorwaarden zodanig te wijzigen dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden aangegeven.

Artikel 10 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 11 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat een bouwplan moet voorzien in voldoende ruimte voor parkeren, laden en lossen. Wat voldoende is, wordt op basis van de Regeling Parkeernormen 2016 van de gemeente Zwolle bepaald tijdens de beoordeling van een bouwplan. Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 13 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De planontwikkeling en -uitvoering zijn in goed overleg met de gemeente Zwolle en de initiatiefnemer gestart. Voor vaststelling van het bestemmingsplan wordt er een anterieure overeenkomst gesloten om de woningen te kunnen realiseren.

De daadwerkelijke uitvoering van het bestemmingsplan komt voor rekening van de initiatiefnemer, evenals de mogelijke planschade als gevolg van nieuwbouw. Het plan is dus in financiële zin uitvoerbaar.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Buurt

De initiatiefnemer, Woningcorporatie Openbaar Belang, heeft verschillende bijeenkomsten gehad met de klankbordgroep uit de buurt om de plannen te bespreken met betrekking tot het type en aantal woningen, de inrichting, het kleurgebruik in de gevel, behoud van groen/bomen, inrichting parkeerplaats en trottoir. Ook zijn huisnummering, privacy en vuilnis etc besproken. De klankbordgroep heeft het plan goedgekeurd.

Rijk

De toenmalige minister van VROM heeft op 26 mei 2009 een brief gezonden aan alle Nederlandse gemeenten, waarin ze onder ander ingaat op de vraag in welke gevallen vooroverleg is vereist met de Rijksdiensten. In deze brief geeft zij aan dat vooroverleg alleen is vereist over plannen wanneer bepaalde nationale belangen gemoeid zijn. Welke nationale belangen dit zijn is opgesomd in een bijlage bij deze brief. Met dit plan is geen nationaal belang gemoeid dat op de bedoelde bijlage voorkomt, waardoor over dit plan geen vooroverleg met de Rijksdiensten gevoerd hoeft te worden.

Provincie

De provincie heeft kennis genomen van het voorontwerp bestemmingsplan en ziet geen belemmeringen waarom dit plan niet door kan gaan. Hiermee is voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat heeft kennis genomen van het voorontwerp bestemmingsplan en ziet geen belemmeringen waarom dit plan niet door kan gaan. Hiermee is voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Waterschap

Het Waterschap heeft kennis genomen van het voorontwerp bestemmingsplan en adviseert de intitiatiefnemer over bouwvloer en kruipruimte in verband met ontwateringsdiepte en eventuele waterschade. Ook is er een advies voor tekstuele wijziging in de toelichting. Hiervan is kennis genomen en uitgevoerd en de initiatiefnemer is geïnformeerd.

Veiligheidsregio

De veiligheidsregio heeft kennis genomen van het voorontwerp bestemmingsplan en adviseert de initiatiefnemer op de hoogte te brengen van de risico's en de handelsperspectieven van de bewoners bij een eventueel incident met brandbare vloeistoffen op het spoortraject Zwolle - Deventer. Hiervan is kennis genomen en de initiatiefnemer is geïnformeerd.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Regionale Woon Programmering West Overijssel

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Stec Groep aan gemeenten in West-Overijssel

Peter van Geffen & Bouke Timmen
7 december 2015

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

1.1 Situatie 2
1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking 2

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015 5

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel 5
2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten 6
2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte 7
2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering 8
2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar 8
2.6 Beeld en toelichting per gemeente 8

3 Een nieuw plan in procedure brengen 11

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel 11
3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016 11

4 Overige punten van samenwerking 13

1 Inleiding

1.1 Situatie

De ambtenaren en wethouders van de gemeenten in West-Overijssel hebben dit jaar gebruikt om nieuwe afspraken te maken over de regionale woonprogrammering, samen met de provincie.

Aanleidingen:
- U hebt in West-Overijssel een regionale woonvisie vastgesteld, waarin regionale woonprogrammering een belangrijke nieuwe lijn is. U wilt stappen zetten in meer en betere programmering, ook in kwalitatief opzicht.
- De provincie Overijssel (PS besluiten (PS/2014/389 en PS/2014/1046)) wil forse stappen zetten in het terugbrengen van overprogrammering.
- De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt veel meer afspraken over programmering in West-Overijssel en terugdringen van overprogrammering. Op dit moment hebben veel bestemmingsplannen in West-Overijssel (zeer veel) last van de Ladder bij de Raad van State, bij gebrek aan passende regionale programmering.

Dit document – RWP West-Overijssel genaamd – legt vast wat de afspraken zijn in West-Overijssel en wordt voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. Stec Groep heeft het maken van de afspraken begeleidt en dit document gemaakt. Het document is de bijlage bij de samenwerkingsovereenkomst woonafspraken.

Als dit RWP West-Overijssel is vastgesteld en aanvaard door gemeenten en provincie:
- Weten gemeenten welk kader er is voor hun woonprogrammering.
- Is duidelijk wanneer de provincie het eens is met een woonplan van de gemeenten.
- Kunnen gemeenten hun onderbouwingen voor de Ladder voor een belangrijk deel hierop baseren.

Daarnaast is in West-Overijssel een grote veranderslag gemaakt in denken over woonprogrammering en hebben gemeenten een goede stap gezet in meer samenwerking en intervisie over kwalitatieve programmering en terugdringen overprogrammering. Veel bestuurders hebben intensief gediscussieerd over de kwaliteit van hun woonplannen en die in de regio. In veel colleges en raden is gesproken over de nieuwe woonprogrammering en de Ladder. In West-Overijssel is daarmee een grote slag gemaakt met het denken en werken volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking.

1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking

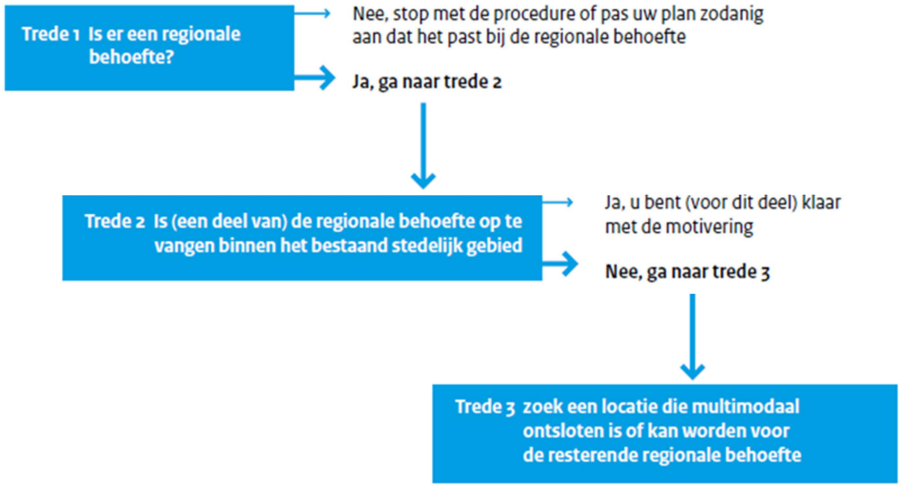
Het RWP West-Overijssel is gebaseerd op het concept en afwegingskader van de Ladder voor duurzame verstedelijking. De Ladder voor duurzame verstedelijking is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk en sinds oktober 2012 als motiveringseis opgenomen in het Bro. Overheden moeten op grond van het Bro elke nieuwe stedelijke ontwikkeling in een bestemmingsplan motiveren aan de hand van de drie treden van de Ladder. De Ladder is geënt op de oude ‘SER- Ladder’ uit 1999 die al langer gebruikt werd bij de afweging voor nieuwe bedrijventerreinen.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is verankerd in het Bro in de artikelen 1.1.1 en 3.1.6. De tekst uit het Bro luidt als volgt:

> ‘De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, voldoet aan de volgende voorwaarden:
>
> a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
>
> b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
>
> c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.’

De Ladder voor duurzame verstedelijking bestaat uit drie treden en ziet er schematisch als volgt uit:

Figuur 1: De Ladder voor duurzame verstedlijking

Relevante kernbegrippen bij de Ladder voor duurzame verstedelijking zijn:

Nieuwe stedelijke ontwikkeling

‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’.

Bestaand stedelijk gebied

‘Bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur’.

Regio

De relevante reikwijdte c.q. het verzorgingsgebied van een functie. Het gaat feitelijk om de behoefte in het gebied waar het zwaartepunt van de marktbehoefte aan de betreffende ontwikkeling zich bevindt. Het gaat hier nadrukkelijk om de marktregio. Voor woningbouw wordt dit vooral bepaald door verhuisbewegingen. In veel gevallen komt de marktregio voor een woningbouwproject overeen met de kern of stad waarin het is gelegen inclusief een straal van maximaal 10 kilometer. Uit CBS-onderzoek blijkt immers: het merendeel van de mensen verhuist binnen de eigen woonplaats; vooral uit demografische en woongerelateerde motieven. Slechts één derde verhuist over de gemeentegrens heen; vooral uit werk- en studiemotieven. Zo'n één op de vier intergemeentelijke verhuizingen vindt plaats over een afstand tot 10 kilometer en de overige verhuizingen neemt in aantal geleidelijk af naarmate de afstand toeneemt.

Actuele regionale behoefte

Marktvraag in de betreffende regio minus harde plannen hiervoor.

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel

Woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd

De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt van gemeenten bij nieuwe woonplannen een onderbouwing van de behoefte binnen de relevante regio. Het is daarbij belangrijk te kijken naar de reikwijdte van een functie. We gebruiken hiervoor de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 als basis.

Veruit de meeste verhuisbewegingen vinden plaatst binnen de gemeentegrenzen. Tussen West-Overijsselse gemeenten loopt het aandeel verhuisbewegingen binnen de gemeentegrenzen uiteen tussen zo'n 55 en 75% van alle verhuisbewegingen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd.

Bovenlokale effecten vooral op planniveau, ook bovenlokale verhuisdynamiek over provinciegrens heen

Verhuisdynamiek over gemeentegrenzen heen neemt af naarmate de afstand toeneemt. De meeste verhuisdynamiek tussen gemeenten in West-Overijssel vindt dan ook plaats met één of meerdere buurgemeenten waarmee een zekere woningmarktrelatie bestaat.

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied hebben de meeste potentiële impact op gemeentegrensoverschrijdende verhuisdynamiek. Afstemming over dergelijke ontwikkelingen is daarom zeer gewenst.

Op basis van de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 zien we dat er verhuisdynamiek plaatsvind met gemeenten buiten Overijssel. Dit speelt in de Kop van Overijssel voor Steenwijkerland en Staphorst en in Salland voor Deventer. De dynamiek met Twentse gemeenten is zeer beperkt. In Twente wordt daarnaast een RWP Twente gemaakt en vastgesteld, met betrokkenheid van de provincie, dat grotendeels op dezelfde uitgangspunten is gebaseerd als het RWP West-Overijssel.

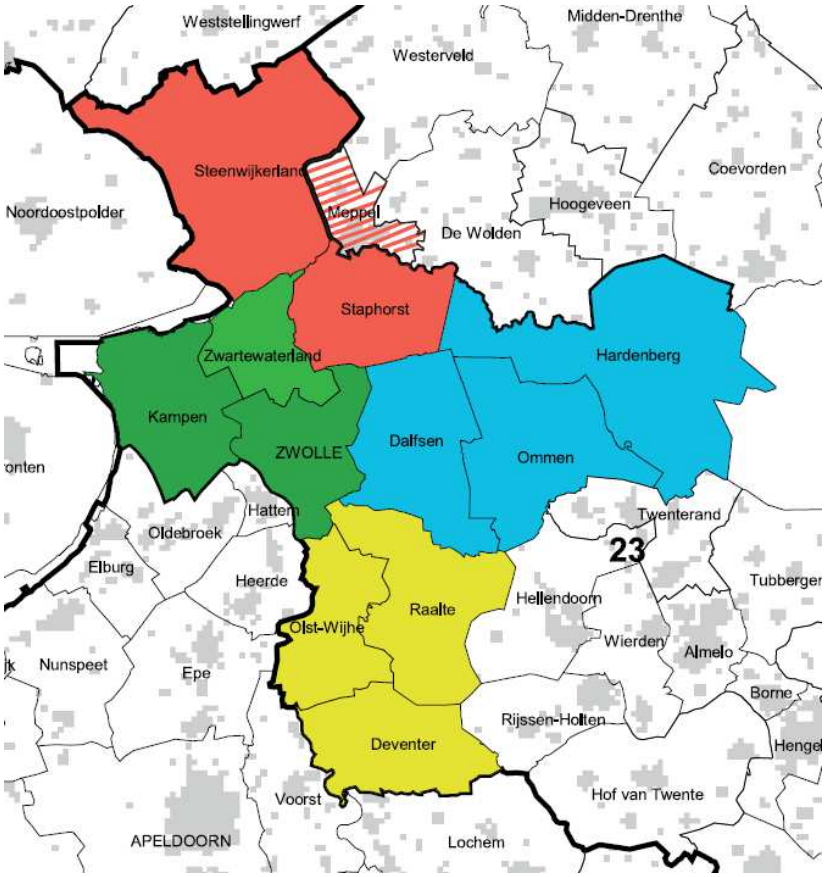
Subregio's als basis voor analyse en afstemming

Zoals aangegeven zijn woningmarktregio's in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. Voor de gemeenten Steenwijkerland, Staphorst en Deventer is het van belang afstemming te hebben met gemeenten over de provinciegrens. Voor Steenwijkerland en Staphorst is Meppel van belang. Voor Deventer gaat het om afstemming binnen de Stedendriehoek.

West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. De volgende indeling wordt daarbij gebruikt:

- Kop Noord (Staphorst en Steenwijkerland).
- Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland.
- Vechtdal (Hardenberg, Dalfsen en Ommen).
- Salland (Deventer, Raalte en Olst-Wijhe).

Figuur 2: Subregio's in West-Overijssel

Bron: Stec Groep (2015). Basiskaart CBS indeling van Nederland in 12 provincies (2014)

Subregio's zijn niet in beton gegoten

De indeling in subregio's is niet heilig. De komende jaren moet blijken of de gekozen subregio's voor West-Overijssel een goed medium zijn voor regionale afstemming. Andere samenwerkingsvormen (bv. afstemming met buurgemeenten) of bijstelling van subregio's is mogelijk.

2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave

De West-Overijsselse gemeenten gebruiken de huishoudingsprognose van Primos 2013 als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 – in 2016 – kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Harde plancapaciteit: opgave gemeenten en grondige check

Alle gemeenten in West-Overijssel hebben hun harde plannen grondig geïnventariseerd en doorgegeven aan Stec Groep. Daarbij is een verschil gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen met bouwtitel en plannen met een uitwerkingsplicht, op basis van laatste jurisprudentie (en advies Hekkelman).

Uitwerkingsplichten zijn apart opgenomen omdat er nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden (zie 3.1).

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte

Een deel van de genoemde harde plannen voldoet niet aan de kwalitatieve vraag in de markt. In een deel van de gevallen betreft het bijvoorbeeld zogenaamde weilandplannen, maar het kan ook gaan om het verkeerde product op een binnenstedelijke locatie. Gemeenten in West-Overijssel lopen ieder hun harde plancapaciteit door en overwegen of deze nog voldoet aan de kwalitatieve vraag. Dit geldt voor de gemeenten die overprogrammering hebben (zie ook paragraaf 2.5) en gemeenten die dit niet hebben.

Zo gezien kunnen gemeenten zachte plancapaciteit hebben – ondanks dat zij in de tabel 1 forse plancapaciteit hebben – die voldoet in een kwalitatieve behoefte en dus veel beter passen in de lokale programmering.

Veel gemeenten staan derhalve voor een kwalitatieve herprogrammering waarbij harde plancapaciteit moet worden geschrapt en zachte plannen hard worden gemaakt.

Zie ook hoofdstuk 4: voorzienbaarheid.

2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering

De gemeenten in West-Overijssel maken in het RWP West-Overijssel de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Alleen in uitzonderingssituaties – als er inhoudelijk markttechnisch een onderbouwing voor is, en de andere gemeenten akkoord zijn – kunnen gemeenten een deel van de behoefte van andere gemeenten in West-Overijssel vervullen, wordt afgesproken. Indien gemeenten er onderling niet uitkomen, maakt de provincie een afweging die mogelijk in plaats treedt van het voorgaande. De provincie zal dit ook in de verordening borgen.

De gemeenten in West-Overijssel streven naar onderprogrammering met een maximum van 60 tot 90%. Een aantal gemeenten zit hierop of hieronder, dat is prettig. In principe is deze onderprogrammering op dit moment nog enkel een streven, waar overigens veel draagvlak voor is. Door in (meer dan) 100% van de verwachte vraag al te voorzien met harde plancapaciteit, kunnen gemeenten immers goede initiatieven niet meer faciliteren, net zo min als plannen voor plekken die in de toekomst vrijkomen – in het bijzonder binnen bestaand stedelijk gebied – zoals herontwikkeling van locaties en transformatie van scholen, kloosters, kantoren en winkels.

Ofwel: door onderprogrammering behouden gemeente in West-Overijssel meer flexibiliteit voor goede zachte plannen die nog in procedure moeten worden gebracht.

2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar

Gemeenten die meer dan 100% van de behoefte aan directe bouwtitels en uitwerkingsplichten hebben, hebben aan de rest van West-Overijssel uitgelegd hoe zij de overprogrammering gaan terugbrengen. De afspraak is daarbij gemaakt dat deze gemeenten begin 2016 een plan hebben gericht op:

- Ideale programmering naar maximaal 100% van de lokale behoefte in harde plannen.
- Direct stappen richting schrappen van overbodige bestemmingsplancapaciteit door intrekken van bestemmingsplannen.
- Echter maximaal binnen een termijn van maximaal 3 jaar.

Zo wordt er geborgd dat er op korte termijn geen enkele gemeente in West-Overijssel overaanbod van harde plancapaciteit heeft.
Afgesproken wordt dat de gemeenten met overcapaciteit periodiek hun subregio informeren over de voortgang. Afgesproken wordt dat de provincie de voortgang van het uit de markt nemen van overcapaciteit bij deze gemeente ieder kwartaal monitort.

2.6 Beeld en toelichting per gemeente

Hieronder geven de verschillende gemeenten een verder toelichting op hun situatie.

Staphorst

De gemeente Staphorst voorziet met directe bouwtitels in zo'n 55% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Wel heeft Staphorst 300 woningen in een uitwerkingsplicht waarmee de 100% overschreden wordt. Staphorst verkent hiervoor de mogelijkheden van voorzienbaarheid. Voor het schrappen van de projecten maakt de gemeente Staphorst o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid, beschikbaar gesteld door de provincie.
Daarnaast heeft Staphorst een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder

geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Steenwijkerland

Steenwijkerland voorziet met harde plannen in zo'n 65% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Daarmee is kwantitatief sprake van onderprogrammering in harde plannen en heeft Steenwijkerland ruimte voor initiatieven. De gemeente gaat haar zachte plancapaciteit opnieuw beoordelen om het aanbod beter af te kunnen stemmen op de vraag. Steenwijkerland heeft een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Kampen

De gemeente Kampen heeft met directe bouwtitels en uitwerkingsplannen meer dan 100% van de behoefte aan plancapaciteit. De gemeente wil grote stappen zetten in haar programmering. Hiertoe zijn al drie stappen uitgewerkt: (1) onnodige capaciteit (lucht) uit bestemmingsplannen halen, (2) schrappen van capaciteit op uitleglocaties en (3) terugbrengen capaciteit binnenstedelijk locaties waar niets gebeurt. In het kader van het creëren van voorzienbaarheid worden degenen die recht hebben in betreffende bestemmingsplannen uitgenodigd voor een gesprek. Naar aanleiding van bovenstaande bereidt Kampen een definitief college- en raadsbesluit voor. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Zwartewaterland

Zwartewaterland voorziet in 73% van de woningvraag met plannen met directe bouwtitels. Met uitwerkingsplannen komt de gemeente boven de 100%. De gemeente kan zich vinden in het bestuurlijk uitgangspunt om te programmeren naar maximaal 100% van de behoefte. De gemeente wil nog een slag maken in de herprogrammering, ook omdat er zachte plannen zijn die de gemeente ook in procedure wil brengen. Daarbij overweegt de gemeente het creëren van voorzienbaarheid. Gemeente en provincie spreken af in gesprek te gaan over de relatie tussen herprogrammeren en de financiële situatie van de gemeente.

Zwolle

Met plannen met directe bouwtitel en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Zwolle in zo'n 60% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Zwolle (al langere tijd) sprake van bewuste onderprogrammering in plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Zwolle zet in op het verder kwalitatief programmeren om maximaal in te spelen op de behoefte. Dit doet Zwolle door (harde en zachte) plancapaciteit kwalitatief tegen het licht te houden en waar nodig te herprogrammeren. Ook zet Zwolle vol in – conform de Ladder – op transformatiemogelijkheden binnenstedelijk. Binnenkort zet Zwolle verdere stappen in een visie op transformatie van kantoren naar onder andere wonen. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Vechtdalgemeenten: Dalfsen, Ommen en Hardenberg

De gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg werken samen binnen de regio Vechtdal. Dalfsen, Ommen en Hardenberg voorzien met respectievelijk 83, 96 en 69% aan plannen met directe bouwtitel en

uitwerkingsplannen in de eigen lokale behoefte. De strategie van de drie gemeenten richt zich met name op de wijze waarop bestaande maar onwenselijke/slechte projecten kunnen worden geschrapt. De gemeenten hebben in dit kader alle plannen kwalitatief gerankt. In enkele gevallen kan faseren of herprogrammeren ook de betere strategie zijn. Uiteindelijk leidt dit tot een actieprogramma met een strategie voor deze onwenselijke/slechte projecten. Voor het schrappen van de projecten maken deze gemeenten o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid.

Deventer

Met directe bouwtitels en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Deventer in zo'n 70% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Deventer sprake van onderprogrammering in harde plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Deventer blijft de vraag monitoren en zet vervolgens in op het matchen van vraag en aanbod, zowel in harde als zachte plannen.

Raalte

De gemeente Raalte voorziet met de harde plancapaciteit in zo'n 86% van de vraag voor de komende 10 jaar. Raalte heeft daarmee een beperkte resterende woningbehoefte van circa 120 woningen. Raalte wil de komende jaren nog goede zachte plannen hard maken. Daarvoor is wellicht aanvullende 'Ladder-ruimte' nodig. De gemeente Raalte verkent aan welke plannen nog echt behoefte is en in hoeverre plannen (hard en zacht) hierop inspelen en/of moeten worden geherprogrammeerd. Daarbij worden ook mogelijkheden van voorzienbaarheid verkend.

Olst-Wijhe

Olst-Wijhe streeft ernaar maximaal 80 tot 90% van de lokale behoefte te programmeren. Met plannen met directe bouwtitels voorziet Olst-Wijhe in zo'n 55% van de behoefte voor de komende 10 jaar. Daarnaast heeft Olst-Wijhe in uitwerkingscapaciteit zo'n 90 woningen. Daarmee wordt in totaal zo'n 70% van de lokale woningvraag voorzien. Daarmee ligt Olst-Wijhe op koers. Olst-Wijhe zal een keer per jaar haar programma doorlichten en waar nodig herprogrammeren.

3 Een nieuw plan in procedure brengen

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel

Voor de Ladder is het van belang dat er sprake is van regionale afstemming van een specifieke nieuwe stedelijke ontwikkeling zoals een woningplan. Daarbij is het belangrijk dat we vaststelden dat woningmarkten in West-Overijsel overwegend lokaal zijn, maar op planniveau wellicht bovenlokale effecten kunnen hebben.

Gemeenten hebben veel vrijheid hoe deze regionale afstemming wordt vormgegeven. Van belang is dat op het niveau van West-Overijssel dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt.

Daarbij wordt opgemerkt dat bij plannen met uitwerkingsplicht en wijzigingsbevoegdheden nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden. (Zie advies Hekkelman van november 2015). Deze plannen worden ook afgestemd op onderstaande manier.

3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016

Binnen de subregio vindt afstemming zo vaak als nodig plaats in een afstemmingsoverleg. Tijdens dit overleg is ook ruimte voor intervisie zoals dit plaatsvindt binnen de huidige bestuurlijke ‘intieme’ gesprekken.

De gemeenten in West-Overijssel maken bij regionale afstemming onderscheid tussen woningbouwplannen binnen en buiten bestaand stedelijk gebied. Voor plannen buiten bestaand stedelijk gebied geldt een zware afstemmingsplicht. Dit is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking waarvoor eerst mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied moeten worden bekeken voordat gronden buiten bestaand stedelijk gebied worden aangesproken.

Naast deze procedureafspraak moeten woonplannen worden afgestemd met de provincie Overijssel. Hiervoor biedt de provincie aan om vanuit voorkantsamenwerking aan te schuiven bij het afstemmingsoverleg, al dan niet in combinatie met het Ruimtelijk overleg.

Wanneer gemeenten onderling niet tot regionale afstemming komen van individuele plannen of om oneigenlijke redenen goede plannen van een andere gemeenten blokkeren kan de provincie in de plaats treden van de regionale samenwerking. De provincie neemt dit ook op in de verordening.

PROCEDURE REGIONALE AFSTEMMING

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Deze procedure wordt te zijner tijd geëvalueerd. Bedoeling is goede afstemming van plannen te realiseren, echter op een efficiënte manier.

4 Overige punten van samenwerking

Ladder= veranderen, intervisie belangrijk en dus voortzetten

Laatste jaar is veel bereikt in West-Overijssel, bestuurders hebben veel gediscussieerd over programmering van plannen, de relatie tussen uitbreiding en inbreiding, de kwaliteit van hun woonplannen en de problematiek van grondexploitaties (afboeken) en contract met marktpartijen. De gemeenten willen blijven doorgaan met deze ingezette werkwijze, inclusief het met de gemeenteraden samen maken van strategische keuzes in de woonprogrammering per gemeente.

Monitoring blijvend

De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om, om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

Verkennen (regionaal) voorzienbaarheid creëren voor onnodige harde bestemmingsplannen

De gemeenten in West-Overijssel gaan begin 2016 na in welke mate gemeenten harde bestemmingsplannen voor wonen hebben, die mogelijk niet meer voldoen aan de behoefte. In dat geval zullen de gemeenten overwegen samen of op dezelfde manier voorzienbaarheid te creëren. Mogelijk kan op deze manier – zonder risico op planschade – aan deprogrammering worden gedaan. Op dit moment worden al meerdere pilots uitgevoerd in Overijssel met deze manier van werken.

Daarbij verkennen de gemeenten:

- Om welke en hoeveel plannen het gaat.
- In welke mate er eenzelfde problematiek aan de orde is.
- Of een gemeenschappelijke aanpak loont, bijvoorbeeld een gezamenlijke structuurvisie deprogrammeren.
- Of een gezamenlijk arrangement – zoals een regionaal planschaderisicofonds – kan werken.

De provincie wil deze aanpak van harte ondersteunen.

Financiële situatie gemeenten

Gemeenten kunnen – onverhoopt – door het noodzakelijk afboeken op grondexploitaties voor woonplannen in aanraking komen met problemen in de gemeentebegroting en de rol van de provincie in het kader van financieel toezicht. De provincie nodigt gemeenten uit zo spoedig mogelijk te overleggen met de provincie als er problemen dreigen. De provincie wil graag meedenken en is bereid na te denken over pilots om financieel toezicht zich meer specifiek te richten op de aard van de situatie bij de gemeenten.

Bijlage 2 Archeologisch Onderzoek

Van Pallandtmarke

Archeologisch booronderzoek in Zwolle-Zuid

Sanne van Zanten

Archeologische Rapporten Zwolle 84

Colofon
Gemeente Zwolle, juni 2016
Eenheid Expertise Centrum, Afdeling Omgevingsadvies,
Monumentenzorg en Archeologie
Autorisatie: Hemmy Clevis
Auteur: Sanne van Zanten
Vormgeving: Sanne van Zanten
Redactie: Michael Klomp
Kaarten: Sanne van Zanten
Foto's: Archeologie Zwolle

Inhoudsopgave

1. Inleiding	**5**
2. De geologische gesteldheid	**7**
3. De historische gegevens	**9**
4. Archeologie in de omgeving	**11**
5. De boorgegevens	**13**
6. Conclusie	**15**
7. Noten en Literatuur	**17**
Bijlage 1: Boorstaten	**19**

Administratieve gegevens van de vindplaats:
Gemeente Zwolle-objectnaam:
Zwolle, Van Pallandtmarke
Centrumcoordinaten:
X: 203.557
Y: 499.625
Opgravingscode:
225 PAL 16
Opdrachtgever:
Openbaar Belang
Uitvoerder:
Gemeente Zwolle, team Archeologie
Opgravingsmedewerkers:
Drs. M. Klomp (senior kna archeoloog)
P. Rogers (senior veldtechnicus)
S. van Zanten (junior archeoloog)
W. Cremers (junior archeoloog
Datum onderzoek:
18-04-2016 - 22-04-2016

1. Inleiding

1.1. 1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Aan de Van Pallandtmarke worden 15 woningen op het voormalig woonwagenterrein gerealiseerd. De verstoring die optreedt in de bodem is groter dan 100m^2 en gaat dieper dan 0,5 meter onder het maaiveld. Archeologisch inventariserend onderzoek is dus noodzakelijk, waarbij er voor gekozen is eerst een booronderzoek uit te voeren om de bodemgesteldheid vast te stellen. De opdrachtgever is Openbaar Belang. Het onderzoek is uitgevoerd in de week van 18 april. Het booronderzoek is verricht door S. van Zanten (junior archeoloog MA), W. Cremers (junior archeoloog BA) en P. Rogers (senior veldtechnicus) onder supervisie van M. Klomp (senior KNA archeoloog) van Team Archeologie, Gemeente Zwolle.

1.2. Beschrijving van het onderzoeksgebied

De Van Pallandtmarke is gelegen in Zwolle Zuid. Het onderzoeksgebied strekt zich uit aan de noord- en zuidzijde van de Van Pallandtmarke. De eerste boringen zijn verricht aan de zuidzijde, een gebied dat tussen de Van Pallandtmarke, een fietspad en het Oldeneelpad in ligt. Het tweede gedeelte van het booronderzoek is uitgevoerd op het graslandje tussen de van Pallandtmarke en de Gedeputeerdenlaan (**fig. 1**). Beide locaties zijn voormalig woonwagenterrein geweest en liggen hoger ten opzichte van de straat en bestaande huizen; een indicatie voorafgaand aan het booronderzoek dat het terrein is opgehoogd. Nadat het woonwagenterrein is afgebroken doet het recentelijk dienst als grasland.

1.3. Kader en vraagstelling

Aan de hand van de archeologische waarderingskaart is vastgesteld dat het onderzoeksgebied zich gedeeltelijk bevindt in een archeologisch waardevol gebied (50%) (**fig.2**).
De archeologische waarderingskaart is opgesteld aan de hand van fysisch-geografische, archeologische, historische en bouwhistorische gegevens, waar in percentages de kans is aangegeven om er archeologie aan te treffen (0%, 10%, 50%, 90% en 100%). Een 0% gebied is een gebied zonder archeologische waarde, dat reeds verstoord of opgegraven is geweest. Op een locatie diezich bevindt binnen een 10% gebied is op basis van de geomorfologische- en Bodemkaart van Nederland een lage archeologische waarde gegeven. Wel wordt er proefonderzoek aanbevolen om de archeologische waarde vast te stellen.[1] De verwachting van een 50% gebied is vaak toegeschreven aan hoger gelegen gebieden in het landschap, zoals dekzandruggen, dekzandkoppen,

Fig. 1. Ligging van het onderzoeksgebied

1 Gemeente Zwolle 2008, 8-9.

rivierduinen of oeverwallen. 90 of 100% wordt aan terreinen gegeven met een zeer hoge archeologische waarde, waar opgraven noodzakelijk is indien bescherming niet meer kan worden geboden. Als de verstoorde oppervlakte kleiner is dan 100m^2 hoeft er op grond van de Wamz (Wet op de archeologische monumentenzorg) niet opgegraven te worden. De oppervlaktebepaling van 100m^2 (en dieper dan 0,5m onder maaiveld) geldt dan ook als standaard binnen de gemeente Zwolle, met als uitzondering de archeologisch waardevolle gebieden die gerekend worden tot het beschermd stadsgezicht binnen de veste, waar dit op 30m^2 ligt.2
2

Op basis van de archeologische verwachting zijn de volgende onderzoeksvragen gesteld:

- Hoe is de bodemopbouw aan de Van Pallandtmarke en hoe sluit dit aan bij de omgeving zoals bekend?
- Zijn er archeologische indicatoren aanwezig in de boringen?
- Welke archeologische vervolgstappen zijn er noodzakelijk op dit terrein op basis van de gedocumenteerde boringen?

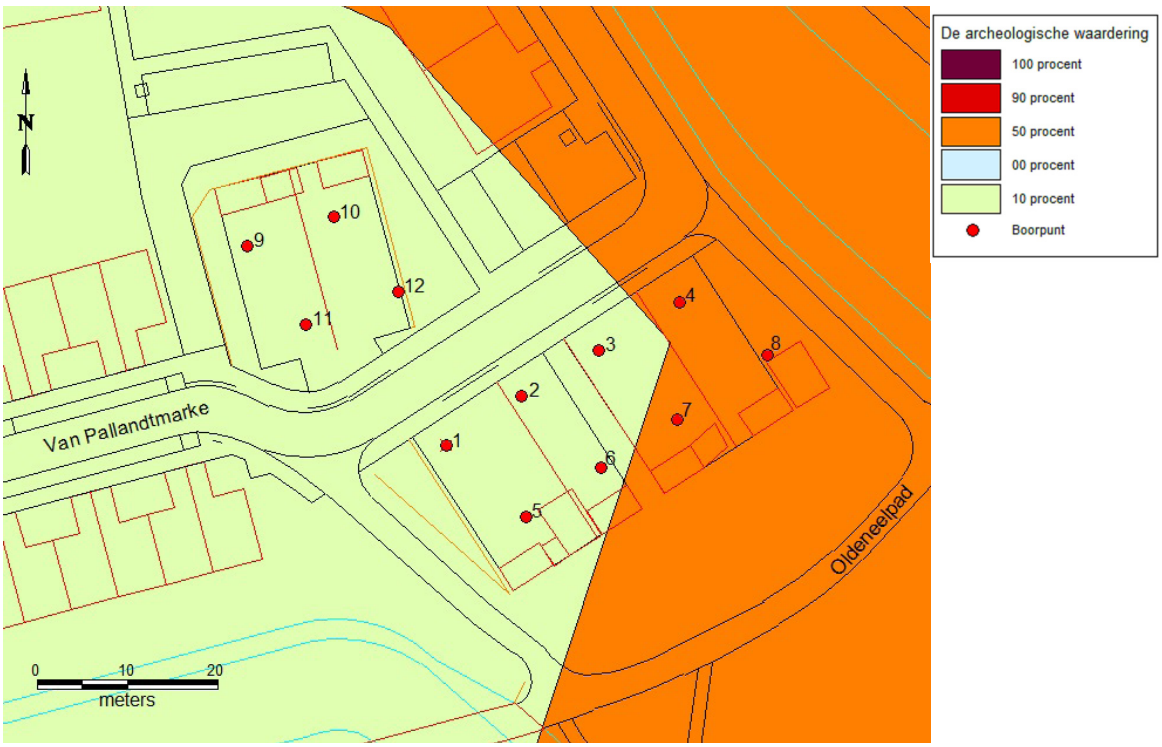

Fig. 2 De archeologische waardenkaart waarop de boringen staan aangegeven. Een deel bevindt zich in het 50% gebied, een deel in het 10% gebied.

2 Gemeente Zwolle 2008, 9.

2. De geologische gesteldheid

2.1. De geomorfologische achtergrond van het gebied

Volgens de bodemkundig geologische overzichtskaart van Overijssel, ligt de Van Pallandtmarke in het gebied van de rivierafzettingen van de IJssel.[3] Hieronder volgt een introductie op het landschap bij de IJssel vanaf de voorlaatste ijstijd in het Saalien tot in de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Tijdens de voorlaatste ijstijd in het Saalien (150.000 á 140.000 jaar geleden) werd door het afsmelten van het landijs het huidige IJsseldal gevormd. Tijdens het voorlaatste interglaciaal in het Eemien werd het IJsseldal in gebruik genomen door de Rijndelta en dit bleef zo tot in de eerste helft van de laatste ijstijd in het Weichselien. Daarna verliet de Rijn langzaam het gebied in de periode van 60.000 en 40.000 jaar geleden in de tweede helft van de laatste ijstijd.[4]

Het ontstaan van de Gelderse IJssel is veel recenter en kan op grond van historische bronnen gedateerd worden in de Vroege Middeleeuwen, kort na de Romeinse tijd (300 na Chr.) en vóór de stichting van de eerste kerken in de oudste Hanzesteden rond 800 na Christus.[5]
Ongeveer 6000 jaar geleden[6] tot in de Vroege Middeleeuwen vond er verdrinking plaats in de latere IJsseldelta door een stijgende grondwaterspiegel. Door de stijgende grondwaterspiegel kon er in het gebied uitgestrekte veenvorming plaatvinden.[7]

Landschappelijk en archeologisch onderzoek op de onderzoekslocaties Stadshagen en de Hanzelijn heeft aangetoond dat de start van de veenvorming circa 2500 jaar geleden plaatsvond.[8] De veenvorming benedenstrooms van Zwolle is doorgegaan tot ca. 900 na Chr. Op basis van de C14 datering is vastgesteld dat de kleisedimentatie daarna

Fig. 3 Foto van de omgeving.

3 Ente e.a. 1965; bijlage 2.
4 Cohen 2009, 95.
5 Cohen 2009, 101.
6 Cohen e.a. 2009, 90; Van der Plassche e.a., 2005.
7 Cohen e.a. 2009, 90.
8 Klomp 2015, 16.

pas op gang kwam.[9]
Bij Spoolde zijn er in het veen onder de klei eikenstammen aangetroffen die dendrochronologisch gedateerd zijn in de 6de eeuw.[10] Door Brijker en van Zijverden is de datering van de eerste kleiafzettingen in de uiterwaarden van de IJssel vastgesteld op 630 en 675 cal. A.D.[11] Door het Team Archeologie is de klei binnendijks gedateerd tussen 564 en 666 cal. A.D.[12] De kleisedimentatie is het begin van een doorontwikkelde 'volwassen' fase van IJssel, waar een fase van 'ontstaan van de IJssel' aan vooraf gaat.[13] De Gelderse IJssel met de huidige beddinggordel en haar oeverwallen heeft zich ontwikkeld uit een doorbraaklocatie en een crevassecomplex.[14]

De ontginning en ontbossing zorgden voor een stijging in de hoeveelheid water en de wateractiviteit van de IJssel. De oeverwal werd breder waarbij de toplaag op ongeveer 2 meter +NAP kwam te liggen.
De bedijking vond plaats in de dertiende eeuw waarna er geen oeverafzettingen meer plaatsvonden. De dijkdoorbraken leverden eventueel nog nieuwe afzettingen (van zand en klei) met het materiaal dat meekwam met de overstromingen.[15]

9 Cohen 2009, 102; Makaske e.a. 2008, 323.
10 Klomp 2015, 16.
11 Klomp 2015, 16; Brijker en Van Zijverden 2009, 16.
12 Klomp 2015, 16; Klomp 2009, 5.
13 Klomp 2015, 16.
14 Klomp 2015, 17.
15 Vosselman 2016, 7; Koeman 2012, 9.

3. De historische gegevens

Eén van de vroegste kaarten waarop de locatie staat aangegeven is de kaart van Christiaan Sgroten uit 1573 (**fig. 4**). Op de kaart staan in het gebied van de Van Pallandtmarke geen belangrijke gebouwen afgebeeld.
Figuur **5** toont een uitsnede van de kaart van Ten Have uit 1648. De locatie toont in de omgeving van Oldeniel en Schelle enkele boerderijtjes. De locatie waar vermoedelijk de Van Pallandtmarke ongeveer heeft gelegen, is onbebouwd gebied. De aangetoonde boerderijtjes of huisjes lijken niet erg waarheidsgetrouw, en zijn gebruikt om aan te tonen dat zich daar een buurschap bevindt.
De Hottinger atlas toont geen bebouwing op de locatie van de Van Pallandtmarke. De kaarten uit deze atlas zijn geproduceerd tussen 1773 en 1794.[16]
De topografische kaart van Overijssel uit 1890-1910 toont dat het gebied van de huidige Van Pallandtmarke voornamelijk onbebouwd was.[17] Langs de uiterwaarden van de IJssel liggen nog diverse steenovens. Het huidige water dat langs de Van Pallandtmarke loopt, wordt op deze kaart aangeduid als de Steenwetering. De steenovens zullen langs de IJssel diverse locaties hebben gehad waar ze klei wonnen voor de productie van baksteen, tegels en/of dakpan. De locatie blijft onbebouwd totdat de wijk Zwolle – Zuid gerealiseerd wordt. Ook dan vinden er weinig bodemingrepen plaats, door toewijzing tot woonwagenterrein.

Fig, 4 Uitsnede van de kaart van Christiaan Sgroten, 1573. (www.gis-openbaar.overijssel.nl).

Fig, 5. Uitsnede van de kaart van Ten Have, 1648 (www.gisopenbaar.overijssel.nl).

16 Versfelt 2003, kaartblad 43.
17 www.hisgis.nl, bezocht op 30-05-2016.

4. Acheologie in de omgeving

Langs de IJssel zijn verschillende archeologische vindplaatsen aangetroffen. Assenrade in Hattem is daar een voorbeeld van waar diverse mesolithische haardkuilen zijn gevonden en resten uit de Bronstijd. Het profiel toonde onder het veen een 10 tot 15 cm dikke grijze band in het dekzand. In deze dikke grijze band bevonden zich archeologische vondsten en houtskooldeeltjes.
Daarnaast wijzen diverse spoelvlekken op erosie door stromend water.[16] Haardkuil H.04 is gedateerd met behulp van de AMS C14 methode tussen 5626 en 5488 cal. BC en stamt uit het Laat Mesolithicum (6450-4900 v. Chr.). De diepte van een aantal van deze kuilen ligt op ongeveer 0,5 meter –NAP.[17] Het geeft aan dat de vondsten ook onder NAP niveau langs de IJssel aanwezig zijn, ondanks de erosie die heeft plaatsgevonden.

16 Klomp 2015, 18-19.
17 Klomp 2015, 23-24.

Fig. 6. Het onderzoeksterrein aan de zuidzijde van de Van Pallandtmarke. De opgehoogde grond is hier duidelijk zichtbaar, en reikte tot zeker 150 centimeter diep op de meeste locaties.

Fig. 7. Het onderzoeksgebied aan de noordzijde van de Van Pallandtmarke. Het is vergeleken met bovenstaande locatie minder hoog opgehoogd dan de zuidzijde. Dit is ook zichtbaar binnen de boringen.

5. De boorresultaten

5.1 De boorgegevens

Op beide velden (**fig. 6, 7**) is een boorgrit uitgezet van 2 boorraaien met 2 tot 4 boringen per raai om de 10 meter. Er zijn boringen uitgevoerd in het gebied met een archeologische waarde van 10% en 50% om een volledig beeld te verkrijgen van het verloop van het landschap. Uit de boringen is een soortgelijke opbouw vastgesteld, die bestond uit circa 20 centimeter bouwvoor en daaronder een recente ophoging van (matig)grof zand van circa 120-150 centimeter. Dit houdt in dat de eerste anderhalve meter met zekerheid geen archeologische waarde heeft (**fig. 8**) .

Onder de opgebrachte zandlaag bevindt zich een ijzerrijke kleilaag met wortel of plantrestanten en eventueel humusbrokjes. Daaronder bevindt zich een zeer vette grijze schone klei, met in sommige gevallen schelpgruis (kalkrijk). De kleilagen variëren in dikte door het gebied heen. In boornummer 3 is geen kleilaag aangetroffen maar wel een laag met zand en daarin kleibrokken. De combinatie zand met kleibrokken toont aan dat het een keer omgespit is geweest. Mogelijk is de klei hier een keer uitgegraven ten behoeve van de steenovens in de nabijgelegen omgeving.
Onder de kleilagen bevindt zich een zeer kleiige veenlaag, met daaronder donkerbruin veen met plant- en wortelrestanten erin. De klei valt onder de Formatie van Echteld en loopt geleidelijk over in kleiig veen. De veenlaag is slechts enkele centimeters dik (max. 10) en valt onder de Formatie van Nieuwkoop. Beide formaties zijn in het Holoceen gevormd.

Onder de veenlaag bevindt zich een zeer fijn zandpakket, dusdanig compact dat de boor er bijna niet doorheen kwam. Het is een lichtgrijs zeer fijn en schoon zandpakket. Tegelijkertijd bevond het grondwater zich op dit niveau en kon er niet dieper gekeken worden. Het zandpakket zit op ongeveer 0.38 – NAP en 0,56- NAP en is eolisch afgezet en valt onder de Formatie van Boxtel. In grote gebieden in Oost- en Zuid-Nederland ligt de Formatie van Boxtel aan het oppervlak. In het Midden-Nederlandse rivierengebied, zoals de huidige onderzoekslocatie, wordt deze afgedekt door de afzettingen van de Formatie van Nieuwkoop en Echteld.[18] Aan de Van Pallandtmarke is dit ook het geval. De grens tussen de Formatie van Boxtel en Nieuwkoop is scherp en duidelijk zichtbaar in de boringen.

Fig. 8. De boringen werden op een vuilniszak uitgelegd. Hier zijn de eerste lagen zichtbaar uit de eerste boring (opgehoogd zand).

18 Dinoloket: Formatie van Boxtel.

5.2 Advies op basis van de boringen

Het veen bevestigt dat het een lager gelegen komgebied is geweest waarin veenvorming kon plaatsvinden. Daarna vonden er komkleiafzettingen plaats. In de periode waarin het veen gevormd werd en de klei werd afgezet, was het gebied te nat om in te wonen. Dit geldt dus voor de Romeinse tijd tot en met de periode van bedijking, rond 1300. In Assenrade zijn onder de oeverwal zowel Mesolithische als Neolithische sporen aangetroffen in combinatie met houtskool.
Een cultuurlaag met archeologische vondsten en duidelijke houtskoolfragmenten ontbrak in de boringen aan de Van Pallandtmarke. Tegelijkertijd bevestigden de boringen dat het grondwater op het niveau van het diepe fijne zandpakket zat.

De lage kans op archeologie in combinatie met zaken als grondwaterstand leidt tot het uiteindelijk advies dat er geen archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. Het terrein is na dit onderzoek vrijgegeven.

6. Conclusie

De bodemopbouw aan de Van Pallandtmarke toont veenvorming binnen een komgebied van het IJsseldal, met daarop komafzettingen van klei in de latere periode. Onder het veen bevindt zich een lichtgrijze fijne schone zandlaag. Het beeld sluit aan bij de recente onderzoeken en de informatie uit de zanddieptekaarten van Cohen. In de boringen zaten geen duidelijke archeologische indicatoren die verwijzen naar een vindplaats.
Op basis van de boorgegevens is besloten dat er geen archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. De locatie is geologisch gezien interessant, maar toont geen aanwijzingen voor archeologie. Het onderzochte terrein aan de Van Pallandtmarke is vrijgegeven.

7. Literatuur

Brijker, J.M. en W.K. van Zijverden, 2009. Zwolle, Westenholte dijkverlegging. Een bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een Verkennend Booronderzoek, *ADC rapport 1858.*

Cohen, K.M., Stouthamer, E., Hoek, W.Z.., Berendsen, H.J.A. en H.F.J. Kempen, 2009. *Zand in banen. Zanddieptekaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel.* Gezamenlijk onderzoeksrapport van de Provincie Gelderland en Universiteit Utrecht. Arnhem.

Ente, P., Haans, J.C.F.M., en M. Knibbe 1965. *De bodem van Overijssel, de Noordoostpolder en oostelijk Flevoland.* Wageningen.

Gemeente Zwolle 2008. *Archeologiebeleid Gemeente Zwolle*. Zwolle.

Hamming, C., 2000. *Rivierkleien langs de IJssel sinds het Subboreaal. Resultaten van een geologisch-bodemkundig onderzoek naar rivierafzettingen langs de beneden IJssel.* Zwolle.

Koeman, S., 2012. Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, karterende fase. Hof van Blom te Hattem. *Archeodienst Rapport 149,* Zevenaar.

Klomp, M. (red.), 2015. Onder de oeverwal van de IJssel. Prehistorische sporen op de locatie Assenrade in Hattem. *Archeologische Rapporten Hattem 2*. Hattem.

Makaske, B., Maas, G.J. en D.G. van Smeerdijk, 2008. The Age and origin of the Gelderse IJssel. *Netherlands Journal of Geosciences 87 (4),* p. 323-337.

Versfelt, H.J., 2003. De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland. 1773-1794.Groningen.
Vosselman, J., 2016. Hof van Blom. *Archeologische Rapporten Hattem 4*. Hattem.

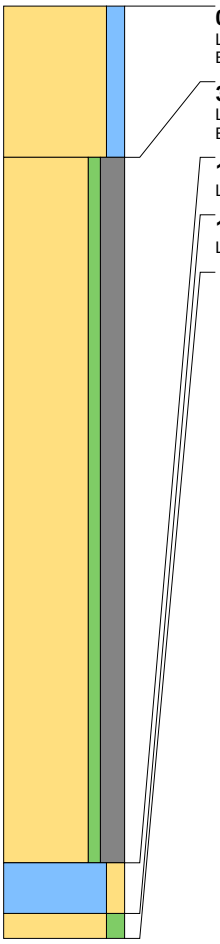
Website:

http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/cwk_discipline/v1?bookmark=8a94214354ffd1c0015501bf032d0003, bezocht op 30-05-2016.

http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/cwk_discipline/v1?bookmark=8a94214354ffd1c0015501e65c3d0004, bezocht op 30-05-2016.

Bijlage 1: Boorstaten

boring: PAL 16-1
datum: 18-4-2016, X: 203.563, Y: 499.608, hoogte: 2,16, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,16 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

30 cm -Mv / 1,86 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtgeelbruin, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

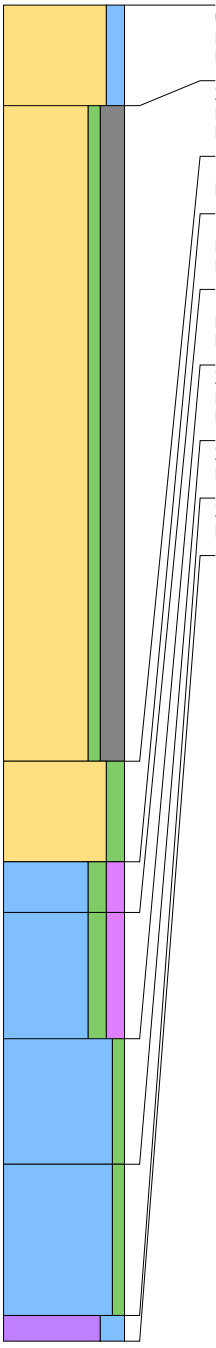
170 cm -Mv / 0,46 m +
Lithologie: klei, matig zandig, bruin

180 cm -Mv / 0,36 m +
Lithologie: zand, matig siltig, bruin, matig grof

Einde boring op 185 cm -Mv / 0,31 m +

boring: PAL 16-2

datum: 18-4-2016, X: 203.571, Y: 499.613, hoogte: 2,15, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,15 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

20 cm -Mv / 1,95 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

150 cm -Mv / 0,65 m +
Lithologie: zand, matig siltig, bruin, kleibrokken, matig grof

170 cm -Mv / 0,45 m +
Lithologie: klei, matig siltig, matig humeus, grijs
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

180 cm -Mv / 0,35 m +
Lithologie: klei, matig siltig, matig humeus, grijs, schelp compleet zoet water
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

205 cm -Mv / 0,10 m +
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

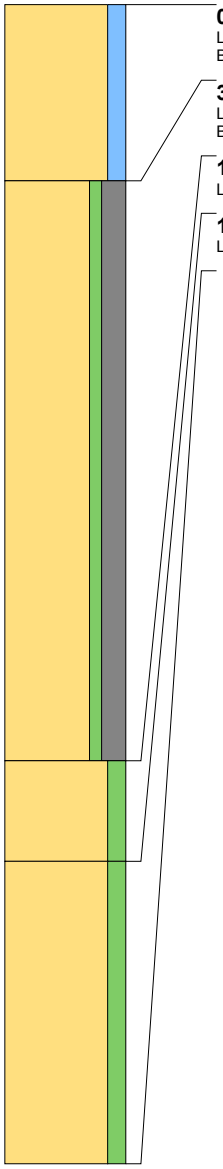
230 cm -Mv / 0,15 m -
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs

260 cm -Mv / 0,45 m -
Lithologie: veen, sterk kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd), weinig hout en riet

Einde boring op 265 cm -Mv / 0,50 m -

boring: PAL 16-3

datum: 18-4-2016, X: 203.580, Y: 499.618, hoogte: 2,17, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,17 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

35 cm -Mv / 1,82 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

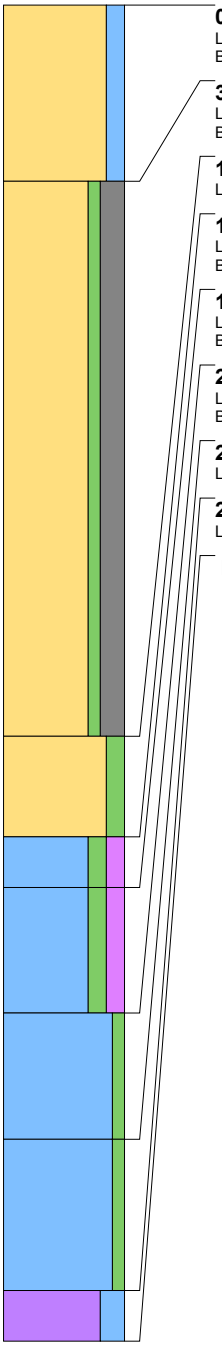
150 cm -Mv / 0,67 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, kleibrokken, matig grof

170 cm -Mv / 0,47 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof

Einde boring op 230 cm -Mv / 0,13 m -

boring: PAL 16-4

datum: 18-4-2016, X: 203.589, Y: 499.624, hoogte: 2,15, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,15 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

35 cm -Mv / 1,80 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

145 cm -Mv / 0,70 m +
Lithologie: zand, matig siltig, bruin, kleibrokken, matig grof

165 cm -Mv / 0,50 m +
Lithologie: klei, matig siltig, matig humeus, grijs
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

175 cm -Mv / 0,40 m +
Lithologie: klei, matig siltig, matig humeus, grijs, schelp compleet zoet water
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

200 cm -Mv / 0,15 m +
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

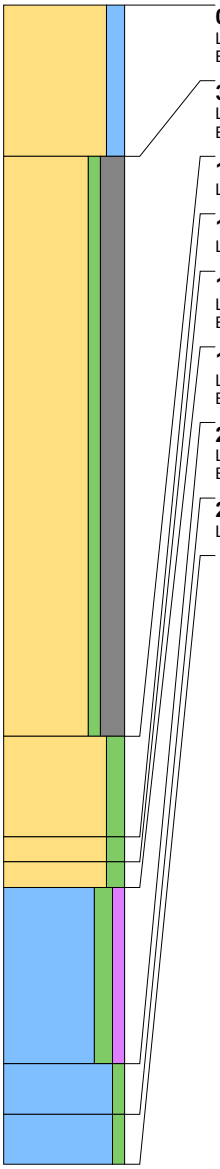
225 cm -Mv / 0,10 m -
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs

255 cm -Mv / 0,40 m -
Lithologie: veen, sterk kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd), weinig hout en riet

Einde boring op 265 cm -Mv / 0,50 m -

boring: PAL 16-5

datum: 18-4-2016, X: 203.572, Y: 499.600, hoogte: 2,09, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,09 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

30 cm -Mv / 1,79 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

145 cm -Mv / 0,64 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, kleibrokken, matig grof

165 cm -Mv / 0,44 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof

170 cm -Mv / 0,39 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

175 cm -Mv / 0,34 m +
Lithologie: klei, matig siltig, zwak humeus, lichtbruingrijs
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

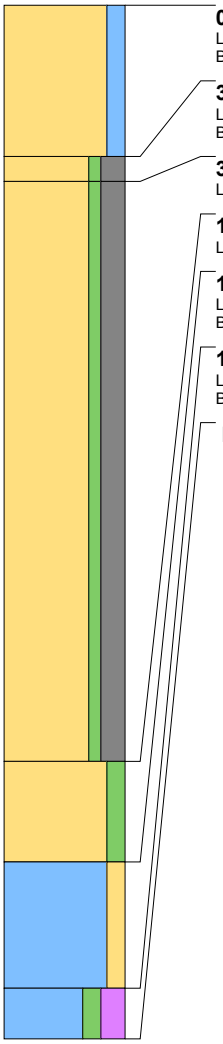
210 cm -Mv / 0,01 m -
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

220 cm -Mv / 0,11 m -
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs

Einde boring op 230 cm -Mv / 0,21 m -

boring: PAL 16-6

datum: 18-4-2016, X: 203.580, Y: 499.605, hoogte: 2,15, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,15 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

30 cm -Mv / 1,85 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtgrijs, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

35 cm -Mv / 1,80 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

150 cm -Mv / 0,65 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof

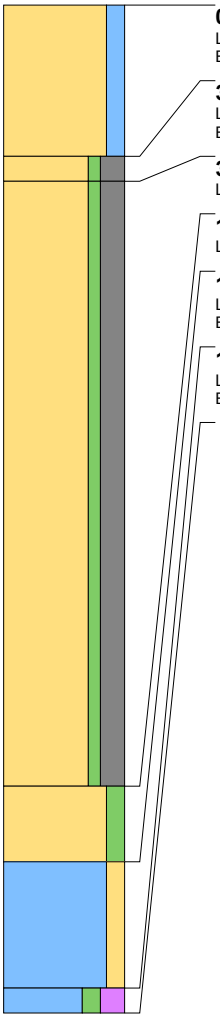
170 cm -Mv / 0,45 m +
Lithologie: klei, matig zandig, bruin, weinig plantenresten
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

195 cm -Mv / 0,20 m +
Lithologie: klei, matig siltig, sterk humeus, bruin, schelpengruis zoet water, kalkrijk
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

Einde boring op 205 cm -Mv / 0,10 m +

boring: PAL 16-7

datum: 18-4-2016, X: 203.588, Y: 499.611, hoogte: 2,14, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,14 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

30 cm -Mv / 1,84 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtgrijs, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

35 cm -Mv / 1,79 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

155 cm -Mv / 0,59 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof

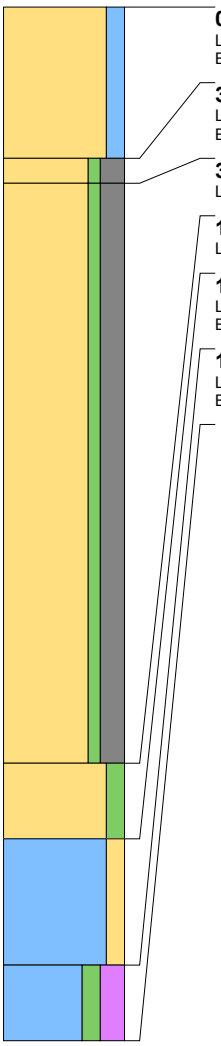
170 cm -Mv / 0,44 m +
Lithologie: klei, matig zandig, bruin, weinig plantenresten
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

195 cm -Mv / 0,19 m +
Lithologie: klei, matig siltig, sterk humeus, bruin, schelpengruis zoet water, kalkrijk
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

Einde boring op 200 cm -Mv / 0,14 m +

boring: PAL 16-8

datum: 18-4-2016, X: 203.598, Y: 499.618, hoogte: 2,17, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,17 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

30 cm -Mv / 1,87 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtgrijs, zeer grof
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

35 cm -Mv / 1,82 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

150 cm -Mv / 0,67 m +
Lithologie: zand, matig siltig, lichtbruin, matig grof

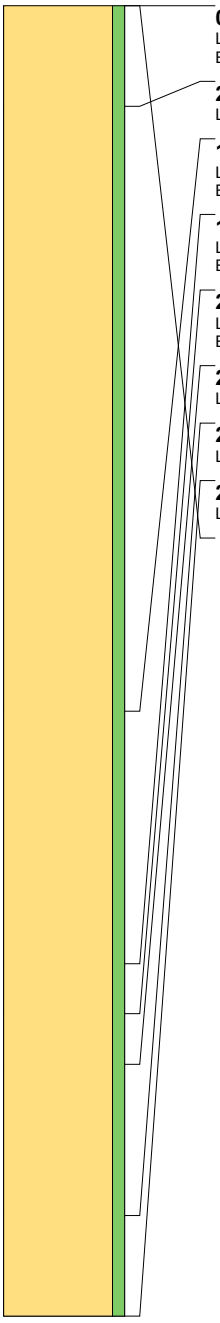
165 cm -Mv / 0,52 m +
Lithologie: klei, matig zandig, bruin, weinig plantenresten
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

190 cm -Mv / 0,27 m +
Lithologie: klei, matig siltig, sterk humeus, bruin, schelpengruis zoet water, kalkrijk
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

Einde boring op 205 cm -Mv / 0,12 m +

boring: PAL 16-9

datum: 18-4-2016, X: 203.541, Y: 499.630, hoogte: 2,04, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,04 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

20 cm -Mv / 1,84 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

140 cm -Mv / 0,64 m +
Lithologie: klei, matig zandig, zwak humeus, bruin, weinig plantenresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

190 cm -Mv / 0,14 m +
Lithologie: klei, matig siltig, sterk humeus, bruin, schelpengruis zoet water, kalkrijk
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

200 cm -Mv / 0,04 m +
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

210 cm -Mv / 0,06 m -
Lithologie: klei, matig siltig, donkergrijs

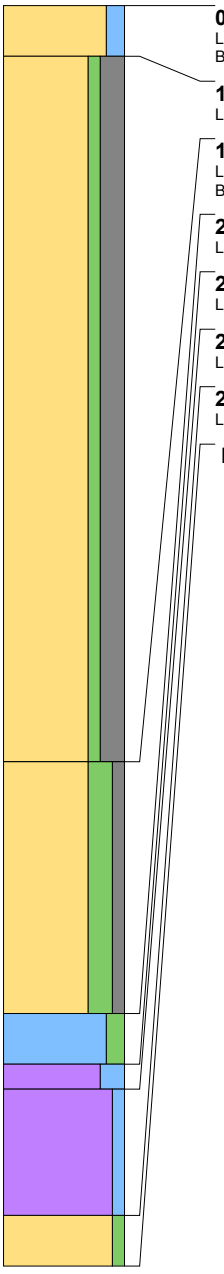
240 cm -Mv / 0,36 m -
Lithologie: veen, zwak kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd), weinig wortelresten

260 cm -Mv / 0,56 m -
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, zeer fijn

Einde boring op 0 cm -Mv / 2,04 m +

boring: PAL 16-10

datum: 18-4-2016, X: 203.550, Y: 499.633, hoogte: 2,02, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,02 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

10 cm -Mv / 1,92 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

150 cm -Mv / 0,52 m +
Lithologie: zand, sterk siltig, zwak grindig, grijs, matig grof
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

200 cm -Mv / 0,02 m +
Lithologie: klei, matig siltig, donkergrijs

210 cm -Mv / 0,08 m -
Lithologie: veen, sterk kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd)

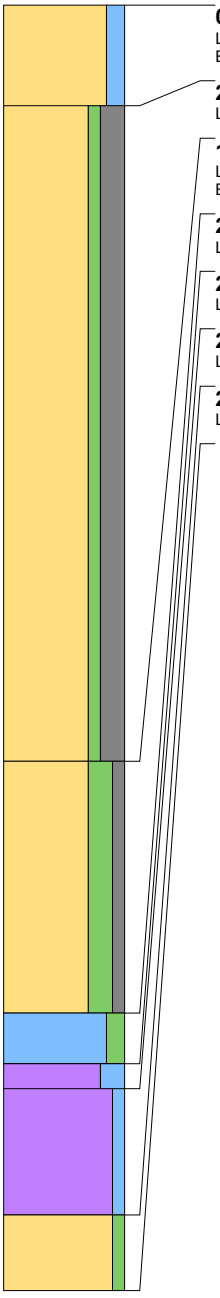
215 cm -Mv / 0,13 m -
Lithologie: veen, zwak kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd), weinig wortelresten

240 cm -Mv / 0,38 m -
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, zeer fijn, weinig plantenresten

Einde boring op 250 cm -Mv / 0,48 m -

boring: PAL 16-11

datum: 18-4-2016, X: 203.547, Y: 499.621, hoogte: 2,02, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 2,02 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

20 cm -Mv / 1,82 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

150 cm -Mv / 0,52 m +
Lithologie: zand, sterk siltig, zwak grindig, grijs, matig grof
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

200 cm -Mv / 0,02 m +
Lithologie: klei, matig siltig, donkergrijs

210 cm -Mv / 0,08 m -
Lithologie: veen, sterk kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd)

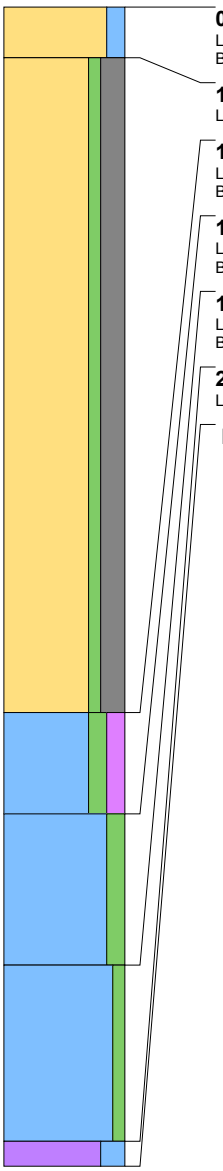
215 cm -Mv / 0,13 m -
Lithologie: veen, zwak kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd), weinig wortelresten

240 cm -Mv / 0,38 m -
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, zeer fijn, weinig plantenresten

Einde boring op 255 cm -Mv / 0,53 m -

boring: PAL 16-12

datum: 18-4-2016, X: 203.557, Y: 499.625, hoogte: 1,99, opdrachtgever: Openbaar Belang, uitvoerder: Gemeente Zwolle

0 cm -Mv / 1,99 m +
Lithologie: zand, kleiig, donkerbruin, matig fijn
Bodemkundig: A-horizont

10 cm -Mv / 1,89 m +
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk grindig, lichtbruingrijs, zeer grof

140 cm -Mv / 0,59 m +
Lithologie: klei, matig siltig, matig humeus, grijs, schelpengruis zoet water, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

160 cm -Mv / 0,39 m +
Lithologie: klei, matig siltig, grijs
Bodemkundig: veel Fe-vlekken

190 cm -Mv / 0,09 m +
Lithologie: klei, zwak siltig, donkergrijs, spoor wortelresten
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

225 cm -Mv / 0,26 m -
Lithologie: veen, sterk kleiig, donkerbruin, veen (niet gedifferentieerd)

Einde boring op 230 cm -Mv / 0,31 m -

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP16017-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 archeologische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het belang voor de archeologie en de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.6 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.7 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.8 beroep aan huis:
een beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.9 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.10 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.11 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.12 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.13 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.14 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.15 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.16 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.17 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.18 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.19 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.20 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.21 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.22 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.23 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.24 gebiedsontsluitingsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke dient voor de ontsluiting van een gebied;

1.25 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.26 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.27 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.28 hoofdwoning:
de woning, waar de hoofdbewoner van de woning woont en verblijft;

1.29 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.30 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.31 openbaar toegankelijk gebied

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.32 overig bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.33 pand:

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.34 peil:

a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst:
de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst:
de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd:
het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.35 ruimtelijke kwaliteit:

de kwaliteit gevormd door de evenwichtige samenhang tussen (openbare) ruimte en gebouwde elementen;

1.36 stedenbouwkundig beeld:

het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.37 voorgevel:

de naar de weg toegekeerde gevel;

1.38 voorkeursgrenswaarde:

de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.39 woning:

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waarbij inwoning is toegestaan;

1.40 woonwagen:

een voor bewoning bestemd gebouw dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst en op een daartoe bestemd perceel is geplaatst;

1.41 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.8 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.9 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.10 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:
Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. water;

met daaraan ondergeschikt:

e. sport;
f. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
g. educatief gebruik;
h. nutstuinen;
i. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
j. geluidwerende voorzieningen;
k. openbare nutsvoorzieningen;
l. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

m. bebouwing.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

3.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 10 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;

b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 4 Tuin

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen,

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met uitzondering van carports.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

4.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 4.1 onder b en artikel 4.2.1 om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk behorende bij een hoofdgebouw, dat gelegen is op een aangrenzende bestemming, geheel of gedeeltelijk binnen de bestemming 'Tuin' wordt gebouwd, mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde.

4.4.2 Voorwaarden

De in artikel 4.4.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 5 Verkeer - Erftoegangsweg

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Erftoegangsweg' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;

met een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied;

met daaraan ondergeschikt:

f. sport;
g. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
h. geluidwerende voorzieningen;
i. openbare nutsvoorzieningen;
j. infrastructurele voorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. bebouwing.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

5.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 10 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;

e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 6 Wonen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. eengezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;

met daaraan ondergeschikt:

c. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

d. tuinen en erven;
e. bouwwerken zonder dak.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woning niet meer bedragen dan het aangegeven aantal;
d. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet minder dan 30º bedragen, tenzij de maximaal toegestane goothoogte gelijk is aan de maximaal toegestane bouwhoogte;
e. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet meer dan 50º bedragen;

6.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken, welke gelegen zijn op het erf dat zich buiten het bouwvlak bevindt mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
d. de goothoogte van een een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

6.2.3 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;

2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;

b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Afwijken van de bouwregels

6.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 6.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder d om toe te staan dat de dakhelling van een hoofdgebouw wordt verkleind dan wel dat een hoofdgebouw (gedeeltelijk) wordt voorzien van een plat dak;
d. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder e om toe te staan dat de dakhelling van een hoofdgebouw wordt vergroot;
e. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder d2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
f. het bepaalde in artikel 6.2.2 onder e om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;

6.4.2 Voorwaarden

De in artikel 6.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen op een perceel voor meer dan 1 woning;
b. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
c. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte dat voor beroep aan huis wordt gebruikt, niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel tot een maximum van 50 m²;
d. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang, tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
f. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;
h. het gebruik van bijbehorende bouwwerken ten behoeve van geluidsgevoelige functies ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie'.

6.6 Afwijken van de gebruiksregels

6.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 6.5 onder a om meerdere woningen op een perceel toe te staan.

6.6.2 Voorwaarden

De in artikel 6.6.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

8.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

8.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 8.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg' en'Wonen' wijzigen in die zin dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd, mits:

a. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het stedenbouwkundig beeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de groenstructuur;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 10 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

a. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt langs elektronische weg gedurende 2 weken ter inzage gelegd op de website van de gemeente Zwolle, waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder beschikbaar worden gesteld.
b. De verbeelding op papier van het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken ligt eveneens gedurende de zelfde onder a genoemde periode in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle voor een ieder ter inzage.
c. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend op de website van de gemeente Zwolle.
d. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen.
e. Gedurende de onder a genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 11 Overige regels

11.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

11.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

11.3 Afwijken van de overige regels

11.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 11.1 en 11.2

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

11.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 11.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

12.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

12.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 12.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 12.1.1 met maximaal 10%.

12.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 12.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

12.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

12.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

12.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

12.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 12.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

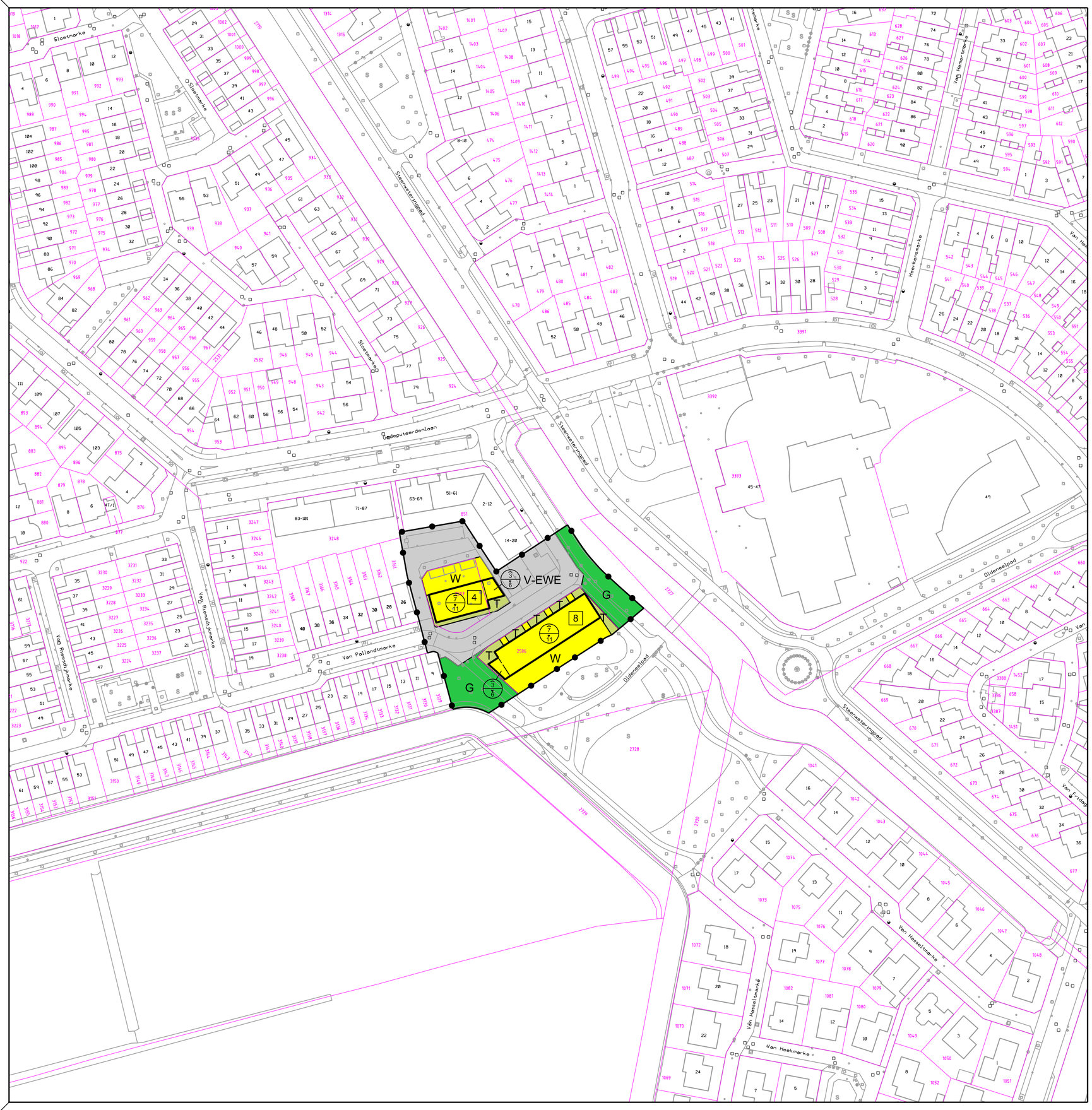
12.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 13 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:
bestemmingsplan Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24.
Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Zwolle-zuidwest, Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24'.
Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering
van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

LEGENDA

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

G — Groen

T — Tuin

V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg

W — Wonen

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

E — maximum aantal wooneenheden

VERKLARING

topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers

kadastrale grenzen en perceelnummers

kadastrale sectiegrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A2	BP16017-0004.pdf
Planjurist:	**Getekend door:**	**Datum:**	**Bladnr:**	**Vaststellingsbesluit:**
G.J. Tromp	J.F.G. Grobbe	06-05-2017	1 van 1	vb_NL.IMRO.0193.BP16017-0004.pdf

N

Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest,

Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

NL.IMRO.0193.BP16017-0004

Vastgesteld

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Zwolle

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36403

Onderwerp Bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16017-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. dit besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan binnen twee weken te publiceren;
3. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Bestemmingsplan Zwolle-zuidwest Van Pallandtmarke 1 - 7, 22 - 24 vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Verzachtende maatregelen route Windesheim
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Velner, Dorine (4231)
medeopstellers	Mosterman - Ekkelenkamp, Anne-Marie (3378)
afdeling	Projectontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Verzachtende maatregelen route Windesheim Bijlage: Bijlage 1 Tekeningen met de bestaande en gewenste nieuwe situatie Bijlage: Bijlage 2 Financiële bijlage Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Verzachtende maatregelen route Windesheim

Voorgesteld besluit raad

1 Een krediet van € 147.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van ‘verzachtende maatregelen’ route Windesheim inclusief de reeds gemaakt kosten.
2 Het restant gereserveerd te houden voor nader te bepalen ‘verzachtende maatregelen’.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 30 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Verzachtende maatregelen route Windesheim
Versienummer	2.0

Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Dorine Velner / Anne-Marie Mosterman
Afdeling	Projectontwikkeling / OWP
Telefoon	(038) 498 4231
Email	TA.Velner@zwolle.nl

Bijlagen
01 Tekeningen met de bestaande en gewenste nieuwe situatie.
02 Financiële bijlage.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 Een krediet van € 147.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van ‘verzachtende maatregelen’ route Windesheim inclusief de reeds gemaakt kosten.
2 Het restant gereserveerd te houden voor nader te bepalen ‘verzachtende maatregelen’.

Datum 30 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De route van het station naar Hogeschool Windesheim en het Greijdanus College is al jarenlang onderwerp van gesprek tussen de scholen, de bewoners en de gemeente. De looproute voor studenten en leerlingen is op piekmomenten niet toegesneden op het aantal bewegingen. De ultieme oplossing voor dit probleem is er niet zonder vergaande infrastructurele oplossingen.

Met Hogeschool Windesheim is afgesproken om de overlast op piekmomenten te verzachten. Dit is de afgelopen drie jaar gedaan door het plaatsen van barriers en het inzetten van verkeersregelaars (start schooljaar tot herfstvakantie).

Beoogd effect
De 'overlast' op de looproute van het station naar Hogeschool Windesheim en het Greijdanus College op piekmomenten te verzachten

Argumenten

1.1 De maatregelen zijn er op gericht de 'stroom met studenten' zoveel mogelijk te concentreren.

Een van de voorgestelde maatregelen is het verhogen van het kruispunt Pilotenlaan – Burg. Van Walsumlaan en het aanbrengen van extra belijning op dit kruispunt. Deze werkzaamheden (geraamd op € 30.000) kunnen in de zomer van 2017 gelijktijdig met geplande onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd.

De afgelopen jaren zijn op een aantal punten langs de route verkeersregelaars ingezet en zijn op een deel van de route barriers geplaatst (gemaakte kosten € 67.000, inclusief voorbereidingskosten) Gelet op de positieve ervaringen met deze maatregelen wordt voorgesteld deze inzet de komende 3 jaar voort te zetten (geraamde kosten € 50.000).

2.1 'stroom met studenten' nog meer concentreren door het verleggen van het bestaande voetpad langs de watergang.

Om de 'de stroom studenten' nog verder te concentreren vindt er onderzoek plaats naar de technische haalbaarheid van het verleggen van het bestaande voetpad langs de watergang. Dit onderzoek is na de zomer afgerond en zal daarna ter besluitvorming worden aangeboden aan de raad.

2.2 Hogeschool Windesheim is actief betrokken bij de gebiedsontwikkeling Hanzeland – Spoorzone.

Hogeschool Windesheim is lid van de Vrienden van Hanzeland waar op visieniveau wordt gesproken over de doorontwikkeling van het gebied Hanzeland. Uit deze samenwerking is onder andere Brainz ontstaan: "Een energieke en inspirerende werkplaats waar ondernemers, het onderwijs, de overheid en omwonenden elkaar kunnen ontmoeten en kunnen samenwerken". De gemeente Zwolle en Hogeschool Windesheim blijven in dit platform samenwerken. Daarbij wordt er gekeken naar initiatieven cq aanpassingen die wellicht kunnen bijdragen aan het verzachten van de overlast.

Datum 30 mei 2017

Risico's
De verzachtende maatregelen bieden geen ultieme oplossing op lange termijn.

Financiën
De raad heeft op 4 juli 2016 bij de vaststellen van de Berap 2016-1 besloten een bedrag van €445.000,- te blijven reserveren voor de uitvoering van verbetervoorstellen voor de looproute campus Windesheim (reserve nog uit te voeren werken).
Het beschikbaar te stellen krediet van € 147.000 komt ten laste van deze reserve.
Zie voor de financiële onderbouwing bijlage 2.

Communicatie
Hogeschool Windesheim, het Greijdanus College en de omwonenden worden tijdig geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden, de inzet van verkeersregelaars, het plaatsen van barriers en over de resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van het verleggen van het voetpad..

Vervolg
Na de zomer is er duidelijkheid over de technische realiseerbaarheid van het voetpad. Indien nodig wordt de raad geïnformeerd over de eventuele vervolgmaatregelen.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar met uitzondering van bijlage 2 de financiële onderbouwing. De geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 10, lid 2, sub b van de Wet Openbaarheid van Bestuur.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36444

Onderwerp Verzachtende maatregelen route Windesheim

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1 Een krediet van € 147.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van ‘verzachtende maatregelen’ route Windesheim inclusief de reeds gemaakt kosten.

2 Het restant gereserveerd te houden voor nader te bepalen ‘verzachtende maatregelen’.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

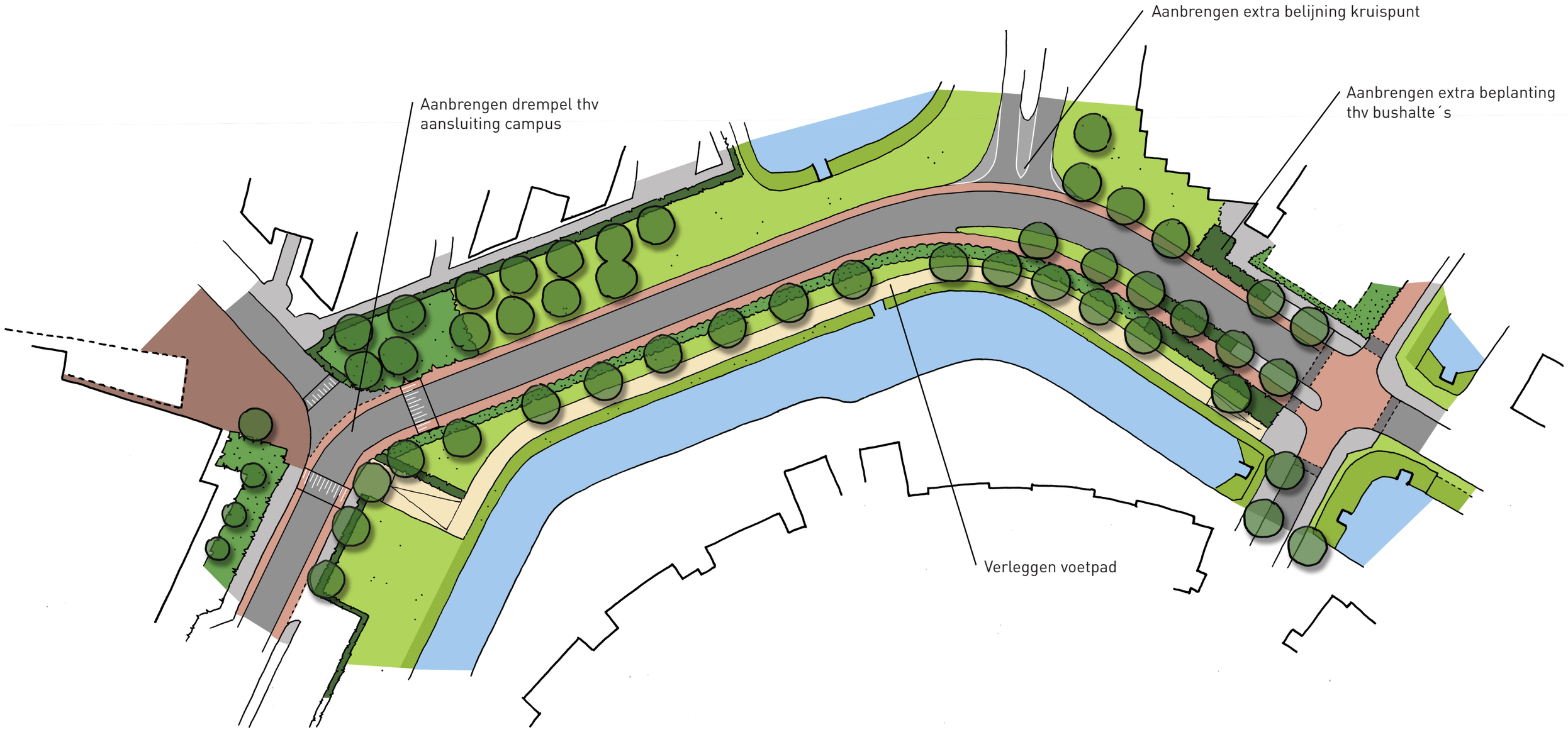
Bestaande situatie Route Windesheim

thv Burg. van Walsumlaan - Pilotenlaan

Schets nieuwe situatie Route Windesheim

thv Burg. van Walsumlaan - Pilotenlaan

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36444

Onderwerp Verzachtende maatregelen route Windesheim

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

1 Een krediet van € 147.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van 'verzachtende maatregelen' route Windesheim inclusief de reeds gemaakt kosten.

2 Het restant gereserveerd te houden voor nader te bepalen 'verzachtende maatregelen'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Westenberg, Anton
medeopstellers	
afdeling	Projectontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle Bijlage: Brief stichting Zwols Kegelhuis - Herontwikkeling gebied Bijlage: 2017-07-03 M11-1 Zwols Kegelhuis Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering uitwerking plannen) ten behoeve van de herontwikkeling van de Stilohallocatie welk krediet wordt aangewend voor het voorbereiden van een uitvraag verkoop Stilohallocatie.
2. Dit voorbereidingskrediet voor te financieren uit de Reserve Incidentele Bestedingen en t.z.t. te dekken uit de toekomstige grondverkoop.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 7 juni 2017

Openbaar

Onderwerp	Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle
Versienummer	

Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	A.Westenberg
Afdeling	Projectontwikkeling / OWP
Telefoon	(038) 498 2660
Email	A.Westenberg@zwolle.nl

Bijlagen N.v.t.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering uitwerking plannen) ten behoeve van de herontwikkeling van de Stilohallocatie, welk krediet wordt aangewend voor het voorbereiden van een uitvraag verkoop Stilohallocatie.
2. Dit voorbereidingskrediet voor te financieren uit de Reserve Incidentele Bestedingen en t.z.t. te dekken uit de toekomstige grondverkoop.

Datum 7 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Sinds medio 2014 is gewerkt aan een actualisering van de Stedenbouwkundige Visie Park Hogenkamp /Middelwegzone als strategisch ontwikkelkader voor de Nieuwe Ruimtelijke Initiatieven (NRI). Deze geactualiseerde visie is in 2016 gereed gekomen. Hierin is de “Stilohal”-locatie benoemd als een locatie voor woningbouw. In 2015 is deze locatie tevens benoemd als een te onderzoeken locatie in het kader van de “Versnellingsactie sociale huurwoningen” (raadsbesluit 11 mei 2015). Over de “Stilohal”-locatie is het volgende opgenomen;

- De “Stilohal”-locatie is een kanslocatie. Het is een complexe locatie die nog vraagt om nader onderzoek. Daarom zijn er geen (financiële) afspraken gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst versnellingsactie sociale huur. Er is wel een onderzoeksverplichting.
- Ontwikkeling van de “Stilohal”-locatie moet een haalbaar plan zijn. Dit betekent dat het plan minimaal budgettair neutraal moet zijn voor de gemeente.
- Op voorhand gaat het om een mix van sociale huur, beleggershuur en koop.

Nu de marktomstandigheden in positieve zin zijn veranderd is een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de kansen op deze locatie. Hierbij is onderzocht welke mix van type en aantallen woningen in de sociale en vrije sector (huur en/of koop), leidt tot een haalbare ontwikkeling. Hierbij is gezocht naar een optimum tussen programma en een kwalitatieve ruimtelijke inpassing op de locatie.
Samenvattend heeft het bovenstaande ertoe geleidt dat er sprake is van een haalbaar plan als rekening wordt gehouden met de volgende uitgangspunten:

- Realisatie van 25 sociale huurwoningen (= harde eis)
- Realisatie van flexibel aantal beleggers huurwoningen.
- Realisatie van flexibel aantal goedkope en middeldure koopwoningen. Dure koopwoningen behoren ook tot de mogelijkheden.
- Realisatie van totaal circa 80 – 100 woningen met inachtneming en afhankelijk van de differentiatie van het woningbouwprogramma (sociale huur/beleggers huur/koop).

Onderzocht is of dit volume past in de stedenbouwkundige visie Park Hogekamp-/Middelwegzone als ook stedenbouwkundig verantwoord is op deze locatie. De conclusie hiervan is dat deze locatie geschikt is voor deze woningaantallen en leidt tot een goede stedenbouwkundige kwaliteit en een acceptabele verdichting. Aan de hand van stedenbouwkundige telmodellen is hiervan zowel de stedenbouwkundige, programmatische als de financiële haalbaarheid getoetst.

De uitgevoerde haalbaarheidsanalyse biedt voldoende vertrouwen om de vervolgstap te zetten: de stap richting de markt. De gemeente gaat een uitvraag formuleren waarbij het marktpartijen uitnodigt om met een creatieve visie te komen (in de vorm van een stedenbouwkundig schetsontwerp) dat bestemmingstransformatie naar een mix van sociale & vrije sector woningen mogelijk maakt. De uitvraag heeft als doel om de “Stilohal”-locatie te verkopen aan een marktpartij op basis van een visie in relatie tot een bieding. Delta Wonen, als afgevaardigde van de woningcorporaties in het kader van de “Versnellingsactie sociale huurwoningen”, heeft aangegeven hier circa 25 sociale huurwoningen te willen af te nemen. In verband met de beoogde ruimtelijke context & opgave voor waardencreatie worden ruimtelijke uitgangspunten (onder andere op het vlak van klimaatadaptie en energietransitie) aan het uiteindelijk stedenbouwkundig ontwikkelingsplan meegeven.

Datum 7 juni 2017

Beoogd effect

Verkoop van de “Stilohal”-locatie en herontwikkeling tot een locatie met een mix aan woningen, waarvan in ieder geval 25 sociale huurwoningen.

Argumenten

1.1. Er wordt voorzien in een urgente vraag naar betaalbare sociale huurwoningen

De druk op de Zwolse woningmarkt, de sociale huurmarkt in het bijzonder, is groot. De gemeente en de corporaties hebben in dit kader afspraken gemaakt welke vastgelegd zijn in de “Versnellingsactie sociale huurwoningen”. Het aantal beoogde sociale huurwoningen op deze locatie komen overeen met de wens van de wijkbewoners. Tijdens de wijk-/inloopavond van 10 november 2016 over alle ontwikkelingen in de Park Hogekamp/Middelwegzone bleek dat de wijkbewoners niet enkel sociale woningbouw hier willen gelet op de bestaande verhouding hiervan in de rest van de wijk.

1.2. Er wordt voorzien in vrije sector huur- en koopwoningen

Op de Provada (vastgoedbeurs) van 2015 zijn onder andere beleggers uitgenodigd om mee te denken met de woningbouwplannen voor de “Stilohal”-locatie. Beleggers zijn positief over vrije sector huurwoningen op deze locatie.
Op de wijk-/inloopavond op 10 november 2016 is gebleken dat er een groot draagvlak is naar vrije sector woningen in de wijk.

1.3. De toekomstige staat van de locatie

De locatie ligt op een belangrijk herkenningspunt in de wijk. Grenzend aan het park Hogenkamp, een druk verkeers-kruispunt en centraal in de wijk vraagt deze locatie om een gedegen aanpak en een kwalitatief resultaat dat een meerwaarde creëert voor de wijk. Aan de hand van de gehanteerde financiële en ruimtelijke randvoorwaarden kan dat mogelijk worden gemaakt. Daarnaast is er sprake van een sterk verbeterende woningmarkt wat herontwikkeling van de locatie extra kansrijk maakt.

1.4. Locatie wordt verkocht aan een marktpartij

Op basis van een gunning kan de planrealisatie worden opgepakt. Alle kosten voor de op te stellen plannen, maatregelen en planschade komen voor rekening en risico van de ontwikkelende partijen.

Financiën

Voor het opstellen van de ruimtelijke randvoorwaarden, de daarbij behorende onderzoeken en het opstellen van de uitvraag is € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering t.b.v. uitwerking plannen) gemoeid.

Plankosten	**Bedrag**
Onderzoek, uitwerken en definiëren ruimtelijke randvoorwaarden uitvraag	66.000
Onderzoek, uitwerken en definiëren juridische uitgangspunten uitvraag	39.000
Onderzoek, uitwerken en vaststellen resterende kaders uitvraag (w.o. financieel)	31.000
Onderzoeken/toetsen (asbest, bodem, natuur, geluid, lucht)	49.000
Communicatie	5.000
Totaal:	190.000

Het is denkbaar dat het projectteam één of meerdere ontwikkelingsplannen nader uitgewerkt wil zien. De reden hiervan is om de stedenbouwkundige kwaliteit te waarborgen ingeval dit nog niet voldoende is afgehecht in de door marktpartijen aangedragen visies. In dit scenario is het aannemelijk dat hiervoor een vergoeding wordt verstrekt aan betreffende marktpartij(en). De gemeente reserveert hiervoor een totaal bedrag van € 30.000,-.

Zowel de ingezette plankosten als de vergoedingen aan marktpartijen worden uit de opbrengstwaarde van de locatie terug verdiend.

Nadat de locatie is verkocht zal op basis van een anterieure overeenkomst een uitvoeringskrediet worden aangevraagd. Dit krediet zal worden gedekt door te ontvangen opbrengsten welke voortvloeien uit de afspraken in de anterieure overeenkomst.

Risico's

Risico's van sloop en bouwrijp maken zullen zo spoedig mogelijk in kaart worden gebracht. Hierbij zal onder andere gewerkt worden volgens het opgestelde asbestprotocol. De waardering van deze risico's zullen meegenomen worden in de minimale opbrengstwaarde van de locatie. Ingeval de uitkomsten van deze risico's niet gedekt kunnen worden uit de minimale opbrengstwaarde zullen wij met een sluitend dekkingsvoorstel terugkomen in de raad.

Communicatie

Belanghebbenden zijn burgers, belangengroepen, eindgebruikers en andere belangstellenden voor de in het vervolg op te pakken planvorming.

Conform de informatienota Park Hogenkampweg/Middelzone worden belanghebbenden en wijkbewoners door middel van een wijk-inloopavond geïnformeerd. Doel ervan is om de bewoners te informeren over de ontwikkelingen en hun mening te peilen over de beoogde ingrepen en zo nodig te verwerken in de ruimtelijke randvoorwaarden. Communicatie en de regiekamer zullen hierin een rol spelen.
Tijdens de vorige inloopavond op 10 november jl. over alle ontwikkelingen in de Park Hogekamp/Middelwegzone bleek:

- dat er waardering is voor woningbouwontwikkeling op de locaties Stilohal en St. Michaelskerk als deze gepaard gaat met versterking van de groenstructuur;
- dat de buurt beducht is voor nog meer nieuwe sociale woningbouw in Diezerpoort. Er is groot draagvlak voor vrije sector huur-/koopwoningen. Dit punt wordt bekrachtigd door de wijkmanager waarbij tevens aangegeven wordt dat een aantal van 25 huurwoningen als acceptabel te beschouwen is.

Een aantal huurders maakt nu nog gebruik van de op de Stilohallocatie aanwezige opstallen. Hiervoor zijn in de meeste gevallen gebruiksovereenkomsten opgesteld waarbij rekening is gehouden met een toekomstige herontwikkeling van deze locatie. In één geval is sprake van een reeds verlopen huurovereenkomst. Deze partij conformeert zich aan de herontwikkelplannen en zal de ruimte tijdig verlaten. De gebruikers zijn inmiddels informeel op de hoogte gebracht van de voorgenomen herontwikkeling van de locatie. Uitgaande van de hierboven opgenomen planning worden de huurders en andere gebruikers nader geïnformeerd over het beëindigen van het gebruik van de op de locatie aanwezige opstallen.

Datum 7 juni 2017

Vervolg

Nadat het voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld is, wordt de uitvraag verder uitgewerkt. Om tot een uitvraag te komen zijn onderzoeken nodig op het gebied van stedenbouw, verkeer, ecologie, geluid, sloop- en saneringskosten, alsmede juridisch en eventueel fiscale adviezen. Aan de hand van de onderzoeken zullen de ruimtelijke randvoorwaarden vastgesteld worden. Dit betreft; massa en vorm, ontsluiting, parkeren, hindercirkels, geluidbelasting, milieu/duurzaamheid en planologie. In het verlengde daarvan zullen de financiële randvoorwaarden worden vastgesteld. Voor de gemeente is het daarbij van belang dat toekomstige sloopkosten alsmede de kosten voor het bouw- en woonrijp maken goed in beeld zijn. Dit om te garanderen dat er een haalbare vraag aan de markt zal worden gesteld.
De ontwikkelingsopgave richt zich op meervoudige waardencreatie met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Centraal hierbij staat de ambitie om de gefragmenteerde parkzone beter bruikbaar, meer herkenbaar en duurzamer te maken. Dit in een zodanige stedenbouwkundige opzet inclusief het beoogde woningbouwprogramma, dat er meer samenhang komt in de Park Hogekamp/Middelwegzone. Tevens zullen de ambities met betrekking tot klimaatadaptie en energietransitie opgenomen worden in de uitvraag. Dit vraagt om een actief sturende rol van de gemeente in de ruimtelijke randvoorwaarden.

Planning

-	Bepalen ruimtelijke en financiële randvoorwaarden uitvraag.	t/m aug 2017
-	Bepalen proces en toetsingskader uitvraag.	t/m aug 2017
-	Organiseren inloopavond. Hierbij worden de voorgenomen woningbouwontwikkeling en de ruimtelijke randvoorwaarden gepresenteerd.	sep 2017
-	*Vaststellen ruimtelijke randvoorwaarden door de raad. *)*	sep/okt 2017
-	Openbaar maken van de ontwikkelopgave en marktpartijen uitnodigen om visie neer te leggen op basis van ruimtelijke randvoorwaarden.	okt 2017
-	Beoordelen ingediende plannen en eventueel selecteren van één of meerdere marktpartijen voor verdere uitwerking.	nov 2017
-	Selecteren marktpartijen en ondertekenen koopovereenkomst	dec 2017
-	Opstarten opstalontwikkeling en bestemmingsplanprocedure	1e kw 2018
-	Sloop opstallen	3e kw 2018 (afhankelijk van uitvraag)
-	Levering locatie en start bouw	1e helft 2019 (of zoveel eerder)

*) Aan de raad zal gevraagd worden om aan de hand van de vastgestelde ruimtelijke randvoorwaarden mee te willen werken aan een toekomstige bestemmingstransformatie naar wonen.

Datum 7 juni 2017

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36518

Onderwerp Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering uitwerking plannen) ten behoeve van de herontwikkeling van de Stilohallocatie welk krediet wordt aangewend voor het voorbereiden van een uitvraag verkoop Stilohallocatie.
2. Dit voorbereidingskrediet voor te financieren uit de Reserve Incidentele Bestedingen en t.z.t. te dekken uit de toekomstige grondverkoop.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

From: stichting zwolskegelhuis
To: Raadsgriffie
Subject: Fwd: Zwols Kegelhuis
Date: maandag 26 juni 2017 19:37:51

Geachte heer / mevrouw,

wij verzoeken u vriendelijk onderstaande kopie-schrijven ter
informatie door te sturen naar de Raadsfracties.

Met vriendelijke groet,

EHK.Balk
Secretaris SZK

>> Gemeente Zwolle 13 juni 2017
>> t.a.v. College B&W
>> Postbus 10007
>> 8000 GA Zwolle
>>
>> Geacht College,
>>
>> op 19 mei j.l heeft Wethouder de Heer tijdens een bespreking op het
>> Stadhuis het Bestuur van de Stichting Zwols Kegelhuis laten weten dat
>> het Kegelhuis aan de van Wevelinkhovenstraat per 1 augustus 2018 leeg
>> dient te worden opgeleverd, omdat "sloop van het gebouw dan kan
>> aanvangen in verband met herontwikkeling van het gebied waarop het
>> Kegelhuis thans staat".
>>
>> De Wethouder maakte het voorbehoud, dat het ontwikkelingsplan nog wel
>> eerst door de Raad diende te worden behandeld/ goedgekeurd, hetgeen
>> naar zijn verwachting voor de zomervacanties 2017 zou plaatshebben.
>>
>> Tot heden hebben wij van de Wethouder geen schriftelijk bevestiging
>> van zijn op 19 mei j.l gedane uitspraken ontvangen en is ons van een
>> voorgenomen behandeling/goedkeuring van gemeld plan niets gebleken..
>>
>> De Wethouder openbaarde op genoemde datum ook een aantal mogelijkheden
>> voor de verplaatsing van de kegelbanen naar vervangende onderkomens
>> elders in de Gemeente.In dit verband noemde hij de plan- ontwikkeling
>> van een multifunctioneel centrum aan de Voorsterpoort.. Dit plan zou
>> voor de zomervacanties 2017 voor behandeling/goedkeuring aan de Raad
>> worden voorgelegd.
>> Ook van agendering van dit plan is ons tot heden niets gebleken.
>>
>>
>> Het mag u duidelijk zijn dat het Bestuur van de Stichting Zwols
>> Kegelhuis verplichtingen heeft jegens een aantal partijen in de Zwolse
>> gemeenschap, zoals daar zijn:de pachter van het restaurant/buffet , de
>> kegelclubs ,onderdeel van de Zwolse Kegelbond, overige
>> clubs/groeperingen, huurders van kegelbanen en het biljart en niet in
>> de laatste plaats instellingen zoals de SNS-Bank .
>>
>> Het gaat hierbij niet alleen om zekerheid over de datum waarop het
>> Kegelhuis zal gaan sluiten , maar ook om te weten hoe het kegelen in
>> Zwolle kan/zal worden gecontinueerd na de sluitingsdatum.
>> De pachter zal willen weten hoe zijn toekomst er zal uitzien, zoals de
>> Zwolse kegelaars willen weten waar zij na 1 augustus 2018 terecht
>> kunnen in een vergelijkbare ambiance met ongewijzigde baanhuurprijzen.

>> De SNS-Bank zal willen weten waarheen de aan haar verpachte kegelbanen
>> gaan.
>>
>>
>> Het Bestuur van de Stichting Zwols Kegelhuis vraagt u in het kader van
>> Behoorlijk (Openbaar) Bestuur op korte termijn schriftelijk kenbaar te
>> maken hoe de Gemeente Zwolle de continuering van de kegelsport zal
>> waarborgen, waarbij opgave van een realistische tijdsplanning de
>> onderbouwing kan versterken.
>>
>> Hoogachtend,
>>
>> .E.H.K.Balk
> Secretaris SZK

M 11-1

CDA ZWOLLE SP Swollwacht GROENLINKS PvdA

ChristenUnie Zwolle

Motie
Zwols Kegelhuis
(herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle)

De gemeenteraad van Zwolle bijeen op maandag 3 juli 2017, gehoord hebbende de beraadslagingen over de voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle.

Constaterende dat

- De Stilholhallocatie benoemd is als een locatie voor woningbouw;
- Op deze locatie sinds 1968 het Zwols Kegelhuis gevestigd is;
- In Zwolle al ruim honderd jaar georganiseerd of in clubverband gekegeld wordt;
- Het Zwols Kegelhuis aan de Van Wevelinkhovenstraat een erkend Nationaal Kegelcentrum is;
- Het Zwols Kegelhuis en de Zwolse Kegelbond zich hebben ingespannen en diverse investeringen hebben gedaan om de kegelsport in Zwolle op hoog niveau te kunnen beoefenen en deze sport, via de Koninklijke Nederlandsche Kegelbond, ook aangesloten is bij sportkoepel NOC-NSF;
- Onlangs het Nederlands Kampioenschap Kegelen in Zwolle plaatsvond en de Zwolse Kegelbond zich ook actief inzet voor G-kegelen;
- Het Zwols Kegelhuis na het wegvallen van diverse wijk- en buurtcentra in de wijk, diverse sociaal maatschappelijke functies heeft overgenomen;
- Het Zwols Kegelhuis naast het beoefenen van de kegelsport ook regelmatig gebruikt wordt voor sociale activiteiten (onder meer sociale sportactiviteiten, en ook feesten, bruiloften, begrafenissen - o.a. voor mensen met een kleine beurs-).

Overwegende dat

- Sport en bewegen belangrijk is, voor de gezondheid en als ontspanning in vrije tijd. Sport heeft daarnaast ook een andere functie: het brengt mensen samen;
- Er met het wegvallen van de huidige locatie van het Zwols Kegelhuis nog geen duidelijk zicht is op een alternatieve locatie om de kegelsport in Zwolle te kunnen blijven beoefenen;
- Het Zwols Kegelhuis, de diverse kegelbonden, beoefenaars, G-sporters en andere betrokkenen op dit moment in onzekerheid verkeren of in de nabije toekomst in Zwolle de kegelsport nog beoefend kan worden;
- Het wegvallen van de locatie van het Zwols Kegelhuis aan de Van Wevelinkhovenstraat betekent dat de sociale buurtfunctie van het Zwols Kegelhuis komt te vervallen in een omgeving waarin de afgelopen jaren diverse wijk- en buurtcentra gesloten zijn.

Verzoekt het college

- Zich actief in te zetten om in samenspraak met het Zwols Kegelhuis te zoeken naar mogelijkheden om de kegelsport voor Zwolle te behouden;

Zich actief in te zetten om op zoek te gaan naar alternatieve mogelijkheden voor de buurtfunctie die het Zwols Kegelhuis op dit moment vervult.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

CDA	SP	Swollwacht	GroenLinks
Martijn v/d Veen	Brammert Geerling	William Dogger	Michiel v. Harten
PvdA	ChristenUnie		
Frankwin Mussche	Reinier Mulder		

Tegen: VVD
Aangenomen 3/7/17

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36518

Onderwerp Voorbereidingskosten herontwikkeling Stilohallocatie Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

1. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 220.000,- (€ 190.000,- plankosten en € 30.000,- reservering uitwerking plannen) ten behoeve van de herontwikkeling van de Stilohallocatie welk krediet wordt aangewend voor het voorbereiden van een uitvraag verkoop Stilohallocatie.
2. Dit voorbereidingskrediet voor te financieren uit de Reserve Incidentele Bestedingen en t.z.t. te dekken uit de toekomstige grondverkoop.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Pierik, Mark (2163)
medeopstellers	Schoorlemmer, Paul (2862)
afdeling	Financiën
bijlagen	Voorstel: beslisnota Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT Bijlage: 1. Brief aan Gemeente Zwolle inzake 'Jaarstukken 2016 en Kadernotitie 2018' d.d. 6 april 2017.0100 Bijlage: 2. Jaarstukken 2016 Bijlage: 3. Kadernotitie 2018 definitief Bijlage: 4. Brief aan Gemeente Zwolle inzake 'Ontwerpbegroting 2018' Bijlage: 5. Ontwerpbegroting 2018 Bijlage: Inspraaktekst Dhr Ter Veen - Begroting 2018 jaarstukken 2016 en kadernota 2018 – 2021 GBLT Bijlage: 2017-07-03 M12-1 Belangen van uitzendkrachten GBLT meenemen in toekomstige aanbesteding Bijlage: 2017-07-03 M12-2 Toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT Bijlage: 2017-07-03 M12-3 Versimpelen aanvragen Kwijtschelding Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018-2021 GBLT

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 GBLT
2. Kennis te nemen van de Kadernota 2018 – 2021
3. Akkoord te gaan met de begroting 2018 GBLT en geen zienswijze in te dienen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 23 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT
Versienummer	

Portefeuillehouder	Jan Brink
Informant	Paul Schoorlemmer / Mark Pierik
Afdeling	Financiën / AFF
Telefoon	(038) 498 2862 / 498 2163
Email	PW.Schoorlemmer@zwolle.nl

Bijlagen
Brief aan Gemeente Zwolle inzake jaarstukken 2016 en vastgestelde kadernotitie 2018
Jaarstukken 2016
Kadernotitie 2018 definitief
Brief aan Gemeente Zwolle inzake ontwerpbegroting 2018
Ontwerpbegroting 2018

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 GBLT
2 Kennis te nemen van de Kadernota 2018 – 2021
3 Akkoord te gaan met de begroting 2018 GBLT en geen zienswijze in te dienen.

Datum 23 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Conform de Wet Gemeenschappelijke Regeling en de gemaakte afspraken hierover heeft GBLT haar jaarstukken 2016, de Kadernota 2018 - 2021 en de begroting 2018 aangeboden aan de gemeente Zwolle. De jaarstukken 2016 en de Kadernota 2018 - 2021 zijn ter kennisname.
Voor de begroting 2018 wordt een akkoord gevraagd. Zoals bij de kadernota is aangegeven kunnen eventuele zienswijzen bij de begroting worden ingediend. In het vervolg van deze beslisnota wordt u aan de hand van deze documenten geïnformeerd over de voortgang, ontwikkeling en verbetertrajecten van GBLT.

Beoogd effect
De raad te informeren over de voortgang, ontwikkeling en verbetertrajecten bij GBLT.

Argumenten

1.Kennis te nemen van de jaarrekening 2016 GBLT

De informatie in de jaarrekening geeft een uitgebreid beeld van de verrichtte inspanningen en behaalde resultaten. De kwaliteit van de informatie is ook verbeterd.
De jaarrekening sluit met een voordeel van € 2.023.960,--.
Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening een getrouw beeld en zijn de baten en lasten rechtmatig tot stand gekomen en daarmee heeft de accountant een goedkeurende verklaring afgegeven

Het jaarresultaat wordt op basis van de vastgestelde verdeelsleutel verrekend met de deelnemers. Normaliter zou dit voordeel voor Zwolle een bijdrage van ongeveer € 60.000 opleveren. Echter, door extra in te zetten op capaciteit en deskundigheid bij taxaties zijn de kosten voor de uitvoering van het proces WOZ hoger uitgevallen. Voor de Gemeente Zwolle leidt dit uiteindelijk tot een resultaat en teruggaaf van ruim € 3.000,--. Daarmee is in 2016 de transitie WOZ afgerond. Dit betreft een extra impuls voor het proces van waarderen van onroerende zaken, om data en processen te harmoniseren en uit te lijnen. Ook de Waarderingskamer heeft deze verbetering herkend. Over 2016 heeft GBLT een verbeterd oordeel ontvangen over de uitvoering van de WOZ (voldoende).

Met het programma Gegevensbeheer is de kwaliteit van data aanzienlijk verbeterd en zijn 4 van de 6 deelnemende gemeenten aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ). Zwolle is in maart 2017 aangesloten. Door een krachtenbundeling met collega-belastingkantoren en de leverancier is een éénduidige aanpak van de softwareproblematiek mogelijk geworden.
Naast uitgebreide aandacht voor de interne beheersing heeft het thema “kwaliteit van dienstverlening” een duidelijke plek op de agenda gekregen. Zo zijn medewerkers verder opgeleid, is er een geslaagde relatiedag georganiseerd met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers en heeft er een imago-onderzoek plaatsgevonden. We constateren dat met de in gang gezette verbetertrajecten de kwaliteit van dienstverlening is verbeterd

Datum 23 mei 2017

In de jaarstukken 2016 is een overzicht opgenomen van de klachten. Van de binnengekomen klachten is 85% informeel afgedaan. In totaliteit zijn 125 klachten formeel afgewikkeld (in 2015 waren dit er nog 195). Gezien het grote aantal klantcontacten zijn de binnengekomen klachten relatief beperkt. Dit geldt ook voor Zwolle.

Klachten Zwolle			
jaar	aantallen	gegrond	ongegrond
2014	7	4	3
2015	17	10	7
2016*	7	6	1

De overzichten van de WOZ-bezwaren en de bezwaren tegen de belastingaanslagen in de jaarstukken hebben betrekking op alle deelnemende waterschappen en gemeenten. Om een goed beeld te krijgen van de omvang van WOZ – bezwaren is hieronder een specifiek overzicht toegevoegd van de bezwaren in Zwolle voor de jaren 2014, 2015 en 2016.

WOZ-bezwaren in Zwolle			
jaar	aantallen	gegrond	ongegrond
2014	2063	33%	67%
2015	2587	49%	51%
2016*	1988	37%	63%

* Nog 148 in voorraad.

Op basis van bovenstaande tabellen constateren we dat het aantal WOZ-bezwaren en klachten is afgenomen. Het is goed te constateren dat de kwaliteit van informatievoorziening de goede kant op gaat ten opzichte van de afgelopen periode. Ook in 2017 blijft GBLT aandacht houden op het proces bezwaar. Om dit proces efficiënter en effectiever te organiseren, wordt in 2017 een nieuw bezwaarproces geïmplementeerd. Daarvoor wordt een procesbegeleider aangetrokken.

2. Kennis te nemen van de Kadernota 2018 – 2021

De kadernota 2018-2021 beschrijft het beeld wie GBLT wil zijn, wat haar strategische doelen zijn en met welke ontwikkelingen zij te maken krijgt op het gebied van de lokale belastingen, de digitale overheid en de eisen die de deelnemende waterschappen en gemeenten stellen aan de gezamenlijke belastingdienstverlening.
De belangrijkste thema's waar de deelnemers aandacht voor hebben gevraagd komen ruim aanbod. Zo is er blijvend aandacht voor verbetering van de interne beheersing, kwaliteit van dienstverlening en de belangen van de opdrachtgevers. Mooi voorbeeld is de relatiedag over dienstverlening in het najaar van 2016. De uitkomsten hiervan worden verwerkt naar een langetermijnvisie en vertaald naar uit te voeren activiteiten in 2018.
GBLT bevestigt in deze kaderbrief nogmaals het streven naar het behalen van de kwalificering "goed" in 2017 door de Waarderingskamer.
De uitgangspunten voor loon- en prijscompensatie zijn redelijk vergelijkbaar met de begrotingsrichtlijnen van de Gemeente Zwolle. De extra budgetten voor dienstverlening en verbetering van het WOZ proces worden conform het besluit in 2016 door het Algemeen Bestuur niet afgebouwd, maar structureel ingezet voor de opbouw van de kwaliteit van dienstverlening.

Datum 23 mei 2017

De uiteindelijke totale bijdrage van de gemeente Zwolle aan GBLT voor 2018 blijft binnen de toegestane kaders (inflatiepercentage) en heeft voor de begroting van de gemeente Zwolle geen consequenties.

3. Akkoord te gaan met de begroting 2018 GBLT en geen zienswijze in te dienen.

De begroting 2018 is een uitwerking van het eerste uitvoeringsjaar vanuit de uitgangspunten in de kadernota 2018 – 2021. De begroting 2018 richt zich op de volgende aandachtsgebieden:

- Versterking van risicomanagement en informatiebeveiliging
- Verbeteren van de datakwaliteit
- Relatieontwikkeling met en verantwoording aan opdrachtgevers
- Verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven

De beschikbare gekomen extra middelen voor kwaliteit van dienstverlening (zie tekst Kadernota) en WOZ worden in 2018 ingezet voor de versterking op deze aandachtsgebieden. Het gaat hier om de volgende verbetertrajecten:

- De dekking van éénmalige kosten voor software voor de Kennisbank.
- De inzet van structurele deskundigheid ad € 50.000,-- voor informatiebeveiliging
- Een verdubbeling van de business control met 1 fte en € 20.000,-- licentiekosten
- Een structurele uitbreiding met 0,5 fte ten behoeve van klantcommunicatie
- De specialistische structurele inzet van 0,5 fte ten behoeve van de doorontwikkeling van de klantprocessen d.m.v. de zogenaamde “Klantreis”.

In de kadernota is geen rekening gehouden met de wijziging in de systematiek van het waarderen van WOZ-objecten op basis van m3 naar m2 (van inhoud naar oppervlakte). De verwachting is dat de kosten die hiermee samenhangen uitkomen op € 125.000,-- per jaar in de periode van 2018 - 2021. Met het opstellen van de kadernota is met dit bedrag geen rekening gehouden. Voor 2018 wordt voorgesteld om deze kosten éénmalig te dekken uit de reserve WOZ. (huidige stand € 300.000,--). Dat betekent dat voor 2019 e.v. nog structurele dekking moet worden gevonden. In het overleg met de financiële adviseurs is aangegeven om deze claim op te nemen in de kadernota 2019-2022 en te voorzien van een goede onderbouwing en te onderzoeken of er alternatieve dekking mogelijk is.

Daarnaast zijn er nog een aantal recente ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de begroting 2018 e.v.:

- Vanuit het Programma Digitale overheid heeft de Ministerraad een besluit genomen over de financiering van de GDI-voorzieningen (Generieke digitale Dienstverlening). De kosten voor de bouw van deze voorzieningen hebben meer geld gekost dan van te voren was begroot. Mogelijk worden deze kosten doorberekend naar de afnemers. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de extra bijdrage van GBLT gaat worden.
- In 2016 is een pilot “voormeldingen” uitgevoerd Op dit moment wordt de evaluatie op de pilot “Voormeldingen” opgesteld. Zodra deze is afgerond wordt u daarover geïnformeerd.
- De voorlopige resultaten zijn zodanig dat in 2017een vervolg gegeven wordt aan de pilot WOZ voormeldingen. De begeleiding van de doorontwikkeling en de daadwerkelijke verwerking van data en taxaties zullen in 2018 worden gedaan. De jaren daarna zal deze

werkwijze steeds verder worden uitgebreid en ingebed in de reguliere werkprocessen. Het is op dit moment heel lastig een kosteninschatting hiervoor te maken. Voor 2018 wordt verwacht dat de extra kosten kunnen worden opgevangen binnen de reguliere begroting en met de uitbreiding in het kader van de kwaliteit van dienstverlening. Informatie over vergunningsvrije bouwwerken kan relevant zijn voor de WOZ-waarde. Deze gegevens worden nog niet optimaal aangeleverd Over de aanlevering en uitvoering van dit werk moeten nog afspraken worden gemaakt. Een globale kosteninschatting bedraagt € 100.000,-- . In de begroting 2018 is hiermee nog geen rekening gehouden.

Met het invullen van de genoemde versterkingen wordt recht gedaan aan de ambitie om de kwaliteit van dienstverlening verder te verbeteren.
Derhalve wordt de raad voorgesteld akkoord te gaan met de begroting 2018 van GBLT en geen zienswijze in te dienen.

Risico's
In de begroting 2018 van GBLT wordt verwezen naar een aantal hierboven genoemde recente ontwikkelingen, die van invloed kunnen zijn op de bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Financiën
Het resultaat uit de jaarrekening van GBLT is voor Zwolle bepaald op ruim € 3.000,-- positief.
De uiteindelijke totale bijdrage van de gemeente Zwolle aan GBLT voor 2018 blijft binnen de toegestane kaders en heeft voor de begroting van de gemeente Zwolle geen consequenties.

Communicatie
n.v.t.

Vervolg

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36661

Onderwerp Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 GBLT
2. Kennis te nemen van de Kadernota 2018 – 2021
3. Akkoord te gaan met de begroting 2018 GBLT en geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

gemeente- en
waterschapsbelastingen

Aan het college van burgermeester en wethouders
van de gemeente Zwolle

Postbus 1098
8001 BB Zwolle
www.gblt.nl
@gbltservice

DATUM	ONDERWERP	ONS KENMERK	BIJLAGEN
6 april 2017	Jaarstukken 2016 en kadernotitie 2018		2

Geachte college,

Namens het algemeen bestuur van GBLT bied ik u hierbij, ten behoeve van de gemeenteraad, de jaarstukken 2016 ter informatie aan, met daarin de op 29 maart jl. vastgestelde jaarrekening en het jaar verslag. Deloitte Accountants BV heeft voor de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring afgegeven. De jaarstukken en de daarbij behorende controleverklaring worden ook aangeboden aan het college van gedeputeerde staten van de Provincie Overijssel.

Daarnaast bied ik u, eveneens ten behoeve van de gemeenteraad, de op 29 maart jl. vastgestelde Kadernotitie 2018 – 2021 ter informatie aan. Hierin zijn de meerjarige financiële en beleidsmatige kaders, en de effecten daarvan op de deelnemers, neergelegd.
De inhoud van de kadernotitie is, op ambtelijk niveau, met vertegenwoordigers van uw gemeente besproken.

Voor de zomer wordt ook de begroting 2018 van GBLT vastgesteld. In de begroting worden de voornemens voor de jaarschijf 2018 uitgewerkt. Deze is bindend voor de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarom zal een zienswijze van uw bestuur worden gevraagd op de ontwerpbegroting, voorafgaande aan de vaststelling. De kadernotitie 2018 – 2021 en de begroting 2018 kunnen bij uw bestuurlijke behandeling in samenhang worden gepresenteerd.
De eventuele ingediende zienswijze wordt tezamen met de begroting 2018 door het dagelijks bestuur ter besluitvorming aan het algemeen bestuur aangeboden. De begroting zal op 5 juli 2017 worden vastgesteld.

Hoogachtend,
de directeur,

M.A. van Helden

Jaarstukken

2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Leeswijzer 4
Terugblik 5
Hoofdstuk 1 - Programma's 9
Programma 1 - Heffen en innen van belastingen 9
Hoofdstuk 2 - De paragrafen 10
Paragraaf 1 - Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar 10
Paragraaf 3 - Incidentele baten en lasten 10
Paragraaf 5 - Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen 10
Paragraaf 6 - Waterschaps- en gemeentebelastingen 11
Paragraaf 7 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing 11
Paragraaf 8 - Financiering 12
Paragraaf 9 - Verbonden partijen 13
Paragraaf 10 - Bedrijfsvoering 13
Paragraaf 11 - EMU saldo 19
Paragraaf 12 - Topinkomens 19
Hoofdstuk 3 - Belastingopbrengsten 20
Algemeen 20
Waterschapsbelastingen 24
Gemeentebelastingen 25
Hoofdstuk 4 27
4.1 De balans 27
4.1.1 Waarderingsgrondslagen 28
4.1.2 Toelichting op de activa 29
4.1.3 Toelichting op de passiva 33
4.2 De exploitatierekening 36
4.2.1 De exploitatierekening in het kort 36
4.2.2 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten 37
4.2.3 Wet Normering Topinkomens 41
4.2.4 De exploitatierekening naar kostendragers 43
4.2.5 Exploitatierekening naar programma's 44
Hoofdstuk 5 - Besluit tot vaststelling van de jaarrekening 45
Hoofdstuk 6 - Controleverklaring 46
Bijlagen 47
Bijlage A lijst met gebruikte afkortingen 48
Bijlage B Kengetallen 49
Bijlage C Staat van vaste activa 50
Bijlage D Staat van personeelslasten 51
Bijlage E Toelichting programma Gegevensbeheer 52
Bijlage F Toelichting Transitieplan WOZ 53
Bijlage G Toelichting inhaalslag invordering 54
Bijlage H Overzicht verantwoording belastingen 2016 55

Bestuurlijk voorwoord.

GBLT heeft de mouwen opgestroopt in 2016 in de dubbele betekenis van die uitdrukking; er is veel werk verzet en de weerbaarheid is versterkt. Dan bedoelen we de weerbaarheid tegen risico's in de informatievoorziening naar opdrachtgevende waterschappen en gemeenten. Opdrachtgevers moeten immers kunnen vertrouwen op aantoonbaar volledige en juiste belastinguitvoering.

Dagelijks en algemeen bestuur van GBLT hebben elke gelegenheid benut om toe te zien op de ontwikkeling van de beheersing. Dat heeft geresulteerd in versterking van de organisatie, aanpak van werkvoorraden en kwaliteitsborging in verantwoordingprocessen. De organisatie slaagt er steeds beter in om te bewijzen dat het belastingproces juist wordt uitgevoerd. De hersteloperatie leidt er toe dat schattingen in eerdere begrotingen moeten worden bijgesteld in de belastingverantwoordingen die tegelijk met dit jaarverslag worden aangeboden. Voor de organisatie is dit geen einddoel, maar een stap op de weg van voortgaande interne beheersing van risico's.

De inspanning is geleverd gelijktijdig met eerder aangekondigde programma's om aan te sluiten op landelijke basisadministraties, de transitie van het WOZ-proces en de incasso van oude vorderingen. Dit verslag bevat een toelichting op de resultaten van deze activiteiten.

De opeenstapeling van werkzaamheden kon alleen worden uitgevoerd met hulp van ingehuurde arbeid en deskundigheid. De incassoactiviteiten leverden daarnaast een opbrengstenstijging, zodat het boekjaar van de gemeenschappelijke regeling kan worden afgesloten met een positief exploitatiesaldo van ongeveer € 2 miljoen.

Met ingang van 2016 zijn de gemeenten Bunschoten en Dalfsen toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. De inpassing van de uitvoerende taken en de nieuwe collega's is naar wens verlopen. Eerder dan 2019 worden geen nieuwe toetreders verwacht.

In het verslagjaar heeft de heer Doorn om gezondheidsredenen afscheid genomen als voorzitter van de gemeenschappelijke regeling. In de vacature is tussentijds voorzien door de benoeming van de heer Bussink als voorzitter van algemeen en dagelijks bestuur en de heer Maenhout als lid in het dagelijks bestuur. Die gelegenheid heeft het bestuur benut om een profiel op te stellen voor het eigen functioneren. Het dagelijks bestuur vergaderde negen maal in het verslagjaar en het algemeen bestuur zes maal.

Zwolle, 8 maart 2017
Het dagelijks bestuur.

Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit een twee delen. Het jaarverslag (hoofdstukken 1 tot en met 3) en de jaarrekening (hoofdstukken 4 tot en met 6). Daarnaast is nog een aantal bijlagen opgenomen.

Het jaarverslag is in overeenstemming met de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (RBVW) en titel IV van de Waterschapswet "de financiën van een waterschap" (samen ook wel BBVW genoemd). Door de overeenkomsten met het door de gemeenten gehanteerde Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de opbouw van het jaarverslag ook voor gemeenten herkenbaar.

Terugblik
In de terugblik geven we een globaal overzicht van de activiteiten die GBLT in 2016 heeft uitgevoerd. De concretere resultaten zijn te vinden in Hoofdstuk 2, Paragraaf 10, Bedrijfsvoering en in Hoofdstuk 3, Belastingopbrengsten.

Hoofdstuk 1
Handelt over het programma.

Hoofdstuk 2
In dit hoofdstuk zijn de verplichte paragrafen opgenomen.

Hoofdstuk 3
Dit hoofdstuk handelt, in hoofdlijnen, over de in het verslagjaar gerealiseerde belastingopbrengsten voor waterschappen en gemeenten.

Hoofdstuk 4
De jaarrekening behandelt de financiële verantwoording van het in 2016 door GBLT gevoerde beleid.

Hoofdstuk 5
Hierin is de datum van behandeling/vaststelling van het jaarverslag 2016 door het algemeen bestuur van GBLT opgenomen.

Hoofdstuk 6
In dit hoofdstuk is de controleverklaring van de accountant opgenomen met daarin het oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van de financiële positie per 31 december 2016 en de baten en lasten over 2016.
In de controleverklaring geeft de accountant ook een oordeel over de financiële rechtmatigheid van GBLT.

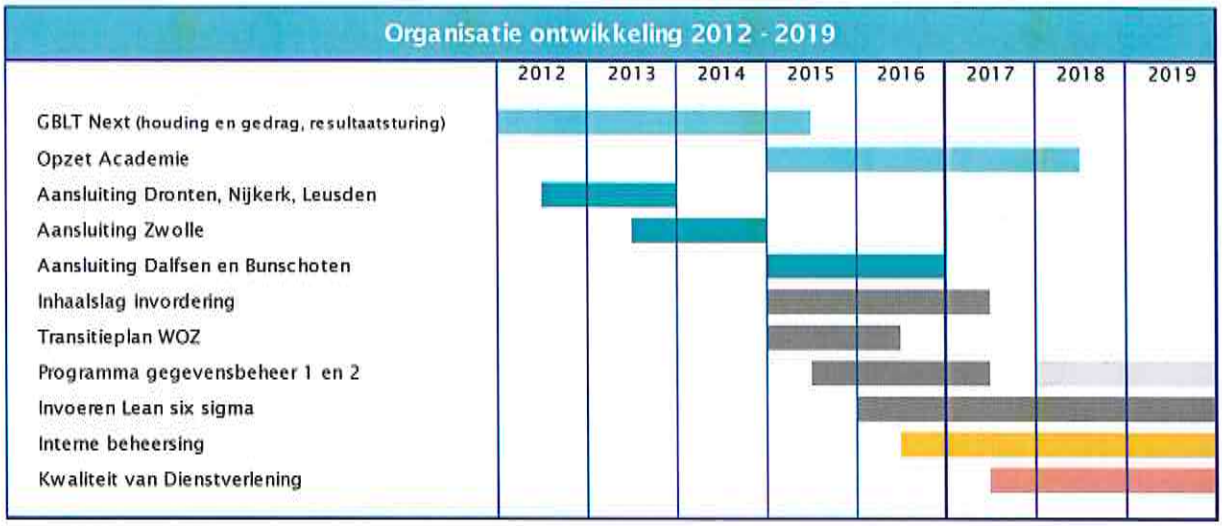
Terugblik

De jaarrekening 2016 sluit af met een resultaat na resultaatbestemming van € 2.023.960 positief. Dit resultaat zal op basis van de vastgestelde verdeelsleutel worden verrekend met de deelnemers.

Het jaar 2016 gaat de geschiedenis in met een belastingopbrengst van € 625 miljoen, in absolute zin hoger dan in enig jaar. In de resultaten van 2016 wordt zichtbaar dat GBLT de restanten van het verleden achter zich laat. Interne Beheersing is het mantra geweest. Reductie van werkvoorraad speelt daarin een sleutelrol. Voor sommige belastingplichtigen en ook voor individuele opdrachtgevers betekent dit dat zij geconfronteerd worden met de financiële effecten van het wegwerken van de achterstanden. De financiële effecten zijn in veel gevallen negatief (hoger bedrag oninbaar geleden) doordat de opgelopen achterstanden vooral betrekking hadden op nog openstaande oude vorderingen en bezwaren. Voor de deelnemende gemeenten en waterschappen als geheel betekent het dat zij er in de toekomst vanuit mogen gaan dat alle belastingplichten worden aangeslagen. In sommige gevallen leidt dat zelfs tot meer dan 100% opbrengsten ten opzichte van de begroting.

We laten het jaar de revue passeren.

Begin 2016 zijn plannen die in de begroting waren gepresenteerd al direct doorsneden door een onderzoek naar de interne beheersing door de accountant. Aanleiding hiervoor was verjaring van belastingaanslagen 2013. Het accountantsrapport heeft gezorgd voor een versnelling en intensivering van al bestaande plannen en het heeft geleid tot extra maatregelen. Als een rode draad lopen de aanbevelingen uit het rapport door onze activiteiten in 2016. Hieronder zien wij een overzicht van de afgelopen en komende jaren, op hoofdlijnen.

GBLT is een toonaangevend belastingkantoor van samenwerkende waterschappen en gemeenten, nu 11 in getal. De gemeenten Bunschoten en Dalfsen zijn met ingang van 2016 toegetreden. De overdracht van belastingtaken is op hoofdlijnen goed verlopen, zonder nadelige effecten voor de bestaande opdrachtgevers, zodat er sprake blijkt van een win-win situatie.

In het verslagjaar is de Transitie WOZ afgerond. Dit betreft een impuls voor het proces van waarderen van onroerende zaken, om data en processen te harmoniseren en uit te lijnen. Gekozen is om de menscapaciteit en deskundigheid voor taxaties aanmerkelijk te verstevigen. De eerste verbetering is door de Waarderingskamer herkend. We kregen ook over 2016 een verbeterd oordeel over de uitvoering van de WOZ (voldoende).Een blijvende verbetering zal bekroond worden wanneer dit niveau meerdere jaren kan worden vastgehouden en uitgebouwd.

De transitie viel in tijd samen met een programma Gegevensbeheer; de aansluiting op de basisadministraties, het opleveren van protocollen voor data uitwisseling en de conversie van data/uitval. Voor een toelichting op het programma wordt verwezen naar bijlage E.

De kwaliteit van data is hiermee aanzienlijk verbeterd. Door een eendrachtige krachtenbundeling met collega belastingkantoren en de leverancier is een eenduidige aanpak van de softwareproblematiek mogelijk geworden.

Per december 2016 zijn 4 van de 6 deelnemende gemeenten aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ (LV-WOZ) en diverse datakoppelingen functioneren operationeel. De laatste 2 gemeenten worden begin 2017 aangesloten. De "roadmap" voor aansluiting op het landelijke stelsel van basisadministraties loopt tot voorbij 2020. Het beheren van gegevens en het controleren van de kwaliteit worden steeds belangrijker. Daarom is een voorstudie gedaan naar de positionering hiervan in de organisatie.

In het eerste kwartaal is besloten om Lean-6-Sigma als methode blijvend in de organisatie te verankeren. Bij deze methode staan op de voorgrond het klantperspectief, het tegengaan van verspilling en het werken met bewezen resultaten. Alle medewerkers worden daarvoor opgeleid (Black, Green en Yellow belt). Een kopgroep heeft het theoretisch examen afgelegd en de eerste demonstratieprojecten komen in het eerste kwartaal 2017 gereed. Ruim de helft van de 160 medewerkers heeft in 2016 de Yellow Belt training gevolgd en het certificaat behaald.

Ook in het eerste kwartaal heeft het bestuur uitgesproken dat GBLT zich zal richten op groei van kwaliteit, zowel kwaliteit van dienstverlening voor opdrachtgevers als voor belastingplichtigen. Die keus is onderstreept met een sterke nadruk vanaf het 2e kwartaal op de interne beheersing die moet leiden tot aantoonbaar volledige en juiste belastingopbrengst en verantwoordingsinformatie. Aanpassingen zijn aangebracht in de organisatie, extra inzet is gedaan op het terugdringen van werkvoorraden en instrumenten zijn ontwikkeld om de verantwoordingsinformatie te staven.

Er is besloten om vanuit het bedrijfsbureau een apart team te verbijzonderen dat zich toelegt op de besturing en beheersing van de belastingverantwoording. Deze herschikking heeft geleid tot de opheffing van het bedrijfsbureau en de vorming van een afdeling Planning en Audit en een afdeling Informatisering en automatisering. Hierdoor is een breed managementteam ontstaan en een platte organisatiestructuur.

In de zomer heeft - ook in het kader van Interne Beheersing - een onderzoek plaatsgevonden naar de IT beheersingsmaatregelen. Ook hierin zijn naar aanleiding van de aanbevelingen verbeteringen uitgevoerd. Zo zijn er rechten in het systeem aangepast en procedures aangescherpt. Een aantal aanbevelingen vergt echter inspanning van de softwareleverancier waarover GBLT niet volledig de regie kan voeren. Deze punten vergen dan ook meer tijd en zijn nog niet opgelost.

Een evaluatieonderzoek is gedaan naar de opzet van informatiehuishouding van GBLT. De evaluatie is uitgevoerd door dezelfde externe adviseur die ook in 2012 aan de wieg heeft gestaan van de belangrijke ICT keuzes van toen. Het onderzoek bevestigt de ingezette koers en doet aanbevelingen voor vervolgstappen. Deze zijn verwerkt in een ICT visie die in het eerste kwartaal van 2017 wordt aangeboden aan het bestuur.

Het derde en vierde kwartaal hebben vooral in het teken gestaan van monitoren en wegwerken van achterstanden, organisatiebreed. Hiertoe is extra capaciteit ingehuurd. Om structureel de werkvoorraden laag te houden, zijn processen aangepast, deels geautomatiseerd, en is de datakwaliteit verbeterd. Het Programma gegevensbeheer heeft hieraan een belangrijke bijdrage geleverd.

Daar hoort ook bij de extra inspanning die is geleverd om de 65.000 oude vorderingen te innen, waartoe de opdrachtgevers extra middelen beschikbaar hebben gesteld. Deze inspanning wordt begin 2017 afgerond, een half jaar later dan oorspronkelijk gepland.

Er is veel te doen omtrent datalekken en informatiebeveiliging. Wij schenken hier serieus aandacht aan.

Gedurende het jaar 2016 heeft de interne adviesgroep aandacht besteed aan de diverse aspecten van continuïteit en beveiliging. Een greep uit de acties:

- Het laten uitvoeren van het jaarlijkse en verplichte DigiD assessment
- Het realiseren en onderhouden van een intranetpagina over beveiliging en continuïteit.
- Bewustwording van medewerkers. Zo is onder meer het wachtwoordprotocol onder de aandacht gebracht en aandacht besteed aan misleidende e-mails.
- Het realiseren van een digitaal formulier voor het melden van beveiligingsincidenten.

Het door het bestuur gekozen thema "Kwaliteit van Dienstverlening" is langzaam hoger op de agenda gekomen. Met gemeente Zwolle is succesvol een pilot uitgevoerd naar voormeldingen van de WOZ-waarde. Intern is de focus gelegd op kwaliteit van data, die immers een eerste voorwaarde is voor kwaliteit van dienstverlening. In de leantrajecten is contact met burgers gelegd om hen te vragen wat hun verwachtingen en wensen zijn bij de GBLT-dienstverlening.

In november is een geslaagde relatiedag georganiseerd. Bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers van de opdrachtgevende waterschappen en gemeenten hebben hun ideeën en wensen voor de kwaliteit van dienstverlening ingebracht ten aanzien van kwaliteit van dienstverlening. De belangen van waterschappen en gemeenten lopen grotendeels parallel en dat wordt ook onderkend in de bestuurlijke praktijk van GBLT.

Tegelijk is het eerder uitgevoerde imago-onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek is een 'nulmeting'. De meting laat zien dat de naamsbekendheid van GBLT behoorlijk is. Er zijn ook aanbevelingen. Het doel is, om met de juiste inzet van communicatie, en het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening, het imago van GBLT te verbeteren.

De opeenstapeling van bovengenoemde inspanningen kon alleen plaatsvinden met een uitzonderlijke inzet van medewerkers, waarbij de assistentie is ingeroepen van een groot aantal ingehuurde hulptroepen. De bereikbaarheid in het klantencontactcentrum heeft wel eens onder druk gestaan, maar door een zorgvuldige productieplanning kon een al te grote belasting worden voorkomen. Medewerkers zetten de schouders er onder, want ze proefden de voldoening van de lagere werkvoorraad.

Tegelijkertijd vragen kwaliteit van dienstverlening en verdergaande digitalisering en automatisering om meer en andere vaardigheden. Een krimp van de formatie is geen doel op zichzelf is maar mogelijk wel het gevolg van een reductie van faalkosten en verspilling. In het verslagjaar is een strategisch personeelsplan opgesteld om die ontwikkelingen op termijn zichtbaar te maken. Het bestuur heeft de besluitvorming over de capaciteit gemandateerd aan de directie, zodat flexibiliteit ontstaat om de sturing op logistiek en kwaliteit voorrang te geven. De formatiesturing is daarmee als instrument losgelaten met behoud van budgetsturing.

Deze ontwikkelingen vragen ook om continu en doeltreffend opleiden. De GBLT-Academie is dé plek binnen GBLT waar het opleidingsaanbod beschikbaar wordt gesteld, gecoördineerd, ontwikkeld, ingekocht en beheerd. Er is gestart met doorontwikkeling van de KCC-modules naar een GBLT-brede basisopleiding. Een aantal modules is groepsgewijs uitgevoerd. Daarnaast hebben diverse medewerkers individuele cursussen en opleidingen gevolgd. Opleiden en ontwikkelen staat nu echt op de kaart. Anders dan in voorgaande jaren komt de opleidingsvraag nu vanuit de organisatie en vanuit individuele medewerkers. De overgang van een centraal budget naar een persoonlijk budget in 2016 heeft hieraan bijgedragen.

We kijken met enige trots terug op het afgelopen jaar. We realiseren ons tegelijkertijd dat het werk nog lang niet is gedaan. De ingeslagen weg zal dan ook in 2017 worden voortgezet voor het verbeteren van de interne beheersing. En wij willen zorgen voor een betere kwaliteit van dienstverlening en transparantie in de juistheid en volledigheid van belastingopbrengsten. Het verbeteren van interne beheersing is echter een structureel proces dat voortdurend bewaakt en verbeterd moet worden. In overeenstemming met de gedachte van Lean-6-Sigma: we blijven werken aan de reductie van fouten en aan het continu verbeteren van onze processen.

Jaarverslag

2016

Hoofdstuk 1 - Programma's

Programma 1 - Heffen en innen van belastingen

GBLT kent één programma, namelijk de heffing en inning van belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ voor lokale overheden. Het programma kent op hoofdlijnen de activiteiten waarderen, heffen (inclusief gegevensbeheer) en innen.

Waarderen

Deze activiteit heeft betrekking op het uitvoeren van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) ten behoeve van deelnemende gemeenten en, indirect, voor de in het GBLT deelnemende waterschappen. De volgende werkzaamheden vallen hieronder:

- verzamelen, registreren, bewerken en optimaliseren van basisgegevens ten behoeve van de uitvoering van de Wet WOZ;
- bepalen van de WOZ-waarden.

Heffen, inclusief het gegevensbeheer

Deze activiteit heeft betrekking op het verzamelen, registreren, beoordelen, bewerken en optimaliseren van basisgegevens ten behoeve van de belastingheffing en inning voor alle deelnemers in het GBLT. De volgende werkzaamheden worden daarvoor uitgevoerd:

- verwerken van gegevens uit de Basisregistratie Kadaster (BRK);
- verwerken van gegevens uit de Basisregistratie personen (BRP);
- verwerken van mutatieleveringen uit andere bronnen;
- verwerken van leveringen van waarden in het kader van de WOZ van nog niet aangesloten gemeenten;
- het opleggen en verzenden van aanslagen.

Innen

Deze activiteit heeft betrekking op alle werkzaamheden in het kader van de inning en de (dwang)invordering van belastinggelden. Tot dit procesonderdeel behoort de incasso, het voeren van een volledige en accurate administratie en het uitvoeren van dwanginvorderingswerkzaamheden. De volgende werkzaamheden vallen hieronder:

- bewaken van de debiteurenadministratie;
- behandeling van verzoeken om kwijtschelding van belastingen;
- verzenden van aanmaningen en dwangbevelen indien aanslagen onbetaald blijven;
- het treffen van andere invorderingsmaatregelen;
- het beoordelen van oninbaarheid van aanslagen.

Klantcontacten afhandelen

Deze activiteit heeft betrekking op alle werkzaamheden die ontstaan door reacties van klanten (burgers en bedrijven). Het gaat om:

- beoordelen en afhandelen van aanvragen kwijtschelding
- beoordelen en afhandelen van ingediende bezwaren
- beoordelen en afhandelen van klachten
- behandelen van alle overige binnenkomende reacties via alle kanalen (Mijn Loket, brief, telefoon, Twitter)

Hoofdstuk 2 - De paragrafen

Het Waterschapsbesluit bepaalt dat een aantal verplichte paragrafen in het jaarverslag wordt opgenomen, tenzij het desbetreffende aspect niet aan de orde is.
De paragrafen 2 (uitgangspunten en normen) en 4 (kostentoerekening) zijn, conform artikel 4.30 lid 1 van het Waterschapsbesluit ,bij het opstellen van het jaarverslag niet opgenomen.

Paragraaf 1 - Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar

Per 1 januari 2016 zijn de gemeenten Bunschoten en Dalfsen toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Als gevolg hiervan werd de begroting op 6 januari van dit jaar door het algemeen bestuur gewijzigd.

Door de fusie tussen de waterschappen Groot Salland en Reest en Wieden, tot waterschap Drentse en Overijsselse Delta, bestaat GBLT uit vijf waterschapsdeelnemers en zes gemeentelijke deelnemers.

Paragraaf 3 - Incidentele baten en lasten

Ten behoeve van de verdere versterking en verbetering van de kwaliteit binnen het WOZ team werd het budget van dit team eenmalig met € 100.000 verhoogd. Met het beschikbaar gestelde budget zijn de processen beschreven en is tijdelijk personeel ingezet ten behoeve van de tijdige uitvoering van het primair proces.

Paragraaf 5 - Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

Naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur is een reorganisatiereserve 2014-2016 gevormd. Deze reorganisatie reserve is ingesteld om de aanwezige boventalligheid in de organisatie op te lossen tot en met het boekhaar 2016.
In de volgende tabel is het verloop van deze reserve aangegeven.

Verloop reorganisatiereserve 2014-2016	Bedragen x € 1.000
Stand per 31 december 2015	
saldo bestemmingsreserve	
aan het eind van het vorige begrotingsjaar	912
Mutaties 2016	
interne vermeerderingen	
interne verminderingen	-509
voorstel voor de toevoeging/onttrekking via	
de resultaatbestemming	
Stand per 31 december 2016	
saldo bestemmingsreserve	
aan het einde van het begrotingsjaar	**403**

De besteding in 2016 heeft betrekking op loopbaanbegeleiding van medewerkers die als gevolg van de fusie/samenwerking niet op hun positie gehandhaafd (kunnen) worden. Hiervoor heeft voor 9 medewerkers herplaatsing, uitstroom en detachering, opleiding, begeleiding en vroeg pensionering plaatsgevonden. In de praktijk van GBLT blijkt dat boventalligheid als gevolg van de fusie inmiddels nagenoeg is opgelost. De benutting van de reserve betreft veelal de medewerkers waar de kwaliteit of de productiviteit achterblijft. Dat gaat gepaard met bovenmatig verzuim. De gesprekken met betrokkenen over alternatieven zijn weerbarstig en vragen meer tijd. Deze kosten worden in mindering gebracht op de reserve en de reserve wordt om die reden twee jaar verlengd.

Daarnaast is een bestemmingsreserve WOZ opgebouwd tot het maximale bedrag van € 300.000 om onverwachte schommelingen in het uit te betalen bedrag in verband met proceskostenvergoedingen WOZ op te vangen en te egaliseren. Onttrekkingen vinden pas plaats wanneer sprake blijkt van bovenmatige lasten. Het aantal en het bedrag van de uitbetalingen groeit niet. Daardoor kon de reserve volledig worden gevuld.

In de volgende tabel is het verloop van deze reserve aangegeven.

Verloop Bestemmingsreserve WOZ	Bedragen x € 1.000
Stand per 31 december 2015	
saldo bestemmingsreserve	249
aan het eind van het vorige begrotingsjaar	
Mutaties 2016	
interne vermeerderingen	51
interne verminderingen	
voorstel voor de toevoeging/onttrekking via	
de resultaatbestemming	
Stand per 31 december 2016	
saldo bestemmingsreserve	
aan het einde van het begrotingsjaar	300

Paragraaf 6 - Waterschaps- en gemeentebelastingen

De deelnemers beschrijven in hun begrotingen de soorten waterschaps- en gemeentebelastingen en het kwijtscheldingsbeleid. Daarbij wordt ingegaan op de kostendekkendheid van de tarieven voor de nog op te leggen belastingen. De belastingopbrengsten worden in aparte voortgangsrapportages en jaarrapportages aan de deelnemers verantwoord.

In de exploitatierekening wordt de door GBLT gerealiseerde opbrengst aan in rekening gebrachte invorderkosten verantwoord. Deze opbrengst ontstaat doordat aan belastingschuldigen, wanneer belastingaanslagen niet tijdig zijn voldaan, kosten in rekening worden gebracht voor het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en overige invorderingsmaatregelen. De in rekening te brengen kosten zijn wettelijk vastgelegd in de Kostenwet invordering rijksbelastingen 1990, die ook geldt voor de invordering van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen. Het invorderbeleid is er op gericht de opgelegde aanslagen zo snel mogelijk te innen en daar waar nodig de betalingsmoraal van belastingplichtigen te verbeteren.

Paragraaf 7 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

GBLT loopt bij het uitoefenen van taken financiële risico's. Onder risico wordt hier bedoeld de kans dat een onverwachte en onzekere gebeurtenis plaatsvindt, waarbij gevolgen ontstaan waarvan de financiële omvang nog niet is vast te stellen. Hierbij valt te denken aan claims van derden, rechtsgedingen en onzekerheden in investeringen.

Het algemeen bestuur heeft met de directie aandacht geschonken aan de risico's die gezien worden voor de taakuitvoering van GBLT. In 2016 is het beleid voor de beheersing van de risico's uitgewerkt in de nota risicomanagement 2016-2019. Deze nota is door het bestuur op 30 maart 2016 vastgesteld. De volgende stap is het beleid dat in de nota is vastgesteld, uit te voeren. Hierdoor is het op dit moment nog niet mogelijk een integraal overzicht van risico's en beheersingsmaatregelen te geven. Voor 2017 en 2018 is de doelstelling om te groeien naar het niveau 'basis op orde'. Voor de komende periode ligt de focus dan ook op de ontwikkeling van het organisatie brede risicobewustzijn en het

gericht anticiperen op de belangrijkste risicogebieden. Hiermee wordt de stap gemaakt van een reactieve benadering van interne beheersing naar proactief risicomanagement. Voor de jaren daarna is de ambitie om risicomanagement verder door te ontwikkelen.

Het vastgestelde beleid beschrijft dat GBLT werkt in opdracht van en voor rekening en risico van de deelnemende overheden. Dat betekent dat de begrotingsresultaten worden verrekend met de deelnemers. Het betekent ook dat GBLT geen weerstandvermogen heeft om tegenvallende resultaten op te vangen. De keerzijde is dat de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling weerstandsvermogen dienen aan te houden voor de risico's van GBLT.

Paragraaf 8 - Financiering

Bedrijfsfinanciering
GBLT trekt alleen geld aan voor de uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen geld wordt aangetrokken voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd. Bij het, eventueel, aantrekken van vreemd vermogen houdt GBLT zich aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido). Daarvoor staan twee instrumenten ter beschikking:

- de kasgeldlimiet om het renterisico te beperken bij financiering met kort geld (< 1 jaar);
- de renterisiconorm om het renterisico te beperken bij financiering met lang geld (> 1 jaar).

Kasgeldlimiet
De wettelijke kasgeldlimiet bepaalt hoeveel maximaal met "kort geld" gefinancierd mag worden. De norm daarvoor is uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal aan het begin van het begrotingsjaar (8,2% voor gemeenschappelijke regelingen. De kasgeldlimiet voor GBLT bedroeg in 2016 € 1,687 mln. (8,2% van € 20,572 mln.). In 2016 werd geen kort geld aangetrokken.

Renterisiconorm
De renterisiconorm zorgt ervoor dat een zodanige opbouw van de leningenportefeuille tot stand komt zodat het renterisico voor renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate is beperkt. De renterisiconorm is berekend over 20% van het begrotingstotaal 2016. De norm voor GBLT bedraagt daardoor € 4,114 mln.

Herfinanciering
In 2007 heeft één van de rechtsvoorgangers van GBLT een aflossingsvrije lening van € 2 mln. afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank waarover 4,29% rente wordt betaald. Deze lening loopt af op 22 januari 2017.

Op 23 november 2016 heeft het algemeen bestuur besloten deze langlopende lening te vervangen door een permanente kredietfaciliteit bij de huisbankier.
Overwegingen daarbij waren onder meer:

- dat de geldvraag voor bedrijfsfinanciering gedurende het jaar fluctueert. Door een variabele kredietfaciliteit wordt voorkomen dat enerzijds een vaste rente moet worden betaald aan een bank, terwijl anderzijds tussentijdse overschotten moeten worden afgestort in de schatkist van het Rijk;
- dat de bedrijfsfinanciering van GBLT gescheiden blijft van de belastingkasstroom;
- dat de toekomstige deelnemers verantwoordelijk zijn voor de financiering (en dus niet alleen de historische deelnemers).

Deze kredietfaciliteit is een oplossing die voldoet aan overwegingen van principiële, praktische en financiële aard.

Liquiditeitspositie
De liquiditeitspositie van GBLT is als 'goed' te benoemen. De organisatie beschikt over voldoende liquiditeiten om haar bedrijfsvoering te kunnen uitoefenen en hoeft geen gebruik te maken van kredietfaciliteiten. Vanwege de positieve liquiditeit is de langlopende lening bij de Waterschapsbank die begin 2017 is afgelopen dan ook niet verlengd (zie ook hiervoor onder 'herfinanciering').

Risicobeheer
GBLT loopt bij het uitoefenen van taken financiële risico's. Onder risico wordt hier bedoeld de kans dat een onverwachte en onzekere gebeurtenis plaatsvindt, waarbij gevolgen ontstaan waarvan de financiële omvang nog niet is vast te stellen.
Hierbij valt te denken aan fraude, claims van derden, rechtsgedingen en onzekerheden in investeringen. GBLT is daarop alert en voert daarom daarop gerichte interne controle, audits en fraude-analyses uit.

GBLT trekt alleen geld aan voor de uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen geld wordt aangetrokken voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd.

Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten zoals, derivaten, opties en dergelijke. Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden.

Voor wat betreft de externe toetsing van renterisico's geldt dat GBLT zal voldoen aan de wettelijke kasgeldlimiet en renterisiconorm. Wordt hiervan afgeweken dan zal dit met redenen onderbouwd worden gerapporteerd aan bestuur. Het bestuur rapporteert aan de externe toezichthouder (de Provincie Overijssel).

Paragraaf 9 - Verbonden partijen

GBLT kent geen verbonden partijen zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit en RBVW.
Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de organisatie het GBLT een bestuurlijk **en** een financieel belang heeft.

Voor GBLT zijn de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling geen verbonden partij, andersom is dat wel het geval.

Paragraaf 10 - Bedrijfsvoering

De missie, de visie en de strategie van de organisatie zijn door het algemeen bestuur voor de jaren 2016 - 2020 als volgt geformuleerd.

Missie
Wij heffen en innen belastingen en geven uitvoering aan basisregistratie taken voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.

Visie
GBLT is toonaangevend in Belastingen.

Strategie
- Onze processen zijn zodanig ingericht dat wij tegen minimale kosten maximaal heffen, optimaal innen en basisregistratie taken uitvoeren;
- de contacten met de burgers zijn daarbij betrouwbaar en respectvol;
- wij hebben samenwerkingsovereenkomsten met minimaal 8 gemeenten en/of met andere overheden/samenwerkingsverbanden.

Strategische samenwerking
Vanuit strategisch perspectief bezien is het relevant om te constateren dat;
- begin 2016 de gemeenten Bunschoten en Dalfsen succesvol zijn toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling;
- de versterking van de uitvoering van de WOZ resulteerde in een verbeterd oordeel (begin 2016) van de Waarderingskamer (voldoende) en dat GBLT deze opgaande lijn gaat voortzetten;
- het bestuur van GBLT de kwaliteit van dienstverlening heeft benoemd als ontwikkelrichting voor GBLT en daar in het meerjarig financieel perspectief middelen voor heeft geoormerkt;
- de kring van deelnemers nu zes gemeenten omvat (door uitbreiding) en vijf waterschappen (door fusie) en dat verdere groei in kwaliteit voor moet gaan op groei in kwantiteit;

- het voornemen om te groeien in bestuurlijk samenwerken vorm krijgt in onder andere een profiel voor het bestuur.

GBLT is ontstaan in 2011 door een fusie van Lococensus en Tricijn. Opschaling werd gezien als een belangrijk middel om de kwaliteit van de belastinguitvoering te verzekeren en de kosten te verlagen. Het verandermodel na de fusie is gericht op "operational-excellence" door uniforme procesinrichting, waarbij de focus ligt op het belastingproces; zeker stellen dat alle aanslagen worden opgelegd en geïnd tegen dalende maatschappelijke kosten. De aansturing van de organisatie is gericht op het realiseren van de kostenvoordelen.

De eerste jaren van de fusie tot 2014 zijn benut om de beide kantoren te integreren op één locatie en toegerust met uniforme processen en een lage overhead. Er is geïnvesteerd in software, opleidingen en in cultuur en dat heeft geleid tot de verwachte dalende begrotingsbijdragen van de individuele deelnemers aan GBLT.

In onderstaande grafiek wordt zichtbaar gemaakt hoe de totale deelnemersbijdragen zich ontwikkelden voor zowel waterschappen (vanaf 2007) en gemeenten (vanaf 2011). In deze cijfers zijn ook opgenomen de incidentele bijdragen die aan de deelnemers zijn gevraagd voor verbeterprogramma's.

Uit de grafiek is af te leiden dat, ondanks de groei in het aantal deelnemers, de uitvoeringskosten ultimo 2020 ongeveer even hoog zijn als in 2008.

Eind 2016 kan gemeld worden dat GBLT de werkvoorraden op peil heeft gebracht en dat een steeds groter deel van de belastingopbrengst in een steeds kortere doorlooptijd wordt gerealiseerd. Onderstaande grafiek toont dat de doelstelling om 98% van de begrote belastingbedragen te realiseren in het eerste boekjaar, wordt waargemaakt. Door de aandacht op de oude werkvoorraden zijn vooral de heffingsjaren 2013 -2015 belangrijk opgeschoond. Wat ook parten speelt is een te optimistische inschatting van de primitieve begroting van heffingsjaar 2016, waardoor het lijkt alsof 2016 zich ongunstig verhoudt tot 2015. Dat wordt zichtbaar in de volgende weergave:

De opdrachtgevers zijn voor hun eigen begrotingsrealisatie zeer afhankelijk van GBLT, zowel als het de volledige belastingopbrengst (primair proces) betreft als de juiste informatievoorziening vooraf (begroting) en achteraf (verantwoording). De totale belastingkasstroom van GBLT bedraagt 625 mln. zodat hoge eisen gesteld moeten worden aan interne beheersing en verantwoording. Het bestuur van GBLT heeft dit onderkend en in 2016 zijn aanpassingen gedaan in de organisatie en de processen om risico's te beheersen.

Interne beheersing

In 2016 is hard gewerkt aan het verbeteren van de interne beheersing binnen GBLT. Aanleiding hiervoor was onder andere de verjaring van belastingaanslagen 2013 en de informatievoorziening aan de opdrachtgevers over de belastingopbrengsten die al langere tijd niet stabiel en betrouwbaar was. Dit heeft in 2016 geleid tot een onderzoek door de accountant. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zijn belangrijke stappen gezet:

Inzicht krijgen in omvang en samenstelling van uitval

De vele duizenden mutaties die worden ontvangen worden geautomatiseerd verwerkt. Een deel, de zogenaamde uitval, kan niet geautomatiseerd worden verwerkt en vraagt om menselijke actie.

- Om de uitval effectief op te pakken zijn met een speciaal projectteam via de scrum methode de grootste oorzaken geanalyseerd en opgelost.
- In 2016 is hiermee de uitvallijst teruggebracht van 120.000 naar minder dan 25.000.
- Het verbeteren van de uitval is echter een proces van steeds verder verbeteren en nooit helemaal af. De resterende grootste oorzaken willen wij echter in Q1 2017 hebben opgelost.

Procesmatig beheren van gegevens

Gegevens moeten actueel en accuraat zijn om te komen tot kwalitatief goede heffingen. Gegevens vormen dan ook de grondstof van onze primaire taak: het heffen en innen van belastingen. Daarnaast zijn juiste en volledige gegevens onmisbaar voor verantwoordingsinformatie.

- Gegevensbeheer is deels onderdeel van de primaire processen of belegd bij proces- en/of applicatiebeheer. Door de gefragmenteerde invulling is het procesmatig bewaken en beheren van gegevens complex.
- GBLT is dan ook voornemens een centraal team of afdeling Gegevensbeheer te formeren:
    - ter ondersteuning van de primaire afdelingen
    - verantwoordelijk en aanspreekpunt voor het stelsel van basisinformatie
    - die borgt dat gegevens uit basis- en kernregistraties worden ingewonnen, beheerd en verstrekt.
- In 2017 wordt het voornemen verder geconcretiseerd en gerealiseerd.

Niet langer schieten op een bewegend doel
Er moet meer inzicht worden verkregen in de ontwikkelingen van de prognoses versus de realiteit oa door data analyse.
	• In 2016 zijn prognoseprotocollen opgesteld, zodat ondubbelzinnig vastligt op welke wijze de prognose tot stand komt en hoe deze wordt gedocumenteerd.
	• Naast een beoordeling van de realisatie vs. begroting, is ook gewerkt aan berekeningen vanuit de onderliggende data; wat is 100% heffing en wanneer kan die worden opgelegd. Het betreft onder andere bestandscontrole op:
	  • heffingssoorten
	  • BAG en WOZ
	  • Oppervlakte
	• In het kader van een verloopstaat voor de belastingjaren zijn stappen gezet op basis van een analyse en aansluiting met de kerncijfers.

IT beleid Vaststellen hoe de IT-architectuur er over vijf jaar uit ziet en welke rol de huidige software daarin speelt	• GBLT heeft een 4 jaar geleden een IT sourcing strategie opgesteld en met redelijk succes uitgevoerd. • In 2016 is het nieuwe bijgestelde IT beleid vastgesteld, wat richting geeft aan de keuzes tav de IT architectuur voor de aankomende jaren.
Versterken ketenintegraliteit Verantwoordelijkheid voor het ketenproces als geheel organiseren.	• Voor de zomer is besloten om versneld extra capaciteit in te huren en daarmee de omvang van werkvoorraden terug te brengen. • Deze extra inspanning heeft geleid tot een overall reductie van de werkvoorraden van medio 2016 tot eind december. Bijvoorbeeld het aantal aanmaningen en dwanginvorderingen is met 75-80% gedaald. Hoewel dit percentage niet exact is o.a. door nieuwe instroom, zijn de werkvoorraden fors teruggelopen. • Het verkrijgen van het noodzakelijk inzicht in de keten blijkt echter erg moeizaam. Er vindt dan ook een extra verdieping plaats voor meer transparantie en (risicogerichte)sturing in de keten.
Versterken verticale samenhang Meer cohesie aanbrengen in de aansturing van strategisch niveau tot operationeel niveau (van boven naar beneden en vice versa).	• Om de communicatie in de (verticale) lijnorganisatie te verkorten en de bedrijfs-brede keten in teamverband te besturen is in 2016 besloten het directie overleg, MT en operationeel overleg ineen te schuiven tot 1 MT overleg. • Management informatie (over de vorige maand) Monitoring in de belastingketen wordt in het nieuwe MT verband besproken. • Er is daarnaast een aparte afdeling Planning & Audit gecreëerd om onder andere management control verder vorm te geven.
Versterken van programmatisch werken Toepassing van ISO9001 i.c.m. Lean-6-S	• In 2016 is een eerste stap gezet naar kwartaalplannen en ordening van de interne planning; de samenhang tussen strategische doelstellingen, projecten en acties in een kwartaalplancyclus afwegen en besluiten. • Hierbij is besloten de X-matrix als instrument te gebruiken; een op Lean-6-Sigma gebaseerde aanpak voor jaar- en kwartaalplannen. De cyclus wordt vanaf Q1 2017 toegepast. • GBLT heeft daarnaast eerste stappen gezet om van het INK model over te gaan naar ISO 9001:2015. Het MT heeft de "context van de organisatie" (een vast jaarlijks onderdeel van het model) vastgesteld en er is een start gemaakt met het realiseren van een handboek. Het voornemen is om het model geleidelijk in de bedrijfsvoering te verankeren.

Er is daarnaast voortgang geboekt op de gedane aanbevelingen rondom de automatiseringsomgeving. Zo zijn er rechten in het systeem aangepast en procedures aangescherpt. Een aantal aanbevelingen vergt echter inspanning van de softwareleverancier waarover GBLT niet volledig de regie kan voeren. Deze punten vergen dan ook meer tijd en zijn nog niet opgelost.

Nog niet alle aanbevelingen zijn volledig geïmplementeerd. Een paar aanbevelingen vragen, gezien de complexiteit, extra inspanning. Denk bijvoorbeeld aan de organisatie van het gegevensbeheer.

De ingeslagen weg zal dan ook in 2017 worden voortgezet voor het verbeteren van de interne beheersing en om zorg te dragen voor een betere kwaliteit van dienstverlening en transparantie in de juistheid en volledigheid van belastingopbrengsten. Het verbeteren van interne beheersing is echter een structureel proces dat voortdurend bewaakt en verbeterd moet worden en niet eindigend is na opvolging van aanbevelingen van het onderzoek. Interne beheersing zal dan ook in de toekomst structureel worden bewaakt en continue verbeterd.

Medewerkers
De bezetting van de organisatie is licht toegenomen van 146,28 fte naar 149,16 fte. Een versterking van de afdeling Waarderen is ingezet, eerst met ingehuurde professionals. Voor de samenstelling van het personeelsbestand verwijzen wij naar bijlage D.

Opleidingen
De volgende opleidingen zijn door de Academie gefaciliteerd.

Welke cursus/training	Voor wie	Hoeveel deelnemers
kcc basismodules	alle nieuwe uitzendkrachten kcc	4
training gespreksvaardigheden	alle nieuwe uitzendkrachten kcc	4
klantgericht en weerbaar aan de telefoon	alle medewerkers Front Office	31
opfrismodule gemeentelijke belastingen	alle medewerkers Front Office	31
opfrismodule kwijtschelding	alle medewerkers kwijtschelding	34
Lean training Yellow Belt	alle medewerkers GBLT	75
Training coachen en leiding geven	alle leidinggevenden	2
praktijktraining module gecombineerd biljet	alle Front Office medewerkers	31
Training communicatie via LinkedIn	alle medewerkers	30
pilot cursus basisadministraties	uiteindelijk alle medewerkers primair proces en I&A	20
opstart cursus Centric KAD-WOZ en Objecten	uiteindelijk medewerkers Heffen	2

Hierna volgt een (niet uitputtende) impressie van individuele cursussen en opleidingen die zoal gevolgd zijn. HBO SPD Bedrijfsadministratie, allround invorderingsambtenaar / belastingdeurwaarder, HBO MER, HBO Informatica, Basisopleiding Belastingen via Bestuursacademie, Strategisch Adviseren in de Publieke Sector.

In 2016 is gestart met een samenwerking met de belastingkantoren RBG en BghU. Daarbij wordt gestreefd naar verlaging van de maatschappelijke kosten door samen te werken, kennis te delen en gezamenlijk te ontwikkelen en in te kopen. Er is gestart met het samen ontwikkelen van een drietal cursussen: twee in samenwerking met Centric en één in samenwerking met Dataland. De eerste twee zijn bedoeld voor specifieke groepen medewerkers in de primaire processen en gericht op vaardigheid en inzicht in het proces bij het gebruik van Key2Belastingen (Centric) bij KAD-WOZ mutaties en bij het muteren van objecten. De cursus met Dataland is gericht op alle medewerkers in het primaire proces. Hier wordt het stelsel van basisregistraties en het belang en gebruik ervan belicht.

In de gewijzigde begroting werd een bedrag van € 302.820 opgenomen voor studie en opleiding.
De werkelijke kosten bedroegen € 331.700.

Verzuim
Het ziekteverzuimpercentage is gestegen door enkele langdurig en ernstig zieke medewerkers en is nu 7 % (voortschrijdend jaargemiddelde). Daar staat tegenover dat medewerkers zich minder snel ziekmelden dan voorheen, de meldfrequentie is licht gedaald naar 1,27 meldingen per medewerker op jaarbasis. Ook de gemiddelde duur van het verzuim is gedaald naar 6,1 dagen.

Inkoop en aanbesteden
De werkzaamheden op inkoopgebied laten zich omschrijven in twee categorieën.

De eerste categorie betreft de weerkerende planning van aanbestedingen van de vaste (software) dienstverlening volgens een planbare kalender.

De tweede categorie betreft de contractering van uitbestede of ingehuurde arbeid in het primaire proces. Voor deze categorie wordt gebruik gemaakt van mantelcontracten. De organisatie maakt voor de aanbestedingen gebruik van gespecialiseerde expertise van een inkoopbureau voor in totaal 0,4 fte aan adviescapaciteit. GBLT beschikt over een inkoopsysteem om contracten en verplichtingen te bewaken.
De deelnemende waterschappen en gemeenten werken aan maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). GBLT volgt deze beleidskeuze.

Kosten deelnemers
De uitdaging voor GBLT bestaat uit het realiseren van maximale opbrengsten tegen zo laag mogelijke organisatiekosten.

De deelnemersbijdragen worden uitgedrukt in kosten per aanslagregel. Hiermee worden de kosten van de deelnemers gekoppeld aan een productieve indicatie. Daarnaast worden deze kosten voor de deelnemers in vergelijking met de belastingopbrengst uitgedrukt. Dit zijn de zogenaamde perceptiekosten. Ook hier vindt koppeling aan output plaats.

In de volgende tabel worden deze kosten per deelnemer aangegeven.

Waterschap	Aandeel in euro's	Netto belasting-opbrengst	Percentage perceptie-kosten	Aantal aanslagregels	Kosten per aanslagregel in euro's	*Kosten 2015 per aanslagregel in euro's*
Drents Overijsselse Delta	1.919.819	115.309.374	1,66%	957.479	2,01	*2,66*
Rijn en IJssel	1.952.544	84.957.902	2,30%	1.011.806	1,93	*2,57*
Vallei en Veluwe	3.714.971	129.409.269	2,87%	1.631.038	2,28	*2,87*
Vechtstromen	2.440.486	113.392.819	2,15%	1.263.694	1,93	*2,54*
Zuiderzeeland	1.391.778	70.914.539	1,96%	568.687	2,45	*3,13*
Totalen	11.419.598	513.983.903		5.432.704		

Gemeente	Aandeel in euro's	Netto belasting-opbrengst	Percentage perceptie-kosten	Aantal aanslagregels	Kosten per aanslagregel in euro's	*Kosten 2015 per aanslagregel in euro's*
Bunschoten	256.827	6.503.208	3,95%	40.419	6,35	
Dalfsen	395.496	7.785.787	5,08%	58.328	6,78	
Dronten	530.347	16.440.842	3,23%	89.350	5,94	*7,65*
Leusden	390.680	9.999.983	3,91%	61.951	6,31	*8,07*
Nijkerk	570.517	14.237.574	4,01%	107.235	5,32	*5,53*
Zwolle	1.774.557	56.253.096	3,15%	279.885	6,34	*8,15*
Totalen	3.918.424	111.220.490		637.168		

De perceptiekosten en de kosten per aanslagregel wijken in positieve zijn af van die over 2015 door:
- een incidenteel hogere invorderopbrengst en
- hogere belastingopbrengsten door een inhaalslag voor oude belastingjaren

Paragraaf 11 - EMU saldo

Het EMU-saldo geeft weer wat het saldo van de inkomsten en uitgaven in een bepaalde periode. In onderstaande tabel is het EMU saldo voor GBLT weergegeven.

bedragen x € 1.000		
1	Exploitatiesaldo voor bestemming van reserves	2.024
2	Invloed Investeringen	
	- bruto investeringsuitgaven	-51
	+ verkoop materiële en immateriële vaste activa	
	+ afschrijvngen	931
3	Invloed voorzieningen	
	+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v.exploitatie	
	- ontrekkingen aan voorzieningen t.b.v.exploitatie	
	- ontrekkingen rechtstreeks uit voorziening	
4	Invloed reserves	
	+ toevoegingen aan reserves t.l.v.exploitatie	51
	- ontrekkingen aan reserves t.b.v.exploitatie	
	- ontrekkingen rechtstreeks uit reserves	-509
5	Deelnemingen en aandelen	
	- boekwinst	
	+ boekverlies	
	EMU Saldo	**2.446**

Paragraaf 12 - Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) stelt regels aan de openbaarheid en aan de hoogte van deze inkomens. Voor de GBLT worden de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en directeur als topfunctionarissen beschouwd, zodat de openbaarheid daarop van toepassing is. De verplichte rapportage in het kader van de WNT is opgenomen in hoofdstuk 4.2.3.

Hoofdstuk 3 - Belastingopbrengsten

Algemeen

Ontwikkelingen in de organisatie - afdeling Waarderen
De afdeling Waarderen is verantwoordelijk voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de Wet WOZ door het verwerken van gegevens, het uitvoeren van taxatiewerkzaamheden en de behandeling van, de naar aanleiding van de waarderingsbeschikking, ontvangen bezwaarschriften en beroepschriften.

Belangrijke doelen voor 2016 waren de verbetering van de kwaliteit van het WOZ team en het bereiken van "voldoende" als algemeen resultaat van het oordeel van de Waarderingskamer.
Voor de verbetering van de kwaliteit van het WOZ team werd het budget eenmalig met € 100.000 verhoogd.
De Waarderingskamer eist van gemeenten en samenwerkingsverbanden dat 20% van de te taxeren WOZ objecten fysiek op objectkenmerken wordt gecontroleerd. Deze nieuwe ontwikkeling was nog niet in de begroting van de aansluitende gemeenten of van GBLT opgenomen. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is begroting voor het WOZ team structureel met € 100.000 verhoogd.

De geplande activiteiten voor het transitieplan WOZ (bijlage F) zijn uitgevoerd, waarmee dit plan als afgesloten wordt beschouwd.

Ontwikkelingen in de organisatie - afdeling Heffen
De afdeling Heffen is verantwoordelijk voor het gegevensbeheer en het genereren en verzenden van de belastingaanslagen. Een belangrijk doel voor 2016 was gelegen in het optimaliseren van de volledigheid en juistheid van de bestanden en daarmee van de belastingopbrengsten.

Volledigheid en juistheid bestanden en belastingopbrengsten
Voor de gemeentelijke belastingen zijn dit jaar twee volledigheidscontroles uitgevoerd. Allereerst is nagegaan of de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) bij de gemeente overeenkomt met de BAG van GBLT. Daarna de is BAG vergeleken met de in het belastingsysteem aanwezige WOZ objecten. Het doel van deze vergelijking was om te beoordelen of alle BAG percelen wel zijn meegenomen in de WOZ objectafbakening en een WOZ beschikking hebben gekregen. Deze controle leverde een beperkt aantal nieuwe WOZ objecten op.
Vervolgens is per gemeentelijke deelnemer, voor de belastingsoorten rioolheffing, afvalstoffenheffing / reinigingsheffing en Diftar, gecontroleerd of voor het WOZ-object ook de juiste aanslagen worden opgelegd. De bij deze controle geconstateerde omissies zijn, dan wel worden nog hersteld.
Voor de overige belastingsoorten worden andere, veelal handmatige, controles uitgevoerd die een gering aantal fouten opleveren.

Voor de waterschapsbelastingen zijn voor de zuiveringsheffing woonruimten, de watersysteemheffing ingezetenen en de watersysteemheffing (on)gebouwd eveneens volledigheidscontroles uitgevoerd.
De volledigheid van de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen wordt gecontroleerd aan de hand van de basisregistraties BAG en BRP.

Ten aanzien van de watersysteemheffing gebouwd is gecontroleerd of voor alle WOZ-objecten in Key2Belastingen een WOZ waarde is aangeleverd door de gemeenten. Daar waar dit niet het geval was is dit opgevraagd en alsnog in de aanslag betrokken. De focus heeft hierbij gelegen op de heffingsjaren 2014 en 2015.
In 2016 is gecontroleerd of de aanslagoplegging ongebouwd volledig is ten opzichte van de aangeleverde oppervlakten in de tariefdifferentatiekaarten (TDK). De totale oppervlakte van het waterschap is hierin ook betrokken. Per deelnemer is een totaalbalans voor de oppervlakten gemaakt.

Discrepantieonderzoek
Het team Heffingstechnologie heeft voor de waterschappen Vallei & Veluwe en Zuiderzeeland geparticipeerd in discrepantieonderzoeken. De onderzoeken zijn projectmatig opgezet waarbij ook gemeenten en omgevingsdiensten deelnamen. De resultaten van deze onderzoeken worden door de waterschappen zelf intern teruggekoppeld. Bij de discrepantieonderzoeken wordt ervaren dat de

samenwerking is verbeterd door kortere communicatielijnen wat ten goede komt aan de processen rondom discrepantie en heffen.
In het laatste kwartaal van 2016 is samen met de waterschappen Zuiderzeeland en Vallei en Veluwe een werkgroep opgericht om een voorstel te doen naar de optimalisatie voor het proces discrepantie en heffen. Hierbij wordt ook gekeken naar de positionering van het team heffingstechnologie. De directeuren van de drie organisaties zijn opdrachtgever. In het eerste kwartaal van 2017 is het voorstel voor optimalisatie gereed.

Aansluiting gemeenten op de Landelijke voorziening WOZ (LV WOZ)
Het afgelopen jaar werd GBLT voor het eerst geconfronteerd met gemeenten (niet-deelnemers) die aangesloten waren op de LV WOZ. Deze gemeenten leverden hun WOZ bestanden later aan dan gebruikelijk, waardoor de productieplanning aangepast moest worden. Ook is geconstateerd dat er fouten zaten in de aanleveringen doordat percelen onterecht werden beëindigd. Dit heeft bij de aanslagoplegging voor de watersysteemheffing extra inspanningen gevraagd om dit op te lossen. In 2017 zal het merendeel van de inliggende gemeenten zijn aangesloten op de LV WOZ.

Nieuwe belastingsoorten
Voor de gemeente Bunschoten zijn in het belastingsysteem twee nieuwe belastingsoorten (havengelden en BIZ) opgevoerd. Voor de gemeente Dalfsen kon de Diftar pas in december 2016 worden ingericht vanwege noodzakelijke maatwerkaanpassingen in het uitwisselingsformat met de afvalverwerker.
De gemeenten Dronten en Dalfsen hebben een aanpassing gedaan voor de rioolheffing door het invoeren van een rioolheffing gebruik voor niet woningen. De gemeente Bunschoten voert Diftar in voor de afvalstoffenheffing.

Heffingstechnologie
De waterschappen Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland hebben aan GBLT het houden van toezicht op lozingen van bedrijven opgedragen, dit om tot een juiste vaststelling van de heffing te komen. De werkafspraken over deze taak (controleplan) worden jaarlijks vastgesteld. GBLT geeft jaarlijks in een eindrapportage aan hoe de controles zijn verlopen. De afwijkingen ten opzichte van het controleplan worden benoemd en toegelicht. Leerpunten worden benoemd en kunnen aanleiding zijn voor het bijstellen van het nieuwe controleplan.

Ontwikkelingen in de organisatie - afdeling Innen
De afdeling Innen verzorgt de inning en de dwanginvordering van de opgelegde aanslagen. De belangrijkste doelen in 2016 waren, het wegwerken van achterstanden in correspondentie en het inlopen van achterstanden in de dwanginvordering.

Schuldhulpverlening
Het aantal mensen met een problematische schuldenlast stijgt nog steeds. Dit zorgt niet alleen voor toename van het werk bij schuldhulpverleners, maar ook bij schuldeisers zoals GBLT.
In samenwerking met vier andere belastingorganisaties is een applicatie ontwikkeld waarmee schuldhulpverleners zonder tussenkomst van GBLT, verschillende zaken zelf kunnen afhandelen.
De applicatie is alleen toegankelijk voor leden van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) en lagere overheden.
Door het gebruik van deze applicatie bestaat op ieder moment up-to-date inzicht in de financiële situatie van een belastingschuldige, wordt het traject grotendeels doorlopen zonder tussenkomst van medewerkers van GBLT en is het traject sneller ten einde.

Extra inhuur om achterstanden in de digitale post weg te werken
Vanaf begin augustus zijn voor het cluster SHV (schuldhulpverlening) 3 extra medewerkers ingehuurd om achterstanden in de digitale post weg te werken.
Tot en met eind december zijn er totaal 21.000 poststukken weggewerkt en bestaat er geen achterstand meer. Met de huidige bezetting kan de dagelijks ontvangen post worden verwerkt.

Resultaat van extra financiële inzet dwanginvordering
Vanaf juli 2015 zijn 76.500 aanslagen van de belastingjaren 2014 en ouder aangeleverd aan een kantoor dat dwanginvorderingswerkzaamheden voor GBLT uitvoert. Eind 2016 is deze inhaalslag bijna

afgerond. Een laatste restant zal in het eerste kwartaal 2017 worden verwerkt, waarmee het project zal worden afgesloten. Voor een toelichting wordt verwezen naar bijlage G.

Ontwikkelingen in de organisatie - Klantcontact Centrum (KCC)
Het Klantcontact Centrum verzorgt de communicatie (zowel mondeling als schriftelijk) met de belastingbetaler. De belangrijkste doelen waren, een goede telefonische bereikbaarheid te verzorgen en een tijdige afhandeling van de ontvangen correspondentie.

In 2016 is voor het KCC € 400.000 ingezet met als doel het binnenkomend telefoonverkeer af te kunnen handelen en daarbij een bereikbaarheid van minimaal 90% te halen.

Om de efficiëntie van KCC te vergroten is een nieuw Online Contact Center-systeem (OCC) in gebruik genomen. Dit systeem biedt meer geautomatiseerde ondersteuning, waardoor de Front Office medewerkers zich bezig kunnen houden met de meer complexere klantvraagstukken (in één keer goed). De rapportage van OCC biedt meer mogelijkheden om de klantcontacten beter te monitoren, te rapporteren en te analyseren. Daardoor kunnen wij de klantcontacten beter kanaliseren en sturen. Het in gebruik nemen van het nieuwe OCC heeft positieve resultaten opgeleverd. Ruim 20% van de aangeboden gesprekken in 2016 wordt afgehandeld door de Interactive Voice Response (IVR) of via andere kanalen waar geen medewerker aan te pas komt.

Om de kwaliteit van dienstverlening verder te verbeteren is in 2016 extra aandacht besteed aan het verbeteren van de processen (Lean traject), dataverbetering (verlagen contactratio), toepassing van digitale media (kanaalsturing) en verdere professionalisering van KCC medewerkers (voortdurend opleiden en trainen).

De hiervoor genoemde acties hebben tot een gemiddelde bereikbaarheid van 95% geleid (in 2015 was dat 93%).

telefonisch	2016	2015
inkomende telefoontjes	315.456	275.876
beantwoorde telefoontjes	290.642	237.128
gemiddeld aantal beantwoorde telefoontjes per dag	1.140	934
servicelevel bereikbaarheid	95%	93%

electronisch	2016	2015
aantalbezoekers website GBLT	462.281	373.528
portalactie - ambtshalve	26.801	42.606
portalactie - digitale aangifte	13.058	10.506
portalactie - mijn loket	184.154	155.553
portalactie - post	78.241	66.207
portalactie - telefonisch	90.649	103.078

Het grotere aantal telefoontjes in 2016 ten opzichte van 2015 is te verklaren uit enerzijds de aansluiting van twee gemeenten en anderzijds uit het inhalen van achterstanden bij heffen en innen. Er zijn relatief veel aanslagen voor oude jaren verstuurd en relatief veel aanmaningen en dwangbevelen voor oude vorderingen. Dat zorgde voor extra vragen bij onze Front Office.

NB: In 2016 zijn twee nieuwe deelnemers aangesloten bij GBLT, gemeente Dalfsen en Bunschoten. De aanslagproductie en invordering oude jaren leidde eveneens tot een verhoogde respons.

Klachten

Hierna volgt een totaaloverzicht van de ontvangen klachten, die zowel formeel als informeel werden afgehandeld.

ontvangen	informeel afgehandeld	formeel afgehandeld ongegrond	formeel afgehandeld - gegrond				in behandeling
			bejegening	kwijtschelding	communicatie	overig	
807	682	44	11	1	40	29	0

Bezwaren tegen de belastingaanslag

In onderstaande overzicht de aantallen ontvangen bezwaren in 2016. Hierbij tevens een toelichting van de behandeling hiervan en de resterende werkvoorraad.

Totaal aantal bezwaren t/m december 2016

	Voorraad vorig jaar	Binnenkomend lopend jaar	Totaal te verwerken	Verwerkt lopend jaar	Werkvoorraad
Totaal	3.791	45.911	49.702	47.439	2.263

Bezwaren tegen de WOZ waarde

Het aantal nog niet verwerkte bezwaarschriften is 295 stuks. Daarvan zijn er 80 ontvangen in het laatste kwartaal als gevolg van nog verstuurde WOZ beschikkingen.
De overige bezwaarschriften kunnen nog niet worden afgehandeld, omdat nadere informatie is opgevraagd. De verwachting is dat de afhandeling voor 1 februari 2017 zijn beslag krijgt.

	ontvangen bezwaarschriften	bezwaarschriften (gedeeltelijk) toegewezen	bezwaarschriften afgewezen	vernietigen	ingetrokken	voorraad te verwerken bezwaarschriften
woningen - niet NCNP	2082	944	1.026	47	13	52
woningen - NCNP	482	235	210	0	23	14
huurdersbezwaar	46	6	40	0	0	0
niet woningen - niet NCNP	985	202	478	128	52	125
niet woningen - NCNP	544	108	271	16	45	104
totaal	4.139	1.495	2.025	191	133	295

De proceskosten in 2016 bedragen € 331.000. Voor de procedures die nog lopen over de jaren 2014 en 2015 is de verwachting dat nog een bedrag van € 96.000 aan proceskosten uitbetaald moet gaan worden.

Bij de eerste bestuursrapportage 2015 is besloten een bestemmingsreserve te vormen, specifiek ten behoeve van de WOZ activiteiten. Deze reserve wordt maximaal gevuld tot € 300.000 en is bedoeld om onverwachte schommelingen in het aantal bezwaren en de mogelijke hieruit voortkomende proceskostenvergoedingen op te vangen. De reserve wordt gevuld vanuit het resultaat op de specifiek aan de deelnemende gemeenten toe te rekenen WOZ kosten.
Zie voor het verloop van de bestemmingsreserve paragraaf 5.

Kwijtschelding

Onderstaand een overzicht van het totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken dat is ontvangen, inclusief de behandeling hiervan en de behandeling van beroepschriften.

kwijtschelding via inlichtingenbureau	35.101
rechtstreeks ontvangen verzoeken	45.209
via de gemeenten ontvangen verzoeken	24.070
ontvangen via PAS	331
totaal ontvangen verzoeken	104.711
geheel toegewezen verzoeken	78.669
afgewezen i.v.m. vermogen	4.409
afgewezen i.v.m. betalingscapaciteit	2.728
afgewezen o.b.v. andere reden	9.329
verzoeken buiten behandeling gesteld	5.842
verzoeken in behandeling	3.734
ontvangen beroepschriften	1.757
toegekende beroepschriften	624
afgewezen beroepschriften	1.034
beroepschriften in behandeling	99

Waterschapsbelastingen

In de hierna volgende tabel zijn de tot en met 31 december 2016 gegenereerde opbrengsten voor het belastingjaar 2016 voor de waterschapsdeelnemers weergegeven.
In de tabel wordt ook een prognose van de realisatie aan het einde van het belastingjaar afgegeven.
De realisatiecijfers betreffen het netto opgelegde bedrag (= oplegging minus verminderingen naar aanleiding van bezwaarschriften)

De producties zijn verlopen volgens planning. Dat wil zeggen dat meer dan 98% van het aantal geplande aanslagen is opgelegd. Voor 2016 is 99,1 % van de begrote bedragen opgelegd. Daarmee wordt voldaan aan de in de Dienstverleningsovereenkomst gemaakte afspraak.
De verschillen tussen de kerncijfers voor de begroting 2016 en de uiteindelijke realisatie zullen in de jaarrapportages aan de individuele deelnemers worden verklaard.

bedragen in € x 1.000	Kerncijfers begroting 2016	Realisatie tot en met 31-dec-16	nog op te leggen	nog te verminderen	Prognose einde belastingjaar	Afwijking van de begroting
zuiveringsheffing						
woonruimten	178.301	175.392	2.284	-59	177.617	-684
bedrijfsruimten	66.274	66.892	919	-65	67.746	1.471
totaal zuiveringsheffing	244.575	242.285	3.203	-125	245.363	788
watersysteemheffing						
verontreinigingsheffing woonruimten	515	560	58	-1	618	102
verontreinigingsheffing bedrijfsruimten	932	384	387	-36	735	-196
ingezetenen	89.905	88.724	1.314	-5	90.033	128
gebouwd	136.024	136.027	774	-6	136.796	772
ongebouwd	39.858	39.046	653	-6	39.693	-165
ongebouwd natuurterreinen	1.553	1.524	12	0	1.537	-16
totaal watersysteemheffing	268.787	266.266	3.199	-53	269.412	625
totale belastingopbrengst	513.362	508.551	6.402	-178	514.774	1.412

Zuiveringsheffing

Voor de zuiveringsheffing woonruimten en bedrijfsruimten zal per einde belastingjaar € 788.000 meer zijn opgelegd dan de kerncijfers voor de begroting 2016 aangaven. Dit is voornamelijk het gevolg van hogere realisatiecijfers ten aanzien van de meetbedrijven.

Watersysteemheffing

Voor de watersysteemheffing zal per einde belastingjaar € 625.000 (2,3%) meer zijn opgelegd dan de kerncijfers voor de begroting aangaven. Dit is voornamelijk het gevolg van het hoger aanslaan voor de watersysteemheffing gebouwd en ingezeten.

Bij het afsluiten van het boekjaar 2015 waren nog niet alle aanslagen voor de belastingjaren 2013 tot en met 2015 opgelegd. Daarom zijn inschattingen gemaakt van wat mogelijk nog opgelegd en verminderd zou kunnen worden. In onderstaande tabel worden deze inschattingen, de realisatie daarvan, de prognoses nog op te leggen en te verminderen en de uiteindelijke prognose per einde belastingjaar, op totaalniveau weergegeven.

Inschatting oude jaren	Jaarrekening 2015	Realisatie tot en met 31-dec-16	nog op te leggen	nog te verminderen	Prognose einde belastingjaar	Afwijking van de jaarcijfers 2015
2015	6.927	4.909	2.475	-56	7.329	402
2014	3.088	2.566	46	0	2.613	-475
2013	270	652	0	-79	573	303
Totaal	10.284	8.127	2.521	-134	10.514	230

Ten opzichte van de gemaakte inschattingen aan nog op te leggen aanslagen bij de jaarrekening 2015 is 79% opgelegd. Voor 2103 moet nog één grote waardevermindering voor een WOZ-object worden doorgevoerd voor de watersysteemheffing gebouwd. De aanslagoplegging voor 2014 is nagenoeg geheel afgerond. Een beperkt aantal bedrijfsruimten heeft nog in het kohier van januari 2017 een aanslag ontvangen. Het eindresultaat voor 2014 is € 475.000 minder dan was ingeschat bij de begroting 2015. Dit wordt veroorzaakt door de verminderingen voor de natuurbezwaren.

Gemeentebelastingen

In de hierna volgende tabel zijn de tot en met 31 december 2016 gegenereerde opbrengsten voor het belastingjaar 2016 voor de gemeentelijke deelnemers weergegeven.
In de tabel wordt ook een prognose van de realisatie aan het einde van het belastingjaar afgegeven.
De realisatiecijfers betreffen het netto opgelegde bedrag (= oplegging minus verminderingen naar aanleiding van bezwaarschriften).
De producties zijn verlopen volgens planning. Dat wil zeggen dat meer dan 98% van het aantal geplande aanslagen is opgelegd. Voor het heffingsjaar 2016 kunnen de belastingsoorten diftar en toeristenbelasting pas in 2017 (definitief) worden opgelegd. Wanneer met deze zogenaamde "na-ijlende" belastingsoorten rekening wordt gehouden, dan is ook voor 98% van begrote belastingopbrengsten opgelegd. Daarmee wordt voldaan aan de in de Dienstverleningsovereenkomst gemaakte afspraak.
De verschillen tussen de kerncijfers voor de begroting 2016 en de realisatie per einde van het belastingjaar, zullen in de jaarrapportages aan de individuele deelnemers worden verklaard

bedragen x 1.000	Begroting 2016	Realisatie 2016 tot en met 31-dec-16	nog op te leggen	nog te verminderen	Prognose einde belastingjaar	Afwijking van de kerncijfers begroting
onroerendzaakbelasting						
eigenaar woningen	34.311	34.493	15	-12	34.496	185
eigenaar niet woningen	20.418	20.533	549	-186	20.896	478
gebruiker niet woningen	13.588	13.538	294	-199	13.633	45
totaal onroerendzaakbelasting	68.317	68.563	858	-397	69.025	708
overige belastingen						
rioolheffing	15.849	15.745	324	0	16.069	221
afvalstoffenheffing/reinigingsheffing	23.719	23.635	35	0	23.670	-49
diftar	1.102	0	1.102	0	1.102	-0
hondenbelasting	946	918	4	0	922	-23
toeristenbelasting	1.478	815	645	0	1.460	-18
overige heffingen	1.993	1.041	889	0	1.930	-64
totaal overige belastingen	45.086	42.153	3.000	0	45.153	67
totale belastingopbrengst	113.404	110.717	3.858	-397	114.178	774

Onroerendzaakbelasting

Het verschil tussen het totale begrotingsbedrag voor de onroerendzaakbelasting en het per einde van het belastingjaar te realiseren bedrag is € 708.000 (1 %). Dit is voor een groot deel (60 %) het gevolg

van een hogere aanslagoplegging dan begroot voor de gemeente Zwolle. Alleen de gemeente Leusden heeft een klein negatief resultaat van €29.000.

Overige belastingen
Het verschil tussen het totale begrotingsbedrag en het per einde van het belastingjaar te realiseren bedrag is € 67.000 (0,15%). De verschillen tussen de gemeenten zijn divers met zowel hogere als lagere opbrengsten tussen de verschillende belastingsoorten. In de afzonderlijke jaarrapportages wordt hier nader op ingegaan.
Voor de toeristenbelasting moet nog een bedrag van bijna € 645.000 definitief worden opgelegd. Het opleggen van definitieve aanslagen toeristenbelasting kan pas plaatsvinden na afloop van het belastingjaar.
Voor de diftar moet nog voor een bedrag van €1,1 mln. worden opgelegd. Het opleggen van deze aanslagen vindt plaats op basis van het aantal definitieve ledigingen in 2016 en kan daardoor pas plaatsvinden na afloop van het belastingjaar.

Jaarrekening

2016

Hoofdstuk 4

4.1 De balans

De balans voor resultaatbestemming van GBLT per 31 december 2016 ziet er in vergelijking met de balans per 31 december 2015 als volgt uit.

Bedragen x € 1.000	31-12-2016	31-12-2015
Activa		
Vaste activa		
immateriële vaste activa	201	786
materiele vaste activa	1.628	1.923
Totale vaste activa	**1.829**	**2.709**
Vlottende activa		
uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	8.915	5.729
Overige vorderingen	1.752	2.501
overlopende activa	0	423
liquide middelen	11	13
Totaal vlottende activa	**10.678**	**8.666**
Totaal activa	**12.507**	**11.375**

Bedragen x € 1.000	31-12-2016	31-12-2015
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
bestemmingsreserves	703	1.160
nog te bestemmen resultaat lopend boekjaar	2.024	75
vaste schulden met looptijd van een jaar of langer	0	2.000
Totale vaste passiva	**2.727**	**3.235**
Vlottende passiva		
netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar	7.756	4.244
overlopende passiva	2.024	3.896
Totaal vlottende passiva	**9.780**	**8.140**
Totaal passiva	**12.507**	**11.375**

4.1.1 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is onder andere gebaseerd op de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (RBVW) en het Waterschapsbesluit.

De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winst wordt genomen zodra deze is gerealiseerd, terwijl een verlies wordt verwerkt zodra dit bekend is.

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
Voor de investeringen en de nieuwe investeringen gelden de afschrijvingstermijnen zoals opgenomen in de "Verordening financieel beheer".

Er vindt lineaire afschrijving plaats. Ook wordt als uitgangspunt gehanteerd dat pas na ingebruikname van de investering, de exploitatie wordt belast voor afschrijving.
Tijdens de realisatie van de investering worden geen (bouw)rente en/of eigen uren aan de investering toegerekend. Activering vindt plaats op het moment van ingebruikname.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

gebouwen en verbouwingskosten	10 jaar
Inventaris	10 jaar
Hardware	5 jaar
infrastructuur	5 jaar
laptops en mobiele telefoons	3 jaar
aanschaf- en implementatiekosten Key2GH	5 jaar
software, licenties e.d.	5 jaar
dienstauto's	6 jaar
onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
overige immateriële vaste activa tenzij gemotiveerd wordt dat een andere periode passender is.	4 tot 5 jaar

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur en duurzame waardeverminderingen.
De uitzettingen met een kortere looptijd dan 1 jaar, de overige kortlopende vorderingen en de overlopende activa zijn opgenomen tegen nominale waarde. De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden.
Alle posten opgenomen onder de passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

4.1.2 Toelichting op de activa

Immateriële vaste activa

In de staat van vaste activa is een nadere specificatie opgenomen van de immateriële vaste activa, zoals software en licenties. De staat is als bijlage in deze jaarrekening opgenomen.
De immateriële activa worden alle gecategoriseerd onder de "overige immateriële vaste activa".
Het verloop van de immateriële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Overige immateriele activa
Stand per 31 december 2015	
Historische aanschafwaarde	2.836
Cumulatieve afschrijvingen	-2.050
Boekwaarde	**786**
Mutaties 2016	
Overgeboekt onderhanden werk	
Investeringen	
Desinvesteringen	
Afschrijvingen	-585
Saldo mutaties 2016	**-585**
Stand per 31 december 2016	
Historische aanschafwaarde	2.799
Cumulatieve afschrijvingen	-2.598
Boekwaarde	**201**

Materiële vaste activa

In de staat van vaste activa is een nadere specificatie opgenomen van de materiële vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen en overige materiële vaste activa. De staat is als bijlage bij deze jaarrekening opgenomen.

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	bedrijfs gebouwen	vervoer-middelen	overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 31 december 2015				
Historische aanschafwaarde	1.341	170	1.299	2.810
Cumulatieve afschrijvingen	-152	-123	-612	-887
Boekwaarde	**1.189**	**47**	**687**	**1.923**
Mutaties 2016				
Overboeking Onderhanden werk				
Investeringen	0	51	0	51
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	-133	-16	-197	-346
Saldo mutaties 2016	**-133**	**35**	**-197**	**-295**
Stand per 31 december 2016				
Historische aanschafwaarde	1.341	184	1.011	2.536
Cumulatieve afschrijvingen	-285	-102	-521	-908
Boekwaarde	**1.056**	**82**	**490**	**1.628**

De boekwaarde van de bedrijfsgebouwen heeft voornamelijk betrekking op huurdersinvesteringen, waarvan de GR derhalve geen juridisch eigenaar is.

Vlottende Activa

bedragen in €	31-12-2016	31-12-2015
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar		
Uitzettingen schatkistbankieren	8.915	5.729
Overige vorderingen		
Openstaande invorderingsdebiteuren	1.750	2.496
Debiteuren	2	5
	1.752	2.501
Overlopende activa		
Nog te realiseren invorderopbrengsten	-	423
Liquide middelen	11	13
Totaal	10.678	8.666

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

Sinds eind 2013 zijn alle decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een bankrekening aan te houden die gekoppeld kan worden aan de schatkist.

In onderstaande tabel is de berekening van het drempelbedrag voor het schatkistbankieren per kwartaal weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
Verslagjaar 2016				
Drempelbedrag	250			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	22	57	86	108
Ruimte onder het drempelbedrag	228	193	164	142
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Overige vorderingen

Hieronder zijn de openstaande invorderingsdebiteuren per 31 december 2016 opgenomen onder vermindering van de inschatting van de niet te realiseren inning.

Bedragen x € 1.000	Openstaand bedrag	percentage verwachte inning	Voorziening	Opgenomen per 31-12-2016
Openstaande invorderingsdebiteuren 2016	1.740	70%	522	1.218
Openstaande invorderingsdebiteuren 2015	943	35%	613	330
Openstaande invorderingsdebiteuren 2014	750	20%	600	150
Openstaande invorderingsdebiteuren 2013	516	10%	464	52
Openstaande invorderingsdebiteuren 2012 en voorgaande jaren	542	0%	542	0
Totaal	**4.491**		**2.741**	**1.750**

De percentages verwachte inning in bovenstaande tabel zijn opgenomen conform voorgaande jaren.

Liquide middelen

Dit betreft de saldi op de bankrekeningen.

4.1.3 Toelichting op de passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het nog te bestemmen resultaat en de bestemmingsreserve.
In onderstaand overzicht wordt het verloop van het te bestemmen resultaat weergegeven.

Verloop nog te bestemmen resultaat lopend boekjaar	Bedragen x € 1.000
Stand per 31 december 2015	
saldo eigen vermogen *(nog te bestemmen resultaat)*	
aan het eind van het vorige begrotingsjaar	75
Mutaties 2016	
interne vermeerderingen	
interne verminderingen	-75
voorstel voor de toevoeging/onttrekking via	
de resultaatbestemming	2.024
Stand per 31 december 2016	
saldo eigen vermogen *(nog te bestemmen restultaat)*	
aan het einde van het begrotingsjaar	**2.024**

Bestemmingsreserves
Het verloop van de bestemmingsreserves in 2016 is als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	reorganisatiereserve 2014-2016	bestemmingsreserve WOZ	totaal bestemmings-reserves
Stand per 31 december 2015			
saldo bestemmingsreserve			
aan het eind van het vorige begrotingsjaar	912	249	1.161
Mutaties 2016			
interne vermeerderingen		51	51
interne verminderingen	-509		-509
voorstel voor de toevoeging/onttrekking via			
de resultaatbestemming			
Stand per 31 december 2016			
saldo bestemmingsreserve			
aan het einde van het begrotingsjaar	403	300	703

Reorganisatiereserve 2014-2016
Naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur, bij de vaststelling van de begroting 2013 op 10 juli 2013, is een reorganisatiereserve 2014-2016 gevormd.

De onttrekkingen aan deze reserves betreffen kosten van medewerker trajecten van werk naar werk begeleiding, salarissen van medewerkers die bij andere werkgevers werkzaam zijn in het kader van vertrekregeling, studie en opleidingskosten.

In de praktijk van GBLT blijkt dat boventalligheid als gevolg van de fusie inmiddels nagenoeg is opgelost. De benutting van de reserve betreft veelal de medewerkers waar de kwaliteit of de productiviteit achterblijft. Dat gaat gepaard met bovenmatig verzuim. De gesprekken met betrokkenen over alternatieven zijn weerbarstig en vragen meer tijd. Deze kosten worden in mindering gebracht op de reserve en de reserve wordt om die reden twee jaar verlengd.

Bestemmingsreserve WOZ
De bestemmingsreserve WOZ is in 2015 ingesteld om onverwachte schommelingen in verband met proceskostenvergoedingen WOZ, die onder andere worden geclaimd door de NCNP bureaus, op te vangen en te egaliseren. De omvang van de reserve bedraagt maximaal € 300.000.

Vlottende passiva
Hier zijn onder meer de bedragen opgenomen van de nog te betalen bedragen aan leveranciers, sociale premies en nog te maken verrekeningen inzake belastingontvangsten. In onderstaande tabel is een overzicht van deze balanspost opgenomen:

Bedragen x € 1.000	31-12-2016	31-12-2015
netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar		
Vaste lening met looptijd korter dan een jaar	2.000	
schulden aan leveranciers	286	178
schulden i.v.m. te betalen belastingen en sociale premies	703	604
nog te verwerken belastinginkomsten	1.566	2.399
Nog te betalen belastinginkomsten aan natuurorganisaties	2.028	
overige kortlopende schulden	752	820
verloftegoeden personeel	276	234
Nog te besteden PBB reservering	135	
tegoed personeelsvereniging	10	9
	7.756	**4.244**
overlopende passiva		
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen	1.943	3.807
nog uit te betalen levensloop opname		8
te betalen rente	81	81
	2.024	**3.896**
totaal	**9.780**	**8.140**

Vaste lening met een looptijd korter dan één jaar.
Dit betreft een aflossingsvrije lening van € 2 mln. met een rentepercentage van 4,29 die op 22 januari 2017 afloopt. De lening is afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank.
De rentelast over 2016 bedraagt € 85.800. Voor deze lening is geen zakelijke zekerheid gesteld.

De nog te besteden PBB reservering heeft een looptijd van maximaal vijf jaar.
In de voorgaande tabel is een bedrag van circa € 1.943.000 opgenomen als voorboekingen voor nog te betalen kosten. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000	31-12-2016	31-12-2015
Personele kosten	420	405
Inhuur personeel	164	289
Druk- en bindwerk	17	15
Onderhoud automatisering	110	160
Gegevensverstrekking	2	18
Porti- en vrachtkosten	56	50
Bankkosten	40	45
Kwijtschelding gemeenten	258	170
Accountantskosten	63	55
Uitbestede werkzaamheden	267	1.167
Overige (facilitair, serviceskosten ed.)	61	119
Programma	399	1.120
Diensten derden	86	-
Telefonie en dataverkeer	-	8
Juridische kosten	-	39
Natuurbezwaren	-	147
totaal	1.943	3.807

4.1.4 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Met ingang van december 2014 is GBLT gevestigd aan het Lübeckplein te Zwolle. Daarvoor is een tienjarige huurovereenkomst aangegaan met de gemeente Zwolle. Deze overeenkomst heeft een resterende looptijd van acht jaar met een jaarlijks verplichting van € 561.785 (prijspeil 2017). Dit bedrag bestaat uit € 314.706 voor huur en € 247.079 voor servicekosten. De totale verplichting tot het einde van het contact bedraagt € 2.518.000.

Leaseverplichtingen

Het totaal aan verplichtingen over de totale looptijd van de leaseovereenkomsten is als volgt opgebouwd.

bedragen in € x 1.000 Product	Looptijd	Einddatum	Jaarlijkse verplichting	Totale verplichting
Leaseauto 1	4 jaar	25-6-2018	8	12
Leaseauto 2	4,5 jaar	31-12-2019	10	30
totaal			18	42

4.2 De exploitatierekening

4.2.1 De exploitatierekening in het kort

Op deze pagina treft u de financiële gegevens op hoofdlijnen aan. GBLT gaf in 2016 ruim € 20 mln. uit aan exploitatielasten ten opzichte van een vrijwel gelijke begroting. Het bedrag wordt volledig gebruikt voor de heffing en inning van belastinggelden en de ondersteuning van dat proces.

In onderstaande tabel zijn twee begrotingskolommen 2016 opgenomen, te weten de begroting 2016 en de gewijzigde begroting 2016. In de gewijzigde begroting zijn, ten opzichte van de oorspronkelijke begroting, de lasten en baten die samenhangen met de nieuwe deelnemers Bunschoten en Dalfsen toegevoegd.

De kosten worden voor een belangrijk deel (ruim € 17 mln.) gedragen door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast bestaan de inkomsten van GBLT voor een bedrag van ongeveer € 4,7 mln. uit in rekening gebrachte (wettelijke) invorderkosten in verband met het (door de burger) niet tijdig betalen van belastingaanslagen.

De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 2.023.960.

bedragen in € x 1.000	jaarrekening 2015	Begroting 2016	gewijzigde begroting 2016	jaarrekening 2016
LASTEN				
1 Rente en afschrijvingen	1.201	1.276	1.276	1.202
2 Personeelslasten	11.578	11.542	11.899	12.209
3 Goederen en diensten van derden	8.584	7.043	7.197	7.201
4 Bijdragen aan derden				
5 Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	885	200	200	25
TOTAAL LASTEN	**22.248**	**20.061**	**20.572**	**20.637**
BATEN				
0 Resultaat voorgaand boekjaar				
1 Financiële baten				
2 Personeelsbaten	57			21
3 Goederen en diensten aan derden	18.660	16.881	17.362	17.371
4 Bijdragen van derden	4			5
5 Waterschapsbelastingen	3.543	3.180	3.210	4.755
6 Interne verrekeningen	59			
TOTAAL BATEN	**22.323**	**20.061**	**20.572**	**22.152**
Totaal saldo van baten en lasten	**75**	**0**	**0**	**1.515**
Toevoegingen en ontrekking reserves				**509**
Resultaat				**2.024**

4.2.2 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

bedragen in € x 1.000	jaarrekening 2015	begroting 2016	gewijzigde begroting 2016	jaarrekening 2016	Verschil tussen gewijzigde begroting en jaarrekening
LASTEN					
1 Rente en afschrijvingen					
1.1 Externe rentelasten	86	86	86	86	0
1.2 Interne rentelasten	122	196	196	185	11
1.3 Afschrijvingen van activa	993	994	994	931	63
Totaal rente- en afschrijvingslasten	1.201	1.276	1.276	1.202	74
2 Personeelslasten					
2.1 Salarissen huidig personeel en bestuurders	7.649	7.751	7.975	7.955	20
2.2 Sociale premies	1.762	1.950	2.010	1.995	15
2.4 Overige personeelslasten	443	562	568	557	11
2.5 Personeel van derden	1.724	1.279	1.347	1.702	-355
Totaal personeelslasten	11.578	11.542	11.900	12.209	-309
3 Goederen en diensten van derden					
3.1 Duurzame gebruiksgoederen	12	31	31	4	27
3.2 Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	426	381	381	438	-57
3.3 Energie	22	18	18	19	-1
3.4 Huren en rechten	282	318	318	322	-4
3.5 Leasebetalingen operational lease	20	21	21	27	-6
3.7 Verzekeringen	17	21	21	21	0
3.8 Belastingen	13	9	9	13	-4
3.9 Onderhoud door derden	1.774	1.800	1.886	2.099	-213
3.10 Overige diensten door derden	6.018	4.443	4.511	4.258	253
Totaal goederen en diensten derden	8.584	7.042	7.196	7.201	-5
5 Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien					
5.1 Toevoegingen aan voorzieningen	885				
5.2 Onvoorzien		200	200	25	175
Totaal toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	885	200	200	25	175
TOTAAL LASTEN	22.248	20.060	20.572	20.637	-65
BATEN					
1 Financiële baten					
1.1 Externe rentebaten	0	0	0	0	0
Totaal financiele baten	0	0	0	0	0
2 Personeelsbaten					
2.1 Baten in verband met salarissen en sociale lasten	57			21	21
Totaal personeelsbaten	57	0	0	21	21
3 Goederen en diensten aan derden					
3.6 Diensten voor derden Bijdragen Waterschappen	18.650	16.880	17.362	17.371	9
3.6 Diensten voor derden	10				
Totaal goederen en diensten aan derden	18.660	16.880	17.362	17.371	9
4 Bijdragen van derden					
4.1 bijdragen van overigen	4			5	5
Totaal bijdragen van derden	4	0	0	5	5
5 Waterschapsbelastingen					
5.1 Invorderopbrengsten	3.543	3.180	3.210	4.755	1.545
Totaal waterschapsbelastingen	3.543	3.180	3.210	4.755	1.545
6 Interne verrekeningen					
6.1 Onttrekkingen aan voorzieningen	59				
Totaal interne verrekeningen	59		0	0	0
TOTAAL BATEN	22.323	20.060	20.572	22.152	1.580
Totaal saldo van baten en lasten	75			1.515	1.515
Toevoegingen en ontrekking reserves					
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve				509	509
Resultaat	75			2.024	2.024

Hieronder worden de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting weergegeven voor zover zij een bedrag van € 25.000 te boven gaan.

De volgende afkortingen worden gebruikt:
I/S = incidenteel/structureel en
V/N = voordeel/nadeel

Toelichting op de lasten
1 Rente en afschrijvingen

Omschrijving	I/S	V/N	Bedrag in € X 1.000
1.3 Afschrijvingen van activa Het voordeel op de afschrijvingskosten wordt veroorzaakt doordat in de begroting structureel rekening is gehouden met nog in te vullen investeringsruimte. In de begroting 2016 bedroeg deze ruimte € 325.000, echter deze is voor een beperkt deel ook gebruikt. In de begroting is gerekend met € 60.000 afschrijvingslast op de investeringsruimte. Doordat de investeringsruimte zeer beperkt is benut, zijn ook deze kosten grotendeels niet gemaakt.	I	V	63

2 Personeelslasten

Omschrijving	I/S	V/N	Bedrag in € X 1.000
2.5 Personeel van derden Niet alle formatieplaatsen zijn volledig benut. Het tekort in de formatie is opgevangen door personeel op tijdelijke basis in te huren. Daarnaast is personeel ingehuurd ten behoeve van personeelsleden die ten laste van de reorganisatiereserve zijn gekomen.	I	N	355

3 ***Goederen en diensten van derden***

Omschrijving	I/S	V/N	Bedrag in € X 1.000
3.1 Duurzame gebruiksgoederen In de begroting is rekening gehouden met een stelpost van € 31.000 voor kleine aankopen, welke niet voor investering in aanmerking komen, zoals kleine uitbreidingen of vervangingen kantoormeubilair en ICT middelen. In werkelijkheid was dit relatief beperkt aan de orde is voor € 4.000 aan kleine aanschaffingen gedaan.	I	V	27
3.2 Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen In de begroting is rekening gehouden met een besparing van € 87.000 op druk en bindwerk als gevolg van het aanbesteden van deze dienst. Het blijkt dat de ingeschatte besparing lager is uitgekomen dan verwacht. Verwacht werd dat de kosten zouden afnemen van € 380.000 in 2015 tot € 293.000 (begroot 2016) inclusief het toetreden van twee nieuwe gemeenten. In werkelijkheid zijn de kosten, ondanks de toetreding van twee nieuwe gemeenten, gelijk gebleven ten opzichte van 2015. Er heeft dus wel een besparing plaatsgevonden, echter deze is minder groot dan verwacht.	S	N	57
3.9 Onderhoud door derden Het nadeel op onderhoud door derden wordt veroorzaakt door een overschrijding op de automatiseringskosten. Er werd verwacht dat de incidentele bijdrage van € 300.000 aan het Programma Gegevensbeheer uit de reguliere begroting kon worden voldaan, echter dit bleek niet mogelijk.	I	N	213

3.10 Overige diensten door derden Het voordeel van € 253.000 op overige diensten door derden is als volgt te specificeren naar voor- en nadelige afwijkingen groter dan € 100.000 per kostensoort:	S/I	V	253

Lagere uitgaven voor:			
Bankkosten			130
Dienstreizen			142
Uitbestede werkzaamheden, dwanginvordering			426
Juridische kosten			121
Onderzoek samenwerking gemeenten			105
Totaal voordelige afwijkingen			924
Hogere uitgaven voor:			
Werkzaamheden WOZ			287
Porti- en vrachtkosten			347
Totaal nadelige afwijkingen			634
Saldo voordelige en nadelige afwijkingen (groter dan € 100.000)			290

Deze afwijkingen zijn als volgt te verklaren:

De bankkosten zijn lager dan begroot doordat de begroting is gebaseerd op de verwachte kosten van de aanbesteding. Daarbij is gerekend met tien termijnen voor de automatische incasso. Als gevolg van de nieuwe productieplanning van de belastingaanslagen wordt voor meerdere deelnemers in minder termijnen de incasso uitgevoerd, wat een kostenvoordeel oplevert. Wanneer bijvoorbeeld de aanslag in juni wordt opgelegd, dan vindt de incasso plaats in zes termijnen van juli tot en met december.

De kosten van dienstreizen liggen onder begroot, omdat de kosten samen met de reiskosten woon-werk onder personeelskosten worden verantwoord. Onder die rubriek is geen overschrijding zichtbaar, omdat tegelijk ook een aanzienlijke besparing is gerealiseerd als gevolg van het invoeren van een nieuwe vergoedingsregeling voor reiskosten.

De kosten van uitbesteed werk en dwanginvordering liggen onder begroting, doordat het effect op de kosten door de Europese aanbesteding van deze dienst veel groter is dan verwacht.

De juridische kosten zijn lager dan begroot doordat de verwachte uitbetalingen aan No-Cure-No-Pay (NCNP) bureaus lager zijn dan verwacht.

De kosten van onderzoek naar samenwerking met gemeenten zijn lager begroot, omdat in 2016 meer de focus is gelegd op ander verbeterpotentieel.

De kosten voor werkzaamheden WOZ zijn hoger uitgekomen dan begroot. Dit was het gevolg van het meer extern uitbesteden van werk om de opgelegde doelstellingen te realiseren.

De kosten van porti- en vrachtkosten zijn hoger dan de begroting uitgekomen, omdat de verwachte besparing op de aanbesteding niet volledig gerealiseerd is. Er was gerekend op een afname van de kosten van € 1.271.000 in 2015 tot € 921.000 (begroting 2016). In werkelijkheid is een afname van de kosten tot € 1,1 miljoen gerealiseerd.

5 Toevoeging voorzieningen/onvoorzien

Omschrijving	I/S	V/N	Bedrag in € X 1.000
5.2 Onvoorzien Betreft het niet gebruikte bedrag "onvoorzien". Er is in oktober een bestuursbesluit geweest over een uitgave van € 25.000 ten laste van onvoorzien voor de aanbesteding bancaire diensten.	I	V	175

Toelichting op de baten

5 Waterschapsbelastingen

Omschrijving	I/S	V/N	Bedrag in € X 1.000
5.1 Invorderopbrengsten De invorderopbrengsten zijn € 1.545.000 hoger dan begroot uitgekomen als gevolg van het wegwerken van achterstanden.	I	V	1.545

4.2.3 Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan.
Het Waterschapsbesluit bepaalt dat in het jaarverslag een paragraaf moet worden opgenomen die informatie bevat over topinkomens, zoals bedoeld in deze wet.
Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector niet meer bedragen dan € 179.000.

De WNT definieert het begrip topfunctionaris voor instellingen in de (semi)publieke sector als:
1. de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen;
2. de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en;
3. degene of degenen belast met de dagelijkse leiding.

Onderstaand overzicht toont de leden van het algemeen bestuur van GBLT. Tussen haakjes staat de functie vermeld die de leden in hun eigen organisatie vervullen.

Voorzitter **V. Doorn** (DB-lid waterschap Vallei en Veluwe) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 22-11-2016
Plaatsvervangend voorzitter **B.J. Bussink** (DB-lid waterschap Rijn en IJssel) duur dienstverband	 1-1-2016 tm 22-11-2016
Voorzitter **B.J. Bussink** (DB-lid waterschap Rijn en IJssel) duur dienstverband	 23-11-2016 t/m 31-12-2016
W. Stegeman (DB-lid waterschap Vechtstromen) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
C.A.A.A. Maenhout (DB-lid waterschap Zuiderzeeland) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
K.H. Odink (DB-lid waterschap Drents Overijsselse Delta) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
B. van Vreeswijk (DB-lid waterschap Vallei en Veluwe) duur dienstverband	 23-11-2016 t/m 31-12-2016
T. van Amerongen (Wethouder gemeente Dronten) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
A.J. Dragt (Wethouder gemeente Leusden) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
W. van Veelen (Wethouder gemeente Nijkerk) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
J.E. Brink (Wethouder gemeente Zwolle) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
R.W.J. van Leeuwen (Wethouder gemeente Dalfsen) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016
M. Nagel (Wethouder gemeente Bunschoten) duur dienstverband	 1-1-2016 t/m 31-12-2016

De leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van GBLT ontvangen geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding van GBLT.

In onderstaand overzicht worden de beloningsgegevens van de topfunctionarissen, zoals bedoeld in de WNT, weergegeven.

bedragen in € *Functie(s)*	M.A. van Helden Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 tm 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Gewezen topfunctionaris?	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	**179.000**
Bezoldiging	
Beloning	113.443
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.461
Subtotaal	***127.904***
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	**127.904**
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/4 tm 31-12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1
Bezoldiging 2015	
Beloning	85.406
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.172
Totaal bezoldiging 2015	***96.578***
Individueel WNT-maximum 2015	178.000

4.2.4 De exploitatierekening naar kostendragers

Voor de jaarrekening wordt de kostendrager gezien als de deelnemers die de lasten van het GBLT voor haar rekening nemen.

De kosten van GBLT worden enerzijds door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling gedragen en worden anderzijds verworven door, aan belastingplichtigen in rekening gebrachte, invorderkosten voor het verzenden van onder andere aanmaningen en dwangbevelen.

De netto exploitatielasten worden volgens de in de Bijdrageverordening GBLT 2016 neergelegde verdeelsleutel aan de deelnemers in rekening gebracht. Deze kosten worden (schematisch) als volgt verdeeld.

<table>
<tr><td colspan="6">KOSTENCATEGORIE</td></tr>
<tr><td>Specifiek
Heffings-
technologie</td><td colspan="3">Generiek</td><td>Specifiek
DIFTAR</td><td>Specifiek
WOZ
afdeling</td></tr>
<tr><td colspan="6">GEBRUIKERS</td></tr>
<tr><td>W 2</td><td colspan="3">G 6 en W 5</td><td>G 2</td><td>G 6</td></tr>
<tr><td colspan="6">VERDELINGS GRONDSLAG</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Aantal VE Bedrijven</td><td colspan="3">primair: aandeel WS-Gem obv aantal huishoudens 50 % en 50 % WOZ</td><td rowspan="3"></td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Waterschappen</td><td>Gemeenten</td></tr>
<tr><td colspan="2">2016: 92,49%</td><td>2016: 7,51%</td></tr>
<tr><td>Waterzuivering 50%</td><td>Watersysteem 50 %</td><td rowspan="2">WOZ Objecten</td><td>aantal aanslagen</td><td>WOZ Objecten</td></tr>
<tr><td>obv VE's zowel bedrijfs als huish. (zowel verontreinigings-heffing als zuiveringsheffing)</td><td>Ingezetenen 45 %
WOZ Objecten 35 %
HA Ongeb. 18 %
HA Natuur 2 %</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">DRAGERS</td></tr>
<tr><td>W 2</td><td>W5</td><td>W5</td><td>G 6</td><td>G 2</td><td>G 6</td></tr>
</table>

Het resultaat zoals weergegeven in de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten (hoofdstuk 4.2.2), is na bestemming € 2.023.960 positief, waardoor de door de deelnemers te betalen bijdrage daalt van € 17.361.982 naar € 15.338.022.

Dit leidt tot de volgende uitkomst per deelnemer.

Bedragen in €

Deelnemer	Betaalde voorschotten 2016	Bijdrage op basis van jaarrekening 2016	Terug te ontvangen bijdrage
Drents Overijsselse Delta	2.283.402	1.919.819	363.583
Rijn en IJssel	2.322.331	1.952.544	369.787
Vallei en Veluwe	4.304.076	3.714.971	589.105
Vechtstromen	2.902.579	2.440.486	462.093
Zuiderzeeland	1.623.591	1.391.778	231.813
Bunschoten	257.331	256.827	504
Dalfsen	396.228	395.496	732
Dronten	531.387	530.347	1.040
Leusden	391.446	390.680	766
Nijkerk	571.573	570.517	1.056
Zwolle	1.778.038	1.774.557	3.481
Totaal	**17.361.982**	**15.338.022**	**2.023.960**

De gemeenten kunnen op de in rekening gebrachte bijdrage nog BTW compensatie toepassen. Deze is in onderstaande tabel opgenomen.

Bedragen in €

Deelnemer	Compensabele BTW begroting 2016	Compensabele BTW op basis van jaarrekening 2016
Bunschoten	13.000	19.624
Dalfsen	20.000	28.537
Dronten	26.000	40.523
Leusden	18.750	29.851
Nijkerk	28.000	41.148
Zwolle	82.000	135.591
Totaal	**187.750**	**295.274**

4.2.5 Exploitatierekening naar programma's

In dit hoofdstuk wordt normaliter de realisatie van de begroting naar programma's opgenomen. De gerealiseerde doelstellingen worden dan per programma in beeld gebracht.

Aangezien bij GBLT gegeven de aard van de uitgevoerde bedrijfsactiviteiten slechts sprake is van één programma, te weten belastingheffing en inning, is dit hoofdstuk niet verder ingevuld.

Hoofdstuk 5 - Besluit tot vaststelling van de jaarrekening

Op grond van artikel 104 van de Waterschapswet is het jaarverslag 2016, met daarin opgenomen de jaarrekening 2016 zal op 29 maart 2017 in openbare vergadering vastgesteld door het algemeen bestuur van GBLT.

De jaarrekening 2016 sluit af met een resultaat voor resultaatbestemming van € 2.023.960 positief. Het algemeen bestuur besluit dit resultaat op basis van de verdeelsleutel uit de Bijdrageverordening GBLT 2016 te verrekenen met de deelnemers.

Daarnaast besluit het algemeen bestuur de Reorganisatiereserve 2014-2016 nog twee jaar aan te houden.

Zwolle, 29 maart 2017

Het algemeen bestuur,
De directeur,

M.A. van Helden

De voorzitter,

B.J. Bussink

Hoofdstuk 6 - Controleverklaring

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn opgenomen:

A - Lijst met gebruikte afkortingen
B - Kengetallen
C - Staat van vaste activa
D - Staat van personeelslasten
E - Toelichting programma Gegevensbeheer
F - Toelichting Transitie WOZ
G - Toelichting inhaalslag invordering
H - Overzicht verantwoording belastingen 2016

Bijlage A lijst met gebruikte afkortingen

BAG	Basisadministratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRP	Basisregistratie personen
Fido	Wet Financiering decentrale overheden
I&A	Informatisering en automatisering
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IT	Informatietechnologie
KCC	Klant Contact Centrum
LV WOZ	Landelijke Voorziening WOZ
MT	Managementteam
NCNP	No cure no pay
NVVK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
OCC	Online Contact Center systeem
PBB	Persoonsgebonden basisbudget
Q	kwartaal
RBVW	Regeling beleidsvoorbereiding waterschappen
TDK	Tariefsdifferentiatiekaart
WOZ	Wet waardering onroerende zaken

Bijlage B Kengetallen

Deelnemende waterschappen in 2016	Drents Overijsselse Delta Rijn en IJssel Vallei en Veluwe Vechtstromen Zuiderzeeland
Deelnemende gemeenten in 2016	Dronten Leusden Nijkerk Zwolle Dalfsen Bunschoten
Provincies waarin de deelnemers zijn gelegen	Drenthe Flevoland Gelderland Overijssel Utrecht
Grootte van het verzorgingsgebied	1,175 mln. hectare
Aantal gemeenten in het verzorgingsgebied per 31-12-2016	93
Aantal inwoners in het verzorgingsgebied per 31-12-2016	3,6 mln.
Aantal in 2016 verzonden aanslagbiljetten	2,1 mln.
Aantal in 2016 op de aanslagbiljetten opgenomen aanslagregels	6 mln.
Aantal in 2016 verzonden aanmaningen	240.000
Aantal in 2016 verzonden dwangbevelen	102.000
Totaal in 2016 opgelegd aanslagbedrag	€ 625 mln.
Waarvan:	
ten behoeve van de waterschappen	*€ 514 mln.*
ten behoeve van de gemeenten	*€ 111 mln.*
Totaal aantal bezette formatieplaatsen per 31-12-2016	149,16
Telefonische bereikbaarheid in 2016	95%
Aantal klachten in 2016	125
Waarvan gegrond verklaard	52%
Aantal bezwaarschriften in 2016	45.900

Bijlage C Staat van vaste activa

Omschrijving	Afschrijvings-duur in jaren	Jaar van investering of activering	Historisch investering-bedrag	Afschrijvingen voorgaande jaren	Balans per 31-12-2015	Investeringen 2016	Afwaarderingen wegens duurzame waardever-minderingen 2016	Afschrijvingen 2016	Balans per 31-12-2016
Immateriële vaste activa									
Exact financiële administratie	5	2011	37.086	37.086	-			-	-
Project Frontoffice	5	2012	181.389	145.111	36.278			36.278	-
Project nieuwe belastingapplicatie	5	2012/2013	2.120.079	1.682.572	437.507			437.507	-
Oracle Licentie's	5	2013	184.517	110.710	73.807			36.903	36.903
BGT Implementatie	5	2015	75.025	15.005	60.020			15.005	45.015
Project Addcomm drukwerk	4	2015	238.007	59.502	178.505			59.502	119.003
			2.836.103	2.049.986	786.116	-	-	585.195	200.922
Materiele vaste activa									
Bedrijfsgebouwen									
Verbouwing Zwolle Lubeckplein	10	2014	1.341.390	151.716	1.189.674			133.421	1.056.253
Vervoermiddelen									
Dienstauto's	6	2008/2010	107.293	107.293	-			-	-
Dienstauto's	6	2012	14.490	7.416	7.074			2.425	4.649
Dienstauto's	6	2015	47.943	7.990	39.952			7.990	31.962
Dienstauto's	6	2016				50.888		5.328	45.560
Overige materiële vaste activa									
Kantoormeubilair	10	2011	59.734	59.734	-			-	-
Telefooncentrale C8LT (2011)	5	2011	227.553	227.553	-			-	-
Citrix Hardware (2012)	5	2012	188.508	150.807	37.702			37.702	-
Kantoormeubilair Lubeckplein Zwolle	10	2014	347.726	37.670	310.056			34.773	275.283
Infrastructuur Lubeckplein Zwolle	5	2014	176.474	38.557	137.917			35.213	102.704
Schermen vergaderruimtes en lounges	5	2014	79.415	17.207	62.208			15.883	46.325
Werkplekken lubeckplein Zwolle	3	2014	158.843	57.360	101.483			52.948	48.535
Mobiele telefoons	3	2014	60.471	23.517	36.954			20.157	16.797
			2.809.840	886.820	1.923.020	50.888	-	345.840	1.628.068
		Totalen	5.645.942	2.936.806	2.709.136	50.888	-	931.035	1.828.990

Bijlage D Staat van personeelslasten

Organisatorische eenheid	Personele sterkte	Personeelslasten (x € 1.000)					
	werkelijke bezetting in fte	salarissen eigen personeel 2016	sociale lasten eigen personeel 2016	overige personele lasten eigen personeel 2016	salarissen tijdelijk personeel 2016	totaal personeelslasten 2016	totaal gewijzigde begroting 2016
Management team	6,00	523.127	107.272	10.140		640.539	781.520
Bedrijfsbureau	25,67	1.529.781	439.641	478.811	368.390	2.816.623	3.222.201
Heffen	36,57	1.865.142	457.518	6.092	54.804	2.383.557	2.237.433
Waarderen	20,21	874.535	220.446	4.646	66.489	1.166.115	1.125.299
Heffingstechnologie	5,39	248.920	64.276	8.375	47.506	369.077	363.405
Innen	21,65	1.022.992	249.419	11.564	155.459	1.439.434	1.389.107
KCC	33,67	1.485.088	370.252	19.116	1.009.908	2.884.365	2.780.162
Totaal	**149,16**	**7.549.586**	**1.908.825**	**538.743**	**1.702.556**	**11.699.710**	**11.899.127**

Bijlage E Toelichting programma Gegevensbeheer

Programma Gegevensbeheer
Het Programma gegevensbeheer dat in 2015 is gestart, is in 2016 voortgezet. Het programma voorziet in aansluitingen op diverse basisregistraties. De aansluiting van een belangrijk deel daarvan is in het verslagjaar gerealiseerd.

De volgende deelprojecten zijn binnen het Programma uitgevoerd: Aansluiting basisregistratie Kadaster, Inrichting Vicrea NIP, Invoering stuf 3.10 adressen en RSGB, Aansluiting Landelijke Voorziening WOZ,
Datakwaliteit, Releases en performance Key2Belastingen.

In 2016 heeft een, voor de aansluiting noodzakelijke, conversie naar het RSGB-datamodel (Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens) plaatsgevonden. Vervolgens zijn vier gemeenten (Dronten, Dalfsen, Bunschoten en Leusden) succesvol aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ. In 2017 volgen de gemeenten Zwolle en Nijkerk. De aansluiting op de Basisregistratie Kadaster (BRK) gerealiseerd. GBLT is in 2016 aangesloten op de Berichtenbox van MijnOverheid, waar nu naast de WOZ gegevens ook de belastingaanslagen van GBLT te vinden zijn.

De conversie naar het RSGB-model leidt tot betere datakwaliteit, maar daar is veel inspanning voor nodig. Uit het project komen (40!) lijsten van gegevens die niet conform de standaarden in het systeem zaten. Binnen het deelproject datakwaliteit zijn deze vanaf oktober met de scrummethode aangepakt. Op dit moment zijn alle fouten hersteld, en kunnen we het project afsluiten.

Reeds in het begin van het Programma is de firma Vicrea gekozen als leverancier van een Data-uitwisselingsplatform (gegevensmagazijn). Het hoofddoel was om gegevens tussen GBLT en waterschappen eenvoudig te kunnen uitwisselen. Door voortschrijdende technieken en inzichten (ook bij de landelijke overheid), is een dergelijke werkwijze voor het ontsluiten van gegevens niet meer opportuun. Tegelijkertijd tellen wij vast dat Vicrea zijn prijzen enorm heeft verhoogd en dat het contract in 2017 afloopt (met mogelijkheid tot verlenging). Binnen het Programma beraden wij ons daarom op een nieuwe route en richten wij ons niet meer op doorontwikkeling van het Vicreaplatform.

De in het accountantsrapport van begin 2016 genoemde aanbevelingen voor datakwaliteit en het beheersen van de uitval, waarmee wij al langer worstelden, zijn binnen het programma uitgevoerd. Samenwerking met diverse ketenpartners en met collega-belastingkantoren is vruchtbaar geweest en heeft geleid tot betere en snellere resultaten dan voorheen.

Onder de paraplu van het Programma Gegevensbeheer zijn in 2016 ook een tweetal nieuwe versies van Key2Belastingen succesvol geïmplementeerd.

In nauwe samenwerking met de leverancier is er aandacht geweest voor slechte performance van het systeem. Stap voor stap worden maatregelen genomen en oplossingen bedacht om de performance te verbeteren. Dit heeft deels succes gehad, maar is nog niet bevredigend.

In 2017 zal het Programma worden afgerond, nadat de nasleep van de laatste aansluiting op de LV WOZ is verwerkt (begin tweede kwartaal). Tegelijkertijd dienen zich nieuwe releases, nieuw aan te sluiten basisregistraties, nieuwe digitale eisen voor overheden (digitale agenda 2020) aan. Het werk is dus nog lang niet gedaan. Begin 2017 zullen wij ons beraden hoe wij met deze aankomende uitdagingen zullen kunnen omgaan, zodat GBLT niet alleen de ontwikkelingen kan bijbenen, maar ook toonaangevend in belastingen kan zijn.

Bijlage F Toelichting Transitieplan WOZ

Transitieplan WOZ

In 2015 is gestart met een transitie bij de uitvoering van de WOZ. Een eerste belangrijke stap was het "promoveren" van een team naar een afdeling WOZ. Hierdoor is er voortdurende managementaandacht voor dit onderdeel. In een transitieplan is een lijst van benodigde inspanningen en activiteiten opgesteld, waarmee de kwaliteit van de WOZ-uitvoering zou moeten verbeteren.

In 2016 is het transitieplan geactualiseerd en is onverminderd gewerkt aan de uitvoering van verbeteracties.

Dit heeft geleid tot uitbreiding van capaciteit in kwantitatieve en kwalitatieve zin, communicatiestructuren zijn opgezet, monitoring en analyse van gegevens is ingericht, processen zijn gestroomlijnd. De in het overzicht genoemde activiteiten zijn alle uitgevoerd. Dit heeft geleid tot de waardering "Voldoende" van de Waarderingskamer.

Nog steeds is er veel werk te verzetten en veel te verbeteren, maar de transitie beschouwen wij als afgerond. Vanaf hier is het een continu proces van verbeteren.

•Monitoren NCNP (proceskosten)	•gegevenslevering actualiseren en beheren
•Monitoren bezwaren huurdersbeschikkingen	•normen monitoren (resultaatsturing)
•Kaderbrief voorbereiden	•32 werkprocessen (Plan van Aanpak) uitwerken
•Begroting 2016 invullen (prognose) n.a.v.	•werkinstructies opstellen
capaciteitsplanningen (inhuur/zelf doen)	•beheren van processen/procesbeschrijvingen
•Wijze van tariefsberekening (model Ede, zie ook	•Uitwerken knip Heffen-Waarderen
applicatie 4Value) invoeren en geaccordeerd krijgen	•BAG-WOZ-beheer implementeren
•Communicatiestructuur opnieuw opzetten	•Aandachtspunt: workflow bezwaren is nu heel inefficient
(intern en -vooral - extern)	•Blauwdruk implementatie nieuwe gemeenten
•Aanvullende afspraken maken met gemeenten	•Blauwdruk "Schoon door de poort"
over levering van gegevens, wijze van prognotiseren,	•Offertetraject nieuwe deelnemers van te voren afstemmen.
overleggen etc. (maatwerk)	•Beleid nieuwe personeelsleden bij nieuwe aansluiters ontwikkelen
•Nieuwe teamstructuur team WOZ	•Service Level Agreements opstellen
•TVB's per medewerker	•Ingangscontrole laten uitvoeren
•Procedure vacature senioren opstarten	•Checkmate aanschaffen en implementeren

Bijlage G Toelichting inhaalslag invordering

Inhaalslag Invordering

Vanwege de opgelopen achterstanden bij het invorderen van openstaande posten, is in 2015 middels een aanbesteding een externe partij aangetrokken om een inhaalslag te kunnen maken.
Vanaf juli 2015 zijn 76.500 aanslagen van de belastingjaren 2014 en ouder aangeleverd aan het kantoor dat dwanginvorderingswerkzaamheden voor GBLT uitvoert. Hiervan zijn momenteel nog een kleine 12.000 aanslagen in behandeling. Van de 64.500 aanslagen die zijn afgehandeld is 54% betaald, 31% retour gekomen met voorstel de aanslagen om diverse redenen oninbaar te beschouwen en 15% om overige redenen retour gekomen. Voor de laatst genoemde categorie worden nog onderzoeken en acties uitgevoerd om alsnog betaling van de aanslagen te bewerkstelligen.

Deze acties hebben geleid tot grotere bedragen oninbaar dan wij gewend waren. Daar staat tegenover dat er, zoals genoemd, meer dan de helft van de openstaande vorderingen is betaald. Bovendien is, als gevolg van de invorderactiviteiten, een groter bedrag dan voorzien aan invorderopbrengsten ten gunste van de GBLT-exploitatie gekomen.

Dit traject is hiermee tot een einde gekomen. Alle achterstanden zijn weg. Soms is er reden om een openstaande post nog niet af te sluiten, bijvoorbeeld als er nog een betalingsregeling loopt. De laatste restanten zullen in het eerste kwartaal van 2017 worden verwerkt.

Voor de oude vorderingen in het voormalig Tricijngebied ziet het er zo uit:

Gesloten Uitvoerreden	Aantal	Hoofdsom	Ontvangen	% geïnd	Doorloop tijd
Totaal	22.697	3.183.099,08	1.829.601,25	57,5%	286

Voor het Lococencusgebied:

Gesloten Uitvoerreden	Aantal	Hoofdsom	Ontvangen	% geïnd	Doorloop-tijd
Totaal	28.160	4.280.439,84	2.419.245,19	56,5%	273

Bijlage H Overzicht verantwoording belastingen 2016

waterschappen *In € x 1.000*	bruto opgelegd	verminderd	vernietigd	vrijstelling	netto opgelegd	kerncijfers begroting	percentage netto opgelegd t.o.v. kerncijfers begroting	prognose nog op te leggen	prognose nog te verminderen vernietigen vrijstelling	prognose einde belastingjaar	percentage van de kerncijfers begroting	kwijtscheldig	oninbaar	betaald verrekend	debiteuren-saldo	debiteuren-saldo in percentage van netto opgelegd
waterschap Dents Overijsselse Delta	116.137	-410	-355	-627	114.746	115.838	99,1%	857	-20	115.583	99,8%	-2.552	-31	-108.952	3.210	2,8%
waterschap Rijn en IJssel	84.967	-374	-209	-625	83.759	82.403	101,6%	1203	-53	84.909	103,0%	-1.337	-22	-78.519	4.081	4,6%
waterschap Vallei en Veluwe	129.538	-551	-352	-1.074	127.561	129.670	98,4%	2000	-41	129.520	99,9%	-2.070	-29	-122.191	3.271	2,6%
waterschap Vechtstromen	114.267	-477	-549	-894	112.347	114.785	97,9%	1615	-42	113.920	99,2%	-3.251	-29	-105.639	3.428	3,1%
waterschap Zuiderzeeland	71.102	-318	-168	-479	70.138	70.665	99,3%	836	-22	70.952	100,4%	-1.337	-27	-65.274	3.300	4,7%
totaal waterschappen	**516.012**	**-2.130**	**-1.633**	**-3.698**	**508.551**	**513.361**	**99,1%**	**6.511**	**-178**	**514.884**	**100,3%**	**-10.547**	**-138**	**-480.574**	**17.291**	**3,4%**

gemeenten *In € x 1.000*	bruto opgelegd	verminderd	vernietigd	vrijstelling	netto opgelegd	kerncijfers begroting	percentage netto opgelegd t.o.v. kerncijfers begrsting	prognose nog op te leggen	prognose nog te verminderen vernietigen vrijstelling	prognose einde belastingjaar	percentage van de kerncijfers begroting	kwijtscheldig	oninbaar	betaald verrekend	debiteuren-saldo	debiteuren-saldo in percentage van netto opgelegd
gemeente Bunschoten	6.628	-31	-52	-42	6.503	7.338	88,6%	883	0	7.386	100,7%	-46	-1	-6.113	343	5,3%
gemeente Dalfsen	7.873	-22	-46	-20	7.786	8.145	95,6%	337	0	8.123	99,7%	-20	-2	-7.608	156	2,0%
Gemeente Dronten	16.479	-55	-158	-111	16.156	17.055	94,7%	703	0	16.859	98,8%	-356	-4	-15.314	522	3,2%
Gemeente Leusden	10.250	-50	-45	-63	10.092	10.204	98,9%	113	-29	10.175	99,7%	-81	-1	-9.807	203	2,0%
Gemeente Nijkerk	14.189	-43	-171	-42	13.933	14.602	95,4%	1.065	-44	14.955	102,4%	-42	-13	-13.291	588	4,2%
Gemeente Zwolle	57.454	-182	-655	-370	56.247	56.059	100,3%	756	-324	56.679	101,1%	-756	-12	-52.718	2.721	4,8%
totaal gemeenten	**112.873**	**-383**	**-1.126**	**-647**	**110,717**	**113.404**	**97,6%**	**3.858**	**-397**	**114.178**	**100,7%**	**-1.300**	**-33**	**-104.851**	**4.532**	**4,1%**

Kadernotitie 2018

Inhoudsopgave

1. Bestuurlijk voorwoord 3
2. Leeswijzer 4
3. Toonaangevend in belastingen 5
4. Omgeving 6
5. Doelen 8
6. Ontwikkel thema's 10
7. Financiën 15

1. Bestuurlijk voorwoord

In de kadernotitie stelt het bestuur van de gemeenschappelijke regeling kaders voor de meerjarige ontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie. Op basis van deze kaders wordt de begroting 2018 opgesteld. Aan de deelnemende waterschappen en gemeenten wordt de notitie ter informatie toegezonden, vergezeld van het jaarverslag 2016. Op deze wijze kunnen de besturen van de deelnemers zich op oriënteren op de koers van hun verbonden partij en deze betrekken bij de begroting 2018 en de eventueel in te brengen zienswijze.

Voor een beleidsarme gemeenschappelijke regeling is het beleid van de gezamenlijke opdrachtgevers maatgevend, beleid over de belastingen wel te verstaan. Bij rijk, waterschappen en gemeenten leeft het voornemen om aanpassingen aan te brengen in het belastingstelsel en de effecten worden verwacht binnen de vierjarige termijn van deze kadernotitie. In deze notitie wordt niet vooruit gelopen op die effecten. Concretisering wordt verwacht in de aankomende kabinetsperiode. De vraag is: blijft door het (nieuwe) belastingbeleid een uniform uitvoeringsproces mogelijk. Het antwoord op die vraag is bepalend voor het succes van GBLT.

Los van een eventuele stelselherziening heeft het bestuur de kwaliteit van de dienstverlening centraal gezet voor de ontwikkeling van GBLT; kwaliteit voor de opdrachtgever en kwaliteit voor de belastingbetaler. Deze kadernotitie geeft aan welke doelen daarbij worden nagestreefd en met welke financiële middelen. De thema's die daarbij aan de orde komen worden benoemd. In de begroting 2018, die voor de zomer verschijnt, worden deze thema's uitgewerkt en met de deelnemende waterschappen en gemeenten gedeeld.

Het algemeen bestuur is van mening dat GBLT goed is gepositioneerd voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de belastingtaak. GBLT is, na de rijksbelastingdienst, de grootste in haar soort. Dat is aanleiding voor het bestuur om de kaders te richten op de kwaliteit van dienstverlening en de beheersing van de risico's die navenant zijn aan de omvang en van groot belang zijn voor het maatschappelijk draagvlak onder de opdracht van GBLT.

2. Leeswijzer

Na het voorwoord, waar het bestuur de positie van GBLT inleidt, begint de kadernotitie met een korte introductie van de uitvoeringsorganisatie in paragraaf 3. De strategische doelen zijn verwoord in paragraaf 4. Deze zijn naar verwachting leidend voor de hele planperiode van 4 jaar. In paragraaf 5 is een omgevingsanalyse opgenomen, een selectie van externe ontwikkelingen die relevant zijn voor de keuzes van GBLT. In paragraaf 6 volgt dan de beoogde organisatieontwikkeling voor GBLT, de thema's die de komende jaren de agenda beheersen. Afgesloten wordt met een meerjarige schets van de financiële middelen.

3. Toonaangevend in belastingen

GBLT is een gemeenschappelijke regeling van waterschappen en gemeenten, elf in getal. Zij voert de belastingtaken van deze opdrachtgevers uit, die daartoe hun bevoegdheden voor de uitvoering hebben overgedragen. GBLT is ontstaan in 2011 als een belastingkantoor van samenwerkende waterschappen. Nadien zijn successievelijk 6 gemeenten toegetreden vanuit de gedachte dat de burger gediend is bij een gecombineerde aanslag voor de verschillende belastingsoorten en de erkenning dat waterschappen en gemeenten gelijkluidende belangen hebben bij de uitvoering van de lokale belastingen.

Met GBLT beschikken de deelnemers over een gezamenlijke ambtelijke organisatie van ongeveer 150 fte, aangevuld met een flexibele schil. De kernvaardigheid bestaat uit financiële processen als waarderen, heffen, innen en daarbij het beheren van digitale gegevens en klantencontacten. De belastingkasstroom is € 625 miljoen per jaar. Door de gezamenlijke uitvoering zijn de perceptiekosten voor alle deelnemers aanzienlijk gedaald. Dit komt ook tot uitdrukking in de missie en visie.

Missie

Wij heffen en innen belastingen en geven uitvoering aan de wet WOZ voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.

Visie GBLT: Toonaangevend in Belastingen

Toonaangevend betekent voor ons: richtinggevend, onderscheidend, origineel en wij tonen lef, trots en passie.

- Wij hebben een goede prijs/kwaliteitverhouding in onze primaire taken, producten en diensten;
- Wij zijn continu op zoek zijn naar inhoudelijke verbetering en vernieuwing van (werk-) processen;
- Wij zijn klantgericht;
- Wij optimaliseren de schaalvoordelen van de organisatie door samenwerking met andere overheden;
- Wij zijn een lerende organisatie waarbij medewerkers kansen krijgen om zich te ontwikkelen in het kader van persoonlijke en organisatorische groei.

Ontwikkelstrategie

Sinds de fusie in 2011 heeft GBLT een sterke groei doorgemaakt in aantal deelnemende overheden en uit te voeren belastingsoorten. In 2016 is Kwaliteit van Dienstverlening geformuleerd als ontwikkelstrategie; dienstverlening aan zowel de belastingplichtigen als aan de opdrachtgevers. Een natuurlijke volgorde is de focus eerst te richten op kwaliteit van de producten en vervolgens op de service. Succesfactoren zijn vakbekwame medewerkers, foutloze data, klantgerichte processen en betrouwbare systemen.

4. Omgeving

Samenleving

De verhouding tussen overheid en burgers verandert snel. Het toneel lijkt steeds groter te worden en de voorspelbaarheid van de uitkomst steeds kleiner. Uit de stromingen en opinies destilleert GBLT ontwikkelingen die worden aangedragen door de deelnemers en relevant zijn voor de eigen keuzes.

Na de financiële crisis blijkt een verschuiving in het bedrijfsmatig werken van de overheid. Het geloof in marktwerking heeft aan belang ingeboet en het geloofwaardig behartigen van een collectief belang staat voorop.

Met geloofwaardig wordt bedoeld dat de burgers bij hun overheid herkennen dat het belang van de burgers voorop staat en niet dat van de overheid. Het vertrouwen in de belastinguitvoering is daarbij essentieel voor de democratie. Rechtsgelijkheid en integriteit leggen het fundament voor dat vertrouwen en in toenemende mate de wijze waarop de overheid omgaat met informatie van de burgers.

Perspectief van de waterschappen

De waterschappen verwachten dat de verbinding met de samenleving verder zal versterken. De verwevenheid van de wateropgave met andere maatschappelijke vraagstukken neemt verder toe. De waterschappen willen daarom de verbinding met de burger verstevigen en als regionale overheid midden in de samenleving staan.

Door de lokale binding zal de verscheidenheid tussen de waterschappen onderling toenemen. De politiek bestuurlijke ontwikkeling draagt daaraan bij.

Dat zal zich ook uiten in de wijze waarop de kosten van water- en zuiveringsbeheer worden belast aan de burgers en bedrijven, zodat de samenleving bewuster omgaat met water en met afvalstoffen. De toenemende aandacht voor afval als grondstof wordt daarin meegenomen. De Unie van Waterschappen heeft een commissie ingesteld om te adviseren over aanpassingen in de waterschapsbelastingen.

Waterschappen zien graag dat GBLT die betrokkenheid van de burger bij de waterschapstaken ondersteunt. Waterschappen vragen GBLT klantgerichtheid en kwaliteit van dienstverlening naar burger en opdrachtgever in de brede zin van het woord.

Perspectief van gemeenten

Een volgend kabinet zal de voorbereidingen starten voor een herziening van het belastingstelsel en uitbreiding van het belastinggebied voor gemeenten. Bij gemeenten zal dat leiden tot divergerende keuzes met gevolgen voor grondslag en informatiebronnen voor de belastingheffing. Onderdeel van de herziening is ook de wens om het aantal lokale belastingen te verminderen.

Gemeenten werken nadrukkelijk aan nieuwe dienstverleningsconcepten die meer aansluiten bij wensen en digitale media (bereikbaarheid, gemak) en ruimte bieden voor participatie en selfservice. Gemeenten verlangen dat GBLT daarin meegaat. Kanaalsturing is niet vreemd voor gemeenten, waarbij gemeenten verschillen in keuzes voor bijzondere doelgroepen.

De digitale overheid staat voor complexe vraagstukken als enerzijds de behoefte aan transparantie en toegankelijkheid toenemen en tegelijk de risico's voor privacy en integriteit van data. Gemeenten zijn (net als waterschappen) grote databeheerders en zij ervaren die spanning.

Samenwerking, meestal in regionaal verband, blijft een belangrijk middel voor gemeenten om de continuïteit en de kostenontwikkeling van uitvoerende taken te borgen. De vorming van omgevingsdiensten is daar een voorbeeld van. Discongruentie in de samenstelling van de allianties is ongewenst en tegelijk alom aanwezig. Als gemeenten belastingsamenwerking overwegen, kunnen loyaliteiten in de regio een rol spelen.

Tegelijk zijn de bestuurlijke discussies over verbonden partijen en democratische legitimiteit nog niet afgerond. Dit leidt bij gemeenteraden doorgaans tot een toenemende vraag naar bestuurlijke verantwoordingsinformatie over de verbonden partijen.

Technologie en regelgeving

Vanuit het rijk, gemeenten en waterschappen komen steeds verdergaande eisen en ambities op ons af als het gaat om technologische ontwikkeling en gebruik en beheer van data.

Het stelsel van basisadministraties is de belangrijkste voorwaarde om te komen tot een integrale informatiehuishouding van de overheid. Een zeer complexe operatie met veel afhankelijkheden en risico's. Voor GBLT is aansluiting op dat stelsel de basis voor de beoogde datakwaliteit en procesinrichting.

Met de landelijke programma's Digitaal 2017 en Digitale agenda 2020 (VNG-KING) en E-Overheid (Unie van Waterschappen) wordt beoogd dat de burger alle overheidsproducten en diensten digitaal beschikbaar heeft.

Voor GBLT betekent dit de volgende ontwikkelingen:

- Digitale zelfservice voor burgers en bedrijven;
- Generieke Digitale Infrastructuur (digitale diensten, standaarden en oplossingen);
- Open data & transparantie vs. privacy & informatiebeveiliging;
- Meer digitalisering, meer centralisatie van gegevens (Mijn Overheid, Digitaal knooppunt).

De Waarderingskamer wil, in verband met een betere aansluiting op de BAG, dat er met ingang van 2017 wordt getaxeerd op basis van oppervlakte in plaats van inhoud. Er geldt een overgangsperiode van vijf jaar. Dit betekent dat uiterlijk vanaf 1 januari 2022 op oppervlakte getaxeerd dient te worden. In 2017 zal hiervoor een Plan van Aanpak worden opgesteld om de transitie al dan niet gefaseerd te realiseren.

Voor archiefbeheer wordt van ons gevraagd in 2020 duurzame toegankelijkheid van digitale informatie en een toekomst vaste archieffunctie te hebben gerealiseerd.

Bij dit alles wordt bescherming van informatie en privacy steeds belangrijker.
Op 25 mei 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. (Decentrale) overheden en bedrijven hebben tot 25 mei 2018 de tijd om aan de regels in de Verordening te voldoen.

5. Doelen

Strategische doelen

Strategische doelen voor de lange termijn zijn:

Aantoonbaar betrouwbare verantwoordingsinformatie, toegankelijk voor opdrachtgevers
De informatie over historische en toekomstige belastingopbrengsten is:

- aantoonbaar (dus onderbouwd met reproduceerbaar bewijs);
- betrouwbaar (juist, volledig en consequent in zijn financiële uitwerking);
- toegankelijk (dus gemakkelijk raadpleegbaar door de opdrachtgevers zelf);

zodat deze informatie geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming bij opdrachtgevers.

Belastingopbrengst juist, volledig en tijdig opgelegd en geïnd
De belastingopbrengsten zijn geheel in overeenstemming met de verordeningen van opdrachtgevers, op het afgesproken moment opgelegd en geïnd waar mogelijk, zodat de belastingplichtigen vertrouwen hebben in de belastinguitvoering.

Toonaangevende kwaliteit gedefinieerd, voorbereid en gerealiseerd
Opdrachtgevers spreken af welke verbeteringen zij willen zien in de dienstverlening op basis van onderbouwde plannen die vervolgens worden gerealiseerd, zodat de kwaliteit meetbaar voldoet aan de verwachting.

Medewerkers van de toekomst
Wij beschikken op termijn over juist die medewerkers, eigen en ingehuurd, die vakbekwaam en vaardig zijn toegerust en passend beloond voor de taak die dan van hen wordt gevraagd, zodat zij met perspectief en motivatie hun prestaties leveren.

De ontwikkeling van de digitale overheid mede vormgeven
De eigen informatiehuishouding en dienstverlening wordt in samenwerking met partners ingericht overeenkomstig de doelen van de digitale overheid, waarbij het stelsel van basisregistraties optimaal wordt benut met waarborgen voor de informatieveiligheid die zal moeten meegroeien met de ontwikkeling van de digitale overheid.

Daling van maatschappelijke kosten mogelijk maken
Wij bieden onze opdrachtgevers telkens nieuwe kansen om de lasten te verlagen die burgers, direct of indirect, moeten betalen voor de belastinguitvoering.

Uitbreiding deelnemers
Uitbreiding van het aantal deelnemers is geen doel op zichzelf. De schaal waarop de heffing en inning plaatsvindt, is groot genoeg voor efficiënte uitvoering. De bestaande deelnemers zullen niet sterk profiteren van nieuwe toetreders. Het voordeel van dalende maatschappelijke kosten dient vooral de burgers van de toetredende gemeenten, die overigens ook allemaal ingezetenen zijn van de huidige waterschappen.

Toetreding door gemeenten is mogelijk en wenselijk vanuit het perspectief van de burger, mits de uitbreiding bijdraagt aan uniforme en beheerste uitvoering. Mede daarom hanteert GBLT een minimale voorbereidingstermijn van 12 maanden.

Bestuurlijk samenspel

In de opdrachtverlening en verantwoording is GBLT een overheid, in de uitvoering en ontwikkeling is zij een bedrijfsmatige organisatie. Waterschappen en gemeenten zijn zowel opdrachtgever (afnemer van de belastingdienstverlening) als deelnemer (eigenaar van de bedrijfsontwikkeling). De onderscheiden rollen vragen om een samenspel tussen bestuurlijke en ambtelijke gremia. Het bestuur streeft naar doorgaande ontwikkeling van het eigen functioneren.

Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn dat het bestuur:

- het besluitvormingsproces beheerst;
- steeds evenwichtig de belangen afweegt;
- het inzicht, overzicht en toezicht goed organiseert;
- verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en
- transparant daarover is door helder te communiceren naar betrokkenen.

Bij dit alles wil het bestuur het eigen functioneren optimaal organiseren, evalueren en ontwikkelen.

6. Ontwikkel thema's

Inleiding

De strategische doelen worden gerealiseerd door de organisatie verder te ontwikkelen met evenwicht voor beheersing en innovatie. Organisatieontwikkeling is gericht op de basisvoorwaarden voor het succes van de belastinguitvoering:

- Opgeleide medewerkers
- Foutloze data
- Klantgerichte processen
- Betrouwbare systemen

Deze succesfactoren zijn tijdloos en onafhankelijk, dat wil zeggen; elk van de factoren draagt bij en geen van de vier kan gemist worden. Een samenhangende ontwikkeling is nodig, waarbij de vier gelijk optrekken. Er is ook geen eindpunt in de zin van "goed genoeg". Dus, steeds beter en op alle vier de fronten. De ontwikkeling wordt vormgegeven langs verschillende lijnen of thema's.

De meeste thema's lopen over meerdere jaren en kennen geen gemarkeerd eindpunt. De aansturing vindt plaats binnen de lijnorganisatie, die daarvoor gebruik maakt van een planinstrument (X-matrix) en een beheersfilosofie (ISO).
Hieronder is, op hoofdlijnen, een overzicht weergegeven van de afgelopen jaren en komende jaren.

Strategische personeelsplanning

Tijdens het strategische transformatieproces van de organisatie varieert de personeelsbehoefte, zowel qua omvang als qua gevraagde competenties. Dat kan zich ook voordoen gedurende een lopend aanslagjaar. Strategische personeelsplanning beoogt een brug te slaan tussen de huidige personeelsbezetting en de toekomstig benodigde personeelsbezetting, door maatregelen gericht op instroom, doorstroom en uitstroom. De toekomst is lastig te voorspellen en daarom is het plannen vormgegeven als een proces; het schetst de acties en koers op hoofdlijnen. Minimaal 1 keer per jaar worden de inzichten geactualiseerd. Door de cyclische aanpak kan de veranderende

personeelsbehoefte steeds beter in kaart gebracht worden. En wordt voorkomen dat ad-hoc besluiten vallen over de personeelsbezetting die later betreurd worden.

Opleidingen

De GBLT Academie heeft zijn positie verworven en zal de zelf ontwikkelde modules aanbieden evenals (samen met collega belastingkantoren) ingekochte cursussen en trainingen. Via het persoonlijk opleidingsbudget (PBB) zullen medewerkers worden gestimuleerd zich te blijven ontwikkelen. In 2018 zal ook aandacht zijn voor certificering o.a. via EVP (ervaringsprofiel) en EVC (ervaringscertificaat) -trajecten.

Gegevensbeheer

Voor GBLT is het zeer belangrijk dat gewerkt wordt met gegevens die actueel en accuraat zijn en blijven. Want alleen met data van goede kwaliteit kunnen onze medewerkers de juiste beslissingen nemen en hun werkzaamheden effectief uitvoeren. Data vormen de grondstof van onze primaire taak: het heffen en innen van belastingen. Goede data zijn onmisbaar bij de bewijsvoering onder de verantwoordingsinformatie. Goede data zijn ook voorwaarde voor kwalitatief betere dienstverlening (minder uitval, kortere doorlooptijd, voorspelbaarheid, goedkoper, etc.) en voor resultaten in brede zin.

GBLT gaat een centraal team of afdeling Gegevensbeheer formeren ter ondersteuning van de primaire afdelingen. Gegevensbeheer is verantwoordelijk voor een functionerend stelsel van basisinformatie dat beschikbaar is voor gebruik in de processen van GBLT. Gegevensbeheer fungeert binnen en buiten GBLT als aanspreekpunt voor het stelsel en borgt dat gegevens uit basis- en kernregistraties worden ingewonnen, beheerd en verstrekt.

Basisadministraties

In hoofdstuk 4 is reeds beschreven dat aansluiten op het stelsel van basisadministraties de basis is voor de beoogde datakwaliteit en procesinrichting. Centric heeft in 2016 samen met een achttal grote belastingkantoren (waaronder GBLT) een roadmap gemaakt voor de aansluiting op de basisregistraties. De roadmap is gestart in 2016 en loopt door tot aan 2020. In 2018 zal GBLT aansluiten op de Basisregistratie Kadaster (BRK) en het Handelsregister (HR).

Digitalisering

De technologische ontwikkelingen gaan snel en de centrale overheid stelt steeds verdergaande eisen op het gebied van digitale dienstverlening door overheden aan zijn inwoners. GBLT moet en wil mee in deze ontwikkelingen. Dit betekent dat (ook) in 2018 de digitale dienstverlening zal worden door ontwikkeld, meer diensten digitaal beschikbaar worden gesteld en een groter gebruiksgemak voor burgers wordt gerealiseerd. Hierbij valt te denken aan uitbreiding van de Mijn Loket en de Mijn Overheid omgeving en het digitaal afgeven van machtigingen voor automatische incasso. Tegelijkertijd worden de interne processen verder geautomatiseerd.

Kwaliteit van Dienstverlening

In 2016 heeft het bestuur van GBLT als ontwikkelingsrichting gekozen voor “Kwaliteit van Dienstverlening”. In het najaar van dat jaar is tijdens de relatiedag bij de deelnemers opgehaald wat kwaliteit van dienstverlening zou kunnen zijn en welke ambities GBLT hierbij kan hebben. In deze kadernotitie wordt deze input naar uitgangspunten en contouren vertaald. In de begroting 2018

worden deze verder uitgewerkt naar een langetermijnvisie, doelstellingen en de, op grond van die visie, in 2018 uit te voeren activiteiten voor de kwaliteit van dienstverlening.

De uitgangspunten zijn als volgt te benoemen.

- Wij werken volgens de uitgangspunten van lean:
    - we vragen aan de klant wat hij wil (de "voice of the customer")
    - we streven naar foutloze producties.
- Wij gaan er van uit dat de klant de volgende zaken het belangrijkst vindt:
    - Snelheid
    - Nauwkeurigheid
    - Gemak
    - Empathie
- We gaan uit van de reis van de klant (customer journey)
- Wij betrekken de burger en bedrijfsleven meer, o.a. door uitbreiding van selfservice door burgers en bedrijven.
- Wij nemen conclusies uit het imago-onderzoek mee met de plannen voor kwaliteit van dienstverlening. Dat betekent in elk geval intensivering en verdere professionalisering van communicatie-activiteiten.

Lean-6-Sigma

Voor de verbetering van processen in de belastingketen is gekozen voor de Lean-6-Sigma methode. Het klant-perspectief is leidend en het effect is het tegengaan van verspilling, verkorting van doorlooptijden en een aantoonbaar resultaat. Voor een lange termijn succes is een verinnerlijking in de bedrijfscultuur onmisbaar en daartoe is gekozen voor een opleidingsprogramma, waar alle medewerkers (via de Academie) aan meedoen. De zogenaamde "black-belts" en "green-belts" worden gezocht en gevonden binnen de operationele teams. Zij worden voor een deel van hun tijd vrijgemaakt om de verbeterprojecten uit te voeren en te monitoren.

Informatiemanagement

Om de complete en integrale informatiehuishouding binnen GBLT op een juiste wijze in te richten wordt informatiebeleid ontwikkeld. Daarbij staat de vraag centraal op welke wijze de informatievoorziening bijdraagt aan de realisatie van de strategische doelstellingen van de organisatie.

Uitgangspunten zijn:

- het vormgeven van informatiemanagement en business en IT integreren ('business IT alignment');
- de toepassing van een Business Intelligence systeem, voor het op gerichte wijze verzamelen van data en analyseren daarvan en met de daaruit resulterende informatie het management en opdrachtgevers betrouwbaar informeren en adviseren.

Risicomanagement

Risicomanagement helpt organisaties financiële tegenvallers door ongewenste gebeurtenissen te voorkomen en proactief te sturen in plaats van achteraf te moeten corrigeren. Het is een continue proces, dat – mits goed uitgevoerd – grotendeels onderdeel uitmaakt van de reguliere bedrijfsvoering.

Het algemeen bestuur heeft in 2015 aandacht geschonken aan de risico's die gezien worden voor de taakuitvoering van GBLT. In 2016 is het beleid voor de beheersing van de risico's uitgewerkt in de nota risicomanagement 2016-2019. Deze nota is door het bestuur op 30 maart 2016 vastgesteld.

De volgende stap is het beleid dat in de nota is vastgesteld, uit te voeren. Om vast te stellen waar we staan en waar we naartoe willen, kan gebruik gemaakt worden gemaakt van een volwassenheidmodel voor risicomanagement bestaande uit vijf stadia.

Stadium:	Beschrijving:
1: fragmentarisch	Risico's worden op basis van incidenten vooral reactief gemanaged. Er is nog geen enkele aanzet te komen tot een integraal risicomanagementsysteem.
2: informeel	Risico's worden op deelgebieden (veiligheid, financieel, etcetera) preventief beheerst. Men denkt na over een organisatiebreed risicomanagementsysteem.
3: basis op orde	Risico's worden op deelgebieden pro-actief geïnventariserd, in kaart gebracht en beheerst. Men is van plan een organisatiebreed risicomanagementsysteem in te voeren.
4: volwassen	Alle risico's (strategisch, financieel, operationeel, compliance) worden pro-actief geïnventariseerd, in kaart gebracht en beheerst. Men is bezig een organisatiebreed risicomanagementsysteem in te voeren.
5: excellent	Alle risico's (strategisch, financieel, operationeel, compliance) worden pro-actief geïnventariseerd, in kaart gebracht en beheerst. Doelen worden aan risico's gekoppeld en risicomanagement is integraal onderdeel van de strategische planning & controlcyclus.

Tabel: stadia van volwassenheid van risicomanagement in organisaties

Het risicomanagement bij GBLT bevindt zich op dit moment in de overgang van stadium 1 fragmentarisch naar 2 informeel. GBLT heeft de ambitie om risicomanagement over een aantal jaren naar het niveau 'volwassen' te brengen ofwel stadium vier.

Voor 2017 en 2018 is de doelstelling om te groeien naar het niveau 'basis op orde'. Voor de komende periode ligt de focus dan ook op de ontwikkeling van het organisatie brede risicobewustzijn en het gericht anticiperen op de belangrijkste risicogebieden. Hiermee wordt de stap gemaakt van een reactieve benadering van interne beheersing naar proactief risicomanagement.

Continuïteit en informatiebeveiliging

Een voor GBLT belangrijk aandachtsgebied binnen risicomanagement betreft de gegevensbeveiliging. De digitale overheid staat voor complexe vraagstukken waarbij enerzijds de behoefte ontstaat aan transparantie en toegankelijkheid en anderzijds de risico's aangaande privacy en integriteit van data moeten zijn gewaarborgd. De ontwikkeling moet hierbij in lijn liggen met de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) waarbij (Decentrale) overheden en bedrijven tot 25 mei 2018 de tijd hebben om aan de regels in de Verordening te voldoen.

Relatiebeheer opdrachtgevers

Voor het beantwoorden van gegevensvragen vanuit de deelnemers is een centraal emailadres in het leven geroepen. Hiervan wordt door de verschillende deelnemers veelvuldig gebruik gemaakt. Begin 2016 is voor het verbeteren van de relatie met de deelnemers daarnaast de functie van relatiemanager gepositioneerd. Deze relatiemanager beheert het centrale emailadres en bewaakt de afspraken die over de beantwoording van gegevensvragen zijn gemaakt. Daarnaast heeft deze functie als doel een betere verbinding te realiseren en borgen tussen de deelnemers en GBLT. Na een jaar van verkenning is de ambitie deze functie verder te ontwikkelen naar een proactieve rol ten aanzien van het verbeteren van de dienstverlening aan de deelnemers.

Netwerkpartners

In de hedendaagse netwerksamenleving wordt samenwerken met (keten-)partners steeds belangrijker. In 2016 heeft GBLT gezien dat de partnerbenadering meer oplevert dan de traditionele klant-leverancier verhouding. In samenwerking met collega-belastingkantoren heeft GBLT dit ook op grotere schaal gezien. Daarom wordt gezamenlijk opgetreden richting toezichthouder (Waarderingskamer, Autoriteit persoonsgegevens), bronhouder (Kadaster) en leveranciers (Centric, Bakerware). Ook onderling werken belastingkantoren samen om kennis te delen, processen te harmoniseren en techniek te ontwikkelen. In 2018 wordt deze werkwijze voortgezet en geïntensiveerd.

7. Financiën

Budgettaire ontwikkelingen

In 2016 heeft GBLT een streep kunnen zetten onder het verleden. In de jaren 2014 en 2015 hebben de deelnemers de noodzakelijke financiële impulsen beschikbaar gemaakt. De verbeterprogramma's zijn in 2016 opgeleverd of worden in 2017 opgeleverd. Voor een beschrijving wordt verwezen naar het jaarverslag 2016.

De toekomst staat in het teken van permanente verbetering met een evenwichtige combinatie van beheersen en innoveren in een geleidelijke ontwikkeling. De deelnemers hebben, met het oog op de gewenste kwaliteit van dienstverlening, middelen gereserveerd binnen de begroting van GBLT voor de investeringen die nodig zijn. De reservering is structureel beschikbaar, onder het nadrukkelijke beding dat voor de besteding vooraf instemming van het bestuur noodzakelijk is.

De vrucht van de kwaliteitsverbeteringen zal ook zijn een reductie van faalkosten. Opgeleide medewerkers voorkomen fouten, foutloze data leiden tot goede aanslagen, klantgerichte processen leiden tot minder klantresponse. Het effect zal zijn een geleidelijke terugloop in de benodigde arbeidscapaciteit. Moeilijk te voorspellen is in welk tempo die besparingen zich gaan voordoen, omdat de verwachtingen in het publieke domein (wetgeving) ook steeds hogere eisen stellen.

Voor de financiering van de eigen exploitatie is GBLT afhankelijk van de deelnemersbijdragen. Daarboven ontvangt GBLT invorderopbrengsten uit het incassoproces. In de voorbije jaren waren die opbrengsten aanzienlijk. Met het wegwerken van de achterstand zullen deze opbrengsten slinken. Ook de werkzaamheden verbonden aan het incassoproces zullen afnemen en het netto effect is moeilijk in te schatten.

Het bestuur van GBLT wil op de ontwikkelingen niet vooruit lopen en wil liever behoedzaam opereren en van jaar tot jaar beoordelen wat de financiële mogelijkheden zijn. In eerdere jaren is gebleken dat het werken met een krimpdoelstelling feitelijk heeft geleid tot een tekort aan formatie en oplopende werkvoorraden.

GBLT is beleidsarm gepositioneerd en werkt met een lage overhead. Die keuze wordt voortgezet maar vraagt van de deelnemers om een vasthoudend voornemen om uniform te blijven werken.

De resultante van deze ontwikkelingen is dat de deelnemersbijdragen groeien met alleen een inflatie index. De investeringen die GBLT wil doen in kwaliteit zullen gefinancierd en gepland worden binnen de beschikbare ruimte. Jaarlijks, in de begroting, wordt bezien welke kwaliteitsverbeteringen de meeste prioriteit krijgen.

Kostenverdeling

De toewijzing van kosten aan deelnemers volgt twee hoofdlijnen. De kosten voor het uitvoeren van de WOZ (waarderen onroerend goed) worden gedragen door de gemeentelijke deelnemers. De kosten voor het heffen en innen van belastingen worden gedragen door alle deelnemers gezamenlijk, inclusief de kosten van klantencontacten en overhead. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar belastingsoorten, omdat het uniform combineren van aanslagen op één biljet beoogd wordt.

Uit vergelijking met andere belastingorganisaties blijkt dat GBLT door de schaalgrootte efficiënt is in het algemene belastingproces. Ook de kosten van de gemeentelijke processen zijn, gemeten per

inwoner, onder het gemiddelde, maar hoger dan in het verleden aangenomen. Om de kwalificering "goed" van de Waarderingskamer in 2017 te halen en te behouden in de volgende jaren zijn extra inspanningen gedaan. In de gesprekken met kandidaat toetreders wordt gerekend met een hogere kostprijs dan in het verleden.

Financiële rekenparameters

De volgende ontwikkelingen hebben invloed op de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 tot en met 2021 en daarmee op de bijdragen van de deelnemers.

- Algemeen: bij het opstellen van de begroting en meerjarenraming zal, op basis van de decemberraming 2016 van het CPB, worden uitgegaan van een prijspeilontwikkeling van 1,2% op de daarvoor in aanmerking komende begrotingsposten. In de begroting 2017 werd de ontwikkeling in het meerjarenperspectief geschat op 0,9% per jaar. Mocht het Centraal Economisch Plan 2017 van het CPB, dat in maart wordt gepresenteerd, daartoe aanleiding geven dan zal de prijspeilontwikkeling worden heroverwogen.
- Rente en afschrijvingen:
    - de rentekosten zijn vanaf 2018 met € 40.000 naar beneden bijgesteld als gevolg van het besluit van het algemeen bestuur om de langlopende lening van € 2 miljoen te vervangen door een permanente kredietfaciliteit bij de huisbankier;
    - de afschrijvingskosten nemen vanaf 2019 structureel toe met € 300.000 als gevolg van de voorgenomen investering van € 1,5 miljoen in een nieuw belastingpakket;
    - de toegenomen afschrijvingskosten worden binnen de begroting opgevangen.
- Personeelskosten:
    - Voor salarissen, sociale premies en personeel van derden wordt meerjarig uitgegaan van een loonpeilontwikkeling van 2,5% per jaar. Hierbij is rekening gehouden met te verwachten cao-effecten, pensioenstijging en periodieke salarisverhogingen. Mochten de cao onderhandelingen een andere uitkomst opleveren, dan zal de loonpeilontwikkeling worden heroverwogen.
    - Voor overige personeelslasten is uitgegaan van de algemene prijsstijging van 1,2%.
- Goederen en diensten van derden: in algemene zin is uitgegaan van de algemene prijsstijging van 1,2%
- Toevoeging voorzieningen/onvoorzien: er is uitgegaan van een vast bedrag van € 200.000
- Goederen en diensten aan derden: dit betreft de bijdragen van de deelnemers in GBLT.
- Waterschaps- en gemeentebelastingen: dit betreft de invorderopbrengsten, die structureel op het begrotingsniveau 2017 zijn gehandhaafd.
- Daarnaast is een bestemmingsreserve WOZ ingesteld om onverwachte schommelingen in verband met proceskostenvergoedingen WOZ, die onder andere worden geclaimd door de NCNP bureaus, op te vangen. Op basis van het toekomstig gebruik kan bezien worden of de deelnemer bijdrage NCNP op hetzelfde niveau blijft gehandhaafd. Momenteel is deze tot het maximale bedrag van € 300.000 gevuld. In de toekomst kan de hoogte van deze reserve worden heroverwogen.
- De afbouw van de flexibele schil in het klantcontactcentrum wordt geleidelijk doorgevoerd in combinatie met een structurele opbouw van de kwaliteit van de dienstverlening.
  Deze af- en opbouw vindt als volgt plaats:

begrotingsjaar:	KCC	kwaliteit van dienstverlening
2016	400.000	-
2017	300.000	100.000
2018	200.000	200.000
2019	100.000	300.000
2020	-	400.000

Meerjarige projectie

De hiervoor genoemde uitgangspunten worden als volgt in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 tot en met 2021 vertaald.

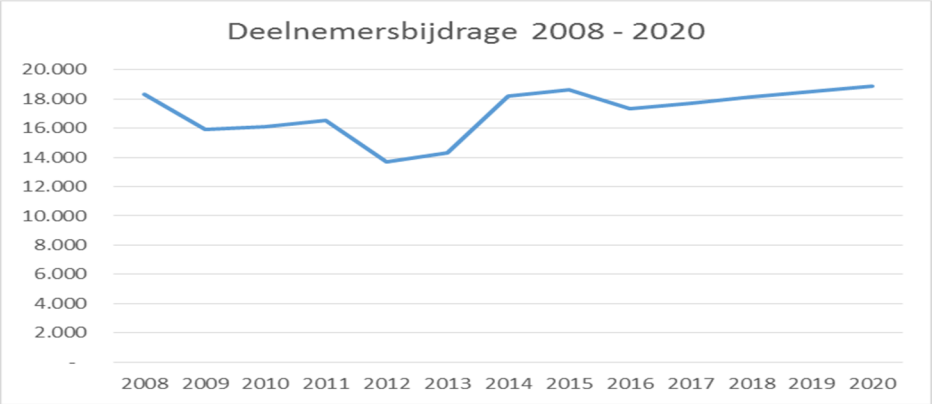
bedragen in € x 1.000	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
LASTEN					
Rente en afschrijvingen	802	783	1.083	1.083	1.083
Personeelslasten	12.192	12.484	12.782	13.089	13.403
Goederen en diensten van derden	7.748	7.871	7.678	7.786	7.896
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	200	200	200	200	200
TOTAAL LASTEN	**20.942**	**21.338**	**21.743**	**22.158**	**22.582**
BATEN					
Goederen en diensten aan derden	17.732	18.128	18.533	18.948	19.372
Waterschaps- en gemeentebelastingen	3.210	3.210	3.210	3.210	3.210
TOTAAL BATEN	**20.942**	**21.338**	**21.743**	**22.158**	**22.582**

De verdeling van de deelnemersbijdragen ziet er, met inachtneming van de Bijdrageverordening GBLT 2016, in meerjarenperspectief als volgt uit.

bedragen in € x 1.000 deelnemer	begroting 2017	begroting 2018	meerjaren 2019	meerjaren 2020	meerjaren 2021
waterschap Drents Overijsselse Delta	2.334	2.366	2.420	2.475	2.531
waterschap Rijn en IJssel	2.374	2.484	2.540	2.598	2.657
waterschap Vallei en Veluwe	4.398	4.474	4.572	4.671	4.774
waterschap Vechtstromen	2.967	3.000	3.069	3.139	3.209
waterschap Zuiderzeeland	1.659	1.697	1.734	1.772	1.811
gemeente Dronten	541	558	571	584	597
gemeente Leusden	399	404	413	423	432
gemeente Nijkerk	582	599	613	626	640
gemeente Zwolle	1.811	1.842	1.884	1.926	1.969
gemeente Dalfsen	404	416	426	435	445
gemeente Bunschoten	262	287	293	300	306
Totale deelnemersbijdrage	**17.732**	**18.128**	**18.533**	**18.948**	**19.372**

In de volgende grafiek wordt de ontwikkeling van de van de bijdragen van de deelnemers, inclusief uitbreiding en inflatie, weergegeven.

Hierbij moet worden opgemerkt dat bij de toetreding van de gemeenten Dronten, Leusden en Nijkerk in 2013, de gemeente Zwolle in 2014 en de gemeenten Dalfsen en Bunschoten per 2016 sprake is van verhoging van de som zonder dat sprake is van een stijging van de individuele bijdragen.

gemeente- en
waterschapsbelastingen

Gemeente Zwolle
De gemeenteraad
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

Postbus 1098
8001 BB Zwolle
www.gblt.nl
@gbltservice

DATUM	ONDERWERP	ONS KENMERK	BIJLAGEN
16 mei 2016	Ontwerpbegroting 2018		1

Geachte raad,

Namens het dagelijks bestuur bied ik u de ontwerpbegroting 2018 aan, met daarin de meerjarenraming 2019 tot en met 2016, zoals aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd.

Op basis van artikel 32 van de Gemeenschappelijke regeling worden de vertegenwoordigende organen van de deelnemende waterschappen en gemeenten, zes weken voor aanbieding van de ontwerpbegroting aan het algemeen bestuur, uitgenodigd om over de ontwerpbegroting hun zienswijze te geven en het dagelijks bestuur van GBLT daarover te informeren.

Overigens beraadslaagt het algemeen bestuur op 24 mei aanstaande nog over de ontwerpbegroting. Over eventuele wijzigingen die daaruit naar voren komen wordt u omgaand op de hoogte gesteld.

Over uw zienswijze kunt u het dagelijks bestuur uiterlijk 27 juni 2017 schriftelijk informeren, zodat deze kan worden besproken bij de besluitvorming over de begroting in de vergadering van het algemeen bestuur van GBLT van 13 juli 2016.

Volledigheidshalve maak ik u nog opmerkzaam op de wettelijke vereiste in de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin aangegeven wordt dat de ontwerpbegroting door u als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling voor een ieder ter inzage moet worden gelegd en verkrijgbaar moet worden gesteld.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur,
de directeur,

M.A. van Helden

Ontwerpbegroting

2018

GBLT

gemeente- en
waterschapsbelastingen

Inhoudsopgave

Bestuurlijk voorwoord 4

1 Het programma 5

1.1 Kwaliteit van dienstverlening 5
1.2 Overige thema's uit de kadernotitie 2018 11
1.3 Recente ontwikkelingen met invloed op de begroting 2018 13

2 De paragrafen 16

Paragraaf 1 – Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar 16
Paragraaf 2 – Uitgangspunten en normen 16
Paragraaf 3 – Incidentele baten en lasten 17
Paragraaf 4 – Kostentoerekening 17
Paragraaf 5 – Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen 17
Paragraaf 6 – Waterschaps- en gemeentebelastingen (invorderopbrengsten) 18
Paragraaf 7 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing 18
Paragraaf 8 – Financiering 18
Paragraaf 9 – Verbonden partijen 19
Paragraaf 10 – Bedrijfsvoering 19
Paragraaf 11 – EMU saldo 20
Paragraaf 12 – Topinkomens 20

3 Begroting 2018 21

4 Vaststellingsbesluit 27

Bijlagen 28

Bijlage A: Kerngegevens 29

Bijlage B: Staat van activa 30

Bijlage C: Staat van personeelslasten 31

Bijlage D: Investeringsprogramma 32

Bijlage E: Lijst van afkortingen 33

Colofon

Auteur
Bram van Bilsen

Datum
9-5-2017

Bestuurlijk voorwoord

De begroting 2018 is een uitwerking van de eerste jaarschijf van de onlangs uitgebrachte Kadernotitie 2018-2021. De bestuurlijke cyclus van GBLT als gemeenschappelijke regeling bepaalt dat Kadernotitie en begroting binnen twee maanden na elkaar verschijnen. De Kadernotitie is aan de raden en besturen van de deelnemers toegestuurd, zodat zij zich kunnen oriënteren op het meerjarig perspectief en dit beeld kunnen betrekken bij de zienswijze op de begroting. De begroting herhaalt de Kadernotitie niet en geeft alleen meer detail op het eerste uitvoeringsjaar.

GBLT is een procesbedrijf en de dominante aansturing in het primaire proces is het operationele productieplan. Voor de tactische sturing van (verbeter)projecten wordt gebruik gemaakt van kwartaalplannen per team en scrumsprints door professionals uit het primaire proces. Externe capaciteit wordt bijgeschakeld waar nodig. Deze werkwijze sluit beter aan bij het proceskarakter van GBLT dan programma-/projectsturing. De strategische sturing bestaat uit de doelformulering door de deelnemers in de Kadernotitie en de prioritering van thema's en middelen. De begroting bevat bij uitstek de tactische inspanning, gericht op de veranderinspanning.

De gepresenteerde keuze voor 2018 weerspiegelt een afweging in een natuurlijke rangorde:

- Versterking van risicomanagement en informatiebeveiliging
- Verbeteren van de datakwaliteit,
- Relatieontwikkeling met en verantwoording aan opdrachtgevers
- Verbetering van de dienstverlening aan burgers.

In de voorbije jaren hebben de deelnemers behoorlijke bijdragen opgebracht om de betrouwbare belastinguitvoering en verantwoording veilig te stellen. Toenemende beheersing is een blijvende ambitie die zichzelf terugverdient. De inzet is dat de komende jaren de faalkosten zullen afnemen en de inhuur in de productie geleidelijk kan worden teruggebracht. De ruimte die daardoor ontstaat komt beschikbaar om de kwaliteit verder uit te bouwen. Dat moet ook, omdat de vragen naar meer kwaliteit vanuit verschillende hoeken aan GBLT worden voorgelegd. De begroting presenteert de prioriteiten die GBLT in 2018 stelt binnen het kader van de beschikbare middelen.

Een uitzondering op bovenstaand principe willen wij maken voor de WOZ taak. Nieuwe voorschriften worden van toepassing. De kosten die daarmee gemoeid zijn kunnen niet worden opgevangen binnen de (huidige) gemeentelijke bijdragen. Wij stellen voor de kosten te spreiden, maar wel te beginnen in 2018. Ook melden we een belangwekkend kabinetsbesluit over herverdeling van de lasten Generieke Data Infrastructuur met nog onbekende financiële consequenties.

De totale kosten van GBLT stijgen als gevolg van inflatie, ten opzichte van de begroting 2017, met 1,9 % naar € 21,3 miljoen. De reservering van € 200.000 in verband met de afbouw van de flexibele schil van het KCC heeft een structurele bestemming gekregen in de zes ontwikkelpaden 'kwaliteit van dienstverlening (zie hoofdstuk 1.1). De inkomsten van GBLT in 2018 worden begroot op € 3,2 miljoen aan geprognosticeerde baten uit de invordering en € 18,1 miljoen aan deelnemersbijdragen.

1 Het programma

Structuur van de begroting

De begroting van GBLT dient de mandatering en besturing van de uitvoerende organisatie en is tevens een middel om de kostenverdeling vast te leggen met de deelnemende overheden. De begroting van GBLT is in die zin een verlengstuk van de begroting van de deelnemende overheden en moet om die reden voldoen aan het RBVW. Deze begroting volgt de voorgeschreven indeling. Alle activiteiten vallen bij de opdrachtgevers binnen één programma; uitvoeren van de belastingtaken.

In de begroting wordt de opdracht aan GBLT vastgelegd voor het jaar 2018 plus de daarmee gemoeide kosten en opbrengsten en de verrekening met opdrachtgevers. De opdracht voor GBLT verandert niet door de loop van de jaren, wel de wijze waarop deze wordt uitgevoerd en de wettelijke vereisten waaraan moet worden voldaan. Ontwikkelingen strekken zich uit over meerdere jaren. De beleidsmatige keuzes worden daarom benoemd in de Kadernotitie 2018-2021. De begroting betreft de realisatie van de eerste jaarschijf 2018 uit de Kadernotitie en de financiële effecten. Kadernotitie en Begroting moeten in samenhang worden gelezen. Wanneer de opdracht is vastgelegd in de begroting worden vervolgens de kwaliteitsaspecten en servicenormen ambtelijk uitgewerkt in dienstverleningsovereenkomsten (DVO). Dit vindt plaats in het derde en vierde kwartaal 2017.

Onderstaand is in hoofdstuk 1.1 de uitwerking opgenomen van de ontwikkelstrategie “Kwaliteit van dienstverlening”. Deze uitwerking heeft plaatsgevonden langs zes thema’s, te weten: dienstverlening, ICT-digitalisering, communicatie, opleiding en werving, data en relatie. In hoofdstuk 1.2 zijn de overige thema’s uit de kadernotitie uitgewerkt. In hoofdstuk 1.3 zijn een aantal recente ontwikkelingen opgenomen, welke tevens van invloed zijn op de begroting 2018.

1.1 Kwaliteit van dienstverlening

Op 21 januari 2016 heeft het Algemeen Bestuur van GBLT, tijdens een themabijeenkomst, expliciet gekozen voor ‘Kwaliteit van Dienstverlening’ als speerpunt voor de jaren 2017- 2020. Op basis van de resultaten van de Relatiedag 2016, het imago-onderzoek en drijvende krachten, trends en ontwikkelingen, hebben wij een visiedocument opgesteld. In deze visie op dienstverlening formuleren wij de ambities met een horizon tot 2022. Wij sluiten aan bij de strategische doelen van de organisatie[1]. De ontwikkelopgave realiseren wij langs zes ontwikkelpaden:

1. Dienstverlening: ontwikkeling van de klantreis
2. ICT-digitalisering: de techniek van de toekomst
3. Communicatie: websites, brieven e.a.
4. Opleiding en werving
5. Data: de data als grondstof (voor juiste belastingaanslagen, voor gepersonaliseerde benadering)
6. Relatie: de opdrachtgevers

[1] Het visiedocument is separaat beschikbaar

Voor 2018 (eventueel doorlopend in 2019) stellen wij de volgende activiteiten voor.

We maken het concept klantreis structureel onderdeel van onze klantprocessen.

1. Dienstverlening: ontwikkelen van de klantreis[2]

Door het eerst in kaart brengen van de klantreis zijn we in staat om gericht te bepalen waar de verbetering nodig is en in welke mate. Nieuwe technieken, concurrenten of trends kunnen grote invloed op de reis uitoefenen. Belangrijker nog: dit is een continu proces van meten, aanpassen en bijsturen omdat 'de reis' steeds verandert. Hiervoor is nieuwe expertise nodig. Na het in kaart brengen, moeten wij de resultaten vertalen in acties die daadwerkelijk leiden tot een verbetering van de dienstverlening en deze inbedden in de organisatie. Dit vergt structureel extra aandacht en tijd; het continu bijhouden, aanpassen en updateten van bestaande en nieuwe kanalen wordt onderdeel van het dagelijks werk.

Voor het onderzoeken, implementeren en borgen van het concept van de klantreis in de komende jaren en daaruit voortkomende verbeteracties is een specialist nodig die dit proces in gang zet en begeleidt en de implementatie en structurele inbedding tot stand brengt en bewaakt. Wij denken aan een structurele extra inzet van 0,5 fte. Financiering hiervan vindt plaats vanuit de financiële afbouw van de flexibele schil van het KCC.

We voeren een klanttevredenheidsonderzoek uit.

Bij het uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek wordt de klantreismethode toegepast. Met het uitvoeren van het klanttevredenheidsonderzoek willen wij in het laatste kwartaal van 2017 van start gaan.

We geven uitvoering aan de Digitale Agenda 2020 (gemeenten) en het thema E-overheid (waterschappen): • We breiden Mijn Overheid uit met Ondernemersportaal, met gebruik van E-herkenning bedrijven • We gaan Digimelding gebruiken (terugmeldfunctie basisregistraties) • We breiden geautomatiseerde schuldhulpverlening uit (Webis schuldhulp) • We gaan e-facturering toepassen We gebruiken hiervoor de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) (verplicht door BZK)

2. ICT- digitalisering: de techniek van de toekomst

[2] De customer journey (klantreis) wordt vaak uitgelegd als de reis die de klant maakt vanaf het eerste contactmoment tot en met de aankoop. Maar daarmee wordt dit veelzijdige begrip tekortgedaan. Het hele proces moet namelijk kloppen, dus ook minder voor de hand liggende factoren als de oriëntatie van een klant, klachtenmanagement en after sales bijvoorbeeld (bron: www.klantenservicefederatie.nl)

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft voor de samenwerkende belastingkantoren een bedrag van ongeveer € 3 mln. geschat voor de kosten voor GDI. Deze kosten zullen gezamenlijk door de belastingsamenwerkingen betaald worden. Zie hier de link naar dit besluit. (0verleg BZK – RIVG). Omdat het aandeel van GBLT in de totale kosten van GDI onduidelijk is, is dit bedrag als 'pm' meegenomen in de begroting 2018. Wanneer meer bekend is over het aandeel van GBLT in de kosten zullen wij een begrotingswijziging voorleggen.

We gaan verder digitaliseren:

- We breiden onze communicatiekanalen uit naar SMS en Chat (of anders, afhankelijk van de uitkomsten uit klantreisonderzoek en KTO).
- We richten een Kennisbank in voor het KCC.

Met een Kennisbank beschikken zowel belastingplichtigen online, als KCC medewerkers altijd over de benodigde kennis en actuele informatie om een optimale dienstverlening te kunnen leveren. Aan de aanschaf, implementatie en het beheer van kennisbank zijn extra kosten verbonden. Deze eenmalige aanschaf en implementatiekosten worden geschat op € 50.000 en wordt betaald van de afbouw van de flexibele schil van het KCC. Het beheer en opbouw van de kennisbank kost extra inzet van medewerkers. Deels zal deze worden opgevangen door de hiervoor genoemde extra 0,5 fte, deels door zittende medewerkers. De structurele jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud van de applicatie zullen op € 5.000 uitkomen.

3. Communicatie

Een van de aanbevelingen van het imago-onderzoek is het inzetten op extra communicatie.
Het betreft onder andere:

- Proactief PR-beleid en woordvoering;
- Interne communicatie; GBLT is in beweging; heldere communicatie intern is hierbij een bepalende succesfactor.

Daarnaast betekent het verbeteren van dienstverlening structurele aandacht voor professionele klantcommunicatie; extern en intern. Dat houdt niet op met modernisering van middelen, maar vergt continue bewaking van de kwaliteit. Maar ook zoeken we meer persoonlijk contact met onze klanten. Met de huidige bezetting van 0,67 fte is dit niet haalbaar. Op zowel strategisch niveau als in de uitvoering is structurele extra inzet van 0,5 fte nodig. Ook deze extra inzet wordt gefinancierd uit de afbouw van de flexibele schil.

We gaan extra inzetten op communicatie:

- We gaan alle correspondentie omvormen naar taalniveau B1
- We gaan website en klantportaal moderniseren en innoveren, op basis van KTO en klantreisonderzoek. Daarbij horen borging en structurele aandacht voor kwaliteit van communicatie.
- We gaan de inzet van nieuwe media professionaliseren, op basis van KTO en klantreisonderzoek (denk aan webcare en sociale media)

We richten ons op stevige basiskennis en communicatieve vaardigheden:

- Alle medewerkers van GBLT hebben in 2018 de basiscursus gevolgd (kennis).
- Alle medewerkers van de backoffice hebben daarnaast een vervolgcursus voor hun vakgebied gevolgd (kennis).
- Alle medewerkers hebben de cursus schrijven op taalniveau B1 gevolgd (communicatieve vaardigheid).
- Voor medewerkers frontoffice starten we met een programma gericht naar klantgerichtheid.

4. Opleiding en werving

5. Data als grondstof voor juiste belastingaanslagen en voor gepersonaliseerde

We verbinden maximale privacy met maximale transparantie van data:

- We richten ons bij het gebruik van gegevens op de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (per 25 mei 2018 van toepassing).
- We stellen – binnen wettelijke kaders en het kader van de AVG – zoveel mogelijk data beschikbaar voor burgers en bedrijven (open data en transparantie).

Informatiebeveiliging maakt transparantie naar burgers mogelijk.

benadering

Om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren en het vertrouwen van de burger te vergroten is data nodig die voldoet aan de kenmerken: juist tijdig en volledig. Hiervoor wordt een nieuwe afdeling/team opgericht. De nieuwe afdeling Gegevensbeheer gaat aan de slag om procesmatig de gegevens te beheren, te controleren en continu te verbeteren. Hiervoor wordt in 2017 een kwartiermaker aangesteld.

Het gebruik van data moet in lijn liggen met de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) waarbij (decentrale) overheden en bedrijven tot 25 mei 2018 de tijd hebben om aan de regels in de verordening te voldoen. Jaarlijkse kosten voor dit specialisme bedragen € 50.000 en worden vanuit de bestaande middelen voldaan.

In 2018 gaat GBLT verder in het aansluiten op de basisregistraties. We gaan aansluiten op het Handelsregister en implementeren de definitieve oplossing voor de BRK-WOZ koppeling (nu MO converter). We gaan een aansluitstrategie bepalen om aan te sluiten op de BRP en we bereiden ons voor op de afnemersfunctionaliteit (voor de 87 gemeenten) van de LV WOZ.

6. Relatie: de opdrachtgevers

Om de kwaliteit van dienstverlening voor de opdrachtgevers te verbeteren worden twee verbetertrajecten uitgevoerd:

1. Van relatiebeheer naar accountmanagement
2. Verbeteren P&C cyclus en producten

Ad1. Van relatiebeheer naar accountmanagement

We gaan relatiebeheer door ontwikkelen:

- We ontwikkelen relatiebeheer door naar accountmanagement:
  - Relatiemanagement
  - Contractmanagement
  - Performance management
- Samen met deelnemers gaan we demand management vormgeven
- We gaan proactief de dienstverlening met deelnemers verbeteren

Begin 2016 is voor het verbeteren van de relatie met de deelnemers de functie van relatiemanager gepositioneerd. Na een jaar van verkenning is de ambitie deze rol verder door te ontwikkelen naar accountmanagement en partnership met de deelnemers. Een proactieve rol ten aanzien van het verbeteren van de dienstverlening en verbinding te realiseren en borgen tussen de deelnemers en GBLT.

De doelstelling hierbij is door ontwikkelen naar verbinding op alle niveaus (strategisch, tactisch en operationeel): een partnerschap om de gezamenlijk de doelstellingen te behalen. Dit vraagt om demand management: invulling van de vraagzijde bij de deelnemers en de accountmanagement vanuit GBLT. Hiervoor dient ontwikkeling plaats te vinden op functies zoals:

- Relatiemanagement: Verdiepen in wat er speelt bij de deelnemers en op de hoogte zijn van de relevante thema's.
- Contractmanagement: Doelstellingen van de deelnemers en GBLT vertalen in realistische (service)afspraken en normen. Uniformeren waar nodig, differentiëren waar mogelijk.
- Performance management: Sturen op het realiseren van (service)afspraken en normen en het continu verbeteren hiervan.
- Gegevensvraag: Het beheren, bewaken en opvolgen van gegevensvragen waarbij wordt voldaan aan de verwachtingen en verbeteringen worden geïnitieerd.

Ad2. Verbeteren P&C cyclus en producten

We gaan de P&C cyclus en producten verbeteren:

- Meer capaciteit beschikbaar stellen voor het waarborgen van de kwaliteit en tijdigheid van de P&C producten
- Vernieuwen van de P&C producten (o.a. op basis van data analyses)
- Het automatiseren van de cyclus voor sneller en continue inzicht en overzicht

Naast de ontwikkeling in accountmanagement willen wij doorontwikkelen in de kwaliteit van de P&C producten voor de deelnemers. Momenteel is het proces van totstandkoming van P&C producten zoals begroting, jaarrekening, maar ook rapportages zoals de VORAP en de BERAP niet efficiënt. De totstandkoming kost teveel tijd waardoor interne en externe deadlines met deelnemers niet worden gehaald. De combinatie van inefficiency en hoge tijdsdruk komt daarmee de kwaliteit en betrouwbaarheid niet ten goede. In dit kader willen we het proces van de P&C cyclus inclusief de bijbehorende P&C producten verbeteren, met meer capaciteit en verder vernieuwen en automatiseren met software.

De doelstellingen die we hierbij hebben zijn in elk geval:

- Meer transparantie
- Sneller en continue inzicht en overzicht (managementinformatie)
- Minder overdrachtsmomenten en handmatige bewerkingen
- Vastlegging van kennis en herhaalbaarheid

Het verbeteren van de ondersteuning van de P&C cyclus zal uiteindelijk bijdrage aan het vereenvoudigen van de inspanning om uiteindelijk de (bij)sturingsmogelijkheden en management control te versterken.

De huidige werkzaamheden van de P&C cyclus worden uitgevoerd door één business controller (1 fte). Om bovenstaande ontwikkelingen mogelijk te maken is structureel extra capaciteit noodzakelijk in de vorm van één extra business controller (1 fte). Deze extra capaciteit wordt opgevangen vanuit de afbouw van de flexibele schil van het KCC.

Voor de ondersteuning van de P&C cyclus is verschillende software op de markt (LIAS, Pepperflow, Navigus, etc.). Dergelijke software ondersteunt veelal niet alleen de P&C cyclus, maar heeft vaak ook ondersteuningsmogelijkheden voor contract-/accountmanagement en risicomanagement. De doelstelling is dan ook geïntegreerde software die de verschillende functies ondersteunt.
De kosten voor dergelijke software wordt geschat van € 80.000 voor de eenmalige implementatie en toepassing, opgevangen door de uitgestelde investering in het belastingpakket en € 20.000 structureel aan licentiekosten die kunnen worden opgevangen vanuit de afbouw van de flexibele schil van het KCC.

1.2 Overige thema's uit de kadernotitie 2018

Onderstaand is een uitwerking opgenomen van de overige thema's uit de kadernotitie 2018, te weten: strategische personeelsplanning, Lean-Six-Sigma, informatiemanagement, risicomanagement en netwerksamenwerking.

<u>Strategische personeelsplanning</u>
Begin 2017 is een meerjarige prognose personeel opgesteld met een tijdshorizon van vier jaar. Interne en externe factoren beïnvloeden de benodigde samenstelling van ons team medewerkers. GBLT wil een actieve houding aannemen naar deze ontwikkelingen, dat wil zeggen: de ontwikkelingen aangrijpen en benutten om beter aan te sluiten bij de gewenste kwaliteit van dienstverlening.

De verwachting is dat op termijn de uitvoerende functies zullen slinken in aantal en dat de meer kennis intensieve functies groeien in aantal. Om deze veranderingen het hoofd te bieden is het nodig dat medewerkers breder inzetbaar worden en zich bekwamen in meerdere kennisgebieden en gedragsstijlen. Het opleidingsaanbod van de GBLT Academie zal dat faciliteren. De rol van leidinggevenden daarin is evident en zal aandacht krijgen.

Op een beperkt aantal plaatsen zal ruimte worden gecreëerd om kennis en verandercapaciteit op HBO/WO niveau aan te trekken die nodig is voor het borgen en monitoren van data, processen en systemen. De geschetste veranderingen zullen binnen de structureel beschikbare middelen gerealiseerd worden.

Lean-Six-Sigma
Ook in 2018 zullen medewerkers worden getraind en worden begeleid bij het doorvoeren van verbetertrajecten en het toepassen van de Lean Six Sigma tools. Afhankelijk van de instroom van nieuwe medewerkers, zal evenals in 2017 een Yellow Belt training worden aangeboden (in deze trainingen wordt het doel en de aanpak van Lean Six Sigma uitgelegd).

Informatiemanagement
De nieuwe afdeling Gegevensbeheer is aan de slag om procesmatig de gegevens te beheren en er is aandacht om het management en opdrachtgevers met betrouwbare informatie te adviseren en informeren. Hierbij worden de informatiebehoeften die vanuit verschillende werk- en bedrijfsprocessen ontstaan, vertaald in informatievoorziening. Om op een gerichte wijze data te verzamelen en te analyseren, wordt gebruik gemaakt van een Business Intelligence systeem.
De kosten voor de inzet van een Business Intelligence systeem zullen binnen de structureel beschikbare middelen gerealiseerd worden.

Risicomanagement
Risicomanagement neemt een steeds belangrijkere plaats in binnen organisaties, GBLT ziet dit belang ook en is een traject gestart om risicomanagement naar een hoger niveau te tillen. Ook vanuit onze opdrachtgevers en de toezichthouders (waarderingskamer, accountant) wordt het belang van risicomanagement benadrukt. Om aanschouwelijk te maken dat GBLT betrouwbaar en in control is, dient zij haar risico's goed te beheersen. In een risicobewuste organisatie staan de volgende vragen centraal:

- wat zou er kunnen gebeuren als we onze doelstellingen niet halen en
- wat zijn de gevolgen van ongewenste en ongeplande gebeurtenissen.

Risicomanagement helpt om financiële voordelen te behalen, ongewenste gebeurtenissen te voorkomen en proactief te sturen in plaats van achteraf te moeten corrigeren. Risicomanagement kan GBLT helpen om "in control" te komen, waaronder het juist, volledig en tijdig verantwoorden van de belastingopbrengsten van de deelnemers.

Hiervoor willen wij gaan investeren in een organisatie breed risicomanagementsysteem en bijbehorende tooling. De implementatie vindt grotendeels binnen de huidige capaciteit plaats. Daarnaast zal worden geïnvesteerd in kennis (advies en opleiding). Hiervoor worden de reguliere opleidings- en adviesbudgetten aangeroepen. Daarnaast is voor een efficiënte invulling van risicomanagement ondersteunende software noodzakelijk. Aangezien risicomanagement veelal als

module is opgenomen in P&C cyclus software worden voor risicomanagement geen additionele kosten ingeschat.

Netwerksamenwerking

Het belang van samenwerken wordt in de moderne netwerksamenleving steeds groter. GBLT zoekt daarom samenwerking met diverse partners. Allereerst geldt dit ten aanzien van de leveranciers. Steeds meer werken we in een relatie van ketenpartners in plaats van in de traditionele opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Dit heeft al geleid tot verbeterde softwareoplossingen. Met een zevental collega-belastingkantoren zullen wij de samenwerking versterken. Het gaat o.a. om het harmoniseren van processen en de inrichting van het softwaresysteem, om regievoering op ketenpartners (Centric, Waarderingskamer, Kamer van Koophandel, Kadaster), delen van kennis en samen opleiden, samen optrekken bij nieuwe ontwikkelingen. Het doel hierbij is het verbeteren van de kwaliteit, grotere efficiëntie en betere regie op leveranciers en andere ketenpartners.

1.3 Recente ontwikkelingen met invloed op de begroting 2018

Heffingstechnologie
De waterschappen Vallei & Veluwe en Zuiderzeeland laten sinds de oprichting van Tricijn de belastingtaken op het gebied van heffingstechnologie bij meetbedrijven uitvoeren door GBLT. Deze waterschappen intensiveren hun beleid tegen discrepantie en vervuiling bij indirecte lozingen. Onder leiding van een tripartite bestuurlijke stuurgroep wordt onderzocht of dit leidt tot herpositionering van de monstername meetbedrijven, mogelijk al met ingang van 2018. Een besluit over herschikking van de deelnemerbijdragen van waterschappen zal in dat geval als begrotingswijziging worden verwerkt.

Inrichten afdeling gegevensbeheer
Wij hebben besloten tot de inrichting van een eigen en centraal gepositioneerd team dat verantwoordelijk wordt voor de uniforme kwaliteit van het gegevensbeheer. In 2017 is een kwartiermaker aangetrokken en het team zal voor aanvang van de begroting 2018 op sterkte zijn. In dit team willen we zeker stellen dat de deskundigheid verzekerd is en de versnippering beëindigd wordt. Het team wordt ingericht met medewerkers die nu al in dienst zijn bij andere afdelingen. De huidige specialistische inhuur vullen we in met extra eigen professionals. De verandering gaat dus wel gepaard met een ander, maar niet (veel) hoger kostenpatroon.

De komst van het team gegevensbeheer valt samen met het afronden van het programma gegevensbeheer. De programmataken worden overgedragen aan de lijnorganisatie op zodanige wijze dat de noodzakelijke kwaliteiten op het gebied van projectmanagement en scrumtechniek behouden blijven. Uitgangspunt is om dat binnen de bestaande middelen op te lossen in 2017.

Generieke Digitale Dienstverlening (GDI)
De Ministerraad heeft een besluit genomen over het Programma digitale overheid. In het verleden heeft de bouw van voorzieningen meer geld gekost dan van te voren was begroot. Ook bleken kosten voor beheer, onderhoud en doorontwikkeling hoger te liggen dan verwacht. De Digicommissaris maakt met overheden afspraken over de financiering van GDI-voorzieningen, zodat financiële tekorten in de toekomst worden voorkomen. De afspraken staan in de Leidraad Financiën. Deze leidraad is een aanvulling op geldende regelgeving zoals die is voorgeschreven in de

Comptabiliteitswet en de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Op dit moment is echter nog onduidelijk wat de bijdrage van GBLT gaat worden.

Ontwikkelingen op het gebied van het waarderen van WOZ-objecten
Binnen het gemeentelijk domein zijn er drie nieuwe ontwikkelingen, waarvoor geen extra middelen beschikbaar zijn. Deze ontwikkelingen zijn onderstaand nader toegelicht.

Wijziging in de systematiek van waarderen van m^3 naar m^2
Wet- en regelgeving heeft bepaald dat uiterlijk 1 januari 2022 de waardering van WOZ objecten plaats moet vinden op basis van m^2. Hiervoor moeten diverse activiteiten worden opgestart, waarvan het inmeten van de woningen het omvangrijkst is. De activiteiten voor het gehele traject zullen in samenwerking met de gemeenten en gefaseerd moeten worden opgepakt. Wij verwachten dat de begeleidingskosten in de periode 2018 – 2021 maximaal € 125.000 op jaarbasis zullen zijn.
Om de gepresenteerde deelnemersbijdragen niet te laten afwijken van die welke in de Kadernotitie 2018 werden gepresenteerd wordt in 2018 eenmalig een bedrag van € 125.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve WOZ. In 2018 wordt dan een plan van aanpak opgesteld waarbij de kosten die gemoeid zijn met het wijzigen van de systematiek met meer zekerheid kunnen worden ingeschat. Indien nodig zal dan bij de eerste bestuursrapportage in 2018 een wijziging van de begroting worden voorgesteld.

WOZ voormelding
Ons doel is goede data en uitstekende dienstverlening. Daarmee bereiken wij weinig bezwaren, tevreden burgers en tevreden opdrachtgevers. Dit kunnen wij op diverse manieren bereiken. In hoofdstuk 1.1 kwaliteit van dienstverlening) hebben wij een aantal activiteiten benoemd. Hier lichten wij de activiteiten rond het proces van de WOZ voormelding nader toe.

In 2016 heeft op kleine schaal een pilot voormelding WOZ plaatsgevonden, waardoor de burger meer wordt betrokken bij de waardering. De Waarderingskamer juicht dit soort initiatieven toe en ook onze gemeentelijke opdrachtgevers stimuleren deze werkwijze.
GBLT zal dan ook – afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie van de eerste pilot – de pilot van WOZ voormelding de komende jaren geleidelijk verder uitbreiden. Een einddoel kan zijn om in 2020 de voormelding voor alle burgers in het verzorgingsgebied beschikbaar te maken. Daarnaast zullen wij ook andere mogelijkheden onderzoeken en inzetten in het kader van betrekken van de burger bij het proces van Waarderen. Een voormelding is geen doel op zich.
Om de eerste vervolgstappen te realiseren zullen kosten gemaakt worden, die naar verwachting bestaan uit de aanschaf van programmatuur, eerste opzet van nieuwe werkprocessen en uitvoeringskosten. De kosten van de eerste twee activiteiten zullen al in 2017 worden uitgevoerd, binnen het budget van dat jaar. De begeleiding van de doorontwikkeling en de daadwerkelijke verwerking van data en taxaties zullen in 2018 worden gedaan. De jaren daarna zal deze werkwijze steeds verder worden uitgebreid en ingebed in de reguliere werkprocessen. Omdat we nog niet kunnen voorzien hoeveel voormeldingen wij in 2017 kunnen realiseren en hoeveel reacties en werk daar uit zullen komen, is het heel lastig om een kosteninschatting te maken. We verwachten deze in 2018 binnen de reguliere begroting en met de gevraagde uitbreiding in het kader van de kwaliteit van dienstverlening te kunnen opvangen. Uit de praktijk van andere gemeenten blijkt dat de financiële baten van het werken met voormeldingen en andere innovatieve werkwijzen niet (binnen tweejaar) zichtbaar zijn.

Vergunningsvrije bouwwerken
Vergunningsvrije bouwwerken zijn bouwwerken waarvoor, de naam zegt het al, geen vergunning nodig is. Echter, deze bouwwerken kunnen wel van invloed zijn op de WOZ-waarde. Om deze bouwwerken in beeld te krijgen dienen de gemeentelijke opdrachtgevers deze gegevens aan te leveren. Recent hebben wij deze gegevens ontvangen van twee van de zes opdrachtgevers. De overige vier opdrachtgevers hebben al enkele jaren geen gegevens aangeleverd. Over de aanlevering en uitvoering van dit werk zullen afspraken gemaakt moeten worden evenals over de kosten hiervan.

De werkzaamheden hiervoor zullen naar verwachting in 2017 en 2018 worden uitgevoerd. Een globale kosteninschatting is € 100.000 voor deze periode wanneer deze activiteiten door GBLT worden uitgevoerd. Wanneer aanlevering vanuit de gemeenten plaatsvindt zullen de kosten vele malen lager uitvallen. Over de uitvoering van de werkzaamheden moeten nog afspraken worden gemaakt. Het bedrag van € 100.000 is daarom niet meegenomen in de begroting.

2 De paragrafen

Opzet van de paragrafen

Dit hoofdstuk volgt de indeling van de (verplichte) paragrafen uit het BBV(W) naar analogie van de opzet bij deelnemende overheden.

Paragraaf 1 – Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Er hebben zich geen vermeldenswaardige ontwikkelingen voorgedaan sinds het vorige begrotingsjaar.

Paragraaf 2 – Uitgangspunten en normen

Financiële rekenparameters
De volgende ontwikkelingen hebben invloed op de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 tot en met 2021 en daarmee op de bijdragen van de deelnemers:

- Algemeen: bij het opstellen van de begroting en meerjarenraming zal, op basis van de decemberraming 2016 van het CPB, worden uitgegaan van een prijspeilontwikkeling van 1,2% op de daarvoor in aanmerking komende begrotingsposten. In de begroting 2017 werd de ontwikkeling in het meerjarenperspectief geschat op 0,9% per jaar. Uit het Centraal Economisch Plan van het CPB blijkt een prijsstijging van 1,4%. Gezien de impact op de begroting van GBLT (€ 14.000) is besloten hier geen bijstelling voor te doen.
- Rente en afschrijvingen:
    - de rentekosten zijn vanaf 2018 met € 40.000 naar beneden bijgesteld als gevolg van het besluit van het algemeen bestuur om de langlopende lening van € 2 miljoen te vervangen door een permanente kredietfaciliteit bij de huisbankier;
    - de afschrijvingskosten nemen vanaf 2019 structureel toe met € 300.000 als gevolg van de voorgenomen investering van € 1,5 miljoen in een nieuw belastingpakket;
    - de toegenomen afschrijvingskosten worden binnen de begroting opgevangen.
- Personeelskosten:
    - Voor salarissen, sociale premies en personeel van derden wordt meerjarig uitgegaan van een loonpeilontwikkeling van 2,5% per jaar. Hierbij is rekening gehouden met te verwachten cao-effecten, pensioenstijging en periodieke salarisverhogingen. Mochten de cao onderhandelingen een andere uitkomst opleveren, dan zal de loonpeilontwikkeling worden heroverwogen.
    - Voor overige personeelslasten is uitgegaan van de algemene prijsstijging van 1,2%.
- Goederen en diensten van derden: in algemene zin is uitgegaan van de algemene prijsstijging van 1,2%
- Toevoeging voorzieningen/onvoorzien: er is uitgegaan van een vast bedrag van € 200.000
- Goederen en diensten aan derden: dit betreft de bijdragen van de deelnemers in GBLT.

- Waterschaps- en gemeentebelastingen: dit betreft de invorderopbrengsten, die structureel op het begrotingsniveau 2017 zijn gehandhaafd.
- Daarnaast is een bestemmingsreserve WOZ ingesteld om onverwachte schommelingen in verband met proceskostenvergoedingen WOZ, die onder andere worden geclaimd door de NCNP bureaus, op te vangen. Op basis van het toekomstig gebruik kan bezien worden of de deelnemer bijdrage NCNP op hetzelfde niveau blijft gehandhaafd. Momenteel is deze tot het maximale bedrag van € 300.000 gevuld. In de toekomst kan de hoogte van deze reserve worden heroverwogen.
- De afbouw van de flexibele schil in het klantcontactcentrum wordt geleidelijk doorgevoerd in combinatie met een structurele opbouw van de kwaliteit van de dienstverlening (zie hoofdstuk 1.1). Deze af- en opbouw vindt als volgt plaats:

begrotingsjaar:	KCC	kwaliteit van dienstverlening
2016	400.000	-
2017	300.000	100.000
2018	200.000	200.000
2019	100.000	300.000
2020	-	400.000

Paragraaf 3 - Incidentele baten en lasten

Voor het begrotingsjaar 2018 worden geen vermeldenswaardige incidentele baten en lasten verwacht.

Paragraaf 4 - Kostentoerekening

De kosten van GBLT worden enerzijds door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling gedragen en worden anderzijds verworven door aan belastingplichtigen in rekening gebrachte invorderkosten voor het verzenden van onder andere aanmaningen en dwangbevelen.
De netto exploitatielasten worden volgens de in de Bijdrageverordening GBLT 2016 neergelegde verdeelsleutel aan de deelnemers in rekening gebracht.
De totale deelnemersbijdrage voor 2018 bedraagt € 18.128.000.
Voor de verdeling tussen de individuele deelnemers verwijzen wij naar hoofdstuk 3 de begroting naar kostendragers

Paragraaf 5 - Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves en voorzieningen. Het gaat daarbij om voorzieningen die het kenmerk hebben van reserves en dus als zodanig meegerekend worden bij het eigen vermogen.

In 2016 is de bestemmingsreserve om onverwachte schommelingen in het uit te betalen bedrag in verband met proceskostenvergoedingen WOZ op te vangen en te egaliseren, opgebouwd tot het maximale bedrag van € 300.000.

Paragraaf 6 – Waterschaps- en gemeentebelastingen (invorderopbrengsten)

De deelnemers beschrijven in hun begrotingen de soorten waterschaps- en gemeentebelastingen en het kwijtscheldingsbeleid. Daarbij wordt ingegaan op de kostendekkendheid van de tarieven voor de nog op te leggen belastingen. De belastingopbrengsten worden in aparte voortgangsrapportages en jaarrapportages aan de deelnemers verantwoord.

In de exploitatierekening wordt de door GBLT gerealiseerde opbrengst aan in rekening gebrachte invorderkosten verantwoord. Deze opbrengst ontstaat doordat aan belastingschuldigen, wanneer belastingaanslagen niet tijdig zijn voldaan, kosten in rekening worden gebracht voor het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en overige invorderingsmaatregelen. De in rekening te brengen kosten zijn wettelijk vastgelegd in de Kostenwet invordering rijksbelastingen 1990, die ook geldt voor de invordering van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen. Het invorderbeleid is er op gericht de opgelegde aanslagen zo snel mogelijk te innen en daar waar nodig de betalingsmoraal van belastingplichtigen te verbeteren.

Paragraaf 7 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

GBLT loopt bij het uitoefenen van taken financiële risico's. Onder risico wordt hier bedoeld de kans dat een onverwachte en onzekere gebeurtenis plaatsvindt, waarbij gevolgen ontstaan waarvan de financiële omvang nog niet is vast te stellen. Hierbij valt te denken aan claims van derden, rechtsgedingen en onzekerheden in investeringen. GBLT houdt geen eigen vermogen aan en vereffent alle kosten en baten met de deelnemers respectievelijk opdrachtgevers, naar gelang er sprake is van exploitatie- of belastinggevolgen.

Voor een toelichting op risicomanagement verwijzen wij naar hoofdstuk één.

Paragraaf 8 – Financiering

Bedrijfsfinanciering
GBLT trekt alleen geld aan voor de uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen geld wordt aangetrokken voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd. Bij het, eventueel, aantrekken van vreemd vermogen houdt GBLT zich aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido). Daarvoor staan twee instrumenten ter beschikking:

- de kasgeldlimiet om het renterisico te beperken bij financiering met kort geld (< 1 jaar);
- de renterisiconorm om het renterisico te beperken bij financiering met lang geld (> 1 jaar).

Kasgeldlimiet
Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Voor GBLT betekent dit, dat in 2018 de kasgeldlimiet € 1.750.000 bedraagt.

Renterisiconorm

Uitgangspunt voor het invoeren van de renterisiconorm is het streven naar een spreiding van de looptijden van langlopende leningen met als doel een beperking van renterisico's.
Het bedrag aan aflossingen en het bedrag van de lening, dat in aanmerking komt voor renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden.
Voor gemeenschappelijke regelingen is de renterisiconorm bepaald op 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar met een minimum van € 2.500.000. Voor 2018 betekent dit dat de renterisiconorm voor GBLT € 4.267.600 bedraagt.

Kredietfaciliteit
In de praktijk betekent het bovenstaande dat GBLT:

- wekelijks de ontvangen belastingopbrengsten doorbetaalt aan opdrachtgevers.
- nagenoeg altijd een gering positief saldo heeft dat dagelijks wordt afgestort bij de schatkist.
- beschikt over een kredietfaciliteit van € 2,0 mln. ("rood staan") voor het geval er een tekort is.

Liquiditeitspositie
De door de deelnemers te betalen bijdragen zullen maandelijks worden verrekend met de ten behoeve van de deelnemers ontvangen belastinggelden.

Risicobeheer
Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten zoals, derivaten, opties en dergelijke. Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden.

Paragraaf 9 – Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin GBLT een bestuurlijk **en** een financieel belang heeft. Het GBLT kent geen verbonden partijen zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit en de RBVW .

Paragraaf 10 – Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat het geheel van interne organisatieonderdelen die ondersteunend zijn aan de primaire activiteiten (kerntaken) van GBLT. Hiervoor is het dagelijks bestuur beleidsvormend. De stand van de organisatie en de ontwikkelingen daarin zijn opgenomen in hoofdstuk 1, het programma.

Paragraaf 11 – EMU saldo

In onderstaande tabel is het EMU saldo voor GBLT weergegeven.

bedragen in € x 1.000	
1 Exploitatiesaldo voor bestemming van reserves	–
2 Invloed Investeringen	
– netto investeringsuitgaven	-325
+ verkoop materiële en immateriële vaste activa	–
+ afschrijvingen	575
3 Invloed voorzieningen	
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v.exploitatie	–
– ontrekkingen aan voorzieningen t.b.v.exploitatie	–
– ontrekkingen rechtstreeks uit voorziening	–
4 Invloed reserves	
+ toevoegingen aan reserves t.l.v.exploitatie	–
– ontrekkingen aan reserves t.b.v.exploitatie	–
– ontrekkingen rechtstreeks uit reserves	-254
5 Deelnemingen en aandelen	
– boekwinst	–
+ boekverlies	–
EMU Saldo	**-4**

Paragraaf 12 – Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector in werking getreden. Rapportage over het begrotingsjaar 2018 zal plaatsvinden in het uit te brengen jaarverslag en de jaarrekening.

3 Begroting 2018

Begroting naar programma's

GBLT kent één programma, namelijk de heffing en inning van belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ. De totale lasten van het programma bedragen € 21.338.000. Door de deelnemers wordt hieraan een bedrag van € 18.128.000 bijgedragen. Daarnaast wordt € 3.210.000 ontvangen door, wegens niet tijdige betaling van belastingaanslagen, in rekening gebrachte kosten van aanmaningen en dwangbevelen.

Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten

In onderstaande tabel worden de lasten en de baten weergegeven.

bedragen in €	jaarrekening 2016	begroting 2017	begroting 2018
LASTEN			
1 Rente en afschrijvingen			
1.1 Externe rentelasten	86	53	12
1.2 Interne rentelasten	185	196	196
1.3 Afschrijvingen van activa	931	553	575
Totaal rente en afschrijvingen	**1.202**	**802**	**783**
2 Personeelslasten			
2.1 Salarissen huidig personeel en bestuurders	7.933	8.173	8.372
2.2 Sociale premies	1.995	2.062	2.113
2.4 Overige personeelslasten	551	577	584
2.5 Personeel van derden	1.702	1.380	1.415
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	47		
Totaal personeelslasten	**12.228**	**12.192**	**12.484**
3 Goederen en diensten van derden			
3.1 Duurzame gebruiksgoederen	4	32	32
3.2 Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	438	384	389
3.3 Energie	19	20	20
3.4 Huren en rechten	322	324	328
3.5 Leasebetalingen operational lease	27	22	22
3.7 Verzekeringen	21	21	22
3.8 Belastingen	13	19	19
3.9 Onderhoud door derden	2.099	2.161	2.307
3.10 Overige diensten door derden	4.207	4.765	4.732
Totaal goederen en diensten van derden	**7.150**	**7.748**	**7.871**
5 Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien			
5.2 Onvoorzien	25	200	200
Totaal toevoeging voorzieningen/onvoorzien	**25**	**200**	**200**
TOTAAL LASTEN	**20.605**	**20.942**	**21.338**

bedragen in €	jaarrekening 2016	begroting 2017	begroting 2018
BATEN			
2 Personeelsbaten			
2.1 Baten in verband met salarissen en sociale lasten	21	0	0
Totaal personeelsbaten	**21**	**0**	**0**
3 Goederen en diensten aan derden			
3.6 Diensten voor derden bijdragen deelnemers	17.371	17.732	18.128
Totaal goederen en diensten aan derden	**17.371**	**17.732**	**18.128**
4 Bijdragen van derden			
4.1 bijdragen van overigen	5	0	0
Totaal bijdragen van derden	**5**	**0**	**0**
5 Waterschaps- en gemeentebelastingen			
5.1 Invorderopbrengsten	4.755	3.210	3.210
Totaal waterschaps- en gemeentebelastingen	**4.755**	**3.210**	**3.210**
TOTAAL BATEN	**22.152**	**20.942**	**21.338**
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**1.547**	**0**	**0**
Toevoegingen en ontrekking reserves			
Toevoeging aan bestemmingsreserve	-51	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	528	0	0
RESULTAAT	**2.024**	**0**	**0**

Toelichting

In de Kadernotitie 2018 – 2021 heeft ons algemeen bestuur besloten de kwaliteit van dienstverlening te vergroten. Aan de directie is gevraagd om plannen te ontwikkelen en keuzes voor te leggen. De inschatting is dat de kwaliteitsverbetering aan de voorkant geld kost en aan de achterkant geld oplevert. De investering vooraf kan gefinancierd worden uit een daling van de kosten van de flexibele schil.

In 2017 en volgende jaren was voorzien dat de lasten van (telefonische) dienstverlening jaarlijks met € 100.000 zouden afnemen gedurende 4 jaar. De jaarlijkse bestemming van de vrijgekomen middelen uit de daling van de kosten van (telefonische) bereikbaarheid wordt bij bestuursbesluit vastgelegd. In de begroting 2018 wordt de cumulatieve afbouw van de kosten ad € 200.000 bestemd voor:

- de dekking van eenmalige kosten voor software voor de Kennisbank;
- de inzet van structurele deskundigheid ad € 50.000 voor transparante informatiebeveiliging;
- een verdubbeling van de business control met structureel 1 fte en € 20.000 licentiekosten;
- een structurele uitbreiding met 0,5 fte ten behoeve van de klantcommunicatie;
- de specialistische structurele inzet van 0,5 fte ten behoeve van de klantreis.

In het licht van genoemde ontwikkelstrategie worden deze middelen ingezet voor de kwaliteitsverbetering, zodat de bijdragen van deelnemers vooralsnog gelijk blijven (behoudens inflatie).

Een uitzondering op bovenstaand principe willen wij maken voor de WOZ taak. Nieuwe voorschriften worden van toepassing. De kosten die daarmee gemoeid zijn gepresenteerd in hoofdstuk 1.3 en worden gespreid over de jaren 2018 t/m 2021.

De lasten

Rente en afschrijvingen
De lasten van kapitaalinvesteringen zijn in 2017 en 2018 lager dan in voorgaande of latere jaren. Dit houdt verband met een uitgestelde aanbesteding van de belastingsoftware. In deze jaren wordt deze ruimte benut voor ICT onderhoud op de kostensoort diensten van derden. Her-aanbesteding van de belastingsoftware in 2019 is onvermijdelijk. In de investeringsplanning wordt daar rekening mee gehouden.

Personeelslasten
De lasten van vast personeel zijn doorgerekend op basis van de kennis van nu. Op een aantal plaatsen wordt deskundigheid geworven in het jaar 2017. Dit veroorzaakt ten opzichte van 2016 een stijging in de personele lasten tegenover een daling in de ingehuurde capaciteit. In de uitvoerende functies is sprake van geringe krimp. De bezetting blijft ongeveer constant. (zie ook bijlage 3).
De personeelslasten in 2018 stijgen ten opzichte van de begroting 2017 door de trendmatige verhoging, zoals genoemd in de paragraaf uitgangspunten en normen.

Goederen en diensten van derden
Voor goederen en diensten is rekening gehouden met een inflatie aanpassing, zoals genoemd in de paragraaf uitgangspunten en normen.
Ondanks de aanschaf van de kennisbank voor het KCC, de investering die benodigd is voor de vergunningsvrije bouwwerken en de aanschaf van software ten behoeve van de P&C cyclus komen de goederen en diensten lager uit dan in de jaarschijf 2018 in de begroting 2017 was aangenomen.

Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien
Op grond van een besluit van het algemeen bestuur (29 mei 2013) wordt jaarlijks een bedrag van € 200.000 in de begroting opgenomen als onvoorzien.

De baten

Personeelsbaten
Er wordt in de begroting geen rekening gehouden met personeelsbaten (zoals zwangerschapsuitkeringen).

Goederen en diensten aan derden
Het hier opgenomen bedrag bestaat volledig uit de begrote bijdragen van de deelnemers.

Bijdragen van derden
Er wordt in de begroting geen rekening gehouden met bijdragen van derden.

Waterschaps- en gemeentebelastingen (invorderopbrengsten)
Dit bestaat voor GBLT volledig uit invorderopbrengsten.
Nadat in 2016 de achterstand in de invordering is opgelost moet geleidelijk aan duidelijk worden of en op welk niveau de invorderbaten gaan stabiliseren. Onzekerheden daarin zijn de landelijke trends in de betalingsdiscipline en inbaarheid en de effecten van verjonging van vorderingen. In eerste aanleg gaan we uit van een gelijkblijvende opbrengst.

Meerjarenraming 2019 - 2021

bedragen in € x 1.000	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
LASTEN			
1 Rente en afschrijvingen			
1.1 Externe rentelasten	12	12	12
1.2 Interne rentelasten	196	196	196
1.3 Afschrijvingen van activa	875	875	875
Totaal rente en afschrijvingen	**1.083**	**1.083**	**1.083**
2 Personeelslasten			
2.1 Salarissen huidig personeel en bestuurders	8.576	8.784	8.998
2.2 Sociale premies	2.166	2.220	2.276
2.4 Overige personeelslasten	591	598	605
2.5 Personeel van derden	1.450	1.487	1.524
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders			
Totaal personeelslasten	**12.783**	**13.089**	**13.403**
3 Goederen en diensten van derden			
3.1 Duurzame gebruiksgoederen	32	33	33
3.2 Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	393	398	403
3.3 Energie	21	21	21
3.4 Huren en rechten	332	336	340
3.5 Leasebetalingen operational lease	22	22	23
3.7 Verzekeringen	22	22	22
3.8 Belastingen	20	20	20
3.9 Onderhoud door derden	2.035	2.059	2.084
3.10 Overige diensten door derden	4.801	4.875	4.950
Totaal goederen en diensten van derden	**7.678**	**7.786**	**7.896**
5 Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien			
5.2 Onvoorzien	200	200	200
Totaal toevoeging voorzieningen/onvoorzien	**200**	**200**	**200**
TOTAAL LASTEN	**21.744**	**22.158**	**22.582**
BATEN			
3 Goederen en diensten aan derden			
3.6 Diensten voor derden bijdragen deelnemers	18.533	18.948	19.372
Totaal goederen en diensten aan derden	**18.533**	**18.948**	**19.372**
5 Waterschaps- en gemeentebelastingen			
5.1 Invorderopbrengsten	3.210	3.210	3.210
Totaal waterschaps- en gemeentebelastingen	**3.210**	**3.210**	**3.210**
TOTAAL BATEN	**21.743**	**22.158**	**22.582**

Begroting naar kostendragers

In de begroting wordt de kostendrager geïnterpreteerd als de deelnemer welke de lasten van het GBLT voor haar rekening neemt. De deelnemersbijdrage voor het jaar 2018 wordt in deze begroting vastgesteld op een totaalbedrag van € 18.128.000.

De totale verdeling van de deelnemersbijdragen zien er, met inachtneming van de verdeelsleutel die in paragraaf 4 is beschreven, in meerjarenperspectief als volgt uit. De jaarlijkse stijging is van de totale bijdrage is iets meer dan 2%.

bedragen in € x 1.000 deelnemer	begroting 2017	begroting 2018	meerjaren 2019	meerjaren 2020	meerjaren 2021
waterschap Drents Overijsselse Delta	**2.334**	**2.366**	**2.420**	**2.475**	**2.531**
waterschap Rijn en IJssel	**2.374**	**2.484**	**2.540**	**2.598**	**2.657**
waterschap Vallei en Veluwe	**4.398**	**4.474**	**4.572**	**4.671**	**4.774**
waterschap Vechtstromen	**2.967**	**3.000**	**3.069**	**3.139**	**3.209**
waterschap Zuiderzeeland	**1.659**	**1.697**	**1.734**	**1.772**	**1.811**
gemeente Dronten	**541**	**558**	**571**	**584**	**597**
gemeente Leusden	**399**	**404**	**413**	**423**	**432**
gemeente Nijkerk	**582**	**599**	**613**	**626**	**640**
gemeente Zwolle	**1.811**	**1.842**	**1.884**	**1.926**	**1.969**
gemeente Dalfsen	**404**	**416**	**426**	**435**	**445**
gemeente Bunschoten	**262**	**287**	**293**	**300**	**306**
Totale deelnemersbijdrage	**17.732**	**18.128**	**18.533**	**18.948**	**19.372**

De hierboven vermelde bedragen zijn voor de gemeenten inclusief de compensabele BTW. De bijdragen zijn in de volgende tabel weergegeven exclusief de compensabele BTW.

bedragen in € x 1.000 deelnemer	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
gemeente Bunschoten	249	274	280	287	292
gemeente Dalfsen	384	396	406	414	411
gemeente Dronten	505	522	534	547	560
gemeente Leusden	373	378	386	396	405
gemeente Nijkerk	554	571	584	597	611
gemeente Zwolle	1.696	1.726	1.767	1.807	1.849
Totale netto gemeentelijke bijdrage	**3.761**	**3.867**	**3.957**	**4.048**	**4.128**

4 Vaststellingsbesluit

De begroting 2018 is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van GBLT.

De deelnemende waterschappen en gemeenten zijn in de gelegenheid geweest hun zienswijze over de ontwerpbegroting aan het dagelijks bestuur van GBLT kenbaar te maken. Het dagelijks bestuur heeft de ontvangen zienswijzen, voor zover ingediend, bij de ontwerpbegroting gevoegd en het geheel aan het algemeen bestuur aangeboden.

Het algemeen bestuur van GBLT,

- gezien het voorstel van het dagelijks bestuur van 3 mei 2017,
- gezien de zienswijzen/reacties van xxxx
- overwegende dat de begroting 2018, inclusief het meerjarenperspectief 2019 tot en met 2021, na voorafgaande kennisgeving, 14 dagen bij de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling voor een ieder ter inzage heeft gelegen,
- gelet op de artikelen 83 en 100 van de Waterschapswet,

besluit:

1. de begroting 2018 vast te stellen,
2. kennis te nemen van het meerjarenperspectief 2019 tot en met 2021,
3. het dagelijks bestuur te machtigen voor het beheer van de inkomsten en uitgaven,
4. het dagelijks bestuur te machtigen om onvoorziene uitgaven te doen tot maximaal € 200.000 van de jaarlijkse exploitatiekosten.

Zwolle, 5 juli 2017

Het algemeen bestuur,

De directeur,	De voorzitter,
M.A. van Helden	B.J. Bussink

Bijlagen

1. Kerngegevens
2. Staat van activa
3. Staat van personeelslasten
4. Investeringsprogramma
5. Lijst van gebruikte afkortingen

Bijlage A: Kerngegevens

Deelnemende waterschappen in 2018	Drents Overijsselse Delta Rijn en IJssel Vallei en Veluwe Vechtstromen Zuiderzeeland
Deelnemende gemeenten in 2018	Bunschoten Dalfsen Dronten Leusden Nijkerk Zwolle
Provincies waarin de deelnemers zijn gelegen	Drenthe Flevoland Gelderland Overijssel Utrecht
Grootte van het verzorgingsgebied	1,175 mln. hectare
Aantal gemeenten in het verzorgingsgebied per 31-12-2016	93
Aantal inwoners in het verzorgingsgebied per 31-12-2016	3,6 mln.
Te verzenden aanslagbiljetten in 2018	2,2 mln.
In de aanslagbiljetten opgenomen aanslagregels	6,2 mln.
Te verzenden aanmaningen in 2018	250.000
Te verzenden dwangbevelen in 2018	110.000
Totaal voor 2017 begroot aanslagbedrag	€ 628 mln.
Waarvan:	
ten behoeve van de waterschappen	*€ 526 mln.*
ten behoeve van de gemeenten	*€ 102 mln.*
Totaal aantal medewerkers in eigen dienst in 2018	149,8

Bijlage B: Staat van activa

Staat van vaste activa 2018									
Omschrijving	**Afschrijvingsduur in jaren**	**Jaar van investering/ activering**	**Historisch investering-bedrag**	**Afschrijvingen voorgaande jaren**	**Balans 31-12-2017**	**Investeringen 2018**	**afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen 2018**	**Afschrijvingen 2018**	**Balans 31-12-2018**
Immateriële vaste activa									
BGT Implementatie	5	2015	75.025	45.015	30.010			15.005	15.005
Project Addcomm drukwerk	4	2015	238.007	178.505	59.502			59.502	-
Investeringsruimte tm 2017	5	2017	400.000	80.000	320.000			80.000	240.000
Investeringsruimte 2018		2018				200.000		40.000	160.000
Materiële vaste activa									
Bedrijfsgebouwen									
Verbouwing Zwolle Lubeckplein	10	2014	1.341.390	418.559	922.831			133.421	789.410
vervoermiddelen									
Dienstauto's	6	2012	14.490	12.267	2.223			2.223	-
Dienstauto's	6	2015	47.943	23.971	23.971			7.990	15.981
Dienstauto's	6	2016	50.888	13.810	37.079			8.481	28.597
Dienstauto's	6	2017	33.240	5.540	27.700			5.540	22.160
overige materiële vaste activa									
Kantoormeubilair Lubeckplein Zwolle	10	2014	347.726	107.216	240.511			34.773	205.738
Investeringsruimte tm 2017	10	2017	100.000	10.000	90.000			10.000	80.000
Investeringsruimte 2018	10	2018				50.000		5.000	45.000
Infrastructuur Lubeckplein Zwolle	5	2014	176.474	108.983	67.491			35.213	32.278
Schermen vergaderruimtes en lounges	5	2014	79.415	48.972	30.442			15.883	14.559
Investeringsruimte tm 2017	5	2017	150.000	30.000	120.000			30.000	90.000
Investeringsruimte 2018	5	2018				75.000		15.000	60.000
Werkplekken lubeckplein Zwolle	3	2017	165.000	6.875	158.125			55.000	103.125
Mobiele telefoons	3	2017	65.000	2.708	62.292			21.667	40.625
		Totalen	**3.284.598**	**1.092.421**	**2.192.177**	**325.000**	**-**	**574.698**	**1.942.479**

Bijlage C: Staat van personeelslasten

	Jaarrekening 2016				Begroting 2017				Begroting 2018			
Organisatorische eenheid	Werkelijke bezetting in fte	Jaarloon inclusief sociale lasten	Overige personeels-lasten eigen personeel	Totaal	Begrote bezetting in fte	Jaarloon inclusief sociale lasten	Overige personeels-lasten eigen personeel	Totaal	Begrote bezetting in fte	Jaarloon inclusief sociale lasten	Overige personeels-lasten eigen personeel	Totaal
Management team	6,0	630	10	640	7,0	809	0	809	7,0	829	0	829
Bedrijfsbureau	25,7	1.970	479	2.449	28,6	2.455	577	3.032	0,0	0	0	0
Planning & Audit									4,9	433	0	433
Zelfsturend Staf Team									9,7	1.150	584	1.734
Informatisering & Automatisering									14,0	927	0	927
Heffen	36,6	2.323	6	2.329	35,9	2.212	0	2.212	35,9	2.267	0	2.267
Waarderen	20,2	1.095	5	1.100	16,7	1.106	0	1.106	16,7	1.133	0	1.133
Heffingstechnologie	5,4	313	8	321	5,5	343	0	343	5,5	352	0	352
Innen	21,7	1.272	12	1.284	23,3	1.378	0	1.378	23,3	1.413	0	1.413
KCC	33,7	1.855	19	1.874	32,9	1.932	0	1.932	32,9	1.981	0	1.981
Totaal	**149,2**	**9.458**	**539**	**9.997**	**149,8**	**10.235**	**577**	**10.812**	**149,9**	**10.485**	**584**	**11.069**

Bedragen in € x 1.000

Het nieuwe team gegevensbeheer wordt in 2017 ingericht met grotendeels bestaande capaciteit uit de andere afdelingen. Er zal ook nieuwe deskundigheid worden aangetrokken in vaste dienst. Deze wordt gefinancierd uit een afname van ingehuurde specialisten.

Bijlage D: Investeringsprogramma

bedragen in €	Investeringen 2018	Investeringen 2019	Investeringen 2020	Investeringen 2021
Software investeringsruimte 2018	200.000			
Software investeringsruimte 2019		200.000		
Software investeringsruimte 2020			200.000	
Software investeringsruimte 2021				200.000
Belastingpakket (2019)		1.500.000		
kantoormeubulair investeringsruimte 2018	50.000			
kantoormeubulair investeringsruimte 2019		50.000		
kantoormeubulair investeringsruimte 2020			50.000	
kantoormeubulair investeringsruimte 2021				50.000
Hardware investeringsruimte 2018	75.000			
Hardware investeringsruimte 2019		75.000		
Hardware investeringsruimte 2020			75.000	
Hardware investeringsruimte 2021				75.000
	325.000	**1.825.000**	**325.000**	**325.000**

Bijlage E: Lijst van afkortingen

BAG	Basisadministratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BERAP	Bestuursrapportage
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRP	Basisregistratie personen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Fido	Wet Financiering decentrale overheden
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn
I&A	Informatisering en automatisering
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KCC	Klant Contact Centrum
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LV WOZ	Landelijke voorziening WOZ
NCNP	No cure no pay
NHR	Nieuw Handelsregister
PR	Public relations
SMS	Short message service
RBVW	Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen
VORAP	Voortgangsrapportage ten behoeve van de deelnemers
WOZ	Wet waardering onroerende zaken

gemeente- en
waterschapsbelastingen

Agendapunt 12. Begroting 2018 jaarstukken 2016 en kadernota 2018 – 2021 GBLT

Inspreken raadsvergadering maandag 3 juli 19:30

Ongeveer een jaar geleden stond ik hier ook om in te spreken op de meer jaren nota van het GBLT. En ondanks dat mijn pleidooi tegen de begroting niet erin resulteerde dat u hiertegen stemde, kon ik uw reactie op mijn pleidooi zeer waarderen.

Nu een jaar laten mag ik weer inspreken op dit agendapunt. Hoewel ik aan vijf minuten niet genoeg tijd heb om mijn kritiek uit te spreken over het GBLT zal ik het ermee moeten doen. Dus laat ik maar gauw beginnen.

Ik zie grote vooruitgang bij het GBLT, dit is terug te vinden zowel in de u voorliggende stukken alsook mijn eigen ervaring van gebruiksgemak wanneer ik inlog op mijn persoonlijke site van het GBLT.

Desondanks zie ik dat er nog veel verbetering mogelijk is. Zoals het GBLT zelf ook verwoord in haar kadernota waar doelstellingen opgenomen zijn op gebied van klantgerichte processen en betrouwbare systemen. Een helder en leesbaar stuk wat maakt dat ik me kan vinden in de doelen die het GBLT daar stelt.

Wellicht dat u nog wacht op mijn ‘máár’. Immers waarom zou deze man anders inspreken. Dus hier komt ie! ‘MAAAR’.

Als ik inhoudelijk de cijfers bekijk zie ik wat vreemds. In de beslisnota van 23 mei 2017 is en dat op pagina 3 er 7 klachten waren in Zwolle. Dat is positief want dat betekend dat er van de van de 125.000 inwoners één enkele persoon heeft geklaagd. Dat ben namelijk ik. Ik heb vorig jaar 7 maal geklaagd:

- 2 maal over wettelijke overtredingen van de zijde van het GBLT,

-1 maal over het niet ontvangen van post,

-1 maal over het niet digitaal kunnen wijzigen van persoonsgegevens,

-2 maal op het geen reactie krijgen op mijn klachten:

-1 maal over het niet serieus genomen worden.

Dus ik kan iets positiefs meegeven. Volgend jaar zal het aantal klachten aanzienlijk lager zijn. Ik wil namelijk niet te boek gaan als notoire klager.

Als laatste wil ik nog kort wat zeggen over het aantal WOZ bezwaren (tabel op pagina 4 van de beslisnota). In de jaren 2014- 2016 worden de aantallen gegeven. Over het algemeen 2000 + bezwaren per jaar. Ongeveer 1/3 tot ½ wordt gegrond verklaard.

Wat hier niet gemeld wordt, maar ik wel interessant vindt is het aantal beroepen en hoger beroepen dat van de ongegronde bezwaren komen. Oftewel waar zijn burgers zo van mening dat ze in hun gelijk staan dat ze hiertegen gaan procederen.

Doordat ik sinds vorig jaar in contact gesteld ben met de portefeuillehouder van het GBLT ben ik bekend met enkele aanvullende cijfers. Daar blijkt dat in 2014 en 2015 circa 10% in beroep ging. Het aantal beroepen van 2016 was toen (oktober 2016) nog niet bekend en ik had gehoopt dat deze hier in de tabel zouden staan.

Wat wel bekend was dat in 52% van de beroepen de burger gelijk krijgt.

Verder zie je dat er in 2014 en 2015 20 maal naar een hoger beroep gegaan werd. Daar stonden nog een aantal zaken van open.

Kortom ik zie dat er veel gebeurd is maar dat er inhoudelijk écht nog wel het e.e.a. verbeterd mag worden.

Ik dank u voor uw tijd.

SP

MOTIE

Belangen van uitzendkrachten GBLT meenemen in toekomstige aanbesteding

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017,besprekend de concept begroting GBLT 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018-2021 en gelezen hebbende de beantwoording van de artikel 45-vragen over contractverloop en flexibele schil GBLT;

Overwegende dat:
– GBLT de huidige KCC functies gaat "herijken";
– Een deel van de huidige uitzendkrachten hierdoor in dienst kan treden bij GBLT;
– Een deel hiervoor niet in aanmerking zal komen door het verschil in animo en beschikbare banen, los van de geschiktheid en competenties van de betreffende uitzendkrachten;
– GBLT ook in de toekomst een flexibele schil van uitzendkrachten zal hanteren;
– GBLT in 2018 een aanbesteding wil voorbereiden voor het uitzendbureau dat deze zal leveren;
– Indien het huidige uitzendbureau deze aanbesteding verliest (of niet meedoet) uitzendkrachten daarmee op straat komen te staan of op zijn minst na jaren trouwe dienst eruit worden gebonjourd;

Van mening dat:
– Continuïteit goed is voor zowel werknemer, werkgever als de dienstverlening aan onze inwoners;
– De wens van de overheid de flexibele inzet van arbeid te regelen via uitzendbureaus en aanbestedingen geen reden is uitzendkrachten hier de dupe van te laten worden wanneer er van uitzendbureau wordt gewisseld;
– Het goed gebruik zou moeten zijn dat bij dergelijke aanbestedingen personeel wordt overgenomen;
– Hoewel de ketenbepaling hiermee instant blijft het toch een oplossing is voor een groep die op het moment dat er van uitzendbureau gewisseld wordt nog niet aan het eind van uitzendfase B zit;

De raad:
1. Roept GBLT op in de toekomstige aanbesteding voor een uitzendbureau eisen te stellen over het overnemen van personeel dat voldoet of spoedig kan voldoen aan de eisen van de nieuwe organisatie, maar geen (vaste) aanstelling bij GBLT hebben gekregen.

2. Draagt het college op zich als opdrachtgever van GBLT in te spannen om het bovenstaande voor elkaar te krijgen.

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Voor: SP, Swollwacht, Groen Links
Verworpen 3/7/17

SP. FC

MOTIE

Beloon toewijding en ervaring uitzendkrachten GBLT

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017,besprekend de concept begroting GBLT 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018-2021 en gelezen hebbende de beantwoording van de artikel 45-vragen over contractverloop en flexibele schil GBLT;

Overwegende dat:
– GBLT de huidige KCC functies gaat "herijken";
– Een deel van de huidige uitzendkrachten hierdoor in dienst kan treden bij GBLT;
– GBLT van plan is deze functies via een (nieuwe) sollicitatieprocedure in te vullen;
– Het bij veel bedrijven en overheden gebruikelijk is bij vacatures voorkeur te geven aan interne kandidaten;
– Uitzendkrachten vaak niet als intern gelden, ook al werken ze al jaren voor een werkgever;

Van mening dat:
– Gezien de lange tijd die veel uitzendkrachten al werken voor GBLT en de bijdrage die zij hebben geleverd aan de verbeteringen bij de organisatie en de dienstverlening aan Zwolse inwoners het niet meer dan terecht is dat zij bij een streepje voor krijgen bij een sollicitatieprocedure op hun eigen "herijkte" functies;
– Dit niet betekent dat mensen die niet het vereiste niveau en competenties hebben dus maar moeten worden aangenomen;

De raad:

1. Roept GBLT op bij een toekomstige sollicitatieprocedure voor "herijkte" versies van de huidige functies het principe "interne kandidaten hebben voorrang" toe te passen en hierbij de (op dat moment) huidige uitzendkrachten als intern aan te merken.

2. Draagt het college op zich als opdrachtgever van GBLT in te spannen om het bovenstaande voor elkaar te krijgen.

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Fractie Cetin
Orhan Cetin

Tegen: VVD
Aangenomen
3/7/17

ChristenUnie PvdA SP D66 M 12-3
Zwolle

MOTIE

GBLT Begroting 2018

Betreft: **Versimpelen Aanvragen Kwijtschelding**

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen jaarstukken 2016 en begroting 2018 van het GBLT,

overwegende dat:

- inwoners die hun aanslag gemeente- en/of waterschapsbelasting niet kunnen betalen, de mogelijkheid hebben om hiervoor kwijtschelding aan te vragen,
- afhankelijk van de persoonlijke en financiële omstandigheden (zoals inkomen, vermogen en woonlasten) wordt bepaald of iemand voor kwijtschelding in aanmerking komt,
- het GBLT de kwijtscheldingsaanvragen van inwoners van Zwolle beoordeelt en daarvoor jaarlijks veel informatie en bewijsstukken ter onderbouwing opvraagt, ook als de (financiële) situatie niet gewijzigd is en veel van die informatie bovendien al bij de gemeente bekend is (bijvoorbeeld bij de afdeling Sociale Zaken),
- inwoners die in principe voor deze kwijtschelding in aanmerking komen – en hun ondersteuners – hierdoor onnodige drempels en ergernis ervaren;

van mening dat:

- het onwenselijk is om onnodige drempels bij regelingen voor armoedeondersteuning in stand te houden,
- meerdere gemeenten het aanvragen van kwijtschelding voor gemeentebelasting hebben versimpeld, door de beoordeling gecombineerd uit te voeren met aanspraak op andere gemeentelijke ondersteuningsregelingen,
- het GBLT al op deze manier samenwerkt met meerdere gemeenten, maar niet met Zwolle;

roept het College op:

- in overleg met GBLT én met de doelgroep en hun (vrijwillige) ondersteuners na te gaan op welke wijze de aanvraagprocedure kwijtschelding gemeentelijke belastingen kan worden versimpeld en op basis hiervan een voorstel aan de raad te doen;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie	PvdA	SP	D66
Gerdien Rots	Jan Slijkhuis	Brammert Geerling	Oswald van Dam

Met algemene stemmen aangenomen

3/7/17

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36661

Onderwerp Begroting 2018, jaarstukken 2016 en Kadernota 2018 – 2021 GBLT

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2017

besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 GBLT
2. Kennis te nemen van de Kadernota 2018 – 2021
3. Akkoord te gaan met de begroting 2018 GBLT en geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Hijlkema, Silvan (2529)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: Aanbiedingsbrief bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: Bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

Voorgesteld besluit raad

1. kennis te nemen van de bestuursrapportage 1 2017, inclusief de daarin opgenomen begrotingswijziging;
2. geen zienswijze in te dienen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 13 juni 2017

Openbaar

Onderwerp	Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
Informant	Silvan Hijlkema
Afdeling	Fysieke Leefomgeving / PUL
Telefoon	(038) 498 2529
Email	s.hijlkema@zwolle.nl

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland
2. Bestuursrapportage 1 2017 Veiligheidsregio IJsselland

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. kennis te nemen van de bestuursrapportage 1 2017, inclusief de daarin opgenomen begrotingswijziging;
2. geen zienswijze in te dienen.

Datum 30 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Via de 1e bestuursrapportage van de Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) haar bestuur over de realisatie van de programmabegroting. Deze rapportage gaat over januari t/m april 2017. VRIJ stelt in deze rapportage ook een eenmalige begrotingswijziging in 2017 voor waarin zij budgetten anders wil bestemmen dan voorzien. Om deze door te voeren, is een raadsbesluit nodig van alle gemeenteraden in IJsselland.

Beoogd effect
Het kunnen realiseren van onvoorziene uitgaven op het gebied van arbeidshygiëne / schoon werken (gevolg van wet- en regelgeving), organisatieontwikkeling, toegangsbeheer, mobiele telefonie, piketvoertuigen bevolkingszorg en aanpassingen vanwege de risicoinventarisatie en –evaluatie.

Argumenten
Het voorstel is om geen zienswijze in te dienen, want:
- de begrotingswijziging betreft een verschuiving van budgetten, maar geen extra uitgaven. De begrotingswijzing leidt daarom niet tot extra uitgaven aan VRIJ.
- het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van 1 miljoen euro is verwerkt. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Vanuit dit gegeven is een begrotingswijziging te verklaren en acceptabel.

Risico's
Nvt.

Financiën
Onze bijdrage aan VRIJ blijven hetzelfde.

Communicatie
Het dagelijks bestuur van VRIJ heeft ingestemd met de verschuiving van budgetten tijdens haar vergadering van 15 juni 2017. Het algemeen bestuur heeft hier kennis van genomen tijdens haar vergadering van 21 juni 2017.

Vervolg
Wanneer alle gemeenteraden in IJsselland instemmen, zal VRIJ de begrotingswijziging doorvoeren.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 30 mei 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 37130

Onderwerp Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. kennis te nemen van de bestuursrapportage 1 2017, inclusief de daarin opgenomen begrotingswijziging;

2. geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Aan de raden van de gemeenten aangesloten bij
Veiligheidsregio IJsselland

datum 9 juni 2017

kenmerk V17.002817

onderdeel Bestuur, Beleid en Communicatie

informant Marjolein Fransen

doorkiesnummer 088-9117362

onderwerp Eerste bestuursrapportage 2017

Geacht gemeenteraadslid,

Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage van Veiligheidsregio IJsselland. Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2017. In de bestuursrapportage is weergegeven hoe beleidsmatig en financieel gezien de uitvoering van de begroting verloopt en waar afwijkingen aan de orde zijn. Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt u bij een begrotingswijziging de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen.

Begrotingswijzigingen
In hoofdstuk 2 van de eerste bestuursrapportage wordt ingegaan op de begrotingswijzigingen die aan de orde zijn. Daarnaast staat in hoofdstuk 3 bij ieder programma een paragraaf ‘wat gaat het kosten?’ met een tabel waarin de wijzigingen verwerkt zijn.

Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen blijven. Dit gebeurt wel door de negatieve afwijkingen op te vangen met de positieve afwijkingen. Het management neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Door het stellen van prioriteiten vindt voortdurend bijsturing plaats. De focus zal het hele jaar liggen op het behouden van een sluitende begroting. Voor de bestuurlijk inhoudelijke toelichtingen van de afwijkingen wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de rapportage.

Adresgegevens
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens
T 088 - 119 70 00
E info@vrijsselland.nl
I www.vrijsselland.nl
@VRIJsselland

Veiligheid: voor elkaar

Procedure
U kunt gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begrotingswijzigingen in de bestuursrapportage. Kunt u uw reactie voor 30 augustus mailen aan bestuurssecretariaat@vrijsselland.nl? We hebben het voornemen om de eerste bestuursrapportage op 27 september te laten vaststellen door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland. Uw reactie nemen wij mee tijdens de bespreking van dit onderwerp.

Tot slot
Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Marc Kool (088-1197411, m.kool@vrijsselland.nl) of Marjolein Fransen (088-1197362, m.fransen@vrijsselland.nl).

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio IJsselland

Drs. H.J. Meijer
voorzitter

Drs. A.H. Schreuders
secretaris

bijlagen: Eerste bestuursrapportage 2017

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Gemeenten | Politie

Eerste bestuursrapportage 2017

Veiligheid: voor elkaar

Concept, juni 2017

Documentgegevens

Verspreiding

Nr.	Datum	Verspreid aan
0.1	2 mei 2017	Managementteam, Bea Stegeman, Jaap Wolf, Robert Jan Maaskant, Carla Grummel, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Hubert Weitenberg, Gerben Willighagen, Marcel Kluin, Norbert Bosman.

Aanlevering voor overleggen

Nr.	Aanlevering	Bespreking	Overleg
0.2	18 mei 2017	23 mei 2017	Managementteam/ directie
0.3	25 mei 2017	1 juni 2017	Dagelijks bestuur
0.4	14 juni 2017		Gemeenten
			Veiligheidskring
		27 september 2017	Algemeen bestuur

Documentbeheer/ eigenaar	Marc Kool en Marjolein Fransen
Projectleiders	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	27 september 2017
Digitale vindplaats	MyCorsaID: V17.002827

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Financiële stand van zaken**	**4**
2.1	**Financiële inleiding**	**4**
2.2	**Toelichting incidentele afwijkingen**	**5**
2.3	**Incidentele begrotingswijziging**	**8**
2.4	**Bevolkingszorg**	**9**
2.5	**Vervangingsinvesteringen**	**9**
3	**Beleidsmatige stand van zaken programma's**	**14**
3.1	**Inleiding**	**14**
3.2	**Programma Strategie & Beleid**	**14**
3.3	**Programma Brandweer**	**15**
3.4	**Programma Crisisbeheersing**	**21**
3.5	**Programma GHOR**	**23**
3.6	**Programma Bevolkingszorg**	**26**
3.7	**Programma Meldkamer**	**28**
4	**Bedrijfsvoering**	**30**
Bijlage		**31**

1 Inleiding

In de Financiële verordening Veiligheidsregio IJsselland staat dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de programmabegroting. Deze eerste bestuursrapportage betreft de eerste rapportage over de maanden januari t/m april 2017. Deze rapportage dient voor 15 juni door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur aangeboden te worden. De inrichting van de tussentijdse rapportages moet aansluiten bij de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportages gaan in op afwijkingen in de lasten en baten (begrotingswijzigingen) en de geleverde prestaties.

Bij de volgende begrotingswijzigingen informeert het dagelijks bestuur vooraf het algemeen bestuur en neemt pas een besluit, nadat het algemeen bestuur toestemming heeft gegeven:

a. bij investeringen groter dan € 100.000;
b. bij aankoop en verkoop van goederen en diensten groter dan € 100.000;
c. Bij nieuwe meerjarige verplichtingen, waarvan de jaarlijkse exploitatielasten groter zijn dan € 25.000.

In het volgende hoofdstuk gaan wij in op de financiële stand van zaken. In hoofdstuk 3 volgt een beleidsmatige toelichting op de stand van zaken van de programmabegroting. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

2 Financiële stand van zaken

2.1 Financiële inleiding

In deze eerste bestuursrapportage geven wij een doorkijk voor de rest van het jaar. Wij hebben geprobeerd om een zo zorgvuldig mogelijke prognose te maken. Het jaar 2017 is het eerste begrotingsjaar waarin de structurele besparing van één miljoen euro verwerkt is. Dat maakt 2017 een kanteljaar, waarin druk ligt op de beschikbare middelen. Het algemeen beeld is dat wij in 2017 binnen de beschikbare middelen blijven. Dit gebeurt wel door de negatieve afwijkingen op te vangen met de positieve afwijkingen. Het management neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Door het stellen van prioriteiten vindt voortdurend bijsturing plaats. De focus zal het hele jaar liggen op het behouden van een sluitende begroting.

De incidentele financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2017 zijn verderop weergegeven en toegelicht. Bij de toelichting is waar mogelijk aangegeven of het structurele of incidentele afwijkingen betreft. De afwijkingen zijn de totalen van alle programma's samen.

Kostencategorieën			Incidentele afwijking
Personeelskosten	n	€	502.000
Huisvestingskosten		€	-
Brandweermaterieel	v	€	-255.000
Opleiden & Oefenen	n	€	160.000
Automatisering & verbindingen		€	-
Rente	v	€	-375.000
Beheerskosten	v	€	-66.000
Overige kosten	n	€	123.000
Inkomsten	v	€	-89.000
Totaal		€	-

v voordeel
n nadeel

2.2 Toelichting incidentele afwijkingen

Personeelskosten

Stijging ABP pensioenpremie
In de begroting 2017 zit nog 0,5% ruimte om een stijging van sociale lasten op te vangen. Uit analyse van de werkelijke salarissen 2017 blijkt dat de sociale lasten meer zijn gestegen dan deze 0,5%. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van de ABP-premies; één van de risico's benoemd in de begroting. In 2017 is het tekort eenmalig 210.000 euro. Dit nadeel is al structureel verwerkt in de begroting 2018.

Werkgeverslasten toelagen
De organisatie betaalt de medewerkers diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid). Tijdens de analyse van de salarissen kwamen wij erachter dat de werkgeverslasten op deze toelagen niet zijn begroot. Dit betreft een structureel nadeel van 352.000 euro, die vanaf 2019 wordt meegenomen in de begroting en eenmalig wordt verwerkt in de bestuursrapportage 2017 en 2018.

Ruimte in beschikbare loonsom
Binnen de totale loonsom van de organisatie zit nog voor 325.000 euro aan ruimte. Deze ruimte ontstaat onder andere door nog openstaande vacatures (o.a. regionaal commandant) en ontvangen detacheringsvergoedingen waar geen kosten voor achterlatende werkzaamheden tegenover staan. Tegenover deze vergoeding staat Dit is een eenmalig voordeel, omdat deze vacatures zijn / worden ingevuld en de detachering tijdelijk zijn.

Vrijwilligersvergoeding
In 2017 verwachten wij, net als vorig jaar, een overschrijding binnen de vrijwilligerskosten van 265.000 euro. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de werving van nieuwe vrijwilligers, de extra

inzet van vrijwilligers voor de bezetting van de tweede uitruk in de kazerne van Deventer, de kazernering van vrijwilligers en de inzet van vrijwilligers voor expert- en projectgroepen. Wij gaan intern maatregelen nemen (waar mogelijk) om te zorgen dat deze overschrijding niet structureel wordt.

Huisvestingskosten

In deze kostencategorie voorzien wij geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Brandweermaterieel

Afschrijvingslast vervangingsinvesteringen
In de begroting 2017 zijn wij uitgegaan van de investeringen die in 2016 zouden worden gedaan. Door het doorlopen van lange aanbestedingsprocedures en enige terughoudendheid (in afwachting van regionaal beleid) hebben in 2016 niet alle vervangingen plaatsgevonden. Een aantal leveringen (o.a. haakarmvoertuigen en dienstvoertuigen) van aanbestedingen uit 2016 vindt plaats in 2017. Bij de jaarrekening 2016 wordt voorgesteld ruim vier miljoen euro aan vervangingsinvesteringen door te schuiven naar het jaar 2017 en/of 2018. Dit geeft voor 2017 een incidenteel voordeel van 390.000 euro op de afschrijvingslasten. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat kredieten steeds doorgeschoven worden, is de aandacht er vanaf nu op gericht om zoveel mogelijk realistisch, en niet optimistisch te plannen. Dit gebeurt onder andere door een projectleider te koppelen aan een investeringskrediet en de voortgang in de loop van het jaar strakker te bewaken.

Extra kosten beheer en onderhoud
Binnen de budgetten van Beheer & Techniek voorzien wij voor 2017 enkele nadelen van in totaal 135.000 euro. Deze nadelen ontstaan voor een belangrijk deel door niet voorziene gebreken, die hebben geleid tot hogere reparatieskosten en een toename van vervoersbewegingen (en daardoor brandstofgebruik).

Opleiden & oefenen

Voor de brandweer is een opleidingsplan voor de repressieve functies opgesteld. Op basis van dit plan verwachten wij dat het totaal beschikbare budget voor 2017 niet toereikend is. Er wordt een overschrijding verwacht van 300.000 euro op de post ‘brandweeropleidingen’ in 2017. Dit heeft te maken met het grote aantal nieuwe vrijwilligers dat al in opleiding is vanuit eerdere wervingsacties en ook dit jaar leverde de werving nieuwe groepen met manschappenopleidingen op. Verder start er een nieuwe bevelvoerdersopleiding en starten drie Officieren van Dienst met hun opleiding; dit laatste vanwege natuurlijk verloop. Een deel van de overschrijding (140.000 euro) kan opgevangen worden door het oefenbudget.

Automatisering & verbindingen

In deze kostencategorie voorzien wij geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Rente

Wij proberen zoveel mogelijk met kortgeld te financieren, waarbij conform het vastgestelde treasurystatuut wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. Kortlopende leningen kennen op dit moment een erg laag rentepercentage en zijn dus financieel gunstig. Halverwege 2017 verwachten wij nog een langlopende lening af te sluiten tegen een lager percentage dan de 2,5% waar in onze begroting rekening mee wordt gehouden. In combinatie met de achterblijvende investeringen uit 2016 ontstaat er een eenmalig rentevoordeel van 340.000 euro. Wij hebben voor de komende jaren de vervangingsinvesteringen realistischer gepland en rekening gehouden met de lange doorlooptijd van aanbestedingstrajecten.

Voor de huisvesting zijn wij in de begroting 2017 uitgegaan van een rentepercentage van 3,5% (conform vastgestelde financiële uitgangspunten en kaders). De werkelijke rentepercentages zijn, afhankelijk van de looptijd van de lening, lager. De rentepercentages zijn in overleg met de treasurer van de gemeente Zwolle tot stand gekomen. Dit is een incidenteel voordeel (35.000 euro), zolang de kazernes eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland. Eind 2016 is de kazerne in Zwolle (Marsweg) weer overgedragen aan de gemeente Zwolle. In 2017 worden er geen kazernes overgedragen. Bij overdracht gaan wij de kazernes huren en worden de kapitaallasten omgezet in een huurlast. Vandaar dat dit voordeel geen structureel karakter heeft.

Beheerskosten

Voor 2017 voorzien wij lagere advies en accountantskosten binnen bedrijfsvoering voor totaal 66.000 euro. Door fors te investeren in de relatie met de nieuwe accountant als voorbereiding op de controle zijn de kosten van de accountancydiensten lager uitgevallen dan voorzien. Ook ten aanzien van de advieskosten verwachten we lager uit te komen door onze inspanningen te richten op de implementatie van ons nieuwe personeel & financieel- systeem.

Overige kosten

<u>Openstaande taakstelling begroting 2017</u>
Bij het opstellen van de begroting 2017 is in totaal een besparing van afgerond netto één miljoen euro structureel ingezet ter vermindering van de negatieve herverdeeleffecten naar aanleiding van de nieuwe kostenverdeelmethodiek. Voor het jaar 2017 was het niet precies 1 miljoen euro en hiermee was de begroting 2017 op moment van vaststelling niet sluitend. Afgesproken is dat wij het eenmalig negatieve saldo van 73.337 euro zouden meenemen bij de bestuursrapportage in 2017 via de verwachte incidentele rentevoordelen. Structureel is er een sluitende begroting.

<u>Investering project STOOM</u>
In het algemeen bestuur van december 2014 zijn de bezuinigingsvoorstellen vastgesteld, waaronder die voor het uitvoeren van het project STOOM (Structureel Terugdringen Ongewenste en Onechte Meldingen). Door verificatie te gaan toepassen op automatische brandmeldingen zal er een reductie plaats vinden van het aantal daadwerkelijke alarmeringen van de posten. De Meldkamer Oost Nederland (MON) maakt gebruik van het protocol ‘verificatie meldkamer brandweer’. Kort samengevat houdt dit protocol in dat de centralist gedurende de eerste minuut na de melding contact probeert te zoeken met het object om te verifiëren wat de oorzaak van de melding is. Als er contact met het object wordt gemaakt, heeft de contactpersoon vervolgens twee minuten de tijd

om te bevestigen of er daadwerkelijk brand is. Wanneer er niet binnen 1 minuut contact met het object is gemaakt of wanneer er niet binnen twee minuten duidelijkheid is of er daadwerkelijk brand is, dan wordt de brandweer gealarmeerd. Realisatie van deze bezuiniging vergt een investering vooraf, die uit de exploitatie gedekt zal worden. Hand- en automatische brandmeldingen moeten gescheiden binnen komen bij de MON. Dit is vanuit de wet een randvoorwaarde om verificatie toe te mogen passen. De kosten liggen deels bij de abonnee (werkzaamheden aan de brandmeldinstallatie door een installateur) en deels bij de veiligheidsregio (werkzaamheden aan de doormeldeenheid door Siemens). Hiervoor is drie jaar (2015-2017) een jaarlijkse budget noodzakelijk van 50.000 euro. Vanaf 2016 levert deze bezuiniging 50.000 euro op. De bezuiniging loopt op tot structureel 100.000 euro vanaf 2018 en is al verwerkt in de programmabegroting.

Inkomsten

Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)
De definitieve BDuR-uitkering voor het jaar 2017 is hoger dan de in de begroting 2017 geraamde BDuR- uitkering. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door een looncompensatie en door mutaties in de gehanteerde verdeelmaatstaven. Dit voordeel van 62.704 euro zou onderdeel worden van de bestuursrapportage in 2017 en structureel is dit meegenomen in de programmabegroting 2018.

Inkomsten openbaar meldsysteem
In 2017 ontvangen wij meer inkomsten door een hoger aantal aansluitingen op het openbaar brandmeldsysteem. Deze hogere inkomsten (27.000 euro) verwerken wij eenmalig als voordeel, via deze bestuursrapportage. De inkomsten openbaar meldsysteem komen per 2018 structureel te vervallen.

2.3 Incidentele begrotingswijziging

Op basis van de gemaakte prognoses worden de budgetten 2017 incidenteel hierop aangepast.
In het vervolg van deze rapportage wordt er per programma aangegeven wat de gevolgen zijn. Er is per programma een geactualiseerde tabel *wat gaat het kosten?* toegevoegd.

De toegelichte onderuitputtingen en overschrijdingen per programma worden incidenteel via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting van 2017. Dit betekent een incidentele bijstelling van de budgetten in 2017, zodat wij bij de jaarrekening 2017 minder hoeven toe te lichten. De begrotingswijziging is bij het team Financiën op te vragen.

Ook zijn er mutaties in de egalisatiereserve kapitaallasten gecorrigeerd, die waren geraamd in de kostenplaatsen (indirecte kosten). Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten deze plaats vinden op een programma.

2.4 Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is primair een verantwoordelijkheid van gemeenten en wordt ook door de gemeenten 'gedragen'. Op verzoek van het algemeen bestuur is in 2016 een businesscase geschreven voor de doorontwikkeling van het team Bevolkingszorg. Het algemeen bestuur heeft op 28 september 2016 op basis van de businesscase gekozen voor een opzet van het regionale team Bevolkingszorg met in totaal zeven functies op hard piket en vier functies op vrije instroom. Al deze functies zijn voor de hele regio beschikbaar. Alleen de functie van Officier van Dienst (OvD) Bevolkingszorg is onderverdeeld in drie deelregio's. Er zijn dus altijd drie OvD's tegelijk met een hard piket. De Kring van gemeentesecretarissen heeft voor de bedrijfsmatige zaken uit de businesscase ook een aantal besluiten genomen. Belangrijkste keuze daarin is de keuze om de piketvergoedingen onderling te verrekenen, maar de uren die worden gemaakt niet onderling te verrekenen. De volgende extra kosten zijn structureel verwerkt vanaf de programmabegroting 2018.

Kosten piketten	€ 96.096
Opleiden, Trainen en Oefenen	€ 27.000
Middelen	€ 16.500
Totaal	**€ 139.596**

Voor 2017 moeten wij deze extra kosten nog verwerken in de begroting, via deze bestuursrapportage. De extra kosten worden, conform besluit, verdeeld over de verschillende gemeenten op basis van inwonersaantal. Zie de gevolgen per gemeente in de bijlage.

Piketvoertuigen bevolkingszorg
Het algemeen bestuur heeft op 28 september 2016 op basis van de businesscase gekozen voor een opzet van het regionale team Bevolkingszorg met in totaal zeven functies op hard piket en vier functies op vrije instroom. Al deze functies zijn voor de hele regio beschikbaar. Alleen de functie van Officier van Dienst Bevolkingszorg is onderverdeeld in drie deelregio's. Om de taak te kunnen uitvoeren is besloten om drie piketvoertuigen ter beschikking te stellen, conform besluitvorming.

2.5 Vervangingsinvesteringen

Het beschikbaar stellen van een krediet is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. In deze bestuursrapportage vragen wij het algemeen bestuur om diverse, bij de begroting onvoorziene, investeringskredieten beschikbaar te stellen voor in totaal 1,26 miljoen euro. Een groot aandeel in deze kredieten heeft te maken met arbeidshygiëne / schoon werken, die bij de begroting niet waren voorzien, aangezien dit begin 2016 (toen de begroting 2017 is opgesteld) nog geen actueel thema was. Afgelopen anderhalf jaar hebben wij de eerste ervaring opgedaan en zijn er (landelijk) een aantal onderzoeken geweest, die nu vragen om oplossingen/ investeringen.
Ons afschrijvingsbeleid schrijft voor dat de afschrijving start na gereedkoming van de investering en dit is vanaf het jaar 2018. Voor deze investeringskredieten is een structureel financiële dekking beschikbaar vanaf de begroting 2018. Hierna volgt een overzicht van de verschillende kredieten, die vervolgens afzonderlijk worden toegelicht.

Omschrijving	Bedrag	Financiële dekking
Zelfevaluatie organisatie	€ 85.000	Reserve ontwikkelingen VR
HIAB kraan	€ 36.650	Oefenmaterieel budget
Zaagbak	€ 45.000	Oefenmaterieel budget
Helmen	€ 252.000	Beschikbare kapitaallasten
Verbouwing kazernes (schoon werken)	€ 508.200	Budget arbeidshygiëne
Toegangsbeheer	€ 195.000	Aanbesteding telefonie
Mobiele telefoons	€ 78.500	Aanbesteding telefonie
Piketvoertuigen bevolkingszorg	€ 67.500	Budget bevolkingszorg

Zelfevaluatie organisatie

Het dagelijks bestuur heeft op 13 oktober 2016 opdracht gegeven tot deelname aan de landelijke visitatie in 2017. Deze visitatie heeft tot doel te leren van de ervaringen en inzichten van collega-regio's door kritisch en waarderend naar Veiligheidsregio IJsselland te kijken. De visitatie vormt een mooi aanknopingspunt om in de voorbereiding daarvan expliciet vanuit de organisatie zelf in te zoomen op het thema organisatieontwikkeling Veiligheidsregio IJsselland heeft de afgelopen jaren de nodige ontwikkeling doorgemaakt. Belangrijke ijkmomenten hierbij zijn de vorming van de veiligheidsregio in 2009 en samenvoeging van de elf gemeentelijke brandweerkorpsen onder de vlag van Veiligheidsregio IJsselland in 2014. Ook is in 2012 met het bestuur afgesproken om na de regionalisering op termijn te reflecteren op de organisatie als geheel met als doel de verdere ontwikkeling en groei te stimuleren. Daarmee ligt er een mooie kans om op eigen kracht de organisatie verder te ontwikkelen.
Het dagelijks bestuur heeft samen met het managementteam van gedachten gewisseld over het thema organisatieontwikkeling van Veiligheidsregio IJsselland. Deze constructieve bespreking heeft geleid tot een aantal inzichten die richtinggevend zijn voor het traject van organisatieontwikkeling in het komende jaar. Tijdens de bestuurdersdag zijn deze inzichten verder verrijkt in de dialoog met de leden van het algemeen bestuur. Dit heeft geresulteerd in een plan van aanpak voor het verder onderzoeken van de ontwikkelkansen van de organisatie. Bovenstaande heeft geleid tot diverse eenmalige projectkosten, zoals (begeleiding)kosten interne en externe sessies en verslaglegging en rapportage door een extern bureau.
Voorgesteld word deze eenmalige projectkosten van 85.000 euro te dekken uit de beschikbare bestemmingsreserve ontwikkelingen VR.

HIAB kraan

In Deventer is het haakarmvoertuig uitgerust met een HIAB. Dit is een extra kraan om zaken te kunnen optillen en verplaatsen. Deze HIAB is afgekeurd en kan daardoor niet meer worden gebruikt. Er is een vervangingsbudget (37.357 euro) voor de HIAB, maar deze is niet toereikend voor de vervanging en onderhoud van het gewenste model. Dit vraagt een extra investering van 36.650 euro. De HIAB wordt gebruikt door Vakbekwaamheid en dit team wil gebruik blijven maken van de kraan en de structurele extra kapitaallasten van 2.750 euro worden hierdoor gedekt uit het budget oefenmaterieel.

Zaagbak

De Inspectie SZW heeft bij haar bezoek in 2016 geconstateerd dat het opleidingsniveau van bedieners van motorkettingzagen onder de maat en onveilig is en dat hier actie op genomen moet worden. De oplossing via een zaagbak vergt een investering van 45.000 euro met een jaarlijks kapitaallasten van 3.375 euro en is bedoeld voor een verrijdbare container van waaruit instructie gedaan kan worden op postniveau. De dekking vindt plaats uit het budget oefenmateriaal.

Helmen

Sinds eind 2015 is er veel aandacht voor mogelijke beroepsziekten bij de brandweer. Het voorkomen van het opnemen van schadelijke stoffen door inademing of huidopname speelt hier een wezenlijke rol. Om dit te bewerkstelligen is onder andere een naadloze aansluiting van helm, gelaatsstuk en nekflap van cruciaal belang. De oude combinatie van helm, nekflap en gelaatstuk voldeed niet, vanwege met name de nekflap die doorlatend, moeilijk monteerbaar en zeer slecht wasbaar was. Aanpassingen waren bitter noodzakelijk. Het afgelopen jaar is o.a. geëxperimenteerd (niet alleen in IJsselland, maar ook in het land) met andere methoden, zoals een afwasbare (korte) nekflap in combinatie met een balaclava (soort bivakmuts), gebaseerd op de vorig jaar bekende gegevens en beschikbare voorzieningen. Nadere onderzoeken hebben echter laten zien dat dit toch geen voldoende veilige methode blijkt te zijn, waardoor deze op basis van huidige wet- en regelgeving wordt afgekeurd. Als resultaat van de begin dit jaar afgeronde aanbesteding ademlucht en het daaruit voortkomende gelaatsstuk (ademluchtmasker) blijkt momenteel er eigenlijk slechts één combinatie te voldoen aan de vereiste veiligheidsvoorzieningen. Een combinatie van helm, gelaatsstuk en nekflap. Deze nekflap betreft een volledig nieuw ontwikkelde nekflap, die makkelijk monteerbaar is ten opzichte van oudere types, alsmede goed wasbaar is. Deze nekflap en het gelaatsstuk passen echter slechts op het nieuwste type brandweerhelm, waarover momenteel ca. 10 van de 35 posten beschikken. Nader onderzoek heeft eveneens opgeleverd, dat we met grote zekerheid kunnen zeggen, dat deze oplossing voor de komende jaren voldoet aan de geldende en te verwachten normeringen. Met de uitlevering van de nieuwe ademluchttoestellen en gelaatsstukken, en met de noodzakelijke introductie van de nieuwe nekflap is het onoverkomelijk om spoedig en gelijktijdig te beschikken over de betreffende nieuwe helm, willen we onze medewerkers niet onnodig laten blootstellen aan de nu bekende gezondheidsrisico's. En willen we voorkomen dat we aanschrijvingen krijgen door de Arbeidsinspectie, die momenteel zwaar op dit dossier leunt. Hierbij is fasering nog beschouwd, maar gelet op vorenstaande verre van wenselijk. Voorgesteld wordt daarom om alle repressieve medewerkers uit te rusten met de nieuwe helm. Dit betekent een eenmalige afwaardering van de boekwaarde van de (oude) helmen van 35.000 euro. Het voorstel is om hiertoe de vervangingsinvesteringen van totaal 252.000 euro naar voren te halen. De structurele kapitaallasten van 39.130 euro worden opgevangen binnen hiervoor beschikbare middelen in de begroting 2018.

Verbouwing kazernes

Het managementteam heeft in juni 2016 besloten om het aantal ademluchtwerkplaatsen terug te brengen van elf naar vier. Alleen voor het cluster Noord-West moest een nieuwe geschikte locatie worden gevonden en dat is de kazerne Vollenhove geworden. Om deze locatie gereed te maken moeten enkele aanpassingen gedaan worden.

Verder is er afgelopen tijd onderzoek gedaan naar het zelf wassen van de bluskleding (8.000 was bewegingen bluskleding per jaar) of het uitbesteden hiervan. Het uitbesteden blijkt een duurdere oplossing te zijn. Een voorwaarde om het zelf wassen veilig en gezond uit te voeren, is een verbouwing van de kazernes in Vollenhove, Hardenberg, Deventer en Zwolle. De kazernes worden dan ook zodanig aangepast, dat er niet alleen voldoende was-capaciteit voor nu en voor de toekomst is, maar ook voldoen aan de nu bekende huidige normeringen m.b.t. tot Arbo-regelgeving en arbeidshygiëne. Dit vraagt een totale investering van 508.200 euro. De structurele extra kapitaallasten van 31.825 euro worden opgevangen binnen de begroting 2018 (post arbeidshygiëne).

Toegangsbeheer

In 2015 heeft het MT besloten om alle kazernes te voorzien van een centraal toegangsbeheersysteem. Hiervoor is een investeringskrediet beschikbaar van 235.000 euro. Uit de inventarisatie door een extern bedrijf is duidelijk geworden dat er een extra krediet van 195.000 euro nodig is om te voldoen aan de gewenste functionaliteit. Aanname was dat de bestaande bekabeling gebruikt kan worden, dit blijkt niet het geval. Er moeten aansluitingen worden gewijzigd en de huidige infrastructuur dient te worden vervangen. Door deze extra investering kunnen alle posten in één keer op het gewenste functionaliteit-niveau worden gebracht. De structurele extra kapitaallasten van 22.000 euro worden opgevangen door de lagere abonnementskosten op de telefonie.

Mobiele telefoons

De huidige toestellen zijn afgeschreven en technisch aan het eind van hun levensduur. Deze moeten worden vervangen. Nieuwe technologische ontwikkelingen, met name het bellen over 4G op het Tele2-netwerk, vergen hogere investeringen in de nieuwe toestellen. Toestellen die hiervoor geschikt zijn, zijn aanzienlijk duurder. Dit vraagt een extra investering van 78.000 euro. De structurele extra kapitaallasten van 23.815 euro worden opgevangen door de lagere abonnementskosten op de telefonie.

Overhevelen investeringskredieten 2017

Wij stellen voor om enkele bij de begroting beschikbaar gestelde vervangingskredieten door te schuiven naar 2018 voor in totaal 850.000 euro. Deze kredieten zijn voor de vervanging van de tankautospuiten (inclusief bepakking) en worden een jaar later dan gepland opgeleverd.

Aanpassing afschrijvingstermijn tankautospuiten

Op 1 januari 2014 is het vervangingsbedrag vastgesteld van een standaard tankautospuit op 314.000 euro inclusief BTW en exclusief bepakking met een afschrijvingstermijn van zestien jaar. Dit was het bedrag waarvoor de elf gemeenten in IJsselland voor 2014 hun tankautospuiten aanschaften, zoals vastgelegd in het eindrapport van de werkgroep Materieel en Gebouwen (2013). In 2017 is de organisatie een Europese aanbesteding gestart voor de vervanging van 23 tankautospuiten in de regio. De aanbesteding is in april 2017 gepubliceerd. Na de eerste nota van inlichtingen blijkt het gepubliceerde plafondbedrag van 314.000 euro per tankautospuit voor alle marktpartijen ontoereikend om kwalitatieve tankautospuiten te produceren. De prijsverhoging heeft onder andere

te maken met de marktwerking die heeft plaatsgevonden in de afgelopen vier jaren en niet met buitensporig gestelde eisen in het Programma van Eisen (PvE).

Voorgesteld wordt het plafondbedrag aan te passen tot maximaal 351.000 euro inclusief BTW. Onder die voorwaarde dat de leveranciers garanderen dat de nieuwe tankautospuiten ook qua duurzaamheid twintig jaar mee gaan (inclusief een midlife-update na tien jaar gebruik). De stijging van het plafondbedrag en de reservering voor de midlife-update heeft een hogere kapitaallast tot gevolg en wordt budgettair neutraal opgevangen door de afschrijving van de tankautospuit te verhogen naar twintig jaren. In de toekomst wordt beschouwd of natuurlijke momenten het mogelijk maken om de afschrijvingstermijn weer te verkorten.

3 Beleidsmatige stand van zaken programma's

3.1 Inleiding

De inrichting van deze eerste bestuursrapportage dient, conform de financiële verordening, aan te sluiten op de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportage moet onder andere ingaan op afwijkingen in de geleverde prestaties. In dit hoofdstuk gaan we hierop in. In de begroting 2017 staan per programma de te behalen resultaten (wat willen we bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen we daarvoor?). Deze komen in dit hoofdstuk in tabelvorm terug. Door middel van smileys is weergegeven wat de stand van zaken is. Een groene smiley geeft aan dat de uitvoering op schema ligt, een oranje smiley dat de uitvoering aandacht verdient en een rode smiley dat de prestatie naar verwachting niet gehaald wordt. Een oranje of rode smiley is voorzien van een toelichting in het opmerkingenveld.

3.2 Programma Strategie & Beleid

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Versterking democratische legitimatie.	• Afspraken met gemeenten over de vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsontwikkeling. • Invulling raadsbijeenkomsten op basis van behoeften gemeenteraden.		
2.	Uitkomsten visitatie Veiligheidsregio IJsselland.	• Zelf-evaluatie in voorbereiding op landelijke visitatie		

Wat gaat het kosten?

Programma STRATEGIE & BELEID	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 19.902	€ -		€ 19.902
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -20.150	€ -		€ -20.150
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ -248**	**€ -**		**€ -248**

V voordeel
N nadeel

3.3 Programma Brandweer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na; We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD; We maken, samen met de posten in de clusters, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).		
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.		Het huidige personeel is opgeleid. Voor nieuwe kandidaten is het opleidingsbudget ontoereikend door een groter aantal kandidaten dan in een gemiddeld jaar.
3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen, volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel. Op basis daarvan wordt het oefenprogramma gemaakt. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.		De doorontwikkeling wordt gemaakt in 'Anders Oefenen': meer outputgericht, versterking van de oefenorganisatie op de post en het starten van profchecks voor brandweermedewerkers.

4.	De brandweer voldoet aan de opkomsttijden uit het Dekkingsplan.	Verlenen van de basisbrandweerzorg binnen de vastgestelde normen in het dekkingsplan. In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren. Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden afgezet tegen het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan. Het proces Repressie gaat een klanttevredenheidsonderzoek bij burgers doen.	 	2017 loopt planmatig. Achterstand 2016 is weg. Laatste punten in NW 2015 worden dit jaar afgedaan. We voeren klanttevredenheidsonderzoeken uit bij bewoners die zijn getroffen door een woningbrand. Hieruit blijkt dat zij positief zijn over het optreden van de brandweer.
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	We hebben operationeel eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding.		
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.		
7.	Het aantal nodeloze meldingen wordt over een periode van drie	We dringen het aantal nodeloze meldingen structureel terug door het verificatieproces op		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10% verminderd.	automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.		
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Wij maken afspraken met repressie over informatie-uitwisseling naar aanleiding van vergunningverlening en toezicht.		Risico-objecten dienen te worden gecontroleerd zodat de informatie up- to-date is. Het lukt i.v.m. beschikbare capaciteit niet altijd om de meest recente informatie te hebben. Hierom benaderen we daarnaast ook bedrijven om zelf relevante informatie aan ons te leveren.
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerhulpverleners bij specifieke locaties en omstandigheden.	We maken inzichtelijk waar specifieke risico's voor hulpverleners aanwezig zijn en voorzien deze van een advies over de brandbestrijdingstactiek. We implementeren een nieuw ontsmettingsprotocol voor eigen personeel op basis van landelijke informatie over de noodzaak van schoner werken ter voorkoming van beroepsziekten (kanker).		De ontsmettingsprotocollen zijn continue in ontwikkeling. Investering is nodig om inhaalslagen te maken.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van agressie en arbeidshygiëne.		
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen.		
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en beschikbaar is.	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. We onderhouden en beheren het materieel/ materiaal, conform het materieelplan.		Het beheerplan materieel is opnieuw in ontwikkeling. Bovendien worden we nog regelmatig geconfronteerd met onvoorziene gebreken en storingen aan materieel. We verwachten dat dit minder het geval is als het beheerplan gereed is.

Wat gaat het kosten?

Programma BRANDWEER	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 23.630.564	€ 1.115.576	N	€ 24.746.140
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -207.785	€ -117.388	V	€ -325.173
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 11.649.869	€ -874.536	V	€ 10.775.334
Bezuinigingsopdracht	€ -73.337	€ 73.337	N	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 34.999.311**	**€ 196.990**	**N**	**€ 35.196.301**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ 545.846	€ -		€ 545.846
Geraamd resulaat	**€ 35.545.157**	**€ 196.990**	**N**	**€ 35.742.147**
			V	voordeel
			N	nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ -	€ 85.000	N	€ 85.000
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -39.200.457	€ -62.704	V	€ -39.263.161
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -		€ -
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -39.200.457**	**€ 22.296**	**N**	**€ -39.178.161**
Onttrekking reserves	€ -67.360	€ -131.086	V	€ -198.446
Storting reserves	€ -	€ 100.763	N	€ 100.763
Geraamd resulaat	**€ -39.267.817**	**€ -8.027**	**V**	**€ -39.275.844**
			V	voordeel
			N	nadeel

3.4 Programma Crisisbeheersing

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie. Hiertoe zijn de crisisfunctionarissen: • competent; • opgeleid, getraind en geoefend, conform het risicoprofiel; • treden zij Informatiegestuurd op; • en werken in crisisruimten die voldoen aan de eisen.	• We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. • We voeren een 18-maandelijks programma multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan. • We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma. • We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. • We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams.		
2.	Wij leveren een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's. Doel van een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.	• We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden: 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta) 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project continuïteit van de samenleving) 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents) 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met		Recente evaluatiegesprekken met convenantpartners laten zien dat we meer aandacht moeten geven aan de uitvoering van de samenwerkingsafspraken.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
		defensie en VR Twente) • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten.		
3.	Wij dragen bij aan het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven door: • het thema zelfredzaamheid een plek te geven in de operationele voorbereiding; • crisisfunctionarissen aan te leren hoe om te gaan met de inzet van burgers en bedrijven tijdens crises; bij incidentevaluaties de inzet van burgers en bedrijven in beeld te brengen.	• We bieden nieuwe functionarissen een instructie aan hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet. • We bieden voor alle bestaande functionarissen een opfrisinstructie aan. We zetten een methode in om in de operationele voorbereiding rekening te houden met (zelf)redzame burgers en burgerhulp.		De instructie over hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet is in ontwikkeling. Doceren van deze instructie staat gepland voor het najaar 2017.

Wat gaat het kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 882.162	€ 49.848	N	€ 932.010
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -17.898	€ -20.000	V	€ -37.898
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 240.860	€ -18.081	V	€ 222.779
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.105.124**	**€ 11.767**	**N**	**€ 1.116.891**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.105.124**	**€ 11.767**	**N**	**€ 1.116.891**
			V	voordeel
			N	nadeel

3.5 Programma GHOR

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Goede GHOR. De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 geactualiseerde set geldt als toetsingsinstrument voor de	We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages. De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	corebusiness van de GHOR: een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises.	worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO.		
2.	Kwaliteit, maar niet meer via HKZ. Kwaliteit blijft een belangrijk onderwerp. Het constante HKZ-certificeringstraject kost echter meer tijd dan dat het relevante verbeter-onderwerpen oplevert. Dit HKZ-traject wordt afgebouwd.	We bouwen de overeenkomsten rond HKZ-certificering conform contract af.		
3.	Efficiëntere bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude) organisatie.	Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencynoodzaak. In verband met de hiervoor genoemde unité de doctrine hebben we extra aandacht voor afwijkingen in de doorontwikkeling van de crisisorganisatie in de buurregio's Twente en Drenthe. We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen.		
4.	Zelfredzamere burgers. Tot en met 2016 hebben er jaarlijks minimaal 1000 inwoners (extra) van de regio door toedoen van het GHOR-bureau een training gevolgd op het gebied van eerste	In 2016 vindt onderzoek plaats naar de effectiviteit van de ingezette middelen, in 2017 doen we zo nodig aanpassingsvoorstellen aan het bestuur. In 2017 is er een plan van aanpak gereed om minder zelfredzamen meer zelfredzaam te maken op het		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
	hulp. In 2016 wordt een onderzoek gestart naar de effectiviteit van de daarbij gebruikte middelen, in 2017 zal het bestuur op basis daarvan zo nodig aanpassingsvoorstellen ontvangen. In 2017 wordt er meer aandacht vanuit de GHOR besteed aan minder zelfredzamen.	gebied van de GHOR.		

Wat gaat het kosten?

Programma GHOR	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 1.197.192	€ -43.718	V	€ 1.153.474
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ 0	€ -38.000	V	€ -38.000
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 272.223	€ -20.435	V	€ 251.788
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.469.415**	**€ -102.153**	**V**	**€ 1.367.261**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.469.415**	**€ -102.153**	**V**	**€ 1.367.261**

V voordeel
N nadeel

3.6 Programma Bevolkingszorg

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Het team Bevolkingszorg staat voor het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu. Daarbij richt Bevolkingszorg zich op acht processen (zie 'ontwikkelingen').	Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%. Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies. Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.		Het team bevolkingszorg is nog steeds in opbouw.
2.	Het team Bevolkingszorg is een betrouwbaar, op zijn taak toegerust team. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg: – competent zijn; – opgeleid, getraind en geoefend zijn; – informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.	Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%. Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend volgens het multidisciplinair meerjaren OTO- plan. Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS. Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid. Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).		Het team bevolkingszorg is in opbouw en heeft nog steeds specifieke aandacht nodig. Deelname aan de oefeningen is op het moment erg hoog, 92%. Het opleiden van nieuwe medewerkers binnen drie maanden is niet altijd haalbaar,

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
				vooral daar waar het gecertificeerde en landelijk gedoceerde opleidingen betreft.
3.	Het team Bevolkingszorg draagt bij aan het redzaam en zelfredzaam zijn van de inwoners van IJsselland.	De functionarissen bevolkingszorg worden getraind op het gebruik maken van de redzaamheid en zelfredzaamheid van burgers. Bevolkingszorg doet actief mee met lokale en regionale initiatieven waarbij de inwoners worden gestimuleerd om redzaam en zelfredzaam te zijn.		De instructie over hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerinzet is in ontwikkeling. Doceren van deze instructie staat gepland voor het najaar 2017.

Wat gaat het kosten?

Programma BEVOLKINGSZORG	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 123.135	€ 139.951	N	€ 263.086
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ 0	€ -139.596	V	€ -139.596
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 13.398	€ -1.006	V	€ 12.392
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 136.533**	**€ -651**	**V**	**€ 135.882**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 136.533**	**€ -651**	**V**	**€ 135.882**

V voordeel
N nadeel

3.7 Programma Meldkamer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie 	Opmerkingen
1.	Meldkamer Oost Nederland	Projectdesign en start uitwerking krijgt aanvang in 2017.		Dit project liep moeizaam. Er is een nieuwe projectleider aangesteld. Daarnaast is er een samenvoegingsplan opgesteld. Momenteel worden er drie businesscases opgesteld: huisvesting en inrichting, DPO (Diensten, Producten, Organisatie) en HRM.
2.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekkingsplan waar de inzet en kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken. Multidisciplinair is de opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.		
3.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal		Het is nog niet exact te bepalen welke reductie in nodeloze meldingen dit heeft opgeleverd. Hierover vindt overleg plaats met de Meldkamer.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
		nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.		
4.	De leidinggevende brandweerfunctionaris alarmeren die het snelst ter plekke kan zijn.	In 2017 wordt gestart met het dynamisch alarmeren van piketfunctionarissen.		Het dynamisch alarmeren is gekoppeld aan het reduceren van het aantal OVD-clusters. Hierover loopt intern nog een onderzoek.

Wat gaat het kosten?

Programma MELDKAMER	begroting 2017	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2017 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 929.023	€ 8.945	N	€ 937.968
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -148.606	€ -89.500	V	€ -238.106
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 231.420	€ -17.372	V	€ 214.048
Project Landelijke Meldkamer Organisatie (Incidenteel)	pm	pm		pm
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.011.837**	**€ -97.927**	**V**	**€ 913.910**
Onttrekking reserves	€ -	€ -		€ -
Storting reserves	€ -	€ -		€ -
Geraamd resulaat	**€ 1.011.837**	**€ -97.927**	**V**	**€ 913.910**

V voordeel
N nadeel

4 Bedrijfsvoering

Organisatie algemeen

De eerste jaren van opbouw van de eenheid Bedrijfsvoering[1] zijn voorbij. In deze periode heeft de eenheid Bedrijfsvoering zich ontwikkeld om op een stevige en stabiele wijze de veiligheidsregio, en ook de GGD, te ondersteunen. De basis is op orde en dit geeft ruimte om steeds meer rol te nemen bij de verdere ontwikkeling van beide organisaties.

HRM en Financiën

Bij HRM en Financiën heeft gunning plaatsgevonden van het financieel- en personeelssysteem. Met de nieuwe leveranciers worden afspraken gemaakt over de implementatie van beide systemen, wat moet leiden tot ingebruikname vanaf 1 januari 2018.

Bij HRM is het Individueel keuzebudget (IKB), conform CAR/UWO vanaf 1 januari 2017 van toepassing. De implementatie hiervan is succesvol verlopen.

De jaarstukken 2016 zijn met een goedkeurende accountantsverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgerond en voorgelegd aan de gemeenten. Dit betreft de eerste accountantsverklaring, die door de nieuwe accountant Ernst & Young is afgegeven. De programmabegroting 2018 en de meerjarenramingen 2019- 2021 zijn gereed gekomen en ter besluitvorming in procedure gebracht.

Informatisering en automatisering en Facilitair

De grote bewegingen in de (her)huisvesting zijn afgerond. De onderhoudsplannen en vervangingsplannen, voor zowel huisvesting als ICT-middelen, zijn opgesteld. De uitvoering hiervan is in gang gezet. In de afronding van de (her)huisvesting is opdracht gegeven voor de aanpassing van de entree aan de Marsweg, wordt uitvoering gegeven aan een nieuw en eenduidig toegangssysteem voor alle brandweerkazernes, en wordt invulling gegeven aan de herkenbaarheid van alle brandweerkazernes als onderdeel van Veiligheidsregio IJsselland.

[1] De kosten van eenheid bedrijfsvoering maken onderdeel uit van indirecte kosten per programma.

Bijlage

	Gemeente	Bijdrage bevolkingszorg (obv het inwoneraantal)
1	Dalfsen	€ 7.525
2	Deventer	€ 26.736
3	Hardenberg	€ 16.201
4	Kampen	€ 13.893
5	Olst-Wijhe	€ 4.832
6	Ommen	€ 4.721
7	Raalte	€ 9.931
8	Staphorst	€ 4.451
9	Steenwijkerland	€ 11.788
10	Zwartewaterland	€ 6.028
11	Zwolle	€ 33.490
	Totaal	**€ 139.596**

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 37130

Onderwerp Bestuursrapportage 1 Veiligheidsregio IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. kennis te nemen van de bestuursrapportage 1 2017, inclusief de daarin opgenomen begrotingswijziging;

2. geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	Roon, Anneloes van (2418)
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107 Bijlage: Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Aalanden, Reggelanden 105 - 107

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 vast te stellen;
3. Te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 - 36741

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107
Versienummer	
Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	Jolanda van den Berg / A. van Roon
Afdeling	ECR / OWV
Telefoon	(038) 498 2396 / (038) 498 2418
E-mail	J.van.den.Berg@zwolle.nl / acm.van.roon@zwolle.nl

Bijlagen
bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 de verbeelding van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 vast te stellen;
3 Te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36741

Inleiding
De gemeente en woningcorporatie deltaWonen hebben een overeenkomst gesloten om in Zwolle versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen. De partijen hebben 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. Ook zijn afspraken gemaakt over de financiering en de samenwerking. Deze afspraken zijn opgenomen in het besluit ‘Versnellingsactie sociale huurwoningen’ genomen door de gemeenteraad op 11 mei 2015.
Het voorliggende bestemmingsplan gaat over de Reggelaan 105-107 in Aalanden
Op de locatie Reggelaan 105-107 worden maximaal 18 levensloopbestendige sociale huurwoningen gerealiseerd. De bestaande bebouwing (het gebouw van een voormalige school) wordt gesloopt.
In het huidige bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming ‘Maatschappelijke doeleinden’.

Het ontwerpbestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105-107 heeft ter visie gelegen van donderdag 13 april 2017 tot en met woensdag 24 mei 2017. Daarnaast was het plan te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Tevens zijn de vooroverleginstanties in kennis gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
Het doel van het bestemmingsplan is het planologisch mogelijk maken van woningbouw.

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 is niet nodig.
De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en de uitvoeringskosten van het project worden gedekt zoals omschreven in het raadsbesluit 'Versnellingsactie Sociale Huurwoningen' (20150511-7). Dit besluit is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Met dit raadsbesluit is de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107 dan ook verzekerd. Voor het voorliggende bestemmingsplan wordt dan ook geen exploitatieplan opgesteld aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is door opname in de grondprijs.

3.1 De Crisis- en herstelwet is van toepassing
De Crisis- en herstelwet is van toepassing op het bestemmingsplan, omdat het bestemmingsplan voorziet in meer dan 11 woningen. Hierdoor valt het bestemmingsplan onder categorie 3.1 van de bijlage I van de Crisis- en herstelwet. De wet schrijft voor om expliciet in het besluit op het bestemmingsplan te bepalen dat deze wet van toepassing is, omdat het gevolgen heeft voor de wijze waarop een beroepschrift moet worden ingediend. Dit betekent dat een belanghebbende in een beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit en dat na afloop van de beroepstermijn van zes weken geen nieuwe beroepsgronden meer kunnen worden aangevoerd Tenslotte moet in een beroepschrift worden vermeld dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is. Ook in de publicatie wordt hiervan melding gemaakt

Risico’s
Er zijn geen noemenswaardige risico’s aan het plan verbonden.

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36741

Financiën
De locatie is eigendom van de gemeente. De kosten van het bestemmingsplan zijn verrekend in de grondprijs.

Communicatie
De plannen zijn tijdens van een inloopbijeenkomst op 20 september 2016 gepresenteerd in wijkcentrum De Bolder. In hoofdstuk 5.2.1 van de toelichting op het bestemmingsplan is hiervan een kort verslag opgenomen. Op 13 februari 2017 is een informatieavond gehouden voor de omwonenden van de Reggelaan. Tijdens deze avond zijn omwonenden geïnformeerd over de vragen n.a. v de 1e inloopavond, de aanpassingen van het plan naar seniorenwoningen, de bestemmingsplanprocedure en de sloop van het pand.

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Het besluit tot vaststelling wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en de Staatscourant. Tevens zal het plan worden geplaatst op ruimtelijke plannen.nl.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36741

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017 - 36741
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 vast te stellen;
3. Te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36741

Onderwerp Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 vast te stellen;
3. Te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Aalanden, Reggelaan 105 - 107

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP17002-0004

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWV

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP17002-0004

Datum: 20 juni 2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **7**

Hoofdstuk 1 Inleiding **8**
1.1 Samenvatting 8
1.2 Aanleiding 8
1.3 Plangebied 9
1.4 Geldend bestemmingsplan 9

Hoofdstuk 2 Beleidskader **10**
2.1 Ruimtelijk beleid 10
2.1.1 Rijksbeleid 10
2.1.2 Provinciaal beleid 14
2.1.3 Gemeentelijk beleid 14
2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 15
2.3 Verkeersbeleid 16
2.4 Groenbeleid 16
2.5 Waterbeleid 16
2.6 Volkshuisvestingsbeleid 18
2.7 Economisch beleid 19
2.8 Milieubeleid 19

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **22**
3.1 Stedenbouw 22
3.1.1 Huidige situatie 22
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 23
3.2 Archeologie 23
3.2.1 Huidige situatie 23
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 24
3.3 Cultuurhistorie 24
3.3.1 Huidige situatie 24
3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 24
3.4 Verkeer 24
3.4.1 Huidige situatie 24
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 24
3.5 Natuur 25
3.5.1 Huidige situatie 25
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 25
3.6 Water 26
3.6.1 Huidige situatie 26
3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 29
3.7 Wonen 29
3.7.1 Huidige situatie 29
3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 29
3.8 Voorzieningen 30
3.8.1 Sport & recreatie 30
3.8.2 Maatschappelijk 30
3.9 Milieu 30
3.9.1 Geluid 30
3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer) 30
3.9.3 Luchtkwaliteit 32

3.9.4 Bodemkwaliteit 33
3.9.5 Externe veiligheid 33
3.9.6 Afval 33
3.9.7 Kabels, leidingen en straalpaden 33
3.10 Duurzaamheid 33

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten 34
4.1 Inleiding 34
4.2 Inleidende regels 36
4.3 Bestemmingsregels 36
4.4 Algemene regels 38
4.5 Overgangs- en slotregels 39
4.6 Handboek 39

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 40
5.1 Economische uitvoerbaarheid 40
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 40
5.2.1 Overleg met de buurt 40
5.2.2 Uitkomsten overleg 41

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 43

Bijlage 1 Overzicht onderzoeksrapporten 44

Bijlage 2 RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) 45

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek/onderzoek inrichtingen Reggelaan 105-107 60

Bijlage 4 Stedenbouwkundige opzet Reggelaan 105-107 165

Bijlage 5 Quickscan Reggelaan 105-107 167

REGELS 187

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 188
Artikel 1 Begrippen 188
Artikel 2 Wijze van meten 196

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 197
Artikel 3 Groen 197
Artikel 4 Maatschappelijk 199
Artikel 5 Tuin 201
Artikel 6 Verkeer - Erftoegangsweg 203
Artikel 7 Wonen 205

Hoofdstuk 3 Algemene regels 208
Artikel 8 Anti-dubbeltelregel 208
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 209
Artikel 10 Algemene wijzigingsregels 211
Artikel 11 Algemene procedureregels 212
Artikel 12 Overige regels 213

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 214
Artikel 13 Overgangsrecht 214
Artikel 14 Slotregel 216

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Samenvatting

Door dit bestemmingsplan wordt de realisatie van woningen (eengezinshuizen) op de locaties Reggelaan 105-107 planologisch mogelijk gemaakt.

1.2 Aanleiding

De realisatie van woningen op de locatie Reggelaan 105-107 maakt onderdeel uit van de versnellingsactie sociale woningbouw die de gemeente Zwolle en woningbouwcorporatie deltaWonen gezamenlijk hebben opgestart (locatie 2, op onderstaande kaart).

De gemeente Zwolle en woningcorporatie deltaWonen zijn op 3 juni 2015 een overeenkomst aangegaan om samen versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen in Zwolle. Er zijn 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. De gemeente en deltaWonen gaan deze intensieve samenwerking aan om

tegemoet te komen aan een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid, namelijk: het realiseren van meer sociale woningbouw in Zwolle.

1.3 Plangebied

Het plangebied omvat de volgende locatie:

Reggelaan 105-107 in de wijk Aalanden

De naastgelegen school en gymzaal aan de Beulakerwiede 2 en 4 zijn ook in het plangebied opgenomen, omdat de huidige planlocatie in het geldende bestemmingplan één bouwvlak met de bestemming Maatschappelijk heeft. In het onderhavige plan wordt hiervoor daarom een nieuw bouwvlak opgenomen.
De percelen zijn kadastraal bekend onder: ZLE00, sectie O, nummers 1276, 1344 en 2153 (gedeeltelijk).

1.4 Geldend bestemmingsplan

Voor het plangebied geldt het volgende bestemmingsplan

Bestemmingsplan 'Aa-landen' NL.IMRO.0193.BP15010-0004

Vastgesteld door de raad op 21 november 2016 , nr 2016-27382, in werking getreden op 19 januari 2017
De locatie Reggelaan 105-107 heeft in dit bestemmingsplan de bestemming 'Maatschappelijk- 1'.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Aan artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking (hierna te noemen: ladder) toegevoegd. Dit artikel bepaalt dat bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen gemotiveerd moet worden dat er een regionale behoefte is aan die ontwikkeling en dat bovendien de gekozen locatie daarvoor geschikt is.

In artikel 1.1.1 is omschreven wat verstaan moet worden onder een stedelijke ontwikkeling. Namelijk een ruimtelijke ontwikkeling van bijvoorbeeld een woningbouwlocatie. Met het voorliggende bestemmingsplan worden in totaal maximaal 18 woningen planologisch mogelijk gemaakt.

Of bij de bovengenoemde voorzieningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling, hangt af van de omvang en de gebruiksmogelijkheden. Uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS 18 december 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2471, ABRvS 9 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1252 en ABRvS 4 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:653) laten zien dat woningbouwplannen met een omvang vanaf 14 woningen in ieder geval als stedelijke ontwikkeling kunnen worden gezien. Woningbouwplannen kleiner dan 10 woningen worden vanwege de beperkte omvang niet als stedelijke ontwikkeling gezien.

Dit betekent dat er sprake is een woningbouwlocatie, welke aan te merken is als een stedelijke ontwikkeling. Voor deze stedelijke ontwikkeling die het bestemmingsplan planologisch mogelijk maakt, worden de treden van de ladder als volgt doorlopen.

Trede 1: Regionale behoefte

De eerste stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Om die behoefte te kunnen onderbouwen wordt in eerste instantie verwezen naar de in 2005 opgestelde Woonvisie 2005-2020. Vervolgens is deze woonvisie nadrukkelijk gekoppeld aan het Structuurplan 2020, die in juni 2008 werd vastgesteld. Ook hierin is te lezen dat er op regionaal niveau afstemming heeft plaatsgevonden over het woningbouwprogramma.

Maar de wereld om ons heen verandert snel. Zowel woonwensen veranderen, als ook de woningmarkt en de verhouding tussen partijen. Daarbij kwam bovendien het uitbreken van de crisis in 2008.

Reden waarom de woonvisie uit 2005 geactualiseerd zou moeten worden. Daarbij is er echter niet gekozen voor het opstellen van een nieuwe visie, maar voor het opstellen van een zogenaamd Woonplan 2011-2015, waarin gekeken is naar de onderdelen die aan revisie of bijstelling toe zijn. De woonvisie 2005-2020 blijft dan ook gelden tot het einde van de looptijd, maar daarnaast gold tevens het Woonplan 2011-2015.

Daarnaast is er nog een uitvoeringsgerichte Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

De Woonagenda is een actieplan voor de Zwolse woningmarkt, waarin analyse van en visie op het functioneren van de woningmarkt is vertaald in een aantal ambities, (bijgestelde) kaders en concrete uitvoeringsmaatregelen. Het is een dynamische agenda die, indien nodig, op elk moment geactualiseerd en aangevuld zal worden met aanvullende maatregelen. Met die Woonagenda wordt geen nieuw beleid omschreven, maar wordt voortgeborduurd - op basis van actuele inzichten - op de Woonvisie (2005) en het Woonplan (2011).

Omdat wij goed willen kunnen schakelen tussen de lange termijn en de actualiteit van de korte termijn op de woningmarkt, is er sprake van een cyclus binnen het woonbeleid, waarbij de lange termijn doelen en ontwikkelingen zoals zij verwoord zijn in de Woonvisie, via vijfjaarlijkse Woonplannen en jaarlijkse Woonprogramma's steeds kunnen worden bijgesteld en geactualiseerd.

De Woonagenda vormt, samen met de Woonvisie en het Woonplan de basis voor de Zwolse gebiedsontwikkelingen, stedelijke vernieuwingsopgaven en een nieuw partnership met de Zwolse woningcorporaties en de prestatieafspraken.

De huidige prestatieafspraken liepen per 1 januari 2016 af. Het proces om te komen tot nieuwe prestatieafspraken is afgerond. Door de Stec groep is het rapport RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering), (hierna te noemen "RWP") opgesteld. In dit document - RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) dat als bijlage bij de toelichting is gevoegd - is opgenomen wat de afspraken zijn in West-Overijssel en is voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. De gemeenten en de provincie hebben op 27 januari 2016 een samenwerkingsovereenkomst getekend waarin afspraken zijn gemaakt over woonregio's en nadere afspraken over aantallen woningen en afstemming met de regio.

De gemeenten in West-Overijssel hebben de afspraak gemaakt afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Daarnaast is de afspraak gemaakt om vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om, om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

In het RWP is aangegeven dat veruit de meeste verhuisbewegingen plaats vinden binnen de gemeentegrenzen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. Zwolle valt in de subregio Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland)

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave
De West-Overijsselse gemeenten, waaronder Zwolle gebruiken de huishoudingsprognose van Primos 2013

als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 - in 2016 - kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

In Zwolle is sprake van een kwantitatieve actuele behoefte van 2311 woningen voor de periode 2016-2026. Hiertoe komen we door de vraag op basis van Primos 2013 te confronteren met het aanbod in harde plannen (directe bouwtitel en uitwerkingsplichten). De woningvraag in Zwolle bedraagt 6121 woningen. Het aanbod in harde plannen is 1790 woningen en voor woningen in uit te werken bestemmingsplannen 2010. Totaal bedraagt dit 3810 woningen. De resterende actuele behoefte die hieruit volgt is 2311 woningen. Het aantal van 18 woningen maakt deel uit van de zachte plancapaciteit. Gelet op het feit dat er een ondercapaciteit is in de vraag naar het aantal woningen, is er ruim voldoende kwantitatieve ruimte voor de woningen.

Procedure regionale afstemming

Zoals aangegeven werken gemeenten in Overijssel met dezelfde uitgangspunten om overprogrammering te voorkomen. Binnen de RWP is de afspraak gemaakt maximaal 100% van de gemeentelijke vraag naar woningen beschikbaar te maken in harde plannen.

Door te programmeren voor de eigen behoefte zorgen gemeenten ervoor dat er geen overaanbod in harde plannen ontstaat op de (regionale) woningmarkt. Hierdoor gaat er in principe geen extra aanzuigende werking uit naar huishoudens van andere gemeenten. Daarbij zijn migratiecijfers verwerkt in de huishoudensprognose en daarmee ook de regionale behoefte.

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de provincie en de gemeenten in West Overijssel opgenomen dat ten behoefte van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en de regionale onderbouwing en afstemming voor de ladder van duurzame verstedelijking gemeenten en provincie afspraken maken over programmeren. Deze zijn verder uitgewerkt in rapport RWP.

De afspraken over de regionale afstemming zijn de volgende:

- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.

- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten.
- Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Het bestemmingsplan is regionaal afgestemd.Gemeenten in de subregio vinden het plan daarmee ook passend binnen de Ladder en programmering in de regio.

Ook is onderzoek gedaan naar de kwalitatieve behoefte van Zwolle (WoOn 2012).

Kwalitatief zien we met name een toenemend tekort bij de volgende categorieën:

- Eengezinskoopwoningen
- Meergezinshuurwoningen
- Huurwoningen in de goedkoopste prijsklasse en tevens in de vrije sector
- Middeldure koopwoningen
- Kleine woningen (tot 2 kamers) en grote woningen (5 kamers of meer)

In dit plan wordt voorzien in eengezinswoningen in de (sociale)huur-en koopsfeer.

Vanuit het woningbouwprogramma is de omslag gemaakt van programmeren naar stimuleren, zodat vanuit de kracht van de locatie en met de nodige flexibiliteit kan worden ingespeeld op de marktvraag. De gemeente schrijft niet vooraf in detail voor welke woningen, waar en wanneer gebouwd moeten worden. Maar vanuit haar publieke rol toetst de gemeente de plannen op ruimtelijke kwaliteit en het ontstaan van een mix van producten en woningtypen. Daarbij is de opgestelde Kleurenwaaier, onderdeel van de Woonagenda, een hulpmiddel. Deze inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

Voor de woningen die binnen dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt betekent het dat deze zijn te categoriseren als sociale huurwoningen, zoals die is terug te vinden in de kleurenwaaier.

Trede 2: Bestaand stedelijk gebied

De tweede stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren of de behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied is op te vangen. Daarbij wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

De locaties waar de woningen zijn voorzien zijn bestaand stedelijk gebied, namelijk midden in de wijk Aalanden, midden in de wijk Holtenbroek en midden in de wijk Diezerpoort. In deze wijken wordt ingezet op revitalisering en woningbouw door middel van inbreiding/herstructurering. Bij de plannen voor het realiseren van sociale huurwoningen op 3 locaties in bestaande wijken is sprake van herstructurering. Hiermee wordt voldaan aan de tweede trede.

Trede 3: Aanbod multimodale locaties buiten bestaand stedelijk gebied

De derde stap die de ladder voorschrijft moet worden doorlopen als de behoefte niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen. De beoogde ontwikkelingen wordt gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied, daarom behoeft deze stap niet verder te worden uitgewerkt.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden. Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

Ontwikkelingsperspectief

Uit de kaart Ontwikkelingsperspectieven blijkt dat de locaties in het gebied liggen dat is aangemerkt voor 'veelzijdige leefmilieus, breed spectrum woon-, werk- en mixmilieus' met de subcategorie 'woonwijk' en de beleidsaanduiding 'beekdal'. In de gebieden aangemerkt als 'woonwijk' is ruimte voor herstructurering, inbreiding en transformatie naar diverse woon- werk- en gemengde stadsmilieus.

Gebiedskenmerken

Op de Gebiedskenmerken kaarten blijkt dat de natuurlijke laag van het plangebied aangemerkt dient te worden als 'dekzandvlakte'. Het agrarische cultuurlandschap wordt aangeduid als 'bebouwing' en de stedelijke laag als 'bebouwing: woonwijken 1955 - nu'. De vierde laag, de lust en leisurelaag is niet aangeduid.

Conclusie

Gezien de bovenstaande ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken valt de herontwikkeling van de in het generieke beleid van de provincie.

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

De Reggelaan 105-107 in de wijk Aalanden is op de kaart van het Structuurplan aangemerkt als 'Woongebied' en meer specifiek het 'groenstedelijk' woonmilieu.

Voor het woongebied is de ambitie uit het Structuurplan: "op peil houden dan wel verbeteren van de kwaliteit en vitaliteit van bestaande wijken". Dit omvat onder andere het afronden van de herstructurering Holtenbroek, verder planvorming en uitvoering van de herstructurering Kamperpoort en Diezerpoort, revitalisering van delen Zwolle-Zuid, bij inbreidingslocaties veel aandacht voor woonmilieu en prijscategorie.

Beschreven wordt dat de meeste woonwijken in Zwolle vitaal en attractief zijn. Sommige oudere buurten lijken kwetsbaar, zoals delen van Assendorp en Pierik, delen van Aa-landen, delen van Zwolle-zuid Oost, Westenholte-Stins, Holtenbroek IV en Zeeheldenbuurt. Wanneer het mogelijk is om in deze buurten in te breiden moet meteen gekeken worden welk woonmilieu, woningtype en prijscategorie de vitaliteit van de buurten kunnen versterken.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de beleidsbrief modernisering monumentenzorg (MoMo). Het behoud en de bescherming van monumenten is hiervan een belangrijk doel én er vindt een verbreding plaats naar de omgeving. Overal in steden, dorpen en landschappen zijn plaatsen van herinnering, plaatsen met een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Goede ruimtelijke ordening betekent dat alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte in de besluitvorming worden betrokken. Daarom is de eerste pijler van MoMo gericht op cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Om meer vorm en inhoud te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening zullen gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwols monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.3 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het op dit moment vigerende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld op 2 februari 2009.

Uit de Mobiliteitsvisie komt naar voren dat de verdere groei van de mobiliteit niet opgevangen kan worden door de mobiliteitsvraag te faciliteren met nieuwe infrastructuur. Zwolle heeft een gunstige positie qua ontwikkeling. In de na te streven doelen op het gebied van duurzaamheid, milieu, bereikbaarheid, economische groei, leefbaarheid en dergelijke is het daarom noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Zwolle wil de kwaliteiten als bereikbare en gezonde stad vasthouden door, naast de noodzakelijke uitbreiding van de infrastructuur, de samenleving te mobiliseren om de groeiende vraag naar mobiliteit om te buigen in een duurzame richting.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.4 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 1998, geeft aan dat de hoofdgroenstructuur stevig genoeg moet zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Het groen zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Buurtgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan. Wel vormt het een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een (kap)omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelsgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat. Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.5 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in

het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te

boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (GPR) ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden. In het GPR 2016-2020 ligt de focus, naast de zorg voor de riolering, regenwater en grondwater (de rioleringszorg), op de klimaatbestendige stad. Hevige neerslag en langdurige droogte kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor het welzijn van mens en dier en de ontwikkeling van de stad Zwolle. In het GPR is aangegeven dat bij het ontwikkelen van nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden met het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.6 Volkshuisvestingsbeleid

Woonvisie 2005-2020 en Woonagenda 2013-2017

Het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid, waaronder de woningbouw, is vastgelegd in de Woonvisie 2005-2020 (vastgesteld raad april 2005). De Woonvisie 2005-2020 geeft de gemeentelijke koers voor de woningbouw in de komende jaren weer. Naast blijvende aandacht voor het realiseren van productieaantallen (bouwopgave) ligt de ambitie in een versterking van de woonmilieudifferentiatie waarbij wordt ingespeeld op de woonwensen vanuit de leefstijlprofielen.

Vanaf medio 2008, dus na de vaststelling van de Woonvisie, is de woningmarkt echter sterk teruggevallen als gevolg van de financiële en economische crisis. De wereld om ons heen is sindsdien ingrijpend gewijzigd, dit geldt ook voor de woningbouw. De raad heeft in december 2012 ingestemd met de gedachte dat het beleid minder programmerend moet zijn, en meer faciliterend. Tevens is besloten de verwachtingen omtrent de woningproductie in de komende vijf jaar te halveren tot gemiddeld 400 woningen per jaar, waarvan de helft op locaties in bestaand stedelijke gebied. Voor de jaren na 2017 zou van een iets hogere productie mogen worden uitgegaan.

Deze nieuwe inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de

Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

In paragraaf 2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking' is een uiteenzetting gegeven over hoe het woonbeleid van de gemeente Zwolle in elkaar zit, omdat in die paragraaf is ingegaan op de Ladder voor duurzame verstedelijking. Hier is nadere informatie over het woonbeleid te lezen.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het volkshuisvestingsbeleid.

2.7 Economisch beleid

Beroep- en bedrijf aan huis

Beroep aan huis wordt toegestaan.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het economisch beleid.

2.8 Milieubeleid

Milieubeleid

De gemeenteraad van Zwolle heeft in 2005 de milieuvisie "Milieu op scherp" vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd.

Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enz.) wordt beleid geformuleerd.

Op dit moment is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval en externe veiligheid beleid vastgesteld.

Het beleid voor de aspecten die relevant zijn voor het plangebied worden in de volgende paragrafen beschreven.

Geluid

In de milieuvisie 'Milieu op scherp' wordt de ambitie voor geluid als volgt omschreven:

"Zwolle is een dynamische stad met geluidniveaus die passen binnen de wettelijke grenswaarden. Er zijn alleen geluiden die passen bij de functie van een gebied en ook de geluidbelasting binnen het gebied is gerelateerd aan de functie van het gebied. Dit is vastgelegd in de 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle'. Een belangrijke doelstelling is het verminderen van geluidshinder in bestaande woningen en voorkomen van geluidshinder bij renovatie en nieuwbouw. Een belangrijke maatregel om deze doelstelling te bereiken is het toepassen van stillere wegdeksoorten. Een andere maatregel is het meenemen van de geluidsdoelstellingen bij de ruimtelijke planontwikkeling".

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle' (juli 2007) en in de beleidsregel 'Hogere waarden Wet geluidhinder' (2 april 2007) worden de ambities en de grenswaarden (dit is de maximale waarde waarvoor nog hogere grenswaarden worden vastgesteld) per gebiedstype genoemd.

Is de geluidsbelasting lager dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid dan kan na een

eenvoudige administratieve toets de hogere waarde worden vastgesteld. Is de geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid, maar onder het wettelijke maximum dan is een meer diepgaande beoordeling noodzakelijk. Bij de beoordeling komt het onderzoeken van varianten nadrukkelijk aan bod en wordt gekeken naar mogelijkheden van bijvoorbeeld een geluidsluwe gevel, aangepaste indeling van de woning (hoofdslaapkamer aan de geluidsluwe gevel), een balkon of tuin aan de geluidsluwe zijde van de woning, indien het balkon aan de voorzijde is gesitueerd wordt gekeken naar mogelijkheden om deze afsluitbaar te maken, waardoor akoestische compensatie wordt verkregen.

Het plangebied ligt in het gebiedstype Groen stedelijk. Hiervoor geldt vanuit geluid een ambitiewaarde van 43 dB en een grenswaarde van 53 dB.

Luchtkwaliteit

Het luchtkwaliteitsplan gemeente Zwolle 2007-2011 beschrijft de luchtkwaliteitssituatie in Zwolle, de opgave, de ambitie en de aanpak om de vastgestelde doelen te bereiken.
Zwolle wil binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Om dat te bereiken zijn de volgende doelen geformuleerd:

- voldoen aan wet- en regelgeving;
- anticiperen op de toekomst;
  Knelpunten in de toekomst moeten voorkomen worden. Dit betekent dat de luchtkwaliteit in het planvormingsproces van ruimtelijke plannen en verkeersplannen wordt meegenomen;
- beleid ten aanzien van luchtkwaliteit inbedden in bestaand gemeentelijk beleid
  De gemeente streeft ernaar dat het aspect door gaat werken in het verkeers- en vervoersbeleid, het ruimtelijke ordeningsbeleid en het beleid van vergunningen en handhaving.

Externe veiligheid

De beleidsvisie externe veiligheid is in maart 2007 vastgesteld door de gemeenteraad en geactualiseerd in 2013. Grote lijn van de visie is het voldoen aan de basisveiligheid binnen de gemeentelijke grenzen. Dit betekent dat:

- Overal voldaan wordt aan de normen voor plaatsgebonden risico.
- Een gebiedsgerichte invulling wordt gegeven aan groepsrisicobeleid met een gebiedsgericht kader voor externe veiligheid.
- Veiligheidsdoelstellingen passend bij de typering van het gebied worden ontwikkeld.
- Zoveel mogelijk geanticipeerd wordt op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kan hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle met als doel het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

In januari 2009 hebben burgemeester en wethouders het gebiedsgerichte beleidskader externe veiligheid vastgesteld. Het gaat om een ruimtelijke uitwerking van het externe veiligheidsbeleid dat aansluit op het gebiedsgerichte milieubeleid. Op basis van kenmerken (fysieke omgeving, hulpverleningsniveau en zelfredzaamheid) die bij een bepaald gebiedstype horen is een beleidsstandpunt bepaald ten aanzien van een mogelijke toename van het groepsrisico.

Tevens is op basis van dezelfde kenmerken van een gebiedstype bepaald of er plaats is voor nieuwe risicobronnen.

Het plangebied ligt in het gebiedstype Groen stedelijk. Dit gebied wordt getypeerd als rustig met overwegend een woonfunctie. Het gebied is goed ontsloten. Aangenomen kan worden dat door de nieuwe functie van wonen de personendichtheid in het gebied niet tot slechts in zeer geringe mate wijzigt. Daarnaast bevinden zich in de naaste omgeving geen risicovolle bronnen. Een nader onderzoek is derhalve niet nodig en ook gelden er geen beperkende voorwaarden vanuit externe veiligheid voor de nieuwe functie.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

De Reggelaan 105-107 ligt in de Aalanden Oost. De wijk Aalanden is een uitbreidingswijk, die is gebouwd vanaf 1970 in het voormalige weidegebied in aansluiting op de wijk Holtenbroek.

De wijk wordt gekenmerkt door de schaal van de woonbuurten, waarbij de menselijke maat centraal staat. De woningen zijn voornamelijk gericht op gezinshuishoudens en bestaan uit veel laagbouw met een grote diversiteit aan woningtypen en een samenhangende groenstructuur. De woningen zijn veelal geclusterd rondom woonerven in een groene setting. De woonerven hebben een informeel en besloten karakter. Dit karakter ontstaat door het ontbreken van een duidelijk onderscheid tussen voor- en achterkant van de woning, verspringende rooilijnen en de ligging aan doodlopende woonstraten met groenstroken en speelplekken.

Op de Reggelaan 105-107 is het gebouw van een voormalige school aanwezig. Op de locatie Beulakerwiede 4 is basisschool de Wieden gevestigd. Op de locatie Beulakerwiede 2 is een gymzaal aanwezig. De bebouwing in de omgeving bestaat veelal uit rijenwoningen bestaand uit 2 lagen met een kap. Aan de Baaksebeek zijn appartementengebouwen aanwezig bestaand uit 3 lagen met een kap. Het appartementengebouw de Beulakerstaete bestaat uit 3 lagen en is plat afgedekt.

De Reggelaan 105-107 heeft in het geldende bestemmingsplan een globaal bebouwingsvlak met een maximale goot- en bouwhoogte van 7 meter en een bebouwingspercentage van 40%. In het plangebied is de voormalige locatie van een school gelegen. De bestemming is 'maatschappelijk-1'.

afbeelding: foto in vogelvlucht van Reggelaan 105-107 in noordelijke richting.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De bestaande bebouwing op de locatie Reggelaan 105-107 zal worden gesloopt.

Op de locatie worden levensloopbestendige woningen gerealiseerd. De woningen zijn evenwijdig aan de woningen aan de Vlierbeek gesitueerd en vormen een klein hofje. De goothoogte ligt op maximaal 4 meter en de bouwhoogte op maximaal 7 meter. De bouwmassa voegt zich hiermee in de bouwmassa's van de woningblokken in de omliggende wijk. De bouwhoogtes van omliggende woningen variëren van 7,5 tot 10 meter hoog. De locatie wordt t.o.v. de gesloopte school niet extreem verdicht; de nieuwbouw is bescheiden van hoogte en er zijn voortuintjes aanwezig. Waar de locatie grenst aan de openbare ruimte is voorzien in een nette gebouwde erfafscheiding.

Voor het gedeelte van de bestemming Wonen dat grenst aan de Volterbeek is een bebouwingspercentage van 60% opgenomen, om hier voldoende lucht en ruimte in de bouwvolumes te behouden en doorgangen te kunnen situeren naar de hof.

3.2 Archeologie

3.2.1 Huidige situatie

De locatie heeft een archeologische verwachtingswaarde van 10%. De locatie Reggelaan 105-107 is daarom niet nader onderzocht

Een 10% gebied staat gelijk aan 'onbekend'. We weten hier niets van. Een 'grondverstoorder' kan derhalve niet verantwoordelijk gesteld worden voor onderzoek dat gedaan zou moeten worden om meer inzicht in het gebied te krijgen. Er kan verzocht worden om bij grondverstorende activiteiten de aanvangsdatum te melden bij de archeologische sectie van de gemeente, zodat die in de gelegenheid gesteld wordt om een kijkje bij

de werkzaamheden te nemen. Er zijn hier geen financiële consequenties aan verbonden.
.

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Voor de locatie is gelet op de geringe archeologische verwachtingswaarde, geen onderzoeken of maatregelen nodig.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Huidige situatie

De locatie ligt in de Aalanden. Voor de wijk Aalanden zijn de cultuurhistorische waarden geinventariseerd (Cultuurhistorische quickscan Aalanden, oktober 2013). Uit deze inventarisatie blijkt dat ter plaatse van de Reggelaan 105-107 geen gebouwen of structuren van cultuurhistorische waarde aanwezig zijn.

3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Er zijn geen cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig. Er zijn dan ook geen gebouwen of structuren die in het plan bescherming behoeven.

3.4 Verkeer

3.4.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de wijk de Aalanden. Deze wijk ligt ten noorden van het stadscentrum en wordt ontsloten door de Rijnlaan en de Zwartewaterallee. Het plangebied wordt begrensd door de Reggelaan aan de oostzijde, de Vlierbeek/Volterbeek aan de zuidzijde en de Beulakerwiede aan de noordzijde. De Reggelaan is de ontsluitingsweg van het plangebied en sluit aan via de Beulakerwiede op de Maaslaan en via de rotonde op de Rijnlaan.

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Verkeersstructuur (ontsluiting)
De nieuwe functie van het plangebied is geen aanleiding voor wijzigingen aan de verkeersinfrastructuur. Belangrijk is dat het zicht op het verkeer goed is vanuit de nieuw te realiseren uitrit.

Parkeren
Voor wat betreft de eisen ten aanzien van parkeervoorzieningen zal de nieuwe functie moeten voldoen aan de eisen van de Regeling Parkeernormen 2016 . Parkeren moet zoveel mogelijk op eigen terrein worden aangelegd.
De inrichting van het belendende gebied bij de woningen met parkeerplaatsen gebeurt volgens de Stedenbouwkundige opzet Reggelaan 105-107. De inrichtingsopzet is als Bijlage 4 bij de toelichting opgenomen.
Het bezoekersparkeren vindt daarnaast plaats in het openbaar gebied.

Openbaar vervoer
De dichtstbijzijnde bushaltes bij het plangebied liggen aan de Reggelaan. Dit is op loopafstand van het plangebied.

3.5 Natuur

3.5.1 Huidige situatie

Op het perceel staat een voormalig schoolgebouw. Aan de rand van het terrein is plantsoen aanwezig variërend van laag plantsoen tot hoog bosplantsoen.

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Voor de locatie is door Bureau Bleijerveld een quikscan uitgevoerd. De resultaten van de quikscan zijn als Bijlage 5 Quickscan Reggelaan 105-107 aan de toelichting toegevoegd.

Het bestaande gebouw zal worden gesloopt. Op het terrein worden woningen gerealiseerd. In het onderzoek is er vanuit gegaan dat het groen geheel verdwijnt.

3.5.2.1 Natuurbescherming

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van Zwolle. Buiten de grenzen van de stad liggen diverse beschermde gebieden in het kader van Natura 2000 en het NNN. De gebieden zijn voornamelijk gerelateerd aan de IJssel en Vecht. Het plangebied ligt op minimaal drie kilometer afstand van de beschermde gebieden. Gelet op de ligging van het plangebied, de grote afstand tot beschermde gebieden en de beperkte schaal van het project, zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3.5.2.2 Beschermde soorten

In het plangebied zijn algemene, nationaal beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels zijn alleen in de opgaande begroeiing te verwachten.

Voor de te verwachten soorten zoogdieren en amfibieën geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb zolang het een ruimtelijke ingreep betreft.

Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk.

Maatregelen

Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient het rooien van groen buiten de broedtijd plaats te vinden. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Vanuit de Wnb zijn geen verdere maatregelen vereist. Ook is geen ontheffing nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

Conclusie

De conclusie van de quickscanis dat de Wet Naturrbescherming door het wijzigen van het bestemmingsplan en/of het verlenen van toekomstige vergunningen niet wordt overtreden indien (voorzorgs)maatregelen worden getroffen. De quickscan maakt het aannemelijk dat op basis van de bevindingen het bestemmingsplan uitgevoerd kan worden. Nader onderzoek is niet nodig en een ontheffing isniet nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

3.6 Water

3.6.1 Huidige situatie

3.6.1.1 Waterstructuur

Watergangen, waterkeringen

Op of nabij de locatie aan de Reggelaan, zijn geen watergangen of waterkeringen gelegen.

Waterwinning

De locatie aan de Reggelaan ligt niet in een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.

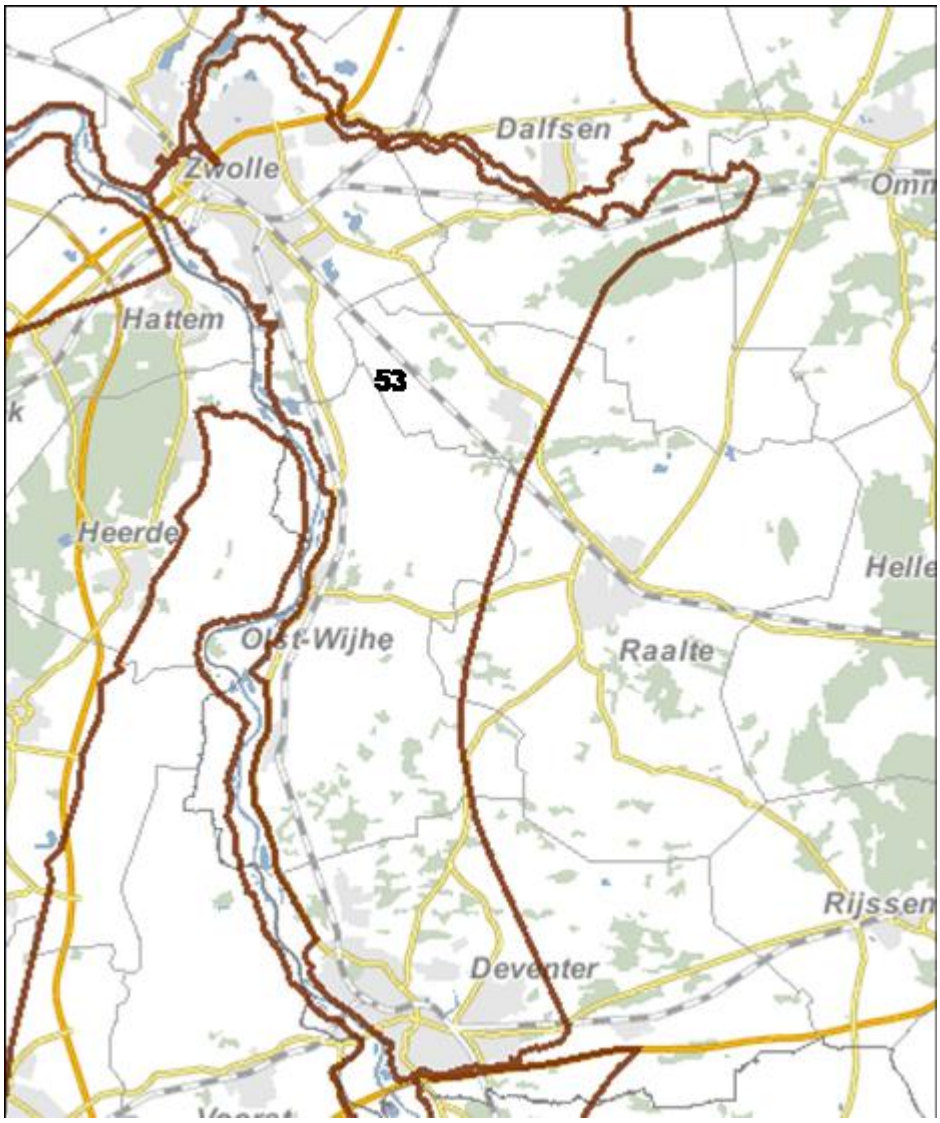
Riolering

De inzameling van afvalwater in de gebieden rondom Reggelaan vindt plaats middels een gemengd rioolstelsel.

3.6.1.2 Overstromingsrisico

Quickscan

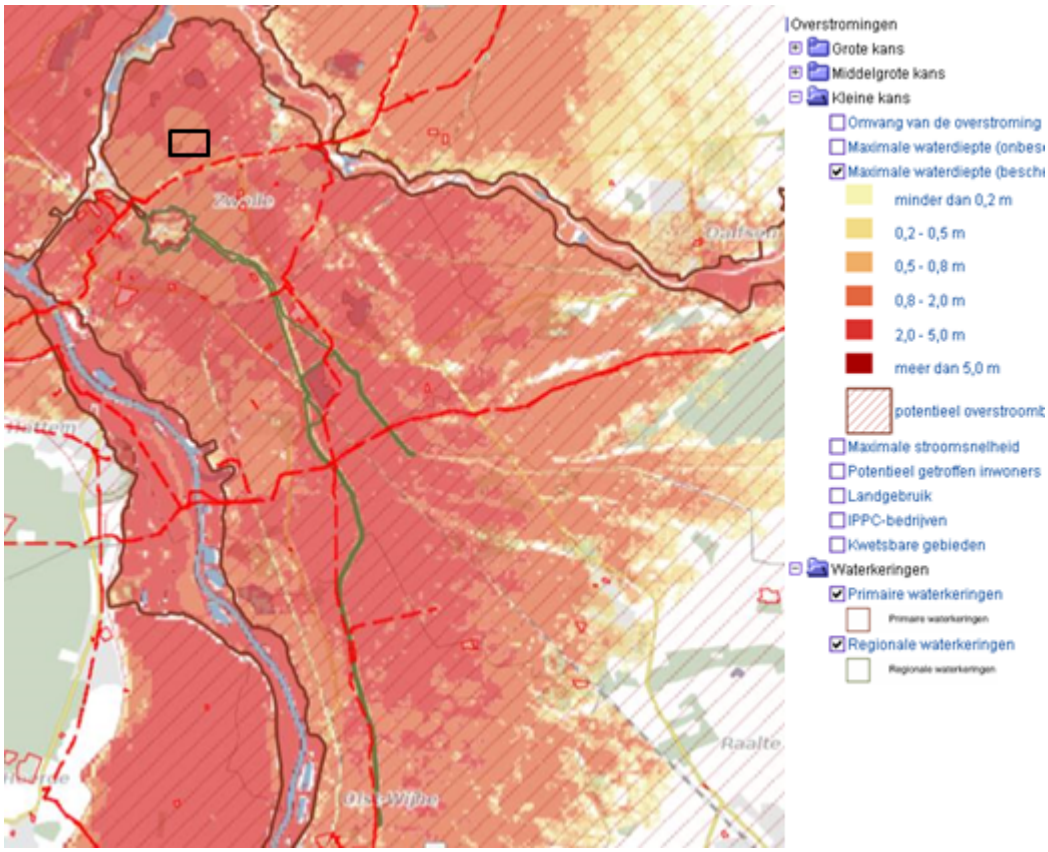
De Reggelaan is gelegen in dijkring 53, Salland (zie figuur 1). Deze dijkring wordt omsloten door de Vecht aan de noordzijde, de IJssel aan de westzijde en het Zwarte Water aan de noordwestzijde. Omdat het bestemmingsplan ruimte biedt aan de ontwikkeling van niet incidentele over-stromingsgevoelige functies en omdat het plangebied gelegen is in dijkring 53 is een overstromings-risicoparagraaf verplicht.

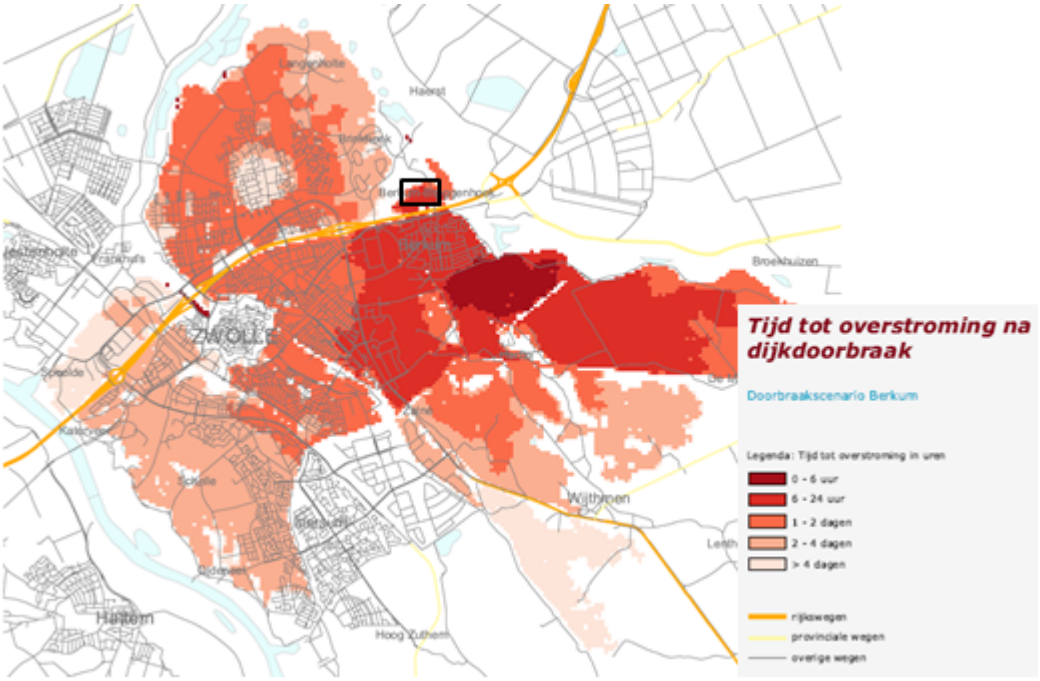
Figuur 1 Dijkring 53

Risico-inventarisatie

Voor de keringen van dijkring 53 geldt een veiligheidsnorm van 1/1250 per jaar (overschrijdingskans). Op basis van de risicokaart wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,8 tot 2 meter (figuur 2). De mogelijke waterdiepte kan daarmee worden aangeduid als ondiep. In figuur 3 is de tijd tot overstroming van dijkring 53 bij een dijkdoorbraak bij de IJsselcentrale weergegeven (maatgevend scenario t.a.v. tijd tot overstroming).

Figuur 2 Maximale waterdiepte in dijkring 53 tijdens een overstroming

Figuur 3: Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak bij Berkum

Maatregelen

Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft ook een stuk bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is onder andere te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Riolering

De inzameling van afvalwater in de gebieden rondom Reggelaan, vindt plaats middels een gemengd rioolstelsel. Voor de droogwaterafvoer (DWA) uit het plangebied naar dit gemeentelijk riool moeten nieuwe huisaansluitingen worden gerealiseerd.

De toename van het hoeveelheid afvalwater door de ontwikkeling in het plangebied is gering. Er is geen sprake van overbelasting van het bestaande rioolstelsel en de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

De hemelwaterafvoer (HWA) van daken, terrassen en parkeerplaatsen moet binnen het plangebied worden geborgen en worden geïnfiltreerd in de bodem. Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend oppervlak.

Drooglegging

In het plangebiedwordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 meter gehanteerd om grondwateroverlast te voorkomen. De ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en de kruin van de weg in de openbare ruimte. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte.

Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in gebouwen te voorkomen, wordt geadviseerd om een drempelhoogte van minimaal 15 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders) moet aandacht worden besteed om wateroverlast te voorkomen (bijvoorbeeld toepassing van waterdichte materialen).

3.7 Wonen

3.7.1 Huidige situatie

Op de locatie Reggelaan 105-107 in de Aalanden is het gebouw van een voormalige school aanwezig.

3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestaande gebouw zal gesloopt worden. Op de locatie worden maximaal 18 sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van een hofje.

3.8 Voorzieningen

3.8.1 Sport & recreatie

Op de locatie Beulakerwiede 2 is een gymzaal aanwezig.

3.8.2 Maatschappelijk

Op de locatie Beulakerwiede 4 is basisschool de Wieden gevestigd.

3.9 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen. Tevens komt de ligging van kabels, leidingen en straalpaden aan bod.

3.9.1 Geluid

Wegverkeerslawaai

Het plan met 18 woningen ligt binnen de geluidzone van de Maaslaan. Uit onderzoek (Akoestisch onderzoek locatie Reggelaan 105 en 107-107A, Abovo acoustics, 19 december 2016, rapportnr. Z1802c-3-GB Bijlage 3 van de toelichting) blijkt dat de geluidsbelasting ten gevolge van de Maaslaan voldoet aan de voorkeurswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder.

Daarnaast liggen er diverse 30 km/u-wegen in de directe omgeving. Deze zijn niet gezoneerd op grond van de Wet geluidhinder en behoeven op grond van de Wet geluidhinder geen nader onderzoek. Deze wegen zijn in het kader van een goede ruimtelijke ordening wel onderzocht.

Het plangebied ligt in het gebiedstype Groen stedelijk. Hiervoor geldt vanuit geluid een ambitiewaarde van 43 dB en een grenswaarde van 53 dB. Uit het verrichte akoestisch onderzoek blijkt dat de ambitiewaarde wordt overschreden en op enkele plekken ook de grenswaarde. De maximaal berekende geluidbelasting bedraagt 58 dB. Hierbij moet worden opgemerkt dat het hier een gecumuleerde geluidbelasting betreft, terwijl de geluidwaarden uit het Gebiedsgerichte milieubeleid zijn vastgesteld voor individuele wegen. Daarom is de verwachting dat de geluidbelasting per weg lager ligt dan de gecumuleerde geluidbelasting van alle relevante wegen in het plangebied. Het wordt dan ook aannemelijk geacht dat de geluidbelasting per weg in de praktijk lager is. Een nader onderzoek hiernaar wordt niet zinvol geacht, omdat de aanwezige wegen een gegeven zijn (er is al sprake van een lage rijsnelheid: 30 km per uur), het gebied is grotendeels al uitontwikkeld en in het gebied een overwegende woonfuncties aanwezig zijn. Derhalve wordt het realiseren van de 18 woningen mogelijk geacht en wordt hiermee afgeweken van de ambitiewaarde (en mogelijk op sommige plekken ook van de grenswaarde). De nieuwe functie van wonen in het plangebied komt ten goede aan het woon- en leefklimaat in het gebied. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat ook de bestaande groenstructuur opnieuw wordt overwogen wat een positief effect zal hebben op het bestaande leefklimaat in het gebied.

3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer)

Voor het toetsen en plannen van ruimtelijke ontwikkelingen is de VNG-Brochure Bedrijven en milieuzonering opgesteld. Met een goede ruimtelijke ordening kan geluidhinder worden voorkomen. Dit kan door voldoende afstand te behouden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige functies. In de handreiking (versie 2009) zijn lijsten opgenomen met richtafstanden. Als niet aan deze richtafstanden kan worden voldaan, kan hier gemotiveerd van worden afgeweken. Dit houdt in dat een nadere beoordeling van de ruimtelijke ontwikkeling in relatie tot haar omgeving noodzakelijk is.

In de nabijheid van het plangebied zijn een (basis)schoolgebouw en een gymzaal aanwezig. Voor beide bronnen geldt voor het onderdeel geluid (maatgevend aspect) een richtafstand van 30 meter. Hierbij is er vanuit gegaan dat het plangebied kan worden gekenmerkt als type rustige woonwijk. Het plangebied ligt voor een deel (noordelijk geprojecteerd bouwblok) binnen deze afstand. Daarom is akoestisch onderzoek (Akoestisch onderzoek locatie Reggelaan 105 en 107-107A, Abovo acoustics, 19 december 2016, rapportnr. Z1802c-3-GB Bijlage 3 van de toelichting) verricht naar het effect van deze aanwezige bronnen op het plangebied.

Gymzaal (Beulakerwiede 2):

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat op basis van een representatieve invulling van activiteiten van de gymzaal de geluidniveaus bij open en gesloten ramen variëren. Het maximale piekniveau ligt op 61 dB(A) en de etmaalwaarden lopen uiteen van 48 dB(A) overdag tot en met 54 dB(A) in de avond. De waarde van 54 dB(A) is alleen aan de orde op 4,5 meter hoogte bij woongebouw 02 (zie akoestisch rapport ABOVO Acoustics,pagina 27). Ondanks deze waarde van 54 dB(A) wordt aannemelijk geacht dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Dit wordt hieronder gemotiveerd.

De berekende geluidbelastingen tonen aan dat bij geopende ramen de in stap 2 van de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering opgenomen etmaalwaarde (45 dB(A)) wordt overschreden. Uitgaande van een rustige woonwijk is sprake van 3 dB overschrijding in de dagperiode en 9 dB overschrijding in de avondperiode. Omdat niet voldaan kan worden aan stap 2 is gekeken naar stap 3. Deze stap houdt in dat de etmaalwaarde met 5 dB(A) wordt verhoogd naar 50 dB(A). Het onderzoek laat zien dat in de dagperiode wordt voldaan en in de avondperiode sprake is van een kleine overschrijding.

De overschrijding vindt plaats op de noordelijke gevel van het gebouw 02. De tuinzijde (zuidoostelijk deel) van het gebouw ligt ruim onder de 50 dB(A). Zo is in ieder geval sprake van een rustige plek. Verder zullen de ramen van de gymzaal een groot deel van het seizoen gesloten zijn. Hierdoor ligt de geluidbelasting op de noordelijke gevels veel lager dan 50 dB(A). Dit blijkt ook uit het akoestisch onderzoek. De gymzaal wordt vooral overdag gebruikt en de berekende waarden liggen zoals genoemd onder de 50 dB(A). Op basis van verkregen informatie wordt de gymzaal maar één keer per week in de avond gebruikt. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat het komen en gaan personen aan de andere (noord)zijde van de gymzaal plaatsvindt. Hiervan is geen hinder voor het plangebied te verwachten. Vanwege dit en het minimale gebruik van de gymzaal in de avondperiode verwachten wij niet dat dit leidt tot een onaanvaardbaar leef- en woonklimaat voor de woningen in het plangebied. Overigens is het zo dat de gymzaal al langer in gebruik is (overdag en 's avonds) en in de directe omgeving al gewoond wordt. Voor zover bekend zijn er geen klachten over geluid van de gymzaal ontvangen door de gemeente.

Omdat sprake is van nieuwbouw kan er vanuit gegaan worden dat de aan te brengen gevelweringconstructie voldoende is om ondanks de berekende geluidwaarde van 54 dB(A) te voldoen aan het wettelijk binnenniveau.

Basisschool (Beulakerwiede 3 en 4):

In de nabije omgeving van het plangebied bevindt zich een (kleine) basisschool (volgens de website http://ikcdewieden.nl/ 120 leerlingen). Het schoolgebouw zelf bevindt zich op ruime afstand van het plangebied (ruim 40 meter). De hoofdingang (en toegang tot schoolplein) van het gebouw bevindt zich aan de noordwestelijke kant van het schoolgebouw. Het speelplein voor de kinderen waaiert uit richting (noord)oostelijke zijde. Rondom dit deel van het plein is een hek aangebracht waardoor het als afgesloten kan worden beschouwd. De kortste afstand vanaf het schoolplein ten opzichte van het plangebied bedraagt circa 14 meter. In het akoestisch onderzoek is uitgegaan van 50 spelende kinderen (gelet op het aantal leerlingen op dit moment kan worden aangenomen dat hier sprake is van een representatief aantal (twee klassen van 25 leerlingen spelen tegelijk buiten). Ook is inzichtelijk gemaakt wat de geluideffecten zijn bij 150 kinderen. Gelet op de huidige activiteiten van de school wordt voor de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat uitgegaan van 50 spelende kinderen.

Daarnaast is ook de aanwezigheid van een handbel in het akoestisch onderzoek meegenomen. Vanwege de beperkte invloed (ten opzichte van de spelende kinderen) op het plangebied is deze handbel verder

buiten beschouwing gelaten.

Het akoestisch onderzoek toont aan dat het langtijdgemiddelde (etmaalwaarde) meer dan 45 dB(A) bedraagt en het piekniveau meer dan 65 dB(A) is. Dit betekent dat stap 2 uit de VNG publicatie Bedrijven en milieuzonering niet toereikend is. Daarom is het plangebied beoordeeld aan de hand van stap 3.Deze stap houdt in dat de etmaalwaarde met 5 dB(A) wordt verhoogd naar 50 dB(A). De maximale etmaalwaarde bedraagt volgens het akoestisch onderzoek 50 dB(A) en het maximale piekniveau 68 dB(A). Hiermee wordt voldaan aan stap 3. Ondanks deze geluidbelastingen wordt het wel aannemelijk geacht dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit wordt hieronder gemotiveerd.

Het betreft hier de gevels van de woningen aan de noordzijde van het plangebied waarop de meeste geluidbelasting valt verwachten. Aan de tuinzijde van deze woningen is de geluidsituatie veel gunstiger (de berekende geluidwaarden liggen onder de maximale etmaalwaarde en het maximale piekniveau (het maximale niveau op 4,5 meter hoogte ligt op 54 dB(A)). Dit wordt mede bereikt door de aan te brengen (stenen) erfafscheiding tussen gebouw 51 en gebouw 02 (zie o.a. pagina 27 van het akoestisch onderzoek). Een geluidscherm rondom het deel van het schoolplein ter hoogte van het noordelijke gebouw wordt niet wenselijk geacht, omdat dit ten koste gaat van het open karakter van het plangebied en de sociale veiligheid (het zicht op het plein wordt minder). Daarnaast bevinden zich tussen het noordelijke woongebouw en het schoolplein nog parkeerplaatsen en groen waardoor gesteld kan worden dat sprake is van een meer visuele scheiding tussen de beide functies. Dit draagt bij aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Daarnaast is de verwachting dat in de praktijk het gehele schoolplein wordt gebruikt en niet alleen het gedeelte ter hoogte van het noordelijke gebouw. Hierdoor is de verwachting dat de geluidwaarden in de praktijk lager zullen zijn dan berekend in het akoestisch onderzoek.

Door al aanwezige gebouwen (bestaand gebouw dat in gebruik is voor begeleid wonen (Volterbeek 2) zal geluid deels worden afgeschermd. Overigens zijn voor zover bekend ook geen klachten ingediend vanwege geluid door de bewoners van de al aanwezige woningen in de omgeving. Ook geldt dat de hoofdingang van het schoolgebouw aan de andere (noordwestelijke) zijde van het plein zit. Verwacht kan worden dat geluid dat gepaard gaat met het halen en brengen van kinderen geen directe invloed heeft op het plangebied.

Vaak gaan deze gebieden gepaard met de aanwezigheid van één of meerdere scholen. Ruimte is schaars en er wordt van de zijde van de gemeente waarde gehecht om de ruimte zo optimaal mogelijk in te vullen. Dat betekent dat een bepaalde mate van geluid inherent is aan deze gebieden. Zo ook hier.

Cumulatie

In het akoestisch onderzoek is ook gekeken naar de cumulatie van bovengenoemde geluidbronnen. Dit is gecumuleerd naar wegverkeer. Hieruit blijkt dat de hoogste waarde 52 dB bedraagt op woongebouw 02. De gecumuleerde waarde voor wegverkeer ligt hoger en bedraagt 58 dB voor woongebouw 05.Om een goed binnenniveau te garanderen (waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm van 33 dB), zal bij het bepalen van de gevelweringconstructie uitgegaan moeten worden van 58 dB.

3.9.3 Luchtkwaliteit

Besluit gevoelige bestemmingen

In het plan worden 18 woningen gerealiseerd. Woningen vallen niet onder de definitie 'gevoelige bestemming' op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen. Daarnaast liggen de woningen niet binnen een afstand van 300 meter tot een rijksweg of 50 meter tot een provinciale weg. Verder blijkt uit de Monitoringstool Luchtkwaliteit 2016 (van het ministerie van Infrastructuur en Milieu) dat het plangebied voldoet aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit (grenswaarde van 40 µg/m3). Nader detailonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NIBM

In de AMvB Niet in betekenende mate, is voor diverse categorieën aangegeven bij welke omvang van een

initiatief de 3%-grens bereikt is. Voor de categorie woningbouw is de omvang tot waar geen toetsing nodig is, gesteld op 1.500 woningen (Regeling NIBM bijlage 3A). Aangezien het project 18 woningen omvat, is het plan per definitie NIBM en hoeft geen verdere toetsing plaats te vinden. Een nader detailonderzoek naar de luchtkwaliteit als gevolg van het plan is derhalve niet noodzakelijk.

3.9.4 Bodemkwaliteit

In april 2016 is een bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie (bron: Bodeminformatiesysteem gemeente Zwolle). Hieruit blijkt dat in de bovengrond minerale olie boven de interventiewaarde is geconstateerd. In het grondwater is barium boven de streefwaarde aangetroffen. Vervolgens is nader onderzoek uitgevoerd. Dit toont aan dat er geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Zodra werkzaamheden in de bovengrond plaatsvinden, zal de aangetroffen minerale olie moeten worden verwijderd in verband met de nieuwe functie, wonen met tuin. Hiertoe dient een plan van aanpak te worden ingediend bij de gemeente.

3.9.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op het beheersen van risico's. Er wordt gelet op het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen in bedrijven alsmede op het transport van gevaarlijke stoffen via wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen.

De planlocatie bevindt zich niet binnen de invloedssfeer van transportroutes voor gevaarlijke stoffen en/of bedrijven, die gevaarlijke stoffen opslaan dan wel verwerken of produceren.

3.9.6 Afval

Voor de woningen in het plangebied geldt dat deze gebruik kunnen maken van de bestaande afvalinzamelingstructuur in de wijk. Dit houdt in dat voor het restafval gebruik kan worden gemaakt van de bestaande ondergrondse afvalcontainer. Voor het overige afval zijn de woningen aangewezen op de daarvoor bestemde inzamelvoorzieningen.

3.9.7 Kabels, leidingen en straalpaden

In het plangebied bevinden zich geen kabels, leidingen of straalpaden die beschermingen behoeven.

3.10 Duurzaamheid

Bij dit plangebied zal er sprake zijn van een kwaliteitsverbetering van de sociale woningvoorraad in de gemeente Zwolle, zowel op het gebied van wooncomfort als energieprestatie. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaamheid. Ambitie is dat alle bestaande woningen in 2023 energielabel B hebben. Ook ten aanzien van veel nieuwbouw wordt een extra duurzaamheid ambitie geformuleerd. Voor de te realiseren woningen van deze versnellingsactie is de ambitie om de woningen aan een EPC te laten voldoen die 10% beter is dan de geldende wettelijke voorschriften.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Aalanden, Reggelaan 105 - 107 zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;
6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende

functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels Artikel 11 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

8. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoel in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels;

Artikel 11 Algemene procedureregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar slechts gemotiveerd van kan worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 4 Maatschappelijk

Deze bestemming is opgenomen voor de school en gymzaal aan de Beulakerwiede 2 en 4.

Artikel 5 Tuin

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en carports bij recht worden gebouwd. Via een afwijking zijn bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bouwwerken wel mogelijk, mits geen aantasting plaatsvindt van de in de afwijkingsbevoegdheid genoemde criteria. Het gaat hier om bebouwing ten behoeve van uitbreiding van hoofdgebouwen, bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bijgebouwen en carports. Tevens moet zo nodig rekening worden gehouden met de Wet geluidhinder.

Artikel 6 Verkeer - Erftoegangsweg

Deze bestemming is opgenomen voor het verkeers- en verblijfsgebied met een erftoegangsfunctie. Het heeft een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied. Behalve de rijbanen zelf worden ook de bijbehorende bermen, voetpaden, fietspaden en parkeerplaatsen in de bestemming opgenomen. Ook groenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn als onderdeel van de verblijfsfunctie mogelijk in deze bestemming. Binnen deze bestemming mogen ook gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 7 Wonen

Deze bestemming is bedoeld voor de eengezinshuizen. Dit zijn gebouwen, welke één woning omvatten.

Uitgangspunten:

- Alle bestaande eengezinshuizen in het plangebied worden als zodanig bestemd.
- De bestaande bebouwing wordt conform het huidige legale gebruik en volume bestemd. Indien het geldende plan ruimere mogelijkheden geeft dan er gerealiseerd zijn, wordt volgens die ruimere mogelijkheden bestemd, indien realisatie nog aanvaardbaar is qua licht- en luchttoetreding.
- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd.
- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.
- Halve meters bij hoogtebepalingen worden in het kader van de deregulering afgerond naar boven.
- In het kader van de deregulering mag het erf binnen deze bestemming aan de zijkant en de achterkant van het bouwvlak zonder afwijking worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken tot maximaal 50% en 100 m².

- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt waar mogelijk van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- In de voortuinen komt de bestemming 'Tuin', waar in principe geen gebouwen en carports zijn toegestaan.
- Indien in de voortuinen gebouwen aanwezig zijn, wordt ter wille van de eenvoud van regeling en beheer een gebied met de bestemming 'Wonen' aangegeven dat voor 100% mag worden bebouwd.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen.

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning (met een absoluut maximum van 50 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

4.4 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels

Deze regel maakt het mogelijk de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' onder in deze regel omschreven voorwaarden zodanig te wijzigen dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden aangegeven.

Artikel 11 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 12 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016”

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 14 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Inleiding

Indien sprake is van een of meerdere aangewezen bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, (hierna “een aangewezen bouwplan”), in combinatie met een bestemmingsplan, wijzigingsplan, projectuitvoeringsbesluit of omgevingsvergunning is de afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) van toepassing. Dit houdt in dat de gemeenteraad een exploitatieplan dient vast te stellen tenzij middels gemeentelijke gronduitgifte dan wel, of in combinatie met, een anterieure overeenkomst de kosten in de grondexploitatie anderszins verzekerd zijn en, indien noodzakelijk, er afspraken zijn gemaakt over een tijdvak, fasering en locatie-eisen.

Aangewezen bouwplan

In het onderhavige bestemmingsplan is op het perceel kadastraal bekend gemeente Zwolle ZLE00, sectie O, nummer 1276 (Reggelaan 105-107 als onderdeel versnellingsactie met deltaWonen) voorzien in een aangewezen bouwplan.

Voor zover er in het onderhavige bestemmingsplan is voorzien in een aangewezen bouwplannen zijn deze gesitueerd op percelen welke in eigendom zijn bij de gemeente. De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en de uitvoeringskosten van het project worden gedekt zoals omschreven in het raadsbesluit 'Versnellingsactie Sociale Huurwoningen' (20150511-7). Dit besluit is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Hierin zijn de benodigde financiële middelen voor het gezamenlijke project veiliggesteld. Met dit raadsbesluit is de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107 dan ook verzekerd. Voor het voorliggende bestemmingsplan wordt dan ook geen exploitatieplan opgesteld aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is door opname in de grondprijs.

Conclusie

Op basis van het bovenstaand wordt het bestemmingsplan geacht economisch uitvoerbaar te zijn.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Overleg met de buurt

Op 20 september 2016 is er een inloopavond geweest voor het plan Reggelaan. Belangstellenden konden het concept-voorontwerp bestemmingsplan inzien en vragen stellen.

Er is onder andere gevraagd om senioren woningen in plaats van eengezinswoningen te maken. Dit om de doorstroom van ouderen die nu in een eengezinswoning wonen te bevorderen. Hieraan is gehoor gegeven door zowel Deltawonen als de gemeente.

Tevens is er gevraagd om de verkeersveiligheid van de Reggelaan te verbeteren door de slinger uit de weg te halen om te komen tot een meer overzichtelijke situatie. Omdat andere verkeersremmende maatregelen zoals een drempel niet mogelijk is vanwege de busroute, is er voor gekozen de huidige situatie te handhaven.

Als laatste kwam tijdens de inloopavond naar voren dat er veel waarde wordt gehecht aan het bestaande groen. Dit om het prettige zicht op groen vanuit de bewoners te behouden. Bij de realisatie van het plan zal zo min mogelijk groen worden verwijderd. Echter, toezeggingen over specifieke bomen of die wel of niet moeten worden gerooid kunnen niet worden gedaan.

Op 13 februari 2017 is een informatieavond gehouden voor de omwonenden van de Reggelaan in wijkcentrum De Bolder. Tijdens deze avond zijn omwonenden geïnformeerd over de vragen n.a. v de 1e inloopavond, de aanpassingen van het plan naar seniorenwoningen, de bestemmingsplanprocedure en de sloop van het pand.

5.2.2 Uitkomsten overleg

Provincie Overijssel

Samenvatting reactie

Binnen het plan worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Het doel is het mogelijk maken van 18 sociale huurwoningen. Dit plan draagt bij aan realisatie van sociale woningbouw en dat juichen wij van harte toe.

Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Brandweer IJsselland

Samenvatting reactie

Voor het hele plangebied geldt een overstromingsrisico. Hier wordt in het bestemmingsplan voldoende aandacht aan gegeven. Verder zijn er voor het plangebied geen zaken die relevant zijn voor de (externe) veiligheid.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

In het voorontwerpbestemmingsplan is niet ingegaan hoe met het hemelwater wordt opgegaan. Het is wenselijk dat wel in het bestemmingplan op te nemen

Reactie gemeente

In de toelichting is dit abusievelijk niet opgenomen en er zal alsnog worden opgenomen hoe met hemelwater zal worden omgegaan.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Overzicht onderzoeksrapporten

Bijlage 2 RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Stec Groep aan gemeenten in West-Overijssel

Peter van Geffen & Bouke Timmen
7 december 2015

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

1.1 Situatie 2
1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking 2

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015 5

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel 5
2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten 6
2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte 7
2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering 8
2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar 8
2.6 Beeld en toelichting per gemeente 8

3 Een nieuw plan in procedure brengen 11

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel 11
3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016 11

4 Overige punten van samenwerking 13

1 Inleiding

1.1 Situatie

De ambtenaren en wethouders van de gemeenten in West-Overijssel hebben dit jaar gebruikt om nieuwe afspraken te maken over de regionale woonprogrammering, samen met de provincie.

Aanleidingen:
- U hebt in West-Overijssel een regionale woonvisie vastgesteld, waarin regionale woonprogrammering een belangrijke nieuwe lijn is. U wilt stappen zetten in meer en betere programmering, ook in kwalitatief opzicht.
- De provincie Overijssel (PS besluiten (PS/2014/389 en PS/2014/1046)) wil forse stappen zetten in het terugbrengen van overprogrammering.
- De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt veel meer afspraken over programmering in West-Overijssel en terugdringen van overprogrammering. Op dit moment hebben veel bestemmingsplannen in West-Overijssel (zeer veel) last van de Ladder bij de Raad van State, bij gebrek aan passende regionale programmering.

Dit document – RWP West-Overijssel genaamd – legt vast wat de afspraken zijn in West-Overijssel en wordt voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. Stec Groep heeft het maken van de afspraken begeleidt en dit document gemaakt. Het document is de bijlage bij de samenwerkingsovereenkomst woonafspraken.

Als dit RWP West-Overijssel is vastgesteld en aanvaard door gemeenten en provincie:
- Weten gemeenten welk kader er is voor hun woonprogrammering.
- Is duidelijk wanneer de provincie het eens is met een woonplan van de gemeenten.
- Kunnen gemeenten hun onderbouwingen voor de Ladder voor een belangrijk deel hierop baseren.

Daarnaast is in West-Overijssel een grote veranderslag gemaakt in denken over woonprogrammering en hebben gemeenten een goede stap gezet in meer samenwerking en intervisie over kwalitatieve programmering en terugdringen overprogrammering. Veel bestuurders hebben intensief gediscussieerd over de kwaliteit van hun woonplannen en die in de regio. In veel colleges en raden is gesproken over de nieuwe woonprogrammering en de Ladder. In West-Overijssel is daarmee een grote slag gemaakt met het denken en werken volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking.

1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking

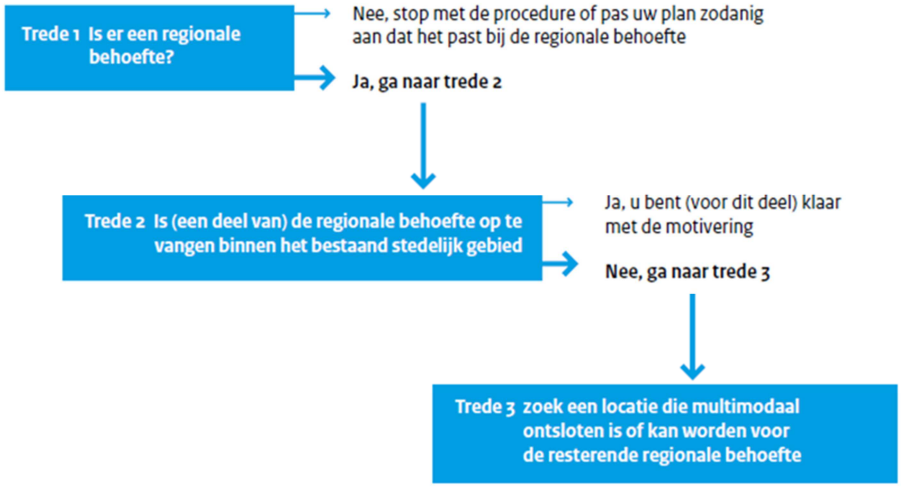
Het RWP West-Overijssel is gebaseerd op het concept en afwegingskader van de Ladder voor duurzame verstedelijking. De Ladder voor duurzame verstedelijking is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk en sinds oktober 2012 als motiveringseis opgenomen in het Bro. Overheden moeten op grond van het Bro elke nieuwe stedelijke ontwikkeling in een bestemmingsplan motiveren aan de hand van de drie treden van de Ladder. De Ladder is geënt op de oude ‘SER- Ladder’ uit 1999 die al langer gebruikt werd bij de afweging voor nieuwe bedrijventerreinen.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is verankerd in het Bro in de artikelen 1.1.1 en 3.1.6. De tekst uit het Bro luidt als volgt:

> ‘De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, voldoet aan de volgende voorwaarden:
>
> a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
>
> b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
>
> c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.’

De Ladder voor duurzame verstedelijking bestaat uit drie treden en ziet er schematisch als volgt uit:

Figuur 1: De Ladder voor duurzame verstedlijking

Relevante kernbegrippen bij de Ladder voor duurzame verstedelijking zijn:

Nieuwe stedelijke ontwikkeling

‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’.

Bestaand stedelijk gebied

‘Bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur’.

Regio

De relevante reikwijdte c.q. het verzorgingsgebied van een functie. Het gaat feitelijk om de behoefte in het gebied waar het zwaartepunt van de marktbehoefte aan de betreffende ontwikkeling zich bevindt. Het gaat hier nadrukkelijk om de marktregio. Voor woningbouw wordt dit vooral bepaald door verhuisbewegingen. In veel gevallen komt de marktregio voor een woningbouwproject overeen met de kern of stad waarin het is gelegen inclusief een straal van maximaal 10 kilometer. Uit CBS-onderzoek blijkt immers: het merendeel van de mensen verhuist binnen de eigen woonplaats; vooral uit demografische en woongerelateerde motieven. Slechts één derde verhuist over de gemeentegrens heen; vooral uit werk- en studiemotieven. Zo'n één op de vier intergemeentelijke verhuizingen vindt plaats over een afstand tot 10 kilometer en de overige verhuizingen neemt in aantal geleidelijk af naarmate de afstand toeneemt.

Actuele regionale behoefte

Marktvraag in de betreffende regio minus harde plannen hiervoor.

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel

Woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd

De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt van gemeenten bij nieuwe woonplannen een onderbouwing van de behoefte binnen de relevante regio. Het is daarbij belangrijk te kijken naar de reikwijdte van een functie. We gebruiken hiervoor de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 als basis.

Veruit de meeste verhuisbewegingen vinden plaatst binnen de gemeentegrenzen. Tussen West-Overijsselse gemeenten loopt het aandeel verhuisbewegingen binnen de gemeentegrenzen uiteen tussen zo'n 55 en 75% van alle verhuisbewegingen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd.

Bovenlokale effecten vooral op planniveau, ook bovenlokale verhuisdynamiek over provinciegrens heen

Verhuisdynamiek over gemeentegrenzen heen neemt af naarmate de afstand toeneemt. De meeste verhuisdynamiek tussen gemeenten in West-Overijssel vindt dan ook plaats met één of meerdere buurgemeenten waarmee een zekere woningmarktrelatie bestaat.

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied hebben de meeste potentiële impact op gemeentegrensoverschrijdende verhuisdynamiek. Afstemming over dergelijke ontwikkelingen is daarom zeer gewenst.

Op basis van de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 zien we dat er verhuisdynamiek plaatsvind met gemeenten buiten Overijssel. Dit speelt in de Kop van Overijssel voor Steenwijkerland en Staphorst en in Salland voor Deventer. De dynamiek met Twentse gemeenten is zeer beperkt. In Twente wordt daarnaast een RWP Twente gemaakt en vastgesteld, met betrokkenheid van de provincie, dat grotendeels op dezelfde uitgangspunten is gebaseerd als het RWP West-Overijssel.

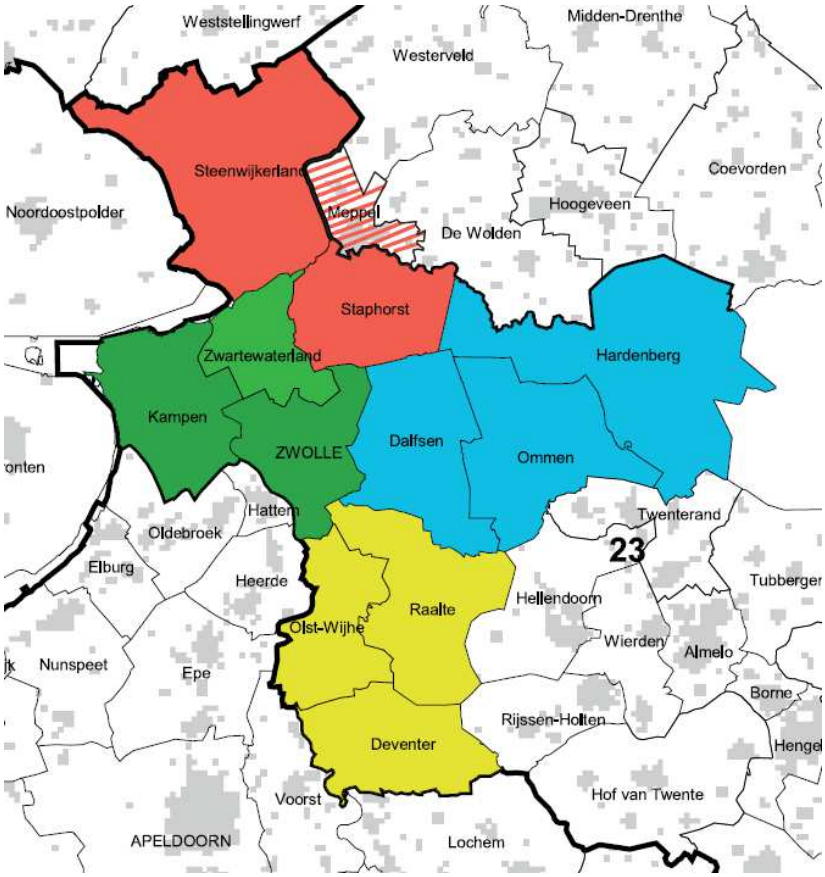
Subregio's als basis voor analyse en afstemming

Zoals aangegeven zijn woningmarktregio's in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. Voor de gemeenten Steenwijkerland, Staphorst en Deventer is het van belang afstemming te hebben met gemeenten over de provinciegrens. Voor Steenwijkerland en Staphorst is Meppel van belang. Voor Deventer gaat het om afstemming binnen de Stedendriehoek.

West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. De volgende indeling wordt daarbij gebruikt:

- Kop Noord (Staphorst en Steenwijkerland).
- Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland.
- Vechtdal (Hardenberg, Dalfsen en Ommen).
- Salland (Deventer, Raalte en Olst-Wijhe).

Figuur 2: Subregio's in West-Overijssel

Bron: Stec Groep (2015). Basiskaart CBS indeling van Nederland in 12 provincies (2014)

Subregio's zijn niet in beton gegoten

De indeling in subregio's is niet heilig. De komende jaren moet blijken of de gekozen subregio's voor West-Overijssel een goed medium zijn voor regionale afstemming. Andere samenwerkingsvormen (bv. afstemming met buurgemeenten) of bijstelling van subregio's is mogelijk.

2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave

De West-Overijsselse gemeenten gebruiken de huishoudingsprognose van Primos 2013 als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 – in 2016 – kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Harde plancapaciteit: opgave gemeenten en grondige check

Alle gemeenten in West-Overijssel hebben hun harde plannen grondig geïnventariseerd en doorgegeven aan Stec Groep. Daarbij is een verschil gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen met bouwtitel en plannen met een uitwerkingsplicht, op basis van laatste jurisprudentie (en advies Hekkelman).

Uitwerkingsplichten zijn apart opgenomen omdat er nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden (zie 3.1).

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte

Een deel van de genoemde harde plannen voldoet niet aan de kwalitatieve vraag in de markt. In een deel van de gevallen betreft het bijvoorbeeld zogenaamde weilandplannen, maar het kan ook gaan om het verkeerde product op een binnenstedelijke locatie. Gemeenten in West-Overijssel lopen ieder hun harde plancapaciteit door en overwegen of deze nog voldoet aan de kwalitatieve vraag. Dit geldt voor de gemeenten die overprogrammering hebben (zie ook paragraaf 2.5) en gemeenten die dit niet hebben.

Zo gezien kunnen gemeenten zachte plancapaciteit hebben – ondanks dat zij in de tabel 1 forse plancapaciteit hebben – die voldoet in een kwalitatieve behoefte en dus veel beter passen in de lokale programmering.

Veel gemeenten staan derhalve voor een kwalitatieve herprogrammering waarbij harde plancapaciteit moet worden geschrapt en zachte plannen hard worden gemaakt.

Zie ook hoofdstuk 4: voorzienbaarheid.

2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering

De gemeenten in West-Overijssel maken in het RWP West-Overijssel de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Alleen in uitzonderingssituaties – als er inhoudelijk markttechnisch een onderbouwing voor is, en de andere gemeenten akkoord zijn – kunnen gemeenten een deel van de behoefte van andere gemeenten in West-Overijssel vervullen, wordt afgesproken. Indien gemeenten er onderling niet uitkomen, maakt de provincie een afweging die mogelijk in plaats treedt van het voorgaande. De provincie zal dit ook in de verordening borgen.

De gemeenten in West-Overijssel streven naar onderprogrammering met een maximum van 60 tot 90%. Een aantal gemeenten zit hierop of hieronder, dat is prettig. In principe is deze onderprogrammering op dit moment nog enkel een streven, waar overigens veel draagvlak voor is. Door in (meer dan) 100% van de verwachte vraag al te voorzien met harde plancapaciteit, kunnen gemeenten immers goede initiatieven niet meer faciliteren, net zo min als plannen voor plekken die in de toekomst vrijkomen – in het bijzonder binnen bestaand stedelijk gebied – zoals herontwikkeling van locaties en transformatie van scholen, kloosters, kantoren en winkels.

Ofwel: door onderprogrammering behouden gemeente in West-Overijssel meer flexibiliteit voor goede zachte plannen die nog in procedure moeten worden gebracht.

2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar

Gemeenten die meer dan 100% van de behoefte aan directe bouwtitels en uitwerkingsplichten hebben, hebben aan de rest van West-Overijssel uitgelegd hoe zij de overprogrammering gaan terugbrengen. De afspraak is daarbij gemaakt dat deze gemeenten begin 2016 een plan hebben gericht op:

- Ideale programmering naar maximaal 100% van de lokale behoefte in harde plannen.
- Direct stappen richting schrappen van overbodige bestemmingsplancapaciteit door intrekken van bestemmingsplannen.
- Echter maximaal binnen een termijn van maximaal 3 jaar.

Zo wordt er geborgd dat er op korte termijn geen enkele gemeente in West-Overijssel overaanbod van harde plancapaciteit heeft.
Afgesproken wordt dat de gemeenten met overcapaciteit periodiek hun subregio informeren over de voortgang. Afgesproken wordt dat de provincie de voortgang van het uit de markt nemen van overcapaciteit bij deze gemeente ieder kwartaal monitort.

2.6 Beeld en toelichting per gemeente

Hieronder geven de verschillende gemeenten een verder toelichting op hun situatie.

Staphorst

De gemeente Staphorst voorziet met directe bouwtitels in zo'n 55% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Wel heeft Staphorst 300 woningen in een uitwerkingsplicht waarmee de 100% overschreden wordt. Staphorst verkent hiervoor de mogelijkheden van voorzienbaarheid. Voor het schrappen van de projecten maakt de gemeente Staphorst o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid, beschikbaar gesteld door de provincie.
Daarnaast heeft Staphorst een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder

geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Steenwijkerland

Steenwijkerland voorziet met harde plannen in zo'n 65% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Daarmee is kwantitatief sprake van onderprogrammering in harde plannen en heeft Steenwijkerland ruimte voor initiatieven. De gemeente gaat haar zachte plancapaciteit opnieuw beoordelen om het aanbod beter af te kunnen stemmen op de vraag. Steenwijkerland heeft een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Kampen

De gemeente Kampen heeft met directe bouwtitels en uitwerkingsplannen meer dan 100% van de behoefte aan plancapaciteit. De gemeente wil grote stappen zetten in haar programmering. Hiertoe zijn al drie stappen uitgewerkt: (1) onnodige capaciteit (lucht) uit bestemmingsplannen halen, (2) schrappen van capaciteit op uitleglocaties en (3) terugbrengen capaciteit binnenstedelijk locaties waar niets gebeurt. In het kader van het creëren van voorzienbaarheid worden degenen die recht hebben in betreffende bestemmingsplannen uitgenodigd voor een gesprek. Naar aanleiding van bovenstaande bereidt Kampen een definitief college- en raadsbesluit voor. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Zwartewaterland

Zwartewaterland voorziet in 73% van de woningvraag met plannen met directe bouwtitels. Met uitwerkingsplannen komt de gemeente boven de 100%. De gemeente kan zich vinden in het bestuurlijk uitgangspunt om te programmeren naar maximaal 100% van de behoefte. De gemeente wil nog een slag maken in de herprogrammering, ook omdat er zachte plannen zijn die de gemeente ook in procedure wil brengen. Daarbij overweegt de gemeente het creëren van voorzienbaarheid. Gemeente en provincie spreken af in gesprek te gaan over de relatie tussen herprogrammeren en de financiële situatie van de gemeente.

Zwolle

Met plannen met directe bouwtitel en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Zwolle in zo'n 60% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Zwolle (al langere tijd) sprake van bewuste onderprogrammering in plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Zwolle zet in op het verder kwalitatief programmeren om maximaal in te spelen op de behoefte. Dit doet Zwolle door (harde en zachte) plancapaciteit kwalitatief tegen het licht te houden en waar nodig te herprogrammeren. Ook zet Zwolle vol in – conform de Ladder – op transformatiemogelijkheden binnenstedelijk. Binnenkort zet Zwolle verdere stappen in een visie op transformatie van kantoren naar onder andere wonen. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Vechtdalgemeenten: Dalfsen, Ommen en Hardenberg

De gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg werken samen binnen de regio Vechtdal. Dalfsen, Ommen en Hardenberg voorzien met respectievelijk 83, 96 en 69% aan plannen met directe bouwtitel en

uitwerkingsplannen in de eigen lokale behoefte. De strategie van de drie gemeenten richt zich met name op de wijze waarop bestaande maar onwenselijke/slechte projecten kunnen worden geschrapt. De gemeenten hebben in dit kader alle plannen kwalitatief gerankt. In enkele gevallen kan faseren of herprogrammeren ook de betere strategie zijn. Uiteindelijk leidt dit tot een actieprogramma met een strategie voor deze onwenselijke/slechte projecten. Voor het schrappen van de projecten maken deze gemeenten o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid.

Deventer

Met directe bouwtitels en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Deventer in zo'n 70% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Deventer sprake van onderprogrammering in harde plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Deventer blijft de vraag monitoren en zet vervolgens in op het matchen van vraag en aanbod, zowel in harde als zachte plannen.

Raalte

De gemeente Raalte voorziet met de harde plancapaciteit in zo'n 86% van de vraag voor de komende 10 jaar. Raalte heeft daarmee een beperkte resterende woningbehoefte van circa 120 woningen. Raalte wil de komende jaren nog goede zachte plannen hard maken. Daarvoor is wellicht aanvullende 'Ladder-ruimte' nodig. De gemeente Raalte verkent aan welke plannen nog echt behoefte is en in hoeverre plannen (hard en zacht) hierop inspelen en/of moeten worden geherprogrammeerd. Daarbij worden ook mogelijkheden van voorzienbaarheid verkend.

Olst-Wijhe

Olst-Wijhe streeft ernaar maximaal 80 tot 90% van de lokale behoefte te programmeren. Met plannen met directe bouwtitels voorziet Olst-Wijhe in zo'n 55% van de behoefte voor de komende 10 jaar. Daarnaast heeft Olst-Wijhe in uitwerkingscapaciteit zo'n 90 woningen. Daarmee wordt in totaal zo'n 70% van de lokale woningvraag voorzien. Daarmee ligt Olst-Wijhe op koers. Olst-Wijhe zal een keer per jaar haar programma doorlichten en waar nodig herprogrammeren.

3 Een nieuw plan in procedure brengen

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel

Voor de Ladder is het van belang dat er sprake is van regionale afstemming van een specifieke nieuwe stedelijke ontwikkeling zoals een woningplan. Daarbij is het belangrijk dat we vaststelden dat woningmarkten in West-Overijsel overwegend lokaal zijn, maar op planniveau wellicht bovenlokale effecten kunnen hebben.

Gemeenten hebben veel vrijheid hoe deze regionale afstemming wordt vormgegeven. Van belang is dat op het niveau van West-Overijssel dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt.

Daarbij wordt opgemerkt dat bij plannen met uitwerkingsplicht en wijzigingsbevoegdheden nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden. (Zie advies Hekkelman van november 2015). Deze plannen worden ook afgestemd op onderstaande manier.

3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016

Binnen de subregio vindt afstemming zo vaak als nodig plaats in een afstemmingsoverleg. Tijdens dit overleg is ook ruimte voor intervisie zoals dit plaatsvindt binnen de huidige bestuurlijke ‘intieme’ gesprekken.

De gemeenten in West-Overijssel maken bij regionale afstemming onderscheid tussen woningbouwplannen binnen en buiten bestaand stedelijk gebied. Voor plannen buiten bestaand stedelijk gebied geldt een zware afstemmingsplicht. Dit is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking waarvoor eerst mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied moeten worden bekeken voordat gronden buiten bestaand stedelijk gebied worden aangesproken.

Naast deze procedureafspraak moeten woonplannen worden afgestemd met de provincie Overijssel. Hiervoor biedt de provincie aan om vanuit voorkantsamenwerking aan te schuiven bij het afstemmingsoverleg, al dan niet in combinatie met het Ruimtelijk overleg.

Wanneer gemeenten onderling niet tot regionale afstemming komen van individuele plannen of om oneigenlijke redenen goede plannen van een andere gemeenten blokkeren kan de provincie in de plaats treden van de regionale samenwerking. De provincie neemt dit ook op in de verordening.

PROCEDURE REGIONALE AFSTEMMING

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Deze procedure wordt te zijner tijd geëvalueerd. Bedoeling is goede afstemming van plannen te realiseren, echter op een efficiënte manier.

4 Overige punten van samenwerking

Ladder= veranderen, intervisie belangrijk en dus voortzetten

Laatste jaar is veel bereikt in West-Overijssel, bestuurders hebben veel gediscussieerd over programmering van plannen, de relatie tussen uitbreiding en inbreiding, de kwaliteit van hun woonplannen en de problematiek van grondexploitaties (afboeken) en contract met marktpartijen. De gemeenten willen blijven doorgaan met deze ingezette werkwijze, inclusief het met de gemeenteraden samen maken van strategische keuzes in de woonprogrammering per gemeente.

Monitoring blijvend

De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om, om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

Verkennen (regionaal) voorzienbaarheid creëren voor onnodige harde bestemmingsplannen

De gemeenten in West-Overijssel gaan begin 2016 na in welke mate gemeenten harde bestemmingsplannen voor wonen hebben, die mogelijk niet meer voldoen aan de behoefte. In dat geval zullen de gemeenten overwegen samen of op dezelfde manier voorzienbaarheid te creëren. Mogelijk kan op deze manier – zonder risico op planschade – aan deprogrammering worden gedaan. Op dit moment worden al meerdere pilots uitgevoerd in Overijssel met deze manier van werken.

Daarbij verkennen de gemeenten:

- Om welke en hoeveel plannen het gaat.
- In welke mate er eenzelfde problematiek aan de orde is.
- Of een gemeenschappelijke aanpak loont, bijvoorbeeld een gezamenlijke structuurvisie deprogrammeren.
- Of een gezamenlijk arrangement – zoals een regionaal planschaderisicofonds – kan werken.

De provincie wil deze aanpak van harte ondersteunen.

Financiële situatie gemeenten

Gemeenten kunnen – onverhoopt – door het noodzakelijk afboeken op grondexploitaties voor woonplannen in aanraking komen met problemen in de gemeentebegroting en de rol van de provincie in het kader van financieel toezicht. De provincie nodigt gemeenten uit zo spoedig mogelijk te overleggen met de provincie als er problemen dreigen. De provincie wil graag meedenken en is bereid na te denken over pilots om financieel toezicht zich meer specifiek te richten op de aard van de situatie bij de gemeenten.

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek/onderzoekinrichtingen Reggelaan 105-107

datum:
19 december 2016

rapportnummer:
Z1802c-3-GB

opdrachtgever:
Boot Organiserend Ingenieursburo B.V.
dhr. W.F. Franken

onderwerp:
Rapportage betreffende een akoestisch onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder en de Wet ruimtelijke ordening t.b.v. een plan voor het realiseren van 18 woningen op de huidige locatie Reggelaan 105 en 107-107A te Zwolle.

Inhoudsopgave Blz.

1. Inleiding 2
2. Uitgangspunten 3
3. Toetsingskader 4
   3.2. Bedrijven / inrichtingen 5
   3.3. Cumulatie 6
4. Situatie 7
   4.1. wegverkeer 8
   4.2. Bedrijven / inrichtingen 8
5. Gegevens rekenmodel (Wegverkeer) 9
   5.1. Rekenmethode 9
   5.2. Verkeersgegevens 9
   5.3. Bebouwing 10
   5.4. Bodem 10
   5.5. Hoogten 10
   5.6. Immissiepunten 10
6. Resultaten / Analyse wegverkeer 11
   6.1. Resultaten 11
   6.2. Analyse 13
7. Gegevens rekenmodel (bedrijvigheid) 14
   7.1. OBS De Wieden 14
   7.2. Gym-, Sportzaal Beulakerswiede 16
   7.3. Cumulatie 18
8. Beoordeling resultaten "bedrijvigheid" 19
   8.1. Stappenplan Bedrijven en milieuzonering 19
9. Conclusie 22

Bijlagen

Algemeen
Situatieoverzicht met plangebied
Modeloverzicht met plangebied
Detail plangebied (met immissiepunten)
Lijst van rekenpunten
Lijst van bodemgebieden
Lijst van gebouwen

Wegverkeer
Modeloverzicht met wegen
Lijst van wegen
Lijst van groepen
Lijst van groepsreducties
Lijst van modeleigenschappen
Lijst van resultaten t.b.v. toetsing Wgh (inclusief aftrek Wgh art. 110g)
Lijst van resultaten t.b.v. toetsing RO (alle wegen tezamen, excl. aftrek)

OBS "De Wieden" en Sportzaal Beulakerswieden
Detailoverzicht model
Lijst van oppervlaktebronnen
Lijst van puntbronnen
Lijst van uitstralende gevels (met geopende ramen
Lijst van uitstralende gevels (met gesloten ramen)
Lijst van resultaten OBS De Wieden ($L_{Ar,LT}$ en L_{Amax})
Lijst van resultaten sportzaal met geopende ramen ($L_{Ar,LT}$ en L_{Amax})
Lijst van resultaten sportzaal met gesloten ramen ($L_{Ar,LT}$ en L_{Amax})

1. INLEIDING

Dit akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de heer W.J. Franken van Boot Organiserend Ingenieursburo B.V..

Het is een akoestisch onderzoek binnen het kader van de Wet geluidhinder t.b.v. een bouwplan van 18 woningen op de huidige locatie Reggelaan 105 en Reggelaan 107-107A te Zwolle. Tevens zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening een beoordeling worden gemaakt, waarbij het gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder als leidend worden beschouwd.

Het onderzoek behandelt wegverkeersgeluid. De locatie is belast door deze geluidsvorm. Dat stelt criteria aan het plan, die worden uitgewerkt.
Tevens zullen de akoestisch relevante activiteiten van de nabijgelegen school en de sportzaal in het onderzoek worden betrokken. Hierbij zal als toetsingskader het stappenplan *geluid* uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering* worden toegepast.

Aan de hand van het geleverde schetsontwerp en omgevingsvariabelen zijn berekeningen verricht, waarvan de resultaten worden gepresenteerd. Deze worden geanalyseerd en getoetst aan het in het volgend hoofdstuk gegeven toetsingskader.

2. UITGANGSPUNTEN

- Dhr. R.L.M. ter Heerdt, adviseur Verkeer van de Gemeente Zwolle: Deze gegevens komen voort uit het verkeersmodel 2030 van de Gemeente Zwolle en kunnen eveneens voor het prognosejaar 2026 worden toegepast.
- Mevr. Emmie Meddens, adviseur Bodem en Geluid van de gemeente Zwolle; het beleidsstuk Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle, de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder en de kaart met de gebiedstypen uit het Structuurplan.
- Dhr. T. Idema, milieuplanoloog / gebiedsbeheerder ondergrond Zwolle Centraal; duiding gebiedstypering met bijbehorende grenswaarde.
- Dhr. Klutman van de gemeente Zwolle; algemeen overleg m.b.t. de school en de sporthal in relatie tot het rekenmodel en rapportage; nieuwe verkavelingsopzet (concept 17 okt. 2016).
- Dhr. W.J. Franken van Boot Organiserend Ingenieursburo BV; situatieschets planlocatie.
- Kaartmateriaal voor digitale ondergrond.
- Gegevens Nationaal Wegenbestand – Wegen.
- AHN, Actueel Hoogtebestand Nederland; hoogten
- BAG gegevens (Basisregistraties Adressen en Gebouwen).
- Mevr. I. Jousma van de obs "De Wieden"; gegevens van de, voor het akoestisch onderzoek relevante, bedrijfsvoering.
- Dhr. J. Kleene van de gemeente Zwolle; gegevens Gym- en sportzaal aan de Reggelaan.
- Dhr. T. Keuper van Sportservice Zwolle; gegevens bezetting Gym- sportzaal

3. TOETSINGSKADER

3.1. Wegverkeer

3.1.1. Wet geluidhinder (Wgh)

Er zal worden beoordeeld of de voorkeurswaarde van L_{den} = 48 dB, zoals opgenomen in de Wgh, wordt overschreden t.p.v. de gevels van de geplande woningen. Deze beoordeling zal alleen dan plaatshebben, wanneer het bouwplan binnen de zone van een of meerdere zoneringsplichtige wegen is gelegen.

- Volgens art. 74 lid 2 onderdeel a heeft een weg geen zone, wanneer die gelegen is binnen een gebied dat als woonerf is aangeduid.
- Volgens art. 74 lid 2 onderdeel b heeft een weg geen zone, wanneer er voor die weg een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.
- Volgens art. 74 lid 1 onderdeel a ten eerste, bedraagt de zone in stedelijk gebied voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken, vanuit de as van die weg: 200 meter.
- Onderhavige locatie wordt als stedelijk aangemerkt.

Voorkeurswaarden en maximaal te ontheffen waarden in diverse situaties (Wgh)				
situatie		**Voorkeurs-waarde [dB]**	**maximaal te ontheffen waarde [dB]**	
		art. 82 Wgh	**stedelijk**	**Buiten-stedelijk**
bestaande weg	woning nog niet geprojecteerd	48	63	53
bestaande weg	te bouwen woning bij agrarisch bedrijf	48	--	58
bestaande weg	Vervangende nieuwbouw	48	68	58/63 *)
nieuwe weg	woning aanwezig of in aanbouw	48	63	58

*) De waarde van 63 dB geldt voor vervangende nieuwbouw binnen de zone van een auto(snel)weg binnen de bebouwde kom.

3.1.2. Reken- en meetvoorschrift 2012

Artikel 3.4

1. De ingevolge artikel 110g van de Wet geluidhinder toe te passen aftrek op de geluidsbelasting vanwege een weg, van de gevel van woningen of van andere geluidsgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidsgevoelige terreinen bedraagt tot 1 juli 2018:

a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;

d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

3.1.3. Gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder

Het beleidsstuk *Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle* in combinatie met de *Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder* zullen worden behandeld. De gebiedstypering en bijbehorende grenswaarde zal worden aangeleverd door de Gemeente Zwolle.
In de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder van de gemeente Zwolle is in hoofdstuk 5 paragraaf 5.1 opgenomen dat:

Burgemeester en wethouders van Zwolle stellen dan ook de hieronder opgenomen beleidsregel vast, welke overeenkomt met de criteria uit de "oude" Wet geluidhinder en voor toepassing van ten hoogste toelaatbare geluidsbelastingen afgestemd is op het gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente Zwolle.

In het vervolg zal louter nog de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder worden behandeld.

3.2. Bedrijven / inrichtingen

Indien van toepassing, zal de VNG publicatie *Bedrijven en milieuzonering* editie 2009 worden toegepast.

3.3. Cumulatie

Indien van toepassing, zal de cumulatie van verschillende geluidsbronnen worden berekend volgens hoofdstuk 2 van bijlage 1 van het Reken- en Meetvoorschrift geluid 2012. Navolgend wordt die gegeven:

Hoofdstuk 2. Rekenmethode cumulatieve geluidsbelasting

Deze rekenmethode wordt toegepast als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidsbron. Allereerst wordt vastgesteld of van een relevante blootstelling door verschillende geluidsbronnen sprake is. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde wordt overschreden. In dit geval berekent de methode de gecumuleerde geluidsbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidsbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode dient de geluidsbelasting bekend te zijn van ieder van de bronnen, berekend volgens het voorschrift dat voor die bronsoort geldt.
De verschillende geluidsbronnen worden hieronder aangeduid als L_{RL}, L_{LL}, L_{IL}, L_{VL} waarbij de indices respectievelijk staan voor spoorwegverkeer, luchtvaart, industrie en (weg)verkeer. De ingevolge artikel 110g van de Wet geluidhinder bij wegverkeerslawaai toe te passen aftrek wordt bij de bepaling van L_{VL} met deze rekenmethode niet toegepast. Al deze grootheden moeten zijn uitgedrukt in L_{den}, met uitzondering van industrielawaai waarbij de geluidsbelasting volgens de geldende wettelijke definitie wordt bepaald.
L^*_{RL} is de geluidsbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt als een geluidsbelasting L_{RL} vanwege spoorwegverkeer. L^*_{RL} wordt als volgt berekend:
$L^*_{RL} = 0{,}95\ L_{RL} - 1{,}40$
Bovenstaande geldt mutatis mutandis voor de bronnen luchtvaart (index LL), industrie (index IL) en wegverkeer (index VL). De rekenregels hiervoor zijn:
$L^*_{LL} = 0{,}98\ L_{LL} + 7{,}03$
$L^*_{IL} = 1{,}00\ L_{IL} + 1{,}00$
$L^*_{VL} = 1{,}00\ L_{VL} + 0{,}00$
Als alle betrokken bronnen op deze wijze zijn omgerekend in L*-waarden, dan kan de gecumuleerde waarde worden berekend door middel van de zogenoemde energetische sommatie. De rekenregel hiervoor is:

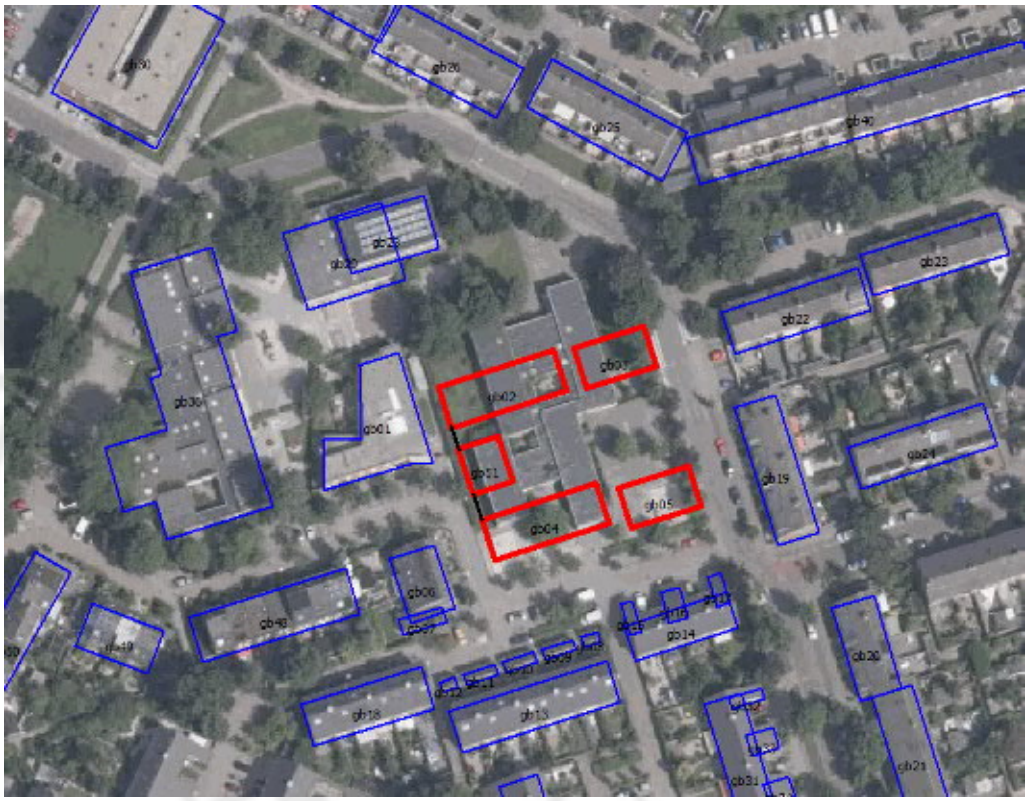
$$L_{CUM} = 10\lg\left[\sum_{n=1}^{N} 10^{\left[\frac{L^*_n}{10}\right]}\right]$$

waarbij gesommeerd wordt over alle N betrokken bronnen en de index n kan staan voor RL, LL, IL en VL.
L_{CUM} kan als volgt worden omgerekend naar de bronsoort waarvoor een wettelijke beoordeling plaatsvindt:
$L_{RL,CUM} = 1{,}05\ L_{CUM} + 1{,}47$
$L_{LL,CUM} = 1{,}02\ L_{CUM} - 7{,}17$
$L_{IL,CUM} = 1{,}00\ L_{CUM} - 1{,}00$
$L_{VL,CUM} = 1{,}00\ L_{CUM} + 0{,}00$

Er zal, indien nodig, gecumuleerd worden naar verkeerslawaai.

4. SITUATIE

Hieronder is een overzicht gegeven van de (globale) planlocatie en de directe omgeving. Ook zal een verbeelding van het plan worden toegevoegd.

4.1. wegverkeer

De geplande ontwikkeling bevindt zicht binnen de zone van het zoneringsplichtige deel van de Maaslaan (ten zuiden van de kruising met de Beulakerwiede). In het kader van een goede ruimtelijke ordening zullen ook de relevante 30 km/uurwegen worden onderzocht. Hiervoor komen de volgende wegen in aanmerking:

- Maaslaan (ten noorden van de kruising met de Beulakerwiede);
- Beulakerwiede;
- Reggelaan;
- Twellosebeek;
- Tilligterbeek;
- Vlierbeek;
- Volterbeek.

Andere wegen worden vanwege afstand, afscherming en/of intensiteit als niet relevant beschouwd.

4.2. Bedrijven / inrichtingen

Op korte afstand (ca. 14 meter) van de planlocatie is een basisschool gesitueerd. Tevens is op ca. 27 meter een sportzaal / gymzaal gesitueerd.

Volgens de VNG publicatie *Bedrijven en milieuzonering* kan de omgeving van de planlocatie worden aangemerkt als: "rustige woonwijk en rustig buitengebied". De richtafstand voor het item *geluid* voor een basisschool (SBI-2008 code 852) bedraagt dan 30 meter. Voor de gymzaal / sportzaal (SBI-2008 code 931F bedraag die richtafstand eveneens 30 meter.

Dit impliceert, dat de planlocatie (deels) is gelegen binnen de richtafstand van beide inrichtingen. Het stappenplan voor geluid als aangegeven in de publicatie, zal worden gevolgd.

5. GEGEVENS REKENMODEL (WEGVERKEER)

5.1. Rekenmethode

5.1.1. Berekening geluidsbelasting (L_{den})

Voor de berekeningen is de situatie gedigitaliseerd en ingevoerd in een rekenmodel (Geomilieu V4.10). Dit rekenmodel rekent conform de Standaardrekenmethode II uit Bijlage III, behorende bij hoofdstuk 3 Weg van het Reken- meetvoorschrift geluidhinder 2012 (RMV-2012). In de bijlage zijn de diverse invoergegevens bijgesloten.

De berekende geluidsbelastingen worden getoetst na toepassing van Artikel 3.4 uit het Reken- en meetvoorschrift 2012. De tekst van dit artikel is gegeven in het hfdst. *Toetsingskader*.

5.2. Verkeersgegevens

5.2.1. Intensiteiten, verdelingen, wegdektype en toegestane snelheden

In de navolgende tabel zijn de toegepaste intensiteiten, voertuigverdelingen, wegdektypen en toegestane snelheden gegeven van de in het vorig hoofdstuk genoemde wegen.
Er wordt gerekend naar het prognosejaar 2026

Toegepaste variabelen voor de verschillende wegen													
weg	int.	periode verd.			lv			mv			zv		
		d	a	n	d	a	n	d	a	n	d	a	n
Maaslaan (Z)	4000	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Maaslaan (N)	4000	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Beulakerwiede	1500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Reggelaan	1500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Twellosebeek	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Tilligterbeek	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Vlierbeek	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Volterbeek	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--

	Wegdektype	max. snelheid [km/uur]
Maaslaan (Z)	referentiewegdek	50
Maaslaan (N)	referentiewegdek	30
Beulakerwiede	referentiewegdek	30
Reggelaan	referentiewegdek	30
Twellosebeek	elementenverharding in keperverband	30
Tilligterbeek	referentiewegdek	30
Vlierbeek	elementenverharding in keperverband	30
Volterbeek	elementenverharding in keperverband	30

5.3. Bebouwing

De relevante bebouwing binnen het aandachtsgebied is gemodelleerd middels het item "gebouw".

5.4. Bodem

De standaardbodemfactor is ingevoerd middels het item "bodemgebied" met een bodemfactor 0.5 (half hard / half zacht). De weg en de verhardingen zijn als akoestisch reflecterend ingevoerd met een bodemfactor 0. De groengebieden met een factor 1.

5.5. Hoogten

Er zijn binnen het aandachtsgebied geen relevante hoogteverschillen. Daarom is de standaard maaiveldhoogte op 0 meter gelaten en zijn geen hoogteverschillen gemodelleerd.

5.6. Immissiepunten

T.p.v. de voorgevel van de geplande woning is m.b.v. het item "toetspunt" een immissiepunt geplaatst. Er wordt op immissiehoogten van 1,5 en 4,5 meter gerekend.

Met deze wijze van modelleren wordt een adequate weergave van de werkelijkheid gegeven.

6. RESULTATEN / ANALYSE WEGVERKEER

6.1. Resultaten

Onderstaand worden de resultaten van de berekeningen t.g.v. het zoneringsplichtig wegverkeer gegeven inclusief de aftrek vlg. art 110g Wgh. Tevens worden de resultaten gegeven van het totale wegverkeer, inclusief de 30 km/uurwegen, exclusief de aftrek.

Resultaten t.b.v. toetsing Wgh (Maaslaan Z) (incl. aftrek) en RO / Beleid (alle wegen tezamen, excl. aftrek)) [dB]				
Naam	Omschrijving	Hoogte	L_{den} Wgh	L_{den} RO
01a_A	te realiseren woning NW	1,5	18	45
01a_B	te realiseren woning NW	4,5	24	46
01b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	40
01b_B	te realiseren woning ZO	4,5	23	46
01c_A	te realiseren woning ZW	1,5	17	44
01c_B	te realiseren woning ZW	4,5	24	45
02a_A	te realiseren woning NW	1,5	27	45
02a_B	te realiseren woning NW	4,5	30	47
02b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	40
02b_B	te realiseren woning ZO	4,5	24	43
03a_A	te realiseren woning NW	1,5	31	46
03a_B	te realiseren woning NW	4,5	33	48
03b_A	te realiseren woning ZO	1,5	15	41
03b_B	te realiseren woning ZO	4,5	20	43
04a_A	te realiseren woning NW	1,5	31	47
04a_B	te realiseren woning NW	4,5	34	49
04b_A	te realiseren woning ZO	1,5	14	42
04b_B	te realiseren woning ZO	4,5	19	44
05a_A	te realiseren woning NW	1,5	31	48
05a_B	te realiseren woning NW	4,5	34	49
05b_A	te realiseren woning ZO	1,5	14	43
05b_B	te realiseren woning ZO	4,5	18	45
06a_A	te realiseren woning NW	1,5	28	50
06a_B	te realiseren woning NW	4,5	32	51
06b_A	te realiseren woning ZO	1,5	16	46
06b_B	te realiseren woning ZO	4,5	20	47
07a_A	te realiseren woning NW	1,5	28	51
07a_B	te realiseren woning NW	4,5	32	52
07b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	49
07b_B	te realiseren woning ZO	4,5	20	50
08a_A	te realiseren woning NW	1,5	30	54
08a_B	te realiseren woning NW	4,5	33	54
08b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	52
08b_B	te realiseren woning ZO	4,5	20	52
09a_A	te realiseren woning NW	1,5	18	37

09a_B	te realiseren woning NW	4,5	25	42
09b_A	te realiseren woning NO	1,5	14	41
09b_B	te realiseren woning NO	4,5	18	43
09c_A	te realiseren woning ZW	1,5	26	51
09c_B	te realiseren woning ZW	4,5	30	51
10a_A	te realiseren woning ZO	1,5	18	41
10a_B	te realiseren woning ZO	4,5	26	48
10b_A	te realiseren woning NO	1,5	16	41
10b_B	te realiseren woning NO	4,5	20	43
10c_A	te realiseren woning ZW	1,5	27	53
10c_B	te realiseren woning ZW	4,5	32	53
11a_A	te realiseren woning NW	1,5	23	42
11a_B	te realiseren woning NW	4,5	30	50
11b_A	te realiseren woning ZO	1,5	14	54
11b_B	te realiseren woning ZO	4,5	16	54
12a_A	te realiseren woning NW	1,5	23	42
12a_B	te realiseren woning NW	4,5	30	47
12b_A	te realiseren woning ZO	1,5	15	53
12b_B	te realiseren woning ZO	4,5	16	54
13a_A	te realiseren woning NW	1,5	22	42
13a_B	te realiseren woning NW	4,5	28	45
13b_A	te realiseren woning ZW	1,5	17	53
13b_B	te realiseren woning ZW	4,5	18	53
14a_A	te realiseren woning NW	1,5	23	42
14a_B	te realiseren woning NW	4,5	27	45
14b_A	te realiseren woning ZW	1,5	17	53
14b_B	te realiseren woning ZW	4,5	19	53
15a_A	te realiseren woning NW	1,5	23	44
15a_B	te realiseren woning NW	4,5	26	46
15b_A	te realiseren woning ZO	1,5	18	52
15b_B	te realiseren woning ZO	4,5	19	53
16a_A	te realiseren woning NW	1,5	18	47
16a_B	te realiseren woning NW	4,5	23	48
16b_A	te realiseren woning ZO	1,5	18	53
16b_B	te realiseren woning ZO	4,5	19	53
17a_A	te realiseren woning NW	1,5	20	49
17a_B	te realiseren woning NW	4,5	24	50
17b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	53
17b_B	te realiseren woning ZO	4,5	19	54
18a_A	te realiseren woning NW	1,5	21	52
18a_B	te realiseren woning NW	4,5	24	52
18b_A	te realiseren woning ZO	1,5	17	54
18b_B	te realiseren woning ZO	4,5	19	55
18c_A	te realiseren woning NO	1,5	15	58
18c_B	te realiseren woning NO	4,5	19	57

6.2. Analyse

6.2.1. Wet geluidhinder

Met de in het vorig hoofdstuk gegeven waarden wordt op alle punten voldaan aan de in de Wet geluidhinder aangegeven voorkeurswaarde van 48 dB. Er zal derhalve geen Hogere Grenswaarde behoeven te worden vastgesteld.

6.2.2. Gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder

Onderhavige locatie wordt door de gemeente Zwolle aangemerkt als groenstedelijk (zie uitsnede hierboven).

De bijbehorende grenswaarden (basiskwaliteit) en Doelstelling (ambitieniveau) zijn opgenomen in de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder. Voor de gebiedstypering *Groen stedelijk* gelden als *doelstelling* de waarde van 43 dB (ambitiewaarde) en als grenswaarde 53 dB (basiskwaliteit).

De ambitiewaarde van 43 dB wordt op alle punten overschreden, de grenswaarde wordt op een aantal punten eveneens overschreden.

7. GEGEVENS REKENMODEL (BEDRIJVIGHEID)

7.1. OBS De Wieden

Op Beulakerwiede 4 is de openbare basisschool "De Wiede" gesitueerd.
Als akoestisch relevante bronnen zullen worden beschouwd:

- spelende kinderen op de speelplaats. Er zullen twee situaties worden berekend: 50 spelende kinderen (situatie thans). Mogelijk in de nabije toekomst: 150 kinderen. Voor de "bedrijfsduur" van de spelende kinderen wordt 5,5 uur in de dagperiode aangehouden
- Het (handmatig) luiden van een bel, 2x daags gedurende 15 seconden per keer.

Navolgend worden de toegepaste gegevens van de spelende kinderen weergegeven.

Uit de VDI 3770 zijn de volgende activiteiten en bronvermogens afkomstig, de verdeling is op basis van aanname:

Gegevens spelende kinderen		
Activiteit	**L_{WA}**	**verdeling spelende kinderen**
schreeuwen	87 dB(A)	10%
met stemverheffing	70 dB(A)	30%
normaal gesprek	65 dB(A)	20%
stil		40%
gewogen bronvermogen	**77,3 dB(A)**	**100%**

Gemodelleerd wordt het bronvermogen van het totale aantal spelende kinderen. Het bronvermogen is dan voor 50 spelende kinderen L_{wA} = 94.3 dB(A). Voor 150 spelende kinderen is dit bronvermogen dan L_{wA} = 99.1 dB(A).
De gemodelleerde "bedrijfstijd" van de oppervlaktebron is 5.5 uur.

Er wordt tweemaal per dag gebruik gemaakt van een (hand)bel ($L_{w(A)}$ = ca. 100 dB(A) gedurende ca. 15 sec. Indicatieve proefberekeningen hebben uitgemaakt, dat de invloed daarvan op de geluidsniveaus op de gevels van de geplande woningen te verwaarlozen is (< 1 dB). Ook een (extra) impulstoeslag van 5 dB over de activiteiten gedurende die in totaal 30 seconden hebben geen relevante invloed. De bel wordt verder niet meegenomen in de berekeningen v.w.b. het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau.

Voor de berekening van het L_{Amax} wordt een maximaal bronvermogen van een spelend kind wordt 100 dB(A) toegepast. Bij de modellering van het maximaal geluidsniveau is een puntbron geplaatst, aan de rand van de speelplaats richting ontwikkellocatie, die een schreeuwend kind symboliseert. Ook voor het maximaal geluidniveau is de bel niet relevant. De afstand tot de woningen is veel groter dan de afstand van de bepalende bron (schreeuwend kind)

7.1.1. Resultaten

In de navolgende tabel worden de resultaten van het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en van het maximaal geluidsniveau gegeven. Louter de dagperiode is van toepassing.

Resultaten $L_{Ar,LT}$ en L_{Amax} dagperiode OBS De Wieden				
Naam	**Omschrijving**	**Hoogte**	**L_{dag}**	**$L_{Amax,dag}$**
01a_A	te realiseren woning NW	1,5	50	68
01a_B	te realiseren woning NW	4,5	50	68
01b_A	te realiseren woning ZO	1,5	34	51
01b_B	te realiseren woning ZO	4,5	38	54
01c_A	te realiseren woning ZW	1,5	47	67
01c_B	te realiseren woning ZW	4,5	47	67
02a_A	te realiseren woning NW	1,5	50	66
02a_B	te realiseren woning NW	4,5	50	66
02b_A	te realiseren woning ZO	1,5	31	45
02b_B	te realiseren woning ZO	4,5	33	46
03a_A	te realiseren woning NW	1,5	49	65
03a_B	te realiseren woning NW	4,5	49	65
03b_A	te realiseren woning ZO	1,5	29	43
03b_B	te realiseren woning ZO	4,5	31	44
04a_A	te realiseren woning NW	1,5	47	64
04a_B	te realiseren woning NW	4,5	49	64
04b_A	te realiseren woning ZO	1,5	29	42
04b_B	te realiseren woning ZO	4,5	31	43
05a_A	te realiseren woning NW	1,5	46	63
05a_B	te realiseren woning NW	4,5	48	63
05b_A	te realiseren woning ZO	1,5	28	42
05b_B	te realiseren woning ZO	4,5	30	44
09a_A	te realiseren woning NW	1,5	31	46
09a_B	te realiseren woning NW	4,5	34	48
09b_A	te realiseren woning NO	1,5	29	43
09b_B	te realiseren woning NO	4,5	31	45
09c_A	te realiseren woning ZW	1,5	43	62
09c_B	te realiseren woning ZW	4,5	44	63

Opm.: Voor de toetsing geldt in principe alleen de immissie-hoogte 1,5 meter. Ter info worden de waarden op 4,5 meter eveneens gegeven.

7.2. Gym-, Sportzaal Beulakerswiede

De van Sportservice Zwolle afkomstige gegevens, geven aan dat de gymzaal in de dag- en avondperiode actief wordt benut.
In onderstaande tabel worden de huidige gebruikerstijden gegeven. De gegevens zijn afkomstig van de heer Thijs Keuper van de beheerstichting SportService Zwolle. Gezien het feit dat m.n. in de dagperiode er door meerdere scholen gebruik wordt gemaakt van de zaal, zal bij de toetsing de zaal als aparte inrichting worden beschouwd, en zal er niet specifiek activiteit worden toegerekend aan de OBS De Wieden.

gebruik gym-, sportzaal Beulakerswiede		
omschr.	**dag**	**avond**
maandag	09.00-11.00 en 14.00-16.00	-
dinsdag	10,00-14,00	19,00-22,00
woensdag	14,00-16,00	-
donderdag	08.30-16.00	-
vrijdag	-	-
zaterdag	-	-
zondag	-	-

Uitgegaan zal worden van de donderdag v.w.b. de dagperiode en de dinsdag v.w.b. de avondinvulling.
Met dit gebruik wordt ervan uitgegaan, dat hiermee een representatieve invulling wordt gegeven van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan toestaat.

Er wordt van uitgegaan, dat de enige akoestisch relevante bronnen de glaspartij aan de zuidzijde van de zaal en de geopende ramen in diezelfde raampartij zijn. Voor de bepaling van de bronvermogens van die bronnen wordt van de volgende aannames uitgegaan:

- een equivalent binnenniveau van 80 dB(A) (sporters);
- een maximaal binneniveau t.g.v. een schreeuw van ca. 86 dB(A);
- oppervlakte glaspartij aan de zuidzijde ca. 50 m^2;
- isolatiewaarde glas ca. 29 dB(A)
- oppervlakte open ramen ca. 10 m^2.
- een bedrijfstijd van 7,5 uur in de dagperiode en 3 uur in de avondperiode;
- er wordt van uitgegaan dat het komen en gaan van de sporters geen relevante invloed zal hebben op de geluidbelastingen op de gevels van de geplande woningen. Deze activiteit is aan de noordzijde van het gebouw. Het gebouw dient derhalve als afscherming.

7.2.1. Resultaten

In de navolgende tabel worden de resultaten van het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en van het maximaal geluidsniveau gegeven. De dag- en de avondperiode zijn van toepassing. De toetsing geschiedt op basis van de etmaalwaarde.

Resultaten L_{etmaal} en $L_{Amax,etmaalwaarde}$
Gymaal Beulakerswieden

			geopende ramen		gesloten ramen	
Naam	**Omschrijving**	**Hoogte**	**L_{etm}**	**$L_{Amax,etm}$**	**L_{etm}**	**$L_{Amax\ etm}$**
01a_A	te realiseren woning NW	1,5	53	61	28	35
01a_B	te realiseren woning NW	4,5	54	61	29	35
01b_A	te realiseren woning ZO	1,5	42	49	18	25
01b_B	te realiseren woning ZO	4,5	42	49	19	25
01c_A	te realiseren woning ZW	1,5	51	59	27	33
01c_B	te realiseren woning ZW	4,5	51	59	27	33
02a_A	te realiseren woning NW	1,5	53	60	28	35
02a_B	te realiseren woning NW	4,5	53	61	29	35
02b_A	te realiseren woning ZO	1,5	34	41	12	18
02b_B	te realiseren woning ZO	4,5	35	42	13	20
03a_A	te realiseren woning NW	1,5	53	60	28	34
03a_B	te realiseren woning NW	4,5	53	60	28	35
03b_A	te realiseren woning ZO	1,5	33	40	10	17
03b_B	te realiseren woning ZO	4,5	34	42	12	18
04a_A	te realiseren woning NW	1,5	52	59	27	34
04a_B	te realiseren woning NW	4,5	52	59	27	34
04b_A	te realiseren woning ZO	1,5	33	40	10	16
04b_B	te realiseren woning ZO	4,5	34	42	12	19
05a_A	te realiseren woning NW	1,5	51	59	27	33
05a_B	te realiseren woning NW	4,5	51	59	27	33
05b_A	te realiseren woning ZO	1,5	34	41	12	18
05b_B	te realiseren woning ZO	4,5	35	43	13	20
09a_A	te realiseren woning NW	1,5	33	41	12	19
09a_B	te realiseren woning NW	4,5	35	42	13	20
09b_A	te realiseren woning NO	1,5	31	39	9	16
09b_B	te realiseren woning NO	4,5	33	40	11	18
09c_A	te realiseren woning ZW	1,5	50	57	25	31
09c_B	te realiseren woning ZW	4,5	49	56	25	31

Opm.: Voor de toetsing geldt zowel de immissiehoogte 1,5 meter als 4,5 meter.

7.3. Cumulatie

In de navolgende tabel wordt de cumulatie van het totale wegverkeer (excl. aftrek), de school en de sportzaal gepresenteerd. De cumulatie wordt gerekend naar verkeerslawaai (exclusief aftrek art. 110g Wgh). Alleen het relevante blok aan de noordzijde zal worden berekend. Voor het meest zuidelijk geplande blok is de cumulatie niet relevant.

Resultaten gecumuleerd naar wegverkeer [dB] (50 spelende kinderen en sportzaal met gesloten ramen)						
imm.punt	**OBS De Wieden**	**gymzaal**	**OBS + gymzaal**	**L^*_{IL}**	**L^*_{VL}**	**L_{cum}**
01a_A	50,0	28,5	50,0	51,0	44,6	52
01a_B	50,1	28,8	50,1	51,1	46,4	52
01b_A	34,3	18,1	34,4	35,4	40,1	41
01b_B	37,6	18,5	37,7	38,7	45,5	46
01c_A	46,6	26,5	46,6	47,6	43,9	49
01c_B	46,9	26,8	46,9	47,9	45,3	50
02a_A	49,6	28,3	49,6	50,6	45,4	52
02a_B	50,0	28,6	50,0	51,0	47,3	52
02b_A	30,6	11,6	30,7	31,7	39,7	40
02b_B	32,7	13,3	32,7	33,7	42,6	43
03a_A	48,6	27,9	48,6	49,6	46,1	51
03a_B	49,4	28,1	49,4	50,4	47,9	52
03b_A	29,3	10,0	29,4	30,4	41,0	41
03b_B	31,3	11,9	31,3	32,3	43,3	44
04a_A	47,4	27,2	47,4	48,4	46,8	51
04a_B	48,6	27,4	48,6	49,6	48,6	52
04b_A	28,6	9,9	28,7	29,7	42,4	43
04b_B	30,7	12,0	30,8	31,8	44,2	44
05a_A	46,3	26,6	46,3	47,3	47,6	50
05a_B	47,9	26,8	47,9	48,9	49,1	52
05b_A	28,3	11,9	28,4	29,4	43,2	43
05b_B	30,3	13,5	30,4	31,4	44,9	45
09a_A	30,6	12,3	30,7	31,7	37,2	38
09a_B	34,0	13,4	34,0	35,0	41,6	42
09b_A	28,6	9,4	28,7	29,7	40,7	41
09b_B	30,7	11,1	30,7	31,7	42,8	43
09c_A	42,6	24,8	42,7	43,7	50,7	52
09c_B	44,2	24,6	44,2	45,2	51,1	52

8. BEOORDELING RESULTATEN "BEDRIJVIGHEID"

8.1. Stappenplan *Bedrijven en milieuzonering*

Hierna zal het stappenplan geluid als opgenomen in de VNG publicatie *Bedrijven en milieuzonering* worden behandeld voor de beide inrichtingen.
Er wordt uitgegaan van de gebiedstypering "rustige woonwijk".

8.1.1. OBS De Wieden

Algemeen
Voor een basisschool geldt voor het item "geluid" een richtafstand van 30 meter. Louter het noordelijkwestelijk geplande woonblok (gb02) en de meest noordelijk gesitueerde woning van de tweekapper (gb51) vallen binnen die afstand. De bijbehorende immissiepunten zijn 01a-c, 02a-b, 03a-b, 04a-b, 05a-b en 09a-c.
De andere woningen met bijbehorende immissiepunten worden niet meer beschouwd.

Er wordt, gezien de situatie, van uitgegaan, dat geen overschrijding zal optreden van de verkeersaantrekkende werking van het halen en brengen van de kinderen. Dit speelt zich af aan de NW-zijde van het schoolgebouw (afstand tot de geplande woningen ca. 80 meter). Het handelt om een relatief klein aantal voertuigbewegingen, louter in de dagperiode. Gesteld wordt, dat het L_{Aeq} t.g.v. de indirecte hinder in de dagperiode altijd < 50 dB(A) bedragen.

Stap 1 Met een kortste afstand van ca. 14 meter tot de erfscheiding wordt niet voldaan aan de gestelde richtafstand van 30 meter.

Stap 2 **Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau**
De berekende Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus t.g.v. activiteiten van de school variëren van 27 – 50 dB(A) in de dagperiode (50 spelende kinderen). Hiermee vindt een overschrijding op van maximaal 5 dB van de normen als aangegeven in stap 2.
Wanneer wordt uitgegaan van 150 spelende kinderen, dan zijn de hiervoor gegeven niveaus ca. 5 dB hoger en is de overschrijding dus maximaal 10 dB.

Maximaal geluidsniveau
Met de berekende maximale geluidsniveaus variërend van 37 - 68 dB(A) treedt een overschrijding op van ten hoogste 3 dB.

Stap 3 **Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau**
De berekende Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus t.g.v. activiteiten van de school variëren van 28 – 50 dB(A) in de dagperiode (50 spelende kinderen). Hiermee wordt juist voldaan aan hetgeen bij stap 3 is opgenomen voor het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau.
Wanneer wordt uitgegaan van 150 spelende kinderen, dan zijn de niveaus ca. 5 dB hoger en is de overschrijding dus maximaal 5 dB.

Maximaal geluidsniveau
Met de berekende maximale geluidsniveaus variërend van 42 - 68 dB(A) wordt voldaan aan hetgeen bij stap 3 is opgenomen voor het maximaal geluidsniveau.

Stap 4 In principe treedt stap 4 in werking bij aantallen groter dan ca. 50 spelende kinderen v.w.b. het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau. De publicatie *Bedrijven en Milieuzonering* geeft voor deze stap het volgende aan:
Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3, zal buitenplanse inpassing doorgaans niet mogelijk zijn. Indien het bevoegd gezag niettemin tot inpassing wil overgaan, dient het dit grondig te onderzoeken, onderbouwen en motiveren waarbij tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting moet worden betrokken.

8.1.2. Sportzaal Beulakerswieden

Algemeen
Voor een gymnastiekzaal geldt voor het item "geluid" een richtafstand van 30 meter. Louter het noordelijkwestelijk geplande woonblok (gb02) en de meest noordelijk gesitueerde woning van de tweekapper (gb51) vallen binnen die afstand. De bijbehorende immissiepunten zijn 01a-c, 02a-b, 03a-b, 04a-b, 05a-b en 09a-c.
De andere woningen met bijbehorende immissiepunten worden niet meer beschouwd.

Er wordt, gezien de situatie (plaats, afstand en het geringe aantal vervoersbewegingen), van uitgegaan, dat geen overschrijding zal optreden van de verkeersaantrekkende werking t.g.v. het gebruik van de zaal. Het relatief geringe aantal vervoersbewegingen is aan de NW-zijde van het gebouw (afstand tot de geplande woningen minimaal ruim 50 meter). Gesteld wordt, dat het L_{Aeq} t.g.v. de indirecte hinder in de dagperiode altijd < 50 dB(A) bedragen.

Stap 1 Met een kortste afstand van ca. 27 meter tot het gebouw wordt niet voldaan aan de gestelde richtafstand van 30 meter. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat gemeten is tot het gebouw, omdat niet bekend is wat de erfscheiding is.

Stap 2 **Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau**
De berekende Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus t.g.v. activiteiten in de zaal variëren bij de aangegeven uitgangspunten van:
bij geopende ramen:
tot 48 dB(A) in de dagperiode en tot 54 dB(A) etmaalwaarde in de avondperiode en;
bij gesloten ramen:
tot 23 dB(A) in de dagperiode en tot 29 dB(A) in de avondperiode (etmaalwaarde).

Hiermee vindt bij geopende ramen een overschrijding op van ten hoogste 3 dB in de dagperiode en 9 dB van de normen als aangegeven in stap 2.
Bij gesloten ramen treedt geen overschrijding op.

Maximaal geluidsniveau
Met de berekende maximale geluidsniveaus variërend van 29 – 56 in de dagperiode en 34 - 61 dB(A) in de avondperiode (etmaalwaarde) wordt voldaan aan hetgeen is opgenomen voor stap 2.

Stap 3 **Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (geopende ramen)**
De berekende Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus t.g.v. activiteiten in de zaal bedragen bij de aangegeven uitgangspunten tot 48 dB(A) in de dagperiode en tot 54 dB(A) etmaalwaarde in de avondperiode.
Hiermee vindt geen overschrijding op in de dagperiode en een overschrijding van ten hoogste 4 dB in de avondperiode van de normen als aangegeven in stap 3.

Maximaal geluidsniveau
Er wordt voldaan aan de waarden als gesteld in stap 2. Daarmee wordt uiteraard ook voldaan aan de normen van stap 3.

Stap 4 **(geopende ramen)**
In principe treedt stap 4 in werking gezien de overschrijding van hetgeen bij stap 3 is aangegeven v.w.b. het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau. De publicatie *Bedrijven en Milieuzonering* geeft voor deze stap het volgende aan:
Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3, zal buitenplanse inpassing doorgaans niet mogelijk zijn. Indien het bevoegd gezag niettemin tot inpassing wil overgaan, dient het dit grondig te onderzoeken, onderbouwen en motiveren waarbij tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting moet worden betrokken.

Vooruitlopend op beslissingen van het bevoegd gezag, kunnen de volgende overwegingen mogelijk nog behulpzaam zijn.

- In hfdst. 7.3 is de cumulatie van de drie geluidsbronnen gegeven. De kan bij een afweging worden betrokken.
- Gezien het feit dat de avondperiode bepalend is voor de etmaalwaarde, zal een scherm situeren een lastige opgave zijn. Dit zal relatief hoog moeten worden om op de immissiehoogte van 4,5 afdoende functioneel te kunnen zijn. Ook de bronnen zijn hoog gesitueerd (open ramen in het bovenste deel van het gebouw).
- Wellicht zou er op basis van BBT of "good housekeeping" gesteld kunnen worden dat de ramen gesloten dienen te zijn. Een andere vorm van ventilatie zal dan gerealiseerd moeten worden (geluidgedempte mechanische ventilatie??). Uit de resultaten blijkt dat, met een hoogste etmaalwaarde van 29 dB(A) voor het Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, er aan stap van 2 kan worden voldaan. Het maximaal geluidsniveau L_{Amax} voldoet al bij geopende ramen bij stap 2.
- Overigens dienen de resultaten met enige marge te worden beschouwd, omdat de exacte afmetingen / constructies / samenstellingen van het gebouw alsmede de brongegevens op basis van, weliswaar plausibele, inschattingen zijn bepaald. Wanneer een grotere nauwkeurigheid gewenst / geëist wordt, dan zal uitgebreid onderzoek ter plaatse dienen plaats te hebben.

9. CONCLUSIE

9.1.1. Wet Geluidhinder

Er wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde (48 dB) als opgenomen in de Wet geluidhinder.
Er behoeft derhalve geen hogere grenswaarde te worden vastgesteld.

9.1.2. Bouwbesluit 2012 / RO (wegverkeer)

Bouwbesluit 2012
Gezien het feit dat geen hogere grenswaarde behoeft te worden vastgesteld, kan worden voldaan aan de standaardnorm v.w.b. de karakteristieke geluidwering als opgenomen in het Bouwbesluit.

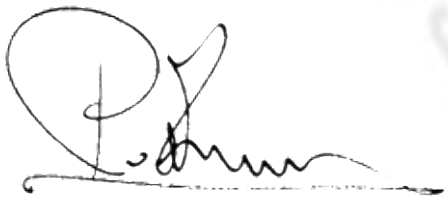
Ruimtelijke ordening
Met een hoogst berekende waarde van 58 dB (alle relevante wegen tezamen, excl. aftrek) wordt niet voldaan aan de ambitiewaarde en deels ook niet aan de gestelde grenswaarde van 53 dB.

9.1.3. "Bedrijvigheid" (school en sportzaal)

Op basis van de publicatie Bedrijven en milieuzonering zijn er problemen om een buitenplanse inpassing te kunnen realiseren.

School
Bij 50 spelende kinderen gedurende 5,5 uur in de dagperiode, kan nog juist worden voldaan aan stap 3 van het stappenplan *geluid* uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering* en is de ontwikkeling in principe inpasbaar. Bij een groter aantal spelende kinderen dan 50, treedt principe stap 4 van het stappenplan *geluid* uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering* in werking.

Sportzaal
Bij geopende ramen treedt stap 4 uit de publicatie Bedrijven en milieuzonering in werking.
Door het gesloten houden van de ramen van de sportzaal wordt voldaan aan stap 2 van het stappenplan *geluid* uit de publicatie *Bedrijven en milieuzonering* en is de ontwikkeling inpasbaar.

(gedigitaliseerde handtekening)

P.G.J.M. van der Zwalum
ABOVO acoustics

datum:
19 december 2016

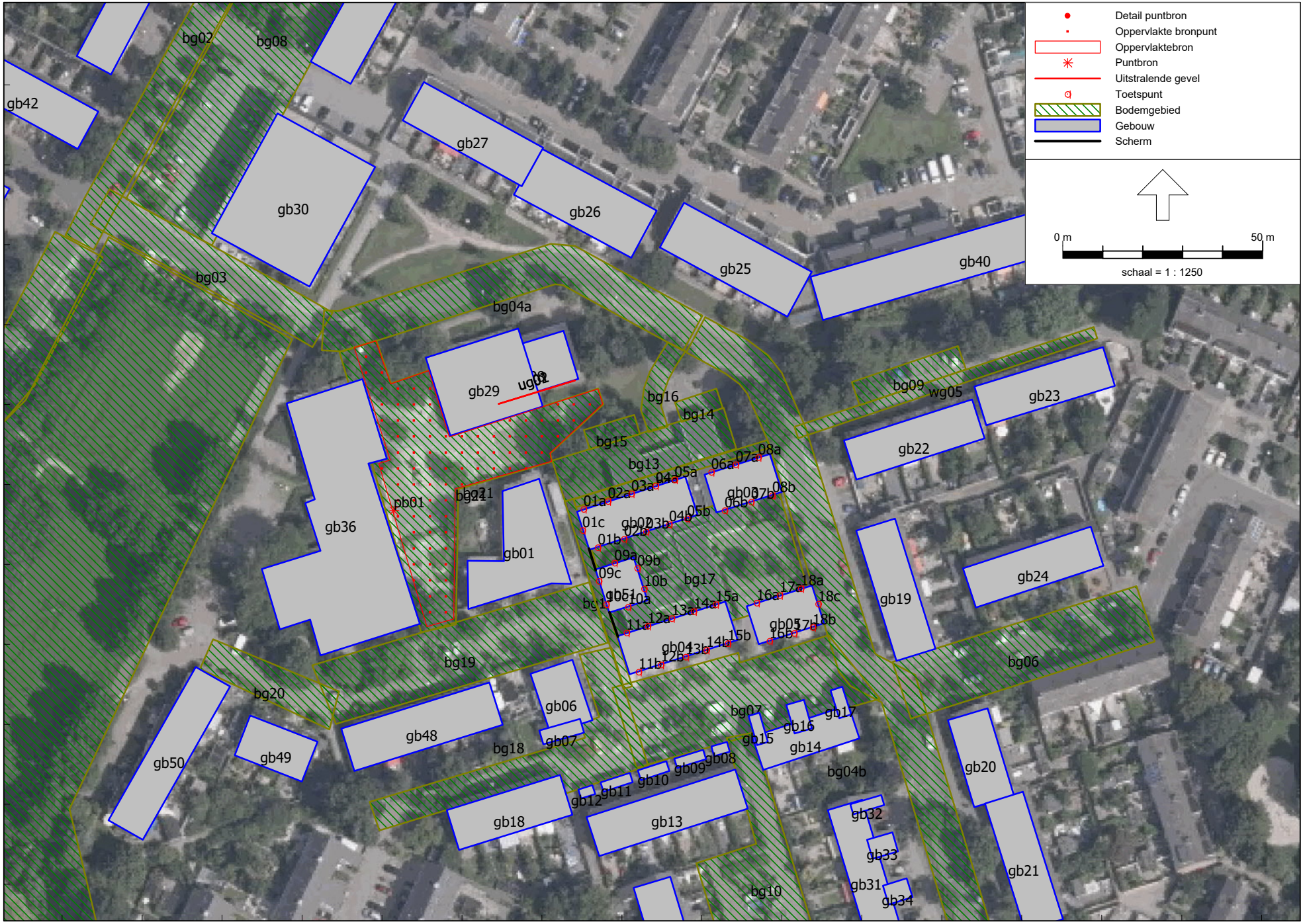
rapportnummer:
Z1802c-3-GB

opdrachtgever:
Boot Organiserend Ingenieursburo B.V.
dhr. W.F. Franken

onderwerp:
Rapportage betreffende een akoestisch onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder en de Wet ruimtelijke ordening t.b.v. een plan voor het realiseren van 18 woningen op de huidige locatie Reggelaan 105 en 107-107A te Zwolle.

Bijlage

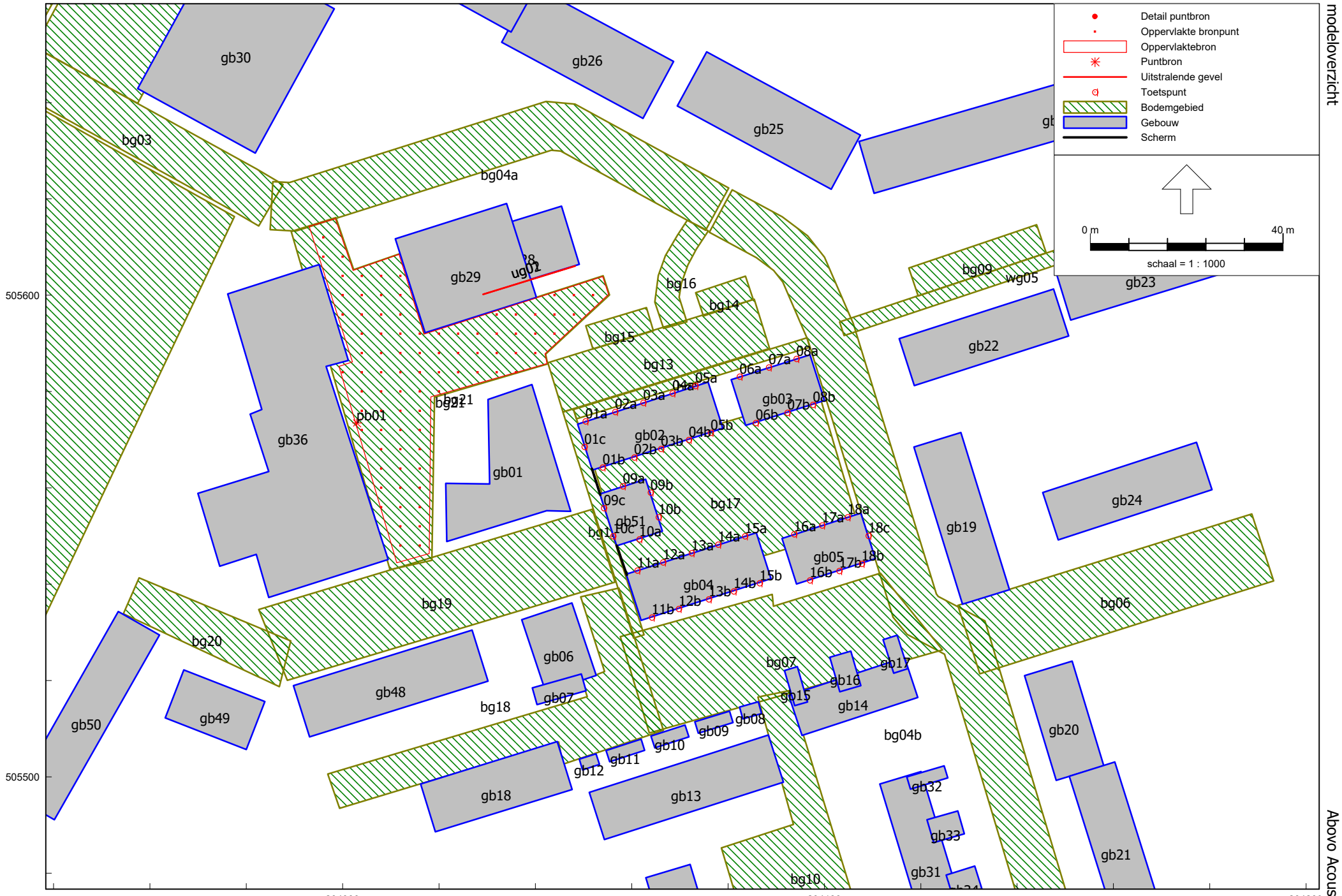
(Algemeen)

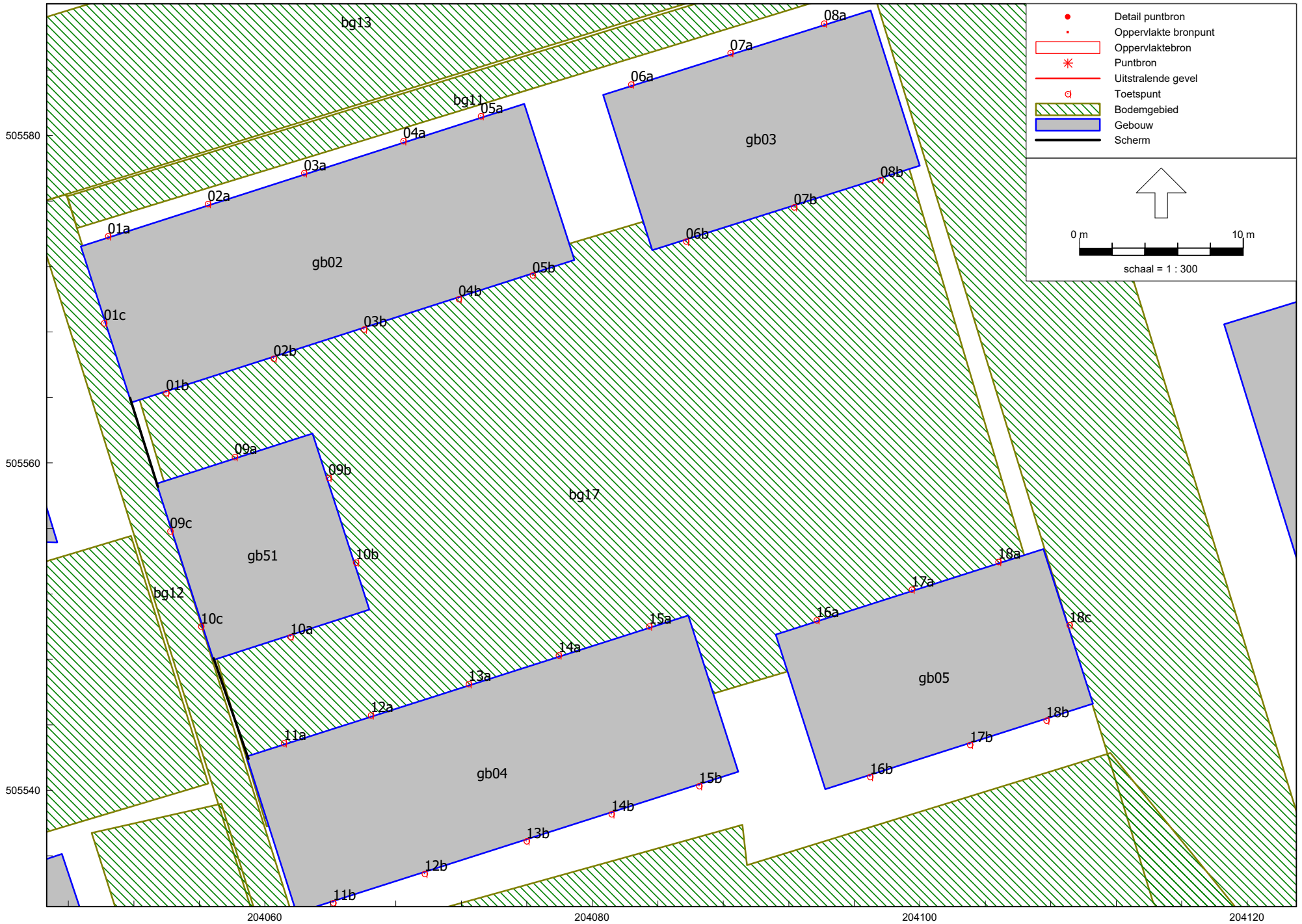
Situatieoverzicht

Abovo Acoustics

Industrielawaai - IL, [versie 3 - school en sporthall (ramen gesloten)] , Geomilieu V4.10

Industrielawaai - IL, [versie 3 - school en sporthall (ramen gesloten)] , Geomilieu V4.10

Overzicht plangebied met immissiepunten

Abovo Acoustics

Industrielawaai - IL, [versie 3 - school en sporthall (ramen gesloten)] , Geomilieu V4.10

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A
	106	0	09:13, 19 dec 2016	-1	2	01a	te realiseren woning NW	Punt	204050,41	505573,87	0,00	Relatief	1,50
	107	0	09:13, 19 dec 2016	-7	2	02a	te realiseren woning NW	Punt	204056,52	505575,83	0,00	Relatief	1,50
	108	0	09:13, 19 dec 2016	-13	2	03a	te realiseren woning NW	Punt	204062,40	505577,72	0,00	Relatief	1,50
	109	0	09:14, 19 dec 2016	-19	2	04a	te realiseren woning NW	Punt	204068,45	505579,67	0,00	Relatief	1,50
	110	0	09:14, 19 dec 2016	-25	2	05a	te realiseren woning NW	Punt	204073,19	505581,19	0,00	Relatief	1,50
	111	0	09:14, 19 dec 2016	-31	2	06a	te realiseren woning NW	Punt	204082,37	505583,13	0,00	Relatief	1,50
	112	0	09:14, 19 dec 2016	-37	2	07a	te realiseren woning NW	Punt	204088,44	505585,05	0,00	Relatief	1,50
	113	0	09:14, 19 dec 2016	-43	2	08a	te realiseren woning NW	Punt	204094,15	505586,85	0,00	Relatief	1,50
	114	0	09:16, 19 dec 2016	-49	2	09a	te realiseren woning NW	Punt	204058,16	505560,37	0,00	Relatief	1,50
	115	0	11:28, 19 dec 2016	-55	2	09c	te realiseren woning ZW	Punt	204054,22	505555,84	0,00	Relatief	1,50
	116	0	11:27, 19 dec 2016	-61	2	09b	te realiseren woning NO	Punt	204063,89	505559,10	0,00	Relatief	1,50
	117	0	09:14, 19 dec 2016	-67	2	08b	te realiseren woning ZO	Punt	204097,60	505577,30	0,00	Relatief	1,50
	118	0	09:14, 19 dec 2016	-73	2	07b	te realiseren woning ZO	Punt	204092,32	505575,63	0,00	Relatief	1,50
	119	0	09:14, 19 dec 2016	-79	2	06b	te realiseren woning ZO	Punt	204085,72	505573,55	0,00	Relatief	1,50
	120	0	09:15, 19 dec 2016	-85	2	05b	te realiseren woning ZO	Punt	204076,35	505571,48	0,00	Relatief	1,50
	121	0	09:15, 19 dec 2016	-91	2	04b	te realiseren woning ZO	Punt	204071,84	505570,02	0,00	Relatief	1,50
	122	0	09:15, 19 dec 2016	-97	2	03b	te realiseren woning ZO	Punt	204066,06	505568,16	0,00	Relatief	1,50
	123	0	09:15, 19 dec 2016	-103	2	02b	te realiseren woning ZO	Punt	204060,53	505566,39	0,00	Relatief	1,50
	124	0	09:15, 19 dec 2016	-109	2	01b	te realiseren woning ZO	Punt	204053,97	505564,28	0,00	Relatief	1,50
	125	0	11:27, 19 dec 2016	-115	2	10a	te realiseren woning ZO	Punt	204061,57	505549,38	0,00	Relatief	1,50
	126	0	11:27, 19 dec 2016	-121	2	10b	te realiseren woning NO	Punt	204065,55	505553,93	0,00	Relatief	1,50
	127	0	09:19, 19 dec 2016	-127	2	11a	te realiseren woning NW	Punt	204061,16	505542,89	0,00	Relatief	1,50
	128	0	09:20, 19 dec 2016	-133	2	11b	te realiseren woning ZO	Punt	204064,17	505533,12	0,00	Relatief	1,50
	129	0	09:20, 19 dec 2016	-139	2	12a	te realiseren woning NW	Punt	204066,48	505544,59	0,00	Relatief	1,50
	130	0	09:21, 19 dec 2016	-145	2	12b	te realiseren woning ZO	Punt	204069,76	505534,91	0,00	Relatief	1,50
	131	0	09:20, 19 dec 2016	-151	2	13a	te realiseren woning NW	Punt	204072,44	505546,50	0,00	Relatief	1,50
	132	0	09:21, 19 dec 2016	-157	2	13b	te realiseren woning ZW	Punt	204075,98	505536,90	0,00	Relatief	1,50
	133	0	09:20, 19 dec 2016	-163	2	14a	te realiseren woning NW	Punt	204077,94	505548,26	0,00	Relatief	1,50
	134	0	09:21, 19 dec 2016	-169	2	14b	te realiseren woning ZW	Punt	204081,17	505538,56	0,00	Relatief	1,50
	135	0	09:20, 19 dec 2016	-175	2	15a	te realiseren woning NW	Punt	204083,48	505550,03	0,00	Relatief	1,50
	136	0	09:21, 19 dec 2016	-181	2	15b	te realiseren woning ZO	Punt	204086,52	505540,27	0,00	Relatief	1,50
	137	0	09:21, 19 dec 2016	-187	2	16a	te realiseren woning NW	Punt	204093,69	505550,41	0,00	Relatief	1,50
	138	0	09:22, 19 dec 2016	-193	2	16b	te realiseren woning ZO	Punt	204096,96	505540,83	0,00	Relatief	1,50
	139	0	09:21, 19 dec 2016	-199	2	17a	te realiseren woning NW	Punt	204099,50	505552,27	0,00	Relatief	1,50
	140	0	09:22, 19 dec 2016	-205	2	17b	te realiseren woning ZO	Punt	204103,06	505542,79	0,00	Relatief	1,50
	141	0	09:22, 19 dec 2016	-211	2	18a	te realiseren woning NW	Punt	204104,79	505553,96	0,00	Relatief	1,50
	142	0	09:22, 19 dec 2016	-217	2	18b	te realiseren woning ZO	Punt	204107,73	505544,28	0,00	Relatief	1,50
	143	0	09:22, 19 dec 2016	-223	2	18c	te realiseren woning NO	Punt	204109,14	505550,09	0,00	Relatief	1,50
	144	0	09:16, 19 dec 2016	-229	2	10c	te realiseren woning ZW	Punt	204056,09	505550,02	0,00	Relatief	1,50
	145	0	09:15, 19 dec 2016	-235	2	01c	te realiseren woning ZW	Punt	204050,17	505568,55	0,00	Relatief	1,50

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
	4,50	--	--	--	--	Ja
	4,50	--	--	--	--	Ja
	4,50	--	--	--	--	Ja

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak
	65	0	19:06, 1 nov 2016	bg01	Maaslaan (50 km/uur)	Polygoon	203930,16	505636,92	18	581,49	3742,77
	66	0	19:06, 1 nov 2016	bg02	Maaslaan (30 km/uur)	Polygoon	203920,83	505642,42	6	260,21	976,86
	67	0	19:06, 1 nov 2016	bg03	Beulakerwiede (30 km/uur)	Polygoon	203931,87	505653,90	6	147,27	636,37
	68	0	19:06, 1 nov 2016	bg04a	Reggelaan (30 km/uur)	Polygoon	203985,50	505623,59	10	218,88	994,38
	69	0	19:06, 1 nov 2016	bg04b	Reggelaan (30 km/uur)	Polygoon	204080,85	505621,88	22	506,75	2433,77
	70	0	19:06, 1 nov 2016	bg06	Tilligterbeek (30 km/uur)	Polygoon	204127,67	505535,60	4	157,44	944,57
	71	0	19:06, 1 nov 2016	bg07	Vlierbeek	Polygoon	204111,65	505542,28	6	163,08	1176,34
	72	0	19:06, 1 nov 2016	bg11	Vlierbeek trottoir	Rechthoek	204096,99	505589,20	4	105,42	102,91
	73	0	19:06, 1 nov 2016	bg12	Vlierbeek trottoir	Rechthoek	204062,56	505529,50	4	102,88	111,77
	74	0	19:06, 1 nov 2016	bg13	parkeerplaats	Rechthoek	204088,61	505588,95	4	111,09	479,92
	75	0	19:06, 1 nov 2016	bg14	parkeerplaats	Rechthoek	204085,24	505599,11	4	32,08	55,95
	76	0	19:06, 1 nov 2016	bg15	parkeerplaats	Rechthoek	204063,07	505597,43	4	36,38	66,41
	79	0	19:06, 1 nov 2016	bg16	toegangsweg	Polygoon	204071,45	505594,47	12	54,87	111,63
	80	0	19:06, 1 nov 2016	bg17	achtertuintjes	Rechthoek	204051,88	505565,45	4	155,85	1415,97
	81	0	19:06, 1 nov 2016	bg18	pleintje met groen	Polygoon	204066,56	505509,64	10	201,89	783,34
	83	0	19:06, 1 nov 2016	bg19	Volterbeek	Polygoon	204051,82	505555,55	4	175,04	1134,08
	84	0	19:06, 1 nov 2016	bg20	Volterbeek	Polygoon	203954,49	505533,87	4	87,77	310,27
	85	0	19:15, 1 nov 2016	bg21	speelplaats	Polygoon	203989,32	505613,22	12	252,65	1624,78
	86	0	19:06, 1 nov 2016	bg22	park	Polygoon	203931,67	505641,93	11	727,35	23324,78
	95	0	19:06, 1 nov 2016	bg08	plein	Rechthoek	203936,02	505651,49	4	264,77	2631,80
	96	0	19:06, 1 nov 2016	wg05	Twellosebeek (30 km/uur)	Polygoon	204103,13	505594,45	4	163,76	236,64
	97	0	19:06, 1 nov 2016	bg09	parkeerplaatsen	Rechthoek	204146,02	505608,81	4	68,37	172,60
	98	0	19:06, 1 nov 2016	bg10	weg en plein	Polygoon	204092,82	505517,92	6	188,38	1217,71

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Min.lengte	Max.lengte	Bf
	7,03	137,24	0,00
	8,00	111,82	0,00
	6,24	57,40	0,00
	1,96	55,85	0,00
	0,64	80,60	0,00
	14,64	63,96	0,00
	2,48	63,26	0,00
	2,03	50,68	0,00
	2,27	49,17	0,00
	10,70	44,84	0,00
	5,13	10,91	0,00
	5,06	13,13	0,00
	2,93	5,74	0,00
	28,85	49,07	0,50
	3,54	56,20	0,00
	15,86	72,31	0,00
	8,11	35,75	0,00
	2,08	73,15	0,00
	11,75	197,29	1,00
	24,36	108,02	0,00
	3,00	78,88	0,00
	6,16	28,03	0,00
	6,75	71,20	0,00

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten
	3	0	19:06, 1 nov 2016	gb01	gebouw	Polygoon	204047,33	505555,15	6,00	6,00	0,00	Relatief	7
	4	0	09:08, 19 dec 2016	gb02	5 te bouwen woningen	Rechthoek	204048,77	505573,23	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	10	0	11:24, 19 dec 2016	gb03	3 te bouwen woningen	Rechthoek	204100,00	505578,16	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	13	0	09:11, 19 dec 2016	gb04	5 te bouwen woningen	Rechthoek	204088,91	505541,14	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	14	0	11:25, 19 dec 2016	gb05	3 te bouwen woningen	Rechthoek	204107,55	505554,74	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	18	0	19:06, 1 nov 2016	gb06	woningen	Rechthoek	204047,61	505536,12	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	19	0	19:06, 1 nov 2016	gb07	garage	Rechthoek	204050,51	505517,89	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	20	0	19:06, 1 nov 2016	gb08	schuurtjes	Rechthoek	204086,97	505513,13	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	21	0	19:06, 1 nov 2016	gb09	schuurtjes	Rechthoek	204081,05	505511,27	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	22	0	19:06, 1 nov 2016	gb10	schuurtjes	Rechthoek	204071,87	505508,30	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	23	0	19:06, 1 nov 2016	gb11	schuurtjes	Rechthoek	204062,70	505505,50	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	24	0	19:06, 1 nov 2016	gb12	schuurtjes	Rechthoek	204049,80	505501,46	2,50	2,50	0,00	Relatief	4
	25	0	19:06, 1 nov 2016	gb13	woningen	Rechthoek	204051,19	505496,78	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	26	0	19:06, 1 nov 2016	gb14	woningen	Rechthoek	204119,37	505516,49	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	27	0	19:06, 1 nov 2016	gb15	woningen	Rechthoek	204091,70	505522,09	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	28	0	19:06, 1 nov 2016	gb16	woningen	Rechthoek	204101,12	505524,85	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	29	0	19:06, 1 nov 2016	gb17	woningen	Rechthoek	204112,18	505528,46	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	30	0	19:06, 1 nov 2016	gb18	woningen	Rechthoek	204047,63	505497,37	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	31	0	19:06, 1 nov 2016	gb19	woningen	Rechthoek	204118,59	505568,47	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	32	0	19:06, 1 nov 2016	gb20	woningen	Rechthoek	204141,54	505521,03	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	33	0	19:06, 1 nov 2016	gb21	woningen	Rechthoek	204150,83	505500,15	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	34	0	19:06, 1 nov 2016	gb22	woningen	Rechthoek	204118,65	505581,24	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	35	0	19:06, 1 nov 2016	gb23	woningen	Rechthoek	204151,12	505594,83	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	36	0	19:06, 1 nov 2016	gb24	woningen	Rechthoek	204148,54	505549,20	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	37	0	19:06, 1 nov 2016	gb25	woningen	Rechthoek	204101,40	505622,03	11,00	11,00	0,00	Relatief	4
	38	0	19:06, 1 nov 2016	gb26	woningen	Rechthoek	204062,35	505636,72	11,00	11,00	0,00	Relatief	4
	39	0	19:06, 1 nov 2016	gb27	woningen	Rechthoek	204034,97	505654,64	11,00	11,00	0,00	Relatief	4
	40	0	15:30, 15 nov 2016	gb28	gebouw	Rechthoek	204024,58	505612,06	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	41	0	19:19, 7 dec 2016	gb29	gebouw	Rechthoek	204017,12	505592,24	3,75	3,75	0,00	Relatief	4
	42	0	19:06, 1 nov 2016	gb30	woongebouw	Rechthoek	203998,28	505659,48	9,00	9,00	0,00	Relatief	4
	43	0	19:06, 1 nov 2016	gb31	woningen	Rechthoek	204111,52	505498,52	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	44	0	19:06, 1 nov 2016	gb32	woningen	Rechthoek	204124,84	505502,31	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	45	0	19:06, 1 nov 2016	gb33	woningen	Rechthoek	204127,68	505492,94	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	46	0	19:06, 1 nov 2016	gb34	woningen	Rechthoek	204131,22	505481,46	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	47	0	19:06, 1 nov 2016	gb35	woningen	Rechthoek	204135,61	505467,44	3,00	3,00	0,00	Relatief	4
	60	0	19:06, 1 nov 2016	gb36	schoolgebouw	Polygoon	203995,14	505606,38	4,00	4,00	0,00	Relatief	12
	61	0	19:06, 1 nov 2016	gb37	woningen	Rechthoek	204072,11	505481,84	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	62	0	19:06, 1 nov 2016	gb38	woningen	Rechthoek	204116,87	505435,41	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	63	0	19:06, 1 nov 2016	gb39	woningen	Rechthoek	204123,12	505461,64	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	64	0	19:06, 1 nov 2016	gb40	woningen	Rechthoek	204110,30	505621,18	11,00	11,00	0,00	Relatief	4
	87	0	19:06, 1 nov 2016	gb41	woningen	Rechthoek	203932,23	505682,61	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	88	0	19:06, 1 nov 2016	gb42	woningen	Rechthoek	203923,90	505663,95	6,00	6,00	0,00	Relatief	4
	89	0	19:06, 1 nov 2016	gb43	woningen	Rechthoek	203899,68	505658,00	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	90	0	19:06, 1 nov 2016	gb44	woningen	Rechthoek	203879,44	505615,92	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	91	0	19:06, 1 nov 2016	gb45	woningen	Rechthoek	203851,25	505621,88	7,00	7,00	0,00	Relatief	4

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Omtrek	Oppervlak	Min.lengte	Max.lengte	Gebruiksfunctie	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k
	102,53	442,51	4,98	27,50		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	76,92	284,95	10,02	28,44		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	54,18	170,55	9,95	17,14		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	76,68	283,80	10,02	28,32		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	54,16	170,19	9,92	17,16		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	53,79	174,98	11,03	15,87		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	28,37	38,18	3,61	10,58		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	13,20	10,31	2,54	4,06		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	20,03	18,68	2,48	7,54		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	20,13	19,44	2,61	7,46		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	20,17	18,65	2,44	7,65		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	12,02	8,57	2,33	3,68		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	98,59	400,60	10,26	39,03		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	68,12	221,56	8,76	25,30		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	20,80	21,27	2,80	7,60		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	24,01	33,93	4,56	7,45		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	20,75	22,52	3,09	7,28		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	80,22	309,03	10,40	29,70		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	88,62	347,31	10,17	34,13		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	66,11	234,89	10,34	22,71		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	86,57	330,31	9,89	33,40		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	87,80	344,82	10,25	33,65		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	87,55	340,43	10,11	33,66		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	87,82	347,30	10,35	33,56		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	98,07	462,32	12,74	36,30		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	93,47	447,07	13,42	33,32		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	90,10	374,46	11,00	34,06		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	68,81	274,80	12,61	21,80		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	89,32	495,04	20,43	24,23		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	123,99	950,95	27,84	34,15		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	91,77	330,11	8,93	36,95		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	21,43	21,36	2,65	8,07		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	23,18	32,86	4,95	6,63		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	22,33	30,75	4,94	6,23		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	18,77	18,62	2,85	6,54		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	202,34	1478,28	2,59	42,13		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	92,69	352,53	9,59	36,75		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	68,33	232,95	9,41	24,75		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	60,65	209,68	10,67	19,66		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	187,56	925,52	11,21	82,57		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	176,11	762,53	9,74	78,32		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	95,62	396,47	10,68	37,13		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	94,69	322,41	8,25	39,10		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	71,27	263,79	10,49	25,15		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	70,08	237,63	9,19	25,85		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80
	0,80	0,80
	0,80	0,80

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten
	92	0	19:06, 1 nov 2016	gb46	woningen	Rechthoek	203803,62	505586,55	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	94	0	19:06, 1 nov 2016	gb47	woningen	Rechthoek	203992,17	505680,27	10,00	10,00	0,00	Relatief	4
	99	0	19:06, 1 nov 2016	gb48	woningen	Rechthoek	203993,12	505508,31	7,00	7,00	0,00	Relatief	4
	100	0	19:06, 1 nov 2016	gb49	woningen	Rechthoek	203979,98	505505,69	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	101	0	19:06, 1 nov 2016	gb50	woningen	Rechthoek	203953,43	505534,33	7,50	7,50	0,00	Relatief	4
	170	0	11:25, 19 dec 2016	gb51	2 te bouwen woningen	Rechthoek	204053,39	505558,73	7,50	7,50	0,00	Relatief	4

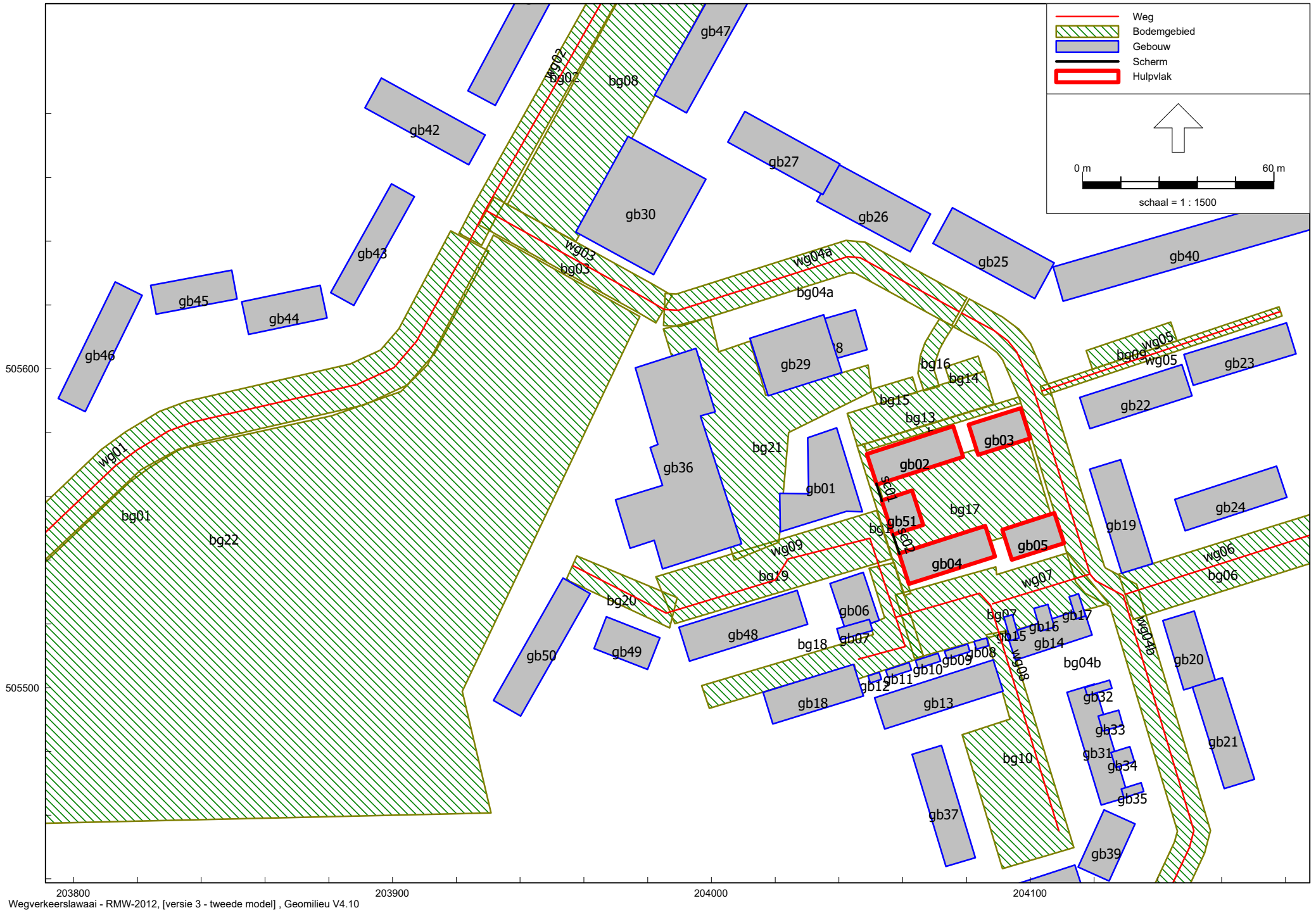
Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Omtrek	Oppervlak	Min.lengte	Max.lengte	Gebruiksfunctie	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k
	100,19	383,71	9,44	40,66		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	139,49	665,24	11,40	58,34		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	99,87	431,49	11,12	38,82		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	57,48	192,91	10,68	18,06		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	107,97	434,59	9,85	44,14		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	42,63	113,15	10,00	11,31		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: school en sporthall (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80
	0,80	0,80
	0,80	0,80
	0,80	0,80
	0,80	0,80
	0,80	0,80

Bijlage
(Wegverkeer)

Modeloverzicht

Abovo Acoustics

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie 3 - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1
30 km/uurwegen	51	1	14:54, 29 jul 2016	-3	2	wg02	Maaslaan (30 km/uur)	Polylijn	203924,39	505640,59
30 km/uurwegen	52	1	14:58, 29 jul 2016	-5	2	wg03	Beulakerwiede (30 km/uur)	Polylijn	203929,46	505649,52
30 km/uurwegen	53	1	14:58, 29 jul 2016	-7	2	wg04a	Reggelaan (30 km/uur)	Polylijn	203985,24	505618,59
30 km/uurwegen	54	1	14:58, 29 jul 2016	-9	2	wg04b	Reggelaan (30 km/uur)	Polylijn	204078,48	505617,47
30 km/uurwegen	55	1	15:02, 29 jul 2016	-11	2	wg05	Twellosebeek (30 km/uur)	Polylijn	204103,61	505593,03
30 km/uurwegen	56	1	15:03, 29 jul 2016	-13	2	wg06	Tilligterbeek (30 km/uur)	Polylijn	204129,78	505529,25
30 km/uurwegen	57	1	15:05, 29 jul 2016	-15	2	wg07	Vlierbeek (30 km/uur)	Polylijn	204118,37	505535,50
30 km/uurwegen	58	1	15:05, 29 jul 2016	-17	2	wg08	Vlierbeek (30 km/uur)	Polylijn	204057,74	505522,05
30 km/uurwegen	59	1	15:05, 29 jul 2016	-19	2	wg09	Volterbeek (30 km/uur)	Polylijn	203956,69	505538,18
zoneringsplichtige wegen	50	2	14:53, 29 jul 2016	-1	2	wg01	Maaslaan (50 km/uur)	Polylijn	203924,19	505640,07

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	X-n	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.
30 km/uurwegen	203983,65	505747,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	203985,12	505618,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204077,74	505617,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204127,32	505401,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204178,44	505617,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204190,66	505548,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204088,19	505526,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204108,97	505455,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
30 km/uurwegen	204046,14	505508,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief
zoneringsplichtige wegen	203713,79	505474,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Relatief

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Vormpunten	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek
30 km/uurwegen	3	122,11	122,11	10,35	111,75	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0
30 km/uurwegen	3	63,64	63,64	6,30	57,34	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0
30 km/uurwegen	5	99,44	99,44	4,00	55,75	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0
30 km/uurwegen	11	243,38	243,38	2,64	77,10	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0
30 km/uurwegen	2	78,88	78,88	78,88	78,88	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W9b
30 km/uurwegen	2	63,92	63,92	63,92	63,92	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0
30 km/uurwegen	2	31,55	31,55	31,55	31,55	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W9a
30 km/uurwegen	4	106,41	106,41	5,07	73,96	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W9a
30 km/uurwegen	7	153,45	153,45	7,78	35,71	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W9a
zoneringsplichtige wegen	9	277,24	277,24	8,10	136,97	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))
30 km/uurwegen	Referentiewegdek	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Referentiewegdek	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Referentiewegdek	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Referentiewegdek	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Elementenverharding, niet in keperverband	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Referentiewegdek	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Elementenverharding in keperverband	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Elementenverharding in keperverband	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
30 km/uurwegen	Elementenverharding in keperverband	--	--	--	--	30	30	30	--	30	30
zoneringsplichtige wegen	Referentiewegdek	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Crow965	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	4000,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	1500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	1500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	1500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
30 km/uurwegen	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--
zoneringsplichtige wegen	50	--	50	50	50	--	False	4000,00	6,80	3,40	0,60	--	--	--	--

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	264,66
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	99,25
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	99,25
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	99,25
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	33,08
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	33,08
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	33,08
30 km/uurwegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	33,08
zoneringsplichtige wegen	--	97,30	97,30	97,30	--	2,70	2,70	2,70	--	--	--	--	--	--	--	--	--	264,66

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LV(A)	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500
30 km/uurwegen	132,33	23,35	--	7,34	3,67	0,65	--	--	--	--	--	78,92	82,65	91,12	94,12
30 km/uurwegen	49,62	8,76	--	2,75	1,38	0,24	--	--	--	--	--	74,66	78,39	86,86	89,86
30 km/uurwegen	49,62	8,76	--	2,75	1,38	0,24	--	--	--	--	--	74,66	78,39	86,86	89,86
30 km/uurwegen	49,62	8,76	--	2,75	1,38	0,24	--	--	--	--	--	74,66	78,39	86,86	89,86
30 km/uurwegen	16,54	2,92	--	0,92	0,46	0,08	--	--	--	--	--	81,01	84,36	90,69	90,97
30 km/uurwegen	16,54	2,92	--	0,92	0,46	0,08	--	--	--	--	--	69,89	73,62	82,09	85,09
30 km/uurwegen	16,54	2,92	--	0,92	0,46	0,08	--	--	--	--	--	77,17	81,32	88,94	89,04
30 km/uurwegen	16,54	2,92	--	0,92	0,46	0,08	--	--	--	--	--	77,17	81,32	88,94	89,04
30 km/uurwegen	16,54	2,92	--	0,92	0,46	0,08	--	--	--	--	--	77,17	81,32	88,94	89,04
zoneringsplichtige wegen	132,33	23,35	--	7,34	3,67	0,65	--	--	--	--	--	78,33	85,37	91,40	97,35

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (D) Totaal	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k
30 km/uurwegen	99,68	96,67	89,99	82,60	102,84	75,91	79,64	88,11	91,11	96,67	93,66	86,98	79,59
30 km/uurwegen	95,42	92,41	85,73	78,34	98,58	71,65	75,38	83,85	86,85	92,41	89,40	82,72	75,33
30 km/uurwegen	95,42	92,41	85,73	78,34	98,58	71,65	75,38	83,85	86,85	92,41	89,40	82,72	75,33
30 km/uurwegen	95,42	92,41	85,73	78,34	98,58	71,65	75,38	83,85	86,85	92,41	89,40	82,72	75,33
30 km/uurwegen	96,53	89,23	84,45	76,93	99,29	78,00	81,35	87,68	87,96	93,52	86,22	81,44	73,92
30 km/uurwegen	90,65	87,64	80,96	73,57	93,81	66,88	70,61	79,08	82,08	87,64	84,63	77,95	70,56
30 km/uurwegen	92,60	85,89	80,72	74,39	96,16	74,16	78,31	85,93	86,03	89,59	82,88	77,71	71,38
30 km/uurwegen	92,60	85,89	80,72	74,39	96,16	74,16	78,31	85,93	86,03	89,59	82,88	77,71	71,38
30 km/uurwegen	92,60	85,89	80,72	74,39	96,16	74,16	78,31	85,93	86,03	89,59	82,88	77,71	71,38
zoneringsplichtige wegen	104,18	100,73	93,94	83,82	106,81	75,32	82,36	88,39	94,34	101,17	97,72	90,93	80,81

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (A) Totaal	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (N) Totaal	LE (P4) 63	LE (P4) 125
30 km/uurwegen	99,83	68,38	72,11	80,58	83,58	89,14	86,12	79,45	72,06	92,30	--	--
30 km/uurwegen	95,57	64,12	67,85	76,32	79,32	84,88	81,86	75,19	67,80	88,04	--	--
30 km/uurwegen	95,57	64,12	67,85	76,32	79,32	84,88	81,86	75,19	67,80	88,04	--	--
30 km/uurwegen	95,57	64,12	67,85	76,32	79,32	84,88	81,86	75,19	67,80	88,04	--	--
30 km/uurwegen	96,28	70,46	73,82	80,14	80,43	85,98	78,68	73,91	66,39	88,74	--	--
30 km/uurwegen	90,80	59,35	63,08	71,55	74,54	80,11	77,09	70,42	63,03	83,27	--	--
30 km/uurwegen	93,15	66,63	70,78	78,40	78,50	82,05	75,35	70,18	63,84	85,61	--	--
30 km/uurwegen	93,15	66,63	70,78	78,40	78,50	82,05	75,35	70,18	63,84	85,61	--	--
30 km/uurwegen	93,15	66,63	70,78	78,40	78,50	82,05	75,35	70,18	63,84	85,61	--	--
zoneringsplichtige wegen	103,80	67,79	74,83	80,86	86,81	93,64	90,18	83,40	73,27	96,27	--	--

Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k	LE (P4) Totaal
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
30 km/uurwegen	--	--	--	--	--	--	--
zoneringsplichtige wegen	--	--	--	--	--	--	--

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Toetspunt	01a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	01b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	01c	te realiseren woning ZW
(hoofdgroep)	Toetspunt	02a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	02b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	03a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	03b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	04a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	04b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	05a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	05b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	06a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	06b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	07a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	07b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	08a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	08b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	09a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	09b	te realiseren woning NO
(hoofdgroep)	Toetspunt	09c	te realiseren woning ZW
(hoofdgroep)	Toetspunt	10a	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	10b	te realiseren woning NO
(hoofdgroep)	Toetspunt	10c	te realiseren woning ZW
(hoofdgroep)	Toetspunt	11a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	11b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	12a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	12b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	13a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	13b	te realiseren woning ZW
(hoofdgroep)	Toetspunt	14a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	14b	te realiseren woning ZW
(hoofdgroep)	Toetspunt	15a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	15b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	16a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	16b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	17a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	17b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	18a	te realiseren woning NW
(hoofdgroep)	Toetspunt	18b	te realiseren woning ZO
(hoofdgroep)	Toetspunt	18c	te realiseren woning NO
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg01	Maaslaan (50 km/uur)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg02	Maaslaan (30 km/uur)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg03	Beulakerwiede (30 km/uur)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg04a	Reggelaan (30 km/uur)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg04b	Reggelaan (30 km/uur)

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg06	Tilligterbeek (30 km/uur)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg07	Vlierbeek
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg08	plein
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg09	parkeerplaatsen
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg10	weg en plein
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg11	Vlierbeek trottoir
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg12	Vlierbeek trottoir
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg13	parkeerplaats
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg14	parkeerplaats
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg15	parkeerplaats
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg16	toegangsweg
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg17	achtertuintjes
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg18	pleintje met groen
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg19	Volterbeek
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg20	Volterbeek
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg21	harde bodem
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg22	park
(hoofdgroep)	Bodemgebied	wg05	Twellosebeek (30 km/uur)
(hoofdgroep)	Gebouw	gb01	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb02	5 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb03	4 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb04	5 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb05	4 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb06	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb07	garage
(hoofdgroep)	Gebouw	gb08	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb09	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb10	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb11	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb12	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb13	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb14	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb15	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb16	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb17	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb18	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb19	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb20	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb21	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb22	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb23	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb24	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb25	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb26	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb27	woningen

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie 3 - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Gebouw	gb28	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb29	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb30	woongebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb31	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb32	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb33	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb34	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb35	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb36	schoolgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb37	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb38	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb39	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb40	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb41	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb42	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb43	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb44	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb45	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb46	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb47	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb48	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb49	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb50	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb51	2 nieuwe woningen
(hoofdgroep)	Scherm	sc01	
(hoofdgroep)	Scherm	sc02	
(hoofdgroep)	Hulpvlak	gb02	5 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Hulpvlak	gb03	3 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Hulpvlak	gb04	5 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Hulpvlak	gb05	3 te bouwen woningen
(hoofdgroep)	Hulpvlak	gb51	2 te bouwen woningen
30 km/uurwegen	Weg	wg02	Maaslaan (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg03	Beulakerwiede (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg04a	Reggelaan (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg04b	Reggelaan (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg05	Twellosebeek (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg06	Tilligterbeek (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg07	Vlierbeek (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg08	Vlierbeek (30 km/uur)
30 km/uurwegen	Weg	wg09	Volterbeek (30 km/uur)
zoneringsplichtige wegen	Weg	wg01	Maaslaan (50 km/uur)

Rapport: Groepsreducties
Model: tweede model

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
30 km/uurwegen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
zoneringsplichtige wegen	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: tweede model

Model eigenschap	
Omschrijving	tweede model
Verantwoordelijke	Pieter
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	Pieter op 20-4-2016
Laatst ingezien door	Pieter_local op 20-12-2016
Model aangemaakt met	Geomilieu V3.11
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Berekening volgens rekenmethode	RMG-2012
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,50
Zichthoek [grd]	2
Maximum reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: zoneringsplichtige wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	17	14	7	18
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	24	21	13	24
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	17	14	7	17
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	23	20	13	23
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	16	13	6	17
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	24	21	13	24
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	26	23	16	27
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	30	27	19	30
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	17	14	6	17
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	23	20	13	24
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	30	27	20	31
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	33	30	22	33
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	15	12	4	15
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	20	17	10	20
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	31	28	20	31
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	33	30	23	34
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	14	11	3	14
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	19	16	8	19
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	31	28	21	31
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	34	31	24	34
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	14	11	3	14
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	18	15	7	18
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	27	24	17	28
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	32	29	21	32
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	16	13	6	16
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	20	17	9	20
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	27	24	17	28
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	32	29	21	32
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	16	13	6	17
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	20	17	9	20
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	30	27	19	30
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	32	29	22	33
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	16	13	6	17
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	20	17	9	20
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	18	15	8	18
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	25	22	14	25
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	13	10	3	14
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	18	15	7	18
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	25	22	15	26
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	30	27	19	30
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	18	15	7	18
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	25	22	15	26
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	16	13	5	16
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	20	17	9	20
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	26	23	16	27
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	31	28	21	32
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	20	12	23
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	30	27	19	30
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	14	11	3	14
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	16	13	5	16
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	20	12	23
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	26	19	30
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	15	12	4	15
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	16	13	6	16
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	22	19	12	22
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	28	25	17	28
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	17	14	6	17
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	18	15	7	18
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	20	12	23
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	27	24	16	27
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	17	14	6	17
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	18	15	8	19
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	20	12	23
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	26	23	15	26
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	17	14	7	18
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	19	16	8	19

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: zoneringsplichtige wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	18	15	8	18
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	23	20	12	23
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	18	15	7	18
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	19	16	9	19
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	20	17	9	20
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	24	21	14	24
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	17	14	6	17
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	18	15	8	19
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	21	18	10	21
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	24	21	13	24
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	17	14	7	17
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	19	16	8	19
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	15	12	5	15
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	19	16	8	19

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	44	41	34	45
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	46	43	36	46
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	40	37	29	40
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	45	42	35	46
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	44	41	33	44
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	45	42	35	45
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	45	42	35	45
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	47	44	37	47
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	40	36	29	40
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	42	39	32	43
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	46	43	35	46
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	45	37	48
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	41	38	30	41
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	43	40	33	43
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	44	36	47
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	45	38	49
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	42	39	32	42
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	44	41	33	44
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	44	37	48
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	49	46	38	49
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	43	40	32	43
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	45	42	34	45
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	49	46	39	50
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	50	47	40	51
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	46	43	36	46
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	47	44	37	47
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	51	48	40	51
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	52	49	41	52
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	49	46	38	49
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	49	46	39	50
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	53	50	43	54
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	54	51	43	54
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	52	49	41	52
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	52	49	41	52
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	37	34	26	37
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	41	38	31	42
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	40	37	30	41
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	43	40	32	43
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	50	47	40	51
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	51	48	40	51
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	41	38	30	41
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	48	45	37	48
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	41	38	30	41
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	43	40	32	43
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	53	50	42	53
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	53	50	42	53
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	42	39	32	42
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	50	47	39	50
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	54	51	43	54
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	54	51	43	54
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	41	38	31	42
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	47	44	37	47
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	53	50	43	53
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	53	50	43	54
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	41	38	31	42
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	45	42	35	45
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	53	50	42	53
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	53	50	43	53
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	42	39	32	42
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	45	42	34	45
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	53	50	42	53
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	53	50	42	53
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	44	41	33	44
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	46	43	35	46
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	52	49	42	52
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	53	50	42	53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

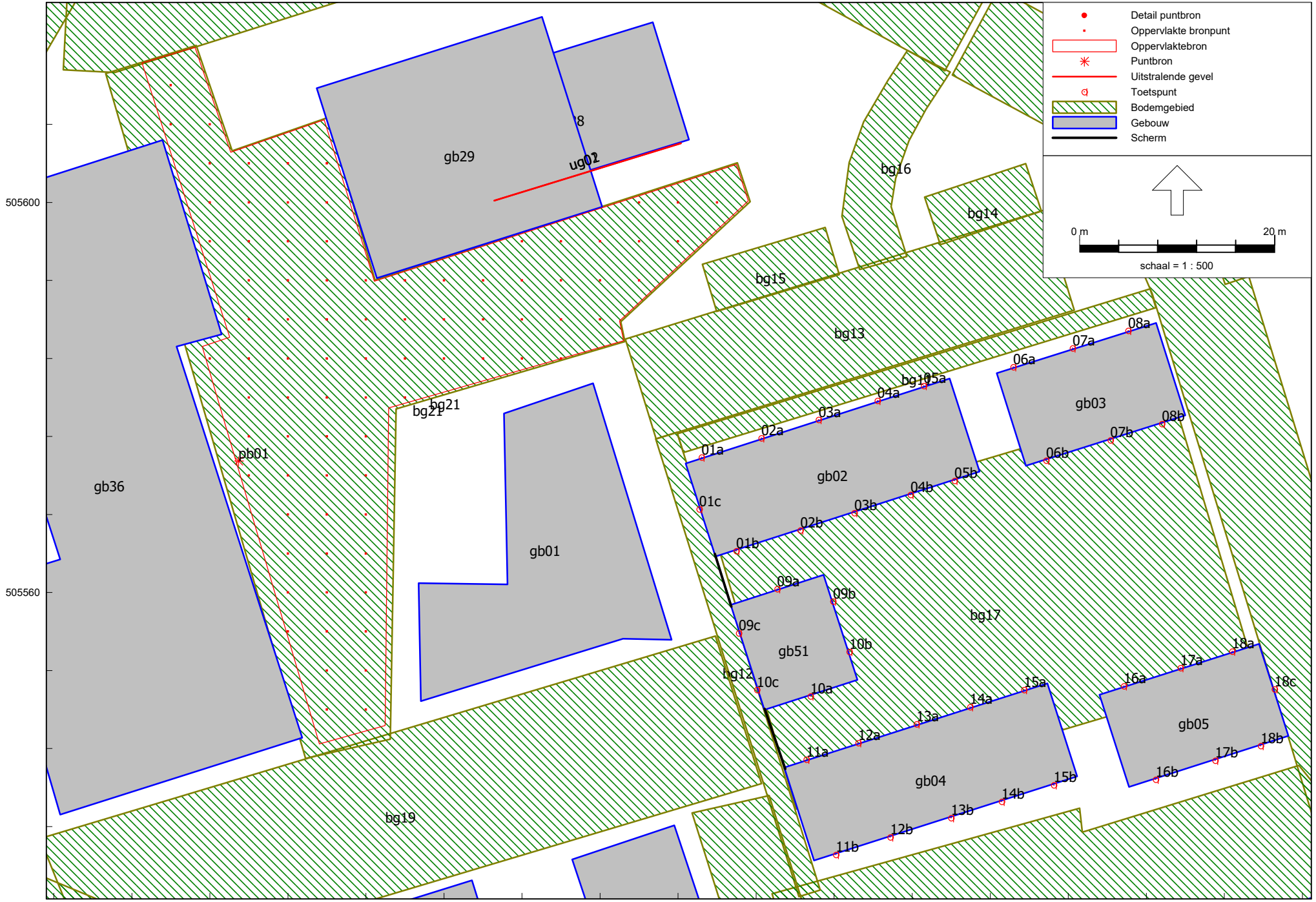
Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	44	36	47
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	45	37	48
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	53	50	42	53
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	53	50	43	53
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	49	46	39	49
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	50	47	39	50
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	53	50	43	53
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	54	51	43	54
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	52	49	41	52
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	52	49	41	52
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	54	51	44	54
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	54	51	44	55
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	58	55	47	58
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	57	54	47	57

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage

(School en sportzaal)

Industrielawaai - IL, [versie 3 - school en sporthal (ramen geopend)] , Geomilieu V4.10

Situatieoverzicht

Abovo Acoustics

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	Hoogte
school	146	1	11:48, 9 dec 2016	-250	83	bg21	speelplaats (50 spelende kinderen)	Polygoon	203993,05	505614,29	1,25

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Vormpunten	Omtrek	Oppervlak	Min.lengte	Max.lengte	TypeLw	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)
school	1,25	0,00	Relatief	14	247,16	1370,24	2,10	42,49	True	5,498	--	--	45,814

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	DeltaX	DeltaY	X-aantal	Y-aantal	Negeer obj.	LwM2 31	LwM2 63	LwM2 125	LwM2 250	LwM2 500	LwM2 1k	LwM2 2k	LwM2 4k
school	--	--	3,39	--	--	4	4	17	19	Ja	20,63	31,03	41,23	45,03	53,93	56,63	59,73	54,03

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	LwM2 8k	LwM2 Totaal	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k
school	41,63	62,93	52,00	62,40	72,60	76,40	85,30	88,00	91,10	85,40	73,00	94,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 2k	Red 4k	Red 8k	LwrM2 31	LwrM2 63	LwrM2 125	LwrM2 250	LwrM2 500	LwrM2 1k	LwrM2 2k	LwrM2 4k	LwrM2 8k	LwrM2 Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250
school	0,00	0,00	0,00	20,63	31,03	41,23	45,03	53,93	56,63	59,73	54,03	41,63	62,93	52,00	62,40	72,60	76,40

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
school	85,30	88,00	91,10	85,40	73,00	94,30

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type
school	147	1	14:56, 21 nov 2016	pb01	luiden (hand)bel	Punt	204002,94	505573,48	1,50	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
school	0,00	360,00	0,008	--	--	0,067	--	--	31,76	--	--	Nee	Nee	Nee	0,00	46,30	54,80	65,70

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
school	65,50	69,20	92,50	94,70	94,10	98,64	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	0,00	51,30	59,80

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
school	70,70	70,50	74,20	97,50	99,70	99,10	103,64

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type
school	147	1	14:56, 21 nov 2016	pb01	luiden (hand)bel	Punt	204002,94	505573,48	1,50	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
school	0,00	360,00	0,008	--	--	0,067	--	--	31,76	--	--	Nee	Nee	Nee	0,00	46,30	54,80	65,70

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
school	65,50	69,20	92,50	94,70	94,10	98,64	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	0,00	51,30	59,80

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: school
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
school	70,70	70,50	74,20	97,50	99,70	99,10	103,64

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n
gym-, sportzaal	148	2	19:54, 7 dec 2016	-1296	22	ug01	glaspartij (excl. open ramen)	Lijn	204029,16	505600,18	204048,28
gym-, sportzaal	149	2	19:53, 7 dec 2016	-595	8	ug02	glaspartij (open ramen)	Lijn	204029,16	505600,18	204048,28

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten
gym-, sportzaal	505606,07	3,75	3,75	0,00	0,00	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	0,00	Relatief	2
gym-, sportzaal	505606,06	5,00	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	0,00	Relatief	2

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	BinBui	Cdifuus	TypeLw	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)
gym-, sportzaal	20,01	20,01	20,01	20,01	Ja	4	False	7,502	3,000	--	62,517	74,989	--
gym-, sportzaal	20,01	20,01	20,01	20,01	Ja	4	False	7,502	3,000	--	62,517	74,989	--

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Hoogte	DeltaL	DeltaH	Lp 31	Lp 63	Lp 125	Lp 250	Lp 500	Lp 1k	Lp 2k	Lp 4k	Lp 8k	Lp Totaal	Isolatie 31	Isolatie 63
gym-, sportzaal	2,04	1,25	--	3,0	3,0	1,0	--	50,00	55,00	64,00	70,00	78,00	73,00	66,00	54,00	80,01	0,00	20,00
gym-, sportzaal	2,04	1,25	--	0,5	3,0	0,6	--	50,00	55,00	64,00	70,00	78,00	73,00	66,00	54,00	80,01	0,00	0,00

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Isolatie 125	Isolatie 250	Isolatie 500	Isolatie 1k	Isolatie 2k	Isolatie 4k	Isolatie 8k	LwM2 31	LwM2 63	LwM2 125	LwM2 250	LwM2 500	LwM2 1k	LwM2 2k
gym-, sportzaal	23,00	22,00	30,00	36,00	39,00	39,00	39,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00
gym-, sportzaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	46,00	51,00	60,00	66,00	74,00	69,00

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	LwM2 4k	LwM2 8k	LwM2 Totaal	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250
gym-, sportzaal	23,00	11,00	42,75	--	43,78	45,78	55,78	53,78	55,78	47,78	40,78	28,78	60,53	0,00	0,00	0,00	0,00
gym-, sportzaal	62,00	50,00	76,01	--	56,00	61,00	70,00	76,00	84,00	79,00	72,00	60,00	86,01	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	LwrM2 31	LwrM2 63	LwrM2 125	LwrM2 250	LwrM2 500	LwrM2 1k	LwrM2 2k	LwrM2 4k	LwrM2 8k	LwrM2 Totaal	Lwr 31
gym-, sportzaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00	23,00	11,00	42,75	--
gym-, sportzaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	46,00	51,00	60,00	66,00	74,00	69,00	62,00	50,00	76,01	--

Model: school en sporthal (ramen geopend)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
gym-, sportzaal	43,78	45,78	55,78	53,78	55,78	47,78	40,78	28,78	60,53
gym-, sportzaal	56,00	61,00	70,00	76,00	84,00	79,00	72,00	60,00	86,01

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n
gym-, sportzaal	148	2	19:54, 7 dec 2016	-1296	22	ug01	glaspartij (excl. open ramen)	Lijn	204029,16	505600,18	204048,28
gym-, sportzaal	149	2	15:28, 14 dec 2016	-595	8	ug02	glaspartij (gesloten ramen)	Lijn	204029,16	505600,18	204048,28

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten
gym-, sportzaal	505606,07	3,75	3,75	0,00	0,00	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	0,00	Relatief	2
gym-, sportzaal	505606,06	5,00	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	0,00	Relatief	2

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	BinBui	Cdifuus	TypeLw	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)
gym-, sportzaal	20,01	20,01	20,01	20,01	Ja	4	False	7,502	3,000	--	62,517	74,989	--
gym-, sportzaal	20,01	20,01	20,01	20,01	Ja	4	False	7,502	3,000	--	62,517	74,989	--

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Hoogte	DeltaL	DeltaH	Lp 31	Lp 63	Lp 125	Lp 250	Lp 500	Lp 1k	Lp 2k	Lp 4k	Lp 8k	Lp Totaal	Isolatie 31	Isolatie 63
gym-, sportzaal	2,04	1,25	--	3,0	3,0	1,0	--	50,00	55,00	64,00	70,00	78,00	73,00	66,00	54,00	80,01	0,00	20,00
gym-, sportzaal	2,04	1,25	--	0,5	3,0	0,6	--	50,00	55,00	64,00	70,00	78,00	73,00	66,00	54,00	80,01	0,00	20,00

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Isolatie 125	Isolatie 250	Isolatie 500	Isolatie 1k	Isolatie 2k	Isolatie 4k	Isolatie 8k	LwM2 31	LwM2 63	LwM2 125	LwM2 250	LwM2 500	LwM2 1k	LwM2 2k
gym-, sportzaal	23,00	22,00	30,00	36,00	39,00	39,00	39,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00
gym-, sportzaal	23,00	22,00	30,00	36,00	39,00	39,00	39,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	LwM2 4k	LwM2 8k	LwM2 Totaal	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250
gym-, sportzaal	23,00	11,00	42,75	--	43,78	45,78	55,78	53,78	55,78	47,78	40,78	28,78	60,53	0,00	0,00	0,00	0,00
gym-, sportzaal	23,00	11,00	42,75	--	36,00	38,00	48,00	46,00	48,00	40,00	33,00	21,00	52,75	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	LwrM2 31	LwrM2 63	LwrM2 125	LwrM2 250	LwrM2 500	LwrM2 1k	LwrM2 2k	LwrM2 4k	LwrM2 8k	LwrM2 Totaal	Lwr 31
gym-, sportzaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00	23,00	11,00	42,75	--
gym-, sportzaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	26,00	28,00	38,00	36,00	38,00	30,00	23,00	11,00	42,75	--

Model: school en sporthal (ramen gesloten)
versie 3 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
gym-, sportzaal	43,78	45,78	55,78	53,78	55,78	47,78	40,78	28,78	60,53
gym-, sportzaal	36,00	38,00	48,00	46,00	48,00	40,00	33,00	21,00	52,75

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen gesloten)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: school
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	50	--	--	50
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	50	--	--	50
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	34	--	--	34
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	38	--	--	38
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	47	--	--	47
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	47	--	--	47
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	50	--	--	50
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	50	--	--	50
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	31	--	--	31
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	33	--	--	33
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	49	--	--	49
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	49	--	--	49
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	29	--	--	29
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	--	--	31
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	--	--	47
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	49	--	--	49
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	29	--	--	29
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	--	--	31
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	46	--	--	46
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	--	--	48
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	28	--	--	28
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	30	--	--	30
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	44	--	--	44
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	46	--	--	46
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	27	--	--	27
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	--	--	29
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	43	--	--	43
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	45	--	--	45
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	26	--	--	26
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	28	--	--	28
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	43	--	--	43
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	45	--	--	45
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	27	--	--	27
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	--	--	29
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	31	--	--	31
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	34	--	--	34
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	29	--	--	29
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	31	--	--	31
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	43	--	--	43
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	44	--	--	44
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	28	--	--	28
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	--	--	31
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	30	--	--	30
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	31	--	--	31
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	41	--	--	41
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	43	--	--	43
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	33	--	--	33
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	38	--	--	38
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	28	--	--	28
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	--	--	31
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	--	--	32
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	37	--	--	37
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	26	--	--	26
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	28	--	--	28
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	33	--	--	33
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	36	--	--	36
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	25	--	--	25
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	26	--	--	26
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	--	--	32
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	34	--	--	34
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	24	--	--	24
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	26	--	--	26
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	29	--	--	29
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	32	--	--	32
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	24	--	--	24
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	25	--	--	25

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen gesloten)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: school
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	26	--	--	26
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	--	--	29
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	22	--	--	22
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	24	--	--	24
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	27	--	--	27
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	--	--	29
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	22	--	--	22
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	23	--	--	23
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	--	--	32
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	34	--	--	34
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	22	--	--	22
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	23	--	--	23
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	31	--	--	31
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	31	--	--	31

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: school

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	68	--	--
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	68	--	--
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	51	--	--
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	54	--	--
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	67	--	--
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	67	--	--
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	66	--	--
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	66	--	--
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	45	--	--
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	46	--	--
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	65	--	--
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	65	--	--
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	43	--	--
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	44	--	--
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	64	--	--
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	64	--	--
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	42	--	--
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	43	--	--
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	63	--	--
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	63	--	--
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	42	--	--
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	44	--	--
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	60	--	--
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	61	--	--
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	39	--	--
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	41	--	--
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	58	--	--
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	60	--	--
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	39	--	--
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	41	--	--
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	57	--	--
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	59	--	--
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	40	--	--
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	42	--	--
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	46	--	--
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	--	--
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	43	--	--
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	45	--	--
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	62	--	--
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	63	--	--
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	44	--	--
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	46	--	--
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	47	--	--
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	48	--	--
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	61	--	--
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	62	--	--
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	50	--	--
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	58	--	--
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	46	--	--
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	50	--	--
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	51	--	--
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	57	--	--
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	41	--	--
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	44	--	--
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	50	--	--
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	56	--	--
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	38	--	--
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	39	--	--
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	52	--	--
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	54	--	--
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	36	--	--
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	38	--	--
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	--	--
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	49	--	--
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	--	--
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	37	--	--
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	39	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: school

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	42	--	--
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	--	--
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	37	--	--
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	41	--	--
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	43	--	--
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	--	--
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	--	--
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	--	--
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	--	--
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	--	--
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	--	--
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	46	--	--
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	47	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen geopend)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	48	48	--	53
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	49	--	54
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	36	37	--	42
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	37	--	42
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	46	46	--	51
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	46	46	--	51
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	48	--	53
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	48	48	--	53
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	28	29	--	34
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	30	--	35
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	47	48	--	53
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	47	48	--	53
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	27	28	--	33
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	29	--	34
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	46	47	--	52
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	46	47	--	52
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	27	28	--	33
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	29	--	34
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	46	46	--	51
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	46	46	--	51
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	28	29	--	34
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	30	30	--	35
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	44	45	--	50
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	44	45	--	50
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	26	27	--	32
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	28	28	--	33
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	43	44	--	49
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	43	44	--	49
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	22	23	--	28
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	23	23	--	28
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	43	44	--	49
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	43	44	--	49
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	25	25	--	30
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	27	27	--	32
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	28	28	--	33
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	30	--	35
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	26	26	--	31
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	27	28	--	33
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	44	45	--	50
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	43	44	--	49
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	27	28	--	33
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	28	29	--	34
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	28	29	--	34
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	29	30	--	35
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	43	44	--	49
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	42	43	--	48
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	33	--	38
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	30	--	35
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	30	31	--	36
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	32	--	37
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	33	--	38
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	32	33	--	38
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	26	27	--	32
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	28	28	--	33
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	35	36	--	41
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	34	34	--	39
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	24	25	--	30
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	26	26	--	31
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	34	35	--	40
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	30	--	35
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	23	24	--	29
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	25	26	--	31
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	34	35	--	40
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	28	28	--	33
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	21	22	--	27
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	21	22	--	27

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen geopend)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	32	--	37
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	27	28	--	33
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	22	22	--	27
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	25	25	--	30
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	24	25	--	30
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	28	29	--	34
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	23	23	--	28
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	25	25	--	30
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	28	29	--	34
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	31	32	--	37
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	23	24	--	29
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	25	26	--	31
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	27	28	--	33
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	30	31	--	36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	56	56	--
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	56	56	--
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	44	44	--
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	44	44	--
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	54	54	--
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	54	54	--
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	55	55	--
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	56	56	--
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	36	36	--
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	37	37	--
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	55	55	--
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	55	55	--
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	35	--
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	37	37	--
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	54	54	--
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	54	54	--
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	35	--
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	37	37	--
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	54	54	--
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	54	54	--
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	36	36	--
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	38	38	--
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	52	52	--
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	52	52	--
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	34	34	--
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	36	--
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	51	51	--
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	51	51	--
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	30	30	--
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	31	31	--
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	51	51	--
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	51	51	--
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	33	33	--
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	35	35	--
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	36	36	--
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	37	37	--
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	34	34	--
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	35	35	--
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	52	52	--
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	51	51	--
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	35	35	--
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	36	--
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	36	36	--
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	37	37	--
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	51	51	--
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	50	50	--
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	40	40	--
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	37	37	--
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	38	38	--
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	39	39	--
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	40	40	--
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	40	40	--
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	34	34	--
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	36	36	--
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	43	43	--
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	42	42	--
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	32	32	--
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	34	34	--
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	42	42	--
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	37	37	--
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	31	31	--
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	33	33	--
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	42	42	--
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	36	36	--
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	29	29	--
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	29	29	--
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	40	40	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	35	35	--
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	30	30	--
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	33	33	--
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	32	32	--
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	36	36	--
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	31	31	--
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	33	33	--
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	36	36	--
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	39	39	--
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	31	31	--
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	33	33	--
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	35	35	--
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	38	38	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen gesloten)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	23	--	28
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	23	24	--	29
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	12	13	--	18
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	13	14	--	19
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	21	22	--	27
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	21	22	--	27
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	23	23	--	28
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	23	24	--	29
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	6	7	--	12
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	7	8	--	13
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	22	23	--	28
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	22	23	--	28
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	4	5	--	10
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	6	7	--	12
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	21	22	--	27
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	22	22	--	27
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	4	5	--	10
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	6	7	--	12
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	21	22	--	27
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	21	22	--	27
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	6	7	--	12
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	8	8	--	13
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	19	20	--	25
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	20	20	--	25
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	4	5	--	10
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	6	7	--	12
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	19	19	--	24
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	19	20	--	25
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	0	0	--	5
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	0	1	--	6
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	18	19	--	24
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	18	19	--	24
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	2	3	--	8
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	4	5	--	10
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	7	7	--	12
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	8	8	--	13
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	4	4	--	9
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	5	6	--	11
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	19	20	--	25
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	19	20	--	25
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	5	6	--	11
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	6	7	--	12
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	6	7	--	12
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	8	8	--	13
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	18	19	--	24
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	17	18	--	23
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	9	10	--	15
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	8	9	--	14
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	6	7	--	12
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	7	8	--	13
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	9	9	--	14
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	9	10	--	15
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	3	4	--	9
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	4	5	--	10
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	10	11	--	16
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	11	11	--	16
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	1	2	--	7
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	3	4	--	9
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	10	10	--	15
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	8	9	--	14
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	1	2	--	7
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	3	4	--	9
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	9	10	--	15
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	6	7	--	12
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	-2	-1	--	4
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	-2	-1	--	4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: school en sporthal (ramen gesloten)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	8	9	--	14
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	6	7	--	12
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	-1	0	--	5
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	2	3	--	8
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	3	4	--	9
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	6	7	--	12
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	0	1	--	6
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	2	3	--	8
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	6	7	--	12
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	9	9	--	14
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	1	1	--	6
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	3	3	--	8
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	5	6	--	11
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	7	8	--	13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01a_A	te realiseren woning NW	1,50	30	30	--
01a_B	te realiseren woning NW	4,50	30	30	--
01b_A	te realiseren woning ZO	1,50	20	20	--
01b_B	te realiseren woning ZO	4,50	20	20	--
01c_A	te realiseren woning ZW	1,50	28	28	--
01c_B	te realiseren woning ZW	4,50	28	28	--
02a_A	te realiseren woning NW	1,50	30	30	--
02a_B	te realiseren woning NW	4,50	30	30	--
02b_A	te realiseren woning ZO	1,50	13	13	--
02b_B	te realiseren woning ZO	4,50	15	15	--
03a_A	te realiseren woning NW	1,50	29	29	--
03a_B	te realiseren woning NW	4,50	30	30	--
03b_A	te realiseren woning ZO	1,50	12	12	--
03b_B	te realiseren woning ZO	4,50	13	13	--
04a_A	te realiseren woning NW	1,50	29	29	--
04a_B	te realiseren woning NW	4,50	29	29	--
04b_A	te realiseren woning ZO	1,50	11	11	--
04b_B	te realiseren woning ZO	4,50	14	14	--
05a_A	te realiseren woning NW	1,50	28	28	--
05a_B	te realiseren woning NW	4,50	28	28	--
05b_A	te realiseren woning ZO	1,50	13	13	--
05b_B	te realiseren woning ZO	4,50	15	15	--
06a_A	te realiseren woning NW	1,50	27	27	--
06a_B	te realiseren woning NW	4,50	27	27	--
06b_A	te realiseren woning ZO	1,50	12	12	--
06b_B	te realiseren woning ZO	4,50	13	13	--
07a_A	te realiseren woning NW	1,50	26	26	--
07a_B	te realiseren woning NW	4,50	26	26	--
07b_A	te realiseren woning ZO	1,50	7	7	--
07b_B	te realiseren woning ZO	4,50	8	8	--
08a_A	te realiseren woning NW	1,50	25	25	--
08a_B	te realiseren woning NW	4,50	25	25	--
08b_A	te realiseren woning ZO	1,50	9	9	--
08b_B	te realiseren woning ZO	4,50	12	12	--
09a_A	te realiseren woning NW	1,50	14	14	--
09a_B	te realiseren woning NW	4,50	15	15	--
09b_A	te realiseren woning NO	1,50	11	11	--
09b_B	te realiseren woning NO	4,50	13	13	--
09c_A	te realiseren woning ZW	1,50	26	26	--
09c_B	te realiseren woning ZW	4,50	26	26	--
10a_A	te realiseren woning ZO	1,50	13	13	--
10a_B	te realiseren woning ZO	4,50	14	14	--
10b_A	te realiseren woning NO	1,50	14	14	--
10b_B	te realiseren woning NO	4,50	15	15	--
10c_A	te realiseren woning ZW	1,50	25	25	--
10c_B	te realiseren woning ZW	4,50	25	25	--
11a_A	te realiseren woning NW	1,50	17	17	--
11a_B	te realiseren woning NW	4,50	15	15	--
11b_A	te realiseren woning ZO	1,50	14	14	--
11b_B	te realiseren woning ZO	4,50	14	14	--
12a_A	te realiseren woning NW	1,50	16	16	--
12a_B	te realiseren woning NW	4,50	17	17	--
12b_A	te realiseren woning ZO	1,50	10	10	--
12b_B	te realiseren woning ZO	4,50	12	12	--
13a_A	te realiseren woning NW	1,50	18	18	--
13a_B	te realiseren woning NW	4,50	18	18	--
13b_A	te realiseren woning ZW	1,50	9	9	--
13b_B	te realiseren woning ZW	4,50	11	11	--
14a_A	te realiseren woning NW	1,50	17	17	--
14a_B	te realiseren woning NW	4,50	15	15	--
14b_A	te realiseren woning ZW	1,50	8	8	--
14b_B	te realiseren woning ZW	4,50	10	10	--
15a_A	te realiseren woning NW	1,50	17	17	--
15a_B	te realiseren woning NW	4,50	14	14	--
15b_A	te realiseren woning ZO	1,50	5	5	--
15b_B	te realiseren woning ZO	4,50	5	5	--
16a_A	te realiseren woning NW	1,50	15	15	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax van school en sportzaal
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: gym-, sportzaal

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16a_B	te realiseren woning NW	4,50	13	13	--
16b_A	te realiseren woning ZO	1,50	7	7	--
16b_B	te realiseren woning ZO	4,50	10	10	--
17a_A	te realiseren woning NW	1,50	10	10	--
17a_B	te realiseren woning NW	4,50	14	14	--
17b_A	te realiseren woning ZO	1,50	7	7	--
17b_B	te realiseren woning ZO	4,50	10	10	--
18a_A	te realiseren woning NW	1,50	14	14	--
18a_B	te realiseren woning NW	4,50	16	16	--
18b_A	te realiseren woning ZO	1,50	8	8	--
18b_B	te realiseren woning ZO	4,50	10	10	--
18c_A	te realiseren woning NO	1,50	12	12	--
18c_B	te realiseren woning NO	4,50	15	15	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4 Stedenbouwkundige opzet Reggelaan 105-107

Beulakerwiede

Twellosebeek

Reggelaan

Volterbeek

Vlierbeek

Tilligterbeek

Versnellingsactie DeltaWonen
locatie Reggelaan
18 levensloopwoningen (beuk 5,7 meter)
CONCEPT 10 februari 2017

0 5 10 15 25m

N

AAN DEZE TEKENING KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND

Bijlage 5 Quickscan Reggelaan 105-107

Quick Scan Flora en Fauna

Reggelaan 105-107
Zwolle

Bureau
Bleijerveld

Quick Scan Flora en Fauna

Reggelaan 105-107
Zwolle

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Reggelaan 105-107 Zwolle
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	24 februari 2017
Status	definitief 3e versie

Bureau Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding **1**
1.1 Aanleiding & doel 1
1.2 Methoden 2
1.3 Plangebied 2
1.4 Ingreep 3

2 Beschermde gebieden **5**
2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden 5
2.2 Effecten beschermde gebieden 5

3 NDFF-gegevens **6**

4 Beschermde soorten **7**
4.1 Planten 7
4.2 Zoogdieren 7
4.3 Vleermuizen 7
4.4 Vogels 8
4.5 Amfibieën 8
4.6 Reptielen 9
4.7 Vissen 9
4.8 Ongewervelden 9
4.9 Samenvatting 10

5 Conclusies **11**
5.1 Beschermde gebieden 11
5.2 Beschermde soorten 11
5.3 Maatregelen 11

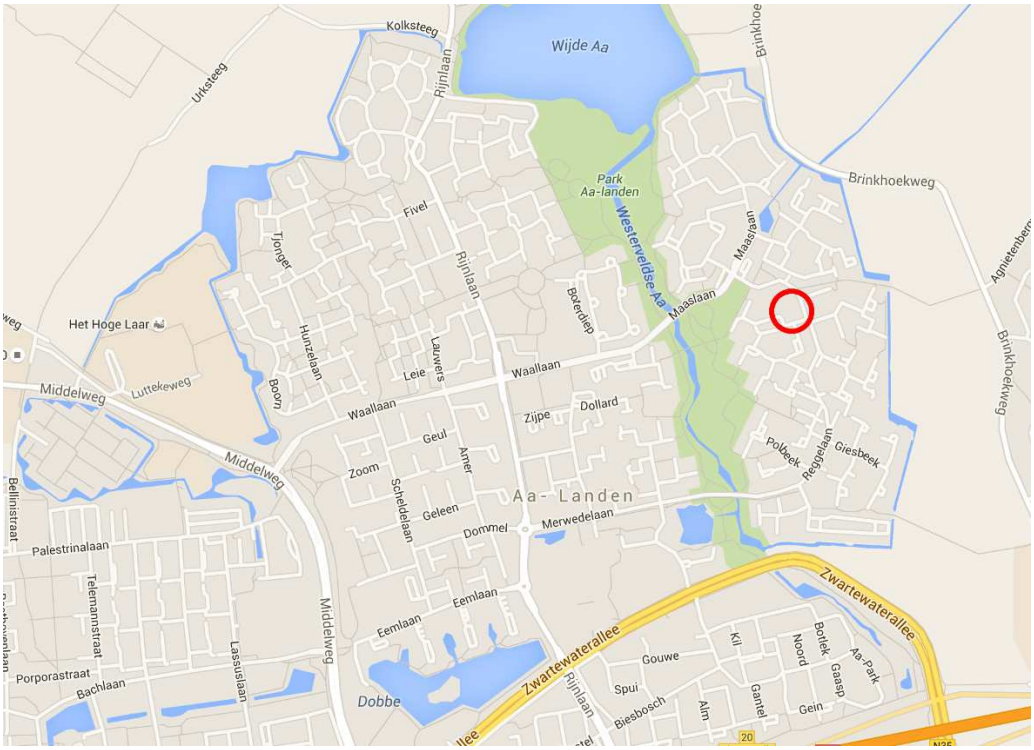
6 Bronnen **13**

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Reggelaan 105-107 te Zwolle staat een voormalig schoolgebouw dat momenteel in gebruik is als wijkgebouw (fig. 1). Woningcorporatie deltaWonen is voornemens het gebouw te slopen ten behoeve van woningbouw. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/ verordening (EHS/NNN).

Figuur 1. Zwolle met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of Omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 6 mei 2016 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een voormalig schoolgebouw dat momenteel in gebruik is als wijkgebouw. Het terrein heeft een afmeting van 3.910 vierkante meter dat grotendeels wordt ingenomen door bebouwing en verharding (fig. 2). Aan de rand van het terrein is plantsoen aanwezig variërend van laag plantsoen tot hoog bosplantsoen. Dit laatste type komt voornamelijk aan de westkant voor. Op het terrein staan enkele oudere bomen. De meeste soorten beplanting zijn uitheems. Het gebouw uit 1977 bestaat uit een complex van geschakelde gebouwtjes met één bouwlaag, maar de verschillende gebouwdelen verschillen van hoogte. De gevels bestaan uit baksteen en plaatmateriaal en het gebouw is voorzien van een plat dak. Het is niet bekend of de spouw (na)geïsoleerd is. Het plangebied ligt te midden van woonwijken en grenst aan een ander schoolterrein. Oppervlaktewater is in en rond het plangebied niet aanwezig.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied met projectgrens (geel).

Figuur 3. Oostzijde terrein Reggelaan 105-107.

Figuur 4. Noordzijde terrein Reggelaan 105-107.

1.4 Ingreep

Woningcorporatie deltaWonen heeft het voornemen om het schoolgebouwtje te slopen ten behoeve van achttien grondgebonden eengezinswoningen (fig. 5). In het onderzoek is er vanuit gegaan dat het groen geheel verdwijnt.

Figuur 5. Toekomstige terreininrichting Reggelaan 105-107.

2 Beschermde gebieden

2.1 Ligging beschermde gebieden

Het plangebied ligt middenin in de bebouwde kom van Zwolle. Buiten de grenzen van de stad liggen diverse beschermde gebieden in het kader van Natura 2000 en het NNN. De gebieden zijn voornamelijk gerelateerd aan de IJssel en Vecht. Het plangebied ligt op minimaal drie kilometer afstand van de beschermde gebieden.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Gelet op de ligging van het plangebied, de grote afstand tot beschermde gebieden en de beperkte schaal van het project, zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3 NDFF-gegevens

De databank bevat geen gegevens van het plangebied en de beschikbare gegevens van de omgeving van het plangebied zijn beperkt. Het gaat om weinig relevante waarnemingen van gebruikelijke vogelsoorten van het stedelijk gebied, zoals Tjiftjaf, Roodborst en Turkse tortel. De enige soort met vaste nestplaatsen die in de omgeving is waargenomen betreft de Gierzwaluw. Deze soort broedt in gebouwen. In de NDFF zijn rond het plangebied geen waarnemingen vermeld van beschermde soorten uit andere soortgroepen.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het plangebied bestaat uit gazon en sterk beschaduwde bodem onder opgaande begroeiing. Het terrein is matig voedselrijk en wordt goed onderhouden. De soortenrijkdom was beperkt. Er kwamen algemene soorten van grasland en beschaduwde plaatsen voor, zoals Scherpe boterbloem, Look-zonder-look, Witte klaver en Fluitenkruid. De gevonden soorten zijn algemeen en onbeschermd. Het voorkomen van strikter beschermde soorten is uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden in meer of mindere mate beschermd door de Flora- en faunawet. Er zijn geen zoogdieren waargenomen. In het plantsoen zijn op enkele plaatsen holen van kleine zoogdieren gevonden. Het terrein is geschikt voor algemene kleine zoogdieren van de lijst met nationaal beschermde soorten, zoals Gewone bosmuis, Huisspitsmuis, Rosse woelmuis en Egel. De enige andere beschermde soort die op dergelijke plaatsen kan voorkomen is Steenmarter. Voor deze soort is de locatie niet geschikt, omdat het gebouw niet toegankelijk is.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Binnen het plangebied staan geen bomen die over potentiële holten beschikken. Hiervoor zijn de bomen te gaaf. Het gebouw is potentieel geschikt op grond van de vermoedelijk aanwezige spouw en daklijsten. Het terrein speelt geen belangrijke rol in vlieg- en foerageerroutes. Op grond van de potentie van het gebouw voor verblijfplaatsen is in het zomerhalfjaar van 2016 een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het terrein is viermaal bezocht tussen juni en september 2016. In onderstaande tabel zijn de details van de bezoeken weergegeven.

Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
29-05-2016	Kraamkolonies	Avond	21:45 – 23:45	16 ºC	2 Bft	Zwaar bewolkt, af en toe motregen
26-06-2016	Kraamkolonies	Avond	22:10 – 24:10	16 ºC	1 Bft	Half bewolkt, droog
21-08-2016	Paarverblijven	Avond + Ochtend	24:00 – 01-00 + 04:20 – 06:20	14 ºC – 12ºC	1 Bft	Licht bewolkt, droog
18-09-2016	Paarverblijven	Ochtend	05:05 – 07:05	12 ºC	0 Bft	Onbewolkt

Het gebied is in het voorjaar bezocht vanaf zonsondergang of tot zonsopgang. De bezoeken hadden een duur van ongeveer twee uur. De focus van het onderzoek lag in het voorjaar op kraamkolonies. In het najaar lag de focus op paar- en winterverblijven van vleermuizen. Deze bezoeken begonnen later op de avond of duurden langer in verband met de balts die later op de avond begint. In het najaar is speciale aandacht besteed aan nachtelijk zwermen, dat kan duiden op massawinterverblijven. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door de heer M. Bleijerveld. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van twee

bat detectors, namelijk een Petterson D240x en een Elekon Batlogger M. Het laatste apparaat maakt van alle geluidswaarnemingen een hoogwaardige opname voor een geluidsanalyse met het programma Batscope. Verder is zonodig een kijker gebruikt.

Resultaten voorjaarsonderzoek

Tijdens het voorjaar was de activiteit van vleermuizen in het gebied vrij laag. De meeste waarnemingen hadden betrekking op Gewone dwergvleermuizen. De soort werd regelmatig foeragerend in de wijk waargenomen. Ten westen van het plangebied werd boven de velden in het begin van de avond gefoerageerd door verschillende Laatvliegers. De dieren kwamen vanuit het westen of zuiden aanvliegen. Verder is nog een enkele Ruige dwergvleermuis gehoord. Rond het schoolgebouw is geen activiteit van vleermuizen vastgesteld. Wel werd gefoerageerd bij de opgaande begroeiing, met name aan de noordwestzijde. Bij het schoolgebouw zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen en ook is geen zwermgedrag gezien. Op grond hiervan is geconcludeerd dat zich in het gebouw geen verblijfplaatsen bevonden.

Resultaten najaarsonderzoek

Vanaf augustus nam de activiteit in de wijk duidelijk toe. In de buurt rond het schoolgebouw was op verschillende locaties baltsgedrag waar te nemen van Gewone dwergvleermuis. Op de hoek van de Twilligterbeek en de Reggelaan – ten zuidoosten van het plangebied – was lichte zwermactiviteit te horen. Op de blinde gevels van Baaksebeek 34 en 58 werd gebaltst door Ruige dwergvleermuizen. Bij het schoolgebouw zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen en ook is geen zwermgedrag gezien. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van paar- of winterverblijven in het plangebied.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Wnb maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

In het plangebied waren enkele vogelsoorten van bos en struweel aanwezig, te weten Houtduif, Tjiftjaf, Merel en Braamsluiper. De kans is groot dat van dergelijke soorten nestplaatsen in de opgaande begroeiing aanwezig zijn. Het gebouw is niet geschikt voor broedvogels. Op grond hiervan en vanwege de geringe leeftijd van de begroeiing zijn broedvogels met een vaste nestplaats uit te sluiten.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied beschikt niet over oppervlaktewater, zodat voortplantings-mogelijkheden ontbreken. In de wijdere omgeving van het plangebied lopen brede stadswateren en ook een groot natuurlijker water (Westerveldse Aa). Strikter beschermde soorten amfibieën zijn in de wateren niet bekend. Buiten de stadgrenzen is een populatie Knoflookpadden bekend, maar het is uitgesloten dat deze soort het plangebied bereikt. Wel is het is aannemelijk dat

in de besloten delen van het plangebied weinig kritische, nationaal beschermde soorten amfibieën tijdens de landfase voorkomen, zoals Bruine kikker, Bastaardkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Het voorkomen van strikt beschermde soorten is uit te sluiten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied biedt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied. Een negatief effect op reptielen als gevolg van de ontwikkeling is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een effect op vissen in het algemeen is uitgesloten

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van algemene, nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën te verwachten. In dichte begroeiing zijn nesten van broedvogels zonder vaste nestplaats te verwachten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB NATIONAAL	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Kleine soorten		Waarschijnlijk		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foerageergebied			Niet relevant	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Waarschijnlijk
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			
Amfibieën		X	Mogelijk		
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden. Buiten de bebouwde kom liggen diverse onderdelen van het Nederlands Natuurnetwerk en Natura 2000. Op grond van de ligging, de grote afstand tussen de gebieden en de geringe schaal van het project zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied zijn algemene, nationaal beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels zijn alleen in de opgaande begroeiing te verwachten.

Voor de te verwachten soorten zoogdieren en amfibieën geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb zolang het een ruimtelijke ingreep betreft.

Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk.

5.3 Maatregelen

Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient het rooien van groen buiten de broedtijd plaats te vinden. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Vanuit de Wnb zijn geen verdere maatregelen vereist. Ook is geen ontheffing nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

Tabel 2: Overzicht maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan.

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	X
Vleermuizen	Alle	X
Zoogdieren	Alle	X
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	Groen rooien buiten de periode 15 maart - 15 juli
Vogels met vaste verblijfplaats	Alle	X
Amfibieën	Alle	X
Reptielen	Alle	X
Vissen	Alle	X
Ongewervelden	Alle	X

6 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.overijssel.nl

www.ndff.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaat- sen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef-omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals

verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107 met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP17002-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 andere gezondheidszorggebouwen:
a. verzorgingstehuizen;
b. psychiatrische inrichtingen;
c. medische centra;
d. poliklinieken;
e. medische kleuterdagverblijven;

1.6 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.7 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.8 bed & breakfast:
ruimte in of direct bij de hoofdwoning, waar gasten voor een beperkte periode verblijven en het ontbijt wordt geserveerd;

1.9 bedrijf:
het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten;

1.10 bedrijf aan huis:
een bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.11 beroep aan huis:
een beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.12 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.13 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.16 bijzondere woonvorm:
een voorziening voor de huisvesting van personen die bij hun normale, dagelijkse functioneren huishoudelijke, sociale, sociaal-medische en/of medische begeleiding en/of verzorging behoeven, zoals bejaarden, jongeren of gehandicapten;

1.17 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.18 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.19 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.20 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.21 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.22 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.23 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.24 carport:
een overdekt bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.25 dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode op speciaal daarvoor ingerichte terreinen, zoals een wandelbos, wandelpark, strandbad, vis- en zwemvijvers, speel- en ligweide, speelterrein, kinderspeelplaats, dierenpark, volkstuinen of nutstuinen;

1.26 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.27 één perceel vormend:
twee percelen, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één perceel;

1.28 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.29 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.30 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.31 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.32 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.33 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.34 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.35 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.36 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.37 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.38 hoofdwoning:
de woning, waar de hoofdbewoner van de woning woont en verblijft;

1.39 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en/of het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.40 inwoning:
twee huishoudens die één woning bewonen met gemeenschappelijk gebruik van één of meerdere voorzieningen of (verblijfs)ruimten van die woning en waarbij de woning één hoofdtoegang behoudt en de voorzieningen c.q. (verblijfs)ruimten onderling vrij toegankelijk zijn;

1.41 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.42 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.43 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.44 maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, medische, sociaal-medische, culturele, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, alsook ondergeschikte detailhandel en ondergeschikte horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.45 mantelzorg
langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

1.46 meergezinshuis:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.47 monumenten:
alle vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.48 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.49 nevenactiviteit:
een vorm van bedrijvigheid naast de hoofdfunctie;

1.50 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden en/of bouwwerken;

1.51 onderbouw:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,50 meter boven peil is gelegen;

1.52 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.53 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.54 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.55 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.56 pand:
de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.57 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.58 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.59 recreatief medegebruik:
een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.60 seksinrichting:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden;
onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan:
een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.61 sociale veiligheid:
de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.62 sportieve recreatie:
vormen van dagrecreatie met een sportief karakter;

1.63 sportschool:
een gebouw of ruimte bestemd voor het op commerciële basis geven van onderricht in sport al dan niet met (para)medische begeleiding;

1.64 standplaats:
het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op evenementen, vaste plaatsen op snuffelmarkten en een permanente voorziening in de vorm van een bouwwerk;

1.65 stedenbouwkundig beeld:
het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.66 terugliggende bouwlaag:
gedeelte van een gebouw in de vorm van een bouwlaag voorzien van een plat dak en/ of een kap en waarvan het straatgerichte voorgevelvlak een afstand van ten minste 1 meter heeft ten opzichte van het daarmee corresponderende straatgerichte voorgevelvlak van de lager gelegen bouwlaag;

1.67 verzorgend bedrijf:
het verrichten van activiteiten welke bestaan uit het verlenen van diensten aan derden met of zonder rechtstreeks contact met het publiek en/of het te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.68 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.69 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.70 winkel:
een gebouw, dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk bedoeld is te worden gebruikt voor detailhandel;

1.71 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waarbij inwoning is toegestaan;

1.72 wooneenheid:
elke ruimte of als eenheid samengesteld aantal ruimten, welke geschikt en bestemd is voor bewoning, zoals eengezinshuizen, bejaardenwoningen, woningen voor 1 en/of 2 persoonshuishoudens en meergezinshuizen;

1.73 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.8 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.9 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.10 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:
Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. water;

met daaraan ondergeschikt:

e. maatschappelijke voorzieningen;
f. sport;
g. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
h. educatief gebruik;
i. nutstuinen;
j. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
k. geluidwerende voorzieningen;
l. openbare nutsvoorzieningen;
m. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

n. bebouwing.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

3.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 10 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 4 Maatschappelijk

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
b. gebouwen voor bijzondere woonvormen;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;

4.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;

f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 4.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
   1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
   2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 4.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

4.4.2 Voorwaarden

De in artikel 4.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 5 Tuin

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met uitzondering van carports.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

5.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Afwijken van de bouwregels

5.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 5.1 onder b en artikel 5.2.1 om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk behorende bij een hoofdgebouw, dat gelegen is op een aangrenzende bestemming, geheel of gedeeltelijk binnen de bestemming 'Tuin' wordt gebouwd, mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde.

5.4.2 Voorwaarden

De in artikel 5.4.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 6 Verkeer - Erftoegangsweg

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Erftoegangsweg' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;

met een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied;

met daaraan ondergeschikt:

f. maatschappelijke voorzieningen;
g. sport;
h. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen;
k. infrastructurele voorzieningen;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. bebouwing.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;

c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 7 Wonen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. eengezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;

met daaraan ondergeschikt:

c. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

d. tuinen en erven;
e. bouwwerken zonder dak.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden' mag het aantal woningen per bouwvlak niet meer dan het aangegeven aantal bedragen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' , maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage niet meer dan het aangegeven percentage bedragen;

7.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken, welke gelegen zijn op het erf dat zich buiten het bouwvlak bevindt mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
d. de goothoogte van een een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

7.2.3 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;

b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.
c. ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding -tuinmuur' mag de bouwhoogte van een tuinmuur niet meer bedragen dan 2,5 meter.

7.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.4 Afwijken van de bouwregels

7.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 7.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 7.2.1 onder c om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 7.2.2 onder d2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
d. het bepaalde in artikel 7.2.2 onder e om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;

7.4.2 Voorwaarden

De in artikel 7.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen op een perceel voor meer dan 1 woning;
b. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
c. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte dat voor beroep aan huis wordt

gebruikt, niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel tot een maximum van 50 m²;
d. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf;
e. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang, tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
f. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
h. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;

7.6 Afwijken van de gebruiksregels

7.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 7.5 onder a om meerdere woningen op een perceel toe te staan.

7.6.2 Voorwaarden

De in artikel 7.6.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

9.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

9.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

9.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 9.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' wijzigen in die zin dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd, mits:

a. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het stedenbouwkundig beeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de groenstructuur;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 11 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

a. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt gedurende 2 weken ter inzage gelegd in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder digitaal kunnen worden opgevraagd;
b. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend in het Gemeenteblad dat tevens bereikbaar is via de website van de gemeente Zwolle en op www.overheid.nl;
c. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen;
d. Gedurende de onder a genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

12.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

12.3 Afwijken van de overige regels

12.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 12.1 en 12.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

12.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 12.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

13.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 13.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 13.1.1 met maximaal 10%.

13.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

13.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 13.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 13.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

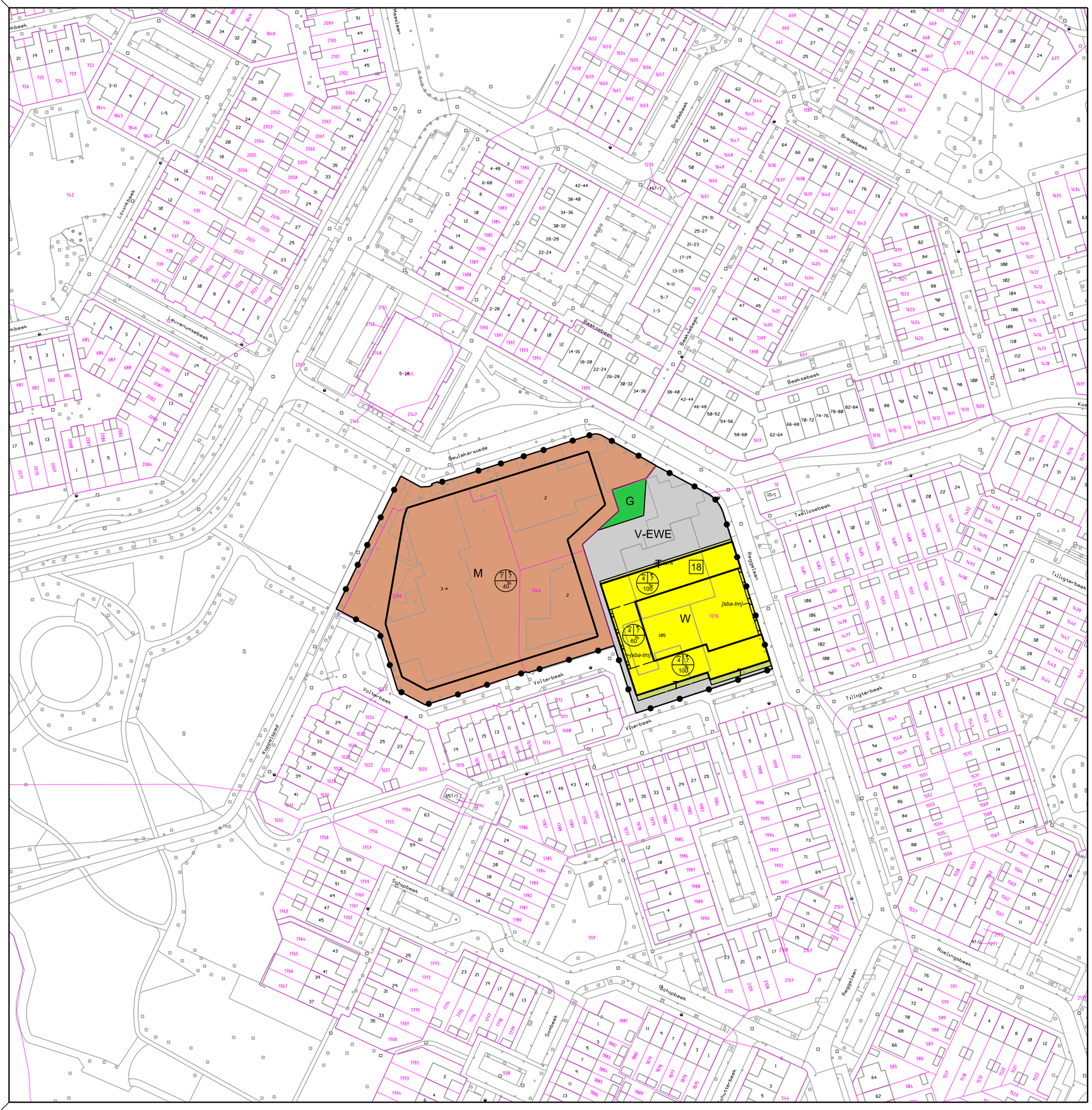
13.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 14 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:
bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107.
Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Aalanden, Reggelaan 105 - 107'.
Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering
van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

LEGENDA

Plangebied

- Plangebiedgrens

Bestemmingen

- G — Groen
- M — Maatschappelijk
- T — Tuin
- V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg
- W — Wonen

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- *[sba-tm]* — specifieke bouwaanduiding - tuinmuur

Maatvoeringaanduidingen

- maatvoeringsvlak
- E — maximum aantal wooneenheden
- A / B / D — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A2	BP17002-0004.pdf
Planjurist:	**Getekend door:**	**Datum:**	**Bladnr:**	**Vaststellingsbesluit:**
J. vd Berg	J.F.G. Grobbe	20-06-2017	1 van 1	vb_NL.IMRO.0193.BP17002-0004.pdf

N

Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 – 107

NL.IMRO.0193.BP17002-0004
Vastgesteld

ruimte op orde
Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36741

Onderwerp Bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 - 107

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17002-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Aalanden, Reggelaan 105 -107 vast te stellen;
3. Te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	Roon, Anneloes van (2418)
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 Bijlage: Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 vast te stellen;
3. te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36743

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6
Versienummer	
Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	Jolanda van den Berg / A. van Roon
Afdeling	ECR / OWV
Telefoon	(038) 498 2396 / (038) 498 2418
E-mail	J.van.den.Berg@zwolle.nl / acm.van.roon@zwolle.nl

Bijlagen
bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 de verbeelding van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 vast te stellen;
3 te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36743

Inleiding
De gemeente en woningcorporatie deltaWonen hebben een overeenkomst gesloten om in Zwolle versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen. De partijen hebben 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. Ook zijn afspraken gemaakt over de financiering en de samenwerking. Deze afspraken zijn opgenomen in het besluit ‘Versnellingsactie sociale huurwoningen’ genomen door de gemeenteraad op 11 mei 2015.
Het voorliggende bestemmingsplan gaat over de Hobbemastraat 6 in Diezerpoort.
Op de locatie worden 22 sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van appartementen in het bestaande voormalige schoolgebouw/gemeenschapshuis.
In het huidige bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming ‘Maatschappelijk’

Het ontwerpbestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 heeft ter visie gelegen van donderdag 13 april 2017 tot en met woensdag 24 mei 2017. Daarnaast was het plan te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Tevens zijn de vooroverleginstanties in kennis gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
Het doel van het bestemmingsplan is het planologisch mogelijk maken van woningbouw.
.

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 is niet nodig.
De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en de uitvoeringskosten van het project worden gedekt zoals omschreven in het raadsbesluit 'Versnellingsactie Sociale Huurwoningen' (20150511-7). Dit besluit is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Met dit raadsbesluit is de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6, dan ook verzekerd. Voor het voorliggende bestemmingsplan wordt dan ook geen exploitatieplan opgesteld aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is door opname in de grondprijs.

3.1 De Crisis- en herstelwet is van toepassing
De Crisis- en herstelwet is van toepassing op het bestemmingsplan, omdat het bestemmingsplan voorziet in meer dan 11 woningen. Hierdoor valt het bestemmingsplan onder categorie 3.1 van de bijlage I van de Crisis- en herstelwet. De wet schrijft voor om expliciet in het besluit op het bestemmingsplan te bepalen dat deze wet van toepassing is, omdat het gevolgen heeft voor de wijze waarop een beroepschrift moet worden ingediend. Dit betekent dat een belanghebbende in een beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit en dat na afloop van de beroepstermijn van zes weken geen nieuwe beroepsgronden meer kunnen worden aangevoerd Tenslotte moet in een beroepschrift worden vermeld dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is. Ook in de publicatie wordt hiervan melding gemaakt

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36743

Risico's
Er zijn geen noemenswaardige risico's aan het plan verbonden.

Financiën
De locatie is eigendom van de gemeente. De kosten van het bestemmingsplan zijn verrekend in de grondprijs

Communicatie
Op woensdag 28 september 2016 is een inloopavond gehouden in het Hobbemahuis. Belangstellenden konden het concept-voorontwerp bestemmingsplan inzien en vragen stellen. Het concept inrichtingsplan kon ook worden ingezien. Deze gaf meer duidelijkheid over de uitwerking van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 5.2.1 van de toelichting op het bestemmingsplan is hiervan een kort verslag opgenomen.
Op 11 april 2017 zijn de omwonenden nader geïnformeerd via een informatiebijeenkomst. Tijdens deze informatiebijeenkomst is er door DeltaWonen een toelichting op het bouwplan worden gegeven en is er een toelichting gegeven op de te doorlopen bestemmingsplanprocedure.

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Het besluit tot vaststelling wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en de Staatscourant. Tevens zal het plan worden geplaatst op ruimtelijke plannen.nl.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017 -36743

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017- 36743
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 vast te stellen;
3. te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36743

Onderwerp Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 vast te stellen;
3. te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Diezerpoort, Hobbemastraat 6

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP17003-0004

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWV

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP17003-0004

Datum: 20 juni 2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Samenvatting 6
1.2 Aanleiding 6
1.3 Plangebied 7
1.4 Geldend bestemmingsplan 8

Hoofdstuk 2 Beleidskader **9**
2.1 Ruimtelijk beleid 9
2.1.1 Rijksbeleid 9
2.1.2 Provinciaal beleid 13
2.1.3 Gemeentelijk beleid 13
2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 14
2.3 Verkeersbeleid 14
2.4 Groenbeleid 15
2.5 Waterbeleid 15
2.6 Volkshuisvestingsbeleid 17
2.7 Milieubeleid 18

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **21**
3.1 Stedenbouw 21
3.1.1 Huidige situatie 21
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 22
3.2 Archeologie 22
3.2.1 Huidige situatie 22
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 22
3.3 Cultuurhistorie 22
3.3.1 Huidige situatie 22
3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 23
3.4 Verkeer 23
3.4.1 Huidige situatie 23
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 23
3.5 Natuur 24
3.5.1 Huidige situatie 24
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 24
3.6 Water 25
3.6.1 Huidige situatie 25
3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 28
3.7 Wonen 28
3.7.1 Huidige situatie 28
3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 28
3.8 Milieu 29
3.8.1 Geluid 29
3.8.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer) 30
3.8.3 Luchtkwaliteit 30
3.8.4 Bodemkwaliteit 30
3.8.5 Externe veiligheid 31
3.8.6 Afval 32
3.8.7 Kabels, leidingen en straalpaden 32

3.9 Duurzaamheid 32

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten 33
4.1 Inleiding 33
4.2 Inleidende regels 35
4.3 Bestemmingsregels 36
4.4 Algemene regels 37
4.5 Overgangs- en slotregels 38
4.6 Handboek 38

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 39
5.1 Economische uitvoerbaarheid 39
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 39
5.2.1 Overleg met de buurt 39
5.2.2 Uitkomsten overleg 39

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 43

Bijlage 1 Overzicht onderzoeksrapporten 44

Bijlage 2 RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) 45

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek Hobbemastraat 6 60

Bijlage 4 Quikscan Externe veiligheid en bedrijven en milieuzonering 114

Bijlage 5 Stedenbouwkundige opzet Hobbemastraat 6 129

Bijlage 6 Quikscan Hobbemastraat 6 131

REGELS 151

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 152
Artikel 1 Begrippen 152
Artikel 2 Wijze van meten 159

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 160
Artikel 3 Groen 160
Artikel 4 Tuin 162
Artikel 5 Wonen - Meergezinshuis 164

Hoofdstuk 3 Algemene regels 167
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 167
Artikel 7 Algemene afwijkingsregels 168
Artikel 8 Algemene procedureregels 170
Artikel 9 Overige regels 171

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 172
Artikel 10 Overgangsrecht 172
Artikel 11 Slotregel 174

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Samenvatting

Door dit bestemmingsplan wordt de realisatie van appartementen op de locatie Hobbemastraat 6 planologisch mogelijk gemaakt.

1.2 Aanleiding

De realisatie van appartementen op de locatie Hobbemastraat 6 maakt onderdeel uit van de versnellingsactie sociale woningbouw die de gemeente Zwolle en woningbouwcorporatie deltaWonen gezamenlijk hebben opgestart (locaties 5 op onderstaande kaart).

De gemeente Zwolle en woningcorporatie deltaWonen zijn op 3 juni 2015 een overeenkomst aangegaan om samen versneld circa 300 sociale huurwoningen te bouwen in Zwolle. Er zijn 14 locaties geselecteerd die daarvoor in aanmerking komen. De gemeente en deltaWonen gaan deze intensieve samenwerking aan om tegemoet te komen aan een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid, namelijk: het realiseren van meer sociale woningbouw in Zwolle.

1.3 Plangebied

Hobbemastraat 6 in de wijk Diezerpoort
Het perceel is kadastraal bekend onder: ZLE00, sectie A, nummer 5524.

1.4 Geldend bestemmingsplan

Bestemmingsplan 'Diezerpoort' (NL.IMRO.0193.BP10017-0004)

Vastgesteld door de raad op 13 mei 2013, nr. EC1303-0113, in werking getreden op 8 augustus 2013.
De locatie Hobbemastraat 6 heeft in dit bestemmingsplan de bestemming 'Maatschappelijk'.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Aan artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking (hierna te noemen: ladder) toegevoegd. Dit artikel bepaalt dat bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen gemotiveerd moet worden dat er een regionale behoefte is aan die ontwikkeling en dat bovendien de gekozen locatie daarvoor geschikt is.

In artikel 1.1.1 is omschreven wat verstaan moet worden onder een stedelijke ontwikkeling. Namelijk een ruimtelijke ontwikkeling van bijvoorbeeld een woningbouwlocatie. Met het voorliggende bestemmingsplan worden in totaal maximaal 22 woningen planologisch mogelijk gemaakt.

Of bij de bovengenoemde voorzieningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling, hangt af van de omvang en de gebruiksmogelijkheden. Uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS 18 december 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2471, ABRvS 9 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1252 en ABRvS 4 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:653) laten zien dat woningbouwplannen met een omvang vanaf 14 woningen in ieder geval als stedelijke ontwikkeling kunnen worden gezien. Woningbouwplannen kleiner dan 10 woningen worden vanwege de beperkte omvang niet als stedelijke ontwikkeling gezien.

Dit betekent dat er sprake is een woningbouwlocatie, welke aan te merken is als een stedelijke ontwikkeling. Voor deze stedelijke ontwikkeling die het bestemmingsplan planologisch mogelijk maakt, worden de treden van de ladder als volgt doorlopen.

Trede 1: Regionale behoefte

De eerste stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Om die behoefte te kunnen onderbouwen wordt in eerste instantie verwezen naar de in 2005 opgestelde Woonvisie 2005-2020. Vervolgens is deze woonvisie nadrukkelijk gekoppeld aan het Structuurplan 2020, die in juni 2008 werd vastgesteld. Ook hierin is te lezen dat er op regionaal niveau afstemming heeft plaatsgevonden over het woningbouwprogramma.

Maar de wereld om ons heen verandert snel. Zowel woonwensen veranderen, als ook de woningmarkt en de

verhouding tussen partijen. Daarbij kwam bovendien het uitbreken van de crisis in 2008.

Reden waarom de woonvisie uit 2005 geactualiseerd zou moeten worden. Daarbij is er echter niet gekozen voor het opstellen van een nieuwe visie, maar voor het opstellen van een zogenaamd Woonplan 2011-2015, waarin gekeken is naar de onderdelen die aan revisie of bijstelling toe zijn. De woonvisie 2005-2020 blijft dan ook gelden tot het einde van de looptijd, maar daarnaast gold tevens het Woonplan 2011-2015.

Daarnaast is er nog een uitvoeringsgerichte Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

De Woonagenda is een actieplan voor de Zwolse woningmarkt, waarin analyse van en visie op het functioneren van de woningmarkt is vertaald in een aantal ambities, (bijgestelde) kaders en concrete uitvoeringsmaatregelen. Het is een dynamische agenda die, indien nodig, op elk moment geactualiseerd en aangevuld zal worden met aanvullende maatregelen. Met die Woonagenda wordt geen nieuw beleid omschreven, maar wordt voortgeborduurd - op basis van actuele inzichten - op de Woonvisie (2005) en het Woonplan (2011).

Omdat wij goed willen kunnen schakelen tussen de lange termijn en de actualiteit van de korte termijn op de woningmarkt, is er sprake van een cyclus binnen het woonbeleid, waarbij de lange termijn doelen en ontwikkelingen zoals zij verwoord zijn in de Woonvisie, via vijfjaarlijkse Woonplannen en jaarlijkse Woonprogramma's steeds kunnen worden bijgesteld en geactualiseerd.

De Woonagenda vormt, samen met de Woonvisie en het Woonplan de basis voor de Zwolse gebiedsontwikkelingen, stedelijke vernieuwingsopgaven en een nieuw partnership met de Zwolse woningcorporaties en de prestatieafspraken.

De huidige prestatieafspraken liepen per 1 januari 2016 af. Het proces om te komen tot nieuwe prestatieafspraken is afgerond. Door de Stec groep is het rapport RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering), (hierna te noemen "RWP") opgesteld. In dit document - RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) dat als bijlage bij de toelichting is gevoegd - is opgenomen wat de afspraken zijn in West-Overijssel en is voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. De gemeenten en de provincie hebben op 27 januari 2016 een samenwerkingsovereenkomst getekend waarin afspraken zijn gemaakt over woonregio's en nadere afspraken over aantallen woningen en afstemming met de regio.

De gemeenten in West-Overijssel hebben de afspraak gemaakt afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Daarnaast is de afspraak gemaakt om vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om, om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

In het RWP is aangegeven dat veruit de meeste verhuisbewegingen plaats vinden binnen de gemeentegrenzen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. Zwolle valt in de subregio Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland)

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave
De West-Overijsselse gemeenten, waaronder Zwolle gebruiken de huishoudingsprognose van Primos 2013 als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in

Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 - in 2016 - kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

In Zwolle is sprake van een kwantitatieve actuele behoefte van 2311 woningen voor de periode 2016-2026. Hiertoe komen we door de vraag op basis van Primos 2013 te confronteren met het aanbod in harde plannen (directe bouwtitel en uitwerkingsplichten). De woningvraag in Zwolle bedraagt 6121 woningen. Het aanbod in harde plannen is 1790 woningen en voor woningen in uit te werken bestemmingsplannen 2010. Totaal bedraagt dit 3810 woningen. De resterende actuele behoefte die hieruit volgt is 2311 woningen. Het aantal van 22 woningen maakt deel uit van de zachte plancapaciteit. Gelet op het feit dat er een ondercapaciteit is in de vraag naar het aantal woningen, is er ruim voldoende kwantitatieve ruimte voor de woningen.

Procedure regionale afstemming

Zoals aangegeven werken gemeenten in Overijssel met dezelfde uitgangspunten om overprogrammering te voorkomen. Binnen de RWP is de afspraak gemaakt maximaal 100% van de gemeentelijke vraag naar woningen beschikbaar te maken in harde plannen.

Door te programmeren voor de eigen behoefte zorgen gemeenten ervoor dat er geen overaanbod in harde plannen ontstaat op de (regionale) woningmarkt. Hierdoor gaat er in principe geen extra aanzuigende werking uit naar huishoudens van andere gemeenten. Daarbij zijn migratiecijfers verwerkt in de huishoudensprognose en daarmee ook de regionale behoefte.

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de provincie en de gemeenten in West Overijssel opgenomen dat ten behoefte van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en de regionale onderbouwing en afstemming voor de ladder van duurzame verstedelijking gemeenten en provincie afspraken maken over programmeren. Deze zijn verder uitgewerkt in rapport RWP.

De afspraken over de regionale afstemming zijn de volgende:

- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.
- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met

gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten.
- Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Het bestemmingsplan is regionaal afgestemd.Gemeenten in de subregio vinden het plan daarmee ook passend binnen de Ladder en programmering in de regio.

Ook is onderzoek gedaan naar de kwalitatieve behoefte van Zwolle (WoOn 2012).

Kwalitatief zien we met name een toenemend tekort bij de volgende categorieën:
- Eengezinskoopwoningen
- Meergezinshuurwoningen
- Huurwoningen in de goedkoopste prijsklasse en tevens in de vrije sector
- Middeldure koopwoningen
- Kleine woningen (tot 2 kamers) en grote woningen (5 kamers of meer)

In dit plan wordt voorzien in eengezinswoningen in de (sociale)huur-en koopsfeer.

Vanuit het woningbouwprogramma is de omslag gemaakt van programmeren naar stimuleren, zodat vanuit de kracht van de locatie en met de nodige flexibiliteit kan worden ingespeeld op de marktvraag. De gemeente schrijft niet vooraf in detail voor welke woningen, waar en wanneer gebouwd moeten worden. Maar vanuit haar publieke rol toetst de gemeente de plannen op ruimtelijke kwaliteit en het ontstaan van een mix van producten en woningtypen. Daarbij is de opgestelde Kleurenwaaier, onderdeel van de Woonagenda, een hulpmiddel. Deze inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

Voor de woningen die binnen dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt betekent het dat deze zijn te categoriseren als sociale huurwoningen, zoals die is terug te vinden in de kleurenwaaier.

Trede 2: Bestaand stedelijk gebied

De tweede stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren of de behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied is op te vangen. Daarbij wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

De locaties waar de woningen zijn voorzien zijn bestaand stedelijk gebied, namelijk midden in de wijk Aalanden, midden in de wijk Holtenbroek en midden in de wijk Diezerpoort. In deze wijken wordt ingezet op revitalisering en woningbouw door middel van inbreiding/herstructurering. Bij de plannen voor het realiseren van sociale huurwoningen op 3 locaties in bestaande wijken is sprake van herstructurering. Hiermee wordt voldaan aan de tweede trede.

Trede 3: Aanbod multimodale locaties buiten bestaand stedelijk gebied

De derde stap die de ladder voorschrijft moet worden doorlopen als de behoefte niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen. De beoogde ontwikkelingen wordt gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied, daarom behoeft deze stap niet verder te worden uitgewerkt.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden. Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

Ontwikkelingsperspectief

Uit de kaart Ontwikkelingsperspectieven blijkt dat de locaties in het gebied liggen dat is aangemerkt voor 'veelzijdige leefmilieus, breed spectrum woon-, werk- en mixmilieus' met de subcategorie 'woonwijk' en de beleidsaanduiding 'beekdal'. In de gebieden aangemerkt als 'woonwijk' is ruimte voor herstructurering, inbreiding en transformatie naar diverse woon- werk- en gemengde stadsmilieus.

Gebiedskenmerken

Op de Gebiedskenmerken kaarten blijkt dat de natuurlijke laag van het plangebied aangemerkt dient te worden als 'dekzandvlakte'. Het agrarische cultuurlandschap wordt aangeduid als 'bebouwing' en de stedelijke laag als 'bebouwing: woonwijken 1955 - nu'. De vierde laag, de lust en leisurelaag is niet aangeduid.

Conclusie

Gezien de bovenstaande ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken valt de herontwikkeling van de in het generieke beleid van de provincie.

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

De Hobbemastraat 6 in de wijk Diezerpoort is op de kaart van het Structuurplan aangemerkt als 'Woongebied' en meer specifiek het 'stedelijk' woonmilieu.

Voor het woongebied is de ambitie uit het Structuurplan: "op peil houden dan wel verbeteren van de kwaliteit en vitaliteit van bestaande wijken". Dit omvat onder andere het afronden van de herstructurering

Holtenbroek, verder planvorming en uitvoering van de herstructurering Kamperpoort en Diezerpoort, revitalisering van delen Zwolle-Zuid, bij inbreidingslocaties veel aandacht voor woonmilieu en prijscategorie.

Beschreven wordt dat de meeste woonwijken in Zwolle vitaal en attractief zijn. Sommige oudere buurten lijken kwetsbaar, zoals delen van Assendorp en Pierik, delen van Aa-landen, delen van Zwolle-zuid Oost, Westenholte-Stins, Holtenbroek IV en Zeeheldenbuurt. Wanneer het mogelijk is om in deze buurten in te breiden moet meteen gekeken worden welk woonmilieu, woningtype en prijscategorie de vitaliteit van de buurten kunnen versterken.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de beleidsbrief modernisering monumentenzorg (MoMo). Het behoud en de bescherming van monumenten is hiervan een belangrijk doel én er vindt een verbreding plaats naar de omgeving. Overal in steden, dorpen en landschappen zijn plaatsen van herinnering, plaatsen met een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Goede ruimtelijke ordening betekent dat alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte in de besluitvorming worden betrokken. Daarom is de eerste pijler van MoMo gericht op cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Om meer vorm en inhoud te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening zullen gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwols monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.3 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het op dit moment vigerende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld op 2 februari 2009.

Uit de Mobiliteitsvisie komt naar voren dat de verdere groei van de mobiliteit niet opgevangen kan worden door de mobiliteitsvraag te faciliteren met nieuwe infrastructuur. Zwolle heeft een gunstige positie qua ontwikkeling. In de na te streven doelen op het gebied van duurzaamheid, milieu, bereikbaarheid, economische groei, leefbaarheid en dergelijke is het daarom noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Zwolle wil de kwaliteiten als bereikbare en gezonde stad vasthouden door, naast de noodzakelijke uitbreiding van de infrastructuur, de samenleving te mobiliseren om de groeiende vraag naar mobiliteit om te buigen in een duurzame richting.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.4 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 1998, geeft aan dat de hoofdgroenstructuur stevig genoeg moet zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Het groen zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Buurtgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan. Wel vormt het een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een (kap)omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelsgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat. Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Op het perceel staat een monumentale boom, die behouden blijft.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.5 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (GPR) ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden. In het GPR 2016-2020 ligt de focus, naast de zorg voor de riolering, regenwater en grondwater (de rioleringszorg), op de klimaatbestendige stad. Hevige neerslag en langdurige droogte kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor het welzijn van mens en dier en de ontwikkeling van de stad Zwolle. In het GPR is aangegeven dat bij het ontwikkelen van nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden met het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.6 Volkshuisvestingsbeleid

Woonvisie 2005-2020 en Woonagenda 2013-2017

Het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid, waaronder de woningbouw, is vastgelegd in de Woonvisie 2005-2020 (vastgesteld raad april 2005). De Woonvisie 2005-2020 geeft de gemeentelijke koers voor de woningbouw in de komende jaren weer. Naast blijvende aandacht voor het realiseren van productieaantallen (bouwopgave) ligt de ambitie in een versterking van de woonmilieudifferentiatie waarbij wordt ingespeeld op de woonwensen vanuit de leefstijlprofielen.

Vanaf medio 2008, dus na de vaststelling van de Woonvisie, is de woningmarkt echter sterk teruggevallen als gevolg van de financiële en economische crisis. De wereld om ons heen is sindsdien ingrijpend gewijzigd, dit geldt ook voor de woningbouw. De raad heeft in december 2012 ingestemd met de gedachte dat het beleid minder programmerend moet zijn, en meer faciliterend. Tevens is besloten de verwachtingen omtrent de woningproductie in de komende vijf jaar te halveren tot gemiddeld 400 woningen per jaar, waarvan de helft op locaties in bestaand stedelijke gebied. Voor de jaren na 2017 zou van een iets hogere productie mogen worden uitgegaan.

Deze nieuwe inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'.

De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

In paragraaf 2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking is een uiteenzetting gegeven over hoe het woonbeleid van de gemeente Zwolle in elkaar zit, omdat in die paragraaf is ingegaan op de Ladder voor duurzame verstedelijking. Hier is nadere informatie over het woonbeleid te lezen.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het volkshuisvestingsbeleid.

2.7 Milieubeleid

Milieubeleid

De gemeenteraad van Zwolle heeft in 2005 de milieuvisie "Milieu op scherp" vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en

doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd.

Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enz.) wordt beleid geformuleerd.

Op dit moment is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval en externe veiligheid beleid vastgesteld.

Het beleid voor de aspecten die relevant zijn voor het plangebied worden in de volgende paragrafen beschreven.

Geluid

In de milieuvisie 'Milieu op scherp' wordt de ambitie voor geluid als volgt omschreven:

Zwolle is een dynamische stad met geluidniveaus die passen binnen de wettelijke grenswaarden. Er zijn alleen geluiden die passen bij de functie van een gebied en ook de geluidbelasting binnen het gebied is gerelateerd aan de functie van het gebied. Dit is vastgelegd in de 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle'. Een belangrijke doelstelling is het verminderen van geluidshinder in bestaande woningen en voorkomen van geluidshinder bij renovatie en nieuwbouw. Een belangrijke maatregel om deze doelstelling te bereiken is het toepassen van stillere wegdeksoorten. Een andere maatregel is het meenemen van de geluidsdoelstellingen bij de ruimtelijke planontwikkeling.

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle' (juli 2007) en in de beleidsregel 'Hogere waarden Wet geluidhinder' (2 april 2007) worden de ambities en de grenswaarden (dit is de maximale waarde waarvoor nog hogere grenswaarden worden vastgesteld) per gebiedstype genoemd.

Is de geluidsbelasting lager dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid dan kan na een eenvoudige administratieve toets de hogere waarde worden vastgesteld. Is de geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht Milieubeleid, maar onder het wettelijke maximum dan is een meer diepgaande beoordeling noodzakelijk. Bij de beoordeling komt het onderzoeken van varianten nadrukkelijk aan bod en wordt gekeken naar mogelijkheden van bijvoorbeeld een geluidsluwe gevel, aangepaste indeling van de woning (hoofdslaapkamer aan de geluidsluwe gevel), een balkon of tuin aan de geluidsluwe zijde van de woning, indien het balkon aan de voorzijde is gesitueerd wordt gekeken naar mogelijkheden om deze afsluitbaar te maken, waardoor akoestische compensatie wordt verkregen.

Het plangebied ligt in het gebiedstype Gemengd gebied (stedelijk). Hiervoor geldt vanuit geluid een ambitiewaarde van 48 dB en een grenswaarde van 58 dB.

Luchtkwaliteit

Het luchtkwaliteitsplan gemeente Zwolle 2007-2011 beschrijft de luchtkwaliteitssituatie in Zwolle, de opgave, de ambitie en de aanpak om de vastgestelde doelen te bereiken.
Zwolle wil binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Om dat te bereiken zijn de volgende doelen geformuleerd:

- voldoen aan wet- en regelgeving;
- anticiperen op de toekomst;
  Knelpunten in de toekomst moeten voorkomen worden. Dit betekent dat de luchtkwaliteit in het planvormingsproces van ruimtelijke plannen en verkeersplannen wordt meegenomen;
- beleid ten aanzien van luchtkwaliteit inbedden in bestaand gemeentelijk beleid
  De gemeente streeft ernaar dat het aspect door gaat werken in het verkeers- en vervoersbeleid, het ruimtelijke ordeningsbeleid en het beleid van vergunningen en handhaving.

Externe veiligheid

De beleidsvisie externe veiligheid is in maart 2007 vastgesteld door de gemeenteraad en geactualiseerd in 2013. Grote lijn van de visie is het voldoen aan de basisveiligheid binnen de gemeentelijke grenzen. Dit betekent dat:

- Overal voldaan wordt aan de normen voor plaatsgebonden risico.
- Een gebiedsgerichte invulling wordt gegeven aan groepsrisicobeleid met een gebiedsgericht kader voor externe veiligheid.
- Veiligheidsdoelstellingen passend bij de typering van het gebied worden ontwikkeld.
- Zoveel mogelijk geanticipeerd wordt op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kan hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle met als doel het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

In januari 2009 hebben burgemeester en wethouders het gebiedsgerichte beleidskader externe veiligheid vastgesteld. Het gaat om een ruimtelijke uitwerking van het externe veiligheidsbeleid dat aansluit op het gebiedsgerichte milieubeleid. Hier is een ruimtelijke vertaling gemaakt van het groepsrisico en het plaatsgebonden risico voor de verschillende gebiedstypen. Hierbij gelden de wettelijke PR-normen als uitgangspunt. Op basis van kenmerken (fysieke omgeving, hulpverleningsniveau en zelfredzaamheid) die bij een bepaald gebiedstype horen is een beleidsstandpunt bepaald ten aanzien van een mogelijke toename van het groepsrisico.

Tevens is op basis van dezelfde kenmerken van een gebiedstype bepaald of er plaats is voor nieuwe risicobronnen. Een afwijkend gebiedstype vormen de stroomzones. Stroomzones zijn gebieden rondom infrastructuur (spoorlijnen, wegen en waterwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Voor stroomzones is een apart beleidskader geformuleerd. Het beleidskader voor de stroomzone wijkt af van de overige gebiedstypen. Het risiconiveau in de stroomzone wordt bepaald door het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en het spoor. De gemeente heeft niet of nauwelijks invloed op de omvang van deze transportstroom. Wanneer de gemeente binnen de stroomzone wil gaan ontwikkelen betekent dit dus (zeker als het kwetsbare objecten en of grote groepen mensen betreft) dat er een zware verantwoordelijkheid op de gemeente (en de ontwikkelaar) rust om deze ontwikkelingen op een verantwoorde manier te realiseren. Deze verantwoordelijkheid is groter naarmate deze dichter bij de transportas plaatsvindt. Met andere woorden: binnen de stroomzone dient er nadrukkelijk geïnvesteerd te worden in het zoveel mogelijk beperken en verantwoorden van het groepsrisico.

Het beleidskader voor de stroomzone is anders dan de overige gebieden niet normatief (t.a.v. het groepsrisico) maar is vooral gericht op een goede borging van de externe veiligheid belangen in het gebiedsontwikkelingsproces. Dit betekent dat er bij het ontwerpproces op voorhand geen maximaal groepsrisiconiveau voorgeschreven wordt maar dat er gezamenlijk gezocht wordt naar een verantwoorde ontwikkeling. Dit gebeurd door vanuit het beleidskader randvoorwaarden, uitgangspunten en handreikingen aan het ontwerp mee te geven ten aanzien van functies, inrichting en eventuele maatregelen. Op deze

manier zal het groepsrisico zoveel mogelijk beperkt worden en kan het bestuur een verantwoord besluit nemen over het eventueel te accepteren restrisico.

Bij de ontwikkeling van het planologische en het verantwoordingskader voor groepsrisico is voor het gebiedstype stroomzone zwaar (en de directe omgeving) aangesloten bij de maatgevende zones zoals deze ook gelden bij de bepaling van het groepsrisico en het invloedsgebied van de verschillende stofcategorieën :

• zone 1: 0-30 meter - invloedsgebied plasbranden - brandbare vloeistoffen

• zone 2: 0-250 meter - invloedsgebied BLEVE

• zone 3: 0-300 meter - invloedsgebied brandbaar gas

• zone 4: 0-1500 meter of meer - invloedsgebied toxisch gas

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

De Hobbemastraat 6 ligt in de Diezerpoort. Diezerpoort is een uitbreidingswijk met voornamelijk een woonfunctie, die projectmatig is gebouwd vanaf 1922. Daarvoor waren al aan de binnenstad grenzende delen vanaf de 19e eeuw langzaam volgebouwd.

Dieze-West is een woonbuurt met een grote diversiteit aan stedelijke functies en opgebouwd uit verschillende planstructuren van de diverse in- en uitbreidingen. Het wordt voor een groot deel gekenmerkt door grotendeels gesloten bouwblokken. Langs de historische lijnen Diezerenk en Holtenbroekerweg volgt de bebouwing het verloop van de weg en is herkenbaar aan het individuele karakter. De kleinschalige bebouwing aan de zuidelijke rand vormt een contrast met de grootschalige, solitaire bebouwing langs de Burgemeester Roelenweg, Schuttevaerkade en de Burgemeester Drijbersingel. De planmatige opzet van de oudere uitbreidingswijken heeft geresulteerd in bijzonder gewaardeerde woongebieden. De grote diversiteit aan woningentypologieën, openbare ruimte en de samenhangende groenstructuur vormen hiervoor de basis.

Op de Hobbemastraat is het voormalig schoolgebouw van de Hobbemaschool aanwezig, tegenwoordig ookwel het Hobbemahuis genoemd. Het gebouw staat in een omgeving met veelal reeksen rijenwoningen van 2 lagen afgedekt met een kap. Nabij liggen ook de appartementenflats aan de Minervalaan, bestaand uit 3 bouwlagen en een onderbouw.

afbeelding: foto in vogelvlucht van Hobbemastraat 6 in noordelijke richting.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het gebouw aan de Hobbemastraat 6 wordt niet gesloopt. Het betreft één groot gebouw, een stedenbouwkundige eenheid, met een duidelijke hoofdentree aan de zuidzijde van het gebouw. Deze entree blijft gehandhaafd. Op de locatie worden woningen in de vorm van 22 appartementen gerealiseerd in het bestaande gebouw. De stedenbouwkundige opzet is als Bijlage 5 opgenomen.

In de nieuwe situatie krijgt de locatie hoofdzakelijk de bestemming Wonen - Meergezinshuis, die past bij de ontwikkeling van appartementen op deze locatie.

Aan de zijde van de Albert Cuypstraat is het in een strook van ca.1,5 meter breed mogelijk om de stoep te kunnen gebruiken als buitenruimte. Deze strook is aangeduid d.m.v de “specifieke bouwaanduiding – stoeptuin”. Qua inrichting wordt gedacht aan een iets verhoogde stoep, zonder bouwwerken en muurtjes, obstakels en potentiële fietsenrekken. Bewoners kunnen wel zelf, indien gewenst, een bankje neerzetten.

3.2 Archeologie

3.2.1 Huidige situatie

De locatie Hobbemastraat 6 heeft een archeologische verwachtingswaarde van 10%.

Een 10% gebied staat gelijk aan 'onbekend'. We weten hier niets van. Een 'grondverstoorder' kan derhalve niet verantwoordelijk gesteld worden voor onderzoek dat gedaan zou moeten worden om meer inzicht in het gebied te krijgen. Er kan verzocht worden om bij grondverstorende activiteiten de aanvangsdatum te melden bij de archeologische sectie van de gemeente, zodat die in de gelegenheid gesteld wordt om een kijkje bij de werkzaamheden te nemen. Er zijn hier geen financiële consequenties aan verbonden.

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Voor de locatie Hobbemastraat 6 is, gelet op de geringe archeologische verwachtingswaarde, geen onderzoeken of maatregelen nodig.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Huidige situatie

De locatie Hobbemastraat 6 ligt in Diezerpoort. Voor de wijk Diezerpoort zijn de cultuurhistorische waarden geïnventariseerd (Cultuurhistorische quickscan Diezerpoort, september 2010). Uit deze inventarisatie blijkt dat het gebouw aan de Hobbemastraat 6 niet als van hoge cultuurhistorische waarde wordt beoordeeld. Het pand heeft een zogenaamde 'attentiewaarde'. Deze waardering is gegeven aan objecten die wel van (enig) historisch belang zijn, maar niet direct beschermenswaardig; behoud is mogelijk, maar niet noodzakelijk.

Met de ontwikkeling van woningen binnen het bestaande gebouw aan de Hobbemastraat 6 blijft het kenmerkende casco van het bestaande gebouw op de locatie behouden.

afbeelding: foto voorzijde pand Hobbemastraat 6

3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Er zijn geen cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig. Er zijn dan ook geen gebouwen of structuren die in het plan bescherming behoeven.

3.4 Verkeer

3.4.1 Huidige situatie

De locatie Hobbemastraat 6 ligt in Diezerpoort onder de A28. Deze wijk ligt ten noorden van het stadscentrum en wordt ontsloten door de Rembrandtlaan en de Burgemeester Roelenweg. Het plangebied wordt begrensd door de Ruysdaelstraat aan de westzijde, de Albert Cuypstraat aan de westzijde, de Hobbemastraat aan de zuidzijde de Minervalaan de noordzijde.

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Verkeersstructuur (ontsluiting)
De nieuwe functie van het gebouw is geen aanleiding voor wijzigingen aan de verkeersinfrastructuur.

Parkeren
Voor wat betreft de eisen ten aanzien van parkeervoorzieningen zal de nieuwe functie moeten voldoen aan de eisen van Regeling Parkeernormen 2016. Parkeerplaatsen moet zoveel mogelijk op eigen terrein worden aangelegd.
De inrichting van het belendende gebied bij de woningen met parkeerplaatsen gebeurt volgens Bijlage 5. van de toelichting. Bezoekers van de bewoners kunnen met de bezoekersvergunning 16 uur per week terecht op parkeerapparatuurplaatsen.

Openbaar vervoer
De dichtstbijzijnde bushaltes bij het plangebied liggen aan de Rembrandtlaan. Dit is op loopafstand van het plangebied.

3.5 Natuur

3.5.1 Huidige situatie

Het plangebied wordt gevormd door de voormalige Hobbemaschool. Het terrein heeft een afmeting van 2.355 vierkante meter en bestaat uit een plein aan de achterzijde (noord) en een gazon met een strook plantperken aan de voorzijde (zuid). Opgaande begroeiing is beperkt tot een Ruwe berk aan de voorzijde en een Tamme kastanje aan de achterzijde. Langs de oostzijde van het plein staat een lage beukenhaag.

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Voor de locatie is door Bureau Bleijerveld een quikscan uitgevoerd. De resultaten van de quikscan zijn als Bijlage 6 Quikscan Hobbemastraat 6 aan de toelichting toegevoegd.

Het bestaande gebouw wordt gehandhaafd en herontwikkeld tot appartementen

3.5.2.1 Natuurbescherming

De locatie ligt midden in de bebouwde kom van Zwolle. Buiten de grenzen van de stad liggen diverse beschermde gebieden in het kader van Natura 2000 en het NNN. De gebieden zijn voornamelijk gerelateerd aan de IJssel en Vecht. De locatie ligt op minimaal drie kilometer afstand van de beschermde gebieden. Gelet op de ligging van de locatie, de grote afstand tot beschermde gebieden en de beperkte schaal van het project, zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3.5.2.2 Beschermde soorten

In het plangebied is de nationaal beschermde zoogdiersoort Huisspitsmuis te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels kunnen aanwezig zijn in zowel de opgaande begroeiing als onder de pannen van het gebouw.

Voor Huisspitsmuis geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb zolang het een ruimtelijke ingreep betreft.

Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk

Maatregelen

Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dienen sommige werkzaamheden buiten het broedseizoen te gebeuren. Het betreft dan buitenwerkzaamheden, zoals het verwijderen van pannen, het reinigen van gevels of het rooien van groen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Vanuit de Wnb zijn geen verdere maatregelen vereist. Ook is geen ontheffing nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

Conclusie

De conclusie van de quickscan is dat de Wet Natuurbescherming door het wijzigen van het bestemmingsplan en/of het verlenen van toekomstige vergunningen niet wordt overtreden indien

(voorzorgs)maatregelen worden getroffen. De quickscan maakt het aannemelijk dat op basis van de bevindingen het bestemmingsplan uitgevoerd kan worden. Nader onderzoek is niet nodig en een ontheffing, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

3.6 Water

3.6.1 Huidige situatie

3.6.1.1 Waterstructuur

Watergangen, waterkeringen

Op of nabij de locatie aan Hobbemastraat zijn geen watergangen of waterkeringen gelegen.

Waterwinning

De locatie aan de Hobbemastraat ligt niet in een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.

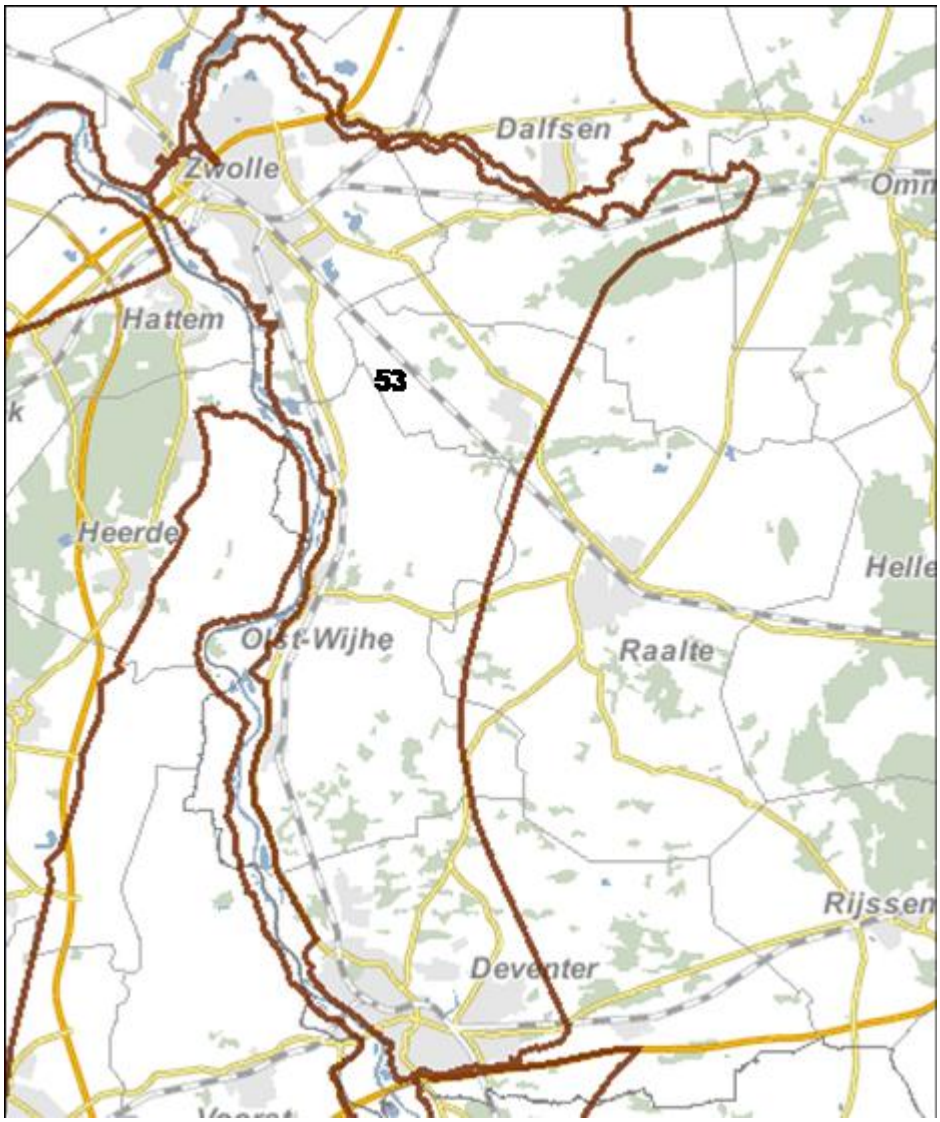
Riolering

De inzameling van afvalwater in het gebied rondom Hobbemastraat vindt plaats middels een gemengd rioolstelsel.

3.6.1.2 Overstromingsrisico

Quickscan

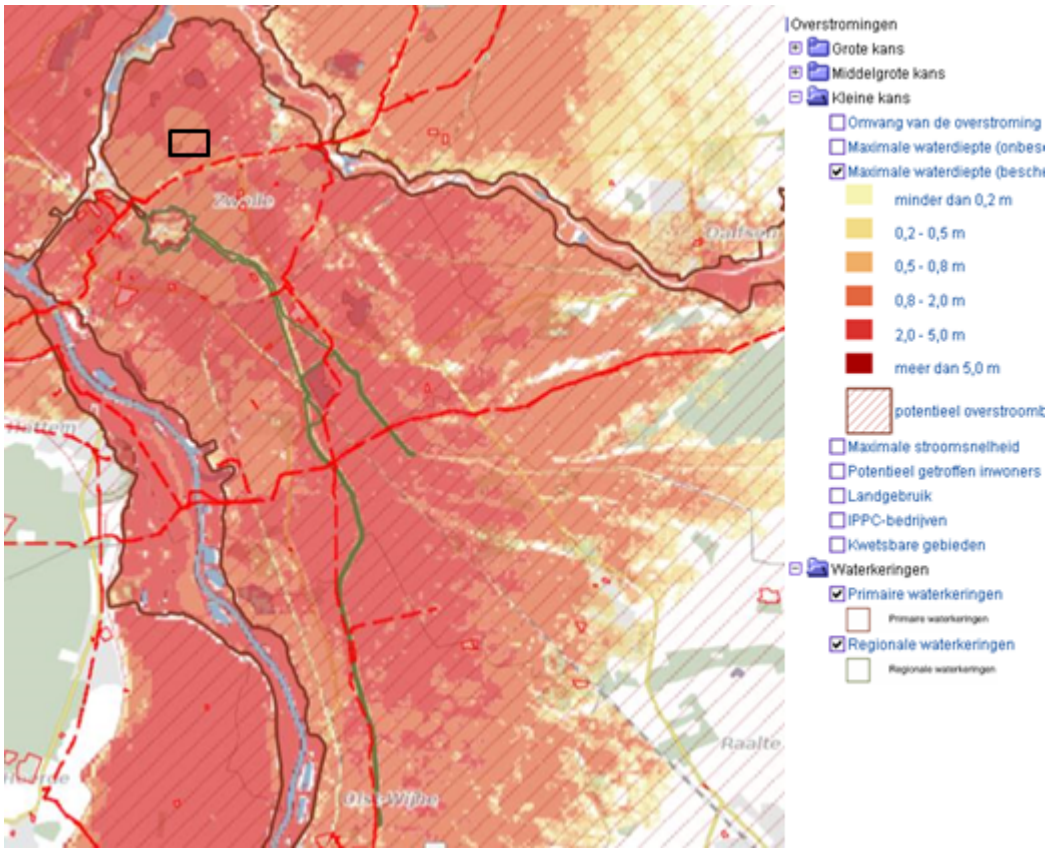
De Hobbemastraat is gelegen in dijkring 53, Salland (zie figuur 1). Deze dijkring wordt omsloten door de Vecht aan de noordzijde, de IJssel aan de westzijde en het Zwarte Water aan de noordwestzijde. Omdat het bestemmingsplan ruimte biedt aan de ontwikkeling van niet incidentele over-stromingsgevoelige functies en omdat het plangebied gelegen is in dijkring 53 is een overstromings-risicoparagraaf verplicht.

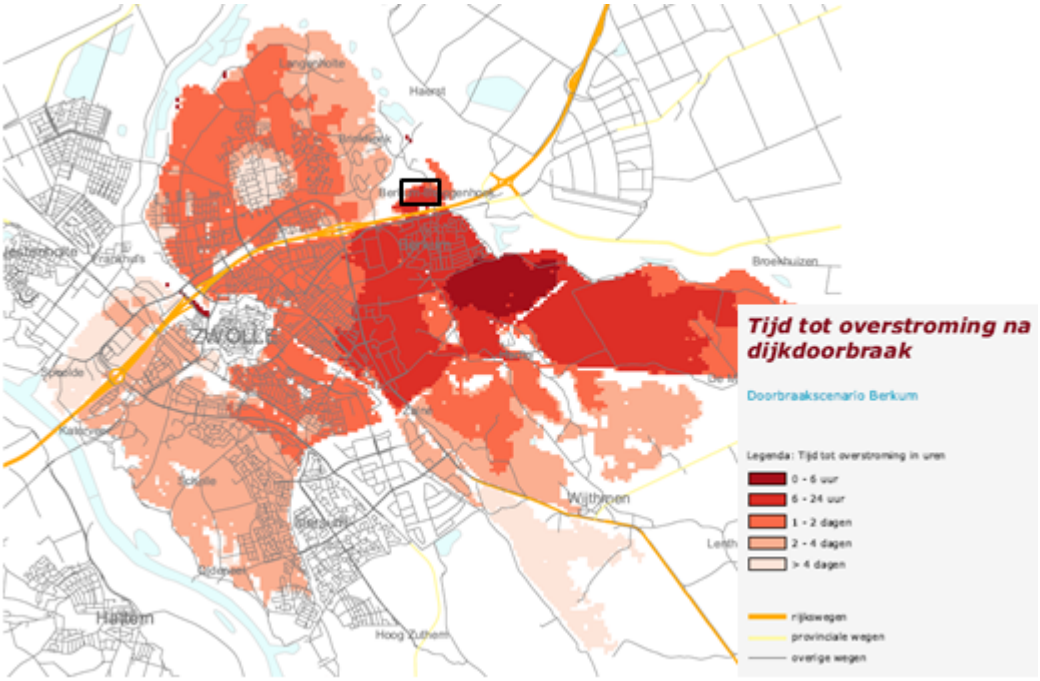
Figuur 1 Dijkring 53

Risico-inventarisatie

Voor de keringen van dijkring 53 geldt een veiligheidsnorm van 1/1250 per jaar (overschrijdingskans). Op basis van de risicokaart wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,8 tot 2 meter (figuur 2). De mogelijke waterdiepte kan daarmee worden aangeduid als ondiep. In figuur 3 is de tijd tot overstroming van dijkring 53 bij een dijkdoorbraak bij de IJsselcentrale weergegeven (maatgevend scenario t.a.v. tijd tot overstroming).

Figuur 2 Maximale waterdiepte in dijkring 53 tijdens een overstroming

Figuur 3: Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak bij Berkum

Maatregelen

Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft ook een stuk bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is onder andere te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Riolering

De inzameling van afvalwater in de gebieden rondom Hobbemastraat vindt plaats middels een gemengd rioolstelsel. Voor de droogwaterafvoer (DWA) uit het plangebied naar dit gemeentelijk riool moeten nieuwe huisaansluitingen worden gerealiseerd.

De toename van het hoeveelheid afvalwater door de ontwikkeling in het plangebied is gering. Er is geen sprake van overbelasting van het bestaande rioolstelsel en de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

De hemelwaterafvoer (HWA) van daken, terrassen en parkeerplaatsen moet binnen het plangebied worden geborgen en worden geïnfiltreerd in de bodem. Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend oppervlak.

Drooglegging

In het plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 meter gehanteerd om grondwateroverlast te voorkomen. De ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en de kruin van de weg in de openbare ruimte. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte.

Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in gebouwen te voorkomen, wordt geadviseerd om een drempelhoogte van minimaal 15 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders) moet aandacht worden besteed om wateroverlast te voorkomen (bijvoorbeeld toepassing van waterdichte materialen).

3.7 Wonen

3.7.1 Huidige situatie

Op de locatie is in de huidige situatie een andere functie dan de woonfunctie aanwezig,nl een voormalig schoolgebouw van de Hobbemaschool tegenwoordig ook wel het Hobbemahuis genoemd.

3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Op de locatie worden 22 sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van appartementen in het bestaande gebouw.

3.8 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen. Tevens komt de ligging van kabels, leidingen en straalpaden aan bod.

3.8.1 Geluid

Wegverkeerslawaai

Het plangebied ligt in het gebiedstype Gemengd gebied (stedelijk). Hiervoor geldt vanuit geluid een ambitiewaarde van 48 dB en een grenswaarde van 58 dB. Het plangebied ligt binnen de geluidzone van de A28. Uit het akoestisch onderzoek (ABOVO Acoustics, Rapportage herontwikkelingsplan appartementen Hobbemastraat 6 te Zwolle, 1 november 2016, Z1802a-2-GB Bijlage 3 Akoestisch onderzoek Hobbemastraat 6) blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. De maximale berekende geluidwaarde bedraagt 53 dB waardoor voldaan kan worden aan de (wettelijk) maximale grenswaarde van 58 dB. Om het plan te kunnen realiseren, zal een hogere grenswaarde op grond van de Wet geluidhinder moeten worden vastgesteld.

Het bestaande gebouw aan de Hobbemastraat 6 zal worden getransformeerd naar appartementen. Omdat door de toepassing van transformatie nieuwe geluidgevoelige objecten ontstaan (in dit geval 22 appartementen) is de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder ook van toepassing op transformatie. Daarom is hier ook aan getoetst.

Op basis van de Beleidsregel Hogere waarden wet geluidhinder is in het akoestisch onderzoek gekeken naar het treffen van bron- en overdrachtsmaatregelen. Op de A28 is al dubbellaags ZOAB (zeer open asfalt beton) aangebracht. Dit wegdektype heeft ten opzichte van een regulier wegdek al een sterk reducerend effect op de geluidbelasting. Het toepassen van een nog stiller wegdektype wordt niet doelmatig geacht. Langs de A28 zijn al geluidschermen aangebracht. Het verhogen van de bestaande geluidschermen wordt niet als doelmatig beschouwd omdat dit bezwaren ondervindt vanuit financieel oogpunt (de kosten staan niet in verhouding tot de baten). Ook het vergroten van de afstand tussen de A28 en het plangebied is niet mogelijk.

Concluderend geldt dat bron- en overdrachtsmaatregelen niet doelmatig zijn en derhalve op grond van de Wet geluidhinder hogere waarden moeten worden vastgesteld (maximaal 53 dB).

De nieuwe functie van wonen komt ten goede aan het woon- en leefklimaat in het gebied (is nu al overwegend wonen). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat ook de bestaande groenstructuur opnieuw wordt overwogen wat een positief effect zal hebben op het bestaande leefklimaat in het gebied.

Gelet op het bovenstaande wordt het aanvaardbaar geacht om voor het realiseren van de 22 appartementen af te wijken van de ambitiewaarde.

Cumulatie wegverkeerslawaai

Er liggen diverse 30 km/u-wegen in de directe omgeving (waaronder de Hobbemastraat, Ruysdaelstraat en Albert Cuypstraat). Vanuit een goede ruimtelijk ordening is de (gecumuleerde) geluidbelasting als gevolg van die wegen in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat sprake is van een gecumuleerde geluidbelasting die uiteenloopt van 50 dB tot maximaal 58 dB (zonder wettelijke aftrek).

De transformatie van het bestaande gebouw in wonen past binnen het karakter van het gebied: wonen. Het gebied is min of meer al (volledig) ingericht en uitontwikkeld. Maatregelen om de geluidbelasting te reduceren, kunnen als niet doelmatig en haalbaar worden beschouwd. Daarnaast is sprake van een stedelijk gebiedstype en in dit gebied vinden wij een wat hoger geluidniveau acceptabel. Het voldoet immers wel aan de grenswaarde uit het Gebiedsgericht milieubeleid. De herontwikkeling van de locatie wordt van uit de gemeente wenselijk geacht en komt ten goede aan het gebied. De verwachting is niet dat de gecumuleerde geluidbelasting leidt tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Transformatie en binnenniveau

Voor transformatie geldt dat nieuwe geluidgevoelige objecten worden gerealiseerd. De gemeente acht het van belang dat ook binnen sprake is van goed woon- en leefklimaat. Daarom hanteert de gemeente het uitgangspunt dat het binnenniveau in de appartementen voldoet aan het wettelijk binnenniveau dat ook geldt voor nieuwbouw: 33 dB. Dit betekent dat er sprake moet zijn van een goede geluidwering van het bestaande pand. Hiertoe zal onderzoek moeten worden gedaan (o.a. in beeld brengen bouwjaar, gebouw uitgevoerd conform regelgeving, gebruikte materialen voor de gevel, etc.). En als hier geen sprake van is, dan zal onderzocht moeten worden welke maatregelen (bijv. vervangen glas, kozijnen, extra isoleren bestaande gevel, etc.) getroffen kunnen worden om hier alsnog aan te voldoen. In ieder geval mag het bestaande binnenniveau niet verslechteren door de transformatie (en hiermee gepaard gaande werkzaamheden). Het bevoegd gezag kan van dit uitgangspunt afwijken, mits de initiatiefnemer in voldoende mate heeft aangetoond en gemotiveerd dat (in redelijkheid) niet voldaan kan worden aan het wettelijk binnenniveau van 33 dB.

Naast geluid van buitenaf verdient ook de geluidsituatie in het gebouw aandacht. Contactgeluid tussen wooneenheden moet zoveel mogelijk voorkomen worden.

3.8.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer)

In de nabij gelegen omgeving bevinden zich geen functies waarmee rekening moet worden gehouden met het oog op de functie van het plangebied, te weten wonen.

3.8.3 Luchtkwaliteit

Besluit gevoelige bestemmingen

In het plan worden 22 appartementen gerealiseerd. Woningen vallen niet onder de definitie 'gevoelige bestemming' op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen. Verder blijkt uit de Monitoringstool Luchtkwaliteit 2016 (van het ministerie van Infrastructuur en Milieu) dat het plangebied voldoet aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit (grenswaarde van 40 µg/m3). Nader detailonderzoek wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

NIBM

In de AMvB Niet in betekenende mate, is voor diverse categorieën aangegeven bij welke omvang van een initiatief de 3%-grens bereikt is. Voor de categorie woningbouw is de omvang tot waar geen toetsing nodig is, gesteld op 1.500 woningen (Regeling NIBM bijlage 3A). Aangezien het project 22 appartementen omvat, is het plan per definitie NIBM en hoeft geen verdere toetsing plaats te vinden. Een nader detailonderzoek naar de luchtkwaliteit als gevolg van het plan is derhalve niet noodzakelijk..

3.8.4 Bodemkwaliteit

In augustus 2015 heeft de raad van Zwolle de geactualiseerde Nota bodembeheer regio IJsselland vastgesteld. Hieruit blijkt dat het plangebied ligt in het deelgebied Stedelijke uitbreiding voor 1987 en valt in de klasse Landbouw/natuur. Het ontgraven en toepassen van grond dient te gebeuren binnen de voorwaarden van de Nota bodembeheer.

Op de locatie is een ondergrondse tank aanwezig (bron: Bodeminformatiesysteem gemeente Zwolle). Deze is nagevuld met zand. Voor zover op dit moment bekend vinden op de locatie geen werkzaamheden in de bodem plaats. Hierdoor bestaan vanuit het milieuaspect bodem(kwaliteit) geen belemmeringen voor het nieuwe gebruik, te weten wonen. Mocht om welke reden dan ook toch worden overgegaan tot werkzaamheden in de bodem, dan wordt geadviseerd een verkennend bodemonderzoek uit te voeren.

3.8.5 Externe veiligheid

De grens van het plangebied ligt op ruim 100 meter van de rijksweg A28. Hierdoor ligt het plangebied in het gebiedstype Stroomzones. Gelet op de afstand kan worden aangenomen dat wordt voldaan aan de normen voor plaatsgebonden risico, omdat de Basisnetafstand (6 meter) ruimschoots buiten het plangebied ligt. Verder ligt het plangebied buiten het Plasaandachtsgebied (30 meter vanaf A28). Wel ligt het plangebied binnen het invloedsgebied van BLEVE, brandbaar gas en toxisch gas. Het plangebied ligt ook deels binnen de invloedssfeer van de hoge druk gasleiding (deze ligt langs de A28). De gasleiding ligt binnen dezelfde stroomzone (A28). En de te nemen maatregelen om de risico's te beperken voor de A28 gaan verder dan voor de ligging van de gasleiding noodzakelijk is. Geconcludeerd wordt dat het planologische kader voor zone 2 van toepassing waarbij BLEVE (zie onderstaande tabel) maatgevend is.

Zone 2

Afstand	30-250 meter
Maatgevend	BLEVE (binnen invloedsgebied zeer kleine overlevingskans; maatregelen tegen BLEVE hebben niet/nauwelijks effect)
Functie	Bevorderen: functies met een hoge mate van zelfredzaamheid e/o lage personendichtheid e/o lage kwetsbaarheid (gebiedstypen: kantoren en voorzieningen, bedrijventerrein licht en zwaar) Beperken/uitsluiten: functies met een hoge personendichtheid en een laag zelfredzaamheidsniveau, o.a. grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, basisscholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijf, gevangenis (gebiedstype groen stedelijk)
Inrichting	Hoogbouw met hoge personendichtheid zoveel mogelijk beperken (aantal gebouwen en aantal bouwlagen) en zo ver mogelijk van de transportroute af projecteren. Bij verdeling personendichtheid over gebied rekening houden met groepsrisico (van de weg af verdichten, spreiding objecten met hoge personendichtheid) Bij indeling panden kwetsbare functies (bijvoorbeeld kantine) zoveel mogelijk van de transportroute af (risicoluwe zijde) situeren. Minimaal 2 vluchtroutes en aanrijdroutes hulpdiensten met voldoende capaciteit. De vluchtroutes moeten van de bron (transportroute) af gericht zijn.
Maatregelen	Maatregelen om de vluchttijd en -mogelijkheden te vergroten en maatregelen om de gevolgen van brand zoveel mogelijk te beperken: bijvoorbeeld brandwerend glas, voldoende bluswatervoorzieningen (bv. in de vorm van vijvers). Centrale afgrendelen van het luchtcirculatiesysteem of andere maatregelen aan nieuwe gebouwen of specifieke bestaande gebouwen die veel mensen huisvesten om de schuilmogelijkheden in geval van een toxisch gas te vergroten. Naast fysieke maatregelen dient er ook voldoende aandacht te zijn voor risicocommunicatie en het voorbereiden/oefenen van bewoners/werknemers op het handelen bij een calamiteit. Het verdient aanbeveling om dit gebiedsgericht op te pakken bijvoorbeeld in de vorm van parkmanagement. Naast specifieke maatregelen gericht op een BLEVE gelden voor zone 2 ook de maatregelen voor zone 3 en 4 (tegen brandbaar en toxisch gas).

In de Quick scan bedrijven en milieuzonering en externe veiligheid door BOOT van 30 mei 2016 (Bijlage 4) is met een kwalitatieve beoordeling bepaald dat door de bouw van de 22 appartementen het groepsrisico niet significant toeneemt. De aanwezigheid van het aantal personen overdag zal minder zijn dan bij het voormalige gebruik als schoolgebouw. In de nacht zal wel een toename zijn, maar gelet op de hoge personendichtheid in het hele gebied kan deze toename als niet significant worden beschouwd.

Gezien het beleid voor ontwikkelingen in de Stroomzone en de kwalitatieve beoordeling is voor dit plangebied verder onderzoek naar groepsrisico's niet nodig . Voor het (maximaal) groepsrisico geldt op basis van het beleid geen norm, maar de ontwikkeling moet wel verantwoord zijn. Dit gebeurt door het stellen van randvoorwaarden, uitgangspunten en handreikingen ten aanzien van functies, inrichting en eventueel maatregelen. Voor het plangebied en de beoogde functie-uitoefening zijn op basis van het planologische kader in afstemming met de Veiligheidsregio en de initiatiefnemer de volgende voorwaarden en beperkingen bepaald:

- de woningen en de commerciële ruimten van de gebouwen te laten voorzien mechanisch afsluitbare ventilatie . Dit vanwege de mogelijkheid van een incident met een toxische stof op de A28 of met de gasleiding waarbij een toxische wolk over het gebouw kan trekken;
- bij het opstellen van een bestemmingsplan (of vergelijkbaar plan) voor deze ontwikkeling (woon)functies voor verminderd of niet zelfredzamen uit te sluiten. Denk hierbij aan kinderdagverblijf, begeleid wonen e.d.;
- de ingang van het gebouw ligt van de rijksweg A28 af. In geval van een calamiteit op deze rijksweg geeft dat ruimte om het pand te verlaten. De oriëntatie van deze ingang moet in de toekomst worden geborgd;
- de toekomstige bewoners en gebruikers van het gebouw (appartementen) te informeren over de risico's vanuit de omgeving en wat zij eventueel zelf kunnen doen bij een incident.

3.8.6 Afval

Voor de woningen in het plangebied geldt dat deze gebruik kunnen maken van de bestaande afvalinzamelingstructuur in de wijk. Dit houdt in dat voor het restafval gebruik kan worden gemaakt van de bestaande ondergrondse afvalcontainer. Voor het overige afval zijn de woningen aangewezen op de daarvoor bestemde inzamelvoorzieningen.

3.8.7 Kabels, leidingen en straalpaden

In de buurt van de locatie zijn geen hoofdwaterleidingen, -gasleidingen of -rioolleidingen gelegen.
Ook zijn er geen straalpaden in de buurt van de locatie gelegen

3.9 Duurzaamheid

Bij dit plangebied zal er sprake zijn van een kwaliteitsverbetering van de sociale woningvoorraad in de gemeente Zwolle, zowel op het gebied van wooncomfort als energieprestatie. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaamheid. Ambitie is dat alle bestaande woningen in 2023 energielabel B hebben. Ook ten aanzien van veel nieuwbouw wordt een extra duurzaamheid ambitie geformuleerd. Voor de te realiseren woningen van deze versnellingsactie is de ambitie om de woningen aan een EPC te laten voldoen die 10% beter is dan de geldende wettelijke voorschriften.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Diezerpoort, Hobbemastraat 6 zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;
6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende

functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels Artikel 8 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

8. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoel in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 8 Algemene procedureregels.

Artikel 9 Overige regels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar slechts gemotiveerd van kan worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 4 Tuin

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en carports bij recht worden gebouwd. Via een afwijking zijn bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bouwwerken wel mogelijk, mits geen aantasting plaatsvindt van de in de afwijkingsbevoegdheid genoemde criteria. Het gaat hier om bebouwing ten behoeve van uitbreiding van hoofdgebouwen, bij een aangrenzend hoofdgebouw behorende bijgebouwen en carports. Tevens moet zo nodig rekening worden gehouden met de Wet geluidhinder.

Ter plaatse van de “specifieke bouwaanduiding – stoeptuin” mogen geen gebouwen en bouwwerken zonder dak worden gebouwd.

Artikel 5 Wonen - Meergezinshuis

Deze bestemming is bedoeld voor meergezinshuizen. Dit zijn flats en andere gebouwen met meerdere naast en/of boven elkaar gelegen woningen, welke in tegenstelling tot het eengezinshuis qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kunnen worden. De definitie van eengezinshuis en meergezinshuis is opgenomen in de begrippen.

Uitgangspunten:

- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd.
- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.
- Halve meters bij hoogtebepalingen worden in het kader van de deregulering afgerond naar boven.
- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt waar mogelijk van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen.

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning (met een absoluut maximum van 50 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

Bijgebouwenregeling:

Ten behoeve van algemene voorzieningen voor het meergezinshuis mag buiten het bouwvlak 25 m² worden gebouwd. Waar geen bijbehorende bouwwerken gewenst zijn, komt de bestemming 'Tuin'.

4.4 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden

voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 8 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 9 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016”

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 11 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Inleiding

Indien sprake is van een of meerdere aangewezen bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, (hierna “een aangewezen bouwplan”), in combinatie met een bestemmingsplan, wijzigingsplan, projectuitvoeringsbesluit of omgevingsvergunning is de afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) van toepassing. Dit houdt in dat de gemeenteraad een exploitatieplan dient vast te stellen tenzij middels gemeentelijke gronduitgifte dan wel, of in combinatie met, een anterieure overeenkomst de kosten in de grondexploitatie anderszins verzekerd zijn en, indien noodzakelijk, er afspraken zijn gemaakt over een tijdvak, fasering en locatie-eisen.

Aangewezen bouwplan

In het onderhavige bestemmingsplan is op het perceel kadastraal bekend gemeente Zwolle ZLE00, sectie A, nummer 5524 (Hobbemastraat 6 als onderdeel versnellingsactie met deltaWonen) voorzien in een aangewezen bouwplan.

Voor zover er in het onderhavige bestemmingsplan is voorzien in een aangewezen bouwplannen zijn deze gesitueerd op percelen welke in eigendom zijn bij de gemeente. De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en de uitvoeringskosten van het project worden gedekt zoals omschreven in het raadsbesluit 'Versnellingsactie Sociale Huurwoningen' (20150511-7). Dit besluit is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015. Hierin zijn de benodigde financiële middelen voor het gezamenlijke project veiliggesteld. Met dit raadsbesluit is de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 dan ook verzekerd. Voor het voorliggende bestemmingsplan wordt dan ook geen exploitatieplan opgesteld aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is door opname in de grondprijs.

Conclusie

Op basis van het bovenstaand wordt het bestemmingsplan geacht economisch uitvoerbaar te zijn.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Overleg met de buurt

Op woensdag 28 september 2016 is een inloopavond gehouden in het Hobbemahuis. Belangstellenden konden het concept-voorontwerp bestemmingsplan inzien en vragen stellen. Het concept inrichtingsplan kon ook worden ingezien. Deze gaf meer duidelijkheid over de uitwerking van het bestemmingsplan. De meeste vragen waren over het aantal/grootte/aard van de sociale huurwoningen, het parkeren, de privacy van omwonenden, inschijn van auto's bij omwonenden, de huidige ontsierde plek met container/opslag.

Tijdens de inloopavond werden ook de schetsontwerpen gepresenteerd van het plan door deltaWonen. Hierdoor werd een impressie gegeven van het aanzicht van het gebouw, de inrichting van het terrein en de indeling van het gebouw.

5.2.2 Uitkomsten overleg

Provincie Overijssel

Samenvatting reactie

Binnen het plan worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Het doel is het mogelijk maken van 22 sociale huurwoningen. Dit plan draagt bij aan realisatie van sociale woningbouw en dat

juichen wij van harte toe.

Wel zouden we graag zien dat er in het ontwerpbestemmingsplan wat dieper wordt ingegaan op de externe veiligheid. De Hobbemastraat ligt op ca.125 meter van de A28 en daarmee in het invloedsgebied/effectgebied van de A28. Er is geen onderbouwing gegeven voor wat betreft het groepsrisico en het plaatsgebonden risico: een beschouwing, rapportage of toetsing ontbreekt.

Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Reactie gemeente

Er wordt met instemming kennisgenomen van de opmerking dat het plan bijdraagt aan de realisatie van sociale woningbouw en dat dit wordt toegejuicht.

Met betrekking tot het aspect van de externe veiligheid wordt het volgende opgemerkt.

In de toelichting is het beleidskader aangescherpt wat één van de redenen is om niet verder onderzoek te laten doen naar het groepsrisico.

In de toelichting van de planbeschrijving 3.8.5 Externe veiligheid is nu ook de verwijzing opgenomen naar de Quick scan van 2016, welke o.a. was gericht op externe veiligheid, waarin de kwalitatieve beoordeling is gedaan. Deze kwalitatieve beoordeling, het Zwolse beleid en de afstemming met de veiligheidsregio, dat verder onderzoek niet nodig is, is dan ook bepalend geweest in het besluit om af te zien van verder onderzoek en verder in te zoomen op de te nemen maatregelen/voorwaarden. Dit is in eveneens in de nieuwe tekst opgenomen. Een samenvatting hiervan was al opgenomen in de eerdere tekst, maar door de verwijzing naar de Quick scan en deze op te nemen in de bijlagen, is hiermee ook duidelijkheid gegeven over de mate van onderzoek.

Verder is te tekst verduidelijkt dat gezien de Basisnetafstand wordt voldaan aan de normen van plaatsgebonden risico.

Brandweer IJsselland

Samenvatting reactie

Tijdens het vooroverleg is de externe veiligheid van deze locatie en de mogelijke maatregelen al besproken. Bij de maatregelen ging het om het toepassen van afsluitbare mechanische ventilatie, het uitsluiten van functies voor verminderd zelfredzamen en het toepassen van risicocommunicatie. Dit is goed verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Samenvatting reactie

In het hoofdstuk waterhuishouding staat niet vermeld hoe met het hemelwater wordt omgegaan. Het beleid is afkoppeling en zo mogelijk infiltratie in de bodem. Het gaat het om gewijzigd gebruik van een bestaand gebouw en is er volgens de Digitale Watertoets geen waterschapsbelang. De ontwateringsdiepte zal niet wijzigen.

Reactie gemeente

In de toelichting is abusievelijk niet opgenomen hoe met het hemelwater zal worden omgegaan en er zal alsnog worden opgenomen hoe hiermee zal worden omgegaan.

Rijkswaterstaat Oost Nederland

Samenvatting reactie

Het voorontwerpbestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6, geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Overzicht onderzoeksrapporten

Bijlage 2 RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Stec Groep aan gemeenten in West-Overijssel

Peter van Geffen & Bouke Timmen
7 december 2015

stec
groep

RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering)

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

1.1 Situatie 2
1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking 2

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015 5

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel 5
2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten 6
2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte 7
2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering 8
2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar 8
2.6 Beeld en toelichting per gemeente 8

3 Een nieuw plan in procedure brengen 11

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel 11
3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016 11

4 Overige punten van samenwerking 13

1 Inleiding

1.1 Situatie

De ambtenaren en wethouders van de gemeenten in West-Overijssel hebben dit jaar gebruikt om nieuwe afspraken te maken over de regionale woonprogrammering, samen met de provincie.

Aanleidingen:
- U hebt in West-Overijssel een regionale woonvisie vastgesteld, waarin regionale woonprogrammering een belangrijke nieuwe lijn is. U wilt stappen zetten in meer en betere programmering, ook in kwalitatief opzicht.
- De provincie Overijssel (PS besluiten (PS/2014/389 en PS/2014/1046)) wil forse stappen zetten in het terugbrengen van overprogrammering.
- De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt veel meer afspraken over programmering in West-Overijssel en terugdringen van overprogrammering. Op dit moment hebben veel bestemmingsplannen in West-Overijssel (zeer veel) last van de Ladder bij de Raad van State, bij gebrek aan passende regionale programmering.

Dit document – RWP West-Overijssel genaamd – legt vast wat de afspraken zijn in West-Overijssel en wordt voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming. Stec Groep heeft het maken van de afspraken begeleidt en dit document gemaakt. Het document is de bijlage bij de samenwerkingsovereenkomst woonafspraken.

Als dit RWP West-Overijssel is vastgesteld en aanvaard door gemeenten en provincie:
- Weten gemeenten welk kader er is voor hun woonprogrammering.
- Is duidelijk wanneer de provincie het eens is met een woonplan van de gemeenten.
- Kunnen gemeenten hun onderbouwingen voor de Ladder voor een belangrijk deel hierop baseren.

Daarnaast is in West-Overijssel een grote veranderslag gemaakt in denken over woonprogrammering en hebben gemeenten een goede stap gezet in meer samenwerking en intervisie over kwalitatieve programmering en terugdringen overprogrammering. Veel bestuurders hebben intensief gediscussieerd over de kwaliteit van hun woonplannen en die in de regio. In veel colleges en raden is gesproken over de nieuwe woonprogrammering en de Ladder. In West-Overijssel is daarmee een grote slag gemaakt met het denken en werken volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking.

1.2 Basis voor RWP West-Overijssel: Ladder voor duurzame verstedelijking

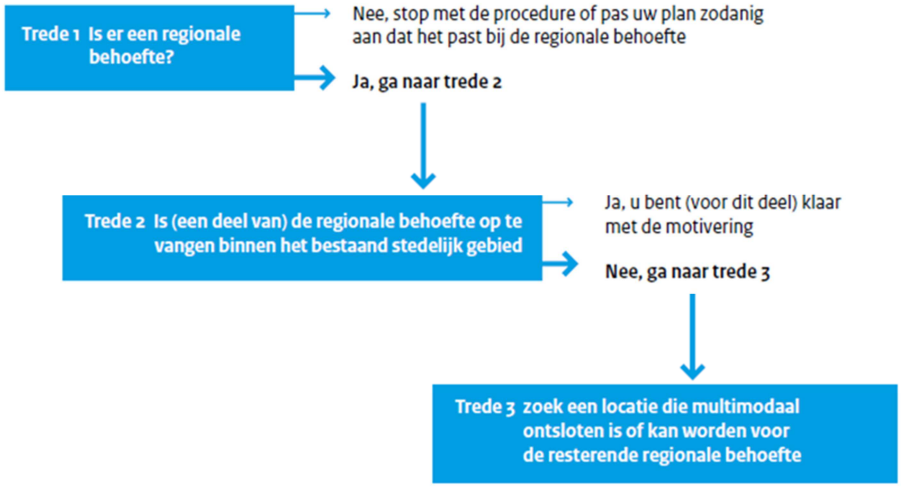
Het RWP West-Overijssel is gebaseerd op het concept en afwegingskader van de Ladder voor duurzame verstedelijking. De Ladder voor duurzame verstedelijking is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk en sinds oktober 2012 als motiveringseis opgenomen in het Bro. Overheden moeten op grond van het Bro elke nieuwe stedelijke ontwikkeling in een bestemmingsplan motiveren aan de hand van de drie treden van de Ladder. De Ladder is geënt op de oude ‘SER- Ladder’ uit 1999 die al langer gebruikt werd bij de afweging voor nieuwe bedrijventerreinen.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is verankerd in het Bro in de artikelen 1.1.1 en 3.1.6. De tekst uit het Bro luidt als volgt:

> ‘De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, voldoet aan de volgende voorwaarden:
>
> a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
>
> b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
>
> c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.’

De Ladder voor duurzame verstedelijking bestaat uit drie treden en ziet er schematisch als volgt uit:

Figuur 1: De Ladder voor duurzame verstedlijking

Relevante kernbegrippen bij de Ladder voor duurzame verstedelijking zijn:

Nieuwe stedelijke ontwikkeling

‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’.

Bestaand stedelijk gebied

‘Bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur’.

Regio

De relevante reikwijdte c.q. het verzorgingsgebied van een functie. Het gaat feitelijk om de behoefte in het gebied waar het zwaartepunt van de marktbehoefte aan de betreffende ontwikkeling zich bevindt. Het gaat hier nadrukkelijk om de marktregio. Voor woningbouw wordt dit vooral bepaald door verhuisbewegingen. In veel gevallen komt de marktregio voor een woningbouwproject overeen met de kern of stad waarin het is gelegen inclusief een straal van maximaal 10 kilometer. Uit CBS-onderzoek blijkt immers: het merendeel van de mensen verhuist binnen de eigen woonplaats; vooral uit demografische en woongerelateerde motieven. Slechts één derde verhuist over de gemeentegrens heen; vooral uit werk- en studiemotieven. Zo'n één op de vier intergemeentelijke verhuizingen vindt plaats over een afstand tot 10 kilometer en de overige verhuizingen neemt in aantal geleidelijk af naarmate de afstand toeneemt.

Actuele regionale behoefte

Marktvraag in de betreffende regio minus harde plannen hiervoor.

2 Feiten, behoefte, plannen: afspraken eind 2015

2.1 Regio: woningmarkten overwegend lokaal, bovenlokale dynamiek ook buiten West-Overijssel

Woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd

De Ladder voor duurzame verstedelijking vraagt van gemeenten bij nieuwe woonplannen een onderbouwing van de behoefte binnen de relevante regio. Het is daarbij belangrijk te kijken naar de reikwijdte van een functie. We gebruiken hiervoor de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 als basis.

Veruit de meeste verhuisbewegingen vinden plaatst binnen de gemeentegrenzen. Tussen West-Overijsselse gemeenten loopt het aandeel verhuisbewegingen binnen de gemeentegrenzen uiteen tussen zo'n 55 en 75% van alle verhuisbewegingen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd.

Bovenlokale effecten vooral op planniveau, ook bovenlokale verhuisdynamiek over provinciegrens heen

Verhuisdynamiek over gemeentegrenzen heen neemt af naarmate de afstand toeneemt. De meeste verhuisdynamiek tussen gemeenten in West-Overijssel vindt dan ook plaats met één of meerdere buurgemeenten waarmee een zekere woningmarktrelatie bestaat.

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied hebben de meeste potentiële impact op gemeentegrensoverschrijdende verhuisdynamiek. Afstemming over dergelijke ontwikkelingen is daarom zeer gewenst.

Op basis van de verhuisbewegingen in de periode 2004-2013 zien we dat er verhuisdynamiek plaatsvind met gemeenten buiten Overijssel. Dit speelt in de Kop van Overijssel voor Steenwijkerland en Staphorst en in Salland voor Deventer. De dynamiek met Twentse gemeenten is zeer beperkt. In Twente wordt daarnaast een RWP Twente gemaakt en vastgesteld, met betrokkenheid van de provincie, dat grotendeels op dezelfde uitgangspunten is gebaseerd als het RWP West-Overijssel.

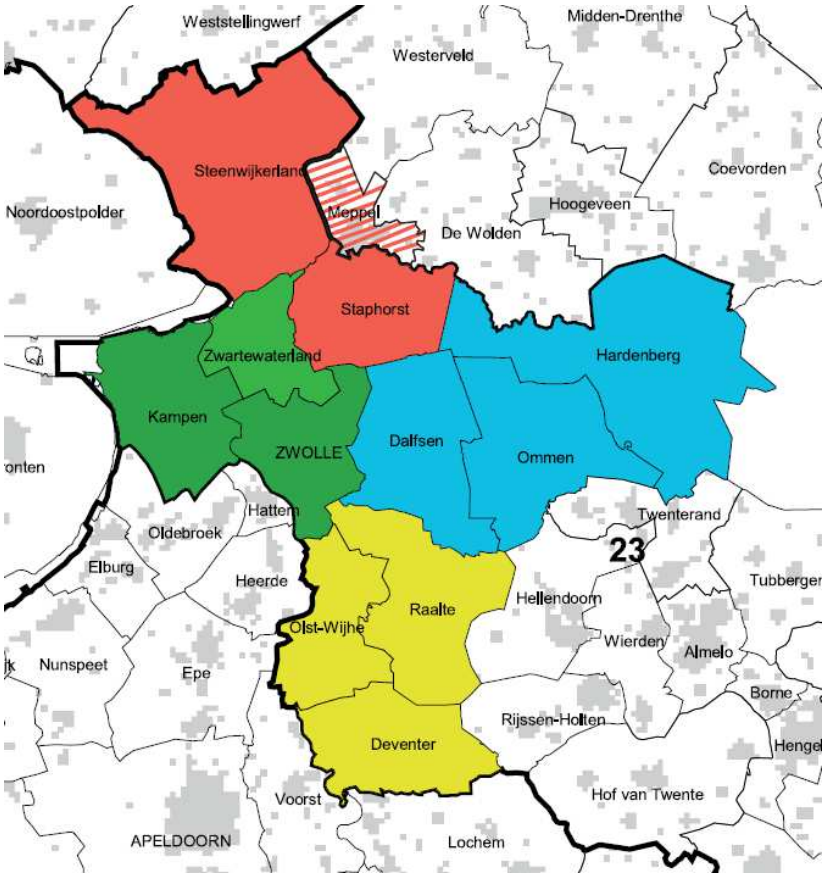
Subregio's als basis voor analyse en afstemming

Zoals aangegeven zijn woningmarktregio's in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. Voor de gemeenten Steenwijkerland, Staphorst en Deventer is het van belang afstemming te hebben met gemeenten over de provinciegrens. Voor Steenwijkerland en Staphorst is Meppel van belang. Voor Deventer gaat het om afstemming binnen de Stedendriehoek.

West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. De volgende indeling wordt daarbij gebruikt:

- Kop Noord (Staphorst en Steenwijkerland).
- Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland.
- Vechtdal (Hardenberg, Dalfsen en Ommen).
- Salland (Deventer, Raalte en Olst-Wijhe).

Figuur 2: Subregio's in West-Overijssel

Bron: Stec Groep (2015). Basiskaart CBS indeling van Nederland in 12 provincies (2014)

Subregio's zijn niet in beton gegoten

De indeling in subregio's is niet heilig. De komende jaren moet blijken of de gekozen subregio's voor West-Overijssel een goed medium zijn voor regionale afstemming. Andere samenwerkingsvormen (bv. afstemming met buurgemeenten) of bijstelling van subregio's is mogelijk.

2.2 West-Overijsselse gemeenten: woningvraag en aanbod in harde plancapaciteit inclusief uitwerkingsplichten

Behoefte: PRIMOS 2013 aangevuld met scherpere sloopopgave

De West-Overijsselse gemeenten gebruiken de huishoudingsprognose van Primos 2013 als basis voor het vaststellen van de vraag naar nieuwe woningen en programmering. Primos wordt alom in Nederland hiervoor gebruikt. Zodra er goede inzichten ontstaan over Primos 2015 – in 2016 – kijkt West-Overijssel opnieuw naar de situatie. Zie tabel 1.

Harde plancapaciteit: opgave gemeenten en grondige check

Alle gemeenten in West-Overijssel hebben hun harde plannen grondig geïnventariseerd en doorgegeven aan Stec Groep. Daarbij is een verschil gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen met bouwtitel en plannen met een uitwerkingsplicht, op basis van laatste jurisprudentie (en advies Hekkelman).

Uitwerkingsplichten zijn apart opgenomen omdat er nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden (zie 3.1).

Tabel 1: indicatie woningvraag en beschikbare harde plancapaciteit in de periode 2016-2026 per gemeente

Gemeente/ regio	Netto woning vraag 2016-2026	Harde plan-capaciteit 1-1-2016	Resterende woning behoefte 2016-2026	Aandeel harde plancapaciteit t.o.v. woningvraag 2016-2026	Woningen in uit te werken BP's	Aandeel inclusief uit te werken BP's
West-Overijssel	**17.849**	**8.672**	**9.177**	**49%**	**4.906**	**76%**
Kop Noord	**1.788**	**1.086**	**702**	**61%**	**300**	**78%**
Staphorst	591	312	279	53%	300	104%
Steenwijkerland	1.197	774	423	65%	0	65%
Kop Zuid	**8.541**	**3.218**	**5.323**	**38%**	**3.269**	**76%**
Kampen	1.880	1.033	847	55%	1.009	109%
Zwartewaterland	540	395	145	73%	240	118%
Zwolle	6.121	1790	4.331	29%	2020	62%
Vechtdal	**3.419**	**2.276**	**1.143**	**67%**	**347**	**77%**
Hardenberg	1.921	972	949	51%	347	69%
Dalfsen	1.022	845	177	83%	0	83%
Ommen	476	459	17	96%	0	96%
Salland	**4.101**	**2.092**	**2.009**	**51%**	**990**	**75%**
Deventer	2.727	1.069	1658	39%	900	72%
Raalte	880	759	121	86%	0	86%
Olst-Wijhe	494	264	230	53%	90	72%

Bron: ABF-Research, Primos2013, opgave gemeenten. Harde plancapacteit gedefinieerd als plan met onherroepelijke status waarop een directe bouwtitel ligt. Onder woningen in uit te werken plannen worden uitwerkingsplichten waarop geen directe bouwtitel rust.

2.3 Harde plannen voldoen niet altijd aan kwalitatieve behoefte en moet sneuvelen; zachte plannen kunnen wel voldoen aan de behoefte

Een deel van de genoemde harde plannen voldoet niet aan de kwalitatieve vraag in de markt. In een deel van de gevallen betreft het bijvoorbeeld zogenaamde weilandplannen, maar het kan ook gaan om het verkeerde product op een binnenstedelijke locatie. Gemeenten in West-Overijssel lopen ieder hun harde plancapaciteit door en overwegen of deze nog voldoet aan de kwalitatieve vraag. Dit geldt voor de gemeenten die overprogrammering hebben (zie ook paragraaf 2.5) en gemeenten die dit niet hebben.

Zo gezien kunnen gemeenten zachte plancapaciteit hebben – ondanks dat zij in de tabel 1 forse plancapaciteit hebben – die voldoet in een kwalitatieve behoefte en dus veel beter passen in de lokale programmering.

Veel gemeenten staan derhalve voor een kwalitatieve herprogrammering waarbij harde plancapaciteit moet worden geschrapt en zachte plannen hard worden gemaakt.

Zie ook hoofdstuk 4: voorzienbaarheid.

2.4 Afspraak: maximaal 100% programmering behoefte, maar ideaal is onderprogrammering

De gemeenten in West-Overijssel maken in het RWP West-Overijssel de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt. Dat is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking en de visie van provincie. Alleen in uitzonderingssituaties – als er inhoudelijk markttechnisch een onderbouwing voor is, en de andere gemeenten akkoord zijn – kunnen gemeenten een deel van de behoefte van andere gemeenten in West-Overijssel vervullen, wordt afgesproken. Indien gemeenten er onderling niet uitkomen, maakt de provincie een afweging die mogelijk in plaats treedt van het voorgaande. De provincie zal dit ook in de verordening borgen.

De gemeenten in West-Overijssel streven naar onderprogrammering met een maximum van 60 tot 90%. Een aantal gemeenten zit hierop of hieronder, dat is prettig. In principe is deze onderprogrammering op dit moment nog enkel een streven, waar overigens veel draagvlak voor is. Door in (meer dan) 100% van de verwachte vraag al te voorzien met harde plancapaciteit, kunnen gemeenten immers goede initiatieven niet meer faciliteren, net zo min als plannen voor plekken die in de toekomst vrijkomen – in het bijzonder binnen bestaand stedelijk gebied – zoals herontwikkeling van locaties en transformatie van scholen, kloosters, kantoren en winkels.

Ofwel: door onderprogrammering behouden gemeente in West-Overijssel meer flexibiliteit voor goede zachte plannen die nog in procedure moeten worden gebracht.

2.5 Gemeenten met overprogrammering in harde plannen (directe bouwtitels, uitwerkingsplichten), brengen die met maximale voortvarendheid terug, evenwel maximaal binnen een termijn van 3 jaar

Gemeenten die meer dan 100% van de behoefte aan directe bouwtitels en uitwerkingsplichten hebben, hebben aan de rest van West-Overijssel uitgelegd hoe zij de overprogrammering gaan terugbrengen. De afspraak is daarbij gemaakt dat deze gemeenten begin 2016 een plan hebben gericht op:

- Ideale programmering naar maximaal 100% van de lokale behoefte in harde plannen.
- Direct stappen richting schrappen van overbodige bestemmingsplancapaciteit door intrekken van bestemmingsplannen.
- Echter maximaal binnen een termijn van maximaal 3 jaar.

Zo wordt er geborgd dat er op korte termijn geen enkele gemeente in West-Overijssel overaanbod van harde plancapaciteit heeft.
Afgesproken wordt dat de gemeenten met overcapaciteit periodiek hun subregio informeren over de voortgang. Afgesproken wordt dat de provincie de voortgang van het uit de markt nemen van overcapaciteit bij deze gemeente ieder kwartaal monitort.

2.6 Beeld en toelichting per gemeente

Hieronder geven de verschillende gemeenten een verder toelichting op hun situatie.

Staphorst

De gemeente Staphorst voorziet met directe bouwtitels in zo'n 55% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Wel heeft Staphorst 300 woningen in een uitwerkingsplicht waarmee de 100% overschreden wordt. Staphorst verkent hiervoor de mogelijkheden van voorzienbaarheid. Voor het schrappen van de projecten maakt de gemeente Staphorst o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid, beschikbaar gesteld door de provincie.
Daarnaast heeft Staphorst een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder

geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Steenwijkerland

Steenwijkerland voorziet met harde plannen in zo'n 65% van lokale woningbehoefte de komende 10 jaar. Daarmee is kwantitatief sprake van onderprogrammering in harde plannen en heeft Steenwijkerland ruimte voor initiatieven. De gemeente gaat haar zachte plancapaciteit opnieuw beoordelen om het aanbod beter af te kunnen stemmen op de vraag. Steenwijkerland heeft een woningmarktrelatie met de Drentse gemeente Meppel. Om regionale afstemming te verzorgen – ook in het kader van de Ladder – zijn gesprekken opgestart tussen in ieder geval Staphorst, Steenwijkerland en Meppel. Begin 2016 moet deze regionale afstemming handen en voeten krijgen. De provincie ondersteunt de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland bij de verdere regionale afstemming met Meppel, ook via haar contacten met de provincie Drenthe. De provincie zal eventuele overcapaciteit in Meppel niet meenemen bij het beoordelen van plannen van Staphorst en Steenwijkerland. De provincie zal, als de regionale afstemming onverhoopt niet goed verloopt, overwegen te reageren op plannen van Meppel, onder andere in het kader van formele planologische procedures.

Kampen

De gemeente Kampen heeft met directe bouwtitels en uitwerkingsplannen meer dan 100% van de behoefte aan plancapaciteit. De gemeente wil grote stappen zetten in haar programmering. Hiertoe zijn al drie stappen uitgewerkt: (1) onnodige capaciteit (lucht) uit bestemmingsplannen halen, (2) schrappen van capaciteit op uitleglocaties en (3) terugbrengen capaciteit binnenstedelijk locaties waar niets gebeurt. In het kader van het creëren van voorzienbaarheid worden degenen die recht hebben in betreffende bestemmingsplannen uitgenodigd voor een gesprek. Naar aanleiding van bovenstaande bereidt Kampen een definitief college- en raadsbesluit voor. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Zwartewaterland

Zwartewaterland voorziet in 73% van de woningvraag met plannen met directe bouwtitels. Met uitwerkingsplannen komt de gemeente boven de 100%. De gemeente kan zich vinden in het bestuurlijk uitgangspunt om te programmeren naar maximaal 100% van de behoefte. De gemeente wil nog een slag maken in de herprogrammering, ook omdat er zachte plannen zijn die de gemeente ook in procedure wil brengen. Daarbij overweegt de gemeente het creëren van voorzienbaarheid. Gemeente en provincie spreken af in gesprek te gaan over de relatie tussen herprogrammeren en de financiële situatie van de gemeente.

Zwolle

Met plannen met directe bouwtitel en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Zwolle in zo'n 60% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Zwolle (al langere tijd) sprake van bewuste onderprogrammering in plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Zwolle zet in op het verder kwalitatief programmeren om maximaal in te spelen op de behoefte. Dit doet Zwolle door (harde en zachte) plancapaciteit kwalitatief tegen het licht te houden en waar nodig te herprogrammeren. Ook zet Zwolle vol in – conform de Ladder – op transformatiemogelijkheden binnenstedelijk. Binnenkort zet Zwolle verdere stappen in een visie op transformatie van kantoren naar onder andere wonen. Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie.

Vechtdalgemeenten: Dalfsen, Ommen en Hardenberg

De gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg werken samen binnen de regio Vechtdal. Dalfsen, Ommen en Hardenberg voorzien met respectievelijk 83, 96 en 69% aan plannen met directe bouwtitel en

uitwerkingsplannen in de eigen lokale behoefte. De strategie van de drie gemeenten richt zich met name op de wijze waarop bestaande maar onwenselijke/slechte projecten kunnen worden geschrapt. De gemeenten hebben in dit kader alle plannen kwalitatief gerankt. In enkele gevallen kan faseren of herprogrammeren ook de betere strategie zijn. Uiteindelijk leidt dit tot een actieprogramma met een strategie voor deze onwenselijke/slechte projecten. Voor het schrappen van de projecten maken deze gemeenten o.a. gebruik van de expertise van Bregman die gericht is op het creëren van voorzienbaarheid.

Deventer

Met directe bouwtitels en capaciteit in uitwerkingsplichten voorziet Deventer in zo'n 70% van de woningvraag voor de komende 10 jaar. Hiermee is in Deventer sprake van onderprogrammering in harde plancapaciteit en ruimte voor initiatieven. Deventer blijft de vraag monitoren en zet vervolgens in op het matchen van vraag en aanbod, zowel in harde als zachte plannen.

Raalte

De gemeente Raalte voorziet met de harde plancapaciteit in zo'n 86% van de vraag voor de komende 10 jaar. Raalte heeft daarmee een beperkte resterende woningbehoefte van circa 120 woningen. Raalte wil de komende jaren nog goede zachte plannen hard maken. Daarvoor is wellicht aanvullende 'Ladder-ruimte' nodig. De gemeente Raalte verkent aan welke plannen nog echt behoefte is en in hoeverre plannen (hard en zacht) hierop inspelen en/of moeten worden geherprogrammeerd. Daarbij worden ook mogelijkheden van voorzienbaarheid verkend.

Olst-Wijhe

Olst-Wijhe streeft ernaar maximaal 80 tot 90% van de lokale behoefte te programmeren. Met plannen met directe bouwtitels voorziet Olst-Wijhe in zo'n 55% van de behoefte voor de komende 10 jaar. Daarnaast heeft Olst-Wijhe in uitwerkingscapaciteit zo'n 90 woningen. Daarmee wordt in totaal zo'n 70% van de lokale woningvraag voorzien. Daarmee ligt Olst-Wijhe op koers. Olst-Wijhe zal een keer per jaar haar programma doorlichten en waar nodig herprogrammeren.

3 Een nieuw plan in procedure brengen

3.1 Gezamenlijke uitgangspunten in West-Overijssel

Voor de Ladder is het van belang dat er sprake is van regionale afstemming van een specifieke nieuwe stedelijke ontwikkeling zoals een woningplan. Daarbij is het belangrijk dat we vaststelden dat woningmarkten in West-Overijsel overwegend lokaal zijn, maar op planniveau wellicht bovenlokale effecten kunnen hebben.

Gemeenten hebben veel vrijheid hoe deze regionale afstemming wordt vormgegeven. Van belang is dat op het niveau van West-Overijssel dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak dat iedere gemeente maximaal 100% van de eigen vraag naar woningen als harde plancapaciteit beschikbaar maakt.

Daarbij wordt opgemerkt dat bij plannen met uitwerkingsplicht en wijzigingsbevoegdheden nog een afweging in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening moet plaatsvinden. (Zie advies Hekkelman van november 2015). Deze plannen worden ook afgestemd op onderstaande manier.

3.2 Afstemming: procedure vanaf 2016

Binnen de subregio vindt afstemming zo vaak als nodig plaats in een afstemmingsoverleg. Tijdens dit overleg is ook ruimte voor intervisie zoals dit plaatsvindt binnen de huidige bestuurlijke ‘intieme’ gesprekken.

De gemeenten in West-Overijssel maken bij regionale afstemming onderscheid tussen woningbouwplannen binnen en buiten bestaand stedelijk gebied. Voor plannen buiten bestaand stedelijk gebied geldt een zware afstemmingsplicht. Dit is in lijn met de Ladder voor duurzame verstedelijking waarvoor eerst mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied moeten worden bekeken voordat gronden buiten bestaand stedelijk gebied worden aangesproken.

Naast deze procedureafspraak moeten woonplannen worden afgestemd met de provincie Overijssel. Hiervoor biedt de provincie aan om vanuit voorkantsamenwerking aan te schuiven bij het afstemmingsoverleg, al dan niet in combinatie met het Ruimtelijk overleg.

Wanneer gemeenten onderling niet tot regionale afstemming komen van individuele plannen of om oneigenlijke redenen goede plannen van een andere gemeenten blokkeren kan de provincie in de plaats treden van de regionale samenwerking. De provincie neemt dit ook op in de verordening.

PROCEDURE REGIONALE AFSTEMMING

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.

Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

*Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd.

Deze procedure wordt te zijner tijd geëvalueerd. Bedoeling is goede afstemming van plannen te realiseren, echter op een efficiënte manier.

4 Overige punten van samenwerking

Ladder= veranderen, intervisie belangrijk en dus voortzetten

Laatste jaar is veel bereikt in West-Overijssel, bestuurders hebben veel gediscussieerd over programmering van plannen, de relatie tussen uitbreiding en inbreiding, de kwaliteit van hun woonplannen en de problematiek van grondexploitaties (afboeken) en contract met marktpartijen. De gemeenten willen blijven doorgaan met deze ingezette werkwijze, inclusief het met de gemeenteraden samen maken van strategische keuzes in de woonprogrammering per gemeente.

Monitoring blijvend

De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken de afspraak vraag en aanbod ten aanzien van uitbreiding en vervanging (sloop gevolgd door nieuwbouw) apart bij te houden. Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden. De gemeenten in het RWP West-Overijssel maken samen met de provincie de afspraak om, om de 2 jaar een gezamenlijke behoefteraming vast te stellen. Ieder jaar wordt door de gemeenten en provincie vastgesteld of de behoefteraming nog actueel is.

Verkennen (regionaal) voorzienbaarheid creëren voor onnodige harde bestemmingsplannen

De gemeenten in West-Overijssel gaan begin 2016 na in welke mate gemeenten harde bestemmingsplannen voor wonen hebben, die mogelijk niet meer voldoen aan de behoefte. In dat geval zullen de gemeenten overwegen samen of op dezelfde manier voorzienbaarheid te creëren. Mogelijk kan op deze manier – zonder risico op planschade – aan deprogrammering worden gedaan. Op dit moment worden al meerdere pilots uitgevoerd in Overijssel met deze manier van werken.

Daarbij verkennen de gemeenten:

- Om welke en hoeveel plannen het gaat.
- In welke mate er eenzelfde problematiek aan de orde is.
- Of een gemeenschappelijke aanpak loont, bijvoorbeeld een gezamenlijke structuurvisie deprogrammeren.
- Of een gezamenlijk arrangement – zoals een regionaal planschaderisicofonds – kan werken.

De provincie wil deze aanpak van harte ondersteunen.

Financiële situatie gemeenten

Gemeenten kunnen – onverhoopt – door het noodzakelijk afboeken op grondexploitaties voor woonplannen in aanraking komen met problemen in de gemeentebegroting en de rol van de provincie in het kader van financieel toezicht. De provincie nodigt gemeenten uit zo spoedig mogelijk te overleggen met de provincie als er problemen dreigen. De provincie wil graag meedenken en is bereid na te denken over pilots om financieel toezicht zich meer specifiek te richten op de aard van de situatie bij de gemeenten.

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek Hobbemastraat 6

datum:
1 november 2016

rapportnummer:
Z1802a-2-GB

opdrachtgever:
Boot Organiserend Ingenieursburo B.V.
dhr. W.F. Franken

onderwerp:
Rapportage betreffende een akoestisch onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder en de Wet ruimtelijke ordening t.b.v. een herontwikkelingsplan voor het realiseren van maximaal 22 appartementen binnen een bestaand pand aan de Hobbemastraat 6 te Zwolle.

ABOVO acoustics
Grootvenseweg 5
6603 AP Wijchen

KvK nummer 10038680
BANK: NL62RABO0135478839
BANK: NL35INGB0002292955

T. (024) 64 11 55 6
www.abovoacoustics.nl
info@abovoacoustics.nl

Inhoudsopgave Blz.

1. Inleiding 2
2. Uitgangspunten 3
3. Toetsingskader 4
   3.1. Wegverkeer 4
   3.2. Gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder 5
4. Situatie 6
5. Gegevens rekenmodel 8
   5.1. Rekenmethode 8
   5.2. Verkeersgegevens 8
   5.3. Bebouwing 8
   5.4. Bodem 9
   5.5. Hoogten 9
   5.6. Immissiepunten 9
6. Resultaten / Analyse 10
   6.1. Resultaten 10
   6.2. Analyse 11
7. Conclusie 14

Bijlagen

Luchtfoto met gemarkeerd plangebied
Modeloverzicht met wegen
Lijst van wegen
Modeloverzicht en lijst met immissiepunten
Modeloverzicht en lijst met bodemgebieden
Modeloverzicht en lijst van gebouwen
Modeloverzicht en ljst van schermen
Modeloverzicht en lijst van hoogtelijnen
Lijst van groepen
Lijst van groepsreducties
Lijst van modeleigenschappen
Lijst van resultaten t.b.v. toetsing Wgh (inclusief aftrek Wgh art. 110g)
Lijst van resultaten t.b.v. toetsing RO (alle wegen tezamen, excl. aftrek)
Verkeersgegevens en gebiedstypering (afkomstig van Gemeente Zwolle)
(Voorlopige) schetsen opzet bouwplan

1. INLEIDING

Dit akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de heer Franken van Boot Organiserend Ingenieursburo B.V..

Het is een akoestisch onderzoek binnen het kader van de Wet geluidhinder t.b.v. een herontwikkeling van een bestaand gebouw, gesitueerd aan de Hobbemastraat 6 te Zwolle, tot maximaal 22 appartementen. Het betreft de transformatie / nieuwbouw van het voormalig schoolgebouw "Hobbemaschool" tot een woongebouw.

Tevens zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening een beoordeling worden gemaakt, waarbij het gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder als leidend worden beschouwd.

Het onderzoek behandelt wegverkeersgeluid. De locatie is belast door deze geluidsvorm. Dat stelt criteria aan het plan, die worden uitgewerkt.

Aan de hand van het geleverde schetsontwerp en omgevingsvariabelen zijn berekeningen verricht, waarvan de resultaten worden gepresenteerd. Deze worden geanalyseerd en getoetst aan het in het volgend hoofdstuk gegeven toetsingskader.

2. UITGANGSPUNTEN

Uitgegaan wordt van gegevens betrokken van:

- Dhr. R.L.M. ter Heerdt, adviseur Verkeer van de Gemeente Zwolle: Deze gegevens komen voort uit het verkeersmodel 2030 van de Gemeente Zwolle en kunnen eveneens voor het prognosejaar 2026 worden toegepast.
- Mevr. Emmie Meddens, adviseur Bodem en Geluid van de gemeente Zwolle; het beleidsstuk Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle, de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder en de kaart met de gebiedstypen uit het Structuurplan.
- Dhr. T. Idema, milieuplanoloog / gebiedsbeheerder ondergrond Zwolle Centraal; duiding gebiedstypering met bijbehorende grenswaarde.
- Dhr. W.J. Franken van Boot Organiserend Ingenieursburo BV; situatieschets bouwlocatie.
- Kaartmateriaal voor digitale ondergrond.
- Gegevens Nationaal Wegenbestand – Wegen.
- AHN, Actueel Hoogtebestand Nederland; hoogten
- BAG gegevens (Basisregistraties Adressen en Gebouwen)
- Geluidregister wegverkeer; gegevens A28 (16 september 2016).

3. TOETSINGSKADER

3.1. Wegverkeer

3.1.1. Wet geluidhinder (Wgh)

Er zal worden beoordeeld of de voorkeurswaarde van L_{den} = 48 dB, zoals opgenomen in de Wgh (art. 82 lid 1), wordt overschreden t.p.v. de gevels van de geplande woningen. Deze beoordeling zal alleen dan plaatshebben, wanneer het bouwplan binnen de zone van een of meerdere zoneringsplichtige wegen is gelegen.

- Volgens art. 74 lid 2 onderdeel a heeft een weg geen zone, wanneer die gelegen is binnen een gebied dat als woonerf is aangeduid.
- Volgens art. 74 lid 2 onderdeel b heeft een weg geen zone, wanneer er voor die weg een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.
- Volgens art. 74 lid 1 onderdeel a ten eerste, bedraagt de zone in binnenstedelijk gebied voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken, vanuit de as van die weg: 200 meter.
- Volgens art. 74 lid 1 onderdeel b ten tweede, bedraagt de zone in buitenstedelijk gebied voor een weg, bestaande uit drie of meer rijstroken, vanuit de as van die weg: 400 meter.
- Onderhavige locatie wordt als binnenstedelijk aangemerkt, m.u.v. de toetsing aangaande de A28, daarvoor wordt de locatie per definitie als buitenstedelijk beschouwd (art. 1 Wgh).

Voorkeurswaarden en maximaal te ontheffen waarden in diverse situaties (Wgh)				
situatie		**Voorkeurs-waarde [dB]**	**maximaal te ontheffen waarde [dB]**	
		art. 82 Wgh	**stedelijk**	**Buiten-stedelijk**
bestaande weg	woning nog niet geprojecteerd	48	63	53
bestaande weg	te bouwen woning bij agrarisch bedrijf	48	--	58
bestaande weg	Vervangende nieuwbouw	48	68	58/63 *)
nieuwe weg	woning aanwezig of in aanbouw	48	63	58

*) De waarde van 63 dB geldt voor vervangende nieuwbouw binnen de zone van een auto(snel)weg binnen de bebouwde kom.

Onderhavige situatie wordt bij de toetsing beschouwd als nieuwbouw.

3.1.2. Reken- en meetvoorschrift geluid 2012

Artikel 3.4

1. De ingevolge artikel 110g van de Wet geluidhinder toe te passen aftrek op de geluidsbelasting vanwege een weg, van de gevel van woningen of van andere geluidsgevoelige gebouwen of aan de grens van geluidsgevoelige terreinen bedraagt tot 1 juli 2018:

a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte

motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 56 dB is;

b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

Opgemerkt dient te worden, dat de uitwerking van art. 110g Wgh in het Reken- en meetvoorschrift als hierboven beschreven v.w.b. de art. 1a en 1b niet in de software is verwerkt en derhalve handmatig zal worden toegepast waar van toepassing.
Dit impliceert, dat in de bijlagen (uitdraai van de software) de genoemde artikelen niet zijn verwerkt. In het tekstuele deel van het rapport wordt de aftrek correct toegepast.

3.2. Gemeentelijk geluidsbeleid i.c. Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle in combinatie met de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder

Het beleidsstuk *Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle* in combinatie met de *Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder* zullen worden behandeld. De gebiedstypering en bijbehorende grenswaarde zal worden aangeleverd door de Gemeente Zwolle.
In de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder van de gemeente Zwolle is in hoofdstuk 5 paragraaf 5.1 opgenomen dat:

Burgemeester en wethouders van Zwolle stellen dan ook de hieronder opgenomen beleidsregel vast, welke overeenkomt met de criteria uit de "oude" Wet geluidhinder en voor toepassing van ten hoogste toelaatbare geluidsbelastingen afgestemd is op het gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente Zwolle.

In het vervolg zal louter nog de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder worden behandeld.

4. SITUATIE

Hieronder is een overzicht gegeven van de (globale) planlocatie en de directe omgeving. Ook zal ter illustratie een foto van het huidige pand worden toegevoegd.

De geplande ontwikkeling bevindt zicht binnen de zone van de autosnelweg A28;

In het kader van een goede ruimtelijke ordening zullen ook de mogelijk relevante 30 km/uurwegen worden onderzocht. Hiervoor zijn de volgende wegen in het model opgenomen:

- Hobbemastraat;
- Ruysdaalstraat;
- Albert Cuijpstraat;
- Van Ostadestraat;
- Rembrandtlaan
- Ferdinand Bolstraat
- Minervalaan.

Andere wegen worden vanwege afstand, afscherming en/of intensiteit als niet relevant beschouwd.

5. GEGEVENS REKENMODEL

5.1. Rekenmethode

5.1.1. Berekening geluidsbelasting (L_{den})

Voor de berekeningen is de situatie gedigitaliseerd en ingevoerd in een rekenmodel (Geomilieu V4.1). Dit rekenmodel rekent conform de Standaardrekenmethode II uit Bijlage III, behorende bij hoofdstuk 3 Weg van het Reken- meetvoorschrift geluidhinder 2012 (RMV-2012). In de bijlage zijn de diverse invoergegevens bijgesloten.

De berekende geluidsbelastingen worden getoetst na toepassing van Artikel 3.4 uit het Reken- en meetvoorschrift 2012. De tekst van dit artikel is gegeven in het hfdst. *Toetsingskader*.

5.2. Verkeersgegevens

5.2.1. Intensiteiten, verdelingen, wegdektype en toegestane snelheden

In de navolgende tabel zijn de toegepaste intensiteiten, voertuigverdelingen, wegdektypen en toegestane snelheden gegeven van de in het vorig hoofdstuk genoemde wegen. Er wordt gerekend naar het prognosejaar 2026.

De gegevens van de autosnelweg A28 zijn op 16 september 2016 integraal en ongewijzigd overgenomen van het geluidregister (internetsite Rijkswaterstaat)

Toegepaste variabelen voor de verschillende wegen													
weg	int.	periode verd.			lv			mv			zv		
		d	a	n	d	a	n	d	a	n	d	a	n
Hobbemastraat	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Albert Cuijpstraat	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Ruijsdaelstraat	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Van Ostadestraat	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Rembrandtlaan	5000	6.8	3.2	0.7	97.3	97.3	97.3	2.5	2.5	2.5	0.2	0.2	0.2
Ferdinand Bolstraat	500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--
Minervalaan	1500	6.8	3.4	0.6	97.3	97.3	97.3	2.7	2.7	2.7	--	--	--

	Wegdektype	max. snelheid [km/uur]
Hobbemastraat	elementenverharding in keperverband	30
Albert Cuijpstraat	elementenverharding in keperverband	30
Ruijsdaelstraat	elementenverharding in keperverband	30
Van Ostadestraat	elementenverharding in keperverband	30
Rembrandtlaan	referentiewegdek	30
Ferdinand Bolstraat	elementenverharding in keperverband	30
Minervalaan	elementenverharding in keperverband	30

5.3. Bebouwing

De relevante bebouwing binnen het aandachtsgebied is gemodelleerd middels het item "gebouw".

5.4. Bodem

De standaardbodemfactor is ingevoerd middels het item "bodemgebied" met een bodemfactor 0.1 (voornamelijk harde bodem). De wegen en de erfverhardingen zijn als akoestisch reflecterend ingevoerd met een bodemfactor 0, groene gebieden met een factor 1 en gemengde gebieden worden qua bodemfactor ingeschat.

5.5. Hoogten

Er wordt uitgegaan van een (basis)maaiveldhoogte van 1,7 meter. De hoogten van de autosnelweg A28 zijn integraal overgenomen vanuit het geluidsregister. Op enige afstand van de weg en/of het scherm (min of meer onder aan het talud) is parallel daaraan een hoogtelijn gemodelleerd met de basismaaiveldhoogte.

5.6. Immissiepunten

T.p.v. de gevels van het geplande appartementengebouw zijn m.b.v. het item "toetspunt" immissiepunten geplaatst. Er wordt, waar van toepassing, op diverse immissiehoogten gerekend, overal 1,5 meter boven vloerhoogte. Bij de resultaten tabel en in de technische bijlagen zijn de desbetreffende immissiehoogten aangegeven.

Met deze wijze van modelleren wordt een adequate weergave van de geplande situatie gegeven.

6. RESULTATEN / ANALYSE

6.1. Resultaten

Onderstaand worden de resultaten van de berekeningen t.g.v. het zoneringsplichtig wegverkeer gegeven (inclusief aftrek vlgs. art 110g Wgh). Hierbij dient te worden opgemerkt, dat de software geen rekening houdt met hetgeen in art. 3.4 RMV2012 is opgenomenTevens wordt in de laatste kolom de geluidsbelasting van het totale wegverkeer, zowel het zoneringsplichtig wegverkeer als de 30 km/uurwegen, exclusief de aftrek.

Resultaten t.b.v. toetsing Wgh (A28) (incl. aftrek) en RO / Beleid (alle wegen tezamen) [dB] (excl. aftrek)				
Naam	Omschrijving	Hoogte	L_{den} Wgh	L_{den} RO
01 17 N_B	N-gevel 1+17	5,2	53	56
01 17 O_A	O-gevel 1+17	1,5	50	53
01 17 O_B	O-gevel 1+17	5,2	53	56
01 17 O_C	O-gevel 1+17	8,9	52	55
01 17 O_D	O-gevel 1+17	12	52	55
01 17 W_A	W-gevel 1+17	1,5	46	56
01 17 W_B	W-gevel 1+17	5,2	49	56
01 17 W_C	W-gevel 1+17	8,9	52	57
01 17 W_D	W-gevel 1+17	12	53	58
02 W_A	W-gevel 2	1,5	48	56
02 W_B	W-gevel 2	5,2	50	56
03 18 W_A	W-gevel 3+18	1,5	46	56
03 18 W_B	W-gevel 3+18	5,2	49	56
03 18 W_C	W-gevel 3+18	8,9	53	57
03 18 W_D	W-gevel 3+18	12	53	58
04 W_A	W-gevel 4	1,5	46	56
04 W_B	W-gevel 4	5,7	49	56
05 11 19 W	W-gevel 5+11+19	12	53	58
05 11 19 W	W-gevel 5+11+19	8,9	52	57
05 11 19 W	W-gevel 5+11+19	5,7	49	56
05 11 19 W	W-gevel 5+11+19	1,5	46	56
05 11 19 Z_A	Z-gevel 5+11+19	1,5	43	52
05 11 19 Z_B	Z-gevel 5+11+19	5,7	43	52
05 11 19 Z_C	Z-gevel 5+11+19	8,9	46	53
05 11 19 Z_D	Z-gevel 5+11+19	12	43	52

Resultaten t.b.v. toetsing Wgh (A28) (incl. aftrek) en RO / Beleid (alle wegen tezamen) [dB] (excl. aftrek)				
Naam	Omschrijving	H	L_{den} Wgh	L_{den} RO
06 12 20 Z	Z-gevel 6+12+20	12,9	42	50
06 12 20 Z	Z-gevel 6+12+20	9,7	41	51
06 12 20 Z	Z-gevel 6+12+20	5,7	45	52
06 12 20 Z	Z-gevel 6+12+20	1,5	42	50
07 13 21 Z	Z-gevel 7+13+21	12,9	43	51
07 13 21 Z	Z-gevel 7+13+21	9,7	42	51
07 13 21 Z	Z-gevel 7+13+21	5,7	46	52
07 13 21 Z	Z-gevel 7+13+21	1,5	43	51
08 14 22 O	O-gevel 8+14+22	12,9	46	54
08 14 22 O	O-gevel 8+14+22	9,7	46	55
08 14 22 O	O-gevel 8+14+22	5,7	50	57
08 14 22 O	O-gevel 8+14+22	1,5	47	57
08 14 22 Z	Z-gevel 8+14+22	12,9	43	52
08 14 22 Z	Z-gevel 8+14+22	9,7	42	52
08 14 22 Z	Z-gevel 8+14+22	5,7	46	53
08 14 22 Z	Z-gevel 8+14+22	1,5	43	52
09 15 N_A	N-gevel 9+15	1,5	51	54
09 15 N_B	N-gevel 9+15	4,5	53	55
10 16 N_A	N-gevel 10+16	1,5	50	54
10 16 N_B	N-gevel 10+16	4,5	52	55
10 16 O_A	O-gevel 10+16	1,5	49	54
10 16 O_B	O-gevel 10+16	4,5	50	55
20 N_D	N-gevel 20	12,9	53	57
21 N_D	N-gevel 21	12,9	53	57
22 N_D	N-gevel 22	12,9	53	57

6.2. Analyse

6.2.1. Wet geluidhinder

Met de in bovenstaande tabel gegeven waarden (kolom L_{den} *Wgh*) wordt niet op alle punten voldaan aan de in de Wet geluidhinder aangegeven voorkeurswaarde van 48 dB (**groen** gemarkeerd), maar nog wel aan de maximaal te ontheffen waarde (**oranje** gemarkeerd). In het volgend hoofdstuk zal de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder worden behandeld.

6.2.2. Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder

Gebiedsgericht milieubeleid

Bij de beoordeling van het gebiedsgericht milieubeleid wordt gebruik gemaakt van de resultaten waarbij alle relevante wegen (ook de 30 km/uurwegen) worden samengeteld en de aftrek vlgs. art. 110 Wgh niet wordt toegepast (kolom L_{den} *RO*).

Onderhavige locatie (zie boven) wordt door de gemeente Zwolle als Stedelijk gebied (gemengd gebied) aangemerkt met de bijbehorende grenswaarde van 58 dB (basiskwaliteit). De doelstelling (ambitiewaarde) is identiek aan de voorkeurswaarde uit de Wgh; 48 dB.

Op alle punten wordt de ambitiewaarde van 48 dB overschreden. De grenswaarde van 58 dB wordt met een hoogste berekende waarde van 58 dB op geen enkel punt overschreden.

Wet geluidhinder

Om het project doorgang te kunnen laten hebben, zullen Hogere waarden dienen worden vastgesteld. Hiervoor zal de beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder worden gevolgd.

In hfdst. 5.2 van dat beleidsstuk is het volgende opgenomen:

Burgemeester en wethouders zullen van de mogelijkheid tot het vaststellen van een hogere geluidsbelasting bij uitzondering slechts voorwaardelijk gebruik maken.

Daar waar waarin toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de verwachte geluidsbelasting van de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen tot de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, onvoldoende doeltreffend zal zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard, zal gebruik worden gemaakt van de in dit hoofdstuk genoemde ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen.

De voorwaarden zijn, afhankelijk van de geluidsbron, de volgende:

Wegverkeerslawaai:
Als gevolg van een aanwezige weg:
a. *voor nog niet geprojecteerde woningen buiten de bebouwde kom, die*
1e. *verspreid gesitueerd worden, of*
2e. *ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of*
3e. *door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen, of*
4e. *ter plaatse gesitueerd worden als vervanging van bestaande bebouwing.*

b. *voor nog niet geprojecteerde woningen binnen de bebouwde kom, die*
1e. *door de gekozen situering of bouwvorm een doelmatige akoestisch afschermende functie gaan vervullen voor andere woningen of voor andere geluidsgevoelige objecten, of*
2e. *ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of*
3e. *door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen, of*
4e. *ter plaatse gesitueerd worden als vervanging van bestaande bebouwing.*

Als gevolg van de aanleg of reconstructie van een nieuwe weg:
c. *voor geprojecteerde, in aanbouw zijnde of aanwezige woningen en een nog niet geprojecteerde weg, voor zover die weg*
1e. *een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie zal vervullen, of*
2e. *een zodanige verkeersverzamelfunctie zal vervullen, dat de aanleg of reconstructie van die weg zal leiden tot aanmerkelijk lagere geluidsbelastingen van woningen binnen de zone van een andere weg.*

Voor onderhavige situatie geldt, dat wanneer de transformatie wordt beschouwd als nieuwbouw, voorwaarde b 3e en b 4e.

Alvorens tot het vaststellen van hogere waarden kan worden overgegaan, dient, zoals in het beleidsstuk (en de Wgh) is aangegeven, maatregelenonderzoek te worden verricht, gericht op het terugbrengen van de berekende geluidsbelasting tot de grenswaarde.
Hierbij zal de volgorde:

- maatregelen aan de bron;
- overdrachtsmaatregelen;
- maatregelen aan de ontvanger;

worden gevolgd.

Maatregelen aan de bron
Het bepalende deel van de A28 is reeds bestraat met geluidsarm asfalt (dubbellaags ZOAB). Het is niet zinvol om een nog geluidsarmer type asfalt toe te passen.
De maatregel is niet doeltreffend.

Overdrachtsmaatregelen
Als overdrachtmaatregelen kunnen afstandsvergroting en schermen / geluidwallen worden toegepast.
Afstandsvergroting is niet aan de orde.
In de huidige situatie zijn reeds schermen aangebracht langs de A28. Het is niet zinvol om deze schermen nog hoger uit te voeren t.b.v. onderhavig project. Dit zal financieel volstrekt buiten proporties zijn.
De maatregel is niet doeltreffend.

Maatregelen aan de ontvanger
Bij de invulling van het ontwerp v.w.b. de afzonderlijke appartementen, kan rekening worden gehouden met de berekende geluidsbelastingen. Vooralsnog is niet bekend of en zo ja in welke mate er aanpassingen worden gedaan aan de externe scheidingsconstructies en/of indeling.
Het is daarom vooralsnog niet duidelijk of en zo ja in welke vorm, eventuele maatregelen aan de ontvanger doeltreffend zouden kunnen zijn.
Op voorhand wordt ervan uitgegaan dat de maatregel niet doeltreffend is.

7. CONCLUSIE

7.1.1. Wet Geluidhinder

Er wordt op een aantal punten niet voldaan aan de voorkeursgrenswaarde (48 dB) als opgenomen in de Wet geluidhinder.
Er wordt, voldaan aan de voorwaarden om hogere waarden vast te stellen. Hiervoor is de Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder gevolgd.

7.1.2. Bouwbesluit 2012 / RO

Bouwbesluit 2012
Zoals reeds opgemerkt betreft het project een transformatie van een voormalig schoolgebouw tot een woongebouw. Tevens zal enig nieuwbouw plaatshebben.
Het is op voorhand niet bekend of en zo ja in hoeverre in onderhavige situatie sprake zal zijn van het rechtens verkregen niveau.
Wanneer wordt uitgegaan van nieuwbouw woningen, zal in de bouwplanfase de vereiste karakteristieke geluidwering gewaarborgd dienen te worden.

Ruimtelijke ordening
Met een hoogst berekende waarde van 58 dB (alle relevante wegen tezamen, excl. aftrek) wordt niet voldaan aan de ambitiewaarde, echter nog wel aan de gestelde grenswaarde van 58 dB. Het is vooralsnog niet bekend of het bevoegd gezag aanvullende eisen v.w.b. de (ver)bouw zal stellen.

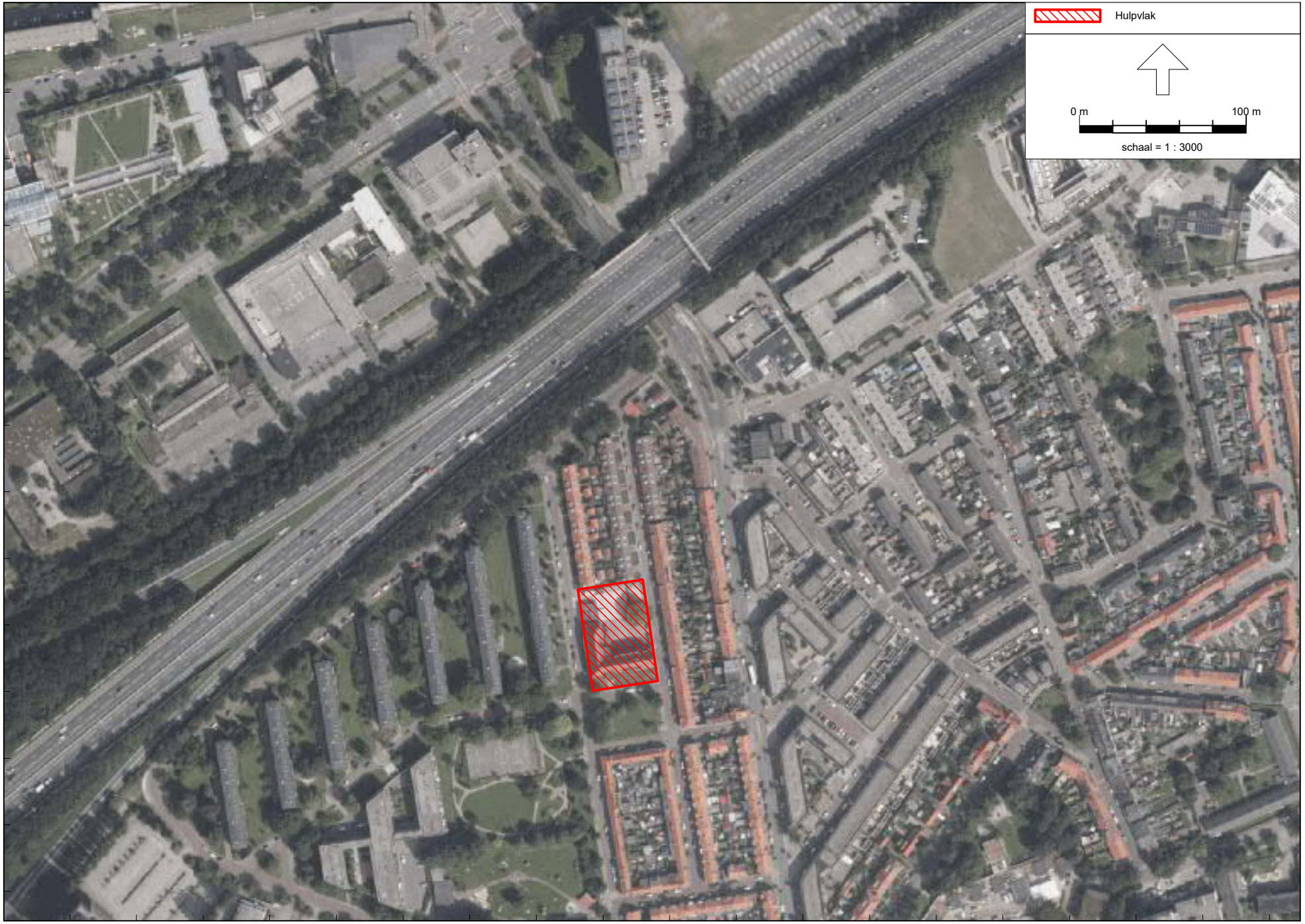

(gedigitaliseerde handtekening)

P.G.J.M. van der Zwalum
ABOVO acoustics

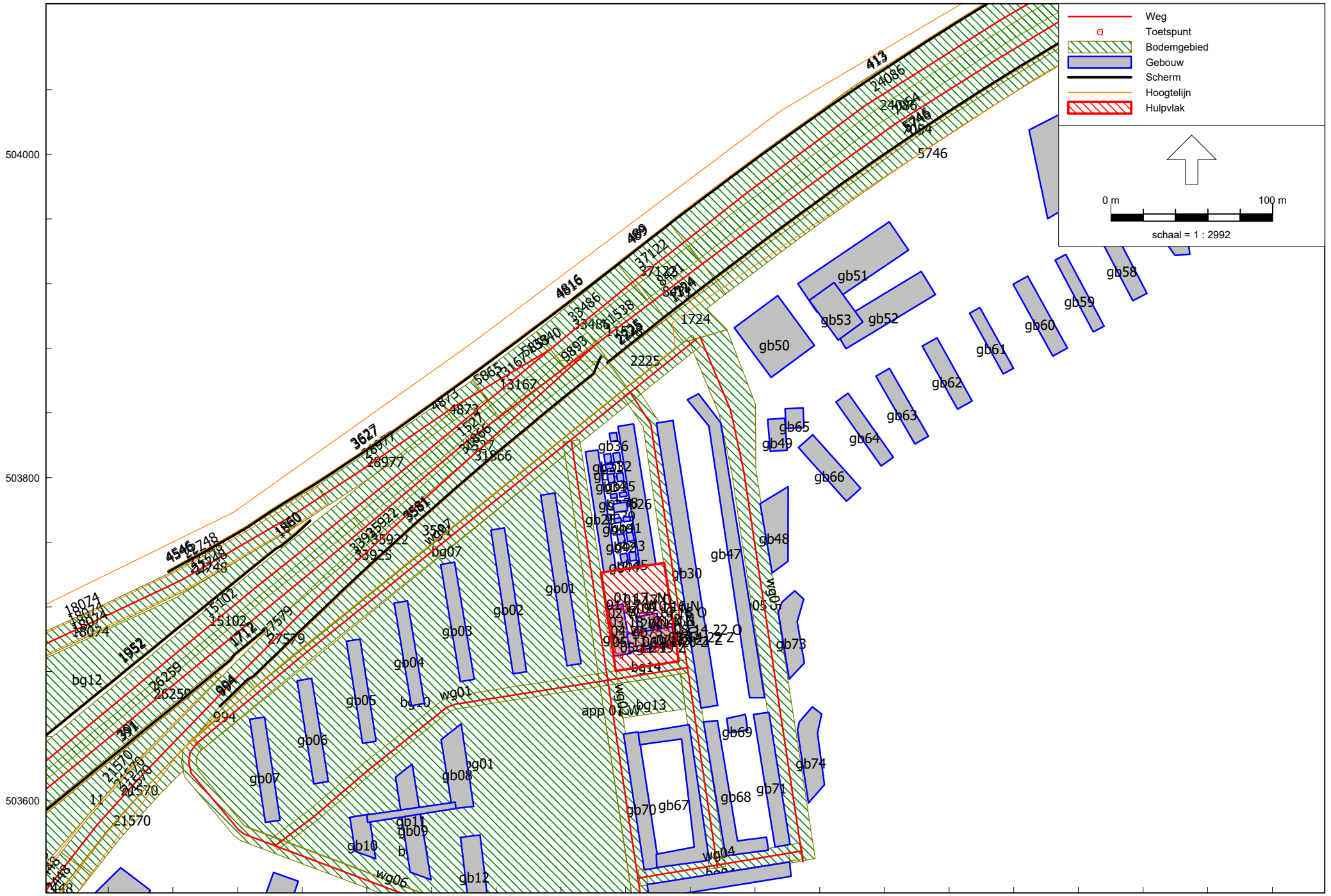
Bijlage

Situatieoverzicht (luchtfoto)
met gemarkeerd plangebied

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

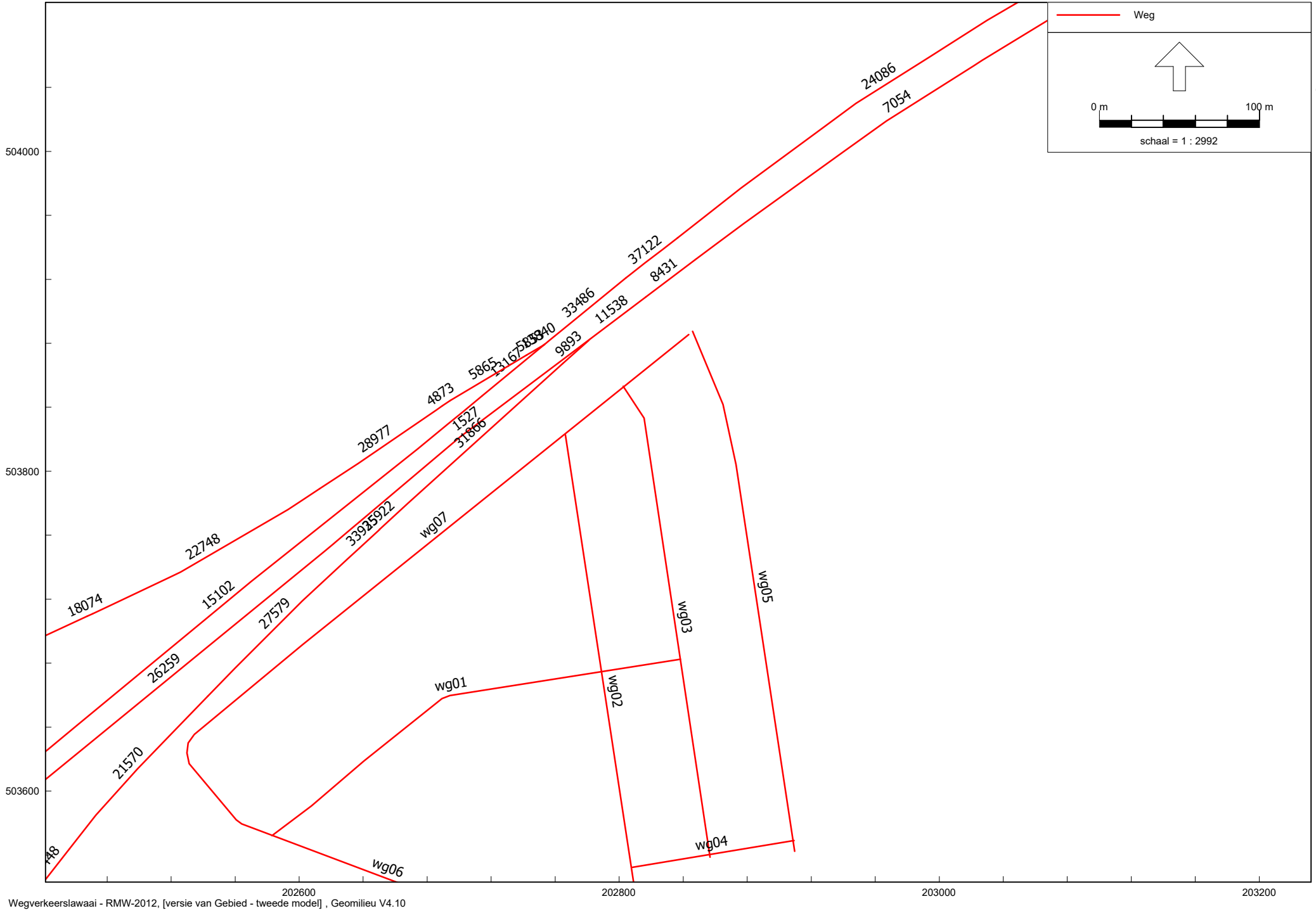
Abovo Acoustics

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Situatieoverzicht

Abovo Acoustics

overzicht wegen

Abovo Acoustics

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

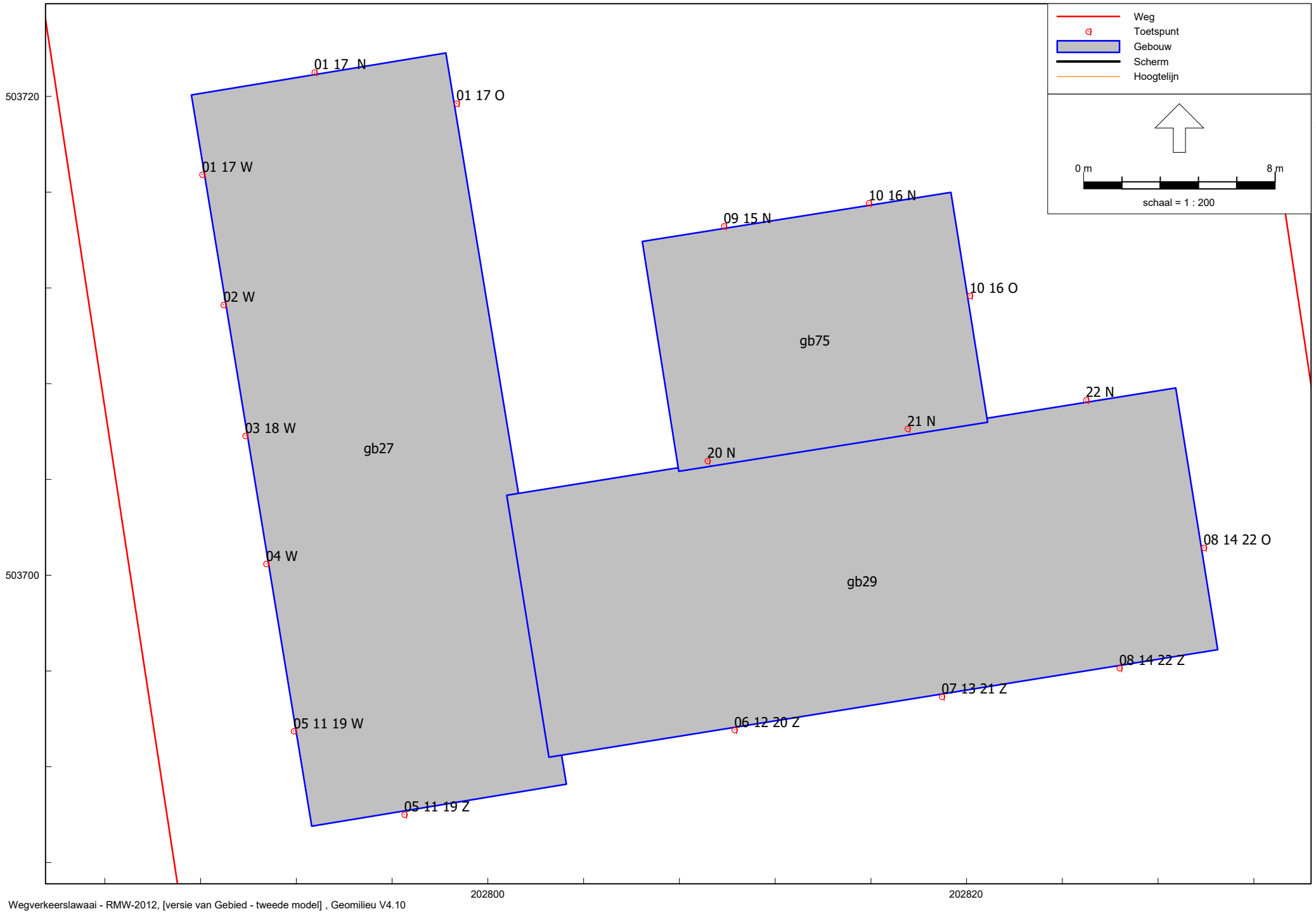
Groep	Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO M	Hdef.	Hbron	Wegdek	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
A28	22748	28 / 93,843 / 94,105	202470,91	503710,87	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	65	65	65
A28	33684	28 / 93,629 / 93,679	202325,50	503509,63	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	5809	28 / 94,610 / 94,654	203103,80	504124,47	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	35639	28 / 93,703 / 93,727	202379,25	503555,24	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	8431	28 / 94,238 / 94,273	202816,52	503908,88	--	Absoluut	0,75	W1	ZOAB	100	100	100
A28	5853	28 / 94,105 / 94,175	202742,17	503872,63	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	37122	28 / 94,241 / 94,280	202804,32	503920,91	--	Absoluut	0,75	W1	ZOAB	100	100	100
A28	19368	28 / 93,628 / 93,645	202313,22	503521,03	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	30205	28 / 94,609 / 94,653	203114,03	504108,20	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	4873	28 / 94,105 / 94,175	202689,57	503840,94	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	21570	28 / 93,800 / 94,010	202456,50	503563,91	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	50	50	50
A28	1527	28 / 94,019 / 94,200	202637,72	503768,35	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	13840	28 / 94,175 / 94,176	202752,54	503878,79	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	31866	28 / 94,010 / 94,199	202658,30	503771,04	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	33486	28 / 94,176 / 94,241	202753,47	503879,34	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	32420	28 / 93,760 / 93,843	202392,90	503672,93	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	50	50	50
A28	33925	28 / 94,010 / 94,199	202637,69	503751,98	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	65	65	65
A28	17448	28 / 93,769 / 93,800	202437,00	503539,00	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	50	50	50
A28	26259	28 / 93,727 / 94,019	202402,00	503575,00	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	24086	28 / 94,280 / 94,610	202836,31	503945,80	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	15102	28 / 93,728 / 94,127	202394,35	503586,44	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	28977	28 / 93,843 / 94,105	202612,84	503789,08	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	80	80	80
A28	27315	28 / 93,645 / 93,703	202326,06	503531,55	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	38486	28 / 93,679 / 93,703	202361,24	503539,92	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	4610	28 / 93,703 / 93,728	202371,08	503567,80	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	35922	28 / 94,010 / 94,199	202650,20	503763,54	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	65	65	65
A28	13167	28 / 94,127 / 94,176	202714,39	503847,16	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	27579	28 / 93,800 / 94,010	202542,96	503659,40	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	65	65	65
A28	35160	28 / 93,685 / 93,760	202334,00	503626,00	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	50	50	50
A28	18074	28 / 93,843 / 94,105	202467,48	503709,29	--	Absoluut	0,75	W0	Referentiewegdek	50	50	50
A28	9893	28 / 94,010 / 94,199	202764,89	503867,42	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	5865	28 / 94,105 / 94,175	202694,42	503844,25	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	80	80	80
A28	7054	28 / 94,273 / 94,609	202847,59	503932,34	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
A28	11538	28 / 94,200 / 94,238	202781,78	503882,66	--	Absoluut	0,75	W2	Tweelaags ZOAB	100	100	100
30 km/uurwegen	wg01	Hobbemastraat	202838,24	503682,42	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
30 km/uurwegen	wg02	Albert Cuijpstraat	202766,33	503822,78	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
30 km/uurwegen	wg03	Ruysdaelstraat	202802,50	503853,07	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
30 km/uurwegen	wg04	Van Ostadestraat	202808,38	503552,36	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
30 km/uurwegen	wg05	Rembrandtlaan	202845,91	503887,44	--	Relatief	0,75	W0	Referentiewegdek	30	30	30
30 km/uurwegen	wg06	Ferdinand Bolstraat	202811,19	503524,96	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30
30 km/uurwegen	wg07	Minervalaan	202534,39	503635,38	--	Relatief	0,75	W9a	Elementenverharding in keperverband	30	30	30

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Crow965	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)
A28	--	65	65	65	--	65	65	65	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	34471,72	6,43	3,68	1,01	82,16	85,03
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47270,72	6,36	3,17	1,38	82,99	86,32
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	34471,72	6,43	3,68	1,01	82,16	85,03
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47629,80	6,45	3,68	0,99	84,88	87,07
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47270,72	6,36	3,17	1,38	82,99	86,32
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	40856,64	6,32	3,22	1,41	82,71	87,84
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47629,80	6,45	3,68	0,99	84,88	87,07
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	50	50	50	--	50	50	50	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	34471,72	6,43	3,68	1,01	82,16	85,03
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47270,72	6,36	3,17	1,38	82,99	86,32
A28	--	50	50	50	--	50	50	50	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	65	65	65	--	65	65	65	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	50	50	50	--	50	50	50	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	34471,72	6,43	3,68	1,01	82,16	85,03
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47270,72	6,36	3,17	1,38	82,99	86,32
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	40856,64	6,32	3,22	1,41	82,71	87,84
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	40856,64	6,32	3,22	1,41	82,71	87,84
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	34471,72	6,43	3,68	1,01	82,16	85,03
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	40856,64	6,32	3,22	1,41	82,71	87,84
A28	--	65	65	65	--	65	65	65	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	40856,64	6,32	3,22	1,41	82,71	87,84
A28	--	65	65	65	--	65	65	65	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	50	50	50	--	50	50	50	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	50	50	50	--	50	50	50	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	9444,44	6,31	3,98	1,05	95,29	94,27
A28	--	80	80	80	--	75	75	75	--	False	8688,28	6,32	3,09	1,47	84,13	79,97
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47629,80	6,45	3,68	0,99	84,88	87,07
A28	--	90	90	90	--	85	85	85	--	False	47629,80	6,45	3,68	0,99	84,88	87,07
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	97,30	97,30
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	97,30	97,30
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	500,00	6,80	3,40	0,60	97,30	97,30
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	5000,00	6,80	3,20	0,70	97,30	97,30
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	1500,00	6,80	3,40	0,60	97,30	97,30
30 km/uurwegen	--	30	30	30	--	30	30	30	--	True	1500,00	6,80	3,40	0,60	97,30	97,30

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	60,18	8,57	5,17	10,58	9,27	9,79	29,24
A28	72,07	7,69	4,99	8,75	9,32	8,68	19,18
A28	60,18	8,57	5,17	10,58	9,27	9,79	29,24
A28	67,19	7,21	4,50	8,74	7,91	8,43	24,07
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	72,07	7,69	4,99	8,75	9,32	8,68	19,18
A28	68,54	7,84	4,41	9,73	9,45	7,75	21,74
A28	67,19	7,21	4,50	8,74	7,91	8,43	24,07
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	60,18	8,57	5,17	10,58	9,27	9,79	29,24
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	72,07	7,69	4,99	8,75	9,32	8,68	19,18
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	60,18	8,57	5,17	10,58	9,27	9,79	29,24
A28	72,07	7,69	4,99	8,75	9,32	8,68	19,18
A28	68,54	7,84	4,41	9,73	9,45	7,75	21,74
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	68,54	7,84	4,41	9,73	9,45	7,75	21,74
A28	60,18	8,57	5,17	10,58	9,27	9,79	29,24
A28	68,54	7,84	4,41	9,73	9,45	7,75	21,74
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	68,54	7,84	4,41	9,73	9,45	7,75	21,74
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	95,60	1,97	2,10	1,25	2,73	3,62	3,15
A28	86,82	7,09	7,45	4,69	8,79	12,58	8,49
A28	67,19	7,21	4,50	8,74	7,91	8,43	24,07
A28	67,19	7,21	4,50	8,74	7,91	8,43	24,07
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--
30 km/uurwegen	97,30	2,50	2,50	2,50	0,20	0,20	0,20
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--
30 km/uurwegen	97,30	2,70	2,70	2,70	--	--	--

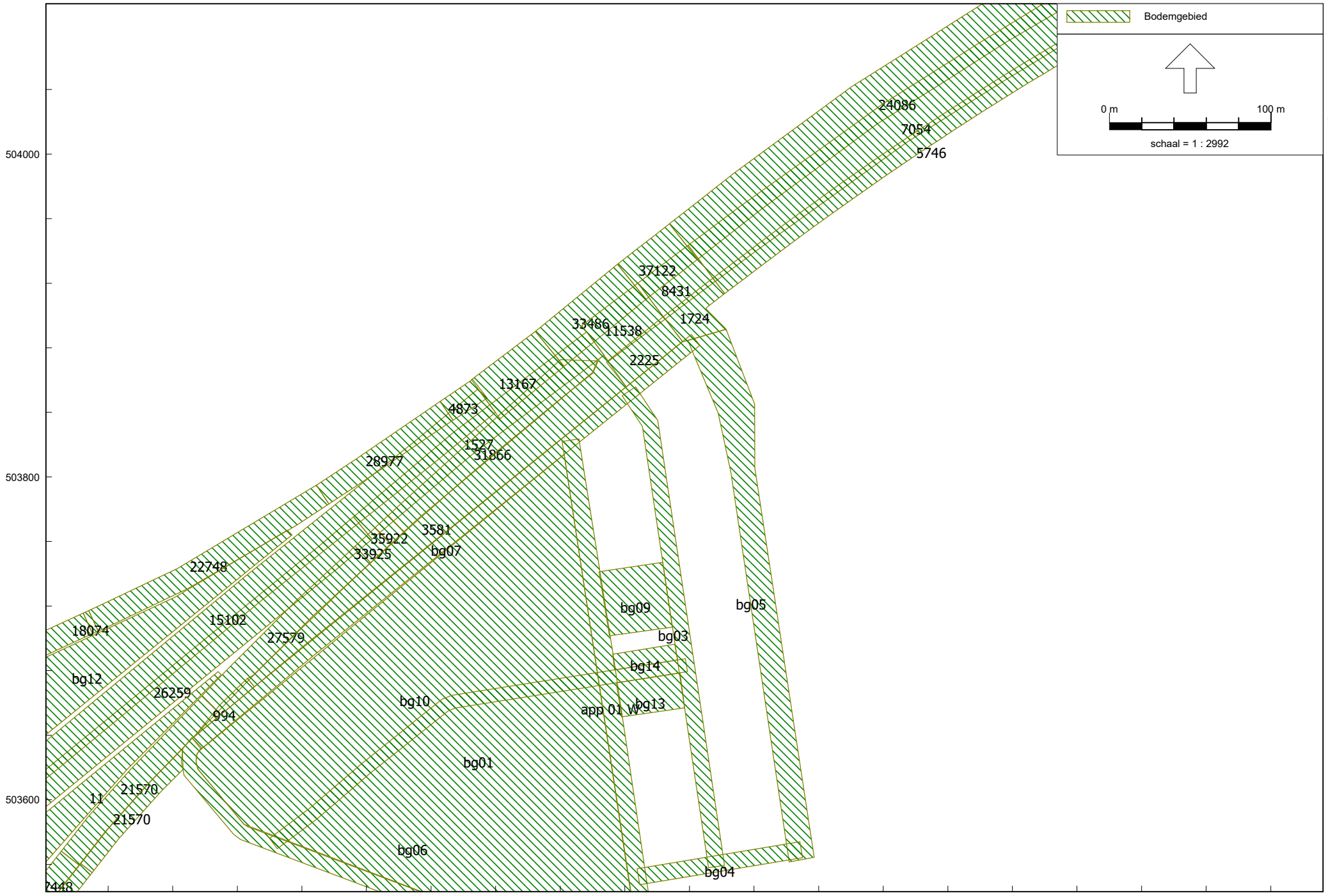
overzicht immissiepunten

Abovo Acoustics

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Gevel
04 W	W-gevel 4	202790,74	503700,48	1,70	Relatief	1,50	5,70	--	--	Ja
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	202796,51	503690,00	1,70	Relatief	1,50	5,70	8,90	12,00	Ja
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	202810,30	503693,54	1,70	Relatief	1,50	5,70	9,70	12,90	Ja
09 15 N	N-gevel 9, 15	202809,86	503714,59	1,70	Relatief	1,50	4,50	--	--	Ja
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	202791,89	503693,49	1,70	Relatief	1,50	5,70	8,90	12,00	Ja
03 18 W	W-gevel 3, 18	202789,86	503705,83	1,70	Relatief	1,50	5,20	8,90	12,00	Ja
02 W	W-gevel 2	202788,96	503711,30	1,70	Relatief	1,50	5,20	--	--	Ja
01 17 N	N-gevel 1, 17	202792,76	503721,01	1,70	Relatief	--	5,20	--	--	Ja
01 17 W	W-gevel 1, 17	202788,06	503716,74	1,70	Relatief	1,50	5,20	8,90	12,00	Ja
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	202818,96	503694,93	1,70	Relatief	1,50	5,70	9,70	12,90	Ja
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	202826,38	503696,12	1,70	Relatief	1,50	5,70	9,70	12,90	Ja
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	202829,91	503701,15	1,70	Relatief	1,50	5,70	9,70	12,90	Ja
10 16 N	N-gevel 10, 16	202815,91	503715,55	1,70	Relatief	1,50	4,50	--	--	Ja
10 16 O	O-gevel 10, 16	202820,13	503711,68	1,70	Relatief	1,50	4,50	--	--	Ja
22 N	N-gevel 22	202824,99	503707,32	1,70	Relatief	--	--	--	12,90	Ja
21 N	N-gevel 21	202817,53	503706,12	1,70	Relatief	--	--	--	12,90	Ja
20 N	N-gevel 20	202809,17	503704,78	1,70	Relatief	--	--	--	12,90	Ja
01 17 O	O-gevel 1, 17	202798,70	503719,71	1,70	Relatief	1,50	5,20	8,90	12,00	Ja

overzicht bodemgebieden

Abovo Acoustics

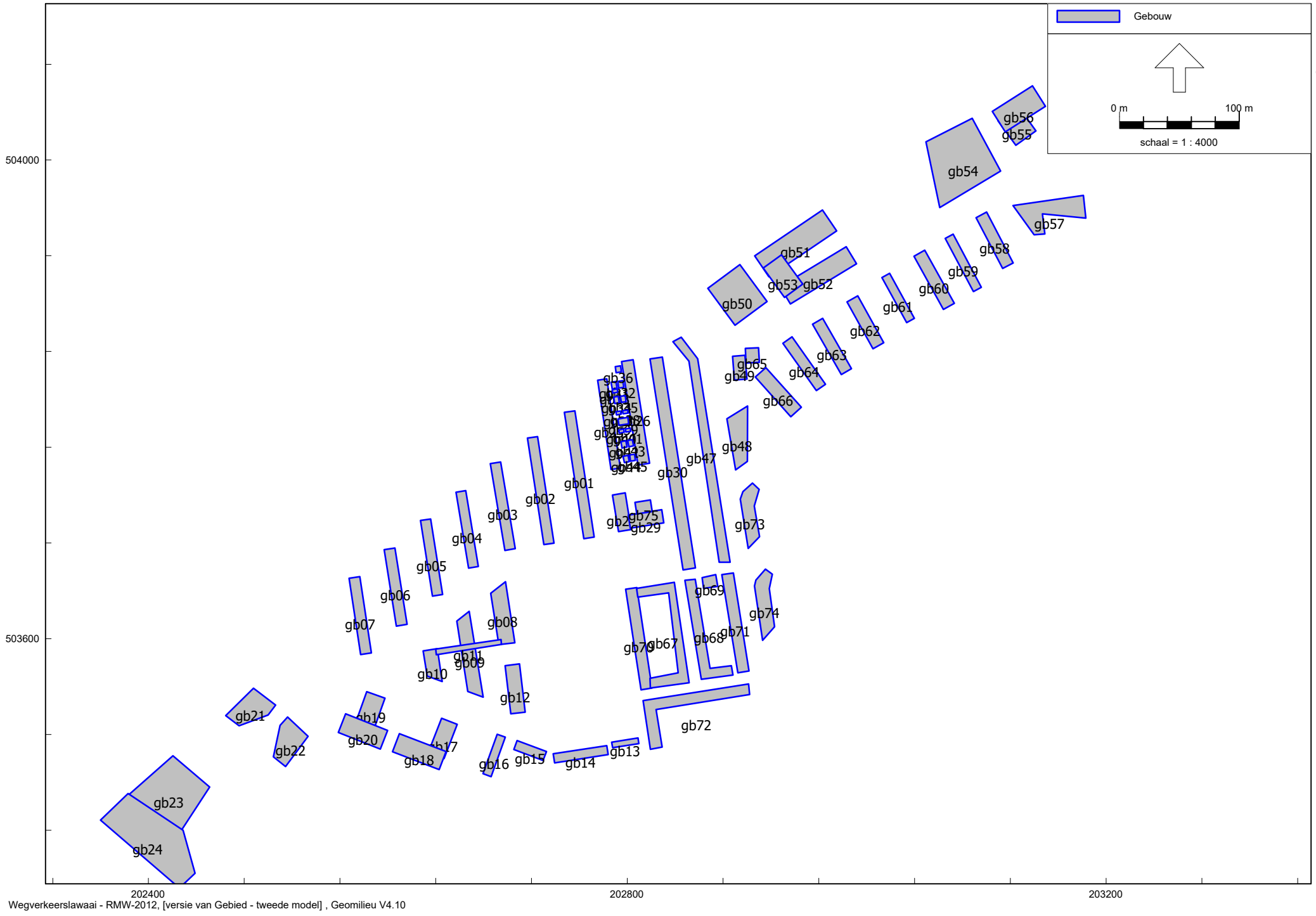
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf
33684	harde bodem (weg)	202319,77	503516,56	0,00
35639	harde bodem (weg)	202373,50	503562,16	0,00
19368	harde bodem (weg)	202307,51	503527,99	0,00
1527	harde bodem (weg)	202631,91	503775,22	0,00
26259	harde bodem (weg)	202396,30	503581,97	0,00
15102	harde bodem (weg)	202388,37	503593,17	0,00
27315	harde bodem (weg)	202320,66	503538,75	0,00
38486	harde bodem (weg)	202355,40	503546,77	0,00
4610	harde bodem (weg)	202365,52	503574,87	0,00
22748	28 / 93,843 / 94,105	202467,97	503717,23	0,00
32420	28 / 93,760 / 93,843	202389,01	503678,76	0,00
35160	28 / 93,685 / 93,760	202329,49	503631,36	0,00
18074	28 / 93,843 / 94,105	202464,55	503715,64	0,00
21570	28 / 93,800 / 94,010	202450,99	503568,22	0,00
17448	28 / 93,769 / 93,800	202431,49	503543,32	0,00
27579	28 / 93,800 / 94,010	202537,93	503664,28	0,00
31866	28 / 94,010 / 94,199	202653,55	503776,17	0,00
33925	28 / 94,010 / 94,199	202632,94	503757,12	0,00
35922	28 / 94,010 / 94,199	202645,44	503768,68	0,00
4873	28 / 94,105 / 94,175	202685,63	503846,73	0,00
28977	28 / 93,843 / 94,105	202608,99	503794,93	0,00
5809	28 / 94,610 / 94,654	203097,46	504136,95	0,00
8431	28 / 94,238 / 94,273	202808,08	503920,05	0,00
37122	28 / 94,241 / 94,280	202795,46	503931,75	0,00
30205	28 / 94,609 / 94,653	203106,61	504120,07	0,00
33486	28 / 94,176 / 94,241	202744,60	503890,18	0,00
24086	28 / 94,280 / 94,610	202827,66	503956,80	0,00
7054	28 / 94,273 / 94,609	202839,23	503943,57	0,00
11538	28 / 94,200 / 94,238	202773,35	503893,83	0,00
bg10	groen gebied rond flats	202537,48	503631,28	0,80
994		202570,61	503670,02	1,00
3581		202800,82	503855,82	1,00
1724		202823,78	503899,26	0,00
2225		202788,58	503871,18	1,00
2500		203119,52	504098,34	1,00
5746		202854,54	503923,14	1,00
21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)	202463,04	503560,46	1,00
17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)	202443,54	503535,55	1,00
11	groen	202395,95	503554,83	1,00
13167	28 / 94,127 / 94,176	202705,03	503860,24	0,00
bg12	groen	202339,97	503620,05	1,00
bg05	Rembrandtlaan	202862,68	503891,45	0,00
bg07	Minervalaan	202532,15	503638,07	0,00
bg06	Ferdinand Bolstraat	202811,84	503520,51	0,00
bg01	Hobbemastraat	202838,71	503679,46	0,00

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

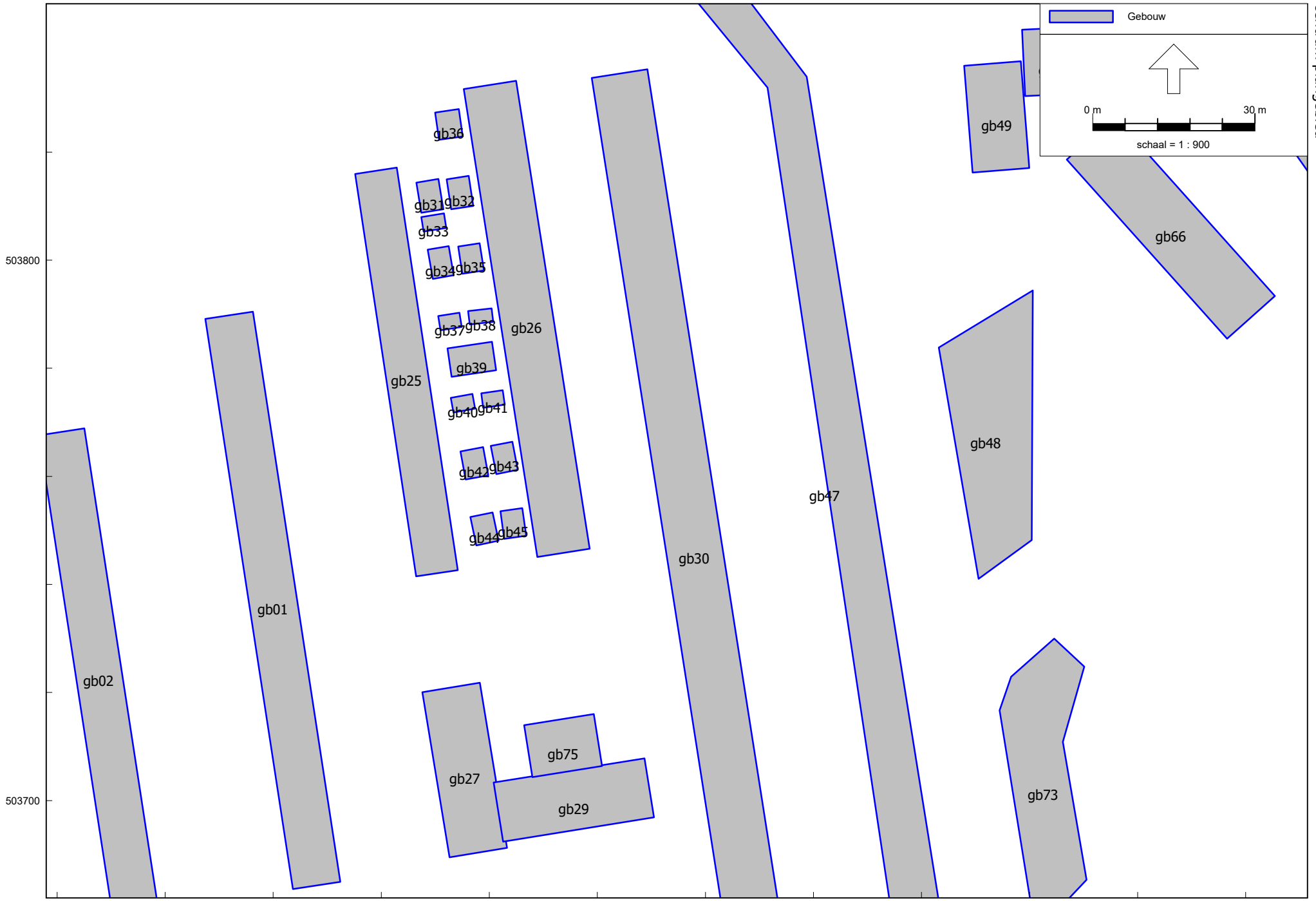
Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf
app 01 W	W-gevel te raliseren appartement	202771,52	503823,57	0,00
bg03	Ruysdaelstraat	202806,68	503855,82	0,00
bg04	Van Ostadestraat	202807,56	503557,30	0,00
bg13	groen	202794,65	503672,39	1,00
bg14	groen	202830,93	503696,45	1,00
bg09	harde bodem	202783,98	503741,27	0,00

overzicht gebouwen

Abovo Acoustics

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

overzicht gebouwen centrum plangebied

Abovo Acoustics

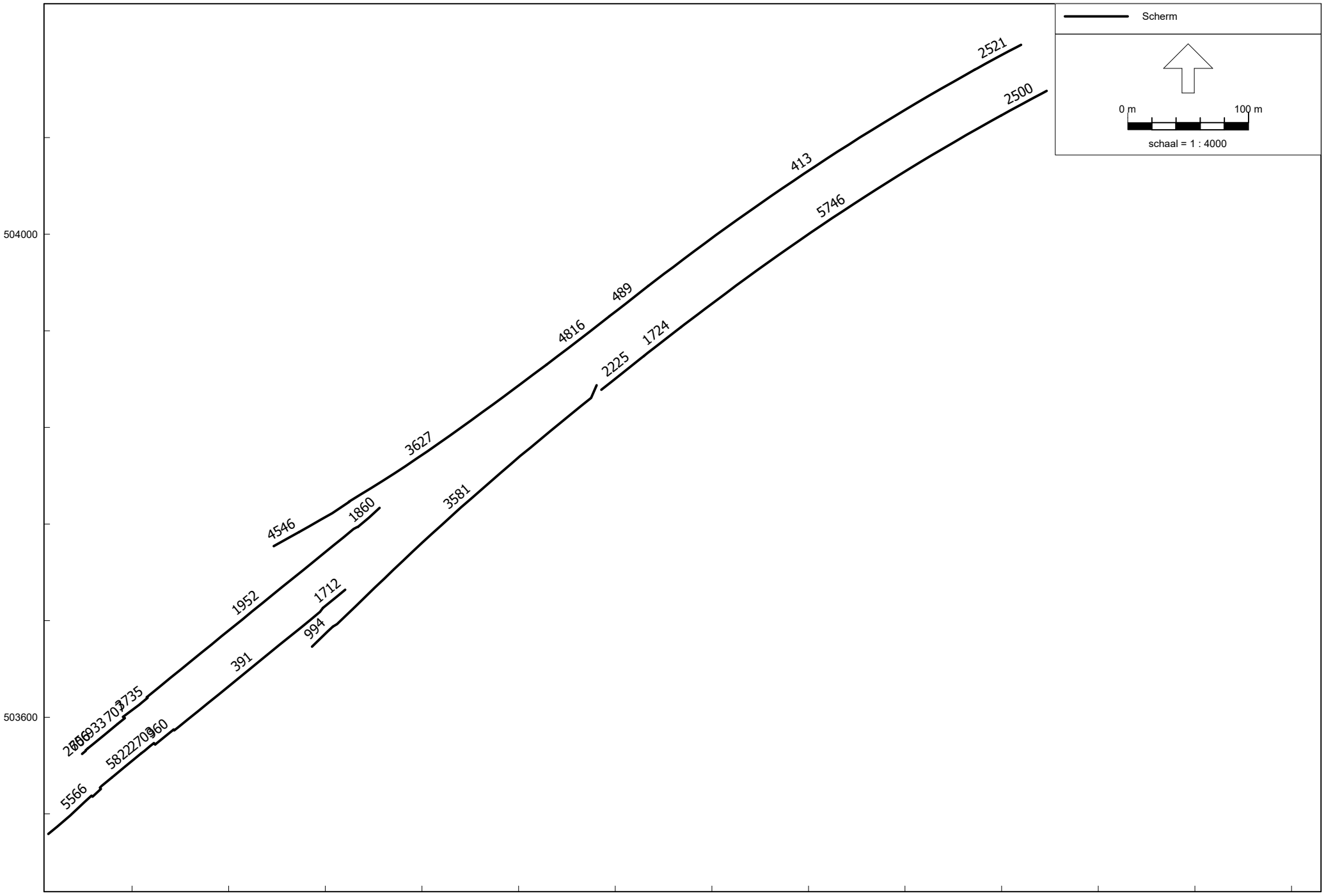
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Refl. 1k
gb01	flatgebouw	202747,46	503789,11	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb02	flatgebouw	202725,05	503768,89	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb03	flatgebouw	202694,24	503747,73	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb04	flatgebouw	202664,99	503723,76	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb05	flatgebouw	202635,74	503700,11	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb06	flatgebouw	202605,86	503675,84	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb07	flatgebouw	202576,61	503651,88	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb08	flatgebouw	202698,33	503647,72	15,00	15,00	1,70	Relatief	0,80
gb09	flatgebouw	202667,99	503622,85	15,00	15,00	1,70	Relatief	0,80
gb10	flatgebouw	202645,39	503564,26	15,00	15,00	1,70	Relatief	0,80
gb11	flatgebouw	202694,94	503595,34	15,00	15,00	1,70	Relatief	0,80
gb12	bijgebouw	202702,67	503537,30	2,50	2,50	1,70	Relatief	0,80
gb13	woningen	202808,99	503517,06	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb14	woningen	202782,82	503510,71	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb15	woningen	202732,46	503505,82	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb16	woningen	202691,38	503520,24	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb17	bedrijfspand	202657,96	503528,50	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb18	bedrijfspand	202642,83	503490,67	5,00	5,00	1,70	Relatief	0,80
gb19	bedrijfspand	202597,57	503550,33	9,00	9,00	1,70	Relatief	0,80
gb20	bedrijfspand	202593,67	503507,81	9,00	9,00	1,70	Relatief	0,80
gb21	bedrijfspand	202487,66	503558,73	30,00	30,00	1,70	Relatief	0,80
gb22	bedrijfspand	202516,24	503534,54	30,00	30,00	1,70	Relatief	0,80
gb23	bedrijfspand	202420,47	503502,17	30,00	30,00	1,70	Relatief	0,80
gb24	bedrijfspand	202359,89	503448,50	20,00	20,00	1,70	Relatief	0,80
gb25	woningen	202775,16	503815,96	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb26	woningen	202804,95	503833,16	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb27	tot woningen te tranformeren gebouw	202803,28	503691,27	14,50	14,50	1,70	Relatief	0,80
gb29	tot woningen te tranformeren gebouw	202828,73	503707,82	15,80	15,80	1,70	Relatief	0,80
gb30	woningen	202818,95	503833,71	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80
gb31	schuurtjes	202786,49	503814,35	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb32	schuurtjes	202792,10	503814,95	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb33	schuurtjes	202787,40	503807,98	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb34	schuurtjes	202788,61	503801,94	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb35	schuurtjes	202794,23	503802,51	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb36	schuurtjes	202789,96	503827,32	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb37	schuurtjes	202790,53	503789,64	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb38	schuurtjes	202796,08	503790,57	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb39	schuurtjes	202792,24	503783,67	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb40	schuurtjes	202792,88	503774,50	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb41	schuurtjes	202798,50	503775,35	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb42	schuurtjes	202794,66	503764,62	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb43	schuurtjes	202800,27	503765,61	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb44	schuurtjes	202796,50	503752,46	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb45	schuurtjes	202802,05	503753,53	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb47	woningen	202838,19	503848,14	7,50	7,50	1,70	Relatief	0,80

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Refl. 1k
gb48	woningen	202883,19	503783,83	9,00	9,00	1,70	Relatief	0,80
gb49	appartementengebouw	202887,90	503835,96	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb50	bedrijfspand	202867,22	503892,71	5,00	5,00	1,70	Relatief	0,80
gb51	bedrijfspand	202963,03	503958,22	5,00	5,00	1,70	Relatief	0,80
gb52	bedrijfspand	202991,56	503913,21	5,00	5,00	1,70	Relatief	0,80
gb53	bedrijfspand	202913,57	503909,65	5,00	5,00	1,70	Relatief	0,80
gb54	gebouw	203049,48	504015,11	15,00	15,00	1,70	Relatief	0,80
gb55	gebouw	203124,67	504012,22	3,00	3,00	1,70	Relatief	0,80
gb56	gebouw	203105,00	504040,56	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb57	gebouw	203181,08	503970,34	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb58	gebouw	203100,22	503956,43	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb59	gebouw	203072,23	503938,09	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb60	gebouw	203048,58	503924,58	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb61	gebouw	203019,14	503905,27	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb62	gebouw	202992,59	503886,45	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb63	gebouw	202963,15	503867,63	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb64	gebouw	202937,57	503852,18	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb65	gebouw	202909,72	503843,16	10,00	10,00	1,70	Relatief	0,80
gb66	gebouw	202906,88	503818,62	6,00	6,00	1,70	Relatief	0,80
gb70	woningen	202798,68	503641,39	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb67	woningen	202807,79	503642,13	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb68	woningen	202848,20	503648,81	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb69	woningen	202862,52	503651,04	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb71	woningen	202879,06	503653,58	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb72	woningen	202813,24	503548,28	7,00	7,00	1,70	Relatief	0,80
gb73	woningen	202894,46	503716,69	9,00	9,00	1,70	Relatief	0,80
gb74	woningen	202913,06	503598,71	9,00	9,00	1,70	Relatief	0,80
gb75	tot appartementen te tranformeren gebouw	202819,35	503715,99	7,30	7,30	1,70	Relatief	0,80

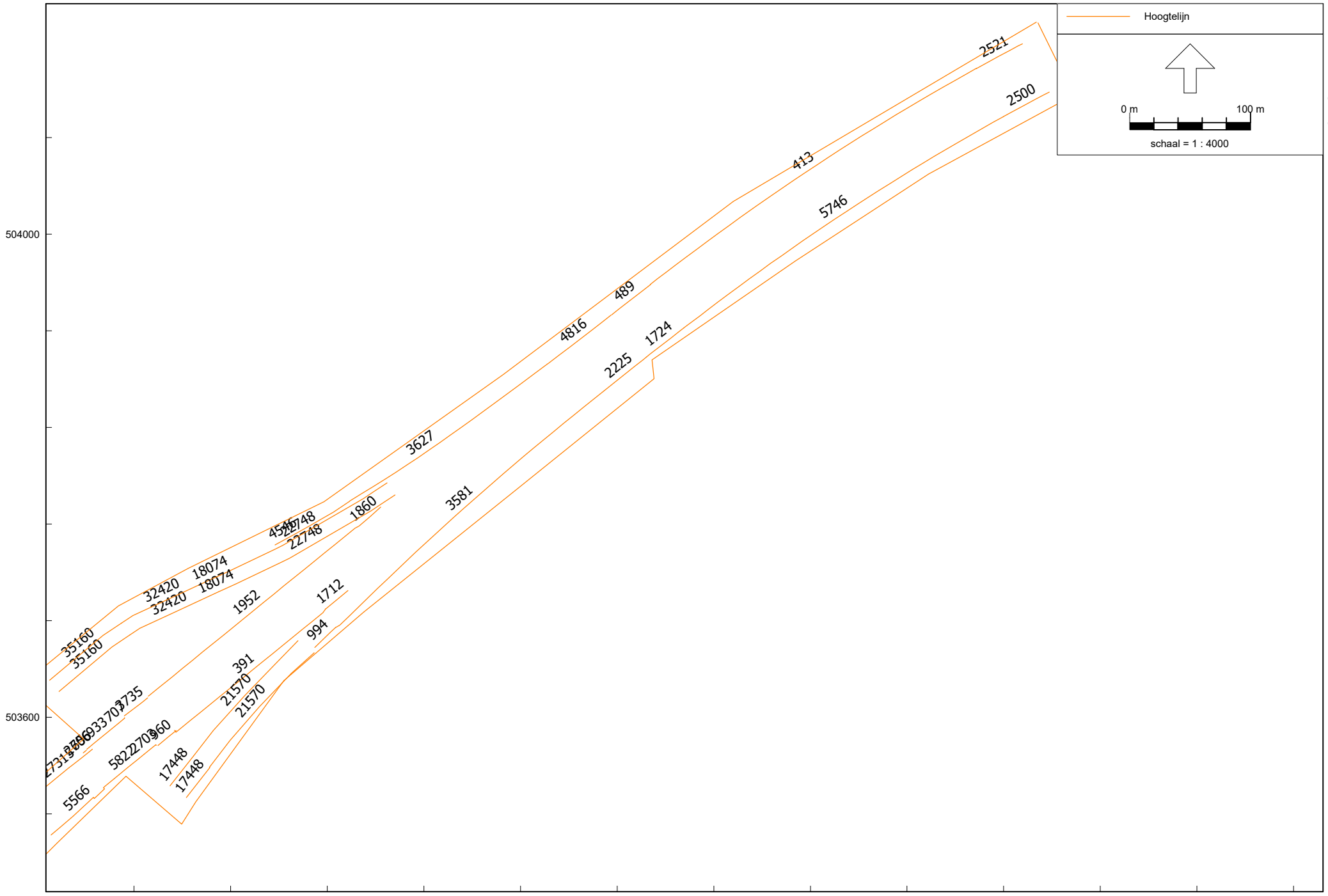

overzicht schermen

Abovo Acoustics

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M	Hdef.	Cp	Refl.L 1k	Refl.R 1k
391		202434,32	503589,77	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
413		202827,41	503957,11	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
656		202361,62	503572,73	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
489		202795,22	503932,04	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
707		202387,95	503594,37	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
933		202363,45	503574,26	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
960		202419,18	503577,43	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
994		202566,24	503675,16	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
1712		202557,98	503690,52	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
1724		202823,78	503899,26	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
1952		202586,99	503757,61	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
1860		202586,99	503757,61	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
2225		202788,58	503871,18	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
2500		203119,52	504098,34	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
2521		203097,80	504136,27	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
2703		202407,62	503570,08	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
2706		202358,66	503569,68	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
3627		202743,31	503892,13	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
3581		202784,66	503874,99	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
3735		202392,56	503600,41	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
5566		202330,71	503503,34	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
4546		202538,23	503753,34	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
5746		202854,54	503923,14	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
5822		202383,42	503550,23	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80
4816		202743,31	503892,13	--	--	Eigen waarde	0 dB	0,80	0,80

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - tweede model] , Geomilieu V4.10

Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	H-1	H-n
391	(Rechts) (Rechts)	202433,54	503589,14	--	7,42	6,46
960	(Rechts) (Rechts)	202419,82	503576,66	--	7,63	7,42
1712	(Rechts) (Rechts)	202558,61	503689,74	--	6,46	6,46
2703	(Rechts) (Rechts)	202408,25	503569,30	--	7,78	7,63
5566	(Rechts) (Rechts)	202331,35	503502,57	--	8,62	8,01
5822	(Rechts) (Rechts)	202384,05	503549,46	--	8,01	7,78
994	(Links) (Links)	202566,93	503674,44	--	4,81	4,36
3581	(Links) (Links)	202789,20	503870,40	--	6,30	4,81
1724	(Rechts) (Rechts)	202824,40	503898,48	--	6,18	6,25
2225	(Rechts) (Rechts)	202789,20	503870,40	--	6,29	6,18
2500	(Rechts) (Rechts)	203120,00	504097,47	--	6,24	6,27
5746	(Rechts) (Rechts)	202855,15	503922,35	--	6,25	6,24
413	(Rechts) (Rechts)	202827,34	503958,40	--	6,36	6,35
489	(Rechts) (Rechts)	202795,42	503933,33	--	6,39	6,36
2521	(Rechts) (Rechts)	203097,32	504137,20	--	6,35	6,39
3627	(Rechts) (Rechts)	202742,71	503892,93	--	6,44	4,90
4546	(Rechts) (Rechts)	202537,75	503754,22	--	4,90	4,50
4816	(Rechts) (Rechts)	202743,08	503893,13	--	6,44	6,39
21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)	202462,44	503558,40	--	1,74	4,30
17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)	202443,36	503533,58	--	1,17	1,74
19368	28 / 93,628 / 93,645 (Links)	202307,69	503526,69	--	8,59	8,53
27315	28 / 93,645 / 93,703 (Links)	202320,57	503537,25	--	8,53	7,92
656	(Links) (Links)	202360,98	503573,50	--	8,02	7,98
707	(Links) (Links)	202387,32	503595,15	--	7,59	7,51
933	(Links) (Links)	202362,81	503575,02	--	7,98	7,59
1952	(Links) (Links)	202585,99	503758,18	--	6,56	7,30
1860	(Links) (Links)	202586,35	503758,37	--	6,56	6,57
2706	(Links) (Links)	202358,02	503570,45	--	8,05	8,03
3735	(Links) (Links)	202391,96	503601,21	--	7,51	7,30
21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)	202449,33	503568,03	--	1,74	4,30
17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)	202429,83	503543,13	--	1,17	1,74
22748	28 / 93,843 / 94,105 (Rechts)	202473,43	503705,43	--	3,38	5,99
22748	28 / 93,843 / 94,105 (Links)	202468,39	503716,32	--	3,38	5,99
32420	28 / 93,760 / 93,843 (Rechts)	202396,23	503667,94	--	2,14	3,32
32420	28 / 93,760 / 93,843 (Links)	202389,57	503677,92	--	2,14	3,32
35160	28 / 93,685 / 93,760 (Rechts)	202337,86	503621,41	--	1,43	2,14
35160	28 / 93,685 / 93,760 (Links)	202330,14	503630,59	--	1,43	2,14
18074	28 / 93,843 / 94,105 (Rechts)	202470,00	503703,84	--	3,32	3,38
18074	28 / 93,843 / 94,105 (Links)	202464,97	503714,73	--	3,32	3,38
hl?	standaardmaaiveldhoogte	203147,04	504175,68	--	1,70	1,70

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Toetspunt	01 17 N	N-gevel 1, 17
(hoofdgroep)	Toetspunt	01 17 O	O-gevel 1, 17
(hoofdgroep)	Toetspunt	01 17 W	W-gevel 1, 17
(hoofdgroep)	Toetspunt	02 W	W-gevel 2
(hoofdgroep)	Toetspunt	03 18 W	W-gevel 3, 18
(hoofdgroep)	Toetspunt	04 W	W-gevel 4
(hoofdgroep)	Toetspunt	05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19
(hoofdgroep)	Toetspunt	05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19
(hoofdgroep)	Toetspunt	06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20
(hoofdgroep)	Toetspunt	07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21
(hoofdgroep)	Toetspunt	08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22
(hoofdgroep)	Toetspunt	08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22
(hoofdgroep)	Toetspunt	09 15 N	N-gevel 9, 15
(hoofdgroep)	Toetspunt	10 16 N	N-gevel 10, 16
(hoofdgroep)	Toetspunt	10 16 O	O-gevel 10, 16
(hoofdgroep)	Toetspunt	20 N	N-gevel 20
(hoofdgroep)	Toetspunt	21 N	N-gevel 21
(hoofdgroep)	Toetspunt	22 N	N-gevel 22
(hoofdgroep)	Bodemgebied	11	groen
(hoofdgroep)	Bodemgebied	11538	28 / 94,200 / 94,238
(hoofdgroep)	Bodemgebied	13167	28 / 94,127 / 94,176
(hoofdgroep)	Bodemgebied	15102	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	1527	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	1724	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	17448	28 / 93,769 / 93,800
(hoofdgroep)	Bodemgebied	17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	18074	28 / 93,843 / 94,105
(hoofdgroep)	Bodemgebied	19368	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	21570	28 / 93,800 / 94,010
(hoofdgroep)	Bodemgebied	2225	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	22748	28 / 93,843 / 94,105
(hoofdgroep)	Bodemgebied	24086	28 / 94,280 / 94,610
(hoofdgroep)	Bodemgebied	2500	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	26259	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	27315	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	27579	28 / 93,800 / 94,010
(hoofdgroep)	Bodemgebied	28977	28 / 93,843 / 94,105
(hoofdgroep)	Bodemgebied	30205	28 / 94,609 / 94,653
(hoofdgroep)	Bodemgebied	31866	28 / 94,010 / 94,199
(hoofdgroep)	Bodemgebied	32420	28 / 93,760 / 93,843
(hoofdgroep)	Bodemgebied	33486	28 / 94,176 / 94,241
(hoofdgroep)	Bodemgebied	33684	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	33925	28 / 94,010 / 94,199
(hoofdgroep)	Bodemgebied	35160	28 / 93,685 / 93,760

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Bodemgebied	35639	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	3581	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	35922	28 / 94,010 / 94,199
(hoofdgroep)	Bodemgebied	37122	28 / 94,241 / 94,280
(hoofdgroep)	Bodemgebied	38486	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	4610	harde bodem (weg)
(hoofdgroep)	Bodemgebied	4873	28 / 94,105 / 94,175
(hoofdgroep)	Bodemgebied	5746	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	5809	28 / 94,610 / 94,654
(hoofdgroep)	Bodemgebied	7054	28 / 94,273 / 94,609
(hoofdgroep)	Bodemgebied	8431	28 / 94,238 / 94,273
(hoofdgroep)	Bodemgebied	994	
(hoofdgroep)	Bodemgebied	app 01 W	W-gevel te raliseren appartement
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg01	Hobbemastraat
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg03	Ruysdaelstraat
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg04	Van Ostadestraat
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg05	Rembrandtlaan
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg06	Ferdinand Bolstraat
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg07	Minervalaan
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg09	harde bodem
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg10	groen gebied rond flats
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg12	groen
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg13	groen
(hoofdgroep)	Bodemgebied	bg14	groen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb01	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb02	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb03	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb04	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb05	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb06	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb07	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb08	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb09	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb10	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb11	flatgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb12	bijgebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb13	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb14	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb15	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb16	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb17	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb18	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb19	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb20	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb21	bedrijfspand

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Gebouw	gb22	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb23	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb24	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb25	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb26	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb27	tot woningen te tranformeren gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb29	tot woningen te tranformeren gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb30	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb31	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb32	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb33	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb34	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb35	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb36	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb37	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb38	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb39	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb40	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb41	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb42	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb43	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb44	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb45	schuurtjes
(hoofdgroep)	Gebouw	gb47	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb48	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb49	appartementengebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb50	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb51	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb52	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb53	bedrijfspand
(hoofdgroep)	Gebouw	gb54	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb55	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb56	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb57	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb58	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb59	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb60	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb61	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb62	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb63	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb64	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb65	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb66	gebouw
(hoofdgroep)	Gebouw	gb67	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb68	woningen

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Gebouw	gb69	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb70	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb71	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb72	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb73	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb74	woningen
(hoofdgroep)	Gebouw	gb75	tot appartementen te tranformeren gebouw
(hoofdgroep)	Scherm	1712	
(hoofdgroep)	Scherm	1724	
(hoofdgroep)	Scherm	1860	
(hoofdgroep)	Scherm	1952	
(hoofdgroep)	Scherm	2225	
(hoofdgroep)	Scherm	2500	
(hoofdgroep)	Scherm	2521	
(hoofdgroep)	Scherm	2703	
(hoofdgroep)	Scherm	2706	
(hoofdgroep)	Scherm	3581	
(hoofdgroep)	Scherm	3627	
(hoofdgroep)	Scherm	3735	
(hoofdgroep)	Scherm	391	
(hoofdgroep)	Scherm	413	
(hoofdgroep)	Scherm	4546	
(hoofdgroep)	Scherm	4816	
(hoofdgroep)	Scherm	489	
(hoofdgroep)	Scherm	5566	
(hoofdgroep)	Scherm	5746	
(hoofdgroep)	Scherm	5822	
(hoofdgroep)	Scherm	656	
(hoofdgroep)	Scherm	707	
(hoofdgroep)	Scherm	933	
(hoofdgroep)	Scherm	960	
(hoofdgroep)	Scherm	994	
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	1712	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	1724	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	17448	28 / 93,769 / 93,800 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	18074	28 / 93,843 / 94,105 (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	18074	28 / 93,843 / 94,105 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	1860	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	19368	28 / 93,628 / 93,645 (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	1952	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	21570	28 / 93,800 / 94,010 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	2225	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	22748	28 / 93,843 / 94,105 (Links)

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	22748	28 / 93,843 / 94,105 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	2500	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	2521	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	2703	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	2706	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	27315	28 / 93,645 / 93,703 (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	32420	28 / 93,760 / 93,843 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	32420	28 / 93,760 / 93,843 (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	35160	28 / 93,685 / 93,760 (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	35160	28 / 93,685 / 93,760 (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	3581	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	3627	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	3735	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	391	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	413	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	4546	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	4816	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	489	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	5566	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	5746	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	5822	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	656	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	707	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	933	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	960	(Rechts) (Rechts)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	994	(Links) (Links)
(hoofdgroep)	Hoogtelijn	hl?	standaardmaaiveldhoogte
(hoofdgroep)	Hulpvlak		
30 km/uurwegen	Weg	wg01	Hobbemastraat
30 km/uurwegen	Weg	wg02	Albert Cuijpstraat
30 km/uurwegen	Weg	wg03	Ruysdaelstraat
30 km/uurwegen	Weg	wg04	Van Ostadestraat
30 km/uurwegen	Weg	wg05	Rembrandtlaan
30 km/uurwegen	Weg	wg06	Ferdinand Bolstraat
30 km/uurwegen	Weg	wg07	Minervalaan
A28	Weg	11538	28 / 94,200 / 94,238
A28	Weg	13167	28 / 94,127 / 94,176
A28	Weg	13840	28 / 94,175 / 94,176
A28	Weg	15102	28 / 93,728 / 94,127
A28	Weg	1527	28 / 94,019 / 94,200
A28	Weg	17448	28 / 93,769 / 93,800
A28	Weg	18074	28 / 93,843 / 94,105
A28	Weg	19368	28 / 93,628 / 93,645
A28	Weg	21570	28 / 93,800 / 94,010
A28	Weg	22748	28 / 93,843 / 94,105

Rapport: Groepenbeheer
Model: tweede model
versie van Gebied - Gebied
Lijst van: Alle items

Groep	Itemtype	Naam	Omschrijving
A28	Weg	24086	28 / 94,280 / 94,610
A28	Weg	26259	28 / 93,727 / 94,019
A28	Weg	27315	28 / 93,645 / 93,703
A28	Weg	27579	28 / 93,800 / 94,010
A28	Weg	28977	28 / 93,843 / 94,105
A28	Weg	30205	28 / 94,609 / 94,653
A28	Weg	31866	28 / 94,010 / 94,199
A28	Weg	32420	28 / 93,760 / 93,843
A28	Weg	33486	28 / 94,176 / 94,241
A28	Weg	33684	28 / 93,629 / 93,679
A28	Weg	33925	28 / 94,010 / 94,199
A28	Weg	35160	28 / 93,685 / 93,760
A28	Weg	35639	28 / 93,703 / 93,727
A28	Weg	35922	28 / 94,010 / 94,199
A28	Weg	37122	28 / 94,241 / 94,280
A28	Weg	38486	28 / 93,679 / 93,703
A28	Weg	4610	28 / 93,703 / 93,728
A28	Weg	4873	28 / 94,105 / 94,175
A28	Weg	5809	28 / 94,610 / 94,654
A28	Weg	5853	28 / 94,105 / 94,175
A28	Weg	5865	28 / 94,105 / 94,175
A28	Weg	7054	28 / 94,273 / 94,609
A28	Weg	8431	28 / 94,238 / 94,273
A28	Weg	9893	28 / 94,010 / 94,199

Rapport: Groepsreducties
Model: tweede model

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
30 km/uurwegen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A28	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: tweede model

Model eigenschap	
Omschrijving	tweede model
Verantwoordelijke	Pieter
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	Pieter op 20-4-2016
Laatst ingezien door	Pieter_local op 11-11-2016
Model aangemaakt met	Geomilieu V3.11
Standaard maaiveldhoogte	1,7
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Berekening volgens rekenmethode	RMG-2012
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,10
Zichthoek [grd]	2
Maximum reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: A28
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01 17 N_B	N-gevel 1, 17	5,20	51	48	45	53
01 17 O_A	O-gevel 1, 17	1,50	48	45	42	50
01 17 O_B	O-gevel 1, 17	5,20	51	49	45	53
01 17 O_C	O-gevel 1, 17	8,90	51	48	44	52
01 17 O_D	O-gevel 1, 17	12,00	51	48	44	52
01 17 W_A	W-gevel 1, 17	1,50	44	41	38	46
01 17 W_B	W-gevel 1, 17	5,20	47	44	41	49
01 17 W_C	W-gevel 1, 17	8,90	50	48	44	52
01 17 W_D	W-gevel 1, 17	12,00	53	50	47	55
02 W_A	W-gevel 2	1,50	46	43	40	48
02 W_B	W-gevel 2	5,20	48	45	42	50
03 18 W_A	W-gevel 3, 18	1,50	44	41	38	46
03 18 W_B	W-gevel 3, 18	5,20	47	44	41	49
03 18 W_C	W-gevel 3, 18	8,90	51	48	44	53
03 18 W_D	W-gevel 3, 18	12,00	53	50	46	55
04 W_A	W-gevel 4	1,50	44	41	38	46
04 W_B	W-gevel 4	5,70	47	44	41	49
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	12,00	52	50	46	54
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	8,90	50	48	44	52
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	5,70	47	44	41	49
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	1,50	44	41	38	46
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	12,00	41	39	35	43
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	8,90	41	39	35	43
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	5,70	44	41	38	46
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	1,50	41	38	35	43
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	12,90	40	37	34	42
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	9,70	39	36	33	41
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	5,70	43	40	37	45
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	1,50	40	37	34	42
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	12,90	41	38	35	43
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	9,70	40	37	34	42
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	5,70	44	41	38	46
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	1,50	41	38	35	43
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	12,90	44	41	38	46
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	9,70	44	41	38	46
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	5,70	48	45	42	50
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	1,50	45	42	39	47
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	12,90	41	38	35	43
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	9,70	40	37	34	42
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	5,70	44	41	38	46
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	1,50	41	38	35	43
09 15 N_A	N-gevel 9, 15	1,50	49	46	43	51
09 15 N_B	N-gevel 9, 15	4,50	51	48	44	53
10 16 N_A	N-gevel 10, 16	1,50	48	45	42	50
10 16 N_B	N-gevel 10, 16	4,50	50	47	44	52
10 16 O_A	O-gevel 10, 16	1,50	46	44	40	49
10 16 O_B	O-gevel 10, 16	4,50	48	45	42	50
20 N_D	N-gevel 20	12,90	52	50	46	54
21 N_D	N-gevel 21	12,90	53	50	46	54
22 N_D	N-gevel 22	12,90	52	50	46	54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: tweede model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01 17 N_B	N-gevel 1, 17	5,20	55	52	47	56
01 17 O_A	O-gevel 1, 17	1,50	51	48	44	53
01 17 O_B	O-gevel 1, 17	5,20	54	51	47	56
01 17 O_C	O-gevel 1, 17	8,90	54	51	47	55
01 17 O_D	O-gevel 1, 17	12,00	53	51	46	55
01 17 W_A	W-gevel 1, 17	1,50	55	52	46	56
01 17 W_B	W-gevel 1, 17	5,20	55	52	46	56
01 17 W_C	W-gevel 1, 17	8,90	56	53	48	57
01 17 W_D	W-gevel 1, 17	12,00	57	54	50	58
02 W_A	W-gevel 2	1,50	56	53	46	56
02 W_B	W-gevel 2	5,20	55	52	47	56
03 18 W_A	W-gevel 3, 18	1,50	55	52	46	56
03 18 W_B	W-gevel 3, 18	5,20	55	52	46	56
03 18 W_C	W-gevel 3, 18	8,90	56	53	48	57
03 18 W_D	W-gevel 3, 18	12,00	57	54	49	58
04 W_A	W-gevel 4	1,50	55	52	46	56
04 W_B	W-gevel 4	5,70	55	52	46	56
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	12,00	56	54	49	58
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	8,90	56	53	48	57
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	5,70	55	52	46	56
05 11 19 W	W-gevel 5, 11, 19	1,50	55	52	46	56
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	12,00	51	48	42	52
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	8,90	52	49	42	52
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	5,70	52	49	43	53
05 11 19 Z	Z-gevel 5, 11, 19	1,50	51	48	42	52
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	12,90	50	47	40	50
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	9,70	50	47	40	51
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	5,70	51	48	42	52
06 12 20 Z	Z-gevel 6, 12, 20	1,50	50	47	40	50
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	12,90	50	47	41	51
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	9,70	51	48	41	51
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	5,70	52	49	43	52
07 13 21 Z	Z-gevel 7, 13, 21	1,50	50	47	41	51
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	12,90	54	51	44	54
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	9,70	54	51	45	55
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	5,70	56	53	47	57
08 14 22 O	O-gevel 8, 14, 22	1,50	56	53	46	57
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	12,90	51	48	42	52
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	9,70	51	48	42	52
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	5,70	53	50	44	53
08 14 22 Z	Z-gevel 8, 14, 22	1,50	52	49	42	52
09 15 N_A	N-gevel 9, 15	1,50	52	49	45	54
09 15 N_B	N-gevel 9, 15	4,50	54	51	47	55
10 16 N_A	N-gevel 10, 16	1,50	52	49	45	54
10 16 N_B	N-gevel 10, 16	4,50	54	51	47	55
10 16 O_A	O-gevel 10, 16	1,50	53	50	45	54
10 16 O_B	O-gevel 10, 16	4,50	54	51	46	55
20 N_D	N-gevel 20	12,90	55	52	48	57
21 N_D	N-gevel 21	12,90	56	53	49	57
22 N_D	N-gevel 22	12,90	56	53	48	57

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Locatie Hobbemastraat : Een schoolgebouw wordt herontwikkeld tot 28 appartementen.
A28 (geluidsregister)
Hobbemastraat
Ruijsdaalstraat
Albert Cuijpstraat
Rembrandtlaan

Rembrandlaan 5.000 mvt

cat. omschrijving	snelheid	Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
	km/uur	Dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
2 Verkeersverzamelweg	30	6,8	97,3	2,5	0,2	2,7	3,2	97,3	2,5	0,2	2,7	0,7	97,3	2,5	0,2	2,7

Zwartewaterallee 16.000 mvt

cat. omschrijving	snelheid	Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
	km/uur	Dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
3 Gebiedsontsluitingsweg B	50	**6,6**	95,5	2,7	1,8	4,5	3,6	95,5	2,7	1,8	4,5	**0,8**	95,5	2,7	1,8	4,5

Minervalaan 1.500 mvt
Overige wegen zijn 500 mvt als ondergrens.

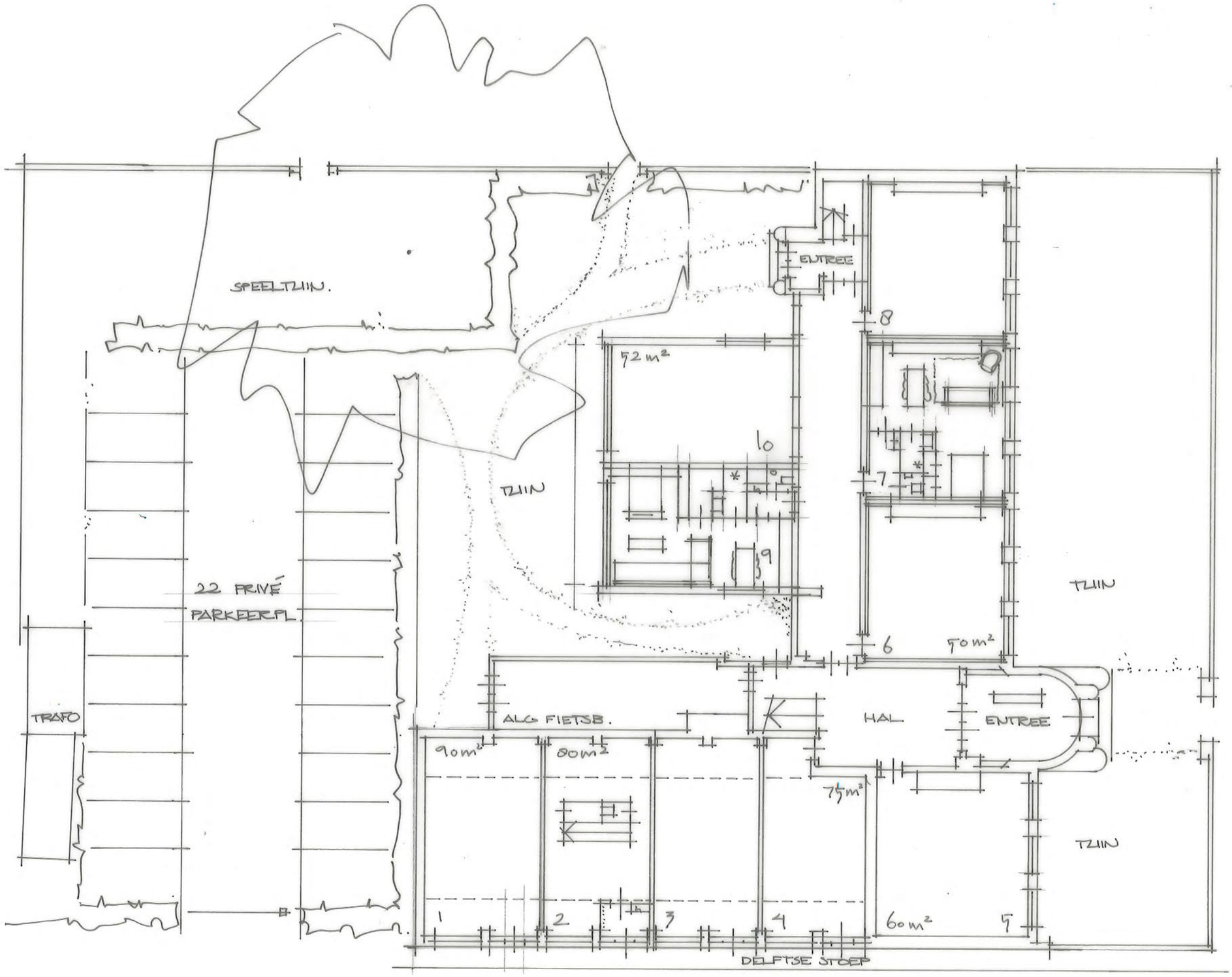
cat. omschrijving	snelheid	Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
	km/uur	Dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
1 Erftoegangsweg	30	6,8	97,3	2,7		2,7	3,4	97,3	2,7		2,7	0,6	97,3	2,7		2,7

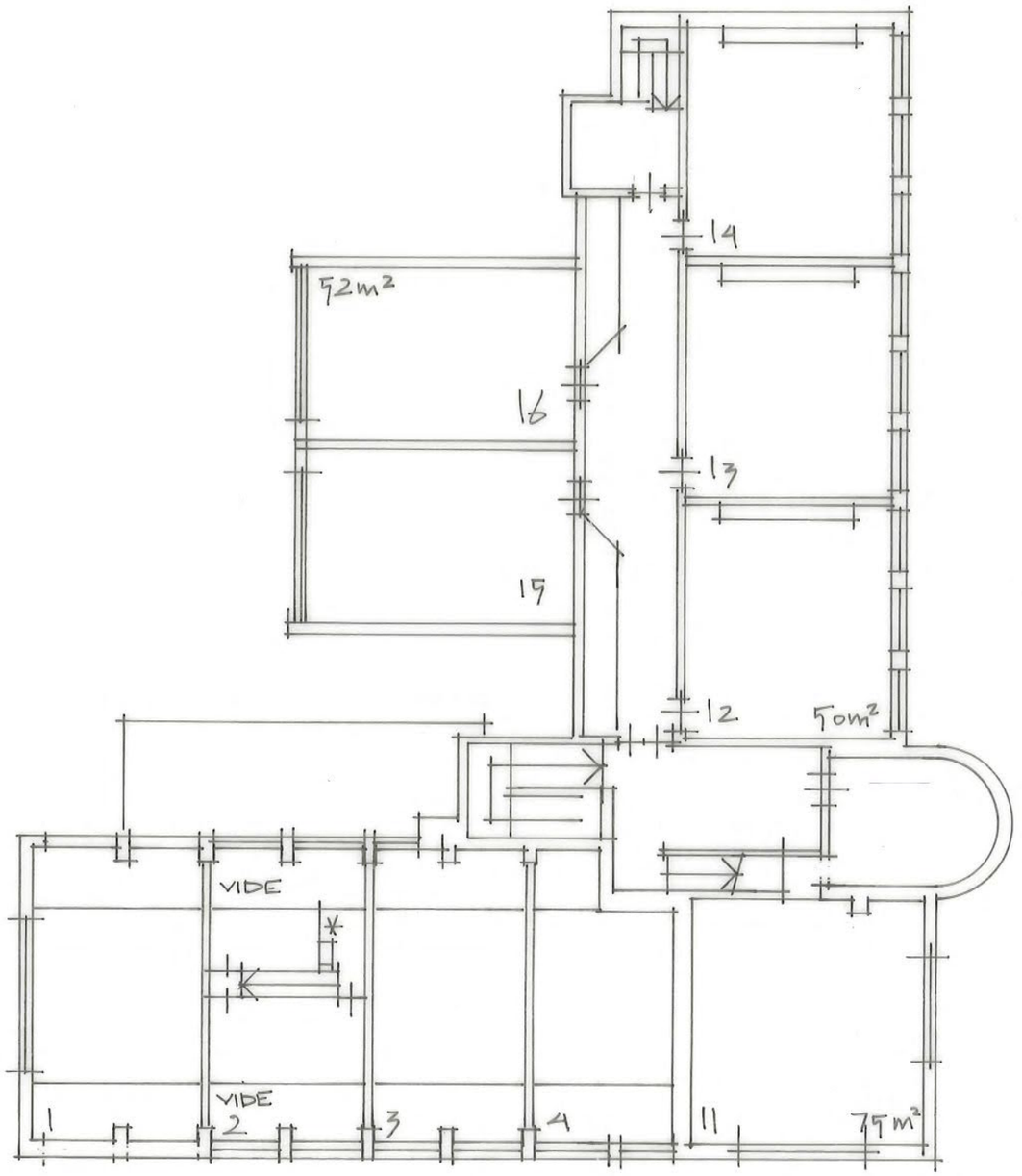
B. Hobbemastraat 6 (herontwikkeling binnen bestaand gebouw, 28 appartementen)

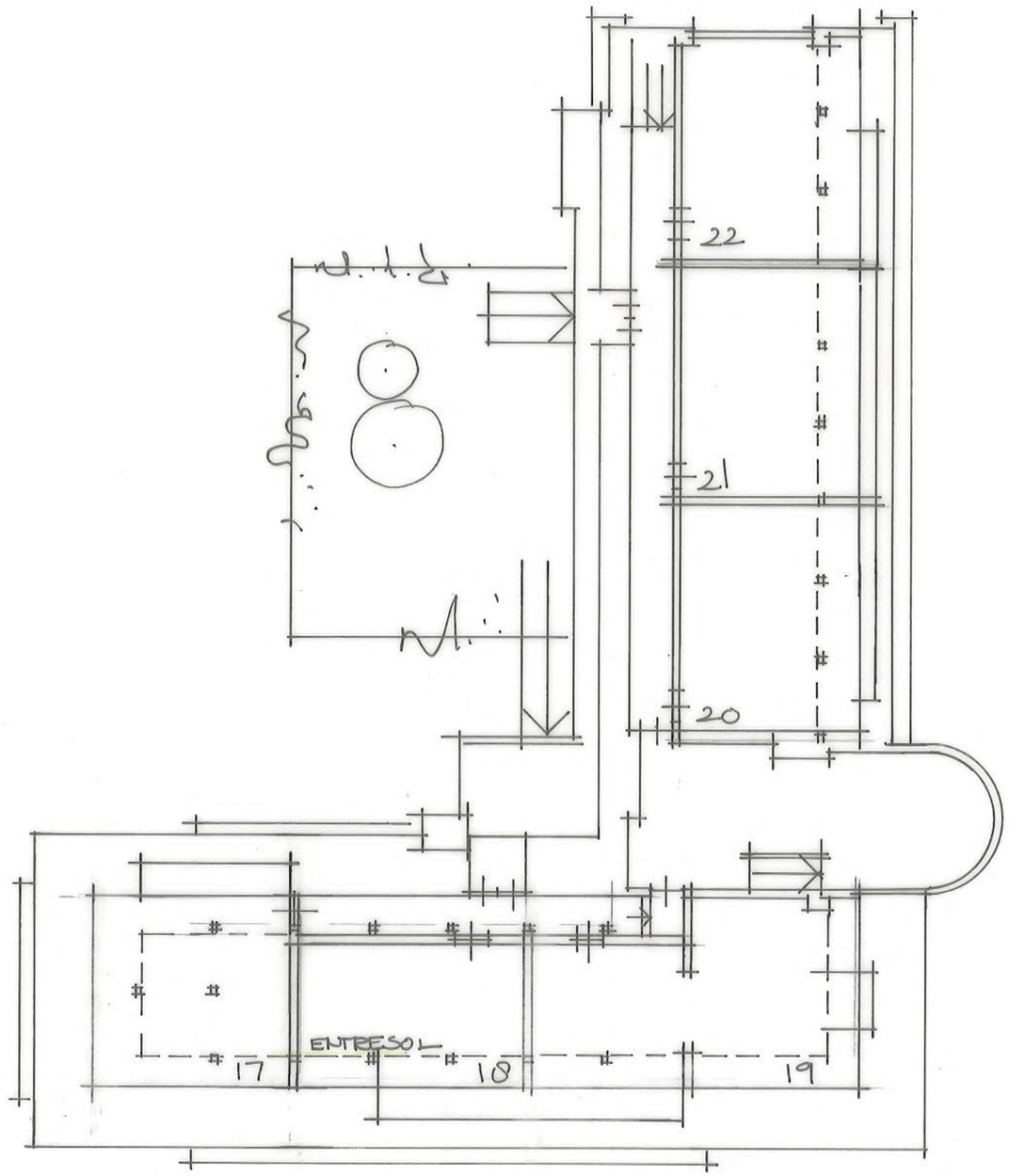
Stedelijk gebied (gemengd gebied) grenswaarde 58 dB.

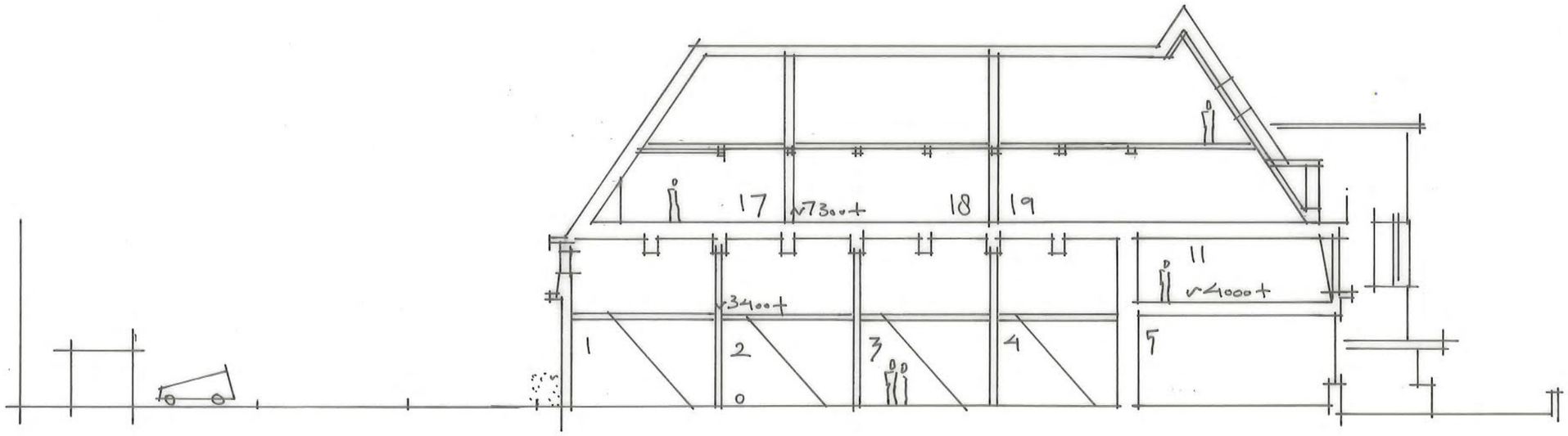
Vanuit onze pandenkaart 2030 (geluidkaart) blijkt de te verwachten geluidbelasting op het plan tussen de 55 en 59 dB Lden te bedragen. Dit is een gecumuleerde geluidbelasting van alle wegen (inclusief 30 km/uur wegen) en zonder aftrek artikel 110 g Wgh.

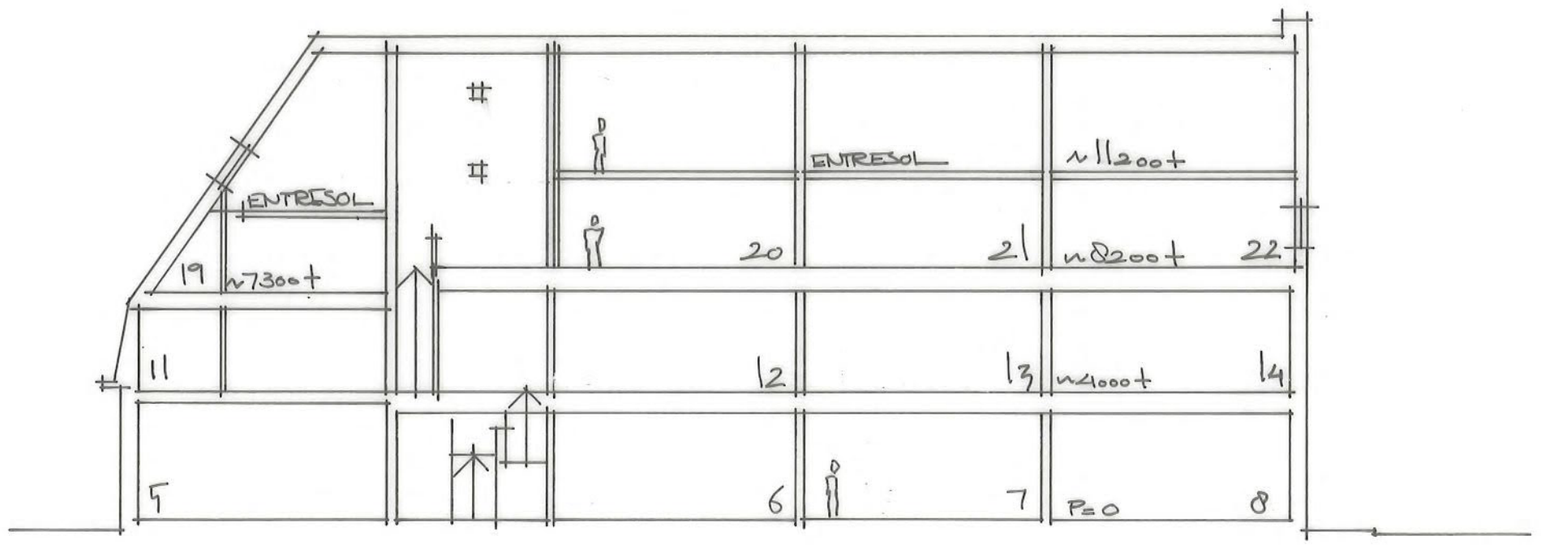

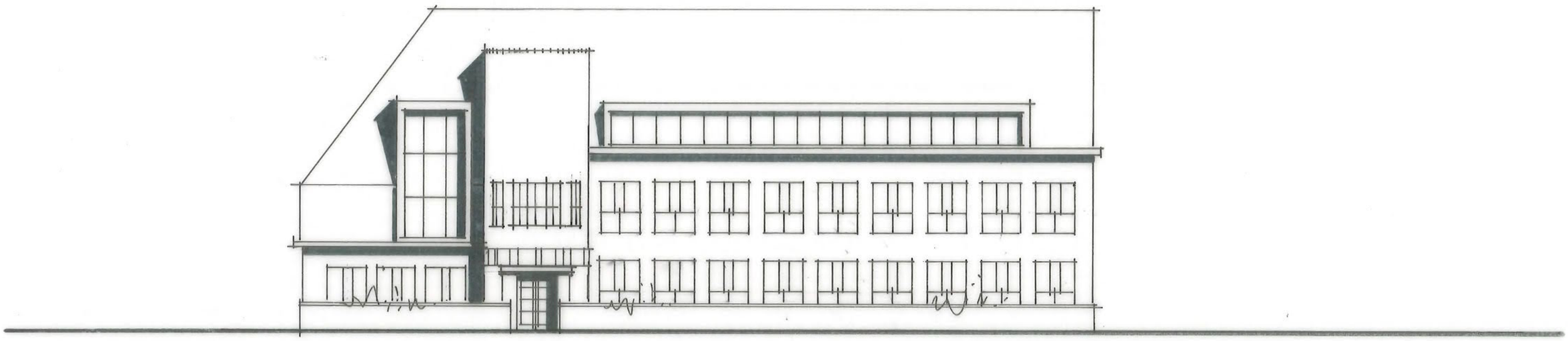

SPEELTUIN.
ENTREE
72 m²
10
8
9
7
TUIN
TUIN
22 PRIVÉ
PARKEERPL.
TRAFO
6
50 m²
ALG FIETSB.
HAL
ENTREE
90m²
80m²
75m²
TUIN
1
2
3
4
60 m²
5
DELFTSE STOEP

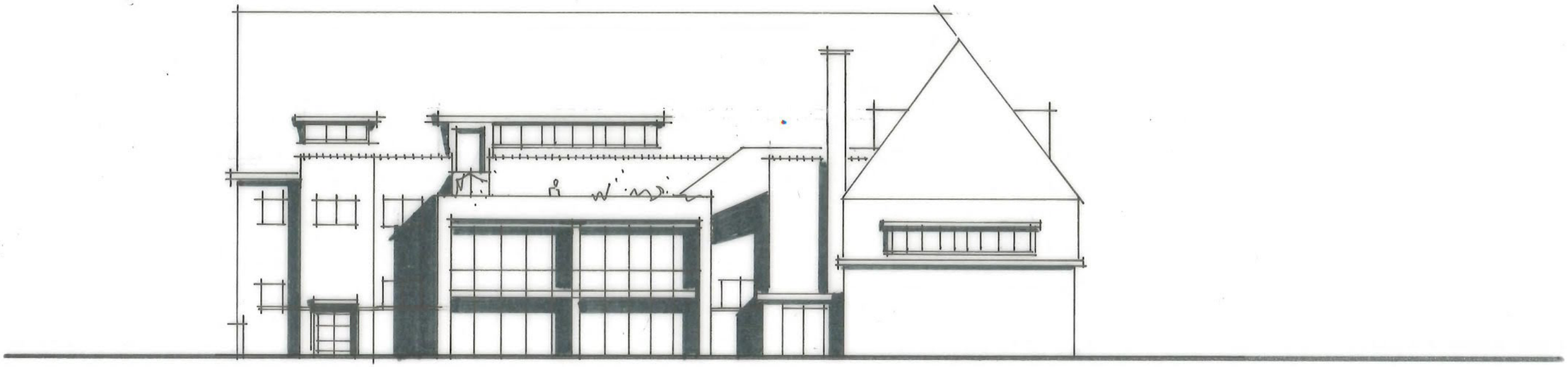

52m²
16
15
14
13
12
50m²
VIDE
VIDE
1
2
3
4
11
75m²

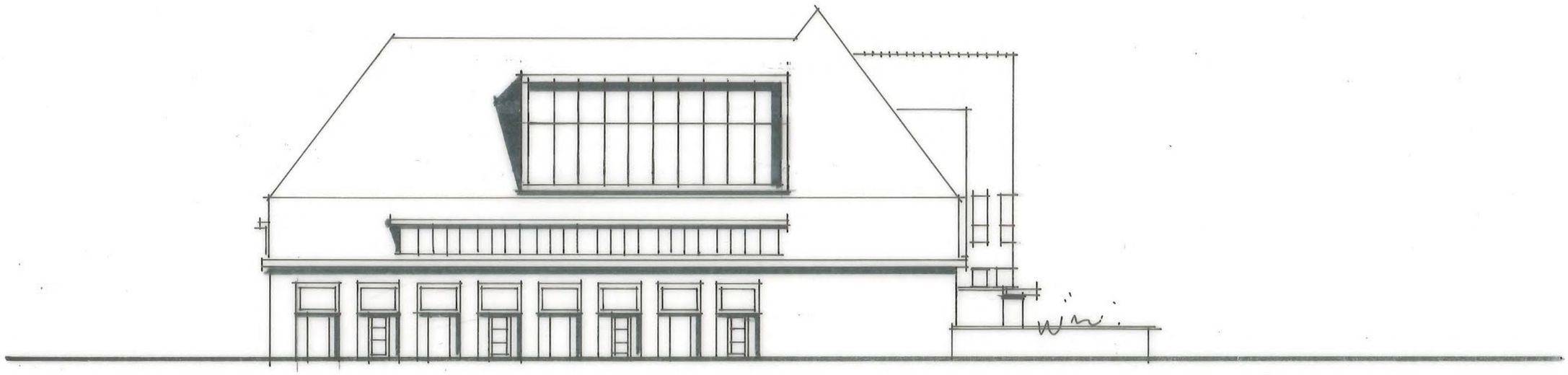

22
21
20
ENTRESOL
17
18
19

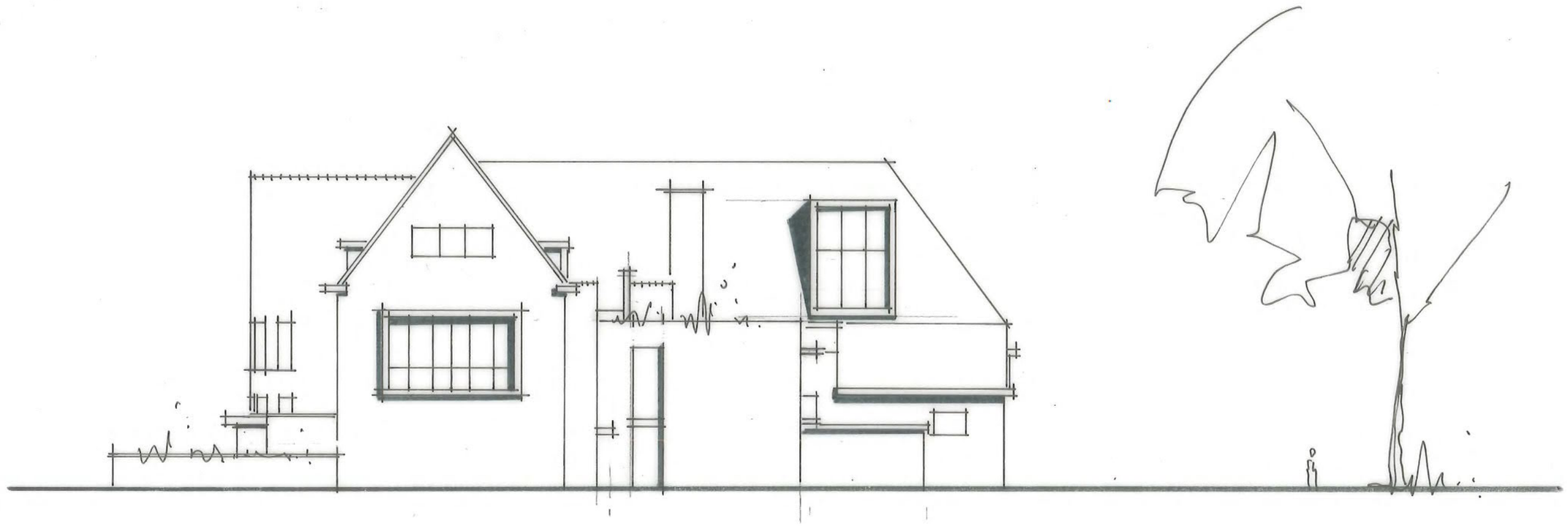

17
7300+
18
19
11
4000+
3400+
1
2
3
4
5
0

ENTRESOL
19
~7300+
11
5
20
12
6
ENTRESOL
21
13
7
~11200+
~8200+
22
~4000+
14
P=0
8

Bijlage 4 Quikscan Externe veiligheid en bedrijven en milieuzonering

NOTITIE

PROJECT	:	Hobbesmastraat, Zwolle gemeente Zwolle
PROJECTNUMMER	:	P160269
ONDERWERP	:	Quick scan bedrijven en milieuzonering en externe veiligheid
DATUM	:	30 mei 2016
OPGESTELD DOOR	:	C. Rodoe (Buro Rodoe), W.J. Franken
IN SAMENWERKING MET	:	Buro Rodoe

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer, DeltaWonen, is voornemens 28 appartementen te realiseren aan de Hobbemastraat in de wijk Diezerpoort te Zwolle. Op de locatie staat momenteel een voormalig schoolgebouw waarin een cursus- en atelierruimte is gevestigd.

Bij planologische projecten, in het kader van de Wet ruimtelijke ordening, dient onder andere getoetst te worden op de aspecten externe veiligheid en bedrijven en milieuhinder.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is het bepalen of het aspect externe veiligheid en de bedrijvigheid vanuit de omgeving de nieuwe ontwikkeling beperkt en of het plan een belemmering van eventuele verdere ontwikkelingen van naburige bedrijven of risicovolle bronnen kan zijn.

1.3 Kader

Vanuit de landelijke wetgeving zijn onder andere de Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), Besluit externe veiligheid transport (Bevt) en Wet milieubeheer en Wet ruimtelijke ordening (Wro) van toepassing. Op het gebied van de externe veiligheid gelden richt- en grenswaarden voor het plaatsgebonden risico. Daarnaast moet invulling worden gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico. Bij nieuwe ontwikkelingen dient beoordeeld te worden of deze van invloed zijn op het groepsrisico. Voor het aspect bedrijven en milieuzonering wordt de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering, editie 2009, gehanteerd als handreiking om te beoordelen of omliggende bedrijven hinderlijk kunnen zijn naar een woonomgeving. Op het moment dat de hindercirkels van een bedrijf overlap kennen met een gevoelig object, dan dient getoetst te worden aan de (geluids)voorschriften van het Activiteitenbesluit.

1.4 Werkwijze

Om inzichtelijk te krijgen of er milieukundige bezwaren kleven om woningbouw op een bedrijventerrein te realiseren is een quick scan Bedrijven en milieuzonering en externe veiligheid verricht. De quick scan omvat de volgende elementen:

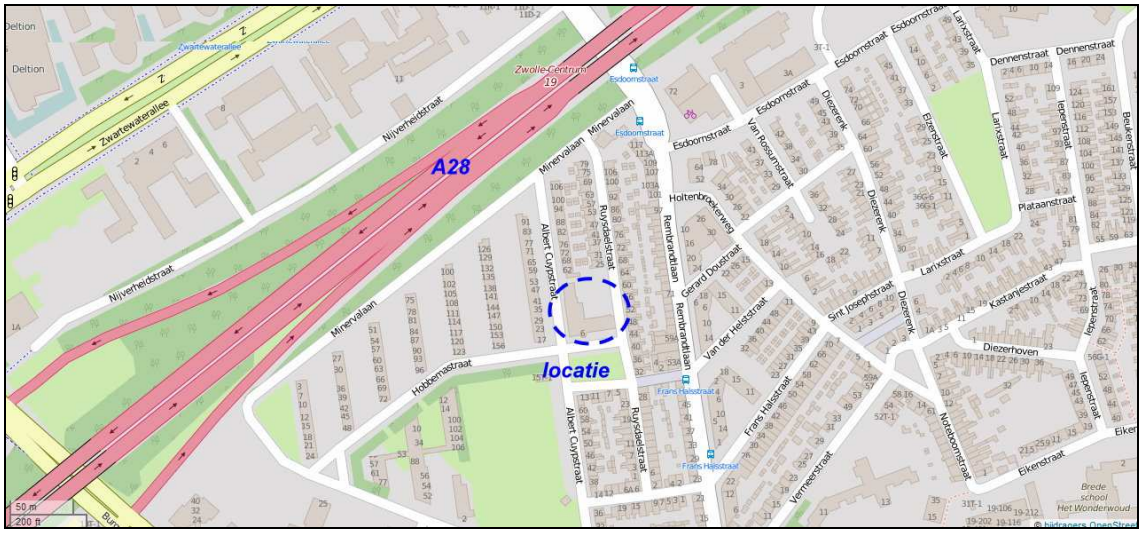
- Inventariseren vigerende bestemmingsplan;
- Inventarisatie van de in de omgeving aanwezige bedrijven en omgevingsbronnen;
- Beoordelen van afstanden tussen bouwblok van relevante bedrijven en de planlocatie;
- Beoordeling aspect externe veiligheid;
- Conclusie ten aanzien van eventuele beperking voor bedrijven;
- Conclusie ten aanzien van woon- en leefklimaat;
- Conclusie.

2 Bestemmingsplan

2.1 Inleiding

In figuur 1 is de beoogde locatie van het plan weergegeven.

Figuur 1: Locatie plangebied (bron: openstreetmap.org)

De locatie is gelegen aan de Hobbemastraat, tussen de Ruysdaelstraat en de Albert Cuypstraat in de kern van Zwolle in de woonwijk Diezerpoort. Ten noorden op circa 120 meter afstand ligt de autosnelweg A28.

In figuur 2 is een uitsnede van Ruimtelijkeplannen.nl gemaakt, website waar de gemeentelijke bestemmingsplannen gevisualiseerd zijn.

Figuur 2: uitsnede Ruimtelijkeplannen.nl

Het vigerende bestemmingsplan betreft Diezerpoort (vaststelling 13 mei 2013).

2.2 Bestemmingsplan Diezerpoort

Ter plaatse van het plangebied is enkelbestemming Maatschappelijk -1 van toepassing.

De voor 'Maatschappelijk - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
b. bijzondere woonvormen.

Uit de bovenstaande voorschriften blijkt dat op deze gronden tot en met categorie 2 bedrijven aanwezig mogen zijn of mogen worden gerealiseerd. Over het algemeen komt deze lijst overeen met de in de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering opgenomen lijst voor categorie tot en met 2 bedrijven.

In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering is voor een categorie 2 bedrijf een hinderafstand van 30 meter (rustige woonwijk) opgenomen. Dit geldt alleen voor het aspect geluid. Voor locaties gelegen in een gemengd gebied geldt voor het aspect geluid een richtafstand van 10 meter.

3 Beoordeling bestaande omliggende bedrijven

3.1 Inleiding

Om het aspect milieuzonering bedrijven te beoordelen wordt vaak de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009) gehanteerd. De publicatie is een hulpmiddel voor milieuzonering in de ruimtelijke planvorming. Milieuzonering zorgt ervoor dat nieuwe bedrijven een passende locatie in de nabijheid van gevoelige objecten zoals woningen krijgen.

Bruikbare bouwstenen voor een eerste schifting van wel en niet relevante bedrijven in dit kader zijn de richtafstandenlijsten in bijlage 1 van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering. Voor een scala aan milieubelastende activiteiten, gerangschikt naar SBI-code, zijn richtafstanden aangegeven ten opzichte van een rustige woonwijk. In de lijsten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Onderstaande tabel geeft inzicht in het verband tussen de afstand en de milieucategorie.

Tabel 1 richtafstanden per milieucategorie

RICHTAFSTAND	MILIEUCATEGORIE
10 m	1
30 m	2
50 m	3.1
100 m	3.2
200 m	4.1
300 m	4.2
500 m	5.1
700 m	5.2
1.000 m	5.3
1.500 m	6

De richtafstanden in bijlage 1 van de publicatie zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype.

> *Omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied*
> Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer.
> Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustige buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied.

Indien de aard van de omgeving dit rechtvaardigt, kunnen gemotiveerd kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied, dat gezien de

aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hogere milieubelasting kent.

> *Omgevingstype gemengd gebied*
> Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd.
> Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

De richtafstanden gelden ten opzichte van een rustige woonwijk. De richtafstanden uit bijlage 1 van de VNG-publicatie kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandstap worden verlaagd indien sprake is van omgevingstype gemengd gebied.

Tabel 2: richtafstanden en omgevingstype

MILIEUCATEGORIE	RICHTAFSTAND OMGEVINGSTYPE RUSTIGE WOONWIJK, RUSTIG BUITENGEBIED	RICHTAFSTAND OMGEVINGSTYPE GEMENGD GEBIED
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

3.2 Beoordeling omgeving

In figuur 3 is het plan geprojecteerd over het vigerende bestemmingsplan.

Figuur 3: uitsnede Ruimtelijkeplannen.nl

In de gehele directe omgeving zijn alleen woningen/woonbestemming toegestaan. De realisatie van het plan zal niet leiden tot belemmeringen naar de omgeving toe en van de omgeving naar het plan toe (in het kader van bedrijven en milieuzonering).

3.3 Conclusie

Het plan komt te liggen in het bestemmingsplan Diezerpoort. Ter plaatse geldt de bestemming Maatschappelijk -1. Hier zijn bedrijven toegestaan tot en met de bedrijfscategorie 2. Het gebied kan getypeerd worden als een rustige woonwijk.

Het bouwvlak van de te realiseren appartementen ligt tussen andere woonbestemmingen. Het plan veroorzaakt geen belemmeringen naar de omgeving toe en van de omgeving naar het plan toe (in het kader van bedrijven en milieuzonering).

4 Externe veiligheid

4.1 Wetgeving

Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)
Gevaarlijke stoffen vervoeren is risicovol. Om gevaarlijke stoffen te vervoeren moeten vervoerders zich houden aan veiligheidseisen. Aan transportroutes en de omgeving nabij deze transportroutes zijn eisen gesteld. Het Basisnet maakt het mogelijk dat het vervoer van gevaarlijke stoffen blijft plaatsvinden op een zo veilig mogelijke manier.

Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het Basisnet heeft als doel een evenwicht voor de lange termijn te creëren tussen de belangen van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de hoofdwegen, binnenwateren en de hoofdspoorwegen en de bebouwde omgeving die hier langs ligt en de veiligheid van omwonenden. Het Basisnet stelt verder regels aan het vaststellen en beheersen van de risico's voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (vervoerskant).

Gevaarlijke stoffen vervoeren is risicovol en zorgt dus voor beperkingen voor de ruimtelijke ordening (ruimtelijke ordeningskant). Er zijn namelijk regels om mensen die dicht bij deze hoofdwegen, binnenwateren en hoofdspoorwegen wonen of verblijven een basisbeschermingsniveau te bieden. Aan dit beschermingsniveau wordt voldaan als het risico vanuit het vervoer niet hoger ligt dan wat maatschappelijk acceptabel is. Zo mogen er bijvoorbeeld geen huizen gebouwd worden vlakbij transportroutes voor gevaarlijke stoffen. (Bron: InfoMil).

Op 1 april 2015 is de Wet basisnet in werking getreden. Sinds 11 november 2013 het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking. Met deze wetgeving zijn tevens de bijbehorende regelingen en artikelen zijn de afgelopen periode in werking getreden. De vervoerszijde van het basisnet wordt verankerd met de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) en de Wet basisnet. De ruimtelijke regels zullen worden opgenomen in een Amvb op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer: het Besluit externe veiligheid transportroutes.

Het Bevt bevat de uitwerking van de ruimtelijke component van het basisnet. Doel van dit besluit is waarborgen van een basisbeschermingsniveau door te voorkomen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen mensen worden blootgesteld aan een hoger risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen dan maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht. Verder bevat het besluit onder andere regels die strekken tot het inzichtelijk maken van de kans op een ramp met veel slachtoffers en het op een transparante wijze wegen van het risico ten opzichte van toe te laten ruimtelijke ontwikkelingen.

Het Bevt sluit aan op de risicobegrippen zoals deze in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden gehanteerd. Voor het plaatsgebonden risico[1] (PR) wordt een kans op overlijden van 1 op de 1 miljoen per jaar acceptabel geacht. Concreet betekent dit dat rondom (vaar-)wegen of hoofdspoorwegen een 10^{-6}/jr plaatsgebonden risicocontour zal moeten worden berekend en dat bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een leiding het groepsrisico[2] (GR) dient te worden verantwoord.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Per 1 januari 2011 is het Bevb van kracht geworden. Het Bevb sluit aan op de risicobegrippen zoals deze in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden gehanteerd. Concreet betekent dit dat rondom buisleidingen een 10-6/j plaatsgebonden risicocontour zal moeten worden berekend en dat bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een leiding het groepsrisico dient te worden verantwoord. Het Bevb is van toepassing op:

- Hogedruk aardgasleidingen (> 16 bar);
- Brandstofleidingen voor de categorieën K1, K2 en K3 (inclusief brandstofleidingen van Defensie);
- Overige leidingen met gevaarlijke stoffen zoals aangewezen bij ministeriële regeling. Het betreft onder meer CO_2, Buteen en Chloor.

Het Bevb is niet van toepassing indien deze leidingen zijn gelegen op het continentaal plat of in de territoriale zee. Verder vallen gasleidingen die deel uitmaken van het gasdistributienet onder de Gaswet (< 16 bar) en niet onder het Bevb. Andere mogelijk planologisch relevante leidingen zoals elektriciteits-, afvalwater- en rioolwaterleidingen vallen niet onder het Bevb. Deze leidingen kennen geen waarden voor het PR en GR, en zijn dus niet relevant vanuit het oogpunt van externe veiligheid. Ten slotte vallen leidingen voor vervoer van gevaarlijke stoffen binnen een inrichting niet onder het Bevb, tenzij de inrichting geen zeggenschap heeft over deze leidingen.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet het bevoegd gezag rekening houden met veiligheidsafstanden ter bescherming individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

In de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn bepaling en toepassing van de veiligheidsnormen verder uitgewerkt. Voor zogenaamde 'categoriale inrichtingen' geeft de Revi tabellen met vaste veiligheidheidsafstanden.

---

[1] Het plaatsgebonden risico (PR) is gedefinieerd als de kans per jaar dat een onbeschermd persoon die onafgebroken op dezelfde plaats verblijft, komt te overlijden als gevolg van een ongeval met een potentieel gevaarlijke bron. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door middel van contouren met een gelijke risicowaarde op een kaart.

[2] Het groepsrisico (GR) voor buisleidingen is gedefinieerd als de frequentie per jaar per kilometer leiding dat een groep van tenminste tien personen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met die buisleiding, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, een dubbel logaritmische grafiek waarbij op de horizontale as het aantal doden (N) wordt gegeven en op de verticale as de cumulatieve frequentie (F) van tenminste N doden.

Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij onder meer om LPG-tankstations, opslagplaatsen (PGS), ammoniakkoelinstallaties, spoorwegemplacementen en bedrijven die onder het BRZO vallen. Het besluit bevat eisen voor het plaatsgebonden risico (PR) en regels voor het groepsrisico (GR). Het verplicht gemeenten en provincies rekening te houden met deze eisen bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen. Op grond van het Bevi zijn in de Revi voor een aantal bedrijfscategorieën (LPG-tankstations, ammoniakkoelinstallaties, opslagplaatsen) vaste veiligheidsafstanden opgenomen. Het Bevi introduceert in artikel 14 een nieuw instrument, een veiligheidscontour, waarmee het bevoegd gezag (Wm en RO gezamenlijk) aan kan geven tot hoever risicovolle bedrijven of bedrijventerreinen kunnen uitbreiden.

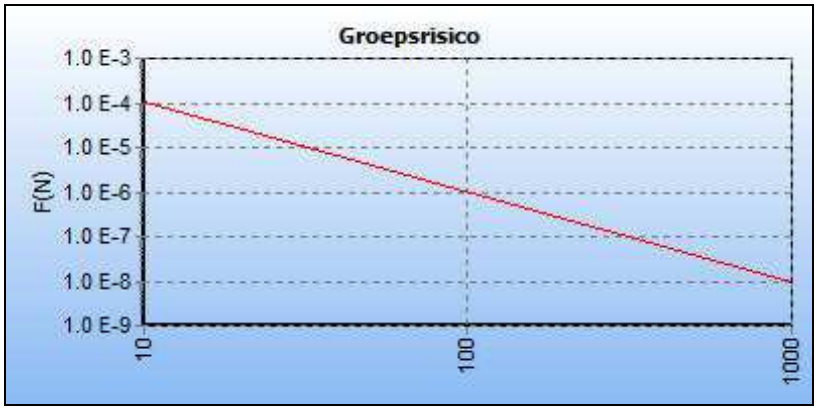
4.2 Toetsing

Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er zich geen (geprojecteerde) kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de plaatsgebonden risico contour van 10^{-6}/j. Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt het 10^{-6}/j PR criterium als richtwaarde.

Voor de definitie van de begrippen kwetsbare[3] en beperkt kwetsbare objecten[4] verwijst het Bevt naar het Bevi. Er is geen sprake van sluitende definities of een limitatieve opsomming van (beperkt) kwetsbare objecten. De begrippen worden door jurisprudentie nader ingevuld.

Het groepsrisico is voorzien van een oriëntatiewaarde, die voor buisleidingen gesteld is op $F \cdot N^2 < 10^{-2}$ per jaar per km leiding, waarin F de frequentie per jaar is met N of meer dodelijke slachtoffers.

Figuur 4.Visualisatie oriëntatiewaarde groepsrisico

[3] *Kwetsbare objecten* zijn onder meer woningen, ziekenhuizen, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, omvangrijke kantoorgebouwen, recreatieterreinen en andere gebouwen waar grote aantallen personen een groot deel van de dag aanwezig zijn

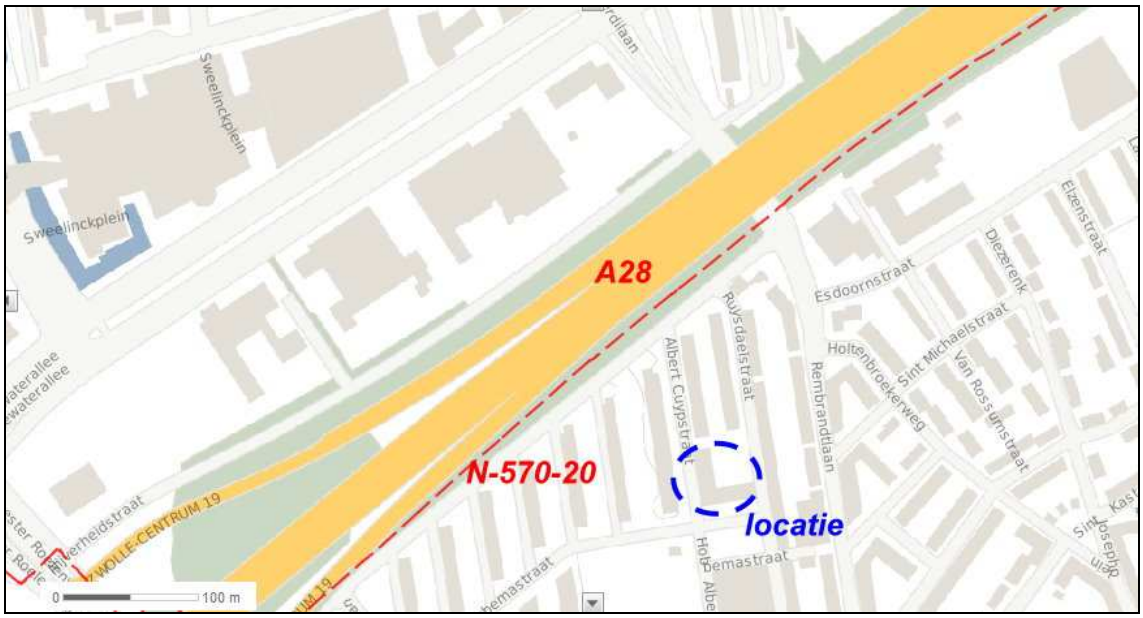
[4] *Beperkt kwetsbare objecten* zijn onder meer verspreid liggende woningen, kleinere kantoren, hotels en restaurants, sporthallen, overige bedrijfsgebouwen. Op basis van het Bevt (verwijst naar het Bevi) wordt onder verspreid liggende woningen verstaan: een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare. Ook lintbebouwing, voor zover deze loodrecht of nagenoeg loodrecht is gelegen op de contouren van het plaatsgebonden risico van een buisleiding, wordt aangeduid als een beperkt kwetsbaar object.

Daarnaast geldt een verantwoordingsplicht voor het groepsrisico, waarbij het bevoegd gezag wordt verplicht om advies in te winnen bij hulpverleningsdiensten omtrent aspecten als hulpverlening en zelfredzaamheid.

4.3 Inventarisatie

In figuur 5 is een uitsnede van de provinciale risicokaart weergegeven.

Figuur 5: Uitsnede provinciale risicokaart.

In tabel 3 zijn de in de figuur 5 aangeduide risicobronnen benoemd. Per bron is aangegeven wat het beoordelingsgebied is (dit zijn de invloedsgebieden, onderzoekszones of de inventarisatieafstanden van de verschillende bronnen) en de afstand van het plangebied tot de bron.

Tabel 3: Overzicht risicovolle bronnen

AANDUIDING	OMSCHRIJVING	RISICOBRON	KENMERK	PR 10^{-6}/JR	BEOORDELINGSGEBIED	AFSTAND
N-570-20	transportleiding	hogedruk aardgas	12 inch/40 bar	-	140 m	95 m
A28	transportroute	wegverkeer	div.	-	200 m	120 m

Uit de tabel blijkt dat er een overlap bestaat met de invloedsgebieden/onderzoeksgebieden en het plangebied ten gevolge van de hogedruk aardgastransportleiding en de autosnelweg A28.

4.4 Hogedruk aardgastransportleiding

Daar er een overlap bestaat met het plangebied en de inventarisatieafstand een risicobeoordeling worden gedaan. Allereerst wordt een kwalitatieve beoordeling verricht.

Kwalitatieve beoordeling

Voorheen was op deze locatie een basisschool gevestigd, met circa 8 klaslokalen. Uitgaande van 25 kinderen en één leerkracht per lokaal, kan gesteld worden dat er 200

leerlingen en 8 leerkrachten aanwezig kunnen zijn. Nu is in het pand, het Hobbemahuis (voor beweging en kunst) gevestigd. Hier worden cursussen en lessen gegeven. Gesteld wordt dat het aantal aanwezigen zijn bedraagt overdag uitgaande van 10 cursisten (overdag en in de avond) in de helft van de lokalen en in elke voormalige klaslokaal ruimte twee personen in de dag en avond.

Het plan voorziet in de realisatie van 28 appartementen, dit komt neer op 34 personen overdag (28 x 2,4 aanwezigen x 50%) en 68 personen in de nachtperiode (28 x 2,4 aanwezigen x 100%). Gesteld kan worden dat het aantal aanwezigen in de dagperiode zowel ten tijde van de basisschool als het huidig gebruik als het gebruik als het Hobbemahuis, af zal nemen met respectievelijk 174 en 14 aanwezigen. In de nachtperiode zal het aantal aanwezigen toenemen naar maximaal 68 aanwezigen met respectievelijk 68 en 52 (uitgaande dat de 48 aanwezigen welke gedurende 1/3 deel van deze periode aanwezig zijn). De oriënterende waarde van het groepsrisico in dit gebied ten gevolge van de autosnelweg zal op dit moment mogelijk al meer dan 0,1 tot één bedragen, maar door de beperkte toename (verhoudingsgewijs) en daar het plan deels binnen de inventarisatieafstand is gelegen, zal het groepsrisico niet significant toenemen.

Vervolg
Geadviseerd wordt deze kwalitatieve beoordeling voor te leggen aan de gemeente om te bepalen of deze voldoende is of dat een groepsrisicoberekening gemaakt dient te worden.

4.5 Transport gevaarlijke stoffen A28

Daar er een overlap bestaat met het plangebied en het onderzoeksgebied dient een risicobeoordeling te worden verricht. Allereerst wordt een kwalitatieve beoordeling verricht.

Basisgegevens
Volgens de eindrapportage Basisnet weg is het groepsrisico hoger dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. Uit risicoberekeningen die in het kader van de milieuvisie A28 zijn opgesteld (Bron: A28 Zwolle, Risicoberekeningen, Oranjewoud, projectnummer. 161225-10, 28 november 2007) blijkt dat de oriëntatiewaarde van het groepsrisico in de huidige situatie 0,5 * de oriëntatiewaarde bedroeg. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat het groepsrisico in 2020 zal stijgen naar 1,1 * de oriëntatiewaarde. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte groei van gevaarlijke stoffen over de rijksweg A28. De dichtheid van het aantal personen in het plangebied neemt in de beschouwde periode niet toe.
In het kader van het basisnet weg zijn ook GR berekeningen uitgevoerd voor de toekomstige situatie (2020). Het vervoer van gevaarlijke stoffen zal volgens de economische prognoses groeien. De uitkomsten zijn van toepassing op het gehele wegvak tussen de afslag Zwolle noord en Zwolle zuid. In de toekomst (2020) zal het groepsrisico 0,97 * de oriënterende waarde bedragen. Bij een maximale gebruiksruimte zal het groepsrisico kunnen groeien naar 1,7 * de oriënterende waarde. Daarbij moet worden aangetekend dat deze hoge waarden voornamelijk te vinden zijn ter hoogte van Voorsterpoort.
De Rijksoverheid en de gemeente Zwolle zijn op 29 september 2011 overeengekomen dat het groepsrisico langs de A28 tussen de afslag Zwolle - Zuid en Zwolle Noord maximaal 1,7 * de oriëntatiewaarde bedraagt.

Voorheen is op deze locatie een basisschool gevestigd, met circa 8 klaslokalen. Uitgaande van 25 kinderen en één leerkracht per lokaal, kan gesteld worden dat er 200 leerlingen en 8 leerkrachten aanwezig kunnen zijn. Nu is in het pand het Hobbemahuis (voor beweging en kunst) gevestigd. Hier worden cursussen en lessen gegeven. Gesteld wordt dat het aantal aanwezigen zijn bedraagt overdag uitgaande van 10 cursisten (overdag en in de avond) in de helft van de lokalen en in elke voormalige klaslokaal ruimte twee personen in de dag en avond.

Kwalitatieve beoordeling
Het plan voorziet in de realisatie van 28 appartementen, dit komt neer op 34 personen overdag (28 x 2,4 aanwezigen x 50%) en 68 personen in de nachtperiode (28 x 2,4 aanwezigen x 100%). Gesteld kan worden dat het aantal aanwezigen in de dagperiode zowel ten tijde van de basisschool als het huidig gebruik als het gebruik als het Hobbemahuis, af zal nemen met respectievelijk 174 en 14 aanwezigen. In de nachtperiode zal het aantal aanwezigen toenemen naar maximaal 68 aanwezigen met respectievelijk 68 en 52 (uitgaande dat de 48 aanwezigen gedurende 1/3 deel van deze periode aanwezig zijn). De oriënterende waarde van het groepsrisico in dit gebied ten gevolge van de autosnelweg is in het verleden meerdere malen onderzocht. Door ontwikkelingen houdt de gemeente nu al rekening met een groei naar 1,1 maal de oriënterende waarde. De onderhavige ontwikkeling zal niet leiden tot een extra (significante) toename van het groepsrisico van de autosnelweg.

Vervolg
Geadviseerd wordt deze kwalitatieve beoordeling voor te leggen aan de gemeente om te bepalen of deze voldoende is of dat een groepsrisicoberekening gemaakt dient te worden. Daar de overlap met het onderzoeksgebied van de autosnelweg A28 zeer gering is, en inzichtelijk is hoeveel het aantal aanwezigen in het plangebied zal toenemen, en daar reeds veel onderzoek is verricht, wordt voorgesteld om te volstaan met deze kwalitatieve beoordeling.

4.6 Conclusie

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid wordt geconcludeerd dat er voor een deel een overlap bestaat met in de inventarisatieafstand van een hogedruk aardgastransportleiding (N-570-20) en het plan binnen de onderzoeksgebied ligt van de autosnelweg A28. Op basis van de kwalitatieve beoordeling wordt geen significatie toename van het groepsrisico verwacht.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Het plan komt te liggen in het bestemmingsplan Diezerpoort. Ter plaatse geldt de bestemming Maatschappelijk-1. Hier zijn bedrijven toegestaan tot en met de bedrijfscategorie 2. Het gebied kan getypeerd worden als een rustige woonwijk.

Het bouwvlak van de te realiseren appartementen ligt tussen andere woonbestemmingen. Het plan veroorzaakt geen belemmeringen naar de omgeving toe en van de omgeving naar het plan toe (in het kader van bedrijven en milieuzonering).

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid wordt geconcludeerd worden dat er voor een deel een overlap bestaat met in de inventarisatieafstand van een hogedruk aardgastransportleiding (N-570-20) en het plan binnen het onderzoeksgebied ligt van de autosnelweg A28. Op basis van een kwalitatieve analyse wordt geen significatie toename van het groepsrisico verwacht.

5.2 Aanbevelingen

Ten aanzien van externe veiligheid wordt geadviseerd met de gemeente af te stemmen of de kwalitatieve onderbouwingen ten aanzien van het groepsrisico ten gevolge van transport van gevaarlijke stoffen en de hoge druk gasleiding voldoende zijn, of dat een groepsrisicoberekening gedaan moet worden.

Bijlage 5 Stedenbouwkundige opzet Hobbemastraat 6

Versnellingsactie **DeltaWonen**

Stedenbouwkundige randvoorwaarden

Locatie Hobbemastraat - 11 april 2016

—> Hergebruik bestaand gebouw met behoud van karakteristieke architectuur, dakvorm en materiaalgebruik.

—> Behouden bestaande erfafscheidingen van baksteen muren en hagen, monumentale boom (**M**) en speelplek (**S**) aan de Ruysdaelstraat

—> Toevoegen gevelopeningen begane grond aan zijde Albert Cuypstraat

—> markering kop, hoekaccent en/of entree

—> lage tuinmuur met haag in aansluiting op bestaande

—> bouwvlak vigerend bestemmingsplan

—> realisatie van 1 parkeerplaatsen per woning op eigen terrein met inrit vanaf de Albert Cuypstraat

—> uitgeefbaar gebied (circa 9.438 m2)

0 5 10 15 25m

N

AAN DEZE TEKENING KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND

Bijlage 6 Quikscan Hobbemastraat 6

Quick Scan Flora en Fauna

Hobbemastraat 6
Zwolle

Bureau
Bleijerveld

Quick Scan Flora en Fauna

Hobbemastraat 6
Zwolle

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Hobbemastraat 6 Zwolle
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	24 februari 2017
Status	definitief 4e versie

Bureau Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding **1**
1.1 Aanleiding & doel 1
1.2 Methoden 2
1.3 Plangebied 2
1.4 Ingreep 3

2 Beschermde gebieden **4**
2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden 4
2.2 Effecten beschermde gebieden 4

3 NDFF-gegevens **5**

4 Beschermde soorten **6**
4.1 Planten 6
4.2 Zoogdieren 6
4.3 Vleermuizen 6
4.4 Vogels 8
4.5 Amfibieën 9
4.6 Reptielen 9
4.7 Vissen 9
4.8 Ongewervelden 9
4.9 Samenvatting 10

5 Conclusies **11**
5.1 Beschermde gebieden 11
5.2 Beschermde soorten 11
5.3 Maatregelen 11

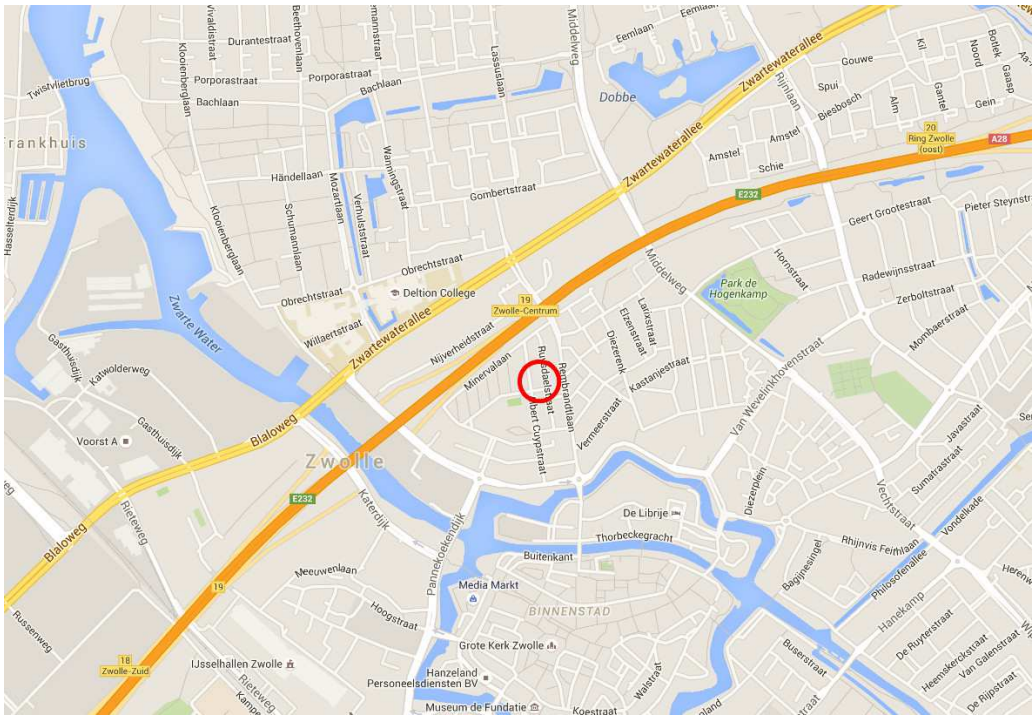
6 Bronnen **13**

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Hobbemastraat 6 te Zwolle staat het gebouw van de voormalige voormalige Hobbemaschool (fig. 1). Woningcorporatie deltaWonen is voornemens het gebouw te herontwikkelen tot appartementen, waarbij het uiterlijk behouden blijft. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/ verordening (EHS/NNN).

Figuur 1. Zwolle met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of Omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 6 mei 2016 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling). In het zomerhalfjaar van 2016 heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar Steenmarter, vleermuizen, Huismus en Gierzwaluw.

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door de voormalige Hobbemaschool. Het terrein heeft een afmeting van 2.355 vierkante meter en bestaat uit een plein aan de achterzijde (noord) en een gazon met een strook plantperken aan de voorzijde (zuid). Opgaande begroeiing is beperkt tot een Ruwe berk aan de voorzijde en een Tamme kastanje aan de achterzijde. Langs de oostzijde van het plein staat een lage beukenhaag. Het gebouw stamt uit 1935 en beschikt over bakstenen gevels en een pannendak. Gelet op het bouwjaar zal het gebouw over een spouw beschikken, maar evidente ventilatie-openingen waren niet aanwezig. Het is niet bekend of de spouw geïsoleerd is.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied met projectgrens (geel).

Figuur 3. Voorzijde terrein Hobbemastraat 6.

Figuur 4. Achterzijde terrein Hobbemastraat 6.

1.4 Ingreep

Het gebouw is in de huidige situatie in gebruik bij maatschappelijke organisaties. Woningcorporatie deltaWonen heeft het voornemen om in het gebouw 25 appartementen te realiseren. Het is niet bekend op welke manier de herontwikkeling gaat plaatsvinden en of de ingrepen van invloed zijn op onderdelen als bijvoorbeeld het dak en de spouw.

2 Beschermde gebieden

2.1 Ligging beschermde gebieden

Het plangebied ligt middenin in de bebouwde kom van Zwolle. Buiten de grenzen van de stad liggen diverse beschermde gebieden in het kader van Natura 2000 en het NNN. De gebieden zijn voornamelijk gerelateerd aan de IJssel en Vecht. Het plangebied ligt op minimaal drie kilometer afstand van de beschermde gebieden.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Gelet op de ligging van het plangebied, de grote afstand tot beschermde gebieden en de beperkte schaal van het project, zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3 NDFF-gegevens

De databank bevat geen gegevens van het plangebied en de beschikbare gegevens van de omgeving van het plangebied zijn beperkt. Het gaat grotendeels om weinig relevante waarnemingen van gebruikelijke vogelsoorten van het stedelijk gebied, zoals Pimpelmees, Merel, Stormmeeuw en Kauw. Zoals verwacht komen Huismus en Gierzwaluw in de buurt voor. Beide soorten beschikken over vaste nestplaatsen in gebouwen. In de NDFF zijn rond het plangebied geen waarnemingen vermeld van andere soortgroepen.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het plangebied is grotendeels verhard op enkele stroken gazon en perken na. Hierin kwamen de gebruikelijke soorten van dergelijke groeiplaatsen voor, zoals Madeliefje, Gewone paardenbloem, Zachte ooievaarsbek en Herderstasje. De gevonden soorten zijn algemeen en onbeschermd. Het voorkomen van strikter beschermde soorten is uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden in meer of mindere mate beschermd door de Wnb. Er zijn geen zoogdieren waargenomen. Het terrein is weinig geschikt voor zoogdieren, vanwege de beperkte beschikbaarheid aan groen en dekking. Eén van de weinige soorten die op het terrein kan voorkomen is Huisspitsmuis. Deze soort is nationaal beschermd, maar in Overijssel geldt hiervoor een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen. Het gebouw heeft enige potentie als verblijfplaats voor Steenmarter, vanwege het pannendak. Op de meeste plaatsen is het dak echter moeilijk bereikbaar. Op plaatsen waar de toegang eenvoudiger is (lage aanbouw) zijn geen sporen gevonden, zoals veegsporen en haren. Voor de zekerheid is de zolder van de school geïnspecteerd op 12 oktober 2016. Alleen het noordwestelijke deel bleek toegankelijk. De rest van de zolder was voorzien van een zwevend plafond. In het toegankelijke deel zijn geen sporen van Steenmarter aangetroffen. De dakconstructie bleek goed afgesloten te zijn van de buitenlucht middels nauwsluitend beschot en dergelijke. Verder was er geen schade aan het zwevende plafond en is er ook geen overlast gemeld. Op grond hiervan is het voorkomen van een verblijf van Steenmarter op de zolder van de school niet waarschijnlijk.

4.3 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quick scan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is zo mogelijk gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Binnen het plangebied staan geen bomen die over potentiële holten beschikken. Hiervoor zijn de bomen te jong of te gaaf. Het gebouw is wel potentieel geschikt. Dit geldt in ieder geval voor de ruimte onder pannen, daklijsten en bekistingen en – indien aanwezig – voor de spouw. Op basis van de beschikbare toegangen tot de genoemde ruimten, zoals hoekpannen, geërodeerde voegen bij daklijsten en dergelijke, biedt het gebouw potentie voor zowel grote als kleine soorten. Kenmerkende soorten zijn Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Wanneer het gebouw beschikt over ongebruikte vlieringen en dergelijke kunnen ook verblijfplaatsen van Grootoorvleermuis voorkomen. Het terrein speelt geen belangrijke rol in vlieg- en foerageerroutes. Op grond van de potentie van het gebouw voor verblijfplaatsen is in het zomerhalfjaar van 2016 een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het terrein is viermaal bezocht tussen mei en september 2016. In onderstaande tabel zijn de details van de bezoeken weergegeven.

Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
22-05-2016	Kraamkolonies	Avond	21:45 – 23:45	16 ºC	0 Bft	Licht bewolkt, droog
27-06-2016	Kraamkolonies	Ochtend	03:10 – 05:10	14 ºC	2 Bft	Half bewolkt, droog
30-08-2016	Paarverblijven	Avond	20:30 – 23:30	20 ºC	0 Bft	Onbewolkt
20-09-2016	Paarverblijven	Avond	05:00 – 07:00	15 ºC	0 Bft	Licht bewolkt, droog

Het gebied is in het voorjaar bezocht vanaf zonsondergang of tot zonsopgang. De bezoeken hadden een duur van ongeveer twee uur. De focus van het onderzoek lag in het voorjaar op kraamkolonies. In het najaar lag de focus op paar- en winterverblijven van vleermuizen. Deze bezoeken begonnen later op de avond of duurden langer in verband met de balts die later op de avond begint. In het najaar is speciale aandacht besteed aan nachtelijk zwermen, dat kan duiden op massawinterverblijven. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door de heer M. Bleijerveld. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van twee bat detectors, namelijk een Petterson D240x en een Elekon Batlogger M. Het laatste apparaat maakt van alle geluidswaarnemingen een hoogwaardige opname voor een geluidsanalyse met het programma Batscope. Verder is zonodig een kijker gebruikt.

Resultaten voorjaarsonderzoek

In het voorjaar was er weinig activiteit van vleermuizen waar te nemen in de buurt. In het parkje ten zuidwesten van de school foerageerden op 22 mei enkele Gewone dwergvleermuizen. Rond de school en de woningen in de buurt is slechts een enkele waarneming van een langsvliegende vleermuis gedaan. Er zijn geen andere soorten waargenomen. Op 27 juni was het beeld niet heel anders. Vermoedelijk bevond zich in de woning ten zuiden van de school (nr. 13) een klein zomerverblijf van één individu. In het voorjaar is er geen activiteit bij het schoolgebouw waargenomen. Op basis hiervan zijn zomer- en kraamverblijven uitgesloten.

Resultaten voorjaarsonderzoek

In het najaar was de activiteit wat groter dan in het voorjaar, maar nog altijd betrekkelijk laag. De meeste vleermuizen betroffen Gewone dwergvleermuizen, daarnaast zijn enkele Ruige dwergvleermuizen, Rosse vleermuizen en Laatvliegers gehoord. In de buurt rond de school is slechts één baltsroute gevonden. Deze liep tussen de flats ten westen van de school via de kruising Hobbenastraat – Albert Cuypstraat naar de woning ten zuiden van de school (nr. 13). In het voorjaar is er geen activiteit bij het schoolgebouw waargenomen. Op basis hiervan zijn zomer- en kraamverblijven uitgesloten. Op 12 oktober is in aanvulling op het onderzoek de zolder van het schoolgebouw geïnspecteerd. Alleen het noordwestelijke deel bleek toegankelijk. De rest van de zolder was voorzien van een zwevend plafond. In het toegankelijke deel zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. De dakconstructie bleek goed afgesloten te zijn van de buitenlucht middels nauwsluitend beschot en dergelijke. Op grond hiervan is het voorkomen van verblijven op de zolder van de school niet waarschijnlijk.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Wnb maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

In het plangebied waren geen vogels aanwezig. De begroeiing op het terrein is geschikt als nestplaats voor algemene soorten broedvogels als Merel, Winterkoning en Roodborst. Onder de pannen kan Spreeuw tot broeden komen. Van de soorten met een vaste nestplaats moet rekening worden gehouden met Huismus en Gierzwaluw. Het terrein is op het juiste moment in het seizoen en het juiste moment van de dag bezocht om de aanwezigheid van territoria van Huismus vast te stellen. In de woningen rond het plangebied waren op verschillende plaatsen zingende Huismussen aanwezig. In de Hobbemaschool zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van nestplaatsen van Huismus. Gierzwaluw was tijdens het veldbezoek juist teruggekeerd uit de overwinteringsgebieden. In de buurt waren verschillende laagvliegende vogels aanwezig. Bij de Ruysdaelstraat 34, ten zuidoosten van de school, is een waarschijnlijke nestplaats vastgesteld op basis van scheervluchten en invliegen. Tijdens het veldbezoek is geen affiniteit van Gierzwaluwen voor de Hobbemaschool vastgesteld. Naar aanleiding van de geschiktheid van het schoolgebouw voor Huismus en Gierzwaluw is een volledig onderzoek uitgevoerd naar beide soorten. Het terrein is tweemaal bezocht voor Huismus en driemaal voor Gierzwaluw. In onderstaande tabel zijn de details van de bezoeken weergegeven.

Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
06-05-2016	Huismus	Ochtend	07:00 – 09:00	15 ºC	0 Bft	Onbewolkt
31-05-2016	Huismus	Ochtend	06:15 – 08:00	16 ºC	2 Bft	Onbewolkt
26-05-2016	Gierzwaluw	Avond	19:45 – 21:45	17 ºC	1 Bft	Licht bewolkt, droog
26-06-2016	Gierzwaluw	Avond	19:50 – 21:50	17 ºC	1 Bft	Half bewolkt, droog
13-07-2016	Gierzwaluw	Avond	20:00 – 22:00	16 ºC	1 Bft	Licht bewolkt, droog

Huismus

Huismus was schaars in de buurt rond de school. Er waren enkele territoria aanwezig in de laagbouw ten noorden van de school en met name ten zuiden van de school rond de kruising Hobbemastraat - Ruysdaelstraat. Op geen van beide data is activiteit van Huismus op het schoolterrein vastgesteld. Op grond hiervan is geconcludeerd dat Huismus geen nestplaatsen in het schoolgebouw heeft.

Gierzwaluw

Gierzwaluw was met lage dichtheid in de buurt ten zuiden van de school aanwezig. Bij Ruysdaelstraat nr. 34 is geen nestplaats vastgesteld ondanks de indicaties hiervoor op 6 mei. Wel waren twee nestplaatsen aanwezig bij Hobbemastraat 2 en enkele paren in de buurt ten zuiden daarvan. Dit laatste is

niet onderzocht, maar verondersteld op basis van nestindicerend gedrag. Bij het schoolgebouw en in de buurt ten noorden hiervan is geen activiteit van Gierzwaluw vastgesteld, behalve hoog overvliegende dieren. Op basis hiervan is geconcludeerd dat er in het schoolgebouw geen nestplaatsen van Gierzwaluw aanwezig waren.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied beschikt niet over oppervlaktewater en is voor een groot deel verhard. Daarnaast is de weinige begroeiing open van karakter. Op grond hiervan is een belang van het plangebied voor amfibieën uit te sluiten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied biedt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied. Een negatief effect op reptielen als gevolg van de ontwikkeling is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een effect op vissen in het algemeen is uitgesloten

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van de nationaal beschermde soort Huisspitsmuis te verwachten. In dichte begroeiing en in het gebouw zijn nesten van broedvogels zonder vaste nestplaats niet uit te sluiten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB NATIONAAL	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Kleine soorten		Mogelijk		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foerageergebied			Niet relevant	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Mogelijk
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			
Amfibieën		X			
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden. Buiten de bebouwde kom liggen diverse onderdelen van het Nederlands Natuurnetwerk en Natura 2000. Op grond van de ligging, de grote afstand tussen de gebieden en de geringe schaal van het project zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied is de nationaal beschermde zoogdiersoort Huisspitsmuis te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels kunnen aanwezig zijn in zowel de opgaande begroeiing als onder de pannen van het gebouw.

Voor Huisspitsmuis geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb zolang het een ruimtelijke ingreep betreft.

Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk.

5.3 Maatregelen

Er moet bij de uitvoering rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dienen sommige werkzaamheden buiten het broedseizoen te gebeuren. Het betreft dan buitenwerkzaamheden, zoals het verwijderen van pannen, het reinigen van gevels of het rooien van groen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Vanuit de Wnb zijn geen verdere maatregelen vereist. Ook is geen ontheffing nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

Tabel 2: Overzicht maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan.

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	X
Vleermuizen	Alle	X
Vleermuizen	Alle	X
Zoogdieren	Steenmarter	X
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	Slopen buiten de periode 15 maart - 15 juli
Vogels met vaste verblijfplaats	Huismus	X
	Gierzwaluw	X
Amfibieën	Alle	X
Reptielen	Alle	X
Vissen	Alle	X
Ongewervelden	Alle	X

6 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.overijssel.nl

www.ndff.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaat- sen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef-omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals

verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP17003-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.6 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.7 bed & breakfast:
ruimte in of direct bij de hoofdwoning, waar gasten voor een beperkte periode verblijven en het ontbijt wordt geserveerd;

1.8 bedrijf aan huis:
een bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.9 beroep aan huis:
een beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.10 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.11 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.12 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.13 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.14 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.15 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.16 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.17 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.18 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.19 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.20 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.21 carport:
een overdekt bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.22 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.23 dienstverlening:
het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen belwinkels, internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.24 één perceel vormend:
twee percelen, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één perceel;

1.25 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.26 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.27 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.28 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.29 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.30 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.31 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.32 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.33 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.34 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.35 hoofdwoning:
de woning, waar de hoofdbewoner van de woning woont en verblijft;

1.36 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en/of het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.37 inwoning:
twee huishoudens die één woning bewonen met gemeenschappelijk gebruik van één of meerdere voorzieningen of (verblijfs)ruimten van die woning en waarbij de woning één hoofdtoegang behoudt en de voorzieningen c.q. (verblijfs)ruimten onderling vrij toegankelijk zijn;

1.38 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.39 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.40 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.41 mantelzorg
langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

1.42 meergezinshuis:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.43 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.44 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden en/of bouwwerken;

1.45 onderbouw:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,50 meter boven peil is gelegen;

1.46 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.47 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.48 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.49 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.50 pand:
de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.51 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.52 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.53 seksinrichting:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden;
onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan:
een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.54 sociale veiligheid:
de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.55 standplaats:
het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op evenementen, vaste plaatsen op snuffelmarkten en een permanente voorziening in de vorm van een bouwwerk;

1.56 stedenbouwkundig beeld:
het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.57 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.58 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.59 winkel:
een gebouw, dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk bedoeld is te worden gebruikt voor detailhandel;

1.60 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waarbij inwoning is toegestaan;

1.61 wooneenheid:
elke ruimte of als eenheid samengesteld aantal ruimten, welke geschikt en bestemd is voor bewoning, zoals eengezinshuizen, bejaardenwoningen, woningen voor 1 en/of 2 persoonshuishoudens en meergezinshuizen;

1.62 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.8 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.9 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.10 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:
Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. water;

met daaraan ondergeschikt:

e. maatschappelijke voorzieningen;
f. sport;
g. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
h. educatief gebruik;
i. nutstuinen;
j. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
k. geluidwerende voorzieningen;
l. openbare nutsvoorzieningen;
m. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

n. bebouwing.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

3.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 10 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 4 Tuin

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met uitzondering van carports.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

4.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.
c. ter plaatse van de “specifieke bouwaanduiding – stoeptuin” mogen geen bouwwerken zonder dak worden gebouwd.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan met uitzondering voor de gronden ter plaatse van de “specifieke bouwaanduiding – stoeptuin”, worden afgeweken van het bepaalde in artikel 4.1 onder b en artikel 4.2.1 om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk behorende bij een hoofdgebouw, dat gelegen is op een aangrenzende bestemming, geheel of gedeeltelijk binnen de bestemming 'Tuin' wordt gebouwd, mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde.

4.4.2 Voorwaarden

De in artikel 4.4.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 5 Wonen - Meergezinshuis

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Meergezinshuis' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. meergezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;

met daaraan ondergeschikt:

b. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

c. tuinen en erven;
d. bijbehorende bouwwerken;
e. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;

5.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 25 m² ;
d. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

5.2.3 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Afwijken van de bouwregels

5.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 5.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 5.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 5.2.2 onder d2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
d. het bepaalde in artikel 5.2.2 onder e om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;

5.4.2 Voorwaarden

De in artikel 5.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
b. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het betreft een gedeelte van een woning met inbegrip van de bijbehorende bouwwerken behorende bij die woning en de vloeroppervlakte die voor beroep aan huis wordt gebruikt niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de genoemde bouwwerken tot een maximum van 50 m²;
c. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de

uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
d. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
e. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
f. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

7.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

7.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

7.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 7.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 8 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

a. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt langs elektronische weg gedurende 2 weken ter inzage gelegd op de website van de gemeente Zwolle, waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder beschikbaar worden gesteld.
b. De verbeelding op papier van het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken ligt eveneens gedurende de zelfde onder a genoemde periode in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle voor een ieder ter inzage.
c. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend op de website van de gemeente Zwolle.
d. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen.
e. Gedurende de onder a genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 9 Overige regels

9.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

9.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

9.3 Afwijken van de overige regels

9.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 9.1 en 9.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

9.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 9.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

10.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

10.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 10.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 10.1.1 met maximaal 10%.

10.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 10.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

10.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

10.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 10.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

10.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 10.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

10.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 10.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

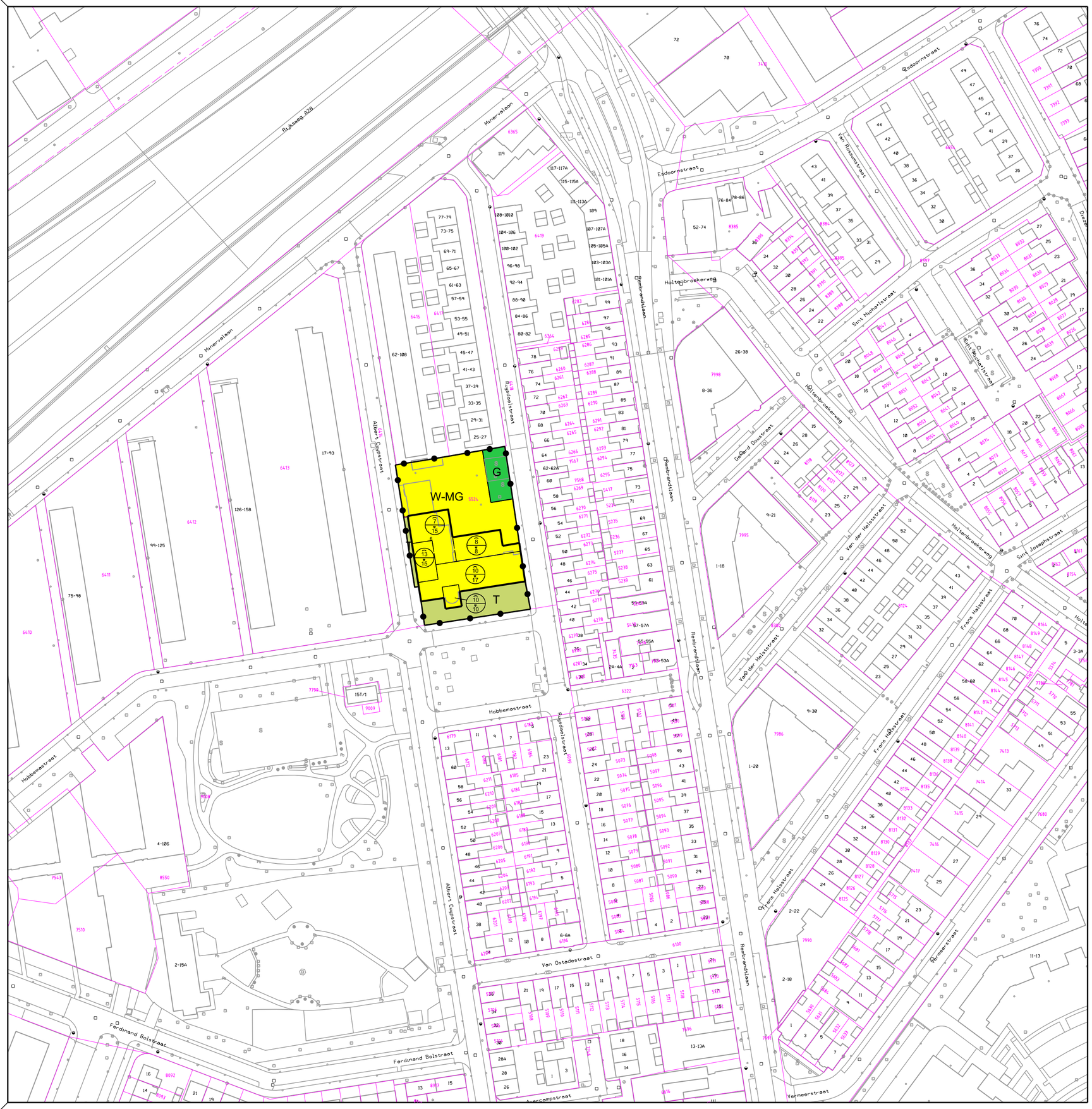
10.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 11 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:
bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6.
Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Diezerpoort, Hobbemastraat 6'.
Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering
van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

LEGENDA

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

G — Groen

T — Tuin

W-MG — Wonen - Meergezinshuis

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-st] — specifieke bouwaanduiding - stoeptuin

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

A / B — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers

kadastrale grenzen en perceelnummers

kadastrale sectiegrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A2	BP17003-0004.pdf
Planjurist:	**Getekend door:**	**Datum:**	**Bladnr:**	**Vaststellingsbesluit:**
J. vd Berg	J.F.G. Grobbe	20-06-2017	1 van 1	vb_NL.IMRO.0193.BP17003-0004.pdf

N

Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

NL.IMRO.0193.BP17003-0004
Vastgesteld

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36743

Onderwerp Bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Diezerpoort, Hobbemastraat 6 vast te stellen;
3. te verklaren dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren Bijlage: Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-367444

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren
Versienummer	
Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	Jolanda van den Berg / F. Kroese
Afdeling	ECR / OWP
Telefoon	(038) 498 2396 / (038) 498 3315
E-mail	J.van.den.Berg@zwolle.nl / FFJM.Kroese@zwolle.nl

Bijlagen
bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-367444

Inleiding
Eind november 2014 is de grondslag in de Woningwet voor de stedenbouwkundige voorschriften in de bouwverordening vervallen. Hierin waren de gemeentelijke regels omtrent parkeren opgenomen. Sindsdien moeten gemeenten het beleid omtrent parkeren via het bestemmingsplan regelen.
Het parkeren kan in het bestemmingsplan worden geregeld door in een bestemmingsplanregel op te nemen dat: bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en /of gebruik, de regel geldt dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's wordt gerealiseerd; 'voldoende' betekent dat wordt voldaan aan de normen in de beleidsregels in een parkeernota; indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met de wijziging (dynamische verwijzing).
Uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat uit de huidige parkeerregeling, zoals opgenomen in het bestemmingsplan, niet volgt dat bij de invulling van het begrip ”voldoende parkeergelegenheid” aan het gemeentelijk parkeerbeleid en de daarbij behorende parkeernormen moet worden getoetst. Er dient daarom expliciet te worden verwezen naar een parkeerbeleid. Dit is in casu de “Regeling Parkeernormen 2016” en de eventuele wijzigingen hierop. Deze Regeling Parkeernormen 2016 is als bijlage bij de toelichting opgenomen. In dit parapluplan parkeren wordt voor diverse bestemmingsplannen het parkeerartikel opgenomen
Het ontwerpbestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren heeft ter visie gelegen van donderdag 20 april 2017 tot en met woensdag 31 mei 2017. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
Het bestemmingsplan in procedure brengen door tervisielegging als ontwerp, zodat het bestemmingsplan kan dienen als toetsingskader voor het parkeren.

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren is niet nodig.
In het bestemmingsplan wordt slechts een parkeerartikel opgenomen. Dit heeft geen gevolgen voor de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Risico’s
Er zijn geen noemenswaardige risico’s aan het plan verbonden.

Financiën

De kosten van het maken van het bestemmingsplan komen ten laste van de post actualisering bestemmingsplannen

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-367444

Communicatie
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl,

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-367444

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017-367444
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36744

Onderwerp Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, parapluplan parkeren

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP16012-0003

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWA

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP16012-0003

Datum: 20 juni 2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **7**

Hoofdstuk 1 Inleiding **8**
1.1 Aanleiding 8
1.2 Plangebied 8
1.3 Geldende bestemmingsplannen 8

Hoofdstuk 2 Beleidskader **9**
2.1 Ruimtelijk beleid 9
2.1.1 Rijksbeleid 9
2.1.2 Provinciaal beleid 9
2.1.3 Gemeentelijk beleid 9

Hoofdstuk 3 Juridische aspecten **11**
3.1 Inleiding 11
3.2 Inleidende regels 11
3.3 Bestemmingsregels 11
3.4 Algemene regels 11
3.5 Slotbepaling 11
3.6 Bijlagen 12
3.7 Handboek 12

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid **13**
4.1 Economische uitvoerbaarheid 13
4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 13
4.2.1 Uitkomsten overleg 13

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING **15**

Bijlage 1 Regeling Parkeernormen 2016 **16**

REGELS **23**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **24**
Artikel 1 Begrippen 24

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **25**
Artikel 2 Herziening Aalanden 25
Artikel 3 Herziening Buitengebied - Heinoseweg 8 26
Artikel 4 Herziening Aa-landen 27
Artikel 5 Herziening Almelose kanaal 28
Artikel 6 Herziening Anthony Fokkerstraat, kynologenclub Zwolle 29
Artikel 7 Herziening Assendorp 30
Artikel 8 Herziening Assendorp, Coetsstraat 14 31
Artikel 9 Herziening Bagijneweide 32
Artikel 10 Herziening Berkum 33
Artikel 11 Herziening Berkum, Brinkhoekweg 200 34
Artikel 12 Herziening bijzondere woonvorm Staatsmanlaan 35
Artikel 13 Herziening Binnenstad en omgeving 36
Artikel 14 Herziening Binnenstad en omgeving, 3e partiële herziening, Diezerstraat 80 37

Artikel 15	Herziening Blaloweg en Katwolderweg (voormalig Shellterrein en omgeving)	38
Artikel 16	Herziening Brinkhoekweg 4, 6, 8, 12 en 12 a	39
Artikel 17	Herziening Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden, herziening 1	40
Artikel 18	Herziening Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden	41
Artikel 19	Herziening Buitengebied - Herfte Wijthmen	42
Artikel 20	Herziening Buitengebied - IJsselzone Windesheim, herziening 1	43
Artikel 21	Herziening Buitengebied - IJsselzone, Windesheim	44
Artikel 22	Herziening Buitengebied - Kiekeboslaantje 12	45
Artikel 23	Herziening Buitengebied - Kleine Veerweg 10	46
Artikel 24	Herziening Buitengebied - Langenholte, Vecht e.o.	47
Artikel 25	Herziening Buitengebied, Wijthmenerplas	48
Artikel 26	Herziening Campherbeeklaan	49
Artikel 27	Herziening Ceintuurbaanzone	50
Artikel 28	Herziening Ceintuurbaanzone, 1e partiele hoek	51
Artikel 29	Herziening De Vrolijkheid	52
Artikel 30	Herziening Diezerpoort	53
Artikel 31	Herziening Diezerpoort, Binnenhofjes	54
Artikel 32	Herziening Diezerpoort, Geert Grootestraat	55
Artikel 33	Herziening Diezerpoort, Thomas a Kempisstraat 72	56
Artikel 34	Herziening Diezerpoort, Zerboltstraat, Hogenkampsweg	57
Artikel 35	Herziening Haersterveerweg 11-1	58
Artikel 36	Herziening Haersterveerweg 2	59
Artikel 37	Herziening Hanzeland	60
Artikel 38	Herziening Herkulosche Esch	61
Artikel 39	Herziening Hessenpoort	62
Artikel 40	Herziening Hessenpoort hoek Nieuwleusenerdijk Diepholtstraat Bentheimstraat	63
Artikel 41	Herziening Hessenpoort, 1e partiële herziening, Paderbornstraat	64
Artikel 42	Herziening Hessenpoort, 2e partiele herziening	65
Artikel 43	Herziening Hogeschool Windesheim & Greijdanus College	66
Artikel 44	Herziening Holtenbroek	67
Artikel 45	Herziening Holtenbroek Zuid	68
Artikel 46	Herziening Holtenbroek, Bachlaan e.o	69
Artikel 47	Herziening Holtenbroek, Händelllaan 239-241	70
Artikel 48	Herziening Hospice Wipstrikkerallee	71
Artikel 49	Herziening Hotel van der Valk	72
Artikel 50	Herziening Irishof 2013	73
Artikel 51	Herziening Isala Klinieken locatie Sophia	74
Artikel 52	Herziening Kamperpoort	75
Artikel 53	Herziening Kamperpoort	76
Artikel 54	Herziening Katwolderplein	77
Artikel 55	Herziening Kraanbolwerk	78
Artikel 56	Herziening Kranenburg	79
Artikel 57	Herziening Marslanden	80
Artikel 58	Herziening Nationaal Landschap IJsseldelta	81
Artikel 59	Herziening Nieuw Frankhuis	82
Artikel 60	Herziening Nieuw Frankhuis, 1e partiële herziening	83
Artikel 61	Herziening Nieuwe Deventerweg 89	84
Artikel 62	Herziening Noordschil Westenholte	85
Artikel 63	Herziening Oude Almeloseweg	86
Artikel 64	Herziening Oude Mars	87
Artikel 65	Herziening Pierik Zuid	88
Artikel 66	Herziening Prinsenpoort	89
Artikel 67	Herziening Prinsenpoort, uitwerking 1	90

Artikel 68	Herziening Ruiterlaan	91
Artikel 69	Herziening Spoolde Zuid	92
Artikel 70	Herziening Spoorzone	93
Artikel 71	Herziening Spoorzone, busbrug	94
Artikel 72	Herziening Stadshagen	95
Artikel 73	Herziening Stadshagen I	96
Artikel 74	herziening Stadshagen I, 1e partiële herziening, Carré	97
Artikel 75	Herziening Stadshagen I, Belvédèrelaan	98
Artikel 76	Herziening Stadshagen I, Frankhuisweg 30	99
Artikel 77	Herziening Stadshagen II	100
Artikel 78	Herziening Stadshagen II	101
Artikel 79	Herziening Stadshagen II, Breecamp Oost	102
Artikel 80	Herziening Stadshagen, 1e partiële herziening	103
Artikel 81	Herziening Stationsweg 1 en 3	104
Artikel 82	Herziening Vechtstraat 2, 4 en 6	105
Artikel 83	Herziening Veerallee	106
Artikel 84	Herziening Voorst	107
Artikel 85	Herziening Voorsterpoort	108
Artikel 86	Herziening Voorsterpoort Oost	109
Artikel 87	Herziening Weezenlanden	110
Artikel 88	Herziening Westenholte	111
Artikel 89	Herziening Westenholte Stins	112
Artikel 90	Herziening Wipstrik, Jacob Catsstraat 25	113
Artikel 91	Herziening Zalkerdijk 20	114
Artikel 92	Herziening Zeven Alleetjes hoek Burg. Van Roijensingel	115
Artikel 93	Herziening Zwolle -zuidoost	116
Artikel 94	Herziening Zwolle -zuidwest	117
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**118**
Artikel 95	Overige regels	118
Hoofdstuk 4	**Slotbepaling**	**119**
Artikel 96	Slotregel	119

BIJLAGEN BIJ DE REGELS **121**

Bijlage 1	**plangebied Aalanden**	**122**
Bijlage 2	**Plangebied Berkum**	**124**
Bijlage 3	**Plangebied Holtenbroek**	**126**
Bijlage 4	**Plangebied Hotel van der Valk**	**128**
Bijlage 5	**Plangebied Isala Klineken locatie Sophia**	**130**
Bijlage 6	**Plangebied Kamperpoort**	**132**
Bijlage 7	**Plangebied Kranenburg**	**134**
Bijlage 8	**Plangebied Stadshagen**	**136**
Bijlage 9	**Plangebied Stadshagen,1e partiële herziening**	**138**
Bijlage 10	**Plangebied Stadshagen II**	**140**
Bijlage 11	**Plangebied Stadshagen II, Breecamp Oost**	**142**
Bijlage 12	**Plangebied Zwolle Zuidoost**	**144**

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In artikel 2.5.30 van de Bouwverordening is opgenomen dat voor het grondgebruik en functies afhankelijk van de omvang en de bestemming van het gebouw, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's parkeerruimte in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw hoort, voldoende parkeerplaatsen worden aangelegd.

Op basis hiervan worden aanvragen om een omgevingsvergunning getoetst en hier wordt in de toelichting op bestemmingsplannen naar verwezen. Eind november 2014 is de grondslag in de Woningwet voor de stedenbouwkundige voorschriften in de bouwverordening vervallen. Hierin waren de gemeentelijke regels omtrent parkeren opgenomen. Sindsdien moeten gemeenten het beleid omtrent parkeren via het bestemmingsplan regelen.

Het parkeren kan in het bestemmingsplan worden geregeld door in een bestemmingsplanregel op te nemen dat:

- bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen en /of gebruik, de regel geldt dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's wordt gerealiseerd;
- 'voldoende' betekent dat wordt voldaan aan de normen in de beleidsregels in een parkeernota;
- indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met de wijziging (dynamische verwijzing).

Uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat uit de huidige parkeerregeling, zoals opgenomen in het bestemmingsplan, niet volgt dat bij de invulling van het begrip ”voldoende parkeergelegenheid” aan het gemeentelijk parkeerbeleid en de daarbij behorende parkeernormen moet worden getoetst. Er dient daarom expliciet te worden verwezen naar een parkeerbeleid. Dit is in casu de “Regeling Parkeernormen 2016” en de eventuele wijzigingen hierop. Deze Regeling Parkeernormen 2016 is als bijlage bij de toelichting opgenomen.

In dit parapluplan parkeren wordt voor diverse bestemmingsplannen het parkeerartikel opgenomen

1.2 Plangebied

Het plangebied van deze parapluherziening omvat het grootste deel van het gemeentelijk grondgebied.

1.3 Geldende bestemmingsplannen

In het Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels zijn de verschillende geldende bestemmingsplannen opgenomen die onder de voorliggende parapluherziening vallen. Tevens is in sommige gevallen een bijlage opgenomen voor welk gedeelte van het plangebied de herziening van toepassing is. In deze bestemmingsplannen wordt, door middel van dit bestemmingsplan, de Regeling Parkeernormen 2016 opgenomen.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van provinicale belangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het provinciaal beleid. .

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Regeling Parkeernormen 2016

Op 20 september 2016 heeft het college van burgemeester en wethouders de Regeling Parkeernormen 2016 vastgesteld. De Regeling is op 28 september 2016 gepubliceerd en op 29 september 2016 in werking getreden. De Regeling Parkeernormen 2016 is het kader voor het bepalen van de parkeeropgave bij fysieke ontwikkelingen op alle niveaus. Het is een leidraad voor het beoordelen van de parkeeropgave van stedenbouwkundige visies & plannen voor (her-)ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en is ook het kader dat invulling geeft aan het begrip “voldoende parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte in bestaande en op ontwikkeling gerichte nieuwe bestemmingsplannen. En tenslotte is dit ook het

beoordelingskader voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en- of gebruik. De parkeeropgave wordt in al deze gevallen op basis van deze Regeling bepaald.

Hoofdstuk 3 Juridische aspecten

3.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Zwolle, parapluplan parkeren zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Slotbepaling.**

3.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd.

3.3 Bestemmingsregels

In dit hoofdstuk is per bestemmingsplan een verwijzing opgenomen naar het de geldende regel(s) en de regel die wordt vervangen dan wel wordt toegevoegd

3.4 Algemene regels

Artikel 95 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016 ". Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016 ”.

3.5 Slotbepaling

Artikel 96 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

3.6 Bijlagen

In de bijlagen is opgenomen voor welk gedeelte van het plangebied de herziening van toepassing is.

3.7 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Economische uitvoerbaarheid

In het bestemmingsplan wordt slechts een parkeerartikel opgenomen. Dit heeft geen gevolgen voor de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

4.2.1 Uitkomsten overleg

Aangezien geen belangen bij dit plan betrokken zijn van andere instanties, zoals bijvoorbeeld de provincie en het Waterschap, is geen vooroverleg gevoerd.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Regeling Parkeernormen 2016

Zwolle

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Zwolle.

Nr. 133446

28 september 2016

Gemeente Zwolle, bekendmaking Regeling Parkeernormen 2016

Het college van de gemeente Zwolle heeft in de vergadering van 20 september 2016 de Regeling Parkeernormen 2016 vastgesteld. Deze regeling is de opvolger van de beleidsregel Parkeergelegenheid in en nabij gebouwen en treedt 29 september 2016 in werking. In deze regeling wordt een toetsingskader neergelegd voor parkeren in geval van vastgoedontwikkelingen, bestemmingsplannen en aanvragen om een omgevingsvergunning in de gemeente Zwolle.

Bovendien ligt de regeling ter inzage bij de informatiebalie in het Stadskantoor en is de beleidsregel te raadplegen via www.zwolle.nl/bestuur/verordeningen en beleidsregels.

Regeling Parkeernormen 2016

Toetsingskader voor vastgoed ontwikkelingen, bestemming splannen en omgevingsvergunning en in de gemeente Zwolle

Artikel 1. Definities

In deze Regeling wordt verstaan onder :

a. Aanvrager: degene die een plan tot uitvoering wil brengen dat gevolgen heeft voor de parkeeropgave, en waarvoor al dan niet een omgevingsvergunning dient te worden aangevraagd, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a en/of onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

b. Parkeeropgave: het benodigd aantal parkeerplaatsen waarin moet worden voorzien op het eigen terrein (op of onder de grond of in, op of onder de bouwwerken behorende bij het plan) op basis van het gebruik van het terrein, het plan en/of het bouwwerk;

c. Eigen terrein: het terrein en/of het bouwwerk dat de aanvrager in eigendom of in gebruik heeft en waarover hij kan beschikken en die bij het plan en/of het bouwwerk horen;

d. Parkeervergunningengebied: het gebied waarbinnen op het moment van aanvraag het parkeren is gereguleerd op basis van de Parkeerverordening en de Regeling Parkeervergunningen. Dit gebied is onderverdeeld in parkeersectoren waarbinnen parkeervergunningen kunnen worden aangevraagd en waarbinnen deze geldig zijn;

e. Centrum: het gebied begrensd door de Stadsgracht, Schuttevaerhaven en Achtergracht.

f. POET-lijst: lijst waarop gebouwen met naam en / of adres staan vermeld, waarvan de gebruikers niet in aanmerking komen voor een parkeervergunning.

g. Parkeerkencijfers CROW: De in de CROW notitie "De nieuwe parkeerkencijfers en kencijfers verkeersgeneratie 2012" opgenomen parkeerkencijfers en wijzigingen daarop.

h. Invloedgebied: Het gebied rondom een plan dat wordt begrensd op basis van acceptabele loopafstanden behorende bij de functie van het plan. Wanneer het plan gelegen is binnen een parkeervergunningengebied, is het invloedgebied gelijk aan de parkeersector en de daarbij behorende parkeeraccommodaties.

Artikel 2. Bepalen parkeeropgave

2.1 Er moet, afhankelijk van de omvang, de bestemming, de functie en het gebruik van het gebouw en/of het terrein, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto´s parkeerruimte op het eigen terrein worden aangelegd conform de parkeeropgave.

2.2 De parkeeropgave wordt bepaald op basis van de Parkeerkencijfers CROW en de in het bijgevoegde kaartbeeld aangegeven indeling in schil centrum, centrum, niet stedelijk, matig stedelijk, sterk stedelijk en zeer sterk stedelijk. Een berekening die resulteert in een getal met een decimaal, wordt bij decimalen van 4 of lager afgerond naar hetzelfde getal en bij decimalen hoger dan 4 afgerond naar het eerstvolgende getal.

2.3 De parkeeropgave wordt als volgt bepaald:

a. het gemiddelde in de bandbreedte van het Parkeerkencijfer CROW bepaalt de parkeeropgave. Het realiseren van meer parkeerruimte is toegestaan tot aan de bovengrens die in de bandbreedte van het Parkeerkencijfer CROW is aangegeven.
b. Bij het bepalen van de parkeeropgave wordt onderscheid gemaakt in aandelen gebruikers en bezoekers. Gebruikers zijn de bewoners en de bedrijven die in een bouwwerk of op een terrein woonachtig of gevestigd zijn;
c. Als er gerekend wordt met meerdere functies met afwijkende aanwezigheidspercentages wordt rekening gehouden met meervoudig gebruik, mits aannemelijk is dat dat in de praktijk ook als zodanig zal functioneren;
d. In geval van een functiewijziging van een bouwwerk en/of een terrein wordt rekening gehouden met aanwezige parkeerplaatsen die op basis van die functie en de huidige parkeerkencijfers aan die te vervallen functie kunnen worden toegeschreven, mits die functie in de laatste twee jaren vóór de datum van aanvraag omgevingsvergunning in de praktijk aanwezig was.

2.4.1 Het bevoegd gezag kan, indien en voor zover het voldoen aan de parkeeropgave op eigen terrein op overwegende bezwaren vanuit stedenbouwkundige redenen stuit, de omgevingsvergunning verlenen in afwijking van het bepaalde in de voorgaande leden voor het aandeel gebruikers van de parkeeropgave, indien;
a. in een parkeervergunningengebied het maximaal aantal uit te geven parkeervergunningen van de parkeersector niet is en/of door toevoeging van het plan niet wordt bereikt en / of;
b. in een parkeervergunningengebied het maximaal aantal uit te geven parkeervergunningen van de parkeersector is en/of door toevoeging van het plan wordt overschreden, alleen onder de voorwaarde dat het gebouw op de POET-lijst wordt geplaatst en dat het aannemelijk en gewaarborgd is dat op een andere wijze in de parkeeropgave is voorzien binnen het invloedgebied en / of op een bij de functie van het plan behorende maximale acceptabele loopafstand en / of;
c. buiten het parkeervergunningengebied de parkeerdruk in de openbare ruimte binnen het invloedgebied door het plan onder de 80% is en blijft en / of;
d. buiten het parkeervergunningengebied de parkeerdruk in de openbare ruimte binnen het invloedgebied door het plan boven de 80% is of komt alleen onder de voorwaarde dat het aannemelijk en gewaarborgd is dat op een andere wijze in de parkeeropgave is voorzien binnen het invloedgebied en/of;
e. door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is.

2.4.2 Van de parkeeropgave voor het aandeel bezoekers wordt alleen afwijking verleend voor zover de parkeerdruk binnen het invloedgebied door het plan voor het aandeel bezoekers onder de 80% is en blijft, tenzij het aannemelijk en gewaarborgd is dat op andere wijze in de parkeeropgave voor het aandeel bezoekers is voorzien binnen het invloedgebied;

2.4.3 Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning verlenen in afwijking van de bovengrens indien het voldoen aan die regel door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

2.4.4.De ruimte in uit te geven parkeervergunningen in een parkeersector ten behoeve van gebruikers en/ of een toevoeging aan de parkeerdruk in het invloedgebied van een plan die eenmaal in aanmerking zijn genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning en/of het toestaan van een plan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijven bij de beoordeling van latere plannen buiten beschouwing;

2.5 Het bevoegd gezag kan, indien het voldoen aan de parkeeropgave volgens het bevoegd gezag op overwegende bezwaren vanuit stedenbouwkundige redenen stuit, de omgevingsvergunning verlenen in afwijking van het bepaalde in de voorgaande artikelen voor plannen waarvan de parkeeropgave maximaal twee parkeerplaatsen bedraagt en die gelegen zijn in het centrum. De afwijking wordt alleen verleend onder de voorwaarde dat de gebruikers van het plan niet voor een parkeervergunning in aanmerking komen, tenzij en voor zover het maximaal aantal uit te geven parkeervergunningen van de parkeersector niet is en door toevoeging van het plan niet wordt overschreden.

Artikel 3. Afmeting en bereikbaarheid van de parkeerplaatsen

3.1. Een afmeting en inrichting van een parkeerplaats en van een laad- en losplaats moet minimaal voldoen aan de meest recente ASVV, de aanbevelingen voor parkeervoorzieningen binnen de bebouwde kom.

3.2. De parkeerplaatsen moeten afzonderlijk kunnen worden gebruikt en bereikbaar zijn op een verkeersveilige wijze.

Artikel 4.Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeertitel
4.1. Deze Regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de publicatie.
4.2. Op een aanvraag om een omgevingsvergunning, die is ingediend vóór inwerkingtreding van deze Regeling en waarop op dit tijdstip nog niet is beschikt, is deze Regeling toepassing, tenzij de aanvrager daardoor in een nadeliger positie wordt gebracht.
4.3. Deze Regeling kan worden aangehaald als 'Regeling Parkeernormen 2016'.

Toelichting

Deze Regeling Parkeernomen 2016 is het kader voor het bepalen van de parkeeropgave bij fysieke ontwikkelingen op alle niveaus. Het is leidraad voor het beoordelen van de parkeeropgave van stedenbouwkundige visies & plannen voor (her-)ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en is ook het kader dat invulling geeft aan het begrip "voldoende parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte in bestaande en op ontwikkeling gerichte nieuwe bestemmingsplannen. En tenslotte is dit ook het beoordelingskader voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en- of gebruik. De parkeeropgave wordt in al deze gevallen op basis van deze Regeling bepaald.

Artikel 1, sub a:
In Art. 2.1., eerste lid onder a en c van de Wabo staat: "Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit: a. het bouwen van een bouwwerk en c het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening, een exploitatieplan, de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet, " Het kan dus gaan om een nieuwbouwontwikkeling, uitbreiding van een bestaande functie of een functieverandering al dan niet in combinatie met (ver)bouw.

Artikel 1, sub c: parkeeropgave realiseren op eigen terrein bij het plan
De parkeeropgave moet in principe worden gerealiseerd op het eigen terrein dat bij het plan hoort: hiermee wordt bedoeld het terrein dat in eigendom en/of in (particulier) gebruik is van de aanvrager. Het mag dus niet zo zijn dat de parkeeropgave op openbaar terrein wordt gerealiseerd. Dit is in ieder geval nog niet aan de orde bij deze stap, eventueel wel later bij de alternatieven van stap 4.

Artikel 1 sub f: POET-lijst
POET is een afkorting voor `parkeren op eigen terrein`. Er zijn twee mogelijkheden waarom een gebouw op deze lijst staat:
1. Bij de gemeente is bekend dat er ruimte is op eigen terrein voor een, twee of meer parkeerplaatsen. Dat heeft gevolgen voor de uitgifte van parkeervergunningen. Als er voor een auto parkeerruimte bij een gebouw is, komt een gebruiker ervan niet voor de eerste parkeervergunning in aanmerking; als er twee zijn niet voor de tweede, etc. De hoeveelheid te verlenen parkeervergunningen is daarmee (o.a.) afhankelijk van de eigen parkeerruimte. De huidige lijst is niet volledig: als het bestaan van de eigen parkeerruimte bij de gemeente niet bekend was/is en een gebouw daardoor ten onrechte niet op de POET –lijst staat, komt een gebruiker ervan ook niet voor een of twee/meer parkeervergunningen in aanmerking.
2. Bij de omgevingsvergunning en of in een anterieure overeenkomst is afgesproken dat de gebruikers van het gebouw niet voor een parkeervergunning in aanmerking komen, omdat bij het bouwplan de parkeeropgave geheel of gedeeltelijk niet is gerealiseerd.

Met de gebruikers van een gebouw worden de bewoners en de bedrijven bedoeld die in een gebouw wonen of gevestigd zijn. Zij kunnen op basis van de Regeling Parkeervergunningen een of meer parkeervergunningen aanvragen.

Artikel 1, sub h: invloedgebied
In principe moet de parkeeropgave op eigen terrein worden gerealiseerd. Als de gemeente ermee akkoord kan gaan dat dat niet mogelijk is en een afwijking wordt toegestaan (zie verder onder 2.4), moet de parkeeropgave worden gerealiseerd binnen het invloedgebied van het plan, omdat binnen dit gebied de parkeerdruk zich zal manifesteren. Binnen het parkeervergunningengebied is het invloedgebied voor gebruikers gelijk aan de parkeersector en de daarbij behorende parkeeraccommodaties. In de Regeling Parkeervergunningen is aangegeven welke parkeeraccommodaties bij een sector horen. Buiten het parkeervergunningengebied wordt het invloedgebied voor zowel de gebruikers als de bezoekers begrensd

door de bij een functie van het plan behorende maximaal acceptabele loopafstanden, gemeten via logische looproutes en niet hemelsbreed. Hiervoor worden de volgende loopafstanden gehanteerd:

Tabel Loopafstanden/invloedgebied Zwolle

Functie	***Acceptabele loopafstand***
Wonen, gezondheidszorg	*50 tot 200 meter (200 m in het centrum , 100 m in de schil, 50 m daarbuiten)*
Winkelen en ontspanning	*200 tot 800 meter (ook hier is in het centrum de afstand het gr oo t st)*
Werken en onderwijs	*400 tot 800 meter (ook hier is in het centrum de afstand het gr oo t st)*

Artikel 2.4. Afwijking

In bijgaand stroomschema is deze Regeling toegelicht in vijf stappen.
Stap 1: Uitgangspunt is dat de gemeente bij een aanvraag van een omgevingsvergunning op basis van de Parkeerkencijfers CROW de bij het plan behorende parkeeropgave berekent. Hierbij worden de aandelen gebruikers (bewoners en/of bedrijven gevestigd in het bouwwerk) en bezoekers van elkaar onderscheiden. De parkeeropgave is minimaal het gemiddelde van de bandbreedte en mag het maximum ervan niet overschrijden. Van het maximum kan alleen afwijking worden verleend in bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld bij een garagebedrijf.
In de tabellen van de Parkeerkencijfers CROW worden prijsgrenzen voor woningen genoemd, of een woning duur, middelduur of goedkoop zijn. De gemeenten hanteert daarvoor de volgende prijsgrenzen. Voor Zwolle is dit in 2016:

	Koop	**huur**
Goedkoop	tot € 180.000,00	tot € 710,00
Middelduur	€ 180.000,00 - 270.000,00	€ 710,00 - 900,00
Duur	vanaf € 270.000,00	vanaf € 900,00

Stap 2: De aanvrager realiseert de parkeeropgave binnen het plan op diens eigen terrein. In dat geval is de gemeente, voor wat de parkeeropgave betreft, akkoord met de aanvraag.
Stap 3: Alleen als er stedenbouwkundige redenen zijn om het plan toe te staan en er kan niet (volledig) op eigen terrein worden voorzien in de parkeeropgave, kan gekeken worden of (een deel van) de parkeeropgave van het plan in de openbare ruimte binnen het invloedgebied van het plan kan worden opgelost. Redenen die de gemeente hierbij kan betrekken zijn:

- De omvang van het plan;
- De ruimtelijke consequenties;
- De financiële en economische consequenties.

Stappen 1 t/m 3 zijn voor de verantwoordelijkheid van de gemeente. Deze is hiervoor aan zet.
Stap 4: Als er voldoende stedenbouwkundige redenen zijn om toe te staan dat de parkeeropgave ook (deels) in de openbare ruimte wordt verwezenlijkt, wordt eerst gekeken of in het invloedgebied hiervoor parkeerruimte is. Een afwijking wordt alleen toegestaan voor het aandeel gebruikers van het gebouw, niet voor het aandeel bezoekers van een gebouw, tenzij er voor bezoekers wel voldoende ruimte is. De ruimte voor bezoekers wordt beoordeeld aan de hand van de parkeerdruk: die mag door toevoeging van de bezoekers binnen het invloedgebied niet boven de 80% uitkomen. Voor het aangeven van de stedenbouwkundige reden waarom een afwijking zou kunnen worden toegestaan, is de aanvrager aan zet om de gemeente ervan te overtuigen dat de parkeeropgave niet in het plan maar wel op een andere wijze binnen het invloedgebied en / of binnen een acceptabele loopafstand kan worden opgelost. Als de gemeente de stedenbouwkundige redenen positief beoordeelt en er ruimte is voor de parkeeropgave binnen de openbare ruimte van het invloedgebied, zal de gemeente de afwijking van de parkeeropgave toestaan.

4A. Binnen een parkeersector wordt gekeken naar het maximale aantal uit te geven parkeervergunningen. Voor zover dat maximum ook door toevoeging van het plan niet wordt bereikt, kan de afwijking op de parkeeropgave van het plan in dat geval worden toegestaan zonder nadere voorwaarden.

4B. Buiten een parkeersector wordt gekeken naar de parkeerdruk in het invloedgebied. Het invloedgebied wordt bepaald op basis van de functie van een gebouw en de daarbij behorende maximale loopafstanden. De parkeerdruk in dit gebied mag op de bij de functie van het plan behorende maatgevende momenten niet boven de 80% komen. Voor zover de parkeerdruk door toevoeging van het plan onder de 80% blijft, kan de afwijking worden toegestaan zonder nadere voorwaarden.

Bij 4A en 4B geldt dat het bezoekersdeel van de parkeeropgave wel moet worden / zijn verwezenlijkt, omdat hiervan geen afwijking wordt verleend, tenzij de parkeerdruk binnen het invloedgebied door de bezoekers niet boven de 80% komt. Voor zover de parkeerdruk door toevoeging van het plan onder de 80% blijft, kan de afwijking worden toegestaan zonder nadere voorwaarden. Er wordt gekeken naar de voor de bezoekers maatgevende momenten zoals aangegeven in de Parkeerkencijfers CROW.
Voor de berekening van de parkeerdruk wordt ofwel door de aanvrager een parkeerdrukonderzoek ingediend bij de gemeente, waarover de gemeente kan adviseren en altijd een gemeentelijke toets op

plaats heeft, ofwel op kosten van de aanvrager door de gemeente een parkeeronderzoek uitgevoerd op het maatgevend moment van de functie.
Er geldt een antidubbeltelbepaling: Als er meerdere aanvragen in de directe omgeving van elkaar tegelijkertijd beoordeeld moeten worden, worden deze in volgorde van binnenkomst afgehandeld tot er een maximale bezettingsgraad van 80% bereikt is. Als in voorgaande plannen rekening is gehouden met extra uit te geven parkeervergunningen of met extra parkeerdruk binnen de ruimte die er nog is, kunnen deze extra parkeervergunningen en of parkeerdruk niet opnieuw worden meegenomen voor het toestaan van een afwijking van de parkeeropgave voor een ander plan.
Als er aan 4A en 4B niet wordt voldaan en er dus geen parkeerruimte (meer) is binnen het invloedgebied, kunnen alternatieven worden aangedragen door de aanvrager/de initiatiefnemer. Als deze alternatieven de gemeente ervan overtuigen dat op een andere wijze in de parkeeropgave wordt voorzien, kan er een afwijking op de parkeeropgave worden toegestaan. Het moet aannemelijk en gewaarborgd zijn dat op een alternatieve wijze in de parkeeropgave wordt voorzien. De oplossing moet binnen het invloedgebied van het plan zijn gevonden dan wel binnen een bij de functie behorende acceptabele loopafstand, omdat gebruikers en bezoekers van het plan binnen dit gebied een parkeerplaats zullen zoeken. Deze afwijking wordt in het gebied waar geen ruimte meer is om parkeervergunningen te verlenen, alleen toegestaan onder de voorwaarde dat er geen vergunningen voor de gebruikers van het gebouw worden verstrekt. Het gebouw wordt daarvoor geplaatst op de zogenaamde POET-lijst (Nulvergunningenlijst, zie Regeling Parkeervergunningen).
De gemeente Zwolle heeft de mogelijke alternatieven niet van te voren vastgelegd om ruimte te houden voor innovaties en ontwikkelingen. Een aantal mogelijkheden voor het elders realiseren van de parkeeropgave zijn:

1. Er kan gebruik worden gemaakt van een parkeeraccommodatie binnen het invloedgebied van het gebouw of binnen de bij de functie van het gebouw behorende maximale loopafstand. Dit kan een gemeentelijke parkeeraccommodatie en/ of een particuliere parkeeraccommodatie zijn.
2. Er is een reserveruimte in het plan waarop de parkeeropgave alsnog wordt gerealiseerd zodra het maximale aantal uit te geven parkeervergunningen binnen de parkeersector is bereikt en/ of de parkeerdruk in het invloedgebied boven de 80% komt;
3. Er is een innovatieve maatregel waarmee op een andere wijze is voorzien in de parkeeropgave.

Ter illustratie worden deze drie mogelijkheden hieronder toegelicht.

Ad 1 Voor het toestaan van deze afwijking moet het voor het bevoegd gezag overtuigend, aannemelijk en gewaarborgd zijn dat de parkeeropgave vanuit de gebruikers van het gebouw in het invloedgebied van het plan deze alternatieve wijze zal worden ingevuld. Dit kan worden aangetoond door bijvoorbeeld het overleggen van langdurige huurovereenkomsten met een derde partij. De gemeente Amersfoort heeft hiervoor een zogenaamd driepartijenovereenkomst ontwikkeld, zie Beleidsregel Toepassing parkeernormen 2014 van de gemeente Amersfoort, inwerking 25-12-2014. Het moet voldoende aannemelijk zijn dat alternatieve abonnementen zullen worden aangeschaft door de gebruikers. Daarom moet de alternatieve accommodatie binnen het invloedgebied van het plan gelegen zijn of binnen de acceptabele loopafstand die bij de functie hoort. Ook de betaalbaarheid van een abonnement is één van de zaken die hierbij speelt. Wat financieel haalbaar is, kan verschillen per doelgroep. Van huurders van sociale huurwoningen wordt bijvoorbeeld niet verwacht dat er een heel hoog tarief voor het huren van een parkeerplaats zal worden betaald.
Door de gemeente Zwolle wordt nog een abonnementsvorm voor de bewoners en bedrijven die gevestigd zijn in panden zonder voldoende parkeeropgave ontwikkeld.
De aanvrager is ervoor verantwoordelijk om de (toekomstige)gebruikers te informeren over de Nulvergunningenregeling. Zo zal deze in een huur-/verkoopovereenkomst betreffende het gebouw in een bepaling in de huur- of koopovereenkomst en als kettingbeding moeten zijn opgenomen. Ook in informatiefolders over verkoop of verhuur moet zijn aangegeven dat gebruikers van het gebouw geen parkeervergunning kunnen aanvragen. De gemeente maakt de POET-lijst bekend via de website.

Ad 2 Het is overtuigend, aannemelijk en gewaarborgd dat op het moment dat de parkeerdruk in de nabije omgeving van het gebouw meer dan 80% is, de parkeeropgave alsnog op het eigen terrein binnen het plan wordt gerealiseerd. Er is een afdwingbare overeenkomst tussen de ontwikkelaar en de gemeente waarin is bepaald hoe en wanneer de reserveruimte voor parkeerruimte wordt ingevuld en wanneer deze wordt gerealiseerd.
Dit kan wanneer er een dubbelbestemming is voor (een deel van) het plan, bijvoorbeeld de bestemmingen parkeren en groen voor zover parkeren niet (direct) nodig zou zijn en de gemeente bereid is gedurende een bepaalde termijn aan te zien hoe een maatregel uitwerkt in de parkeerdruk. Daarbij moet een afdwingbare overeenkomst tussen de gemeente en de ontwikkelaar zijn gesloten welke een doorwerking naar diens rechtsopvolgers heeft, waaruit blijkt dat zodra de parkeerdruk binnen het invloedgebied van het plan wel boven de 80% is gekomen of het maximum aantal uit te geven parkeervergunningen is bereikt, deze parkeerruimte alsnog wordt gerealiseerd.

- *Een voorbeeld: In een nieuwbouwplan is in de samenwerkingsovereenkomst de parkeeropgave opgenomen. In de uitgifte overeenkomst is opgeno men dat deze wordt gerealiseerd:*

1. *Het aantal parkeerplaatsen dat door koper gerealiseerd dient te worden in het totale bouwprogramma is overeenkomstig het bepaalde in de samenwerkingsovereenkomst tussen koper en gemeente en het bestemmingsplan XXXX. Ten behoeve van de regulering van de parkeervoorziening geldt het vervoersplan XXXX. Bij problemen ten aanzien van de regulering, is de koper gehouden om in overleg met de gemeente het vervoersplan aan te passen.*
2. *De koper verbindt zich om de op zijn onroerende zaak conform het inrichtingsplan bij oplevering van het bouwprogramma XXX parkeerplaatsen aan te hebben ge leg d.*
3. *De koper verbindt zich zodra de parkeerdruk binnen vijf jaar na realisatie van het gebouw boven de 80% is, de overige XXXX volgens het inrichtingsplan aangegeven parkeerplaatsen direct aan te leggen. Het parkeerdrukonderzoek vindt op kosten van de koper plaats wanneer de gemeente hier om vraagt en in ieder geval vijf jaar na realisatie van het totale bouwprogramma. De gemeente moet het parkeerdruk onderzoek goedkeuren.*
4. *De koper verbindt zich om de op zijn onroerende zaak conform het inrichtingsplan aangelegde en aan te leggen p arkeerplaatsen niet te verwijderen, noch de parkeerplaatsen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van burgemeester en wethouders anders dan als parkeerplaatsen te gebruiken.*
5. *Bij niet nakoming van de verplichtingen, zoals omschreven in de leden 1 en 2 van dit artikel, is de koper na ingebrekestelling door burgemeester en wethouders en na het verstrijken van de in die ingebrekestelling genoemde termijn aan de gemeente een direct opeisbare boete verschuldigd van € 100, - per parkeerplaats, voor elke dag dat koper in gebreke is.*
6. *De koper verbindt zich om deze verplichting over te dragen aan opvolgende eigenaars of huurders bij verkoop en of verhuur van het onroerend goed. Bij niet nakoming hiervan zal de koper een boete verbeuren die hetzelfde bedraagt als de totale kosten voor het realiseren van alle parkeerplaatsen volgens het inrichtingsplan.*

Ad 3 Een andere wijze om de gemeente ervan te overtuigen dat er geen/minder gebruik nodig is van parkeerruimte is door het overleggen van een overtuigende visie over de doelgroep van de gebruikers van een gebouw waarmee verwacht kan worden dat deze minder gebruik zullen maken van parkeerplaatsen, bijvoorbeeld een doelgroep die voornamelijk gebruik zal maken van fiets, openbaar vervoer of van deelauto's.
Een bedrijf kan een innovatieve maatregel aantonen met een bedrijfsvervoerplan, als duidelijk is dat dit plan en de daarin genoemde maatregelen wordt uitgevoerd en minder autokilometers oplevert. Een innovatieve maatregel kan het instellen van vervoersmanagement zijn, waarmee een bedrijf/instelling zorgt voor personenvervoer gericht op een selectief autogebruik
Een andere innovatieve maatregel kan zijn dat er extra veel fietsparkeerplaatsen zijn aangelegd en dat er ook op een andere wijze gewaarborgd is dat er door de gebruikers van het pand meer met de fiets en minder met de auto wordt gereisd.
Stap 5: Monitoren en beheren
De afspraken moeten worden gemonitord en beheerd. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk.

Artikel 2.5. Pilot centrum 2 parkeerplaatsen
Als pilot wordt voor plannen en functiewijzigingen die een parkeeropgave hebben tot en met twee parkeerplaatsen in het centrum, dat is het gebied binnen de grachten, de afwijking van de parkeeropgave toegestaan. Als een parkeeropgave hoger is dan twee, dan zal deze inclusief de eerste twee moeten worden gerealiseerd. Wanneer de afwijking wordt toegepast, vervalt het recht op een parkeervergunning, tenzij er nog voldoende uit te geven parkeervergunningen zijn. Zonder gebruikmaking van deze regel, moet de parkeeropgave worden gerealiseerd en kan wel een parkeervergunning worden aangevraagd (deze wordt alleen verleend als er aan de voorwaarden wordt voldaan en er nog ruimte ervoor is).

Artikel 3. Afmeting en bereikbaarheid van de parkeerplaatsen
Het ASVV geeft een compleet beeld voor de inrichting van parkeren, laden en lossen e.d.
De bereikbaarheid is een aandachtspunt om te voorkomen dat bij bijvoorbeeld kleine parkeergarages het parkeren wordt ingericht met doodlopende wegen (geen keer mogelijkheid) langs muren of hagen, of door over een andere parkeerplaats te rijden. Daarmee kan een parkeerplaats niet of zeer beperkt gebruikt worden.

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP16012-0003 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 2 Herziening Aalanden

Van toepassing is het bestemmingsplan "Aalanden" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 9 oktober 2006, met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Bijlage plangebied Aalanden, met dien verstande dat artikel 25 sub e van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 3 Herziening Buitengebied - Heinoseweg 8

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied, Heinoseweg 8" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 juni 2016, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 4 Herziening Aa-landen

Van toepassing is het bestemmingsplan "Aa-landen" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 21 november 2016, met dien verstande dat artikelen 26 en 27 van dit bestemmingsplan vervallen en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 5 Herziening Almelose kanaal

Van toepassing is het bestemmingsplan "Almelose Kanaal " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad 24 november 2014 dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 6 Herziening Anthony Fokkerstraat, kynologenclub Zwolle

Van toepassing is het bestemmingsplan "Anthony Fokkerstraat, kynologenclub Zwolle" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 5 maart 2012, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 7 Herziening Assendorp

Van toepassing is het bestemmingsplan "Assendorp" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 13 mei 2013, met dien verstande dat artikel 31 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 8 Herziening Assendorp, Coetsstraat 14

Van toepassing is het wijzigingsplan "Assendorp, Coetsstraat 14" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 1 juli 2014, met dien verstande dat artikel 31 van het door de gemeenteraad op 13 mei 2013 bestemmingsplan Assendorp" vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 9 Herziening Bagijneweide

Van toepassing is het bestemmingsplan "Bagijneweide" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 juli 2013, met dien verstande dat artikel 12 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 10 Herziening Berkum

Van toepassing is het bestemmingsplan "Berkum" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 december 2008, met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Plangebied Berkum, met dien verstande dat artikel 29 sub e van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 11 Herziening Berkum, Brinkhoekweg 200

Van toepassing is het bestemmingsplan "Berkum, Brinkhoekweg 200 " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 maart 2016, met dien verstande dat artikel 5 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 12 Herziening bijzondere woonvorm Staatsmanlaan

Van toepassing is het bestemmingsplan "Bijzondere woonvorm Staatsmanlaan" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 4 februari 2013, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 13 Herziening Binnenstad en omgeving

Van toepassing is het bestemmingsplan "Binnenstad en omgeving" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 mei 2013, met dien verstande dat artikel 34 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 14 Herziening Binnenstad en omgeving, 3e partiële herziening, Diezerstraat 80

Van toepassing is het bestemmingsplan "Binnenstad en omgeving, 3e partiële herziening, Diezerstraat 80" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015, met dien verstande dat artikel 34 van het door de gemeenteraad op 27 mei 2013 vastgestelde bestemmingsplan " Binnenstad en omgeving" vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 15 Herziening Blaloweg en Katwolderweg (voormalig Shellterrein en omgeving)

Van toepassing is het bestemmingsplan "Blaloweg en Katwolderweg (voormalig Shellterrein en omgeving)" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 december 2014, met dien verstande dat de artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels, met dien verstande dat onder voldoende parkeerruimte voor bouwmarkten en tuincentra het volgende wordt begrepen:

1. bouwmarkten: minimaal 2,0 pp/100 m² brutovloeroppervlak;
2. tuincentra (inclusief al dan niet overdekte buitenruimten): minimaal 2,3 pp/100 m² brutovloeroppervlak.

Artikel 16 Herziening Brinkhoekweg 4, 6, 8, 12 en 12 a

Van toepassing is het bestemmingsplan "Brinkhoekweg 4, 6, 8, 12 en 12a" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 29 juni 2015, met dien verstande dat artikel 10 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 17 Herziening Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden, herziening 1

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden, herziening 1" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 2 maart 2015, met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 18 Herziening Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - Haerst, Tolhuislanden" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 17 december 2012, met dien verstande dat artikel 33 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 19 Herziening Buitengebied - Herfte Wijthmen

Van toepassing is de beheersverordening "Buitengebied - Herfte Wijthmen" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 juli 2013, met dien verstande dat artikel 40 van deze beheersverordening vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 20 Herziening Buitengebied - IJsselzone Windesheim, herziening 1

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - IJsselzone, Windesheim, herziening 1" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 maart 2016, met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 21 Herziening Buitengebied - IJsselzone, Windesheim

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - IJsselzone, Windesheim" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 24 juni 2013, met dien verstande dat artikel 44 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels

.

Artikel 22 Herziening Buitengebied - Kiekeboslaantje 12

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - Kiekeboslaantje 12 " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 februari 2016, met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 23 Herziening Buitengebied - Kleine Veerweg 10

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied, Kleine Veerweg 10" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 januari 2016, met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 24 Herziening Buitengebied - Langenholte, Vecht e.o.

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied - Langenholte, Vecht e.o" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 10 juni 2013, met dien verstande dat artikel 31 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 25 Herziening Buitengebied, Wijthmenerplas

Van toepassing is het bestemmingsplan "Buitengebied, Wijthmenerplas" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 23 december 2015, met dien verstande dat artikel 8 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels. Let op hyperlink aanpassen!!!

Artikel 26 Herziening Campherbeeklaan

Van toepassing is het bestemmingsplan "Campherbeeklaan" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 24 januari 2011, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 27 Herziening Ceintuurbaanzone

Van toepassing is het bestemmingsplan "Ceintuurbaanzone" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 mei 2013, met dien verstande dat artikel 29 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 28 Herziening Ceintuurbaanzone, 1e partiele hoek

Van toepassing is het bestemmingsplan "Ceintuurbaanzone,1e partiële herziening, hoek Ceintuurbaan Kuyerhuislaan" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 januari 2016, met dien verstande dat artikel 29 van het door de gemeenteraad op 27 mei 2013 bestemmingsplan "Ceintuurbaanzone" vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 29 Herziening De Vrolijkheid

Van toepassing is het bestemmingsplan "De Vrolijkheid" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 november 2010, met dien verstande dat artikel 15 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 30 Herziening Diezerpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Diezerpoort " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 13 mei 2013, met dien verstande dat artikel 34 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 31 Herziening Diezerpoort, Binnenhofjes

Van toepassing is het bestemmingsplan "Diezerpoort, Binnenhofjes " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 juni 2014, met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 32 Herziening Diezerpoort, Geert Grootestraat

Van toepassing is het bestemmingsplan "Diezerpoort, Geert Grootestraat " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 4 april 2016, met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 33 Herziening Diezerpoort, Thomas a Kempisstraat 72

Van toepassing is het bestemmingsplan "Diezerpoort, Thomas a Kempisstraat 72 " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 maart 2016, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 34 Herziening Diezerpoort, Zerboltstraat, Hogenkampsweg

Van toepassing is het bestemmingsplan "Diezerpoort, Zerboltstraat, Hogenkampsweg " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 september 2015, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 35 Herziening Haersterveerweg 11-1

Van toepassing is het bestemmingsplan "Haersterveerweg 11-1" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 5 maart 2012, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 36 Herziening Haersterveerweg 2

Van toepassing is het bestemmingsplan "Haesterveerweg 2" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 september 2013, met dien verstande dat artikel 5 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 37 Herziening Hanzeland

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hanzeland" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 mei 2013, met dien verstande dat artikel 27 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 38 Herziening Herkulosche Esch

Van toepassing is het bestemmingsplan "Herziening Herkulosche Esch" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 6 januari 2014, met dien verstande dat artikel 12 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 39 Herziening Hessenpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hessenpoort," van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 29 oktober 2012, met dien verstande dat artikel 15 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 40 Herziening Hessenpoort hoek Nieuwleusenerdijk Diepholtstraat Bentheimstraat

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hessenpoort hoek Nieuwleusenerdijk Diepholtstraat Bentheimstraat" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 september 2015, met dien verstande dat artikel 11 en artikel 12 van dit bestemmingsplan vervallen en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 41 Herziening Hessenpoort, 1e partiële herziening, Paderbornstraat

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hessenpoort, 1e partiële herziening, Paderbornstraat" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 22 april 2014, met dien verstande dat artikel 15 van het door de gemeenteraad op 29 oktober 2012 vastgestelde bestemmingsplan "Hessenpoort," vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 42 Herziening Hessenpoort, 2e partiele herziening

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hessenpoort, 2e partiele herziening" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 23 mei 2016, met dien verstande dat artikel 11 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 43 Herziening Hogeschool Windesheim & Greijdanus College

Van toepassing is de beheersverordening "Hogeschool Windesheim & Greijdanus College" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 juli 2013, met dien verstande dat artikel 11 van deze beheersverordening vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 44 Herziening Holtenbroek

Van toepassing is het bestemmingsplan " Holtenbroek" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 juni 1977 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Bijlage Plangebied Holtenbroek, met dien verstande dat artikel 25 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.Klopt de contour wel?

Artikel 45 Herziening Holtenbroek Zuid

Van toepassing is het bestemmingsplan 'Holtenbroek Zuid " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 29 juni 2015 met dien verstande dat artikel 20 van dit bestemmingsplan vervallen en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 46 Herziening Holtenbroek, Bachlaan e.o

Van toepassing is het bestemmingsplan 'Holtenbroek, Bachlaan e.o" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015 met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervallen en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 47 Herziening Holtenbroek, Händelllaan 239-241

Van toepassing is het bestemmingsplan 'Holtenbroek, Händelllaan 239-241" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 6 juni 2016, met dien verstande dat artikelen 8 en 9 van dit bestemmingsplan vervallen en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 48 Herziening Hospice Wipstrikkerallee

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hospice Wipstrikkerallee " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 8 december 2014 met dien verstande dat artikel 12 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 49 Herziening Hotel van der Valk

Van toepassing is het bestemmingsplan "Hotel van der Valk" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 26 april 2010 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Plangebied Hotel van der Valk met dien verstande dat artikel 3.2.4 sub a van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels, met dien verstande dat het aantal parkeerplaatsen maximaal 782 bedraagt.

Artikel 50 Herziening Irishof 2013

Van toepassing is het bestemmingsplan "Irishof 2013" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 10 juni 2013, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 51 Herziening Isala Klinieken locatie Sophia

Van toepassing is het bestemmingsplan "Isala Klinieken locatie Sophia" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 9 juli 2012 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Bijlage Plangebied Isala Klineken locatie Sophia, met dien verstande dat artikel 14 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 52 Herziening Kamperpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Kamperpoort" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 13 mei 2015, met dien verstande dat artikel 25 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 53 Herziening Kamperpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Kamperpoort"van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 6 juni 1977 met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Bijlage Plangebied Kamperpoort, met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 54 Herziening Katwolderplein

Van toepassing is het bestemmingsplan "Katwolderplein" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2015, met dien verstande dat artikel 11 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 55 Herziening Kraanbolwerk

Van toepassing is het bestemmingsplan "Kraanbolwerk" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 februari 2013, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 56 Herziening Kranenburg

Van toepassing is het bestemmingsplan "Kranenburg" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 oktober 20007, met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Plangebied Kranenburg, met dien verstande dat artikel 13 sub e van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 57 Herziening Marslanden

Van toepassing is het bestemmingsplan "Marslanden" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 januari 2010 met dien verstande dat artikel 22 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 58 Herziening Nationaal Landschap IJsseldelta

Van toepassing is het bestemmingsplan "Nationaal Landschap IJsseldelta" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 24 juni 2013, met dien verstande dat artikel 26 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 59 Herziening Nieuw Frankhuis

Van toepassing is het bestemmingsplan "Nieuw Frankhuis" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2013, met dien verstande dat artikel 19 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 60 Herziening Nieuw Frankhuis, 1e partiële herziening

Van toepassing is het bestemmingsplan "Nieuw Frankhuis, 1e partiële herziening" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 22 april 2014, met dien verstande dat artikel 19 van het door de gemeenteraad op 26 november 2013 vastgestelde bestemmingsplan "Nieuw Frankhuis vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 61 Herziening Nieuwe Deventerweg 89

Van toepassing is het bestemmingsplan "Nieuwe Deventerweg 89" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2013, met dien verstande dat artikel 8 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 62 Herziening Noordschil Westenholte

Van toepassing is het bestemmingsplan "Noordschil Westenholte" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 28 maart 2011, met dien verstande dat artikel 19 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 63 Herziening Oude Almeloseweg

Van toepassing is het bestemmingsplan "Oude Almeloseweg" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 juni 2012, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 64 Herziening Oude Mars

Van toepassing is het bestemmingsplan "Oude Mars" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2009 met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 65 Herziening Pierik Zuid

Van toepassing is het bestemmingsplan "Pierik Zuid" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 29 oktober 2012, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 66 Herziening Prinsenpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Prinsenpoort" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 26 mei 2014, met dien verstande dat artikel 12 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 67 Herziening Prinsenpoort, uitwerking 1

Van toepassing is het uitwerkingsplan Prinsenpoort,uitwerking 1 van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van 16 december 2014, met dien verstande dat aan dit uitwerkingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 68 Herziening Ruiterlaan

Van toepassing is het bestemmingsplan "Ruiterlaan " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 september 2010, met dien verstande dat artikel 7 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 69 Herziening Spoolde Zuid

Van toepassing is het bestemmingsplan "Spoolde Zuid" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 juni 2012, met dien verstande dat artikel 17 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 70 Herziening Spoorzone

Van toepassing is het bestemmingsplan "Spoorzone" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 13 mei 2013, met dien verstande dat artikel 25 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 71 Herziening Spoorzone, busbrug

Van toepassing is het bestemmingsplan "Spoorzone, busbrug" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 februari 2016, met dien verstande dat artikel 10 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 72 Herziening Stadshagen

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 oktober 1995 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Bijlage Plangebied Stadshagen met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd..

Artikel 73 Herziening Stadshagen I

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen I" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 30 september 2013, met dien verstande dat artikel 32 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 74 herziening Stadshagen I, 1e partiële herziening, Carré

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen I, 1e partiële herziening, Carré" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 september 2015, met dien verstande dat artikel 32 van het door de gemeenteraad op 30 september 2013 vastgestelde bestemmingsplan "Stadshagen I" vervalt en wordt vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 75 Herziening Stadshagen I, Belvédèrelaan

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen I, Belvédèrelaan " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 januari 2016, met dien verstande met dien dat artikel 10 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 76 Herziening Stadshagen I, Frankhuisweg 30

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen I, Frankhuisweg 30 " van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 30 juni 2014, met dien verstande met dien dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 77 Herziening Stadshagen II

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen II" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 28 februari 2006 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Bijlage Plangebied Stadshagen II, met dien verstande dat artikel 5, lid 2 sub c en d van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 78 Herziening Stadshagen II

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen II" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 februari 2016, met dien verstande dat artikel 29 en artikel 30 van dit bestemmingsplan vervallen en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 79 Herziening Stadshagen II, Breecamp Oost

Van toepassing is het uitwerkingsplan "Stadshagen II, Breecamp Oost" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 7 juli 2009 met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Bijlage Plangebied Stadshagen II, Breecamp Oost, met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 80 Herziening Stadshagen, 1e partiële herziening

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stadshagen, 1e partiële herziening" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op .5 september 2005 met de plangrens zoals opgenomen in de bij de regels behorende Bijlage Plangebied Stadshagen,1e partiële herziening, met dien verstande dat aan dit bestemmingsplan Artikel 95 Overige regels wordt toegevoegd.

Artikel 81 Herziening Stationsweg 1 en 3

Van toepassing is het bestemmingsplan "Stationsweg 1 en 3" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 8 september 2014,verstande met dien dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 82 Herziening Vechtstraat 2, 4 en 6

Van toepassing is het bestemmingsplan "Vechtstraat 2, 4 en 6" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 30 september 2013, met dien verstande dat artikel 6 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 83 Herziening Veerallee

Van toepassing is het bestemmingsplan "Veerallee" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 22 september 2008 met dien verstande dat artikel 23 sub e van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 84 Herziening Voorst

Van toepassing is het bestemmingsplan "Voorst" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 27 mei 2013, met dien verstande dat artikel 20 van dit bestemmingsplan vervalt en worden vervangt door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 85 Herziening Voorsterpoort

Van toepassing is het bestemmingsplan "Voorsterpoort" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 1 juli 2013, met dien verstande dat artikel 18 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 86 Herziening Voorsterpoort Oost

Van toepassing is het bestemmingsplan "Voorsterpoort Oost" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 9 juli 2012, met dien verstande dat artikel 23 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 87 Herziening Weezenlanden

Van toepassing is het bestemmingsplan "Weezenlanden" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 december 2014 , met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 88 Herziening Westenholte

Van toepassing is de beheersverordening "Westenholte" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 14 december 2015, met dien verstande dat artikel 31 van deze beheersverordening vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels

Artikel 89 Herziening Westenholte Stins

Van toepassing is het bestemmingsplan "Westenholte Stins" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2013, met dien verstande dat artikel 12 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 90 Herziening Wipstrik, Jacob Catsstraat 25

Van toepassing is het bestemmingsplan "Wipstrik,Jacob Catsstraat 25" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 25 april 2016, met dien verstande dat de artikel 7 en artikel 8 van dit bestemmingsplan vervallen en worden vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 91 Herziening Zalkerdijk 20

Van toepassing is het bestemmingsplan "Zalkerdijk 20" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 5 maart 2012, met dien verstande dat artikel 8 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 92 Herziening Zeven Alleetjes hoek Burg. Van Roijensingel

Van toepassing is het bestemmingsplan " Zeven Alleetjes hoek Burg. Van Roijensingel" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 2 maart 2015, met dien verstande dat artikel 9 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 93 Herziening Zwolle -zuidoost

Van toepassing is het bestemmingsplan "Zwolle - zuidoost" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 31 mei 2010 met de plangrens zoals opgenomen in bij de regels behorende Bijlage 12 Plangebied Zwolle Zuidoost met dien verstande dat artikel 35 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Artikel 94 Herziening Zwolle -zuidwest

Van toepassing is het bestemmingsplan "Zwolle - zuidwest" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 6 juni 2016 met dien verstande dat artikel 28 van dit bestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door Artikel 95 Overige regels.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 95 Overige regels

95.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

95.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

95.3 Afwijken van de algemene regels

95.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 95.1 en 95.2

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

95.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 95.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Slotbepaling

Artikel 96 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:

bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren.

Deze regels worden aangehaald als:

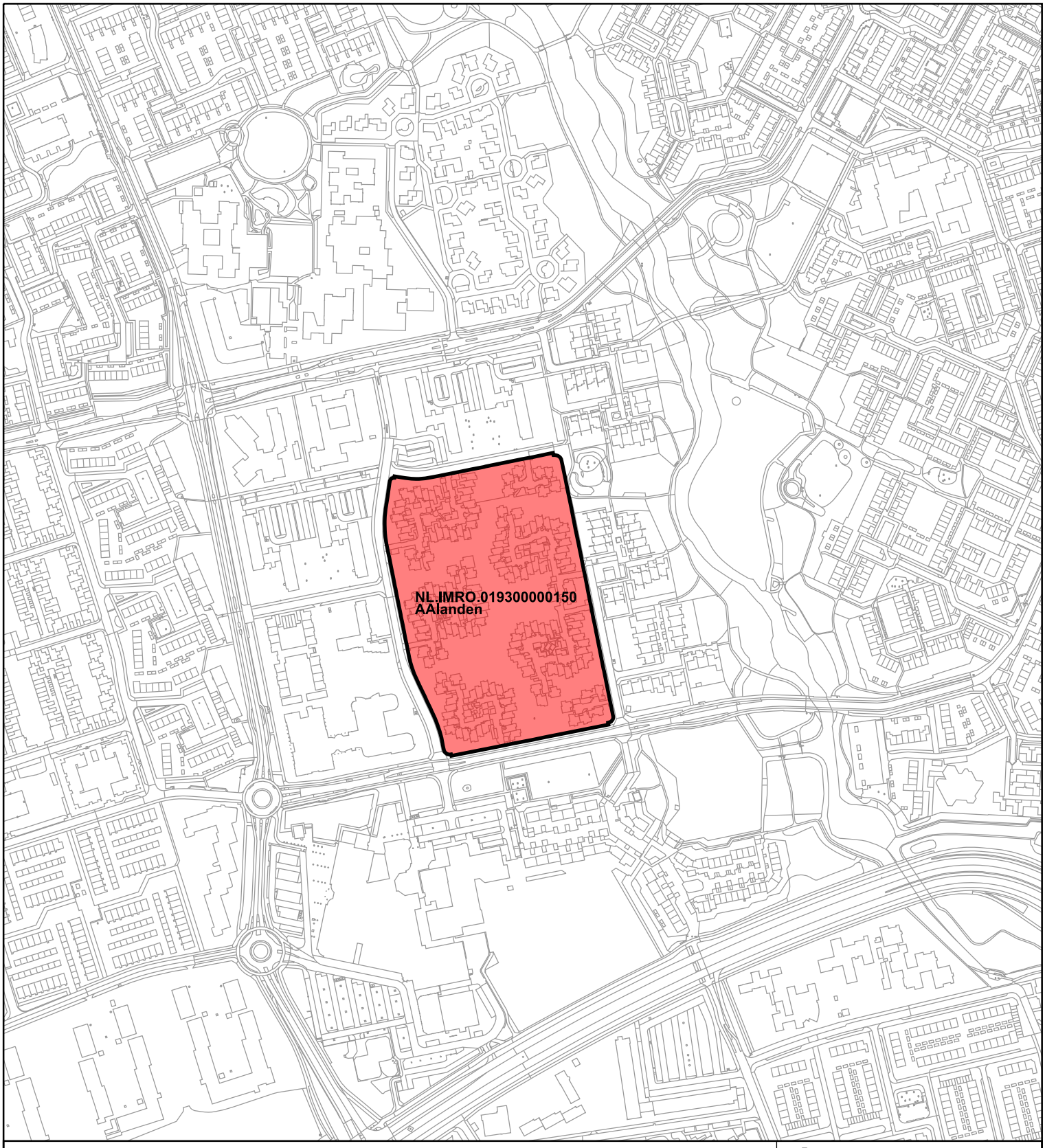
Regels van het bestemmingsplan 'Zwolle, parapluplan parkeren'.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering van .... nummer ....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 plangebied Aalanden

NL.IMRO.019300000150
AAlanden

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

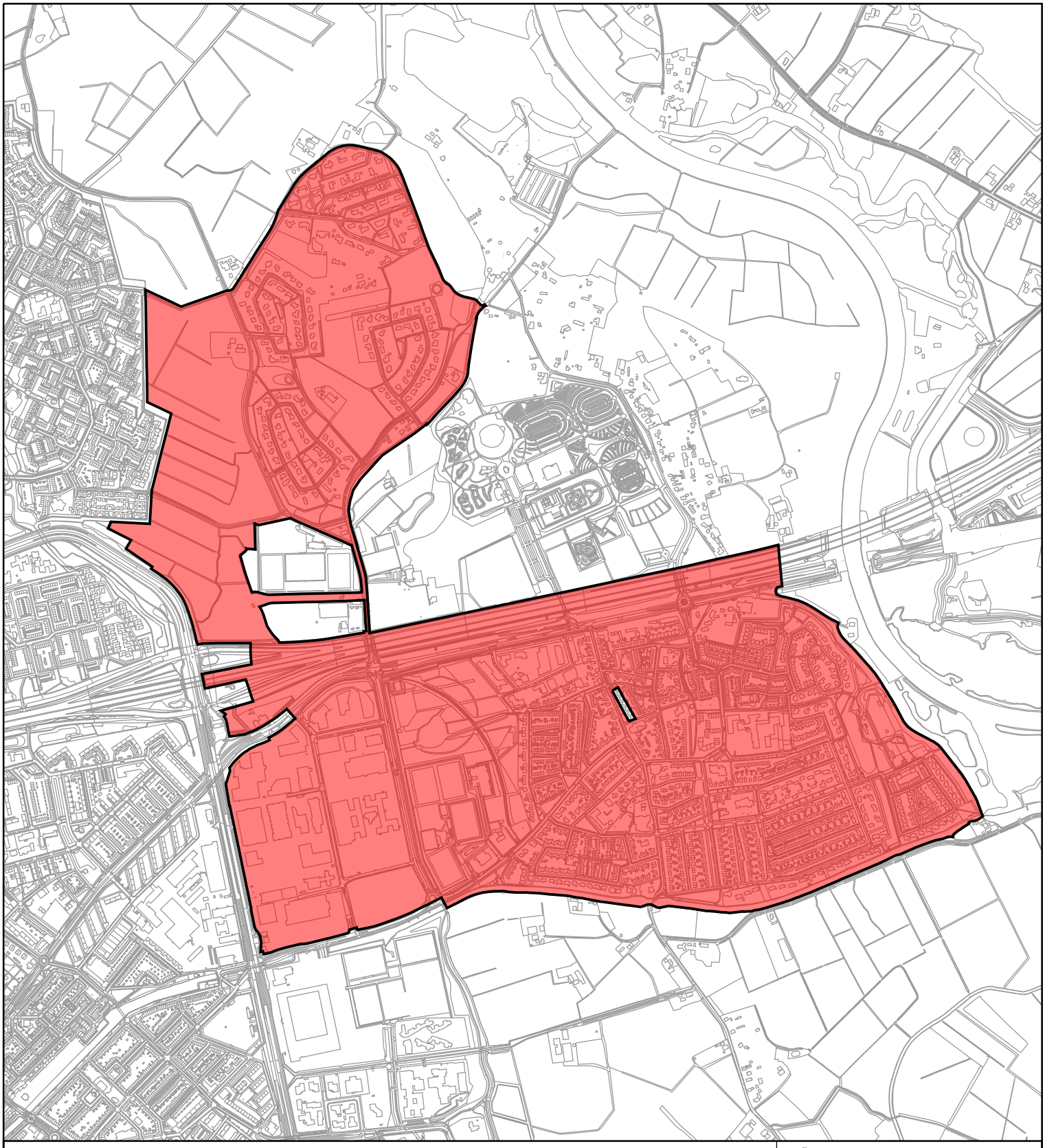
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 19:43:24

Bijlage 2 Plangebied Berkum

NL.IMRO.019300000420
Berkum

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

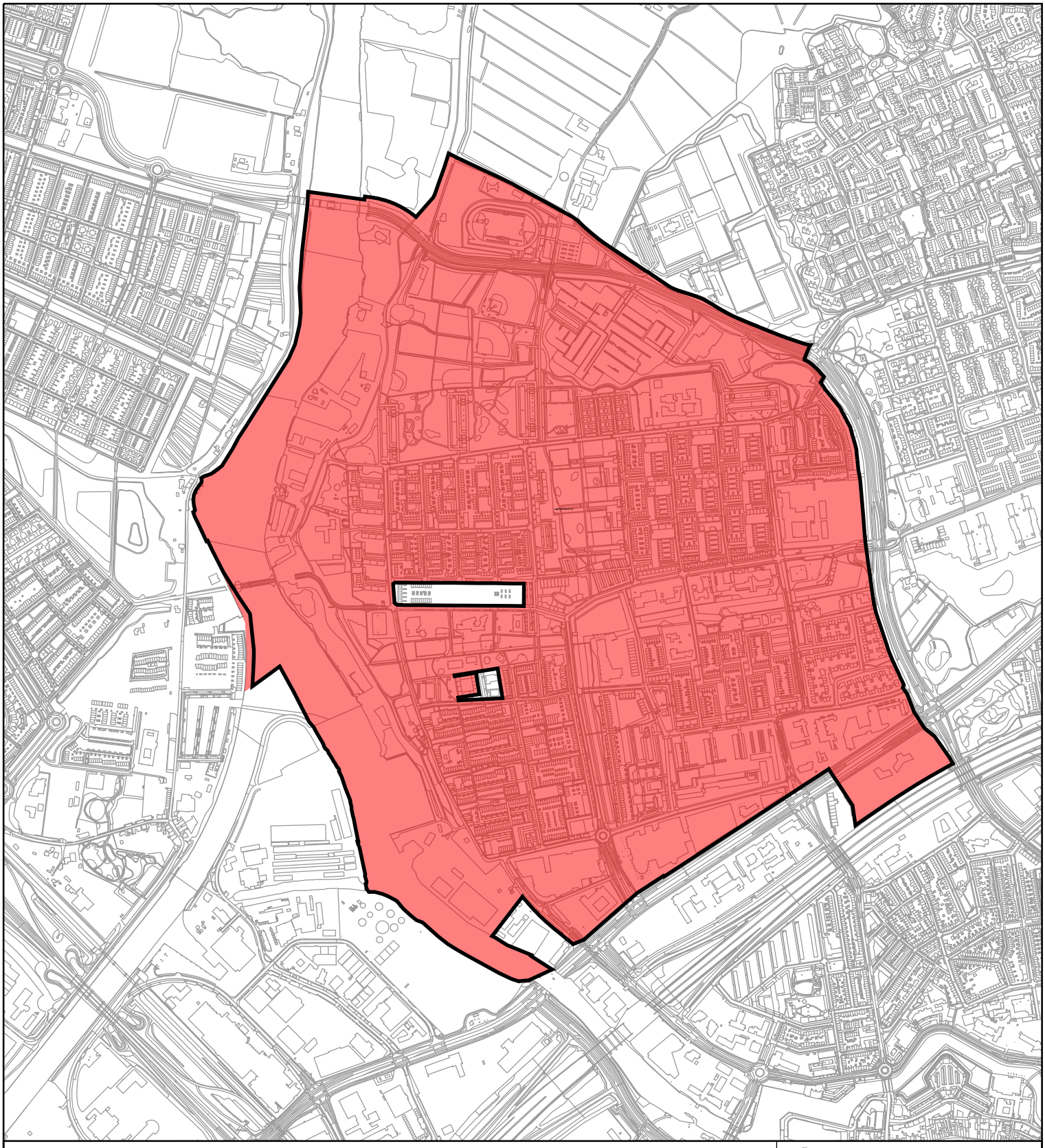
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 15-12-2016 11:26:16

Bijlage 3 Plangebied Holtenbroek

NL.IMRO.019300004055
Breecamp oost

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

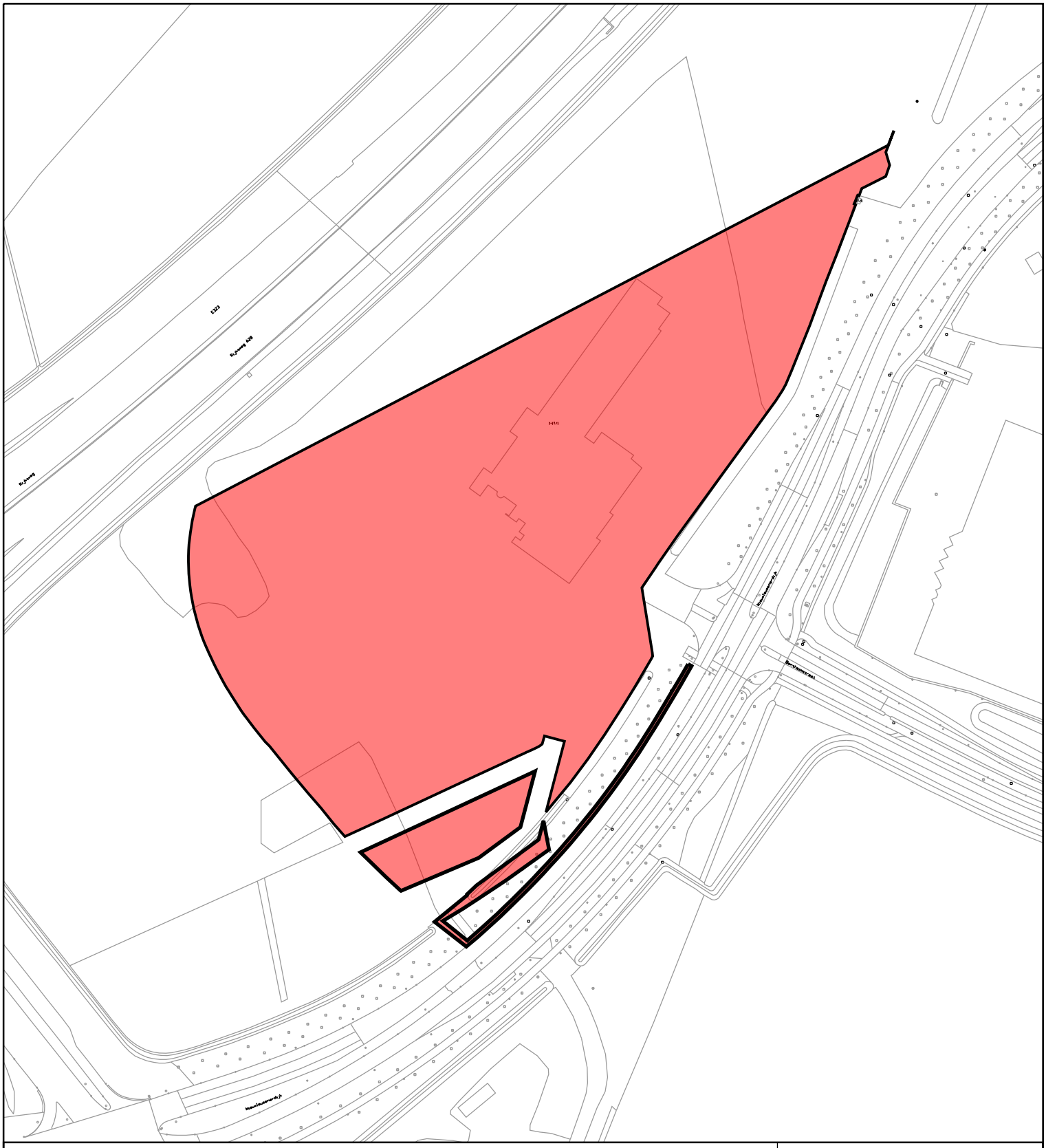
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 20:06:25

Bijlage 4 Plangebied Hotel van der Valk

NL.IMRO.019300005006
Hotel van der Valk

Datum:
08-12-2016

N

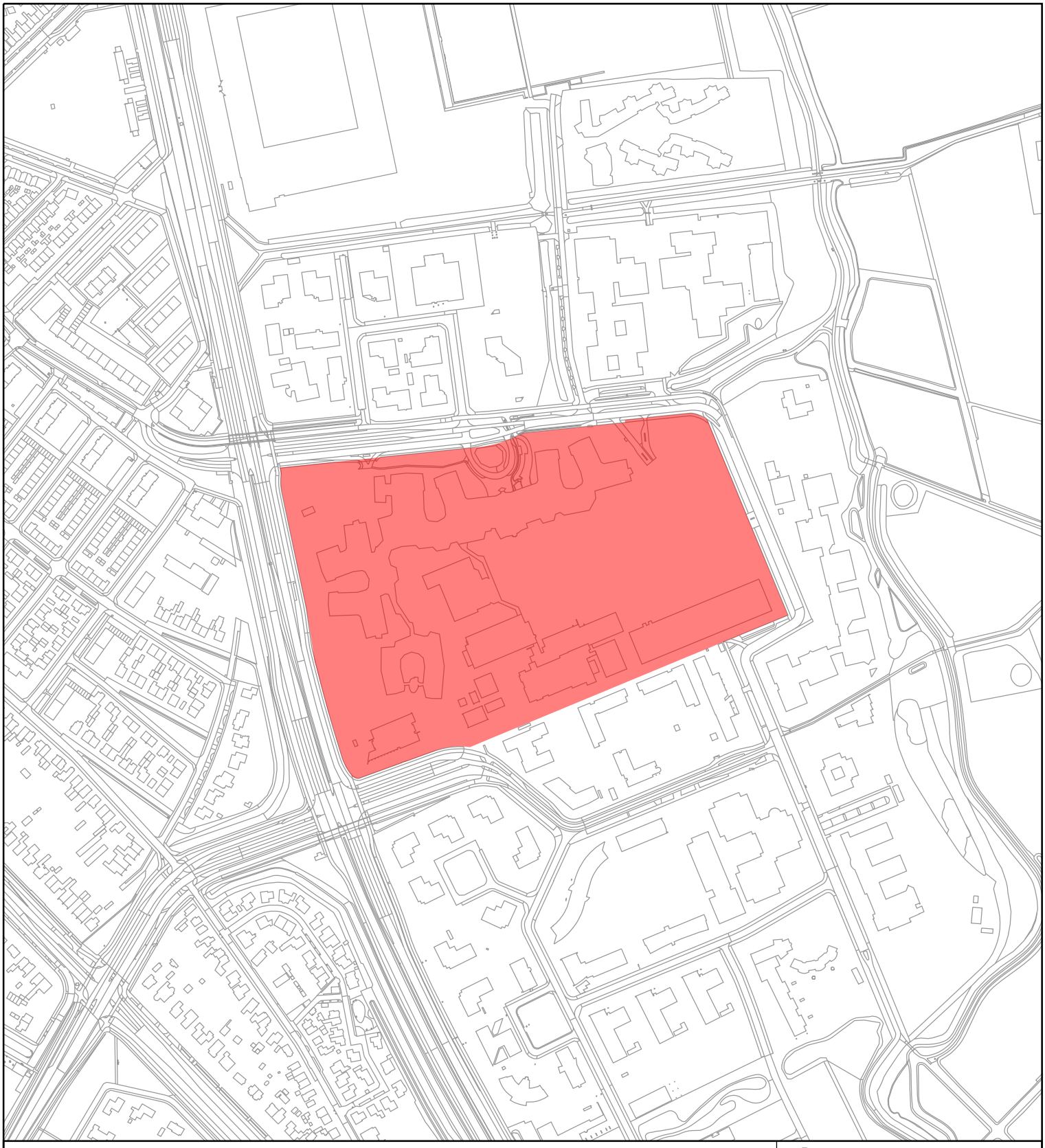
0 10 20 30m

plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Bijlage 5 Plangebied Isala Klineken locatie Sophia

NL.IMRO.019300001610
Isala Klinieken locatie Sophia

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

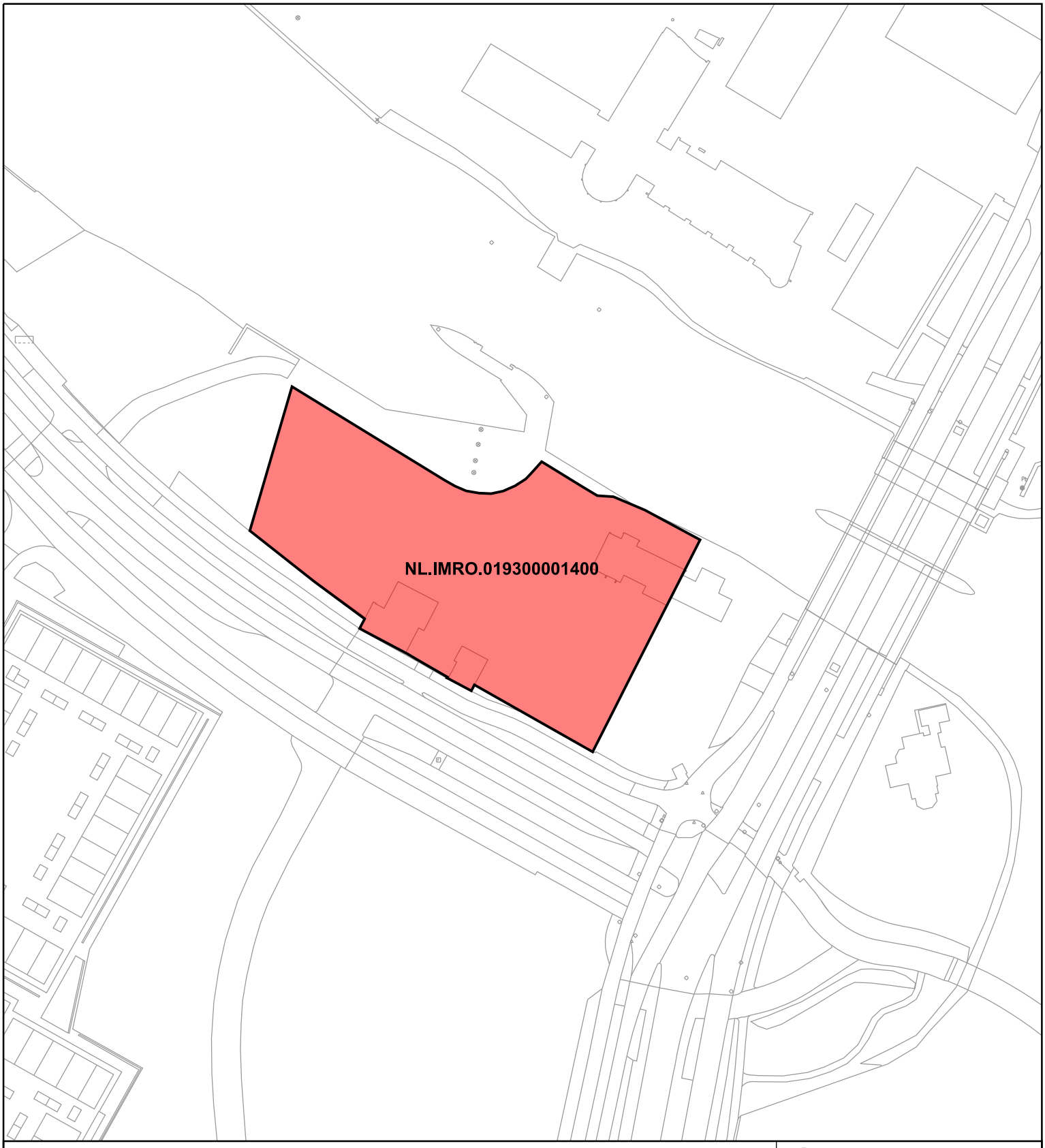
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 19:53:10

Bijlage 6 Plangebied Kamperpoort

NL.IMRO.019300001400
Kamperpoort

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

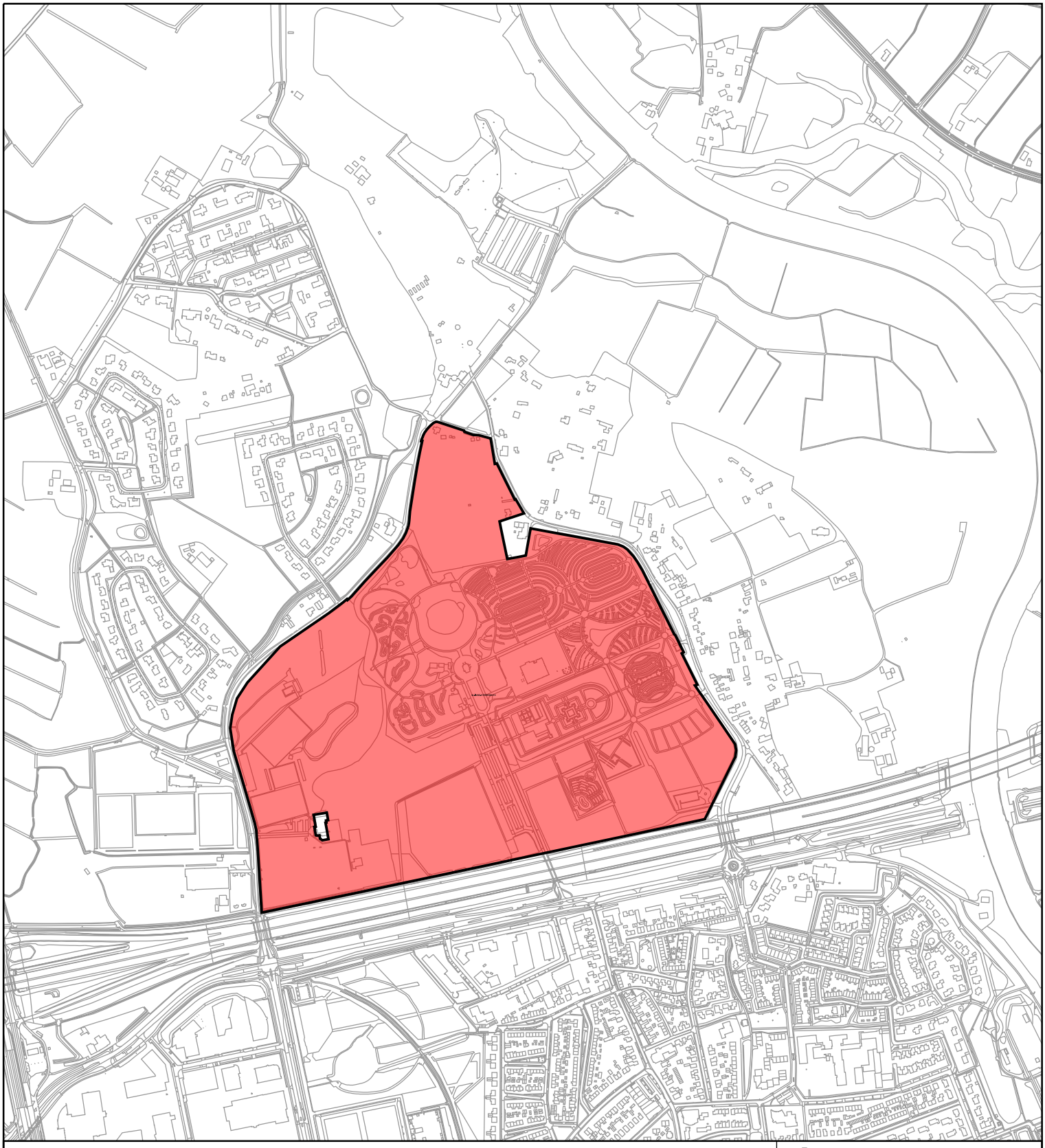
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckpleln 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 21:39:00

Bijlage 7 Plangebied Kranenburg

NL.IMRO.019300000415
Kranenburg

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

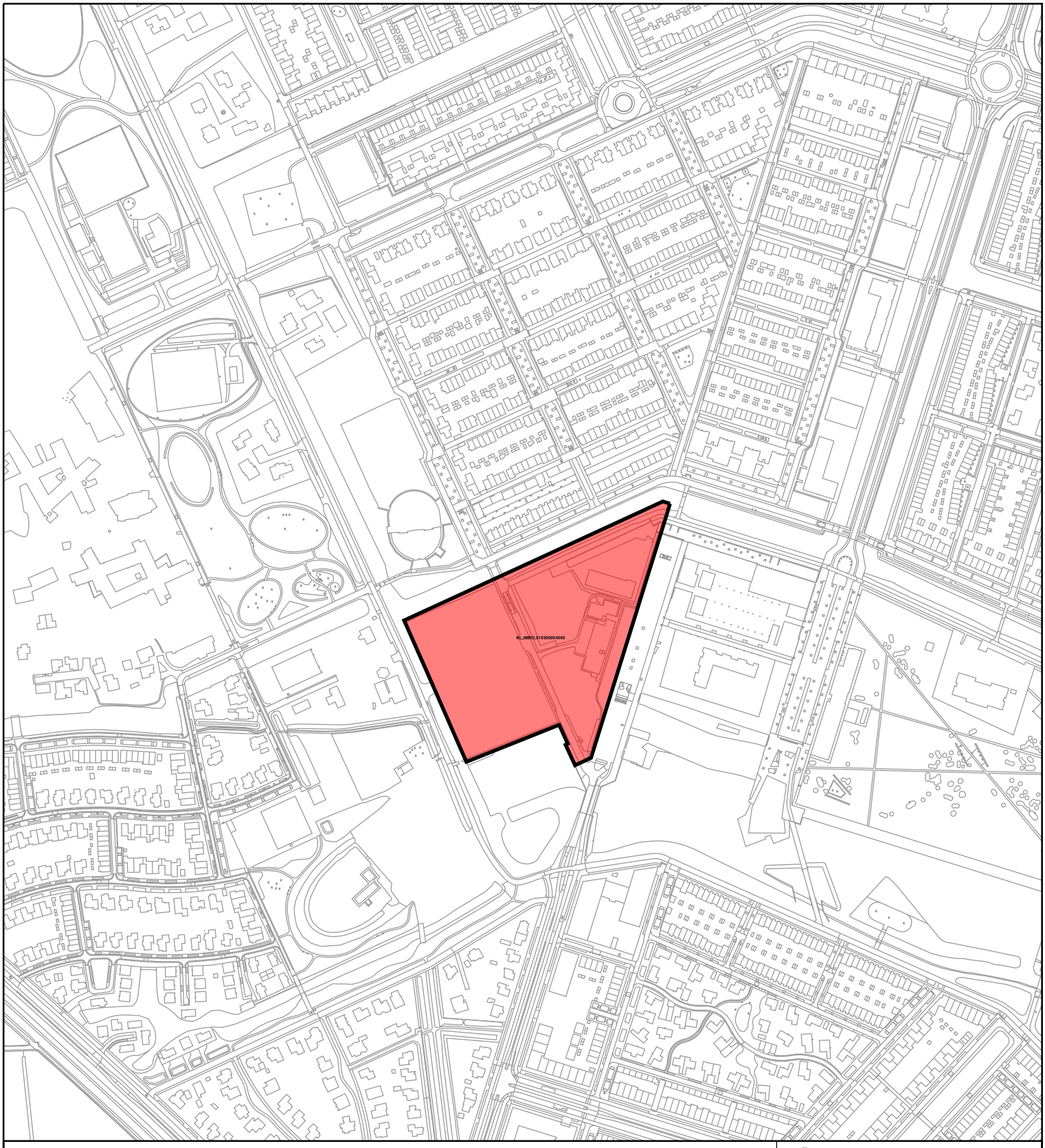
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 15-12-2016 10:47:41

Bijlage 8 Plangebied Stadshagen

NL.IMRO.019300004000
Stadshagen

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

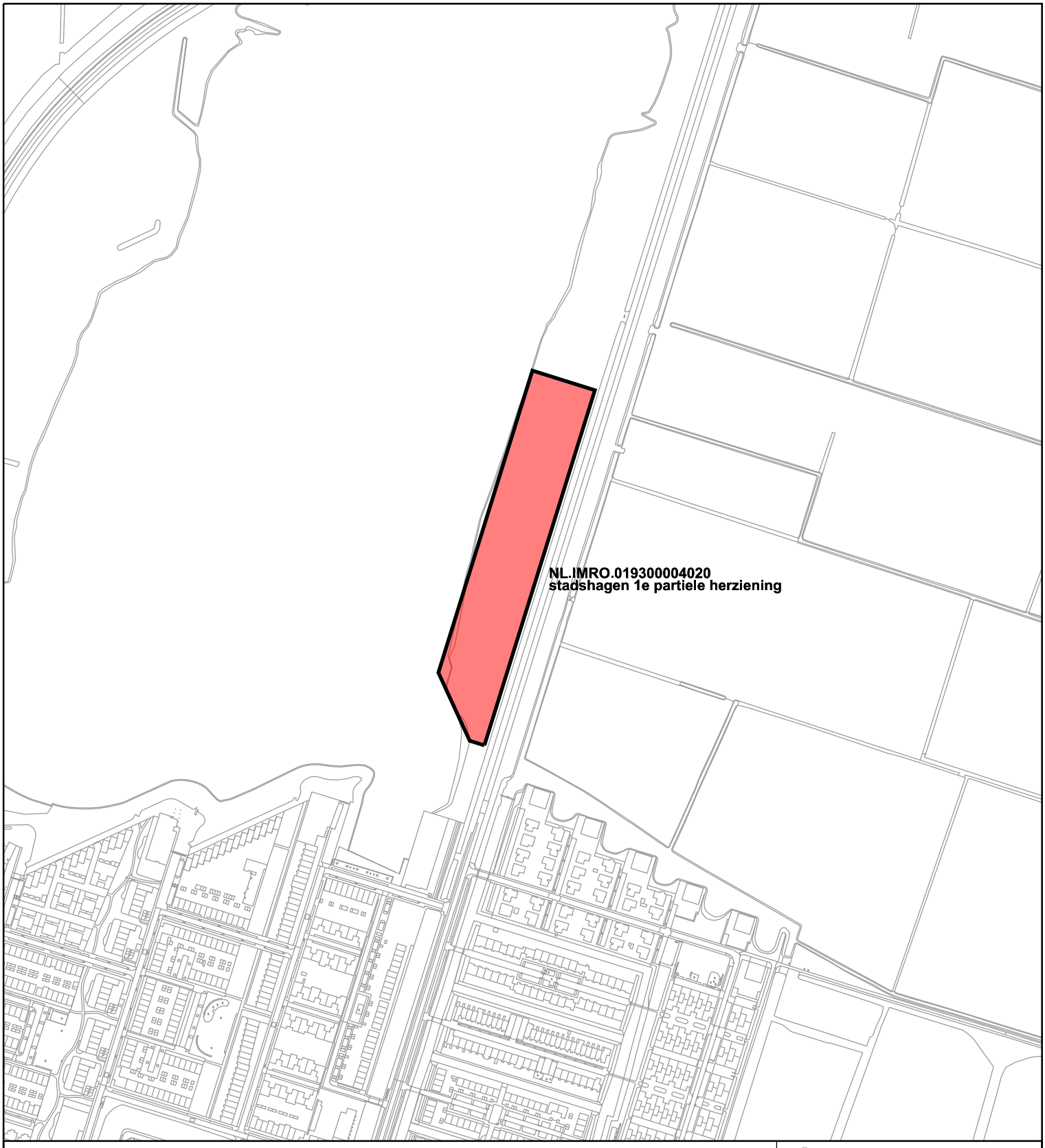
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 14:51:48

Bijlage 9 Plangebied Stadshagen,1e partiële herziening

NL.IMRO.019300004020
stadshagen 1e partiele herziening

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 14:36:41

Bijlage 10 Plangebied Stadshagen II

NL.IMRO.019300004050
Stadshagen 2

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

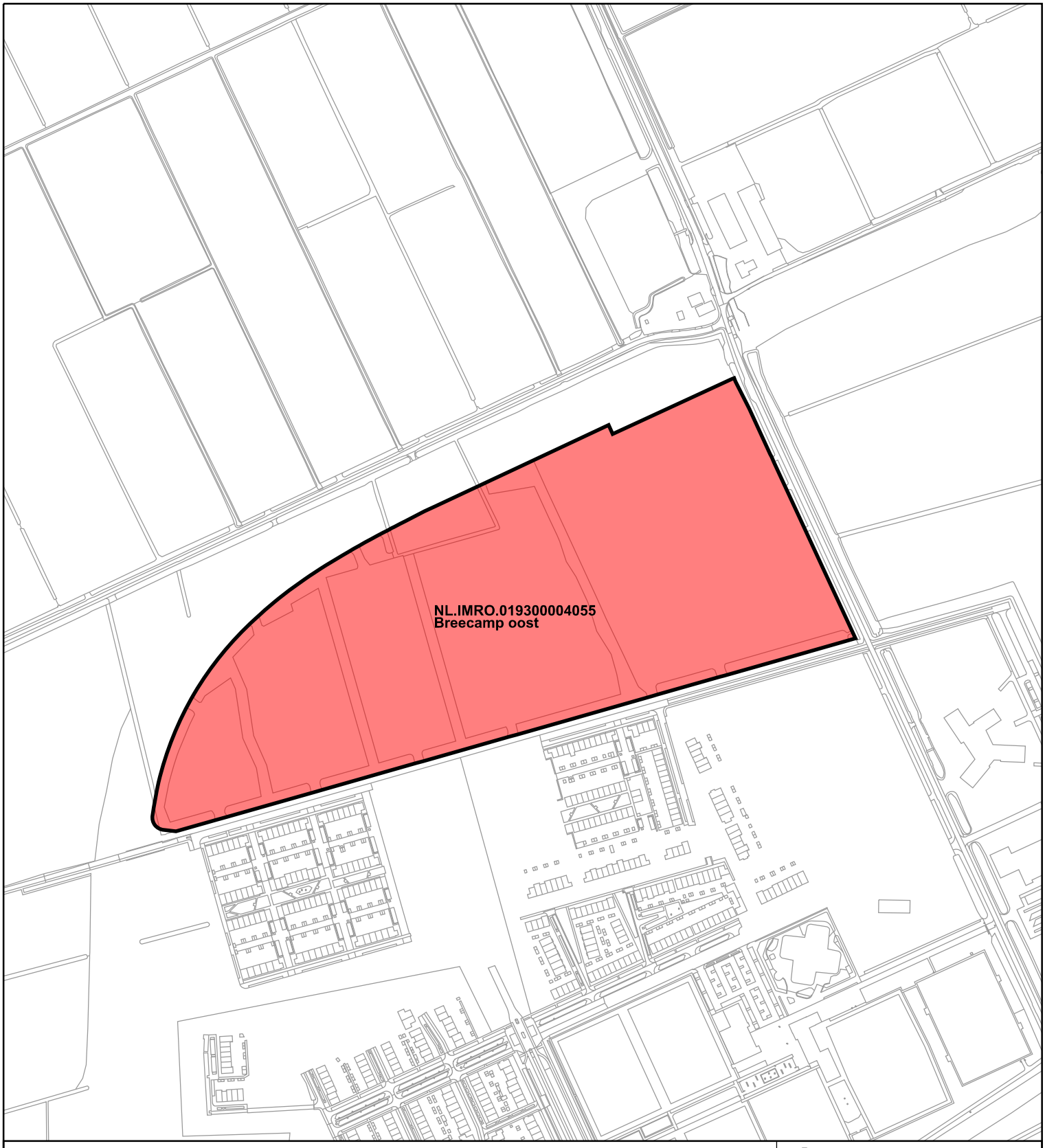
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 14:37:19

Bijlage 11 Plangebied Stadshagen II, Breecamp Oost

NL.IMRO.019300004055
Breecamp oost

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

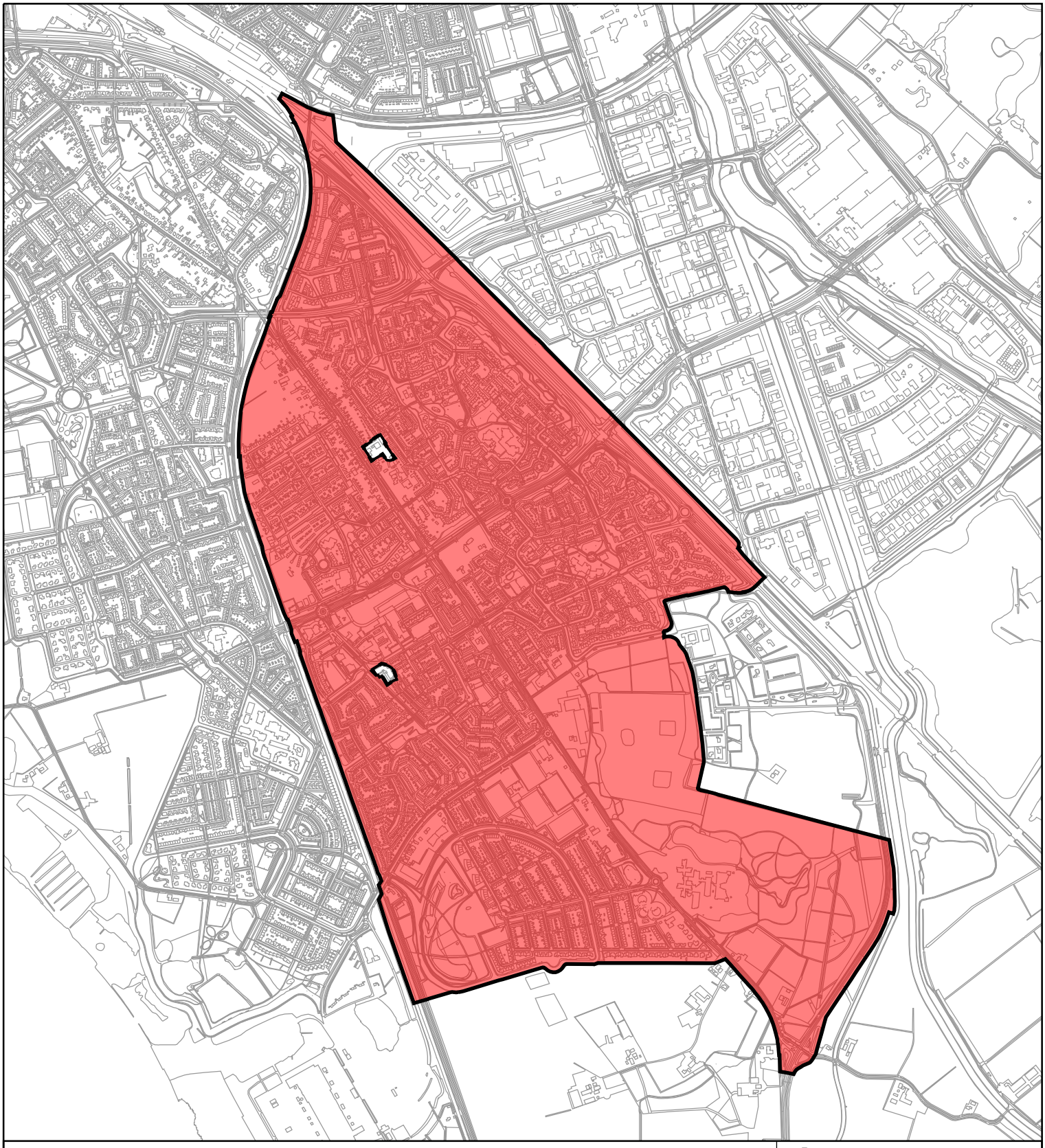
plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 8-12-2016 11:19:17

Bijlage 12 Plangebied Zwolle Zuidoost

NL.IMRO.019300002950
Zwolle-zuidoost

Datum:
08-12-2016

N

0 10 20 30m

plangebied

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

afbeelding.dgn 12-1-2017 15:59:49

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36744

Onderwerp Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst (Kamperpoort)
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Munneke, Edwin
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Toepassing van coördinatieregeling ivm woongebouw locatie Lankhorst Kamperpoort Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst

Voorgesteld besluit raad

1. De in te dienen aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van de bouw van een woongebouw met 27 appartementen op de locatie hoek Lijnbaan en de Fenixhof (ook wel bekend als de 'Lankhorstlocatie') aan te wijzen als geval waarin de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat voorbereiding en bekendmaking van deze omgevingsvergunning met binnenplanse afwijkingsmogelijkheid met het bestemmingsplan Kamperpoort, wijziging locatie Lankhorst wordt gecoördineerd.
2. Het besluit tot coördinatie te publiceren in de GVOP.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 3 juli 2017

Openbaar

Onderwerp	Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst (Kamperpoort)
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Edwin Munneke
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming / ECR
Telefoon	(038) 498 2038/ 06 29058895
Email	E.Munneke@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 De in te dienen aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van de bouw van een woongebouw met 27 appartementen op de locatie hoek Lijnbaan en de Fenixhof (ook wel bekend als de 'Lankhorstlocatie') aan te wijzen als geval waarin de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat voorbereiding en bekendmaking van deze omgevingsvergunning met binnenplanse afwijkingsmogelijkheid met het bestemmingsplan Kamperpoort, wijziging locatie Lankhorst wordt gecoördineerd.

2 Het besluit tot coördinatie te publiceren in de GVOP.

Datum 19 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Voor de onbebouwde locatie op de hoek van de Lijnbaan en de Fenixhof in de wijk Kamperpoort, ook wel bekend als 'Lankhorstlocatie', is onlangs een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor een bouwplan ten behoeve van woningbouw in de vorm van een appartementencomplex.
In het door uw raad op 13 mei 2013 vastgestelde bestemmingsplan Kamperpoort is ter plaatse een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van onder meer de bestemming 'wonen'. Het bouwplan past binnen de wijzigingsbevoegdheid. Reden waarom het opstellen van een wijzigingsplan is opgestart.

Het is mogelijk om het besluit tot vaststelling van het wijzigingsplan en het besluit ten aanzien van de aanvraag omgevingsvergunning te coördineren (artikel 3:30 Wro), zodat de te coördineren besluiten gelijktijdig in procedure worden gebracht. Uw raad dient daartoe een besluit te nemen.

Beoogd effect
Door beide besluiten te coördineren ontstaat er sneller zekerheid ten aanzien van eventuele bezwaren tegen de ontwikkeling en kunnen deze bovendien gecoördineerd worden behandeld. Dat is efficiënt en transparant. Bij het coördinatiebesluit blijft de beroepsmogelijkheid tegen de omgevingsvergunning voor belanghebbenden onverminderd van kracht. Wel is bij een coördinatiebesluit de procedure anders. De bezwaarmogelijkheid bij het college en de beroepsmogelijkheid bij de Rechtbank vervallen. Belanghebbenden kunnen direct beroep aantekenen bij de Raad van State.

Argumenten
1.1 Het coördineren van beide besluiten is wenselijk omdat het de efficiency en transparantie bevordert
De coördinatieregeling zorgt ervoor dat beide besluiten gelijktijdig als ontwerp ter visie worden gelegd en dat de beroepsprocedure eveneens dezelfde route doorloopt. Voor eventuele belanghebbenden is er transparantie, doordat de samenhang tussen de besluiten inzichtelijk wordt. Voor het gemeentelijk apparaat is er sprake van een hoge mate van efficiency, doordat in één keer twee besluiten gelijktijdig ter visie gaan en gelijktijdig behandeld kunnen worden als zij uit de tervisielegging komen.

1.2 Het coördineren van beide besluiten past binnen het verwezenlijken van gemeentelijk ruimtelijk beleid en dat geldt ook voor de te verlenen binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.
In een bestemmingsplan wordt vastgelegd welk gemeentelijk beleid op het grondgebied, behorende bij het bestemmingsplan, geldt. Ook in dit bestemmingsplan is beleid verankerd. In dit geval is een woonbestemming voorzien door middel van een wijzigingsbevoegdheid.
De omgevingsvergunning voor het woongebouw betreft het uitvoeren van een onderdeel van dit gemeentelijk ruimtelijk beleid. Aan die voorwaarde van artikel 3:30 Wro wordt dus voldaan.
Overigens zal het bouwplan alleen doorgang kunnen vinden, na het verlenen van een binnenplanse afwijking van de hoogte van het plan. De aanvraag omgevingsvergunning ziet dan ook tevens op het verlenen van deze afwijking. Deze mogelijkheid is voorzien in het moederplan en is daarin van toepassing verklaard op het vast te stellen wijzigingsplan.

1.3 Het coördineren bevordert een snelle procedure
Zonder coördinatie kan de omgevingsvergunning alleen door toepassing van een buitenplanse afwijking worden verleend. Aangenomen mag worden dat toepassing van deze procedure zal leiden tot het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning, maar daarmee is het vigerende

bestemmingsplan nog niet gewijzigd. Dit terwijl in het moederplan is voorzien in een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van woningbouw. Door toepassing van de coördinatieregeling wordt én het wijzigingsplan opgesteld en daarmee de bestemming gewijzigd én wordt gelijktijdig de gevraagde vergunning verleend. Behalve dit voordeel, levert toepassing van de coördinatieregeling ook een versnelling in de bezwaar- en beroepsprocedure op. Tegen een omgevingsvergunning kan immers bezwaar en beroep worden ingediend en nog eens hoger beroep bij de Raad van State, wanneer er geen sprake is van coördinatie.
Bij toepassing van de coördinatieregeling volgt de omgevingsvergunning de procedure die geldt voor een wijzigingsplan en staat ook tegen de omgevingsvergunning slechts beroep open bij de Raad van State.

1.4 Beroep bij de Raad van State wordt binnen kortere termijn behandeld
Normaal gesproken heeft de Raad van State de verplichting om binnen één jaar na afloop van de beroepstermijn uitspraak te doen op het beroep dat tegen een wijzigingsplan wordt ingediend. Door coördinatie van beide besluiten, wordt behandeling van het beroep versneld. Het beroep leidt dan namelijk binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift tot een uitspraak.

1.5 De ontwikkelaar is voorstander van het coördinatiebesluit
De mogelijkheid om beide besluiten te coördineren is bij de ontwikkelaar bekend. Deze heeft verzocht om toepassing van de regeling.

2.1 Besluit wordt gepubliceerd
Het coördinatiebesluit wordt gepubliceerd. Tegen het coördinatiebesluit is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Risico's
Tegen het nemen van het coördinatiebesluit bestaan geen noemenswaardige risico's.

Financiën
Voor dit project is of wordt op heel korte termijn een anterieure overeenkomst afgesloten. De ontwikkelaar staat daarmee garant voor de kosten.

Communicatie
Het coördinatiebesluit dient te worden gepubliceerd via de GVOP (gemeenschappelijke voorziening officiële publicaties), waardoor een ieder er kennis van kan nemen. Er staat geen bezwaar of beroep tegen open.

Vervolg
Het streven is erop gericht om de ontwerpbesluiten van wijzigingsplan en omgevingsvergunning in het najaar van 2017 ter inzage te leggen. De stukken liggen gedurende zes weken ter visie. Daarna volgt een collegebesluit tot vaststelling van dit wijzigingsplan en een mandaatbesluit tot verlening van de omgevingsvergunning. Vervolgens liggen de stukken opnieuw zes weken ter visie en treden de besluiten in werking, tenzij een verzoek om voorlopige voorziening zou zijn ingediend.

Datum 19 mei 2017

Openbaarheid
Het stuk is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36746

Onderwerp (Kamperpoort) Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. De in te dienen aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van de bouw van een woongebouw met 27 appartementen op de locatie hoek Lijnbaan en de Fenixhof (ook wel bekend als de 'Lankhorstlocatie') aan te wijzen als geval waarin de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat voorbereiding en bekendmaking van deze omgevingsvergunning met binnenplanse afwijkingsmogelijkheid met het bestemmingsplan Kamperpoort, wijziging locatie Lankhorst wordt gecoördineerd.
2. Het besluit tot coördinatie te publiceren in de GVOP.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36746

Onderwerp (Kamperpoort) Toepassing van coördinatieregeling i.v.m. woongebouw locatie Lankhorst

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. De in te dienen aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van de bouw van een woongebouw met 27 appartementen op de locatie hoek Lijnbaan en de Fenixhof (ook wel bekend als de 'Lankhorstlocatie') aan te wijzen als geval waarin de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat voorbereiding en bekendmaking van deze omgevingsvergunning met binnenplanse afwijkingsmogelijkheid met het bestemmingsplan Kamperpoort, wijziging locatie Lankhorst wordt gecoördineerd.
2. Het besluit tot coördinatie te publiceren in de GVOP.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36744

Onderwerp Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16012-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland Bijlage: Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17001-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17001-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland vast te stellen;

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36749

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland
Versienummer	
Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	Jolanda van den Berg / M. Vervoort
Afdeling	ECR / OWP
Telefoon	(038) 498 2396 / (038) 498
E-mail	J.van.den.Berg@zwolle.nl / m.vervoort@zwolle.nl

Bijlagen
bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 de verbeelding van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17001-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17001-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland vast te stellen;

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36749

Inleiding
De gemeente wil in Nieuw Frankhuis aan de Broderiestraat een speeleiland realiseren. Het gebruik als speeleiland is niet in overeenstemming met het bestemmingsplan Nieuw Frankhuis, waarin het de bestemming "Gemengd - 2" heeft. Gelet hierop is een herziening van het bestemmingsplan nodig. Daarnaast wordt ook het omliggende water meegenomen. Dit water is gelegen binnen het bestemmingsplan Stadshagen I. Binnen de bestemming Water is het mogelijk oeververbindingen aan te leggen. Deze mogelijkheid wordt in dit bestemmingsplan geschrapt.

Het ontwerpbestemmingsplan bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland heeft ter visie gelegen van donderdag 13 april tot en met woensdag 24 mei 2017. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
De realisatie van het speeleiland planologisch mogelijk maken

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland is niet nodig.
De gronden zijn in eigendom van de gemeente. Het plan kan worden gerealiseerd binnen de bestaande grondexploitatie van Stadshagen en is daarmee uitvoerbaar.

Risico’s
Er zijn geen noemenswaardige risico’s aan het plan verbonden.

Financiën
De plankosten komen ten laste van de grondexploitatie van Stadshagen

Communicatie
De buurt heeft een brief gekregen, waarin is aangegeven dat het gebruik als speeleiland niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan. Ook is aangegeven dat het bestemmingsplan hierop wordt aangepast en dat de procedure in april jl. zal worden gestart. Met de buurt was afgesproken dat het speeleiland in mei 2017 in gebruik kon worden genomen. Het bestemmingsplan is op dat moment nog niet in werking. Dit is op zijn vroegst mogelijk in de eerste week van augustus 2017. Als hierop wordt gewacht kan pas na deze zomervakantie het speeleiland in gebruik worden genomen. Dat zou een gemiste kans zijn vanuit het gebruik van de natuurspeelplek die het juist van de warme zomervakantie weken moet hebben. Gelet hierop is aan de buurt meegedeeld dat de speeltoestellen na afloop van de terinzage termijn zullen worden geplaatst, als er geen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan worden ingediend. Zoals al is aangegeven zijn er geen zienswijzen ingediend.
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl,

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36749

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017-36749

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017 - 36749
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17001-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17001-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36749

Onderwerp Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17001-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17001-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP17001-0003

Expertisecentrum

Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever OWP

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP17001-0003
Datum: 20 juni 2017

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding 6
1.2 Plangebied 6
1.3 Geldende bestemmingsplannen 6

Hoofdstuk 2 Beleidskader **8**
2.1 Ruimtelijk beleid 8
2.1.1 Rijksbeleid 8
2.1.2 Provinciaal beleid 8
2.1.3 Gemeentelijk beleid 9
2.2 Recreatiebeleid 9
2.3 Waterbeleid 10
2.4 Milieubeleid 11

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **16**
3.1 Stedenbouw 16
3.1.1 Huidige situatie 16
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 17
3.2 Water 18
3.2.1 Huidige situatie 18
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 21
3.3 Milieu 22
3.3.1 Geluid 22
3.3.2 Bedrijvigheid 22
3.3.3 Externe veiligheid 23
3.3.4 Luchtkwaliteit 23
3.3.5 Duurzaamheid 23
3.3.6 Bodem 24

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten **25**
4.1 Inleiding 25
4.2 Inleidende regels 27
4.3 Bestemmingsregels 28
4.4 Algemene regels 28
4.5 Overgangs- en slotregels 29
4.6 Handboek 29

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **30**
5.1 Economische uitvoerbaarheid 30
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 30
5.2.1 Overleg met de buurt 30
5.2.2 Uitkomsten overleg 30

REGELS **31**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **32**
Artikel 1 Begrippen 32
Artikel 2 Wijze van meten 38

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 39
Artikel 3 Gemengd 39
Artikel 4 Groen 42
Artikel 5 Water 44

Hoofdstuk 3 Algemene regels 46
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 46
Artikel 7 Algemene afwijkingsregels 47
Artikel 8 geluidzone - industrie 49
Artikel 9 Algemene procedureregels 50
Artikel 10 Overige regels 51

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 52
Artikel 11 Overgangsrecht 52
Artikel 12 Slotregel 54

BIJLAGEN BIJ DE REGELS 55

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging 56
Hoofdstuk 1 Algemene verklaring
1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies
1.2 SBI-codes
1.3 Omschrijving
1.4 Toelaatbaar
1.5 Niet toelaatbaar
1.6 Categorieën
Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen
Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

TOELICHTING

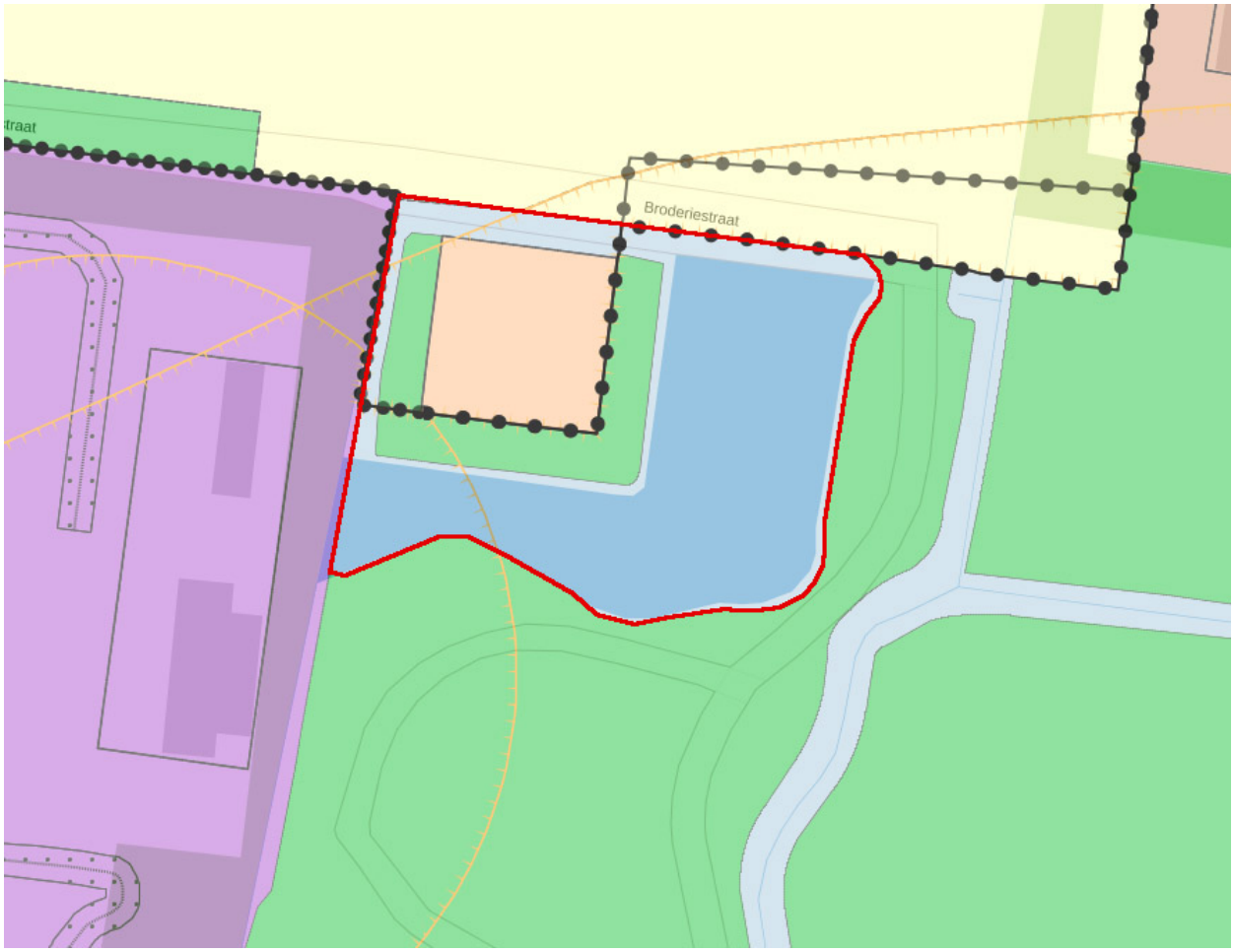
Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente wil in Nieuw Frankhuis aan de Broderiestraat een speeleiland realiseren. Het gebruik als speeleiland is niet in overeenstemming met het bestemmingsplan Nieuw Frankhuis, waarin het de bestemming "Gemengd - 2" heeft. Gelet hierop is een herziening van het bestemmingsplan nodig. Daarnaast wordt ook het omliggende water meegenomen. Dit water is gelegen binnen het bestemmingsplan Stadshagen I. Binnen de bestemming Water is het mogelijk oeververbindingen aan te leggen. Deze mogelijkheid wordt in dit bestemmingsplan geschrapt.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de wijk Stadshagen aan de Broderiestraat.

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Het plangebied is gelegen in de volgende bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan "Stadshagen I", zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 30 september 2013.

De locatie heeft in dit bestemmingsplan de bestemmingen 'Groen' en 'Water'

Bestemmingsplan "Nieuw Frankhuis" van de gemeente Zwolle, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2013.

De locatie heeft in dit bestemmingsplan de bestemmingen 'Groen', 'Water' en 'Gemengd 2'.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Met de inwerkingtreding van het Barro heeft er ook een wijziging plaatsgevonden van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het Bro is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling (zie art. 1.1.1 Bro) mogelijk maakt.

De aanleg van een natuurspeeleiland is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft op 1 juli 2009 de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. In het beleid van de provincie staan de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. Deze elementen zijn derhalve binnen de hele omgevingsvisie terug te vinden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden. Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

Het plangebied is op de ontwikkelingsperspectievenkaart van de omgevingsvisie voor het overgrote deel aangeduid als 'woonwijk'. De ambitie van de provincie voor 'wonen' is dat er voldoende aanbod is van woningen in een aantrekkelijke woonomgeving om te kunnen wonen. Er wordt gestreefd naar gevarieerde, aantrekkelijk, veilige, schone en goed bereikbare woonmilieus, die voorzien in de woonvraag.
Het Zwarte Water wordt aangeduid als vaarweg. De realisatie van een natuurspeeleiland is passend bij een woonomgeving.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

Het plangebied ligt in een gebied dat in het structuurplan is aangeduid als 'woongebied'.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan. .

2.2 Recreatiebeleid

Nota Speelruimte

Uitgangspunt voor het stedenbouwkundig plan voor Frankhuis is de Nota Speelruimte in Zwolle (2000). Hierin staan criteria voor de situering, spreiding en inrichting van speelterreinen voor de verschillende leeftijdsgroepen. Deze criteria zijn ingepast in de verkaveling zoals deze in 2007 is vastgelegd in het stedenbouwkundig plan. Door de crisis kwam de bouw van Nieuw Frankhuis stil te liggen het werd duidelijk dat de oude manier van verkavelen niet meer werkte. Met dit veranderend inzicht werd een groot deel van het inrichtingsplan voor Frankhuis aangepast. Hierbij werd echter onvoldoende rekening gehouden met de Nota Speelruimte waardoor er onvoldoende en te krappe ruimte overbleef voor voldoende speelplekken.

Naast dat het nieuwe inrichtingsplan het aantal speelplekken deed verkleinen veranderde ook het inzicht over spelen. In 2010 werd door de Gemeenteraad een aanvullend hoofdstuk op de Nota Speelruimte in Zwolle vastgesteld met een hoofdstuk Natuurspeelplaatsen. Hierin wordt aangetoond dat buitenspelen in de natuur uitdagender en inspirerende is dan spelen op de gebruikelijke speelplekken. Dit zijn vaak vlakke, terreinen met toestellen. Het groen er om heen is decor en geen object van spel. Spelen in de natuur biedt meer mogelijkheden voor bewegingspel, voor constructiespel en fantasie. Het heeft daarmee belangrijke voordelen voor de ontwikkeling en gezondheid van kinderen. Verder is gebleken dat als kinderen op jonge leeftijd de groene omgeving leren kennen, de kans groter is dat ze zich op latere leeftijd meer bekommeren om natuur en landschap en om gezond eten.

Aanvullend op het toevoegen van Natuurspeelplaatsen in de Nota Speelruimte in Zwolle werd in het Coalitie akkoord 2014-2018 extra aandacht gevraagd voor speelnatuur "In de stad willen we meer stadsnatuur, zoals natuurspeelplekken en het waarborgen van biodiversiteit onder andere door betere verbindingen tussen natuur en water."

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met de Nota Speelruimte.

2.3 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde

te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
De gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid. **.**

2.4 Milieubeleid

Algemeen beleid

De gemeenteraad heeft in 2005 de milieuvisie 'Milieu op scherp' vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd. Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enzovoort) wordt beleid geformuleerd. Op dit moment (anno januari 2017) is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval, luchtkwaliteit en externe veiligheid beleid vastgesteld. Zwolle heeft daarnaast gebiedsgericht milieubeleid ontwikkeld. Door middel van gebiedsgerichte aanpak wordt het sectorale milieubeleid per gebied geïntegreerd. Het principe is dat binnen het grondgebied van Zwolle

diverse gebiedstypen worden onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken en functies. Vervolgens wordt vastgesteld welke milieukwaliteit nagestreefd wordt bij en dergelijk gebiedstype. Uiteindelijk zal dit referentie milieukwaliteitsprofiel de basis vormen voor de uitwerking van het milieubeleid in een specifiek gebied.

Voor het plangebied “Natuurspeelplaats Frankhuis” worden de verschillende milieuthema's hierna kort beschreven.

Bedrijvigheid en Inwaartse zonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurd onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we enerzijds het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen en gevoelige bestemmingen zoals woningen. Anderzijds worden milieugevoelige functies zoals wonen en recreëren beoordeeld. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. De onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- Het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- Het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteit duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren.

Zwolle hanteert bij de uitwerking van het bovenstaande principe de veel gebruikte VNG-handreiking “Bedrijven en Milieuzonering”(2009). Hierin zijn richtafstanden aangegeven die aangehouden kunnen worden tussen bedrijven c.q. voorzieningen en woningen.

Geluid

In de milieuvisie “Milieu op scherp” wordt de ambitie voor geluid als volgt omschreven. Zwolle is een dynamische stad met geluidniveaus die passen binnen de wettelijke grenswaarden. Er zijn alleen geluiden die passen bij de functie van een gebied en ook de geluidbelasting binnen het gebied is gerelateerd aan de functie van het gebied. Dit is vastgelegd in de 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle'. Een belangrijke doelstelling is het verminderen van geluidshinder in bestaande woningen en voorkomen van geluidshinder bij renovatie en nieuwbouw. Een belangrijke maatregel om deze doelstelling te bereiken is het toepassen van stillere wegdeksoorten. Een andere maatregel is het meenemen van de geluidsdoelstellingen bij de ruimtelijke planontwikkeling.

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle' (juli 2007) en in de beleidsregel 'Hogere waarden Wet geluidhinder' (februari 2007) worden de ambities en de grenswaarden (dit is de maximale waarde waarvoor nog hogere grenswaarden worden vastgesteld) per gebiedstype genoemd. Bij de beoordeling van een plan komt het onderzoeken van varianten nadrukkelijk aan bod en wordt gekeken naar mogelijkheden bij aanpak bij de bron (o.a. stillere wegdeksoorten), in het overdrachtsgebied (scherm of wal) en als laatste een hogere grenswaarde waarbij weer specifiek wordt gekeken naar maatregelen binnen het plan waardoor er ondanks een hogere milieubelasting toch een goed woon- en leefklimaat ontstaat.

Het plangebied behoort tot het gebiedstype 'Groenstedelijk'. In het gemeentelijke beleid is de basiskwaliteit van 53 dB verkeerslawaai voor het groenstedelijk gebied opgenomen. In het kader van de Wet geluidhinder is de eventuele hogere grenswaarde maximaal 63 dB wegverkeerslawaai. Indien uit het akoestisch onderzoek blijkt dat kan worden voldaan aan de grenswaarde en indien aan één of meer van de volgende criteria wordt voldaan:

- door de gekozen situering of bouwvorm gaan de woningen een doelmatige akoestisch afschermende functie vervullen voor andere woningen of voor andere geluidsgevoelige objecten, of:
- de woningen zijn ter plaatse noodzakelijk om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of;
- door de gekozen situering vullen de woningen een open plaats tussen aanwezige bebouwing op, of;

- de woningen worden ter plaatse gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing.

kan een hogere grenswaarde worden verleend.

Hogere grenswaarden worden slechts dan vastgesteld indien de toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de verwachte geluidsbelasting op de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen tot de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, onvoldoende doeltreffend zal zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In 2007 is de nota “Industriegeluid Zwolle opgesteld met als doelstelling om duidelijkheid te geven over hoe de gemeente ten aanzien van industriegeluid omgaat met bedrijven en bewoners nabij of binnen de invloedssfeer van bedrijven. De nota is verder bedoeld om een kader te scheppen dat richtinggevend is voor de milieuvergunningverlening dan wel voor het stellen van maatwerkvoorschriften bij bedrijven. Voor industrielawaai vormt de “Nota industriegeluid Zwolle” het gebiedsgerichte kader. In deze nota worden ook grenswaarden en ambitiewaarden genoemd voor bepaalde gebiedstypen.

Luchtkwaliteit

Het Luchtkwaliteitsplan gemeente Zwolle 2007-2011 beschrijft de luchtkwaliteit situatie in Zwolle, de opgave, de ambitie en de aanpak om de vastgestelde doelen te bereiken. Zwolle wil, binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Daartoe zijn de volgende doelen geformuleerd:

- voldoen aan wet- en regelgeving;
- anticiperen op de toekomst;
- knelpunten in de toekomst moeten voorkomen worden. Dit betekent dat de luchtkwaliteit in het planvormingsproces van ruimtelijke plannen en verkeersplannen wordt meegenomen;
- beleid ten aanzien van luchtkwaliteit inbedden in bestaand gemeentelijk beleid. De gemeente streeft ernaar dat het aspect door gaat werken in het verkeers- en vervoersbeleid, het ruimtelijke ordeningsbeleid en het beleid van vergunningen en handhaving.

Externe veiligheid

De beleidsvisie externe veiligheid is op 6 maart 2007 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente streeft ernaar voor haar gehele grondgebied te voldoen aan de basisveiligheid.

Dit betekent dat:

- Overal voldaan wordt aan de normen voor plaatsgebonden risico;
- Een gebiedsgericht invulling wordt gegeven aan groepsrisicobeleid met een gebiedsgericht kader externe veiligheid;
- Veiligheidsdoelstellingen passend bij de typering van het gebied worden ontwikkeld;
- Zoveel mogelijk geanticipeerd wordt op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kunnen hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle met als doel het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

Op 20 januari 2009 heeft het college van B & W het gebiedsgericht beleidskader externe veiligheid vastgesteld. Het gaat om een ruimtelijke uitwerking van het externe veiligheidsbeleid dat aansluit op het gebiedsgerichte milieubeleid. Op basis van kenmerken (fysieke omgeving, hulpverleningsniveau en zelfredzaamheid) die bij een bepaald gebiedstype horen is een beleidsstandpunt bepaald ten aanzien van een mogelijke toename van het groepsrisico.

Tevens is op basis van dezelfde kenmerken van een gebiedstype bepaald of er plaats is voor nieuwe risicobronnen.

Een afwijkend gebiedstype vormen de stroomzones. Stroomzones zijn gebieden rondom infrastructuur (spoorlijnen, wegen en waterwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

Duurzaamheid

De gemeente Zwolle heeft in 2011 een visie op duurzaamheid aangenomen, waarin een omschrijving van het begrip duurzaamheid wordt gegeven, namelijk; voor Zwolle betekent duurzaamheid een langdurige balans tussen people, planet en profit. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor beleids- en gebiedsontwikkelingen.

- Duurzaamheid als leidend principe; beslissingen worden genomen op basis van duurzaamheid.
- Duurzaamheid is van en voor de stad; niet opgelegd maar gedragen door de stad, omdat het de stad dient.
- Benutting van lokale bronnen
- Transitie en innovatie; deze zijn nodig voor het realiseren van de voorgaande principes.

In het bijbehorende programma duurzaamheid is de doelstelling opgenomen om in de gebouwde omgeving van Zwolle (woningen én bedrijven) in 2020 20 % CO2- uitstoot te hebben gereduceerd ten opzichte van 1990. Om deze doelstelling te bereiken zal gestreefd moeten worden naar energieneutrale nieuwbouw, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, maar energie zoveel mogelijk duurzaam en lokaal wordt opgewekt (bodemenergie en/of zonne-energie).

Op 8 januari 2007 heeft de gemeenteraad de Beleidsvisie Duurzaam Bouwen vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond.-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden.

Duurzaam bouwen heeft betrekking op de thema's energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. De beleidsvisie biedt 2 methodieken voor het realiseren van het minimale niveau. Bouwpartijen kunnen een keuze kunnen maken voor één van beide. De methodes verschillen in flexibiliteit:

De toepassing van GPR Gebouw geeft maximale flexibiliteit voor de bouwpartijen. GPR (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn) Gebouw is een computerprogramma dat ontwerpgegevens van een gebouw omzet in kwaliteit- en duurzaamheidprestaties, verdeeld over de thema's energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. Het programma is bruikbaar voor zowel woningbouw als utiliteitsbouw (kantoren en scholen). Het minimaal te bereiken niveau van kwaliteit- en duurzaamheidprestaties (GPR=7) komt overeen met de toepassing van de vaste, kostenneutrale maatregelen uit het Nationaal Pakket Duurzame (Utiliteits)bouw (maatregelen, die altijd technisch goed toepasbaar zijn en in de regel kostenneutraal zijn). De gemeente stelt het computerprogramma ter beschikking van de ontwikkelende partij. In gezamenlijk overleg wordt het te realiseren prestatieniveau vastgelegd.

Toepassing van de lijst van 8 maatregelen, waaruit minimaal 5 maatregelen gekozen moeten worden. Dit geeft minder flexibiliteit aan bouwpartijen, maar wel duidelijkheid.

Klimaatadaptatie en Energietransitie zijn belangrijke pijlers in het coalitieakkoord en in de contouren van de nog te ontwikkelen Zwolse omgevingsvisie. Het college heeft klimaatadaptatie en energietransitie benoemd als speerpunten voor de toekomstige stad Zwolle waarin het prettige wonen, werken en recreëren is. Zwolle wil koploper zijn in het praktisch maken van het energieakkoord en de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie en ziet klimaatadaptatie en energietransitie als kans om te innoveren en als verdienmodel. Klimaatadaptatie (aanpassing) gaat over het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering (zowel fysiek als mentaal = acceptatie) en het profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Belangrijk is om schade door (weers)extremen te voorkomen en de woon-werkomgeving zodanig in te richten dat mensen zo min mogelijk last hebben van extreme weersomstandigheden. Kenmerken van een veranderd klimaat zijn bijvoorbeeld extreme regenbuien en langdurige hitte. Door bij het ontwerp hier rekening mee te houden kunnen gebouwen en openbare ruimte robuust en comfortabel worden ingericht én omgaan met extremen.

Bodem

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. In dat kader heeft de gemeente Zwolle op 9 december 2008 een bodemfunctieklassenkaart vastgesteld, waarop voor de hele gemeente wordt aangegeven welke functie de bodem heeft of welke functie in de toekomst wordt nagestreefd. De functieklassenindeling is gebaseerd op het gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente. De volgende functies worden onderscheiden: wonen, industrie, water, buitendijksgebied, landbouw/natuur en hoofdwegen. Het plangebied Natuurspeelplaats Franken valt binnen het functieklassengebied wonen.

Met de invoering van het Besluit bodemkwaliteit zijn de kwaliteitsklassen landbouw/natuur, wonen en industrie ingevoerd. Op 24 augustus 2015 heeft de gemeente de bodemkwaliteitskaart vastgesteld gebaseerd op de kwaliteitsklassen van het Besluit bodemkwaliteit. Het plangebied valt binnen de bodemfunctie wonen, dat de kwaliteitsklasse 'wonen' voor de bovengrond (bovenste 50 cm onder maaiveld) en landbouw en natuur voor de ondergrond (van 0,5 tot 2,0 meter onder maaiveld) heeft.

Volgens het gemeentelijke Bodembeleidsplan (van kracht per 11 januari 2010) mag de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs worden gebruikt bij het her ontwikkelen van een locatie. Een onderzoek is dan niet nodig. Eventueel vrijkomende grond mag volgens het bodembeleid binnen de gemeente worden hergebruikt met de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs. Voorwaarde hiervoor is dat de bodem niet verdacht is van verontreiniging op basis van het huidige of historische gebruik, en er geen (al dan niet gesaneerd) geval van bodemverontreiniging bekend is.

Indien er aanwijzingen zijn dat de bodemkwaliteit niet geschikt is voor de functie, kan een bodemonderzoek nodig zijn om te bepalen of de locatie gesaneerd dient te worden. In principe worden verontreinigingen in de bovengrond functiegericht gesaneerd.

Het bodembeleidsplan (2010) kent in overeenstemming met het gemeentelijk milieubeleid een gebiedsgerichte benadering.

In het plan wordt onderscheid gemaakt tussen de bovengrond en de ondergrond.

Ondergrond

In juni 2007 heeft de gemeenteraad van Zwolle ingestemd met de Visie op de Ondergrond en besloten de volgende vijf basisprincipes vast te stellen en te gaan toepassen in projecten:

- Werken met ondergrondse bestemmingen / functies
- Structureel en georganiseerd gebruik maken van WKO (warmte- / koudeopslag) en WKO koppelen aan grondwatersanering en waterwinning en peilbeheer
- Bodemsanering gebiedsgericht benaderen
- Natuur, recreatie, agrarische activiteiten, waterwinning en bescherming van kwalitatief hoogwaardig grondwater met elkaar te combineren in één gebied
- Structureel en georganiseerd afstemmen van vraag en aanbod van (grond)water, koude en warmte.

Deze vijf basisprincipes vormen ook het vertrekpunt voor de beleidsmatige invulling voor het omgaan met de ondergrond. Het bodembeleidsplan levert een bijdrage aan de implementatie van de vijf basisprincipes door:

- Het kader te geven voor gebiedsgericht benadering van de bodemsanering
- De doelstelling voor sanering te koppelen aan de beoogde functies in de ondergrond
- De mogelijkheid te creëren om de aanpak van bodemverontreiniging integraal af te wegen tegen en af te stemmen met koude-warmte opslag, peilbeheer en/of grondwaterwinning.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

In 2007 is het Stedenbouwkundig plan voor Frankhuis vastgesteld. Op basis van dit plan is het gebied bouwrijp gemaakt en zijn de wegen aangelegd. Een groot deel van de woningen in Frankhuis zijn gerealiseerd het laatste deel zal binnen nu en drie jaar gerealiseerd worden . Aan de rand van Nieuw Frankhuis ligt het park Frankhuis. Dit park is in 2010 aangelegd en in mei 2011 officieel in gebruik genomen Het plangebied betreft een braakliggend terrein aan de rand van het park dat wordt ontsloten via de Broderiestraat.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Door het gebrek aan speelruimte in Nieuw Frankhuis en de vraag naar meer afwisselend/ natuurlijk spelen kwam het braakliggend terrein aan de rand van het park in beeld. Inrichting van deze plek als natuurspeelplaats zorgt voor een breder speelaanbod in de wijk en zorgt daarnaast voor een beter/ intensiever gebruik van het park.

Het speeleiland wordt geheel omgeven door water en ontsloten via de Broderiestraat. Vanuit deze entree is er zicht over het eiland richting het water. Een tweede entree tot het eiland wordt gevormd door een evenwichtsparcours over het water. Op het eiland liggen twee speelbulten. Deze bieden beschutting en geven vorm aan het speellandschap. De eerste bult is 80 centimeter hoog. Hier kan omheen worden gelopen naar de andere zijde van het eiland. De tweede bult is 100 centimeter hoog hierover loopt een rolstoeltoegankelijk betonpad. Van deze bult kan worden afgeklommen via een stenen parcours. Een andere mogelijkheid is om de bult via het pad af te dalen. Hier kom je uit bij een strandje. Deze is georiënteerd op het zuiden en loopt met een zeer flauw talud, 1:16 het water in. Onder water loopt het talud heel langzaam af. Daarbij is een extra valbeveiliging onder water aangebracht. Om het eiland loopt een plasberm van 1,5 meter breed waar het water maximaal 40 centimeter diep is. Op het strandje staat een waterpomp met goten en watertafel. Vanaf dit punt loopt een betonnen 'spoor' door het zand. Deze vormt een speeluitdaging voor rolstoelers en is daarnaast ook een speelaanleiding voor kinderen. In het zand liggen boomstammen als klimuitdaging. Langs het zandvlak staan twee banken in de vorm van uitgezaagde boomstammen. Op de uiterste hoek van het speeleiland ligt een vissteigertje deze is ook toegankelijk voor rolstoelers.

3.2 Water

3.2.1 Huidige situatie

3.2.1.1 Waterstructuur

Stedelijk oppervlaktewater is onderdeel van het plangebied (zie figuur 1). De hoofdwatergangen zijn in eigendom bij de gemeente Zwolle en worden beheerd en onderhouden door het waterschap Drents Overijsselse Delta. De beschermingszone bevindt zich 5 meter uit de insteek van de watergang. Op en rondom de hoofdwatergangen is de keur van het waterschap van toepassing. Eigenaren en gebruikers van een woning, bedrijf of perceel grond nabij een waterkering of hoofdwatergang zijn verplicht om zich aan de keur te houden. De keur behoudt te allen tijde zijn zelfstandige werking..

Figuur 1: Plangebied met watergangen (bron: Oppervlaktewaterlegger WDODelta)

100 meter ten oosten van het plangebied bevindt zich de primaire waterkering van het Zwolle-IJsselkanaal. Het plangebied bevindt zich buiten de beschermingszone van de waterkering.

Riolering

Binnen het plangebied bevinden zich geen rioleringsvoorzieningen en wordt geen afvalwater geloosd.

300 meter ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich een overstort van het gemengd riool. Bij hevige neerslag kan hier vanuit het riool geloosd worden op het oppervlaktewater. Het water in het plangebied staat middels een duiker in verbinding met het water waar de overstort op loost. Bij de overstort bevindt zich een drempel. Ook in de duiker tussen het plangebied en het overige stedelijke water bevindt zich een drempel.

Hemelwater stroomt oppervlakkig af naar het oppervlaktewater.

Ontwateringsdiepte

In het plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 m gehanteerd om grondwateroverlast te voorkomen. De ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld.

3.2.1.2 Overstromingsrisico

Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstroomt, wordt omsloten door IJssel, Zwolle-IJsselkanaal, Zwarte Water en de Kampereilanden. Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming vanuit het primaire watersysteem bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

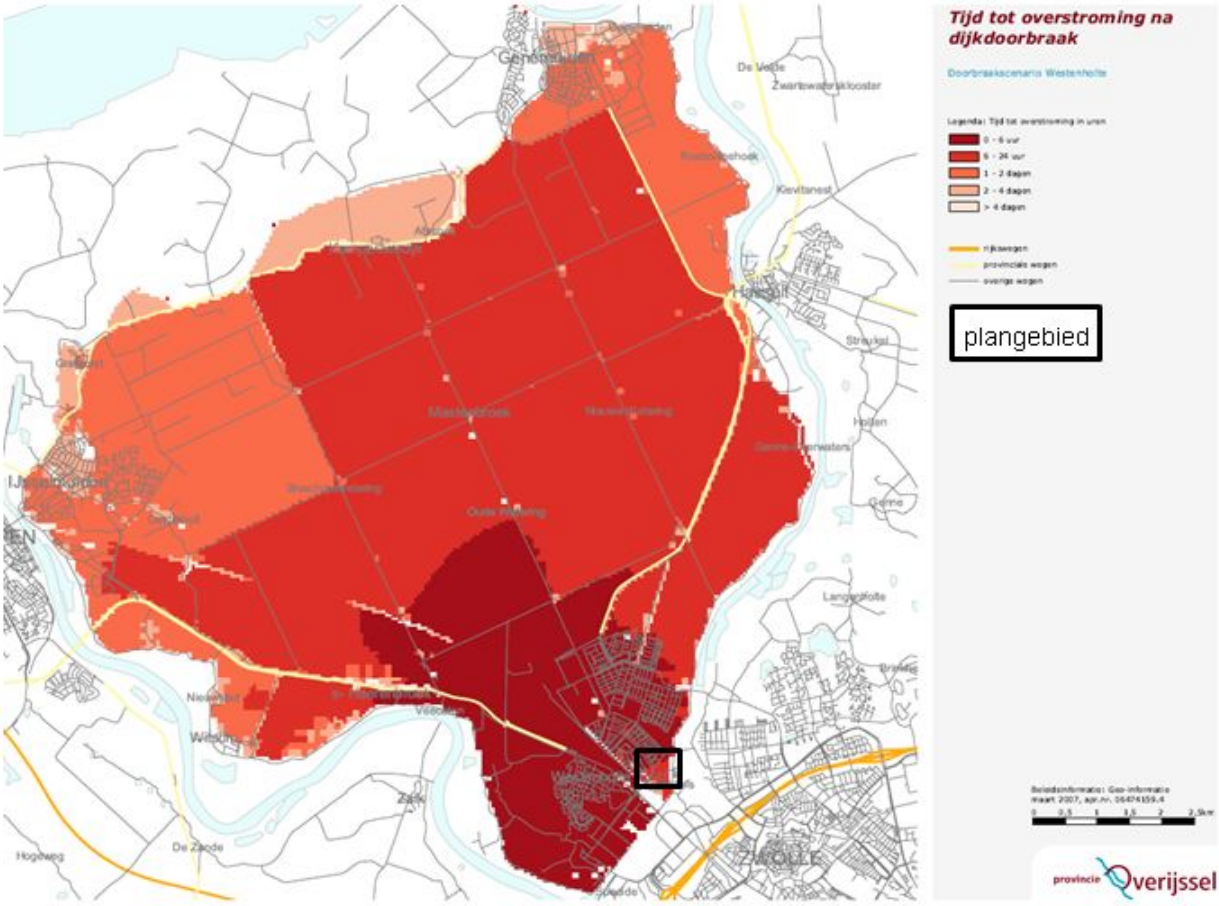
Risico-inventarisatie

Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstromingskans. Voor de primaire dijktrajecten nabij het plangebied geldt een overstromingskans van 1 op 3.000 tot 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,5 tot 0,8 meter (figuur 2). De mogelijke waterdiepte kan daarmee worden aangeduid als ondiep. In figuur 3 is de tijd tot overstroming van het plangebied bij een dijkdoorbraak van de IJsseldijk bij Westenholte weergegeven. Dit is snel, namelijk 0 tot 6 uur.

Figuur 2: Maximale waterdiepte nabij het plangebied (bron: Wateratlas, Provincie Overijssel)

Figuur 3: Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak t.h.v. Westenholte (bron: Provincie Overijssel)

Maatregelen

Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is o.a. te vinden op de website www.onswater.nl.

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Waterstructuur

Bij de ontwikkeling van het speeleiland worden de taluds van het eiland iets aangepast. Hierdoor worden langs de randen ondiepere delen gerealiseerd. Ook wordt een zandtalud gerealiseerd. Dit heeft geen negatieve effecten op de kwaliteit of bergingscapaciteit van het oppervlaktewater.

Op het speeleiland wordt een grondwaterpomp geplaatst.

Riolering

Onveranderd t.o.v. de huidige situatie.

Ontwateringsdiepte

Onveranderd t.o.v. de huidige situatie.

Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in gebouwen te voorkomen, wordt geadviseerd om een vloerpeil van minimaal 20 cm boven het niveau van de openbare weg te hanteren. Ook aan lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders) moet aandacht worden besteed om wateroverlast te voorkomen (bv. toepassing van waterdichte materialen of drempels).

3.3 Milieu

3.3.1 Geluid

Op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) moet bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening worden gehouden met de geluidsproductie van wegverkeer, spoorwegen en industrie. Aan deze aspecten wordt in deze paragraaf aandacht besteed. In het onderhavige plangebied is slechts de geluidsproductie industrie aan de orde. In de Wgh wordt het begrip 'geluidszone' gehanteerd. Met een geluidszone wordt het aandachtsgebied rond industriegebieden afgebakend waarbinnen de regels van de Wgh van kracht zijn. Het akoestisch onderzoek richt zich altijd op woningen en 'andere geluidsgevoelige bestemmingen' die binnen de geluidszone zijn gelegen.

Wegverkeerslawaai

Een speeltuin is in het kader van de Wet geluidhinder geen geluidgevoelige bestemming waardoor het aspect wegverkeerslawaai geen belemmeringen geven voor de realisatie van de natuurspeelplaats.

Industrielawaai

Ten zuiden van het plangebied ligt het industrieterrein Voorst..Ook hier geldt dat de natuurspeelplaats geen geluidgevoelige bestemming is waardoor de realisatie van een natuurspeelplaats geen belemmeringen geven voor het transformatiestation en ook niet voor het industrieterrein Voorst.

3.3.2 Bedrijvigheid

In het kader van de brochure “bedrijven en milieuzonering” van het VNG zijn er voor de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar richtafstanden vastgesteld tot een woonwijk in relatie met bedrijfsmatige activiteiten. Voor een basisschool (waar meestal een schoolplein aanwezig is) is het aspect geluid maatgevend. Hiervoor is een richtafstand van 30 meter van toepassing. De beoogde natuurspeeltuin is gelegen op een afstand van ten minste 24 meter van de dichtstbijzijnde woning (Broderierstraat 37/39). Slechts een klein gedeelte van de speeltuin is gelegen binnen de 30 meter. Dit gedeelte blijft nagenoeg geheel onverhard waardoor de ondergrond akoestisch zacht is en het geluid enigszins dempt. Dit in tegenstelling tot schoolpleinen die meestal verhard zijn waardoor er geen demping plaats vindt. De verwachting is dat kinderen niet zoals op een schoolplein (tijdens pauzes 30 tot wel meer dan 100 kinderen gelijktijdig) massaal gebruik maken van het speelterrein. Naar verwachting zullen er op doordeweekse dagen groepjes van maximaal 6-10 kinderen gelijktijdig in de natuurspeeltuin aanwezig zijn. In de weekenden zijn er naar verwachting maximaal 20 kinderen aan het spelen. Gezien de inrichting van het terrein zullen de meeste kinderen echter op een grotere afstand dan 30 meter van de woningen af spelen.

Gezien de afstand tot de woonbebouwing en de te verwachten aantallen kinderen die van het speelterrein gebruik maken is het aannemelijk dat er geen hinder voor de omgeving door spelende kinderen zal ontstaan.

3.3.3 Externe veiligheid

Het bestemmingsplan behoort volgens het gemeentelijke externe veiligheidsbeleid (maart 2007 en actualisatie 2013) tot het gebiedstype 'Groen stedelijk'. Voor dit gebiedstype geldt een stand still beleid waarbij een overschrijding van de oriëntatiewaarde en een toename van het groepsrisico als gevolg van interne gebiedsontwikkelingen niet is toegestaan. Er is geen plek voor nieuwe risicovolle activiteiten. Een uitzondering wordt gemaakt voor kleine risicovolle activiteiten waarvan de PR 10-6 contour binnen de inrichtingsgrens blijft en die geen noemenswaardige invloed op het groepsrisico hebben. Het bestemmingsplan staat bedrijven niet toe.

Uit een risico-inventarisatie (www.risicokaart.nl) voor het te ontwikkelen plangebied is het volgende gebleken:

- Er bevinden zich in de nabijheid van het te ontwikkelen projectgebied geen risicovolle inrichtingen die van invloed zijn.
- De wegen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvinden zijn vanwege de ruime afstanden niet van invloed.
- Het spoortracé Zwolle-Deventer en Zwolle-Olst, waarover geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, heeft geen invloed.
- De IJssel(waterweg) waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt heeft vanwege de ruime afstand tot het project geen invloed.
- De hogedruk aardgastransportleidingen zijn gelegen op zeer ruime afstand tot het beoogde projectgebied en hebben ook geen invloed.
- Het plangebied is niet gelegen in enige aandachtszones van hoogspanningsleidingen dan wel kabels en (gastransport)leidingen.

De eindconclusie is dat externe veiligheid geen invloed heeft op het te ontwikkelen plangebied.

3.3.4 Luchtkwaliteit

In het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) is in artikel 3 opgenomen welke bestemmingen vallen onder dit Besluit. De natuurspeelplaats maakt geen onderdeel uit van een gebouw behorende bij een onderwijsgebouw, kinderopvang of verzorgingshuis waardoor dit Besluit niet van toepassing is . Bovendien is de natuurspeelplaats buiten de 50 meter zone van een provinciale weg en buiten de 300 meter zone van de A28 (rijksweg) gelegen. Uit het Luchtkwaliteitplan Gemeente Zwolle 2007-2011 blijkt daarnaast dat de luchtkwaliteit ter plaatse van de natuurspeeltuin geen van de grenswaarden uit hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet Milieubeheer overschrijdt. Voor het aspect luchtkwaliteit is fijnstof en stikstofdioxide het meest maatgevende.

In de Regeling NIBM (niet in betekende mate) is voor diverse categorieën aangegeven bij welke omvang van een initiatief de 3%-grens bereikt is. Voor de categorie woningbouw is de omvang tot waar geen toetsing nodig is, gesteld op 1.500 woningen (Regeling NIBM bijlage 3B). Aangezien het geen woningbouwproject betreft, is het plan per definitie NIBM en hoeft geen verdere toetsing plaats te vinden. Een nader detailonderzoek naar de luchtkwaliteit als gevolg van het plan is niet noodzakelijk.

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

3.3.5 Duurzaamheid

De natuurspeelplaats voldoet aan de gemeentelijke ambities voor wat betreft duurzaamheid waardoor er geen belemmeringen zijn vanuit het aspect duurzaamheid.

3.3.6 Bodem

De planlocatie is volgens de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Zwolle gelegen in de functieklasse wonen en is niet aangemerkt als een verdachte locatie (niet verdacht van de aanwezigheid van een ernstige bodemverontreiniging) waardoor een bodemonderzoek niet verplicht is. Naar verwachting geeft de bodemsituatie geen belemmering voor de realisatie van de natuurspeelplaats.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;
6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels Artikel 9 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van

gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

8. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoel in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 8 geluidzone - industrie;

Artikel 9 Algemene procedureregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Gemengd

Deze bestemming is bedoeld voor bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en sport. Vanwege de ligging van dit gebied binnen de geluidzone industrielawaai van het bedrijventerrein 'Voorst' zijn geluidsgevoelige functies binnen deze bestemming uitgesloten. Daarnaast is het bedoeld voor het gebruik als speelvoorziening.

Artikel 4 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming ' Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar slechts gemotiveerd van kan worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 5 Water

Deze bestemming omvat al het water dat van belang is voor de waterhuishouding van het gebied. Water dat voor de waterhuishouding niet van belang is, is opgenomen in de bestemmingsomschrijving van andere bestemmingen. Oeververbindingen, zoals een trekpontje, zijn niet mogelijk.

4.4 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van

bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 8 geluidzone - industrie

Deze gebiedsaanduiding betreft de vastlegging van de bestaande geluidszone rond het industrieterrein Voorst. Deze zone ligt over het gehele plangebied.

Artikel 9 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 10 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016 ". Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016 ”.

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 12 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De gronden zijn in eigendom van de gemeente. Het plan kan worden gerealiseerd binnen de bestaande grondexploitatie van Stadshagen en is daarmee uitvoerbaar.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Overleg met de buurt

Om een goed draagvlak te creëren voor de natuurspeelplaats is er half oktober 2015 een klankbordgroep opgestart met bewoners uit Buurtschap Frankhuis en Nieuw Frankhuis. In een viertal sessies is er met hen naar een inrichting voor de speelplek toegewerkt. Na afronding van dit traject in maart 2016 is het ontwerp op 31 mei 2016 door middel van een inloop op locatie aan de gehele buurt gepresenteerd. Het plan werd door de gehele buurt positief ontvangen en is na een paar kleine wijzigingen, waaronder het eerder gedachte trekpontje dat is vervallen, in ontwerp afgerond

5.2.2 Uitkomsten overleg

Aangezien, er behalve met het belang van het Waterschap, geen belangen bij dit plan betrokken zijn van andere instanties, zoals bijvoorbeeld de provincie is geen vooroverleg gevoerd. Met het Waterschap is bilateraal overleg gevoerd.

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP17001-0003 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 andere gezondheidszorggebouwen:
a. verzorgingstehuizen;
b. psychiatrische inrichtingen;
c. medische centra;
d. poliklinieken;
e. medische kleuterdagverblijven;

1.6 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.7 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.8 beroep aan huis:
een beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.9 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.10 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.11 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.12 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.13 bijzondere woonvorm:
een voorziening voor de huisvesting van personen die bij hun normale, dagelijkse functioneren huishoudelijke, sociale, sociaal-medische en/of medische begeleiding en/of verzorging behoeven, zoals bejaarden, jongeren of gehandicapten;

1.14 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.15 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.16 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.17 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.18 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.19 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.20 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.21 dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode op speciaal daarvoor ingerichte terreinen, zoals een wandelbos, wandelpark, strandbad, vis- en zwemvijvers, speel- en ligweide, speelterrein, kinderspeelplaats, dierenpark, volkstuinen of nutstuinen;

1.22 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.23 één bestemmingsvlak vormend:
twee bestemmingsvlakken, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één bestemmingsvlak;

1.24 één perceel vormend:
twee percelen, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één perceel;

1.25 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.26 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.27 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.28 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.29 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.30 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.31 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.32 grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk niet in gebouwen plaatsvindt;

1.33 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.34 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.35 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en/of het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.36 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.37 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.38 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.39 kwetsbaar object:
een object als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.40 maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, medische, sociaal-medische, culturele, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, alsook ondergeschikte detailhandel en ondergeschikte horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.41 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.42 nevenactiviteit:
een vorm van bedrijvigheid naast de hoofdfunctie;

1.43 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden en/of bouwwerken;

1.44 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.45 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.46 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.47 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.48 pand:
de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.49 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.50 recreatief medegebruik:
een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.51 sociale veiligheid:
de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.52 standplaats:
het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op evenementen, vaste plaatsen op snuffelmarkten en een permanente voorziening in de vorm van een bouwwerk;

1.53 stedenbouwkundig beeld:
het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.54 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.55 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.56 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.8 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.9 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.10 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:
Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Gemengd

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van:
   1. bedrijven;
   2. maatschappelijke voorzieningen, met uitzondering van geluidsgevoelige functies;
   3. sport;

de functies, die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen deze bestemming , zijn in de bijlage Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging bij deze regels is opgenomen;

b. speelvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. geluidwerende voorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' mag de bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven bouwhoogte bedragen.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
   3. gebouwd wordt op een afstand van meer dan 1 meter van openbaar toegankelijk gebied;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 14 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Afwijken van de bouwregels

3.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 3.2.1 onder b om toe te staan dat de bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

3.4.2 Voorwaarden

De in artikel 3.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere functies dan die zijn aangeduid als toelaatbaar binnen deze bestemming in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken voor horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte horeca ten behoeve van toegestane voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

3.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 3.5 onder a om functies toe te staan die in de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging niet zijn vermeld dan wel niet als toelaatbaar zijn aangeduid binnen deze bestemming, mits deze functies wat betreft milieuhinder kunnen worden gelijkgesteld met de functies die wel als toelaatbaar zijn aangeduid binnen deze bestemming;
b. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 3.5 onder a ten behoeve van detailhandel in:
    1. goederen voor zover het productiegebonden detailhandel betreft in of vanuit een verkoopruimte met een vloeroppervlakte van ten hoogste 10 % van de bedrijfsvloeroppervlakte met een maximum van 100 m², waarbij als uitgangspunt geldt dat:
        - het feitelijk aandeel van de detailhandelsverkopen in de totale omzet van het bedrijf zo beperkt dient te zijn dat dit kan worden aangemerkt als een onvermijdelijk neveneffect van de bedrijfsactiviteiten.

3.6.2 Voorwaarden

De in artikel 3.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. water;

met daaraan ondergeschikt:

e. maatschappelijke voorzieningen;
f. sport;
g. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
h. educatief gebruik;
i. nutstuinen;
j. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
k. geluidwerende voorzieningen;
l. openbare nutsvoorzieningen;
m. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

n. bebouwing.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

4.2.2 Bouwwerken zonder dak

Voor het bouwen van bouwwerken zonder dak gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken zonder dak mag niet meer dan 10 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;

e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als oeververbinding;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting. T

Artikel 5 Water

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterberging;
b. waterhuishouding;
c. waterlopen;

met daaraan ondergeschikt:

d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bebouwing, waaronder steigers.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen met uitzondering van tunnels geen gebouwen worden gebouwd.

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de sociale veiligheid;
d. een goede milieusituatie;
e. de bescherming van de groenstructuur;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als oeververbinding;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

7.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

7.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

7.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 7.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 8 geluidzone - industrie

8.1 Aanduidingsomschrijving

a. Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen vanwege het industrieterrein Voorst, omdat op dit industrieterrein geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegestaan.
b. Voor zover de grens van de aanduiding 'geluidzone - industrie' niet samenvalt met de plangrens mag de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein Voorst buiten deze grens en buiten het industrieterrein, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder, de waarde van 50 dB(A) niet te boven gaan.

Artikel 9 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

a. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt langs elektronische weg gedurende 2 weken ter inzage gelegd op de website van de gemeente Zwolle, waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder beschikbaar worden gesteld.
b. De verbeelding op papier van het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken ligt eveneens gedurende de zelfde onder a genoemde periode in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle voor een ieder ter inzage.
c. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend op de website van de gemeente Zwolle.
d. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen.
e. Gedurende de onder a genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

10.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

10.3 Afwijken van de overige regels

10.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 10.1 en 10.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

10.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 10.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

11.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 11.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 11.1.1 met maximaal 10%.

11.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

11.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

11.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

11.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

11.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 12 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:
bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland.
Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland'.
Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering
van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Hoofdstuk 1 Algemene verklaring

1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies

Deze staat betreft een lijst van bedrijfsactiviteiten en functies gebaseerd op de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' van maart 2009. Het is een algemene staat die toegepast wordt bij functiemenging in bestemmingsplannen van de gemeente Zwolle.

De in deze staat vermelde bedrijfs- en functieafdelingen en bedrijfs- en functietypen zijn gebaseerd op de 'Standaard Bedrijfsindeling' (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van 2008.

De met kleine letters aangeduide typen zijn onderdeel van met hoofdletters aangeduide AFDELINGEN.

1.2 SBI-codes

Voor de afdelingen en de typen staan in een kolom de SBI-codes en een nummer, letter of een combinatie van een letter en een nummer aangegeven.

1.3 Omschrijving

In de volgende kolom 'OMSCHRIJVING' worden de afdelingen en de typen omschreven.

1.4 Toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'TOELAATBAAR' met 'J' vermeld of de activiteit toelaatbaar is.

Per type wordt in de kolom 'TOELAATBAAR IN BESTEMMING' met de lettercode van de bestemming vermeld dat de activiteit toelaatbaar is in de betreffende bestemming.

1.5 Niet toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'NIET TOELAATBAAR' met 'N' aangegeven dat deze activiteit niet toelaatbaar is.

1.6 Categorieën

Ten slotte worden in de kolom 'CATEGORIE' de milieucategorieën aangegeven. Het betreft de volgende milieucategorieën:

categorie A: voor activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor de scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.

categorie B: voor activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.

categorie C: als categorie B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdverkeersinfrastructuur noodzakelijk is.

Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen

b.o.	bedrijfsoppervlak
cat	categorie

e.d.	en dergelijke
excl.	exclusief
GD	bestemming Gemengd
GD-BVW	bestemming Gemengd - Bovenwoning
grth	groothandel
inst.	installatie
kg	kilogram
KI	kunstmatige inseminatie
kW	kilowatt
m	meter
mach.	machines
MVA	megavoltampère
MW	megawatt
midd.	middelen
n.e.g.	niet elders genoemd
p.o.	productieoppervlak
SBI	Standaard Bedrijfsindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek van 2008
t.b.v.	ten behoeve van
v.c.	verwerkingscapaciteit
<	kleiner dan

Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN BIJ FUNCTIEMENGING

versie 1

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW			
016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:			
016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o < 500 m²		x	**B**
016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²		x	**B**
0162		KI-stations		x	**B**
10, 11	-				
10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN			
101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:			
101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²		x	**B**
1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	x		**B**
1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week	x		**B**
10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:			
10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	x		**B**
10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	x		**B**
1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	x		**B**
13	-				
13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL			
139		Vervaardiging van textielwaren	x		**B**
139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	x		**B**
14	-				
14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT			
141		Vervaardiging kleding van leer	x		**B**
141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)		x	**C**
16	-				
16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.			
162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	x		**B**
162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	x		**B**
58	-				
58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA			
581		Uitgeverijen (kantoren)	x		**A**
18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	x		**B**
1814	A	Grafische afwerking	x		**A**
1814	B	Binderijen	x		**B**
1813		Grafische reproduktie en zetten	x		**B**
1814		Overige grafische aktiviteiten	x		**B**
182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	x		**A**
20	-				
20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN			
2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:			
2120	2	- verbandmiddelenfabrieken		x	**C**
23	-				
23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN			
231		Glasbewerkingsbedrijven	x		**B**
232, 234	0	Aardewerkfabrieken:			
232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	x		**B**

versie 1

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:			
237	2	- zonder breken, zeven en drogen p.o. < 2.000 m²	x		**B**
2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	x		**B**
25	-				
25	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)			
251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2		x	**B**
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2		x	**B**
2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2		x	**B**
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2		x	**B**
26, 28, 33	-				
26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS			
26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie		x	**B**
26, 32, 33	-				
26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN			
26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie		x	**B**
31	-				
31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.			
9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	x		**A**
321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	x		**B**
322		Muziekinstrumentenfabrieken	x		**B**
32991		Sociale werkvoorziening	x		**B**
35	-				
35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER			
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:			
35	C1	- < 10 MVA		x	**B**
35	D0	Gasdistributiebedrijven:			
35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	x		**A**
35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		x	**B**
35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:			
35	E2	- blokverwarming	x		**B**
36	-				
36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER			
36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:			
36	B1	- < 1 MW		x	**B**
41, 42, 43	-				
41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID			
41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m^2		x	**B**
45, 47	-				
45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS			
451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		x	**B**
45204	B	Autobeklederijen		x	**A**
45205		Autowasserijen		x	**B**
453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		x	**B**
46	-				
46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING			
461		Handelsbemiddeling (kantoren)	x		**A**
4634		Grth in dranken		x	**C**

versie 1

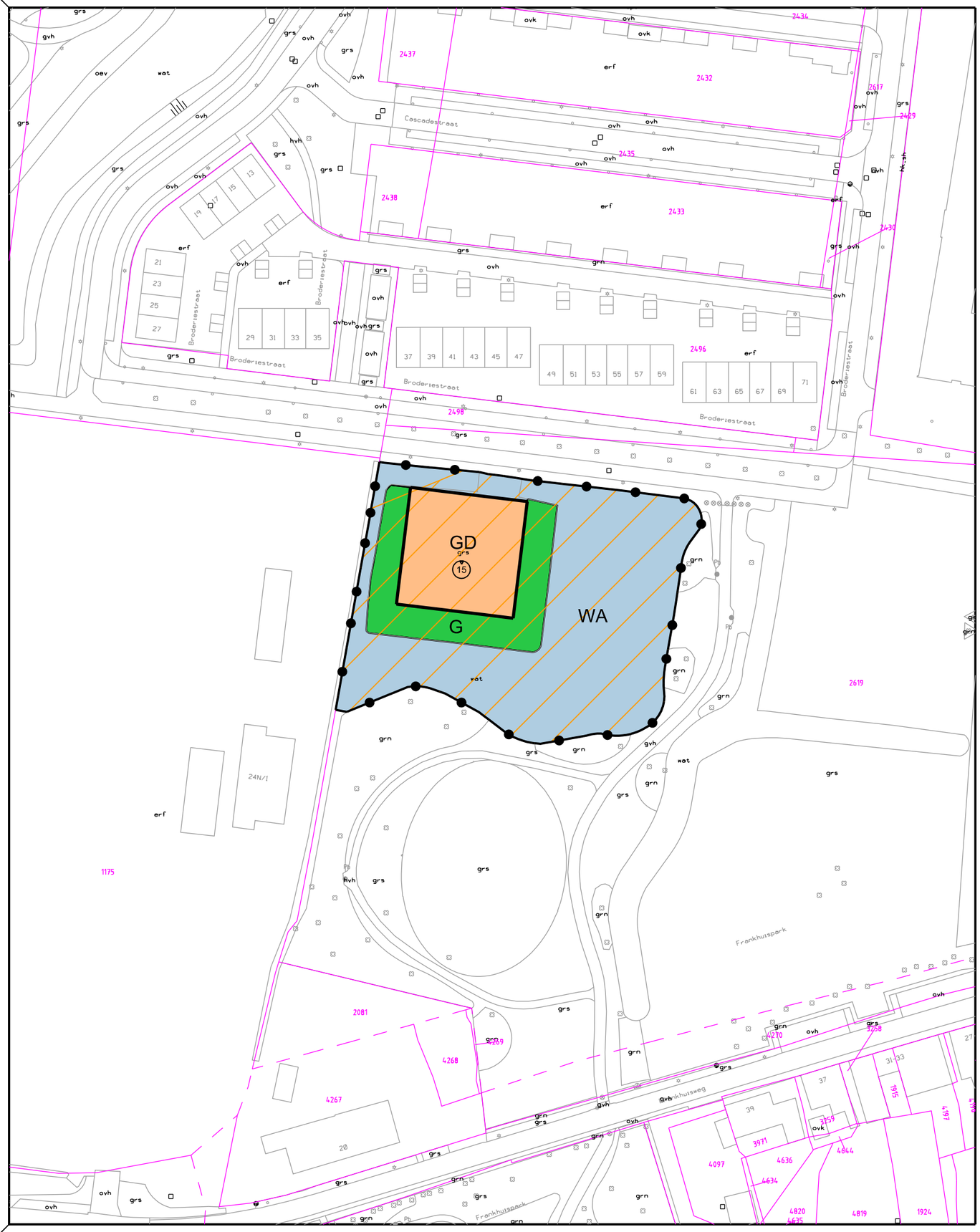
SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
4635		Grth in tabaksprodukten		x	C
4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		x	C
4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		x	C
464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen		x	C
46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:			
46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton		x	C
4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:			
5153	1	- algemeen		x	C
4673	2	- indien b.o. =< 2000 m2		x	B
5153.4	4	zand en grind:			
46735	6	- indien b.o. =< 200 m²		x	B
4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:			
5154	1	- algemeen		x	C
4674	2	- indien b.o. =<2.000 m²		x	B
4676		Grth in overige intermediaire goederen		x	C
466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid		x	C
466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.		x	C
47	-				
47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN			
47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.		x	A
471		Supermarkten, warenhuizen		x	B
4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken		x	A
4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel		x	A
4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	x		A
4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt		x	A
952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	x		A
55	-				
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING			
5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra		x	A
561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	x		A
563	1	Café's, bars	x		A
563	2	Discotheken, muziekcafé's		x	B
5629		Kantines		x	A
562		Cateringbedrijven	x		B
49	-				
49	-	VERVOER OVER LAND			
493		Taxibedrijven		x	B
494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²		x	C
495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		x	B
50, 51	-				
50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT			
50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	x		A
52	-				
52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER			
5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages		x	C
5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	x		A
791		Reisorganisaties	x		A
5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	x		A

versie 1

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
53	-				
53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE			
531, 532		Post- en koeriersdiensten		x	C
61	A	Telecommunicatiebedrijven		x	A
61	B0	zendinstallaties:			
61	B2	- FM en TV		x	B
64, 65, 66	-				
64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN			
64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen		x	B
41, 68	-				
41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED			
41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	x		A
71	-				
77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN			
7711		Personenautoverhuurbedrijven		x	B
7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		x	C
773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		x	C
772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		x	C
62	-				
62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE			
62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	x		A
58, 63	B	Datacentra		x	B
72	-				
72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK			
722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	x		A
74	-				
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING			
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	x		A
74203		Foto- en filmontwikkelcentrales		x	C
82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.		x	A
84	-				
84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN			
84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	x		A
8425		Brandweerkazernes		x	C
85	-				
85	-	ONDERWIJS			
852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	x		B
8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs		x	B
86	-				
86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG			
8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	x		A
8691, 8692		Consultatiebureaus	x		A
871	1	Verpleeghuizen		x	B
8891	2	Kinderopvang	x		B

versie 1

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
37, 38, 39	-				
37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING			
3700	B	rioolgemalen		x	**B**
94	-				
94	-	DIVERSE ORGANISATIES			
941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	x		**A**
9491		Kerkgebouwen e.d.		x	**B**
94991	A	Buurt- en clubhuizen	x		**B**
59	-				
59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE			
5914		Bioscopen		x	**C**
9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen		x	**C**
8552		Muziek- en balletscholen		x	**B**
85521		Dansscholen		x	**B**
9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	x		**A**
931	0	Zwembaden: overdekt		x	**C**
931	A	Sporthallen		x	**B**
931	B	Bowlingcentra		x	**B**
931	0	Schietinrichtingen:			
931	2	- binnenbanen: boogbanen		x	**A**
931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	x		**B**
9200		Casino's		x	**C**
92009		Amusementshallen		x	**B**
96	-				
96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING			
96013	A	Wasverzendinrichtingen		x	**B**
96013	B	Wasserettes, wassalons	x		**A**
9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	x		**A**
9603	0	Begrafenisondernemingen: uitvaartcentra	x		**A**
9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden		x	**B**
9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	x		**A**

LEGENDA

Plangebied

Plangebiedgrens

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

(B) maximum bouwhoogte (m)

Bestemmingen

GD — Gemengd

G — Groen

WA — Water

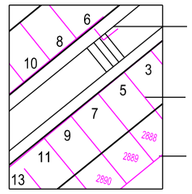
Gebiedsaanduidingen

geluidzone - industrie

Bouwvlak

bouwvlak

VERKLARING

topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers

kadastrale grenzen en perceelnummers

kadastrale sectiegrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A3	BP17001-003.pdf
Planjurist:	**Getekend door:**	**Datum:**	**Bladnr:**	**Vaststellingsbesluit:**
J. van den Berg	M. Bredewold	20-06-2017	1 van 1	

Bestemmingsplan Stadshagen

Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

NL.IMRO.0193.BP17001-0003

Vastgesteld

ruimte op orde

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Zwolle

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36749

Onderwerp Bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17001-0003 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193. BP17001-0003 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Stadshagen, Broderiestraat, Nieuw Frankhuis speeleiland vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	Kuik, Jan Sipma, Auke (2439)
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 Bijlage: Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

Voorgesteld besluit raad

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 vast te stellen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017- 36751

Openbaar

Onderwerp	bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2
Versienummer	
Portefeuillehouder	E. Anker
Informant	Jolanda van den Berg / A. Sipma
Afdeling	ECR / PULV
Telefoon	(038) 498 2396 / (038) 498 2439
E-mail	J.van.den.Berg@zwolle.nl / a.sipma@zwolle.nl

Bijlagen
bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 de verbeelding van het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm
2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 vast te stellen.

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017- 36751

Inleiding
De voormalige Wezo locatie aan de Herfterlaan 2 te Zwolle is door de gemeente verkocht aan de Herfte beheer BV.
Zonstate NV is als ontwikkelaar c.q. initiatiefnemer voornemens om op een gedeelte van deze locatie en een strook aangrenzende grond van ca 2,5 ha een zonneweide van circa 8 hectare te realiseren. Deze functiewijziging is niet mogelijk binnen het ter plaatse geldende beheersverordening. Om de Zonneweide toch te kunnen realiseren is dit bestemmingsplan opgesteld
Het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 heeft ter visie gelegen van donderdag 13 april 2017 tot en met woensdag 24 mei 2017. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Beoogd effect
Het bestemmingsplan heeft uiteindelijk als doel om de realisatie van de zonneweide planologisch mogelijk te maken. Deze ontwikkeling levert een positieve bijdrage aan de opwekking van 'groene' energie voor de gemeente Zwolle en het terugdringen van CO2.

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.

1.2 Het initiatief van de realisatie van een park van 8 hectare met zonnepanelen zorgt voor een positieve bijdrage om de doelstellingen van de gemeente te behalen.
In het coalitieakkoord 2014-12018 is opgenomen dat de gemeente initiatieven die fossiele energieverspilling tegengaan stimuleert.
In mei 2015 is de Agenda Duurzaamheid Zwolle opgesteld. Doelen in 2020 zijn o.a. het realiseren tien zonPV-(privé)projecten, ten opzichte van 1990 een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereiken en 20% van de gebruikte energie duurzaam opwekken.

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 is niet nodig.
Het plan is een particulier initiatief. De kosten voor uitvoering van het plan zijn volledig voor rekening van de aanvrager. Ook is met de initiatiefnemer overeengekomen dat eventuele uit te keren planschadevergoedingen voor zijn rekening komen. Het plan is daarmee economisch uitvoerbaar.

Risico’s
Er zijn geen noemenswaardige risico’s aan het plan verbonden.

Financiën
Er is een anterieure overeenkomst gesloten waarin de plankosten worden verhaald op de initiatiefnemer.

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017- 36751

Communicatie
Op 14 januari 2016 is voor de omwonenden een inloop informatiebijeenkomst over de verkoop en de plannen voor de invulling van de WEZO-accommodatie aan de Herfterlaan georganiseerd De aanwezigen op de informatieavond hadden met name vragen over de invulling van de gebouwen, het parkeren en de uitrit. Over de realisatie van het park met zonnepanelen zijn door de aanwezigen geen negatieve reacties gegeven. Initiatiefnemer organiseert op 6 april jl. een informatieavond voor de omgeving over de plaatsing van de zonnevelden.

Vervolg
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl, Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 20 juni 2017
Ons kenmerk 2017- 36751

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	2017- 36751
Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 36751

Onderwerp Bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

1. de verbeelding van het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP16014-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

GEMEENTE ZWOLLE

Bestemmingsplan

Buitengebied, Herfterlaan 2

VASTGESTELD

20 juni 2017

EDOK-RO
Van Breugelplantsoen 81
3771 VN Barneveld
☎ 0342-422288
06 – 1395 0955
@ info@edok-ro.nl
www.edok-ro.nl

Buitengebied. Herfterlaan 2

Vastgesteld

Expertisecentrum
Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
telefoon (038) 498 20 97
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl
www.bestemmingsplannen.zwolle.nl

Opdrachtgever : Meedoen in het groen
Opdrachtnemer : EDOK-RO
Publicatieversie : NL.IMRO.0193.BP16014-0004
Datum : 20 juni 2017

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**
1.1 Samenvatting 7
1.2 Aanleiding 7
1.3 Plangebied 7
1.4 Geldend bestemmingsplan 8

Hoofdstuk 2 Beleidskader **9**
2.1 Inleiding 9
2.2 Ruimtelijk beleid 9
2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 19
2.4 Natuurbeleid en -wetgeving 20
2.5 Waterbeleid 20
2.6 Groenbeleid 22

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **23**
3.1 Locatie 23
3.2 Landschap 23
3.3 Water 30
3.4 Natuur 31
3.5 Archeologie 32
3.6 Milieuaspecten 33

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting **35**
4.1 Inleiding 35
4.2 Inleidende regels 37
4.3 Bestemmingsregels 37
4.4 Algemene regels 37
4.5 Overgangs- en slotregels 37
4.6 Bijlagen 38
4.7 Handboek 38

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **39**
5.1 Economische uitvoerbaarheid 39
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 39

Bijlagen toelichting **43**

Bijlage 1 Zonneakker in omgeving **45**

Bijlage 2 Studie landschappelijke inpassing **47**

Bijlage 3 Quickscan natuurtoets **49**

Bijlage 4 Uitnodiging inloopavond **51**

Regels **53**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **55**
Artikel 1 Begrippen 55
Artikel 2 Wijze van meten 59

Hoofdstuk 2 Bestemmingregels **61**
Artikel 3 Agrarisch 61
Artikel 4 Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds) 63
Artikel 5 Waarde - Landschap reliëf 65
Artikel 6 Waterstaat - Waterkering 65

Hoofdstuk 3 Algemene regels **69**
Artikel 7 Anti-dubbeltelregel 679
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 71
Artikel 9 Algemene aanduidingsregels luchtvaartverkeerzone 73
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 75
Artikel 11 Algemene procedureregels 77

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **759**
Artikel 12 Overgangsrecht 779
Artikel 13 Slotregel 81

Bijlagen regels **79**

Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan **81**

Verbeelding **87**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Samenvatting

Door het opstellen van dit bestemmingplan wordt de realisatie van een gebied van circa 8 hectare ten behoeve van zonnepanelen mogelijk. Deze ontwikkeling levert een positieve bijdrage aan de opwekking van 'groene' energie voor de gemeente Zwolle en het terugdringen van CO_2.

1.2 Aanleiding

Zwolle is een stad die volop in ontwikkeling is. Zwollenaren met grote en kleine initiatieven brengen de stad tot bloei. Een sociale stad, waar mensen naar elkaar omzien. Een aantrekkelijke stad met een levendige historische binnenstad en een goed economisch klimaat. Zwolle, een stad in duurzame verbinding met het groen in de stad en het overal aanwezige water. Een zelfbewuste stad die van betekenis is voor de regio. Kortom, Zwolle is een stad met een stevig sociaal, duurzaam en economisch fundament.

In Zwolle zijn veel inwoners actief in kleinschalige duurzame projecten in buurten en wijken. Met effect op het milieu én op werkgelegenheid, woonlastenvermindering en onderlinge verbondenheid. We zien synergie in de organisatie op buurtniveau van zorg en welzijn en duurzame initiatieven.

Zwolle wil actief particuliere initiatieven opzoeken, faciliteren, stimuleren en ondersteunen

Initiatiefnemer is voornemens om hieraan ook een steentje bij te dragen door een Zonneweide van circa 8 hectare te realiseren op de voormalige Wezo locatie aan de Herfterlaan 2 te Zwolle. De gronden zijn in eigendom van Herfte Beheer BV.

Deze functiewijziging is niet mogelijk binnen het ter plaatse geldende beheersverordening. Om de Zonneweide toch te kunnen realiseren is dit bestemmingsplan opgesteld.

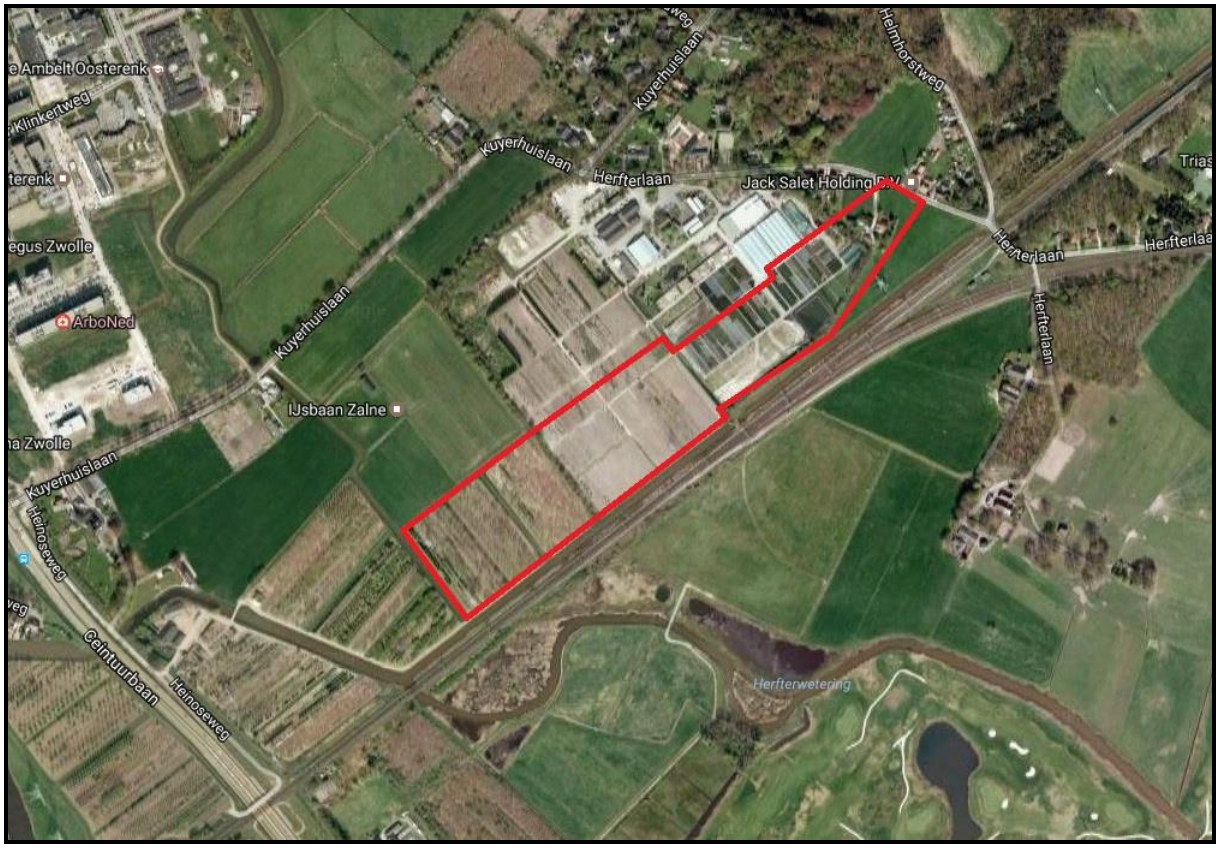
1.3 Plangebied

Het plangebied is gelegen aan de oostzijde van Zwolle, ter hoogte van de splitsing van spoorlijn Zwolle - Leeuwarden/Groningen en spoorlijn Zwolle - Dalfsen.

Globale ligging plangebied (bron google earth)

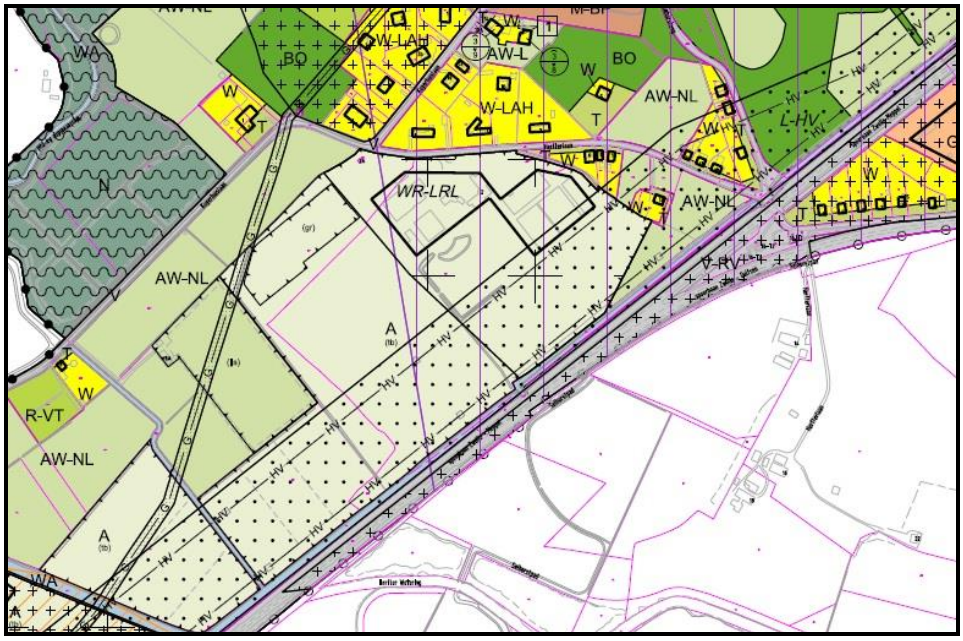
De locatie, grenzend aan de spoorlijn vanuit Zwolle naar het noorden van Nederland, en onder de hoogspanningszone is gelegen aan de Herfterlaan 2 te Zwolle.

Luchtfoto (bron google earth) met globale plangrens

1.4 Geldend bestemmingsplan

Het plangebied ligt in het planologische regime van de beheersverordening Buitengebied - Herfte, Wythmen. Dit plan is op 1 juli 2013 vastgesteld door de raad. De betreffende gronden hebben in het geldende plan de bestemming 'Agrarisch' met de aanduiding 'tuinbouw', de dubbelbestemmingen 'Waarde - Landschap reliëf' en 'Leiding - Hoogspanningsverbinding.

Uitsnede geldend beheersverordening

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van het van belang zijnde het ruimtelijk rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid.

2.2 Ruimtelijk beleid

2.2.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Nederland duurzame energiebronnen

Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoor-ziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energie-bronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Conclusie

Voorliggend plan moet ruimte gaan bieden aan een zonnepark. Het project levert daarmee een bijdrage aan de doelstelling uit het rijksbeleid.

2.2.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Met de inwerkingtreding van het Barro heeft er ook een wijziging plaatsgevonden van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het Bro is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling (zie art. 1.1.1 Bro) mogelijk maakt. Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals hiervoor genoemd. Toch worden hier de stappen doorlopen voor een zorgvuldige toetsing van het initiatief.

Trede 1: Regionale behoefte

De eerste stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Er bestaat een regionale en lokale behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. De provincie Overijssel blijft inzetten op de ambitie om het aandeel hernieuwbare energie in Overijssel naar 20% te laten groeien. De looptijd voor het realiseren van deze ambitie is verlengen naar het jaar 2023.

Trede 2: Bestaand stedelijk gebied

De tweede stap die de ladder voorschrijft is om te motiveren of de behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied is op te vangen. Daarbij wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar die op rendabele wijze in projecten kunnen voorzien. Het huidige bestemmingsplanbeleid van de gemeente staat dergelijke ontwikkelingen al een aantal jaren toe, waarbij dit niet tot voldoende ontwikkelingen heeft geleid.

Trede 3: Aanbod multimodale locaties buiten bestaand stedelijk gebied

De derde stap die de ladder voorschrijft moet worden doorlopen als de behoefte niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen.

De beoogde ontwikkeling wordt gerealiseerd aan de rand van bestaand stedelijk gebied. De ontsluiting voor het zonnepark heeft geen verkeersaantrekkende werking en daarom behoeft deze stap niet verder te worden uitgewerkt.

2.2.1.2 Energieakkoord voor duurzame groei

In september 2013 sloten meer dan 40 organisaties het Energieakkoord voor duurzame groei. Eén van de doelen is het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4%) naar 14% in 2020. Een verdere stijging van dit aandeel naar 16% is beoogd in 2023. Om dit te bereiken, is een tiental pijlers geformuleerd. Pijler 3: gaat over het stimuleren van decentrale duurzame energie, waaronder zonne-energie. In het Energieakkoord is aangegeven dat voor deze vorm vooral belemmeringen weggehaald moeten worden.

Belemmeringen zijn onder meer (niet uitputtend) een goede ruimtelijke inpassing om belemmeringen bij vrijwaringsgebieden waar mogelijk weg te nemen, het actualiseren van bouwregelgeving aan een grotere inzet van hernieuwbare energie, het actualiseren van vergunningsprocedures gericht op snellere toepassing van innovaties en het verkorten van project doorlooptijden.

De realisatie van circa 8 hectare zonnepanelen draagt bij om het gestelde doel van 14% in 2020 te halen.

2.2.2 Provinciaal beleid

2.2.2.1 Omgevingsvisie

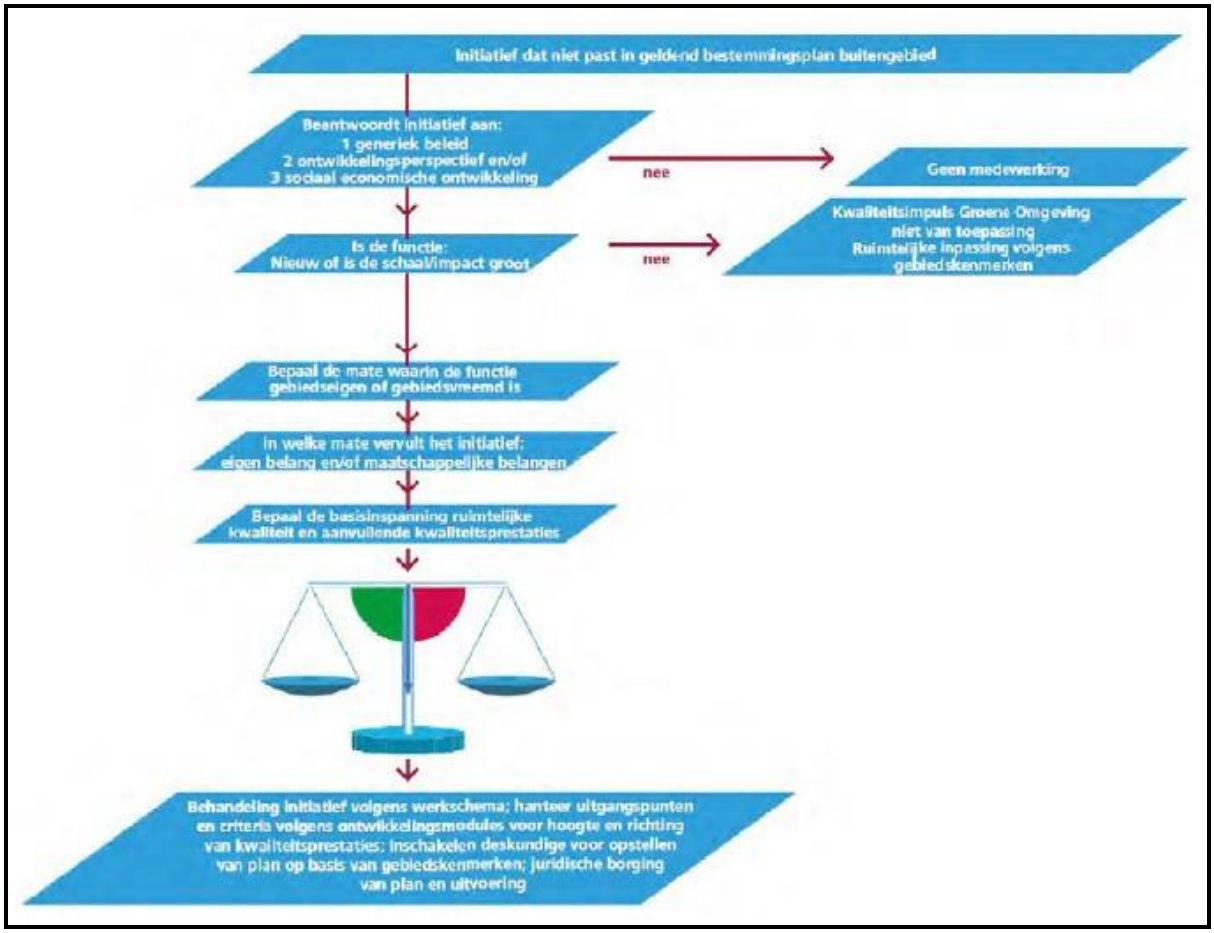
De Omgevingsvisie Overijssel is het integrale provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het is op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 september 2009 in werking getreden. Leidende thema's zijn duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De provincie zet in op een innovatieve en duurzame energievoorziening waarbij in 2020 een aandeel van 20% duurzame energie is gerealiseerd en in 2017 een reductie van 30% van de CO2-uitstoot ten opzichte van 1990.

<u>Zonne-energie</u>

Zonne-energie vindt haar toepassing vooral in combinatie met bebouwing. De provincie ziet goede innovatieve mogelijkheden voor toepassing van zonnepanelen op agrarische bestemmingen, rekening houdend met gebiedskenmerken.

<u>Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie</u>

Ruimtelijke initiatieven in de groene omgeving (het buitengebied) die niet passen in geldende bestemmingsplannen moeten worden getoetst aan de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel. Hierin is een uitvoeringsmodel opgenomen, waaruit ook blijkt of bij bepaalde ontwikkelingen de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' (KGO) moet worden toegepast. Dit moet in ieder geval bij nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen (zie .3.2.2).

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

Generiek beleid

Generieke (algemene) beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur (groen blauwe hoofdstructuur) etc. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Ontwikkelingsperspectieven

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie Overijssel vorm gegeven.

Hiervoor gelden de gebiedskenmerken als onderligger. Dit vraagt maatwerk op lokaal niveau. Bij doorvertaling naar gemeentelijk niveau betekent dit dat er variaties en detailleringen kunnen voorkomen.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2009 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

1. generieke beleidskeuzes;
2. ontwikkelperspectieven;
3. gebiedskenmerken.

Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht.

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Ook wordt in deze fase de zgn. 'SER-ladder' gehanteerd. Deze komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur en verbindingszones etc. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de in de visie beschreven beleids- en kwaliteitsambities.

De ontwikkelperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. Daar waar generieke beleidskeuzes een geografische begrenzing hebben, zijn ze consistent doorvertaald in de ontwikkelingsperspectieven. De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend en bieden de nodige flexibiliteit voor de toekomst.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Aan de hand van de drie genoemde niveaus kan worden bezien of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden.

Toetsing van het initiatief aan het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

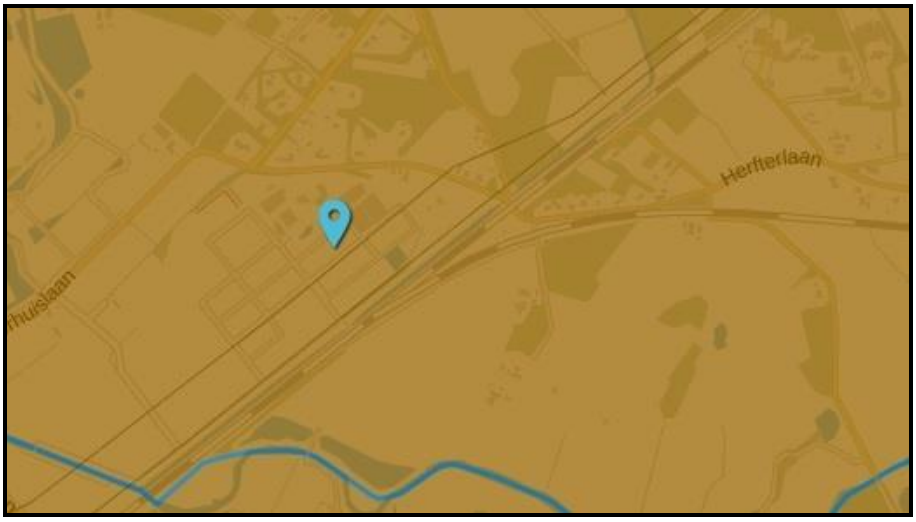
Het generieke beleid en de ontwikkelingsperspectieven sluiten de genoemde initiatief voor de opwekking van zonne-energie in de groene omgeving niet bij voorbaat uit. Het initiatief is niet mogelijk in gebieden die zijn aangewezen als bijvoorbeeld Natura 2000-gebied of als Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast is van belang 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Bij het uitwerken van de plannen die niet passen in geldende bestemmingsplannen moet worden aangesloten op gebiedskenmerken.

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en de lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen.

<u>De 'Natuurlijke laag'</u>

Overijssel bestaat uit een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Deze vormen de basis voor het gehele grondgebied van Overijssel. Het beter afstemmen van ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan ervoor zorgen dat de natuurlijke kwaliteiten van de provincie weer mede beeldbepalend worden. Ook in steden en dorpen kan dit bijvoorbeeld worden vormgegeven in nieuwe waterrijke woonmilieus en nieuwe natuur in stad en dorp.

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart de ´Natuurlijke laag' aangeduid met het gebiedstype "Dekzandvlakte en ruggen", zie navolgende afbeelding.

De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met ‘natuurlijke’ soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

Als ontwikkelingen plaatsvinden, dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Beide zijn tevens uitgangspunt bij (her)inrichting. Bij ontwikkelingen is de (strekkings)richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

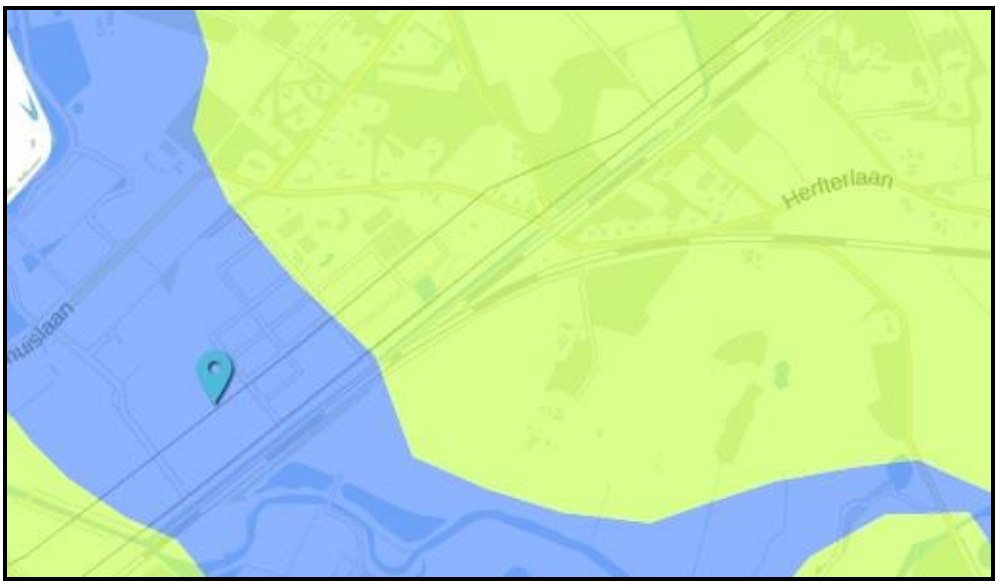
Toetsing van het initiatief aan de 'Natuurlijke laag'

In het plangebied is sprake van de ontwikkeling van een zonnepark. Hierbij wordt rekening gehouden met de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat. Tevens wordt rekening gehouden met het natuurlijke watersysteem en natuurlijke gebiedseigen beplanting.

De 'Laag van het agrarisch cultuurlandschap'

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Hierbij hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we ze in de loop van de tijd gaan waarderen om hun ruimtelijke kwaliteiten. Vooral herkenbaarheid, contrast en afwisseling worden gewaardeerd. De ambitie is gericht op het voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen door óf versterking óf behoud óf ontwikkeling of een combinatie hiervan.

De locatie is op de gebiedskenmerkenkaart de "Laag van het agrarisch cultuurlandschap" deels aangeduid met het gebiedstype 'Maten en flierenlandschap' en deels 'Oude hoevenlandschap', zie navolgende afbeelding.

'Maten en flierenlandschap'

Het maten en flierenlandschap is het laaggelegen kleinschalig landschap dat zich langs de beken, in de natuurlijke laagten heeft ontwikkeld. Langs de ontwateringssloten haaks op de beek werd vaak hakhout aangeplant. Dit diende tevens als perceelsafscheiding – daar, waar de ontwateringssloot niet altijd watervoerend – was in geval van beweiding. Rond de beek ontstond een lineair landschap, met daaromheen in de natte laagtes een matenlandschap. Het Maten en Flierenlandschap is veelal de contramal van het essenlandschap en het oude hoevenlandschap en was daar functioneel aan verbonden.

Als ontwikkelingen plaats vinden in of nabij het Maten en Flierenlandschap, dan dragen deze bij aan versterking van het historische lineaire landschap met open ‘kamers’ en coulissen, aan accentuering van de overgang naar hogere gronden, de toegankelijkheid, de beleefbaarheid en het vasthouden van water.

'Oude hoevenlandschap'

De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf- en landschapsbeplantingen. Binnen deze structuren zijn er vol op mogelijkheden om een functioneel grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap te ontwikkelen.

Toetsing van het initiatief aan de 'Laag van het agrarisch cultuurlandschap'

Er is hier sprake van een gebied ten behoeve van zonnepanelen. Het versterken van landschappelijke elementen en de ontwikkeling van een kleinschalig landschap is dan ook niet aan de orde. Wel is met het ontwerp rekening gehouden met de kenmerkende structuren van het landschap door de landschappelijke structuren en paden in het gebied hierbij aan te laten aansluiten.

<u>De 'Stedelijke laag'</u>

De locatie is op de gebiedskenmerkenkaart aangegeven als "informele trage netwerk", zie navolgende afbeelding.

Verschuiving in het verplaatsingsgedrag van auto naar fiets. Opheffen van de discontinuïteiten in het padennetwerk. Een schaalniveau hoger: het fiets- en wandelpaden netwerk wordt op niveau van de regio geïntegreerd tot een compleet systeem onder andere door de aanleg van fietssnelwegen.

Verbinden van kernen met het buitengebied, ommetjes, gericht op het beleefbaar maken van de directe leefomgeving en het landschap en het verknopen van dit netwerk aan overstapplaatsen aan de hoofd- en regionale infrastructuur. De ligging en de dichtheid van het netwerk worden ingezet om de intensiteit van het gebruik te sturen. Erfgoed langs het informele trage netwerk wordt benut om de toeristische aantrekkelijkheid van gebieden te vergroten.

Toetsing van het initiatief aan de 'stedelijke laag'

Het gebied zal door de voet/fiets paden gericht zijn op het beleefbaar maken van de directe

leefomgeving. Door de paden en de educatieve informatie die langs routes kan worden weergegeven wordt de toeristische aantrekkelijkheid van de omgeving vergroot.

De 'Lust- en leisurelaag'

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart de 'Lust- en leisurelaag' aangemerkt als 'stads- en dorpsrandgebieden', zie navolgende afbeeldingen.

Verbind ontwikkeling van woon-, werken recreatiemilieus in de stads- en dorpsranden aan hun omgeving met landschappelijke structuren en routes.

Stimuleer integrale projecten waarin stedelijke programma's en landschappelijk raamwerk gelijktijdig worden ontwikkeld en gerealiseerd. Tegengaan van verrommeling in de randzones. Bijdragen aan aantrekkelijke mix woon-,werk en recreatiemilieus.

Toetsing van het initiatief aan de 'Lust- en leisurelaag'

Door de ontwikkeling van het gebied met agrarische gronden waar de schapen met lammeren onder de zonnepanelen kunnen dartelen en grazen, met daartussen door voet/fiets paden die aansluiten op het bestaande net ontstaat een aantrekkelijk gebied om te vertoeven. Dit wordt nog extra versterkt doordat men het gebied een educatieve functie wil geven voor zowel ouderen als ook voor schoolkinderen.

Toetsing van het initiatief aan het provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen invulling van het gebied met o.a.:

- zonnepanelen waaronder schapen grazen;
- fiets- en wandelpaden;
- recreatieve en educatieve voorzieningen.

een multifunctionele invulling wordt gegeven aan het in verval geraakte gebied. De locatie is uniek voor de realisatie van het zonnepark, gelegen onder de hoogspanningsmasten, naast de spoorbaan en gelegen aan de rand van Zwolle. Tevens wordt een positieve bijdrage gegeven aan de opwekking van 'groene'energie.

De ruimtelijke ontwikkeling is daarom in overeenstemming met het in de Omgevingsvisie Overijssel 2009 verwoorde en het in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

2.2.2.2 Nieuwe Energie Overijssel (NEO)

Nieuwe Energie wordt in Overijssel opgewekt uit zon, wind, biomassa en bodem. In 2023 wil de provincie 20% Nieuwe Energie beschikbaar hebben voor gebruik thuis en in bedrijven. Het opwekken, transporteren, besparen en slim gebruiken van groengas, biogas, duurzame elektra en warmte staan centraal in het programma Nieuwe Energie Overijssel (NEO).

Wat wil de provincie Overijssel voor 2023 bereiken?

Het totale energiegebruik in Overijssel is ruim 100 PetaJoule(PJ) per jaar.

Doel besparing voor 2023:

3,8 PJ energiebesparing in woningen

1,3 PJ energiebesparing in bedrijven

Doel opwekking nieuwe energie voor 2023:

9,3 PJ bio-energie

1,1 PJ windenergie

0,8 PJ zonne-energie

1,0 PJ bodemenergie

De provincie wil deze doelstelling behalen door:

- Energiepioniers een podium bieden.
- Lokale energie-initiatieven van intoners stimuleren.
- Energiemaatregelen bij ondernemingen aanjagen.
- Kennisverspreiding tussen branches, industrie en kennisinstellingen bevorderen.
- Energieneutraal Renoveren bevorderen.
- Stimuleren van proeftuinen voor energieopslag, slimme netten en zonnevelden.
- Verduurzaming en uitbreiding van warmtenetten en aardwarmteprojecten.
- Ontwikkeling en toepassing van innovatieve technieken stimuleren.

2.2.2.3 Overijssel werkt

De ontwikkelingen in de samenleving - onder andere op demografisch, economisch en technologisch terrein - stelt de provincie voor uitdagingen. De provincie wil anticiperen op deze veranderingen om de kwaliteiten die bijdragen aan het wonen, werken, ondernemen, sporten en recreëren in Overijssel te borgen.

Dit kan én wil de provincie niet alleen. Onder het motto "Overijssel Werkt!" is het de ambitie om, gezamenlijk met partijen in de Staten en partners - bedrijfsleven, kennisinstellingen, medeoverheden, maatschappelijke organisaties en inwoners - aan de slag te gaan. Dit doet de provincie vanuit een open en uitnodigende houding, wetende dat een bundeling van krachten tot het beste resultaat voor de Overijsselse samenleving zal leiden en vanuit het besef dat we elkaar nodig hebben om de gewenste vooruitgang te boeken.

In het coalitieakkoord 2015 - 2019 zijn afspraken gemaakt over een aantal belangrijke zaken, zoals over energie en duurzaamheid.

De provincie vindt de energietransitie van groot belang om een groene groei van de economie mogelijk te maken. Duurzame opwekking, besparing en hergebruik gaan namelijk hand in hand met nieuwe economische kansen. Dit leidt tot werkgelegenheid, goedkoper wonen, efficiënter ondernemen en een gezonde leefomgeving. De provincie combineert de gewenste energietransitie met het stimuleren van werkgelegenheid.

De provincie blijft zich inzetten op de ambitie om het aandeel hernieuwbare energie in Overijssel naar 20% te laten groeien. De looptijd voor het realiseren van deze ambitie is verlengd naar het jaar 2023. Hierdoor kan de provincie binnen de huidige beschikbare budgetten beter inspelen op initiatieven van burgers, organisaties en bedrijven in Overijssel die een belangrijke bijdrage willen leveren aan het realiseren van deze doelstelling van de provincie.

2.2.2.4 Energiefonds Overijssel

De provincie Overijssel heeft om de ambitieuze doelstelling voor nieuwe energie het Energiefonds Overijssel opgezet om zo samen met bedrijven, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties deze doelstelling te kunnen realiseren.

Een nadrukkelijk doel van Energiefonds Overijssel is om financiële bijdragen te leveren aan projecten die niet in aanmerking komen voor volledige reguliere financiering. Dat gebeurt op twee manieren: via participaties (Energiefonds Overijssel I B.V.) en via leningen en garanties (Energiefonds Overijssel II B.V.). Energiefonds Overijssel treedt op als medefinancier en helpt zo nieuwe energie projecten te realiseren.

Dit bedrag wordt uitgezet via:

- Energiefonds Overijssel I B.V. via participaties.

- Energiefonds Overijssel II B.V. via leningen en garanties.

Om in aanmerking te komen voor een financiering uit Energiefonds Overijssel moeten een aantal stappen worden doorlopen te weten:

- Kennismaking.
- Beoordeling.
- Advies commissie.
- Afsluiten contract.
- Monitoring en rapportage.

Energiefonds Overijssel heeft een duidelijke focus. Deze ligt op projecten die een goede kans hebben om op korte tot middellange termijn de doelstelling van het fonds te realiseren. De doelstelling van het fonds is energie besparen en nieuwe energie opwekken uit duurzame bronnen.

2.2.2.5 Opwekking zonne-energie in Overijssel 2016-2023

De provincie wil zich blijven inzetten om het aandeel hernieuwbare energie in Overijssel naar 20% te laten groeien in 2023. Om in 2023 20% hernieuwbare energie op te wekken, is 3 à 4 petajoule (PJ) hernieuwbare electriciteit nodig. Hiervan zal 2 à 3 PJ hernieuwbare electriciteit worden opgewekt uit zonne-energie. Op basis van internationale groeicijfers, is de inschatting dat in 2023 1,6 PJ electriciteit met zonne-energie kan worden opgewekt. Deels op daken de deels op de grond. Om de doelstelling te halen, stimuleerd de provincie Overijssel zonnepanelen op daken en heeft de provincie nieuw beleid gemaakt voor grondopstelling (zie www.omgevingsvisie.nl).

Om de doelstelling te halen gaat men uit van:

- 350 hectare zonnepanelen op daken.
- 300 tot 600 hectare zonnepanelen op de grond.

Het particulier initiatief om 8 hectare zonnepanelen op de grond te realiseren, levert een positieve bijdrage om de doelstelling te halen.

<u>Conclusie</u>

De realisatie van de zonneweide draagt bij om de doelstellingen van de provincie Overijssel te behalen.

2.2.3 Gemeentelijk beleid

2.2.3.1 Coalitieakkoord 2014 - 2018

Op 16 mei 2014 is door de fractievoorzitters het Coalitieakkoord 2014 - 2018 ondertekend.

Zwolle staat voor een schone en groene stad. Zij stimuleren en sluiten zoveel mogelijk aan bij de initiatieven uit de samenleving.

De gemeente heeft al geïnvesteerd in verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering, maar de totale opgave blijft fors en verbreding is noodzakelijk. Daarom stimuleert de gemeente initiatieven die fossiele energieverspilling tegengaan, zoals Blauwvingerenergie.

2.2.3.2 Stichting Milieuraad Zwolle

Om te bekijken wat de gevolgen zijn voor het grondgebruik als alle energie duurzaam wordt opgewekt, is voor de verschillende energievormen berekenend hoeveel grondoppervlak er nodig is om dat te produceren.

De energie die in Zwolle gebruikt wordt is berekend met de gegevens van het CBS voor het energiegebruik in Nederland in het jaar 2011. In Zwolle woont 0,73% van de Nederlandse bevolking en omdat het energie gebruik veroorzaakt wordt door menselijke activiteiten heeft de gemeente Zwolle de keus gemaakt om 0,73% van het energie gebruikt in Nederland toe te rekenen aan Zwolle..

Het Jaarlijks energiegebruik in Zwolle omgerekend naar inzichtelijke eenheden*

Totaal aardoliegrondstoffen en producten	8100 TJ	= 184 miljoen kg
Aardgas	6700 TJ	= 213 miljoen m^3
Elektriciteit	2200 TJ	= 622 miljoen kWh
Steenkool en steenkoolproducten	650 TJ	= 20 miljoen kg
Hernieuwbare energie	580 TJ	= 162 miljoen kWh
Afval en andere energiedragers	380 TJ	= 106 miljoen kWh
Afval- en aardwarmte**	620 TJ	
Totaal	***19300 TJ***	

* *De eenheden zijn berekend uit het landelijk gemiddelde. Op sommige deelgebieden zoals steenkool wijkt Zwolle af.*

** *Dit is de inzet van afvalwarmte dat anders verloren gaat en dus niet meegeteld wordt, en de aardwarmte.*

Uit onderzoek blijkt dat met inzet van moderne technieken het technisch mogelijk is om op het gemeentelijke grondgebied alle energie duurzaam te produceren voor Zwolle. Daarbij is alvast geanticipeerd op de verwachte technische ontwikkelingen.

Met een combinatie van zonnepanelen en windturbines is een oppervlak nodig zo groot als de hele stad, inclusief de industrieterreinen, de wegen, de parken etc..

Met inzet van grootschalige en planmatige energiebesparing in de woningbouw, industrie en vervoer moet het mogelijk zijn om de oppervlakte van het energiepark te verkleinen. Maximaal is een besparing van ongeveer 30% te bereiken.

De benodigde grondoppervlakte kan dan worden gereduceerd tot ongeveer 3,5 x 3,5 km. Voorwaarde voor e.e.a is wel, dat elektriciteit gebufferd kan worden.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 8 hectare. De opbrengst door zonnepanelen is per hectare 2,3 TJ. Totaal levert het plangebied 18,4 TJ en draagt bij aan een positieve bijdrage aan duurzame energie.

2.2.3.3 Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar.

De gemeente wil er voor zorgen dat er zorgvuldig en verantwoord omgegaan wordt met eindige natuurlijke hulpbronnen. De gemeente wil er naar streven de CO_2 uitstoot terug te dringen.

Uitsnede structuurplan

De visie voor het plangebied is volgens het structuurplan 'wooncluster met landschapsbouw' en 'gemengd landelijk gebied'. In het structuurplan wordt behalve de opmerking dat de gemeente de CO_2 uitstoot wil terugdringen niet ingegaan op duurzaamheid. De ontwikkeling van een park met zonnepanelen in het kader van duurzaamheid had anno 2008 (Structuurplan) nog geen prioriteit. Anno 2017, wil de gemeente 20% van de gebruikte energie duurzaam opwekken.

Voorgenomen ontwikkeling van een park met zonnepanelen draagt positief bij aan het opwekken van duurzame energie.

2.2.3.4 Agenda Duurzaamheid Zwolle

In mei 2015 is de Agenda Duurzaamheid Zwolle opgesteld. Voor de Agenda Duurzaamheid is in het bijzonder de agenda voor een toekomstbestendige stad belangrijk: het college richt zich op de lange termijn, toekomstbestendig. Dan gaat het niet alleen om energie en milieu, maar ook over duurzame ruimtelijke ontwikkeling en beheer, bedrijvigheid, participatie en sociale cohesie en financieel rentmeesterschap. Deze brede benadering blijkt uit de waardering voor kleinschalige duurzame projecten in buurten en wijken met effect op het milieu én op woonlastenvermindering, werkgelegenheid en onderlinge verbondenheid. De uiteindelijke ambitie is dat Zwolle steeds meer zelf in haar behoeften kan voorzien.

Om te bewerkstelligen dat mensen, instellingen en bedrijven toekomstbestendige beslissingen (gaan) nemen zijn voor Zwolle de volgende opgaven essentieel:

- Meer mensen zijn zich bewust van duurzaamheid.
- Maak het praktisch.
- De overheid kiest zorgvuldig haar rol.

Waar het eerste aandachtsveld zich vooral richt op het individuele bewustzijn, breidt het tweede aandachtsveld uit naar het collectiviteitsniveau: hoe verhouden we ons tot elkaar en hoe draagt dat bij aan een duurzame ontwikkeling van Zwolle?

Doelen in 2020 zijn o.a. het realiseren tien zonPV-(privé)projecten, ten opzichte van 1990 een reductie van 20% van de uitstoot van CO_2 bereiken en 20% van de gebruikte energie duurzaam opwekken.

Conclusie

Het particulier initiatief van de realisatie van een park van 8 hectare met zonnepanelen zorgt voor een positieve bijdrage om de doelstellingen van de gemeente te behalen.

2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de beleidsbrief modernisering monumentenzorg (MoMo). Het behoud en de bescherming van monumenten is hiervan een belangrijk doel én er vindt een verbreding plaats naar de omgeving. Overal in steden, dorpen en landschappen zijn plaatsen van herinnering, plaatsen met een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Goede ruimtelijke ordening betekent dat alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte in de besluitvorming worden betrokken. Daarom is de eerste pijler van MoMo gericht op cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Om meer vorm en inhoud te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening zullen gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwols monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.4 Natuurbeleid en -wetgeving

Natuurbeschermingswet (1998

De Natuurbeschermingswet geeft gebieden een beschermde status. Er wordt onderscheid gemaakt in NB-wetgebieden en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (VHR-gebieden). Dat zijn de gebieden die door Nederland zijn aangemeld bij de Europese Unie in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Europese wetgeving). Die gebieden worden ook wel de 'Natura- 2000 gebieden' genoemd.

Het plangebied grenst niet aan een gebieden met grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden (Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied).

Flora- en Faunawet

Vrijwel alle in het wild voorkomende dieren en een aantal planten worden beschermd door de Flora en Faunawet. Dat houdt in dat bij planvorming uitdrukkelijk rekening gehouden moet worden met de gevolgen die ruimtelijke ingrepen hebben voor de instandhouding van beschermde soorten.

Nationaal Natuurnetwerk (NNN)

Het Nationaal Natuurwerk (voorheen EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het plangebied ligt op ruime afstand van het NNN-gebieden. De NNN vormt dan ook geen belemmering voor de onderhavige ontwikkeling.

2.5 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21^{e} eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid

Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 1 juli 2009 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd, dat onder meer in plaats treedt van het Streekplan Overijssel 2000+ en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving (VFLO). De Omgevingsvisie heeft tevens de status

van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid

Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid

Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2015 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.6 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 1998, geeft aan dat de hoofdgroenstructuur stevig genoeg moet zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Het groen zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Buurtgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan. Wel vormt het een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening

Voor de bomen geldt de in 2005 vastgestelde Bomenverordening. In de bomenverordening zijn criteria, weigeringsgronden en voorschriften opgenomen over het (compenseren van het) kappen van bomen. Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom.

Voor het vellen van een boom met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter, is een (kap)vergunning nodig. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben. Een ernstige beschadiging kan bijvoorbeeld optreden wanneer de wortels aangetast worden. Daarbij geldt als vuistregel dat de ruimte die bovengronds wordt ingenomen door de kroon, ondergronds wordt ingenomen door het wortelgestel. Daarom is het niet alleen ongewenst dat er gebouwd wordt binnen de projectie van de kroon op de grond, maar ook dat daar bijvoorbeeld verharding wordt aangebracht, wordt afgegraven of opgehoogd. Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan geregistreerd als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Voor een kapvergunning is een aparte procedure vereist. Aan de vergunning kunnen voorwaarden worden verbonden, waaronder aanwijzingen voor herplant.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

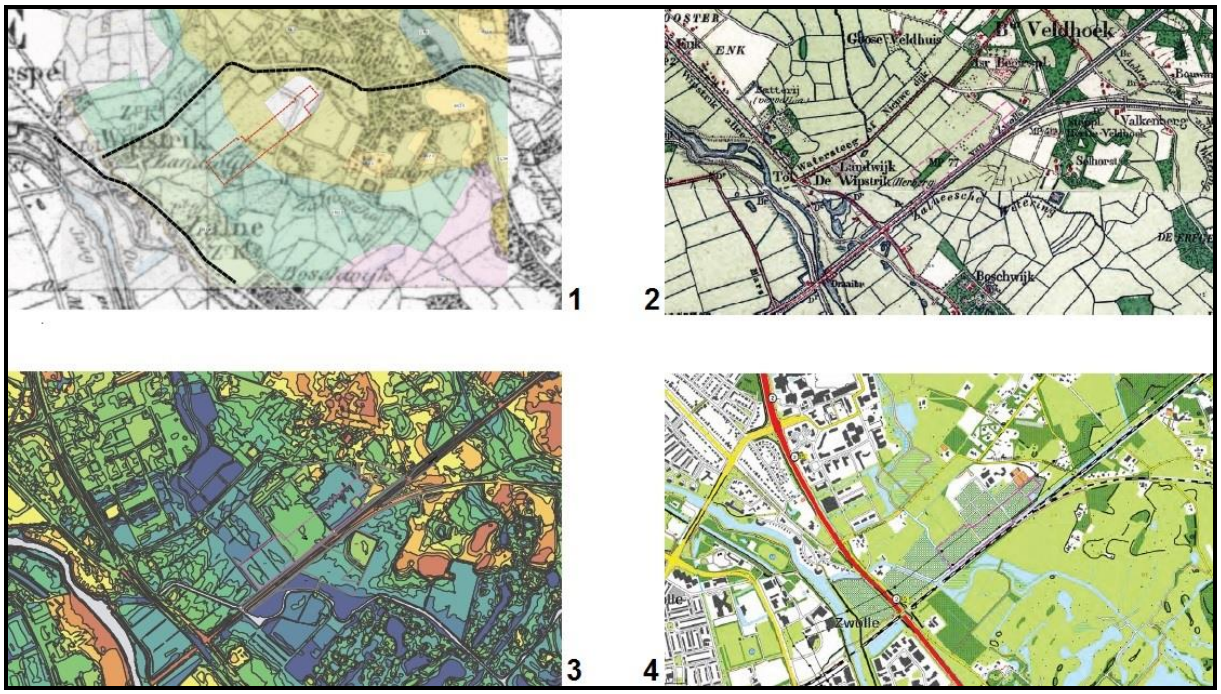
Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

3.1 Locatie

Het gebied is gelegen in de directe nabijheid van Zwolle in een strook onder een bestaande Hoogspanningszone en goed aansluitbaar op het elektriciteitsnet (zie 1.3).

3.2 Landschap

3.2.1 Huidige situatie

1. Geomorfologie
2. Kaart 1905 - 1907
3. Hoogte kaart
4. Kaart 2016

Landschappelijk ligt de locatie in de overgang van de uitbreidende stad naar het landelijk gebied. Ofschoon er veel stedelijke ontwikkelingen in dit gebied plaatsvinden en hebben plaatsgevonden (kantorenlocatie, ziekenhuis, stadion, golfbaan, villa-clusters) is de landschappelijke drager nog herkenbaar. Landschappelijk is dit een (dek)zandgebied met lage rivierduinen en daarop oude hoeven en kleine essen (oude bouwlanden) en Kampontginningen. De bodem bestaat uit humuspodzolen en oude bouwlanddekken en daartussen komontginningen in de vochtige laagtes (rivieroverstromingsvlakte).

Kaart 1905/1907

Op de topografische kaart van rond 1900 zien we ten (noord)oosten van de Nieuwe Wetering en de Wipstrikker allee een natte afwateringszone, met o.m. de Zalnesche Wetering, en hoger gelegen gedeelten met oude bouwlanden, de Oosterenk en de buurtschap Veldhoek. Het lage open gebied heeft een onregelmatige blokvormige verkaveling waar de natuurlijke afwatering (Zalnesche wetering, nu Herfterwetering) nog goed in is te herkennen. Binnen dit gebied zijn op wisselende plekken ook (hak)houtpercelen geëxploiteerd. Karakteristiek is de openheid met Wilgen-, Els- of Essenbos in de lage delen in contrast met de meer gesloten bosrijke duinen en enkele buitenplaatsen veelal beplant met Eik en Beuk.

Kaart 2016

De stad heeft zich verder ontwikkeld en ten oosten van de Centuurbaan is de stedelijke invloed uitgebreid. Op de Oosterenk heeft zich een kantorenpark ontwikkeld met daaromheen een recreatieve zone met veel oppervlaktewater. Een strook aansluitend aan de buitenplaats Boschwijk is met bos

ingeplant en daarachter is recreatie ontwikkeld bij de Wythmenerplas (een zandwinning) en golfterrein ’t Gagel. Ook hier is veel oppervlaktewater bijgekomen. Het natte karakter van de lage zone is getransformeerd van een agrarisch open blokverkaveling naar een recreatielandschap in een grillige verkaveling met veel reliëf, bosjes en solitaire bomen.

Plangebied

Het terrein is voorheen gebruikt voor de sociale werkvoorziening van Wezo. Een gezamenlijk organisatie van de gemeenten Dalfsen, Hattem, Raalte, Zwartewaterland en Zwolle. Gedurende de gefaseerde uittreding van de Wezo hebben andere bedrijfsmatige gebruikers zich in de reeds bestaande bebouwing gevestigd. Het perceel waar het tuinbouwbedrijf heeft gezeten ligt er nu braak bij en wordt niet meer onderhouden en de nog aanwezige bomen zijn/worden verkocht.

De (boom)kwekerij strekte zich naast de spoorlijn Zwolle-Meppel, onder de hoogspanningsleidingen, uit vanaf de Nieuwe Wetering tot aan de buurtschap Veldhoek. De beperkingen als gevolg van de hoogspanningsleidingen konden goed gecombineerd worden met het kweken van jonge bomen en struiken. Rond de kwekerij is een houtsingel aangelegd. Een gedeelte van de kwekerij is vergraven en heeft een eigen watersysteem met opvangbekken en is door een kade omgeven.

De lage delen van het plangebied liggen op 0,2 – 0,4m +NAP. De hogere delen 0,8 – 1,4m.

Hierna volgt een foto impressie van het gebied.

Hier na volgt een foto impressie van de omgeving.

In Bijlage 1 Zonneakker in omgeving wordt de ruimtelijke inpassing weergegeven.

3.2.2 Uitgangspunten bestemmingsplan

Initiatiefnemer wil het gebied een multifunctionele functie geven. Hierbij wordt gedacht aan duurzaamheid, recreatie met voet/fietspaden, maatschappelijk, educatie en natuur. In het gebied worden zonnepanelen opgesteld zodanig dat schapen met lammeren eronder kunnen grazen. Door het gebied komen voet- fietspaden welke gaan aansluiten op de omliggende paden. Langs de paden komen recreatieve en educatieve voorzieningen voor zowel de jeugd als ook voor ouderen. Er is een studie landschappelijk inpassingsplan opgesteld door adviesbureau Haver Droeze (zie Bijlage 2 Studie landschappelijke inpassing) en een tekening opgesteld welke is toegevoegd aan de regels (zie Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan). Dit bureau voor tuin- en landschapsontwerpen heeft hierbij als uitgangspunt de landschapskenmerking van het gebied en omgeving aangehouden. Door de uitvoering van dit landschapsplan, waaronder het gedeeltelijk doorwaadbaar maken van het gebied en de aanleg van een routestructuur door het gebied ontstaat een waardevermeedring van het gebied.

De realisatie van een zonnepark gelegen onder de hoogspanningszone, langs het spoor en in de stads- en randzone van Zwolle is een unieke invulling van het gebied. De ontwikkeling van het gebied levert een positieve bijdrage aan de opwekking van 'groene' energie voor de gemeente Zwolle en het terugdringen van CO_2.

In het plan zijn de uitgangspunten van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) gehanteerd. Dit alles om er voor te zorgen dat de ontwikkeling bijdraagt aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied van Zwolle. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) ziet toe op uitbreidingen van gebiedsvreemde functies in het buitengebied. Desondanks is binnen het plan rekening gehouden met de volgende uitgangspunten van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving:

1. past de ontwikkeling bij het karakter van het gebied?
2. hoe groot zijn de plannen en de impact op de omgeving?
3. hebben de plannen eigen of ook maatschappelijk belang?

Aan de ene (negatieve)kant van de balans staat het feit dat agrarische gronden worden aangewend voor een functie die niet per definitie passend is in het buitengebied. Ook heeft het plan de nodige ruimtelijke impact op de omgeving.

Aan de positieve kant van de balans staat het volgende:

- De ontwikkeling is goed in te passen in het gebied, door uitvoering te geven aan het inrichtingsplan;
- Door de inpassing met bomen en groen worden de ecologische verbindingen op de kavel met de omgeving worden verbeterd..
- Het gebied krijgt geen monofunctionele invulling, maar kent een zekere mate van dubbelgebruik met aanpalende agrarische functies en recreatie.
- Er ontstaat een recreatieve meerwaarde voor het gebied door de gedeeltelijke openstelling van het perceel.
- Er ontstaat een recreatieve meerwaarde door het mogelijk maken van een recreatieve fietsverbinding langs de spoorlijn (het afmaken van de recreatieve route vanaf .
- De plannen hebben een maatschappelijk belang doordat deze functie in belangrijke mate bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelstellingen van zowel Provincie als de gemeente.

Conclusie:

Conclusie is dat de ontwikkeling goed is in te passen in de omgeving en er per saldo sprake is van balans in de ruimtelijke kwaliteit.

3.2.2.1 Landschappelijke inpassing

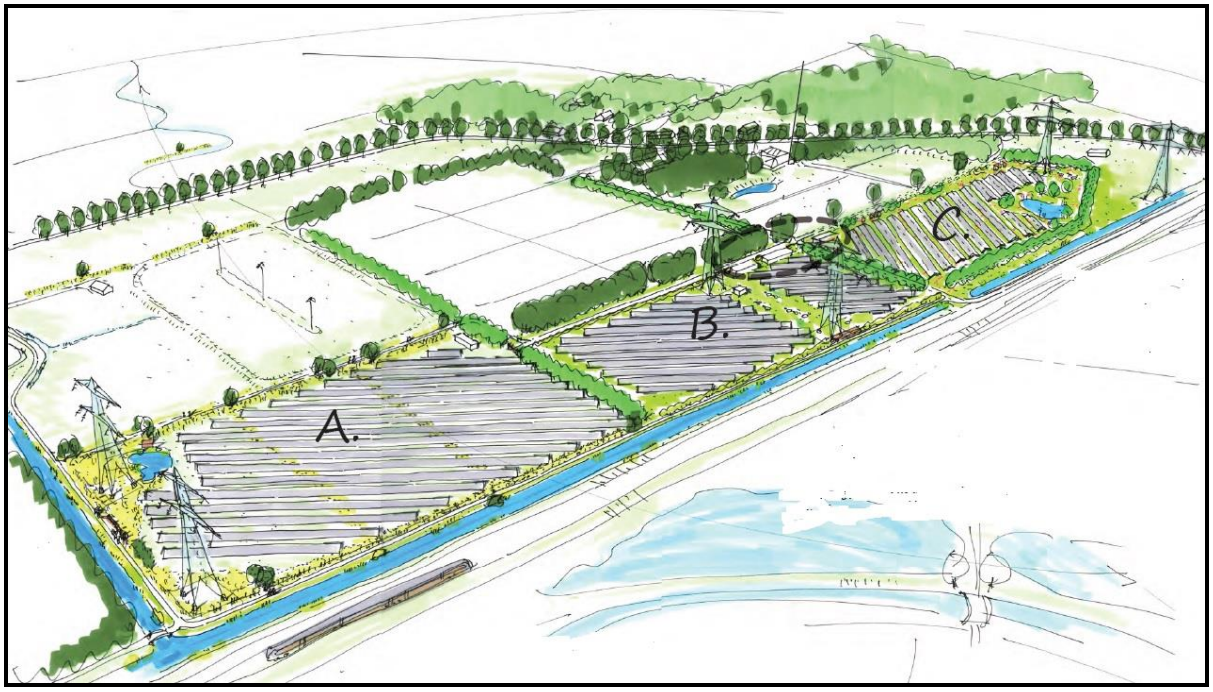
Het plangebied wordt met name gekenmerkt door de openheid, ligging onder de hoogspanningszone en naast de spoorlijn.

De zonnepanelen worden ingepast in de omgeving door ordening in een strak patroon. De panelen worden niet ingepast met opgaande beplanting, maar blijven grotendeels in het zicht. Alleen de draagconstructie wordt zoveel mogelijk aan het zicht onttrokken door de toepassing van extensief beheerde natuurlijke oevers langs de bestaande sloten/waterlopen met aansluitend een groen, extensief beheerd schouwpad. Hierdoor wordt de openheid van het gebied niet aangetast. Door de forse afstand tussen het plangebied en bestaande woningen/erven, is de invloed van de zonnepanelen op uitzicht van de bewoners zeer klein, waardoor forsere maatregelen niet noodzakelijk zijn.

Onder de zonnepanelen wordt gras ingezaaid. Dit gras kan door schapen kort worden gehouden.

Om de uitgestrektheid van het plangebied in overeenstemming te brengen met de schaal van het landschap is geleding een goed middel. Er zijn drie delen die landschappelijk verschillen door hun hoogteligging (A, B en C). Het lage gedeelte (A) draagt bij als het de openheid van het landschap ondersteunt. Door de panelen zo laag en zo vlak mogelijk te plaatsen en de randen als laag struweel of rietzone in te richten blijft de ruimtelijke impact klein. De bestaande sloten kunnen gehandhaafd blijven en als rietstroken zichtbaar zijn tussen de panelen. Het hogere deel kan als contrast door hogere hakhout-beplanting van de andere delen afgescheiden worden en langs de noordwestzijde kan een brede singel worden aangelegd. Het vergraven deel (C) is door een kade en beplanting omgeven en kan een kleinere schaal met bloemrijk grasland met passende soorten krijgen. Hier passen ook bijenkasten. Lage zonnepanelen, zelfs in een andere richting, kunnen hier het onderscheid met de andere delen ondersteunen.

De interne organisatie van de zonneakkers mede in relatie tot de hoogspanningsmasten zal voor de landschappelijke inpassing zo leesbaar mogelijk dienen te zijn. Op het middelste deel verdient het aanbeveling om de converter en de klantgebouwen te clusteren bij de hoogspanningsmast. Hierdoor wordt de akker zo min mogelijk onderbroken en is er één duidelijk concentratiepunt. De geleding in dit gedeelte kan ook beter ter hoogte van de masten liggen. Op het westelijke deel dient de houtsingel zo min mogelijk onderbroken te worden. Eén doorsteek is voldoende als toegang tot de akker en daarnaast kan een voetpad vanaf het Marslandenpad de singel iets noordelijker doorsteken. De drie toegangen kunnen door één weg verbonden worden waardoor de toegang in deel C een kwartslag kan draaien.

Toegankelijkheid voor publiek verhoogt de maatschappelijke acceptatie. Een plek waar publiek informatie kan vinden, even kan rusten en bijvoorbeeld een E-bike op kan laden draagt ook bij aan de publieke waardering voor de zonne-akker. De meest gunstige plek hiervoor is aan de dwarsverbinding tussen de Kuyerhuislaan en het spoor (Marslandenpad) ten noorden van de hoogspanningsmast. Hier kan ook een kleine poel worden aangelegd als drinkplek voor de schapen met een schuilhut. Transparantie, verzorgdheid en een vriendelijke uitstraling helpen vandalisme te voorkomen. Een doorzichtige afrastering van 2m hoogte kan worden ingepast in een rietkraag, een meidoorn haag of een struweelsingel.

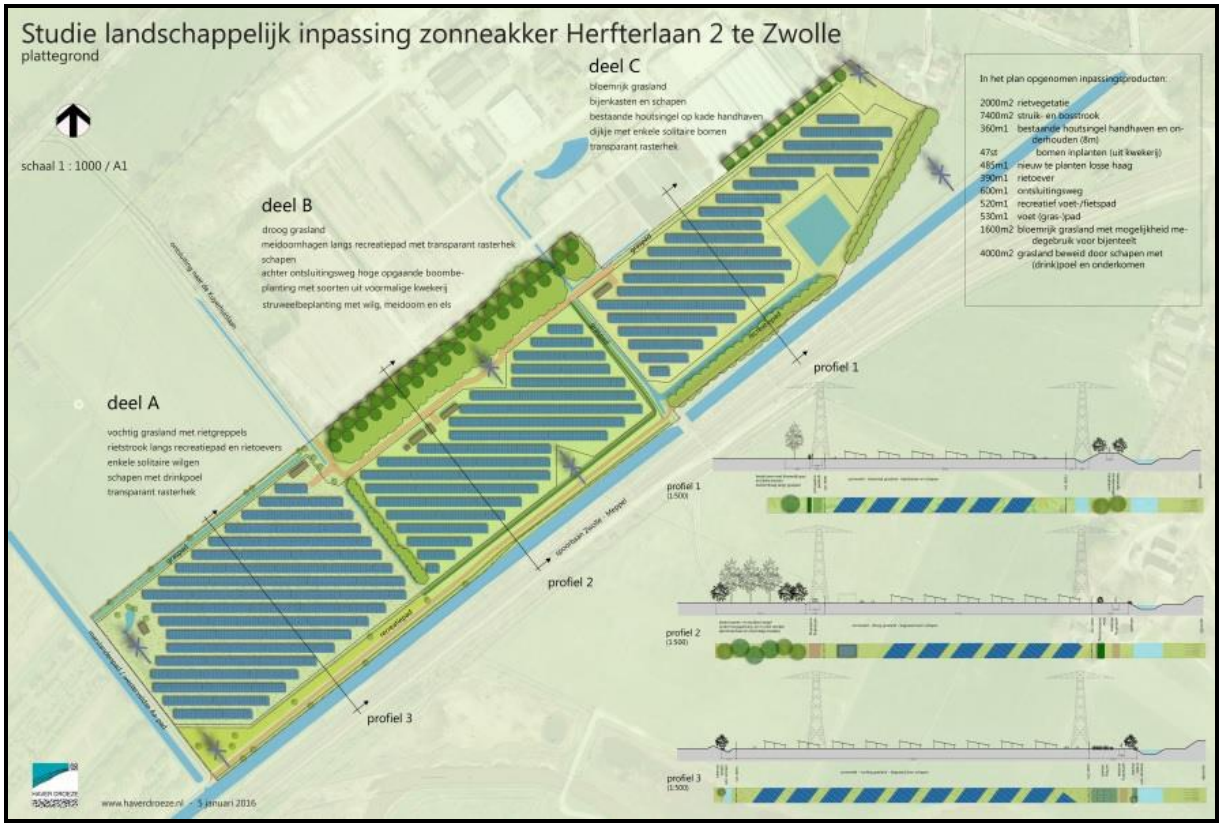
Indicatieve inrichting

Door Haver Droeze is een landschappelijke inpassingstekening opgesteld, welke als Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan aan de regels is toegevoegd.

3.2.2.2 Beeldkwaliteitseisen

Beeldkwaliteitseisen ten aanzien van de zonnepanelen:

- één type zonnepanelen toepassen;
- één plaatsingssysteem toepassen;
- de plaatsing van de zonnepanelen kent één hoofdrichting;
- de zonnepanelen clusteren in rechthoekige opstellingen;
- de maximale hoogte is 4 m;
- eenduidig kleur- en materiaalgebruik.

3.2.2.3 Reflectie en schittering

Het glazen oppervlak van zonnepanelen kan zorgen voor reflectie en daarmee voor hinder voor de buren, of gebruikers van de openbare ruimte. In feite de enige milieuhinder die zonnepanelen kunnen opleveren. De hinder hangt af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hinder werkt net als bij een spiegel (maar dan in mindere mate5), waarin de hoek van de invallende lichtstraal, de hoek van de uitvallende lichtstraal bepaalt. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelend effect. De meest rendabele hellingshoek van de zonnepanelen (in de traditionele opstelling) is in Nederland 35 graden. Steiler leidt tot minder rendement. Bij een symmetrische opstelling (oost-west) wordt een kleinere hellingshoek toegepast van 10 tot 13 graden. Omdat zonnepanelen in een maaiveldopstelling in de meest ideale stand worden geplaatst, zal de hellingshoek nooit hoger zijn dan 35 graden.

Voor de exacte hoekbepaling zal in het voorjaar van 2017 in overleg met Tennet en Prorail een proefopstelling worden geplaatst om de juist hoek te bepalen.

Zoals hiervoor is aangegeven, is hinder door reflectie in een maaiveldopstelling niet te verwachten. Wel is het 'oplichten' van de panelen in de zon zichtbaar. Dit leidt niet tot hinder vanwege het licht, maar maakt wel dat de zonnepanelen opvallen. Dit oplichten wordt door middel van een coating op de panelen tegengegaan. Ook wordt door middel van een landschappelijke inpassing het opvallen van de panelen, waar dit nodig is, voorkomen.

DSM heeft een extra coating om de opbrengst van zonnepanelen te vergroten met circa 4% met als bijkomstig voordeel dat de panelen minder reflecteren.

Het reflecteren van zonnepanelen bij een hoek tussen de 25 en 35 graden hoeft normaal gesproken geen problemen te geven voor wat betreft hinderlijke reflectie aangezien de panelen ver genoeg naar boven gericht zijn om er geen last van te hebben. Er kan hooguit bij een lager gelegen veld dan de straat/rails afhankelijk van het hoogteverschil hinderlijke reflectie optreden.

Uiteraard kun je als je het hoogteverschil weet de ideale situatie voor de helling van de zonnepanelen berekenen.

3.3 Water

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf / watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Met de watertoets wordt beoogd waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken. De watertoets betreft het hele proces van informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

Het doel van een waterparagraaf is een samenhangend beeld te geven van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met duurzaam waterbeheer en de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het voorkomen van negatieve effecten op de waterhuishouding staat bij de watertoets voorop. Dan pas komen inrichtingsmaatregelen en compensatie in beeld.

Invloed op de waterhuishouding

Binnen het plan wordt een veld met zonnepanelen gerealiseerd. Deze zonnepanelen worden op het maaiveld geplaatst.

Voor het dempen van watergangen / sloten (ook die niet in beheer zijn bij het waterschap) dient altijd een Watervergunning te worden aangevraagd bij het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Door de uitvoering van dit plan neemt de belasting van het bestaande rioleringsstelsel niet toe. Het regenwater kan direct worden geïnfiltreerd in de bodem. Dit levert dus geen problemen op ten aanzien van de capaciteit van het rioleringsstelsel en de capaciteit van de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Voorkeursbeleid hemel- en afvalwater bij het afvoeren van overtollig hemelwater is het landelijk beleid dat het afstromen hemelwater ter plaatse in het milieu moet worden gebracht, dat wil zeggen lozen in de bodem (infiltratie) of in het oppervlaktewater. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te het infiltreren in de bodem.

Aangezien in dit plan het water volledig wordt geïnfiltreerd voldoet het plan aan de wensen van het waterschap.

Keurzone

Langs het plangebied ligt de Herfterwetering en deze heeft een keurzone.

Vanaf de insteek van de Herferwetering (SW.20.4) zal 5 meter vrijgehouden moet worden voor onderhoudswerkzaamheden.

In deze strook worden geen zonnepanelen geplaatst. Dit wordt door middel van een dubbelbestemming geregeld in de regels en op de verbeelding (zie Artikel 6 Waterstaat - Waterkering)'

3.4 Natuur

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbescherming kan volgen uit de aanwijzing van een gebied. Wat betreft soortenbescherming is de Flora- en Faunawet van toepassing. Hier wordt onder andere de bescherming van plant- en diersoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Indien hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd.

In augustus 2016 is door Ecogroen een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen realisatie van een veld zonnepanelen langs het spoor bij Herfte.

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. Het plangebied betreft gronden van een kwekerij, gelegen onder de kabels van twee hoogspanningsleidingen. De percelen worden begrensd door kavelslootjes, de Herfterwetering, beplanting en het spoor. Men wil op de locatie een veld zonnepanelen realiseren. De perceelstructuur en kavelsloten blijven ongewijzigd.

Beschermde gebieden

Er vinden geen werkzaamheden plaats in of met negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, beschermde Natuurmonumenten, Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen EHS) of natuur buiten het NNN. Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet nodig vanuit het oogpunt van gebiedsbescherming en provinciaal NNN-beleid.

Effectbeoordeling beschermde soorten

- In het plangebied zijn geen beschermde en bedreigde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het veldonderzoek en bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht.
- Er zijn geen bomen of gebouwen aanwezig met daarin potentieel geschikte vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel is mogelijk sprake van een vliegroute en foerageergebied van vleermuizen langs de spoordijk en/of de Herfterwetering. Aantasting van deze vliegroute is echter niet te verwachten, aangezien de beplanting en watergang gehandhaafd blijft en bovendien nauwelijks extra licht- en geluidsverstoring in de nachtelijke uren is te verwachten.
- De Herfterwetering die aan het plangebied grenst maakt deel uit van leefgebied van Otter (Ff-wet tabel 3). Er is in het plangebied echter geen sprake van verlies aan foerageergebied of verblijfplaatsen. Op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van sporen en/of geschikt leefgebied van andere zwaarder beschermde zoogdieren (zoals Bever, Waterspitsmuis en Eekhoorn) kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden uitgesloten. Wel zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals Bosmuis, Egel, Huisspitsmuis, Mol, Rosse woelmuis en Veldmuis te verwachten.
- Broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zoals Boomvalk, Buizerd of Sperwer zijn niet aangetroffen en/of te verwachten binnen de invloedsfeer van de activiteiten.
- In het plangebied zijn verder broedlocaties aangetroffen en/of te verwachten van Kleine plevier, Roodborsttapuit, Merel, Grasmus, Bosrietzanger, Tjiftjaf en Fitis. In de oevers van de watergangen verder nesten van Wilde eend, Meerkoet en Waterhoen te verwachten.
- In de kavelsloten is voortplanting van laag beschermde, algemene amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker te verwachten. Overwintering van genoemde soorten wordt binnen het plangebied verwacht in de strooisellaag onder ruigte en onder worteldoek. Het voortplantingshabitat wordt als gevolg van de plannen niet aangetast. Wel gaat een deel van het overwinteringsbiotoop (worteldoek) verloren. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.
- In de kavelsloten komen mogelijk de beschermde Kleine en Grote modderkruiper (respectievelijk Ff-wet tabel 2 en 3) voor in lage dichtheden. Andere beschermde soorten zijn niet te verwachten.
- Vaste verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van beschermde reptielen en ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht.

Mitigerende maatregelen en vervolgtraject

- Een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en ten aanzien van NNN-beleid is niet aan de orde.
- Bij de beoogde plannen verdwijnen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën. Voor deze tabel 1• soorten geldt in geval van ruimtelijke ontwikkelingen automatisch vrijstelling van de ontheffingsplicht. In geval van de overwinterende amfibieën wordt geadviseerd om in het kader van de wettelijke zorgplicht het bouwrijp maken te faseren. Door het worteldoek in de actieve periode van amfibieën (april-oktober) te verwijderen krijgen de dieren de kans om zichzelf in veiligheid te brengen.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door buiten de broedtijd te werken of de uitvoering in elk geval te starten in de periode voor begin maart en na eind juli. Bij werkzaamheden in de broedtijd in de invloedsfeer van de plannen kan een broedvogelcheck door een deskundige uitkomst bieden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd (Wilde eend kan bijvoorbeeld nog tot september broedend aanwezig zijn), maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.
- Zolang er niet in het water of oever gewerkt wordt is schade aan beschermde vissen niet aan de orde. Mocht dit toch noodzakelijk zijn, dan dient een nadere effectbeoordeling te worden uitgevoerd, mogelijk gevolgd door een ontheffingsaanvraag.

Conclusie

Uit de natuurtoets blijkt dat het aspect ecologie geen belemmering is voor de realisatie van het zonnepanelenpark. De quickscan natuurtoets is als Bijlage 3 Quickscan natuurtoets toegevoegd bij dit plan.

3.5 Archeologie

Uit onderzoek blijkt dat de locatie is gelegen in een 10% gebied - nr. 773

"In een 10% gebied zijn de archeologische waarden onbekend. Op basis van de geomorfologische kaart en de Bodemkaart van Nederland wordt een lage verwachting vermoed. Er kunnen echter wel belangrijke archeologische waarden in de grond aanwezig zijn. Daarom wordt een proefonderzoek aanbevolen. Het team archeologie kan vroegtijdig bij planvorming worden betrokken teneinde hier over te adviseren. Indien tijdens de werkzaamheden archeologische waarden aan het licht komen, wordt in overleg met het team bezien of en op welke wijze alsnog archeologisch onderzoek kan plaatsvinden. De kosten zijn in redelijkheid niet aan de veroorzaker toe te rekenen"

De voetstukken waar de zonnepanelen worden geplaatst worden niet in de grond maar op de grond geplaatst. Er vindt dus nagenoeg geen bodemingreep plaats een archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

3.6 Milieuaspecten

3.6.1 Bodem

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. In dat kader heeft de gemeente Zwolle op 9 december 2008 een bodemfunctieklassenkaart vastgesteld, waarop voor de hele gemeente wordt aangegeven welke functie de bodem heeft of welke functie in de toekomst wordt nagestreefd. De functieklassenindeling is gebaseerd op het gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente. De volgende functies worden onderscheiden: wonen, industrie, water, buitendijksgebied, landbouw/natuur en hoofdwegen. Het plangebied Herfterlaan valt binnen het functieklassengebied landbouw/natuur.

Op 24 augustus 2015 heeft de gemeente de bodemkwaliteitskaart vastgesteld gebaseerd op de kwaliteitsklassen van het Besluit bodemkwaliteit. Het plangebied valt binnen de bodemfunctie landbouw/natuur en heeft de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' voor de bovengrond (bovenste 50 cm onder maaiveld) en de ondergrond (van 0,5 tot 2,0 meter onder maaiveld).

Volgens het gemeentelijke Bodembeleidsplan (van kracht per 11 januari 2010) mag de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs worden gebruikt bij het her ontwikkelen van een locatie. Een onderzoek is dan niet nodig. Eventueel vrijkomende grond mag volgens het bodembeleid binnen de gemeente worden hergebruikt met de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs. Voorwaarde hiervoor is dat de bodem niet verdacht is van verontreiniging op basis van het huidige of historische gebruik, en er geen (al dan niet gesaneerd) geval van bodemverontreiniging bekend is.

Indien er aanwijzingen zijn dat de bodemkwaliteit niet geschikt is voor de functie, kan een bodemonderzoek nodig zijn om te bepalen of de locatie gesaneerd dient te worden. In principe worden verontreinigingen in de bovengrond functiegericht gesaneerd. Gezien het gebruik van de locatie is de locatie niet verdacht van bodemverontreiniging waardoor een bodemonderzoek niet noodzakelijk is.

3.6.2 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. In dit nieuwe stelsel speelt het begrip 'niet in betekenende mate'(NIBM) een belangrijke rol. Een project is NIBM als aannemelijk wordt gemaakt dat het project een toename van concentratie van niet meer dan 3% veroorzaakt. In dat geval hoeft geen verdere toetsing van de gevolgen van de ontwikkeling aan de grenswaarden plaats te vinden.

Conclusie

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van het zonnepark. Luchtverontreinigende stoffen zijn daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het zonnepark dan ook niet in de weg.

3.6.3 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) heeft tot doel de mensen te beschermen tegen geluidsoverlast ten gevolge van weg-, spoorweg- of industrielawaai. Op basis van deze wet dient bij het opstellen van het bestemmingsplan dan ook aandacht te worden geschonken aan het aspect "geluid". In de Wet geluidhinder is een zonering van industrieterreinen, wegen en spoorwegen geregeld. Enerzijds betekent dit dat (geluids)eisen worden gesteld aan de milieubelastende functies, anderzijds betekent dit dat beperkingen worden opgelegd aan milieugevoelige functies. De verplichting tot het uitvoeren van een akoestisch onderzoek in relatie tot het opstellen van een bestemmingsplan geldt niet indien in dat bestemmingsplan geen mogelijkheden worden geboden voor het realiseren van nieuwe woningen en andere geluidgevoelige objecten.

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder achterwege blijft. Op voorhand kan ook worden geconstateerd dat de inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Het plan is wat betreft de Wet geluidhinder uitvoerbaar.

3.6.4 Bedrijven en milieuzonering

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig.

3.6.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Een zonnepark is geen kwetsbaar of bekend kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

Het plangebied ligt ter hoogte van de splitsing van de spoorlijn Zwolle - Leeuwarden/Groningen en de spoorlijn Zwolle - Dalfsen. Over het spoor worden gevaarlijke stoffen vervoerd (zowel brandbare als toxische stoffen). Het plangebied ligt deels binnen het plasbrandaandachtsgebied (PAG).

Aangezien er slechts af en toe enkele personen op de locatie aanwezig zullen zijn en misschien incidenteel een schoolklasje heeft de Veiligheidsregio IJsselland aangegeven dat er geen vervolgstappen hoeven worden genomen. Wel zal de beheerder op de hoogte worden gesteld van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het naastgelegen spoor en wat te doen bij een eventuele calamiteit.

3.6.6 Vormvrije m.e.r.

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieu-effectrapportage genoemd. Wel leidt het project tot de herinrichting van een stuk landelijk gebied. Het zonnepark blijft echter ruimschoots onder de drempelwaarde voor landinrichtingsprojecten uit het Besluit m.e.r. (125 ha).

Gelet op de omvang van het totale project (circa 8 hectare), de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de effecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet aan de orde is.

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels.
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels
- Hoofdstuk 3 Algemene regels.
- Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.

Gevolgd door de volgende bijlagen:

- Bijlage 1 Landschappelijke inpassingsplan.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

- Artikel 1 Begrippen.
- Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in een enkelbestemming. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel kan als volgt zijn:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Afwijken van de bouwregels;
4. Specifieke gebruiksregels;
5. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een 'uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel een functioneel met een zich op het zelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor). (er worden in dit plan geen woningen mogelijk gemaakt).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden. Er worden in dit plan kleine gebouwen gerealiseerd ten behoeve van de zonnepanelen.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

4. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

5. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

Toelichting op de regels voor dubbelbestemmingen:

Een dubbelbestemming wordt opgenomen in een bestemmingsplan wanneer er sprake is van twee functies die onafhankelijk van elkaar op dezelfde plaats voorkomen. Het opnemen van een dubbelbestemming zorgt met het oog op een specifiek belang voor bescherming van het betreffende gebied.

Het betreft in dit plan:

Artikel 4 Leiding - Hoogspanningsverbinding;

Artikel 5 Waarde - Landschap reliëf.

Artikel 6 Waterstaat - Waterkering

Deze bestemmingen liggen als het ware over de reguliere (enkel)bestemmingen heen. De bestemmingsomschrijving van de dubbelbestemming geeft aan dat de gronden, naast de andere aan die gronden gegeven (enkel)bestemmingen, mede voor deze dubbelbestemming zijn bestemd.

De opbouw van een dubbelbestemmingregel is dezelfde als die van een (enkel)bestemmingsregel, maar alleen die regels worden ter aanvulling opgenomen die noodzakelijk zijn. De regels in de dubbelbestemming geven de verhouding van de enkelbestemming ten opzicht van de dubbelbestemming aan.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 7 Algemene gebruiksregels;

Artikel 8 Algemene aanduidingsregels luchtvaartverkeerzone;

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 10 Algemene procedureregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

Bijlagen bij de regels:

Ten slotte is als bijlage bij de regels gevoegd:

Landschappelijk inpassingsplan.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Het plangebied is als agrarisch bestemd.

De realisatie van de zonneparken is toegestaan ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf – zonnepark’. De kwaliteitscriteria die in hoofdstuk 3 van deze toelichting zijn beschreven, zijn in de regels vastgelegd.

4.4 Algemene regels

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

1. Anti-dubbeltelregel
2. Algemene gebruiksregels
3. Algemene aanduidingsregels luchtvaartverkeerzone
4. Algemene afwijkingsregels
5. Algemene procedureregels
6.

4.5 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Bro is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Bijlagen

Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan.

4.7 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Het onderhavige bestemmingsplan ziet niet op het mogelijk maken van één of meerdere aangewezen bouwplannen zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Er hoeft derhalve geen exploitatieplan te worden opgesteld.

De kosten in verband met het uitvoeren van het bestemmingsplan komen met uitzondering van het fiets- en voetpad dat in het plan is voorzien, voor rekening van de initiatiefnemer. Initiatiefnemer heeft stukken overlegd waaruit een gunstig perspectief ten aanzien van de exploitatie van de in het bestemmingsplan voorziene ontwikkeling blijkt. De kosten voor het realiseren van het fiets- en voetpad dat in het plan is voorzien komen voor rekening van de gemeente. Voor deze kosten is een krediet beschikbaar gesteld.

De gemeentelijke kosten in verband met de procedure die moet leiden tot het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan worden middels een anterieure overeenkomst tussen de gemeente en initiatiefnemer voor rekening van initiatiefnemer gebracht. In deze anterieure overeenkomst zal ook een planschadeverhaalsbepaling worden opgenomen. Hiermee wordt gewaarborgd dat eventueel te vergoeden planschade voor rekening van de initiatiefnemer komt. Ook overige kosten die de gemeente maakt in verband met onderhavige bestemmingsplan worden middels de anterieure overeenkomst voor rekening van initiatiefnemer gebracht.

Initiatiefnemer is geen eigenaar van de gronden in het plangebied. Om gebruik te kunnen maken van de gronden van het plangebied sluit initiatiefnemer een gebruiksovereenkomst met de eigenaar van de gronden De Herfte Beheer B.V.. De Herfte Beheer B.V. is eigenaar van een groot deel van de gronden in het plangebied en heeft voor de overige gronden in het plangebied het recht verkregen om deze gronden in eigendom te verwerven. De Herfte Beheer B.V. is mede ondertekenaar van de anterieure overeenkomst ten blijke van zijn instemming en medewerking aan de planologische wijziging ten aanzien van de gronden die bij De Herfte Beheer B.V. in eigendom zijn.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Uitkomsten vooroverleg

In het kader van artikel 3.11, lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening is het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Herfterlaan 2 naar de volgende instanties verzonden.

1. Provincie
2. Ministerie van Defensie
3. Prorail
4. Veiligheidsregio IJsselland
5. Waterschap Drents Overijsselse Delta
6. TenneT

Ad 1 Provincie

De provincie heeft aangegeven dat het plan niet in strijd is met het provinciaal beleid en indien het plan ongewijzigd in procedure wordt gebracht er vanuit het provinciaal belang geen beletselen zijn voor het verdere vervolg van deze procedure.

Ad 2 Ministerie van Defensie:

Op grond van het gestelde in het BARRO mogen onder een militaire laagvliegroute geen bouwwerken hoger dan 40 meter worden opgericht.

Uit het bestemmingsplan blijkt dat bouwmogelijkheden worden geboden voor de bouw van hoogspanningsmasten met een hoogte van 65 meter.

Het Ministerie van Defensie merkt op dat niet duidelijk blijkt of die mogelijkheid is opgenomen ten behoeve van het positief bestemmen van de thans al aanwezige hoogspanningsmasten of dat de regeling voorziet in het verhogen van de bestaande masten.

Het Ministerie van Defensie accepteert bestaande obstakels onder de laagvliegroute, maar kan niet instemmen met het vergroten van de strijdigheid met de geldende restricties.

Reactie gemeente:

De bestaande masten liggen ruim onder de 40 meter en van verhoging is geen sprake. Daarnaast hangen de laagste kabels op 16 meter, waardoor er voldaan wordt aan de vereiste 12 meter tussen hoogste punt van de zonnepanelen en het laagste punt van de kabels. TenneT heeft aangegeven dat zij aan de zijde waar ze erbij kunnen 25 meter aan ruimte eisen. Hier is door de komst van een toegangsroute en een fietspad sprake van.

Ad 3:Prorail

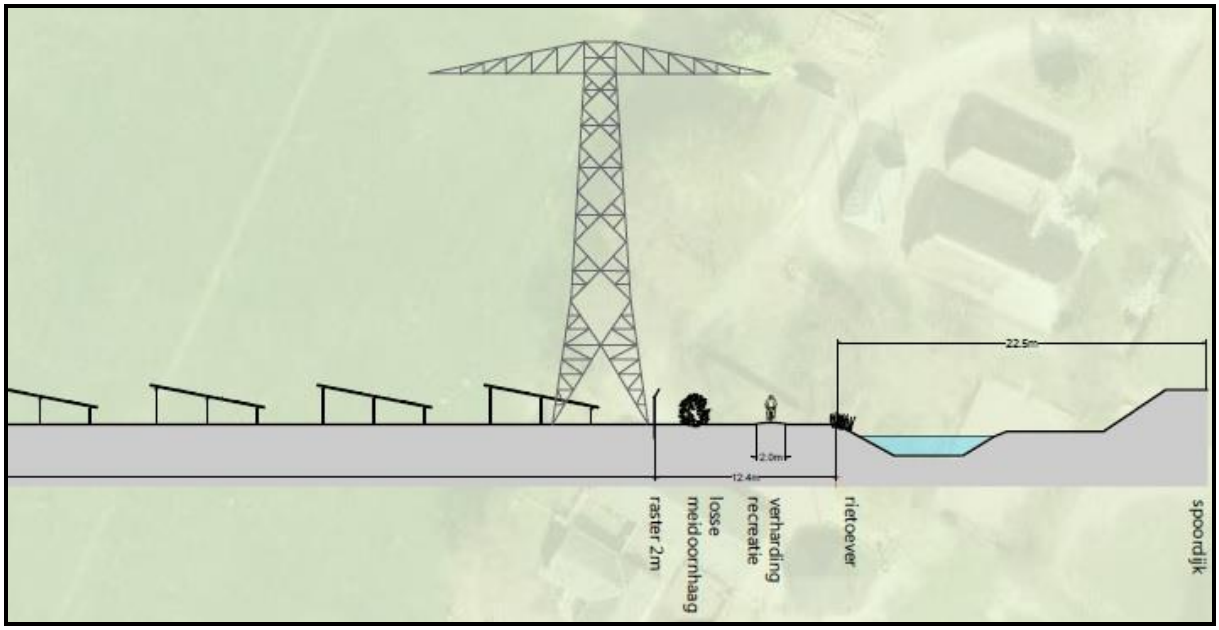
Prorail heeft de volgende opmerkingen:

1. Het realiseren van een zonnepark met een afstand van 20 meter vanuit het hart van het toekomstige spoorlijn Zwolle- Herfte tot aan de eerste zonnepanelen gehoor geeft aan artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur.
2. De uitvoering van het zonnepark met tussenkomst van een wetering, recreatiepad en opgaande beplanting voldoende gehoor geeft aan het voorkomen van negatieve beïnvloeding spoorwegveiligheid.
3. Prorail stelt als voorwaarde dat er voorafgaand aan de daadwerkelijke realisatie van het zonnepark door een onafhankelijke partij onderzoek wordt gedaan naar de schittering als gevolg van de zonnepanelen en of de schittering tot hinder kan leiden bij treinmachinisten. De verantwoordelijkheid om aan te tonen dat er na realisatie er geen hinderlijke schittering ontstaat ligt bij de initiatiefnemer. Indien er na realisatie desondanks sprake is van een hinderlijke schittering moeten direct adequate maatregelen worden getroffen om de schittering ongedaan te maken. Uitgangspunt is dat de spoorwegveiligheid nooit in het geding mag zijn.
4. Tevens stelt Prorail als voorwaarde dat indien er in het kader van de realisatie van het zonnepark hoogspanningsverbindingen worden aangelegd er conform ProRail-richtlijn RLN00398 wordt aangetoond dat deze hoogspanningsverbindingen geen elektromagnetische effect richting de aanwezige spoorzone kennen.

Reactie gemeente:

De verantwoordelijkheid wordt bij de initiatiefnemer neergelegd om het juiste onderzoek te doen naar de mogelijke schittering als gevolg van de zonnepanelen. Er is al contact hierover geweest met DSM en daaruit blijkt dat de verwachting is dat schittering geen problemen zal opleveren. Desondanks is er afgesproken eerst een proefopstelling te plaatsen. Het moment waarop en hoe dit gebeurd is ook voor de initiatiefnemer.

Navolgende afbeelding toont aan dat de eerste zonnepanelen gehoor geven aan artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur.

Om er zorg voor te dragen dat er geen schittering en eventueel elektromagnetisch effect optreedt is dit als voorwaarde opgenomen in de gebruiksregels (zie 3.4).

Ad 4 Veiligheidsregio IJsselland

De Veiligheidsregio IJsselland heeft een reactie gegeven op basis van artikel 9 van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en artikel 10 Wet veiligheidsregio's (Wvr).

Het plangebied ligt ter hoogte van de splitsing van de spoorlijn Zwolle - Leeuwarden/Groningen en de spoorlijn Zwolle - Dalfsen. Over het spoor worden gevaarlijke stoffen vervoerd (zowel brandbare als toxische stoffen). Het plangebied ligt deels binnen het plasbrandaandachtsgebied (PAG).

De Veiligheidsregio IJsselland geeft de volgende adviezen:

- de tekst in paragraaf 3.6.5 aan te passen. Hierin wordt aangegeven dat er geen personen aanwezig zullen zijn in het zonnepark. Gelet op de gewenste functies als recreatie, maatschappelijk en educatie is het te verwachten dat er regelmatig toch mensen in het gebied aanwezig zijn. Zij lopen risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over het naastgelegen spoor. Vandaar mijn verzoek om dit in de tekst aan te passen;
- bouwwerken bestemd voor het verblijven van mensen (in het kader van recreatie, maatschappelijk en educatie) niet toe te staan binnen het PAG en dit op te nemen in het bestemmingsplan;
- de toekomstige beheerder van het zonnepark voor te lichten over de risico's die aanwezigen in het park lopen en wat zij bij een eventueel incident zelf kunnen doen (handelingsperspectief).

Voor dit advies heeft Veiligheidsregio IJsselland zich beperkt tot de zaken die relevant zijn voor de (externe) veiligheid. Dit advies hebben zij afgestemd met de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en de Politie Oost Nederland, district IJsselland.

Reactie gemeente

Er is telefonisch overleg geweest mevrouw E. Kilian van de Veiligheidsregio IJsselland. Er is afgesproken dat er voor de op- en aanmerkingen geen vervolgstappen hoeven worden doorlopen. Dit vanwege het feit dat er slechts af en toe enkele personen op de locatie aanwezig zullen zijn en incidenteel misschien een schoolklasje. Wel zal de beheerder op de hoogte worden gesteld van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het naastgelegen spoor en wat te doen bij een eventuele calamiteit.

Dit is verwerkt in paragraaf 3.6.5 van deze toelichting.

Ad 5 Waterschap Drents Overijsselse Delta

Het waterschap geeft aan dat langs het plangebied de Herfterwetering ligt, deze watergang heeft een keurzone.

Vanaf de insteek van de Herfterwetering (SW.20.4) moet 5 meter vrijgehouden worden voor onderhoudswerkzaamheden en daar mogen geen zonnepanelen geplaatst worden.

Het waterschap wil dat dit alsnog wordt geregeld in het bestemmingsplan.

Reactie gemeente

De keurzone is verwerkt in de regels (zie Artikel 6), in de toelichting (zie 3.3) en op de verbeelding.

Ad 6 TenneT

Binnen de grenzen van het voorontwerpbestemmingsplan bevinden zich de volgende hoogspanningsverbindingen:

- 2x 110.000 Volt Zwolle Weteringkade - Zwolle Hessenweg

In principe heeft TenneT geen bezwaar tegen het plaatsen van zonnepanelen binnen de belemmerde strook van de hoogspanningsverbinding (zoals ook aangegeven in de brief aan Powerfield Nederland met kenmerk GSN-REM 16-1854), mits er aan een aantal voorwaarden kan worden voldaan. Bij huidige invulling zoals weergegeven op plattegrond "studie landschappelijk inpassing zonneakker Herfterlaan 2 te Zwolle" loopt TenneT tegen een aantal bezwaren aan zoals:

- Het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden onder de hoogspanningsverbinding is niet of nauwelijks mogelijk door de opstelling van de zonnepanelen.
- Er is een verharding geprojecteerd onder de hoogspanningsmast
- Er zijn bomen geprojecteerd binnen de belemmerde strook.

Daarnaast is het Tennet aan de hand van de plattegrond niet duidelijk:

- Hoeveel ruimte is er vrijgehouden rondom de mastfundatie?
- Is er de mogelijkheid om een kraan op te stellen in het geval van calamiteiten?
- Hoe hoog worden de zonnepanelen?

Verder attendeert TenneT dat de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding een verminderde opbrengst van de zonnepanelen ten gevolge kan hebben ten gevolge van de schaduw van de draden,

maar ook tijdens het schilderen van de masten dienen er voorzorgsmaatregelen te worden getroffen door het afdekken van de panelen. Daarnaast kan de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding schade berokkenen aan de zonnepanelen d.m.v. ijsafzetting op de draden die naar beneden vallen of door zogenaamde draadslachtoffers (vogels die tegen de draden vliegen). TenneT kan hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld.

TenneT wil graag in overleg gaan met de initiatiefnemer om de onduidelijkheden weg te nemen en een oplossing te zoeken voor de bezwaren.

Reactie gemeente

Ten eerste is er geen sprake van een relatie met 'Powerfield'. Voor ons een onbekende. Wij ontvangen graag een kopie van deze brief.

Er is rekening gehouden met vrije toegang en 25 meter afstand ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden mits er is sprake is van een bestaande belemmeringen zoals een wetering of natuurlijke begroeiing.

Er is een verharding geprojecteerd onder de hoogspanningsmast. Het betreft een geaccentueerde bestaande verharding met stelconplaten, kortom er is geen sprake van nieuwe verharding.

Er zijn bomen geprojecteerd binnen de belemmerde strook. Op dit moment is er sprake van een bestaande boomkwekerij met meer dan 3000 bomen onder de hoogspanningsleidingen. En de bomen die er blijven staan zijn bomen die onder de 4 meter zullen blijven omdat wij rekening hebben gehouden met het feit dat 12 meter vrij moet blijven tussen het hoogste grondobject en de onderste hoogspanningsleiding.

De vrijgehouden ruimte rondom de mastfundatie is 25 meter met vrije toegang aan 1 zijde, mits er sprake is van een bestaande belemmeringen zoals een wetering of natuurlijke begroeiing.

Er is voldoende ruimte aanwezig om een kraan op te stellen in het geval van calamiteiten.

De zonnepanelen worden tussen de 2,5 en 3,5 meter hoog, waarbij er rekening is gehouden met 10 tot 12 meter tussen de laagst hangende hoogspanningskabel en eerste zonnepaneel op de grond.

Aangaande schaduw is er rekening gehouden met optimizers. Aansprakelijkheid voor genoemde gevallen ligt bij de beheerder van het zonnepark.

Initiatiefnemer blijft in overleg met TenneT, zodat er voldoende ruimte is ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden en dergelijke.

Eind conclusie

De reacties van bovengenoemde instanties hebben op enkele punten tot aanvulling van de toelichting geleid en enkele tot aanpassing van de regels en de verbeelding. De overige reacties hebben niet tot een aanpassing geleid.

5.2.2 Overleg buurt

Op 14 januari 2016 is voor de omwonenden een inloop informatiebijeenkomst over de verkoop en de plannen voor de invulling van de WEZO-accommodatie aan de Herfterlaan georganiseerd (zie Bijlage 4 Uitnodiging inloopavond) . De aanwezigen op de informatieavond hadden met name vragen over de invulling van de gebouwen, het parkeren en de uitrit. Over de realisatie van het park met zonnepanelen zijn door de aanwezigen geen negatieve reacties gegeven.
Initiatiefnemer organiseert 6 april 2017 een informatieavond voor de omgeving. (zie Bijlage 4 Uitnodiging inloopavond). Van deze avond wordt een verslag gemaakt en deze wordt ter zijner tijd toegevoegd bij dit plan.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Zonneakker in omgeving

Ruimtelijke inpassing zonneakker Herfterlaan 2 te Zwolle

2 januar1 2017 - Adviesbureau Haver Droeze - Amersfoort

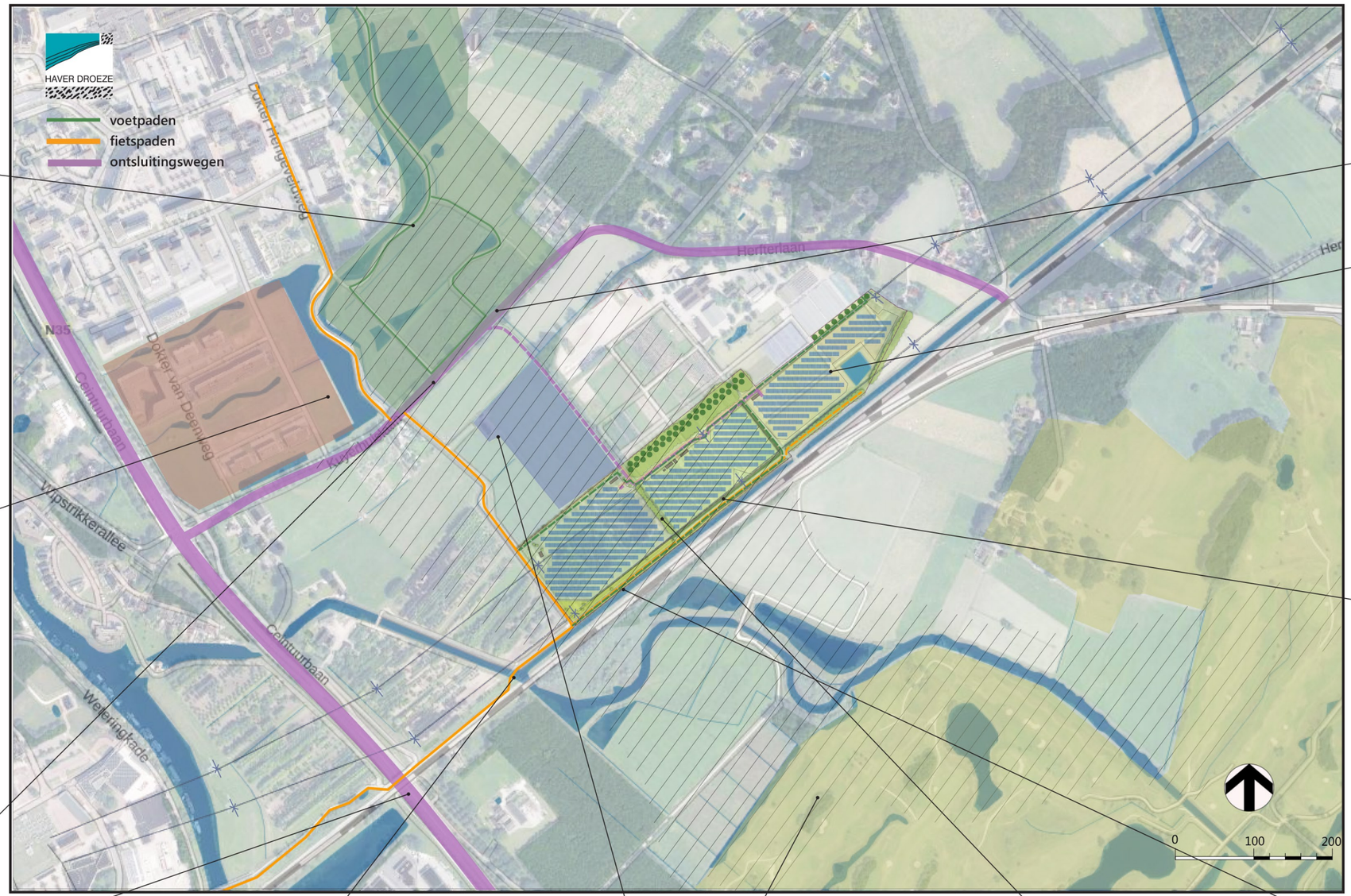
Herinneringslaantje & natuur-ontwikkeling Westerveldse Aa

Kantorenpark Oosterenk & Westerveldse Aa pad

Kuyerhuislaan & Herinne-ringslaantje

Begin ontsluiting vanaf de Kuyerhuislaan (toekomstig)

Referentie panelen in bloemrijk gras & medegebruik (toekomstig)

Referentie losse meidoornhaag bij recreatief pad (toekomstig)

Ceintuurbaan met spoorbaan Zwolle Meppel

Aansluiting Marslandenpad via brug op Westerveldse Aa pad

IJsbaan met toegang vanaf Westerveldse Aa pad

Dagrecreatie Boschwijk - Zalne & open landschap (arcering)

Bestaande kwekerij met te handhaven houtsingel.

Referentie recreatief pad met rietveld en -oever (toekomstig)

Bijlage 2 Studie landschappelijke inpassing

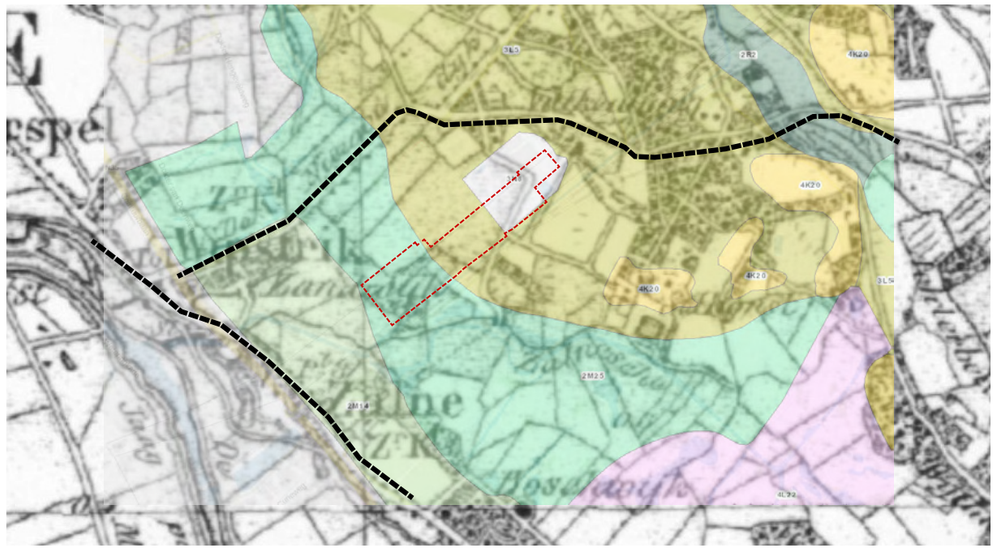
Studie landschappelijk inpassing zonneakker Herfterlaan 2 te Zwolle

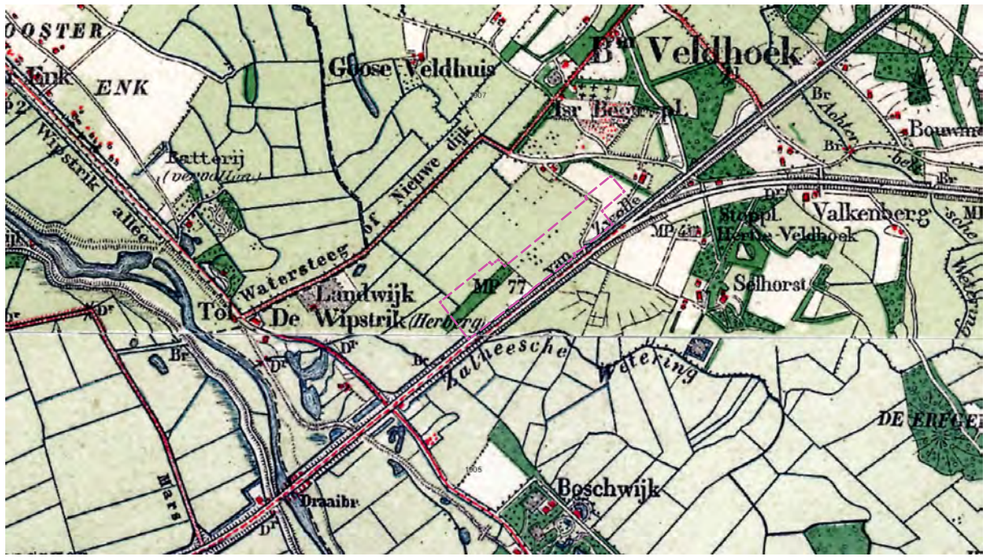
HAVER DROEZE

20 september 2016

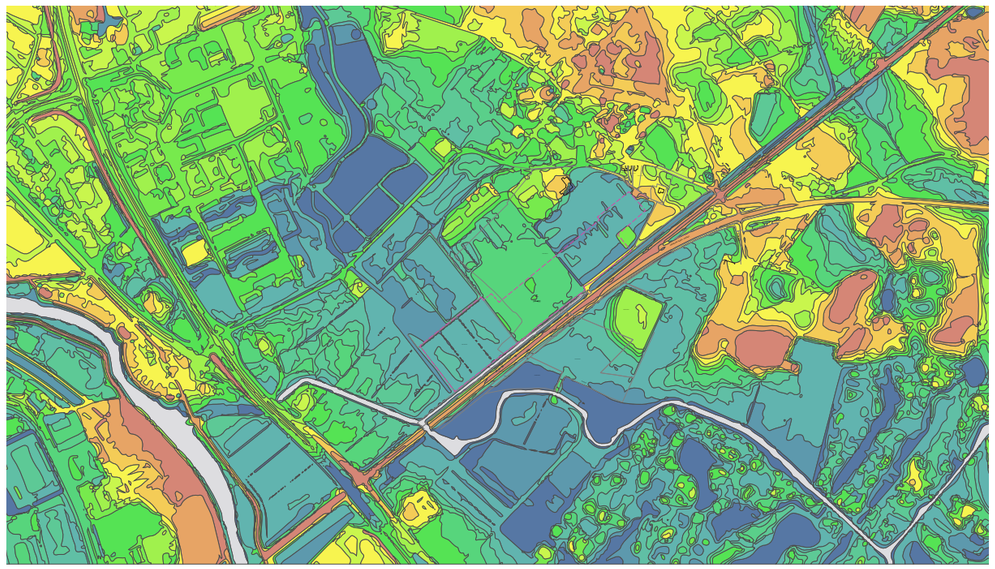
www.haverdroeze.nl

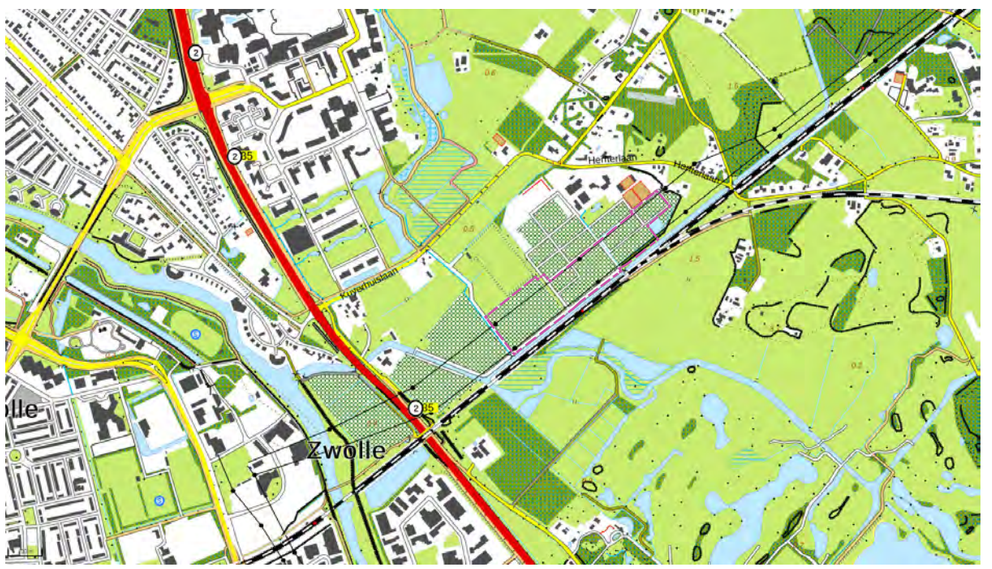
Geomorfologie

Kaart 1905/1907

Hoogtekaart

Kaart 2016

LANDSCHAP

Landschappelijk ligt de locatie in de overgang van de uitbreidende stad naar het landelijk gebied. Ofschoon er veel stedelijke ontwikkelingen in dit gebied plaatsvinden en hebben plaatsgevonden (kantorenlocatie, ziekenhuis, stadion, golfbaan, Centuurbaan, villa-clusters) is de landschappelijke drager een nog herkenbaar. Landschappelijk is dit een (dek)zandgebied met lage rivierduinen en daarop oude hoeven en kleine essen (oude bouwlanden) en Kampontginningen. De bodem bestaat uit humuspodzolen en oude bouwlanddekken en daartussen komontginningen in de vochtige laagtes (rivieroverstromingsvlakte).

Kaart 1905/1907

Op de topografische kaart van rond 1900 zien we ten (noord)oosten van de Nieuwe Wetering en de Wipstrikker allee een natte afwateringszone, met o.m. de Zalnesche Wetering, en hoger gelegen gedeelten met oude bouwlanden, de Oosterenk en de buurtschap Veldhoek. Het lage open gebied heeft een onregelmatige blokvormige verkaveling waar de natuurlijke afwatering (Zalnesche wetering, nu Herfterwetering) nog goed in is te herkennen. Binnen dit gebied zijn op wisselende plekken ook (hak) houtpercelen ge-exploiteerd. Karakteristiek is de openheid met Wilgen-, Els- of Essenbos in de lage delen in contrast met de meer gesloten bosrijke duinen en enkele buitenplaatsen veelal beplant met Eik en Beuk.

Kaart 2016

De stad heeft zich verder ontwikkeld en ten oosten van de Centuurbaan is de stedelijke invloed uitgebreid. Op de Oosterenk heeft zich een kantorenpark ontwikkeld met daaromheen een recreatieve zone met veel oppervlaktewater. Een strook aansluitend aan de buitenplaats Boschwijk is met bos ingeplant en daarachter is recreatie ontwikkeld bij de Wythmenerplas (een zandwinning) en golfterrein 't Gagel. Ook hier is veel oppervlaktewater bijgekomen. Het natte karakter van de lage zone is getransformeerd van een agrarisch open blokverkaveling naar een recreatielandschap in een grillige verkaveling met veel reliëf, bosjes en solitaire bomen.

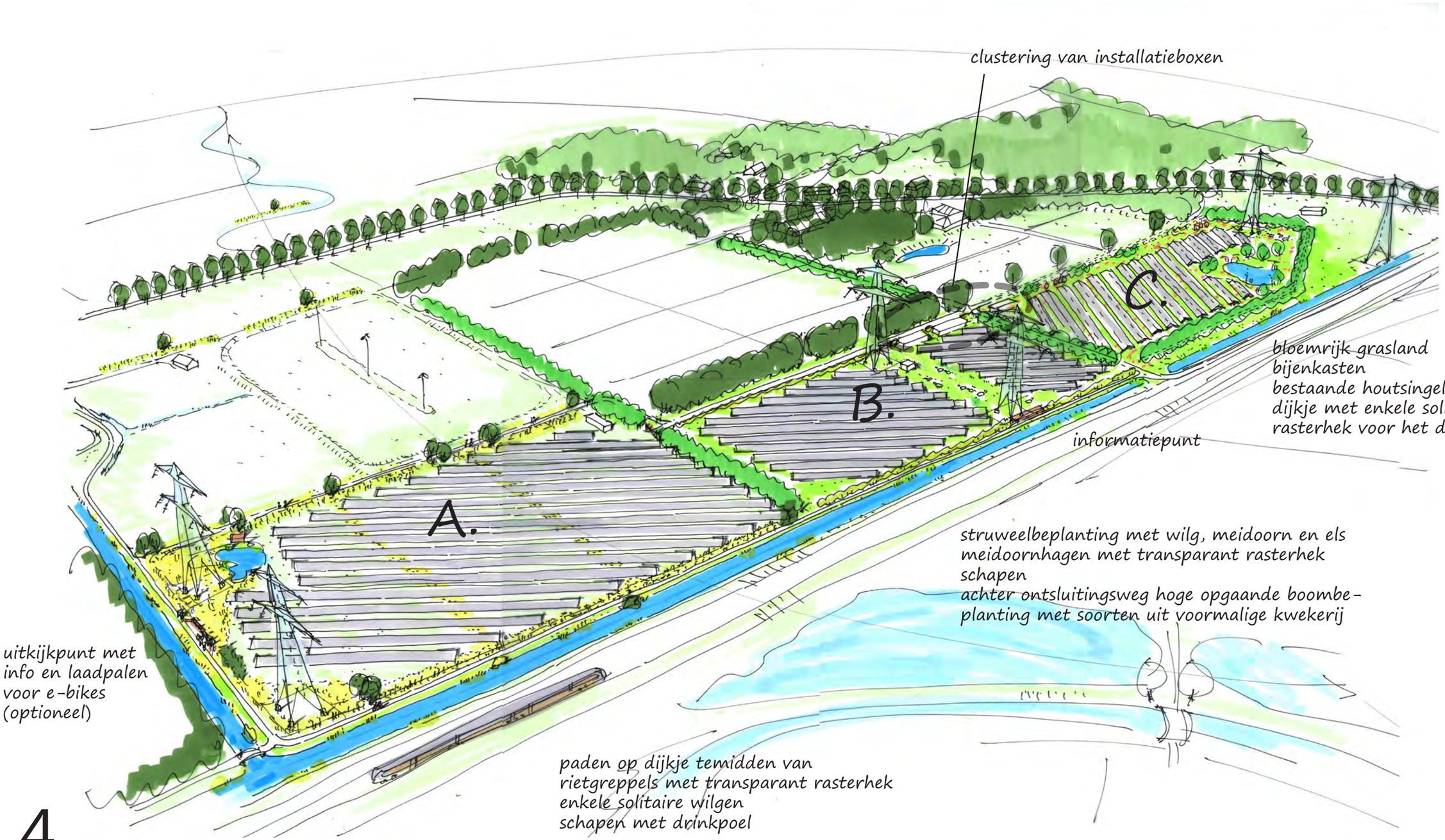
Plangebied

De (boom)kwekerij strekte zich naast de spoorlijn Zwolle-Meppel, onder de hoogspanningsleidingen, uit vanaf de Nieuwe Wetering tot aan de buurtschap Veldhoek. De beperkingen als gevolg van de hoogspanningsleidingen konden goed gecombineerd worden met het kweken van jonge bomen en struiken. Rond de kwekerij is een houtsingel aangelegd. Een gedeelte van de kwekerij is vergraven en heeft een eigen watersysteem met opvangbekken en is door een kade omgeven.

De lage delen van het plangebied liggen op 0,2 – 0,4m +NAP. De hogere delen 0,8 – 1,4m +NAP. De spoordijk ligt op 2,8m +NAP en het oppervlaktewaterpeil is ca. 0,2m –NAP.

Waterhuishouding

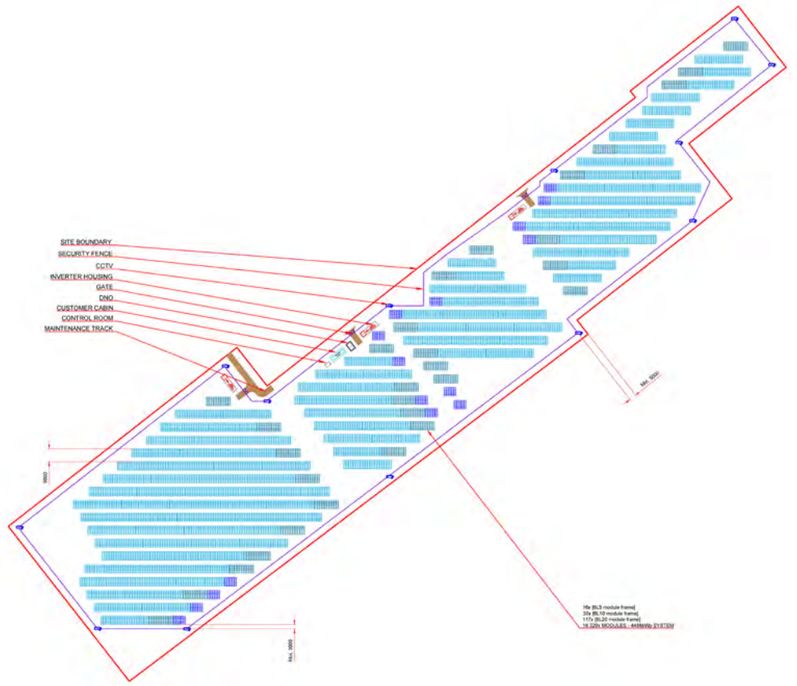

clustering van installatieboxen
A.
B.
C.
bloemrijk grasland
bijenkasten
bestaande houtsingel op kade
dijkje met enkele solitaire bomen
rasterhek voor het dijkje
informatiepunt
struweelbeplanting met wilg, meidoorn en els
meidoornhagen met transparant rasterhek
schapen
achter ontsluitingsweg hoge opgaande boombe-
planting met soorten uit voormalige kwekerij
uitkijkpunt met
info en laadpalen
voor e-bikes
(optioneel)
paden op dijkje temidden van
rietgreppels met transparant rasterhek
enkele solitaire wilgen
schapen met drinkpoel

MOGELIJKHEDEN INPASSING

- Om de uitgestrektheid van het plangebied in overeenstemming te brengen met de **schaal van het landschap** is geleding een goed middel. Er zijn drie delen die landschappelijk verschillen door hun hoogteligging (A, B en C). Het lage gedeelte (A) draagt bij als het de openheid van het landschap ondersteunt. Door de panelen zo laag en zo vlak mogelijk te plaatsen en de randen als laag struweel of rietzone in te richten blijft de ruimtelijke impact klein. De bestaande sloten kunnen gehandhaafd blijven en als rietstroken zichtbaar zijn tussen de panelen. Het hogere deel kan als contrast door hogere hakhout-beplanting van de andere delen afgescheiden worden en langs de noordwestzijde kan een brede singel worden aangelegd. Het vergraven deel (C) is door een kade en beplanting omgeven en kan een kleinere schaal met bloemrijk grasland met passende soorten krijgen. Hier passen ook bijenkasten. Lage zonnepanelen, zelfs in een andere richting, kunnen hier het onderscheid met de andere delen ondersteunen.

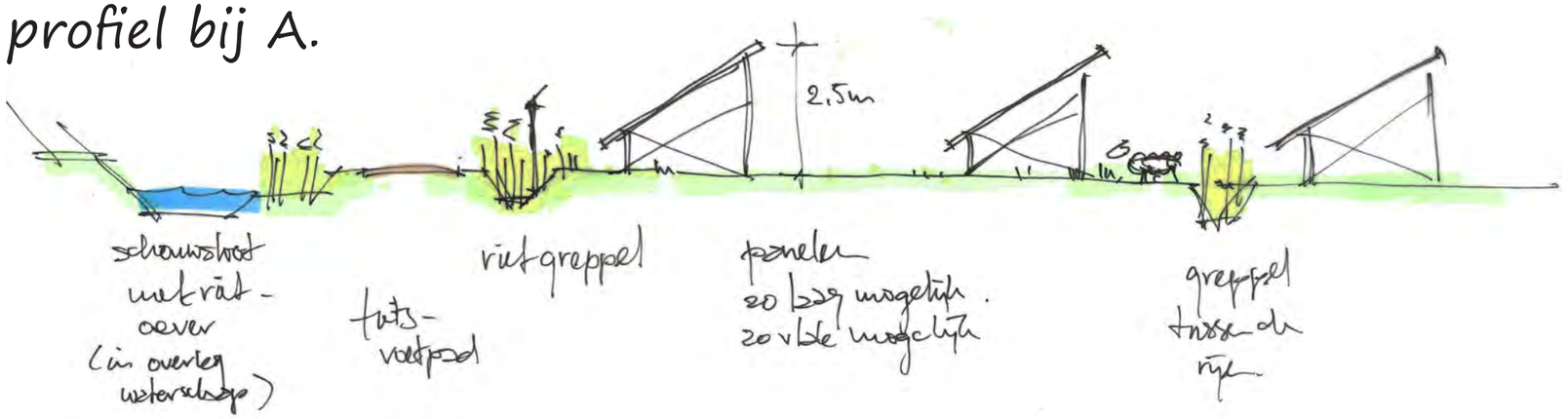
- De **interne organisatie** van de zonneakkers mede in relatie tot de hoogspanningsmasten zal voor de landschappelijke inpassing zo leesbaar mogelijk dienen te zijn. Op het middelste deel verdient het aanbeveling om de converter en de klantgebouwen te clusteren bij de hoogspanningsmast. Hierdoor wordt de akker zo min mogelijk onderbroken en is er één duidelijk concentratiepunt. De geleding in dit gedeelte kan ook beter ter hoogte van de masten liggen. Op het westelijke deel dient de houtsingel zo min mogelijk onderbroken te worden. Eén doorsteek is voldoende als toegang tot de akker en daarnaast kan een voetpad vanaf het Marslandenpad de singel iets noordelijker doorsteken. De drie toegangen kunnen door één weg verbonden worden waardoor de toegang in deel C een kwartslag kan draaien.

- Toegankelijkheid voor publiek verhoogt de **maatschappelijke acceptatie**. Een plek waar publiek informatie kan vinden, even kan rusten en bijvoorbeeld een E-bike op kan laden draagt ook bij aan de publieke waardering voor de zonne-akker. De meest gunstige plek hiervoor is aan de dwarsverbinding tussen de Kuyerhuislaan en het spoor (Marslandenpad) ten noorden van de hoogspanningsmast. Hier kan ook een kleine poel worden aangelegd als drinkplek voor de schapen met een schuilhut. Transparantie, verzorgdheid en een vriendelijke uitstraling helpen vandalisme te voorkomen. Een doorzichtige afrastering van 2m hoogte kan worden ingepast in een rietkraag, een meidoorn haag of een struweelsingel.

technisch referentiemodel

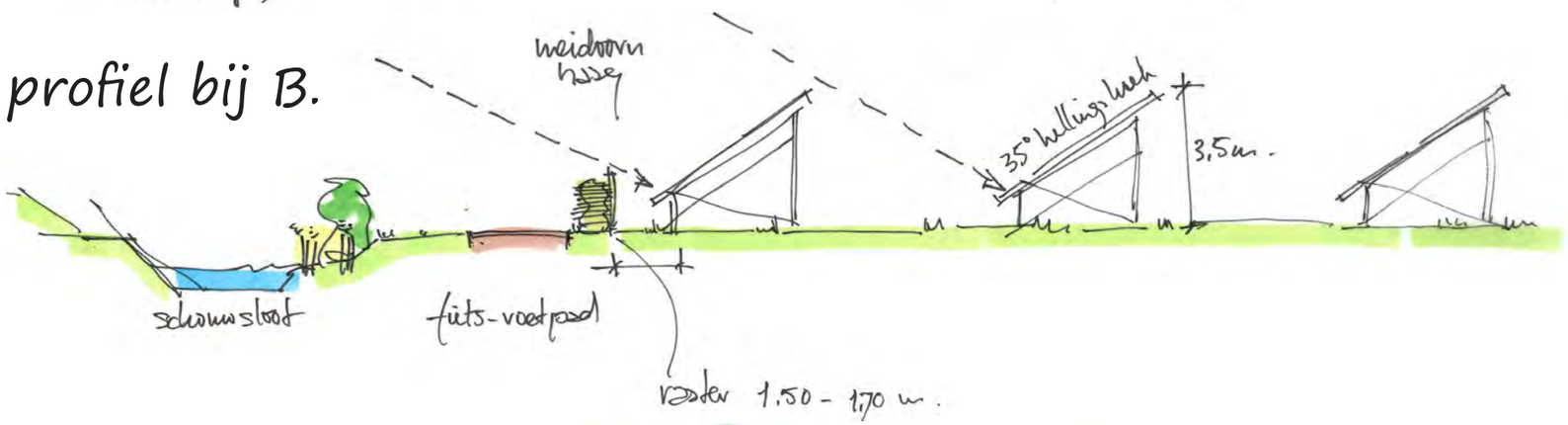
profiel bij A.

dijkje met aan weerszijden riet

profiel bij B.

losgesnoeide meidoornhaag

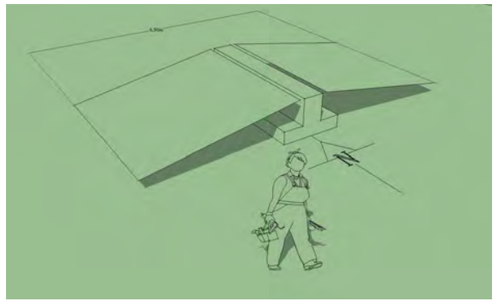
profiel bij C.

bloemenweide aan de overzijde van de spoorsloot

DETAILS

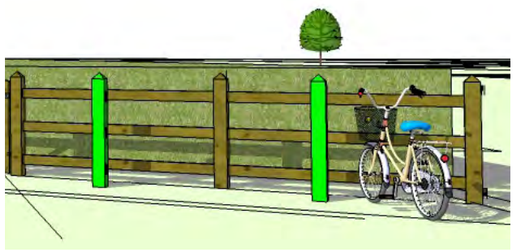
lage zonnepanelen
op oost en west gericht
in het vergraven deel (C)

gebruiksgebouwen landelijk in uit-
straling (met zonnepanelen dak)

meervoudig gebruik ruimte
bijenteelt en zonne-akker
in deel C

laadpalen als service voor passanten
(optioneel)

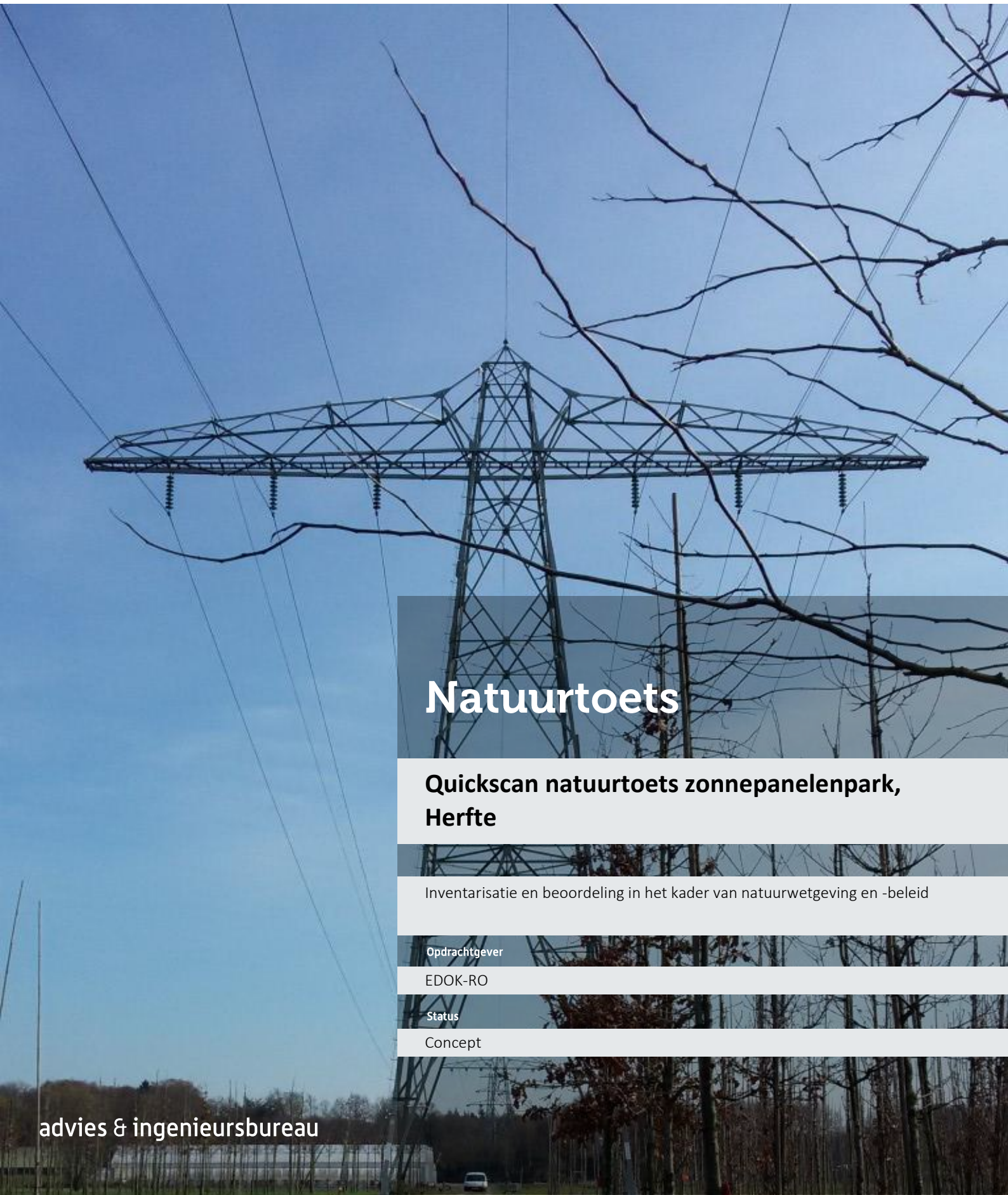

informatie als promotie
en ondersteuing bekendheid
met deze vorm van landgebruik

HT
ALURA

Bijlage 3 Quickscan natuurtoets

Natuurtoets

Quickscan natuurtoets zonnepanelenpark, Herfte

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

EDOK-RO

Status

Concept

advies & ingenieursbureau

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets zonnepanelenpark, Herfte

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
16-144	9 augustus 2016	Concept

Auteur(s)

M.G. (Mark) Hoksberg

Eindredactie

M. (Martijn) Bunskoek

Opdrachtgever

EDOK-RO

Hoksberg, M.G. (2016). Quickscan natuurtoets zonnepanelenpark, Herfte. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 16-144. Ecogroen bv Zwolle.

© Ecogroen (2016)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Inhoud

Samenvatting 1

Samenvatting 1

1. Inleiding 3

1.1 Aanleiding en doelstelling 3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen 3
1.3 Algemene opzet onderzoek 3

2. Gebieden 5

2.1 Natuurbeschermingswet 5
2.2 Nationaal natuurnetwerk 5
2.3 Overige natuurgebieden 5

3. Flora- en Faunawet 6

3.1 Onderzoeksmethode 6
3.2 Vleermuizen 6
3.3 Grondgebonden zoogdieren 7
3.4 Broedvogels 8
3.5 Amfibieën 9
3.6 Vissen 10
3.7 Overige soortgroepen 10

4. Geraadpleegde bronnen 11

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van EDOK RO heeft Ecogroen een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen realisatie van een veld zonnepanelen langs het spoor bij Herfte.

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In voorliggende rapportage is, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, de toetsing aan de natuurwetgeving beschreven.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied betreft gronden van een kwekerij, gelegen onder de kabels van twee hoogspanningsleidingen. De percelen worden begrensd door kavelslootjes, de Herfterwetering, beplanting en het spoor. Men wil op voormalige kwekerijgrond een veld zonnepanelen realiseren. De beoogde oppervlakte bedraagt ruim 7,5 hectare. De perceelstructuur en kavelsloten blijven ongewijzigd.

Beschermde gebieden

Er vinden geen werkzaamheden plaats in of met negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, beschermde Natuurmonumenten, Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen EHS) of natuur buiten het NNN. Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet nodig vanuit het oogpunt van gebiedsbescherming en provinciaal NNN-beleid.

Effectbeoordeling beschermde soorten

- In het plangebied zijn geen beschermde en bedreigde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het veldonderzoek en bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht;
- Er zijn geen bomen of gebouwen aanwezig met daarin potentieel geschikte vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel is mogelijk sprake van een vliegroute en foerageergebied van vleermuizen langs de spoordijk en/of de Herfterwetering. Aantasting van deze vliegroute is echter niet te verwachten, aangezien de beplanting en watergang gehandhaafd blijft en bovendien nauwelijks extra licht- en geluidsverstoring in de nachtelijke uren is te verwachten;
- De Herfterwetering die aan het plangebied grenst maakt deel uit van leefgebied van Otter (Ff-wet tabel 3). Er is in het plangebied echter geen sprake van verlies aan foerageergebied of verblijfplaatsen. Op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van sporen en/of geschikt leefgebied van andere zwaarder beschermde zoogdieren (zoals Bever, Waterspitsmuis en Eekhoorn) kunnen vaste

verblijfplaatsen van deze soorten worden uitgesloten. Wel zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals Bosmuis, Egel, Huisspitsmuis, Mol, Rosse woelmuis en Veldmuis te verwachten;
- Broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zoals Boomvalk, Buizerd of Sperwer zijn niet aangetroffen en/of te verwachten binnen de invloedsfeer van de activiteiten;
- In het plangebied zijn verder broedlocaties aangetroffen en/of te verwachten van Kleine plevier, Roodborsttapuit, Merel, Grasmus, Bosrietzanger, Tjiftjaf en Fitis. In de oevers van de watergangen verder nesten van Wilde eend, Meerkoet en Waterhoen te verwachten;
- In de kavelsloten is voortplanting van laag beschermde, algemene amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker te verwachten. Overwintering van genoemde soorten wordt binnen het plangebied verwacht in de strooisellaag onder ruigte en onder worteldoek. Het voortplantingshabitat wordt als gevolg van de plannen niet aangetast. Wel gaat een deel van het overwinteringsbiotoop (worteldoek) verloren. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens niet verwacht;
- In de kavelsloten komen mogelijk de beschermde Kleine en Grote modderkruiper (respectievelijk Ff-wet tabel 2 en 3) voor in lage dichtheden. Andere beschermde soorten zijn niet te verwachten.
- Vaste verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van beschermde reptielen en ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht.

Mitigerende maatregelen en vervolgtraject

- Een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en ten aanzien van NNN-beleid is niet aan de orde;
- Bij de beoogde plannen verdwijnen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën. Voor deze tabel 1-soorten geldt in geval van ruimtelijke ontwikkelingen automatisch vrijstelling van de ontheffingsplicht. In geval van de overwinterende amfibieën wordt geadviseerd om in het kader van de wettelijke zorgplicht (zie bijlage 1) het bouwrijp maken te faseren. Door het worteldoek in de actieve periode van amfibieën (april-oktober) te verwijderen krijgen de dieren de kans om zichzelf in veiligheid te brengen;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door buiten de broedtijd te werken of de uitvoering in elk geval te starten in de periode voor begin maart en na eind juli. Bij werkzaamheden in de broedtijd in de invloedsfeer van de plannen kan een broedvogelcheck door een deskundige uitkomst bieden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd (Wilde eend kan bijvoorbeeld nog tot september broedend aanwezig zijn), maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Zolang er niet in het water of oever gewerkt wordt is schade aan beschermde vissen niet aan de orde. Mocht dit toch noodzakelijk zijn, dan dient een nadere effectbeoordeling te worden uitgevoerd, mogelijk gevolgd door een ontheffingsaanvraag.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van EDOK RO heeft Ecogroen een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen realisatie van een veld zonnepanelen langs het spoor bij Herfte (figuur 1.1).

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In voorliggende rapportage is, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, de toetsing aan de natuurwetgeving beschreven. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage 1.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied betreft gronden van een kwekerij, gelegen onder de kabels van twee hoogspanningsleidingen. Het perceel in de zuidwesthoek is momenteel in gebruik als maisakker. Het noordoostelijke gedeelte is niet in gebruik en afgedekt met worteldoek. De percelen worden begrensd door kavelslootjes en langs de zuidoostzijde door de Herfterwetering, een strook beplanting en het spoor.

Men wil op voormalige kwekerijgrond een veld zonnepanelen realiseren. De beoogde oppervlakte bedraagt ruim 7,5 hectare. De perceelstructuur en kavelsloten blijven ongewijzigd. De ontwikkeling is onderdeel van het project Buitengoed De Herfte.

1.3 Algemene opzet onderzoek

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op twee locatiebezoeken, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 5 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien aanvullend onderzoek nodig is, is dit ook aangegeven.

Figuur 1.1:Het plangebied (binnen rode lijn). Ten zuiden van de plangrens liggen de Herfterwetering en het spoor.

2. Gebieden

2.1 Natuurbeschermingswet

*In de **Natuurbeschermingswet 1998** (Nb-wet) is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen/activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is Uiterwaarden Zwarte water en Vecht, gelegen op een afstand van circa 1,7 kilometer van het plangebied. Er zijn gezien de grote afstand, tussenliggende barrières en de aard van de ingreep geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van dit of andere Natura 2000-gebieden.

2.2 Nationaal natuurnetwerk

*Het **Nationaal Natuurnetwerk** (NNN, de voormalige Ecologische hoofdstructuur) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk moet helpen voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Beoordeeld dient te worden of ontwikkelingen effecten hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN.*

Uit de Atlas van Overijssel blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het NNN (bron: Provincie Overijssel, 2016). De begrenzing van het meest nabijgelegen gebied ligt op circa 1,7 kilometer afstand en komt overeen met die van eerder genoemd Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Het betreft uiterwaarden die zijn aangemerkt als ‘bestaande natuur’. Omdat het NNN in Overijssel geen externe werking kent, is verdere toetsing niet aan de orde.

2.3 Overige natuurgebieden

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en het Nationaal natuurnetwerk bevinden zich ook natuurgebieden die zijn beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Het plangebied ligt niet in gebied met bijzondere natuurwaarden buiten het NNN. Zo is geen sprake van ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied in het plangebied of directe omgeving. Vervolgstappen zijn dan ook niet aan de orde.

3. Flora- en Faunawet

De Flora- en faunawet (Ffw) verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken. Voor een toelichting op de Flora- en faunawet verwijzen we naar bijlage 1.

3.1 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op drie locatiebezoeken op 13 en 15 april en 3 augustus 2016. Tijdens het eerste en derde veldbezoek is aandacht besteed aan alle beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). Het tweede bezoek is gericht op het bemonsteren van de watergangen in en langs het plangebied. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 Flora

Op basis van het uitgevoerde veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2016) worden geen strikt beschermde plantensoorten van Flora- en faunawet tabel 2 of 3 verwacht in het plangebied. Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet aan de orde.

Op het terrein zijn verder algemene en niet beschermde plantensoorten aangetroffen als Gewone smeerwortel, Gewone rolklaver, Smalle weegbree, Pitrus, Scherpe boterbloem, Witte klaver, Witte winterpostelein, Kleine veldkers, Gewone spurrie, Rietgras, Riet, Gewoon sterrenkroos, Smalle waterpest en Grote lisdodde.

3.3 Vleermuizen

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 2.1 volgende pagina). Op de volgende pagina worden deze onderdelen nader besproken.

Kader 2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de grootste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van

kraamkolonies/ zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawet echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Vaste verblijfplaatsen

Vanwege het ontbreken van bomen en/of gebouwen met geschikte holten en spleten worden geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht in het plangebied. Het nemen van vervolgstappen, zoals het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, is niet aan de orde.

Vliegroutes

De watergangen en de beplanting op de spoordijk vormen een logische vliegroute vanuit de bebouwing en bospercelen rond Herfte en mogelijke foerageergebieden langs de Nieuwe wetering en de Herfterwetering.

Aantasting van deze vliegroute is echter niet te verwachten, aangezien de beplanting en watergang gehandhaafd blijft en bovendien nauwelijks extra licht- en geluidsverstoring in de nachtelijke uren is te verwachten. Vervolgstappen voor vliegroutes van vleermuizen zijn dan ook niet aan de orde.

Foerageergebieden

Het plangebied vormt vermoedelijk geschikt foerageergebied voor soorten als Watervleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis die in de omgeving bekend zijn (NDFF, 2016).

Als gevolg van de voorgenomen plannen worden geen onmisbare foerageergebieden aangetast. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig. Vervolgstappen voor foerageergebieden van vleermuizen zijn dan ook niet aan de orde.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren

Nabij het plangebied (duiker Herfterwetering onder N35) zijn in 2015 sporen van Otters (Ff-wet tabel 3) gevonden (NDFF, 2016). De Herfterwetering en Nieuwe wetering maken naar verwachting deel uit van het foerageergebied van de soort. Er gaat echter geen foerageergebied verloren en potentiële voortplantingslocaties (zie soortkader 2.2, volgende pagina) zijn in het plangebied niet aanwezig.

Kader 2.2 Otter

Overdag verblijven Otters in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (riet), struwelen en bosschages, maar ook in holen. De dieren maken hierbij gebruik van boomstronken en wortelstelsels, oude holen van bijvoorbeeld Muskusrat of Konijn, constructies van takken en modder gemaakt door Bever, nissen onder bruggen of betonpijpen. De plek kan per dag verschillen en van een vaste rust- of verblijfplaats is zodoende geen sprake. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (zoogdiervereniging.nl).

Op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van sporen en/of geschikt leefgebied van andere zwaarder beschermde zoogdieren (zoals Bever, Waterspitsmuis en Eekhoorn) kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden uitgesloten. Ook is geen sprake van verstoring/aantasting van belangrijke foerageergebieden.

Laag beschermde zoogdieren

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten, zoals Egel, Haas, Konijn, Huisspitsmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Bosmuis, Veldmuis, Aardmuis en Rosse woelmuis (Ff-wet tabel 1). Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.5 Broedvogels

Aangezien voorliggend onderzoek een verkenning betreft, is geen systematische broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Toch kan op basis van soortwaarnemingen, biotoopeisen, terreinkenmerken, expert judgement en bekende ecologische principes beoordeeld worden welke soorten aanwezig kunnen zijn. In deze paragraaf wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast wordt kort ingegaan op de meer algemeen voorkomende broedvogels.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 2.3).

Kader 2.3 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespendief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten of belangrijke onmisbare foerageergebieden zijn niet in het plangebied aangetroffen. Er zijn geen oude kraaiennesten in de hoogspanningsmasten of bomen aanwezig die als nest kunnen dienen voor Boomvalk, Buizerd of Sperwer. Vervolgstappen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

In het plangebied is (op open grond) naar verwachting een nest van Kleine plevier aanwezig aangezien twee exemplaren broedverdacht gedrag vertonen. In de ruige vegetatie tussen spoordijk en waterreservoir is een territorium van Roodborsttapuit vastgesteld. In de bosschages en ruigten in slootkant en spoordijk is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Merel, Grasmus, Bosrietzanger, Tjiftjaf en Fitis. In de oevers van de watergangen zijn verder nesten van Wilde eend, Meerkoet en Waterhoen te verwachten.

Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring tijdens het broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen, maar Wilde eend broedt van begin maart tot in september. Voor potentieel verstorende werkzaamheden in de broedperiode kan een broedvogelcheck door een deskundige uitkomst bieden.

3.6 Amfibieën

In de sloten en het regenwaterreservoir zijn veel Kleine watersalamanders (Ff-wet tabel 1) waargenomen. Het reservoir (geen onderdeel van het plangebied) is wegens het ontbreken van roofvis een optimaal voortplantingshabitat waar naar schatting vele honderden tot meer dan duizend exemplaren voortplanten. Daarnaast zijn in de sloten nog andere algemene en laag beschermde amfibieën voortplantend te verwachten, zoals Gewone pad, Bruine kikker en Bastaardkikker.

Alle genoemde en laag beschermde (Ff-wet tabel 1) amfibieën (Kleine watersalamander, Bruine kikker, Bastaardkikker en Gewone pad) gebruiken het plangebied naar verwachting als overwinteringslocatie. Geschikte locaties bevinden zich in de waterbodem, onder dekzeilen/worteldoek van de kwekerij, in de strooisellaag van oevers, ruigte en spoordijk en in holen van knaagdieren.

Juridisch zwaarder beschermde amfibieën worden vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en op basis van bekende verspreidingsgegevens niet verwacht in het plangebied (NDFF, 2016). Bij de realisatie van de plannen kunnen wel exemplaren en verblijfplaatsen van genoemde laag beschermde amfibieënsoorten verloren gaan. Voor deze tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is. Uit oogpunt van de wettelijke zorgplicht (zie bijlage 1 voor een toelichting) wordt echter geadviseerd om bij het bouwrijp maken de dekzeilen/worteldoeken in de actieve periode van amfibieën (april-oktober) te verwijderen. De dieren kunnen dan vluchten voor de werkzaamheden. In de overwinteringsperiode zijn ze immobiel en daardoor zeer kwetsbaar.

3.7 Vissen

In de sloten zijn tijdens een intensieve visbemonstering op 15 april 2016 geen beschermde vissen aangetroffen. Er werden alleen de niet beschermde Tiendoornige stekelbaars en Marmergrondel aangetroffen. In hetzelfde peilvak aan de overzijde van het spoor heeft Ecogroen op 9 april jongstleden Grote modderkruiper (Ff-wet tabel 3) aangetroffen. In 2013 is ook de Kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2) algemeen aangetroffen in sloten in de nabije omgeving, waaronder de Herfterwetering die aan het plangebied grenst (Heinen & Van der Sluis, 2014). Naar verwachting kunnen beide soorten zodoende toch in lage dichtheden aangetroffen worden in de sloten in het plangebied.

Aangezien er niet in het water gewerkt wordt is schade niet aan de orde. Wanneer er toch werkzaamheden in water en/of oever nodig blijken te zijn dan is het noodzakelijk om een nadere effectbeoordeling uit te voeren. Voor de strikt beschermde Grote modderkruiper geldt een ontheffingsplicht onder de Ff-wet.

3.8 Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen beschermde reptielen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten. Vanwege de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor deze soortgroepen. Vervolgstappen voor de overige soortgroepen zijn dan ook niet aan de orde.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Heinen, M.A. & M. van der Sluis (2014). Quickscan natuurtoets aanpassing spoor Zwolle-Herfte. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 14-175. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Kessel, N. van & J. Kranenbarg (2012. Vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland. Uitgeverij Profiel, Bedum. NDFF (2015). Nationale Databank Flora en Fauna

Creemers, R. & J. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna deel 9. Naturalis/EIS, Leiden.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Sluis, M. van der (2014). Faunaonderzoek Zwolle en De Horte 2012-2013. Inventarisatie van zoogdieren, broedvogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Rapport 11-430. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Internet

NDFF (Database met verzamelde verspreidingsinformatie voor abonnees, 2016)

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Zoogdieratlas.nl (website met zoogdierwaarnemingen in Nederland).

Atlas van Overijssel

synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx (Natura 2000- en EHS-viewer)

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is `nee, tenzij`. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen (`nee`) kan onder voorwaarden (`tenzij`) worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:
Bescherming van flora en fauna (b)
Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn[1] en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd[2]. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

[1] In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.
[2] Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.

Bijlage 4 Uitnodiging inloopavond

UITNODIGING INFORMATIEBIJEENKOMST

Aan: Omwonenden van de WEZO-locatie aan de Herfterlaan 2
Datum: 6 april 2017 van 17:00 tot 19:00 uur
Locatie: Herfterlaan 2 in Zwolle

Geachte mevrouw/heer,

Graag nodigen wij u uit voor een inloop informatiebijeenkomst over de bestaande activiteiten, wijzigingen en de beoogde plannen voor de invulling van de oude WEZO-accommodtie aan de Herfterlaan. Zoals u misschien heeft gemerkt is er onlangs in de media het bericht verschenen dat het college van burgemeester en wethouders de aanleg van een nieuw Zonnepanelenveld ondersteund. Het plan wordt gedurende deze bijeenkomst aan u getoond en uitgebreid toegelicht.

Herfte Beheer BV
In de afgelopen jaren zijn de werkzaamheden op de WEZO-accommodatie afgebouwd en de vraag is lang geweest wat er met deze locatie diende te gaan gebeuren. Daar is in september 2016 duidleijkheid over gekomen, nadat de werkplaats “WEZO-groenvoorziening’ is overgenomen door Herfte Beheer BV met initiatiefnemers Teun Bouwhuis en Marc Huitink.

Stichting Meedoen in het Groen
Marc en Teun hebben er bewust voor gekozen op basis van ideële gronden invulling te geven aan het gebruik van de accommodtie. Specifiek voor het aanjagen van maatschappelijke initiatieven op het terrein hebben zij ‘Stichting Meedoen in het groen’ opgericht met als taak deze doelstellingen, zonder winstoogmerk, te bewaken.

Twee belangrijke peilers binnen de doelstelling en reglementen van de stichting zijn:

1) Het faciliteren van kleinschalige sociale, ambachtelijke en educatieve bedrijvigheid die (jonge) mensen met afstand tot de arbeidsmarkt opnemen en een kans geven;
2) Het facliteren van kleinschalige educatieve initaiteven gericht op (jonge) mensen die binnen het huidige onderwijssysteem geen plek wordt geboden.

Vanwege de omvang van het terrein wiilen de initiatiefnemers zich daarnaast bezighouden met ideele projecten in het groen; fysieke parkachtige projecten, maar ook doelgerichte publieke en duurzame initiatieven.

Bestaande invulling
De accommodtie aan de Herfterlaan betreft een accommodatie waarop verschillende gebouwen aanwezig zijn. Onderstaande initiatieven hebben reeds een plekje gevonden op het terrein:

1) Edward Otten – Meubelmaker & hout kunstenaar;
2) Hanze Duck – Sociaal leerbedrijf autoreparatie;
3) Axent – Groenbeheer;
4) Autismehuis de Toren – Autismecentrum;
5) StartDuck – Deltion College.

Wijzigingen
StartDuck – Deltion College zal per 1 september 2017 in de huidige bedrijfsruimte plaatsmaken voor twee Zwolse sociale ondernemingen:

- Binthout – Passie voor Hout, mens en design.
- Taru van der Born – Smederij met een leerschool voor ontwikkeling;

Leegstaande kassen (kwekerij):
Voor de huidige leegstaande kassen op de accommodatie is een nieuwe invulling gevonden met het initiatief van “Omega Zorg”. Omega wil met een kleine biologische kwekerij zorgen dat zorgbehoevenden die uitvallen binnen reguliere banen dag begeleiding krijgen met de insteek deze doelgroep weer invulling van de dag te geven. Om de gewenste invulling mogelijk te maken, waarbij een hele oude kas op de accommodatie plaats moet maken voor een nieuwe, wordt bij de gemeente Zwolle een sloop- en omgevingsvergunning aangevraagd.

Bedrijfswoning:
Het bestemmingsplan laat een bedrijfswoning toe. Op dit moment wordt verkenning uitgevoerd hoe in het kader van sociale controle en veiligheid deze functie op het terrein in te kunnen vullen.

Beoogde plannen Zonneweide
Op circa de helft van het terrein ligt een uitgewerkt plan voor 7,5 hectare aan Zonneweide. De zonnepanelen zullen voldoende energie opleveren (4 MegaWatt) om duizend huishoudens van stroom te voorzien. De gemeente steunt de wijziging van de bestemming van het terrein, omdat dit plan een positieve bijdrage levert aan de opwekking van groene energie. De zonnepanelen worden op enige hoogte van de grond geïnstalleerd, zodat schapen, lammeren en geiten er onderdoor kunnen lopen. De panelen worden in een zodanige hoek geplaatst, dat de omgeving geen last heeft van weerkaatste zonnestralen. De zuidoostzijde is begrensd door de spoorlijn tussen Zwolle en Meppel en aan de noordzijde van het zonneveld worden bomen herplant om de panelen aan het oog te onttrekken vanuit de zijde van de Kuyerhuislaan. Door de zorgvuldige landschappelijke inpassing verbetert zowel de ecologische als de recreatieve waarde van het gebied.

Inloopbijeenkomst
Op **donderdag 6 april aanstaande van 17.00 - 19.00 uur** bent u van harte welkom in het “Proathuus”, de centrale ontmoetingsruimte, op de accommodatie. U kunt die avond binnenlopen en de plannen bekijken. De eigenaren en tevens initiatiefnemers van de plannen, vertegenwoordigers van de betrokken advieusbureau’s en medewerkers van de gemeente Zwolle zijn aanwezig om de plannen toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden.

Mocht u vooraf vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Teun Bouwhuis *06-53649397.*

Wij hopen u te zien op donderdag 6 april aanstaande.

Met vriendelijke groet,

Teun Bouwhuis & Marc Huitink
Initiatiefnemers

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied. Herfterlaan 2 met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP16014-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen (houtteelt daaronder begrepen) en/of het houden van dieren;

1.6 agrarisch medegebruik:

een agrarisch gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit agrarische gebruik is toegestaan;

1.7 archeologische monumenten:

terreinen die van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.8 archeologische waarden:

de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het belang voor de archeologie en de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.9 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.10 bedrijf:

het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten;

1.11 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.12 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.13 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.14 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.15 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.16 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.17 bouwperceelgrens:

de grens van een bouwperceel;

1.18 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.19 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.20 cultuurhistorische waarden:

de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door de ten gevolge van een vroeger cultuur- of levenspatroon ontstane in het terrein waarneembare vormen van landschap en bebouwing, welke hetzij van waarde zijn voor de wetenschap, hetzij een zodanige historische waarde bezitten dat het behoud van belang is te achten;

1.21 erftoegangsweg:

een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.22 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.23 natuurwaarden:

de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.24 nevenactiviteit:

een vorm van bedrijvigheid naast de hoofdfunctie;

1.25 niet grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:

een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk in gebouwen plaatsvindt;

1.26 normaal onderhoud:

werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden en/of bouwwerken;

1.27 nutstuinen:

kleinschalige tuinen zonder bebouwing ten behoeve van buurtbewoners, waarop op biologische wijze getuinierd wordt;

1.28 onderhoudsdepot:

een depot ten behoeve van het onderhoud van watergangen, waarbij het uit de watergangen afkomstig afvalmateriaal tijdelijk wordt opgeslagen;

1.29 onderkomen:

een voor dag- en nachtverblijf van personen of dieren geschikte constructie;

1.30 openbaar toegankelijk gebied:

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.31 openbare nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.32 opslag:

het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.33 overig bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.34 peil:

a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.35 ruimtelijke kwaliteit:

de kwaliteit gevormd door de evenwichtige samenhang tussen (openbare) ruimte en gebouwde elementen

1.36 stedenbouwkundig beeld:

het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.37 zonnepark:

veld met zonnecollectoren.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

Hoofdstuk 2 Bestemmingregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van een agrarisch bedrijf met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering;
b. het opwekken van energie door middel van het omzetten van zonlicht in elektriciteit en/of warmte met gebruik van zonnepanelen, met de daarbij behorende voorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van bedrijf - zonnepark**';

met daaraan ondergeschikt:

c. gebouwen voor het zonnepark en voor openbare nutsvoorzieningen;
d. wegen en paden;
e. parkeervoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. recreatief medegebruik in de vorm van extensieve dagrecreatie;
j. waterhuishoudkundige voorzieningen;
k. sloten, beken en daarmee gelijk te stellen waterlopen;

met de daarbij behorende:

l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen voor het zonnepark

Voor het bouwen van gebouwen ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van bedrijf - zonnepark**' gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte aan gebouwen mag per bestemmingsvlak niet meer dan 50 m^2 bedragen;
b. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 4 m bedragen.

3.2.2 Gebouwen voor openbare nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van gebouwen voor openbare nutsvoorzieningen gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 75 m^2 bedragen;
b. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 4 m bedragen.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen;
b. ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van bedrijf - zonnepark**' zijn transformatoren toegestaan met een bouwhoogte van niet meer dan 4m en een oppervlakte van niet meer dan 6 m^2 per stuk;
c. ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van bedrijf - zonnepark**' zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in de vorm van zonnepanelen met de daarbij behorende voorzieningen toegestaan, met dien verstande dat:
    1. er één type zonnepanelen wordt toegepast;
    2. er één plaatsingssysteem wordt toegepast;
    3. de zonnepanelen in één hoofdrichting worden geplaatst;
    4. de zonnepanelen worden geclusterd in rechthoekige opstellingen;
    5. de bouwhoogte niet meer dan 4 m bedraagt;
    6. het kleur- en materiaalgebruik eenduidig is.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;

d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de bescherming van het landschappelijk beeld;
i. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van de gronden ter plaatse van de aanduiding **'specifieke vorm van bedrijf - zonnepark'** als zonnepark:

1. indien de landschappelijke inpassing niet wordt uitgevoerd en in stand wordt gehouden zoals weergegeven in Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan;
2. indien niet is vastgesteld dat reflectie van de zonnepanelen geen nadelige gevolgen hebben voor de veiligheid op het spoor;
3. indien er nadelige elektromagnetische effect richting de aanwezige spoorzone is conform ProRail-richtlijn RLN00398.

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden buiten het bouwvlak als standplaats voor kampeermiddelen;
c. het gebruik van de gronden ten behoeve van (co)mestvergisting;
d. het gebruik van bouwwerken ten behoeve van nevenactiviteiten.

Artikel 4 Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds)

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds)' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het bovengrondse transport van elektrische energie door een hoogspanningsleiding;

met de daarbij behorende:

b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds)'.

4.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds)' worden gebouwd.

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding (bovengronds)' gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen dan 2 meter bedragen.
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 65 meter bedragen.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 4.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

4.3.2 Voorwaarden

De in artikel 4.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de bovengrondse hoogspanningsleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de bovengrondse hoogspanningsleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. het hebben van beplantingen die door hun hoogte de goede werking van de bovengrondse hoogspanningsleiding in gevaar kunnen brengen.

4.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van beplanting en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, ontginnen en ophogen;
e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
f. het permanent opslaan van goederen.

4.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 4.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. verband houden met de aanleg van de betreffende bovengrondse hoogspanningsverbinding;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. het normale onderhoud ten aanzien van de verbinding en belemmerde strook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemmingen betreffen.

4.5.3 Voorwaarden

De in artikel 4.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de bovengrondse hoogspanningsverbinding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 5 Waarde - Landschap reliëf

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Landschap reliëf' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en het herstel van het reliëf van het landschap dat ter plaatse aanwezig is.

5.2 Bouwregels

Op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van de andere bestemmingen.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van het reliëf van het landschap wordt gedaan.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen buiten het bouwvlak met een oppervlakte van meer dan 1.000 m²;
b. het ontgronden, afgraven, ophogen of egaliseren van gronden over een oppervlakte groter dan 1.000 m², zodanig dat er een verschil in hoogte, c.q. verticale diepte ten opzichte van het bestaande maaiveld ontstaat van meer dan 0,30 meter;
c. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het recreatief medegebruik;
d. het wijzigen van de grondsamenstelling of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van de aanleg van rijbakken;
e. het graven, vergraven of dempen, verdiepen of verbreden van watergangen, vijvers en poelen;
f. het aanleggen van ligplaatsen voor schepen.

5.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 5.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

5.4.3 Voorwaarden

De in artikel 5.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van het reliëf in het landschap dat ter plaatse aanwezig is.

Artikel 6 Waterstaat - Waterkering

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. de aanleg, de verbetering en het onderhoud van de waterkeringen;
b. dijken en kaden;
c. de waterhuishouding;

met daaraan ondergeschikt:

d. uiterwaarden;
e. bergingsvijvers;
f. wegen en paden;
g. parkeervoorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering'.

6.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' worden gebouwd.

6.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
    3. gebouwd wordt op een afstand van meer dan 1 meter van openbaar toegankelijk gebied;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 8 meter bedragen.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 6.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

6.3.2 Voorwaarden

De in artikel 6.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 6.1;
b. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken waterstaatsbeheerder.

6.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming, waardoor een onevenredige afbreuk aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 6.1 wordt gedaan.

6.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.5.1 Niet voor Waterstaat - Waterkering

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning vereist is voor een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, geldt dat de daarin genoemde werken of werkzaamheden, voor zover deze althans niet worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering', uitsluitend toelaatbaar zijn, mits:

a. door die werken of werkzaamheden tevens geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waterstaatsbelangen als omschreven in artikel 6.1;
b. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken waterstaatsbeheerder.

Voor Waterstaat - Waterkering

6.5.2 Voor Waterstaat - Waterkering

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning vereist is voor een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, geldt dat de daarin genoemde werken of werkzaamheden, voor zover deze althans worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering', uitsluitend toelaatbaar zijn, mits door die werken of werkzaamheden, geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan één of meer van de in de doeleindenomschrijving voor die gronden genoemde functies en waarden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond welke eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Parkeren

a. Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen van deze regels mag het gebruik van een gebouw of van een onbebouwd terrein uitsluitend worden gewijzigd, indien in, op of onder het bouwwerk, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij het bouwwerk behoort, voorzien wordt in voldoende parkeerruimte ten behoeve van het parkeren of stallen van motorvoertuigen.
b. De onder a bedoelde ruimten voor het parkeren van personenauto's moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare personenauto's.

8.2 Laden of lossen

Indien het gebruik van een bouwwerk aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen mag dit onverminderd het bepaalde in de overige artikelen van deze regels uitsluitend worden gewijzigd, indien in, op of onder het bouwwerk, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij het bouwwerk behoort, voorzien wordt in voldoende ruimte voor het laden of lossen van goederen.

8.3 Afwijken van de gebruiksregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 8.1 en 8.2 voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.
b. het bepaalde in artikel 8.1 en 8.2 voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels luchtvaartverkeerzone

9.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding '**luchtvaartverkeerzone**' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor militaire zaken in de vorm van een militaire laagvliegroute, waar in afwijking van de algemene minimum vlieghoogte van 300 meter door militaire vliegtuigen mag worden gevlogen op een hoogte van minimaal 75 meter boven obstakels met een navigatietolerantie van 1853 meter aan weerszijden van de as van de route.

9.2 Bouwregels

De bouwhoogte van bouwwerken, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de binnen deze gebiedsaanduiding voorkomende bestemmingen, mag onverminderd het bepaalde in deze bestemmingen niet meer bedragen dan 40 meter met uitzondering van hoogspanningsmasten die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan aanwezig zijn en hoger zijn dan 40 meter. Voor deze masten geldt de bestaande hoogte als maximum.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 9.2 voor de bouw van hoogspanningsmasten, die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn, mits:

1. de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 65 meter;
2. uit een beoordeling van het Ministerie van Defensie is gebleken dat hiertegen uit het oogpunt van vliegveiligheid geen bezwaar bestaat.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

10.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
c. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn **onder c en d** om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;

10.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 10.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

i.

Artikel 11 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

a. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt langs elektronische weg ter inzage gelegd op de website van de gemeente Zwolle, waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder beschikbaar worden gesteld.
b. De verbeelding op papier van het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken ligt eveneens gedurende de zelfde periode in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle voor een ieder ter inzage.
c. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend op de website van de gemeente Zwolle.
d. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen.
e. Gedurende de termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

12.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

12.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 12.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 12.1.1 met maximaal 10%.

12.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 12.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

12.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

12.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

12.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

12.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 12.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

12.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 13 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:
bestemmingsplan "Buitengebied. Herfterlaan 2"

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied. Herfterlaan 2'

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering van .... nummer .....

....., voorzitter, ..., griffier,

Bijlagen regels

Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan

Studie landschappelijk inpassing zonneakker Herfterlaan 2 te Zwolle

plattegrond

schaal 1 : 1000 / A1

deel A

vochtig grasland met rietgreppels
rietstrook langs recreatiepad en rietoevers
enkele solitaire wilgen
schapen met drinkpoel
transparant rasterhek

deel B

droog grasland
meidoornhagen langs recreatiepad met transparant rasterhek
schapen
achter ontsluitingsweg hoge opgaande boombeplanting met soorten uit voormalige kwekerij
struweelbeplanting met wilg, meidoorn en els

deel C

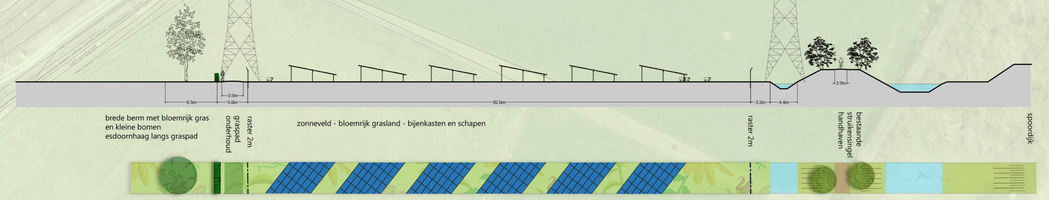
bloemrijk grasland
bijenkasten en schapen
bestaande houtsingel op kade handhaven
dijkje met enkele solitaire bomen
transparant rasterhek

In het plan opgenomen inpassingsproducten:

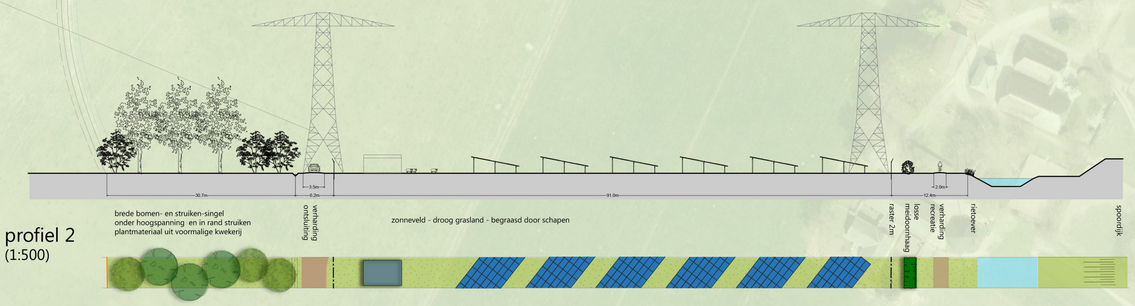
2000m2	rietvegetatie
7400m2	struik- en bosstrook
360m1	bestaande houtsingel handhaven en onderhouden (8m)
47st	bomen inplanten (uit kwekerij)
485m1	nieuw te planten losse haag
390m1	rietoever
600m1	ontsluitingsweg
520m1	recreatief voet-/fietspad
530m1	voet (gras-)pad
1600m2	bloemrijk grasland met mogelijkheid medegebruik voor bijenteelt
4000m2	grasland beweid door schapen met (drink)poel en onderkomen

ontsluiting naar de Kuyerhuislaan
graspad
graspad
recreatiepad
spoorbaan Zwolle - Meppel
graspad
recreatiepad
marslandenpad / westerveldse Aa-pad
profiel 1
profiel 2
profiel 3

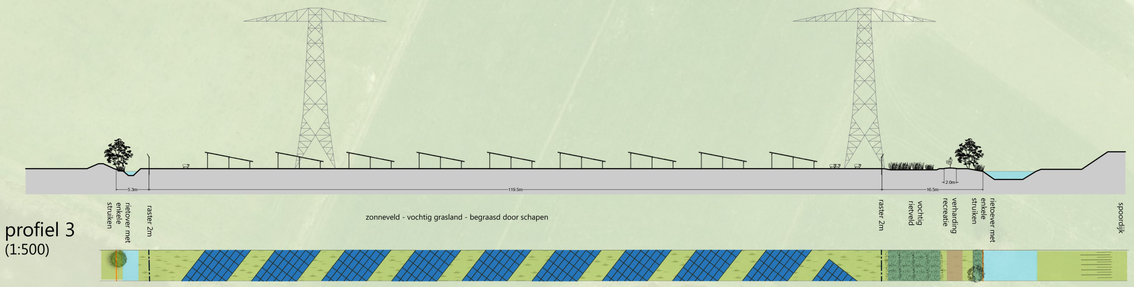
profiel 1 (1:500)

profiel 2 (1:500)

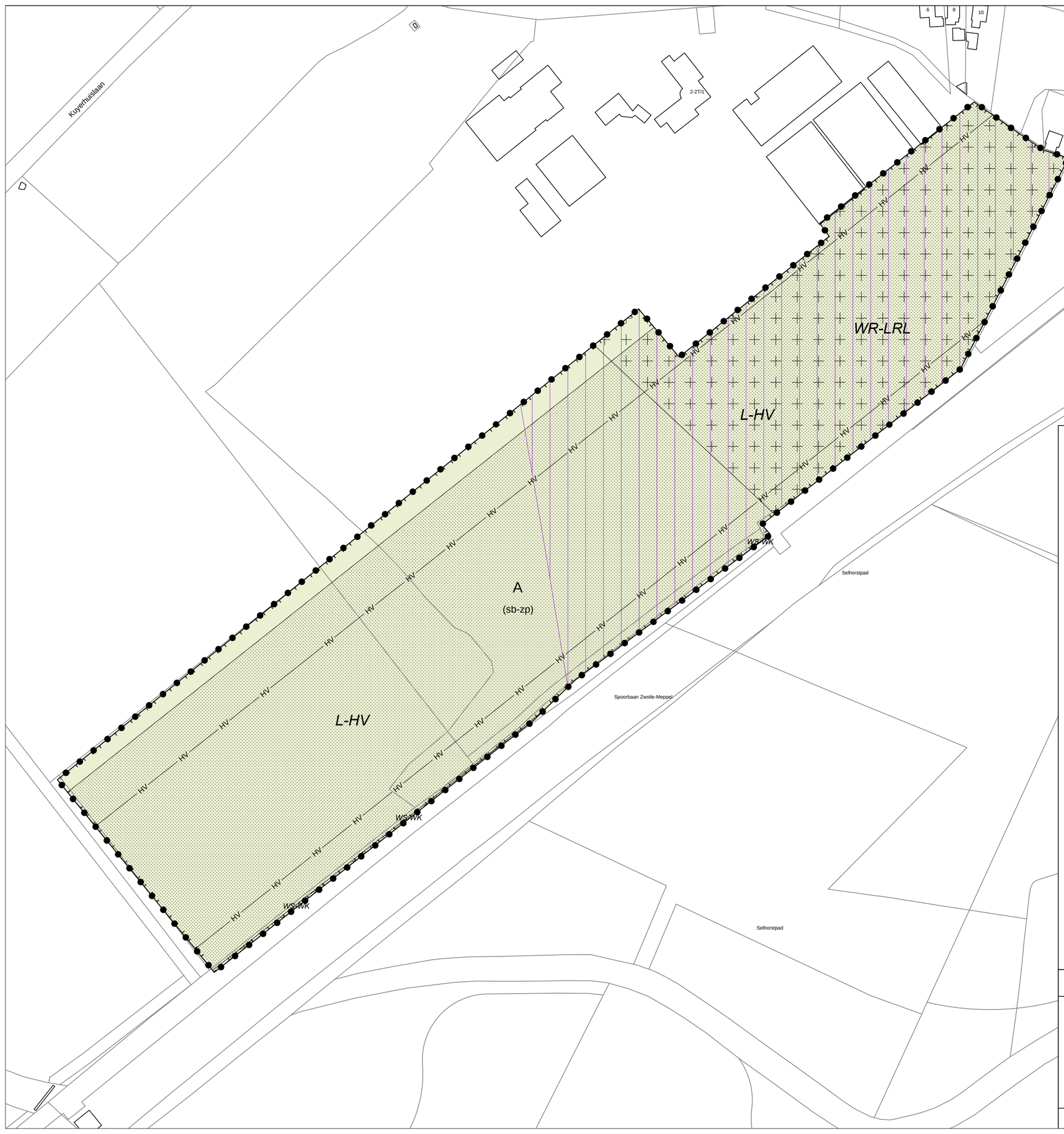
profiel 3 (1:500)

HAVER DROEZE

www.haverdroeze.nl - 5 januari 2016

Verbeelding

Legenda

Plangebied

Enkelbestemmingen

A — Agrarisch

Dubbelbestemmingen

L-HV — Leiding - Hoogspanningsverbinding

WR-LRL — Waarde - Landschap reliëf

WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

luchtvaartverkeerzone

Functieaanduidingen

(sb-zp) — specifieke vorm van bedrijf - zonnepark

Figuren

HV — hartlijn leiding - hoogspanningsverbinding

Bestemmingsplan:

Buitengebied, Helfterlaan 2
Zwolle
Gemeente Zwolle

Status: vastgesteld

Noordpijl

Get.:	Datum:
WDK	20-06-2017
Formaat:	Schaal:
A2	1:1500

Tekeningnummer:
NL.IMRO.0193.BP16014-0004

EDOK-KO
Van Breugelplantsoen 81
3771 VN Barneveld
0342-422288 - www.edok-ro.nl

GROENLINKS

Zwolle, 3 juli 2017

Motie | Helderheid over initiatief windenergie Voorst

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **3 juli 2017**,

Constaterende dat:

- De drie initiatiefnemers van windenergie op Voorst – Scania, Vereniging Blauwvinger Energie en hogeschool Windesheim – vrijdag 30 juni 2017 hun plan voor windenergie stillegden;
- De initiatiefnemers voor hun stap onder meer als argument geven dat het "beleid rond de energietransitie in Zwolle nog onvoldoende is doorontwikkeld om op korte termijn een besluit te verwachten over de realisatie van dit project";
- De initiatiefnemers al op 1 oktober 2015 hun voornemen tot het plaatsen van windturbines op Voorst aan het college bekend maakten.

Overwegende dat:

- Dat de initiatiefnemers – en daarmee ook de overige betrokkenen – heel lang in onzekerheid waren over de te zetten vervolgstappen van college en raad;
- Het besluitvormingstraject rond het initiatief op Voorst voor veel onduidelijkheid en onzekerheid heeft gezorgd;
- Het onwenselijk is als de energietransitie vertraging op zou lopen als gevolg van het stilleggen van dit initiatief;
- Lessen pas geleerd kunnen worden als er helderheid komt over hoe het college bij dit initiatief heeft gehandeld.

Roept het college op:

1. Een uitgebreide onafhankelijke analyse te laten maken van het gevolgde besluitvormingstraject, waarbij onder meer betrokken worden:
    a. De redenen van de duur van het tot dusver doorlopen traject;
    b. De communicatie met voor- en tegenstanders van het initiatief;
    c. De wijze waarop de klankbordgroep zijn werk deed;
    d. De verkenning: hoe is de mogelijkheid van 5 turbines op het terrein ingebracht, wat was de reden van de vertraging, hoe is over de onafhankelijkheid van het gekozen bureau gesproken;
    e. De formele documenten van alle partijen;
    f. De keuzes die het college heeft gemaakt, gedurende het traject;
    g. De totale kosten van het traject, in ambtelijke uren en financiële investeringen in proces en onderzoek.
2. De onderzoeksopzet voor de onafhankelijke analyse vooraf aan de raad voor te leggen.
3. De analyse gelijktijdig met het concept "afwegingskader grootschalige duurzame energie-opwek" de raad aan te bieden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Remko de Paus, GroenLinks

Ingetrokken
3/7/17

Beantwoording schriftelijke vragen voorjaarsmoment 2017

Algemeen

Fractie	GroenLinks
Vraag	Motie 4 juli 2016 Alle Zwolse cultuur in één agenda (M 3-10) Deze is nog in pre-advies, wat zijn de bevindingen?
Antwoord	In de motie staat onder 'Van oordeel dat' oa. '....*Stadkamer, Odeon/De Spiegel en Hedon de handen in een slaan*'. Stadkamer had tot en met dit voorjaar de focus op de verhuizing naar de Zeven Alleetjes gericht. In onze planning hebben we daarom deze activiteit direct na het zomerreces 2017 geplaatst.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Algemeen Cultuur
Informant	Anton Tuinman

Fractie	GroenLinks
Vraag	Indexering kleine subsidies (AM-2), begrotingsbehandeling nov 2016 Het amendement is niet aangenomen, aangegeven door het college werd wel dit thema mee te nemen naar de PPN. Hoe wordt nu omgegaan met dit thema?
Antwoord	In de PPN is opgenomen dat vanaf 2018 de indexering op kleine subsidies weer van toepassing is. Zie hoofdstuk 2 financieel perspectief onder toelichting ad 3 op het structureel kader.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Algemeen Financiën
Informant	Jan van Dijk

Fractie	GroenLinks
Vraag	We zien goede inzet op het thema Gezonde Sportkantines, zie de beantwoording motie - ingekomen stukken raad 12/6. Hoe kan de raad de ontwikkelingen op de lange termijn blijven volgen, eventueel bijsturen? Bent u bereid de voortgang beknopt standaard binnen de beleidscyclus te rapporteren?
Antwoord	Onze ambitie is om een gezonde(re) keus in de sportkantines te stimuleren, waarbij de inzet vooral is gericht op bewustwording. Wij zijn bereid om binnen de doelstelling van het bevorderen van gezondheid (gezonde leefstijl) c.q. vitale inwoners kort verslag te doen van de voortgang van dit proces en eventuele acties die hieruit voortkomen. Wij zullen de voortgang beknopt binnen de beleidscyclus rapporteren.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	Algemeen Sport/gezondheid
Informant	Aart Janssen

Fractie	SP
Vraag	*In het coalitieakkoord staat dat het college tenminste 2 keer per jaar een "Dragons Den" organiseert waarin studenten hun visie geven op een bestuurlijk vraagstuk. (p.13)* Kunt u een overzicht geven van de tot nu toe gehouden bijeenkomsten, de uitkomsten en wat daar uiteindelijk mee is gedaan?
Antwoord	Het college betrekt op meerdere manieren studenten als het gaat om vraagstukken die zowel bestuurlijk, als wel om vraagstukken die meer maatschappelijk en beleidsmatig van aard zijn. Het gaat dan om studenten van zowel HBO als MBO, naast Zwolse beroepsopleidingen zoeken we ook de samenwerking met opleidingen buiten Zwolle. De gemeente Zwolle heeft drie jaar geleden samen met de Zwolse8 de Nieuwe Hanze Unie een aantal opdrachten gegeven. Het onderzoeken en adviseren op de aantrekkelijkheid van de gemeente voor jonge werknemers. En zo wordt tijdens de Hanseatic Days de innovatieve kracht van studenten ingezet als het gaat om waterproblemen in de IJsseldelta. Studenten presenteren de uitkomsten hier en tussendoor is een 'Dragons Den' ingezet. Tevens zijn er een aantal hackatons geweest rondom Zwolse vraagstukken, zoals wijkanalyses t.b.v. de omgevingsvisie, zelfredzaamheid, gastvrije binnenstad en het realiseren van duurzame energie in projectgebied Weezenlanden Noord. De uitkomsten hiervan worden nog aan het college aangeboden. Er is een sporthackathon georganiseerd waar studenten het zonnetapijt hebben bedacht. Dit flexibele zonnepanelen-tapijt, dat over kunstgrasvelden kan worden uitgerold, wordt nu met financiële ondersteuning van de gemeente Zwolle ontwikkeld in een prototype. Andere zaken waarbij studenten worden ingezet hebben te maken met de visie Hanzeland en creathon Werklocatie Hanzeland. Daarnaast hebben we een nauwe samenwerking met SOOZ, onder andere voor het opstellen van de Strategische Onderwijsagenda, maar ook bij zaken rondom huisvesting en de bruisende binnenstad.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer / Jan Brink
Onderdeel	Algemeen
Informant	Maarten van de Beek

Fractie	SP
Vraag	Wat is op dit moment de wachttijd voor een sociale huurwoning in de wensmodule en de spoedmodule? Hoe heeft deze zich per kwartaal ontwikkelt sinds de laatste keer dat u ons hierover heeft geïnformeerd (begroting 2016) ?
Antwoord	Over het jaar 2016 is de wachttijd gestegen tot 4,6 jaar in de wensmodule. De wachttijd is hiermee de afgelopen 4 jaar nagenoeg gelijk gebleven. In de spoedmodule is de slaagkans 77% over 2016, ongeveer gelijk aan vorig jaar en hoger dan de gestelde norm van 66%.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Algemeen
Informant	Henrieke Selles - Heikoop

Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein

Fractie	SP
Vraag	SWT wordt gemeentelijk gepositioneerd. Wat is huidige stand van onderhandelingen over contracten en arbeidsvoorwaarden en hebben deze volledige instemming van personeel?
Antwoord	In de eerste instantie moest het juridisch kader worden vastgesteld. Inmiddels is op advies van de Stadsadvocaat in gezamenlijkheid vastgesteld dat het voor De Kern, MEE IJsseloevers en JBoV om ‘overgang van onderneming’ gaat. Dit betekent dat medewerkers die op 31 december 2017 in dienst zijn van deze organisaties en werkzaam zijn in het Sociaal wijkteam, per 1 januari 2018 in dienst komen van de gemeente Zwolle en daarbij hun opgebouwde rechten en plichten meenemen. Om te bepalen wat dit voor de betreffende medewerkers betekent, wordt op dit moment geïnventariseerd welke rechten de betreffende medewerkers hebben opgebouwd. Op basis van de inventarisatie vindt een vergelijking van de verschillende cao’s plaats. Het streven is om deze stap voor de zomervakantie te hebben afgerond. Aansluitend volgt een verdiepingsslag. Het uiteindelijke doel is om voor elke medewerker te komen tot een voorstel op basis van de gemeente cao die zoveel mogelijk aansluit bij de eerder opgebouwde rechten. Voor Travers geldt geen overgang van onderneming. Met de betreffende medewerkers is door Travers een individueel gesprek gevoerd waarin zij hun keuze kenbaar hebben gemaakt; bij Travers blijven of in dienst komen bij de gemeente. De medewerkers die vanuit Travers per 1 januari 2018 in dienst komen van de gemeente Zwolle, worden meegenomen in de hierboven genoemde processtappen. De medewerkers die bij Travers blijven zullen zich richten op de taken van Travers.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Beleidsparagraaf 2 (pag. 8)
Informant	

Fractie	GroenLinks
Vraag	financieel resultaat sociaal domein: In totaal is er een voordeel van € 1,1 miljoen, vooral op de onderdelen “samenleving” en “inkomen”. Het hoofdstuk samenleving opent met de volgende tekst (p.82): “Het programma Samenleving richt zich op preventie”. Per onderdeel wordt toegelicht welke factoren bij hebben gedragen aan het overschot. Maar de algemene vraag blijft onbeantwoord: waarom is er minder dan begroot geïnvesteerd in preventie, daar waar algemeen bekend is dat investeren in preventie voorkomt dat een beroep wordt gedaan op zware vormen van hulp en ondersteuning. Is het college bereid in het vervolg niet alleen per onderdeel, maar ook op het geheel van investeren in preventie te sturen?
Antwoord	Het programma Samenleving richt zich inderdaad op preventie vanuit de insteek dat investeren in preventie bevordert dat er in de toekomst minder beroep wordt gedaan op zware vormen van hulp en ondersteuning. Ten onrechte wordt geconcludeerd dat er in 2016 minder dan begroot is geïnvesteerd in preventie. De gecumuleerde overschotten op Samenleving (367k) bijvoorbeeld hebben in hoofdzaak (281k) betrekking op overschot op een verhoging van de subsidie voor Stichting Vluchtelingenwerk in 2016 terwijl de verwachte verhoogde instroom van statushouders binnen de bestaande capaciteit en middelen kon worden opvangen. Overigens is preventie de kern van ons sociaal beleid en als zodanig onderdeel van alle programma's.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarrekening Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein (pag. 9)
Informant	Dick Mulder

Programma 4 Groene leefomgeving en milieu

Fractie	Groenlinks
Vraag	In programma 4 (p.36 en 37) staat als nulmeting “De nulsituatie 2013 is vastgelegd: Floraonderzoek 2008-2012; Faunaonderzoek 2012-2013; Stadsvogelonderzoek 2014; Jaarlijkse Roofvogeltelling (Jaarlijkse Weidevogeltelling)” In programma 8 (p.63) staat als nulmeting: “De biodiversiteit is bekend. Er wordt jaarlijkse een floramonitor uitgevoerd waarmee de biodiversiteit t.a.v. flora wordt gemeten.” Doel is feitelijk het minimaal op peil houden van de biodiversiteit. Het is een complexe indicator, die niet makkelijk in een getal te vangen is. Maar nu wordt uit de teksten van de realisatie in het geheel niet duidelijk of de biodiversiteit is toe- of afgenomen. Graag ontvangt onze fractie een onderbouwde conclusie op de vraag of de biodiversiteit is toe- of afgenomen.
Antwoord	Zoals is aangegeven in het programma zijn tot nu toe nulmetingen verricht voor het Floraonderzoek (al het openbaar groen 2008-2012), het Faunaonderzoek (alle grote groengebieden 2012-2013) en het Stadsvogelonderzoek (binnenstad 2014). Twee vervolgmetingen (eens in de vijf jaar) zijn opgestart, maar nog niet gereed: Floraonderzoek 2013-2017, Faunaonderzoek 2017-2018. Het Stadsvogelonderzoek hopen we in 2019 te herhalen. Wat betreft de roofvogels en uilen (jaarlijks in de hele gemeente telling van de broedgevallen, door Stichting Avifauna Zwolle 2000-2014) is er vooruitgang te melden voor 4 soorten, gelijkblijvend voor 4 soorten en achteruitgang voor 1 soort. Het betreft jaarlijks tussen de 90 en 110 broedgevallen. Wat betreft de weidevogels: (jaarlijkse resultaten van de Zwolse weidevogelboerderij Pelleboer 2009 - 2014) geven de tellingen een erg positief beeld: de aantallen nesten van Grutto en Tureluur zijn respectievelijk verdrievoudigd en verdubbeld in 5 jaar, Kievit is enigszins toegenomen, de overige soorten (Wulp, Scholekster) zijn stabiel, Veldleeuwerik en Gele kwikstaart zijn nieuwe broedvogels op de boerderij. Begin 2018 kunnen er voor andere soorten onderbouwde uitspraken worden gedaan.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	Jaarrekening Programma 4 en 8 (pag. 36 en 63)
Informant	Rienko Baarslag / Lieuwe Dijkstra

Programma 8 Integraal beheer openbare ruimte

Fractie	GroenLinks
Vraag	Op 11 januari 2016 stelde de raad het beleid om de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een functiebeperking te verbeteren vast. Daarbij werd ook een motie van GroenLinks aangenomen om ook aandacht te hebben voor mensen met een verstandelijke beperking, GGZ-probleem of niet aangeboren hersenletsel. In de jaarrekening staat (p.61) slechts: “het beleid om de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een functiebeperking te verbeteren”. Ook bij het overzicht van kadernota’s ontbreekt deze visie. In de berap staat (p.16) vermeld dat gestart wordt met het “Project dementievriendelijke openbare ruimte”. Graag vernemen wij in algemene termen de voortgang in 2016 en een reactie op de vraag of het project dementievriendelijke openbare ruimte kan worden meegenomen in de uitwerking van de motie.
Antwoord	Met een informatienota is de raad op 10 oktober 2016 geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van het thema toegankelijkheid en de uitvoering van de motie ‘Alle handicaps vragen acties in de publieke ruimte’. In deze nota staat dat de Visie op de toegankelijke buitenruimte is uitgewerkt in een handboek c.q. website Toegankelijkheid (https://toegankelijkestad.zwolle.nl/). De subsidie voor het project dementievriendelijke gemeente is in de informatienota aangekondigd en wordt betrokken bij de uitvoering van het toegankelijkheidsbeleid.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	Jaarrekening Programma 8 (pag. 61) en Berap 2017-1 (pag. 16)
Informant	Cees Dijkhuizen

Fractie	GroenLinks
Vraag	Gerealiseerd in 2016 (p.63): “Met Rova is het beheerplan maaien extensief gras opgesteld, waarin staat welke bermen wanneer en hoe vaak worden gemaaid. De gegevens komen in 2017 ook digitaal beschikbaar voor bewoners.” Waar zijn deze gegevens te vinden voor bewoners? Graag een link.
Antwoord	De publieksversie is nog niet gereed. Een voorproefje is al wel in te zien, maar een goede toelichting ontbreekt nog. Op www.zwolle.nl/kaarten, doorklikken op "groen en wegen" zijn de stukken extensief gras aan te klikken. Daarbij is zichtbaar in welke weken het betreffende stuk gras wordt gemaaid.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Jaarrekening Programma 8 (pag. 63)
Informant	R. Ekhart

Programma 10 sport

Fractie	CU
Vraag	Op welke kwetsbare groepen hebben de buurtsportcoaches zich gericht en met welk effect?
Antwoord	De voornaamste inzet betreft de doelgroep jeugd en jongeren, zoals dat voorheen geschiedde door combinatiefunctionarissen. Vanuit de aanvullende regeling Buurtsportcoaches is door SportService Zwolle, Travers Welzijn en Wijz in onderlinge samenwerking ingezet op het stimuleren en aanjagen van activiteiten ten behoeve van een gezonde en actieve leefstijl van met name allochtone volwassenen en ouderen (vooral vrouwen) en kwetsbare senioren (4e levensfase) en het activeren van deze doelgroepen. Er zijn geen concrete meetbare prestaties benoemd, te meer daar het gaat om inspanningsdoelstelling en meetbare effecten op het gebied van leefstijl en participatie van meerdere variabelen afhankelijk is dan alleen de inzet van de buurtsportcoach. In 2016 zijn desalnietteming diverse activiteiten en projecten opgestart voor de diverse doelgroepen in met name de wijken met een lage SES (Diezerpoort, Holtenbroek. Aa-landen en Kamperpoort), maar soms ook stedelijk. Vaak in samenwerking met sportverenigingen en zorginstellingen. Voorbeelden zijn BeweegMee! senioren, Beweegimpuls Kwetsbare Senioren, Ladies Only, Sport en Jeugdhulp scoren samen etc.. Beoogd wordt dat deze activiteiten na een eerste impuls vanuit de buurtsportcoach door de deelnemers zelf en/of door (sport)organisaties en (zorg)instellingen worden voortgezet.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	Jaarstukken Programma 10 (pag. 76)
Informant	Aart Janssen

Programma's Sociaal Domein 11 t/m 14

Fractie	CU
Vraag	Hoeveel en welke lotgenotengroepen zijn er?
Antwoord	Wij kunnen op dit moment niet aangeven hoeveel lotgenoten contacten er zijn. Zwolle Doet gaat inventariseren welke verschillende lotgenotencontacten er zijn in Zwolle en gaat de trekkers van deze lotgenotencontacten met elkaar in verbinding brengen zodat men weet van elkaars bestaan, elkaar kan leren kennen en van elkaar kan leren. Deze opzet is vergelijkbaar met het huidige platform maatjesinitiatieven
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma's Sociaal Domein
Informant	Dick Mulder

Fractie	CU
Vraag	Is het denkbaar dat ook voor andere aandoeningen dan dementie een casemanager een oplossing is?
Antwoord	We signaleren ook bij inwoners en hun mantelzorgers met andere zorgvragen behoefte aan het delen van informatie, voorlichting over hun ziektebeeld, de ontwikkeling daarvan en het meedenken hierbij. Een casemanager zou een oplossing kunnen zijn, maar deze behoefte kan ook op andere manieren worden ingevuld. Dit is afhankelijk van hetgeen reeds beschikbaar is aan ondersteuning op dit terrein en zal apart bekeken moeten worden.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma's Sociaal Domein
Informant	erna van Dijk

Fractie	CU
Vraag	Is bekend hoeveel scootmobielen er ongebruikt in de schuur staan? Zou een jaarlijkse keuring iets kunnen toevoegen? Samen met rijlessen om ongelukken met scootmobiels te voorkomen?
Antwoord	De gemeente weet niet hoeveel scootmobielen ongebruikt bij gebruikers staan, maar schat in dat dit aantal beperkt zal zijn. Bij de aanvraag inventariseert het SWT namelijk de noodzaak van verstrekking van een scootmobiel. Daarnaast betalen gebruikers een eigen bijdrage voor hun scootmobiel. Een jaarlijkse keuring heeft zeker meerwaarde om de kwaliteit en het gebruik van de scootmobiel in beeld te brengen. Deze punten komen ook aan de orde in gesprekken tussen de consulent van het SWT en de gebruiker. Met de leverancier is afgesproken dat gebruikers bij levering van een scootmobiel (of ander hulpmiddel) instructie krijgen over bediening, gebruik en onderhoud. Indien nodig verzorgt de leverancier ook instructielessen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma's Sociaal domein
Informant	Suzanne Bruns

Fractie	CU
Vraag	op welke wijze worden huidige gebruikers van hulpmiddelen betrokken bij de nieuwe aanbesteding?
Antwoord	In de periode juni/juli 2017 vindt een onderzoek plaats onder alle gebruikers van Wmo-hulpmiddelen naar hun ervaringen in de afgelopen jaren en naar het belang dat zij hechten aan verschillende aspecten in het proces van levering, onderhoud en reparatie van hun hulpmiddel. Op basis van de uitkomsten uit dit schriftelijke/digitale onderzoek vindt in het najaar nog een rondetafelgesprek met een aantal gebruikers plaats om de uitkomsten aan te scherpen en te verduidelijken. De resultaten worden meegenomen in het programma van eisen voor de contractering van een of meerdere leveranciers van Wmo-hulpmiddelen per 1 oktober 2018.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma's Sociaal domein
Informant	suzanne Bruns

Programma 11 Samenleving

Fractie	CU
Vraag	Hoeveel matches heeft SamenZwolle gecreëerd? Unieke bezoekers geeft nog geen beeld van effect.
Antwoord	In de eerste 5 maanden van 2017 zijn 71 van de 141 geplaatste hulpvragen gematcht. Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de afgesproken doelstelling met WWZ038 van 10 matches per maand. Het aantal unieke bezoekers in de eerste 5 maanden bedraagt 49.239.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma 11 (pag. 80)
Informant	Dick Mulder

Programma 12 Inwonersondersteuning

Fractie	VVD
Vraag	Wat was het aantal Zwollenaren dat gebruik maakt van het PGB, inzichtelijk vanaf 2010, jaarlijks tot en met 2016?
Antwoord	<u>Aantal Zwollenaren 0-18 jaar dat gebruik heeft gemaakt van PGB Jeugdhulp</u> De cijfers van voor 2015 zijn helaas niet beschikbaar. Vóór de decentralisatie was de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg over verschillende partijen belegd en is ZIN/ PGB niet eenduidig geregistreerd dan wel beschikbaar. 2015 2016 Aantal jongeren met *alleen* PGB jeugdhulp 145 115 Aantal jongeren met een PGB *in combinatie* met ZIN 200 175 Totaal aantal jongeren met een PGB (absoluut) 345 290 Totaal aantal jongeren met een PGB (relatief) 0,6% 0,5% <u>Aantal Zwollenaren dat gebruik maakt van PGB Wmo</u> De cijfers van voor 2015 zijn niet volledig beschikbaar. Voor de decentralisatie waren de huidige taken Wmo over meerdere partijen belegd en zijn de gevraagde gegevens niet volledig beschikbaar. 2015 2016 (1e half jaar) Aantal inwoners met alleen Wmo PGB 315 225 Aantal inwoners met Wmo PGB in combinatie met ZIN 350 240 Totaal aantal inwoners met een Wmo PGB (absoluut) 665 465 De cijfers zijn gebaseerd op CBS gegevens. Het CBS heeft de tweede helft van 2016 nog niet verwerkt. Uit onze gegevens blijkt dat in 2016 in totaal 689 Pgb's zijn verstrekt.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar en Ed Anker
Onderdeel	Jaarstukken Programma 12 (pag. 88)
Informant	Jacomien van der Bij en Suzanne Bruns

Fractie	VVD
Vraag	Wat was het aantal Zwollenaren dat gebruik maakt van ZIN, inzichtelijk vanaf 2010, jaarlijks tot en met 2016?
Antwoord	<u>Aantal Zwollenaren 0-18 jaar dat gebruik heeft gemaakt van ZIN Jeugdhulp 2015 en 2016</u> De cijfers van voor 2015 zijn helaas niet beschikbaar. Vóór de decentralisatie was de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg over verschillende partijen belegd en is ZIN/ PGB niet eenduidig geregistreerd dan wel beschikbaar. 2015 2016* Totaal aantal jeugdzorgtrajecten (absoluut) 3395 3410 Totaal aantal jeugdzorgtrajecten (relatief) 9,7% 9,7% Jongeren met alleen ZIN (absoluut) 3050 3120 Jongeren met alleen ZIN (relatief) 8,7% 8,9% Het totale aantal trajecten is in 2015 en 2016 vergelijkbaar. De lichte toename bij alleen ZIN heeft een relatie met de lichte afname in PGB's. Bron: CBS *Betreft voorlopige cijfers 2016. Definitieve cijfers 2016 zijn naar verwachting in augustus beschikbaar. <u>Aantal Zwollenaren dat gebruik maakt van ZIN Wmo</u> De cijfers van voor 2015 zijn niet volledig beschikbaar. Voor de decentralisatie waren de huidige taken Wmo over meerdere partijen belegd en zijn de gevraagde gegevens niet volledig beschikbaar. 2015 2016 (1e half jaar) Aantal inwoners ZIN Wmo (absoluut) 7685 7475 Aantal inwoners ZIN Wmo (relatief) 6% 6% De cijfers zijn gebaseerd op CBS gegevens. Het CBS heeft de tweede helft van 2016 nog niet verwerkt. Uit onze gegevens blijkt dat in 2016 in totaal 4096 inwoners gebruik hebben maakten van ZIN, HH, IB of een combinatie. Daar komen nog bij de inwoners die gebruik hebben gemaakt van een Wmo voorziening (woon,- vervoersvoorziening of een rolstoel)
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar en Ed Anker
Onderdeel	Jaarstukken Programma 12 (pag. 88)
Informant	Jacomien van der Bij en Suzanne Bruns

Fractie	SP
Vraag	werk en re-integratie. Doelstelling banenafspraak in 2016 is in onze regio gehaald. Is het voor Zwolle sec ook gehaald? En wat zijn de cijfers voor Zwolle sec?
Antwoord	De banenafspraak is gekoppeld aan het Regionaal Sociaal Akkoord. Hierin is afgesproken dat we een regionale doelstelling hebben en deze alleen op regionaal niveau (kunnen) monitoren. Sinds de invoering van de Participatiewet worden daarom uitsluitend regionale cijfers gemeten en beschikbaar gesteld. Het UWV houdt landelijk/regionaal bij wat het resultaat is en splitst dit niet nader uit. Dit past binnen de lijn dat wij de doelstelling vanuit een regionale context en aanpak oppakken. Het presenteren van de resultaten is hiermee ook uitsluitend regionaal. De Zwolse bijdrage is hierin dus verdisconteerd.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 88)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	GroenLinks
Vraag	Norm voor 2016 was (p.90): “In 2016 is het % bezoekers SWT dat de ondersteuning van het SWT met een voldoende beoordeelt gestegen.” In de realisatie komt deze vraag niet terug, het CEO gaat klaarblijkelijk op dit moment alleen in op de passendheid van de ondersteuning, daar hebben vooral de zorgaanbieders invloed op. Gaat het college in een volgend CEO ook vragen opnemen over de rol van het SWT?
Antwoord	Het CEO is een wettelijk verplichte vragenlijst en bestaat uit een aantal verplichte vragen die betrekking hebben op de cliëntervaringen zowel ten aanzien van de ondersteuning van SWT als van aanbieders. De norm heeft betrekking op de gehele ondersteuning: hoe heeft de inwoner de ondersteuning ervaren om gezamenlijk tot oplossingen te komen. Het gaat hierbij zowel om de ondersteuning van het SWT zelf als de voorzieningen die SWT inzet (breder dan alleen maatwerkvoorzieningen Wmo). Er heeft recent een nulmeting plaatsgevonden, waardoor we in de toekomst ontwikkeling kunnen meten
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarrekening Programma 12 (pag. 90)
Informant	Suzanne Bruns

Fractie	SP
Vraag	Hoe kan het, dat er in tijden waarin wij mensen langer thuis willen laten wonen en meer zelfredzaam willen laten zijn, dat er in 2014 nog 497 vervoersvoorzieningen werden verstrekt en in 2016 nog maar 377. Dat is een daling van bijna 25%. Waardoor is deze daling veroorzaakt?
Antwoord	We kennen verschillende vervoersvoorzieningen. Het aantal van 377 vervoersvoorzieningen in 2016 betreft alleen de individuele vervoersvoorzieningen (scootmobielen, driewielfietsen ed). Daarnaast kennen we nog het Wmo vervoer en de financiële tegemoetkoming. Bij het cijfer van 2014 zijn abusievelijk meer vervoersvoorzieningen opgenomen, waardoor het niet vergelijkbaar is met het cijfer uit 2016. Onderstaand het volledige en correcte overzicht, waaruit blijkt dat er geen daling maar een stijging van de inzet van vervoersvoorzieningen heeft plaatsgevonden.

	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2017
Aantal deelnemers Wmo-vervoer	4497	4575	4622
Aantal cliënten financiële tegemoetkoming vervoer	181	163	149
Totaal	4678	4738	4771

	2014	2015	2016
Nieuwe aanmeldingen Wmo-vervoer	442	411	548
Nieuwe aanmeldingen autokostenvergoeding	1	3	1

	2014	2015	2016
Aantal toegekende aanvullende vervoersvoorzieningen	316	210	377

Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 91)
Informant	Suzanne Bruns

Fractie	SP
Vraag	33% van de meldingen bij de Poort heeft niet geleid tot een bijstandsaanvraag. Welk deel daarvan is direct begeTijdige agfleid naar werk. Welk deel daarvan is vanwege een andere reden afgezien van een aanvraag (en wat waren die redenen
Antwoord	Er zijn veel verschillende redenen voor het afzien van een aanvraag: het vinden van werk, (voldoende) vermogen, samenwoning, andere inkomensvoorziening, onvoldoende inzicht willen verschaffen in persoonlijke situatie (nadat hiertoe tijd/hulp is geboden). Wij registreren deze redenen niet, dus ook hoeveel cliënten hiervan vanwege werk uiteindelijk geen aanvraag doen. Het komt in de praktijk namelijk voor dat iemand niet meer (ook niet na herhaaldelijk verzoek) komt opdagen op een afspraak en we de reden dus niet weten.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 91)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	SP
Vraag	Hoeveel van die 150 banen zijn gerealiseerd op basis van WSW’ers (bijvoorbeeld detacheringen). Hoeveel van die 774 banen zijn gerealiseerd op basis van WSW’ers (bijvoorbeeld detacheringen).
Antwoord	Dit is niet bekend. Het UWV registreert alleen het totaal aantal reguliere banen en het aantal banen dat via uitzendconstructies of detacheringen tot stand komt. Hoeveel hiervan een Wsw-dienstverband hebben is onbekend. Het percentage banenafspraakbanen dat middels uitzenden of detachering tot stand is gekomen is 45% van het totaal.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 92)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	SP
Vraag	Wat is het exacte aantal van de nu gerealiseerde beschut werken plaatsen?
Antwoord	Op dit moment is dat twee arbeidsplaatsen. In totaal zijn inmiddels 6 indicaties beschut werken afgegeven. Naast de twee gerealiseerde plaatsen, wordt voor hen gezocht -samen met de aanbieders dagbesteding in het kader van SROI- naar een passende plek. Voor de zomer wordt naar verwachting een plan voor de vervolgaanpak beschut werken vastgesteld door het college.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 92)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	SP
Vraag	Hier wordt vermeld, dat het voordeel van € 137.000,00 op de vervoersvoorzieningen voornamelijk komt door het aanbestedingsvoordeel. Klopt dat wel? Wordt dat niet veroorzaakt door de daling van bijna 25% van de toegekende vervoersvoorzieningen (zie de vraag bij bladzijde 91)?
Antwoord	De afwijking van 137.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door aanbestedingsvoordeel, zie ook het antwoord op de vraag bij bladzijde 91, waarin wordt aangegeven dat er geen daling heeft plaatsgevonden van het aantal toegekende vervoersvoorzieningen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 95)
Informant	Suzanne Bruns

Fractie	SP
Vraag	Waardoor wordt de hogere last van € 66.000,00 in businesscase ‘werken aan minder bijstand’ veroorzaakt?
Antwoord	Betreft voor 41.000 een doorbetaling van het UWV aan PEC United. Voor 25.000 bij 2de berap 2016 gereserveerde verplichting die alsnog is voldaan in 2016.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma 12 (pag. 95)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	SP
Vraag	Er is een tegenvaller op het onderdeel detacheringen in de exploitatie van de Wezo NV. Wat is de achterliggende reden hiervan?
Antwoord	We zien dat het steeds lastiger wordt om vacatures in te vullen, omdat de spoeling vanuit de SW dunner wordt (het aanbod van arbeidskrachten wordt kleiner door uitblijven van nieuwe instroom en het aanbod is minder divers -> waardoor matching wordt bemoeilijkt).
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 12 (pag. 95)
Informant	Niels van Oostveen

Programma 13 Opvang en bescherming

Fractie	CU
Vraag	Richt de aanpak huiselijk geweld zich alleen op slachtoffers? Of ook op daders? Waarom geen doelstellingen opgenomen?
Antwoord	De aanpak van Huiselijk geweld is gericht op alle betrokkenen bij het geweld, dus naast het slachtoffer ook op de dader, maar ook op eventuele kinderen en het sociale netwerk van de betrokkenen. De aanpak van huiselijk geweld is juist op het hele 'systeem' gericht omdat oplossingen alleen met alle betrokken kunnen worden gerealiseerd. Er zijn daarbij ook specifieke maatregelen die ingezet kunnen worden op daders, zoals het Tijdelijk Huisverbod. Daarnaast wordt er ingezet vanuit reguliere politie en justitieactiviteiten. Deze laatste vallen buiten de gemeentelijke invloedssfeer en zijn daarom niet als doelstelling of indicatoren opgenomen. Preventieactiviteiten richten zich op alle betrokkenen of mogelijke betrokkenen bij Huiselijk geweld, en dus ook op (potentiële) daders. In de doelstellingen is het voorkomen van huiselijk geweld opgenomen dan wel zo vroeg mogelijk stoppen van geweld, en dat heeft ook betrekking op daders.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar/Ed Anker
Onderdeel	Jaarstukken Programma 13 (pag. 97)
Informant	Antje Profijt

Programma 14 Inkomen

Fractie	SP
Vraag	93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand word tijdig verstrekt (norm 2016). Er is in 2016 in werkelijkheid 83,5% tijdig afgehandeld. Is hier een relatie met de activiteiten binnen / rond de Poort? Zo nee, welke reden is er dan wel (of nog meer) voor deze daling?
Antwoord	De reden voor de daling is dat door de grotere omvang van de doelgroep het beroep op regelingen is toegenomen. Hierdoor is de vertraging ontstaan en zijn minder aanvragen tijdig afgehandeld. De tijdigheid van de dienstverlening heeft geen relatie met (andere) activiteiten binnen de Poort.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 14 (pag. 106)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	SP
Vraag	De regeling van € 175,00 voor meerkosten bij chronisch zieken is niet volledig benut. Welk bedrag is hierdoor ‘op de plank’ blijven liggen?
Antwoord	Het gebruik van de regeling voor meerkosten groeit minder snel dan verwacht. De gelden voor chronisch zieken zijn niet over, maar worden gebruikt binnen programma Inkomen, voor vergoeding van het eigen risico in de collectieve zorgverzekering en maatwerkoplossingen voor chronisch zieken.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 14 (pag. 106)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	VVD
Vraag	Kan het College een berekenen wat men in de volgende twee situaties op jaar- en maandbasis aan inkomen heeft, wanneer gebruik gemaakt wordt van alle armoederegelingen waar men in de situatie recht op heeft? Graag met het tonen van de berekening en welke armoederegelingen gebruikt worden? Situatie 1: Twee ouders (1973,1975) beide in de bijstand en twee kinderen (2002,2004). Ze betalen 600 euro huur, en 20 euro servicekosten. Situatie 2: Omstandigheden: Twee ouders (1973,1975), Inkomen van 1900 euro netto (met alle fiscale kortingen reeds verrekend) en twee kinderen (2002,2004). Ze betalen 600 euro huur, en 20 euro servicekosten
Antwoord	De berekening zoals gevraagd is niet voorhanden op de Zwolse situatie en vraagt meer inzicht in de exacte armoede- en fiscale regelingen voor de genoemde situaties. Voor het vergelijken van huishoudplaatjes maken we in Zwolle gebruik van de minima-effectrapportage van het Nibud. Hierin is expliciet aandacht gevraagd voor het onderzoeken van de armoedeval en zijn alle rijks- en gemeentelijke regelingen meegenomen voor verschillende huishoudens met verschillende inkomensniveaus. (De armoedeval was het grootst bij een huishouden zoals hierboven beschreven met twee oudere kinderen. Met het ophogen de inkomensgrens voor de scholierenregeling en voor sport- en cultuuractiviteiten komen we deze huishoudens tegemoet en verkleinen we armoedeval.)
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken Programma 14 (pag. 108)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	SP
Vraag	Is er helemaal geen gebruik gemaakt van het woonlastenfonds? Waardoor is dit veroorzaakt?
Antwoord	Voor het gemeentelijke deel van het woonlastenfonds zijn er 13 verhuiskostenvergoedingen toegekend. Reden voor het lage aantal aanvragen en toekenningen is dat bij verhuizen meer aspecten dan betaalbaarheid meewegen. Huurders vertellen dat ze naar tevredenheid wonen, dat het financieel op dit moment wel gaat, dat een verhuizing niet gewenst is of hebben het aanbod nog in overweging. Met de corporaties is afgesproken dat we de huurders een herinnering sturen. We verwachten daarmee een kleine toename van het aantal verhuizingen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 14 (pag. 109)
Informant	Huub Lubbers

Programma 16 Bestuur en dienstverlening

Fractie	CU
Vraag	In 2016 is Zwolle samen met 7 andere gemeenten gestart met een pilot in samenwerking met SVB en Belastingdienst. Hierbij worden Zwolse klanten van SVB en Belastingdienst doorverwezen naar het Stadskantoor voor ondersteuning bij zaken als aanvragen DigiD en Mijnoverheid / berichtenbox. Het aantal inwoners dat hier gebruik van maakt is nog laag. De pilot loopt nog door tot mei 2017. > hoe worden inwoners op deze mogelijkheden gewezen?
Antwoord	Deze pilot hoort bij onze ambitie voor het verbeteren van de digitale dienstverlening. Bepaalde groepen inwoners hebben echter moeite met onze digitale dienstverlening. Het idee achter de pilot is dat Zwolse klanten die bellen met SVB of Belastingdienst door hen op deze mogelijkheid van ondersteuning gewezen worden. Die doorverwijzing werkt in de praktijk (landelijk) niet goed. Dat komt omdat klantcontact-medewerkers van SVB en Belastingdienst de klanten zelf graag willen bijstaan en de meeste klanten bellen met een gericht doel (bijvoorbeeld een formulier aanvragen) en willen op dat moment helemaal niet verwezen worden naar deze ondersteuningsmogelijkheid. Om Zwollenaren toch te wijzen op deze ondersteuning gaan we in het najaar bezien hoe de klantcontactmedewerkers van onze eigen balie op het Stadskantoor mensen met beperkte digitale en/of taalvaardigheden kunnen “signaleren”. Idee is om deze inwoners dan naar behoefte door te verwijzen, niet alleen naar het aanbod op het Stadskantoor maar ook naar de training Digisterker (met daarin een module DigiD - MijnOverheid / berichtenbox) en/of naar het Taalpunt van Stadkamer. Daarnaast werken we in het najaar 2017 i.s.m. Stadkamer ook aan een pilot waarbij we social media (mogelijk Facebook / Instagram) inzetten voor het werven van Zwollenaren voor taal- en digitaalondersteuning.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
Onderdeel	Jaarstukken Programma 16 (pag. 117)
Informant	John de Meijer (tel: 038-4982731)

Programma 18 Bedrijfsvoering

Fractie	SP
Vraag	Tien mensen met een functionele arbeidsbeperking hebben een werkervaringsplek binnen de organisatie gehad. Hoeveel maanden bedroeg de duur van deze werkervaringsplek. Wat was de beloning tijdens deze periode (uitkering, minimumloon, CAO loon of iets anders) Wat was het resultaat van deze werkervaringsplek (hoeveel zijn uitgestroomd naar een echte baan en hoeveel zijn wederom de uitkering in geraakt of naar een volgende werkervaringsplek gegaan)?
Antwoord	De duur van de werkervaringsplaatsen bedroeg tussen de twee en acht maanden. Aan een werkervaringsplaats is geen financiële beloning gekoppeld. Het resultaat van de tien ervaringsplaatsen: • 2 personen vonden via ons netwerk een tijdelijke betaalde baan elders • 2 personen kregen een garantiebaan bij gemeente Zwolle • 1 persoon vond een werkervaringsplaats elders, die later in een betaalde baan werd omgezet • 1 werkervaringsplaats stopte op verzoek van betrokkene voortijdig vanwege een te grote afstand tussen de functionele arbeidsbeperking en het werk • 1 persoon kon zijn HBO-afstudeeronderzoek uitvoeren met behulp van de werkervaringsplaats en behaalde hierdoor zijn diploma • 1 persoon ontdekte via onze werkervaringsplaats een kansrijke toekomstperspectief (ondernemer worden in een niche), startte een passende opleiding en heeft deze inmiddels met succes afgerond • 1 persoon kon via de werkervaringsplaats, passend bij zijn parttime MBO opleiding, ervaring opdoen en zijn opleiding daarna vervolgen • 1 werkervaringsplaats die in 2016 startte loopt nog
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Jaarstukken 2016 Programma 18 (pag. 136)
Informant	Anne Struik

Fractie	SP
Vraag	Hoe voorkomt onze bedrijfsvoering 'loondumping' bij reguliere uitzendkrachten wanneer via marktplaats Talentenregio opdrachten voor gemiddeld 11% onder het maximale tarief gegund worden? En wat voor soort werk is dit? (Consultancy achtige banen, banen op beleidsniveau)? Of gaat het hier bijvoorbeeld ook om medewerkers van postkamer of andersoortige reguliere uitvoerende basistaken van gemeente)?
Antwoord	Onze bedrijfsvoering voorkomt "loondumping" bij reguliere uitzendkrachten op navolgende manieren. We werken alleen met gerenommeerde uitzendbureaus en werven uitzendkrachten alleen via uitzendbureaus. Het is wettelijk verplicht de uitzendkracht de beloning te bieden die bij de gevraagde functie hoort. Deze afspraken zijn vastgelegd in de raamovereenkomsten met uitzendbureaus. De beloning is minimaal gelijk aan de beloning van iemand in eigen dienst (die dezelfde functie uitvoert) en wij geven bij werving de bijbehorende functieschaal op. Uitzendkrachten worden niet via de marktplaats geworven of aangeboden. Bij uitzendkrachten gaat het om tijdelijke inhuur tot schaal 8 (niet hoger). Marktplaats Talentenregio is een digitale platform / online marktplaats, voor het inhuren van tijdelijke arbeidskrachten. Het is dé plek voor zowel zelfstandig professionals als bemiddelaars om zich eenvoudig in te schrijven en te reageren op mogelijke opdrachten. Iedereen heeft gelijke kansen. Het betreft opdrachten voor specialisten vanaf schaal 9 en hoger ("consultancy achtige banen, banen op beleidsniveau"). Een recent voorbeeld is de werving van een tijdelijke arbeidsjurist voor 3 maanden. De marktplaats gunt op basis van prijs en kwaliteit. De markplaats bevordert de gunning van opdrachten tegen marktconforme tarieven.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Jaarstukken Programma 18 (pag. 136)
Informant	Marcel van Winsen

Fractie	VVD
Vraag	Wat gaat het College doen om te verkennen wat er nodig is voor een goede toekomstbestendige informatiebeveiliging en de aan ons gelieerde instellingen?
Antwoord	Voor een toekomstbestendige informatiebeveiliging wordt uitgegaan van de wettelijk verplichte Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) en het Informatiebeveiligingsbeleid van gemeente Zwolle. De toetsing op het correct uitvoeren van de BIG vindt plaats middels verplichte audits zoals vastgelegd in de Eenduidige Normatiek Single Information Audit) ENSIA. De ENSIA heeft als doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten verder te professionaliseren door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke Planning en Control cyclus. Hierdoor ontstaat er meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan er beter op gestuurd worden. In dit verband verwijzen we naar de informatienota over ontwikkelingen en kansen voor de informatie samenleving die onlangs naar de raad is gezonden.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Jaarstukken Programma 18 (pag. 137)
Informant	M. Hol

Jaarrekening 2016 Bijlagenboek

Fractie	SP
Vraag	*Op pagina 21 van het bijlagenboek (E05 Onderhoud recreatieplassen) staat dat er onderzoek gedaan wordt naar o.a. het onderhoud en het treffen van voorzieningen specifiek toiletten bij de Wythmenerplas.* 2. Worden in dit onderzoek ook de wensen van de georganiseerde onderwatersport voor de Milligerplas meegenomen? Specifiek de wensen mbt de openbare ruimte aan de wal (verlichte parkeergelegenheid, picknickbankje, Toilet & douche gelegenheid) 3. Wanneer is dit onderzoek naar verwachting klaar en kan de raad een voorstel verwachten?
Antwoord	De wensen van de georganiseerde onderwatersport voor voorzieningen op de walkant van de Milligerplas worden, zoals onlangs toegezegd, meegenomen in de visie voor de Milligerplas. Op dit moment zijn we in gesprek met de onderwatersportverenigingen om wensen te inventariseren. In het exploitatieplan voor de recreatieplassen komt wel de functie van de plas als plas om te duiken aan de orde, maar de ruimtelijke vragen worden beantwoord in het kader van de visie van het hele gebied. De onderwatersportverenigingen worden actief betrokken bij het opstellen van de visie. De verwachting is dat we het exploitatieplan vlak voor of net na het zomerreces aan de raad zullen aanbieden. Het exploitatieplan is aangekondigd in de begroting 2017. In het exploitatieplan nemen we wel concrete maatregelen ten behoeve van de duikers op voor de Wijthmenerplas. Zo gaan we voorstellen om de duiktrap te vernieuwen en houden we bij het vervangen van de trailerhelling ook rekening met de duikers. De planning is om een visie voor de Milligerplas in het eerste kwartaal 2018 aan u voor te leggen, inclusief een investeringsvoorstel.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	Jaarrekening 2016 Bijlagenboek (pag. 21)
Informant	R.Ekhart

Berap 2017-1

Programma 2 Inwonersondersteuning

Fractie	SP
Vraag	2.2.1 Verkenner 'investeren in werkgelegenheid' Hoe kan het dat er nu al een tegenvaller is van € 60.000,00 terwijl dit voorjaar pas is besloten tot het aanstellen van een verkenner. Er is 500 uur extra nodig. Dat is een kwartaal lang één fulltimer. Wat is de achterliggende reden van deze forse uren overschrijding? Deze 500 uur extra kost € 60.000,00, voor 12,5 week fulltime werken (40 uur per week). Dat zou een jaarsalaris zijn van € 249.600,00. Dat is toch ver boven de wet normering topinkomens? Hoe zijn de kosten van de verkenner opgebouwd?
Antwoord	De investering van € 60.000,- komt overeen met het bedrag dat genoemd is in de beslisnota die in het voorjaar is goedgekeurd door de raad en waarvan destijds is aangegeven dat de financiering zou worden meegenomen in de PPN. Er is geen sprake van extra investering of overschrijding. Voor de eenmalige investering van € 60.000,- wordt, conform het besluit van de raad, een verkenner aangesteld voor een periode van 6 maanden. Deze verkenner heeft ca. 500 uur beschikbaar binnen deze periode om invulling te geven aan de opdracht.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Berap 2017-1 Programma 2 (pag. 8)
Informant	Niels van Oostveen

Programma 4 Inkomen

Fractie	SP
Vraag	*Op pagina 11 onder 4.1 staat dat er bekeken wordt of er een deel van de kosten voor de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing kan worden toegerekend aan afval.* Wat is de reden hiervoor? En wat heeft dit eventueel voor gevolgen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing en de geplande investeringen in het kader van het grondstoffenplan?
Antwoord	In het verleden is besloten om de geprognotiseerde kosten voor kwijtschelding ten laste te brengen van het product afval. De afgelopen jaren bleken de werkelijke kosten hoger te liggen dan de begrote kosten. In de begroting 2018 zullen we de doorbelasting hiervan naar het product afval daarom vergroten. De aangepaste prognose is verwerkt in de meerjarenprognose van de voorziening afval zoals we u die met het Uitwerkingsplan van het Grondstoffenplan binnenkort zullen aanbieden.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Berap 2017-1 Programma 4 (pag. 11)
Informant	R. Ekhart

PPN

Hoofdstuk 1 Zwolle van nu en morgen

Fractie	SP
Vraag	Er wordt geïnvesteerd in zelfredzaamheid en preventie. Zijn er voorbeelden van andere steden, en zo ja, hoe lang doen zij dit al zo? Zo niet, waarop is de afname van kosten die hieruit moet voortvloeien, gebaseerd?
Antwoord	Investeringen in preventie doen we onder de voorwaarde dat die bijdragen aan inhoudelijke verbeteringen voor de jeugd waardoor minder inzet van niet vrij toegankelijke jeugdhulp nodig is. We bouwen zoveel mogelijk voort op ervaringen en inzichten die in Zwolle zelf of in andere gemeenten al zijn opgedaan. Een voorbeeld hiervan zijn de plannen voor versterking van de samenhang en samenwerking rondom de toegang tot jeugdhulp bij huisartsen. Waar die ervaringen en inzichten er (nog) niet zijn, werken we eraan via monitoring en onderzoek een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het effect van preventieve inzet op het beroep op niet vrij toegankelijke (gespecialiseerde) jeugdhulp. Met andere woorden: we gaan ervan uit dat de investeringen in preventie zichzelf op termijn terugverdienen. We verwachten dat de eerste effecten vanaf 2019 zichtbaar zullen worden. In dat geval zullen wij de investeringen doorzetten ten laste van beschikbare structureel budget voor jeugdhulp. Zo niet, dan zullen wij de raad voorstellen om bij te sturen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker / Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 1 (pag. 7)
Informant	Jan-Willem Dollekamp

Hoofdstuk 2 Financieel perspectief

Fractie	SP
Vraag	Wat wordt precies bedoeld met een ‘structurele behoedzaamheidsmarge’ zoals genoemd bij punt 2?
Antwoord	De structurele behoedzaamheidsmarge heeft een directe koppeling met de verwachte transformatieopbrengsten in het sociaal domein. In de Berap en PPN worden investeringsvoorstellen gedaan (o.a. door in te zetten op preventie) om daarmee de jaarlijkse zorguitgaven te verlagen. In de meerjarenraming zijn de lagere zorguitgaven (ook wel transformatieopbrengsten genoemd) verwerkt. Echter omdat thans nog onvoldoende zicht bestaat op de exacte uitwerking van de preventiemaatregelen houden wij vanuit het voorzichtigheidsprincipe een behoedzaamheidsmarge aan. Indien de komende jaren blijkt dat de verwachte transformatieopbrengsten uitkomen dan kan de behoedzaamheidsmarge komen te vervallen of worden verlaagd.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 2 (pag. 9)
Informant	Jan van Dijk

Fractie	SP
Vraag	in punt 1 staat genoemd dat per 2018 de buffer sociaal domein en risicoreserve sociaal domein aan de algemene middelen/ algemene concernreserve wordt toegevoegd. Gaat dit om de gehele buffer? waarom wordt dit gedaan? (Graag concreet, op pag 9 ppn staat wel een toelichting maar die is wat 'wollig') wat zijn hiervan de risico's voor het sociaal domein? Het sociaal domein 'heeft de reserve niet nodig´, maar de algemene middelen wel? Wat is hiervan het voordeel? De dekkingsgraad van de risicoreserve sociaal domein is 69%, maar deze daalt naar 44%. Wat is hiervan het risico?
Antwoord	In de PPN van vorig jaar (2017-2020) is afgesproken de buffer sociaal domein in de jaren 2017 t/m 2019 incidenteel in te zetten. Te weten ca. € 4 mln. in 2017, € 2,5 mln. in 2018 en € 1,3 mln. in 2019. Deze incidentele inzet van de buffer blijft ongewijzigd. Concreet betekent dit dat de buffer gefaseerd ten gunste van de algemene middelen komt. Ca,. € 1 mln. in 2017, € 2,5 mln. in 2018, € 3,7 mln. in 2019 en vanaf 2020 € 5 mln. Ja, de buffer komt op termijn volledig ten gunste van de algemene middelen. Waarom buffer opheffen? De buffer is ingesteld om eventuele structurele nadelige gevolgen van de decentralisatie van de rijkstaken (jeugd, wmo en participatie) naar de gemeenten op te kunnen vangen (implementatiefase). In de praktijk blijkt dat deze nieuwe taken zich steeds meer ontwikkelen en vermengen met de al bestaande taken op het terrein van het sociaal domein. De risico's vanwege de gedecentraliseerde taken worden steeds meer vergelijkbaar met de andere begrotingsposten. Vanuit de integrale benadering van alle begrotingsposten is er geen reden meer om de buffer aan te houden. De risicoreserve sociaal domein is ingesteld om de eerste jaren de (incidentele) risico's in verband met de gedecentraliseerde rijkstaken op het gebied van jeugd, zorg en participatie op te kunnen vangen. Door de ontwikkeling en vermenging met de al bestaande budgetten in het sociaal domein is er geen reden meer om een aparte risicoreserve voor het sociaal domein aan te houden. Dit betekent dat de risico's in het sociaal domein (in de volle breedte) evenals alle andere begrotingsposten worden afgedekt via de algemene concernreserve. Het in de risicoreserve sociaal domein beschikbare bedrag voegen wij toe aan de algemene concernreserve en de risico's dekken wij af via deze reserve. Deze samenvoeging heeft geen invloed op de risico's in het sociaal domein. De daling van de dekkingsgraad van de risicoreserve sociaal domein is gebaseerd op de in februari jl opgestelde budgetprognose. In werkelijkheid kan deze afwijken. De afspraak is dat de reserve een minimale dekkingsgraad heeft van 50% van de risico's. (Het minimale % is op 50 gesteld, omdat de ingeschatte risico's zich naar verwachting niet alle tegelijk voor zullen doen en het sowieso al de vraag is of de risico's zich ook daadwerkelijk voor zullen doen.) Bij een daadwerkelijke daling van de dekkingsgraad naar 44% dan dient de reserve (obv eigen gemeentelijk beleid) weer aangevuld te worden tot minimaal 50%. Eenzelfde systematiek geldt ook voor de algemene concernreserve.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 2 (pag. 11)
Informant	Jan van Dijk

Hoofdstuk 3 Investeringsagenda strategische opgaven

Fractie	SP
Vraag	arbeidsparticipatie en bijstand Met de € 2.700.000,00 ontstaat geen extra geld voor extra mogelijkheden. Het is alleen om bestaand beleid uit te kunnen blijven voeren. Hoe verenigt zich dat met doel 3 (extra uitstroom van 240 mensen in vier jaar).
Antwoord	Door het dichten van het tekort op het subsidieresultaat Sociale werkvoorziening, wordt ruimte binnen het bestaande activiteitenbudget van het Participatiebudget in stand gehouden om meer mensen uit de uitkering aan de slag te helpen, in plaats van dat deze ruimte moet worden ingezet voor het subsidietekort. Door deze ruimte effectief in te zetten vanuit de samenwerking Wezo-WRA met focus op de inclusieve arbeidsmarkt en de werkgever aan kop hebben wij als doel de komende 4 jaar 60 mensen per jaar extra vanuit de bijstand aan het werk te helpen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 12)
Informant	Niels van Oostveen

Fractie	SP
Vraag	Samenkracht van mensen Stappen op korte termijn Vraag: wat is korte termijn, 1 jaar, 6 maanden? 3 maanden?
Antwoord	Op korte termijn betekent feitelijk per direct na besluitvorming door uw raad. Met middelen via Berap 2017 (o.a. maatschappelijke participatie en ondersteuning vrijwilligerswerk) vanaf juli 2017; met middelen via PPN vanaf januari 2018.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 13)
Informant	Dick Mulder

Fractie	D66
Vraag	Samenkracht van mensen Declaratiefonds 250.000 euro: Is dat onderdeel van de structurele inzet (volgens jaar 2,7) op participatie of komt dat er bovenop?
Antwoord	Dekking voor het declaratiefonds komt uit het programmabudget Inkomen en maakt dus geen onderdeel uit van structurele inzet van 2,7 mln t.b.v. arbeidsparticipatie.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 13)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	D66
Vraag	Samenkracht van mensen Er gaat 45.000 euro naar hulp bij partnerverlies op jongere leeftijd, is hier een leeftijdsgrens? En inhoudelijk: gaat deze hulp ook over verlies aan inkomen, en het voorkomen van gedwongen verkoop van een eigen woning?
Antwoord	Deze 45.000 is bedoeld om de pilot hulp bij partnerverlies op jongere leeftijd voort te zetten die vorig jaar op verzoek van het ministerie in Zwolle succesvol is uitgevoerd. Voor de uitvoering van de pilot is indertijd bewust gekozen voor stichting Wijz omdat deze ook al het project de draad weer oppakken uitvoert, bedoeld voor de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder. Beide projecten samen hebben dus een ondersteuningsaanbod voor alle leeftijden. De ondersteuning die geboden wordt is heel breed en afhankelijk van de vraag en behoefte van de nabestaande. Dat kunnen dus ook de onderwerpen zijn die in de vraag worden benoemd.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 13)
Informant	Erna van Dijk

Fractie	D66
Vraag	Inzet kwetsbare jongeren (thema 2). Bij stappen op korte termijn lezen we dat huidige aanvulling te laag is. Waar blijkt uit dat het te laag is, is daar onderzoek naar gedaan?
Antwoord	Uit signalen van partners bleek dat de norm voor jongeren die met noodzaak uitwonend zijn te laag was om in basisbehoeften, zoals huur, voeding en zorgverzekering, te kunnen voorzien en dat dit tot ongewenste situaties en/of schulden leidde. Er is onderzoek gedaan naar de kosten die jongeren hebben en op basis daarvan ligt er nu het voorstel de aanvulling van de uitkering aan te passen voor kwetsbare jongeren die zonder steun van hun ouders met noodzaak zelfstandig wonen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 14)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	SP
Vraag	Inzet kwetsbare jongeren stap 2 aanvullende inkomensvoorziening 18-21 jaar. Om hoeveel personen gaat dit? Wat is het bedrag per persoon? (Zowel oude als naar nieuwe situatie.)
Antwoord	Het aantal jongeren dat met noodzaak uitwonend is, is niet bekend. Het gaat met name om jongeren die na een jeugdhulptraject of als amv-er nog geen werk hebben of scholing volgen en een beroep op bijstand doen, omdat thuiswonen geen optie is. De uitkering bedroeg € 580 per maand en in de nieuwe situatie € 867 per maand.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 14)
Informant	Astrid Dekker

Fractie	D66
Vraag	Er gaat tot 230000 euro naar extra monitoring effecten en sturing van aanbieders in het sociaal domein, geeft dit ruimte in capaciteit om het op dit moment brede scala van aanbieders in kaart te brengen en te houden, oftewel is er meer ruimte voor samenwerking en interactie met aanbieders die nu nauwelijks in beeld zijn bij de wijkteams?
Antwoord	Deze extra inzet gaat enerzijds naar extra capaciteit voor handhaving Wmo en jeugdhulp om beter onderzoek te kunnen doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning (fraude) en anderzijds naar het ontwikkelen van een sociaal domein-breed kwaliteitskader en het uitvoeren van een pilot monitoring ondersteuning Diah (bijvoorbeeld Menselijke Maat). Het betreft dus niet zozeer extra capaciteit bij de wijkteams voor interactie met aanbieders maar het betreft het investeren in een kwaliteitskader en een pilot monitoring om te meten op welke wijze het aanbod van aanbieders bijdraagt aan het te behalen resultaat. Binnen de pilot kunnen we bij een deel van de aanbieders hier ervaring mee opdoen om op basis van deze ervaringen te kijken hoe we dit binnen het brede sociaal domein kunnen verankeren. Op deze wijze kunnen we de kwaliteit en effectiviteit van aanbieders beter in beeld krijgen en kunnen we daar beter op sturen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 15)
Informant	Suzanne Bruns

Fractie	D66
Vraag	Preventief jeugdbeleid (thema 1): Zit de preventie van kindermishandeling in het activiteitenbudget?
Antwoord	Ja. Het voorkomen en tegengaan van kindermishandeling is één van de doelen van ons preventief jeugdbeleid. We gebruiken een deel van het budget om activiteiten die (mede) daaraan bijdragen te financieren.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 16)
Informant	Jan-Willem Dollekamp / Evita Keulen

Fractie	D66
Vraag	Toegang Jeugdhulp (thema 4) doelen, 2e doel: Hoe verhoudt de jeugd- en gezinswerker op scholen zich tot het SWT?
Antwoord	De jeugd- en gezinswerker is een medewerker van het SWT. Hij of zij maakt onderdeel uit van het ondersteuningsteam op school, maar kan als medewerker SWT ook snel niet vrij toegankelijke jeugdhulp of gezinsondersteuning bijschakelen als dit nodig is. Dit geldt zo al voor het primair onderwijs. In het voortgezet onderwijs werken we nog met schoolmaatschappelijk werkers die niet allemaal (ook) werkzaam zijn voor SWT Zwolle. We werken wel toe naar een vergelijkbare situatie als in het primair onderwijs, maar daarvoor is ook afstemming nodig met andere gemeenten in de jeugdhulpregio IJsselland over de samenwerking tussen ondersteuningsteam op school en de verschillende lokale toegangen in gemeenten. Hierover zijn wij met scholen, betrokken partners en gemeenten in de jeugdhulpregio IJsselland in gesprek.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 17)
Informant	Jan-Willem Dollekamp

Fractie	D66
Vraag	Toegang Jeugdhulp Er komt bij huisartsen en op scholen een jeugd- en gezinswerker die ondersteund wordt door een GZ psycholoog wat moet gaan bijdragen aan betere doorverwijzing. Blijft de route via de huisarts dus zonder betrokkenheid van het SWT gewaarborgd voor ouders en kinderen (of huisartsen) die dit willen. En blijft privacy gewaarborgd?
Antwoord	Ouders en jongeren blijven altijd zelf eigenaar van hun hulpvraag. Huisartsen zijn op grond van de Jeugdwet altijd vrij om zelf te verwijzen naar benodigde jeugdhulp. Met huisartsen en jeugdhulpverleners verwachten wij dat de samenwerking tussen jeugd- en gezinswerker en huisarts tot betere en snellere oplossingen voor kind, jongere en ouders zal leiden. Met de huisartsen maken wij afspraken waarin ook de gegevensbescherming is gewaarborgd en informatie niet buiten ouders om wordt gedeeld.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Ed Anker
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 17)
Informant	Jan-Willem Dollekamp

Fractie	SP
Vraag	Waarom houdt de bezuiniging van 2 miljoen euro op inwonersondersteuning, ondanks een rooskleuriger financieel beeld, stand?
Antwoord	In het kader van de transformatie sociaal domein streven we naar een verschuiving van zwaardere zorg naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning. Uiteindelijk levert dit ook een besparing op die we eerder hebben geraamd. De praktijk wijst uit dat we meer tijd nodig hebben voor de beoogde transformatie op het vlak van Inwonersondersteuning. Daarom de voorgestelde temporisering van eerder geraamde besparing. Voor 2018 is er voorgesteld om een meerjarig incidenteel bedrag als ingroei in de bezuiniging inwonersondersteuning beschikbaar te stellen. In 2018 bedraagt deze 1,5 mln., afbouwend naar nul in 2021.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 18)
Informant	Martin Pazie

Fractie	D66
Vraag	Topwerklocaties Het PSP (topwerklocatie) wil uitbreiden, is daar geld voor gereserveerd in de PPN (waarom wel / niet)?
Antwoord	Ja. Het PSP is één van de drie topwerklocaties, die in de PPN als strategisch speerpunt zijn benoemd. Ondernemers, onderwijsinstellingen en andere overheden (provincie Overijssel) zijn net als de gemeente Zwolle groot voorstander van doorontwikkeling van een PSP-campus en bereid hierin te investeren onder de voorwaarde dat dit gezamenlijk gebeurd. Om die reden is budget aangevraagd via het Stadsontwikkelfonds. Aan de gemeente Zwolle is gevraagd regie op het proces te nemen. Daarom is ook budget aangevraagd voor programmamanagement in de opstartperiode t/m 2019.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 21)
Informant	Carlo van Dijk

Fractie	SP
Vraag	Topwerklocaties stappen op korte termijn 1. Partijen verbinden en committeren (alliantiemanagement). Vraag: Welke dan? 2. Visie op de invulling van de drie topwerklocaties uitwerken. Vraag: Wanneer kan de raad dit verwachten?
Antwoord	**1.** Het gaat hierbij om ondernemers (deels al lid van PSP of HIP, deels nieuwe leden), diverse onderwijsinstellingen (bijvoorbeeld Windesheim, Universiteit Twente en Deltion voor het PSP en Landstede en Viaa voor het HIP), de Economic Board, het regionaal werkbedrijf en de provincie Overijssel. Deze lijst is niet limitatief. 2. De start is afhankelijk van besluitvorming door de raad. Omdat de gemeente één van de partijen is in een samenwerking met andere partners wordt planning in gezamenlijkheid bepaald. Er is daarom nog geen deadline voor de visie vastgesteld. Het is redelijk te veronderstellen dat deze begin 2018 gereed is.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (Pag. 21)
Informant	Carlo van Dijk

Fractie	CU
Vraag	Circulaire economie Er is een tekort aan bedrijven die aan circulaire toepassingen doen, deze bedrijven worden dan ook niet gevonden in de bestaande circuits waarbij volgens de PPN wordt aangesloten. Hoe wordt dit zichtbaar en hoe worden outsiders verleid en gefaciliteerd om in deze 'gaps' te voorzien? Wat doet het college om b.v. Industriële Kringloopbedrijven in Zwolle te doen vestigen en hoe worden in dit kader Social Enterprises gestimuleerd om nieuwe werkgelegenheid te creëren?
Antwoord	De inzet van bestaande netwerken om ondernemers en organisaties te bereiken en te ondersteunen circulair te worden wordt landelijk aanbevolen om ondernemers en organisaties niet straks maar nu in beweging te krijgen om circulair te worden. Naarmate er meer bedrijven circulair aan het worden zijn in Zwolle neemt de behoefte toe aan bedrijven in de circulaire industrie en circulaire dienstverlening zoals industriële kringloopbedrijven en bedrijven voor onderhoud & reparatie, refurbisment, delen & hergebruik en einde levenscyclus product de grondstof recycling. Bedrijvigheid die zich in het algemeen en zeker op niveau van woonwijken en werkgebieden product of dienst waarbij geld verdienen niet het hoofddoel maar een middel is om de missie te bereiken. Dergelijke sociale onderneming creëren maatschappelijke meerwaarde, ook wel 'impact' genoemd, met andere verdienmodellen en vormen van financiering. College stimuleert langs drie assen het ontstaan van nieuwe bedrijvigheid: (1) Door te stimuleren dat er meer bedrijven in Zwolle circulair worden ontstaat er meer markt voor bedrijven in de circulaire industrie en dienstverlening (2) Reshoring ofwel terughalen of hier houden van maakindustrie belangrijk voor circulaire bedrijven naar Zwolle (3) Actieve acquisitie van bedrijven die actief zijn in de circulaire industrie en dienstverlening. Het geheel wil het college ondersteunen met een netwerk samenwerkingsmodel waar bijvoorbeeld circulaire cafés en marktplaatsen een rol spelen. Met als doel om ook outsiders aan te trekken en in contact brengt met elkaar en met potentiële partners met ruimte voor proefopstellingen en werkplaatsen. Daarbij kan gedacht worden aan HanZ op het Lubeckplein, de Klimaatcampus i.o. en de bestaande clusters van de regio Zwolle.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 25)
Informant	Paul Kok

Fractie	D66
Vraag	Centrumgebied Is het stimuleringsfonds hetzelfde als het ondernemersfonds? (Hoofdstuk centrumgebied bij 'stappen op korte termijn')
Antwoord	Nee, dit is niet hetzelfde. Met het stimuleringsfonds wordt het stadsontwikkelingsfonds bedoeld. Het ondernemersfonds(Zwolle fonds) is een fonds van de ondernemers zelf en dat wordt gevoed door de middelen die de ondernemers zelf inbrengen via de bedrijven investeringszone
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 27)
Informant	Patricia Gerrits

Fractie	SP
Vraag	Toekomstbestendige organisatie Is dit zowel voor uitbreiding capaciteit als verbetering (bestaande) kwaliteit? Welk deel van budget is dan uitbreiding capaciteit? Welk deel van budget is dan verbetering kwaliteit? (planning, training en opleiding)? En is die uitbreiding capaciteit vaste banen? En (dus) geen externe inhuur, uitzendkrachten enz?
Antwoord	Deze investering is bedoeld voor uitbreiding van de strategische capaciteit. Het budget zoals opgenomen in de PPN onder toekomstbestendige organisatie is in zijn geheel bestemd voor uitbreiding van de capaciteit. Met strategische personeelsplanning, training en opleiding zetten we in op verbetering van de kwaliteit vanuit bestaande middelen. Het streven is om de uitbreiding van de strategische capaciteit grotendeels met vaste banen in te vullen. Vooralsnog wordt de uitbreiding voor data- en informatievoorziening tijdelijk ingevuld.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 3 (pag. 30)
Informant	

Hoofdstuk 4 Andere investeringen

Fractie	CU
Vraag	Programma 1 Onze Motie 401 die oproept om ‘Te onderzoeken hoe sportverenigingen kunnen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om G- sport zodanig te integreren in hun aanbod dat daardoor iedere potentiele G-sporter voldoende keuzevrijheid heeft’ is volgens de groslijst beantwoord bij de PPN. Dit wordt in de tekst over het aangepast sporten echter niet teruggezien. Hoe gaat het college hier dan invulling aan geven?
Antwoord	In Zwolle hebben we een mooi en divers g-sportaanbod voor mensen met een beperking. SportService Zwolle en haar samenwerkingspartners inventariseren/peilen sportwens/sportbehoefte van de doelgroep. Het sportaanbod welke vanuit deze sportvragen/wensen zijn geïnitieerd zijn allen uitgegroeid tot duurzame, structurele en stabiele activiteiten welke zijn ondergebracht bij de Zwolse (reguliere) sportverenigingen of sportstichtingen. Tot op heden heeft SportService Zwolle de ervaring dat de Zwolse sportaanbieders open staan voor de doelgroep en hierin hun maatschappelijke kant graag willen laten zien. SportService Zwolle wordt door de reguliere sportverenigingen benaderd om g-sport op te starten binnen de desbetreffende verenigingen. Echter, het is van belang dat deze verenigingen afstemming zoeken met het reeds bestaande g-sport aanbod en onderzoekt of er voldoende vraag is vanuit de doelgroep om de desbetreffende tak van sport op te starten. Het is niet mogelijk/haalbaar/wenselijk om het aangepast sporten lokaal/wijkgericht te organiseren (Het is zelfs vaak regionaal georganiseerd). Hiervoor is de sportwens te divers en de doelgroep te klein en te versnipperd. Daarnaast zorgt een te groot en te divers aanbod voor onderlinge concurrentie tussen de sportaanbieders, sporters gaan van de ene sportaanbieder naar de ander. Uiteindelijk zorgt dit in veel gevallen er voor dat deze activiteiten het niet gaan redden om een stabiele en structurele basis neer te zetten. SportService Zwolle stimuleert dan ook verenigingen om het aangepast sporten in gezamenlijke afstemming vorm te geven. Een voorbeeld hiervan is de tennis zoals deze in Zwolle is georganiseerd. Alle tennisverenigingen in Zwolle dragen het aangepast tennis een warm hart toe en hebben gezamenlijk afgesproken dat bij ZLTB de doelgroep verstandelijk deelneemt aan tennisles en de doelgroep lichamelijk bij ZTC de Pelikaan. Tevens is deskundigheid nog een punt van aandacht. Niet elke sportaanbieder heeft de benodigde kennis en expertise in huis om passend aanbod te kunnen bieden. De doelgroep heeft, voor zover SportService Zwolle en haar samenwerkingspartners dit inzichtelijk hebben, voldoende keuze in sportaanbod in Zwolle. Daarnaast blijven zij proactief bezig om de sportvraag boven tafel te krijgen bij de doelgroep. Tijdens de sportadviesgesprekken die worden gevoerd door SportService Zwolle en haar samenwerkingspartners is de sportkeuze ook niet één van de knelpunten van de potentiele sporter. De sportbeperking van de potentiele sporter zit voornamelijk in zijn/haar eigen fysieke/cognitieve beperking en praktische zaken zoals financiën, vervoer en dag/tijd waarop iemand kan/wil sporten. Bovenstaande geldt voor de specifieke g-sport afdelingen binnen een (reguliere) vereniging. Daarnaast sport er ook nog een grote groep geïntegreerd bij de sportaanbieders. Dit zijn met name de doelgroepen lichamelijk beperking, chronische aandoening, psychische beperking of gedragsproblematiek. Het zijn voornamelijk de individuele sporten waarbij de doelgroep geïntegreerd sport en jeugd tot een leeftijd van 7/8 jaar bij teamsporten. De doelgroep verstandelijk beperkt is lastig te integreren binnen regulier sportaanbod. Indien een potentiele sporter behoefte heeft aan geïntegreerd sporten in de wijk/buurt, dan wordt dit traject altijd als eerste verkend.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 32)
Informant	Bertus Jeensma

Fractie	SP
Vraag	Programma 1 Groot onderhoud openluchtbad. Hoe kan het dat er voor groot onderhoud geen dekking is binnen de sportbegroting? Dit is toch niet onverwacht? Of komt de dekking uit een ander potje? Zo ja, welke?
Antwoord	Voor de renovatie was de vereniging zelf verantwoordelijk voor het groot onderhoud. In afstemming tussen gemeente en de vereniging is een nieuw huurcontract opgesteld waarin deze afspraak is gewijzigd, inhoudende dat de gemeente Zwolle verantwoordelijk is / wordt voor het groot onderhoud. In eerste instantie is de focus gelegd op de renovatie zelf, daarna is er een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. De uitkomsten hiervan leiden tot de nu voorliggende financiële vraag. De gemeente heeft tot op heden niet gereserveerd voor het onderhoud van het openluchtbad, incidentele investeringen werden gedaan vanuit de onderhoudsreserve.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 32)
Informant	Bertus Jeensma

Fractie	D66
Vraag	Programma 4 Inkomen / schulddienstverlening: Er wordt gesproken over de actielijn vroegtijdig signaleren en rol SWT en dat we gaan werken met 1 contactpersoon, 1 plan, etc. Wat is de overlap doelgroep SWT en totale doelgroep SWT? Met andere woorden: welk deel van de doelgroep bereik je via het SWT?
Antwoord	We zien bij het investeren in preventie een cruciale rol voor het Sociaal wijkteam (SWT). Van de vragen die bij het SWT terecht komen heeft 80% betrekking op financiële problemen. Inwoners met financiële problemen melden zich niet of te laat bij de schulddienstverlening. We willen de medewerkers van het SWT nog meer dan nu een rol geven in het actief signaleren van (mogelijke) financiële risico's en problemen bij huishoudens zodat er tijdig de nodige ondersteuning kan worden geboden en we, waar mogelijk, weer kunnen werken aan een gezonde financiële situatie. De actielijn vroegsignalering gaat over de pilot die we uitvoering samen met corporaties en energiebedrijven om vroegtijdig betalingsachterstanden te signaleren. Van de meldingen bij achterstanden is ongeveer 50% al bekend bij Schulddienstverlening. De overige 50% is nieuw en wordt doorverwezen naar het SWT.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 35)
Informant	Huub Lubbers

Fractie	CU
Vraag	Programma 5 Welke plannen om de ruimtelijke kwaliteit dmv kunst te versterken zijn er?
Antwoord	In de loop der jaren heeft de gemeente een beeldende kunstcollectie opgebouwd van ca 130 beelden. Deze werken zijn grotendeels aangeschaft met de percentageregeling. Nu deze regeling wordt herzien, is een natuurlijk moment gekomen om hier opnieuw naar te kijken: op welke wijze gaan wij verder collectioneren. Zoals onlangs bekend is geworden, wordt de Kikhond op een nieuwe locatie geplaatst en blijft het beeld van Ronald Westerhuis in Stadshagen. Daarnaast is er ook particulier initiatief om op verschillende locaties de buitenlocaties te verfraaien (bv. Cibap). De aanleg op het Gasthuisplein moet nog plaatsvinden. Daarnaast wordt er op verschillende locaties in de stad waar grote ruimtelijke veranderingen plaatsvinden/ plaats hebben gevonden gekeken naar de mogelijkheid van het plaatsen van kunst. Hierbij kan gedacht worden aan Katwolderplein, Spoorzone en Schaapmanlocatieplein.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 35)
Informant	Anton Tuinman

Fractie	D66
Vraag	Programma 5 Winters Zwolle heeft incidentele middelen ontvangen in 2016 / 2017: Hoe veel? En wat is de argumentatie om dat te geven?
Antwoord	Winters Zwolle heeft in 2016/2017 een gemeentelijke subsidie gekregen van € 80.000. Het college wil – na het vertrek van het IJsbeeldenfestival - dat er in de winterperiode jaarlijks een evenement is in Zwolle met grote aantrekkingskracht voor de binnenstad. De georganiseerde activiteiten hadden als thema winter en/of kerst en maakten daarmee dat de binnenstad van Zwolle in deze periode een welkome en uitnodigende kerstsfeer uitstraalde. Winters Zwolle maakt nieuwe activiteiten mogelijk en is daarnaast een paraplu voor de evenementen en activiteiten die er al waren in Zwolle, zodanig dat er op meerdere plekken in de stad activiteiten zijn. Er is een grote betrokkenheid van Zwolse partijen. De insteek is dat het evenement zich de komende jaren doorontwikkelt.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	René de Heer
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 37)
Informant	Iskander Tuqan

Fractie	D66
Vraag	Programma 5 Wat was de voeding vanuit de grondexploitaties per jaar (afgelopen 5 jaar) voor percentageregeling beeldende kunst?
Antwoord	In 2016 mocht er in het kader van de nieuwe regels BBV geen afdracht meer vanuit grondexploitaties voor de percentageregeling plaatsvinden. De storting van de verschillende projecten aan de reserve of rechtstreekse bijdrage aan kunst in de openbare ruimte van de afgelopen jaren. Hier onder vallen ook bijdragen aan kunstwerken zoals op de Oude Mars, Stadshagen etc.

2012	2013	2014	2015	2016
€ 110.000	€ 45.000	€ 61.000	€ 35.000	€ -

	De reserve Kunst in de openbare ruimte is regelmatig ingezet bij bezuinigingsrondes. In 2016 is de reserve gevoed door kredietprojecten zoals HIS, Katwolderplein en Stadkamer. Hierdoor kan de komende jaren (2018/2019) volstaan worden met een bijdrage van € 50.000 per jaar.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 37)
Informant	Anton Tuinman

Fractie	D66
Vraag	Programma 6 CPO: wanneer gaat het college wel locaties aanwijzen
Antwoord	De stimulering van CPO door actief locaties aan te wijzen wordt meegenomen in de Ontwikkelstrategie, die we maken na vaststelling woonvisie (najaar 2017)
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 40)
Informant	Henrieke Selles - Heikoop

Fractie	SP
Vraag	*Programma 8* *Capaciteit Klantcontactcentrum* 1. Kunt u een overzicht geven van de huidige inzet van stagiaires? 2. Welke vergoeding ontvangen deze stagiaires voor hun werkzaamheden? 3. Kunt u een overzicht geven van de inzet van externe inhuur van de gehele gemeentelijke organisatie het afgelopen jaar? (personen/FTE/percentage vd totale organisatie) 4. Hoe bent u van plan de gesignaleerde vacatures bij het klantcontactcentrum in te vullen? (uitzendkrachten, flex in eigen dienst, vast etc.).
Antwoord	1. Momenteel worden drie stagiaires ingezet in het KCC. Het totale aantal stagiaires in de gehele organisatie is 120 voor 2016. Doel voor 2017 is wederom 120 stagiaires. 2. De vergoeding voor de stagiaires bij het Klantcontactcentrum is € 250 (bruto) per maand. 3. De inzet van externe inhuur van de gehele gemeentelijke organisatie in 2016 is als volgt: • In 2016 zijn 601 externen ingehuurd. Dit betreft het totaal aantal" inhuringen" (niet fte's!) gemeten geudrende het hele jaar 2016, inclusief aantallen stagiaires en vakantiehulpen. Een deel van de inhuur wordt meerdere keren, perioden per jaar ingehuurd. Elke "inhuring" telt hier als 1 • Wij administreren de inzet van externe inhuur niet in FTE. Externe inhuur wordt in "loonsom" (euro's) geadministreerd. • De inzet externe inhuur als percentage van de totale organisatie is 12,9 %. (loonsom Zwolle is 65 mln, waarvan 8,5 ingehuurd) 4. De vacatures KKC worden ingevuld door een tijdelijke arbeidsovereenkomst in eigen dienst voor de duur van twee jaar.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	PPN Hoofdstuk 4 (pag. 44)
Informant	Richard Spijkerman en Marcel van Winsen

Fractie	CU
Vraag	Openeindregeling Kwijtschelding De jaarrekening 2016 laat bij het onderdeel kwijtschelding gemeentelijke heffingen een behoorlijk nadeel zien. Een gedeeltevan dit tekort zal doorwerken naar 2017 en verder. Dit nadeel heeft bijna volledig betrekking op kwijtschelding afvalstoffenheffing. Hogere kosten kwijtschelding kunnen niet meer achteraf worden verrekend en komen normaliter voor rekening van de algemene middelen. Afhankelijk van het resultaat op de afvalstoffenheffing zal worden bekeken of er een deel kan worden toegerekend aan afval. Bij Berap 2 zullen wij u hierover verder informeren. Mijn vraag: hoe komt het dat er meer is kwijtgescholden? Meer armoede? Vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure?
Antwoord	De afgelopen jaren zijn het aantal aanvragen voor kwijtschelding en het aantal mensen dat recht heeft op kwijtschelding gestaag toegenomen. Dit is onvoldoende verwerkt in de begroting van de gemeente waardoor dit voor 2017 in de Berap is meegenomen. Het is lastig aan te geven waarom het aantal aanvragen en toewijzingen is toegenomen, we beschikken niet over informatie hierover. Enkele verklaringen zouden kunnen zijn: het aantal mensen in de bijstand in Zwolle is toegenomen dat mensen nu een beroep doen omdat ze onder de vermogensvrijstelling vallen (deze is lager dan bij de bijstand), mensen zijn door hun buffer heen we met belangenverenigingen in gesprek zijn om te kijken hoe we zo veel mogelijk mensen kunnen bereiken die recht hebben op kwijtschelding GBLT laat zoveel mogelijk verlopen via het inlichtingenbureau waardoor mensen niet meer zelf kwijtschelding hoeven aan te vragen.
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Jan Brink
Onderdeel	Berap (pag. 11)
Informant	Mark Pierik

Fractie	CU
Vraag	Cameratoezicht Binnenstad We constateren tijdens uitgaansavonden een uitbreiding van uitgaan gerelateerde overlast naar andere delen van de binnenstad, namelijk naar locaties waar de horeca zich de afgelopen jaren heeft gevestigd. Dit maakt dat het oorspronkelijke cameraplan niet langer dekkend is. Concreet betekent dit de behoefte aan een uitbreiding met 6 camera's. Mijn vraag: hoe komt dat de uitgaan-gerelateerde overlast is uitgebreid naar andere delen van de binnenstad? Expliciete vraag: is uitgesloten dat dit te maken heeft met de pilot mbt vrijgeven horecasluitingstijden?

Antwoord	In een deel van de binnenstad is al geruime tijd sprake van cameratoezicht dat naar volle tevredenheid werkt. We constateren echter dat het gebied waarin horecagelegenheden zijn gevestigd de afgelopen jaren groter is geworden. Hierdoor vindt ook de uitgaansgerelateerde overlast in een groter gebied plaats. Dit maakt dat het oorspronkelijke cameraplan niet langer dekkend is. Concreet betekent dit de behoefte aan een uitbreiding met 6 camera's, van 18 naar 24. De nieuwe camera's worden in de volgende straten geplaatst (het uitbreidingsgebied): - Koningsplein/Oude Vismarkt - Sassenstraat - Bethlehemkerkplein - Nieuwe Markt - Gasthuisplein - Dijkstraat Op deze wijze ontstaat weer een dekkend cameraplan voor de binnenstad."
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
Onderdeel	PPN (pag. 42)
Informant	Liesbeth Hoekstra

Fractie	SP
Vraag	Wat is op dit moment de wachttijd voor een sociale huurwoning in de wensmodule en de spoedmodule? Hoe heeft deze zich per kwartaal ontwikkelt sinds de laatste keer dat u ons hierover heeft geïnformeerd (begroting 2016) ?
Antwoord	Over het jaar 2016 is de wachttijd gestegen tot 4,6 jaar in de wensmodule. De wachttijd is hiermee de afgelopen 4 jaar nagenoeg gelijk gebleven. De ontwikkeling per kwartaal is als volgt weer te geven 2016: Q1: 4,7 Q2: 4,2 Q3:4,8 Q4: 4,6 2017: Q1: 3,9 In de spoedmodule is de slaagkans 77% over 2016, ongeveer gelijk aan vorig jaar en hoger dan de gestelde norm van 66%. De ontwikkeling per kwartaal is als volgt weer te geven: 2016: Q1: 78% Q2:70% Q3: 65% Q4:71% 2017: Q1: 64%
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderdeel	Algemeen
Informant	Henrieke Selles

Antwoord op aanvullende vragen PPN D66

Vraag:

Ik heb een aanvullende vraag die ik graag voor de PPN 26/6 beantwoord zou willen hebben als dat kan. In de informatienota dd 2 mei over preventieactiviteiten staat dat leerkrachten getraind worden. Vraag is wat het doel is? Hoe veel leerkrachten worden er dit jaar getraind (absoluut en relatief)? Welke afspraken met het onderwijs liggen hieronder?
Kadera gaat dit doen staat in de nota. Welk budget is hiervoor beschikbaar voor Kadera?
Is er een totaal overzicht wat er precies (per maatregel) aan budget is voor preventie kindermishandeling?

Antwoord

Het doel van het trainen van leerkrachten is om het thema preventie kindermishandeling onder de aandacht te houden binnen het onderwijs. Er komen één of meerdere bijeenkomsten waarbij Kadera vooraf inventariseert waar de behoefte is binnen het onderwijs. Aan de hand van die inventarisatie zal het onderwijs in Zwolle uitgenodigd worden. Hoeveel leerkrachten hierop af komen is vooraf niet te zeggen, afhankelijk van de inschrijvingen. Achteraf zal worden gemeten hoeveel leerkrachten hiermee bereikt zijn. Voor deze actie is een budget van €9.800,- beschikbaar.
Primair is het onderwijs vanuit wetgeving zelf verantwoordelijk voor de deskundigheid van haar personeel rondom het thema kindermishandeling, echter vinden wij het belangrijk om hier extra aandacht aan te besteden.

Parallel aan deze bijeenkomst zijn wij binnen het primair onderwijs – binnen de ondersteuningsteams op de scholen – aan het inventariseren op welke wijze het thema kindermishandeling aandacht heeft, of leerkrachten voldoende knowhow hebben om te signaleren, te handelen en te verwijzen en op welke wijze de samenwerking tussen het onderwijs, de sociale wijkteams en Veilig Thuis ervaren wordt. Deze inventarisatie doen wij dan ook samen met het onderwijs, Veilig Thuis en de sociale wijkteams.
Daarna zal bekeken worden wat aanvullend nodig is om er voor te zorgen dat zowel de ondersteuningsteams op de scholen als de leerkrachten voldoende getraind zijn. Mocht dit niet binnen de reguliere middelen mogelijk zijn zullen de partijen zich gezamenlijk moeten beraden over vervolgstappen.

Het is lastig om een totaaloverzicht te verstrekken wat er precies per maatregelen aan budget is voor preventie kindermishandeling. Dit komt omdat activiteiten soms volledig en soms gedeeltelijk bijdragen aan de preventie van kindermishandeling. Het kan zijn dat activiteiten of interventies ook bijdragen aan andere belangrijke thema's.

Antwoord op aanvullende vragen ChristenUnie

Vraag:

Dank voor de verzending. Ik constateer echter wel dat mijn vraag geen antwoord heeft gekregen. Ik vroeg naar de oorzaken voor de extra overlast (in een groter binnenstadsgebied). Zijn er mogelijkheden om deze vraag alsnog beantwoord te krijgen? Ik besef dat dit niet bij jullie ligt, hoor, maar ik ben hier nog steeds oprecht benieuwd naar..

Antwoord:

Het horeca-aanbod in de binnenstad is de afgelopen tijd steeds groter geworden. Niet alleen binnen het bestaande horecaconcentratiegebied, maar ook meer verspreid in andere delen van de binnenstad. Uitgaansgerelateerde overlast vindt daardoor meer verspreid in een groter gebied plaats. Ook verplaatst de overlast zich gedurende de uitgaansavond ook door dit grotere gebied. Uit cijfers van de politie blijkt dat het aantal incidenten in het gebied Gasthuisplein/Oude Vismarkt/Koningsplein en het gebied Sassenstraat/Bethlehemkerkplein/Nieuwe Markt sinds 2014 is verdrievoudigd

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Jaarstukken 2016
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Dreven, Adila van (2267)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: NIEUWE VERSIE Beslisnota jaarrekening 2016 Bijlage: Oude - Beslisnota jaarstukken 2016 Bijlage: 1. Jaarstukken 2016 Bijlage: 2. Bijlagenboek jaarrekening 2016 Bijlage: 3a vertrouwelijke risicoparagraaf Bijlage: 3b Vertrouwelijk Matrix risico's Bijlage: 4. OUD - (voorlopig) accountantsverslag PWC 2016 Bijlage: 4. NIEUWE VERSIE - Concept accountantsverslag gemeente Zwolle versie 27 juni 2017 (4) Bijlage: NIEUW - Brief PWC - afwikkeling controle jaarrekening 2016 Bijlage: brief van het afstemmingscomité over het accountsverslag bij de jaarrekening Bijlage: Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Jaarstukken 2016

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1.De jaarstukken inclusief accountantsverklaring vast te tellen
2.Het saldo van de rekening 2016 van € 7.824.000 als resultaat op de balans te verwerken
3.Het rekening resultaat toe te voegen aan de algemene concernreserve

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 30 juni 2017

Openbaar

Onderwerp	Jaarstukken 2016
Versienummer	
Portefeuillehouder	J.E. Brink
Informant	Henriëtte Agterhuis/Jan van Dijk
Afdeling	CSADV
Telefoon	(038) 498 4050/2664
Email	h.agterhuis@zwolle.nl/j.van.dijk@zwolle.nl

Bijlagen
1.Jaarstukken 2016
2 Bijlagenboek jaarrekening 2016
3.**Vertrouwelijke** risicoparagraaf en risico-matrix
4.Accountantsverslag PWC 2016 .

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2016.
2. De jaarstukken 2016 vast te stellen
3. Het saldo van de rekening 2016 ad € 7.824.000 als resultaat op de balans te verwerken en toe te voegen aan de algemene concernreserve

Datum 30 juni 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De jaarstukken 2016 omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het is het laatste jaar dat deze in de huidige vorm worden gepresenteerd. In het kader van het project “versterken sturend vermogen” worden volgend jaar de jaarstukken conform de opzet van de begroting 2017 vorm gegeven en zal ook dit onderdeel van de beleidscyclus worden gedigitaliseerd.

Ter voorbereiding op de raadsbehandeling van de jaarrekening hebben wij u in mei jl. de jaarstukken 2016 en het voorlopig accountantsverslag toegestuurd. Inmiddels heeft de accountant de volledige controle op de jaarstukken kunnen uitvoeren en ontvangt u bijgaand het aangepaste accountantsverslag. Het verslag is nog als concept aangemerkt, maar zal niet meer wijzigen. Het definitieve verslag wordt afgegeven (naar verwachting maandag) als alle samenhangende formaliteiten zijn afgewikkeld. Zie hiervoor de afzonderlijk bijgevoegde brief van PWC accountants.

Beoogd effect
Vaststelling jaarverslag/-rekening door de raad.

Argumenten
1.1 Kennis te nemen van het aangepaste / definitieve accountantsverslag 2016.
Zoals PWC accountants tijdens de debatronde over de jaarstukken op 19 juni heeft aangegeven wordt een verklaring met beperking afgegeven voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. De beperking is volledig toe te schrijven aan de PGB-bestedingen die door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) wordt uitgevoerd. Doordat Zwolle centrumgemeente is voor beschermd wonen drukt er een groot deel van de PGB-beschermd wonen op de rekening van de gemeenten en worden de tolerantiegrenzen overschreden.

2.1 Vaststelling van de jaarstukken
Op grond van de gemeentewet stelt de gemeenteraad de jaarrekening vast en zendt die voor 15 juli aan de Gedeputeerde Staten.

3.1 Resultaat jaarrekening 2016.
Het positief saldo van de jaarrekening 2016 bedraagt € 7,8 mln. en is in de balans verwerkt. Voorgesteld wordt het resultaat toe te voegen aan de algemene concernreserve. Het voordeel is met name ontstaan door een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds, verkoop van aandelen Enexis, bouwleges en lagere kosten voor de onderwijshuisvesting. .

Na het versturen van de jaarstukken (in mei jl.) op basis van voorlopige uitkomsten (sociaal domein) zijn de controles op de productieverklaringen van de zorgaanbieders verder uitgevoerd en resulteren in een aanvullend voordeel € 1,1 mln. Het voordeel is nagenoeg geheel toe te schrijven aan het onderdeel beschermd wonen. De werkelijke productiecijfers van de zorgaanbieders, gecontroleerd door hun eigen accountants, vallen lager uit dan eerder door de zorgaanbieders is opgegeven. Het voordeel op beschermd wonen wordt conform eerdere afspraken toegevoegd aan de reserve beschermd wonen. De verwerking van deze aanvullende resultaten nemen wij mee in de tweede beleidsrapportage (Berap) van 2017.

Datum 30 juni 2017

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33872

Onderwerp Jaarstukken 2016

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1.De jaarstukken inclusief accountantsverklaring vast te tellen
2.Het saldo van de rekening 2016 van € 7.824.000 als resultaat op de balans te verwerken
3.Het rekening resultaat toe te voegen aan de algemene concernreserve

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 3 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	jaarstukken 2016
Versienummer	

Portefeuillehouder	JE. Brink
Informant	Adila van Dreven
Afdeling	/ CSADV
Telefoon	(038) 498 2267
Email	A.van.Dreven@zwolle.nl

Bijlagen

1. Jaarstukken 2016
2. bijlagenboek jaarrekening 2016
3. **vertrouwelijke** risicoparagraaf en risico-matrix
4. (voorlopig) accountantsverslag PWC 2016 .

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1.De jaarstukken inclusief accountantsverklaring vast te tellen

2.Het saldo van de rekening 2016 van € 7.824.000 als resultaat op de balans te verwerken

3.Het rekening resultaat toe te voegen aan de algemene concernreserve

Datum 3 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De jaarstukken omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het is het laatste jaar dat deze in de huidige vorm worden gepresenteerd. In het kader van het project “versterken sturend vermogen” worden volgend jaar de jaarstukken conform de opzet van de begroting 2017 vorm gegeven en zal ook dit onderdeel van de beleidscyclus worden gedigitaliseerd.

U ontvangt dd. begin mei nog niet de definitieve jaarstukken en –accountantsverklaring. Net als vorig jaar beschikten wij niet op tijd over verantwoording informatie met controle verklaring vanuit het SVB en enige andere zorgaanbieders. Conform planning verwachten wij de definitieve versies toe te sturen voor de besluitvorming op 3 juli.

Beoogd effect
Door de raad vastgesteld(e) jaarverslag/-rekening

Argumenten

1. Vaststelling van de jaarstukken
   Op grond van de gemeentewet stelt de gemeenteraad de jaarrekening vast en zendt die voor 15 juli aan gedeputeerde staten.

2 en 3. saldo jaarrekening
Het positief saldo van de jaarrekening van € 7.8 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds, de opbrengst van de verkoop van de Enexisaandelen en bouwleges en een lagere kosten in 2016 voor de onderwijshuisvesting. Voorgesteld wordt om het resultaat in de balans te verwerken en toe te voegen aan de algemene reserve.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaarstukken 2016

Inhoudsopgave

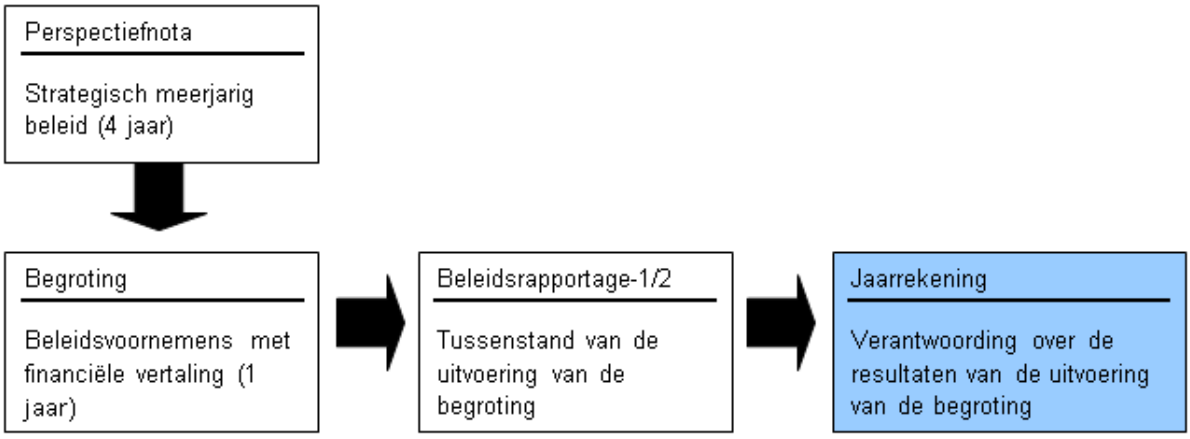
Inhoudsopgave 1
Leeswijzer 3
A. Jaarverslag 4
Kerngegevens 4
Algemene beschouwing 5
Beleidsparagrafen 6
Beleidsparagraaf 1 Bestuur en dienstverlening 6
Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein 8
Beleidsparagraaf 3 Bezuinigingen 10
Beleidsparagraaf 4 Investeringen 11
Programmaverantwoording 14
Programma's 1t/m 10 15
Programma 1 Volkshuisvesting 15
Programma 2 Economie 21
Programma 3 Bereikbaarheid en mobiliteit 25
Programma 4 Groene leefomgeving en milieu 33
Programma 5 Ruimte en cultuurhistorie 43
Programma 6 Onderwijs 51
Programma 7 Veiligheid 56
Programma 8 Integraal beheer openbare ruimte 61
Programma 9 Cultuur 71
Programma 10 Sport 75
Sociaal domein 11 t/m 14 80
Programma 11 Samenleving 80
Programma 12 Inwonersondersteuning 88
Programma 13 Opvang en bescherming 97
Programma 14 Inkomen 105
De organisatie 15 t/m 19 111
Programma 15 Raad en raadsgriffie 111
Programma 16 Bestuur en dienstverlening 116
Programma 17A Exploitatie gronden 126
Programma 17B Vastgoedmanagement 132
Programma 18 Bedrijfsvoering 136
Programma 19 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 143

Verplichte paragrafen 148
Paragraaf 1 Kapitaalgoederen 148
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 154
Paragraaf 3 Verbonden partijen 161
Paragraaf 4 Lokale heffingen 181
Paragraaf 5 Financiering 183
Paragraaf 6 Grondbeleid 189
B. Jaarrekening 191
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 191
2. Balans met toelichting 194
2.1 Balansontwikkeling 194
2.2 Balans 197
2.3 Balanstoelichting 199
3. Programmarekening 210
3.1 Programmarekening over begrotingsjaar 2016 210
3.2 Toelichting op programmarekening 212
3.3 Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten 213
3.4 Incidentele baten en lasten 215
3.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 218
3.6 Overzicht van reserves 219
3.7 Overzicht van voorzieningen 221
3.8 Onvoorzien 222
3.9 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 223
3.10 Restantkredieten 224
3.11a SISA Bijlage 225
3.11b DU V&V verantwoording 226
4 Controleverklaring 227
Bijlagen 228
Lijst van afkortingen 228

Leeswijzer

De jaarstukken 2016 bestaan uit de volgende onderdelen:
Deel A: het jaarverslag, dat bestaat uit de algemene beschouwing, het financieel verslag, de beleids- en verplichte paragrafen en de programmaverantwoordingen.
Deel B: de jaarrekening met de balans en de programmarekening
Het derde onderdeel is het bijlagenboek, waarin diverse financiële specificaties zijn opgenomen.

In 2016 is het project Versterken sturend vermogen van de beleidscyclus gestart. De eerste veranderingen zijn in de begroting 2017 doorgevoerd.
Aangezien de jaarrekening volgend is op de begroting zijn de resultaten in deze jaarrekening nog niet zichtbaar.
Naast de gebruikelijke PDF van de jaarrekening is op de site van Zwolle ook een versie van de jaarrekening te vinden die "doorklikbaar" is.

De voortgang rond de grote projecten is te vinden op Voortgang projecten

A. Jaarverslag

Kerngegevens

Kerngegevens	jan'16	jan'17	Zwolle in %	G-27*) in %
Sociale structuur				
0 t/m 14 jaar	23.090	22.969	18	16
15 t/m 34 jaar	34.291	34.478	28	28
35 t/m 64 jaar	49.145	49.312	39	40
65 jaar e.o.	18.367	18.780	15	16
totaal	**124.893**	**125.539**	**100**	**100**
autochtonen	104.771	104.887	84	75
allochtonen	20.122	20.652	16	25
totaal	**124.893**	**125.539**	**100**	**100**
alleenstaand	18.751	19.089	36	44
1-ouderhuishouden	3.295	3.495	6	7
2 phh. zonder kinderen	15.293	15.481	28	26
overige huishoudens met kinderen	15.098	14.999	28	22
overige huishoudens zonder kinderen	1.397	1.321	2	1
totaal	**53.834**	**54.385**	**100**	**100**
% huishoudens onder 105% van het sociaal minimum			9,9	12,5
% van de bevolking (15 jaar tot AOW) arbeidsongeschikt (WIA/WAO/WAZ/Wajong)			7,3	7,6
% van de bevolking (15 jaar tot AOW) in de bijstand (WWB)			4,3	5,3
% personen met heel jaar inkomen met een midden of hoog inkomen			62,0	58,0
Fysieke structuur				
oppervlakte (ha)	11.936	11.936		
woonruimten	55.770	56.368		
% huurwoningen			47	49
% koopwoningen			53	51
Economische structuur				
aantal bedrijfsvestigingen (april 2016)	8.782			
aantal banen (april 2016)	92.135			
netto arbeidsparticipatie (werkzame beroepsbevolking in % van 15-64 jarigen)			69	64
% niet-werkende werkzoekenden in de potentiële beroepsbevolking			10,0	12,0
netto oppervlakte bedrijventerreinen (ha)	566			
v.v.o. kantorenvoorraad in m2 (per 1-1-2015)	764.500			
Kwaliteit van bestuur				
opkomstpercentage gemeenteraadsverkiezingen 2014			58,2	48,9

*) tot de G-27-gemeenten behoren:
Alkmaar, Almelo, Amersfoort, Arnhem, Breda, Deventer, Dordrecht, Eindhoven, Emmen, Enschede, Groningen, Haarlem, Heerlen, Helmond, Hengelo, Den Bosch, Leeuwarden, Leiden, Lelystad, Maastricht, Nijmegen, Schiedam, Sittard-Geleen, Tilburg, Venlo, Zaanstad en Zwolle

Algemene beschouwing

In de begroting 2016 schreven wij dat we een stad zijn waar het goed wonen en werken is en dat we dat klimaat met inwoners, ondernemers en de regio verder willen versterken. De resultaten van 2016 laten zien dat de kracht van Zwolle op diverse terreinen manifest blijft, dat mede onder invloed van Initiatiefrijk Zwolle veel samenwerking met partners plaatsvindt en initiatieven worden gerealiseerd en dat Zwolle zich verder ontwikkeld tot een regionale en landelijke speler van formaat.

In 2016 hebben wij de regionale bestuurlijke samenwerking verder uitgebouwd via eerder vastgestelde lijnen van economische samenwerking, sociale innovatie en lobby en positionering. De economische agenda met clusters rond agri & food, health en HTSM en vrije tijd is volop in uitvoering. Gezamenlijk is gewerkt aan verbetering van de bereikbaarheid. De lobby rond de N 50 en de aandacht voor de doorstroming op de A28 hebben hun vruchten afgeworpen. Voor de aansluiting economie, arbeidsmarkt en onderwijs is in regionaal verband de human capital agenda ontwikkeld.

De werkgelegenheid is in 2016 gegroeid. Samen met werkgevers en andere partners zijn we erin geslaagd om t.o.v. 2015 meer mensen vanuit de bijstand naar werk te begeleiden. Daar staat tegenover dat meer inwoners afhankelijk geworden zijn van een uitkering en ondersteuning. In het kader van het Werkbedrijf Regio Zwolle is de doelstelling voor de banenafspraak om mensen met aan arbeidsbeperking naar werk te begeleiden in 2016 gehaald.

Kenmerkend voor het jaar 2016 is dat hard gewerkt is in variërende samenwerkingsvormen aan de voorbereiding van toekomstige investeringen.
In dit verband moet genoemd worden klimaatadaptatie, energietransitie, ontwikkeling van een innoverend economisch klimaat in de vorm van werklocaties. Daarnaast is in de ruimtelijke ordening een transformatie gaande die in 2018 moet leiden tot de uitvoering van de Omgevingswet. Tevens krijgt de omgevingsvisie vorm.

Op het sociaal domein blijken de sociale wijkteams hun positie in de stad goed in te nemen. Wij zien dat de vraag naar ondersteuning van inwoners die zich melden voor als nog toeneemt.
Voorts is in 2016 de transformatieagenda ontwikkeld die de komende vier jaar ten uitvoer wordt gebracht.
Inmiddels zijn we twee jaar bezig met de uitvoering van de Jeugdwet. In feite vorderen we gestaag. We richten ons op preventie, innovatie en het versterken van de samenhang in de toegang. Toch blijft het spanningsveld tussen transformatie, het zorgverbruik en de beschikbare budgetten

Het centrumgebied is volop in ontwikkeling. De busbrug een essentieel onderdeel in de Spoorzone ontwikkeling zal in 2017 gerealiseerd kunnen worden.
Zoals we bij een geslaagde Koningsdag duidelijk tot uitdrukking kwam, blijft de binnenstad voor Zwolle gezichtsbepalend. In 2016 zijn de bezoekersaantallen toegenomen. Investeren in de binnenstad is structureel nodig. In 2016 zijn vorderingen gemaakt met het ontwikkelen van plannen voor het Broerenkwartier en de oude Vismarkt is gerenoveerd. De Stadkamer aan de Zeven Alleetjes nadert zijn voltooiing en de woningbouw op de oude locatie van het Isala ziekenhuis krijgt vorm. De samenwerking om de cultuurhistorie te accentueren via het Verhaal van Zwolle zal in 2017 resultaat opleveren.

De jaarstukken laten een financieel positief resultaat zien van € 7,8 mln. Daarnaast zijn de economische groei en de effecten van een weer goed functionerende woningmarkt terug te vinden in het positieve resultaat van de MPV (€ 15 mln.).
Deze uitkomsten stellen ons in staat om meer te investeren in de stad, ons voor te bereiden op de toekomst en de activiteiten die in 2016 ter hand zijn genomen te realiseren. Wij willen dat net als in de afgelopen jaren innovatief en gedegen doen en aldus gezamenlijk werken aan een stad en een regio waar welzijn en welvaart elkaar krachtig versterken.

Financiën
Het voordelig resultaat van € 7,8 mln. is het resultaat na verwerking van de beleidsrapportages 2016 en bestaat op hoofdlijnen uit:

- verkoop aandelen Enexis €. 3,7 mln.
- hogere algemene uitkering gemeentefonds €. 1,0 mln.
- lagere kosten onderwijshuisvesting €. 0,8 mln.
- hogere opbrengsten bouwleges €. 0,5 mln.
- minder beslag op stelposten en post onvoorzien €. 0,9 mln.
- overige verschillen €. 0,9 mln.

Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de programmarekening paragraaf 3.3.

Vergelijken we het resultaat met de oorspronkelijk vastgestelde begroting dan is sprake van een voordeel van € 11,7 mln. Het verschil van € 3,9 mln. is bij de beleidsrapportages al met de algemene concernreserve verrekend.

De cijfers van het sociaal domein zijn gebaseerd op voorlopige cijfers. De eindafrekeningen van de BVO Jeugdzorg en de Regionale Instelling voor Beschermd Wonen (R.I.B.W.) zijn niet op tijd ontvangen om in de jaarrekening te verwerken. Het risico dat de eindafrekeningen afwijken van de voorlopige cijfers wordt afgedekt middels de risicoreserve sociaal domein.

Het eigen vermogen van de gemeente Zwolle bedraagt per 31 december 2016 € 151,7 mln. (inclusief positief rekeningresultaat over 2016 van € 7,8 mln.). Dit is ten opzichte van 2015 een toename van bijna € 27 mln.. Deze toename wordt o.a. verklaard door een gunstig resultaat op de grondexploitaties (door bijv. afname voorziening voor het project Stadshagen) en daarnaast het jaarrekening resultaat over 2016. In de komende jaren zal het eigen vermogen naar verwachting licht dalen. Dit door de inzet van middelen voor het realiseren van investeringen in de stad.

Beleidsparagrafen

Beleidsparagraaf 1 Bestuur en dienstverlening

Inleiding
In de begroting 2016 schreven we dat het in Zwolle goed wonen en werken is en dat we dat klimaat met inwoners, ondernemers en de regio verder willen versterken. In 2016 is de kracht van Zwolle weer op veel diverse terreinen zichtbaar geworden en heeft Zwolle zich verder ontwikkeld tot een regionale en landelijke speler van formaat. Zeker met de viering van Koningsdag hebben Zwolle en de regio zich uitmuntend gepresenteerd. Op het gebied van regionale samenwerking werkten we op diverse schalen samen. Ook namen we deel aan de proeftuin van het ministerie van Binnenlandse Zaken waarbij ruimte werd geboden om de effectiviteit van onze lichte samenwerking verder te onderzoeken om nog beter te kunnen inspelen op economische opgaven. Voor de vruchten van het programma Initiatiefrijk Zwolle verwijzen we naar de paragraaf bedrijfsvoering. In de paragraaf Bestuur en Dienstverlening doen we verder ook verslag van onze inzet op het gebied van dienstverlening, communicatie en duurzaamheid. Dit zijn programma overschrijdende opgaven waarbij wel als gemeente samen met onze partners ieder vanuit de eigen expertise en verantwoordelijkheid ons inzetten. Als gemeente willen wij faciliterend en dienstverlenend onze partners tegemoet treden, zowel in de stad als daarbuiten.

Regionale samenwerking
In 2016 hebben we als gemeente wederom in diverse regionale samenwerkingsverbanden geparticipeerd. Deze samenwerking is van belang voor het realiseren van onze Zwolse en regionale opgaven. De GGD, de Veiligheidsregio en de Regionale omgevingsdienst zijn hier voorbeelden van die in de diverse begrotingsprogramma's verder aan de orde komen.
In regio Zwolle verband werken twintig gemeenten in vier provincies, in quadrupel helix verband samen met het bedrijfsleven, onderwijs- en onderzoeksinstellingen. Een regio met een rijk verleden en met een mooie toekomst. We zijn economisch één van de best presterende regio's van Nederland. Met onze cultuur van gemeenschappelijkheid (samenwerken), gunnen en groeien zijn we een sterke en dynamische regio en dat willen we ook blijven, met oog voor mens en omgeving. Met het provinciale rapport Kracht van Oost NL hebben we in 2016 waardevolle informatie gekregen over de economische kracht en positionering van onze regio, ook in relatie tot andere omliggende regio's. Dit rapport zal in 2017 nog nader geanalyseerd worden om vervolgstappen te bepalen.

Het afgelopen jaar hebben we onze succesvolle bestuurlijke samenwerking verder uitgebouwd via de eerder vastgestelde lijnen van economische samenwerking, sociale innovatie en lobby en positionering. De economische agenda met clusters rond Agri & Food, Health en HTSM en Vrijetijd is volop in uitvoering. Verbetering van de bereikbaarheid van de Regio Zwolle van en naar de Randstad en het noorden staat hoog op de agenda. Zo heeft lobby rond de N50 onlangs succes opgeleverd en wordt regionaal ook sterk ingezet op verbetering van de doorstroming van de A28. Voor de aansluiting van economie, arbeidsmarkt en onderwijs is een regionale Human Capital Agenda opgesteld die tijdens de regio Zwolle dag door alle partijen is bekrachtigd.

Uit een groot aantal deelnemende regio's is medio 2016 de regio Zwolle door het ministerie van Binnenlandse Zaken geselecteerd als een van de 6 proeftuinen om de aanbevelingen over regionale samenwerking uit het kabinetsrapport 'Maak Verschil' daadwerkelijk in de praktijk te toetsen. We werken in breed verband (overheden, onderwijs, ondernemers) sinds september hieraan. Een drietal sessies - over de Human Capital Agenda, over regionale gebiedsgerichte aanpak en over effectieve regionale samenwerking (met griffiers en secretarissen) - heeft inmiddels plaatsgevonden. Op basis van de hoofdvraag 'Hoe kunnen we de lichte en flexibele vorm van samenwerking behouden en tegelijkertijd bestuurlijk, organisatorisch en financieel meer slagkracht ontwikkelen' is langs een aantal lijnen een opbrengst geschetst; dan gaat het om de werkwijze en structuur van de regio (lichtheid behouden), ambitie en urgentie (noodzaak tot verbindende en uitdagende agenda, ook in het licht van de Kracht van Oost), geen democratisch deficit maar wel noodzaak tot versterken van de betrokkenheid van raden en staten (beleidscyclus, meer onderlinge uitwisseling) en effectieve regionale samenwerking, blijven investeren in de menselijke factor (leiderschap, intervisie, uitvoeringsslagkracht) en voortzetten van de gezamenlijke lobby activiteiten. Daarnaast is bundeling van financiën gewenst maar dit vraagt nog nadere verdieping. Diverse wetenschappers zijn gelieerd voor reflectie gedurende het proces. De opbrengst levert input op voor 'Den Haag' in aanloop naar verkiezingen/formatie maar nadrukkelijk ook leerpunten voor de regio om verder te kunnen doorontwikkelen. U bent hierover onlangs separaat geïnformeerd.

Veel van onze samenwerking vindt plaats in regio Zwolle verband. Daarnaast werken we nog samen in Zwolle Kampen Netwerkstad verband. De al langdurig bestaande ZKN samenwerking heeft goede resultaten geboekt en de gezamenlijke agenda heeft veelvuldig tot cofinanciering geleid. Het schaalniveau is nu langzaam verschoven naar onder meer de regio Zwolle. In ZKN verband is het afgelopen jaar nog gewerkt aan het programma Mobiliteit en Bereikbaarheid (Beter Benutten) en Sterke Steden.

Zo blijkt dat we ook in 2016 geopereerd hebben op verschillende schalen, dat past ook bij de noodzaak om adaptief en flexibel te zijn. We hebben afgelopen jaar ook mogelijkheden voor samenwerking met omliggende steden als Apeldoorn en Deventer verkend. Daarnaast zijn we als Zwolle vertegenwoordigd in de VNG commissie Europa & Internationaal en hebben van daaruit namens de Nederlandse gemeenten zitting in het Comité van de Regio's. Hiermee versterken we ook als (regio) Zwolle onze Europese informatiepositie.

Dienstverlening en passende regels
In onze rol als gemeentelijke dienstverlener is het van belang dat inwoners en ondernemers ons gemakkelijk kunnen vinden en snel worden geholpen. En dat zij de ruimte krijgen voor het nemen van initiatieven en voor het opzetten en doorontwikkelen van ondernemingen. Dat vereist van ons inlevingsvermogen, passende regels en het leveren van maatwerk.
In september 2015 heeft u de nieuwe visie op dienstverlening besproken. Kernbegrippen daarin zijn gastvrij en op maat. Onze informatie, producten en diensten bieden we bij voorkeur digitaal aan. Deze visie bouwt voort op het coalitieakkoord 2014-2018, waarin als ambitieniveau is aangegeven dat de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers en inwoners van hoog niveau is. We streven ernaar bij de top van dienstverlenende gemeenten te horen

Onze ambities voor 2016 hebben we op basis van de nieuwe visie in de begroting 2016 vertaald in concrete doelstellingen en de inspanningen en activiteiten die daarvoor nodig zijn. De resultaten die in 2016 zijn bereikt vindt u in deze jaarrekening terug in de programma's 2, 5, 12, 14 en vooral 16.

Duurzaamheid
In Zwolle is duurzaamheid in 2020 de normaalste zaak van de wereld, omdat het voor inwoners, instellingen en bedrijven gemakkelijk is gebruik te maken van en bij te dragen aan een lokaal aanbod van duurzame producten, activiteiten en diensten. Dit leidt tot een gezonde leefstijl, sterke sociale infrastructuur, veerkrachtige economie en goede leefomgevingskwaliteit. Met dit doel is de Agenda Duurzaamheid van de gemeente Zwolle op 24 augustus 2015 door uw raad vastgesteld.

Duurzaamheid is geen programma op zich, maar bevordert een duurzame aanpak van de bestaande programma's in de gemeentelijke begroting. De Agenda Duurzaamheid heeft een agenderende functie voor de andere beleidsterreinen. Essentieel voor deze integrale aanpak is het eigenaarschap in het college en de ambtelijke organisatie. De verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelen ligt niet bij één wethouder Duurzaamheid; collegebreed wordt de verantwoordelijkheid gedeeld om uitvoering te geven aan duurzaamheidsambities op elk terrein (zoals sport, onderwijs en energie).

In de 2016 is in de volle breedte van de Agenda Duurzaamheid voortgang geboekt. Zo is met scholen gewerkt aan een integraal huisvestingsplan, waarin duurzaamheid een plek heeft gekregen en heeft een aantal scholen maatregelen getroffen. Ook sportverenigingen hebben scans laten uitvoeren naar verduurzamingsmaatregelen. Een aantal van hen is overgegaan tot uitvoering. Op het gebied van stadslandbouw is voortgang geboekt. De Stadslandenrijen Zwolle wordt ondersteund, het tijdelijk gebruik van 30 hectare bij Berkum voor biologische teelt. En ook initiatieven in het kader van Ruimte voor de Vecht en Dijklanden worden gefaciliteerd. Op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid is voortgang geboekt. Na Leiden en Groningen kent Zwolle het hoogste fietsgebruik voor lokale verplaatsingen (> 40%). De fietsstimuleringsacties zijn eind 2016 gestart binnen Beter Benutten. Tot slot is voor de grote agendapunten Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulaire economie gewerkt aan een investeringsplan in het kader van de Perspectievennota 2018-2021.

Communicatie
De samenleving verandert en daarmee ook de rol van de overheid in de lokale samenleving. Steeds vaker is de gemeente een van de betrokken partners in de aanpak van maatschappelijke problemen en niet de initiator. Dat vraagt om een andere wijze van communiceren met onze inwoners, bijvoorbeeld de aanpak van de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum.
Daarbij hebben we actief gebruik gemaakt van OBI4wan om de sentimenten in de stad goed in beeld te hebben en daarop met onze communicatie in te kunnen spelen. Met deze tool kan de organisatie - onder regie van communicatie en het klantencontactcentrum - de webcare en monitoring van sociale media nog beter oppakken. De organisatie maakt in toenemende mate gebruik van social media. Uiteraard houden we ook aandacht voor andere vormen van communicatie; waar dat effectiever is benaderen we onze inwoners mondeling en/of schriftelijk.

In 2016 hebben we onderzoek gedaan naar het bereik van de digitale Wijzer voor tablet. Dat bleek gering en daarom hebben we besloten de productie van de tabletversie stop te zetten en is er een Zwolle app voor de smartphone ontwikkeld. Met deze app wordt alle informatie op onze website ontsloten. Onder de kop Nieuws zijn alle nieuwsberichten en de voormalige Wijzerberichten te vinden. Ook de toeristische informatie van Zwolle Tourist Info is via de Zwolle app voor bezoekers makkelijk vindbaar.

Beleidsparagraaf 2 Sociaal Domein

Transformatieagenda sociaal domein
In juli 2016 is de transformatieagenda sociaal domein vastgesteld. Daarmee is een nieuwe fase ingegaan. Waar eerder de nadruk lag op transitie om de nieuwe taken per 1 januari 2015 goed uit te voeren, gaan we nu een stap verder in het ontwikkelen van vernieuwende aanpakken waarmee de eigen kracht van inwoners wordt versterkt en zetten we extra in op preventie, waardoor zwaardere problematiek voorkomen kan worden.

In de transformatieagenda wordt gefocust op vijf transformatiethema's, die in de tweede helft van 2016 nader zijn uitgewerkt:

1. Samenkracht van mensen
2. Integrale (gezins)aanpak
3. Passend wonen met zorg
4. Samenhang en samenwerking in de toegang
5. (Arbeids)participatie en bijstand

In 2016 zijn vooral voorbereidende werkzaamheden gedaan om de transformatie te realiseren. In de komende tijd zullen die verder worden gerealiseerd en zullen de resultaten daarvan zichtbaar worden. In de tussentijd is hard gewerkt om - met de beperkte ervaringen uit 2015 - de inwoners die dat nodig hadden zo goed mogelijk te ondersteunen. Daarnaast zijn binnen de lopende werkzaamheden al stappen gezet om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te versterken. Deze worden beschreven in de programma's 11 tot en met 14.

Hieronder gaan we in op enkele onderwerpen die in de begroting 2016 als focuspunten zijn benoemd.

Sociaal Wijkteam
Ook in 2016 werd het sociaal wijkteam (SWT) door inwoners goed gevonden. Daardoor is de werkdruk in 2016 hoog gebleven. Intussen zijn achterstanden door de vele herbeoordelingen weggewerkt en de administratieve problemen met PGB's zo veel mogelijk opgelost. Daardoor is meer ruimte ontstaan voor de kerntaken van het sociaal wijkteam. Intussen is ook in 2016 geïnvesteerd in de inhoudelijke en methodische ontwikkeling van de medewerkers van de sociale wijkteams. We hebben dit gedaan in samenwerking met onze hogescholen VIAA en Windesheim en de ROC's Deltion en Landstede.

Bijzondere aandacht is geschonken aan de onderwijsinstellingen en huisartsen in Zwolle. Deze partijen/partners spelen een belangrijk rol bij kinderen en jongeren die mogelijk extra ondersteuning en begeleiding nodig hebben. Doel was deze "toegangen" beter geïntegreerd en/of afgestemd te krijgen. Dat heeft nu al tot goede effecten geleid en de samenwerking in de toegangen zal in de komende jaren verder worden geïntensiveerd, onder meer door sociaal werkers van het SWT aan huisartsenpraktijken te koppelen.

In de loop van 2016 is het besef gegroeid dat de tijdelijke organisatorische constructie van het sociaal wijkteam een goed toekomstbestendige ontwikkeling in de weg stond. Daarom is in september met externe ondersteuning een onderzoek gestart naar de meest wenselijke positionering. Dit traject is in december 2016 afgerond en inmiddels hebben wij een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd, waarin wordt voorgesteld het SWT binnen de gemeentelijke organisatie te positioneren.

Partnerschap in het sociaal domein
Veel van wat binnen het sociaal domein is bereikt, is het resultaat van constructieve samenwerking tussen betrokken professionals en organisaties. Tegen de achtergrond van afnemende financiële middelen en soms toenemende vraag, is partnerschap noodzakelijk. Vaak lukt dat goed, veelal is het intensief met elkaar werken en soms ook kost het moeite om de verschillende belangen van partners bij elkaar te brengen. Ook in de komende jaren zal de ingezette transformatie een goed partnerschap vergen om de ingezette veranderingen samen te realiseren.

Effectieve regionale samenwerking
Onze gemeente participeert in meerdere regionale samenwerkingsverbanden, soms wettelijk voorgeschreven in andere gevallen een eigen initiatief. Op het terrein van economische samenwerking en de samenwerking op het terrein van arbeidsmarkt en werkgelegenheid is sprake van veel dynamiek en betrokkenheid. Deze samenwerking omvat vergeleken met andere samenwerkingsverbanden een groot aantal gemeenten. Deze samenwerking heeft zich in 2016 opnieuw effectief getoond.

De samenwerking op het terrein van de jeugdzorg IJselland is onderwerp van evaluatie geweest. Dit heeft in december 2016 geleid tot het aantrekken van een kwartiermaker samenwerking Jeugdzorg IJsselland. Deze kwartiermaker zal adviseren hoe de samenwerking in de komende jaren het beste vorm kan krijgen.

Binnen de Wmo valt onderscheid te maken tussen "beschermd wonen" en de overige taken zoals huishoudelijk hulp, hulpmiddelen, vervoer, dagbesteding en individuele begeleiding. In geval van beschermd wonen is Zwolle centrumgemeente van een regio die loopt van Hardenberg tot Putten (IJssel-Vecht en Noord Veluwe). Deze "voorgeschreven" samenwerking is in 2016 effectief en constructief geweest. In geval van de "overige Wmo-taken" heeft de regio IJssel-Vecht besloten tot het aanstellen van een regionaal coördinator. Deze coördinator heeft zich gericht op:

- Afstemmen verhouding met het zorgkantoor verantwoordelijk voor de Wlz.
- Gezamenlijk inkopen c.q. gezamenlijk ontwikkelen van een inkoopstrategie (met aandacht voor administratieve lastenverlichting).
- Delen van kennis en inzichten t.b.v. de lokale beleidskeuzes.
- Inventariseren en voorbereiden van de regionale aanbesteding maatwerkvervoer.

Sturings- en verantwoordingsinformatie
Een goede werking van het sociaal domein in al zijn verantwoordelijkheidslagen, staat of valt met adequate (horizontale en verticale) sturings- en verantwoordingsinformatie. Deels ligt hier een wettelijke verplichting aan ten grondslag, deels wordt de noodzaak en behoefte bepaald door de verschillende verantwoordelijkheidslagen in onze gemeente en in onze regionale samenwerkingsverbanden.

In 2016 is enerzijds gewerkt aan integratie van de monitor(s) in de reguliere begrotings- en beleidscyclus en anderzijds aan een tot een op doelgroep gelaagde uitwerking van de monitor(s). Naast bovengenoemde monitor(s) is er in 2016 gewerkt aan de doorontwikkeling "inzicht in de kwaliteit van de stad". Daarbij moet gedacht worden aan het verder aanvullen van het "buurt voor buurt onderzoek" en het combineren van deze gegevens met informatie van bijvoorbeeld de GGD. Hier zijn bijvoorbeeld een wijkgezondheidsprofiel stadsdeel Oost en een stadsbrede jeugdindex uit voort gekomen.

Een dergelijk inzicht in onze stad draagt bij aan gefundeerde politieke keuzes, een effectieve inzet van de beschikbare budgetten en uiteindelijk in een doeltreffende(r) ondersteuning en zorg voor onze inwoners die deze (tijdelijk) nodig hebben. Bij het vormgeven van vernieuwende aanpakken bij de transformatie hebben we ook aandacht besteed aan de wijze waarop de effecten daarvan gemonitord kunnen worden, zodat we snel kunnen bijsturen als dat nodig blijkt.

Financieel resultaat 2016
Het totaal tekort in het Sociaal domein t.o.v. rijksbudgetten bedraagt in 2016 € 5,3 mln., dit is exclusief het netto tekort van € 3,2 mln. op bijstandsverlening. Zodra we zicht kregen op dit tekort hebben we hier direct op geanticipeerd door extra budget beschikbaar te stellen, dit wordt hieronder nader toegelicht. Daardoor is het eindresultaat 2016 op het Sociaal domein 0,2 mln.

De genoemde afwijking van 5,3 mln. ten opzichte van de rijksbudgetten is ontstaan door de volgende voor- en nadelen:

Jeugd	€ 1,9 mln. nadeel
Participatie	€ 2,9 mln. nadeel
Diah	€ 1,0 mln. nadeel
Beschermd wonen	€ 0,6 mln. nadeel
Totaal nadeel	**€ 6,4 mln.**

Samenleving	€ 0,4 mln. voordeel
Inkomen	€ 0,4 mln. voordeel
Overige, divers	€ 0,3 mln. voordeel
Totaal voordeel	**€ 1,1 mln.**

De belangrijkste oorzaken van deze verschillen hebben te maken met een grotere dan verwachte vraag naar ondersteuning. Het tekort bij Participatie betreft een structureel tekort op Wezo en activering. Dit wordt bij de programma's nader toegelicht.
In financiële zin betekenen deze afwijkingen het volgende:

- Het resultaat op Inkomen van € 0,4 mln. voordelig valt vrij in het jaarrekeningresultaat, omdat deze via de algemene middelen wordt gefinancierd. Vooruitlopend op deze rijksvergoeding zijn deze kosten al gemaakt en betaald uit de algemene midden (Berap 1). Hierdoor valt dit resultaat nu vrij. Het bruto tekort op bijstandverlening van ca. € 4,7 mln. wordt voor ca. € 1,5 mln. vergoed via de Vangnetregeling, waardoor het netto tekort op € 3,2 mln. uitkomt. Dit is in Berap 1 al verantwoord.

- Het resultaat Beschermd wonen van € 0,6 mln. nadelig ten opzichte van het gedecentraliseerd rijksbudget is in Berap 2 2016 al verantwoord voor € 586.000. Eind 2015 is er een reserve Beschermd wonen ingesteld met een bedrag van ruim € 1,6 mln. Om het tekort van € 45.000 te dekken is dit bedrag bij de jaarrekening 2016 onttrokken aan de reserve Beschermd wonen. Na beide onttrekkingen (€ 586.000 + € 45.000) bedraagt deze reserve per 1 januari 2017 nog ca. € 1 mln.

- De resultaten van de overige producten worden via de reserve Sociaal Domein gefinancierd. Het totaal resultaat op deze producten (dus excl. Inkomen en Beschermd Wonen) ten opzichte van de rijksbudgetten bedraagt € 5,1 mln. nadelig. Vanuit de algemene middelen is in de begroting 2016 al € 4,3 mln. toegevoegd. De overige benodigde € 0,8 mln. wordt bij de jaarrekening 2016 onttrokken uit de reserve Sociaal Domein. Deze onttrekking van € 0,8 mln. bestaat uit een al door de raad goedgekeurde onttrekking van € 0,6 mln. voor de regionale inkoop jeugdzorg en € 0,2 mln. aanvullend als eindresultaat 2016 op Sociaal Domein.

De reserve Sociaal Domein bedroeg per 1 januari 2016 € 8,6 mln. en na onttrekking per 1 januari 2017 dus nog € 7,8 mln.
Deze stand van de reserve per 1 januari 2017 is voldoende, aangezien de risicoberekening een minimaal benodigde reserve van € 4,9 mln. aangeeft.

Rechtmatigheid, accountantsverklaring
De accountant zal naar verwachting net als vorig jaar de PGB-uitgaven als onzeker aanmerken omdat de SVB haar processen pas eind 2016 op orde leek te hebben. Aangezien Zwolle centrumgemeente is, zijn de PGB budgetten bij met name Beschermd Wonen en bij Jeugd relatief hoog. Het totaal PGB budget bedraagt ca. 22 mln. Dit overstijgt de maximum ondergrens voor onzekerheden (ca. 15 mln.). Hierdoor verstrekt onze accountant naar verwachting wederom een verklaring met beperking, net als over 2015. Dit geldt naar verwachting voor veel gemeenten.

Beleidsparagraaf 3 Bezuinigingen

In onderstaand overzicht wordt een beeld gegeven van de genomen besluiten tot bezuiniging. Deze zijn in de begroting verwerkt, waarbij de post 'Nog toe te delen Sociaal Domein' bij begrotingsbehandeling 2017 nader is ingevuld en derhalve geen invloed heeft op de jaarrekening. Daarnaast is op de bedrijfsvoering van de gemeente € 15,5 mln. bezuinigd.

Beleidsmatige bezuinigingen o.b.v. besluitvorming t/m PPN 2017-2020 (maart 2017)

(bedragen cumulatief x € 1.000)	Besloten t/m 2015				Besloten vanaf 2016			
	t/m 2015	2016	2017-2019	Totaal besloten t/m 2015	Per 2016	2017 2020	Totaal besloten vanaf 2016	Totaal besloten vanaf 2012 t/m2016
Volkshuisvesting	65			65				65
Economie	414			414				414
Algemeen mobiliteitsbeleid/bereikbaarheid	317	640		957		190		1.147
Groen en milieu	120			120				120
Ruimte en cultuurhistorie	286			286				286
Leefbaarheid en welzijn	1.275			1.275				1.275
Onderwijs en jeugd	1.311	50		1.361		275		1.636
Veiligheid	456			456		295		751
Integraal beheer openbare ruimte	1.832	300	700	2.832				2.832
Sociaal economische zelfredzaamheid	55			55				55
Cultuur	2.680	150	670	3.500				3.500
Sport	643	310	520	1.443				1.443
Gezondheid en zorg	2.371			2.371				2.371
Raad	162			162				162
Bestuur en dienstverlening	1.114	50		1.164				1.164
Vastgoedmanagement	345			345				345
Samenleving (per 2015)	375			375				375
Inwonersondersteuning (per 2015)	0	500		500				500
Opvang en Bescherming (per 2015)	79			79				79
Inkomen (per 2015)	500			500				500
Nog toe te delen aan programma's Sociaal Domein	0		6.500	6.500				6.500
Totaal programma's	14.400	2.000	8.390	24.760		760		25.520
Financieel-technische en overige mutaties								
Wijziging rentesystematiek				400				400
Parkeren: doorbelasting hogere forfaitaire BTW				100				100
Afval: doorbelasting hogere forfaitaire BTW				835				835
Afval: dividend ROVA volledig t.g.v. alg. middelen				435				435
Riolering: doorbelasting hogere forfaitaire BTW				281				281
Riolering: doorbelasting onderhoud stedelijk water				65				65
Totaal financieel-technisch en overig				2.116				2.116
				0				
Totaal bezuinigingen beleidsinhoudelijk				26.876				27.636

Beleidsparagraaf 4 Investeringen

Inleiding
In deze beleidsparagraaf wordt inzicht gegeven in het verloop van de investeringen in 2016 en 2017 en de gevolgen daarvan voor 2018-2020. Deze paragraaf wordt steeds bij de begroting cq. jaarrekening geactualiseerd en geeft daarmee een voortschrijdend inzicht in het verloop van de investeringen.
Het gaat om de investeringen exclusief de investering in de grondexploitaties.

De investeringen worden in deze paragraaf integraal in beeld gebracht waarbij de toe- en afname van de investeringsomvang, het verloop in jaarschijven, de verhouding eigen middelen/derden etc. inzichtelijk wordt gemaakt .
Tevens gaan we in deze paragraaf in op het Stadsontwikkelfonds en besteden wij aandacht aan het EMU-saldo en de wet HOF.

De investeringen zijn onderverdeeld in:
A. Voorgenomen projecten waarvoor middelen zijn gereserveerd, maar waarover nog besluitvorming moet plaats vinden in de loop van 2017 of later (inclusief nog vrije middelen t.b.v bestedingsvoornemens in reserves)
B. Lopende projecten waarover t/m december 2016 besluitvorming heeft plaats gevonden
C. Vervangingsinvesteringen.

A: Voorgenomen projecten PPN waarvoor nog besluitvorming (raadsbesluit) plaats moet vinden:

Voorgenomen investeringen PPN (investeringsbedrag)	Gemeentelijke investering 2017	Resterend 2018 – 2020	Externe middelen	Totaal	Go / no go moment
Binnenstad (1)	600.000			600.000	2017
Spoorzone (2)	3.500.000		ja	950.000	2017
Campus Windesheim looproute (3)		445.000		445.000	n.t.b.
Extra impuls sociale woningbouw(4)	1.000.000			1.000.000	2017
In de PPN 2018-2021 zijn diverse investeringsprojecten opgenomen, die na besluitvorming, vanaf de begroting 2018 in de beleidsparagraaf investeringen worden opgenomen					

Toelichting op de voorgenomen investeringen

1. Binnenstad
   Bij de perspectiefnota 2017-2020 hebben wij binnen de reserve incidentele bestedingen € 2 mln. geoormerkt voor de binnenstad. Hiervan wordt € 400.000 in 2017 benut voor het aantrekken van een binnenstadmanager en voor capaciteit voor begeleiding van initiatieven (cofinanciering) en uitwerking van visies en programma's.(zie bestedingsvoorstel) In de loop van 2017 presenteren wij de strategische agenda binnenstad. Daarin worden voorstellen gedaan voor de resterende € 600.000 voor de jaarschijf 2017. De resterende € 1 mln. maakt onderdeel van het investeringsprogramma zoals opgenomen in de PPN 2018-2021.
2. Spoorzone
   Bij de PPN 2017-2020 hebben we aangegeven dat er twee ontwikkelingen zijn (fietsparkeren en gebiedsontwikkeling) die in 2016/2017 om een investeringsbesluit vragen. Over de gebiedsontwikkeling is inmiddels een raadsbesluit genomen. Het fietsparkeren vraagt naar verwachting een extra investering van € 3,5 mln. De investering kan worden gefinancierd uit het beschikbare gestelde jaarlijkse budget voor Spoorzone. Naar verwachting zal medio 2017 een bestedingsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Over de verdere voortgang van het project Spoorzone verwijzen wij u naar voortgangsrapportage van de projecten, waarin tevens de voortgangsrapportage van de bestuursovereenkomst Spoorzone is opgenomen.
3. Looproute Campus-Windesheim:
   Bij de berap 2016/1 is het budget teruggebracht naar € 445.000. In afwachting van verdere uitwerking houden we dit bedrag in reserve. De Hogeschool Windesheim ontwikkelt een masterplan vastgoed waarin ook de mogelijkheden van huisvesting in Hanzeland worden bezien. Indien de plannen bijdragen aan de gebiedsontwikkeling Hanzeland dan zullen wij beoordelen of cofinanciering uit het stadsontwikkelfonds wenselijk is.
4. Extra impuls sociale woningbouw
   Bij de PPN 2017-2020 is besloten een stelpost van € 1mln. binnen de reserve meerjarige investeringen voor de extra impuls sociale woningbouw. Daarbij is aangegeven dat we:
   - Deze stelpost binnen het traject "Extra impuls sociale woningbouw" willen benutten ter dekking van eventuele gemeentelijke financiële bijdragen ten behoeve van projecten met een onderscheidend en/of innovatief karakter (definitie en voorwaarden nader te bepalen) of die projecten die in belangrijke mate bijdragen aan oplossing van het huisvestingsvraagstuk in de stad. Met inzet van het budget lossen we knelpunten

- Per project naast een go/no go besluit door college een afweging maken voor een eventuele financiële bijdrage op basis van vooraf benoemde voorwaarden. Daarnaast gaan we in overleg met de provincie en HMO om mogelijke bijdragen vanuit deze partijen (cofinanciering) te bespreken. Tot slot maken we, waar mogelijk, gebruik van de subsidieregeling vanuit het Rijk inzake huisvesting Statushouders. Wij werken aan een informatienota voor de raad die eind 2016 wordt gepresenteerd. In de nota wordt informatie verschaft over de volgende zaken: welke locaties worden ontwikkeld, hoeveel woningen (welke categorie), welke kosten en welke gemeentelijke bijdrage per locatie en hoe de communicatie (met buurt en betrokkenen). Met betrekking tot de verschillende, toekomstige projecten is de afspraak dat college de gemeenteraad informeert over deze projecten op de geijkte momenten binnen de reguliere beleidscyclus.

B: Lopende projecten:
Onder deze categorie vallen de investeringskredieten (exclusief de grondexploitaties) waarover de raad al een besluit heeft genomen. Deze projecten worden gestart of zijn al in uitvoering. De investeringen vinden gefaseerd over meerdere jaren plaats in zogenoemde jaarschijven.
Per 31/12/2015 staat er in totaal € 216,1 mln. aan restantkredieten uit. Dit saldo is gedurende 2016 aangevuld met nieuwe kredieten van genomen raadsbesluiten (€ 29,0 mln.) voor o.a. de volgende grote investeringen: Binnenstad, N35 fietsbrug, versnellingsactie sociale huur, Diezerstraat 80-82, ICT etc. Dit geeft een investeringsruimte in 2016 van € 245,1 mln.. In 2016 waren de werkelijke investeringsuitgaven € 66,5 mln. en is voor € 3,3 mln. aan lopende kredieten afgesloten. Per saldo resteert per 31/12/2016 € 175,3 mln. aan restantkredieten.
De investeringsuitgaven waren voor 2016 (bij de begrotingsopstelling per 1-7) geraamd op € 115 mln. In werkelijkheid is € 66,5 mln. uitgegeven. De lagere uitgaven zijn vooral het gevolg van het in de tijd doorschuiven van een aantal grote projecten.
De financiering van de restantkredieten ad € 175,3 bestaat voor € 85,6 mln. uit reserveonttrekkingen, € 27,4 uit bijdragen van derden en € 62,3 wordt geactiveerd en via jaarlijkse rente en afschrijving binnen de programma's gedekt.
In de toelichting op de programma's wordt een specificatie en toelichting gegeven op de resterende en nieuwe kredieten.

Relevante ontwikkelingen lopende projecten:
Hieronder wordt een aantal specifieke projecten toegelicht in verband met het wijzigen van de projectopzet cq. nieuwe ontwikkelingen. De voortgang cq. afwijkingen op projecten worden eveneens toegelicht in de voortgangsrapportage projecten (**http://bit.ly/PnCQSY**) en de Beleidsrapportage 1 2016.
Voortgang investeringsbesluit Spoorzone:
Aan de hand van de rapportage "Stad en Spoor verbonden" van 9 april 2013, die wordt gedragen door de samenwerkingspartners provincie Overijssel, NS Stations en ProRail, is het Investeringsvoorstel Spoorzone opgesteld. Hierover heeft de gemeenteraad op 30 september 2013 een besluit genomen en daarbij een krediet van € 100,6 beschikbaar gesteld. Deze investering wordt gedekt door bijdragen van: de provincie Overijssel van € 45 mln, de gemeente van € 45 mln, het ministerie van I&M van € 8,4 mln (fietsparkeren) en derden van € 2,2 mln. De gemeentelijke bijdrage wordt gedekt door vanaf 2015 structureel € 3 mln. per jaar uit te trekken.
De investeringsvoorstellen worden gefaseerd voorgelegd aan de raad. Per planelement zal op basis van een programma met kostenraming en risicoberekening een kredietvoorstel worden gedaan.
Overeenkomstig de motie van 30 september 2013 over de projectbeheersing, aangenomen bij behandeling van de krediet aanvraag van de Spoorzone, zal voor het project Spoorzone een aparte verantwoording via voortgangsrapportages plaatsvinden.
De raad heeft op 10 maart 2014 kennis genomen van het integrale plan van aanpak en de wijze van uitvoering en beheersing, inclusief de afdoening van de op 30 september 2013 aangenomen motie.
In elk voor- en najaar wordt gerapporteerd, als onderdeel van de reguliere cyclus en bij de jaarrekening wordt aparte aandacht besteed bij de accountantscontrole. Voor de laatste voortgang wordt verwezen naar de voortgangsrapportage projecten.

C: Vervangingsinvesteringen
Vanwege (economische) veroudering, slijtage worden jaarlijks vervangingsinvesteringen gedaan om bijvoorbeeld de veiligheid, de bedrijfsvoering etc. te waarborgen. Een deel van de vervangingsinvesteringen loopt via de daarvoor ingestelde onderhoudsreserves, voor het andere deel worden investeringskredieten aangevraagd, waarvan de lasten gedekt zijn uit de jaarlijks te ramen vervangingsbudgetten. De vervangingsinvesteringen hebben in hoofdzaak betrekking op het beheer in de openbare ruimte, onderwijshuisvesting en de bedrijfsvoering.
De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van de lopende projecten en zijn integraal onder onderdeel B opgenomen

Stadsontwikkelfonds
Omdat wij de samenleving uitnodigen om de stad op een toekomstbestendige manier te (helpen)ontwikkelen is in het coalitieakkoord de werking van het bestaande stadsontwikkelfonds verruimd. Met het fonds wordt beoogd een financiële bijdrage te leveren aan grote en kleine initiatieven die samen de stad tot bloei brengen. Daarmee creëren we een hefboom voor investeringen van onze partners.
Doelstelling van het fonds is het (tussentijds) mogelijk maken van initiatieven en projecten die een bijdrage leveren aan de sociale, economische en/of fysieke ontwikkeling van (delen van) de stad. Het stadsontwikkelfonds bevat ongeoormerkte middelen, opdat gedurende het gehele jaar besluiten door de raad kunnen worden genomen, waardoor flexibel kan worden ingespeeld op kansen die zich voordoen.

De verwachting is dat de diversiteit aan initiatieven groot zal zijn. Als richtlijn om middelen beschikbaar te stellen gelden de volgende criteria:

- Het initiatief op sociaal, economisch en/of fysiek gebied dient de ontwikkeling van de stad en past binnen de gemeentelijke ambities zoals neergelegd in de vier agenda's van het coalitieakkoord.
- Het initiatief levert rendement op voor een groot deel van de stad
- Het initiatief kan verdere ontwikkelingen in de stad aanjagen.
- Het initiatief is binnen een jaar uitvoerbaar.
- De financiële bijdrage van de gemeente aan het initiatief bedraagt in principe maximaal 50% van het totaal (inclusief gemeentelijke uitvoeringskosten). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de initiatiefnemer het grootste deel van de kosten voor zijn/haar rekening neemt. Het college kan gelet op het belang van een initiatief voorstellen doen om van dit percentage af te wijken.
- Het betreft investeringsprojecten die met cofinanciering van mede overheden (doorgaans provincie en eu) gerealiseerd kunnen worden en passen binnen de ambities van Zwolle.

Opdat ook kleine initiatieven, waarvan de gemeentelijke bijdrage kleiner is dan € 15.000 gehonoreerd kunnen worden, zonderen we een deel van het Stadsontwikkelfonds af ter waarde van € 150.000. Tevens stemmen wij de bestedingen af met het budget burgercontacten in het kader van initiatiefrijk Zwolle.
Bij de PPN worden potentiële projecten zoveel mogelijk aangegeven. Er is geen sprake van voorbeslag. Om kansen die zich voordoen te kunnen benutten, kan het college ook tussentijds voorstellen aan de raad doen, waarbij dekking via het Stadsontwikkelfonds plaats vindt.

Stadsontwikkelfonds	
Stand per 31-12-2016	€ 3.224.000
Toevoegingen obv eerdere besluitvorming:	
· PPN 2017-2020	4.550.000
· Terug storting project Shellterrein/Hornbach	250.000
· Correctie met reserve stadsuitleg	150.000
Geoormerkte gelden o.b.v. raads-/collegebesluiten:	
• Zwolse Hermen	-/- 15.000
• Versnelling sociale woningbouw	-/- 1.119.000
• Restantmiddelen voor kleine initiatieven	-/- 106.000
Totaal vrije ruimte in stadsontwikkelfonds	**€ 6.934.000**

Bij de PPN 2018-2021 wordt voorgesteld het stadsontwikkelfonds aan te vullen tot € 10 mln.

Wet HOF en EMU-saldo
Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. Op 28 september 2016 heeft het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) plaatsgevonden met het kabinet en de vertegenwoordigers van de decentrale overheden. Er is afgesproken de EMU-tekortnorm voor 2017 vast te stellen op –0,3 % van het bruto binnenlands product (bbp). Deze norm is in lijn met het Financieel akkoord 2013-2017 dat eerder gesloten is tussen kabinet en decentrale overheden.
Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden voor het EMU-saldo niet verder uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen. Dit heeft tot gevolg dat ook voor 2017 geen EMU-referentiewaarde per individuele decentrale overheid wordt vastgesteld.

Individuele gemeenten worden er niet op aangesproken indien sprake is van een meer dan gemiddeld EMU-tekort, wel zijn de gemeenten verplicht een berekening van het tekort in de jaarstukken op te nemen. Voor Zwolle ziet het EMU-saldo er over de jaren 2014 t/m 2016 als volgt uit:

EMU – saldo Zwolle	**2014**	**2015**	**2016**
EMU-tekort / overschot	18	-16	2

Zetten we deze uitkomsten af tegen de in 2015 door het rijk verstrekte indicatieve referentiewaarde EMU-tekort voor Zwolle van -€ 17 mln. dan constateren we Zwolle binnen de indicatieve referentiewaarde blijft. Maar ook dat sprake is van een grillig verloop dat grotendeels samenhangt met incidentele ontwikkelingen zoals verkoop aandelen of grondverkopen.

Programmaverantwoording

Programma's 1t/m 10

Programma 1 Volkshuisvesting

Beleidsverantwoording

Relevante kaderstellende nota's

- De Zwolse Woonagenda 2013-2017
- Prestatieafspraken met de provincie 2010-2015
- Prestatieafspraken gemeente - woningcorporaties 2014-2017
- Structuurplan Zwolle 2020
- Programma's, overeenkomsten en (ruimtelijke) plannen voor de grotere woningbouwprojecten, bijvoorbeeld Stadshagen

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Keuzevrijheid voor de woonconsument: in ieder woonmilieu is aanbod. Variatie in aanbod, qua prijssegment, koop, sociale-en beleggershuur en woonmilieu. Met dit diverse aanbod binden we verschillende doelgroepen aan de stad		
Streefdoel/indicator		
Toevoegen van netto minimaal 400 woningen per jaar (2013 t/m 2017), waarvan 180 in Stadshagen. Passend bij de marktsituatie keuzes maken, faseren en doseren of aanjagen van projecten.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 worden naar verwachting (aug. 2015) tussen de 400 en 450 woningen opgeleverd.	De norm voor de nieuwbouwproductie bedraagt 400 woningen per jaar. Opleveren van 180 woningen in Stadshagen. Opleveren van 220 in overig Zwolle.	in 2016 zijn 521 nieuwbouwwoningen opgeleverd waarvan 239 woningen in Stadshagen.
Streefdoel/indicator		
Keuzevrijheid voor de woonconsument: stimuleren van (collectief) particulier opdrachtgeverschap (CPO). De mogelijkheden van (collectief) particulier opdrachtgeverschap worden vergroot, initiatieven wordt ruimte geboden en worden gefaciliteerd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Initiatief van Krasse Knarren is in planvoorbereidingsfase.	CPO projecten zoals Krasse Knarren faciliteren. Nieuwe initiatieven stimuleren Voldoende kavels op verschillende locaties en in verschillende prijsklassen blijven aanbieden aan particulieren.	Bestemmingsplanprocedure Krasse Knarrenhof is afgerond. Het project is in aanbouw en wordt naar verwachting medio 2018 opgeleverd. In 2016 zijn, in samenwerking met ZAP, drie stadscafe's over zelfbouw/CPO georganiseerd. Er zijn diverse kavels in verschillende prijsklassen beschikbaar voor particulieren o.a. de Plantage in Stadshagen en Oude Mars in Zwolle zuid
Streefdoel/indicator		
We willen een divers aanbod hebben om studenten en jongeren aan de stad kunnen binden. In het nieuwbouwprogramma lag de focus in de afgelopen jaren op realisatie van specifieke studentenhuisvesting. In de periode 2011-2015 is de behoefte van circa 75 studenteneenheden per jaar ingevuld met de grootschalige ontwikkeling van Talentplein. Nieuw behoefteonderzoek is noodzakelijk om de behoefte tot 2025 te bepalen. Hierbij zullen wij ook de behoefte aan betaalbare huisvesting voor jongeren betrekken.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 is de derde toren van de studentenhuisvesting aan de Roelenweg/ Pannenkoekendijk van Talentplein opgeleverd.	Norm voor de periode 2016-2025 bepalen door behoefte onderzoek.	Voorbereidingen voor de realisatie van de 4e toren van de studentenhuisvesting op het Talentplein zijn gestart.

Streefdoel/indicator		
Wij willen een grote variatie aan woningen beschikbaar hebben, zodat we verschillende groepen, zoals starters aan de stad kunnen binden. Binnen het nieuwbouwprogramma is voldoende aanbod voor starters. Daarnaast is het voor starters vooral van belang dat er voldoende doorstroming is op de woningmarkt.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Op de woningmarkt in Zwolle is veel aanbod in het goedkope marktsegment. Financiering koopwoningen is gunstig door lage rentestanden. Markt past zich aan op nieuwe hypotheekvoorwaarden. In 2015 is starterslening na uitputting van het budget niet verlengd. Starters die vanwege hoogte van het inkomen of type arbeidscontract niet kunnen kopen zijn aangewezen op de krappe huurmarkt.	Geen	De Zwolse woningmarkt is volledig hersteld. er is voldoende doorstroming op de woningmarkt. Er zijn diverse projecten voor starters opgeleverd in 2016 o.a. • 44 koopappartementen aan de Zerboltstraat/Hogenkampsweg in Dieze • 20 eengezinswoningen in Frankhuis • Betaalbaar wonen in Breecamp Oost

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Wij willen het aanbod van sociale huurwoningen vergroten om voldoende betaalbare woningen voor de mensen met een inkomen tot € 34.000 in de stad beschikbaar te hebben, en daarmee wachtlijsten te verkorten. We willen bevorderen dat sociale huurwoningen voor de laagste inkomens betaalbaar blijven, door uitvoering te geven aan de acties in de betaalbaarheidsagenda waaronder afspraken over de huurverhogingen, passend toewijzen van sociale huurwoningen. We willen bevorderen dat sociale huurwoningen voor de laagste inkomens betaalbaar blijven door samen met de corporaties maatwerk te leveren in situaties waarin door inkomensachteruitgang de woonlastenquote te hoog is t.o.v. het inkomen.		
Streefdoel/indicator		
In de periode van 2014 tot 2018 wordt de sociale voorraad uitgebreid met netto 400 woningen door realisatie van extra sociale huurwoningen door de corporaties.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 is de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en deltaWonen (namens de drie corporaties) getekend met afspraken door ontwikkeling van diverse woningbouwprojecten te komen tot een uitbreiding van circa 300 woningen.	Planvoorbereiding voor de (her)ontwikkeling van de separate locaties. Het streven is om de locaties in 2017 in realisatie te brengen.	Planvoorbereiding voor de (her)ontwikkeling van de separate locaties. Het streven is om de locaties in 2017 in realisatie te brengen.
Streefdoel/indicator		
Met de gemeente Kampen en de vier corporaties in de woningmarkt Zwolle-Kampen is in 2015 de Agenda voor Betaalbaar wonen opgesteld. Over de uitwerking van de diverse onderdelen worden in de prestatieafspraken 2016-2019 verdere afspraken gemaakt. Onderdeel van de betaalbaarheidsagenda is dat de huren gematigd stijgen (minder dan wettelijk toegestaan) en het passend toewijzen wordt ingevoerd.		
Nulsituatie	**Norm voor 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 is de Agenda voor Betaalbaar wonen opgesteld. Afspraken over concrete uitvoering worden vastgelegd in de prestatieafspraken 2016-2019.	Gematigde huurstijging. Invoeren van passend toewijzen in de woonruimteverdeling	In 2016 is uitvoering gegeven aan het woonlastenfonds. • 130 huurders hebben een huurverlaging aangevraagd. Voor 117 huishoudens is deze inmiddels doorgevoerd. • 16 huurders hebben een verhuizing aangevraagd, voor 12 aanvragen is deze inmiddels doorgevoerd. Begin 2017 vindt er een evaluatie plaats van het woonlastenfonds.

Relaties met andere programma's
Programma 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Vanuit de woonlastenbenadering duurzaamheid en vermindering van energiekosten stimuleren zodat woonlasten ook op langere termijn betaalbaar blijven.		
Streefdoel/indicator		
In de bestaande woningvoorraad van corporaties zijn alle woningen in 2020 verbeterd naar label B of minimaal 2 labelstappen vooruit gegaan.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De drie Zwolse corporaties laten in 2013 de snelste en grootste verduurzaming zien, bleek uit een meting in 2014 van Stook-je-rijk, een samenwerking tussen Natuur- en milieufederaties en de Woonbond. In het kader van het energieakkoord moet de energie-index van de sector per jaar 0,06 afnemen. Gemiddeld haalt de sector 0,04. De Zwolse corporaties gemiddeld 0,10 (WOB 0,09, SWZ 0,10 en dW 0,11). Realisatiecijfers 2014: • deltaWonen: 159 woningen met D, E, F en G-label opgewaardeerd naar minimaal label B. • Openbaar Belang: 139 woningen energetisch verbeterd. • SWZ: 416 woningen met D, E, F of G-label zijn opgewaardeerd naar A, B of C-label.	Geen	E-renovaties in uitvoering per corporatie: • Openbaar Belang: 39 woningen opwaarderen naar Label A • SWZ: 437 woningen opwaarderen naar minimaal label C • deltaWonen: 727 woningen opwaarderen naar minimaal label B (een deel van de E-renovaties zal in 2017 opgeleverd worden zoals o.a. Palestrinalaan en Haringvliet)
Streefdoel/indicator		
Met wijkbewoners en stakeholders/ investeerders/ eigenaren in een wijk komen tot gezamenlijke afspraken over duurzaamheid en woonlasten.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
"Het Woonlastenexperiment, hoe een Wijkonderneming kan bijdragen aan woonlastenverlaging in Holtenbroek" is afgerond en heeft geresulteerd in 6 businesscases.	Geen	In Dieze heeft het WijBedrijf Dieze de eerste VVE's van zonnepanelen voorzien en wordt gestaag voortgebouwd. Ook wordt de uitvoering van twee businesscases uit het woonlastenonderzoek Holtenbroek voorbereid. Dat gaat om woningverbetering in samenwerking met de provincie Overijssel en afkoppeling van regenwater (klimaatadaptatie) in samenwerking met Deltares.
Streefdoel/indicator		
In 2020 worden alle nieuwe woningen energie neutraal gebouwd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Tot aan juli 2015 is aan 379 woningen subsidie verleend voor extra duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouwwoningen.	Geen	In totaal is er gedurende de looptijd van de regeling voor 451 woningen subsidie verleend voor extra duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouwwoningen. De subsidieregeling liep van 1 juli 2014 tot eind 2016. (De regeling is inmiddels gesloten omdat het subsidieplafond is bereikt)
Streefdoel/indicator		
In 2020 zijn in 2500 woningen in de particuliere voorraad energiebesparende maatregelen uitgevoerd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In de periode 2010 tot eind 2014 bij circa 1200 woningen energiebesparende maatregelen ingezet met de het provinciale Energiefonds en de subsidieregeling duurzaamheid particuliere woningen.	Geen	In de periode 2010 tot eind 2016 zijn bij circa 2000 woningen (in 2016 alleen circa 600) energiebesparende maatregelen ingezet waarbij gebruik is gemaakt van het provinciale Energiefonds en de subsidieregeling duurzaamheid particuliere woningen.

Relaties met andere programma's
Programma 4.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Bevorderen van een toename van woonkwaliteit en betaalbaarheid in de bestaande wijken volgens principes van natuurlijke wijkvernieuwing; het vernieuwingsproces verloopt op organische wijze, beheer en ontwikkeling worden samen genomen en het aanboren van de kracht en de eigen investeringen van bewoners komen meer centraal te staan.
Streefdoel/indicator
Op basis van de monitoringsuitkomsten van het Buurt voor buurt-onderzoek en het Early Warning wordt gekeken op welke plekken in de stad sprake is van een negatieve score door fysieke kenmerken voor woning en/of woonomgeving. Op die plekken wordt ingezet op de verbetering van de fysieke aspecten van de woning en/of woonomgeving met als doel bij de volgende monitoring tot betere scores te komen.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Uitkomsten Buurt voor buurt en Early warning en de genoemde waarden daarin t.a.v. fysieke aspecten (woningen en woonomgeving). In 2015 zijn uitkomsten geanalyseerd en stadsdeeladviezen opgeleverd.	Geen gegevens.	De onderzoeksresultaten van Buurt voor Buurt 2016 zijn sinds eind 2016 beschikbaar. Begin 2017 vinden de wijkdialogen hierover plaats.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Mensen met een beperking in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.
Streefdoel/indicator
Met partners in het kader van het programma WWZ038 vormgeven aan de mogelijkheden van mensen met een zorg- en ondersteuningsvraag zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
In 2014 is het programma WWZ038 gestart om de voorbereidingen te treffen voor de invoering van scheiden van wonen en zorg per 2015.	Volgens programma WWZ038	Continuering inzet vrijwilligers en Wijz m.b.t.. advies aan huis langer zelfstandig wonen

Relaties met andere programma's
Programma's 11 en 12.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.593	959	1.959	824	1.938	846	20	23	43
Reservemutaties		44	150	536	178	536	-28		-28
Gerealiseerd resultaat	**1.593**	**1.003**	**2.109**	**1.360**	**2.116**	**1.383**	**-7**	**23**	**15**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Bijzondere doelgroepen	-1	2	1			1
Bestuursdwang	7	-5	1			1
Woningbouwprogrammering	17	20	37	-27		10
Beleid stedelijke vernieuwing		1	1	-1		
Doelgroepenbeleid	-2	5	3			3
Woningexpl.toegel.instellingen						
Totaal	**20**	**23**	**43**	**-28**		**15**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
n.v.t.			

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Woonservicegebieden	152		-135	287	232	55	
Trapjeswoningen Holtenbroek	1.319		104	afgesloten			
Regulering walgebruik woonboten	49		30	19		19	
Versnellingsactie sociale huur	1.406	3.026	288	4.144	2.835	1.309	
Voorbereiding versnellingsactie soc huur	24		1	23		23	
Onderzoek semi-permanent wonen		150	58	92		92	
	2.950	**3.176**	**346**	**4.565**	**3.067**	**1.498**	**0**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Onderzoek semi-permanent wonen	150	Berap 2016-1	
Versnellingsactie sociale huur	3.026	Berap 2016-1	
	3.176		

Specificatie afgesloten krediet:

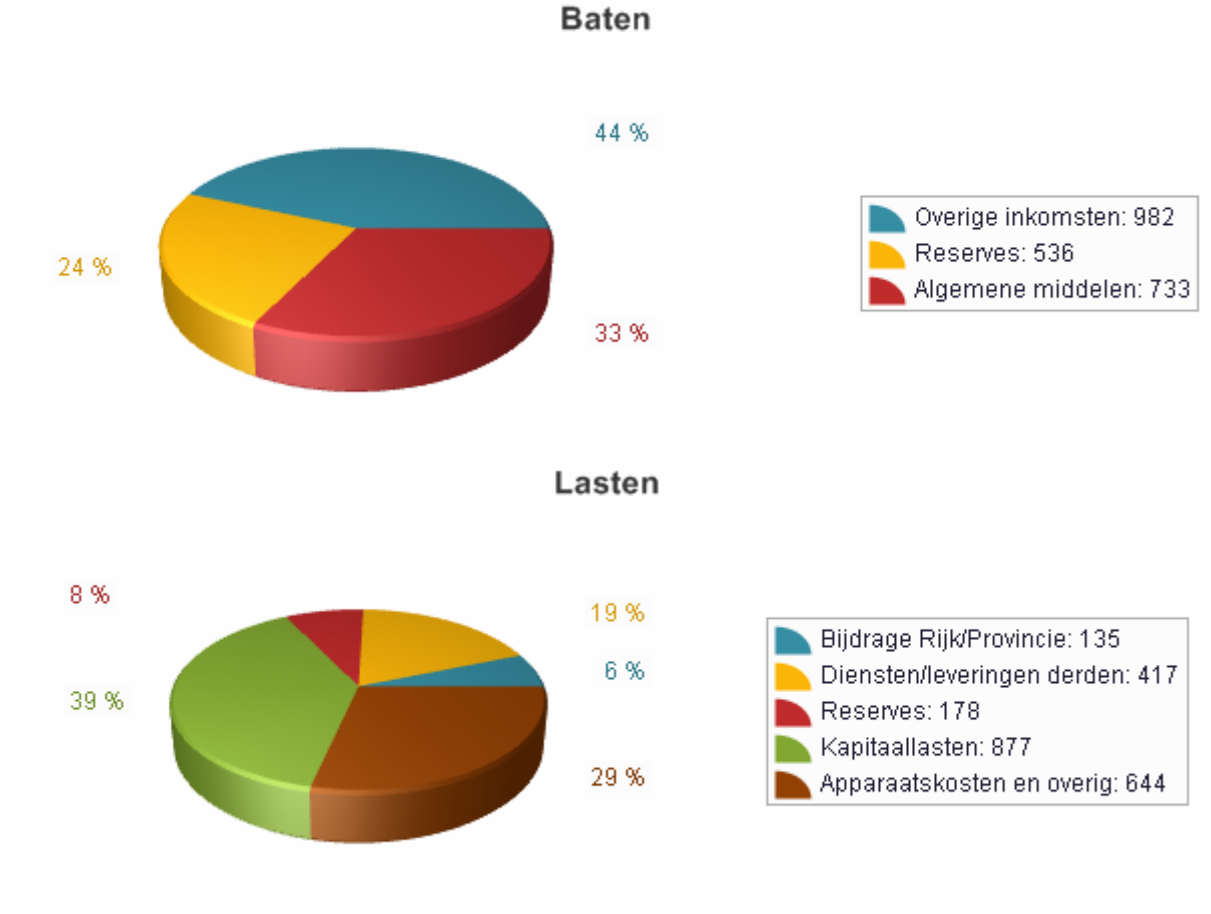
Project	Bedrag
Trapjeswoningen Holtenbroek	1.215
	1.215

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Trapjeswoningen Holtenbroek

Eind 2016 heeft de afrekening met de woningbouwcorporatie plaats gevonden. Tegenover de lagere kosten ad. € 1.215.000 staat een lagere bijdrage ad. € 1.095.000. Het restant van € 120.000 dat nog beschikbaar is in de reserve nog uit te voeren werken wordt overgeheveld naar de algemene reserve.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 2 Economie

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2016 was duidelijk een jaar van herstel van de economie. Ook in Zwolle was dit het geval. Zo nam de werkgelegenheid in Zwolle toe tot ruim 92.000 arbeidsplaatsen, een groei van 1,8% ten opzichte van het jaar ervoor. De positie van Zwolle als regionale banenmotor nam hiermee ook toe.
Zwolle was duidelijk ook meer in trek bij de consument en toerist. Het aantal bezoekers en bezoeken steeg meer dan gemiddeld, ook in relatie tot een aantal vergelijkbare steden van Nederland. Wel betreft het alleen nog de cijfers over de 1e helft van 2016. Maar we hebben alle aanleiding te veronderstellen dat de 2e helft van 2016 ook positief was: het aantal overnachtingen in Zwolle in 2016 steeg tot ruim 250.000, een toename van ruim 30% ten opzichte van het jaar 2015.
Al met al reden voor optimisme ten aanzien van de economische ontwikkelingen in Zwolle.

Relevante kaderstellende nota's

- Structuurplan Zwolle 2020
- Kadernota bedrijventerreinen
- Kadernota kantoren 2011-2020
- Kadernota detailhandel 2012-2020
- Innovatieagenda The Next Step: Coalition of the Willing in de Regio Zwolle
- Horecavisie 2012-2017 Gastvrij en Vitaal
- Nota evenementenbeleid
- Beleidsnota hotels
- Toeristisch offensief
- Beleidskader Commerciële Vrijetijdsvoorzieningen 2011-2025
- Beleidsregel Bed & Breakfast 2011
- Marketing en acquisitiestrategie werklocaties
- Agenda Duurzaamheid

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Concurrerend vestigingsklimaat voor bedrijven		
Streefdoel/indicator		
De gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• In 2015 waardeerde het Ondernemerspanel de dienstverlening van Zwolle gemiddeld met een 6,7. Kleinere (MKB) ondernemers weten onvoldoende waarvoor zij bij de gemeente terecht moeten/ kunnen.	Klanttevredenheid 7,2	In 2016 is geen meting verricht. De nieuwe Ondernemerspeiling (conform format KING) is begin 2017uitgezet
• Zwolle is in 2013 uitgeroepen tot MKB vriendelijkste stad van Nederland en Zwolle staat in de top 3 van MKB vriendelijkste gemeenten in Overijssel.		Plaats nummer 6 ranglijst grote gemeenten en idem ranglijst Overijssel;
Streefdoel/indicator		
Zorgen voor een voldoende kwantitatief en kwalitatief aanbod van vestigingslocaties.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2014 is op de bedrijventerreinen Hessenpoort en Marslanden bijna 2 hectare bedrijventerrein uitgegeven.	De prognose is 3 hectare uitgifte op gemeentelijke kavels	Er is 1,3 ha, uitgegeven, dit is minder dan verwacht. Voor een groot deel heeft dit te maken met de formele afhandeling van verkopen in 2017. Deze uitgiften tellen echter niet mee bij 2016.
Het leegstandspercentage Zwolse kantoren is circa 19%, gelijk aan het landelijk gemiddelde. Op de totale kantorenvoorraad van ca. 800.000 m² bedraagt de kwantitatieve leegstand 135.000 m².	Streven is om de leegstand in Zwolle onder het landelijk niveau te krijgen	Leegstand in Zwolle is medio 2016 16%. Cijfers over heel 2016 zijn nog niet bekend, evenmin als de landelijke cijfers.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Werkstad voor eigen inwoners en regio

Streefdoel/indicator

Jaarlijkse banengroei 0,5%-punt boven landelijk gemiddelde

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
• De verhouding tussen het aantal banen en het aantal inwoners van 15 tot en met 64 jaar is in 2014 107% (107 banen voor 100 inwoners).	• De werkgelegenheidsfunctie van Zwolle is in 2016 : 107%.	• werkgelegenheidsfunctie: 110
• De (negatieve) groei van de werkgelegenheid in 2014 was ten opzichte van 2013 -0,6%. Landelijk was de krimp -1,1%	• Groei van de werkgelegenheid 0,5% boven landelijk gemiddelde.	• groei werkgelegenheid Zwolle 1,8%, landelijk cijfer nog niet bekend
• De toename van het aantal vestigingen 2014 ten opzichte van 2013 was 3,7%. Landelijk was de groei 1,9%.	• Jaarlijkse groei van aantal bedrijven gelijk aan het landelijk gemiddelde.	• groei aantal vestigingen Zwolle 3,8%, landelijk cijfer nog niet bekend
• In Zwolle zijn in 2014 ruim 1.300 bedrijven gestart. Het aantal starters is 12,2% van het totaal aantal ondernemingen (nationaal is die verhouding 11,4%).	• Het percentage startende ondernemingen als aandeel in het totaal aantal ondernemingen is minimaal even hoog als het landelijke cijfer.	• Zwolle: 11,8%, Nederland 10,7%

Streefdoel/indicator

Versterken samenwerking onderzoek-onderwijs-ondernemers-overheid

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Vanuit de regionale clusters kunststof, health and care en logistiek is Zwolle betrokken bij • Polymer Science Park (PSP) • Helath Innovation Park • Port of Zwolle i.o	Continueren en uitbouwen • PSP • Health Innovation Park • Port of Zwolle	**PSP**: In 2016 is het aantal partners en leden gegroeid naar 8 respectievelijk 28, verspreid over zeven provincies. Er zijn 23 ondernemers begeleid bij de ontwikkeling van hun innovatie. In 2016 is een aantal grote samenwerkingsverbanden neergezet. Onder de programmalijn 'Plastics go circular' met als doel het verhogen van de inzet van gerecycled kunststoffen zijn dit de proeftuin Recycling – Future Proof Polymers en 3DprintHuge. En onder de programmalijn 'Plastics get smart' waar met slimme producten en processen grondstof en energie wordt bespaard: het Cluster Kunststoffen en Sensoren en Smart Production. **Port of Zwolle** Profilering en imago van Port of Zwolle verloopt succesvol en is conform fasering inrichting havenbedrijf.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Zwolle: koop- en recreatiecentrum van de regio

Streefdoel/indicator

Zwolle in 2020 bij de top tien van meest gastvrije steden van Nederland

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
• In 2014 ontving Zwolle 1.168.000 bezoekers met in totaal 2.500.000 bezoeken.	• Zwolle heeft in 2016 minimaal 1.370.000 bezoekers met in totaal 2.950.000 bezoeken (volgens het CVO stedenonderzoek).	alleen cijfers over 1e helft 2016, 813.000 bezoekers en 1.530.000 bezoeken.
• In 2014 waren de bestedingen per persoon per bezoek 39 euro.	• De binnenstad van Zwolle behoudt in 2016 een stabiele positie in de top 10 van Nederland volgens Van Spronsen onderzoek `Meest gastvrije stad´.	Onderzoek wordt niet meer gedaan
• Leegstand van winkels in Zwolle ligt vrijwel op landelijk niveau.	• Leegstand winkels in Zwolle op landelijk niveau.	
• Het aantal overnachtingen in hotels, B&B en campings was was in 2014 172.125	• Aantal overnachtingen 195.000	256.490 overnachtingen Zwolle 6,3%, Nederland 7,2%
• Toeristisch imago in 2014 is volgens onderzoek van LaGroup 6.5.	• Toeristisch imago minimaal op hetzelfde niveau.	Het onderzoek wordt om de vier jaar gehouden. In 2018 zal dit weer gebeuren.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.148	774	2.955	1.881	2.913	5.641	42	3.760	3.802
Reservemutaties		116	263	471	288	431	-24	-40	-64
Gerealiseerd resultaat	**2.148**	**890**	**3.219**	**2.352**	**3.201**	**6.072**	**18**	**3.720**	**3.738**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Economisch beleid en progr. Relatiebeheer/Acquisitiebeleid	5	-5				
Marketing en promotie	23		23	-18	-40	-35
Evenementen	1		1			1
Toeristisch beleid	-1	10	9	-6		3
Economische deelnemingen	-1	3.755	3.754			3.754
Aansluiting onderw/arbeidsmark	15		15			15
Totaal	**42**	**3.760**	**3.802**	**-24**	**-40**	**3.738**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Economische deelnemingen	3.755	I	In 2016 zijn de aandelen Enexis Holding NV en aandelen Vordering op Enexis BV verkocht. Na afboeking van de deelnemingen heeft de verkoop een netto bedrag opgeleverd van afgerond € 3.725.000. Overige kleine afwijkingen in dividenden als renteopbrengsten hebben een extra bedrag van € 29.000 opgeleverd.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Duurz. versterking Voorst	1.053		120	933	472	461	
Stimuleren Zwolse economie	45	45		90		90	
Digitaal ondernemersloket	42			afgesloten			
Quick scan IJsselhallen	12			afgesloten			
Centrummarkten	24			afgesloten			
Kantorenmarkt economie	125		23	102		102	
Economische ontwikkelingen ZKN	160		100	60		60	
Samenwerking Economie Regio	104		477	-373	-630	257	
Herontwikkeling Weeshuisstraat	9		2	7		7	
Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid	48			48	-103	151	
Transitieteam leegstand	19		6	13		13	
Proces gebiedsontw. Spoorzone	11			11	11		
Voortvarendheid economie		90	80	10		10	
	1.652	**135**	**808**	**901**	**-250**	**1.151**	**0**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Voortvarendheid economie	90	Berap 2016-2	
Stimulering Zwolse economie	45	Berap 2016-2	
	135		

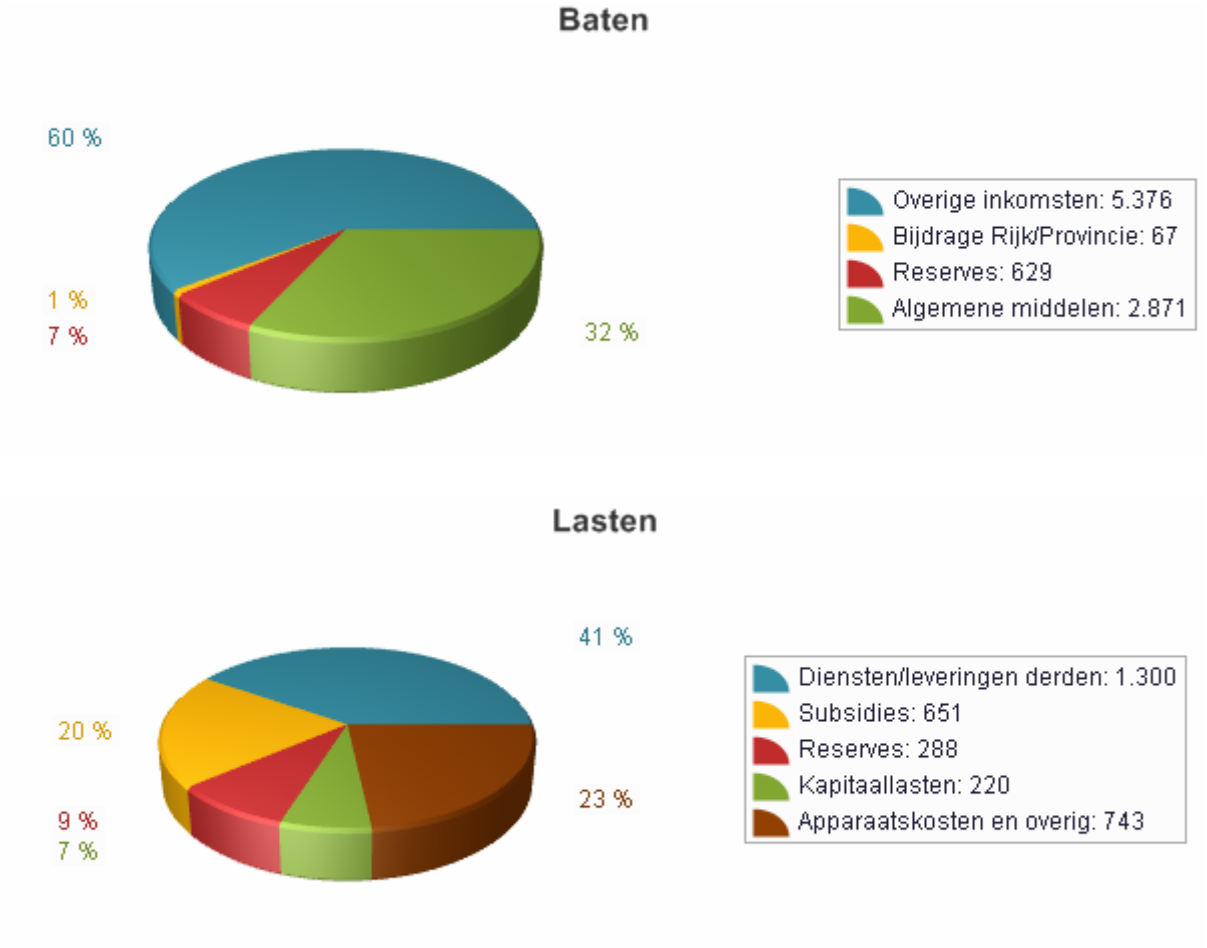
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Digitaal ondernemersloket	42
Quick scan IJsselhallen	12
Centrummarkten	24
	78

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Samenwerking Economie Regio:
Met ingang van 2016 is de bijdrage per inwoner voor de deelnemende gemeenten van de Regio verhoogd.
Hierdoor is het budget voor het werkplan economie Regio in 2016 naar boven bijgesteld.
Dit betekent dat de extra uitgaven worden gedekt uit de hogere bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 3 Bereikbaarheid en mobiliteit

Beleidsverantwoording

Algemeen

Met het programma Mobiliteit en bereikbaarheid is in 2016 ingezet op het versterken van de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid van Zwolle. Behalve door het fysiek aanpakken van knelpunten in het verkeers- en vervoerssysteem van de stad, is in 2016 geïnvesteerd in het mobiliteitsgedrag van reizigers. In het kader van het Beter Benutten van de bestaande capaciteit aan auto- en fietsinfrastructuur is in september 2016 bijvoorbeeld gestart met het project SpitsFietsen, gericht op het aanjagen van het fietsgebruik in het woon-werkverkeer. Dit heeft geleid tot meer dan 2.500 deelnemers, waarvan 1.000 overgestapte automobilisten. Meer dan 100 werkgevers in Zwolle en Kampen hebben hun medewerkers gestimuleerd deel te nemen aan dit project. Deelnemers registreren hun fietsritten via een app en krijgen een beloning voor het fietsen naar het werk. Door dit project zijn er ruim 10.000 minder autoritten op de knelpunten geweest.

Het bevorderen van het fietsgebruik is een centraal thema in het mobiliteitsbeleid van de gemeente. Naast het project SpitsFietsen, is in 2016 ook aandacht geweest voor het aantrekkelijker maken van de fietsinfrastructuur. Zowel de Meppelerstraatweg als de Bankastraat zijn aangepast en comfortabeler voor fietsers geworden. Verder is er in de raad besluitvorming geweest over de bouw van een nieuwe fietsbrug over de N35 ter hoogte van Heinoseweg-Oldeneelallee. Met het organiseren van de Fietsweek in september 2016 is de samenwerking met partijen (leveranciers, Fietsersbond, kennisinstellingen, etc.) verstevigd en krijgt deze ook verder vorm in de Fietscommunity rond het project Smart Cycling Cities 2016-2020 als onderdeel van het kennisprogramma Smart Urban Regions of the Future (SURF). Landelijk is het mede op basis van Zwolse inzet gelukt de Tour de Force 2020 met breed draagvlak om te zetten in de landelijke Agenda Fiets 2017-2020.

Met het programma Beter Benutten in de regio Zwolle-Kampen wordt tot 2018 ingezet op verbetering van de reistijd bij knelpuntcorridors en prioritaire gebieden. Het bevorderen van het gebruik van de buitenring van Zwolle is daar onderdeel van. Om de doorstroming van het verkeer op de Zwolse ring te bevorderen, hebben de kruising Middelweg-Zwartewaterallee en de Ceintuurbaan een aantal aanpassingen gekregen. Zo is de toerit Zwolle Noord naar de A28 vanaf de Zwartewaterallee verdubbeld en zijn er twee extra linksafstroken op de kruising Middelweg-Zwartewaterallee in 2016 gerealiseerd. De verkeerslichten op de kruising Middelweg-Ceintuurbaan/Zwartewaterallee en de verkeerslichten ter hoogte van de oprit A28 zijn opnieuw ingesteld zodat ze voor de automobilisten de minste tijdsverlies opleveren.

De gemeente Zwolle heeft de Nationale Verkeersveiligheidsprijs 2016 gewonnen. De consequente inzet op een veilige en comfortabele fietsinfrastructuur heeft daaraan bijgedragen. Ook het bevorderen van verkeersveilig gedrag door kwetsbare verkeersdeelnemers maakt daar onderdeel van uit. In 2016 is opnieuw samen met scholieren op basisscholen en voortgezet onderwijs gewerkt aan aansprekende projecten zoals de Verkeersquiz, het praktisch Verkeersexamen en de Dode hoek-lessen die bijdragen aan verkeersveilig gedrag. Begin 2016 is daarnaast het Handboek Toegankelijkheid Openbare Ruimte vastgesteld. Op basis daarvan zijn knelpunten in beeld gebracht en met gerichte maatregelen opgelost.

Relevante kaderstellende nota's

- Mobiliteitsvisie (2008)
- Actieprogramma mobiliteit (2013)
- Gastvrije en Bereikbare Regio Zwolle-Kampen – Koepeldocument maatregelenpakket BBZKN 2015-2017 (2015)
- Zwolle Fietst! – Agenda Fiets 2015-2020 (2015)
- Beleidsplan Verkeersveiligheid, Verkeersveiligheid Voor Elkaar, 2008-2018 (2008)
- Koersdocument Parkeren, inclusief fietsparkeren (2016)
- Uitwerkingsplannen fietsparkeren, tarieven en financiën, Hanzeland, schilwijken
- Fietsstratenplan Zwolle (2006)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Duurzaam bereikbare stad: een ieder kan zich verplaatsen en zijn of haar bestemming bereiken.

Streefdoel/indicator

Er is keuzevrijheid in vervoermiddel en route conform de Ladder van Verdaas.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
• 49% van de ritten tot 7,5 kilometer en korter wordt met de fiets gemaakt (bron: CBS). • Zwolle staat in de top vijf van steden met het hoogste aandeel fietsgebruik voor dagelijkse verplaatsingen.	• Percentage van de ritten tot 7,5 kilometer blijft gelijk aan huidige situatie. • Het aandeel verplaatsingen via de fiets naar scholen neemt met 25% toe door het stimuleren van het gebruik van de e-fiets.	• De Agenda Fiets 2015-2020 is uitgevoerd. • Maatregelen in het kader van spits mijden regionaal spoor door studenten in samenwerking met het Rijk en de Provincie Overijssel zijn uitgevoerd, waaronder het bevorderen van e-bike gebruik door een beperkte groep studenten van Windesheim. • Er zijn geen nieuwe cijfers beschikbaar over het percentage ritten tot 7,5 kilometer.
• 74% van de inwoners is tevreden over het openbaar vervoer in Zwolle. • Station Zwolle heeft na Utrecht Centraal grootste aantal verbindingen.	• Hubfunctie van station Zwolle is versterkt. • Het aantal inwoners dat tevreden is over het openbaar vervoer is gelijk gebleven.	• 74% van de inwoners is tevreden over het Openbaar Vervoer in Zwolle. • Aanbesteding treinhalte en tunnel Kamperlijn is uitgevoerd, en de bouwvoorbereiding gestart. • Geparticipeerd in voorbereidingen rond tracébesluit capaciteits- en snelheidsverhoging baanvak trein Zwolle-Herfte. • Actief gesprekspartner geweest in project herijking OV-tactiek Provincie Overijssel. • De N35 Zwolle-Wijthmen incl. de fietsbrug bij de Oldeneelallee zijn in 2016 gegund. • Participatie in regionaal project N340, waarbij de verkeerskundige ontwerpen van de knoop A28/N340 zijn aangepast.

Streefdoel/indicator

De bestemming kan worden bereikt in een betrouwbare reistijd.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
• Er zijn 5.700 zwaar vertraagde auto- en vrachtritten per jaar in de regio Zwolle-Kampen.	• 1.850 structurele spitsmijdingen per dag realiseren in de regio Zwolle-Kampen in de periode 2015-2017 en daardoor reductie van 450 zwaar vertraagde ritten van en naar Zwolle in de periode 2015-2017. • 10% reistijdwinst van deur-tot-deur realiseren.	• Er is uitvoering gegeven aan het programma Beter Benutten 2015-2017 met maatregelen op het gebied van mobiliteits- en verkeersmanagement, ketenmobiliteit en logistiek en water. Effecten van deze maatregelen komen in het najaar van 2017 beschikbaar. • Infrastructurele maatregelen ter bevordering van de doorstroming van het autoverkeer op de Middelweg-Zwartewaterallee en Ceintuurbaan-A28 afslag Zwolle Noord zijn uitgevoerd • Infrastructurele maatregelen in het kader van fietsstimulering Meppelerstraatweg-Bankastraat zijn uitgevoerd. • Er is uitvoering gegeven aan Koersdocument Monitoring en evaluatie.
• In totaal minimaal 17 bereikbaarheidsarrangementen in het kader van Beter Benutten in de jaren 2014 en 2015. • Tien koplopers in het kader van de koploperaanpak Beter Benutten in 2015.	• In totaal 32 bereikbaarheidsarrangementen in het kader van Beter Benutten in de periode tot eind 2016. • Zestien koplopers in het kader van Beter Benutten in 2016.	• De koploperaanpak met partners in de stad en de Regio Zwolle (bedrijven, instellingen, verladers, mobiliteitsaanbieders) is voortgezet. • 16 koplopers in 2016 en daarnaast meer dan 20 actieve partijen uit het regionaal bedrijfsleven/onderwijs. • Tot eind 2016 zijn 32 bereikbaarheidsarrangementen/deals gerealiseerd vanuit het bereikbaarheidsfonds, daarnaast 6 deals zonder bereikbaarheidsfonds.

Streefdoel/indicator		
De bestemming kan veilig worden bereikt.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• Zes verkeersdoden en 98 ziekenhuisgewonden (2002).	• 50% reductie van het aantal verkeersdoden en 34% van het aantal ziekenhuisgewonden in 2020 ten opzichte van 2002.	• Het programma rond educatie en gedragsprojecten voor verkeersveiligheid met Veilig Verkeer Zwolle, basisscholen en voortgezet onderwijs is uitgevoerd (projecten Verkeersexamen, Dode Hoek-cursus, projecten op scholen). • Medio 2016 zijn nieuwe cijfers bekend over verkeersveiligheid. In 2015 waren er twee verkeersdoden en 128 letselongevallen. Het aantal letselongevallen is landelijk toegenomen, ook in Zwolle. • De infra-projecten verkeersveiligheid aan de Hanekamp/Menistenstraat en Zeven Alleetjes/Burg. van Roijensingel zijn uitgevoerd.

Relaties met andere programma's
Project Spoorzone.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Leefbare stad: inwoners en bedrijven ervaren Zwolle als een leefbare en veilige stad.		
Streefdoel/indicator		
Inwoners zijn tevreden over parkeren in Zwolle.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• 63% van de inwoners is tevreden over de parkeergelegenheid (2014). • 73% van de inwoners is tevreden over de hoeveelheid parkeerruimte (voldoende aanwezig) (2014). • Aantal gereguleerde (vergunninghouders en betaalde) parkeerplaatsen in Zwolle: 7.397. • Parkeren achter slagboom: 2.769. • De betalingsbereidheid bij naheffingen is 96%.	• De tevredenheid van de inwoners blijft gelijk. • Het parkeerareaal is toereikend.	• 62% van de inwoners is tevreden over de parkeergelegenheid. • 74% van de inwoners is tevreden over de hoeveelheid parkeerruimte (voldoende aanwezig). • Een nieuw parkeervergunningsysteem is ingevoerd waarbij de bewoner een parkeervergunning kan aanvragen en muteren. Deze worden geautomatiseerd verwerkt. • Het Koersdocument Parkeren is vastgesteld inclusief een besluit over het langer openhouden van het parkeerdek Noordereiland
Streefdoel/indicator		
In het verkeer ervaart men zo min mogelijk belemmeringen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk, passend bij het gebruik van het gebied.	• De eisen en voorwaarden zijn per gebied beschreven.	• De normen (niveaus) van toegankelijkheid van de openbare ruimte zijn in een visie vastgelegd. • Coördinatie en communicatie bij wegwerkzaamheden, incidenten en evenementen is uitgevoerd. • Doorstromingsmaatregelen busvervoer station-binnenstad (inzet verkeersregelaars) zijn gerealiseerd.
• 72% van de inwoners van Zwolle is tevreden over het onderhoud van de fietspaden (2014).	• De tevredenheid blijft gelijk.	• 70% van de inwoners van Zwolle is tevreden over het onderhoud van de fietspaden.

Streefdoel/indicator		
Inwoners en bedrijven ervaren zo min mogelijk overlast van het verkeer.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• Circa 250 vragen uit de wijken en buurten over mobiliteitsonderwerpen in 2014. • 18% van de inwoners geeft aan dat parkeeroverlast vaak voorkomt (2014).	• Minder vragen uit de wijken en buurten in 2016. • Terugdringen van parkeeroverlast. • Er wordt uitvoering gegeven aan vernieuwende vormen van distributie in de stad.	• 20% van de inwoners geeft aan dat parkeeroverlast vaak voorkomt. • Meldingen, vragen en klachten over verkeerssituaties volgens vooraf bepaald kwaliteits- en serviceniveau zijn behandeld. Het aantal klachten is in 2016 afgenomen tot circa 200 en 80% van de klachten is binnen de behandeltermijn afgehandeld. • In contact met bewoners en de overheden aan de Alderstafel Lelystad Airport zijn de belangen van de gemeente Zwolle over de uitbreiding van de luchthaven onder de aandacht gebracht.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.361	8.983	13.144	13.540	13.166	13.477	-22	-63	-86
Reservemutaties	3.747	2.943	4.658	8.096	4.776	8.096	-117		-117
Gerealiseerd resultaat	**10.108**	**11.926**	**17.802**	**21.636**	**17.942**	**21.572**	**-139**	**-63**	**-203**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Parkeerbeleid OW	14		14	-14		
Parkeren exploitatie EC	34	-5	29	-29		
Mobiliteitsbeleid	107	-71	35			35
Verkeers mngt en mobiliteitbeh	-102	11	-92	-75		-167
Infra en verkeersveiligheid	-74	2	-72			-72
Totaal	**-22**	**-63**	**-86**	**-117**		**-203**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Parkeren exploitatie	+29	I	Van het resultaat is (+91) gereserveerd i.v.m. nog uit te voeren aangegane verplichtingen ultimo het boekjaar. Het resterende deel (+29) betreft het voordelig exploitatieresultaat en bestaat uit de volgende posten: • Parkeerinkomsten (-35) De begrote parkeerinkomsten zijn dit jaar niet helemaal behaald. • Parkeerhandhaving: per saldo (0) Hogere inkomsten naheffingen (+40) en hogere kosten parkeercontroleurs (-40) Deze extra kosten en opbrengsten worden voor het grootste deel als volgt verklaard: Door de handhavers op parkeren zijn extra uren ingezet op overlast hangjongeren. Deze extra kosten zijn gecompenseerd door extra inkomsten uit naheffingsaanslagen, aangezien tijdens deze extra uren niet alleen op hangjongeren wordt gelet, maar ook op parkeerovertredingen. • Inkomsten AFAC (+55) De hogere inkomsten vanuit de AFAC betreft voornamelijk de inkomsten uit verkoop van "weesfietsen". Door de inzet van extra medewerkers bij de AFAC in de vorm van werkervaringsplekken, hebben we meer capaciteit gehad om frequent de "weesfietsen" (dat zijn fietsen die lange tijd ongebruikt in de stalling staan) te verwijderen om zoveel mogelijk stallingscapaciteit in de stationsomgeving te houden. Wanneer de eigenaar van de fiets die niet komt ophalen, worden deze fietsen verkocht. Naast dat er meer fietsen zijn verkocht, worden de fietsen ook voor een hogere gemiddelde prijs verkocht. • Overige (+8) Het resterende exploitatieresultaat is een saldering van diverse kleinere exploitatieverschillen
Verkeers management en mobiliteitsbeh.	-167	I	Hogere kosten (-92) in verband met inzet verkeersregelaars op het Stationsplein, vanwege de verkeerssituatie. Storting in reserve nog uit te voeren werken (-75). Dit betreft middelen, die beschikbaar gesteld zijn door het rijk voor o.a. Tour de force en via de algemene uitkering worden ontvangen. (Zie programma 18)
Infrastructuur en verkeersveiligheid	- 72	I	Hogere kosten (-15) voor stimuleringsplan verkeersveiligheid. Hogere inzet (-57) in uren van medewerkers voor diverse onderdelen, verkeersvragen uit de wijken, autoverkeer en voetgangers toegankelijkheid.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Mobiliteitsvisie	25			25		25	
Regionale Bereikbaarheid BREZ *)	582		133	449	449		
Regiotram Zwolle/Toekomst Kamperlijn	10.094	714	849	9.959	3.074	6.885	
Verkeersmanagement en mobiliteitsbeheer							
Beter benutten (2.0)	7.287	150	2.572	4.865	3.802	1.063	
Beter Benutten Spoor	-43	800	80	677	677		
Infra en Verkeersveiligheid							
Doorstroming OV (Verkeersregelaars station)	19	75		94		94	
Hoogw.Openb.Vervoer - doorstroomassen	6.869	-304	1.093	5.472	4.598	874	
Toek. Verkeersontsl.SH	9		9	0			
Kabels & leidingen -opzegg.ovk.	75			afgesloten			
Reconstructie Bajonet	339			339		339	
Herontwikkeling Shell-terrein	1.542		916	626	-153	779	
Hoofd Infrastructuur Stadshagen	4.702	-714	629	3.359	964	2.395	
Meerj-progr Infra Ruimte & Transport (M.I.R.T.)	-21	60	1	38	38		
Bèlvédèrekln VV hfdfietsroute	488		48	440	219	221	
Hanekampaanp ongevallenconc	312		173	139	97	42	
Rooijensingel oversteek	143		136	7	5	2	
Ceintuurbaan fasen 3-4-5	81		95	-14		-14	
Verdubb oprit A28 Zw-Nrd Cbaan		450	454	-4		-4	
Fietsstraat Emmawijk		182	21	161	161		
Fietsontsl SH-Oude Wetering		550		550	550		
N35 fietsbrug		3.833	6	3.827	2.983	844	
Parkeerbeleid Ontwikkeling							
Katwolderplein parkeeraccomodatie	18.424		11.478	6.946	100		6.846
Parkeerbeleid koersdocument	9		9	0			
Fietsenstalling Rodetorenplein	-10			afgesloten			
Actieplan fietspark b-stad		326	12	314		141	173
Parkeerexploitatie Expertisecentrum							
VVI11 Verwijssysteem div.	17		10	afgesloten			
P-beleid en fietsparkeren	300		126	174		174	
2013 Lübeckplein parkeergarage	39		7	afgesloten			
2013-vervanging P-automaten (10X)	17			afgesloten			
Uitw.plan.innov.parkeren	75	50	143	-18	-18		
VVI14 Diezerpoort install.	16		16	afgesloten			
VVI14 Emmawijk install.	31		7	24			24
Kentekenparkeren	306		230	76		24	52
2016-Hanzeland camerasysteem		15		15			15
2016-Lübeckplein cameraserver		17		17			17
2016-Noordereiland camerasyst		37		37			37
2016-N-eiland electraverd.kast		16		16			16
	51.727	**6.257**	**19.253**	**38.610**	**17.546**	**13.884**	**7.180**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Uitwerkplan innov. park	50	Berap 2016-2	dekking uit kredietproject Koersdocument
Mj-progr Infra Ruimte & Transp	60	Berap 2016-2	dekking ZKN, budget ruimtel. plannen
Beter Benutten Spoor	800	RB 15-2-16	dekking provinciale bijdrage
H.I.S. (hoofdinfra S.H.)	-714	RB 11-1-16	overboeken krediet
Toekomst Kamper Lijn	714	RB 11-1-16	overboeken krediet
Actieplan fietspark b-stad	326	RB 21-3-16	Actieplan fietspark b-stad
N35 fietsbrug	3.833	RB 24-10-16	N35 fietsbrug
Doorstroming OV (verkeersregelaars station)	75	PPN	
Doorstroming OV (lange termyn)	-304	Berap 2016-2	Doorstroming OV (lange termyn)
Beter Benutten (2.0)	150		
Verdubb oprit A28 Zw-Nrd Cbaan	450	RB 21-3-16	Verdubb oprit A28 Zw-Nrd Cbaan
Fietsstraat Emmawijk	182	RB 21-3-16	Fietsstraat Emmawijk
Fietsontsl SH-Oude Wetering	550	RB 21-3-16	Fietsontsl SH-Oude Wetering
2016-Hanzeland camerasysteem	15	Begroting 2016	
2016-Lübeckplein cameraserver	17	Begroting 2016	
2016-Noordereiland camerasyst	37	Begroting 2016	
2016-N-eiland electraverd.kast	16	Begroting 2016	
	6.257		

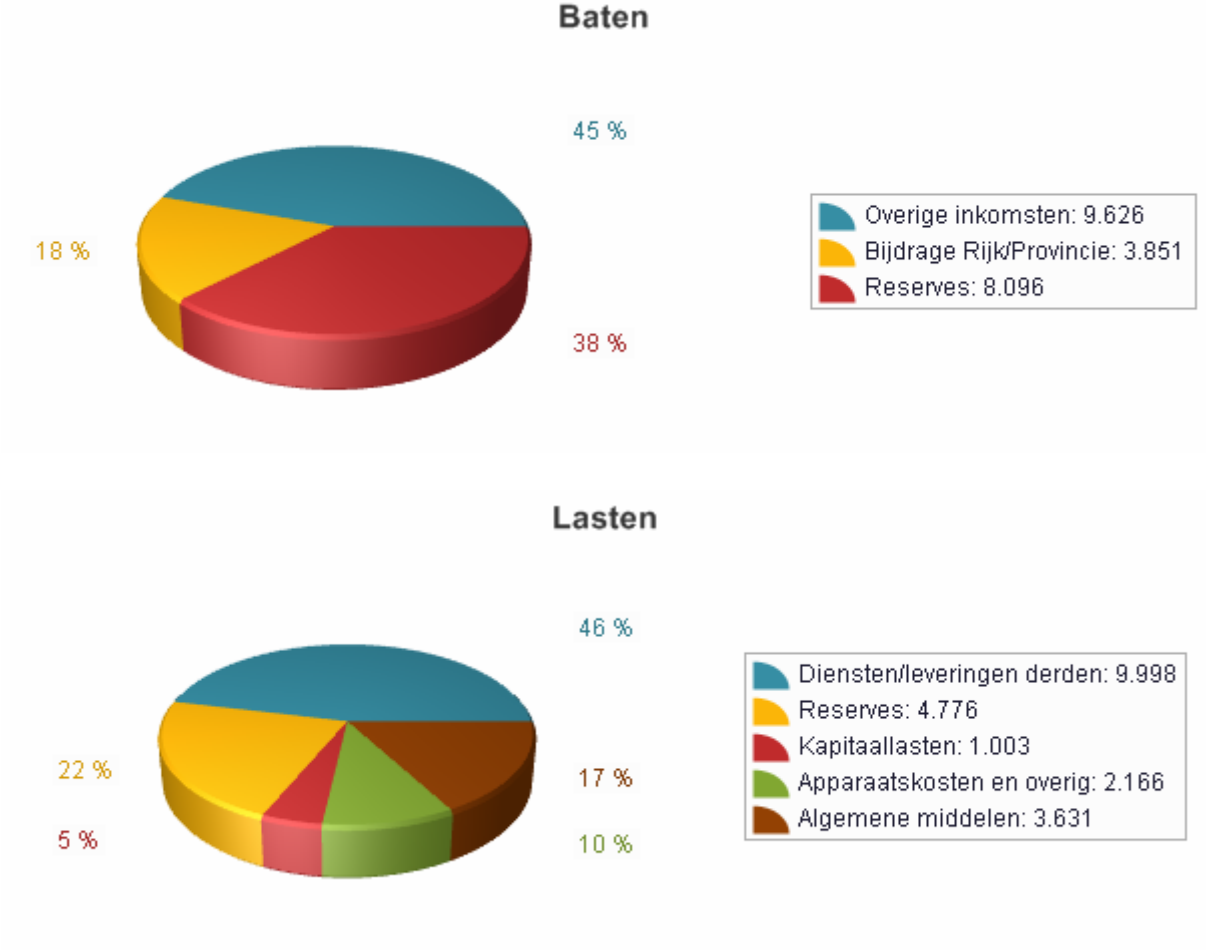
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Fietsenstalling Rodetorenplein	-10
Kabels & leidingen -opzegg.ovk.	75
VVI 11 Verwijssysteem Parkeren	7
VVI 13 Lübeckplein Parkeergarage	32
VVI 13 vervanging P-automaten	17
VVI14 Diezerpoort	0
	121

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

In 2017 zullen de laatste werkzaamheden aan de installaties van het parkeerdek aan de Emmawijk worden uitgevoerd.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 4 Groene leefomgeving en milieu

Beleidsverantwoording

Algemeen

Groen en Recreatie (Ontwikkeling) voor beheer zie Programma Beheer Openbare Ruimte

Beleidsontwikkeling
Stond het jaar 2015 in het teken van de sectorale beleidsontwikkeling met de vaststelling van de Groene Agenda (2015-2025), in 2016 werd vooral gewerkt aan de groene inbreng bij de opstelling van de integrale Omgevingsvisie versie1.0. Daarnaast was er groene input voor de strategische visie voor de Binnenstad, Klimaatadaptatie(strategie) en de Spoorzone. Op het vlak van landschap werd input geleverd bij de ontwikkeling van de Provinciale Omgevingsvisie en ook aan het nieuwe provinciale Natuurbeleid.
Aangaande de wens te komen tot een zelfstandig opererend netwerk voor Natuur en Milieu Educatie, pakte de ROVA de handschoen op met de aanbieding om de coördinatietaak op zich te nemen.

Beleidsrealisatie
In de Binnenstad is het groen o.a. verbeterd door de herstructurering van het Nijkerkenbolwerk (naast de Spiegel) en door herinrichting van de Badhuiswal. Het plan voor een nieuw groengebied op een deel van de voormalige kwekerij van Stuifbergen is planologisch geregeld middels het eind 2016 genomen Tracé Besluit (TB) spoorverdubbeling Zwolle Herfte. Bij de andere meekoppelkansen, zoals het Hortensiapark/Kynologenclub en de wandelpassage Herfterwetering, zijn stappen gezet. Voor realisatie zal op termijn cofinanciering vereist zijn.
Het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) de Zwolse Stadsdijken is landschappelijk ingrijpend en de meekoppelkansen (toegankelijke oevers) zijn lastig te realiseren. De verschillende particuliere bedrijvigheid aan de dijk maakt dit bovendien gecompliceerd. Ten tijde van de uitvoeringstermijn vergen de verbeteringen eveneens cofinanciering (vanaf 2019).
Voor het eerst is er een lichte stijging waarneembaar van het percentage bewoners dat vindt dat er te weinig openbaar groen is in de wijken.De stijging is weliswaar marginaal en t.o.v. 2011 is er nog steeds sprake van een daling, toch is het een signaal om in de gaten te houden.
Voor het Zwolse buitengebied waren er vele ontwikkelingen. Zo is de eerste LEADER-subsidie beschikt aan het initiatief voor een stadsboerderij bij Stadshagen (Stadszicht).
Het initiatief "Zwolse Stadslanderijen" (waarin meerdere partners samenwerken zoals BPD, Rabobank, Landschap Overijssel en Warmonderhof) is bij Berkum een pilot gestart met biologische stadslandbouw in de stadsrand op circa 30 hectare die op lange termijn gereserveerd zijn voor woningbouw. Resultaat: meer lokale agrarische producten en een bijna 1 kilometer lang struinpad door de weilanden tussen Berkum en landgoed de Helmhorst.
Voor de potentiële woningbouwlocatie Dijklanden heeft de raad het besluit genomen om tot en met 2026 geen woningbouw te plegen. Hier is een oproep gedaan naar initiatiefnemers voor tijdelijke stadslandbouw (totaal ruim 50 hectare). De "Zwolse Stadslanderijen" is als beste initiatief geselecteerd.
De Gebiedscoöperatie IJsseldelta (gehele buitengebied van Zwolle, Kampen en Zwartewaterland) is in Zwolle uitgebreid met Spoolde en Schelle/Oldeneel. De coöperatie heeft zijn eerste uitvoeringsprogramma 2017 vastgesteld, waarin onder meer een Groene Loper-project in de IJsseldelta. De Groene Loper in Zwolle is nog met een jaar gecontinueerd. Verschillende resultaten zijn zichtbaar geworden, zoals het Bloemenlint.
In het uitvoeringsprogramma Ruimte voor de Vecht (2016-2018) zijn twee Dijkmomenten gerealiseerd. Eén in de vorm van een "Uitspanning" op de dijk bij camping Vecht&Zo en de andere als een kunstobject -Zieleschepen van Cornelius Rogge- tegen de Vechtdijk aan geplaatst ter hoogte van de Anningahof. Tussen beide dijkmomenten ligt een 1,5 km lang laarzenpad in het natuurgebied de Kromme Kolk.Dit pad wordt onderdeel van het wandelommetje Kromme kolk

Geluid, lucht, externe veiligheid

Zwolle is een groeistad. De focus is daarbij gericht op binnenstedelijke ontwikkeling. Zwolle verstedelijkt. Tegelijk heeft de stad de ambitie om gezondheid en vitaliteit te stimuleren. Vanwege forse bezuinigingen in de voorbije jaren op de thema's geluid, lucht en externe veiligheid, is de beschikbare capaciteit beperkt tot de uitvoering van de basistaken, waardoor voldaan kan worden aan landelijke wettelijke plafonds voor milieunormen. In 2017 willen we in beeld brengen wat de juiste verhouding is tussen de benodigde capaciteit (kennis en kunde) en de ambities van de stad op het gebied van gezondheid en vitaliteit.

Bodem / Ondergrond

In 2016 zijn nadere afspraken gemaakt voor het overdragen van bodemtaken naar de RUD.
De Visie op de Ondergrond wordt voor het gebied Zwolle Centraal uitgevoerd middels het Gebiedbeheerplan. Met diverse partijen zijn ook in 2016 afspraken gemaakt over het deelname aan de gebiedsgerichte aanpak, waarvoor partijen hun verantwoordelijkheden afkopen. De potentie voor geothermie wordt in beeld gebracht. Er is een begin gemaakt met het actualiseren van het uitvoeringsprogramma van visie op de ondergrond en de inbedding ervan in de omgevingsvisie. Daarbij is met name gekeken naar de bijdrage van de ondergrond aan de opgaven voor water / klimaat. In diverse projecten, zoals Spoorzone en Breezicht, zijn deze principes ingebracht en worden momenteel concreet gemaakt. Een doorlopende activiteit is de bescherming van de drinkwaterwinning. Met Vitens zijn gesprekken gevoerd over nieuwe afspraken.

Water / Klimaatadaptatie

Op het gebied van water / klimaatadaptatie is de afgelopen jaren veel gebeurd. Na de Deltabeslissingen is geconstateerd dat, in aanvulling op het traditionele waterbeheer (met grootschalige, vaak technische ingrepen), een klimaatbestendige inrichting van de

stad noodzakelijk is, waardoor we als samenleving fysiek en mentaal weerbaar zijn en profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt: klimaatadaptatie. In en om de stad zijn in aanvulling op het traditionele waterbeheer heel veel kleinschalige maatregelen nodig, zoals blauwgroene structuren, het ontstenen van tuintjes, regentonnen, groene daken, etc. Daarvoor hebben we de hulp van bewoners, bedrijven en (kennis)instellingen nodig.

De afgelopen jaren is Zwolle vooral praktisch aan de slag gegaan met het aanpassen van onze stad aan klimaatverandering (klimaatadaptatie). We hebben met relatief weinig inzet veel bereikt. Er zijn pilots uitgevoerd (Kraanbolwerk, geluidswal etc), er is gedachtegoed ontwikkeld (bijvoorbeeld watercasco), we hebben klimaatadaptatie onder de aandacht gebracht, Zwolle op de kaart gezet en er zijn waardevolle netwerken en samenwerkingsverbanden ontstaan (IJVD, Klimaat Actieve Stad, City Deal). We worden gezien als één van de koplopers. Niet voor niets is Zwolle in 2016 trekker geweest van de landelijke City Deal Klimaatadaptatie. De City Deal partners hebben de ambitie uitgesproken om op nationaal en internationaal niveau te excelleren in hun aanpak voor het klimaatbestendig realiseren en beheren van de stedelijke omgeving met de grootste maatschappelijke meerwaarde voor de samenleving. Tegelijkertijd is klimaatadaptatie ingebracht in projecten als Spoorzone, Breezicht, Spoor Herfte en hebben we onze belangen ingebracht in landelijke beleidsontwikkelingen en uitvoeringsprogramma's zoals het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Samen met provincie en waterschap is het regionale watersysteem verder in beeld gebracht en zijn concepten ontwikkeld als het Watercasco aan de zuidoost zijde van Zwolle.

Zwolle heeft de potentie om onze koploperspositie te verzilveren. Een concreet voorbeeld daarvan is het faciliteren van de ontwikkeling van een Klimaatcampus. In 2016 is gewerkt aan een strategisch document, ter voorbereiding op de bestuurlijke besluiten die in 2017 over onze ambities en prioriteiten genomen moeten worden.

Energie

De aandacht voor Energie en de Energietransitie is in 2016 verder toegenomen, samen met het besef dat een overheid, een gemeente een rol heeft te vervullen in het aanwakkeren en het versnellen ervan. Er is om die reden 2016 gewerkt aan een strategisch document, ter voorbereiding op de bestuurlijke besluiten die in 2017 over onze ambities en prioriteiten genomen moeten worden. Tegelijk is gestaag door gewerkt aan de uitvoering van de beleidslijnen die zijn ingezet. Zo is gewerkt aan het verduurzamen van onze eigen gebouwen, onder andere door mee te werken aan een provinciaal traject rondom Esco's. Ook is het thema energie ingebracht in tal van gebiedsontwikkelingen die in de stad gaande zijn. Zoals bijvoorbeeld het project geothermie en de toepassingsmogelijkheden in Hanzeland en de Spoorzone. Verder is ook verder gewerkt aan het ondersteunen van particuliere woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning door ons energieloket Verbeter & Bespaar Zwolle. In 2016 hebben zo'n 600 woningeigenaren maatregelen getroffen. Tot slot is Zwolle dit jaar verkozen tot Solar City 2016.

Relevante kaderstellende nota's

Groen
- Groene Agenda 2015-2025 (2015)
- Structuurvisie Vechtcorridor Noord (2013)
- Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap IJsseldelta 2012-2015 (2012)
- Landschapsontwikkelingsplan Zwolle-Zwartewaterland-Kampen (2010)
- Visie en Uitvoeringsprogramma Noordelijke Stadsrand (2009)
- Masterplan Ruimte voor de Vecht (2009)
- Ontwikkelingsperspectief Nationaal Landschap IJsseldelta (2006)
- Recreatievisie (2004)
- Speelruimte in Zwolle (2000)
- Groenbeleidsplan (1998)
- Ligplaatsenbeleid recreatievaartuigen (1995)
- Buurtweiden en Wijkboerderijen (1993)

Milieu

Geluid
- Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu (2008)
- Beleid hogere grenswaarden geluid (2007)
- Geluidsonderzoek gemeentelijke wegen (2010)
- Actieplan geluid gemeente Zwolle 2013-2018

Luchtkwaliteit
- Beleidsregel luchtkwaliteit in ruimtelijke plannen (2005)
- Luchtkwaliteitplan (2007)

Externe Veiligheid
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2014-2017 (2013)
- Gebiedsgerichte uitwerking Externe Veiligheid (2008)

Energie en duurzaam bouwen
- Beleidsvisie windenergie (2004)

Beleidsvisie duurzaam bouwen (2007)
- Visie op de Ondergrond (2007)
- Interim-taakstellingen energie (2010)
- Programma Implementatie Visie op de Ondergrond (2011)
- Handreiking voor een Zwolse Energieagenda 2014-2016

Water
- Infiltratiebeleid regenwater, vastgesteld door de raad 2006
- Stedelijk Waterplan deel 1: Watervisie, vastgesteld door de raad 2007
- Stedelijk Waterplan deel 2 Analyse en uitvoeringsstrategie, vastgesteld door de raad 2008
- Visie op de Ondergrond, vastgesteld door de raad op 6 oktober 2007
- Programma Implementatie Visie op de Ondergrond, vastgesteld door de raad op 20 juni 2011
- Lange Termijn Perspectief IJssel-Vechtdelta (2013)
- Handelingsperspectief IJssel-Vechtdelta (2013)
- Strategische Wateragenda (2015)

Duurzaamheid
- Visie en programma Zwolle duurzaam (2011)
- Agenda Duurzaamheid (2015)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Het verbeteren en uitbreiden van het groen in de stad (recreatieve voorzieningen en routes, ecologische waarden en structuren).

Streefdoel/indicator

Het bezoek aan stadsparken neemt toe ten opzichte van 2005.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
In 2005 was het percentage bewoners dat minimaal 1 keer per maand een park bezocht • Wezenlanden 12 % • Engelse werk 17 %	De norm van 2016 is dat het bezoek in ieder geval toeneemt t.o.v. 2005. In de meest recente cijfers van 2012 is die toename al geconstateerd (O&S): • Wezenlanden 17 % • Engelse werk 21 %	Park Wezenlanden: • gestart met bouw Parkpaviljoen • aanleg verbinding Nooterhof met park Wezenlanden; aanbesteding wandelbrug • verkenning afronding natuurontwikkeling Almelose Kanaal in combinatie met regulering walgebruik.

Streefdoel/indicator

Het aantal Zwollenaren dat vindt dat er te weinig groen in de eigen woonbuurt is, neemt af t.o.v. 2011.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
	De norm van 2016 is dat het percentage bewoners vindt dat er te weinig groen is, afneemt t.o.v. 2011 (hieronder de meest recente cijfers O&S uit 2014 en 2016)	• Stadshagen, het eerste onderdeel fietspad over geluidswal Hasselterweg bij Breecamp is gerealiseerd, planvoorbereiding voor het deel bij Breezicht • Diezerpark visie is gereed • De realisatiefase voor de Wijkboerderij Stadshoeve in Stadshagen door de wijk is gestart • Schetsplan inrichting 4 ha waterpark bij Spoorverdubbeling Zwolle Herfte • Schetsplan Hortensiapark bij Spoorverdubbeling Zwolle-Herfte • Meekoppelkansen ingebracht bij Hoogwaterbechermingsprogramma Zwolse Stadsdijken • De Groene Loper Zwolle is nog met anderhalf jaar verlengd (tot medio 2018)? • De Groene Loper IJsseldelta is gestart voor het gehele buitengebied van Zwolle, Zwartewaterland en Kampen. • In de Binnenstad is een start gemaakt van het op meerder plekken realiseren van geveltuinen.

	2011	2014	2016
Gemiddeld per wijk	17 %	12 %	13 %
Kamperpoort	61 %	44 %	47 %
Assendorp	34 %	26 %	27 %
Indische Buurt	33 %	33 %	22 %
Dieze-West	29 %	24 %	23 %
Binnenstad	28 %	28 %	23 %
Stadshagen	22 %	18 %	18 %
Berkum	3 %	4 %	5 %
Aalanden	4 %	4 %	5 %

Streefdoel/indicator

De biodiversiteit/natuurwaarde in de stad blijft minimaal gelijk.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
De nulsituatie 2013 is vastgelegd: Floraonderzoek 2008-2012 Faunaonderzoek 2012-2013 Stadsvogelonderzoek 2014 Jaarlijkse Roofvogeltelling	Vergelijking met oudere gegevens wordt gerapporteerd voor onderdelen: Flora (voor 2008) Stadsvogels (voor 2014) Roofvogels (vanaf 2000)	• Ecologische meekoppelkans spoorverdubbeling Zwolle Herfte 4 ha waterpark planologisch geregeld • Er zijn twee natuurspeelplaatsen aangelegd en planvorming is gestart voor 5 natuurlijke/avontuurlijke speelplekken. • Tijdelijke natuur is onderdeel van de visie Hessenpoort Natuurlijk, plan van aanpak wordt in 2017 opgeleverd. • Gronddepot Stadshagen benut voor tijdelijke natuur (i.s.m. Stichting Avifauna) • Pilot inzaai karakteristieke flora • Aanzet voor het in kaart brengen faunavoorzieningen • Opstart Faunaonderzoek 2017-2018

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Verbeteren van landschap, natuur en recreatieve voorzieningen in het buitengebied rondom de stad.

Streefdoel/indicator

Het aantal kilometers vrij liggend fietspad in het buitengebied neemt gemiddeld met 1 km per jaar toe.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Het aantal kilometers vrij liggend recreatief fietspad bedroeg in 2010: 35 km.	In 2016 moet totaal 41 km gerealiseerd zijn.	• realisatie eerste deel van het fietspad op geluidswal Hasselterweg bij Breecamp (1,5 km) • aanbesteding verbreed fietspad op nieuwe dijk bij Westenholte dijk en struinpaden in uiterwaarden Ruimte voor de Rivierproject Zwolle bij Westenholte

Streefdoel/indicator

Het bezoek aan stadsrandgebieden neemt toe ten opzichte van 2005

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Het percentage bewoners dat minimaal één keer per maand een stadsrand bezocht was in 2005: Langs de IJssel 23% Zwarte Water Vecht 14% Herfte Wijthmen 12%	De norm voor 2016 is dat bezoek aan de stadsranden gelijk blijft of groeit t.o.v. 2005. In het meest recente onderzoek (O&S 2012) zien we een groei: Langs de IJssel 26% Zwarte Water Vecht 20% Herfte Wijthmen 16%	• Het d.m.v. LEADER-subsidie ondersteunen van het stadslandbouw project Stadszicht (bij de Stadskolk) • Het raadsbesluit over het 10 jaar niet bebouwen van de potentiële woningbouwlocatie Dijklanden en het uitnodigen van ondernemers voor een plan voor tijdelijk stadslandbouwbedrijf op deze plek.
Na het stoppen van de subsidie van de provincie voor de exploitatie van de Wijthmenerplas is er een structureel tekort ontstaan bij de exploitatie van de plassen. Het tekort wordt de komende jaren gedekt met een afkoopsom van de provincie en meerjarig incidenteel geld.	Komen tot een (investerings-) voorstel om de exploitatie van de recreatieplassen op termijn kostendekkend te krijgen	• Vanuit het in 2015 gestarte project "Kwaliteitsimpuls routenetwerken" is de Toeristische Opstap Plek verplaatst naar camping Vecht&Zo / Dijkmoment

Streefdoel/indicator		
De biodiversiteit in de stadsrand blijft minimaal gelijk.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De nulsituatie 2013 is vastgelegd: Floraonderzoek 2008-2012 Faunaonderzoek 2012-2013 Jaarlijkse Roofvogeltelling Jaarlijkse Weidevogeltelling	Vergelijking met oudere gegevens wordt gerapporteerd voor onderdelen: Flora (voor 2008) Roofvogels (vanaf 2000) Weidevogels (vanaf 2010)	• Ruimte voor de Rivierprojecten Zwolle zijn qua waterveiligheid gereed. De daaraan gekoppelde natuurontwikkeling is gerealiseerd. Het eindbeheer ligt in handen van RWS. • Inzaai klimaatdijk Stadshagen met karakteristieke flora • Ecologische meekoppelkansen spoorverdubbeling Zwolle Herfte 4 ha waterpark planologisch geregeld. • Planvorming revitalisering rietlanden Holtenbroekerdijk • Inzaaien nieuwe natuur bij Kromme Kolk met karakteristieke flora. • Opstart Faunaonderzoek 2017-2018

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Terugdringen van geluidhinder voor bestaande woningen en het voorkomen van nieuwe geluidhindersituaties		
Streefdoel/indicator		
Voor 11 locaties is de geluidsituatie verbeterd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Situatie 2013: 11 locaties geluidhinderknelpunten	1 geluidhinderknelpunt aangepakt.	Het geluidhinderknelpunt Grevelingen is nu met het aanbrengen van de beplanting volledig afgerond.
Streefdoel/indicator		
In 2016 voldoen de 3 gezoneerde industrieterreinen aan de vastgestelde geluidzone.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Situatie 2013: 100% van de industrieterreinen voldoet aan de wettelijke norm	100%	Het zonebeheer is zodanig uitgevoerd dat op alle terreinen voldaan wordt.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Zorgen dat de luchtkwaliteit blijvend voldoet aan de maatgevende normen voor stikstofdioxide (NO2) en voor fijn stof (PM10) en bereiken dat de lucht gezond blijft in Zwolle (stad, ommeland en ecologische hoofdstructuur).		
Streefdoel/indicator		
• PM10 voldoet aan jaargemiddelde concentratie 40 ug/m3 vanaf 2011. • PM10 voldoet aan de daggemiddelde concentratie van 50 ug/m3 (max. 35 dagen per jaar overschrijding). • NO2 voldoet aan jaargemiddelde concentratie 40 ug/m3 vanaf 2015. • Stikstofdepositie op gebieden in de ecologische hoofdstructuur		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Luchtkwaliteit in 2012.	Huidige luchtkwaliteit voldoet aan normen	Luchtkwaliteit voldoet aan de landelijke normen.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Handhaven van de basisveiligheid (voldoen aan normen voor plaatsgebonden risico). Handhaven van een aanvaardbaar groepsrisico.		
Streefdoel/indicator		
• Er bevinden zich geen kwetsbare functies binnen de veiligheidscontour van bedrijven, wegen, spoorwegen, vaarwegen en • buisleidingen voor aardgas/gevaarlijke stoffen. • Het groepsrisiconiveau past binnen de grenswaarden van het gebiedstype zoals vastgesteld in het gebiedsgerichte kader Externe Veiligheid • De toename van het groepsrisico op stedelijk niveau is openbaar, verklaarbaar en aanvaard		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Provinciale risicokaart 2012. Risico Register Gevaarlijke Stoffen 2012. Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen		Monitoring risicobronnen en basisveiligheid is op orde.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Zwolle onderschrijft de EU-doelstellingen voor energiebeleid. In 2020 is een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereikt ten opzichte van 1990 en wordt 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt.		
Streefdoel/indicator		
CO2-reductie (kton/jaar): Uitstoot in 1990: : 587 kton/jaar, in 2009: 722 kton/jaar, 20% reductie t.o.v. 1990 = 40% reductie t.o.v. 2009 % duurzaam opgewekt: % opgewekt in 2012: 5,6%.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Uitstoot 2009: 722 kton/jaar Duurzame opwek: 5,6 % in 2012	De trend in daling CO2-uitstoot continueren en waar mogelijk versnellen	• Uitvoering Overijsselse aanpak 2.1 voor bestaande woningen, in samenwerking met de Provincie Overijssel (Verbeter & Bespaar), 600 woningen in 2016 zijn verduurzaamd • Inbreng geleverd in actualisatie van het provinciaal programma Nieuwe Energie Overijssel • Begeleiden projectinitiatief windenergie Scania, Windesheim en Blauwvinger Energie • Inbreng geleverd in gebiedsontwikkelingen (Breezicht, Weezenlanden, etc. • Doorgewerkt aan project geothermie (Hanzeland en omgeving) en restwarmte (bedrijventerrein Voorst) • Uitvoering project verduurzaming eigen vastgoedgebouwen. • Solar City 2016 geworden • De Energietransitie is een strategische opgave van het college en raad en daarmee prioritair thema geworden. In 2016 is gewerkt aan de voorbereiding van een investeringsplan in het kader van de PPN 2018-2012

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Meer inwoners, bedrijven en instellingen voelen zich betrokken bij het welzijn van hun buurt of bedrijventerrein. Meer wijken zijn levensloopbestendig, door het aanstichten, ondersteunen of versnellen van collectieve netwerken in de wijken van ondernemende inwoners en inwonende ondernemers die duurzame diensten aanbieden. Burgers en bedrijven zijn gemotiveerd toekomstbestendige keuzes te maken, door het realiseren van (overheids)opdrachten of het ontvangen van financiële prikkels.		
Streefdoel/indicator		
In 2020: • is in 80% van de wijken afspraken over duurzame ontwikkeling van de wijk • is iedere wijk bekend met experimenten voor woonlastenverlaging • zijn 10 zonPV (privé) projecten gerealiseerd voor collectieven (bewoners, sport, kerk, medewerkers bedrijven/instellingen)		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
		In verschillende gebieden zien we ontwikkelingen, in verschillende stadia van uitvoering. Enkele voorbeelden: Op Hessenpoort op het gebied van energie, water en groen. Op Voorst vanuit restwarmte en een initiatief voor windmolens. In Stadshagen vanwege de ontwikkelingen in Breezicht. In de Spoorzone vanwege geothermie, maar ook van uit een initiatief voor zonnepanelen. In Dieze heeft WijBedrijf Dieze dit voorjaar de 1e VVE's van zonnepanelen voorzien en wordt gestaag voortgebouwd, nu ook met particuliere woningverbetering. In Assendorp wordt experiment 'gebiedsgericht werken' voorbereid, met name water en mobiliteit zijn aanleidingen. In Aa-landen wordt geëxperimenteerd met water en energie.Verder zijn concepten voorbereid voor opzetten zonPV-projecten voor collectieven (sport, kerk, medewerkers bedrijven/instellingen

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Er zijn geen risico's voor de volksgezondheid door bodemverontreiniging.		
Streefdoel/indicator		
Alle spoedlocaties in Zwolle zijn beheerd		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Alle locaties met mogelijke risico's zijn onderzocht	Aanpak resterende spoedlocaties	Resterende spoedlocaties zijn aangepakt.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De kwaliteit (chemisch, fysisch, biologisch) van bodem en grondwater is geschikt voor de gewenste functies aan maaiveld en in de (diepe) ondergrond. Waaronder de drinkwaterwinning het Engelse werk.		
Streefdoel/indicator		
De principes en doelen van de Visie op de Ondergrond zijn blijvend geïntegreerd in beleid en werkwijze voor bodem en grondwater.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Visie en Programma Ondergrond vastgesteld door raad.	Uitwerking en uitvoering visie en programma ondergrond. Implementatie bodembeleidsplan.	Drinkwaterwinning wordt beschermd, nadere afspraken met Vitens zijn voorbereid in 2016. De principes van de visie op de ondergrond en bodembeleidsplan zijn vertaald naar de diverse projecten en worden daarin toegepast.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De bodemsaneringsoperatie is betaalbaar en daardoor uitvoerbaar waardoor gewenste ontwikkelingen in de stad niet langer stagneren door bodemverontreiniging.		
Streefdoel/indicator		
Kostenbesparing op de totale bodemsaneringsoperatie in Zwolle		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Met gebiedsgerichte aanpak wordt de bodemsaneringsoperatie in Zwolle Centraal beperkt tot ca. € 20 mln.	Doorontwikkeling gebiedsaanpak (gebiedsbeheerplan) Zwolle Centraal.	Met diverse partijen zijn afspraken gemaakt over het onderbrengen van verantwoordelijkheden in het gebiedbeheerplan (afkoop).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Een waterveilige en klimaatbestendige stad en omgeving		
Streefdoel/indicator		
De dijken zijn orde, ook voor het regionaal systeem. De ruimtelijke inrichting is afgestemd op het beperken van gevolgen (slachtoffers en schade) van overstromingen en klimaatverandering, wateroverlast, hitte en droogte.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• Korte termijn (2015) Rond Zwolle worden 4 RvdR projecten uitgevoerd. • Middellange termijn (2030) Nieuwe normering waterveiligheid wordt meegenomen in (HWBP)-projecten. • Water- en ruimtelijke opgaven zijn beperkt geïntegreerd. • Initiatieven vanuit KAS hebben behoefte aan inhoudelijke en proceskennis • 3di model om water robuuste inrichting inclusief werking regionaal systeem door te rekenen is gereed	• Projecten Westenholte en Scheller- en Oldeneler waarden gereed. IJsseldelta-zuid (bypass Kampen) en zomerbedverlaging in uitvoering. • Voorkeursvariant voor HWBP-project koploper Zwolle (Voorst en Holtenbroek) bekent. • Verkenning HWBP-project IJssel gestart. • Klimaatadaptatiestrategie. • Visie op een robuust en flexibele regionaal watersysteem.	• De projecten Westenholte, Scheller- en Oldernerwaarden en zomerbedverlaging zijn voor water(veiligheid) opgeleverd. (IJsseldelta-zuid is in uitvoering.) • Voor HWBP (hoogwater beschermingsprogramma) is op basis van de nieuwe normen bepaald dat de dijken langs de IJssel tussen de schutsluis Zwolle tot Olst moet worden aangepakt. De verkenning en het bepalen op welke wijze dit wordt uitgevoerd wordt de komende twee jaar aangepakt. Voor het traject Stadsdijken zijn de maatregelen uitgewerkt en wordt dit jaar bepaald op welke wijze de dijken worden versterkt. • Met het waterschap WDOD en de provincie Overijssel is met 3di een verkend onderzoek uitgevoerd voor het regionaal watersysteem. • De klimaatadaptatiestrategie start in 2017

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.738	700	3.372	1.012	2.909	641	463	-371	92
Reservemutaties	1.212	584	1.493	1.192	1.250	957	243	-235	8
Gerealiseerd resultaat	**3.950**	**1.284**	**4.864**	**2.205**	**4.158**	**1.598**	**706**	**-606**	**100**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Waterbeleid	54		54	-15		39
Milieu bodem	17		17			17
Bodembeheer	215	-398	-183	383	-183	17
Geluid.Lucht ext.veiligheid	7		7			7
Milieuverg. toez. en handhav.	78	19	97	-75	31	53
Duurzaam stedelijk beheer	-9		-9	-20	-8	-37
Groenbeleid	101	8	109	-30	-75	4
Totaal	**463**	**-371**	**92**	**243**	**-235**	**100**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Waterbeleid	39	I	Van de € 54 is € 15 is gereserveerd voor een project in Dieze. De uitvoering van dit project vindt in 2017 plaats. Daarnaast zijn er kosten doorberekend aan het ministerie en andere partijen. Hierdoor waren de kosten is 2016 lager.
Bodembeheer	7	I	Bij het opstellen van de begroting is er rekening gehouden met een bedrag ad. € 700 aan afkoopsommen in het kader van het Gebiedsbeheersplan Zwolle Centraal. In werkelijkheid was het bedrag aan afkoopsommen € 398 lager. Hierdoor zijn er minder middelen aan de reserve toegevoegd. Hier tegenover staat dat in 2016 de kosten m.b.t. het Gebiedsbeheersplan € 215 lager waren. De oorzaak is dat door interne onderbezetting er minder projecten in gang zijn gezet
Milieuverg. toez. en handhav.	53	I	De gelden die beschikbaar zijn gesteld om te komen tot de omgevingsdienst zijn voor 2016 niet volledig nodig geweest. Wij stellen voor een bedrag van € 75 te reserveren voor 2017. Het gaat om de kosten automatisering omgevingsdienst die gepland waren in 2016 maar pas in 2017 gemaakt zullen worden.
Groenbeleid	4	I	Voor het project Leader is een bedrag van € 65 nog niet besteed, omdat de LEADER-periode loopt van 2016 tot en met 2020 (en tot zo lang gereserveerd zal zijn). Voor de eerste subsidiebeschikking is inmiddels een bijdrage toegezegd van € 25. Daarnaast is voor Ruimte voor de Vecht een bedrag van € 30 nog onbenut gebleven, dit is gereserveerd voor besteding in 2017 ten behoeve van de planvoorbereiding en projectleiding van de aanleg van 4 ha natuurstroken en weidenpaden in Langenholte. Overige kleine verschillen bedragen per saldo € 4.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Groen				0			
Herinr. Park Weezenlanden	169		-116	285		145	140
Buurtschap IJsselzone	35			afgesloten			
Nrd.Stadsrand / N.L.Y. '07-'13	83			afgesloten			
I.L.G '07-'13	277			afgesloten			
Recr/Toer. Vz. Buitengebied	10		2	8		8	
Schellerdriehoek	106	-106		0			
NLY 2012-2015	1.369		206	1.163		1.163	
Nooterhof-Enexisterrein	-8			afgesloten			
Ruimte voor de Vecht		480	103	377	172	205	
				0			
				0			
Milieu				0			
Ondergrond	651		24	627	-101	728	
Geluidssanering	2.007	-1.738	-199	468		468	
Geluidscherm Mimosastraat		1.738	297	1.441	1.438	3	
Luchtkwaliteitsplan	19			19		19	
Externe Veiligheid 2011 ev	20	55	27	48		48	
Duurzaam Dieze Oost	378		19	359	-25	384	
Stim.reg.duurz en won.bouwprod	374		194	180		180	
Zwolle Millenniumgemeente	64			64		64	
Gebiedsbeheerplan Zwolle-Centraal	-90	515	317	108	108		
Sanering Thorbeckegracht	28			28		28	
Interreg project Catch		541		541	270	271	
	5.492	**1.485**	**874**	**5.716**	**1.862**	**3.714**	**140**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Gebiedsbeh.plan ZwolleCentraal	500	Rb 6-1-2014	Gebiedsbeh.plan ZwolleCentraal
Gebiedsbeh.plan ZwolleCentraal	15	BW 8-3-16	Gebiedsbeh.plan ZwolleCentraal
Externe Veiligheid 2011 e.v.	55	Rb 2-12-13	Externe Veiligheid 2011 e.v.
Interreg project Catch	541	BW 23-2-16	Interreg project Catch
Project Schellerdriehoek	-106	Berap 2016-1	Vrijval reserves
Ruimte voor de Vecht	450	RB 4-4-16	Ruimte voor de Vecht
Ruimte voor de Vecht	30	BW 6-12-16	Ruimte voor de Vecht
	1.485		

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Buurtschap IJsselzone	35
Nrd.Stadsrand / N.L.Y. '07-'13	83
I.L.G '07-'13	277
Nooterhof-Enexisterrein	-8
	387

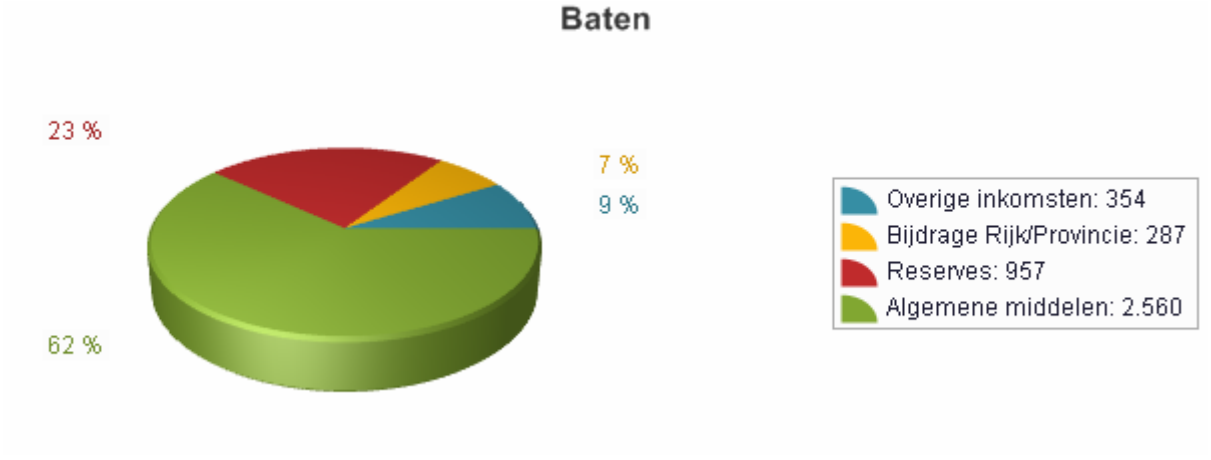
Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

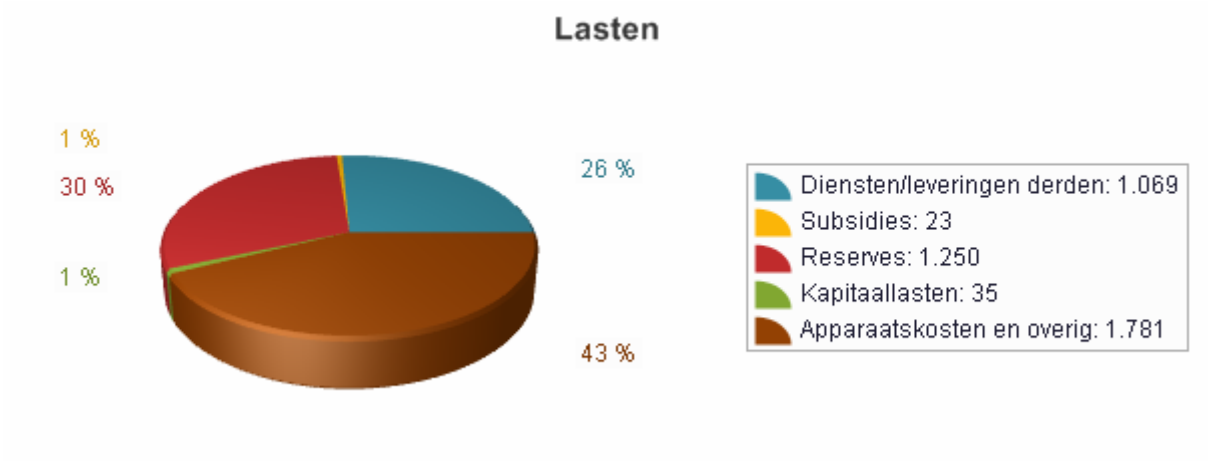
Herinrichting Park Weezenlanden
Momenteel wordt gewerkt aan de versterking van de verbinding met de Nooterhof door in het verlengde van de wandeltunnel Hortensiaweg een wandelbruggetje aan te leggen (uitvoering loopt). Daarnaast wordt onderzocht of afronding van de natuurontwikkeling in de kanalenzone kan worden gecombineerd met de regulering van het walgebruik (uitvoering winterseizoen 2017-18). De bouw van het Parkpaviljoen Wezenlanden is gestart en zal naar verwachting voor de zomer 2017 gereed zijn.

NLY 2012-2015
Het fietspad over de wal langs de Hasselterweg (Hasselterpad) is voor de helft aangelegd en wordt dit jaar afgerond. Tevens wordt er gewerkt aan de uitvoering van de aanleg van wandelpad en natuurstroken in Stadsbroek en het herstel van de wetering langs de Ruimzichtweg (realisatie 2017). Mogelijkheden worden verkend voor het benutten van het oude jaagpad langs het Zwarte Water als recreatief wandelpad.

Ruimte voor de Vecht
De Dijkmomenten bij Anningahof (Zieleschepen Cornelius Rogge) en het Theehuis bij Vecht&Zo zijn aangelegd. Het herstel van het uitzichtpunt Westerveld wordt voorbereid, alsmede de aanleg van 4 ha natuurstroken en weidepaden in Langenholte.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 5 Ruimte en cultuurhistorie

Beleidsverantwoording
Algemeen

Ruimte

Bij de ontwikkeling van de stad is de kwaliteit van de ruimte en de leefomgeving een belangrijk uitgangspunt. De historische binnenstad, de centrale ligging, de goede bereikbaarheid, de aantrekkelijke woon- en werkgebieden, het voorzieningenniveau en het gevarieerde ommeland vormen de kracht van Zwolle. Met verschillende partijen in de stad bouwen we daarop voort. Onze rol verschuift daarbij. We blijven werken aan stedelijke kaders op hoofdlijnen om zodoende richting te geven aan onze ambities. Het inspelen op de komst van de Omgevingswet en het opstellen van een integrale Omgevingsvisie is daarbij van groot belang. Het gaat steeds meer om de samenhang tussen de verschillende opgaven. Tegelijkertijd sluiten we onze ogen niet voor de actuele opgaven die op meerdere schaalniveaus spelen. We continueren de samenwerking met de verschillende partners in de stad en regio, bijvoorbeeld bij de aanpak van het klimaatvraagstuk, de problematiek van de leegstand en de toekomst van de Spoorzone en de Binnenstad. Bij alles bepalen we steeds welke rol ons het best past en hoe we omgaan met ons RO instrumentarium, zodat we helder kunnen zijn en uitnodigend en flexibel om de stad verder kwalitatief te ontwikkelen.

Erfgoed

Ons erfgoed draagt meetbaar bij aan de aantrekkelijkheid van Zwolle. Mede daarom hebben wij ons beleid, dat is gericht op onderzoek, op duurzame instandhouding en op het vertellen van het verhaal van ons erfgoed, in 2016 gecontinueerd. Monumenteigenaren in Zwolle hebben kunnen rekenen op professionele adviezen en begeleiding van hun plannen en op financiële ondersteuning voor de iets hogere dan reguliere onderhoudskosten aan hun monument als gevolg van detaillering en materiaalgebruik. Bijzondere aandacht is er voor de zorgvuldige restauratie van het kantoorgebouw van de N.V. ElectriciteitsFabriek IJsselcentrale (Zeven Alleetjes 1), naar ontwerp van A.J. van der Steur en M. Meijerink. Rekening houdend met de monumentale kwaliteiten is het gebouw weer geschikt gemaakt voor de GGD IJsselland.
Samen met onze partners in het Erfgoedplatform hebben we in 2016 vele avonden met Verhalen over Zwolle georganiseerd. Tijdens de avond met als thema onZichtbaar Zwolle was Waanders In de Broeren tot de laatste stoel gevuld. Ook de archeologische avond over textielloden trok een geïnteresseerd publiek. Open Monumentendag kende ook dit jaar weer veel bezoekers, waarvan de nodige van buiten Zwolle. Met de nieuwe opzet van de dag, waarbij we in samenwerking met Zwollenaren en instanties een divers en kleurrijk activiteitenprogramma neer zetten, willen we een bredere doelgroep bereiken.
Onder de Zwolse grond en achter de gevels van historische gebouwen gaat een vaak niet direct zichtbare geschiedenis schuil. In 2016 hebben we de app (on)zichtbaar Zwolle (www.wandelroutezwolle.nl) gepresenteerd. De app bestaat uit een wandelroute met korte en beeldende video's op 15 locaties in de binnenstad. Het is een (landelijk) unieke historische ontdekkingsreis voor jong en oud. De app is ontwikkeld in een samenwerking tussen de gemeente Zwolle, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, bouwhistorische bureau's en IQ media en is mogelijk door een subsidie van de Provincie Overijssel.

In 2016 zijn er verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd en rapporten opgesteld, waaronder een groot aantal vanuit het samenwerkingsverband met onze buurgemeenten (GR Archeologie, zie paragraaf: Verbonden Partijen). In 2016 hebben we in overleg met Brasserie-Wijnbar In Den Hoofdwacht de aangetroffen 15de-eeuwse fundamenten in de Hoofdwacht (Grote Markt) zichtbaar gemaakt in de vloer door middel van glazen platen en LED verlichting. Daarmee is weer een stukje erfgoed van Zwolle laagdrempelig zichtbaar en beleefbaar geworden. Het jaar 2016 begon direct al met een mooie opgraving aan de Spoelstraat, achter de Statenzaal. Hier werd onder andere een beerput aangetroffen met daarin een hoop vondstmateriaal en zelfs zegels van wijnflessen. Daarnaast gaf de opgraving veel informatie over dit deel van de stad. In februari kon worden gestart met het proefsleuvenonderzoek op het terrein van de Weezenlanden. Na het aantreffen van een grote Middeleeuwse korenberg werden hierbij ook sporen van de azijnmakerij van Heerkens en Schaepman en het oude Rooms-katholieke ziekenhuis opgegraven. In Hasselt konden de restanten van de Veerpoort aan de Kaai worden blootgelegd. Samen met de gemeente Zwartewaterland en de provincie Overijssel is nu een plan gemaakt om de fundamenten zichtbaar te maken.
Om te voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen (Erfgoedwet) is de certificering gestart. Dit resulteerde in de opzet van een kwaliteitsmanagementsysteem dat is gemaakt in samenwerking met de gemeenten Deventer en Zutphen. De nodige archeologische onderzoeken zijn uitgewerkt en in rapportagevorm toegankelijk gemaakt. Een voorbeeld is het rapport van het onderzoek op het Kraanbolwerk.

De uitkomsten van inventarisaties naar de Zwolse bouwhistorie en cultuurhistorie hebben we in 2016 verder uitgewerkt. Daarmee komen we tot een afgewogen selectie van panden uit de bouwhistorische inventarisatie van de binnenstad, de inventarisaties van het ruimtelijk erfgoed van de wederopbouw (1940-1965) en de periode van het Interbellum (1915-1940). Daarmee kunnen wij beoordelen welke (top)monumenten aan de gemeentelijke monumentenlijst zullen worden toegevoegd. Na het aanwijzen van de Krekenbuurt als gemeentelijk monument (september 2016) onderzoeken we nu samen met diverse eigenaren en het OEG op welke wijze vooraf meer inzicht kan worden gegeven in wijzigingen met respect voor het bijzondere monument. Een deel daarvan kan zelfs mogelijk vergunningvrij worden uitgevoerd.

De cultuurhistorische waardenkaart is in 2016 verder gedigitaliseerd en uitgebreid, zodat we daar in 2017 een vervolg aan kunnen geven. Tenslotte zijn we gestart met het vormgeven van de bouwhistorische waarderingskaart.

Relevante kaderstellende nota's

- Structuurplan 2020
- Zwolse wateragenda
- Visie Buitengebied
- Ontwikkelingsprogramma en visie binnenstad
- Groenbeleidsplan
- Mobiliteitsvisie
- Welstandsnota
- Beleidsplan voor Monumentenzorg en Archeologie (2000)
- Archeologiebeleid gemeente Zwolle (2008)
- Erfgoedverordening (2010)
- Subsidieverordening Stedelijke Vernieuwing
- Regeling onderzoekskaders archeologie
- Regeling excessieve opgravingskosten Zwolle

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het verbeteren van de omgevingskwaliteit en het bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven.		
Streefdoel/indicator		
Visie, beleid en werkprocessen afgestemd op de nieuwe Omgevingswetgeving		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
• Maatschappelijke trends en ontwikkelingen en de nieuwe Omgevingswet vragen om een herziening van het Structuurplan • Omgevingswet aangenomen door tweede kamer (invoering 2018)	• Opstellen concept-Omgevingsvisie met gebiedsprofielen • Helder beeld van de maatregelen die nodig zijn om te komen tot een succesvolle implementatie van de Omgevingswet	De voorbereiding van de Omgevingsvisie en de implementatie zijn in volle gang. Omtrent de voortgang verwijzen wij naar de PPN 2018 - 2021.
Streefdoel/indicator		
Stimuleren gebieds- en locatieontwikkeling		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Overzicht bijhouden van de voortgang van de projecten.		Constante activiteit.
Voor de Spoorzone is een bestuursovereenkomst met de Provincie Overijssel gesloten, het plan van aanpak in 2015 geactualiseerd ,een Kwaliteitsboek voor het hele gebied en een pve voor de busbrug vastgesteld.	Uitwerken en uitvoeren maatregelen volgens het in het najaar van 2015 vastgestelde geactualiseerde plan van aanpak Spoorzone.	Per 1 januari 2017 is een voortgangsrapportage gepresenteerd.
Vechtcorridor Noord: Structuurvisie vastgesteld.	Vastgesteld bestemmingsplan Vechtcorridor-Noord	Er zijn geen zienswijzen ingediend op bestemmingsplan VCN, dat sinds 4 november 2016 vigeert.
Streefdoel/indicator		
Verbeteren structuur en kwaliteit binnenstad.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Diverse pleinen en straten heringericht en vergunning verleend voor bouwinitiatieven Visie binnenstad 2015	Uitvoering van het Ontwikkelingsprogramma Binnenstad en de kadernota economisch beleid binnenstad.	In 2016 is gewerkt aan geveltuinenproject Broerenkwartier. Gestart is met de herinrichting van Gasthuisplein en omgeving, plus de Voorstraat. Project Melkmarkt (Primark) is in de laatste fase. Een aantal woningbouwprojecten is voorbereid en/of gestart; aan het Gasthuisplein, de Papenstraat en de Goudsteeg. In april 2016 is de visie besproken in de raad. Volgend op de visie is een strategische agenda gemaakt. In maart 2017 wordt besluitvorming in de raad voorzien. Ook is er een beeldkwaliteitsplan gemaakt voor de binnenstad en de schil.

Streefdoel/indicator		
Actueel houden van bestemmingsplannen: jaarlijks worden enkele ‘oude’ plannen vernieuwd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Gehele grondgebied voorzien van actuele planologische regeling	Drie plannen bebouwde kom geactualiseerd Herziening deel buitengebied	Dit betreft de bestemmingsplannen Zwolle Zuidoost, Aalanden en Wipstrik.

Streefdoel/indicator		
Versterken positie Zwolle in ruimtelijk opzicht en opstellen strategieën voor de toekomstige ontwikkeling en uitwerken perspectief Zwolle deltastad 2.0		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Deltaprogramma IJsselmeer: De wateragenda is vastgesteld en bepaalt de koers voor verder verankering van de deltabeslissingen in gemeentelijk beleid en uitvoering.	Perspectief deltastad 2.0	Zie programma 4.

Relaties met andere programma’s

De binnenstad en andere gebieden in Zwolle zijn ook onderdeel van het programma 2. Daarnaast komt het Deltaprogramma en de water- en klimaatopgave aan bod in programma 4. Ook ligt er een relatie met programma 7 (vooral waar het gaat om projecten en de activiteiten in de binnenstad).
De consequenties van de Omgevingswet gelden voor het gehele fysieke domein en niet alleen voor het programma Ruimte en cultuurhistorie. Daarnaast is een en ander terug te vinden in het programma 16 ‘Bestuur en dienstverlening’.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Duurzaam in stand houden, veiligstellen en zichtbaar maken van cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarden in Zwolle.		
Streefdoel/indicator		
Het doen van archeologisch onderzoek in archeologisch waardevolle gebieden; Adequate advisering en begeleiding van monumenteigenaren bij plannen; Cultuurhistorische waarden worden betrokken bij (ruimtelijke) ontwikkelingen; Uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst; Cultuurhistorische waarden verankeren in bestemmingsplannen; Zichtbaar maken van erfgoed.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Gebieden met een lage archeologische verwachtingswaarde en gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde zoals aangegeven (laag: 0% en 10%; hoog: 50%, 90% en 100%) op de Archeologische Waarderingskaart Zwolle	• Archeologisch waardevolle gebieden worden opgenomen in nieuwe bestemmingsplannen. • In geval van bodemverstoring in archeologisch waardevolle gebieden vindt overeenkomstig wetgeving en archeologiebeleid archeologisch onderzoek (incl. uitwerking) plaats.	Archeologieparagrafen worden aangeleverd zodra bestemmingsplannen worden herzien In 2016 zijn diverse archeologische onderzoeken uitgevoerd. Er hebben vier opgravingen plaats gevonden, waaronder Diezerstraat 80 (Zara-locatie), Weezenlanden en N340 (Hessenweg). Verder zijn er diverse kleinere Inventariserende Veldonderzoeken archeologische begeleidingen gedaan. Daarnaast hebben onderzoeken plaats gevonden in de buurgemeenten waarmee we een samenwerkingsovereenkomst hebben.
461 beschermde rijksmonumenten *) 340 beschermde gemeentelijke monumenten *) Dit aantal telt complexen als 1 monument. Inclusief de afzonderlijke onderdelen van complexen bedraagt het aantal 533.	• 25 monumenteigenaren/beheerders worden begeleid bij hun restauratie/verbouwplannen. • 20 monumenteigenaren ontvangen een gemeentelijke onderhouds-, restauratie- of kleuronderzoek subsidie. Zwolle doet mee aan Open Monumentendag.	Er zijn in 2016 66 aanvragen voor wijzigingen aan monumenten begeleid. Daarnaast wordt ook geadviseerd over cultuurhistorie en beschermd stadsgezicht bij aanvragen om vergunning. In 2016 zijn 19 aanvragen om subsidies ontvangen waarvan er 16 zijn toegekend. Open Monumentendag had als thema 'Iconen en Symbolen'. Het divers en kleurrijk programma met o.a. opengestelde monumenten, de grootste eendaagse tentoonstelling van Nederland over het Zwolse icoon Herman Brood, Cross-over expositie met iconen over de stadspatroon van Zwolle Michaël en minecraft trokken veel bezoekers.

	Minimaal één publicatie/brochure wordt uitgegeven om Zwollenaren te informeren over ons erfgoed.	Het gratis Monumentenmagazine met veel prachtige artikelen over iconen en symbolen was wederom mede mogelijk door inbreng van sponsoren en de belangeloze inzet van auteurs.
Resultaten inventarisaties: archiefonderzoek, veldwerk en input burgerparticipatie.	Aanwijzen van objecten tot gemeentelijk monument in geval van monumentwaardige objecten.	Wij hebben de selectie vanuit de bouwhistorische inventarisatie in de binnenstad, het ruimtelijk erfgoed van de wederopbouw (1940-1965) en de periode van het Interbellum (1915-1940) nader uitgewerkt. Vanuit dit selectieproces zullen wij beoordelen welke (top)monumenten aan de gemeentelijke monumentenlijst worden toegevoegd.
Cultuurhistorische waardenkaart	Verankering van de cultuurhistorische waardenkaart in de bestemmingsplannen	In 2016 hebben wij de resultaten van cultuurhistorische inventarisaties verder uitgewerkt en gedigitaliseerd in een cultuurhistorische waardenkaart. Deze gaat de basis vormen voor de verankering in de planprocessen en bestemmingsplannen.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.650		13.654	10.183	13.391	10.258	263	75	338
Reservemutaties	3.701	196	4.726	2.535	5.094	2.330	-368	-204	-573
Gerealiseerd resultaat	**5.350**	**196**	**18.380**	**12.717**	**18.485**	**12.588**	**-105**	**-129**	**-234**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Visies, prog. en projecten	285	15	300	-351	-145	-196
Ruimtelijke kaders	-55	48	-7			-7
Monumentenzorg	63	12	74	-14	-59	2
Archeologie	-30	1	-29	-4		-33
Totaal	**263**	**75**	**338**	**-368**	**-204**	**-234**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Visies, Programma's en projecten	-196	I	Niet alle projecten zijn eind 2016 gerealiseerd (+285) en zullen in 2017 voortgezet worden. In 2016 zijn er nieuwe initiatieven geweest die nog niet afgerond zijn; dit heeft geleid tot reservering van middelen voor uitvoering in 2017 (-155). Het project Binnenstad heeft te maken met een tekort (-172). De oorzaak ligt in het feit dat de toegezegde capaciteitsinzet uit andere budgetten (van 150) achteraf niet goed geregeld was. Daarnaast is op het onderdeel Looproute Station-Binnenstad sprake van meerkosten: de afrekening van de EFRO-subsidie kostte meer uren/inzet en de accountantskosten bleken niet subsidiabel te zijn (-22). Overige kleine verschillen (-2). Niet-bestede middelen van reeds bestaande initiatieven zijn niet onttrokken aan de reserve Nog uit te voeren werken (-145) en blijven gereserveerd voor uitvoering in 2017.
Ruimtelijke kaders	-7	I	Voor het jaarlijks beheer Organisatie Bestemmingsplannen worden kosten gemaakt die niet als zodanig begroot zijn (-27). Deze kosten zijn ook grotendeels weer doorbelast (+22). In 2016 heeft vergoeding plaatsgevonden aan derden inzake planschades (+26) (deze kosten waren niet begroot). Deze kosten zijn volledig verhaald op de initiatiefnemer/projectontwikkelaar. Overige kleine verschillen (2).
Monumentenzorg	2	I	Dit zijn voornamelijk lagere uitgaven i.v.m. openstaande verplichtingen en nog niet bestede middelen in het kader van in uitvoering zijnde projecten. Het betreft projecten (in uitvoering) die meerdere jaren duren en waarvoor de incidentele middelen in de reserve staan

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Monumenten				0			
Excessieve uitgaven archeologie	35		5	30	-50	80	
Subsidies Monumenten ISV	-64	41	47	-70		-70	
Visies, programma's en projecten							
Spoorzone Fase 2	320			320	324	-4	
Spoorzone Uitvoering	92.000		113	91.887	8.551	54.281	29.055
Spoorzone 2	-2.484		8.792	-11.276	-11.276		
Binnenstad	774	1.000	694	1.080	50	1.030	
Herontwikkeling loc. Weezenlanden	275		49	226	91	135	
N 340 / Vechtcorridor	-14			afgesloten			
Diezerpoort fysiek	2.072		60	2.012		2.012	
Herontwikkeling Bachlaan-west	14		10	4		4	
Polymer Science Park	9			9	9		
Kunstroute Tunnel-Binnenstad	19		12	7	7		
Concentratie Rijkshuisvesting	22			22	22		
Kermisexploitatie Locatievoorstel	67	-67		0			
Beeldengroep v.d. Capellen	200			200	100	100	
Verkenning EO Wijers	-8			afgesloten			
Structuurvisie VCN fase 1	6.062		189	5.873	1.362	4.511	
Spooraanpassing Zwolle Herfte	-7	230	185	38	28	10	
Ontwikkeling Dijkstraat-Friesewal	5			5	5		
Herontwikkeling Russenweg e.o.	12			12		12	
Gebiedsontw. IJssel-Vechtdelta	3.607		1.157	2.450	2.450		
Hoogwaterbeschermingsprogramma	26		6	20	20		
Structuurvisie plan van aanpak	146	-129	17	0			
Strat.verkenning Stilohal e.o.	-14	10	23	-27	-27		
Woningbouw Dijklanden	5			5	5		
Ittersumerlanden Noord	14		14	0			
Hof van Thorbecke		131	19	112	96	16	
Actualisering parkeernota	-1	20	26	-7	-3	-4	
Stedenbouwk.visie Diezerpark	-18	10	9	-17	-17		
Broerenkwartier	46	700	264	482		482	
Startnotitie Michaëlskerk e.o.	5	40	10	35	35		
Botermanhaven	10		4	6	6		
Voorbereidingskrediet COA	25	125	208	-58	-58		
Locatie-onderz grote evenement		3		3	3		
Windenergie Voorst		40	40	0			
Zwartewaterzone		25		25	25		
Omgevingsvisie		229	239	-10	-10		
La Diligence woningbouw		5		5	5		
Ruimtelijke kaders							
Bestemm.pl. Buitengebied PPN	38		33	5		5	
Bestemm.pl. Algemeen	6			afgesloten			
Bestemmingsplannen ZOO	363	180	297	246		246	
Bescherming Krekenbuurt	9		1	8		8	
Ruimtelijke initiatieven Buitengebied	21			afgesloten			
Herontw Weezenlanden Noord		20	3	17	17		
	103.597	**2.613**	**12.526**	**93.679**	**1.770**	**62.854**	**29.055**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Binnenstad	1.000	RB 21-3-16	Binnenstad
Kermisexpl.locatievoor	-67	Berap 2016-1	Kermisexpl.locatievoor
Spooraanpassing Zwolle Herfte	180	RB 14-12-15	Spooraanpassing Zwolle Herfte
Spooraanpassing Zwolle Herfte	50	BW 22-3-16	Spooraanpassing Zwolle Herfte
Strat.verkenn.Stilohal e.o.	10	PFO 15-2-16	
Structuurvisie Plan Aanp	-129		Overboeking naar nieuw krediet
Omgevingsvisie	129		
Omgevingsvisie	100	Begroting 2016	
Hof van Thorbecke	131	RB 25-4-16	Hof van Thorbecke
Actualisering parkeernota	20	PFO 30-5-16	
Stedenbouwk visie Diezerpark	10	PFO 15-2-16	
Broerenkwartier	200	BW 14-4-15	Broerenkwartier
Broerenkwartier	500	Berap 2016-1	Broerenkwartier
Startnotitie Michaëlskerk e.o.	40	BW 15-11-16	Startnotitie Michaëlskerk e.o.
Voorb.kred.COA	125	Berap 2016-1	Voorb.kred.COA
Locatie-onderz grote evenement	3	PFO	
Windenergie Voorst	40	BW 25-4-16	Windenergie Voorst
Zwartewaterzone	25	PFO 12-5-16	
La Diligence woningbouw	5	PFO 13-6-16	
Subsidies Monumenten ISV	41	Begroting 2016	
Herontw Weezenlanden Noord	20	PFO 14-12-16	
Actualisering bestemmingspl.	180	Begroting 2016	
	2.613		

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
N 340 / Vechtcorridor	-14
Verkenning EO Wijers	-8
Bestemm.pl. Algemeen	6
Ruimtelijke initiatieven Buitengebied	21
	5

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Spoorzone Fase 2
Dit project omvat de scope-interventie in de reizigerstunnel. De financiële afronding van het krediet vindt in 2017 plaats.

Spoorzone Uitvoering+Spoorzone 2
Voor de stand van zaken van het project wordt verwezen naar de voortgangsrapportage Spoorzone per 1 januari 2017.
De bestedingen in 2016 hebben betrekking op de noodzakelijke verwervingen en sloopkosten voor de bouw van de busbrug en het busperron, de voorbereidingskosten van de fysieke deelprojecten (busbrug, busperron, ondergrondse fietsenkelder, openbare ruimte), het opstellen van het Ontwikkelperspectief voor de OV-knoop, de activiteiten in het kader van de gebiedsontwikkeling en het projectmanagement.

Binnenstad
In 2016 is de Visie Binnenstad 2030 vertaald naar een strategische agenda. De strategische agenda wordt op korte termijn aan de raad ter vaststelling voorgelegd. In het kader van het lopende Ontwikkelingsprogramma Binnenstad is een aantal projecten uitgevoerd.
In het Broerenkwartier is in samenwerking met de ondernemers en eigenaren in dat gebied gewerkt aan het verlevendigen van het gebied. Als gevolg daarvan is de leegstand in met name het Eiland sterk verlaagd. Ook is geïnvesteerd in geveltuintjes om het gebied en de aanliggende stegen aantrekkelijker te maken.
Ook elders in de binnenstad is gewerkt aan verbeteringen. Zo zijn op de Eekwal aanpassingen gedaan om het gebied aantrekkelijker te maken. Met de herinrichting van het Gasthuisplein is gestart. Het gebouw van de Primark is gerealiseerd en wordt binnenkort geopend. Voor het ontwerp van een nieuwe voetgangersplattegrond is een prijsvraag gehouden. Het ontwerp wordt binnenkort gepresenteerd.

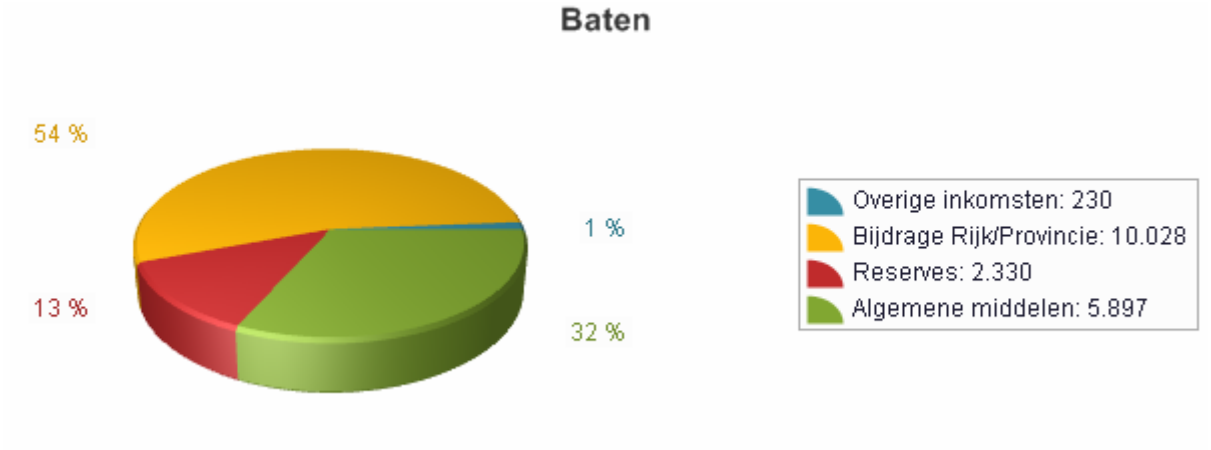
Herontwikkeling locatie Weezenlanden
Afgelopen jaar is gestart met de bouw van de eerste sociale huurwoningen aan het Groot Wezenland. De ontwerpen voor de grachtenwoningen en appartementengebouwen zijn besproken. De bouw van de eerste woningen start in het eerste kwartaal van 2017.
Het komende jaar worden de extra herinrichtingskosten voor de wijziging van de buslijnen en de extra planontwikkelingskosten in beeld gebracht en wordt een aanvullende krediet aangevraagd.

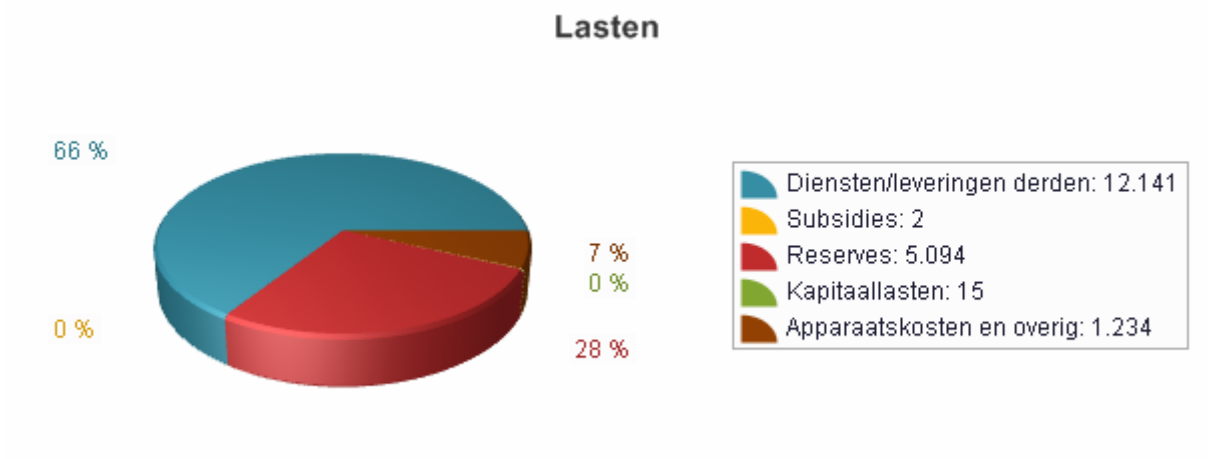
Diezerpoort Fysiek
In Dieze Oost werken gemeente en woningbouwcorporaties samen aan verbetering van de wijk. In het kader van herstructurering heeft de gemeente ISV gelden gekregen. Hiervan is door de raad € 2,5 mln.gereserveerd voor Dieze Oost voor het aanpakken van de openbare ruimte. Het bestedingsprogramma hiervoor is vastgelegd in het Handboek Openbare Ruimte Dieze Oost. Bij de uitvoering ervan sluit de gemeente in tijd aan op de planning van de corporaties. De plannen van de corporaties lopen door tot 2020.
In 2012 is gestart met herinrichting van twee pleinen: de Geert Groote I en het Simon van Slingelandtplein. Sindsdien zijn de pleinen voor de andere drie vernieuwde flats aan de Geert Grootstraat aangepakt (afgerond 1e helft 2017) en zijn de voorterreinen bij de gerenoveerde flats aan de Pieter Steynstraat opgeknapt. In 2017 zal het plan voor de herinrichting van de singel, samen gemaakt met bewoners, worden uitgevoerd. Ook de kop van voorzieningenzone, zijde Van Schoonhovenstraat, wordt daarin meegenomen.

Structuurvisie VCN fase 1
Deze in fase 1 beoogde prestaties zijn vertraagd ingevolge de N340-versobering en strekken zich uit over een langere periode van 2015 (start aanleg struinwaard Kromme Kolk) tot uiterlijk 2023 (oplevering N340 en af te schalen Hessenweg).

Gebiedsontwikkeling Ijssel-Vechtdelta
Verschillende projecten hebben van de provincie subsidie ontvangen vanuit het programma Deltaproof ontwikkelen. Het project Pannekoekendijk is gereed. In de andere projecten (Kraanbolwerk, geluidswal Stadshagen, Frankhuis, Hornbach en Weezenlanden) worden de afgesproken maatregelen uitgevoerd.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 6 Onderwijs

Beleidsverantwoording

Algemeen

Zwolle is een onderwijsstad en daar zijn wij trots op. Landelijk steken wij boven andere steden uit met ons onderwijs aanbod. Onze mbo en hbo instellingen scoren met hun opleidingen hoog in de landelijke lijsten als het gaat om kwaliteit van het onderwijs. In 2016 hebben wij samen met de onderwijspartners in Zwolle een uitwerking gegeven aan de Zwolse onderwijsvisie. Uitgewerkt in drie lijnen:

1. *Spelen, leren en werken*: wij willen dat kinderen en jongeren in Zwolle zich positief kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen en nu en in de toekomst kunnen meedoen. In een doorgaande lijn van spelen, leren en werken.
2. *Maatschappelijke rol van het onderwijs*: wij willen de kracht van scholen in verbinding met stad en wijk zo goed mogelijk benutten. We willen verbinden op maatschappelijke opgaven, maar ook op duurzaam multifunctioneel gebruik van vastgoed en maatschappelijke inzet van geldstromen.
3. *Vakman van de toekomst*: wij willen ook bouwen aan en op het beroepsonderwijs. De rijkdom van 4 Mbo en 4 Hbo instellingen in Zwolle biedt veel kansen. Het verbindt ons met de regionale economie en de arbeidsmarkt.

Samen met de partners maken wij ons hard om te investeren in krachtige doorgaande leerlijnen, het voorkomen van achterstanden en laaggeletterdheid, ouderbetrokkenheid, duurzame scholen, een bruisend studentenleven, het aantrekkelijk zijn voor talenten en de juiste verbinding tussen onderwijs, economie en arbeidsmarkt.

Om deze beloftes na te komen zijn we in 2016 gestart met een aantal zaken die we in 2017 zullen afronden. Dit zijn o.a. het beleid aangaande de voorschoolse voorzieningen en onderwijsachterstanden. Samen met de partners maken wij ons hard voor een breed gedragen beleid en willen we met een aantal pilots in Zwolle dit direct toepassen. Het onderwijshuisvestingsplan wordt opgesteld, hierin hebben wij ook aandacht voor de ontwikkelingen rondom de doorgaande leerlijn, maar ook duurzaamheid is een belangrijk onderdeel hiervan.

Relevante kaderstellende nota's

- Betreft wettelijke taken op grond van Wet Ontwikkelingskansen voor Kwaliteit en Educatie (Wet Oke), Wet op het primair onderwijs, Wet op de expertisecentra, Wet op het voortgezet onderwijs, wet- en regelgeving leerplicht en RMC en de nieuwe Jeugdwet.
- Nota jeugdbeleid ‘De toekomst van Zwolle – Samenwerken aan verbeteringen voor de jeugd’ (2012)
- Beleidskader ‘VVE 2011-2015: Een stevig fundament’ (2011)
- Notitie ‘Extra rijksmiddelen VVE en schakelklassen’ (2012)
- Nota 'Doorontwikkeling van de brede scholen' (2015)
- Meerjarenbeleidsplan voorkomen voortijdig schoolverlaten regio IJssel-Vecht (2013)
- Masterplan Onderwijshuisvesting (inclusief actualisatie, 2011)
- Beleidsplan jeugdhulp (2014)
- Ontwikkelagenda Passend Onderwijs (2017)
- Strategische Onderwijs Agenda 2016-2020 (2016)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Een geslaagde schoolloopbaan voor alle kinderen en jongeren, zodat ze hun mogelijkheden zoveel mogelijk benutten en hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.		
Streefdoel/indicator		
Het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. In 2013 e.v. neemt 100% van de doelgroepkinderen (zie a) deel aan voorzieningen voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Doelgroepkinderen scoren eind groep 2 gemiddeld op landelijk niveau.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
% bereik doelgroeppeuters 0-meting 2012: 97% (absoluut: 155) Bron: meting gemeente Zwolle 2013	100%	Bereik doelgroeppeuters ligt tussen 95 en 100%.
Score doelgroepkinderen voor taal en rekenen eind groep 2 Bron: Evaluatieonderzoek IJsselgroep 2013	Doelgroepkinderen scoren eind groep 2 gemiddeld op landelijk niveau	De scores zijn niet meer onderzocht in afwachting van nieuw rijksbeleid voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Streefdoel/indicator		
Zoveel mogelijk leerlingen gaan zelfstandig naar school. Voor leerlingen die daarvoor op grond van de Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs en Wet Expertise Centra in aanmerking komen, is passend vervoer (afgestemd op hun zelfredzaamheid) naar de dichtstbijzijnde school naar onderwijssoort en –richting beschikbaar. Zij maken zoveel mogelijk wel gebruik van regulier vervoer (zie b).		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 1-7-2015: • Totaal aantal leerlingen in leerlingenvervoer: 546 (100%) • Aantal leerlingen in aangepast vervoer: 400 (74%) Bron: GWS	Percentage leerlingen naar school met aangepast vervoer daalt of blijft maximaal op niveau 2015.	In september 2016 was het totaal aantal leerlingen in het Leerlingenvervoer 268. Het aantal leerlingen in het aangepast vervoer was 188. Dit is 71% van het totaal. De sterke daling in het Leerlingenvervoer is veroorzaakt door het passende onderwijs en de extra aandacht voor zelfredzaamheid. Aan het einde van 2017 volgt een regionale aanbesteding.

Streefdoel/indicator		
Het voorkomen en verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters (zie c). Jaarlijks daalt het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio IJssel Vecht. Ten opzichte van de gemiddelde score van vergelijkbare gemeenten zijn de behaalde resultaten in Zwolle gelijk dan wel beter. In 2016 meldt 95% van de scholen verzuim volgens vastgestelde richtlijnen. Het aantal thuiszitters (leerlingen die ingeschreven staan, maar niet naar school gaan) is in beeld.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
aantal nieuwe vsv-ers (absoluut): voorlopige meting schooljaar 2013-2014: vsv-ers landelijk: 25.969 vsv-ers regio IJsselvecht: 573 vsv-ers Zwolle: 210 meting schooljaar 2011-2012: vsv-ers Zwolle: 2,3% vsv-ers Deventer: 2,0% vsv-ers Arnhem: 3,2% vsv-ers Groningen: 2,8% vsv-ers Maastricht: 3,2% % scholen dat schoolverzuim meldt volgens richtlijnen van 2012: 90%	 25.000 560 200 90%	Het aantal vsv-ers daalt nog steeds. Landelijk zijn de cijfers over 2016: 22.948, voor de regio IJsselvecht gaat het om 506 en specifiek voor Zwolle betreft het 194. De percentages zijn als volgt: Zwolle: 2% Deventer: 2% Arnhem: 2,8% Groningen: 2,2% Maastricht: 2,7% Deze cijfers zijn gebaseerd op schooljaar 2014-2015, nieuwere cijfers zijn niet beschikbaar.

Toelichting

a. Doelgroepkinderen voor VVE zijn kinderen:
   1. die vallen onder de gewichtenregeling basisonderwijs (opleidingsniveau ouders)
   2. een taalachterstand in het Nederlands hebben (verzorgende ouder spreek geen of niet goed Nederlands, taalachterstand peuter kan niet worden verklaard uit een verstandelijke beperking of logopedisch probleem).
   3. die te maken hebben met gezinsgerelateerde problemen waardoor ze onvoldoende gestimuleerd worden in hun (taal)ontwikkeling.

   Gemeenten zijn wettelijk verplicht om te streven naar 100% bereik van doelgroepkinderen met VVE. Overigens kunnen ouders niet verplicht worden om hun kind naar een peuterspeelzaal of kinderopvang (met VVE) te sturen. Toch is het bereik in Zwolle hoog. We kunnen daarbij niet exact aangeven hoe groot het bereik is. We weten hoeveel peuters in 2016 een indicatie voor een VVE plek hebben gekregen. We weten ook hoeveel peuters met indicatie daadwerkelijk gebruik maken van een plek in de opvang. We weten echter niet of alle peuters die in 2016 een indicatie kregen, ook daadwerkelijk gebruik maken van de opvang. Over 2016 is geen onderzoek meer gedaan naar het niveau van doelgroepkinderen voor taal en rekenen. De reden is de aankondiging van nieuw rijksbeleid. Uit te voeren onderzoek zou daarbij moeten aansluiten. De aangekondigde beleidswijziging heeft overigens nog lang op zich laten wachten, maar is op hoofdlijnen inmiddels bekend. De monitoring dient daarbij aan te sluiten, waarbij naar verwachting ook niet alleen gekeken zal worden naar achterstanden op het gebied van taal en rekenen, maar b.v. ook op sociaal-emotioneel gebied.
b. Het leerlingenvervoer is een open einde regeling.Toe- of afname van het beroep op vervoer leidt tot hogere of lagere kosten.
c. Een voortijdig schoolverlaten is iemand tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Het versterken van Zwolle als studie/studentenstad waar studenten graag willen leren, wonen, verblijven en werken.

Streefdoel/indicator
In 2016 is het aantal deelnemers aan de Bruisweken minimaal 7.500 studenten.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
aantal deelnemers Bruisweken 2012: 5870.	Minimaal 7.500 studenten	Met 11.128 deelnemers aan de activiteiten in de bruisweek kunnen we stellen dat de aantallen hoger liggen dan ooit tevoren.Er is groei zichtbaar bij de HBO Bruisweek, ook de MBO Bruisdag groeide tot nu toe elk jaar. Het aanvullend programma heeft meer aandacht gekregen, hetgeen heeft geresulteerd in nog meer reuring en hogere bezoekersaantallen.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Effectieve en efficiënte huisvesting van onderwijsinstellingen waar de gemeente Zwolle een zorgplicht voor heeft.

Streefdoel/indicator
Nagenoeg alle scholen voldoen aan de wettelijke capaciteitsnormen

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
0-meting 2013: 97%	98%	Dit percentage is in 2016 gerealiseerd.

Streefdoel/indicator
In 2016 zijn bijna alle scholen gehuisvest in (semi)permanente gebouwen en is het merendeel van de huidige noodgebouwen afgestoten.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
0-meting 2013: 95%	98%	Dit is gerealiseerd. De noodlokalen van de scholen De Paperclip en Het Festival zijn afgestoten. Daarentegen heeft de Koningin Emmaschool wel 3 noodlokalen erbij gekregen en is Het Saffier nog gehuisvest in noodgebouwen, tot 2018, dit wil binnen de gestelde norm.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	20.876	3.208	27.662	3.223	28.138	4.646	-475	1.423	948
Reservemutaties		24		24	111	50	-111	26	-85
Gerealiseerd resultaat	**20.876**	**3.232**	**27.662**	**3.247**	**28.248**	**4.696**	**-586**	**1.449**	**863**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Onderwijshuisvestingsbeleid	-545	1.271	726		26	752
Studentenbeleid						
Brede School	107	-43	64	-111		-47
Leerlingenvervoer	162	9	170			170
Beleid bewegingsonderwijs	10	-22	-12			-12
RMC/leerplicht/voortijd school	19	-19				
Gem. onderwijs achterstandbel.	-228	228				
Totaal	**-475**	**1.423**	**948**	**-111**	**26**	**863**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Onderwijshuisvestingsbeleid	752	I/D	Het positieve resultaat op de baten betreft een schadevergoeding, waar een gelijk bedrag aan lasten tegenover staat; gesaldeerd hebben deze geen invloed op het resultaat. Verder is er een positief resultaat op de lasten, dat bestaat uit een aantal factoren. Er hoefde in 2016 nauwelijks gebruik te worden gemaakt van het budget (voordeel 359) 'plaatsen/verwijderen noodlokalen'. De verwijderingskosten van een noodgebouw in Stadshagen bleken al voldaan bij de toenmalige plaatsing. Het budget voor vandalismeschade was niet volledig nodig (voordeel 100); de uitgaven hierop kunnen van jaar tot jaar fluctueren en zijn afhankelijk van de vernielingen in het betreffende jaar. Het huurbudget was niet in zijn geheel nodig (voordeel 130), omdat de noodlokalen Kon. Emmaschool pas vanaf september 2016 gehuurd hoefden te worden. Verder was het budget voor onderhoudsplannen scholen slechts gedeeltelijk nodig (voordeel 64), omdat de schoolbesturen sinds 2015 zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. EC zal uitsluitend nog kosten maken voor het toetsen van de MOP van de schoolbesturen en het budget kan daarom deels structureel vrijvallen. Vrijval zal gemeld worden bij Berap 1 2017.
Brede School	-47	I	Het positieve resultaat op de lasten komt voort uit de per 1 mei 2015 ingetrokken subsidieregeling Stimulering Zwolse Brede Scholen; er is nog geen nieuwe subsidieregeling vastgesteld. Het budgetoverschot op subsidies is in de reserve gestort en wordt in de komende jaren aangewend voor het integrale meerjarenbeleid Brede School, Peuterwerk en Onderwijsachterstandenbeleid.
Leerlingenvervoer	170	I	In het kader van passend onderwijs zijn leerlingen weer naar regulier onderwijs gegaan. Dan kom je niet meer in aanmerking voor leerlingenvervoer. Daarnaast is de verordening gewijzigd en is de grens om te gaan fietsen naar school verlegd van 10 jaar naar 9 jaar. Hierdoor zijn er ook kinderen uit het aangepast vervoer gegaan die zijn gaan fietsen.
Gem.onderwijsachterstandenbeleid	0		De uitgaven op onderwijsachterstandenbeleid worden grotendeels gedekt vanuit meerjarige specifieke Rijksgelden en kunnen daarom over meerdere jaren aangewend worden. Dit verklaart zowel het negatieve resultaat op de lasten als het positieve resultaat op de baten.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Onderwijshuisvesting				0			
openbaar basisonderwijs	3.995	570	1.765	2.800			2.622
waarvan afgesloten				-178			
bijzonder basisonderwijs	5.311	95	152	5.254			5.192
waarvan afgesloten				-62			
openbaar speciaal onderwijs	207	43	69	181			8
waarvan afgesloten				-173			
bijzonder speciaal onderwijs	237		73	164			
waarvan afgesloten				-164			
openbaar voortgezet onderwijs	516	264	238	542			542
bijzonder voortgezet onderwijs	6.077		3.511	2.566			2.566
vrijstaande gymaccommodaties	0	151	138	13			13
	16.343	**1.123**	**5.946**	**10.943**	**0**	**0**	**10.943**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Onderwijs huisvestingsplan 2016	1.123		
	1.123		

Specificatie afgesloten krediet:

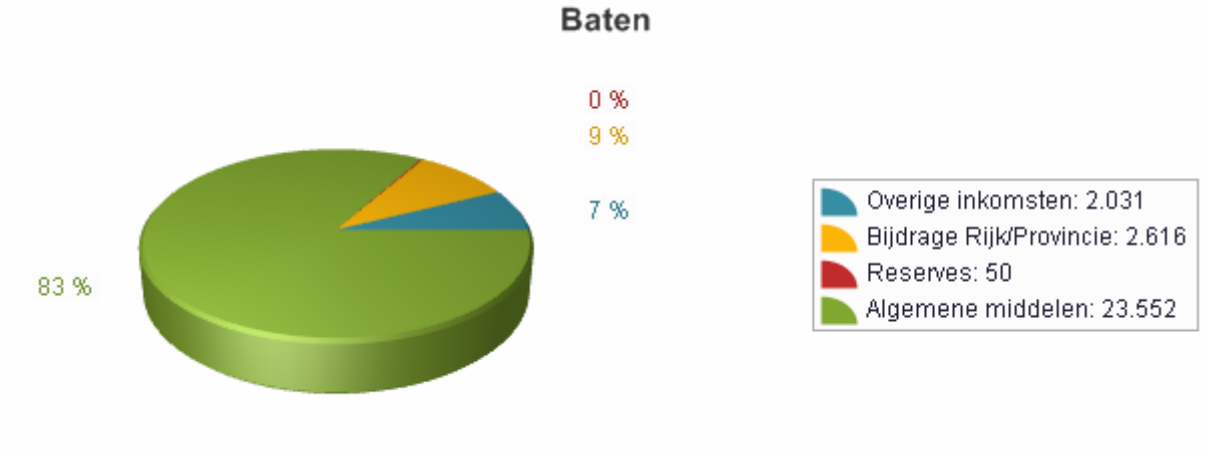
Project	Bedrag
openbaar basisonderwijs	178
byzonder basisonderwijs	62
openbaar speciaal onderwijs	173
byzonder speciaal onderwijs	164
	577

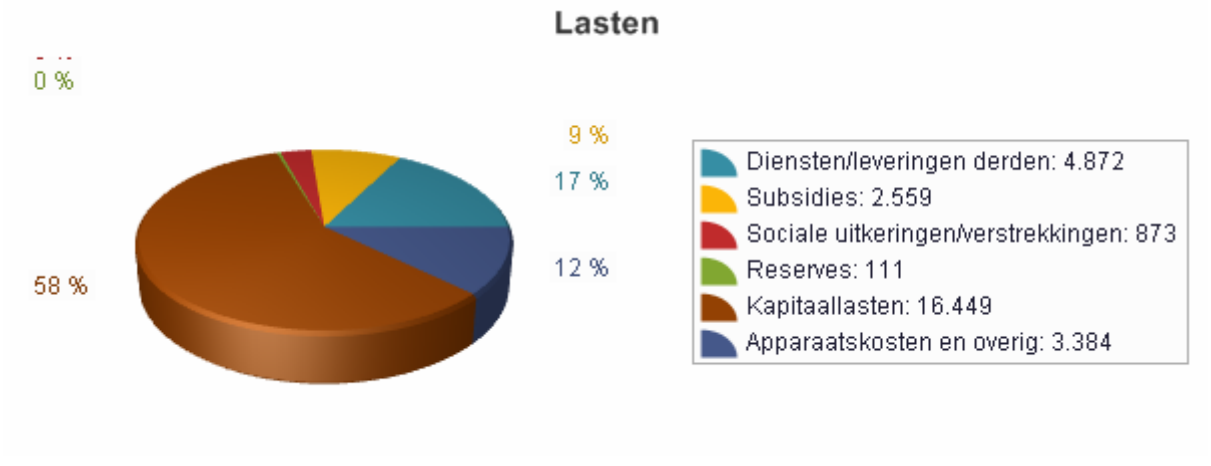
Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het totaal van nog openstaande kredieten op het programma Onderwijs en Jeugd voor onderwijshuisvesting bedraagt bij het sluiten van de jaarrekening 2016 € 10,94 mln. Onderstaand volgt een opsomming van de grootste posten:

- € 1,46 mln.: de protestants christelijke basisschool De Paperclip in Stadshagen is in het voorjaar van 2016 opgeleverd en in gebruik genomen. De definitieve afrekening zal in het eerste halfjaar van 2017 plaatsvinden;
- € 0,77 mln.: de katholieke basisschool De Boxem in Stadshagen is in het voorjaar van 2016 opgeleverd en in gebruik genomen. de definitieve afrekening zal in het eerste halfjaar van 2017 plaatsvinden;
- € 2,82 mln.: de plannen voor de gereformeerde school Het Saffier in het gebied de Tippe zijn momenteel in voorbereiding. Verwacht wordt dat deze school in 2018/2019 in gebruik kan worden genomen;
- € 0,52 mln.: voor de uitvoering van het IHP voortgezet openbaar onderwijs Van der Capellen staat een voorlopig bedrag geraamd. In 2017 worden de plannen verder uitgewerkt en zal aanvullend krediet nodig zijn;
- € 0,31 mln.: de uitvoering van de verbouwplannen van Talentstad, als onderdeel van het integraal huisvestingsplan van de Landstedegroep, heeft vertraging ondervonden; realisatie is voorzien in 2017/2018.
- € 2,23 mln.: De uitvoering van de verbouwplannen van het CCC, als onderdeel van het integraal huisvestingsplan van de Landstedegroep, heeft vertraging ondervonden; realisatie is voorzien in 2017/2018.
- € 2,25 mln.: dit bedrag is nodig voor het periodiek vervangen van veiligheidsvoorzieningen bij scholen.
- € 0,58 mln.: dit betreft diverse huisvestingsvoorzieningen (o.a. vervangingsinvesteringen, 1e inrichting meubilair/ olp) t.b.v. verschillende (over het algemeen relatief kleinere) projecten.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 7 Veiligheid

Beleidsverantwoording

Algemeen

In 2016 publiceerde de politie haar gebiedsscan. Daaruit bleek dat de criminaliteit verder daalt (gebaseerd op cijfers t/m 2015). In 2015 zijn ten opzichte van 2012 bijna 2000 minder misdrijven gepleegd. Ook werd in 2016 het buurt-voor-buurt onderzoek gehouden. Inwoners beoordelen de veiligheid met een 7,3 en de leefbaarheid met een 7,5 als rapportcijfer. Deze rapportcijfers ontwikkelden zich de laatste jaren positief. We kunnen concluderen dat zowel de beleefde als werkelijke veiligheid en leefbaarheid zich in Zwolle positief ontwikkelt.

2016 was het tweede jaar waarin we werkten aan de thema's van de veiligheidsvisie 2015-2018. In dit jaarverslag lichten we daarvan een aantal thema's uit aangevuld met andere relevante ontwikkelingen.

Koningsdag was een geweldig evenement waarbij de Koninklijke familie kennismaakte met Zwolle en haar inwoners. Een gebeurtenis waar tussen de 60.000 en 80.000 bezoekers op afkwamen. Tegelijkertijd bracht dit de uitdaging met zich mee om de veiligheid te waarborgen van het Koningshuis en alle aanwezigen. Samen met professionele partners en vrijwilligers hebben we ons maanden voorbereid en tijdens de dag zelf ingezet om dit te bereiken. Met trots kunnen we rapporteren dat Koningsdag niet alleen feestelijk, maar ook veilig is verlopen.

In wijken en buurten hielden we verder de focus op illegale hennepteelt, woninginbraken en overlast. In 2016 zagen we een positieve daling van het aantal opgerolde hennepkwekerijen van 22 in 2015 naar 19 in 2016. Elk signaal van illegale hennepteelt is onderzocht en daar waar nodig zijn bestuurlijke en justitionele interventies uitgevoerd. Het OM bleef inzetten op het afpakken van crimineel verkregen vermogen.

Het aantal woninginbraken nam verder af van 432 in 2015 naar 419 in 2016. Net als voorgaande jaren organiseerden we preventieavonden, voerden actief risicocommunicatie en een persoonsgebonden aanpak voor notoire woninginbrekers. De Algemene Plaatselijke Verordening is voor dit thema op twee punten aangepast. De eerste aanpassing geeft de politie de mogelijkheid om verdachte voertuigen te kunnen controleren op de aanwezigheid van inbrekerswerktuigen. We beogen hiermee inbraken te voorkomen en de pakkans te verhogen. De tweede aanpassing maakt het mogelijk om het Digitaal Opkoop Register in te voeren. Hierdoor zijn opkopers verplicht om gegevens te registeren van het goed dat zij kopen en van de verkoper. We beogen hiermee om heling in algemene zin tegen te gaan en het verkopen van gestolen goederen uit woninginbraken in het bijzonder.

Bewoners ervaren minder overlast, maar het aantal overlastmeldingen steeg van 4.808 in 2015 naar 5.340 in 2016. De vuurwerkoverlast verminderde van 237 naar 144, maar andere vormen van overlast namen toe. Overeenkomstig de landelijke trend nam de overlast van verwarde en/of overspannen personen verder toe van 641 naar 729. Naast de geregistreerde meldingen vroegen we voor het eerst naar de beleefde overlast van verwarde personen in het Buurt-voor-Buurt onderzoek. Daaruit blijkt dat 13% deze vorm van overlast soms of vaak ervaart. Omdat we dit voor het eerst vroegen kunnen we nog geen trend rapporteren. Zowel landelijk als lokaal is er veel aandacht voor dit vraagstuk waarbij talloze actoren op verschillende schaalniveaus zijn betrokken (zie ook programma 13). Vanuit veiligheid participeerden we in bredere verbetertrajecten met bijzondere focus voor wat er nodig is voor casuïstiek op het snijvlak van veiligheid en zorg. In 2017 geven we daaraan verder vervolg. Daarnaast hadden we continu oog voor overlastgevende personen en groepen en hanteerden daarvoor een specifieke aanpak. Denk hierbij aan overlast dat sommige jeugdgroepen, veelplegers of personen met een onhygiënische leefstijl veroorzaken.

Op het gebied van radicalisering werkten we continu aan onze expertise door het volgen van trainingen, bijwonen van bijeenkomsten en intensieve samenwerking met partners als de politie, het OM, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en andere regio's. In 2016 lieten we ook vele professionals trainen die werkzaam zijn in onze wijken en buurten. Zij zijn bewuster geworden op het thema, kunnen signaleren en weten wat ze kunnen doen bij zorgwekkende signalen. Op deze manier versterken we het collectieve signalerend vermogen. Daarnaast investeerden we verder in ons netwerk met de islamitische gemeenschap. We vinden het belangrijk om in verbinding te staan met elkaar, om te weten wat er speelt en om elkaar te versterken. We concludeerden ook dat we beter zicht willen krijgen of jongeren factoren ervaren die van invloed zijn op het ontstaan van radicaler gedachtegoed. Daarom laten we daarnaar in 2017 onderzoek doen.

We bestendigden onze aanpak tegen Outlaw Motorcycle Gangs. Uit een landelijk onderzoek onder burgemeesters bleek dat een meerderheid pleit voor een wettelijk verbod op deze clubs. Dit als een extra maatregel naast de bestaande maatregelen die worden genomen. Vanuit de landelijke aanpak beoogt het Openbaar Ministerie dit verbod te realiseren door civiele procedures. Onze lokale aanpak is in lijn met de landelijke strategie die we in het Landelijk Strategisch Overleg voor de integrale aanpak bepalen. Dit betekent dat we inzetten op strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en fiscale maatregelen. Daarnaast voeren we ook gesprekken met de clubs. Een resultaat van deze aanpak is dat in 2016 een clubhuis sloot dat in strijd was met het bestemmingsplan. Dit is bereikt door een bestuursdwangtraject.

We droegen bij aan de nieuwe opzet van het regionale team Bevolkingszorg, waarvan Zwolle deel uitmaakt. Dit team is verantwoordelijk voor de zorg van de bevolking tijdens een ramp of crisis. Denk daarbij aan communicatie, het opvangen van mensen, het registreren van slachtoffers of collectieve rouwverwerking. In 2015 is het proces en de organisatie van Bevolkingszorg geëvalueerd, op basis waarvan we in 2016 werkten aan een nieuwe opzet. Het team dat in 2017 start is compacter en sluit meer aan bij de ernst van de meest voorkomende incidenten en de werkwijzen van de andere hulpdiensten.

We maakten een start met een pilot op het gebied het vrijgeven van sluitingstijden voor de horeca in Zwolle. De raad besloot hiertoe op 4 april 2016 en heeft als beoogd effect het bruisender maken van de (binnen)stad en ruimte bieden aan veranderende uitgaanswensen. Doel van het voorstel is minder regelgeving voor ondernemers, spreiding van huisgaand uitgaanspubliek en een

betere beheersbaarheid van het Zwolse nachtleven. Met deze pilot verwacht de raad inzicht te krijgen in hoeverre deze effecten daadwerkelijk worden bereikt. De pilot duurt een jaar en is gestart per 1 augustus 2016. Halverwege vindt er een tussenevaluatie plaats.

We merkten dat het strategisch vermogen op het gebied van veiligheid steeds belangrijker wordt. Dit ontstaat omdat belangrijke samenwerkingspartners zoals het Openbaar Ministerie en de Politie nationaal zijn georganiseerd, nieuwe thema's zoals radicalisering en ondermijning complex van aard zijn en een strategie vragen van meerdere actoren en overheden op verschillende niveaus. Het effectief beïnvloeden van het Zwolse belang in de verschillende beleidsarena's verdient mede door deze ontwikkelingen extra inzet en strategisch handelen. Daarnaast constateerden we dat door de toename van het aantal evenementen en de toename van de complexiteit van het proces de veiligheid bij evenementen onder druk komt te staan. Dit vraagt om een kwaliteitsverbetering en meer capaciteit voor de vergunningverlening APV. We constateerden ook dat het huidige aantal camera's ontoereikend is. Dit komt omdat tijdens uitgaansavonden de daaraan gerelateerde overlast zich uitbreidt naar andere delen in de binnenstad. Het realiseren van cameratoezicht in die gebieden beoogt preventie van de overlast en is een belangrijk hulpmiddel in het kader van effectieve handhaving en opsporing.

Relevante kaderstellende nota's

- Veiligheidsvisie 2015 – 2018
- Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio IJsselland 2015 – 2018
- Veiligheidsstrategie Oost-Nederland 2015 - 2018

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
We gaan overlast, woninginbraken en hennepteelt tegen en zorgen dat inwoners zich veilig voelen in onze wijken en buurten.		
Streefdoel/indicator		
• Het aantal woninginbraken is in 2018 gedaald naar 380 of minder. • Het aantal jaarlijkse opgerolde hennepkwekerijen is ieder geval gedaald van 25 in 2014 naar 20 in 2018. • Het aantal overlastmeldingen is in 2018 ieder geval niet toegenomen ten opzichte van 2014. • De ervaren overlast is in 2018 ieder geval niet toegenomen ten opzichte van 2014. • Inwoners beoordelen hun veiligheidsgevoel in 2018 met ieder geval een 7. • Inwoners beoordelen hun leefbaarheidsgevoel in 2018 met ieder geval een 7.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
583 woninginbraken in 2014 25 hennepkwekerijen in 2014 4.598 overlastmeldingen in 2014 1.6 schaalscore ervaren overlast in 2015 7,2 rapportcijfer veiligheidsgevoel in 2015 7,5 rapportcijfer in leefbaarheid in 2015 bron: politie Oost-NL (2015) 'Update Gebiedsscan 2014 Gemeente Zwolle' Gemeente Zwolle (2015) 'Buurt-voor-Buurt onderzoek'	≤533 woninginbraken in 2015 ≤24 hennepkwekerijen in 2015 ≤4.598 overlastmeldingen in 2015 ≤ 1.6 schaalscore ervaren overlast in 2015* ≥ 7,2 rapportcijfer veiligheid in 2015* ≥ 7,5 rapportcijfer leefbaarheid in 2015* *dit bekijken we op basis van het buurt-voor-buurt onderzoek in 2017	419 woninginbraken in 2016 19 opgerolde hennepkwekerijen in 2016 5.340 overlastmeldingen in 2016 1,4 schaalscore ervaren overlast in 2016 7,3 rapportcijfer veiligheid in 2016 7,5 rapportcijfer leefbaarheid in 2016

Relaties met andere programma's
Programma 6.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
We behouden het veiligheidsniveau bij evenementen		
Streefdoel/indicator		
90% of meer van de evenementen verloopt zonder noemenswaardige ordeverstoringen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Meer dan 90% van de evenementen verloopt zonder noemenswaardige ordeverstoringen.	≥90% evenementen zonder noemenswaardige ordeverstoringen, waarbij organisatoren zelf hun eigen verantwoordelijkheid nemen om dit te realiseren.	De evenementen zijn - inclusief het bijzondere evenement Koningsdag 2016 - zonder noemenswaardige ordeverstoringen verlopen.
De veiligheid tijdens voetbalwedstrijden borgen we met substantiële politie-inzet. (bron: oordeel professionals)	We hebben inzichtelijk of we de veiligheid kunnen waarborgen met minder politie-inzet	Minder politie-inzet was vaak mogelijk door een goede informatiepositie van de politie en PEC Zwolle. De inzet blijft per wedstrijd wel altijd maatwerk. Voorop staat het borgen van de veiligheid.

Relaties met andere programma's
Programma 9.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
We stellen inwoners, ondernemers en organisaties in staat om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en zorgen dat we deze niet overnemen.		
Streefdoel/indicator		
Inwoners, ondernemers en organisaties nemen hun eigen verantwoordelijkheid en zijn daarin zo nodig door ons gefaciliteerd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
We faciliteren burgers en ondernemers in hun eigen verantwoordelijkheid binnen een aantal veiligheidsthema's. Denk aan bedrijventerreinen of woninginbraken.	We weten onze ontwikkelkansen in het faciliteren van de eigen verantwoordelijkheid en zijn indien mogelijk begonnen met het aanboren van deze kansen.	We betrokken burgers waar mogelijk en passend. Het betrekken en ondersteunen van burgers in veiligheid is bijvoorbeeld structureel onderdeel van onze aanpak tegen woninginbraken en jongerenoverlast.

Relaties met andere programma's
Programma 2.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
We voorkomen zover mogelijk dat onze inwoners radicaliseren, hebben zicht op diegene die dit wel doen en grijpen in wanneer nodig.		
Streefdoel/indicator		
Uitreizigers en terugkeerders uit jihadistische strijdgebieden hebben we in beeld en daarop geïntervenieerd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De aanpak tegen radicalisering is in ontwikkeling.	De aanpak is doorontwikkeld naar integrale, preventieve activiteiten en maatregelen.	We hebben onze deskundigheid verder ontwikkeld, ons netwerk onderhouden en verder uitgebreid. Samen met professionele partners in het sociaal en veiligheidsdomein hebben we met partners in de stad continue aandacht voor het bredere thema polarisatie en extremisme. Daarnaast faciliteerden we de regionale aanpak op dit thema en zijn verbonden met landelijke netwerken.

Relaties met andere programma's
Programma 6.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
We doorbreken de ogenschijnlijke onaantastbaarheid van OMG'S.		
Streefdoel/indicator		
Er zijn geen grote groepen OMG's zichtbaar aanwezig tijdens evenementen en de horeca. OMG's veroorzaken geen overlast.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De problematiek rondom OMG"s is beperkt en beheersbaar.	De problematiek rondom OMG"s blijft beperkt en beheersbaar.	We hielden de criminaliteit en overlast van OMG's zo beperkt mogelijk. We sloten een clubhuis middels een bestuursdwangtraject.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
We kennen de effectiviteit van onze veiligheidsinstrumenten en –bevoegdheden.

Streefdoel/indicator
We hebben inzichtelijk wat de effectiviteit is van onze veiligheidsinstrumenten.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
We kennen onze veiligheidsinstrumenten en -bevoegdheden.	We zijn toegerust om op gewogen wijze veiligheidsinstrumenten en -bevoegdheden in te zetten.	We informeerden de raad dat uit onze analyse blijkt dat we veiligheidsinstrumenten- en bevoegdheden op zorgvuldige wijze inzetten. De raad voerde daarover het debat en heeft de besproken nota voor kennis aangenomen.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	11.180	610	10.980	535	11.135	603	-155	68	-87
Reservemutaties				229		288		59	59
Gerealiseerd resultaat	**11.180**	**610**	**10.980**	**765**	**11.135**	**891**	**-155**	**126**	**-29**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
APV openbare orde	3	-65	-62			-62
Veiligheid	25		25			25
Dierenasiel	2		2			2
Integrale veiligheid	-186	144	-41		59	17
Gebruiksvergunning		-12	-12			-12
Totaal	**-155**	**68**	**-87**		**59**	**-29**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
APV openbare orde	-62	I/D	Voor 2016 bestaat er een tekort op de leges APV OO van circa 50. Er is al lange tijd sprake van een hogere raming van de inkomsten. De afgelopen jaren verwachtten wij dat de inkomsten weer zouden toenemen, maar dit blijkt niet het geval te zijn. Dat de inkomsten niet toenemen kan zijn oorzaak vinden in deregulering van onze APV [bijv. meldingsplichtige in plaats van vergunningsplichtige evenementen en het schrappen van een groot deel van de exploitatievergunning (leges circa € 800,- p/st]) en het achterwege blijven van aanvragen waarvoor aanzienlijke legesbedragen verschuldigd zijn (aanvragen voor het exploiteren van coffeeshops en prostitutiebedrijven).
Integrale veiligheid	17	I	De hogere inkomsten worden gerealiseerd door de rijksbijdrage voor de bommen regeling, bijdrage politie in de vervanging camera's Koningsdag en bijdrage COA. Het bedrag dat het rijk niet vergoed (30% / 27) voor de bommen regeling onttrekken we uit de reserve. De Veiligheidsregio laat net als voorgaande jaren een voordeel zien. De hoogte is nog niet geheel zeker, wij zijn voorlopig uitgegaan van het voordeel uit de laatste rapportage van de Veiligheidsregio. De huidige verwachting van de Veiligheidsregio is dat dit bedrag in ieder geval gerealiseerd gaat worden. Daar staat tegenover de extra kosten door vervanging camera's Koningsdag. De kosten voor Burgernet en RCIV, samen 31 worden net als voorgaande jaren onttrokken aan de reserve. Hiervoor is structureel nog geen budget beschikbaar. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor het versterken lokale aanpak radicalisering samen met de omliggende gemeenten. Hier staat een extra opbrengst tegenover van 110 uit de algemene uitkering.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
n.v.t.							

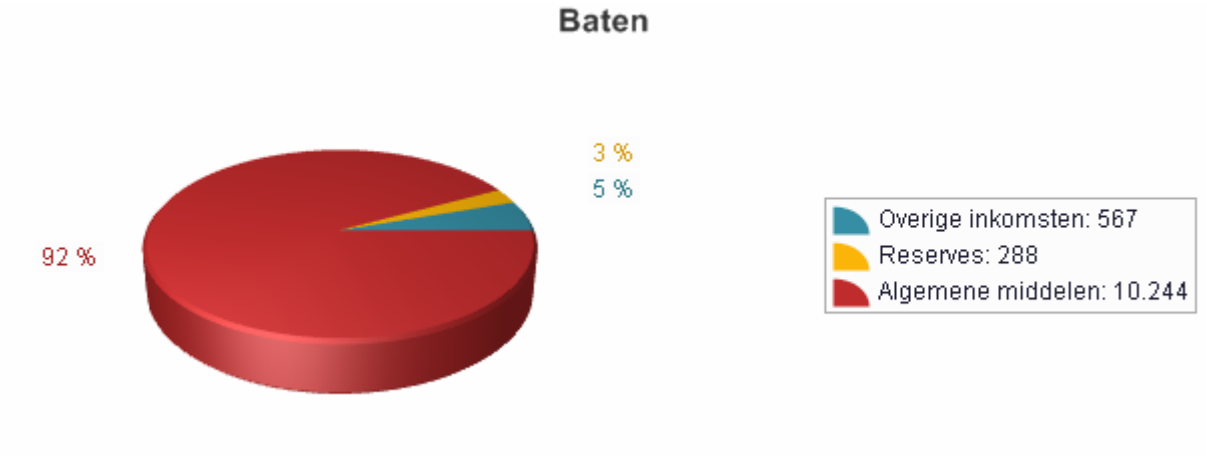
Specificatie nieuwe krediet:

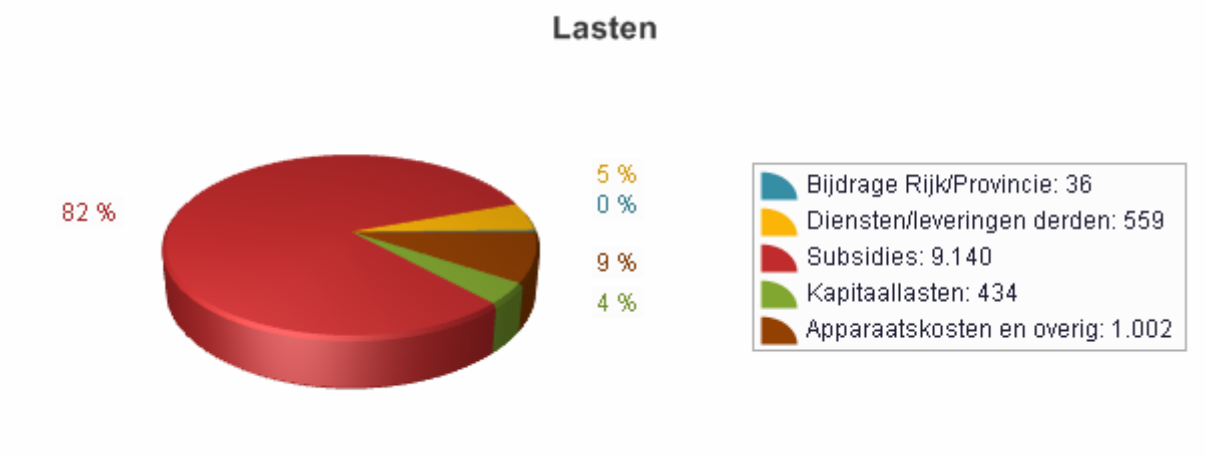
Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 8 Integraal beheer openbare ruimte

Beleidsverantwoording

Algemeen

De BOR visie, vastgesteld eind 2015, is breed uitgedragen binnen verschillende afdelingen, verwoord in de begroting 2017 en de basis voor het werk in 2016. Deze visie houdt meer dan voorheen rekening met de veranderingen in de maatschappij. We beheren met als doel een openbare ruimte die mensen graag gebruiken, een openbare ruimte die plant en dier de ruimte geeft, een openbare ruimte die het ondernemersklimaat in Zwolle versterkt en een openbare ruimte die kostenbewust wordt onderhouden. Daarbij hanteren we drie nieuwe uitgangspunten, beheren doen we 'toekomstbestendig', 'op maat' en 'samen' met de bewoners, ondernemers en andere partners in de stad.

Terugkijkend op 2016 zijn er de volgende resultaten te melden:

Duurzame en integrale projecten uit het MJOP (meer-jaren-opgave-plan)
We hebben het MJOP opgesteld. In het MJOP staan vervangings- en buitengewoon/groot onderhoud alsook projecten. Zo combineren we (onderhouds) werkzaamheden, die we bovendien koppelen aan andere opgaven. Voor de klimaatopgave staan de hittestresskaart en de waterkaart in het MJOP.
Het MJOP heeft meerdere gezamenlijke projecten opgeleverd zoals de Oude Veerweg waarbij ernstige waterhinder is verholpen in combinatie met werkzaamheden aan het voetpad en het openbare groen. Ook is in samenwerking met bewoners de uitstraling van de Oude Veerweg verbeterd door de inritten te voorzien van hetzelfde bestratingsmateriaal. In het project fietssnelweg Kamperweg hebben we vooruitlopend op de werkzaamheden de aangrenzende watergangen gebaggerd. In het project Meppelerstraatweg hebben we de gres rioolaansluitingen vervangen. Dit geldt ook voor de gres rioolaansluitingen in het grootschalige ombouwproject van Enexis in Assendorp. Zo zetten we onze budgetten zo efficiënt mogelijk in en beperken we de overlast voor omwonenden en bedrijven tot een minimum.

Gemeentelijk Grondstoffenplan: doelstelling 2016 gehaald en hoofdlijnen periode 2017-2020 vastgesteld
De laatste cijfers zijn binnen en daaruit blijkt dat we de doelstelling voor het terugdringen van de hoeveelheid restafval voor de periode 2012-2016 precies hebben gehaald. Een belangrijke maatregel die daaraan heeft bijgedragen is de invoering van omgekeerd inzamelen voor de laagbouw in heel Zwolle. Eind 2016 zijn de hoofdlijnen voor komende vier jaar vastgesteld.

Het aantal initiatieven van bewoners en ondernemers in de stad neemt verder toe
Het stimuleren van initiatieven van bewoners en ondernemers in de openbare ruimte werpt zijn vruchten af. Afgelopen jaar zijn weer groeninitiatieven genomen door bewoners in de wijken. Een in het oog springend voorbeeld is de buurttuin bij revalidatiecentrum De Vogellanden. We hebben ons beleid voor groenadoptie geactualiseerd om bewoners nog beter te ondersteunen. Daarnaast zijn initiatieven ontplooid als het realiseren van beweegtuinen, het Strand en het gebruik van voormalige brugwachterhuisjes. Voor de komende jaren zetten we in op het nog beter faciliteren van initiatieven in de openbare ruimte.

We hebben geïnvesteerd in de openbare ruimte zodat deze nog beter kan worden gebruikt door de bewoners en bezoekers van de stad
Voorbeelden hiervan zijn aanleg van een combinatie van natuur- en kunstgras op het trapveld bij basisschool De Werkschuit, het beleid om de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een functiebeperking te verbeteren en de realisatie van een nieuwe locatie voor herinneringsbomen bij het Vegtlusterbos.

We hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan een succesvolle Koningsdag in Zwolle
Samen met onze partners als Rova hebben we voor, tijdens en na Koningsdag hard gewerkt om Koningsdag een succes te laten zijn: Aanpassingen aan de openbare ruimte, afzettingen en omleidingen, schoonmaakwerkzaamheden zijn maar enkele voorbeelden van de inzet die gepleegd is vanuit het beheer van de openbare ruimte.

We hebben op verschillende fronten in de (afval)waterketen wordt nauw samengewerkt
Met het waterschap, 7 gemeenten (Kampen, Zwartewaterland, Staphorst, Dalfsen, Olst-Wijhe, Raalte en Deventer) en Vitens in de afvalwaterketen onder de naam RIVUS (heeft als betekenis beekje, afvoer kanaal). Waarbij we werken aan het beperken van de kosten, het vergroten van de professionaliteit in het operationele beheer, het realiseren van een duurzamere waterketen en het minder kwetsbaar maken van de organisatie van het beheer van de afvalwaterketen.

Het nieuwe GRP 2016 - 2020 is vastgesteld.
We zetten de komende jaren de ingezette koers van de afgelopen jaren voort. Dit heeft geleid tot een rioolstelsel dat goed functioneert en voldoet aan de geldende richtlijnen tegen één van de laagste heffingen in Nederland. Al vele jaren zetten we in op het “just in time” vervangen van de riolering. Het riool wordt niet te vroeg maar ook niet te laat aangepakt. Maar we hebben ook nieuwe uitdagingen, waaronder de klimaatverandering, waarin de kans op wateroverlast en/of droogte toeneemt. Het vraagt van ons om een omslag in denken en doen. Zo vraagt het bijvoorbeeld van overheden om de openbare ruimte anders in te richten om hittestress of schade door wateroverlast te voorkomen

Ontwikkelingen strooibeleid
In 2016 zijn we gestart met onderzoek naar dynamisch strooien bij winterse gladheid. Kunnen we efficiënter en met minder zout kunnen strooien zonder kwaliteitsverlies? Het eerste resultaat is vermindering van het aantal hoofdroutes door optimalisatie en digitalisering. Daarnaast is gebleken dat de weg lang niet overal dezelfde temperatuur heeft. In dichtbevolkt of bebost gebied is de weg veel warmer dan in het buitengebied of nabij water. Waarom dan wel overal tegelijk en evenveel strooien? Daarom volgt in 2017 de stap van differentiëren.

Ombouw naar Led verlichting
We hebben in 2016 in de wijk AA-landen de openbare verlichting omgebouwd naar LED en het aandeel Led en energiezuinige lampen is gegroeid tot 21 % van de totale openbare verlichting.

Groot onderhoud
Groot onderhoud is uitgevoerd aan de asfaltwegen, waarbij belangrijk verkeeraders zoals delen van de Oldeneelallee, Stadshagenallee en Ittersumallee voorzien zijn van een nieuwe asfaltdeklaag, zodat de kwaliteit van deze wegen weer op een voldoende niveau zijn gebracht. Werkzaamheden op deze wegen zijn in de avond en nacht uitgevoerd om de doorstroming en overlast voor de weggebruikers tot een minimum te beperken.
In de herfstvakantie 2016 is onderhoud gepleegd aan een belangrijk onderdeel van de Hofvlietbrug. Er is bewust gekozen voor uitvoering in de herfstvakantie om de impact voor het vaar- en wegverkeer te minimaliseren.

Er zijn voorstellen voorbereid voor de bezuinigingsopgave
In 2016 zijn er voorstellen voorbereid en geïmplementeerd om te komen tot een bezuiniging van totaal € 1 mln. structureel. De komende jaren worden de voorstellen verder geïmplementeerd.

Relevante kaderstellende nota's

- Visie Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2015 – 2025 (concept, vaststelling gepland najaar 2015)
- Gemeentelijk Riolerings Plan 2016 – 2020 (concept, vaststelling gepland najaar 2015)
- Marktverordening 2015
- Nieuwe BOR principes met uitgangspunten voor het gesprek met de stad, januari 2015
- Bomenverordening 2013, inclusief Groene Kaart
- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI) 2012
- Gemeentelijk Grondstoffen Plan 2012 – 2016
- Gemeentelijk Riolerings Plan 2011 – 2015
- Openbaar Verlichtingsplan Binnenstad (van 2005, in 2010 geactualiseerd voor de woonstraten)
- Grasbeheer 2008 – 2017
- De kadernota onderhoud wegen d.d. 2005

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Het bieden van een openbare ruimte die mensen graag gebruiken

Streefdoel/indicator

Een uitnodigende openbare ruimte die mensen graag gebruiken zoals, mooie parken, speelterreinen, fietspaden, etc.
Hierbij geven we ruimte aan participatie en faciliteren we nieuwe initiatieven.
We streven ernaar dat de tevredenheid van de bewoners gelijk blijft of toeneemt.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Er is groeiende hinder en overlast van flora en fauna.	Verminderen overlast fauna met nadruk op veiligheidsaspecten en volksgezondheid	In 2016 is er extra geïnvesteerd in het bestrijden van de overlast van de eikenprocessierups. Met de regionale partners is onderzoek gedaan naar afstemming bij de bestrijding.
Er zijn verschillende participatieprojecten in de openbare ruimte die vermeld staan in de "Doe mee Ideeenkaart". https://zwolle.nl/doemee	Doorontwikkelen faciliteren participatie in het beheer van de openbare ruimte	De werkwijze bij groenadoptie is aangepast. Er zijn onder meer met Rova afspraken gemaakt over de begeleiding van initiatiefnemers. In het Vegtlusterbos is conform de begroting een nieuwe locatie gemaakt voor herinneringsbomen.
Voor de grote stadsparken zijn beheerplannen vastgesteld die de kwaliteit van de parken op lange termijn borgt. Voor kleinere parken is dat nog niet uitgewerkt.	Alle parken hebben een beheer die de kwaliteit op lange termijn borgt.	Er wordt voor 27 parken en bossen een beheerplan gemaakt. In 2016 zijn 9 plannen afgerond.
Bezettingsgraad Passantenhaven in juli en aug (open: 1/5 – 30/9) Jaar / Percentage 2009 41 % 2010 44 % 2011 44 % 2012 39 % 2013 42 % 2014 42 % 2015 44 % **2016 46 %**	Een bezettingsgraad 44% of meer	De passantenhaven is geëxploiteerd. Het nieuwe havenkantoor is in gebruik genomen. De bezettingcijfers staan in de eerste kolom

Bezuinigingen mbt een openbare ruimte bereiken die mensen graag gebruiken:

60.000: Straatreiniging: de bezuiniging met meer opgavegericht straatvegen is geïmplementeerd.
Relaties met andere programma's
Dit heeft een relatie met de programma's 4, 5 en 11.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Een openbare ruimte die plant en dier de ruimte biedt.		
Streefdoel/indicator		
Op niveau houden van de biodiversiteit; de verscheidenheid van soorten planten en dieren. Zorgdragen voor het welzijn van dieren en zo mogelijk verbeteren van het dierenwelzijn conform de Nota Dierenwelzijn.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2008 is het dierenwelzijnsbeleid vastgesteld en in 2013 geëvalueerd waarbij aandachtspunten zijn geformuleerd.	Versterken samenwerking partners dierenwelzijn t.a.v. hulp dieren in nood, en aanpak zwerfkatten.	Om de samenwerking te verbeteren en de opgave beter in beeld te krijgen hebben wij een rondetafelgesprek gevoerd met de ketenpartners. Hieruit kwam een aantal aandachtspunten naar voren. Tevens hebben wij n.a.v. de motie kosten weekenddiensten dierenartsen hebben wij onderzoek gedaan naar mogelijkheden. Over beide onderwerpen wordt in het tweede kwartaal 2017 een voorstel gedaan.
De biodiversiteit is bekend. Er wordt jaarlijkse een floramonitor uitgevoerd waarmee de biodiversiteit t.a.v. flora wordt gemeten.	De biodiversiteit t.a.v. flora in stand houden en waar mogelijk vergroten	Met Rova is het beheerplan maaien extensief gras opgesteld, waarin staat welke bermen wanneer en hoe vaak worden gemaaid. De gegevens komen in 2017 ook digitaal beschikbaar voor bewoners. In 2016 is nader onderzocht op welke locaties (o.a. Wijde Aa) grondkerende constructies langs oevers vervangen kunnen worden door een natuurlijk talud.
Het aantal boomziektes neemt toe. Het gaat dan om onder meer de Kastanje-bloederziekte, de sterfte van Iepen door de Iepenspintkever en de Essentakkensterfte.	stabiliseren van de huidige situatie	In 2016 is een inventarisatie gemaakt van de impact van de Essentakkensterfte. Vanaf 2017 wordt dit voor de bomen die er slecht aan toe zijn opgenomen in de vervangingsinvesteringen van het MJOP.

Relaties met andere programma's
Dit heeft een relatie met het programma 4.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het bieden van een openbare ruimte die op een kostenbewuste manier wordt onderhouden en die het ondernemersklimaat in Zwolle versterkt		
Streefdoel/indicator		
Het in stand houden van de bestaande openbare ruimte, waarbij kapitaalvernietiging wordt voorkomen en de beschikbare middelen efficiënt worden ingezet.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De openbare ruimte voldoet aan het afgesproken kwaliteitsniveau en aan de eisen van veiligheid en functionaliteit.	Het streven is dat de openbare ruimte blijft voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau en aan de eisen van veiligheid en functionaliteit met de inzet van minder middelen.	• Regulier - jaarlijks terugkerend - beheer en onderhoud van: wegen, water, straat - en parkmeubilair, civiele kunstwerken, • artistieke objecten, groen, speeltoestellen, begraafplaatsen, recreatieplassen en sportterreinen, is uitgevoerd. • De gladheidbestrijding is uitgevoerd; routeoptimalisatie is opgestart. • Het MJOP (MeerJarenOpgave Plan) is gebruikt voor het plannen van de (onderhouds) werkzaamheden. Waar mogelijk zijn combinaties uitgevoerd, zoals bij de Oude Veerweg sanering oude gietijzeren waterleiding. • De verordening voor kabels en leidingen (AVOI) is uitgevoerd. • Toezicht op reclame en hondenoverlast in de openbare ruimte is uitgevoerd • Er is een meerjarenvervangingsplan gemaakt voor de woonstraatbomen. Dit plan wordt wijkgericht opgenomen in het MJOP. • Het vervangen van 1.300 m

grondkerende constructies a.g.v. veiligheid/functionaliteit in met name Zwolle Zuid is uitgevoerd.
- De grondafslag bij de Milligerplas is aangepakt.
- Het onderzoek naar de standzekerheid van de kademuren Thorbeckegracht is uitgevoerd, Ca 80% van de houten paalfunderingen voldoet. En ca 20% moet worden aangepakt (NB dit wordt aangepakt vanuit de vervangingsinvesteringen 2017).

energieverbruik openbare verlichting Zwolle

Jaar	aantal licht-punten	verbruik per lichtpunt per jaar (in Kwh)
1986	12.500	283
1990	14.500	183
2000	20.000	190
2005	22.300	188
2010	23.700	189
2012	24.250	186
2013	24.700	175
2014	25.300	175
2015	25.750	158
2016	**26.500**	**136**

Meer LED verlichting en daarmee duurzame sociaal- en verkeersveilige energiezuinige openbare verlichting. Het verbruik per lichtpunt is max 175 Kwh per jaar.

In 2016 is de openbare verlichting vervangen voor LED in de Aa-landen en is bij de lampvervanging zoveel mogelijk een LED oplossingen (retrofit) toegepast.

Implementatie LED na 2017 is opgenomen in de energietransitie.

Stand van zaken openbare verlichting per 1-1-2017

13.000	49%	conventioneel licht
8.000	30%	bestaand armatuur met RetrofitLED
5.500	21%)	nieuwe LED per 1-1-2017

zie resultaat verbruik in de eerste kolom!

Streefdoel/indicator

Samen met ondernemers staan we voor de taak om de kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte op economisch belangrijke locaties in de stad op peil te houden of zelfs te verbeteren, ondanks de bezuinigingen.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
De binnenstad behoeft op een aantal locaties groot onderhoud aan de openbare ruimte.	De binnenstad voldoet aan het gewenste beeld.. Met regulier beheer bijdragen aan het uitvoeren ontwikkelingsprogramma binnenstad	Herinrichting en groot onderhoud bolwerken-binnenstad is uitgevoerd (zie toelichting) Verbetering inrichting verharding Pletterstraat is uitgevoerd (zie toelichting)

Streefdoel/indicator

In stand houden van de hoofdinfrastructuur voor een goede bereikbaarheid van de stad.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Een aantal afmeervoorzieningen voor beroepsvaart en recreatievaart (3 stuks) hebben hun functionaliteit verloren en moeten worden vervangen	De afmeervoorzieningen voldoen aan de eisen ten aanzien van functionaliteit en veiligheid ten behoeve van de beroeps- als de recreatievaart en vindt ongehinderd plaats (afmeervoorzieningen).	De afmeervoorzieningen voldoen aan de eisen ten aanzien van functionaliteit en veiligheid. Een 3 tal afmeer voorzieningen zijn vervangen
Er is een goed beeld van de kwaliteit van het wegenstelsel door de uitgevoerde inspecties. Een aantal wegen zit onder de norm.	Prioriteit wordt gegeven aan de hoofdinfrastructuur en wegen waar de veiligheid in het geding is	Asfaltonderhoud hoofdinfrastructuur, waaronder de Ceintuurbaan en de Zwartewaterallee is uitgevoerd (zie toelichting)

Streefdoel/indicator

Faciliteren mobiele verkooppunten (standplaatsen van bijv snackwagen)

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Huidige standplaatsenbeleid.	Actueel beleid	Evaluatie en eventuele actualisatie van het standplaatsenbeleid moet nog worden afgerond.

Bezuinigingen m.b.t. in standhouden van de bestaande openbare ruimte:

57.000	Gestopt met periodiek schilderwerk portalen verkeersregelinstallaties en bewegwijzering Het stoppen met schilderwerk van dit straatmeubilair zal de eerste jaren weinig tot geen zichtbaar effect hebben omdat het schilderwerk op orde is. Na enkele jaren zal het verval langzaam intreden. Op enig moment (5 tot 10 jaar), zal de verflaag zover aangetast zijn dat opnieuw schilderen eventueel incidenteel ingepland kan worden. Dit hebben we gerealiseerd.
60.000	De kosten voor VRI's (verkeersregelinstallaties) zijn verlaagd als gevolg van energiezuiniger en onderhoudsvriendelijker installaties.
60.000	Structurele meevaller groen: deze bezuiniging is geïmplementeerd.
63.000	Voor de displayreclame is een contract afgesloten met een nieuwe partij per 2015 voor 5 jaar. Dit resultaat is structureel.

toelichting activiteiten

Een aantal gecombineerde projecten uit het MJOP
- toepassing alternatieve infiltratie in combinatie met asfaltherstel
- Gasthuisplein, bij reconstructie aanpassing riolering en aanpak vanuit wateroverlastkaart
- Ter Pelkwijkpark, reconstructie verharding en opheffen wateroverlast
- Gruitmeesterlaan, groenreconstructie in combinatie met verharding en afvalinzameling
- Ministerlaan, wortelopdruk verharding in combi met boomaanpassing
- Schipbeek, wortelopdruk verharding in combi met boomaanpassing en afwatering

Gladheidsbestrijding
Vanuit de bezuinigingsopgave ingegeven zijn we in 2016 in samenspraak met de ROVA gestart met onderzoeken of en hoe we met kleinschalige investeringen een effectiever en efficiënter strooibeleid kunnen uitvoeren. Door gebruik te maken van extra meetpunten (temperatuur) verwachten we mogelijkheden om gedifferentieerd strooibeleid (bebouwde kom / buitengebied) verder in kaart brengen en het bestaande gladheidsbestrijdingsplan hier op aan te passen.In 2016 heeft dit geresulteerd in routeoptimalisatie.

Vervolg kwaliteitsimpuls bolwerken-binnenstad:
In 2016 is verder een vervolg gegeven aan groot-onderhoud aan de "bolwerken" langs de rand van onze binnenstad. Bestaande (verouderde) asfaltverharding wordt vervangen door klinkerverharding. In navolging op de herinrichting van het van Nahuysplein (2015) is in 2016 de Badhuiswal uitgevoerd. In 2017 wordt het Terpelkwijkpark uitgevoerd..

Verbetering inrichting verharding Pletterstraat:
De inrichting van de verharding van een gedeelte van de Pletterstraat is in 2016 vanuit regulier beheer- en onderhoud aangepast. De aanpassing zal bijdragen aan aantrekkelijkheid voor de fietsers en betreft ook een kwaliteitsimpuls voor de woonomgeving. Het betreft het gedeelte begin Pletterstraat (ingang P-Eiland) tot aan de brug bij het conservatorium.

Asfaltonderhoud Hoofdinfrastructuur:
Op onderstaande wegen van de hoofdinfrastructuur is in 2016 groot- asfalt -onderhoud uitgevoerd:
Ceintuurbaan (Kuyerhuislaan-spoorlijn beide richtingen), Mastenbroekerallee (rotonde), Nieuwleusenerdijk (Mindenstraat –rotonde), Oldeneelallee (spoorlijn –rotonde en rotonde), Stadshagenallee (Hasselterweg – rotonde beide richtingen), Zwartewaterallee (Roelenweg-Mozartlaan beide richtingen

Relaties met andere programma's
Dit heeft een relatie met de programma's 2, 3, 4 en 5.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Een duurzame verwerking en (her)gebruik van huishoudelijk afval, afvalwater, hemelwater en grondwater

Streefdoel/indicator

Streefdoel/indicator (4 a 5 jaar)

De “Rivus visie afvalwaterketen 2030” is vertaald naar het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Bij de uitvoering van het GRP wordt de komende jaren invulling gegeven aan de drie gemeentelijke zorgplichten voor de riolering. Deze zijn in de Wet gemeentelijke watertaken aan gemeenten opgedragen:

1. Zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Zorgplicht om in stedelijk gebied structurele nadelige gevolgen van hoge of lage grondwaterstanden te voorkomen of te beperken, voor zover doelmatig.
3. Zorgplicht voor inzameling en verwerking van hemelwater, voor zover doelmatig.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Het Zwolse rioolstelsel voldoet aan de gestelde eisen. Waarbij er minder dan 1 ongewenste overstort plaatsvindt tgv. menselijk handelen of technisch falen.	Het blijven voldoen aan de gestelde eisen met minder middelen.	Het rioolstelsel voldoet aan de gestelde eisen. Door risico gestuurd te werken besparen we op de kosten voor inspectie en zetten onze middelen zo doelmatig mogelijk in.
Zwolle beschikt over een wateroverlastkaart met locaties die gevoelig zijn voor wateroverlast.	Beperken van (grond)wateroverlast in woningen/bedrijven (zie paragraaf 4.4.2 en 4.4.3 in GRP 2011 - 2015).	In 2016 is geen (grond)wateroverlast opgetreden uitgaande van de taakopvatting beschreven in het GRP. In 2016 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om asfalt-woonstraten toekomstbestendig om te bouwen. Er is in beeld gebracht waar we in de stad in bestaande woonstraten de asfaltverharding kunnen vervangen door waterdoorlatende verharding. Om zo bij te kunnen dragen aan een toekomstbestendige stad (duurzaam, klimaatadaptief, bereikbaar & toegankelijk, leefbaar etc). In de PPN wordt ingegaan op de kansen uit dit onderzoek.
Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2015 (GRP)	Er is een nieuw vastgesteld GRP 2016-2020.	Het GRP 2016 - 2020 is vastgesteld

Streefdoel/indicator

Vanuit het beheer en onderhoud van de openbare ruimte dragen we bij aan hergebruik van grondstoffen en reductie van het restafval.

De concrete doelstelling is 47 kg meer grondstoffen uit het restafval en grof huishoudelijk afval halen in 2016 t.o.v. 2010 (± 17 % reductie restafval in 2016 t.o.v. 2010).

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Afvalscheiding in 2010 en 2014: in kg per inwoner: 2010: 278; 2014: 256 Restafval en GHA: 2010: 278; 2014: 256 GFT en GTA: 2010: 80; 2014: 93 Papier, Textiel, Glas en Kunststof: 2010: 90,8; 2014: 86 GHA is grof huishoudelijk afval GFT is groente- ,fruit - en tuinafval GTA is grof tuinafval	Verwachting afvalscheiding 2016: in kg per inwoner: Doel 2016 GGP: 231; 2016 prognose: 236 Restafval en GHA GHA is grof huishoudelijk afval	In 2016 is de invoering van omgekeerd inzamelen in Zwolle Zuid afgerond. De hoofdlijnen van het GGP 2016-2020 zijn door de raad vastgesteld en er is gewerkt aan een uitvoeringsplan.

Bezuinigingen afval

De bezuiniging voor de 250 kg-regeling voor puin en bouw- en sloopafval en het niet meer aan huis ophalen van bruin- en witgoed is doorgevoerd.

Relaties met andere programma’s

Dit heeft een relatie met de programma's 4 'Groene leefomgeving en milieu'

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	44.925	25.947	45.902	27.333	44.880	27.291	1.022	-41	981
Reservemutaties	538	1.030	538	1.139	1.293	1.086	-755	-53	-808
Gerealiseerd resultaat	**45.464**	**26.977**	**46.441**	**28.472**	**46.173**	**28.377**	**267**	**-94**	**173**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Groenbeheer	272	17	289	-284	28	33
Paarsbeheer	118	11	129	-31	-83	15
Blauwbeheer	23	19	41	-28		14
Wegen	-342	720	378	-286		92
Straatmeubilair	-4	84	79	-9	2	72
Kunstwerken	-58	14	-45			-45
Riolering	325	-325				
Wijkbeheer	27	77	105	-82		22
Afval	614	-614				
Toezicht openbare ruimte	-2		-1			-1
Reclame	-29	-8	-37			-37
APV openbare ruimte						
Markten	41	-38	3			3
Havens	37	2	39	-35		4
Totaal	**1.022**	**-41**	**981**	**-755**	**-53**	**173**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Groenbeheer	+33	I	Opdrachten in het kader van reconstructies en een aantal overige opdrachten (totaal +284) zijn nog niet volledig uitgevoerd. Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve nog uit te voeren werken.
Paarsbeheer	+15	I	Op de Wijthmenerplas, Milligerplas en Agnietenplas is gepland (groot) onderhoud niet uitgevoerd omdat er momenteel onderzoek (incl. financiële doorrekening) gedaan wordt inzake de plassen. Hierbij wordt onderzocht welke onderhoudswerkzaamheden gedaan moeten worden en welke voorzieningen getroffen moeten worden: o.a. de vraag of en hoeveel sanitaire units op de Wijthmenerplas vervangen dan wel gerenoveerd gaan worden. Er is hierdoor een totale onderbesteding (+103). De Stadshoeve zal in 2017 gerealiseerd worden. De hiervoor beschikbare middelen zijn nog niet volledig ingezet (+31). Daarnaast zijn er nog diverse andere kleine verschillen op Jeugdtuinen, Dierenweides en Recreatie (-15). Reservemutaties: de niet-aangewende middelen voor de Stadshoeve zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-31). Daarnaast zijn vanwege niet uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden en het exploitatieresultaat van de Wijthmenerplas minder middelen aan de reserve onttrokken (-83).
Blauw beheer	+14	I	Eén opdracht is nog niet volledig uitgevoerd (+28). Dit bedrag is gereserveerd in de reserve nog uit te voeren werken.
Wegen	+92	I	Lagere (variabele) kosten straatreiniging (+22), hogere inkomsten uit leges voor kabels en leidingen (+20) er zijn meer vergunningen verstrekt. Diverse overige kleinere verschillen (+50). In 2017 is voor een bedrag van (+286) aan herstraatvergoedingen vanuit kabels en leidingen ontvangen over 2016. Dit bedrag is in de reserve civiele infrastructuur gestort, waaruit een deel van het jaarlijkse buitengewoon onderhoud (2018 e.v.) wordt bekostigd.
Straatmeubilair	+72	I	Een kleinere opdracht is eind 2016 nog niet uitgevoerd (+7). Dit bedrag is in de reserve Nog uit te voeren werken gestort. Op het onderdeel openbare verlichting zijn de kosten voor vervanging lantaarnpalen door schade lager geweest (+40) vanwege het hergebruik van materiaal, dat vrijkomt uit de ombouw van verlichting naar LED. De energiekosten zijn lager door het gebruik van LED verlichting (+32).

Riolering	0	I	De inkomsten uit de rioolheffing waren hoger (+176) door een hoger aantal aansluitingen in 2014 en 2015 (+100) en 2016 (+76) , dan was geraamd. In de begroting 2017 is met het hogere aantal aansluitingen rekening gehouden. De onderzoekskosten waren lager (+139) in afwachting van vaststelling van het GRP 2016-2020 dat in december heeft plaatsgevonden, zijn de uitgaven voor onderzoek in 2016 getemporiseerd. De onderhoudskosten waren lager (+171), hiervan heeft (+72) betrekking op nog niet volledig uitgevoerde opdrachten. Dit bedrag blijft in de voorziening Riolering hiervoor gereserveerd. Voor een bedrag (+99) heeft het betrekking op minder kosten voor calamiteiten bij zowel riolering als gemalen in 2016. Door bovenstaande lagere kosten is de onttrekking uit de voorziening Riolering is voor 2016 niet benodigd.
Wijkbeheer	+22	I	Een aantal opdrachten is per eind 2016 nog niet volledig uitgevoerd (+82). Deze middelen zijn gereserveerd in de reserve Nog uit te voeren werken (-82).
Afval	0	I/D	Op het product Afval is in 2016 een voordeel gerealiseerd (+946). Aan zowel de uitgavenkant als inkomstenkant zijn per saldo voordelen te constateren (+614) resp. (+332). Dit voordeel (+946) is geëgaliseerd met de Voorziening Afval. Het voordeel aan de inkomstenkant (+332) komt vnl. door de hogere opbrengst voor kunststofverpakking (PMD). Oorzaak is de sterke stijging van tonnages kunststofverpakking (van 1.855 ton in 2015 naar 2.508 ton in 2016) hetgeen een hogere vergoeding van Nedvang heeft opgeleverd (+284). (Overigens staat de vergoeding voor PMD voor de toekomst onder druk en wellicht komt er een herberekening opbrengst PMD i.v.m. de discussie over de PET-trays). Daarnaast hebben oud papier en de afvalstoffenheffing voor een extra opbrengst gezorgd (+40). Overige kleine verschillen (+8). Tegenover de extra opbrengst op PMD staan ook hogere verwerkingskosten/vermarkten (-296, incl. afrek. 2015). In 2016 zijn minder nieuwe ondergrondse containers opgeleverd dan verwacht; de oplevering van bijv. 20 ondergrondse containers in Berkum, Dieze, Kamperpoort en de Binnenstad heeft begin 2017 plaatsgevonden hetgeen in 2016 een voordeel opgeleverd heeft (+91). De hoeveelheid restafval daalt gestaag en is in 2016 t.o.v. 2015 afgenomen met 1.812 ton hetgeen een voordeel oplevert (€ +63). Tevens is minder oud papier aangeleverd hetgeen tot een lagere vergoeding aan instellingen/verenigingen heeft geleid (+42). Er was verwacht dat over het restafval alsmede grof huisvuil een heffing van € 13,- per ton afval doorbelast zou worden. Dat is achterwege gebleven en er heeft tevens over 2015 geen heffing plaatsgevonden (+675). Op overige onderdelen (basistaken, natransport, etc.) zijn er diverse voordelen geweest (+39).
Havens	+4	I	Voor de bijdrage aan de in 2015 opgerichte coöperatie u.a. Port of Zwolle is een bedrag van (+35) gestort in de reserve Nog uit te voeren werken.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Aanleg en inr. wijkboerderij Stadshagen	89		2	87		87	
Gem. riol. plan t/m 2011-2015	976	-898	87	afgesloten			
VVI13 Bomen	50		45	afgesloten			
Ombouw verlichting naar LED	1.901	600	305	2.196			2.196
VVI14vervangen bomen	75		57	18			18
VVI14beschoeiingen	172		171	afgesloten			
VVI14vervangen beplanting	50		2	48			48
VVI15Pelserbrug aandrijving	12		15	afgesloten			
VVI15Holtenbroekerburg verenpakket	48	-40	4	afgesloten			
VVI15beschoeiingen	182		172	10			10
VVI15drijvende steigers	60		58	afgesloten			
VVI15damwand Zwartewater thv Beatrixbrug	31		28	afgesloten			
VVI15vri armaturen/automaten	73		73	afgesloten			
VVI15spelen	103		103	afgesloten			
VVI15vervangen bomen en beplanting	250			250			250
VVI15Vispoortenbrug waterkabels/kasten	11		12	afgesloten			
VVI15Twistvlietbrug diverse werkz.	20			20			20
VVI15Westenholterbrug leuningen verz.	39		46	afgesloten			
VVI15Bedieningsgebouw div.install- interieur	50	40	17	73			73
VVI15houten bruggen diverse onderdelen	29		29	0			
VVI15wegen verv. opbouw verharding	312		85	227			227
Havenbedrijf Port of Zwolle	275		125	150		150	
Brugbediening op afstand		663	2	661	275		386
Gem.riol.plan t/m 2016-2020		300	163	137			137
2016-VRI armaturen/autom		500	501	afgesloten			
2016-Spelen		300	85	215			215
2016-Verv.Bomen&Beplanting		340		340			340
2016-Verv.Beschoeiingen		150		150			150
2016-Verv.Houten Bruggen		88	77	11			11
2016-Mast.br.brug.div.wzh(hydr		145	118	27			27
2016-Omb.asfaltw.waterp.verh.		300	2	298			298
2016-Wegen vervangen asfalt		140		140			140
	4.808	**2.628**	**2.384**	**5.058**	**275**	**237**	**4.546**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Onrendabele vervangingsinv. 2016	2.563	Begroting 2016	
Brugbediening op afstand	663	RB 21-9-15	
Gem.riol.plan t/m2011-2015	-898	Berap 2016-1	
2015-BB software en camera's	40	Berap 2016-2	
2015-Holt.br.brug verenpak	-40	Berap 2016-2	
Gem.riol.plan t/m 2016-2020	300		
	2.628		

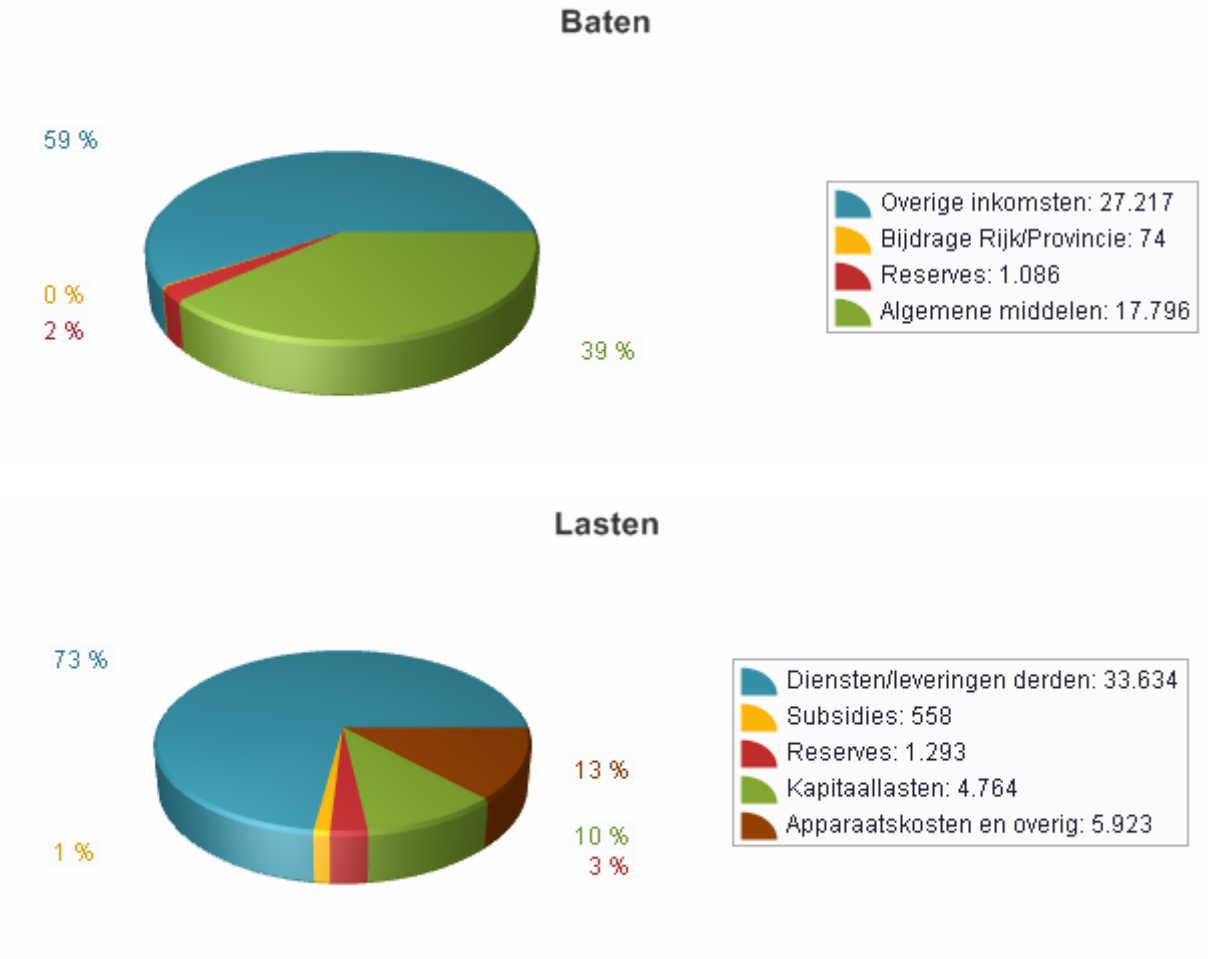
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Gem. riol. plan t/m 2011-2015	-9
VVI13 Bomen	5
VVI14beschoeiingen	1
VVI 15 Spelen	0
VVI 15 VRI armaturen/automaten	0
VVI15Pelserbrug aandrijving	-3
VVI15Holtenbroekerburg verenpakket	4
VVI15drijvende steigers	2
VVI15damwand Zwartewater thv Beatrixbrug	3
VVI15Vispoortenbrug waterkabels/kasten	-1
VVI15Westenholterbrug leuningen verz.	-7
2016-VRI armaturen/autom	-1
	-6

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het krediet ombouw openbare verlichting naar LED heeft een langere doorlooptijd, dit zal in ieder geval tot 2019 doorlopen.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 9 Cultuur

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het jaar 2016 stond in het teken van de vaststelling van de nieuwe Cultuurnota 2016-2020. Samen met de inwoners en instellingen uit Zwolle willen we een cultureel klimaat scheppen dat ruimte biedt voor initiatieven, dat bruist, vernieuwend is en soms zelfs schuurt, dat creativiteit stimuleert, discussie oproept, kortom: kleur geeft aan de stad en waarmee we ons regionaal en landelijk kunnen profileren. De basis hiervoor is zeker aanwezig: diverse instellingen lieten opnieuw een bezoekersrecord zien en Rico, Sticks en Typhoon lieten een Zwols geluid horen in de Ziggo dome. Maar het is kwetsbaar gebleken: in eerste instantie is geen van de Zwolse aanvragen bij Fonds Podiumkunsten en/ of Cultuurparticipatie gehonoreerd. De gemeenteraad heeft bij motie in september 2016 verzocht om initiatief te nemen in een krachtige lobby. Er is veel aandacht gevraagd voor onder andere regionale spreiding. Dit hebben we niet alleen gedaan, maar onder andere binnen Landsdeel Oost om een signaal af te geven. Dit blijven wij in gezamenlijkheid doen. Ook binnen het convenant Landsdeel Oost hebben we aandacht gevraagd voor de regionale infrastructuur.
Door aanvullende besluitvorming heeft Gnaffel subsidie gekregen voor het jaar 2017.

Binnen landsdeel Oost, waar Zwolle deel vanuit maakt, wordt er ook een proeftuin Talentontwikkeling ontwikkeld. Met deze proeftuinen wordt de infrastructuur versterkt en laten we als Zwolle en als landsdeel Oost zien op landelijk niveau onderscheidend te kunnen zijn. We bereiden ons daarmee voor op de volgende cultuurperiode. Daarnaast zijn The Young Ones en Zwolse Theaters de samenwerking aan gegaan, heeft Hedon het productiehuis ontwikkeld. Dit zijn ook ontwikkelingen gericht op de toekomst om in te kunnen spelen op de veranderende behoefte.

Een van de onderdelen uit de cultuurnota is het vormgeven en positioneren van ‘Het verhaal van Zwolle’, waaronder de drie sporen Hanzestad (handel en economie), Moderne Devotie (geestelijk leven en onderwijs) en Democratie (patriotten, Thorbecke, SDAP). De aanwezigheid van cultuurhistorisch erfgoed is een belangrijke trekker voor bezoekers. De zichtbaarheid hiervan kan vergroot worden. Er zal intensiever worden samengewerkt tussen de verschillende organisaties op het gebied van cultuurhistorie onder regie van het HCO. De Fundatie zal hierin ook een inhoudelijke en adviserende rol gaan spelen.

De betrokkenheid van inwoners is groot. Er zijn veel vrijwilligers actief bij de grote instellingen en binnen het amateurkunstveld. En er zijn met het Buurtcultuurfonds nieuwe mogelijkheden ontstaan om initiatieven van inwoners te realiseren. RTVZoo heeft is in 2016 gestart met de regionalisering met de lokale omroepen hierin de buurt.

Er is bij motie verzocht om ‘diversiteit’ op de agenda te zetten. We hebben in de prestatieafspraken hierover aanvullende afspraken over gemaakt. Hiermee is het op de agenda gezet en geborgd. Over een wat langere periode kunnen hiervan de resultaten worden teruggekoppeld.

Vooruitblikkend op het nieuwe jaar gaat er veel gebeuren: Stadkamer verhuist naar de Zeven Alleetjes, de omroepen kijken naar regionalisering, en met het sluiten van R10 wordt gekeken naar de wijze waarop we de creatieve sector kunnen faciliteren.

Relevante kaderstellende nota's

- Cultuurnota 2016 - 2020
- raadbesluiten cultuureducatie (2013/2014)
- diverse subsidieregelingen

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
In 2016 is de cultuurnota 2016 – 2020 vastgesteld. Op dit moment is het Zwolse aanbod hoogwaardig en wordt goed gewaardeerd. De cruciale vraag is hoe we dat willen behouden en versterken. Daarnaast leeft breed de vraag hoe we Zwolle meer kunnen positioneren. Het Zwolse culturele klimaat moet meer gezicht krijgen. Dit vergroot de aantrekkingskracht. Daar zetten we komende jaren ook op in. Dit doen we vooral ook door organisaties de ruimte te geven en te faciliteren, zodat we optimaal gebruik kunnen maken van hun kracht. En door gericht in te zetten op activiteiten. Medio 2016 is de Cultuurnota vastgesteld, en daarmee ook de doelstellingen voor de periode 2016- 2020: Doel 1 *Het culturele aanbod in Zwolle is kwalitatief hoogwaardig*. Doel 2 *Het Zwolse cultureel klimaat is dynamisch en innoveert blijvend.*

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Het fundament van de Zwolse infrastructuur staat. Dit doen we vooral met ons fundament: het culturele aanbod van podia, musea, instellingen en voorzieningen die elke grote stad heeft. De gemeente zorgt voor een substantiële bijdrage aan het in stand houden hiervan. Dit fundament willen we behouden en versterken. Naast deze “basisinfrastructuur” zijn er veel andere organisaties en verenigingen, ondernemende bedrijven en inwoners. Samen zorgen zij voor een eigenzinnig Zwols cultureel klimaat.	Niet vastgesteld voorafgaand aan 2016.	De Cultuurnota 2016-2020 is medio 2016 vastgesteld. Een van de onderdelen uit de cultuurnota is het vormgeven en positioneren van ‘Het verhaal van Zwolle’, waaronder de drie sporen Hanzestad (handel en economie), Moderne Devotie (geestelijk leven en onderwijs) en Democratie (patriotten, Thorbecke, SDAP). De zichtbaarheid hiervan kan vergroot worden. Er zal intensiever worden samengewerkt tussen de verschillende organisaties op het gebied van cultuurhistorie onder regie van het HCO. Stadkamer heeft zich tijdelijk gevestigd in het Stadhuis ter overbrugging voor de verhuizing naar het nieuwe pand aan de Zeven Alleetjes.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	16.530	43	16.938	373	16.681	352	257	-21	236
Reservemutaties		10	101	193	261	174	-160	-19	-179
Gerealiseerd resultaat	**16.530**	**53**	**17.039**	**566**	**16.942**	**526**	**97**	**-40**	**56**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Bibliotheken	-1		-1			-1
Podiumkunsten	90	-40	50	-20		30
Festivals						1
Cultuureducatie	121	19	140	-140		
Amateurkunst	30		30			30
Musea	23		23		-20	3
Lokale geschiedenis						
Beeldende Kunst	-4		-4			-4
Beiaardier	-2		-2			-2
Totaal	**257**	**-21**	**236**	**-160**	**-19**	**56**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Podiumkunsten	+30	I	De afwijking in lasten wordt veroorzaakt door kleine afwijkingen op diverse begrotingsposten. Dit bij elkaar zorgt voor een positief financieel resultaat. O.a. is er een bijdrage aan de IJsselbiënnale gereserveerd, zie hiervoor ook de reserve storting. Door besluitvorming van de cultuurnota halverwege het jaar zijn nog niet alle nieuwe initiatieven volledig ingezet. Daarnaast s er een klein voordeel vanwege een rentevoordeel.
Cultuureducatie	+0	I	Het voordeel op de lasten ontstaat voornamelijk door een terugvordering van de subsidie uit 2015 aan Stadkamer. De jaarrekening van Stadkamer laat een positief resultaat zien over 2015, met name op de garantiesubsidies. Dit betreft vooral voordelen op de BWU (garantiesubsidie voor de afhandeling bovenwettelijke uitkeringen personeel vm Muzerie) en een voordeel op de garantiesubsidie materialenbank en bedrijfsbureau aan Stadkamer. De restant gelden van cultuureducatie (140) zijn gereserveerd. Dit is in overeenstemming met de besluitvorming.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet	nieuw	besteding	restant	dekking		
	1-1-2016	krediet	2016	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Perc.reg beeldende kunst	85		102	-17	-99	82	
Spiegel, trekkenwanden		633		633			633
	85	**633**	**102**	**616**	**-99**	**82**	**633**

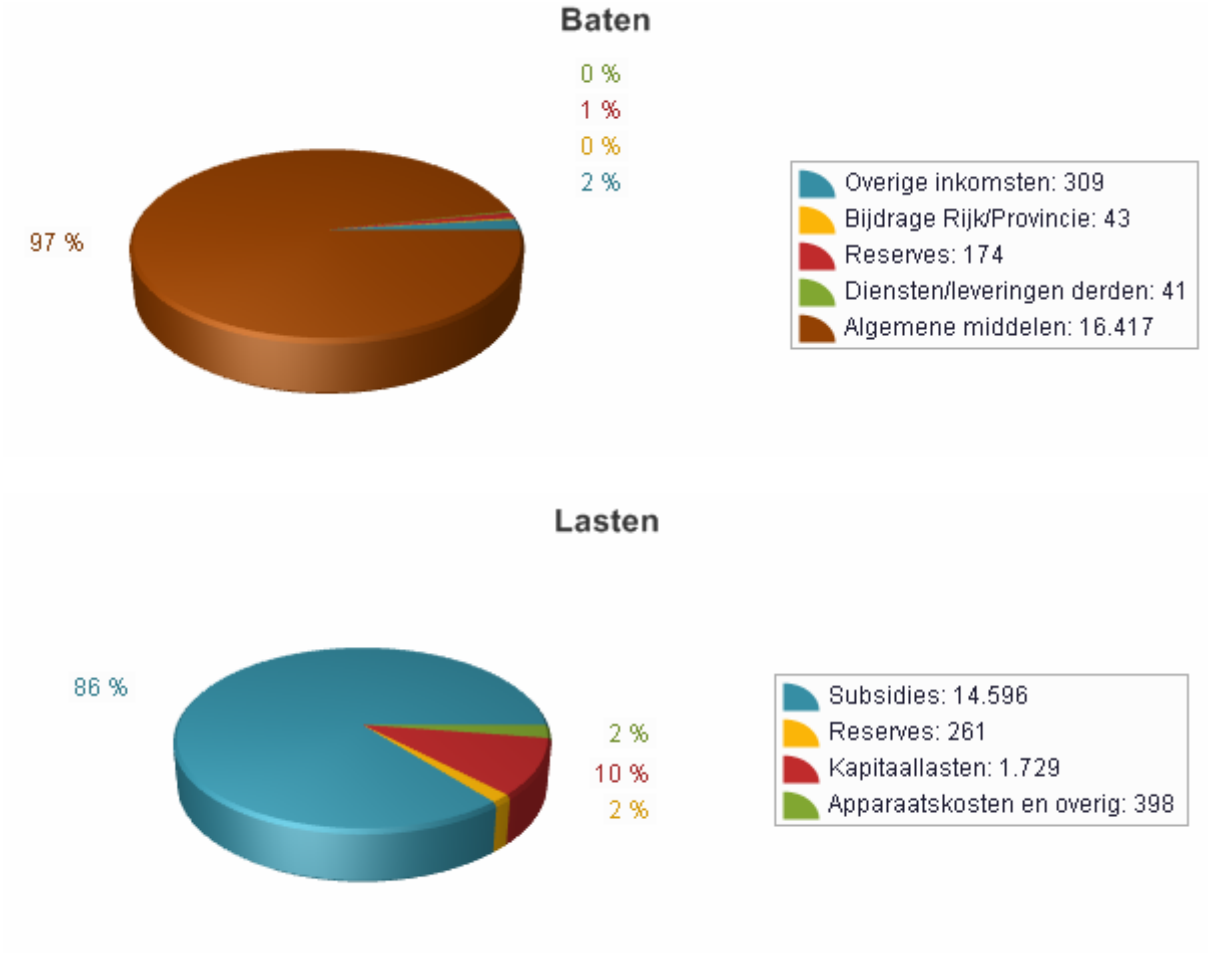
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Spiegel, trekkenwanden	633	RB 4-7-2016	
	633		

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 10 Sport

Beleidsverantwoording

Algemeen

De wereld om ons heen verandert. De samenleving is zich meer en meer bewust van het belang van sporten en bewegen in het kader van bijvoorbeeld een gezonde leefstijl en participatie. Daarnaast staat de traditionele verenigingsstructuur onder druk door toenemend consumentisme en de bezuinigingen op de gemeentebegroting. In dit kader zijn in 2015 de stadsgesprekken met de sportverenigingen gestart die ook in 2016 zijn voortgezet. De resultaten van deze gesprekken zijn meegenomen in het Actieplan Sport en bewegen dat in september 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit Actieplan biedt een dynamisch en flexibel beleidskader met als belangrijkste doelen het behoud van vitale inwoners en vitale sportverenigingen.

In het kader van de bezuinigingsopgave 2016-2018 is in 2016 ook een eerste bezuiniging op de sportbegroting gerealiseerd. Om sportverenigingen de gelegenheid te bieden de hogere kosten op te vangen is daar waar mogelijk al voor de zomer van 2016 gestart met de implementatie van het Actieplan in de vorm van pilots. Zo is er al vrij snel een samenwerkingsverband tot stand gekomen tussen de verenigingen op en rond het Hoge Laar, waar in samenwerking met Deltion ook het entreeonderwijs een plek heeft gekregen. Ook voetbalverenigingen CSV en WVF hebben, evenals SVI en VSW, de samenwerking gezocht. Verder zijn op sportpark Marslanden plannen ontwikkeld en stappen gezet om de bestaande samenwerking verder uit te bouwen. Verder is merkbaar dat, naast onderlinge samenwerking, zowel binnen- als buitensportverenigingen ideeën ontwikkelen en initiatieven ontplooien om hun verdienvermogen en maatschappelijke functie te vergroten. Bij veel van deze ontwikkelingen is SportService Zwolle betrokken om mee te denken, te verbinden en ondersteuning te bieden. In het najaar 2016 is dan ook een eerste stap gemaakt met de inzet van de sportparkmanagers vanuit SSZ. Kortom kan gesteld worden dat het Actieplan en de bezuinigingen binnen de Zwolse sport beweging in gang gezet hebben en dat de Zwolse sportverenigingen in hoge mate veerkracht, flexibiliteit en vooruitstrevendheid tonen. In 2017 verwachten wij dat deze ontwikkelingen verder doorzetten en zullen deze waar nodig stimuleren en faciliteren.

Tenslotte zijn ook in de topsport weer aansprekende resultaten behaald met winnaars en ereplaatsen in de landelijke competities en op NK´s, EK´s en WK´s met misschien wel als hoogtepunt de gouden olympische medaille van Anna van der Breggen. Daarnaast hebben ook de diverse Zwolse (top)sportevenementen weer veel bezoekers en publiciteit gegenereerd.

Relevante kaderstellende nota's

- Masterplan Sportaccommodaties (2009)
- Nota aangepast sporten: Zwolle sport onbeperkt (2010-2013)
- Nulmeting sportaccommodaties (2011)
- Actieplan Sport en Bewegen (2016)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Sportparticipatie: een zo hoog mogelijke sportdeelname in alle geledingen van de bevolking		
Streefdoel/indicator		
Bevorderen van sportdeelname. Tenminste 75% van de volwassenen en 80% van de jeugdigen voldoet aan de beweegnorm. Versterken van de sportieve ontwikkeling van kinderen en volwassen in Zwolle.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Sportparticipatie volwassenen 0-meting 2009: 75% 1-meting 2012: 77% 2-meting 2014: 78%	3-meting 2016: norm 78% resultaten 3-meting nog niet bekend	De buurtsportcoaches zijn ingezet om de sport- en beweegparticipatie van met name kwetsbare groepen te vergroten. Daarnaast is ingezet op het in stand houden van kwalitatief sportaanbod.
Sportparticipatie jeugdigen 0-meting 2009: 80% 1-meting 2012: 90% 2-meting 2014: 90% Sportparticipatie mensen met een beperking	3-meting 2016: norm 90% resultaten 3-meting nog niet bekend	In het kader van sportstimulering jeugd- en jongeren heeft SSZ onder meer sportstimuleringspakketten aangeboden aan het (basis)onderwijs en zijn schoolsporttoernooien georganiseerd.
Aandeel kinderen zonder zwemdiploma in groep 7 0-meting 2012: 1% 1-meting 2013: 4% 2-meting 2014: 4%	3-meting 2016: norm: 1% werkelijk: 3%	In 2016 hebben 124 kinderen aan aanvraag ingediend voor het zwemvangnet en 83 kinderen hebben dat jaar een A-diploma behaald en 62 een B-diploma. Het streven is om zoveel mogelijk kinderen te stimuleren een zwemdiploma te behalen. Waar inkomen een drempel is kan een beroep gedaan worden op het zwemvangnet. De ambitie voor zwemdiplomabezit ligt hoog, maar zwemvaardigheid kan niet worden verplicht. Desalniettemin blijkt uit de meting dat in het schooljaar 2015/2016 in groep 7 3% van de leerlingen geen zwemdiploma had tegenover 11% landelijk.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 11, 12 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Sport als middel ten behoeve van andere (maatschappelijke) doelen		
Streefdoel/indicator		
Versterken en benutten van de rol van sport (ten aanzien van doelen) in andere beleidsprogramma's Sport vormt een structureel onderdeel van sociaal domein in het algemeen en het gezondheidsbeleid, het jeugdbeleid, welzijnsbeleid en participatie in het bijzonder. Sportverenigingen vervullen een bredere rol dan voor het sporten alleen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
aandeel sportverenigingen dat maatschappelijk actief is 0-meting 2011: 61%	2-meting 2017: 65%	Met het Actieplan Sport en bewegen en de daaruit voortvloeiende inzet van sportparkmanagers wordt ingezet op het vergroten van de maatschappelijke functie binnen de sportverenigingen. In 2016 zijn al diverse verenigingen gestart met bestaande en nieuwe)maatschappelijke activiteiten zoals het participatieproject op sportpark Marslanden en het entree-onderwijs op het Hoge Laar.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 11 en 12.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Sterke sportinfrastructuur		
Streefdoel/indicator		
Het bevorderen van vitale sportverenigingen met een aantrekkelijk sportaanbod en die een ontmoetingsplaats zijn voor diverse bevolkingsgroepen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Percentage sporters dat lid is van een sportvereniging 0-meting 2010: 56% 1-meting 2012: 52% 2-meting 2014: 54%	3-meting 2016: 60% resultaten meting 2016 nog niet bekend	SSZ heeft binnen de reguliere taken de verenigingen ondersteuning geboden bij het organiseren van kwalitatief en aantrekkelijk sportaanbod o.a. door ondersteuning op het gebied van ledenwerving en verenigingsbeleid. In het kader van het Actieplan sport en bewegen wordt ook ingezet op het stimuleren van verenigingen tot het organiseren van nieuw, vernieuwend en andersoortig sportaanbod en maatschappelijke activiteiten om meer mensen (al dan niet als lid) te binden aan de vereniging
Aandeel verenigingen met stabiel of stijgend ledenaantal 0-meting 2011: 76% 1-meting 2013: 72%	2-meting 2017: 75%	SSZ ondersteunt de verenigingen bij het verhelpen van dit probleem voor zover dit veroorzaakt wordt door organisatorische knelpunten.

Relaties met andere programma's
Programma 6, 11 en 12.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.768	1.237	9.069	1.237	9.007	1.291	62	55	117
Reservemutaties	231	825	281	841	351	769	-70	-72	-143
Gerealiseerd resultaat	**8.999**	**2.061**	**9.350**	**2.077**	**9.358**	**2.060**	**-8**	**-18**	**-26**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Breedtesport	2		2			2
Topsport						
Sportaccommodaties	60	55	114	-70	-72	-28
Totaal	**62**	**55**	**117**	**-70**	**-72**	**-26**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Sportaccommodaties	-28	I	Het positieve resultaat op de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten EC omdat er onderhoudswerkzaamheden sportaccommodaties verschoven zijn naar een volgend begrotingsjaar. Tegelijkertijd is er daarom minder onttrokken aan de Reserve Onderhoud Sportaccommodaties. Het positieve resultaat op de baten wordt veroorzaakt door een niet geraamde vergoeding door VV Berkum (voordeel 53) in de méérkosten van renovatie kleedkamers. De afwijking in de reservestorting, zijnde het budget 2016 voor renovatie sportvelden, wordt veroorzaakt door besluitvorming door de Raad in deze ná 19-12-2016 en maakt daarom geen onderdeel uit van de gehanteerde Begrotingsbedragen (nadeel 37). Verder is een restbudget op een opdracht EC in de reserve gestort (nadeel 34). Dit restbudget zal in 2017 besteed worden.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet	nieuw	besteding	restant	dekking		
	1-1-2016	krediet	2016	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Sportpark Hoge Laar	113		55	58		72	-14
Kleedkamers Berkum 2013	0			0			
Kunstgras Pelikaan	-4			-4			-4
Verlichting Blue Hawks	0			0			
Haalbaarheidsonderzoek WRZV		50	16	34		34	
	109	**50**	**71**	**88**	**0**	**106**	**-18**

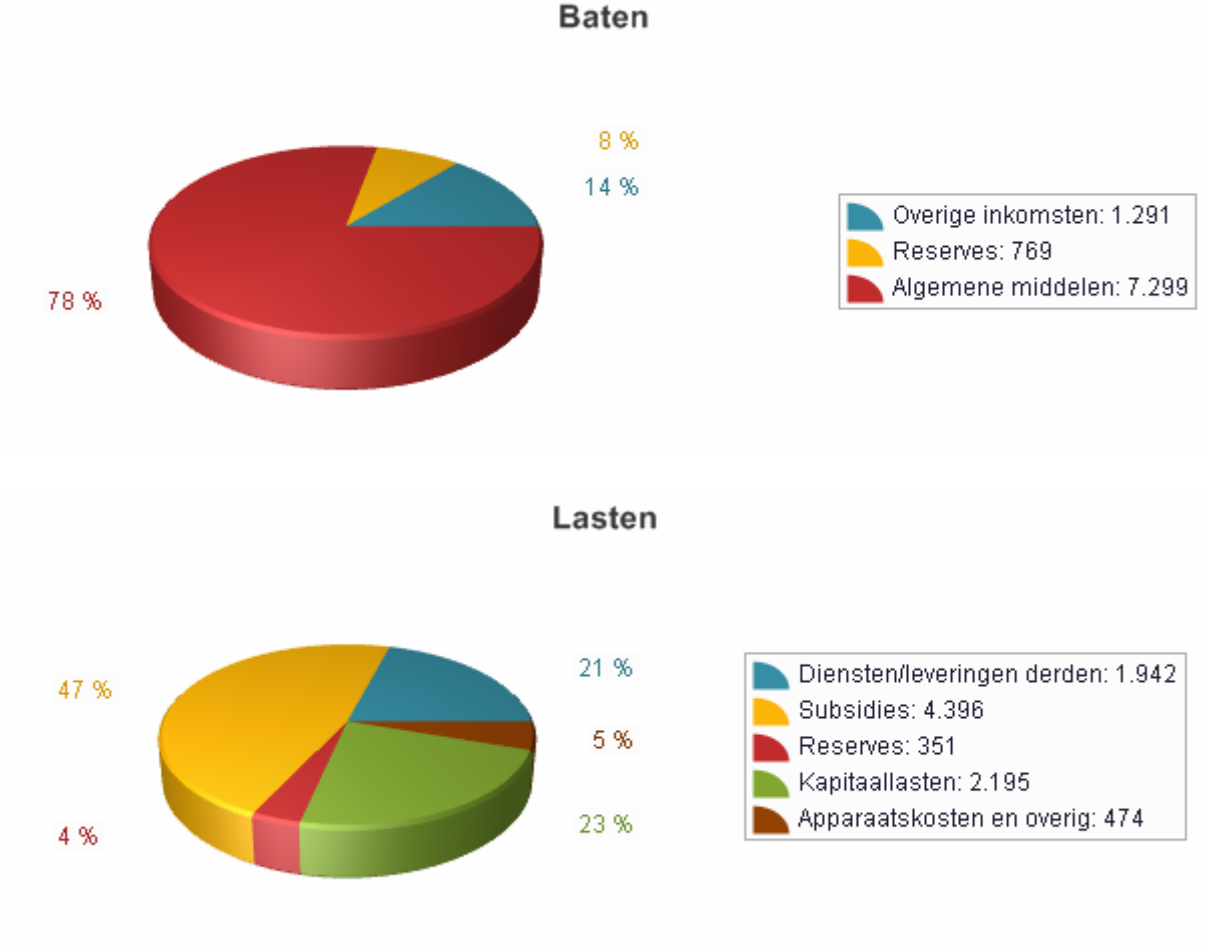
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Haalbaarheidsonderzoek WRZV	50	BW 12-7-2016	
	50		

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Sociaal domein 11 t/m 14

Programma 11 Samenleving

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het programma Samenleving richt zich op preventie. We willen inwoners in een kwetsbare situatie in een zo vroeg mogelijk stadium bereiken, begeleiden en stimuleren bij het vinden van eigen regie door de ondersteuning meer inwonergericht, preventief, integraler en effectiever in te richten.

De kracht van Zwolle is dat we veel met elkaar doen en we het samen regelen. Veel inwoners, vrijwilligers-organisaties, kerken, wijkcentra, scholen en allerlei verenigingen (sport, cultuur, natuur) zetten zich daarvoor in. De Zwolse welzijnspartners en vrijwilligersorganisaties in Zwolle werken al veel samen en weten elkaar en het SWT steeds beter te vinden. Mooie voorbeelden zijn de vele maatjesinitiatieven en de totstandkoming en gebruik van het (vrijwilligers)platform Samen Zwolle!
Dat SamenZwolle.nl werkt werd al snel duidelijk omdat er na 2 maanden al sprake was van 12.243 unieke bezoekers van de website, 110 organisaties die het platform gebruiken voor bijvoorbeeld vacatures en activiteiten en 150 individuele actieve gebruikers.

We willen de positieve inzet van vrijwilligers in de stad beter benutten. Ook in 2016 is het beroep op het vrijwilligerssteunpunt Zwolle Doet, maar ook Stichting Present, Hart voor Zwolle en De gift City aanzienlijk toegenomen en worden voor 2017 (Berap1) en volgende jaren (PPN 2018-2021) passende maatregelen voorgesteld om de ondersteuning en begeleiding op peil te houden. We bieden de vrijwilligersorganisaties de ruimte om samen met het Sociaal Wijkteam te komen tot andere vormen van begeleiding en ondersteuning van mensen (o.a. ondersteuning en ontlasting van mantelzorgers). We willen daarbij ruimte bieden aan initiatieven in het veld (o.a. via Right to Challenge).

Om te bereiken dat iedereen mee kan doen is ook in 2016 het accent op preventie vergroot. Onze partners in het maatschappelijk voorveld hebben gezamenlijk gewerkt aan versteviging van hun onderlinge netwerken en effectieve samenwerking om de mogelijkheden voor o.a. maatschappelijke participatie en dagactivering te vergroten. Daarbij willen zij beter kunnen aansluiten bij de groeiende behoefte aan laagdrempelige en betekenisvolle activiteitenaanbod. Hiermee bereiken we dat inwoners met een uitkering naar vermogen kunnen participeren en er meer inwoners maatschappelijk actief zijn in hun eigen woonomgeving. Naast de maatschappelijke waarde van het vergroten van de participatie van deze groep inwoners gaan we er van uit dat dit ook een kostenbesparing oplevert omdat de inwoners/participanten eerder dan nu het geval is op de voor hen meest geschikte plaats komen en uiteindelijk uit de uitkeringssituatie doorstromen. Vandaar dat voorgesteld wordt bij de Berap 1 2017 en PPN 2018-2012 aanvullende middelen beschikbaar te stellen om 200 uitkeringsgerechtigden per jaar te kunnen begeleiden en ondersteunen.

In 2016 is een aantal nieuwe preventieactiviteiten jeugd(hulp) van start gegaan. Meestal door tussenkomst van de sociale wijkteams konden koppelingen worden gemaakt tussen geschoolde vrijwilligers en jeugdigen en gezinnen met behoefte aan tijdelijke extra ondersteuning. De sociaal emotionele leerlijn THINK is in 2016 op Talentstad doorontwikkeld. THINK draagt bij aan vergroten van weerbaarheid en een beter klimaat in klas en school. Veel andere scholen hebben belangstelling getoond om hiermee ook aan de slag te gaan. Door inzet van proeftuin Deltion Jongerenteam (2016-2017) kon uitval van jongeren en een noodzakelijk beroep op niet vrij toegankelijke jeugdhulp worden voorkomen. Positief neveneffect is een vergroting van de draagkracht van leerkrachten, mentoren en afdelingsleiders ingeval van een ondersteuningsvraag van leerlingen.

Relevante kaderstellende nota's

- Nota wijkacommodaties (2011)
- Nota Doorontwikkeling wijkgericht werken (september 2012)
- Samen maken we de stad gezond, Lokaal gezondheidsbeleid 2012-2015 (september 2012)
- Werken vanuit vertrouwen (december 2012)
- De toekomst van Zwolle, nota jeugdbeleid (december 2012)
- Uitvoeringsplan Gezondheidsbeleid 2012-2015 (2013)
- Op weg naar een meerjarenvisie peuterspeelzaalwerk (april 2013)
- Uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein (juni 2014)
- Wmo beleidskader 2014-2017 (december 2014)
- Beleidsplan Jeugdhulp Zwolle 2015-2016 (november 2014)
- Beleidsnota mantelzorgondersteuning en waardering (maart 2015)
- LHBT-aanpak 2016-2017 (vaststelling 2016)
- Transformatieagenda Sociaal Domein (Thema Samenkracht)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

- Versterken eigen kracht en het vermogen om zelf het eigen leven te organiseren.
- De kracht van bewoners benutten en hun persoonlijke en gezamenlijke ontwikkeling stimuleren.
- Bevorderen maatschappelijke participatie en economische zelfredzaamheid
- Voorkomen en terugdringen overbelasting van mantelzorgers
- Versterken sociale competenties en burgerschap bij kwetsbare jongeren
- Inzet van preventie ter voorkoming van zwaardere zorg
- Versterken sociale samenhang en leefbaarheid in wijken
- Mensen kennen elkaar en hebben iets voor elkaar over
- Mensen voelen zich veilig en prettig in de eigen buurt
- Mensen durven zo nodig om ondersteuning/hulp te vragen of deze aan te bieden
- Mensen hebben minder eenzaamheidsgevoelens

Streefdoel/indicator

- In de buurten waar in de sociale index 2013 de aspecten participatie en binding onder het Zwolse gemiddelde lagen is sprake van een verbetering van die aspecten in de sociale index 2015
  Voor de buurten waar in de leefsituatie-index 2013 op het aspect sociale participatie sprake was van een score onder het Zwolse gemiddelde is bij de leefsituatie-index 2015 sprake van verbetering van dit aspect. Nb. De leefsituatie-index wordt inmiddels als achterhaald gezien en is daarom niet meer gemaakt. Het aspect sociale participatie wordt grotendeels gedekt door het aspect participatie in de sociale index.
- Voor de buurten waar in de leefbaarheidsindex het aspect woonomgeving (sociaal) onder de stedelijk gemiddelde score ligt is sprake van een verbetering
- De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners is in 2015 gestegen ten opzichte van het jaar 2013
- De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in het jaar 2015 gedaald ten opzichte van jaar 2013

Toelichting algemeen
De indicatoren in dit programma zijn afkomstig uit het buurt voor buurtonderzoek (bvb) en de GGD-monitoren. Het buurt voor buurt-onderzoek wordt iedere 2 jaar gehouden. De nieuwste uitkomsten zijn januari 2015 gepubliceerd. De (nul) waarden die hier worden gebruikt zijn nog gebaseerd op het onderzoek 2013. Naast losse indicatoren uit dit onderzoek wordt ook getracht een verbinding te leggen met de ontwikkelde sociale index, leefbaarheidsindex en leefsituatie-index. Deze indexen geven voor iedere Zwolse buurt een beeld gebaseerd op de uitkomsten van bvb en een aantal overige indicatoren.
Op het gebied van gezondheid wordt vaak gebruik gemaakt van de uitkomsten van monitoren van de GGD. Deze monitoren zijn als volgt gepland: Jongerenmonitor in 2015, volwassenen/ouderenmonitor 2016 en kindermonitor 2017. Indien eerder bruikbare gegevens beschikbaar zijn dan worden deze benut voor rapportage, zoals bijv. Checkid voor overgewicht bij kinderen. Indien dat niet het geval is kan de norm voor 2016 niet voor alle indicatoren worden gemeten.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
34 % van de mantelzorgers voelt zich tamelijk zwaar belast (24%), zwaar belast (8%) tot overbelast (4%) (2013)	Ondanks de ingrijpende ontwikkelingen in het sociaal domein worden minimaal de waarden van 2013 behouden	32 % van de mantelzorgers voelt zich tamelijk zwaar (25%), zwaar belast (5%) tot overbelast (2%) (2016)
Versterken sociale competenties en burgerschap bij jongeren; ontwikkelen weerbaarheid. Aantal bereikte jongeren (dus niet bezoekers) in de drie jongerencentra in 2013 is 1.000.	Minimaal handhaven van de nulsituatie.	Door het accommodatiegebonden jongerenwerk zijn in 2016 2.331 (2015: 2.168) individuele jongeren actief bereikt.
Voorkomen schooluitval. Het maximale halen uit de schoolloopbaan, stimuleren van jongeren hun diploma's te halen. Aantal bereikte individuele jongeren in 2013 door middel van ambulant jongerenwerk is 1.537.	Minimaal handhaven van de nulsituatie.	In 2016 zijn door het ambulant jongerenwerk en gerelateerde projecten gemeentebreed minimaal 2.293 (2015: 1.852) individuele jongeren bereikt.
De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in 2013, 5,0.	De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners is gestegen ten opzichte van het jaar 2013.	De waarden zijn gelijk gebleven (5,0) ondanks de ingrijpende ontwikkelingen in het sociaal domein.
De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is in 2013: 1,4.	De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 15 jaar en ouder is gedaald ten opzichte van jaar 2013.	Dit is gemiddeld over de hele stad gelijk gebleven (1,4) ondanks de ingrijpende ontwikkelingen in het sociaal domein.
2013 70% van de inwoners van Zwolle geeft aan zich verantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid in eigen buurt.	Minimaal handhaven van de nulsituatie	75% van de inwoners van Zwolle geeft aan zich verantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid in eigen buurt.
35% van de inwoners van Zwolle geeft aan zich afgelopen jaar actief ingezet te hebben voor verbeteren van de buurt	Idem	In 2016 geeft 40 % van de inwoners aan zich actief te hebben ingezet voor het verbeteren van de buurt.

69% van de inwoners van Zwolle is actief als vrijwilliger	Idem	In 2016 geeft 67 % van de Zwollenaren aan zich de afgelopen 12 maanden ingezet te hebben als vrijwilliger.
8% van de ouderen en 3% van mensen tussen de 19 en 65 jaar voelt zich weleens ernstig tot zeer ernstig eenzaam	Idem	Deze percentages zijn in 2016 gelijk gebleven.

Relaties met andere programma's

De doelstellingen gericht op het vergroten van de maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid hebben een sterke relatie met programma 12.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het verbeteren of behouden van de gezondheid voor alle Zwollenaren, het bevorderen van gelijke kansen op gezondheid, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het voorkomen van ziekten.		
Streefdoel/indicator		
• In 2016 daalt het percentage inwoners met overmatig alcoholgebruik, of blijft gelijk • In 2016 daalt het percentage inwoners dat rookt, of blijft gelijk; • In 2016 stijgt het percentage inwoners met een gezond voedingspatroon.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2011 geldt voor 19-65 jarigen: • Het percentage inwoners met overmatig alcoholgebruik is 7% • 24% van de inwoners van Zwolle rookt • 31% van de inwoners eet dagelijks fruit, 40% eet dagelijks groente	Minimaal handhaven van de nulsituatie.	Nog niet bekend. De volwassenenmonitor komt uit in de zomer van 2017.
Streefdoel/indicator		
Preventief ouderengezondheidsbeleid • In 2016 is het percentage ouderen van 80 jaar en ouder die psychisch ongezond zijn gedaald of in ieder geval niet gestegen. • In 2016 voldoet minimaal 62% van de ouderen van 65 jaar en ouder aan de beweegnorm.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
86 % van de ouderen van 80 jaar en ouder is psychisch gezond (ouderenmonitor GGD 2011)	Percentage daalt niet.	Nog niet bekend. De ouderenmonitor komt uit in de zomer 2017.
Inactiviteit neemt sterk toe met de leeftijd. 60 % van de ouderen voldoet aan de beweegnorm. (ouderenmonitor GGD 2011)	Percentage daalt niet.	Idem.
Streefdoel/indicator		
Bevorderen van gezond gewicht bij jongeren van 0-19 jaar. De ontwikkeling van het percentage kinderen en jongeren met een gezond gewicht blijft in Zwolle gunstiger verlopen dan de ontwikkeling van het landelijk gemiddelde percentage.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Jongeren met een gezond gewicht 4 t/m 13 jaar is 79% (bron: CheckKid 2009) en 12 t/m 23 jaar 75% (bron: Jongerenmonitor 2010).	Minimaal handhaven van de nulsituatie	Op dit moment niet bekend. Vervolg op de CheckKid monitor is in de maak. De jongerenmonitor is voor het eerst gebaseerd op onderzoeken in de klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. De leeftijdsindeling en de methode van onderzoek is anders dan voorgaande jaren en er kunnen derhalve geen trends worden aangegeven.

Streefdoel/indicator		
Afname alcoholgebruik onder jongeren. Jongeren beginnen later met het drinken van alcohol, drinken minder vaak en minder vaak grote hoeveelheden. • In 2016 is de groep jongeren van 12-15 die alcohol drinkt maximaal 12% • In 2016 is de omvang van de groep 16-23 jaren die alcohol drinkt maximaal 80%. • In 2016 is de gemiddelde leeftijd waarop wordt begonnen met drinken gestegen naar 15,5 jaar of ouder. • In 2016 is de groep 12-24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt maximaal 15% • In 2016 is het percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind drinkt maximaal 27%.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Omvang van de groep 12-15 jarigen die alcohol drinkt is 14% (2011).	12%	Drinkt wel eens alcohol: Klas 2: 19 % (t.o.v. regio 22%)
Omvang van de groep 16-23 jarigen die alcohol drinkt is 88% (2011).	80%	Drinkt wel eens alcohol: Klas 4: 54% (t.o.v. regio 61%)
Gemiddelde startleeftijd waarop voor het eerst alcohol wordt gedronken is 14,7 jaar (2011).	15,5 jaar	Niet bekend
Omvang van de groep 12-24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt is 17% (2011).	15%	Klas 2 12% (t.o.v. regio 25%) Klas 4 38% (t.o.v. regio 52%)
Percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind drinkt: 30% (2011)	27%	Klas 2: 18% (t.o.v. regio 23%) Klas 4: 40% (t.o.v. regio 48%)
Streefdoel/indicator		
Er is een sport- en beweegaanbod voor inwoners van Zwolle, met of zonder beperking en ongeacht de leeftijd. Zwolse inwoners bewegen meer • Maximaal 8% van de kinderen van 0-12 jaar is inactief of matig actief in 2016; • in 2016 voldoet minimaal 66% van de 12-15 jarigen aan de beweegnorm; • In 2016 voldoet minimaal 60% van de volwassenen aan de beweegnorm; Op 18 scholen kunnen kinderen binnen en buiten schooltijd sporten.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
10% (2010) van de kinderen van 0-12 jaar is inactief of matig actief.	Maximaal 8%	Wordt dit jaar niet gemeten.
66% (2011) van de 12-15 jarigen voldoet aan de beweegnorm.	Minimaal handhaven van de nulsituatie	
In 2011 voldoet 69% van de volwassenen aan de Nederlandse norm gezond bewegen.	Minimaal handhaven van de nulsituatie	
Er zijn 17 scholen (2012) waar de jeugd binnen en buiten schooltijd dagelijks kan sporten	18	Er zijn op 14 scholen vakdocenten (bewegingsonderwijs) gedetacheerd vanuit SportServiceZwolle die ook wijkgericht aanbod verzorgen. Daarnaast zijn er op de scholen van OOZ eigen vakdocenten actief. In de omgeving van die scholen is ook wijkgericht aanbod van SSZ beschikbaar.

Toelichting

Cijfers over ouderen en volwassenen zijn op dit moment nog niet bekend. In de zomer komen zowel de ouderen als de nieuwe volwassenenmonitor uit.
De jongerenmonitor is nu gebaseerd op onderzoeken in de klassen 2 (13/14 jaar) en 4 (15/16 jaar) van het voortgezet onderwijs en daarom de cijfers m.b.t. alcoholgebruik niet vergelijkbaar. De leeftijdsindeling en de methode van onderzoek is anders dan voorgaande jaren en er kunnen derhalve geen trends worden aangegeven. De cijfers die zijn gegeven zijn percentages in beide klassen, met het gemiddelde percentage voor de regio IJsselland als vergelijkingsmateriaal.

Relaties met andere programma's

Jeugd en alcohol heeft een relatie met het verslavingsbeleid evenals toezicht en handhaving. Dit onderwerp wordt echter primair vanuit het gezondheidsbeleid vorm gegeven. Bevorderen van bewegen heeft een relatie met programma 10.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het versterken van het opvoedklimaat in gezinnen, wijken, scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen (opvoeden versterken). Het ondersteunen van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers bij opgroeien en opvoeden.		
Streefdoel/indicator		
Iedere peuter kan een voorschoolse voorziening (kinderopvang en/of peuterspeelzaal) bezoeken, waardoor een goede start op de basisschool wordt ondersteund. Gemiddelde bezetting peuterspeelzalen: 88% - 95%		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Gemiddelde bezetting peuterspeelzalen 2013: 94,84%	Tussen 88% en 95%	85,7% (voorlopig cijfer, gebaseerd op realisatie 1e helft 2016).
Gebruik voorschoolse voorziening (kindermonitor 2013): • kinderopvang 51% • peuterspeelzaal 13%	De kindermonitor komt 4-jaarlijks uit.	Nieuwe meting komt beschikbaar in 2018.
% kinderen dat vanwege geldgebrek geen voorschoolse voorziening bezoekt (kindermonitor 2013): 8%	De kindermonitor komt 4-jaarlijks uit.	Nieuwe meting komt beschikbaar in 2018.
Streefdoel/indicator		
De kwaliteit van peuterspeelzalen en kinderopvanglocaties is gewaarborgd door jaarlijks de wettelijke controles door de GGD te laten uitvoeren en waar nodig handhavend op te treden.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
2011: naleving na 1ste controle: 42,5%	-	91% naleving na 1e controle.
Streefdoel/indicator		
Kinderen en hun ouders ondersteunen bij opvoed- en opgroei problemen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Kindermonitor 2013 Normale psychosociale gezondheid (0-12 jaar): 84% Afgelopen 3 maanden gepest (0-12 jaar): 35% Ouder: mijn kind kan voor zichzelf op komen (0-12 jaar): 93% Ouder heeft zich het afgelopen jaar zodanig zorgen gemaakt over de opvoeding dat er behoefte was aan deskundige hulp (0-12 jaar): 29%	De kindermonitor komt 4-jaarlijks uit.	In 2016 zijn ouders en kinderen vanuit de sociale wijkteams, jeugdgezondheidszorg en (school)maatschappelijk werk ondersteund. De samenwerking tussen sociale wijkteams en scholen is verstevigd. Daarnaast zijn gerichte interventies ingezet ter versterking van weerbaarheid van kinderen, jongeren en/of ouders zoals Marietje Kessels (PO) en proeftuin THINK Talentstad (VO), proeftuin Deltion Jongerenteam (Mbo) en in 2015 gestarte preventieactiviteiten jeugdhulp. Maatschappelijke effecten op de indicatoren worden zichtbaar in de kindermonitor 2018.

Toelichting
Na de transitie jeugdhulp in 2015 zijn in 2016 stappen gemaakt op het gebied van transformatie. Meer preventief werken bij opgroeien en opvoeden is één van de speerpunten binnen het transformatiethema ondersteunen en versterken van 'Samenkracht' (nota Transformatie sociaal domein, juni 2016). We streven ernaar opgroeien en opvoeden zo optimaal mogelijk te laten verlopen voor alle jeugdigen. Als zich problemen voordoen, streven we ernaar die zo snel mogelijk te signaleren en aan te pakken. We investeren daarom extra in preventie en een positief opvoedklimaat in gezinnen in verenigingen en op scholen en voorschoolse voorzieningen. We maken daarbij optimaal gebruik van de kracht van jeugdigen en gezinnen zelf en hun sociale netwerk. Met deze beweging is een maatschappelijk belang gediend - zoveel mogelijk jeugdigen kunnen in hun eigen leefomgeving en gezin positief opgroeien - maar ook een financieel belang - hoe zwaarder de benodigde hulp, hoe duurder -. In de begroting 2017 is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor een eerste stap in het versterken van preventie jeugd.

Informatie over de bezetting peuterspeelzalen over heel 2016 is nog niet beschikbaar. De bezetting over de eerste helft 2016 is wel bekend. Die is iets lager dan de doelstelling van minimaal 88%. Daarbij tekenen wij aan dat de bezetting over het eerste half jaar altijd lager is dan de bezetting over het volledige jaar. Daarnaast zijn er in 2016 extra plekken gerealiseerd waardoor enerzijds meer kinderen uit de doelgroep zijn bereikt, maar anderzijds de gemiddelde bezetting iets lager kan zijn uitgevallen. Op basis van het resultaat over het eerste half jaar zal de realisatie over het hele jaar naar verwachting wél boven de 88% uitkomen.

Relaties met andere programma's
Bij de jeugdhulp ligt er vooral een relatie met de programma's 12 en 13.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Vergroten bespreekbaarheid seksuele diversiteit (LHBT: Lesbiennes-Homoseksuelen-Biseksuelen-Transgenders)

Streefdoel/indicator
Vaststellen LHBT-aanpak 2016-2017

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Dit programma heeft geen specifieke activiteiten.		In 2016 is het uitvoeringsprogramma LHBT 2016-2017 vastgesteld, met daarin 5 speerpunten. Het COC neemt de uitvoering van de speerpunten in het uitvoeringsplan voor een groot deel voor haar rekening, waarbij contacten met onderwijs- en zorginstellingen en het COA al zijn gelegd en verder zijn uitgebreid. Er zijn structurele activiteiten in het onderwijs, voor ouderen, voor mensen met een beperking en voor jongeren. We zien dat steeds meer scholen LHBT hebben opgenomen in het curriculum. Het educatieprogramma rondom de voorstelling Boys don't Cry bevindt zich in de afrondende fase. Dit is afgestemd met o.a. Deltion. Daarnaast voeren we gesprekken om het thema 'LHBT' bespreekbaar te maken en op de kaart te zetten. Daarnaast verbinden we partijen aan elkaar, zodat activiteiten breder gedragen worden. We zijn als gemeente zichtbaar op dit thema. In Zwolle moet iedereen zichzelf kunnen zijn: er is een regenboogloper geopend in 2016 en afgelopen jaren hebben we meegevaren met de Gay Pride in Amsterdam. Op o.a. de coming out dag hangen de regenboogvlaggen op het stadhuis, stadskantoor en de Peperbus.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	13.177	23	13.221	696	12.702	751	519	56	575
Reservemutaties		42		142	219	153	-219	11	-208
Gerealiseerd resultaat	**13.177**	**64**	**13.221**	**838**	**12.921**	**904**	**301**	**66**	**367**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Vrijwilligersbeleid	25		25			25
Beleid accommodaties	91		91	-140	53	4
Sociaal cultureel werk	-9		-9			-9
Wijkorganisaties	12		12			12
Welzijnsbeleid	38		38		-23	14
Zelforganisatie minderheden	232	49	281			281
Ouderenbeleid	-9	8	-2			-2
Beleid meervoud. problematiek	6	21	28			28
Jeugdgezondheid uniform	20		20			20
Jongerenbeleid	5		5			5
Opvoedingsonderst/ontwikkeling	14		14			14
Peuterwerk				-72		-73
Wijkmanagement	66		66	-7	-19	41
Leefbaarheid en wijkveiligheid	29	-23	6			6
Totaal	**519**	**56**	**575**	**-219**	**11**	**367**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Beleid accommodaties	+4	I	De lagere lasten komt voornamelijk door minder uitgaven voor het onderhoud van niet gemeentelijke wijkcentra dan verwacht. De restant gelden zijn in de reserve gestort ten behoeve van toekomstig onderhoud aan de wijkcentra.
Zelforganisatie minderheden	+281	I	Een deel van deze middelen is begroot voor de verhoging van de subsidie voor Stichting Vluchtelingenwerk in 2016 vanwege de verhoogde instroom van statushouders. Vluchtelingenwerk kon de instroom van statushouders binnen de bestaande capaciteit en middelen opvangen. Dit komt vooral door een nieuwe manier van werken waarbij Vluchtelingenwerk meer gebruik maakt van het aanbod van partners in de stad zoals welzijnspartijen en het SWT. Datzelfde geldt voor partners die (financiële) ondersteuning krijgen bij het bevorderen van integratie. Door de samenwerking van deze partners in het maatschappelijke voorveld wordt effectiever en efficiënter gewerkt waardoor een deel van de begrote middelen achteraf niet nodig is gebleken.
Peuterwerk	-73	I	De negatieve afwijking op de reservestorting wordt veroorzaakt door een niet geraamde reservestorting op basis van RB 9-1-2017. Deze storting wordt gedekt vanuit bij de Meicirculaire 2016 verkregen middelen Gemeentefonds.
Wijkmanagement	+41	I	Binnen de diverse wijk budgetten zijn allemaal kleine onderbestedingen geweest wat resulteert in een totale onderbesteding op het product wijkmanagement. Daarnaast loopt het project jeugd in stadshagen nog door in 2017. Dit zorgt voor een afwijking in de lasten, maar hier staat ook een lagere reserve onttrekking tegenover.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet	nieuw	besteding	restant	dekking		
	1-1-2016	krediet	2016	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
Jongerenbudget 12/13	19			afgesloten			
Diezerpoort sociaal	487		50	437		437	
Jongerenbudget 2013	50			afgesloten			
CJG/Jeugd	48			afgesloten			
Onderzoek netwerkonderst. buurt-wijk	10			10	10		
Implementatie 3D	-436	466	634	-604	-604		
	178	**466**	**684**	**-157**	**-594**	**437**	**0**

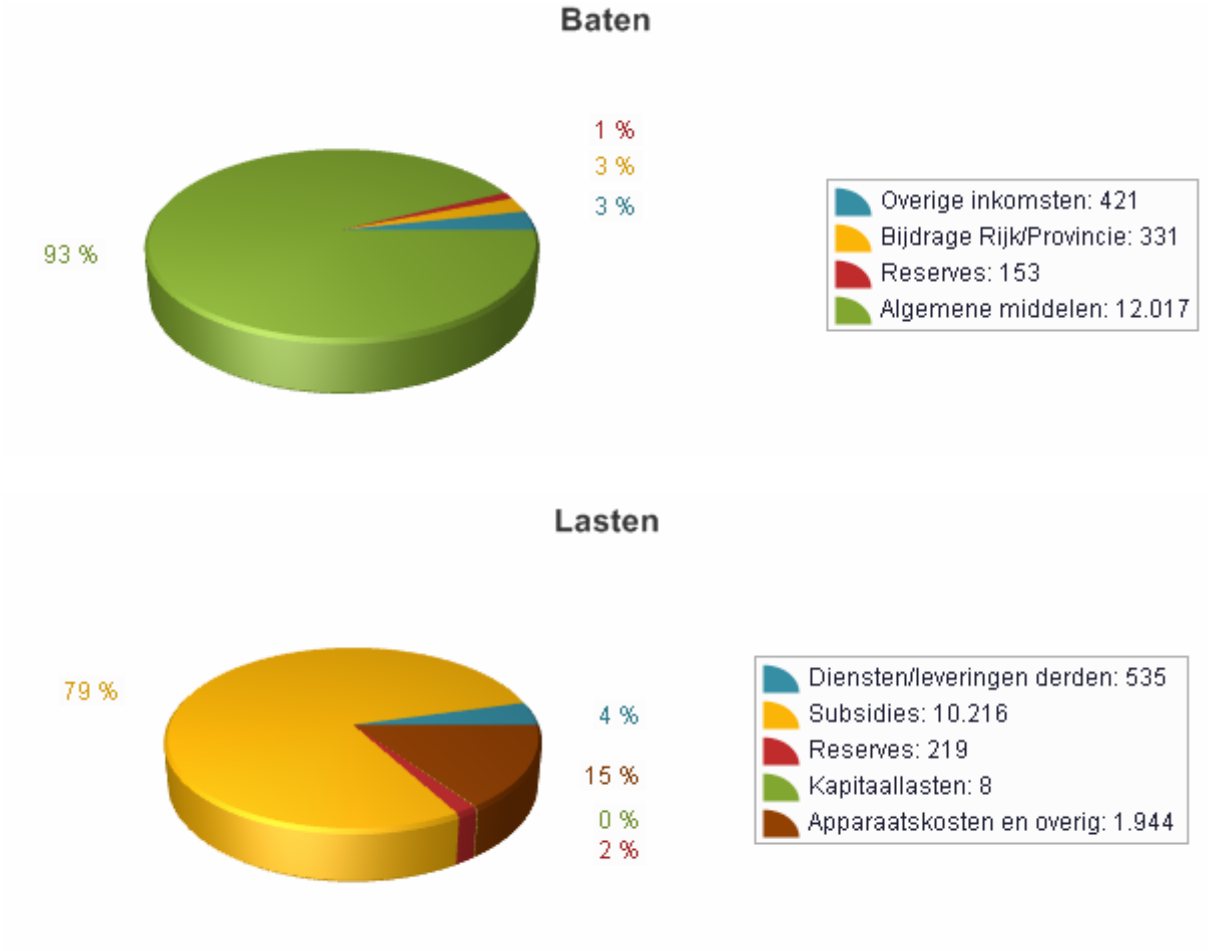
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
Implementatie 3D	466	Begroting 2016	
	466		

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Jongerenbudget 12/13	19
Jongerenbudget 2013	50
CJG/Jeugd	48
	117

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 12 Inwonersondersteuning

Beleidsverantwoording

Algemeen

Het uitgangspunt van het programma Inwonersondersteuning is dat iedereen meedoet. Het belangrijkste doel van het beleid binnen dit begrotingsprogramma is om alle inwoners, jong en oud de mogelijkheden te bieden om mee te doen. Daarmee bevorderen we, samen met maatschappelijke partners en werkgevers, (economische) zelfredzaamheid en participatie en zetten wij in op het voorkomen van sociaal isolement.
Vanuit het programma Inwonersondersteuning ondersteunen wij via voorzieningen op maat, datgene wat inwoners niet zelf op eigen kracht of met hulp van het eigen sociale netwerk kunnen realiseren.

De belangrijkste ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden binnen het programma Inwonersondersteuning in 2016 zijn:

- Maatschappelijke ondersteuning:

In 2016 is naast de transitie vraagstukken vooral ingezet op de transformatie.

- In 2016 heeft een verdere doorontwikkeling plaatsgevonden van de sociale wijkteams. Wij zien dat de vraag naar ondersteuning van inwoners die zich melden bij het SWT vooralsnog toeneemt. Dit heeft geresulteerd in een toename van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo (met name de inzet van Diensten in/aan huis (Diah). Deze vorm van ondersteuning kent geen wachtlijst. Wanneer mensen ondersteuning nodig hebben, wordt deze geleverd door de door de inwoner gekozen gecontracteerde aanbieder (ZIN) of wordt een Pgb beschikbaar gesteld. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de 'krapte' binnen het Sociaal Domein, zoals de wachtlijsten BW, en voor een kleiner deel jeugdzorg en druk vanuit aanpalende terreinen (krapte woningmarkt, druk vanuit Wlz, GGZ, zorgverzekering) wordt 'opgelost' door het inzetten van Diah. Door het versterken van het voorveld, te werken aan integrale arrangementen thuisondersteuning, versterken SWT's en afstemming binnen sociaal domein op het gebied van toegang en contractering willen we dit bijsturen.
- In 2016 is gezamenlijk met de aanbieders van diensten aan huis en de participatieraad gestart met de verdere doorontwikkeling van de resultaatgerichte trajectfinanciering. Dit heeft geleid tot het ontwikkelen van integrale arrangementen thuisondersteuning en nadere uitwerking kwaliteit. Dit zal in 2017 worden geïmplementeerd.
- In 2016 is het eerste cliëntervaringsonderzoek Wmo uitgevoerd.
- In 2016 is de functie van toezicht binnen de Wmo verder uitgewerkt mede in relatie tot het contractmanagement van onze gecontracteerde aanbieders en is ervaring opgedaan met de eerste onderzoeken van de toezichthouder Wmo.

- Werk- en re-integratie

De arbeidsmarkt is in ontwikkeling en in 2016 zijn we er samen met werkgevers en andere partners in geslaagd om meer mensen (t.o.v. 2015) vanuit de bijstand aan het werk te krijgen. We hebben gezamenlijk stappen gezet in de richting van een inclusieve arbeidsmarkt. Tegelijkertijd zijn wel meer inwoners afhankelijk geworden van uitkering en ondersteuning. De economische voorspoed is voor veel mensen zichtbaar, maar niet voor iedereen. Juist mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt blijken een groter beroep te doen op de ondersteuning van gemeenten.

- In 2016 hebben we de samenwerking tussen de afdeling Werk Re-integratie en Arbeidsontwikkeling en Wezo verder versterkt. Dit leidt tot een samenwerkende netwerkorganisatie die gericht is op het arbeidsfit krijgen van bijstandscliënten. Zij hebben daarmee een bijdrage geleverd aan het samen met werkgevers en partners in publiek-private samenwerking aan de slag krijgen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het Werkbedrijf Regio Zwolle is twee jaar actief. De lichte netwerkstructuur heeft geleid tot een samenwerking tussen werkgevers-, werknemersorganisaties, onderwijs, UWV en de 14 gemeenten in de ArbeidsmarktRegio Zwolle. De samenwerking heeft er voor gezorgd dat de doelstelling voor de banenafspraak (mensen met een arbeidsbeperking aan het werk) in 2016 in onze regio is gehaald. Regionaal is een schakel-makelpool actief om de verbinding te leggen voor jongeren die vanuit het Praktijk en Speciaal Onderwijs naar de arbeidsmarkt moeten worden geleid.
- In het Werkbedrijf Regio Zwolle zijn de instrumenten voor werkgevers (zoals subsidies) geharmoniseerd, zodat werkgevers in de gehele arbeidsmarktregio hetzelfde krijgen. Er zijn afspraken gemaakt over regionale werkgeversdienstverlening en het transparant maken van arbeidsfitte kandidaten (met en zonder arbeidsbeperking). De gemeente Zwolle heeft inmiddels alle arbeidsfitte kandidaten in beeld gebracht.
- De samenwerking economie-onderwijs-arbeidsmarkt heeft extra aandacht, vanwege de veranderingen op de arbeidsmarkt. In 2016 is door de partners vanuit deze driehoek een hernieuwde start gemaakt om de samenwerking te verstevigen. In 2017 zal dit een vervolg krijgen door met elkaar vanuit economische kansen en samen met het onderwijs te zorgen dat er meer mogelijkheden komen voor mensen met een (potentiële) afstand tot de arbeidsmarkt.
- In 2016 is vanuit het Sociale Wijkteam ingezet op maatschappelijke participatie van bijstandsgerechtigden. Maatschappelijke partners uit het voorveld hebben samen met SWT mensen begeleid naar bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en soms zelfs betaald werk. De partners voor arbeidsmatige dagbesteding hebben in 2016 enkele kandidaten geleid naar een beschutte werkplek in hun organisatie (vanuit de SROI-afspraak in hun contracten). In 2017 zal dit verder worden vormgegeven.

- Jeugdhulp

We zijn als gemeente inmiddels 2 jaar verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Jeugdwet. We zijn volop in beweging, op alle fronten. We zijn overtuigd van de meerwaarde van de decentralisatie (hulp en ondersteuning dichtbij het kind, normalisering en de-medicalisering) en de transformatie. We zien een spanningsveld tussen budgetten, zorgverbruik, en de transformatie-beweging. Bij de begrotingsbehandeling 2017 heeft de raad besloten om additionele middelen beschikbaar te stellen om zorgcontinuïteit en inzet op transformatie in balans te brengen.

- In 2016 hebben we ingezet op preventie, het innovatieproces *Zwolse Jeugd in beweging*', het versterken van de samenhang in de toegang: doorontwikkeling SWT en de verbinding met de huisartsen en het onderwijs, de transformatie gecontracteerde jeugdhulp, de jongerenindex en cliëntenparticipatie.
- 2016 was het eerste jaar sinds de decentralisatie dat we inzicht hadden in cijfers. Vanuit het CBS zijn er veel gegevens beschikbaar over aantallen en percentages, die tevens kunnen worden vergeleken met geheel Nederland en andere vergelijke steden. Zwolle bevindt zich landelijk gezien in het middensegment als het gaat om het gebruik van de jeugdhulp.
- In 2016 hebben we onverminderd ingezet op het voorkomen van problemen en als die er toch zijn, vroegtijdig te signaleren en aan te pakken om zo zoveel mogelijk kinderen en jongeren te laten opgroeien in hun eigen leegomgeving en gezin, waarbij wordt uitgegaan van het zelforganiserende vermogen, eigen kracht en maatwerk.

Relevante kaderstellende nota's

De Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) vormen de belangrijkste wettelijke kaders voor dit begrotingsprogramma.

Algemeen
- Visie Sociaal Domein 'Werken vanuit vertrouwen' (raadsbesluit 2012)
- Uitvoeringsprogramma sociale wijkteams (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Transformatie agenda Sociaal Domein

Maatschappelijke ondersteuning
- Beleidsplan Wmo 2015-2018
- Kadernota Dagbesteding 'Ondersteuning van kwetsbare inwoners met dagbesteding en bijzonder werk' (raadsbesluit 14 oktober 2013)
- Uitvoeringsprogramma dagbesteding 'Verbonden met de samenleving' (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Kadernota Diensten in en aan huis "Langer zelfstandig leven en opgroeien" (raadsbesluit 14 oktober 2013)
- Uitvoeringsprogramma Diensten in en aan huis, Huishoudelijke hulp en Individuele begeleiding (raadsbesluit 30 juni 2014)

Participatie
- Kadernota Participatiewet 'Meedoen mogelijk maken'
- Kadernota Dagbesteding 'Ondersteuning van kwetsbare inwoners met dagbesteding en bijzonder werk'.
- Uitvoeringsprogramma participatiewet 'Meedoen mogelijk maken'
- Uitvoeringsprogramma dagbesteding 'Verbonden met de samenleving'
- Sociaal Akkoord IJssel-Vecht, Werkprogramma Sociaal Akkoord IJssel-Vecht
- Marktbewerkingsplan Regionaal Werkbedrijf Regio Zwolle
- Implementatieplan Stekker4
- Visie op Regionale Werkgeversdienstverlening Regio Zwolle
- Nota op weg naar een inclusieve arbeidsmarkt (2015)
- Sectorplan Regio Zwolle gaat inclusief (samenwerkende SW bedrijven)
- Regioplan Taal (Web)

Jeugd
- De toekomst van Zwolle, nota jeugdbeleid (december 2012)
- Beleidsplan jeugdhulp 2015-2016 (november 2014)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Maatschappelijke ondersteuning

Inwoners in Zwolle met een beperking of met chronisch psychische of psychosociale problemen zijn zelfredzaam en kunnen participeren in de samenleving. Ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats in de eigen leefomgeving zodat inwoners zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

- Laagdrempelige toegang: de ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij mensen in de buurt georganiseerd, door de sociale wijkteams (SWT) zodat tijdig de noodzakelijke ondersteuning beschikbaar is.
- Passende ondersteuning: de ondersteuning draagt bij aan het versterken van de zelfredzaamheid van de inwoner en de mogelijkheden om te participeren in de samenleving.
- Inzet maatwerkvoorzieningen: in aanvulling op de eigen kracht, de kracht van het sociale netwerk en de inzet van voorliggende voorzieningen, is er daar waar noodzakelijk passende ondersteuning beschikbaar die aansluit op de persoonlijke situatie en behoefte (maatwerkvoorzieningen).

Streefdoel/indicator

- De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners met een beperking of een chronische ziekte van 18 jaar en ouder is in jaar 2016 gestegen ten opzichte van het jaar 2014 (bron: buurt voor buurtonderzoek).
- De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in het jaar 2016 gedaald ten opzichte van 2014 (bron: buurt voor buurtonderzoek).

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2014, 4,4.	De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners met een beperking of een chronische ziekte is in jaar 2016 gestegen ten opzichte van het jaar 2014.	De norm is gerealiseerd. De schaalscore voor maatschappelijke (sociale) participatie van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2016, 4,5. Een lichte stijging t.o.v. 2014.
De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2014, 2,3. (de schaalscore is opnieuw berekend om de weging hetzelfde te hebben als in 2016).	De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in het jaar 2016 gedaald ten opzichte van jaar 2014.	De norm is gerealiseerd. De schaalscore voor sociaal isolement van Zwolse inwoners van 18 jaar en ouder met een beperking of een chronische ziekte is in 2016, 2,2. Een lichte daling t.o.v. 2014.

Streefdoel/indicator

Inwoners in Zwolle weten bij problemen en vragen over hulp en ondersteuning het Sociaal Wijkteam (SWT) te vinden.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Nulsituatie wordt eind 2015 vastgesteld.	In 2016 is het aantal inwoners dat het SWT weet te vinden bij problemen en vragen over hulp en ondersteuning gestegen.	Nulmeting heeft plaatsgevonden: Bekendheid met het Sociaal Wijkteam bij inwoners Zwolle 18+. Hebt u wel eens contact gehad met het Sociaal Wijkteam ? • Ja: 10% • Nee, ik heb nog nooit van het Sociaal Wijkteam gehoord: 44% • Nee, maar ik heb wel eens van het Sociaal Wijkteam gehoord: 46%

Streefdoel/indicator

Inwoners ervaren dat de geboden ondersteuning een bijdrage levert aan de gestelde doelen ten aanzien van de zelfredzaamheid en het kunnen participeren in de samenleving.

- % van de bezoekers SWT waarbij de inwoner de ondersteuning van het SWT met een voldoende beoordeelt
- % van de inwoners die gebruik maakt van een maatwerkvoorziening beoordeelt dat deze bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Nulsituatie wordt eind 2015 vastgesteld. In 2016 wordt gestart met het uitvoeren van cliëntervaringsonderzoeken.	In 2016 is het % bezoekers SWT dat de ondersteuning van het SWT met een voldoende beoordeelt gestegen.	In 2016 is het cliëntervaringsonderzoek Wmo voor het eerst uitgevoerd. Hiermee is een nulsituatie bepaald. Kwaliteit van de ondersteuning: • Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed: (helemaal) eens 79% • De ondersteuning die ik krijg, past bij mijn hulpvraag: (helemaal) eens 75%

		Effect van de ondersteuning: • Door de ondersteuning die ik krijg, kan ik beter de dingen doen die ik wil: (helemaal) eens 73% • Door de ondersteuning die ik krijg, kan ik mij beter redden: (helemaal) eens 82% • Door de ondersteuning die ik krijg, heb ik een betere kwaliteit van leven: (helemaal) eens 72%

Streefdoel/indicator		
Inwoners in Zwolle maken gebruik van hun eigen mogelijkheden, die van hun netwerk en van voorliggende voorzieningen en worden hierin ondersteund: het beroep van inwoners op maatwerkvoorzieningen evenals op minder zware vormen, wordt minder. • aantal inwoners dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening daalt.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Maatwerkvoorzieningen: Voorzieningen diensten in/aan huis • Op 1-1- 2015 maken 3.385 inwoners gebruik van huishoudelijke ondersteuning en 1.299 van individuele begeleiding. • Van kortdurend verblijf maken 20 inwoners gebruik. • In 2014 zijn er 417 woonvoorzieningen verstrekt • In 2014 zijn er 497 vervoervoorzieningen verstrekt • In 2014 zijn er 290 rolstoelen verstrekt.	In 2016 is het aantal huishoudens dat gebruik maakt van maatwerkvoorzieningen gedaald.	Voorzieningen diensten in/aan huis • Op 31-12-2016 maken 2.495 inwoners gebruik van huishoudelijke ondersteuning en 1.350 inwoners van individuele begeleiding.(incl. kortdurend verblijf) • Van kortdurend verblijf maken 8 inwoners gebruik. • In 2016 zijn 317 woonvoorzieningen verstrekt. • In 2016 zijn 377 vervoersvoorzieningen toegekend. • In 2016 zijn 415 rolstoelen toegekend.(in 2014 zijn minder rolstoelen verstrekt dan in andere jaren, het aantal verstrekte rolstoelen in 2016 ligt meer in lijn met het aantal verstrekte rolstoelen in de jaren ervoor.)

Relaties met andere programma's

Er is een toename van het aantal inwoners dat zich bij het SWT meldt met een ondersteuningsvraag. Dit resulteert in een toename van de toewijzing van de maatwerkvoorzieningen. De Diah (HH en IB) kent i.t.t. andere vormen van ondersteuning binnen het sociaal domein geen wachtlijsten. Wanneer mensen ondersteuning nodig hebben, wordt deze geleverd door de door de inwoner gekozen gecontracteerde aanbieder (ZIN) of wordt een pgb beschikbaar gesteld. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de 'krapte' binnen het Sociaal Domein, zoals de wachtlijsten binnen BW, en voor een kleiner deel jeugdzorg en druk vanuit aanpalende terreinen (krapte woningmarkt, druk vanuit Wlz, GGZ, zorgverzekering) wordt 'opgelost' door het inzetten van individuele begeleiding Wmo. Door het versterken van het voorveld, te werken aan integrale arrangementen thuisondersteuning, versterken SWT's en afstemming binnen sociaal domein op het gebied van toegang en contractering sturen we de inzet van de IB bij.

Er zijn relaties met de andere programma's binnen het sociaal domein: 1, 11, 13 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Werk en re-integratie Preventie: Het zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners bijstandsafhankelijk worden, met enerzijds als doel vergroten maatschappelijke waarde/economische zelfredzaamheid en anderzijds als doel schadelast beperking (lagere bijstandslasten). Economische zelfredzaamheid: Het vergroten van de economische zelfredzaamheid: mensen afhankelijk van een uitkering die kunnen werken, werken naar vermogen. Regionale arbeidsmarkt: Invulling geven aan de regionaal gemaakte afspraken ter bevordering van arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (waaronder ook invulling nieuw beschut werken)		
Streefdoel/indicator		
Het percentage mensen dat zich bij de Poort heeft gemeld voor gemeentelijke (Participatiewet-)ondersteuning en vervolgens geen formele bijstandsaanvraag heeft gedaan.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 is gestart met de registratie van alle meldingen m.b.t. doelmatigheid aan de poort. Tot 2015 werden alleen de aanvragen geregistreerd waarbij de aanvraag van de uitkering werd toegekend. Er is daarom nog geen nulmeting vanuit 2013 of 2014 te geven.	In 30% van de meldingen aan de Poort wordt geen bijstandsaanvraag gedaan in het vervolgproces.	In 2016 heeft meer dan 30% (33%) van de meldingen aan de Poort niet geleid tot een bijstandsaanvraag. Deze doelstelling is gehaald. Door middel van onze dienstverlening aan de Poort zijn aanvragers direct naar werk begeleid of is vanwege een andere reden afgezien van een aanvraag.

Streefdoel/indicator

- Het aantal huishoudens dat sociaal economisch zelfredzaam is door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding neemt toe. (Volledige uitstroom uit de uitkering).
- Het aantal bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming neemt toe. (Gedeeltelijke uitstroom uit de uitkering).
- Het aantal bijstandsafhankelijke jongeren dat een opleiding/leerwerkbaan of baan krijgt.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Nulsituatie 2013: afname aantal bijstandsafhankelijke huishoudens door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding: 405. Streefcijfer 2015 is 455.	Norm voor 2016 is 475. (De afname aantal bijstandsafhankelijke huishoudens door inkomsten uit loondienst of onderneming of het volgen van een opleiding is beperkt hoger dan het streefcijfer in 2015, omdat de arbeidsmarkt 'ruim' blijft (veel werkzoekenden, weinig vacatures)).	De norm van 475 is gehaald. Waarvan 69 door uitstroom naar een opleiding en 29 naar zelfstandig ondernemerschap. De overige uitstroom was naar werk in dienstverband.
Nulsituatie 2013: aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming: 416. Streefcijfer 2015 is 450.	Norm voor 2016 is 475. (De afname van het aandeel bijstandsafhankelijke huishoudens met inkomsten uit loondienst of onderneming. De toename van het werkaanbod zal zorgen voor meer concurrentie op de arbeidsmarkt, hierdoor een beperktere toename t.o.v. 2015.)	Op peildatum december 2016 was dit aandeel 470. De norm is derhalve nagenoeg gehaald.
Nulsituatie: In 2014 zijn 375 jongeren opgenomen in de bijstand.	Norm voor 2016: 150 jongeren worden begeleid naar opleiding of (leerwerk)baan	De norm om 150 jongeren te begeleiden naar opleiding of (leerwerk)baan is behaald. deze jongeren zijn onder meer uitgestroomd naar (leerwerk)banen, eigen onderneming, opleiding of zorg. 100 jongeren zijn begeleid naar een betaalde baan of leerwerktraject. 51 jongeren zijn begeleid naar een opleiding.

Streefdoel/indicator

- Aantal gerealiseerde extra leerwerkbanen
- Aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen in het kader van (nieuw) beschut werken

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
De telling van het ministerie (garantiebanen) is gestart per 1 januari 2013 op -0-. De extra leerwerkbanen uit het regionaal sociaal akkoord worden vanaf 2014 geteld	Eind 2016 is sprake van een realisatie van 150 garantiebanen in de regio (regionale doelstelling)	De doelstelling van het te behalen garantiebanen in 2016 is gehaald (regionaal cijfer 3e kwartaal) met een stijging van meer dan 150 banen in 2016. Over de periode vanaf de nulmeting tot eind 2016 zijn 774 banen gerealiseerd.
In 2015 is gestart met nieuw beschut werken. 1-1-2015 is nulmeting (-0)	Aan het eind van 2016 willen we minimaal 10 arbeidsplaatsen hebben ingevuld.	De doelstelling van 10 beschut werken plaatsen is niet behaald. Dit is al eerder in de berap vermeld. Inmiddels is een aantal plekken gerealiseerd en wordt een plan opgesteld om in 2017 invulling te geven aan onze verplichting.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Jeugdhulp

Voor kinderen en jongeren en hun ouder/verzorgers is tijdige, adequate en passende ondersteuning beschikbaar bij problemen met opvoeden en opgroeien, geestelijke problematiek, stoornissen en beperkingen; zo licht en kort als mogelijk, zo zwaar en lang als noodzakelijk.

Streefdoel/indicator

Het percentage inwoners dat weet waar ze terecht kan voor hulp bij problemen met opvoeden en opgroeien, geestelijke problematiek, stoornissen en beperkingen. In 2016 weten alle ouders/verzorgers van kinderen en jongeren minimaal één instantie waar ze terecht kunnen voor ondersteuning bij opvoeden en opgroeien en voor gespecialiseerde jeugdhulp. Minimaal 80% weet dat je hiervoor terecht kunt bij het sociaal wijkteam.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
-	-	Uit het klant tevredenheidsonderzoek uitgevoerd in 2016 blijkt dat: 92% van de jongeren geeft aan te weten waar ze terecht kunnen voor hulp. 92% van de ouders geeft aan te weten waar ze terecht kunnen voor hulp.

Streefdoel/indicator		
Het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp bij problemen met opvoeden en opgroeien, geestelijke problematiek, stoornissen en beperkingen. In 2016 is het aantal jeugdigen dat jeugdhulp vraagt, gelijk aan of lager dan in 2015.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
2015 Jeugdhulp zonder verblijf: 2920 2015 Jeugdhulp met verblijf: 390	-	De cijfers over geheel 2016 zijn nog niet bekend. De cijfers over 2015 zijn toegevoegd bij de nulsituatie. De cijfers van voor de decentralisatie zijn niet altijd 1 op 1 te vergelijken met cijfers van na de decentralisatie (o.a. andere definities). 1ste helft 2016 (voorlopige cijfers): Jeugdhulp zonder verblijf: 2575 Jeugdhulp met verblijf: 330

Streefdoel/indicator		
De mate waarin ouders/verzorgers en jongeren vermindering van problemen ervaren na geboden hulp. In 2016 ervaart minimaal 75% van ouders/verzorgers en jongeren vermindering van problemen na geboden jeugdhulp		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
-	-	Uit het klant tevredenheidsonderzoek uitgevoerd in 2016 blijkt dat: 75% van de jongeren aangeeft zich door de hulp een beetje of veel beter te voelen. 76% van de ouders geven aan dat hun kind door de hulp zich een beetje of veel beter voelt.

Streefdoel/indicator		
De gemiddelde score op onderzoek naar tevredenheid van bewoners over geboden jeugdhulp bedraagt op een schaal van 10 een 7.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
-	-	Uit het klant tevredenheidsonderzoek uitgevoerd in 2016 blijkt dat: 80% van de jongeren aangeeft vaak of altijd goed geholpen te worden. Bij ouders is dit 72%.

Streefdoel/indicator		
De mate waarin bewoners een herhaald beroep doen op gespecialiseerde jeugdzorg. In 2016 is het beroep op jeugdhulp gelijk aan of lager dan in 2015.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
2015 Jeugdhulp zonder verblijf: 2920 2015 Jeugdhulp met verblijf: 390		De cijfers over geheel 2016 zijn nog niet bekend. De cijfers over 2015 zijn toegevoegd bij de nulsituatie. De cijfers van voor de decentralisatie zijn niet altijd 1 op 1 te vergelijken met cijfers van na de decentralisatie (o.a. andere definities). Eerste helft 2016 (voorlopige cijfers): Jeugdhulp zonder verblijf: 2575 Jeugdhulp met verblijf: 330

Streefdoel/indicator		
De mate waarin hulpvragers doorstromen naar lichtere of juist zwaardere vormen van hulp. In 2016 is het gebruik van zware vormen van jeugdhulp gelijk aan of lager dan in 2015.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
-	-	zie vorig streefdoel

Toelichting
We zijn als gemeente inmiddels 2 jaar verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Jeugdwet. We zijn volop in beweging, op alle fronten. We zijn overtuigd van de meerwaarde van de decentralisatie (hulp en ondersteuning dichtbij het kind, normalisering en de-medicalisering) en de transformatie. We zien een spanningsveld tussen budgetten, zorgverbruik, en de transformatie-beweging. Bij de begrotingsbehandeling 2017 heeft de raad besloten om additionele middelen beschikbaar te stellen om zorgcontinuïteit en inzet op transformatie in balans te brengen.

In 2016 hebben we ingezet op preventie, het innovatieproces *Zwolse Jeugd in beweging*', het versterken van de samenhang in de toegang: doorontwikkeling SWT en de verbinding met de huisartsen en het onderwijs, de transformatie gecontracteerde jeugdhulp, de jongerenindex en cliëntenparticipatie.

2016 was het eerste jaar sinds de decentralisatie dat we inzicht hadden in cijfers. Vanuit het CBS zijn er veel gegevens beschikbaar over aantallen en percentages, die tevens kunnen worden vergeleken met geheel Nederland en andere vergelijke steden. Zwolle bevindt zich landelijk gezien in het middensegment als het gaat om het gebruik van de jeugdhulp.

In 2016 hebben we onverminderd ingezet op het voorkomen van problemen en als die er toch zijn, vroegtijdig te signaleren en aan te pakken om zo zoveel mogelijk kinderen en jongeren te laten opgroeien in hun eigen leegomgeving en gezin, waarbij wordt uitgegaan van het zelforganiserend vermogen, eigen kracht en maatwerk.

Relatie met andere programma's
Bij de jeugdzorg ligt er vooral een relatie met de programma's 6 (voortijdig schoolverlaten), 11 en 13.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	92.702	8.023	93.132	8.268	93.444	9.377	-312	1.110	798
Reservemutaties	400	681	861	1.652	2.237	1.784	-1.376	132	-1.244
Gerealiseerd resultaat	**93.102**	**8.704**	**93.994**	**9.920**	**95.681**	**11.162**	**-1.687**	**1.242**	**-446**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Algemeen maatschappelijk werk	62		62			62
AWBZ-jeugdzorg						
Cliëntenondersteuning	39		39			39
Dagbesteding	332		332			332
Diensten in en aan Huis	-772	11	-760	-231	193	-798
Eigen bijdrage WMO/JZ		-46	-46			-46
Externe advisering	-3		-3			-3
Gehandicapten parkeerkaarten		7	7			7
Individuele voorz. PGB Jeugd	25		25			25
Jeugd- en opvoedhulp	-69	69				
Jeugdgezondheid maatwerk	-45		-45			-45
Kortdurend Verblijf	-1		-1			-1
Maatschappelijke participatie	78	42	120	-137	25	9
Rolstoelen	-108	-2	-110			-110
Sociale werkvoorziening	-98	1.008	910	-1.008		-98
Vervoersvoorzieningen	126	11	137			137
Volwasseneneducatie	2	-7	-5			-5
Woonvoorzieningen	44		44			44
Zvw-jeugdzorg GGZ	86		86		-86	
Ouderbijdrage Jeugd		14	14			14
Gehandicaptenbeleid	-9		-9			-9
Trajecten (WWB)	-2	2				
Totaal	**-312**	**1.110**	**798**	**-1.376**	**132**	**-446**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Algemeen maatschappelijk werk	+62	I	Het voordeel ontstaat door een terugvordering van een subsidie uit voorgaande jaren. Op de pilots jeugd en gezin en Diezerpoort is geld overgebleven. Het project pilots NJG kon met minder geld gerealiseerd worden, onder meer doordat het meer tijd koste om de pilots op te starten dan gepland. Op de subsidie voor de begeleiding van ontregelde gezinnen is eveneens geld overgehouden. Dit komt door het feit dat een aantal functies in de uitvoering van de ondersteuning uit bestaande formatie is voldaan.
Dagbesteding	+332	I	De nieuwe instroom in de dagbesteding stijgt het laatste jaar minimaal. Er wordt door aanbieders zorgvuldig gekeken hoeveel dagdelen ingezet dienen te worden en welke zorgzwaarte van toepassing is. Het systeem van kwartaalafrekening draagt bij aan deze zorgvuldige afweging.
Diensten in en aan huis / Kortdurend verblijf / Eigen bijdrage WMO	-1038	I/S	Als gevolg van ingezette traject financiering voor huishoudelijke hulp (HH) zijn de bestedingen in 2016 voor HH verder afgenomen. Dit was ook noodzakelijk gezien de lagere budgetten voor HH. Tegenover de afname van HH is er een toename in de bestedingen voor individuele begeleiding (IB) in 2016. De uitgaven van IB liggen bijna 1 mln. hoger dan bij de berap verwacht. Dit komt door een toename van het aantal inwoners dat zich bij het SWT meldt met een ondersteuningsvraag.IB is een open eind regeling en kent geen wachtlijsten. Het aantal PGB verstrekkingen voor kortdurend verblijf is echter lager dan begroot, dit kan komen omdat IB/zin is toegenomen. Het gesaldeerd tekort van het totale sociaal domein (-193) wordt onttrokken aan de reserve sociaal domein ten gunste van het product DIAH komt het resultaat DIAH(-798)/Eigen bijdrage(-46)/KDV(-1) uit op een nadelig saldo van -845, echter het netto resultaat voor de reserve onttrekking sociaal domein is -1038.
Rolstoelen	-110	I	Bij de berap is nog een verwacht voordeel gerapporteerd voor de rolstoelen. Dit was gebaseerd op basis van een extrapolatie. De rolstoelen verstrekking is een open eind regeling. De zijn dan in het 2e halfjaar iets meer rolstoelen verstrekt dan oorspronkelijk verwacht.
Vervoersvoorzieningen	+137	I	Het voordeel op de vervoersvoorziening komt voornamelijk door het aanbestedingsvoordeel.
Jeugd (AWBZ-Jeugdzorg / PGB Jeugd / Jeugd- en opvoedhulp / Zvw-Jeugdzorg GGZ)	+25	I	De totale kosten Jeugdzorg over 2016 overschrijden het beschikbare rijksbudget.Voor Zwolle betekent dit een aandeel in het tekort van 1,9 mln. waardoor een bijdrage uit de algemene middelen van 1,9 mln. nodig is. Deze aanvulling van 1,9 mln. is al verantwoord in de berap 2 voor 1,3 mln. en voor 0,6 mln. middels een afzonderlijk raadsbesluit, ten behoeve van de regionaal in te kopen Jeugdhulp 2016 om hiermee de zorgcontinuïteit te bieden aan kinderen en jongeren in 2016 .Dit betekent dat ten opzichte van de berap 2 er voor Jeugd geen grote afwijkingen zijn.
Maatschappelijke participatie	+9	I	Tegenover de lagere lasten re-integratie (115) staat een reservering van 108 in verband met doorlopende verplichtingen. Jeugdwerkloosheid kent 29 minder lasten. Deze rijksmiddelen worden via een reservering doorgeschoven naar 2017. De businesscase 'werken aan minder bijstand' kent een hogere last van 66. Deze wordt gecompenseerd door een incidentele bijdrage van 41 en een extra onttrekking van gereserveerde middelen (25) van deze businesscase
Sociale Werkvoorziening	-98	I	Het exploitatieresultaat van Wezo NV is positief. Echter is het resultaat wel lager dan eerder gemeld. De overschrijding die hierdoor ontstaat, wordt met name veroorzaakt door een tegenvaller op het onderdeel detacheringen in de exploitatie van de Wezo NV. De extra baten en de reservering daarvan, betreft het verwachte saldo van de liquidatie Wezo GR en het vrijvallende, te reserveren deel van de aandelentransactie van Wezo NV.
Volwasseneducatie	+0	I	Het budgetneutrale verschil betreft een onderbesteding op het Rijksbudget Volwasseneducatie. Dit zijn met name meevallers op de kosten voor Taalpunten. Deze onderbesteding wordt conform de meeneemregeling van dit budget meegenomen naar 2017.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
ESF-J project	1.992		830	973	973		
ESF-Zeswegconstruct	2.247		58	2.189	2.189		
Werkbedrijf regio Zwolle	701		502	199		199	
	4.940	**0**	**1.390**	**3.361**	**3.162**	**199**	**0**

Het restantkrediet 31-12-2015 bij ESF-J project was 189K lager. Deze correctie is verwerkt in de kolom 2016 zodat er aansluiting blijft bij de gepresenteerde cijfers.

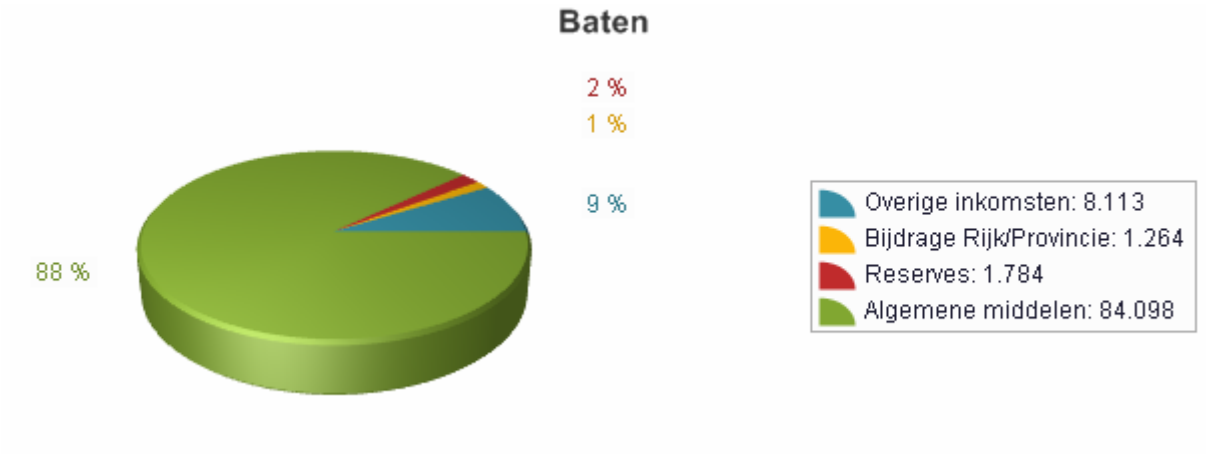
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 13 Opvang en bescherming

Beleidsverantwoording

Vanuit het begrotingsprogramma Opvang en Bescherming is ook in 2016 bijgedragen aan de bredere ambitie waarbij wij inzetten op het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners. Vanuit dit begrotingsprogramma was de inzet primair gericht op die inwoners die door omstandigheden en/of keuzes niet meer daartoe op eigen kracht in staat zijn en bovendien daarmee de veiligheid en stabiliteit van de betreffende inwoners, de naaste sociale omgeving en/of de samenleving als geheel in het geding is.

De belangrijkste ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden binnen het begrotingsprogramma Opvang en bescherming in 2016 waren:

- Van transitie naar transformatie: Alhoewel in 2016 ook nog veel aandacht is geweest voor transitie-vraagstukken, zijn er in 2016 vooral ook belangrijke stappen gezet naar de gewenste transformatie zowel lokaal als regionaal. Daarbij gaat het dan vooral om de vaststelling en uitvoering van de transformatie-agenda sociaal domein gemeente Zwolle. Maar ook regionaal hebben de 15 samenwerkende gemeenten de regionale veranderagenda beschermd wonen - maatschappelijke opvang 2016-2019 centrumgemeenteregio Zwolle vastgesteld en in uitvoering gebracht.
- Versterkte en veranderende regionale samenwerking: Wij werken opgavegericht en daar waar de opgave een regionale aanpak vraagt werken we regionaal samen met regiogemeenten. Dit geldt vooral voor de activiteiten binnen het begrotingsprogramma opvang en bescherming. Wij constateren dat in 2016 de samenwerking op regionaal niveau verder versterkt en geoptimaliseerd is. Voorbeelden hiervan zijn de vaststelling van gezamenlijke beleidskaders én samenwerkingsafspraken rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang, de regionale uitvoering van de aanpak huiselijk geweld, alsmede de evaluatie en optimalisering van de samenwerkingsafspraken inzake Jeugdhulp. Hiermee zijn de inspanningen op gemeentelijk en regionaal niveau verder geoptimaliseerd zodat dit een goede basis biedt om de maatschappelijke resultaten verder te verbeteren. Ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft de rijksoverheid een besluit genomen dat de centrumgemeenteconstructie vanaf 1-1-2020 vervalt en vanaf dat moment ook de middelen hieromtrent geobjectiveerd doorgedecentraliseerd worden naar alle gemeenten.
- Meer accent op door- en uitstroom: Als het gaat om beschermde woonvormen en opvangvoorzieningen is het voor bewoners zelf, maar ook gezien de maatschappelijke kosten belangrijk dat er inspanningen verricht worden om optimale door- en uitstroom te bewerkstelligen. Omdat vanaf het voorjaar 2016 steeds meer duidelijk werd dat de problemen ten aanzien van door- en uitstroom zich hadden versterkt zijn er in 2016 met kracht inspanningen verricht om samen met regiogemeenten, aanbieders en corporaties de problematiek in beeld te brengen en van adequate en ambitieuze regionale oplossingen te voorzien. Daarbij wordt enerzijds door alle gemeenten in de regio ingezet op het realiseren van extra betaalbare, adequate woningen voor uitstromende cliënten, maar ook wordt ingezet op het doorvoeren van procesverbeteringen, zodat de uitstroom ook beter regionaal wordt gespreid.

Relevante kaderstellende nota's

Jeugdzorg
- Beleidsplan jeugdhulp (november 2014)
- De toekomst van Zwolle. Nota jeugdbeleid (december 2012)

Maatschappelijke ondersteuning
- Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019 (raadsbesluit, april 2016)
- Wmo-beleidsplan (raadsbesluit: december 2014)
- Kadernotitie transitie beschermd wonen GGZ (raadsbesluit 30 juni 2014)
- Opvang asielzoekers (raadsbesluit, 22 november 2010)
- Maatschappelijke Opvang – nachtopvang (raadsbesluit, 16 september 2013)
- Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland (raadsbesluit mei 2014)
- Kaders en uitgangspunten AMHK IJsselland (raadsbesluit maart 2014)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Streefdoel/indicator		
Aantal jeugdbeschermingsmaatregelen (inclusief jeugdreclassering) is in 2016 gelijk aan of lager dan het aantal maatregelen in 2015		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
515 maatregelen (bron: beleidsplan jeugdhulp 2014) Ondertoezichtstelling 2012: 377 Voogdijmaatregelen 2012: 70 2015 % van alle jongeren (12-23 jr)met jeugdreclassering: 0,6 % 2015 totaal aantal jeugdreclasseringstrajecten: 75 2015 aantal voogdijmaatregelen: 70 2015 aantal ondertoezichtstellingen: 220 2015 totaal jeugdbeschermingsmaatregelen: 290	Aantal maatregelen gelijk aan of lager dan 515	De cijfers over geheel 2016 zijn nog niet bekend. De cijfers over 2015 zijn toegevoegd bij de nulsituatie. De cijfers van voor de decentralisatie zijn niet altijd 1 op 1 te vergelijken met cijfers van na de decentralisatie (o.a. andere definities) 1ste helft 2016 (voorlopige cijfers): % van alle jongeren (12-23 jr)met jeugdreclassering: 0,5 % aantal jeugdreclasseringstrajecten: 65 aantal ondertoezichtstellingen: 70 aantal ondertoezichtstellingen: 210

Streefdoel/indicator		
Afname in aantal en zwaarte van trajecten gespecialiseerde jeugdzorg vanaf 2016		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
		Dit wordt verantwoord in programma inwonerondersteuning onderdeel Jeugdhulp

Streefdoel/indicator		
Uitvoering Jeugdwet vindt plaats binnen financieel kader (afname van budgetten)		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Geen budget	Maximale uitgaven uitvoering Jeugdwet blijven binnen financieel kader decentralisatie jeugdzorg (€ 32,6 mln.)	Er is sprake van een overschrijding van het beschikbare rijksbudget Jeugdhulp 2016 met 1,9 miljoen. Hiervan is 1,3 miljoen via de Berap 2 reeds verantwoord. Voor 0,6 miljoen via een afzonderlijk raadsbesluit in het voorjaar inzake regionale inkoop 2016. Derhalve is op dit moment geen additionele afwijzing te melden.

Toelichting
We zijn volop in beweging, op alle fronten. We zijn overtuigd van de meerwaarde van de decentralisatie (hulp en ondersteuning dichtbij het kind, normalisering en de-medicalisering) en de transformatie. Nu 2 jaar na de decentralisatie zien we een spanningsveld tussen budgetten, zorgverbruik, en de transformatie-beweging. Bij de begrotingsbehandeling 2017 heeft de raad besloten om additionele middelen beschikbaar te stellen om zorgcontinuïteit en inzet op transformatie in balans te brengen.

Wanneer sprake is van kindermishandleing streven we er naar die zo snel mogelijk op het spoor te komen teneinde de mishandeling ook zo snel mogelijk te kunnen stoppen. We streven daarom – in lijn met landelijk beleid – naar verbetering van de meldingsbereidheid van kindermishandeling. Die verbetering blijkt uit toename van het aantal meldingen.

Relatie met andere programma's
Bij de jeugdzorg ligt er voornamelijk een relatie met de programma’s 11 en 12.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Het bieden van beschermd wonen met begeleiding en toezicht aan personen met psychiatrische aandoening en/of psychische of psychosociale problemen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in samenleving met als doelen: • Bevorderen zelfredzaamheid en participatie • Bevorderen psychisch en psychosociaal functioneren • Stabilisatie psychiatrisch ziektebeeld • Bieden van veilige woonomgeving • Voorkomen van verwaarlozing en maatschappelijke overlast
Streefdoel/indicator
Streefdoel is dat personen met psychiatrische aandoening en/of psychische of psychosociale problemen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in samenleving en vanuit daaruit in een beschermd wonen ggz-voorziening verblijven in de centrumgemeente en regio Zwolle: • meer zelfredzaam worden en meer participeren; • het psychisch en psychosociaal functioneren is bevorderd; • het psychiatrisch ziektebeeld is gestabiliseerd; • de veiligheid van de cliënten en de omgeving is gestegen; • verwaarlozing en maatschappelijke overlast zijn gedaald; Dit ten opzichte van de situatie waarbij cliënten geen gebruik maakten van beschermd wonen (ggz).

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
0-meting nog niet bepaald (zie toelichting).	Norm 2016 nog niet bepaald (zie toelichting).	De subsidieverplichtingen en voorwaarden zijn bij de subsidiëring 2016 en 2017 verder geoptimaliseerd en aangescherpt. Dit heeft geleid tot een verder uitgewerkt geheel aan verplichtingen ten aanzien van kwaliteit en maatschappelijke resultaat (outcome-criteria). Hierover is de raad ook separaat geïnformeerd (in het kader van toezegging 95).

Relaties met andere programma's

Het bieden van beschermd wonen heeft een relatie met programma 1, vooral daar waar het gaat om de uitstroom bevorderen. Randvoorwaarde om door- en uitstroom vanuit beschermd wonen-voorzieningen te bevorderen is voldoende betaalbare zelfstandige huisvestingsmogelijkheden in Zwolle en de regio. Ook is er een relatie met programma 12, aangezien door preventie en door lichtere hulp en ondersteuning voor een aantal inwoners een situatie kan worden gecreëerd dat een beschermde woonomgeving niet nodig blijkt te zijn en inwoners zelfstandig kunnen blijven wonen met veelal de nodige begeleiding thuis.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Beperken van noodzaak tot gebruik van maatschappelijke opvang. Indien noodzakelijk opvang en ondersteuning bieden gericht op door- en uitstroom, evenals het vergroten van participatie en zelfredzaamheid. Daarnaast wordt ingezet op het beperken van overlast door dak- en thuislozen
Streefdoel/indicator
In 2016 zitten alle dak- en thuislozen die bekend zijn bij de centrale toegang, in traject gericht op een stabiele mix van huisvesting, dagbesteding zorg- en hulpverlening waarbij het hoogst haalbare niveau van de cliënt als uitgangspunt wordt gehanteerd.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Alle dak- en thuislozen, bekend bij de centrale toegang, worden na screening in een traject geplaatst, of doorverwezen naar elders (andere regio, andere hulpverlening).	Ook in 2016 zitten alle dak- en thuislozen die bekend zijn bij de centrale toegang, in een traject.	Alle daklozen die bekend zijn bij de Centrale Toegang hebben een traject aangeboden gekregen, gericht op maatschappelijk herstel.

Streefdoel/indicator
In 2016 is voor tenminste 60% van de daklozen bekend bij de centrale toegang dagbesteding gerealiseerd.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
In 2014 heeft 80 % van de dak- en thuislozen structurele dagbesteding. Een ander deel heeft wel vormen van dagbesteding, maar niet structureel.	In 2016 wordt aan alle dak- en thuislozen, bekend bij de Centrale Toegang een passend aanbod voor dagbesteding - activering gedaan. In 2016 maakt tenminste 80% van de daklozen gebruik van het aanbod.	Alle daklozen, bekend bij de CT is in 2016 een passend aanbod gedaan voor dagbesteding en activering (95%).

Streefdoel/indicator
Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van huisuitzetting is in 2016 minder dan 5% van het aantal daklozen.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
In 2012 was 4,5% van het aantal daklozen het gevolg van huisuitzettingen.	We streven naar het behouden van de nulsituatie en dit percentage zo laag mogelijk te krijgen. Het percentage op 0% krijgen is niet mogelijk, soms moet je bij consequent weigeren van iedere medewerking van cliënt tot huisuitzetting over kunnen gaan. Dit betreft uiteraard wel uitzonderlijke situaties.	In Zwolle hebben in 2016 in totaal 20 huisuitzettingen plaatsgevonden (minder dan 1 % van het aantal daklozen). We zien, ten opzichte van voorgaande jaren een lichte daling in het aantal huisuitzettingen. Overigens is er geen 1 op 1 verband tussen huisuitzettingen en instroom in de maatschappelijke opvang.

Streefdoel/indicator		
In 2016 is overlast gevend gedrag van daklozen teruggebracht naar 75% van het niveau van 2010.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Geen 0-meting(zie toelichting).	Doel ishet voorkomen van overlast door dak- en thuislozen en adequaat inzetten op tegengaan van overlast.	Overlast door dak- en thuislozen is minimaal, enerzijds door het bieden van dagbesteding en activering dat aansluit bij mogelijkheden en behoeften van daklozen, anderzijds door inzet van Streetcare waardoor daklozen op straat worden aangesproken op hun gedrag.
Streefdoel/indicator		
In 2016 is voor tenminste 95% van de daklozen bekend bij de centrale toegang, huisvesting gerealiseerd.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2014 heeft niemand in Zwolle tegen zijn wil op straat hoeven te slapen. Kortom: voor meer dan 95% van de daklozen, bekend bij de centrale toegang, is in 2015 huisvesting gerealiseerd.	In 2016 is voor tenminste 95% van de daklozen bekend bij de centrale toegang, huisvesting gerealiseerd. Niemand hoeft tegen zijn wil op straat te slapen. Een beperkt aantal daklozen kiest er zelf voor om buiten te slapen, vandaar dat we geen 100% kunnen scoren.	In 2016 is voor tenminste 95 % van het de daklozen, bekend bij de CT, huisvesting gerealiseerd. Ook in 2016 heeft niemand tegen zijn wil op straat hoeven te slapen.
Streefdoel/indicator		
Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolge van detentie of afwenteling door andere instellingen is in 2016 minder van 5% van het totaal aantal daklozen.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In Zwolle zijn nagenoeg geen gevallen bekend van dakloosheid als gevolg van detentie.	Het aantal mensen dat dakloos raakt ten gevolg van detentie of afwenteling door andere instellingen is in 2016 minder dan 5% van het totaal aantal daklozen.	In 2016 is het aantal daklozen als gevolg van detentie minder dan 5 % van het totaal aantal daklozen. Er zijn in 2016 enkele mensen tijdelijk in de Herberg opgevangen die vanuit detentie kwamen.
Streefdoel/indicator		
In 2016 is het aantal dakloze jongeren in de regio Zwolle met 50% gedaald ten opzichte van het jaar 2008.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2012 is het aantal dakloze jongeren in Zwolle 92. In 2013 was het aantal dakloze jongeren 83.	In 2016 is het aantal dakloze jongeren in de regio Zwolle met 50% gedaald ten opzichte van het jaar 2012.	In 2016 hebben we, na een daling in 2015, een stijging van het aantal zwerfjongeren geconstateerd. Het aantal zit met 93 jongeren weer op het niveau van 2014 toen dat aantal ook 93 was.

Toelichting
In 2016 heeft de raad de regionale veranderagenda voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang (2016-2019) vastgesteld. Belangrijkste ambities van de regionale veranderagenda zijn:
a. zo lang mogelijk zelfstandig wonen,
b. zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen,
c. samenwerking in de keten
Omdat we met Beschermd Wonen min of meer voor de zelfde uitdagingen staan en we voor een groot deel te maken hebben met dezelfde partners, iser voor gekozen om te werken vanuit een integrale transformatie-veranderagenda voor zowel maatschappelijke opvang als beschermd wonen. De regionale veranderagenda is inmiddels in alle regiogemeenten vastgesteld. We werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan de ambities van de veranderagenda.

De raad heeft in 2010 in een amendement vastgesteld het streven om in 2014 een daling met 50% te realiseren van het aantal dakloze jongeren in de regio Zwolle ten opzichte van het jaar 2008. Vorig jaar hebben wij al aangegeven dat dit streefdoel, ondanks onze inspanningen niet reëel blijkt te zijn. Bij de op te stellen veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen is dit meegenomen.

In voorgaande jaren is al geconstateerd dat de doelstelling ten aanzien van overlast, zoals oorspronkelijk geformuleerd in het Stedelijk Kompas niet exact te meten is, i.v.m. wisseling van registratiesysteem van de politie. In het registratiesysteem van de politie worden geen specifieke gegevens van (overlast door) dak- en thuislozen geregistreerd. De inzet van Streetcare maakt dat we actief in kunnen zetten op eventuele nieuwe 'hotspots', plekken waar dak- en thuislozen zich ophouden. Hierdoor worden dak- en thuislozen aangesproken op hun gedrag en wordt hun begeleiding en (zinvolle) dagbesteding geboden (Zwolle Actief).

Alle gemeenten hebben opdracht van het Rijk om lokaal een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag te organiseren. In 2016 is gemeente Zwolle samen met een aantal partners in de stad (o.a. GGD, Dimence, Politie, SWT, zorgaanbieders) gestart met het ontwikkelen van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. We hebben GGD opdracht gegeven om aan de hand van de bouwstenen, zoals deze door het landelijk aanjaagteam voor een aanpak voor personen met verward gedrag zijn geformuleerd, in kaart te brengen waar we in Zwolle nu staan en waar aanvullingen/verbeteringen nodig zijn om te kunnen spreken van een sluitende aanpak. De uitkomsten van het onderzoek van GGD zijn leidend voor de verdere ontwikkeling van de Zwolse aanpak voor personen met verward gedrag.

Relaties met andere programma's
Bij het onderdeel maatschappelijke opvang ligt er een relatie met de programma's 8, 10 en 11.
***** Zelfredzaamheidsmatrix is een instrument waarmee op eenvoudige wijze de mate van zelfredzaamheid van een cliënt in kaart kan worden gebracht

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Voorkomen en tegengaan van huiselijk geweld. Als huiselijk geweld zich voordoet het geweld zo snel mogelijk signaleren en stoppen en betrokkenen ondersteunen naar zelfredzaamheid en terugkeer zonder huiselijk geweld. Zorg dragen voor tijdelijke opvang voor de slachtoffers van huiselijk geweld als de veiligheid daartoe aanleiding geeft.

Streefdoel/indicator

- Het percentage 12-24 jarigen dat slachtoffer is van huiselijk geweld (lichamelijke en/of geestelijke mishandeling door familie) daalt of blijft gelijk in 2016 ten opzichte van 2011.
- Het percentage volwassenen van 19-64 jaar dat slachtoffer van huiselijk geweld is, daalt of blijft gelijk in 2016 ten opzichte van 2012.
- Het percentage ouderen dat van 65 jaar en ouder dat slachtoffer is van huiselijk geweld daalt of blijft gelijk in 2016 ten opzichte van 2010.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
2011: 6,2 % van de 12-24 jarigen heeft ooit te maken gehad met mishandeling, waarvan 2,6% lichamelijke mishandeling en 4,4 % geestelijke mishandeling. (bron: jongerenmonitor GGD IJsselland)	het percentage jongeren van 12-24 jaar in de regio IJsselland dat te maken heeft gehad met mishandeling is lager dan 6,2%.	Er zijn geen recente gegevens omdat de monitor van de GGD is gewijzigd.
2012: 8 % van de 19-64 jarigen heeft ooit te maken gehad met huiselijk geweld (bron: volwassenenmonitor GGD IJsselland)	Het percentage volwassenen van 19-64 jaar dat te maken heeft gehad met huiselijk geweld is in 2015 lager dan 8%.	Er zijn geen recente gegevens.
2010: 5 % van de inwoners in de regio IJsselland van 65 jaar en ouder heeft ooit te make gehad met huiselijk geweld waaronder ouderenmishandeling (bron: ouderenmonitor GGD IJsselland)	Het percentage ouderen van 65 jaar en ouder dat te maken heeft gehad met huiselijk geweld is lager dan 5%.	Er zijn geen recente gegevens.

Streefdoel/indicator

Verbeteren van de vroegtijdige signalering van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

- Het aantal advies en consultatievragen door particulieren en professionals bij 'Veilig Thuis IJsselland" is in 2016 gestegen ten opzichte van 2015.
- Het aantal crisisinterventies in de regio IJsselland is in 2016 gelijk gebleven ten opzichte van 2015.
- Het aantal reguliere politiemeldingen huiselijk geweld wat afgehandeld is in 2015 is gelijk gebleven ten opzichte van 2015*.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Gegevens over 2015 zijn nog niet bekend. Er is sprake van een nieuwe situatie en een andere voorgeschreven manier van registreren door het ontstaan van Veilig Thuis IJsselland per 1 januari 2015, zodat eerdere cijfers niet vergelijkbaar zijn.	Het aantal advies en consultatievragen is gestegen ten opzichte van 2015.	Het aantal adviezen in 2016 was 1631 voor de regio IJsselland. Dit aantal is bijna 4 keer zoveel als het jaar 2015, toen er 432 adviezen geregistreerd werden. Belangrijkste verklaring lijkt dat Veilig Thuis IJsselland steeds beter gevonden wordt om advies te vragen, alhoewel ook de registratie in 2015 niet optimaal was. Het aantal meldingen is in 2016 met 1810 meldingen iets gedaald ten opzichte van 2015, toen er 2278 meldingen zijn gedaan.
Gegevens over crisisinterventies in 2015 zijn nog niet voorhanden. Door de nieuwe situatie zijn eerdere gegevens niet vergelijkbaar.	Het aantal crisisinterventies is gedaald t.o.v. 2015,	Het aantal crisisinterventies met een Tijdelijk Huisverbod in 2016 was 51, wat duidelijk lager is dan 2015 toen er 88 Tijdelijke Huisverboden zijn opgelegd. (regio IJsselland) Het aantal overige crisissen was 145 in 2016. Gegevens van 2015 zijn niet beschikbaar, zodat deze niet vergeleken kunnen worden.

Toelichting
De percentages die genoemd worden zijn afkomstig van de gegevens uit de verschillende GGD monitoren. Eens in de vier jaar komen deze per genoemde leeftijdsgroep beschikbaar. De meest recente gegevens zijn gebruikt. De GGD monitoren zijn de afgelopen periode veranderd. De monitor voor Volwassenen en Ouderen is samengevoegd en komt binnenkort beschikbaar. De jeugdmonitor wordt anders vormgegeven en levert geen bruikbare informatie voor dit onderwerp op. We zijn in overleg met de GGD hoe dit op te lossen.

Veilig Thuis IJsselland is ontstaan per 1 januari 2015. De werkwijze op grond van het landelijk handelingsprotocol, dat uitgaat van een integrale werkwijze voor alle vormen van mishandeling, misbruik of verwaarlozing in huiselijke setting, is dusdanig anders dat eerdere cijfers niet of beperkt vergelijkbaar zijn.
Het streven is er op gericht de meldingsbereidheid in de samenleving te vergroten zodat er daadwerkelijk meer huiselijk geweld wordt gemeld in relatie tot de omvang van de problematiek. Het feit dat het aantal meldingen toeneemt of afneemt moet dan ook gezien worden in relatie tot de omvang van de huiselijk geweld problematiek zelf. De afgelopen jaren is het aantal meldingen huiselijk geweld sterk gestegen. Dit jaar is het aantal meldingen gedaald, maar is het aantal adviesvragen zeer sterk gestegen. Daarom kan deze daling niet per definitie geduid worden als negatief, omdat het gestegen aantal adviesvragen duidelijk aangeeft dat er (meer) aandacht is voor de problematiek. Niet altijd is een melding nodig, soms kan een professional of andere adviesvrager zelf actie ondernemen na advies van Veilig Thuis IJsselland.

Relaties met andere programma's
Wat betreft Veilig Thuis IJsselland ligt er een relatie met het programmaonderdeel Jeugdzorg van dit programma. Bij de preventie van kindermishandeling ligt er een relatie met programma 12.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Verslaving verminderen en voorkomen met als doel participatie en zelfredzaamheid		
Streefdoel/indicator		
• In 2016 is het percentage inwoners dat meer alcohol gebruikt dan de landelijke norm gedaald of gelijk gebleven. • In 2016 is het percentage inwoners dat rookt minimaal gelijk gebleven of afgenomen. • In 2016 is het percentage inwoners dat ooit harddrugs heeft gebruikt gelijk gebleven of afgenomen • Het percentage inwoners (18 jaar en ouder) dat aangeeft dat drugsoverlast, overlast van dronken mensen op straat en overlast van daklozen vaak voorkomen in de eigen buurt blijft gelijk of neemt af.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2011 gebruikt 7% van de Zwolse volwassenen (19-65 jaar) meer alcohol dan de landelijke norm. (Volwassenenmonitor GGD)	Voor 19-65 jarigen is het percentage dat te veel drinkt 7% of lager.	Nog niet bekend. De volwassenenmonitor komt midden 2017 uit.
In 2011 is het percentage jongeren van 12 t/m 23 jaar dat dagelijks rookt 12% (regio IJsselland)	Voor 12-23 jarigen is het percentage dat dagelijks rookt lager dan 12% (regio)	De monitor is veranderd. Daarom is een vergelijking met voorgaande jaren niet meer mogelijk. % dagelijks rokende tweede klas vo 2016: 2%, % dagelijks rokende vierde klas vo: 9%
In 2011 rookt 24% van de Zwolse volwassenen (Volwassenenmonitor GGD)	Voor 19-65 jarigen is het percentage dat rookt lager dan 24%.	Nog niet bekend. De volwassenenmonitor komt midden 2017 uit.
In 2012 heeft 4% van de Zwolse volwassenen ooit harddrugs gebruikt (Volwassenenmonitor GGD)	Van de 19-64 jarigen gebruikt 4% of minder harddrugs.	Nog niet bekend. De volwassenenmonitor komt midden 2017 uit.
Drugsoverlast 2014: 4%, overlast van dronken mensen op straat 2014: 7%; overlast van daklozen 2014: 3% (buurt voor buurt onderzoek)	Gelijk of lager.	Drugsoverlast 2016: 4%, overlast van dronken mensen 2016: 5%, overlast van daklozen 2016: 3%

Relaties met andere programma's
Alcoholmatiging onder jeugdigen is één van de speerpunten van het gezondheidsbeleid en wordt primair vanuit dat beleidsveld vormgegeven (zie programma 11).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Het vergroten van de participatie en re-integratie van ex-gedetineerden en het terugdringen van recidive onder ex-gedetineerden. Het gaat hierbij over de inwoners die voorafgaand aan detentie in Zwolle verbleven of om een bijzondere reden in Zwolle willen vestigen.		
Streefdoel/indicator		
In 2016 is tenminste 90% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) in het bezit van een geldig ID bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2011 was 75% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) in het bezit van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.	In 2016 is 90% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) in het bezit van een geldig ID-bewijs bij het verlaten van de penitentiaire inrichting.	Op een enkele uitzondering na hebben gedetineerden bij het verlaten van de PI een geldig ID bewijs.
Streefdoel/indicator		
In 2016 heeft tenminste 80% van de ex-gedetineerden (die nazorg van de gemeente ontvangen) kort na het verlaten van de penitentiaire inrichting een vorm van inkomen en/of dagbesteding.		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2011 had 79% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) bij het verlaten van de penitentiaire inrichting voor de periode kort na detentie een vorm van inkomen en/of dagbesteding.	In 2016 heeft 80% van de ex-gedetineerden (die nazorg hebben ontvangen) bij het verlaten van de penitentiaire inrichting voor de periode kort na detentie een vorm van inkomen en/of dagbesteding.	De meeste ex-gedetineerden die nazorg hebben ontvangen hebben kort na detentie een vorm van inkomen en veelal ook dagbesteding. Precieze cijfers ontbreken omdat dit niet specifiek geregistreerd wordt. Als zich problemen in de trajecten voordoen worden deze besproken met de Nazorgcoördinator. Op grond daarvan kan gesteld worden dat de norm van 80% ruim wordt gehaald.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	78.737	1.400	76.504	1.400	76.373	1.400	132		132
Reservemutaties			1.607	610	1.772	655	-165	45	-120
Gerealiseerd resultaat	**78.737**	**1.400**	**78.111**	**2.010**	**78.145**	**2.056**	**-33**	**45**	**12**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Beschermd Wonen	-87		-87	-165	45	-207
Huiselijk Geweld	27		27			27
Maatsch.opvang/Verslavingsbel.	192		192			192
Totaal	**132**		**132**	**-165**	**45**	**12**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Beschermd wonen	-207 (netto -45 zie reserve mutatie MO/VZ)	I	De uitgaven voor beschermd wonen zijn iets hoger (- 631) dan de beschikbare inkomsten (voornamelijk rijksmiddelen). Aangezien dit al verwacht werd is er bij de Berap 2 een reserve-onttrekking (586) geraamd vanuit de bestemmingsreserve beschermd wonen-maatschappelijke opvang. Per saldo resulteert dit in een aanvullende reserve-onttrekking (45) bij de jaarrekening 2016. De oorzaak van de hogere uitgaven t.o.v. de inkomsten is met name gelegen in een late maar forse korting op de rijksmiddelen (decembercirculaire 2015) alsmede meer (en complexere) instroom van cliënten vanuit de GGZ (en als gevolg daarvan minder doorstroom in het beschermde wonen). Dit in combinatie met te weinig uitstroommogelijkheden vanuit beschermd wonen vanwege nog onvoldoende betaalbare sociale woningen in de centrumgemeenteregio Zwolle leidt tot meeruitgaven ten aanzien van spoedplaatsingen in natura alsmede PGB. Mogelijk zal uiteindelijk er achteraf nog wel sprake zijn van een sluitend beeld, indien de vaststelling van de subsidies van in natura voorzieningen 2016 (voorzien in voorjaar 2017) tot een vergelijkbaar voordeel leidt.
Maatsch.opvang/ Verslavingsbel.	+192 (netto +27 zie reserve mutatie bw)	I	De afwijking in lasten komt hoofdzakelijk door het terugvorderen van subsidies uit 2015. Bij de vaststelling van de subsidie van de GGD en Limor 2015 bleek dat niet het volledige subsidiebedrag is uitgegeven in 2015. Limor heeft de gelden voor Zwolle Actief 2014 niet aangewend. De oorzaak hiervan is onderbenutting van de post werkplekken voor deelnemers. In de praktijk is gebleken dat een deelnemer langer dan twee dagdelen per week begeleiding ontvangt door een ondernemer. Het beleid is in de loop van 2015 aangepast. Bij de vaststelling van de subsidie van GGD IJsselland over 2015 bleek dat minder kosten voor team VIA (bemoeizorg) zijn gemaakt, dan was verwacht. Een deel van het voordeel (+165) is gereserveerd. Zie de reserve mutatie onder beschermd wonen. Dit op basis van het afgesloten convenant regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang centrumgemeente Zwolle.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Roelenweg Oost	-12		24	-36	-58	22	
	-12	**0**	**24**	**-36**	**-58**	**22**	**0**

Specificatie nieuwe krediet:

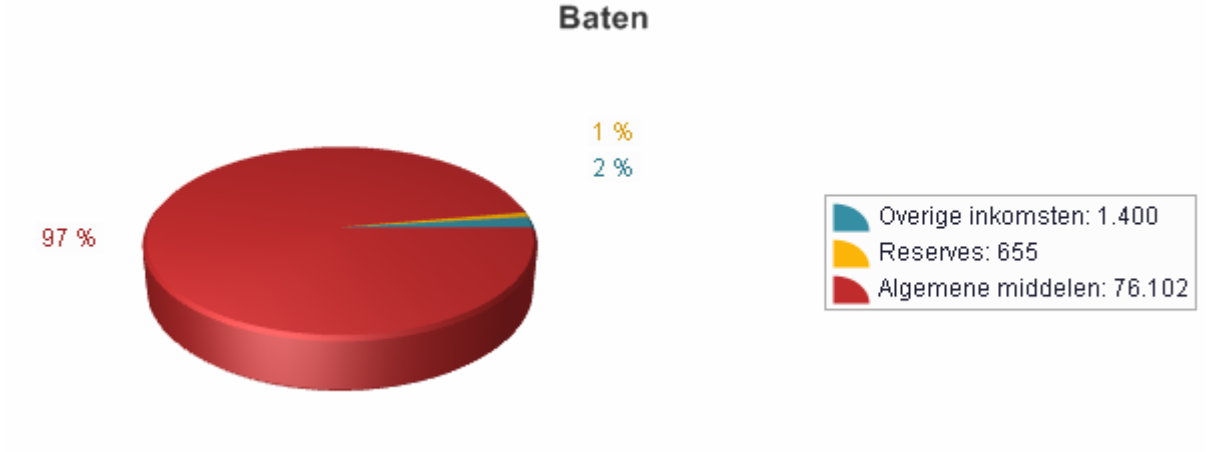
Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

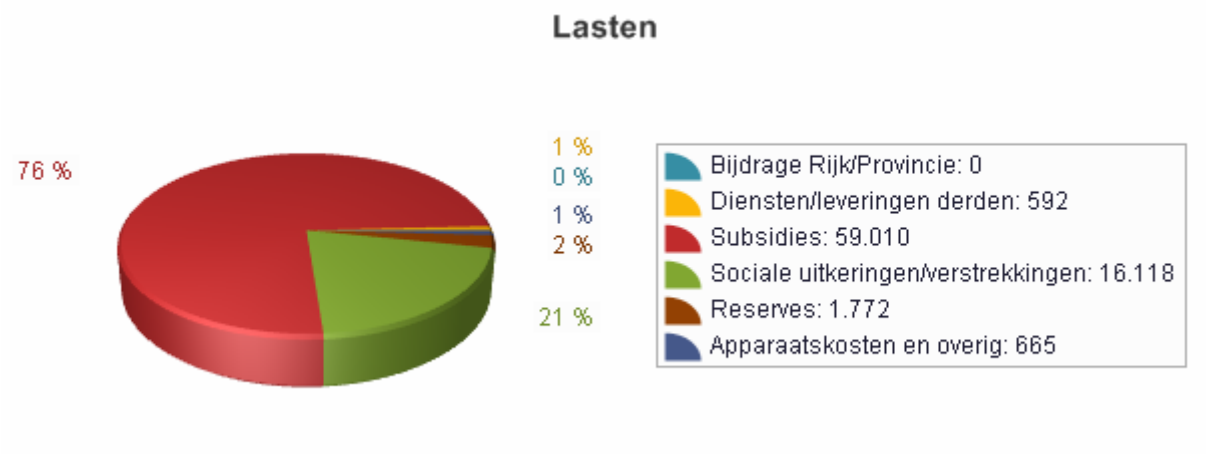
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)
Het krediet roelenweg oost heeft in een extra bijdrage van derden ontvangen. Dit wordt bij berap 1/2017 als aanvullend krediet gemeld. Er zijn in 2016 wel bestedingen geweest met deze extra inkomsten als dekking. Per saldo is er nog een restantkrediet beschikbaar van 22.000 voor 2017.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 14 Inkomen

Beleidsverantwoording

Algemeen

De belangrijkste ontwikkelingen in 2016 in het programma Inkomen worden hieronder genoemd. Een nadere toelichting is te vinden bij de resultaten van de doelstellingen.

- Bijstandsverlening
  In 2016 hebben meer mensen een beroep op bijstand gedaan dan in 2015. Er is onderzoek gedaan naar de oorzaken voor de verhoogde instroom in Zwolle. Ook is onderzocht in hoeverre het door het rijk gehanteerde verdeelmodel van het macrobudget voldoende rekening houdt met de Zwolse kenmerken van de bijstandspopulatie. De instroom kenmerkte zich door een grote instroom van statushouders en groei van het aantal 18-, 19- en 20- jarigen in de bijstand (doordat toegang Wajong sinds 2015 zeer beperkt is). Qua uitstroom zijn er meer mensen (t.o.v. 2015) vanuit de bijstand aan het werk gegaan. Zie hiervoor ook werk en re-integratie in programma Inkomensondersteuning. In de PPN 2017 is de raad hierover geïnformeerd. Door het bijstandstekort was een beroep op de Vangnetregeling van het rijk ook in 2016 nodig.
- Via de Armoedemonitor 2016 is de raad geïnformeerd over kenmerken van de armoededoelgroep in Zwolle.
- Bijzondere bijstand
  Door de grotere omvang van de doelgroep nam ook het beroep op inkomensondersteunende maatregelen toe.
- Armoedepact Zwolle Armoedevrij!
  In 2016 zijn wederom twee stadsdialogen Zwolle Armoedevrij! georganiseerd. De organisatie hiervan wordt nu ondersteund door een stagiair MWD van Windesheim. De bijeenkomsten waren druk bezocht, met een record van 100 bezoekers bij de bijeenkomst in november. Ook wordt er nu regelmatig een nieuwsbrief rondgestuurd.
- Inzet van ervaringsdeskundigheid bevorderen
  Om de inzet van ervaringsdeskundigheid te bevorderen zijn in 2016 wederom bruggenbouwers gecertificeerd. Enkele resultaten zijn : het organiseren van een dag tegen stille armoede, een life carousel en ervaringsdeskundigen die zich aansluiten bij de klankbordgroep van de Participatieraad en zo mee kunnen praten in het beleidsvormingsproces.
  In 2016 is ook is een training ingezet om Budgetkringen in Zwolle te introduceren.
- Betaalbaarheid
  De verhuiskostenregeling die in 2015 is ingevoerd met de betaalbaarheidsagenda, is in uitvoering samen met de corporaties. De regeling wordt in de loop van 2017 afgerond.
- Financiële risico's bij slechte gezondheid
  Het gebruik van de collectieve zorgverzekering is in 2016 wederom gegroeid. Er zijn drie verschillende aanvullende pakketten geïntroduceerd, zodat een passend pakket kan worden gekozen. Bij alle drie de pakketten is het eigen risico meeverzekerd. Het gebruik van de tegemoetkoming voor meerkosten voor chronisch zieken groeit minder hard dan geprognosticeerd. Door een motie van de raad zijn maatregelen genomen, zodat nu ook ondersteuning bij financiële nood door zorgkosten mogelijk is, ook bij een inkomen boven de norm van 130% van het sociaal minimum.
- Kinderparticipatie
  Het aantal kinderen dat bereikt wordt met een regeling voor kinderparticipatie is gegroeid. Zwolle biedt een kindpakket met o.a. mogelijkheden voor vergoeding van sport- school- en cultuuractiviteiten, zwemles, bezoek aan peuterspeelzaal en een tegemoetkoming via de scholierenregeling. In 2016 is de inkomensgrens voor de scholierenregeling verhoogd naar 130% van het sociaal minimum om de armoedeval op te vangen.
- Er was in 2016 volop aandacht voor schulden en schulddienstverlening. De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de gemeentelijke schulddienstverlening en hierover een rapport uitgebracht. In 2017 zal de raad het nieuwe beleidsplan Schulddienstverlening bespreken. Landelijk trok de documentaire Schuldig volop aandacht en is er ook een bijeenkomst Schuldig on Tour in Zwolle geweest.

Relevante kaderstellende nota's

- Kadernota Sociaal domein Visie Sociaal Domein ‘Werken vanuit vertrouwen’ (raadsbesluit 2012)
- Kadernota Participatiewet ‘Meedoen mogelijk maken’.
- Uitvoeringsprogramma Participatiewet 'Meedoen mogelijk maken'
- Raadsbeslisnota Monitoring armoededoelgroep en regeling chronisch zieken

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

Bij onvoldoende inkomen kunnen huishoudens rekenen op ondersteuning van de gemeente. We bieden ondersteuning zodat ze zo snel mogelijk en zo veel mogelijk weer in eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Wij gaan er van uit dat wanneer iemand een beroep doet op de gemeente voor een inkomen, hij zich naar vermogen inzet om weer zelf in het levensonderhoud te kunnen voorzien. Iedereen die tot de doelgroep behoort, maakt gebruik van het vangnet, armoede- en inkomensondersteunende maatregelen.

Streefdoel/indicator

- We verstrekken rechtmatig en doelmatig bijstand voor kosten levensonderhoud, bijzonder bijstand voor noodzakelijke onvoorziene kosten.
- De groei van het Zwolse bijstandsvolume is minder of gelijk aan de landelijke groei van het bijstandsvolume.
- Samen met partners en ervaringsdeskundigen uit de stad committeren we ons aan het armoedepact Zwolle Armoedevrij!

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	83.5 % van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand wordt tijdig binnen de wettelijke termijnen afgehandeld.
Partners en ervaringsdeskundigen zijn betrokken bij het armoedepact Zwolle Armoedevrij!	Partners en ervaringsdeskundigen zijn betrokken bij het armoedepact Zwolle Armoedevrij!	Er zijn twee Stadsdialogen georganiseerd die druk bezocht zijn. Ook wordt er veel gedeeld in een digitaal platform en met een nieuwsbrief Zwolle Armoedevrij!
We besparen regionaal € 1.200.000 aan niet-betaalde uitkering, waarvan € 1.050.000 voor Zwolle.	We besparen regionaal € 1.200.000 aan niet-betaalde uitkering, waarvan € 1.050.000 voor Zwolle.	We hebben regionaal € 2.698.000 bespaard aan niet-betaalde uitkeringen, waarvan € 2.627.000 voor Zwolle.
55% van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.	52% van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.	50% van de debiteuren betaalt op de lopende vordering.
100% van de debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.	100% van de debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.	100% van de debiteuren is opgenomen in de debiteurenbewaking.
We stellen een communicatieplan op	We voeren het communicatieplan uit.	Het communicatieplan is uitgevoerd. Er is bekendheid gegeven aan regelingen in de Swollenaer, de digitale wijzer, op websites van SWT en gemeente, in overleggen met partners, Participatieraad en met brieven. Het financieel spreekuur op Deltion heeft 198 vragen afgehandeld en er zijn 477 geldplannen gemaakt via https://zwolle.startpunt geldzaken.nl

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

We willen financiële risico's die samenhangen met een slechte gezondheid voor minimahuishoudens zoveel mogelijk bestrijden.

Streefdoel/indicator

We bieden een uitgebreide collectieve zorgverzekering en een tegemoetkoming aan huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum en aan huishoudens met een chronisch zieke met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. We verlenen geen bijzondere bijstand voor medische kosten, tenzij er sprake is van een bijzondere situatie.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
De deelnamegraad onder minimahuishoudens en chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen aan de collectieve zorgverzekering bedraagt 50%.	De deelnamegraad onder minimahuishoudens en chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen aan de collectieve zorgverzekering bedraagt 55%.	De deelnamegraad aan de collectieve zorgverzekering bedraagt eind 2016 50%. Het aantal verzekerden is toegenomen, maar de omvang van de doelgroep is sneller gegroeid, waardoor de deelnamegraad gedaald is. Ook is eind 2016 een inkomenstoets uitgevoerd en zijn er verzekerden uitgestroomd omdat hun inkomen te hoog was ten opzichte van de norm (110% van het sociaal minimum of 130% hiervan voor chronisch zieken) . Het totaal aantal individueel verzekerden van 18 jaar en ouder bedraagt eind 2016 4.311, inclusief verzekerde kinderen, 1.413, bedraagt het aantal deelnemers 5.750. De tegemoetkoming van € 175 voor meerkosten door chronisch zieken is ca 850 keer toegekend. Het gebruik is lager dan verwacht. In 2017 zal hierop extra communicatie worden ingezet.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
We bestrijden armoede als gevolg van langdurige afhankelijkheid van een laag inkomen.

Streefdoel/indicator
We verstrekken de individuele inkomenstoeslag aan huishoudens die van een laag inkomen leven, zodat zij in staat zijn om zelf te kunnen reserveren voor duurzame gebruiksgoederen of voor andere onvoorziene uitgaven. 80% van de huishoudens die langdurig afhankelijk zijn van een laag inkomen, maakt gebruik van de individuele inkomenstoeslag.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Minstens 91,3% van de huishoudens met een bijstandsuitkering doet een beroep op de individuele inkomenstoeslag.	Minimaal 95% van de huishoudens met een bijstandsuitkering doet een beroep op de individuele inkomenstoeslag.	93,8% van de huishoudens met een bijstandsuitkering heeft een beroep op de individuele inkomenstoeslag gedaan.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Beheersbaar maken of oplossen van problematische schulden voor Zwollenaren.

Streefdoel/indicator
• Schuldenaren gaan weer meer deelnemen aan het gewone maatschappelijke leven. • Mensen vragen minder ondersteuning van de gemeentelijke schulddienstverlening. • Wij streven naar het beheersbaar maken van een schuldensituatie en een schuldenvrije toekomst voor degenen die zijn toegelaten tot een schuldregeling. • We geven voorlichting aan onze partners in de stad over schuldpreventie en financiële zelfredzaamheid. • Schulddienstverlening moet makkelijk bereikbaar zijn voor Zwollenaren via de 4 kanalen (post, telefoon, internet en het sociale wijkteam). • Dak- en thuisloze bijstandsgerechtigden moeten meewerken aan het hanteerbaar maken van hun financiële verplichtingen via budgetbeheer of inhoudingen. • Wij willen ingeval van een crisissituatie eerst de situatie stabiliseren om verder maatschappelijke afbreuk te voorkomen. • We willen de financiële zelfredzaamheid van schuldenaren verhogen zodat bij het verkrijgen van een schone lei niet opnieuw schulden ontstaan. • We willen de tijdige ondersteuning van gemeentelijke schulddienstverlening op peil houden.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
We organiseren 45 bijeenkomsten over schuldpreventie en inkomensondersteuning	We organiseren 45 bijeenkomsten over schuldpreventie en inkomensondersteuning	Er zijn 40 voorlichtingsbijeenkomsten geweest. Daarnaast zijn in de week van het geld 60 gastlessen verzorgd op basisscholen en 54 bijeenkomsten op het MBO. Ook zijn er 5 budgetkringen gestart en zijn er meer dan 100 accountgesprekken gevoerd door de preventiemedewerker.
90 cliënten uit budgetbeheer met een grote afstand naar duurzaam financiële zelfredzaamheid worden hierop voorbereid (Budget coaching).	100 cliënten uit budgetbeheer met een grote afstand naar duurzaam financiële zelfredzaamheid worden hierop voorbereid (Budget coaching).	98 cliënten uit budgetbeheer met een grote afstand naar duurzaam financiële zelfredzaamheid zijn hierop voorbereid (Budget coaching).
95% van de dak- en thuisloze bijstandsgerechtigden zit in het budgetbeheer	95% van de dak- en thuisloze bijstandsgerechtigden zit in het budgetbeheer	98% van de dak- en thuisloze bijstandsgerechtigden zit in het budgetbeheer.
In 85% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigen met een schone lei.	In 85% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigen met een schone lei.	90% van de afgeronde en doorlopen schuldregelingen eindigden met een schone lei.
75% van de cliënten die uit budgetbeheer gaat, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	75% van de cliënten die uit budgetbeheer gaat, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.	85% van de cliënten die uit budgetbeheer gaat, maakt gedurende een jaar geen nieuwe schulden.
75% van de cliënten die een schuldregeling met een schone lei afsluit, doet binnen 1 jaar geen nieuw beroep op schulddienstverlening.	75% van de cliënten die een schuldregeling met een schone lei afsluit, doet binnen 1 jaar geen nieuw beroep op schulddienstverlening.	92% van de cliënten die een schuldregeling met een schone sloot , heeft binnen een jaar geen nieuw beroep op schulddienstverlening gedaan.
Bij 100% van de aanmeldingen vindt binnen 4 weken een gesprek plaats of binnen 3 dagen als het een crisis betreft.	Bij 100% van de aanmeldingen vindt binnen 4 weken een gesprek plaats of binnen 3 dagen als het een crisis betreft.	100% is gerealiseerd.

Relaties met andere programma's
Relatie met programma 12 (Op Orde)

Doelstellingen/maatschappelijke effecten
Alle kinderen moeten zich kunnen ontplooien, ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien. Kinderen van ouders met een laag inkomen worden gestimuleerd om te participeren in sport- of culturele activiteiten.

Streefdoel/indicator
• Indien de financiële thuissituatie een belemmering vormt voor kinderparticipatie worden ouders doorverwezen naar een van de deelnemende fondsen en/of maken ze gebruik van gemeentelijke regelingen. • We signaleren armoede-gerelateerde gezondheidsknelpunten bij kinderen. • We verlengen en intensiveren waar nodig onze huidige samenwerking met partners in de stad om kinderparticipatie voor minima huishoudens te bevorderen. • We verbeteren de toegankelijkheid en bekendheid van armoederegelingen, voornamelijk voor kinderen.

Nulsituatie	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Bij controles van de JGZ bij 0-18 jarigen wordt in 100% aandacht besteed aan armoede en gezondheid bij kinderen	Bij controles van de JGZ bij 0-18 jarigen wordt in 100% aandacht besteed aan armoede en gezondheid bij kinderen	Bij controles van de JGZ bij 0-18 jarigen wordt in 100% aandacht besteed aan armoede en gezondheid bij kinderen
Het aantal kinderen uit huishoudens met een laag inkomen dat participeert dankzij een regeling of bijdrage bedraagt 2000.	Het aantal kinderen uit huishoudens met een laag inkomen dat participeert dankzij een regeling of bijdrage bedraagt 2000.	Het totaal aantal aanvragen voor regelingen voor kinderen uit huishoudens met een laag inkomen bedraagt 2700.(Er kunnen per kind meerdere regelingen worden aangevraagd) .
Peuterspeelzaal bezoek voor minimahuishoudens is gratis.	Peuterspeelzaal bezoek voor minimahuishoudens is gratis.	Peuterspeelzaal bezoek voor minimahuishoudens is gratis.

Relaties met andere programma's
Programma 9 (kinderen maken op school kennis met cultuur), programma 10 (80% van de jeugdigen voldoet aan de beweegnorm en is er een vangnet voor kinderen die zonder zwemdiploma de basisschool verlaten) en programma 6 (Lespakket voor scholen is beschikbaar voor kinderen en voor ouderavonden op basisscholen en in voortgezet onderwijs). Aandacht voor financiële opvoeding in reguliere lessen).

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	58.398	46.151	62.897	47.346	63.592	48.337	-695	991	296
Reservemutaties		200		200		264		64	64
Gerealiseerd resultaat	**58.398**	**46.351**	**62.897**	**47.546**	**63.592**	**48.602**	**-695**	**1.055**	**360**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Kwijtschelding	-279		-279			-279
Algemene bijstand	-354	747	393		264	657
BBZ/BOB	-327	304	-23			-23
IOAW/IOAZ	-38	38				
Armoedebestrijding	229	-3	226		-200	26
Schuldhulpverl. en kredietverl	24	-96	-72			-72
Maatwerkvoorzieningen Wtcg	49		49			49
Wet Inkomensvoorz. Kunstenaars						
Totaal	**-695**	**991**	**296**		**64**	**360**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Kwijtschelding	-279	D	Het aantal toegekende aanvragen laat de laatste jaren een stijging zien. Dit komt voor een klein deel door verruiming van de regels met zzp-ers en meenemen van de kosten kinderopvang bij de beoordeling van aanvragen. Het grootste deel komt doordat steeds meer mensen kwijtschelding aanvragen en in aanmerking komen. Het tekort in 2016 is aanzienlijk doordat het over meerder jaren gaat. Structureel is de verwachten dat er ook een behoorlijk tekort zal ontstaan. Dit is als knelpunt meegenomen bij de PPN.
Algemene bijstand	657	I	De afwijking op de lasten wordt met name veroorzaakt door het uitbetalen van de regionale reserve RCF. Zie ook afwijking op 'Onttrekking reserve' (264). Daarnaast is er meer door belast door het KCC in verband met het stijgende aantal bijstandsklanten(50). De hogere bate wordt met name veroorzaakt door een incidenteel voorschot op de rijksbijdrage in verband met de statushouders (704).
BBZ/BOB	-23	I	De afwijking op de lasten betreft met name een stijging van verleende bedrijfskredieten. De BBZ is een declaratieregeling, daarom staan er ook hogere baten tegenover.
Armoedebestrijding	26	I	Binnen Armoedebestrijding is met name de post bewindvoering weer harder gestegen (200). Dit kon worden opgevangen door incidentele meevallers op andere posten binnen Armoedebestrijding. De afwijking op Armoedebestrijding betreft met name het woonlastenfonds (200). In 2016 zijn hier geen uitgaven geweest.
Schulhulpverl. en kredietverl.	-72	I	Er zijn, landelijk en ook in Zwolle, minder toewijzingen WSNP geweest in 2016, waardoor de inkomsten lager zijn. Ook zijn er, incidenteel minder verzoekschriften (moratorium, dwangakkoorden), wat eveneens tot minder inkomsten heeft geleid dan begroot.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
n.v.t.							

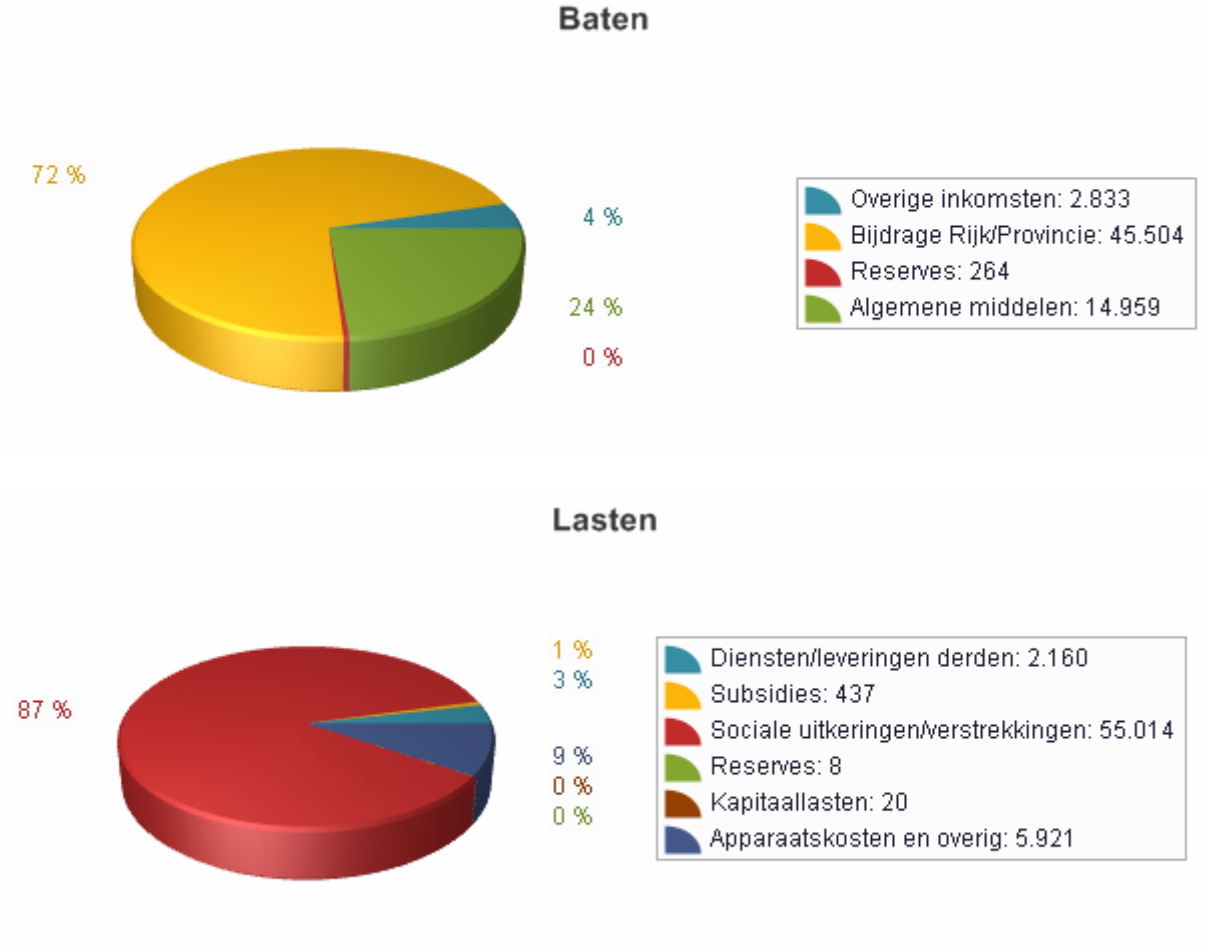
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 15 Raad en raadsgriffie

Beleidsverantwoording
Algemeen

Wat is er in 2016 gebeurd?

Regulier
De raad bevond zich in 2016 halverwege de huidige bestuursperiode.
In dat jaar is er veelvuldig geïnformeerd, gediscussieerd en besloten tijdens de vele raadspleinvergaderingen op de maandagavonden:

Besluitvormingsrondes	20
Info – debatrondes	30
Debatronde onderwerpen	40
Informatieronde onderwerpen	13

De raad heeft in 2016 veelvuldig gebruik gemaakt van de tot haar beschikking staande instrumenten, zoals het stellen van mondelinge vragen tijdens de raadsvergaderingen, het stellen van schriftelijke vragen (art 45), het indienen van moties en amendementen:

Overzicht Moties, amendementen, artikel 45 vragen en mondelinge vragen

Overzicht 2015 – 2018

	2015	2016	2017	2018	Totaal
Art. 45	50	70			
Mondeling	52	38			
Moties	149	151			
Amendementen	18	23			

Totaaloverzicht 2016

Artikel 45 vragen

Jaar	**Fractie**	**onderwerp**
	PvdA	12
	VVD	11
	ChristenUnie	8
	D66	7
2016	CDA	4
	GroenLinks	6
	Swollwacht	6
	SP	16
	Fractie Cetin	0
	Totaal	**70**

Mondelinge vragen

Jaar	**Fractie**	**onderwerp**
	PvdA	6
	VVD	7
	ChristenUnie	3
	D66	7
2016	CDA	4
	GroenLinks	3
	Swollwacht	2
	SP	5
	Fractie Cetin	1
	Totaal	**38**

Moties

Jaar	Fractie	onderwerp
	PvdA	19
	VVD	22
	ChristenUnie	19
	D66	20
2016	CDA	6
	GroenLinks	25
	Swollwacht	9
	SP	30
	Fractie Cetin	1
	Totaal	151

Amendementen

Jaar	Fractie	onderwerp
	PvdA	0
	VVD	2
	ChristenUnie	2
	D66	2
2016	CDA	1
	GroenLinks	6
	Swollwacht	4
	SP	6
	Fractie Cetin	0
	Totaal	**23**

Ter ondersteuning van het raadswerk hebben er reguliere bijeenkomsten plaatsgevonden van de Agendacommissie, het Presidium en de Werkgeverscommissie.

Doorontwikkeling debatronde Raadsplein:
Sinds de invoering van het Raadsplein in 2008 zijn er al enkele aanpassingen geweest aan het vergadersysteem. Aan de debatronde is echter weinig veranderd. Tijdens de raadsconferentie op 8 juli 2016 heeft de raad zich gebogen over de verbetermogelijkheden van de debatronde. Door die bijeenkomst is er een gedeeld gevoel ontstaan van nut en noodzaak van verbetering van de debatronde. Er zijn een aantal suggesties gedaan voor het variëren in debatvorm en het werken met spreektijd. Afgesproken is om in de vorm van experimenten aan de slag te gaan met de oplossingsrichtingen. Op 5 september is bij een agenderingsverzoek dan ook een andere vorm van debatteren toegepast. Verder is bij de debatrondes op 12 september 2016 en 19 september 2016 de spreektijd geklokt. Op 10 oktober 2016 is voor het eerst de spreektijd in beeld gebracht met een tijdregistratiesysteem. Toen stond slechts één onderwerp op de agenda. Om te kijken hoe het werkt als er twee debatten op de agenda staan is op 12 december 2016 opnieuw als proef de spreektijd in beeld gebracht. Deze twee eerste 2 stappen hebben voldoende inzichten rondom tijdregistratie om in 2017 daadwerkelijk te sturen op de spreektijden. Tevens zal er dan binnen de debatronde verder geëxperimenteerd worden met verschillende vormen.

Bijzondere bijeenkomsten in 2016:
- AZC
De gemeenteraad heeft in april 2016 een besluit genomen over de komst van het asielzoekerscentrum in Zwolle. Om een juist besluit te nemen, zijn voorafgaand door het college en de raad verschillende informatieavonden en inloopbijeenkomsten georganiseerd en bijgewoond.
-Omgevingswet/visie
In 2016 is de raad meegenomen met de voorbereiding op de omgevingswet. De raad had hier bij de behandeling van de PPN in 2015 bij motie zelf om gevraagd.
In samenwerking met de ambtelijke organisatie zijn een aantal bijeenkomsten voor de raad georganiseerd. De bijeenkomsten gingen in het begin over de omgevingswet in het algemeen, maar de laatste bijeenkomsten gingen vooral over het opstellen van de Omgevingsvisie.
Op 5 april 2016 was er een bijeenkomst met o.a. Sjors Slaats raadslid uit Waalwijk. Vervolgens was bij de bijeenkomst op 7 juni 2016 o.a. Geiske Bouma van TNO strategie en beleid te gast.
Met het college is afgesproken dat er (samen met de stad) een Omgevingsvisie 1.0 wordt opgesteld.
Voor het vaststellen van de uitgangspunten hiervoor is een raadsvoorstel opgesteld.
Op 3 oktober 2016 is hierover een debat gevoerd en op 24 oktober 2016 heeft de raad de uitgangspunten vastgesteld. Op 16 november 2016 waren raadsleden uitgenodigd om ook deel te nemen een sessie in de Fundatie met samenwerkingspartners uit de stad. En tot slot was er op 29 november 2016 een raadsbijeenkomst met o.a. de presentatie van jonge ontwerpers voor toekomstscenario's voor stadsdeel zuid.

Andere bijeenkomsten
Daarnaast heeft de raad in 2015 ook een flink aantal andere bijeenkomsten bij kunnen wonen. Behalve uitnodigingen vanuit de stad ging het hierbij o.a. om bijpraatsessies Sociaal Domein, een bijpraatsessie Fysiek Domein en diverse wijkbijeenkomsten.

Toekomstige rol van de raad
In 2015 heeft de raad een start gemaakt, mede op basis van een raadsmotie, met het traject om de toekomstige rol van de raad te verkennen. Er is een raadswerkgroep geformeerd, die dit onderwerp verder heeft uitgewerkt. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie onder meer in het kader van het programma “Initiatiefrijk Zwolle”. Op een enkele bijeenkomst na is er in 2016 nog geen vervolg gekomen op dit onderwerp. Deels is dit veroorzaakt door capaciteitsgebrek.

Regionale samenwerking
De werkgroep Regionale Samenwerking heeft zich in 2016 gebogen over de rol van de raad bij regionale samenwerking. Er is een bijeenkomst georganiseerd over dit onderwerp aan de hand van de casus Jeugdzorg. Daarbij zijn Zwolse en regionale raadsleden in gesprek gegaan met de BVO Jeugdzorg. Zowel in werkgroepverband met Zwolse raadsleden als via de griffiers van de omringende gemeenten is in 2016 het onderwerp regionale samenwerking verder verkend. Voorjaar 2017 zal de werkgroep een advies uitbrengen aan het presidium.

Rekenkamercommissie
De Rekenkamercommissie heeft in 2016 het onderzoek over Schuldhulpverlening afgerond. Het rapport Evaluatie Schulddienstverlening is op 26 september aan de raad aangeboden. De raadsbehandeling stond voor december 2016 gepland, maar is doorgeschoven naar het volgend jaar. Eind 2016 is gestart met een nieuw onderzoek. Onderwerp van onderzoek is Inclusief Beleid.

Werkgroep Raadscommunicatie
Najaar 2016 is de werkgroep raadscommunicatie van start gegaan. Zij heeft de opdracht te onderzoeken hoe het zit met de communicatie vanuit de raad richting de stad. Hoe zit het met de zichtbaarheid van de raad? Directe aanleiding was de evaluatie van het wegbezuinigen van de Raadswijzer in De Peperbus. De raadswerkgroep onderzoekt hoe de zichtbaarheid vergroot kan worden en welke middelen daarvoor nodig zijn. Voorjaar 2017 wordt de rapportage hierover verwacht.
Wat in 2016 in tegenstelling tot eerdere jaren is toegenomen is het aantal gastlessen, zowel op scholen als in het stadhuis, evenals het aantal democratiespelen. Voor deze lessen en spelen worden veelvuldig raadsleden ingezet en vindt ondersteuning plaats vanuit Prodemos.

Relevante kaderstellende nota's

- Gemeentewet
- Reglement van Orde van het Raadsplein
- Gedragscode gemeenteraad Zwolle

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.686		1.690		1.659	64	31	64	94
Reservemutaties									
Gerealiseerd resultaat	**1.686**		**1.690**		**1.659**	**64**	**31**	**64**	**94**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Raad	89	1	90			90
Rekenkamer	7		7			7
Raadsgriffie	-65	62	-3			-3
Totaal	**31**	**64**	**94**			**94**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Raad	90	I	Op het totale raadsbudget is een redelijk fors bedrag overgebleven Twee grote veroorzakers zijn: 1. We zijn gestopt met de Raadswijzer, maar het daarmee gepaarde bedrag is blijven staan in afwachting van de evaluatie. De werkgroep Raadscommunicatie komt binnenkort met voorstellen hierover. 2. De overstap naar Ibabs. Daarnaast heeft de raad zich in 2016 heel bescheiden opgesteld wat betreft haar uitgavenpatroon (geen werkbezoeken buiten de stad, weinig externe inhuur, minder catering etc.). De fractievoorzitters hebben aangegeven dat de raad wel behoefte heeft aan meer inhoudelijke ondersteuning. Momenteel wordt er door de griffie bij alle fracties geïnventariseerd wat de ondersteuningsbehoefte is bij de individuele fracties en bij de raad als geheel. In afwachting van de uitkomst van die inventarisatie wordt voorgesteld het raadsbudget te handhaven.
Raadsgriffie	-3	I	Een medewerker is uitgeleend aan de gemeente Kampen. Hiervoor is een bijdrage ontvangen die niet begroot was. Tevens zijn gelden van het UWV ontvangen in verband met zwangerschapsverlof. Ook deze gelden waren niet begroot.(62) Daartegenover stonden hogere salarissen en kosten inhuur wegens vervanging. Samen met andere personeelskosten (-65)

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet	nieuw	besteding	restant	dekking		
	1-1-2016	krediet	2016	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
n.v.t.							

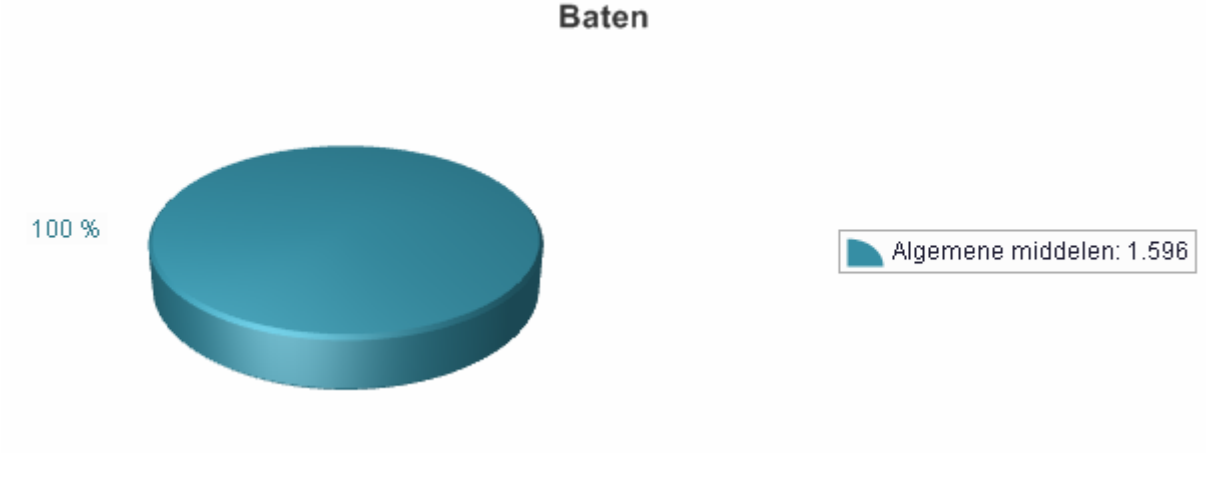
Specificatie nieuwe krediet:

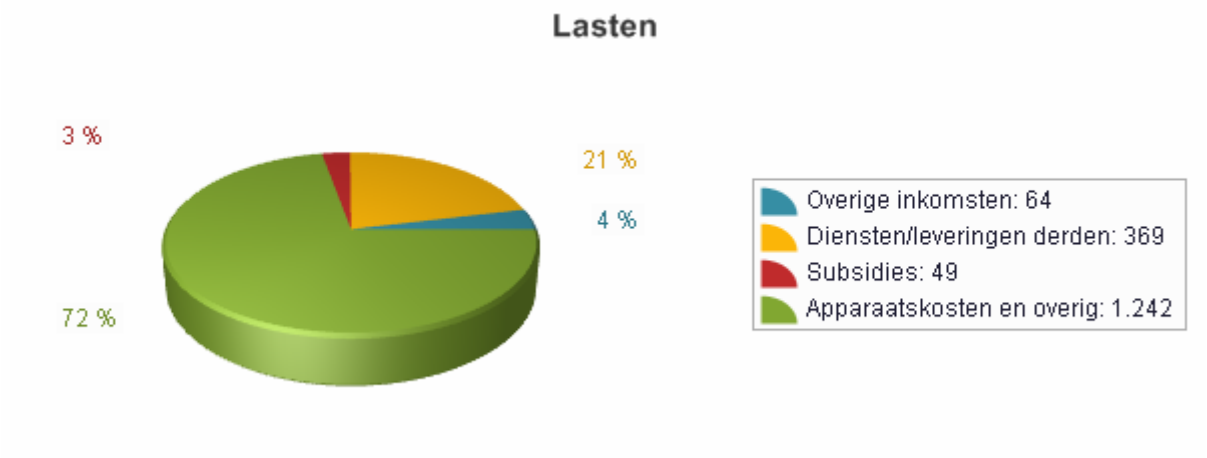
Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 16 Bestuur en dienstverlening

Beleidsverantwoording

Algemeen

Nieuwe visie op dienstverlening aan inwoners en ondernemers: gastvrij en op maat

Zoals in beleidsparagraaf 1 Bestuur en dienstverlening al is aangegeven is in september 2015 de nieuwe visie op dienstverlening – getiteld Gastvrij en op maat – door de raad besproken en omarmd. Deze visie omvat voor het eerst zowel de dienstverlening aan inwoners als ondernemers.

Naast goede digitale dienstverlening willen we als gemeente vooral gastvrij zijn en dienstverlening op maat bieden. We zijn immers Gastvrij Zwolle. We hebben onze ambities als volgt omschreven. “Bij het bieden van maatwerk nemen we de logica van onze inwoners en ondernemers als uitgangspunt. Creativiteit en oplossingsgericht denken maken we tot speerpunt, en we gaan proberen met persoonlijke aandacht onze klanten te verrassen”.

Het jaar 2016 stond in het teken van het uitdragen van de boodschap gastvrij en op maat uit onze visie op dienstverlening. Dit betekent dat er organisatie-breed gesproken is over de veranderingen in dienstverlening horende bij deze samenleving. Enerzijds zien we de steeds digitaler wordende wereld, anderzijds de vraag naar het nog meer leveren van maatwerk en het uitstralen van gastvrijheid. De komende jaren gaan we hier nog meer accent op leggen. Wat kan snel en digitaal, wat vraag meer persoonlijke aandacht. Waar kunnen we verbindingen leggen (dienstverlening en het sociaal domein bijvoorbeeld).

Het afgelopen jaar is de verbinding gezocht met programma’s die ook alles te maken hebben met dienstverleningsformules en klantbeleving. Zoals daar zijn het programma Omgevingswet en het programma DNA Zwolle, maar ook het programma Initiatiefrijk Zwolle. Er liggen afspraken om samen verder te werken aan het thema Zó doen we dat in Zwolle. Dit betekent gezamenlijk zoeken naar de juiste klantformules en naar de opleidingen die aansluiten op de veranderende organisatie. Het komende jaar gaan we vanuit de diverse programma’s de partners in de stad verder betrekken. Afgelopen november hebben we ons concept van Gastvrije stad al laten zien aan een groep startende ondernemers in Zwolle.

Passende regels

Zwolle is het afgelopen jaar landelijk actief geweest als het gaat om aandacht voor knellende regels. Het project samen met Platform 31 is succesvol afgerond. Landelijk zet Zwolle zich in voor de versimpeling van de Drank- en Horecawet. Ook is Zwolle actief in samenwerking met andere grote gemeenten en de VNG. We hebben de vernieuwing van het kader Verordeningen en beleidsregels nog niet geheel afgerond dat gaat in 2017 gebeuren. Dan zal ook de training van beleidsambtenaren plaatsvinden. Op die manier zorgen we dat ambtenaren goed toegerust zijn om in te spelen op een veranderde vraag uit de stad.
Initiatiefrijk Zwolle is een bron van inspiratie om te kijken of we binnen de doelen die we hebben teveel regels gemaakt hebben of juist niet. We zagen dat dit nogal meevalt, bijvoorbeeld in de pilot Verlichte regels in de binnenstad, waar we uiteindelijk niet veel regels hoefden te schrappen, maar wel een andere manier van werken hanteerden. De Algemene Plaatselijke Verordening is in 2016 vastgesteld. Er is zelfs al gebruik gemaakt van het daarin opgenomen Experimenteerartikel om gedurende een jaar een pilot te hebben met vrije sluitingstijden.

Digitale dienstverlening en informatieveiligheid

We zijn als gemeente in 2016 verder gegroeid in de digitale volwassenheid voor burgers en (in mindere mate) voor bedrijven op onze website, ondanks dat nog niet alle producten digitaal zijn aan te vragen. De software hiervoor heeft de noodzakelijke updates gekregen, waardoor we de overige producten in 2017 ook digitaal mogelijk kunnen maken. In 2016 is de pilot iBurgerzaken, die we als Dimpact gemeente hebben uitgevoerd, succesvol afgerond. We gaan medio 2017 live met deze selfservicemodule voor een aantal Burgerzaken-producten.
Door een automatische tool wordt de website van Zwolle sinds 1 januari 2016 getest op de technische en inhoudelijke eisen van de Webrichtlijnen. Toepassing van deze Webrichtlijnen is belangrijk voor mensen met visuele beperkingen en laaggeletterden. We kunnen nog niet overal voldoen aan die Webrichtlijnen. Waar dat niet gebeurt of is gebeurd vindt dat plaats op basis van ‘pas toe leg uit’. Zie ook www.zwolle.nl/toegankelijkheid. In april 2017 vindt een migratie plaats naar een 100% technisch correcte website. Dan zullen we minder gebruik hoeven maken van “pas toe en leg uit”.
De webcare van de gemeente Zwolle is in 2016 verder geprofessionaliseerd met de implementatie van een tool voor webcare en social media monitoring. O.a. met Koningsdag is deze tool succesvol ingezet. Verder is in 2016 gestart met het doorontwikkelen van ons website model conform de webrichtlijnen, waardoor we hier in 2017 volledig aan voldoen.
Het aantal digitale dienstverleningskanalen blijft maar groeien; denk aan Whatsapp. Dat maakt een goede regie op de digitale dienstverlening en -communicatie van groot belang. In 2015 is besloten een regiefunctie hiervoor op te zetten. In 2016 is deze regierol door externe inzet ingevuld in afwachting van de goedkeuring voor de benodigde formatie. In 2017 willen we deze definitief inrichten.
Voor informatieveiligheid, zie programma 18.

Het digitale kanaal blijft ons voorkeurskanaal, daarmee lopen we in de pas met het landelijk beleid (VNG agenda 2020). Waar nodig zorgen we voor passende oplossingen wanneer klanten niet digitaal zelfredzaam zijn. Zo boden we in 2016 wederom in samenwerking met Stadkamer de training Digisterker aan. Dit is een training om burgers vertrouwd te maken met het omgaan met digitale overheidsdienstverlening en Digid .Hieraan deden 32 mensen mee (2015: 37). We hopen dat dit aantal in 2017 hoger komt te liggen. De nieuwe vestiging van Stadkamer biedt straks de juiste faciliteiten. Overigens ontvangt Stadkamer hiervoor sinds 2016 - ook financiële - ondersteuning van de Belastingdienst (Gemeente Zwolle draagt financieel niet meer bij). De Belastingdienst wil graag in alle gemeenten dit soort ondersteuning stimuleren.

In 2016 is Zwolle samen met 7 andere gemeenten ook nog gestart met een pilot in samenwerking met SVB en Belastingdienst. Hierbij worden Zwolse klanten van SVB en Belastingdienst doorverwezen naar het Stadskantoor voor ondersteuning bij zaken als aanvragen DigiD en Mijnoverheid / berichtenbox. Het aantal inwoners dat hier gebruik van maakt is nog laag. De pilot loopt nog door tot mei 2017.

Smart city (big data)
In 2016 is verder gewerkt aan de ambitie dat Zwolle zich eind 2018 een Smart City mag noemen. De visie SmartZwolle is opgesteld en we wonnen hiermee een prijs voor de Slimste visie van Nederland. Verder hebben we gewerkt aan:

- Smart Benutten Urban Traffic data hackathon: een samenwerking van programma Beter Benutten, SmartZwolle en DataScience Zwolle
- innovatiesprint met esri Nederland, voortbordurend op resultaten Smart Benutten Urban Traffic data hackathon
- start project loopstromen binnenstad, voortbordurend op resultaten innovatiesprint
- diverse samenwerkingen met onderwijsinstellingen, o.a. Perfect World met De Nieuwe Hanze Unie, Smart Mobility met 4e jaars studenten mobiliteit van Windesheim, open data experiment met Landstede en een samenwerking met Saxion (20creathons rondom Smart Urban biking)
- after hack, waarin we de resultaten van de Smart Benutten Urban Traffic data hackathon en innovation sprint terug hebben gegeven aan betrokkenen

Open Data portaal
Het open data portaal is eind 2016 aangevuld en bevat nu ruim 70 datasets. De gemeente Zwolle stelt via het open data portaal brongegevens beschikbaar, die live gebruikt of gedownload kunnen worden. Externe partijen kunnen met deze gegevens analyses maken en eigen informatieproducten samenstellen. Ons uitgangspunt is altijd het publiceren van actuele en betrouwbare gegevens. Alle items zijn ondergebracht in acht thema's, één item kan voorkomen in meerdere thema's. Het aantal thema's kan in de toekomst uitgebreid worden. Bij elke dataset is aangegeven onder welke voorwaarden (licenties) gebruik is toegestaan. Deze voorwaarden sluiten aan op de landelijke standaard van Geonovum als toonaangevend instituut voor geo-informatie.

Aanpak van identiteitsfraude en woonfraude
Samenwerking binnen de keten is geïntensiveerd. Op het gebied van identiteitsfraude wordt - mede door ons steeds uitbreidende netwerk - samengewerkt met partners als Immigratie- en Naturalisatiedienst, Marechaussee en Politie. Voor woonfraude is met name de interne samenwerking dit jaar geïntensiveerd. Daarbij focussen we heel gericht op de mogelijk schrijnende gevallen.
Het rijk had initiatief genomen voor een landelijk geldend samenwerkingsconvenant met woningbouwcorporaties. Nu dit niet van de grond is gekomen willen we de mondelinge samenwerkingsafspraken met de corporaties zelf gaan vastleggen in een convenant. Daarbij is wederzijdse informatie-uitwisseling de basis.

Wij gaan steeds vaker huisbezoeken afleggen met ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de politie. Daarbij focussen we vooral op adressen met een risicoprofiel, die door ons zelf in kaart zijn gebracht of via ketenpartners worden aangedragen. Denk daarbij aan gevallen van overbewoning, briefadressen of zogenoemde 'veelverhuizers'.

De LAA (Landelijke aanpak adreskwaliteit) is van projectbasis een structureel instrument geworden. Zwolle blijft hieraan deelnemen. Het ontwikkelen van een verdienmodel voor de aanpak van identiteitsfraude en woonfraude blijkt niet realistisch. De afnemers die profiteren van betere (adres)kwaliteit bekostigen weliswaar deels de LAA maar van een verdienmodel is geen sprake. Wel leidt handhaving tot het bestrijden van overlast door overbewoning, onrechtmatige onderverhuur, gebruik in strijd met het bestemmingsplan en tot doorstroming van de woningmarkt. Structurele formatie voor identiteitsfraude en woonfraude moet nog gerealiseerd worden. Dit is aangemeld voor de PPN 2018-2022.

KCC en dienstverlening voor sociale wijkteams
In 2016 was het KCC de telefonische ingang voor klanten van de sociale wijkteams. Wel heeft het KCC deze dienstverlening per 31 december 2016 beëindigd. Vanaf 2017 zijn de sociale wijkteams zelf verantwoordelijk voor de telefonische beantwoording van vragen. De medewerkers die binnen het KCC belast waren met deze beantwoording, zijn organisatorisch nu ingebed onder de wijkteams. Het KCC zorgt alleen nog voor de faciliteiten (werkplek, telefonie-applicatie etc.) en de planning van de medewerkers.

In 2016 is de pilot iBurgerzaken succesvol afgerond. In 2017 wordt gestart met het in productie nemen van deze applicatie. Hiermee worden de processen van Burgerzaken (zoals doorgeven van een verhuizing, aangifte geboorte) verder geautomatiseerd en kan de burger nog meer zaken thuis regelen.

Ontwikkelingen

Evenementen
Aansluitend op voorbereidende activiteiten in 2015 hebben we in 2016 de nodige stappen gezet om ons evenementenproces te verbeteren. Zo is een website gebouwd, waarop de nodige informatie te vinden is over het aanvragen van evenementen. Ook omwonenden kunnen deze site raadplegen wanneer zij meer willen weten over evenementen (zie https://www.zwolle.nl/vrije-tijd/evenementen). Deze site wordt actueel gehouden en zal in 2017 worden doorontwikkeld. Ook zijn wij gestart met het toezenden van een “spoorboekje” aan alle organisaties die zich hebben aangemeld voor de evenementenkalender. In dit “spoorboekje “ is aangegeven wanneer zij hun aanvraag moeten indienen en welke stukken bij de aanvraag gevoegd moeten worden. Doel hiervan is om evenementenvergunningen tijdig te kunnen verlenen en voldoende tijd te hebben voor een zorgvuldige beoordeling van de aanvraag. Ten slotte hebben wij met alle intern betrokkenen en medewerkers van hulpdiensten afspraken gemaakt over onze rollen tijdens evenementen.
In 2017 willen wij graag met de organisatoren verkennen hoe wij onze samenwerking verder kunnen verbeteren.

Omgevingswet
De nieuwe wet (in te voeren per 2019) betekent voor de gemeente een grote verandering van werkwijzen in het fysieke domein, en dat heeft onder andere grote consequenties voor de gemeentelijke vergunningsprocessen. In programma 5 Ruimte en cultuurhistorie wordt de voorbereiding op de nieuwe wet uitgewerkt.

Private kwaliteitsborging bouw
De verwachting is dat private kwaliteitsborging in 2018 gefaseerd ingevoerd zal worden. In 2015 voerden wij een impactanalyse uit, waarin de gevolgen van de private kwaliteitsborging in beeld zijn gebracht. In 2017 bereiden we ons voor op de invoering van de regeling vanaf 2018.

RUD
In 2016 is de RUD doorontwikkeld naar de Omgevingsdienst IJsselland (ODIJS). Op 22 december 2016 is de Omgevingsdienst IJsselland opgericht als GR. Vanaf 1 januari 2018 zal ODIJS de uitvoerende VTH taken op het gebied van milieu uitvoeren voor 11 IJssellandse gemeenten en de Provincie, voor zover dat op het grondgebied van een van deze gemeenten plaatsvindt. Het college en de raad hebben hiermee ingestemd. In 2016 heeft de raad de VTH verordening vastgesteld, waarin is vastgelegd op welk kwaliteitsniveau wij onze VTH taken uitvoeren. Vanuit de optiek van rechtsgelijkheid wordt in RUD verband, ook in Zwolle, bij overtredingen de landelijke handhavingsstrategie gevolgd. Het college heeft hiertoe in 2016 besloten. Ook is in 2016 het over te dragen takenpakket nader uitgewerkt.
Verder is in 2016 het IJssellandse Vergunningen Toezicht en Handhaving informatiesysteem (IJVI) aangeschaft voor de partners binnen de RUD. In 2017 zullen de RUD partners hun milieutaken in dit systeem registreren. Verderop in 2017 zal Zwolle IJVI ook gaan gebruiken voor haar eigen VTH taken. Dit zal gefaseerd gebeuren, waarbij de Wabo-taken eerst zullen worden opgepakt.

GBLT
De toetreding van Dalfsen en Bunschoten is goed verlopen en heeft geen gevolgen gehad voor de dienstverlening aan de reeds aangesloten deelnemers. GBLT heeft in 2016 verder gewerkt aan haar dienstverlening richting burgers. Ook is er gewerkt aan het verder op orde krijgen van de bestanden. Dit heeft zich vertaald in zowel hogere opbrengsten maar ook hogere kosten voor oninbaar en kwijtschelding.

Bouwleges
Het aantrekken van de bouwleges zoals dat in 2015 is ingezet heeft zich in 2016 doorgezet. De uiteindelijke opbrengsten bouwleges zijn in 2016 met bijna 3,3 miljoen ongeveer 100.000,-- hoger dan in 2015. De verwachting is dat we in 2017 ook een hogere opbrengst zullen realiseren dan de begrote 2,8 miljoen. Hierop komen we in de berap terug.

Relevante kaderstellende nota's

- Visie op dienstverlening aan inwoners en ondernemers: gastvrij en op maat (2015)
- Kaders voor kanaalsturing (2012)
- Meerjaren programma ICT 2016– 2020 (MPI)
- Handhavingsnota 2011 – 2015
- Landelijke handhavingsstrategie 2014
- Vergunningen- en Handhavingsprogramma 2016

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers.		
Streefdoel/indicator		
Doel: we versnellen onze dienstverlening zodat men nooit onnodig op ons hoeft te wachten De indicatoren hiervoor worden in 2015/2016 ontwikkeld		
Nulsituatie (2015)	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
-	-	• In het najaar van 2016 zijn we begonnen met het herzien van alle bestaande servicenormen en het nadenken over nieuwe. We denken dit in het najaar van 2017 af te ronden, met daarbij een aantal versnellingen van normen. • We hebben niet onderzocht welke vergunningen versneld afgehandeld kunnen worden. Dit doordat er nog veel onduidelijk is over private kwaliteitsborging. Het Kabinet stuurt aan op inwerkingtreding per 1 januari 2018. Mocht het wetvoorstel per 1 januari 2018 in werking treden, dan bereiden wij ons daarop in 2017 voor. Ongeacht de uitkomst van het wetstraject, gaan wij in 2017 onderzoeken welke vergunningen versneld verleend kunnen worden. Deze versnelling zullen wij ook in onze servicenormen doorvoeren. • In 2016 is een monitor dienstverlening ontwikkeld waarmee we realisatie van de visie uit 2015 monitoren.
Streefdoel/indicator		
Doel: we heffen overbodige regelgeving op of gaan deze versoepelen. De ondernemer zal (eind 2017) ervaren dat onze regeldruk beduidend is verminderd Indicator: oordeel van ondernemers over de inspanning van de gemeente om regelgeving te vereenvoudigen en te versoepelen		
Nulsituatie (2014)	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Score eind 2014: 5,9	Score eind 2016: minimaal 6,4	Score is eind 2016 nog niet bekend. Het klantonderzoek ondernemers voeren we in het 1e kwartaal van 2017 uit. Hiermee gaan we na of er een vermindering van de regeldruk merkbaar is. We vragen ook uit - als er wel regeldruk ervaren wordt - welke regels het dan concreet betreft.
Streefdoel/indicator		
Doel: we faciliteren en maken ruimtelijke initiatieven mogelijk. We streven er hierbij naar dat we bij een voorgenomen weigering altijd overleggen met de aanvrager. Indicator: de klanttevredenheid voor de dienstverlening van afdeling Fysieke Leefomgeving blijft boven 7,0		
Nulsituatie 2014	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2014 was de klanttevredenheid 7,0 (deelproces aanvraag bouwvergunning) en 7,1 (deelproces begeleiding en controle tijdens de bouw)	We meten dit weer in 2017	De voorbereidingen voor het klantonderzoek zijn gestart in 2016

Streefdoel/indicator		
Doel: we gaan uit van de logica van de inwoner en ondernemer. In onze dienstverlening maken we creativiteit en oplossingsgericht denken tot speerpunt Indicator: in 2016 te ontwikkelen. Meting in 2017		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Al enige jaren werken we aan DNA Zwolle, waarbij we de 4 V's (vertrouwen, verbinding, verantwoording en vakmanschap) betekenis hebben gegeven. Hierop voortbordurend gaan we investeren in een houding van creatief en oplossingsgericht denken richting onze inwoners en ondernemers. We denken hier aan intervisie, training en het betrekken van de stad.		• we zijn gestart met het gericht verbeteren van klantbeleving (klantreizen) en met de dienstverlening aan ondernemers; • Bezoek aan buurgemeenten waarbij afspraken zijn gemaakt over samenwerking tussen de klantcontactcentra en teams burgerzaken (Hattem, Dalfsen) • Start universitair afstudeeronderzoek naar groep digibeten en hun mantelzorgers. Dit wordt medio 2017 afgerond. • Eind 2015 is de leesbaarheid onderzocht van onze uitgaande brieven en websites. Veel brieven en webpagina's scoren nog niet het gewenste niveau B1. In 2017 pakken we dit verder op.

Streefdoel/indicator		
Doel: we verrassen onze klant met persoonlijke aandacht en maatwerk, waarbij we oog hebben voor de persoonlijke situatie van mensen Indicator: in 2016 te ontwikkelen. Meting bij inwoners en ondernemers in 2017		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In de nieuwe visie op dienstverlening "Gastvrij en op maat" is maatwerk - naast digitalisering - een speerpunt. Dit speerpunt is voor de organisatie nog niet de basis van handelen	-	• Vanuit het Stadskantoor (informatiecentrum) bieden we ondersteuning aan de groep inwoners die digitaal minder vaardig zijn, waarbij we ze helpen met DigiD en met het invullen van formulieren van Belastingdienst en Sociale Verzekeringsbank; • Een groep interne ambassadeurs die nadenkt over waar kunnen we gastvrijheid nog meer toepassen, waar en met wie zijn verbindingen te leggen tussen de organisatie en onze partners in de stad.

Relaties met andere programma's

De ambities en doelstellingen op het gebied van dienstverlening worden ook in andere programma's vertaald in concrete inspanningen. Deze zijn m.n. terug te vinden in de programma's 2, 5, 12 en 14.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
De gemeente Zwolle is in 2020 volledig gedigitaliseerd in haar dienstverlening.		
Streefdoel/indicator		
Doel: in 2017 kan een inwoner of ondernemer al zijn zaken met de gemeente Zwolle digitaal regelen. Waar nodig ondersteunen wij hen. Indicator: Zwolle scoort met haar digitale dienstverlening voor inwoners in 2020 een score van 90% in de meting door BZK / Deloitte van de "digitale volwassenheid" (voor ondernemers, zie programma 2).		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Meting 2014: Zwolle scoort 71,5% (gemeenten van 100.000-300.000 inwoners scoren 69,0%)	Zwolle scoort eind 2016 80%	Zwolle scoort eind 2016 op deze indicator: 79,6%

Streefdoel/indicator		
Doel: inwoners en ondernemers maken steeds meer gebruik van het digitale kanaal. Indicator 1: de verdeling over de diverse dienstverleningskanalen van een mandje van 8 veelgevraagde producten Indicator 2: de verdeling van alle (geregistreerde) klantcontacten over de digitale en niet-digitale kanalen		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Indicator 1: Kanaalverdeling 2014 • Post: 33% • Balie: 22% • Telefoon: 8% • Digitaal: 37% Indicator 2: Klantcontacten 2014 Digitaal: 60% (website en e-mail) Niet digitaal: • 40% (post, balie, telefoon) • Balie 9% • Post: 15% • Telefonie: 16%	We kunnen hiervoor nog geen norm aangeven Indicator 2, cijfers over 2015: • Post: 10% • Balie: 8% • Telefoon: 12% • Digitaal: 70%	Indicator 1: door veranderingen van producten kunnen we deze indicator niet meer presenteren Indicator 2: verdeling klantcontacten 2016 • Post: 7% • Balie 7% • Telefoon 10% • Digitaal: 76%
Streefdoel/indicator		
Doel: Kwaliteit basisregistraties is op orde en Zwolle is aangesloten op alle onderdelen GDI.		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
In 2015 zijn onze basisgegevens Personen, Bedrijven en Adressen op orde gebracht. Er is een hoge kwaliteit van de integrale gegevenshuishouding bereikt. Verder zijn procedures ontwikkeld om onze gegevens op orde te houden.	In 2016 gaan medewerkers verplicht gebruik maken van correcte basisgegevens Personen (BRP), Bedrijven(NHR) en Adressen(BAG). Daarbij hoort de terugmelding in het geval er zich onvolkomenheden voordoen in de betreffende basisgegevens. Privacy is een belangrijke randvoorwaarde.	• Processen zijn zo nodig aangepast of wachten op realisatie in 2017 omdat in 2016 implementatie nog niet mogelijk was vanwege externe factoren. • We werken o.a. aan Antwoord voor bedrijven en aan Berichtenbox Personen, kwaliteit consistentie gegevens BAG- en WOZ-administratie met GBLT. • Zwolle is eind 2016 voor 70% aangesloten op de voorzieningen van de landelijke GDI (generieke digitale infrastructuur). Dit was eind 2014 nog 58%.
Streefdoel/indicator		
Doel: we houden onze dienstverlening op het kanaal digitaal op niveau. Indicatoren: • de klanttevredenheid op kanaal digitaal scoort minimaal 7,5 en we streven naar een 8,0 • we voldoen aan de web richtlijnen 2.0		
Nulsituatie 2015	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Klanttevredenheid website / digitaal loket in 1e helft 2015: 7,7 V.w.b. de web richtlijnen, dit kunnen we op dit moment nog niet meten. Zie onder activiteiten en onder toelichting	Score voor website/digitaal loket handhaven en waar mogelijk verbeteren	• Klanttevredenheid website / digitaal loket over 2016: 7,3 • Vanaf 2016 wordt in het KCC op kleine schaal gewerkt met Whatsapp. Dit breiden we uit in 2017 en we evalueren en monitoren dat. • V.w.b. voldoen aan de webrichtlijnen: zie in de programmatekst hierboven

Toelichting
Voor wat betreft toegankelijkheid van de website passen we de Web richtlijnen toe op www.zwolle.nl. Waar dit vanwege technische beperkingen nog niet mogelijk is, geeft de gemeente uitleg. Dit is beschreven in www.zwolle.nl/toegankelijkheid. Hiermee voldoet de gemeente aan de ‘pas toe leg uit’-voorwaarde die aan de gemeentelijke website wordt gesteld.

In de MPI (Meerjaren programma ICT 2016– 2020) (zie programma 18) is geld gereserveerd voor dienstverleningsprojecten die de digitale dienstverlening verbeteren (basis op orde) of leiden tot innovatieve dienstverlening.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten

De basis van de gemeentelijke dienstverlening is op orde (zie de waarden Orde & structuur en Veilig & beschermd in de Visie op dienstverlening aan inwoners en ondernemers van 2015; Gastvrij en op maat)

Streefdoel/indicator

Doel: we houden onze dienstverlening op de kanalen op niveau. We maken het kanaal post op termijn overbodig
Indicatoren:

- de klanttevredenheid op de kanalen balie, telefoon en e-mail scoort minimaal 7,0
- het aantal brieven / poststukken dat we ontvangen (inkomende post)

Nulsituatie 2015	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Klanttevredenheid balie 2013: 7,9	Niveau vasthouden	Klanttevredenheid balie 2016: 8,4
Klanttevredenheid telefoon (2014): 7,3	Niveau vasthouden	Klanttevredenheid telefonie: 7,4 (2015). In 2016 is geen klantonderzoek gedaan, dat wordt eind 2017 weer uitgevoerd
Klanttevredenheid e-mail (2014): 7,4	Niveau vasthouden	Klanttevredenheid e-mail 2016: 6,5 (ondernemers geven 6,6)
Inkomende poststukken: 1e helft 2015: 67.000		Ingekomen post over 2016: 106.000 (was 149.000 over geheel 2015)

Streefdoel/indicator

Doel: we verwerken persoonsgegevens op passende en transparante wijze. Het streven daarbij is te voldoen aan de geldende regelgeving
Indicator: ·We overwegen om in 2017 een audit uit te laten voeren naar onze verwerking van persoonsgegevens.

Nulsituatie 2015	Norm 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
We zijn gestart met acties om medewerkers meer bewust te maken van de kansen en risico's van het werken met (persoonsgevoelige) data	-	Bijeenkomsten en advisering om bewustzijn van zorgvuldig omgaan met data te vergroten. Eerste voorbereidingen invoering (Europese) Algemene Verordening Gegevens-bescherming. Deze treedt in werking per 25 mei 2018.

Streefdoel/indicator

Doel: Klachten en bezwaren willen we tijdig en zoveel mogelijk informeel behandelen.

Nulsituatie 2015	Norm van 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Bezwaarschriften 1e helft 2015: 90% binnen de wettelijke termijn afgehandeld 50% zonder hoorzitting afgehandeld	95% binnen de wettelijke termijn behandeld 40% informeel afgehandeld	91% binnen de wettelijke termijn behandeld 45% zonder hoorzitting afgehandeld 92% ambtelijk horen
Klachten 1e helft 2015: 98% binnen de wettelijke termijn behandeld 80% binnen 6 weken behandeld 30% binnen 2 weken behandeld 86% informeel afgehandeld	90% binnen 6 weken behandelt, waarvan 40% binnen 2 weken. 65% informeel afgehandeld.	99% binnen de wettelijke termijn behandeld 87% binnen 6 weken behandeld, waarvan 39% binnen 2 weken 81% informeel afgehandeld

Streefdoel/indicator

Doel: de behandeltermijnen voor vergunningaanvragen zijn in Zwolle gemiddeld korter dan de wettelijke termijnen en het streven is om alle vergunningen die digitaal worden aangevraagd ook digitaal te verlenen
Indicator: behandeltermijn per vergunning
Indicator: % van de digitaal aangevraagde vergunningen dat ook digitaal wordt verleend

Nulsituatie 2015	Norm 2016	Wat is in 2016 gerealiseerd
Op dit moment hebben we hierover geen betrouwbare informatie		Over 60% van de 710 reguliere aanvragen hebben we betrouwbare informatie. Gemiddelde doorlooptijd van deze aanvragen is 45 dagen. Dat was 50 dagen over 2015 (de wettelijke termijn is 56 dagen). Verder streven we ernaar om in 2017 alle vergunningen die digitaal worden aangevraagd ook digitaal te verlenen. In 2017 gaan wij naar verwachting een nieuw systeem voor de behandeling van aanvragen implementeren. In verband hiermee gaan wij niet verder met het ontwikkelen van een prognosemodel op grond van het huidige zaaksysteem. In 2017 gaan wij onze werkprocessen aanpassen, zodat het mogelijk wordt een nader te specificeren groep vergunningen versneld te kunnen afgeven. Ook willen wij in 2017 alle digitaal aangevraagde vergunningen digitaal verlenen.

Streefdoel/indicator		
Indicator: maximaal 1% van de vergunningen wordt van rechtswege verleend		
Nulsituatie 2015	**Norm 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Maximaal 1% van de vergunningen is van rechtswege verleend	Minder dan 1 % van de vergunningen wordt van rechtswege verleend.	< 1,0 % van de vergunningen is van rechtswege verleend

Relaties met andere programma's

De ambities en doelstellingen op het gebied van dienstverlening worden ook in andere programma's vertaald in concrete inspanningen. Deze zijn m.n. terug te vinden in de programma's 2, 5, 12 en 14.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	10.969	6.973	11.271	6.383	11.984	7.748	-713	1.365	652
Reservemutaties	145	301	381	993	575	1.339	-194	346	152
Gerealiseerd resultaat	**11.114**	**7.275**	**11.652**	**7.375**	**12.559**	**9.087**	**-907**	**1.712**	**804**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Burgemeester en Wethouders	-385	46	-340		478	138
Functionele commissies	36	3	39			39
Beeldvorming en samenwerking	6	4	10			10
Directie						
Beleidscyclus						
Onderst.bestuurlijk proces	108	75	183		-83	100
Organisatie-ontwikkeling						
Saldi kostenplaatsen						
Werken voor derden	-20	59	39			39
Kabinetszaken						
Reisdocumenten	-27	154	126			126
Rijbewijzen/eigen verklaringen	-2	51	49		-49	
Naturalisatie	19	-21	-3			-3
Verklaringen	-6	5	-1			-1
Burgerlijke stand	-59	-44	-103			-103
Verkiezingen	-135		-135	135		
Begravingen	51	236	287	-286		1
Info-centrum gemeente						
Overige publ. dienstverlening		-4	-4			-4
Bouw	-270	798	528	-44		484
Geo-informatie	-36		-36			-36
Kinderopvang	7	5	12			12
Totaal	**-713**	**1.365**	**652**	**-194**	**346**	**804**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Burgemeester en wethouders	138	I	Eind 2001 heeft de Gemeente Zwolle besloten om de wethouderspensioenen voor de toenmalige wethouders in actieve dienst en oud wethouders die op of na 1 januari 1998 waren afgetreden onder te brengen bij Loyalis verzekeringen. Hiervoor is zowel een voorziening en een reserve ingesteld. In 2016 waren hierop de volgende mutatie: 1. Het actualiseren van de pensioenpolissen bij Loyalis: ieder jaar stelt Loyalis actuariële berekeningen op. De huidige rekenrente leidt ertoe dat in 2016 een klein bedrag(43) uit de pensioenvoorziening kan vrijvallen (voordeel). 2. De werkelijke lasten oud-wethouders (zowel uitkeringen als premies aan Loyalis) vallen lager uit (124). 3. Het overhevelen van een deel van reserve APPA naar de voorziening APPA door verandering in de regeling BBV (505). Zowel onttrekking aan de reserve als de dotatie aan de voorziening waren niet begroot. Overige kleine verschillen (29).
Reisdocumenten	126	I	In het 4e kwartaal 2016 was het aantal uitgegeven documenten hoger dan begroot. Dit komt doordat vijf jaar geleden kinderen niet meer bijgeschreven mochten worden bij hun ouders en dat in die periode ID documenten kosteloos verstrekt moesten worden. Deze documenten waren in het 4e kwartaal 2016 verlopen en werden vervangen.
Rijbewijzen	0	I	Het aantal uitgegeven rijbewijzen is iets hoger dan begroot. Hierdoor wordt er een lager bedrag onttrokken aan de reserve (-49).
Burgerlijke stand	-103	I	Het aantal huwelijken is iets lager en er wordt steeds vaker gekozen voor de goedkope variant. Deze trend blijft zich doorzetten. Daarnaast zijn er extra werkzaamheden verricht door de afdeling Inwonerszaken voor registreren en controleren, meestal in bijzijn van een tolk, van statushouders. Tegenover deze extra kosten staat een hogere algemene uitkering (57).
Verkiezingen	0	I	In 2016 heeft het referendum plaatsgevonden over de Oekraïne waarvoor de gemeenten een vergoeding hebben ontvangen. De uiteindelijke gemaakte kosten waren iets lager dan de ontvangen vergoeding. Samen met de jaarlijkse reservering is dit bedrag in de reserve verkiezingen gestort (135).
Begraven	0	I	Er zijn in 2016 veel Chinese graven verkocht (236). Dit bedrag is gereserveerd omdat het hier vaak gaat om eeuwigdurende afkoop waardoor de kosten de komende jaren (zeer langdurig) gedekt moeten worden uit de reserve (-286).
Bouw	484	I/D	De anterieure overeenkomsten zorgen voor meer inkomsten waar ook extra uitgaven tegenover staan. De bouwleges laten een behoorlijk voordeel zien. De markt laat een verbetering zien die naar verwachting ook in de komende jaren door zal zetten. De resterende gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de omgevingswet stellen wij voor mee te nemen naar 2017.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Dienstverlening							
Masterplan Kranenburg	361		26	335	-41		376
Uitbreiding Kranenburg	154			154			154
Restauratie Algemene begraafplaats	19		19	0			
Chinese begraafplaats	176		20	156	-371		527
	710	**0**	**65**	**645**	**-412**	**0**	**1.057**

Specificatie nieuwe krediet:

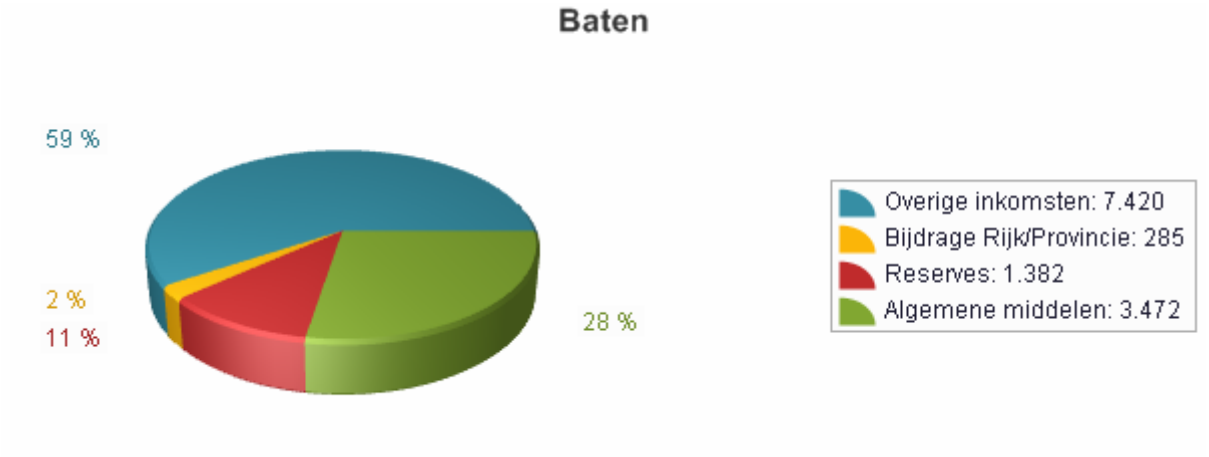
Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

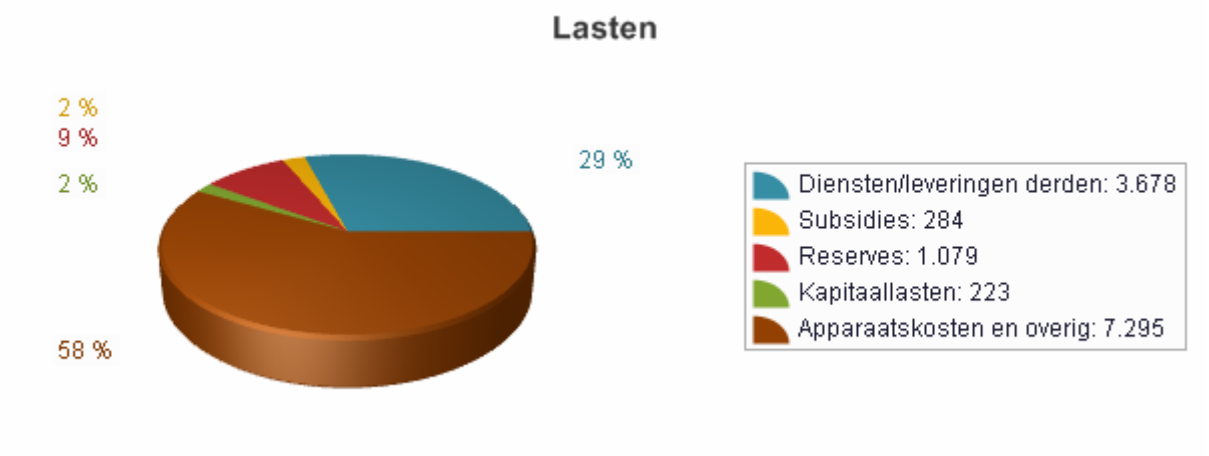
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)
De begraafplaats Kranenburg is de afgelopen jaren uitgebreid. Hiervoor zijn verschillende kredieten beschikbaar gesteld. Het Islamitische en Chinese gedeelte zijn de meest recente voorbeelden hiervan. Het komende jaar zal het Chinese gedeelte zo goed als afgerond worden. De komende jaren zal het bestaande gedeelte van begraafplaats Kranenburg verder aangelegd en ontwikkeld worden.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 17A Exploitatie gronden

Beleidsverantwoording

Algemeen

De MPV 2017 staat vooral in het teken van de herstellende vastgoedmarkt en aantrekkende woningmarkt en het uitvoering geven aan wet- en regelgeving vanuit de commissie BBV (Besluit Begroting en verantwoording) en de Vpb (Vennootschapsbelasting). De herziening van de BBV verslaggevingsregels en de herstellende en aantrekkende vastgoedmarkt rondom grondexploitaties hebben forse financiële gevolgen voor het resultaat van de MPV en de (meerjaren)begroting 2018.
Voor het jaar 2017 (en verder) wordt het, betrekking hebbende op de MPV, belangrijk om positieve cijfers af te blijven geven. We hebben moeilijke jaren achter de rug, waarbij voorzichtigheid een sleutelbegrip is geworden. Creativiteit, lef en ondernemersgeest is noodzakelijk om nu een volgende positieve stap te kunnen zetten, dit vraagt om scherpte binnen alle projecten. De signalen in de markt voor wat betreft de vastgoedontwikkelingen zijn positief, nu wordt het een uitdaging om die signalen om te zetten naar (toekomstige) resultaten. In 2016 hebben we redelijk tot goede cijfers laten zien, zeker in de woningbouw, dit komt nu voor de eerste keer sinds de crisis vanaf 2008 tot uiting in de cijfers. Daarbij moet vermeld worden dat er bij de tussentijdse MPV, ter voorbereiding op de begroting 2017, nog met voorzichtigheid is gehandeld. De veranderingen in o.a. de extra afname van bouwgrond, de prijsstelling van woningen, de aanhoudende aanbestedingsvoordelen en de verlaging van de risico's hebben effect op de grondexploitaties en dat zien we vooral in het 2e halfjaar 2016, na analyse en controle, in de cijfers tot uiting komen. De woningbouwmarkt in Zwolle is robuust te noemen en er is de aankomende jaren een flinke behoefte aan woningen, ook in het duurdere segment. Het duurdere segment wint langzaam aan belangstelling, zeker op goede locaties en zeker gezien de nog steeds (zeer) lage rentestand. Nieuwe vastgoed initiatieven voor (commerciële) voorzieningen winnen aan interesse van marktpartijen, echter nog alleen op goede locaties en dan nog is de financiering lastig te noemen. Het bedrijventerrein Hessenpoort als regionale trekker en landelijke speler, laat goede cijfers zien over 2016 en ook de nabije toekomst geeft vertrouwen.
Bij de paragraaf Ontwikkelingen wordt stilgestaan bij een aantal onderwerpen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving en vastgoed- en gebiedsontwikkelingen. Voor de aankomende vennootschapsbelasting (grondexploitaties, parkeren etc.) wordt u separaat via het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen (financieel) geïnformeerd.
Op 09 januari 2017 heeft de raad het besluit genomen over de nota van uitgangspunten MPV 2017, waarbij de kaders zijn vastgesteld als basis voor de MPV 2017.

Resultaat

De voorliggende MPV 2017 geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid/werkwijze binnen het economische klimaat. Twee keer per jaar tekenen we de resultaten op van de op dat moment vastgelegde planningen en overige uitgangspunten. Tegelijkertijd geeft de MPV 2017 een financiële doorkijk naar de toekomst, in een herstellende vastgoedbranche en met de doorgevoerde wijzigingen van de regelgeving. De rapportage en uitkomsten van de MPV 2017 lopen mee in de planning van de beleidscyclus. Voor het eerst sinds 2008 zal er sprake zijn van een storting vanuit het grondbedrijf naar de Algemene Concernreserve. Het bedrijfsresultaat is met € 1,1 mln. positief en de voorzieningen worden verlaagd met € 13,9 mln., dus in totaal € 15,0 mln. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar met € 9,8 mln. sterk afgenomen, wat voor de dekking van het weerstandsvermogen gunstig is. Het weerstandsvermogen stijgt hierdoor naar een dekkingsgraad van 358% (beleidsmatige bovengrens is 100%).
De hoogte van de voorziening per 31-12-2016 bedroeg € 30.229.220 (€ 30.033.004 incl. rente € 196.216). De omvang van de totaal noodzakelijke voorziening vastgoed bedraagt € 16.319.923 per 31-12-2016. Hierdoor wordt er een bedrag van € 13.909.297 gestort aan de Algemene Concernreserve. De afname van de voorziening wordt met name veroorzaakt door het laten vervallen van de grondprijscorrectie woningbouw van € 5 mln. "sprong in de grondprijs", dat u met het besluit over de nota van uitgangspunten 2017 op 9 januari 2017 heeft bekrachtigd, en het betere resultaat van € 9,0 mln. van de grondexploitaties die een (geprognosticeerd) negatief resultaat hebben.

Conform het huidige beleid is het dit jaar niet nodig om het weerstandsvermogen vanuit de algemene middelen aan te vullen. Het weerstandsvermogen staat nu op 358% met een aanwezige weerstandscapaciteit van € 27.091.511.
Het te hanteren beleid gaat uit van een dekkingspercentage van minimaal 50% en maximaal 100%, met een minimum bedrag van € 10 mln., tenzij de vereiste weerstandscapaciteit onder dit bedrag komt.
Dat is dit jaar het geval met een vereiste weerstandscapaciteit van € 7.575.097. Geadviseerd wordt om toch het minimum bedrag van € 10 mln. te handhaven voor vastgoed als onderdeel van de Algemene Concernreserve. Dit om de robuustheid van het weerstandsvermogen te vergroten en i.v.m. lopende ontwikkelingen in een aantal dossiers, waaronder onder meer de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie i.r.t. de voorraad gronden, de ontwikkelingen m.b.t. de regionale programmering van bedrijventerreinen en de (toekomstige) mogelijke ontwikkelscenario's van Voorsterpoort. De huidige reserve Vastgoed van € 12.063.278, als onderdeel van de Algemene Concernreserve, kan dan teruggebracht worden met € 2.063.278 en ten gunste van de Algemene Concernreserve worden gebracht.

Recente Ontwikkelingen

Zoals reeds bij de inleiding is vermeld, hebben we te maken met aangescherpte richtlijnen op de grondexploitaties. In de nota van uitgangspunten is hier al op geanticipeerd, nu krijgt dit zijn uitwerking in de te presenteren cijfers.

- Projecten met een langere looptijd dan 10 jaar

De gemeente Zwolle heeft de beschikking over twee grondexploitaties die een zeer lange looptijd kennen. Het betreft de projecten: bedrijventerrein Hessenpoort (2043) en woningbouw Oude Mars (2037). Voor deze projecten is de index voor de opbrengstenstijging (periode na 10 jaar) reeds op nul procent gezet, waardoor er een behoedzaam beeld wordt gecreëerd. Zoals eerder onder argument 7.1 is gemeld, zetten we in op maximale beheersmaatregelen om een behoedzaam maar reëel beeld neer te zetten voor beide grondexploitaties. We laten zien dat beide projecten binnen 10 jaar winstgevend zijn. Dit kan echter nog steeds een risico opleveren aangezien er geen voortgang en/of behoefte is te bemerken bij de BBV commissie op dit vlak (aanpassing c.q. aanscherping wettekst). Ook de accountantsorganisaties (toetser van de jaarrekening) hebben een rol in dit kader.

- Rente in de grondexploitaties

De rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties is vastgesteld op 2,1% (gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen). Binnen de grondexploitaties zullen daardoor de geprognosticeerde resultaten met circa 19 mln. toenemen (wijziging van 3,5% naar 2,1%) en de voorziening voor de negatieve grondexploitaties afnemen. De financiële consequentie voor de begroting is sinds vorig jaar meegenomen.

- Overgangsregeling waardering gronden

Zoals in de nota van uitgangspunten reed toegelicht zijn onze gronden marktconform, dat wil zeggen dat de marktwaarde overeenkomt met de bestemming. Er is hiervoor een voorziening getroffen van € 15.376.716 om dit af te dekken. Zie hiervoor paragraaf 3.4.2. van de MPV 2017.

- Afdracht aan reserves en fondsen

De afdracht aan de Reserve Stadsuitleg is wettelijk per 1-1-2016 komen te vervallen, zodat er geen voeding meer komt vanuit de grondexploitaties. Dit is in de grondexploitaties doorgevoerd. Voor beeldende kunst wordt per project bekeken wat er met het beschikbare budget kan worden gerealiseerd binnen het project (maatwerk). Afdracht aan het fonds is wettelijk niet meer toegestaan.

- Ladder duurzame verstedelijking

In oktober 2012 is de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ geïntroduceerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze ‘duurzaamheidsladder’ heeft tot gevolg dat er een aantal aanvullende eisen worden gesteld aan de onderbouwing van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt. In het brede kader hebben gemeenten en provincie in 2014 de Regionale Woonvisie West-Overijssel vastgesteld en zijn van mening dit ook voor bedrijventerreinen te gaan doen. Voor bedrijventerreinen zitten we op dit moment in de onderzoeksfase en voert de provincie hierbij de regiefunctie om tot afspraken te komen.

- Wet Vennootschapsbelasting

De regelgeving heeft per 1 januari 2016 zijn intrede gedaan. Dit betekent dat dit jaar de 1e belastingaangifte (over het jaar 2016) moet worden gedaan. De (fiscale) beginbalans voor alle grondexploitaties is opgesteld en is een inschatting gemaakt van de Vpb last in 2016 en de aankomende jaren. De berekeningen van vorig jaar, zoals ze zijn gemaakt voor de quick scan van de Vpb en als basis zijn gebruikt voor de begroting 2017, geven aan dat voor de jaren 2016 en 2017 nog geen Vpb-last valt te verwachten. Echter, door de betere cijfers in het jaarresultaat van Vastgoed en de positieve prognoses, is er ook sprake van een hogere Vpb last. Het jaar 2016 valt mee en hoeft er geen bedrag meegenomen te worden in het jaarrekeningresultaat. Aangezien er nog veel (landelijke) discussie is over de te hanteren discontovoet en de toerekenen van rentekosten, is dit een voorlopige aanname. Met de huidige, relatief gunstige vastgoedcijfers, is voor de jaren vanaf 2017 zelfs sprake van een mogelijke Vpb last van tussen de € 0,6 en 0,7 mln. jaarlijks. Het project Hessenpoort veroorzaakt ca. driekwart van de verwachte Vpb-last. Dit als gevolg van de sterk positieve kasstroom van het project. Door de fiscale systematiek van voortschrijdende winstneming dient nu al belasting betaald te worden over de geprognostiseerde winst van het plan. Zowel de totale Vpb last als de bijbehorende risicoparagraaf worden gepositioneerd en verantwoord binnen het programma 19 Financiering en algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Met de huidige inzichten kan de totale Vpb last in de periode tot en met 2025 voor Hessenpoort oplopen tot circa 6 mln., terwijl de winsten pas later worden gerealiseerd. Op het moment dat voor de BBV winst wordt genomen op Hessenpoort, zal een aanzienlijk deel van de winst al belast zijn in het verleden en niet nogmaals worden belast.

- Risico’s en onzekerheden

In hoofdstuk 5 van de MPV 2016 wordt er aandacht gegeven aan de risico’s en onzekerheden rondom de grondexploitaties en het (mogelijke) financiële effect hiervan op weerstandsvermogen en reserves. Het financiële effect zal worden opgenomen in de toelichting op de grondexploitaties in de jaarrekening. Nadere onderbouwing van de mutaties maakt hier onderdeel vanuit.

- Grondprijsontwikkelingen

In 2014 is ervoor gekozen om twee instrumenten in te zetten om beweging in de woningmarkt te krijgen. Deze voorzieningen zijn per 31-12-2016 en/of bij raadsbesluit over de nota van uitgangspunten komen te vervallen en vloeien terug in het resultaat:
A Voorziening voor grondprijsontwikkelingen;
B Stimuleringsreserve woningbouw;

Ontwikkeling totaalresultaat grondexploitaties

Het totale resultaat van alle exploitaties is verbeterd met € 48,9 mln. Dit komt voor ca. de helft op het conto van de wijziging in de rente/discontovoet met € 19,4 mln. en de parameter kosten- en opbrengstenstijging van € 5,6 mln. en voor de overige helft door betere resultaten in de projecten. Zie paragraaf 3.3 voor de analyse binnen de projecten. De grondexploitatie Stadshagen gaat voor het eerst in circa 10 jaar naar een positief resultaat door de aantrekkende woningmarkt met betere grondprijzen en lagere ramingen voor het bouw- en woonrijp maken. Kraanbolwerk geeft positieve signalen af aangezien o.a. de bodemsanering meevalt. Door deze wijzigingen en de herzieningen van alle grondexploitaties is het resultaat op de lange termijn € 82,3 mln. positief. Dit positieve resultaat wordt (bijna) volledig veroorzaakt door de grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars.

Exploitatieresultaat

Het bedrijfsresultaat van het afgelopen boekjaar is € 1,1 mln. positief en om de voorzieningen op lopende grondexploitaties op peil te houden wordt er een bedrag afgedragen van € 13,9 mln., in totaal een storting vanuit de reserve vastgoed aan de Algemene Concernreserve van € 15,0 mln.
Dit is inclusief de vrijval aan voorziening van € 5 mln., zijnde de grondprijscorrectie “sprong in de grondprijs”.
Het bedrijfsresultaat wordt o.a. veroorzaakt door het positieve resultaat op de exploitatie van de erfpacht / verhuurde gronden van € 0,4 mln. en de winstneming in twee projecten € 0,5 mln. en de incidentele verkoop van een pand/grond € 0,1 mln.

Weerstandsvermogen
Met het exploiteren van (bouw) grond gaan niet alleen grote bedragen om, maar zijn er ook risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen van de afdeling Vastgoed zijn vastgelegd in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. Deze nota krijgt in 2017 een herijking. Tegenover de risico's die zich voor kunnen doen moet een minimale dekking aanwezig zijn.
Dit wordt weergegeven in het weerstandsvermogen.
Het beleid voor het weerstandsvermogen gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hieronder is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.
Conform beleid moet het weerstandsvermogen een dekkingsgraad hebben van minimaal 50% en maximaal 100%. Daarbij wordt een ondergrens van minimaal € 10 mln. gehanteerd voor de aanwezige weerstandscapaciteit. Bij de jaarrekening 2015 (MPV 2016) is dit bedrag vastgezet op € 12,1 mln.
Na het opplussen van het jaarresultaat van € 15,0 mln. is de aanwezige weerstandscapaciteit € 27,1 mln. Daar tegenover moet het risicoprofiel worden afgezet met € 7,6 mln.

Relevante kaderstellende nota's

- Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV 2017)
- Nota van Uitgangspunten MPV 2017
- Grondprijzennota 2017
- Nota grondbeleid
- Nota grondvoorraad beleid
- Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	43.761	42.081	46.683	44.774	10.065	23.231	36.618	-21.542	15.075
Reservemutaties	2.328	1.881	554	1.197	15.660	16.343	-15.106	15.146	40
Gerealiseerd resultaat	**46.089**	**43.962**	**47.237**	**45.971**	**25.725**	**39.574**	**21.512**	**-6.397**	**15.115**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Strat.bezit NNIEGG	453	173	626	-539		87
Voorbereidingsprojecten	54.407	-40.498	13.909			13.909
Herstructureringsprojecten	-1.487	1.487				
Woningbouwprojecten	-11.917	11.917				
Werkgelegenheidsprojecten	-3.439	3.371	-68		68	
Particuliere grondexploitaties	-2	2				
Af te sluiten projecten	-1.417	2.010	593	-14.536	15.062	1.119
Verhuurde grond eindbeheer	-15	-2	-17	17		
Erfpacht	50	-3	47	-47		
Opstalrecht	-15		-15		15	
Totaal	**36.618**	**-21.542**	**15.075**	**-15.106**	**15.146**	**15.115**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Strat.bezit NNIEGG	87	I	Bij Berap 2 is er budget beschikbaar gesteld voor de sloop van Zwartewaterallee. De uitvoering hiervan zal in 2017 vervolgd worden. De resterende middelen zijn gereserveerd.
Voorbereidingsprojecten	13.909	I	Betreft vrijval uit de Algemene Voorziening Vastgoed t.g.v. De Algemene Reserve Vastgoed.
Af te sluiten projecten	15.028	I	Bedraagt de afdracht uit de Algemene Reserve Vastgoed aan de Algemene Concern Reserve

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

De reservestortingen (=lasten) betroffen	
Storting in Algemene Concern Reserve t.l.v. Algemene Reserve Vastgoed	15.028
Winstnemingen GREX-en Rood voor Rood en Noordereiland	627
Verkoop grond Händellaan	138
winstafdrachten Erfpachten en verhuurde gronden eindbeheer	446
Storting in ACN t.l.v. Algemene Reserve Vastgoed cfm begroting 2016	900
Totaal	**17.139**

De reserveonttrekkingen (=baten) betroffen	
Bijdrage uit de Algemene Voorziening Vastgoed aan de Algemene Reserve Vastgoed	13.909
Bijdrage aan tekort Recht van Opstal	13
afsluiten GREX-en Kanonsteeg en Wijthmen 1e fase	34
Lasten 2016 GREX Voorsterpoort Retail	68
Berap 2 sloop Zwatewaterallee 4	539
Totaal	**14.563**

Analyse op baten- en lastenniveau

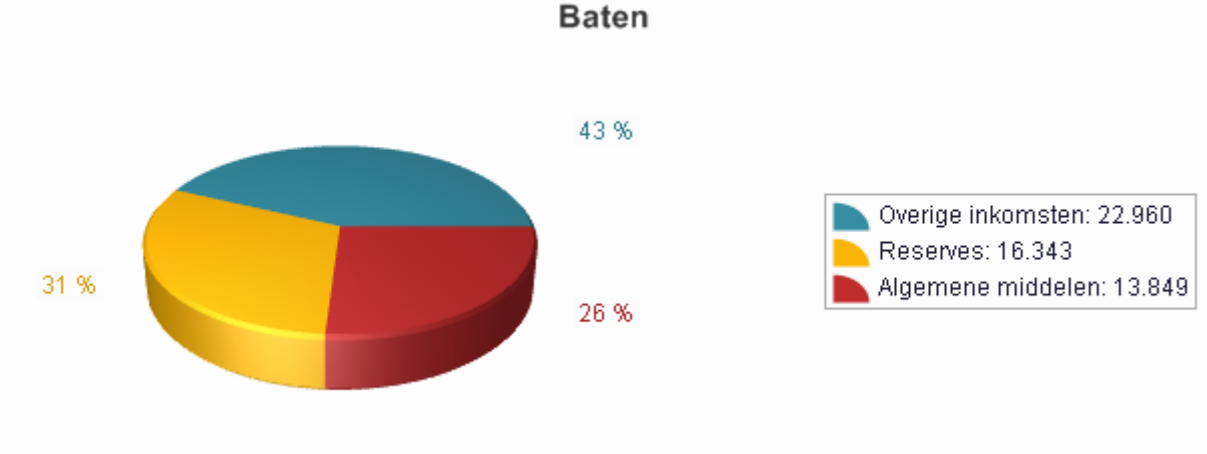
Op baten- en lastenniveau wijken de rekeningen en begroting niet af. Het saldo van de lasten (grondaankopen, kosten bouwrijpmaken, rente etc.), baten (Grondverkopen, subsidies, bijdragen etc.) en mutaties in de reserves en voorzieningen (o.a. winstnemingen) wordt bij c.q. afgeschreven op de boekwaarden van de exploitaties. Een afwijking aan de kostenkant betekent automatisch ook een afwijking aan de opbrengstenkant.

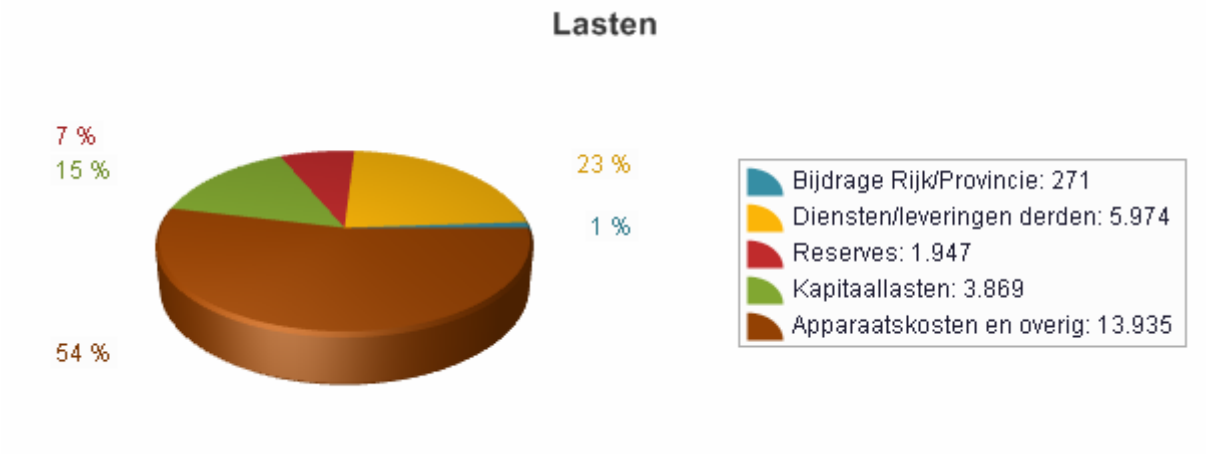
De begroting is geactualiseerd op basis van de MPV jaarschijf 2016 naar € 20.308 lasten en € 20.197 inkomsten. Hierop is in de loop van het jaar één begrotingswijziging aan toe gevoegd tot een bedrag van € 21.185 lasten en € 21.074 baten.

Analyse op de diverse producten is niet mogelijk, omdat in de loop van het jaar projecten verschuiven van bijvoorbeeld het product voorbereidingsprojecten naar uitvoeringsprojecten, waardoor begroting en rekening niet vergelijkbaar zijn. Daarom is de begroting op totaalniveau opgenomen. Om meer inzicht te geven in de afwijking worden in het totaaloverzicht projecten uitgaven, inkomsten en de boekwaarde per project in beeld gebracht.

Projecten	Boekw. 1-1-2016	Jaarschijf MPV vermeer-deringen	Jaarschijf MPV vermin-deringen	Verwachte boekwaarde	Rekening 2016 Vermeer-deringen	Rekening 2016 Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2016	Verschil boekw. T.o.v. MPV	Winst-nem-ingen 2016
Woningbouwprojecten									
19 Stadshagen 1 & 2	18.624	16.068	11.702	22.990	5.608	8.619	15.613	-7.377	
67 Oude Mars	5.813	1.305	1.418	5.700	312	1.241	4.884	-816	
119 Schaepman/Kraanbolwerk	-2.110	3.729	2.257	-638	1.368	2.476	-3.218	-2.580	
129 Bagijneweide	-670	535		-135	354		-316	-181	
133 Stinspoort	1.061	434	701	794	275	345	991	197	
283 Langenholterweg	308	281	550	39	50		358	319	
337 Krasse Knarren	20			20	104		124	104	
subtotaal	23.046	22.352	16.628	28.770	8.071	12.681	18.436	-10.334	0
Werkgelegenheidsprojecten									
11 Marslanden Zuid	-550	205	188	-533	49		-501	32	
289 Hessenpoort 1 & 2	50.501			50.501	632	2.246	48.887	-1.614	
339 Voorsterpoort Retail	0			0	68		68	68	-68
subtotaal	49.951	205	188	49.968	749	2.246	48.454	-1.514	-68
Herstructureringsprojecten									
269 Vrolijkheid II, herontwikkeling	1.547	77	1.754	-130	39		1.586	1.716	
313 Geert Grootestraat	22	544	568	-2	115	1.159	-1.022	-1.020	
502 Kamperpoort	-1.979	1.757	-450	228	510	328	-1.797	-2.025	
subtotaal	-410	2.378	1.872	96	664	1.487	-1.233	-1.329	0
Particuliere grondexploitaties									
245 ABN-AMRO Prinsenpoort	-47	152		105	16		-31	-136	
247 Campus	-660	-4		-664	-13		-673	-9	
subtotaal	-707	148	0	-559	3	0	-704	-145	0
Binnenkort af te sluiten exploitaties									
59 Noordeiland	-1.479	168	178	-1.489	926		-553	936	267
123 Forelkolk	83	251	407	-73	101		184	257	
135 Westenholte Stins	12	37	27	22	1		13	-9	
271 Kanonsteeg/Derde Bredehoek	1	35		36			1	-35	-1
281 Wijthmen, fase 1	-15	1.261	248	998	48		33	-965	-33
287 Wijtmenerplas, marktselectie	0			0	44	44	0	0	
315 Zwolle Zuid restant	-431	21	168	-578	-5	168	-604	-26	
317 Marslanden G	216	71	179	108	6	32	190	82	
319 Oosterenk restant	-830	49	0	-781	130	3	-703	78	
321 Bos & Buitenplts.restant	543	35	0	578	19	10	552	-26	
323 Stadsh.1fase 1	29	10	0	39	3	0	32	-7	
325 Stadsh.vlek 1 restant	9	10	0	19	1	0	10	-9	
327 Kop hanzeland	-144	3	0	-141	18		-126	15	
331 Rood voor Rood	-400	0	108	-508	38	5	-367	141	359
333 Wipstrikpark, restant	1	7	0	8	30	29	2	-6	
335 Hospice Wipstrikkerallee	-154	238	0	84	91	20	-83	-167	
subtotaal	-2.559	2.196	1.315	-1.678	1.451	311	-1.419	259	592
Voorbereidingsprojecten									
343 Wijthmen, ant.overeenkomst	0			0	8	8	0	0	
subtotaal	0	0	0	0	8	8	0	0	0
Af: Voorziening verliezen	-14.811			-14.811				14.811	
Totaal boekwaarden	54.510	27.279	20.003	61.786	10.946	16.733	63.534	1.748	524

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 17B Vastgoedmanagement

Beleidsverantwoording

Relevante kaderstellende nota's

- Meerjaren Prognose Gebouwen 2016-2019 (2015)
- Nota Vastgoedmanagement (2013)
- PPN 2016-2019
- Meerjaren Prognose Vastgoed (2014)
- Nota Grondprijzen (2015)
- Nota Wijkaccommodaties (2012)
- Gemeentelijk verhuurbeleid (1987)
- Masterplan Onderwijshuisvesting (2010)
- Masterplan Sportaccommodaties (2009)
- Nulmeting Sportaccommodaties (2011)

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Verminderen leegstand binnen portefeuille		
Streefdoel/indicator		
Ontwikkeling integrale aanpak verduurzaming vastgoedportefeuille		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
De leegstand binnen gemeentelijke vastgoedportefeuille bedraagt circa 10%.	De leegstand binnen gemeentelijke vastgoedportefeuille terug brengen naar circa 5%.	De leegstand binnen gemeentelijke vastgoedportefeuille is teruggebracht naar circa 4%.

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Ontwikkeling Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG)		
Streefdoel/indicator		
Vastgesteld MPG 2015-2016		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Geen MPG beschikbaar	Een geïmplementeerde MPG.	De MPG is geïmplementeerd en levert strategische informatie.

Relaties met andere programma's
Programma 17A (Meerjaren Prognose Vastgoed).

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Afbouwen gemeentelijk vastgoedbezit		
Streefdoel/indicator		
Verkoop 10 gebouwen in 2016		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Er is een splitsing aangebracht binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille: kernportefeuille en niet-kernportefeuille. Het streven is gedurende de periode 2014-2017 circa 35 gebouwen behorende tot de niet-kernportefeuille te verkopen.	Verkopen van vastgoedportefeuille van 10 gebouwen in 2016.	Vastgoedportefeuille van 10 gebouwen is onder voorbehoud verkocht. De vermoedelijke levering is 3e kwartaal 2017

Doelstellingen/maatschappelijke effecten		
Verduurzaming gemeentelijk vastgoedbezit		
Streefdoel/indicator		
Afgerond		
Nulsituatie	**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Verduurzaming wordt in de huidige situatie ad hoc opgepakt. Er is op basis van vooronderzoek in 2013 een plan van aanpak ontwikkeld voor een vervolgproces. Uiteindelijk doel is een ingebedde aanpak van verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.	Start onderzoek naar mogelijkheden verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille	Deelname aan provinciaal traject P-ESCO. Er zijn op dit onderdeel nog geen resultaten geboekt als gevolg van beperkte deelname en een vertraagde inrichting van de benodigde structuur. Wij blijven actief onze bijdrage leveren aan het opzetten van dit P-ESCO traject. In een parallel spoor zijn wij bezig met de verduurzaming d.m.v. een traject in eigen beheer. Onderzoeken en raming t.b.v. opstellen businesscases zijn begin 2017 afgerond. Momenteel wordt een raadvoorstel voorbereid voor de verkrijging van de benodigde middelen.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	9.742	11.548	11.753	19.407	11.383	18.865	370	-541	-171
Reservemutaties	2.769	2.873	2.953	4.461	2.953	4.632		171	171
Gerealiseerd resultaat	**12.510**	**14.422**	**14.706**	**23.868**	**14.336**	**23.497**	**370**	**-371**	

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Verhuurde panden eindbeheer	370	-541	-171		171	
Totaal	**370**	**-541**	**-171**		**171**	

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
verhuurde panden eindbeheer	0	i	In de begroting was een stelpost opgenomen van 855, realisatie hiervan is begrepen in de volgende posten. + 252 meer ontvangen huur, + 191 lagere energiekosten door ontvangen afrekeningen voorgaande dienstjaren. De voorschotten en afrekeningen waren in diverse panden gebaseerd op te hoge schattingen. In 2016 zijn in diverse panden zogenaamde slimme energiemeters geplaatst. + 140 lagere kosten verzekeringen door gewijzigde interne doorberekeningswijze, +385 bijdrage uit de Algemene Concern Reserve en - 105 meer toegerekende kosten afd.Vastgoed.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Uitbreding Hedon	-37		10	afgesloten			
Zwembad de Vrolijkheid	167		24	afgesloten			
Havenmeestervoorzieningen	1		21	afgesloten			
Nieuwbouw Het Anker	150		237	afgesloten			
Diezerstraat 80-82	1.190	7.222	8.791	afgesloten			
Stadkamer, aank. en verb.	7.182	-700	5.904	578	31		547
Burg.Drijbers.11-13, verbouw	36		61	afgesloten			
Celekwartier, doontwikkeling	14		1	13		13	

Verduurzaming gem.vastg.port.	41		27	14		14	
renovatie Zwartewaterallee 8	3.000		2.000	afgesloten			
Celecomplex, div.werkzaamheden	924		924	afgesloten			
Cultuurhuis SH, verbouw tbv GGD	90		51	afgesloten			
Verbouw Stokmeesterlaan 3		50	53	afgesloten			
Fraterhuis			25	-25			-25
VVI park.gar.Westerlaan		140	12	128			128
Cult.huis SH, verb.beg.grond		250	10	240			240
	12.758	**6.962**	**18.151**	**948**	**31**	**27**	**890**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
VVI park.gar.Westerlaan	140	Begroting 2016	
Stadkamer, aank.&verbouw.	-700	Berap 2016-2	
Diezerstraat 80-82	7.222	Berap 2016-2	
Verbouw Stokmeesterlaan 3	50	Berap 2016-2	
Cult.huis SH, verb.beg.grond	250	RB 10-10-2016	
	6.962		

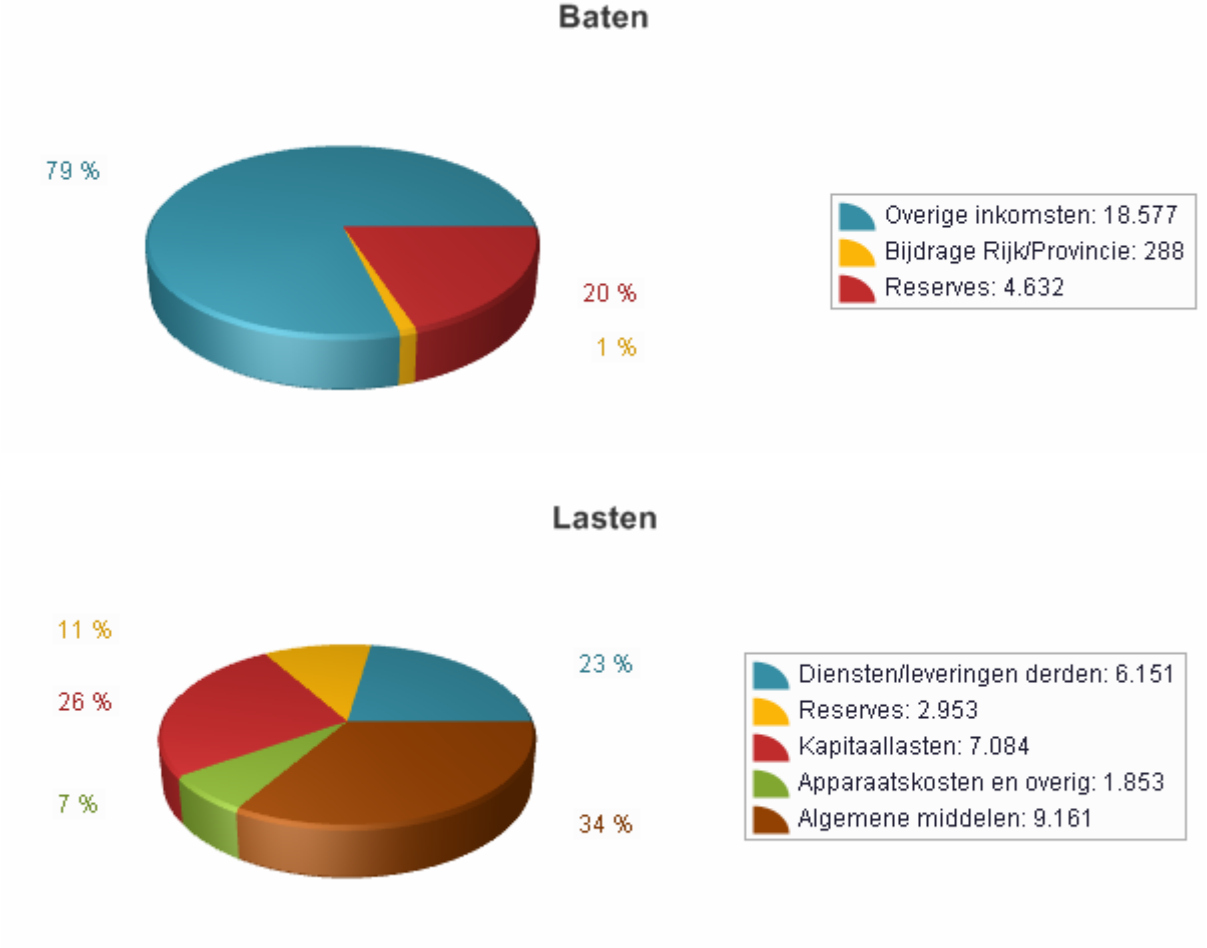
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
Uitbreding Hedon	-47
Zwembad de Vrolijkheid	143
Havenmeestervoorzieningen	-20
Nieuwbouw Het Anker	-87
Burg.Drijbers.11-13, verbouw	-25
renovatie Zwartewaterallee 8	1.000
Celecomplex, div.werkzaamheden	0
Cultuurhuis SH, verbouw tbv GGD	39
Verbouw Stokmeesterlaan 3	-3
Diezerstraat 80-82	-379
	621

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)

Het krediet Diezerstraat 80-82 heeft per 31 december 2016 een negatieve boekwaarde, omdat diverse werkzaamheden t.b.v. de Statenzaal in 2017 worden uitgevoerd. Het bedrag van deze negatieve boekwaarde is opgenomen als nog te betalen kosten Vastgoed op de balans.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 18 Bedrijfsvoering

Beleidsverantwoording

Algemeen

De raad heeft medio 2015 besloten tot de instelling van een programma bedrijfsvoering. Het programma functioneert als het integrale programma om ontwikkelingen en beleid in de organisatie te sturen, te begroten te bewaken en te verantwoorden. Deze integrale sturing is noodzakelijk om de effecten van de doorgaande lijn van flexibilisering te verwerken in een passende stabiele ondersteuning. Doel is een permanente optimale verhouding tussen de ondersteunende en de primaire processen.

- Op weg naar een samenlevingsgerichte organisatie

DNA Zwolle vormt het fundament voor de manier waarop wij met de stad en elkaar communiceren. Vanuit empathie, gelijkwaardigheid, vertrouwen en verbinding. DNA is in 2016 verankerd door workshops (o.a. in gesprek met de stad) en het opleiden van groepen DNA-doe coaches. Deze ondersteunen teams bij het toepassen in de dagelijkse praktijk. Daarnaast hebben we stappen gezet richting een samenlevingsgerichte organisatie. Door de activiteiten van de netwerkgroepen die zich richten op het flexibiliseren van onze wijze van organiseren, door de flexibele inzet van medewerkers en door ontwikkeling van hierbij passende netwerk-leiderschap. Eveneens hebben we in het najaar van 2016 een klussenmakelaar aangesteld die de flexibele inzet van medewerkers faciliteert.

Het ambtelijk vakmanschap, het samenwerken met de stad en specifiek met initiatiefnemers, wordt aangejaagd door. het programma Initiatiefrijk Zwolle. In 2016 zijn er velerlei leeractiviteiten georganiseerd waarin de praktijk centraal stond. Zoals de zogenaamde ‘Meesterklassen’ over o.a. het balanceren tussen legitimiteit, betrokkenheid en maatschappelijk rendement en variantie in burgerschapsprofielen. En de bestuurlijke rondgang ‘Het nieuwe samenspel’ waarbij gereflecteerd is op een aantal concrete samenwerkingsprocessen. Het initiatievenfestival ‘Zwolle (a)Live!’ (najaar 2016) was succesvol. De trainingen ‘Werkende principes in een Initiatiefrijk Zwolle’ en ‘Transitiemanagement & Sociale Innovatie’ zijn van start gegaan. Verscheidene stadsexpedities zijn georganiseerd. Het multidisciplinaire gidsteam met collega’s van beleid én uitvoering, sociaal én fysiek is operationeel. Deze vervult een gidsfunctie voor initiatiefnemers en voor collega’s, met gebruik van het externe netwerk.
Het stimuleringsfonds van Initiatiefrijk Zwolle wordt steeds beter gevonden. Er zijn in 2016 10 initiatieven financieel ondersteund vanuit Initiatiefrijk Zwolle. Er zijn geen aanvragen afgewezen. De site initiatiefrijk zwolle is geactualiseerd. De IZ flits met o.a. verhalen over samenwerking tussen initiatiefnemers/ondernemers/maatschappelijke organisaties en de gemeente is 6 keer uitgekomen in 2016.

Er zijn in 2016 18 medewerkers <30 jaar aangenomen (11 via reguliere vacatureruimte, 7 via het ‘generatiepact’). (Doel was minimaal 10 jongeren)

Daarnaast hebben we ons gericht op het aantrekken of detacheren van mensen uit o.a. Wajong en WSW en mensen met een functionele arbeidsbeperking, onder de vlag van ‘inclusief werkgeverschap'. Dit doen we onder meer door het creëren van werkervaringsplaatsen. Voor 8 medewerkers met een functionele arbeidsbeperking is een garantiebaan gecreëerd volgens de Wet banenafspraak. Onze wettelijke verplichting voor 2016 was 7,2 garantiebaan. Ook hebben 10 mensen met een functionele arbeidsbeperking een werkervaringsplaats binnen de organisatie gehad.

- Flexibiliteit en mobiliteit

Met een flexibele arbeidsorganisatie anticiperen we op de steeds sneller veranderende omgeving. Een optimale interne flexibiliteit, waar nodig aangevuld met inhuur. We zetten aanhoudend in op het talent van onze mensen en passen zoveel mogelijk het principe toe van ‘de juiste man/vrouw op de juiste plek(ken) op het juiste moment’.
De inzet van inhuur is aanvullend op de interne flexibiliteit. Inhuur zetten we in voor (incidentele) taken waarvoor de organisatie onvoldoende kennis en expertise in huis heeft en voor taken waar (voortdurende) onzekerheid is over de hoeveelheid, duur, inhoud en financiering van (toekomstig) werk. Hierin zijn we terughoudend. In 2016 heeft voor 8,5 miljoen inhuur plaatsgevonden. Verwacht was een inhuur van 7,0 mln. Vooral in het sociaal domein is meer ingehuurd, maar ook in het fysieke domein. Met de inzet van de marktplaats Talentenregiohuurtin.nl en frequente aanbestedingen van inhuur (o.a. uitzendkrachten) werken we aan een daling van de tarieven voor externe inhuur. De marktplaats Talentenregio zorgt er voor dat opdrachten gemiddeld 11% onder het maximale tarief gegund worden.

Met strategische personeelsplanning anticiperen we op mobiliteit van en door medewerkers. We trekken hierin samen op met partners uit de stad en de Talentenregio. De formatie, inclusief vacatureruimte was 852 fte, de feitelijke vaste bezetting was stabiliseert 787 fte (exclusief SSC).
Het aantal bovenformatieven op basis van het sociaal beleidskader (formele organisatieveranderingen) daalt gestaag. Het aantal bovenformatieven was op 31-12-2016 6,6 fte.
De organisatie kiest er daarnaast voor om zich zoveel mogelijk organisch te ontwikkelen gecombineerd met het bieden van kansen aan medewerkers om zich op de interne arbeidsmarkt te bewegen en te ontwikkelen. Er wordt gestuurd op de inherente spanning tussen het bieden van deze ontwikkelingskansen en het vinden van dekking. Het in te voeren functiehuis HR21 (VNG) maakt het proces rondom inzet en functievorming flexibeler. De implementatie van HR21 is echter uitgesteld. Doordat de effecten van de implementatie van HR21 binnen de afdelingen groter blijken dan vooraf verwacht, is afgesproken deze eerst te inventariseren. Op basis van inzicht in de effecten wordt een definitief besluit genomen over wel of niet aansluiten bij HR21.
Het lagere aantal vacatures heeft ten opzichte van 2015 geleid tot 32% minder instroom (5,4% ipv 7,9%). De hieruit voortvloeiend mogelijkheden tot verjonging is ook gedaald, van in 2015 11%, naar 9,2% in 2016, een daling van 16%. De interne mobiliteit is ook iets gedaald.
Er zijn in 2016 18 medewerkers <30 jaar aangenomen (11 via reguliere vacatureruimte, 7 via het ‘generatiepact’.

In verband met de invoering van een nieuwe personeelssysteem is de interne mobiliteit in 2016 niet bijgehouden.

- Het Nieuwe Werken

Per 1 juli 2016 is de eenhedenstructuur losgelaten en is er sprake van één managementteam Zwolle, met daaronder 26 afdelingen. Elk van de MTZ-leden heeft de verantwoordelijkheid over een aantal afdelingen, zowel in inhoudelijke zin als op gebied van HR-aangelegenheden. Door het wegnemen van de eenheidsschotten zijn de verantwoordelijkheden lager in de organisatie komen te liggen en wordt de integraliteit vergroot.

Medio 2016 is besloten de Stadskamer tijdelijk te huisvesten in het Stadhuis. Dit heeft ertoe geleid dat de plannen voor de verbouwing van het Stadhuis zijn uitgesteld. Om deze reden heeft er in 2016 geen aanbesteding plaatsgevonden. Naar verwachting zal deze aanbesteding in 2017 gedaan worden. Uitgangspunt blijft hierbij dat het streven is om de door de raad besloten hoogte van de structurele lasten in een aangescherpte aanbesteding te realiseren.

- ONS

De Gemeenschappelijke Regeling Shared Services Centre ONS verzorgt sinds 2014 de inkoopadvisering, het ICT-beheer en de personeelsadministratie van Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel. De formatie van het SSC is eind 2016 85 fte. De Gemeente Zwolle is gastwerkgever. In 2016 is een nieuwe verrekensystematiek aangenomen en is besloten dat het SSC-Ons het beste over kan gaan naar een nieuwe bestuurlijk construct, de GR-BVO. De samenwerking tussen de drie partners onderling is via demandmanagement verder tot stand gekomen. De raad is middels een informatienota geïnformeerd over deze ontwikkelingen, als follow-up van het rekenkameronderzoek van de raden van de gemeenten Zwolle en Kampen.
De problemen met de ICT-infrastructuur van het SSC-ONS hebben geleid tot stagnatie in de uitvoering van de geplande projecten voor 2016. Zie ook onderdeel 'Informatie delen, beheren en beveiligen in de netwerkorganisatie' .

- De ontwikkeling van de frontoffice in een partnergerichte samenwerking

De nieuwe visie op dienstverlening is in september 2015 door de raad geaccordeerd. Die visie bevat 2 strategische doelen. 1/ de gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers. En 2/ de Gemeente Zwolle is in 2020 volledig gedigitaliseerd in haar dienstverlening. Het KCC functioneert steeds meer als frontoffice voor alle vragen. De website is steeds behulpzamer bij standaardvragen, voor complexere vragen (telefoon, mail) verwijst het KKC steeds vaker ook door naar andere partners. De verantwoordelijkheid voor de kanalen is bij elkaar gebracht. In 2016 is de scanstraat onderdeel geworden van het postregistratieproces van het KCC. In 2016 is ook het onderdeel fysieke post onderdeel geworden van het KCC. Het KCC bedient nu dus, m.u.v. de website, alle kanalen binnen de gemeente Zwolle. Verder is in 2016 een nieuwe applicatie in gebruik genomen voor de afhandeling van de telefoon in het Telefonisch Serviceentrum. Door deze nieuwe callcenterapplicatie is sturing en coaching van de medewerkers verbeterd. Het toepassen van geavanceerde spraakherkenning is niet in 2016 opgepakt. We gaan dit in 2017 wel oppakken. We verwachten dat we met de inzet van deze technologie beter scoren op het serviceniveau op kanaal telefonie.

- Financiële sturing

In 2016 is naar aanleiding van de nieuwe organisatiestructuur divers kaders bijgesteld, zoals de mandaatregeling en het budgethouder reglement. In 2016 zal een nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling als gevolg van de organisatieontwikkeling worden ingesteld. Meer en meer wordt het nemen van verantwoordelijkheid ondersteund door makkelijke toegankelijke informatie. Begin 2017 is dit voor financiële informatie voor budgethouders gerealiseerd en uitgerold.
In 2016 is besloten dat het proces waarmee begrotingswijzigingen tot stand komen en verwerkt worden substantieel verbeterd kan worden qua overzicht en transparantie. Dit zal n 2017 gerealiseerd worden.
Verder is de informatievoorziening van de beleidscyclus wordt verbeterd. Het aantal programma's is verkleind. Elk programma is voorzien van ambities, doelen, criteria en activiteiten. Ook is een digitaal 'doorkliksysteem' ingevoerd.
In 2016 is de raad door het college geïnformeerd over het nieuwe Handboek Verbonden partijen. Het bijbehorende implementatieplan is ter hand genomen., ook in regioverband.
De betaaldiscipline van facturen was in 2016 81,1% (het streven was 85%) , met als norm 30 dagen, gerekend vanaf factuurdatum. Gerekend vanaf ontvangstdatum was het streven 90% , gerealiseerd is 87% .

- Informatie delen, beheren en beveiligen in de netwerkorganisatie

In 2016 is veel aandacht besteed aan het beter beveiligen van de uitwisseling en het beheer van gegevens, zowel door de eigen organisatie als door organisaties die taken voor ons verrichten. Er is een traject gestart voor de medewerkers met als doel bewustzijn te creëren voor een fundamenteel andere werkwijze waarbij privacy- en beveiligingseisen onderdeel zijn van de werkwijze.

Er is een Informatiestrategie vastgesteld voor de komende jaren. De strategische doelen van de Digitale Agenda 2020 zijn hierin verwoord. Samen met partners organiseren van informatiekundige vraagstukken en het efficiënt gebruikmaken van beschikbare data zijn naast de aandacht voor informatiebeveiliging en privacy de belangrijkste speerpunten. Er zijn reeds stappen gezet op het gebruik van Big en Open data die zich manifesteren in initiatieven van Smartcity Zwolle.

De problemen met de ICT-infrastructuur van het SSC-ONS hebben geleid tot stagnatie in de uitvoering van de geplande projecten voor 2016. Dit heeft gevolgen gehad voor de inzet van projectleiders, de voorgenomen inzet is niet gerealiseerd maar de extra kosten voor de inhuur van de projectleiders zijn wel in rekening gebracht. Door de centralisatie van de ICT-budgeten is duidelijk geworden dat er meer applicaties in gebruik zijn dan waren geregistreerd. De registratie van daadwerkelijk ICT-kosten is inmiddels verbeterd. Dit heeft ertoe geleid dat naast de stijging van de exploitatiekosten als gevolg van prijsverhogingen van leveranciers de ICT-exploitatiekosten hoger zijn dan begroot.

- Inkoop

Gemeente Zwolle heeft in 2016 voor een bedrag van 240 miljoen Euro ingekocht. Samen met Kampen en Overijssel heeft Zwolle ingezet op kwalitatief en financieel verbeteren van het inkoop resultaat. In samenwerking met ONS I&C hebben we de inkoop

ontwikkeling van categoriegewijs werken verder uitgebouwd. We hebben gestreefd om zoveel mogelijk inkooptrajecten gezamenlijk met de partners op te pakken en kennis uit te wisselen. Dit heeft in 2016 geresulteerd in 14 gezamenlijke inkooptrajecten. De bijbehorende efficiency is ingezet voor de kwaliteit van inkopen. Alle Europese aanbestedingen worden sinds medio 2016 digitaal uitgevoerd. Dit levert verder efficiëntie op in de uitvoering en gemak voor leveranciers.
Met het introduceren van Groslijst systematiek voor Bouw en Infra hebben we weer een volgende stap gezet in onze professionalisering en het bevorderen van transparantie. Hiermee wordt enerzijds de markt maximaal toegang gegeven tot onze aanbestedingen en lokale ondernemers worden meer in positie gebracht om prijsaanbieding te doen. Tevens helpt het, om een zo breed mogelijk aanbod en variatie van leveranciers geboden te krijgen.
Voor alle inkoop wordt duurzaamheid als standaard gehanteerd (100%). In 2016 zijn voor 60% van de omvangrijkere aanbestedingen aanvullende eisen gesteld of is een vorm van duurzaamheid als gunningscriterium opgenomen.
De contractwaarde, waarvoor in 2016 een SROI inspanningsverplichting van toepassing was, bedroeg € 27.484.772,--. Dat is 12% van het inkoopvolume. Dit heeft geresulteerd in 165 trajecten en € 45.240,-- aan MVO activiteiten. Totaal 153 kandidaten waarvan 82 uit Zwolle.
33% van de inkoop is gerealiseerd binnen een straal van 32 km van Zwolle, 67% daarbuiten.

- Kengetallen

De (externe) ontwikkeling van definities overhead, de lokale verfijning van dit programma en de (interne) organisatiewijziging, (het reeds genoemde opheffen van de eenheden) hebben geleid tusentijdse begrotingswijzigingen (met een hoger nadelig saldo), Het legt ook de basis voor een beter meten van kosten en fte's. Dat heeft invloed gehad op de indicatoren, hetgeen de vergelijkbaarheid in 2016 bemoeilijkt.

Relevante kaderstellende nota's

- Nota bedrijfsvoering 2014-2017
- Kredieten verbouw Stadskantoor en stadhuis
- Nota informatiebeveiliging
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Wat hebben we in 2016 bereikt

Doelstellingen/maatschappelijke effecten			
Beoogd effect is een doelmatige en wendbare ondersteuning die dienstbaar is aan de uitvoering van het primaire proces			
Streefdoel/indicator			
Stabiele verhouding tussen indirecte en directe kosten			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 01-01-2016			
Directe loonkosten/overhead	1,27	1,27	1,27
Indirecte kosten / omzet	7,5%	7,5%	7,0%
Nadelig saldo indrirecte kosten	29,7 mln	29,7 mln.	32,9
Formatie indirect / totaal	30,77	30,77	33% (284/852)
Streefdoel/indicator			
Huisvesting werkplek per fte+0,7. Dit leidt onder randvoorwaaden tot plaats- en tijdonafhankelijk werken.			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 31-12-2014			
Feitelijk aantal werkplekken per fte	1.21	Flexfactor 0,75	0,84 (fte excl. tijdelijken)
Streefdoel/indicator			
ICT continuiteit, kwaliteit en ontwikkeling			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 31-12-2014			
Aantal applicaties	264	264	290
Aantal meldingen per fte	11,8	10	24,3
Peildatum 01-01-2016			
ICT kosten per fte	9.725	9.725	10.685

Streefdoel/indicator			
Meer ruimte voor de professional vraagt een faciliterende infrastructuur.			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 31-12-2014			
Interne mobiliteit	3,8%	5.0%	3,4%
Uitstroom	6,0%	5.0%	5,7%
Instroom	7,9%	10%	5,4%
Vergrijzing (leeftijd 55>)	28%	30%	29,7%
Verjonging (leeftijd -35)	11%	15%	9,2%
Vrouwelijke managers	35%	35%	45%
Ziekteverzuim	4,0%	4,0%	4,25%

Streefdoel/indicator			
Betaalstelling facturen vanaf ontvangstdatum.			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 31-12-2014			
% Betaald vanaf ontvangst	85%	90%	87%
% Betaald vanaf factuur	79%	85%	81%

Doelstellingen/maatschappelijke effecten			
Inkoop: conform inkoopbeleid raad Zwolle.			
Streefdoel/indicator			
Conform het inkoop en aanbestedingsbeleid zijn blauwwit en duurzaam inkopen speerpunten, tezamen met het realiseren van een sociaal return on investment (SROI)			
Nulsituatie		**Norm van 2016**	**Wat is in 2016 gerealiseerd**
Peildatum 31-12-2014			
Blauwwit	37%	40%	33%
SROI	22%	40%	12%
Duurzaam	57%	100%	60%

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	41.465	11.632	45.912	12.875	44.848	11.648	1.064	-1.227	-163
Reservemutaties	977	897	929	1.178	1.390	1.685	-461	507	46
Gerealiseerd resultaat	**42.442**	**12.529**	**46.841**	**14.053**	**46.238**	**13.333**	**603**	**-720**	**-117**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Bedrijfsvoering						
Management	-247	174	-73			-73
Secretariaat	-20	16	-4			-4
Overige functies	540	-667	-127		22	-105
Huisvesting	937	233	1.170		-358	812
ICT	87	-366	-279			-279
Wagenpark	17	11	28			28
Overige bedrijfsvoeringskosten	476	-9	467	-41	420	847
Opbrengst via gestalde capacit	-571		-571			-571
Shared Service Centrum	813	-620	193	-420	359	132
Saldi Kostenplaatsen	-967		-967		63	-905
Totaal	**1.064**	**-1.227**	**-163**	**-461**	**507**	**-117**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Management	-73	I	Extra loonkosten voor een medewerker waarvoor inmiddels ontslag is aangevraagd beïnvloeden het resultaat negatief.
Overige functies	-105	I	diverse oorzaken; - bonus/malus uitkering verzekering: + 65 - minder WA-schades (eigen risico): + 60 - resultaat op invordering: + 70 - vrijval voorziening: + 170 - diverse loonsom verschillen: + 35 - A.g.v. het ontslag van 2 medewerkers waarvoor de komende jaren nog (bovenwet-telijke) UWV-vergoeding moet worden betaald, is een voorziening opgebouwd: - 435
Huisvesting en overige facilitaire kosten	+812	I/D	De gemeentelijke huisvestingspanden Stadhuis en Stadskantoor laten een gezamenlijk voordeel zien van 140. Dit wordt deels veroorzaakt door de verhuuropbrengst van een deel van Stadhuis aan de Stadkamer. Verder zijn de kosten van dagelijks onderhoud in het Stadhuis lager; dit in afwachting van de aanstaande herinrichting in 2017/2018. Ook de kosten van de panden waarin o.a. de SWT's, Archeologie zijn gehuisvest en de Gemeentewerf zijn lager uitgevallen dan begroot; een voordeel van 100. Diverse aanbestedingen hebben geleid tot een voordeel op de volgende posten: Repro + 45 Post + 190 Gebruik papier Multifunctionals + 35 Bureaubehoeften + 25 A.g.v. nieuw meubilair in het Stadskantoor en in afwachting van de verbouwing en inrichting van het Stadhuis is er een voordeel op van 100 op het meubilair-budget (o.a. onderhoud en vervanging). De verhuurder (Savills) van Werkplein de Lure heeft in 2016 de afrekening van de servicekosten gestuurd over de periode 2012-2014; een restitutie van € 80k. Tenslotte zijn er op de overige posten diverse verschillen die ook nog optellen tot een voordeel van bijna 100. Het gaat dan om de volgende zaken: Fietsen, Verhuizingen, Kunstuitleen, Huur algemeen en BHV.
ICT	- 279	I	Een negatief saldo laten zien van 279. De standaard exploitatiekosten (met name onderhoud) van Software laten een tekort van 100 zien. Dat is met name het gevolg van grote prijsstijgingen die niet overeen komen met de in de begroting gehanteerde index. De overige 179 is te verklaren uit het feit dat de projectleiders niet declarabel zijn weggezet op (MPI)-projecten. Een aantal afgesloten projecten liet een voordeel zien. Tegenvaller waren de extra kosten ad € 250k (Zwolse aandeel) die in 2016 gemaakt moesten worden i.v.m. performanceproblemen van de DOS machine. Hiervoor is een leeronderzoek opgestart, in juli 2017 te delen met de raad. Veel ICT-projecten zijn uitgesteld of vertraagd door deze ICT-storingen.
Overige Bedrijfsvoeringskosten	+847	I I	Een saldo van +379 op de samenvoegde budgetten, die in het verleden bij de eenheden zaten; over het algemeen de zgn. AKP's (algemene kostenplaatsen). Eenheden gebruikten deze AKP's veelal om plussen en minnen op afdelingen op te vangen of om gezamenlijke kosten uit te dekken. Deze AKP's zijn nu samengevoegd binnen het programma bedrijfsvoering. Dat betekent dat de daadwerkelijke plussen en minnen nu wel (transparant) rechtstreeks op de afdelingen terecht komen (zie saldi kostenplaatsen). een onttrekking uit de bedrijfsvoeringsreserve van +468. Deze reserve is een egalisatiereserve.
Opbrengst via gestalde capaciteit	-571	I	De opbrengst van de gestalde capaciteit, ter dekking van een deel van de overheadkosten, laat een negatief saldo zien van 571. Dit wordt met name veroorzaakt door minder declarabele uren (ruim 10.000) die op projecten zijn weggezet.
Shared Service Centrum	+132	I	Het SSC heeft een resultaat behaald op de maatwerkdienstverlening (met name ICT). dit heeft geleid tot een teruggave van +132
Saldi Kostenplaatsen	-905	I	Het saldo op de totale loonsom (60 miljoen) van de gemeentelijke organisatie is -905.

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet 1-1-2016	nieuw krediet	besteding 2016	restant krediet	dekking derden	dekking res./voorz.	dekking expl.rek.
Bestuur							
ICT projecten (MPI)	1.898	2.621	2.186	2.333		242	2.077
ICT projecten (MPI) afgesloten				-14			
Projecten Services	182			182			182
Het Nieuwe Werken	572		100	472			472
Herinrichting Stadhuis	6.002			6.002	720	1.043	4.239
Ontwikkelvermogen OW meerjarig inc.	72	-40		32	-11	43	
Veranderplannen	89		25	64		64	
Stadhuis en Stadskantoor Duurzaamh.	528		10	518			518
Dienstverlening							
Wagenpark	355			355			355
				0			
Projecten ONS t.b.v. Provincie en							
gemeente Kampen							
ICT-projecten	838	943	1.326	455	455		
ICT-projecten	201			afgesloten			
	10.737	**3.524**	**3.647**	**10.399**	**1.164**	**1.392**	**7.843**

Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
ICT projecten	2.441	Begroting 2016	MPI
ICT Projecten	180	MTZ besluit	aanvullingen Qlik View
ICT projecten ONS	943		
Ontwikkelvermogen OW meerjarig inc.	-40		
	3.524		

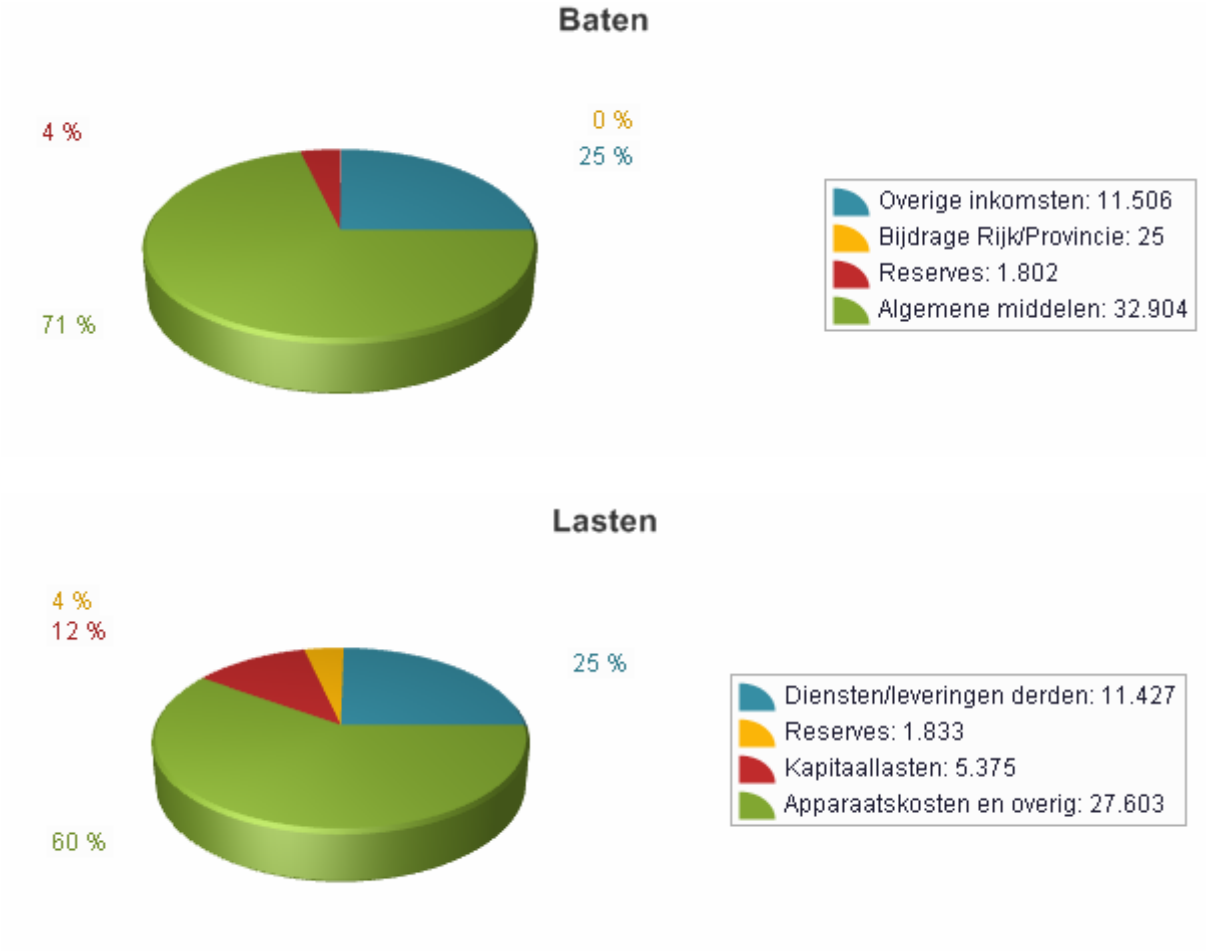
Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
ICT projecten ONS	201
ICT projecten (MPI)	14
	215

Verantwoording (alle restantkredieten ouder dan 3 jaar en belangrijke restant kredieten korter dan 3 jaar)
ICT-projecten:
Een groot deel van de ICT-projecten is in 2016 niet uitgevoerd i.v.m. ICT-problemen die de organisatie heeft ondervonden door het DOS-project. E.e.a. heeft geleid tot vertraging, waardoor projecten later starten, en dus in veel gevallen doorschuiven naar 2017

Herinrichting Stadhuis / Het nieuwe Werken:
De herinrichting i.c.m. Het Nieuwe werken zijn vertraagd doordat de Stadkamer 1,5 jaar is gehuisvest in het Stadhuis.

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Programma 19 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsverantwoording

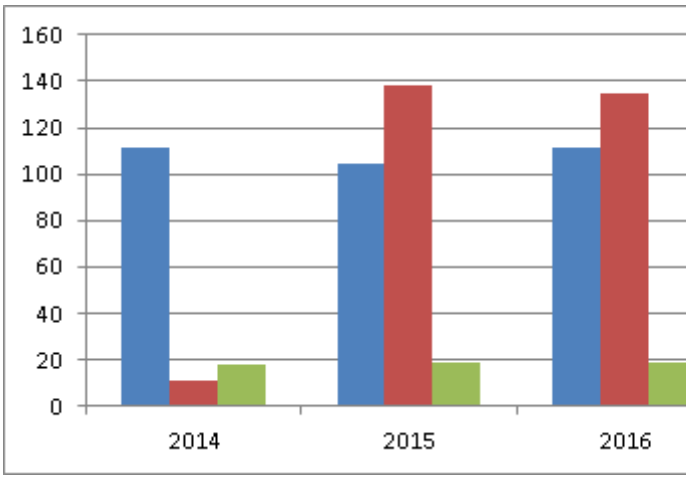
Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan in hoofdzaak uit de gemeentefondsuitkeringen en de opbrengst uit de onroerende zaakbelasting. Daarnaast worden algemene middelen verkregen via overige belastingen (m.n. precariobelasting), rente-aftoppingsgelden van reserves en reserveverrekeningen.
De toelichting op de belastingopbrengsten is opgenomen in de verplichte paragraaf lokale heffingen.

Gemeentefondsuitkeringen

De uitkering via het gemeentefonds is in 2016 met € 4 mln. toegenomen tot € 265 mln. De toename is vooral het gevolg van hogere accresramingen, verdeeltechnische aanpassingen en taakmutaties enerzijds en anderzijds een daling van de uitkering betrekking tot het sociaal domein. De hoogte van de decentralisatie-uitkeringen blijft ongeveer op hetzelfde niveau.

Ontwikkeling uitkering gemeentefonds 2014-2016

Onderverdeling gemeentefondsuitkeringen:	2014	2015	2016
Algemene uitkering	111	104	111
Integratie-uitkeringen	11	138	135
Decentralisatie-uitkeringen	18	19	19
Totaal	**140**	**261**	**265**

(bedragen x € 1 mln.)

Algemene uitkering:
De algemene uitkering is voor een groot deel afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. De autonome groei (accres) van de algemene uitkering is gekoppeld aan een afgebakend deel van de rijksuitgaven. Stijgen de rijksuitgaven dan ontvangen de gemeenten een hogere uitkering en andersom dalen de rijksuitgaven dan ontvangen de gemeenten minder. In 2016 heeft deze koppeling aan de rijksuitgaven tot een hogere bijstelling van de algemene uitkering geleid. Via de informatienota's over mei- en septembercirculaire hebben wij u daarover geïnformeerd. Evenzo over de andere ontwikkelingen aangaande het gemeentefonds. Tevens was in 2016 sprake van een voordelige verrekening over 2015 vanwege overschrijding op de rijksuitgaven. De definitieve verrekening van het jaarlijks accres vindt plaats in het jaar na het betreffende begrotingsjaar. De verrekening over 2016 wordt in de meicirculaire 2017 opgenomen.

In onderstaand overzicht is het verloop van de onderuitputting op de rijksuitgaven vanaf 2012 opgenomen.

Overzicht accressen en onderuitputting rijksuitgaven				
	Reëel Accres	Prijsontwikkeling	Totaal Accres	Onderuitputting rijksuitgaven
2012	-2,65%	1,25%	-1,43%	0,7 mln.
2013	-1,98%	1,54%	-0,44%	-0,2 mln.
2014	2,02%	0,75%	2,18%	0,9 mln.
2015	-1,18%	1,00%	-2,18%	0,4 mln.
2016	3,96%	0,50%	3,46%	n.t.b

Risico's algemene uitkering gemeentefonds
Bijstelling van de accressen is een reëel risico. Elk jaar weer blijkt dat de oorspronkelijk raming van het accres geregeld wordt bijgesteld. Neerwaartse bijstelling van het accres is een reëel risico. In de risicomatrix nemen we 1% als structureel risico mee. Een ander reëel risico betreft de verdeelsystematiek van de algemene uitkering. De werkelijk ontvangst via de algemene uitkering is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven bij de andere gemeenten. Ook dit risico stellen wij op 1% van de algemene uitkering.

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen:
In 2016 hebben we drie integratie-uitkeringen en 20 decentralisatie-uitkeringen ontvangen. Bij de decentralisatie-uitkeringen zijn er ten opzichte van 2015 vier vervallen en vijf nieuwe bijgekomen. Daarnaast zijn enkele uitkeringen qua hoogte gewijzigd. De grootste uitkering betreft sociaal domein, deze daalt in 2016 met € 3 mln. vanwege gefaseerde doorvoering bezuinigingen op jeugd en participatie. In de regel worden de gelden voor de betreffende uitkeringen aangewend voor het doel waarvoor ze zijn ontvangen. In 2016 hebben wij de volgende integratie- en decentralisatie-uitkering ontvangen:

	2015	2015
Integratie-uitkeringen (bedragen x € 1 mln.)		
Wmo (oud, hulp bij huishouden)	7,50	8,24
Sociaal domein:		
• Wmo (2015)	16,76	16,81
• Wmo (beschermd wonen, centrumgemeente)	58,48	58,34
• Jeugd	32,67	35,11
• Participatie	18,94	19,97
Vergunningen, toezicht en handhaving	0,35	0,35
Totaal	**134,70**	**138,62**
Decentralisatie-uitkeringen		
Beeldende kunst en vormgeving	0,15	0,15
Bodemsanering	0,81	0,70
Combinatiefuncties Brede school, sport en cultuur	0,46	0,47
Gezond in de stad	0,07	0,07
Homo-emancipatiebeleid (LHBT)	0,02	-
Jeugd	0,21	0,21
Jeugdwerkloosheid	0,10	0,10
Maatschappelijke opvang	9,99	10,18
Versterking peuterspeelzalen	0,21	0,21
Veiligheidshuizen	0,22	0,22
Vrouwenopvang	3,66	3,72
We can Young	0,02	0,02
Beter benutten	0,13	-
Versterking aanpak jihadisme	0,11	-
Voorschoolse voorzieningen peuters	0,07	-
Asielinstroom	1,01	-
Implementatie participatiewet	0,40	0,50
Eigen Kracht	0,03	0,03
Huishoudelijke hulp	1,00	1,00
Bed, bad en brood	-	0,16
Pilot nabestaanden	-	0,12
Faciliteitenbesluit opvangcentra	-	0,04
Herstructurering WSW sector	-	0,97
Projectstimuleringsmaatregelen	0,02	0,01
Totaal	**18,69**	**18,88**

Financiering
Voor de beleidsmatige verantwoording van de financiering verwijzen wij naar de verplichte paragraaf financiering.

Verbonden partijen
In dit programma wordt de algemene deelneming van de Bank Nederlandse Gemeenten verantwoord. De resultaten van de overige deelnemingen (o.a. Vitens, Enexis en ROVA) worden onder de betreffende programma's verantwoord. Het totaal overzicht van deelnemingen is te vinden in paragraaf 3: Verbonden Partijen.
De BNG draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor inwoners. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Zwolle is aandeelhouder van de bank vanwege (geringe) invloed op de dienstverlening en tarieven van de bank en het rendement op de aandelen. Over 2016 zijn er geen bijzonderheden te melden. Meer gedetailleerde informatie over deze verbonden partijen en de financiële resultaten over 2016 zijn te vinden in paragraaf 3: Verbonden Partijen.

De uitvoering van de gemeentelijke belastingheffing en -inning en de Wet woz wordt uitgevoerd door de verbonden partij Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn. Zij legt aan de inwoners één aanslag op voor zowel de gemeentelijke belastingen als de belastingen van het Waterschap. Zie voor nadere informatie paragraaf 3: Verbonden Partijen.

Stelposten
Onder de stelposten vallen onder andere de post incidenteel onvoorzien en de stelpost nog functioneel te ramen. De stelposten worden alleen op begrotingsbasis gehanteerd. Zodra een besluit is genomen om de stelpost aan te wenden dan wordt het budget afgeraamd en overgeheveld naar op het desbetreffende programma. Op rekeningbasis worden dan ook geen uitgaven geboekt op de stelposten. Onder onderdeel B van de jaarrekening is de besteding van de post onvoorzien opgenomen.

Gemeentelijke belastingen
Onder deze categorie worden de volgende algemene dekkingsmiddelen verantwoord:
- OZB woningen en niet-woningen
- Precariobelasting
- Baatbelasting
- Toeristenbelasting
- Naheffingsaanslagen fiscalisering parkeerboetes

In de verplichte paragraaf lokale heffingen zijn de ontwikkelingen omtrent de gemeentelijke belastingen toegelicht.

Financiële verantwoording

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016		Begroting t/m raad 19-12-2016		Rekening 2016		Te verklaren verschil t.o.v. begroting 19-12-2016 -= nadeel; += voordeel		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	5.455	306.536	2.522	310.895	1.990	312.572	532	1.677	2.210
Reservemutaties	3.278	2.713	19.021	11.864	34.254	12.069	-15.233	205	-15.028
Gerealiseerd resultaat	**8.732**	**309.249**	**21.543**	**322.760**	**36.244**	**324.642**	**-14.701**	**1.882**	**-12.818**

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)

- = nadeel / + = voordeel	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Storting reserve	Onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Uitkering gemeentefonds		937	937			937
Reserve verrekeningen				-15.233	205	-15.028
Uitvoering wet W.O.Z.	43	1	44			44
Bel.OZB,precario, toeristenbel		589	589			589
Invordering	-297		-297			-297
Overige dekkingmiddelen	-165	32	-133			-133
Deelnemingen algemeen		2	2			2
Overige financiering	1	134	135			135
Renteverrekening reserves						
Stelposten	565	-17	548			548
Onvoorziene uitgaven inc./str	385		385			385
Geldlening.vm Zandhove-Sophia						
Totaal	**532**	**1.677**	**2.210**	**-15.233**	**205**	**-12.818**

Analyse afwijkingen > € 50.000 tussen begroting na wijziging en programmarekening 2016

Product	afwijking	I/D	Analyse
Uitkering gemeentefonds	937	I	Het verschil heeft vooral betrekking op de actuele gegevens inzake de verdeelsystematiek van het gemeentefonds.
Reserveverrekeningen	-15.028	I	Dit betreft het voordelige resultaat van de MPV 2017.
Uitvoering wet W.O.Z.	44	I	De kosten GBLT laten een klein voordeel zien.
OZB, precario, toeristenbelasting	589	I/D	Het grootste gedeelte van dit voordeel bestaat uit OZB (456). Daarnaast laten toeristenbelasting (50) en precario (83) een voordeel zien. Zowel bij precario als bij OZB hebben de voordelen te maken met meerdere jaren. GBLT krijgt steeds beter haar bestanden op orde waardoor de inkomsten positief uitvallen. Bij toeristenbelasting zien we dat de uitbreiding van hotelcapaciteit en verbetering van de bezetting extra inkomsten genereren.
Invordering	-297	I/D	Het gaat hierbij om de oninbare debiteuren van zowel GBLT als Zwolle zelf. Bij GBLT is diepgaander gekeken naar de inbaarheid van oude vorderingen, 2014 en 2015. Ook de voorziening is grondiger bekeken. Dit samen zorgt er voor dat er een veel hoger bedrag oninbaar is gegaan dan begroot. Ook binnen Zwolle zijn enkele grote vorderingen afgeboekt wegens faillissement. We merken, net als de landelijke trend, dat het percentage oninbaar aan het toenemen is. Het tekort voor 2016 is behoorlijk omdat het over meerdere jaren gaat.
Overige dekkingsmiddelen	-133	D	Het nadeel betreft met name de verwachte af te dragen vennootschapsbelasting (150)
Overige financiering	142	I	Renteresultaten (+142). Dit bestaat uit extra ontvangen rente op korte leningen, lagere externe kosten in verband met de treasuryfunctie en minder rentelasten op de aangetrokken langlopende leningen.
Stelposten	548	I	Dit betreft de geraamd vrijval aan middelen uit de reserve stadsuitleg (300) en de reserve parkeren (250) . In de jaarrekening 2015 s aangegeven dat deze in 216 ten gunste van de algemene middelen gebracht zullen worden.
Onvoorziene uitgaven	385	I	Het beroep op de post onvoorzien (begroot 500) is beperkt gebleven tot een bedrag van afgerond 115 (voor een specificatie verwijzen wij naar het afzonderlijk overzicht in paragraaf 3.7).

Bedragen x € 1.000

De genoemde verschillen passen binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders.
I = incidenteel verschil, D = verschil met doorwerking naar latere jaren (structureel of meerjarig incidenteel)
- = nadeel, + = voordeel

Overzicht restant investeringskredieten:

Project	krediet	nieuw	besteding	restant	dekking		
	1-1-2016	krediet	2016	krediet	derden	res./voorz.	expl.rek.
n.v.t.							

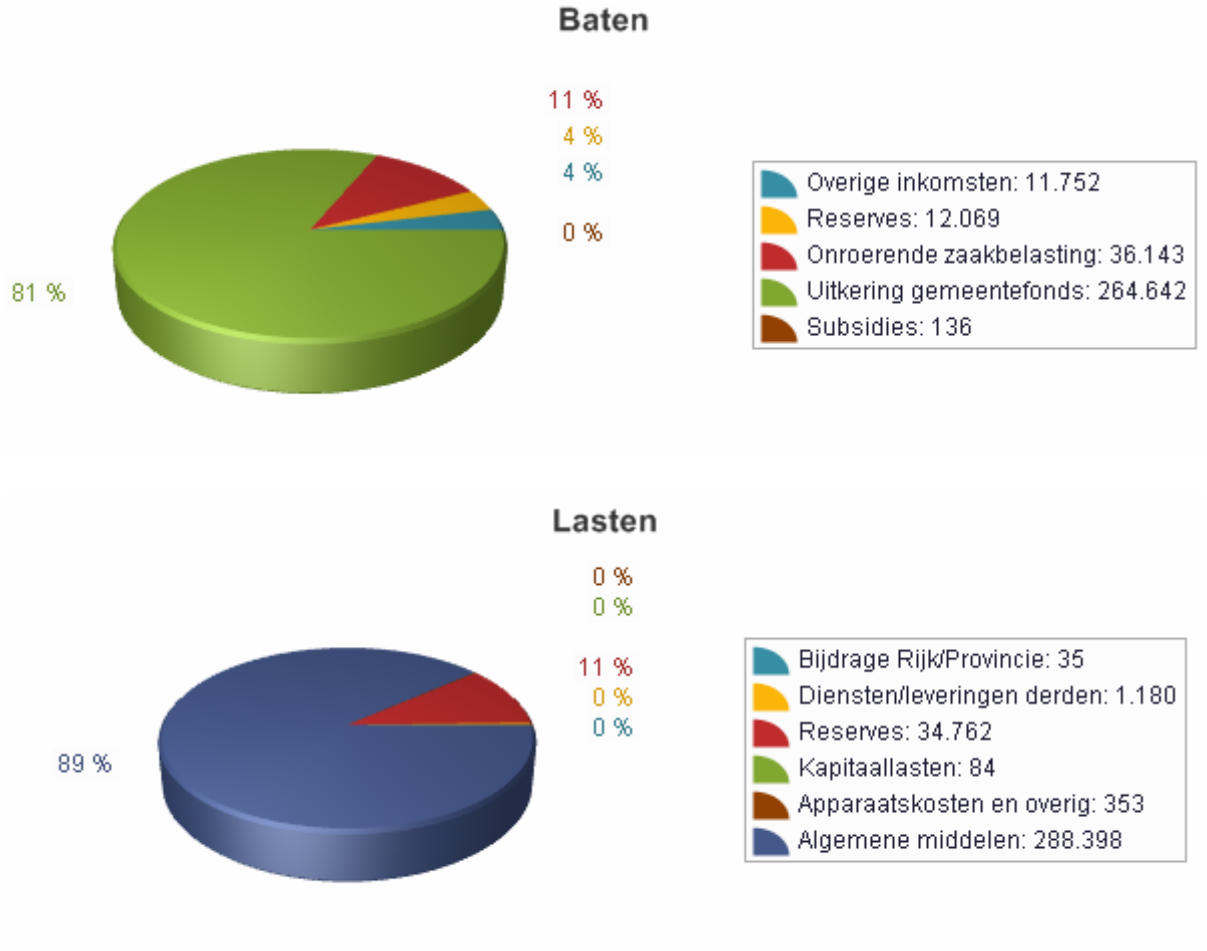
Specificatie nieuwe krediet:

Project	Bedrag	Besluit	Toelichting
n.v.t.			

Specificatie afgesloten krediet:

Project	Bedrag
n.v.t.	

Financiële structuur lasten en baten bestaand beleid (x € 1.000)

Verplichte paragrafen

Paragraaf 1 Kapitaalgoederen

Inleiding

Met het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte is een omvangrijk deel van de begroting gemoeid. In deze paragraaf is per onderdeel aangegeven vanuit welk beleidskader wordt gewerkt, wat de stand van zaken is, wat de financiële consequenties zijn en wat de actuele risico inschatting is. Deze onderdelen zijn:

- wegen
- riolering
- infrastructurele kunstwerken
- water
- groen
- speelvoorzieningen
- straatmeubilair
- buitensport accommodaties
- onderwijsgebouwen
- verhuurde panden Vastgoed inclusief panden t.b.v. huisvesting gemeentelijk personeel

Openbare ruimte

In 2016 hebben we gewerkt vanuit de eind 2015 vastgestelde nieuwe visie op het Beheer van de Openbare Ruimte. Deze visie houdt meer dan voorheen rekening met de veranderingen in de maatschappij. We beheren met als doel een openbare ruimte die mensen graag gebruiken, een openbare ruimte die plant en dier de ruimte geeft, een openbare ruimte die het ondernemersklimaat in Zwolle versterkt en een openbare ruimte die kostenbewust wordt onderhouden.
Daarbij hanteren we drie nieuwe uitgangspunten, beheren doen we 'toekomstbestendig', 'samen' en 'op maat'.

In het wegbeheer en waterbeheer beheren we risicogestuurd. Niet overal is de zelfde kwaliteit nodig. De gewenste kwaliteit van het groen ligt vast in de productbladen beheer openbare ruimte ROVA – Gemeente Zwolle.

Voor extra informatie wordt verwezen naar programma 8.

Wegen

Beleidskaders:
De kadernota onderhoud wegen d.d. 2005.

Stand van zaken:
Bij de jaarlijkse weginspectie zijn de asfaltverhardingen van alle wegen en fietspaden geïnspecteerd volgens het CROW systeem voor rationeel wegbeheer. Voor de elementen verharding hebben we geëxperimenteerd met het vastleggen van de schadelocatie en ernst van de schade op een zogenaamde stippenkaart. Omdat op deze wijze beter en concreter gepland kan worden. Deze kaart van 2016 gebruiken we in 2017 om de straatmakers ploegen gericht deze schades te laten repareren. Daarnaast gaan we in 2017 de binnenstad en de winkelcentra op deze wijze inspecteren. Deze gegevens worden verwerkt in ons beheersysteem en worden opgenomen in het MJOP.

Op de wegen/wegvakken, waarvan het beheersysteem aangeeft dat er onderhoud nodig is vanwege ernstige gebreken, wordt een extra toets uitgevoerd. Een zogenaamde "maatregeltoets". Zo wordt de omvang van de onderhoudsbehoefte van de eerste twee planjaren duidelijker zichtbaar gemaakt. Ook de omvang van achterstallig onderhoud wordt hiermee duidelijker in beeld gebracht.

De prioritering van deze uitkomsten wordt enerzijds bepaald door criteria in de kadernota wegen, maar er is ook nadrukkelijk rekening gehouden met behoeften en opgaven vanuit de stad, meer rekening gehouden met het gebruik van onze openbare ruimte en gekeken naar de risico;s (risicogestuurd beheren). Dit resulteert in een groslijst voor onderhoud wegen, die - samen met de groslijsten van andere producten en projecten - de basis vormt voor het MJOP (meer jaren onderhoudsplan) en het daaruit voortkomende jaarplan.

Financiële consequenties beleidsdoel:
Er is circa € 4,6 mln. beschikbaar voor onderhoud van asfalt- en elementenwegen (zie ook de verplichte paragraaf 2, onderdeel I overige risicoposten).
Financiële vertaling in de begroting:
In 2016 is per saldo circa € 7.2 mln. gemoeid met het product wegen, waarvan circa € 4.6 mln. voor het feitelijk/technisch onderhoud van de Zwolse wegen. Aan vervangingsinvesteringen is € 140.000 (exclusief BTW) beschikbaar in 2016.
Onder het product wegen vallen ook posten als straatreiniging, onkruidbeheer en gladheidsbestrijding. Vandaar dat niet het gehele budget van product wegen beschikbaar is voor daadwerkelijk wegonderhoud.

Actuele risico inschatting:
In 2016 zijn we niet geconfronteerd met uitzonderlijke calamiteiten, behalve de kwetsbaarheid van het stille asfalt. Hiervoor is een knelpunt voor 4 jaar incidenteel aangeleverd.

- Risico: Afgelopen jaar heeft verdiepend onderzoek plaatsgevonden op wegen waar de problematiek met snellere slijtage van geluidwerend asfalt (ZSA) mogelijk aan de orde kan komen. Uit dit onderzoek (boringen en inspecties) op de andere wegvakken waar dit type asfalt is toegepast, is geen sprake van de problematiek zoals eerder geconstateerd op de Hasselterweg en Westenholterallee. Bekend is echter dat dit type asfalt kwetsbaarder is dan was aangenomen en daardoor een groter risico kent op versnelde slijtage. Met het oog op dit grotere risico blijven we de wegvakken waar dit type asfalt is toegepast tijdens de jaarlijkse inspectieronde nauwlettend in de gaten houden.

Riolering

Beleidskader:
Het gemeentelijk rioleringsplan 2016 - 2020 (GRP).
Dit geeft aan hoe wij invulling geven aan onze wettelijke zorgplichten (Waterwet) voor het inzamelen en transporteren van afvalwater, afstromend hemelwater en grondwater.

Stand van zaken:
Om de uitgaven van onderhoud, energiekosten, adviezen, verbetermaatregelen en kapitaallasten te dekken wordt rioolheffing geheven. De opbrengst van de rioolheffing en de overige inkomsten (bijdragen derden) dekken de uitgaven 100%. Om sterke schommelingen in de hoogte van de jaarlijks vast te stellen rioolheffing op te vangen, maken wij sinds 1996 gebruik van de egalisatievoorziening riolering. De financiering van de aanleg van riolering in nieuw te ontwikkelen woon- en werkgebieden vindt geheel plaats via de grondexploitatie. Er is geen achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties beleidsdoel:
Uitgangspunt bij uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is dat de uitgaven kostendekkend zijn. De egalisatievoorziening is positief, zodat wij een onvoorziene tegenvaller op kunnen vangen.

Financiële vertaling in de begroting:
Met name op de rioleringsnota en riolering onderhoud is minder geld (139) uitgeven dan begroot. In afwachting van de vaststelling van het GRP 2016 – 2020 zijn de uitgaven voor onderzoek (rioleringsnota) in 2016 getemporiseerd. Als gevolg van minder calamiteiten ten opzichte van andere jaren bij zowel riolering als gemalen en een uitgesteld vervangingsproject is op onderhoud minder uitgeven (171: waarvan 72 betrekking heeft op niet volledig uitgevoerde werken)
dan begroot.

Voor 2016 zijn investeringsuitgaven ad € 0,3 mln. begroot. Voor het dagelijks beheer / onderhoud is € 3.4 mln. begroot (exclusief kapitaallasten ad € 2,5 mln.).
Voor wat betreft de tariefsontwikkeling in 2016 en de egalisatiereserve wordt verwezen naar de tarievennota 2016.

Actuele risico inschatting:
In 2016 zijn we niet geconfronteerd met uitzonderlijke calamiteiten

Infrastructurele kunstwerken
Dit betreft bruggen, tunnels, kades, havens, sluizen, remmingswerken en waterkeringen.

Beleidskaders:
Er zijn geen landelijke of Zwolse kaders/richtlijnen inzake het beheer/onderhoud civiele kunstwerken.

Stand van zaken:
Op grond van een eenvoudig beheersysteem wordt een globale onderhoudsplanning opgesteld.
Omdat de onderhoudskosten per kunstwerk sterk kunnen verschillen kunnen deze alleen na gedetailleerde inspecties worden vastgesteld. Dat wil zeggen dat alle kunstwerken op basis van “Zwolse kennis en ervaring” worden beheerd en onderhouden (technisch). Alle kunstwerken worden minimaal eens per 2 jaar geïnspecteerd, op de aspecten heel en veilig. Op grond van de geconstateerde “schadebeelden” worden de schades beoordeeld en maatregelen vastgesteld. De ‘veiligheid’ bepaalt de prioriteit van de maatregel(en). De omvang van de uit te voeren maatregelen wordt bepaald door het jaarlijks beschikbare onderhoudsbudget. Grootschalige renovaties worden niet uit het onderhoudsbudget gefinancierd, maar incidenteel bekostigd. De technische installaties van de beweegbare bruggen worden jaarlijks geïnspecteerd op functionaliteit/storingsrisico. Landelijk is er zorg over de constructieve veiligheid van bruggen. Door de periodieke inspectie van alle kunstwerken hebben wij een goed beeld van de bruggen. Er zijn geen aanwijzingen dat voor de Zwolse bruggen de constructieve veiligheid gevaar loopt.

Financiële vertaling in begroting:
De projecten zijn binnen budget uitgevoerd. Dwz: In 2016 is voor de kunstwerkenzorg circa € 1.25 mln. (inclusief € 370.000 kapitaallasten) beschikbaar. Hiervan wordt het dagelijkse beheer en onderhoud uitgevoerd. Binnen het huidige budget is zeer beperkte financiële ruimte voor verzorging van de kunstwerken (aspect ‘schoon’). De beschikbare middelen worden ingezet om gevaarlijke situaties te voorkomen en (aanstootgevende) graffiti te verwijderen.
Aan vervangingsinvesteringen is in 2016 voor kunstwerken (€ 233.000 exclusief BTW) beschikbaar.

Actuele risico inschatting:
In 2016 zijn we niet geconfronteerd met uitzonderlijke calamiteiten

Water
Het gaat hier om watergangen, sloten, bermen, bermsloten en beschoeiingen.

Beleidskaders:
Grasbeheer 2008 – 2017 (voor de natte graslandjes en oevers)
De snijschouw ligt vast in de maaibestekken.

Stand van zaken:
Op de meeste Zwolse watergangen en sloten ligt de zogenaamde wettelijke schouwplicht (snijschouw) van het waterschap.
Het technische onderhoud van beschoeiingen e.d. gebeurt op basis van “Zwolse kennis en ervaring”. We inspecteren minimaal eens in de 2 jaar. De nadruk van de inspecties ligt op de aspecten heel, veilig en stabiliteit. De inspecteur noteert de geconstateerde “schade” en in overleg met de beheeradviseur worden de schades beoordeeld en maatregelen vastgesteld. De veiligheid en stabiliteit bepalen de prioriteit van de maatregel(en).

Financiële vertaling in begroting:
De projecten zijn binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Dwz: Voor het technische onderhoud van beschoeiingen en baggeren is per saldo circa € 350.000 beschikbaar. Voor onderhoud sluizen en remmingswerken is in 2016 per saldo circa € 84.000 beschikbaar. Aan vervangingsinvesteringen is in 2016 voor blauw beheer (beschoeiingen) € 150.000 beschikbaar.

Actuele risico inschatting:
Het onderzoek naar de standzekerheid van de kademuren Thorbeckegracht is uitgevoerd, Ca 80% van de houten paalfunderingen voldoet. En ca 20% moet worden aangepakt (NB dit wordt aangepakt vanuit de vervangingsinvesteringen 2017). Eind 2016 is gestart met het voorbereiden van een pilot om de houten paalfundering te herstellen.

Groen

Beleidskaders:
- De bomenverordening 2013 inclusief Groene Kaart.
- De lijst Bijzondere Bomen 2015
- Het renovatieplan Licht op Groen, d.d. 2002.
- De nota Binnenstadsparken Zwolle, d.d. 1999.
- De Groene Agenda 2015.
- Beheerplannen parken en bossen

Stand van zaken:
Alle ‘groeninformatie’ staat in het digitale groenbeheerssysteem en is opgenomen in Geopoort. Zo is al het groen in Zwolle inzichtelijk en met een interne raadpleegfunctie opvraagbaar.
Iepen, Essen en kastanjebomen worden gecontroleerd. Zieke iepen worden direct verwijderd en vervangen. De ongeveer 12.000 risicobomen worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de 800 “echte” risicobomen worden elk jaar gecontroleerd aan de hand van de VTA keuring (Visual Tree Assessment). Afhankelijk van de uitkomsten van de VTA inspectie worden maatregelen getroffen.

Financiële consequenties beleidsdoel:
Het jaarlijks onderhoud wordt binnen een dienstverleningsovereenkomst (DVO) door Rova uitgevoerd.

Financiële vertaling in begroting:
In de begroting 2016 is circa € 7,6 mln. (inclusief kapitaallasten à € 88.000) opgenomen voor regulier groenonderhoud.
In de Dienstverleningsovereenkomst met Rova is budget opgenomen voor reguliere vervanging van groen van € 180.000.
Daarnaast is er binnen de gemeentelijke begroting een bedrag van € 80.000 beschikbaar voor reconstructies en worden. Aan vervangingsinvesteringen is in 2016 voor groen € 340.000 (exclusief BTW) beschikbaar. Dit budget wordt vooral gebruikt om knelpunten in de wijkgroenstructuur op te lossen. De komende jaren is er een grote opgave in de vervanging van de woonstraatbomen. Hiervoor wordt een meerjarenplan gemaakt.

Actuele risico inschatting:
De afgelopen jaren worden we door de klimaatverandering steeds vaker geconfronteerd met boomziektes en stormschade. Daarnaast is er nog sprake van achterstallig onderhoud.
Boomziektes en –plagen:
- Iepen, kastanjebomen en risicobomen worden gecontroleerd. Vanwege kans op infectie van gezonde bomen worden zieke iepen direct verwijderd en vervangen. Wat de kastanjeziekte betreft worden er preventieve maatregelen genomen. Dode kastanjes worden verwijderd en vervangen. De potentiële risicobomen, circa 12.000 stuks, worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de “echte” risicobomen, circa 800 stuks, worden elk jaar gecontroleerd.
- De kosten voor de aanpak van de eikenprocessierups zijn de afgelopen jaren gestegen. Direct optreden op plekken waar mensen in aanraking kunnen komen met de rupsen is noodzakelijk vanwege de gezondheidsrisico’s voor onze burgers. We bespreken regionaal hoe de toename kan worden beheerst.
- Overlast door de spinselmot is in de afgelopen jaren afgenomen als gevolg van het vervangen van beplanting.
- De essentakkensterfte, is voor het eerst gesignaleerd in Zwolle in 2012 en breidt zich langzaam verder uit. In 2017 wordet de eerste, meest ernstig aangetaste bomen vervangen. De kwaliteit van de overige bomen wordt gemonitord.
- De overlast door “lekkende bomen” neemt toe. Door warmere zomers, hebben bomen meer last van luizen, die daardoor vaker hinderlijk gaan “druipen”. Naast lindes geven sinds 2012 ook andere boomsoorten deze overlast. Omdat het vooral gaat om hinder en geen gevaar voor veiligheid of de volksgezondheid richten we ons alleen op locaties met extreme overlast.

Door bovenstaande ontwikkelingen staat het budget weliswaar onder druk maar de uitvoering kan nog steeds binnen budget plaatsvinden.

Stormschade:
Stormschade wordt veelal veroorzaakt door bomen, die in hun val hun omgeving beschadigen. Het blad blijft tegenwoordig langer aan de bomen, waardoor deze langere tijd gevoelig zijn voor stevige stormen (een boom zonder blad kan veel meer wind verdragen). Bovendien vinden meer stormen plaats in de periode dat de bomen nog bladdragend zijn. Hiervoor zijn geen structurele middelen in de begroting opgenomen omdat stormschade zich onregelmatig voordoet en de schade sterk uiteenloopt.

Speelvoorzieningen

Beleidskaders:
De Nota Speelruimte in Zwolle d.d. 2000 (geactualiseerd in 2010 voor de natuurspeelplaatsen).
Speelruimtekaarten tot 12 jaar d.d. 2004.
Het Besluit Veiligheid Attractie- en speeltoestellen; sinds maart 1997 van kracht.

Stand van zaken:
Jaarlijks worden in het voorjaar alle speeltoestellen geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau. Op grond van de uitkomsten van de inspectie vindt reparatie of vervanging plaats.
Er kunnen onaangekondigde controles op veiligheid worden uitgevoerd door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA).

Financiële vertaling in begroting:
In 2016 is € 300.000 beschikbaar voor vervangingsinvesteringen voor spelen. In de begroting 2016 is € 650.000 opgenomen voor regulier onderhoud, waarvan € 200.000 voor kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen (m.a.w. € 450.000 is beschikbaar voor regulier onderhoud).

Actuele risico inschatting:
Geen risico's.

Straatmeubilair
Het gaat hier om openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (vri's)

Beleidskader:
In de informatienota aan de raad van 11 december 2012 staat de visie op openbare verlichting en de aanpak voor (grootschalige) vervanging openbare verlichting.

Stand van zaken:
De gemeente streeft naar een zo duurzaam mogelijke openbare verlichting. Het beoogd doel is het openbare leven bij duisternis zo veilig en leefbaar mogelijk te maken, door het hebben en onderhouden van een veilige, energiezuinige en duurzame openbare verlichting, waarbij de (visuele) neveneffecten voor mens, dier en plant tot een minimum beperkt blijven.

Bij de vervanging moet rekening worden gehouden met de landelijke en Europese richtlijnen voor openbare verlichting. Door in bestaande situaties 1 op 1 te vervangen worden de huidige richtlijnen niet volledig gehaald. Het wordt vanwege de hoge netwerkkosten te kostbaar om volledig aan de aanbevolen normen te voldoen. Om te voldoen moeten de afstanden tussen de masten worden verkleind en lantaarnpalen worden bijgeplaatst.

In 2016 zijn we verder gegaan met de in 2015 gestarte ombouw naar LED en hebben we de in de Aalande de totale openbare verlichting vervangen door LED en elders in de stad bij lampvervanging zoveel mogelijk een LED oplossingen (retrofit) toegepast.

Stand van zaken openbare verlichting per 1-1-2017

13000	49%	conventioneel licht
8000	30%	bestaand armatuur met RetrofitLED
5500	21%)	nieuwe LED per 1-1-2017

De verkeersregelinstallaties moeten betrouwbaar zijn, daarvoor worden ze jaarlijks geïnspecteerd op technisch functioneren. Daarnaast worden ze twee keer per jaar visueel gecontroleerd.

Financiële vertaling in begroting:
Voor het technische onderhoud van straatmeubilair is in 2016 € 2.5 mln. beschikbaar, inclusief € 388.000 kapitaallasten.
Aan vervangingsinvesteringen is in 2016 voor straatmeubilair € 1.1 mln. (exclusief BTW) beschikbaar.

Actuele risico inschatting:
In 2016 hebben zich geen calamiteiten voorgedaan.

Buitensport accommodaties

Jaarlijks cultuurtechnisch onderhoud buitensportaccommodaties

beleidskader:
Het onderhoud op de buitensportaccommodaties vindt plaats op basis van jaarplannen. De uitvoering van deze plannen wordt gedekt door structureel geld. Op basis van analyse van voorgaand jaar wordt het nieuwe jaarplan gemaakt (waarbij kleine accentverschuivingen mogelijk zijn).

stand van zaken:
Enkele jaren geleden is de prijs kwaliteitsverhouding onderzocht en de uitkomsten hiervan waren goed.
Daarnaast worden bij bepaalde accommodaties periodieke keuringen uitgevoerd op basis van NOC/NSF normen.

financiën:
€ 953.735 structureel budget 2016 (exclusief BTW). Dit budget wordt in zijn geheel beschikbaar gesteld aan de ROVA voor het uitvoeren van de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden.

Actuele risico inschatting :
Geen risico's.

Periodiek cultuurtechnisch onderhoud buitensportaccommodaties

beleidskader:
Dit onderdeel heeft betrekking op renovatie van sportvelden. De gemeente beschikt over 33 natuurgras sportvelden. Ieder jaar wordt in ieder geval 1 sportveld gerenoveerd. De technische levensduur bedraagt gemiddeld ongeveer 20 jaar.

stand van zaken:
Op de meeste accommodaties zijn de NOC/NSF kwaliteitseisen van toepassing

financiën:
In 2016 structureel budget van € 36.687. Het budget voor 2016 is middels een collegebesluit gereserveerd voor een renovatie in 2017.

Actuele risico inschatting :
Geen risico's.

Dagelijks bouwkundig onderhoud buitensportaccommodaties

beleidskader:
De verenigingen in 2016 voor het laatst een jaarlijkse bijdrage per kleedkamer op basis van het stichtingsjaar waarvoor de vereniging geacht wordt het klein dagelijks onderhoud uit te voeren. Dit budget maakt onderdeel van de gemeentelijk bezuinigingen op sport vanaf 2016. In 2017 zal het budget volledig komen te vervallen.

stand van zaken:
Jaarlijkse schouwen.

financiën:
In 2016 is structureel nog een bedrag van € 19.125 beschikbaar. Dit budget is in zijn geheel beschikbaar gesteld aan de sportverenigingen.

Actuele risico inschatting :
Laag risico. Door goed te schouwen vindt controle plaats van de staat van onderhoud van de accommodaties. Dit is van belang omdat onvoldoende klein onderhoud gevolgen kan hebben voor de uitvoering van het groot onderhoud die onveranderd de verantwoordelijkheid blijft van de gemeente (zie onder).

Periodiek bouwkundig onderhoud buitensportaccommodaties

beleidskader:
Voor het groot onderhoud aan de kleedkamers is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Jaarlijks wordt de Meerjaren Onderhoud Planning (MOP) beoordeeld en noodzakelijke werkzaamheden in overleg en afstemming met de verenigingen uitgevoerd.

Stand van zaken:
Jaarlijkse uitvoering van werkzaamheden op basis van MOP.

financiën:
Bedrag fluctueert van jaar tot jaar. In de reserve sportaccommodaties (bijlageboek) zijn de financiële gevolgen meerjarig vertaald.

Actuele risico inschatting :
Geen risico's.

Kunstgras

Beleidskader:
Vanaf 2006 heeft de gemeente Zwolle op (bijna) alle Zwolse buitensportaccommodaties kunstgrasvelden aangelegd om de kwaliteit en de capaciteit van de sportparken te vergroten. Gezien de levensduur van deze velden moet rekening worden gehouden met een afschrijvingstermijn van 12 – 15 jaar.

Stand van zaken:
Op basis van een extern rapport is een vervangingsschema opgesteld waarbij uitgangspunt is dat er twee kunstgrasvelden per jaar worden vervangen. De eerste vervangingen zijn voorzien voor het jaar 2017.

Financiën:
Voor vervanging van de kunstgrasvelden zijn vanaf 2017 gelden gereserveerd op de gemeentelijke begroting.

Actuele inschatting risico:
Op korte termijn geen.

Onderwijsgebouwen

Beleidskader:
Op grond van landelijke wetgeving en de lokale Verordening Onderwijshuisvesting heeft de gemeente een zorgplicht voor effectieve en efficiënte huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs.

Stand van zaken:
Als gevolg van een per 1 januari 2015 inwerking getreden wetswijziging zijn de besturen van scholen voor basis- en speciaal onderwijs, net als de besturen voor het voortgezet onderwijs, zowel inhoudelijk als financieel volledig verantwoordelijk voor het totale gebouwonderhoud. V.w.b. het basis- en speciaal onderwijs geldt dit niet voor de gymnastieklokalen. Voor de bekostiging van het “buitenkantonderhoud” van deze lokalen kunnen besturen nog steeds aanvragen bij de gemeente indienen.

Financiële vertaling in begroting:
De bedragen die gemoeid zijn met het “buitenkantonderhoud” van de gymnastieklokalen bij het basis-en speciaal onderwijs zijn gebaseerd op een Meerjaren Onderhoud Plan (MOP).
Dit MOP wordt voor alle gymnastieklokalen centraal door het Expertisecentrum beheerd en bewaakt. Door een dergelijke centrale afstemming wordt bereikt dat op gelijkwaardige wijze de behoefte aan onderhoud wordt gedefinieerd en per gymlokaal wordt bewaakt. Daarmee ontstaat inzicht in de financiële consequenties voor zowel het “binnenkantonderhoud” (schoolbesturen) en het “buitenkantonderhoud” (gemeente)
De kosten die voor rekening van de gemeente komen bedragen over de (10-jarige) MOP-periode in totaliteit € 1.055.804. Gemiddeld is dat per jaar dus ruim € 100.000. Per jaar verschillen de benodigde bedragen echter in hoogte, zulks afhankelijk van de aard en omvang van de in het betreffende jaar te treffen voorzieningen. Voor deze kosten zijn structurele middelen beschikbaar.

Actuele risico inschatting:
Geen risico’s.

Verhuurde gebouwen Vastgoed inclusief gebouwen t.b.v. huisvesting gemeentelijke organisatie

Beleidskader:
Het onderhoud van de verhuurde gebouwen van Vastgoed vindt plaats op basis van 10-jarige onderhoudsplanningen. Jaarlijks wordt naast het dagelijks onderhoud, het planbare onderhoud behorende bij een jaarschijf, opgedragen aan het Expertisecentrum.

Stand van zaken:
Het actueel houden van de onderhoudsplanningen is een continu proces. Jaarlijks wordt circa 1/3 deel van de gebouwen opnieuw geschouwd. De staat van onderhoud van de verhuurde gebouwen kan gemiddeld worden getypeerd als redelijk. Door de grote diversiteit van de gebouwen, zowel in omvang als naar bouwaard en de toegepaste bouwmaterialen, zijn er verschillen waarneembaar. Alle gebouwen in bezit van de gemeente, zijn verzekerd door middel van een Uitgebreide Gevaren Verzekering (UGV).

Financiële vertaling in begroting:
Het jaarlijks beschikbare budget voor zowel het dagelijks onderhoud als het planbare meerjaren onderhoud staat al enige tijd onder druk. In dit kader heeft de gemeenteraad bij de behandeling van de PPN 2013-2016 ingestemd met de tijdelijke herinzet van de opbrengsten van verkoop van panden ter aanzuivering van de onderhoudsreserve “verhuurde panden” (reserve O27). Deze maatregel heeft geresulteerd in een aanvulling van de reserve met € 2 mln. Hiermee is de verwachting dat tot en met 2022 het onderhoud aan verhuurde gebouwen conform de opgestelde onderhoudsplannen kan worden uitgevoerd. In de Meerjaren Prognose Gebouwen wordt jaarlijks afgewogen of en in welke mate aanzuivering van de onderhoudsreserves noodzakelijk is.

Actuele risico inschatting:
Reserve O27, "Onderhoudsreserve verhuurde panden" is voldoende gevuld voor gedegen onderhoud tot en met 2022. Reserve O30 “Onderhoudsreserve gemeentelijke huisvestingspanden” daarentegen vertoont tekenen van uitputting.

Als gevolg van de werkzaamheden in het kader van 'nieuwe werken' in het Stadskantoor en de nog uit te voeren werkzaamheden in het Stadhuis, is er behoefte aan actualisatie van de totale Meerjaren Onderhouds Planning van beide gebouwen gezamenlijk. Met de verwachting dat de werkzaamheden in het Stadhuis nog in 2017 gereed zullen zijn, kan er eind 2017/begin 2018 een actueel beeld beschikbaar zijn. Niet eerder dan na dit moment kan een definitief beeld worden gegeven over de ontwikkeling van reserve O27.
Een voorstel tot aanvulling van de reserve, indien dit noodzakelijk blijkt, zal aan de raad, bij behandeling van de PPN 2018 voorzien van een stand van zaken, worden voorgelegd.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De beleidskaders voor het risicomanagement, de te hanteren uitgangspunten bij het samenstellen van de risicomatrix en de kaders voor het beoordelen van het weerstandsvermogen, met in het bijzonder de hoogte van de algemene concernreserve, zijn vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.
Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico´s met maart 2017 als peilmaand. De volledige becijfering (risicomatrix) alsmede achterliggende informatie bij een aantal risicoposten worden vertrouwelijk toegezonden. Aan het eind van deze paragraaf geven wij een cijfermatig totaalbeeld van de uitkomsten en relateren we deze aan de berekende aanwezige weerstandscapaciteit in de vorm van beschikbare weerstandsreserveringen en aanwezige weerstandscapaciteit binnen de stelposten onvoorzien van projectkredieten.

Deze paragraaf gaat niet in op het gevoerde risicomanagement (voorkomen, minimaliseren, beheersen van risico's). Bij diverse programma's en in de onderliggende raadstukken is hieraan aandacht besteed.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen, waarover de gemeente beschikt om niet begrote financiële tegenvallers - incidenteel of structureel - op te vangen. Evenals die tegenvallers kan ook de weerstandscapaciteit worden onderverdeeld in incidenteel en structureel. Incidentele weerstandscapaciteit is aanwezig in de vorm van begrotingsposten voor onvoorzien en aanwezige reserves met een weerstandsfunctie. Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat dan - naast de mogelijkheid van herschikking binnen bestaande budgetten - om de onbenutte belasting- en heffingscapaciteit van de gemeente.

Weerstandscapaciteit exploitatie	Structureel beschikbaar eind 2016	Structureel begroot voor 2017	Incidenteel beschikbaar Eind 2016	Incidenteel begroot voor 2017
Onbenutte OZB ruimte	pm	pm		
Onbenutte ruimte leges/heffingen	1.130	1.028		
Post onvoorzien			400	500
Weerstandsreserveringen:				
* Algemene concernreserve (algemeen deel)			10.000	12.000
* Algemene concernreserve (vastgoed)			10.000	12.100
* Risicoreserve Sociaal Domein			7.800	7.900
Totalen	1.130	1.028	28.200	32.500

Toelichting op de weerstandscapaciteit

Onroerende-zaakbelasting (OZB)
Voor wat betreft de OZB is het bepalen van de hoogte van de OZB tarieven een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wel is het zo dat de macro-ontwikkeling van de OZB opbrengst voor het totaal van alle gemeenten gebonden is aan een door het rijk jaarlijks bepaald percentage.

Leges en andere heffingen
Voor zover de hoogte van leges en andere heffingen niet gebonden is aan landelijk vastgestelde tarieven, is het beleid zoveel mogelijk gericht op 100% kostendekking. Zowel bedrijfseconomische factoren (vraaguitval) als draagvlak (relatieve hoogte tarieven in vergelijking tot andere gemeenten) en beleidsinhoudelijke argumenten geven in de praktijk een begrenzing aan het volledig benutten van de aanwezige onbenutte capaciteit. In de begroting 2017 is de onbenutte capaciteit € 1.028.000, als volgt te specificeren:

Onbenutte capaciteit	
Leges omgevingsvergunningen	€ 529.000
Leges juridische zaken/veiligheid	€ 77.000
Begraafplaatsrechten	€ 223.000
Havengelden	€ 99.000
Marktgelden	€ 100.000
Totaal	€ 1.028.000

Voor wat betreft de afvalstoffenheffing en de rioolheffing is de niet benutte heffingscapaciteit, die wordt gecompenseerd door een beroep op de voorzieningen, niet meegeteld. Bij benutting van de resterende capaciteit zal de meeropbrengst immers tot hetzelfde bedrag gepaard gaan met een afname van de bijdrage uit de voorzieningen.

Onvoorziene uitgaven
Jaarlijks wordt in de begroting een post opgenomen van € 500.000 voor incidentele onvoorziene uitgaven die zich kunnen voordoen bij de begrotingsuitvoering.

Weerstandsreserveringen
De beschikbare weerstandscapaciteit is geconcentreerd in de algemene concernreserve. Waarbij voor de risico's in het sociaal domein, vanwege de nieuwe taken, de eerste drie jaar een aparte risicoreserve aangehouden wordt. Op basis van de actuele risicoberekening houden wij € 10 mln. aan in de algemene concernreserve voor algemeen risico's. Voor het onderdeel vastgoed is € 10 mln. beschikbaar. In de risicoreserve sociaal domein is € 7,8 mln. als weerstandsvermogen aanwezig.
Zoals blijkt uit bovenstaande tabel hebben wij een totale incidentele weerstandsbuffer van € 28,2 mln. dat direct gerelateerd is aan de in februari 2017 uitgevoerde risicocalculatie.

A. Algemene en specifieke uitgaverisico´s

Renteramingen
De invloed van rentemutaties op onze begroting is met name gerelateerd aan de omvang van het financieringstekort en de omvang van te herfinancieren langlopende leningen en van leningen waarvoor renteherziening gaat plaatsvinden. Voor de te financieren bedragen (financiering, herfinanciering en renteherziening) tot eind 2017 wordt uitgegaan van renteniveaus van 1,0 %. Voor de kort lopende leningen wordt uitgegaan van 0 %. In de risicomatrix is het effect van 1% extra rentestijging verwerkt (post van ca € 1,0 mln. laag risico). De kans op tegenvallers t.a.v. renteramingen neemt toe, vooral indien de volgende situaties zich gelijktijdig gaan voordoen: stijgende renteniveaus, afnemende omvang van financiering met eigen vermogen en toename en/of snellere besteding van verleende investeringskredieten

Loon- en prijsontwikkeling aan de uitgavenkant van de begroting
In de risicomatrix is het effect van 1% additionele stijging van lonen en prijzen voor de algemene middelen verwerkt (post van € 1,9mln. midden risico). Daarnaast kunnen er geringe risico’s naar aanleiding van het nieuw overgangsrecht voor de FLO voormalig brandweerpersoneel optreden.

Vennootschapsbelasting (Vpb):
Overheden die winst behalen met activiteiten die concurreren met de ‘markt’, vallen vanaf 2016 onder de vennootschapsbelasting. De belastingdienst bepaalt bij de beoordeling van de aangifte wat ondernemingsactiviteiten zijn en welke activiteiten voor een winstvrijstelling in aanmerking komen. Hoewel we de aandachtsgebieden in beeld hebben die met zeer grote zekerheid belastingplichtig gaan worden (slagboom-parkeren en grondexploitaties) is de exacte financiële impact (feitelijke belastingdruk) nog niet beschikbaar. Het risico dat we belasting moeten betalen is hoog, het exacte bedrag ongewis. In 2016 is een verwachte belastingverplichting opgenomen van € 150.000. Vanaf 2017 ramen wij een voorlopige belastingverplichting van € 0,7 mln. o.b.v. de MPV 2017 en slagboom parkeren. Het risico op een hogere belastingverplichting nemen wij mee onder het weerstandsvermogen. Om het risico van fluctuaties te ondervangen is een hoog risico van € 300.000 meegenomen. De toekomst zal uitwijzen in hoeverre dit uitgangspunt realistisch is en aanpassing behoeft.

B. Algemene en specifieke opbrengstrisico´s

Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds, exclusief sociaal domein.
De groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling (accres) van de netto rijksuitgaven. Bijstelling van de accressen voor de komende jaren is een reëel risico. Daarnaast is er het risico dat er sprake is van onderuitputting op de rijksuitgaven van 2016. In de meicirculaire 2017 wordt de definitieve uitkomst over 2016 verwacht. Er is een midden risicobedrag opgenomen van ca € 1,9 mln. (1% structureel risico).

Een ander reëel risico betreft de verdeelsystematiek van de algemene uitkering, exclusief sociaal domein. De werkelijk ontvangst via de algemene uitkering is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de verdeelmaatstaven bij de andere gemeenten. In de risicomatrix is voor het verdeelrisico's een midden risicobedrag opgenomen van ca. € 1,9 mln. (1% structureel risico).

BTW risico’s BCF
Conform de afspraken vastgelegd na afronding van de BCF(= BTW Compensatie Fonds) is een risicopost hoog opgenomen ter grootte van € 100.000 per jaar in verband met mogelijke controles belastingdienst

Volumerisico´s opbrengstramingen
Deze doen zich voor bij de OZB en bij diverse eigen heffingen zoals bouwleges, leges burgerzaken, markt-/havengelden. Ook het volume van geraamde dividenden is te zien als een risicopost. Het risicodeel op deze posten is in de risicomatrix gesteld op 10% van de geraamde bedragen en heeft een structureel karakter. In de risicocalculatie is in totaal ca. € 1,0 mln. als risicobedrag opgenomen (als middenrisico).

Specifiek ozb risico verzorgingstehuizen
Door recente jurisprudentie is onduidelijkheid ontstaan hoe om te gaan met de woondelenvrijstelling bij verzorgingstehuizen. In een uitspraak van het Gerechtshof Den Haag is uitgemaakt dat er veel eerder sprake is van het moeten heffen tegen woningtarief i.p.v. het niet-woningtarief. Dit betekent dat geen gebruikersaanslag meer wordt opgelegd en bovendien dat de eigenarenaanslag tegen een lager tarief wordt opgelegd. Daarnaast is er een recente uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam geweest die de oude lijn in de jurisprudentie handhaaft. Hierbij heeft de gemeente Zwolle zich aangesloten. In 2016 hebben hiervoor in Zwolle geen procedures gelopen. We blijven dus vooralsnog de vrijstelling toepassen zoals we al deden. In de risicocalculatie is € 350.000 als laag risicobedrag opgenomen.

C. Open eind risico´s

Een aantal regelingen kenmerkt zich door een open eind karakter. Als inwoners van Zwolle voldoen aan criteria kunnen zij een beroep doen op deze regelingen, ook al zou dat leiden tot een overschrijding van het gemeentelijk budget. Als regel wordt in de risicomatrix 10% van het in de begroting opgenomen bedrag als risicopost meegeteld. De risico's gepaard gaande met het sociaal domein zijn onder categorie J verwoord.

Participatiewet inkomensdeel
Gemeenten voeren de bijstand in medebewind uit. De gemeenten ontvangen hiervoor een budget van het rijk via een specifieke uitkering. In 2015 is door het Rijk een nieuw verdeelmodel voor deze specifieke uitkering ingevoerd. In dit verdeelmodel komt Zwolle in 2017op basis van de prognoses ontwikkeling bijstandsvolume € 2,7 mln. tekort op een rijksuitkering van € 45,6 mln. Dit is 6% van de rijksuitkering. Voor het tekort boven de 5% overschrijding kan een beroep worden gedaan op een extra rijksbijdrage uit de Vangnetregeling. Het netto tekort 2017 komt daarmee, na verrekening van de extra rijksbijdrage Vangnetregeling, op € 2,5 mln. Dit bedrag is in de begroting 2017 structureel geraamd en is daardoor in het kader van de risicomatrix geen financieel risico. [Vangnetregeling: Tot 5% overschrijding van de rijksuitkering komt het tekort volledig voor rekening van de gemeente. Van het tekort tussen 5% en 12,5% komt 50% voor rekening van de gemeente. De overschrijding boven de 12,5% wordt volledig vergoed door het rijk. Het maximale financiële risico voor de gemeente Zwolle bedraagt op basis hiervan € 4,0 mln.]

Bijzondere bijstand/armoedebeleid
De uitgaven voor bijzondere bijstand is een verzamelpost van diverse open eind regelingen. De kosten van beschermingsbewind lopen nog altijd jaarlijks op. Geprobeerd wordt dit in te dammen door (landelijk) afspraken te maken met de rechtbank over het onder beschermingsbewind plaatsten van mensen. Er is ook sprake van een toenemend beroep op duurzame gebruiksgoederen en eenmalig levensonderhoud. Dit vindt in belangrijke mate zijn oorzaak in een toenemend aantal statushouders die in Zwolle worden gehuisvest. Daarnaast is aan het budget voor bijzondere bijstand een budget uit de decentralisatie uitkering sociaal domein toegevoegd voor chronisch zieken. Dit budget is nu ook meegenomen in de berekening van de hoogte van het te lopen financieel risico. Het financieel risico voor bijzondere bijstand is beoordeeld als midden (50%).

Leerlingenvervoer
In de risicomatrix is voor leerlingenvervoer een risicopost opgenomen van € 0,2 mln. met als weging laag.

Kwijtschelding
Kwijtschelding van afval leges zijn via reserves afgedekt. Kwijtschelding: de risico’s zijn zeer beperkt en hebben vooral betrekking op de afvalstoffenheffing. Deze risico’s zijn afgedekt via de reserve afvalstoffenheffing. Bij OZB en rioolheffing is de kwijtschelding qua omvang bijna te verwaarlozen. Het beperkte risico is in de risicomatrix op pm gesteld.

D. Schadeclaims

Planschade
Er zijn enkele planschadeverzoeken in behandeling. Wellicht leidt een gedeelte hiervan tot schadevergoeding. Deels worden de kosten opgevangen binnen de projecten. Hoge claims kunnen echter niet opgevangen worden. Dit geldt ook voor een aantal schadekwesties/claims die in de fase van bezwaar en beroep zijn beland (zie voor concrete informatie de stukken die vertrouwelijk ter inzage liggen)
Om te vermijden dat planschades voor rekening van de gemeente komen, wordt in recente en nieuwe overeenkomsten met ontwikkelaars zoveel als mogelijk opgenomen dat zij verantwoordelijk zijn voor planschades.

Overige schadeclaims
Er is sprake van een aantal lopende schadeclaims met een risico op financieel verlies voor de gemeente (zie de vertrouwelijke specificaties).

E. Risico’s Verbonden partijen en overige (gegarandeerde) geldleningen

In dit onderdeel van de paragraaf weerstandsvemorgen en risicomanagement wordt ingegaan op de relatie met overige partijen waarmee de gemeente een risico loopt dat het effect heeft op het weerstandsvermogen.
We onderscheiden hier:
- Verbonden partijen
- Overige geldleningen
- Overige gegarandeerde geldleningen

Risico's verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin we bestuurlijk én financieel in participeren. Verbonden partijen voeren werk uit ten behoeve van de gemeente Zwolle. Dit werk gaat gepaard met risico; 'De belangrijkste zijn verwoord in de diverse programma's en samengevat in de paragraaf verboden partijen. De paragraaf verbonden partijen biedt daarnaast ook inzicht in de (eventuele) financiële effecten, indien risico's optreden en of het eigen vermogen van de verbonden partijen dit kan opvangen.
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement wordt inzichtelijk gemaakt welke risico's de gemeente loopt met een mogelijk effect op het weerstandsvermogen van de gemeente Zwolle. We onderscheiden hier aandeelhouderschap, gemeenschappelijke Regelingen en stichtingen.

- Aandeelhouderschap

NV Wezo
De gemeente is 100% eigenaar van de aandelen van de NV WEZO. Hierdoor staat de gemeente bij de BNG voor € 15,0 mln. garant voor alle korte en langlopende geldleningen van de NV. Het totaal saldo aan vaste geldleningen per 31/12/2016 bedroeg € 6,27 mln. en aan rekening courant € 4,01 mln. Totaal € 10,28 mln. Er is sprake van enig risico, ingeval van de NV niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Daar staat tegenover een zekerheidstelling in de vorm van onderpand van al het onroerend goed van de NV. afgelopen. (Getaxeerde marktwaarde € 10 mln.).

Deelnemingen in aandelenkapitaal
De gemeente Zwolle participeert in een aantal, overheid geliëerde, bedrijven in de vorm van deelname in het aandelenkapitaal geschiedt dit ultimo 2015 tot een bedrag, onze boekwaarde, van ruim € 1,0 mln. Deze aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. In het algemeen is de werkelijke waarde van dit aandelenkapitaal op dit moment aanzienlijk hoger. Er zijn geen redenen die doen twijfelen aan een ongestoorde voortgang van betreffende bedrijven. Derhalve is het risico op deze deelnemingen vrijwel nihil.

- Gemeenschappelijke Regelingen

GGD kent enkele risico's zoals personele risico's (i.v.m een terugkeergarantie € 90.000, risico laag. Ook ligt er nog een claim van Halt € 70.000 (met risico laag) en een als laag ingeschat risico a.g.v. uittreding Hattem van € 150.000.

Veiligheidsregio.
De gemeente heeft aan de Veiligheidsregio een lening verstrekt voor de aankoop van de kazerne. In de loop van 2022 zal het restant uitstaand bedrag worden verrekend met de terugkoop van de kazerne aan de Middelweg. Tussentijds vinden er aflossingen plaats.

Voor de overige gemeenschappelijke regelingen zijn geen specifieke risico's die een effect hebben op het weerstandsvermogen van de gemeente Zwolle.

Risico's overige verstrekte geldleningen

En fors deel hiervan, bijna € 14,9 mln. betreft leningen aan woningcorporaties c.a. Dit bedrag is lager dan vorig jaar vanwege reguliere aflossingen. Onderhavige geldleningen vallen onder de vrijwaring door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Eerst indien het WSW in financiële problemen geraakt, nadat ook haar garantievermogen is aangesproken, zijn de gemeenten, samen met het rijk, gehouden naar rato bij te dragen in een achtergestelde lening aan het WSW. Hoewel in het verleden enkele woningcorporaties negatief in het nieuws zijn gekomen, achten wij het geheel beheersbaar. Het risico ter zake kwalificeren we als gering (als pm verwerkt).

Door ons verstrekte leningen aan zorginstellingen hebben een schuldrest van bijna € 2,1 mln. Het risico achten we laag.

Een pm risico post is opgenomen voor wat betreft de verstrekte leningen in het kader van bijstand c.a.

De overige schuldrest van circa € 2,2 mln., waarvan € 600.000 uitgestelde betaling in verband met verkoop Ecodrome, hierbij is een recht van 1ste hypotheek op het verkochte ten behoeve van de gemeente gevestigd. Daarnaast loopt er lening in aan Odeon, dit betreft terugbetalingsregeling over teveel ontvangen subsidie van bijna € 800.000. Betreft verder leningen verstrekt aan enkele organisaties op het terrein van de sport en aan particulieren voor riolering en ten behoeve van zonnepanelen aan scholen. Ten aanzien van laatstgenoemde schuldrestanten ligt het risico voor het tijdig ontvangen van rente en aflossing volledig bij onze gemeente. Ons zijn op dit moment geen signalen bekend van betrokken organisaties en/of particulieren die niet aan hun verplichtingen zouden kunnen voldoen. In de matrix is een laag risico opgenomen. Tevens zijn er nog voreringen op twee gemeenten in verband met de overname van de WEZO door ons, het risico hierop achten we nihil.
Naast voorgaande leningen verstrekken we nog leningen t.b.v. doelgroepen, die volledig worden gedekt ten laste van respectievelijke stimuleringsfondsen. Risico hierop achten we gering, derhalve pm risico opgenomen.

De leningen die middels het SVN (StImuleringsfonds Volkhuisvesting Nederland) worden verstrekt, gaan allen met NHG garantie. Mocht het onverhoopt tot een gedwongen verkoop komen, dan kan het SVN een beroep doen op die NHG. Het eigen risico hierbij is 10% voor het SVN. Zij hebben een kapitaalbuffer voor die 10%. Voor onze gemeente is het dus een latent risico.

Risico's overige verstrekte garantieleningen

Een schuldrestant van ruim € 710 mln. betreft de garantie van leningen aan woningcorporaties en landelijk toegelaten instellingen. Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Ten aanzien hiervan hebben deelnemende gemeenten, samen met het rijk, een achtervang functie (zie boven).
Een schuldrestant van € 1.115 mln. betreft garantie van hypothecaire leningen aan particulieren in het kader van woningbouw cq. woningverbetering. Het risico over deze categorie leningen is in de risicomatrix als PM post verwerkt. Het betreft leningen die t/m 2010 via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW), via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG), aan inwoners van onze

gemeente zijn verstrekt. Het rijk en de gemeenten vervullen ook hier de achtervang functie; zij kunnen ieder voor 50% worden aangesproken op financiële tekorten van dit waarborgfonds, voor zover het betreft leningen die t/m 2010 onder deze garantie zijn verstrekt. Met ingang van 2011 staat het rijk zelfstandig volledig garant voor alle vanaf dan verstrekte leningen.
Een simulatie heeft eerder aangetoond dat voor rijk en gemeente in dezen sprake is van een niet te veronachtzamen, maar klein risico. Ons risico is als pm opgenomen.

Overige garanties hypothecaire leningen woningen:
Ruim € 7 mln. hiervan betreft oude garanties t.b.v. particulieren ten aanzien waarvan we het risico zeer gering achten. De stijging van de huizenprijzen in de loop der jaren moet ruim voldoende geweest zijn, bij (gedwongen) verkoop in voorkomend geval, het schuldrestant van meestal 'slechts' enkele tienduizenden euro's, te dekken.
Het schuldrestant van door onze gemeente gegarandeerde geldleningen verstrekt aan particulieren door het Nationaal Restauratiefonds (NRF), bedraagt € 850.000. In totaal is sprake van 35 betrokken particulieren. Onze gemeente kan aangesproken worden voor de helft van het totale schuldrestant ofwel ruim € 400.00.
We schatten de risico's laag in van de volgende verstrekte gemeentegarantie aan het dierenasiel, stichting Kringloop, aan het SWZ ten behoeve van de verbouw voormalige Jenapleinschool en de Stadkamer.
Dat geldt ook voor diverse garanties sportsector (exclusief PEC). Een schuldrestant van bijna € 2,5 mln. aan diverse sportverenigingen. Wij zullen jaarlijks de jaarrekeningen van deze verenigingen beoordelen.

F. Verzekeringsrisico´s

Openbare ruimte
Met name bij voorzieningen in de openbare ruimte is er sprake van een risico op financiële schade die niet door een verzekering wordt gedekt. In dit verband zijn vooral de volgende risicogebieden te noemen: onderhoud wegen, verharding, bruggen, verlichting, bebording, gladheidbestrijding, onderhoud havens, watergangen, bermen, onderhoud bomen, speelwerktuigen, riolering, kabels en leidingen in de openbare ruimte. De gemeente is verzekerd voor die gevallen, waarin de gemeente naar derden onrechtmatig handelt, of in het geval van wegbeheer, wegmeubilair een gevaarlijke situatie laat ontstaan of heeft laten ontstaan. Voor wegbeheer, leidingbeheer geldt risico aansprakelijkheid, hetgeen betekent dat als er zich een gevaar voordoet en men hiervan schade lijdt, de gemeente in beginsel aansprakelijk is. Voor zaak- en letselschade is het eigen risicobedrag € 5.000 per gebeurtenis. Voor vermogensschade is dit € 12.500 per gebeurtenis.
Onveilige situaties kunnen bij ons onbekend zijn. Zodra wij er kennis van nemen, worden deze met voorrang opgeheven. Het relatief beperkte budget voor structureel onderhoud van onder andere elementenverhardingen zou risicoverhogend kunnen werken. In de praktijk blijkt dit echter mee te vallen. In de afgelopen jaren hebben zich geen calamiteiten voorgedaan. De gemeente is eigen risicodrager waar het gaat om technische kunstwerken (tunnels, viaducten etc.). Alle technische kunstwerken worden minimaal eens per 2 jaar geïnspecteerd op de aspecten heel en veilig. De parkeerapparatuur van de gemeentelijke parkeergarages/terreinen is onder de brand- c.q. uitgebreide gevarenverzekering meegenomen. De betaalautomaten voor straatparkeren zijn niet verzekerd. In de budgetten is een post opgenomen voor kosten van vandalisme/schade.

Onderverzekering inventaris scholen
gemeente heeft de kosten van de 1e inrichting als verzekerde waarde inventaris verzekerd, In de scholen staat echter veel dan de verzekerde som aan inventaris. Nagaan wat verzekerd dient te worden en de verzekerde sommen zo nodig aan te passen. Dit laatste om onderverzekering in de toekomst te helpen voorkomen.

G. Risico´s vergunningverlening

Zie vertrouwelijke informatie.

H. Risico's vastgoed

Bij de MPV 2017 is een actuele risico-inventarisatie gehouden van de vastgoedexploitaties en -projecten. Het totaal gekwantificeerd risicobedrag ad € 10,8 mln. bestaat uit algemene- en projectgebonden risico's. Een deel van deze risico's heeft betrekking op positieve grondexploitaties. Indien sprake is van een substantieel positieve grondexploitatie dan worden de risico's geacht opgevangen te kunnen worden binnen de betreffende grondexploitatie. Op dit moment geldt dat voor de grondexploitatie Hessenpoort, waarvan het risicobedrag berekend is op € 3,2 mln. Voor de resterende risico's ad € 7,6 mln. houden wij een weerstandsreserve aan van € 10 mln. Dit houdt in dat de dekkingsgraad van de risico's 130 % is. De minimum dekkingsgraad is op 50% gesteld. De voorziening voor grondprijsontwikkelingen ad € 5 mln. kan vrijvallen en is in het MPV resultaat 2017 verwerkt.
Voor meer informatie over de vastgoedexploitaties verwijzen wij u naar de verplichte paragraaf grondbeleid.

I. Overige Risicokosten

vandalisme schade parkeer apparatuur
Niet alleen met Oud en Nieuw, maar gedurende het gehele jaar worden we geconfronteerd met vandalisme en diefstal. Van pure vernieling van straatmeubilair tot het stelen van doelen etc. Tot dusver lukt het meestal de geleden niet verhaalbare schade binnen de reguliere budgetten op te vangen.

risico´s ziekte bomen
De afgelopen jaren worden we door de klimaatverandering steeds vaker geconfronteerd met boomziektes en stormschade. Daarnaast is er nog sprake van achterstallig onderhoud. Er vindt controle plaats op (potentiële) risicobomen. Het bestand van de kleine straatbomen "vergrijst". In 2017 wordt de eerste fase van het meerjarig vervangingsplan uitgevoerd.

Boomziektes en –plagen:

- Iepen, kastanjebomen en risicobomen worden gecontroleerd. Vanwege kans op infectie van gezonde bomen worden zieke iepen direct verwijderd en vervangen. In 2016 zijn ten opzichte van voorgaande jaren veel Iepen aangetast. We monitoren of dat zich doorzet en we vervangen de Iepen voor soorten die niet of minder gevoelig zijn. Wat de kastanjeziekte betreft worden er preventieve maatregelen genomen. Dode kastanjes worden verwijderd en vervangen. De potentiële risicobomen, circa 12.000 stuks, worden om de 2 jaar geïnspecteerd; de “echte” risicobomen, circa 800 stuks, worden elk jaar gecontroleerd.
- Na een stabilisatie in 2015 zijn de kosten voor bestrijding van de eikenprocessierups in 2016 sterk gestegen. Direct optreden is noodzakelijk vanwege de gezondheidsrisico’s voor onze burgers. In het najaar van 2016 nemen we maatregelen om verspreiding in 2017 zoveel mogelijk te beperken. De verspreiding hangt sterk af van de weersomstandigheden.
- Overlast door de spinselmot is in 2016 verder afgenomen als gevolg van het vervangen van beplanting. De overlast vormt geen probleem meer.
- De essentakkensterfte, is voor het eerst gesignaleerd in Zwolle in 2012 en breidt zich verder uit. We verwachten voor de periode na 2017 een stijging van de schade.
- De overlast door “lekkende bomen” is de afgelopen jaren toegenomen, al viel 2016 mee. Door warmere zomers, hebben bomen meer last van luizen, die daardoor vaker hinderlijk gaan "druipen". Naast lindes geven sinds 2012 ook andere boomsoorten deze overlast.
- Stormschade wordt veelal veroorzaakt door bomen, die in hun val hun omgeving beschadigen. Het blad blijft tegenwoordig langer aan de bomen, waardoor deze langere tijd gevoelig zijn voor stevige stormen (een boom zonder blad kan veel meer wind verdragen). Bovendien vinden meer stormen plaats in de periode dat de bomen nog bladdragend zijn.

Snellere slijtage geluidsreducerend asfalt
Afgelopen jaar heeft verdiepend onderzoek plaatsgevonden op wegen waar de problematiek met snellere slijtage van geluidwerend asfalt (ZSA) mogelijk aan de orde kan komen. Uit dit onderzoek (boringen en inspecties) op de andere wegvakken waar dit type asfalt is toegepast, is geen sprake van de problematiek zoals op de Hasselterweg en Westenholterallee. Bekend is echter dat dit type asfalt kwetsbaarder is dan was aangenomen en daardoor een groter risico kent op versnelde slijtage. Met het oog op dit grotere risico blijven we de wegvakken waar dit type asfalt is toegepast tijdens de jaarlijkse inspectieronde nauwlettend in de gaten houden.

Kademuren Thorbeckegracht en Blekerswegje
In 2017 wordt buitengewoon onderhoud gepleegd aan de kademuren. Hiervoor is dekking gevonden in de onderhoudsbegroting. Na dit onderhoud kan dit risico hier vervallen

Voor bovengenoemde risico's wordt een stelpost aangehouden van 1, 5 miljoen.

J. Algemene reserve risico's Sociaal Domein

sociale werkvoorziening
De toegang tot de Wet sociale werkvoorziening is per 1 januari afgesloten. Op basis van door het rijk berekende uitstroompercentages wordt het budget jaarlijks overeenkomstig verlaagd. Tevens wordt, als extra bezuiniging, de komende jaren het gemiddelde subsidiebedrag per Sw-medewerker verlaagd. In 2017 betekent dit een lager budget voor de Wsw van € 1,1 mln. ten opzichte van 2016. Risico's zijn dat de uitstroompercentages niet worden gerealiseerd of dat de korting op het gemiddeld subsidiebedrag niet kan worden opgevangen met hogere opbrengsten. Dit risico wordt beoordeeld als midden (50%).

WMO open eindrisico
Het risico is aanwezig dat het verschil tussen de beschikbare budgetten ten opzichte van werkelijk verbruik daalt. De volgende onderdelen beschouwen we als openeindregeling: WMO, individuele begeleiding, dagbesteding, Jeugdzorg. We berekenen deze conform de spelregels van openeindregeling. Risico’s als afwenteling vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ), toename zorgbehoefte, druk vanuit wachtlijsten, wijzigingen uit gerechtelijke uitspraken, etc. komen vooral hierin tot uitdrukking. Ook voor 2017 wordt via de inkoopcontracten een balans gezocht tussen de beschikbaarheid van zorg en de beheersing van het budget. De werkelijke cijfers van 2015en verwachte eindcijfers 2016 zijn bekend en deze ervaringscijfers zijn bij het bepalen van deze risico's meegenomen. Bij jeugd bestaat er een hoog risico op totaal regionaal budget. Zowel in 2015 als verwacht in 2016 kent Jeugdzorg een tekort. (ca. 5,5 mln. resp. € 14 mln. regionaal). De eigen bijdragen worden via het CAK verwerkt, gelet op het ontbreken van inkomensgegevens is het moeilijk om een prognose te maken. Op basis van ervaringscijfers 2015 is dit risico ingeschat (in 2015 en 2016 ca. 5,2 mln. inkomst)

Beschermd wonen
Voor het Beschermd Wonen wordt een laag risico post opgenomen, dit is ten opzichte van vorig jaar een daling (van midden risico naar laag risico). Er zijn nu ervaringscijfers vanuit 2015 en 2016.Daarnaast is het Rijksbudget nu aangepast, er is regionaal meer budget toegekend. In 2015 is er regionaal budget overgehouden, die ingezet gaat worden in 2016 en 2017. Laag risico.

Invoering objectief verdeelmodel
Daarnaast vormt de verdere invoering van het objectief verdeelmodel een risico dat nu als pm wordt opgenomen.

Beoordeling weerstandsvermogen

Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico´s met maart 2017 als peilmaand. De uitkomsten - in de vorm van een risicomatrix met achterliggende onderbouwingen - liggen vertrouwelijk ter inzage. In totaliteit is een risicobedrag gecalculeerd van € 31,6 mln. Dit bedrag heeft voor € 7,6 mln. betrekking op niet afgedekte risico´s grondexploitaties, voor € 9,8 mln. op risico's sociaal domein en voor € 14,2 mln. op overige niet afgedekte risico´s. Bij de berekening van dit bedrag zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals vastgelegd in de door de raad in februari 2012 vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

In vergelijking tot de peiling in de voorgaande risicomatrixen is de volgende ontwikkeling waar te nemen :

Peilingsmaand	Risico Bedrag	Dekkingspercentage gerealiseerd met beschikbare weerstandscapaciteit	Procentuele aandelen posten met:		
			Hoog risico	Midden risico	Laag risico
augustus 2008	16,9 mln.	59%	36%	49%	25%
augustus 2009	15,3 mln.	65%	36%	45%	19%
augustus 2010	27,6 mln.	50%	50%	29%	21%
augustus 2011	21,8 mln.	50%	36%	40%	24%
augutsus 2012	55,2 mln.	56%	44%	41%	15%
augustus 2013	45,6 mln.	55%	48%	38%	14%
augustus 2014	42,1 mln.	59%	44%	37%	19%
Augustus 2015	50,8 mln.	65%	50%	37%	13%
Maart 2016	40,2 mln.	71%	44%	41%	15%
Augustus 2016	39,7 mln.	82%	48%	38%	14%
Maart 2017	31,6 mln.	89%	41%	41%	19%

Conform de berekening in de vertrouwelijke risicomatrix is het benodigde weerstandsbedrag ter afdekking van het risicobedrag ad € 31,6 mln. bepaald op ca € 28,2 mln. Hiermee wordt een afdekking van risico's van 89% bereikt, hetgeen ligt tussen de afgesproken marge van 50% en 100%.

Financiële kengetallen (BBV)

De gemeenten zijn verplicht in de paragraaf weerstandsvermogen een zestal financiële kengetallen op te nemen voor het laatste rekeningjaar, het lopende begrotingsjaar en het nieuwe begrotingsjaar.
In onderstaande tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen en vervolgens voorzien van een beoordeling. In bijlagen van de begroting zijn de definities van de betreffende kengetallen opgenomen.

	2015 rekening	2016 begroting	2016 rekening	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting
1a. Netto schuldquote	0,78	0,84	0,74	0,76	0,75	0,74	0,73
1b Netto Schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	0,67	0,73	0,67	0,69	0,69	0,67	0,67
2. Solvabiliteitsratio	0,22	0,17	0,26	0,15	0,15	0,15	0,16
3. Kengetal grondexploitatie	0,18	0,25	0,13	0,14	0,12	0,11	0,09
4. Structurele exploitatieruimte	0,06	0,00	0,04	0,01	0,01	0,01	0,01
5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoons huishoudens	0,92	0,89	0,89	0,89	0,91	0,92	0,93

In algemene termen kunnen we stellen dat structurele weerbaarheid in de rekening aanwezig is gelet op de beschikbare structurele begrotingsruimte en de lager dan gemiddelde belastingdruk. De rentekosten op de leningen zijn beheersbaar en worden volledig opgevangen binnen het begrotingsresultaat. Door spreiding in aan te trekken leningen beperken wij het risico van rentestijgingen. Ook de verhouding tussen eigen vermogen en schulden (solvabiliteitsratio) blijft op niveau.

Naast de structurele ruimte in de rekening is ook sprake van het op peil hebben van ons weerstandsvermogen op de onderdelen vastgoed, sociaal domein en overige begrotingsonderdelen.

Paragraaf 3 Verbonden partijen

In de paragraaf verbonden partijen besteden wij aandacht aan rechtspersonen (verbonden partijen), waarmee de gemeente Zwolle een bestuurlijke én financiële band heeft. Verbonden partijen betreffen (participaties in) deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.
Van bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt raakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn/haar verplichtingen niet nakomt.

De afgelopen jaren zijn diverse verbeteringen doorgevoerd in deze paragraaf en in de sturing op verbonden partijen. Dit onder meer naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Remote Control - Onderzoek naar verbonden partijen' (april 2013) en meer recentelijk wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In dat kader is onderzocht hoe de grip op de verbonden partijen verbeterd kan worden. Hierin werken we samen met verschillende regiogemeenten. Uw raad is hierover geïnformeerd in uw vergadering van 5 september 2016 door middel van de informatienota 'Handreiking Verbonden Partijen Gemeente Zwolle'.

De Handreiking geeft uitvoering aan de aanbeveling van het Rekenkamerrapport. In de Handreiking wordt een praktische invulling gegeven aan het theoretische kader van de Kadernota Verbonden Partijen. Het biedt inzicht in de mogelijkheden van samenwerking in een verbonden partij en hoe de governance ingericht wordt. De rol van zowel raad als college is verwoord, evenals de wettelijk vereisten van informatieverstrekking. Ook wordt specifiek aandacht besteed aan de financiële en bestuurlijke risico's per verbonden partij.

Daarnaast komen er uit de Handreiking een aantal zaken naar voren die in de gemeentelijke organisatie worden geïmplementeerd. In het najaar 2016 zijn hier belangrijke stappen in gezet. Het archief is op orde gebracht en de stukkenstroom is geüniformeerd. Het subsidieloket, dat de administratie voor onze subsidiepartners verzorgt, verzorgt nu ook de workflow-beheersing van de verbonden partijen. Op ambtelijk niveau is een leercirkel gemaakt ten behoeve van kennisoverdracht en praktijktraining.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke GezondheidsDienst IJsselland (GGD IJsselland) - Zwolle				
Programma	13 - Opvang en bescherming 14 - Inkomen			
Oorsprong verbonden partij	Zwolle neemt deel in de GR GGD IJsselland op basis van verlengd lokaal bestuur. Belangrijkste beleidsterrein betreft de publieke gezondheidszorg. Daartoe voert de GGD een aantal wettelijke taken uit (wet Publieke Gezondheid) en een aantal taken 'in vrijwillige samenwerking' (zoals bijv. lijkschouwing).			
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners. GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland. GGD IJsselland voert de taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen, zoals Jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidsbeleid gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen.			
Resultaten beleidsvoornemens	In de bestuursagenda 2015-2017 zijn een tweetal ambities vastgelegd. 1: GGD is de vertrouwde adviseur van gemeenten en 2: Moderniseren van de governance. Ten aanzien van de advisering aan gemeenten geldt voor Zwolle dat de GGD deze vertrouwde adviseur is, ook ten aanzien van bijvoorbeeld fysieke planvorming. Modernisering van de governance is in concept gereed en zal voor eind 2017 afgerond zijn.			
Bestuurlijk belang	In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (RG) GGD IJsselland. Elke gemeente heeft 1 stem. Het DB bestaat uit 3 leden. Zwolle levert de voorzitter van DB en twee leden in het AB (waaronder voorzitter).			
Financieel belang	1 januari 2016:	24,5%	31 december 2016	Basisproducten 24% (€ 2.082.467) + additionele producten 24,3% (€ 3.904.000)
Toelichting	Het financieel belang is beperkt tot de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage. Hierbij hanteert de GGD een behoudende begroting.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 2.378.234	31 december 2016:	€ 1.548.625
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 9.466.701	31 december 2016:	€ 10.109.754
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 79.000 (2016) (incl. asbestclaim gemeente Zwolle van € 883.000)			
Risico's	Basisproducten worden gefinancierd o.b.v. inwonersbijdrage. Additionele producten worden per gemeente gefinancierd, voor risico's op de additionele producten (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Deze komen niet t.l.v. de GR. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd o.b.v. risico-inventarisatie. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kan Zwolle voor 24% worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Het risico voor de gemeente Zwolle wordt klein geacht.			

Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) - Zwolle				
Programma	7 - Veiligheid			
Oorsprong verbonden partij	De Veiligheidsregio is ontstaan uit de verplichting, zoals vastgesteld in artikel 9 en volgende van de Wet veiligheidsregio's. Die wet is op 1 oktober 2010 van kracht geworden om daarmee de slagkracht van de overheid bij rampen en zware ongevallen te verbeteren.			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de veiligheidstaken op basis van de Wet veiligheidsregio's.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2016 is uitvoering gegeven aan de voornemens in o.a. het regionaal crisisplan, waarin de wijze van optreden bij grote incidenten is vastgelegd. Het meest in het oog lopende incident binnen het gebied van de Veiligheidsregio was het treinongeluk bij Dalfsen, waarbij helaas een dode te betreuren viel. Verder heeft in 2016 de jaarlijkse systeemtest plaatsgevonden, waaruit de Veiligheidsregio met een voldoende te voorschijn is gekomen. Vastgesteld kan worden dat het regionaal crisisplan een goede basis is. Voorts zijn in 2016 afspraken gemaakt over de nieuwe financiële verdeelsystematiek.			
Bestuurlijk belang	De Veiligheidsregio wordt gevormd door elf gemeenten. De burgemeester van Zwolle is voorzitter van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur.			
Financieel belang	1 januari 2016:	26,5% (€ 8.897.691)	31 december 2016:	26,5% (€ 8.897.691)
Toelichting	Dit is de jaarlijkse bijdrage aan de Veiligheidsregio			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 2.117.710	31 december 2016:	€ 2.450.264
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 42.270.437	31 december 2016:	€ 27.847.619
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 2.036.750			
Risico's	Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautospuiten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen. De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort, zie bovenstaand percentage.			

Regionale Sociale Recherche - Zwolle				
Programma	14 - Inkomen			
Oorsprong verbonden partij	De Gemeenschappelijke Regeling is in 1992 ontstaan met toentertijd 12 regiogemeenten. In verband met herindeling en wijzigingen bestaat de nieuwe GR sinds 2012 uit 8 gemeenten. De GR is ontstaan uit het oogpunt van effectiviteit. In een groter dienstverband kan een betere kwaliteit en dienstverlening worden geboden. Daarnaast is specifieke kennis op gebied van sociale zekerheidsfraude vereist en eenheid in de uitvoering.			
Openbaar belang (doelstelling)	De gemeenschappelijke regeling is ontstaan om redenen van efficiency, kwaliteitsborging en uniforme aanpak met betrekking tot de bestrijding van sociale zekerheidsfraude en handhaving in bredere zin.			
Resultaten beleidsvoornemens	• Nadruk ligt op zichtbaarheid en dienstbaarheid en het leveren van maatwerk richting regiogemeenten; • Prioriteit bij meest schadeveroorzakende typen van fraude en inspanningen plegen waar dit naar verwachting het meest oplevert. • In stand houden van de regionale samenwerking op het gebied van sociale zekerheidsfraude In 2016 zijn door de sociale recherche in totaal 63 zaken afgehandeld (waarvan 25 in Zwolle). Verder zijn er 6 processen-verbaal opgemaakt tegen 11 personen. Door toedoen van de sociale recherche zijn 18 (13 in Zwolle) uitkeringen beëindigd , hetgeen een besparing opleverde van ruim € 255.600 per jaar (€ 184.600 in Zwolle) In totaal werd er voor ruim € 810.000,- (Zwolle € 500.000) aan fraude opgespoord.			
Bestuurlijk belang	8 gemeenten nemen deel aan deze gemeenschappelijke regeling. De stemverhouding in het Bestuurlijk Overleg (het beslissingsbevoegd forum van portefeuillehouders, waarvan Zwolle voorzitter is) is bepaald op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeenten, met een maximum van 3 stemmen. Zwolle heeft 3 stemmen van de 15.			
Financieel belang	1 januari 2016:	nvt	31 december 2016: nvt	
Toelichting	De uitvoering van de sociale recherche is in handen van de gemeente Zwolle. De kosten worden verrekend o.b.v. het aantal uitkeringsgerechtigden per 31-12.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	nvt	31 december 2016: nvt	
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	nvt	31 december 2016: nvt	
(Verwacht) Financieel resultaat	n.v.t.			
Risico's	zie onder toelichting financieel belang			

WEZO GR - Zwolle				
Programma	12 - Inwonersondersteuning			
Oorsprong verbonden partij	Vanuit de wettelijke verplichting tot uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is deze verbonden partij ontstaan.			
Openbaar belang (doelstelling)	De GR WEZO geeft namens de vijf deelnemende gemeenten Wezo NV opdracht tot uitvoering van de Wsw. GR WEZO fungeert als formeel werkgever voor alle – uit de deelnemende gemeenten afkomstige - personen met een Wsw-dienstverband. Met de opheffing is de opdrachtgevende taak overgegaan naar de afzonderlijke gemeenten.			
Resultaten beleidsvoornemens	GR WEZO is per 1 januari 2016 opgeheven. Liquidatie moet nog plaatsvinden, omdat Herfte pas per 1 juli 2016 is verkocht. De liquidatiebalans zal in het eerste kwartaal 2017 worden opgemaakt.			
Bestuurlijk belang	GR WEZO is per 1 januari 2016 opgeheven. Het bestuur van GR WEZO heeft daarmee alle beleidsinhoudelijke taken neergelegd en zijn bevoegdheden beperkt tot het nemen van besluiten aangaande: • Verkoop vastgoed • Vaststellen liquidatiesaldo • Noodzakelijke besluiten binnen de administratieve besluitvorming. • Besluiten aangaande buitengemeenten Zwolle heeft 2 van de 6 stemmen. De organen van het werkvoorzieningschap blijven, conform artikel 26 van de gemeenschappelijke regeling, na de beëindiging van de regeling in functie, totdat de liquidatie is voltooid. Indien noodzakelijk zal de voorzitter de deelnemers bijeen roepen voor besluitvorming, tenzij – conform de gemeenschappelijke regeling – per e-mail unaniem besluitvorming plaats kan vinden. Na de administratieve afwikkeling en de afronding van de verkoop van Herfte wordt het bestuur de definitieve liquidatiebalans ter vaststelling voorgelegd. Het bestuur stelt dan de eindafrekening vast en geeft opdracht tot uitkering van het eindbedrag.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
Toelichting	De GR heeft een geldlening van € 7,2 mln. aan de NV Wezo verstrekt.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 0			
Risico's	Met de opheffing van de GR WEZO zijn alle risico's rechtstreeks gekoppeld aan Wezo NV. Het betreft de garantstelling voor de BNG, garantiestelling niet Wsw-personeel en vastgoed. Het risico is zeer klein.			

Shared Service Centrum Bedrijfsvoering (SSC ONS) - Zwolle				
Programma	18 - Bedrijfsvoering			
Oorsprong verbonden partij	In 2012 hebben de gemeenten Kampen, Zwolle en de provincie Overijssel het besluit genomen om het Shared Service Centrum Bedrijfsvoering (SSC) op te richten. Het SSC is een samenwerking tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en provincie Overijssel op het gebied van personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoopadvisering. Vanaf 1 januari 2013 is het SSC gestart en verleent het de genoemde diensten aan de drie partnerorganisaties.			
Openbaar belang (doelstelling)	Efficiëntere uitvoering van diensten op het gebied van personeels- en salarisadministratie, ICT en inkoop.			
Resultaten beleidsvoornemens	De gemeente Zwolle treedt op als gastheerorganisatie voor het SSC en de SSC- medewerkers zijn in dienst van de gemeente Zwolle. In 2016 zijn de samenwerkingsmogelijkheden met Dronten en Dalfsen verkend. Dit heeft uiteindelijk niet geleid tot concrete toetredingsvoornemens van de betrokken partijen. Naar aanleiding van het rekenkamerrapport over het SSC is in 2016 gestart met een onderzoek naar het omzetten van de centrumregeling naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (GR). In de loop van 2017 vindt hierover besluitvorming plaats.			
Bestuurlijk belang	Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel participeren in het SSC. Zwolle participeert in de hoedanigheid als centrumgemeente in het SSC Bedrijfsvoering.			
Financieel belang	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	
Toelichting	Als participant is Zwolle een bijdrage in de regeling verschuldigd respectievelijk moet Zwolle betalen voor afgenomen producten en diensten van het SSC.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	
(Verwacht) Financieel resultaat	€ n.v.t.			
Risico's	Indien onverhoopt de kosten van het SSC oplopen en de bedrijfsvoeringsreserve van het SSC niet toereikend is, dan zijn alle partners naar rato een extra bijdrage verschuldigd ter dekking van de kosten.			

Historisch Centrum Overijssel (HCO) - Zwolle				
Programma	12 - Cultuur			
Oorsprong verbonden partij	Eind jaren 90 is er een landelijke tendens geweest dat in elke provincie een historisch centrum is geopend. De samenstellingen van deze historische centra verschilt. Vrijwel altijd is het historisch centrum ook in de provinciehoofdstad gevestigd. Gedachte destijds was vooral dat het archief beter en breder beschikbaar moest zijn (toegankelijkheid) en daarop is de wetgeving aangepast zodat de historische centra er kwamen.			
Openbaar belang (doelstelling)	HCO voert voor de gemeente de wettelijke archieftaak uit. Daarnaast zijn er publiekstaken gericht op ontsluiting van de archieven, zoals tentoonstellingen, websites e.d. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, aanvullend in een vierjarig activiteitenplan.			
Resultaten beleidsvoornemens	Inmiddels is Deventer toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling, het rijk heeft hierop de regeling aangepast. Op dit moment worden er geen aanpassingen vanuit het Rijk omtrent 'Gemeenschappelijke regelingen' verwacht. Eventuele toetreding van het gemeente archief in Kampen is in voorbereiding. Gezien de toetreding van Deventer en de rol die directeur HCO gaat vervullen in het historische verhaal van Zwolle, is uittreden uit de regeling geen onderzoeksvraag meer. De provincie heeft toetreding in overweging om meer bestuurlijk betrokken te raken bij de uitvoering van de regeling. Het HCO is bezig met een digitaliseringsslag. De pilot E-depot wordt omgezet in reguliere bedrijfsvoering.			
Bestuurlijk belang	33.3% gemeente Zwolle, 33.3% Ministerie van OCenW en 33.3% Gemeente Deventer.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 1.519.476	31 december 2016:	€ 1.682.902
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 352.123	31 december 2016:	€ 362.291
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 1.671.953	31 december 2016:	€ 1.639.961
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 28.000			
Risico's	Door de toetreding van Deventer is het bedrijfsrisico gedaald van 50% naar 33,3%.			

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) - Zwolle				
Programma	19 - Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
Oorsprong verbonden partij	GBLT voert de belastingheffing en inning plus de Wet WOZ uit voor haar leden.			
Openbaar belang (doelstelling)	Doelstelling van GBLT is het zorgdragen voor een efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen en WOZ uitvoering			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2016 heeft GBLT door Deloitte een onderzoek laten uitvoeren naar de interne beheersing. De aanbevelingen zijn opgepakt en de effecten hiervan leveren een bijdrage aan de risicobeheersing. Naast het risico op volledigheid van opbrengsten heeft de dienstverlening aan onze burgers en bedrijven de laatste tijd veel aandacht gekregen. Het juist en correct beantwoorden van vragen wordt continue gemonitord.			
Bestuurlijk belang	In totaal nemen 5 waterschappen (na fusie) en 6 gemeenten (na toetreding Dalfsen en Bunschoten) deel aan GBLT. Het DB bestaat uit 1 lid van de gemeenten en 1 lid vanuit de waterschappen. Zwolle is met één lid vertegenwoordigd in het AB net als de andere deelnemers.			
Financieel belang	1 januari 2016:	10,2% (1.778.000)	31 december 2016:	11,6% (1.774.557)
Toelichting	Financieel belang na toetreding Dalfsen en Bunschoten is nog niet bekend			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 1.161.000	31 december 2016:	€ 703.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 2.000.000	31 december 2016:	€ 2.000.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 3.500			
Risico's	Het juist en volledig opleggen en innen van aanslagen en hiermee het realiseren van de begrote belastinginkomsten.			

Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland - Zwolle				
Programma	13 - Opvang en Bescherming			
Oorsprong verbonden partij	De Uitvoeringsorganisatie is opgericht door 11 gemeenten (Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle). De samenwerking op het terrein van de inkoop van (specialistische) jeugdzorg is tot stand gekomen om continuïteit van zorg, efficiency, kwaliteit en doelmatigheid te bieden en vanwege het feit dat dit (deels) door de nieuwe Jeugdwet wordt voorgeschreven;			
Openbaar belang (doelstelling)	De BVO heeft als missie om zich te ontwikkelen tot een stabiele, effectieve en efficiënte organisatie die de 11 samenwerkende gemeenten ontzorgt op het gebied van inkoop, facturatie en financiële monitoring van de jeugdhulp.			
Resultaten beleidsvoornemens	Het betreft hier een uitvoeringsorganisatie. De beleidsvoornemens worden binnen de diverse gemeenten zelf opgesteld.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid. Het bestuur besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen. Het dagelijks bestuur bestaat uit dezelfde personen.			
Financieel belang	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	€ 30,1 mln. zorgkosten € 0,4 mln. uitvoerkosten
Toelichting	De BVO Jeugd heeft geen eigen vermogen. De financiering door de 11 gemeenten vindt op basis van de meicirculaire plaats. Aan het eind van het begrotingsjaar vloeien overschotten terug naar de gemeenten of zullen gemeenten extra moeten bijdragen. Voor Zwolle levert de meicirculaire 2015 het financiële beeld op zoals hierboven geschetst.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 0			
Risico's	Iedere deelnemende gemeente is zelf risicodrager, naar verhouding van de inbreng. De risico's Jeugdzorg voor de gemeente Zwolle worden opgevangen via de risicoreserve Sociaal Domein.			

Gemeenschappelijke Regeling Archeologie - Zwolle				
Programma	Programma 5: Ruimte en cultuurhistorie			
Oorsprong verbonden partij	Het betreft een gemeenschappelijke regeling met het doel tot samenwerking tussen de gemeenten waarbij de archeologische beleids- en opgravingsexpertise van de gemeente Zwolle wordt ingezet in de buurgemeenten en aldus tevens bij wordt gedragen aan het vergroten van inzicht in de regionale archeologische informatie en in de samenhangende bewoningsgeschiedenis van dit gebied.			
Openbaar belang (doelstelling)	(Beleids)advisering en archeologisch onderzoek voor buurgemeenten indien dat noodzakelijk is.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2016 zijn verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd en rapporten opgesteld, waaronder een aantal vanuit het samenwerkingsverband met onze buurgemeenten. Belangwekkend was de opgraving in Hasselt waar de restanten van de Veerpoort aan de Kaai konden worden blootgelegd.			
Bestuurlijk belang	Zwolle is middels een lichte gemeenschappelijke regeling de samenwerking aangegaan met buurgemeenten Hattem, Zwartewaterland en Kampen. Op grond hiervan is de opgravingsvergunning van de gemeente Zwolle uitgebreid tot de het grondgebied van de deelnemende gemeenten.			
Financieel belang	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
Toelichting	zie tekst onder risico's			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
(Verwacht) Financieel resultaat	n.v.t.			
Risico's	Het financiële risico wordt gering geacht. De diensten/kosten van uitgevoerde beleidsadvisering en archeologisch onderzoek worden bij de gemeenten in rekening gebracht en dragen bij aan de dekking van de archeologische dienst. De gemeente Zwolle draagt er zorg voor dat de sectie archeologie over voldoende capaciteit en middelen beschikt om de benodigde archeologische werkzaamheden en de (beleids) advisering te kunnen uitvoeren. Daarmee is het risico van deze GR gering.			

Omgevingsdienst IJsselland		
Programma	Programma 16 - Bestuur en dienstverlening	
Oorsprong verbonden partij	In 2009 zijn door de VNG, het IPO en het Rijk afspraken gemaakt over structurele verbetering van de uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van het omgevingsrecht. Op basis van deze afspraken zijn er Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) ontstaan. In Overijssel is destijds met als uitgangspunt “lokale binding, regionale bundeling” gekozen voor een netwerkvorm op basis van een Bestuursovereenkomst. Naar aanleiding van gewijzigde wetgeving is op 22 december 2016 de Omgevingsdienst IJsselland opgericht als gemeenschappelijke regeling.	
Openbaar belang (doelstelling)	Het doel van deze samenwerking is een aantoonbare verbetering bereiken in de uitvoeringskwaliteit van de Wabo-taken op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving voor wat betreft de basistaken. Het oorspronkelijke uitgangspunt van de netwerk-RUD blijft ook in de nieuwe GR van kracht. Om de kwaliteit te kunnen bewaken is hiervoor in de RUD, op basis van de kwaliteitscriteria, een takenpakket bepaald.	
Resultaten beleidsvoornemens	In 2015 is gestart met het proces van omvorming van de netwerk Regionale Uitvoeringsdienst IJsselland naar een omgevingsdienst op basis van een GR. Hiervoor heeft de raad op 7 december 2015 gelden beschikbaar gesteld. Conform wetgeving te komen tot een kwalitatief goede en robuuste omgevingsdienst. De oprichtingsvergadering is op 22 december 2016 geweest. Op 1 januari 2018 moet de nieuwe omgevingsdienst als GR operationeel zijn. In 2017 wordt verder gewerkt aan een definitieve begroting voor de omgevingsdienst, een organisatie en formatieplan, een sociaal plan en de plaatsing van de betrokken medewerkers. Dan wordt ook duidelijk hoeveel FTE er overgaan en wat de bijdrage van Zwolle gaat worden.	
Bestuurlijk belang	In totaal nemen 11 gemeenten en de provincie Overijssel deel aan de Omgevingsdienst IJsselland. Het DB bestaat uit 5 leden die zijn gekozen uit het AB. Zwolle is met één lid vertegenwoordigd in het AB net als de andere deelnemers.	
Financieel belang	1 januari 2016:	31 december 2016:
Toelichting	Het verwachte financiële belang van Zwolle zal bij de start 01-01-2018 rond de 16% bedragen.	
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	31 december 2016:
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	31 december 2016:
(Verwacht) Financieel resultaat		
Risico’s	Op dit moment is nog niet helemaal duidelijk wat de kosten voor de vorming van de omgevingsdienst zullen zijn maar de verwachting is dat de daarvoor beschikbare gelden voldoende zullen zijn.	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten – Den Haag				
Programma	Programma 19: Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
Oorsprong verbonden partij	De N.V. BNG Bank is in 1914 opgericht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (onder de naam 'Gemeentelijke Credietbank'). De bank is een structuurvennootschap. Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.			
Openbaar belang (doelstelling)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Doelen voor de gemeente Zwolle zijn : • invloed op dienstverlening en kostenniveau • rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging			
Resultaten beleidsvoornemens	Voor 2016 zijn er geen specifieke beleidsvoornemens opgesteld voor de BNG.			
Bestuurlijk belang	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,27%.			
Financieel belang	1 januari 2016:	149.097 aandelen à € 2,50 nominaal = € 372.743	31 december 2016:	149.097 aandelen à € 2,50 nominaal = € 372.743
Toelichting				
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 4.163 mln.	31 december 2016:	€ 4.486 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 145.317 mln. + € 31 mln. (achtergestelde schulden)	31 december 2016:	€ 149.483 mln. + € 31 mln. (achtergestelde schulden)
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 226 mln. (2015) € 369 mln. (2016)			
Risico's	De aanhoudende onzekere marktomstandigheden hebben een negatieve uitwerking op het resultaat financiële transacties. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de BNGBank Nederlandse Gemeenten het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2017. Dit betekent voor Zwolle onzekerheid over de dividendinkomsten. Voor het overige is het financiële risico voor Zwolle gering.			

Essent-opvolgers

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (Enexis) en een productie- en leveringsbedrijf (Essent). In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf verkocht aan RWE. Daarnaast heeft Zwolle in 2014 de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf Attero (voormalig Essent Milieu) verkocht aan Waterland. Uit beide verkopen vloeien de volgende deelnemingen voort waarin wij aandeelhouder zijn:

1. Enexis Holding N.V.
   Het netwerkbedrijf van Essent, Enexis, is buiten de verkoop aan RWE gelaten en daarmee is Enexis Holding N.V. in 2009 een zelfstandig bedrijf geworden, waarvan de diverse overheden aandeelhouder zijn.

2. CBL Vennootschap B.V.
   Bij de verkoop van Essent is het Cross Border Lease Escrow Fonds ontstaan.

3. Vordering Enexis B.V.
   Het economisch eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten zijn binnen de Essent-groep in 2007 overgedragen aan Enexis. Op dat moment beschikte Enexis over onvoldoende contante middelen en daarom is de koopprijs omgezet in een lening van Essent. Na de splitsing in 2009 is de lening over gedragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent.

4. Verkoop vennootschap B.V.
   Bij de verkoop aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel hiervan is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap (wat ook eigendom is van diezelfde aandeelhouders).

5. CSV Amsterdam B.V.
   In 2008 zijn Essent en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON). Een eventuele schadevergoedingsvordering wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders die deze vordering gebundeld gaat ouden via de deelneming Claim Vennootschap B.V.
   Daarnaast hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland bij de verkoop van Attero. De CSV beheert de daartoe geopende escrow-rekening.

6. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.(PBE)
   PBE is één van de onderdelen van Essent en heeft 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), onder andere eigenaar van de kerncentrale in Borssele. PBE heeft de aandelen ondergebracht bij Energy Resources Holding (ERH). Bij de verkoop van Essent aan RWE zouden de aandelen in EPZ ook worden overgedragen. Dit is door het bedrijf Delta NV bij de rechter aangevochten. In 2011 is het bemiddelingstraject dat daaruit voortkwam succesvol afgerond en zijn de aandelen alsnog aan RWE geleverd. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket, waaronder het afwikkelen van zaken die uit de verkoop van de aandelen voortkomen.

Enexis Holding N.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Enexis beheert het energienetwerk in noord-, oost- en zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.			
Openbaar belang (doelstelling)	Doelen van de deelneming: • invloed op dienstverlening en tarieven • rendement • grip op de uitvoering van een publiek belang. Met het aandeelhouderschap worden publieke belangen behartigd. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving. Dit belang wordt nog verder versterkt doordat Enexis de transitie naar duurzame energie faciliteert.			
Resultaten beleidsvoornemens	In het kader van de aflossing van de EDON-lening door Enexis zijn de aandeelhouders van Enexis in de gelegenheid gesteld om de lening om te zetten in aandelen én om aandelen te verkopen aan de partij die de lening wil omzetten in aandelen. De gemeente Zwolle heeft gebruik gemaakt van de laatste mogelijkheid. Op 21 december 2016 zijn 121.226 aandelen verkocht aan de provincie Groningen tegen een bedrag van € 3.800.152 (gebaseerd op de waarde van aandelen per 1 januari 2016). Daarnaast is de bij de aandelen behorende Back-to-Back Lening D (ten bedrage € 283.461) aan de provincie Groningen overgedragen.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle had via stemrecht een belang van 0,24% (355.645 aandelen). Door de verkoop van een aantal aandelen is het belang gedaald naar 0,16% (234.419 aandelen)			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 355.645 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 234.419 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	De nominale waarde per aandeel is € 1			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 3.607 mln.	31 december 2016:	€ 3.704 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 3.472 mln.	31 december 2016:	€ 3.580 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 223 mln. (2015) € 207 mln. (2016)			
Risico's	Zwolle loopt het risico (een deel van) de boekwaarde van € 234.419 te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is zeer gering, omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis.			

CBL Vennootschap B.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	CBL Vennootschap B.V. (CBL = C*ross Border Lease) is ontstaan na verkoop van Essent aan RWE. Zij vertegenwoordigt* de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent als medebeheerder (naast RWE, Essent en Enexis) van het CBL Escrow Fonds en fungeert als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds. Wanneer na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Escrow Fonds nog geld overblijft in het CBL Escrow Fonds, wordt het resterende bedrag in de verhouding 50% - 50% verdeeld tussen RWE en verkopende aandeelhouders.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE (afhandeling alle rechten en plichten).			
Resultaten beleidsvoornemens	Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag afgerond $ 19,1 mln. is door JP Morgan in de verhouding 50%-50% uitbetaald aan RWE en aan de vennootschap. Het restant bedrag is onder inhouding van $ 1 mln. en 15% dividendbelasting naar rato van het belang in CBL Vennootschap B.V. uitbetaald aan de aandeelhouders. In juli 2016 is een bedrag van € 15.551 uitgekeerd aan de gemeente Zwolle (excl. € 2.744 ingehouden dividendbelasting) Er is een bedrag van $ 1 mln. aangehouden voor eventuele nakomende advies- en afwikkelingskosten. De verwachting is dat dit bedrag medio 2017 nog grotendeels vrij zal kunnen vallen en uitgekeerd kan worden aan de aandeelhouders. Ondanks dat het escrow fonds in juni 2016 is uitbetaald en geliquideerd, dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24% (4.752 aandelen) (*in vorige paragrafen werd een verkeerd aantal aandelen gehanteerd. Dit is nu aangepast. De stemverhouding was wel correct*)			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 48 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 48 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	De nominale waarde per aandeel is € 0,01			
Verwacht Eigen Vermogen	1 januari 2016:	$ 9,5 mln. (waarvan $ 9,2 mln. reserves)	31 december 2016:	$ 830.000 (waarvan $ 570.000 reserves)
Verwacht Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	$ 445.000	31 december 2016:	$ 155.000
Verwacht Financieel resultaat	- $ 350.000 (2015) - $ 270.000 (2016) (*voorlopige cijfers*)			
Risico's	Met de liquidatie van het CBL Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat wordt aangehouden in de vennootschap. (afgerond $ 1 mln.). Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.81 BW.			

Vordering Enexis B.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze omgezet in een lening van Essent. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer was opgenomen dat er na splitsing geen financiële kruisverbanden mochten bestaan. Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is besloten de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.			
Resultaten beleidsvoornemens	Op het moment van overdracht bedroeg de vordering € 1,8 miljard. De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches van aflossing. 1e tranche - in januari 2012 door Enexis afgelost (€ 450 mln.) 2e tranche - in oktober 2013 door Enexis vervroegd afgelost (€ 500 mln.) 3e tranche - in april 2016 door Enexis vervroegd afgelost (€ 500 mln.) 4e tranche - de 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost en loopt tot 30 september 2019. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle had via stemrecht een belang van 0,24% (4.752 aandelen). (*in vorige paragrafen werd een verkeerd aantal aandelen gehanteerd. Dit is nu aangepast. De stemverhouding was wel correct*) Vanwege de aflossing van de EDON-lening, is 34% van de aandelen Enexis verkocht aan de provincie Groningen (zie Enexis Holding NV). De verkoop betekende tegelijkertijd dat ook de aandeelhouderslening Tranche D en de daaraan gekoppelde aandelen Vordering Enexis voor 34% overgedragen zijn aan de provincie Groningen. In totaal zijn 1.620 aandelen (ter waarde van € 0,01 per aandeel) in Vordering op Enexis BV overgedragen. Hiermee komt het bestuurlijk belang van de gemeente Zwolle in Vordering op Enexis BV op 0,16% (3.132 aandelen) te liggen.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 47,52 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 31,32 (0,16% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	De nominale waarde per aandeel is € 0,01			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 850 mln. (waarvan -€ 56.500 reserves)	31 december 2016:	€ 350 mln. (waarvan - € 73.500 reserves)
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 12,2 mln.	31 december 2016:	€ 6,3 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 22.200 (2015) - € 16.900 (2016)			
Risico's	De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet -tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000). Voor Zwolle betekent dit een risico van € 31.			

Verkoop vennootschap B.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Bij de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap B.V.. Daarnaast heeft RWE, ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims, bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Dit fonds wordt door de Verkoop vennootschap B.V. beheerd. Daarmee is de functie van Verkoop Vennootschap B.V. dus tweeërlei: • namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RWE; • het geven van instructies aan de escrow agent wat betreft het beheer van het bedrag dat in het General Escrow Fonds is gestort.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.			
Resultaten beleidsvoornemens	Het vermogen in het General Escrow Fonds was bij de oprichting van het fonds in 2009 € 800 mln.. In april 2011 is het eerste deel van de General Escrow, minus gemelde claims door RWE, vrijgevallen en aan de aanhouders uitgekeerd (€ 360 mln.). In september 2015 is een tweede deel, minus gemelde claims, vrijgevallen en aan de aandeelhouders uitgekeerd (€ 326,9 mln.) Eind juni 2016 zijn RWE en Verkoop Vennootschap B.V. tot een compromis gekomen voor de afwikkeling van alle (fiscale) claims, te weten € 29.768.308. Het restbedrag in het General Escrow Fonds van € 83.090.963 is door JP Morgan uitbetaald aan Verkoop Vennootschap B.V.. Dit bedrag is vervolgens aan de aandeelhouders naar rato van hun belang in Verkoop Vennootschap B.V. uitbetaald. Eind juni 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Ondanks dat het escrow fonds in juli 2016 is uitbetaald en geliquideerd, dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten. Zwolle heeft een bedrag van € 776.714 ontvangen.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24% (4.752 aandelen). (*in vorige paragrafen werd een verkeerd aantal aandelen gehanteerd. Dit is nu aangepast. De stemverhouding was wel correct*)			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 47,52 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 47,52 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	De nominale waarde per aandeel is € 0,01			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 84,8 mln. (waarvan reserves - € 16 mln.)	31 december 2016:	€ 1,4 mln. (waarvan reserves - € 16,4 mln.)
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 30,1 mln. (waarvan voorzieningen € 29,8 mln.)	31 december 2016:	€ 2.000 (waarvan voorzieningen € 0)
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 48,9 mln. (2015) - € 430.000 (2016)			
Risico's	Buiten het bedrag dat in het General Escrow Fonds werd gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000). Voor Zwolle betekent dit een maximaal risico van € 47,52.			

CSV Amsterdam B.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd, zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; • namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); • het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening naar aanleiding van de verkoop Attero (in 2014) is gestort.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE			
Resultaten beleidsvoornemens	• De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 arrest gewezen. De Hoge Raad heeft de Staat in het gelijk gesteld door te oordelen dat de Won niet in strijd is met het EU-recht. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd. • De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat een eventuele schadeclaim wordt gevoerd tegen de Staat en dat claims (die door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld. Op 22 mei 2015 heeft Waterland een claim van ten minste € 9,5 mln. ingediend bij CSV Amsterdam BV. Vanwege deze claim moest het gehele in escrow geplaatste bedrag ter beschikking blijven ter afwikkeling van deze claim. Om die reden heeft de beoogde verlaging van de escrow en de uitbetaling aan de aandeelhouders niet plaatsgevonden in 2015. Voor Zwolle zou het gaan om een bedrag van € 22.800. In juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van € 5.464.217 over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het escrow fonds van € 13,5 mln.. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van € 3.406.063 voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is toegevoegd aan de overige reserves van de vennootschap.Eventuele uitkering van dit bedrag zal uiterlijk mei 2019 plaatsvinden. • Het vermogen op de escrow-rekening is € 13,5 mln. De escrow-rekening wordt aangehouden bij de notaris. De verkopende aandeelhouders en Waterland zijn niet zonder meer gerechtigd tot het voornoemde bij een notaris in escrow gestorte bedrag. De verkopende aandeelhouders en Waterland hebben enkel een voorwaardelijke aanspraak op dat bedrag. Zodra aan de in de escrow overeenkomst opgenomen voorwaarden is voldaan, zal de notaris het desbetreffende bedrag betalen aan hetzij de CSV Amsterdam B.V. (ten gunste van de verkopende aandeelhouders van Attero), hetzij aan Waterland. Het in escrow gestorte bedrag maakt geen onderdeel van de balans van CSV Amsterdam B.V..			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24% (4.752 aandelen). (*in vorige paragrafen werd een verkeerd aantal aandelen gehanteerd. Dit is nu aangepast. De stemverhouding was wel correct*)			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 47,52 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 47,52 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	Nominale waarde per aandeel is € 0,01			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	- € 42.000 (waarvan reserves - € 42.000)	31 december 2016:	€ 3,2 mln. (waarvan reserves € 3,2 mln.)
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 50.000	31 december 2016:	€ 162.000
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 51.000 (2015) € 3,3 mln. (2016, voorlopige cijfers)			
Risico's	Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (€ 13,5 mln.) op de escrow-rekening. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000). Voor Zwolle betekent dit een maximaal risico van € 47,52.			

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. had, via Energy Resourches Holding (ERH) een 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Porductiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ). Dit aandeel is in 2011, na een juridisch- en een bemiddelingstraject, geleverd aan RWE, als onderdeel van de gehele verkoopprocedure van Essent aan RWE. PBE heeft nu nog een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele (2009). Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE			
Resultaat beleidsvoornemens	Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders. Ondanks dat het escrow fonds in juli 2016 is uitbetaald en geliquideerd (zie Verkoop Vennootschap B.V.), dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle heeft via stemrecht een belang van 0,24% (355.645 aandelen).			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 3.556 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 3.556 (0,24% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	Nominale waarde per aandeel is € 0,01			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 1,6 mln. (waarvan reserves € 83.000)	31 december 2016:	€ 1,6 mln. (waarvan reserves € 148.000)
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 118.000	31 december 2016:	€ 45.000
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 18.000 (2015) € 65.000 (2016, voorlopige cijfers)			
Risico's	Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.822). Voor Zwolle betekent dit een maximaal risico van € 3.556.			

Attero - 's Hertogenbosch				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	In 2009 is het voormalige bedrijf Essent Milieu verzelfstandigd en verder gegaan onder de naam Attero. Attero is expert in het storten, verbranden en composteren van afval. Daarnaast richt Attero zich op de productie van duurzame energie uit afval. Attero is in 2014 verkocht aan Waterland Private Equity Investments.			
Openbaar belang (doelstelling)	Afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE			
Resultaten beleidsvoornemens	Bij de verkoop van Attero in 2014 is een bedrag van € 13,5 mln. euro in escrow (derdenrekening) gestort. Dit bedrag wordt beheerd door CSV Amsterdam BV. Hiermee komt een einde aan Attero als verbonden partij.			
Bestuurlijk belang	Vanwege verkoop van de aandelen heeft Zwolle geen belang meer in Attero.			
Financieel belang **Toelichting**	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	n.v.t.	31 december 2016:	n.v.t.
(Verwacht) Financieel resultaat	n.v.t.			
Risico's	n.v.t.			

NV Vitens - Zwolle				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	Overal in ons land werden drinkwaterbedrijven opgezet; uiteindelijk telde Nederland er zo'n 220. In de jaren daarna fuseerden steeds meer drinkwaterbedrijven tot de huidige tien, waarvan Vitens er één is. Vitens bestaat in haar huidige vorm sinds 2006 en richt zich op het maken van drinkwater.			
Openbaar belang (doelstelling)	• invloed op dienstverlening en tarieven • rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging			
Resultaten beleidsvoornemens	Het is Vitens gelukt om in 2016 de tarieven te laten dalen. Hiermee is de gemiddelde jaarnota voor kleinverbruik gedaald van € 120 in 2015 naar € 114 in 2016. Vitens heeft hierdoor in 2016 de laagste drinkwatertarieven in Nederland. De solvabiliteit (voor uitkering dividend) is gestegen van 27,5% (2015) naar 28,1% (2016). Hiermee ontwikkeld de solvabiliteit zich verder richting de doelstelling van 30%. Vitens stelt de aandeelhoudersvergadering voor om een bedrag van € 19,4 mln. aan dividend uit te keren (40% van de winst). Dit is per aandeel € 3,36. Het bedrag is lager dan in 2016, toen € 3,83 per aandeel werd uitgekeerd over de winst van 2015.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,802%. Gemeente Zwolle vertegenwoordigt de Overijsselse gemeenten tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 46.329 (0,802% van het totale aandelenkapitaal)	31 december 2016:	€ 46.329 (0,802% van het totale aandelenkapitaal)
Toelichting	De nominale waarde per aandeel is € 1			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 471,7 mln.	31 december 2016:	€ 489,1 mln.
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 1.249,2 mln.	31 december 2016:	€ 1.242,7 mln.
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 93,3 mln. (2015) € 82,7 mln. (2016)			
Risico's	Met een boekwaarde van € 46.329 van de aandelen en een verwachte solvabiliteit die is gegroeid naar 28,1 % per 31 december 2016, wordt het risico gering geacht. Voor 2018 zullen echter de dividendinkomsten stevig dalen. In dat jaar zal Vitens, in verband met landelijke wetgeving (WACC), een deel van haar winst over 2016 moeten teruggeven aan haar klanten via een tariefsverlaging.			

NV Wadinko - Zwolle				
Programma	2 - Economie			
Oorsprong verbonden partij	Wadinko is in 1992 ontstaan vanuit de Waterleidingmaatschappij Overijssel. De gemeente Zwolle is één van de 25 aandeelhouders. De overige aandeelhouders zijn 24 gemeenten en de Provincie Overijssel.			
Openbaar belang (doelstelling)	Het stimuleren van gezonde bedrijvigheid (vooral stuwende sectoren, zoals zakelijke dienstverlening en industrie) en daarmee de groei en het behoud van werkgelegenheid in de regio. Doelstelling is 5000 arbeidsplaatsen in 2021 bij Wadinko participaties.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2016 participeerde Wadinko in 5 bedrijven uit Zwolle (op een totaal van 23 participaties). Deze participaties zijn meerjarige trajecten, die soms decennialang duren.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 4,18%.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€10.000	31 december 2016:	€10.000
Toelichting	100 aandelen van € 100 (nominaal).			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 65.283.560	31 december 2016:	€ 65.583.560
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 1.500.000,waarvan €1.200.000 als dividend aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd. Voor Zwolle komt dit neer op een dividenduitkering van € 50.000.			
Risico's	Inherent aan haar bedrijfsactiviteiten loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zijn de risico's voor de aandeelhouders nihil.			

NV ROVA - Zwolle	
Programma	9 - Integraal beheer openbare ruimte
Oorsprong verbonden partij	De Gemeente heeft in het gemeentelijk belang, in samenwerking met de overige in de Gemeenschappelijke Regeling IJssel-Vecht deelnemende gemeenten en de Regio IJssel-Vecht, ROVA op 28 mei 1996 opgedragen de gemeentelijke afvalbeheertaken en enkele reinigingstaken uit te voeren in het belang van een doelmatige, milieu hygiënisch en economisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen. In 2012 is afdeling Uitvoering van de Gemeente en de groenafdeling van WEZO samen onder de paraplu van ROVA gebracht.
Openbaar belang (doelstelling)	Doelen van de deelneming: • invloed op dienstverlening, kostenniveau en tarieven. • rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging Met de bundeling van de vak deskundigheid van de afdeling Uitvoering van de gemeente, de inzet van WSW medewerkers en de (commerciële) deskundigheid van ROVA worden de volgende effecten beoogd: • structureel lagere kosten voor het groenonderhoud en het serviceonderhoud grijs op korte en langere termijn voor de gemeente Zwolle; • langdurige werkgelegenheid voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt; • een bijdrage aan de duurzaamheid omdat de productie en verwerking van groenafval in één hand komt • en tegemoet komen aan de ambities van het college ten aanzien van opgave gericht werken, maar tegen lagere kosten.
Resultaten beleidsvoornemens	Doorvoeren omgekeerde inzameling cf. gemeentelijk grondstoffenplan 2012 – 2016 is afgerond. Doelstellingen zijn gehaald: minder restafval is 46 kg per inwoner (doel was 47 kg). Per 1 juli 2012 is het onderhoud van openbare ruimte overgegaan naar Rova. Dit heeft geleid tot structureel lagere kosten.Ten opzichte van de loonsom van ROVA bedraagt het SROI percentage in 2016 ruim 8%.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: huidig aandeel, aandelen A (afval) → totaal 17,19%. In 2013 heeft uitbreiding plaatsgevonden met het aandelenpakket (C) i.v.m. overgang van het onderhoud van openbare ruimte naar Rova → totaal A+C: 26,66% van de aandelen.
Financieel belang	1 januari 2016: 1.490 aandelen A à € 113,45 nominaal. 1.225 aandelen C à € 113,45 nominaal. Achtergestelde geldlening € 2,3 mln.; rentevergoeding 8% = € 185.000 31 december 2016: 1.490 aandelen A à € 113,45 nominaal. 1.225 aandelen C à € 113,45 nominaal. Achtergestelde geldlening € 2,3 mln.; rentevergoeding 8% = € 185.000
Toelichting	Ontvangen dividenden: in 2009 € 673.000 in 2010 € 664.000 in 2011 € 1.068.000 in 2012 € 945.000 in 2013 € 1.054.000 in 2014 € 701.000 in 2015 € 723.000 in 2016 € 833.000
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016: € 28.720.000 31 december 2016: € 30.720.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016: € 50.280.000 31 december 2016: € 50.280.000
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 4.106.000 (begroting 2016)
Risico's	Risico bestaat uit het niet kunnen terugbetalen van achteruit gestelde lening van € 2,3 mln. en het geïnvesteerde bedrag in aandelen van € 308.000. Gezien de activiteiten van Rova (zij opereert vrijwel alleen voor gemeenten) en de financiële positie van Rova (een eigen vermogen van rond € 30 mln.) wordt het risico gering geacht.

NV WEZO - Zwolle				
Programma	12 - Inwonersondersteuning			
Oorsprong verbonden partij	Wezo NV is ontstaan vanuit de wettelijke verplichting tot uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening op basis van het Aanwijzingsbesluit van gemeente Zwolle			
Resultaten beleidsvoornemens	Gemeente Zwolle heeft alle aandelen van de vier andere, kleinere aandeelhoudende gemeenten overgenomen en is daarmee per 11 december 2015 enig aandeelhouder van Wezo NV geworden. In 2016 is gestart met de samenwerking tussen Wezo NV en de afdeling Werk, Re-integratie en Arbeidsontwikkeling van gemeente Zwolle in de uitvoering van de Participatiewet.			
Bestuurlijk belang	Gemeente Zwolle is per 11 december 2015 enig aandeelhouder.			
Financieel belang	1 januari 2016:	2330 van 2330 aandelen (100%)	31 december 2016:	2330 van 2330 aandelen (100%)
Toelichting	Maatschappelijk kapitaal : 4.500 a 1.000 nominaal Aandelen in portefeuille : 2170 Geplaatst en gestort : 2.330			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 87.000	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 15.505.000	31 december 2016:	€ 14.698.000
(Verwacht) Financieel resultaat	Exploitatie uitvoering wsw 69.000			
Risico's	De gemeente Zwolle staat als enig aandeelhouder voor de tekorten van de Wezo holding NV afgegeven. Daarnaast staat de gemeente Zwolle garant voor de BNG leningen en de wachtgeld uitkeringen en premieafdracht voor het niet Wsw-personeel dat vóór 2001 reeds in dienst was bij de GR WEZO. Het financieel risico is groot, zie paragraaf weerstandsvermogen			

Zuiderzeehaven Ontwikkelingsmaatschappij CV en Zuiderzeehaven Beheer BV – Kampen				
Programma	2 - Economie			
Oorsprong verbonden partij	In het kader van de regionale bestuurlijke samenwerking en omdat Zwolle geen natte kavels meer kan verkopen is er gekozen voor een regionale aanpak. Inmiddels is er de Logistieke visie.			
Openbaar belang (doelstelling)	Versterking van de economische structuur van Zwolle en Kampen. De ontwikkeling van de ZZH, een watergebonden bedrijventerrein op Kampens grondgebied is één van de acties. Voor de gemeente Zwolle van groot belang omdat wij geen watergebonden bedrijventerreinen meer hebben. Daarom de gezamenlijke ontwikkeling via PPS.			
Resultaten beleidsvoornemens	In 2017 is van de 51 hectare nog 13,3 hectare te verkopen. Het betreft ca. 2,3 ha nat en ca. 11,0 ha droog. Het streven is per 2018 / 2021 alles verkocht te hebben.			
Bestuurlijk belang	Participatie is in beide gevallen 16,67% obv PPS constructie 50% publieke- en 50% private sector			
Financieel belang	1 januari 2016:	Inbreng als commanditair vennoot € 237.500 en achtergestelde lening € 0,67 mln. Deelname aandelen beherend vennoot 30 aandelen á € 100 = € 3.000.	31 december 2016:	
Toelichting	Geen opbrengst uit rente op kapitaalverstrekking en voorlopig geen dividend.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 5.836.266	31 december 2016:	€ 7.244.424
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 4.656.156	31 december 2016:	€ 4.309.668
(Verwacht) Financieel resultaat	ca. € 14,8 mln (resultaat grondexploitatie)			
Risico's	Het risico bestaat dat in de vigerende grondexploitatie de resterende uit te geven kavels niet in de geplande looptijd (31-12-2018) worden uitgegeven. Indien dit dreigt te gebeuren, wordt in de loop van 2018 overwogen om Of de grondexploitatie per 31-12-2018 te beëindigen en de resterende gronden tegen inbrengwaarde aan kampen over te doen Of de looptijd te verlengen met drie jaar met als doel de resterende kavels alsnog te verkopen. De beheersmaatregel die is getroffen om alle kavels voor 31-12-2018 te verkopen, is inzet op extra acquisitie. Hiervoor is recentelijk een accountmanager aangetrokken.			

Port of Zwolle Coöperatie U.A.- Zwolle				
Programma	2 - Economie			
Oorsprong verbonden partij	Gemeentelijke samenwerking op het gebied van logistiek en havens, Zwolle, Kampen en Meppel. Oprichting heeft begin 2016 plaatsgevonden.			
Openbaar belang (doelstelling)	Gezamenlijke profilering en marketing, acquisitie, uniformiteit in verordening en regelgeving. Hierdoor stimuleren en vergroten ladingstromen over water.			
Resultaten beleidsvoornemens	2016 is voornamelijk gebruikt voor oprichting en vaststellen havenvisie en businessplan.			
Bestuurlijk belang	Alle partners zijn voor 1/3 aandeelhouder in de coöperatie.			
Financieel belang	1 januari 2016:	1/3	31 december 2016:	1/3
Toelichting	Alle drie de deelnemers dragen 75.000,-- per jaar bij aan de exploitatie			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	€ 0			
Risico's	Maximaal ten hoogte van de financiële bijdrage. Het is een organisatie in oprichting waar nog diverse onderdelen ingebed moeten worden met bijhorende risico's. Daarom is er per fase een go/no go moment opgenomen.			

Stichtingen en verenigingen

Stichting administratiekantoor Dataland - Gouda				
Programma				
Oorsprong verbonden partij	DataLand is een initiatief van en voor gemeenten. Het doel van DataLand is het realiseren van een landelijke voorziening die leidt tot het breder toegankelijk maken van gegevens uit het gemeentelijke informatiedomein voor de publieke en private markt. Per brief van 13 april 2001 adviseert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aan gemeentebesturen - mede in het licht van de zeer lage eenmalige kosten - deel te nemen aan de activiteiten van Dataland.			
Openbaar belang (doelstelling)	Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoedinformatie voor marktpartijen in Nederland. Dataland faciliteert het Gemeentelijk Geo Beraad; een bestuurlijk podium voor gemeentelijke standpunten op het terrein van de ruimtelijke informatie. En verzorgt een verbinding tussen gemeenten, VNG en KING.			
Resultaten beleidsvoornemens	Voor 2016 waren er geen specifieke beleidsvoornemens			
Bestuurlijk belang	Zwolle is als een van de 400 deelnemende gemeenten als participant vertegenwoordigd in de certificaathoudersvergadering			
Financieel belang	1 januari 2016:	59.422 certificaten van aandelen Dataland B.V. à € 0,10	31 december 2016:	59.422 certificaten van aandelen Dataland B.V. à € 0,10
Toelichting	Dienstenovereenkomst voor aanlevering gebouwgegevens. 20% van de opbrengst die Dataland maakt op door Zwolle aangeleverde gegevens komt ten gunste van de algemene middelen.			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 948.912	31 december 2016:	€ 846.646
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
(Verwacht) Financieel resultaat	- € 102.266			
Risico's	Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het in certificaten geïnvesteerde bedrag. Het betreft een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden. Verstrekking van gegevens aan afnemers vindt plaats tegen verstrekkingskosten. Deze inkomsten worden door DataLand gebruikt om de drieledige taken van de organisatie – een stichting zonder winstoogmerk – uit te voeren. Jaarlijks wordt een vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Het eventuele overschot aan inkomsten wordt daarnaast aan certificaathoudende gemeenten uitgekeerd.			

Coöperatieve vereniging Dimpact UA – Enschede				
Programma	16 - Bestuur en dienstverlening			
Oorsprong verbonden partij	Sinds 2005 is Zwolle lid van de coöperatieve verenging Dimpact. Een vereniging met als doel het gezamenlijk inkopen van dienstverleningssoftware. Deze doelstelling is inmiddels uitgebreid met het thema standaardisatie van overheidsdienstverlening.			
Openbaar belang (doelstelling)	Vereenvoudigen en verbeteren van digitale (dienstverlenings)processen en digitale aanvragen. Verbeteren digitale dienstverlening.			
Resultaten beleidsvoornemens	Lidmaatschap van de vereniging Dimpact houdt in dat voor een vaste prijs gebruik kan worden gemaakt van een aantal softwarepakketten ter ondersteuning van digitale dienstverlening en bedrijfsvoering. Hieronder valt het KCS systeem, zaaksysteem, DMS/RMA, mid-office suite en Burgerzakenmodules. Ook realisatie van koppelingen tussen deze geïntegreerde suite met bijv. MijnOverheid Berichtenbox, de basisregistraties en overige bronnen uit de GDI valt hieronder. Hosting van de suite, beheer en onderhoud is hierbij inbegrepen, evenals doorontwikkeling van de systemen om aan te kunnen sluiten bij de wijzigende eisen aan de digitale overheid. Verder zit in het lidmaatschap inbegrepen de kosten voor het regiebureau Dimpact. Verder inbegrepen is zijn licenties voor een kennisbank voor het KCC(SDU), content search engine (My-lex) en het gebruik van het standaard website moedersjabloon. Het Dimpact bureau organiseert verder kennisevents die gratis toegangelijk zijn voor de leden en waar kennis over relevante onderwerpen (van informatiebeveiliging tot standaardisatie van overheidsdienstverlening) kan worden gehaald en gedeeld. In 2017 wil Dimpact de praktijkervaring van op grote schaal samenwerken tussen gemeenten inzetten om als landelijke proeftuin te fungeren voor VNG/KING. Dit om bij te dragen aan het realiseren van de Digitale Agenda 2020.			
Bestuurlijk belang	De vereniging is afgelopen jaar met twee leden uitgebreid en telt nu 33 lid gemeenten. Zwolle levert afvaardiging in kerngroep, stuurgroep, expert- en werkgroepen.			
Financieel belang	1 januari 2016:	€ 0	31 december 2016:	€ 0
Toelichting	Contributie van € 570.000 per jaar			
(Verwacht) Eigen Vermogen	1 januari 2016:	€ 608.000	31 december 2016:	€ 675.000
(Verwacht) Vreemd Vermogen	1 januari 2016:	€ 2.205.000	31 december 2016:	€ 2.350.000
(Verwacht) Financieel resultaat	67.000			
Risico's	Risico wordt gering geschat Het vreemd vermogen bestaat uit kortlopende schulden waaronder handelscrediteuren, sociale premies, belastingen en vooruit gefactureerde omzet. De genoemde bedragen zijn slechts voorlopige schattingen. De jaarrekeningen dienen nog te worden gecontroleerd en goedgekeurd door een externe accountant.			

Paragraaf 4 Lokale heffingen

Op basis van de uitgangspunten van de begroting 2016 is een algemene inflatiecorrectie op de gemeentelijke tarieven en belastingen toegepast van -0,25%. Voor de meeste tarieven betekent dit dat de algemene inflatiecorrectie is toegepast. De volgende tarieven kennen een afwijkende tariefsaanpassing:

- De sporttarieven zijn verhoogd met 20% (in verband met extra verhoging vanwege de bezuinigingstaakstelling)
- Voor de baatbelasting is de tariefstelling niet aan de orde
- De tarieven toeristenbelasting zijn niet verlaagd met inflatiepercentage
- De tarieven voor de begraafplaatsrechten zijn niet verlaagd met inflatiecorrectie
- De tarieven voor parkeerbelasting (parkeren bij parkeerapparatuur) zijn met € 0,20 per uur verhoogd
- De tarieven leges zijn niet verlaagd met de inflatiecorrectie van -0,25%, met uitzondering van de tarieven voor gebruiksvergunningen, gedoogbeschikkingen en ondergrondse leidingen.
- Dwangsom voor afhalen van een fiets bij AFAC is niet aangepast

Woonlastenontwikkeling
De OZB tarieven zijn verlaagd met 0,25%.
De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn verlaagd met 1,35% en bedragen in 2016:

- € 212,48 voor een éénpersoonshuishouden
- € 265,60 voor een meerpersoonshuishouden.

Het tarief voor de rioolrechten is met 2,0% verhoogd en bedraagt voor 2016 € 107,89.

Woonlastendruk	WOZ-waarde woning			
	€ 150.000		€ 250.000	
Soort huishouden	**2015**	**2016**	**2015**	**2016**
Huurder 1 persoonshuishouden	215,38	212,48	215,38	212,48
Huurder meer persoonshuishouden	269,23	265,60	269,23	265,60
Eigenaar/bewoner 1 persoonshuishouden	520,80	519,12	653,90	651,62
Eigenaar/bewoner meer persoonshuishouden	574,65	572,24	707,75	704,74

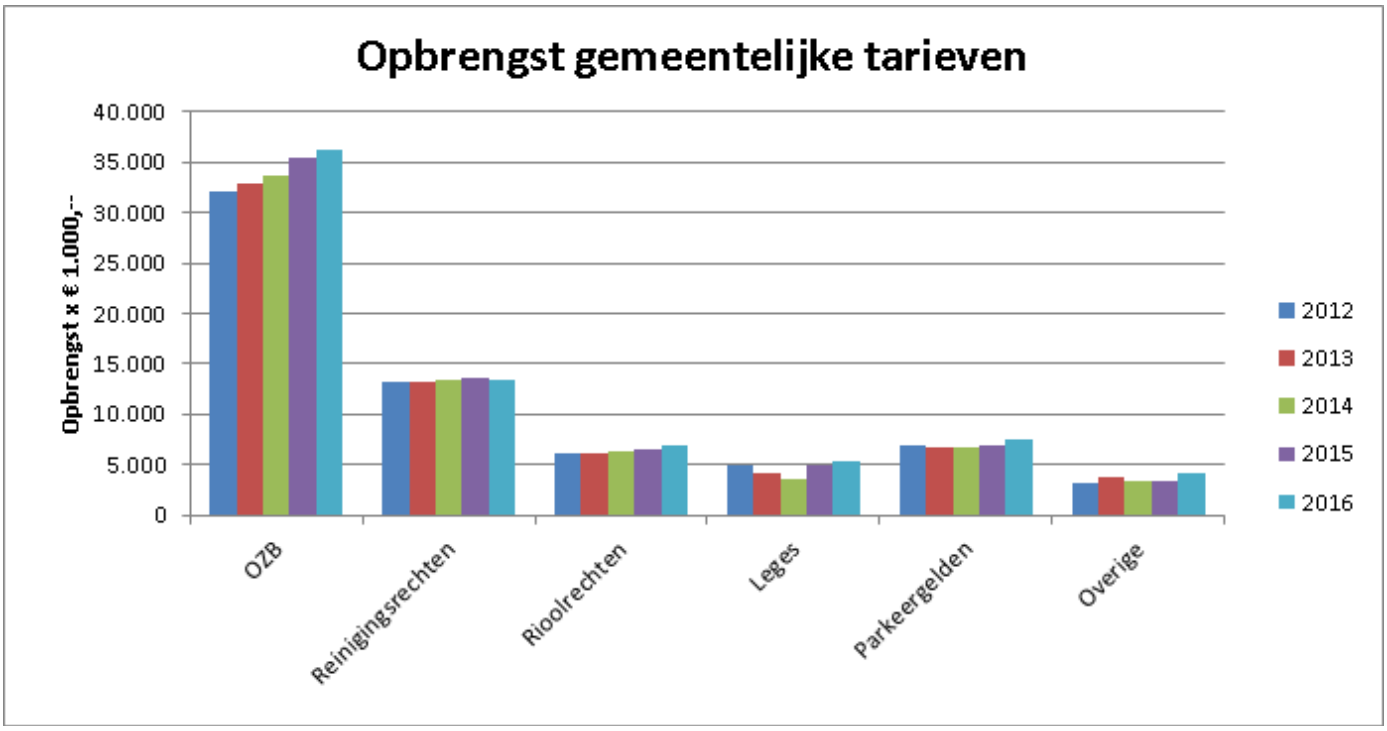
Gerealiseerde opbrengst gemeentelijke tarieven 2015 (bedragen x € 1.000)	rekening 2015	begroting 2016	rekening 2016	
1. Onroerende zaakbelasting	35.465	35.687	36.143	
2. Baatbelasting	-2	2	1	
3. Precariobelasting	308	415	495	
4. Toeristenbelasting	142	102	152	
5. Leges Juridische zaken en veiligheid (APV)	145	190	125	
6. Leges Burgerzaken	1.303	1.343	1.456	2)
7. Bouwleges	3.188	2.750	3.288	
8. Gebruiksvergunningen	8	26	14	
9. Havengelden	425	433	429	
10. Warenmarktrechten	217	250	217	
11. Rioolrechten	6.448	6.674	6.849	1)
12. Begraafplaatsrechten	772	875	1.119	1)
13. Parkeergelden	6.916	7.546	7.452	1)
14. Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	13.584	13.394	13.319	1)
15. Fiscalisering parkeerboetes	670	700	741	1)
16. Sporttarieven	847	963	961	
17. Overige leges/rechten	299	211	382	
Totaal opbrengst gemeentelijke tarieven	**70.735**	**71.561**	**73.143**	

1) Deze tarieven hebben zowel op begrotings-, als op rekeningsbasis een kostendekkendheid van 100%. Voor het onderdeel parkeergelden en fiscalisering parkeerboetes geldt een taakstellende winstafdracht. Verschillen worden verrekend met de egalisatiereserves.
2) De opbrengsten rijksleges zijn buiten beschouwing gelaten, i.v.m. afdracht aan het rijk.

Toelichting op opbrengst van de gemeentelijke tarieven:
De werkelijke opbrengst uit tarieven is ruim € 1,5 mln. hoger dan begroot. Dit is met name het gevolg van meer opbrengsten uit OZB, bouwleges, rioolrechten en begraafplaatsrechten en overige lege/rechten (AFAC en Kabels en leidingen). De motivering van de meer- en minderopbrengsten is opgenomen in de financiële toelichting op de betreffende programma's.

Kwijtschelding
Vanaf 01-01-2014 voert GBLT de kwijtschelding voor de gemeente Zwolle uit.
Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dit is het geval als aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de invorderingswet is voldaan. De gemeente Zwolle hanteert de 100% bijstandsnorm. Dit is het wettelijk maximum. Ook is het voor ZZP-ers mogelijk om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Daarnaast wordt er vanaf 2016 rekening gehouden met de kosten van kinderopvang. In 2016 zijn er 5.390 aanvragen ontvangen waarvan 3.893 volledige toewijzingen en 140 verzoeken nog in behandeling. De verwachte uitgaven 2016 voor kwijtschelding bedragen € 827.000.

Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).
De herwaarderingsronde 2016 had als waardepeildatum 01-01-2015. Net als in voorgaande jaren zijn de objecten, woningen en niet woningen, modelmatig gewaardeerd. Dit wil zeggen dat bij het waarderen gebruik gemaakt wordt van recente verkoopcijfers. Daarnaast zijn de waarden van niet woningen afhankelijk van de verhuurprijzen van de panden.

Paragraaf 5 Financiering

Algemene ontwikkelingen

2016 is in grote mate onvoorspelbaar gebleken. Twee opvallende momenten in het afgelopen jaar vielen in het bijzonder op. Ten eerste op 23 juni de uitslag van het referendum over een Brexit. De Britten kozen ervoor zich af te scheiden van de EU. Ten tweede in november de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Deze gebeurtenissen leidde op korte termijn tot heftige reacties op de financiële markten. Meer van "structurele" invloed was het besluit van de Europese Centrale Bank (ECB) in maart 2016 om op grote schaal (staats)obligaties, analoog aan de Verenigde Staten van Amerika eerder, te gaan opkopen. Met als doelen deflatie tegen te gaan / inflatie aan te jagen tot dichtbij, maar beneden de 2%, het lange renteniveau te drukken en de economie verder te stimuleren. Dit programma is eind 2016 verlengd tot voorlopig eind 2017.

Waar marktverkenningen aangaven dat de korte rente in Europa dicht bij 0% zou uitkomen in 2016 en dat partijen moesten betalen om geld te mogen stallen bij de ECB is dat bijzonder goed uitgekomen. De officiële depositorente werd zelfs verlaagd naar exact 0%. Om geld te kunnen stallen bij de ECB moesten partijen zelfs 0,4% betalen. De verwachting voor 2017 is dat de banken het gehele jaar minimaal 0,4% dienen te betalen om geld te mogen stallen bij de ECB. In onze primaire begroting 2016 hadden wij voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een korte rente van 1,5%. In werkelijkheid hebben we gemiddeld ruim 0,37% ontvangen op onze korte leningen. Voor heel 2017 verwachten wij nu een negatieve rente voor onze korte leningen.

De 10-jaarsrente stond eind 2016 op 0,87% en begin 2016 was dat 1,0%. In het verloop van het jaar zijn er forse bewegingen geweest in het verloop van deze rente. Ter illustratie, op enig moment in het jaar kon de Nederlandse Staat een 10-jaars lening afsluiten tegen een negatieve rente! Wij hadden in onze primaire begroting 2016 rekening gehouden met een langlopende rente van 2%. Onze verwachting voor 2017 is nu een bandbreedte tussen de 0,7% en 1,5%.

Sinds 2013 is Schatkistbankieren ingevoerd als onderdeel van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido). Kort samengevat houdt dit in dat gemeenten overtollige liquide middelen bij de schatkist van het Rijk moeten stallen. Verderop in deze paragraaf is een tabel opgenomen over dit onderwerp. In die tabel staat dat wij binnen de kaders van de wet hieraan uitvoering hebben gegeven. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn enkele kengetallen met betrekking tot de schuldontwikkeling opgenomen.

Risicobeheer

Renterisicobeheer
Renterisico over de vlottende schuld
De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor gemeenten maximaal kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Het maximum wordt volgens de Wet fido berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2016 hadden we de kasgeldlimiet berekend op € 41,3 miljoen.
Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden streven wij ernaar de kasgeldlimiet optimaal te benutten. Het Treasurycomité heeft spelregels afgesproken voor het moment waarop we korte schuld omzetten in lange schuld (consolideren). Daarbij spelen de rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1 mln)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld (+) / vlottende middelen	50,355	29,127	28,639	32,541
Kasgeldlimiet	41,262	41,262	41,262	41,262
Ruimte onder limiet	-9,093	12,134	12,622	8,720

In het eerste kwartaal van 2016 is de kasgeldlimiet overschreden. Deze overschrijding is, conform Wet Fido, toegestaan. Nadien zijn we ruim binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisico over de vaste schuld
Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat wij in enig jaar niet meer dan een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering dan wel renteherziening mogen hebben. Dat maximum percentage is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In het overzicht hieronder ziet u gegevens over de renterisiconorm voor onze gemeente over de jaren 2016-2020.

RENTERISICO OP VASTE SCHULD VERSUS RENTERISICONORM							
			Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
nr.	Omschrijving		2016	2016	2017	2018	2019	2020
		Berek.	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
	Renterisico							
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g		2.657		10.000	6.000	3.000	15.000
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g		2.657	1.015	812	609	406	203
2	Per saldo renteherziening op vaste schuld	1a - 1b	0	-1.015	9.188	5.391	2.594	14.797
3	Betaalde aflossingen (netto)		37.738	37.738	35.240	12.243	18.245	2.248
4	**Renterisico op vaste schuld**	2 + 3	**37.738**	**36.723**	**44.428**	**17.634**	**20.839**	**17.045**
	Renterisiconorm							
5	Begrotingstotaal		480.000	485.429	470.000	470.000	470.000	470.000
6	Percentage renterisiconorm volgens ministeriële regeling		20%	20%	20%	20%	20%	20%
7	**Renterisiconorm**	5 * 6	**96.000**	**97.086**	**94.000**	**94.000**	**94.000**	**94.000**
8	**Ruimte onder renterisiconorm**	7 - 4	**58.262**	**60.363**	**49.572**	**76.366**	**73.161**	**76.955**
	ofwel renterisico in percentage van begrotingstotaal	4 / 5	**7,86%**	**7,57%**	**9,45%**	**3,75%**	**4,43%**	**3,63%**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de renterisiconorm in 2016 niet is overschreden. Ook voor de komende jaren wordt geen overschrijding verwacht. Naast deze norm kijken we naar de meerjarige financieringsbehoefte om de looptijd van nieuwe langlopende leningen te bepalen.

Kredietrisico op verstrekte geldleningen	Restant vordering		Restant vordering	
(bedragen x € 1.000)	Per 1-1-2016		Per 31-12-2016	
	Absoluut	**%**	**Absoluut**	**%**
Risicogroep				
(hoe lager in de rij des te groter risico)				
Gemeenten / provincies	1.043	1,88%	782	2,21%
Woningcorporaties	18.805	33,86%	15.100	42,65%
Semi-overheidsinstellingen	2.263	4,08%	2.133	6,02%
Startersleningen via het SVN	3.394	6,11%	3.020	8,53%
Bijstandsleningen	2.898	5,22%	3.050	8,62%
Overheid geliëerde bedrijven	7.007	12,62%	4.833	13,65%
Karakter publieke taak	17.669	31,82%	4.403	12,43%
Niet publieke taak	2.451	4,41%	2.086	5,89%
TOTAAL	**55.531**	**100,00%**	**35.407**	**100,00%**

De verstrekte geldleningen zijn oplopend gerangschikt naar risico, waarbij alle verstrekte leningen binnen de toegestane kredietrisico's vallen. De verstrekte leningen voldoen aan de eisen gesteld door de Wet Fido en het Treasurystatuut of zijn expliciet door uw raad goedgekeurd. Dit laatste geldt met name voor de verstrekte leningen in de entiteiten met een publiek karakter en de entiteiten met een niet publieke taak. Er heeft een grote mutatie in de uitzettingen met karakter publieke taak plaatsgevonden. Deze heeft te maken met de terugkoop van de brandweerkazerne Marsweg zoals dat juridisch was vastgelegd en daar tegenover de aflossing van de verstrekte lening die ermee verband hield.

Langlopende beleggingen (langer dan 1 jaar) mogen alleen bij de instellingen met een minimale AAA-rating plaatsvinden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de kaders vanuit de Wet Schatkistbankieren.

Risico op gemeentegaranties (bedragen x € 1 mln.)	Restant bedrag per 1-1-2016	Restant bedrag per 31-12-2016
	Absoluut	**Absoluut**
· Diverse garantstelling	1.944	1.854

In tabel 10 is een overzicht opgenomen van de gewaarborgde geldleningen per 31-12-2016 met een toelichting en risicobeschrijving.

Gemeentefinanciering

Financieringspositie
Op financieringspositiebasis van de voorliggende rekening is de behoefte aan financieringsmiddelen uitgekomen op € 535 mln. wegens (netto-) investeringen in materieel, aankopen van gronden en gebouwen en uitvoering van projecten, waaronder grondexploitaties. Dit wijkt ongeveer € 28 mln. af ten opzichte van de begroting.

Interne financieringsmiddelen, reserves en voorzieningen tezamen met reeds in eerdere jaren aangetrokken langlopende leningen bedroegen € 417 mln. Derhalve is er op rekeningbasis een financieringstekort van
€ 118 mln., waarin is voorzien middels € 45 mln. nieuwe leningen, € 45 mln. leverancierskrediet en € 33 mln. aan kortlopende leningen. Het verschil leidt tot een positief rekening-courant saldo van € 5 mln..

In de begroting 2016 hadden wij rekening gehouden met een lening van € 10 mln. die we nog in 2015 zouden aantrekken en voor 2016 hadden we rekening gehouden met een bedrag van 50 mln. aan nieuwe leningen. Uiteindelijk is de lening in 2015 niet nodig geweest en hebben we € 45 mln. nieuwe leningen in 2016 aangetrokken. Met name enige vertragingen in investeringen, zijn reden voor deze afwijkingen. Daarnaast zagen we binnen de grondexploitaties ook achterblijvende investeringen en iets meer verkopen dan begroot.
Om de totale schuldpositie te beschouwen dienen korte leningen, lange leningen en de positie in rekening-courant samen genomen te worden. Dit tezamen gezien is onze schuld in 2016 met ongeveer € 9 mln. afgenomen.

Financieringsbehoefte en -bronnen per 31 december van genoemd jaar (bedragen x € 1 mln.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Financieringsbehoefte:					
- Boekwaarde investeringen en verstrekte geldleningen	424	418	406	426	424
- Onderhanden werk / grondexploitaties .	176	84	74	69	64
- Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG)	44	64	63	63	63
- Af: algemene voorziening Vastgoed	*-108*	*-25*	*-27*	*-30*	*-16*
Totaal financieringsbehoefte	**536**	**541**	**517**	**528**	**535**
Financieringsmiddelen:					
Langlopende financiering:					
- Reserves, voorzieningen en waarborgsommen	135	137	135	128	155
- Langlopende geldleningen	341	334	325	303	307
	476	471	460	431	461
Kortlopende financiering:					
- Netto leverancierskrediet	35	50	37	58	45
- Kortlopende geldleningen	54	25	26	33	33
- Rekening-courant saldo				8	*-5*
- Afronding	*-28*	*-5*	*-6*	*-2*	
	61	70	57	97	73
Totaal financieringsmiddelen	**537**	**541**	**517**	**528**	**535**

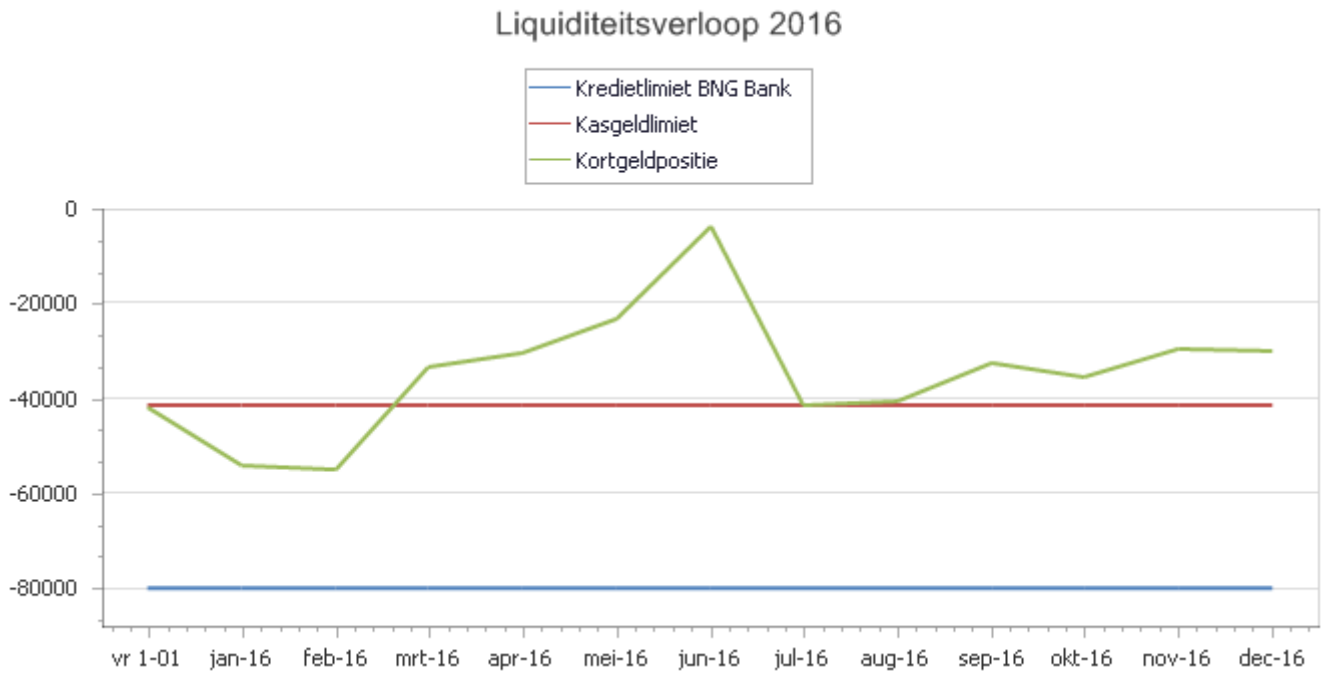
Met ingang van 2016 zijn de BBV-regels (Besluit begroting en verantwoording) aangepast met betrekking tot de post Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG). Deze dient voortaan onder de vaste activa te worden gerubriceerd. Voor de vergelijkende cijfers hebben wij deze post in bovenstaand overzicht nog apart genoemd.

Leningenportefeuille opgenomen gelden (exclusief bijstandsleningen)

Mutaties portefeuille opgenomen leningen (excl. bijstandsleningen)	Begroting 2016		Rekening 2016	
	Bedrag (x € 1 mln.)	**Gemiddelde rente**	**Bedrag (x € 1 mln.)**	**Gemiddelde rente**
Stand per 1 januari 2016	310,9	3,13%	300,9	3,11%
· Nieuwe leningen	50,0	2,50%	45,0	0,82%
· Reguliere aflossingen	-38,9	2,26%	-38,9	2,26%
· Vervroegde aflossingen			-2,7	3,79%
· Renteherziening oud	2,7	3,79%		
· Renteherziening nieuw	2,7	2,37%		
Stand per 31 december 2016	321,9	3,12%	304,3	2,87%

Er bleek in 2015 € 10 mln. minder nodig dan ten tijde bij het opstellen van de begroting 2016 was bedacht, vandaar de lagere beginstand. In 2016 zelf bleek dat we uiteindelijk ook voor € 5 mln. minder aan nieuwe lange leningen nodig hadden dan was begroot. Deze € 45 mln. aan nieuwe leningen zijn tegen een gemiddeld percentage van 0,82% afgesloten. Dit zijn fors lagere percentages dan was begroot. Daarnaast zijn twee door verstrekte leningen aan een woningbouwcorporatie, waar een renteherziening aan de orde was, uiteindelijk vervroegd afgelost voor een bedrag van € 2,7 mln.. Door bovenstaande opsomming is de gemiddelde rente ultimo 2016 gedaald naar 2,87%.

Risico swap
Wegens een stelselwijziging in de boekhoudvoorschriften voor gemeenten in 2014 behoeft er sindsdien geen voorziening te worden gevormd voor de eventuele negatieve marktwaarde van de swap. De lening in combinatie met de swap is, net zoals in 2015, in bovenstaand overzicht leningportefeuille opgenomen. Overigens is de marktwaarde van de swap per ultimo 2016 € 7.187.438,-- negatief.

Door het aantrekken van 1 lange lening van € 15 mln. eind eerste kwartaal zijn we na het eerste kwartaal weer binnen de kasgeldlimiet geraakt. In de tweede helft van het jaar hebben we nog 3 leningen van elk € 10 mln. aangetrokken om uiteindelijk ook het derde en vierde kwartaal binnen de kasgeldlimiet te blijven. De piek eind juni in het liquiditeitsverloop valt te verklaren door de teruggaaf uit het BTW-compensatiefonds.

Leningportefeuille uitgezette leningen (exclusief bijstandsleningen en startersleningen)

Mutaties portefeuille verstrekte leningen (excl. startersleningen en bijstandsleningen)	Begroting 2016		Rekening 2016	
	Bedrag (x € 1 mln.)	**Gemiddelde rente**	**Bedrag (x € 1mln.)**	**Gemiddelde rente**
Stand per 1 januari 2016	47,3	3,72%	49,2	3,58%
· Nieuwe uitgezette leningen				
· Reguliere aflossingen	-16,1	2,50%	-16,4	2,44%
· Vervroegde aflossingen			-3,5	4,83%
· Renteherziening (oud percentage)	2,7	3,79%		
· Renteherziening (nieuw percentage)	2,7	2,37%		
Stand per 31 december 2016	31,3	4,23%	29,3	4,05%

In de reguliere aflossingen zit de aflossing van de verstrekte lening in verband met de brandweerkazerne Marsweg. Wij hebben deze contractueel teruggekocht zodat zij de door ons daarvoor eerder verstrekte lening konden terugbetalen. Daarnaast is er door Enexis een deel van de verstrekte achtergestelde lening vervroegd terugbetaald. Als laatste heeft een woningbouwcorporatie geen gebruik gemaakt van haar recht om voor twee leningen een renteherziening overeen te komen, deze zijn beide door haar vervroegd afgelost.

Treasuryresultaat

Doordat er enerzijds middels een rente-omslag methodiek rente wordt toegerekend aan de vaste activa en aan de voorraad gronden en anderzijds aan bepaalde reserves/voorzieningen rente wordt vergoed en de externe werkelijke rentekosten afwijken van de begrote kosten ontstaat er een renteresultaat. Per saldo is dit resultaat
€ 142.434 gunstiger dan bij de laatste Berap gemeld. Het voordeel is een mix van ontvangen rente op korte leningen, bespaarde rente op langlopende leningen en lagere overige kosten treasury. Hieronder is een gecomprimeerd overzicht van het totale treasuryresultaat opgenomen.

Gecomprimeerd overzicht renteresultaat in kader Rekening 2016	
LASTEN:	
- Verschuldigde rente (gem. 2,788% ultimo 2016) voor opgenomen leningen met looptijd > 1 jaar tbv. Algemene- en Projectfinanciering	8.355.697
- Verschuldigde rente (gem. 4,166% ultimo 2016) voor opgenomen leningen met looptijd > 1 jaar tbv. Doorlening	891.021
- Vergoede rente voor belegde reserves / voorzieningen	609.824
- Diverse lasten Treasury, waaronder kosten geldmakelaars, heffingsrentes e.d.	26.593
	9.883.135
BATEN:	
- Ontvangen rente wegens kapitaalverstrekking voor gedane investeringen	18.613.747
- Ontvangen rente (2,100%) wegens kapitaalverstrekking voor bouwgrondexploitaties vastgoed	1.456.121
- Ontvangen rente (0,372%) voor aangetrokken financieringsmiddelen met een looptijd < 1 jaar	124.387
	20.194.255
TOTAAL RENTERESULTAAT (voordelig)	**10.311.120**

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat gemeenten overtollige middelen in de schatkist moeten onderbrengen. Een beperkte hoeveelheid geld mag de gemeente op haar eigen bankrekeningen aanhouden. Dit bedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van een gemeente in een jaar. 0,75% van dat begrotingstotaal tot
€ 500 mln. en 0,2% over het eventueel hogere bedrag mag gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist blijven.

In onderstaande tabel wordt hierover gerapporteerd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
1)	Drempelbedrag	**3.641**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen	2.381	2.849	2.143	2.140
(3a) = (1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.259	792	1.498	1.501
(3b) = (2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	485.429			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	485.429			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	3.640,718			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	216.693	259.270	197.134	196.848
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's-Rijks schatkist aangehouden middelen	2.381	2.849	2.143	2.140

Vanwege het feit dat wij de administratie voor BVO Jeugdzorg voeren zouden wij een iets hogere drempel mogen toepassen. Deze is hier nu verder niet opgenomen omdat we al ruimschoots binnen ons eigen drempelbedrag zijn gebleven.

Paragraaf 6 Grondbeleid

Kaders grondbeleid
Er is uitvoering gegeven aan de door de raad vastgestelde Nota Grondbeleid 2009 - 2013 die vanaf het begrotingsjaar 2017 over zal gaan in de **paragraaf grondbeleid.** Deze paragraaf grondbeleid zal de komende jaren verder worden ingevuld en aangescherpt.

Visie op het grondbeleid
De hoofddoelstelling van het grondbeleid blijft onveranderd: grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De missie is om direct en indirect met inzet van financiële en juridische instrumenten bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van Zwolle. En daarmee een bijdrage te leveren aan een (combinatie van) maatschappelijke en financiële meerwaarde. Wij streven daarbij naar een zogenaamd situationeel grondbeleid. Dat wil zeggen afhankelijk van de concrete situatie bepalen we onze werkwijze en rolneming.
Dat vraagt om een integraal handelingsperspectief. Dit moet ruimte en tegelijkertijd ook richting bieden. Zodoende kunnen wij per initiatief/project beredeneerd kiezen welk type beleid wordt gevoerd. Hierbij maken we gebruik van een menukaart. Naast inhoudelijke beleidskaders is het reëel dat ook expliciet financiële kaders meesturend zijn. Er zijn immers grote financiële belangen gemoeid met bijvoorbeeld al ingenomen grondposities. Zaken kunnen dus sterk verschillen al naar gelang een nieuwe situatie zich aandient waarbij de gemeente geen grond heeft versus een situatie waarbij de gemeente wel grond heeft. Bij het situationeel selecteren van een ontwikkelstrategie voor een specifiek project/gebied zijn de parameters ‘doel/prioriteit’ en ‘grondposities’ nuttig. De eerste wordt bepaald vanuit diverse strategische beleidskaders zoals bijvoorbeeld een omgevings-, ontwikkelings- of gebiedsvisie. De tweede wordt bepaald vanuit de feitelijke financiële en juridische grondpositie.

De nieuwe wet- en regelgeving BBV per 1-1-2016 heeft forse invloed gehad op de resultaten van de grondexploitaties. Deze zijn nu voor het eerst in de jaarrekening opgenomen.

Hoe wordt het grondbeleid uitgevoerd
In het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) wordt jaarlijks gerapporteerd over de behaalde resultaten, de toekomstige ontwikkelingen en de financiële positie.

In onderstaande tabel staan de projecten opgenomen in de MPV 2017.

In exploitatie genomen		boekwaarde	Nog te realiseren		Exploitatieresultaat		eind
gronden		per 1-1-2017	kosten	opbrengsten	Startwaarde	+ / -	jaar
Woningbouw							
67	Oude Mars	€ 4.885.393	€ 9.050.543	€ 24.814.084	€ 7.177.139-	winst	2037
119	Kraanbolwerk	€ 3.217.621-	€ 6.099.607	€ 2.552.834	€ 298.123	verlies	2021
129	Bagijneweide	€ 316.174-	€ 85.518	€ -	€ 226.133-	winst	2017
133	Stinspoort	€ 990.896	€ 682.196	€ 2.063.518	€ 367.907-	winst	2019
19/197	Stadshagen I en II	€ 15.611.964	€ 71.079.057	€ 87.591.876	€ 753.795-	winst	2025
283	Langenholterweg	€ 358.512	€ 658.277	€ 1.009.654	€ 6.858	verlies	2018
337	Krasseknarren	€ 123.906	€ 618.271	€ 1.624.393	€ 847.958-	winst	2018
Subtotaal woningbouw		**€ 18.436.876**	**€ 88.273.469**	**€ 119.656.358**	**€ 9.075.590-**	**winst**	
Bedrijventerreinen en kantoren							
11	Marslanden Zuid	€ 501.248-	€ 571.768	€ 1.054.782	€ 909.305-	winst	2020
21	Hessenpoort	€ 48.886.614	€ 30.087.546	€ 200.742.707	€ 71.339.570-	winst	2043
57	Voorsterpoort (Spoolderwerk)	€ -	€ 0-	€ 0	€ 0-	winst	2017
Subtotaal bedrijven en kantoren		**€ 48.385.366**	**€ 30.659.314**	**€ 201.797.488**	**€ 72.248.875-**	**winst**	
Herstructurering							
701	Kamperpoort	€ 1.807.912-	€ 6.059.703	€ 3.533.044	€ 638.227	verlies	2022
269	Vrolijkheid (Herstructurering)	€ 1.585.811	€ 58.660-	€ 2.017.257	€ 480.497-	winst	2017
313	Geert Groottestraat	€ 1.021.552-	€ 947.805	€ -	€ 70.884-	winst	2018
335	Wipstrikkerallee	€ 83.202-	€ 130.559	€ 234.961	€ 180.319-	winst	2018
285	van Pallandtmarke	€ -	€ -	€ -	€ -	neutraal	2017
Subtotaal herstructurering		**€ 1.326.856-**	**€ 7.079.407**	**€ 5.785.261**	**€ 93.472-**	**winst**	
Particuliere grondexploitaties							
247	Campus Windesheim	€ 674.358-	€ 909.738	€ 453.500	€ 205.540-	winst	2019
Subtotaal part. grondexploitaties		**€ 674.358-**	**€ 909.738**	**€ 453.500**	**€ 205.540-**	**winst**	
Totaal		**€ 64.821.028**	**€ 126.921.927**	**€ 327.692.608**	**€ 81.623.477-**	**winst**	

In de tabel hieronder zijn de project met een voorziening opgenomen en het verloop van de voorziening tussen 2016 en 2017.

complexen met een voorziening		voorziening 2016	2017	verschil
119	Kraanbolwerk	€ 1.140.660	€ 298.123	€ 842.537-
129	Bagijneweide	€ 13.908	€ -	€ 13.908-
19/197	Stadshagen I en II	€ 7.591.644	€ -	€ 7.591.644-
281	Dorpsvisie Wythmen	€ 295.654	€ -	€ 295.654-
701	Kamperpoort	€ 602.512	€ 638.227	€ 35.715
245	Prinsenpoort	€ 125.624	€ -	€ 125.624-
271	Kanonsteeg / Derde Bredehoek	€ 34.754	€ -	€ 34.754-
283	Langenholterweg	€ 6.066	€ 6.858	€ 792
504	Complex NUTVW		€ -	€ -
	Totaal	**€ 9.810.821**	**€ 943.208**	**€ 8.867.613-**

B. Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.
Zwolle draait mee in de landelijke pilot om het individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2016 vorm te geven. Dit betekent dat in de jaarrekening 2015 al een verplichting is opgenomen van de in 2015 opgebouwde en in 2016 uitbetaalde vakantiegelden. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa
Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.
De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.
Door wijziging van het BBV worden per 1/1/2016 onder de immateriële vaste activa ook de bijdrages aan activa in eigendom van derden verantwoord. Deze stonden t/m 2015 onder de financiële vaste activa. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak

Materiële vaste activa met economisch nut.
In erfpacht uitgegeven gronden.
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Daar waar sprake is van een verhuursituatie wordt annuïtair afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.
Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn, soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren zijn opgenomen in de afschrijvingstabel in het bijlagenboek.

Door wijziging van het BBV worden per 1/1/2016 onder de investeringen met economisch nut (gronden en terreinen) ook de nog niet in exploitatie genomen gronden verantwoord. Deze stonden t/m 2015 onder de vlottende activa, de post voorraden. Deze gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.
Voor investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden de vastgestelde termijnen in de afschrijvingstabel gehanteerd. Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.
Eén van de wijzigingen van het BBV is dat met ingang van 2017 alle investeringen met een maatschappelijk nut geactiveerd en over de verwachte levensduur afgeschreven moeten worden. Vanaf 2017 is er dus geen versnelde afschrijving meer mogelijk.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Door wijziging van het BBV worden per 1/1/2016 de bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa verantwoord.

Vlottende activa

Voorraden
Door wijziging van het BBV worden de nog niet in exploitatie genomen bouwgronden per 1/1/2016 verantwoord onder de vaste activa, investeringen met economisch nut.
De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De systematiek van tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties is herzien en door de raad vastgesteld. Deze is toegepast ingaande de jaarrekening 2011. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Stelselwijzigingen 2016
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in 2016 gewijzigd waardoor de volgende stelselwijzigingen doorgevoerd dienen te worden.

De nog niet in exploitatie genomen gronden worden per 1-1-2016 niet meer verantwoord onder de vlottende activa (voorraden) maar onder de vaste activa (investeringen met economisch nut).

Tevens worden de bijdragen aan activa in eigendom van derden per 1-1-2016 niet meer verantwoord onder de financiële vaste activa, maar onder de immateriële vaste activa.

De administratieve verwerking van deze mutaties is conform de besluitvorming van de commissie BBV via een directe balansmutatie per 1 januari 2016 gedaan.

De impact van deze stelselwijzigingen beperkt zich tot de activakant van de balans en is op de betreffende balansposten als volgt:

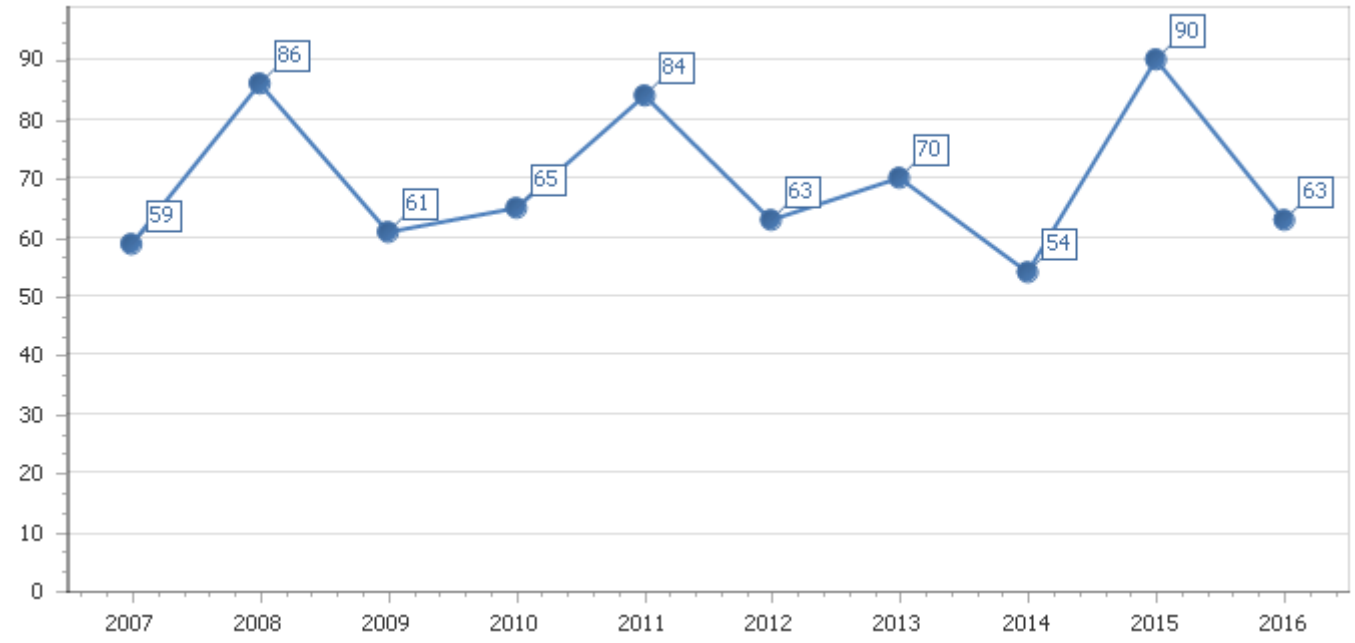
(bedragen x €.1.000)	na wijziging BBV per 1-1-2016		jaarrekening balans per 31-12-2015	
Activa:				
Vaste activa				
immateriële vaste activa:		**4.308**		**0**
bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.308			
materiële vaste activa:		**362.000**		**314.049**
investeringen met economisch nut	362.000		314.049	
financiële vaste activa:		**0**		**4.308**
kapitaal verstrekkingen aan:				
bijdrage aan activa in eigendom van derden	0		4.308	
Totaal vaste activa		**366.308**		**318.357**
Vlottende activa				
voorraden:		**25**		**47.976**
grond en hulpstoffen				
niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		35.844	
overige grond en hulpstoffen	25		12.132	
Totaal vlottende activa		**25**		**47.976**
Totaal generaal		**366.333**		**366.333**

2. Balans met toelichting

2.1 Balansontwikkeling

De ontwikkeling van de balanscijfers.
Het verloop van de totaal bedragen (x €.1.000.000) van de balans is als volgt weer te geven:
*) In de treasuryparagraaf wordt alleen rekening gehouden met het bedrag aan onderhanden werk.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Beschikbaar op lange termijn:										
Algemene reserves	65	15	11	25	24	30	17	28	27	49
Bestemmingsreserves	121	170	159	151	153	157	115	95	91	95
Saldo baten en lasten	1	3	23	0	4	-57	-1	3	7	8
Voorzieningen	4	4	5	3	3	5	5	12	10	11
Schulden op lange termijn	304	304	368	353	322	341	337	325	303	307
Totaal beschikbaar	**495**	**496**	**566**	**532**	**506**	**476**	**473**	**463**	**438**	**470**
Vastgelegd op lange termijn										
Immateriële / materiële vaste activa	276	291	322	328	341	366	347	343	365	434
Financiële vaste activa	138	136	137	112	94	61	73	64	61	37
Voorraden (incl. onderhanden werk) *)	140	155	168	157	155	112	123	110	102	62
Totaal vastgelegd	**554**	**582**	**627**	**597**	**590**	**539**	**543**	**517**	**528**	**533**
Tekort op lange termijn beschikbare middelen	**59**	**86**	**61**	**65**	**84**	**63**	**70**	**54**	**90**	**63**

Reserves en voorzieningen.
De voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de leningen en vorderingen verrekend. De voorziening vastgoed is in mindering gebracht op de post materiële vaste activa (NNIEGG) en op de post voorraden (BIE).
Zie verder de afzonderlijke paragraaf “Ontwikkelingen reserves en voorzieningen 2016”

Schulden op lange termijn.
Eind 2016 is er in totaal € 306,8 miljoen aan langlopende leningen beschikbaar. Ten opzichte van 2015 is de omvang met € 3,6 miljoen toegenomen.
Dit wordt veroorzaakt doordat er € 42,1 miljoen is afgelost en € 45,7miljoen aan leningen is opgenomen.
Deze opname bestaat uit:

Voor algemene financiering € 45,0 miljoen.

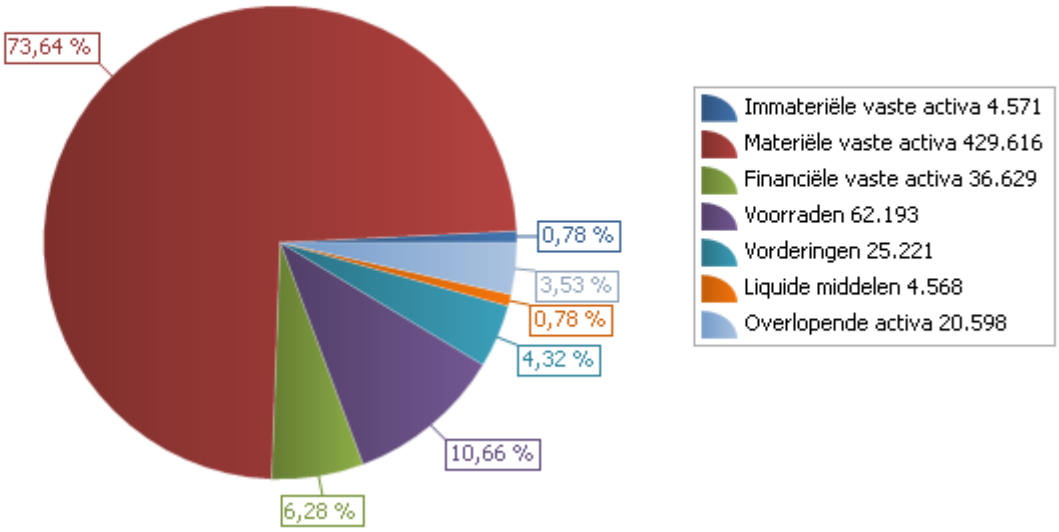
Bijstandsleningen € 0,7 miljoen.

Immateriële / materiële vaste activa.
De immateriële / materiële vaste activa is met € 69,6 miljoen toegenomen. Door de stelselwijziging BBV per 1-1-2016 is € 52,2 miljoen (€ 4,3 activa in eigendom van derden + € 47,9 NNIEGG) toegevoegd De afschrijvingen bedragen € 23,9 miljoen en aan bijdragen van derden is € 2,1 miljoen ontvangen. De netto-investeringen bedragen € 43,8 miljoen, hiervan heeft € 41,7 miljoen betrekking op investeringen met economisch nut en € 2,1miljoen heeft betrekking op investeringen met maatschappelijk nut. Er heeft een afwaardering van € 0,4 miljoen bij investeringen met economisch nut plaatsgevonden.Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

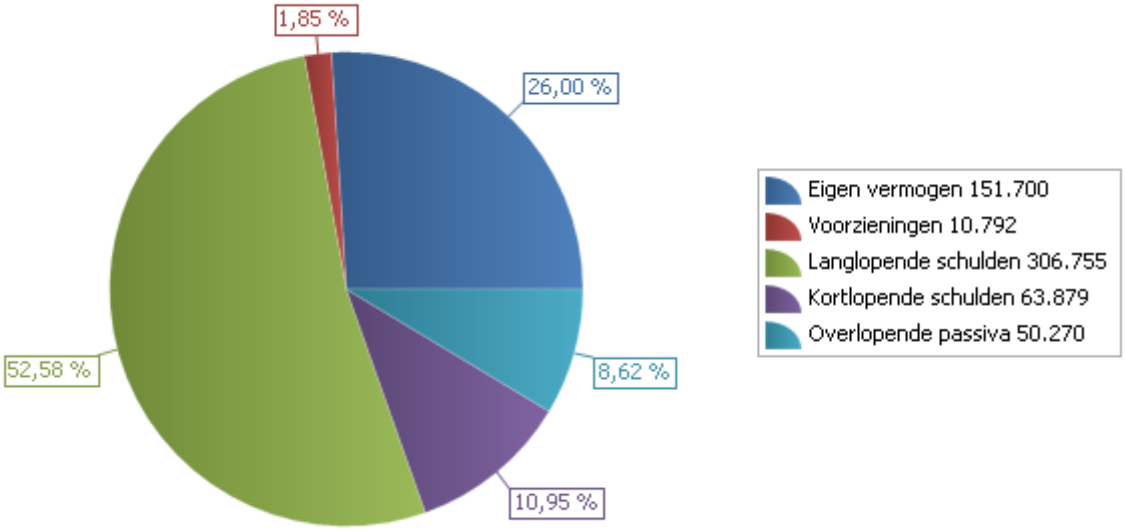
Financiële vaste activa.
Onder de leningen financiële activa zijn opgenomen € 15,1 miljoen aan leningen die verstrekt zijn aan woningcorporaties. Er is voor € 4,3 miljoen leningen aan deelnemingen, € 4,9miljoen aan verbonden partijen en voor een bedrag ad. € 10,4 miljoen aan overige leningen verstrekt.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn door de stelselwijziging BBV per 1-1-2016 overgeheveld naar de immateriële vaste activa..

Voorraden.
De voorraden (BIE's) worden gecorrigeerd met de voorziening vastgoed, zoals voorgeschreven staat in het Besluit Begroting en Verantwoording. Een nadere specificatie wordt gegeven in de toelichting op de balans.

Verdeling Activa

Verdeling Passiva

2.2 Balans

(bedragen x €.1.000)		balans per 31-12-2016		na wijz. BBV per 1-1-2016		balans per 31-12-2015	
Activa							
Vaste activa							
immateriele vaste activa:			**4.571**		**4.329**		**21**
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		14		21		21	
bijdrage aan activa in eigendom van derden		4.557		4.308			
materiële vaste activa:			**429.616**		**412.524**		**364.573**
investeringen met economisch nut		379.875		362.000		314.049	
investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		31.992		33.212		33.212	
investeringen in de openb. ruimte met maatschappelijk nut		13.826		13.886		13.886	
in erfpacht uitgegeven		3.923		3.426		3.426	
financiële vaste activa:			**36.629**		**56.829**		**61.137**
kapitaal verstrekkingen aan:	deelnemingen	1.223		1.298		1.298	
leningen aan:	woningbouwcorporaties	15.100		18.805		18.805	
	deelnemingen	4.285		4.488		4.488	
	overige verbonden partijen	4.852		19.549		19.549	
overige langlopende leningen		10.388		11.646		11.646	
overige uitzettingen > 1 jaar		782		1.043		1.043	
bijdrage aan activa in eigendom van derden		0		0		4.308	
Totaal vaste activa			**470.816**		**473.682**		**425.731**
Vlottende activa							
voorraden:			**62.193**		**54.147**		**102.098**
grond en hulpstoffen:	niet in expl. genomen bouwgronden			0		35.844	
	overige grond en hulpstoffen	24		25		12.132	
onderhandenwerk, waaronder bouwgronden in exploitatie		63.119		54.530		54.530	
gereed produkt en handelsgoederen		36		20		20	
vooruitbetalingen		-986		-428		-428	
uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar:			**25.221**		**28.857**		**28.857**
vorderingen op openbare lichamen		19.227		20.848		20.848	
overige vorderingen		5.994		8.009		8.009	
liquide middelen:			**4.568**		**1.178**		**1.178**
kas		74		128		128	
banksaldi		4.494		1.050		1.050	
overlopende activa:			**20.598**		**20.533**		**20.533**
nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen							
met een specifiek bestedingsdoel van:	Europese overheidslichamen	59		359		359	
	het Rijk	2.629		8		8	
	overige Nederlandse overheidslichamen	7.691		11.413		11.413	
overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		10.219		8.753		8.753	
Totaal vlottende activa			**112.580**		**104.715**		**152.666**
Totaal generaal			**583.396**		**578.397**		**578.397**
Rechten uit erfpachten			11.484				12.297
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969							

(bedragen x €.1.000)		balans per 31-12-2016		balans per 31-12-2015	
Passiva					
Vaste passiva					
eigen vermogen			**151.700**		**124.857**
algemene reserve		48.768		27.000	
bestemmingsreserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel		770		471	
overige bestemmingsreserves		94.338		90.162	
gerealiseerd resultaat		7.824		7.224	
voorzieningen			**10.792**		**10.246**
vaste schulden			**306.755**		**303.167**
onderhandseleningen van:	openbare lichamen	20.000		20.000	
	binnenlandse banken en overige financiële instellingen	264.265		260.870	
	overige binnenlandse sectoren	2.490		2.297	
	buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	20.000		20.000	
Totaal vaste passiva			**469.247**		**438.270**
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar korter dan één jaar			**63.879**		**62.216**
kasgeldleningen		33.000		33.000	
banksaldi		0		8.815	
overige schulden		30.879		20.401	
overlopende passiva			**50.270**		**77.911**
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		10.829		22.679	
ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:					
	het Rijk	1.586		2.040	
	overige Nederlandse overheidslichamen	36.086		51.296	
overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		1.769		1.896	
Totaal vlottende passiva			**114.149**		**140.127**
Totaal generaal			**583.396**		**578.397**
Gewaarborgde geldleningen			1.853.889		1.941.220
Niet uit de balans blijkende overige verplichtingen			16.109		27.704

2.3 Balanstoelichting

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa:

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en activa in eigendom van derden

De kosten onderzoek en ontwikkeling betreffen een aantal balansposten van onderzoek. Tevens worden hier door de stelselwijziging BBV per 1-1-2016 de activa in eigendom van derden verantwoord.

Het verloop van de immateriële vaste activa:	2016	2015
Kosten onderzoek en ontwikkeling		
boekwaarde per 1 januari	21	28
afschrijving	-7	-7
boekwaarde per 31 december	**14**	**21**
Activa in eigendom van derden		
boekwaarde per 1 januari	0	0
stelselwijziging per 1-1-2016 overheveling saldo activa in eigendom van derden van financiële vaste activa	4.308	
vermeerderingen	720	
afschrijving	-471	
boekwaarde per 31 december	**4.557**	**0**

Materiële vaste activa:

Verloop van de totale materiële vaste activa	2016	2015
boekwaarde per 1 januari	364.573	342.529
stelselwijziging per 1-1-2016 overheveling saldo nog niet in exploitatie genomen gronden van vlottende activa (voorraden)	63.174	
investeringen	45.698	39.211
desinvesteringen	-2.532	-1.591
afschrijvingen	-23.442	-14.690
afwaardering wegens duurzame waardevermindering	-422	
bijdrage van derden direct gerelateerd aan een actief	-2.056	-886
boekwaarde per 31 december	444.993	364.573
voorziening nog niet in exploitatie genomen gronden	-15.377	
boekwaarde per 31 december	**429.616**	**364.573**

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in:

Investeringen met economisch nut	2016	2015
gronden en terreinen	104.438	39.858
af: voorziening nog niet in exploitatie genomen gronden	-15.377	
bedrijfsgebouwen	246.553	230.815
grond- weg en waterbouwkundige werken	579	622
vervoermiddelen	426	521
machines apparaten en installaties	26.379	24.396
overige materiële vaste activa	16.877	17.837
totaal	**379.875**	**314.049**

Specificatie van de "Niet in exploitatie genomen bouwgronden", die ingaande 1-1-2016 door de stelselwijziging BBV onderdeel zijn geworden van de bovenstaande balanssoort gronden en terreinen.

	stand per 1-1-2016				mutaties 2016	
	aanschaf-waarde	voorziening	**boek-waarde**	aantal m²	inves-teringen	desinves-teringen
vm schoolgebouwen	2.701	368	2.333	53.034		251
terreinen Voorsterpoort	14.334	2.990	11.344	102.644		
agrarisch verpacht < 6 jaar	6.345	1.694	4.651	2.416.809		
agrarisch verpacht > 6 jaar	681	85	596	972.456		29
stedelijk diverse bezittingen	718	440	278	18.006	75	
strategisch bezit bebouwd	15		15	7.317		
Dijklanden	6.463	3.396	3.067	536.226		
Vechtpoort	9.741	6.242	3.499	1.749.515		
aankoop NS gronden	0		0	167.380		
bouwrijpe/ te verkopen terreinen,	22.168		22.168	1.282.760		71
uit te nemen gronden	2	2	0	21		
waterberging Alm.Kanaal	5	5	0	250		
Totaal	**63.173**	**15.222**	**47.951**	**7.306.418**	**75**	**351**

	stand per 31-12-2016					
	aanschaf-waarde	aantal m²	aansch.w per m²	voorziening	**boek-waarde**	boekw. per m²
vm schoolgebouwen	2.450	46.771	52,38	368	2.082	44,51
terreinenen Voorsterpoort	14.334	102.644	139,65	3.258	11.076	107,91
agrarisch verpacht < 6 jaar	6.345	2.335.941	2,72	1.742	4.603	1,97
agrarisch verpacht > 6 jaar	652	953.215	0,68	85	567	0,59
stedelijk diverse bezittingen	793	38.006	20,87	415	378	9,95
strategische bezit bebouwd	15	7.365	2,04		15	2,04
Dijklanden	6.463	536.226	12,05	3.260	3.203	5,97
Vechtpoort	9.741	1.749.515	5,57	6.242	3.499	2,00
aankoop NS gronden	0	167.396	0,00		-	0,00
bouwrijpe/ te verkopen terreinen,	22.097	1.280.746	17,25		22.097	17,25
uit te nemen gronden	2	21	95,24	2	-	0,00
waterberging Alm.Kanaal	5	250	20,00	5	-	0,00
Totaal NNIEGG	**62.897**	**7.218.096**	**368**	**15.377**	**47.520**	

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**2016**	**2015**
gronden en terreinen	1.856	1.948
bedrijfsgebouwen	29	33
grond- weg en waterbouwkundige werken	27.798	28.689
machines apparaten en installaties	1.922	2.136
overige materiële vaste activa	388	406
totaal	**31.992**	**33.212**

In het Besluit Begroting en Verantwoording is met ingang van 2014 opgenomen dat de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, apart op de balans tot uitdrukking moeten komen.

Betreft met name investeringen t.b.v. riolering

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	2016	2015
grond- weg en waterbouwkundige werken	7.961	8.389
machines apparaten en installaties	2.617	2.518
overige materiële vaste activa	3.248	2.979
totaal	**13.826**	**13.886**

In erfpacht uitgegeven	2016	2015
in erfpacht uitgegeven	3.923	3.426
totaal	**3.923**	**3.426**

De belangrijkste (des)investeringen zijn	2016	2015
Onderwijshuisvestingsbeleid diverse scholen	6.335	8.724
Parkeergarage Katwolderplein	11.478	7.029
Zeven Alleetjes 1	5.082	4.158
Zwartewaterallee 8, renovatie	2.000	
Anker	237	3.311
ICT investeringen (MPI)	2.020	2.702
Vervangingsinvesteringen Straatmeubilair	879	1.283
Het Nieuwe Werken		2.779
Stadskantoor vervanging installaties		1.370

Financiële vaste activa:

Kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen	2016	2015
100 aandelen N.V. WMO (nominaal € 453,78; 25% volgestort)	10	10
aandelen Vitens nominale waarde	46	46
2.715 aandelen (nominaal € 113,45) N.V. ROVA Holding	308	308
234.419 aandelen Enexis holding	145	221
355.645 aandelen PBE BV	92	92
aandelen vordering Enexis BV	0	0
aandelen verkoop vennootschap BV	0	0
aandelen CBL vennootschap BV	0	0
aandelen Staat vennootschap BV	0	0
149.097 BNG aandelen (nominaal € 2,50; 100% volgestort)	373	373
dataland	5	5
deelneming WEZO NV	2	2
cv Kapitaal Zuiderzeehaven	238	238
bv Kapitaal Zuiderzeehaven	3	3
	1.223	**1.298**

Leningen aan	2016	2015
woningbouwcorporaties	15.100	18.805
deelnemingen	4.285	4.488
overige verbonden partijen	4.852	19.549
	24.237	**42.842**

Verloop van de leningen	2016	2015
boekwaarde per 1 januari	42.842	46.952
ontvangen aflossingen	18.605	4.110
boekwaarde per 31 december	**24.237**	**42.842**

Leningen aan deelnemingen	2016	2015
achtergestelde lening Zuiderzeehaven	667	667
achtergestelde lening ROVA	2.603	2.603
achtergestelde lening Vitens	1.015	1.218
	4.285	**4.488**

Leningen aan verbonden partijen:	2016	2015
Enexis BV	548	2.020
Veiligheidsregio	4.304	17.529
	4.852	**19.549**

Bij verkoop van de aandelen Essent aan RWE is besloten om de leningen niet mee te verkopen aan RWE maar over te dragen aan de aandeelhouders. Het ging hierbij om 4 leningen met een looptijd variërend van 3 t/m 10 jaar. Per 31-12-16 is er nog 1 lening over. Daarnaast zijn er 2 leningen verstrekt aan de Veiligheidsregio voor de overname van de gebouwen brandweer. Per 31-12-16 is er nog 1 lening over.

Overige langlopende leningen	2016	2015
boekwaarde per 1 januari	12.146	11.518
uitzettingen	888	2.072
ontvangen aflossingen	-2.031	-1.165
afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	-140	-279
boekwaarde per 31 december	10.863	12.146
voorziening oninbare leningen algemene bijstand	-394	-425
voorziening risico schuldhulpverlening	-82	-75
boekwaarde per 31 december	**10.388**	**11.646**

Overige uitzettingen > 1 jaar	2016	2015
boekwaarde per 1 januari	1.043	261
afkoopsommen Wezo		1.043
ontvangen aflossingen	-261	-261
boekwaarde per 31 december	**782**	**1.043**

Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2016	2015
boekwaarde per 1 januari	4.308	4.532
stelselwijziging per 1-1-2016 overheveling activa in eigendom van derden naar immateriële vaste activa	-4.308	
bijdragen aan activa in eigendom van derden		253
afschrijvingen op bijdragen aan activa in eigendom van derden		-477
boekwaarde per 31 december	**0**	**4.308**

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden:
Door wijziging van het BBV worden de nog niet in exploitatie genomen bouwgronden per 1/1/2016 verantwoord onder de vaste activa, investeringen met economisch nut.

Grond- en hulpstoffen	2016	2015
stelselwijziging per 1-1-2016 overheveling saldo nog niet in exploitatie genomen bouwgronden naar materiële vaste activa investeringen met economisch nut	0	35.844
stelselwijziging per 1-1-2016 overheveling saldo voorraad gronden (uit NNIEGG) naar materiële vaste activa investeringen met economisch nut	0	12.107
voorraad restauratiematerialen	24	25
	24	**47.976**

Onderhandenwerk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2016	2015
boekwaarde	64.058	69.321
af: voorziening voor verwachte verliezen	-943	-14.811
subtotaal bouwgrondexploitatie	63.115	54.510
onderhanden expertisecentrum	4	20
boekwaarde per 31 december	**63.119**	**54.530**

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2016 het volgende overzicht worden weergegeven:

projecten	stand per 1-1-2016			mutaties 2016			stand per 31-12-2016		
	Vervaar-digings-waarde	Voorziening verlieslatende complexen	Boek-waarde	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst nemingen	Vervaar-digings-waarde	Voorziening verlieslatende complexen	Boek-waarde
Woningbouwprojecten									
Stadshagen 1 & 2	18.624	7.592	11.032	5.608	8.619		15.613		15.613
Oude Mars	5.813		5.813	312	1.241		4.884		4.884
Schaepman	-2.110	1.141	-3.251	1.368	2.476		-3.218	298	-3.516
Bagijneweide	-670	14	-684	354			-316		-316
Stinspoort	1.061		1.061	275	345		991		991
Langenholterweg	308	6	302	50			358	7	351
Krasse Knarren	20		20	104			124		124
Subtotaal	**23.046**	**8.753**	**14.293**	**8.071**	**12.681**	**0**	**18.436**	**305**	**18.131**
Werkgelegenheidsprojecten									
Marslanden Zuid	-550		-550	49			-501		-501
Hessenpoort 1&2	50.501		50.501	632	2.246		48.887		48.887
Voorsterpoort Retail	0		0	68		-68	0		0
Subtotaal	**49.951**	**0**	**49.951**	**749**	**2.246**	**-68**	**48.386**	**0**	**48.386**
Herstructureringsprojecten									
Vrolijkheid herontwikkeling	1.547		1.547	39			1.586		1.586
Geert Groootestraat	22		22	115	1.159		-1.022		-1.022
Kamperpoort incl.Katwolderplein	-1.979	602	-2.581	510	328		-1.797	638	-2.435
Subtotaal	**-410**	**602**	**-1.012**	**664**	**1.487**	**0**	**-1.233**	**638**	**-1.871**
Particuliere grondexploitaties									
ABN AMRO Prinsenpoort	-47	125	-172	16			-31		-31
Campus	-660		-660	-13			-673		-673
Subtotaal	**-707**	**125**	**-832**	**3**	**0**	**0**	**-704**	**0**	**-704**

Binnenkort af te sluiten complexen									
Wijthmen fase 1	-15	296	-311	48		-33	0		0
Noordereiland	-1.479		-1.479	926		267	-286		-286
Forelkolk	83		83	101			184		184
Westenholte Stins	12		12	1			13		13
Zwolle Zuid, restant	-431		-431	-5	168		-604		-604
Marslanden G, restant	216		216	6	32		190		190
Oosterenk, restant	-830		-830	130	3		-703		-703
Bos & Buitenplts.,restant	543		543	19	10		552		552
Stadsh,fase 1, restant	29		29	3			32		32
Stasds.vlek1, restant	9		9	1			10		10
Kop Hanzelan, restant	-144		-144	18			-126		-126
Rood voor Rood	-400		-400	38	5	359	-8		-8
Wipstrikpark	1		1	30	29		2		2
Hospice Wipstrikkerallee	-154		-154	91	20		-83		-83
Wijthmenerplas, marktselectie			0	44	44		0		0
Kanonsteeg/Derde Bredehoek	1	35	-34	0	0	-1	0		0
Subtotaal	**-2.559**	**331**	**-2.890**	**1.451**	**311**	**592**	**-827**	**0**	**-827**
Voorbereidingsprojecten									
Wijthmen, anteriuere overeenkomst			0	8	8		0		0
Subtotaal	**0**	**0**	**0**	**8**	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**
sprong in de grondprijs		5.000	-5.000						0
TOTAAL	**69.321**	**14.811**	**54.510**	**10.946**	**16.733**	**524**	**64.058**	**943**	**63.115**

Gebaseerd op de Nota van uitgangspunten MPV 2017 zijn de bedragen t/m 2042 voor:
- de geraamde nog te maken kosten € 144,7 mln., incl. € 14,8 mln. kostenstijgingen,
- de geraamde opbrengsten € 345,6 mln. incl. € 19,9 mln. opbrengstenstijgingen en € 16,5 mln. rente-inkomsten.

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma exploitatie gronden.

Gereed produkt en handelsgoederen	2016	2015
rijbewijzen en eigen verklaringen	**36**	**20**

Vooruitbetalingen	2016	2015
ontvangen voorschotten op grondverkopen	**-986**	**-428**

Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar:
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	saldo 31-12-2016	voorzie-ning onin-baarheid	gecorr. saldo 31-12-2016	gecorr. saldo 31-12-2015
vorderingen op openbare lichamen	19.227		19.227	20.848
overige vorderingen	14.125	8.131	5.994	8.009
totaal	**33.352**	**8.131**	**25.221**	**28.857**

Verloop vorderingen	2016	2015
debiteuren openbare lichamen m.n. Belastingdienst	19.227	20.848
overige debiteuren	5.871	8.041
vorderingen sociale zaken	8.254	8.163
saldo 31-12	**33.352**	**37.052**
voorziening dubieuze debiteuren	-255	-326
voorziening WRZV	-353	-353
voorziening sociale zaken	-7.523	-7.516
gecorrigeerd saldo 31-12	**25.221**	**28.857**

Liquide middelen:

Kas	2016	2015
kassasysteem stadskantoor Publiekszaken	**74**	**128**

Banksaldi	2016	2015
BNG	3011	0
ING	0	1
rekening-courant restauratiefonds	138	118
rekening-courant Stimuleringsfonds	1.337	926
	4.486	1.045
kruisposten kas, bank en giro	8	5
totaal	**4.494**	**1.050**

Overlopende activa:

Overlopende activa	2016	2015
nog te ontvangen bedragen van Europese overheidslichamen	59	359
nog te ontvangen bedragen van het Rijk	2.629	8
nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	7.691	11.413
nog te ontvangen bedragen van overigen	9.861	8.167
subtotaal nog te ontvangen bedragen	20.240	19.947
vooruitbetaalde bedragen t.b.v. overigen	358	586
totaal	**20.598**	**20.533**

De belangrijkste posten nog te ontvangen bedragen per 31-12-2016 zijn	
verrekeningen SSC met Provincie/Kampen	1.081
subsidies overheden m.b.t. projecten	9.496
GBLT (ozb, begraven, afval, riool)	4.680
subsidie beschermd wonen/jeugdzorg	1.380
afval (ROVA/Nedvang)	1.514
bijdrage GGD in asbestsanering Zeven Alleetjes	883
archeologisch onderzoek	352
afhandeling straatwerkbonnen	318

De belangrijkste posten vooruitbetaalde bedragen per 31-12-2016 zijn	
kosten bodem-/asbestsanering vastgoed	145

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen:

Algemene reserve	2016	2015
stand per 1 januari	27.000	28.349
toevoegingen resultaat bestemming	21.421	9.685
onttrekkingen resultaatbestemming	-6.877	-14.038
toevoeging/onttrekking resultaat vorig boekjaar	7.224	3.004
saldo per 31 december	**48.768**	**27.000**

De belangrijkste mutaties in 2016 zijn	vermeerder-ingen	verminder-ingen
doorlichting reserves		736
rekeningresultaat 2015	7.224	
resultaatmaatschappelijk nut		867
Stadkamer		549
berapresultaat	6.130	4.239
algemene reserve vastgoed	15.028	

Bestemmingsreserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel	2016	2015
stand per 1 januari	471	627
toevoegingen resultaat bestemming	306	
onttrekkingen resultaatbestemming	-7	-156
saldo per 31 december	**770**	**471**

De belangrijkste mutaties in 2016 zijn	vermeerder-ingen	verminder-ingen
rekeningsaldo 2016 begraafplaatsen	259	

Overige bestemmingsreserves	2016	2015
stand per 1 januari	90.162	94.140
toevoegingen resultaat bestemming + rente	50.932	45.082
onttrekkingen resultaatbestemming	-46.756	-49.060
saldo per 31 december	**94.338**	**90.162**

De belangrijkste mutaties in 2016 zijn	vermeerder-ingen	verminder-ingen
algemene bedrijfsreserve Vastgoed: o.a. vrijval voorziening, doorlichten res., afdracht algemene concernres.	15.660	16.043
risicoreserve Sociaal Domein: begrote storting, inkoop jeugdhulp	2.600	747
reserve WEZO financiële risico,s (nieuw)	1.008	
spoorzone (nieuw)	3.000	
onderhoud verhuurde panden: m.n. planbaar en dagelijks onderh.,verb. Celecomplex, Spiegel trekkenwanden	2.875	3.667
incidentele bestedingen: o.a. berapresultaat, reservedoorlichting, koningsdag, bestedingen/tekorten	8.703	2.547
reserve stadsontwikkelfonds: o.a. project binnenstad, N35 fietsbrug		1.902
parkeren: o.a. exploitatieresultaat, doorlichten reserves	3.926	6.256
stadsuitleg: o.a. N35 fietsbrug, Kamperlijn, Ceintuurbaan	700	1.546
reserve gebiedsbeheerplan: o.a. afkoopsommen	1.122	317
beschermd wonen (nieuw)	1.772	631
reserves nog uit te voeren werken (totaal)	5.849	7.552

Alle reserves gesaldeerd naar aard per 31-12	2016	2015
weerstand- en risicoreserves : algemene concernreserve, BCF, WWB en WMO	57.529	32.900
reserves gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel: begraafplaatsen, rijbewijzen	770	471
reserves voor lopende exploitatielasten:		
- ter dekking van kapitaal- en exploitatielasten	4.202	4.598
- onderhoudsreserveringen	6.852	7.250
- rechtspositionele verplichtingen	926	1.540
- bedrijfsvoeringsreserves	960	1.627
overige bestemmingsreserves: o.a. MIP, stadsuitleg, HIS, parkeren, nog uit te voeren werken	72.637	69.247
	143.876	117.633
exploitatieresultaat (onderdeel eigen vermogen)	7.824	7.224
totaal alle reserves	**151.700**	**124.857**

Voor het verloop per reserve verwijzen wij naar het overzicht van reserves onder programmarekening 3.6 en naar het bijlagenboek met de toelichting per reserve.

Resultaat na bestemming o.b.v. de pijler-indeling	2016	2015
programma's	-78.145	-84.202
pilot sociaal domein	-187.618	-199.234
de organisatie	273.587	290.660
	7.824	**7.224**

Voorzieningen:

Nr. Voorzieningen	Stand per 1-1-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwen-dingen	Stand per 31-12-2016
A70 Bijdrage voormalig personeel	99	435		99	435
A71 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen concern	218	8		98	128
C70 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen cs	21				21
C73 Algemene Pensioenwet politieke Ambtsdragers	1.360	505	43	26	1.796
E01 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen ec	346		117	29	200
E02 Voorziening Afval	3.346			-852	4.198
E03 Voorziening Riolering	3.804	58			3.862
O92 Voorziening Asbest Zeven Alleetjes	900			900	0
R01 Rechtspositie raadsleden	152				152
Totaal voorzieningen	**10.246**	**1.006**	**160**	**300**	**10.792**

De belangrijkste mutaties zijn	vermeerder-ingen	verminder-ingen
aanvulling voorziening voormalig personeel	435	
overheveling gelden van reserve naar voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	505	
exploitatieresultaat afval 2016		-852
aanwending voorziening asbest Zeven Alleetjes		900

Voor het verloop per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen onder programmarekening 3.7 en naar het bijlagenboek met de toelichting per voorziening.

vaste schulden:

Onderhandse leningen van	2016	2015
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	284.265	280.870
overige binnenlandse sectoren	2.490	2.297
buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	20.000	20.000
	306.755	**303.167**

Verloop leningen	2016	2015
stand per 1 januari	303.167	325.365
bij: nieuw aangetrokken leningen van openbare lichamen	0	20.000
bij: nieuw aangetrokken leningen binnenland	45.714	309
af: aflossingen	-42.126	-42.507
saldo per 31 december	**306.755**	**303.167**

De swap van € 10 miljoen heeft een looptijd tot december 2053 en de rente is 3,425%. Hij heeft een breekclausule die elke 10 jaar door beide partijen kan worden ingeroepen, voor het eerst in 2023. De Deutsche Bank is de tegenpartij en die heeft een rating van A- bij Standard & Poor's.

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 9.247.
Voor een uitgebreid overzicht verwijzen wij naar het overzicht van leningen in het bijlagenboek.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Kasgeldleningen	2016	2015
opgenomen kasgeldleningen	**33.000**	**33.000**

Betreft leningen bij de N.V. Nederlandse Gasunie

Banksaldi	2016	2015
BNG	**0**	**8.815**

Overige schulden	2016	2015
crediteuren	27.678	18.527
sociale zaken verplichtingen SHV	1.598	1.367
sociale zaken overige schulden	1.603	507
	30.879	**20.401**

Overlopende passiva:

Overlopende passiva	2016	2015
m.b.t. openbare lichamen:		
vooruitontvangen van het Rijk	1.586	1.073
vooruitontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	36.086	53.446
subtotaal openbare lichamen	37.672	54.519
m.b.t. overige:		
nog te betalen bedragen	10.829	22.679
vooruitontvangen bedragen	1.769	713
subtotaal overige	12.598	23.392
totaal	**50.270**	**77.911**

De belangrijkste posten nog te betalen bedragen per 31-12-2016 zijn	
rente leningen	3.566
individuele begeleiding/beschermd wonen	310
huishoudelijke hulp	186
subsidies via subsidieloket	547
overige subsidies welzijn	912
afrekeningen WSW	559
kosten verkoop Diezerstraat	479
vennootschapsbelasting	150

De posten vooruitontvangen bedragen per 31-12-2016 zijn		
vooruitontvangen specifieke uitkeringen		37.672
waaronder o.a.:		
Prov. - Spoorzone	27.537	
Prov. - IJssel-Vecht Delta	1.459	
Prov. - Onderdoorg. Kamperlijn SH	1.205	
Prov. - Beter Benutten Zwolle Kampen Netwerkstad	1.004	
overige		1.769
totaal		**39.441**

De overige vooruitontvangen bedragen hebben o.a. betrekking op
opbrengst parkeervergunningen 2017

Waarborgen en garanties

Het verloop van de gewaarborgde geldleningen is als volgt geweest:

Omschrijving categorie	Restantbedrag van geldlening per 1-1-2016	Bedrag van de in de loop van 2016 gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en van buitengewone aflossing in 2016	Restantbedrag geldlening per 31-12-2016
Woningcoorpraties met garantie WSW	643.168	72.157	52.884	662.441
Landelijk toegelaten instellingen	49.044		709	48.335
Particuliere woninghypotheken	1.216.000		101.000	1.115.000
Monumentale en behoudenswaardige panden	1.003		151	852
Verkrijgen en verbeteren eigen woning	9.940		2.755	7.185
Sportverenigingen c.a.	4.060	88	507	3.641
Wezo	12.380		2.027	10.353
Overige, w.o. woningcorporaties niet gegarandeerd door WSW	5.625	600	143	6.082
Totaal 31 december	**1.941.220**	**72.845**	**160.176**	**1.853.889**

Het restantbedrag per 1-1-2016 wijkt € 2.620 af van de in de jaarrekening 2015 gepresenteerde stand 31-12-15 (1.943.840<=>1.941.220).
Omdat de detailinformatie op het moment van het opstellen van de jaarrekening 2015 niet voorhanden was, is toen uitgegaan van het maximaal te waarborgen leningsbedrag m.b.t. Wezo ad € 15.000. In bovenstaand overzicht is de werkelijke garantstelling ad € 12.380 opgenomen.
Voor een nadere toelichting op de gewaarborgde geldleningen wordt verwezen naar het Overzicht gewaarborgde geldleningen ultimo 2016 in het bijlagenboek.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Wij vermelden de volgende verplichtingen en vorderingen die hun oorzaak voor de balansdatum hebben, maar daarna zullen worden geëffectueerd:

	x € 1.000
- Terugkoopverplichting gebouwen Brandweer van veilgheidsregio (i.c.m. lening) ultimo 202	3.592
- Huurcontracten	10.807
- Wachtgeldverplichtingen wethouders	120
- Verlofsaldi medewerkers 60.136 uren	1.590
- Garantstelling als aandeelhouder voor betalingsverplichtingen NV Wonen boven Winkels voor tenminste	p.m.
13 maanden na ondertekening jaarrekening 2015	
	16.109

3. Programmarekening

3.1 Programmarekening over begrotingsjaar 2016

Overzicht van baten en lasten over begrotingsjaar 2016

(bedragen x € 1.000)

Programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
1 Volkshuisvesting	959	1.593	-634	824	1.959	-1.135	846	1.938	-1.092
2 Economie	774	2.148	-1.374	1.881	2.955	-1.074	5.641	2.913	2.728
3 Bereikbaarheid en mobiliteit	8.983	6.361	2.622	13.540	13.144	396	13.477	13.166	311
4 Groene leefomgeving en milieu	700	2.738	-2.038	1.012	3.372	-2.360	641	2.909	-2.268
5 Ruimte en cultuurhistorie		1.650	-1.650	10.183	13.654	-3.471	10.258	13.391	-3.133
6 Onderwijs	3.208	20.876	-17.668	3.223	27.662	-24.439	4.646	28.138	-23.492
7 Veiligheid	610	11.180	-10.570	535	10.980	-10.445	603	11.135	-10.532
8 Integraal beheer openbare ruimte	25.947	44.925	-18.978	27.333	45.902	-18.569	27.291	44.880	-17.589
9 Cultuur	43	16.530	-16.487	373	16.938	-16.565	352	16.681	-16.329
10 Sport	1.237	8.768	-7.531	1.237	9.069	-7.832	1.291	9.007	-7.716
Totaal Programma's	**42.461**	**116.769**	**-74.308**	**60.141**	**145.635**	**-85.494**	**65.046**	**144.158**	**-79.112**
Pilot Sociaal domein									
11 Samenleving	23	13.177	-13.154	696	13.221	-12.525	751	12.702	-11.951
12 Inwonersondersteuning	8.023	92.702	-84.679	8.268	93.132	-84.864	9.377	93.444	-84.067
13 Opvang en bescherming	1.400	78.737	-77.337	1.400	76.504	-75.104	1.400	76.373	-74.973
14 Inkomen	46.151	58.398	-12.247	47.346	62.897	-15.551	48.337	63.592	-15.255
Totaal Pilot Sociaal domein	**55.597**	**243.014**	**-187.417**	**57.710**	**245.754**	**-188.044**	**59.865**	**246.111**	**-186.246**
Pijler De Organisatie									
15 Raad en raadsgriffie		1.686	-1.686		1.690	-1.690	64	1.659	-1.595
16 Bestuur en dienstverlening	6.973	10.969	-3.996	6.383	11.271	-4.888	7.748	11.984	-4.236
17a Exploitatie gronden	42.081	43.761	-1.680	44.774	46.683	-1.909	23.231	10.065	13.166
17b Vastgoedmanagement	11.548	9.742	1.806	19.407	11.753	7.654	18.865	11.383	7.482
18 Bedrijfsvoering	11.632	41.465	-29.833	12.875	45.912	-33.037	11.648	44.848	-33.200
19 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	88	3.954	-3.866	88	1.021	-933	71	71	0
Totaal Pijler De Organisatie	**72.322**	**111.577**	**-39.255**	**83.527**	**118.330**	**-34.803**	**61.627**	**80.010**	**-18.383**
Totaal	**170.380**	**471.360**	**-300.980**	**201.378**	**509.719**	**-308.341**	**186.538**	**470.279**	**-283.741**
Omschrijving algemene dekkingmiddelen:									
Uitkering gemeentefonds	261.050		261.050	263.740		263.740	264.678		264.678
Uitvoering Wet WOZ		1.195	-1.195		1.195	-1.195	1	1.152	-1.151
Bel. OZB, precario,toeristenbel.	35.530	138	35.392	36.130	138	35.992	36.719	138	36.581
Invordering		153	-153		153	-153		450	-450
Overige dekkingsmiddelen			0			0	32	165	-133
Deelnemingen algemeen	150	13	137	150	13	137	152	13	139
Overige financiering	9.718	2	9.716	10.787	2	10.785	10.921	1	10.920
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	**306.448**	**1.501**	**304.947**	**310.807**	**1.501**	**309.306**	**312.503**	**1.919**	**310.584**
Totaalsaldo van baten en lasten	**476.828**	**472.861**	**3.967**	**512.185**	**511.220**	**965**	**499.041**	**472.198**	**26.843**

Programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaalsaldo van baten en lasten	**476.828**	**472.861**	**3.967**	**512.185**	**511.220**	**965**	**499.041**	**472.198**	**26.843**
Reserve mutaties:									
Programma's									
1 Volkshuisvesting	44		44	536	150	386	536	178	358
2 Economie	116		116	471	263	208	431	288	143
3 Bereikbaarheid en mobiliteit	2.943	3.747	-804	8.096	4.658	3.438	8.096	4.776	3.320
4 Groene leefomgeving en milieu	584	1.212	-628	1.192	1.493	-301	957	1.250	-293
5 Ruimte en cultuurhistorie	196	3.701	-3.505	2.535	4.726	-2.191	2.330	5.094	-2.764
6 Onderwijs	24		24	24		24	50	111	-61
7 Veiligheid			0	229		229	288		288
8 Integraal beheer openbare ruimte	1.030	538	492	1.139	538	601	1.086	1.293	-207
9 Cultuur	10		10	193	101	92	174	261	-87
10 Sport	825	231	594	841	281	560	769	351	418
Totaal Pijler De Stad	**5.772**	**9.429**	**-3.657**	**15.256**	**12.210**	**3.046**	**14.717**	**13.602**	**1.115**
Pilot Sociaal domein									
11 Samenleving	42		42	142		142	153	219	-66
12 Inwonersondersteuning	681	400	281	1.652	861	791	1.784	2.237	-453
13 Opvang en bescherming			0	610	1.607	-997	655	1.772	-1.117
14 Inkomen	200		200	200		200	264		264
Totaal Pilot Sociaal domein	**923**	**400**	**523**	**2.604**	**2.468**	**136**	**2.856**	**4.228**	**-1.372**
Pijler De Organisatie									
15 Raad en raadsgriffie			0			0			0
16 Bestuur en dienstverlening	301	145	156	993	381	612	1.339	575	764
17a Exploitatie gronden	1.881	2.328	-447	1.197	554	643	16.343	15.660	683
17b Vastgoedmanagement	2.873	2.769	104	4.461	2.953	1.508	4.632	2.953	1.679
18 Bedrijfsvoering	897	977	-80	1.178	929	249	1.685	1.390	295
19 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	2.713	3.279	-566	11.864	19.023	-7.159	12.069	34.252	-22.183
Totaal Pijler De Organisatie	**8.665**	**9.498**	**-833**	**19.693**	**23.840**	**-4.147**	**36.068**	**54.830**	**-18.762**
Sub-totaal mutaties reserve	**15.360**	**19.327**	**-3.967**	**37.553**	**38.518**	**-965**	**53.641**	**72.660**	**-19.019**
Gerealiseerd resultaat 2016	**492.188**	**492.188**		**549.738**	**549.738**		**552.682**	**544.858**	**7.824**

3.2 Toelichting op programmarekening

Omvang en samenstelling uitkomsten jaarrekening 2016

Het voordelige gerealiseerde resultaat bedraagt € 7.824.487 ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting 2016.
In de cijfers van de laatst gewijzigde begroting zijn de uitkomsten van de Beleidsrapportages 2016 al verwerkt, evenals de per saldo neutrale budgettaire gevolgen van de nadien t/m raad van 19 december genomen raadsbesluiten.
Het in de gewijzigde begroting verwerkte resultaat van de eerste Beleidsrapportage 2016 was € 0,2 mln. negatief en de tweede € 4,1 mln. positief.
Ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2016 is er dus ook sprake van een voordelig resultaat van € 11,7 mln.

Onderstaand gaan wij kort in op de samenstelling van het voordelig resultaat van de jaarrekening ad € 7,8 mln. vanuit de volgende invalshoeken:
- uitsplitsing resultaat: resultaat vóór en na bestemming (mutatie eigen vermogen)
- specificatie resultaten per pijler

Resultaat vóór en na bestemming

Het feitelijke resultaat van de jaarrekening 2016 komt overeen met de mutatie in het eigen vermogen in het boekjaar.	bedragen x € 1.000
Saldo eigen vermogen per 31-12-2016 (inclusief resultaat 2016)	€ 151.700
Saldo eigen vermogen per 1-1-2016 (inclusief resultaat bestemming 2015)	€ 124.857
Resultaat voor bestemming 2016 (saldo van baten en lasten)	€ 26.843
In de exploitatie zijn resultaatbestemmingen verwerkt volgens bestaand beleid:	
het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves bedraagt	€ 19.019
Per saldo een voordelig resultaat inclusief toegestane verrekeningen met reserves	€ 7.824

Pijler	bedragen x € 1.000
Programma's	€ 4.454
Pilot Sociaal domein	€ 294
De organisatie	€ 3.076
Concernuitkomst resultaat	€ 7.824

3.3 Belangrijkste verschillen in de staat van baten en lasten

Voor een uitvoerige toelichting op de verschillen tussen de rekening en de laatst gewijzigde begroting ad € 7.824 mln. verwijzen wij naar de verantwoording per programma. Hierin worden ook de verschillen voor en na resultaatbestemming toegelicht en wordt ook nader ingegaan op het structurele dan wel incidentele karakter van ontstane verschillen. Wij volstaan op deze plek met vermelding van de belangrijkste verschillen waarbij uitgegaan is van het gerealiseerde resultaat, dus in deze verschillen zijn de onttrekkingen aan c.q. stortingen in de diverse reserves al meegenomen. Aansluitend volgt een summiere toelichting met de bedoeling om op hoofdlijnen een beeld te krijgen van de belangrijkste verschillen.

Verschillen op productniveau
Bedragen x € 1.000

Pijler Programma's
Programma Economie:
Economische deelnemingen + 3.754
In 2016 zijn de aandelen Enexis Holding NV en aandelen Vordering op Enexis BV verkocht. Na afboeking van de deelnemingen heeft de verkoop een netto bedrag opgeleverd van afgerond € 3.725.000. Overige kleine afwijkingen in dividenden als renteopbrengsten hebben een extra bedrag van € 29.000 opgeleverd.

Programma Onderwijs:
Onderwijshuisvestingsbeleid + 752
Dit positief resultaat bestaat uit een aantal factoren:
Er hoefde in 2016 nauwelijks gebruik te worden gemaakt van het budget 'plaatsen/verwijderen noodlokalen'. De verwijderingskosten van een noodgebouw in Stadshagen bleken al voldaan bij de toenmalige plaatsing.
Het budget voor vandalismeschade was niet volledig nodig; de uitgaven hierop kunnen van jaar tot jaar fluctueren en zijn afhankelijk van de vernielingen in het betreffende jaar.
Het huurbudget was niet in zijn geheel nodig, omdat de noodlokalen Kon. Emmaschool pas vanaf september 2016 gehuurd hoefden te worden.
Verder was het budget voor onderhoudsplannen scholen slechts gedeeltelijk nodig, omdat de schoolbesturen sinds 2015 zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.

Pijler Pilot Sociaal Domein:
Programma Inwonersondersteuning:
Diensten in en aan huis - 798
Als gevolg van ingezette traject financiering voor huishoudelijke hulp (HH) zijn de bestedingen in 2016 voor HH verder afgenomen. Dit was ook noodzakelijk gezien de lagere budgetten voor HH. Tegenover de afname van HH is er een toename in de bestedingen voor individuele begeleiding (IB) in 2016. De uitgaven van IB liggen bijna 1 mln hoger dan bij de berap verwacht. Dit komt door een toename van het aantal inwoners dat zich bij het SWT meldt met een ondersteuningsvraag. IB is een open eind regeling en kent geen wachtlijsten. Het aantal PGB verstrekkingen voor kortdurend verblijf is echter lager dan begroot, dit kan komen omdat IB/zin is toegenomen. Het gesaldeerd tekort van het totale sociaal domein (-193) wordt ontrokken aan de reserve sociaal domein ten gunste van het product DIAH.

Programma Inkomen:
Algemene bijstand + 656
De afwijking op de lasten wordt met name veroorzaakt door het uitbetalen van de regionale reserve RCF. Zie ook afwijking op 'Onttrekking reserve' (264). Daarnaast is er meer doorbelast door het KCC in verband met het stijgende aantal bijstandsklanten(50). De hogere bate wordt met name veroorzaakt door een incidenteel voorschot op de rijksbijdrage in verband met de statushouders (704).

Pijler De Organisatie:
Programma Bestuur en dienstverlening:
Bouw + 484
De anterieure overeenkomsten zorgen voor meer inkomsten waar ook extra uitgaven tegenover staan. De bouwleges laten een behoorlijk voordeel zien. De markt laat een verbetering zien die naar verwachting ook in de komende jaren door zal zetten. De resterende gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de omgevingswet stellen wij voor mee te nemen naar 2017.

Programma Exploitatie gronden:
Voorbereidingsprojecten +13.909
Af te sluiten projecten + 1.119
Afdracht uit de Algemene Reserve Vastgoed aan de Algemene Concern Reserve

Uitkering gemeentefonds + 938
Het verschil heeft vooral betrekking op de actuele gegevens inzake de verdeelsystematiek van het gemeentefonds.

Reserveverrekeningen - 15.028
Storting uit de Algemene Reserve Vastgoed aan de Algemene Concern Reserve

Stelposten + 548

Onvoorziene uitgaven + 385
Het beroep op de post onvoorzien (begroot € 500.000) is beperkt gebleven tot een bedrag van afgerond € 115.000 (voor een specificatie verwijzen wij naar het afzonderlijk overzicht in paragraaf 3.7).

3.4 Incidentele baten en lasten

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA JAARREKENING 2016 Programma/omschrijving	Lasten (bedragen x € 1.000,00)	Baten
Volkshuisvesting saldo van baten en lasten jaarrekening	1.938	846
waarvan incidenteel	390	135
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. woningbouwprogrammering en beleid stedelijke vernieuwing	346	135
die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	44	
Economie saldo van baten en lasten jaarrekening	2.913	5.641
waarvan incidenteel	857	4.384
specificatie:		
verkoop aandelen		3.754
betreft diverse projecten, w.o. economisch beleid en programmering en relatiebeheer-aquisitie	807	630
die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	50	
Bereikbaarheid en mobiliteit saldo van baten en lasten jaarrekening	13.166	13.477
waarvan incidenteel	7.063	4.652
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. verkeersmanagement, infra +verkeersveiligheid, mobiliteitsbeleid en	7.004	4.652
mobiliteitsbeleid die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	59	
Groene leefomgeving en milieu saldo van baten en lasten jaarrekening	2.909	641
waarvan incidenteel	570	297
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. bodembeheer, geluid/lucht/externe veiligheid, duurzaam stedelijk beheer,	494	297
groenbeleid die worden gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	76	
Ruimte en cultuurhistorie saldo van baten en lasten jaarrekening	13.391	10.258
waarvan incidenteel	12.265	10.183
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. visies/progr./projecten en ruimtelijke kaders die worden	12.004	10.183
gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	261	
Onderwijs saldo van baten en lasten jaarrekening	28.138	4.646
waarvan incidenteel	7.222	0
specificatie:		
extra afschrijving ivm verkoop Diezerstraat	7.222	

Veiligheid saldo van baten en lasten jaarrekening	11.135	603
waarvan incidenteel	0	0
specificatie:		
Integraal beheer openbare ruimte saldo van baten en lasten jaarrekening	44.880	27.291
waarvan incidenteel	0	0
specificatie:		
betreft diverse projecten, w.o. blauwbeheer die worden	52	
gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	527	
Cultuur saldo van baten en lasten jaarrekening	16.681	352
waarvan incidenteel	-101	0
specificatie:		
betreft verrekening project beeldende kunst die wordt	-101	
gedekt door bijdragen van derden en/of reserves		
Sport saldo van baten en lasten jaarrekening	9.007	1.291
waarvan incidenteel	16	0
specificatie:		
betreft project sprtaccommodaties die wordt gedekt door reserve	16	
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen		
Samenleving saldo van baten en lasten jaarrekening	12.702	751
waarvan incidenteel	-158	44
specificatie:		
betreft projecten sociaal cultureel werk en beleid meervoudige problematiek die worden gedekt door	94	44
bijdragen van derden en/of reserves		
zelforganisaties minderheden	-281	
participatieraad		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	29	
Inwonersondersteuning saldo van baten en lasten jaarrekening	93.444	9.377
waarvan incidenteel	1.930	889
specificatie:		
betreft projecten SW-trajecten en maatschappelijke participatie die wordt gedekt door reserves	1.395	889
uitvoering HHT		
eigen kracht meicirc. 15		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	535	
Opvang en bescherming saldo van baten en lasten jaarrekening	76.373	1.400
waarvan incidenteel	24	0
specificatie:		
betreft project maatschappelijke opvang die worden gedekt door reserve	24	
Dato		
aanpak huisv bijz doelgroepen		
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen		

Inkomen saldo van baten en lasten jaarrekening	63.592	48.337
waarvan incidenteel	0	704
specificatie:		
incidenteel voorschot statushouders		704
Raad en Raadsgriffie saldo van baten en lasten jaarrekening	1.659	64
	11.984	7.748
Bestuur en dienstverlening saldo van baten en lasten jaarrekening	11.984	7.748
waarvan incidenteel	1.397	366
specificatie:		
betreft diverse projecten w.o organisatie-ontwikkeling en begravingen die worden gedekt door reserves	68	18
Koningsdag	825	348
storting in voorziening APPA (overheveling van reserve)	504	
Exploitatie gronden saldo van baten en lasten jaarrekening	10.065	23.231
waarvan incidenteel	0	13.909
specificatie:		
vrijval algemene vooziening vastgoed		13.909
Vastgoedmanagement saldo van baten en lasten jaarrekening	11.383	18.865
waarvan incidenteel	1.361	7.510
specificatie:		
opbrengst Diezerstraat		7.222
betreft project verhuurde panden eindbeheer die wordt gedekt door bijdragen en reserves	1.361	288
Bedrijfsvoering saldo van baten en lasten jaarrekening	44.848	11.648
waarvan incidenteel		
specificatie:		
betreft ICT projecten die worden gedekt door bijdragen en/of reserves	1.434	1.088
aanwending in het verleden gerserveerde bedragen	149	
Financiering en alg. dekkingsm. saldo van baten en lasten jaarrekening	1.990	312.574
	0	0
TOTALEN JAARREKENING	472.198	499.041
WAARVAN INCIDENTEEL	44.820	50.821

3.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Reserve	Toevoeging	Onttrekking
		bedragen x € 1000
2 Economie		
dekkingsreserve Zuiderzeehaven		32
3 Bereikbaarheid en mobiliteit		
reserve parkeren	3.821	2.612
4 Groene leefomgeving en milieu		
gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal	512	317
5 Ruimte en cultuurhistorie		
reserve egalisatie bestemmingsplannen	180	
6 Onderwijs		
dekkingsreserve onderwijshuisvesting		24
8 Integraal beheer openbare ruimte		
onderhoudsreserve recreatieplassen	16	
reserve civiele infrastructuur	389	389
10 Sport		
onderhoudsreserve sportaccommodaties	231	
dekkingsreserve kunstgrasvelden		224
16 Bestuur en dienstverlening		
onderhoudsreserve huisvesting gemeentelijk personeel	430	88
onderhoudsreserve inrichting huisvesting gemeentelijk personeel	127	
reserve verkiezingen	145	
egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen		7
dekkingsreserve gemeentelijke panden		60
17b Vastgoedmanagement		
onderhoudsreserve verhuurde panden	2.875	2.378
reserve dekking kapitaallasten Morsestraat		21
reserve egalisatiereserve Almeloos Kanaal		9
18 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		
renteverrekening reserves	401	
	9.127	**6.161**

3.6 Overzicht van reserves

Nr.	Reserve	Stand per 1-1-2016	Toe-voeging resultaat vorig jaar	Toe-voeging resultaat rente	Toe-voeging resultaat bestem-ming	Ont-trekking resultaat bestem-ming	Stand per 31-12-2016
	1. Weerstand- en risicoreservering						
C01	Algemene reserve	26.999.871	7.223.613		21.420.899	6.876.663	48.767.720
C04	Risicoreserve Sociaal Domein	5.900.000			2.600.000	746.847	7.753.153
S54	Financiële risico's Wezo NV				1.008.465		1.008.465
	Totaal Weerstand- en risicoreservering	**32.899.871**	**7.223.613**	**0**	**25.029.364**	**7.623.510**	**57.529.338**
	2. Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel						
P01	Begraafplaatsen	304.384			306.064		610.448
P04	Egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen	166.569				7.000	159.569
	Totaal Reserv.gekopp. aan kostend.beginsel	**470.953**	**0**	**0**	**306.064**	**7.000**	**770.017**
	3. Reservering voor lopende exploitatielasten						
	a. ter dekking kapitaal-/exploitatielasten						
A01	ICT investeringen	515.241			455.469	285.228	685.482
E03	Kapitaallasten wagenpark	35.000			1.300		36.300
O01	Algemene bedrijfsreserve Vastgoed	979.566			15.659.749	16.042.863	596.452
O12	Dekking kapitaallasten Morsestraat	288.275		10.090		21.317	277.048
O13	Dekking kapitaalasten verb.SH/SK	434.667		15.213		59.546	390.334
O14	Dekking kapitaalasten Vlasakkers	0			78.028		78.028
O18	Dekking kapitaallasten kunstgras	1.860.207		65.107		224.066	1.701.248
O32	Dekking kapitaallasten binnenklimaat PO	120.740		4.226		24.350	100.616
O33	Dekking kapitaallasten Almeloos Kanaal	123.702		4.948		9.419	119.231
O34	Dekking kapitaallasten Zuiderzeehaven	240.367		8.413		31.765	217.015
	b. onderhoudsreserveringen						
A02	Onderhoud panden gemeentelijke organisatie	1.078.534			127.206		1.205.740
E04	Reserve civiele infrastructuur	333.847			674.834	388.800	619.881
E05	Onderhoud Wythmenerplas	292.500			16.304		308.804
E06	Onderhoud Kleine Veer	70.117				28.950	41.167
E07	Gronddepot Anth. Fokkerstraat	159.796				159.796	0
O05	Onderhoud wijk- en buurtcentra	47.379			130.024	61.396	116.007
O06	Onderhoud sportaccommodaties	538.499			230.884	488.508	280.875
O27	Onderhoud verhuurde panden	2.368.197			2.875.030	3.667.304	1.575.923
O30	Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden	2.360.646			430.206	87.676	2.703.176
	c. rechtspositionele verplichtingen						
C53	Res.Alg.Pensioenwet Polit.Ambtsdr.(APPA)	1.429.169			-504.563	72.844	851.762
P51	Rechspositionele verplichtingen publiekszaken	110.994		3.885		40.318	74.561

	d. bedrijfsvoeringsreserves						
A52	Bedrijfsvoeringsreserve a&f	454.000				454.000	0
C10	Bedrijfsvoeringsknelpunten directie	359.463				359.463	0
C52	Bedrijfsvoeringsreserve concernstaf	83.000				83.000	0
E52	Bedrijfsvoeringsreserve expertisecentrum	428.000				428.000	0
R51	Bedrijfsvoeringsreserve raad(sgriffie)	14.000					14.000
F02	Bedrijfsvoeringsreserve gemeent.organisatie	0			1.324.463	468.000	856.463
SC1	Bedrijfsvoeringsreserve ONS (SSC)	288.575			160.225	359.451	89.349
	Totaal Reservering voor lopende exploitatiel.	**15.014.480**	**0**	**111.882**	**21.659.159**	**23.846.060**	**12.939.461**

Nr.	Reserve	Stand per 1-1-2016	Toe-voeging resultaat vorig jaar	Toe-voeging resultaat rente	Toe-voeging resultaat bestem-ming	Ont-trekking resultaat bestem-ming	Stand per 31-12-2016
	4. Overige bestemmingsreserves						
	a. nog uit te voeren werken						
A50	Nog uit te voeren werken a&f	173.834			46.000	46.137	173.697
C50	Nog uit te voeren werken concernstaf	844.070			634.266	685.173	793.163
E50	Nog uit te voeren werken expertisecentrum	2.123.691			588.584	788.335	1.923.940
O50	Nog uit te voeren werken ontwikkeling	11.869.111			3.205.703	4.586.089	10.488.725
P50	Nog uit te voeren werken publiekszaken	684.347			118.878	304.762	498.463
R50	Nog uit te voeren werken Raad(sgriffie)	20.975					20.975
S50	Nog uit te voeren werken soc.zaken werkg.	2.179.284			1.255.250	1.141.076	2.293.458
	b. overige bestemmingsreserves						
C03	Stadsontwikkelfonds	5.126.070				1.901.919	3.224.151
C05	Reserve incidentele bestedingen (v/h MIB)	5.325.496			8.703.424	2.547.000	11.481.920
O04	Stimuleringsreserve podiumkunsten	10.301				10.301	0
O21	Stadsuitleg	11.128.679			700.000	1.545.576	10.283.103
O22	Recreatieve voorziening	12.092				2.272	9.820
O23	Parkeren (vh Bereikbaarheidsfonds)	5.852.619			3.925.643	6.256.419	3.521.843
O25	Hoofdinfrastuctuur Stadshagen (HIS)	3.507.966				397.940	3.110.026
O26	Bestemmingsplannen	434.797			180.000	329.506	285.291
O28	Openbaar vervoer	1.246.800			75.000	431	1.321.369
O29	Decentralisatiefonds stadsvernieuwing	4.112.570			534	407.471	3.705.633
O35	Gebiedsbeheersplan	8.382.166		293.376	829.000	317.042	9.187.500
O36	Spoorzone	0			3.000.000		3.000.000
O37	Voorsterpoort	5.719.633					5.719.633
O38	Beschermd Wonen	0			1.772.000	631.387	1.140.613
P02	Verkiezingen	162.722			224.932		387.654
S53	Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding	330.414				264.125	66.289
	Totaal Overige bestemmingsreserves	**69.247.636**	**0**	**293.376**	**25.259.214**	**22.162.961**	**72.637.265**
	TOTAAL RESERVES	**117.632.940**	**7.223.613**	**405.258**	**72.253.801**	**53.639.531**	**143.876.080**
	waarvan tbv ONS (bedrijfsvoeringsreserve SSC)	**288.575**	**0**	**0**	**0**	**0**	**89.349**

Voor het verloop per reserve verwijzen wij naar het bijlagenboek met de toelichting per reserve.

3.7 Overzicht van voorzieningen

Nr. Voorzieningen	Stand per 1-1-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwen-dingen	Stand per 31-12-2016
A. Voorzieningen als passivaposten:					
A70 Bijdrage voormalig personeel	98.976	434.908		98.976	434.908
A71 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen concern	218.080	7.758		98.388	127.450
C70 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen cs	20.477	716			21.193
C73 Algemene Pensioenwet politieke Ambtsdragers	1.360.346	504.563	43.324	25.554	1.796.031
E01 Voorz. Rechtspositionele verplichtingen ec	346.080		116.800	28.912	200.368
E02 Voorziening Afval	3.346.094			-852.323	4.198.417
E03 Voorziening Riolering	3.804.292	57.648			3.861.940
R01 Asbestsanering Zeven Alleetjes	900.000			900.000	0
R01 Rechtspositie raadsleden	151.460				151.460
Totaal voorzieningen als passivaposten	10.245.805	1.005.593	160.124	299.507	10.791.767
B. Voorzieningen in mindering op de activa:					
C72 Voorz.vordering op verkoop venn.	273.478		273.478		0
O90 Algemene voorziening Vastgoed	30.033.004	196.216	13.909.297		16.319.923
O91 WRZV	353.974				353.974
P90 Voorziening dubieuze debiteuren	326.064	507.869		579.381	254.552
S90 Risico oninbaar schuldhulpverlening	75.427	8.364		2.202	81.589
S91 Risico oninbaar bijstandsleningen	424.810	118.825		150.094	393.541
S92 Risico oninbaar bijstandsvorderingen	7.516.140	1.375.838	48.492	1.320.640	7.522.846
Totaal voorzieningen in mindering op de activa	39.002.897	2.207.112	14.231.267	2.052.317	24.926.425
Totaal voorzieningen	**49.248.702**	**3.212.705**	**14.391.391**	**2.351.824**	**35.718.192**

Voor het verloop per voorziening verwijzen wij naar het bijlagenboek met de toelichting per voorziening.

3.8 Onvoorzien

Onderwerp	Begrotingswijziging Raadsbesluiten / B&W besluiten	Bedrag
Beschikbaar voor onvoorziene uitgaven 2016		
1. opgenomen in oorspronkelijke begroting		500.000
Via begrotingswijziging toebedeeld aan programma's:		
herbenoeming accountant	Rb. 23-11-2015	-32.426
cofinanciering boekenonderzoek toetreding Deventer tot GR HCO	B&W 15-12-2015	-4.840
WRZV Haalbaarheidsonderzoek WRZV-hallen	B&W 12-7-2016	-50.000
cultuurprijs 2016	B&W 13-9-2016	-5.000
geluidsoverlast rotonde Kranenburgweg	B&W 15-11-2016	-23.000
Restant posten onvoorzien		**384.734**
Niet via begrotingswijziging verwerkt, maar wel beslag op onvoorzien:		

3.9 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2016 Gemeente Zwolle

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Gemeente Zwolle van toepassing zijnde regelgeving het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de Gemeente Zwolle is € 179.000,-. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

bezoldigingsgegevens **2016**

naam	functie	(gewezen) totpfunctionaris (ja/nee)	met dienstbetrekking (ja/nee)	beloning	belastbare en variabele onkosten-vergoeding
RE Riemersma	gemeente secretaris	ja	nee	9.204	0
I Geveke	gemeente secretaris	ja	ja	109.077	148
ABM ten Have	raadsgriffier	ja	ja	101.811	0

naam	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)	(herrekende)WNT norm
RE Riemersma	0	9.204	0	0	179.000
I Geveke	13.819	123.044	366	1	179.000
ABM ten Have	12.564	114.375	366	1	179.000

bezoldigingsgegevens **2015**

naam	functie	(gewezen) totpfunctionaris (ja/nee)	met dienstbetrekking (ja/nee)	beloning	belastbare en variabele onkosten-vergoeding
RE Riemersma	gemeente secretaris	ja	ja	129.557	0
ABM ten Have	raadsgriffier	ja	ja	99.195	0

naam	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	omvang van het dienstverband in het jaar (fte)	(herrekende)WNT norm
RE Riemersma	15.511	145.068	365	1	178.000
ABM ten Have	13.757	112.952	365	1	178.000

3.10 Restantkredieten

Overzicht restant kredieten 2016 per programma					
Bedragen x € 1.000	Beginsaldo	Nw. Kredieten	Besteding	Afgesloten	Restant krediet 31-12-2016
Volkshuisvesting	2.950	3.176	346	1.215	4.565
Economie	1.652	135	808	78	901
Bereikbaarheid en mobiliteit	51.727	6.257	19.253	121	38.610
Groene leefomgeving en milieu	5.492	1.485	874	387	5.716
Ruimte en Cultuurhistorie	103.597	2.613	12.526	5	93.679
Onderwijs	16.342	1.123	5.946	577	10.942
Integraal beheer openbare ruimte	4.808	2.628	2.384	-6	5.058
Cultuur	85	633	102		616
Sport	109	50	71		88
Samenleving	178	466	684	117	-157
Inwonersondersteuning	4.940		1.579		3.361
Opvang en bescherming	-12		24		-36
Bestuur en dienstverlening	710		65		645
Vastgoedmanagement	12.758	6.962	18.151	621	948
Bedrijfsvoering	10.737	3.524	3.647	215	10.399
Totaal	**216.073**	**29.052**	**66.460**	**3.330**	**175.335**
Dekking restant kredieten 2016:					
Bijdrage derden	77.182				27.464
T.l.v. reserves en voorzieningen	44.828				85.603
T.l.v. exploitatierekening	94.063				62.268
	216.073				**175.335**

Voor een nadere specificatie van de restantkredieten wordt verwezen naar de financiële verantwoording onder de programmaverantwoordingen

3.11a SISA Bijlage

De SISA Bijlage is te vinden op https://www.zwolle.nl/sites/default/files/sisa-2016-bijlage-verantwoordingsinformatie.pdf

3.11b DU V&V verantwoording

DU V&V verantwoording gemeente Zwolle 2016

Omschrijving van het gesubsidieerde project	Beschikkingsnummer provincie	Project is afgerond / eindverant-woording Ja / Nee	In de verlenings-beschikking opgenomen subsidie voor dit project	Werkelijke bestedingen ten laste van de provinciale middelen jaar 2016 (conform baten/lasten stelsel)	Werkelijke bestedingen ten laste van de gemeentelijke middelen jaar 2016 (conform baten/lasten stelsel)	Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen t/m jaar 2016 (conform baten/lasten stelsel)	Cumulatieve bestedingen ten laste van gemeentelijke middelen t/m jaar 2016 (conform baten/lasten stelsel)	Geplande einddatum	Optionele toelichting op (één van de) voorgaande kolommen
Aard controle	(D1)	(D1)	(R)	(R)	(R)	(R)	(R)		D 1
Verkeersveiligheidsprojecten (gedragsbeïnvloeding)	2016/0007088 - 3438192	Ja	144.825	144.825	63.237	144.825	63.237	31-12-2016	
Kruising Ceintuurbaan / A-28, 2 strooks oprit en extra opstelstrook rechtdoor	2016/0017252 - 3441439 2016/0323020 - 3441439	Ja	205.000	205.000	249.328	205.000	249.328	31-12-2016	
Herinrichting fietsroute Oude wetering	2016/0017320 - 3441421 2016/0520084 - 3441421	Nee	240.000	-	-	-	-	31-12-2017	

4 Controleverklaring

Bijlagen

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AED	Automatisch Externe Defibrillatoren
AFAC	Algemene Fiets Afhaal Centrale
AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASS	Autisme Spectrum Stoornissen
AVO	Algemeen Volwassenen Onderwijs
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Batsc	Binnenkort af te sluiten complexen
BB	Bijzondere bijstand
BBV	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW compensatiefonds
BDU	Bijzondere Doeluitkering
BG	Bevoegd gezag
BHV	Bedrijfs HulpVerlening
BIE	Bouwgrond in exploitaties
BIS	BestuursInformatieSysteem
BISON	Breed Ict Samenwerkingsverband Onderwijs
BI-Z	Bedrijfsinvesteringszone
BIZ	Bedrijveninvesteringszorg
BLS	Besluit Locatiegebonden Subsidies
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Beheersinstrumentarium Openbare Ruimte
BOS	Buurt, Onderwijs en Sportvereniging
BREZ	Bereikbaarheid REgio Zwolle
Bro	Besluit ruimtelijke ordening
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
Bvb	Buurt voor buurt-onderzoek
bvo	bruto vloeroppervlak
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAD	Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCO	Centrale Commissie Oranje
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Concilium	Overleg gemeente, corporaties, ontwikkelaars en makelaars
COSBO	Ouderenbond
CPO	(Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap
CtC	Communities that Care
CVAH	Centrale Vereniging Ambulante Handel
Cvites	Een project voor alleenstaande ouders
CVO	Continu Vakantie Onderzoek
CVZ	Centrum Voor Zorgverzekeringen
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DATO	Dakloze Asielzoekers Tijdelijke Opvang
DDB	Duurzaam Dienstenbedrijf
DEOZ	Duurzaam Energie en Ontwikkel Bedrijf Zwolle
Diftar	Gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing
DigiD	Digitale Identiteit
DRIP	Dynamische Route Informatie Panelen
ECO	Extra Comptabel Overzicht
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkelingen
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPODE	Ensemble, prevenons l'obesite des enfants (Bestrijding zwaarlijvigheid bij kinderen)
ERIS	EigendomsRegistratie en InformatieSysteem
Esco	Energie Service Companies
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESLN	Een Spiegel liegt niet
EVC	Erkenning van verworven competenties
EVO	Vereniging van en voor verladers, ontvangers en eigen vervoerders, gespecialiseerd in logistiek
EZ	Economische Zaken
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
FSC	Forest Stewardship Council
FWI	Fonds Werk en Inkomen
G27 / 31	31 Grote Steden in het kader van het Grote Stedenbeleid (voorheen 27)
GAN	Gegevens Autoriteit Natuur
GAP	Gemeentelijk AfvalstoffenPlan
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBD	Groene en Blauwe Diensten
GBT	GebiedsBeheersTeams
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGP	Gemeentelijk Grondstoffenplan

GGV	Gemeenschappelijke Gegevensvoorziening
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOBT	Gelders Overijssels bureau voor Toerisme
GP	Generaal Pardon
GPA	Grote Podium Accommodatie
GPK	Gehandicaptenkaart
GPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
GPR	Gemeentelijke Praktijk Richtlijn voor Duurzaam Bouwen
GPS	Global Positioning System
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
GSB	Grote Steden Beleid
GSBIII	Grote Stedenbeleid 2005 – 2009
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HBD	Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel
Hbh	Hulp bij huishouden
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HCZ	Hockey Club Zwolle
HH	Hulp bij het Huishouden
HHT	Huishoudelijke hulp toelage
HIS	Hoofd Infra Structuur Stadshagen
HOV	Hoogwaardige Openbaar Vervoer
HP	Hessenpoort
HRM	Human Resource Management
HWBP	Hoogwater beschermingsprogramma
IB	Individuele Begeleiding
IBA	Individueel Behandelingssysteem voor Afvalwater
ICT	Informatie en communicatie technologie
IJVD	IJssel Vecht Delta
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
IMG	Investeren Met Gemeenten
Ioaw/z	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers/gewezen zelfstandigen
ISV	Investeringbudget Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klanten Contact Centrum
KGA	Klein gevaarlijk afval
KIES	Programma voor kinderen in een achterstandsituatie
KISS	Kennis Instituut Stedelijk Samenwerking
KIZ	(Stichting) Kreatieve Industrie Zwolle
KPT	KermisProjectTeam
KvK	Kamer van Koophandel
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KWO	Koude Warmte Opslag
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LLV	Leerlingenvervoer
LNV	Landbouw, Natuur en Visserij
LOF	Lokaal onderwijsfonds
LVS	Leefbaarheid, Veiligheid en Stadseconomie
mGBA	Modernisering Gemeentelijke Basis Administratie
MBO	Middelbaarberoepsonderwijs
MIB	Meerjarige investeringen en bestedingen
MIP	Meerjarig InvesteringsProgramma
MIRT	Meerjarenprogramma Infra Ruimte Transport
MIT	Meerjarenprogramma Infrastructuur
MJOP	Meer jaren opgave plan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MoMo	Modernisering Monumentenzorg
MOP	Meerjarig OntwikkelingsPlan
MOP	Meerjaren Onderhoudsplanning Onderwijshuisvesting
MOR	Meldingen Openbare Ruimte
MPI	Meerjarig Programma ICT
MPG	Meerjaren Prognose Gebouwen
MPV	Meerjaren Prognose Vastgoed
MTO	Medewerkers Tevredenheids Onderzoek
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NICIS	Netherlands Institute City Improvement Studies
NIROV	Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
NLY	Nationaal Landschap IJsseldelta
NIEGG	Niet in exploitatie genomen grond
NRF	Nationaal Restauratie Fonds
NUG	Niet Uitkerings Gerechtigden
NUTW	Nog uit te voeren werken
NVM	Nederlandse Vereniging van Makelaars
nWRO	Nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
OPDC	Orthopedagogisch Didactisch Centrum
OOZ	Openbaar Onderwijs Zwolle
ORRA	Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie
OTA	On Track Again
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PDR	Programma Directie Ruimte voor de Rivier
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIB	Persoonlijk inburgeringsbudget

PM10	Fijn stof
PPN	Perspectiefnota
PRB	Persoonsgebonden Re-integratie Budget
PS	Provinciale Staten
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
PVG	Project Verglazing Onderwijs
PVO	Praktijk Vormend Onderwijs
PVVP	Provinciaal Verkeers- en vervoersplan
RAAK	Regionale aanpak kindermishandeling
RAO	Regionaal Ambtelijk Overleg
ROB	Regionaal Bestuurlijk Overleg
RBZ	Regionaal Bureau Zelfstandigen
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RMF	Regionaal Mobiliteitsfonds
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
ROVA	Regionaal Orgaan voor Afvalverwerking
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid
RSO	Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RUDDO	Regeling uitzettingen en Derivaten Centrale Overheden
RVI	Regeling Vrijwillige Inburgering
RWS	Rijkswaterstaat
SEZZ	Stichting Exploitatie Zwolse Zwembaden
SH	Stadhuis
SHV	Schuldhulpverlening
SIZ	Steunpunt Informele Zorg
SK	Stadskantoor
SMS	Short Message Service
SMVP	Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie
SMWDS	Samen maken wij de stad
SOT	Subsidie Op Termijn
SPLIJ+	Stichting Particuliere Landschapsdiensten IJseldelta Plus
SpvE	Stedebouwkundig programma van Eisen
SPP	Strategisch Personeels Plan
SROI	Social Return on Investment
SSC	Shared Service Centre
SSZ	Sport Service Zwolle
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland
SVO	Stichting Vluchtelingenwerk Overijssel
SWOZ	Stichting Welzijn Ouderen Zwolle
SWT	Sociaal Wijkteam
SWUNG	Samen Werken aan de Uitwerking van Nieuw Geluidbeleid
SWZ	Stichting Wonen Zwolle
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TLN	Transport en Logistiek Nederland
TSC	Telefonisch Service Centrum
UGV	Uitgebreide Gevaren Verzekering
UWV	Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen
V&W	Verkeer en Waterstaat
VAC	Vrouwen Advies Commissie
VAK	Voor Arbeid en Kansen
VAVO	Volwassenonderwijs
VCN	Vechtcorridor Noord
VIA	Vangnet Informatie en Advies
VMBO	Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging voor Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	VerkeersRegelInstallatie
VRIJ	Veiligheidsregio IJsselland
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTA	Visual Tree Assessment
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVI	VerVangingsInvesteringen
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAVE	Gebiedsbeheersplan bodem Zwolle Centraal/Zwolle Oost
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WDOD	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Wet FiDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wet HOF	Wet Houdbare OverheidsFinanciën
Wet OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WEZO	Werkvoorzieningsschap Zwolle en Omgeving
WI	Werkgelegenheidsimpuls
WI	Wet Inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIJ	Wet Investeren In Jongeren
WION	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning

Wlz	Wet Langdurige Zorg
WOZ	Wet Onroerendzaakbelasting
Wpg	Wet Publieke Gezondheid
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWI	Wonen, wijken en integratie (onderdeel Ministerie van VROM)
Wwik	Wet Werk en inkomen kunstenaars
WZU	Wijkzaken Uitvoering
ZAS	Ziektemelding als Signaal
ZAT	Zorg en adviesteams
ZKN	Zwolle - Kampen Netwerkstad
ZOO	Zwolle Op Orde
ZSA	Zeer Stil Asfalt
ZSM2	Zichtbaar, Slim, Meetbaar (uitbreiding van de capaciteit van een aantal snelwegen)
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZWA	Zwolle Werkt Aanpak
ZZH	Zuiderzeehaven
ZZP	Zelfstandig ondernemer zonder personeel
ZZP	ZorgZwaartepakket

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Toelichting per reserve 5
A01 - ICT Investeringen 7
A02 - Onderhoud panden gemeentelijke organisatie 8
A50 - NUTW A&F 9
A52 - Bedrijfsvoeringsreserve A&F 10
C01 - Algemene concernreserve 11
C03 - Stadsontwikkelfonds 12
C04 - Risicoreserve Sociaal Domein 13
C05 - Reserve incidentele bestedingen 14
C10 - Bedrijfsvoeringsreserve directie 15
C50 - NUTW Concerstaf 16
C52 - Bedrijfsvoeringsreserve Concernstaf 17
C53 - Reserve Alg. Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) 18
E03 - Kapitaallasten wagenpark 19
E04 - Reserve civiele infrastructuur 20
E05 - Onderhoud Recreatieplassen 21
E06 - Onderhoud Kleine Veer 22
E07 - Gronddepot Anth. Fokkerstraat 23
E50 - NUTW Expertisecentrum 24
E52 - Bedrijfsvoeringsreserve Expertisecentrum 26
F02 - Bedrijfsvoeringsreserve gemeentelijke organisatie 27
O01 - Algemene bedrijfsreserve Vastgoed 28
O04 - Stimuleringsreserve podiumkunsten 29
O05 - Onderhoud wijk- en buurtcentra 30
O06 - Onderhoud sportaccomodaties 31
O12 - Dekking kapitaallasten Morsestraat 32
O13 - Dekking kapitaallasten verbouw Stadhuis/Stadskantoor 33
O14 - Dekking kapitaallasten Vlasakkers 34
O18 - Kapitaallasten kunstgrasvelden 35
O21 - Stadsuitleg 36
O22 - Recreatieve voorzieningen 38
O23 - Parkeren 39
O25 - Hoofdinfrastructuur Stadshagen (HIS) 40
O26 - Bestemmingsplannen 41
O27 - Onderhoud verhuurde panden 42
O28 - Openbaar vervoer 43
O29 - ISV 44
O30 - Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden (ON) 45
O32 - Kapitaallasten binnenklimaat primair onderwijs 46

O33 - Dekking kapitaallasten Almeloos Kanaal 47
O34 - Dekking kapitaallasten Zuiderzeehaven 48
O35 - Reserve Gebiedsbeheerplan 49
O36 - Reserve Spoorzone 50
O37 - Voorsterpoort 51
O38 - Beschermd wonen 52
O50/1 - NUTW Ontwikkeling (sociaal) 53
O50/2 - NUTW Ontwikkeling (fysiek) 56
P01 - Begraafplaatsen 60
P02 - Verkiezingen 61
P04 - Egalisatiereserve rijbewijzen / eigen verklaringen 62
P50 - NUTW Publiekszaken 63
P51 - Rechtspositionele verplichtingen Publiekszaken 64
R50 - Nog uit te voeren werken Raad(sgriffie) 65
R51 - Bedrijfsvoeringsreserve Raad(sgriffie) 66
S50 - NUTW Sociale Zaken en Werkgelegenheid 67
S53 - RCF fraudebestrijding 69
S54 - Reserve WEZO financiële risico's 70
SC1 - Bedrijfsvoeringsreserve ONS 71
Toelichting per voorziening 72
A70 - Bijdrage voormalig personeel 74
A71 - Rechtspos. verplichtingen concern (A&F) 75
C70 - Rechtspos. verplichtingen concern 76
C72 - Voorz. op vordering op Verkoop Vennootschap 77
C73 - Voorziening APPA 78
E01 - Rechtspositionele verplichtingen EC 79
E02 - Voorziening afval 80
E03 - Voorziening riolering 81
O90 - Algemene voorziening Vastgoed 82
O91 - WRZV 83
O92 - Asbestsanering Zeven Alleetjes 84
P90 - Dubieuze debiteuren 85
R01 - Rechtspositie raadslieden 86
S90 - Risico oninbaar schuldhulpverlening 87
S91 - Risico oninbaar bijstandsleningen 88
S92 - Risico oninbaar bijstandvorderingen 89
Berekening EMU-saldo 90
Afschrijvingstabel 95
Overzicht vaste activa 98
Overzicht langlopende leningen 101
Overzicht gewaarborgde geldleningen 107
Subsidiestaat 110
Productrekening na resultaatbestemming 123

Toelichting per reserve

Reserve

A01 - ICT Investeringen

Nummer m.i.v. 2017: C01
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Deze reserve is bedoeld als een egalisatiereserve. Uit deze reserve kunnen incidentele overschrijdingen van de ICT-bandbreedte worden gedekt.
Het niet benutte deel van de ICT-bandbreedte wordt jaarlijks aan deze reserve toegevoegd.
Op basis van het raadsbesluit inzake ICT Investeringen (uitvoering motie 3 en motie 101) van 7 juni 2004 is besloten voor deze reserve een maximum niveau te hanteren van 25% van de ICT-bandbreedte. Als gevolg van het raadsbesluit van 26 maart 2007 is het hanteren van een maximum niveau losgelaten.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		515.241	515.241	
Overige toevoegingen:				
Onderschrijding bandbreedte	begroting 2016	385.469	385.469	
BGT BOR	begroting 2016	70.000	70.000	
Totaal overige toevoegingen		**455.469**	**455.469**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				685.482
Kasschuif terugstorting reserve MIB	begroting 2016	200.000	200.000	
Niet te activeren lasten MPI	begroting 2016	127.357	85.228	
Totaal onttrekkingen		**327.357**	**285.228**	**685.482**
Stand per 31/12		**643.353**	**685.482**	**685.482**

Toelichting:

De Raad heeft een structureel budget vastgesteld betreffende kapitaalslasten voor investeringen op ICT gebied, dit noemen we de ICT bandbreedte. Benutten we in enig jaar de bandbreedte niet volledig, dan voegen wij het niet-benutte deel toe aan deze reserve informatie. Is in enig jaar de bandbreedte niet toereikend de volledige kapitaalslasten te dekken, dan onttrekken we het verschil aan deze reserve. De basis bandbreedte is de afgelopen jaren (op basis van de besluitvorming bij de PPN 2008) met € 1,0 mln. verhoogd op basis van gerealiseerde inverdieneffecten (besparingen op beheerskosten) en bedroeg in 2016 € 3.424 mln.

Voor wat betreft de volgende zaken ligt er een beslag op de middelen in deze reserve:

- kapitaalslasten gedane investeringen voorgaande jaren
- kapitaalslasten voorgenomen investeringen in 2015
- niet-activeerbare kosten projecten uit lopend programma

1) Niet-activeerbare kosten: Dit betreffen de niet-activeerbare kosten ten aanzien van de ICT-projecten (bijv. opleidingskosten, bestede kosten van de eenheid t.b.v. het project).

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

A02 - Onderhoud panden gemeentelijke organisatie

Nummer m.i.v. 2017: D01
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Egalisatie van de planbare onderhoudslasten in de loop der jaren.
Ten laste van de exploitatierekening wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd aan deze reserve.
Alle werkelijke planbare onderhoudslasten in enig jaar komen ten laste van deze reserve.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.078.534	1.078.534	
Overige toevoegingen:				
Stadhuis en stadskantoor	begroting 2016	116.644	116.644	
Brandweerkazernes		10.562	10.562	
Totaal overige toevoegingen		**127.206**	**127.206**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Stadskantoor	begroting 2016	15.400		
Totaal onttrekkingen		**15.400**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**1.190.340**	**1.205.740**	**-**

Toelichting:

De afdeling Vastgoed heeft het eigendom van deze panden.

Zij bekostigen ook het planbaar buiten onderhoud van deze gemeentelijke huisvestingspanden.(zie reserve O30)

Via deze reserve loopt het planbaar onderhoud voor wand-, plafond- en vloerafwerkingen.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

A50 - NUTW A&F

Nummer m.i.v. 2017: G04
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld,, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		173.834	173.834	
Overige toevoegingen:				
HR MTO 2018		46.000	46.000	
Totaal overige toevoegingen		**46.000**	**46.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
BCF/BTW		59.659	24.000	35.659
Overdracht GBLT		68.175	22.137	46.038
HR MTO 2018				92.000
Totaal onttrekkingen		**127.834**	**46.137**	**173.697**
Stand per 31/12		**92.000**	**173.697**	**173.697**

Toelichting:

- **BCF/BTW:** Het gereserveerde bedrag voor BTW / BCF heeft betrekking op inhuur van externe expertise voor vraagstukken op het gebied van BTW / BCF / en sinds vorig jaar ook VPB. In de exploitatie is hiervoor geen specifiek budget beschikbaar. Bedrag wordt is in 2015/2016 ingezet, met een laatste doorloop naar 2017.
- **Overdracht GBLT**: In 2014 heeft GBLT een bijdrage geleverd voor de overdracht. Met dit geld wordt naast evt. techniek, financieel administratieve processen en het bouwen van systemen voor achterblijvende belastingsoorten (precario en parkeren) gefinancierd.
- **MTO 2018**: in 2015 is een start gemaakt met het opbouwen van een nieuwe reserve voor het MTO 2018.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

A52 - Bedrijfsvoeringsreserve A&F

Nummer m.i.v. 2017: F02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: 2002.094 concernmarap d.d. 09-09-2002

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		454.000	454.000	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Opheffing bedrijfsvoeringsreserves eenheden t.g.v. algemene BVR	rb. 4-7-2016	454.000	454.000	
Totaal onttrekkingen		**454.000**	**454.000**	-
Stand per 31/12		-	-	-

Toelichting:

De Raad heeft bij besluit van 4-7-2016 besloten de bestaande bedrijfsvoeringsreserves van de eenheden en de directie per 1/1/2016 op te heffen en de resterende middelen, inclusief rechten en verplichtingen, te storten in de nieuw te vormen reserve bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie (F02).

C01 - Algemene concernreserve

Nummer m.i.v. 2017: A01
Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering
Doel:
De algemene concernreserve dient als weerstandscapaciteit voor het opvangen van verliezen door calamiteiten en andere éénmalige financiële tegenvallers. Op basis van de begin 2012 vastgesteld vierjaarlijkse nota weerstandsvermogen en risicomanagement is besloten ook de risico's met betrekking tot het vastgoedgebeuren onder de algemene concernreserve mee te nemen. Voor zowel Vastgoed als de algemene risico's wordt een normomvang van € 10 mln. gehanteerd, met voor beiden een minimale dekkingsgraad van 50% en maximaal 100%.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		26.999.871	26.999.871	
Overige toevoegingen:				
Voordelig resultaat jaarrekening 2015	rb. 4-7-2016	7.223.613	7.223.613	
Reservedoorlichting	berap 2016-1	778.335	778.335	
Vrijval deel middelen looproute Windesheim	berap 2016-1	1.285.000	1.285.000	
Beëindiging gronddepot	bw. 21-6-2016	56.907	56.907	
Berapresultaat	berap 2016-2	4.067.424	4.067.424	
Vrijval reserve stadsuitleg	rb.25-4-2016	205.000	205.000	
Storting tlv Alg.Res.Vastgoed	MPV-2017		15.028.233	
Totaal overige toevoegingen		**13.616.279**	**28.644.512**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Extra afschrijving uit verkoopopbrengst verhuurde panden	rekening 2015	866.534	866.534	
Zwolse Theaters subsidies	rb. 4-7-2016	100.000	100.000	200.000
Berapresultaat	berap 2016-1	171.956	171.956	
Stadkamer	rb. 26-10-2015	548.609	548.609	
Doorlichting reserves	begrotingsbeh.2017	736.000	736.000	
Berapresultaat	berap 2016-2	4.067.424	4.067.424	
Voorbereiden versnelling sociale huur	rb. 9-9-2014		1.140	22.859
Bijdrage verhuurde panden Vastgoed	begroting 2016		385.000	63.000
Kamperlijn	rb.16-12-2013			1.160.000
Kamperlijn (aanvulling)	rb.13-2-2017			2.435.000
Totaal onttrekkingen		**6.490.523**	**6.876.663**	**3.880.859**
Stand per 31/12		**34.125.627**	**48.767.720**	**3.880.859**

Toelichting:

Bij de PPN 2017-2020 is besloten om uit het surplus van de algemene reserve € 4,55 mln. toe te voegen aan het stadsontwikkelfonds, € 0,95 via de reserve incidentele bestedingen in te zetten voor knelpunten en € 4,615 mln. toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen ter nadere afweging. Na verrekening van de bestedingsrechten en besluitvorming PPN resteert € 34,8 mln. in de algemene concernreserve. Voor dekking van de geactualiseerde risico's is € 17,6 mln. nodig. (nog nader te bepalen i.a.v. risico-analyse). Het surplus ad € 17,2 mln. maakt onderdeel uit van de besluitvorming over de perspectiefnota 2018-2021.

Van het weerstandsvermogen ad € 17,6 mln. is € 7,6 mln. beschikbaar voor vastgoedrisico's en € 10 mln. voor algemene risico's. De risico's op de programma's voor het sociaal domein worden opgevangen via de risicoreserve sociaal domein.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

C03 - Stadsontwikkelfonds

Nummer m.i.v. 2017: H01
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Doelstelling van het fonds is het (tussentijds) mogelijk maken van initiatieven en projecten die een bijdrage leveren aan de sociale, economische en/of fysieke ontwikkeling van (delen van) de stad. Het fonds bevat niet geoormerkte middelen, opdat gedurende het gehele jaar besluiten door de raad kunnen worden genomen, waardoor flexibel kan worden ingespeeld op de kansen die zich voordoen.
Als richtlijn om middelen beschikbaar te stellen gelden de volgende criteria:
* voor kleine initiatieven is € 150.000 beschikbaar, per aanvraag max. € 15.000 bij min. 50% cofinanciering door derden,
* de initiatieven moeten passen binnen de ambitie van de stad, rendement hebben voor een groot deel van de stad, verdere ontwikkelingen in de stad aanjagen, binnen een jaar uitvoerbaar zijn,
* tevens worden de bestedingen afgestemd met het budget voor burgercontacten in het kader van initiatiefrijk Zwolle,
* investeringsprojecten die met cofinanciering van mede overheden (of andere instanties) gerealiseerd kunnen worden en passen binnen de ambities van Zwolle.
In de PPN worden potentiële projecten zoveel mogelijk aangegeven. Benutting van het stadsontwikkelfonds wordt voorgelegd aan de raad.

Instelling reserve bij raadsbesluit: begroting 2015 d.d. 14-11-2014

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		5.126.070	5.126.070	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Initiatiefrijk Zwolle	bw. 12-7-2016	14.400	14.400	
Binnenstad	meerj. incidenteel	700.000	700.000	
Ruimte voor de Vecht	rb. 4-4-2016	200.000	200.000	
N35 Fietsbrug	rb. 24-10-2016	700.000	700.000	
Versnellingsactie sociale huur	PPN/berap 2016-1	190.000	287.519	1.118.552
Theaterproductie Zwolse Hermen				15.000
Restant kleine initiatieven				106.000
Totaal onttrekkingen		**1.804.400**	**1.901.919**	**1.239.552**
Stand per 31/12		**3.321.670**	**3.224.151**	**1.239.552**

Toelichting:
Blj de PPN 2017-2020 is besloten 4,55 mln. toe te voegen aan het fonds. Bij de berap 2017/1 wordt conform afspraak € 0,25 mln. aan het fonds toegevoegd i.v.m. een ontvangen BDU-subsidie voor het project Shell-terrein/Hornbach. Tevens zal in 2017 een toevoeging van € 150.000 vanuit het project N35 verwerkt worden zijnde een correctie op de onttrekking in 2016. Na toevoeging en verrekening van de bestedingsrechten en terugstorting resteert ca. € 6,9 mln. in het fonds, waarvan € 0,1 mln. voor kleine initiatieven.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

C04 - Risicoreserve Sociaal Domein

Nummer m.i.v. 2017: A02
Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering
Doel:
De risicoreserve sociaal domein is ingesteld om de eerste jaren de risico's in verband met de overgehevelde rijkstaken op het gebied van zorg, participatie en jeugd en de rijkskortingen op de Wmo op te kunnen vangen. De risicoberekening wordt volgens dezelfde uitgangspunten opgesteld als bij de berekening van het algemeen weerstandsvermogen. De minimumomvang bedraagt 50% van de gewogen risico's.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		5.900.000	5.900.000	
Overige toevoegingen:				
begroting 2016	begr-2016		2.600.000	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**2.600.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Inkoop jeugdhulp	rb. 7-3-2016	640.000	640.000	
Corr, jeugd GGZ			-86.153	
Resultaat Sociaal Domein			193.000	
Totaal onttrekkingen		**640.000**	**746.847**	**-**
Stand per 31/12		**5.260.000**	**7.753.153**	**-**

Toelichting:

Na onttrekking van € 640.000 voor inkoop jeugdhulp resteert een voorlopig nadelig resultaat op het sociaal domein over 2016 van € 193.000. Dit resultaat is met de risicoreserve verrekend. Het benodigd weerstandsvermogen op basis van de geactualiseerde risicoanalyse bedraagt ca. € 5 mln. Het surplus in de reserve houden wij voorlopig aan voor het geprognosticeerd nadelig resultaat over 2017 (zie berap 2017/1).

Nog niet toegewezen middelen:

C05 - Reserve incidentele bestedingen

Nummer m.i.v. 2017: H02
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
In 2002 is de reserve ingesteld met het doel eenmalige vrijkomende middelen in de reserve te storten en jaarlijks bij de PPN en begroting te besluiten over de aanwending van de gelden.
Bij de begrotingsbehandeling 2015 (november 2014) is besloten het onderdeel Stadsontwikkelfonds in een aparte reserve te storten.

Instelling reserve bij raadsbesluit: begrotingsbehandeling d.d. 29 november 2002

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		5.325.496	5.325.496	
Overige toevoegingen:				
Kasschuif res ICT/MIB	begroting	200.000	200.000	
Berapresultaat 2016-2 van alg. concernreserve	begrotingsbeh.2017	4.067.424	4.067.424	
Reservedoorlichting van alg. concernreserve	begrotingsbeh.2017	4.436.000	4.436.000	
Terugstorting bijdrage spoorverdubbeling Herfte				180.000
Totaal overige toevoegingen		**8.703.424**	**8.703.424**	**180.000**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Meerjarig incidenteel		10.000	10.000	
PPN 2016-2019 Reserve	1e x-wijziging	325.000	325.000	138.000
PPN 2013-2016 Exploitatie Wythmenerplas	1e x-wijziging	55.000	55.000	
Incidenteel nieuw beleid 2016	1e x-wijziging	160.000	160.000	320.000
Spoorverdubbeling Zwolle-Herfte	rb. 14-12-15	180.000	180.000	
Koningsdag 2016	rb. 21-3-16	595.000	595.000	
Afronding voormalig Wehkamp locatie Dedemsvaart	rb. 28-9-16	300.000	300.000	
Cf begroting bestedingen/tekorten			922.000	890.000
Omgevingswet	ppn 17-20			645.000
Verhoogde asielinstroom	ppn 17-20			115.000
Versnellingsactie sociale woningbouw 1e fase	ppn 17-20			190.000
Structuurvisie VCN 1e fase	rb. 10-3-2014			1.500.000
Exploitatie verhuurde panden	begroting 2016			475.000
Beeldengroep van de Capellen				100.000
Totaal onttrekkingen		**1.625.000**	**2.547.000**	**4.373.000**
Stand per 31/12		**12.403.920**	**11.481.920**	**4.553.000**

Toelichting:

Het saldo in de reserve na verrekening met de bestedingsrechten bedraagt € 7,3 mln. Blj de PPN 2017-2020 is besloten € 0,95 mln. voor de uitvoering van de onderdelen omgevingswet, verhoogde asielinstroom en versnellingsactie woningbouw beschikbaar te stellen. Daarnaast is vanuit het surplus in de algemene concernreserve besloten € 4,615 mln. toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen. Vervolgens is bij de begroting 2017 € 4,789 mln. ingezet voor diverse bestedingen.

Samenvattend resteert er na bovenstaande mutaties € 8,1 mln. in de reserve incidentele bestedingen, waarvan € 1mln. geoormerkt is voor de uitvoering van de sociale woningbouw 2e fase.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

C10 - Bedrijfsvoeringsreserve directie

Nummer m.i.v. 2017: F02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		359.462	359.462	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Opheffing bedrijfsvoeringsreserves eenheden t.g.v. algemene BVR	rb. 4-7-2016	359.462	359.462	
Totaal onttrekkingen		**359.462**	**359.462**	**-**
Stand per 31/12		**-**	**-**	**-**

Toelichting:

De Raad heeft bij besluit van 4-7-2016 besloten de bestaande bedrijfsvoeringsreserves van de eenheden en de directie per 1/1/2016 op te heffen en de resterende middelen, inclusief rechten en verplichtingen, te storten in de nieuw te vormen reserve bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie (F02).

Reserve

C50 - NUTW Concerstaf

Nummer m.i.v. 2017: G04
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		844.070	844.070	
Overige toevoegingen:				
Voorbereidingskrediet Koningsdag'16	rb. 21-3-16	595.000	595.000	
Arbeidsvoorwaarden lokale CAO			39.266	
Totaal overige toevoegingen		**595.000**	**634.266**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Duurzaamheid	rekening 2010	65.721	36.795	28.926
Compensatie werkgeversaanspraken team milieu	rekening 2010	23.422		23.422
Ondersteuning bezuinigingsoperatie	diversen	274.104		274.104
Arbeidsvoorwaarden lokale CAO	diversen	406.357		445.623
A&F-opdracht gezondheidsbeleid	rekening 2010	16.248		16.248
Onderzoek Asbest Stadkamer	rekening 2015	22.878	22.878	-
Boekenonderzoek toetreding Deventer tot GGD	rekening 2015	4.840		4.840
Geluidsscherm Schoenerweg	rekening 2015	30.500	30.500	-
Voorbereidingskrediet Koningsdag'16	rb. 21-3-16	595.000	595.000	-
Totaal onttrekkingen		**1.439.070**	**685.173**	**793.163**
Stand per 31/12		**-**	**793.163**	**793.163**

Toelichting:

- **Duurzaamheid**
  Vanaf 2010 zijn jaarlijks incidentele middelen beschikbaar gesteld. Niet-bestede middelen worden gereserveerd ter dekking van uitgaven in komende jaren.
- **Compensatie werkgeversaanspraken team milieu**
  Begin 2010 heeft Zwolle 2 mensen van de voormalige Regio IJssel-Vecht overgenomen (gepositioneerd bij het Expertisecentrum). Door Zwolle is destijds 2 jaarsalarissen gevraagd ter compensatie van werkgeverrisico's. Het risico is vanaf 2013 lager ingeschat en daarom is het bedrag toen verlaagd. Jaarlijks wordt door de GGD kosten gedeclareerd. Het restant ad ruim € 23.000 zal in 2017 e.v. benodigd zijn ter dekking van de kosten.
- **Ondersteuning bezuinigingsoperatie**
  Dit budget is bedoeld voor incidentele desintegratiekosten die ontstaan bij de bezuinigingsoperaties.
- **Arbeidsvoorwaarden lokale CAO**
  Deze geoormerkte post is van het Georganiseerd Overleg (GO): het lokale overleg met de vakbonden over arbeidsvoorwaarden. In het GO worden regelmatig ideeën besproken over een zinvolle bestemming van de middelen. In januari 2017 heeft het GO na overleg met het MTZ besloten dat deze middelen in 2017 volledig vrijvallen èn wordt toegevoegd aan het IKB.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

C52 - Bedrijfsvoeringsreserve Concernstaf

Nummer m.i.v. 2017: F02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruiken voor incidentele bestedingen die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: 2002.094 concernmarap d.d. 09-09-2002

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		83.000	83.000	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Opheffing bedrijfsvoeringsreserves eenheden t.g.v. algemene BVR	rb. 4-7-2016	83.000	83.000	
Totaal onttrekkingen		**83.000**	**83.000**	**-**
Stand per 31/12		**-**	**-**	**-**

Toelichting:
De Raad heeft bij besluit van 4-7-2016 besloten de bestaande bedrijfsvoeringreserves van de eenheden en de directie per 1/1/2016 op te heffen en de resterende middelen, inclusief rechten en verplichtingen, te storten in de nieuw te vormen reserve bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie (F02).

Reserve

C53 - Reserve Alg. Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)

Nummer m.i.v. 2017: E01
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Deze reserve is ingesteld voor verplichtingen aan oud-wethouders, oud-bestuurders en hun nabestaanden die reeds vóór 2014 maandelijkse uitkeringen ontvingen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. 2010.108 Berap d.d. 28-06-2010

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.429.169	1.429.169	
Overige toevoegingen:				
Overheveling gelden naar voorziening APPA			-504.563	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-504.563**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				851.762
Wethouderspensioenen 2016			72.844	
Totaal onttrekkingen		**-**	**72.844**	**851.762**
Stand per 31/12		**1.429.169**	**851.762**	**851.762**

Toelichting:
Door nieuwe BBV-voorschriften mogen uitkeringen van oud-wethouders die vanaf 2014 en uitkering ontvangen, niet meer verantwoord worden ten laste van de reserve APPA maar dienen de lasten rechtstreeks ten laste van de voorziening APPA gebracht te worden. Gevolg hiervan is dat het opgebouwde kapitaal van twee oud-wethouders (bijna € 505.000) overgeheveld is van deze reserve naar de voorziening APPA.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E03 - Kapitaallasten wagenpark

Nummer m.i.v. 2017: C02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Jaarlijkse tegenvallers kapitaallasten/boekwaarde wagenpark worden verrekend met de egalisatiereserve kapitaallasten wagenpark.

Instelling reserve bij raadsbesluit: jaarrekening 2005 d.d. 2006

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		35.000	35.000	
Overige toevoegingen:				
Verkoop Renault-Megane			1.300	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**1.300**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Totaal onttrekkingen		**-**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**35.000**	**36.300**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E04 - Reserve civiele infrastructuur

Nummer m.i.v. 2017: D02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Een gelijkmatige verdeling van onderhoudskosten over de jaren gebaseerd op het meerjarenonderhoudsprogramma buitengewoon onderhoud van wegen. Voeding van de reserve vindt plaats door een jaarlijkse storting t.l.v. de staat van baten & lasten alsmede uit het saldo van de baten en lasten voortvloeiende uit de aanleg respectievelijk vervanging van kabels en leidingen (straatwerk).

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		333.847	333.847	
Overige toevoegingen:				
Storting t.l.v. exploitatie	begroting 2016	388.800	388.800	
Herstraatvergoedingen 2016 kabels en leidingen			286.034	
Totaal overige toevoegingen		**388.800**	**674.834**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Buitengewoon onderhoud hoofdwegen	begroting 2016	388.800	388.800	619.881
Totaal onttrekkingen		**388.800**	**388.800**	**619.881**
Stand per 31/12		**333.847**	**619.881**	**619.881**

Toelichting:
De stortingen in de reserve voor de vergoeding van het herstraten door de aanleg van kabels en leidingen worden aangewend om toekomstig buitengewoon onderhoud te kunnen bekostigen. Het restant zal in 2017 en 2018 besteed worden.
In 2016 is een stijging te zien van de vergoedingen (+120.000) van kabels en leidingen, door toename van de werkzaamheden die uitgevoerd worden.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E05 - Onderhoud Recreatieplassen

Nummer m.i.v. 2017: D03
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Instandhouding, beheer en onderhoud van de recreatieplassen. Vnl. gebouwen, terrein en verharding.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		292.500	292.500	
Overige toevoegingen:				
Storting t.l.v. exploitatie	Begr. 2016	16.304	16.304	
Totaal overige toevoegingen		**16.304**	**16.304**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Groot onderhoud cf MJOP		29.204	-	308.804
Totaal onttrekkingen		**29.204**	**-**	**308.804**
Stand per 31/12		**279.600**	**308.804**	**308.804**

Toelichting:
Op de Wijthmenerplas, Milligerplas en Agnietenplas is gepland (groot) onderhoud niet uitgevoerd omdat er momenteel onderzoek (incl. financiële doorrekening) gedaan wordt inzake de plassen. Hierbij wordt onderzocht welke onderhoudswerkzaamheden gedaan moeten worden en welke voorzieningen getroffen moeten worden: o.a. de vraag of en hoeveel sanitaire units op de Wijthmenerplas vervangen dan wel gerenoveerd gaan worden. In de loop van 2017 wordt hierover een voorstel aan de raad voorgelegd. Er zal een financiële doorrekening gemaakt worden (samen met 't Kleine Veer) waarbij onderzocht zal worden hoe dit onderdeel op termijn kostendekkend geëxploiteerd zal kunnen worden.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E06 - Onderhoud Kleine Veer

Nummer m.i.v. 2017: D04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Instandhouding, beheer en onderhoud van de veerverbinding "het Kleine Veer".

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		70.117	70.117	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Aanpassingen dek Kleine Veer	berap 2016-2	27.000	28.950	41.167
Totaal onttrekkingen		**27.000**	**28.950**	**41.167**
Stand per 31/12		**43.117**	**41.167**	**41.167**

Toelichting:
In 2016 zijn onderhoudswerkzaamheden geweest (boegschroef). Deze lasten zijn onttrokken aan deze reserve.
Er zal op korte termijn een financiële doorrekening gemaakt worden voor de exploitatie voor de komende 10 jaar op basis van een nog op te stellen meerjarenonderhoudsplan. Er zal onderzocht worden hoe dit onderdeel op termijn goedkoper (evt. kostendekkend) geëxploiteerd zal kunnen worden.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E07 - Gronddepot Anth. Fokkerstraat

Nummer m.i.v. 2017: D05
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Egalisatie van de voor- en nadelige exploitatie van het gronddepot.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		159.796	159.796	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Beëindiging grond depot Herfte grondvrij maken locatie	b&w21-06(11c)	20.000	20.000	
Beëindiging grond depot Herfte verg. boekwaarde	b&w21-06(11c)	53.260	53.260	
Beëindiging grond depot Herfte verwacht resultaat 2016	b&w21-06(11c)	28.832	33.276	
Beëindiging grond depot Herfte - vrijval restant reserve	b&w21-06(11c)	57.704	53.260	
Totaal onttrekkingen		**159.796**	**159.796**	-
Stand per 31/12		-	-	-

Toelichting:
Het gronddepot is in 2016 opgeheven.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E50 - NUTW Expertisecentrum

Nummer m.i.v. 2017: G03
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		2.123.691	2.123.691	
Overige toevoegingen:				
Exploitatie Wythmenerplas	meerj.incid.2016	55.000	55.000	
Areaaluitbreiding VCN 2015			10.000	
Areaaluitbreiding VCN 2016			80.000	
Openstaande opdrachten BOR			443.584	
Totaal overige toevoegingen		**55.000**	**588.584**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Mj.inc.nw.beleid: archeol.excessieve opgravingen	ppn 2008	79.970		79.970
Mj.inc.nw.beleid monumentensubsidies (proj.subs)	berap 1 2016	34.364	8.786	25.578
Mj.inc.nw.beleid monumentensubsidies (proj.subs)	begroting 2013	38.000	38.000	-
Mj.inc.nw.beleid inv en uitbr monumentenlijst	rekening 2011	58.310		58.310
Inc.nw.beleid Modernisering Monumentenzorg	rekening 2011	93.125		93.125
Restauratie Algemene Begraafplaats	begroting 2010	6	19.206	-19.200
Wijkboerderij Stadshagen	rest.krediet	89.385	1.904	87.481
Afkoopsom onderh. Bep Wiersmapad (20 jaar vanaf'13)	rb. 10.091	40.595	2.400	38.195
Afkoop onderhoud artistieke kunstwerken (8 jaar)	rekening 2010	35.975	11.475	24.500
Afk. onderh. Sted. Bepl. Aa-landen (10 jaar vanaf '10))	rekening 2007	44.308	8.861	35.447
Afk. beheer budget Zalné (10 jaar vanaf 2010)	rekening 2007	30.000	6.000	24.000
Afkoopsom onderh. Westerveldse Aa (10 jaar vanaf'12)	rekening 2011	124.800		124.800
Afkoopsom Provincie voor exploit. Wijthmenerplas	berap 2013	315.455		315.455
Afkoopsom Provincie voor exploitatie Kleine Veer	berap 2013	87.815	8.506	79.309
Afkoopsom Provincie voor exploit. Recr. Fietspaden	berap 2013	9.022	9.022	-
Afwikkeling inrichting gemeentewerf (Rova-gemeente)	dt 23-10-2013	24.596		24.596
Meerj. incid. nieuw beleid exploitatie Wijthmenerplas	begroting2013 t/m16	165.000		220.000
Meerj. incid. nieuw beleid exploitatie Wijthmenerplas	begroting 2016	55.000		
Excessieve opgravingen (rest mdl begr 2013)	rekening 2013	7.411		7.411
Bomenfonds - BOR	rekening 2013	38.118	38.118	-
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	begroting 2014	10.536		10.536
Openstaande opdrachten monumentenzorg	rekening 2014	6.741		6.741
Excessieve opgravingen (rest mdl begr 2014)	rekening 2014	6.638		6.638
Afkoopsom BOR VRI	rekening 2014	17.106	1.710	15.396
Compensatie prijsinflatie onderhoud zonnepanelen	rekening 2016	18.952	-	18.952
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	begroting 2015	40.700		40.700
Wijkboerderij Stadshagen	b&w 1-12	22.000	22.000	-
Areaaluitbreiding VCN 2015 e.v.	rekening 2015	10.000		100.000
Openstaande opdrachten bedrijfsvoering	rekening 2015	35.225	35.225	-
Openstaande opdrachten monumentenzorg	rekening 2015	59.057		59.057
Excessieve opgravingen (rest mdl begr 2015)	rekening 2015	3.359		3.359

Openstaande opdrachten BOR 2015	rekening 2015	496.894	496.894	-
Openstaande opdrachten IBOR/Monumentenzorg 2016	rekening 2016			443.584
vrijval reserve n.a.v. doorlichting	Berap 2016-1	80.228	80.228	
		2.178.691	**788.335**	**1.923.940**
Stand per 31/12		**-**	**1.923.940**	**1.923.940**

Toelichting:

Openstaande opdrachten BOR (€ 404.116) en monumentenzorg (€ 59.057):
Betreft eind 2016 in uitvoering zijnde opdrachten zowel intern als extern die in 2017 zullen worden afgerond.

Diverse afkoopsommen groen en grijs beheer
Bep Wiersmapad, artistieke kunstwerken, stedelijke beplanting Aa/landen, beheer Zalné en Wetserveldse Aa zijn afkoopsommen voor het beheer en onderhoud van de genoemde onderdelen waarvan de kosten over meerdere jaren zijn gespreid.

Excessieve opgravingen
Eenmalig beschikbaar gesteld vanwege de wettelijke regeling dat archeologische kosten van bodemverstoringen voor rekening van de gemeente komen wanneer deze redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de veroorzaker behoren te blijven (excessieve kosten). Bij het vaststellen van het archeologiebeleid is besloten om incidenteel middelen beschikbaar te stellen waaruit de excessieve kosten kunnen worden voldaan conform de Regeling Excessieve Opgravingskosten Zwolle. Daarmee wordt o.a. voorkomen dat ad hoc een beroep op de algemene middelen wordt gedaan, proceduretijd niet wordt gehaald en (bouw)plannen onnodig lang worden vertraagd. In de perspectiefnota 2013 is € 200.000 ingeleverd.

VCN (€ 100.000)
Door overname van wegen en gronden van de provincie is dekking van nieuwe structurele kosten voor onderhoud en beheer nodig. Om vanaf 2021 over het gewenste structurele bedrag van € 270.000 per jaar te beschikken wordt jaarlijks een bedrag van € 40.000 gereserveerd voor dekking van het onderhoud: per eind 2016 is dat een bedrag van € 100.000.

Wijkboerderij Stadshagen
In 2016 is met de nieuwbouw gestart; het bedrag van € 87.481 zal in de loop van 2017 daarvoor worden aangewend.

Afkoopsom Provincie exploitatie Kleine Veer
Van de provincie is in 2013 een afkoopsom ontvangen voor de exploitatie van 't Kleine Veer (per eind 2016 nog € 79.309). Jaarlijks wordt een deel van deze middelen ingezet voor dekking van de exploitatie (op Baten en lasten).

Afkoopsom Provincie exploitatie Wijthmenerplas (€ 315.455) + meerjarig incidenteel nieuw beleid exploitatie Wijthmenerplas (€ 220.000)
Van de provincie is in 2013 een afkoopsom ontvangen voor de exploitatie van de Wijthmenerplas. Jaarlijks zou een deel van deze middelen ingezet worden voor dekking van de exploitatie (op Baten en lasten). Dat heeft in 2016 niet plaatsgevonden omdat het resultaat/de exploitatie positief was. Oorzaak hiervan is dat diverse onderhoudswerkzaamheden niet uitgevoerd zijn omdat er momenteel onderzoek (incl. financiële doorrekening) gedaan wordt inzake de drie plassen. Hierbij wordt onderzocht welke onderhoudswerkzaamheden gedaan moeten worden en welke voorzieningen getroffen moeten worden. In de loop van 2017 wordt hierover een voorstel aan de raad voorgelegd. Er zal een financiële doorrekening gemaakt worden waarbij onderzocht zal worden hoe dit onderdeel op termijn kostendekkend geëxploiteerd zal kunnen worden. In deze doorrekening is het door de raad beschikbaar gesteld bedrag van € 220.000 eveneens betrokken.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

E52 - Bedrijfsvoeringsreserve Expertisecentrum

Nummer m.i.v. 2017: F02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: 2002.094 concernmarap d.d. 09-09-2002

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		428.000	428.000	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Opheffing bedrijfsvoeringsreserves eenheden t.g.v. algemene BVR	rb. 4-7-2016	428.000	428.000	
Totaal onttrekkingen		**428.000**	**428.000**	**-**
Stand per 31/12		**-**	**-**	**-**

Toelichting:

De Raad heeft bij besluit van 4-7-2016 besloten de bestaande bedrijfsvoeringsreserves van de eenheden en de directie per 1/1/2016 op te heffen en de resterende middelen, inclusief rechten en verplichtingen, te storten in de nieuw te vormen reserve bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie (F02).

Reserve

F02 - Bedrijfsvoeringsreserve gemeentelijke organisatie

Nummer m.i.v. 2017: F02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: 04-07-2016 (jaarrekening 2015)

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		-	-	
Overige toevoegingen:				
A52 reserve eenheid A&F	rb. 4-7-2016	454.000	454.000	
C52 reserve eenheid concernstaf	rb. 4-7-2016	83.000	83.000	
E52 reserve eenheid expertisecentrum	rb. 4-7-2016	428.000	428.000	
C10 Directie	rb. 4-7-2016	359.462	359.462	
Totaal overige toevoegingen		**1.324.462**	**1.324.462**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:			468.000	
Totaal onttrekkingen		**-**	**468.000**	**-**
Stand per 31/12		**1.324.462**	**856.462**	**-**

Toelichting:

De Raad heeft bij besluit van 4-7-2016 besloten de bestaande bedrijfsvoeringsreserves van de eenheden en de directie per 1/1/2016 op te heffen en de resterende middelen, inclusief rechten en verplichtingen, te storten in deze nieuwgevormde reserve bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie (F02).

In 2016 heeft een onttrekking plaats gevonden van € 468k; dit om het negatieve resultaat op het programma bedrijfsvoering te egaliseren.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O01 - Algemene bedrijfsreserve Vastgoed

Nummer m.i.v. 2017: C03
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Verrekening van stortingen uit grondexploitaties (winst name) en onttrekkingen voor het treffen van voorzieningen.
Één keer per jaar wordt de hoogte van de reserve bepaald en wordt bij de vaststelling van de jaarlijkse MPV vastgesteld of de reserve moet worden aangevuld vanuit het concern of dat een bedrag kan worden afgedragen aan het concern.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		979.566	979.566	
Overige toevoegingen:				
Verkoop grond ca Händellaan 241		138.200	138.200	
Afrekening verhuurde gronden			216.985	
Afrekening erfpachten			229.056	
GREX Noordereiland winstneming			267.743	
Grex Rood voor Rood winstneming			359.082	
Vrijval uit Algemene Voorziening Vastgoed			13.909.297	
Sloop Zwartewaterallee	Berap 2 2016		539.386	
Totaal overige toevoegingen		**138.200**	**15.659.749**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Sloop Zwartewaterallee				539.386
Groot onderhoud Rieteweg 10				57.066
Afsluiting GREX Kanonsteeg			716	
Afsluiting GREX Wijthmen fase 1			33.095	
Grex Retail Voorsterpoort, kosten 2016			68.268	
Afrekening recht van opstal			12.551	
Afdracht aan Algemene Concern Reserve			15.028.233	
Doorlichting reserves	begrotingsbeh.2017	900.000	900.000	
Totaal onttrekkingen		**900.000**	**16.042.863**	**596.452**
Stand per 31/12		**217.766**	**596.452**	**596.452**

Toelichting:
Conform de gemaakte afspraken wordt het saldo van de Algemene Reserve Vastgoed verrekend met Algemene Concern Reserve.
Voor wat betreft de vrijval uit de Algemene Voorziening Vastgoed wordt verwezen naar de toelichting op deze Voorziening.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O04 - Stimuleringsreserve podiumkunsten

Nummer m.i.v. 2017: H03
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Op 7 maart 2000 is bij het raadsbesluit tot realisatie van de Grote Podiumaccommodatie besloten tot het instellen van een reserve, waaruit gedurende een reeks van jaren de lasten van podiumkunsten gedekt kunnen worden.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 7 maart 2000

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		10.301	10.301	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Evenementenbudget	b&w 8-12-2015	10.000	10.301	
Totaal onttrekkingen		**10.000**	**10.301**	-
Stand per 31/12		**301**	-	-

Toelichting:
Het restant bedrag is volledig ontrokken reserve kan daarmee opgeheven worden.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O05 - Onderhoud wijk- en buurtcentra

Nummer m.i.v. 2017: D06
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Dekking van de kosten voor groot onderhoud aan wijk- en buurtcentra.
Voeding: jaarlijkse storting ten laste van de exploitatie.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		47.379	47.379	
Overige toevoegingen:				
Storting 2016			130.024	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**130.024**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Onttrekking niet gemeentelijke wijkcentra			61.396	
Totaal onttrekkingen		**-**	**61.396**	**-**
Stand per 31/12		**47.379**	**116.007**	**-**

Toelichting:
Het restant in deze reserve is nodig voor de dekking van kosten van het groot onderhoud aan de wijk- en buurtcentra. Op basis van de werkelijke onderhoudskosten wordt jaarlijks bepaald of er een storting of dotatie nodig is.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O06 - Onderhoud sportaccomodaties

Nummer m.i.v. 2017: D07
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bestaande onderhoudsreserve sportaccommodaties is bestemd voor onderhoud sporthallen en (groot) onderhoud buitensport accommodaties.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		538.499	538.499	
Overige toevoegingen:				
Structurele storting	begroting	230.884	230.884	
Totaal overige toevoegingen		**230.884**	**230.884**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten investeringen kleedkamers	begroting	37.643	37.643	
Onderhoud buitensportaccomodaties	begroting	271.560	199.281	
Renovatie kleedkamers Berkum	rb. 16-6-14	251.584	251.584	
Totaal onttrekkingen		**560.787**	**488.508**	**-**
Stand per 31/12		**208.596**	**280.875**	**-**

Toelichting:

Deze reserve bestaat per 31-12-2016 uit:
a. onderhoud sportparken
b. onderhoud sporthallen

Toelichting op afwijkende onttrekkingen:
Onderhoud buitensportaccommodaties: Deze onttrekking hangt samen met de onderhoudskosten EC. Er zijn minder kosten gemaakt omdat diverse begrote werkzaamheden zijn verschoven naar het volgende begrotingsjaar. Hierdoor hoefde er minder onttrokken te worden aan de reserve.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O12 - Dekking kapitaallasten Morsestraat

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		288.275	288.275	
Rente toevoeging: 3,5%		10.090	10.090	
Stand per 1-1 na rente		**298.365**	**298.365**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten werf			21.317	
Totaal onttrekkingen		**-**	**21.317**	**-**
Stand per 31/12		**298.365**	**277.048**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O13 - Dekking kapitaallasten verbouw Stadhuis/Stadskantoor

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		434.667	434.667	
Rente toevoeging: 3,5%		15.213	15.213	
Stand per 1-1 na rente		**449.880**	**449.880**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten SH en SK			59.546	
Totaal onttrekkingen		**-**	**59.546**	**-**
Stand per 31/12		**449.880**	**390.334**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O14 - Dekking kapitaallasten Vlasakkers

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		-	-	
Rente toevoeging: geen		-	-	
Stand per 1-1 na rente		**-**	**-**	**-**
Overige toevoegingen:				
Overheveling van reserve onderhoud verhuurde panden O27		78.028	78.028	
Totaal overige toevoegingen		**78.028**	**78.028**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Totaal onttrekkingen		**-**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**78.028**	**78.028**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O18 - Kapitaallasten kunstgrasvelden

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.860.207	1.860.207	
Rente toevoeging: 3,5%		65.107	65.107	
Stand per 1-1 na rente		**1.925.314**	**1.925.314**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten	begroting 2016	224.066	224.066	
Totaal onttrekkingen		**224.066**	**224.066**	**-**
Stand per 31/12		**1.701.248**	**1.701.248**	**-**

Toelichting

Gereserveerde lasten afschrijving tot en met:
2020 € 65.825 per jaar toplaag HTC/WVF/ZAC +
2022 € 18.538 per jaar toplaag Be Quick +
2022 € 45.562 per jaar toplaag Berkum/Zw. Boys +
2023 € 13.188 per jaar toplaag SVI +
2024 € 20.523 per jaar toplaag WVF. +
2024 € 16.933 per jaar toplaag Tempo 91 +
2025 € 20.164 per jaar toplaag Marslanden +
2035 € 16.239 per jaar fundering
2037 € 4.773 per jaar fundering
2037 € 8.697 per jaar fundering
2038 € 4.964 per jaar fundering
2039 € 5.131 per jaar fundering
2040 € 5.041 per jaar fundering

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O21 - Stadsuitleg

Nummer m.i.v. 2017: H04
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Bestemd voor het treffen van zgn. bovenwijkse voorzieningen (voorzieningen die buiten een bestemmingsplan zijn gelegen, en dienstbaar zijn aan meerdere plannen/wijken; onder andere aanleg toeleidingswegen, bouw van viaducten, bruggen, duikers, fietsvoorzieningen etc.)

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		11.128.679	11.128.679	
Overige toevoegingen:				
Fietsbrug N35 bijdrage stadsontwikkelfonds	rb. 24-10-16	700.000	700.000	
Fietsbrug N35 bijdrage afkoopsom beheer en onderhoud				150.000
Stortingen tlv grondexploitaties				-
Totaal overige toevoegingen		**700.000**	**700.000**	**150.000**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kamperlijn	rb. 14-05-'14	1.160.000	497.906	5.672.729
Vrijval reserve melding berap 2015/2	berap 2015-2	294.089	294.089	-
Ceintuurbaan verdubbeling oprit A28 (gereed)	rb. 21-3-'16	-205.000	249.329	-
Ceintuurbaan (gereed muv risicoreservering)	rb. 2008.033		94.909	119.200
Vrijval reserve reservering verdubbeling oprit A28	rb. 21-3-'16	205.000	205.000	-
Fietsbrug N35	rb. 24-10-'16	850.000	6.203	843.797
Herontwikkeling Shell-terrein/Hornbach (kruisp. Blaloweg)	rb. 22-04-'13	984.965	198.140	536.825
Vrijval dekking Shelll-terrein/Hornbach naar stadsontwikkelfonds				250.000
Kabels en leidingen (gereed)	rb. 2011.043			-
Structuurvisie Vechtcorridor-Noord (naar dekkingsreserve kap.lst)	rb. 10-3-14			3.000.000
Nog niet toegewezen middelen:				
Reservering voor kleine verschillen afsluiten projecten				10.552
Totaal onttrekkingen		**3.289.054**	**1.545.576**	**10.433.103**
Stand per 31/12		**8.539.625**	**10.283.103**	**10.283.103**

Toelichting:
Ten aanzien van de lopende projecten:
In de eerste kolom is de begrote jaarschijf 2016 aangegeven. Het gaat hier echter om allemaal langlopende projecten, waarbij moeilijk is in te schatten in welke jaarschijf de kosten worden gemaakt. Daarom wijken de werkelijke uitgaven vaak binnen een jaarschijf af van de raming. De jaarschijf wordt geraamd op basis van inschattingen van investeringsverloop, maar ook van het verloop van andere inkomsten en subsidies. Deze afwijkingen betreffen verschuivingen in tijd, de bestedingsrechten over de totale looptijd blijven gelijk.

Afronding van projecten en andere afwijkingen:

- Ceintuurbaan:
  De eindrapportage is eind 2015 opgeleverd, waarna in 2016 nog afrondende kosten zijn gemaakt. De diverse deelprojecten van de Ceintuurbaan zijn gereed en worden bij de berap 2017/1 formeel afgesloten. Er is nog een restant krediet van €325.149 beschikbaar. In verband met afrondende risico's wordt een bedrag van 119.200 gereserveerd. Het restant van €205.949 valt vrij ten gunste van de reserve Stadsuitleg.

- Kabels en leidingen:
  Op 1 april 2016 was de termijn verstreken waarop de netbeheerders nog een rechtsvordering konden doen voor het eenzijdig opzeggen van de privaatrechtelijke overeenkomsten die de gemeente had met de netbeheerders. Tot op heden is er geen rechtsvordering gedaan door deze netbeheerders. Daarmee is het project afgesloten en vallen de restant middelen van €74.551 vrij ten gunste van de reserve Stadsuitleg.

- Verdubbeling oprit A28:
  Het project Ceintuurbaan verdubbeling oprit A28 zal eveneens bij de Berap 2017/1 worden afgesloten. In de uitvoering is een kleine overschrijding ontstaan van €4.744. Dit komt ten laste van de reserve Stadsuitleg.

- Herontwikkeling Shell-terrein/Hornbach:
  In de reserve Stadsuitleg is rekening gehouden met nog te dekken kosten van €786.825. In het kader van de opwaardering van het kruispunt is echter een BDU-subsidie ontvangen van €250.000. Op basis daarvan hoeft uit de reserve nog slechts 536.825 gedekt hoeft te worden. Conform de besluitvorming zal de beschikbaar gestelde dekking uit het stadsontwikkelfonds terugvloeien indien er aanvullende bijdragen van derden worden ontvangen. Dit betekent dat bij de Berap 2017/1 €250.000 ten gunste van het stadsontwikkelfonds zal worden gebracht.
  Op basis van huidige ramingen wordt verwacht dat de kosten lager uitvallen. Dat betekent dat er ook een lager bedrag aan subsidie kan worden gedeclareerd. Naar verwachting zal dit maximaal €175.000 bedragen. Een lagere subsidie betekent een hogere onttrekking uit de reserve, echter omdat de kosten ook lager uitvallen zal de onttrekking uit de reserve in totaliteit ook lager zijn. Eventuele verschillen zullen bij de eindafrekening blijken.

Deze reserve werd gevoed vanuit de diverse grondexploitatie-projecten (in verband met bovenwijkse voorzieningen door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen), en vanuit de PPN (in verband met voorzieningen voor de bestaande stad).
Vanaf 2016 is de BBV-regelgeving gewijzigd voor het toerekenen van kosten aan grondexploitaties. Het is niet meer toegestaan om algemene bijdragen te doteren vanuit de grondexploitaties aan reserves.
Dit betekent dat voor toekomstige infrastructurele projecten bij de integrale afweging alleen dat deel aan een betreffende grondexploitatie kan worden toegerekend dat direct project gerelateerd is.
Het wegvallen van de bijdragen vanuit de grondexploitaties betekent voor de meerjarenraming van de reserve dat er van 2016 t/m 2020 €1 mln. minder aan bijdragen wordt gedoteerd (5 jaren x € 200.00). Vanuit het voorzichtigheids- en realisatieprincipe waren deze bijdragen echter ook nog niet aangewend, zodat 734.796 aan vrije ruimte gereserveerd stond. Hierdoor ontstaat er een tekort in de reserve van €265.204.
Door de positieve afronding van de bovenstaande 3 projecten valt er echter ook €275.756 vrij ten gunste van de reserve. Hiermee sluit de reserve positief met een saldo van 10.552.

Nog niet toegewezen middelen:
Het saldo in de reserve van 10.552 is benodigd voor kleine verschillen bij het afsluiten van projecten cq. afronding van subsidiebijdragen.

Reserve

O22 - Recreatieve voorzieningen

Nummer m.i.v. 2017: H05
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Financiering van bosaanleg voortvloeiende uit 'Zwolle Beter met Bos en Recreatie' en overige recreatieve voorzieningen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		12.092	12.092	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Afwikkeling Uitvoeringsprogramma NLY		1.884		1.884
Knelpunten recreatieve voorzieningen:				
- Rustpunten		7.807	327	7.480
- Wandelnetwerk		2.401	1.946	456
Totaal onttrekkingen		**12.092**	**2.272**	**9.820**
Stand per 31/12		**-**	**9.820**	**9.820**

Toelichting:
Het wandelnetwerk en het Rondje Zwolle zijn in resp. 2014 en 2015 (her)ontwikkeld. In 2014 is het Wandelnetwerk voor het eerst in de vorm van een kaart opgeleverd. Er is nu één jaar ervaring mee opgedaan en er zijn het komend jaar als gevolg daarvan nog aanpassingen nodig. Dit geldt zeker ook voor de komende twee jaar met verwachte ontwikkelingen in bijvoorbeeld Stadsbroek, Langenholte en Vechtcorridor. Hier zijn ook nieuwe “Rustpunten” (dat zijn particuliere initiatieven die langs routes worden gerealiseerd) te verwachten.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O23 - Parkeren

Nummer m.i.v. 2017: H06
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Dekking van investeringen ten behoeve van het parkeren in het centrumgebied van Zwolle, alsmede de exploitatielasten daarvan en dekking van de kosten van maatregelen ter bevordering van het gebruik van ander vervoer dan een auto voor het bezoek aan de binnenstad van Zwolle (flankerend beleid).

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		5.852.618	5.852.618	
Overige toevoegingen:				
Resultaat exploitatie (vm Expertisecentrum)	rekening 2016		3.820.970	
Exploitatie Parkeren	begr. en berap 2016	3.883.569		
Reservering openstaande verplichtingen	rekening 2016		104.673	
Totaal overige toevoegingen		**3.883.569**	**3.925.643**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Resultaat exploitatie (vm Ontwikkeling)	begroting 2016	2.611.500	2.611.947	
Actualisering Parkeernota	pfo 30-5-16	14.000	17.515	
Diverse kleinere projecten 2011-2015		180.695	-	198.137
Doorlichten reserves	begrotingsbeh.2017	2.800.000	2.800.000	
Vrijval P-reserve	berap 2015-2	247.000	247.000	
gereserveerde verplichtingen jaarrekening 2015		284.924	284.924	
Koersdocument fietsparkeren			-5.696	15.696
Uitwerken plan innovatie parkeren	rb. 13-5-2013	94.909	93.846	1.062
Binnenstad-Melkmarkt		98.868	80.695	18.173
Kentekenparkeren		55.665	31.629	24.036
Actieplan fietsparkeren binnenstad		153.000	11.937	141.063
Uitwerken fietsparkeren		-30.437	82.622	-113.059
Scenario Noordereiland, reservering bodemsanering Noordereiland				1.334.000
Restant opgave binnenstad 250 pp./ expl. tekort openhouden				
Noordereiland 2017 - 2020	rb. 24-10-2016			917.000
Koersdocument parkeren 2016-2020	rb. 24-10-2016			290.000
Totaal onttrekkingen		**6.510.124**	**6.256.419**	**2.826.108**
Stand per 31/12		**3.226.063**	**3.521.842**	**2.826.108**

Toelichting:
De parkeerreserve kent een ondergrens van € 500.000 voor egalisatie en risico-opvang.
Op 1 maart 2017 wordt de parkeergarage Katwolderplein in gebruik genomen, op basis van besluitvorming wordt rekening gehouden met een aanloopverlies van € 578.000 voor de eerste jaren (2017 15%; 2018 10% : 2019 en 2020 5%).

Nog niet toegewezen middelen:
Consequenties brandveiligheidseisen Lübeckplein/Dijkstraat hiervoor dient voor ca. € 720.000 aan werkzaamheden verricht te worden om aan de eisen te voldoen. De kredietaanvraag hiervoor wordt bij 1e Berap 2017 gedaan. De kosten worden geactiveerd en in 15 jaar afgeschreven.
De extra kapitaallast vanaf 2018 is berekend op € 60.000 per jaar en zal voor dit bedrag een lager exploitatieresultaat geven op het onderdeel Parkeren.

Reserve

O25 - Hoofdinfrastructuur Stadshagen (HIS)

Nummer m.i.v. 2017: H07
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Deze bestemmingsreserve heeft tot doel alle middelen voor de aanleg van de (regionale)hoofdinfrastructuur rond Stadshagen te centraliseren. Dit is nodig gezien de lange uitvoeringsduur alsmede de substantiële bedragen die hiermee gemoeid zijn.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. 2003.128 d.d. 06-10-2003

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		3.507.966	3.507.966	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
HIS 3e fase	rb. 11-1-2016	-714.000	397.940	
Kamperlijn	rb. 11-1-2016	714.000		
Totaal onttrekkingen		-	**397.940**	-
Stand per 31/12		**3.507.966**	**3.110.026**	-

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O26 - Bestemmingsplannen

Nummer m.i.v. 2017: H08
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Op grond van de nieuwe voorschriften "Besluit Begroting en Verantwoording" m.i.v. 2005 van kracht, mogen geen lasten betreffende bestemmingsplannen worden geactiveerd, wel mag een reserve gevormd worden teneinde een gelijke belasting in de jaren te verkrijgen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		434.797	434.797	
Overige toevoegingen:				
Zwolle Act.Op Maat - 2016		180.000	180.000	
Totaal overige toevoegingen		**180.000**	**180.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Bestemmingsplan Buitengebied	ppn 2008	37.861	32.657	5.204
Actualis. best.pl./project Zwolle Extra op Orde (ZEOO)		42.775	42.775	-
2014-Zwolle Act. Op Maat	PPN	140.130	140.130	-
2015-Zwolle Act. Op Maat	PPN	180.000	113.944	66.056
2016-Zwolle Act. Op Maat	PPN	180.000		180.000
Bestedingvoornemens	PPN	34.031		34.031
Totaal onttrekkingen		**614.797**	**329.506**	**285.291**
Stand per 31/12		**-**	**285.291**	**285.291**

Toelichting:
De lasten voor bestemmingsplannen kunnen per jaar behoorlijk fluctueren doordat de doorlooptijd en procedurekosten niet rechtstreeks beïnvloed kunnen worden. Omdat de kosten niet geactiveerd kunnen worden, zouden jaarlijks ofwel overschotten ofwel tekorten ontstaan. Om een gelijke belasting over de jaren te verkrijgen is daarom deze reserve gevormd.

Voor bestemmingsplannen is een regulier jaarbudget beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor het actualiseren van de plannen en voor dekking van de procedurekosten (vanaf besluitvorming raad). De kosten voor het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen worden in rekening gebracht bij de initiatiefnemer. Intern zijn dit de projecten, extern de particuliere ontwikkelaars. De procedurekosten van nieuwe bestemmingsplannen komen wel t.l.v. het reguliere budget.

Voor het versneld actualiseren is het project "Zwolle op Orde" opgestart. In 2003 is Zwolle daadwerkelijk gestart met het actualiseren van ca. 300 verouderde bestemmingsplannen via een aanpak in de werkplaats ZOO. De werkplaats loopt inmiddels geolied en levert via een procesmatige aanpak volgens planning bestemmingsplannen op.
Voor het aanpakken van nog een aantal blinde vlekken binnen ZOO zijn vanaf 2011 nog extra budgetten beschikbaar gesteld voor ZwolleExtraOp Orde. Deze locaties waren niet opgenomen binnen ZOO omdat er herontwikkeling was voorzien waarbij de bestemmingsplan wijziging binnen het project zou worden meegenomen.
Vanaf 2013 dienen de plannen 1 x per 10 jaar geactualiseerd te worden. Vanaf 2013 begint de cyclus dus opnieuw voor de plannen die als eerste in 2003 geactualiseerd zijn. Jaarlijks zullen er dan gemiddeld 3 plannen geactualiseerd dienen te worden. Verwacht wordt dat de kosten voor het actualiseren van de actuelere en globalere bestemmingsplannen lager zijn (nu per bestemmingsplan € 180.000), waardoor in ieder geval de eerste jaren (waarin circa 2 plannen worden geactualiseerd i.p.v. 3 à 4) het structurele budget van € 180.000 voldoende is.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O27 - Onderhoud verhuurde panden

Nummer m.i.v. 2017: D08
Aard van de reserve: Reservering voor lopende en toekomstige exploitatielasten
Doel:
Planbaar en dagelijks onderhoud van verhuurde eigendommen kunnen jaarlijks sterk fluctueren. Door deze lasten in een reserve onder te brengen wordt een meer egale exploitatie verwacht en zullen budgetten beschikbaar blijven, zodat het onderhoud flexibeler kan worden uitgevoerd. Door een verbeterde meerjarenplanning is er wel sprake van een verschuiving van dagelijks naar planbaar onderhoud.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		2.368.197	2.368.197	
Overige toevoegingen:				
Volume planbaar en dagelijks onderhoud		2.875.030	2.875.030	
Totaal overige toevoegingen		**2.875.030**	**2.875.030**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Vlasakkers verb.Wijkcentrum		10.248	10.248	
Kosten Vastgoedmanagement		63.805	63.805	
Bijdr.Celekwartierdoorontwikkeling		13.633		
Verduurzaming gem.vastgoed		40.000	25.691	
Celecomplex,interne verbouwing	rb. 21-9-2015	498.654	498.654	
Vlasakkers kapitaallasten naar reserve dekking kapitaallasten O14		78.028	78.028	
De Spiegel, extra afschrijving trekkenwanden	rb. 4-7-2016	330.000	330.000	
Verhuurde panden			2.377.657	
Verhuurde panden asbestsanering			283.221	
Totaal onttrekkingen		**1.034.368**	**3.667.304**	**-**
Stand per 31/12		**4.208.859**	**1.575.923**	**-**

Toelichting:

Er hebben onderhoudslasten plaatsgevonden voor een bedrag van	2.377.657
tevens zijn er kosten gemaakt voor inventarisatie en herstel asbestsanering	283.221
In de begroting 2016 is een bedrag begrepen voor onderhoudskosten van	2.875.030
Per saldo gestort in de reserve t.l.v. de staat van Baten en Lasten	214.152

In 2016 is voor een totaal bedrag van € 3.624.800 onderhoud aan EC opgedragen. (€ 824.700 dagelijks en € 2.800.100 planbaar onderhoud)
De uitgaven bedroegen € 2.377.700 (€ 843.300 dagelijks en € .1543,400 planbaar onderhoud)

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O28 - Openbaar vervoer

Nummer m.i.v. 2017: H09
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Het treffen van voorzieningen ten behoeve van het openbaar vervoer.
Na de overdracht van de O.V.-bevoegdheid naar de provincie betreft dit alleen nog het gemeentelijke deel van onderzoek c.q. uitvoering.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.246.800	1.246.800	
Overige toevoegingen:				
Verkeersregelaars stationsomgeving	ppn 2016-2019	75.000	75.000	138.000
Totaal overige toevoegingen		**75.000**	**75.000**	**138.000**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Verkeersregelaars stationsomgeving	ppn 2016-2019	93.573	431	231.142
Doorstroomassen lange termijn (subsidiecontract tot 1 jan 2020)	rb. 24-11-2014	873.522		873.522
Nog niet toegewezen middelen:				
Reservering voor doorstroomassen (restant afgesproken cofinan.)		342.980		342.980
Reservering voor risico cofinancieringsverhouding		11.725		11.725
Totaal onttrekkingen		**1.321.800**	**431**	**1.459.369**
Stand per 31/12		**-**	**1.321.369**	**1.321.369**

Toelichting:
Voor de doorstroomassen lange termijn is € 1,2 mln beschikbaar gesteld uit het cofinancieringsfonds i.h.k.v. de IMG. Het totale project bedraagt circa € 15 mln, incl. een bijdrage van € 13,8 mln. van de provincie.
Voor de uitvoering zijn diverse besluiten vastgesteld. Het subsidiecontract liep oorspronkelijk tot 1 juli 2016. Deze termijn is opgerekt tot 1-01-2020.

Nog niet toegewezen middelen:
Het restant (€ 342.980) is bedoeld als cofinanciering voor het deel-project de oosterlijke doorstroomas en dit betreft cofinanciering voor de provinciale bijdrage. Hiervoor zal een seperaat besluit worden voorgelegd. Daarnaast is het saldo in de reserve van €11.725 gereserveerd voor afdekking risico cofinancieringsverhouding.

Reserve

O29 - ISV

Nummer m.i.v. 2017: H10
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Tot 2000 ontving de gemeente rijksbijdragen op grond van de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing. Deze geoormerkte middelen werden via deze reserve (voorheen voorziening) gereserveerd.
Op grond van het convenant met de rijksoverheid heeft de gemeente vanaf 2000 rijksmiddelen ontvangen voor de pijler fysiek van het Grote stedenbeleid (GSBIII). Hieronder vallen ook de gelden voor ISV (Investeringsbudget stedelijke vernieuwing). De ISV1- middelen voor de periode 2000- 2004 en de ISV2 -middelen voor de periode 2005-2009, zijn als vooruitontvangen subsidies geactiveerd. Op basis van het gemeentelijk verantwoordingsverslag op grond van de Wet Stedelijke Vernieuwing is het ISV-budget voor deze perioden inmiddels definitief vastgesteld door de minister van Vrom. De nog niet bestede middelen blijven voor de volgende ISV periode (2010 - 2014) beschikbaar. Nu de verantwoording van deze middelen gereed is en de ISV3-middelen voor de periode 2010 - 2014, zijn gewijzigd in een decentralisatie-uitkering waarover geen verantwoording meer hoeft plaats te vinden, lopen alle middelen via deze reserve.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		4.112.570	4.112.570	
Overige toevoegingen:				
NRF			534	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**534**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Diezerpoort	rb. 10.159	2.071.853	60.081	2.011.772
Woonvisie	ppn 2017	54.757		54.757
Krekenbuurt	berap 2012	8.744	771	7.973
Uitvoeringskosten startersleningen	rb. 4-2-2013	4.630		4.630
Walgebruik woonboten	rb. 10-3-2014	48.697	30.026	18.671
Visie ondergrond	rb. 11.098	537.956	21.964	515.992
Duurzaam Dieze Oost	rb. 2015	300.000	-50.800	350.800
Duurzame woningbouw	rb. 11.115	386.100	206.732	179.368
Geluidsanering	rb. 11.157	468.858	33.904	434.954
Geluidsanering Mimosastraat	rb. 4-11-2013	40.166	37.041	3.125
Vrijval WWS kermisexploitanten	berap 2016-1	67.752	67.752	-
NRF		23.644		24.178
Nog niet toegewezen middelen:				
Bestedingsvoornemens woonwagenlocaties		75.000		75.000
Bestedingsvoornemens vervolg walgebruik		9.890		9.890
Bestedingsvoornemens bodem		14.523		14.523
Totaal onttrekkingen		**4.112.570**	**407.471**	**3.705.633**
Stand per 31/12		**-**	**3.705.633**	**3.705.633**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O30 - Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden (ON)

Nummer m.i.v. 2017: D09
Aard van de reserve: Reservering voor lopende en toekomstige exploitatielasten
Doel:
Bij de jaarrekening 2007 is de reserve onderhoud gemeentelijke panden gesplitst in een deel bij de eenheid A&F (zie A02) en een deel via de eenheid Ontwikkeling. Via deze reserve wordt het planmatig onderhoud van de gemeentelijke huisvestingspanden bekostigd. Jaarlijks wordt een vast bedrag voor onderhoud ten laste van de exploitatie gebracht en toegevoegd aan deze reserve. Alle zich werkelijk manifesterende onderhoudslasten komen ten laste van deze reserve. Aan de hand van een meerjarige onderhoudsplanning zal worden bepaald of de jaarlijkse dotatie toereikend is.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		2.360.646	2.360.646	
Overige toevoegingen:				
Stadhuis en Stadskantoor			430.206	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**430.206**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
PO Stadhuis			87.676	
Bijdrage herinrichting Stadhuis				789.366
Totaal onttrekkingen		**-**	**87.676**	**789.366**
Stand per 31/12		**2.360.646**	**2.703.176**	**789.366**

Toelichting:
Door de tijdelijke huisvesting van de Stadkamer in het Stadhuis wordt de geplande bijdrage t.g.v. het krediet herinrichting Stadhuis pas in 2017 ten laste van deze reserve verrekend. (€ 789.366)

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O32 - Kapitaallasten binnenklimaat primair onderwijs

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		120.740	120.740	
Rente toevoeging: 3,5%		4.226	4.226	
Stand per 1-1 na rente		**124.966**	**124.966**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten 2016	begr.2016	24.350	24.350	
Totaal onttrekkingen		**24.350**	**24.350**	**-**
Stand per 31/12		**100.616**	**100.616**	**-**

Toelichting:
Gereserveerde lasten afschrijving tot en met 2021 € 20.124 per jaar.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O33 - Dekking kapitaallasten Almeloos Kanaal

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		123.702	123.702	
Rente toevoeging: 4,00%		4.948	4.948	
Stand per 1-1 na rente		**128.650**	**128.650**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kapitaallasten			9.419	
Totaal onttrekkingen		**-**	**9.419**	**-**
Stand per 31/12		**128.650**	**119.231**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O34 - Dekking kapitaallasten Zuiderzeehaven

Nummer m.i.v. 2017: C04
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke
regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		240.367	240.367	
Rente toevoeging: 3,5%		8.413	8.413	
Stand per 1-1 na rente		**248.780**	**248.780**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kosten Zuiderzeehaven			31.765	
Totaal onttrekkingen		**-**	**31.765**	**-**
Stand per 31/12		**248.780**	**217.015**	**-**

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

O35 - Reserve Gebiedsbeheerplan

Nummer m.i.v. 2017: H11
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Het Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal heeft als doel de bijdrage van de ondergrond in het centrumgebied aan de duurzame ontwikkeling van Zwolle te maximaliseren. Zwolle doet dit door samen met haar ondergrondpartners (provincie Overijssel en waterschap Groot Salland) de knelpunten als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen weg te nemen, efficiënt gebruik te maken van de beschikbare ondergrondse ruimte en beschikbare (financiële) middelen voor het beheer van de ondergrond efficiënt te benutten.
De inkomsten, die grotendeels in de periode 2013-2015 beschikbaar zijn dan wel binnenkomen, worden in de reserve 'Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal' gestort. Op deze reserve vindt de standaard rentebijschrijving plaats.
De jaarlijkse uitvoeringskosten van € 500.000 worden in de programmabegroting opgenomen en gedekt vanuit deze reserve. Jaarlijkse afwijkingen, zowel positief als negatief, worden met deze reserve geëgaliseerd

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 6 januari 2014

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		8.382.166	8.382.166	
Rente toevoeging: 3,5%		293.376	293.376	
Stand per 1-1 na rente		**8.675.542**	**8.675.542**	**-**
Overige toevoegingen:				
Afkoop I en M		512.000	512.000	
Gemeentelijke afkoopsommen			20.000	
Afkoopsommen derden		700.000	282.000	
Bijdrage provincie		15.000	15.000	
Totaal overige toevoegingen		**1.227.000**	**829.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kosten 2016			317.042	
Totaal onttrekkingen		**-**	**317.042**	**-**
Stand per 31/12		**9.902.542**	**9.187.500**	**-**

Toelichting:
De reserve is t/m 2016 als volgt opgebouwd:

Rentetoevoeging reserve	533.156
Afkoopsommen gemeentelijke projecten	4.224.226
Afkoopsommen derden	2.262.000
Bijdrage provincie	2.723.566
Ministerie I en M	852.000
Uitvoeringskosten 2014-2016	- 1.407.448

Nog niet toegewezen middelen:
De inkomsten die beschikbaar zijn dan wel binnenkomen, worden in de reserve "Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal" gestort. De jaarlijkse uitvoeringskosten van € 500.000 worden in het programmabegroting opgenomen en gedekt vanuit deze reserve. Jaarlijkse afwijkingen, zowel positief als negatief, worden met deze reserve geëgaliseerd

O36 - Reserve Spoorzone

Nummer m.i.v. 2017: H12
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Deze bestemmingsreserve heeft tot doel alle middelen voor de investeringen in de Spoorzone te centraliseren (gezien de hoogte van het totale investeringsbedrag dat hiermee gemoeid is) en gedurende de lange uitvoeringsduur in te zetten: deels ter dekking van investeringsbedragen en deels ter dekking van kosten beheer en onderhoud.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 30-09-2013

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		-	-	
Overige toevoegingen:				
Saldo krediet Spoorzone	rb. 30-9-2013	3.000.000	3.000.000	
Totaal overige toevoegingen		**3.000.000**	**3.000.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Totaal onttrekkingen		**-**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**3.000.000**	**3.000.000**	**-**

Toelichting:
Voor de Spoorzone zijn jaarlijks middelen beschikbaar gesteld (2016: € 3,0 mln.). In de eerste jaren zullen de investeringen in de Spoorzone gedekt worden uit de provinciale middelen alsmede bijdragen van andere partijen (NS en I&M). De middelen van 2016 (en ook 2017) zullen voor het overgrote deel gereserveerd worden ter dekking van de investeringen in 2018. Vanaf 2017 zullen deze middelen gebruikt worden ter dekking van kosten beheer en onderhoud en vanaf 2018 voor dekking van de kapitaallasten: investeringen in de Spoorzone worden vanaf dat moment geactiveerd en afgeschreven.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O37 - Voorsterpoort

Nummer m.i.v. 2017: H13
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Spoolderwerk beoogt de ontwikkeling van kantoren en retail. De locatie is geen eigendom van de Gemeente. Sinds 2011 zijn er geen ontwikkelingen en in de nabije toekomst is er ook geen zicht op. Bij nieuwe, private ontwikkelingen zal er een zelfstandig proces voor worden gevolgd en ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.

Instelling reserve bij raadsbesluit d.d. 11 januari 2016

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		5.719.633	5.719.633	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Totaal onttrekkingen		-	-	-
Stand per 31/12		**5.719.633**	**5.719.633**	-

Toelichting:

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O38 - Beschermd wonen

Nummer m.i.v. 2017: H16
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel: De reserve is gevormd om mogelijke tekorten hieruit te kunnen dekken die ontstaan in 2016 en verder

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. Berap 2 2016 d.d.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		-	-	
Overige toevoegingen:				
Instelling reserve	berap 2016-2 / rekeningresultaat'15	1.574.000	1.574.000	
Opvang + bescherming	berap 2016-2	33.000	198.000	
Totaal overige toevoegingen		**1.607.000**	**1.772.000**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Beschermd wonen	berap 2016-2	586.000	631.387	
Totaal onttrekkingen		**586.000**	**631.387**	**-**
Stand per 31/12		**1.021.000**	**1.140.613**	**-**

Toelichting:
De middelen beschermd wonen / maatschappelijke opvang zijn regionale middelen. In het vastgestelde convenant regionale samenwerking beschermd wonen – maatschappelijke opvang centrumgemeenteregio Zwolle is opgenomen dat gemeenten er gezamenlijk voor kunnen kiezen om eventuele restantbudgetten te bestemmen in een bestemmingsreserve bij de centrumgemeente (Zwolle). Indien de regiogemeenten er niet voor kiezen dit bedrag in de reserve te storten gaat het voordeel via verevening naar de samenwerkende gemeenten. Hetzelfde is aan de orde als het gaat om nadelen. Regionaal is besloten om het positieve financiële resultaat 2015 voor wat betreft de regionale middelen (ad. € 1.574.000) aan de bestemmingsreserve toe te voegen. Dit om mogelijke tekorten hieruit te kunnen dekken die ontstaan in 2016 en verder. In 2016 is daarom besloten een bedrag van 630.000 te onttrekken aan de reserve om het tekort ten opzichte van de rijksbijdrage BW te dekken. Daarnaast is er een dotatie gedaan van 198.000 vanwege overschotten op het budget maatschappelijke opvang..

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O50/1 - NUTW Ontwikkeling (sociaal)

Nummer m.i.v. 2017: G02
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.946.646	1.946.646	
Overige toevoegingen:				
Onderwijs en Jeugd:				
Brede School Regulier	rb. 07.031		110.932	
Peuterwerk	rb.9-1-2017		72.341	
Sport:				
Haalbaarheidsonderzoek WRZV hallen	bw. 12-7-2016	50.000	50.000	
Renovatie Sportvelden	BW 31-1-2017 (11c)		36.687	
Cultuur:				
Percentage Beeldende kunst	RB 06-10		101.354	
Cultuureducatie	rb 6-10-15		140.000	
IJsselbiënnale 2017	bw. 29-11-2016	20.000	20.000	
Welzijn:				
Str wijkfonds diezeoost	rekening 2016		9.800	
Wijkveiligheidsacties	rekening 2015		6.571	
Totaal overige toevoegingen		**70.000**	**547.685**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Onderwijs en Jeugd:				
Brandveiligheidsvoorzieningen	ppn 2009			481.524
Overdracht scholen	berap 2012-1		25.683	4.149
Brede School Regulier	rb 07.031			110.932
Peuterwerk	rb.9-1-2017			72.341
				668.946
Sport:				
Brede impuls buurtsport/ buurtsportcoaches	rekening 2012			591.016
Meerjarig Onderhoudscontract Het Hoge Laar	rekening 2015	21.140	21.140	103.084
Haalbaarheidsonderzoek WRZV hallen	b&w 12-7-2016	50.000	16.000	34.000
Renovatie Sportvelden	BW 31-1-2017 (11c)			36.687
				764.787
Cultuur:				
Kwartiermaker cultuurhistorie	b&w 5-6-2016	43.731	24.137	19.594
Vrijval reserve cultuur	berap 2016-1	39.304	39.304	-

Cultuureducatie	RB 06-10			247.696
Percentage Beeldende kunst	berap 2016-1			188.045
Ijsselbiënnale 2017	b&w 29-11-2016			20.000
				475.335
Welzijn:				
Homobeleid	inc 2012-2013	32.854	9.456	23.398
woongerateerde overlast	berap 13-1			59.545
Wijkveiligheidsacties	rekening'11	5.511	5.511	6.572
Roelenweg Oost: opvang/zorgcluster	rekening 2015		24.087	21.630
Beheersplan werkgroep jongeren	rekening 2015	25.000	6.500	18.500
De toekomst is lokaal	rekening 2015	20.000	20.000	-
Vrouwenopvang verdeeleffect	rb. 7-12-2015			254.000
Str wijkfonds Dieze-oost				9.800
				393.445
Totaal onttrekkingen		**237.540**	**191.818**	**2.302.513**
Stand per 31/12		**1.779.106**	**2.302.513**	**2.302.513**

Toelichting:

Onderwijs:
Brandveilgheidsvoorzieningen: in de PPN 2009 en de PPN 2010 zijn middelen (respectievelijk €. 500.000 en €. 443.000) beschikbaar gesteld voor het treffen van brandveiligheidsvoorzieningen aan schoolgebouwen. Dit om te voldoen aan de vereisten voor het verkrijgen van een gebruiksvergunning en aan de eisen die de verzekeringsmaatschappij stelt. Het restantbedrag in de reserve bedraagt per 31-12-2016 nog € 481.525 en zal in 2017 worden uitgegeven voor het treffen van de brandveiligheidsvoorzieningen aan de schoolgebouwen.
Brede school: Deze middelen zijn gereserveerd als gevolg van boekhoudkundige verschillen die ontstaan door kalenderjaren en schooljaren. Per 31-12-2016 resteert een bedrag van € 110.932 Per 1 mei 2015 is de tot op dat moment geldende subsidieregeling Stimulering Zwolse Brede Scholen ingetrokken. .Er is nog geen nieuwe subsidieregeling vastgesteld. De reservemiddelen worden in de komende jaren aangewend voor het integrale meerjarenbeleid Brede School, Peuterwerk en Onderwijsachterstandenbeleid.
Overdracht scholen: In 2012 is incidenteel (PPN) een bedrag beschikbaar gesteld voor overdracht van scholen om de kosten die in 2014 en verder gemaakt zouden worden, te kunnen dekken. In 2014 is hierop € 6.580, in 2015 en in 2016 is € 25.683. Het restantbedrag per 31-12-2016 ad € 4.149 zal in 2017 besteed worden.
Peuterwerk: De bij de Meicirculaire 2016 van Het Rijk verkregen extra middelen voor voorschoolse voorzieningen ad € 72.341 in 2016 en € 144.681 in 2017, zijn door de Raad beschikbaar gesteld (RB 9-1-2017) voor pilots in het kader van de eerste lijn van de Strategische Onderwijsagenda 2016-2020 'spelen, leren en werken'. De middelen worden in 2017 aangewend en daarom is de jaarschijf 2016 in de reserve gestort.

Sport
Brede Impuls Buurtsportcoaches: Van het Rijk is in 2012 € 201.000 ontvangen voor de Brede Impuls Buurtsportcoaches. Dit bedrag is in 2012 in de reserve gestort. In 2013 is hierop een bedrag besteed van € 25.000, waardoor er eind 2016 een bedrag resteert van € 176.000. Dit restbedrag zal in de komende 3 jaren worden besteed tezamen met het restbedrag op Buurtsportcoaches.
Buurtsportcoaches: In 2013 is middels decentralisatie-uitkering een bedrag ontvangen van € 268.480 en in de reserve gestort. Dit bedrag was benodigd voor de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties (BIC) in de jaren 2014 en verder. In 2014 en verder zit het budget van € 268.480 structureel in de begroting; er is in 2014 echter een bedrag op overgebleven van € 154.498. Ook dit restbudget is in de reserve gestort. In totaal was er per 31-12-2014 op Buurtsportcoaches een reservebedrag van € 422.978. Hierop is in 2015 € 7.963 uitgegeven. Het restant per 31-12-2016 bedraagt
€ 415.015 en zal tezamen met het restant op Brede Impuls Buurtsportcoaches in de komende 3 jaar worden ingezet voor buurtsportcoaches ter ondersteuning van de verenigingen.
Meerjarig Onderhoudscontract Hoge Laar: in 2012 heeft de Raad besloten een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor herontwikkeling van Sportpark Hoge Laar (Rb 4-6 herontw.spp.HogeLaar). Onderdeel van dit investeringskrediet betrof een budget ter dekking van het meerjarige onderhoudscontract (10 jaar) dat is afgesloten met Sallandse Wegenbouw.
Het per 31-12-2014 nog benodigde bedrag voor dat onderhoudscontract ad € 133.760 is uit het investeringsbudget gehaald en in de reserve gestort. Tot 1-11-2022 kunnen de jaarlijkse onderhoudskosten gedekt worden uit deze reserve. Hierop is in 2015 € 9.536 uitgegeven en in 2016 € 21.140, waardoor er per 31-12-2016 € 103.084 resteert.
Renovatie Sportvelden: B&W heeft besloten het budget 2016 voor Renovatie Sportvelden in de reserve te storten en dit budget tezamen met het budget 2017 aan te wenden voor renovatie van het hoofdveld op sportpark De Weidesteen in de komende zomerstop ná het seizoen 2016-2017.
Haalbaarheidsonderzoek WRZV: Het college heeft besloten een voorbereidingskrediet van € 50.000 uit te trekken voor een haalbaarheidsonderzoek naar renovatie/ nieuwbouw WRZV hallen en dit krediet te dekken uit de concern stelpost onvoorzien. Het budget is in de reserve gestort en er is in 2016 € 16.000 op uitgegeven. De resterende € 34.000 is besteed in 2017.

Cultuur
Kwartiermaker cultuurhistorie. Dit bedrag is gereserveerd vanwege de nog niet volledig uitgevoerde werkzaamheden van de kwartiermaker.
Cultuureducatie: De reserve is gevormd vanwege het nieuwe beleid cultuureducatie. De voordelen worden gereserveerd om de frictiekosten als gevolg van de personele afbouw van Muzerie uit te betalen in de aankomende jaren. Dit is in overeenstemming

met de aangenomen motie transparantie frictiekosten. In 2017 zal een analyse plaats vinden welke middelen nodig zijn voor de resterende afbouwkosten en vanaf 2018 een voorziening te treffen. De reserve kan dan opgeheven worden.
Decentralisatiefonds beeldende kunst: Op basis van de Verordening Percentageregeling Kunstwerken (1% regeling) wordt bij grote projecten een percentage van het investeringsbudget beschikbaar gesteld voor kunstprojecten. Deze bedragen worden gereserveerd voor de realisatie van nieuwe en het onderhoud van bestaande kunstwerken. .

Welzijn
Homobeleid: Door het rijk zijn er incidentele gelden beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van LHBT beleid. Deze gelden worden uitgegeven ten behoeve van het uitvoeren van dit beleid.
Woongerelateerde overlast: Dit bedrag is ter dekking van woongerelateerde overlast. de middelen worden in 2017 uitgegeven.
Vrouwenopvang verdeeleffect: Bij raadsbesluit van 07-12-2015 is besloten de termijn voor de beschikbaarheid van middelen om de effecten van het nieuwe verdeelmodel Vouwenopvang op te vangen ad € 254.000,- binnen de reserve NUTW, te verlengen tot en met 2018.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

O50/2 - NUTW Ontwikkeling (fysiek)

Nummer m.i.v. 2017: G03
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		9.922.465	9.922.465	
Overige toevoegingen:				
Economie:				
Havenbedrijf	bw 23-06-15		35.000	
Evenementenbeleid	Berap 2016-2	60.000	60.000	
Topwerklocaties	Berap 2016-2	50.000	50.000	
Samenwerking Regio economie	BW 8-5-11		153.475	
Lopende verplichtingen	Rekening 2016		24.240	
Milieu:				
Interreg prj Catch	bw. 23-2-16	57.510	57.510	
Geluidwering Kranenburgweg	bw 15-11-16		23.000	
Lopende verplichtingen	Rekening 2016		35.084	
Volkshuisvesting:				
Onderzoek Semi-permanent wonen	Berap 2016-1	150.000	150.000	
Lopende verplichtingen	Rekening 2016		27.400	
Groen en recreatie:				
Ruimte voor de Vecht	rb. 4-4-16	200.000	200.000	
Stadslandbouw Dijklanden	bw. 6-12-16	30.000	30.000	
Mobiliteit en bereikbaarheid:				
BB 2.0- Intelligente Transportsystemen	Rekening 2016		75.000	
Ruimtelijke plannen en monumenten:				
Voorb krediet COA	Berap 2016-1	125.000	125.000	
Broerenkwartier	Berap 2016-1	500.000	500.000	
Binnenstad	PPN 2016-2019	300.000	300.000	
Voorstraat	rb. 21-9-15	300.000	300.000	
Verbetering Routering	rb. 23-11-15	100.000	100.000	
Spoorverdubbeling Zwolle-Herfte	rb. 8-3-16	180.000	180.000	
Hof van Thorbecke reservering verplichtingen	Rekening 2016		11.223	
Binnenstad reservering verplichtingen	Rekening 2016		65.672	
Dotatie initiatieven erplichtingen.2016	Rekening 2016		155.414	
Totaal overige toevoegingen		**2.052.510**	**2.658.018**	**-**

Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Algemeen:				
Vergroting ontwikkelvermogen	Rekening 2015	46.775	3.445	43.330
Vergroting ontwikkelvermogen Themagroep Europa	Rekening 2015	37.327	37.327	-
Veranderplannen	Rekening 2015	89.192	25.315	63.877
Vrijval reserves	Berap 2016-1	50.038	50.038	-
Economie:				
Stimulering Zwolse economie	PPN 10-13/rb 11-5-15	90.000		90.000
	Berap 2016-2	-		-
Duurzame versterking Voorst	Rb 09/145	581.692	120.448	461.244
Verbeteren havens Voorst	Rb 09/146	20.899		20.899
	Berap 2016-2			-
Kantorenmarkt	PPN 2011-2014	134.049	22.669	111.380
Economische ontwikkeling ZKN	PPN 2011-2014	160.000	100.000	60.000
	Berap 2016-2			-
Herontwikkeling Weeshuisstraat	Rb 25-03-2015	8.530	2.022	6.508
Samenwerking Regio economie	BW 8-5-11	103.986		257.461
Lopende verplichtingen	Rekening 2015/2016	48.962	36.440	36.762
Transitie team Leegstand	Bw 21-4-15	18.946	5.816	13.130
Regionaal Platform arbeidsmarktbeleid	Bw 14-01-14	151.278		151.278
Heel Zwolle glasvezel	Bw 02-10-10	35.450	8.292	27.158
Port of Zwolle	Bw 21-9-15	87.000	50.000	72.000
Voortvarendheid Economie	Berap 2016-2, PPN 17	90.000	80.000	10.000
Vrijval reserves	Berap 2016-1	23.988	23.988	-
Evenementenbeleid	Berap 2016-2	60.000		60.000
Topwerklocaties	Berap 2016-2	50.000		50.000
Milieu:				
Luchtkwaliteitsplan	RB 2012	19.135	362	18.773
Geluidsoverlast	PPN 2010-2013	364		364
Visie ondergrond	RB 11.098	214.536	1.696	212.840
Duurzaam bouwen particulieren	RB 10/013	37.655		37.655
Dieze Oost	RB 11.062	33.749	800	32.949
Geluidsanering	Berap 2014-2	59.784	26.462	33.322
Milleniumgemeente	PPN 2012-2015	64.495		64.495
Externe veiligheid	RB 2-12-2013	53.369	3.599	49.770
Wave	RB 08.064	30.000		30.000
Rest convenant bodem 2016-2020	RB 7-12-15	-42.850		-42.850
Interreg project Catch	BW. 23-2-16	270.360		270.360
Verplichtingen	Rekening 2015/2016	69.131	61.091	43.124
Vervolg klimaatbeleid Slok	RB 11.098	19.400		19.400
Energietransitie	PPN 2017		3.371	-3.371
Geluidwering Kranenburgweg	BW 15-11-16			23.000
Vrijval reserves	Berap 2016-1	14.655	14.655	-
Volkshuisvesting:				
Trapjeswoningen Holtenbroek	Berap 2011	223.847	103.566	120.281
Lopende verplichtingen	Rekening 15	44.000	44.000	-
Verplichtingen oud Woningschap	Berap 2013-1	410		410
Woonservicegebieden	RB 11.063	55.000		55.000

Woononderzoek	BW 27-9-11	6.119		6.119
Friese wal	Berap 2012	25.557		25.557
Particulier opdrachtgeverschap	BW 17-9-12	23.038		23.038
Verplichting bijdrage Driezorg	Jaarrek 2010	25.000		25.000
Onderzoek Semi-permanent wonen	Berap 2016-1	150.000	58.193	91.807
Lopende verplichtingen	Rekening 2016			27.400
Vrijval reserves	Berap 2016-1	11.838	11.838	-
Groen en recreatie:				
Schellerdriehoek	Berap 2016-1	105.539	105.539	-
Park de Weezenlanden	rb 2012	28.903	-116.422	145.325
Structuurvisie Vechtcorridor Noord (1e fase)	rb 10-3-14	111.283		111.283
Sloop Goertjesweg	bw 07-12-15	15.000	3.913	11.088
NLY-Groene/Blauwe diensten	rekening 2015	15.000		15.000
Ruimte voor de Vecht	rb. 4-4-16	200.000	25.000	175.000
Stadslandbouw Dijklanden	bw. 6-12-16	30.000		30.000
Leader	rb. 15-2-16	65.000	1.200	63.800
Vrijval reserves groen prijscomp	berap 2016-1	26.919	26.918	1
Mobiliteit en bereikbaarheid:				
Aanwending gereserveerde verplichtingen	rekening 2014	46.042	46.042	-
Mobiliteitsvisie	rb 04-06-12	25.080	514	24.566
Toekomstige verkeersontsluiting Stadshagen	rb 11/151	9.025	8.800	225
Beter Benutten 2.0 (uitw. opgaven Verkeer en Vervoer)	rb 01-06-15	1.600.986	684.138	916.848
Verkeersveiligheid Winkelcentrum - Bèlvédèrelaan	rb 01-06-15	250.738		250.738
Verkeersveiligheid Menistenstraat - Hanekamp	rb 01-06-15	97.621		97.621
Verkeersveiligheid v Rooijensingel - 7 Alleetjes	rb 01-06-15	72.480		72.480
Verkeersmaatregelen Campus Windesheim minus vrijval	Berap 2016-1	1.685.475	1.285.000	400.475
Prijscompensatie		46.390		46.390
BB 2.0- Intelligente Transportsystemen	rekening 2016			75.000
Ruimtelijke plannen en monumenten:				
Verplichtingen 2014/15/16	jaarrekeningen	385.010	193.170	347.254
Ontwikkeling Binnenstad	meerjr.inc.	-95.123	-29.451	-
Binnenstad Gasthuisplein	rb. 21-3-16	1.000.000	247.123	752.877
Binnenstad: 3e fase uitwerkingsplan fietsparkeren	rb 9-9-14	16.674	365	16.309
Binnenstad: Oude Vismarkt-Koningsplein	rb 16-6-14	10.942	10.942	-
Binnenstad: Melkmarkt	rb 15-12-14	206.501		206.501
Binnenstad: Verbetering routering	rb 23-11-15	100.000	4.000	96.000
Binnenstad:bestedingsvoornemens		110.828	10.828	100.000
Herinrichting Voorstraat	rb 21-9-15	291.542	199.456	92.086
Spoorzone	rb 30-9-13	-4.297		-4.297
Visie Diezerpoort / Vogelaar-gelden	rb 2012	487.056	49.722	437.334
Structuurvisie VCN fase 1	rb 10-3-14	399.210	100.024	299.186
Uitbreidingslocaties / structuurplan	ppn 2010	51.225		51.225
Herontwikkeling Weezenlanden	bw12-11-13	192.638	48.660	143.978
Broerenkwartier	berap 2016-1	745.627	263.573	482.054
Voorbereidingskrediet COA	bw 7-7-15/berap 16-1	150.000	150.000	-
Spoorverdubbeling Zwolle-Herfte	rekening 2015	180.000	170.000	10.000
Hof van Thorbecke	bw 25-04-16	5.038		16.261
Bachlaan West	rekening 2015	13.919	9.785	4.134

Totaal onttrekkingen		**11.974.975**	**4.394.271**	**8.186.212**
Stand per 31/12		**-**	**8.186.212**	**8.186.212**

Toelichting:

Groene leefomgeving en milieu: voor een toelichting op de projecten wordt verwezen naar programma 4 van het jaarverslag 2016.

Ruimtelijke plannen: voor een toelichting op de projecten wordt verwezen naar programma 5 van het jaarverslag 2016.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

P01 - Begraafplaatsen

Nummer m.i.v. 2017: B01
Aard van de reserve: Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel
Doel:
Het vastgestelde beleid achter deze egalisatiereserve is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie begraafplaatsen.
Op basis van het gehanteerde beginsel van 100% kostendekkende begraafplaatsrechten moeten vrijvallende middelen in deze reserve benut worden voor het realiseren van lagere c.q. minder snel stijgende begraafplaatsrechten.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		304.384	304.384	
Overige toevoegingen:				
Budgettaire effecten restantkredieten per 1-1		46.763	46.763	
Rekeningsaldo 2016			259.301	
Totaal overige toevoegingen		**46.763**	**306.064**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Toekomstige onttrekkingen onderhoud		351.147		610.448
Totaal onttrekkingen		**351.147**	**-**	**610.448**
Stand per 31/12		**-**	**610.448**	**610.448**

Toelichting:

In 2016 zijn er veel Chinese graven verkocht. Het gaat hierbij vaak om eeuwigdurende afkoop. De toekomstige kosten worden gedekt door een onttrekking aan deze reserve. Ook zal in 2017 het Chinese gedeelte worden afgerond, dekking komt uit de reserve.

Nog niet toegewezen middelen:

Het restant zal de komende jaren gebruikt worden voor het onderhoud dat is afgekocht en ter dekking van de kosten voor afronding Chinees gedeelte.

Reserve

P02 - Verkiezingen

Nummer m.i.v. 2017: H14
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Deze bestemmingsreserve dient ter egalisatie van de lasten die gepaard gaan met het houden van verkiezingen. Tevens worden in deze reserve bedragen geparkeerd voor eventueel te houden referenda. Ieder jaar worden in de begroting lasten opgenomen voor het houden van één verkiezing. Indien er geen verkiezing wordt gehouden, dan wordt het positieve saldo toegevoegd aan deze reserve; worden meerdere verkiezingen gehouden dan wordt het negatieve saldo onttrokken aan deze reserve.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		162.722	162.722	
Overige toevoegingen:				
Referendum	berap-2	215.000	79.732	
boeking t.l.v. exploitatie			145.200	
Totaal overige toevoegingen		**215.000**	**224.932**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Dekking kosten toekomstige verkiezingen		377.722		387.654
Totaal onttrekkingen		**377.722**	**-**	**387.654**
Stand per 31/12		**-**	**387.654**	**387.654**

Toelichting:

De uiteindelijke kosten van het referendum over Oekraïne waren iets lager dan verwacht waardoor de storting in de reserve hoger wordt dan eerder begroot.

Nog niet toegewezen middelen:

De gelden in de reserve worden gebruikt om schommelingen te voorkomen omdat er niet elk jaar evenveel verkiezingen zijn. Ook de kosten per verkiezing verschillen sterk.

Reserve

P04 - Egalisatiereserve rijbewijzen / eigen verklaringen

Nummer m.i.v. 2017: B02
Aard van de reserve: Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel
Doel:
Met ingang van de begroting 2007 is een egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen ingesteld.
Deze reserve vangt de grote verschillen per jaar binnen de tienjaarscyclus van rijbewijzen op en maakt het mogelijk jaarlijks nagenoeg 100% kostendekkend te zijn.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		166.569	166.569	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
saldo product rijbewijzen		56.030	7.000	159.569
Totaal onttrekkingen		**56.030**	**7.000**	**159.569**
Stand per 31/12		**110.539**	**159.569**	**159.569**

Toelichting:

Het product rijbewijzen laat een kleiner nadeel zien dan eerder werd verwacht. Het bedrag dat onttrokken wordt aan deze reserve is dus kleiner. Dit is veroorzaakt door het feit dat het aantal uitgegeven rijbewijzen hoger is dan begroot, waardoor het begrote tekort kleiner wordt.

Nog niet toegewezen middelen:

Verwachting is dat in de toekomst de rol van de gemeenten bij het uitgeven van Rijbewijzen zal veranderen. Hierdoor zullen de aantallen afnemen en hiermee de kostendekkendheid. Dit wordt dan gedekt uit deze reserve.

Reserve

P50 - NUTW Publiekszaken

Nummer m.i.v. 2017: G04
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		684.347	684.347	
Overige toevoegingen:				
ICT OD			75.000	75.000
Omgevingswet			43.878	43.878
Totaal overige toevoegingen		**-**	**118.878**	**118.878**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Veiligheid RCIV / Burgernet	begroting 2015		31.300	92.266
Ruimen Explosieven	begroting 2015	229.355	229.355	
Eigen bijdrage bommenregeling			27.335	222.665
Restant KCC project	rekening 2013		16.772	64.654
Totaal onttrekkingen		**229.355**	**304.762**	**379.585**
Stand per 31/12		**454.992**	**498.463**	**498.463**

Toelichting:

In de beschikbaar gestelde gelden voor de vorming van de Omgevingsdienst was een bedrag opgenomen voor realisatie VTH (Vergunningen T&H) applicatie. De implementatie is doorgeschoven naar 2017 daarom stellen we voor het hiervoor bestemde bedrag ook door te schuiven.

Voor de omgevingswet is geld beschikbaar gesteld voor de jaren 2016-2017. In 2016 is een gedeelte van het beschikbare budget niet besteed. De verwachting is dat dit bedrag in 2017 meer dan nodig is. We stellen dan ook voor dit saldo mee te nemen naar 2017.

De kosten voor Burgernet en Regionaal Coördinatiepunt Integrale Veiligheid (RCIV) waarvoor nog geen dekking is in de reguliere begroting worden de komende jaren onttrokken aan deze reserve.

In het kader van de doorlichting reserves is er een bedrag vrijgevallen van 229.365 bij het onderdeel ruimen explosieven.

Van de totale kosten voor ruimen explosieven kunnen we 70% declareren bij het Rijk. De eigen bijdrage (30% van de kosten) onttrekken we uit deze reserve.

Het restant KCC project zal voor 2017 worden ingezet voor het afronden van een aantal zaken welke enkele jaren zijn vertraagd door veranderingen in en van ICT-systemen. Dat betreft dan o.a. het op orde krijgen van management informatie over kanaal e-mail en van management informatie over de telefonische bereikbaarheid van medewerkers.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

P51 - Rechtspositionele verplichtingen Publiekszaken

Nummer m.i.v. 2017: E02
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De loonkosten voor de bovenformatieven en de garantietoelagen worden gedekt door een onttrekking uit de reserve rechtspositionele verplichtingen per eenheid.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		110.994	110.994	
Rente toevoeging: 3,5%		3.885	3.885	
Stand per 1-1 na rente		**114.879**	**114.879**	**-**
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:			40.318	74.561
Totaal onttrekkingen		**-**	**40.318**	**74.561**
Stand per 31/12		**114.879**	**74.561**	**74.561**

Toelichting:

De verplichtingen voor oude garantietoelagen en bovenformatieven worden uit deze reserve gedekt.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

R50 - Nog uit te voeren werken Raad(sgriffie)

Nummer m.i.v. 2017: G01
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		20.975	20.975	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Restant rekenkameronderzoek schuldhulpverlening				5.975
Vervanging smartphone + tablet raadsleden 2016				15.000
Totaal onttrekkingen		-	-	**20.975**
Stand per 31/12		**20.975**	**20.975**	**20.975**

Toelichting:
Eens in de twee jaar hebben de raadsleden de mogelijkheid om smartphones en tablets aan te schaffen/te vervangen. In 2016 hebben de raadsleden een vergoeding gekregen voor vervanging/aanschaf van deze apparaten. Vanuit het boekjaar 2015 is een bedrag van € 15.000 gereserveerd zodat met een zelfde bedrag uit 2016 totaal € 30.000 beschikbaar zou zijn. Echter deze lasten konden opgevangen worden binnen het totale budget van de Raad en heeft niet geleid tot onttrekking van middelen in 2016.
In 2018 krijgen de raadsleden wederom de mogelijkheid om over te gaan tot vervanging/aanschaf van deze apparaten (geraamd op € 39.000). Om deze reden worden de middelen in de reserve gelaten aangevuld met middelen uit 2017 en 2018.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

R51 - Bedrijfsvoeringsreserve Raad(sgriffie)

Nummer m.i.v. 2017: F01
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		14.000	14.000	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				14.000
Totaal onttrekkingen		-	-	**14.000**
Stand per 31/12		**14.000**	**14.000**	**14.000**

Toelichting:

De maximale omvang is naar rato van de loonsom bepaald en wordt m.i.v. 2007 jaarlijks voor de inflatie aangepast. Het vastgesteld maximum voor 2015 is € 14.000. Een negatieve stand is niet toegestaan.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

S50 - NUTW Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Nummer m.i.v. 2017: G02
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld,, (tijdelijk) worden geparkeerd.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		2.179.283	2.179.283	
Overige toevoegingen:				
vrijgave budget Regionaal Werkbedrijf	rb. 29-6-2015	400.000	400.000	
Jeugdwerkeloosheid	berap 2016-2	65.000	94.075	
incidentele intensivering re-integratie activeiten	berap 2016-2	400.000	400.000	400.000
ontv.subs ESFJ			22.956	22.956
reservering doorl. verplichtingen			107.500	107.500
Huishoudelijke hulp toeslag			230.719	
Totaal overige toevoegingen		**865.000**	**1.255.250**	**530.456**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Huishoudelijke hulp toeslag	rekening 2015			958.946
Bijdrage esf-projecten	rekening 2015		26.507	-
Regionaal werkbedrijf	rekening 2015	400.000	502.807	198.401
Doorwerking businesscase	rb. 8-9-2014	248.721	274.043	274.679
Doorwerking jaarrekening jeugdwerkeloosheid	rekening 2015	100.000	100.000	94.075
Doorwerking jaarrekening woonlastenfonds	rekening 2015	200.000		200.000
Restant aanscherpen handhaving	berap 2012-2	77.000	77.000	-
Vrijval sociaal leenstelsel	berap 2013-2	128.719	128.719	-
Deltion JWL effectief vakmanschap	rekening 2013	32.000	32.000	32.000
Ontsluiting CV	rekening 2013			4.900
Totaal onttrekkingen		**1.186.440**	**1.141.076**	**1.763.001**
Stand per 31/12		**1.857.843**	**2.293.457**	**2.293.457**

Toelichting:
Huishoudelijke hulp toeslag: Betreft het restant van de incidentele middelen voor de toeslag huishoudelijke hulp. De regeling is het eerste halfjaar van 2017 nog van toepassing. Hierna worden de dan resterende middelen ingezet t.b.v, Huishoudelijke Hulp zin.

Incidentele intensivering re-integratie activiteiten
Betreft incidentele intensivering van re-integratieactiviteiten met betrekking tot het doelgroepregister (250.000) en werkgeversdienstverlening (150.000). De verplichtingen die hiervoor worden aangegaan lopen door in 2017. Om die reden is bij de 2de berap 2016 besloten deze middelen te reserveren.

Reservering doorlopende verplichtingen
Betreft met name aangegane verplichtingen in verband met screening van het bestand aan bijstandsclienten

Regionaal Werkbedrijf.
Voor de vorming van een regionaal werkbedrijf heeft het Rijk per arbeidsmarktregio € 1 mln. beschikbaar gesteld. €0,1mln in 2014; 0,5 mln. in 2015 en 0,4 mln. in 2016.

Woonlastenfonds
Betreft een tijdelijke verhuiskostenregeling die bedoeld is voor de laagste inkomensgroepen waarbij de huurlasten te hoog zijn.

Businesscase Werken aan Minder Bijstand
In 2014 heeft de raad besloten om uit het overschot van het I-deel 830.000 beschikbaar te stellen voor een businesscase werken aan minder bijstand. Deze businesscase heeft een looptijd van 2 jaar. (2015 en 2016). Het maatschappelijk effect dat met de business cases wordt bereikt is het vergroten van de duurzame uitstroom waarbij niet de duur van de plaatsing maar de persoon met zijn of haar mogelijkheden centraal staat.

Jeugdewerkloosheid regio.
Betreft een rijksbijdrage van het Rijk ten behoeve van de regionale jeugdwerkloosheid. Deze middelen zijn bedoeld voor het organiseren en coördineren van actieve bemiddeling van kwetsbare jongeren naar werk in onze regio.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

S53 - RCF fraudebestrijding

Nummer m.i.v. 2017: H15
Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel:
Via deze reserve kunnen nog niet bestede middelen die zijn ontvangen voor de uitvoering van het RCF tijdelijk worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: Berap 2012-2 d.d. 2012

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		330.414	330.414	
Overige toevoegingen:				
Totaal overige toevoegingen		-	-	-
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Blended leeromgeving voor handhaving			25.489	
Uitbetaling Regio			238.636	
Totaal onttrekkingen		-	**264.125**	-
Stand per 31/12		**330.414**	**66.289**	-

Toelichting:

Deze reserve is gevormd bij de overgang van het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding van de gemeente Enschede naar de gemeente Zwolle. Per 2015 is er een landelijk Coördinatiepunt Fraudebestrijding. De afwikkeling van de reserve is in afwachting van definitieve besluitvorming over deze middelen.
In 2014 is besloten dat voor dat een deel van de reserve wordt geoormerkt voor de ontwikkeling van een blended leeromgeving voor handhaving in het sociale domein. De gelden zijn tevens geoormerkt voor een kosteloos aanbod van deze blended leeromgeving aan de gemeenten in Overijssel.
In 2016 is besloten om de reserve te verdelen over de deelnemende gemeente. Het achterblijvende saldo is het deel ten gunste van Zwolle

Nog niet toegewezen middelen:

S54 - Reserve WEZO financiële risico's

Nummer m.i.v. 2017: A03
Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering

Doel:
De reserve financiële risico's Wezo is ingesteld voor een periode van 5 jaar ter afdekking financiële risico's als enig aandeelhouder van de Wezo .

Instelling reserve bij raadsbesluit: d.d. 7 december 2015

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		-	-	
Overige toevoegingen:				
Liquidatie GR	RB 7 december 2015		627.103	
1/5 deel afkoopsom opbrengst aandelen	RB 7 december 2015		381.362	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**1.008.465**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Totaal onttrekkingen		**-**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**-**	**1.008.465**	**-**

Toelichting:
Conform raadsbesluit is het voorlopig liquidatiesaldo van Wezo GR gereserveerd. Vanwege het feit dat er geen negatief exploitatiesaldo van Wezo NV was over 2016 kon het volledige 1/5 deel van het ontvangen bedrag worden gereserveerd.

Nog niet toegewezen middelen:

Reserve

SC1 - Bedrijfsvoeringsreserve ONS

Nummer m.i.v. 2017: F03
Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:
De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	Rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		288.575	288.575	
Overige toevoegingen:				
Voordelig resultaat bedrijfsvoering	Jaarrekening 2016		160.225	
Totaal overige toevoegingen		**-**	**160.225**	**-**
Onttrekkingen via resultaat bestemming:				
Kosten DOS en ICT	Jaarrekening 2016		359.451	89.349
Totaal onttrekkingen		**-**	**359.451**	**89.349**
Stand per 31/12		**288.575**	**89.349**	**89.349**

Nog niet toegewezen middelen:

Toelichting per voorziening

Voorziening

A70 - Bijdrage voormalig personeel

Nummer m.i.v. 2017: 023

Doel:

Deze voorziening is ingesteld voor rechtspositionele verplichtingen van (oud) medewerkers van de gemeente Zwolle (wachtgelduitkeringen, sociaal statuut, excl. 55+ regeling, etc.). De stand van de voorziening moet voldoende zijn om de verwachte meerjarenverplichtingen te dekken.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		98.976	98.976	
Toevoegingen:				
Storting voor 2 personen			434.908	
Totaal toevoegingen		**-**	**434.908**	**-**
Aanwendingen:				
Sociale lasten voormalig personeel			98.976	
Totaal aanwendingen		**-**	**98.976**	**-**
Stand per 31/12		**98.976**	**434.908**	**-**

Toelichting:

De opgebouwde voorziening uit 2015 is gebruikt om de lasten te dekken van 2 medewerkers (kosten en voorziening kwamen overeen). in 2016 is een nieuwe voorziening opgebouwd voor 2 ex-medewerkers, waarvoor de komende vier jaar naar verwachting WW en bovenwettelijke WW moet worden betaald

Voorziening

A71 - Rechtspos. verplichtingen concern (A&F)

Nummer m.i.v. 2017: 023

Doel:

Deze voorziening is ingesteld voor rechtspositionele verplichtingen van (oud) medewerkers van de gemeente Zwolle (wachtgelduitkeringen, sociaal statuut, excl. 55+ regeling, etc.). De stand van de voorziening moet voldoende zijn om de verwachte meerjarenverplichtingen te dekken.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		218.080	218.080	
Toevoegingen:				
Compensatie inflatie		7.633	7.633	
Vergoeding			125	
Totaal toevoegingen		**7.633**	**7.758**	**-**
Aanwendingen:				
Salarissen en sociale lasten			98.388	
Totaal aanwendingen		**-**	**98.388**	**-**
Stand per 31/12		**225.713**	**127.450**	**-**

Toelichting:

In het kader van de herijking is in 2003 eenmalig t.l.v. de reserve tekortdekking een bijdrage ontvangen voor afkoopsommen. Door een actief uitstroombeleid (afkoopsommen, suppletiebijdragen e.d.) zullen de kosten de komende jaren omlaag gebracht dienen te worden. Jaarlijks wordt de stand van deze voorziening aangepast aan de berekende meerjarenverplichtingen.

Voorziening

C70 - Rechtspos. verplichtingen concern

Nummer m.i.v. 2017: 023

Doel:

Deze voorziening is ingesteld voor rechtspositionele verplichtingen van (oud) medewerkers van de gemeente Zwolle (wachtgelduitkeringen, sociaal statuut, excl. 55+ regeling, etc.). De stand van de voorziening moet voldoende zijn om de verwachte meerjarenverplichtingen te dekken.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		20.477	20.477	
Toevoegingen:				
Compensatie inflatie		716	716	
Totaal toevoegingen		**716**	**716**	**-**
Aanwendingen:				
Totaal aanwendingen		**-**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**21.193**	**21.193**	**-**

Toelichting:

Voorziening

C72 - Voorz. op vordering op Verkoop Vennootschap

Nummer m.i.v. 2017: 101
Doel:
Deze voorziening is in 2009 ingesteld in verband met de verkoop van Essent aan RWE.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		273.478	273.478	
Toevoegingen:				
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:				
Vrijval (afwikkeling vordering)	berap 2016-2	273.478	273.478	
Totaal aanwendingen		**273.478**	**273.478**	-
Stand per 31/12		-	-	-

Toelichting:
De afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE is in 2016 volledig afgerond. Er was een deel van de verkoopopbrengst op een aparte bankrekening aangehouden (in escrow). Hiervoor was een voorziening getroffen voor het Zwolse deel van de verkoopopbrengst. In 2016 zijn de onderhandelingen beëindigd en is het laatste deel van onze vordering afgewikkeld. Deze voorziening is komen vrij te vallen.

C73 - Voorziening APPA

Nummer m.i.v. 2017: 022

Doel:
Deze voorziening is in 2012 ingesteld in verband met de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) voor toekomstige verplichtingen aan actieve wethouders en oud-bestuurders en hun nabestaanden.
Daarnaast worden opgebouwde bedragen/kapitalen van oud-wethouders (door Loyalis) aan deze voorziening gedoteerd waarvoor de maandelijkse uitkeringen gestart zijn.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		1.360.346	1.360.346	
Toevoegingen:				
Overheveling gelden van reserve APPA			504.563	
Totaal toevoegingen		**-**	**504.563**	**-**
Aanwendingen:				
Vrijval			43.324	
Uitkering voormalig wethouders			25.554	
Totaal aanwendingen		**-**	**68.878**	**-**
Stand per 31/12		**1.360.346**	**1.796.031**	**-**

Toelichting:
Het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) verplicht de gemeente sinds 2012 een pensioenvoorziening voor wethouders in te stellen. Het is van belang om deze voorziening op peil te houden. De pensioenpolissen zijn ondergebracht bij Loyalis en ieder jaar stelt Loyalis actuariële berekeningen op voor zowel de actieve wethouders en de oud-bestuurders en hun nabestaanden. Deze berekeningen geven aan dat de pensioenpolissen momenteel toereikend zijn. De huidige rekenrente leidt ertoe dat, op dit moment, geen extra middelen nodig zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar dat er een bedrag van ruim € 43.000 kan komen vrij te vallen.

In 2016 heeft overheveling plaatsgevonden van opgebouwd kapitaal van de reserve APPA naar deze voorziening APPA.
Door nieuwe BBV-voorschriften mogen uitkeringen van oud-wethouders die vanaf 2014 een uitkering ontvangen, niet meer verantwoord worden ten laste van de reserve APPA maar dienen de lasten (in 2016: € 25.554) rechtstreeks ten laste van de voorziening APPA gebracht te worden. Gevolg hiervan is dat het opgebouwde kapitaal van twee oud-wethouders (bijna € 505.000) overgeheveld is van de reserve APPA naar de voorziening APPA.

Voorziening

E01 - Rechtspositionele verplichtingen EC

Nummer m.i.v. 2017: 023

Doel:

Deze voorziening is ingesteld voor rechtspositionele verplichtingen van (oud) medewerkers van de gemeente Zwolle (wachtgelduitkeringen, sociaal statuut, excl. 55+ regeling, etc.). De stand van de voorziening moet voldoende zijn om de verwachte meerjarenverplichtingen te dekken.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		346.080	346.080	
Toevoegingen:				
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:				
Sociale lasten voormalig personeel			28.912	
Vrijval rechtsp. voorzieningen	berap 2016-2	116.800	116.800	
Totaal aanwendingen		**116.800**	**145.712**	-
Stand per 31/12		**229.280**	**200.368**	-

Toelichting:

Voorziening

E02 - Voorziening afval

Nummer m.i.v. 2017: 001
Doel:
Het vastgestelde beleid achter deze voorziening is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie afvalstoffen.
Op basis van het gehanteerde beginsel van een 100% kostendekkende heffing voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen moeten de vrijvallende middelen via deze voorziening terugvloeien naar de burger in de vorm van een lagere c.q. minder snel stijgende afvalstoffenheffing.

Instelling voorziening bij stelselwijziging BBV 2014

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		3.346.094	3.346.094	
Toevoegingen:				
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:				
Resultaat afval 2016	berap2-2016	8.000	-852.323	
Afwikkeling CV-kapitaal Essent	berap2-2016	-1.036.000		
Aanpassing Tarievennota - saldo produkt afval	begroting	1.317.184		
Aanpassing Tarievennota - saldo produkt afval	1e x 2016	-178.958		
Ambtelijke wijziging uurtarieven EC		-16.291		
Totaal aanwendingen		**93.935**	**-852.323**	-
Stand per 31/12		**3.252.159**	**4.198.416**	-

Toelichting:
Het saldo op de staat van Baten en Lasten van het product Afval wordt geëgaliseerd met deze voorziening.
Over 2015 was een verrekening geraamd van € 93.935; werkelijk heeft geen onttrekking plaatsgevonden, maar is een bedrag van € 852.323 gedoteerd aan de voorziening. Oorzaken van deze dotatie/voordeel: restitutie verbrandingsbelasting 2015+2016 en Basistaken.
Voor een nadere toelichting op dit saldo wordt verwezen naar programma 8 Integraal Beheer Openbare Ruimte, product Afval.

Voorziening

E03 - Voorziening riolering

Nummer m.i.v. 2017: 002
Doel:
Het vastgestelde beleid achter deze voorziening is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie riolering.
Op basis van het gehanteerde beginsel van een 100% kostendekkende heffing voor het afvoeren van afvalwater, afstromend hemelwater en grondwater, moeten de vrijvallende middelen via deze voorziening terugvloeien naar de burger in de vorm van een lagere c.q. minder snel stijgen
rioolheffing.

Instelling voorziening bij stelselwijziging BBV 2014

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		3.804.292	3.804.292	
Toevoegingen:				
Riolering verlaging kapitaallasten	Berap 2016-1	52.200	52.200	
exploitatieresultaat 2016			5.448	
Totaal toevoegingen		**52.200**	**57.648**	**-**
Aanwendingen:				
bijdrage aan exploitatie		512.554	-	
Totaal aanwendingen		**512.554**	**-**	**-**
Stand per 31/12		**3.343.938**	**3.861.940**	**-**

Toelichting:
In het kader van het "GRP 2016-2020", dat in december 2016 door de Raad is behandeld, wordt gekeken naar het meerjarig verloop van de voorziening.
Vanaf 2012 is c.q. wordt de voorziening afgebouwd tot een niveau van € 1 miljoen.
De inkomsten en lasten van riolering bereiken voornamelijk door de gewijzigde regelgeving van het BBV (m.i.v. 2017) het omslagpunt.
Door de gewijzigde regelgeving zijn de lasten voor riolering lager en om aan het principe van 100% kostendekkende heffing te voldoen, is het tarief voor 2017 met 2,5% verlaagd.
Voor de toelichting op het exploitatieresultaat van 2016 wordt verwezen naar de toelichting op programma 8 IBOR.

Voorziening

O90 - Algemene voorziening Vastgoed

Nummer m.i.v. 2017: 102
Doel:
Bestemd voor de dekking van de voorzienbare toekomstige- en conjuncturele risico´s van de grondexploitaties.
Één keer per jaar wordt de benodigde stand bepaald en wordt bij de vaststelling van de jaarlijkse MPV besloten of de voorziening moet worden aangevuld vanuit de reserve of kan vrijvallen ten gunste van de reserve.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		30.033.004	30.033.004	
Toevoegingen:				
Compensatie inflatie		196.216	196.216	
Totaal toevoegingen		**196.216**	**196.216**	**-**
Aanwendingen:				
Vrijval voorziening			13.909.297	
Totaal aanwendingen		**-**	**13.909.297**	**-**
Stand per 31/12		**30.229.220**	**16.319.923**	**-**

Toelichting:

Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening Complexen	**2014**	**2015**	**2016**
Schaepman/Kraanbolwerk	1.277.868	1.140.660	298.123
Stadshagen 1 & 2	3.153.481	7.591.644	-
Bagijneweide	381.059	13.908	-
IJsselhallen Kamperpoort	651.378	602.512	638.226
Prinsenpoort	68.286	125.624	-
Kanonsteeg/Derde Bredehoek	34.730	34.754	-
Dorpsvisie Wijthmen	316.022	296.564	-
Nog uit te voeren Werken (NUTVW)	-	6.066	-
Voorziening sprong in de grondprijs	5.000.000	5.000.000	-
Rood voor Rood	-	-	6.858
Totaal	10.882.824	14.811.732	943.207

Voorziening NNIEGG	**2014**	**2015**	**2016**
toekomstige grondexploitaties	2.843.197	3.357.870	3.625.576
overige NNIEG-gronden	57.955	-	-
Strategische bezittingen verpacht < 6 jaar	1.670.478	1.693.609	1.741.927
Strategische bezittingen verpacht > 6 jaar	82.805	84.899	84.899
Strategische bezeittingenstedelijk	419.293	440.293	415.271
Dijklanden	3.726.998	3.396.240	3.259.771
Vechtpoort	6.242.275	6.242.276	6.242.276
Nog uit te nemen gronden	1.995	1.995	-
rechten verplichtingen	5.000	5.000	6.996
Totaal	15.049.996	15.222.182	15.376.716

Voorziening

O91 - WRZV

Nummer m.i.v. 2017: 103
Doel:
Bestemd voor afdekking van de financiële risico´s inzake de WRZV-hallen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		353.974	353.974	
Toevoegingen:			-	
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:			-	
Totaal aanwendingen		-	-	-
Stand per 31/12		**353.974**	**353.974**	**-**

Toelichting:

De betalingsachterstand van de WRZV is per 31-12-2016 gelijk aan de achterstand per 31-12-2015 .
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activapost.

Voorziening

O92 - Asbestsanering Zeven Alleetjes

Nummer m.i.v. 2017: 024
Doel:
Bestemd voor afdekking van de kosten van asbestsanering in het pand Zeven Alleetjes 1, Ingesteld ten gevolge van het RB 26 oktober 2015.

Instelling reserve bij raadsbesluit d.d. 26-10-2015

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		900.000	900.000	
Toevoegingen:				
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:				
Lasten 2016			900.000	
Totaal aanwendingen		-	**900.000**	-
Stand per 31/12		**900.000**	-	-

Toelichting:

Voorziening

P90 - Dubieuze debiteuren

Nummer m.i.v. 2017: 104
Doel:
Dubieuze vorderingen worden ten laste van deze voorziening gebracht om schommelingen in de exploitatie tegen te gaan.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		326.064	326.064	
Toevoegingen:				
Storting	begroting	200.000	200.000	
			307.869	
Totaal toevoegingen		**200.000**	**507.869**	**-**
Aanwendingen:				
Civiele en overige vorderingen			579.381	
toekomstige afboeking debiteuren 2016 en eerder				254.552
Totaal aanwendingen		**-**	**579.381**	**254.552**
Stand per 31/12		**526.064**	**254.552**	**-254.552**

Toelichting:

Inschatting risico oninbaarheid openstaande vorderingen per 31/12:	Openstaand bedrag	% oninbaar	Verwacht bedrag oninbaar
stopcode F: faillissement	2.308	95%	2.193
stopcode Q: vertrokken, onbekend waarheen (vow)	0	50%	0
stopcode S: schuldsanering	941	75%	706
stopcode W: wet schuldsanering natuurlijke personen	153	100%	153
Overige vorderingen, dubieus	0	75%	0
GBLT			251.500
			254.552

Storting ten laste van de staat baten & lasten € 307.869

Bij Berap en jaarrekening wordt bekeken of de stand van deze voorziening voldoende hoog is om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is conform het Besluit Begroting en Verantwoording.

Over 2016 wordt er aanzienlijk meer gestort in de voorziening dan vorige jaren. GBLT heeft een goede analyse gedaan van haar debiteurenbestand. Hierdoor is er ook over oude jaren, 2014 en 2015, aanzienlijk meer oninbaar geboekt dan dat er was opgenomen in de voorziening. Daardoor dient er worden bijgestort. Ook bij de debiteuren van de gemeente Zwolle waren een paar grote afboekingen wegens faillissement.
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening

R01 - Rechtspositie raadslieden

Nummer m.i.v. 2017: 021
Doel:
Bij raadsbesluit 94/011 is deze voorziening ingesteld voor structurele verbetering van de secundaire rechtspositie van de raadsleden. De voorziening is bedoeld om schommelingen in de exploitatie-uitkomsten te egaliseren.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		151.460	151.460	
Toevoegingen:				
Totaal toevoegingen		-	-	-
Aanwendingen:				
Totaal aanwendingen		-	-	-
Stand per 31/12		**151.460**	**151.460**	**-**

Toelichting:
De wachtgeldregeling voor raadsleden is voor nieuwe leden afgeschaft bij raadsbesluit 2010.055 aanpassingen verordeningen raad d.d.16/4/2010.
De raadsleden die in 2014 uit de raad zijn vertrokken en nog recht hadden op deze regeling zijn in 2014 en 2015 ten laste van deze voorziening gebracht.
Er zijn nog 8 personen die rechten kunnen ontlenen aan deze regeling. De totale resterende wachtgeldverplichting bedraagt ongeveer € 150.000.
Dit bedrag zal, mede afhankelijk van het werkelijk vertrek van deze raadsleden, dan worden uitgekeerd.

Voorziening

S90 - Risico oninbaar schuldhulpverlening

Nummer m.i.v. 2017: 105
Doel:
Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van niet-zakelijke kredietverlening op te vangen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		75.427	75.427	
Toevoegingen:				
Dotatie			8.364	
Totaal toevoegingen		**-**	**8.364**	**-**
Aanwendingen:				
Onttrekking i.v.m. aflossing			2.202	
Totaal aanwendingen		**-**	**2.202**	**-**
Stand per 31/12		**75.427**	**81.589**	**-**

Toelichting:
Deze voorziening dient ter dekking van de verstrekte leningen schuldhulpverlening. Deze leningen zijn volledig voorzien. Afhankelijk van de mutaties gedurende het jaar (verstrekkingen en aflossingen) dient bij de jaarrekening een bedrag aan de voorziening te worden toegevoegd of te worden onttrokken.

Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening

S91 - Risico oninbaar bijstandsleningen

Nummer m.i.v. 2017: 106
Doel:
Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van bijstandsleningen op te vangen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		424.810	424.810	
Toevoegingen:				
Dotatie i.v.m. opboeking leningen			105.944	
Dotatie i.v.m. aanvulling saldo			12.881	
Totaal toevoegingen		**-**	**118.825**	**-**
Aanwendingen:				
Onttrekking i.v.m. aflossing leningen			105.467	
Onttrekking i.v.m. afboeking leningen			44.627	
Totaal aanwendingen		**-**	**150.094**	**-**
Stand per 31/12		**424.810**	**393.541**	**-**

Toelichting:
Lopende het jaar worden verstrekte bijstandsleningen (bijna) volledig in de voorziening oninbaar gestort, vanwege de zeer beperkte courantie van deze leningen. Aan het einde van het jaar wordt de inbaarheid van de op moment openstaande leningen definitief bepaald, waarna (mogelijk) een correctie in de voorziening plaatsvindt.
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening

S92 - Risico oninbaar bijstandvorderingen

Nummer m.i.v. 2017: 107
Doel:
Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van bijstandsvorderingen op te vangen.

	raadsbesluit nr.	t/m raad 19/12	rekening 2016	bestedings-rechten
Stand per 1/1		7.516.140	7.516.140	
Toevoegingen:				
Dotatie i.v.m. opboeking vorderingen			1.375.838	
Totaal toevoegingen		**-**	**1.375.838**	**-**
Aanwendingen:				
Onttrekking i.v.m. aflossing vorderingen			1.144.736	
Onttrekking i.v.m. afboeking			175.904	
Vrijval			48.492	
Totaal aanwendingen		**-**	**1.369.132**	**-**
Stand per 31/12		**7.516.140**	**7.522.846**	**-**

Toelichting:
Lopende het jaar worden verstrekte bijstandsvorderingen (bijna) volledig in de voorziening oninbaar gestort, vanwege de zeer beperkte courantie van deze vorderingen. Aan het einde van het jaar wordt de inbaarheid van de op dat moment openstaande vorderingen definitief bepaald, waarna (mogelijk) een correctie in de voorziening plaatsvindt.
Deze voorziening dubieuze debiteuren betreft een correctie op de waardering van de bijstandsvorderingen. Gezien de geringe fluctuaties in het openstaande saldo van de bijstandsvorderingen is de waarderingscorrectie navenant.

Berekening EMU-saldo

OVERZICHT BEREKENING EMU-SALDO JAARREKENING 2016

Verdelingsmatrix iv3 2016 Lasten		L11	L12	L21	L22	L23	L30	L31	L332	L333	L341	L343	L411	L421	L422	L423	L424	L425	L431	L432	Totaal
		Loonbetalingen en sociale premies	Sociale uitkeringen personeel	Werkelijk betaalde rente	Toegerekende rente	Afschrijvingen	Personeel van derden	Energie	Aankoop gronden	Overige aankopen en uitbestedingen duurzame goederen	Betaalde belastingen	Aankopen niet duurzame goederen en diensten	Inkomensoverdrachten aan het Rijk	Subsidies aan marktproducenten	Sociale uitkeringen in geld	Sociale verstrekkingen in natura aan personen	Inkomensoverdrachten aan overheid (niet-Rijk)	Overige inkomensoverdrachten	Investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten aan overheid (niet-Rijk)	Overige investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten	Totaal functies/ kostenplaatsen/ balansmutaties
Hoofdfunctie 0	**ALGEMEEN BESTUUR**	17.328	549				1.210	497		193	111	11.094	1.007				120	49			32.158
Hoofdfunctie 1	**OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID**						2	1				557					9.140				9.700
Hoofdfunctie 2	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**						385	596		54	69	16.253					406				17.763
Hoofdfunctie 3	**ECONOMISCHE ZAKEN**						15	32			38	561					475	17		25	1.163
Hoofdfunctie 4	**ONDERWIJS**						74	1			1.299	3.689				873	3.442	99		905	10.382
Hoofdfunctie 5	**CULTUUR EN RECREATIE**	132					27	33			233	10.879		3.318			17.101	19			31.742
Hoofdfunctie 6	**SOCIALE VOORZ.EN MAATSCH. DIENSTVERL.**						491	5				3.658		32	50.449	79.067	92.370	251			226.323
Hoofdfunctie 7	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**							234				15.035					2.256				17.525
Hoofdfunctie 8	**RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISV.**						457	63	4.607	5.301	504	4.993						97	135		16.157
Hoofdfunctie 9	**FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSM.**							699			850	8.482									10.031
Totaal functies		**17.460**	**549**				**2.661**	**2.161**	**4.607**	**5.548**	**3.104**	**75.201**	**1.007**	**3.350**	**50.449**	**79.940**	**125.310**	**532**	**135**	**930**	**372.944**
Totaal Kostenplaatsen		**46.243**	**50**	**9.050**	**610**	**24.342**	**10.093**	**16**		**188**	**2**	**10.002**					**237**				**100.833**
Totaal Vaste Activa		23					1.513			20.945		1.295								5.737	29.513
Totaal Vlottende Activa																					
Totaal Vaste Passiva		191	60									900			582						1.733
Totaal Balansmutaties		**214**	**60**				**1.513**			**20.945**		**2.195**			**582**					**5.737**	**31.246**
Totaal lastencategorieën		**63.917**	**659**	**9.050**	**610**	**24.342**	**14.267**	**2.177**	**4.607**	**26.681**	**3.106**	**87.398**	**1.007**	**3.350**	**51.031**	**79.940**	**125.547**	**532**	**135**	**6.667**	**505.023**

Verdelingsmatrix iv3 2016 Baten		B211	B212	B22	B23	B30	B321	B322	B331	B332	B34	B401	B402	B411	B412	B421	B422	B423	B431	B432	Totaal
		Werkelijk ontvangen rente	Winstuitkeringen	Toegerekende rente	Afschrijvingen	Vergoeding voor personeel	Huren	Pachten	Opbrengst van grondverkopen	Overige verkopen van duurzame goederen	Overige goederen en diensten	Belastingen op producenten	Belasting op inkomen van gezinnen	Inkomensoverdracht van het Rijk	Vermogensoverdracht van het Rijk	Baten met betrekking tot vergoeding en verhaal sociale uitkeringen	Overige inkomensoverdrachten van overheid (niet-Rijk)	Overige inkomensoverdrachten	Investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten van overheid (niet-Rijk)	Overige investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten	Totaal functies/ kostenplaatsen/ balansmutaties
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	1				260	600				4.066						37	9	285		5.258
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	434									133			35							602
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT						253	310	20	3	9.092				45		341	122	3.637		13.823
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	138	511				133				4.195				61		630		6		5.674
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS						625				126			3.782				1.280			5.813
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	30					1.259	166			428							16	266		2.165
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZ.EN MAATSCH. DIENSTVERL.	7									1.392			45.504		7.548	3.791	472			58.714
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	2.273	833								14.814	388	6.462				23	2.309	2		27.104
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISV.	878					767	573	3.772		5.192							223	10.562		21.967
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSM.		152	610			10.015	422		9.332	1.093	36.295	1	264.678				55			322.653
Totaal functies		**3.761**	**1.496**	**610**		**260**	**13.652**	**1.471**	**3.792**	**9.335**	**40.531**	**36.683**	**6.463**	**313.999**	**106**	**7.548**	**4.822**	**4.486**	**14.758**		**463.773**
Totaal Kostenplaatsen		**6**				**603**					**3.031**			**111**	**35**		**10.538**	**437**	**118**		**14.879**
Totaal Vaste Activa					24.342						2.377								1.661		28.380
Totaal Vlottende Activa																					
Totaal Vaste Passiva																					
Totaal Vlottende Passiva																					
Totaal Balansmutaties					**24.342**						**2.377**								**1.661**		**28.380**
Totaal batencategorieën		**3.767**	**1.496**	**610**	**24.342**	**863**	**13.652**	**1.471**	**3.792**	**9.335**	**45.939**	**36.683**	**6.463**	**314.110**	**141**	**7.548**	**15.360**	**4.923**	**16.537**		**507.032**

Verdelingsmatrix iv3 2015 Lasten	L11	L12	L21	L22	L23	L30	L31	L332	L333	L341	L343	L411	L421	L422	L423	L424	L425	L431	L432	Totaal
Totaal lastencategorieën (zie vorige pagina)	**63.917**	**659**	**9.050**	**610**	**24.342**	**14.267**	**2.177**	**4.607**	**26.681**	**3.106**	**87.398**	**1.007**	**3.350**	**51.031**	**79.940**	**125.547**	**532**	**135**	**6.667**	**505.023**

EMU-SALDO ZWOLLE 2016 lasten baten minus lasten	**2.009**

Toelichting bij berekening EMU-saldo jaarrekening 2016:
Deze cijfers worden gepresenteerd conform het door de ministeriële Regeling Informatie voor derden voorgeschreven format. De bovenvermelde verplichte categorieën en functies wijken af van de door Zwolle gekozen indeling.
Dit voorgeschreven format voor de verantwoording van de werkelijke cijfers t.b.v. de kwartaalopgaves en jaarrekening heeft ook een andere opzet dan het voor de begroting voorgeschreven format (zie bijlage 9 begroting 2016).
De bovenstaande cijfers betreffen alleen de werkelijke transactielasten en -baten. Dit houdt in dat "administratieve" boekingen niet worden meegeteld.

Tegenover deze lasten-batenbenadering kan ook vanuit de balansmutaties het EMU-saldo worden bepaald. De relevante balansmutaties voor 2016 zijn (bedragen x € 1.000):

categorie 5.1	chartaal geld en deposito's: kas- en banksaldi	12.205
categorie 5.5	kortlopende leningen: opgenomen kasgeldleningen	0
categorie 5.6	langlopende leningen: financiële vaste activa + vaste schulden	- 23.713
categorie 5.7	aandelen en overige deelnemingen	- 75
categorie 5.8	handelskredieten en transitorische posten: uitzettingen < 1 jaar overige schulden + overlopende activa/passiva	13.592
	Totaal	**2.009**

De definitieve jaarcijfers 2016 worden uiterlijk 15 juli 2017 zoals voorgeschreven ingediend bij het CBS. Deze beoordeelt de cijfers waaruit nog correcties kunnen voortvloeien. Ook converteert het CBS de gegevens van alle aangeleverde verdelingsmatrixen naar de vereisten van de Europese Unie.

De EMU-tekort norm voor de totale decentrale overheden voor 2016 is vastgesteld op 0,4 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Deze norm is in lijn met het Financieel akkoord 2013-2017 dat eerder gesloten is tussen het kabinet en de decentrale overheden. Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo niet uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen.
Voor 2016 zijn dus geen referentiewaardes per gemeente vastgesteld.

In de oorspronkelijke begroting 2016 is geraamd dat de uitgaven € 21 mln. hoger zijn dan de inkomsten.
In deze jaarrekening zijn de werkelijke uitgaven € 2 mln. lager dan de inkomsten. Een “positief” verschil van € 23 mln. dus.

Dit wordt met name veroorzaakt door een voordelig verschil tussen het oorspronkelijk begrote en werkelijke exploitatiesaldo voor reserveverrekeningen o.a. door:

verkoop aandelen Enexis	3,7 mln.
lagere kosten onderwijshuisvesting	0,8 mln.
vrijval voorziening exploitatie vastgoed	13,9 mln.
hogere uitkering gemeentefonds	3,6 mln.
belastingopbrengsten	1,2 mln.
financieringskosten	1,2 mln.

Afschrijvingstabel

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Apparatuur / voorzieningen (roerend)		**EN**	
auto-/laadkraan vrachtauto	8		015
couverteermachine	8		015
beregeningsinstallatie	20		015
containers/olietank	10		019
hogedrukreiniger koud water	10		015
hogedrukreiniger koud/warm water	5		015
hogedrukvernevelaar	2		015
inpakmachine	8		015
kantoormachines	5		015
repro-apparatuur	5		015
ontstoppingsmachine	8		015
tachy-meter	5		015
Automatisering		**EN**	
beeldscherm	4		015
pc	4		015
laptop	4		015
thin client	4		019
printer	5		015
readerprinter	10		015
overige hardware, waaronder centrale hardware	5 á 7		019
software, waaronder software centrale systemen	5 á 7		019
Boten		**EN**	
kunststof boten	10		014
stalen boten	25		014
Bruggen		**EN**	
aandrijving (mechanisch)	25		013
aanleg bruggen (beton/staal)	40		013
aanleg bruggen hout	15		013
elektrische installaties	20		015
epoxy deklaag	30		013
remmingswerken bruggen	15		013
renovatie bruggen beton/staal	30		013
slagbomen	20		013
stalen hangkabels	10		013
verfsystemen	25		013
Gebouwen / niet verhuurde monumenten		**MN**	
(complete) verbouwing/restauratie	25		011, 012
Gebouwen / overig		**EN**	
complete verbouwing/restauratie verhuurde monumenten	25		011, 012
dakbedekking - plat dak	15		011, 012
dakbedekking - rond dak	20		011, 012
dakbedekking - pannen	40		011, 012
fietsenstalling hout	10		012
fietsenstalling steen	20		012
garagedeuren	10		012
gebouwen permanent	50		011, 012
gebouwen semipermanent	20		011, 012
grote verbouwingen (verlenging levensduur)	25		011, 012
hekwerk	15		011, 012
houten onderkomens plantsoenen	10		012
kleine verbouwingen	15		011, 012
loodsen/opslagplaatsen	20		012
plantenkassen	20		012
schoolgebouwen	50		012
nieuwbouw bij scholen voor niet-onderwijsgebruik	40		012

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Gebouwen / inrichting		**EN**	
buitenzonwering	10		019
gordijnen, luxaflex	15		019
inrichting magazijn	10		019
1e inrichting schoorgebouwen (vervanging via het rijk)	15		019
meubilair schoolgebouwen	15		019
meubilair gymzalen/sporthallen	10		019
meubilair kantoren - bureaustoelen	8		019
meubilair kantoren - overige	15		019
toestellen gymzalen/sporthallen - valmatten	5		019
toestellen gymzalen/sporthallen - overige	10		019
vloerbedekking	10		019
onderwijsleermethoden	10		019
Gebouwen / technische voorzieningen (onroerend)		**EN**	
alarminstallatie (brand-, inbraak-)	10		015
brandblusinstallatie (sprinkler)	15		015
c.v. - ketel	20		015
c.v. - leidingen, radiatoren	40		015
c.v. - regelinstallatie	10		015
geluidsinstallaties	8		015
keukenapparatuur	10		015
lift - installatie	25		015
lift - besturing en deuren	15		015
om-, oproepinstallatie	8		015
slagbomen	10		015
telefoon - centrale	8		015
telefoon - leidingen etc.	25		015
ventilatie en verwarming (airco)	10		015
verlichting (incl. bedrading)	20		015
waterleiding, riolering	40		015
Grond			
geen afschrijving	-		010
Havens		**EN**	
aanleg/nieuwbouw	30		013
meerstoel/dukdalf - hout	20		013
meerstoel/dukdalf - staal	40		013
reconstructies/verbeteringen	20		013
Immateriële activa		**n.v.t.**	
kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	max. looptijd lening		019
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5		019
Openbaar groen, recreatieplassen, speeltuin-/plein		**MN**	
Begraafplaatsen		**EN**	
aanleg/herinrichting plantsoenen e.d.	30	EN/MN[1]	013
banken	10	EN/MN[1]	019
kunstwerk	30	MN	019
speelwerktuigen	10 á 15	MN	019
speeltuinen/-pleinen	10	MN	013
zandstranden, recreatieplassen	10	MN	013
houten keerwanden / geluidsschermen	15	MN	013
rieten dak aula	30	EN	012
Parkeervoorzieningen		**EN**	
aanleg parkeerterreinen	20		013
bouw parkeergarages	40		012
camera's/systeemmonitoren e.d.	7		015
parkeerautomaten/apparatuur[2] parkeergarages	10		015
parkeermeters	10		015
dynamische verkeersafsluiting (bollards)	10		015
parkeerverwijssysteem	10		015

[1] Alleen EN voor zover betrekking hebbend op begraafplaatsen

[2] Slagbomen, inrijstations, uitrijstations, managementstations, intercomsysteem, volsignalering

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Rijdend materieel		**EN**	
aanhangwagen	10		014
bestelauto	9		014
pick up / terreinwagen	9		014
electro-trucks	5		014
kettingzaag boomfrais	5		015
mini-vuildichter THG	5		015
personenauto	6		014
takkenversnipperaar in de hef	6		015
trekwagen	20		014
vrachtauto	8		014
Riolen en gemalen		**EN**	
gemalen (gebouwen)	40		012
riolering	40		013
installaties	15		015
Sportparken en terreinen		**EN**	
aanleg speelvelden, tennisvelden e.d.	50		010
afrastering/ballenvangers	15		019
drainage	20		013
kleedkamers	40		012
kuipstoelen tribunes	10		019
kunstgrasveld fundering	30		019
kunstgrasveld toplaag	15		019
kunststofbaan	15		019
toplagen verharding sportparken	20		013
Straatmeubilair		**MN**	
interlokale bewegwijzering	20		019
mast interlokale bewegwijzering	30		019
rijwielklemmen en -blokken	10		019
straatnaamborden	10		019
verkeersborden	10		019
verkeerszuilen	10		019
wegwijzers	10		019
inzinkbare palen	10		019
Straatverlichting		**MN**	
armaturen	30		019
masten (ijzer, aluminium)	30		019
Tunnels, viaducten		**MN**	
aanleg viaduct	40		013
dillitatievoegen	15		013
nieuwbouw tunnel	40		013
technische installaties	15		015
verfsystemen	25		013
Verkeersregulering		**MN**	
rotonde	30		013
schakelkast verkeersregelinstallatie (computer)	12		019
verkeersregelinstallatie (compleet)	15		015
verkeerslichtbakken	12		015
verkeerslichtportalen	25		015
(vervanging) grondkabels verkeersregelinstallatie	30		015
Waterbouwkundige werken		**MN**	
betongording	30		013
houten beschoeiing	20		013
reconstructies/verbeteringen	20		013
drijvende steigers	20		013
Wegen, straten en pleinen		**MN**	
asfaltering	25		013
bermverbetering buitengebied	30		013
(her-)bestrating wegen	30		013
grasbetonstenen	30		013

Voor die zaken die niet kunnen worden ondergebracht bij één van de bovengenoemde categotieën kan in overleg met concernstaf / middelen alsnog een afschrijvingstermijn worden bepaald en door het college worden vastgesteld.

Overzicht vaste activa

Overzicht van activa en overzicht van kapitaallasten 2016

omschrijving	boekwaarde 1 januari	correctie balanscode per 1-1-2016	investeringen	desinves-teringen	afschrij-vingen / aflossingen	waarvan extra afschrij-ving	bijdragen van derden	afwaard. wegens waarde-vermind.	boekwaarde 31 december	rente	kapitaallasten
Immateriële vaste activa											
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	21.057				6.807				14.250	737	7.544
Bijdrage aan activa in eigendom van derden		4.307.967	719.583		470.763				4.556.787	151.330	622.094
Totaal immateriële vaste activa	**21.057**	**4.307.967**	**719.583**	**-**	**477.570**	**-**	**-**	**-**	**4.571.037**	**152.067**	**629.637**
Materiële vaste activa											
Investeringen econ. nut met heffingen											
Gronden en terreinen	1.948.443		24.841		117.345				1.855.939	68.196	185.540
Bedrijfsgebouwen	32.880				4.226				28.654	1.242	5.467
Grond- weg en waterbouwkundige werken	28.688.694		250.976		1.141.224				27.798.446	1.006.805	2.148.029
Machines apparaten en installaties	2.135.724				214.164				1.921.560	74.750	288.914
Overige materiële vaste activa	406.327				18.703				387.624	15.715	34.418
Totaal economisch nut met heffingen	33.212.068	-	275.817	-	1.495.661	-	-	-	31.992.224	1.166.708	2.662.369
Investeringen met economisch nut											
Gronden en terreinen	39.857.620	63.173.768	1.761.044	-351.003	2.980				104.438.449	3.681.512	3.684.492
Correctie gevormde voorzieningen		-15.222.182	-154.534						-15.376.716		
Bedrijfsgebouwen	230.814.589		34.224.636	-2.110.465	14.613.279	7.201.912	-1.762.461		246.553.020	9.479.896	24.093.175
Grond- weg en waterbouwkundige werken	622.343				43.814				578.529	24.332	68.146
Vervoermiddelen	520.812			-8.700	85.632				426.480	18.228	103.861
Machines apparaten en installaties	24.395.905		6.019.912		3.811.775		-133.469	-92.018	26.378.555	974.451	4.786.225
Overige materiële vaste activa	17.837.052		722.641	-8.191	1.294.854		-50.000	-330.000	16.876.649	675.043	1.969.896
Totaal investeringen economisch nut	314.048.321	47.951.586	42.573.699	-2.478.359	19.852.334	7.201.912	-1.945.930	-422.018	379.874.966	14.853.462	34.705.795
Investeringen met maatschappelijk nut											
Grond- weg en waterbouwkundige werken	8.389.310		908.915		1.297.458	844.855	-40.000		7.960.767	293.626	1.591.084
Machines apparaten en installaties	2.517.502		585.804	-53.260	433.228	21.564			2.616.817	88.113	521.341
Overige materiële vaste activa	2.979.412		702.910		363.618	58.212	-70.600		3.248.103	104.279	467.898
Totaal investering maatschappelijk nut	13.886.223	-	2.197.628	-53.260	2.094.305	924.631	-110.600	-	13.825.687	486.018	2.580.323
In erfpacht uitgegeven	3.426.825		496.033						3.922.858	119.939	119.939
Totaal materiële vaste activa	**364.573.437**	**47.951.586**	**45.543.177**	**-2.531.619**	**23.442.300**	**8.126.543**	**-2.056.530**	**-422.018**	**429.615.733**	**16.626.126**	**40.068.426**

omschrijving	boekwaarde 1 januari	correctie balanscode	investeringen	desinves-teringen	afschrijvingen / aflossingen	waarvan extra afschrij-ving	bijdragen van derden	afwaard. wegens waarde-vermind.	boekwaarde 31 december	rente	kapitaallasten
Financiële vaste activa											
Kapitaalverstrekkingen aan:											
Deelnemingen	1.297.876			-75.176					1.222.700	45.426	45.426
Leningen aan:											
Woningbouwcorporaties	18.805.325				3.705.659				15.099.666	814.553	814.553
Deelnemingen	4.488.178				202.980				4.285.198	157.086	157.086
Overige verbonden partijen	19.822.193		-273.478		14.696.975				4.851.739	549.209	549.209
Correctie gevormde voorziening	-273.478		273.478						-		
Totaal leningen aan:	42.842.218	-	-	-	18.605.614	-	-	-	24.236.604	1.520.848	1.520.848
Overige langlopende leningen	12.145.866		888.357		2.031.399			-139.793	10.863.031	269.279	269.279
Correctie gevormde voorzieningen	-500.235		-131.257	48.695	-107.668				-475.129		
Totaal overige langlopende leningen	11.645.631	-	757.100	48.695	1.923.731	-	-	-139.793	10.387.902	269.279	269.279
Uitzettingen > 1 jaar:											
Uitzettingen Nederlands schuldpapier											
Overige uitzettingen > 1 jaar	1.042.807				260.702				782.105		
Totaal uitzettingen > 1 jaar	1.042.807	-	-	-	260.702	-	-	-	782.105	-	-
Bijdrage aan activa eigendom derden	4.307.967	-4.307.967							0		-
Totaal financiële vaste activa	**61.136.498**	**-4.307.967**	**757.100**	**-26.481**	**20.790.047**	**-**	**-**	**-139.793**	**36.629.310**	**1.835.552**	**1.835.552**
Totaal vaste activa	**425.730.991**	**47.951.586**	**47.019.860**	**-2.558.100**	**44.709.916**	**8.126.543**	**-2.056.530**	**-561.811**	**470.816.080**	**18.613.746**	**42.533.616**

Overzicht langlopende leningen

Overzicht langlopende geldleningen o/g (opgenomen geldleningen per 31 december 2016)

Categorie Geldgever + leningnummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Type lening	Jaar van de laatste aflossing	Rentepercentage huidige %	Rentepercentage event. herzieningsdatum	Restantbedrag van de lening op 1 jan. 2016	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar aangegane geldleningen	Bedrag van rente ten laste van 2016	Bedrag van aflossing in 2016	Restantbedrag van de lening op 31 dec. 2016
Tbv algemene financiering:										
BNG 40.90814.01	9.000.000	20 jr. lin.	2020	4,320		2.250.000		79.375	450.000	1.800.000
ASN 174	7.500.000	11 jr. fixe	2016	3,550		7.500.000		145.161	7.500.000	-
Rabobank 19071 / O3513	5.000.000	11 jr. fixe	2016	3,555		5.000.000		133.921	5.000.000	-
NWB 1W0024574	10.000.000	30 jr. fixe	2036	4,125		10.000.000		412.500		10.000.000
NWB 1W0024134	5.000.000	10 jr. fixe	2017	3,760		5.000.000		188.013		5.000.000
BNG 10.102419	5.000.000	40 jr. fixe	2047	4,068		5.000.000		203.400		5.000.000
BNG 40.102583	5.000.000	40 jr. fixe	2047	4,297		5.000.000		214.850		5.000.000
BNG 40.102366	5.000.000	50 jr. fixe	2058	4,040		5.000.000		202.000		5.000.000
BNG 40.102365	5.000.000	50 jr. fixe	2059	4,045		5.000.000		202.250		5.000.000
BNG 40.104240	8.000.000	10 jr. fixe	2019	4,690		8.000.000		375.200		8.000.000
ASN 279	10.000.000	12 jr. fixe	2021	4,680		10.000.000		468.000		10.000.000
BNG 40.104390	10.000.000	9 jr. fixe	2018	4,315		10.000.000		431.500		10.000.000
BNG 40.104717	8.000.000	8 jr. fixe	2017	3,515		8.000.000		281.200		8.000.000
ASN 307	8.000.000	10 jr. fixe	2019	3,770		8.000.000		301.600		8.000.000
NWB 1W0026665RH3 (basisrentelening)	10.000.000	50 jr. fixe	2061	3,198	febr. 2017	10.000.000		320.637		10.000.000
BNG 40.105745	12.000.000	10 jr. lineair	2020	2,459		6.000.000		137.192	1.200.000	4.800.000
NWB 1W0026928	15.000.000	14 jr. fixe	2024	3,540	nov. 2020	15.000.000		531.000		15.000.000
BNG 40.105414.01 (basisrentelening)	15.000.000	50 jr. fixe	2062	3,210	okt. 2018	15.000.000		496.940		15.000.000
BNG 40.107605	10.000.000	4 jr. fixe	2016	1,670		10.000.000		91.964	10.000.000	-
BNG 40.107606	5.000.000	4 jr. fixe	2016	1,750		5.000.000		70.240	5.000.000	-
BNG 40.107721	10.000.000	15 jr. fixe	2027	3,300		10.000.000		330.000		10.000.000
Sachsen AG	15.000.000	20 jr. fixe	2032	3,380		15.000.000		507.000		15.000.000
Süddeutsche Lebensversiecherung	5.000.000	20 jr. fixe	2032	3,380		5.000.000		169.000		5.000.000

BNG 40.108267	8.000.000	3 jr.+4 mnd fixe	2016	0,875		8.000.000		39.890	8.000.000	-
BNG 40.108268	10.000.000	3 jr.+10 mnd fixe	2017	1,035		10.000.000		103.522		10.000.000
BNG 40.108269	10.000.000	4 jr.+8 mnd fixe	2017	1,230		10.000.000		123.000		10.000.000
NWB 1W0025401TR	8.745.000	50 jr. lineair	2058	4,760		7.520.700		351.006	174.900	7.345.800
Provincie Noord-Brabant OL215146	10.000.000	10 jr. fixe	2025	1,000		10.000.000		100.000		10.000.000
Provincie Limburg	10.000.000	10 jr. fixe	2025	1,400		10.000.000		140.000		10.000.000
NWB 1 0029030	7.500.000	10 jr. fixe	2026	0,927			7.500.000	52.572		7.500.000
NWB 1 0029031	7.500.000	10 jr. fixe	2026	0,927			7.500.000	52.572		7.500.000
BNG 40.110687	10.000.000	7 jr. fixe	2023	0,218			10.000.000	5.614		10.000.000
BNG 40.110773	10.000.000	15 jr. fixe	2031	1,007			10.000.000	17.105		10.000.000
BNG 40.110854	10.000.000	12 jr. fixe	2028	1,063			10.000.000	5.825		10.000.000
Renteswap Deutsche Bank 3576304L	10.000.000	40 jr.	2053	3,425		10.000.000		346.351		10.000.000
Tbv project Stadskantoor:										
BNG 40.88278.01	9.983.165	50 jr. ann.	2050	1,115	juli 2025	9.063.099		99.865	213.120	8.849.979
Tbv project De Spiegel:										
BNG 40.107544 (vh.Triodos 000116)	10.000.000	30 jr. fixe	2037	3,640	jan. 2017	10.000.000		364.068		10.000.000
rentekorting tgv. Cultuur (intern)				0,500				50.000		
Triodos Cultuurfonds 000558	5.000.000	25 jr. lineair	2034	3,178	dec. 2019	3.800.000		120.712	200.000	3.600.000
rentekorting tgv. Cultuur (intern)				0,400				15.200		
Triodos Bank N.V. 2205 4093 79	6.000.000	27 jr. fixe	2037	1,106	april 2018	6.000.000		75.450		6.000.000
Tbv doorlenen aan Het Zand:										
NWB 1W0022120RH	3.233.184	30 jr. lineair	2032	2,230	dec. 2022	1.832.138		40.850	107.773	1.724.365
NWB 1W0013035RH2	907.560	40 jr. lineair	2034	2,500		431.091		10.494	22.689	408.402
Herfinanciering woningbouw:										
BNG t.b.v. SWZ (vh. A.Z.C.W.)	4.131.669	2 ann.len.	2016			2.782.914		105.491	2.782.914	0
BNG t.b.v. SWZ (vh. Beter Wonen)	2.869.920	1 ann.len.	2022	5,235		1.347.723		70.553	164.347	1.183.375
BNG t.b.v. Openbaar Belang	2.087.389	1 ann.len.	2034	2,590		1.501.598		38.891	62.173	1.439.425
BNG t.b.v. Delta Wonen (vh. SAVO)	19.355.088	4 ann.len.	2034			12.815.294		594.116	587.924	12.227.370

Tbv doorlenen aan Sporthal Zwolle Zuid:										
BNG 40.86510.01	1.231.106	40 jr. lineair	2037	3,860		677.108		26.136	30.778	646.330
Tbv objectfinanciering:										
Stim.fonds Vhv t.b.v. SWZ herontwikkeling	750.000	10 jr. ann.	2019	1,500		348.871		4.490	108.386	240.485
Subtotaal opgenomen geldleningen	**374.794.081**					**300.870.535**	**45.000.000**	**9.246.718**	**41.605.004**	**304.265.531**
Leningen in administratie Sociale Zaken										
Opgenomen (rente-)leningen BBZ						2.278.420	691.036		494.848	2.474.608
Opgenomen leningen W I K						18.496	22.757		25.982	15.271
Totaal leningen in administratie Sociale Zaken	**-**					**2.296.917**	**713.793**	**-**	**520.830**	**2.489.880**
Totaal Langlopende geldleningen o/g	**374.794.081**					**303.167.452**	**45.713.793**	**9.246.718**	**42.125.834**	**306.755.411**

Overzicht langlopende geldleningen u/g (verstrekte geldleningen per 31 december 2016)

Geldnemer	Oorspronke-lijk bedrag van de geldlening	Type lening	Jaar van de laatste aflos-sing	Rentepercentage		Restant-bedrag van de lening c.q. deelne-neming op 1 jan. 2016	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar verstrekte geldleningen	Bedrag van afwaarde-ring wegens waarde-vermind-ering	Bedrag van		Restant-bedrag van de lening op 31 dec. 2016
				hui-dige %	event. herzie-nings-datum				ontvangen rente in 2016	ontvangen aflossing in 2016	
Leningen aan:											
Woningbouwcorporaties											
SWZ - herontwikkeling oude ambachtschool	750.000	annuïtair	2019	1,500		357.796			5.367	108.300	249.496
SWZ - vh Beter Wonen - 1 lening	2.925.895	annuïtair	2022	5,245		1.347.722			70.688	164.347	1.183.375
SWZ - vh AZCW - 2 leningen	4.131.669	annuïtair	2016			2.782.914			105.491	2.782.914	-
Openbaar Belang - 1 lening	2.087.389	annuïtair	2034	2,590		1.501.598			38.891	62.173	1.439.425
Delta Wonen - 4 leningen	19.355.087	annuïtair	2034			12.815.294			594.116	587.924	12.227.370
Deelnemingen											
ROVA	2.603.241	achterg.lng		8,000	2021	2.603.241			208.259		2.603.241
Vitens	3.044.700	achterg.lng	2021	2,500	jaarlijks	1.217.880			39.704	202.980	1.014.900
Enexis	499.158	achterg.lng	2016	9,000		499.158			179.697	499.158	-
Zuiderzeehaven	667.057	achterg.lng				667.057					667.057
Overige verbonden partijen											
Veiligheidsregio Marsweg 39; brandweerkazerne tijdelijk regio	13.565.189	annuïtair	2016	2,200		13.124.466			288.738	13.124.466	-
Veiligheidsregio Middelweg 235; brandweerkazerne tijdelijk regio	4.593.608	annuïtair	2022	3,300		4.404.648			145.353	101.048	4.303.599
Tranche C Vordering op Enexis B.V.	1.188.000	achterg.lng	2016	4,650		1.188.000			49.881	1.188.000	-
Tranche D Vordering op Enexis B.V.	831.601	achterg.lng	2019	7,200		831.601			64.886	283.461	548.140
Overige langlopende leningen											
Het Zand 92 - 01	4.310.912	lineair	2032	3,240	2022	1.832.137			59.361	107.773	1.724.364
Het Zand 94 - 01	907.560	lineair	2034	2,760		431.091			11.585	22.689	408.402

Sporthal Zwolle-zuid	1.231.106	lineair	2037	4,160		677.107			27.528	30.778	646.330
ZLTB	57.479	lineair	2031	4,950		24.197			1.198	1.513	22.685
a.v. PEC	36.302	annuïtair	2028	5,400		22.656			1.223	1.247	21.409
Accretio; zonnepanelen	41.310	annuïtair	2016	4,600		38.439			971	38.439	-
Vivente-Ichtus; zonnepanelen	10.169	annuïtair	2037	4,600		9.462			435	258	9.205
Vivente-Klokbeker; zonnepanelen	57.078	annuïtair	2037	4,600		53.111			2.443	1.446	51.665
Vivente-Zevensprong; zonnepanelen	42.037	annuïtair	2037	4,600		39.115			1.799	1.065	38.050
Verstrekte startersleningen Stimuleringsfonds	3.667.193	annuïtair				3.394.155	12.349		62.833	386.546	3.019.958
Leningen riolering aan 11 particulieren	29.953	annuïtair				15.493			739	1.694	13.799
Stadlandbos B.V. vml Ecodrome	850.000	lineair	2019			850.000				250.000	600.000
Odeon de Spiegel	991.717	lineair	2023			861.717				80.000	781.717
Overige uitzettingen > 1 jaar aan openbare lichamen											
Gem. Hattem, afkoopsom aandeelhouderschap Wezo N.V.	475.140	lineair	2019			475.140				118.785	356.355
Gem. Zwartewaterl, afkoopsom aandeelhouderschap Wezo N.V.	567.667	lineair	2019			567.667				141.917	425.750
Totaal leningen aan:	**69.518.217**					**52.632.865**	**12.349**		**1.961.188**	**20.288.920**	**32.356.292**
Leningen verstrekt vanuit Sociale Zaken											
Leningen nABW						509.596	110.012	48.695		105.467	465.445
Opgenomen leningen nABW						-424.810	-74.198			-105.467	-393.541
Uitstaande (rente-) leningen BZ						2.278.420	632.694	80.249		356.257	2.474.608
Uitstaande leningen W.I.K.						47.018		10.848		4.286	31.884
Krediethypotheken nABW						487.563	62.200			77.845	471.918
Kredietnemers SchuldHulpVerlening						75.427	71.102			64.940	81.589
Voorziening risico oninbaar schuldhulpverlening						-75.427	-8.364			-2.202	-81.589
Totaal leningen verstrekt vanuit Sociale Zaken						**2.897.788**	**793.446**	**139.792**		**501.126**	**3.050.315**
Totaal verstrekte langlopende geldleningen	**69.518.217**					**55.530.653**	**805.795**	**139.792**	**1.961.188**	**20.790.046**	**35.406.607**

Overzicht gewaarborgde geldleningen

Risicoanalyse (monitoring) gegarandeerde geldleningen

Soort	Garantstel-ling / waar-borgfonds	Omvang jaar-rek. 2016	Omschrijving garantstelling / waarborgfonds	Omschrijving risico
Woningcorporaties Landelijk toegelaten instellingen	WSW	662.441.094 48.334.603	Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor leningen zodat corporaties een lagere rente kunnen aantrekken. Gemeenten en Rijk kunnen in laatste instantie worden aangesproken, dat wil zeggen: als er geen geld meer in het fonds zit. Rijk en gemeenten zijn samen achtervang als het vermogen van het waarborgfonds tekortschiet. Zij moeten dan renteloze leningen verstrekken (het Rijk en de gemeenten ieder 50 procent). Nadeelgemeenten betalen 25 procent. De andere 25 procent moet worden opgebracht door alle gemeenten, inclusief de nadeelgemeenten. Dit is overigens nog nooit gebeurd. De som van de geborgde leningen waarvoor een gemeente een achtervangpositie inneemt bij het WSW mag maximaal gelijk zijn aan de som van de laatst bekende WOZ-waarden van bezit in die gemeente. Het betreft hier door de deelnemer ingebrachte en door het WSW als onderpand geaccepteerd bezit.	Het risico dat gemeenten lopen bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine en renteloze lening, die het WSW te zijner tijd terugbetaalt. Dit speelt pas als een corporatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen èn het garantievermogen van het WSW niet toereikend blijkt. De gemeente wordt dan aangesproken voor het genoemde percentage (zie vorige kolom) afhankelijk van waar de problemen zich voordoen. Dit kan dus ook zijn als er zich problemen voordoen bij een corporatie elders in het land. Financiële problemen bij Zwolse corporaties kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest).
Particuliere woninghypotheken	NHG / WEW	1.115.000.000	Het Waarborgfonds eigen woningen (WEW) staat garant voor de onder Nationale hypotheek garantie (NHG) afgegeven hypotheken aan particulieren. Per 1-1-2011 is er geen achtervang meer voor gemeenten bij nieuwe NHG hypotheken. De achtervangpositie voor de NHG hypotheken van voor 1-1-2011 blijft bestaan.	Het WEW kan bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld. Tot ongeveer 2009 stegen de huizenprijzen waardoor de risico's minder groot waren. Daarnaast is de regel om voor NHG in aanmerking te komen dat de waarde van het onderpand niet volledig mag worden gefinancierd. De meeste risico's zitten in de NHG garanties tussen 2009 en 2011 vanwege waardedaling door de economische crisis.

Monumentale en behoudenswaardige panden	Gemeente Zwolle	851.827	De gemeente Zwolle staat garant voor de door het Nationaal Restauratiefonds (NRF) verstrekte laagrentende restauratiehypotheken van onroerende goederen in de gemeente Zwolle ('Revolvingfund, restaurantiefonds (oud)'). Daarnaast verstrekt de gemeente 'Subsidies op termijn'. Hierbij gaat het NRF er vanuit dat de gemeente tot een bepaald maximum 100 % subsidie verleent in de goedgekeurde kosten van voorzieningen tbv monumenten cq stadsvernieuwingspanden. Deze subsidie wordt echter pas na 15 jaar uitgekeerd. Voor het bedrag van de op termijn uit te betalen subsidie kan de eigenaar een aflossingsvrije lening met een, voor restauratiehypotheken, gunstig rentepercentage bij het NRF aantrekken.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij de geldnemer kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest). De leningen zijn verstrekt na onderzoek van kredietwaardigheid door het NRF, er is een notariële akte opgesteld en er is hypotheek gevestigd. Het NRF zal slechts een beroep doen op gemeentegarantie als de eigenaar niet aan de betalingsverplichting voldoet en executoriale verkoop van het pand vervolgens onvoldoende oplevert om de restschuld te voldoen. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat de huizenprijzen sinds 1996 aanmerkelijk zijn gestegen. Mocht het NRF zelf in financiële problemen komen, dan staat het Rijk garant. Sinds 2002 worden geen nieuwe garantstellingen meer verstrekt door de gemeente Zwolle.
Verkrijgen en verbeteren eigen woning	50% Rijk en 50% Gemeente	7.185.491	Tot 1995 hebben gemeenten garanties verleend ter bevordering van het eigen woningbezit. Het Rijk staat voor 50% garant en de gemeente voor 50%. Er worden geen nieuwe garanties meer verstrekt.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Het gaat dan om de helft van de betreffende financiering, voor de andere helft staat het Rijk garant. Sinds 2002 worden geen nieuwe garantstellingen meer verstrekt door de gemeente Zwolle. Over het algemeen zal de waarde van de woningen gestegen zijn tov de periode van voor 1995.
Sportverenigingen	Klein deel SWS, grote deel gemeente Zwolle	3.641.009	De gemeente fungeert als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. Bij 3 van deze leningen (Hoge Laar hoofdsom € 1.225.000,- en stand volgens overzicht geldverstrekker ultimo 2016 € 730.001,-, VV Berkum hoofdsom € 100.000 en stand ultimo 2016 € 90.000,-, en TC'91 hoofdsom € 87.500,- en stand ultimo 2016 € 83.125,-) fungeert de gemeente samen met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. De SWS garandeert 50% van de te lenen hoofdsom met een maximum van € 250.000,-. De rest van de garantie is voor risico van de gemeente. In dit bedrag is ook de garantstelling aan PEC Zwolle opgenomen.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij Zwolse sportverenigingen kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest). Door de economische crisis kampen sportverenigingen sinds een aantal jaar met afname leden waardoor de inkomsten dalen.
NV Wezo	Gemeente Zwolle	10.352.756	In het laatste kwartaal van 2015 is gemeente Zwolle 100% eigenaar geworden van de NV Wezo. Hierdoor staan wij garant voor de kortdurende en langlopende geldleningen van deze NV richting de BNG	Er is sprake van een enig risico, ingeval van WEZO NV haar verplichtingen niet kan voldoen. Daar staat tegenover een zekerheidstelling van al het onroerend goed van de NV.
Overig, met name: Kringloop, Dierenasiel, SWZ, (niet WSW) en Stadkamer	Gemeente Zwolle	6.082.344	De gemeente fungeert als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. In 2016 is in de categorie overig aan de Stadkamer voor de inrichting een borgstelling afgegeven.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij de geldnemer kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest).
Totaal		**1.853.889.124**		

Subsidiestaat

Subsidiestaat rekening 2016

	Gesubsidieerden	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Programma's				
Programma Volkshuisvesting				
	incidentele subsidies	16.955		-184.500
	Overige Woningbouwprogrammering	3.173		
	Woningbouwprogrammering	20.128	0	-184.500
	Overige doelgroepenbeleid			97.006
	Beleid stedelijke vernieuwing	0	0	97.006
	incidentele subsidies	25.000		
	Doelgroepenbeleid	25.000	0	0
Programma Economie				
	incidentele subsidies	10.000		50.500
	Marketing en promotie	10.000	0	50.500
	incidentele subsidies	716.356	500	420.000
	Relatiebeheer/Acquisitiebeleid	716.356	500	420.000
	H.T.C.	-2.500		
	City Centrum Zwolle Winkeliers	1.000	6.000	6.000
	Carnavalsvereniging De Eileuvers	3.300	2.900	2.900
	Nationale Gedenkdagen, ce	9.180		
	HESZ	10.000		
	Stichting Sport Evenementen	30.000	30.000	30.000
	Stichting Halve Marathon	30.000	30.000	30.000
	Niek van der Sprong Culturele Producties		110.000	100.000
	Stichting Stadshagen Totaal			3.500
	De freule van Eekhout Sti		2.600	2.600
	Straten Festival Zwolle	32.000	32.000	32.000
	Stichting Stadsfestival Zwolle	140.000		10.000
	Bevrijdingsfestival Overi	50.000		5.000
	Vereniging Citycentrum Zwolle	8.000		-6.000
	Stichting Zwolle Unlimited	55.000	55.000	55.000
	Stichting Oranjepret Zwolle	3.000	3.000	3.000
	IJsCo B.V.	20.000	20.000	
	Productiebureau Bevrijdingsfestival Over		50.000	45.000
	Stichting Evenementen Zwolle			6.000
	Batavia GmbH		5.000	5.000
	Evenementen	388.980	346.500	330.000
	Stichting Marketing Oost	391.000	243.315	241.000

	Toeristisch beleid	391.000	243.315	241.000
	incidentele subsidies			4.000
	Aansluiting onderw/arbeidsmark	0	0	4.000
Programma Bereikbaarheid/Mobiliteit				
	incidentele subsidies	34.555	35.000	136.960
	Verkeers mngt en mobiliteibeh	34.555	35.000	136.960
Programma Groene leefomgeving en milieu				
	incidentele subsidies	396.500		211.200
	st. Milieuraad Zwolle	23.120	29.185	23.120
	Duurzaam stedelijk beheer	419.620	29.185	234.320
	incidentele subsidies			282.774
	Groenbeleid	0	0	282.774
Programma Ruimte en cultuurhistorie				
	incidentele subsidies	27.074	45.732	51.598
	Monumentenzorg	27.074	45.732	51.598
	Z.A.P. Stichting	2.500		0
	Visies, prog. en projecten	2.500	0	0
Programma Onderwijs				
	incidentele subsidies			
	Wijkvereniging Berkum	16.500	16.500	16.500
	Artez Hogeschool vd Kunst	269.184	186.759	180.000
	Onderwijshuisvestingsbeleid	285.684	203.259	196.500
	incidentele subsidies	5.750	10.000	12.000
	Hedon Podium voor Popcultuur		54.042	54.042
	STOEV			2.000
	SOOZ		1.500	
	Vrieden van Elektra regio Zwolle	2.000	2.500	
	Stichting stad & Cultuur	54.478		
	Studentenbeleid	62.228	68.042	68.042
	incidentele subsidies	112.440	129.075	17.240
	Brede School	112.440	129.075	17.240
	incidentele subsidies	1.663.972	1.541.592	1.769.304
	Gem.onderwijs achterstandbeleid	1.663.972	1.541.592	1.769.304
Programma Veiligheid				
	APVOO-Prostitutie	1.936		
	GGD IJsselland		2.600	
	APV openbare orde	1.936	2.600	0
	Dierenasiel	306.227	306.227	303.784

	Dierenasiel	306.227	306.227	303.784
	Veiligheidsregio Ijsselland	8.739.951	8.873.200	8.808.036
	Integrale veiligheid	8.739.951	8.873.200	8.808.036
Programma Integraal beheer openbare ruimte				
	incidentele subsidies	26.914	27.349	2.100
	Schwering NP			110.344
	Travers, wijkboerderijen	390.525	376.798	371.698
	Wijkvereniging WVF			485
	Kinderboerderij Berkum	1.465		1.840
	Stichting Zwols Dierenasiel	14.873	15.544	14.747
	Dierenambulance Zwolle e.o.	28.015	28.015	27.791
	Vereniging van Jeugdtuinvrijw.	3.120	2.600	1.260
	Buurtweide 't Noorden			235
	Dierenweide Stadshagen stichting			1.490
	Wareweide de			4.570
	Buurtweide De Ramshorst			1.198
	Wollewei, de			1.127
	Dierenweide 't Spiekertje			1.310
	Plaatselijk Belang Windesheim en omstrek			300
	Ver. Plaatselijk Belang Windeshein eo			698
	SWA Dierenweide			1.375
	Stinsweide			1.280
	Wijkvereniging De Vlasakkers			576
	Stichting Kinderboerderijen Zwolle			-2.900
	Stichting de Stadshoeve	20.000		
	Paarsbeheer	484.912	450.306	541.524
	Riviergemeenten, Nederland		4.162	
	Blauwbeheer	0	4.162	0
	Garantieregeling oud papier	199.438	220.000	
	Afval	199.438	220.000	0
Programma Cultuur				
	Stichting Bibliotheek Zwolle	3.912.763	3.823.435	3.824.917
	Bibliotheken	3.912.763	3.823.435	3.824.917
	incidentele subsidies	54.000	104.107	75.000
	Christelijke Brassband "David"	16.152		
	Stichting Zwolse Theaters	-8.965	100.000	100.000
	Gnaffel theater st	103.179	82.602	102.354
	Odeon De Spiegel	4.125.597	4.128.233	4.123.880
	Hedon Podium voor Popcultuur	1.194.618	1.185.107	1.189.071
	Stichting Filmtheater Fraterhuis	11.250	15.903	16.023
	The Young Ones B.V.		30.000	
	Kameroperahuis Stichting	25.450	50.650	25.247
	Podiumkunsten	5.521.281	5.696.602	5.631.575

Overige festivals		477	
Festivals	0	477	0
Overige cultuureducatie			
Stichting De Stadkamer	1.199.800	1.516.986	1.308.026
Mee Doen Stichting	38.000	37.696	35.000
St. de Muzerie			
Cultuureducatie	1.237.800	1.554.682	1.343.026
incidentele subsidies	106.617	130.479	103.896
Zangverenigingen		8.643	
Alg.Muziekvereniging Voorwaarts	13.074	16.531	13.074
Christelijke Brassband "David"	5.695	5.926	5.416
Stichting De Stadkamer	67.592		
Kunst en Vermaak, Accorde	1.350	1.640	1.875
Kunst na Arbeid muziekvereniging	6.278	6.175	6.814
Slavisch Koor Zwolle	1.188	1.179	1.188
Euphonia	3.563	3.545	3.563
Zang en Vriendschap Weste	840	1.179	600
Con Amore	1.188	1.179	
Sangh en Spel Geref.Koren		1.179	
Studentenkoor Zwols		710	
Zangraad Zwolse	3.000	3.000	
Commissie Orgelconcerten		3.272	
Gitaarweken Zwolle		6.600	6.000
Christelijk Gemengd Koor Gloria Patri	1.100	1.179	630
Christelijke Zangvereniging De Roepstem	1.188	1.179	
Nieuwe Ster, de	3.500	3.545	3.500
Anthem, Koor voor kerkmuz	1.188	1.179	1.188
Caecilia toonkunstkoor	3.500	3.545	3.500
Overijssels Kamerkoor	1.188	1.179	1.188
Zanglust Windesheim		847	
Vocaal Ensemble Zwols	1.150	1.154	3.200
Prins Willem Alexander Dr		7.913	
Excelsior muziekverenigin	10.321	9.619	10.342
Thomas a Kempis Orkestvereniging	4.800	2.694	4.800
Nooit Gedacht Muziekveren	7.706	7.444	7.580
Kunst en Cultuur Overijss			
Schnitgerprijs Stichting			
Christelijk Mannenkoor Zwolle	1.000	1.179	1.000
Liter activit Zwolle st	5.000		-600
Popkoor Swingshift	1.171		824
Musica Vocalis Stichting	1.150	1.064	1.150
Melodysingers, Het Bestuu	1.188	1.179	1.188
Inn Singers Zangver. De	1.080	787	1.080
Kinderkoor Konstantijn		1.179	
Driezorg Zwolle		8.000	
Zwols Symfonie Orkest	2.900	2.662	2.974
Promise Interkerkelijk koor	690	809	800

Bigband Allotria	2.000	1.678	2.000
Kamerkoor Convocaal	1.188	1.009	523
Kerk en Muziek, Commissie	3.000		
Stichting Hanze Orkest	2.974	2.974	2.974
Eco-Muze st	6.944	6.944	6.944
Vuurvogel Stichting	3.569	2.974	
Zwols Shantykoor De Isela	1.188	1.030	1.188
Looft den Heer Chr. Gem.	1.188	1.179	1.188
Zwolse Beiaard Stichting	2.582	2.645	2.582
Jubal Zwolle	9.080	8.009	9.435
Gitaarwerken Zwolle Stich	6.500		500
Groot Mannenkoor Zwolle	1.188	1.179	1.188
Zwolsche Accordeon ver. M	2.200		2.050
Lowland Brigade Pipe Band	1.500	699	1.500
Benjamin Britten Orkest	10.474		2.974
Multiple Voice	900		900
Bazuin de Chr.Harmonieork	10.332	10.415	10.086
De Zwolsche Harmonie en D	4.529	5.474	5.965
Huismuziek afdeling Zwoll	1.500		1.500
Theater i nitiatief Zwoll	1.050		1.080
Zwolse Omroep Organisatie	72.650	74.584	74.584
Zwols Muziek theater	9.333		5.981
Second Voices The	720		700
Gioia vrouwenkoor verenig	1.160		1.145
Popkoor On-Cue	1.188		1.188
Studentenkoor Zwolle	2.915		3.500
Stichting Kinderkoor Konstantijn	1.148		1.050
Stichting de Vuurvogel			3.569
Stichting Mpingo			2.974
Cantiamo Zwolle			1.188
Stichting Grote Kerk Zwolle			3.000
Amateurkunst	423.205	370.366	340.226
incidentele subsidies			
Stedelijk Museum Zwolle	1.059.409	1.051.841	1.050.934
IJsselacademie St.	30.277	33.188	30.035
Buurtmuseum Kamperpoort	13.547	13.620	13.439
Museum de Fundatie Stichting	715.823	686.175	685.296
Musea	1.819.056	1.784.824	1.779.704
Historisch Centrum Overijssel	1.519.476	1.478.001	1.507.320
Lokale geschiedenis	1.519.476	1.478.001	1.507.320
Kunstenaars Belangenvereniging		4.829	
Belangenvereniging Zwolse	4.600		4.500
Culturele werkplaats R10	108.253	107.350	107.387
Stichting Kunstwegen			2.500
Ateliers Zwolle	135.390	135.417	134.307
Beeldende kunst	248.243	247.596	248.694

Programma Sport				
	incidentele subsidies	92.612	343.970	145.087
	St. Travers	73.328		72.740
	WijZ	126.116	56.114	128.855
	VG Sport Zwolle	11.966	11.000	13.563
	Revas De Peperbus	14.015	15.635	13.623
	Zwolse Wandel Verenigingen	5.000	2.500	2.500
	Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en R		25.525	
	Swoll 1894 Zwemvereniging	2.200	17.555	17.555
	Hoefijzer 't Paardrijden	10.251	10.450	11.083
	Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en R			21.034
	Hogeschool Windesheim	75.000	76.951	
	SportService Zwolle St.	1.254.840	1.243.108	1.374.982
	St Kids Zwolle	5.742	10.713	7.126
	Bestuur WRZV/De Boog	9.003	8.012	8.213
	Breedtesport	1.680.073	1.821.533	1.816.361
	incidentele subsidies	650	-28.919	-30.180
	PEC 1910 atletiekver.	4.875		
	CSV '28 voetbal	4.550		
	Honk- en Softbalvereniging Blue Hawks Zwolle	1.300		
	Voetbalvereniging Berkum	7.800		
	WRZV Sporthallen	62.022	63.276	62.022
	Sportvereniging Zwolsche Boys	3.900		
	Landstede stichting	146.000	146.000	
	Rechterland Exploitatie B.V.			146.000
	SVI clubhuis st	7.150		
	V.V. Z.A.C.	3.900		
	Wijthmen voetbal	1.300		
	SV.Zwolle-Voetbal	7.150		
	Voetbalvereniging Be-Quick	3.900		
	Oranje-Zwart korfbal	3.900		
	VSW V.V.	650		
	Holtenbroeker Football Club Storica	3.900		
	Rugby Club Zwolle	650		
	Tyfoon SV	3.900		
	Optisport Zwolle B.V.	2.193.301	2.224.778	2.275.455
	Stichting Sporthal Zwolle-Zuid	70.432	71.693	69.869
	Voetbalvereniging W.V.F.	7.800		
	H.T.C.	1.950		
	Christelijke Korfbalvereniging "Sparta"	1.300		
	Hockeyclub Zwolle	2.600		
	Vdb-Advies	2.600		
	Openluchtbad Zwolle, Vereniging	56.000	56.000	56.000
	Oranje Zwart ZVV			
	Sportaccommodaties	2.603.480	2.532.828	2.579.166
Pilot sociaal domein				
Programma Samenleving				
	incidentele subsidies		30.477	3.000

Vrijwilligerscentrale st.	612.006	1.061.110	1.061.110
Stichting Present Zwolle	66.353	65.446	65.822
PaRT Zwolle Welzijn		9.181	
Alzheimer Nederland	8.469	8.469	8.469
Stichting OZOverbindzorg.nl	60.000		
Stichting Mantelzorg	3.460		3.460
Vrijwilligersbeleid	750.288	1.174.683	1.141.861
incidentele subsidies	14.000		
St. Dorpshuis Windesheim	2.000	2.023	2.000
Spoolde buurthuis		2.023	
St.Gemeenschapscentrum De Elshof	2.000	2.023	2.000
Stichting Ontmoetingscentrum "Westenholt			25.000
WijZ	68.405	64.862	60.271
Dieze-Oost wijk en speeltuinvereniging	4.230	45.860	2.770
Wipstrikkerkwartier wijk- speeltuinvereniging	39.420	39.390	39.420
St. Aa landen wijkcentrum de Bolder	34.100	38.594	38.600
Travers	369.930	364.230	364.230
Wijkvereniging Berkum de Weijenbelt	23.495	25.787	23.495
Noorden Wijkvereniging		2.023	
Buurthuis Eben-Haezer			20.062
Wijkcentrum De Enk	82.270	81.063	82.270
Anker het ontmoetingscentrum	27.000	28.437	2.000
Beleid accommodaties	666.850	696.315	662.118
incidentele subsidies			
Travers	2.680.491	2.717.710	2.726.383
Sociaal cultureel werk	2.680.491	2.717.710	2.726.383
incidentele subsidies			
Overige wijkverenigingen		2.701	
Wipstrikkerkwartier wijk- speeltuinvereniging	6.000	6.605	6.000
Aa-landen wijkgemeenschap st.	12.000	12.066	9.000
Holtenbroek Wijkgemeenschap	9.000	9.004	12.000
Bollebieste Buurtvereniging	3.092	3.074	3.092
W.V.F. wijkvereniging	5.900	5.797	5.970
Zwolle-Zuid Wijkvereniging	24.000	25.863	24.000
Wijkvereniging Veeralleekwartier	2.902	2.832	2.918
Wijkcentrum Dieze-Oost		5.591	
Wijkvereniging plaatselijk belang Windesheim	2.466	2.457	
Kamperpoort wijkverenigin	2.894	2.859	
Wijthmen plaatselijk belang	2.681	2.624	2.674
Spoolde Oranjevereniging			1.900
Noorden Wijkvereniging		2.931	
Vlasakkers,wijkvereniging	3.188	2.858	
Bewonersvereniging Binnenstad	4.410	3.287	4.410
Langenholte buurtvereniging	1.859	1.864	1.850
Stadshagen Totaal Stichting	19.000	16.108	19.000
Assendorper Zaken	11.677	11.378	11.677

Spoolde Oranjevereniging	1.500		
Eben Haëzer Buurthuis	2.062		
Berkum Wijkvereniging	5.800	5.855	5.800
St. Recreatieve Initiatieven Kamperpoort			2.829
Plaatselijk Belang Windesheim en omstrek			2.400
Wijkvereniging De Vlasakkers			3.188
Holtenbroek Kwaliteitspan		5.018	
Wijkorganisaties	120.431	130.772	118.708
incidentele subsidies		310.819	308.000
C.O.C.	2.750	2.740	15.250
St. de Zwolse bal speel-o-theek		5.712	
Stichting Slachtofferhulp Nederland	10.175	14.705	10.175
Pavarini stichting kindercircus	5.500	6.397	5.500
RiMa - educatie			10.000
Welzijnsbeleid	18.425	340.373	348.925
incidentele subsidies	-550	179.463	
Vluchtelingenwerk Zwolle st.	108.993		
Stichting Vluchtelingenwerk Overijssel	101.445	210.558	213.172
Tactus Verslavingszorg			1.853
Art.1 Overijssel stichtin	45.287	46.732	46.582
Zelforganisatie minderheden	255.175	436.753	261.607
incidentele subsidies	175.795	30.342	35.154
WijZ	962.733	955.031	958.870
COSBO	3.870	3.839	3.870
Ouderenbeleid	1.142.398	989.212	997.894
incidentele subsidies	204.000	2.000	
Beleid meervoud. problematiek	204.000	2.000	0
incidentele subsidies	15.000	35.397	-8.420
GGD Ijsselland		2.018.468	2.043.128
GGD Regio Ijssel-Vecht	1.377.187	45.632	55.000
Jeugdgezondheid uniform	1.392.187	2.099.497	2.089.708
incidentele subsidies	40.000	600	
GGD Ijsselland	30.824		
Jeugd en jongerenwerk		13.994	
Wijk- en Speeltuinvereniging "Het Noorde	2.504		2.952
Wijk-/Speeltuinver. Wipstrikkwartier	1.200	4.236	4.200
Stichting Wijkorganisatie Holtenbroek N.			1.376
Stichting Travers	6.750		
Stichting Vaandrig Lengton Groep	2.500	3.750	2.000
Jeugdraad Hervormde Wijkg	2.095	3.363	1.864
Wijkvereniging Berkum			
Christelijk Jongeren Ver	1.966	1.038	2.299
Zeeverkennersgroep Zwolsc	1.600	1.636	1.750
Scouting Huysmangroep Sti	1.797	3.527	392

Wijkvereniging Veeralleekwartier	725		
Kamperpoort wijkverenigin			725
Christofoor Zeeverkenners	1.480	1.079	1.707
Jan Lijdinggroep Zwolle stichting	2.114	1.895	2.188
Wijkvereniging WVF	1.916		1.916
Kippers Hopman Scouting st	3.742		3.750
Christelijke Scoutinggroep Indaba	4.075	4.714	4.297
YMCA christelijk jongeren verbond ov	1.411	725	1.818
Kippers Hopman(niet gebr)		3.527	
Wijk- en Speeltuinvereniging Wipstrikkwa	3.000		
Scouting St. Zwolle Zuid	4.850		4.500
Holtenbroek Speeltuinver.	5.000	5.151	
Jeugdland		20.910	
Wijkvereniging Berkum	6.100		6.100
St. Recreatieve Initiatieven Kamperpoort	749		749
Jeugdraad Adventskerk Zwo	4.184		3.768
Wijkorganisatie Holtenbro	1.376		
CJV Windesheim	504	626	
Stichting Stadshagen Totaal	2.900		2.400
Plaatselijk Belang Windesheim en omstre	746	1.929	2.818
Ver. Plaatselijk Belang Windeshein eo	2.056		
Speeltuinvereniging Assendorp	6.750	7.080	6.750
Scoutinggroep Renatum 57	1.062	1.303	1.062
Oudervereniging gereforme	1.500	1.599	1.500
Werkgroep dierenweide Aal	2.238		2.238
Jeugdland HWZ	650		650
Stichting Travers			6.750
Wijkvereniging De Vlasakkers	500		500
Speeltuinvereniging Holtenbroek			5.000
Jongerenbeleid	150.864	82.682	78.019
incidentele subsidies	102.434	238.671	304.339
Dimence Regio West-Overijssel	71.200	71.200	
Stichting Trias Jeugdhulp			38.785
Kern de, Maatschappelijk Werk en Sociaal	69.492		39.492
GGD IJsselland	163.931	260.431	
GGD Regio IJssel-Vecht			100.986
Travers	255.082	251.626	268.659
Icare	62.524	126.448	95.639
Stichting MEE IJsselkanten			15.264
Stichting Vechterweerd	55.000		55.000
Stichting Mindfit	-15.072		71.200
Opvoedingsonderst/ontwikkeling	764.591	948.376	989.364
Travers	1.211.035	801.347	801.347
Peuterwerk	1.211.035	801.347	801.347
incidentele subsidies	15.500		-500
Doe het zelf garage Indische Buurt Travers	50.792	50.386	50.386
Wijkmanagement	66.292	50.386	49.886

Programma Inwonersondersteuning				
	incidentele subsidies	537.004	311.904	237.159
	WijZ	100.376	99.375	100.376
	de Kern, Maatschappelijk Werk	1.932.637	1.919.768	1.856.539
	Algemeen maatschappelijk werk	2.570.017	2.331.047	2.194.074
	Stichting MEE IJsselkanten	1.299.015	1.298.935	32.010
	Christofoor Zeeverkenners			1.222.200
	Zorgbelang Overijssel			19.687
	Cliëntenondersteuning	1.299.015	1.298.935	1.273.897
	Hospice Zwolle Stichting			9.000
	Diensten in en aan Huis	0	0	9.000
	Incidentele subsidies	1.640.102	1.958.923	150.829
	Trias Jeugdhulp	13.860		
	GGD IJselland	33.359		-27.883
	Stichting Travers	155.314		89.166
	Humanitas District Oost	59.010		54.330
	Deltion College	103.448		
	Bureau Jeugdzorg Overijssel			1.624.459
	Stichting MEE IJsselkanten	16.970		-5.675
	Stichting Dimence	10.928		157.168
	Vrouwenplatform Carree Ov	26.925		
	Big Thinking International	13.200		
	Jeugd- en opvoedhulp	2.073.116	1.958.923	2.042.394
	incidentele subsidies	233.055		9.500
	Icare		73.917	
	GGD IJselland	1.772.838	1.688.256	1.793.566
	Jeugdgezondheid maatwerk	2.005.893	1.762.173	1.803.066
	incidentele bestedingen	266.829		113.335
	Overig Maatschappelijke participatie	32.000	32.000	
	Deltion College			32.000
	Maatschappelijke participatie	298.829	32.000	145.335
	Felua-Groep	17.067		
	Travers	17.464		
	Werkvoorzieningschap Kamp	12.942		
	Inclusief Groep	41.879		
	WEZO GR	17.273.944	16.060.815	15.425.150
	Werkplaatsen buiten Zwolle	-498.046		
	Sociale werkvoorziening	16.865.250	16.060.815	15.425.150
	incidentele subsidies		1.172.097	881.530
	Volwasseneneducatie	0	1.172.097	881.530
	incidentele subsidies			

	Travers	57.234		
	De Bres, stichting	18.580	20.138	
	Stichting Focus	345.666	337.482	337.084
	Stichting Laagdrempelige Inloop Plek Zwo			29.830
	Gehandicaptenbeleid	421.480	357.620	366.914
	incidentele bestedingen	10.000		62.400
	Stichting De Stadkamer	72.000		
	Stichting Bibliotheek Zwolle	-8.100		
	Trajecten (WWB)	73.900	0	62.400
Programma Opvang en bescherming				
	Incidentele subsidies	1.908.404	43.179.874	-1.791.947
	Frion	341.235		-64.015
	Stichting Leger des Heils			3.009.478
	Stichting Philadelphia Zorg	361.674		296.131
	GGD IJsselland			372.562
	Zand het Zorgspectrum st	75.240		81.614
	Driezorg- Stichting voor Wonen,Zorg en W	1.081.097		1.070.246
	Stichting ICARE			29.456
	Bierens Van Boven advocaten			17.056
	Evangelisch Begeleidingsc	1.676.422		1.728.281
	IrisZorg Stichting	989.689		1.096.760
	Stichting Sprank	39.889		58.538
	Stichting LIMOR	899.194		977.008
	Carinova	27.681		4.297
	Stichting J.P. van der Bent	218.394		362.785
	Eleos	2.056.349		2.241.378
	Stichting RIBW Groep Overijssel	18.332.718		18.635.622
	Tactus Verslavingszorg	1.371.182		1.247.813
	Stichting Christelijke Zonnehuisgroep IJ	330.749		364.642
	GGD Gelre-IJssel	116.491		0
	Ontmoeting Stichting	60.508		-49.124
	Creating Balance B.V.	117.547		114.375
	Stichting Timon	68.139		70.594
	Dimence	51.005		-8.053
	GGD IJsselland	184.169		0
	WijZ	6.031		6.352
	Sticht.Zorgcombinatie "Noorderboog"	287.286		273.235
	Omega Groep B.V.	326.247		297.019
	Stichting IJsselheem	1.312.098		1.226.274
	GGz Centraal locatie Vondelhove	5.818.396		6.446.271
	Omega Groep B.V.	162.839		126.792
	PerspektieV B.V.			5.980
	Leger des Heils Welzijns- en Gezondheids	2.963.410		-70.312
	Stichting Verian	12.773		12.326
	Hanzeheerd Brinkhoven	115.901		-3.872
	WoonZorg Combinatie Overijssel B.V.	323.860		414.874
	Stichting Empower Zwolle			42.552
	AndersOm ThuisBegeleiding B.V.	12.600		-5.350

	De Maargies Hoeve	13.300		700
	Coöperatie Boer en Zorg	1.622.647		1.040.210
	Stichting GoedGeregeld	47.831		-16.747
	Stichting Humanitas voor Dienstverlening	31.547		-13.968
	Stichting 's Heeren Loo Zorggroep	205.462		486.329
	Trainingscentrum Overijssel			71.754
	Stichting Vitree			35.095
	Auti Start B.V.	117.864		349.467
	Woonzorgnet B.V.	1.296.176		1.325.152
	Collectief Saxenburgh Groep	212.492		56.499
	Bedrijfsbureau Woonzorg Unie Veluwe	642.997		636.805
	Zorg- en Therapie Centrum Wittelte B.V.	62.120		37.297
	Stichting Bewindvoering Baalderborg	247.538		221.898
	Stichting ZorgAccent	12.876		-7.397
	Stichting Zorggroep Oude en Nieuwe Land	126.540		79.469
	Stichting RST Zorgverleners	16.572		12.765
	ZORGCOÖPERATIE KLAVER4YOU U.A.			6.428
	Zorgstal Gerrits B.V.	77.637		4.086
	Beschermd Wonen	46.382.816	43.179.874	42.963.480
	Incidentele subsidies	496.000	502.914	412.973
	Stichting Kadera aanpak huiselijk geweld	3.146.501	3.243.182	3.277.682
	GGD Ijsselland	20.000	15.490	20.000
	de Kern, Maatschappelijk Werk	81.153	80.504	81.153
	Bureau Jeugdzorg Overijssel	1.958.334	1.958.757	1.958.334
	Huiselijk Geweld	5.701.988	5.800.847	5.750.142
	incidentele subsidies	3.198.650	2.514.358	786.614
	Overige maatsch.opv./verslavingszorg			
	Leger des Heils st.	2.365.313	2.168.159	2.546.967
	WRZV Sporthallen	33.978	34.263	33.978
	GGD Regio IJssel-Vecht	721.773	1.109.371	963.193
	Evangelisch Begeleidingscentrum	494.096	490.148	490.134
	RIBW Ijsselvecht	471.490	468.432	463.840
	IrisZorg Stichting	875.621	868.512	788.631
	LIMOR	833.244	812.227	537.201
	Tactus Verslavingszorg	1.755.306	1.701.878	1.685.790
	GGD Gelre Ijssel	331.050	328.196	
	Ontmoeting Stichting	78.786	79.562	353.413
	Creating Balance B.V.			1.696.624
	Stichting De Herberg		18.139	
	Stichting IrisZorg			11.827
	Maatschappelijke opvang /verslavingsbeleid	11.159.307	10.593.245	10.358.212
Programma Inkomen				
	Overig Armoedebestrijding	152.866	442.500	137.961
	Vrijwilligerscentrale st	20.000		16.650
	Noodfonds Zwolle& omgevin			10.000
	Stichting Jeugdsportfonds	75.000		129.500
	Mee Doen Stichting	45.000		80.000

	De Ruime Wind, stichting	9.360		8.970
	Stichting Weekje Weg	40.303		39.135
	Travers	20.686		
	GGD Regio Ijssel-Vecht	14.550		14.732
	Armoedebestrijding	377.765	442.500	436.948
De organisatie				
	Stichting Vliegramp Tripoli		3.000	3.000
	Stichting Nationaal Monument MH17			5.000
	Burgemeester en Wethouders	0	3.000	8.000
Programma Bestuur en dienstverlening				
	GGD regio	261.438		12.827
	Functionele commissies	261.438	0	12.827
	incidentele subsidies	16.945	14.400	25.250
	Onderst.bestuurlijk proces	16.945	14.400	25.250
	OPV-Handhaven kinderopvang	106.830		68.176
	OPV-Vergunning kinderopvang			79.991
	GGD IJsselland	73.590	171.000	15.871
	Kinderopvang	180.420	171.000	164.038
Totaal generaal		**131.968.583**	**127.457.621**	**126.627.554**

Productrekening na resultaatbestemming

Productrekening 2016 staat van baten en lasten

Pijler/programma/product	vastgestelde begr. 2016 baten	vastgestelde begr. 2016 lasten	begr. 2016 t/m raad 19/12 baten	begr. 2016 t/m raad 19/12 lasten	rekening 2016 baten	rekening 2016 lasten
Pijler Programma's						
Bijzondere doelgroepen	53	384	53	384	56	386
Bestuursdwang	33	18	33	18	27	12
Woningbouwprogrammering	44	226	268	608	288	618
Beleid stedelijke vernieuwing		33	104	136	104	137
Doelgroepenbeleid	58	117	89	148	93	148
Woningexpl. toegel. instellingen	815	815	815	815	815	815
Volkshuisvesting	**1.003**	**1.593**	**1.362**	**2.109**	**1.383**	**2.116**
Economisch beleid en progr.	62	246	249	367	245	362
Relatiebeheer/acquisitiebeleid		263	840	1.104	841	1.104
Marketing en promotie	79	418	103	467	63	462
Evenementen	20	518	80	518	80	517
Toeristisch beleid	128	477	129	537	138	544
Economische deelnemingen	601	188	951	188	4.706	189
Aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt		38		38		22
Economie	**890**	**2.148**	**2.352**	**3.219**	**6.073**	**3.200**
Parkeerbeleid OW	3.117	588	5.922	593	5.922	593
Parkeren expl. EC	8.608	8.608	8.639	8.639	8.634	8.634
Mobiliteitsbeleid	155	618	1.076	1.296	1.004	1.189
Verkeers mngt. en mobiliteitbeh.	36	100	2.608	2.835	2.619	3.013
Infra en verkeersveiligheid	10	194	3.391	4.439	3.393	4.513
Bereikbaarheid en mobiliteit	**11.926**	**10.108**	**21.636**	**17.802**	**21.572**	**17.942**
Waterbeleid	41	247	41	307	41	268
Milieu bodem		261		261		244
Bodembeheer	1.200	1.908	1.239	2.004	658	1.406
Geluid, lucht ext.veiligheid		116	125	263	125	256
Milieuverg. toezicht en handhaving		912		912	50	909
Duurzaam stedelijk beheer	28	260	259	478	250	507
Groenbeleid	15	246	541	639	474	568
Groene leefomgeving en milieu	**1.284**	**3.950**	**2.205**	**4.864**	**1.598**	**4.158**
Visies, programma's en projecten	136	4.162	12.163	16.814	12.033	16.879
Ruimtelijke kaders		574	398	905	446	959
Monumentenzorg	60	423	156	470	108	422
Archeologie		191		191	1	225
Ruimte en cultuurhistorie	**196**	**5.350**	**12.717**	**18.380**	**12.588**	**18.485**
Onderwijshuisvestingsbeleid	24	14.130	24	20.949	1.321	21.494
Studentenbeleid		93		93		93
Brede School	668	735	668	735	625	739
Leerlingenvervoer		1.400		1.125	9	963
Beleid bewegingsonderwijs	22	1.726	22	1.953		1.943
RMC/leerplicht/voortijd school	976	1.190	991	1.205	972	1.187
Gem. onderwijs achterstandbel.	1.542	1.602	1.542	1.602	1.769	1.829

Onderwijs	**3.232**	**20.876**	**3.247**	**27.662**	**4.696**	**28.248**
APV openbare orde	150	367	150	367	85	364
Veiligheid		163		163		138
Dierenasiel		306		306		304
Integrale veiligheid	434	10.087	589	9.887	792	10.072
Gebruiksvergunning	26	257	26	257	14	257
Veiligheid	**610**	**11.180**	**765**	**10.980**	**891**	**11.135**
Groenbeheer	196	7.822	253	7.862	298	7.874
Paarsbeheer	293	2.719	322	2.744	250	2.657
Blauwbeheer	192	887	242	921	261	926
Wegen	652	7.595	652	7.749	1.372	8.377
Straatmeubilair		2.568		2.567	85	2.580
Kunstwerken	37	1.320	37	2.013	51	2.071
Riolering	7.187	6.143	7.187	6.143	6.862	5.818
Wijkbeheer	54	1.249	115	1.281	193	1.336
Afval	17.132	14.123	18.430	14.130	17.815	13.515
Toezicht openbare ruimte		147		147		148
Reclame	400	56	400	56	392	85
APV openbare ruimte	40	83	40	83	40	83
Markten	348	292	348	288	310	248
Havens	446	460	446	457	448	455
Integraal beheere openbare ruimte	**26.977**	**45.464**	**28.472**	**46.441**	**28.377**	**46.173**
Bibliotheken		3.876		3.876		3.877
Podiumkunsten		6.966	430	7.451	390	7.381
Festivals	10	11	10	8	10	7
Cultuureducatie	43	1.635	43	1.635	63	1.655
Amateurkunst		406		396		366
Musea		1.815	44	1.859	24	1.836
Lokale geschiedenis		1.450		1.450		1.450
Beeldende Kunst		339	39	332	39	336
Beiaardier		32		32		34
Cultuur	**53**	**16.530**	**566**	**17.039**	**526**	**16.942**
Breedtesport		1.594		1.935		1.932
Sportaccommodaties	2.061	7.405	2.077	7.415	2.060	7.426
Sport	**2.061**	**8.999**	**2.077**	**9.350**	**2.060**	**9.358**
Totaal Programma's	**48.232**	**126.198**	**75.399**	**157.846**	**79.764**	**157.757**
Pijler Pilot Sociaal domein						
Vrijwilligersbeleid		1.451		1.261		1.237
Beleid accommodaties	9	865	9	865	61	914
Sociaal cultureel werk		2.814	50	2.863	50	2.872
Wijkorganisaties		131		131		119
Welzijnsbeleid	32	128	341	437	318	399
Zelforganisaties minderheden		292	340	632	389	400
Ouderenbeleid		1.018		1.018	8	1.027
Beleid meervoud. problematiek		192	44	237	66	230
Jeugdgezondheid uniform		2.164		2.164		2.144
Jongerenbeleid		112		112		107
Opvoedingsonderst/-ontwikkeling		1.295		1.231		1.217
Peuterwerk		1.261		861		934

Wijkmanagement		1.336	31	1.291	12	1.232
Leefbaarheid en wijkveiligheid	23	118	23	118		89
Samenleving	**64**	**13.177**	**838**	**13.221**	**904**	**12.921**
Algemeen maatschappelijk werk		2.136		2.136		2.074
AWBZ-jeugdzorg		4.294		8.785		8.785
Cliëntenondersteuning		2.534		2.469		2.430
Dagbesteding		4.219		3.574		3.243
Diensten in en aan Huis		19.140		18.062	204	19.065
Eigen bijdrage WMO/JZ	6.822		5.900		5.853	
Externe advisering		352	80	198	80	201
Gehandicapten parkeerkaarten	25	39	25	39	32	39
Individuele voorz.PGB Jeugd		5.080		2.512		2.487
Jeugd- en opvoedhulp		15.488		13.943	69	14.012
Jeugdgezondheid maatwerk		1.790		1.790		1.834
Kortdurend verblijf		394		50		51
Maatschappelijke participatie	680	6.455	1.111	6.071	1.178	6.129
Rolstoelen	20	877	55	807	53	913
Sociale werkvoorziening		15.981		16.213	1.008	17.320
Vervoersvoorzieningen	30	4.275	30	4.466	41	4.340
Volwasseneneducatie	1.126	1.126	1.171	1.172	1.165	1.170
Woonvoorzieningen	1	2.103	19	2.103	19	2.059
Zvw-jeugdzorg GGZ		6.066	640	8.022	555	7.936
Ouderbijdrage Jeugd					14	
Gehandicaptenbeleid		375		375		384
Trajecten		378	889	1.207	891	1.209
Inwonersondersteuning	**8.704**	**93.102**	**9.920**	**93.994**	**11.162**	**95.681**
Beschermd wonen		61.688	586	61.330	631	61.582
Huiselijk geweld	1.400	5.746	1.400	5.888	1.401	5.860
Maatschappelijke opvang/verslavingsbeleid		11.303	24	10.893	24	10.703
Opvang en bescherming	**1.400**	**78.737**	**2.010**	**78.111**	**2.056**	**78.145**
Kwijtschelding		180		180		458
Algemene bijstand	42.121	45.853	42.940	49.878	43.951	50.232
BBZ/BOB	724	596	724	598	1.028	924
IOAW/IOAZ	2.478	2.546	2.921	2.990	2.960	3.028
Armoedebestrijding	437	5.800	366	6.440	163	6.211
Schuldhulpverlening/kredietverlening	591	2.011	591	2.011	496	1.987
Maatwerkvoorzieningen Wtcg		1.412		800		752
Wet Inkomensvoorz.Kunstenaars			4		4	
Inkomen	**46.351**	**58.398**	**47.546**	**62.897**	**48.602**	**63.592**
Totaal Pilot Sociaal domein	**56.519**	**243.414**	**60.314**	**248.223**	**62.724**	**250.339**
Pijler De Organisatie						
Raad		1.078		1.078	1	989
Rekenkamer		32		32		25
Raadsgriffie		576		580	63	645
Raad en raadsgriffie	**-**	**1.686**	**-**	**1.690**	**64**	**1.659**
Burgemeester en wethouders	99	2.085	99	2.089	623	2.474
Functionele commissies		458		458	3	422
Beeldvorming en samenwerking		265		265	4	258
Beleidscyclus			23	23	23	22
Onderst.bestuurlijk proces	1.040	1.057	1.054	1.147	1.046	1.039

Organisatie-ontwikkeling			28	28	28	28
Werken voor derden					59	20
Kabinetszaken		131		131		131
Reisdocumenten	1.327	1.039	1.327	1.039	1.481	1.067
Rijbewijzen/eigen verklaringen	448	235	448	235	450	236
Naturalisatie	99	104	99	104	77	85
Verklaringen	181	136	181	136	186	142
Burgerlijke stand	243	1.170	243	1.170	199	1.228
Verkiezingen		189		404		404
Begravingen	932	1.210	945	1.222	1.181	1.459
Info-centrum gemeente		65		65		65
Overige publ. dienstverlening	112	115	112	115	108	115
Bouw	2.786	2.204	2.808	2.370	3.606	2.684
Geo-informatie		433		433		469
Kinderopvang	8	218	8	218	13	211
Bestuur en dienstverlening	**7.275**	**11.114**	**7.375**	**11.652**	**9.087**	**12.559**
Stat.bezit NNIEGG	2.812	4.715	2.035	4.005	2.208	4.091
Voorbereidingsprojecten	40.506	40.730	40.506	40.702	8	-13.705
Herstructureringsprojecten					1.487	1.487
Woningbouwprojecten			1.777	877	13.694	12.794
Werkgelegenheidsprojecten			300	300	3.739	3.739
Particuliere grondexploitaties					2	2
Af te sluiten projecten					17.073	15.954
Verhuurde grond eindbeheer	275	275	457	457	455	455
Erfpacht	369	369	866	866	863	863
Opstalrecht			30	30	45	45
Exploitatie gronden	**43.962**	**46.089**	**45.971**	**47.237**	**39.574**	**25.725**
Verhuurde panden eindbeheer	14.422	12.510	23.868	14.706	23.497	14.336
Vastgoedmanagement	**14.422**	**12.510**	**23.868**	**14.706**	**23.497**	**14.336**
Management		4.165		4.218	174	4.465
Secretariaat		1.485		1.427	16	1.447
Overige functies	1.631	12.791	1.668	13.457	1.023	12.917
Huisvesting	1.179	7.720	1.179	7.627	1.054	6.690
ICT	719	5.256	719	5.468	353	5.381
Wagenpark		253		253	11	236
Overige bedrijfsvoeringskosten	244	5.336	390	5.875	801	5.440
Opbrengst via gestalde capaciteit		-7.063		-7.063		-6.492
ONS	8.626	12.649	9.631	13.653	9.373	13.260
Saldi Kostenplaatsen	130	-150	466	1.926	528	2.894
Bedrijfsvoering	**12.529**	**42.442**	**14.053**	**46.841**	**13.333**	**46.238**
Uitkering gemeentefonds	261.050		263.740		264.678	
Reserve verrekeningen	2.713	2.602	11.864	18.618	12.069	33.853
Uitvoering wet W.O.Z.		1.195		1.195	1	1.152
Bel.OZB,precario,toeristenbel.	35.530	138	36.128	136	36.716	135
Invordering		153		153		450
Overige dekkingsmiddelen					32	165
Deelnemingen algemeen	150	13	150	13	152	13
Overige financiering	9.718	2	10.788	2	10.920	1
Renteverrekening reserves		678		405		405
Stelposten	17	3.420	17	565		
Onvoorziene uitgaven(inc/str)		463		385		
Geldlening vm Zandhove-Sophia	71	71	71	71	71	71
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	**309.249**	**8.735**	**322.758**	**21.543**	**324.639**	**36.245**

Totaal pijler De Organisatie	**387.437**	**122.576**	**414.025**	**143.669**	**410.194**	**136.762**
Staat van baten en lasten	**492.188**	**492.188**	**549.738**	**549.738**	**552.682**	**544.858**
Baten rekening 2016	**552.682**	**-**		**-**		
Lasten rekening 2016	**544.858**					
Voordelig verschil	**7.824**					

Accountantsverslag 2016

Accountantsverslag 2016 voor Gemeente Zwolle

Concept

8 mei 2017

CONCEPT

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Burgemeester Roelenweg 13G, 8021 EV Zwolle, Postbus 513, 8000 AM Zwolle
T: 088 792 00 38, F: 088 792 94 61, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Aan de gemeenteraad van gemeente Zwolle
t.a.v. de heer A. ten Have, griffier
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

8 mei 2017

Referentie: [e-Geleide reference]

Accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2016

Geachte leden van de raad,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2016 van gemeente Zwolle. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging van 1 februari 2016. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van gemeente Zwolle. Naast onze kernboodschappen hebben wij voor een aantal belangrijke thema's (uitkomsten van onze controle, grondexploitaties en decentralisaties) een dashboard opgenomen, zodat u onze waarnemingen hier in één oogopslag kunt zien.

De controle van de decentralisaties zal in de komende periode nog worden uitgevoerd. Dit is hierbij ook bepalend voor het oordeel bij de jaarrekening en uiteindelijk het moment dat wij onze verklaring kunnen afgeven.

Dit verslag is besproken met de portefeuillehouder financiën, de financieel directeur en een afvaardiging van de organisatie.

Graag willen we de inhoud van dit verslag bespreken tijdens de vergadering van het afstemmingscomité op 30 mei 2017 en op 19 juni 2017 in de toelichting aan de raad. Mocht u in de tussentijd vragen hebben dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruikmaken om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

F.E. van Kommer RA
Partner

CONCEPT

Managementsamenvatting

1. Onze kernboodschappen

1.1. Ons oordeel over uw jaarrekening 2016 in één oogopslag

1.2. Uitkomsten controle decentralisaties in één oogopslag

1.3. Uitkomsten controle grondexploitaties in één oogopslag

2. Een nadere toelichting op onze bevindingen

2.1. Afwaardering parkeergarage Dijkstraat niet noodzakelijk op basis van het BBV

2.2. Vordering ONS op gemeente Zwolle niet geëlimineerd

2.3. APPA-voorziening te laag verantwoord

2.4. Investeringen 2016 niet volledig als schuld opgenomen

3. Het sociaal domein kent ook in 2016 onzekerheden

4. Een bijzonder jaar voor grondexploitaties

4.1. Veel aandacht voor uw grondexploitaties in 2016

4.2. De effecten van de BBV-wijzigingen op de waardering van de GREXEN zijn aanzienlijk

4.2.1. Voor de projecten Hessenpoort en Oude Mars wordt een looptijd langer dan 10 jaar gehanteerd

4.3. Niet in exploitatie genomen gronden als gevolg van wijziging verslaggevingsregels verantwoord onder materiële vaste activa

4.4. Waardering is onder meer afhankelijk van schattingen

5. De financiële positie van uw gemeente nader bekeken

5.1. Eigen vermogen is in 2016 aanzienlijk toegenomen

5.2. Ontwikkeling leningenportefeuille laat afnemende financieringsbehoefte zien

6. Uw jaarrekening 2016 nader bekeken

6.1. De informatiewaarde van uw jaarstukken is goed/voldoende/verbeterd

6.2. Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld

6.3. Uit uw jaarrekening blijken tekorten in het sociaal domein

6.4. Beoordeling van de kwaliteit van door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening

6.5. Project spoorzone is volop in uitvoering

7. Onze visie op uw interne beheersing

7.1. De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing

7.2. In 2017 heeft een datamigratie plaatsgevonden voor Beaufort en YouForce

7.3. De jaarrekeningcontrole is goed verlopen

7.4. Geen aanwijzingen voor fraude

7.5. Wij zijn onafhankelijk

8. Naleving van de relevante wet- en regelgeving

8.1. Inventarisatie van VPB activiteiten afgerond

8.2. U voldoet aan de Wet Normering Topinkomens (WNT)

8.3. U heeft voldaan aan de (gewijzigde) aanbestedingsrichtlijnen (openstaand)

9. Controlerende rol van de raad/auditcommissie

9.1. Neem maatregelen voor een eerdere definitieve afronding van de jaarrekening

9.2. Versterking rol afstemmingscomité

CONCEPT

1. Onze kernboodschappen

1. De aard van onze controleverklaring is op dit moment nog niet duidelijk. Dit hangt af van de uitkomsten van de controle van het sociaal domein. Op dit moment bestaat hier onduidelijkheid over. Dit aangezien nog een controle moet worden uitgevoerd op de bestedingen van de decentralisaties. Op basis van de huidige inzichten zal in elk geval de gehele last (ruim € 20 mln.) voor de persoonsgebonden budgetten een onzekerheid betreffen in het kader van getrouwheid en rechtmatigheid. Dit aangezien door de SVB onvoldoende controles zijn uitgevoerd op met name de prestatielevering en gemeente Zwolle er voor heeft gekozen om hier geen vervangende controlewerkzaamheden op uit te voeren.

2. De verantwoording van de decentralisaties kent in 2016 ook weer onzekerheden. De controle van de decentralisaties kan op dit moment op onderdelen nog niet worden uitgevoerd, aangezien nog niet alle informatie van derde partijen beschikbaar is. Deze controle zal in de komende maanden worden uitgevoerd. Wij zullen naar verwachting de controle afronden in juni.

3. De grondexploitaties vormen een redelijk aandeel (10%) van uw balanstotaal. Het jaar 2016 is voor de financiële verwerking van de grondexploitaties een belangrijk jaar. Dit door wijzigingen in regelgeving voor grondexploitaties (BBV). Wij merken het volgende op:

    - Het effect van de rentewijziging op het toekomstige resultaat van de grondexploitaties is circa € 19 miljoen positief. Overige BBV-wijzigingen hebben beperkt impact voor de gemeente Zwolle. In de jaarrekening is een adequate toelichting opgenomen.
    - De niet in exploitatie genomen gronden zijn in de beginbalans 2016 tegen de boekwaarde overgeboekt naar de materiële vaste activa. Dit is als stelselwijziging verwerkt in de jaarrekening.
    - Voor Oude Mars en Hessenpoort wordt een periode langer dan 10 jaar gehanteerd. Door de Raad is dit geautoriseerd. Beide projecten blijven winstgevend bij waardering op basis van de 10-jaarstermijn. Derhalve kunnen wij met de waardering in de jaarrekening 2016 instemmen. Wel adviseren wij het college om in 2017 de aanwezige maatregelen ten aanzien van de opbrengsten na 10 jaar inzichtelijk te maken en dit expliciet door de gemeenteraad te laten vaststellen.
    - Het verwachte resultaat van de grondexploitaties is fors verbeterd (ruim € 50 miljoen) door gunstiger marktomstandigheden en door de BBV wijzigingen. Dit heeft onder meer tot gevolg gehad dat de voorziening voor verliesgevende projecten is afgenomen van € 14,8 miljoen naar € 0,9 miljoen. Daarnaast is het verwachte resultaat op de winstgevende grondexploitaties verder gestegen (met name Hessenpoort).

4. Het eigen vermogen van Zwolle is in 2016 ruim € 25 miljoen toegenomen (inclusief rekeningresultaat 2016). Dit door o.a. de vrijval van voorzieningen op grondexploitaties en het resultaat over 2016. De solvabiliteit is met 26% hiermee van voldoende niveau. In de komende jaren zal het eigen vermogen van Zwolle naar verwachting licht dalen. Dit door de inzet van middelen voor het realiseren van investeringen in de stad. Uit een benchmark blijkt dat het eigen vermogen per inwoner voor Zwolle lager ligt dan bij benchmarkgemeenten. De leningenportefeuille van de gemeente Zwolle is daarbij lager dan de benchmark.

5. De informatiewaarde van het jaarverslag kan verder toenemen. Dit door het maken van keuzes in de te hanteren indicatoren (nu heel veel opgenomen per programma), het verbeteren van de informatie in de paragrafen en het verder aanbrengen van een koppeling tussen de beleidsmatige realisatie en de financiële realisatie. In de afgelopen jaren is gewerkt aan het vergroten van de leesbaarheid. Hierdoor zijn veel stukken minder technisch van aard. Dit is positief. De concreetheid van bepaalde onderdelen kan hierbij verder worden vergroot.

6. De interne beheersing van gemeente Zwolle in de processen blijft van goed niveau. Er wordt continu gekeken naar het doorvoeren van verbeteringen in processen of bij de uitvoering van interne controles. Dit is positief. Door het uitvoeren van interne controles op de jaarrekening 2016 wordt hiermee een goede oplevering van het jaarrekeningdossier gewaarborgd. Hierdoor is het proces van de jaarrekeningcontrole tot op heden soepel verlopen. Wel zien wij enkele aandachtspunten (o.a. beheersing IT, aanscherpen jaarrekeningproces op enkele onderdelen).

CONCEPT

7. Gemeente Zwolle heeft zich actief voorbereid op de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht. Op basis van verrichte analyses is gebleken dat over de grondexploitatie –en parkeeractiviteiten belasting moet worden betaald. In totaal is hiertoe een schuld opgenomen van € 0,15 miljoen Wel moet nog definitief afstemming plaatsvinden met de belastingdienst.

8. Door de gemeente Zwolle is de WNT-verantwoording juist en volledig opgenomen in de jaarrekening. Per 1 januari 2016 heeft de gemeente een nieuwe gemeentesecretaris die als topfunctionaris is opgenomen in de WNT-verantwoording.

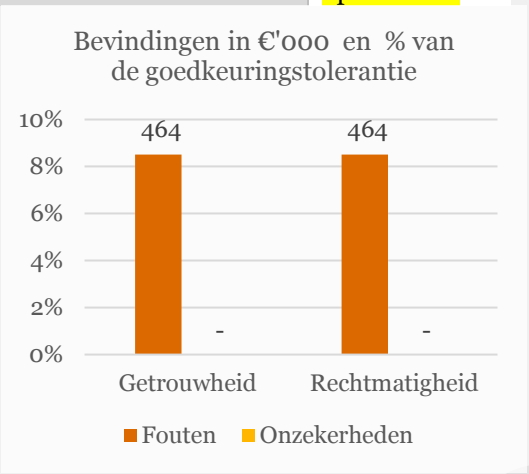
CONCEPT

1.1. Ons oordeel over uw jaarrekening 2016 in één oogopslag

Oordeel controleverklaring

De bevindingen blijven voorlopige onder de door u gestelde goedkeuringstoleranties.
o/s aard van de controleverklaring

Oordeel getrouwheid	O/s openstaand
Oordeel rechtmatigheid	O/s openstaand

Single Information Single audit (SiSa)

€57,9 miljoen

Is het bedrag aan bestedingen specifieke uitkeringen (subsidies) wat u dit jaar via de bijlage SiSa bij de jaarrekening verantwoord aan ministeries en provincies.

Aantal specifieke uitkeringen	Bevindingen
8	Geen

Informatiewaarde jaarverslag (zie ook hoofdstuk 6.1. voor nadere context).

Koppeling jaarverslag met doelstellingen coaliatieakkoord

onvoldoende — voldoende — goed

Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie

onvoldoende — voldoende — goed

Paragrafen

onvoldoende — voldoende — goed

Leesbaarheid

onvoldoende — voldoende — goed

Wet Normering Topinkomens (WNT)

U heeft **3** topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening

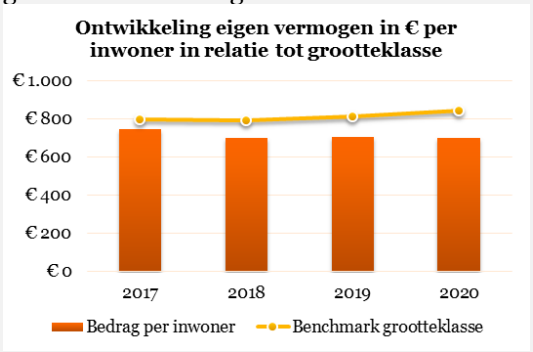
2 topfunctionarissen waren heel 2016 bij u **in loondienst.** De derde betreft een voormalig topfunctionaris (voormalig gemeentesecretaris) waaraan in 2016 nog een betaling heeft plaatsgevonden.

U heeft in 2016 **0** ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

Uit ons controle van de bijlage WNT blijken geen bevindingen

Ontwikkeling financiële positie

Dit betreft de begrote vermogensontwikkeling 2017 – 2020 uit uw meerjarenbegroting, in vergelijking tot het gemiddelde van de grootteklasse.

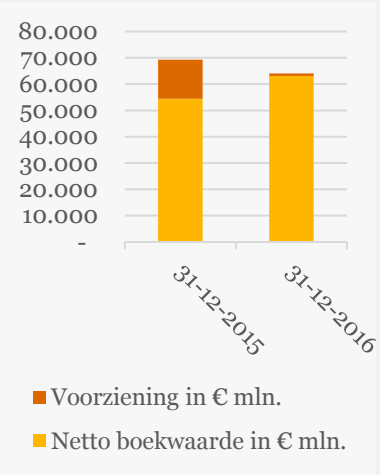
1.2. Uitkomsten controle decentralisaties in één oogopslag

o/s wordt toegevoegd als controle decentralisaties is afgerond

CONCEPT

1.3. Uitkomsten controle grondexploitaties in één oogopslag

Ontwikkeling boekwaarde

Ontwikkeling portefeuille en risicoprofiel

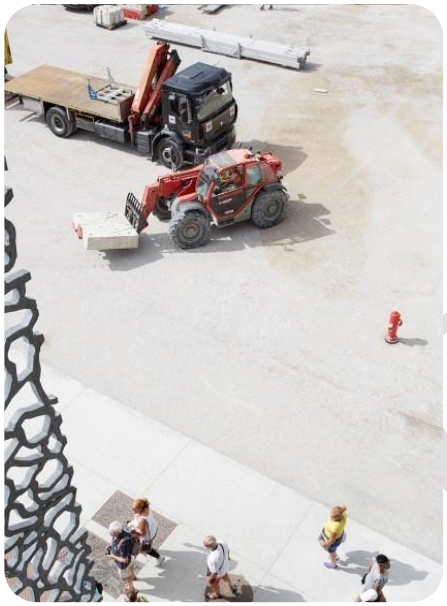
	2015	2016
Aantal projecten in exploitatie	31	31
Prognose resultaat in € mln.	33	82
Totaal-bedrag risico's in € mln.	22	11

Schattingen grondexploitaties

Parameter	Oordeel PwC		
Gehanteerde rekenrente*	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Kostenstijging	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Opbrengstenstijging	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Gehanteerde programmering	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch

○ = oordeel PwC 2016
● = oordeel PwC 2015

* wijziging rekenrente wordt veroorzaakt door wijzigingen BBV

Effecten BBV Wijzigingen

€19 mln. Is het effect van de **rentewijziging** van 3,5% naar 2,1%.

€0 mln. Is het effect van de wijziging van de **disconteringsvoet** van 2% naar 2%.

€0 mln. Is het effect van de invoering van de **10-jaarstermijn** voor grondexploitaties

Bijzondere projecten

Er is een aantal projecten waarvan wij het belangrijk vinden deze individueel aan u toe te lichten. Dit betreft de volgende projecten:

Projectnaam	Reden toelichting		
	Effecten BBV wijzigingen	Project-inhoudelijke wijzigingen	Bevinding vanuit de controle
Stadshagen		●	
Hessenpoort	●		
Oude Mars	●		

Deze projecten hebben wij nader toegelicht in hoofdstuk 4.

CONCEPT

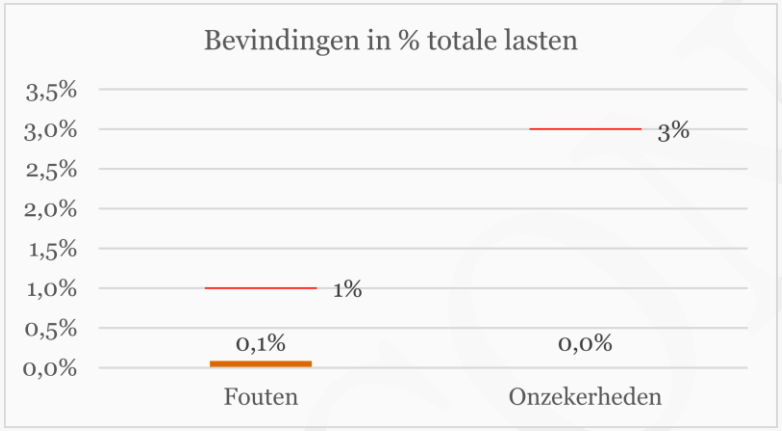
2. *Een nadere toelichting op onze bevindingen*

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van onze voorlopige bevindingen in uw jaarrekening 2016. In de tabel is aangegeven waar een nadere toelichting op de betreffende bevinding is opgenomen.

Bevindingen getrouwheid

(bedragen x €1.000)

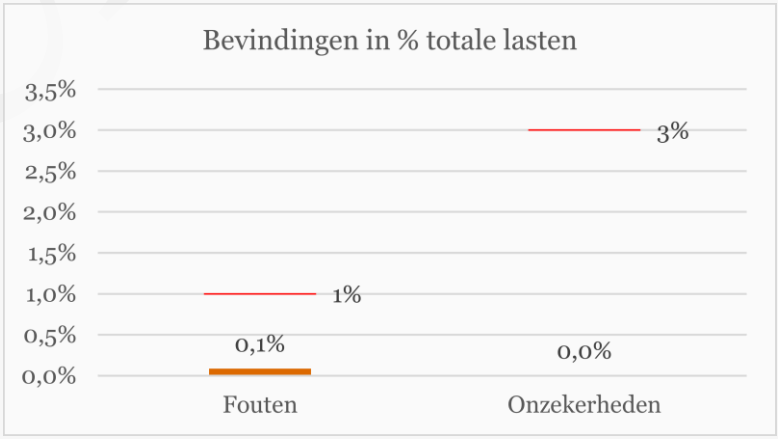
Bevinding	*Fout*	*Onzeker*	*Referentie*
Voorziening APPA te laag	-/- 464		§ 2.3.
Totaal effect op resultaat	-/- 464		

Bevindingen rechtmatigheid

(bedragen x €1.000)

Bevinding	*Fout*	*Onzeker*	*Referentie*
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten	464		§ 2.3
Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen nog openstaand	O/s		
Totaal	464		

2.1. Afwaardering parkeergarage Dijkstraat niet noodzakelijk op basis van het BBV

De bestemming van de parkeergarage Dijkstraat is gewijzigd. Oorspronkelijk zou dit een parkeergarage met 2 verdiepingen worden. Inmiddels is ervoor gekozen om op 1 verdieping appartementen te realiseren en op de andere verdieping parkeerplaatsen voor een bepaalde doelgroep (niet openbaar parkeren). Door de Raad is hiertoe een besluit genomen.

De parkeergarage Dijkstraat heeft met dit besluit een meer publiek (in plaats van commercieel karakter) gekregen. Dit is op basis van het BBV van belang voor de waardering van vastgoed in de jaarrekening. Bij vastgoed met een commercieel karakter zou jaarlijks moeten worden beoordeeld in hoeverre een afwaardering noodzakelijk is op basis van een lagere marktwaarde. Voor de parkeergarage Dijkstraat zou dit leiden tot een afwaardering van circa € 0,4 mln.

Indien vastgoed een publiek doel kent kan de investering regulier worden afgeschreven en is het niet noodzakelijk om afwaardering bij lagere marktwaarde door te voeren. Op basis van het besluit van de raad lijkt de parkeergarage een publiek doel te krijgen. Hierdoor is het niet noodzakelijk om een afwaardering door te voeren. De verandering van het doel is hierbij impliciet in de besluitvorming begrepen. Wij adviseren om dit in elk geval door het college expliciet te laten bekrachtigen middels een collegebesluit. Daarbij heeft het de voorkeur om dit ook expliciet te laten besluiten door de Raad (bijvoorbeeld als besluitpunt bij de vaststelling van de jaarrekening).

2.2. Vordering ONS op gemeente Zwolle niet geëlimineerd

De kosten die door ONS (samenwerkingsverband) gemaakt zijn worden na afloop van het jaar verrekend met de deelnemende partijen, zijnde gemeente Kampen, gemeente Zwolle en provincie Overijssel. Per ultimo 2016 heeft ONS een vordering op de gemeente Zwolle van € 0,5 miljoen. Omdat het ONS onderdeel is van de gemeente Zwolle en derhalve ook in de jaarrekening van de gemeente Zwolle verantwoord wordt, zou een vordering en een schuld van ONS op de gemeente Zwolle geëlimineerd moeten worden. De schuld is echter niet opgenomen in 2016, maar in 2017.

Aangezien de schuld geen resultaatseffect zou hebben (maar als IT-investering zou worden verwerkt), hebben wij dit niet als resultaatscorrectie meegenomen. Wel hebben wij het college geadviseerd jaarlijks een controle op deze verwerking uit te voeren.

2.3. APPA-voorziening te laag verantwoord

De gemeente Zwolle heeft in de jaarrekening een voorziening verantwoord voor de pensioenen van (oud-)wethouders, de zogenoemde Algemene Pensioenvoorziening Politieke Ambtsdragers (APPA-voorziening). De hoogte van deze voorziening wordt door een externa partij berekend. Deze berekening hebben wij intern laten toetsen door specialisten. De conclusie hiervan is dat de APPA-voorziening € 0,5 miljoen te laag verantwoord is. Dit wordt met name veroorzaakt door het hogere rentepercentage dat door de externe partij gehanteerd is.

2.4. Investeringen 2016 niet volledig als schuld opgenomen

De gemeente Zwolle heeft in 2017 facturen ontvangen die betrekking hebben op investeringen 2016. Deze zijn niet in 2016 verantwoord en derhalve ook niet als schuld opgenomen. Het totaalbedrag hiervan betreft € 1,6 miljoen. Dit betreft geen resultaatscorrectie, aangezien de investeringen onder materiële vaste activa op de balans hadden moeten worden verantwoord. Deze verwerkingswijze is conform voorgaand jaar. Aangezien deze bevinding geen resultaatscorrectie betreft en het beeld van de jaarrekening hierdoor niet wijzigt, hebben we deze niet meegenomen in onze foutenevaluatie (conform voorgaande jaren). Wel adviseren we u om de verwerkingswijze hiervan aan te passen, zodat investeringen ook in het juiste jaar worden verwerkt.

CONCEPT

3. Het sociaal domein kent ook in 2016 onzekerheden

o/s wordt aangevuld als de controle sociaal domein is afgerond

CONCEPT

4. Een bijzonder jaar voor grondexploitaties

4.1. Veel aandacht voor uw grondexploitaties in 2016

De boekwaarde van uw grondexploitaties vormt per 31 december 2016 een redelijk aandeel (10%) van uw balanstotaal. In de volgende tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde van uw grondexploitaties weergegeven.

Tabel 1 Ontwikkeling in exploitatie genomen gronden

	Stand 31 december 2015	Stand 31 december 2016
Bruto Boekwaarde	€ 69.321	€ 64.058
Voorziening	€ 14.811 -/-	€ 943 -/-
Netto boekwaarde	**€ 54.510**	**€ 63.115**

In het jaar 2016 hebben uw grondexploitaties veel aandacht gekregen. De verkopen op de woningmarkt kennen hierbij een nadrukkelijk herstel. De verkoop van bedrijfsterreinen blijft daarbij nog wat achter.

Met name de wijzigingen in het BBV ten aanzien van de verwerking van grondexploitaties hebben daarbij veel aandacht gevraagd van de organisatie. In de jaarrekening 2016 zijn diverse veranderingen doorgevoerd in de presentatie en waardering (inclusief aanpassingen in de beginbalans per 1 januari 2016). Hierdoor is de post voorraden ook aanzienlijk afgenomen. De stand per 31 december 2016 bestaat daarbij uit de grondexploitaties. De niet in exploitatie genomen gronden zijn per 1 januari 2016 overgebracht naar de materiële vaste activa. Voor een nadere toelichting hierop zie hoofdstuk 4.2. en 4.3. Deze wijzigingen hebben ook gevolgen voor de verwerking in de meerjarenbegroting (bijv. minder renteopbrengsten). Wij hebben het college hier ook op gewezen.

Het totaal verwachte positieve resultaat op uw grondexploitaties is toegenomen van € 33 miljoen naar € 82 miljoen. Belangrijke oorzaken van deze stijging zijn:

- Het verwachte resultaat voor het project Hessenpoort is toegenomen met € 34,8 miljoen. Hiervan heeft € 9,1 miljoen betrekking op de aanpassing van de kosten- en opbrengstenstijging. De rentelast is afgenomen met € 4,7 miljoen. De bijdrage stadsuitleg is uit de grondexploitatie gehaald (dit conform het BBV) wat een positief effect heeft van € 3,4 miljoen. Het restant wordt met name veroorzaakt door aanpassing van de fasering en het naar voren halen van opbrengsten.

- Voor het project Oude Mars is het verwachte resultaat gestegen met € 3,5 miljoen, met name door aanpassing van de rente (€ 3,0 miljoen).

- Het resultaat van Stadshagen is fors verbeterd (€ 8,3 miljoen). Zie hiervoor de volgende paragraaf.

Onderstaand hebben wij een aantal belangrijke specifieke ontwikkelingen in uw grondexploitaties nader toegelicht. Dit als gevolg van inhoudelijke ontwikkelingen, een belangrijke impact van de wijzigingen in het BBV of door bevindingen uit onze controle.

De resultaatsprognose van project Stadshagen is aanzienlijk verbeterd

Per 31 december 2015 was voor het project Stadshagen een voorziening gevormd van € 7,6 miljoen. Per ultimo 2016 is deze voorziening nihil. De verbetering van het resultaat komt enerzijds door lagere verwachte kosten voor bouw- en woonrijp maken ad € 2,8 miljoen. Dit komt doordat minder werkzaamheden noodzakelijk zijn, er voordelige inschrijvingen zijn geweest en het aantal stelposten is verlaagd. Anderzijds trekt de woningmarkt aan waardoor verkopen eerder gerealiseerd kunnen worden en tevens kavels tegen hogere grondprijzen worden verkocht. Het effect hiervan is ongeveer € 4,0 miljoen positief. De verlaging van de rekenrente zorgt voor een positief effect van € 1,9 miljoen. Met een positieve resultaatsverwachting op het project is de voorziening komen te vervallen. Wij hebben kritisch gekeken naar de uitgangspunten en kunnen instemmen met de huidige waardering in de jaarrekening 2016.

CONCEPT

Voorziening 'sprong in de grondprijzen' is niet meer opgenomen

Afgelopen jaren werd door de gemeente Zwolle in de jaarrekening een voorziening 'sprong in de grondprijzen' opgenomen van € 5,0 miljoen. Deze voorziening diende ter afdekking van de financiële risico's van het niet realiseren van stijgingen in de grondprijzen (met name voor het project Stadshagen). Deze voorziening is nu specifiek toegerekend aan de verschillende grondexploitaties en daardoor niet meer afzonderlijk in de jaarrekening opgenomen. Wij kunnen hiermee instemmen.

4.2. De effecten van de BBV-wijzigingen op de waardering van de GREXEN zijn aanzienlijk

In het kader van de vernieuwing BBV zijn per 1 januari 2016 een aantal wijzigingen in het BBV doorgevoerd met betrekking tot voornamelijk de waardering van de grondexploitatie. Een van de redenen tot aanpassing was ook de invoering van de vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016.
In de volgende tabel hebben wij de voornaamste wijzigingen samengevat en het effect op de waardering van de grondexploitaties per 1-1-2016 aangegeven.

Wijziging	Effecten op waardering en/of presentatie
Wijziging in uitgangspunten voor rekenrente en disconteringsvoet	De gehanteerde rekenrente is vanaf 1 januari 2016 verlaagd tot 2,1% (2015 3,5%). Deze rekenrente is hierbij gebaseerd op het werkelijke rentepercentage van de leningen-portefeuille vermenigvuldigd met de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Daarnaast is in de grondexploitatie-berekeningen gerekend met een disconteringsvoet van 2% om de contante waarde te berekenen. Dit percentage is voor 2016 voorgeschreven voor alle gemeenten. In 2015 werd dit percentage reeds gehanteerd door de gemeente Zwolle. Hiermee werd al ingespeeld op de BBV wijzigingen.
	Deze mutaties hebben geleid tot een hoger verwacht resultaat van de grondexploitaties per 1 januari 2016 met € 19 miljoen
De looptijd voor grondexploitaties is gemaximeerd op 10 jaar, tenzij adequate beheersmaatregelen zijn genomen	Voor de gemeente Zwolle hebben de volgende projecten een looptijd van meer dan 10 jaar: • Hessenpoort (looptijd tot 2043) • Oude Mars (looptijd tot 2037) Uw raad heeft in haar vergadering d.d. 9 januari 2017 ingestemd met de volgende risicobeperkte maatregelen: • De projecten zijn bij inkorten tot 10 jaar nog steeds winstgevend De effecten van deze maatrelen zijn in de calculaties verwerkt en hebben geen financiële consequenties. Zie ook 4.2.1. Wij zijn van mening dat deze maatregelen niet voldoen aan eisen zoals gesteld in de Nota grondexploitatie van de commissie BBV. Het nog winstgevend blijven van een grondexploitatie is niet concreet een beheersmaatregel. Voor 2016 kunnen wij instemmen met de waardering. Wel adviseren wij het college om in 2017 de bestaande beheersmaatregelen (zoals bijvoorbeeld periodiek onderzoek van de marktvraag) samen te vatten en aan de raad voor te leggen ter besluitvorming. Dit om invulling te geven aan de eisen die het BBV stelt.
Bovenwijkse voorzieningen kunnen nog slechts beperkt worden toegerekend aan de grondexploitaties	Het niet meer mogen toerekenen van de dotatie aan de voorziening bovenwijkse projecten heeft voor de gemeente Zwolle een financiële consequenties gehad van € 3,9 miljoen positief.
Eigen bijdragen en bijdragen uit reserves zijn inmiddels niet meer toegestaan in	Vanaf 2016 heeft de gemeente Zwolle geen kredieten of onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de grondexploitaties

CONCEPT

Wijziging	Effecten op waardering en/of presentatie
grondexploitaties.	gebracht. In eerdere jaren werden deze kredieten of onttrekkingen ook niet ten gunste van de exploitaties gebracht. Derhalve heeft dit geen financieel effect.
Winstnemingen dienen plaats te vinden op basis van de zogenaamde “percentage of completion” (POC) methode	Gemeente Zwolle heeft de afgelopen jaren de volgende wijze van winstnemen gehanteerd: *winstneming binnen projecten is geoorloofd wanneer de begrote winst zeker is. Dat is het geval indien de gemaakte kosten en de geraamde nog te maken kosten geheel zijn gedekt door de gerealiseerde verkopen.* Met ingang van 1 januari 2016 dient winst te worden genomen op basis van de POC methode. De afgelopen jaren gehanteerde methodiek geeft volgens het college op een voldoende voorzichtige wijze invulling aan de POC methode. Wij kunnen hiermee instemmen.
Uitsluitend kosten zoals vermeld op de zogenaamde “BRO lijst” mogen als vervaardigingskosten opgenomen worden.	Gemeente Zwolle heeft uitsluitend toegestane kosten opgenomen. Het effect van deze maatregel op de waardering per 1 januari 2016 is € 0.
Niet in exploitatie genomen gronden worden verantwoord materiële vaste activa.	Zie ook hoofdstuk 4.3.

4.2.1. Voor de projecten Hessenpoort en Oude Mars wordt een looptijd langer dan 10 jaar gehanteerd

Een van de uitgangspunten van de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV is dat de looptijd van een grondexploitatie gemaximeerd wordt op 10 jaar, tenzij de gemeente voldoende beheersingsmaatregelen neemt die een langere periode rechtvaardigen.

De gemeente Zwolle heeft twee projecten die een looptijd hebben langer dan 10 jaar. Dit betreft het project Hessenpoort en het project Oude Mars. Beide projecten zijn in de jaarrekening 2016 ook verantwoord op basis deze langere looptijd. De raad heeft hiermee ingestemd.

Voor beide projecten geldt dat deze winstgevend blijven indien met de 10-jaarstermijn wordt gerekend. Dit houdt in dat in dat scenario geen rekening gehouden wordt met kosten en opbrengsten die na deze 10 jaar nog gerealiseerd moeten worden. In onderstaande tabel is de impact op de winstgevendheid van deze twee projecten weergegeven.

Tabel 3 Verschil in resultaat totale looptijd versus 10 jaarstermijn (bedragen * 1.000)

	Resultaat totale looptijd	Resultaat hanteren 10 jaarstermijn	Verschil in resultaat
Oude Mars	€ 7.177	€ 647	-/- € 6.530
Hessenpoort	€ 71.340	€ 45.672	-/- € 25.668

Wij kunnen op grond hiervan instemmen met de waardering in de jaarrekening. Zie ook 4.2.

CONCEPT

4.3. Niet in exploitatie genomen gronden als gevolg van wijziging verslaggevings-regels verantwoord onder materiële vaste activa

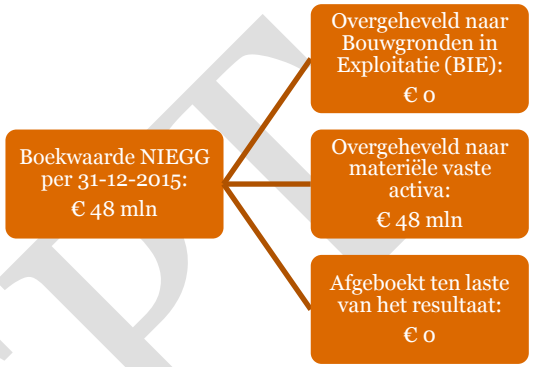
De boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4 Boekwaarde niet in exploitatie genomen gronden (bedragen * 1.000)

	Stand 31 december 2015 Voorraden	Stand 31 december 2016 Materiele vaste activa
Bruto Boekwaarde	€ 63.173	€ 62.897
Voorziening	€ 15.222 -/-	€ 15.377 -/-
Netto boekwaarde	**€ 47.951**	**€ 47.520**

De categorie voorraden: niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) zijn per 1 januari 2016 afgeschaft. De gronden worden in sommige gevallen in exploitatie genomen (en daarmee als onderhanden werk gepresenteerd) of afgeboekt ten laste van het resultaat. In veel gevallen zijn de gronden echter overgeheveld naar de materiële vaste activa (MVA). Bij overheveling naar MVA geldt een overgangsregeling dat uiterlijk op 31 december 2019 een marktwaardetoets moet zijn uitgevoerd om vast te stellen of de gronden mogelijk een lagere marktwaarde kennen. In die gevallen zullen de gronden moeten worden afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. Onderstaand is de verwerking in uw jaarrekening 2016 weergegeven:

Figuur 1 Verwerking stelselwijziging NIEGG

Het college heeft besloten in 2016 beperkte afwaardering door te voeren op de materiële vaste activa (€ 0,15 mln.). In afgelopen jaren zijn reeds diverse taxaties uitgevoerd op basis waarvan reeds noodzakelijke afwaarderingen gedaan zijn in de vorm van het treffen van een voorziening. De verwachting is derhalve dat geen aanvullende afwaarderingen noodzakelijk zijn.

4.4. Waardering is onder meer afhankelijk van schattingen

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op (de zogenaamde , waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Hierbij dient te worden gedacht aan het inflatiecijfer waartegen toekomstige kosten en opbrengsten worden gecorrigeerd, gehanteerde rentepercentages, de looptijd van het project (inclusief moment van geplande opbrengsten en kosten) en de uitgifteprijs. Deze parameters bepalen in hoge mate het verwachte financiële resultaat.

Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

CONCEPT

Tabel 5 Belangrijkste schattingen grondexploitaties

Belangrijkste schattingen	Inschatting 2015	Inschatting 2016	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	●	●	De rekenrente is fors verlaagd van 3,5% naar 2,1% op basis van de wijzigingen in het BBV. De rente is berekend conform de voorgeschreven berekeningswijze uit de nieuwe Notitie Grondexploitatie van de commissie BBV.
Kostenstijging	●	●	De gemeente Zwolle rekent voor 2017 en 2018 met 1,5% kostenstijging en voor de jaren daarna met 2%. Door de gemeente wordt hierbij gedifferentieerd tussen de korte termijn (1-2 jaar) en middellange termijn (3-10 jaar). Wij kunnen instemmen met de gehanteerde percentages.
Opbrengstenstijging	●	●	De opbrengstenstijging is op 1% gezet vanaf 2017 en blijft voor alle komende jaren gelijk. Ten opzichte van vorig jaar is dat een wijziging voor het jaar 2017, aangezien in 2016 nog met 0% werd gerekend voor 2017. We kunnen instemmen met deze wijziging en de gehanteerde percentages. Dit aangezien in de praktijk blijkt dat deze stijging daadwerkelijk wordt gerealiseerd.
Gehanteerde programmering	●	●	Ten opzichte van vorig jaar is de programmering niet aangepast. We hebben vastgesteld dat de ingerekende hoeveelheden woningen en hectares bedrijventerrein binnen de vastgestelde programmering passen. Dit hebben we als evenwichtig aangemerkt. Wel blijft het belangrijk om periodiek marktonderzoek te verrichten om te bepalen in hoeverre de uitgangspunten nog realistisch zijn.
Verkoopprijzen	●	●	De verkoopprijzen die gehanteerd zijn, heeft de gemeente laten toetsen door een externe partij. We hebben vastgesteld dat de ingerekende grondprijzen, conform het onderzoek van de externe partij zijn. Tevens hebben we vastgesteld dat de verkopen in 2016 in lijn liggen met de toekomstig ingerekende grondeprijzen. Op basis stemmen wij in met de ingerekende grondprijzen.
Nog te maken kosten	●	●	We hebben vastgesteld dat de nog te maken kosten die in de grondexploitaties gehanteerd worden, juist berekend zijn en aansluiten met onderliggende specificaties. Door de gemeente worden de nog te maken kosten jaarlijks herzien op basis van de voortgang en realisatie.

Controleverschil	*Voorzichtig*	*Evenwichtig*	*Optimistisch*	*Controleverschil*
●	●	●	●	●

Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen

Wij kunnen instemmen met de in de jaarrekening toegepaste waarderingsgrondslagen en de door het college gemaakte afwegingen en schattingen.

5. De financiële positie van uw gemeente nader bekeken

5.1. Eigen vermogen is in 2016 aanzienlijk toegenomen

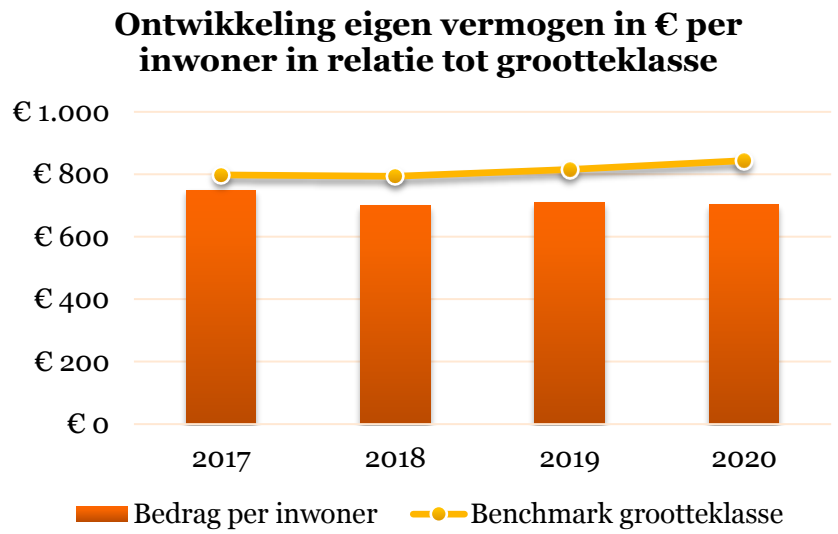
Het eigen vermogen van de gemeente Zwolle bedraagt per 31 december 2016 € 151,7 miljoen (inclusief positief rekeningresultaat over 2016 van € 7,8 miljoen). Dit is ten opzichte van 2015 een toename van bijna € 27 miljoen (stand eigen vermogen per 31 december 2015 € 124,8 miljoen). Deze toename wordt o.a. verklaard door een gunstig resultaat op de grondexploitaties (door bijv. afname voorziening voor het project Stadshagen) en daarnaast het jaarrekeningresultaat over 2016. De solvabiliteit per ultimo 2016 bedraagt hiermee 26%. Op basis van landelijke normen classificeert dit hiermee als een voldoende solvabiliteit.

Gemeente Zwolle kent daarbij meer dan 50 reserves (met name diverse bestemmingsreserves, waaronder reserves ter dekking van onderhoudskosten en kapitaallasten). Vanuit het perspectief van beheersing en informatievoorziening bevelen wij u aan om het aantal reserves te heroverwegen.

5.1.1. In de komende jaren daalt het eigen vermogen naar verwachting door investeringen in de stad

We constateren dat het eigen vermogen van gemeenten in de afgelopen jaren gedaald is. Dit doordat in deze jaren sprake is geweest van een negatieve verdiencapaciteit van de gemeente (er is meer geïnvesteerd in de gemeente dan dat er aan opbrengsten gerealiseerd is). Daarnaast hebben veel gemeenten te maken gehad met omvangrijke afwaarderingen op grondposities. Uit de begrotingen 2017-2020 van veel gemeenten blijkt dat economisch herstel ook zijn weerslag krijgt in de eigen vermogenspositie van gemeenten. Onderstaand hebben we de ontwikkeling van uw eigen vermogen afgezet tegen onze andere gemeenteklanten in de benchmark. Hierbij is de benchmark bepaald op basis van grootteklasse. Voor uw gemeente zijn wij uitgegaan van de grootteklasse > 100.000 inwoners.

Figuur 2 Ontwikkeling vermogenspositie per inwoner

Uit deze ontwikkeling blijkt bij Zwolle een dalende trend van het eigen vermogen per inwoner. Dit terwijl de benchmark juist een licht stijgende trend laat zien. De ontwikkeling bij Zwolle wordt hierbij met name verklaard door investeringen die mede uit eigen middelen worden gedekt (o.a. Spoorzone). Met deze ontwikkeling blijft Zwolle nog steeds een relatief stabiel eigen vermogen behouden. Wel is het belangrijk om bij toekomstige grote investeringen goed te kijken naar de gevolgen voor het eigen vermogen. Om meer hierop te sturen kan de gemeenteraad overwegen om een minimale solvabiliteitsratio vast te stellen.

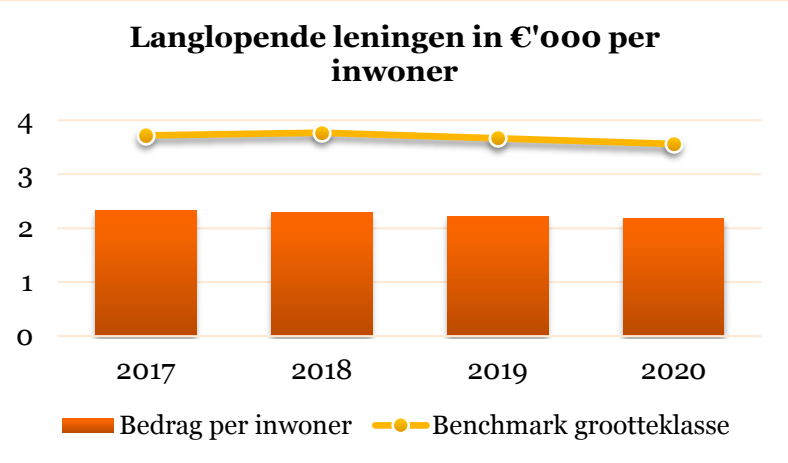
In figuur 3 is nog geen rekening gehouden met de toename van het eigen vermogen 2016, aangezien de grafiek gebaseerd is op de meerjarenbegroting 2017-2020.

CONCEPT

5.2. Ontwikkeling leningenportefeuille laat afnemende financieringsbehoefte zien

Naast uw eigen vermogen is uiteraard ook relevant hoeveel van uw activiteiten met vreemd vermogen gefinancierd wordt. In onderstaande figuur hebben wij aangegeven hoe de komende jaren uw leningenportefeuille (aangetrokken leningen) zich ontwikkelt ten opzichte van onze andere gemeenten in dezelfde grootteklasse.

Figuur 3 Ontwikkeling leningenportefeuille

In de ontwikkeling van de leningenportefeuille van uw gemeente valt het volgende op:

- De leningenportefeuille van de gemeente Zwolle ligt ver onder de benchmark. Dit komt mede ook door de goede eigen vermogen positie.
- In de komende jaren zal de leningenpositie naar verwachting beperkt dalen bij Zwolle. Bij de benchmarkgemeenten zien we grotere dalingen.

CONCEPT

6. Uw jaarrekening 2016 nader bekeken

In dit hoofdstuk lichten wij de bijzondere posten toe in uw jaarrekening 2016. Daarnaast evalueren wij de informatiewaarde van uw jaarstukken.

6.1. De informatiewaarde van uw jaarstukken is goed/voldoende/verbeterd

Als accountant geven wij een oordeel over uw jaarrekening. Maar uw jaarstukken bestaan uit meer dan dat. En voor u als raad is het integrale boekwerk van belang. Om die reden hebben wij de informatiewaarde van uw jaarstukken nader beoordeeld. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie delen wij graag onze observaties over de informatiewaarde van uw jaarstukken met u.

Koppeling jaarverslag met doelstellingen coalitieakkoord

Toelichting:
In de jaarstukken wordt niet concreet een relatie gelegd met het coalitieakkoord 2014-2018. Dit is een bewuste keuze geweest. Hierbij is ervoor gekozen om het coalitieakkoord uiteindelijk te vertalen in een aantal programma's en doelstellingen per programma in begroting. In de jaarstukken wordt hierop teruggekoppeld. Een meer expliciete koppeling tussen het coalitieakkoord en de jaarstukken kan nog beter inzicht bieden in de realisatie van de doelstellingen. Wij adviseren u dit in de volgende collegeperiode te betrekken in het planning en control proces.

Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie

Toelichting:
In de jaarstukken wordt per programma veel informatie geboden over de inhoudelijke realisatie van doelstellingen. Hierbij wordt zowel een beleidsverantwoording als een financiële verantwoording gepresenteerd in het jaarverslag. Bij de financiële verantwoording wordt niet altijd een duidelijke koppeling gelegd met de beleidsmatige realisatie. Daarnaast is de kwaliteit en concreetheid van de financiële analyse wisselend per programma. In enkele programma's blijft de analyse wat algemeen. In de jaarrekening 2017 zal hier op basis van de gewijzigde begroting 2017 verder invulling aan worden gegeven.

Paragrafen

Toelichting:
De kwaliteit van de paragrafen is naar onze mening op onderdelen beperkt van aard. Zo is de paragraaf grondbeleid zeer beknopt opgesteld en is de paragraaf bedrijfsvoering niet opgenomen maar wordt verwezen naar het programma bedrijfsvoering (paragraaf is wel verplicht op basis van het BBV). Daarnaast kan de informatiewaarde van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing verder toenemen. Er is hierbij vrijwel geen toelichting gegeven op de opgenomen financiële kengetallen. Voor de raad is juist de duiding per kengetal van belang om meer informatie hieruit te kunnen halen. Daarnaast wordt geen informatie geboden over de risicobeheersing binnen Zwolle. Dit is op onderdelen in de programma's weergegeven. Het bieden van het totaalbeeld op het gebied van risicomanagement heeft naar onze mening de voorkeur.

Leesbaarheid

Toelichting:
De leesbaarheid van de jaarrekening is de afgelopen jaren toegenomen. De teksten zijn minder technisch geschreven. Dit is een goede ontwikkeling. Wel hebben we een aantal waarnemingen waarmee de leesbaarheid verder kan toenemen:
* In de jaarstukken worden zeer veel indicatoren weergegeven per programma. Hiermee worden veel gegevens gepresenteerd. Het is hierbij echter wel de vraag of het niet teveel indicatoren zijn. En in hoeverre de gepresenteerde gegevens daadwerkelijk leiden tot informatie voor de raad (inclusief mogelijkheid om te sturen). Naar onze mening zouden keuzes gemaakt moeten worden en dient het aantal kengetallen te worden beperkt. Dit om de kengetallen echt tot stuurinformatie te maken.

* Zwolle heeft in relatie tot andere gemeenten veel programma's vastgesteld. Dit is een keuze van de raad. Hiermee krijgt de raad echter ook zeer veel beleidsinformatie aangeboden. Daarbij is de realisatie van beleidsdoestellingen uitgeschreven met veel tekst. Om de leesbaarheid te vergroten kan worden gekozen voor wellicht een meer schematische presentatie (bijv. het hanteren van een stoplichtmodel)

6.2. Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2016 aanvaardbaar zijn. Door de wijzigingen in het BBV is in de jaarrekening 2016 een stelselwijziging doorgevoerd. Hierbij zijn de cijfers per 31 december 2015 omgezet in een andere beginbalans 2016. Dit is adequaat en conform het BBV toegelicht in de jaarrekening. Hieruit is geen effect op het eigen vermogen ontstaan.

6.3. Uit uw jaarrekening blijken tekorten in het sociaal domein

Uit de jaarrekening 2016 blijkt dat gemeente Zwolle op het sociaal domein aanzienlijke tekorten kent. Dit betreft het verschil tussen de verkregen rijksuitkering en de werkelijke bestedingen. In de beleidsparagraaf 2 sociaal domein blijkt dat het tekort met name bestaat uit:

- Jeugd, € 1,9 miljoen nadeel
- Participatie (inclusief SW) € 2,9 miljoen nadeel
- Diensten in en aan huis € 1,0 miljoen nadeel
- Beschermd wonen € 0,6 miljoen nadeel
- Bijstandsverlening € 3,2 miljoen nadeel

De tekorten worden met name veroorzaakt door een grotere vraag naar ondersteuning. Dit wordt niet gecompenseerd door bijdragen van het Rijk. In de begroting van gemeente Zwolle was al rekening gehouden met het gat tussen de rijksuitkeringen en de daadwerkelijke bestedingen.

Voor de SW-diensten wordt in 2017 een verdere bezuiniging verwacht op de rijksuitkering. Daarnaast zal ook ten aanzien van de decentralisaties sprake zijn van lageren uitkeringen. Voor de bijstandsuitkeringen bestaat naar verwachting een structureel tekort van € 2,7 miljoen. Hierdoor is het financieel evenwicht in het sociaal domein ook voor de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

CONCEPT

6.4. Beoordeling van de kwaliteit van door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2016 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op evenwichtige uitgangspunten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering. Voor wat betreft de belangrijke schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze zijn gebaseerd op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Tabel 2 Belangrijkste schattingen in de jaarrekening

Belangrijkste schattingen	Bevindingen 2015	Bevindingen 2016	Toelichting
De transitie van Jeugd en WMO heeft geleid tot schattingselementen inzake de afrekening van PGB gelden en afrekening ZIN met samenwerkingspartners.	●	nvt	Nog openstaand, dit wordt mede bepaald op de controle in de volgende periode.
Grondexploitaties bevatten veel schattingselementen en vormen een belangrijke doorkijk naar de winstgevendheid en mogelijke verliesgevendheid van de gronden in de grondexploitatie.	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van deze rapportage.
De nota Investeren en afschrijven van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa.	●	●	De verwachte levensduur van de verschillende activa en de afschrijvingspercentages zijn evenwichtig en consistent met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de inschattingen van het college.
Waardering vastgoed	●	●	Uit controle komen geen bevindingen naar voren
Voorzieningen	●	●	Uit onze controle blijkt dat de APPA-voorziening niet volledig verantwoord is. Dit heeft geleid tot een controleverschil.
Kortlopende schulden en overlopende activa	●	●	We hebben vastgesteld de kortlopende schulden en overlopende activa juist en volledig zijn opgenomen. Wij kunnen instemmen met de gehanteerde uitgangspunten.

6.5. *Project spoorzone is volop in uitvoering*

Het project Spoorzone is op dit moment het grootste project van de gemeente Zwolle. Voor dit project is een bijdrage van € 45 miljoen ontvangen van de provincie. In 2016 is € 8,8 miljoen uitgegeven. Deze uitgaven zijn in mindering gebracht op het bedrag dat van de provincie ontvangen is. Dit is op de balans als vooruitontvangen bedrag opgenomen. Van de totale uitgaven heeft € 1,0 miljoen betrekking op de verhuizing van de NedTrain locatie en € 4,4 miljoen betreft aankoop van gronden. Tevens is voor € 1,9 miljoen aan interne uren besteed aan het project. In het 4e kwartaal heeft de voorlopige gunning van de busbrug plaatsgevonden voor een bedrag van € 13 miljoen.

Binnen de gemeente is voldoende sturing op dit project. Tevens worden interne controles uitgevoerd op de uitgaven die in het jaar gedaan zijn. Vanuit deze interne controles komen geen bijzonderheden naar voren met betrekking tot Spoorzone.

Gezien de grote uitgaven die in 2016, maar ook in komende jaren nog gedaan moeten worden, blijft goede sturing op dit project essentieel.

CONCEPT

7. Onze visie op uw interne beheersing

7.1. De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing

De belangrijkste onderwerpen uit onze brief aan de raad inzake de 1e tussentijdse rapportage d.d. 17 februari 2017 zijn onderstaand samengevat weergegeven. Voor nadere details verwijzen wij u naar deze brief.

1. Onzekerheid decentralisaties blijft, Zwolle stuurt actief op verantwoording

   Door de gemeente worden goede interne controles uitgevoerd en wordt gewerkt aan verdere verbetering van de processen. Belangrijkste aandachtspunten zijn het inbedden van collegiale toetsing in de processen en de werking van de applicatie TOP.

2. Nieuwe BBV-nota Grondexploitaties zorgt voor veel wijzigingen

   Door de commissie BBV is een nieuwe notitie Grondexploitaties uitgebracht. Hierin zitten veel wijzigingen. In dit accountantsverslag is reeds ingegaan op deze wijzigingen en de financiële impact hiervan. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

3. Zwolle voert goede interne controles uit, door strengere interpretatie van de regelgeving kunnen wij hier minder gebruik van maken

   De interne controles die door de gemeente Zwolle worden uitgevoerd zijn van goede kwaliteit. Voor onze controle kunnen we hier echter beperkt gebruik van maken door strengere interpretatie van COS 610. Door gemeente Zwolle is de keuze gemaakt om hier niet verder op te gaan investeren, maar de huidige interne beheersing op dit punt te handhaven. Dit betekent dat wij minder gebruik kunnen maken van de door Zwolle uitgevoerde werkzaamheden. Wel kunnen we de werkzaamheden van de interne controle afdeling als goede monitoring control gebruiken bij een aantal processen. Het gevolg is wel dat wij meer zelfstandig werkzaamheden hebben moeten uitvoeren.

4. Bevindingen in uw IT-omgeving vragen aandacht

   Onze belangrijkste bevindingen omtrent IT betreffen de uitgebreide rechten in systemen, het wachtwoordbeleid dat niet helemaal toereikend is en de afwezigheid van formele procedures voor het wijzigingsbeheer GWS (applicatie voor sociale zaken) en TOP (applicatie decentralisaties). Inmiddels zijn hier door gemeente Zwolle al diverse maatregelen voor ingezet. Zo hebben wij begrepen dat rechten in systemen zijn aangescherpt, dat een formeel wachtwoordbeleid is vastgesteld door het managementteam en dat procedures zijn ingericht voor het doorvoeren van wijzigingen in GWS. Wij zullen de actualisatie in 2017 daadwerkelijk vaststellen en u hierover nader informeren.

5. Project Spoorzone kent voldoende beheersingsmaatregelen, alert blijven van belang

   Het project is volop in uitvoering. Door de gemeente worden interne controles uitgevoerd op dit project. Er is voldoende sturing en informatievoorziening aanwezig.

6. Zwolle zoekt actief uit of de gemeente belastingplichtig wordt voor de Vennootschapsbelasting

   De gemeente heeft vennootschapsbelasting goed in de grip. Zie ook hoofdstuk 8 van dit accountantsverslag.

7. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid kent enkele aandachtspunten

   We hebben vastgesteld dat het inkoopbeleid van de gemeente nog niet aangepast is aan de gewijzigde aanbestedingsrichtlijnen. Dit is onderhanden en moet nog door het college worden vastgesteld. Wel wordt middels interne controles achteraf vastgesteld dat de aanbestedingsrichtlijnen worden nageleefd.

CONCEPT

8. Het belang van sturen op verbonden partijen neemt toe, Zwolle gaat hier nog actiever op sturen.

   De gemeente Zwolle is actief bezig om de grip op verbonden partijen te vergroten. Dit door de interne sturing nog meer aandacht te geven. Tevens is de nota verbonden partijen geactualiseerd. Ons advies is om voldoende aandacht te hebben voor de informatievoorziening aan de raad.

9. Control in ontwikkeling

   De gemeente investeert actief in control met name door het vergroten van de checks en balances in de organisatie.

10. Ontwikkelingen AFF vragen om uitvoeren specifieke interne controles

    Binnen de afdeling AFF zijn diverse ontwikkelingen gaande. Het is van belang om goede interne controles uit te voeren op specifieke ontwikkelingen.

7.2. In 2017 heeft een datamigratie plaatsgevonden voor Beaufort en YouForce

Begin 2017 is de gemeente Zwolle overgegaan naar een nieuwe omgeving voor Beaufort en YouForce. Bij de conversie heeft een incident plaatsgevonden waardoor in januari 2017 voor 66 raadsleden, bestuurders en –ex-bestuurders een dubbele salarisbetaling heeft plaatsgevonden. De omvang hier van is € 0,1 miljoen. Deze extra betaling is niet geconstateerd in het betaalproces. Naar aanleiding van deze situatie zijn maatregelen doorgevoerd om een herhaling hiervan te voorkomen. Belangrijkste maatregel betreft het maken van een aansluiting tussen som van de netto uitbetalingen met het totaal van de betalingsopdracht voordat de betalingsopdracht naar de afdeling Financiën wordt verzonden voor de daadwerkelijke betaling. De financiële gevolgen zijn in 2017 hersteld. Voor de jaarrekening 2016 heeft dit geen financiële gevolgen gehad.

7.3. De jaarrekeningcontrole is goed verlopen

Het jaarrekeningproces is over het algemeen goed verlopen. Bij aanvang van de controle was een concept versie van de jaarrekening aanwezig. Dit is positief, aangezien dit bijdraagt aan een soepele controle. Ten opzichte van vorig jaar is dit ook verbeterd.

Door de interne controle afdeling is een uitgebreide controle gedaan op de verschillende jaarrekeningposten. Daarbij is vooraf afstemming geweest tussen de gemeente en PwC over het aantal te controleren posten en tevens is door PwC een selectie gemaakt. De interne controle heeft een kritische controle uitgevoerd op de jaarrekeningposten en de uitkomsten zijn vastgelegd. De onderliggende documenten waren tevens aanwezig. Ook dit geeft een kwaliteitsimpuls aan onze controle en zorgt ervoor dat we minder tijd kwijt zijn met het opvragen van documenten.

Aandachtspunt omtrent de oplevering blijft wel de tijdigheid. Diverse jaarrekeningposten werden niet bij aanvang van de controle opgeleverd, maar gedurende het traject. Hierdoor kan vertraging ontstaan in de controle. Het is belangrijk om dit aspect verder te verbeteren.

7.4. Geen aanwijzingen voor fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het college en de directie. Uit dien hoofde zijn het college en de directie verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de organisatie, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in zijn geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten.

CONCEPT

Onze controle bestond niet uit een uitvoerige controle van transacties zoals noodzakelijk zou zijn om fouten of fraude die niet hebben geleid tot materiële afwijkingen in de jaarrekening te kunnen opsporen. Het dient te worden onderkend dat het controleproces inherente beperkingen kent.
Als gevolg van de aard van fraude, met name wanneer daarbij sprake is van verhulling door samenzwering en vervalsing van documenten, is het mogelijk dat bij een controle die is opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden materiele fraude niet wordt ontdekt.

Hoewel doeltreffende interne beheersingsmaatregelen het risico dat fouten en fraude zich voordoen of onontdekt blijven, doen afnemen, wordt dit risico hiermee niet weggenomen. Wij kunnen daarom niet garanderen dat eventuele fouten of gevallen van fraude ontdekt worden. Gegeven de inherente beperkingen van het controleproces en het interne beheersingssysteem kan en mag er niet op vertrouwd worden dat ons onderzoek alle fouten of gevallen van fraude aan het licht zal brengen.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2016 hebben wij geen aanwijzingen voor fraude gevonden.

7.5. Wij zijn onafhankelijk

We hebben onze naleving van de externe standaarden, het wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid van PwC met betrekking tot onze dienstverlening in 2016 bewaakt en bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsverplichtingen hebben voldaan en voldoen.

CONCEPT

8. Naleving van de relevante wet- en regelgeving

8.1. Inventarisatie van VPB activiteiten afgerond

De grootste risico's voor de vennootschapsbelasting zijn onderzocht om vast te stellen of de betreffende activiteit belastingplichtig is. U bent op dit moment in gesprek met de Belastingdienst om af te stemmen welke activiteiten wel en welke activiteiten niet door de zogenaamde 'ondernemerspoort' gaan en daarmee belastingplichtig zijn. Met betrekking tot de volgende opbrengstenstromen zal de Belastingdienst een standpunt innemen over VPB-plicht.

Impact VPB voor gemeente Zwolle voor 2016 bedraagt € 0,2 miljoen

Voor de gemeente Zwolle is de conclusie dat alleen betaald parkeren en grondexploitatie door de ondernemerspoort gaan. In de jaarrekening 2016 is een schuld van € 0,15 miljoen opgenomen. Dit op basis van een uitgebreide analyse van de baten en lasten. Over 2016 is reeds een voorlopige aangifte ingediend. Tevens is de financiële administratie ingericht op de verwerking van de VPB.

8.2. U voldoet aan de Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT-verantwoording van gemeente Zwolle is opgenomen in de toelichting van de jaarrekening. In 2016 heeft er een wijziging plaatsgevonden in uw topfunctionarissen. Er is een nieuwe gemeentesecretaris gestart per 1 januari 2016. De voormalige gemeentesecretaris heeft in 2016 nog een beloning gehad over 2015. Voor de WNT-verantwoording betekent dit dat de voormalige gemeentesecretaris als voormalig topfunctionaris met een dienstverband moet worden aangemerkt. Tevens hebben wij vastgesteld dat niet alle benodigde informatie in de WNT-verantwoording is opgenomen.

WNT blijft aan verandering onderhevig: wijzigingen in 2017 en verder

Ook in 2017 worden in de WNT weer een aantal wijzigingen doorgevoerd. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €179.000 in 2016 naar €181.000 in 2017. De normen voor de meeste sectorale regelingen zijn ook met €1.000 à €2.000 verhoogd. Voor overige ontwikkelingen met betrekking tot de WNT wordt verwezen naar de sectortopics App.

8.3. U heeft voldaan aan de (gewijzigde) aanbestedingsrichtlijnen (openstaand)

In 2016 zijn de aanbestedingsrichtlijnen veranderd. Belangrijkste wijziging is het verdwijnen van het onderscheid tussen 2A en 2B diensten. 2B diensten moeten met ingang van 2016 ook Europees worden aanbesteed indien ze het drempelbedrag overstijgen. De wijziging van de aanbestedingsrichtlijnen is nog niet verwerkt in het inkoopbeleid van de gemeente Zwolle. We adviseren u dit alsnog te doen.

Door de interne controle afdeling en door PwC wordt een controle uitgevoerd op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen. Hierbij zijn een aantal onrechtmatigheden geconstateerd. Omdat de controle nog niet is afgerond is het totaalbedrag nog niet inzichtelijk.

O/s controle aanbestedingen is nog onderhanden

CONCEPT

9. Controlerende rol van de raad/auditcommissie

9.1. Neem maatregelen voor een eerdere definitieve afronding van de jaarrekening

Sinds vorig jaar vindt de definitieve vaststelling van uw jaarrekening door de Raad circa 2 maanden later plaats dan wat binnen de gemeente Zwolle normaal was. U krijgt als raad hierbij een jaarrekening ter bespreking, waarbij de formele vaststelling later plaatsvindt.

Deze ontwikkeling wordt (net als bij vrijwel alle gemeenten) veroorzaakt door de uitbreiding van uw activiteiten in het sociaal domein. Als onderdeel van het sociaal domein dient o.a. de prestatie te worden vastgesteld van verrichte bestedingen (o.a. WMO). Gemeente Zwolle heeft er voor gekozen om voor de zekerheid rondom de rechtmatigheid en prestatielevering van de uitgaven te steunen op verantwoordingen (inclusief controleverklaringen) van zorgleveranciers. Hierdoor is gemeente Zwolle meer afhankelijk van derden voor de aanlevering van gegevens.

Voor de jeugdzorg is gemeente Zwolle afhankelijk van een verantwoording (inclusief controleverklaring) van de BVO Jeugd IJsselland. Op basis van de huidige procesafspraken wordt de verantwoording/controleverklaring circa medio juni 2017 ontvangen.

Daarnaast spelen ten aanzien van de persoonsgebonden budgetten diverse landelijke onzekerheden. De belangrijkste aspecten hierin zijn de prestatielevering bij de PGB's (hier is geen controle op uitgevoerd door de SVB) en de rechtmatigheid en getrouwheid van betalingen. Door de SVB is een verantwoording (inclusief controleverklaring) aan de gemeenten gestuurd. Hieruit blijkt dat uit de accountantscontrole diverse bevindingen naar voren zijn gekomen en daarnaast ook de bevestiging dat geen controle is verricht op de prestatielevering door de SVB. Dit levert in de basis bij alle gemeenten een onzekerheid op ten aanzien van de PGB bestedingen. Lange tijd is het onduidelijk geweest in hoeverre deze onzekerheden opgelost zouden kunnen worden met aanvullende controlewerkzaamheden door gemeenten. Hierbij was het ook de vraag in hoeverre dit tot een oplossing van de onzekerheid zou leiden.

Door gemeente Zwolle is in het voorjaar een bewuste afweging gemaakt om voor 2016 geen aanvullende controles achteraf meer uit te voeren op de PGB's. Dit doordat dit veel extra inzet en kosten met zich mee zou brengen, dit daarnaast een extra belasting zou zijn voor de burgers en het uiteindelijk ook niet duidelijk was in hoeverre de onzekerheden hiermee zouden worden opgelost. Derhalve is voor 2016 besloten geen aanvullende werkzaamheden uit te voeren. Dit leidt er toe dat hier derhalve onzekerheid over bestaat (zie ook hoofdstuk inzake decentralisaties). Wel wordt al gekeken in hoeverre in 2017 tot nog meer inrichten van eigen beheersmaatregelen gekomen kan worden.

Door de gemaakte keuzes in het proces rondom de decentralisaties bent u pas na afloop van het jaar in staat om een uitspraak te doen over de getrouwheid en rechtmatigheid van ruim 15% van uw uitgaven. Bovendien zijn de verklaringen van de zorginstellingen pas op 1 april beschikbaar voor de gemeente en kan pas dan de beoordeling van de consequenties hiervan plaatsvinden. Hierdoor kan de jaarrekening pas laat definitief worden vastgesteld. Wij adviseren het college en de raad om acties te nemen om de jaarrekening eerder vast te kunnen stellen en definitief te maken. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Het inrichten van controles op prestatielevering WMO in het reguliere proces, waardoor mogelijk na afloop van het jaar geen afzonderlijke verantwoording en controleverklaring noodzakelijk is
- Het maken van afspraken met de BVO Jeugd over het naar voren halen van het moment van verantwoording en controle. Hierdoor kan ook in de gemeentelijke processen een versnelling worden doorgevoerd.
- Het gedurende het jaar al uitvoeren van controles op de PGB's. Dit door het uitvoeren van controles op prestatielevering (bijv. middels huisbezoek of uitvoeren van enquetes) en rechtmatigheid (door toetsing gedurende het jaar van de bestedingen in de SVB portal op basis van onderliggende zorgtoekenningen aan burgers)

Met deze beheersmaatregelen kunt u zowel uw afsluitingsproces versnellen als de kwaliteit van uw bedrijfsvoering met betrekking tot het sociaal domein verbeteren.

CONCEPT

Hierdoor heeft u de mogelijkheid om - indien dat nodig is - reeds in de loop van het jaar bij te sturen en kunt u ook uw eigen speerpunten beoordelen die wellicht anders zijn dan alleen het vaststellen van de getrouwheid en rechtmatigheid van de uitgaven. Dit kan daarmee ook een belangrijke beheersmaatregel zijn die het college kan ondersteunen wanneer in de toekomst een in-control-statement van hen wordt gevraagd.

Het "Stappenplan gemeentelijke controleaanpak" van i-Sociaal-Domein is een handreiking die u hierbij kunt gebruiken.

9.2. Versterking rol afstemmingscomité

In het tweede kwartaal van 2017 heeft de VNG haar Handleiding versterking opdrachtgeverschap van de raad bij de accountantscontrole gepubliceerd. Graag gaan wij mede aan de hand van deze handleiding met het afstemmingscomité en de griffie in gesprek over de wijze waarop de Raad haar kaderstellende en toezichthoudende rol beter kan invullen.

CONCEPT

A. Bijlagen

CONCEPT

A.1. Single information Single audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de bijlage inzake SiSa bij de jaarrekening 2016 van gemeente Zwolle. Onze werkzaamheden varieerden van het beoordelen van de interne beheersing tot het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en indien specifiek gevraagd, is de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld en dus niet de rechtmatigheid vastgesteld. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringtoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

In dit rapport van bevindingen hebben wij per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens, opgenomen voor zover deze niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. De financiële grens is afhankelijk gesteld van de omvangsbasis van de regeling. De omvangsbasis wordt gebaseerd op de gevraagde indicator. Bij een gevraagde indicator van 'bestedingen gedurende het jaar' wordt de omvangsbasis bijvoorbeeld gevormd door de bestedingen in de regeling. De financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteren wij door middel van onderstaande voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

Tabel 3 Bevindingen SiSa-bijlage

Nr	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D10	(Volwassenen)Onderwijs 2015-2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

NCFR

Accountantsverslag 2016

Accountantsverslag 2016 voor Gemeente Zwolle

Concept

27 juni 2017

CONCEPT

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Burgemeester Roelenweg 13G, 8021 EV Zwolle, Postbus 513, 8000 AM Zwolle
T: 088 792 00 38, F: 088 792 94 61, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Aan de gemeenteraad van gemeente Zwolle
t.a.v. de heer A. ten Have, griffier
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

27 juni 2017

Referentie: [e-Geleide reference]

Accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2016

Geachte leden van de raad,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2016 van gemeente Zwolle. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging van 1 februari 2016. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van gemeente Zwolle. Naast onze kernboodschappen hebben wij voor een aantal belangrijke thema's (uitkomsten van onze controle en grondexploitaties) een dashboard opgenomen, zodat u onze waarnemingen hier in één oogopslag kunt zien.

Dit verslag is besproken met de portefeuillehouder financiën, de financieel directeur en een afvaardiging van de organisatie. Daarnaast is het concept verslag toegelicht in het afstemmingscomité op 30 mei 2017 en op 19 juni toegelicht in de raadsvergadering.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruikmaken om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

F.E. van Kommer RA
Partner

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Onze kernboodschappen

1.1. Ons oordeel over uw jaarrekening 2016 in één oogopslag

1.2. Uitkomsten controle grondexploitaties in één oogopslag

2. Een nadere toelichting op onze bevindingen

2.1. Afwaardering parkeergarage Dijkstraat niet verwerkt in jaarrekening door wijziging van doel

2.2. Vordering ONS op gemeente Zwolle niet geëlimineerd

2.3. APPA-voorziening te laag verantwoord

2.4. Investeringen 2016 niet volledig als schuld opgenomen

3. Het sociaal domein kent ook in 2016 onzekerheden

3.1. Decentralisaties zijn omvangrijk en van belang voor de gemeente

3.2. Primaire registratie van belang voor getrouwheid en rechtmatigheid

3.3. Onzekerheden prestatielevering

3.4. Goedkeurende verklaring bij de BVO Jeugd IJsselland

3.5. Landelijke onzekerheden rondom PGB's

4. Een bijzonder jaar voor uw grondexploitaties

4.1. Veel aandacht voor uw grondexploitaties in 2016

4.2. De effecten van de BBV-wijzigingen op de waardering van de GREXEN zijn aanzienlijk

4.2.1. Voor de projecten Hessenpoort en Oude Mars wordt een looptijd langer dan 10 jaar gehanteerd

4.3. Niet in exploitatie genomen gronden als gevolg van wijziging verslaggevingsregels verantwoord onder materiële vaste activa

4.4. Waardering is onder meer afhankelijk van schattingen

5. De financiële positie van uw gemeente nader bekeken

5.1. Eigen vermogen is in 2016 aanzienlijk toegenomen

5.2. Ontwikkeling leningenportefeuille laat afnemende financieringsbehoefte zien

6. Uw jaarrekening 2016 nader bekeken

6.1. De informatiewaarde van uw jaarstukken is voldoende

6.2. Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld

6.3. Uit uw jaarrekening blijken tekorten in het sociaal domein

6.4. Beoordeling van de kwaliteit van door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening

6.5. Project spoorzone is volop in uitvoering

7. Onze visie op uw interne beheersing

7.1. De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing

7.2. In 2017 heeft een datamigratie plaatsgevonden voor Beaufort en YouForce

7.3. De jaarrekeningcontrole is goed verlopen

7.4. Geen aanwijzingen voor fraude

7.5. Wij zijn onafhankelijk

8. Naleving van de relevante wet- en regelgeving

8.1. Inventarisatie van VPB activiteiten afgerond

8.2. U voldoet aan de Wet Normering Topinkomens (WNT)

8.3. U heeft voldaan aan de (gewijzigde) aanbestedingsrichtlijnen

9. Controlerende rol van de raad/auditcommissie

9.1. Neem maatregelen voor een eerdere definitieve afronding van de jaarrekening

9.2. Versterking rol afstemmingscomité

CONCEPT

1. Onze kernboodschappen

1. Wij zijn voornemens een verklaring met beperking af te geven voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Dit aangezien de onzekerheden in de decentralisaties (totaal € 28,2 miljoen) de door de raad vastgestelde controletoleranties overschrijden.

2. Gemeente Zwolle heeft de decentralisaties in 2016 actief opgepakt. Hierbij is gewerkt aan het verder verbeteren van de processen rondom de toekenning van zorg en uiteindelijk ook de afrekening met instellingen voor de WMO en beschermd wonen. Hierin zijn positieve stappen gezet. Desondanks bestaan in 2016 nog de nodige onzekerheden. Belangrijkste onzekerheid is de getrouwheid en rechtmatigheid van de PGB-bestedingen die door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) worden uitgevoerd. Door de SVB zijn onvoldoende controles verricht op prestatielevering. Daarnaast is een verantwoording met controleverklaring verkregen die echter met te hoge controletoleranties zijn gecontroleerd. Gemeente Zwolle heeft besloten om zelf geen aanvullende controles uit te voeren. Dit aangezien de verantwoordelijkheid hiertoe bij de SVB ligt en het achteraf moeilijk is om de prestatielevering vast te stellen. Op grond hiervan zijn de SVB bestedingen geheel als onzeker aangemerkt voor de controle 2016 (totaal € 20,9 miljoen). Dit betreft een onzekerheid die boven de controletoleranties uitkomt, met name omdat gemeente Zwolle de centrumgemeente is voor beschermd wonen.

   Uit de controle van de zorg in natura (WMO, beschermd wonen en Jeugd) blijken onzekerheden (circa € 7,3 miljoen) doordat de prestatielevering onvoldoende is aangetoond (door het niet verkrijgen van controleverklaringen dan wel controleverklaringen met bevindingen). In totaal bedraagt hiermee de onzekerheid € 28,2 miljoen.

   De afrekeningen met instellingen hebben per saldo een vordering van € 1,4 miljoen en een schuld van € 0,3 miljoen opgeleverd. Dit is niet meer verwerkt in de jaarrekening en is derhalve als bevinding aangemerkt. Deze resultaten zullen derhalve in de jaarrekening 2017 worden meegenomen.

3. De grondexploitaties vormen een redelijk aandeel (10%) van uw balanstotaal. Het jaar 2016 is voor de financiële verwerking van de grondexploitaties een belangrijk jaar. Dit door wijzigingen in regelgeving voor grondexploitaties (BBV). Wij merken het volgende op:

   - Het effect van de rentewijziging op het toekomstige resultaat van de grondexploitaties is circa € 19 miljoen positief. Overige BBV-wijzigingen hebben beperkt impact voor de gemeente Zwolle. In de jaarrekening is een adequate toelichting opgenomen.
   - De niet in exploitatie genomen gronden zijn in de beginbalans 2016 tegen de boekwaarde overgeboekt naar de materiële vaste activa. Dit is als stelselwijziging verwerkt in de jaarrekening.
   - Voor Oude Mars en Hessenpoort wordt een periode langer dan 10 jaar gehanteerd. Door de Raad is dit geautoriseerd. Beide projecten blijven winstgevend bij waardering op basis van de 10-jaarstermijn. Derhalve kunnen wij met de waardering in de jaarrekening 2016 instemmen. Wel adviseren wij het college om in 2017 de aanwezige maatregelen ten aanzien van de opbrengsten na 10 jaar inzichtelijk te maken en dit expliciet door de gemeenteraad te laten vaststellen.
   - Het verwachte resultaat van de grondexploitaties is fors verbeterd (ruim € 50 miljoen) door gunstiger marktomstandigheden en door de BBV wijzigingen. Dit heeft onder meer tot gevolg gehad dat de voorziening voor verliesgevende projecten is afgenomen van € 14,8 miljoen naar € 0,9 miljoen. Daarnaast is het verwachte resultaat op de winstgevende grondexploitaties verder gestegen (met name Hessenpoort).

CONCEPT

4. Het eigen vermogen van Zwolle is in 2016 ruim € 25 miljoen toegenomen (inclusief rekeningresultaat 2016). Dit door o.a. de vrijval van voorzieningen op grondexploitaties en het resultaat over 2016. De solvabiliteit is met 26% hiermee van voldoende niveau. In de komende jaren zal het eigen vermogen van Zwolle naar verwachting licht dalen. Dit door de inzet van middelen voor het realiseren van investeringen in de stad. Uit een benchmark blijkt dat het eigen vermogen per inwoner voor Zwolle lager ligt dan bij benchmarkgemeenten. De leningenportefeuille van de gemeente Zwolle is daarbij lager dan de benchmark.

5. De informatiewaarde van het jaarverslag kan verder toenemen. Dit door het maken van keuzes in de te hanteren indicatoren (nu heel veel opgenomen per programma), het verbeteren van de informatie in de paragrafen en het verder aanbrengen van een koppeling tussen de beleidsmatige realisatie en de financiële realisatie. In de afgelopen jaren is gewerkt aan het vergroten van de leesbaarheid. Hierdoor zijn veel stukken minder technisch van aard. Dit is positief. De concreetheid van bepaalde onderdelen kan hierbij verder worden vergroot.

6. De interne beheersing van gemeente Zwolle in de processen blijft van goed niveau. Er wordt continu gekeken naar het doorvoeren van verbeteringen in processen of bij de uitvoering van interne controles. Dit is positief. Door het uitvoeren van interne controles op de jaarrekening 2016 wordt hiermee een goede oplevering van het jaarrekeningdossier gewaarborgd. Hierdoor is het proces van de jaarrekeningcontrole tot op heden soepel verlopen. Wel zien wij enkele aandachtspunten (o.a. beheersing IT, aanscherpen jaarrekeningproces op enkele onderdelen).

7. Gemeente Zwolle heeft zich actief voorbereid op de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht. Op basis van verrichte analyses is gebleken dat over de grondexploitatie –en parkeeractiviteiten belasting moet worden betaald. In totaal is hiertoe een schuld opgenomen van € 0,15 miljoen. Wel moet nog definitief afstemming plaatsvinden met de belastingdienst.

8. Door de gemeente Zwolle is de WNT-verantwoording juist en volledig opgenomen in de jaarrekening. Per 1 januari 2016 heeft de gemeente een nieuwe gemeentesecretaris die als topfunctionaris is opgenomen in de WNT-verantwoording.

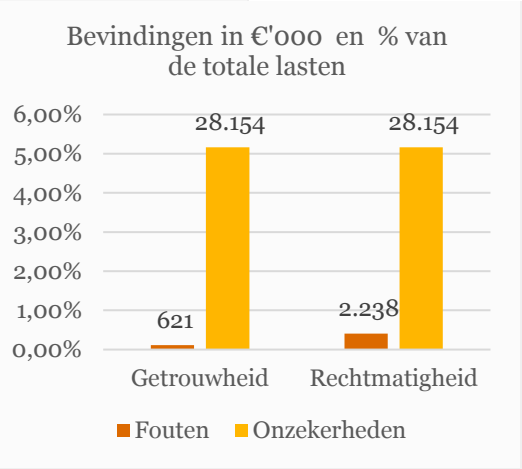
CONCEPT

1.1. Ons oordeel over uw jaarrekening 2016 in één oogopslag

Oordeel controleverklaring

De bevindingen blijven niet onder de door u gestelde goedkeuringstoleranties.

Oordeel getrouwheid	Beperking
Oordeel rechtmatigheid	Beperking

Single Information Single audit (SiSa)

€57,9 miljoen

Is het bedrag aan bestedingen specifieke uitkeringen (subsidies) wat u dit jaar via de bijlage SiSa bij de jaarrekening verantwoord aan ministeries en provincies.

Aantal specifieke uitkeringen	Bevindingen
8	Geen

Informatiewaarde jaarverslag (zie ook hoofdstuk 6.1. voor nadere context).

Koppeling jaarverslag met doelstellingen coaliatieakkoord

onvoldoende — voldoende — goed

Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie

onvoldoende — voldoende — goed

Paragrafen

onvoldoende — voldoende — goed

Leesbaarheid

onvoldoende — voldoende — goed

Wet Normering Topinkomens (WNT)

U heeft **3** topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening

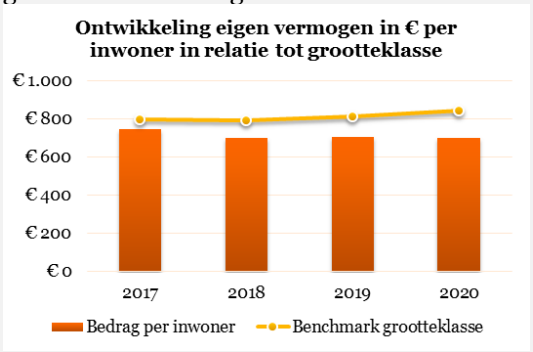
2 topfunctionarissen waren heel 2016 bij u **in loondienst.** De derde betreft een voormalig topfunctionaris (voormalig gemeentesecretaris) waaraan in 2016 nog een betaling heeft plaatsgevonden.

U heeft in 2016 **0** ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

Uit ons controle van de bijlage WNT blijken geen bevindingen

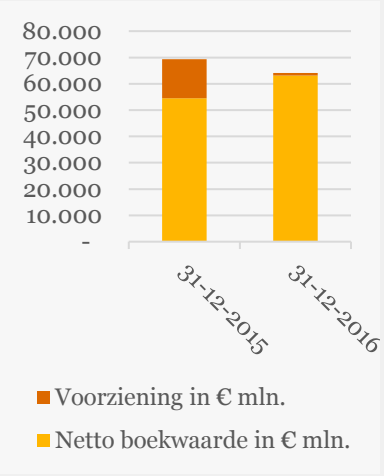
Ontwikkeling financiële positie

Dit betreft de begrote vermogensontwikkeling 2017 – 2020 uit uw meerjarenbegroting, in vergelijking tot het gemiddelde van de grootteklasse.

1.2. Uitkomsten controle grondexploitaties in één oogopslag

Ontwikkeling boekwaarde

Ontwikkeling portefeuille en risicoprofiel

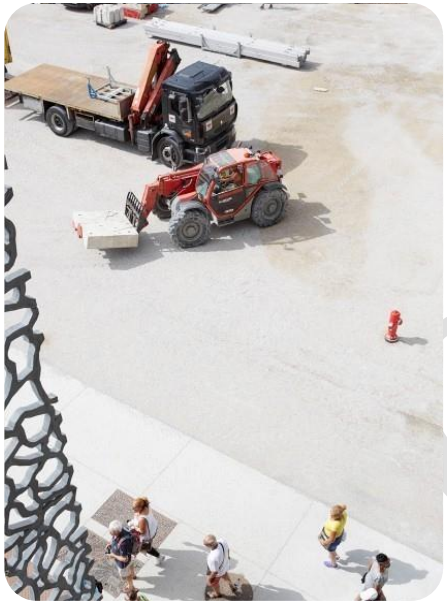
	2015	2016
Aantal projecten in exploitatie	31	31
Prognose resultaat in € mln.	33	82
Totaal-bedrag risico's in € mln.	22	11

Schattingen grondexploitaties

Parameter	Oordeel PwC		
Gehanteerde rekenrente*	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Kostenstijging	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Opbrengstenstijging	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch
Gehanteerde programmering	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch

○ = oordeel PwC 2016
● = oordeel PwC 2015

* wijziging rekenrente wordt veroorzaakt door wijzigingen BBV

Effecten BBV Wijzigingen

€19 mln. Is het effect van de **rentewijziging** van 3,5% naar 2,1%.

€0 mln. Is het effect van de wijziging van de **disconteringsvoet** van 2% naar 2%.

€0 mln. Is het effect van de invoering van de **10-jaarstermijn** voor grondexploitaties

Bijzondere projecten

Er is een aantal projecten waarvan wij het belangrijk vinden deze individueel aan u toe te lichten. Dit betreft de volgende projecten:

Projectnaam	Reden toelichting		
	Effecten BBV wijzigingen	Project-inhoudelijke wijzigingen	Bevinding vanuit de controle
Stadshagen		●	
Hessenpoort	●		
Oude Mars	●		

Deze projecten hebben wij nader toegelicht in hoofdstuk 4.

CONCEPT

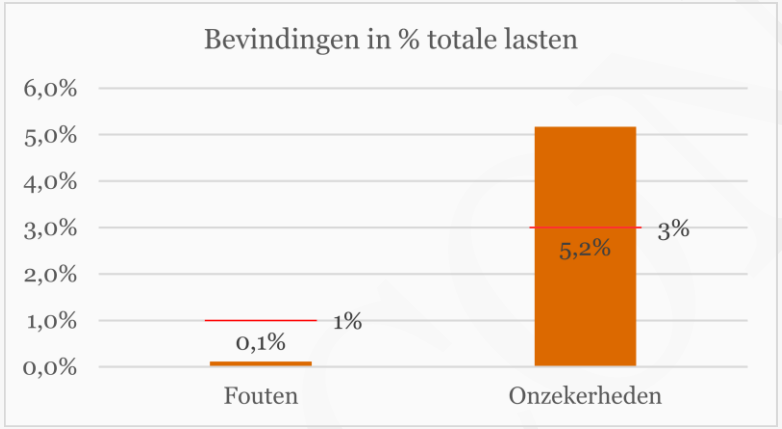
2. *Een nadere toelichting op onze bevindingen*

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van onze voorlopige bevindingen in uw jaarrekening 2016. In de tabel is aangegeven waar een nadere toelichting op de betreffende bevinding is opgenomen.

Bevindingen getrouwheid

(bedragen x €1.000)

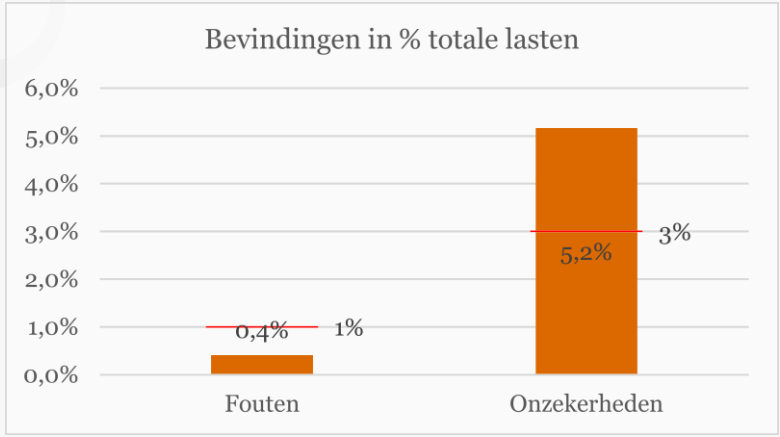
Bevinding	*Fout*	*Onzeker*	*Referentie*
Voorziening APPA te laag	-/- 464		§ 2.3.
Onzekerheid PGB-last		20.903	§ 3.5.
Onzekerheden lasten ZIN		7.251	§ 3.3.
Schuld u.h.v. decentralisaties niet opgenomen	-/- 375		§ 3.3.
Vordering u.h.v. afrekening decentralisaties niet opgenomen	1.399		§ 3.3.
Totaal effect op resultaat	621	28.154	

Bevindingen rechtmatigheid

(bedragen x €1.000)

Bevinding	*Fout*	*Onzeker*	*Referentie*
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten	2.238		§ 2.3/§ 3.3.
Onzekerheid PGB-last		20.903	§ 3.5.
Onzekerheden lasten ZIN		7.251	§ 3.3.
Totaal	2.238	28.154	

2.1. Afwaardering parkeergarage Dijkstraat niet verwerkt in jaarrekening door wijziging van doel

De bestemming van de parkeergarage Dijkstraat is gewijzigd. Oorspronkelijk zou dit een parkeergarage met 2 verdiepingen worden. Inmiddels is ervoor gekozen om op 1 verdieping appartementen te realiseren en op de andere verdieping parkeerplaatsen voor een bepaalde doelgroep (niet openbaar parkeren). Door de Raad is hiertoe een besluit genomen.

De parkeergarage Dijkstraat heeft met dit besluit een meer publiek (in plaats van commercieel karakter) gekregen. Dit is op basis van het BBV van belang voor de waardering van vastgoed in de jaarrekening. Bij vastgoed met een commercieel karakter zou jaarlijks moeten worden beoordeeld in hoeverre een afwaardering noodzakelijk is op basis van een lagere marktwaarde. Voor de parkeergarage Dijkstraat zou dit leiden tot een afwaardering van circa € 0,4 miljoen

Indien vastgoed een publiek doel kent kan de investering regulier worden afgeschreven en is het niet noodzakelijk om afwaardering bij lagere marktwaarde door te voeren. Op basis van het besluit van de raad lijkt de parkeergarage een publiek doel te krijgen. Hierdoor is het niet noodzakelijk om een afwaardering door te voeren. De verandering van het doel is hierbij impliciet in de besluitvorming begrepen. Wij adviseren om dit in elk geval door het college expliciet te laten bekrachtigen middels een collegebesluit. Daarbij heeft het de voorkeur om dit ook expliciet te laten besluiten door de Raad (bijvoorbeeld als besluitpunt bij de vaststelling van de jaarrekening).

2.2. Vordering ONS op gemeente Zwolle niet geëlimineerd

De kosten die door ONS (samenwerkingsverband) gemaakt zijn worden na afloop van het jaar verrekend met de deelnemende partijen, zijnde gemeente Kampen, gemeente Zwolle en provincie Overijssel. Per ultimo 2016 heeft ONS een vordering op de gemeente Zwolle van € 0,5 miljoen. Omdat het ONS onderdeel is van de gemeente Zwolle en derhalve ook in de jaarrekening van de gemeente Zwolle verantwoord wordt, zou een vordering en een schuld van ONS op de gemeente Zwolle geëlimineerd moeten worden. De schuld is echter niet opgenomen in 2016, maar in 2017.

Aangezien de schuld geen resultaatseffect zou hebben (maar als IT-investering zou worden verwerkt), hebben wij dit niet als resultaatscorrectie meegenomen. Wel hebben wij het college geadviseerd jaarlijks een controle op deze verwerking uit te voeren.

2.3. APPA-voorziening te laag verantwoord

De gemeente Zwolle heeft in de jaarrekening een voorziening verantwoord voor de pensioenen van (oud-)wethouders, de zogenoemde Algemene Pensioenvoorziening Politieke Ambtsdragers (APPA-voorziening). De hoogte van deze voorziening wordt door een externa partij berekend. Deze berekening hebben wij intern laten toetsen door specialisten. De conclusie hiervan is dat de APPA-voorziening € 0,5 miljoen te laag verantwoord is. Dit wordt met name veroorzaakt door het hogere rentepercentage dat door de externe partij gehanteerd is.

2.4. Investeringen 2016 niet volledig als schuld opgenomen

De gemeente Zwolle heeft in 2017 facturen ontvangen die betrekking hebben op investeringen 2016. Deze zijn niet in 2016 verantwoord en derhalve ook niet als schuld opgenomen. Het totaalbedrag hiervan betreft € 1,6 miljoen. Dit betreft geen resultaatscorrectie, aangezien de investeringen onder materiële vaste activa op de balans hadden moeten worden verantwoord. Deze verwerkingswijze is conform voorgaand jaar. Aangezien deze bevinding geen resultaatscorrectie betreft en het beeld van de jaarrekening hierdoor niet wijzigt, hebben we deze niet meegenomen in onze foutenevaluatie (conform voorgaande jaren). Wel adviseren we u om de verwerkingswijze hiervan aan te passen, zodat investeringen ook in het juiste jaar worden verwerkt.

CONCEPT

3. Het sociaal domein kent ook in 2016 onzekerheden

3.1. Decentralisaties zijn omvangrijk en van belang voor de gemeente

Van het gemiddelde gemeente budget in Nederland heeft ongeveer 20 procent betrekking op de decentralisaties. De zorgtaken behorende bij de decentralisaties zijn in 2015 overgeheveld naar de gemeenten. Gemeente Zwolle heeft dit vorig jaar direct actief opgepakt en goede interne controles opgetuigd. In 2016 is deze lijn voortgezet. Daarnaast is in 2016 actief gestuurd op de tijdigheid van de verantwoordingen van de verschillende partijen. Dit heeft ertoe geleid dat de verantwoording van o.a. de BVO Jeugd IJsselland en enkele grote aanbieders eerder zijn ontvangen dan voorgaand jaar. Dit komt een eerdere afronding van de jaarrekeningcontrole ten goede.

In het huidige systeem is gemeente Zwolle afhankelijk van de verantwoording met controleverklaring van zorgleveranciers. Dit zorgt ervoor dat pas laat controles op bijv. de prestatielevering kunnen worden uitgevoerd. Het is voor 2017 van belang om te overwegen zelfstandig controles uit te voeren. Dit ten aanzien van enerzijds de prestatielevering in de WMO. Daarnaast is het van belang om een keuze te maken ten aanzien van het zelf uitvoeren van controles op de PGB lasten. Door het zelf uitvoeren van controles gedurende het jaar worden eventuele aandachtspunten eerder in het jaar zichtbaar (zodat nog kan worden bijgestuurd). Daarnaast worden hiermee de onzekerheden naar verwachting beperkt. Het is van belang om tijdig een plan van aanpak op te stellen voor 2017 met daarin de geplande aanpak (inclusief gemaakte keuzes). De gemeente is hierbij met ons in gesprek over de wijze waarop de onzekerheden opgelost kunnen worden.

3.2. Primaire registratie van belang voor getrouwheid en rechtmatigheid

De volledigheid en juistheid van de gegevens in de cliëntenregistratie zijn van belang om te kunnen sturen op het sociaal domein. Tevens vormen deze de basis om tot een betrouwbare afrekening te komen met de zorgaanbieders. De gemeente moet immers in staat zijn om vast te stellen welke inwoners zorgbehoevend zijn, welke zorg nodig is en of de zorg die is geleverd in lijn ligt met deze behoefte. Door gemeente Zwolle zijn voor de betrouwbaarheid van de cliëntenregistratie diverse werkzaamheden verricht, waaronder het uitvoeren van interne controles op de basisregistratie in TOP voor zowel persoonsgebonden budgetten (PGB's) als zorg in natura (ZIN). Daarbij is vastgesteld dat de gegevens in TOP aansluiten met de onderliggende indicatie. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

3.3. Onzekerheden prestatielevering

Om vast te stellen dat inkomende facturen terecht worden betaald is het van belang dat de gemeente vaststelt dat de prestatie is geleverd. Omdat de prestatie van de zorgaanbieders niet bij de gemeente wordt geleverd, maar bij de cliënten, is dit niet makkelijk en zijn aanvullende interne beheersings-maatregelen noodzakelijk. Voorts is het belangrijk dat dat de gemeente inzicht heeft in de contractuele afspraken met de verschillende zorgaanbieders en de invloed daarvan op de verantwoorde lasten.

Als sluitstuk van de (interne) controle maakt de gemeente gebruik van de jaarlijkse productieverantwoording met controleverklaring op basis van het landelijke controleprotocol. Hiermee krijgt de gemeente voor een gedeelte van de lasten zekerheid over de prestatielevering van de gecontracteerde zorgaanbieders. Keerzijde is wel dat de gemeente afhankelijk is van derden en hierdoor pas later inzicht heeft in de gevolgen voor de jaarrekening(controle).

De totale onzekerheid die voortkomt uit de productieverantwoording is voor WMO € 27,4 miljoen. Deze onzekerheid bestaat uit de PGB-lasten ad € 20,9 miljoen (zie paragraaf 3.6) en de lasten ZIN ad € 6,5 miljoen.

Tabel 1 Overzicht onzekerheden zorg in natura WMO (*1.000)

Situatie	IB/DB/HHT	BW	Totaal
Geen controleverklaring	2.691	0	2.691
Geen goedkeurende controleverklaring	2.880	893	3.773
Totaal	**5.571**	**893**	**6.464**

Naast bovenstaande onzekerheden hebben we ook nog fouten geconstateerd omtrent de lasten sociaal domein. Vanuit de pas laat (na opstellen van de concept jaarrekening) verkregen productieverantwoording is gebleken dat de productiecijfers naar beneden waren bijgesteld.

CONCEPT

Hierdoor is een vordering van de gemeente van € 1,4 miljoen ontstaan. Daarnaast bestaat nog een te betalen bedrag van € 0,3 miljoen aan de zorgaanbieders. Deze vordering en schuld zijn niet meer in de jaarrekening verwerkt door de gemeente Zwolle. Dit gezien de omvang. Wij hebben dit meegenomen in onze foutevaluatie.

3.4. Goedkeurende verklaring bij de BVO Jeugd IJsselland

De taken op het gebied van de jeugd zijn door de gemeente Zwolle conform voorgaand jaar ondergebracht bij de bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Jeugd IJsselland. Dit is een samenwerking met meerdere gemeenten. De contracten met de zorgaanbieders worden door de BVO afgesloten. De controle van de facturen ligt ook bij de BVO. Vorig jaar heeft de BVO gekozen om met veel zorgaanbieders finaal te kwijten. Dit jaar is op basis van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders voor een groot deel op basis van daadwerkelijke productie afgerekend (PxQ). Bij een aantal kleinere zorgaanbieders is wel voor finale kwijting gekozen.

De BVO heeft een jaarrekening opgesteld over 2016 waarbij ook een overzicht is opgenomen specifiek voor de kosten van de verschillende deelnemende gemeenten. De jaarrekening is gecontroleerd door een externe accountant, die een goedkeurende verklaring heeft afgegeven bij de jaarrekening. De onzekerheden die hierbij geconstateerd zijn voor Zwolle (€ 0,8 miljoen) zijn meegenomen in onze weging van onzekerheden bij de jaarrekening van gemeente Zwolle.

3.5. Landelijke onzekerheden rondom PGB's

Voor alle cliënten die een pgb-budget ontvangen worden door de gemeente beschikkingen verstrekt aan de cliënt. Conform landelijke afspraken verzorgt de Sociale Verzekeringsbank (SVB) het administratieve proces rondom de pgb-verstrekkingen en legt daarover verantwoording af aan de gemeenten, waar overigens de prestatielevering geen onderdeel van uitmaakt.

Door de interne controle medewerkers en door ons zijn controles uitgevoerd op de verwerking van de PGB toekenningen in de gemeentelijke basisadministratie. Hieruit zijn geen bevindingen gebleken. Tevens heeft afstemming met de SVB plaatsgevonden over de bestede budgetten. Hierbij zijn beperkt verschillen geconstateerd.

Daarnaast is op landelijk niveau een controle uitgevoerd door de accountant van de SVB (rijksaccountantsdienst). Deze controle is op een voor gemeente Zwolle te hoog geaggregeerd niveau uitgevoerd. Daarbij zijn door de SVB en de rijksaccountantsdienst geen controles uitgevoerd op de feitelijke prestatielevering. Om voldoende zekerheid te krijgen voor gemeente Zwolle is het derhalve noodzakelijk dat Zwolle veel aanvullende controlewerkzaamheden moet uitvoeren. Deze werkzaamheden zijn, conform veel gemeenten, niet meer aanvullend uitgevoerd. Dit aangezien in een vrij laat stadium bekend is geworden dat deze aanvullende controles nog noodzakelijk zouden zijn, de verantwoordelijkheid eigenlijk bij de SVB ligt en het achteraf moeilijk is om de prestatielevering nog vast te stellen. Op basis hiervan hebben wij de totale PGB lasten in de jaarrekening 2016 van Zwolle als onzeker aangemerkt (totaal € 20,9 miljoen).

Uit de controle is daarbij gebleken dat door het college tarieven zijn vastgesteld die in het collegevoorstel niet juist waren opgenomen. In de praktijk zijn daardoor andere (juiste) tarieven gehanteerd (in afwijking van het collegevoorstel). Per saldo heeft dit geen omvangrijke gevolgen voor de bestedingen. Wel hebben wij geadviseerd de controle hierop intern aan te scherpen.

CONCEPT

4. Een bijzonder jaar voor uw grondexploitaties

4.1. Veel aandacht voor uw grondexploitaties in 2016

De boekwaarde van uw grondexploitaties vormt per 31 december 2016 een redelijk aandeel (10%) van uw balanstotaal. In de volgende tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde van uw grondexploitaties weergegeven.

Tabel 2 Ontwikkeling in exploitatie genomen gronden

	Stand 31 december 2015	Stand 31 december 2016
Bruto Boekwaarde	€ 69.321	€ 64.058
Voorziening	€ 14.811 -/-	€ 943 -/-
Netto boekwaarde	**€ 54.510**	**€ 63.115**

In het jaar 2016 hebben uw grondexploitaties veel aandacht gekregen. De verkopen op de woningmarkt kennen hierbij een nadrukkelijk herstel. De verkoop van bedrijfsterreinen blijft daarbij nog wat achter.

Met name de wijzigingen in het BBV ten aanzien van de verwerking van grondexploitaties hebben daarbij veel aandacht gevraagd van de organisatie. In de jaarrekening 2016 zijn diverse veranderingen doorgevoerd in de presentatie en waardering (inclusief aanpassingen in de beginbalans per 1 januari 2016). Hierdoor is de post voorraden ook aanzienlijk afgenomen. De stand per 31 december 2016 bestaat daarbij uit de grondexploitaties. De niet in exploitatie genomen gronden zijn per 1 januari 2016 overgebracht naar de materiële vaste activa. Voor een nadere toelichting hierop zie hoofdstuk 4.2. en 4.3. Deze wijzigingen hebben ook gevolgen voor de verwerking in de meerjarenbegroting (bijv. minder renteopbrengsten). Wij hebben het college hier ook op gewezen.

Het totaal verwachte positieve resultaat op uw grondexploitaties is toegenomen van € 33 miljoen naar € 82 miljoen. Belangrijke oorzaken van deze stijging zijn:

- Het verwachte resultaat voor het project Hessenpoort is toegenomen met € 34,8 miljoen. Hiervan heeft € 9,1 miljoen betrekking op de aanpassing van de kosten- en opbrengstenstijging. De rentelast is afgenomen met € 4,7 miljoen. De bijdrage stadsuitleg is uit de grondexploitatie gehaald (dit conform het BBV) wat een positief effect heeft van € 3,4 miljoen. Het restant wordt met name veroorzaakt door aanpassing van de fasering en het naar voren halen van opbrengsten.
- Voor het project Oude Mars is het verwachte resultaat gestegen met € 3,5 miljoen, met name door aanpassing van de rente (€ 3,0 miljoen).
- Het resultaat van Stadshagen is fors verbeterd (€ 8,3 miljoen). Zie hiervoor de volgende paragraaf.

Onderstaand hebben wij een aantal belangrijke specifieke ontwikkelingen in uw grondexploitaties nader toegelicht. Dit als gevolg van inhoudelijke ontwikkelingen, een belangrijke impact van de wijzigingen in het BBV of door bevindingen uit onze controle.

De resultaatsprognose van project Stadshagen is aanzienlijk verbeterd

Per 31 december 2015 was voor het project Stadshagen een voorziening gevormd van € 7,6 miljoen. Per ultimo 2016 is deze voorziening nihil. De verbetering van het resultaat komt enerzijds door lagere verwachte kosten voor bouw- en woonrijp maken ad € 2,8 miljoen. Dit komt doordat minder werkzaamheden noodzakelijk zijn, er voordelige inschrijvingen zijn geweest en het aantal stelposten is verlaagd. Anderzijds trekt de woningmarkt aan waardoor verkopen eerder gerealiseerd kunnen worden en tevens kavels tegen hogere grondprijzen worden verkocht. Het effect hiervan is ongeveer € 4,0 miljoen positief. De verlaging van de rekenrente zorgt voor een positief effect van € 1,9 miljoen. Met een positieve resultaatsverwachting op het project is de voorziening komen te vervallen. Wij hebben kritisch gekeken naar de uitgangspunten en kunnen instemmen met de huidige waardering in de jaarrekening 2016.

CONCEPT

Voorziening 'sprong in de grondprijzen' is niet meer opgenomen

Afgelopen jaren werd door de gemeente Zwolle in de jaarrekening een voorziening 'sprong in de grondprijzen' opgenomen van € 5,0 miljoen. Deze voorziening diende ter afdekking van de financiële risico's van het niet realiseren van stijgingen in de grondprijzen (met name voor het project Stadshagen). Deze voorziening is nu specifiek toegerekend aan de verschillende grondexploitaties en daardoor niet meer afzonderlijk in de jaarrekening opgenomen. Wij kunnen hiermee instemmen.

4.2. De effecten van de BBV-wijzigingen op de waardering van de GREXEN zijn aanzienlijk

In het kader van de vernieuwing BBV zijn per 1 januari 2016 een aantal wijzigingen in het BBV doorgevoerd met betrekking tot voornamelijk de waardering van de grondexploitatie. Een van de redenen tot aanpassing was ook de invoering van de vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016.
In de volgende tabel hebben wij de voornaamste wijzigingen samengevat en het effect op de waardering van de grondexploitaties per 1-1-2016 aangegeven.

Wijziging	Effecten op waardering en/of presentatie
Wijziging in uitgangspunten voor rekenrente en disconteringsvoet	De gehanteerde rekenrente is vanaf 1 januari 2016 verlaagd tot 2,1% (2015 3,5%). Deze rekenrente is hierbij gebaseerd op het werkelijke rentepercentage van de leningen-portefeuille vermenigvuldigd met de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Daarnaast is in de grondexploitatie-berekeningen gerekend met een disconteringsvoet van 2% om de contante waarde te berekenen. Dit percentage is voor 2016 voorgeschreven voor alle gemeenten. In 2015 werd dit percentage reeds gehanteerd door de gemeente Zwolle. Hiermee werd al ingespeeld op de BBV wijzigingen.
	Deze mutaties hebben geleid tot een hoger verwacht resultaat van de grondexploitaties per 1 januari 2016 met € 19 miljoen
De looptijd voor grondexploitaties is gemaximeerd op 10 jaar, tenzij adequate beheersmaatregelen zijn genomen	Voor de gemeente Zwolle hebben de volgende projecten een looptijd van meer dan 10 jaar: • Hessenpoort (looptijd tot 2043) • Oude Mars (looptijd tot 2037) Uw raad heeft in haar vergadering d.d. 9 januari 2017 ingestemd met de volgende risicobeperkte maatregelen: • De projecten zijn bij inkorten tot 10 jaar nog steeds winstgevend De effecten van deze maatrelen zijn in de calculaties verwerkt en hebben geen financiële consequenties. Zie ook 4.2.1. Wij zijn van mening dat deze maatregelen niet voldoen aan eisen zoals gesteld in de Nota grondexploitatie van de commissie BBV. Het nog winstgevend blijven van een grondexploitatie is niet concreet een beheersmaatregel. Voor 2016 kunnen wij instemmen met de waardering. Wel adviseren wij het college om in 2017 de bestaande beheersmaatregelen (zoals bijvoorbeeld periodiek onderzoek van de marktvraag) samen te vatten en aan de raad voor te leggen ter besluitvorming. Dit om invulling te geven aan de eisen die het BBV stelt.
Bovenwijkse voorzieningen kunnen nog slechts beperkt worden toegerekend aan de grondexploitaties	Het niet meer mogen toerekenen van de dotatie aan de voorziening bovenwijkse projecten heeft voor de gemeente Zwolle een financiële consequenties gehad van € 3,9 miljoen positief.
Eigen bijdragen en bijdragen uit reserves zijn inmiddels niet meer toegestaan in	Vanaf 2016 heeft de gemeente Zwolle geen kredieten of onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de grondexploitaties

CONCEPT

Wijziging	Effecten op waardering en/of presentatie
grondexploitaties.	gebracht. In eerdere jaren werden deze kredieten of onttrekkingen ook niet ten gunste van de exploitaties gebracht. Derhalve heeft dit geen financieel effect.
Winstnemingen dienen plaats te vinden op basis van de zogenaamde “percentage of completion” (POC) methode	Gemeente Zwolle heeft de afgelopen jaren de volgende wijze van winstnemen gehanteerd: *winstneming binnen projecten is geoorloofd wanneer de begrote winst zeker is. Dat is het geval indien de gemaakte kosten en de geraamde nog te maken kosten geheel zijn gedekt door de gerealiseerde verkopen.* Met ingang van 1 januari 2016 dient winst te worden genomen op basis van de POC methode. De afgelopen jaren gehanteerde methodiek geeft volgens het college op een voldoende voorzichtige wijze invulling aan de POC methode. Wij kunnen hiermee instemmen.
Uitsluitend kosten zoals vermeld op de zogenaamde “BRO lijst” mogen als vervaardigingskosten opgenomen worden.	Gemeente Zwolle heeft uitsluitend toegestane kosten opgenomen. Het effect van deze maatregel op de waardering per 1 januari 2016 is € 0.
Niet in exploitatie genomen gronden worden verantwoord materiële vaste activa.	Zie ook hoofdstuk 4.3.

4.2.1. Voor de projecten Hessenpoort en Oude Mars wordt een looptijd langer dan 10 jaar gehanteerd

Een van de uitgangspunten van de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV is dat de looptijd van een grondexploitatie gemaximeerd wordt op 10 jaar, tenzij de gemeente voldoende beheersingsmaatregelen neemt die een langere periode rechtvaardigen.

De gemeente Zwolle heeft twee projecten die een looptijd hebben langer dan 10 jaar. Dit betreft het project Hessenpoort en het project Oude Mars. Beide projecten zijn in de jaarrekening 2016 ook verantwoord op basis deze langere looptijd. De raad heeft hiermee ingestemd.

Voor beide projecten geldt dat deze winstgevend blijven indien met de 10-jaarstermijn wordt gerekend. Dit houdt in dat in dat scenario geen rekening gehouden wordt met kosten en opbrengsten die na deze 10 jaar nog gerealiseerd moeten worden. In onderstaande tabel is de impact op de winstgevendheid van deze twee projecten weergegeven.

Tabel 3 Verschil in resultaat totale looptijd versus 10 jaarstermijn (bedragen * 1.000)

	Resultaat totale looptijd	Resultaat hanteren 10 jaarstermijn	Verschil in resultaat
Oude Mars	€ 7.177	€ 647	-/- € 6.530
Hessenpoort	€ 71.340	€ 45.672	-/- € 25.668

Wij kunnen op grond hiervan instemmen met de waardering in de jaarrekening. Zie ook 4.2.

CONCEPT

4.3. Niet in exploitatie genomen gronden als gevolg van wijziging verslaggevings-regels verantwoord onder materiële vaste activa

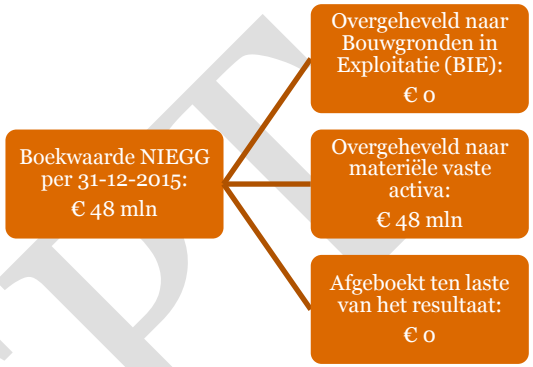
De boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4 Boekwaarde niet in exploitatie genomen gronden (bedragen * 1.000)

	Stand 31 december 2015 Voorraden	Stand 31 december 2016 Materiele vaste activa
Bruto Boekwaarde	€ 63.173	€ 62.897
Voorziening	€ 15.222 -/-	€ 15.377 -/-
Netto boekwaarde	**€ 47.951**	**€ 47.520**

De categorie voorraden: niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) zijn per 1 januari 2016 afgeschaft. De gronden worden in sommige gevallen in exploitatie genomen (en daarmee als onderhanden werk gepresenteerd) of afgeboekt ten laste van het resultaat. In veel gevallen zijn de gronden echter overgeheveld naar de materiële vaste activa (MVA). Bij overheveling naar MVA geldt een overgangsregeling dat uiterlijk op 31 december 2019 een marktwaardetoets moet zijn uitgevoerd om vast te stellen of de gronden mogelijk een lagere marktwaarde kennen. In die gevallen zullen de gronden moeten worden afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. Onderstaand is de verwerking in uw jaarrekening 2016 weergegeven:

Figuur 1 Verwerking stelselwijziging NIEGG

Het college heeft besloten in 2016 beperkte afwaardering door te voeren op de materiële vaste activa (€ 0,15 miljoen). In afgelopen jaren zijn reeds diverse taxaties uitgevoerd op basis waarvan reeds noodzakelijke afwaarderingen gedaan zijn in de vorm van het treffen van een voorziening. De verwachting is derhalve dat geen aanvullende afwaarderingen noodzakelijk zijn.

4.4. Waardering is onder meer afhankelijk van schattingen

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op (de zogenaamde , waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Hierbij dient te worden gedacht aan het inflatiecijfer waartegen toekomstige kosten en opbrengsten worden gecorrigeerd, gehanteerde rentepercentages, de looptijd van het project (inclusief moment van geplande opbrengsten en kosten) en de uitgifteprijs. Deze parameters bepalen in hoge mate het verwachte financiële resultaat.

Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

CONCEPT

Tabel 5 Belangrijkste schattingen grondexploitaties

Belangrijkste schattingen	Inschatting 2015	Inschatting 2016	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	●	●	De rekenrente is fors verlaagd van 3,5% naar 2,1% op basis van de wijzigingen in het BBV. De rente is berekend conform de voorgeschreven berekeningswijze uit de nieuwe Notitie Grondexploitatie van de commissie BBV.
Kostenstijging	●	●	De gemeente Zwolle rekent voor 2017 en 2018 met 1,5% kostenstijging en voor de jaren daarna met 2%. Door de gemeente wordt hierbij gedifferentieerd tussen de korte termijn (1-2 jaar) en middellange termijn (3-10 jaar). Wij kunnen instemmen met de gehanteerde percentages.
Opbrengstenstijging	●	●	De opbrengstenstijging is op 1% gezet vanaf 2017 en blijft voor alle komende jaren gelijk. Ten opzichte van vorig jaar is dat een wijziging voor het jaar 2017, aangezien in 2016 nog met 0% werd gerekend voor 2017. We kunnen instemmen met deze wijziging en de gehanteerde percentages. Dit aangezien in de praktijk blijkt dat deze stijging daadwerkelijk wordt gerealiseerd.
Gehanteerde programmering	●	●	Ten opzichte van vorig jaar is de programmering niet aangepast. We hebben vastgesteld dat de ingerekende hoeveelheden woningen en hectares bedrijventerrein binnen de vastgestelde programmering passen. Dit hebben we als evenwichtig aangemerkt. Wel blijft het belangrijk om periodiek marktonderzoek te verrichten om te bepalen in hoeverre de uitgangspunten nog realistisch zijn.
Verkoopprijzen	●	●	De verkoopprijzen die gehanteerd zijn, heeft de gemeente laten toetsen door een externe partij. We hebben vastgesteld dat de ingerekende grondprijzen, conform het onderzoek van de externe partij zijn. Tevens hebben we vastgesteld dat de verkopen in 2016 in lijn liggen met de toekomstig ingerekende grondeprijzen. Op basis stemmen wij in met de ingerekende grondprijzen.
Nog te maken kosten	●	●	We hebben vastgesteld dat de nog te maken kosten die in de grondexploitaties gehanteerd worden, juist berekend zijn en aansluiten met onderliggende specificaties. Door de gemeente worden de nog te maken kosten jaarlijks herzien op basis van de voortgang en realisatie.

Controleverschil	*Voorzichtig*	*Evenwichtig*	*Optimistisch*	*Controleverschil*
●	●	●	●	●

Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen

Wij kunnen instemmen met de in de jaarrekening toegepaste waarderingsgrondslagen en de door het college gemaakte afwegingen en schattingen.

5. De financiële positie van uw gemeente nader bekeken

5.1. Eigen vermogen is in 2016 aanzienlijk toegenomen

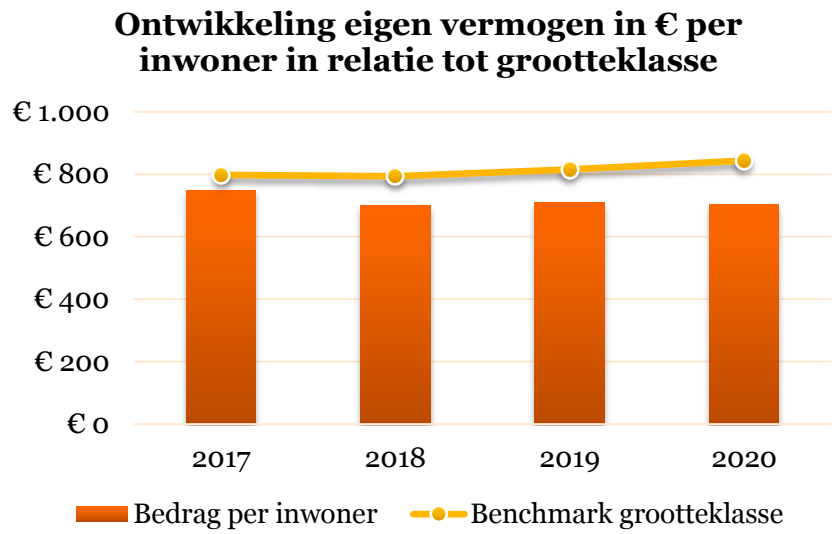
Het eigen vermogen van de gemeente Zwolle bedraagt per 31 december 2016 € 151,7 miljoen (inclusief positief rekeningresultaat over 2016 van € 7,8 miljoen). Dit is ten opzichte van 2015 een toename van bijna € 27 miljoen (stand eigen vermogen per 31 december 2015 € 124,8 miljoen). Deze toename wordt o.a. verklaard door een gunstig resultaat op de grondexploitaties (door bijv. afname voorziening voor het project Stadshagen) en daarnaast het jaarrekeningresultaat over 2016. De solvabiliteit per ultimo 2016 bedraagt hiermee 26%. Op basis van landelijke normen classificeert dit hiermee als een voldoende solvabiliteit.

Gemeente Zwolle kent daarbij meer dan 50 reserves (met name diverse bestemmingsreserves, waaronder reserves ter dekking van onderhoudskosten en kapitaallasten). Vanuit het perspectief van beheersing en informatievoorziening bevelen wij u aan om het aantal reserves te heroverwegen.

5.1.1. In de komende jaren daalt het eigen vermogen naar verwachting door investeringen in de stad

We constateren dat het eigen vermogen van gemeenten in de afgelopen jaren gedaald is. Dit doordat in deze jaren sprake is geweest van een negatieve verdiencapaciteit van de gemeente (er is meer geïnvesteerd in de gemeente dan dat er aan opbrengsten gerealiseerd is). Daarnaast hebben veel gemeenten te maken gehad met omvangrijke afwaarderingen op grondposities. Uit de begrotingen 2017-2020 van veel gemeenten blijkt dat economisch herstel ook zijn weerslag krijgt in de eigen vermogenspositie van gemeenten. Onderstaand hebben we de ontwikkeling van uw eigen vermogen afgezet tegen onze andere gemeenteklanten in de benchmark. Hierbij is de benchmark bepaald op basis van grootteklasse. Voor uw gemeente zijn wij uitgegaan van de grootteklasse > 100.000 inwoners.

Figuur 2 Ontwikkeling vermogenspositie per inwoner

Uit deze ontwikkeling blijkt bij Zwolle een dalende trend van het eigen vermogen per inwoner. Dit terwijl de benchmark juist een licht stijgende trend laat zien. De ontwikkeling bij Zwolle wordt hierbij met name verklaard door investeringen die mede uit eigen middelen worden gedekt (o.a. Spoorzone). Met deze ontwikkeling blijft Zwolle nog steeds een relatief stabiel eigen vermogen behouden. Wel is het belangrijk om bij toekomstige grote investeringen goed te kijken naar de gevolgen voor het eigen vermogen. Om meer hierop te sturen kan de gemeenteraad overwegen om een minimale solvabiliteitsratio vast te stellen.

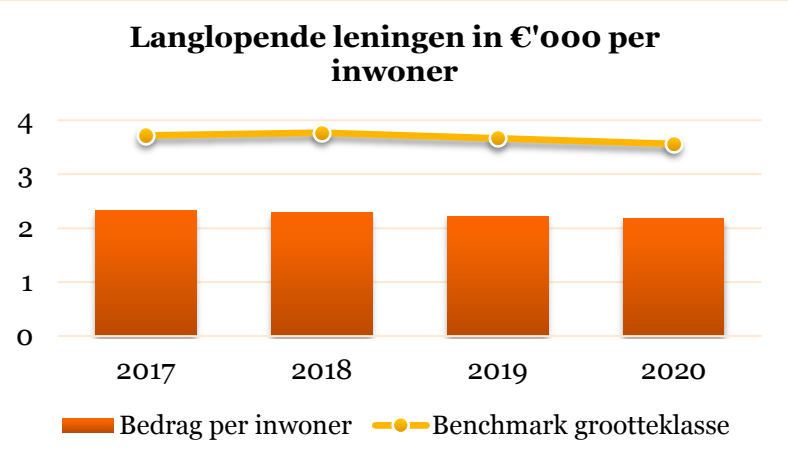
In figuur 3 is nog geen rekening gehouden met de toename van het eigen vermogen 2016, aangezien de grafiek gebaseerd is op de meerjarenbegroting 2017-2020.

CONCEPT

5.2. Ontwikkeling leningenportefeuille laat afnemende financieringsbehoefte zien

Naast uw eigen vermogen is uiteraard ook relevant hoeveel van uw activiteiten met vreemd vermogen gefinancierd wordt. In onderstaande figuur hebben wij aangegeven hoe de komende jaren uw leningenportefeuille (aangetrokken leningen) zich ontwikkelt ten opzichte van onze andere gemeenten in dezelfde grootteklasse.

Figuur 3 Ontwikkeling leningenportefeuille

In de ontwikkeling van de leningenportefeuille van uw gemeente valt het volgende op:

- De leningenportefeuille van de gemeente Zwolle ligt ver onder de benchmark. Dit komt mede ook door de goede eigen vermogen positie.
- In de komende jaren zal de leningenpositie naar verwachting beperkt dalen bij Zwolle. Bij de benchmarkgemeenten zien we grotere dalingen.

CONCEPT

6. Uw jaarrekening 2016 nader bekeken

In dit hoofdstuk lichten wij de bijzondere posten toe in uw jaarrekening 2016. Daarnaast evalueren wij de informatiewaarde van uw jaarstukken.

6.1. De informatiewaarde van uw jaarstukken is voldoende

Als accountant geven wij een oordeel over uw jaarrekening. Maar uw jaarstukken bestaan uit meer dan dat. En voor u als raad is het integrale boekwerk van belang. Om die reden hebben wij de informatiewaarde van uw jaarstukken nader beoordeeld. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie delen wij graag onze observaties over de informatiewaarde van uw jaarstukken met u.

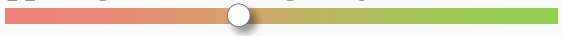
Koppeling jaarverslag met doelstellingen coalitieakkoord

onvoldoende voldoende goed

Toelichting:
In de jaarstukken wordt niet concreet een relatie gelegd met het coalitieakkoord 2014-2018. Dit is een bewuste keuze geweest. Hierbij is ervoor gekozen om het coalitieakkoord uiteindelijk te vertalen in een aantal programma's en doelstellingen per programma in begroting. In de jaarstukken wordt hierop teruggekoppeld. Een meer expliciete koppeling tussen het coalitieakkoord en de jaarstukken kan nog beter inzicht bieden in de realisatie van de doelstellingen. Wij adviseren u dit in de volgende collegeperiode te betrekken in het planning en control proces.

Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie

onvoldoende voldoende goed

Toelichting:
In de jaarstukken wordt per programma veel informatie geboden over de inhoudelijke realisatie van doelstellingen. Hierbij wordt zowel een beleidsverantwoording als een financiële verantwoording gepresenteerd in het jaarverslag. Bij de financiële verantwoording wordt niet altijd een duidelijke koppeling gelegd met de beleidsmatige realisatie. Daarnaast is de kwaliteit en concreetheid van de financiële analyse wisselend per programma. In enkele programma's blijft de analyse wat algemeen. In de jaarrekening 2017 zal hier op basis van de gewijzigde begroting 2017 verder invulling aan worden gegeven.

Paragrafen

onvoldoende voldoende goed

Toelichting:
De kwaliteit van de paragrafen is naar onze mening op onderdelen beperkt van aard. Zo is de paragraaf grondbeleid zeer beknopt opgesteld en is de paragraaf bedrijfsvoering niet opgenomen maar wordt verwezen naar het programma bedrijfsvoering (paragraaf is wel verplicht op basis van het BBV). Daarnaast kan de informatiewaarde van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing verder toenemen. Er is hierbij vrijwel geen toelichting gegeven op de opgenomen financiële kengetallen. Voor de raad is juist de duiding per kengetal van belang om meer informatie hieruit te kunnen halen. Daarnaast wordt geen informatie geboden over de risicobeheersing binnen Zwolle. Dit is op onderdelen in de programma's weergegeven. Het bieden van het totaalbeeld op het gebied van risicomanagement heeft naar onze mening de voorkeur.

Leesbaarheid

onvoldoende voldoende goed

Toelichting:
De leesbaarheid van de jaarrekening is de afgelopen jaren toegenomen. De teksten zijn minder technisch geschreven. Dit is een goede ontwikkeling. Wel hebben we een aantal waarnemingen waarmee de leesbaarheid verder kan toenemen:
* In de jaarstukken worden zeer veel indicatoren weergegeven per programma. Hiermee worden veel gegevens gepresenteerd. Het is hierbij echter wel de vraag of het niet teveel indicatoren zijn. En in hoeverre de gepresenteerde gegevens daadwerkelijk leiden tot informatie voor de raad (inclusief mogelijkheid om te sturen). Naar onze mening zouden keuzes gemaakt moeten worden en dient het aantal kengetallen te worden beperkt. Dit om de kengetallen echt tot stuurinformatie te maken.

* Zwolle heeft in relatie tot andere gemeenten veel programma's vastgesteld. Dit is een keuze van de raad. Hiermee krijgt de raad echter ook zeer veel beleidsinformatie aangeboden. Daarbij is de realisatie van beleidsdoestellingen uitgeschreven met veel tekst. Om de leesbaarheid te vergroten kan worden gekozen voor wellicht een meer schematische presentatie (bijv. het hanteren van een stoplichtmodel)

6.2. Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2016 aanvaardbaar zijn. Door de wijzigingen in het BBV is in de jaarrekening 2016 een stelselwijziging doorgevoerd. Hierbij zijn de cijfers per 31 december 2015 omgezet in een andere beginbalans 2016. Dit is adequaat en conform het BBV toegelicht in de jaarrekening. Hieruit is geen effect op het eigen vermogen ontstaan.

6.3. Uit uw jaarrekening blijken tekorten in het sociaal domein

Uit de jaarrekening 2016 blijkt dat gemeente Zwolle op het sociaal domein aanzienlijke tekorten kent (verschil verkregen rijksuitkering en werkelijke bestedingen). In de beleidsparagraaf 2 sociaal domein blijkt dat het tekort met name bestaat uit:

- Jeugd, € 1,9 miljoen nadeel
- Participatie (inclusief SW) € 2,9 miljoen nadeel
- Diensten in en aan huis € 1,0 miljoen nadeel
- Beschermd wonen € 0,6 miljoen nadeel
- Bijstandsverlening € 3,2 miljoen nadeel

De tekorten worden met name veroorzaakt door een grotere vraag naar ondersteuning. Dit wordt niet gecompenseerd door bijdragen van het Rijk. In de begroting van gemeente Zwolle was al rekening gehouden met het gat tussen de rijksuitkeringen en de daadwerkelijke bestedingen.

Voor de SW-diensten wordt in 2017 een verdere bezuiniging verwacht op de rijksuitkering. Daarnaast zal ook ten aanzien van de decentralisaties sprake zijn van lageren uitkeringen. Voor de bijstandsuitkeringen bestaat naar verwachting een structureel tekort van € 2,7 miljoen. Hierdoor is het financieel evenwicht in het sociaal domein ook voor de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

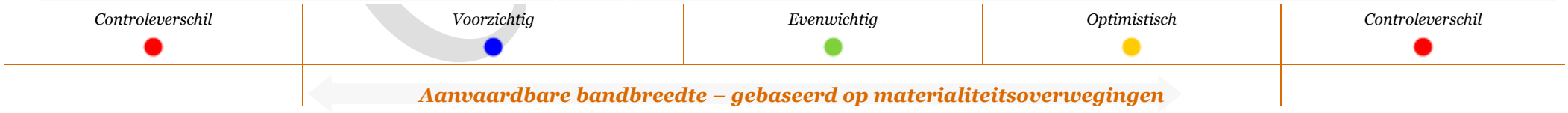
CONCEPT

6.4. Beoordeling van de kwaliteit van door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2016 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op evenwichtige uitgangspunten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering. Voor wat betreft de belangrijke schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze zijn gebaseerd op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Tabel 3 Belangrijkste schattingen in de jaarrekening

Belangrijkste schattingen	Bevindingen		Toelichting
	2015	2016	
De transitie van Jeugd en WMO heeft geleid tot schattingselementen inzake de afrekening van PGB gelden en afrekening ZIN met samenwerkingspartners.	🔴	🔴	Zowel in 2015 als in 2016 zijn bevindingen geconstateerd ten aanzien van de afrekening van de decentralisaties. Eventueel te vorderen dan wel te betalen bedragen zijn niet meer aangepast in de jaarrekening. Dit is meegewogen in ons oordeel.
Grondexploitaties bevatten veel schattingselementen en vormen een belangrijke doorkijk naar de winstgevendheid en mogelijke verliesgevendheid van de gronden in de grondexploitatie.	🟢	🟢	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van deze rapportage.
De nota Investeren en afschrijven van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa.	🟢	🟢	De verwachte levensduur van de verschillende activa en de afschrijvingspercentages zijn evenwichtig en consistent met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de inschattingen van het college.
Waardering vastgoed	🟢	🟢	Uit onze controle komen geen bevindingen naar voren.
Voorzieningen	🟢	🔴	Uit onze controle blijkt dat de APPA-voorziening niet volledig verantwoord is. Dit heeft geleid tot een controleverschil. Dit wordt veroorzaakt door een verschil in te hanteren rente.
Kortlopende schulden en overlopende activa	🟢	🟢	We hebben vastgesteld de kortlopende schulden en overlopende activa juist en volledig zijn opgenomen. Wij kunnen instemmen met de gehanteerde uitgangspunten.

6.5. *Project spoorzone is volop in uitvoering*

Het project Spoorzone is op dit moment het grootste project van de gemeente Zwolle. Voor dit project is een bijdrage van € 45 miljoen ontvangen van de provincie. In 2016 is € 8,8 miljoen uitgegeven. Deze uitgaven zijn in mindering gebracht op het bedrag dat van de provincie ontvangen is. Dit is op de balans als vooruitontvangen bedrag opgenomen. Van de totale uitgaven heeft € 1,0 miljoen betrekking op de verhuizing van de NedTrain locatie en € 4,4 miljoen betreft aankoop van gronden. Tevens is voor € 1,9 miljoen aan interne uren besteed aan het project. In het 4e kwartaal heeft de voorlopige gunning van de busbrug plaatsgevonden voor een bedrag van € 13 miljoen.

Binnen de gemeente is voldoende sturing op dit project. Tevens worden interne controles uitgevoerd op de uitgaven die in het jaar gedaan zijn. Vanuit deze interne controles komen geen bijzonderheden naar voren met betrekking tot Spoorzone.

Gezien de grote uitgaven die in 2016, maar ook in komende jaren nog gedaan moeten worden, blijft goede sturing op dit project essentieel.

CONCEPT

7. Onze visie op uw interne beheersing

7.1. De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing

De belangrijkste onderwerpen uit onze brief aan de raad inzake de 1e tussentijdse rapportage d.d. 17 februari 2017 zijn onderstaand samengevat weergegeven. Voor nadere details verwijzen wij u naar deze brief.

1. Onzekerheid decentralisaties blijft, Zwolle stuurt actief op verantwoording

   Door de gemeente worden goede interne controles uitgevoerd en wordt gewerkt aan verdere verbetering van de processen. Belangrijkste aandachtspunten zijn het inbedden van collegiale toetsing in de processen en de werking van de applicatie TOP.

2. Nieuwe BBV-nota Grondexploitaties zorgt voor veel wijzigingen

   Door de commissie BBV is een nieuwe notitie Grondexploitaties uitgebracht. Hierin zitten veel wijzigingen. In dit accountantsverslag is reeds ingegaan op deze wijzigingen en de financiële impact hiervan. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

3. Zwolle voert goede interne controles uit, door strengere interpretatie van de regelgeving kunnen wij hier minder gebruik van maken

   De interne controles die door de gemeente Zwolle worden uitgevoerd zijn van goede kwaliteit. Voor onze controle kunnen we hier echter beperkt gebruik van maken door strengere interpretatie van COS 610. Door gemeente Zwolle is de keuze gemaakt om hier niet verder op te gaan investeren, maar de huidige interne beheersing op dit punt te handhaven. Dit betekent dat wij minder gebruik kunnen maken van de door Zwolle uitgevoerde werkzaamheden. Wel kunnen we de werkzaamheden van de interne controle afdeling als goede monitoring control gebruiken bij een aantal processen. Het gevolg is wel dat wij meer zelfstandig werkzaamheden hebben moeten uitvoeren.

4. Bevindingen in uw IT-omgeving vragen aandacht

   Onze belangrijkste bevindingen omtrent IT betreffen de uitgebreide rechten in systemen, het wachtwoordbeleid dat niet helemaal toereikend is en de afwezigheid van formele procedures voor het wijzigingsbeheer GWS (applicatie voor sociale zaken) en TOP (applicatie decentralisaties).

5. Project Spoorzone kent voldoende beheersingsmaatregelen, alert blijven van belang

   Het project is volop in uitvoering. Door de gemeente worden interne controles uitgevoerd op dit project. Er is voldoende sturing en informatievoorziening aanwezig.

6. Zwolle zoekt actief uit of de gemeente belastingplichtig wordt voor de Vennootschapsbelasting

   De gemeente heeft vennootschapsbelasting goed in de grip. Zie ook hoofdstuk 8 van dit accountantsverslag.

7. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid kent enkele aandachtspunten

   We hebben vastgesteld dat het inkoopbeleid van de gemeente nog niet aangepast is aan de gewijzigde aanbestedingsrichtlijnen. Dit is onderhanden en moet nog door het college worden vastgesteld. Wel wordt middels interne controles achteraf vastgesteld dat de aanbestedingsrichtlijnen worden nageleefd.

8. Het belang van sturen op verbonden partijen neemt toe, Zwolle gaat hier nog actiever op sturen

   De gemeente Zwolle is actief bezig om de grip op verbonden partijen te vergroten. Dit door de interne sturing nog meer aandacht te geven. Tevens is de nota verbonden partijen geactualiseerd. Ons advies is om voldoende aandacht te hebben voor de informatievoorziening aan de raad.

CONCEPT

9. Control in ontwikkeling

   De gemeente investeert actief in control met name door het vergroten van de checks en balances in de organisatie.

10. Ontwikkelingen AFF vragen om uitvoeren specifieke interne controles

    Binnen de afdeling AFF zijn diverse ontwikkelingen gaande. Het is van belang om goede interne controles uit te voeren op specifieke ontwikkelingen.

7.2. In 2017 heeft een datamigratie plaatsgevonden voor Beaufort en YouForce

Begin 2017 is de gemeente Zwolle overgegaan naar een nieuwe omgeving voor Beaufort en YouForce. Bij de conversie heeft een incident plaatsgevonden waardoor in januari 2017 voor 66 raadsleden, bestuurders en –ex-bestuurders een dubbele salarisbetaling heeft plaatsgevonden. De omvang hier van is € 0,1 miljoen. Deze extra betaling is niet geconstateerd in het betaalproces. Naar aanleiding van deze situatie zijn maatregelen doorgevoerd om een herhaling hiervan te voorkomen. Belangrijkste maatregel betreft het maken van een aansluiting tussen som van de netto uitbetalingen met het totaal van de betalingsopdracht voordat de betalingsopdracht naar de afdeling Financiën wordt verzonden voor de daadwerkelijke betaling. De financiële gevolgen zijn in 2017 hersteld. Voor de jaarrekening 2016 heeft dit geen financiële gevolgen gehad.

7.3. De jaarrekeningcontrole is goed verlopen

Het jaarrekeningproces is over het algemeen goed verlopen. Bij aanvang van de controle was een concept versie van de jaarrekening aanwezig. Dit is positief, aangezien dit bijdraagt aan een soepele controle. Ten opzichte van vorig jaar is dit ook verbeterd.

Door de interne controle afdeling is een uitgebreide controle gedaan op de verschillende jaarrekeningposten. Daarbij is vooraf afstemming geweest tussen de gemeente en PwC over het aantal te controleren posten en tevens is door PwC een selectie gemaakt. De interne controle heeft een kritische controle uitgevoerd op de jaarrekeningposten en de uitkomsten zijn vastgelegd. De onderliggende documenten waren tevens aanwezig. Ook dit geeft een kwaliteitsimpuls aan onze controle en zorgt ervoor dat we minder tijd kwijt zijn met het opvragen van documenten.

Aandachtspunt omtrent de oplevering blijft wel de tijdigheid. Diverse jaarrekeningposten werden niet bij aanvang van de controle opgeleverd, maar gedurende het traject. Hierdoor kan vertraging ontstaan in de controle. Het is belangrijk om dit aspect verder te verbeteren.

7.4. Geen aanwijzingen voor fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het college en de directie. Uit dien hoofde zijn het college en de directie verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de organisatie, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in zijn geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten.

Onze controle bestond niet uit een uitvoerige controle van transacties zoals noodzakelijk zou zijn om fouten of fraude die niet hebben geleid tot materiële afwijkingen in de jaarrekening te kunnen opsporen. Het dient te worden onderkend dat het controleproces inherente beperkingen kent.
Als gevolg van de aard van fraude, met name wanneer daarbij sprake is van verhulling door samenzwering en vervalsing van documenten, is het mogelijk dat bij een controle die is opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden materiele fraude niet wordt ontdekt.

Hoewel doeltreffende interne beheersingsmaatregelen het risico dat fouten en fraude zich voordoen of onontdekt blijven, doen afnemen, wordt dit risico hiermee niet weggenomen. Wij kunnen daarom niet garanderen dat eventuele fouten of gevallen van fraude ontdekt worden. Gegeven de inherente beperkingen van het controleproces en het interne beheersingssysteem kan en mag er niet op vertrouwd worden dat ons onderzoek alle fouten of gevallen van fraude aan het licht zal brengen.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2016 hebben wij geen aanwijzingen voor fraude gevonden.

CONCEPT

7.5. Wij zijn onafhankelijk

We hebben onze naleving van de externe standaarden, het wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid van PwC met betrekking tot onze dienstverlening in 2016 bewaakt en bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsverplichtingen hebben voldaan en voldoen.

CONCEPT

8. Naleving van de relevante wet- en regelgeving

8.1. Inventarisatie van VPB activiteiten afgerond

De grootste risico's voor de vennootschapsbelasting zijn onderzocht om vast te stellen of de betreffende activiteit belastingplichtig is. U bent op dit moment in gesprek met de Belastingdienst om af te stemmen welke activiteiten wel en welke activiteiten niet door de zogenaamde 'ondernemerspoort' gaan en daarmee belastingplichtig zijn. Met betrekking tot de volgende opbrengstenstromen zal de Belastingdienst een standpunt innemen over VPB-plicht.

Impact VPB voor gemeente Zwolle voor 2016 bedraagt € 0,2 miljoen

Voor de gemeente Zwolle is de conclusie dat alleen betaald parkeren en grondexploitatie door de ondernemerspoort gaan. In de jaarrekening 2016 is een schuld van € 0,15 miljoen opgenomen. Dit op basis van een uitgebreide analyse van de baten en lasten. Over 2016 is reeds een voorlopige aangifte ingediend. Tevens is de financiële administratie ingericht op de verwerking van de VPB.

8.2. U voldoet aan de Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT-verantwoording van gemeente Zwolle is opgenomen in de toelichting van de jaarrekening. In 2016 heeft er een wijziging plaatsgevonden in uw topfunctionarissen. Er is een nieuwe gemeentesecretaris gestart per 1 januari 2016. De voormalige gemeentesecretaris heeft in 2016 nog een beloning gehad over 2015. Voor de WNT-verantwoording betekent dit dat de voormalige gemeentesecretaris als voormalig topfunctionaris met een dienstverband moet worden aangemerkt. Tevens hebben wij vastgesteld dat niet alle benodigde informatie in de WNT-verantwoording is opgenomen.

WNT blijft aan verandering onderhevig: wijzigingen in 2017 en verder

Ook in 2017 worden in de WNT weer een aantal wijzigingen doorgevoerd. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €179.000 in 2016 naar €181.000 in 2017. De normen voor de meeste sectorale regelingen zijn ook met €1.000 à €2.000 verhoogd. Voor overige ontwikkelingen met betrekking tot de WNT wordt verwezen naar de sectortopics App.

8.3. U heeft voldaan aan de (gewijzigde) aanbestedingsrichtlijnen

In 2016 zijn de aanbestedingsrichtlijnen veranderd. Belangrijkste wijziging is het verdwijnen van het onderscheid tussen 2A en 2B diensten. 2B diensten moeten met ingang van 2016 ook Europees worden aanbesteed indien ze het drempelbedrag overstijgen. De wijziging van de aanbestedingsrichtlijnen is nog niet verwerkt in het inkoopbeleid van de gemeente Zwolle. We adviseren u dit alsnog te doen.

Door de interne controle afdeling en door PwC wordt een controle uitgevoerd op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen. Hieruit komen geen bijzonderheden naar voren.

CONCEPT

9. Controlerende rol van de raad/auditcommissie

9.1. Neem maatregelen voor een eerdere definitieve afronding van de jaarrekening

Sinds 2015 is het jaarrekeningtraject aanzienlijk verlengd. Deze verlenging is veroorzaakt door de uitbreiding van uw activiteiten in het sociaal domein. Daarnaast ook de keuze van de gemeente om voor de zekerheid rondom de rechtmatigheid en prestatielevering van deze uitgaven te steunen op verantwoordingen en controleverklaringen van de zorginstellingen. Hierbij speelt mee dat ook van de BVO Jeugd IJsselland een gecontroleerde verantwoording moet worden ontvangen om de jaarrekening op te kunnen stellen.

Hierdoor bent u pas na afloop van het jaar in staat om een uitspraak te doen over de getrouwheid en rechtmatigheid van ruim 15% van uw uitgaven. Bovendien zijn de verklaringen van de zorginstellingen pas op 1 april beschikbaar voor de gemeente en kan pas dan de beoordeling van de consequenties hiervan plaatsvinden. Hierdoor treedt een belangrijke vertraging op in de afwikkeling van de gemeentelijke jaarrekening. Binnen uw planning & control-cyclus schuift de vaststelling van de jaarrekening 2016 en de begroting 2018 erg naar elkaar op en kan de Raad haar toezichthoudende rol hierdoor minder goed vervullen. Wij adviseren u maatregelen te nemen om de jaarrekening eerder af te ronden.

U kunt zowel uw afsluitingsproces versnellen als de kwaliteit van uw bedrijfsvoering met betrekking tot het sociaal domein verbeteren. Dit door de keuze te maken om als gemeente zelf gedurende het jaar controles op de bestedingen in het sociaal domein uit te voeren in plaats van om een verantwoording (inclusief controleverklaring) aan zorginstellingen te vragen. Hierdoor heeft u de mogelijkheid om - indien dat nodig is - reeds in de loop van het jaar bij te sturen en kunt u ook uw eigen speerpunten beoordelen die wellicht anders zijn dan alleen het vaststellen van de getrouwheid en rechtmatigheid van de uitgaven. Dit kan daarmee ook een belangrijke beheersmaatregel zijn die het college kan ondersteunen wanneer in de toekomst een in-control-statement van hen wordt gevraagd. Bijkomend voordeel is dat de afronding van de jaarrekening weer op het in het verleden gebruikelijke moment kan geschieden.

Het "Stappenplan gemeentelijke controleaanpak" van i-Sociaal-Domein is een duidelijke handreiking die u hierbij kunt gebruiken.

9.2. Versterking rol afstemmingscomité

In het tweede kwartaal van 2017 heeft de VNG haar Handleiding versterking opdrachtgeverschap van de raad bij de accountantscontrole gepubliceerd. Graag gaan wij mede aan de hand van deze handleiding met het afstemmingscomité en de griffie in gesprek over de wijze waarop de Raad haar kaderstellende en toezichthoudende rol beter kan invullen.

CONCEPT

A. Bijlagen

CONCEPT

A.1. Single information Single audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de bijlage inzake SiSa bij de jaarrekening 2016 van gemeente Zwolle. Onze werkzaamheden varieerden van het beoordelen van de interne beheersing tot het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en indien specifiek gevraagd, is de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld en dus niet de rechtmatigheid vastgesteld. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringtoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

In dit rapport van bevindingen hebben wij per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens, opgenomen voor zover deze niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. De financiële grens is afhankelijk gesteld van de omvangsbasis van de regeling. De omvangsbasis wordt gebaseerd op de gevraagde indicator. Bij een gevraagde indicator van 'bestedingen gedurende het jaar' wordt de omvangsbasis bijvoorbeeld gevormd door de bestedingen in de regeling. De financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteren wij door middel van onderstaande voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

Tabel 4 Bevindingen SiSa-bijlage

Nr	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D10	(Volwassenen)Onderwijs 2015-2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

NCFR

Persoonlijk en vertrouwelijk

Aan de gemeenteraad van gemeente Zwolle
T.a.v. de griffie
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

30 juni 2017

Referentie: FvK/e0405483/SJD/adb

Betreft: afwikkeling controle jaarrekening 2016

Geachte leden van de raad,

Op dit moment leggen wij de laatste hand aan de afronding van de controle van de jaarrekening 2016.

Door de verantwoordingsperikelen binnen het sociaal domein (decentralisaties) heeft de controle ook dit jaar een lange doorlooptijd gekend en heeft de uiteindelijke administratieve afwikkeling veel tijd gekost. In verband met de raadsvergadering van 3 juli a.s. bevestigen wij het volgende:

* Op dit moment worden de laatste systematische vastleggingen in het balansdossier gemaakt. Wij zullen op basis hiervan onze controle van deze jaarrekening 2016 spoedig afronden en zijn voornemens een verklaring met beperking te verstrekken. Dit met name door de onzekerheden ten aanzien van de verwerking van de decentralisaties.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

F.E. van Kommer RA
partner

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096, 3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

bericht

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Stadhuis
Grote Kerkplein 15
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
A.van.Dreven@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Leden van de raad

Behandeld door Adila van Dreven
Datum 31 mei 2017
Onderwerp

Op 30 mei jl. heeft het afstemmingscomité de jaarstukken 2016 en het (concept) accountantsverslag met de accountant besproken. In het verslag staan 8 kernpunten (blz. 4 en 5) die de hoofdboodschap van de accountant vormen. Aan de hand van deze 8 punten heeft het gesprek plaats gevonden. De rekeningcommissie bestaande uit de raadsleden uit het afstemmingscomité wil u de volgende bevindingen voorleggen.

In het algemeen gesproken laat de jaarrekening een financieel gezond en positief beeld zien en is de beheersing op orde. Toch zal ook dit jaar de accountant waarschijnlijk geen goedkeurende verklaring afgeven. Net als vorig jaar is dit toe te schrijven aan de afhankelijkheden binnen het sociaal domein. De gemeente vormt in het totale controleproces de laatste schakel en is dus voor goedkeuring afhankelijk van de aanlevering van externen. In vergelijking met 2016 hebben in het totale proces verbeteringen plaatsgevonden, maar die resulteren nog niet in het tijdig aanleveren van (gecontroleerde) gegevens.

Zoals wij vorig jaar hebben gemeld omvat het sociaal domein drie categorieën toeleveranciers die wij hierna de revue laten passeren.

Bij het SVB heeft op rijksniveau een controle plaatsgevonden. De gehanteerde marges zijn zodanig groot dat deze geen getrouw beeld geven voor Zwolle.
Daarnaast is in een laat stadium een punt van discussie geweest om eigen controle activiteiten te verrichten. Het college heeft besloten dit niet te doen. De belangrijkste argumenten waren dat ondanks alle extra inspanningen toch geen goedkeurende verklaring kan worden verkregen, deze activiteiten niet primair tot de gemeentelijke taak moeten worden gerekend en de prijs-kwaliteit verhouding van deze werkzaamheden scheef is. Met deze argumenten zijn wij het eens en onderschrijven de beslissing van het college.

Datum 31 mei 2017
Ons kenmerk

De gang van zaken rond de BVO Jeugd is verbeterd. Dit jaar is een controle verklaring te verwachten op basis van reële uitgaven. Het is niet gelukt om de planning van de beleidscyclus en het jaarrekeningproces bij de BVO Jeugd op elkaar af te stemmen. Gelet op de inmiddels gemaakte afspraken verwachten we dat dit wel in 2018 zal kunnen gebeuren.

Aanlevering van gecontroleerd materiaal door zorgaanbieders is sneller en soepeler verlopen dan vorig jaar. Ook hier is de afstemming nog niet optimaal. Bij de prestatieafspraken zal dit punt van aandacht zijn.

Bij kernboodschap drie wordt geadviseerd *de aanwezige maatregelen ten aanzien van de opbrengsten na 10 jaar (bij de grondexploitaties) inzichtelijk te maken en dit expliciet door de gemeenteraad te laten vaststellen.*
In feite gaat het hier om het vastleggen van wat in de praktijk al tot uitvoering wordt gebracht. Teneinde een gemeenschappelijk uitgangspunt te bereiken adviseren wij dit advies van de accountant op te volgen.

De overige kernboodschappen vormen geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

De planning van de accountant is erop gericht om rond 20 juni een definitieve accountantsverklaring af te geven. Die kan dan bij de besluitvorming in de raad op 3 juli a.s. worden betrokken.
Dan kan de gemeenteraad, indien zij dit wenst, de jaarrekening 2016 vaststellen en deze naar GS toezenden.

Met vriendelijke groet
Rekeningcommissie

Oswald van Dam
Job Looijenga
Martijn van de Veen

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	19 juni 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. H. Wijnen
Griffier/secretaris	Dhr. H. Veraart

1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.35

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

2. Informatieronde

3. Gesprek met de accountant (19.35 – 20.00 uur)
Namens de accountant PWC is aanwezig Sytse Jan Dul en Frank van Kommer. Zij geven aan de hand van een korte PowerPoint-presentatie (bijgevoegd) een toelichting op het accountantsverslag. Vervolgens worden raadsleden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

4 Informatieronde

5.a. Inspreken over Perspectiefnota, Jaarstukken, Berap en Meerjaren Prognose Vastgoed
Voordat volgende week het raadsdebat over de Perspectiefnota wordt gehouden, is er de mogelijkheid om in te spreken over de voorjaarsstukken. Er heeft zich één inspreker gemeld namelijk de heer Bunders van de Stichting Goudsteeg 21. Tijdens zijn inspraak vertoont hij een aantal beelden (bijgevoegd).De heer Bunders houdt een pleidooi voor het behoud van dit podium aan de Goudsteeg 21 (de inspreektekst is bij de stukken gevoegd).

5b.5c Jaarstukken 2016 en Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)
De jaarstukken omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het betreft een voorlopige jaarrekening, omdat net als vorig jaar de verantwoordingsinformatie vanuit het SVB en enige andere zorgaanbieders niet op tijd is ontvangen. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 7.8 mln. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Bij de stukken zit ook het advies van het afstemmingscomité (rekeningcommissie). De Berap 2017 -1 is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2017. Per programma wordt een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 maart 2017. Het gaat hierbij om de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. Voorgesteld wordt om ten behoeve van deze verwachte afwijkingen een aanvullend budget beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag op te nemen voor de in de perspectiefnota voorgestelde investeringen. De woordvoerders van de fracties zijn niet blij dat er voor het tweede jaar op rij geen goedkeurende accountantsverklaring is. Ze snappen dat dit door externe factoren komt, maar hopen dat het volgend jaar toch echt anders is. Over het algemeen is men positief over de toegenomen informatiewaarde van de documenten van de beleidscyclus. Hierdoor ontstaat meer inzicht en als er in de toekomst met meer indicatoren wordt gewerkt vergroot dat het sturend vermogen. Woordvoerders stippen een aantal onderwerpen aan zoals ICT, bereikbaarheid, beschut werken en de tweedeling. Wethouder Brink geeft aan dat er wat ICT betreft flinke slagen zijn gemaakt. Ook de accountant vermeldde de verbeteringen. Er moet echter nog veel gebeuren o.a. op het gebied van verdere informatiebeveiliging.

Wat de Berap betreft wordt door een fractie vraagtekens gezet bij het investeren in de strategische opgaven ten laste van de begroting 2017. Dit strookt niet met de afgesproken systematiek. Wethouder Brink geeft aan dat er sprake is van een bijzondere situatie waarbij aanvankelijk aan de raad terughoudendheid is gevraagd in de besteding van de meevallers en vervolgens via een voorjaarsbrief richting is gegeven aan de investeringen. Naar aanleiding van een discussie over de kostenoverschrijding van begeleiding van de windverkenning Voorst en daaraan gerelateerde voorbereiding en uitvoering van het Stadsgesprek zegt wethouder Brink toe dat hij een nadere specificatie van het bedrag van € 100.000,- aan de raad zal verstrekken. De conclusie is dat de jaarstukken 2016 en de Berap rijp zijn voor besluitvorming op 3 juli aanstaande.

6. Pauze (21.15 – 21.30 uur)

7. Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV) (21.30 – 22.30 uur)
   De Meerjaren prognose Vastgoed (MPV) geeft een financiële vertaling van het gemeentelijk grondbeleid. De kaders voor het opstellen van de MPV 2017 zijn door de raad in januari 2017 vastgesteld. Het bedrijfsresultaat is positief zodat voor het eerst sinds 2008 een storting kan plaatsvinden in de algemene reserve. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar sterk afgenomen. Verder staat de MPV in het teken van het uitvoering geven aan de veranderde wet- en regelgeving. Op verzoek van GroenLinks kan de informatienota ‘Stand van zaken Grondvoorraadbeleid’ bij de bespreking worden betrokken. De fracties zijn verheugd over de vermindering van de risico’s en over het financieel resultaat. De crisis is nu echt voorbij, maar behoedzaamheid blijft gewenst. Wel is er behoefte aan meer duidelijkheid over toekomstige ontwikkelingen. Wethouder De Heer zegt dat met het opstellen van de Omgevingsvisie hard wordt gewerkt aan het toekomstig ruimtelijk beleid. Het grondbeleid is hier faciliterend aan. Wat het tijdelijk anders gebruiken van grond betreft zijn er inmiddels goede voorbeelden van hoe we hier in Zwolle mee omgaan. Over de verkoop van grond wordt zakelijk en realistisch onderhandeld. Dit geldt ook voor projecten als de Krasse Knarren Hof. Aan het eind van de bespreking blijkt de MPV geagendeerd te kunnen worden voor besluitvormende ronde op 3 juli.

8. Sluiting (22.30 uur)
   De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33872

Onderwerp Jaarstukken 2016

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. De jaarstukken inclusief accountantsverklaring vast te tellen
2. Het saldo van de rekening 2016 van € 7.824.000 als resultaat op de balans te verwerken
3. Het rekening resultaat toe te voegen aan de algemene concernreserve

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Dreven, Adila van (2267)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: beslisnota Berap 2017-1 Bijlage: Link naar Berap 2017-1 Bijlage: Berap 2017-1 Bijlage: 20170601 Memo t.b.v. Berap Asbestinventarisatie fase 1 Bijlage: Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017 Bijlage: Memo onderbouwing kosten windverkenning en stadsgesprek Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. Kennis te nemen van de Berap 2017 -1
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma, te weten:
a. Ten behoeve van de effecten in 2017 vanuit de strategische opgaven PPN een budget van €. 1.885.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
b. Ten behoeve van overige verwachte afwijkingen een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
c. 10 stortingen en onttrekkingen aan reserves
d. de 1e periodieke begrotingswijziging op basis van collegebesluiten
3. Kennis te nemen van de uitwerking van de motie “proef anoniem solliciteren” en deze als afgedaan te beschouwen

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum	9 mei 2017
Ons kenmerk	js/bt

Onderwerp	Berap 2017 - 1
Versienummer	1
Portefeuillehouder	J.Brink
Informant	B.Tory
Eenheid/Afdeling	CS
Telefoon	2538 / 2099
Email	b.tory@zwolle.nl
Bijlagen	Berap 2017 – 1

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de Berap 2017 -1
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma, te weten:
   a. Ten behoeve van de effecten in 2017 vanuit de strategische opgaven PPN een budget van €. 1.885.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
   b. Ten behoeve van overige verwachte afwijkingen een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
   c. 10 stortingen en onttrekkingen aan reserves
   d. de 1e periodieke begrotingswijziging op basis van collegebesluiten
3. Kennis te nemen van de uitwerking van de motie “proef anoniem solliciteren” en deze als afgedaan te beschouwen

Datum 9 mei 2017
Ons kenmerk js/bt

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De beleidsrapportage (verder te noemen Berap) is een onderdeel van de beleidscyclus. Met de nieuwe opzet van de begroting voor 2017, heeft ook de Berap in 2017 een nieuwe opzet gekregen. De Berap 2017-1 wordt u online aangeboden via de website zwolle2017.1ebeleidsrapportage.nl. Ten behoeve van de aantekenfunctie heeft u hiervoor een inlogcode ontvangen.

Beoogd effect
De Berap is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2017. In de Berap 2017-1 wordt per programma een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 maart 2017. De Berap is een afwijkingen-rapportage: het gaat hierbij nadrukkelijk **alleen** om de beleidsmatige en financiële **afwijkingen** ten opzichte van de begroting.

Argumenten

1.1 De Berap 2017-1 heeft een nieuwe opzet die aansluit op de nieuwe begroting 2017
De nieuwe begroting 2017 kent 10 programma's, 33 ambities en 92 doelen:

- sociaal domein: 4 programma's, 14 ambities, 42 doelen
- fysiek domein: 3 programma's., 12 ambities, 31 doelen
- Bestuur en organisatie: 3 programma's, 7 ambities, 19 doelen

In de Berap worden voor de 10 in de begroting onderscheiden programma's per doel de afwijkingen aangegeven. Alleen de doelen waarop afwijkingen worden gemeld kunnen worden aangeklikt.
Het volgende wordt in beeld gebracht:

a. wat zijn de beleidsmatige en/of financiële afwijkingen in de uitvoering van geplande activiteiten en op kredieten/projecten en welke oorzaken liggen daaraan ten grondslag
b. worden de afgesproken doelen gerealiseerd, of is er bijstelling van doel cq. de criteria nodig: welke beleidsinterventie wordt voorgesteld.

1.2 Afwijkingen op kredieten en projecten zijn integraal opgenomen in de Berap
Projecten en kredieten zijn integraal onderdeel van de programma's, ambities en doelen. Afwijkingen hierop worden in de Berap gemeld. Indien het geen omvangrijke afwijkingen betreft kan de raad mutaties via de Berap autoriseren, waardoor geen aparte besluitvorming via een beslisnota hoeft plaats te vinden. Indien er sprake is van een omvangrijke beleidswijziging of budgetwijziging wordt de afwijking in de Berap aangekondigd met vermelding dat hiervoor een beslisnota zal worden voorbereid.
Gelijktijdig met de Berap wordt de Voortgangsrapportage projecten (VP) voor de complexere projecten gemaakt. De VP wordt op de website via de knop "links" bij de Berap ter achtergrondinformatie aan de raad aangeboden. In de VP wordt de voortgang van de complexe projecten gemeld. Doen zich afwijkingen voor (op doel, planning of financiën) dan worden deze afwijkingen in de Berap gemeld.

1.3 Beleidsinterventies op doelen&criteria is een groeimodel

Datum 9 mei 2017
Ons kenmerk js/bt

We willen niet alleen de afwijkingen rapporteren op activiteiten en projecten, maar ook of er afwijkingen ontstaan in de afspraken die we hebben gemaakt over onze doelen&criteria. Afwijking in een activiteit of project hoeven niet direct gevolgen te hebben voor het realiseren van het doel, maar het kan zijn dat afwijkingen zorgen dat een beleidsinterventie op het doel nodig is.
Hieraan invulling geven zal voor 2017 nog niet geheel mogelijk zijn. De opzet van de begroting is nog in ontwikkeling. In de begroting 2017 is een mooie basis gelegd. Voor de begroting 2018 ligt er de opdracht om de begroting meer Zwols karakter te geven, de doelen voor 2018 te concretiseren en een indicatoren-set te ontwikkelen. Dat betekent dat ook deze eerste nieuwe Berap nog niet zijn definitieve vorm zal hebben. Wel kunnen we nu de nieuwe richting inslaan waarbij we steeds meer toegroeien naar het rapporteren over het behalen van onze ambities en doelen. Het is een groei-model, waarbij we in deze eerste nieuwe Berap een eerste aanzet doen.

2.1 De uitvoering van de begroting 2017 als geheel tot 1 maart 2017 ligt op koers.
Majeure beleidsinterventies om zaken bij te stellen zijn op dit moment niet aan de orde. Wel worden bij diverse programma's financiële mee- dan wel tegenvallers verwacht om de in de begroting aangegeven doelen te realiseren.

2.1a verwerken van de effecten in 2017 vanuit de strategische opgaven PPN
In de perspectiefnota 2018-2021 worden voorstellen gedaan over investeringen ten aanzien van de strategische opgaven Met de werkzaamheden willen we in 2017 starten. Afhankelijk van de beraadslagingen rond de PPN wordt voorgesteld om hiertoe €.1,885 mln. te verwerken in deze berap.

2.1b akkoord te gaan met de overige verwachte afwijkingen per programma
Wij stellen u voor om ten behoeve van overige verwachte afwijkingen in de begrotingsprogramma's een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve.
Bij diverse doelen zijn aanvullende middelen benodigd. Naast deze tegenvallers treden ook meevallers op.
Deels is er sprake van budgettair neutrale wijzigingen door verschuiving van budgetten tussen doelen en wijziging van budgetten waar rechtstreekse dekking aan gekoppeld is. Deze moeten eveneens door de raad worden geautoriseerd.
Wij stellen voor de budgetten te muteren door begrotingswijzigingen via autorisatie door de raad. Onder de knop programma's worden deze mee- en tegenvallers gespecificeerd en onder de knop financiën is een samenvatting opgenomen.

2.1c akkoord te gaan met 10 stortingen en onttrekkingen aan reserves
Een aantal mee- en tegenvallers worden verrekend met reserves. Deze reserve mutaties moeten door de raad worden geautoriseerd. Het betreft :

- Onttrekking aan reserve WEZO ad €. 180.000 (zie toelichting programma 2)
- Storting in reserve Perspectieffonds ad €. 500.000 (zie toelichting programma 4)
- Lagere onttrekking aan reserve Stadsuitleg ad €. 205.949 (zie toelichting programma 6)
- Lagere onttrekking aan reserve Stadsuitleg ad €. 250.000 (zie toelichting programma 6)
- Onttrekking aan reserve Stadsuitleg ad €. 250.000 (zie toelichting programma 6)
- Storting in reserve Stadsontwikkelfonds ad €. 250.000 (zie toelichting programma 6)
- Storting in reserve Stadsontwikkelfonds ad €. 150.000 (zie toelichting programma 6)
- Onttrekking aan reserve Stadsuitleg ad €. 150.000 (zie toelichting programma 6)
- Storting in reserve Onderhoud Vastgoed ad €. 750.000 (zie toelichting programma 7)

Datum 9 mei 2017
Ons kenmerk js/bt

- Onttrekking aan reserve Verkiezingen ad €. 60.000 (zie toelichting programma 8)

2.1d akkoord te gaan met de 1e periodieke begrotingswijziging
Door het college zijn budget neutrale besluiten genomen, die formeel nog door de raad moeten worden geautoriseerd. Deze wijzigingen zijn samengevat in het overzicht 1e periodieke begrotingswijziging 2017. Deze samenvatting is opgenomen onder de knop financiën. als bijlage in de Berap opgenomen.

3.1 De uitvoering van de motie heeft geleid tot een aangepast selectiebeleid
Uw raad heeft op 21 maart 2016 de motie “Proef anoniem solliciteren bij de gemeente Zwolle” (M11-1) aangenomen. Ter uitvoering van de motie heeft de proef plaatsgevonden. Deze is afgerond. Op basis ven de uitkomsten van deze proef gaan wij ons werving- en selectiebeleid als volgt vormgeven:
- anoniem solliciteren via onze jobsite waarbij leeftijd, geslacht, naam en uiterlijke kenmerken niet zichtbaar zijn (via het invullen van tekstvelden);
- tegelijkertijd kan een sollicitant verschillende bestandsformaten uploaden (om CV, filmpje, presentatie of wat dan ook mee te sturen) om aan de behoefte zich te kunnen presenteren en profileren tegemoet te komen;
- de eerste selectie verloopt anoniem: vacaturehouder kiest kandidaten op basis van relevante vaardigheden, competenties en/of kennis. Direct daarna krijgt vacaturehouder álle informatie die sollicitant heeft ingestuurd ter voorbereiding op een sollicitatiegesprek.

Hiermee beschouwen we de betreffende motie als afgedaan.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw I. Geveke, secretaris

Datum 9 mei 2017
Ons kenmerk js/bt

Besluit

Jaargang
Nummer
Onderwerp Beleidsrapportage 2016-2

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33873

Onderwerp Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. Kennis te nemen van de Berap 2017 -1
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma, te weten:
a. Ten behoeve van de effecten in 2017 vanuit de strategische opgaven PPN een budget van €. 1.885.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
b. Ten behoeve van overige verwachte afwijkingen een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
c. 10 stortingen en onttrekkingen aan reserves
d. de 1e periodieke begrotingswijziging op basis van collegebesluiten
3. Kennis te nemen van de uitwerking van de motie “proef anoniem solliciteren” en deze als afgedaan te beschouwen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

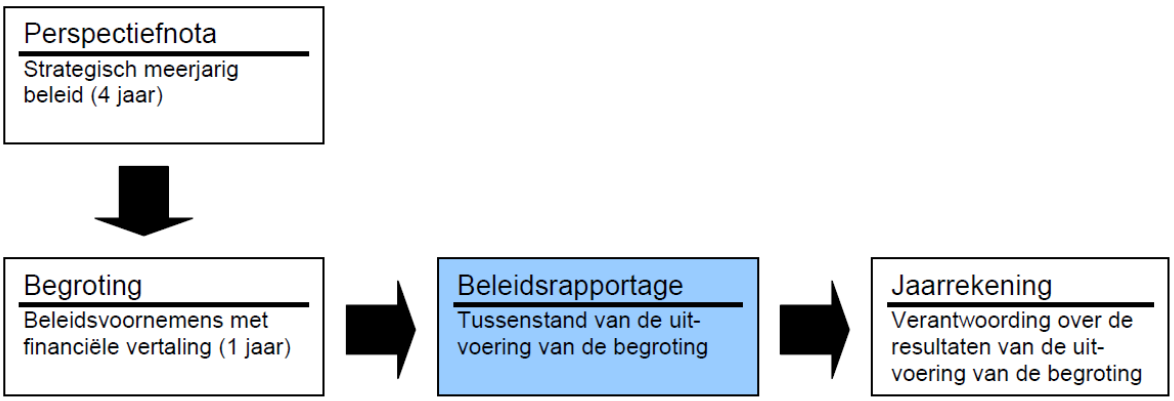
de voorzitter,

de griffier,

De Berap is digitaal beschikbaar (klik hier)

Inleiding

De beleidsrapportage (verder te noemen Berap) is een onderdeel van de beleidscyclus. De Berap is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting. In de Berap wordt per programma een tussenstand gegeven van de uitvoering van de in de begroting opgenomen doelen en activiteiten. In deze Berap 2017-1 wordt gerapporteerd over de stand van zaken per 1 maart 2017. Voor Berap 2017-2 is het ijkpunt 1 september 2017.
De positie van de Beleidsrapportage binnen de beleidscyclus is hieronder weergegeven.

Met de nieuwe opzet van de begroting voor 2017, heeft ook de Berap in 2017 een nieuwe opzet gekregen. De nieuwe begroting 2017 kent 10 programma's, 33 ambities en 92 doelen:
- sociaal domein: 4 programma's 14 ambities, 42 doelen
- fysiek domein: 3 programma's., 12 ambities, 31 doelen
- Bestuur en organisatie: 3 programma's., 7 ambities, 19 doelen

Om de Berap te willen benutten als sturingsinstrument heeft de Raad aangegeven in de Berap **alleen** te focussen op de beleidsmatige en financiële **afwijkingen** ten opzichte van de begroting. Het volgende wordt in beeld gebracht:
- wat zijn de beleidsmatige en/of financiële afwijkingen in de uitvoering van geplande activiteiten en op kredieten/projecten en welke oorzaken liggen daaraan ten grondslag
- worden de afgesproken doelen gerealiseerd, of is er bijstelling van doel cq. de criteria nodig: welke beleidsinterventie wordt voorgesteld.

In de Berap worden voor de 10 in de begroting onderscheiden programma's per doel de afwijkingen aangegeven. Alleen de doelen waarop afwijkingen worden gemeld kunnen worden aangeklikt. Voor alle doelen in de begroting 2017 waarover hier niet wordt gerapporteerd mag u ervan uit gaan dat de uitvoering geheel volgens afspraak en plan wordt uitgevoerd.

Begrotingsuitvoering/berapresultaat:
De uitvoering van de vastgestelde begroting 2017 (peildatum 1 maart) ligt op koers. De diverse mee- en tegenvallers vallen grotendeels tegen elkaar weg. Het nadelig berapresultaat van € 5,1 mln. is het gevolg van de al in 2017 in te zetten middelen voor de strategische opgaven, overige noodzakelijk geachte investeringen en knelpunten.
Onder de knop financiën treft u een samenvatting aan met daarin de financiële mee- en tegenvallers.

In de Berap worden onder de diverse programma's ook de afwijkingen in de projecten gemeld. De voortgang van de complexe projecten is digitaal in te zien via de knop "Links/voortgang projecten".

Strategische opgaven PPN: effect 2017

In de PPN 2018-2021 hebben wij de strategische opgaven nader vormgegeven en voorstellen gedaan over de in te zetten financiën. Wij vinden het noodzakelijk om in 2017 al te beginnen met de uitwerking van deze opgaven. Omdat deze strategische opgaven deels programma-overstijgend en niet in de begroting 2017 zijn opgenomen zijn deze opgaven hier apart opgenomen. De vertaling van de strategische opgaven met de programma's, ambities en doelen in de begroting zal richting Berap 2017-2 en de begroting 2018 worden vormgegeven. Voor een uitgebreide toelichting en motivatie wordt verwezen naar de PPN.

sociaal maatschappelijke ontwikkeling

Transformatieagenda sociaal domein - Samenkracht van mensen (thema 1) € 324.000
In 2017 worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vervolg geven aan pilot maatschappelijke participatie door mensen met een uitkering te activeren en te laten participeren naar vermogen
- Professionele ondersteuning vrijwilligers uitbreiden
- Vervolg geven aan pilot Steun na partnerverlies
- Oprichten declaratiefonds: investering van € 250.000 in 2017 en aanvullend in 2018 € 250.000. De dekking van de investering is gevonden binnen het programmabudget inkomen.

Transformatieagenda sociaal domein - Extra inzet kwetsbare jongeren (thema 2) € 100.000
Voor kwetsbare jongeren, die vaak zonder steun van hun ouders een zelfstandig leven opbouwen, is de huidige aanvulling te laag om basisuitgaven aan huur, voeding, kleding en zorgverzekering te kunnen betalen. Door de aanvulling te verhogen tot studentenniveau stellen we deze jongeren in staat daadwerkelijk een zelfstandig leven op te bouwen en voorkomen we dat deze kwetsbare jongeren in een schuldensituatie terecht komen of zelfs gaan zwerven.

Transformatieagenda sociaal domein - Monitoring, toezicht en handhaving (thema 2) € 190.000
In 2017 worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Ontwikkelen sociaal domein-breed kwaliteitskader om bij de lopende contracteringstrajecten nog duidelijker aan de voorkant aan te kunnen geven welke kwaliteit we van (zorg)aanbieders verwachten.
- Uitvoeren pilot monitoring ondersteuning Diensten in en aan huis (Diah) (bijvoorbeeld Menselijke Maat)
- Invullen capaciteit voor handhaving Wmo en jeugdhulp om beter onderzoek te kunnen doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning (waaronder pgb) en waar nodig maatregelen te nemen, bijvoorbeeld tegen aanbieders.

Human Capital € 150.000
In 2017 willlen wij al verder actie ondernemen. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten

- Verbinden van onderwijs en bedrijfsleven. Binnen de topwerklocaties kunnen nieuwe vormen van arbeid ontstaan en kan nieuwe werkgelegenheid gecreëerd worden. Er kunnen leerprogramma's ontwikkeld worden voor lager opgeleiden. Dit kan vervolgens verbonden worden met de keten van Werk & Inkomen.
- In kaart brengen van veranderende beroepen en nieuwe werkvormen die ontstaan onder invloed van technologisering (door het te realiseren Dashboard).
- Stimuleren intersectorale mobiliteit en arbeid over de grens
- Ruimte voor creatieve vrijplaatsen en Start-Ups
- Iedereen doet mee: programma gericht op leven lang blijven leren
- Aanjagen publiek-private samenwerking
- Specialiseren op het gebied van lobby- en subsidieaanvragen, cofinanciering rijksmiddelen.

Topwerklocaties € 180.000
In 2017 is bij betrokken partijen het draagvlak voor topwerklocaties afgetast. Vervolg is om partijen daadwerkelijk te verbinden en te committeren (alliantiemanagement) aan een gezamenlijk uit te werken visie op de invulling van de drie topwerklocaties.

Klimaatadaptatie € 330.000
In 2017 zijn we gestart met activiteiten ten aanzien klimaatadaptatie (ambitie 6.4) Wij willen deze voortzetten waarvoor extra budget nodig is. Concreet worden de volgende werkzaamheden verricht:

- Communicatie en stimuleren (intern en extern) om te zorgen dat partijen overgaan tot actie (klimaatadaptief te handelen)
- Versterken van de samenwerkingsverbanden en uitvoeren van de afgesproken programma's (bijvoorbeeld IJssel-Vechtdelta, Klimaat Actieve Stad, City Deal, Living Lab Overijssel, Europese projecten)
- Inbreng en implementatie van landelijke programma's zoals Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, Hoogwaterbeschermingsprogramma, etc
- Uitvoeren van pilotprojecten
- Klimaatbestendig beheren en onderhouden van de openbare ruimte
- Advisering in projecten zoals Stadshagen, Spoorzone, Spoor Herfte, etc.
- Inbreng in de omgevingsvisie
- Onderzoek naar de economische potentie van klimaatadaptatie
- Inzet op (het behoud van) een koploperspositie (mede mogelijk maken van de ontwikkeling van een klimaatcampus, lobby voor het Global Centre of Excellence on Climate Adaptation, R&D met kennisinstituten, etc).
- Fondsen werven

Energietransitie € 375.000
In 2017 geven we verdere invulling aan de ambities voor energietransitie. Hierbij gaat het om de volgende onderwerpen:

- (Opvolging) windverkenning Voorst
- Organisatie/opvolging Stadsgesprek
- Inbreng in gebiedsontwikkelingen
- Opzetten regionale samenwerking
- Verduurzaming eigen energiegebruik
- Gemeenschappelijk E-bedrijf
- Programmamanagement en -ondersteuning

Circulaire Economie € 50.000
In 2017 zijn we met Windesheim als kwartiermaker bezig om lopende activiteiten in beeld te brengen en partijen te verbinden om gezamenlijk tot een aanpak en inzet te komen voor de transitie. Hiervoor is een werkbudget benodigd van € 50.000 voor 2017.

Strategisch personeelsbeleid € 186.000
Wij willen in 2017 starten met het aannemen van personeel (zie hoofdstuk 3 van de PPN 2018-2021).

Programma's

Inleiding

Met de nieuwe opzet van de begroting voor 2017, heeft ook de Berap in 2017 een nieuwe opzet gekregen. De nieuwe begroting 2017 kent 10 programma’s, 33 ambities en 92 doelen:

- sociaal domein: 4 programma's 14 ambities, 42 doelen
- fysiek domein: 3 programma's., 12 ambities, 31 doelen
- Bestuur en organisatie: 3 programma's., 7 ambities, 19 doelen

Door in het hoofdmenu een programma te selecteren, worden de ambities weergegeven. Door een ambitie aan te klikken worden de doelen hieronder zichtbaar. Indien doelen zijn uitgegrijsd worden er geen afwijkingen verwacht.
Alleen de doelen waarop afwijkingen worden gemeld kunnen worden aangeklikt.

Per doel wordt het volgende wordt in beeld gebracht:

- wat zijn de beleidsmatige en/of financiële afwijkingen in de uitvoering van geplande activiteiten en op kredieten/projecten en welke oorzaken liggen daaraan ten grondslag
- worden de afgesproken doelen gerealiseerd, of is er bijstelling van doel cq. de criteria nodig: welke beleidsinterventie wordt voorgesteld.

1 Samenleving

1.1 Inwoners benutten het eigen vermogen om hun leven te organiseren en maatschappelijk te participeren

1.1.2

We vergroten de veerkracht van buurtbewoners en doelgroepen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Maatschappelijk begeleiding statushouders (budgetneutraal)
Het rijk heeft het budget voor maatschappelijke begeleiding statushouders inmiddels verhoogd van € 1.000 naar € 2.370 per statushouder van 16 jaar en ouder. Er is een verwachte extra specifieke rijksuitkering van € 340.000. Deze € 340.000 wordt ingezet voor extra subsidie aan Vluchtelingenwerk van € 145.000, en voor extra kosten inzetop arbeidsparticipatie (WRA/De Poort) voor een bedrag van € 195.000.

1.3 Kinderen en jongeren ontwikkelen zich positief tot zelfstandige volwassenen die nu en in de toekomst kunnen meedoen in een doorgaande lijn van spelen, leren en werken

1.3.1

We versterken de eigen kracht en samenkracht van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers zelf én het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en op scholen in Zwolle

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Nieuwe jeugdagenda 2017-2020
In de nieuwe jeugdagenda zou het jeugdhulpbeleid worden geintegreerd in het brede jeugdbeleid. Deze activiteit wordt gewijzigd uitgevoerd, er wordt geen aparte jeugdagenda meer gemaakt. De basis voor een meer integrale aanpak van jeugd(hulp)beleid is in 2016 gelegd met de Nota transformatie sociaal domein. In de verdere uitwerking van met name de thema's Samenkracht (preventie jeugd) en Integrale aanpak worden nadrukkelijk verbindingen gelegd tussen vrij toegankelijk, preventief jeugdbeleid en inzet van niet vrij toegankelijke jeugdhulp. De Perspectiefnota 2018-2021 en vervolgens begroting 2018 zijn de volgende stappen die we hierin zetten. Het is daarom niet nodig om daarnaast nog een aparte jeugdagenda te maken.

Opvoedondersteuning (budgetneutraal)
In 2017 is er sprake van een incidentele verschuiving van een budget ad € 626.177 naar Opvoedondersteuning. Dit budget komt voor een bedrag van € 192.472 vanuit Algemeen maatschappelijk werk (doel 2.1.1.) en voor een bedrag van € 433.705 vanuit Jeugd uitvoering+innovatie (doel 2.3.1.). Dit is een eerste stap in een beoogde structurele verschuiving van middelen van niet vrij toegankelijke jeugdhulp, naar vrij toegankelijke, preventie jeugdhulp. Voorstellen voor incidentele investeringen in 2018-2020 om die ombuiging te realiseren, maken onderdeel uit van de PPN 2018-2021.

1.3.3

We creëren een breed toegankelijke peuteropvang

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Strategische onderwijsagenda (tegenvaller € 30.000)
In oktober 2016 is door de raad de Strategische Onderwijsagenda 2016-2020 vastgesteld. Een ambitieus plan dat samen met de partners in de stad, waaronder Kinderopvang, BLOZ en Zwolse 8, is opgesteld. Samen met hen wordt hieraan uitvoering gegeven. Om aan de geformuleerde speerpunten een versnelling te geven (specifiek de 1e lijn: voorschoolse voorzieningen, onderwijsachterstanden, vorming Integraal Kindcentra) is een projectleider wenselijk voor de jaren 2017 - 2019. Deze projectleider krijgt als taak om enerzijds als een kwartiermaker voorbereiding te treffen voor de wettelijke harmonisering van peuter- en kinderopvang per 1 januari 2018. En anderzijds om vanaf 2018 de uitvoering hiervan middels enkele projecten vorm te geven. De inzet van de projectleider (0,5 fte) vergt een budget van € 30.000 voor 2017. Het benodigde budget van € 50.000 per jaar voor 2018-2019 is opgenomen in de PPN.

1.3.5

We werken aan het realiseren van een krachtige doorgaande leerlijn

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (budgetneutraal)
Op grond van de Gewijzigde regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten die op 1 januari 2017 in werking is getreden, is een bedrag ad € 632.898 toegekend aan de gemeente Zwolle. De subsidie is bestemd ter ondersteuning bij de vormgeving en uitvoering van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten. Dit is verder uitgewerkt in een gezamenlijke aanvraag 'Regioanalyse en Programma VSV RMC regio IJssel Vecht' door de ROC Delton College en de RMC-regio IJsselvecht.

RMC (budgetneutraal)
De voorlopige regionale rijksbijdrage RMC 2017 is vastgesteld op € 890.340. Dit betekent een hogere bijdrage van € 25.369, die zal woren aangewend voor de uitvoering RMC.

Leerlingenvervoer (budgetneutraal sociaal domein)
In het kader van passend onderwijs zijn leerlingen verschoven naar regulier onderwijs. Deze leerlingen komen niet meer in aanmerking voor leerlingenvervoer. Daarnaast is de verordening gewijzigd en is de grens om te gaan fietsen naar school verlaagd van 10 jaar naar 9 jaar. Hierdoor zijn er leerlingen uit het aangepast vervoer gegaan die zijn gaan fietsen. Hierdoor onstaat er een structureel voordeel van € 100.000. Voor het afhandelen van de aanvragen voor leerlingenvervoer, is op bepaalde momenten niet voldoende capaciteit. De benodigde extra inhuur (€19.000) kan binnen het budget worden opgevangen.

Voorgestelde beleidsinterventie(-s) op doel / criteria

Verschuiving volwassenen-educatie naar doel 1.5.2
In de begroting 2017 is onder dit doel ook volwassenen-educatie opgenomen. Volwassenen-educatie is echter onderdeel van doel 1.5.2 “verbinding onderwijs, regionale economie en arbeidsmarkt”. Het budget voor volwassenen-educatie was in de begroting ook onder dit doel opgenomen. Wij stellen voor dit ook beleidsmatig te verplaatsen , en onder 1.5.2 het volgende op te nemen:
Ook volwassenen met taalachterstanden willen we ondersteunen, om zo mensen in staat te stellen (op een hoger niveau) te gaan werken of op een andere manier mee te doen.
Activiteit 2017: Volwassenen-educatie: De taalpunten en het formeel taalaanbod bij ROC’s wordt voortgezet, daarbij zetten we in op een intensievere samenwerking met taalpartners in de stad en de vindplaatsen.

1.5 De school staat in haar kracht door verbinding met de wijk, de stad, en de regio

1.5.4

We zetten onze onderwijsvoorzieningen flexibel en duurzaam in

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Onderhoud schoolgebouwen (Meevaller € 45.000)
Scholen zijn vanaf 2015 zelf verantwoordelijk voor het onderhoud. De gemeente maakt uitsluitend nog kosten voor het toetsen van de MeerjarenOnderhoudsPlannen van de schoolbesturen. Hierdoor is er sprake van een structurele meevaller van € 45.000 op 'onderhoudsplannen scholen'. Dit bedrag kan in 2017 incidenteel vrijvallen. De structurele vrijval zal verwerkt worden in de Basisbegroting 2018.

2 Inwonersondersteuning

2.1 Iedereen in Zwolle kan naar vermogen meedoen en doet mee: inwoners zijn zelfredzaam en kunnen participeren in de samenleving

2.1.1

We ondersteunen inwoners laagdrempelig en in hun eigen buurt bij vragen op verschillende levensterreinen waaronder maatschappelijke participatie en zelfstandig wonen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Frictiekosten Sociaal WijkTeam (budgetneutraal sociaal domein)
In 2017 worden frictiekosten verwacht in aanloop naar de uiteindelijke positionering van het SWT. Dit heeft te maken met de hogere kosten die gepaard gaan met het inhuren van medewerkers ten opzichte van medewerkers in eigen dienst te nemen. De inhuur van medewerkers geldt in de volledige breedte van het SWT, van sociaal werkers, administratief ondersteuners, tot ondersteunende functies op het gebied van financiën en control. Op basis van de huidige prognose verwachten we frictiekosten van in totaal € 100.000. Eventuele kosten van de overheveling van personeel naar de nieuwe entiteit zijn hierin nog niet meegenomen.

Capaciteit SWT statushouders (budgetneutraal)
Het rijk heeft in het bestuursakkoord van november 2015 een regeling opgenomen voor (tijdelijke) huisvesting en integratie statushouders. Op basis van de verhoogde asielinstroom ontvangen we via de algemene uitkering gemeentefonds extra financiële middelen. Bij het SWT is tussen juni 2016 en 1 januari 2017 een stijging van 22% te zien van het aantal toewijzingen. Omdat het SWT niet op doelgroepen registreert is het aantal ondersteunde statushouders niet te herleiden . Uit de praktijk weten we dat we binnen het SWT een verhoogde instroom van statushouders zien. We verzoeken voor het SWT € 250.000 aan middelen beschikbaar te stellen voor capaciteit ten behoeve van de statushouders.

2.1.2

We ondersteunen inwoners bij hun zelfredzaamheid en het langer zelfstandig wonen middels het bieden van (maatwerk)voorzieningen Wmo

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Huishoudelijke hulp / Individuele begeleiding (budgetneutraal sociaal domein)
Als gevolg van het ingezette traject financiering voor huishoudelijke hulp zijn de bestedingen in 2015-2016 afgenomen. Dit was ook noodzakelijk gezien de lagere budgetten voor HH. De verwachting is dat in 2017 de uitgaven ten opzichte van de begroting nog € 0.7 miljoen lager zijn. Tegenover het voordeel op huishoudelijke hulp zien we een toename in de bestedingen voor individuele begeleiding (-circa € 3,2 miljoen) in 2017. Er is een toename van het aantal inwoners dat zich bij het SWT meldt met een ondersteuningsvraag. Dit resulteert in een toename van de toewijzing van Individuele Begeleiding. De Diah (HH en IB) kent i.t.t. andere vormen van ondersteuning binnen het sociaal domein geen wachtlijsten. Wanneer mensen ondersteuning nodig hebben, wordt deze geleverd door de door de inwoner gekozen gecontracteerde aanbieder (ZIN) of wordt een pgb beschikbaar gesteld. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de ‘krapte’ binnen het Sociaal Domein, zoals de wachtlijsten binnen Beschermd Wonen, en voor een kleiner deel binnen jeugdzorg en de druk vanuit aanpalende terreinen (krapte woningmarkt, druk vanuit Wlz, GGZ, zorgverzekering) wordt ‘opgelost’ door het inzetten van individuele begeleiding Wmo.
Door het versterken van het voorveld, te werken aan integrale arrangementen thuisondersteuning, versterken SWT’s en afstemming binnen sociaal domein op het gebied van toegang en contractering, sturen we de inzet van de IB bij.

Het bovenstaande verwachte tekort van € 2,5 mln. wordt gedekt middels een onttrekking uit de reserve sociaal domein. Deze reserve kent een stand per 1-1-2017 van ca. € 7,8 mln., na deze onttrekking bedraagt de stand in de reserve nog € 5,3 mln. In de beslisnota voor de raad "Positionering Sociaal wijkteam" wordt voorgesteld om € 1 mln. uit deze reserve te onttrekken voor de implementatiekosten, waarmee de stand van de reserve € 4,3 mln. wordt. Het benodigd weerstandsvermogen ter dekking van de risico’s binnen Sociaal Domein bedraagt ca.€ 5 mln. Bij de jaarrekening is de werkelijke stand van de reserve bekend en wordt het benodigde weerstandsvermogen opnieuw bepaald.

Integratie-uitkering WMO (budgetneutraal)
De omvang van de landelijke uitkering is niet gewijzigd, wel is in de decembercirculaire de verdeling bekend gemaakt van de toegevoegde middelen aan de algemene uitkering gemeentefonds vanwege het aflopen van het overgangsrecht voor de Wlz-indiceerbaren. In 2017 ontvangt Zwolle een extra uitkering van € 37.000 ten behoeve van uitvoering Wmo.

Tijdelijke capaciteit Sociaal Domein (Tegenvaller € 300.000)
Er ligt een forse opgave om de gewenste versnelling van de vijf thema's van de Transformatieagenda te genereren. Sinds oktober 2016 is hiervoor extra tijdelijke capaciteit aangehaakt bij de opgaven die in de Transformatieagenda zijn verwoord. Met de inzet van de extra capaciteit wordt ervoor gezorgd dat op de vijf thema's concrete resultaten en voortgang wordt geboekt. Gelet op het voorgaande is de extra inzet ook voor 2017 gewenst. De incidentele kosten daarvan bedragen €. 300.000.

2.2 Er is een inclusieve arbeidsmarkt waarin inwoners met een bijstandsuitkering en in een kwetsbare positie naar vermogen deelnemen aan de samenleving

2.2.1

We stellen inwoners met een bijstandsuitkering en arbeidspotentieel in staat om deel te nemen aan de arbeidsmarkt

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Huisvesting WEZO (budgetneutraal)
De leegstandkosten van de Lingenstraat ad € 180.000 worden separaat in rekening gebracht aan de gemeente Zwolle. Deze kosten worden gedekt uit de reserve financiële risico's Wezo.

Verkenner "Investeren in werkgelegenheid" (Tegenvaller € 60.000)
Er is een notitie 'Investeren in werkgelegenheid' opgesteld die in de raadsvergadering van 3 april is besproken. Kern van de notitie is om investeringen van de gemeente (en de regio) te koppelen aan de vraag in hoeverre dit een positief effect kan hebben op de werkgelegenheid, met name voor de doelgroep lager en middelbaar opgeleide vakkrachten. Deze groep profiteert nu nog onvoldoende van het economisch herstel. Er worden een aantal uitgangspunten gehanteerd bij de investering in werkgelegenheid:
- We koppelen bestaande inspanningen en investeringen aan het thema werkgelegenheid; de inspanning past binnen de bestaande strategische en financiële kaders.
- De extra investering in werkgelegenheid richt zich op reguliere banen.
- Centraal in de aanpak staat, in lijn met het huidige beleid, de (toekomstige) vraag en hiermee de ondersteuning van werkgevers bij het in dienst nemen en houden van de doelgroep.
In de notitie 'investeren in werkgelegenheid' is voorgesteld om een verkenner aan te stellen die zorgt voor een extra impuls voor de uitvoering van het plan. Een eerste stap in het proces is het uitvoeren van een brede werkgelegenheidsscan binnen de gemeente: welke contracten, aanbestedingen en investeringen doet de gemeente (en doen gemeentelijke partners), wat doen we in dit kader op het gebied van SROI, en wat kunnen we aanvullend doen? De betreffende verkenner heeft zowel een interne rol (betrekken van de complete gemeentelijke organisatie) als een externe rol (verbindende strategische rol naar partners, werkgevers en de regionale activiteiten in het kader van het Werkbedrijf Regio Zwolle). Doel is om binnen 3 tot 6 maanden inzicht te krijgen in de aanvullende mogelijkheden en mijlpalen en met een plan te komen voor structurele invulling.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Project De nieuwe Toekomst: participatie vrouwen huiselijk geweld (budgetneutraal)
Vrouwenplatform Carree heeft via gemeente Zwolle een subsidie aangevraagd bij de provincie Overijssel voor de uitvoering van het project 'De Nieuwe Toekomst'. De provincie heeft een subsidie toegekend van € 158.790. Bevoorschotting en verantwoording lopen via gemeente Zwolle. Het project ontzorgt de gemeenten in Overijssel en richt zich op vrouwen die te maken hebben gehad met huiselijk geweld. De vrouwen gaan deelnemen aan een trainingsprogramma en een coaching traject, met een grote kans dat het deze vrouwen lukt om een betere, meer zelfstandige toekomst voor zichzelf en hun kinderen op te bouwen. Deze vrouwen kunnen zich ontwikkelen en stappen zetten richting economische zelfstandigheid en zelfredzaamheid waarbij sprake is van activeren en participatie in de maatschappij. Dit betekent voor de gemeente bevordering van de uitstroom van vrouwen die gebruik maken van de Participatiewet.

Project Participatie van geïsoleerde burgers (budgetneutraal)
In het kader van integrale samenwerking voeren het SWT en het team Werk, reïntegratie en arbeidsparticipatie gezamenlijk het project 'Participatie van geïsoleerde burgers' uit. Het project behelst een onderzoek en methodiekontwikkeling en richt zich op de verenigde inzet van actieve buurtbewoners en sociale professionals.Met dit project wordt beoogd de beweging van (maatschappelijke) participatie naar re-integratie te versterken. Hierbij wordt actief verbinding gezocht met het programma Samenkracht en het thema arbeidsparticipatie. WRA is de hoofdopdrachtgever en de Werkplaats Sociaal Domein voert het project uit, naast Zwolle ook bij de gemeenten die medeaanvrager zijn geweest: Zwartewaterland, Ommen-Hardenberg, Kampen, Raalte, Staphorst en Steenwijkerland. Ook bij deze provinciale verbindingen wordt aansluiting gezocht bij de inzet die daar reeds wordt gepleegd. Enerzijds voor een breder bereik en meer integrale aanpak, anderzijds leidt dit mogelijk tot efficiënter gebruik van de beschikbare middelen. Het project duurt tot december 2019 en wordt met € 122.487 gefinancierd door de provincie Overijssel. De gemeente Zwolle draagt zelf bij in vorm van de loonkosten van de interne projectleider. De methodiek wordt in het laatste jaar overgedragen aan sociale professionals in de provincie Overijssel. Daarnaast zal er, buiten de projecturen, inzet gepleegd worden op de landelijke interesse voor de methodiek.

Project 'Aan het werk in de IJsselvechtstreek' 2017-2019 (budgetneutraal)
Van dit regionale ESF-project is het doel om zoveel mogelijk mensen in staat te stellen zelf in hun levensonderhoud te voorzien. Participatie, bij voorkeur via werk, zorgt voor sociale, economische en financiële zelfstandigheid. We streven naar een 'inclusieve arbeidsmarkt'; een arbeidsmarkt die niemand buiten spel zet, die plaats biedt aan jongeren, ouderen, mensen met en zonder beperking. Samen investeren wij in een regionale werkgeversdienstverlening waarbij het vergroten van de betrokkenheid van werkgevers en het matchen van vraag en aanbod van arbeid centraal staat. Ook met dit ESF project van de arbeidsmarktregio Zwolle wordt vervolg gegeven aan de regionale afspraken die zijn gemaakt. Met dit projectplan zetten we de trajecten die gestart zijn in de periode 2014-2016 voort en daarbij zetten we tevens in op de doelgroep statushouders. Het project heeft een totale omvang van € 4,2 mln. en wordt voor 50% gesubsidieerd. Omdat de gemeente Zwolle centrumgemeente is, wordt door de gemeente Zwolle het totale subsidiebedrag van € 2,1 mln ontvangen. Van deze € 2,1 mln subsidie is € 0,2 mln subsidie voor de project coordinatie. Het door te betalen subsidiebedrag aan de andere participanten bedraagt € 1,1 mln. Voor de gemeente Zwolle zelf zijn de totale projectkosten € 1,6 mln. Deze projectkosten worden uit bestaande middelen (herinzet van eigen personeel) gedekt. Het begrote subsidiebedrag van € 0,8 mln dat Zwolle ontvangt voor haar projectkosten, is dus niet benodigd voor de uitvoering van dit project en wordt beschikbaar gehouden in het participatiebudget om hiermee toekomstige projecten binnen het terrein van re-integratie te kunnen financieren.

2.3 Kinderen/jongeren en ouders/verzorgers zijn zelfstandigheid, zelfredzaamheid en participeren

2.3.3

We bieden een kwalitatief passend aanbod aan gespecialiseerde jeugdhulp bij problemen met opvoeden en opgroeien, geestelijke problematiek, stoornissen en beperkingen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Integrale aanpak jeugdhulp
Ter invulling van één van de speerpunten van het transformatiethema integrale aanpak is het proces opgestart op te komen tot een resultaatgerichte financiering van de jeugdhulp. Dit heeft tot doel om ouders en professionals bij de toegang te ondersteunen bij het maken van de juiste keuze voor een zorgaanbod. Hiermee worden de huidige zeer diverse financieringssystematieken vervangen. Dit draagt tevens bij aan het verminderen van versnippering: één aanbieder wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van het zorgaanbod. Zorgaanbieders kunnen het gehele traject aanbieden maar kunnen ook aan (experts van) andere aanbieders vragen een deel van het traject uit te voeren.
Dit is een majeure verandering en vergt dan ook de nodige ontwikkeling en voorbereiding. Dit zal zoveel als mogelijk worden vorm gegeven binnen reguliere werkzaamheden en budgeten. Een primaire inschatting levert op dat dit waarschijnlijk niet geheel mogelijk is, maar dit is op dit moment nog onvoldoende cijfermatig te duiden. Indien het niet mogelijk blijkt om dit binnen reguliere werkzaamheden en budgetten op te vangen, zal dit gemeld worden bij Berap 2.

Integratie-uitkering Jeugd (budgetneutraal)
De omvang van de landelijke uitkering is niet gewijzigd, wel is in de decembercirculaire de verdeling bekend gemaakt van de aan de Algemene uitkering gemeentefonds toegevoegde middelen vanwege het aflopen van het overgangsrecht voor de Wlz-indiceerbaren. Voor Zwolle betekent dit een ophoging van het jeugdbudget met € 404.000

3 Opvang en bescherming

3.3 Inwoners kunnen een beroep doen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen, zo lang als nodig, en zo kort als mogelijk

3.3.1

We bieden (tijdelijk) onderdak en begeleiding voor personen die feitelijk of residentieel dakloos zijn geraakt en zich niet op eigen kracht kunnen handhaven in de samenleving

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Maatschappelijke opvang/Begeleiding MO (budgetneutraal)
Vanaf 1-1-2017 worden voor ambulante begeleiding geen subsidieafspraken meer met betrokken instellingen voor maatschappelijke opvang gemaakt. Het bieden van ambulante begeleiding aan mensen thuis is geen centrumgemeentelijke verantwoordelijkheid. Alle gemeenten worden op grond van de Wmo 2015 geacht hiertoe verantwoordelijkheid te nemen, zowel inhoudelijk, als financieel. De beoordeling of iemand in aanmerking komt voor ambulante begeleiding (door een instelling voor maatschappelijke opvang, of overige aanbieders) is vanaf 1-1-2017 niet meer de taak van de Centrale Toegang (GGD IJsselland) op regionaal niveau, maar van de lokale toegang (zoals het sociaal wijkteam Zwolle). Dit betekent dat in 2017 een bedrag van € 693.002 van het budget van maatschappelijke opvang/begeleiding MO overgeheveld wordt naar het budget voor individuele begeleiding op grond van de Wmo ('diensten in en aan huis'). Specifiek gaat het hier om € 627.255 voor begeleiding en € 65.747 voor uitvoering door het Sociaal wijkteam Zwolle (doel 2.1.2).

Opvang dak- en thuisloze jongeren (budgetneutraal)
Het aantal jongeren dat in de Herberg moet worden opgevangen is de laatste tijd sterk gestegen. De oorzaak is dat er door krapte op de woningmarkt te weinig uitstroom kan plaaats vinden vanuit de specifieke opvangvoorzieningen voor jongeren, te weten Fast Forward, Take Off en het Logeerhuis. Wij vinden het een ongewenste situatie dat er meer jongeren in de Herberg moeten verblijven. Een groot deel van de jongeren in de Herberg komt van buiten onze regio. Aan structurele oplossingen om de woningmarkt en daarmee de uitstroom van jongeren te verbeteren wordt gewerkt. De verwachting is niet dat dit al op korte termijn tot een betere uitstroom van jongeren uit de jongerenvoorzieningen zal leiden. Daarom realiseren we tijdelijk een derde Logeerhuis voor de opvang van 3 a 4 jongeren, die hier gedurende een aantal maanden begeleiding ontvangen richting zelfredzaamheid. Deze tijdelijke extra voorziening wordt in eerste instantie voor een jaar gerealiseerd, met een mogelijke verlenging van een jaar. De kosten bedragen voor 2017 naar verwachting € 40.000. Deze kosten kunnen gedekt worden vanuit nog beschikbare middelen van de reeds gerealiseerde opvangvoorzieningen voor jongeren, te weten Fast Forward en Take Off. Naast deze tijdelijke uitbreiding van de specifieke jongerenvoorzieningen worden ook andere maatregelen genomen. Er wordt sterker ingezet op een warme overdracht van jongeren van buiten onze regio terug naar hun eigen regio. Ook wordt onderzocht of er andere manieren van wonen met begeleiding kunnen worden ingezet die geschikt zijn voor deze doelgroep.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Roelenweg oost (budgetneutraal)
Door grondverkoop en meeropbrengst subsidie is een extra opbrengst gerealiseerd van totaal € 58.238. Deze middelen worden aangewend voor het maken van voorbereidingskosten voor het realiseren van het vierde gebouw.

3.3.2

We bieden (tijdelijk) beschermd wonen met begeleiding en toezicht aan personen met psychische of psychosociale problemen die zich niet op eigen kracht kunnen handhaven

Afwijkingen op kredieten/projecten
Project "in verbinding" (budgetneutraal)
Voor het project "In verbinding", welke een bijdrage levert aan de uitvoering van de regionale veranderagenda beschermd wonen-maatschappelijke opvang 2016-2019 centrumgemeenteregio Zwolle, is een provinciale bijdrage ontvangen van € 201.591 voor de periode 2017-2019. De provinciale bijdrage is verstrekt voor het ontwikkelen van integrale arrangementen van behandeling, begeleiding en ondersteuning. De projectuitgaven over de jaren zijn naar verwachting ca. € 100.000 voor 2017, en ca. € 50.000 per jaar voor 2018 en 2019.

4 Inkomen

4.1 Alle Zwollenaren moeten in hun levensonderhoud kunnen voorzien

4.1.1

We bieden ondersteuning aan inwoners die terecht een beroep doen op het gemeentelijk vangnet zodat ze niet onder de Zwolse armoedegrens hoeven te leven

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Openeindregeling Kwijtschelding
De jaarrekening 2016 laat bij het onderdeel kwijtschelding gemeentelijke heffingen een behoorlijk nadeel zien. Een gedeelte van dit tekort zal doorwerken naar 2017 en verder. Dit nadeel heeft bijna volledig betrekking op kwijtschelding afvalstoffenheffing. Hogere kosten kwijtschelding kunnen niet meer achteraf worden verrekend en komen normaliter voor rekening van de algemene middelen. Afhankelijk van het resultaat op de afvalstoffenheffing zal worden bekeken of er een deel kan worden toegerekend aan afval. Bij Berap 2 zullen wij u hierover verder informeren.

Statushouders (budgetneutraal)
Gedurende de jaren 2016 en 2017 zijn en worden extra werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van statushouders. De werkzaamheden zijn arbeidsintensiever door taalbarrières en veelvuldige afstemming met partners in de stad die betrokken zijn bij statushouders. De kosten van de extra werkzaamheden ad € 70.000 in 2017 worden gedekt uit de ontvangen algemene uitkering gemeentefonds voor verhoogde asielinstroom.

Armoedebestrijding onder ouderen (budgetneutraal)
In 2017 en 2018 zijn door het rijk via de algemene uitkering gemeentefonds aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Daarbij is er vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW. Voor Zwolle € 35.000 per jaar.

4.2 Alle kinderen kunnen zich ontplooien ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien

4.2.1

We zorgen dat zoveel mogelijk kinderen uit huishoudens met een laag inkomen participeren

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Armoedebestrijding onder kinderen
Het rijk stelt vanaf 2017 structureel € 100 mln. beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Hiervan wordt € 85 mln. aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Zwolle ontvangt € 584.000 via de algemene uitkering gemeentefonds. Deze middelen voor armoedebestrijding onder kinderen worden toegevoegd aan het budget voor kinderparticipatie.

4.3 Inwoners kunnen hun financiële belangen zelf behartigen of worden indien nodig daarin door ons ondersteund

4.3.2

We lossen de problematische schulden op of maken de problematische schulden voor inwoners beheersbaar

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Intensivering schulddienstverlening (Tegenvaller € 687.000)
Oprichten lokaal Perspectieffonds: Uw gemeenteraad onderschrijft de innovatieve aanpak en noodzaak voor de oprichting van een schuldhulpfonds (motie negen bij PPN in 2016). Voorgesteld wordt te starten met een beperkte groep inwoners, bijvoorbeeld met beginnende schulden. Door ons te richten op beginnende schulden, beperken we het beslag qua hoogte en het risico voor het lokaal Perspectieffonds. Om die reden wordt voorgesteld een lokaal Perspectieffonds op te richten met een startkapitaal van € 500.000. Na evaluatie in 2021 wordt bezien of het fonds moet en kan worden uitgebreid.
Verbeteren dienstverlening aan de klant: Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek en de bespreking in de gemeenteraad wordt de dienstverlening aan de klant verbeterd door extra capaciteit in te zetten op nazorg, de verkorting van de doorlooptijd en een vaste contactpersoon voor schulddienstverlening. Hiermee is in 2017 een bedrag gemoeid van €. 134.000.
Uitbreiding sociale raadslieden/op orde: Door hierin te investeren wordt bereikt dat problematische schuldenproblematiek in een vroegtijdig stadium aangepakt kunnen worden en daarmee de uitgaven op het budget schulddienstverlening op termijn teruggedrongen worden. Het benodigde werkbudget bedraagt voor 2017 €. 53.000.
Het benodigde budget voor de jaren 2018 en 2019 van jaarlijks €. 345.000, is opgenomen als in de PPN.

6 Toekomstgerichte stad

6.1 Zwolle is een stad met een uitstekende ruimtelijke structuur en kwaliteit die de grote opgaven aan kan en waar ruimte is om gedurfde dingen te doen

6.1.1

We ontwikkelen samen de kracht van de stad (en regio) met als leidende agenda een inspirerende, uitnodigende, strategische en integrale omgevingsvisie

Afwijkingen op kredieten/projecten

Omgevingsvisie (Tegenvaller 180.000)
Rond de zomer 2016 is een plan van aanpak vastgesteld om rond de zomer van 2017 te komen tot een Omgevingsvisie 1.0. Daarvoor was een incidenteel budget van € 225.000 beschikbaar. Vooraf was het ramen van benodigde financiële middelen voor het maken van een Omgevingsvisie 1.0 moeilijk. Dit omdat het gaat om een nieuw integraal product met een hierbij horend integraal proces. Gebleken is dat de kwaliteit en integraliteit van het product (analyse trends en ontwikkelingen, opstellen prognoses, integraal werken met inzet van vertegenwoordigers van alle gemeentelijke beleidsvelden) meer ureninzet vraagt dan vooraf was voorzien. Daarnaast is in 2016, met subsidie van het ministerie van I&M, een ontwerpatelier georganiseerd dat meer ureninzet vroeg dan begroot. Daardoor zijn de incidentele middelen die ter beschikking stonden volledig ingezet. Om de Omgevingsvisie 1.0 ook daadwerkelijk af te ronden voor de zomer 2017 zijn er aanvullende financiële middelen nodig. Het product vraagt namelijk om:

- nadere uitwerking en focus in de hoofdopgaven, ambities en richtinggevende keuzes,
- meer duiding van de betekenis van de Omgevingsvisie voor de hoofdlijnen van bestaand beleid en andere instrumenten van de Omgevingswet,
- samen met strategische partners duiden van rollen en ontwikkel- en beheer strategieën voor de strategische kernopgaven,
- toetsen en verifiëren van de geformuleerde kernopgaven en ambities in dialoog met de stad en regio in stadsgesprekken (9 mei) , een stadsatelier (10 mei), en workshops regio Zwolle (19 april),
- en een meer toegankelijke 'publieksversie' van de Omgevingsvisie 1.0.

Het benodigde aanvullende bedrag voor de afronding van de Omgevingsvisie 1.0 en het maken van een concept plan van aanpak voor de Omgevingsvisie 2.0 wordt voor het jaar 2017 geraamd op een bedrag van € 180.000. Deze middelen zijn met name bestemd voor het inzetten van capaciteit (intern). Het benodigde budget van € 450.000 in 2018 is opgenomen in de PPN.

6.1.2

We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Nieuwe Ruimtelijke Initiatieven (Tegenvaller € 50.000)
We zien het aantal initiatieven in de stad zeer sterk toenemen. Onze rol is daarbij breder dan alleen faciliteren. Vanaf maart 2017 wordt op een nieuwe manier gewerkt. We nemen een meer actieve rol om initiatieven te toetsen aan kaders, maar ook te verbinden, en te zoeken naar meekoppelkansen. We zetten onze expertise in om daar waar het bijvoorbeeld niet kan, te onderzoeken hoe het wel mogelijk gemaakt zou kunnen worden. Ook naar buiten toe nemen we een meer expliciete rol in de communicatie en participatie met de omgeving. De nieuwe manier van werken vergtt extra inzet vanuit de organisatie. Dit vraagt om een capaciteitsuitbreiding van in totaal 0,8 fte ad. €78.400. In 2017 gaat het om een deel van het bedrag (€ 50.000), omdat later is gestart. Vanuit deze capaciteitsuitbreiding kunnen we de nieuwe ruimtelijke initiatieven beter begeleiden, verbinden en professionaliseren, waarbij voldoende aandacht is voor zowel de initiatiefnemers, als ook de omgeving. Het benodigde budget voor 2018 en 2019 bedraagt €. 143.000 en is opgenomen in de PPN.

Gebiedscoordinator Oosterenk (Tegenvaller € 50.000)
De economische en ruimtelijke ontwikkelingen op Oosterenk zijn in de afgelopen jaren zo complex geworden dat gemeentelijke regie nu noodzakelijk is. Van het economische vraagstuk leegstaande kantoren is de opgave op Oosterenk er inmiddels één van ruimtelijke ordening. Dat vraagt om een gemeentelijke gebiedsmanager die zorg kan dragen voor regie, verbinden en strategische communicatie ook in combinatie met de op te stellen visie. Voor het regisseren, verbinden en communiceren over bovenstaande én toekomstige ontwikkelingen, ramen we een inzet van 20 uur per week gedurende vooralsnog de komende 1,5 jaar. De hiermee gemoeide kosten bedragen € 50.000 in 2017 en € 110.000 in 2018. Omdat Oosterenk een pilot is waarin we werkenderwijs leren en evalueren, maken we in 2018 de balans op en gaan na of inzet van een gebiedsmanager gecontinueerd zal worden. En zo ja met welke intensiteit. De inschatting is evenwel dat continuering nodig is, maar mogelijk met een lagere gemeentelijke inzet. Dat weten we echter niet zeker en dat zal uit de evaluatie van de pilot Oosterenk moeten blijken. En te zijner tijd natuurlijk ook uit het feitelijke aantal initiatieven van (markt)partijen die aangeven wel te willen transformeren of ontwikkelen op Oosterenk. We willen als gemeente immers graag vraaggericht ontwikkelen. Het benodigde budget van €. 110.000 voor het jaar 2018 is opgenomen in de PPN.

Visie op Oosterenk (Tegenvaller € 80.000)
De visie dient als bouwsteen voor de nieuwe Omgevingsvisie Zwolle om dit gebied aan te kunnen merken als centrum-stedelijk woon-werkgebied (in vigerend structuurplan is het dus een centrum-stedelijk werkgebied). Structurele transformaties vragen om een verdiepende visie voor Oosterenk. Inmiddels zijn er meerdere initiatieven voor structurele transformaties aan de orde: 9 vastgoedontwikkelingen in leegstaande kantoorgebouwen of op uitgeefbare bedrijfskavels met de nodige

aanpassingen van de openbare ruimte, en 12 verzoeken tot structuuraanpassing van de openbare ruimte om de bereikbaarheid te vergroten. Gelet op de complexiteit van de opgave van deze en andere zich mogelijk aandienende initiatieven is de urgentie groot om zowel belemmeringen vanuit milieu als meekoppelkansen simultaan in beeld te krijgen met hoe Oosterenk ruimtelijk en financieel transformeerbaar is naar een aantrekkelijk centrum-stedelijk woon-werkgebied door:

- versterking van de ruimtelijke structuur, verbetering van het aanzien en vergroting toekomstbestendigheid (energietransitie & klimaatadaptatie). Ligging aan buitengebied benutten door groenblauwe kwaliteit het gebied in te halen.
- lege en leegkomende plekken te vullen met woonfuncties en voorzieningen waar wel behoefte aan bestaat. Verkleuring naar wonen vergroot draagvlak voor voorzieningen

In een op te stellen PvA (Stap 0) wordt aangegeven wat het beoogd resultaat van de visie is en hoe deze in een creatief & interactief proces met alle eigenaren en gebruikers is op te stellen met de hulp van HMO en mogelijk ook provincie. Gelet op deze context en opgave is de vorming van een haalbare transformatievisie een complex proces, dat vraagt om een creatieve, uitnodigende aanpak naar efficiëntie, tempo, haalbaarheid, flexibiliteit, doelgerichtheid & risicomanagement. Deze verschillende beheeraspecten worden pas in de loop van het creatieve ontwerpproces duidelijk. Dit doen we in drie stappen: stap 1 scenario's, stap 2 toetsing op ruimtelijke kwaliteit en op maatschappelijke, planologische en financiële haalbaarheid en stap 3 weging & keuze.
Alle stappen van (0) t/m (3) vergen een intensief communicatieproces. Doorlooptijd van ruim een jaar tot medio 2018. Om deze visie in 2017 te kunnen opstellen is budget nodig voor de interne inzet van disciplines zoals stedenbouw, RO, vastgoed, EC, OWP, communicatie. En mogelijk ook externe advisering. In dit kader ramen we een budget van € 80.000 om de visie interactief op te kunnen stellen. We zien Oosterenk als een pilot waarin we zullen moeten leren en ontdekken.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Dorpsplan Wijthmen 1e Fase (Tegenvaller € 50.000)
Het doel is te komen tot het afsluiten van een Intentieovereenkomst en een Anterieure Overeenkomst met de ontwikkelaar Kreator ten behoeve van de realisatie van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen. Omdat Kreator de ontwikkeling voor eigen rekening en risico gaat ontwikkelen worden ten behoeve van het maken van inhoudelijke en financiële afspraken respectievelijk een intentieovereenkomst en een anterieure overeenkomst opgesteld. De door de gemeente te maken kosten worden in principe op de ontwikkelende partij verhaald. Voor onvoorziene kosten en kosten die niet bij de ontwikkelaar kunnen worden verhaald wordt bij het vaststellen van de intentieovereenkomst een krediet van € 50.000 aangevraagd.

Windenergie Voorst (Tegenvaller € 100.000)
Het gaat hier om begeleiding van de windverkenning Voorst en daaraan gerelateerd de voorbereiding en uitvoering van het Stadsgesprek. De begeleiding van de windverkenning vraagt meer inzet dan vooraf ingeschat en met de organisatie van een Stadsgesprek was geen rekening gehouden. Er zijn aanvullende middelen noodzakelijk van € 100.000. De windverkenning Voorst ligt zowel politiek als maatschappelijk gevoelig. We ervaren een grote betrokkenheid vanuit de stad. Daar willen en moeten we zorgvuldig mee omgaan. Dat kost tijd. Tijd om vragen te beantwoorden, met mensen in gesprek te gaan, de klankbordgroep te ondersteunen, bestuurlijke afstemming goed te organiseren, enzovoorts. Die tijd wordt besteed door projectmanagement, inhoudelijk adviseurs en communicatie. En het organiseren van een Stadsgesprek hoort daar ook bij. Op verzoek van de raad wordt in gesprek gegaan met de stad over de opgave die hoort bij de Energietransitie, welke implicaties dit heeft. Maar ook wordt in gesprek gegaan over het perspectief. Welke baten, wat gebeurt er al, wat kunnen bewoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en natuurlijk de gemeente zelf allemaal doen. Een goed gesprek vergt goede voorbereiding, steeds in samenspraak met college en raad.

6.1.3

We zorgen voor een flexibel maar helder wettelijk kader en adequaat instrumentarium

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Bouwleges (Meevaller € 50.000)
De verwachting is dat ook in 2017 de opbrengst bouwleges hoger zal zijn dan begroot. Dit is nu nog lastig in te schatten en daarom gaan we voorlopig uit van een hogere opbrengst van € 100.000. Hier staan ook hogere kosten ad. € 50.000 voor inzet van medewerkers tegenover als gevolg van extra werkzaamheden. Per saldo wordt een voordeel verwacht van € 50.000.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Omgevingswet (Tegenvaller € 110.000)
De raad heeft bij het voorjaarsmoment 2016 een begroting vastgesteld voor 2017 en 2018. Bij die begroting zijn we uitgegaan van de wetenschap van toen en deze was achteraf niet volledig. De bedragen voor 2017 en 2018 zijn helaas niet toereikend. We hebben nu meer inzicht in wat er echt moet gebeuren om medio 2019 klaar te zijn voor de Omgevingswet. Om die ambitie te halen zijn aanvullende middelen nodig. Voor 2017 € 110.000. Het benodigde budget van €. 625.000 voor 2018 en €. 1.040.000 voor 2019 is opgenomen in de PPN.

Regulering walgebruik (Tegenvaller €50.000)
Dit jaar krijgt de regulering van het walgebruik zijn beslag door de afronding van het plantraject voor 2 locaties en het vergunningtechnisch regelen van het walgebruik op basis van een Watervergunning (Waterschap), een aanpassing van het bestemmingsplan en een omgevingsvergunning. Het pilot project Weteringkade/ Almelose Pad vroeg in vergelijking met de andere locaties relatief meer inzet en kosten. Naast het feit dat de mogelijkheden van regulering nog moesten worden bepaald was het project inhoudelijk complex. Dit werd veroorzaakt door een intensief plantraject met de bewoners, maar nog meer met omwonenden en een aanliggend bedrijf, een bestemmingsplanprocedure met bezwaren, een grondruil en enkele noodzakelijke uitvoeringswerkzaamheden. Ook blijkt nog enige tijd advies ten behoeve van de handhaving nodig te zijn. Bij de overige locaties in de stad doen deze problemen zich ook voor, maar in mindere mate. Vooral het aantal locaties is bepalend voor de kosten die nog gemaakt moeten worden. Om het project volledig af te kunnen ronden wordt een aanvullend krediet van € 50.000 gevraagd. In de lijn van het liggeld wordt voor het walgebruik een voorstel voor de tariefstelling en de wijze van

invoering uitgewerkt.

6.2 Zwolle heeft een evenwichtig aanbod op de woningmarkt om in en door te stromen

6.2.1

We sturen op een woningaanbod dat aansluit bij de vraag

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Woonvisie (Tegenvaller € 100.000)
De Woonvisie is door college vastgesteld en onderweg naar uw raad. In de woonvisie zijn de nodige acties geformuleerd, waarvan enkele al in 2017 zouden moeten worden opgestart, omdat we daarmee niet kunnen wachten tot 2018. Het gaat dan met name om:
CPO aanjagen en faciliteren (€ 25.000): één van de speerpunten uit de woonvisie is dat Zwolle ruimte wil bieden voor vernieuwing, eigenheid en creativiteit. Dit betekent o.a. ruimte geven aan (particuliere) initiatieven die zorgen voor variatie in nieuwe, duurzame woonconcepten waarin de functies wonen, werken, recreëren of doelgroepen gemengd kunnen zijn. Bijvoorbeeld met (collectief) particuliere vormen van zelfbouw, CPO, duurzame (energie)initiatieven of nieuwe woonzorgconcepten die langer zelfstandig wonen mogelijk maken. Voor het faciliteren en stimuleren van CPO/Zelfbouw is budget nodig.
Ten eerste ten behoeve van aanwijzen en vrijspelen specifieke locaties voor cpo/zelfbouw bv. in de vorm van stedebouwkundige randvoorwaarden en uitgangspunten, bestemmingsplan, gronduitgifte, kavelpaspoort, ed. Daarnaast ten behoeve van faciliteren initiatiefnemers bv in de vorm van (digitaal)loket, procesbegeleiding, CPO makelaar, CPO mogelijkheden. Met het aanjagen van CPO willen we, gelet op de grote belangstelling, al in 2017 starten.
Ontwikkelstrategie (€ 50.000): met het opstellen van de ontwikkelstrategie willen we in 2017 ook alvast gaan beginnen om het geheel in 2018 af te kunnen ronden. Zonder nu al exact in te vullen hoe de ontwikkelstrategie er precies uit moet zien, gaat het om de volgende zaken. Creëren totaaloverzicht waarin vraag en aanbod (kwantitatief en kwalitatief) met elkaar worden geconfronteerd op stadsniveau: in welke wijken welk aanbod realiseren (hoeveel, welke type woningen). Verkennen (on)mogelijkheden van binnenstedelijke locaties, inclusief prioritering ervan. Welke investeringen zijn nodig om met name de binnenstedelijke woningbouwopgave waar te maken? Ook wordt ingegaan op de rolneming van cruciale actoren zoals corporaties, ontwikkelaars/beleggers en de gemeente. Uitwerken van gebiedsvisies om de woonopgave te verbinden met de opgave te komen tot duurzame en toekomststerke wijken. De ontwikkelstrategie dient daarnaast in aansluiting op de Omgevingsvisie uitspraken te doen over de ontwikkellocaties na 2027. Binnen het programma wonen is nu geen geld om een ontwikkelstrategie uit te zetten. Om tot een goede strategie te komen is interne inzet van disciplines noodzakelijk. En mogelijk ook externe advisering. Tevens is het de bedoeling om strategische partners zoals corporaties, ontwikkelaars en Concillium een rol te geven. Marktpartijen en ook de corporaties roepen op om tijdig te starten met het opstellen van de ontwikkelstrategie als nadere uitwerking van de vastgestelde Woonvisie.
Marketing/acquisitie (€ 25.000): omdat een groot deel van de binnenstedelijke woningopgave wordt gerealiseerd in transformatie of locaties die niet van de gemeente zijn, is het nodig om een actieve (matchmakings)rol aan te nemen bij het koppelen van eigenarenvan publieke en particuliere ontwikkelingslocaties enerzijds en beleggers anderzijds. Om effectief te zijn voor acquisitie van beleggers en transformatie van kantoren naar wonen is het opereren in de juiste (marketing) netwerken van belang. Zwolle is daarom lid geworden van Holland Property Plaza (HPP). Er is budget nodig voor het lidmaatschapsgeld en andere bijkomende netwerkactiviteiten (beurzen/nieuwsbrieven en/of ander marketingmateriaal).
De benodigde budgetten van 2018 en 2019 zijn opgenomen in de PPN.

6.3 Zwolle is duurzaam bereikbaar door samenlevingsgericht te werken aan slim en schoon vervoer

6.3.1

We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Mobiliteitsbeeld 2030 (Tegenvaller € 30.000)
Recente analyses en de hierbij verwachte korte termijn groei van verkeer leiden tot urgentie/prioriteit om nog in 2017 tot een integraal mobiliteitsbeeld te komen. Daarmee is vóór 2018 een sturend/richtinggevend beeld gerealiseerd om daarmee op gedegen en constructieve wijze het gesprek met Rijk (Korte Termijnaanpak tot 2021, MIRT) en provincie (regionale mobiliteitsaanpak) aan te kunnen gaan over meerjarige investeringen vanaf 2018. Dit is van groot belang om onder andere cofinanciering voor effectieve maatregelen in het kader van Beter Benutten te realiseren. De voorbereiding (analyse, visieontwikkeling en implementatie) om te komen tot de uitvoering van concrete maatregelen heeft een behoorlijke doorlooptijd. Dus om bereikbaarheidsproblemen in de komende jaren te voorkomen of te minimaliseren is het nodig al op korte termijn samen met de partners deze verdiepingsslag in de mobiliteitsaanpak te maken. De kosten van deze verdiepende analyse en visieontwikkeling zijn € 50.000. Vanuit het bestaande project Mobiliteitsvisie is nog € 20.000 beschikbaar.

Tour de Force landelijke fietskalender (budgetneutraal)
Gemeente Zwolle is penvoerder voor de organisatie van de landelijke fietskalender en opdrachtgever voor de externe projectleiding. De kosten worden door I&M vergoed via de algemene uitkering gemeentefonds. Bij de Voorjaarsnota wordt € 15.000 ontvangen.

Correctie onttrekking Stadsontwikkelfonds (budgetneutraal)
In 2016 is per abuis € 850.000 ten behoeve van het project N35 onttrokken uit het Stadsontwikkelfonds ten gunste van de reserve Stadsuitleg. Op basis van de besluitvorming komt er € 700.000 ten laste van het Stadsontwikkelfonds en wordt de overige € 150.000 gedekt uit de bijdrage die de gemeente ontvangt voor de afkoop van het beheer en onderhoud en de

herontwikkeling van de oude Heinoseweg. Deze bijdrage wordt eind 2018/begin 2019 verwacht. De teveel onttrokken bijdrage van € 150.000 zal worden teruggestort van de reserve Stadsuitleg naar het Stadsontwikkelfonds.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Project bushaltes Blaloweg/Grote Voort (budgetneutraal)
In het kader van de herijking openbaar vervoer worden de buslijnen 200 en 202 (Veluwe) met twee haltes uitgebreid. In verband met de verkeersveiligheid zal daarbij tevens een VRI-geregelde voetgangersoversteek aan de Scania-zijde worden gerealiseerd. De kosten voor deze maatregelen bedragen € 126.374 en worden 100% door de Provincie gesubsidieerd. Eind 2016 en begin 2017 zijn hiervoor de subsidie-beschikkingen vanuit de ASV-subsidie ontvangen. Het project zou oorspronkelijk op 1 juli 2017 opgeleverd moeten worden. Dit blijkt niet haalbaar vanwege tijdige verlegging kabels en leidingen. Hiervoor is uitstel aangevraagd tot 31 december 2017, waarmee ambtelijk is ingestemd en waarvoor de formele aanpassing van de subsidie-beschikking nog moet volgen.

Project Kamperlijn (budgetneutraal)
Binnen het project Kamperlijn worden maatregelen uitgevoerd die onderdeel zijn van de projecten Hoofd Infra Structuur SH (HIS) - ophoging Blaloweg (zie rvs 12-2015), Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-assen - overweg Veerallee (zie besluit van 24 augustus 2015), en Voorst-sanering overweg (zie besluit van 25 augustus 2009). In eerdere besluitvorming is voor de HIS de budgetoverheveling administratief geregeld, voor de andere twee projecten nog niet. Het krediet wordt verhoogd met € 751.823, te dekken uit € 667.000 project HOV-doorstroomassen en € 84.823 project Voorst.

Project Ceintuurbaan (budgetneutraal)
De diverse deelprojecten van de Ceintuurbaan kunnen worden afgesloten. Er was nog een restant krediet van € 325.149 beschikbaar. In verband met afrondende risico's wordt een bedrag van € 119.200 gereserveerd. Het restant van € 205.949 valt vrij ten gunste van de reserve Stadsuitleg.

Project herontwikkeling Shell-terrein/Hornbach /kruispunt Blaloweg (budgetneutraal)
In het kader van de opwaardering van het kruispunt is al eerder een BDU-subsidie ontvangen van € 250.000, deze subsidie was nog niet formeel vastgelegd. Op basis van subsidie-inkomsten kan de bijdrage uit de reserve Stadsuitleg worden verlaagd. Op basis van huidige ramingen wordt bovendien verwacht dat de kosten lager uitvallen. Dat betekent dat er ook een lager bedrag aan subsidie kan worden gedeclareerd. Een lagere subsidie betekent een hogere onttrekking uit de reserve, echter omdat de kosten ook lager uitvallen kan dit binnen de reserve worden opgevangen. Eventuele verschillen zullen bij de eindafrekening worden verrekend.
Conform de besluitvorming "herontwikkeling Shell-terrein/Hornbach" zou de beschikbaar gestelde dekking uit het stadsontwikkelfonds terugvloeien indien er aanvullende bijdragen van derden zouden worden ontvangen. Dit betekent dat de vrijvallende middelen in de reserve Stadsuitleg ad. € 250.000 worden teruggesluisd naar 250.000 het stadsontwikkelfonds.

Voorgestelde beleidsinterventie(-s) op doel / criteria

Bereikbaarheid en betrouwbaarheid reistijd in Zwolle onder druk
Uit recente analyses van het rijk, waaronder de Mobiliteitsscan en Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA), blijkt dat de bereikbaarheid en betrouwbaarheid van de reistijd in Zwolle onder druk staat. De landelijke groei van het aantal verplaatsingen zal ook in Zwolle merkbaar worden. Via de N35, N337, N340 en de A28 is Zwolle een belangrijke schakel in de afwikkeling van het nationale en regionale verkeer. Door het realiseren van meer capaciteit op de N-wegen en de toename van het verkeer op de A28, is de verwachting dat de doorstroming op deze knooppunten nog meer onder druk komt te staan. Mede gelet op de besluitvorming op landsdelig niveau in het MIRT-overleg dit jaar, is het voorstel het algemene beeld van de bereikbaarheidsopgave te verdiepen. Dit betreft in het bijzonder de capaciteit van de A28 en de buitenring van Zwolle. Vanwege het probleemoplossende vermogen van de (e-)fiets is het ook nodig zicht te hebben op de capaciteit van het fietsnetwerk en de knelpunten die daarin ontstaan. Meer investeringen in het fietsnetwerk kunnen bijdragen aan een verbeterde doorstroming voor het autoverkeer, omdat door middel van ongelijkvloerse kruisingen autoverkeer niet gehinderd wordt en automobilisten een alternatief hebben in de vorm van de fiets. In samenhang met de integrale regionale mobiliteitsaanpak van de Provincie Overijssel is het voorstel te komen tot een herijking van de Zwolse mobiliteitsvisie in de vorm van een toekomstgericht mobiliteitsbeeld. Op grond van dit mobiliteitsbeeld kunnen integrale en multimodale keuzes worden voorgesteld, waardoor de bereikbaarheid, leefbaarheid en economische positie van Zwolle toekomstgericht geborgd is.

Dit betekent dat een beleidsinterventie wordt voorgesteld door aan het doel het volgende criterium toe te voegen:
We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer, zodanig dat:
- de gezamenlijke bereikbaarheidsopgave van rijk, provincie en gemeente voor de lange termijn in beeld is.

6.3.2

<u>We benutten de bestaande infrastructuur beter door slim in te spelen op (technologische) innovaties in parkeren en mobiliteit</u>

Afwijkingen op kredieten/projecten

Project Beter Benutten 2.0 (budgetneutraal)
In het bestuursteam van 8 juli 2016 zijn er op basis van een bestuursbesluit mutaties binnen het project vastgesteld. De bijdrage van bedrijven voor logistiek (truckspotting) van € 150.000 is afgeraamd. In verband hiermee verstrekt de provincie een extra bijdrage "G.O.W.-water" van € 100.000, daarnaast worden de kosten verlaagd met € 50.000. Dit betekent een verlaging van het krediet van € 50.000. Ten behoeve van de extra kosten van ondersteuning ITS verstrekt het rijk een extra bijdrage "I.T.S.-capaciteit". Het gaat om een bedrag van € 125.000 dat via de algemene uitkering gemeentefonds in twee tranches wordt ontvangen. In december 2016 is € 75.000 ontvangen, de resterende € 50.000 komt in 2017. Dit betekent een

verhoging van het krediet van € 125.000.

Project M.I.R.T. (Meerjarenprogramma Infra Ruimte en Transport) (budgetneutraal)
Er wordt een extra bijdrage ontvangen van RIVM van € 15.000 ten behoeve van de gezamenlijke uitvoering, zodat het uitvoeringsbudget met 15.000 kan worden verhoogd.

Project dementievriendelijke openbare ruimte (budgetneutraal)
In oktober 2016 hebben wij u geÏnformeerd over de uitvoering verbeterpunten toegankelijkheid 2016. Wij hebben toen aangegeven dat we de subsidiemogelijkheden bij de Provincie Overijssel zouden verkennen in het kader van de ondersteuning uitvoering WMO, met betrekking tot het onderdeel dementie-vriendelijke openbare ruimte. Naar aanleiding daarvan hebben we een subsidie-beschikking ontvangen van € 41.202 voor het ontwikkelen van een werkwijze, om meer inzicht te krijgen in de behoefte van mensen met dementie; hierdoor kunnen gemeenten hun openbare ruimte toegankelijker maken voor mensen met dementie. De subsidie beoogt meer samenwerking tussen gemeente(n) en diverse organisaties op het gebied van zorg en welzijn, maar ook meer interne samenwerking tussen de afdelingen Ruimtelijke ordening en WMO-Sociaal. Deze werkzaamheden zijn gestart in samenwerking met gemeenten in de regio.

6.3.3

We zorgen voor toekomstbestendige en gastvrije parkeeroplossingen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Ingebruikname parkeergarage Katwolderplein
Per 1 maart 2017 is de parkeergarage Katwolderplein geopend. Dit betekent dat de parkeergarage nu in exploïtatie wordt genomen binnen de gemeentelijke parkeerexploïtatie. Op basis van de besluitvorming Katwolderpleingarage worden binnen de exploïtatie de kapitaallasten, beheerkosten en de inkomsten geraamd. Op basis van de oorspronkelijke raming is een exploïtatieverlies van €578.000 voor het 1e jaar geraamd. Deze aanloopverliezen in de eerste jaren komen ten laste van de reserve, in de toekomstige jaren wordt de exploïtatie positief en komen de voordelen ten gunste van de reserve.
De komende maanden zal het bouwproject worden afgerond (zie hieronder bij afwijkingen projecten). Indien de investeringskosten uiteindelijk lager zijn dan geraamd, dan zal dit een positef resultaat opleveren in de exploïtatie (rente en afschrijving). Ook eventueel afwijkingen in de andere exploïtatiekosten kunnen een effect hebben op de het exploïttaieresultaat. Daarnaast zal de komende maanden geanalyseerd worden in hoeverre de begrote inkomsten sporen met de werkelijkheid. Dan kan worden bekeken of de verwachte bezetting ook wordt behaald, dit ook mede gezien het openhouden van de parkeergarage Noordereiland. Vooralsnog is er in de begroting rekening mee gehouden dat de inkomsten van het Noordereiland verschuiven naar het Katwolderplein en de Diezerpoort.
Afwijkingen in de exploïtatie als gevolg van een lager bouwkrediet, afwijkingen in bezettingsgraad en eventuele verschuivingen tussen inkomsten Katwolderplein en Noordereiland zullen in berap 2 worden gemeld.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Brandveiligheideisen parkeergarages (budgetneutraal)
Uit een inspectie met betrekking tot de brandveiligheid is gebleken dat de parkeergarages Dijkstraat en de Lübeckplein niet geheel voldoen aan de gestelde eisen in het Bouwbesluit. Om hieraan te voldoen, dienen aanpassingen (bijv. afzuigingsinstallatie en detectie- en brandmeldingsystemen, etc.) doorgevoerd te worden met een investeringsomvang van € 720.000. Hiervan is € 560.000 benodigd voor aanpassingen Parkeergarage Lübeckplein en € 160.000 voor diverse aanpassingen aan de Dijkstraat. Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de mogelijke bouw van appartementen op de parkeergarage Dijkstraat. De werkzaamheden dienen in 2017 plaats te vinden, omdat bij de Dijkstraat de geplande werkzaamheden voor de woningbouw geen vertraging dienen op te lopen.
In de reserve parkeren was met deze investering reeds rekening gehouden. De kapitaallasten, op basis van 15 jarige afschrijving, bedragen € 60.000 per 2018. Het exploitatieresultaat wordt verrekend met de reserve parkeren.

Bouw parkeergarage Katwolderplein
Voor de bouw van de parkeergarage was een krediet van € 26,4 mln. beschikbaar gesteld. In verband met gunstige aanbesteding is van dit krediet al een bedrag van €2.9 mln. vrijgevallen en werd uitgegaan van een maximale investering van € 23,5 mln. (incl. een post voor onvoorzien). De komende maanden zal het bouwproject worden afgerond. Er vindt nog overleg plaats tussen de aannemer en de gemeente als het gaat om het door de aannemer geclaimde meerwerk. Er zijn geen aanwijzingen dat de kosten van de bouw het investeringsbedrag gaan overschrijden (meerkosten kunnen eventueel opgevangen worden binnen de post Onvoorzien). Naar waarschijnlijkheid zal er nog een extra besparing gerealiseerd gaan worden. De afronding zal in berap 2 worden meegenomen, incl. de effecten op de exploïtatie en de reserve parkeren.

7 Vitale wijken

7.1 De Zwollenaar ervaart zijn woonomgeving als een aantrekkelijke en vitale omgeving om te wonen, werken, ontmoeten, ontspannen en waar men op elkaar betrokken is

7.1.2

We werken aan een aantrekkelijke openbare ruimte vanuit de opgave van de stad en samen met de stad

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Beheer- en onderhoud omgeving spoorzone (budgetneutraal)
In 2015 is de Kunstroute Station-Binnenstad gerealiseerd. Het beheer en onderhoud hiervan bedraagt jaarlijks € 10.520. Tevens is een watertappunt aangelegd bij het station. Ook hiervoor worden jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten gemaakt (€ 1.000). Om deze beheer- en onderhoudskosten te kunnen dekken, wordt een bedrag van € 11.520 overgeheveld vanuit het budget beheer- en exploitatiekosten spoorzone. Het budget voor jaarlijkse beheer- en exploitatiekosten spoorzone van € 0,6 mln. is onderdeel van totale structurele budget van € 2,4 mln. onder doel 6.1.2.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Mastenbroekerbrug (budgetneutraal)
De kosten voor de werkzaamheden aan de Mastenbroekerbrug zijn ca. € 20.000 lager vanwege minder inzet (uren) medewerkers en minder kosten van derden. Dit bedrag wordt ingezet om de noodzakelijk verhoging van de leuning aan de Westenholterbrug te kunnen bekostigen. De leuning dient op grond van het Bouwbesluit in hoogte aangepast te worden en de werkzaamheden dienen dit jaar uitgevoerd te worden.

7.2 Zwolle is een stad waar iedereen veilig leeft, woont, werkt en zich veilig voelt

7.2.3

We zorgen voor een veilig gebruik van de openbare ruimte en verkeersveiligheid

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Vergunningverlening evenementen / APV Openbare orde (Tegenvaller 90.000)
Zwolle is een bruisende stad met een diversiteit aan evenementen, die we maximaal faciliteren in een goede balans tussen rust en reuring. Het aantal evenementen is de laatste jaren toegenomen en ook de complexiteit van het proces, waarbij diverse belangen spelen. Dit vraagt meer en andere inzet van de gemeentelijke organisatie. Daarvoor is een verbeteringsproces in gang gezet, waarbij pro-activiteit, meedenken, integraliteit en veiligheid de uitgangspunten zijn. Er is onderzoek gedaan naar de veiligheid bij evenementen in Zwolle. Uit dit onderzoek blijkt dat deze veiligheid onder druk staat. Oorzaken zijn onder meer een onvoldoende zorgvuldige vergunningverlening en preparatie voor een evenement . Dit hangt samen met een tekort aan capaciteit voor vergunningverlening en onvoldoende kennis binnen de organisatie van evenementenveiligheid. Het verbeterproces is ook hiervoor ingezet. Door de kwaliteitsverbetering van het proces en de toename van de evenementen is er sprake van een substantiële toename van het werk, zowel bij vergunningverlening als bij toezicht. Uit een 0 meting naar de omvang van de werkzaamheden blijkt een formatietekort van 1 fte voor vergunningverlening APV. Het benodigde budget van €. 90.000 voor de jaren na 2017 is opgenomen in de PPN.

7.5 Het gemeentelijk vastgoed versterkt de maatschappelijke betrokkenheid in de wijken en stad

7.5.1

We realiseren een toekomstgerichte solide en duurzame vastgoedportefeuille gericht op maatschappelijke vraag en financiële stabiliteit

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Asbestinventarisatie (Tegenvaller € 750.000)
Ten behoeve van het inventariseren van de aanwezigheid van asbest binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille en het direct saneren van een aantal urgente gevallen zijn kosten gemaakt. Deze kosten zijn voorgefinacierd vanuit de onderhoudsreserve vastgoed. De onderhoudsreserve dient op dit punt weer aangezuiverd te worden. Het bedrag dat aan de onderhoudsreserve is onttrokken bedraagt € 360.000,--
Uit de resultaten van de inventarisaties is een aantal gevallen geconstateerd waarbij er geen sprake is van blootstellingrisico en/of gevaar voor de volksgezondheid, maar waarbij wel de noodzaak er is om op korte termijn tot sanering over te gaan.Voor onderzoek en uitvoering hiervan is een bedrag van € 390.000,-- benodigd.

Afwijkingen op kredieten/projecten

Herinvulling statenzaalcomplex (Tegenvaller € 50.000)
Het is de bedoeling om de leegstaande ruimten in het Statenzaalcomplex opnieuw te verhuren en een invulling met passende, toekomstbestendige functies te realiseren. Uitgangspunt is dat de Statenzaal beschikbaar moet blijven als trouwlocatie, maar daarnaast zal ook voor de rest van het pand een goede invulling moeten worden gevonden. De komende periode zal worden gebruikt om de toekomstige invulling van het pand verder uit te werken. Om dit proces te begeleiden (inzet projectleider) en voor het doen van eventueel benodigde onderzoeken is een bedrag van ca. € 50.000,- nodig.

8 Bestuur en inwonerszaken

8.1 Zwolle heeft een transparant en slagvaardig bestuur in samenspel met de veranderende samenleving

8.1.2

Het college versterkt de samenwerking op verschillende schalen om tot toekomstbestendige oplossingen voor maatschappelijke opgaven te komen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Versterken sturend vermogen beleidscyclus (€ 70.000)
De inzet voor Versterken sturend vermogen Beleidscyclus is in de 1e en 2e fase voor het grootste deel beschikbaar gekomen door herprioritering. Het extra benodigde budget voor de 2e fase is volledig beschikbaar gesteld vanuit de bedrijfsvoeringsbudgetten. Gezien het bestuurlijk belang wordt voorgesteld om het benodigde budget voor de 3e fase ten laste van de algemene middelen te brengen. Het betreft € 50.000 voor procesbegeleiding en € 20.000 voor het ontwikkelen van indicatoren. Betreft knelpunt PPN.

8.2 Zwolle biedt een excellente ontvangst aan inwoners

8.2.1

We bieden gastvrije dienstverlening rondom alle levensgebeurtenissen van inwoners

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Inwonerszaken statushouders (budgetneutraal)
Ook voor 2017 zal de gemeente Zwolle extra werkzaamheden verrichten voor statushouders. Het registreren en controleren van statushouders vindt meestal plaats in het bijzijn van een tolk. Voor 2017 gaat het om een bedrag van € 35.000. De extra werkzaamheden kunnen worden gedekt vanuit de algemene uitkering gemeentefonds die hiervoor beschikbaar komt.

Identiteitsfraude (Tegenvaller € 78.000)
De aanpak van identiteits- en adresfraude vraagt om verdergaande professionalisering binnen diverse afdelingen van de gemeente Zwolle. We willen aansluiten bij het project landelijke aanpak adresfraude. Daaruit blijkt dat fraude de overheid veel geld kost en ook risico's oplevert voor onze inwoners (denk aan identiteits-verwisseling). Deze wettelijke taak wordt op dit moment zeer beperkt ingevuld. Er wordt een specialist aangetrokken die het analysewerk oppakt. De personeelskosten bedragen €. 78.000. Het benodigde budget van €. 78.000 voor de jaren na 2017 is opgenomen in de PPN.

Adres- en woonfraude (Tegenvaller € 30.000)
De aanpak van identiteits- en adresfraude vraagt om verdergaande professionalisering binnen diverse afdelingen van de gemeente Zwolle. Er is een coordinator nodig die hierboor moet zorgen. We willen aansluiten bij het project landelijke aanpak adresfraude. Daaruit blijkt dat fraude de overheid veel geld kost en ook risico's oplevert voor onze inwoners (denk aan identiteits-verwisseling). Deze wettelijke taak wordt op dit moment zeer beperkt ingevuld. De personeelskosten bedragen €. 30.000. Het benodigde budget van €. 98.000 voor de jaren 2018 en 2019 is opgenomen in de PPN.

Verkiezingen (budgetneutraal)
In 2017 hebben de tweede kamer verkiezingen plaats gevonden. Hiervoor is inzet gepleegd vanuit de organisatie en dan met name van de afdeling Inwonerszaken. Doordat deze verkiezing veel tijd vraagt, zeker door het nog verder handmatig moeten verwerken van de gegevens, dient er ter vervanging ingehuurd te worden. Deze kosten worden gedekt uit de reserve verkiezingen. De verwachting is dat het gaat om een bedrag van € 60.000.

9 Dienstverlening en bedrijfsvoering

9.2 De Gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers

9.2.5

We verrassen onze klant met persoonlijke aandacht en maatwerk, waarbij we oog hebben voor de persoonlijke situatie van mensen

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Versimpelteam (Tegenvaller € 15.000)
Eind 2016 is door de raad motie 437 Versimpelteam aangenomen. Deze is als volgt: Roept het college op: In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is. Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie. Inmiddels is een concept-actieplan versimpelen opgesteld. De feedback van de partners kent twee rode draden:
Als eerste loopt de laaggeletterdheid als een rode draad door de inbreng van onze partners. Inwoners die niet of nauwelijks kunnen lezen doen veel minder mee in de Zwolse maatschappij en lopen continu tegen problemen aan. In de PPN komt dit onderwerp terug. Ten tweede zorgen de brieven die we als gemeente sturen naar inwoners voor problemen bij ouderen, allochtonen en laaggeletterden. Onze brieven zijn lang, vaak met jargon en schrikken mensen af. In het actieplan ligt veel nadruk op onze uitgaande brieven, aangevuld met een aantal andere acties waaronder een aantal zaken die nog uitgezocht moeten worden. De uitvoering van het actieplan zal de inzet vragen van een projectleider die hier 8 uur per week mee bezig gaat. De kosten voor 2017 bedragen €. 15.000. Het benodigde budget van € 40.000 voor de jaren 2018 en 2019 is opgenomen in de PPN.

9.3 De gemeente Zwolle heeft een maatschappelijk verantwoorde organisatie

9.3.4

De informatie voorziening is verantwoord ingericht

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

De beoogde realisatie loopt gevaar ivm een tekort aan middelen en mankracht. Een knelpunt is hiertoe ingediend

9.4 De gemeente Zwolle werkt doeltreffend

Doel 9.4.3
We ondersteunen de primaire processen zodanig dat de dienstverlening op orde blijft en waar mogelijk verbetert

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Digitale agenda (Tegenvaller € 168.000)
De Digitale Agenda 2020 is door het Rijk opgesteld om gemeenten te ontzorgen, te ondersteunen en te versterken op het gebied van (digitale) dienstverlening. In de Digitale Agenda zijn de gezamenlijke ambities van gemeenten vastgelegd om aan te sluiten bij en effectief te opereren in de informatiesamenleving. Daarbij staan drie sporen centraal: open en transparant in de participatiesamenleving, werken als één efficiënte overheid, en massaal digitaal /maatwerk lokaal.
Voor de realisatie van de Digitale agenda 2020 is er een Informatiestrategie gemeente Zwolle opgesteld. De strategie draagt bij aan het verbeteren en ontwikkelen van de (digitale) dienstverlening van Zwolle en aan inwoners en ondernemers en maakt het mogelijk om blijvend te anticiperen op de groei van de informatie samenleving . De basis hiervoor is een organisatie die in basis op orde is om flexibele, veilige en beheersbare informatievoorziening te borgen. De ondersteuning van de, sterk wijzigende, functionaliteiten is niet toegerust voor de opgaven voor Zwolle vanaf 2017. Met als uitgangspunt dat we het integraal gebruik van functionaliteit willen verhogen en willen sturen op het verlagen van het aantal applicaties daarvoor, is het noodzakelijk om de capaciteit voor het functioneel beheer met 2,1 fte uit te breiden. De personeelskosten bedragen €. 68.000 in 2017. Het benodigde budget voor 2018 en 2019 bedraagt jaarlijks €. 256.000 en is opgenomen in de PPN.

10 Algemene dekkingsmiddelen

10.1 Zwolle is een financieel gezonde gemeente waarbij er financiële ruimte is om te blijven investeren terwijl we de lastendruk voor de burgers en ondernemers zo beperkt mogelijk proberen te houden

10.1.1

We voeren een solide financieel beleid

Afwijkingen op activiteiten (jaarbudgetten baten en lasten)

Gemeentefondsuitkeringen (budgetneutraal)
In de decembercirculaire 2016 van het gemeentefonds heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding onder ouderen (€ 35.000) en onder kinderen (€ 584.000). Tevens zijn aanvullende middelen voor jeugd (€ 404.000) en Wmo (€ 37.000) ontvangen vanwege het aflopen van het overgangsrecht voor Wlz-indiceerbaren. De ontvangen middelen worden ingezet voor de betreffende beleidsterreinen. Dit geeft een budgetneutraal effect op de algemene middelen.
De hogere kosten in verband met statushouders (SWT € 250.000; armoedebestrijding € 70.000 en inwonerszaken € 35.000) worden gefinancierd uit de in 2017 te ontvangen gemeentefonds uitkering voor verhoogde asielinstroom. Evenzo worden de kosten voor de landelijke fietskalender Tour de Force € 15.000 en project beter benutten 2.0 € 125.000 gefinancierd uit de te ontvangen gemeentefondsuitkering voor deze doelen.

OZB, toeristenbelasting en precario (Meevaller € 400.000)
De verwachting is dat het voordeel bij de jaarrekening 2016 voor OZB en toeristenbelasting ook door zal werken in de opbrengsten 2017 en verder. Het gaat daarbij om een doorwerking van € 400.000.

Vennootschapsbelasting (Tegenvaller € 700.000)
Met ingang van 2016 moet over winst op overheidsondernemingen vennootschapsbelasting betaald worden. Voor Zwolle betekent dit dat de onderdelen slagboom parkeren en de grondexplotaties belastingplichtig zijn. Begin vorig jaar was de veronderstelling dat Zwolle de eerste twee jaar niet of nagenoeg geen belasting verschuldigd zal zijn. Echter door de verbeterende vastgoedresultaten en prognoses verwachten wij dat de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen zal oplopen naar € 0,7 tot € 1 mln. Voorgesteld wordt om ingaande 2018 een begrotingspost verschuldigde vennootschapsbelasting op te nemen van € 0,7 mln. Een eventuele overschrijding wordt via de weerstandsvermogen opgevangen. Het benodigde budget van €. 300.000 voor de jaren 2018-2021 is opgenomen in de PPN.

Treasuryresultaat (Tegenvaller € 500.000)
Het renteresultaat valt € 0,5 mln. lager uit. Het resultaat op aan te trekken leningen (kort en lang) is € 340.000 voordelig en door de daling van de treffen voorzieningen voor vastgoed ontstaat een rentevoordeel van € 180.000. Daar staat echter een nadeel tegenover van ruim € 1 mln. vanwege minder rente doorbelasting aan de grondexploitaties en overige investeringen omdat de boekwaarde lager ligt dan geraamd. Het nadeel bij treasury op de investeringen (niet zijnde grondexploitaties) geeft een voordelig resultaat op de diverse begrotingsposten. Het resultaat hiervan is meegenomen onder de post onderuitputting rente en afschrijving. Het voordelig rente-effect op de grondexploitaties loopt mee in het MPV resultaat.

Stelposten
De geraamde nominale loonkostenruimte van 2% ligt onder druk. Vanwege hogere sociale lasten (ca. 1,2%) en een doorwerking van de lopende CAO afspraken (0,4%) resteert nog 0,4% voor nieuwe CAO-afspraken vanaf 1 mei 2017. Bij berap 2 verwachten wij de gevolgen van de loonkosten beter te kunnen inschatten.

Onderuitputting rente en afschrijving (Meevaller € 625.000)
Na verwerking van de jaarrekening 2016 zijn de rente en afschrijvingslasten van de restantkredieten geactualiseerd. Vanwege het in de tijd verschuiven van diverse investeringen schuiven ook de rente en afschrijvingslasten door naar latere jaren. Per saldo ontstaat een eenmalig voordeel van € 0,6 mln.

Financiën

Inleiding

Onder de knop financiën wordt een samenvatting gegeven van alle financiële effecten van de Berap 2017-1 (peildatum 1 maart).

De uitvoering van de vastgestelde begroting 2017 ligt op koers. De bijstellingen zijn grotendeels budgetneutraal waarbij de diverse mee- en tegenvallers tegen elkaar wegvallen. Het nadelig berapresultaat van € 5,1 mln. is grotendeels het gevolg van de al in 2017 in te zetten middelen voor de strategische opgaven en overige noodzakelijk geachte investeringen en knelpunten, die door uw raad worden vastgesteld in het kader van de Perspectiefnota.

In de samenvatting wordt in de tweede kolom de portefeuillehouder (PH) aangegeven:
EA= E.W. Anker
FvA = F.M. van As
JB = J.E. Brink
RH = R.E. de Heer
HM = H.J. Meijer
NV = N. Vedelaar

Samenvatting financiële effecten Berap 2017-1 (incl. budgettair neutrale afwijkingen)

Afwijking x € 1.000, voordeel = +, nadeel = -

Programma PH en doel		Omschrijving activiteit	Financiële afwijkingen	Fin. effect	Totaal programma
Strategische opgaven PPN: effect 2017					
		Sociaal maatschappelijke ontwikkeling:			
	NV	- Samenkracht van mensen		-324.000	
	NV/EA	- Extra inzet kwetsbare jongeren		-100.000	
	NV/EA	- Monitoring, toezicht en handhaving		-190.000	
	NV	Human Capital		-150.000	
	RH	Topwerklocaties		-180.000	
	EA	Klimaatadaptatie		-330.000	
	FvA	Energie transitie		-375.000	
	RH	Circulaire economie		-50.000	
	JB	Strategisch personeel		-186.000	
					-1.885.000
1. Samenleving					
Doel 1.1.2	NV	Maatschappelijke begeleiding statushouders	+145.000 uitg. subsidie Vluchtelingenwerk +195.000 uitg. inzet arbeidsparticipatie +340.000 ink. specifieke uitkering	Budget neutraal	
Doel 1.3.1	EA	Opvoedondersteuning	Budgetverschuiving: + 626.177 kst opvoedondersteuning van - 192.472 alg. maarsch. werk (doel 2.1.1) - 433.705 jeugd uitvoering+innovatie (doel 2.3.1)	Budget neutraal	
Doel 1.3.3	JB	Strat. onderwijsagenda / Peuter- en kinderopvang	+ 30.000 uitg. inhuur 0,5 fte projectleider harmonisering.	-30.000	
Doel 1.3.5	JB	Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten	+ 632.898 uitgaven + 632.898 ink. subsidie regionaal programma vsv	Budget neutraal	
	JB	RMC	+ 25.369 uitgaven + 25.369 ink. hogere rijksbijdrage RMC	Budget neutraal	
	JB	Leerlingenvervoer	- 100.000 lagere uitgaven agv minder aanvragen t.g.v. sociaal domein	Budget neutraal SD	
Doel 1.5.4	JB	Onderhoud schoolgebouwen	- 45.000 uitg. lagere kst onderhoudsplannen	45.000	
					15.000
2. Inwonerondersteuning					
Doel 2.1.1	NV	Frictiekosten Sociaal WijkTeam	+ 100.000 uitg. duurdere inhuur positionering swt t.l.v. sociaal domein	Budget neutraal SD	
	NV	Capaciteit Sociaal WijkTeam	+ 250.000 uitg. swt ivm statushouders + 250.000 ink. Alg.Uitk. GF verhoogde asielstroom	Budget neutraal	
Doel 2.1.2	NV	Huishoudelijke hulp	- 700.000 uitg. lagere bestedingen als gevolg van ingezet traject t.g.v. sociaal domein.	Budget neutraal SD	
	NV	Individuele begeleiding	+ 3,2 mln. uitg. toename bestedingen individuele begeleiding door hogere vraag t.l.v. sociaal domein	Budget neutraal SD	
	NV	Integratieuitkering WMO	+ 37.000 uitg. WMO + 37.000 ink. Alg.Uitk. GF WMO	Budget neutraal	
	NV	Tijdelijke capaciteit Sociaal Domein	+ 300.000 uitg. extra capaciteit t.b.v. versnelling Transformatieagenda.	-300.000	

Doel 2.2.1	NV	Huisvesting WEZO	+ 180.000 uitg. leegstandskosten pand Lingenstraat + 180.000 ink. onttrekking reserve WEZO	Budget neutraal	
	NV	Verkenner "investeren in werkgelegenheid"	+ 60.000 uitg. extra capaciteit van 500 uur t.b.v. investeren in werkgelegenheid.	-60.000	
	NV	Project "de nieuwe toekomst"; huiselijk geweld vrouwen	+ 158.790 uitg. + 158.790 ink. subsidie provincie	Budget neutraal	
	NV	Project participatie geisoleerde burgers	+ 122.487 uitgaven project + 122.487 ink. subsidie provincie	Budget neutraal	
	NV	ESF project "aan het werk in de IJsselstreek"	+ 1,3 mln. uitgaven project + 0,8 mln. uitg. tbv participatie + 2,1 mln. ink. subsidie ESF	Budget neutraal	
Doel 2.3.3	EA	Integratieuitkering Jeugd	+ 404.000 uitg. Jeugd + 404.000 ink. Alg.Uitk. GF Jeugd	Budget neutraal	
					-360.000
3. Opvang en bescherming					
Doel 3.3.1	NV	Maatschappelijke opvang	Budgetverschuiving: - 693.002 kosten Maatsch. opvang naar + 627.255 individuele begeleiding (doel 2.1.2) + 65.747 uitvoering swt (doel 2.1.2)	Budget neutraal	
	NV	Opvang dak- en thuisloze jongeren	+ 40.000 uitg. ivm gestegen opvang + 40.000 dekking beschikbare middelen	Budget neutraal	
	NV	Project Roelenweg Oost	+ 58.000 uitg. 4e gebouw + 58.000 ink. grondverkoop/extra subsidie	Budget neutraal	
Doel 3.3.2	NV	Project "in verbinding" / Regionale veranderagenda beschermd wonen	+ 201.591 uitg. ontw. arrangementen + 201.591 ink. subsidie provincie	Budget neutraal	
					0
4. Inkomen					
Doel 4.1.1	NV	Statushouders	+ 70.000 uitg. extra werkzaamheden statushouders + 70.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
	NV	Armoedebestrijding ouderen	+ 35.000 uitg. tbv ouderen + 35.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
Doel 4.2.1	NV	Armoedebestrijding kinderen	+ 584.000 uitg. tbv kinderen + 584.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
Doel 4.3.2.	NV	Intensivering schulddienstverlening	+ 687.000 uitg. ivm oprichten perspectieffonds, verbeteren dienstverlening en uitbreiding sociale raadslieden	-687.000	
					-687.000
6. Toekomstgerichte stad					
Doel 6.1.1	EA	Omgevingsvisie	+ 180.000 uitg. extra capaciteit voor afronding omgevingsvisie 1.0 en p.v.a. omgevingsvisie 2.0.	-180.000	
Doel 6.1.2.	EA	Nieuwe ruimtelijke initiatieven	+ 50.000 uitg. inzet capaciteit.	-50.000	
	EA	Gebiedscoordinator Oosterenk	+ 50.000 uitg. gemeentelijke regie door inzet gebiedsmanager.	-50.000	
	EA	Visie op Oosterenk	+ 80.000 uitg. inzet interne disciplines en mogelijk externe advisering voor opstellen visie Oosterenk.	-80.000	
Doel 6.1.2	EA	Initiatief dorpsplan Wijthmen 1e fase	+ 50.000 uitg. intentieovereenkomst 1e fase	-50.000	
	FVA	Project windverkenning Voorst	+ 100.000 uitg. inzet capaciteit windverkenning	-100.000	
Doel 6.1.3	EA	Bouwleges	+ 50.000 uitg. inzet bouwvergunningen + 100.000 inkomsten bouwleges	50.000	
	EA	Omgevingswet	+100.000 extra uitgaven.	-110.000	
	EA	Project regulering walgebruik woonboten	+ 50.000 uitg. meer inzet en kosten	-50.000	

Doel 6.2.1	NV	Woonvisie	+ 100.000 uitg. waarvan 25.000 C.P.O.; 50.000 Ontwikkelstrategie en 25.000 marketing/acquisitie.	-100.000	
Doel 6.3.1	FvA	Mobiliteitsbeeld 2030	+ 50.000 uitg. kst. verdiepingsslag mobiliteitsaanpak + 20.000 ink. krediet mobiliteitsvisie	-30.000	
	FvA	Landelijke fietskalender Tour de force	+ 15.000 uitg. landelijke fietskalender + 15.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
	FvA	Correctie Stadsontwikkelfonds N35	+ 150.000 uitg. storting Stadsontwikkelfonds + 150.000 ink. onttrekking reserve Stadsuitleg	Budget neutraal	
	FvA	Project bushaltes Blaloweg/Grote Voort	+ 126.374 uitg. uitbreiding veluwe lijn + 126.374 ink. subsidie provincie	Budget neutraal	
	FvA	Project Kamperlijn	+ 751.823 uitg. project Kamperlijn - 667.000 uitg. bijdr. project HOV doorstroomassen - 84.823 uitg. bijdr. project Voorst	Budget neutraal	
	FvA	Project Ceintuurbaan	- 205.949 uitg. krediet ivm afsluiting - 205.949 ink. lagere onttrekking reserve Stadsuitleg	Budget neutraal	
	FvA	Project herontwikkeling Shell terrein/Hornbach/Blaloweg	+ 250.000 ink. subsidie BDU - 250.000 ink. lagere onttrekking reserve Stadsuitleg	Budget neutraal	
			en overheveling reservemiddelen: + 250.000 ink. onttrekking reserve Stadsuitleg +250.000 uitg. storting in Stadsontwikkelfonds	Budget neutraal	
Doel 6.3.2	FvA	Project Beter Benutten 2.0	- 50.000 uitg. aframing krediet - 50.000 ink. lagere bijdrage derden + 125.000 uitg. project + 125.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
	FvA	Project M.I.R.T.	+ 15.000 uitg. + 15.000 bijdrage R.I.V.M.	Budget neutraal	
	FvA	Dementievriendelijke openbare ruimte	+ 41.202 uitg. tbv werkzaamheden + 41.202 ink. subsidie Provincie	Budget neutraal	
Doel 6.3.3	FvA	Brandveiligheid parkeergarages	+ 720.000 uitg. brandveiligheidseisen De struct. kapitaallasten (60.000) komen via de parkeerexploïtatie tlv de reserve parkeren	Budget neutraal	
					-750.000
7. Vitale wijken					
Doel 7.1.2	FvA	Beheer - en onderhoud omgeving spoorzone	Budgetoverheveling: + 11.250 uitg. beheer - 11.250 uitg.expl. budget spoorzone van (doel 6.1.2)	Budget neutraal	
	FvA	Mastenbroekerbrug en Westenholterbrug	- 20.000 uitg. verlaging krediet Mastenbroekerbrug + 20.000 uitg. verhoging krediet Westenholterbrug Budgetoverheveling	Budget neutraal	
Doel 7.2.3	HM	APV openbare orde - evenementen	+ 90.000 uitg. extra formatie 1 fte vergunning-verlening.	-90.000	
Doel 7.5.1	RH	Asbestinventarisatie	+ 750.000 uitg. storting in onderhoudsreserve Vastgoed tbv asbestsanering.	-750.000	
	RH	Herinvulling statenzaalcomplex	+ 50.000 uitg. inzet projectleider voor het doen van onderzoek.	-50.000	
					-890.000
8. Bestuur en inwonerszaken					
Doel 8.1.2	HM	Traject versterken sturend vermogen beleidscyclus	+ 70.000 uitg. procesbegeleiding 3e fase + werkbudget indicatoren.	-70.000	
Doel 8.2.1	HM	Inwonerszaken statushouders	+ 35.000 uitg. registreren en controleren statush. + 35.000 ink. Alg.Uitk. GF	Budget neutraal	
	HM	Identiteitsfraude	+ 78.000 uitg. extra formatie 0,8 fte fraude specialist.	-78.000	

	HN	Adres- en woonfraude	+ 30.000 uitg.extra formatie 1,0 fte fraude coordinator	-30.000	
	HM	Verkiezingen	+ 60.000 uitg. 2e kamer verkiezingen + 60.000 ink. onttrekking reserve verkiezingen	Budget neutraal	
					-178.000
9. Dienstverlening en bedrijfsvoering					
Doel 9.2.5	HM	Versimpelteam	+ 15.000 uitg. inzet projectleider	-15.000	
	JB	Digitale agenda	+ 168.000 uitg. uitbreiding capaciteit functioneel beheer met 2,1 fte.	-168.000	
					-183.000
10. Algemene dekkingsmiddelen					
Doel 10.1.1	JB	Gemeentefondsuitkeringen	Extra Inkomsten GF + 35.000, + 584.000, + 404.000, + 37.000, + 250.000, + 70.000, + 35.000, + 15.000, + 125.000 tbv uitgaven onder diverse doelen (zie daar ink. Alg.Uitk. GF)	Budget neutraal	
	JB	OZB en toeristenbelasting en precario	+ 400.000 ink. doorwerking jaarrekening resultaat 2016	400.000	
	JB	Vennootschapsbelasting	Verplichting betaling Vennootschapsbelasting.	-700.000	
	JB	Treasuryresultaat	Lager renteresultaat	-500.000	
	JB	Onderuitputting rente & afschr.	Rente en afschrijving	625.000	
					-175.000
Afwijking op activiteiten Baten en Lasten					**-5.093.000**

Eerste periodieke begrotingswijzigingen 2017

Periodieke begrotingswijzigingen zijn wijzigingen die budget neutraal zijn en voort komen uit besluitvorming van het college in de periode van 1 september en 1 maart, waarbij de besluitvorming niet via een aparte beslisnota is voorgelegd aan de raad. Er wordt onderscheid gemaakt in wijzigingen boven de € 50.000 en wijzigingen beneden de € 50.000. Wijzigingen boven de € 50.000 dienen ter vaststelling aan de raad te worden voorgelegd op basis van art. 5 verordening artikel 212. Wijzigingen beneden de € 50.000 worden door het college gemeld conform art. 5.

Programma	B&W	Omschrijving activiteit of krediet/project	Financiële afwijkingen	Fin. effect
A. ter vaststelling door de raad conform art. 5 van de verordening 212 (bedragen >€50.000)				
1. Samenleving				
Doel 1.4.3	22 nov. 2016; 11e	Huurmatiging WRZV	- 73.923 huurmatiging + 73.923 vrijval voorziening WRZV	budget neutraal
Doel 1.2.1	20 dec. 2016; 4.1	Beslisnota AB GGD	+ 126.111 uitg. GGD statushouders + 126.111ink. Alg.Uitk. GF	budget neutraal
2. Inwonersondersteuning				
Doel 2.2.1	28 febr. 2017;11e	Taalondersteuning	+ 60.000 uitg. taalondersteuning + 60.000 ink. Alg.Uitk. GF	budget neutraal
6. Toekomstgerichte stad				
Doel 6.1.2	20 dec. 2016; 11i	Realisatie Brainz	+ 87.436 krediet kapitaallasten gedekt uit huurinkomsten	budget neutraal
B. meldingen door het college conform artikel 5 van de verordening 212 (bedragen max. €50.000)				
5. Ondernemende en levendige stad				
Doel 5.1.1	01 nov. 2016; 11c	Verkenning huisvesting van Wijhe	+ 45.000 krediet + 45.000 ink. uit reserve Voorsterpoort	budget neutraal
6. Toekomstgerichte stad				
Doel 6.1.3	24 jan. 2017; 11e	Planschadeverzoek Nieuwendijk 2a	+ 1.950 uitg. + 1.950 ink. tlv post onvoorzien	budget neutraal
	14 febr. 2017; 11h	Planschadeverzoek Nieuwendijk 1 en 4	+ 7.270 uitg. + 7.270 ink. vergoeding door derde	budget neutraal
	28 febr. 2017; 11n	Planschadeverzoek Kiekeboslaantje 12	+ 8.750 uitg. + 8.750 ink. vergoeding door derde	budget neutraal

voorstel

Zwolle

Memo t.b.v. Berap

Datum 1 juni 2017

Onderwerp	Incidentele kosten en voortgang asbestinventarisatie fase 1
Versienummer	*OWV2017 RFA-02.01*

Portefeuillehouder René de Heer

Informant R.F. Ackerman
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling/OW
Telefoon 038 498 2414
Email R.Ackerman@zwolle.nl

Bijlagen -

In de Berap is ten behoeve van de uitgevoerde asbestinventarisatie en verder uit te voeren asbestsanering een bedrag opgenomen van € 750.000,--. Voorliggende memo is hier toelichting op.

Dit bedrag is als volgt onderbouwt:

- Een bedrag van € 360.000,-- excl. 21% BTW bij te dragen in de kosten voor het uitvoeren van de asbestinventarisatie, het aanpakken van geconstateerde asbestbesmettingen en situatie waarbij direct inzet noodzakelijk was en het uitvoeren van nader onderzoek;
- Een bedrag van € 50.000,-- excl. 21% BTW beschikbaar te stellen voor het onderzoek en inperking van de aanwezigheid van asbest in de gebouwen in categorie D;
- Een bedrag groot € 340.000,-- excl. 21% BTW beschikbaar te stellen voor de sanering van gebouwen in categorie D.

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In 2016 is er naar aanleiding van de confrontatie van asbest in een aantal gebouwen (Celecomplex en Zeven Alleetjes) een asbestinventarisatie uitgevoerd. Over de resultaten van deze inventarisatie is de raad door middel van een informatienota betreffende de resultaten van de asbestinventarisatie d.d. 24 oktober 2016 geïnformeerd. Deze informatienota alsmede het knelpunt verwoord in dit memo ziet op fase 1 van de totale inventarisatie van de aanwezigheid van asbest binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Fase 2 wordt thans voorbereid en ziet op de inventarisatie van de gemeentelijke club-, en kleedgebouwen op sportaccommodaties. De inventarisatie van gebouwen ten behoeve van het basisonderwijs zijn reeds in een eerder stadium in opdracht van de schoolbesturen uitgevoerd.

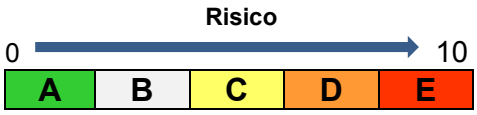
Samengevat zijn er binnen fase 1 tijdens de inventarisatie 90 gebouwen geïnventariseerd.
In 9 gevallen is daarbij een situatie geconstateerd welke aanleiding gaf tot direct handelen (categorie E). Er was sprake van een blootstellingsrisico of een toepassing van klasse 3 asbest. Klasse 3 asbest zijn niet hechtgebonden vezels en is gevaarlijk wanneer men er werkzaamheden aan uitvoert (kapot stoten, boren zagen). Bij 8 gebouwen is een situatie geconstateerd waarbij is geoordeeld dat niet direct maar op korte termijn gehandeld moest worden (categorie D). Voor de overige gebouwen gold dat er geen sprake was van urgentie of noodzaak tot saneren. Voor deze gebouwen zijn beheerplannen opgesteld.

De resultaten van de inventarisatie hebben geleid tot een directe inzet op de urgente gevallen (categorie E) en onderzoek naar de mogelijkheid de situaties in categorie D op te heffen.

Datum 1 juni 2017

Hieronder wordt per categorie weergegeven wat de huidige status is.
Te zien is dat er met name een verschuiving heeft plaatsgevonden van categorie E naar B. Hiermee zijn de situaties waarbij er sprake was van een mogelijk blootstellingsrisico weggenomen.

Resultaten Asbestinventarisatie

Categorie	Okt 2016 Aantal gebouwen	mei 2017 Aantal gebouwen
A (geen asbest aanwezig)	8	10
B (wel asbest geen noodzaak tot saneren: beheerplan)	58	64
C (asbest op daken, voor 2024 saneren)	7	7
D (noodzaak tot saneren, geen urgentie (bijv. kruipruimten)	8	8 (onderzoek inperking t.b.v. saneringskosten)*
E (Urgent, saneren)	9	1 **

*Onderhavige gevallen zijn niet urgent maar dienen in het kader van beheer en beheersbaarheid wel gesaneerd te worden.
** in overleg met de GGD zal dit medio 2017 worden gesaneerd.

Beoogd effect
Als gevolg van de behoefte tot het verkrijgen van inzicht betreffende de aanwezigheid van asbest binnen de vastgoedportefeuille van de gemeente Zwolle is medio 2016 een inventarisatie uitgevoerd. De inventarisatie heeft mede geleid tot het verkrijgen van inzicht in urgente gevallen waarbij de aanwezigheid van asbest een gevaar betekent voor de volksgezondheid. Deze en gevallen waarbij om praktische redenen het asbest verwijderd is of op korte termijn dient te worden, maakt dat we kunnen stellen in control te zijn over het binnen de vastgoedportefeuille aanwezige asbest. In control betekent in dit geval niet dat alle risico's zijn uitgesloten. Wel zijn de risico's tot een minimum beperkt. Omdat asbest, ondanks zorgvuldig onderzoek, altijd nog aangetroffen kan worden, is het volledig uitsluiten van risico's niet mogelijk.

Argumenten
Het uitvoeren van de asbestinventarisatie was noodzakelijk om inzicht te krijgen in welke mate asbest aanwezig is in gebouwen binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Daarnaast zijn aangetroffen urgente gevallen meteen aangepakt waardoor gezondheidsrisico's zijn beperkt. Nader onderzoek is noodzakelijk voor de inperking van de aanwezige asbest bij gebouwen in categorie D. Pas na dit onderzoek en de inperking van de aanwezigheid van asbest kan een betrouwbare kostenraming worden gemaakt.

Risico's
-geen-

Financiën
In de eerder genoemde informatienota aan de raad is aangegeven dat de kosten tijdelijk voorgefinancierd zijn uit de onderhoudsreserve alszijnde onderhoudskosten. Daar deze kosten niet ten laste van het onderhoudsbudget kunnen blijven, zal de reserve weer aangevuld moeten worden.
De onderhoudsreserve staat onder druk en er is geen financiële ruimte om andere kosten dan de primaire onderhoudskosten te dragen vanuit deze onderhoudsreserve.

Datum 1 juni 2017

Ten gevolge hiervan dienen er ter dekking van de kosten van de inventarisatie en de als gevolg van de asbestinventarisatie gemaakte saneringskosten, separaat middelen beschikbaar te worden gesteld.

De kosten welke tot dusver zijn gemaakt voor de asbestinventarisatie, het opstellen van beheerplannen en het aanpakken van de urgente gevallen bedragen € 360.000,-- excl. 21% BTW

De kosten voor sanering van de gebouwen in categorie D zal vermoedelijk tussen de € 250.000,-- en € 750.000,-- bedragen. Ten einde hiervoor een concrete kostenraming af te geven zal nader onderzoek worden uitgevoerd. De kosten van dit onderzoek bedragen € 50.000,-- excl. 21% BTW.

Communicatie
-geen-

Vervolg
Na het beschikbaar stellen van de middelen zullen voornoemde onderzoeken worden uitgevoerd. Indien de kosten van de sanering van de gebouwen in categorie D het bedrag van € 340.000,-- niet te boven gaat, zal de opdracht tot sanering hiervan worden verleend tot. Indien de kosten de € 340.000,-- te boven gaan, dan zal er aanvullend krediet worden aangevraagd bij college (< € 50.000,--) of raad (>€ 50.000,--).

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	19 juni 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. H. Wijnen
Griffier/secretaris	Dhr. H. Veraart

1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.35

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

2. Informatieronde

3. Gesprek met de accountant (19.35 – 20.00 uur)
Namens de accountant PWC is aanwezig Sytse Jan Dul en Frank van Kommer. Zij geven aan de hand van een korte PowerPoint-presentatie (bijgevoegd) een toelichting op het accountantsverslag. Vervolgens worden raadsleden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

4 Informatieronde

5.a. Inspreken over Perspectiefnota, Jaarstukken, Berap en Meerjaren Prognose Vastgoed
Voordat volgende week het raadsdebat over de Perspectiefnota wordt gehouden, is er de mogelijkheid om in te spreken over de voorjaarsstukken. Er heeft zich één inspreker gemeld namelijk de heer Bunders van de Stichting Goudsteeg 21. Tijdens zijn inspraak vertoont hij een aantal beelden (bijgevoegd).De heer Bunders houdt een pleidooi voor het behoud van dit podium aan de Goudsteeg 21 (de inspreektekst is bij de stukken gevoegd).

5b.5c Jaarstukken 2016 en Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)
De jaarstukken omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het betreft een voorlopige jaarrekening, omdat net als vorig jaar de verantwoordingsinformatie vanuit het SVB en enige andere zorgaanbieders niet op tijd is ontvangen. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 7.8 mln. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Bij de stukken zit ook het advies van het afstemmingscomité (rekeningcommissie). De Berap 2017 -1 is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2017. Per programma wordt een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 maart 2017. Het gaat hierbij om de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. Voorgesteld wordt om ten behoeve van deze verwachte afwijkingen een aanvullend budget beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag op te nemen voor de in de perspectiefnota voorgestelde investeringen. De woordvoerders van de fracties zijn niet blij dat er voor het tweede jaar op rij geen goedkeurende accountantsverklaring is. Ze snappen dat dit door externe factoren komt, maar hopen dat het volgend jaar toch echt anders is. Over het algemeen is men positief over de toegenomen informatiewaarde van de documenten van de beleidscyclus. Hierdoor ontstaat meer inzicht en als er in de toekomst met meer indicatoren wordt gewerkt vergroot dat het sturend vermogen. Woordvoerders stippen een aantal onderwerpen aan zoals ICT, bereikbaarheid, beschut werken en de tweedeling. Wethouder Brink geeft aan dat er wat ICT betreft flinke slagen zijn gemaakt. Ook de accountant vermeldde de verbeteringen. Er moet echter nog veel gebeuren o.a. op het gebied van verdere informatiebeveiliging.

Wat de Berap betreft wordt door een fractie vraagtekens gezet bij het investeren in de strategische opgaven ten laste van de begroting 2017. Dit strookt niet met de afgesproken systematiek. Wethouder Brink geeft aan dat er sprake is van een bijzondere situatie waarbij aanvankelijk aan de raad terughoudendheid is gevraagd in de besteding van de meevallers en vervolgens via een voorjaarsbrief richting is gegeven aan de investeringen. Naar aanleiding van een discussie over de kostenoverschrijding van begeleiding van de windverkenning Voorst en daaraan gerelateerde voorbereiding en uitvoering van het Stadsgesprek zegt wethouder Brink toe dat hij een nadere specificatie van het bedrag van € 100.000,- aan de raad zal verstrekken. De conclusie is dat de jaarstukken 2016 en de Berap rijp zijn voor besluitvorming op 3 juli aanstaande.

6. Pauze (21.15 – 21.30 uur)

7. Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV) (21.30 – 22.30 uur)
   De Meerjaren prognose Vastgoed (MPV) geeft een financiële vertaling van het gemeentelijk grondbeleid. De kaders voor het opstellen van de MPV 2017 zijn door de raad in januari 2017 vastgesteld. Het bedrijfsresultaat is positief zodat voor het eerst sinds 2008 een storting kan plaatsvinden in de algemene reserve. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar sterk afgenomen. Verder staat de MPV in het teken van het uitvoering geven aan de veranderde wet- en regelgeving. Op verzoek van GroenLinks kan de informatienota ‘Stand van zaken Grondvoorraadbeleid’ bij de bespreking worden betrokken. De fracties zijn verheugd over de vermindering van de risico’s en over het financieel resultaat. De crisis is nu echt voorbij, maar behoedzaamheid blijft gewenst. Wel is er behoefte aan meer duidelijkheid over toekomstige ontwikkelingen. Wethouder De Heer zegt dat met het opstellen van de Omgevingsvisie hard wordt gewerkt aan het toekomstig ruimtelijk beleid. Het grondbeleid is hier faciliterend aan. Wat het tijdelijk anders gebruiken van grond betreft zijn er inmiddels goede voorbeelden van hoe we hier in Zwolle mee omgaan. Over de verkoop van grond wordt zakelijk en realistisch onderhandeld. Dit geldt ook voor projecten als de Krasse Knarren Hof. Aan het eind van de bespreking blijkt de MPV geagendeerd te kunnen worden voor besluitvormende ronde op 3 juli.

8. Sluiting (22.30 uur)
   De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur

informatie

Zwolle

Memo

Beheer Openbare Ruimte

Telefoon (038) 498 2508

Aan De gemeenteraad

Kopie aan Het college van B&W

Van Wethouder E. Anker

Datum 20 juni 2017

Onderwerp Nadere onderbouwing 100 k berap stadsgesprek en windverkenning

Op 19 juni jl. heeft de raad de jaarrekening en de Berap behandeld. In de Berap staat een bedrag van € 100.000,- opgenomen voor kosten voor de windverkenning Voorst én de organisatie van het stadsgesprek. Fractie Swollwacht heeft om een nadere uitwerking van de kosten gevraagd. In deze memo volgt de uitwerking.

Windverkenning Voorst

De totale kosten voor de windverkenning in de periode 1 januari tot 20 juni bedragen ca € 70.000,-. De kosten zijn hoofdzakelijk interne kosten. Deze extra kosten zijn gemaakt omdat de verkenning een uitgebreider proces vroeg dan op voorhand ingeschat was. Het college heeft bewust en mede op verzoek van de raad gekozen voor een langer, zorgvuldiger proces met omwonenden en belanghebbenden. O.a. de klankbordgroep is niet 2 a 3, maar 5 keer bij elkaar geweest.. Er bleek gedurende het proces behoefte te zijn bij de klankbordgroep aan verdieping en daarop is extra informatie verstrekt en beoordeeld. Hierbij waren diverse (interne) vakdisciplines betrokken, zoals milieuplanologie, stedenbouw en vastgoed. Daarnaast is capaciteit ingezet voor het organiseren, voorbereiden en verwerken van de bijeenkomsten met de klankbordgroep, de communicatie (website verkenning Voorst, mailbox, communicatie met belanghebbenden, omwonenden, klankbordgroep en initiatiefnemers). Tot slot is tijd geïnvesteerd om de resultaten van de verkenning op een zorgvuldige manier te verwerken voor college en raad én presentabel te maken voor de inwoners van Zwolle.

Stadsgesprek

Op 19 december heeft de raad het college opgeroepen om een stadsgesprek te organiseren. Ter voorbereiding van het stadsgesprek is een informatienota opgesteld voor de raad over een mogelijke energiemix. Het stadsgesprek over o.a. de energiemix heeft op 19 april plaatsgehad bij Cibap in Zwolle. Na afloop van de het stadsgesprek zijn de uitkomsten van het stadsgesprek verwerkt en heeft de raad een debat gevoerd over de uitkomsten van het stadsgesprek. Onder de noemer ‘stadsgesprek’ zijn dus 3 momenten (informatienota over energiemix, daadwerkelijk stadsgesprek en raadsdebat naderhand) geschaard.
De kosten voor het stadsgesprek bedroegen in totaal € 30.000,-. De organisatie van het stadsgesprek is uitbesteed aan een Zwolse externe partij. Deze partij heeft ongeveer € 15.000 gefactureerd, voor organisatie en faciliteiten.
De resterende kosten zijn intern (opstellen energiemix, voorbereiden informatierondes en afstemming over stadsgesprek en communicatie).

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33873

Onderwerp Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. Kennis te nemen van de Berap 2017 -1
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma, te weten:
a. Ten behoeve van de effecten in 2017 vanuit de strategische opgaven PPN een budget van €. 1.885.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
b. Ten behoeve van overige verwachte afwijkingen een budget van €. 3.208.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene concernreserve
c. 10 stortingen en onttrekkingen aan reserves
d. de 1e periodieke begrotingswijziging op basis van collegebesluiten
3. Kennis te nemen van de uitwerking van de motie "proef anoniem solliciteren" en deze als afgedaan te beschouwen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Balk, Johan (3362)
medeopstellers	
afdeling	Vastgoed
bijlagen	Voorstel: Beslisnota MPV 2017 Bijlage: Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV) Bijlage: Projectenboek MPV 2017 Bijlage: Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 19-06-2017 Bijlage: 2017-07-03 M-30 Zes jaar de standaard Bijlage: 2017-07-03 M-31 Creatief met grond Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. De complexen Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Wijthmen af te sluiten en het verlies ad. € 33.811 ten laste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen Noordereiland en Raad voor rood ad. € 626.825 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 13.909.297;
4. De gepresenteerde grondexploitaties en voorbereidingskredieten vast te stellen;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 1.709.803 en voor de projectgebonden risico's ad. € 5.865.294;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2017 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2016 ad € 15.028.233 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed op 100% zetten met een ondergrens van € 10,0 mln. en een bedrag van € 2.063.278 af te dragen ten gunste van Algemene Concernereserve;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
10. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xxxx.1

Onderwerp	MPV 2017
Versienummer	1
Portefeuillehouder	R. de Heer
Informant	J. Balk
Eenheid/Afdeling	Ontwikkeling / Vastgoed
Telefoon	3362
Email	j.balk@zwolle.nl
Bijlagen	1. MPV 2017

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De complexen Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Wijthmen af te sluiten en het verlies ad. € 33.811 ten laste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen Noordereiland en Raad voor rood ad. € 626.825 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 13.909.297;
4. De gepresenteerde grondexploitaties en voorbereidingskredieten vast te stellen;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 1.709.803 en voor de projectgebonden risico's ad. € 5.865.294;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2017 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2016 ad € 15.028.233 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed op 100% zetten met een ondergrens van € 10,0 mln. en een bedrag van € 2.063.278 af te dragen ten gunste van Algemene Concernereserve;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
10. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xx-xxxx

Inleiding
De MPV 2017 staat vooral in het teken van de herstellende vastgoedmarkt en aantrekkende woningmarkt, en het uitvoering geven aan wet- en regelgeving vanuit de commissie BBV (Besluit Begroting en verantwoording) en de Vpb (Vennootschapsbelasting). De herziening van de BBV verslaggevingsregels en de herstellende en aantrekkende vastgoedmarkt rondom grondexploitaties hebben forse financiële gevolgen voor het resultaat van de MPV en de (meerjaren)begroting 2018.

Voor het jaar 2017 (en verder) wordt het, betrekking hebbende op de MPV, belangrijk om positieve cijfers af te blijven geven. We hebben moeilijke jaren achter de rug, waarbij voorzichtigheid een sleutelbegrip is geworden. Creativiteit, lef en ondernemersgeest is noodzakelijk om nu een volgende positieve stap te kunnen zetten, dit vraagt om scherpte binnen alle projecten. De signalen in de markt voor wat betreft de vastgoedontwikkelingen zijn positief, nu wordt het een uitdaging om die signalen om te zetten naar (toekomstige) resultaten. In 2016 hebben we redelijk tot goede cijfers laten zien, zeker in de woningbouw, dit komt nu voor de eerste keer sinds de crisis vanaf 2008 tot uiting in de cijfers. Daarbij moet vermeld worden dat er bij de tussentijdse MPV, ter voorbereiding op de begroting 2017, nog met voorzichtigheid is gehandeld. De veranderingen in o.a. de extra afname van bouwgrond, de prijsstelling van woningen, de aanhoudende aanbestedingsvoordelen en de verlaging van de risico's hebben effect op de grondexploitaties en dat zien we vooral in het 2^{e} halfjaar 2016, na analyse en controle, in de cijfers tot uiting komen. De woningbouwmarkt in Zwolle is robuust te noemen en er is de aankomende jaren een flinke behoefte aan woningen, ook in het duurdere segment. Het duurdere segment wint langzaam aan belangstelling, zeker op goede locaties en zeker gezien de nog steeds (zeer) lage rentestand. Nieuwe vastgoed initiatieven voor (commerciële) voorzieningen winnen aan interesse van marktpartijen, echter nog alleen op goede locaties en dan nog is de financiering lastig te noemen. Het bedrijventerrein Hessenpoort als regionale trekker en landelijke speler, laat goede cijfers zien over 2016 en ook de nabije toekomst geeft vertrouwen.

Later in het hoofdstuk Ontwikkelingen wordt stilgestaan bij een aantal onderwerpen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving en vastgoed- en gebiedsontwikkelingen. Voor de aankomende vennootschapsbelasting (grondexploitaties, parkeren etc.) wordt u separaat via het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen (financieel) geïnformeerd.

Op 09 januari 2017 heeft de raad het besluit genomen over de nota van uitgangspunten MPV 2017, waarbij de kaders zijn vastgesteld als basis voor de MPV 2017.

Voor de analyse van alle resultaten wordt verwezen naar de bijgevoegde MPV 2017 die in hoofdlijnen de volgende opbouw kent:
- Samenvatting en resultaten MPV op hoofdlijnen. Dit deel stelt de lezer in staat om de financiële resultaten op hoofdlijnen tot zich te nemen;
- Een toelichting en onderbouwing van het financiële resultaat van Vastgoed;

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xx-xxxx

- Bijlagen, in een afzonderlijk document terug te vinden.

Beoogd effect
De voorliggende MPV 2017 geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid/werkwijze binnen het economische klimaat. Twee keer per jaar tekenen we de resultaten op van de op dat moment vastgelegde planningen en overige uitgangspunten. Tegelijkertijd geeft de MPV 2017 een financiële doorkijk naar de toekomst, in een herstellende vastgoedbranche en met de doorgevoerde wijzigingen van de regelgeving. De rapportage en uitkomsten van de MPV 2017 lopen mee in de planning van de beleidscyclus. Voor het eerst sinds 2008 zal er sprake zijn van een storting vanuit het grondbedrijf naar de Algemene Concernreserve. Het bedrijfsresultaat is met € 1,1 mln. positief en de voorzieningen worden verlaagd met € 13,9 mln., dus in totaal € 15,0 mln. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar ook met € 9,8 mln. sterk afgenomen, wat door de dekking van het weerstandsvermogen gunstig is. Het weerstandsvermogen stijgt hierdoor naar een dekkingsgraad van 358% (beleidsmatige bovengrens is 100%).

Argumenten
1.1 Resultaat afgesloten complexen
Het afsluiten van het complex Kanonsteeg / Derde Bredehoek met een boekwaarde van € 716 en Wijthmen met € 33.095 komen ten laste van het jaarresultaat. Het project Wijthmen krijgt een doorstart, waarvoor een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer wordt aangegaan.

2.1 Winstname complexen
Conform de richtlijnen rondom winstname is het in de complexen Noordereiland € 267.743 en Rood voor rood € 359.082 (onderdeel van het complex NUTVW) mogelijk om tussentijds winst te nemen.

3.1 Gevormde voorziening Vastgoed
De hoogte van de voorziening per 31-12-2016 bedroeg € 30.229.220 (€ 30.033.004 incl. rente € 196.216). De omvang van de totaal noodzakelijke voorziening vastgoed bedraagt € 16.319.923 per 31-12-2016. Hierdoor wordt er een bedrag van € 13.909.297 gestort aan de Algemene Concernreserve. De afname van de voorziening wordt met name veroorzaakt door het laten vervallen van de grondprijscorrectie woningbouw van € 5 mln. “sprong in de grondprijs”, dat u met het besluit over de nota van uitgangspunten 2017 op 9 januari 2017 heeft bekrachtigd, en het betere resultaat van € 9,0 mln. van de grondexploitaties die een (geprognosticeerd) negatief resultaat hebben.

4.1 De begrote inkomsten en uitgaven voor de grondexploitaties worden opnieuw vastgesteld.
Bij het openen van een grondexploitatie middels een raadsbesluit, wordt bij de start van een project het krediet vrijgegeven voor het maken van kosten en opbrengsten. Jaarlijks worden in de MPV de grondexploitaties herzien. In dit beslispunt worden de gewijzigde kredieten voor alle projecten opnieuw vastgesteld. In het bijlagenboek zijn de grondexploitaties financieel gepresenteerd.

5.1 Op basis van de risicomethodiek worden de risico’s eenduidig bepaald
Voor de risicovolle projecten worden de projectrisico’s middels een vastgestelde format jaarlijks bepaald en gewogen. De economische risico’s worden berekend over de getotaliseerde cijfers van de MPV, dit na besluitvorming over de parameters in de Nota van Uitgangspunten voor de MPV (raadsbesluit 09 januari 2017). De economische en projectgebonden gewogen risico’s bepalen de

benodigde weerstandscapaciteit. Deze wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit om zodoende het weerstandsvermogen van Vastgoed te bepalen (zie conclusie). Hiervan is uitgezonderd de positieve grondexploitatie Hessenpoort, die de risico's binnen het positieve geprognotiseerde resultaat opvangt.

Het project Hessenpoort heeft een verwacht positief resultaat op startwaarde van € 71,3 mln. met een eind jaar van exploitatie in 2043. De gewogen projectgebonden risico's van € 1,3 mln. en de gewogen economische risico's van 2,0 mln. zijn gewaardeerd voor in totaal € 3,3 mln. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen het projectresultaat.

6.1 De reserve vastgoed is de lopende rekening van Vastgoed

De financiële stand van zaken op korte termijn wordt bepaald door de Reserve Vastgoed. Dit kan ook wel de lopende rekening van Vastgoed genoemd worden. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat afgedragen kan worden aan óf gestort moet worden vanuit de Algemene Concernreserve.
De stand van de reserve Vastgoed (jaarresultaat) per 31-12-2016 is € 15,0 mln. positief. Het overschot wordt conform vastgesteld beleid toegevoegd aan de Algemene Concernreserve.
De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

-	voorbereidingskredieten	-/-	€ 0,07 mln. negatief;
-	resultaat erfpacht en verhuurde gronden		€ 0,43 mln. positief;
-	winstneming Noordereiland / Rood voor rood		€ 0,63 mln. positief;
-	verkoopresultaat, incidenteel		€ 0,14 mln. positief;
	Totaal		€ 1,13 mln. positief.

Deze bedragen zijn niet direct herleidbaar in het overzicht van de stortingen en onttrekkingen van de Reserve Vastgoed in hoofdstuk 4 van de MPV 2017, omdat administratief deze verschillend verwerkt worden. Het hierboven genoemde bedrag van € 1.13 mln. samen met het verlagen van de voorziening van € 13.909.297, zoals genoemd bij besluit 1.1, is het financiële resultaat over 2016 en betreft in totaal € 15.028.233 positief, wat wordt toegevoegd aan de Algemene Concernreserve.

7.1 Weerstandvermogen

Conform het huidige beleid is het dit jaar niet nodig om het weerstandsvermogen vanuit de algemene middelen aan te vullen. Het weerstandsvermogen staat nu op 358% met een aanwezige weerstandscapaciteit van € 27.091.511.
Het te hanteren beleid gaat uit van een dekkingspercentage van minimaal 50% en maximaal 100%, met een minimum bedrag van € 10 mln., tenzij de vereiste weerstandscapaciteit onder dit bedrag komt. Dat is dit jaar het geval met een vereiste weerstandscapaciteit van € 7.575.097. Geadviseerd wordt om toch het minimum bedrag van € 10 mln. te handhaven voor vastgoed als onderdeel van de Algemene Concernreserve. Dit om de robuustheid van het weerstandsvermogen te vergroten en i.v.m. lopende ontwikkelingen in een aantal dossiers, waaronder onder meer de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie i.r.t. de voorraad gronden, de ontwikkelingen m.b.t. de regionale programmering van bedrijventerreinen en de (toekomstige) mogelijke ontwikkelscenario's van Voorsterpoort. De huidige reserve Vastgoed van € 12.063.278, als onderdeel van de Algemene Concernreserve, kan dan

teruggebracht worden met € 2.063.278 en ten gunste van de Algemene Concernreserve worden gebracht.

8.1 Accountant
De accountant heeft het college van B&W en de gemeenteraad op 25 november 2016 gerapporteerd over de bevindingen m.b.t. de tussentijdse controle over het jaar 2016 van o.a. de MPV activiteiten. *"Er wordt actief gestuurd op de grondexploitaties, waarbij diverse goede verbijzonderde interne controles worden uitgevoerd. Deze controles voegen veel toe aan de interne beheersing."*

9.1 Waardering gronden
De gronden van o.a. Stadshagen en Voorsterpoort (gronden met het voornemen tot ontwikkeling) laten we om de twee jaar extern taxeren. Dit is vorig jaar gebeurd voor de jaarrekening 2015 en die resultaten zijn nu ook verwerkt in de MPV 2017. Dit geldt overigens ook voor de overige (agrarische) gronden. In het kader van de BBV richtlijnen per 1-1-2016 worden er op de gronden geen exploitatiekosten toegerekend c.q. bijgeschreven. Deze (exploitatie)kosten worden jaarlijks in de begroting opgenomen.

10.1 Risico analyse
De risicoprofielen van alle projecten krijgen twee keer per jaar een update, waarin de laatste inzichten worden verwerkt en met beheersmaatregelen worden gemanaged. Alle projecten in de MPV 2017 zijn beoordeeld met een risico analyse en hiervan wordt in de voortgangsrapportage projecten (VP) inhoudelijk verslag gedaan. Financieel loopt het risicoprofiel van de projecten wel mee in de beoordeling van het weerstandsvermogen.

11.1 Langjarige grondexploitaties
De aanscherping van de BBV richtlijnen kan consequenties hebben voor de langlopende grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars. Dit hebben we geanalyseerd en de motivering om daar van af te wijken door u laten bekrachtigen, in zowel de MPV 2016 als in de nota van uitgangspunten 2017. De motivering hebben we aanvullend extern laten toetsen. Verder heeft er een extern behoefteonderzoek plaatsgevonden voor de Oude Mars, die van Hessenpoort was nog recent.
Bij de nota van uitgangspunten 2017 hebben we u over de uitkomsten geïnformeerd.
Nu de herziening van de grondexploitaties heeft plaatsgevonden, kunnen we stellen dat beide projecten binnen een periode van 10 jaar winstgevend worden, met inbegrip van alle reeds gerealiseerde- en nog te realiseren (binnen 10 jaar) investeringen. Hiermee zijn er uitvoerige beheersmaatregelen getroffen en wachten we de landelijke discussie op dit punt af.

Een toelichting is terug te lezen op paragraaf 2.1.3. van de MPV 2017.

Recente ontwikkelingen
Zoals reeds bij de inleiding is vermeld, hebben we te maken met aangescherpte richtlijnen op de grondexploitaties. In de nota van uitgangspunten is hier al op geanticipeerd, nu krijgt dit zijn uitwerking in de te presenteren cijfers.

- Projecten met een langere looptijd dan 10 jaar

De gemeente Zwolle heeft de beschikking over twee grondexploitaties die een zeer lange looptijd kennen. Het betreft de projecten: bedrijventerrein Hessenpoort (2043) en woningbouw Oude Mars (2037). Voor deze projecten is de index voor de opbrengstenstijging (periode na 10 jaar) reeds op nul procent gezet, waardoor er een behoedzaam beeld wordt gecreëerd. Zoals eerder onder argument 7.1 is gemeld, zetten we in op maximale beheersmaatregelen om een behoedzaam maar reëel beeld neer te zetten voor beide grondexploitaties. We laten zien dat beide projecten binnen 10 jaar winstgevend zijn. Dit kan echter nog steeds een risico opleveren aangezien er geen voortgang en/of behoefte is te bemerken bij de BBV commissie op dit vlak (aanpassing c.q. aanscherping wettekst). Ook de accountantsorganisaties (toetser van de jaarrekening) hebben een rol in dit kader.

- Rente in de grondexploitaties

De rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties is vastgesteld op 2,1% (gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen). Binnen de grondexploitaties zullen daardoor de geprognosticeerde resultaten met circa 19 mln. toenemen (wijziging van 3,5% naar 2,1%) en de voorziening voor de negatieve grondexploitaties afnemen. De financiële consequentie voor de begroting is sinds vorig jaar meegenomen.

- Overgangsregeling waardering gronden

Zoals in de nota van uitgangpunten reed toegelicht zijn onze gronden marktconform, dat wil zeggen dat de marktwaarde overeenkomt met de bestemming. Er is hiervoor een voorziening getroffen van € 15.376.716 om dit af te dekken. Zie hiervoor paragraaf 3.4.2. van de MPV 2017.

- Afdracht aan reserves en fondsen

De afdracht aan de Reserve Stadsuitleg is wettelijk per 1-1-2016 komen te vervallen, zodat er geen voeding meer komt vanuit de grondexploitaties. Dit is in de grondexploitaties doorgevoerd. Voor beeldende kunst wordt per project bekeken wat er met het beschikbare budget kan worden gerealiseerd binnen het project (maatwerk). Afdracht aan het fonds is wettelijk niet meer toegestaan.

- Ladder duurzame verstedelijking

In oktober 2012 is de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ geïntroduceerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze ‘duurzaamheidsladder’ heeft tot gevolg dat er een aantal aanvullende eisen worden gesteld aan de onderbouwing van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt. In het brede kader hebben gemeenten en provincie in 2014 de Regionale Woonvisie West-Overijssel vastgesteld en zijn van mening dit ook voor bedrijventerreinen te gaan doen. Voor bedrijventerreinen zitten we op dit moment in de onderzoeksfase en voert de provincie hierbij de regiefunctie om tot afspraken te komen.

- Wet Vennootschapsbelasting

De regelgeving heeft per 1 januari 2016 zijn intrede gedaan. Dit betekent dat dit jaar de 1e belastingaangifte (over het jaar 2016) moet worden gedaan. De (fiscale) beginbalans voor alle grondexploitaties is opgesteld en is een inschatting gemaakt van de Vpb last in 2016 en de aankomende jaren. De berekeningen van vorig jaar, zoals ze zijn gemaakt voor de quick scan van de Vpb en als basis zijn gebruikt voor de begroting 2017, geven aan dat voor de jaren 2016 en 2017 nog geen Vpb-last valt te verwachten. Echter, door de betere cijfers in het jaarresultaat van Vastgoed en de positieve prognoses, is er ook sprake van een hogere Vpb last. Het jaar 2016 valt mee en hoeft er

geen bedrag meegenomen te worden in het jaarrekeningresultaat. Aangezien er nog veel (landelijke) discussie is over de te hanteren discontovoet en de toerekenen van rentekosten, is dit een voorlopige aanname. Met de huidige, relatief gunstige vastgoedcijfers, is voor de jaren vanaf 2017 zelfs sprake van een mogelijke Vpb last van tussen de € 0,6 en 0,7 mln. jaarlijks. Het project Hessenpoort veroorzaakt ca. driekwart van de verwachte Vpb-last. Dit als gevolg van de sterk positieve kasstroom van het project. Door de fiscale systematiek van voortschrijdende winstneming dient nu al belasting betaald te worden over de geprognotiseerde winst van het plan. Zowel de totale Vpb last als de bijbehorende risicoparagraaf worden gepositioneerd en verantwoord binnen het programma 19 Financiering en algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Met de huidige inzichten kan de totale Vpb last in de periode tot en met 2025 voor Hessenpoort oplopen tot circa 6 mln., terwijl de winsten pas later worden gerealiseerd. Op het moment dat voor de BBV winst wordt genomen op Hessenpoort, zal een aanzienlijk deel van de winst al belast zijn in het verleden en niet nogmaals worden belast.

- Risico's en onzekerheden

In hoofdstuk 5 van de MPV 2016 wordt er aandacht gegeven aan de risico's en onzekerheden rondom de grondexploitaties en het (mogelijke) financiële effect hiervan op weerstandsvermogen en reserves. Het financiële effect zal worden opgenomen in de toelichting op de grondexploitaties in de jaarrekening. Nadere onderbouwing van de mutaties maakt hier onderdeel vanuit.

- Grondprijsontwikkelingen

In 2014 is ervoor gekozen om twee instrumenten in te zetten om beweging in de woningmarkt te krijgen. Deze voorzieningen zijn per 31-12-2016 en/of bij raadsbesluit over de nota van uitganspunten komen te vervallen en vloeien terug in het resultaat:

A Voorziening voor grondprijsontwikkelingen;
B Stimuleringsreserve woningbouw;

Conclusies

Ontwikkeling totaalresultaat grondexploitaties

Het totale resultaat van alle exploitaties is verbeterd met € 48,9 mln. Dit komt voor ca. de helft op het conto van de wijziging in de rente/discontovoet met € 19,4 mln. en de parameter kosten- en opbrengstenstijging van € 5,6 mln. en voor de overige helft door betere resultaten in de projecten. Zie paragraaf 3.3 voor de analyse binnen de projecten. De grondexploitatie Stadhagen gaat voor het eerst in circa 10 jaar naar een positief resultaat door de aantrekkende woningmarkt met betere grondprijzen en lagere ramingen voor het bouw- en woonrijp maken. Kraanbolwerk geeft positieve signalen af aangezien o.a. de bodemsanering meevalt. Door deze wijzigingen en de herzieningen van alle grondexploitaties is het resultaat op de lange termijn € 82,3 mln. positief. Dit positieve resultaat wordt (bijna) volledig veroorzaakt door de grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars.

Exploitatieresultaat

Het bedrijfsresultaat van het afgelopen boekjaar is € 1,1 mln. positief en om de voorzieningen op lopende grondexploitaties op peil te houden wordt er een bedrag afgedragen van € 13,9 mln., in totaal een storting vanuit de reserve vastgoed aan de Algemene Concernreserve van € 15,0 mln.
Dit is inclusief de vrijval aan voorziening van € 5 mln., zijnde de grondprijscorrectie "sprong in de grondprijs".

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xx-xxxx

Het bedrijfsresultaat wordt o.a. veroorzaakt door het positieve resultaat op de exploitatie van de erfpacht / verhuurde gronden van € 0,4 mln. en de winstneming in twee projecten € 0,5 mln. en de incidentele verkoop van een pand/grond € 0,1 mln.

Reserves en voorzieningen
In onderstaande tabel zijn de reserves samengevat.

Reserves en voorzieningen		MPV 2017		MPV 2016
Reserve Vastgoed (lopende rekening)	€	15.028.233	€	5.324.390-
Voorziening Vastgoed (geoormerkt geld tekortplannen)	€	16.319.923	€	30.033.004
Bestemmingsreserve Nniegg	€	-	€	-

Tabel 1: Reserves en voorzieningen

De voorzieningen zijn toegelicht onder argument 1.1 en in paragraaf 4.2 in de MPV 2017 en de reserve Vastgoed komt in het exploitatieresultaat hierboven tot uiting.

Weerstandsvermogen
Met het exploiteren van (bouw) grond gaan niet alleen grote bedragen om, maar zijn er ook risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen van de afdeling Vastgoed zijn vastgelegd in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. Deze nota krijgt in 2017 een herijking. Tegenover de risico's die zich voor kunnen doen moet een minimale dekking aanwezig zijn.
Dit wordt weergegeven in het weerstandsvermogen.
Het beleid voor het weerstandsvermogen gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hieronder is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

Conform beleid moet het weerstandsvermogen een dekkingsgraad hebben van minimaal 50% en maximaal 100%. Daarbij wordt een ondergrens van minimaal € 10 mln. gehanteerd voor de aanwezige weerstandscapaciteit. Bij de jaarrekening 2015 (MPV 2016) is dit bedrag vastgezet op € 12,1 mln.
Na het opplussen van het jaarresultaat van € 15,0 mln. is de aanwezige weerstandscapaciteit € 27,1 mln. Daar tegenover moet het risicoprofiel worden afgezet met € 7,6 mln..

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xx-xxxx

Het berekende weerstandsvermogen in de MPV 2017 is 358%. Dit betekent dat 100% van de risico's gedekt kunnen worden uit de aanwezige middelen. Dit voldoet aan de eis en er kan een extra storting plaatsvinden naar de Algemene Concernreserve.

Financiële opbouw bovengenoemde cijfers

In onderstaande tabellen is een financiële weergave gegeven van de berekening van het weerstandsvermogen.

Omschrijving	Bedrag
Reserve Vastgoed	15,0 mln.
Weerstandsreserve Vastgoedrisico	12,1 mln.
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	27,1 mln.

Omschrijving	Bedrag
Economische risico's	1,7 mln.
Projectgebonden risico's	5,9 mln.
Totaal vereiste weerstandscapaciteit	7,6 mln.

Aanwezige weerstandscapaciteit	€ 27.091.511	
Vereiste weerstandscapaciteit	€ 7.575.097	= 358 %

Conclusie weerstandsvermogen:

1. Het weerstandsvermogen is toereikend voor het opvangen van de risico's;
2. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,1 mln. Hiertegenover staat de vereiste Weerstandscapaciteit van € 7,6 mln. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de vereiste weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is 3,58. Dit betekent dat 100% van de risico's kunnen worden gedekt;
3. In de Algemene Concernreserve is een weerstandsreserve vastgoedrisico's aanwezig van € 12,1 mln.;
4. De economische risico's zijn afgenomen doordat er parameters naar beneden zijn bijgesteld, er Alleen één exploitatie dit jaar is toegevoegd en bij de lopende exploitaties zitten we een jaar dichter bij de einddatum;
5. Door het afsluiten van complexen neemt de noodzakelijke weerstandscapaciteit af;
6. De vereiste weerstandscapaciteit (alle risico's) zijn t.o.v. 2016 met € 9,8 mln. gedaald (€ 17,4 - € 7,6 mln.);
7. De projectgebonden en economische risico's van de positieve grondexploitatie Hessenpoort van € 3,3 mln. (economische risico € 2,0 en projectgebonden risico van € 1,3 mln.) wordt binnen het project opgevangen;
8. De reserve Vastgoed sluit per 31-12-2016 af met een positief saldo van € 1,1 mln. (inclusief storting t.b.v. voorzieningen van € 13,9 mln. is dit € 15,0 mln.);
9. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,1 mln. en het minimaal noodzakelijke bedrag is
10. € 7,6 mln. (100% risicodekking)
11. Het is mogelijke om van de huidige Reserve Vastgoed van € 12.063.278 een bedrag van € 2.063.278 vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene Concernreserve.

Op 09 januari 2017 heeft de Raad het besluit genomen over de Nota van Uitgangspunten 2017. De prognose was dat er verwacht positief resultaat gepresenteerd kon worden van minimaal € 7,3 mln. Het jaarresultaat komt t.o.v. de nota van uitgangspunten positiever uit, wat voor een groot deel wordt

veroorzaakt door de betere verkoopcijfers (hogere afzet en betere prijzen), lagere benodigde voorzieningen, wat verklaard wordt door de gunstige verkoopresultaten en naar beneden bijgestelde investeringen. Verder zijn de risico's bij een aantal projecten stevig gedaald, wat een gunstig effect heeft op het noodzakelijke weerstandsvermogen.

Risicomanagement
In de voortgangsrapportage projecten (VP) worden alle projecten inhoudelijk toegelicht, ook voor wat betreft de risico's. In de MPV 2017 wordt inzicht gegeven in de (financiële) samenhang tussen de grondexploitatie, het risicoprofiel en de beheersing van de risico's. Op deze manier kan er een onderbouwing en toelichting worden gegeven op de mutaties. In de tabel hieronder zijn de grootste mutaties t.o.v. vorig jaar in beeld gebracht.

Gewogen risico's	MPV 2017	MPV 2016	Verschil
Stadshagen	2.443.375	3.120.000	676.625
Voorsterpoort (Mva deel)	438.250	888.300	450.050
Kamperpoort Katwolderplein	60.000	746.832	686.832
Oude Mars	1.485.250	4.612.500	3.127.250
Kraanbolwerk	917.763	2.897.625	1.979.862
Dorpsplan Wijtmen	0	1.172.750	1.172.750
Langerholterweg / Geert Groote straat	43.750	403.750	360.000
Noordereiland	1.250	274.577	273.327
Hessenpoort *	1.294.553	2.079.959	785.406
Totaal			8.339.353

** vangt risico's binnen het complex op.*

De totale gewogen projectgebonden risico's zijn afgenomen met € 9,0 mln. In bovenstaande tabel genoemde projecten vertegenwoordigen voor het grootste gedeelte het verschil. Hieronder worden de mutaties in de projecten kort toegelicht:

- Stadshagen: Het resultaat is met € 8,4 mln. verbeterd: van € 7,6 mln. negatief naar € 0,8 mln. positief per 1-1-2017. De nominale risico's dalen met € 875.000. De daling van € 2.857.000 wordt veroorzaakt door de afname van de verkooprisico's van woningbouw. De risico's binnen het deelproject Breezicht, de voorzieningen en het bouw- en woonrijpmaken nemen toe met circa € 2,0 mln.
- Voorsterpoort (Mva deel): De nominale risico's dalen met € 703.400, wat voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door de verlaging van de omslagrente van 3,5% naar 2,1%.
- Oude Mars: Het voordelige resultaat van Oude Mars is verbeterd met € 3,5 mln. tot bijna € 7,2 mln. per 1-1-2017. Ten opzichte van de mpv 2016 kunnen de risico's met € 4.053.000 naar beneden worden gesteld. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat bij de MPV 2016 nog werd uitgegaan dat exploitaties langer dan 10 jaar niet meer werden toegestaan vanuit de BBV. Nu is de verwachting dat een looptijd van langer dan 10 jaar mogelijk is, mits de exploitatie na 10 jaar sluitend is of dat er anders een voorziening is getroffen. Oude Mars bereikt in 2025 haar omslagpunt (winstgevendheid), waarin de gemaakte kosten net zo hoog zijn als de ontvangen opbrengsten. Dus dit risico is op PM gezet. Wel zijn de gevolgen van de

stedenbouwkundige herverkaveling nu indicatief geschat, waardoor hiervoor met € 2.178.000 aan risico is opgenomen. Daarentegen is als kans rekening gehouden met verhoogde uitgifteprijzen gedurende 4 jaar ter grootte van € 530.000.

- Kraanbolwerk: Ten opzichte van 2016 laat Kraanbolwerk een minder negatief resultaat zien van circa € 0,8 mln. en sluit het tekort op bijna € 0,3 mln. Doordat de sanering van de grond nu is uitgevoerd, de parkeergarage wordt gebouwd en fase 3 versneld wordt afgenomen dalen de risico's met € 2,36 mln. tot € 2,14 mln.
- Dorpsplan Wythmen: De grondexploitatie is afgesloten en het resultaat is ten laste van het jaarresultaat gebracht. Het risicoprofiel neemt dan ook af met € 1,17 mln., De doorstart zal met een anterieure overeenkomst en een krediet worden begeleid en loopt niet via de MPV.
- Geert Grootestraat: de risico's nemen af aangezien de gronden versneld zijn afgenomen.
- Noordereiland: Het risicoprofiel is nagenoeg nihil, wat te maken heeft met de geringe nog resterende kosten van circa € 0,3 mln., waar ook nog opbrengsten tegenover staan. Dit jaar is voor een bedrag van € 268.000 winst genomen en ten gunste van het jaarresultaat gebracht.
- Hessenpoort: de risico's nemen met € 0,78 mln. af, wat met name wordt veroorzaakt door de afname van het grondprijsrisico. Het risicoprofiel kan worden opgevangen binnen het projectresultaat, dit conform eerdere besluitvorming (MPV 2015).

Risico's
Voor een nadere toelichting van de risico's binnen de grondexploitaties, zie hoofdstuk 5 in het rapport Meerjaren Prognose Vastgoed 2017.

Financiën
Met besluitpunt 5 kan er sprake zijn van een storting in de Algemene Concernreserve. De hoogte hiervan is afhankelijk van de uitkomsten van dit besluitpunt.

Communicatie
Deze MPV zal meelopen met de planning en besluitvorming van de beleidscyclus 2017.

Vervolg
De resultaten van de MPV 2017 worden verwerkt in de jaarrekening 2016.

Openbaarheid
Dit voorstel en bijbehorende MPV 2017 zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris a.i.

Datum 07 maart 2017
Ons kenmerk OW17xx-xxxx

Besluit

Jaargang	2017
Nummer	1
Onderwerp	MPV 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

Besluit:

1. De complexen Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Wijthmen af te sluiten en het verlies ad. € 33.811 ten laste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen Noordereiland en Raad voor rood ad. € 626.825 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 13.909.297;
4. De gepresenteerde grondexploitaties en voorbereidingskredieten vast te stellen;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 1.709.803 en voor de projectgebonden risico's ad. € 5.865.294;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2017 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2016 ad € 15.028.233 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed op 100% zetten met een ondergrens van € 10,0 mln. en een bedrag van € 2.063.278 af te dragen ten gunste van Algemene Concernereserve;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
10. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33901

Onderwerp Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. De complexen Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Wijthmen af te sluiten en het verlies ad. € 33.811 ten laste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen Noordereiland en Raad voor rood ad. € 626.825 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 13.909.297;
4. De gepresenteerde grondexploitaties en voorbereidingskredieten vast te stellen;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 1.709.803 en voor de projectgebonden risico's ad. € 5.865.294;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2017 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2016 ad € 15.028.233 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed op 100% zetten met een ondergrens van € 10,0 mln. en een bedrag van € 2.063.278 af te dragen ten gunste van Algemene Concernereserve;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
10. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Meerjaren Prognose Vastgoed 2017

Zwolle

1 Inhoudsopgave

Inleiding 4

Leeswijzer 4

2 Samenvatting en conclusies 5

2.1 Context MPV 5

2.1.1 Grondprijzen 5

2.1.2 Afsluiten grondexploitaties 5

2.1.3 Wet- en regelgeving BBV 6

2.1.4 Wet- en regelgeving Vennootschapsbelasting (Vpb) 8

2.1.5 Verkoop gronden 8

2.2 Financiële stand van zaken 9

2.2.1 Samenvatting resultaten financiële positie grondbedrijf 9

2.2.2 Resultaat grondexploitaties 9

2.2.3 Reserve, voorziening en bestemmingsreserve Vastgoed 9

2.2.4 Risico's 11

2.2.5 Weerstandsvermogen 12

3 Verwacht resultaat grondexploitaties 14

3.1 Complexen 14

3.1.1 In exploitatie genomen gronden (IEGG) 14

3.1.2 Binnenkort af te sluiten complexen (BATSC) 14

3.2 Financieel resultaat complexen 15

3.2.1 Totaal beeld 15

3.2.2 Inleiding 16

3.2.3 In exploitatie genomen gronden 16

3.2.4 Binnenkort af te sluiten complexen 17

3.2.5 Toekomstige exploitaties (voorbereidingskredieten) 17

3.2.6 Resumé financieel overzicht complexen 18

3.3 Analyse resultaten complexen 19

3.3.1 Analyse resultaten woningbouw ... 19
3.3.2 Analyse resultaten bedrijventerreinen en kantoren ... 21
3.3.3 Analyse resultaten herstructurering ... 22
3.3.4 Analyse resultaten particuliere grondexploitaties ... 23
3.3.5 Analyse resultaten binnenkort af te sluiten complexen ... 23
3.3.6 Analyse resultaten toekomstige exploitaties ... 23
3.4 Financieel resultaat gronden Materiële Vaste Activa (MVA) ... 24
3.4.1 Verloop boekwaarde MVA-gronden ... 24
3.4.2 Waardering Voorraad-gronden per 31-12-2016 ... 25
3.4.3 Jaarlijks exploitatieresultaat Voorraad-gronden ... 25
3.4.4 Jaarlijks exploitatieresultaat erfpachtgronden en recht van opstal ... 26
4 Reserves, voorzieningen en bestemmingsreserve Vastgoed ... 27
4.1 Reserve Vastgoed ... 27
4.1.1 Reserve Vastgoed per 31-12-2016 ... 27
4.1.2 Ontwikkeling reserve Vastgoed komende 4 jaar ... 28
4.2 Voorziening Vastgoed ... 29
5 Risico's in relatie tot weerstandsvermogen ... 30
5.1 Risico's ... 30
5.1.1 Projectgebonden risico's ... 30
5.1.2 Economische risico's ... 33
5.2 Weerstandsvermogen ... 35
5.2.1 Aanwezige weerstandscapaciteit ... 35
5.2.2 Vereiste weerstandscapaciteit ... 36
5.2.3 Weerstandsvermogen ... 37
Bijlage 1: Nota van Uitgangspunten Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 ... 38

Inleiding

Voor u ligt de Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV) 2017. De MPV doet verslag van de financiële effecten van het gevoerde beleid. Beleidskeuzes over het faciliteren van initiatieven in het ruimtelijk domein, visies, plannen en projecten vinden plaats in de daarvoor geëigende gremia. De uitkomsten van de MPV kunnen vanzelfsprekend wel belangrijke input zijn voor eventuele beleidswijzigingen.

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt aangegeven welke inhoudelijke gegevens gewijzigd zijn en waar deze in de MPV terug te vinden zijn.

Hoofdstuk 2 begint met de samenvatting en conclusies. In dit hoofdstuk wordt informatie gegeven over de context van de MPV en een samenvatting van de financiële stand van zaken. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens verder met een gedetailleerde onderbouwing van de resultaten van de complexen. Vervolgens gaat hoofdstuk 4 in op de reserve Vastgoed, de voorziening en de bestemmingsreserve Vastgoed.

In hoofdstuk 5 van dit document wordt uitgebreid stilgestaan bij de methode voor het bepalen van de risico's en het weerstandsvermogen. Daarbij wordt de relatie tussen deze twee begrippen uitgelegd. Dit beleid is verankerd in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

De MPV wordt ondersteund met verschillende bijlagen, zoals de afzonderlijke grondexploitaties van alle complexen, resultaat erfpachtgronden en recht van opstal e.a.. De bijlagen worden als apart document bijgevoegd.

2 Samenvatting en conclusies

2.1 Context MPV

Het afgelopen jaar kenmerkt zich vooral doordat er weer beweging komt in de markt, zeker voor woningbouw en bedrijvigheid. De norm in Hessenpoort is gehaald en het herstel in de woningmarkt zet zich door, en zeker in Zwolle met 17% meer woningbouwverkopen[1] t.o.v. een jaar eerder. De nieuwbouw aan woningen laat een goede stijging zien en zet zich door in 2017. Dit rapport geeft een weerslag van de stand van zaken per 1-1-2017. De kaders hiervoor zijn door u in de nota van uitgangspunten MPV 2017 vastgelegd. Voor het meer beleidsmatige en strategische aspect rond de MPV worden in het raadsvoorstel alle belangrijke ontwikkelingen kort en bondig toegelicht. Deze MPV 2017 is anticiperend op de vastgoed ontwikkelingen, waarbij reële prognoses het uitgangspunt zijn. Dit is ook het eerste jaar na de crisis dat er geen afboekingen nodig zijn op vastgoedprogramma's, sterker nog, er is sprake van versnelling in de uitgifte, vooral bij woningbouw. De verwachting voor de uitgifte van bedrijventerreinen (Hessenpoort) in 2017 zijn goed te noemen.

Verder is er in 2016 veel aandacht geweest voor de aanscherping van de wet- en regelgeving vanuit de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de invoering van de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016. Dit komt op diverse onderdelen terug in deze rapportage. Dit jaar hebben we ook een eerste aanzet gemaakt om de MPV compacter te schrijven, aangezien een groot gedeelte reeds bij de Nota van Uitgangspunten een plaats heeft gekregen. In deze rapportage wordt geregeld over miljoenen gesproken. Indien de argumentatie c.q. situatie erom vraagt, wordt hier echter van afgeweken.

2.1.1 Grondprijzen

In 2013 heeft de raad ingestemd met het voorstel om een voorziening in te stellen van € 5,0 mln. voor grondprijsontwikkelingen t.b.v. woningbouw.
Dit bedrag is onderdeel van de Algemene Voorziening Vastgoed en opgenomen in de begroting 2017. In de MPV 2013 zijn de grondopbrengsten voor woningbouw (uitgezonderd sociale woningbouw) voor de periode van 2013 tot en met 2016 naar beneden bijgesteld. De prijsdaling was voor vier jaar (periode 2013-2016) verwerkt in de grondexploitatie Stadshagen, de uitleglocatie van Zwolle. Bij de nota van uitgangspunten MPV 2017 hebben we in hoofdstuk 4 de monitoring en analyse met u gedeeld en toegelicht. Door de stevige opwaartse beweging in de markt voor woningbouw is deze voorziening niet meer noodzakelijk. In de cijfers wordt nu zichtbaar wat de consequentie is van het laten vervallen van de voorziening op het totale financiële resultaat van Vastgoed.

2.1.2 Afsluiten grondexploitaties

In deze MPV is de grondexploitatie Prinsenpoort en Kanonsteeg / Derde Bredehoek afgesloten.

Complex binnenkort af te sluiten (BATSC)
De nog te maken kosten uit de afgesloten grondexploitaties (afgelopen jaren) zijn ondergebracht in het (verzamel) complex nog uit te voeren werken NUTVW.
De resterende nog uit te geven gronden uit de afgesloten projecten zijn tevens ondergebracht in dit complex. Uitgangspunt hierbij is dat de gronden met een reële boekwaarde worden overgeheveld. De prognose is dat de meeste werkzaamheden in 2018 zijn afgerond.
Het exploitatieresultaat van het complex BATSC bedraagt ca. € 0,3 mln. positief en is inhoudelijk terug te vinden op pagina 17.

[1] Bron NVM

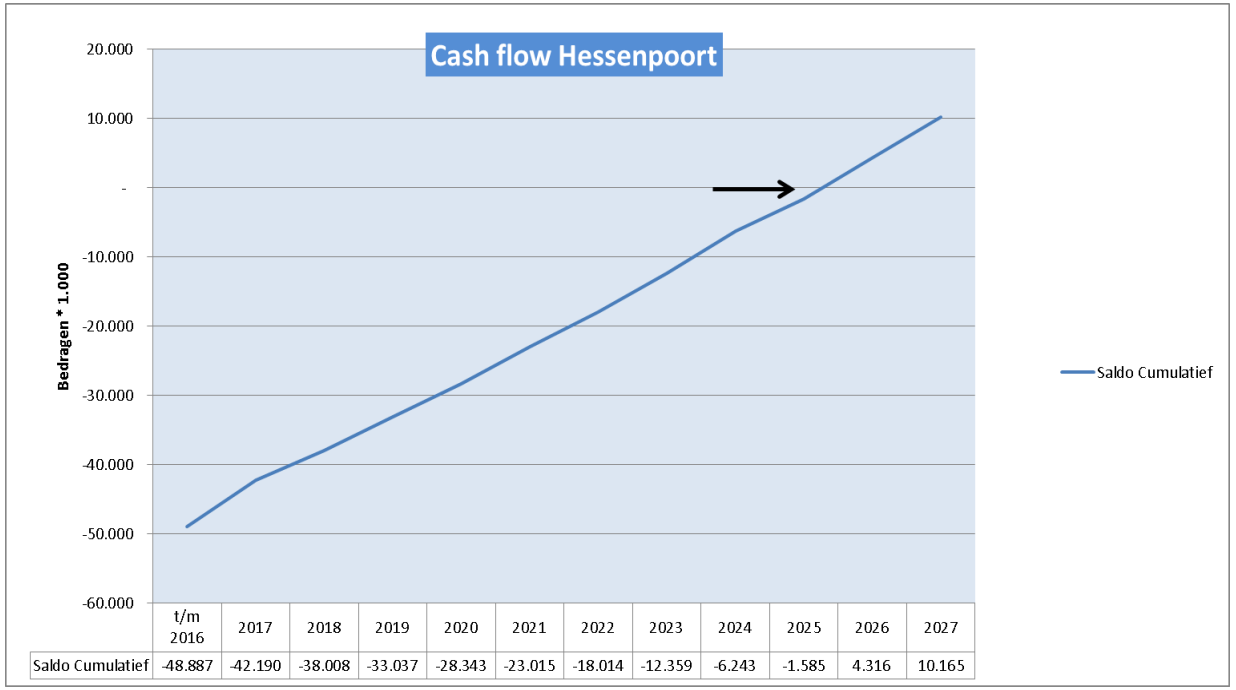
2.1.3 Wet- en regelgeving BBV

De richtlijnen van de nieuwe wetgeving zijn doorgevoerd in de grondexploitaties. Vanuit de grondexploitaties is de toekomstige afdracht aan fondsen en reserves komen te vervallen, dit is nu doorgevoerd in de cijfers. Voor de exploitaties die een looptijd hebben van langer dan 10 jaar is er (sinds vorig jaar) geen opbrengstenstijging meer gehanteerd na de periode van 10 jaar. De op termijn winstgevende grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars geven bij de herziening een reëel beeld weer dat ze binnen een periode van 10 jaar winstgevend worden. Hiermee voldoen we aan de gestelde kaders vanuit de aangescherpte wet- en regelgeving.
Voor beide projecten hebben we zowel bij de MPV 2016 als bij de nota van uitgangspunten MPV 2017 aangegeven op welke gronden we het verantwoord vinden om de grondexploitaties met een looptijd van langer dan tien jaar operationeel te houden. Deze argumentatie is meerdere keren onderwerp van overleg geweest met de accountant. De discussie met de accountant zit in dDe bewegingsvrijheid die er zit in de intepretatie van de aanscherpende regelgeving op dit onderdee van de BBV is aanleiding geweest om scherp in beeld te krijgen wat de situatie is na een fictieve periode (knip) bij 10 jaar. Voor beide projecten is de prognose dat ze binnen die periode winstgevend worden, dit met reële kaders.

2.1.3.1 Hessenpoort

De herziening van Hessenpoort geeft aan met de huidige prognoses, dat in 2026 het project winstgevend gaat worden. Dat betekent dat de huidige boekwaarde van € 48,9 miljoen de aankomende jaren snel zal afnemen en als gevolg van verkopen voor het eerst in 2026 positief zal worden. Zie de grafiek Cash flow Hessenpoort hiernaast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3, waar een toelichting wordt gegeven op het resultaat.

Concluderend kan dus gesteld worden dat de gemeente het bedrijventerrein Hessenpoort, in relatie tot de BBV richtlijnen, als zodanig volledig in stand houdt aangezien er geen aanleiding is om extra (financiële)zekerheden in te bouwen. Er zijn zelfs mogelijkheden op korte termijn om tot een beter resultaat voor de gronduitgifte te komen aangezien de kans bestaat dat de verkopen de prognose overstijgt.

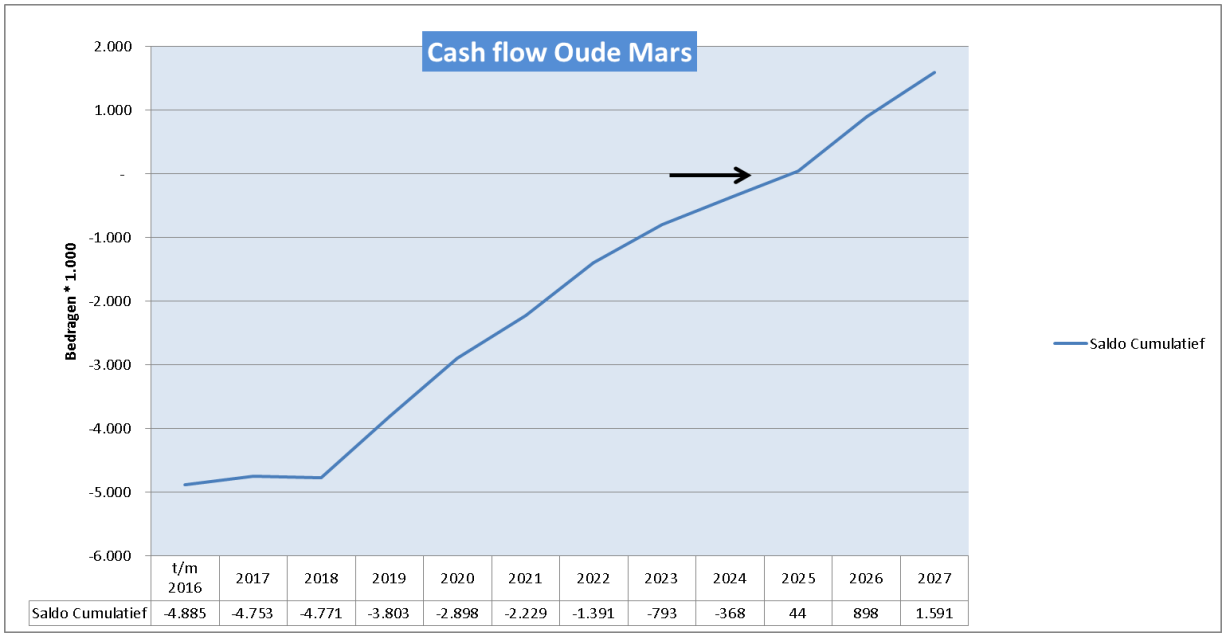

	t/m 2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo Cumulatief	-48.887	-42.190	-38.008	-33.037	-28.343	-23.015	-18.014	-12.359	-6.243	-1.585	4.316	10.165

2.1.3.2 Oude Mars

De herziening van het woningbouwproject Oude Mars geeft aan met de huidige prognoses, dat in 2025 het project haar break even point bereikt en winstgevend gaat worden. Dat betekent dat de huidige boekwaarde van € 4,9 mln. door verkopen voor het eerst winstgevend wordt met een verwacht resultaat van € 0,04 mln. in 2025 en oploopt naar een winstverwachting bij 10 jaar in 2026 van € 0,9 mln. Zie de grafiek Cash flow Oude Mars hiernaast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3, waar een toelichting wordt gegeven op het resultaat.

Concluderend kan gesteld worden dat er voldoende beheersmaatregelen zijn om de langere looptijd van Oude Mars te handhaven.

	t/m 2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo Cumulatief	-4.885	-4.753	-4.771	-3.803	-2.898	-2.229	-1.391	-793	-368	44	898	1.591

2.1.3.3 Rentecomponent in grondexploitaties

De omslagrente binnen grondexploitaties is, door de aangescherpte BBV richtlijnen, in de begroting vastgesteld op 2,1% en de disconteringsvoet op 2,0%. Dit betekent concreet dat de resultaten van de grondexploitaties met circa € 19,4 mln. toenemen, positiever worden. De voorzieningen van de grondexploitaties nemen hierdoor ook af. Echter, de lasten op de reguliere begroting nemen toe. De grootste mutaties zitten in de drie projecten Hessenpoort, Oude Mars en Stadshagen. Vervolgens neemt hierdoor het economisch risicoprofiel voor het onderdeel rente toe met € 123.000 i.v.m. het opvoeren van de rentecomponent als risico. Dat is deze MPV voor het eerst opgenomen, dit naar aanleiding van de BBV richtlijnen (besluitvorming bij de nota van uitgangspunten).

2.1.4 Wet- en regelgeving Vennootschapsbelasting (Vpb)

De regelgeving heeft per 1 januari 2016 zijn intrede gedaan. Dit betekent dat dit jaar de 1e belastingaangifte (over het jaar 2016) moet worden gedaan. De (fiscale) beginbalans voor alle grondexploitaties is opgesteld en vervolgens is op basis van het rekenmodel van PwC een inschatting gemaakt van de Vpb last in 2016 en de aankomende jaren. De berekeningen geven aan dat voor het jaar 2016 nog geen Vpb-last valt te verwachten. Echter, door de betere cijfers in het jaarresultaat van Vastgoed en de positieve prognoses, is er ook sprake van een hogere Vpb last. In 2017 kan dit oplopen naar circa € 0,7 mln. Aangezien ern og veel (landelijke) discussie is over de te hanteren discontovoet en de toerekenen van rentekosten, is dit een voorlopige aanname. Dit bedrag is niet als zodanig begroot voor het begrotingsjaar 2017. Met de huidige, relatief gunstige vastgoedcijfers, is voor de jaren vanaf 2017 zelfs sprake van een mogelijke Vpb last van tussen de € 0,6 en 0,7 mln. jaarlijks. Dat betekend dat we het beter doen dan gepland. Het project Hessenpoort veroorzaakt ca. driekwart van de verwachte vpb-last. Dit als gevolg van de sterk positieve kasstroom van het project. Door de fiscale systematiek van voortschrijdende winstneming dient nu al belasting betaald te worden over de geprognotiseerde winst van het plan. Zowel de totale Vpb last als de bijbehorende risicoparagraaf worden gepositioneerd en verantwoord binnen het programma 19 Financiering en algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Met de huidige inzichten kan de totale Vpb last in de periode tot en met 2025 voor Hessenpoort oplopen tot circa 6 mln., terwijl de winsten pas later worden gerealiseerd. Op het moment dat voor de BBV winst wordt genomen op Hessenpoort, zal een aanzienlijk deel van de winst al belast zijn in het verleden en niet nogmaals worden belast.

2.1.5 Verkoop gronden

De komende jaren wordt ingezet op de verkoop van onze eigendommen, gronden en panden. Binnen de voorraad gronden (MVA) betreft het vooral (agrarische) gronden en incidenteel nog een opstal. De opstallen van de gemeente zijn niet opgenomen in de MPV maar komen tot uitting in het Meerjaren Prognose Gebouwen (MPG). De omgevingsvisie en het gronduitgiftebeleid gaan hier de aankomende jaren meer richting aan geven.

2.2 Financiële stand van zaken

In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste financiële resultaten van de MPV 2017 die van belang zijn voor de financiële positie van Vastgoed. De paragraaf begint met een samenvattend overzicht van de resultaten binnen vastgoed. Dit zijn de resultaten van de grondexploitaties, de reserves en voorzieningen, de risico's en het weerstandsvermogen. In de volgende paragrafen zijn deze resultaten verder onderbouwd.

2.2.1 Samenvatting resultaten financiële positie grondbedrijf

In deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gegeven van de financiële positie van het grondbedrijf.

Resumé	Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2017	MPV 2016	verschil	
Resultaat grondexploitaties	82.300.000-	33.400.000-	48.900.000-	gunstiger
Reserve Vastgoed:				
Stand reserves	15.000.000-	5.300.000	20.300.000-	gunstiger
Stand voorzieningen	16.300.000	30.000.000	13.700.000-	gunstiger
Stand bestemmingsreserve	-	-	-	neutraal
Risico's vastgoedontwikkelingen	10.800.000	21.800.000	11.000.000-	gunstiger

Bovenstaande resultaten worden in de volgende paragrafen kort toegelicht. Een uitgebreide toelichting is terug te vinden in hoofdstuk 3 van dit document.

2.2.2 Resultaat grondexploitaties

Het resultaat van de grondexploitaties is met € 48,9 mln. verbeterd tot een positief resultaat van 82,3 mln..
Dit wordt met name veroorzaakt door de grondexploitatie Hessenpoort die bijna een verdubbeling van het resultaat laat zien. Tevens geven de woningbouwprojecten Stadshagen en Oude Mars een betere prognose, al is dat bij de Oude Mars vooral door de invloed van de rente. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de renteinvloed door de aangescherpte BBV richtlijnen (in de grondexploitaties van 3,5% naar 2,1%) en de disconteringsvoet 2,0% grote invloed heeft op de langjarige grondexploitaties. In hoofdstuk 3 worden de verschillen in resultaten per categorie toegelicht.

2.2.3 Reserve, voorziening en bestemmingsreserve Vastgoed

Reserves en voorzieningen		MPV 2017		MPV 2016
Reserve Vastgoed (lopende rekening)	€	15.028.233	€	5.324.390-
Voorziening Vastgoed (geoormerkt geld tekortplannen)	€	16.319.923	€	30.033.004
Bestemmingsreserve Nniegg	€	-	€	-

Reserve Vastgoed
De financiële stand van zaken van het grondbedrijf op korte termijn wordt bepaald door de reserve Vastgoed. Dit kan ook wel de lopende rekening van Vastgoed genoemd worden. De hoogte van de reserve Vastgoed wordt bepaald door stortingen en onttrekkingen. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat overgeheveld kan worden naar de Algemene Concernreserve of wat gestort moet worden vanuit de Concernreserve. De stand van de reserve Vastgoed per 31-12-2016 is € 15,0 mln. **positief,** bestaande uit het resultaat van de lopende rekening ad € 1,1 mln. positief en het vrijvallen van de voorzieningen met € 13,9 mln. positief. Aan de voorziening ten behoeve van de grondexploitaties van € 9,8 mln. per 1-1-2016 is 2,0% rente toegevoegd. De reserve vastgoed is het afgelopen jaar met € 1,2 mln. toegenomen en afgenomen met € 0,1 mln. De toename is vooral het gevolg van het resultaat van de erfpacht en verhuurde gronden met € 0,4 mln. en de verkoop en vervroegde winstneming van € 0,8 mln.. De afname betreft vooral het resultaat van het afsluiten van de grondexploitatie Wythmen en het voorbereidingskrediet Voorsterpoort. Het resultaat van de MPV 2017, op basis van het saldo op 31-12-2016, stortingen en onttrekkingen is € 1,1 mln. positief. Het jaarresultaat (overschot) wordt toegevoegd aan de reserve Vastgoed.

Voorziening Vastgoed
De voorziening Vastgoed is bedoeld voor de zogenaamde tekortplannen en de afwaardering van de vooraad gronden. Per 1 januari 2016 was een voorziening gevormd van € 30,0 mln. Aan de voorziening op de grondexploitaties wordt jaarlijks rente toegevoegd, in 2016 in totaal € 0,2 mln., wat een stand van de voorziening geeft van € 30,2 mln. per 31-12-2016. De volgende wijzigingen hebben plaatsgevonden waardoor een forse verlaging van de voorziening aan de orde is.
In de tabel hieronder is de jaarschijf 2017 vergeleken met 2016.

complexen		voorziening		
met een voorziening		2016	2017	verschil
119	Kraanbolwerk	€ 1.140.660	€ 298.123	€ 842.537-
129	Bagijneweide	€ 13.908	€ -	€ 13.908-
19/197	Stadshagen I en II	€ 7.591.644	€ -	€ 7.591.644-
281	Dorpsvisie Wythmen	€ 295.654	€ -	€ 295.654-
701	Kamperpoort	€ 602.512	€ 638.227	€ 35.715
245	Prinsenpoort	€ 125.624	€ -	€ 125.624-
271	Kanonsteeg / Derde Bredehoek	€ 34.754	€ -	€ 34.754-
283	Langenholterweg	€ 6.066	€ 6.858	€ 792
	Totaal	**€ 9.810.821**	**€ 943.208**	**€ 8.867.613-**

De voorziening sprong in de grondprijs is vrij komen te vallen, hierdoor daalt de voorziening met € 5,0 mln. Verder is de voorziening voor de toekomstige grondexploitaties met een bedrag van € 0,16 mln. komen te vervallen. Het betreft de projecten Prinsenpoort (naar de BATSC) en Kanonsteeg / Derde Bredehoek die afgesloten zijn. De voorziening van de voorraad gronden is toegenomen met € 0,16 mln.. Rekening houdend met o.a. bovenstaande wijzigingen is de benodigde voorziening per 31 december 2016 per saldo gedaald met € 13,9 mln. tot een totaal van € 16,3 mln. Een bedrag van € 13,9 mln. is gestort in de voorziening vastgoed en als voordelig resultaat gepresenteerd in de staat van Baten & Lasten. Een uitgebreide toelichting op de voorziening is te vinden in hoofdstuk 4.

Bestemmingsreserve materiële vaste activa (MVA)
De jaarlijkse exploitatielasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve exploitatie gronden. De exploitatielasten zijn vanaf 2016 opgenomen als structurele last in de begroting.

2.2.4 Risico's

Met het exploiteren van (bouw) grond zijn niet alleen grote bedragen gemoeid, er zijn ook risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden van de lopende exploitaties, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen. In het overzicht hieronder zijn de gewogen risico's van de MPV 2017 weergegeven.

Risico´s	MPV 2017	MPV 2016
Economische risico's	€ 3.664.583	€ 5.345.669
Projectgebonden risico´s (rood)	€ 3.047.063	€ 10.338.660
Projectgebonden risico's (oranje en groen)	€ 4.112.785	€ 6.128.012
Specifieke risico's	€ -	€ -
Totaal risicobedrag	**€ 10.824.430**	**€ 21.812.341**

De € 3,2 mln. aan risico's (projectgebonden en economische risico's) die specifiek op de positieve grondexploitatie Hessenpoort van toepassing zijn, moeten in bovenstaande tabel in mindering worden gebracht. Deze risico's kunnen binnen het project worden opgevangen. In de tabel hieronder zijn de gecorrigeerde gewogen risico's inzichtelijk gemaakt.

De projectgebonden risico's van de projecten Stadshagen, Hessenpoort, Kraanbolwerk, Oude Mars en de, in de voorraad gronden opgenomen onderdelen van Voorsterpoort zijn nog steeds groot te noemen met nominale (ongewogen)risico's van gemiddeld groter dan € 1,0 mln.. Van deze projecten heeft alleen Kraanbolwerk een negatief exploitatieresultaat, waarvoor uiteraard een voorziening is getroffen. Deze vijf projecten zorgen voor circa 90% deel uit van alle projectgebonden risico's.

Risico	Bedrag
Economische risico's	€ 3.664.583
Economische risico's Hessenpoort (gewogen)	€ 1.954.780-
Projectgebonden risico´s (rood) 75%	€ 3.047.063
Projectgebonden risico's (oranje) 50%	€ 3.545.660
Projectgebonden risico's (groen) 25%	€ 567.125
Projectgebonden risico's Hessenpoort (gewogen)	€ 1.294.553-
Totaal risicobedrag	**€ 7.575.097**

Het risicoprofiel waarmee het weerstandsvermogen wordt berekend was vorig jaar € 17,4 mln. en dit jaar in totaal € 7,6 mln. Dit is € 9,8 mln. lager dan bij de MPV 2016, wat grote invloed heeft op het vereiste weerstandscapaciteit.

2.2.5 Weerstandsvermogen

De hoogte van de risico's en de grootte van het weerstandsvermogen hangen nauw met elkaar samen.
Het beleid voor het weerstandsvermogen gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hieronder is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

Het berekende weerstandsvermogen in de MPV 2017 opgelopen tot een percentage van 357,6%. Dit betekent dat alle risico's gedekt kunnen worden uit de aanwezige middelen. In de tabel hieronder is een financiële weergave gegeven van bovenstaande begrippen.

Aanwezige weerstandscapaciteit			Weerstandsvermogen
Reserve Vastgoed na verrekening Voorzieningen	€	15.028.233	
Weerstandsreserve vastgoedrisico's (concern)	€	12.063.278	
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	**€**	**27.091.511**	
Vereiste weerstandscapaciteit			
Economische risico's	€	3.664.583	357,6%
Economische risico's Hessenpoort (gewogen)	€	1.954.780-	
Projectgebonden risico´s (rood) 75%	€	3.047.063	
Projectgebonden risico's (oranje) 50%	€	3.545.660	
Projectgebonden risico's (groen) 25%	€	567.125	
Projectgebonden risico's Hessenpoort (gewogen)	€	1.294.553-	
Totaal vereiste weerstandscapaciteit	**€**	**7.575.097**	

Kernpunten en conclusies:

1. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,1 mln (€ 15,0 + € 12,1 mln.). Hiertegenover staat de vereiste weerstandscapaciteit van € 7,6 mln.
2. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de vereiste weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is 3,58. Dit betekent dat alle risico's kunnen worden afgedekt en dat het overige kan worden afgedragen aan de Algemene concernreserve.
3. In de algemene concernreserve is een weerstandsreserve vastgoedrisico's van € 12,1 mln. (reserve Vastgoed).
4. De economische risico's zijn afgenomen doorat er (bijna) geen grondexploitaties dit jaar zijn toegevoegd, de resultaten uit de complexen beter zijn en bij de lopende exploitaties zitten we een jaar dichter bij de einddatum.
5. De vereiste weerstandscapaciteit (alle risico's) is t.o.v. 2016 met € 9,8 mln. gedaald (€ 17,4 - € 7,6 mln.).
6. De projectgebonden en economische risico's van de positieve grondexploitatie Hessenpoort van € 3,3 mln. (economische risico € 2,0 en projectgebonden risico van € 1,3 mln.) wordt binnen het project opgevangen.
7. De reserve Vastgoed sluit per 31-12-2016 af met een positief saldo van € 15,0 mln. (inclusief lagere voorzieningen van € 13,9 mln.). Dit bedrag wordt in de jaarrekening 2016 opgnomen.
8. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,1 mln. en het minimaal noodzakelijke bedrag is € 7,6 mln. (100% dekking van de gewogen risico's).
9. Uitgaande van een aanwezige weerstandsreserve van € 12,1 mln. en een noodzakelijke weerstandsreserve van € 10,0 (conform voorstel) is het mogelijk om een bedrag van € 2,1 mln. vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene Concernreserve.
10. In samenspraak met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 zal een voorstel worden gedaan over de exacte hoogte van het weerstandsvermogen.

3 Verwacht resultaat grondexploitaties

3.1 Complexen

Alle complexen zijn administratief ingedeeld aan de hand van 3 rubrieken. In de tabel hiernaast is dit zichtbaar gemaakt voor 2 rubrieken. De rubriek toekomstige grondexploitaties kent dit jaar geen projecten.

3.1.1 In exploitatie genomen gronden (IEGG*)*

Dit zijn complexen waar een grondexploitatie of herziening door de raad is vastgesteld. De stedenbouwkundige planvorming is minimaal in de fase van het stedenbouwkundig ontwerp beland en de eerste activiteiten in het kader van de grondexploitatie hebben plaatsgevonden. Onder deze rubriek vallen 14 projecten, het project Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Prinsenpoort zijn in 2016 afgesloten De restwerkzaamheden van Prinsenpoort is ondergebracht in het complex 504 NUTVW.

3.1.2 Binnenkort af te sluiten complexen (BATSC)

De meeste projecten in deze rubriek worden binnenkort afgesloten. Voor resterende werkzaamheden is er het complex Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTVW), waar een gering aantal werkzaamheden in is opgenomen. De verwachting is dat deze complexen in 2018 kunnen worden afgesloten. Voor het project Oosterenk-Watersteeg is in het kader van het Tijdelijk Anders Gebruik (TAG) een huurovereenkomst gesloten voor een periode van 10 jaar. Ondanks de langere looptijd is ervoor gekozen om dit complex toch in de BATSC tge houden.

Overzicht projecten	
In exploitatie genomen	
67	Oude Mars
119	Kraanbolwerk
129	Bagijneweide
133	Stinspoort
19/197	Stadshagen I en II
283	Langenholterweg
337	Krasse knarren
11	Marslanden Zuid
289/312	Hessenpoort
701	Kamperpoort
269	Vrolijkheid (Herstructurering)
313	Geert Groottestraat
335	Wipstrikkerallee
247	Campus Windesheim
Binnenkort af te sluiten complexen	
59	Noordereiland
123	Forelkolk
504	Complex NUTVW

3.2 Financieel resultaat complexen

3.2.1 Totaal beeld

De boekwaarde is het afgelopen jaar afgenomen met € 5,2 mln. Het betreft het 2e jaar achtereen dat de boekwaarde met meer dan € 5,0 mln. afneemt. In de onderste tabel zijn de grootste mutaties zichtbaar gemaakt. De afname van de boekwaarde heeft enerzijds te maken met reeds gerealiseerde voorinvesteringen bij een aantal projecten waarbij een positieve cash flow in de lijn der verwachtingen ligt en anderzijds met de, boven verwachting, gerealiseerde verkoopopbrengst van bouwgrond voor woningbouw. De nog te realiseren opbrengsten hebben bijna een factor 2,5 ten opzichte van de investeringen. De nog te realiseren kosten nemen dit jaar fors af. Dit heeft met name te maken met het aanpassen van de rente van 3,5% naar 2,1% en de disconteringsvoet vn 2,0%. Dit heeft met name bij langdurige complexen impact op het resultaat. De verlaging van de nog te realiseren opbrengsten heeft als oorzaak dat een gedeelte in de boekwaarde is opgenomen in de jaarschijf 2016. Het is dus gerealiseerd. In hoofdstuk 3.3 wordt per exploitatie ingegaan op de grootste mutaties.

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde	Nog te realiseren		Exploitatieresultaat	
		kosten	opbrengsten	Eindwaarde	Startwaarde
MPV 2017	€ 64.046.999	€ 128.229.060	€ 329.042.392	€ -136.766.333	€ -82.296.524
MPV 2016	€ 69.256.388	€ 174.039.175	€ 339.658.412	€ -103.416.302	€ 33.374.359
Mutatie	€ -5.209.389	€ -45.810.115	€ -10.616.020	€ -33.350.031	€ -115.670.883

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde per 1-1-2017	boekwaarde per 1-1-2016	verschil
67 Oude Mars	€ 4.885.393	€ 5.813.328	€ 927.935
119 Kraanbolwerk	€ 3.217.621-	€ 2.111.113-	€ 1.106.508
129 Bagijneweide	€ 316.174-	€ 670.913-	€ 354.739-
133 Stinspoort	€ 990.896	€ 1.052.775	€ 61.879
19/197 Stadshagen I en II	€ 15.611.964	€ 18.588.760	€ 2.976.796
281 Dorpsvisie Wijtmen	€ -	€ 14.898-	€ 14.898-
283 Langenholterweg	€ 358.512	€ 308.175	€ 50.337-
337 Krasseknarren	€ 123.906	€ -	€ 123.906-
11 Marslanden Zuid	€ 501.248-	€ 550.431-	€ 49.183-
21 Hessenpoort	€ 48.886.614	€ 50.501.424	€ 1.614.810
701 Kamperpoort	€ 1.807.912-	€ 1.979.023-	€ 171.111-
269 Vrolijkheid (Herstructurering)	€ 1.585.811	€ 1.546.610	€ 39.201-
313 Geert Groottestraat	€ 1.021.552-	€ 22.352	€ 1.043.904
335 Wipstrikkerallee	€ 83.202-	€ 154.304-	€ 71.102-
247 Campus Windesheim	€ 674.358-	€ 660.913-	€ 13.445
245 Prinsenpoort	€ -	€ 46.508-	€ 46.508-
123 Forelkolk	€ 184.468	€ 83.491	€ 100.977-
59 Noordereiland	€ 285.563-	€ 1.479.546-	€ 1.193.983-
504 Complex NUTVW	€ 672.934-	€ 992.878-	€ 319.944-
Totaal MPV	€ 64.046.999	€ 69.256.388	€ 5.209.389

3.2.2 Inleiding

Voor elk complex wordt een begroting opgesteld. Een dergelijke grondexploitatie geeft inzicht in enerzijds de reeds gerealiseerde kosten en opbrengsten en anderzijds de nog te maken kosten en de te verwachten opbrengsten. Uit deze financiële opstelling wordt het voorgecalculeerde exploitatieresultaat bepaald op zowel startwaarde (= contante waarde per 1-1-2017) als eindwaarde. De startwaarde wordt aangegeven omdat de looptijden van de projecten verschillen. Het terugrekenen naar een startwaarde van nu maakt de projecten onderling vergelijkbaar.

3.2.3 In exploitatie genomen gronden

Deze complexen zijn onderverdeeld in de categorieën woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren, herstructurering en particuliere grondexploitaties. In de tabel hiernaast is zichtbaar wat het voorgecalculeerde exploitatieresultaat is van de 'In exploitatie genomen gronden'.

In de bijlage is per complex een berekening opgenomen van het exploitatieresultaat. Daarin zijn de reeds gemaakte kosten en opbrengsten per 1-1-2017 opgenomen en wordt daarbij inzicht gegeven in de nog te maken kosten en opbrengsten per kosten- respectievelijk opbrengstensoort per jaar.

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde per 1-1-2017	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Exploitatieresultaat Startwaarde	+ / -	eind jaar
Woningbouw						
67 Oude Mars	€ 4.885.393	€ 9.050.543	€ 24.814.084	€ 7.177.139-	winst	2037
119 Kraanbolwerk	€ 3.217.621-	€ 6.099.607	€ 2.552.834	€ 298.123	verlies	2021
129 Bagijneweide	€ 316.174-	€ 85.518	€ -	€ 226.133-	winst	2017
133 Stinspoort	€ 990.896	€ 682.196	€ 2.063.518	€ 367.907-	winst	2019
19/197 Stadshagen I en II	€ 15.611.964	€ 71.079.057	€ 87.591.876	€ 753.795-	winst	2025
283 Langenholterweg	€ 358.512	€ 658.277	€ 1.009.654	€ 6.858	verlies	2018
337 Krasseknarren	€ 123.906	€ 618.271	€ 1.624.393	€ 847.958-	winst	2018
Subtotaal woningbouw	**€ 18.436.876**	**€ 88.273.469**	**€ 106.710.345**	**€ 9.067.952-**	**winst**	
Bedrijventerreinen en kantoren						
11 Marslanden Zuid	€ 501.248-	€ 571.768	€ 1.054.782	€ 909.305-	winst	2020
21 Hessenpoort	€ 48.886.614	€ 30.087.546	€ 200.742.707	€ 71.339.570-	winst	2043
Subtotaal bedrijven en kantoren	**€ 48.385.366**	**€ 30.659.314**	**€ 201.797.488**	**€ 72.248.875-**	**winst**	
Herstructurering						
701 Kamperpoort	€ 1.807.912-	€ 6.059.703	€ 3.533.044	€ 638.227	verlies	2022
269 Vrolijkheid (Herstructurering)	€ 1.585.811	€ 58.660-	€ 2.017.257	€ 480.497-	winst	2017
313 Geert Groottestraat	€ 1.021.552-	€ 947.805	€ -	€ 70.884-	winst	2018
335 Wipstrikkerallee	€ 83.202-	€ 130.559	€ 234.961	€ 180.319-	winst	2018
285 van Pallandtmarke	€ -	€ -	€ -	€ -	neutraal	2017
Subtotaal herstructurering	**€ 1.326.856-**	**€ 7.079.407**	**€ 5.785.261**	**€ 93.472-**	**winst**	
Particuliere grondexploitaties						
247 Campus Windesheim	€ 674.358-	€ 909.738	€ 453.500	€ 205.540-	winst	2019
Subtotaal part. grondexploitaties	**€ 674.358-**	**€ 909.738**	**€ 453.500**	**€ 205.540-**	**winst**	
Totaal	**€ 64.821.028**	**€ 126.921.927**	**€ 327.692.608**	**€ 81.615.839-**	**winst**	

Kernpunten:

1. Het verwachte voorgecalculeerde exploitatieresultaat is op startwaarde € 81,6 mln. positief.
   Het saldo is als volgt opgebouwd:
   - Complexen met een verwacht positief resultaat € 82,5 mln.
   - Complexen met een verwacht negatief resultaat € 0,9 mln.
2. Voor de grondexploitaties met een verwacht verlies wordt een voorziening getroffen van in totaal € 0,9 mln.

Berekening startwaarde: ''vertalen" van de waarde van het toekomstig exploitatieresultaat naar "wat het per 01-01-2017 waard is".

3.2.4 Binnenkort af te sluiten complexen

In de tabel hiernaast staan alle complexen die binnen afzienbare tijd kunnen worden afgesloten. Op Oosterenk / Watersteeg (opgenomen onder complex NUTVW) is een contract voor een tijdelijke parkeerinvulling gesloten op de uitgeefbare gronden voor een periode van 10 jaar. Tegenover de huurinkomsten staan ook kosten voor het bouw- en woonrijpmaken. Het resultaat wordt bij de administratieve afsluiting ten gunste of ten laste van de reserve Vastgoed gebracht.

Binnenkort af te sluiten complexen	boekwaarde per 1-1-2017	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Exploitatieresultaat Startwaarde	Exploitatieresultaat + / -	eind jaar
59 Noordereiland	€ 285.563-	€ 274.554	€ 281.732	€ 287.001-	winst	2017
123 Forelkolk	€ 184.468	€ 163.073	€ 412.694	€ 63.875-	winst	2017
504 Complex NUTVW	€ 672.934-	€ 884.893	€ 662.954	€ 322.170-	winst	2026
Totaal af te sluiten complexen	**€ 774.029-**	**€ 1.322.520**	**€ 1.357.380**	**€ 673.047-**	**winst**	

Kernpunten:

1. Het verwachte exploitatieresultaat is op startwaarde € 0,7 mln positief.
2. Voor de nog uit te voeren werkzaamheden (NUTVW) in een aantal projecten die de afgelopen jaren zijn afgesloten is een complex geopend. De kosten van deze werkzaamheden leiden tot een complex met een verwachte winst van € 0,3 mln.
3. Tussentijdse winstname bij de projecten Noordereiland en Rood voor Rood (totaal € 626.000 ten gunste van het jaarresultaat) beinvloeden het resultaat.
4. Het verwachte positieve resultaat (prognose) daalt van € 1.374.000 naar € 673.000, zie hiervoor punt 3.

3.2.5 Toekomstige exploitaties (voorbereidingskredieten)

Bij het besluit van de nota van uitgangspunten 2017 zijn de projecten Prinsenpoort en Kanonsteeg / Derde Bredehoek komen te vervallen. Er zijn verder geen toekomstige exploitaties opgenomen.

Kernpunten:

1. Per 01-01-2017 is het resultaat van alle voorbereidingskredieten nihil.
2. Beide complexen zijn afgesloten. De boekwaarde van Kanonsteeg / Derde Bredehoek is ten laste van het jaarresultaat gebracht. De restwerkzaamheden van Prinsenpoort zijn in het complex NUTVW opgenomen.

3.2.6 Resumé financieel overzicht complexen

Paragraaf 3.2 wordt afgesloten met een samenvattend financieel overzicht van de complexen. Zoals weergegeven in de tabel hiernaast is het totaalresultaat van de complexen ten opzichte van de MPV 2016 met € 48,9 mln. gestegen tot een bedrag van € 82,3 mln. De grootste oorzaak zitten in de complexen Oude Mars, Stadshagen en Hessenpoort.

Resumé	Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2017	MPV 2016	verschil	
In exploitatie genomen gronden	81.600.000-	32.200.000-	49.400.000-	gunstiger
Binnenkort af te sluiten complexen	700.000-	1.400.000-	700.000	ongunstiger
Toekomstige exploitaties	-	200.000	200.000-	gunstiger
Totaal	**82.300.000-**	**33.400.000-**	**48.900.000-**	**gunstiger**

Indien we, na het herzien van alle grondexploitaties, de parameters van de vorige MPV (MPV 2016) fictief in de berekening opnemen, dat zal het resultaat met € 26,5 mln. naar beneden worden gecorrigeerd. Dit betekent concreet dat het aanpassen van de parameters, zoals vastgesteld in de nota van uitgangspunten een voordelig effect heeft van € 26,5 mln in de grondexploitaties. Dit is een resultaat op termijn en dit heeft met name te maken met de rente c.q. disconteringsvoet die wettelijk moet worden gehanteerd.

In paragraaf 3.3 worden de verschillen verder verklaard, waarbij ingegaan wordt op de individuele grondexploitaties.

3.3 Analyse resultaten complexen

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het verschil in resultaat van de complexen tussen de MPV 2016 en de MPV 2017. De parameters en programmatische aanpassingen zoals opgenomen in de nota van uitgangspunten MPV 2017 zijn doorvertaald naar de complexen.

In paragraaf 3.3.1 tot en met 3.3.5 worden de verschillen per project verklaard.

Kernpunten:

1. Voor een aantal projecten geldt dat de fundamentele wijzigingen tussentijds met de raad gedeeld zijn. Dat geldt onder andere voor het project Stadshagen en Noordereiland.
2. Bij de herziening in het kader van de MPV 2017 zijn voorafgaand voor alle projecten een aantal uitgangpunten vastgesteld, zijnde grondprijzen, programma's en parameters (rente, kostenstijging, opbrengstenstijging).
3. De nieuwe BBV richtlijnen zijn in de complexen doorgevoerd.
4. De afdracht aan de reserve Stadsuitleg is per 1-1-2016 komen te vervallen.
5. De afdracht aan het fonds kunst 1% vervalt per 1-1-2016. Maatwerk binnen het project is nog wel mogelijk.

3.3.1 Analyse resultaten woningbouw

Oude Mars

Het voordelige exploitatieresultaat van Oude Mars is verbeterd met € 3,5 mln. tot € 7,2 mln. per 1-1-2017. Deze verbetering is met name te danken aan de aanpassing van de parameters rente en inflatie van circa € 3,0 mln., het verhogen van de opbrengsten van gronden van € 0,2 mln., het vervallen van het fonds stadsuitleg met € 0,5 mln. en vermindering van de civieltechnische werken met € 0,2 mln. De verwachting is dat de V&T kosten gaan stijgen met € 0,3 mln.

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2017	MPV 2016	Verschil	
Woningbouw					
67	Oude Mars	7.177.139-	3.649.836-	3.527.303-	gunstiger
119	Kraanbolwerk	298.123	1.140.660	842.537-	gunstiger
129	Bagijneweide	226.133-	13.908	240.041-	gunstiger
133	Stinspoort	367.907-	354.236-	13.671-	gunstiger
19/197	Stadshagen I en II	753.795-	7.591.644	8.345.439-	gunstiger
281	Dorpsvisie Wythmen	0-	295.654	295.655-	gunstiger
283	Langenholterweg	6.858	6.066	792	ongunstiger
337	Krasseknarren	847.958-	-	847.958-	gunstiger
Subtotaal		**9.067.952-**	**5.043.860**	**14.111.812-**	**gunstiger**

Kraanbolwerk

Ten opzichte van 2016 laat Kraanbolwerk een minder negatief resultaat zien van € 0,84 mln. en sluit nog het een gering tekort van op € 0,30 mln.
Het verschil wordt met name veroorzaakt doordat de bodemsanering met circa € 0,5 mln. meeviel en dat het project in aanmerking komt voor subsidie IJssel Vecht Delta van € 0,3 mln.

Bagijneweide

Het resultaat is € 0,24 mln. gunstiger. Het resultaat verbeterd van € 0,014 mln. negatief tot € 0,226 mln. positief, waardoor er geen voorziening meer noodzakelijk is. De verbetering komt bijna geheel voor rekening van de lagere kosten voor het woonrijpmaken als gevolg van lagere inschrijvingen en vervallen van stelposten. Daarnaast dalen de kosten van voorbereiding.

Stinspoort
Het eindresultaat in de MPV 2017 is € 0,37 mln. voordelig. Het resultaat is ten opzichte van de MPV 2016 iets gestegen.
Vnl. oorzaak hiervan: eerdere verkoop van een kavel hetgeen leidde tot lagere rentelasten en iets lagere inzet/uren medewerkers.
Het bedrijfsverzamelgebouw aan de Voorsterweg gaat niet meer ontwikkeld worden en de 4 woon-werkkavels die ernaast liggen zijn ook niet verkocht.
Voor deze locatie is een aantal scenario's uitgewerkt en worden in het eerste halfjaar aan het bestuur voorgelegd.
Per begin 2017 resteren er voor de periode tot en met 2019 nog 9 kavels, plus een kavel voor het bedrijfsverzamelgebouw dat herontwikkeld gaat worden.

Stadshagen
Het resultaat is met € 8,4 mln. verbeterd, van € 7,6 mln. negatief naar € 0,8 mln. positief. Hierdoor is er geen voorziening meer noodzakelijk.
De kosten voor het bouw- en woonrijpmaken vallen ten opzichte van de ramingen mee. Door de aantrekkende vastgoedmarkt verbetert de afzet en worden hogere grondprijzen gerealiseerd. De renteparameter is verlaagd ten opzichte van 2016 dat leidt, in combinatie met de versnelling van de productie, tot aanzienlijk lagere financieringskosten. De kosten van het bouw- en woonrijpmaken dalen met circa € 2,8 mln. doordat minder werkzaamheden noodzakelijk bleken dan in de ramingen waren voorzien, er zijn voordelige inschrijvingen en er heeft een verlaging van een aantal stelposten plaatsgevonden. Daarnaast dalen de ramingen voor OZB, onvoorzien en aanbestedingsvoordelen met € 1,1 mln. De ramingen stijgen echter voor de plankosten, de bijdrage voor het nationaal landschap, de herprofilering van de Oude Wetering en het exploitatieresultaat deelgebied De Tippe met € 1,5 mln. Door de aantrekkende markt stijgen de verwachtte grondopbrengsten met € 2,0 mln. De aangepaste parameters in combinatie met de versnelling leiden tot een positief effect van € 4,0 mln. De belangrijkste verbetering wordt veroorzaakt door de rente, met een voordeel van € 1,9 mln. De visie voor het deelgebied Breezicht is vastgesteld. In de loop van 2017 wordt Breezicht inclusief een grondexploitatie aan de gemeenteraad aangeboden. De belangstelling voor de gronden Scholtensteeg neemt toe, maar leidt vooralsnog niet tot transacties.

Dorpsplan Wythmen
De grondexploitatie is afgeloten en de boekwaarde is ten laste van het jaarresultaat van vastgoed gebracht. Het vervolg zal plaatsvinden middels een kredietvoorstel, gebaseerd op private ontwikkeling waar een anterieure overeenkomst wordt aangegaan.

3.3.2 Analyse resultaten bedrijventerreinen en kantoren

Marslanden Zuid
Het voordelige exploitatieresultaat van het project Marslanden Zuid is met € 0,9 mln. nagenoeg gelijk met vorig jaar. Er hebben zich geen belangrijke wijzigingen voorgedaan.

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2017	MPV 2016	Verschil	
Bedrijventerreinen en kantoren					
11	Marslanden Zuid	909.305-	842.755-	66.550-	gunstiger
21	Hessenpoort	71.339.570-	36.535.701-	34.803.869-	gunstiger
Subtotaal bedrijven en kantoren		**72.248.875-**	**37.378.458-**	**34.870.417-**	**gunstiger**

Hessenpoort
Het eindresultaat is € 71,3 mln. positief. Het resultaat is met € 34,8 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Als gevolg van de toenemende marktvraag is de fasering van uitgifte van kavels aangepast. De gerealiseerde uitgifte in 2016 en de verwachte uitgifte in 2017 zorgen dat de looptijd van de exploitatie met twee jaar is verkort tot 2043.

De aanpassing van de parameters voor rente, kosten- en opbrengstenstijging in combinatie met de wijzigingen in de kosten, opbrengsten en fasering is de belangrijkste oorzaak voor de verbetering van het resultaat. De totale rentelast is afgenomen met € 4,7 mln. en de geraamde kosten- en opbrengstenstijging heeft een positief effect van € 9,1 mln.

Als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving BBV is de bijdrage stadsuitleg á € 3,4 mln. komen te vervallen. De raming voor bouw- en woonrijpmaken is geactualiseerd en de kosten zijn met € 1,7 mln. afgenomen. Deze afname wordt veroorzaakt doordat een werkzaamheden reeds zijn uitgevoerd maar in de raming nog waren voorzien en een aantal kostenposten zijn aangepast naar huidige inzichten. Door de afname van de kosten voor bouw- en woonrijpmaken zijn ook de geraamde kosten voor onvoorzien en aanbestedingsvoordelen 0,4 mln. lager geraamd. De kosten voor plankosten en OZB zijn met 0,4 mln. gestegen.

3.3.3 Analyse resultaten herstructurering

Kamperpoort

De geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort bestaat enerzijds uit de grondexploitatie Katwolderplein en anderzijds uit de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort-Midden (bestaande uit diverse deelcomplexen). In de MPV wordt alleen de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort gepresenteerd. Het exploitatieresultaat is nagenoeg gelijk met vorig jaar. De actualisatie van de grondexploitatie is in voorbereiding en zal, conform de aankondiging in de Nota van Uitgangspunten 2017, medio 2017 ter vaststellling worden aangeboden. Het resultaat van dit project zal naar verwachting een positieve wending krijgen.

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2017	MPV 2016	Verschil	
Herstructurering					
701	Kamperpoort	638.227	602.512	35.715	ongunstiger
269	Vrolijkheid (Herstructurering)	480.497-	162.913-	317.584-	gunstiger
313	Geert Groottestraat	70.884-	1-	70.883-	gunstiger
335	Wipstrikkerallee	180.319-	50.940-	129.380-	gunstiger
Subtotaal herstructurering		**93.472-**	**388.659**	**482.132-**	**gunstiger**

Vrolijkheid

De herinrichting van het openbaar gebied is, op het bouwrijp maken van de laatste kavel na, volledig opgeleverd. De nog uit te geven kavels zijn vooralsnog voor wat betreft de fasering opgenomen voor 2017, dit in verband met aanvullende (contract) afspraken met de ontwikkelende partij over afname van de grond. Het totale resultaat neemt toe met € 0,3 mln.. De afronding zal exploitatie technisch in 2017 plaatsvinden nadat de feitelijke grondafname is gerealiseerd. Het risicoprofiel blijft gehandhaafd, aangezien er op dit onderdeel geen mutaties hebben plaatsgevonden.

Wipstrikkerallee

Het resultaat is € 0,13 mln. gunstiger. Het resultaat verbeterd van € 0,05 mln. positief naar € 0,18 mln. positief. De kosten van het bouw- en woonrijpmaken vallen lager uit door goedkope inkoop van materialen. De stelpost voor aanpassingen van omliggende panden is vervallen. Tevens vallen de plankosten lager uit.

3.3.4 Analyse resultaten particuliere grondexploitaties

Campus Windesheim
Het afgelopen jaar hebben er geen activiteiten plaatsgevonden. Het exploitatieresultaat van het project Campus Windesheim nagenoeg gelijk gebleven. Het exploitatieresultaat op startwaarde bedraagt circa € 0,21 mln. voordelig.

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2017	MPV 2016	Verschil	
Particuliere grondexploitaties					
247	Campus Windesheim	205.540-	214.377-	8.837	ongunstiger
Subtotaal part. grondexploitaties		**205.540-**	**214.377-**	**8.837**	**ongunstiger**

3.3.5 Analyse resultaten binnenkort af te sluiten complexen

Noordereiland
Het resultaat van dit complex neemt af met € 0,18 mln.. De oorzaak hiervan zit in de tussentijdse winstname, conform vigerend beleid, van € 268.000 die in 2016 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed is gebracht. Verkorting van de looptijd zorgt voor lagere rente inkomsten en de opbrengsten nemen toe met circa € 0,1 mln. i.v.m. een hogere verwachte subsidie in het kader van de sanering. De afrondende acties zijn binnen dit complex opgenomen.

Binnenkort af te sluiten complexen		Exploitatieresultaat per 1-1-2017			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2017	MPV 2016	verschil	
59	Noordereiland	287.001-	465.714-	178.713	ongunstiger
123	Forelkolk	63.875-	46.433-	17.443-	gunstiger
504	Complex NUTVW	322.170-	862.275-	540.105	ongunstiger
Totaal af te sluiten complexen		**673.047-**	**1.374.422-**	**701.375**	**ongunstiger**

Complex NUTVW
De samengestelde grondexploitatie van de binnenkort af te sluiten projecten is naar beneden bijgesteld met circa € 0,5 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de winstneming van het project Rood voor rood van € 0,36 mln.. Verder zijn de nog te realiseren kosten van Prinsenpoort voor het eerst in dit complex opgenomen. Hierdoor vervalt de getroffen voorziening van € 125.000. Het exploitatieresultaat op startwaarde bedraagt circa € 0,32 mln. voordelig. Door de hierboven genoemde mutaties is het exploitatieresultaat lager dan in 2016, echter hierdoor is een voorziening komen te vervallen (Prinsenpooort van € 125.000) en is er een winstneming geweest van Rood voor rood van € 359.000).

3.3.6 Analyse resultaten toekomstige exploitaties

De complexen Prinsenpoort en Kanonsteeg / Derde Bredehoek komen niet meer terug in deze rapportage. Het complex Prinsenpoort is afgesloten en de restwerkzaamheden zijn ondergebracht in het complex NUTVW. De locatie Kanonsteeg / Derde Bredehoek is inmiddels opgenomen in het project versnellingsactie sociale huurwoningen waarvoor een krediet beschikbaar is gesteld. De boekwaarde (nagenoeg nihil) en de voorziening van € 35.000 is ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed gebracht.

3.4 Financieel resultaat gronden Materiële Vaste Activa (MVA)

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de nota van uitgangspunten de gronden, conform de overgangsregeling van de BBV richtlijn m.b.t. de waardering, aangewezen en gerangschikt onder de materiële vast activa. Het toerekenen van rente en andere kosten is niet meer toegstaan en wordt via de begroting opgevangen.

3.4.1 Verloop boekwaarde MVA-gronden

De gemeente Zwolle rubriceert de gronden onder de materiële vaste activia als investeringen met een economisch nut.
Deze rubriek hebben we vervolgens onderverdeeld in:

- Toekomstige exploitaties
- Strategisch grondbezit
- Te verkopen terreinen en uit te nemen gronden.

In de tabel hiernaast zijn de mutaties weergegeven en is de boekwaarde per 31-12-2016 in de laatste kolom zichtbaar.

Kernpunten:

1. De voorraad gronden is per saldo afgenomen met ca. 88.000 m², het betreft administratieve correctie, aan- en verkoop van enkele gronden.
2. Ingaande 2016 worden er geen kosten meer geactiveerd op de boekwaarde.
3. De hoeveelheid gronden met een stellig voornemen, in totaal 144,1 ha heeft een totale boekwaarde van € 39,0 mln., wat een m2 prijs is van € 27,03. Deze gronden worden op termijn in ontwikkeling genomen.
4. Het overige stategisch grondbezit heeft een boekwaarde van € 23,9 mln. Met een totale oppervlakte van 577,7 ha is dit een bedrag van € 4,15 per m2
5. De totale boekwaarde van de voorraad gronden is in 2016 gedaald met € 270.000 door oa de aan- en verkoop van grond;
6. Het in 2016 aangekochte perceel zal in 2017 weer worden verkocht.

Project		Stand per 1-1-2016			Mutaties 2016		Stand per 31-12-2016		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Toekomstige grondexploitaties									
48100021	Toekomstige exploitaties	€ 17.035.561	155.678	€ 109,43	€ 176.379-	13.737	€ 16.859.182	169.415	€ 99,51
	rubriek stellig voornemen	€ 22.167.272	1.273.722	€ 17,40	€ 70.963-	2.014-	€ 22.096.308	1.271.708	€ 17,38
Totaal Nnieg-gronden		**€ 39.202.833**	**1.429.400**	**€ 27,43**	**€ 247.343-**	**11.723**	**€ 38.955.490**	**1.441.123**	**€ 27,03**

Project		Stand per 1-1-2016			Mutaties 2016		Stand per 31-12-2016		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Strategisch grondbezit									
48100031	Verpachtingen korter dan 6 jaar	€ 6.345.296	2.416.809	€ 2,63	€ -	80.868-	€ 6.345.296	2.335.941	€ 2,72
48100032	Verpachtingen langer dan 6 jaar	€ 681.406	972.456	€ 0,70	€ 28.862-	19.241-	€ 652.544	953.215	€ 0,68
48100033	Diverse bezittingen	€ 718.832	18.006	€ 39,92	€ -	-	€ 718.832	18.006	€ 39,92
48100037	Strategisch bezit bebouwd	€ 14.730	7.317	€ 2,01	€ -	48	€ 14.730	7.365	€ 2,00
48100038	Dijklanden	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05	€ -	-	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05
48100039	Vechtpoort	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57	€ -	-	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57
48100040	NS Gronden	€ -	167.380	€ -	€ -	16	€ -	167.396	€ -
Subtotaal Strategisch grondbezit		**€ 23.963.939**	**5.867.709**	**€ 4,08**	**€ 28.862-**	**100.045-**	**€ 23.935.078**	**5.767.664**	**€ 4,15**
Te verkopen terreinen / uit te nemen									
48100042	Overig	€ 6.996	9.309	€ 0,75	€ -	-	€ 6.996	9.309	€ 0,75
Subtotaal overige bezittingen		**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**	**€ -**	**-**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**
Totaal voorraad-gronden		**€ 23.970.935**	**5.877.018**	**€ 4,08**	**€ 28.862-**	**-100.045**	**€ 23.942.074**	**5.776.973**	**€ 4,14**

Project	Stand per 1-1-2016			Mutaties 2016		Stand per 31-12-2016		
	boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Totaal gronden	**€ 63.173.768**	**7.306.418**	**€ 8,65**	**€ 276.204-**	**-88.322**	**€ 62.897.564**	**7.218.096**	**€ 8,71**

3.4.2 Waardering Voorraad-gronden per 31-12-2016

Op basis van de eerder vastgestelde waarderingsgrondslagen is de waarde van de onroerende zaken afgezet tegen de boekwaarde van de gronden. Voor de gronden/objecten waarvan de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde wordt een voorziening getroffen. In 2015 zijn externe taxaties gedaan voor de waarderingsgrondslag van de gronden. Het is de bedoeling om eens per twee jaar deze externe taxaties te doen. Dit betekent dat de waardering van de gronden overeenkomt met die van 2015. Voor de verpachte gronden is op perceelsniveau de waarde bepaald en is er een contractclaim opgenomen. Daarnaast zijn de gronden die intern overgedragen worden naar beheer openbare ruimte op € 0 gewaardeerd. Dit leidt tot een hogere voorziening van circa € 0,2 mln.. De benodigde voorziening is berekend op € 15,4 mln.

Project		Stand per 1-1-2016 boekwaarde	m²	bw per m²	Waardering per 31-12-2016 per m²	Totaal	Te treffen voorziening
Toekomstige grondexploitaties							
48100021	Toekomstige exploitaties	€ 17.035.561	155.678	€ 109,43	€ 133,75	€ 22.659.415	€ 3.625.577
	rubriek stellig voornemen	€ 22.167.272	1.273.722	€ 17,40	€ 22,74	€ 28.917.774	€ -
Totaal Nnieg-gronden		**€ 39.202.833**	**1.429.400**	**€ 27,43**	**€ 35,79**	**€ 51.577.189**	**€ 3.625.577**

Project		Stand per 1-1-2016 boekwaarde	m²	bw per m²	Waardering per 31-12-2016 per m²	Totaal	Te treffen voorziening
Strategisch grondbezit							
48100031	Verpachtingen korter dan 6 jaar	€ 6.345.296	2.416.809	€ 2,63	€ 4,43	€ 10.347.152	€ 1.741.927
48100032	Verpachtingen langer dan 6 jaar	€ 681.406	972.456	€ 0,70	€ 3,49	€ 3.324.726	€ 84.899
48100033	Diverse bezittingen	€ 718.832	18.006	€ 39,92	€ 45,21	€ 813.983	€ 415.271
48100037	Strategisch bezit bebouwd	€ 14.730	7.317	€ 2,01	€ 2,00	€ 14.730	€ -
48100038	Dijklanden	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05	€ 6,18	€ 3.316.130	€ 3.259.771
48100039	Vechtpoort	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57	€ 2,00	€ 3.499.030	€ 6.242.276
48100040	NS Gronden	€ -	167.380	€ -	€ 1,13	€ 188.426	€ -
Subtotaal Strategisch grondbezit		**€ 23.963.939**	**5.867.709**	**€ 4,08**	**€ 3,73**	**€ 21.504.177**	**€ 11.744.143**
Te verkopen terreinen / uit te nemen							
48100042	Overig	€ 6.996	9.309	€ 0,75	€ 14,08	€ 131.040	€ 6.996
Subtotaal overige bezittingen		**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**	**€ 14,08**	**€ 131.040**	**€ 6.996**
Totaal voorraad-gronden		**€ 23.970.935**	**5.877.018**	**€ 4,08**	**€ 3,75**	**€ 21.635.217**	**€ 11.751.139**

Project	Stand per 1-1-2016 boekwaarde	m²	bw per m²	Waardering per 31-12-2016 per m²	Totaal	Te treffen voorziening
Totaal gronden	**€ 63.173.768**	**7.306.418**	**€ 8,65**	**€ 10,14**	**€ 73.212.406**	**€ 15.376.716**

.

3.4.3 Jaarlijks exploitatieresultaat Voorraad-gronden

Voor het beheer van de in voorraad zijnde gronden worden jaarlijks exploitatielasten gemaakt. Daarnaast worden er opbrengsten gegenereerd. De exploitatielasten van de voorraad gronden worden m.i.v. 2016 verantwoord in de algemene middelen.

3.4.4 Jaarlijks exploitatieresultaat erfpachtgronden en recht van opstal

Naast de grondexploitaties worden de jaarlijkse exploitatieresultaten van de complexen verhuurde gronden, erfpachten en recht van opstal verrekend met de reserve vastgoed. De verrekeningen zien er als volgt uit:

De uitkomsten 2016 zijn beïnvloed door de volgende effecten, waarbij hiernaast in de tabel het werkelijke resultaat van 2015 en 2016 naast elkaar zijn weergegeven:

Omschrijving	Resultaat 2016	Resultaat 2015
Verhuurde gronden	€ 217.000	€ 136.000
Erfpachten	€ 229.000	€ 200.000
Recht van opstal	€ 13.000 -	€ 44.000 -
Totaal	€ 433.000	€ 292.000

Het jaarresultaat van 2016 is conform de prognose gerealiseerd, zelf nog iets beter. Het resultaat is hoger dan de begroting, echter de opbrengsten zijn conform de begroting gerealiseerd. De kosten laten een neerwaartse beweging zien door de lagere doorbelasting van de rente en door minder bestede uren en lagere externe kosten. Over dit resultaat wordt in de reserve vastgoed verantwoording afgelegd.

4 Reserves, voorzieningen en bestemmingsreserve Vastgoed

4.1 Reserve Vastgoed

De financiële stand van zaken op korte termijn wordt bepaald door de reserve Vastgoed. Dit is de lopende rekening van Vastgoed. De hoogte van de reserve Vastgoed wordt bepaald door stortingen en onttrekkingen. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat overgeheveld kan worden naar de concernreserve of wat gestort moet worden vanuit de concernreserve.

4.1.1 Reserve Vastgoed per 31-12-2016

De stand van de reserve Vastgoed per 31-12-2016 is € 15,0 mln. positief, opgebouwd uit een bedrag van € 13,9 mln. aan vrijval aan voorzieningen en € 1,1 mln. als jaarresultaat. In de tabel hiernaast is zichtbaar wat de mutaties in 2016 op het jaarresultaat zijn geweest.

Kernpunten:

1. Onder de winstafdrachten is het verkoopresultaat van € 138.000 van pand en grond aan de Händellaan 241 opgenomen,
2. In verband met de voortgang van de projecten Noordereiland en Raad voor rood heeft er een winstneming kunnen plaatsvinden van in totaal € 627.000.
3. Na de herzieningen op de grondexploitaties, het beoordelen van de mutaties en de waarde op de voorraad gronden en het vrijvallen van de voorziening sprong in de grondprijs wordt er een bedrag toegevoegd van € 13,9 mln.
4. De sloop van het pand aan de Zwartewaterallee 4-6 als claim.
5. Het afsluiten van het complex Wijthmen. De boekwaarde van € 33.000 komt ten laste van het resultaat.
6. Het voorbereidingskrediet Voorsterpoort, zoals vastgesteld in de raad van 27 maart 2014 en 1 juni 2015 is overschreden. De planvorming duurt langer dan verwacht waardoor er ook in 2016 kosten (€ 68.000) zijn gemaakt. In de raad van 23 mei 2016 is kennis genomen van het beeindigen van deonderhandelingen met het CBRE, waarbij de lopende kosten t.l.v. de reserve vastgoed komen.
7. De afdracht van de reservering woningbouw is conform raadsbesluit komen te vervallen en valt terug in de Algemene Concernreserve. Er is weinig aanspraak op gemaakt.

Reserve Vastgoed		Bedrag
Stand reserve Vastgoed per 1 januari 2016, incl. rentetoevoeging		€ 979.566
Winstafdrachten vanuit grondexploitaties		
Verkoop Handellaan 241	138.200	
Vervroegde winstneming Noordereiland	267.743	
Vervroegde winstneming Rood voor rood	359.082	
jaarresultaat vrijval voorziening vastgoed mpv 2017	13.909.297	
Subtotaal winstafdrachten		*€ 14.674.322*
Overig		
resultaat erfpacht	229.056	
resultaat verhuurde gronden	216.985	
sloop Zwartewaterallee	539.386	
Subtotaal overig		*€ 985.427*
Totaal toevoegingen		**€ 15.659.749**
Afsluiten grex canonsteeg	716	
Afsluiten grex Wythmen fase 1	33.095	
Subtotaal bijdragen grondexploitaties		*€ 33.811*
Overig		
voorbereidingskrediet Voorsterpoort 2016	68.268	
afdracht reservering dure woningbouw (conform raadbesluit, teruggestort naar AD in 2016)	900.000	
resultaat recht van opstal	12.551	
Subtotaal overig		*€ 980.819*
Totaal onttrekkingen		**€ 1.014.630**
Bij: diverse claims		
onderhoud Rietweg	57.066	
sloop Zwartewaterallee	539.386	
Subtotaal diverse claims		€ 596.452
Saldo per 31 december 2016		**€ 15.028.233**

4.1.2 Ontwikkeling reserve Vastgoed komende 4 jaar

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk toegelicht is, wordt de reserve Vastgoed gevormd door stortingen in en onttrekkingen aan de reserve. De stortingen worden voornamelijk veroorzaakt door de winsten uit complexen.

De winst wordt gestort als het complex afgesloten wordt of als er tussentijds winst genomen kan worden volgens de richtlijnen tussentijdse winstneming (raadsbesluit 13-02-2012).

Voor de aankomende jaren verwachten we enkele projecten af te kunnen sluiten waar een winst op te verwachten is. Zie de tabel hiernaast.

Complex	Resultaat 2016	Jaar afsluiting
Bagijnewijde	€ 226.000	2017
Krasse knarren[2]	€ 688.000	2018
Vrolijkheid	€ 480.000	2017
Geert Groottestraat	€ 71.000	2018
Wipstikkkerallee	€ 180.000	2018
Noordereiland	€ 287.000	2017
Forelkolk	€ 64.000	2017
Totaal	€ 1.996.000	In 2017 / 2018

Voor het jaar 2019 / 2020 staan het afsluiten van Marslanden (€ 0,9 mln. in 2020) en Stinspoort (€ 0,4 mln. in 2019) in de prognose met een winstverwachting. Verder wordt er uitgegaan van een jaarlijks positief resultaat op de exploitatie van erfpachtsgronden / verhuur van gronden van ongeveer € 0,3 mln.

Verder wordt er een positief resultaat verwacht bij de actualisatie van de uitgangspunten van het complex Kamperpoort, wat medio 2017 ter vaststelling wordt aangeboden. Nu heeft dit complex nog een voorziening van € 638.000 (zie tabel op pagina 29).

[2] In 2017 zal de inbrengwaarde van de gronden nog worden opgenomen, hier is in het resultaat reeds rekening mee gehouden.

4.2 Voorziening Vastgoed

Volgens de BBV-richtlijnen moet er in ieder geval een voorziening worden getroffen:

- Voor een project of complex waar geen sluitende grondexploitatie mogelijk is;
- Als de boekwaarde van de vooraad gronden de marktwaarde van de gronden overstijgt;

Voor grondprijsontwikkelingen (sprong in de grondprijs) in de toekomst is conform Nota van Uitgangspunten 2013 een voorziening getroffen van in totaal € 5,0 mln. Deze voorziening is, conform het besluit bij de Nota van Uitganspunten 2017 komen te vervallen. Daarnaast was voor de toekomstige complexen, waarvan naar huidige inzichten bekend is dat deze niet gaan leiden tot een sluitende grondexploitatie een voorziening getroffen. Deze voorziening van € 160.000 is komen te vervallen aangezien de projecten Prinsenpoort en Kanonsteeg / Derde Bredehoek zijn afgesloten. Per 31 december 2016 is er een bedrag aan voorzieningen nodig van € 16,3 mln. De opbouw van deze voorziening is in de tabel hiernaast weergegeven.

Te treffen voorzieningen		MPV 2017
In exploitatie genomen gronden	€	943.208
Voorziening Nniegg	€	15.376.716
Overige toekomstige exploitaties	€	-
Sprong in de grondprijs	€	-
Nieuw te treffen voorziening	**€**	**16.319.923**
Stand per 31-12-2016, incl. rentetoevoeging	€	30.229.220
Storting in reserve Vastgoed	**€**	**13.909.297-**

Kernpunten:

1. De voorzieningen voor in exploitatie genomen gronden betreft de grondexploitaties met een tekort. In de tabel hiernaast is aangegeven hoe de verlaging van de voorziening tot een bedrag van € 943.000 is opgebouwd.
2. In paragraaf 3.4.2. is beschreven hoe de € 15,4 mln. aan voorziening is opgebouwd.
3. Aan de bestaande voorziening per 1-1-2016 van € 9,8 mln. wordt over het gedeelte, voor wat betreft de grondexploitaties een rentebedrag van € 0,2 mln. (rentepercentage 2016 is 2,0%) bijgeschreven, wat resulteert in een stand van € 30,2 mln. aan voorziening per 31-12-2016.
4. Per saldo kan er € 13,9 mln. worden gestort in de Algemene Concernreserve.

complexen met een voorziening		voorziening 2016	2017	verschil
119	Kraanbolwerk	€ 1.140.660	€ 298.123	€ 842.537-
129	Bagijneweide	€ 13.908	€ -	€ 13.908-
19/197	Stadshagen I en II	€ 7.591.644	€ -	€ 7.591.644-
281	Dorpsvisie Wythmen	€ 295.654	€ -	€ 295.654-
701	Kamperpoort	€ 602.512	€ 638.227	€ 35.715
245	Prinsenpoort	€ 125.624	€ -	€ 125.624-
271	Kanonsteeg / Derde Bredehoek	€ 34.754	€ -	€ 34.754-
283	Langenholterweg	€ 6.066	€ 6.858	€ 792
504	Complex NUTVW		€ -	€ -
	Totaal	**€ 9.810.821**	**€ 943.208**	**€ 8.867.613-**

5 Risico's in relatie tot weerstandsvermogen

Met het exploiteren van (bouw) grond gaan niet alleen grote bedragen om, maar zijn er ook enorme risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen van de afdeling Vastgoed zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid 2009 – 2013 en de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. Bovenstaande wordt verder uitgewerkt en toegelicht in de paragrafen 5.1 en 5.2.

Vereiste weerstandscapaciteit	Bedrag
Economische risico's (totaal)	€ 3.664.583
Correctie risico's Hessenpoort	€ -1.954.780
Projectgebonden risico's:	
Rood 75%	€ 3.047.063
Oranje 50%	€ 3.545.660
Groen 25%	€ 567.125
Correctie risico's Hessenpoort	€ -1.294.553
Totaal	**€ 7.575.097**

5.1 Risico's

In deze paragraaf worden de risico's toegelicht en onderbouwd. Het gaat om de projectgebonden risico's en de economische risico's. De economische risico's worden door middel van een gevoeligheidsanalyse bepaald. Het beeld van het risicoprofiel, met een totaalbedrag van circa € 7,6 mln., als basis voor de vereiste weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

5.1.1 Projectgebonden risico's

Ieder project kent eigen projectgebonden risico's. Die zijn per project bepaald door de projectorganisatie. Het bepalen van deze risico's gebeurt door gebruik te maken van de Handreiking Risicomanagement Projecten en het bijbehorende model risicoscan. We onderscheiden hoge risico's (code rood), middelgrote risico's (code oranje) en lage risico's (code groen).

De scan kent de volgende projectgebonden risico's:

- Financiële risico's
- Technische risico's
- Bestuurlijke en politieke risico's
- Organisatorische risico's
- Ruimtelijke risico's
- Juridische en wettelijke risico's'

Kernpunten:

1. Het risicoprofiel is voor alle projecten doorgerekend en heeft een ongewogen resultaat van € 13,4 mln. De ongewogen risico's zijn binnen de projecten met € 14,3 mln. afgenomen, wat meer dan een halvering is t.o.v. vorig jaar. Vorig jaar waren de ongewogen risico's nog € 27,7 mln.

Risico's	Totaal	Wegingsfactor	Gecorrigeerd totaal
Rood	4.062.750	75%	3.047.063
Oranje	7.091.319	50%	3.545.560
Groen	2.268.500	25%	567.125
Totaal	€ 13.422.569		€ 7.159.847

Zodra de projectrisico's gewogen zijn, conform de vastgestelde methodiek, dan ontstaat er een projectgebonden risicobedrag van € 7,6 mln. (In 2016 was dit nog € 16,5 mln.) Bij de grondexploitatie Hessenpoort, een exploitatie met een positief resultaat, kunnen de projectgebonden gewogen risico's van € 1,3 mln. binnen het projectresultaat opgevangen worden. De mutatie t.o.v. 2016 van € 0,7 mln lager wordt met name veroorzaakt door de afname van het grondprijsrisico. Het gewogen risico komt daarmee uit op € 6,3 mln. en is ten opzichte van vorig jaar met € 8,1 mln. afgenomen. In de tabel hiernaast zijn de grootste positieve mutaties in beeld gebracht. De kleinere mutaties in diverse complexen zijn, om de overzichtelijkheid te bewaren, buiten deze tabel gehouden. Hierdoor zit er gering verschil (€ 7.553.947 versus € 7.159.847) in de totaalbedragen van de hiernaast gepresenteerde tabellen.

Gewogen risico's	MPV 2017	MPV 2016	Verschil
Stadshagen	2.443.375	3.120.000	**676.625**
Voorsterpoort (Mva deel)	438.250	888.300	**450.050**
Kamperpoort Katwolderplein	60.000	746.832	**686.832**
Oude Mars	1.485.250	4.612.500	**3.127.250**
Kraanbolwerk	917.763	2.897.625	**1.979.862**
Dorpsplan Wijtmen	0	1.172.750	**1.172.750**
Langerholterweg / Geert Groote straat	43.750	403.750	**360.000**
Noordereiland	1.250	274.577	**273.327**
Totaal			**€ 7.553.947**

Hieronder worden de risico mutaties binnen de projecten kort toegelicht:

- Stadshagen: Het resultaat is met € 8,4 mln. verbeterd: van € 7,6 mln. negatief naar € 0,8 mln. positief per 1-1-2017. De nominale risico's dalen met € 875.000. De daling van € 2.857.000 wordt veroorzaakt door de afname van de verkooprisico's van woningbouw. De risico's binnen het deelproject Breezicht, de voorzieningen en het bouw- en woonrijpmaken nemen toe met circa € 2,0 mln.
- Voorsterpoort (Mva deel): De nominale risico's dalen met € 703.400, wat voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door de verlaging van de omslagrente van 3,5% naar 2,1%.
- Oude Mars: Het voordelige resultaat van Oude Mars is verbeterd met € 3,5 mln. tot bijna € 7,2 mln. per 1-1-2017. Ten opzichte van de mpv 2016 kunnen de risico's met € 4.053.000,- naar beneden worden gesteld. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat bij de MPV 2016 nog werd uitgegaan dat exploitaties langer dan 10 jaar niet meer werden toegestaan vanuit de BBV. Nu is de verwachting dat een looptijd van langer dan 10 jaar mogelijk is, mits de exploitatie na 10 jaar sluitend is ofdat er anders een voorziening is getroffen. Oude Mars bereikt in 2025 haar omslagpunt (winstgevendheid), waarin de gemaakte kosten net zo hoog zijn als de ontvangen opbrengsten. Dus dit risico is op PM gezet. Wel zijn de gevolgen van de stedenbouwkundige herverkaveling nu indicatief geschat, waardoor hiervoor met € 2.178.000 aan risico is opgenomen. Daarentegen is als kans rekening gehouden met verhoogde uitgifteprijzen gedurende 4 jaar ter grootte van € 530.000.
- Kraanbolwerk: Ten opzichte van 2016 laat Kraanbolwerk een minder negatief resultaat zien van circa € 0,8 mln. en sluit het tekort op bijna € 0,3 mln. Doordat de sanering van de grond nu is uitgevoerd, de parkeergarage wordt gebouwd en fase 3 versneld wordt afgenomen dalen de risico's met € 2,36 mln. tot € 2,14 mln.
- Langeholterweg / Geert Grootestraat: De risico's nemen af met € 360.000 door een versnelde afname van de grond.
- Dorpsplan Wythmen: De grondexploitatie is afgesloten en het resultaat is ten laste van het jaarresultaat gebracht. Het risicoprofiel neemt dan ook af met € 1,17 mln., De doorstart zal met een anterieure overeenkomst en een krediet worden begeleid en loopt niet via de MPV.
- Noordereiland: Het risicoprofiel is nagenoeg nihil, wat te maken heeft met de geringe nog resterende kosten van circa € 0,3 mln., waar ook nog opbrengsten tegenover staan. Dit jaar is voor een bedrag van € 268.000 winst genomen en ten gunste van het jaarresulaat gebracht.

5.1.2 Economische risico's

Op totaalniveau van de grondexploitaties wordt een gevoeligheidsanalyse gemaakt. Hierbij wordt gerekend met 4 variabelen oftewel 4 individuele risico's:

- Vertraging van het programma;
- stijging van de kosten;
- daling van de opbrengsten;
- rentestijging.

Bij de MPV 2016 was het economisch risicobedrag gewaardeerd op € 5,3 mln. - € 2,3 mln (Hessenpoort) € 3,0 mln. De opbouw van het risicobedrag voor dit jaar is hiernaast weergegeven. Dit komt neer op een totaal economisch risico van ca. € 3,7 mln. - € 2,0 mln (Hessenpoort) is € 1,7 mln. Het betreft een daling van € 1,3 mln. ten opzichte van vorig jaar. De ecomische risico's van Hessenpoort zijn niet opgenomen in het complex, maar kunnen worden opgevangen door het projectresultaat.

Economische risico's	Risico	Kans	Gewogen risico bedrag
Planning	1 jaar	50%	€ 568.000
Rente	201 7 - 0,2% 2018 - 0,3% 2019 - 0,4% 2020 - 0,4%	25%	€ 122.000
Kostenstijging	0,50%	50%	€ 836.000
Opbrengstenstijging	-0,25%	50%	€ 2.136.000
Correctie Hessenpoort			-/- € 1.955.000
Totaal			**€ 1.707.000**

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn;

- Het nog te investeren bedrag van alle grondexploitaties is met € 44 mln. afgenomen;
- De potentiële opbrengsten zijn in totaal met € 10 mln. verminderd;
- Er zijn (bijna) geen nieuwe projecten toegevoegd, de bestaande projecten nemen in omvang en programma langzaam af;
- De kans dat de planning niet gehaald wordt lager ingeschat (van 75% naar 50%);
- De kans dat de uitgifteprijzen niet worden gerealiseerd wordt lager ingeschat (van 75% naar 50%), dit gezien de gerealiseerde cijfers van 2016. Tevens is de prijscorrectie naar beneden bijgesteld (van 0,5% naar 0,25%);
- Dit jaar is voor het eerst de rente als economisch risico opgenomen. De oorzaak hiervoor is de lagere omlagrente (van 3,5% naar 2,1%) in de grondexploitaties, dit in het kader van de aangescherpte BBV richtlijnen is aangepast naar de gemeenelijke omslagrente. In overleg met treasury is genoemd risico ingeschat;
- Bij de grondexploitatie Hessenpoort, een exploitatie met een positief resultaat, worden de risico's, conform raadsbesluit in 2015, binnen het projectresultaat opgevangen.

Kernpunten:

1. Er is gerekend met een vertraging van het programma met 1 jaar. De kans dat deze programmavertraging zich op korte termijn ook voor zal doen wordt geschat op 50%, wat neerkomt op een gewogen risico van € 568.000;
2. Er is gerekend met een stijging van de rente (basis is 2,1%) in de grondexploitaties. Het risico hiervan is een stijging van 0,2% tot 0,4%, waarvan de kans als gering wordt ingeschat. Rekening wordt gehouden met een gewogen risicobedrag van € 122.000;
3. Er is gerekend met een stijging van de kosten met 0,5%. De kans dat deze kostenstijging zich op korte termijn daadwerkelijk ook voor zal doen wordt geschat op redelijk (50%), wat neerkomt op een gewogen risicobedrag van € 836.000
4. Er is gerekend met een daling van de opbrengstenstijging met en gemiddelde van 0,25%. De kans dat deze opbrengstendaling zich ook daadwerkelijk voor zal gaan doen wordt geschat op 50%. Dit komt neer op een gewogen risicobedrag van € 2.136.000 mln;

5.2 Weerstandsvermogen

De hoogte van de risico's en de grootte van het weerstandsvermogen hangen nauw met elkaar samen. Daarnaast moet tegenover de risico's die zich voor kunnen doen minimaal 50% dekking aanwezig zijn.

Het beleid voor het weerstandsvermogen van Vastgoed gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hiernaast is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.

Het vastgestelde beleid is terug te vinden in hoofdstuk 5 van de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

5.2.1 Aanwezige weerstandscapaciteit

De aanwezige weerstandscapaciteit wordt gevormd door een optelsom van de reserve Vastgoed en het geoormerkte geld voor het opvangen van vastgoedrisico's.

De reserve Vastgoed en de weerstandsreserve vastgoedrisico's zijn direct beschikbaar om risico's op te kunnen vangen.

Reserve Vastgoed	€
Weerstandsreserve vastgoedrisico's	€ +
Aanwezige weerstandscapaciteit	**€**

Kernpunten:

1. De *reserve Vastgoed* sluit per 31-12-2016 af met een positief saldo van € 15,0 mln.
2. De *weerstandsreserve vastgoedrisico's* ad. € 12,1 mln. is uitsluitend bedoeld voor de situatie dat financiële risico's die betrekking hebben op lopende grondexploitaties omslaan in harde verliesverwachtingen. De reserve zal dan moeten worden aangesproken om bestaande voorzieningen op de balans voor lopende exploitaties op te hogen dan wel om nieuwe voorzieningen te vormen voor lopende exploitaties. Indien een beroep op de weerstandsreserve ertoe leidt dat de weerstandsreserve op een niveau komt beneden de actueel berekende benodigde omvang moet zorg worden gedragen voor de benodigde aanvulling.
3. De *weerstandsreserve* is niet bedoeld als dekkingsreserve voor berekende tekorten van nieuwe plannen waarvoor nog geen exploitatie is vastgesteld. Het wegwerken van tekorten op nieuwe plannen dient te worden afgewogen als onderdeel van het investeringsprogramma.

Omschrijving	Bedrag
Reserve Vastgoed	15,0 mln.
Weerstandsreserve Vastgoedrisico	12,1 mln.
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	27,1 mln.

5.2.2 Vereiste weerstandscapaciteit

De vereiste weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van een optelsom van de economische risico's en de projectgebonden risico's.

De economische risico's zijn onderverdeeld in risico's als gevolg van wijzigingen in de kosten- en opbrengstenstijging en risico's als gevolg van het niet realiseren van de programma's.

De economische risico's zijn berekend op € 1,7 mln. De projectgebonden risico's zijn berekend op € 5,9 mln. Het risicoprofiel komt hiermee uit op € 7,6 mln.

Economische risico's	€
Projectgebonden risico's	€ +
***Vereiste* weerstandscapaciteit**	**€**

Omschrijving	Bedrag
Economische risico's	**1.709.803**
Projectgebonden risico's	**5..865.294**
Totaal vereiste weerstandscapaciteit	**7.575.097**

5.2.3 Weerstandsvermogen

Uiteindelijk kan het weerstandsvermogen van Vastgoed worden berekend door de aanwezige weerstandscapaciteit te delen op de vereiste weerstandscapaci- teit.

Conform beleid moet de dekkingsgraad minimaal 50% en maximaal 100% zijn. De algemene gedragslijn is dat het niet wenselijk is een weerstandsvermogen te hebben die hoger is dan 100%

De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,1 mln. Hiertegenover staat de vereiste weerstandscapaciteit van € 7,6 mln. Het resultaat van de reserve Vastgoed kan, na verrekening van de voorzieningen, worden opgevangen binnen de aanwezige weerstandscapaciteit. Dit betekent dat bij een maximale dekkingsgraad van 100% van de risico's, er een bedrag van € 19,5 mln. incidenteel kan worden afgedragen.

Omschrijving	Bedrag
Weerstandsreserve vastgoed (als onderdeel van de Algemene Reserve)	12.063.278
Jaarresultaat reserve na verrekening Voorzieningen	15.028.233
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	27.091.511

$$\frac{\text{Aanwezige weerstandscapaciteit}}{\text{Vereiste weerstandscapaciteit}} = \text{weerstandsvermogen Vastgoed}$$

In cijfers:

$$\frac{\text{Aanwezige weerstandscapaciteit} \quad € \ 27.091.511}{\text{Vereiste weerstandscapaciteit} \quad € \ 7.575.097} = 358\ \%$$

Bijlage 1: Nota van Uitgangspunten Meerjaren Prognose Vastgoed 2017

PROJECTENBOEK

Meerjaren Prognose Vastgoed 2017

Zwolle

Leeswijzer

Voor u ligt het projectenboek Meerjaren Prognose Vastgoed 2017. In vergelijking met vorig jaar is er gekozen voor een gewijzigde, meer op hoofdlijnen beschikbare informatie. Per project is er voor gekozen om op een zestal indicatoren in één oogopslag de informatie te presenteren. Om de leesbaarheid te vergroten zal per indicator, indien noodzakelijk, een korte en bondige toelichting worden gegeven.

Het eerste deel behandelt het plangebied, vervolgens gaat het over de algemene projectinformatie, het bespreekt de exploitatie cijfers en vervolgens bestaat het uit de prestatie indicatoren, wat o.a. inzicht geeft in het te realiseren programma en laat in een grafiek de cashflow van het project zien.

Plangebied:
Op de tekening is het exploitatiegebied ingetekend. De exploitatie gaat dan ook over het gebied binnen de geprojecteerde lijnen.

Algemeen:
Met het type project wordt aangegeven wat het hoofdbestanddeel is van de ruimtelijke ontwikkeling, in welke fase het project zich bevindt en wanneer de einddatum is. Met de projectcode is de verbinding met de administratie gelegd en worden de ambtelijk aan te spreken medewerkers gemeld.

Exploitatie:
Onder de totale kosten en opbrengsten zijn de gegevens van het project vermeld, dus zowel de boekwaarde als de nog te investeren kosten als de te ontvangen bedragen uit verkopen, bijdragen/subsidies. Het nominale saldo is het bedrag exclusief de tijdsinvloeden (rente, kostenstijging en opbrengstenstijging). Deze bedragen zijn afzonderlijk gepresenteerd. Het Saldo is het resultaat aan het einde van het project. De Netto contante waarde is het bedrag teruggerekend naar het moment van nu, dus 1-1-2017.

Prestatie indicatoren:

De prestatie indicatoren hebben drie te hanteren standen, t.w. rood, oranje en groen. Het uitslaan naar een bepaalde kleur vraagt om een toelichting. Het betreft een mutatie ten opzichte van vorig jaar op een van de onderdelen programma, exploitatie, capaciteit, planning en risico's. Er wordt kort en bondig onder de indicator tekstueel vermeld wat de oorzaak is van de mutatie. In de Voortgangsrapportage Projecten (VP) vind u een inhoudelijke uitgebreide toelichting van het totale project.

Programma:
In de tabel Programma wordt de gerealiseerde en nog te verwachten uitgifte van woningen of m2 grond weergegeven.

Cashflow
Het verloop van de boekwaarde tot aan het einde van het project, met de te verwachten opbrengsten en investeringen, wordt in de grafiek weergegeven.

Inhoudsopgave

1. Woningbouw

1.1	Bagijneweide	4
1.2	Kraanbolwerk	6
1,3	Oude Mars	8
1.4	Krasse Knarren	10
1.5	Langenholterweg	12
1.6	Stadshagen	14
1.7	Stinspoort	16

2. Bedrijventerreinen en Kantoren

2.1	Hessenpoort	18
2.2	Marslanden Zuid	20

3. Hestructurering

3.1	Geert Grotestraat	22
3.2	Kamperpoort	24
3.3	Vrolijkheid	26
3.4	Wipstrikkerallee	28

4 Particuliere grondexploitaties

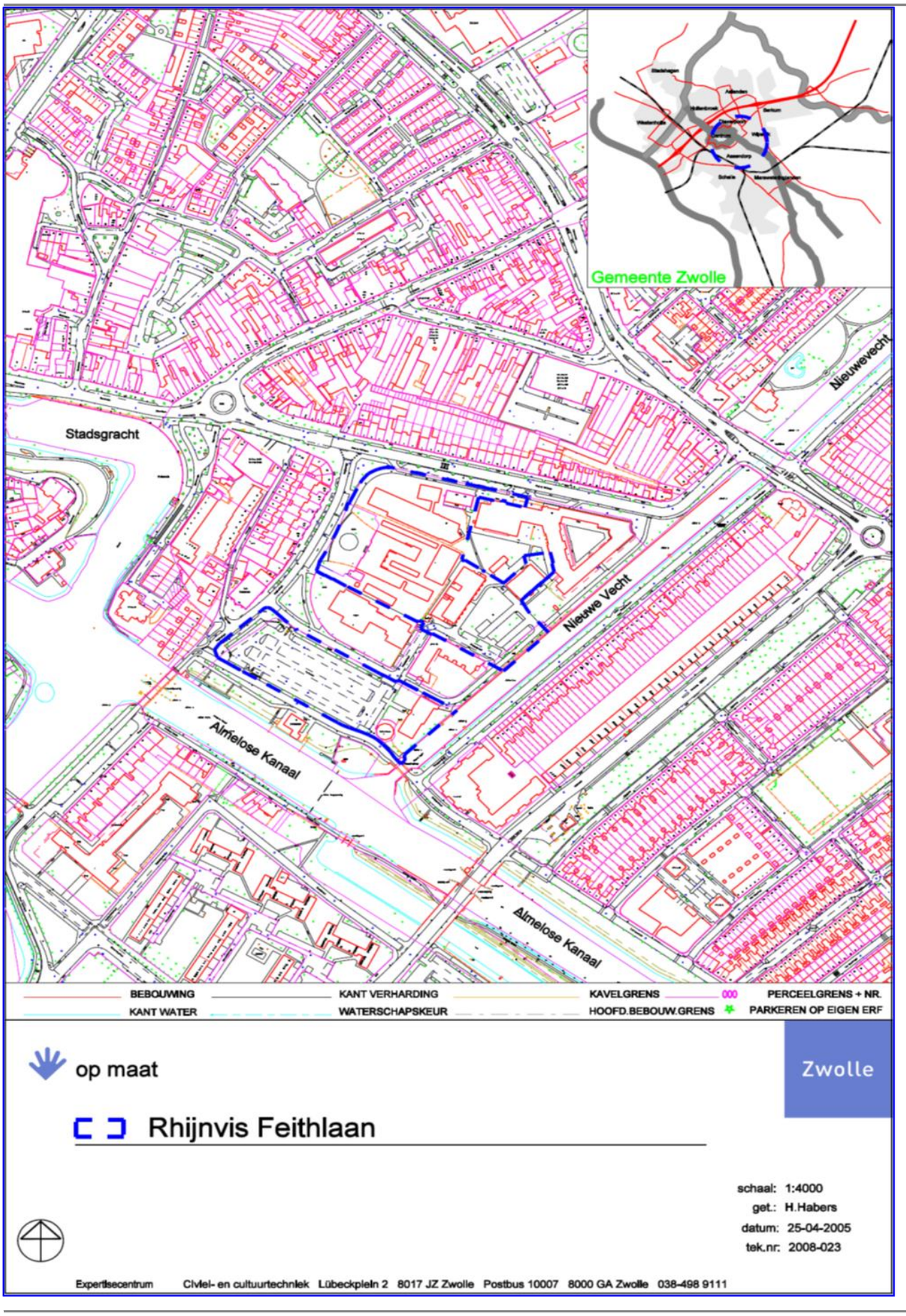
4.1	Campus Windesheim	30

5. Binnenkort af te sluiten complexen

5.1	Forelkolk	32
5.2	Noordereiland	34
5.3	Complex nog uit te voeren werken	36

1.1 Bagijneweide

Plankaart

1.1 Bagijneweide

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2017
Projectcode	53129
Projectleider	Ciska Waalewijn
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	3.798.254
Totaal opbrengsten	4.023.900
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-225.645
Kostenstijging	676
Opbrengstenstijging	-
Rente	-5.687
Saldo	-230.656
Netto contante waarde	-226.133

Prestatie indicatoren

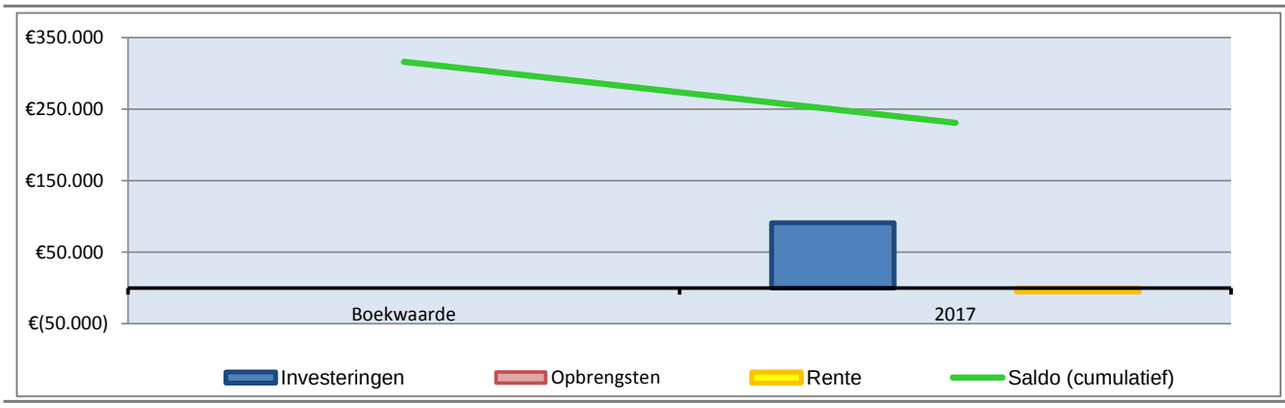
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,23 mln. Het resultaat is met € 0,24 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Geen bijzonderheden.	Geen bijzonderheden.	Geen bijzonderheden.

Programma

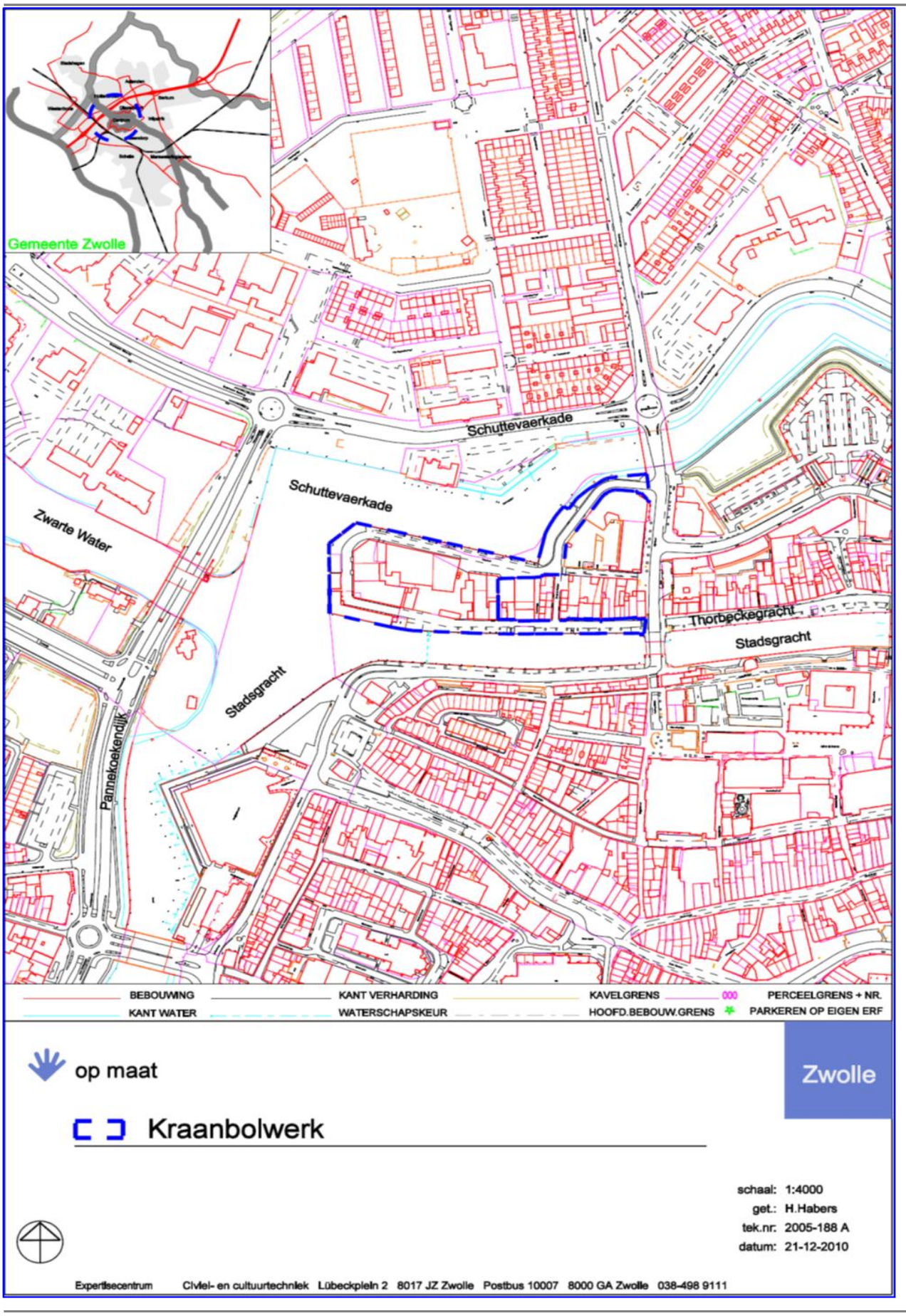
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	35 st.	35 st.	-	-	-	-	-
Maatschappelijke voorz.	1.242 m²	1.242 m²	-	-	-	-	-

Cashflow

1.2 Kraanbolwerk

Plankaart

1.2 Kraanbolwerk

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2021
Projectcode	53119
Projectleider	Ciska Waalewijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	Peter Rhebergen

Exploitatie

Totaal kosten	20.367.837
Totaal opbrengsten	20.063.508
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	304.329
Kostenstijging	131.860
Opbrengstenstijging	11.076
Rente	-95.961
Saldo	329.152
Netto contante waarde	298.123

Prestatie indicatoren

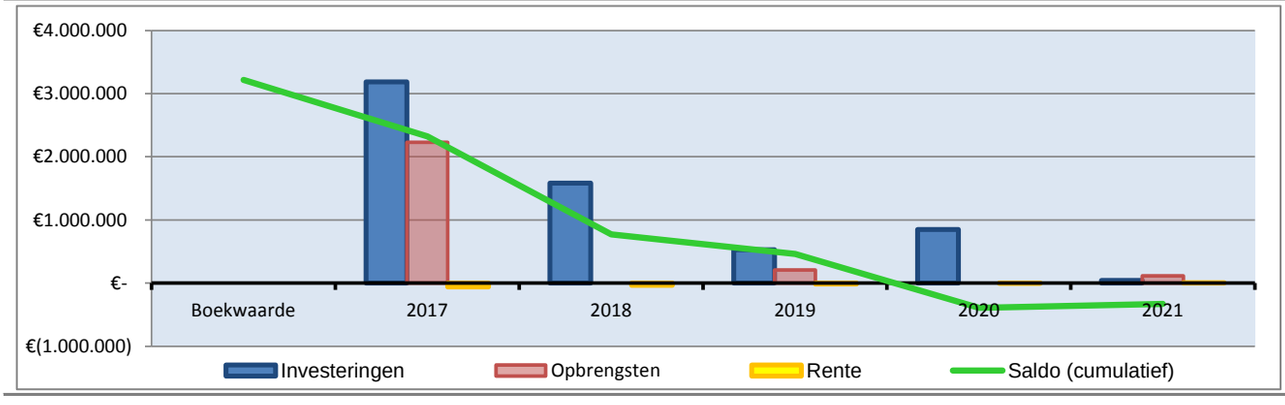
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is in 2016 niet veranderd.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een negatief resultaat van € 0,30 mln. Het resultaat is met € 0,84 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Plankosten opnieuw ingeschat, inclusief beheersmaatregelen gestegen met € 0,15 mln.

Planning	Risico's	Overige
		
Fase 3 wordt begin 2017 afgenomen door projectontwikkelaar.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze daling wordt met name veroorzaakt doordat sanering is uitgevoerd en projectontwikkelaar begin 2017 gaat afnemen.	Geen bijzonderheden.

Programma

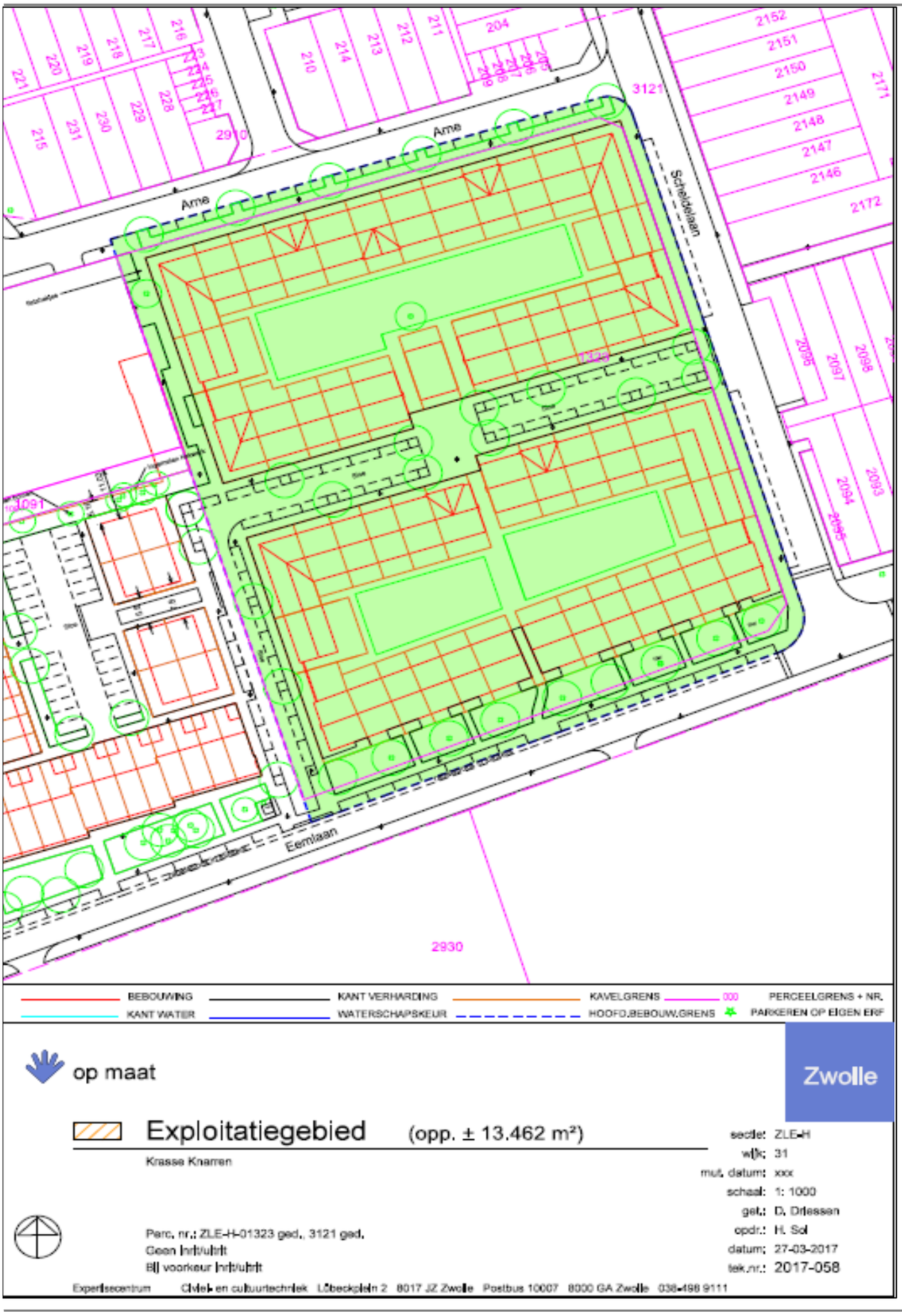
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	129 st.	83 st.	46 st.	46 st.	-	-	-

Cashflow

1.3 Krasse Knarren

Plankaart

1.3 Krasse Knarren

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53337
Projectleider	Anton Westenberg
Planeconoom	Herman Sol
Ambtelijk opdrachtgever	

Exploitatie

Totaal kosten	763.540
Totaal opbrengsten	1.616.331
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-852.791
Kostenstijging	5.694
Opbrengstenstijging	8.062
Rente	-27.057
Saldo	-882.215
Netto contante waarde	-847.958

Prestatie indicatoren

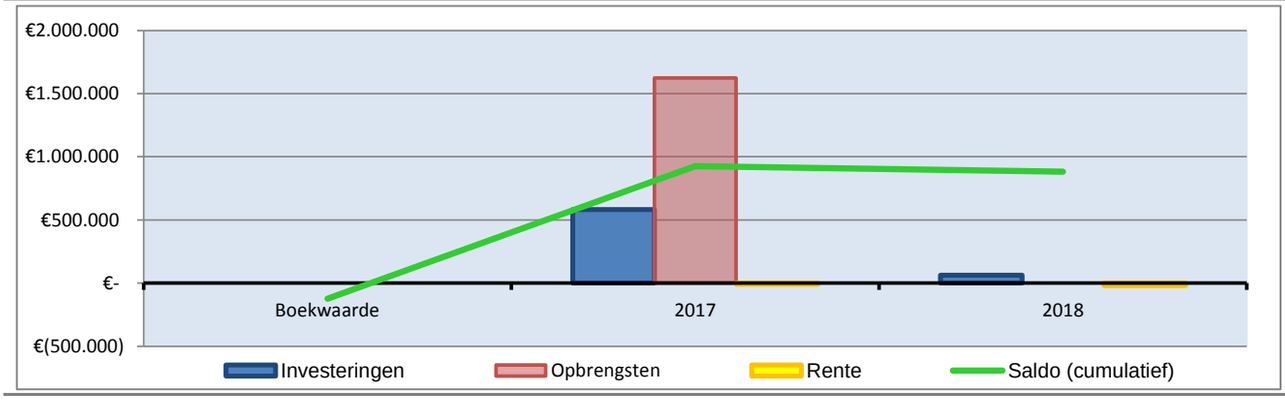
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is definitief en gecontracteerd met ontwikkelaar.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,85 mln.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Plan is in uitvoering (bouwrijp maken), start bouw in 2017.	Geen bijzonderheden.	Geen bijzonderheden.

Programma

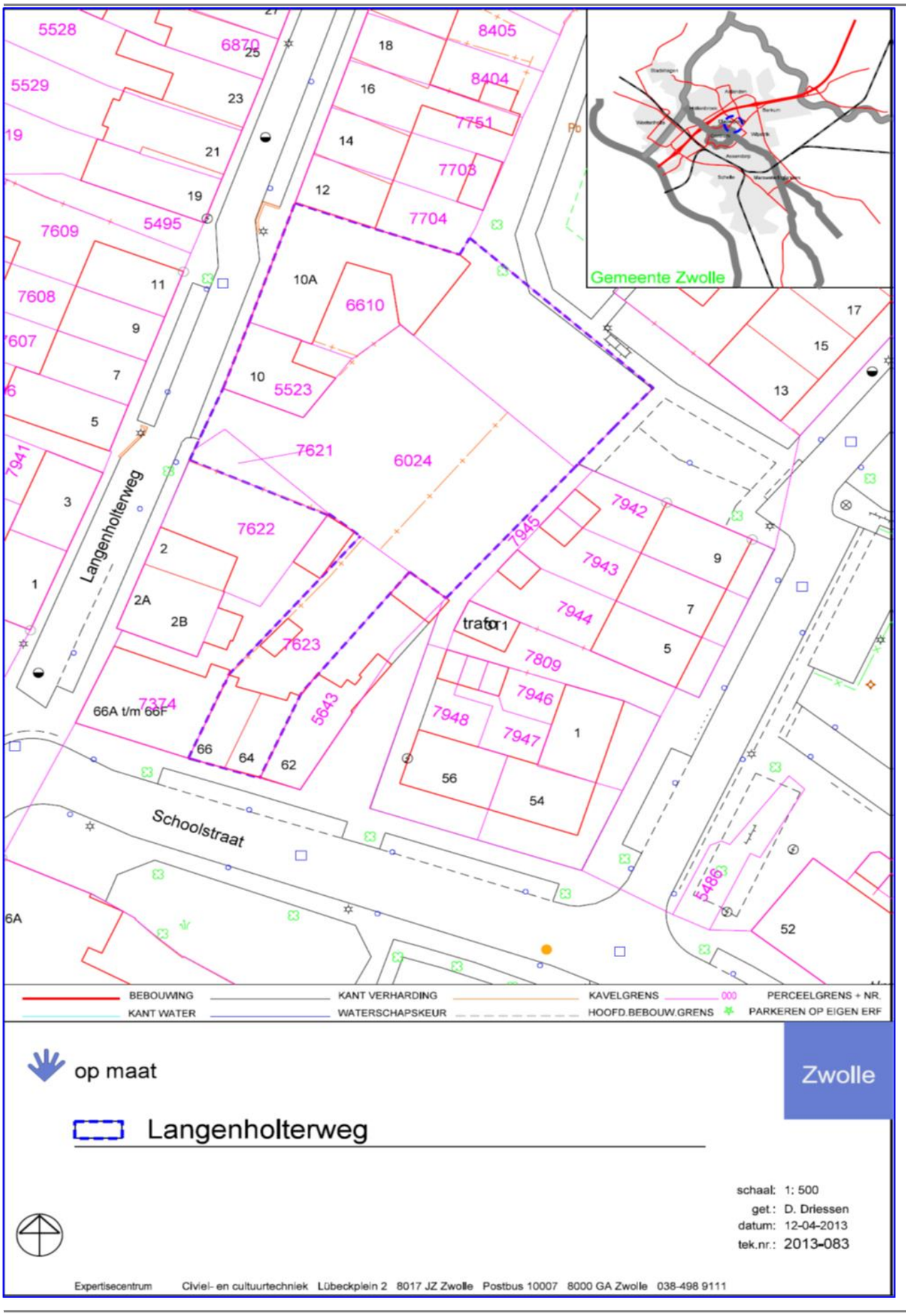
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	48 st.	-	48 st.	48 st.	-	-	-

Cashflow

1.4 Langenholterweg

Plankaart

1.4 Langenholterweg

Algemeen

Type project	IEEG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53283
Projectleider	Albert Koop
Planeconoom	Herman Sol
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.000.836
Totaal opbrengsten	1.008.512
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-7.676
Kostenstijging	5.177
Opbrengstenstijging	1.142
Rente	10.776
Saldo	7.135
Netto contante waarde	6.858

Prestatie indicatoren

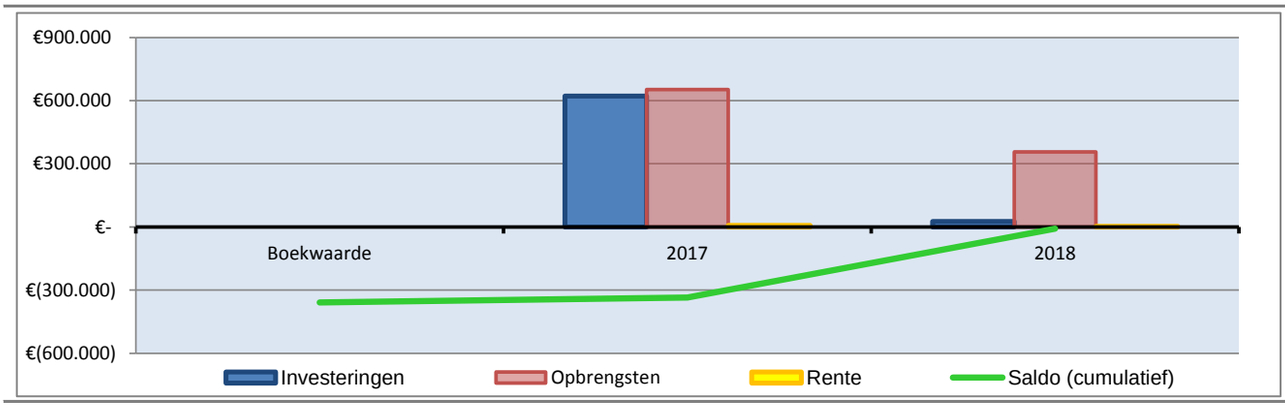
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is nog niet definitief.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een negatief resultaat van € 0,01 mln. Het resultaat is nagenoeg aan vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Onzeker, vanwege grondverwerving	De projectgebonden risico's zijn niet veranderd.	Gesprekken met grondeigenaar verlopen stroef.

Programma

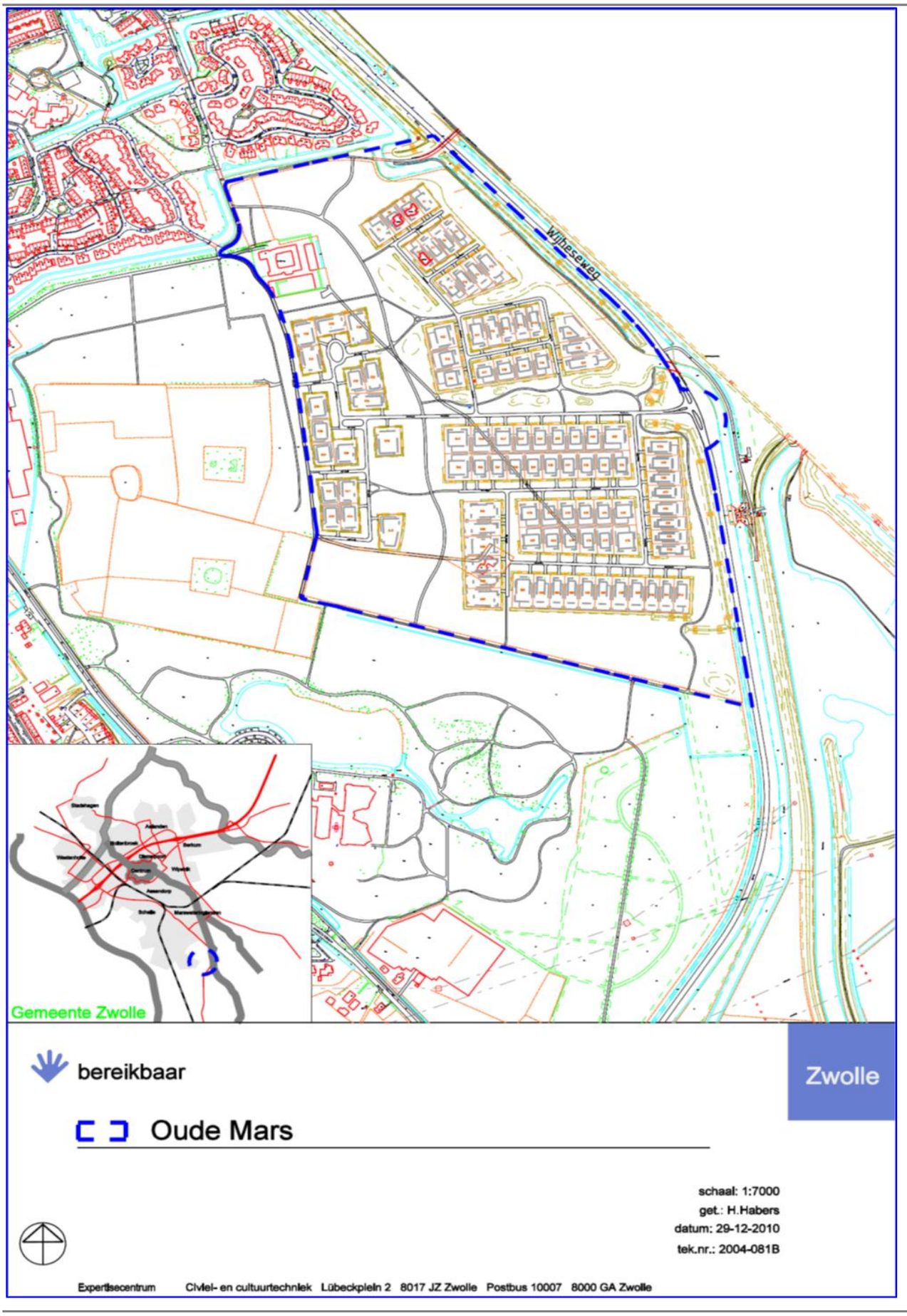
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	9 st.	-	9 st.	9 st.	-	-	-

Cashflow

1.5 Oude Mars

Plankaart

1.5 Oude Mars

Algemeen

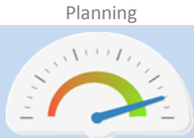
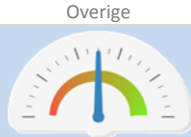
Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2037
Projectcode	53067
Projectleider	Johan Roeland
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	20.529.633
Totaal opbrengsten	30.163.214
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-9.633.582
Kostenstijging	1.313.482
Opbrengstenstijging	1.747.274
Rente	-810.775
Saldo	-10.878.148
Netto contante waarde	-7.177.139

Prestatie indicatoren

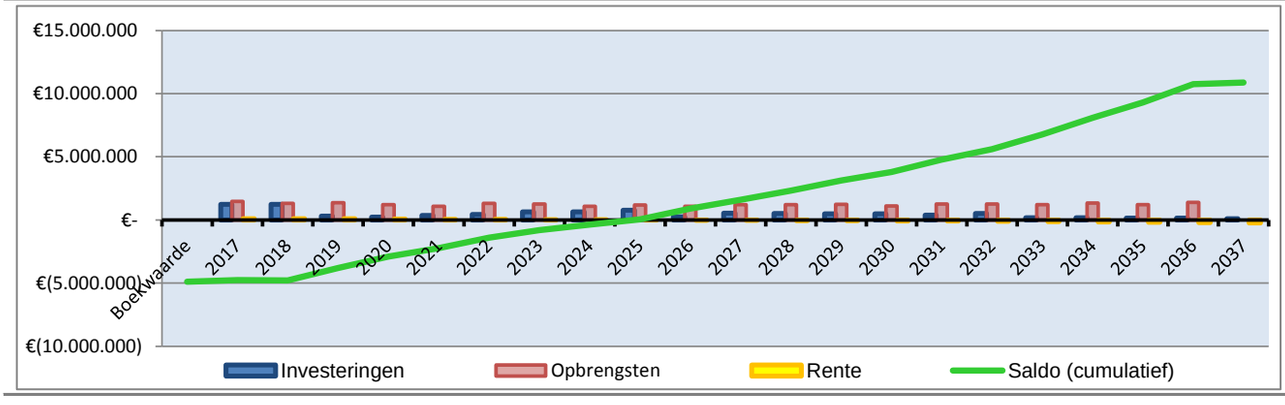
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Afgelopen jaar 1 kavel minder verkocht. Totale programma blijft in stand. Wel vindt een studie plaats of de resterende fasen een meer landelijk en open karakter kunnen krijgen.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 7,18 mln. Het resultaat is met € 3,53 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	De herverkavelingsstudie loopt enige vertraging op, nieuwe projectleider is aangetrokken.

Planning	Risico's	Overige
		
Op basis van woningmarktonderzoek is de woninbouwplanning bijgesteld naar boven.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze afname wordt met name veroorzaakt doordat een looptijd van Oude Mars langer dan 10 jaar wordt toegestaan vanuit de BBV.	Geen bijzonderheden.

Programma

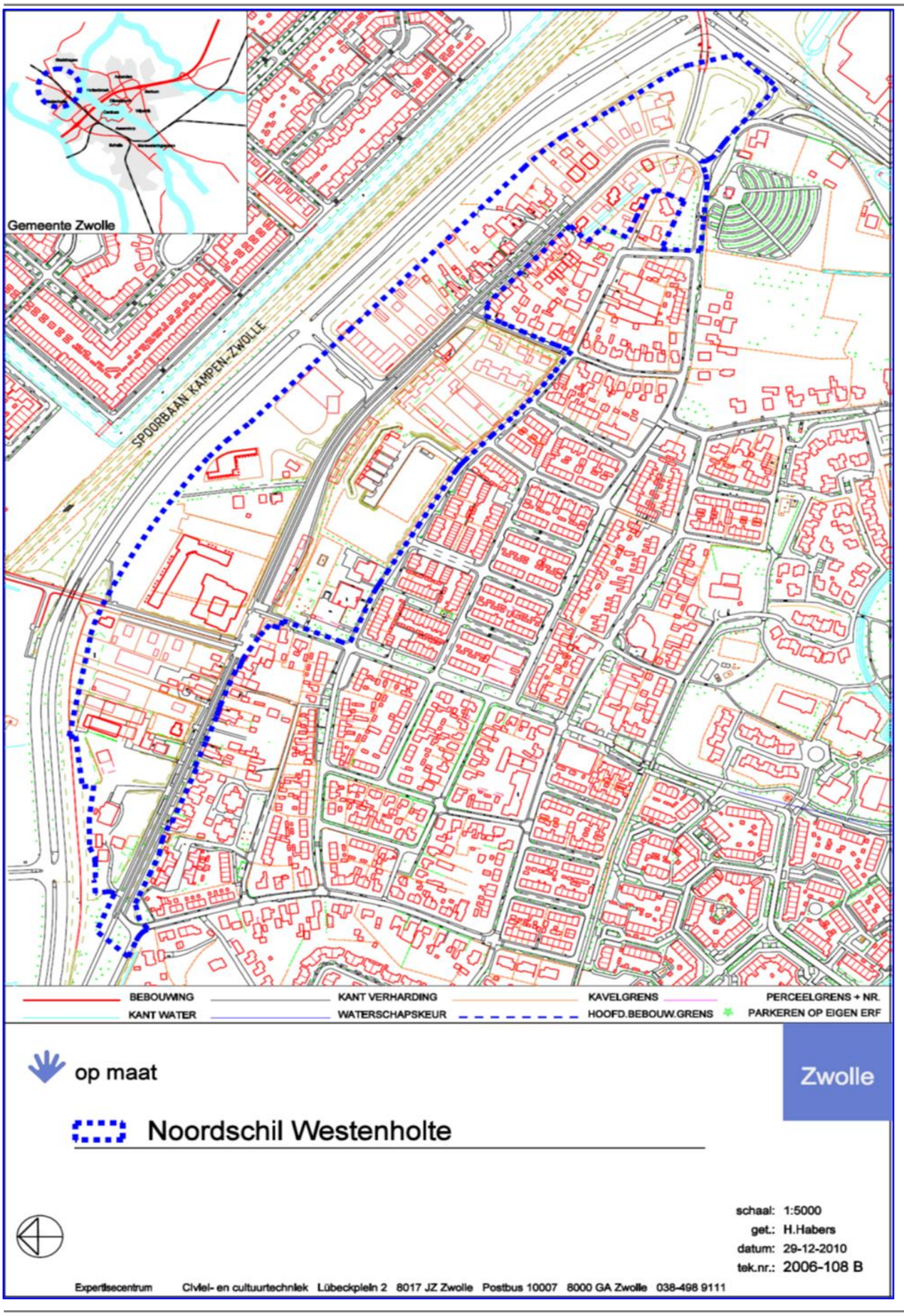
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	100 st.	19 st.	81 st.	5 st.	4 st.	4 st.	68 st.

Cashflow

1.6 Stinspoort

Plankaart

1.6 Stinspoort

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53133
Projectleider	Hester Nijmeijer
Planeconoom	Michele Lunetta
Ambtelijk opdrachtgever	Peter Rhebergen

Exploitatie

Totaal kosten	11.744.290
Totaal opbrengsten	12.140.451
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-396.161
Kostenstijging	12.236
Opbrengstenstijging	31.468
Rente	24.966
Saldo	-390.426
Netto contante waarde	-367.907

Prestatie indicatoren

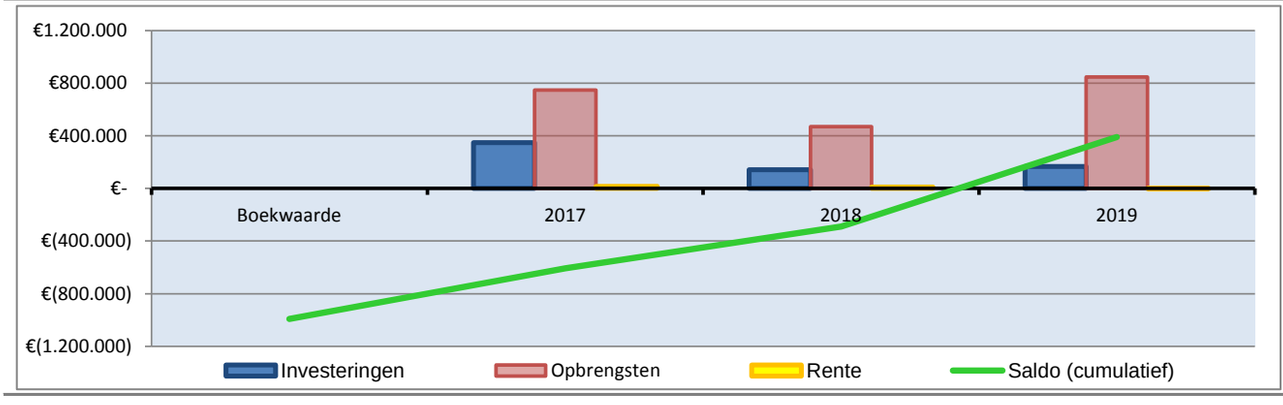
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is in 2016 niet veranderd.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,37 mln. Het resultaat is met € 0,01 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Het project heeft een looptij tot en met 2019. De verwachting is nog steeds dat binnen deze periode alle kavels verkocht gaan worden en alle voorzieningen aangelegd zijn.	De projectgebonden risico's zijn toegenomen. Deze toename wordt met name veroorzaakt doordat blijkt dat een aantal kavels moeilijk te verkopen is. Hiervoor komt binnenkort een voorstel om deze kavels te herbestemmen.	Geen bijzonderheden.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	9 st.	-	9 st.	2 st.	3 st.	4 st.	-
Winkels en horeca	3.015 m²	-	3.015 m²	3.015 m²	-	-	-

Cashflow

1.7 Stadshagen

Plankaart

1.7 Stadshagen

Algemeen

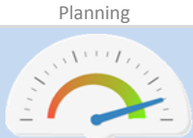
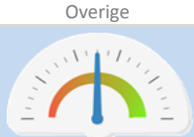
Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2025
Projectcode	53019
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	486.526.660
Totaal opbrengsten	489.315.863
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-2.789.202
Kostenstijging	3.400.497
Opbrengstenstijging	2.623.578
Rente	1.111.428
Saldo	-900.855
Netto contante waarde	-753.795

Prestatie indicatoren

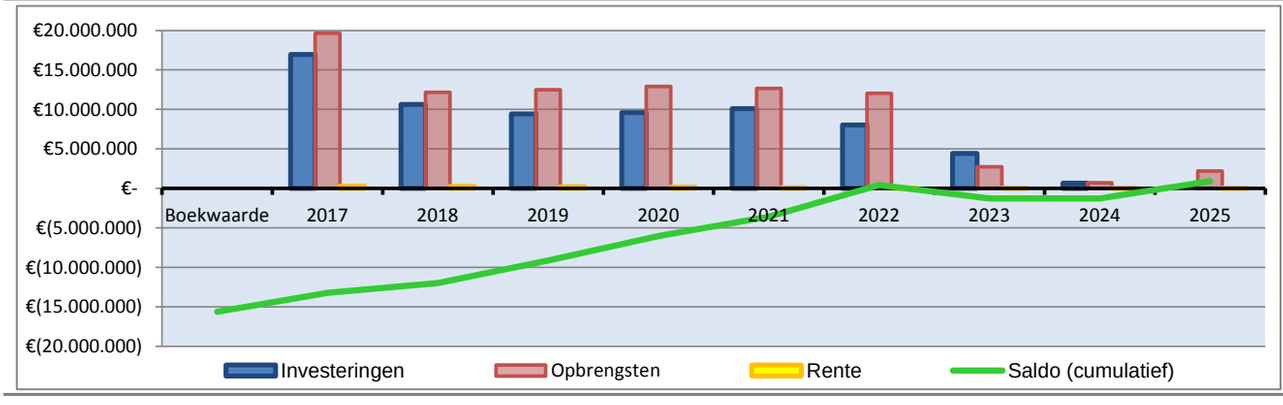
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Onderzocht wordt of het toekomstige woningbouwprogramma (deels) in een water-robuuste en klimaat-neutrale setting ontwikkelt kan worden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,75 mln. Het resultaat is met € 8,35 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
De uitgifte van woningbouw voor 2017 versnelt, waardoor de woningbouwgronden eerder verkocht zijn.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze afname komt met name door een afname van de verkooprisico's van woningbouw. Risico's binnen het deelproject Breezicht, voorzieningen en het bouw- en woonrijpmaken nemen toe	Geen bijzonderheden.

Programma

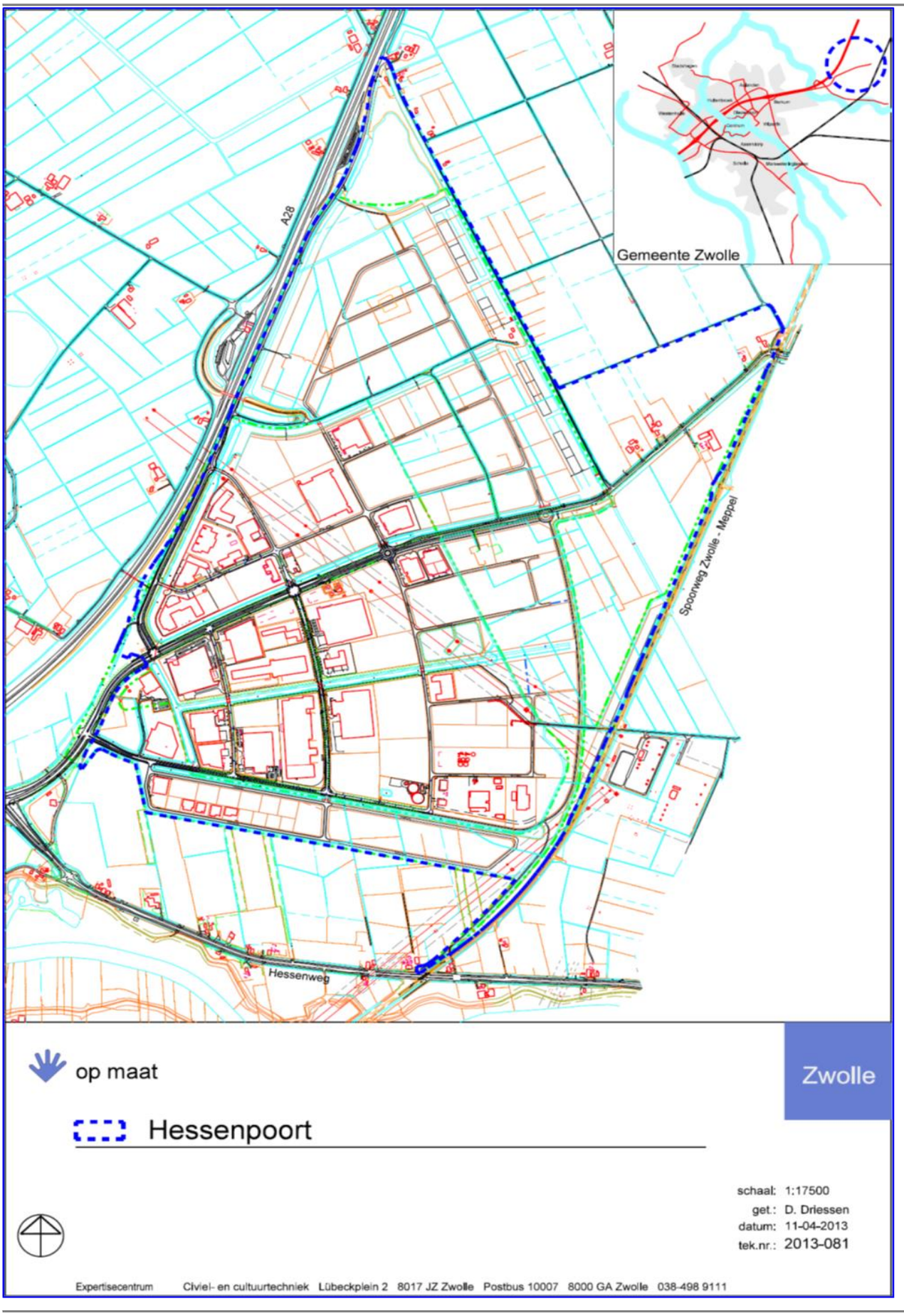
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	2.020 st.	565 st.	1.455 st.	292 st.	225 st.	225 st.	713 st.
Bedrijventerreinen	43.391 m²	-	43.391 m²	4.339 m²	4.339 m²	4.339 m²	30.374 m²
Winkels en horeca	24.615 m²	3.477 m²	21.138 m²	200 m²	-	10.000 m²	10.938 m²
Maatschappelijke voorz.	33.427 m²	10.510 m²	22.917 m²	3.917 m²	4.300 m²	10.000 m²	4.700 m²

Cashflow

2.1 HP Hessenpoort

Plankaart

2.1 HP Hessenpoort

Algemeen

Type project	IEGG Bedrijventerrein en Kantoren
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2043
Projectcode	53289 - 53311
Projectleider	Michiel Scheper
Planeconoom	Harm Bekkema
Ambtelijk opdrachtgever	Anja Jager

Exploitatie

Totaal kosten	185.070.883
Totaal opbrengsten	284.637.325
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-99.566.442
Kostenstijging	9.763.395
Opbrengstenstijging	15.285.705
Rente	-16.679.795
Saldo	-121.768.547
Netto contante waarde	-71.339.570

Prestatie indicatoren

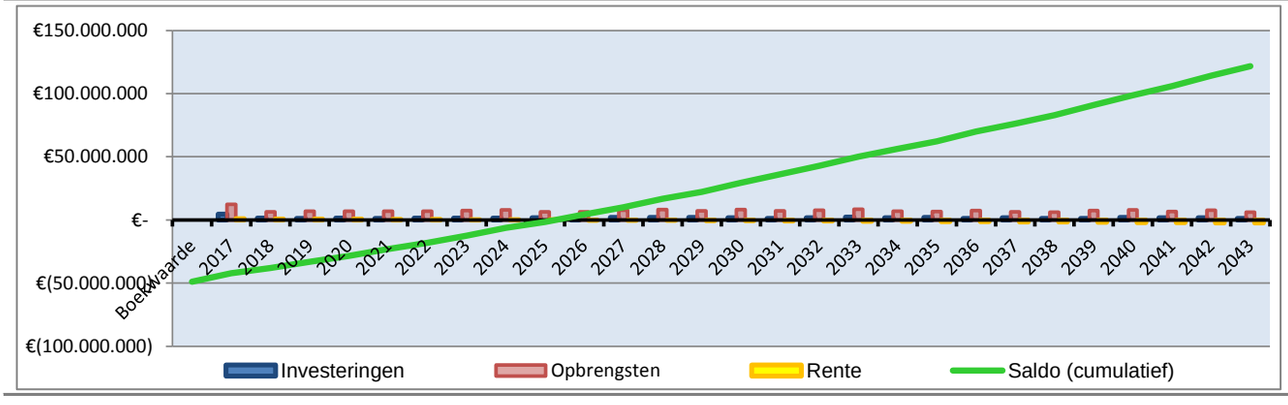
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 71,3 mln. Het resultaat is met € 34,8 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden

Planning	Risico's	Overige
		
Als gevolg van de toenemende marktvraag is de fasering van uitgifte van kavels aangepast. De gerealiseerde uitgifte in 2016 en de verwachte uitgifte in 2017 zorgen dat de looptijd van de exploitatie met twee jaar is verkort tot 2043.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze afname wordt met name veroorzaakt door de daling van het grondprijsrisico.	Geen bijzonderheden

Programma

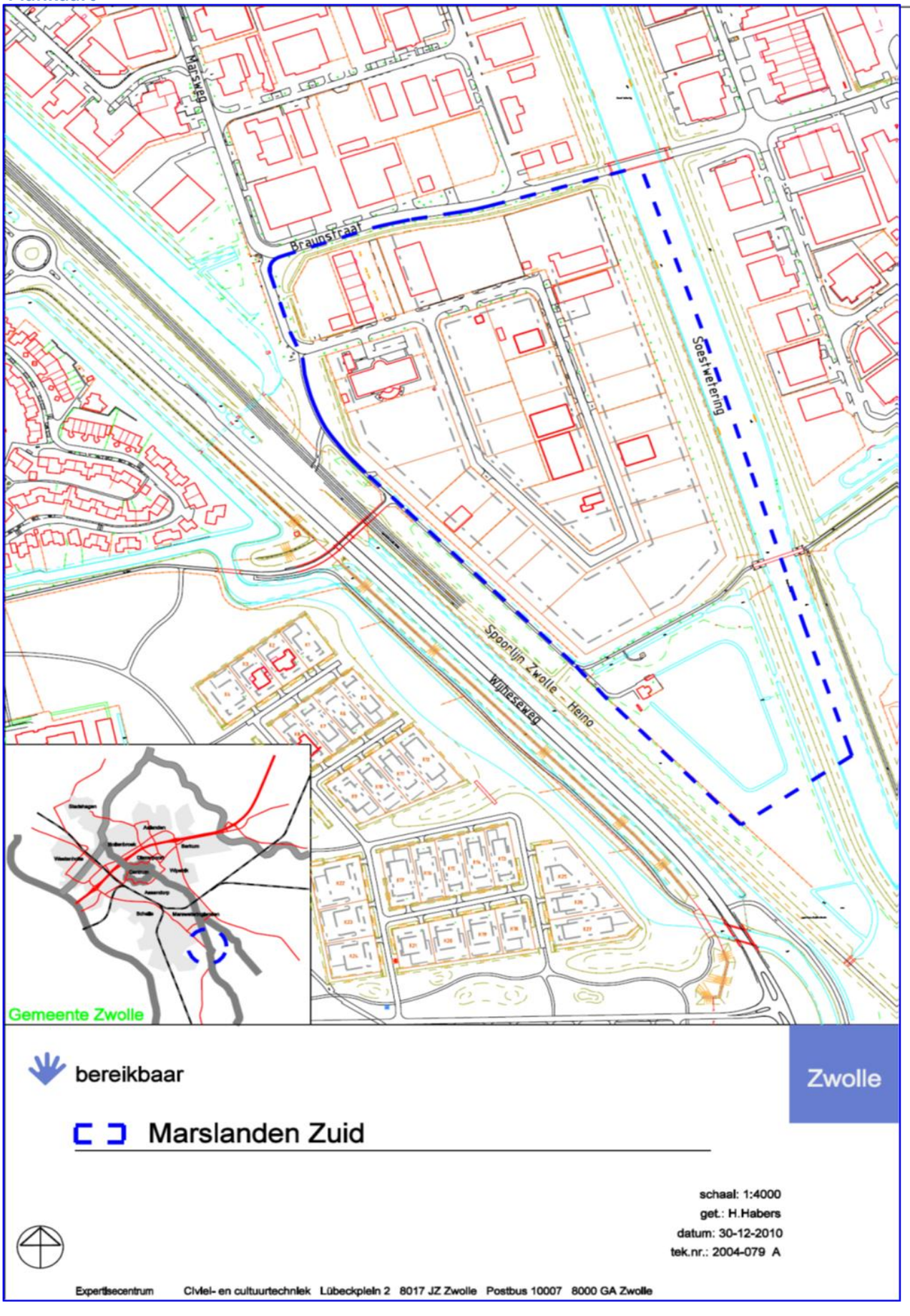
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Bedrijventerreinen	2.090.802 m²	751.370 m²	1.339.432 m²	82.238 m²	43.212 m²	44.223 m²	1.169.759 m²
Commerciële voorzieningen	49.461 m²	49.461 m²	-	-	-	-	-

Cashflow

2.2 Marslanden Zuid

Plankaart

2.2 Marslanden Zuid

Algemeen

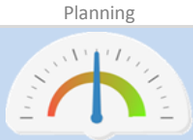
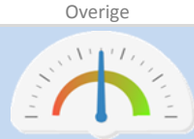
Type project	IEGG Bedrijventerrein en Kantoren
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2020
Projectcode	53011
Projectleider	Michiel Scheper
Planeconoom	Harm Bekkema
Ambtelijk opdrachtgever	Anja Jager

Exploitatie

Totaal kosten	2.972.939
Totaal opbrengsten	3.897.520
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-924.581
Kostenstijging	18.788
Opbrengstenstijging	22.889
Rente	-55.579
Saldo	-984.261
Netto contante waarde	-909.305

Prestatie indicatoren

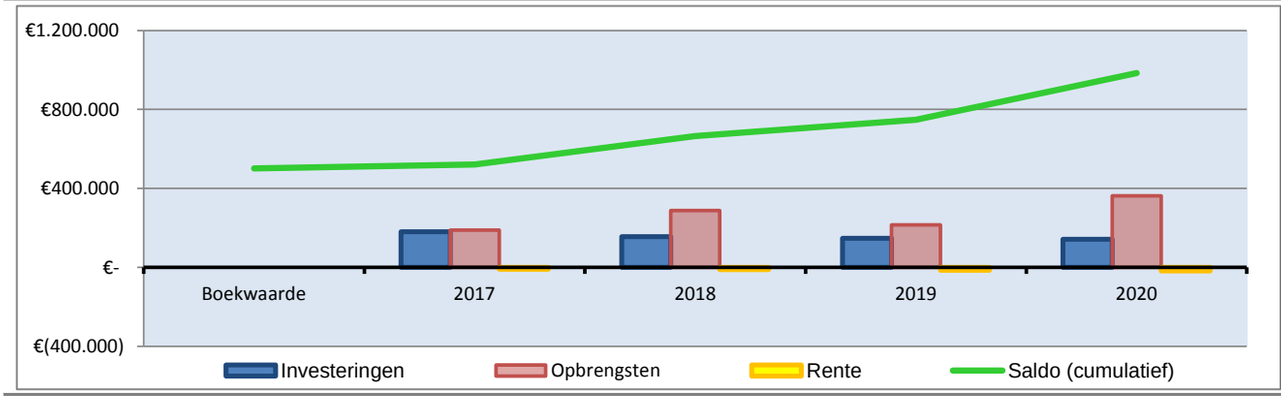
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Het programma is niet gewijzigd.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,9 mln. Het resultaat is met € 0,1 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Het uitgeven van de bedrijfskavels en de nog uit te voeren werkzaamheden zullen volgens planning in de periode tot en met 2020 plaatsvinden	Geen bijzonderheden.	Geen bijzonderheden.

Programma

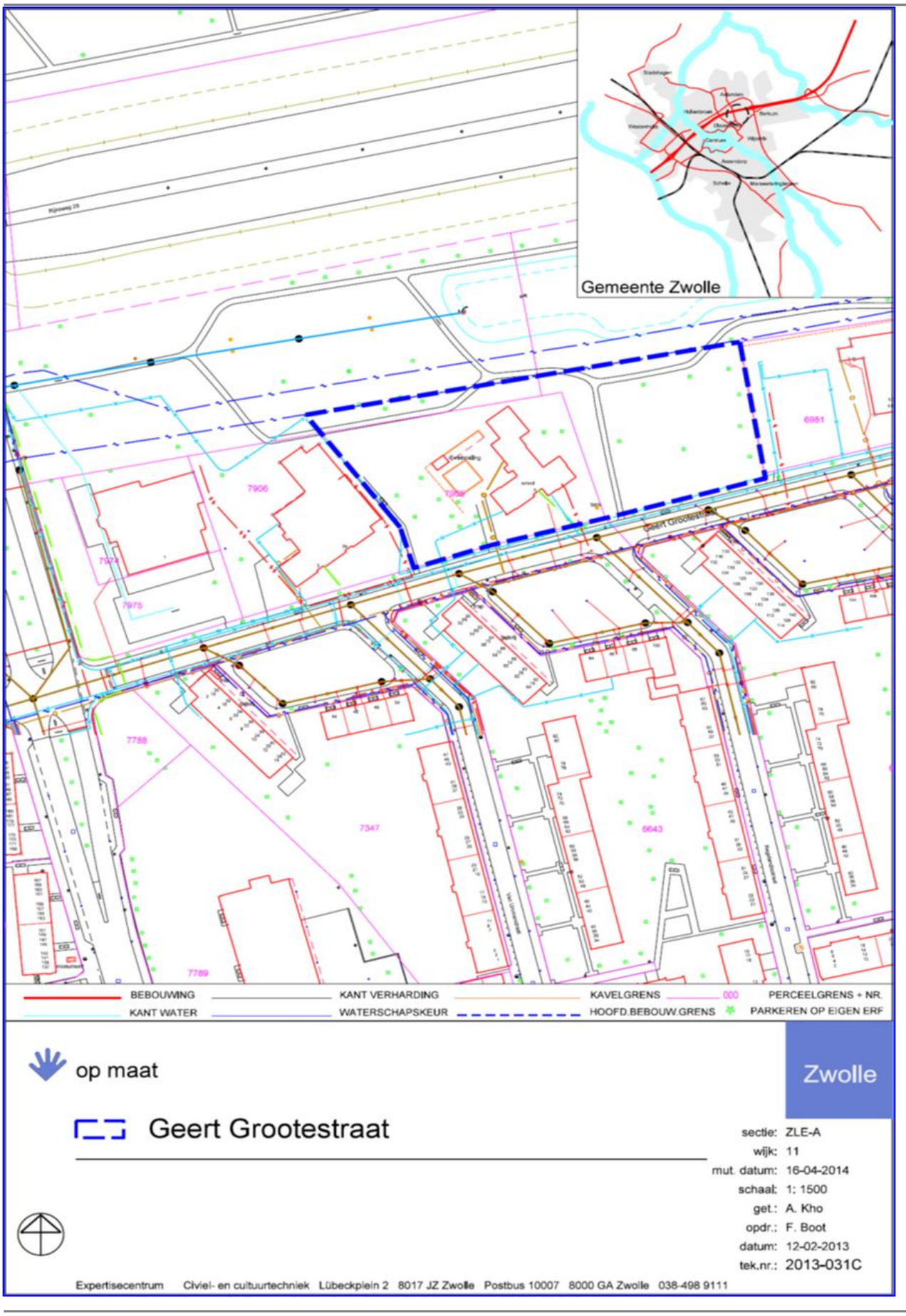
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Bedrijventerreinen	68.273 st.	54.040 st.	14.233 st.	2.598 st.	3.913 st.	2.902 st.	4.820 st.

Cashflow

3.1 Geert Grotestraat

Plankaart

3.1 Geert Grotestraat

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53313
Projectleider	Aldert Koop
Planeconoom	Herman Sol
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.093.645
Totaal opbrengsten	1.159.000
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-65.355
Kostenstijging	13.789
Opbrengstenstijging	-
Rente	-22.182
Saldo	-73.747
Netto contante waarde	-70.884

Prestatie indicatoren

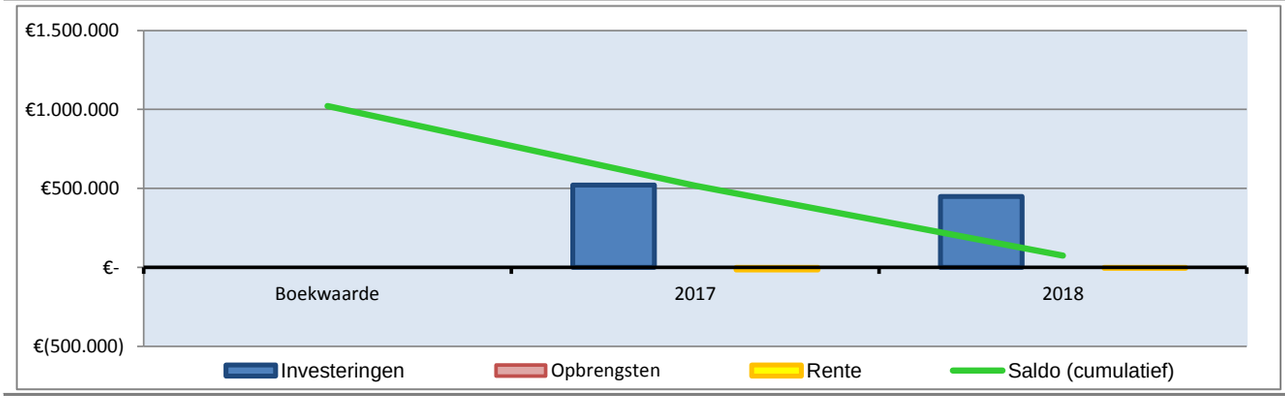
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is definitief en in 2016 zijn de inkomsten gronduitgifte gerealiseerd.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,07 mln. Het resultaat is niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Start bouw in 2017.	De projectgebonden risico's zijn gedaald. Deze daling wordt met name veroorzaakt door een versnelde uitgifte van de grond.	Geen bijzonderheden.

Programma

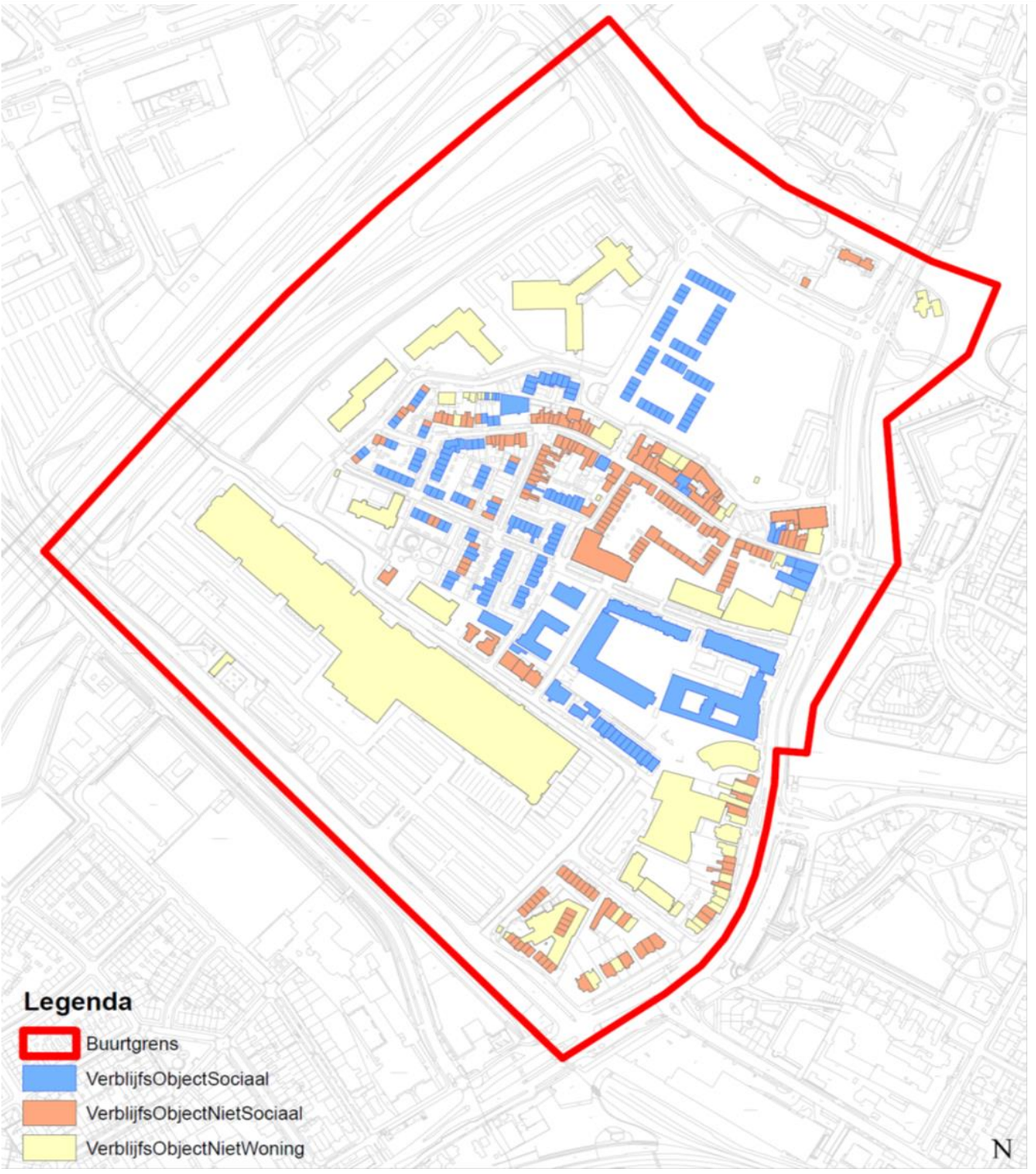
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Maatschappelijke voorz.	4.500 m²	4.500 m²	-	-	-	-	-

Cashflow

3.2 Kamperpoort

Plankaart

3.2 Kamperpoort

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2022
Projectcode	53139-53155, 53169-53171
Projectleider	Ron Eggink
Planeconoom	Herman Sol
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	24.969.665
Totaal opbrengsten	24.414.786
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	554.879
Kostenstijging	93.481
Opbrengstenstijging	97.641
Rente	168.029
Saldo	718.747
Netto contante waarde	638.227

Prestatie indicatoren

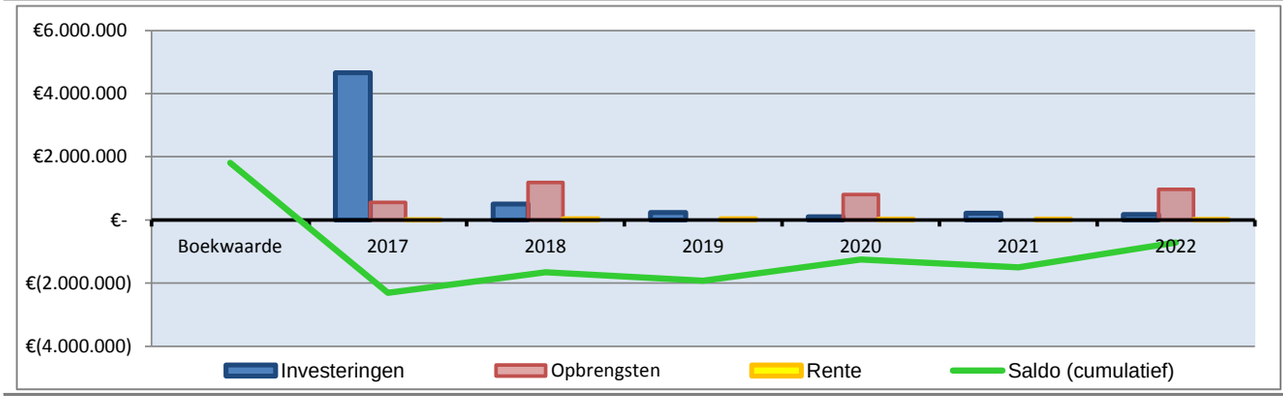
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Het programma Katwolderplein en Brandweerkazerne is anders geworden. Dit is nog niet geeffectueerd in de MPV. De nieuwe grondexploitatie wordt te besluitvorming in Q2 2017 aangeboden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een negatief resultaat van € 0,64 mln. Het resultaat is met € 0,04 mln. verslechterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
De planning is aangepast. Dit is nog niet geeffectueerd in de MPV. De nieuwe grondexploitatie wordt te besluitvorming in Q2 2017 aangeboden.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze afname wordt met name veroorzaakt door realisatie en afronding van risicovolle plandelen.	Geen bijzonderheden.

Programma

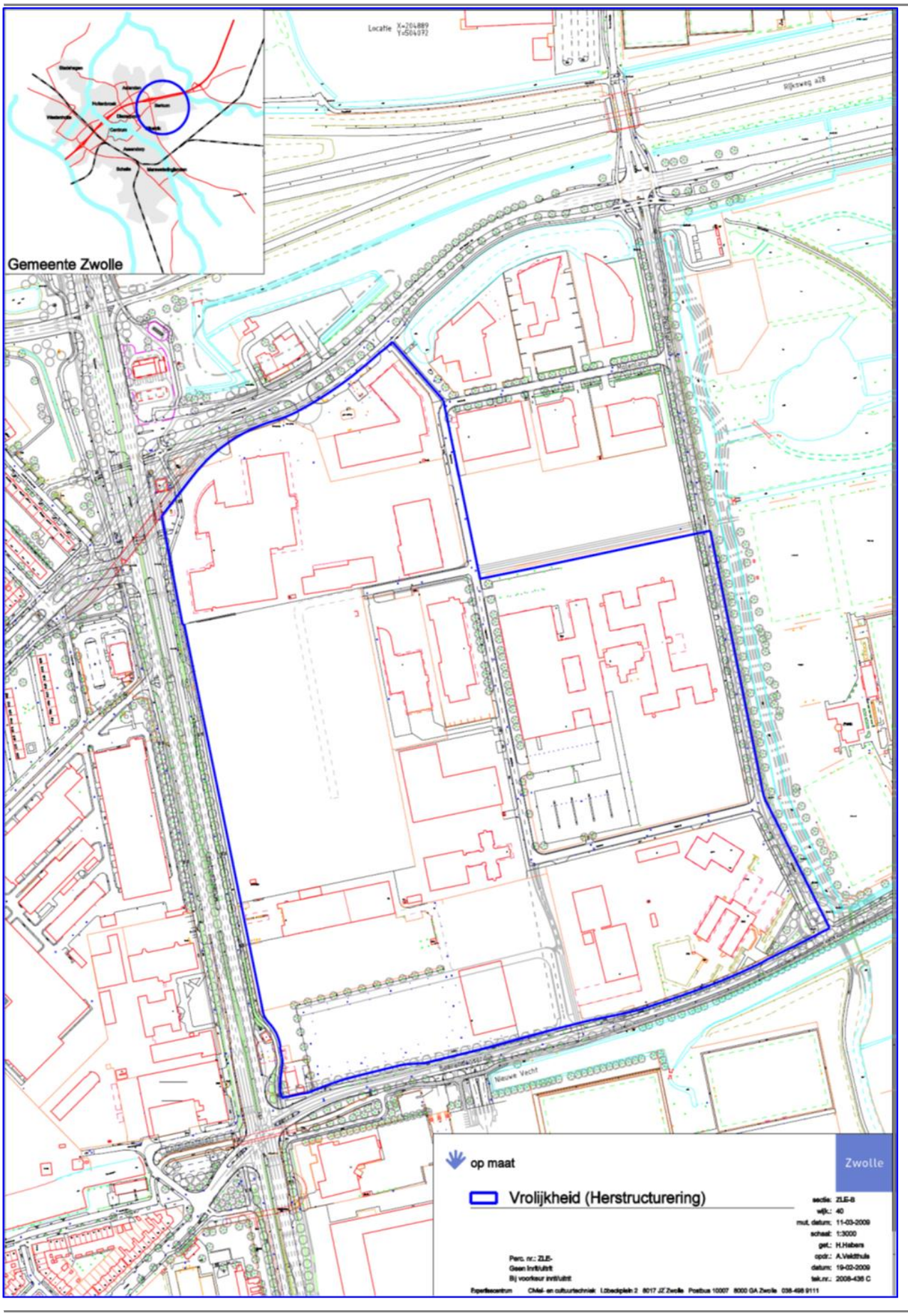
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	172 st.	84 st.	88 st.	-	42 st.	-	46 st.
Commerciële voorzieningen	9.957 m²	7.047 m²	2.910 m²	-	250 m²	-	2.660 m²

Cashflow

3.3 Vrolijkheid

Plankaart

3.3 Vrolijkheid

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2017
Projectcode	53269
Projectleider	Johan Balk
Planeconoom	Johan Balk
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	4.581.885
Totaal opbrengsten	5.073.250
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-491.365
Kostenstijging	-520
Opbrengstenstijging	9.719
Rente	11.498
Saldo	-490.107
Netto contante waarde	-480.497

Prestatie indicatoren

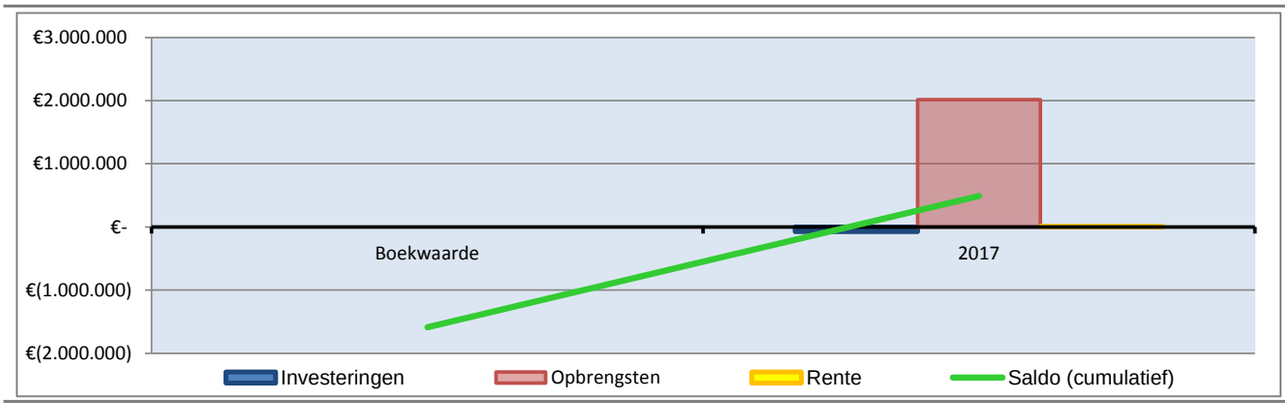
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,48 mln. Het resultaat is met € 0,32 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden

Planning	Risico's	Overige
		
De herinrichting van het openbaar gebied is, op het bouwrijp maken van de laatste kavel na, volledig opgeleverd. De nog uit te geven kavels zijn vooralsnog voor wat betreft de fasering opgenomen voor 2017	Geen bijzonderheden	De afronding zal exploitatie technisch in 2017 plaatsvinden nadat de feitelijke grondafname is gerealiseerd.

Programma

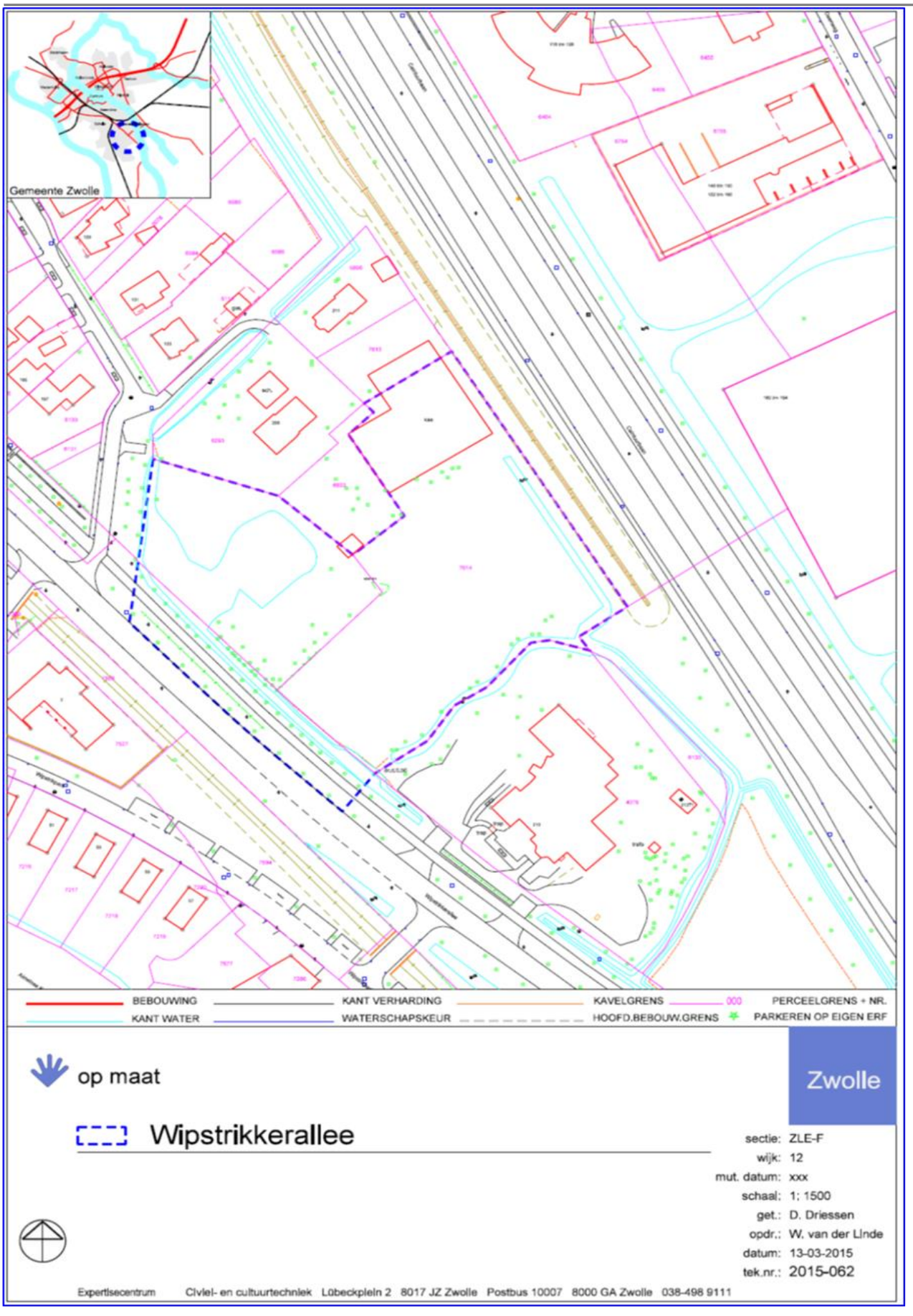
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Bedrijventerreinen	11.669 m²	-	11.669 m²	11.669 m²	-	-	-

Cashflow

3.4 Wipstrikkerallee

Plankaart

3.4 Wipstrikkerallee

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53335
Projectleider	Wim van der Linde
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	332.625
Totaal opbrengsten	515.374
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-182.749
Kostenstijging	2.429
Opbrengstenstijging	3.481
Rente	-3.804
Saldo	-187.604
Netto contante waarde	-180.319

Prestatie indicatoren

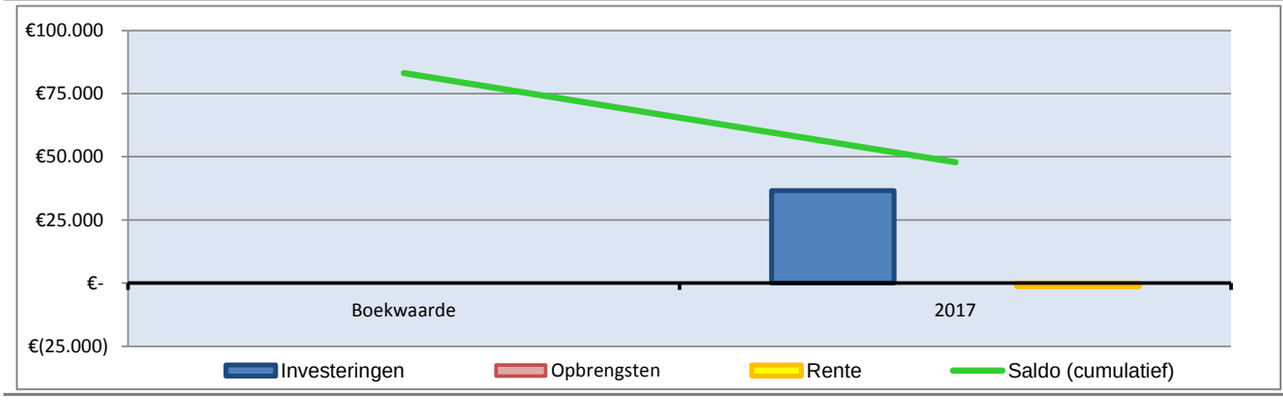
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,18 mln. Het resultaat is met € 0,13 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden

Planning	Risico's	Overige
		
Geen bijzonderheden	Geen bijzonderheden	Geen bijzonderheden

Programma

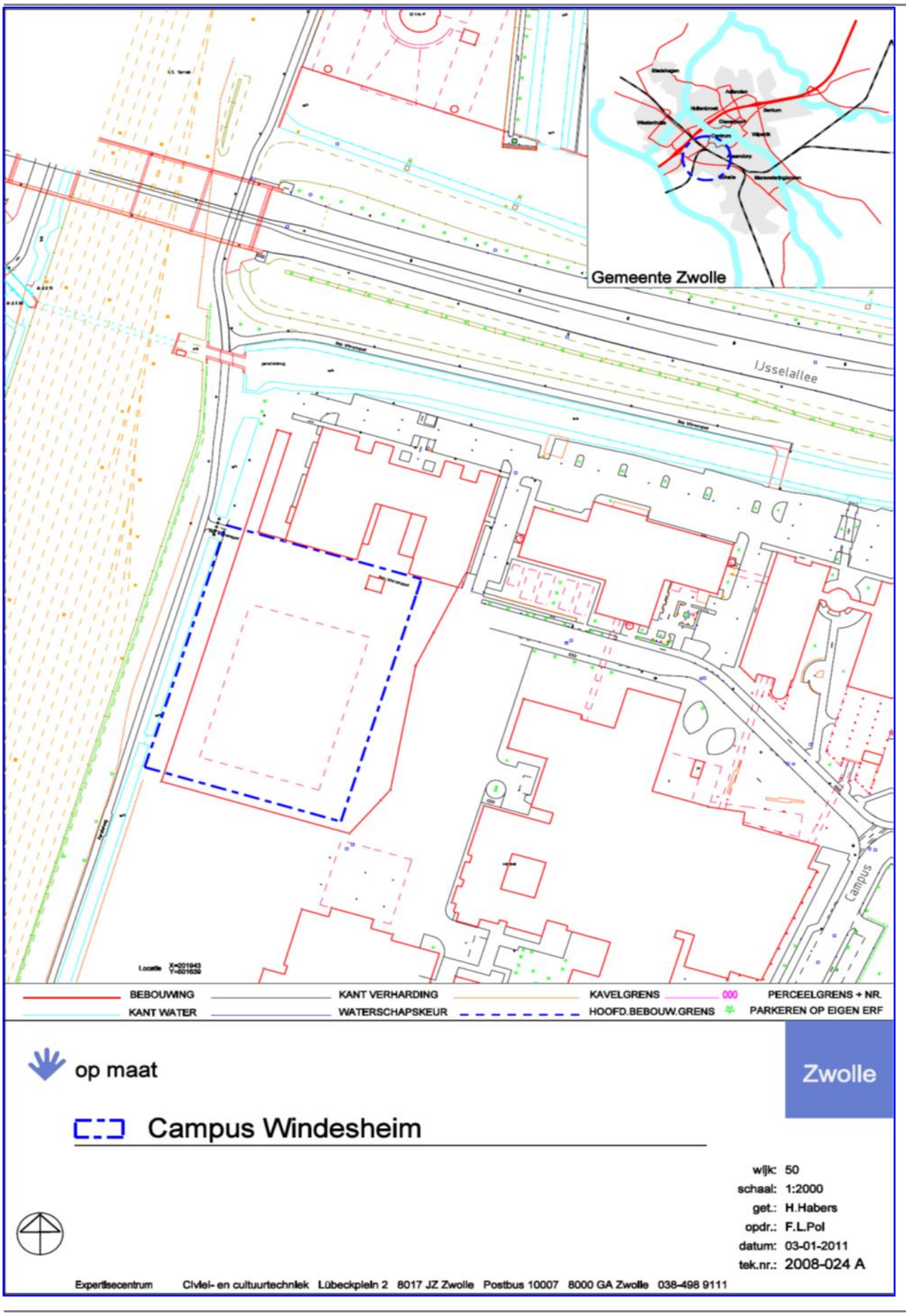
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Maatschappelijke voorz.	4.694 m²	3.408 m²	1.286 m²	-	1.286 m²		

Cashflow

4.1 Campus Windesheim

Plankaart

4.1 Campus Windesheim

Algemeen

Type project	IEGG Particuliere exploitatie
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53247
Projectleider	Ciska Waalewijn
Planeconoom	Harm Bekkema
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	1.477.045
Totaal opbrengsten	1.695.090
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-218.045
Kostenstijging	32.124
Opbrengstenstijging	-
Rente	-32.200
Saldo	-218.120
Netto contante waarde	-205.540

Prestatie indicatoren

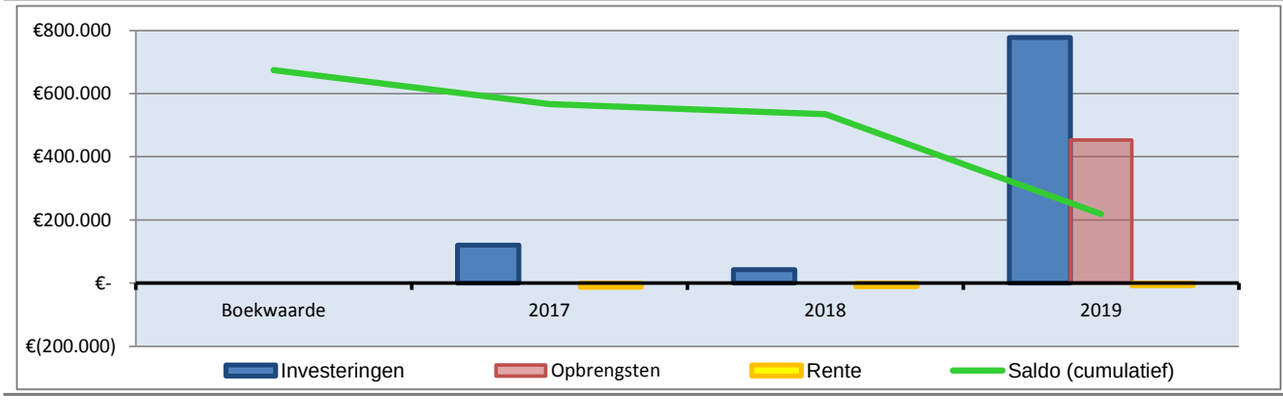
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,21 mln. Het resultaat is met € 0,01 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Als het project actueel wordt, dient er een herkadering te worden gemaakt.	De vraag is of de ontwikkeling nog van de grond komt omwille van het teruglopen van de aantallen leerlingen.	Er is een overeenkomst gesloten met Windesheim welke is opgenomen in deze exploitatie.

Programma

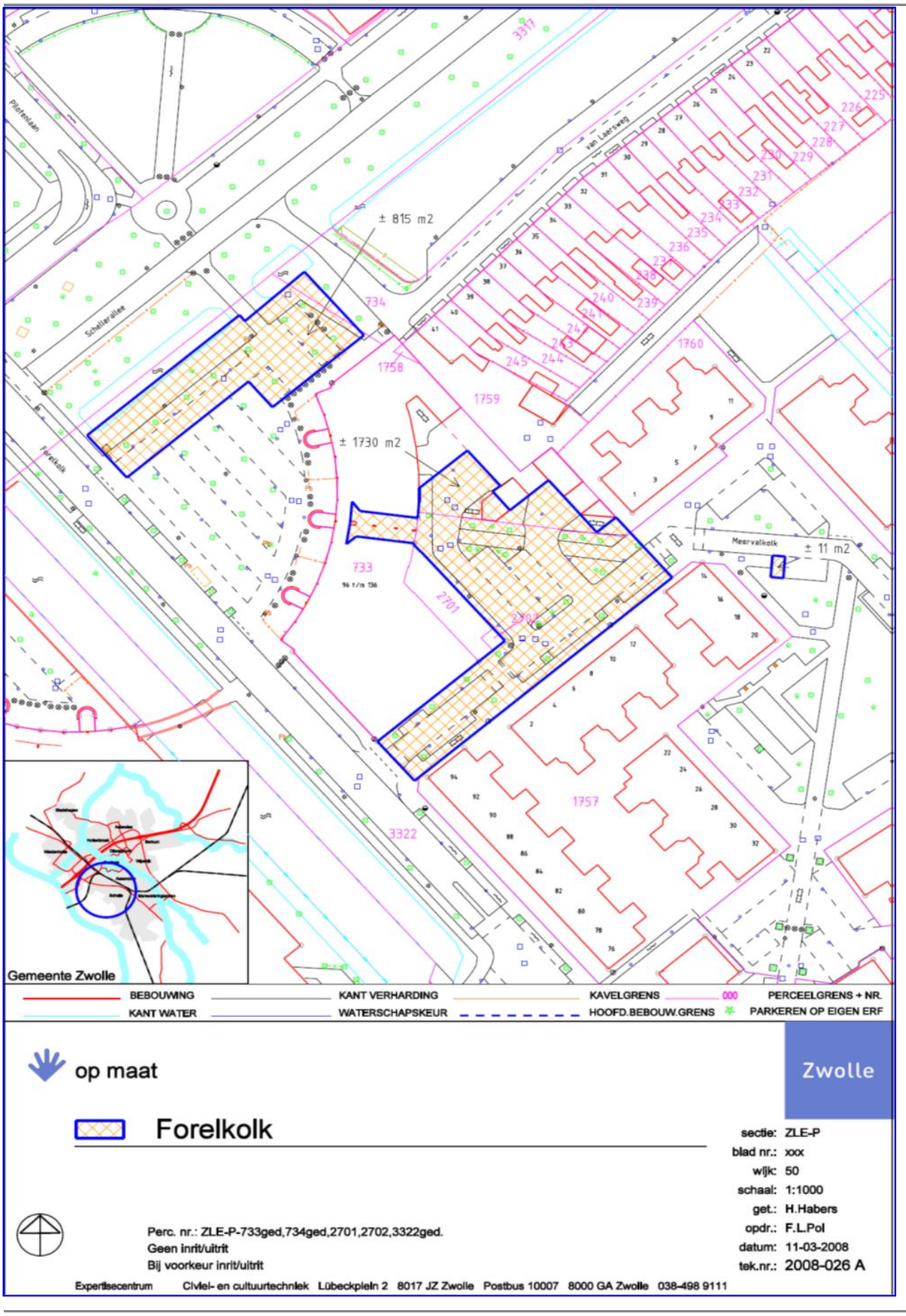
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev

Cashflow

5.1 Forelkolk

Plankaart

5.1 Forelkolk

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten complexen
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2017
Projectcode	53123
Projectleider	Wim van der Linde
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	345.088
Totaal opbrengsten	410.646
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-65.558
Kostenstijging	1.200
Opbrengstenstijging	2.048
Rente	1.253
Saldo	-65.153
Netto contante waarde	-63.875

Prestatie indicatoren

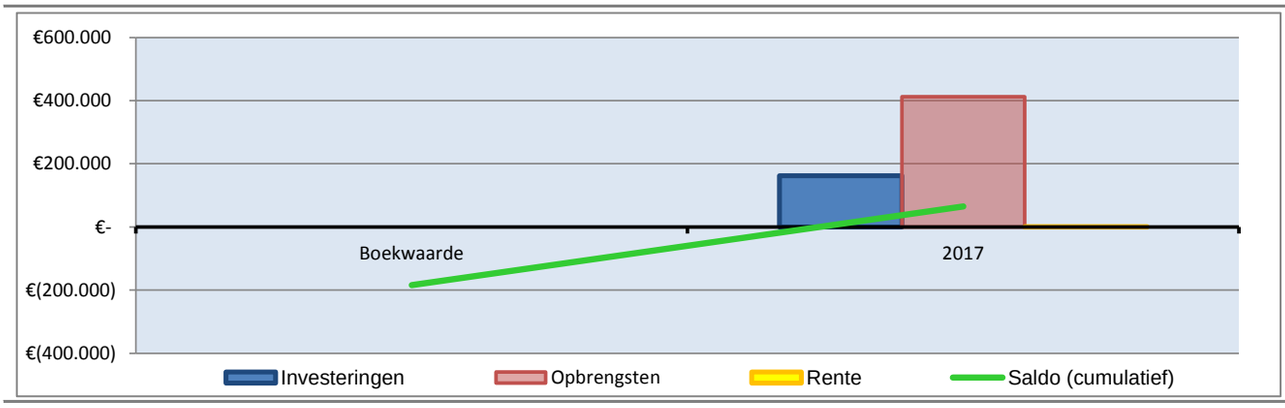
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,06 mln. Het resultaat is met € 0,02 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden

Planning	Risico's	Overige
		
Geen bijzonderheden	Geen bijzonderheden	Geen bijzonderheden

Programma

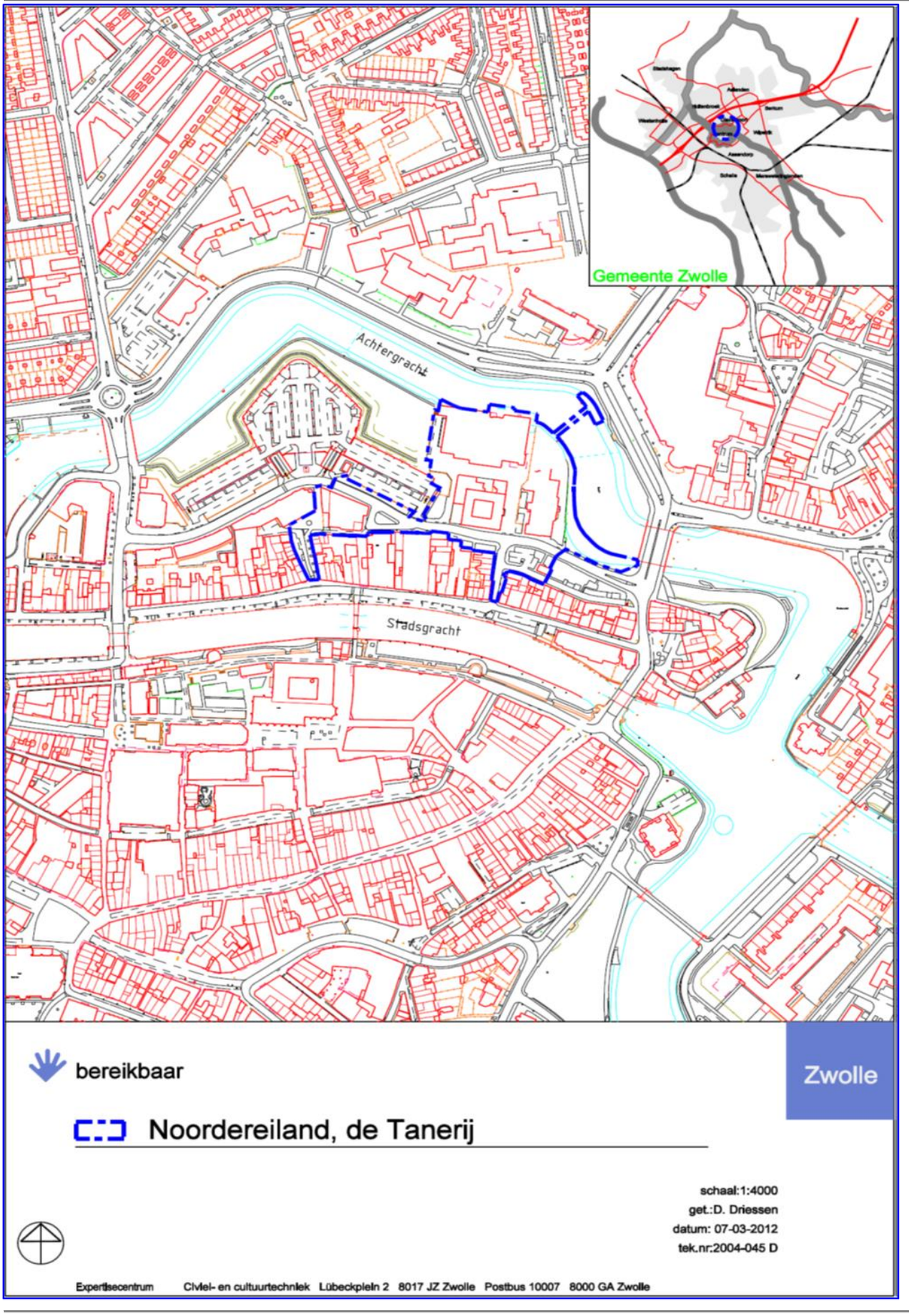
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Winkels en horeca	292 m²	-	292 m²	292 m²	-	-	-

Cashflow

5.2 Noordereiland

Plankaart

5.2 Noordereiland

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten complexen
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2017
Projectcode	53059
Projectleider	Ronald IJsselsteijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	20.138.398
Totaal opbrengsten	20.427.211
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-288.813
Kostenstijging	2.081
Opbrengstenstijging	-
Rente	-6.009
Saldo	-292.741
Netto contante waarde	-287.001

Prestatie indicatoren

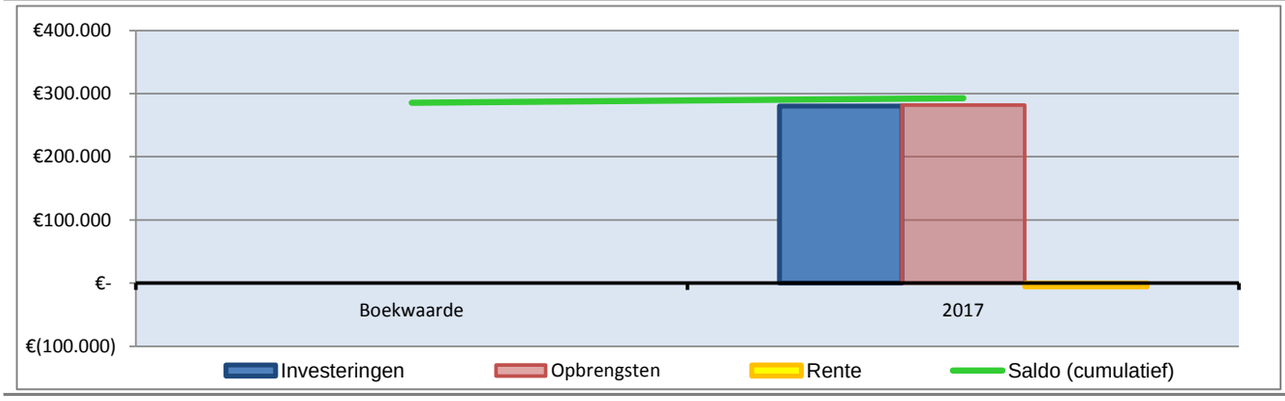
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Programma is in 2016 niet veranderd.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,29 mln. Het resultaat is met € 0,18 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	Uitvoering van de motie "Kus Noordereiland wakker" wordt in het kader van de strategische agenda binnenstad opgepakt

Planning	Risico's	Overige
		
Door oppakken motie "Kus Noordereiland wakker" buiten het project, kan project eerder worden afgesloten	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze afname wordt met name veroorzaakt door uitgevoerde saneringswerkzaamheden.	Exploitatie wordt dit jaar afgesloten.

Programma

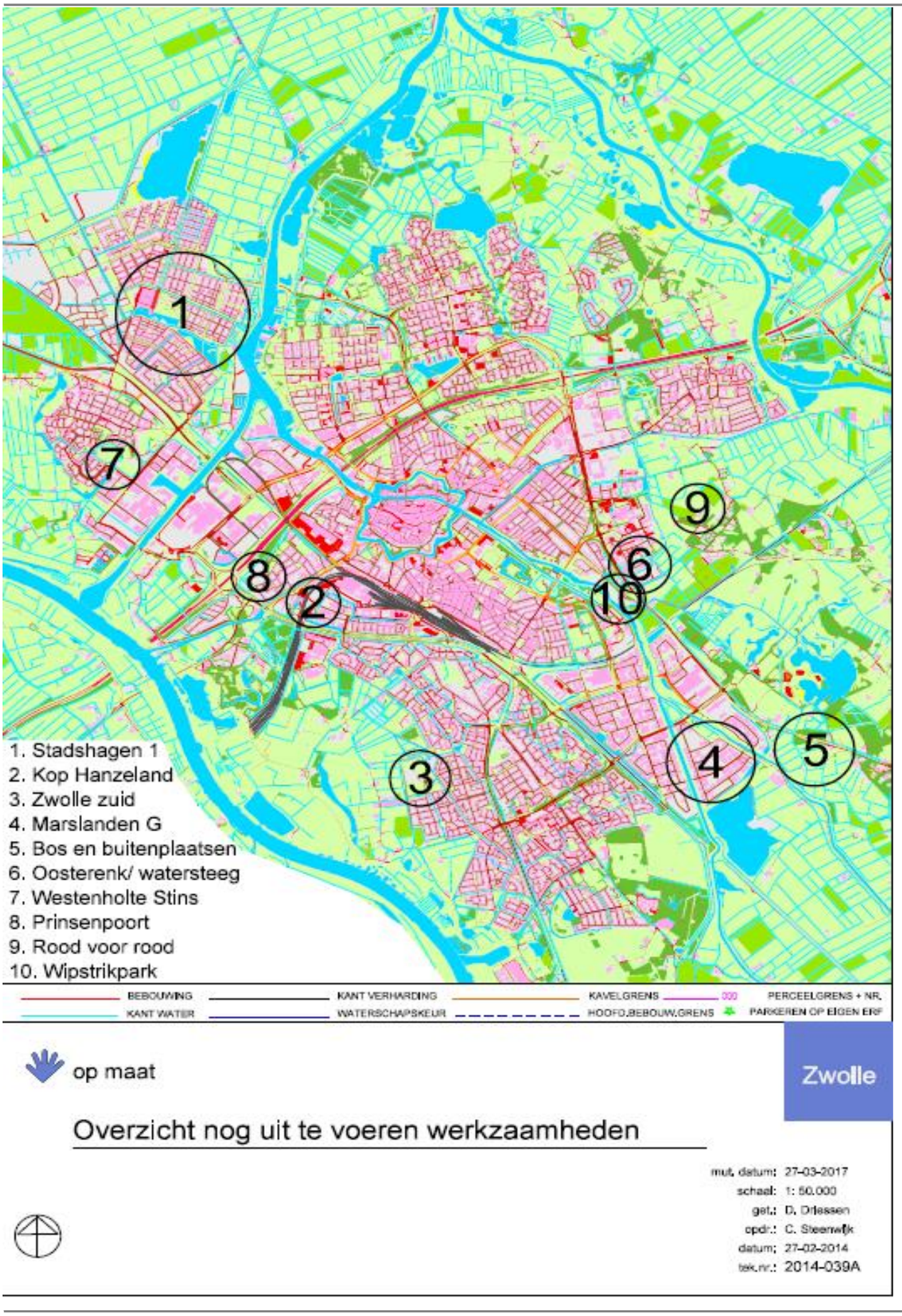
Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Commerciële voorz.	1.930 m²	1.930 m²	-	-	-	-	-
Niet commerciële voorz.	8.131 m²	8.131 m²	-	-	-	-	-

Cashflow

5.3 Nog uit te voeren werkzaamheden

Plankaart

5.3 Nog uit te voeren werkzaamheden

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten complexen
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2026
Projectleider	-
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	4.002.895
Totaal opbrengsten	4.338.422
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-335.528
Kostenstijging	18.033
Opbrengstenstijging	23.089
Rente	-110.411
Saldo	-450.995
Netto contante waarde	-322.170

Prestatie indicatoren

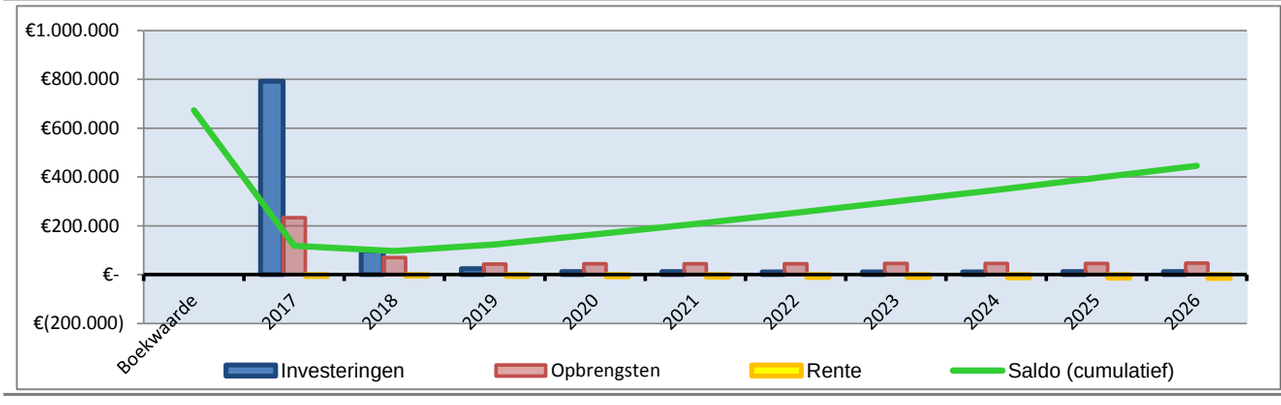
Programma	Exploitatie	Capaciteit
		
Geen bijzonderheden.	De exploitatie kent per 1-1-2017 een positief resultaat van € 0,32 mln. Het resultaat is met € 0,54 mln. verslechterd ten opzichte van vorig jaar.	Geen bijzonderheden.

Planning	Risico's	Overige
		
Geen bijzonderheden.	Geen bijzonderheden.	De nog te realiseren kosten van Prinsenpoort zijn voor het eerst in dit complex opgenomen.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2017	2018	2019	2020 ev
Woningbouw	3	3	-	-	-	-	-
Niet commerciele voorz.	5.373	5.373	-	-	-	-	-
Bedrijventerreinen	1.996	-	1.996	1.996	-	-	-

Cashflow

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	19 juni 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. H. Wijnen
Griffier/secretaris	Dhr. H. Veraart

1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.35

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

2. Informatieronde

3. Gesprek met de accountant (19.35 – 20.00 uur)
Namens de accountant PWC is aanwezig Sytse Jan Dul en Frank van Kommer. Zij geven aan de hand van een korte PowerPoint-presentatie (bijgevoegd) een toelichting op het accountantsverslag. Vervolgens worden raadsleden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

4 Informatieronde

5.a. Inspreken over Perspectiefnota, Jaarstukken, Berap en Meerjaren Prognose Vastgoed
Voordat volgende week het raadsdebat over de Perspectiefnota wordt gehouden, is er de mogelijkheid om in te spreken over de voorjaarsstukken. Er heeft zich één inspreker gemeld namelijk de heer Bunders van de Stichting Goudsteeg 21. Tijdens zijn inspraak vertoont hij een aantal beelden (bijgevoegd).De heer Bunders houdt een pleidooi voor het behoud van dit podium aan de Goudsteeg 21 (de inspreektekst is bij de stukken gevoegd).

5b.5c Jaarstukken 2016 en Beleidsrapportage 2017 - 1 (Berap)
De jaarstukken omvatten de jaarrekening en het jaarverslag. Het betreft een voorlopige jaarrekening, omdat net als vorig jaar de verantwoordingsinformatie vanuit het SVB en enige andere zorgaanbieders niet op tijd is ontvangen. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 7.8 mln. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Bij de stukken zit ook het advies van het afstemmingscomité (rekeningcommissie). De Berap 2017 -1 is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2017. Per programma wordt een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 maart 2017. Het gaat hierbij om de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. Voorgesteld wordt om ten behoeve van deze verwachte afwijkingen een aanvullend budget beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag op te nemen voor de in de perspectiefnota voorgestelde investeringen. De woordvoerders van de fracties zijn niet blij dat er voor het tweede jaar op rij geen goedkeurende accountantsverklaring is. Ze snappen dat dit door externe factoren komt, maar hopen dat het volgend jaar toch echt anders is. Over het algemeen is men positief over de toegenomen informatiewaarde van de documenten van de beleidscyclus. Hierdoor ontstaat meer inzicht en als er in de toekomst met meer indicatoren wordt gewerkt vergroot dat het sturend vermogen. Woordvoerders stippen een aantal onderwerpen aan zoals ICT, bereikbaarheid, beschut werken en de tweedeling. Wethouder Brink geeft aan dat er wat ICT betreft flinke slagen zijn gemaakt. Ook de accountant vermeldde de verbeteringen. Er moet echter nog veel gebeuren o.a. op het gebied van verdere informatiebeveiliging.

Wat de Berap betreft wordt door een fractie vraagtekens gezet bij het investeren in de strategische opgaven ten laste van de begroting 2017. Dit strookt niet met de afgesproken systematiek. Wethouder Brink geeft aan dat er sprake is van een bijzondere situatie waarbij aanvankelijk aan de raad terughoudendheid is gevraagd in de besteding van de meevallers en vervolgens via een voorjaarsbrief richting is gegeven aan de investeringen. Naar aanleiding van een discussie over de kostenoverschrijding van begeleiding van de windverkenning Voorst en daaraan gerelateerde voorbereiding en uitvoering van het Stadsgesprek zegt wethouder Brink toe dat hij een nadere specificatie van het bedrag van € 100.000,- aan de raad zal verstrekken. De conclusie is dat de jaarstukken 2016 en de Berap rijp zijn voor besluitvorming op 3 juli aanstaande.

6. Pauze (21.15 – 21.30 uur)

7. Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV) (21.30 – 22.30 uur)
   De Meerjaren prognose Vastgoed (MPV) geeft een financiële vertaling van het gemeentelijk grondbeleid. De kaders voor het opstellen van de MPV 2017 zijn door de raad in januari 2017 vastgesteld. Het bedrijfsresultaat is positief zodat voor het eerst sinds 2008 een storting kan plaatsvinden in de algemene reserve. Ook is het risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar sterk afgenomen. Verder staat de MPV in het teken van het uitvoering geven aan de veranderde wet- en regelgeving. Op verzoek van GroenLinks kan de informatienota ‘Stand van zaken Grondvoorraadbeleid’ bij de bespreking worden betrokken. De fracties zijn verheugd over de vermindering van de risico’s en over het financieel resultaat. De crisis is nu echt voorbij, maar behoedzaamheid blijft gewenst. Wel is er behoefte aan meer duidelijkheid over toekomstige ontwikkelingen. Wethouder De Heer zegt dat met het opstellen van de Omgevingsvisie hard wordt gewerkt aan het toekomstig ruimtelijk beleid. Het grondbeleid is hier faciliterend aan. Wat het tijdelijk anders gebruiken van grond betreft zijn er inmiddels goede voorbeelden van hoe we hier in Zwolle mee omgaan. Over de verkoop van grond wordt zakelijk en realistisch onderhandeld. Dit geldt ook voor projecten als de Krasse Knarren Hof. Aan het eind van de bespreking blijkt de MPV geagendeerd te kunnen worden voor besluitvormende ronde op 3 juli.

8. Sluiting (22.30 uur)
   De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur

Zes jaar de standaard

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag, 3 juli 2017, gelezen hebbende de 'Voorjaarsstukken van het jaar 2017' en gehoord hebbende de beraadslagingen op 19 en 26 juni,

Overwegende dat:

- de exploitatielasten van strategisch verworven gronden, de niegg, omlaag kunnen worden gebracht als de opbrengsten uit geliberaliseerde pacht worden geoptimaliseerd;
- dit kan door langere pachtperiodes af te spreken;
- dit prima past wanneer de grondvoorraad toch nog tien jaar wordt aangehouden en de agrarische functie in stand blijft;
- dat het van belang is voor ondernemers in het buitengebied meerjarig zekerheid te hebben ten aanzien van grondgebruik (o.a. wet-/regelgeving tzv fosfaatrechten);
- eertijds eenjarig liberale pachtcontracten de norm waren;

Van oordeel dat:

- langjarige pachtcontracten de ondernemer dienen;
- langjarige pachtcontracten het de ondernemer mogelijk maken te investeren in cultuurgrond/beheer van de cultuurgrond (verbetering structuur/opbrengst);
- daarmee langjarige pachtcontracten de economie dienen;

Verzoekt het college:

- bij nieuw af te sluiten geliberaliseerde pachtcontracten de termijn standaard op 6 jaar te stellen;
- van deze norm slechts gemotiveerd af te wijken;
- de raad bij aanbieding van de MPV te informeren over deze afwijkingen ten opzichte van de norm.

Namens de Zwolse CDA-fractie,

Harold van Vilsteren

Voor: CDA

Verworpen

3/7/17

GROEN LINKS

Motie
Creatief met grond

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de MPV en het Grondvoorraadbeleid.

Overwegend dat:

- Het college in afwachting van de omgevingsvisie een scenario voorstelt waarbij de strategische grondvoorraad aangehouden, tussentijds regulier geëxploiteerd en na 2026 ontwikkeld wordt (Scenario 1)
- Strategische grondvoorraad aanhouden en duurzaam aanwenden voor de integrale ambities en opgaven van de stad (scenario 2, minder afwachtend) vooralsnog niet wordt doorgerekend
- Het landelijk proces rond de Omgevingsvisie regelmatig vertraging oploopt.
- Nog niet te voorspellen is of in het lokale Omgevingsvisieproces de komende paar jaar al sluitend de bestemming wordt bepaald van alle grondvoorraad
- Op lang niet alle gronden direct in 2026 ontwikkelingen zullen worden gestart
- Per stuk grond een fijnmaziger blik mogelijk is op wat er wel en niet (tijdelijk) kan
- Creatieve initiatiefnemers (nu niet voorziene) ideeën kunnen hebben om, toch haalbaar, tussentijds stukken grond op vernieuwde wijzen te benutten

Van mening dat:

- De gemeente ook zonder afgeronde Omgevingsvisie open dient te staan voor bij de eigen doelstellingen passende creatieve grond-vragende initiatieven
- Al bestaande ambities rond duurzaamheid, werkgelegenheid, creatief initiatief, gezondheid, voeding en natuur ook nu al losstaand van omgevingsvisie zo krachtig mogelijk nagestreefd behoren te worden
- Experimenteel (tijdelijk) gebruik van grond ook waardevolle informatie oplevert voor latere updates van de Omgevingsvisie

Verzoekt het college:

- Een uitnodigende houding te houden rond het (tijdelijk) creatief en duurzaam aanwenden van de grondvoorraden
- Met plannen en voorstellen naar de raad te komen als zich toch kansen voordoen om: te werken volgens scenario 2, zonder de belemmeringen die nu worden voorzien.

GroenLinks

Michiel van Harten

Toelichting:
Er kan verfijnder gekeken worden naar de nabije toekomst binnen de 560 ha grondvoorraad. Er zijn vast delen die zonder veel twijfel al wel herbestemd kunnen worden. We hebben vertrouwen in het creatieve vermogen van de stad: om nu niet voorziene mooie (tijdelijke) aanwending van grond voor de korte termijn passend binnen de doelstellingen van de gemeente rendabel te krijgen. Denk aan: creatieve kleine bedrijvigheid, sociale projecten, stadslandbouw, (mobiele) energieopwekking, natuurinventarisatie- en herstel- ook te benutten bij latere planvorming. Of... iets totaal onverwachts!

Voor: GroenLinks, CDA, SP
Verworpen 3/7/17

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 33901

Onderwerp Meerjaren Prognose Vastgoed 2017 (MPV)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. De complexen Kanonsteeg/Derde Bredehoek en Wijthmen af te sluiten en het verlies ad. € 33.811 ten laste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen Noordereiland en Raad voor rood ad. € 626.825 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 13.909.297;
4. De gepresenteerde grondexploitaties en voorbereidingskredieten vast te stellen;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 1.709.803 en voor de projectgebonden risico's ad. € 5.865.294;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2017 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2016 ad € 15.028.233 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2017 en de perspectiefnota 2018-2021 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed op 100% zetten met een ondergrens van € 10,0 mln. en een bedrag van € 2.063.278 af te dragen ten gunste van Algemene Concernereserve;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
10. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Perspectiefnota (PPN) 2018-2021
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Dreven, Adila van (2267)
medeopstellers	
afdeling	Advisering Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Perspectiefnota 2018-2021 Bijlage: PPN 2018-2021 Bijlage: NOC NSF Public Affairs - Kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur Bijlage: Brief A Kroes - Ontwikkelingen winkelgebied Diezerbrink mbt PPN Bijlage: Brief dhr Van der Vegt - Fast Forward Zwolle Bijlage: Korte terugblik Raadsplein info-debat 26 juni 2017 Bijlage: BUNDEL van alle amendementen en moties Bijlage: 2017-07-03 AM-1 Behoud buffer en risico reserve sociaal domein Bijlage: 2017-07-03 AM-2 versterking NME Bijlage: 2017-07-03 AM-3 Schone klassen, duurzame schoolgebouwen Bijlage: 2017-07-03 AM-4 Publiek geld voor groen publiek bezit Bijlage: 2017-07-03 AM-5 ruimte voor dierenwelzijn in de PPN 2018 - 2021 Bijlage: 2017-07-03 M-2 Goudsteeg 21 - ruimte voor experiment Bijlage: 2017-07-03 M-3 cultuureducatie VMBO MBO Bijlage: 2017-07-03 M-4 Meldpunt Huisjesmelkers Bijlage: 2017-07-03 M-6 versterking wijkwinkelcentra en aanloopstraten Bijlage: 2017-07-03 M-7 Goede zorg voor Zwolle Bijlage: 2017-07-03 M-8 Voedselbank Bijlage: 2017-07-03 M-9 kinderen en sociale uitsluiting Bijlage: 2017-07-03 M-10 Vast ijkpunt voor de Minima-effectrapportage Bijlage: 2017-07-03 M-11 Schoonmakers in gemeentelijke dienst Bijlage: 2017-07-03 M-13 Op tijd verstrekken (bijzondere) bijstand Bijlage: 2017-07-03 M-14 Opbouwwerk Bijlage: 2017-07-03 M-16 Preventief Huisbezoek 75+ Bijlage: 2017-07-03 M-17 Gezins PGB Bijlage: 2017-07-03 M-18 Urban Farming

Bijlage: 2017-07-03 M-19 beveiligde vrachtwagen parkeerplaatsen voor langparkeerders
Bijlage: 2017-07-03 M-20 Verkeersveiligheid 30 kilometerzones
Bijlage: 2017-07-03 M-21 Investeer in de buurt
Bijlage: 2017-07-03 M-22 Gezond groen in en om de stad
Bijlage: 2017-07-03 M-23 Station Stadshagen - van los eind naar OV knoop
Bijlage: 2017-07-03 M-25 handhaven aanlijnplicht voor honden
Bijlage: 2017-07-03 M-26 Dierenwelzijn - dierenartskosten en Zwols Dierenasiel
Bijlage: 2017-07-03 M-27 Dierenwelzijn - educatie over huisdieren
Bijlage: 2017-07-03 M-28 Informatiebeveiliging
Bijlage: 2017-07-03 M-29 traineeschappen ook voor 50 plussers
Bijlage: 2017-07-03 M-29A Architectuur Biënnale Zwolle
Bijlage: 2017-07-03 M-32 Bestendig ondernemersklimaat
Bijlage: 2017-07-03 M-33 actieplan toegankelijkheid
Bijlage: PPN 2018-2021 na raadsbehandeling
Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Perspectiefnota (PPN) 2018-2021

Voorgesteld besluit raad

De raad besluit:
De Perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en daarmee
1. In te stemmen met het per 2018 toevoegen van de buffer sociaal domein en de risicoreserve sociaal domein aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve.
2. In te stemmen met het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge van € 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020, ingeval de verwachte transformatieopbrengsten in
het sociaal domein lager uitvallen.
3. De eerder vastgestelde bezuiniging op inwonersondersteuning ad € 2 mln. gefaseerd in de jaren 2018 t/m 2021 door te voeren.
4. In te stemmen met de structurele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
a. Strategische opgaven € 4,1 mln. in 2018 oplopend naar 4,5 mln. in 2021
b. Andere investeringsvoorstellen € 1,2 mln. 2018, aflopend naar € 0,9 mln. in 2021.
c. Knelpunt exploitatie vastgoed € 0,46 mln.
d. Versterking NME (consulent + activiteitenbudget) € 0,1 mln5 conform amendement 2 d.d. 3 juli 2017
5. In te stemmen met de incidentele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
a. Strategische opgaven € 11,3 mln.
b. Andere investeringsvoorstellen € 8,1 mln.
6. In te stemmen met een toevoeging van € 3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds.
7. In te stemmen met het beschikbaar houden van € 3,0 mln. voor afwegen intensiveringen en knelpunten bij de begroting 2018.
8. De resterende incidentele middelen (€ 2,8 mln.) toe te voegen aan de reserve

incidentele bestedingen.
9 Een visie te ontwikkelen op dierenwelzijn conform amendement 5 d.d. 3 juli 2017

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 3 mei 2017

Openbaar

Onderwerp Perspectiefnota 2018-2021
Versienummer

Portefeuillehouder JE Brink
Informant Jan van Dijk/ Adila van Dreven
Afdeling CS/ CSADV
Telefoon (038) 498 2664/2267
Email J.van.Dijk@zwolle.nl/A.van.Dreven@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

De Perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en daarmee

1. In te stemmen met het per 2018 toevoegen van de buffer sociaal domein en de risicoreserve sociaal domein aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve.
2. In te stemmen met het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge van € 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020, ingeval de verwachte transformatieopbrengsten in het sociaal domein lager uitvallen.
3. De eerder vastgestelde bezuiniging op inwonersondersteuning ad € 2 mln. gefaseerd in de jaren 2018 t/m 2021 door te voeren.
4. In te stemmen met de structurele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    a. Strategische opgaven € 4,1 mln. in 2018 oplopend naar 4,5 mln. in 2021
    b. Andere investeringsvoorstellen € 1,2 mln. 2018, aflopend naar € 0,9 mln. in 2021.
    c. Knelpunt exploitatie vastgoed € 0,46 mln.
5. In te stemmen met de incidentele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    a. Strategische opgaven € 11,3 mln.
    b. Andere investeringsvoorstellen € 8,1 mln.
6. In te stemmen met een toevoeging van € 3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds.
7. In te stemmen met het beschikbaar houden van € 3,0 mln. voor afwegen intensiveringen en knelpunten bij de begroting 2018.
8. De resterende incidentele middelen (€ 2,8 mln.) toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen.

Datum 3 mei 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In maart hebben wij met u van gedachten gewisseld over de voorjaarsbrief. In deze perspectiefnota hebben wij die geconcretiseerd en doen wij investeringsvoorstellen om te werken aan het Zwolle van nu en morgen.
In deze perspectiefnota gaan wij in op de strategische opgaven. In sommige gevallen doen wij het voorstel om met de uitwerking in 2017 te starten. Zie hiervoor ook de beleidsrapportage 2017-1

Beoogd effect
Het vaststellen van het meerjarig beleid en het daarbij behorende financieel beeld

Argumenten
In het hoofdstuk financiën (hoofdstuk 2) is het totaal beeld geschetst van het structurele en incidentele financieel perspectief. Hierin is ingegaan op de genoemde beslispunten.
In hoofdstuk 3 zijn de investeringsvoorstellen rond de strategische opgaven gespecificeerd, terwijl de andere investeringsvoorstellen in hoofdstuk 4 zijn weergegeven

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35298

Onderwerp Perspectiefnota (PPN) 2018-2021

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad besluit:
De Perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en daarmee

1. In te stemmen met het per 2018 toevoegen van de buffer sociaal domein en de risicoreserve sociaal domein aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve.
2. In te stemmen met het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge van € 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020, ingeval de verwachte transformatieopbrengsten in het sociaal domein lager uitvallen.
3. De eerder vastgestelde bezuiniging op inwonersondersteuning ad € 2 mln. gefaseerd in de jaren 2018 t/m 2021 door te voeren.
4. In te stemmen met de structurele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    1. Strategische opgaven € 4,1 mln. in 2018 oplopend naar 4,5 mln. in 2021
    2. Andere investeringsvoorstellen € 1,2 mln. 2018, aflopend naar € 0,9 mln. in 2021.
    3. Knelpunt exploitatie vastgoed € 0,46 mln.
    4. Versterking NME (consulent + activiteitenbudget) € 0,1 mln conform amendement 2 d.d. 3 juli 2017
5. In te stemmen met de incidentele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    1. Strategische opgaven € 11,3 mln.
    2. Andere investeringsvoorstellen € 8,1 mln.
6. In te stemmen met een toevoeging van € 3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds.
7. In te stemmen met het beschikbaar houden van € 3,0 mln. voor afwegen intensiveringen en knelpunten bij de begroting 2018.
8. De resterende incidentele middelen (€ 2,8 mln.) toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen.
9. Bij hoofdstuk 4 een ambitie 1.6 Visie op dierenwelzijn toe te voegen: Zorg dragen voor het welzijn van dieren is noodzakelijk! Ze zijn van grote waarde voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen intrinsieke waarde en zijn bovendien volstrekt afhankelijk van hoe mensen met hen omgaan. De gemeente ontwikkelt daarom een visie op dierenwelzijn en doet dit in samenspraak met de partners in de stad. Er wordt pro actief, en in goed overleg met de partners in de stad een steeds actueel beleid vormgegeven. De gemeente is bekend met wat er zowel landelijk als lokaal speelt op het gebied van dierenwelzijn en speelt hier adequaat op in”.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Perspectiefnota 2018 - 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Hoofdstuk 1 Zwolle van nu en morgen 3
Hoofdstuk 2 Financieel perspectief 7
Hoofdstuk 3 Investeringsagenda strategische opgaven 10
Hoofdstuk 4 Andere investeringen 29

Bijlage 1 Investeringsoverzichten 46
Bijlage 2 Financiële samenvatting sociaal domein 49

Hoofdstuk 1 Zwolle van nu en morgen

Het Zwolle van nu en morgen

Werken aan het Zwolle van morgen. Dat is het motto van de Perspectiefnota 2018-2021. Hierin beschrijven wij hoe wij willen bouwen aan de toekomst van de stad en regio. Door de groei te gebruiken om de kwaliteit van de stad te vergroten. Door een sprong in stedelijkheid te maken met behoud van de bijzondere eigenschappen van Zwolle. Door gericht te investeren in strategische thema's die van belang zijn voor het Zwolle van morgen. In deze perspectiefnota werken we daartoe de lijnen uit de voorjaarsbrief verder uit en vullen we voor de eerste jaren de investeringen concreet in.

Het perspectief van Zwolle voor de komende jaren is groei. Dat perspectief hebben we in de voorjaarsbrief verbonden met de ambities uit de vier agenda's uit het coalitieakkoord en een aantal strategische opgaven. We willen nu verdere stappen zetten om de toekomstbestendigheid van de stad te vergroten. Door te investeren in het sociaal en menselijk kapitaal van de stad. In het woon- en leefklimaat. En te werken aan een energieneutrale, klimaatadaptieve en circulaire stad. Waarbij geldt dat werken aan het Zwolle van morgen betekent investeren in het Zwolle van nu. En we hebben ook de mogelijkheden om te investeren. Na jaren van krapte, bezuinigingen en behoedzaam financieel beleid, waarin we toch telkens de ruimte voor investeringen hebben gevonden, constateren we dat de financiële positie zich sterk heeft verbeterd. Incidenteel beschikken wij over een begrotingsruimte van € 33 mln. en structureel over € 11 mln., inclusief de toevoeging van de buffer sociaal domein aan de algemene middelen. Dat schept ruimte om te bouwen aan een toekomstbestendige stad.

Wij werken aan een toekomstbestendige stad. De lange termijn ontwikkelingen brengen nu kansen en uitdagingen met zich mee. Die vertalen we in deze PPN in concrete investeringen. Daarbij beperken we ons veelal tot investeringen in 2018 en 2019. Dat doen we niet omdat we denken dat we onze ambities in twee jaar denken te kunnen bereiken. We hebben de strategische thema's juist geformuleerd omdat het hier onderwerpen betreft waar we langjarig aan zullen moeten werken. En de ambities zijn bedoeld voor de lange termijn. Tegelijkertijd gaan ontwikkelingen snel en is het in veel gevallen lastig om nu al te bepalen waar we vanaf 2020 precies in moeten investeren. Door niet alles voor de komende jaren vast te leggen, zijn we adaptiever en kunnen zo makkelijker inspelen op nieuwe ontwikkelingen binnen de thema's. Daarom houden we ook ruimte in ons financiële perspectief. Zowel incidenteel als structureel. Voor toekomstige investeringen, maar ook vanwege de onzekerheden die binnen het sociaal domein aanwezig zijn.

De gemeente is niet de enige organisatie die investeert in Zwolle. Veel mensen, bedrijven en organisaties werken aan een toekomstbestendige stad en regio. En daarbij zoeken partijen elkaar op. Juist die samenwerking vormt de kracht van Zwolle en de regio. Wij willen deze kracht gebruiken. Dus we kijken naar waar de energie en dynamiek zit in de stad en sluiten daarbij aan. Of we geven juist de kaders aan en proberen partijen uit te dagen samen met ons te investeren. De rol van de gemeente verschilt daarom per onderwerp en in de uitwerking van de verschillende investeringen gaan we daar verder op in.
De door ons benoemde strategische thema's zijn niet uniek voor Zwolle. Zo presenteerden gemeenten, provincies en waterschappen een investeringsagenda voor de kabinetsformatie waarin energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie centraal staan. Wij hebben deze opgaven in de voorjaarsbrief benoemd als cruciaal voor de toekomstige ontwikkeling van Zwolle. De investeringsagenda van Zwolle sluit daarmee naadloos aan bij de nationale agenda. Dat vergroot ook de mogelijkheden om samen te werken en waar mogelijk aan te sluiten bij en gebruik te maken van landelijke en provinciale investeringen. Ook onderwerpen als transformatie in het sociaal domein, woningmarkt, wonen en zorg, inclusieve arbeidsmarkt en armoede en schuldhulpverlening komen terug op de landelijke agenda.

In deze PPN gaan we verder in op de strategische thema's die we in de voorjaarsbrief hebben benoemd. We investeren daarnaast in andere zaken die van belang zijn om vorm te geven aan de groei van de stad. De richting van de ontwikkkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle in de komende jaren leggen we vast in de omgevingsvisie. Rond de zomer ontvangt de raad de omgevingsvisie 1.0. Wat in ieder geval nodig is, is de bouw van nieuwe woningen. Daarom stellen we geld beschikbaar voor de uitvoering van de woonagenda en investeren we in het begeleiden van de transformatie van delen van Oosterenk van kantoren naar woningen. Ook investeren we in onze capaciteit om mee te werken aan het toenemende aantal ruimtelijke initiatieven. De groei van de stad heeft ook gevolgen voor ander voorzieningen. Zo zien wij de druk op de kunstgrasvelden toenemen en stellen daarom geld beschikbaar voor de aanleg van drie nieuwe velden. De komende maanden kijken wij nog naar de onderwijshuisvesting en welke investeringen dit nog met zich mee kan brengen. Het werken aan de groei van Zwolle valt samen met een transitie binnen het fysieke domein. Deze wordt vormgegeven via de omgevingswet. Dit is een ingrijpende stelselherziening waarvan de invoering de komende jaren een forse investering vereist. Tegelijkertijd past de wet bij de beweging die wij als stad en organisatie aan het maken zijn. Met ruimte voor initiatiefnemers, belanghebbenden en de gemeente.

De groei van Zwolle heeft gevolgen voor de positie van de stad in relatie tot de omgeving. Dat zien we als eerste in de regio. Stad en regio hebben elkaar nodig. Daarbij past het bij de positie van een stad als Zwolle om waar nodig het voortouw te nemen in ontwikkelingen. De regio Zwolle geldt daarbij in de rest van land ook als voorbeeld voor succesvolle regionale samenwerking. We willen deze samenwerking de komende jaren verder uitbouwen. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de uitkomsten van het onderzoek de Kracht van Oost-Nederland. Dat onderzoek laat ook zien dat de positie van Zwolle in het land aan het veranderen is. Tot één van de belangrijkste economische centra buiten de Randstad. De kansen die dit biedt, willen we de komende jaren verzilveren. Daar zijn de investeringen uit deze perspectiefnota op gericht. Het betekent ook dat de gemeentelijke organisatie een stap moet maken. We willen het strategisch vermogen van de organisatie vergroten om zo beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen en initiatieven in stad, regio en land. Gezien alle ontwikkelingen bevinden we ons op een soort scharnierpunt. Om hier goed op in te kunnen spelen, investeren we de komende jaren in de gemeentelijke organisatie.

Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen

Zwolle is een sociale en inclusieve stad. Die stad willen we blijven, ook met 140.000 inwoners. In het raadsdebat over de voorjaarsbrief was veel aandacht voor sociale thema's als armoede, zorg, welzijn en werk. Dat sluit aan bij de strategische sociale agenda die wij op dit moment samen met onze partners vormgeven. Daar zien wij in ieder geval drie grote thema's:

- Naar een inclusieve arbeidsmarkt: een goede aansluiting tussen opleiding en arbeidsaanbod in de veranderende arbeidsmarkt vraagt om een gerichte aanpak waarbij wordt geïnvesteerd in mensen. Met speciale aandacht voor lager opgeleide werknemers die extra kwetsbaar zijn omdat zij niet kunnen voldoen aan de toenemende eisen van werkgevers of omdat hun banen verdwijnen of veranderen door robotisering. Dit onderwerp werken wij verderop uit in de human capital agenda.

- Langer thuis wonen: Ouderen en mensen met die ondersteuning nodig hebben wonen steeds vaker thuis. Dit vraagt om een gedifferentieerd woningaanbod met voldoende passende en betaalbare woningen. Daarnaast ontstaat een toenemende behoefte aan nieuwe vormen van ondersteuning en begeleiding in de eigen leefomgeving die aansluiten bij de wensen en behoeften van inwoners.

- Tweedeling in leefstijlen: het gaat hierbij zowel om maatschappelijke tweedeling als om tweedeling in economische zin door onder meer robotisering en digitalisering van werk. Hoe die tweedeling in Zwolle zich precies ontwikkelt brengen we de komende periode beter in kaart. Het Trendbureau Overijssel is op dit moment eveneens bezig met een studie naar groter wordende tegenstellingen in de samenleving en het de ongelijkheid in perspectief van mensen.

Bij het werken aan een sociale stad waarin iedereen naar vermogen mee kan doen en meedoet, ligt de komende jaren het accent op de uitvoering van de transformatieagenda.We zien dat er grote stappen worden gezet in de transformatie. Doordat meer vanuit mogelijkheden wordt gedacht, bereiken we meer voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Ook hebben we beter inzicht in welke maatregelen het meest doeltreffend zijn om de gewenste effecten te realiseren en hebben we inmiddels belangrijke tussendoelen bereikt binnen de verschillende transformatiethema's. De meest voor de hand liggende acties, zoals het vaststellen en uitdragen van onze visie en het goed uitlijnen van de werkzaamheden van het SWT, hebben we al gerealiseerd. Acties waar het nu om gaat zijn erop gericht om nog meer te bereiken door samen met cliëntenvertegenwoordigers en aanbieders bij te sturen en nieuwe aanpakken te realiseren. Onze overtuiging is dat we juist door niet alles vooraf dicht te timmeren maar ruimte te geven aan betrokken in de stad veel kunnen bereiken. Binnen de vijf thema's uit de transformatieagenda hebben we kansrijke activiteiten uitgewerkt waarmee we de doelstellingen van de transformatie voor de lange termijn zo goed mogelijk verwachten te bereiken. Hieronder kort de belangrijkste beoogde resultaten en aanpak per thema. Deze worden later in de PPN verder uitgewerkt.

Thema 1: Samenkracht van mensen
Door te investeren in preventieve voorzieningen en laagdrempelige algemene voorzieningen in de wijk worden effectieve en voordelige ondersteuningsvormen geboden. Daardoor is minder inzet van duurdere vormen van dagbesteding en diensten in en aan huis (diah) nodig, wat in 2019 een besparing zal opleveren. Dit thema werken we uit in 4 verschillende thema's: alternatieve vormen van dagbesteding (18+), preventie armoede en schuldenproblematiek, versterken preventie jeugd en maatschappelijke participatie van inwoners die langdurig inkomensondersteuning ontvangen.

Thema 2: Integrale (gezins)aanpak
Binnen dit thema wordt ingezet op verschillende activiteiten die de eigen regie van inwoners en passende, integrale ondersteuning bevorderen. Daartoe zetten we onder meer in op resultaatgerichte contractering voor jeugdhulp en diah, waarbij aanbieders worden betaald naar de effecten die hun ondersteuning oplevert. Daarnaast bevorderen we het ontwikkelen van vernieuwende vormen van ondersteuning door aanbieders, onder meer voor jongeren, optimaliseren we het gebruik van ondersteuningsplannen en zorgen we voor betere monitoring van de inzet van aanbieders en andere betrokkenen. Al deze acties zijn nodig om de vraag naar dure specialistische ondersteuning om te buigen, wat in 2019 een besparing kan opleveren.

Thema 3: Passend wonen met zorg
Doel van dit thema is dat iedere inwoner die dat nodig heeft passend kan wonen met eventuele zorg en ondersteuning. Dat betekent dat inwoners zo lang mogelijk en weer zo snel mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Dit bevordert de zelfredzaamheid van inwoners en vermindert de inzet van dure intramurale woonvoorzieningen. Om dit te realiseren werken we de komende jaren met zorgaanbieders, welzijnsinstellingen, woningcorporaties, zorgverzekeraars en de doelgroep zelf aan een drietal uitwerkingslijnen: geschikte woningen, vitale netwerken en toegankelijke wijken.

Thema 4: Samenhang en samenwerking in de toegang
We willen dat kinderen en ouders een sneller en beter passend antwoord op hun ondersteuningsvraag krijgen door het verbinden van sociaal wijkteam, huisartsen en gespecialiseerde jeugdhulp (jeugd GGZ). Dat doen we door bij de huisartsenpraktijken een jeugd- en gezinswerker, ondersteund door een GZ psycholoog, uit het sociaal wijkteam te positioneren. Zo wordt bij de toegang gezorgd dat de best passende ondersteuning wordt ingezet voor jeugdigen en gezinnen. Dit zal naar verwachting in 2020 een aanzienlijke besparing op dure jeugdhulp opleveren.

Thema 5: (Arbeids)participatie en bijstand
We willen een inclusieve arbeidsmarkt realiseren waarbij zoveel mogelijk Zwollenaren werken in zo regulier mogelijk werk. Kandidaten die kunnen participeren leveren een bijdrage naar vermogen. Doelstelling is om 350 kandidaten per jaar te laten uitstromen naar betaald werk, waardoor de uitkeringslasten met een substantieel percentage zullen verminderen. Om deze doelstelling in 2020 te behalen is het van belang om te anticiperen op een veranderende arbeidsmarkt en dit samen met partners in de stad en regio (werkgevers, onderwijs, werknemers) te doen. Daarom ondersteunen we werkgevers om hun rol hierin te vervullen en ontwikkelen we een aanpak om kandidaten arbeidsfit te krijgen en te houden. Om binnen het participatiebudget voldoende middelen beschikbaar te houden om mensen te begeleiden naar betaald werken investeren we de komende jaren structureel om eerdere bezuinigingen op dit budget te compenseren.

Waar mogelijk proberen wij de activiteiten zo vorm te geven dat deze uit bestaande budgetten betaald kunnen worden en samen met andere partijen worden opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten om te komen tot resultaatgerichte contractering voor Wmo en Jeugdhulp en het onderzoeken van de specifieke ondersteuningsbehoefte van jongeren van 16 tot 27 jaar. Voor een deel van de activiteiten die wij voorstellen bij de transformatiethema's zijn wel extra investeringen nodig. Zo kunnen we de noodzakelijke transformatiebeweging op gang brengen en extra inzetten op preventie.

Verderop in de perspectiefnota staat een aantal voorstellen om in de komende jaren extra te investeren in preventie en zelfredzaamheid om daarmee op langere termijn de vraag naar meer specialistische ondersteuning sterk te verminderen. Vooralsnog zijn voorstellen voor 2018 en 2019 opgenomen. Voorstel is om bij de perspectiefnota 2020 - 2023 opnieuw de balans op te maken in hoeverre de transformatiedoelstellingen dan zijn bereikt en of de bezuinigingen door minder behoefte aan geïndiceerde ondersteuning al worden gerealiseerd. Eventueel kan dan worden besloten om op onderdelen nog enkele jaren extra te investeren om de gewenste veranderingen duurzaam tot stand te brengen.

De hierboven genoemde investeringen in transformatie zijn erop gericht om op termijn binnen de rijksbudgetten te komen. De besparing zal met name worden gerealiseerd door een afname van de inzet in gespecialiseerde ondersteuning (jeugdhulp en Wmo). Waar nu nog sprake is van meer vraag dan voorzien, is de verwachting dat we met deze maatregelen op langere termijn aanzienlijke besparingen kunnen realiseren. Zelfs met afnemende rijksbudgetten verwachten we dat daardoor op termijn de kosten van ondersteuning én preventie uit het rijksbudget betaald kunnen worden. Omdat hiervoor een fundamentele verandering in de manier van werken op allerlei niveaus nodig is zal het nog wel enige jaren duren voordat de effecten hiervan ook in financiële zin volledig zichtbaar worden. Voorzichtigheidshalve bouwen wij binnen onze begroting een behoedzaamheidsmarge in voor het geval de opbrengsten van de transformatie later komen of lager uitvallen.

Human capital en topwerklocaties: werk, werk, werk

Twee van de strategische opgaven die in de voorjaarsbrief zijn gepresenteerd hebben te maken met de ontwikkeling in de economie en de arbeidsmarkt. Dan gaat het om human capital en topwerklocaties. Daarom werken we deze opgave in nauwe samenhang uit. De human capital agenda raakt aan veel andere strategische opgaven en heeft ook weer duidelijke raakvlakken met de extra inzet op werkgelegenheid waar de raad onlangs over heeft gesproken. Zoals afgesproken stellen we een verkenner aan om het plan voor meer werkgelegenheid verder uit te werken.

De economie verandert snel onder invloed van drie factoren: technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid. Deze drie factoren hebben een significante invloed op de factor arbeid. Technologisering maakt snelle, hoogwaardige innovaties mogelijk en zorgt voor onvoorspelbaarheid op de arbeidsmarkt. Vooral laag- en middelbaar opgeleide vakwerkers zijn kwetsbaar op de veranderende arbeidsmarkt. Flexibilisering van arbeid leidt tot intersectorale mobiliteit: werknemers krijgen contracten bij verschillende werkgevers, ook in aanpalende sectoren, waar hun vakvaardigheden echter vaak (net) niet toereikend zijn. Deze intersectorale mobiliteit vraagt om het voortdurend op peil houden van vakvaardigheden door om- her- dan wel bijscholing, dit wordt een 'Leven Lang Leren' (LLL) genoemd. Voltooiing van de initiële opleiding is niet langer voldoende. Lager en middelbaar opgeleiden komen echter nog te moeizaam mee waar het gaat om LLL. Waar blijkt dat de hoogopgeleide zich wel regelmatig laat scholen, laten laagopgeleiden zich nauwelijks bijscholen. Hierdoor dreigt een tweedeling tussen lager opgeleide vakwerkers en hoogopgeleide kenniswerkers. Met de human capital agenda willen wij:

- Grip krijgen op de dreigende tweedeling die ontstaat tussen hoogopgeleide kenniswerkers en lager opgeleide vakwerkers door aansluiting op 'centres of expertise', 'centra voor innovatief vakmanschap' en Techniek- en Zorgpact.

- Stimuleren van werk naar werk, van werkloosheid naar werk en van onderwijs naar werktrajecten. Deze drie lijnen vragen een voortdurende samenwerking van economie – onderwijs – arbeidsmarkt. We bouwen een interne en externe regionale netwerksamenwerking vanuit de driehoek economie – onderwijs – arbeidsmarkt.

- Verbindende rol spelen in het voortdurend op peil houden van vaardigheden die leiden tot hoogwaardig vakmanschap. Trajecten die een focus hebben op een LLL verbinden, stimuleren en faciliteren.

De komende jaren investeren we in een ambtelijk programmateam om de ingezette beweging naar duurzame verbinding economie, onderwijs en arbeidsmarkt samen met partners door te zetten. Hierbij is ook een reservering van middelen nodig om de lobby en subsidieverwerving vorm te geven. Daarnaast is werkkapitaal nodig om innovatieve projecten uit te voeren, veelal vanuit een publiek private samenwerking. Bij het realiseren van de doelen van de human capital agenda spelen de topwerklocaties een belangrijke rol. Topwerklocaties zijn hoogwaardige technologische broedplaatsen met een scherp innovatief profiel en grote aantrekkingskracht en uitstraling. Er komen topwerklocaties voor Kunststoftechnologie (PSP), Health (HIP) en Klimaat & Energie (Klimaatcampus). De topwerklocaties zijn de thuisbasis van gerenommeerde innovatieve en internationale bedrijven en veelbelovende startups. In een dynamische publiek-private leeromgeving worden mensen opgeleid voor de toekomstige regionale arbeidsmarkt. Het gaat daarbij om nieuwe competenties en nieuwe vormen van arbeid. Dat betekent zowel nieuwe werkgelegenheid voor hoger opgeleiden , als een positieve impuls (spin-off) voor de gehele arbeidspopulatie. De realisatie van topwerklocaties is een uitnodiging van de provincie Overijssel. Overijssel is voornemens aanzienlijke investeringen te doen in topwerklocaties en bereid hiervoor momenteel de uitgangspunten voor. PSP en HIP zijn daarbij zowel door provincie als gemeente al met name genoemd. De topwerklocaties worden ook gesteund door de Economic Board Regio Zwolle.

Energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie: naar een duurzaam Zwolle

In de voorjaarsbrief schetsten wij drie (mondiale) ontwikkelingen die veel invloed hebben op de toekomst en kansen en uitdagingen bieden. Het gaat ook om ontwikkelingen die voor een verandering zorgen in de (economische) structuur van stad en regio. Dan gaat het om de energietransitie, klimaat adaptatie en circulaire economie. De transities die we op deze terreinen doormaken zijn noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid van de stad. Ook de VNG, IPO en Unie van Waterschappen hebben deze drie thema's als speerpunten benoemd voor hun gezamenlijke inzet bij de kabinetsformatie. De drie thema's zullen de komende jaren hun doorwerking hebben of vele (beleids)terreinen. Hoe dat precies zal zijn, valt op dit moment nog niet te zeggen. Daarom

gebruiken we de komende jaren om meer zicht te krijgen op de uitdagingen en kansen. Tegelijkertijd gebeurt op de genoemde onderwerpen op dit moment veel in de stad. Waar mogelijk willen we deze initiatieven faciliteren en waar nodig stimuleren. Hoewel de thema's verband houden met elkaar, zijn er ook verschillen. Bijvoorbeeld als het gaat om in welke fase de ontwikkeling zich bevindt en wat de rol van de gemeente is. Zo is Zwolle een voorloper als het gaat om klimaatadaptatie. Die rol willen we de komende jaren vasthouden en (economisch) verzilveren. Bijvoorbeeld via de eerder genoemde klimaatcampus. Waarbij de ambitie is dat Zwolle in 2050 klimaatbestendig is ingericht en daarmee zo veilig mogelijk voor overstromingen en aangepast aan extreem weer. Bij energietransitie sluiten we aan op de landelijk doelstelling van een energieneutrale steden in 2050. Dat vormt een grote opgave met veel uitdagingen en kansen. Positief is dat energietransitie volop in de belangstelling staat. Vele bedrijven, organisatie en inwoners in de stad zijn bezig te kijken of ze hun energiehuishouding anders, duurzamer, kunnen inrichten. Wij willen deze beweging ondersteunen waar het nodig is en waar mogelijk ons hieraan verbinden. Ook gaan we aan de slag met onze eigen energiehuishouding. Door te onderzoeken hoe we onze gebouwen kunnen verduurzamen en uiteindelijk onze eigen energie opwekken. We willen daarnaast bijdragen aan bewustwording rond dit onderwerp en inwoners en partijen in de stad handelingsperspectief bieden. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een energiekansenkaart. De overgang naar een circulaire economie bevindt zich nog in een beginfase en vindt vooral plaats in de onderstroom van de economie. Het komende jaar willen we gebruiken om te kijken wat vanuit de gemeente nodig is om deze transitie mogelijk te maken en in gang te houden. Daarbij richten we ons op het MKB, nieuwe werkgelegenheid (reshoring van arbeid) en het sluiten van kringlopen in (delen van) de stad.Uiteindelijk willen we naar een circulaire economie en circulaire stad. Waarbij voor ons geldt dat een circulaire stad, klimaatadaptief en energieneutraal is. En dat we door te investeren in deze ontwikkelingen, een economische impuls geven aan stad en regio en kansen scheppen voor de arbeidsmarkt.

Binnenstad en Spoorzone: centrumgebied

Het centrumgebied van Zwolle speelt een belangrijke rol bij de aantrekkelijkheid van de stad en bij de centrumfunctie van Zwolle in de regio en in Noordoost Nederland. Onder centrumgebied verstaan wij niet alleen de binnenstad, maar ook de aanloopstraten en de Spoorzone. Daarom investeren wij de komende jaren fors in dit gebied. Recentelijk heeft de raad gesproken over de strategische agenda voor de binnenstad. Om de ambities uit deze agenda waar te kunnen maken stellen wij structureel geld beschikbaar. Onder meer voor een binnenstadsmanager en voor cofinanciering van het ZwolleFonds. Wij investeren in een economische en culturele impuls voor de binnenstad en geven prioriteit aan het Broerenkwartier en de Grote Kerk. Voor wat betreft de Spoorzone leggen wij de raad voor de behandeling van deze PPN een ontwikkelperspectief voor waarin we onze nieuwe ambities voor de OV-knoop uiteenzetten. Dat verbinden we met de bredere gebiedsontwikkeling. Vanaf 2021 hebben wij ruimte in onze begroting opgenomen voor investeringen in de Spoorzone.
UItwerking raadsdebat voorjaarsbrief

Uitwerking raadsdebat voorjaarsbrief

Tijdens het debat over de voorjaarsbrief heeft de raad aandacht gevraagd voor verschillende onderwerpen die in de brief minder of geen aandacht kregen. Bijvoorbeeld voor wijkwinkelcentra, dienstverlening aan ondernemers, mobiliteit, ontmoetingsplekken, aandacht voor jeugd. Een aantal van deze onderwerpen komt in deze PPN terug. Over sommige thema's komen aparte nota's naar de raad. Zoals over dienstverlening aan ondernemers participatie voor volwassenen. Op de ontwikkeling van onze wijkwinkelcentra gaan we in de nieuwe retailagenda, die rond de zomer naar de raad gaat, in. De perspectiefnota biedt geen overzicht van het gehele gemeentelijke beleid. Daarvoor is de begroting. Dan gaan we ook in op onderwerpen als dierenwelzijn. Bij het raadsdebat over de voorjaarsbrief zijn ook verschillende opmerkingen gemaakt dat de tekst erg algemeen was en weinig concreet. Deze PPN biedt die concreetheid wel. We hebben de lijnen uit de voorjaarsbrief uitgewerkt en ingevuld en daarbij hebben we de inbreng van de verschillende fracties meegenomen.

Hoofdstuk 2 Financieel perspectief

Zwolle staat er financieel goed voor. Na jaren van krapte en behoedzaam financieel beleid, waarin we toch telkens de ruimte voor investeringen hebben kunnen vinden, zien wij dat de financiële positie zich verder verbetert. Mede door het aantrekken van de economie, dat zich onder andere uit in een fors voordelig resultaat op de grondexploitaties, beschikken wij over een incidentele bestedingsruimte van € 33 mln.1 De structurele begrotingsruimte bedraagt € 11 mln., inclusief de toevoeging van de buffer sociaal domein aan de algemene middelen.
Ook in tijden van voorspoed gaan wij behoedzaam om met de financiële middelen. De middelen zetten wij deels in om te investeren in het Zwolle van morgen, waaronder het oplossen van bestaande knelpunten. Maar wij houden ook een groot deel in reserve voor toekomstige ontwikkelingen of voor opvang van structurele risico's.
Wij zetten structurele middelen in waar dit nodig is of past bij de ontwikkeling van Zwolle. Bij de inzet van de incidentele middelen hebben wij in principe de grens gelegd bij investeringen tot en met 2019, omdat enerzijds veel investeringen in een opstartfase zitten en in 2018/2019 een evaluatiemoment wenselijk is om te beoordelen of de effecten van het beleid zich ook in de beoogde richting vertalen. Anderzijds wordt hiermee ruimte gelaten aan een nieuw college om haar afwegingen te maken.
We houden vast aan het doorvoeren van het bezuinigingspakket van € 11 mln., zoals die begin 2015 is vastgesteld. Uitzondering hierop is de bezuiniging op participatie. Deze bezuiniging heeft een belemmerende werking om voortvarend door te blijven gaan met de uitstroom bevorderende maatregelen op de bijstand.
Ondanks de positieve ontwikkelingen blijft alertheid nodig en houden we oog voor de onderdelen waar de risico's nadrukkelijk aanwezig zijn. Voor het opvangen van de risico's houden wij een degelijke weerstandsreserve aan. In het bijzonder is er aandacht voor de realiseerbaarheid van de geraamde transformatieopbrengsten in het sociaal domein in de vorm van een structurele behoedzaamheidsmarge.

Structureel perspectief
Het structureel financieel perspectief is geactualiseerd [2]. In het perspectief is het voornemen opgenomen om de buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen. In de begroting 2017 en de vorige perspectiefnota hebben wij aangegeven bij de perspectiefnota 2018-2021 mede op basis van feitelijke ontwikkelingen een brede afweging te willen maken over het vervolg van de buffer. Wij constateren dat de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelen richting de reguliere begrotingssystematiek. Hiermee vervalt de noodzaak voor het aanhouden van de buffer. Hoewel er meer zicht ontstaat op de ontwikkeling van het sociaal domein is het niet zeker of de transformatieopgave, om een verschuiving te bewerkstelligen naar meer preventieve- en maatgerichte inzet, tot de verwachte opbrengsten zal leiden. Daarom houden wij een behoedzaamheidsmarge aan ingeval de verwachte transformatieopbrengsten lager uitvallen of later worden gerealiseerd. Door het opheffen van de buffer ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsposten.
De structurele begrotingsruimte komt hiermee in 2018 uit op € 7,4 mln. oplopend naar € 11 mln. in 2021. Wij doen voorstellen om de structurele begrotingsruimte in te zetten voor het oplossen van knelpunten, voor participatie, strategische opgaven en capaciteitsversterking. Na de bestedingsvoorstellen resteert een structurele begrotingsruimte van € 0,4 in 2018 oplopend naar € 1,6 mln. in 2021 die beschikbaar blijft voor toekomstige ontwikkelingen. De financiering van het integraal onderwijshuisvestingsplan en de ontwikkelingen omtrent de WRZV-sporthal wegen wij af binnen de resterende begrotingsruimte.

Structureel kader 2018-2021				
(bedragen x € 1 mln.)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Uitkomsten bij Begroting 2017(excl. ruimte buffer sociaal domein,)	**5,3**	**5,7**	**7,1**	
1. Mutaties tov begroting 2017	-0,4	-0,4	-1,0	6,0
Actuele uitkomsten	**4,9**	**5,3**	**6,1**	**6,0**
2. Structurele ruimte buffer sociaal domein	2,5	3,7	5,0	5,0
Actuele uitkomsten , inclusief buffer sociaal domein	**7,4**	**9,0**	**11,1**	**11,0**
Ruimte reservering voor:				
3. Directe risico's (m.n. toename inflatie)	-0,5	-0,7	-0,9	-1,0
4. Behoedzaamheidsmarge transformatieopbrengsten sociaal domein	-1,0	-2,0	-2,5	-2,5
Bestedingsruimte	**5,9**	**6,3**	**7,7**	**7,5**
Bestedingsvoorstellen:				
5. Structureel oplossen voorlopig incidenteel gedekte knelpunten	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
6. Structurele inzet op participatie	-2,7	-2,8	-2,9	-2,6
7. Strategisch investeringsplan	-1,1	-1,3	-1,3	-1,9
8. Knelpunten bestaand beleid c.q. nieuw beleid	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
Resterende structurele bestedingsruimte	**0,4**	**0,6**	**2,0**	**1,6**
(afweging inzet voor WRZV en OHV binnen deze bestedingsruimte)				

Toelichting:
Ad 1 De structurele begrotingsruimte is ten opzichte van de begroting 2017 met € 1,1 mln. (van € 7,1 naar € 6,0 mln.) afgenomen, met name vanwege stijgende prijsinflatie.

1 Na aftrek van circa € 5 mln. investeringen en knelpunten die via de berap worden verantwoord.
2 Peildatum maart 2017.

Ad 2 Het voorstel is de structurele buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen, omdat het uitgavenpatroon van de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelt als een regulier begrotingsonderdeel. Hiermee ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsprogramma's.

Ad 3 De inflatierisico's hebben vooral betrekking op de uitkomsten van de thans lopende cao-onderhandelingen. De prijsinflatie (1,4%) is in de bijgestelde uitkomsten meegenomen op basis van de eind maart 2017 gepresenteerde cijfers van het Centraal Planbureau. Vanaf 2018 worden de kleine subsidies weer met prijsinflatie aangepast.

Ad 4 In het kader van de transformaties in het sociaal domein reserveren wij voorzichtigheidshalve structurele begrotingsruimte ingeval de geraamde transformatieopbrengsten niet in het verwachte tempo gehaald kunnen worden. Het risico zullen wij halfjaarlijks monitoren. Nemen de risico's af dan wordt de vrijval toegevoegd aan de algemene begrotingsruimte.

Ad 5 In de afgelopen jaren zijn enkele min of meer structurele knelpunten incidenteel gedekt, zoals lager exploitatieresultaat op verhuurde panden en bouwleges. Door het aantrekken van de markt verwachten wij dat opbrengst uit bouwleges zich hersteld. Het structureel lager exploitatieresultaat op verhuurde panden is € 460.000.

Ad 6 De structurele inzet op participatie betreft het niet te beïnvloeden tekort op het subsidieresultaat (verschil rijkssubsidie en loonkosten/dienstverbanden) van de Sociale Werkvoorziening. De gemeente heeft geen invloed op de loonkosten. Door het structureel oplossen van dit tekort behouden wij bij participatie de ruimte om de huidige re-integratieactiviteiten uit te blijven voeren. Vanaf 2021 zal het tekort op het subsidieresultaat geleidelijk aan afnemen.

Ad 7/8 De bestedingsvoorstellen met betrekking tot de strategische opgaven en knelpunten/nieuw beleid worden in de perspectiefnota nader toegelicht. In het strategisch investeringsplan is structurele ruimte (rente- en afschrijvingslasten) opgenomen voor nog nader te besluiten investeringen. De indicatieve investeringsruimte is ca. € 20 mln. en betreft de Binnenstad (openbare ruimte en verlichting), Spoorzone en energietransitie.

Incidenteel perspectief

De incidentele bestedingsruimte wordt vooral bepaald door de beschikbare middelen in de reserve incidentele bestedingen, het stadsontwikkelfonds en de jaarlijkse resultaten uit de jaarrekening, grondexploitaties, beleidsrapportages en het benodigd weerstandsvermogen. De vrije ruimte in beide reserves bedraagt € 13 mln. Door de voordelige jaarresultaten en een vrijval uit de weerstandsreserves ontstaat een totale incidentele bestedingsruimte van € 33 mln., Bij het bepalen van de bestedingsruimte is rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 5 mln. uit de eerste beleidsrapportage over 2017. Het nadeel van de beleidsrapportage wordt overigens grotendeels veroorzaakt doordat in 2017 al uitgaven worden geraamd voor strategische opgaven en meerjarig incidentele knelpunten.

Het totale incidentele bestedingsvoorstel 2018-2021 omvat € 22 mln., waarvan circa € 5 mln. aan investeringen in het sociaal domein die uit de verwachte transformatieopbrengsten worden gefinancierd. Na aftrek van de bestedingsvoorstellen resteert circa € 16 mln. aan incidentele bestedingsruimte die wij in reserve houden voor toekomstige ontwikkelingen, waaronder een eventuele vervolgvraag op de tot en met 2019 gefinancierde investeringen. Bij de afweging van de voorstellen zijn een aantal aanvragen 'on hold' gezet, omdat nog onvoldoende zicht is op de hoogte van de kosten. Voor de begroting 2018 reserveren wij hiervoor € 3 mln. , mocht blijken dat de middelen niet nodig zijn dan worden ze aan de reserve incidentele bestedingen toegevoegd.

Om ontwikkelingen van derden die bijdragen aan de gemeentelijke ambities te kunnen ondersteunen vullen wij het stadsontwikkelfonds aan tot € 10 mln. De resterende incidentele bestedingsruimte voegen wij toe aan de reserve incidentele bestedingen.

Incidenteel kader		
(bedragen x € 1 mln.)		**2017 ev**
Beschikbare incidentele bestedingsruimte		
Stadsontwikkelfonds		6,80
Reserve incidentele bestedingen	8,10	
Af: jaarschijf 2017 binnenstad	-0,60	
Af: 2e fase sociale woningbouw (PPN 17-20)	-1,00	
		6,50
		13,30
Mutaties jaarrekening/berap ca.:		
1. Vrijval weerstandsreserves		2,10
2. Voordelig MPV resultaat		15,00
3. Voordelig rekeningresultaat 2016		7,80
4. Berapresultaat 2017-1		-5,10
Beschikbare bestedingsruimte		**33,10**
Investeringsvoorstellen:		
5. Strategisch investeringsplan (totaal)	14,33	
Waarvan deels dekking uit transformatieopbrengsten sociaal domein	-5,15	
Per saldo ten laste van bestedingsruimte		-9,18
6. (Meerjarig) incidentele knelpunten / nieuw beleid		-8,12
Ruimte voor toekomstige bestedingen		**15,80**
Reserveren resterende ruimte via:		
· Stadsontwikkelfonds		10,00
· Ruimte voor knelpunten begroting 2018		3,00
· Reserve incidentele bestedingen		2,80

Toelichting:

Ad 1. De vrijval van € 2,1 mln. betreft het surplus in het weerstandsvermogen voor vastgoed. Zie toelichting onder 'weerstandsvermogen'.

Ad 2. Het MPV resultaat is toegevoegd aan de algemene concernreserve, maar kan worden ingezet als vrije bestedingsruimte.

Ad 3 Het resultaat van de jaarrekening is € 7,8 mln. voordelig. Het voordeel is voor ca. € 4 mln. ontstaan vanwege verkoop aandelen Enexis.

Ad 4. Het berapresultaat voor 2017 is € 5,1 mln. nadelig. Het nadeel is echter grotendeels het gevolg van de voorstellen om te investeren in de strategische opgaven en overig nieuw beleid..

Ad 5/6 De investeringsvoorstellen met betrekking tot de strategische opgaven en knelpunten/nieuw beleid worden in de perspectiefnota nader toegelicht. In totaal wordt ca. € 22 mln. geïnvesteerd.

Bij of voorafgaand aan de begroting 2018 verwachten wij met nadere voorstellen te komen over onderhoudskosten Statenzaal, frictiekosten samenvoeging SMZ/HCO, verruiming budget initiatiefrijk Zwolle (met de onderdelen economie en sport en bewegen) en eventuele hogere kosten inzake bewindvoering.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene concernreserve (algemeen en vastgoed) en de tijdelijk ingesteld risicoreserve sociaal domein. Voor de drie afzonderlijke onderdelen geldt de afspraak dat de dekkingsgraad van het weerstandsvermogen minimaal op 50% van het totaal aan gewogen risico's ligt. Maximaal ligt de grens op 100%.

De actuele situatie van de verschillende onderdelen is als volgt:

- Vastgoed:
  De positieve ontwikkelingen in de grondexploitaties zien wij ook terug in het risicoprofiel van de exploitaties. De gewogen risico's liggen circa € 10 mln. lager dan vorig jaar en zijn berekend op € 7,6 mln. De weerstandsreserve voor vastgoed bedraagt € 12,1 mln. Op basis van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is de maximale dekkingsgraad 100%, dit betekent dat de weerstandsreserve verlaagd kan worden naar € 7,6 mln. Echter er zijn enkele ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op een aantal vastgoeddossiers, zoals de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie in relatie tot de voorraad gronden, de ontwikkelingen met betrekking tot de regionale programmering van bedrijventerreinen en de (toekomstige) mogelijke ontwikkelscenario's van Voorsterpoort, die nog niet zijn te kwantificeren. Hierdoor achten wij het wenselijk voorlopig uit te gaan van een weerstandsreserve van minimum € 10 mln. voor het onderdeel vastgoed. (Zie ook beslispunt en toelichting in de MPV 2017.) Het surplus van € 2,1 mln. in de weerstandsreserve voegen wij toe aan de incidentele bestedingsruimte.
- Sociaal domein:
  De gewogen risico's in het sociaal domein zijn berekend op € 9,8 mln. In de risicoreserve sociaal domein is € 6,8 mln. beschikbaar. Derhalve een dekkingsgraad van 69%. Op basis van de voortgang op de begroting 2017 wordt een nadeel geprognosticeerd van € 2,5 mln. Hiermee daalt de dekkingsgraad naar 44%. Bij de jaarrekening wordt het definitieve resultaat bepaald.
  De risicoreserve sociaal domein is ingesteld om de eerste jaren de risico's in verband met de naar de gemeente gedecentraliseerde rijkstaken op het gebied van zorg, jeugd en participatie en de rijkskortingen op de Wmo op te kunnen vangen. Wij stellen voor vanaf 2018 de risicoreserve en de risico's in het sociaal domein – analoog aan de buffer sociaal domein – integraal onder de algemene middelen mee te nemen en de afdekking van de risico's via de algemene concernreserve te laten verlopen.
  Naast de afdekking van de reguliere risico's in het sociaal domein reserveren wij vanaf 2018 voorzichtigheidshalve structurele begrotingsruimte/behoedzaamheidsmarge (€ 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020) ingeval de geraamde transformatieopbrengsten niet in het verwachte tempo gehaald worden.
- Overige begrotingsposten:
  De gewogen risico's op de overige begrotingsposten zijn berekend op € 14,2 mln. In de algemene concernreserve is hiervoor € 10 mln. beschikbaar. Derhalve een dekkingsgraad van 70%.

Na samenvoeging van de risicoreserve en risico's sociaal domein met de algemene concernreserve is er, exclusief vastgoed en rekening houdend met het geprognosticeerde tekort over 2017 voor het sociaal domein, ruim € 14 mln. aan algemeen weerstandsvermogen beschikbaar. De risico's bedragen € 24 mln. waarmee de dekkingsgraad na samenvoeging uitkomt op 60%. In totaal beschikken wij over een weerstandsvermogen dat van voldoende omvang is om financiële nadelen op te vangen.

Hoofdstuk 3 Investeringsagenda strategische opgaven

Strategische sociale agenda

In hoofdstuk 1 van de PPN hebben we onze lange termijn ambitie geschetst: Een stad blijven waar iedereen naar vermogen mee kan doen en meedoet: een inclusieve stad. Om die ambitie te realiseren brengen we op dit moment de lange termijn ontwikkelingen en de opgaven die deze met zich meebrengen in kaart. We zien in ieder geval drie grote thema's voor een strategische sociale agenda. De eerste is de veranderende arbeidsmarkt en uitdaging deze zo inclusief mogelijk te laten zijn en te zorgen voor een goede aansluiting tussen opleiding en arbeidsaanbod. Het tweede thema is de trend dat meer ouderen en mensen die ondersteuning nodig hebben, langer thuis blijven wonen. Het laatste thema is de ontwikkeling dat in de samenleving een tweedeling in leefstijlen lijkt te ontstaan. Het gaat hierbij zowel om maatschappelijke tweedeling als om tweedeling in economische zin. De komende periode werken we deze thema's verder uit. Op kortere termijn ligt de nadruk op het uitvoeren en versnellen van de transformatieagenda. Daarop zijn de investeringen van de komende jaren dan ook gericht. Hieronder lichten wij deze investeringen verder toe. De doelen van de transformatieagenda dragen bij aan het realiseren van onze lange termijn ambitie.

Transformatieagenda sociaal domein – Arbeidsparticipatie en bijstand (thema 5)

ambitie
Al voor 2015 is een structureel tekort ontstaan op het subsidieresultaat (verschil rijkssubsidie en loonkosten) van de Sociale werkvoorziening Wezo. We hebben geen invloed op de omvang van de SW-salarissen. Recht op loon en passende begeleiding van deze groep zijn wettelijk vastgelegd. Dit knelpunt levert een structureel tekort op van € 1,7 mln. Het tekort op het SW-budget is echter direct van invloed op de beschikbaarheid van middelen om uitstroom uit de bijstand en toename van maatschappelijke participatie te realiseren (inclusieve arbeidsmarkt).

Tevens is in de afgelopen jaren ook het activiteitenbudget (onderdeel Participatiebudget) fors gekrompen. Van 2016 tot 2020 is sprake van een daling van 60%. Daardoor kunnen steeds minder activerings- en re-integratieactiviteiten worden uitgevoerd. Doordat de komende jaren bovendien het tekort op het subsidieresultaat van de Sociale Werkvoorziening verder stijgt met € 1 mln, wordt de ruimte om activeringsactiviteiten te ondernemen nog kleiner. Om de groter geworden groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen blijven ondersteunen naar werk en uit de uitkering is de financiële ruimte van € 1 mln nodig.

Door het alloceren van in totaal € 2,7 mln voor het tekort op het subsidieresultaat Sociale werkvoorziening wordt ruimte binnen het bestaande activiteitenbudget van het Participatiebudget in stand gehouden om meer mensen uit de uitkering aan de slag te helpen

doelen
1. Activerings- en re-integratieactiviteiten in stand houden
2. Realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt
3. Extra uitstroom van ca. 240 mensen in vier jaar

stappen op korte termijn
Realiseren nieuwe aanpak in de samenwerking tussen WRA en Wezo, waarbij de focus ligt op het faciliteren van werkgevers met arbeidsfitte kandidaten in het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Arbeidsparticipatie en bijstand						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structurele investeringen						
Participatie: nadelig subsidieresultaat WSW			2.700	2.800	2.900	2.600
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Samenkracht van mensen (thema 1)

ambitie
We willen zo bereiken dat iedereen participeert naar vermogen en er meer inwoners maatschappelijk actief zijn in hun eigen woonomgeving.

doelen
1. Effectieve en voordelige ondersteuningsvormen in de wijk bieden door te investeren in preventieve en laagdrempelige algemene voorzieningen
2. Minder inzet van duurdere vormen van ondersteuning zoals dagbesteding en diah

stappen op korte termijn
1. Declaratiefonds

Naar aanleiding van Nibud-onderzoek heeft de gemeenteraad bij motie gevraagd om met voorstellen te komen voor een declaratiefonds of stadspas bij de behandeling van de voorjaarsbrief. De verwachting is dat als mensen met een laag inkomen zelf financiële mogelijkheden hebben om te participeren, dit een beroep op zwaardere ondersteuning vermindert. Invoering van een Declaratiefonds voor volwassenen blijkt de goedkoopste variant in de berekening uit het onderzoek. Hierover gaat een separaat raadsvoorstel als bijlage mee met de ppn stukken.

2. Maatschappelijke participatie

We willen bereiken dat 200 inwoners met een uitkering naar vermogen kunnen participeren en er meer inwoners maatschappelijk actief zijn in hun eigen woonomgeving. Naast de maatschappelijke waarde die het vergroten van de participatie van deze groep inwoners oplevert verwachten we dat dit ook een kostenbesparing oplevert, omdat de participanten eerder dan nu het geval is op de voor hen meest geschikte plaats komen en uiteindelijk uit de uitkeringssituatie komen.

3. Ondersteunen vrijwilligerswerk

Voor het ondersteunen van vrijwilligers wordt in totaal een kleine 4 fte extra geïnvesteerd bij Zwolle Doet, Stichting Present en Hart voor Zwolle, voor de ondersteuning van vrijwilligers(organisaties), het coördineren van vrijwilligerswerk en de bemiddeling van vraag en aanbod. Daarnaast worden de mogelijkheden van de inzet van Gift City via Right to Challange opgepakt (vanuit beschikbare innovatiemiddelen Sociaal Domein 2017).

4. Steun na partnerverlies

Op jonge leeftijd je partner verliezen heeft een enorme impact op je leven en je werk. Er moet van alles worden geregeld waar je liever nooit verstand van had gehad. Administratief, financieel, juridisch, fiscaal, medisch, psychisch enz. En wat te denken van de enorme verantwoordelijkheid en de zorg voor (eventueel aanwezige) kinderen. In een door het Ministerie van VWS bekostigde pilot is onder andere ervaring opgedaan met ondersteuning van jonge nabestaanden. Hiervoor zijn getrainde vrijwilligers ingezet na een eerste persoonlijk contact met een professional van WIJZ. Tijdens dit contact is ook aandacht voor mogelijke re-integratie. Op basis van een evaluatie van de pilot willen we de raad voorstellen een vervolg aan de pilot te geven

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Samenkracht van mensen						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Declaratiefonds		250	250			
Dekking uit programmabudget inkomen		- 250	- 250			
Maatschappelijke participatie		129	220	220		
Ondersteuning vrijwilligers		150	250	250		
Steun na partnerverlies		45	45	45		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Inzet kwetsbare jongeren (thema 2)

ambitie
Vanaf 18 jaar zijn jongeren wettelijk volwassen. In de praktijk is de levensfase van 16 tot 27 jaar cruciaal om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren te bevorderen. Door integraal te kijken naar hun mogelijkheden op gebied van scholing, werk, huisvesting en ondersteuning kunnen we kwetsbare jongeren goed op weg helpen in hun volwassen leven en voorkomen we zwaardere problematiek.

doelen

1. Versterken zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren.
2. Voorkomen van schulden en daarmee samenhangende problematiek.

stappen op korte termijn

1. Verlengde pleegzorg: we willen de mogelijkheden voor verlengde pleegzorg boven 18 jaar uitbreiden, zodat jongeren makkelijker na hun 18de bij hun pleegouders kunnen blijven totdat zij er aan toe zijn om zelfstandig te gaan wonen. Ook tussenvormen, waarbij pleegouders een coachende rol houden bij pleegkinderen die beginnen met zelfstandig wonen, worden hiermee mogelijk. Dit is een relatief eenvoudige voorziening die zorgt voor een geleidelijke overgang naar zelfstandigheid. Doordat deze jongeren vaak al veel mee hebben gemaakt is een harde grens van 18 jaar onwenselijk. Verlengde pleegzorg veel effectiever kan zijn dan duurdere specialistische vormen van ondersteuning.
2. Aanvullende inkomensvoorziening 18-21 jaar: De reguliere Participatiewetuitkering voor de leeftijdsgroep 18-21 is niet toereikend om zelfstandig van te kunnen leven. Gemeenten hebben beleidsvrijheid om via bijzondere bijstand een aanvulling hierop te verstrekken. Voor kwetsbare jongeren, die vaak zonder steun van hun ouders een zelfstandig leven opbouwen, is de huidige aanvulling te laag om basisuitgaven aan huur, voeding, kleding en zorgverzekering te kunnen betalen. Door de aanvulling te verhogen tot studentenniveau stellen we deze jongeren in staat daadwerkelijk een zelfstandig leven op te bouwen en voorkomen we dat deze kwetsbare jongeren in een schuldensituatie terecht komen of zelfs gaan zwerven.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Inzet kwetsbare jongeren						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		100	250	250		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Monitoring, toezicht en handhaving (thema 2)

ambitie
Bij alle veranderingen die we binnen de transformatie tot stand brengen is van groot belang om scherp in de gaten te houden wat de effecten hiervan zijn en waar nodig bij te sturen. Eén van de onderdelen van de transformatie is de omslag naar resultaatgericht werken. Dit vraagt een nadere uitwerking van welke kwaliteit in zorg en ondersteuning moet worden geleverd om onze doelstellingen voor Wmo, Jeugd en Participatie te verwezenlijken. Dit willen we in 2017 verder uitwerken om bij de lopende contracteringstrajecten nog duidelijker aan de voorkant aan te kunnen geven welke kwaliteit we van (zorg)aanbieders verwachten.

Daarnaast willen we jaarlijks gaan monitoren in hoeverre de afgesproken resultaten worden bereikt en in hoeverre de ingezette ondersteuning een bijdrage levert aan deze resultaten. Zo willen we duidelijk en snel in beeld krijgen in hoeverre de inzet van aanbieders voldoet en wat de effecten zijn van transformatieacties. Hiermee kunnen we gezamenlijk met SWT en onze gecontracteerde aanbieders sturen op de kwaliteit van de ondersteuning en een efficiënte inzet hiervan.

Tegelijkertijd willen we inzetten op rechtmatig gebruik van voorzieningen door de capaciteit voor handhaving op Wmo en Jeugdwet uit te breiden.

doelen
1. Bepalen/aanscherpen van kwaliteitscriteria waar betrokkenen in het sociaal domein aan dienen te voldoen.
2. Doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en uitvoering beter monitoren.
3. Rechtmatigheid bevorderen door capaciteit voor handhaving Wmo en Jeugdwet uit te breiden.

stappen op korte termijn
1. Ontwikkelen sociaal domein-breed kwaliteitskader om bij de lopende contracteringstrajecten nog duidelijker aan de voorkant aan te kunnen geven welke kwaliteit we van (zorg)aanbieders verwachten
2. Invullen capaciteit voor handhaving Wmo en jeugdhulp om beter onderzoek te kunnen doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning (waaronder pgb) en waar nodig maatregelen te nemen, bijvoorbeeld tegen aanbieders.
3. Uitvoeren pilot monitoring ondersteuning Diah (bijvoorbeeld Menselijke Maat)

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Monitoring, toezicht en handhaving						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		190	230	230		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Preventief jeugdbeleid (thema 1)

ambitie
Elke jeugdige heeft het recht om veilig en evenwichtig op te groeien. Ouders zijn verantwoordelijk om voor hun kind(eren) die veilige en stimulerende opgroei- en opvoedcontext te realiseren. Zij worden daarin bijgestaan door vrijwilligers en professionals in hun directe sociale omgeving (familie, vrienden, kerk, vereniging en school). Ouders én sociale omgeving worden bij de opvoeding ondersteund door jeugdhulp. Onze ambitie is om in hun eigen omgeving (gezin, sociaal netwerk, school e.d.) het oplossend vermogen van jeugd en gezin te versterken, mede door vrijwilligers en professionals en sociale verbanden om kind en gezin heen vanuit jeugdhulp te ondersteunen.

doelen
1. Het versterken van de opgroei- en opvoedcontext van jeugdigen.
2. De vraag naar specialistische jeugdhulp verminderen door het zelfoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders te versterken.

stappen op korte termijn
1. Het versterken van de eigen sociale omgeving van jeugdigen waarmee jeugdhulp minder vaak nodig zal zijn. Dit gebeurt met preventieve activiteiten zoals THINK (versterken psychosociale ontwikkeling en weerbaarheid jeugdigen), Deltion Jongerenteam en versterkte inzet schoolmaatschappelijk werk in het onderwijs, ‘Coach de coach’ bij sportverenigingen en Steunouders, HomeStart of Match in begeleiding van jeugd en gezin.
2. Investeringsprogramma preventie jeugd opstellen, mede op basis van inzichten uit de Jongerenindex Zwolle en ervaringen van sociale wijkteams, jeugdhulpaanbieders en scholen. Daarbij kijken we ook of de bestaande inzet op het gebied van preventief jeugdbeleid nog goed aansluit bij de vraag van jeugdigen en ouders in de stad.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Preventief jeugdbeleid						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget			820	1.120		

Transformatieagenda sociaal domein – Toegang jeugdhulp (thema 4)

ambitie
We willen dat kinderen en ouders een sneller en beter passend antwoord op hun ondersteuningsvraag krijgen door het verbinden van sociaal wijkteam, huisartsen en gespecialiseerde jeugdhulp (jeugd GGZ). Dat doen we door een jeugd- en gezinswerker, ondersteund door een GZ psycholoog, uit het sociaal wijkteam bij de huisartsenpraktijken te positioneren. Zo wordt bij de toegang gezorgd dat de best passende ondersteuning wordt ingezet voor jeugdigen en gezinnen. Dit zal naar verwachting vanaf 2019 een aanzienlijke besparing op specialistische jeugdhulp opleveren

doelen
1. In 2017 in 25% van de huisartsenpraktijken (of 50% van de huisartsen) is een jeugd- en gezinswerker werkzaam, ondersteund door een GZ-deskundige.
2. Vanaf 2018 een jeugd- en gezinswerker werkzaam bij huisartsen en op scholen, ondersteund door een GZ-psycholoog. Op scholen werken jeugd- en gezinswerkers samen met jeugdartsen, teneinde ook daar de combinatie van sociaal pedagogische en medische deskundigheid en daarmee een goede en snelle beoordeling en aanpak te ondersteunen..

stappen op korte termijn
1. Realiseren plaatsing jeugd- en gezinswerkers bij huisartsenpraktijken
2. Implementeren monitorsysteem

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Toegang jeugdhulp						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget			700	850		

Transformatieagenda sociaal domein – Inwonersondersteuning (thema 4)

ambitie
Vanuit de gemeentelijke bezuinigingsronde van € 11 mln. is er ook op programma samenleving/inwonersondersteuning voor € 2 mln. aan bezuinigingen ingeboekt, aanvullend op de korting op het rijksbudget bij de decentralisatie.

Wij zien dat de vraag naar ondersteuning van inwoners die zich melden bij het SWT vooralsnog toeneemt omdat de vraag hoger en complexer is dan voorzien. Dit heeft geresulteerd in een toename van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo (met name de inzet van Diensten in/aan huis (Diah)). Deze vorm van ondersteuning kent geen wachtlijst. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de 'krapte' binnen het Sociaal Domein, zoals de wachtlijsten Beschermd wonen en voor een kleiner deel jeugdzorg en druk vanuit aanpalende terreinen (krapte woningmarkt, druk vanuit Wlz, GGZ, zorgverzekering), wordt 'opgelost' door het inzetten van Diah. Daardoor is op dit moment de realiteit dat de budgetten voor Jeugdhulp en Diah worden overschreden.

Juist door in te zetten op transformatie willen we zorgen dat het effect van de aanzuigende werking en extramuralisering in de komende jaren weer normaliseert. Voor het knelpunt inwonersondersteuning betekent dit dat de ambitie is om deze bezuiniging vanaf 2018 tot en met 2020 geleidelijk te realiseren.

doelen
1. Vraag naar dure ondersteuning verminderen door extra inspanningen die binnen de transformatiethema's *1. Samenkracht*, *2. Integrale aanpak* en *4. Samenwerking in de toegang* worden uitgewerkt.
2. De bezuiniging tot en met 2020 geleidelijk realiseren.

stappen op korte termijn
Extra inzet op de volgende acties, die binnen de transformatiethema's nader worden uitgewerkt, om de vraag naar inwonersondersteuning te verminderen:
- Versterken van het maatschappelijk voorveld en preventie (thema Samenkracht van mensen).
- Inzetten op efficiëntere en effectievere manieren van ondersteuning die de zelfredzaamheid verbeteren (thema Integrale gezinsaanpak).
- Komen tot integrale arrangementen vooronder meer thuisondersteuning (thema Integrale gezinsaanpak).
- Afstemming binnen sociaal domein op het gebied van toegang (thema toegang jeugdhulp) en contractering (thema integrale gezinsaanpak).
- Verder versterken SWT.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Inwonersondersteuning						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Ingroei in bezuiniging inwonersondersteuning			1.500	1.000	500	

Human Capital

ambitie

1. Grip krijgen op de dreigende tweedeling die ontstaat tussen hoogopgeleide kenniswerkers en lager opgeleide vakwerkers door aansluiting op ‘centres of expertise’, ‘centra voor innovatief vakmanschap’ en Techniek- en Zorgpact. Zie doel 2.
2. Stimuleren van werk naar werk, van werkloosheid naar werk en van onderwijs naar werktrajecten. Deze drie lijnen vragen een voortdurende samenwerking van economie – onderwijs – arbeidsmarkt. We bouwen eem interne en externe regionale netwerksamenwerking vanuit de driehoek economie – onderwijs – arbeidsmarkt.
3. Verbindende rol spelen in het voortdurend op peil houden van vaardigheden die leiden tot hoogwaardig vakmanschap. Trajecten die een focus hebben op een LLL verbinden, stimuleren en faciliteren.
4. Met Topwerklocaties (HIP, PSP, KEC) nieuwe vormen van arbeid en nieuwe werkgelegenheid realiseren. Zo wordt het geheel van ondernemers vergroot, met een spin-off naar de gehele arbeidspopulatie. Zo komt de aanjagende functie van de topwerklocaties tot zijn recht. Ook met oog voor innovatie en ondernemerschap.

doelen

Korte termijn doelen:

1. Het creëren van een duurzame verbinding van de Economic Board Regio Zwolle met de sociale agenda. Arbeidsinpassing van werklozen realiseren door aan te sluiten bij economische groei en ontwikkeling en onderwijsprogramma’s.
2. Verbinden onderwijs & bedrijfsleven. Aantrekkelijk en eigentijds mbo-onderwijs met aandacht voor de veranderende arbeidsmarkt is nodig om nauw samen te werken met innovatieve bedrijven, onder de vleugel van bijvoorbeeld het HIP, het PSP of KEC. In het Techniekpact staat dat het Ministerie van OCW met het 'Regionaal investeringsfonds mbo (RIF)' subsidies beschikbaar stelt voor duurzame publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs. Hetzelfde geldt voor Centres of Expertise (CiV - hbo) en Centra voor innovatief vakmanschap (CoE - mbo). Allen hebben een focus op een goede aansluiting van studenten, docenten en ondernemers op de arbeidsmarkt. Zo wordt bijgedragen aan het innovatievermogen en de kenniseconomie van de regio. Vanuit de lijn van werkloosheid – werk kan een sterkere aansluiting plaatsvinden richting deze samenwerkingsverbanden.
3. Stimuleren intersectorale arbeidsmobiliteit
4. In kaart brengen en continu monitoren van veranderende beroepen en nieuwe werkvormen die ontstaan onder invloed van technologisering. Het middel hiervoor is het te realiseren arbeidsmarktdashboard, in samenwerking met Regio Zwolle, de Economic Board Zwolle en Provincie Overijssel. Een digitaal dashboard met informatie over de economische ontwikkeling en arbeidsmarkt over de Regio Zwolle. De informatie biedt kwantitatief en kwalitatief informatie over de mate waarin resultaten worden geboekt op de onderwerpen van de strategische agenda van de EBRZ, Regio Zwolle en Regionaal Werkbedrijf. Het dashboard biedt verder inzicht in ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (per sector of anderszins) en het onderwijs. Scenarioplanning is ook een onderdeel van het dashboard.
5. Ruimte creëren voor broedplaatsen, innovatie, creativiteit en start-ups
6. Toekenning van landelijke en Europese subsidies middels lobby en expertise op gebied van subsidieaanvragen.

De lange termijn doelen zijn dezelfde als genoemd bij Topwerklocaties.

gemeentelijke (hoofd)rol

Als voorzitter van Regio Zwolle en als centrumgemeente binnen de arbeidsmarktregio heeft de stad en centrumgemeente Zwolle de verantwoordelijkheid om andere gemeenten te stimuleren mee te doen in dit vraagstuk. Kijkend naar de werkloosheid, participatie en samenstelling van de stad Zwolle, zijn de risico’s voor Zwolle als stad groter dan voor de omliggende gemeenten. Als centrumgemeente hebben wij een voorbeeldfunctie en een voortrekkersrol. Sleutelwoorden zijn ‘leiderschap’ en ‘matchmaker’.

Stappen op korte termijn

1. Oog voor ons regionaal DNA:
   We volgen relevante trends en ontwikkelingen, zowel landelijk als lokaal. We richten ons hierbij op de driehoek economie - onderwijs - arbeidsmarkt, in relatie tot gemeenten en UWV. Het arbeidsmarktdashboard is een eerste middel op dit te realiseren.
2. Marktbewerking over de lijn van economische groei:
   Koppeling van de brede Human Capital Agenda aan de Sociale Agenda - met oog voor belangrijke sectoren in de regio. Door aan te sluiten bij economische ontwikkelingen profiteren zowel lager opgeleide vakwerkers als hoger opgeleide kenniswerkers van economische ontwikkeling.
3. Onderwijs als cruciale partner in een groeiende kenniseconomie:
   We investeren in de koppeling tussen beroepsonderwijs en LLL. Hierbij wordt gekeken naar de samenhang van vaardigheden die passen bij de trends en ontwikkelingen en we maken de koppeling richting de topwerklocaties.
4. Investeren in de samenwerking tussen en binnen gemeenten:
   We ontwikkelen een netwerk van gemeenten waarin wordt samengewerkt op generieke thema's vanuit een eenduidige agenda. Kennisdeling staat centraal, ook waar het gaat om bijvoorbeeld cofinanciering van Rijksmiddelen. De focus blijft op economie – onderwijs – arbeidsmarkt.

Enerzijds trekken we middelen uit voor een ambtelijk programmateam om de ingezette beweging naar duurzame verbinding economie, onderwijs en arbeidsmarkt samen met partners door te zetten. Hierbij is ook een reservering van middelen nodig om de lobby en subsidieverwerving vorm te geven. Anderzijds is werkkapitaal nodig om innovatieve projecten uit te voeren, veelal vanuit een publiek private samenwerking. Investeringen leiden tot een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt. We zetten daarbij sterk in op verbinding tussen Human Capital en Topwerklocaties en handelen waar nodig bovenregionaal. Structureel investeren in de HC agenda is van belang voor de regio, zeker door de koppeling aan de sociale agenda, verstedelijking, het binden van jongeren aan de regio/stad en de focus op zowel de hoger als lager opgeleiden. Het zijn investeringsaanvragen voor de toekomst, die voornamelijk gaan over verbindingen tussen economie – onderwijs – arbeidsmarkt. Het maakt het mogelijk om snel te schakelen.

Beoordeling kans op cofinanciering

Kans op co-financiering is groot, omdat enerzijds een aanvraag is toegekend omtrent samenwerking regie arbeidsmarkt (DWSRA) en anderzijds lobby en subsidieaanvragen integraal onderdeel van het programma zijn. Zo gaan we bijvoorbeeld inzetten op het verwerven van RIF-aanvragen en CiV en CoE koppelen aan de lijn werkloosheid – werk (zie doel 2)
De DWSRA-aanvraag ('Tijdelijke regeling cofinanciering projecten dienstverlening werkzoekenden en projecten samenwerking en regie arbeidsmarkt') bij het ministerie van SZW heeft een focus op het stimuleren van dienstverlening aan werkzoekende werknemers en de samenwerking tussen sectorale en regionale arbeidsmarktpartijen. Het gaat hierbij om het voorkomen van werkloosheid en het bevorderen van de overgang van werk naar werk. De focus ligt kortom op het just-in-time creëren van werkgelegenheid via aanjaagteams ten behoeve van werkgeversdienstverlening. Hierin vindt samenwerking plaats tussen economie, arbeidsmarkt en onderwijs. De DWSRA-aanvraag hangt samen met deze strategische opgave en is een middel om deeldoelstellingen te realiseren waar het gaat om werk-werktrajecten. Het heeft een sterke focus op de uitvoering. Het programma onder de DWSRA-aanvraag heeft een tactisch operationele werkwijze. Er wordt een formatie gecreëerd om een impuls te geven aan de uitvoeringsprogramma's (operationeel). Hoewel ze met elkaar in verband staan, staan de beide programma's inhoudelijk in principe los van elkaar. De DWSRA aanvraag/Tafel van de Regio kijkt vanuit operationele blik naar werk-werktrajecten, terwijl de lijn Human Capital vanuit strategische blik kijkt naar de gehele arbeidsmarkt, en vooral ook de relatie met onderwijs en economie zoekt (PPS).

Investeringen Human capital						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		150	300	300		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.						

Topwerklocaties

ambitie
Samen met partners van andere overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen willen wij drie topwerklocaties realiseren. Topwerklocaties zijn hoogwaardige technologische broedplaatsen met een scherp innovatief profiel en grote aantrekkingskracht en uitstraling. Er komen topwerklocaties voor Kunststoftechnologie (PSP), Health (HIP) en Klimaat & Energie (Klimaatcampus). De topwerklocaties zijn de thuisbasis van gerenommeerde innovatieve en internationale bedrijven en veelbelovende start-ups. In een dynamische publiek-private leeromgeving worden mensen opgeleid voor de toekomstige regionale arbeidsmarkt. Het gaat daarbij om nieuwe competenties en nieuwe vormen van arbeid. Dat betekent zowel nieuwe werkgelegenheid voor hoger opgeleiden , als een positieve impuls (spin-off) voor de gehele arbeidspopulatie. De realisatie van Topwerklocaties hangt dan ook nauw samen met de investering in Human Capital.

doelen
1. Zwolle is de economisch en sociaal best presterende stad/regio van Nederland
2. Zwolle is een aantrekkelijke stad en regio voor hogeropgeleiden in Noordoost-Nederland: woon-leefklimaat, voorzieningen aanbod en bereikbaarheid
3. Zwolle heeft een positief ondernemersklimaat voor studenten, jonge kenniswerkers en/of binnen de topclusters: Kunststoftechnologie, Health en Klimaat & Energie
4. Zwolle heeft een innovatie- en clustergericht ‘entrepreneurial ecosysteem' voor regio en stad Zwolle
5. Zwolle investeert in menselijk kapitaal: samenhang van vaardigheden, toekomstbestendig en behendig zijn van de beroepsbevolking in regio en stad Zwolle

gemeentelijke (hoofd)rol
Centrumgemeente Zwolle neemt haar regionale voortrekkersrol en verkent hoe de drie topwerklocaties kunnen excelleren zodat ze het boegbeeld kunnen worden van de Regio Zwolle.

stappen op korte termijn
1. Partijen verbinden en committeren (alliantiemanagement).
2. Visie op de invulling van de drie topwerklocaties uitwerken.
3. Cross-sectorale verbindingen tussen het onderwijs-, kennis-, economisch- en arbeidsmarktbeleid uitwerken.
4. Partnerschap bij locatieontwikkeling en realisatie.

De middelen die we uitgetrokken hebben betrekking op uitwerking van de genoemde vier punten. Daarnaast verwachten wij voor de daadwerkelijke investering (aanvullend op bijdragen van provincie, onderwijsinstellingen en ondernemers van € 1.000.000 voor de 2018 en 2019) voor de topwerklocaties nodig te hebben.
In 2017 is bij betrokken partijen het draagvlak voor topwerklocaties afgetast. Het vervolg is om partijen daadwerkelijk te verbinden en committeren (alliantiemanagement) aan een gezamenlijk uit te werken visie op de invulling van de drie topwerklocaties. Om dit te bereiken starten we met de opgave in 2017

kans op cofinanciering
De realisatie van topwerklocaties is een uitnodiging van de provincie Overijssel. Overijssel is voornemens aanzienlijke investeringen te doen in topwerklocaties en bereid hiervoor momenteel de uitgangspunten voor. PSP en HIP zijn daarbij zowel door provincie als gemeente al met name genoemd. Beide topwerklocaties worden ook gesteund door de Economic Board Regio Zwolle

Investeringen Topwerklocaties						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		180	250	250		
Investeringen (via stadsontwikkelfonds)	1)		pm	pm		

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.
1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Energietransitie

ambitie
Zwolle is in 2050 energieneutraal. Hiermee sluiten we aan op de landelijk doelstelling voor energieneutrale steden in 2050

doelen
Korte termijn doelen
- Ten opzichte van 1990 is in 2020 een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereikt.
- In 2020 wordt er 20% van de gebruikte energie schoon opgewekt

Ter verwerken in de omgevingsvisie
- Zwolle reduceert in 2025 25% van de uitstoot van CO2 ten opzichte van 1990
- Zwolle wekt 25% van de energie die wordt gebruikt duurzaam op in 2025.

Om de doelen te realiseren zijn 3 actielijnen geformuleerd:

1: inzicht en uitzicht bieden
Deze actielijn beoogt inwoners, bedrijven en organisaties bewust te maken van de thematiek rondom de energie (urgentie voelen) én ze gelijktijdig een perspectief te bieden. Hoewel het belang van schone energie door iedereen onderkend wordt, is nog onvoldoende bekend wat we in Zwolle te doen hebben en hoe we dat kunnen realiseren met elkaar: handelingsperspectief bieden. We benaderen de energietransitie als een kans. Het is een grote opgave die veel kan brengen.

2. stimuleren en betrekken
De energietransitie is een grote (golf)beweging waar de gemeente een stimulerende rol in heeft. We willen nóg meer beweging veroorzaken: bij bewoners, bedrijven en bij organisaties als woningcorporaties, projectontwikkelaars etc. Stimuleren wat er al is, en partijen die ook een bijdrage kunnen leveren daarbij betrekken. Dat doen we op verschillende manieren

3: zelf het goede voorbeeld geven
Willen we onze ambities realiseren dan is het nodig dat iedere partij doet wat tot zijn mogelijkheden behoort. Dus dat geldt ook voor de gemeente zelf. We kunnen niet verwachten dat bewoners en bedrijven gaan investeren in schone energie als we daartoe zelf niet bereid zijn. Zelf het goede voorbeeld geven is een belangrijke hefboom.

gemeentelijke (hoofd)rol
De gemeentelijke rol verschilt per actielijn
1. Informerend en stimulerend; zorgen voor bewustwording, goede communicatie en vraagbaak zijn
2. Verbinder tussen partijen. Deze rol zien wij als belangrijkste teneinde slimmer met mogelijkheden om te gaan. Wij willen samenwerken met partijen die hun energiehuishouding anders en duurzamer willen inrichten. Het gaat hierbij om nieuwbouwprojecten, maar ook om het verduurzamen van het bestaand stedelijk gebied.
3. Werken aan een gemeentelijk duurzame energiehuishouding via verduurzaming van eigen gebouwen, openbare verlichting, energie opwekking. Ook kunnen wij vanuit de rol als beleidsmaker, handhaver, subsidieverstrekker en regelgever een sturende rol innemen bij de energietransitie.

eerste stappen
Per actielijn geven we aan welke eerste stappen we willen zetten.

Actielijn 1:
vervolggesprekken over energietransitie blijven we ook na het stadsgesprek organiseren Daarnaast ontwikkelen wij een energiekansenkaart. Wij willen op deze manier de energietransitie inzichtelijk maken en Houden houden. De kansenkaart is een belangrijke bouwsteen voor ruimtelijke zoals de omgevingsvisie. De kaart is nodig om initiatieven te kunnen beoordelen, aan te sluiten op bestaande initiatieven en/of om nieuwe kansen te kunnen detecteren en uit te lokken. De kansenkaart is voor de circulaire economie eveneens van betekenis.

Actielijn 2:
Cocreatie in gebieden komt voort uit de wetenschap dat het grootste deel van de stad er al staat. We hebben te maken met de mensen die er al wonen en de bedrijven die er al ondernemen. Inwoners, bedrijven en/of organisaties zijn zelf initiatiefrijk bijvoorbeeld in Assendorp. Initiatiefnemers lopen in de praktijk regelmatig tegen organisatorische, financiële, juridische of technische problemen aan. Bij de oplossing van dergelijke knelpunten willen wij ondersteunende rol spelen. Ook denken we aan cofinanciering. Bij gebiedsontwikkelingen die op de planning staan, zoals Weezenlanden Noord, de transformaties op Oosterenk en de ontwikkeling van Breezicht streven wij naar samenwerking. Zo zien wij veel mogelijkheden in gebieden om kansen te verzilveren. Overigens vindt co-financiering alleen plaats als de initiatiefnemer zelf ook een deel financiert.

Actielijn 2 gaat ook over samenwerking met provincie en regio: er is binnen de gemeentegrenzen onvoldoende ruimte om alle energie zelf op te wekken. We willen met gemeenten in de regio en de provincie in gesprek om te verkennen waar we samen kunnen werken en komen tot afspraken. Naast de provincie en gemeenten in de regio zoeken we ook samenwerking met partijen als Enexis (netbeheerder), grote en kleine energieleveranciers, woningcorporaties, bedrijven die energieneutraal willen worden, etc. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid en als gemeente willen we zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken, ook in de financiering. We zullen daarom bij de projecten die we ondersteunen altijd streven naar co-financiering.

Actielijn 3:
zelf verantwoordelijkheid nemen
Het project “zelf opgewekt” gaat over het verduurzamen van het eigen energieverbruik. Hiervoor worden de investeringen gevraagd worden met als doel het eigen energieverbruik van de gemeente geheel zelf op te wekken. Voor de voorbereidende werkzaamheden rondom deze investeringen: wat gaan we wanneer en hoe doen (isoleren, ombouw naar led, zelf energie

opwekken) hebben wij middelen uitgetrokken. Waar mogelijk zullen we een aanvraag doen voor een subsidie of andere vorm van co-financiering. Zoals we in de berap1 hebben aangegeven willen we de voorbereidingen al in 2017 starten.

kans op cofinanciering
In de afgelopen jaren is veel cofinanciering gerealiseerd vanuit de provincie Overijssel. De kans dat dit kan worden gecontinueerd en geïntensiveerd is groot met de komst van het programma Nieuwe Energie Overijssel. Ook is in de afgelopen jaren Europees budget (Elena) gerealiseerd en op de verwerving daarvan zal ook de komende jaren ingezet worden. Daarnaast zijn kleinere bedragen en kennis ingebracht door kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, verenigingen en ondernemers. Voor het project 'Zelf opgewekt' in actielijn 3 kan wellicht gebruik gemaakt worden van investeringssubsidies, zoals de SDE subsidie. Tot slot zouden we voor bij ruimtelijke projecten en initiatieven een beroep kunnen doen op het Stadsontwikkelfonds. Dan gaat het om 'maak'-projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de stad waarvoor cofinanciering kan worden verkregen.

Investeringen Energietransitie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringen in energietransitie	7.200 1)		150	300	300	300
Verwachte besparing, incl. bijdrage derden	pm		-150	-300	-300	-300
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		375	750	750		

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Klimaatadaptatie

ambitie
Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee zo veilig mogelijk voor overstromingen en aangepast aan extreem weer en Zwolle verzilvert de kansen die klimaatbestendige ontwikkeling biedt en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige ontwikkeling

doelen
3. Met ingang van 2020 handelt Zwolle structureel klimaatadaptief
4. We benutten kansen die zich nú voordoen om Zwolle klimaatbestendiger te maken.
5. Klimaatadaptatie draagt zoveel mogelijk bij aan andere opgaven in Zwolle
6. Zwolle verzilvert de economische kansen die klimaatadaptatie biedt

gemeentelijke (hoofd)rol
Waterbeheer is een overheidstaak. De gemeente voert dit uit samen met het waterschap. Klimaatbestendigheid gaat óók over maatregelen op particuliere terreinen (zoals groene daken / gevels, ontstenen van tuinen, afkoppelen van hemelwater, etc). Hierin hebben de overheden op dit moment een stimulerende en faciliterende rol.

stappen op korte termijn
1. ontwikkelen van een klimaatadaptatiestrategie
2. bevorderen van klimaatadaptief handelen (intern en extern)
3. beiden van een goede infrastructuur voor slim samenwerken
4. uitvoeren van pilotprojecten
5. openbare ruimte klimaatbestendig beheren en onderhouden
6. lopende projecten zo klimaatbestendig mogelijk uitvoeren
7. investeringen en innovaties door derden benutten
8. klimaatadaptatie een stevige positie geven in de omgevingsvisie
9. gebiedsgericht werken aan klimaatadaptatie
10. investeringen van derden in klimaatadaptatie benutten voor de stad
11. economische potentie van klimaatadaptatie verkennen en uitwerken tot een ambitie en strategie
12. inzetten op een koploperspositie en proeftuin voor een klimaatbestendige delta

In 2017 zijn wij gestart met de activiteiten. (zie ambitie 6.4) Wij willen deze in de tweede helft van 2017 voortzetten (zie beleidsrapportage)

Beoordeling kans op cofinanciering
De afgelopen 4 jaar is ca. 6 miljoen aan cofinanciering gerealiseerd. Deze bijdragen waren afkomstig uit het programma IJssel-Vechtdelta van de provincie. Daarnaast zijn kleinere bedragen en kennis ingebracht door waterschap, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De komende jaren zetten we in op Europese subsidies en landelijk wordt gewerkt aan een fonds voor klimaatadaptatie.

Investeringen Klimaatadaptatie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		330	826	826		
Investeringen	1)					

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord
1) Investeringen in klimaatadaptatie zullen in principe via de afzonderlijke projectvoorstellen worden meegenomen.

Circulaire Economie

ambitie
Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren opdat Zwolle er goed voor staat als de teruglopende beschikbaarheid en leverbetrouwbaarheid van grondstoffen een probleem wordt. Deskundigen schatten in dat over vijf tot tien jaar dat al het geval kan zijn voor bepaalde grondstoffen. Met een circulaire economie wordt Zwolle minder afhankelijk van natuurlijke grondstoffen omdat er bewuster mee wordt omgegaan en grondstoffen eenmaal in omloop, zolang en zoveel als mogelijk worden hergebruikt wat bovendien leidt tot nieuwe werkgelegenheid en minder energieverbruik, uitstoot van CO2 en restafval.

doelen
1. De aanpak zelf is ook circulair dus geen nieuwe organisaties, platformen, scans en technieken maar maximaal benutten wat er al is en gebeurt.
2. De transitie is iets tussen partijen dus geen projecten die een eigen leven gaan leiden maar initiatieven stimuleren op niveau van bedrijven en organisaties.
3. We maken zichtbaar wat er al is en gebeurt, maar vooral ook laagdrempelig (her)bruikbaar voor inwoners, studenten, starters, onderzoekers, ondernemingen en organisaties in Zwolle en de regio. Maar ook daarbuiten omdat uit te dragen dat je voor circulaire economie in Zwolle moet zijn.
4. We betrekken lokale vertrouwensadviseurs (trusted advisors) waar ondernemers en burgers in eigen kring te raden gaan bij de afweging tussen een innovatieve of een klassieke oplossing. Denk daarbij aan bijvoorbeeld financiers, accountants, koepel- en brancheorganisatie, klanten en leveranciers.
5. We werken samen met onderwijs en onderzoek omdat een circulaire economie vraagt om nieuw competenties zoals Systeemdenken, Multiperspectiefdenken en Ontwerpgericht denken.

gemeentelijke (hoofd)rol
De (hoofd)rol van de gemeente is om de transitie naar een circulaire economie mogelijk te maken en samen met partners op gang te brengen en te houden Belangrijk is daarbij regie en verbinding

gemeentelijke (hoofd)rol
De (hoofd)rol van de gemeente is om de transitie naar een circulaire economie mogelijk te maken en samen met partners op gang te brengen en te houden Belangrijk is daarbij regie en verbinding

stappen op korte termijn
Speerpunt stimulering en innovatie
1. Windesheim: inbreng kennis en verbinding met onderwijs, onderzoekswereld en het lectoraat Circulaire Economie bij Windesheim.
2. Deskundige spil: stimuleren en ondersteunen ambtenaren. De raming betreft de inzet van iemand met kennis en ervaring op het gebied van circulair inkopen, facilitaire zaken en beheer en onderhoud.
3. innovator: detecteert samen met partners de initiatieven om personen op inhoud met elkaar in contact te brengen en te verbinden.

Speerpunt MKB
1. Stimuleren en faciliteren netwerk van circulaire economie koplopers voor het delen van kennis, ervaring en oplossingen.
2. Stimuleren en faciliteren van initiatieven. Aanname daarbij is dat in het algemeen volstaan kan worden met mensen op inhoud met elkaar in contact te brengen en te verbinden.
3. Slimme coalities vormen die met een praktische oplossing komen voor technische problemen en belemmeringen in wet en regelgeving.

Speerpunt nieuwe werkgelegenheid
1. Partners brengen samen met Smart Zwolle en Windesheim bestaande circulaire economie oplossingen in kaart en maken ze cross-sectoraal beter vindbaar en herbruikbaar door ze te categoriseren op componenten niveau. De raming betreft de gemeentelijke bijdrage.
2. Onderzoek van de Zwolse 8 en partners naar de wijze waarop de nieuwe functies en competenties van een circulaire economie gekoppeld en geïntegreerd kunnen worden met het onderwijs, onderzoek en arbeidstoeleiding in Zwolle en de regio.
3. Proefproject met de reshoring aanpak die ontwikkeld is door de universiteit van Tilburg. Proefproject is een samenwerking van Windesheim, partners, bedrijven, Universiteit van Tilburg en WEZO.
   De raming betreft de gemeentelijke bijdrage bij stap 1 tot en met 3

Speerpunt circulaire stad
1. Proefproject met de stad als grondstoffenbank. Gemeente en partners komen tot een voorstel waarbij gedacht kan worden aan hergebruik van een bestaand pand, werk met werk maken met sloop en bouw en/of grondstoffenpaspoort nieuwe ontwikkeling.
2. Drie proefprojecten in respectievelijk een woonwijk, kantorenpark en bedrijventerrein. Gaat om het sluiten van kringlopen, opstarten gemeenschappelijk gebruik en waarde behouden en creëren binnen het gebied.
3. Proefproject circulair aanbesteden. Daarbij wordt gedacht aan de aanbesteding begin 2018 van de schoonmaak van gemeentelijke panden en objecten door de afdeling Services. De raming betreft de inhuur van deskundigheid en ondersteuning op het gebied van circulair aanbesteden van schoonmaakcontracten.
4. Met een interactieve zelfscan de collega's stimuleren om vanuit het circulaire model te kijken naar de eigen functies en processen om op creatieve wijze circulariteit in behapbare stappen onderdeel te maken van het denken en doen van de gemeente.

kans op cofinanciering
Het zijn vooral de bedrijven en organisaties die als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering investeren in de transitie naar een circulaire economie met inzet en ondersteuning daarbij van brancheorganisaties, koepels en huisadviseurs (zogenaamde trusted

advisors). De kans op cofinanciering (in natura) neemt toe, naarmate er meer sprake is van een direct belang en direct rendement voor partijen.

Investeringen Circulaire economie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		50	400			
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Centrumgebied

ambitie
We willen Zwolse centrumgebied definitief aansluiting laten vinden bij de selecte groep van (binnen-)steden die als economische motor fungeren voor stad en regio. Met een uitstekend voorzieningenniveau, cultureel klimaat en veel werkgelegenheid zal Zwolle als een magneet werken voor inwoners, bedrijven, bezoekers en studenten. We willen de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordoost-Nederland zijn en blijven.

doelen
1. Meer bezoekers stimuleren die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden. Qua investeringen gaat dit om versterking evenementen, toerisme, promotie, sfeerverlichting en ondersteunen Zwolle Fonds.
2. Nieuw impulsen voor een aantrekkelijk programma en meer beleving stimuleren en faciliteren.
3. Blijven investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte. Dat is extra nodig door intensivering van de binnenstad en om bij te dragen aan de energie- en klimaattransities. Qua investeringen gaat dit om meer groen en verbinding met uitloopgebieden, benutten vd recreatieve waarde vd grachten, aansluiten op initiatieven/energie uit de stad, vertellen en laten zien vd historische kwaliteiten en versterken van de toegankelijkheid (binnenstad is voor iedereen, huiskamergedachte).
4. De ontwikkeling van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren. Qua investeringen gaat dit om het integraal betrekken van de ontwikkeling van de schil bij de binnenstad, bereikbaarheid en toegankelijkheid en verbetering van de entrees.

gemeentelijke (hoofd)rol
Initiatiefnemer – ruimtelijke ontwikkeling, ingrijpen in de openbare ruimte en promotie
Faciliterend – ondersteuning Zwolle Fonds,
Stimulerend- ontwikkeling en transitie mogelijk maken (ruimtelijk)

stappen op korte termijn
Vanwege het belang van de ontwikkeling van de binnenstad stellen wij voor hiervoor een structureel budget uit te trekken.
Belangrijke onderwerpen zijn ontwikkeling van het Broeren kwartier en de Grote Kerk. Voor investeringen m.b.t. de laatste zal een beroep gedaan worden op het stimuleringsfonds.
Qua economische stimulering dragen we bij aan het Zwolle fonds, de binnenstadsmanager economische activiteiten en bekostigen wij verbeteringen in de openbare ruimte
Conform de strategische agenda binnenstad trekken wij voor wonen, de economische- en culturele impuls aanvullend op de beschikbare middelen in de begroting in 2018 en 2019 middelen uit.
De activiteiten zijn:
wonen
- het faciliteren van meer wonen in de binnenstad(schil) voor een mix aan doelgroepen en producten, soms in combinatie met werken (ateliers)
- gebiedsgericht relatiemanagement met vastgoedeigenaren ontwikkelaars beleggers
- meer inzicht verwerven in toekomstige ontwikkeling via visieontwikkeling, data analyse en digitalisering
- stimulerende rol om nieuwbouw en transformatie energiezuinig en klimaatadaptief te realiseren.

economische impuls gericht op toerisme en promotie
- acquisitie touroperators
- regionale samenwerking in Vechtdal en Hanzesteden

culturele impuls
- het uitdragen van het verhaal van Zwolle, het zichtbaar maken van de historie meer cultuur in de openbare ruimte en versterking van het cultureel aanbod voor jongeren studenten en young professionals.
- middelen aan de nieuwe subsidieregelingen "cultuur en kwaliteit" en innovatie" toevoegen om het aantal culturele activiteiten te vergroten.
- vergroten van de zichtbaarheid van cultuur historie o.a. via cross overs.
- activiteiten voor studenten en jongeren (14-18 jaar)
- kunstenaars in de binnenstad

kans op cofinanciering
De opgave Broerenkwartie past naar ons oordeel goed bij de doelstellingen van provincie en HMO. Zij zijn van de ontwikkelingen op de hoogte.
Het bestuur van de Grote Kerk en de gemeente verkennen de mogelijkheden bij provincie en HMO.
Bij tal van acvtiviteiten in de binnenstad is Zwolle Fonds cofinancierder.

Investeringen Binnenstad							
(bedragen x € 1.000)	**Investering**		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel							
Investeringen in openb.ruimte (incl. Broerenkwartier)	5.000	1)		200	200	250	300
Investeringen lichtplan en sfeerverlichting	900	1)		30	60	90	90
Overige gebiedsontwikkeling Binnenstad				500	500	500	600
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Toerisme en promotie				200	200		
Cultuur en historie				250	250		
Wonen				100	100		
Grote Kerk (financiering via stadsontwikkelfonds)		1)		pm			

1) De investeringsbedragen zijn indicatief, t.z.t. zal nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Spoorzone

ambitie
Station Zwolle is in 2025 voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving. Het station laat een samenhangende ruimtelijke kwaliteit zien en is de katalysator voor de gebiedsontwikkeling van een prominent stadsdeel. Het station en de stationsomgeving zijn gebieden waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Het ontwerp geeft de mensen een gevoel van een samenhangend geheel, waarin de verschillende functies zijn verweven.

doelen
Een goed functionerende en aantrekkelijke OV-knoop.
Het realiseren van een duurzaam dynamisch stedelijk gebied.
Het verbinden van Spoorzone/Hanzeland met de Binnenstad.

gemeentelijke (hoofd)rol
De gemeente is opdrachtgever voor de bouwopgaven die onderdeel zijn van het Investeringsbesluit Spoorzone 2013: busbrug, busperron, fietsenkelder, openbare ruimte (pleinen en lanen).
De gemeente is faciliterend bij initiatieven van derden in de Spoorzone.
Gemeente stelt samen met partijen (NS, ProRail en provincie) het Ontwikkelperspectief voor de OV-knoop op. Dit perspectief zorgt voor samenhang tussen concrete plannen en verder weg liggende ambities.

stappen op korte termijn
Voor de OV-knoop (station en directe omgeving) wordt samen met partijen (NS, ProRail, provincie) een Ontwikkelperspectief opgesteld als stip op de horizon van 2030: hoe gaat de OV-knoop goed functioneren en welke kwaliteit heeft deze knoop. De bestuurlijke besluitvorming over dit Ontwikkelperspectief vindt in de eerste helft van 2017 plaats.
Het ontwikkelperspectief bevat aanvullende ambities ten opzichte van het Investeringsbesluit Spoorzone 2013. Op basis van globale ramingen wordt er vanuit gegaan dat voor deze ambities die voortvloeien uit het Ontwikkelperspectief vanaf 2021 extra investeringsruimte nodig is. Daarbij gaan we uit van cofinaciering door de andere partijen (o.a. ministerie van I en M, NS en provincie Overijssel).

Investeringen Spoorzone						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringsruimte vanaf 2021	7.500 1)					500

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

toekomstbestendige organisatie

ambitie
De gemeente Zwolle heeft een lenige en wendbare organisatie die op verschillende manieren werkt met én voor de stad. Deze ambitie is al bestaand en onderdeel van de begroting.

doel
versterken strategisch en sturend vermogen van de organisatie

gemeentelijk organisatie
De groei van de stad en de veranderende positie van Zwolle in Nederland stellen eisen aan de organisatie. Vorig jaar hebben we in de perspectiefnota al gemeld dat we het strategisch vermogen van de organisatie willen vergroten. Om beter te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, initiatieven uit te lokken en om met cijfers en analyses de opgaven nog scherper in beeld te krijgen. Daarnaast voorzien we dat in de gehele breedte van de organisatie nog een slag moeten maken om slagvaardig in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij en de veranderende rol van ons als overheid. Dit vraagt soms andere individuele competenties en kwaliteiten. Met strategische personeelsplanning, training en opleiding zetten we daar de komende jaren op in. Tegelijkertijd investeren we structureel in de strategische capaciteit van de organisatie op het gebied van het sociaal domein, ruimte, economie en veiligheid en in strategisch handelen. Incidenteel maken we geld vrij voor strategische capaciteit voor informatievoorziening en het data gestuurd werken

stappen op korte termijn
Om als organisatie toekomst bestendig te blijven is het nodig om hierin te investeren en deze een kwalitatieve impuls te geven. Wij willen hiermee in 2017 starten.
Wat betreft het data gestuurd werken en de digitale informatievoorziening gaan wij eerst onderzoeken wat structureel nodig is.

Strategische capaciteit						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Strategische capaciteit		136	414	497	497	497
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Strategische capaciteit		50	99			

Hoofdstuk 4 Andere investeringen

In dit hoofdstuk is een toelichting gegeven op de investeringen die worden voorgesteld in aanvulling op de strategische opgaven. Hierbij hebben wij aangesloten op de programmastructuur van de begroting 2017. Tevens hebben we de investeringen gerubriceerd naar ambitie uit dezelfde begroting. Met de voorstellen beogen wij de doelen behorend bij de ambities beter te realiseren. Met deze voorstellen wordt ook uitvoering gegeven aan een aantal aangenomen moties.

Programma 1 Samenleving

Ambitie 1.2 Inwoners beschikken over voldoende positieve gezondheid

Onderhoud en vervanging AED's
De gemeente beschikt over ca. 20 algemeen toegankelijke AED's in de openbare ruimte. Het merendeel (14 stuks) stamt uit 2009 en is inmiddels uit de fabrieksgarantie. Ondanks de periodieke vervanging van onderdelen neemt de bedrijfszekerheid van de AED's af. Bij de oorspronkelijke besluitvorming is budget beschikbaar gesteld voor aanleg (incidenteel) en periodieke vervanging van onderdelen. Geen rekening is gehouden met de noodzakelijke vervanging van AED's (en de buitenkasten waarin deze worden bewaard) aan het einde van de (technische) levensduur en wegens diefstal en vandalisme. Het is zaak op korte termijn over te gaan tot vervanging van AED's (en buitenkasten) teneinde de bedrijfszekerheid te handhaven. Naast onderhoud en controle houden we rekening met het gefaseerd vervangen van 3 AED's met kast per jaar. Gezien het aantal AED's uit 2009 vervangen we daarbovenop in 2018 5 AED's extra.

Ambitie 1.3 Kinderen en jongeren ontwikkelen zich positief tot zelfstandige volwassenen die nu en in de toekomst kunnen meedoen in een doorgaande lijn van spelen, leren en werken

Bestrijden laaggeletterdheid
Het aantal laaggeletterden neemt in Nederland toe en hierdoor neemt de tweedeling tussen bepaalde groepen in de samenleving ook toe. Dit is zorgelijk omdat een grotere kloof tussen groepen een aantal negatieve gevolgen kan hebben voor sociale cohesie en sociale ongelijkheid.
In Zwolle is 1 op de 9 mensen laaggeletterd. Het ontbreken van taalvaardigheid werkt belemmerend op meerdere terreinen. Mensen kunnen niet goed meekomen in de, o.a. door digitalisering en technologische ontwikkelingen, snel veranderende samenleving. Het vinden en behouden van werk is voor laaggeletterden moeilijk. We willen voorkomen dat mensen uitvallen of worden uitgesloten door onvoldoende taalvaardigheid.
Al jaren zetten we hierop in, o.a. via de taalcoaches. Dit is een laagdrempelige en effectieve manier om de taalvaardigheid te verbeteren. Deze inzet willen we continueren. Tot op heden heeft steeds incidentele financiering plaats gevonden. Gelet op het belang van dit onderwerp willen wij dit nu structureel maken.
Tevens willen we tijdelijke extra inzetten op preventie van laaggeletterdheid. We zetten vooral in bij het onderwijs. Uit landelijke cijfers blijkt dat nog veel jongeren het onderwijs verlaten met een taalachterstand. De inzet op scholen moet echter niet alleen gericht zijn op jongeren, maar de scholen moeten ook als vindplaats fungeren van ouders en andere volwassenen die laaggeletterd zijn. Dit inzet is vooral gericht op het verbeteren en versterken van verbindingen en netwerken rondom taal in het onderwijs. Preventie moet zich richten op factoren die verbonden zijn aan taalachterstand, zoals mondelinge taalkennis en woordenschat, leesattitude en motivatie van het kind. Ook de houding van ouders ten opzichte van lezen en de interactie die zij hebben met hun kind vraagt aandacht. Kortom, om problemen op de lange termijn te voorkomen en generatie overstijgende problemen te doorbreken, moeten we (extra) inzetten op preventieve activiteiten. Hiermee geven wij ook uitvoering aan de motie 'geef Nederlandse taal een boost'. Wij zetten hierin in op de samenwerking met het onderwijs en andere partners.

Harmonisering peuter- en kinderopvang / versnelling uitvoering onderwijsagenda
In oktober 2016 is door de raad de Strategische Onderwijsagenda 2016-2020 vastgesteld. Een ambitieus plan dat samen met de partners in de stad, waaronder Kinderopvang, BLOZ en Zwolse 8, is opgesteld. Samen met hen wordt hieraan uitvoering gegeven.
Eén van de strategische thema's waar wij in 2018 verder mee aan de slag gaan is de tweedeling in de samenleving. Het gaat dan over het bieden van gelijke kansen aan iedereen. Dit is ook een thema dat voor het onderwijs speelt. Zowel in het voorschoolse, schoolse als naschoolse. Onderwerpen als sociale integratie, meedoen, talentontwikkeling zijn hierin van belang. Als het gaat om het voorschoolse gaan we in 2018 en 2019 met pilots aan de slag om aan deze thema's versnelling te kunnen geven.

Ambitie 1.4 Inwoners zijn vitaal en de sport is vitaal

Zwemvangnet
Naar aanleiding van de motie van de raad stellen wij voor de huidige zwemvangnetregeling in 2018 te verruimen. Wij beogen deze verruiming als volgt op te pakken

- het bestaande zwemvangnet uit te breiden met 50 plaatsen en de leeftijdsgrens gefaseerd naar 5 jaar te verlagen
- een pilot te starten van zwemles binnen het reguliere zwemlesaanbod voor kinderen uit minimagezinnen in de leeftijd van 13 tot 18 jaar binnen het reguliere aanbod op declaratiebasis.
- ten behoeve van het onderhouden van de zwemvaardigheid via een nader te bepalen regeling een 10- of 12-badenkaart voor de Zwolse zwembaden beschikbaar te stellen aan kinderen tot en met 12 jaar uit minimagezinnen, die in het bezit van een zwemdiploma
- een incidentele bijdrage te leveren aan het onderzoek van HS Windesheim teneinde de kwaliteit van de zwemlessen en het zwemvangnet te verbeteren en daarmee de zwemvaardigheid en zwemveiligheid te vergroten.

Aangepast sporten
In de beleidsnota "Zwolle sport onbeperkt" staat als speerpunt vermeld het ontwikkelen van een servicepunt aangepast sporten. Sinds 2011 zijn een consulent aangepast sporten en de sportcoach aangepast sporten bij SportService Zwolle actief. Zij geven aan het speerpunt de volgende invulling

- Het opbouwen van een netwerk
- Het creëren van samenwerkingsverbanden en afstemming binnen het speelveld
- Het versterken van de sportinfrastructuur
- Meer bekendheid geven aan het aangepast sporten
- Stimuleren van sporten voor mensen met een beperking via de doelgroep en haar (sociale) omgeving.

De afgelopen jaren is gebleken dat deze activiteiten een meerwaarde voor de doelgroep oplevert. Wij willen deze dan ook continueren. .

Actieplan Sport en bewegen: stimuleringsfonds verdienvermogen
Naar aanleiding van het actieplan “sport en bewegen” en de kostenverhogende maatregelen vanuit de bezuinigingen op de sportbegroting zijn veel verenigingen aan de slag gegaan om verdienvermogen te genereren. Een aantal verenigingen heeft aangegeven dat er (voor)investeringen nodig zijn om activiteiten in het kader van het verdienvermogen op te kunnen zetten. De verenigingen kunnen de kosten echter niet geheel dragen. Wij willen onderzoeken of we aansluiten bij de systematiek van Initiatiefrijk Zwolle hiervoor ondersteuning kunnen bieden. Bij de begroting 2018 zullen wij hierop terugkomen.

Kunstgrasvelden
Bij de begrotingsbehandeling 2017 is een motie aangenomen "inventarisering capaciteitsproblemen sportvelden". Daarin wordt het college verzocht om een prioritering aan te geven bij het terugdringen van de capaciteitsproblemen en bij de voorjaarsbrief 2017 rekening te houden met de daarvoor benodigde middelen.
Uit een nader uitgevoerd capaciteitsonderzoek blijkt dat er op een drietal buitensportaccommodaties (Vegtlust, Jo van Marle, Weidesteen) met name voor wat betreft de trainingsactiviteiten een knelpunt ontstaat. Oplossing van dit knelpunt kan onvoldoende worden gevonden in de directe omgeving van het sportpark, zodat er noodzakelijkerwijs een oplossing op het sportpark zelf gevonden moet worden. Dit kan door een bestaand natuurgrasveld om te bouwen naar een kunstgrasveld. De jaarlijkse lasten worden geraamd op een bedrag van € 40.000 per veld.

Groot onderhoud openluchtbad
Een aantal jaren geleden is het openluchtbad volledig gerenoveerd in opdracht van de gemeente Zwolle als eigenaar van het zwembad. Met het bestuur van het Openluchtbad is een huurovereenkomst afgesloten waarbij de verantwoordelijkheid voor het klein dagelijks onderhoud bij de vereniging ligt en het groot onderhoud plus renovatie bij de gemeente Zwolle. Nu is het moment gekomen dat onderhoud gepleegd moet worden. Om het noodzakelijk onderhoud in beeld te brengen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Voor de uitvoering van dit plan is geen dekking binnen de sportbegroting aanwezig, wel kunnen onderdelen van de werkzaamheden aan dit nationaal monument mogelijk in aanmerking komen voor landelijke subsidie. Over de periode tot en met 2023 is naar verwachting een bedrag voor groot onderhoud noodzakelijk tot ongeveer € 500.000.

WRZV hallen
Het haalbaarheidsonderzoek laat zien dat het voor de toekomst van de WRZV hallen het gewenste scenario is om nieuwbouw te realiseren op de locatie Voorsterpoort. Met deze ontwikkeling wordt beoogd een modern en up to date sporthallencomplex te realiseren dat voldoet aan de huidige eisen, zijn huidige maatschappelijke functie kan blijven vervullen, gesitueerd wordt op een zichtbare, goed bereikbare locatie en geen overlast bezorgt naar de omgeving. De functie van de WRZV-hallen is blijvend noodzakelijk gezien de druk op het gebruik van de andere sporthallen. Bijkomend gunstig effect is dat de huidige locatie door VEZ meteen, na vertrek en realisatie van de nieuwe WRZV-hallen, kan worden benut voor de realisatie van een auditorium. VEZ heeft al langere tijd aangegeven serieuze belangstelling te hebben voor deze locatie.

Binnen de sportbegroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de uit deze ontwikkeling voortkomende structurele lasten te dekken. Wij houden dan ook rekening met belasting van de structurele bestedingsruimte. Bij de begroting komen we hierop terug.

Onderwijshuisvesting
In aansluiting op de strategische onderwijsagenda wordt met de schoolbesturen een strategisch onderwijshuisvestingsplan opgesteld Uitgangspunt is te komen tot een meerjarig strategische huisvestingsvisie waarbij voor de komende jaren helder in beeld wordt gebracht wat er op wijkniveau met de schoolgebouwen moet gebeuren en hoe de schoolbesturen en de gemeente Zwolle dit gezamenlijk oppakken. Naar verwachting kan dit plan en de financiële uitwerking hiervan in de gemeenteraad van juni/juli worden besproken. Omdat dit het proces van deze strategische visie nog niet geheel is afgerond zijn er nog geen bedragen opgenomen in deze perspectiefnota. Bij de begroting geven wij inzicht op de financiële effecten op de structurele bestedingsruimte.

Financiële samenvatting programma samenleving					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Zwemvangnet		40	40	40	40
Aanleg kunstgrasvelden	1)	120	120	120	120
Bestrijden laaggeletterdheid		75	75	75	75
Strategisch meerjarenplan onderwijshuisvesting	1)	pm	pm	pm	pm
Onderhoud en vervanging AED's		12	12	12	12
WRZV	1)	pm	pm	pm	pm
(Meerjarig) incidenteel					
Zwemvangnet		84	54		
G-sportbeleid		85	85		
Actieplan sport en bewegen		pm			
Groot onderhoud Openluchtbad		500			
Bestrijden laaggeletterdheid		150	150		
Harmonisering peuter- en kinderopvang		50	50		
Onderhoud en vervanging AED's		10			

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.
1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Programma 3 opvang en bescherming

Ambitie 3.3 Inwoners kunnen een beroep doen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen, zo lang als nodig, en zo kort als mogelijk

Uitgeprocedeerde asielzoekers
In Zwolle zijn we van mening dat niemand op straat behoeft te verblijven. Sinds 2002 bieden we daarom noodopvang aan (uitgeprocedeerde) asielzoekers die geen recht hebben op opvang door het COA, maar nog niet zijn teruggekeerd. Naast opvang bieden we samen met onze ketenpartners begeleiding aan deze mensen om hen terug te laten keren naar het land van herkomst. Deze ketenpartners, de Centrale Toegang, het Leger des Heils, IOM, DT&V, Vreemdelingenpolitie, Vluchtelingenwerk en de gemeente, hebben periodiek overleg met elkaar over individuele casuïstiek.

Sinds 2015 wordt er op rijksniveau gesproken over het realiseren van een beperkt aantal noodopvangen in enkele grote gemeenten. Veel gemeenten voelen hier niets voor omdat in deze vorm van opvang mensen zonder succesvolle terugkeer na 13 weken op straat worden gezet. Het gesprek hierover met de staatssecretaris is gestaakt en zal na de vorming van een nieuw kabinet worden voorgezet. Het rijk heeft in 2015 en 2016 bijgedragen aan de lokale bed bad en brood regelingen. Deze bijdrage is eveneens gestopt.

In afwachting van de landelijke ontwikkelingen willen we ons beleid voortzetten. Met de gevraagde middelen bieden we onderdak aan alleenstaanden en gezinnen, betalen we de kosten van levensonderhoud en uitzonderlijke ziektekosten waartegen geen verzekering.

Financiële samenvatting programma opvang en bescherming					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Opvang/begel. uitgeprocedeerde. asielzoekers		120	120		

Programma 4 Inkomen

Ambitie 4.1 Alle Zwollenaren moeten in hun levensonderhoud kunnen voorzien

Schulddienstverlening

Eind 2016 is het beleidsplan schulddienstverlening 2012-2016 geëvalueerd door onder meer diverse partijen in de stad, een klanttevredenheidsonderzoek en een onderzoek door de Zwolse Rekenkamercommissie. Uit de evaluatie is gebleken dat er voldoende basis is om verder te bouwen op het ingezette beleid, maar dat vernieuwing en innovatie van beleid en uitvoering nodig is om aansluiting te vinden bij actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Op basis van de evaluaties en bevindingen is het nieuwe beleidsplan voor de periode 2017-2021 opgesteld (zie het afzonderlijke raadsvoorstel). De komende jaren zetten we vooral in op het vernieuwen van dienstverlening, vernieuwen van samenwerking met partners en meten van impact.
Bij de actielijn vernieuwen van dienstverlening zetten wij in op vroegtijdig signaleren en ondersteunen, hierin zien we een centrale rol voor het Sociaal wijkteam en zetten we in op uitbreiding van het Sociaal raadsliedenwerk en 'Op orde'. We gaan werken met één contactpersoon per huishouden, gaan aanbod ontwikkelen voor -en afstemmen op specifieke doelgroepen (waaronder kwetsbare bewoners, zelfstandigen en jongeren), ontwikkelen nieuwe methodieken en verlenen actief nazorg om terugval te voorkomen.We herintroduceren beschermingsbewind bij de gemeente en werken aan verdere verkorting van de doorlooptijden. We verkennen de mogelijkheid van een lokaal Perspectieffonds, dit fonds biedt de gemeente de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden de schulden van jongeren en inwoners met beginnende schulden over te nemen zodat zij een tweede kans krijgen.
Bij de actielijn samenwerking met partners investeren we samen met onderwijspartners in scholing op financieel gebied. We ontwikkelen een alternatief voor huisuitzettingen in samenwerking met woningcorporaties en investeren in voorlichting aan- en samenwerking met werkgevers; zij kunnen een belangrijke rol vervullen bij het signaleren, voorkomen en mede oplossen van schulden bij werknemers.
Bij de actielijn impact meten maken we slimmer gebruik van data om meer zicht te krijgen op specifieke inwonersprofielen. De monitoring en impactmeting richt zich ook op de kwalitatieve impact.

Uitvoeringskosten bijstandsverlening

Bijstandsverlening is een wettelijke taak. Om de bijstandsaanvragen binnen wetelijke termijnen te kunnen afhandelen is capaciteit nodig. De gevraagde € 180.000 is een voortzetting van meerjarig incidenteel geld 2015-2017dat in de PPN 2014 is toegekend op basis van een capaciteitsberekening. Het bijstandsvolume is sindsdien (inclusief de prognose voor 2017) met bijna 15% gestegen. Op basis van een nieuwe prognose zal het bijstandsvolume ook de komende jaren nog niet dalen en zijn dus wederom meerjarig incidentele middelen nodig om de aanvragen tijdig te kunnen voldoen.
Het CPB prognosticeert in de verkenning 2018-2021 een aanhoudende groei van het aantal bijstandsgerechtigden. Een nieuwe capaciteitsberekening die extern getoetst wordt, zal duidelijk maken of formatie en bijstandsvolume nu en de aankomende jaren in evenwicht zijn.

Experiment Participatiewet

We willen meer inwoners met een bijstandsuitkering de kans bieden om mee te doen in de samenleving. In lijn met de moties van de raad wordt onderzocht wat het effect is van meer vrijheid en minder regels binnen de uitvoering van de Participatiewet, waarbij we nadrukkelijker uitgaan van vertrouwen in plaats van controle. Deze aanpak wordt in het onderzoek vergeleken met de dienstverlening volgens bestaand beleid. We willen wetenschappelijk onderzoeken of een verandering van de uitvoering van de Participatiewet bij bijstandsgerechtigden daadwerkelijk leidt tot meer economische en maatschappelijke participatie. Het onderzoek zal worden uitgevoerd door de Universiteit Twente. Voor verdere informatie zie het raadsvoorstel dat gelijktijdig met de perspectiefnota in de raad wordt behandeld.

Ambitie 4.3 Inwoners kunnen hun financiële belangen zelf behartigen of worden indien nodig daarin door ons ondersteund

Uitstroom zelfstandigen

Het regionaal bureau zelfstandigen (RBZ is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke regelingen BBZ en IOAZ (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen). RBZ ondersteunt bijstandsgerechtigden die willen uitstromen als zelfstandige.
Het aantal trajecten is toegenomen, evenals de gemiddelde tijdsduur per traject doordat onze klanten gemiddeld genomen een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Tot nu toe hebben we dit opgelost door de tijdsbesteding per traject naar beneden bij te stellen, om niet te hoeven werken met een opnamestop is. Dit gaat echter ten koste van de kwaliteit en het resultaat (uitstroom) van de trajecten. Zonder formatieuitbreiding zal een opnamestop moeten worden ingevoerd voor het begeleiden van mensen met een bijstandsuitkering die willen starten met zelfstandige activiteiten. Deze mensen blijven dan mogelijk onnodig langer afhankelijk van een bijstandsuitkering. Formatieuitbreiding is dan ook noodzakelijk

Financiële samenvatting programma inkomen					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Contactpersoon schulddienstverlening		40	40	40	40
Intensivering schulddienstverlening		350	350	350	350
Waarvan terugverdieneffect			-56	-168	-280
(Meerjarig) incidenteel					
Intensivering schulddienstverlening (netto)		405	405		
Waarvan terugverdieneffect		-60	-60		
Uitvoeringskosten bijstand		180	180		
Uitstroom zelfstandigen		60	60		
Experiment participatiewet		175			

Programma 5 ondernemende levendige stad

Ambitie 5.1 Zwolle is met haar economische toppositie een aantrekkelijke woon- en werkstad voor de eigen inwoners en de regio

Verbeteren digitale dienstverlening aan ondernemers
In september 2015 is de nieuwe visie op dienstverlening vastgesteld. Eén van de twee hoofdambities is de verbetering van de digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Deze sluit aan op de landelijke ambities (VNG agenda 2020). Met name de digitale dienstverlening aan ondernemers blijft achter. Zwolle scoort eind 2016 nog maar 55% op de digitale beschikbaarheid van producten (eind 2014 was dit 46%). Deze beschikbaarheid moet naar 100% in 2020
In peilingen van het vestigingsklimaat onder ondernemers scoort de dienstverlening nog goed, maar de nieuwste peilingen laten zien dat de positie van Zwolle dalende is. Om het positieve landelijke imago niet kwijt te raken is het nodig om op korte termijn een inhaalslag te maken
Wij stellen voor incidentele middelen beschikbaar te stellen voor aansturing en coördinatie bij upgrade van de digitale producten voor ondernemers / website en implementatie CRM systeem.

Economische structuurversterking
Zwolle wordt gezien als een aantrekkelijke stad voor bedrijven, instellingen, mensen die een bedrijf willen opzetten en consumenten. Daarbij trekt de economie aan, ook in Zwolle. Dit levert extra kansen op voor Zwolle en stimuleert ondernemers al dan niet in multiple helix verband tot nieuwe economische initiatieven waarmee de economische positie van Zwolle wordt versterkt. Op verzoek van de raad is met de motie"Ontzorg de ondernemer (M-11)" gevraagd meer te doen voor (MKB) ondernemers door ruimte te geven aan nieuwe initiatieven en daarbij lasten te verlichten. Hiertoe zijn verbeterpunten opgesteld voor de interne organisatie. Om daarnaast ook de ondernemers zelf beter te faciliteren bij nieuwe structuurversterkende projecten waarvoor in vrijwel alle gevallen de initiatiefnemers de kosten niet volledig zelf kunnen financieren, is een stimuleringsbudget nodig. Bij de begroting 2018 zullen wij met een voorstel komen.

Ambitie 5.2 Zwolle is koop- en recreatiecentrum van de regio

Subsidiebudget Evenementen
Zwolle is een bruisende stad met een diversiteit aan evenementen en festivals. We profileren Zwolle als evenementenstad voor iedereen. Dit gaat hand in hand met de versterking en profilering van een aantrekkelijke binnenstad. Daarnaast willen we nieuwe initiatieven ondersteunen.
Het huidige budget is nodig voor de zogenaamde kernevenementen: Halve Marathon, Ster van Zwolle, Zwolle Unlimited, Stadsfestival en het Bevrijdingsfestival. Hiermee zetten we Zwolle landelijk als evenementenstad op de kaart. Daarnaast wordt het budget toegekend aan lokale evenementen (Stratenfestival, Sinterklaas, Koningsdag). Dit zijn structurele subsidies, Er is geen ruimte voor nieuwe initiatieven.
Naast evenementen in de zomermaanden willen we ook met een aanbod aan evenementen in de wintermaanden een bezoek aan Zwolle aantrekkelijker maken. In de winter van 2016/2017 heeft, met ondersteuning van incidentele middelen, voor het eerste Winters Zwolle plaatsgevonden in de binnenstad. Het evenement was geslaagd en heeft de potentie om de komende jaren verder uit te groeien tot een kernevenement in de wintermaanden.

Ambitie 5.3 Zwolle heeft een kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod en een dynamisch en innoverend cultureel klimaat

Museale samenwerking
Zoals bij de besluitvorming in februari in de raad is gesignaleerd verwachten wij dat bij het samengaan van HCO en SMZ in het kader van het verhaal van Zwolle zich frictiekosten zullen voordoen. Voor het zomerreces verwachten wij dat we de omvang weten. Wij zullen dan ook bij de begroting wellicht een beroep moeten doen op de incidentele bestedingsruimte
Kunst in de openbare ruimte
Beeldende kunst heeft een versterkend effect op de ruimtelijke kwaliteit. Er zijn diverse plannen om de ruimtelijke kwaliteit door middel van kunst te versterken. Budget voor dergelijke uitgaven ontbreekt.
De aanleiding van dit knelpunt is gewijzigde wetgeving (BBV). Hierdoor bestaat er geen voeding meer vanuit de grondexploitaties voor de percentageregeling beeldende kunst. Onvoldoende financiële ruimte is nu ontstaan om beeldende kunst te realiseren. Omdat de grondexploitaties nu niet meer bijdragen betekent dit een grotere afdracht aan de reserve Vastgoed, die wordt verrekend met de algemene middelen.

Afstoten BKR kunst
Wij willen beoordelen welke voorwerpen moeten worden behouden en welke kunnen worden afgestoten. Het afstoten dient volgens voorschriften van de LAMO (Leidraad Afstoten Museale Objecten) te gebeuren. Dit gaat een besparing van € 27.000 opleveren. De huurderving voor de Wezo is € 17.000 en de personeelskosten zijn € 10.000. Voor de medewerker zijn inmiddels vervangende (betaalde/gedekte) werkzaamheden gevonden.

Financiële samenvatting programma ondernemende stad					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Kunst in openbare ruimte		50	50		
Afstoten BKR-kunst		50			
Frictiekosten HCO/SMZ		pm			
Digitale dienstverlening ondernemers		20	20		
Evenementen		100			
Economische structuurversterking		pm			
De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.					

Programma 6 toekomstgerichte stad

Ambitie 6.1 Zwolle is een stad met een uitstekende ruimtelijke structuur en kwaliteit die de grote opgaven aan kan en waar ruimte is om gedurfde dingen te doen

Omgevingswet
De Omgevingswet treedt medio 2019 in werking. Doel van de wet is om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden. De nieuwe wet biedt meer ruimte voor maatwerk, gaat uit van minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en neemt vertrouwen als uitgangspunt.

Onze ambitie is dat wij in Zwolle de kansen die de wet biedt voor zowel initiatiefnemers, belanghebbenden als de gemeente zoveel mogelijk willen benutten.

Tegelijkertijd is de Omgevingswet een ingrijpende stelselherziening met landelijk eisen voor een digitaal stelsel. Het gaat om nieuwe producten (in ieder geval omgevingsvisie, omgevingsplan), nieuwe processen, nieuwe werkwijzen, nieuwe ICT systemen , opleidingen en niet in de laatste plaats een doorontwikkeling van houding en gedrag (DNA). Om dit goed te doen en op tijd klaar te zijn wordt de implementatie programmatisch aangepakt. We hebben een programma manager aangesteld, er is een kernteam actief en het plan van aanpak is klaar.

De raad heeft voor het programma een begroting vastgesteld voor 2017 en 2018. De bedragen voor 2017 en 2018 zijn niet toereikend. We hebben nu meer inzicht in wat er moet gebeuren om medio 2019 klaar te zijn voor de Omgevingswet. Dat is onze ambitie en we hebben geen echt alternatief. Als we niet klaar zijn krijgen we te maken met overgangsrecht, twee verschillende systemen en dat kost nog veel meer aan inzet en budget .
Met de wetenschap van nu hebben we een meerjarige begroting opgesteld. Het landelijk model van de VNG hebben we als basis genomen en vertaald naar de Zwolse situatie. Voor Zwolle hebben we goed gekeken wat minimaal nodig is om de ambitie waar te maken en de gewenste kwaliteit te bereiken. Voor de dekking van de kosten doen wij ook beroep op andere budgetten. Voor ICT de MPI, het budget DNA, het jaarlijkse budget opleidingen en het reguliere budget bestemmingsplannen. Hiermee hebben we de benodigde gelden terug kunnen brengen en blijven we ruim onder de voor Zwolle ingeschatte budgetten middels het VNG model.

Omgevingsvisie
Zoals in het plan van aanpak voor de Omgevingsvisie is opgenomen wordt in 2017 een omgevingsvisie 1.0 voorbereid met de hoofdlijnen voor het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving. Vanaf 2018 volgt de verdere uitwerking (met uitspraken op gebiedsniveau) en de juridische verankering in een Omgevingsvisie die als formeel-juridisch kader na wettelijke inspraak) de huidige structuurvisies vervangt. Voor de de Omgevingsvisie 2.0 hebben we eerder benoemd:

- De Omgevingsvisie 2.0 bevat de hoofdlijnen voor het beleid voor de fysieke leefomgeving (milieu, water, verkeer- en vervoer)
- We beogen vermindering van sectoraal beleid
- Ambities van de Omgevingsvisie vertalen we naar een juridische status
    - Uitwerking naar gebiedsniveau (plankaart)
    - Locatieonderzoek en MER
    - Inspraak (afdeling 3.4 Awb)
    - Document is digitaal raadpleegbaar

Cocreatie is in 2018 een wezenlijk. Dit vraagt om een bredere dialoog met de stad. We streven naar het bereiken van tenminste 5.000 mensen. Dit doen we door stadsgesprekken met inwoners in wijken en buurten, en met inzet van het burger- en ondernemerspanel, Het gaat hierbij ook om gesprekken te voeren over mogelijke woningbouwlocaties en realisatie van de (nieuwe) opgaven op het gebied van klimaat, energie en circulaire economie.

Gebiedsontwikkeling Oosterenk
Op Oosterenk vinden sinds enkele jaren belangrijke ruimtelijke en economische veranderingen plaats. Het voorheen door leegstaande kantoren gedomineerde gebied transformeert in snel tempo naar een aantrekkelijk gemengd gebied waar naast werken, Health en Care, Zwollenaren ook graag willen gaan wonen. Deze ontwikkelingen passen formeel niet in ons vigerend structuurplan. Hierin is Oosterenk namelijk aangemerkt als centrum-stedelijk werkgebied. In 2016 hebben wij ingestemd met b uit de rapportage van Fakton waarin de rol van de gemeente t.a.v. Oosterenk duidelijk wordt aangegeven: actief, verbindend en visievormend. Deze rol vraagt om de volgende gemeentelijke inzet:

1. een gemeenschappelijke visie, die we in 2017 nog willen opstellen
2. Invloedzones duiden voor toekomstige ontwikkeling van ISALA en het Stadion
3. Aanstellen van gebiedsmanager Oosterenk

De economische en ruimtelijke ontwikkelingen op Oosterenk zoals vastgoedontwikkelingen in leegstaande kantoorgebouwen en tal van verzoeken om structurele aanpassingen van de openbare ruimte, zijn in de afgelopen jaren zo complex geworden dat gemeentelijke regie nu noodzakelijk is. Van het economische vraagstuk leegstaande kantoren is de opgave op Oosterenk er inmiddels één van ruimtelijke ordening. Dat vraagt om een gemeentelijke gebiedsmanager die zorg kan dragen voor regie, verbinden en strategische communicatie ook in combinatie met de op te stellen visie. Omdat Oosterenk een pilot is waarin we werkenderwijs leren en evalueren, maken we in 2018 de balans op en gaan na of inzet van een gebiedsmanager gecontinueerd zal moeten worden.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven
We zien het aantal ruimtelijk initiatieven in de stad sterk toenemen. Ten opzichte van die initiatieven vervullen we een meer actieve rol. Niet alleen toetsen we aan de kaders doch verbinden, zoeken naar meekoppelkansen en indien nodig zoeken naar alternatieve locaties. Ook naar buiten toe nemen we een meer expliciete rol in de communicatie en participatie met de omgeving. Hiervoor is extra inzet vanuit de organisatie vereist.
Bij initiatieven wordt een deel van de kosten in rekening gebracht bij de initiatiefnemer. Echter niet alle kosten kunnen we op deze verhalen.

Ambitie 6.2 Zwolle heeft een evenwichtig aanbod op de woningmarkt om in en door te stromen

Investeringsagenda wonen
Onze woonvisie, die op korte termijn wordt aangeboden aan college en raad, beschrijft vier hoofdambities:
- Sterke groeistad (duurzaam en toekomstbestendig)
- Vernieuwende woonstad (ruimte voor vernieuwing)
- Solidaire leefstad (prettig zelfstandig wonen)
- Duurzame Deltastad (waterbewust en toekomstbestendig)

Deze vier ambities tezamen maken dat Zwolle voor de komende jaren staat voor de volgende stap in stedelijkheid. Hoe kunnen we de stad versterken als centrum van deze regio en Noord Oost Nederland en de economische toppositie in Nederland behouden. We zien daarbij de groei van de stad met in totaal 10.000 woningen (2017-2040) niet als een lineair proces van woningen toevoegen, maar als de opgave om voor de komende jaren 'elke woning raak te laten zijn' omdat met deze woningen nog een substantiële invulling en verandering in de stad tot stad gebracht wordt (kan worden). Voor een uitgebreide toelichting op deze ambities wordt verwezen naar de woonvisie

De eerste stappen die wij zetten tot realisatie van de woonagenda zijn
1. Opstellen ontwikkelstrategie: zonder nu al exact in te vullen hoe de ontwikkelstrategie er precies uit moet zien, gaat het om de volgende zaken. Creëren totaaloverzicht waarin vraag en aanbod (kwantitatief en kwalitatief) met elkaar worden geconfronteerd op stadsniveau: in welke wijken welk aanbod realiseren (hoeveel, welke type woningen)?. Verkennen (on)mogelijkheden van binnenstedelijke locaties, inclusief prioritering ervan. Welke investeringen zijn nodig om met name de binnenstedelijke woningbouwopgave waar te maken? Ook wordt ingegaan op de rolneming van cruciale actoren zoals corporaties, ontwikkelaars/beleggers en de gemeente. Uitwerken van gebiedsvisies om de woonopgave te verbinden met de opgave te komen tot duurzame en toekomststerke wijken. De ontwikkelstrategie dient daarnaast in aansluiting op de Omgevingsvisie uitspraken te doen over de ontwikkellocaties na 2027.
2. Start ontwikkeling van enkele binnenstedelijke locaties: Zwolle gaat met name voor het binnenstedelijke programma een nieuwe fase in. Als de lopende projecten (Kraanbolwerk, Wezenlanden, Prinsenpoort, Bageijneweide, Kamperpoort) rond 2019-2020 zijn afgerond, zijn er geen projecten in het stedelijk/centrumstedelijk milieu in ontwikkeling. Aan de vraagkant is de behoefte aan centrum stedelijk wonen relatief hoog, en het bieden van centrumstedelijke milieus op inbreidingslocaties levert een belangrijke bijdrage levert aan de volgende stap in stedelijkheid die Zwolle gaat zetten. Ruimte is daarbij schaars. Er zullen nieuwe locaties aan snee moeten worden gebracht om de vraag te kunnen invullen. Op grond van de ontwikkelstrategie zullen we keuzes maken met welke ontwikkellocaties we op korte termijn starten. Te denken valt bijvoorbeeld aan Noordereiland, IJsselhallen, Spoorzone.
3. CPO aanjagen en faciliteren: er is op het punt van CPO en zelfbouw (wo Tiny Houses) veel energie in de stad. We hebben tot op heden vooral een faciliterende houding. Op grond van die faciliterende houding kijken we wat de mogelijkheden zijn als zich een groep/ initiatief meldt. Maar omdat we geen locaties in bezit hebben of hebben aangewezen, is feitelijk de zoektocht naar een locatie voor initiatiefnemers best wel moeizaam. Vanuit deze beleidsopgave zullen we dan ook actief locaties voor CPO moeten gaan aanwijzen.
4. De sociale wonen opgave, verbindt zich steeds meer met de opgave voor wonen en zorg. Dit vraagt om extra capaciteit om de integrale verbinding wonen en zorg aan te jagen en vorm te geven. En ook om in te zetten op bijzondere woonvormen met specifieke woonzorgarrangementen, langer zelfstandig wonen e.d. We brengen de programmatische vraag - zowel kwantitatief als kwalitatief - in kaart, zullen initiatief nemen om relevante partijen bij elkaar te brengen en op basis van een gezamenlijke (meerjaren)visie afspraken te maken over langer en sneller weer zelfstandig wonen met de 'uitvoerders': woningcorporaties, zorgaanbieders en marktpartijen, we stimuleren de uitstroom Beschermd Wonen (WMO en Jeugd) naar zelfstandig wonen en werken instrumenten uit voor versterking vitaal netwerk. In 2017 wordt ook een verkenning gedaan naar de reële vraag en mogelijkheden voor het invoeren van een Blijverslening. Deze is een instrument van SVn waarvan de systematiek vergelijkbaar is met de starterslening. Huizenbezitters kunnen hiermee hun woning levensloopbestendig maken. Leningsvoorwaarden zijn gunstig, vooral voor mensen die gezien hun leeftijd bij reguliere banken niet meer terecht kunnen. Op deze manier kan een bijdrage worden geleverd aan de opgave van de gemeente in het kader van langer zelfstandig wonen. De SVn verzorgt de uitvoering van de Blijverslening, onder de condities die door de gemeente worden gesteld aan het toekennen. Aangezien het gaat om een lening met een looptijd van maximaal 10 jaar, is sprake van rentevergoeding en aflossing (hypothecaire vorm). De SVn vraagt om een jaarlijkse beheerkosten vergoeding van 0,5% over de schuldrest.
5. Matchmakingrol/acquisitie en accountmanagement: omdat een groot deel van de binnenstedelijke woningopgave wordt gerealiseerd in transformatie of locaties die niet van de gemeente zijn, is het nodig om een actieve (matchmaking)rol aan te nemen bij het koppelen van eigenaren van publieke en particuliere ontwikkelingslocaties enerzijds en beleggers anderzijds. Om effectief te zijn voor acquisitie van beleggers en transformatie van kantoren naar wonen is het opereren in de juiste (marketing) netwerken van belang. Zwolle is daarom lid geworden van Holland Property Plaza (HPP). Het lidmaatschapsgeld en bijkomende netwerkactiviteiten (beurzen/nieuwsbrieven en/of ander marketingmateriaal) zijn nu incidenteel gedekt.

Zeer essentieel c.q. randvoorwaardelijk voor alle opgaven is marktanalyse en advisering over het gewenste programma. Weten wat er in de markt speelt, waar kansen zich voordoen, welke trends en ontwikkelingen er zijn, vraagt continu om goede monitoring en onderbouwing. Dat gaat niet vanzelf en zal structureel moeten worden belegd. Digitalisering en slim gebruik van data levert een belangrijke bijdrage aan het versterken van ons strategisch en sturend vermogen. Nu is vaak sprake van handmatig samengestelde lijstjes. Dat is niet alleen heel veel werk, het kost ook veel tijd. Het levert bovendien vaak maar éénmalige informatie op. En dat is onvoldoende voor goede managementinformatie en monitoring van relevante ontwikkelingen. Dit vraagstuk speelt feitelijk gemeentebreed. Hiervoor is dan ook gemeentebrede capaciteit aangevraagd m.b.t. de strategische opgave kwaliteitsslag organisatie (strategische adviseur informatievoorziening en datagedreven analist gemeentebreed, inclusief wonen).

Ambitie 6.3 Zwolle is duurzaam bereikbaar door samenlevingsgericht te werken aan slim en schoon vervoer

Lokale Agenda voor Inclusie/Stadsergonoom
In 2013 heeft Zwolle het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap onderschreven. ‘Inclusief beleid’ gaat over non-discriminatie, participatie, gelijke kansen, toegankelijkheid en persoonlijke autonomie. Om de omslag naar een inclusieve samenleving te bevorderen, stelt het rijk voor dat gemeenten met ‘lokale agenda’s voor inclusie’ gaan werken. Gegeven de wettelijke kaders is dit niet vrijblijvend.

Wij stimuleren inclusiviteit door het subsidiëren van de stichting Toegankelijk Zwolle (structureel) en het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Begin 2016 is de Visie op de toegankelijkheid van de openbare ruimte vastgesteld. en er wordt nu gewerkt aan de concretisering via een Handboek toegankelijkheid dat medio 2017 gereed zal zijn.Toegankelijkheid van de openbare ruimte staat zoals hierboven aangegeven niet op zichzelf.
Het thema inclusieve samenleving is breder. Meedoen in de samenleving betekent: onderwijs kunnen volgen, zelfstandig kunnen wonen, zich welkom voelen als consument, gelijke kansen hebben als werknemer en ondernemer, toegang hebben tot informatie, financiering, (openbare) gebouwen en openbaar vervoer. Samen met de stichting Toegankelijk Zwolle wordt in 2017 de lokale agenda voor inclusie opgesteld.

Binnen de gemeente bestaat geen aanspreekpunt/aanjaagfunctie meer in de persoon van de stadsergonoom,
Mede gegeven het geratificeerde VN-verdrag en de benodigde uitwerking op gemeentelijk niveau, is het voorstel daarom voor de komende jaren capaciteit beschikbaar te stellen voor deze thematiek binnen het fysiek domein en daarmee de rol van de stadsergoom te borgen. De focus ligt op de praktische uitvoerbaarheid van het thema inclusiviteit in het fysieke domein. -De forse Investeringsimpuls in intelligente transportsystemen vanuit het Beter Benutten programma (Partnership Talking Traffic) op duurzame wijze consolideren en doorzetten.
Vervolgprogramma Beter Benutten Zwolle Kampen op 24 maart 2015 en begroting 2017.

Koploperaanpak en slimme mobiliteit
Sinds 2012 werken rijk, regio en bedrijfsleven samen aan een betere bereikbaarheid van Zwolle en de regio via het programma Beter Benutten. Het huidige vervolgprogramma eindigt op 1 januari 2018. Uit recente prognoses blijkt dat het aantal verplaatsingen gaat toenemen. De kans op vertragingen en een langere reistijd groeit. Via de Koploperaanpak, gedragsmaatregelen en het toepassen van slimme technologie kan de aanwezige capaciteit beter worden benut, door bijvoorbeeld het stimuleren van fietsen, OV-gebruik of het reizen buiten de spits. Deze aanpak heeft een dempend effect op de negatieve gevolgen van meer mobiliteit.

De bestaande samenwerking met werkgevers, publiekstrekkers en onderwijsinstellingen (Koploperaanpak) zorgt voor een gedeelde verantwoordelijkheid in het borgen van de bereikbaarheid van de stad. De kosten van deze aanpak hebben te maken met de inzet van de externe mobiliteitsmakelaar, het bereikbaarheidsfonds, het organiseren van het platform (website, bereikbaarheidscafés en de nieuwsbrief) en het beheren en doorontwikkelen van intelligente transportsystemen en in-car diensten (Landelijke Partnership Talking Traffic) gericht op spreiding en optimale doorstroming van het verkeer (auto, vracht, fiets, OV). De samenwerking van rijk, regio en bedrijfsleven is een bewezen vehikel waaraan met co-financiering van partijen infrastructurele en gedragsmaatregelen ten behoeve van betere doorstroming van autoverkeer en fietsen kunnen worden gekoppeld. In 2018 brengen we de invulling van de te nemen maatregelen in beeld. Op basis hiervan zullen wij in 2018 met een exact voorstel komen.

Financiële samenvatting programma toekomstgerichte stad

(bedragen x € 1.000)	Investering	2018	2019	2020	2021
(Meerjarig) incidenteel					
Omgevingswet		625	1.040		
Omgevingsvisie		450			
Investeringsagenda wonen		385	125		
Gebiedscoördinator Oosterenk		110			
Nieuwe ruimtelijke initiatieven		143	143		
Stadsergonoom		27	27		
Koplopersaanpak en slimme mobiliteit		120			

Programma 7 vitale wijken

Ambitie 7.1

De Zwollenaar ervaart zijn woonomgeving als een aantrekkelijke en vitale omgeving om te wonen, werken, ontmoeten, ontspannen en waar men op elkaar betrokken is

Geluidsreducerend asfalt.
In de risicoparagraaf van de begroting is een passage opgenomen over de kwetsbaarheid van geluid reducerende asfaltdeklagen. Deze asfaltdeklagen zijn gelegd op wegen waarop een geluidsreductie gewenst is; deels in bestaand stedelijk gebied, maar veelal in nieuwe ontwikkelingen. Het voordeel van het toepassen van geluid reducerend asfalt is dat er meer uitgeefbaar oppervlakte voor woningbouw is.
Sinds een aantal jaren zien we dat dit asfalt een beperkte levensduur heeft. Het eerste voorbeeld hiervan was de Hasselterweg, waarvoor vervroegd groot onderhoud noodzakelijk was. Inmiddels is de deklaag van de Westenholterallee al vervangen en vertoont een aantal andere wegen met dergelijke deklagen ook al gebreken.

We zijn gebonden aan het toepassen van deze deklagen vanuit het bestemmingsplan. Op dit moment zijn er nog geen kosten aantrekkelijke alternatieven voorhanden die een geluidsreducerend effect geven die voldoen aan de geluidscriteria van het bestemmingsplan.

Ambitie 7.2 Zwolle is een stad waar iedereen veilig leeft, woont, werkt en zich veilig voelt

Cameratoezicht Binnenstad
We constateren tijdens uitgaansavonden een uitbreiding van uitgaan gerelateerde overlast naar andere delen van de binnenstad, namelijk naar locaties waar de horeca zich de afgelopen jaren heeft gevestigd. Dit maakt dat het oorspronkelijke cameraplan niet langer dekkend is. Concreet betekent dit de behoefte aan een uitbreiding met 6 camera's. Cameratoezicht levert een belangrijke bijdrage aan het beheersbaar houden van de veiligheidssituatie tijdens uitgaansavonden in de binnenstad, bezien vanuit het oogpunt van openbare orde en overlast. Het kan een preventief effect hebben (de aanwezigheid van camera's voorkomt incidenten) en tegelijkertijd zorgen camera's ervoor dat er meer incidenten worden geregistreerd en opgelost. Om deze meerwaarde te kunnen behouden is het noodzakelijk dat het cameratoezicht "meebeweegt" naar die gebieden waar zich uitgaansgerelateerde overlast voordoet.
Tijdens het najaarsmoment 2016 heeft het college naar aanleiding van een aangenomen motie "Verbetering opstelling toezichtcamera's in de binnenstad' van de VVD en PvdA aangegeven in het algemeen voortdurend aandacht te hebben voor de effectiviteit en positionering van camera's als instrument in de openbare ruimte voor de ondersteuning van operationele werkzaamheden.

Vergunningverlening APV
Zwolle is een bruisende stad met een diversiteit aan evenementen, die we maximaal faciliteren in een goede balans tussen rust en reuring. Het aantal evenementen is de laatste jaren toegenomen en ook de complexiteit van het proces, waarbij diverse belangen spelen. Dit vraagt meer en andere inzet van de gemeentelijke organisatie. Daarvoor is een verbeteringsproces in gang gezet, waarbij pro-activiteit, meedenken, integraliteit en veiligheid de uitgangspunten zijn.
Er is onderzoek gedaan naar de veiligheid bij evenementen in Zwolle. Uit dit onderzoek blijkt dat deze veiligheid onder druk staat. Oorzaken zijn onder meer een onvoldoende zorgvuldige vergunningverlening en preparatie voor een evenement . Dit hangt samen met een tekort aan capaciteit voor vergunningverlening en onvoldoende kennis binnen de organisatie van evenementenveiligheid. Het verbeterproces is ook hiervoor ingezet. Door de kwaliteitsverbetering van het proces en de toename van de evenementen is er sprake van een substantiële toename van het werk, zowel bij vergunningverlening als bij toezicht. Met de oplossing van dit knelpunt willen wij in 2017 starten. (zie ook de berap 1 2017)

Woongerelateerde overlast
In 1996 is samen met de corporaties gestart met een aanpak van woon gerelateerde overlast. Hiervoor betaalden de corporaties een structurele bijdrage van € 54.000 per jaar. Vanaf 2017 betalen de corporaties deze bijdrage niet meer omdat de nieuwe Woningwet veel strikter aangeeft welke activiteiten de woningcorporaties wel en niet mogen ondersteunen. Uiteraard hebben de corporaties zelf ook veel inzet en aandacht voor het voorkomen van en de aanpak bij woonoverlast. De verwachting is dat door de Sociale Wijkteams de inzet van het team Veiligheid en Leefbaarheid voor de woning gerelateerde overlast gaat dalen. Er is op dit moment sprake van een lichte daling van het aantal casussen. Sinds medio 2016 wordt op dit terrein samengewerkt met de Sociale Wijkteams, met de intentie dat de kennis wordt overgedragen en dat uiteindelijk Sociale Wijkteams dit werk kunnen uitvoeren met de gemeente/team Veiligheid en Leefbaarheid als opschalingsplatform voor zeer complexe zaken. Wat dit betekent voor de uiteindelijke benodigde inzet vanuit het team Veiligheid is nu niet te voorspellen. Er blijven daarnaast ook overlast gevende casussen die leiden tot maatschappelijke onrust, waar de regie of betrokkenheid vanuit het team Veiligheid vanuit openbare orde nodig is en blijft. In deze casussen wordt samengewerkt met de betrokken partners onder regie van de gemeente. Deze casussen leiden regelmatig tot een persoonsgebonden aanpak (een regiegroep) , zoals bij mensen met verward gedrag, overlast gevende jongeren. De verwachting is dat het aantal zal stijgen. Er is enerzijds sprake van een lichte daling, anderzijds een (verwachte) stijging van overlast meldingen. Dit maakt dat het vervallen van de bijdrage leidt tot een knelpunt die niet binnen de bestaande loonsom is op te vangen.
De zorgvuldige overdracht naar de Sociale Wijkteams vraagt langere tijd. Daarnaast zijn er andere overlast gevende casussen die inzet vragen. Dit knelpunt wordt incidenteel ingediend om in ieder geval het komende jaar voldoende capaciteit te hebben. Deze tijd wordt dan ook gebruikt om een analyse te maken van de ontwikkelingen en trends en de gevolgen daarvan voor de benodigde structurele capaciteit.

Ambitie 7.5 Het gemeentelijk vastgoed versterkt de maatschappelijke betrokkenheid in de wijken en stad

Herinvulling statenzaal complex
Momenteel wordt een plan ontwikkeld voor het Statenzaalcomplex. Wij verwachten dat niet alle kosten via Vastgoed gedekt kunnen worden. We verwachten dat bij de begroting een beroep gedaan zal worden op de incidentele bestedingsruimte Een voorstel wordt voorbereid. (zie ook berap1 2017)

Financiële samenvatting programma vitale wijken					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Cameratoezicht binnenstad	78	30	30	30	30
Vergunningverlening APV		90	90	90	90
(Meerjarig) incidenteel					
Geluidsreducerend asfalt		350	350		
Woongerelateerde overlast		54			
Herinvulling Statencomplex	1)	pm			

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.
1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Programma 8 bestuur en inwonerszaken

Ambitie 8.2 Zwolle biedt een excellente ontvangst aan inwoners

Specialist identiteitsfraude
De aanpak van identiteits- en adresfraude vraagt om verdergaande professionalisering binnen diverse afdelingen van de gemeente Zwolle. Deze specialist pakt het analyse-werk op. We willen aansluiten bij het project landelijke aanpak adresfraude. Daaruit blijkt dat fraude de overheid veel geld kost en ook risico's oplevert voor onze inwoners (denk aan identiteits-verwisseling). Deze wettelijke taak wordt op dit moment zeer beperkt ingevuld.

Projectleider adres en woonfraude
Binnen verschillende gemeentelijke dossiers is de fraude(gevoeligheid) toegenomen: woon- en adressenfraude, identiteitsfraude en fraude met regelingen binnen het sociaal domein.
Een verkeerde registratie van adressen binnen de basisregistratie personen (BRP) is de bron van allerlei vormen van fraude. De BRP is leidend voor ruim 600 afnemers. De gemeente Zwolle is als houder van de basisregistratie verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gegevens. Afnemers moeten kunnen vertrouwen op de persoonsgegevens zoals ze in de BRP geregistreerd zijn. Woon- en adressenfraude door inwoners en bedrijven neemt (landelijk) steeds meer toe. Het gebeurt steeds meer dat inwoners wonen op een ander adres, met als gevolg dat er gefraudeerd kan worden met uitkeringen en belastingen. Het is aan de gemeente om dit samen met haar partners aan te pakken. Voor de aanpak van woon- en adressenfraude heeft Zwolle aansluiting gezocht bij de VNG, die is gestart met de landelijke aanpak adresfraude, waardoor op landelijk niveau afspraken worden gemaakt met externe partners, zoals de Belastingdienst, UWV en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Onder de noemer van de convenanten van VNG kan informatie tussen deze partners worden uitgewisseld. Om deze aanpak door te voeren in Zwolle is een projectleider nodig. We willen actief meedoen in de landelijke aanpak adresfraude en hiervoor een projectleider beschikbaar stellen.

Capaciteit Klantcontactcentrum
Op dit moment maken we aan de balie (dus ook voor uitgifte van rijbewijzen en paspoorten en id-kaarten) veelvuldig gebruik van de inzet van stagiaires. In het kader van de bezuinigingen hebben wij de formatie teruggebracht en dit gecompenseerd met de inzet van stagiaires. Stagiaires doen nu regulier werk en worden volledig formatief voor de productie meegeteld. Deze oplossing is niet meer toereikend. De balans tussen stagiaires en professionele krachten is te ver doorgeslagen. We lopen hiermee een verhoogd risico op fraude en imagoschade.
Tegelijkertijd is er een ontwikkeling gaande waarbij de rol van de gemeente in de afgifte en mogelijk aanvraag van reisdocumenten en rijbewijzen afneemt. Als we naar de cijfers kijken dan hebben we de komende twee jaar (2017 en 2018) nog te maken met een hausse aan afgifte reisdocumenten. In 2019 zal de afgifte gaan dalen met 70%. In 2020 willen we de afdeling zoveel mogelijk ingericht hebben op de nieuwe taken en trends.

Financiële samenvatting programma bestuur en inwonerszaken zaken					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Specialist identiteitsfraude		78	78	78	78
(Meerjarig) incidenteel					
Projectleider adres- en woonfraude		98	98		
Medewerkers Klantcontactcentrum		94	94		

Programma 9 dienstverlening en bedrijfsvoering

Ambitie 9.2 De Gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers

Programma dienstverlening
In 2015 is de nieuwe visie op dienstverlening vastgesteld. Voor de realisatie van de ambities is toen – ook gezien de financiële situatie van de gemeente - geen apart programmabudget uitgetrokken. We hebben ervoor gekozen om de ambities in samenwerking met de afdelingen te bereiken. Hiermee boeken we zeker resultaat; zie hiervoor jaarrekening 2016, programma 16 Bestuur en dienstverlening. Maar aan de andere kant merken we dat het vaak lastig is om echt vaart te maken met verbeteringen als er geen budget is om menskracht of hulpmiddelen in te zetten.
Bij een aantal ontwikkelingen en verbeteringen waarmee we in 2017, 2018 en 2019 aan de slag willen, lopen we hier tegenaan:

- Klantreizen d.w.z. verbeteren dienstverlening, denkende vanuit de inwoners (genoemd in begroting 2016 en 2017).
- Tool voor het verbeteren van de leesbaarheid van uitgaande brieven e.a. communicatie.
- Aanpak voor verbeteren Digitale vaardigheden en vangnet voor inwoners met beperkte digitale vaardigheden.
- Versnellen van het proces van eenvoudige vergunningen.
- Audit persoonsgegevens (in begroting 2017).

Daarnaast voeren we jaarlijks diverse klantonderzoeken uit en onderhouden we de monitor dienstverlening. Voor deze activiteiten zijn in het verleden overschotten van andere budgetten gebruikt. Die mogelijkheden zijn er eind 2017 niet meer.

Het is nodig om te blijven werken aan de verbetering van de dienstverlening want de verwachtingen van inwoners en ondernemers stijgen continu door de steeds betere klantervaringen met voorloperbedrijven. We merken op een aantal onderdelen dat onze klantscores wegzakken. Willen we als gemeente de waardering op niveau houden dan vereist dat extra inspanningen.

Versimpelteam
Eind 2016 is door de raad motie 437 Versimpelteam aangenomen. Deze roept het college op om;
In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is. Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie.

In februari is een inventariserende sessie gehouden met een aantal externe partners (uit de zorg, welzijn, ouderendoelgroep, vluchtelingenwerk). Hier is veel input opgehaald en dat hebben we inmiddels verwerkt in een concept-actieplan versimpelen.
De feedback van de partners kent twee rode draden:

1. Laaggeletterdheid loopt als een rode draad door de inbreng van onze partners. Inwoners die niet of nauwelijks kunnen lezen doen veel minder mee in de Zwolse maatschappij en lopen continu tegen problemen aan. Er wordt op dit moment al gewerkt 1) aan een intensivering van de aanpak voor Laaggeletterden. (zie programma 1)
2. De brieven die we als gemeente sturen naar inwoners zorgen voor problemen bij ouderen, allochtonen en laaggeletterden. Onze brieven zijn lang, vaak met jargon en schrikken mensen af. Hier moeten we echt nog een verbeterslag maken.

In het actieplan ligt veel nadruk op onze uitgaande brieven, aangevuld met een aantal andere voor de hand liggende acties en een aantal zaken zie nog uitgezocht moeten worden.
De uitvoering van het actieplan zal de inzet vragen van een projectleider die hier 8 uur per week mee bezig gaat.

Ambitie 9.4 De gemeente Zwolle werkt doeltreffend

Digitale agenda: Informatiestrategie, advies en functioneel beheer
De Digitale Agenda 2020 is door het Rijk opgesteld om gemeenten te ontzorgen, ondersteunen en versterken op het gebied van (digitale) dienstverlening. In de Digitale Agenda zijn de gezamenlijke ambities van gemeenten vastgelegd om aan te sluiten bij en effectief te opereren in de informatiesamenleving. Daarbij staan drie sporen centraal:

- Open en transparant in de participatiesamenleving
- Werken als één efficiënte overheid
- Massaal digitaal, maatwerk lokaal

Voor de realisatie van de Digitale agenda 2020 is er een Informatiestrategie gemeente Zwolle opgesteld. De strategie draagt bij aan het verbeteren en ontwikkelen van de (digitale) dienstverlening van Zwolle en aan inwoners en ondernemers en maakt het mogelijk om blijvend te anticiperen op de groei van de informatie samenleving . De basis hiervoor is een organisatie die in basis op orde is om flexibele, veilige en beheersbare informatievoorziening te borgen. Dat vraagt een meerjarige verhoging tw. 1,8 fte in 2018 en 1 fte in 2019.
De ondersteuning van de, sterk wijzigende, functionaliteiten is niet toegerust voor de opgaven voor Zwolle vanaf 2017. Zoals het ontwikkelen van de informatievoorziening in de domeinen. Daarnaast de noodzakelijke veranderingen van de betere informatiebeveiliging en fraudebestrijding. Tevens om te voldoen aan de te stellen eisen voor informatievoorziening ten behoeve van digitale dienstverlening, inzet op monitoring en analyses van data, digitale samenwerking , inzet op risico beperkende maatregelen op het gebied van testen en het beheer van de daarbij behorende functionaliteiten(applicaties).Voorbeelden van samenwerking zijn: tussen Sociale wijkteams en Zorgaanbieders, tussen de gemeente en de Omgevingsdienst, tussen gemeente en Rijkswaterstaat ect.

Financiële samenvatting programma dienstverlening en bedrijfsvoering					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Voortgang programma dienstverlening		50	50		
Versimpelteam		40	40		
Digitale agenda		256	256		

Programma 10 algemene dekkingsmiddelen

Ambitie 10.1 Zwolle is een financieel gezonde gemeente waarbij er financiële ruimte is om te blijven investeren terwijl we de lastendruk voor de burgers en ondernemers zo beperkt mogelijk proberen te houden

Vennootschapsbelasting
Met ingang van 2016 moet over winst op overheidsondernemingen vennootschapsbelasting betaald worden. Voor Zwolle betekent dit dat de onderdelen slagboom parkeren en de grondexploitaties belastingplichtig zijn. Begin vorig jaar is een voorlopige inschatting gemaakt van het meerjarig effect op de begroting en is vanaf 2018 rekening gehouden met € 0,4 mln. als te betalen vennootschapsbelasting. Echter door de verbeterende vastgoedresultaten en -prognoses verwachten wij dat de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen zal oplopen naar € 0,7 tot € 1 mln. Voorgesteld wordt om ingaande 2017 een begrotingspost verschuldigde vennootschapsbelasting op te nemen van € 0,7 mln. Een eventuele overschrijding wordt via het weerstandsvermogen opgevangen. Dit betekent dat er aanvullend € 0,3 mln. nodig is.
Bij de vennootschapsbelasting op grondexploitaties is sprake van verschuldigde belasting over het jaarlijks behaalde voordelige resultaat. De werkelijke winstneming op een grondexploitatie vindt op een later moment plaats.

Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting
Een aantal ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven kritisch te kijken naar de precariobelasting, te weten deregulering, het plan tot hervorming van het lokaal belastinggebied, het wetsvoorstel afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven en de invoering van Bedrijveninvesteringszones. Van deze ontwikkelingen kunnen met name deregulering en de invoering van Bedrijveninvesteringszones aanleiding geven om de precariobelasting (gedeeltelijk) af te schaffen. Deze twee ontwikkelingen gaan allebei uit van een terughoudende overheid. Daarom stellen wij voor om de precariobelasting voor de circussen en kermissen, commerciële uitstallingen, incidentele standplaatsen, incidentele terrassen, evenementen en kabels en leidingen af te schaffen. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 85.000 op de gemeentelijke begroting. Door de groei van de stad en doorwerking van beleid resteert per saldo een tekort van
€ 35.000.

Financiële samenvatting programma Algemene dekkingsmiddelen					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Vennootschapsbelasting		300	300	300	300
Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting		35	35	35	35

Bijlage 1 Investeringsoverzichten

A. Totaaloverzicht investeringen strategische opgaven

Investeringsoverzicht strategische opgaven							
(bedragen x € 1.000)	**Investering**		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Investeringen Binnenstad							
Structureel							
Investeringen openb.ruimte (incl. Broerenkwartier)	5.000	1)		200	200	250	300
Investeringen lichtplan en sfeerverlichting	900	1)		30	60	90	90
Overige gebiedsontwikkeling Binnenstad				500	500	500	500
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Toerisme en promotie				200	200		
Cultuur en historie				250	250		
Wonen				100	100		
Grote Kerk (financiering via stadsontwikkelfonds)		1)		pm			
Investeringen Spoorzone							
Structureel							
Investeringsruimte vanaf 2021	7.500	1)					500
Investeringen Energietransitie							
Structureel							
Investeringen in energietransitie	7.200	1)		150	300	300	300
Verwachte besparing, incl. bijdrage derden	pm			-150	-300	-300	-300
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Activiteitenbudget			375	750	750		
Investeringen Topwerklocaties							
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Activiteitenbudget			180	250	250		
Investeringen (via stadsontwikkelfonds)		1)		pm	pm		
Investeringen Klimaatadaptatie							
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Activiteitenbudget			330	826	826		
Investeringen		2)					
Investeringen Circulaire economie							
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Activiteitenbudget			50	400			
Investeringen Human capital							
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Activiteitenbudget			150	300	300		
Investeringen Sociaal domein							
Structureel							
Participatie: nadelig subsidieresultaat WSW				2.700	2.800	2.900	2.600
(Meerjarig) incidentele investeringen							
Declaratiefonds			250	250			
Dekking uit programmabudget inkomen			-250	-250			
Maatschappelijke participatie			129	220	220		
Ondersteuning vrijwilligers			150	250	250		
Steun na partnerverlies			45	45	45		
Extra inzet kwetsbare jongeren			100	250	250		
Monitoring kwaliteit , toezicht en handhaving			190	230	230		
Preventief jeugdbeleid				820	1.120		
Toegang jeugdhulp				700	850		
			614	**2.515**	**2.965**		
Ingroei bezuiniging inwonerondersteuning				1.500	1.000	500	

Strategische capaciteit					
Structureel					
Strategische capaciteit	136	414	497	497	497
(Meerjarig) incidentele investeringen					
Strategische capaciteit	50	99			

Samenvatting						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel	**20.600**	**136**	**3.844**	**4.057**	**4.237**	**4.487**
(Meerjarig) incidentele investeringen		**1.749**	**7.190**	**6.641**	**500**	
(meerjarig) incidenteel cumulatief vanaf 2018			*7.190*	*13.831*	*14.331*	

NB De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.
1) De bedragen zijn indicatief, t.z.t. zal nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
2) Investeringen in klimaatadaptatie zullen in principe via de afzonderlijke projectvoorstellen worden meegenomen.

B. Totaaloverzicht investeringen naast de strategische opgaven

Totaaloverzicht investeringen, exclusief strategische opgaven					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Zwemvangnet		40	40	40	40
Aanleg kunstgrasvelden	1)	120	120	120	120
Bestrijden laaggeletterdheid		75	75	75	75
Strategisch meerjarenplan onderwijshuisvesting	1)	pm	pm	pm	pm
Onderhoud en vervanging AED's		12	12	12	12
WRZV	1)	pm	pm	pm	pm
Contactpersoon schulddienstverlening		40	40	40	40
Intensivering schulddienstverlening (netto)		350	350	350	350
Waarvan terugverdieneffect			-56	-168	-280
Cameratoezicht binnenstad	78 1)	30	30	30	30
Vergunningverlening APV		90	90	90	90
Specialist identiteitsfraude		78	78	78	78
Vennootschapsbelasting		300	300	300	300
Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting		35	35	35	35
Totaal structureel		**1.170**	**1.114**	**1.002**	**890**

(Meerjarig) incidenteel			
Zwemvangnet		84	54
G-sportbeleid		85	85
Actieplan sport en bewegen		pm	
Groot onderhoud Openluchtbad		500	
Bestrijden laaggeletterdheid		150	150
Harmonisering peuter- en kinderopvang		50	50
Onderhoud en vervanging AED's		10	
Opvang/begel. uitgeprocedeerde. asielzoekers		120	120
Intensivering schulddienstverlening (netto)		405	405
Waarvan terugverdieneffect		-60	-60
Uitvoeringskosten bijstand		180	180
Uitstroom zelfstandigen		60	60
Experiment participatiewet		175	
Kunst in openbare ruimte		50	50
Afstoten BKR-kunst		50	
Frictiekosten HCO/SMZ		pm	
Digitale dienstverlening ondernemers		20	20
Evenementen		100	
Economische structuurversterking		pm	
Omgevingswet		625	1.040
Omgevingsvisie		450	
Investeringsagenda wonen		385	125
Gebiedscoördinator Oosterenk		110	
Nieuwe ruimtelijke initiatieven		143	143
Stadsergonoom		27	27
Koplopersaanpak en slimme mobiliteit		120	
Geluidsreducerend asfalt		350	350
Woongerelateerde overlast		54	
Herinvulling Statencomplex	1)	pm	
Projectleider adres- en woonfraude		98	98
Medewerkers Klantcontactcentrum		94	94
Voortgang programma dienstverlening		50	50
Versimpelteam		40	40
Digitale agenda		256	256
Totaal (meerjarig) incidenteel		**4.781**	**3.337**
cumulatief		*4.781*	*8.118*

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Bijlage 2 Financiële samenvatting sociaal domein

Samenvatting sociaal domein

In onderstaande tabel is het totaalbeeld weergegeven van het sociaal domein. Beginnend met de resterende opgave om binnen het rijksbudget en de gemeentelijke bezuinigingen te blijven, vervolgens is een correctie verwerkt vanwege de voorstellen (subsidieresultaat WSW en ingroei bezuiniging inwonersondersteuning) om een deel van de opgave vanuit de algemene middelen bij te dragen en de investeringsvoorstellen om de transformatiebeweging op gang te brengen en extra in te zetten op preventie. De investeringen in de transformatie en preventie moeten leiden tot een besparing op met name de duurdere zorgkosten. We verwachten dat met de voorstelde investeringen op termijn een besparing van € 6-7 mln. valt te behalen. We verwachten dat de te behalen besparingsopbrengsten op de duurdere zorg van zodanige omvang is dat we inclusief de investeringen binnen het rijksbudget zullen komen. Echter omdat de geraamde opbrengsten geen exacte wetenschap is houden we voorlopig een structurele behoedzaamheidsmarge aan van € 1 mln. in 2018 en oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020 ingeval de opbrengsten later ingaan of lager uitvallen. Daarnaast kunnen eventuele nadelen incidenteel opgevangen worden via de weerstandsreserve.

Financiële samenvatting Sociaal domein						
(bedragen x € 1.000)		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Restantopgave om binnen rijksbudget te blijven, inclusief gemeentelijke bezuiniging		-3.400	-6.100	-7.300	-8.500	-7.400
Correctie ivm verrekening met algemene middelen:						
• Nadelig subsidieresultaat WSW	1)		2.700	2.700	2.700	2.700
• Ingroei bezuiniging inwonersondersteuning			1.500	1.000	500	
Gecorrigeerde opgave sociaal domein		**-3.400**	**-1.900**	**-3.600**	**-5.200**	**-4.700**
(Meerjarig) incidentele investeringen		-614	-2.515	-2.965		
		-4.014	**-4.415**	**-6.565**	**-5.200**	**-4.700**
Verwachte transformatieopbrengsten						
• Inwonersondersteuning (o.a. Wmo)			1.100	2.900	2.900	2.900
• Door toegang jeugdhulp			1.100	1.650	1.650	1.650
• Door inzet op diah en jeugd			200	1.220	1.220	1.220
• Door inzet op toezicht en handhaving			180	180	180	180
• Verwachte onderuitputting , <100%		900	1.500	1.500	1.500	1.500
Verwacht totaalresultaat		**-3.114**	**-335**	**885**	**2.250**	**2.750**
Dekking uit incidentele bestedingsruimte		614	335			
Verwacht nadelig resultaat 2017, dekking uit risicoreserve sociaal domein		2.500				

NB De verwachte positieve resultaten vanaf 2019 blijven wij monitoren en zijn in het financieel perspectief buiten beschouwing gelaten. In de komende jaren verwachten wij meer inzicht te krijgen in de besparingseffecten van de te treffen investeringen.

1) De bedragen in dit overzicht wijken af van de bedragen in het overzicht investeringen in het sociaal domein, omdat hier sprake is van een correctie op de taakstelling en bij de investeringen het gaat om het verwachte nadeel op het subsidieresultaat.

Nederlands
Olympisch Comité
Nederlandse
Sport Federatie

Tav de gemeenteraad

Doorkiesnr.	Kenmerk	Datum
026-4834466	PA/MLS16052017	Arnhem, 16 mei 2017

Betreft:
Aandacht bij de voorjaarsnota voor participatie van kinderen in armoede

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 1 januari 2017 is er structureel 85 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van kinderarmoede. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de middelen verdeeld via een decentralisatie-uitkering naar rato van het aantal kinderen in de gemeente dat opgroeit in een gezin met een laag inkomen (totaal 400.000 kinderen in Nederland, 212 euro per kind). Het doel is om met behulp van de extra middelen meer kinderen mee te laten doen en hen ontwikkelingskansen te bieden, o.a. met sport en cultuur.

Binnenkort bespreekt u de voorjaarsnota in uw gemeenteraad. Via de voorjaarsnota bepaalt u waar eventueel extra geld aan uit wordt gegeven. U kunt daarbij uw wensen meegeven voor de besteding van de middelen voor de bestrijding van kinderarmoede.

Mulier Instituut heeft kinderen die via het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds aan activiteiten deelnemen gevraagd wat sporten en cultuur voor hen betekent. Wanneer de thuissituatie instabiel of onveilig is, betekent het welkom zijn en thuis voelen op de vereniging extra veel voor een kind. Kinderen geven vaak aan dat ze leren om samen te werken en op de vereniging of het cultureel centrum nieuwe vrienden maken. Ook kunnen ze in sport en cultuur hun emoties kwijt. Sport en cultuur biedt hen een uitlaatklep, afleiding en leert ze doelen te stellen en door te zetten.

Wij vragen u de extra middelen te investeren in de ontwikkeling van kinderen. In de bijlage vindt u een aantal concrete voorbeelden van hoe u dit kunt aanpakken. Wij wensen u veel succes met de behandeling van de voorjaarsnota.

Met vriendelijke groet,

Erik Lenselink
Manager Sportontwikkeling
NOC*NSF

André de Jeu
Algemeen Directeur
VSG

Sanne Scholten
Algemeen Directeur
LKCA

Bijlage: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

BEZOEKADRES Papendallaan 60, Arnhem
POSTADRES Postbus 302, 6800 AH Arnhem
TELEFOON 026 483 44 00
EMAIL info@noc-nsf.nl
INTERNET www.nocnsf.nl

BIJLAGE: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

Er zijn verschillende mogelijkheden om kinderen in een achterstandssituatie te ondersteunen om te gaan sporten of deelnemen aan culturele activiteiten.

1. **Weten wat de wensen van kinderen zijn.**
- Vraag kinderen naar wat ze graag doen of zouden willen doen. Diverse gemeenten doen dat met behulp van ConsultingKids of de Missing Chapter Foundation (Raad van Kinderen).

2. **Aanwezigheid van voorzieningen in de buurt waar kinderen wonen.**
- Check de aanwezigheid van faciliteiten op het gebied van sport en cultuur in de buurten waar kinderen uit de doelgroep wonen en match die met hun wensen. Pas waar nodig het aanbod aan of breid het uit.
- Creëer bij gebrek aan accommodaties Cruyff Courts, Krajicek Playgrounds, culturele 'trapveldjes' en buurtpodia. Dit zijn ook vaak vindplaatsen voor kinderen en jongeren om hen door te verwijzen naar structureel sport- en cultuuraanbod.

3. **Kosten voor het lidmaatschap, lessen en materialen vergoeden.**
- Vergoed kosten voor het lidmaatschap of lessen via het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds of de gemeentepas voor de minima. Vaak is er ook een combinatie van beide voorhanden.
- Richt een Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds op als dit er nog niet is. Een van de belangrijkste redenen om met deze organisaties te werken is dat zij de kinderen weten te bereiken via intermediairs (leerkrachten, jeugdzorgmedewerkers, wijkteams etc.).

4. **Bekendheid van het sport- en cultuuraanbod bij kinderen en ouders uit de doelgroep.**
- Informeer ouders over de mogelijkheden die er zijn voor hun kinderen zodat zij hun kinderen kunnen stimuleren om naar een vereniging te gaan.
- Benader kinderen en jongeren ook via professionals bij wijkcentra, jeugdzorg, buurtsportcoaches, cultuurcoaches, sportverenigingen en scholen.

5. **Opleiden van de vrijwilligers/trainers/docenten van club/vereniging/cultureel centrum.**
- Ondersteun vrijwilligers, trainers en docenten met een goede opleiding voor het begeleiden van (kwetsbare) kinderen en jongeren en zorg voor (co)financiering van de opleidingen.

6. **Sport- en cultuuraanbod aanbod op school.**
- Maak samen met scholen een sport- en cultuurplan zodat alle kinderen met sport en cultuur in aanraking kunnen komen. Zo wordt de drempel om na schooltijd cultureel of sportief actief te zijn verlaagd.

Hallo,

Ik heb een onderwerp dat ik graag onder de aandacht van de gemeenteraad wil brengen. Ik heb geen idee wat daarvoor de juiste weg is, maar op de website van de gemeente Zwole zag ik dat de raadsgriffie kan helpen als ik een onderwerp op de agenda wil zetten. Als ik het beter op een andere manier kan doen, hoor ik dat graag.

Onlangs las ik in de krant dat de gemeente Zwolle een flink overschot van enkele miljoenen had, welke ten gunste van de algemene reserve zou komen.

Graag wil ik voor een klein deel van dat geld een alternatieve bestemming voorstellen.

Sinds enkele jaren voert het Leger des Heils aan de Ten Busschekamp het project Fast Forward uit. In het begin ging het hier om 24-uurs begeleiding. Al snel werd de nachtdienst vervangen voor een nachtwaker, uit financiële overwegingen. Nog later is de begeleiding helemaal omgezet in ambulante begeleiding, wederom uit financiële overwegingen.

Ik heb begrepen dat het Leger des Heils, welke door de gemeente Zwolle is gevraagd deze opvang voor kwetsbare jongeren te faciliteren, deze taak met inmiddels aanzienlijk gekrompen budget moet uitvoeren.

De zomer van 2016 was de eerste zomer waarbij er met ambulante begeleiding werd gewerkt. De overlast voor de directe omgeving was groot.

Het gevolg van deze bezuinigingen is dat de buurtbewoners nu een deel van de taak van de begeleiders van deze jongeren moet opvangen; de buurt moet omgaan met de overlast die deze groep jongeren met zich mee brengt, en wordt verzocht eventuele overlast direct te melden, want dan kunnen ze er tenminste iemand op aanspreken.

In feite zijn de buurtbewoners gratis extra "oppas" voor deze jongeren; als de buurt zich niet inzet om bijvoorbeeld geluidsoverlast te melden, dan blijft het gewoon de hele zondagmiddag door gaan. Of als een buurman 's nachts om 01:00 niet uit het raam hangt om twee jongeren te vragen hun (luidruchtige) gesprek binnen voort te zetten, dan blijft het nog wel een tijdje voort gaan. De buurt heeft het gevoel zelf een deel van de zorg voor deze jongeren op zicht te moeten nemen; de begeleiders trekken de deur achter zich dicht en gaan lekker naar huis, maar de buurtbewoners hebben deze luxe niet.

De zomer is weer in opkomst, en de geluidsoverlast begint ook al weer te komen.

Naar mijn idee zou de situatie veel beter zijn wanneer er weer 24/7 iemand aanwezig is om deze 12 jongeren met problemen te begeleiden en in het oog te houden. Naar mijn idee zou dat prettiger zijn voor de buurt, maar ook voor de jongeren zelf. Ze zitten niet voor niets in dat Fast Forward traject; ze hebben hulp nodig om "normaal" te doen.

Volgens het Leger des Heils is het met de gekrompen financiële middelen niet mogelijk meer begeleiding te geven.

Mijn verzoek is: Kan een klein deel van die miljoenen overschot naar Fast Forward, zodat in ieder geval tijdens de zomerperiode er meer begeleiding aanwezig kan zijn?

Ik ben een buurtbewoner.

Ik hoor graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Johannes van der Vegt

(emailadres is bekend bij de raadsgriffie)

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	26 juni 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	14.00
Eindtijd	21.00
Voorzitter	Dhr. H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Dhr. A.B.M. ten Have

1.a. Opening en mededelingen (14.00 – 14.05 uur)
-ingesproken wordt door Kirsten Notten, die de burgemeester een exemplaar aanbiedt van het blad Zowell. Ook voor alle raadsleden is een exemplaar beschikbaar.

1.b. Vaststelling van de agenda
Met de voorgestelde agenda wordt ingestemd.

2. Debatronde (14.05 – 18.00 uur)

3. Perspectiefnota (PPN) 2018-2021
De Perspectiefnota (PPN) heeft als motto Werken aan het Zwolle van Morgen. Dit vergt de nodige investeringen. Na jaren van krapte is de financiële situatie sterk verbeterd. Dat schept ruimte om te bouwen aan een toekomstbestendige stad. In maart heeft de raad gedebatteerd over de voorjaarsbrief waarin de strategische thema's en opgaven zijn benoemd. In deze PPN zijn deze thema's en opgaven verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Ook wordt een structureel en incidenteel financieel perspectief geschetst.

4. Algemene beschouwingen door fractievoorzitters
De fractievoorzitters maken in hun algemene beschouwingen kenbaar hoe zij tegenover de voorstellen staan, zoals verwoord in deze PPN en tevens geven zij aan waar zij andere accenten willen leggen of wat er gemist wordt.
De algemene beschouwingen zijn in iBabs aan de agenda toegevoegd.

Na de algemene beschouwingen, die rond 17.15 uur werden afgesloten, is het college ingegaan op hetgeen de fracties naar voren hebben gebracht. Elke portefeuillehouder voor zijn eigen portefeuille.

5. Maaltijd in het bedrijfsrestaurant (18.00 – 19.00 uur)

6. Reactie college op eerste termijn (19.00 – 20.30 uur)
Bij de beantwoording door het college zijn de volgende toezeggingen gedaan:

Wethouder De Heer:
-Aan de plannen voor de voor de aanloopstraten richting binnenstad wordt momenteel gewerkt. De plannen voor de Thomas a Kempisstraat, Vechtstraat, Diezerbrink zijn nagenoeg klaar en worden voor de zomer nog naar de raad gestuurd. De plannen voor de Assendorperstraat volgen dit najaar.
-Het verzoek om proefvluchten qua vlieghoogte boven Zwolle te maken vanaf het nieuwe vliegveld Lelystad, zodat de inwoners zelf kunnen ervaren hoe het gaat worden, zal doorgegeven worden aan de zgn Alderstafel.
-Het voorstel over de toekomst van de WRZV zal nog voor de zomer naar de raad worden gestuurd.

Wethouder Vedelaar:

-Als er concrete verzoeken vanuit de stad komen is de wethouder bereid de mogelijkheid van een gezins-PGB te onderzoeken.
-Bekeken wordt of periodieke monitoring en informatie aan de hand van bv Nibud-onderzoek mogelijk is. Hierover wordt voor de begroting 2018 gerapporteerd.
-Voor de begrotingsbehandeling in het najaar rapporteert de wethouder de raad over de uitkomst van haar gesprekken met o.a. Travers over de toekomst van het opbouwwerk.

Wethouder Anker:
-De raad zal periodiek geïnformeerd worden over de effecten van de maatregelen om kindermishandeling tegen te gaan.
-Over de uitkomsten van de gesprekken, die wethouder Van As heeft gevoerd over dierenwelzijn, komt het college bij de begroting terug.

Wethouder Brink:
-Voor de zomer ontvangt de raad nog een informatienota over de stand van zaken HCO/SMZ.
-Over de toekomst van de creatieve industrie en de rol van de gemeente daarbij volgt binnenkort een notitie richting de raad.

Burgemeester Meijer:
-Over de voortgang van de gesprekken met de ondernemers Marslanden wat betreft veiligheid, kentekenregistratie etc wordt de raad voor de begroting 2018 nader geïnformeerd.

7. Tweede termijn raad (20.30 - 21.00 uur)
   De Burgemeester constateert vervolgens dat er geen noodzaak c.q. behoefte meer is aan een tweede termijn.
   Woensdag a.s. voor 10.00 uur dienen de moties en amendementen te worden ingediend.
   Besluitvorming over de voorjaarsstukken vindt plaats op 3 juli a.s. vanaf 19.30 uur.
8. Sluiting (21.00 uur)
   De voorzitter sluit de vergadering om 21.10 uur.

AMENDEMENT

Betreft: Behoud buffer en risico reserve sociaal domein.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Beslisnota Perspectiefnota 2018-2021.

Overwegende dat:
- Binnen het sociale domein de transitie- en transformatiebewegingen nog niet tot rust zijn gekomen.
- Waar de één dit als dynamisch bestempelt, de ander met evenveel recht kan spreken van zorgelijk.
- Op diverse beleidsterreinen binnen het sociale domein onzekerheden zichtbaar worden die voor de gemeente niet (altijd) of niet volledig beïnvloedbaar zijn.
- De accountant in het concept verslag 2016 constateert dat de verantwoording van de decentralisaties opnieuw onzekerheden kent.
- De accountant in dit concept verslag de afhankelijkheid van derden (o.a. bij WMO, BVO Jeugd en SVB) benadrukt.
- De accountant ook specifiek aandacht vraagt voor de diverse tekorten in het sociale domein.
- Het totale sociale domein grofweg de helft van onze totale Zwolse begroting behelst.

Van mening dat:
- Het voornemen van het college tot het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge een goede gedachte is, wanneer men de buffer en risico reserve sociaal domein laat vervallen.
- Maar dat de noodzaak van deze marge andermaal bevestigt hoe onzeker de ontwikkelingen in het sociale domein (kunnen) zijn.
- Nu het sociale domein een zodanig grote impact op de stadsbegroting heeft, het niet wenselijk is dat de buffer en risico reserve sociaal domein (nu al) aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve worden toegevoegd.
- Een aparte buffer en aparte risico reserve recht doen aan de onzekerheden, het unieke karakter en het belang van het sociaal domein en de specifieke aandacht en controle die daarop moet zijn.

De Zwolse raad spreekt uit:
- De buffer sociaal domein en de risico reserve sociaal domein op dit moment te willen behouden en daarom beslispunt 1 te schrappen.
- Daardoor beslispunt 2 eveneens kan vervallen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

Amendement versterking NME

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 ter besluitvorming over de Perspectiefnota 2018-2021,

Overwegende dat:

- Natuur- en Milieu Educatie (NME) gericht op kinderen en volwassenen een belangrijk element vormt in de Groene Agenda 2015-2025 als het gaat om een grotere betrokkenheid bij het groen en een groter natuur- en milieubewustzijn onder de Zwolse bevolking
- De ROVA inmiddels een eerste begin heeft gemaakt met de coördinatie van het NME-aanbod in Zwolle, waarbij de inzet paste bij de toenmalige financiële krapte
- Uit de informatieavond op 28 februari 2017 is gebleken dat versterking van de NME in Zwolle, in het bijzonder gericht op de jeugd, maatwerk per leerfase (een doorlopende leerlijn) en het ontzorgen van scholen vraagt, met voldoende capaciteit

Van mening dat:

- NME kan worden versterkt nu financiële ruimte is ontstaan, zodat een doorlopende leerlijn en het ontzorgen van scholen ook volwaardig kunnen worden opgepakt
- Deze gerichte versterking van de NME in Zwolle meer vergt dan redelijkerwijs van de ROVA mag worden verwacht en dat hierin meer tempo moet worden gemaakt
- De gemeente hierin haar verantwoordelijkheid moet nemen door het aanstellen van een consulent (1 fte) + het creëren van een activiteitenbudget financieel mogelijk te maken
- Daarbij voortgebouwd kan worden op de inzet die vanuit de ROVA nu al wordt geleverd

Besluit de beslisnota als volgt te wijzigen:

- Aan het dictum wordt een punt 4d toegevoegd: “Versterking NME (consulent + activiteitenbudget) € 0,1 mln.”

PvdA	ChristenUnie	Swollwacht	GroenLinks
Jan Slijkhuis	Michiel van Willigen	Marcel Mulder	Remko de Paus

D66

Oswald van Dam

<u>Toelichting op de dekking</u>

Het amendement vergt een structureel bedrag van € 0,1 mln. Om die reden wordt voorgesteld het dictum onder punt 4 (structurele investeringsvoorstellen) aan te vullen. De dekking kan daarmee plaatsvinden ten laste van het structureel kader, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de PPN (blz. 9).

GROENLINKS

Zwolle, 3 juli 2017

Amendement
Schone klassen, duurzame schoolgebouwen

Onderwerp: **investeren in onderwijshuisvesting**

Gelezen de Perspectiefnota 2018-2021

overwegende dat
- de komende jaren investeringen in duurzame schoolgebouwen, met gezonde klaslokalen en groene schoolpleinen nodig zullen zijn
- in de PPN de inzet daarvoor wordt afgewogen binnen de 'resterende structurele bestedingsruimte'*
- het stadsontwikkelfonds wordt aangevuld tot een totaal van 10 miljoen euro

van oordeel dat
- een impuls nodig is voor onderwijshuisvesting die voldoet aan de eisen van het onderwijs in de 21ste eeuw
- er daarvoor grotere investeringen wenselijk zijn dan de resterende structurele bestedingsruimte biedt
- daarvoor een beroep kan worden gedaan op het stadsontwikkelfonds

stellen wij de raad voor het voorstel als volgt te wijzigen:

6. in te stemmen met een toevoeging van €3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds **en de criteria voor dit fonds zo aan te passen dat een impuls voor onderwijshuisvesting daaruit kan worden betaald**

GroenLinks

Patrick Rijke

*pag. 9: Na de bestedingsvoorstellen resteert een structurele begrotingsruimte van € 0,4 in 2018 oplopend naar €1,6 mln. in 2021 die beschikbaar blijft voor toekomstige ontwikkelingen. De financiering van het integraal onderwijshuisvestingsplan en de ontwikkelingen rondom de WRZV-sporthal wegen wij af bij binnen de resterende begrotingsruimte.

Amendement

Publiek geld voor groen publiek bezit

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en behandelend de PPN;

Constaterende dat:

- De gemeente Zwolle 4 miljoen euro heeft verdient met de verkoop van haar Enexis aandelen;
- Er grote opgaven liggen op het gebied van energie en duurzaamheid;
- Dit geld niet meteen nodig is voor andere opgeven;
- Er een wereldwijde trend aan het ontstaan is om o.a. energievoorziening (weer) in gemeenschapshanden te brengen;

Besluit: *De Enexis gelden a €4.000.000 te labelen en te reserveren voor het opzetten van een lokaal/regionaal energiebedrijf of andere toekomstige maatregelen op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.*

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Amendement ruimte voor dierenwelzijn in de PPN 2018 – 2021

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017,

Gelezen hebbende de PPN 2018 - 2021

Overwegende dat:

- In de PPN 2018 – 2021 geen plek is ingeruimd voor dierenwelzijn;

Van mening dat:

- Vormgeving, actualisatie en vernieuwing van dierenwelzijnsbeleid van groot belang is;
- Dit een nadere invulling van het College verdient met een visie die is ontwikkeld in samenspraak met partners in de stad;
- Met het benoemen van dierenwelzijn in de PPN 2018-2021 de visie op, en ontwikkeling van dierenwelzijnsbeleid de plek krijgt die het verdient.

Stelt de raad voor de PPN 2018 – 2021 op hoofdstuk 4 aan te vullen

“Ambitie 1.6 Visie op dierenwelzijn
Zorg dragen voor het welzijn van dieren is noodzakelijk! Ze zijn van grote waarde voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen intrinsieke waarde en zijn bovendien volstrekt afhankelijk van hoe mensen met hen omgaan. De gemeente ontwikkelt daarom een visie op dierenwelzijn en doet dit in samenspraak met de partners in de stad. Er wordt pro actief, en in goed overleg met de partners in de stad een steeds actueel beleid vormgegeven. De gemeente is bekend met wat er zowel landelijk als lokaal speelt op het gebied van dierenwelzijn en speelt hier adequaat op in”.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht VVD

William Dogger Hans Wijnen
Silvia Bruggenkamp

Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

D66

Motie

Betreft: extra camera’s in de binnenstad van Zwolle

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017 ter bespreking van de Perspectiefnota 2018-2021,

Gelezen hebbende:
Het besluit van de burgemeester tot het laten plaatsen van 6 extra camera's in de binnenstad;

Constaterende dat:
Cameratoezicht ingezet ten behoeve van handhaving openbare orde volgens de Gemeentewet onderbouwd dient te worden met een wanneer, waar en voor hoe lang;

Van mening dat:
- de gemeenteraad graag meegenomen wordt in besluitvorming over de inzet van cameratoezicht;
- onderbouwing en outcome-criteria nu geen onderdeel uitmaken van het besluit dat aan de raad wordt medegedeeld;

Vraagt de burgemeester:
De gemeenteraad jaarlijks bij de begroting te informeren over de resultaten die het cameratoezicht hebben opgeleverd en aan te geven of hij verlenging van cameratoezicht in de binnenstad ten behoeve van handhaving openbare orde langer noodzakelijk acht.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie D66
Claudia van Bruggen

MOTIE

Betreft: Vast ijkpunt voor de Minima-effectrapportage.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Voorjaarsstukken / perspectiefnota.

Overwegende dat:
- Het Nibud (het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) een onafhankelijke stichting is.
- Dit instituut voor gemeenten de Minima-effectrapportage kan opstellen.
- Dit rapport meer inzicht geeft in effect en bereik van het armoedebeleid van een gemeente.
- Zwolle in 2015 dit onderzoek heeft laten uitvoeren.

Van mening dat:
- De Minima-effectrapportage gemeente Zwolle 2015 een waardevolle bijdrage heeft geleverd aan de beoordeling van de effecten en het bereik van armoederegelingen in onze stad.
- Dit tevens een goede doorkijk gaf in het huishoudboekje van diverse huishoudsamenstellingen.
- Zowel de ambtelijke organisatie, het college als de raad hiermee hun voordeel deden in het controleren, ontwikkelen en/of bijstellen van beleid.
- Deze rapportage een goede aanvulling is op de armoedemonitor.
- Deze rapportage ook los van de armoedemonitor waarde heeft voor de ambtelijke organisatie, het college, de gemeenteraad en bijvoorbeeld de participatieraad of andere partners in de stad.
- College en raad bij voortduring waakzaam moeten zijn op armoede en het effect van de regelingen in onze stad.
- Een goed armoedebeleid het verschil maakt tussen uitzichtloosheid en perspectief op een goede toekomst.
- Deze rapportage van een onafhankelijke stichting daarmee een vast ijkpunt in de gemeente Zwolle verdient.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Dat een (nieuw) college een Minima-effectrapportage laat uitvoeren in het jaar dat het aan is getreden.
- Dit met een hogere regelmaat kan worden uitgevoerd door het college indien sociale en/of economische omstandigheden en ontwikkelingen dit wenselijk maken.
- Dat van het 1e opsommingsteken slechts in uitzonderlijke omstandigheden wordt afgeweken (*).

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

** Voorbeeld: Als een college ten val komt, kort nadat opdracht tot de rapportage werd verstrekt, behoeft een daarna nieuw aan te treden college niet nogmaals een opdracht te geven.*

MOTIE

Schoonmakers in gemeentelijke dienst

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en gehoord hebbende het PPN debat;

Overwegende dat:
– De gemeente in 2018 het schoonmaakwerk “circulair” wil gaan aanbesteden;
– Verschillende gemeenten en ook de landelijke overheid ervoor kiezen schoonmakers juist in eigen dienst te nemen;
– “deprivatisering” een positieve en groeiende trend is;

Van mening dat:
– Arbeidsvoorwaarden en werkzekerheid een (belangrijke) rol moeten spelen bij de afweging schoonmaakwerk aan te besteden, of juist niet;
– Het principe “Waarom een ander iets laten doen als je het zelf ook of misschien wel beter kan” een goed uitgangspunt is om naar gemeentelijke taken en dienstverlening te kijken;
– Het goed is verschillende opties goed in kaart te hebben zodat er een weloverwogen afweging gemaakt kan worden over een eventuele aanbesteding

Draagt het college op: *De mogelijkheden schoonmaakwerk niet aan te besteden, maar juist in eigen beheer te nemen, in kaart te brengen zodat de raad een afgewogen keuze kan maken over een eventuele aanbesteding in 2018.*

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

MOTIE

Betreft: Invoering jaarlijkse armoedemonitor.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Voorjaarsstukken / perspectiefnota.

Overwegende dat:
- Zwolle in de eerste drie jaren van de transitie (2015, 2016 en 2017) bewust gekozen heeft voor een jaarlijkse armoedemonitor.
- Voorheen geen jaarlijkse armoedemonitor werd gehouden.

Van mening dat:
- Deze armoedemonitor inmiddels zijn diensten heeft bewezen als sociale thermometer van de stad.
- Het een overzichtelijke waarschuwings- en kennisbron bleek binnen het sociale domein.
- Zowel de ambtelijke organisatie, het college als de raad hiermee hun voordeel doen in het controleren, ontwikkelen en/of bijstellen van beleid.
- Zelfs bij (vermeende) positieve economische trends niet iedereen in staat is mee te delen in die ontwikkelingen.
- De armoedemonitor 2016 een toename van armoede liet zien.
- Zeer recent het Trendbureau Overijssel in diens rapport van juni 2017 attendeert op ‘meer sociale economische ongelijkheid’.
- Armoede veelal leidt tot een keten van andersoortige problematiek, voor zowel de betrokkene als de samenleving.
- Een goed armoedebeleid het verschil maakt tussen uitzichtloosheid en perspectief op een goede toekomst.
- College en raad daarom bij voortduring waakzaam moet zijn en blijven op de armoede in onze stad.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Na 2017 de armoedemonitor jaarlijks te blijven (gaan) uitvoeren en uitbrengen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

MOTIE

Betreft: Op tijd verstrekken (bijzondere) bijstand.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Voorjaarsstukken / perspectiefnota.

Overwegende dat:
- Zwolle voor 2016 de norm had gesteld om 93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand tijdig binnen de wettelijke termijn af te handelen.
- Uiteindelijk over 2016 slechts 83,5% van aanvragen binnen de wettelijke termijn werd afgehandeld.

Van mening dat:
- Zwolle daarmee in te veel gevallen niet aan zijn wettelijke verplichtingen voldoet.
- Het, juist op dit beleidsterrein, onwenselijk is dat de gemeente zich niet aan de regels houdt
- Daardoor rechtmatige aanvragers van (bijzondere) bijstand gedupeerd kunnen worden.
- Door het niet voldoen aan de wettelijke termijn mogelijk (andersoortige) sociale problematiek wordt veroorzaakt of vergroot.
- Daarom moet worden gezorgd dat de gemeente zelf aan haar wettelijke vereisten voldoet.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Dat het college met ingang van 2018 streeft naar een 100% afhandeling van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand binnen de wettelijke termijnen maar minimaal 93% haalt conform de eigen gestelde norm.
- Zodra duidelijk wordt dat deze 93% niet wordt gehaald, tijdig (tijdelijke) middelen en menskracht worden ingezet om dit wel te halen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

Motie Opbouwwerk

Overwegende dat
Zwolle in zet op goede zorg dichtbij mensen bijvoorbeeld door inzet van het sociaal wijkteam en jeugd en gezinswerkers bij huisartsten;

Van mening dat
-Individuele ondersteuning van Zwollenaren zou moeten aansluiten bij de persoon en bij de inzet van zijn of haar sociale netwerk; -De aandacht van professionals zich op dit moment onvoldoende focussed op sociale netwerken;
- versterking van sociale netwerken zowel buurten als individuen ten goede komt; de leefomgeving verbetert, eenzaamheid vermindert, zelfredzaamheid neemt toe en nieuwe initiatieven in buurten ontstaan;

Verzoekt het college
- uit te werken hoe opbouwwerk onze inzet op het sociaal domein verder zou kunnen versterken.
- en te zorgen dat er meer en gericht opbouwwerk wordt ingezet in die buurten waar de sociale cohesie minder ontwikkeld is.

PvdA	SP	CU
Eefke Meijerink	Brammert Geerling	Wietse de Boer

Zwolle, 3 juli 2017

Motie
Plan van actie zwerfjongeren

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **3 juli 2017**,
gelezen hebbend het voorstel voor het vaststellen van de jaarstukken 2016

Constaterende dat

- De raad in 2010 in een amendement heeft vastgesteld dat het doel was om in 2014 een daling met 50% te realiseren van het aantal dakloze jongeren in de regio Zwolle ten opzichte van het jaar 2008;
- De doelstelling in de begroting om het aantal zwerfjongeren per 2016 gehalveerd te hebben ten opzichte van 2012 niet is gerealiseerd;
- In 2016 een stijging van het aantal zwerfjongeren te zien was tot 93, waar het er in 2012 92 waren;
- Het college aangeeft dat dit streefdoel, ondanks haar inspanningen, niet reëel blijkt te zijn.
- In de veranderagenda maatschappelijke opvang (raadsbesluit 6 juni 2016) staat -na een tekst over de voortgang in de hulp aan zwerfjongeren - “Nu we de basis op orde hebben, is het tijd om onze ambities te vergroten” (p.10);
- Het college in reactie op schriftelijke vragen van de SP in januari 2017 aangaf dat de aanpak om te komen tot uitstroom en tijdelijke oplossingen voor wat betreft opvangplekken “uiterlijk in het voorjaar van 2017 tot oplossingen gaat leiden”.;
- De gemeente Amsterdam onderzoek laat doen, om te toetsen of de situatie in Amerika - namelijk dat daar 40% van jonge dakloze mensen LHBTI is - ook in Amsterdam geldt[1]

Overwegende dat

- Het onacceptabel is dat het aantal zwerfjongeren sinds 2012 niet is gedaald;
- De inspanningen van het college zich wellicht niet op alle problemen richtten;
- Deskundigen aangeven dat de “lekkende kraan” het moment is dat jongeren in de jeugdzorg 18 worden en in een gat vallen;
- Er mogelijk ook andere factoren van belang zijn bij het vinden van een oplossing, zoals een verhoogd risico voor daklooshеid bij LHBTI jongeren;
- Er ook actie wenselijk is voor de bankhoppers (jongeren die niet dakloos zijn, maar geen stabiele thuissituatie hebben) interventies te plegen.

Roept het college op:

1. Te komen met een plan van aanpak voor het terugdringen van het aantal zwerfjongeren in de regio Zwolle.
2. Dit plan van aanpak uiterlijk bij de begroting 2018 de raad aan te bieden.

GroenLinks

Remko de Paus

[1] https://www.coc.nl/jouw-belangen/amsterdam-doet-onderzoek-naar-dak-en-thuisloze-lhbti-jongeren

ChristenUnie
Zwolle

MOTIE

Perspectiefnota 2018-2021

Betreft: Preventief Huisbezoek 75+

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen de voorjaarsstukken waaronder de Perspectiefnota 2018-2021 en gehoord hebbende de algemene beschouwingen d.d. 26 juni 2017,

overwegende dat:

- Zwolle momenteel ruim 18.000 seniore inwoners telt, waarvan ruim 8.000 Zwollenaren boven de 75 jaar,
- bij het ouder worden risico's toenemen rondom onder andere fysiek en mentaal welbevinden, sociaal netwerk (eenzaamheid) en financiën,
- ouderen langer zelfstandig blijven wonen en dus minder in beeld kunnen zijn wanneer er geen ondersteuning wordt geboden door thuishulp- en zorgorganisaties of vrijwilligerswerk,
- de pilot Vitaal Veilig Thuis* van Wijz een middel is om preventief senioren te bezoeken in de Aa-landen;

van mening dat:

- het preventief huisbezoek bij zelfstandig wonende ouderen een grote bijdrage kan leveren aan het tijdig in beeld krijgen van behoeftes en risico's bij ouderen, waardoor zij beter in staat worden gesteld om langer zelfstandig te wonen,
- door het preventief huisbezoek in een vroegtijdig stadium kwetsbaarheden kunnen worden onderkend, waardoor zware zorg in een later stadium kan worden voorkomen;

roept het College op:

- de pilot Vitaal Veilig Thuis in de Aa-landen nauwlettend te volgen, waar nodig te faciliteren en nu al – in samenspraak met betrokken partijen – te verkennen op welke wijze het preventief huisbezoek kan worden uitgebreid naar alle senioren in Zwolle en hiervan voor de begroting 2018 verslag te doen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie
Micha Baksteen

ChristenUnie Zwolle D66 PvdA

M-17

MOTIE

Perspectiefnota 2018-2021

Betreft: (integraal) Gezins PGB

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen de voorjaarsstukken waaronder de Perspectiefnota 2018-2021 en gehoord hebbende de algemene beschouwingen d.d. 26 juni 2017,

overwegende dat:

- door de verschillende zorgwetten op rijks- en gemeentelijk niveau nog steeds schotten zijn,
- daardoor verschillende zorgplannen moeten worden gemaakt wat zijn eigen administratiedruk meebrengt,
- de regelingen verschillende uitvoeringsinstanties met eigen verantwoording en administratielast kenen,
- de bedoeling van de transitie is meer maatwerk en versterken van de eigen regie,
- er in andere plaatsen (Meppel, Woerden, Delft) is geëxperimenteerd met een Gezins PGB of integraal PGB,
- het ministerie van VWS pilotgemeenten zoekt voor integraal gezins PGB;

van mening dat:

- het PGB uitgaat van eigen kracht en eigen regie en daarom een belangrijk en waardevol instrument is,
- het PGB een belangrijk middel is om zorg op maat vorm te geven en bijdraagt aan de noodzakelijke verandering in de zorg;

roept het College op:

- om Zwolle aan te melden voor pilotgemeente. En verder te doen wat nodig is om een integraal Gezins PGB toe te passen waar daar aanleiding voor is;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie	D66	PvdA
Wietse de Boer	H. Schippers	Eefke Meijerink

Motie
Urban Farming

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017.
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018-2021 en de Jaarstukken 2016.

Overwegende dat:

- Zwolle wil inzetten op duurzaamheid en circulaire economie;
- Hiervoor meerjarige investeringen zijn opgenomen in de PPN;
- Zwolle de hoofdrol wil nemen om een circulaire economie mogelijk te maken;

Van mening dat:

- Initiatieven als Urban Farming passen binnen een Zwolse visie op duurzaamheid en circulaire economie;
- Zwolle kansen en mogelijkheden kan bieden aan initiatiefnemers;
- Dit soort initiatieven kansen kunnen bieden aan Zwolle en de Zwollenaren.

Verzoekt het College

- Initiatieven als Urban Farming mee te nemen in de doorontwikkeling van de visie op duurzaamheid en circulaire economie en deze mee te nemen in de uitwerking van afwegingskaders;
- De raad hierover te informeren bij de bespreking van de begroting 2018.

En gaat over tot de orde van de dag.

Hans Wijnen	Eefke Meijerink	Michiel van Willigen	Silvia Bruggenkamp
VVD	PvdA	ChristenUnie	Swollwacht

ChristenUnie Zwolle VVD ZWOLLE D66 PvdA M-19

MOTIE beveiligde vrachtwagenparkeerplaatsen voor langparkeerders in het kader van terugdringing transportcriminaliteit

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 26 juni 2017

Overwegende dat:

- Er in het kader van terugdringing transportcriminaliteit een tekort bestaat aan beveiligde parkeerplaatsen voor lang-parkerende vrachtwagens vooral tijdens de nachtelijke uren in Zwolle
- Vrachtwagenchauffeurs onbeveiligd op industrieterreinen parkeren en de nacht doorbrengen
- Dit onveilige situaties in de hand werkt, op en rond de industrieterreinen in Zwolle e/o en langs de snelwegen, waaronder diefstal en overlast
- Dit onwenselijk is voor zowel de vrachtwagenchauffeurs als passanten
- Transportcriminaliteit de sector jaarlijks aanzienlijke verliezen oplevert
- Door de groei van internationaal opererende logistieke dienstverleners in en rondom Zwolle het aantal overnachtende vrachtwagenchauffeurs alleen maar zal toenemen
- De behoefte aan beveiligde parkeerplaatsen met sanitaire voorzieningen en eventuele verblijfsmogelijkheden hierdoor eveneens toeneemt
- Het ministerie van Economische zaken al in 2010 met de sector een convenant heeft gesloten om transportcriminaliteit tegen te gaan
- Elders, bijvoorbeeld in de gemeente Deventer dergelijke parkeerplaatsen worden gerealiseerd
- Er vanuit de Europese Unie subsidies beschikbaar zijn voor dergelijke beveiligde parkeervoorzieningen voor lang parkerende vrachtwagenchauffeurs

Van mening dat:

- Zwolle een gastvrije en veilige stad wil zijn
- In Zwolle geen beveiligde voorzieningen bestaan voor lang parkerende vrachtwagenchauffeurs om de nacht door te brengen en waar gebruik kan worden gemaakt van sanitaire voorzieningen
- De toenemende (internationale) logistieke bedrijvigheid rond Zwolle een dergelijke voorziening verdient

Roept het college op:

- Te onderzoeken of een publiek-privaat initiatief voor het vestigen van een beveiligde voorziening voor overnachtende vrachtwagenchauffeurs in combinatie met de inzet van Europese gelden, haalbaar is.

Jolien Elshof-Rook Thom van Campen Claudia van Bruggen Jan Slijkhuis
Gerdien Rots

ChristenUnie **VVD** **D66** **PvdA**

Motie

Goudsteeg 21 - ruimte voor experiment

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de Perspectiefnota.

Constateert dat:
- Een kleine, goede, concertzaal met ruimte voor experimentele programmering in de binnenstad belangrijke culturele meerwaarde heeft
- De samenwerkingen rond Goudsteeg 21 verder uitgebreid kunnen worden
- Dit initiatief, mede in lijn met de cultuurnota, versterking geeft aan een gevarieerd cultureel profiel van Zwolle en aan het betreffende al cultureel geprofileerde deel van de binnenstad
- Eigen initiatief voorop staat, maar er op dit moment zonder actievere rol van de gemeente nog geen zicht is op een haalbaar plan

Verzoekt het college:
- De initiatiefnemers te ondersteunen met het in kaart brengen wat er nodig is om de doelstelling van het initiatief Goudsteeg 21 te behouden en te versterken
- De uitkomst voor de begroting 2018 te presenteren
- Geen onomkeerbare stappen te zetten alvorens hierover duidelijkheid is, en dit ook aan de ontwikkelaar te vragen.

GroenLinks	D66	PvdA	ChristenUnie
Michiel van Harten	Mark Oldengarm	Patty Wolthof	Micha Baksteen

Motie verkeersveiligheid – 30 kilometerzones

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017,

Overwegende dat:

- Er zones in onze stad zijn, waarin niet harder mag worden gereden dan 30 km per uur;
- Het harder rijden dan de toegestane 30 km per uur, in de daartoe aangewezen zones, niet gehandhaafd wordt;
- De gemeente Zwolle aangeeft, in antwoord op veelvuldige vragen van o.a. de fractie Swollwacht, dat hierop geen extra inzet gepleegd wordt;

Van mening dat:

- Als er een verbod geldt voor het harder rijden dan 30 km per uur, dit gehandhaafd moet worden;
- Onze inwoners erop moeten kunnen vertrouwen dat de gemeente dat doet;

Roept op dat:

- De gemeente Zwolle structureel inzet gaat plegen op het handhaven van de toegestane maximum snelheid in 30 km zones.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

VVD

Johran Willigers

MOTIE

Investeer in de buurt

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en behandelend de PPN;

Overwegende dat:
– Jaren van bezuinigingen op de openbare ruimte in de wijken ervoor heeft gezorgd dat deze in verschillende buurten is verslechterd;
– Dit door inwoners ook zo wordt ervaren;
– Het aanzien en groen in de buurt belangrijk is voor leefbaarheid van bewoners en ondernemers met een zaak aan huis;

Van mening dat:
– Nu er middelen beschikbaar zijn hier gericht investeringen gedaan kunnen en moeten worden om de kwaliteit van de openbare ruimte te herstellen en/of te verbeteren.

Roept het college op: *In samenspraak met bewoners knelpunten in de Zwolse wijken en buurten op het gebied van openbare ruimte en groen in kaart te brengen en bij de begroting met een voorstel te komen hoe de openbare ruimte gericht kan worden verbeterd. Bij de financiering zoveel mogelijk uit te gaan van bestaande budgetten voor inwonerparticipatie (initiatiefrijk Zwolle, Premie op actie etc.) zo nodig aangevuld met overige gemeentelijke middelen.*

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

GROENLINKS

Zwolle, 3 juli 2017

Motie
Gezond groen in en om de stad

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **3 juli 2017**

gehoord de beraadslaging over **de Perspectiefnota 2018-2021**

overwegende dat

- de Gezondheidsraad in het rapport Gezond groen in en om de stad wijst op het belang van groen voor de gezondheid van mensen: 'meer groen in de nabijheid gaat gepaard met een betere gezondheid en een lagere overlijdenskans'
- in de perspectiefnota wel aandacht is voor de rol die groen kan spelen bij klimaatadaptatie, maar het belang van gezond groen voor recreatie, voor beweging en stressreductie ontbreekt
- er mooie initiatieven zijn voor geveltuintjes en boomspiegels, die door de gemeente worden gestimuleerd, maar dat deze inspanningen verbreed kunnen worden naar substantiële hoeveelheden extra groen in de Zwolse wijken en buurten
- de aanleg van meer groen de kansen op grotere biodiversiteit versterkt
- er in de toekomst mogelijk investeringen nodig zullen zijn voor groenbeheer na de bezuinigingen van de afgelopen jaren

van oordeel dat

- de gezondheid van de Zwollenaren gediend is 'met uitbreiding van de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding in de natuur' (citaat Gezondheidsraad)

roept het college op

- in kaart brengen in welke buurten de groenarmoede het grootst is en waar kansen liggen om recreatief groen en biodiversiteit te versterken
- en dit voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2018 aan de raad te rapporteren, zodat de raad dan kan afwegen of er een financiële impuls nodig is

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

Remko de Paus
Michiel van Harten
Patrick Rijke

Motie

Station Stadshagen - van los eind naar OV knoop

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de Perspectiefnota

Constateert dat:
- Het college onder andere via de Koploperaanpak, ambities heeft voor efficiënt en schoon vervoer, slimme oplossingen om knelpunten op het gebied van bereikbaarheid op te lossen.
- -De miljoeneninvestering in Station Stadshagen hiervoor veel kansen biedt, die niet optimaal worden benut
- De aansluiting van deze halte op aansluitend openbaar vervoer beperkt blijft tot slechts 5 busritten per etmaal, zonder concrete alternatieven (*)
- Een zwaardere rol van dit station als OV-knooppunt meehelpt om autoverkeer op de volle Zwolse wegen terug te dringen
- Een zwaardere rol van dit station als OV-knooppunt economische stimulering betekent van Stadshagen en Westenholte, en mogelijk ook bijvoorbeeld de Voorsterpoort

Van oordeel dat:
- De ambitie Zwolle als OV-stad met een Zwolle CS voldoende inzet vraagt in het lokale OV netwerk
- Shuttlebusjes en andere slimme duurzame oplossingen op het stadsbustrace het OV-netwerk rond station Stadshagen buiten de spits kunnen versterken

Verzoekt het college:
- In overleg te gaan met de provincie, omwonenden en andere betrokkenen over versterken van het OV-netwerk rond Station Stadshagen.
- Hierbij in te zetten op een slimme aanpak waarbij iedere aankomende trein efficiënt en duurzaam aansluitend vervolgvervoer krijgt.

GroenLinks
Michiel van Harten

(*)2016/0148462 : *Brief provincie aan gemeente :'Voor wat betreft de dienstregeling zal het aantal ritten beperkt zijn. In de ochtendspits, alleen op schooldagen, zullen vooralsnog vier ritten gebruik maken van de keerlus'.* Volgens mondelinge informatie worden dit er waarschijnlijk 5.

Motie Bekendheid bedrijven

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017,

overwegende dat

- veel inwoners van de stad nooit of zelden bepaalde delen van de bedrijventerreinen bezoeken en zodoende niet weten welke bedrijven in de gemeente zijn gevestigd

van oordeel dat

- de meeste bedrijven er belang bij hebben dat zoveel mogelijk inwoners van de gemeente ze kennen
- groei van de bedrijvigheid goed is voor de werkgelegenheid
- werkzoekenden gerichter kunnen zoeken naar bedrijven die in de nabijheid zijn gevestigd, waardoor ook de verkeersbewegingen vanwege de kortere woon-werk afstand worden teruggebracht
- door meer bekendheid met de bedrijven nieuwe samenwerkingen kunnen ontstaan

roept het college op

- te bekijken hoe ze, mogelijk in samenwerking met de bedrijven, de inwoners van de gemeente meer bekend kan maken met de in de gemeente gevestigde bedrijven

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Cetin
Orhan Cetin

Swollwacht

Motie handhaven aanlijnplicht voor honden

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- De gemeentelijke website vermeldt dat binnen de bebouwde kom, en buiten de hondenloslooopterreinen het verplicht is honden aangelijnd te houden;
- Deze aanlijnplicht niet wordt gehandhaafd;
- Handhaving van de aanlijnplicht bijtincidenten kan voorkomen en daarmee dieren- en mensenwelzijn bevordert;
- Handhaven niets verandert aan de bestaande verplichting, maar slechts bevordert dat deze wordt nageleefd;

Van mening dat:

- De gemeente verantwoordelijk is voor het handhaven van haar eigen regels;
- De inwoners van Zwolle erop moeten kunnen vertrouwen dàt dit gebeurt;
- Geen of onvoldoende capaciteit geen reden mag zijn voor het niet handhaven van regels;

Roept op dat:

- Het College over gaat tot handhaven van de aanlijnplicht voor honden in de bebouwde kom en buiten de hondenloslooopterreinen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

MOTIE

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Onderwerp: **Dierenwelzijn – dierenartskosten en Zwols Dierenasiel**

Gelet op:

- Het Zwols Dierenasiel niet de beschikking heeft over een vaste dierenarts;
- Dit betekent dat de verrekening van de kosten voor het (noodzakelijke) raadplegen van een dierenarts, afhankelijk van de tarieven die de desbetreffende dierenartsenpraktijk hanteert, plaatsvindt;
- Dit wisselende tarieven zijn, waarop onvoldoende geanticipeerd kan worden. De differentiatie in tarieven brengt onduidelijkheid met zich mee;
- Dat ieder dier diergeneeskundige hulp moet krijgen als dat nodig is;

Van oordeel dat:

- Het Zwols Dierenasiel over een eigen, vaste dierenarts(enpraktijk) zou moeten kunnen beschikken;
- Er in het Zwols Dierenasiel voldoende gelegenheid is om dit vorm te geven;
- Een vaste dierenarts(enpraktijk) direct gesitueerd in het Zwols Dierenasiel, mogelijk kostenbesparend, kan werken, en een grote efficiencyslag met zich mee kan brengen;
- Dit wellicht voor beginnende dierenartsen, maar ook voor al in Zwolle werkende dierenartsen een interessante optie kan zijn;

Roept op dat:

- Het College onderzoekt of een eigen dierenarts voor het Zwols Dierenasiel, gerelateerd aan de huidige gemeentelijke declaratieregeling, een inverdieneffect heeft en meerwaarde biedt voor dier, dierenasiel en gemeentelijke financiën.

Swollwacht	Fractie Cetin
William Dogger	Orhan Cetin
Silvia Bruggenkamp	
Marcel Mulder	
Jeffrey Satoor de Rootas	

MOTIE

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Onderwerp: **Dierenwelzijn - educatie over huisdieren**

Gelet op:

- Het Dierenasiel een groot aantal dieren moet opvangen, die door hun eigenaren niet meer goed verzorgd kunnen worden, of niet meer gewenst zijn;
- Dit een verdrietige zaak is voor zowel dier als baasje, want niemand neemt een dier in huis, om er op een later moment afstand van te moeten doen;

Van mening dat:

- Goede voorlichting/educatie op het gebied van huisdieren bevorderend is voor dierenwelzijn;
- Het Zwols Dierenasiel hier een rol in kan spelen;
- Dit bijvoorbeeld kan door het geven van voorlichting op scholen;
- Het ook mogelijk is dat het Zwols Dierenasiel gaat fungeren als kenniscentrum voor huisdieren;

Roept op dat:

- Het College onderzoekt of het mogelijk is om extra budget ter beschikking te stellen om het Zwols Dierenasiel gelegenheid te geven om in te zetten op (bijvoorbeeld) het volgende:

1. Educatieve activiteiten en voorlichting over het hebben van een huisdier;
2. Het inrichten van een kenniscentrum voor huisdieren;

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Informatiebeveiliging

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli '17,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018 – 2021,

Overwegende dat:
- Iedere twee jaar het aantal documenten en data van een organisatie verdubbelt;
- De ondersteuning van de, sterk wijzigende, functionaliteiten in de informatievoorziening niet is toegerust voor de opgaven voor Zwolle vanaf 2017;
- Jaarlijks € 256.000 extra wordt opgenomen voor de brede Digitale Agenda;
- Er steeds vaker sprake is van aanvallen op data en informatie van overheden.

Van mening dat:
- Inwoners er vanuit meten kunnen gaan dat hun data veilig is bij de overheid;
- Informatiebeveiliging tegen hacks en aanvallen voortdurende aandacht verdient.

Verzoekt het College
- Nieuwe mogelijkheden te blijven aanboren om een toekomstbestendige en goede informatiebeveiliging te garanderen;
- De Raad voortaan bij de beleidscyclus te informeren over de stand van zaken bij de kwaliteit en risico's van de informatiebeveiliging bij verbonden partijen en gelieerde organisaties daar waar nodig aan te spreken op hun verantwoordelijkheden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Johran Willegers

VVD

Motie traineeschappen ook voor 50 plussers

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Overheidsorganisaties veelvuldig proberen “young professionals” aan hen te binden door middel van het aanbieden van een trainee schap;
- Leeftijd, naast universitaire scholing, hierbij veelal voorwaarde is;
- Oudere werknemers deze kansen aan hen voorbij moeten laten gaan, want ze zijn “te oud” en/of hebben geen universitaire opleiding genoten;
- Dit te kort doet aan hun jarenlange ervaring en daarnaast aan de noodzaak om veel langer door te blijven werken dan oorspronkelijk was verwacht;

Van mening dat:

- Van werknemers wordt gevraagd dat ze zich blijven ontwikkelen, en dat is ook heel goed;
- Dit veel meer, serieus en doelgericht kan worden ondersteund door de gemeentelijke organisatie, en dat een trainee programma daarbij behulpzaam is, voor zowel werknemer, als organisatie;
- Het meedoen aan een trainee programma niet afhankelijk zou moeten van leeftijd of universitaire scholing, maar van (potentiele) competenties;
- Een werkgever als de gemeente Zwolle hierin een voorbeeldpositie kan innemen en kansen moet bieden voor jong en oud, om zich te kunnen ontwikkelen, verbeteren en door te stromen;

Roept op dat:

- Het College een trainee programma opzet, met inachtneming van vorenstaande, waarin ouderen dezelfde kansen hebben als jongeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	SP
William Dogger	Bert Sluijer
Silvia Bruggenkamp	
Marcel Mulder	
Jeffrey Satoor de Rootas	

Motie cultuureducatie VMBO/MBO

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Cultuureducatie verrijkend is, een aantoonbare toegevoegde waarde heeft, en perspectief vergrotend kan werken;
- Cultuureducatie verbindend is, bijvoorbeeld inzichten kan verbreden en uitnodigend werkt om te durven zijn wie je bent en dat ook anderen gunt;
- Cultuureducatie in het basisonderwijs goed verankerd is, en bij HAVO/VWO cultuureducatie “becijferd” wordt, meetelt voor de lijst, en daarmee serieus wordt genomen;
- Dit in VMBO en MBO niet het geval is;

Van mening dat:

- Ook in het VMBO en MBO cultuureducatie serieus moet worden genomen;
- De gemeente Zwolle niet gaat over onderwijsprogramma’s, maar wel kan bevorderen dat leerlingen van VMBO/MBO bijvoorbeeld kosteloos toegang krijgen tot bepaald exposities of voorstellingen en dat dit in overleg met de docenten van VMBO/MBO kan worden bekeken;
- In overleg met de VMBO/MBO onderwijsinstellingen gepraat kan worden over wat er nodig is om cultuureducatie meer aandacht, vorm en kracht te geven, voor juist hùn leerlingen;

Roept op dat:

- Het College in overleg gaat met de vertegenwoordigers van VMBO/MBO over cultuureducatie voor hun leerlingen;
- Naar aanleiding van dit overleg, zo nodig, geld wordt gereserveerd voor cultuureducatie op VMBO/MBO scholen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	GroenLinks
William Dogger	Michiel van Harten
Silvia Bruggenkamp	

Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Zes jaar de standaard

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag, 3 juli 2017, gelezen hebbende de ‘Voorjaarsstukken van het jaar 2017’ en gehoord hebbende de beraadslagingen op 19 en 26 juni,

Overwegende dat:

- de exploitatielasten van strategisch verworven gronden, de niegg, omlaag kunnen worden gebracht als de opbrengsten uit geliberaliseerde pacht worden geoptimaliseerd;
- dit kan door langere pachtperiodes af te spreken;
- dit prima past wanneer de grondvoorraad toch nog tien jaar wordt aangehouden en de agrarische functie in stand blijft;
- dat het van belang is voor ondernemers in het buitengebied meerjarig zekerheid te hebben ten aanzien van grondgebruik (o.a. wet-/regelgeving tzv fosfaatrechten);
- eertijds eenjarig liberale pachtcontracten de norm waren;

Van oordeel dat:

- langjarige pachtcontracten de ondernemer dienen;
- langjarige pachtcontracten het de ondernemer mogelijk maken te investeren in cultuurgrond/beheer van de cultuurgrond (verbetering structuur/opbrengst);
- daarmee langjarige pachtcontracten de economie dienen;

Verzoekt het college:

- bij nieuw af te sluiten geliberaliseerde pachtcontracten de termijn standaard op 6 jaar te stellen;
- van deze norm slechts gemotiveerd af te wijken;
- de raad bij aanbieding van de MPV te informeren over deze afwijkingen ten opzichte van de norm.

Namens de Zwolse CDA-fractie,

Harold van Vilsteren

Motie
Creatief met grond

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de MPV en het Grondvoorraadbeleid.

Overwegend dat:
- Het college in afwachting van de omgevingsvisie een scenario voorstelt waarbij de strategische grondvoorraad aangehouden, tussentijds regulier geëxploiteerd en na 2026 ontwikkeld wordt (Scenario 1)
- Strategische grondvoorraad aanhouden en duurzaam aanwenden voor de integrale ambities en opgaven van de stad (scenario 2, minder afwachtend) vooralsnog niet wordt doorgerekend
- Het landelijk proces rond de Omgevingsvisie regelmatig vertraging oploopt.
- Nog niet te voorspellen is of in het lokale Omgevingsvisieproces de komende paar jaar al sluitend de bestemming wordt bepaald van alle grondvoorraad
- Op lang niet alle gronden direct in 2026 ontwikkelingen zullen worden gestart
- Per stuk grond een fijnmaziger blik mogelijk is op wat er wel en niet (tijdelijk) kan
- Creatieve initiatiefnemers (nu niet voorziene) ideeën kunnen hebben om, toch haalbaar, tussentijds stukken grond op vernieuwde wijzen te benutten

Van mening dat:
- De gemeente ook zonder afgeronde Omgevingsvisie open dient te staan voor bij de eigen doelstellingen passende creatieve grond-vragende initiatieven
- Al bestaande ambities rond duurzaamheid, werkgelegenheid, creatief initiatief, gezondheid, voeding en natuur ook nu al losstaand van omgevingsvisie zo krachtig mogelijk nagestreefd behoren te worden
- Experimenteel (tijdelijk) gebruik van grond ook waardevolle informatie oplevert voor latere updates van de Omgevingsvisie

Verzoekt het college:
- Een uitnodigende houding te houden rond het (tijdelijk) creatief en duurzaam aanwenden van de grondvoorraden
- Met plannen en voorstellen naar de raad te komen als zich toch kansen voordoen om: te werken volgens scenario 2, zonder de belemmeringen die nu worden voorzien.

GroenLinks

Michiel van Harten

Toelichting:
Er kan verfijnder gekeken worden naar de nabije toekomst binnen de 560 ha grondvoorraad. Er zijn vast delen die zonder veel twijfel al wel herbestemd kunnen worden. We hebben vertrouwen in het creatieve vermogen van de stad: om nu niet voorziene mooie (tijdelijke) aanwending van grond voor de korte termijn passend binnen de doelstellingen van de gemeente rendabel te krijgen. Denk aan: creatieve kleine bedrijvigheid, sociale projecten, stadslandbouw, (mobiele) energieopwekking, natuurinventarisatie- en herstel- ook te benutten bij latere planvorming. Of... iets totaal onverwachts!

Motie Meldpunt Huisjesmelkers

De raad van de gemeente Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017;

Constaterende dat:
- Uit onderzoek van de LSVB blijkt dat de meerderheid van de Zwolse studenten te veel huur betaalt;
- Studenten Overleg Orgaan Zwolle (SOOZ) daarnaast ook een hoop andere klachten krijgt over ander ongewenst gedrag van verhuurders;
- de gemeente heeft aangegeven bereid te zijn te kijken naar alle mogelijkheden om deze wanpraktijken aan te pakken

Van mening dat:
- huisjesmelkers op alle mogelijke manier aangepakt moeten worden
- alle Zwollenaren die te maken hebben met schimmige verhuurpraktijken dit op een laagdrempelige wijze kenbaar zouden moeten kunnen maken;
- het aanleggen van een zogenaamde zwarte lijst meer inzicht geeft in op welke adressen wanpraktijken plaatsvinden;
- dit een middel kan zijn om mogelijke nieuwe huurders op die adressen pro-actief te wijzen op hun huurrechten;
- dit ook een afschrikwekkende functie kan hebben in de richting van huisjesmelkers

Roept het college op:
- samen met het SOOZ en andere instanties die zich in Zwolle bezighouden met huurrechten (huurcommissie, juridisch loket) een meldpunt op te richten waar iedereen terecht kan met klachten over verhuurders;
- de afdeling Toezicht en Handhaving te betrekken bij dit meldpunt zodat ongewenst verhuurgedrag ook bestraft wordt;
- op basis van de verzamelde gegevens (de zwarte lijst) pro-actief nieuwe bewoners te wijzen op hun huurrechten

PvdA	SP	GroenLinks
Patty Wolthof	Brammert Geerling	Michiel van Harten
Swollwacht	CDA	
Marcel Mulder	Martijn van der Veen	
	Harold van Vilsteren	

Motie Sociale huurwoningen

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017,

overwegende dat
- sociale huurwoningen soms mankementen vertonen wat leidt tot overlast van ongedierte

van oordeel dat
- sociale huurwoningen soms te maken hebben met scheuren en gaten in muren waardoor ongedierte (bijv. muizen) gemakkelijk naar binnen kunnen
- sommige huurders zelf proberen om het ongedierte te bestrijden in plaats van de corporatie of de gemeente te benaderen
- dat huurders door onbekendheid overlast soms accepteren en daardoor onnodig hinder hebben
- het voor corporaties naar verwachting lastig is om alle woningen te inspecteren, maar het laten voortduren van de overlast ook geen optie is
- de corporaties in deze mogelijk hulp nodig hebben om tot praktische werkwijzen te komen

roept het college op
- om met de corporaties in overleg te treden met als gewenste uitkomst dat de corporaties, eventueel in samenwerking met de gemeente, proactief gaan werken aan het bestrijden van ongedierte in sociale huurwoningen

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Cetin
Orhan Cetin

Motie versterking wijkwinkelcentra en aanloopstraten

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 ter besluitvorming over de Perspectiefnota 2018-2021,

Overwegende dat:
- Wijkwinkelcentra in hoge mate bijdragen aan de leefbaarheid van wijken en de ruggengraat vormen van de fijnmazige winkelstructuur die Zwolle kenmerkt en koestert
- de aanloopstraten van de Diezerbrink en de Assendorperstraat naar de binnenstad zowel een belangrijke wijkfunctie als een binnenstedelijke functie hebben;
- De gemeenteraad het belang van wijkwinkelcentra nog eens heeft gemarkeerd in het Beleidskader Detailhandel dat eind 2015 is vastgesteld
- Het college in de beslisnota Actualisatie Beleidskader Detailhandel en Retailactieplan een gebiedsgerichte benadering voorstelt die moet leiden tot een plan van aanpak voor de wijkwinkelcentra en de aanloopstraten
- Er al gesprekken worden gevoerd met eigenaren en winkeliers over maatregelen tot versterking van diverse wijkwinkelcentra en aanloopstraten

Van mening dat:
- Versterking van wijkwinkelcentra en aanloopstraten een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van eigenaren, winkeliers en de gemeente, waarbij iedere partij aangesproken kan worden op haar eigen rol
- De gemeentelijke rol kan bestaan uit:
o maatregelen die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte
o het – waar nodig - bij elkaar brengen en verbinden van de overige partijen
o het helpen realiseren van nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld een (interculturele) markt in Holtenbroek
- De komende maanden duidelijk moet worden hoeveel financiële ruimte nodig is om die gemeentelijke rol naar behoren te kunnen vervullen

Verzoekt het college:

- Bij de begroting 2018 voorstellen aan de raad voor te leggen om de gemeentelijke rol bij de versterking van wijkwinkelcentra en de aanloopstraten financieel adequaat te kunnen vervullen

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA	SP	D66
Jan Slijkhuis	Brammert Geerling	Claudia van Bruggen
CDA	Groen Links	VVD

Leo Elfers Michiel van Harten Thom van Kampen

Goede zorg voor Zwolle

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli ’17,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018 – 2021,

Overwegende dat:
- Er (extra) capaciteit wordt ingevuld voor handhaving Wmo en Jeugdhulp om beter onderzoek te doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning;
- Waar nodig maatregelen worden genomen;
- De VNG pleit voor een hardere aanpak van malafide zorginstellingen.

Van mening dat:
- Dat sancties tegen wanprestaties door zorgaanbieders effectief moeten zijn;
- In contracttering geen hindernissen moeten zijn om op te treden wanneer dit nodig is;
- Het intrekken van de contracttering een effectieve methode kan zijn wanprestaties aan te pakken en te voorkomen voor Zwollenaren die zorg nodig hebben;
- Het nauwlettend volgen van outcome als uitval, tevredenheid, netwerkversterking, autonomie en doelrealisatie hier bij inzicht geeft en leidend moet zijn.

Verzoekt het College
- Bij de uitwerking van de nieuwe contracttering sociaal domein in kaart te brengen hoe bij wanpresterende zorgaanbieders contracttering ingetrokken kan worden;
- Daarin mee te nemen het three-strikes-out systeem wanneer herhaaldelijk sprake is van negatieve scores op dezelfde outcome of bij IGZ-rapporten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Johran Willegers	**Henk Schippers**	**Birgit Michies**
VVD	**D66**	**PvdA**
William Dogger	**Martijn v/d Veen**	
Swollwacht	**CDA**	

Motie Voedselbank

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- De Voedselbank Zwolle – ondanks de aantrekkende economie – nog steeds voorziet in een basisbehoefte;
- De Voedselbank Zwolle hoort bij het aanbod van voorzieningen in een groot stedelijk gebied;
- Er gelijktijdig sprake is van een voortdurende financiële problematiek bij de Voedselbank Zwolle die samenhangt met de subsidieontvangsten van de gemeente Zwolle;
- De Voedselbank Zwolle draait op onbetaalde vrijwilligers;
- Het College stelt dat de Voedselbank zelf op zoek moet naar meer eigen inkomsten maar tegelijkertijd stelt dat de Voedselbank Zwolle voorziet in een basisbehoefte;

Van mening dat:

- De vrijwilligers van de Voedselbank Zwolle zich belangeloos, vele uren per week inzetten om te voorzien in een basisbehoefte;
- Het veel gevraagd is als zij daarnaast ook nog eigen inkomsten moeten genereren;
- De financiele problematiek waarvan bij de Voedselbank Zwolle sprake is, moet worden opgelost;

Roept op dat:

- Het College de subsidiering van de Voedselbank heroverweegt, en in samenspraak met de Voedselbank, tot een te verlenen jaarlijks subsidiebedrag komt, liefst structureel, waarmee de financiële problemen van de Voedselbank tot het verleden behoren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	SP	GroenLinks
William Dogger	Bert Sluijer	Michiel van Harten
Silvia Bruggenkamp		
Marcel Mulder		
Jeffrey Satoor de Rootas		

Swollwacht

Motie kinderen en sociale uitsluiting

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Ondanks de aantrekkende economie, steeds meer Zwolse burgers opgroeien in armoede;
- Dit sociale uitsluiting met zich mee kan brengen, en dat dit ook kinderen raakt;
- Kinderen worden bijvoorbeeld soms buitengesloten, omdat ze geen klasgenootjes, vriendjes/vriendinnetjes thuis kunnen vragen;
- Kinderen niet bij andere kinderen thuis willen spelen en eten, omdat ze weten dat het bij hun thuis niet kan;
- Kinderen, zich op hun verjaardag, soms ziek melden op school, omdat zij zich ervoor schamen dat ze hun verjaardag niet kunnen vieren;

Van mening dat:

- Er een budget beschikbaar zou moeten zijn op basisscholen dat kan worden ingezet, in die gevallen waarin leerkrachten dat noodzakelijk achten, met dien verstande, dat daarbij het voorkomen van sociale uitsluiting leidend is;
- Dit absoluut niet moet leiden tot stigmatisering van welke aard dan ook;

Roept op dat:

- Het College, in overleg met de basisscholen gaat onderzoeken of het mogelijk is met een speciaal budget voor basisscholen te werken, dat kan worden ingezet om sociale uitsluiting van kinderen te voorkomen/verminderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

SP

AMENDEMENT

Betreft: Behoud buffer en risico reserve sociaal domein.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Beslisnota Perspectiefnota 2018-2021.

Overwegende dat:
- Binnen het sociale domein de transitie- en transformatiebewegingen nog niet tot rust zijn gekomen.
- Waar de één dit als dynamisch bestempelt, de ander met evenveel recht kan spreken van zorgelijk.
- Op diverse beleidsterreinen binnen het sociale domein onzekerheden zichtbaar worden die voor de gemeente niet (altijd) of niet volledig beïnvloedbaar zijn.
- De accountant in het concept verslag 2016 constateert dat de verantwoording van de decentralisaties opnieuw onzekerheden kent.
- De accountant in dit concept verslag de afhankelijkheid van derden (o.a. bij WMO, BVO Jeugd en SVB) benadrukt.
- De accountant ook specifiek aandacht vraagt voor de diverse tekorten in het sociale domein.
- Het totale sociale domein grofweg de helft van onze totale Zwolse begroting behelst.

Van mening dat:
- Het voornemen van het college tot het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge een goede gedachte is, wanneer men de buffer en risico reserve sociaal domein laat vervallen.
- Maar dat de noodzaak van deze marge andermaal bevestigt hoe onzeker de ontwikkelingen in het sociale domein (kunnen) zijn.
- Nu het sociale domein een zodanig grote impact op de stadsbegroting heeft, het niet wenselijk is dat de buffer en risico reserve sociaal domein (nu al) aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve worden toegevoegd.
- Een aparte buffer en aparte risico reserve recht doen aan de onzekerheden, het unieke karakter en het belang van het sociaal domein en de specifieke aandacht en controle die daarop moet zijn.

De Zwolse raad spreekt uit:
- De buffer sociaal domein en de risico reserve sociaal domein op dit moment te willen behouden en daarom beslispunt 1 te schrappen.
- Daardoor beslispunt 2 eveneens kan vervallen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

Voor: SP, GroenLinks, Stadsbelang
Verworpen
3/7/17

PvdA ChristenUnie Zwolle Swollwacht GROEN LINKS D66

AM-2

Amendement versterking NME

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 ter besluitvorming over de Perspectiefnota 2018-2021,

Overwegende dat:

- Natuur- en Milieu Educatie (NME) gericht op kinderen en volwassenen een belangrijk element vormt in de Groene Agenda 2015-2025 als het gaat om een grotere betrokkenheid bij het groen en een groter natuur- en milieubewustzijn onder de Zwolse bevolking
- De ROVA inmiddels een eerste begin heeft gemaakt met de coördinatie van het NME-aanbod in Zwolle, waarbij de inzet paste bij de toenmalige financiële krapte
- Uit de informatieavond op 28 februari 2017 is gebleken dat versterking van de NME in Zwolle, in het bijzonder gericht op de jeugd, maatwerk per leerfase (een doorlopende leerlijn) en het ontzorgen van scholen vraagt, met voldoende capaciteit

Van mening dat:

- NME kan worden versterkt nu financiële ruimte is ontstaan, zodat een doorlopende leerlijn en het ontzorgen van scholen ook volwaardig kunnen worden opgepakt
- Deze gerichte versterking van de NME in Zwolle meer vergt dan redelijkerwijs van de ROVA mag worden verwacht en dat hierin meer tempo moet worden gemaakt
- De gemeente hierin haar verantwoordelijkheid moet nemen door het aanstellen van een consulent (1 fte) + het creëren van een activiteitenbudget financieel mogelijk te maken
- Daarbij voortgebouwd kan worden op de inzet die vanuit de ROVA nu al wordt geleverd

Besluit de beslisnota als volgt te wijzigen:

- Aan het dictum wordt een punt 4d toegevoegd: "Versterking NME (consulent + activiteitenbudget) € 0,1 mln."

PvdA	ChristenUnie	Swollwacht	GroenLinks
Jan Slijkhuis	Michiel van Willigen	Marcel Mulder	Remko de Paus

D66

Oswald van Dam

Tegen: VVD
Aangenomen
3/7/17

Toelichting op de dekking

Het amendement vergt een structureel bedrag van € 0,1 mln. Om die reden wordt voorgesteld het dictum onder punt 4 (structurele investeringsvoorstellen) aan te vullen. De dekking kan daarmee plaatsvinden ten laste van het structureel kader, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de PPN (blz. 9).

AM-3

GROENLINKS

Zwolle, 3 juli 2017

Amendement
Schone klassen, duurzame schoolgebouwen

Onderwerp: **investeren in onderwijshuisvesting**

Gelezen de Perspectiefnota 2018-2021

overwegende dat
- de komende jaren investeringen in duurzame schoolgebouwen, met gezonde klaslokalen en groene schoolpleinen nodig zullen zijn
- in de PPN de inzet daarvoor wordt afgewogen binnen de 'resterende structurele bestedingsruimte'*
- het stadsontwikkelfonds wordt aangevuld tot een totaal van 10 miljoen euro

van oordeel dat
- een impuls nodig is voor onderwijshuisvesting die voldoet aan de eisen van het onderwijs in de 21ste eeuw
- er daarvoor grotere investeringen wenselijk zijn dan de resterende structurele bestedingsruimte biedt
- daarvoor een beroep kan worden gedaan op het stadsontwikkelfonds

stellen wij de raad voor het voorstel als volgt te wijzigen:

6. in te stemmen met een toevoeging van €3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds **en de criteria voor dit fonds zo aan te passen dat een impuls voor onderwijshuisvesting daaruit kan worden betaald**

GroenLinks

Patrick Rijke

Voor: Swollwacht, GroenLinks, SP
Verwerpen
3/7/17

*pag. 9: Na de bestedingsvoorstellen resteert een structurele begrotingsruimte van € 0,4 in 2018 oplopend naar €1,6 mln. in 2021 die beschikbaar blijft voor toekomstige ontwikkelingen. De financiering van het integraal onderwijshuisvestingsplan en de ontwikkelingen rondom de WRZV-sporthal wegen wij af bij binnen de resterende begrotingsruimte.

SP

Amendement

Publiek geld voor groen publiek bezit

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en behandelend de PPN;

Constaterende dat:

- De gemeente Zwolle 4 miljoen euro heeft verdient met de verkoop van haar Enexis aandelen;
- Er grote opgaven liggen op het gebied van energie en duurzaamheid;
- Dit geld niet meteen nodig is voor andere opgeven;
- Er een wereldwijde trend aan het ontstaan is om o.a. energievoorziening (weer) in gemeenschapshanden te brengen;

Besluit: *De Enexis gelden a €4.000.000 te labelen en te reserveren voor het opzetten van een lokaal/regionaal energiebedrijf of andere toekomstige maatregelen op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.*

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

Voor: SP
Verworpen
3/7/17

AM-5

Swollwacht VVD ZWOLLE PvdA GROEN LINKS

Amendement ruimte voor dierenwelzijn in de PPN 2018 – 2021

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017,

Gelezen hebbende de PPN 2018 - 2021

Overwegende dat:

- In de PPN 2018 – 2021 geen plek is ingeruimd voor dierenwelzijn;

Van mening dat:

- Vormgeving, actualisatie en vernieuwing van dierenwelzijnsbeleid van groot belang is;
- Dit een nadere invulling van het College verdient met een visie die is ontwikkeld in samenspraak met partners in de stad;
- Met het benoemen van dierenwelzijn in de PPN 2018-2021 de visie op, en ontwikkeling van dierenwelzijnsbeleid de plek krijgt die het verdient.

Stelt de raad voor de PPN 2018 – 2021 op hoofdstuk 4 aan te vullen

"Ambitie 1.6 Visie op dierenwelzijn

Zorg dragen voor het welzijn van dieren is noodzakelijk! Ze zijn van grote waarde voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen intrinsieke waarde en zijn bovendien volstrekt afhankelijk van hoe mensen met hen omgaan. De gemeente ontwikkelt daarom een visie op dierenwelzijn en doet dit in samenspraak met de partners in de stad. Er wordt pro actief, en in goed overleg met de partners in de stad een steeds actueel beleid vormgegeven. De gemeente is bekend met wat er zowel landelijk als lokaal speelt op het gebied van dierenwelzijn en speelt hier adequaat op in".

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	VVD	PvdA	GroenLinks
William Dogger	Hans Wijnen	Patty Wolthof	Remko de Paus
Silvia Bruggenkamp			
Marcel Mulder			
Jeffrey Satoor de Rootas			

Met algemene stemmen aangenomen 3/7/17

GROEN LINKS D66 PvdA ChristenUnie Zwolle SP

Motie

Goudsteeg 21 - ruimte voor experiment

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de Perspectiefnota.

Constateert dat:
- Een kleine, goede, concertzaal met ruimte voor experimentele programmering in de binnenstad belangrijke culturele meerwaarde heeft
- De samenwerkingen rond Goudsteeg 21 verder uitgebreid kunnen worden
- Dit initiatief, mede in lijn met de cultuurnota, versterking geeft aan een gevarieerd cultureel profiel van Zwolle en aan het betreffende al cultureel geprofileerde deel van de binnenstad
- Eigen initiatief voorop staat, maar er op dit moment zonder actievere rol van de gemeente nog geen zicht is op een haalbaar plan

Verzoekt het college:
- De initiatiefnemers te ondersteunen met het in kaart brengen wat er nodig is om de doelstelling van het initiatief Goudsteeg 21 te behouden en te versterken
- De uitkomst voor de begroting 2018 te presenteren
- ~~Geen onomkeerbare stappen te zetten alvorens hierover duidelijkheid is, en dit ook aan de ontwikkelaar te vragen.~~
- het lopende gesprek tussen initiatiefnemer en ontwikkelaar alle ruimte te geven.

GroenLinks
Michiel van Harten

D66
Mark Oldengarm

PvdA
Patty Wolthof

ChristenUnie
Micha Baksteen

SP
Koen van Baal

Met algemene stemmen aangenomen

3/7/17

M-3

Motie cultuureducatie VMBO/MBO

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Cultuureducatie verrijkend is, een aantoonbare toegevoegde waarde heeft, en perspectief vergrotend kan werken;
- Cultuureducatie verbindend is, bijvoorbeeld inzichten kan verbreden en uitnodigend werkt om te durven zijn wie je bent en dat ook anderen gunt;
- Cultuureducatie in het basisonderwijs goed verankerd is, en bij HAVO/VWO cultuureducatie "becijferd" wordt, meetelt voor de lijst, en daarmee serieus wordt genomen;
- Dit in VMBO en MBO niet het geval is;

Van mening dat:

- Ook in het VMBO en MBO cultuureducatie serieus moet worden genomen;
- De gemeente Zwolle niet gaat over onderwijsprogramma's, maar wel kan bevorderen dat leerlingen van VMBO/MBO bijvoorbeeld kosteloos toegang krijgen tot bepaald exposities of voorstellingen en dat dit in overleg met de docenten van VMBO/MBO kan worden bekeken;
- In overleg met de VMBO/MBO onderwijsinstellingen gepraat kan worden over wat er nodig is om cultuureducatie meer aandacht, vorm en kracht te geven, voor juist hùn leerlingen;

Roept op dat:

- Het College in overleg gaat met de vertegenwoordigers van VMBO/MBO over cultuureducatie voor hun leerlingen;
- Het college de raad over de uitkomsten informeert, zodat de raad kan afwegen of en welke middelen nodig zijn voor het MBO.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	GroenLinks	D66	PvdA
William Dogger	Michiel van Harten	Sonja Paauw	Patty Wolthof
Silvia Bruggenkamp			
Marcel Mulder			
Jeffrey Satoor de Rootas			

Met algemene stemmen aangenomen
3/7/17

PvdA SP CDA ZWOLLE GROEN LINKS Swollwacht

Motie Meldpunt Huisjesmelkers

De raad van de gemeente Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017;

Constaterende dat:
- Uit onderzoek van de LSVB blijkt dat de meerderheid van de Zwolse studenten te veel huur betaalt;
- Studenten Overleg Orgaan Zwolle (SOOZ) daarnaast ook een hoop andere klachten krijgt over ander ongewenst gedrag van verhuurders;
- de gemeente heeft aangegeven bereid te zijn te kijken naar alle mogelijkheden om deze wanpraktijken aan te pakken

Van mening dat:
- huisjesmelkers op alle mogelijke manier aangepakt moeten worden
- alle Zwollenaren die te maken hebben met schimmige verhuurpraktijken dit op een laagdrempelige wijze kenbaar zouden moeten kunnen maken;
- het aanleggen van een zogenaamde zwarte lijst meer inzicht geeft in op welke adressen wanpraktijken plaatsvinden;
- dit een middel kan zijn om mogelijke nieuwe huurders op die adressen pro-actief te wijzen op hun huurrechten;
- dit ook een afschrikwekkende functie kan hebben in de richting van huisjesmelkers

Roept het college op:
- samen met het SOOZ en andere instanties die zich in Zwolle bezighouden met huurrechten (huurcommissie, juridisch loket) een meldpunt op te richten waar iedereen terecht kan met klachten over verhuurders;
- de afdeling Toezicht en Handhaving te betrekken bij dit meldpunt zodat ongewenst verhuurgedrag ook bestraft wordt;
- op basis van de verzamelde gegevens (de zwarte lijst) pro-actief nieuwe bewoners te wijzen op hun huurrechten

PvdA
Patty Wolthof

SP
Brammert Geerling

GroenLinks
Michiel van Harten

Swollwacht
Marcel Mulder

CDA
Martijn van der Veen
Harold van Vilsteren

Tegen: VVD, D66, Leefbaar

Aangenomen

3/7/17

M-6

Motie versterking wijkwinkelcentra en aanloopstraten

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 ter besluitvorming over de Perspectiefnota 2018-2021,

Overwegende dat:
- Wijkwinkelcentra in hoge mate bijdragen aan de leefbaarheid van wijken en de ruggengraat vormen van de fijnmazige winkelstructuur die Zwolle kenmerkt en koestert
- de aanloopstraten van de Diezerbrink en de Assendorperstraat naar de binnenstad zowel een belangrijke wijkfunctie als een binnenstedelijke functie hebben;
- De gemeenteraad het belang van wijkwinkelcentra nog eens heeft gemarkeerd in het Beleidskader Detailhandel dat eind 2015 is vastgesteld
- Het college in de beslisnota Actualisatie Beleidskader Detailhandel en Retailactieplan een gebiedsgerichte benadering voorstelt die moet leiden tot een plan van aanpak voor de wijkwinkelcentra en de aanloopstraten
- Er al gesprekken worden gevoerd met eigenaren en winkeliers over maatregelen tot versterking van diverse wijkwinkelcentra en aanloopstraten

Van mening dat:
- Versterking van wijkwinkelcentra en aanloopstraten een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van eigenaren, winkeliers en de gemeente, waarbij iedere partij aangesproken kan worden op haar eigen rol
- De gemeentelijke rol kan bestaan uit:
o maatregelen die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte
o het – waar nodig - bij elkaar brengen en verbinden van de overige partijen
o het helpen realiseren van nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld een (interculturele) markt in Holtenbroek
- De komende maanden duidelijk moet worden hoeveel financiële ruimte nodig is om die gemeentelijke rol naar behoren te kunnen vervullen

Verzoekt het college:
- Bij de begroting 2018 voorstellen aan de raad voor te leggen om de gemeentelijke rol bij de versterking van wijkwinkelcentra en de aanloopstraten financieel adequaat te kunnen vervullen

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA	SP	D66	Swollwacht
Jan Slijkhuis	Brammert Geerling	Claudia van Bruggen	William Dogger
CDA	**Groen Links**	**VVD**	**CU**
Leo Elfers	Michiel van Harten	Thom van Kampen	Jolien Elshof

Met algemene stemmen aangenomen 3/7/17

VVD ZWOLLE D66 PvdA CDA ZWOLLE Swollwacht

Goede zorg voor Zwolle

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli '17,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018 – 2021,

Overwegende dat:
- Er (extra) capaciteit wordt ingevuld voor handhaving Wmo en Jeugdhulp om beter onderzoek te doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning;
- Waar nodig maatregelen worden genomen;
- De VNG pleit voor een hardere aanpak van malafide zorginstellingen.

Van mening dat:
- Dat sancties tegen wanprestaties door zorgaanbieders effectief moeten zijn;
- In contracttering geen hindernissen moeten zijn om op te treden wanneer dit nodig is;
- Het intrekken van de contracttering een effectieve methode kan zijn wanprestaties aan te pakken en te voorkomen voor Zwollenaren die zorg nodig hebben;
- Het nauwlettend volgen van outcome als uitval, tevredenheid, netwerkversterking, autonomie en doelrealisatie hier bij inzicht geeft en leidend moet zijn.

Verzoekt het College
- Bij de uitwerking van de nieuwe contracttering sociaal domein in kaart te brengen hoe bij wanpresterende zorgaanbieders contracttering ingetrokken kan worden;
- Daarin mee te nemen het three-strikes-out systeem wanneer herhaaldelijk sprake is van negatieve scores op dezelfde outcome of bij IGZ-rapporten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Johran Willegers	**Henk Schippers**	**Birgit Michies**
VVD	**D66**	**PvdA**
William Dogger	**Martijn v/d Veen**	
Swollwacht	**CDA**	

Tegen: GroenLinks
Aangenomen 3/7/17

Swollwacht SP GROEN LINKS PvdA

Christen Unie

Motie Voedselbank

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- De Voedselbank Zwolle – ondanks de aantrekkende economie – nog steeds voorziet in een basisbehoefte;
- De Voedselbank Zwolle hoort bij het aanbod van voorzieningen in een groot stedelijk gebied;
- Er gelijktijdig sprake is van een voortdurende financiële problematiek bij de Voedselbank Zwolle die samenhangt met de subsidieontvangsten van de gemeente Zwolle;
- De Voedselbank Zwolle draait op onbetaalde vrijwilligers;
- Het College stelt dat de Voedselbank zelf op zoek moet naar meer eigen inkomsten maar tegelijkertijd stelt dat de Voedselbank Zwolle voorziet in een basisbehoefte;

Van mening dat:

- De vrijwilligers van de Voedselbank Zwolle zich belangeloos, vele uren per week inzetten om te voorzien in een basisbehoefte;
- Het veel gevraagd is als zij daarnaast ook nog eigen inkomsten moeten genereren;
- De financiële problematiek waarvan bij de Voedselbank Zwolle sprake is, moet worden opgelost;

Roept op dat:

- Het College ~~de subsidiëring van de Voedselbank heroverweegt, en~~ in samenspraak met de Voedselbank, ~~tot een structureel, jaarlijks subsidiebedrag komt~~, waarmee ~~de~~ financiële problemen van de Voedselbank ~~tot het verleden behoren~~.

KOMT TOT EEN PLAN

STRUCTUREEL WORDEN VOORKOMEN EN DAARMEE DE CONTINUITEIT VAN DE VOEDSELBANK WORDT GEBORGD

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	SP	GroenLinks	PvdA
William Dogger	Bert Sluijer	Michiel van Harten	Eefke Meijerink
Silvia Bruggenkamp			
Marcel Mulder			
Jeffrey Satoor de Rootas			

CHRISTENUNIE
JOHANNES DE VRIES

Tegen: VVD
Aangenomen 3/7/17

Swollwacht

Motie kinderen en sociale uitsluiting

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Ondanks de aantrekkende economie, steeds meer Zwolse burgers opgroeien in armoede;
- Dit sociale uitsluiting met zich mee kan brengen, en dat dit ook kinderen raakt;
- Kinderen worden bijvoorbeeld soms buitengesloten, omdat ze geen klasgenootjes, vriendjes/vriendinnetjes thuis kunnen vragen;
- Kinderen niet bij andere kinderen thuis willen spelen en eten, omdat ze weten dat het bij hun thuis niet kan;
- Kinderen, zich op hun verjaardag, soms ziek melden op school, omdat zij zich ervoor schamen dat ze hun verjaardag niet kunnen vieren;

Van mening dat:

- Er een budget beschikbaar zou moeten zijn op basisscholen dat kan worden ingezet, in die gevallen waarin leerkrachten dat noodzakelijk achten, met dien verstande, dat daarbij het voorkomen van sociale uitsluiting leidend is;
- Dit absoluut niet moet leiden tot stigmatisering van welke aard dan ook;

Roept op dat:

- Het College, in overleg met de basisscholen gaat onderzoeken of het mogelijk is met een speciaal budget voor basisscholen te werken, dat kan worden ingezet om sociale uitsluiting van kinderen te voorkomen/verminderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Ingetrokken
3/7/17

SP GROENLINKS PvdA

MOTIE

Betreft: Vast ijkpunt voor de Minima-effectrapportage.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Voorjaarsstukken / perspectiefnota.

Overwegende dat:
- Het Nibud (het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) een onafhankelijke stichting is.
- Dit instituut voor gemeenten de Minima-effectrapportage kan opstellen.
- Dit rapport meer inzicht geeft in effect en bereik van het armoedebeleid van een gemeente.
- Zwolle in 2015 dit onderzoek heeft laten uitvoeren.

Van mening dat:
- De Minima-effectrapportage gemeente Zwolle 2015 een waardevolle bijdrage heeft geleverd aan de beoordeling van de effecten en het bereik van armoederegelingen in onze stad.
- Dit tevens een goede doorkijk gaf in het huishoudboekje van diverse huishoudsamenstellingen.
- Zowel de ambtelijke organisatie, het college als de raad hiermee hun voordeel deden in het controleren, ontwikkelen en/of bijstellen van beleid.
- Deze rapportage een goede aanvulling is op de armoedemonitor.
- Deze rapportage ook los van de armoedemonitor waarde heeft voor de ambtelijke organisatie, het college, de gemeenteraad en bijvoorbeeld de participatieraad of andere partners in de stad.
- College en raad bij voortduring waakzaam moeten zijn op armoede en het effect van de regelingen in onze stad.
- Een goed armoedebeleid het verschil maakt tussen uitzichtloosheid en perspectief op een goede toekomst.
- Deze rapportage van een onafhankelijke stichting daarmee een vast ijkpunt in de gemeente Zwolle verdient.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Dat een (nieuw) college een Minima-effectrapportage laat uitvoeren in het jaar dat het aan is getreden.
- Dit met een hogere regelmaat kan worden uitgevoerd door het college indien sociale en/of economische omstandigheden en ontwikkelingen dit wenselijk maken.
- Dat van het 1e opsommingsteken slechts in uitzonderlijke omstandigheden wordt afgeweken (*).

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;	GroenLinks	PvdA
Bert Sluijer	Patrick Rijke	Eefke Meijerink

** Voorbeeld: Als een college ten val komt, kort nadat opdracht tot de rapportage werd verstrekt, behoeft een daarna nieuw aan te treden college niet nogmaals een opdracht te geven.*

Tegen: VVD
Aangenomen 3/7/17

SP PvdA

MOTIE

Schoonmakers in gemeentelijke dienst

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en gehoord hebbende het PPN debat;

Overwegende dat:
– De gemeente in 2018 het schoonmaakwerk "circulair" wil gaan aanbesteden;
– Verschillende gemeenten en ook de landelijke overheid ervoor kiezen schoonmakers juist in eigen dienst te nemen;
– "deprivatisering" een positieve en groeiende trend is;

Van mening dat:
– Arbeidsvoorwaarden en werkzekerheid een (belangrijke) rol moeten spelen bij de afweging schoonmaakwerk aan te besteden, of juist niet;
– Het principe "Waarom een ander iets laten doen als je het zelf ook of misschien wel beter kan" een goed uitgangspunt is om naar gemeentelijke taken en dienstverlening te kijken;
– Het goed is verschillende opties goed in kaart te hebben zodat er een weloverwogen afweging gemaakt kan worden over een eventuele aanbesteding

Draagt het college op: *De mogelijkheden schoonmaakwerk niet aan te besteden, maar juist in eigen beheer te nemen, in kaart te brengen zodat de raad een afgewogen keuze kan maken over een eventuele aanbesteding in 2018.*

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

PvdA
Eefke Meijerink

Tegen: VVD, D66, Christen Unie

Aangenomen

3/7/17

SP Swollwacht

MOTIE

Betreft: Op tijd verstrekken (bijzondere) bijstand.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017.
Aan de orde: Voorjaarsstukken / perspectiefnota.

Overwegende dat:
- Zwolle voor 2016 de norm had gesteld om 93% van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand tijdig binnen de wettelijke termijn af te handelen.
- Uiteindelijk over 2016 slechts 83,5% van aanvragen binnen de wettelijke termijn werd afgehandeld.

Van mening dat:
- Zwolle daarmee in te veel gevallen niet aan zijn wettelijke verplichtingen voldoet.
- Het, juist op dit beleidsterrein, onwenselijk is dat de gemeente zich niet aan de regels houdt
- Daardoor rechtmatige aanvragers van (bijzondere) bijstand gedupeerd kunnen worden.
- Door het niet voldoen aan de wettelijke termijn mogelijk (andersoortige) sociale problematiek wordt veroorzaakt of vergroot.
- Daarom moet worden gezorgd dat de gemeente zelf aan haar wettelijke vereisten voldoet.

De Zwolse raad spreekt uit:
- Dat het college met ingang van 2018 streeft naar een 100% afhandeling van de aanvragen voor (bijzondere) bijstand binnen de wettelijke termijnen maar minimaal 93% haalt conform de eigen gestelde norm.
- Zodra duidelijk wordt dat deze 93% niet wordt gehaald, tijdig (tijdelijke) middelen en menskracht worden ingezet om dit wel te halen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijter

Swollwacht
William Dogger

Tegen: VVD
Aangenomen
3/7/17

PvdA SP ChristenUnie Zwolle

Motie Opbouwwerk

Overwegende dat
Zwolle in zet op goede zorg dichtbij mensen bijvoorbeeld door inzet van het sociaal wijkteam en jeugd en gezinswerkers bij huisartsten;

Van mening dat
-Individuele ondersteuning van Zwollenaren zou moeten aansluiten bij de persoon en bij de inzet van zijn of haar sociale netwerk; -De aandacht van professionals zich op dit moment onvoldoende focussed op sociale netwerken;
- versterking van sociale netwerken zowel buurten als individuen ten goede komt; de leefomgeving verbetert, eenzaamheid vermindert, zelfredzaamheid neemt toe en nieuwe initiatieven in buurten ontstaan;

Verzoekt het college
- uit te werken hoe opbouwwerk onze inzet op het sociaal domein verder zou kunnen versterken.
- en te zorgen dat er meer en gericht opbouwwerk wordt ingezet in die buurten waar de sociale cohesie minder ontwikkeld is.

PvdA	SP	CU
Eefke Meijerink	Brammert Geerling	Wietse de Boer

Tegen VVD, D66
Aangenomen
3/7/17

ChristenUnie
Zwolle

M-16

MOTIE

Perspectiefnota 2018-2021

Betreft: **Preventief Huisbezoek 75+**

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen de voorjaarsstukken waaronder de Perspectiefnota 2018-2021 en gehoord hebbende de algemene beschouwingen d.d. 26 juni 2017,

overwegende dat:

- Zwolle momenteel ruim 18.000 seniore inwoners telt, waarvan ruim 8.000 Zwollenaren boven de 75 jaar,
- bij het ouder worden risico's toenemen rondom onder andere fysiek en mentaal welbevinden, sociaal netwerk (eenzaamheid) en financiën,
- ouderen langer zelfstandig blijven wonen en dus minder in beeld kunnen zijn wanneer er geen ondersteuning wordt geboden door thuishulp- en zorgorganisaties of vrijwilligerswerk,
- de pilot Vitaal Veilig Thuis* van Wijz een middel is om preventief senioren te bezoeken in de Aa-landen;

van mening dat:

- het preventief huisbezoek bij zelfstandig wonende ouderen een grote bijdrage kan leveren aan het tijdig in beeld krijgen van behoeftes en risico's bij ouderen, waardoor zij beter in staat worden gesteld om langer zelfstandig te wonen,
- door het preventief huisbezoek in een vroegtijdig stadium kwetsbaarheden kunnen worden onderkend, waardoor zware zorg in een later stadium kan worden voorkomen;

roept het College op:

- de pilot Vitaal Veilig Thuis in de Aa-landen nauwlettend te volgen, waar nodig te faciliteren en nu al – in samenspraak met betrokken partijen – te verkennen op welke wijze het preventief huisbezoek kan worden uitgebreid naar alle senioren in Zwolle en hiervan voor de begroting 2018 verslag te doen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie
Micha Baksteen

Tegen: VVD, Stadsbelang
D66, CDA

Aangenomen 3/7/17

ChristenUnie Zwolle D66 PvdA GroenLinks

M-17

MOTIE

Perspectiefnota 2018-2021

Betreft: (integraal) Gezins PGB

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen de voorjaarsstukken waaronder de Perspectiefnota 2018-2021 en gehoord hebbende de algemene beschouwingen d.d. 26 juni 2017,

overwegende dat:

- door de verschillende zorgwetten op rijks- en gemeentelijk niveau nog steeds schotten zijn,
- daardoor verschillende zorgplannen moeten worden gemaakt wat zijn eigen administratiedruk meebrengt,
- de regelingen verschillende uitvoeringsinstanties met eigen verantwoording en administratielast kenen,
- de bedoeling van de transitie is meer maatwerk en versterken van de eigen regie,
- er in andere plaatsen (Meppel, Woerden, Delft) is geëxperimenteerd met een Gezins PGB of integraal PGB,
- het ministerie van VWS pilotgemeenten zoekt voor integraal gezins PGB;

van mening dat:

- het PGB uitgaat van eigen kracht en eigen regie en daarom een belangrijk en waardevol instrument is,
- het PGB een belangrijk middel is om zorg op maat vorm te geven en bijdraagt aan de noodzakelijke verandering in de zorg;

roept het College op:

- om Zwolle aan te melden voor pilotgemeente. En verder te doen wat nodig is om een integraal Gezins PGB toe te passen waar daar aanleiding voor is;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie	D66	PvdA	GroenLinks
Wietse de Boer	H. Schippers	Eefke Meijerink	Patrick Rijke

Met algemene stemmen aangenomen 3/7/17

VVD ZWOLLE PvdA ChristenUnie Zwolle Swollwacht M-18

Motie
Urban Farming

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017.
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018-2021 en de Jaarstukken 2016.

Overwegende dat:

- Zwolle wil inzetten op duurzaamheid en circulaire economie;
- Hiervoor meerjarige investeringen zijn opgenomen in de PPN;
- Zwolle de hoofdrol wil nemen om een circulaire economie mogelijk te maken;

Van mening dat:

- Initiatieven als Urban Farming passen binnen een Zwolse visie op duurzaamheid en circulaire economie;
- Zwolle kansen en mogelijkheden kan bieden aan initiatiefnemers;
- Dit soort initiatieven kansen kunnen bieden aan Zwolle en de Zwollenaren.

Verzoekt het College

- Initiatieven als Urban Farming mee te nemen in de doorontwikkeling van de visie op duurzaamheid en circulaire economie en deze mee te nemen in de uitwerking van afwegingskaders;
- De raad hierover te informeren bij de bespreking van de begroting 2018.

En gaat over tot de orde van de dag.

Hans Wijnen	Eefke Meijerink	Michiel van Willigen	Silvia Bruggenkamp
VVD	PvdA	ChristenUnie	Swollwacht

Tegen: SP

Aangenomen 3/7/17

ChristenUnie Zwolle VVD ZWOLLE D66 PvdA Swollwacht

M-19

MOTIE beveiligde vrachtwagenparkeerplaatsen voor langparkeerders in het kader van terugdringing transportcriminaliteit

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Er in het kader van terugdringing transportcriminaliteit een tekort bestaat aan beveiligde parkeerplaatsen voor lang-parkerende vrachtwagens vooral tijdens de nachtelijke uren in Zwolle
- Vrachtwagenchauffeurs onbeveiligd op industrieterreinen parkeren en de nacht doorbrengen
- Dit onveilige situaties in de hand werkt, op en rond de industrieterreinen in Zwolle e/o en langs de snelwegen, waaronder diefstal en overlast
- Dit onwenselijk is voor zowel de vrachtwagenchauffeurs als passanten
- Transportcriminaliteit de sector jaarlijks aanzienlijke verliezen oplevert
- Door de groei van internationaal opererende logistieke dienstverleners in en rondom Zwolle het aantal overnachtende vrachtwagenchauffeurs alleen maar zal toenemen
- De behoefte aan beveiligde parkeerplaatsen met sanitaire voorzieningen en eventuele verblijfsmogelijkheden hierdoor eveneens toeneemt
- Het ministerie van Economische zaken al in 2010 met de sector een convenant heeft gesloten om transportcriminaliteit tegen te gaan
- Elders, bijvoorbeeld in de gemeente Deventer dergelijke parkeerplaatsen worden gerealiseerd
- Er vanuit de Europese Unie subsidies beschikbaar zijn voor dergelijke beveiligde parkeervoorzieningen voor lang parkerende vrachtwagenchauffeurs

Van mening dat:

- Zwolle een gastvrije en veilige stad wil zijn
- In Zwolle geen beveiligde voorzieningen bestaan voor lang parkerende vrachtwagenchauffeurs om de nacht door te brengen en waar gebruik kan worden gemaakt van sanitaire voorzieningen
- De toenemende (internationale) logistieke bedrijvigheid rond Zwolle een dergelijke voorziening verdient

Roept het college op:

- Te onderzoeken of een publiek-privaat initiatief voor het vestigen van een beveiligde voorziening voor overnachtende vrachtwagenchauffeurs in combinatie met de inzet van Europese gelden, haalbaar is.

ChristenUnie
Jolien Elshof-Rook
Gerdien Rots

VVD
Thom van Campen

D66
Claudia van Bruggen

PvdA
Jan Slijkhuis

Swollwacht
Marcel Mulder

Met algemene stemmen aangenomen

3/7/17

Swollwacht

Motie verkeersveiligheid – 30 kilometerzones

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017,

Overwegende dat:

- Er zones in onze stad zijn, waarin niet harder mag worden gereden dan 30 km per uur;
- Het harder rijden dan de toegestane 30 km per uur, in de daartoe aangewezen zones, niet gehandhaafd wordt;
- De gemeente Zwolle aangeeft, in antwoord op veelvuldige vragen van o.a. de fractie Swollwacht, dat hierop geen extra inzet gepleegd wordt;

Van mening dat:

- Als er een verbod geldt voor het harder rijden dan 30 km per uur, dit gehandhaafd moet worden;
- Onze inwoners erop moeten kunnen vertrouwen dat de gemeente dat doet;

Roept op dat:

- De gemeente Zwolle structureel inzet gaat plegen op het handhaven van de toegestane maximum snelheid in 30 km zones.

En gaat over tot de orde van de dag

Fractie Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Voor: SP, CDA, Swollwacht
Verworpen
3/7/17

SP PvdA

MOTIE

Investeer in de buurt

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017 en behandelend de PPN;

Overwegende dat:
– Jaren van bezuinigingen op de openbare ruimte in de wijken ervoor heeft gezorgd dat deze in verschillende buurten is verslechterd;
– Dit door inwoners ook zo wordt ervaren;
– Het aanzien en groen in de buurt belangrijk is voor leefbaarheid van bewoners en ondernemers met een zaak aan huis;

Van mening dat:
– Nu er middelen beschikbaar zijn hier gericht investeringen gedaan kunnen en moeten worden om de kwaliteit van de openbare ruimte te herstellen en/of te verbeteren.

Roept het college op: *In samenspraak met bewoners knelpunten in de Zwolse wijken en buurten op het gebied van openbare ruimte en groen in kaart te brengen en bij de begroting met een voorstel te komen hoe de openbare ruimte gericht kan worden verbeterd. Bij de financiering zoveel mogelijk uit te gaan van bestaande budgetten voor inwonerparticipatie (initiatiefrijk Zwolle, Premie op actie etc.) zo nodig aangevuld met overige gemeentelijke middelen.*

Namens de SP-fractie
Brammert Geerling

PvdA
Jan Slijkhuis

Tegen: VVD, D66, ChristenUnie

Aangenomen

3/7/17

GROENLINKS D66 PvdA SP M-22
ChristenUnie
Zwolle

Zwolle, 3 juli 2017

Motie
Gezond groen in en om de stad

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **3 juli 2017**
gehoord de beraadslaging over **de Perspectiefnota 2018-2021**

overwegende dat
- de Gezondheidsraad in het rapport Gezond groen in en om de stad wijst op het belang van groen voor de gezondheid van mensen: 'meer groen in de nabijheid gaat gepaard met een betere gezondheid en een lagere overlijdenskans'
- in de perspectiefnota wel aandacht is voor de rol die groen kan spelen bij klimaatadaptatie, maar het belang van gezond groen voor recreatie, voor beweging en stressreductie ontbreekt
- er mooie initiatieven zijn voor geveltuintjes en boomspiegels, die door de gemeente worden gestimuleerd, maar dat deze inspanningen verbreed kunnen worden naar substantiële hoeveelheden extra groen in de Zwolse wijken en buurten
- de aanleg van meer groen de kansen op grotere biodiversiteit versterkt
- er in de toekomst mogelijk investeringen nodig zullen zijn voor groenbeheer na de bezuinigingen van de afgelopen jaren

van oordeel dat
- de gezondheid van de Zwollenaren gediend is 'met uitbreiding van de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding in de natuur' (citaat Gezondheidsraad)

roept het college op

- in kaart te brengen ~~in welke buurten de groenarmoede het grootst is en~~ waar kansen liggen om recreatief groen en biodiversiteit te versterken
- en dit voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2018 aan de raad te rapporteren, zodat de raad dan kan afwegen of er een financiële impuls nodig is

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	PvdA	SP
Remko de Paus	Mark Oldengarm	Jan Slijkhuis	Maarten Hulstijn
Michiel van Harten			
Patrick Rijke			

ChristenUnie

Wietse de Boer

Met algemene stemmen aangenomen
3/7/17

GROEN LINKS D66 PvdA

Motie

Station Stadshagen - van los eind naar OV knoop

Zwolle, 3 juli 2017

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen, gelezen hebbende de Perspectiefnota

Constateert dat:

- Het college onder andere via de Koploperaanpak, ambities heeft voor efficiënt en schoon vervoer, slimme oplossingen om knelpunten op het gebied van bereikbaarheid op te lossen.
- -De miljoeneninvestering in Station Stadshagen hiervoor veel kansen biedt, die niet optimaal worden benut
- De aansluiting van deze halte op aansluitend openbaar vervoer beperkt blijft tot slechts 5 busritten per etmaal, zonder concrete alternatieven (*)
- Een zwaardere rol van dit station als OV-knooppunt meehelpt om autoverkeer op de volle Zwolse wegen terug te dringen
- Een zwaardere rol van dit station als OV-knooppunt economische stimulering betekent van Stadshagen en Westenholte, en mogelijk ook bijvoorbeeld de Voorsterpoort

Van oordeel dat:

- De ambitie Zwolle als OV-stad met een Zwolle CS voldoende inzet vraagt in het lokale OV netwerk
- Shuttlebusjes en andere slimme duurzame oplossingen op het stadsbustrace het OV-netwerk rond station Stadshagen buiten de spits kunnen versterken

Verzoekt het college:

- In overleg te gaan met de provincie, omwonenden en andere betrokkenen over versterken van het OV-netwerk rond Station Stadshagen.
- Hierbij in te zetten op een slimme aanpak waarbij iedere aankomende trein efficiënt en duurzaam aansluitend vervolgvervoer krijgt.

GroenLinks	D66	PvdA
Michiel van Harten	~~Martin Bleijenburg~~ C. van Brugge	Jan Slijkhuis

(*)2016/0148462 : *Brief provincie aan gemeente :'Voor wat betreft de dienstregeling zal het aantal ritten beperkt zijn. In de ochtendspits, alleen op schooldagen, zullen vooralsnog vier ritten gebruik maken van de keerlus'.* Volgens mondelinge informatie worden dit er waarschijnlijk 5.

Ingetrokken 3/7/17

Swollwacht

Motie handhaven aanlijnplicht voor honden

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- De gemeentelijke website vermeldt dat binnen de bebouwde kom, en buiten de hondenloslooopterreinen het verplicht is honden aangelijnd te houden;
- Deze aanlijnplicht niet wordt gehandhaafd;
- Handhaving van de aanlijnplicht bijtincidenten kan voorkomen en daarmee dieren- en mensenwelzijn bevordert;
- Handhaven niets verandert aan de bestaande verplichting, maar slechts bevordert dat deze wordt nageleefd;

Van mening dat:

- De gemeente verantwoordelijk is voor het handhaven van haar eigen regels;
- De inwoners van Zwolle erop moeten kunnen vertrouwen dàt dit gebeurt;
- Geen of onvoldoende capaciteit geen reden mag zijn voor het niet handhaven van regels;

Roept op dat:

- Het College over gaat tot handhaven van de aanlijnplicht voor honden in de bebouwde kom en buiten de hondenloslooopterreinen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht

William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Ingekomen
3/7/17

Swollwacht FC D66 GROEN LINKS PvdA

MOTIE

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Onderwerp: **Dierenwelzijn – dierenartskosten en Zwols Dierenasiel**

Gelet op:

- Het Zwols Dierenasiel niet de beschikking heeft over een vaste dierenarts;
- Dit betekent dat de verrekening van de kosten voor het (noodzakelijke) raadplegen van een dierenarts, afhankelijk van de tarieven die de desbetreffende dierenartsenpraktijk hanteert, plaatsvindt;
- Dit wisselende tarieven zijn, waarop onvoldoende geanticipeerd kan worden. De differentiatie in tarieven brengt onduidelijkheid met zich mee;
- Dat ieder dier diergeneeskundige hulp moet krijgen als dat nodig is;

Van oordeel dat:

- Het Zwols Dierenasiel over een eigen, vaste dierenarts(en praktijk) zou moeten kunnen beschikken;
- Er in het Zwols Dierenasiel voldoende gelegenheid is om dit vorm te geven;
- Een vaste dierenarts(en praktijk) direct gesitueerd in het Zwols Dierenasiel, mogelijk kostenbesparend, kan werken, en een grote efficiencyslag met zich mee kan brengen;
- Dit wellicht voor beginnende dierenartsen, maar ook voor al in Zwolle werkende dierenartsen een interessante optie kan zijn;

Roept op dat:

- Het College onderzoekt of een eigen dierenarts voor het Zwols Dierenasiel, gerelateerd aan de huidige gemeentelijke declaratieregeling, een inverdieneffect heeft en meerwaarde biedt voor dier, dierenasiel en gemeentelijke financiën.

Swollwacht
William Dogger
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

Fractie Cetin
Orhan Cetin

D66
Claudia van Bruggen

GroenLinks
Remko de Paus

PvdA
Patty Wolthof

Met algemene stemmen aangenomen 3/7/17

Swollwacht **FC PvdA**

MOTIE

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Onderwerp: **Dierenwelzijn - educatie over huisdieren**

Gelet op:

- Het Dierenasiel een groot aantal dieren moet opvangen, die door hun eigenaren niet meer goed verzorgd kunnen worden, of niet meer gewenst zijn;
- Dit een verdrietige zaak is voor zowel dier als baasje, want niemand neemt een dier in huis, om er op een later moment afstand van te moeten doen;

Van mening dat:

- Goede voorlichting/educatie op het gebied van huisdieren bevorderend is voor dierenwelzijn;
- Het Zwols Dierenasiel hier een rol in kan spelen;
- Dit bijvoorbeeld kan door het geven van voorlichting op scholen;
- Het ook mogelijk is dat het Zwols Dierenasiel gaat fungeren als kenniscentrum voor huisdieren;

Roept op dat:

- Het College onderzoekt ~~of het~~ de mogelijkheid ~~is om extra budget ter beschikking te stellen~~ om het Zwols Dierenasiel gelegenheid te geven om in te zetten op (bijvoorbeeld) het volgende:

1. Educatieve activiteiten en voorlichting over het hebben van een huisdier;
2. Het inrichten van een kenniscentrum voor huisdieren;

Swollwacht	Fractie Cetin	PvdA
William Dogger	Orhan Cetin	Patty Wolthof
Silvia Bruggenkamp		
Marcel Mulder		
Jeffrey Satoor de Rootas		

Tegen: SP en GroenLinks

Aangenomen

3/7/17

VVD ZWOLLE ChristenUnie Zwolle CDA ZWOLLE D66 Swollwacht PvdA

Informatiebeveiliging

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli '17,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018 – 2021,

Overwegende dat:

- Iedere twee jaar het aantal documenten en data van een organisatie verdubbelt;
- De ondersteuning van de, sterk wijzigende, functionaliteiten in de informatievoorziening niet is toegerust voor de opgaven voor Zwolle vanaf 2017;
- Jaarlijks € 256.000 extra wordt opgenomen voor de brede Digitale Agenda;
- Er steeds vaker sprake is van aanvallen op data en informatie van overheden.

Van mening dat:

- Inwoners er vanuit meten kunnen gaan dat hun data veilig is bij de overheid;
- Informatiebeveiliging tegen hacks en aanvallen voortdurende aandacht verdient.

Verzoekt het College

- Nieuwe mogelijkheden te blijven aanboren om een toekomstbestendige en goede informatiebeveiliging te garanderen;
- De Raad voortaan bij de beleidscyclus te informeren over de stand van zaken bij de kwaliteit en risico's van de informatiebeveiliging bij verbonden partijen en gelieerde organisaties daar waar nodig aan te spreken op hun verantwoordelijkheden.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD	ChristenUnie	CDA	D66
Johran Willegers	Gerdien Rots Jolien Elshof	Martijn vd Veen Herbert Klinkvis	Sonja Paauw
Swollwacht	PvdA		
William Dogger	Eefke Meijerink		

Met algemene stemmen aangenomen
3/7/17

Swollwacht SP

Motie traineeschappen ook voor 50 plussers

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017

Overwegende dat:

- Overheidsorganisaties veelvuldig proberen "young professionals" aan hen te binden door middel van het aanbieden van een trainee schap;
- Leeftijd, naast universitaire scholing, hierbij veelal voorwaarde is;
- Oudere werknemers deze kansen aan hen voorbij moeten laten gaan, want ze zijn "te oud" en/of hebben geen universitaire opleiding genoten;
- Dit te kort doet aan hun jarenlange ervaring en daarnaast aan de noodzaak om veel langer door te blijven werken dan oorspronkelijk was verwacht;

Van mening dat:

- Van werknemers wordt gevraagd dat ze zich blijven ontwikkelen, en dat is ook heel goed;
- Dit veel meer, serieus en doelgericht kan worden ondersteund door de gemeentelijke organisatie, en dat een trainee programma daarbij behulpzaam is, voor zowel werknemer, als organisatie;
- Het meedoen aan een trainee programma niet afhankelijk zou moeten van leeftijd of universitaire scholing, maar van (potentiele) competenties;
- Een werkgever als de gemeente Zwolle hierin een voorbeeldpositie kan innemen en kansen moet bieden voor jong en oud, om zich te kunnen ontwikkelen, verbeteren en door te stromen;

Roept op dat:

- Het College een trainee programma opzet, met inachtneming van vorenstaande, waarin ouderen dezelfde kansen hebben als jongeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht
~~William Dogger~~
Silvia Bruggenkamp
Marcel Mulder
Jeffrey Satoor de Rootas

SP
Bert Snijder

Voor: Swollwacht SP, CDA
Verworpen
3/7/17

ChristenUnie Zwolle | D66 | Swollwacht

MOTIE

Perspectiefnota 2018-2021

Betreft: **Architectuur Biënnale Zwolle**

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2016, gelezen de voorjaarsstukken waaronder de Perspectiefnota 2018-2021 en gehoord hebbende de algemene beschouwingen d.d. 26 juni 2017,

overwegende dat:

- Zwolle op architectonisch gebied steeds meer te bieden heeft,
- inwoners en bezoekers onze stad waarderen vanwege alles wat er gebeurt op het gebied van vernieuwing,
- beide Architectuur Biënnales die in de afgelopen jaren zijn georganiseerd door het ZAP en de gemeente, succesvol waren om enerzijds de ruimtelijke kwaliteit van Zwolle onder de aandacht te brengen en anderzijds creativiteit en vernieuwing te stimuleren;

van mening dat:

- de Architectuur Biënnale van toegevoegde waarde is voor het levendige architectuurklimaat in Zwolle en daardoor een positief effect heeft op de ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving in Zwolle;

roept het College op:

- in overleg met het ZAP na te gaan op welke wijze de Architectuur Biënnale Zwolle een structureel evenement kan worden en hiervoor voor de begroting 2018 een voorstel te doen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

ChristenUnie	D66	Swollwacht
Gerdien Rots	Sonja Paauw	Silvia Bruggenkamp

Met algemene stemmen aangenomen

3/7/17

VVD ZWOLLE ChristenUnie Zwolle D66 Swollwacht

Bestendig ondernemersklimaat

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli '17,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de Perspectiefnota 2018 – 2021,

Constaterende dat:

- Een gunstig ondernemersklimaat niet alleen gevestigde ondernemers, maar ook starters een positieve impuls geeft;
- Zwolle in landelijke peilen op dit gebied structureel een top-10 positie inneemt;
- Recente onderzoeken alertheid en aanscherping vragen om te blijven zorgen voor een concurrerend en toekomstbestending ondernemersklimaat.

Van mening dat:

- Een concurrerend en toekomstbestending ondernemersklimaat voortdurende aandacht en verbetering vraagt;
- De maatregelen in de nota 'ontzorg de ondernemer' een goede bijdrage leveren aan dat vestigingsklimaat;
- Inzicht in belemmerende regelgeving, onnodig lange (vergunnings)procedures en drukkende lasten noodzakelijk is voor verbetering van het ondernemersklimaat.

Verzoekt het College

- Met een voorstel te komen waarin inzicht wordt gegeven in welke regelgeving, (vergunnings)procedures en lokale lasten verbetering behoeven;
- De gemeenteraad hierover bij de begroting 2018 te betrekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Thom van Campen — **VVD**

Jolien Elshof — **ChristenUnie**

Claudia van Bruggen — **D66**

Silvia Bruggenkamp — **Swollwacht**

Tegen: SP, GroenLinks

Aangenomen

3/7/17

PvdA

Christenunie CDA

M - 33

Motie actieplan toegankelijkheid

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 3 juli 2017 gehoord hebbende de beraadslagingen over de perspectiefnota 2018

Overwegende dat:

In deze nota prioriteiten worden gesteld om te komen tot een toegankelijk Zwolle

Van mening dat:

- Er ruimte moet zijn om verbeteringen door te voeren ook als er in bestaande situaties of nieuwe ontwikkelingen aanpassingen nodig zijn die niet in de bestaande budgetten of nieuwe plannen passen;

Verzoekt het college:

_ In een jaarlijks actieplan de uit te voeren activiteiten weer te geven en uit te werken:

_Middels het actieplan de Zwolse bevolking te informeren over de concrete ingrepen die worden gedaan om te komen tot een nog teogankelijker Zwolle.

En gaat over tot de orde van de dag

PvdA

Hans Prakke

Christenunie

Wietse de Boer

CDA

jw

Met algemene stemmen aangenomen

3/7/17

nu en morgen

Zwolle

Perspectiefnota 2018 - 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Hoofdstuk 1 Zwolle van nu en morgen 3
Hoofdstuk 2 Financieel perspectief 8
Hoofdstuk 3 Investeringsagenda strategische opgaven 12
Hoofdstuk 4 Andere investeringen 31

Bijlage 1 Investeringsoverzichten 49
Bijlage 2 Financiële samenvatting sociaal domein 52

Hoofdstuk 1 Zwolle van nu en morgen

Het Zwolle van nu en morgen

Werken aan het Zwolle van morgen. Dat is het motto van de Perspectiefnota 2018-2021. Hierin beschrijven wij hoe wij willen bouwen aan de toekomst van de stad en regio. Door de groei te gebruiken om de kwaliteit van de stad te vergroten. Door een sprong in stedelijkheid te maken met behoud van de bijzondere eigenschappen van Zwolle. Door gericht te investeren in strategische thema's die van belang zijn voor het Zwolle van morgen. In deze perspectiefnota werken we daartoe de lijnen uit de voorjaarsbrief verder uit en vullen we voor de eerste jaren de investeringen concreet in.

Het perspectief van Zwolle voor de komende jaren is groei. Dat perspectief hebben we in de voorjaarsbrief verbonden met de ambities uit de vier agenda's uit het coalitieakkoord en een aantal strategische opgaven. We willen nu verdere stappen zetten om de toekomstbestendigheid van de stad te vergroten. Door te investeren in het sociaal en menselijk kapitaal van de stad. In het woon- en leefklimaat. En te werken aan een energieneutrale, klimaatadaptieve en circulaire stad. Waarbij geldt dat werken aan het Zwolle van morgen betekent investeren in het Zwolle van nu. En we hebben ook de mogelijkheden om te investeren. Na jaren van krapte, bezuinigingen en behoedzaam financieel beleid, waarin we toch telkens de ruimte voor investeringen hebben gevonden, constateren we dat de financiële positie zich sterk heeft verbeterd. Incidenteel beschikken wij over een begrotingsruimte van € 33 mln. en structureel over € 11 mln., inclusief de toevoeging van de buffer sociaal domein aan de algemene middelen. Dat schept ruimte om te bouwen aan een toekomstbestendige stad.

Wij werken aan een toekomstbestendige stad. De lange termijn ontwikkelingen brengen nu kansen en uitdagingen met zich mee. Die vertalen we in deze PPN in concrete investeringen. Daarbij beperken we ons veelal tot investeringen in 2018 en 2019. Dat doen we niet omdat we denken dat we onze ambities in twee jaar denken te kunnen bereiken. We hebben de strategische thema's juist geformuleerd omdat het hier onderwerpen betreft waar we langjarig aan zullen moeten werken. En de ambities zijn bedoeld voor de lange termijn. Tegelijkertijd gaan ontwikkelingen snel en is het in veel gevallen lastig om nu al te bepalen waar we vanaf 2020 precies in moeten investeren. Door niet alles voor de komende jaren vast te leggen, zijn we adaptiever en kunnen zo makkelijker inspelen op nieuwe ontwikkelingen binnen de thema's. Daarom houden we ook ruimte in ons financiële perspectief. Zowel incidenteel als structureel. Voor toekomstige investeringen, maar ook vanwege de onzekerheden die binnen het sociaal domein aanwezig zijn.

De gemeente is niet de enige organisatie die investeert in Zwolle. Veel mensen, bedrijven en organisaties werken aan een toekomstbestendige stad en regio. En daarbij zoeken partijen elkaar op. Juist die samenwerking vormt de kracht van Zwolle en de regio. Wij willen deze kracht gebruiken. Dus we kijken naar waar de energie en dynamiek zit in de stad en sluiten daarbij aan. Of we geven juist de kaders aan en proberen partijen uit te dagen samen met ons te investeren. De rol van de gemeente verschilt daarom per onderwerp en in de uitwerking van de verschillende investeringen gaan we daar verder op in.
De door ons benoemde strategische thema's zijn niet uniek voor Zwolle. Zo presenteerden gemeenten, provincies en waterschappen een investeringsagenda voor de kabinetsformatie waarin energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie centraal staan. Wij hebben deze opgaven in de voorjaarsbrief benoemd als cruciaal voor de toekomstige ontwikkeling van Zwolle. De investeringsagenda van Zwolle sluit daarmee naadloos aan bij de nationale agenda. Dat vergroot ook de mogelijkheden om samen te werken en waar mogelijk aan te sluiten bij en gebruik te maken van landelijke en provinciale investeringen. Ook onderwerpen als transformatie in het sociaal domein, woningmarkt, wonen en zorg, inclusieve arbeidsmarkt en armoede en schuldhulpverlening komen terug op de landelijke agenda.

In deze PPN gaan we verder in op de strategische thema's die we in de voorjaarsbrief hebben benoemd. We investeren daarnaast in andere zaken die van belang zijn om vorm te geven aan de groei van de stad. De richting van de ontwikkkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle in de komende jaren leggen we vast in de omgevingsvisie. Rond de zomer ontvangt de raad de omgevingsvisie 1.0. Wat in ieder geval nodig is, is de bouw van nieuwe woningen. Daarom stellen we geld beschikbaar voor de uitvoering van de woonagenda en investeren we in het begeleiden van de transformatie van delen van Oosterenk van kantoren naar woningen. Ook investeren we in onze capaciteit om mee te werken aan het toenemende aantal ruimtelijke initiatieven. De groei van de stad heeft ook gevolgen voor ander voorzieningen. Zo zien wij de druk op de kunstgrasvelden toenemen en stellen daarom geld beschikbaar voor de aanleg van drie nieuwe velden. De komende maanden kijken wij nog naar de onderwijshuisvesting en welke investeringen dit nog met zich mee kan brengen. Het werken aan de groei van Zwolle valt samen met een transitie binnen het fysieke domein. Deze wordt vormgegeven via de omgevingswet. Dit is een ingrijpende stelselherziening waarvan de invoering de komende jaren een forse investering vereist. Tegelijkertijd past de wet bij de beweging die wij als stad en organisatie aan het maken zijn. Met ruimte voor initiatiefnemers, belanghebbenden en de gemeente.

De groei van Zwolle heeft gevolgen voor de positie van de stad in relatie tot de omgeving. Dat zien we als eerste in de regio. Stad en regio hebben elkaar nodig. Daarbij past het bij de positie van een stad als Zwolle om waar nodig het voortouw te nemen in ontwikkelingen. De regio Zwolle geldt daarbij in de rest van land ook als voorbeeld voor succesvolle regionale samenwerking. We willen deze samenwerking de komende jaren verder uitbouwen. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de uitkomsten van het onderzoek de Kracht van Oost-Nederland. Dat onderzoek laat ook zien dat de positie van Zwolle in het land

aan het veranderen is. Tot één van de belangrijkste economische centra buiten de Randstad. De kansen die dit biedt, willen we de komende jaren verzilveren. Daar zijn de investeringen uit deze perspectiefnota op gericht. Het betekent ook dat de gemeentelijke organisatie een stap moet maken. We willen het strategisch vermogen van de organisatie vergroten om zo beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen en initiatieven in stad, regio en land. Gezien alle ontwikkelingen bevinden we ons op een soort scharnierpunt. Om hier goed op in te kunnen spelen, investeren we de komende jaren in de gemeentelijke organisatie.

Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen

Zwolle is een sociale en inclusieve stad. Die stad willen we blijven, ook met 140.000 inwoners. In het raadsdebat over de voorjaarsbrief was veel aandacht voor sociale thema's als armoede, zorg, welzijn en werk. Dat sluit aan bij de strategische sociale agenda die wij op dit moment samen met onze partners vormgeven. Daar zien wij in ieder geval drie grote thema's:

- Naar een inclusieve arbeidsmarkt: een goede aansluiting tussen opleiding en arbeidsaanbod in de veranderende arbeidsmarkt vraagt om een gerichte aanpak waarbij wordt geïnvesteerd in mensen. Met speciale aandacht voor lager opgeleide werknemers die extra kwetsbaar zijn omdat zij niet kunnen voldoen aan de toenemende eisen van werkgevers of omdat hun banen verdwijnen of veranderen door robotisering. Dit onderwerp werken wij verderop uit in de human capital agenda.

- Langer thuis wonen: Ouderen en mensen met die ondersteuning nodig hebben wonen steeds vaker thuis. Dit vraagt om een gedifferentieerd woningaanbod met voldoende passende en betaalbare woningen. Daarnaast ontstaat een toenemende behoefte aan nieuwe vormen van ondersteuning en begeleiding in de eigen leefomgeving die aansluiten bij de wensen en behoeften van inwoners.

- Tweedeling in leefstijlen: het gaat hierbij zowel om maatschappelijke tweedeling als om tweedeling in economische zin door onder meer robotisering en digitalisering van werk. Hoe die tweedeling in Zwolle zich precies ontwikkelt brengen we de komende periode beter in kaart. Het Trendbureau Overijssel is op dit moment eveneens bezig met een studie naar groter wordende tegenstellingen in de samenleving en het de ongelijkheid in perspectief van mensen.

Bij het werken aan een sociale stad waarin iedereen naar vermogen mee kan doen en meedoet, ligt de komende jaren het accent op de uitvoering van de transformatieagenda.We zien dat er grote stappen worden gezet in de transformatie. Doordat meer vanuit mogelijkheden wordt gedacht, bereiken we meer voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Ook hebben we beter inzicht in welke maatregelen het meest doeltreffend zijn om de gewenste effecten te realiseren en hebben we inmiddels belangrijke tussendoelen bereikt binnen de verschillende transformatiethema's. De meest voor de hand liggende acties, zoals het vaststellen en uitdragen van onze visie en het goed uitlijnen van de werkzaamheden van het SWT, hebben we al gerealiseerd. Acties waar het nu om gaat zijn erop gericht om nog meer te bereiken door samen met cliëntenvertegenwoordigers en aanbieders bij te sturen en nieuwe aanpakken te realiseren. Onze overtuiging is dat we juist door niet alles vooraf dicht te timmeren maar ruimte te geven aan betrokken in de stad veel kunnen bereiken. Binnen de vijf thema's uit de transformatieagenda hebben we kansrijke activiteiten uitgewerkt waarmee we de doelstellingen van de transformatie voor de lange termijn zo goed mogelijk verwachten te bereiken. Hieronder kort de belangrijkste beoogde resultaten en aanpak per thema. Deze worden later in de PPN verder uitgewerkt.

Thema 1: Samenkracht van mensen
Door te investeren in preventieve voorzieningen en laagdrempelige algemene voorzieningen in de wijk worden effectieve en voordelige ondersteuningsvormen geboden. Daardoor is minder inzet van duurdere vormen van dagbesteding en diensten in en aan huis (diah) nodig, wat in 2019 een besparing zal opleveren. Dit thema werken we uit in 4 verschillende thema's: alternatieve vormen van dagbesteding (18+), preventie armoede en schuldenproblematiek, versterken preventie jeugd en maatschappelijke participatie van inwoners die langdurig inkomensondersteuning ontvangen.

Thema 2: Integrale (gezins)aanpak
Binnen dit thema wordt ingezet op verschillende activiteiten die de eigen regie van inwoners en passende, integrale ondersteuning bevorderen. Daartoe zetten we onder meer in op resultaatgerichte contractering voor jeugdhulp en diah, waarbij aanbieders worden betaald naar de effecten die hun ondersteuning oplevert. Daarnaast bevorderen we het ontwikkelen van vernieuwende vormen van ondersteuning door aanbieders, onder meer voor jongeren, optimaliseren we het gebruik van ondersteuningsplannen en zorgen we voor betere monitoring van de inzet van aanbieders en andere betrokkenen. Al deze acties zijn nodig om de vraag naar dure specialistische ondersteuning om te buigen, wat in 2019 een besparing kan opleveren.

Thema 3: Passend wonen met zorg
Doel van dit thema is dat iedere inwoner die dat nodig heeft passend kan wonen met eventuele zorg en ondersteuning. Dat betekent dat inwoners zo lang mogelijk en weer zo snel mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Dit bevordert de zelfredzaamheid van inwoners en vermindert de inzet van dure intramurale woonvoorzieningen. Om dit te realiseren werken we de komende jaren met zorgaanbieders, welzijnsinstellingen, woningcorporaties, zorgverzekeraars en de doelgroep zelf aan een drietal uitwerkingslijnen: geschikte woningen, vitale netwerken en toegankelijke wijken.

Thema 4: Samenhang en samenwerking in de toegang
We willen dat kinderen en ouders een sneller en beter passend antwoord op hun ondersteuningsvraag krijgen door het verbinden van sociaal wijkteam, huisartsen en gespecialiseerde jeugdhulp (jeugd GGZ). Dat doen we door bij de huisartsenpraktijken een jeugd- en gezinswerker, ondersteund door een GZ psycholoog, uit het sociaal wijkteam te positioneren. Zo wordt bij de toegang gezorgd dat de best passende ondersteuning wordt ingezet voor jeugdigen en gezinnen. Dit zal naar verwachting in 2020 een aanzienlijke besparing op dure jeugdhulp opleveren.

Thema 5: (Arbeids)participatie en bijstand
We willen een inclusieve arbeidsmarkt realiseren waarbij zoveel mogelijk Zwollenaren werken in zo regulier mogelijk werk. Kandidaten die kunnen participeren leveren een bijdrage naar vermogen. Doelstelling is om 350 kandidaten per jaar te laten uitstromen naar betaald werk, waardoor de uitkeringslasten met een substantieel percentage zullen verminderen. Om deze doelstelling in 2020 te behalen is het van belang om te anticiperen op een veranderende arbeidsmarkt en dit samen met partners in de stad en regio (werkgevers, onderwijs, werknemers) te doen. Daarom ondersteunen we werkgevers om hun rol hierin te vervullen en ontwikkelen we een aanpak om kandidaten arbeidsfit te krijgen en te houden. Om binnen het participatiebudget voldoende middelen beschikbaar te houden om mensen te begeleiden naar betaald werken investeren we de komende jaren structureel om eerdere bezuinigingen op dit budget te compenseren.

Waar mogelijk proberen wij de activiteiten zo vorm te geven dat deze uit bestaande budgetten betaald kunnen worden en samen met andere partijen worden opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten om te komen tot resultaatgerichte contractering voor Wmo en Jeugdhulp en het onderzoeken van de specifieke ondersteuningsbehoefte van jongeren van 16 tot 27 jaar. Voor een deel van de activiteiten die wij voorstellen bij de transformatiethema's zijn wel extra investeringen nodig. Zo kunnen we de noodzakelijke transformatiebeweging op gang brengen en extra inzetten op preventie.

Verderop in de perspectiefnota staat een aantal voorstellen om in de komende jaren extra te investeren in preventie en zelfredzaamheid om daarmee op langere termijn de vraag naar meer specialistische ondersteuning sterk te verminderen. Vooralsnog zijn voorstellen voor 2018 en 2019 opgenomen. Voorstel is om bij de perspectiefnota 2020 - 2023 opnieuw de balans op te maken in hoeverre de transformatiedoelstellingen dan zijn bereikt en of de bezuinigingen door minder behoefte aan geïndiceerde ondersteuning al worden gerealiseerd. Eventueel kan dan worden besloten om op onderdelen nog enkele jaren extra te investeren om de gewenste veranderingen duurzaam tot stand te brengen.

De hierboven genoemde investeringen in transformatie zijn erop gericht om op termijn binnen de rijksbudgetten te komen. De besparing zal met name worden gerealiseerd door een afname van de inzet in gespecialiseerde ondersteuning (jeugdhulp en Wmo). Waar nu nog sprake is van meer vraag dan voorzien, is de verwachting dat we met deze maatregelen op langere termijn aanzienlijke besparingen kunnen realiseren. Zelfs met afnemende rijksbudgetten verwachten we dat daardoor op termijn de kosten van ondersteuning én preventie uit het rijksbudget betaald kunnen worden. Omdat hiervoor een fundamentele verandering in de manier van werken op allerlei niveaus nodig is zal het nog wel enige jaren duren voordat de effecten hiervan ook in financiële zin volledig zichtbaar worden. Voorzichtigheidshalve bouwen wij binnen onze begroting een behoedzaamheidsmarge in voor het geval de opbrengsten van de transformatie later komen of lager uitvallen.

Human capital en topwerklocaties: werk, werk, werk

Twee van de strategische opgaven die in de voorjaarsbrief zijn gepresenteerd hebben te maken met de ontwikkeling in de economie en de arbeidsmarkt. Dan gaat het om human capital en topwerklocaties. Daarom werken we deze opgave in nauwe samenhang uit. De human capital agenda raakt aan veel andere strategische opgaven en heeft ook weer duidelijke raakvlakken met de extra inzet op werkgelegenheid waar de raad onlangs over heeft gesproken. Zoals afgesproken stellen we een verkenner aan om het plan voor meer werkgelegenheid verder uit te werken.

De economie verandert snel onder invloed van drie factoren: technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid. Deze drie factoren hebben een significante invloed op de factor arbeid. Technologisering maakt snelle, hoogwaardige innovaties mogelijk en zorgt voor onvoorspelbaarheid op de arbeidsmarkt. Vooral laag- en middelbaar opgeleide vakwerkers zijn kwetsbaar op de veranderende arbeidsmarkt. Flexibilisering van arbeid leidt tot intersectorale mobiliteit: werknemers krijgen contracten bij verschillende werkgevers, ook in aanpalende sectoren, waar hun vakvaardigheden echter vaak (net) niet toereikend zijn. Deze intersectorale mobiliteit vraagt om het voortdurend op peil houden van vakvaardigheden door om- her- dan wel bijscholing, dit wordt een 'Leven Lang Leren' (LLL) genoemd. Voltooiing van de initiële opleiding is niet langer voldoende. Lager en middelbaar opgeleiden komen echter nog te moeizaam mee waar het gaat om LLL. Waar blijkt dat de hoogopgeleide zich wel regelmatig laat scholen, laten laagopgeleiden zich nauwelijks bijscholen. Hierdoor dreigt een tweedeling tussen lager opgeleide vakwerkers en hoogopgeleide kenniswerkers. Met de human capital agenda willen wij:

- Grip krijgen op de dreigende tweedeling die ontstaat tussen hoogopgeleide kenniswerkers en lager opgeleide vakwerkers door aansluiting op 'centres of expertise', 'centra voor innovatief vakmanschap' en Techniek- en Zorgpact.

- Stimuleren van werk naar werk, van werkloosheid naar werk en van onderwijs naar werktrajecten. Deze drie lijnen vragen een voortdurende samenwerking van economie – onderwijs – arbeidsmarkt. We bouwen een interne en externe regionale netwerksamenwerking vanuit de driehoek economie – onderwijs – arbeidsmarkt.

- Verbindende rol spelen in het voortdurend op peil houden van vaardigheden die leiden tot hoogwaardig vakmanschap. Trajecten die een focus hebben op een LLL verbinden, stimuleren en faciliteren.

De komende jaren investeren we in een ambtelijk programmateam om de ingezette beweging naar duurzame verbinding economie, onderwijs en arbeidsmarkt samen met partners door te zetten. Hierbij is ook een reservering van middelen nodig om de lobby en subsidieverwerving vorm te geven. Daarnaast is werkkapitaal nodig om innovatieve projecten uit te voeren, veelal vanuit een publiek private samenwerking. Bij het realiseren van de doelen van de human capital agenda spelen de topwerklocaties een belangrijke rol. Topwerklocaties zijn hoogwaardige technologische broedplaatsen met een scherp innovatief profiel en grote aantrekkingskracht en uitstraling. Er komen topwerklocaties voor Kunststoftechnologie (PSP), Health (HIP) en Klimaat & Energie (Klimaatcampus). De topwerklocaties zijn de thuisbasis van gerenommeerde innovatieve en internationale bedrijven en veelbelovende startups. In een dynamische publiek-private leeromgeving worden mensen opgeleid voor de toekomstige regionale arbeidsmarkt. Het gaat daarbij om nieuwe competenties en nieuwe vormen van arbeid. Dat betekent zowel nieuwe werkgelegenheid voor hoger opgeleiden , als een positieve impuls (spin-off) voor de gehele arbeidspopulatie. De realisatie van topwerklocaties is een uitnodiging van de provincie Overijssel. Overijssel is voornemens aanzienlijke investeringen te doen in topwerklocaties en bereid hiervoor momenteel de uitgangspunten voor. PSP en HIP zijn daarbij zowel door provincie als gemeente al met name genoemd. De topwerklocaties worden ook gesteund door de Economic Board Regio Zwolle.

Energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie: naar een duurzaam Zwolle

In de voorjaarsbrief schetsten wij drie (mondiale) ontwikkelingen die veel invloed hebben op de toekomst en kansen en uitdagingen bieden. Het gaat ook om ontwikkelingen die voor een verandering zorgen in de (economische) structuur van stad en regio. Dan gaat het om de energietransitie, klimaat adaptatie en circulaire economie. De transities die we op deze terreinen doormaken zijn noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid van de stad. Ook de VNG, IPO en Unie van Waterschappen hebben deze drie thema's als speerpunten benoemd voor hun gezamenlijke inzet bij de kabinetsformatie. De drie thema's zullen de komende jaren hun doorwerking hebben of vele (beleids)terreinen. Hoe dat precies zal zijn, valt op dit moment nog niet te zeggen. Daarom gebruiken we de komende jaren om meer zicht te krijgen op de uitdagingen en kansen. Tegelijkertijd gebeurt op de genoemde onderwerpen op dit moment veel in de stad. Waar mogelijk willen we deze initiatieven faciliteren en waar nodig stimuleren. Hoewel de thema's verband houden met elkaar, zijn er ook verschillen. Bijvoorbeeld als het gaat om in welke fase de ontwikkeling zich bevindt en wat de rol van de gemeente is. Zo is Zwolle een voorloper als het gaat om klimaatadaptatie. Die rol willen we de komende jaren vasthouden en (economisch) verzilveren. Bijvoorbeeld via de eerder genoemde klimaatcampus. Waarbij de ambitie is dat Zwolle in 2050 klimaatbestendig is ingericht en daarmee zo veilig mogelijk voor overstromingen en aangepast aan extreem weer. Bij energietransitie sluiten we aan op de landelijk doelstelling van een energieneutrale steden in 2050. Dat vormt een grote opgave met veel uitdagingen en kansen. Positief is dat energietransitie volop in de belangstelling staat. Vele bedrijven, organisatie en inwoners in de stad zijn bezig te kijken of ze hun energiehuishouding anders, duurzamer, kunnen inrichten. Wij willen deze beweging ondersteunen waar het nodig is en waar mogelijk ons hieraan verbinden. Ook gaan we aan de slag met onze eigen energiehuishouding. Door te onderzoeken hoe we onze gebouwen kunnen verduurzamen en uiteindelijk onze eigen energie opwekken. We willen daarnaast bijdragen aan bewustwording rond dit onderwerp en inwoners en partijen in de stad handelingsperspectief bieden. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een energiekansenkaart. De overgang naar een circulaire economie bevindt zich nog in een beginfase en vindt vooral plaats in de onderstroom van de economie. Het komende jaar willen we gebruiken om te kijken wat vanuit de gemeente nodig is om deze transitie mogelijk te maken en in gang te houden. Daarbij richten we ons op het MKB, nieuwe werkgelegenheid (reshoring van arbeid) en het sluiten van kringlopen in (delen van) de stad.Uiteindelijk willen we naar een circulaire economie en circulaire stad. Waarbij voor ons geldt dat een circulaire stad, klimaatadaptief en energieneutraal is. En dat we door te investeren in deze ontwikkelingen, een economische impuls geven aan stad en regio en kansen scheppen voor de arbeidsmarkt.

Binnenstad en Spoorzone: centrumgebied

Het centrumgebied van Zwolle speelt een belangrijke rol bij de aantrekkelijkheid van de stad en bij de centrumfunctie van Zwolle in de regio en in Noordoost Nederland. Onder centrumgebied verstaan wij niet alleen de binnenstad, maar ook de aanloopstraten en de Spoorzone. Daarom investeren wij de komende jaren fors in dit gebied. Recentelijk heeft de raad gesproken over de strategische agenda voor de binnenstad. Om de ambities uit deze agenda waar te kunnen maken stellen wij structureel geld beschikbaar. Onder meer voor een binnenstadsmanager en voor cofinanciering van het ZwolleFonds. Wij investeren in een economische en culturele impuls voor de binnenstad en geven prioriteit aan het Broerenkwartier en de Grote Kerk. Voor wat betreft de Spoorzone leggen wij de raad voor de behandeling van deze PPN een ontwikkelperspectief voor waarin we onze nieuwe ambities voor de OV-knoop uiteenzetten. Dat verbinden we met de bredere gebiedsontwikkeling. Vanaf 2021 hebben wij ruimte in onze begroting opgenomen voor investeringen in de Spoorzone.
UItwerking raadsdebat voorjaarsbrief

Uitwerking raadsdebat voorjaarsbrief

Tijdens het debat over de voorjaarsbrief heeft de raad aandacht gevraagd voor verschillende onderwerpen die in de brief minder of geen aandacht kregen. Bijvoorbeeld voor wijkwinkelcentra, dienstverlening aan ondernemers, mobiliteit, ontmoetingsplekken, aandacht voor jeugd. Een aantal van deze onderwerpen komt in deze PPN terug. Over sommige thema's komen aparte nota's naar de raad. Zoals over dienstverlening aan ondernemers participatie voor volwassenen. Op de ontwikkeling van onze wijkwinkelcentra gaan we in de nieuwe retailagenda, die rond de zomer naar de raad gaat, in. De perspectiefnota biedt geen overzicht van het gehele gemeentelijke beleid. Daarvoor is de begroting. Dan gaan we ook in op onderwerpen als dierenwelzijn. Bij het raadsdebat over de voorjaarsbrief zijn ook verschillende opmerkingen gemaakt dat de tekst erg algemeen was en weinig concreet. Deze PPN biedt die concreetheid wel. We hebben de lijnen uit de voorjaarsbrief uitgewerkt en ingevuld en daarbij hebben we de inbreng van de verschillende fracties meegenomen.

Hoofdstuk 2 Financieel perspectief

Zwolle staat er financieel goed voor. Na jaren van krapte en behoedzaam financieel beleid, waarin we toch telkens de ruimte voor investeringen hebben kunnen vinden, zien wij dat de financiële positie zich verder verbetert. Mede door het aantrekken van de economie, dat zich onder andere uit in een fors voordelig resultaat op de grondexploitaties, beschikken wij over een incidentele bestedingsruimte van € 33 mln.1 De structurele begrotingsruimte bedraagt € 11 mln., inclusief de toevoeging van de buffer sociaal domein aan de algemene middelen.
Ook in tijden van voorspoed gaan wij behoedzaam om met de financiële middelen. De middelen zetten wij deels in om te investeren in het Zwolle van morgen, waaronder het oplossen van bestaande knelpunten. Maar wij houden ook een groot deel in reserve voor toekomstige ontwikkelingen of voor opvang van structurele risico's.
Wij zetten structurele middelen in waar dit nodig is of past bij de ontwikkeling van Zwolle. Bij de inzet van de incidentele middelen hebben wij in principe de grens gelegd bij investeringen tot en met 2019, omdat enerzijds veel investeringen in een opstartfase zitten en in 2018/2019 een evaluatiemoment wenselijk is om te beoordelen of de effecten van het beleid zich ook in de beoogde richting vertalen. Anderzijds wordt hiermee ruimte gelaten aan een nieuw college om haar afwegingen te maken.
We houden vast aan het doorvoeren van het bezuinigingspakket van € 11 mln., zoals die begin 2015 is vastgesteld. Uitzondering hierop is de bezuiniging op participatie. Deze bezuiniging heeft een belemmerende werking om voortvarend door te blijven gaan met de uitstroom bevorderende maatregelen op de bijstand.
Ondanks de positieve ontwikkelingen blijft alertheid nodig en houden we oog voor de onderdelen waar de risico's nadrukkelijk aanwezig zijn. Voor het opvangen van de risico's houden wij een degelijke weerstandsreserve aan. In het bijzonder is er aandacht voor de realiseerbaarheid van de geraamde transformatieopbrengsten in het sociaal domein in de vorm van een structurele behoedzaamheidsmarge.

Structureel perspectief
Het structureel financieel perspectief is geactualiseerd [2]. In het perspectief is het voornemen opgenomen om de buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen. In de begroting 2017 en de vorige perspectiefnota hebben wij aangegeven bij de perspectiefnota 2018-2021 mede op basis van feitelijke ontwikkelingen een brede afweging te willen maken over het vervolg van de buffer. Wij constateren dat de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelen richting de reguliere begrotingssystematiek. Hiermee vervalt de noodzaak voor het aanhouden van de buffer. Hoewel er meer zicht ontstaat op de ontwikkeling van het sociaal domein is het niet zeker of de transformatieopgave, om een verschuiving te bewerkstelligen naar meer preventieve- en maatgerichte inzet, tot de verwachte opbrengsten zal leiden. Daarom houden wij een behoedzaamheidsmarge aan ingeval de verwachte transformatieopbrengsten lager uitvallen of later worden gerealiseerd. Door het opheffen van de buffer ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsposten.
De structurele begrotingsruimte komt hiermee in 2018 uit op € 7,4 mln. oplopend naar € 11 mln. in 2021. Wij doen voorstellen om de structurele begrotingsruimte in te zetten voor het oplossen van knelpunten, voor participatie, strategische opgaven en capaciteitsversterking. Na de bestedingsvoorstellen resteert een structurele begrotingsruimte van € 0,3 in 2018 oplopend naar € 1,5 mln. in 2021 die beschikbaar blijft voor toekomstige ontwikkelingen. De financiering van het integraal onderwijshuisvestingsplan en de ontwikkelingen omtrent de WRZV-sporthal wegen wij af binnen de resterende begrotingsruimte.

1 Na aftrek van circa € 5 mln. investeringen en knelpunten die via de berap worden verantwoord.
2 Peildatum maart 2017.

Structureel kader 2018-2021				
(bedragen x € 1 mln.)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Uitkomsten bij Begroting 2017(excl. ruimte buffer sociaal domein,)	**5,3**	**5,7**	**7,1**	
1. Mutaties tov begroting 2017	-0,4	-0,4	-1,0	6,0
Actuele uitkomsten	**4,9**	**5,3**	**6,1**	**6,0**
2. Structurele ruimte buffer sociaal domein	2,5	3,7	5,0	5,0
Actuele uitkomsten , inclusief buffer sociaal domein	**7,4**	**9,0**	**11,1**	**11,0**
Ruimte reservering voor:				
3. Directe risico's (m.n. toename inflatie)	-0,5	-0,7	-0,9	-1,0
4. Behoedzaamheidsmarge transformatieopbrengsten sociaal domein	-1,0	-2,0	-2,5	-2,5
Bestedingsruimte	**5,9**	**6,3**	**7,7**	**7,5**
Bestedingsvoorstellen:				
5. Structureel oplossen voorlopig incidenteel gedekte knelpunten	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
6. Structurele inzet op participatie	-2,7	-2,8	-2,9	-2,6
7. Strategisch investeringsplan	-1,1	-1,3	-1,3	-1,9
8. Knelpunten bestaand beleid c.q. nieuw beleid	-1,3	-1,2	-1,1	-1,0
Resterende structurele bestedingsruimte	**0,3**	**0,5**	**1,9**	**1,5**
(afweging inzet voor WRZV en OHV binnen deze bestedingsruimte)				

Toelichting:

Ad 1 De structurele begrotingsruimte is ten opzichte van de begroting 2017 met € 1,1 mln. (van € 7,1 naar € 6,0 mln.) afgenomen, met name vanwege stijgende prijsinflatie.

Ad 2 Het voorstel is de structurele buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen, omdat het uitgavenpatroon van de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelt als een regulier begrotingsonderdeel. Hiermee ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsprogramma's.

Ad 3 De inflatierisico's hebben vooral betrekking op de uitkomsten van de thans lopende cao-onderhandelingen. De prijsinflatie (1,4%) is in de bijgestelde uitkomsten meegenomen op basis van de eind maart 2017 gepresenteerde cijfers van het Centraal Planbureau. Vanaf 2018 worden de kleine subsidies weer met prijsinflatie aangepast.

Ad 4 In het kader van de transformaties in het sociaal domein reserveren wij voorzichtigheidshalve structurele begrotingsruimte ingeval de geraamde transformatieopbrengsten niet in het verwachte tempo gehaald kunnen worden. Het risico zullen wij halfjaarlijks monitoren. Nemen de risico's af dan wordt de vrijval toegevoegd aan de algemene begrotingsruimte.

Ad 5 In de afgelopen jaren zijn enkele min of meer structurele knelpunten incidenteel gedekt, zoals lager exploitatieresultaat op verhuurde panden en bouwleges. Door het aantrekken van de markt verwachten wij dat opbrengst uit bouwleges zich hersteld. Het structureel lager exploitatieresultaat op verhuurde panden is € 460.000.

Ad 6 De structurele inzet op participatie betreft het niet te beïnvloeden tekort op het subsidieresultaat (verschil rijkssubsidie en loonkosten/dienstverbanden) van de Sociale Werkvoorziening. De gemeente heeft geen invloed op de loonkosten. Door het structureel oplossen van dit tekort behouden wij bij participatie de ruimte om de huidige re-integratieactiviteiten uit te blijven voeren. Vanaf 2021 zal het tekort op het subsidieresultaat geleidelijk aan afnemen.

Ad 7/8 De bestedingsvoorstellen met betrekking tot de strategische opgaven en knelpunten/nieuw beleid worden in de perspectiefnota nader toegelicht. In het strategisch investeringsplan is structurele ruimte (rente- en afschrijvingslasten) opgenomen voor nog nader te besluiten investeringen. De indicatieve investeringsruimte is ca. € 20 mln. en betreft de Binnenstad (openbare ruimte en verlichting), Spoorzone en energietransitie.

Incidenteel perspectief

De incidentele bestedingsruimte wordt vooral bepaald door de beschikbare middelen in de reserve incidentele bestedingen, het stadsontwikkelfonds en de jaarlijkse resultaten uit de jaarrekening, grondexploitaties, beleidsrapportages en het benodigd weerstandsvermogen. De vrije ruimte in beide reserves bedraagt € 13 mln. Door de voordelige jaarresultaten en een vrijval uit de weerstandsreserves ontstaat een totale incidentele bestedingsruimte van € 33 mln., Bij het bepalen van de bestedingsruimte is rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 5 mln. uit de eerste beleidsrapportage over 2017. Het nadeel van de beleidsrapportage wordt overigens grotendeels veroorzaakt doordat in 2017 al uitgaven worden geraamd voor strategische opgaven en meerjarig incidentele knelpunten.

Het totale incidentele bestedingsvoorstel 2018-2021 omvat € 22 mln., waarvan circa € 5 mln. aan investeringen in het sociaal domein die uit de verwachte transformatieopbrengsten worden gefinancierd. Na aftrek van de bestedingsvoorstellen resteert circa € 16 mln. aan incidentele bestedingsruimte die wij in reserve houden voor toekomstige ontwikkelingen, waaronder een eventuele vervolgvraag op de tot en met 2019 gefinancierde investeringen. Bij de afweging van de voorstellen zijn een aantal aanvragen 'on hold' gezet, omdat nog onvoldoende zicht is op de hoogte van de kosten. Voor de begroting 2018 reserveren wij hiervoor € 3 mln. , mocht blijken dat de middelen niet nodig zijn dan worden ze aan de reserve incidentele bestedingen toegevoegd.
Om ontwikkelingen van derden die bijdragen aan de gemeentelijke ambities te kunnen ondersteunen vullen wij het stadsontwikkelfonds aan tot € 10 mln. De resterende incidentele bestedingsruimte voegen wij toe aan de reserve incidentele bestedingen.

Incidenteel kader		
(bedragen x € 1 mln.)		**2017 ev**
Beschikbare incidentele bestedingsruimte		
Stadsontwikkelfonds		6,80
Reserve incidentele bestedingen	8,10	
Af: jaarschijf 2017 binnenstad	-0,60	
Af: 2e fase sociale woningbouw (PPN 17-20)	-1,00	
		6,50
		13,30
Mutaties jaarrekening/berap ca.:		
1. Vrijval weerstandsreserves		2,10
2. Voordelig MPV resultaat		15,00
3. Voordelig rekeningresultaat 2016		7,80
4. Berapresultaat 2017-1		-5,10
Beschikbare bestedingsruimte		**33,10**
Investeringsvoorstellen:		
5. Strategisch investeringsplan (totaal)	14,33	
Waarvan deels dekking uit transformatieopbrengsten sociaal domein	-5,15	
Per saldo ten laste van bestedingsruimte		-9,18
6. (Meerjarig) incidentele knelpunten / nieuw beleid		-8,12
Ruimte voor toekomstige bestedingen		**15,80**
Reserveren resterende ruimte via:		
· Stadsontwikkelfonds		10,00
· Ruimte voor knelpunten begroting 2018		3,00
· Reserve incidentele bestedingen		2,80

Toelichting:

Ad 1. De vrijval van € 2,1 mln. betreft het surplus in het weerstandsvermogen voor vastgoed. Zie toelichting onder 'weerstandsvermogen'.

Ad 2. Het MPV resultaat is toegevoegd aan de algemene concernreserve, maar kan worden ingezet als vrije bestedingsruimte.

Ad 3 Het resultaat van de jaarrekening is € 7,8 mln. voordelig. Het voordeel is voor ca. € 4 mln. ontstaan vanwege verkoop aandelen Enexis.

Ad 4. Het berapresultaat voor 2017 is € 5,1 mln. nadelig. Het nadeel is echter grotendeels het gevolg van de voorstellen om te investeren in de strategische opgaven en overig nieuw beleid..

Ad 5/6 De investeringsvoorstellen met betrekking tot de strategische opgaven en knelpunten/nieuw beleid worden in de perspectiefnota nader toegelicht. In totaal wordt ca. € 22 mln. geïnvesteerd.

Bij of voorafgaand aan de begroting 2018 verwachten wij met nadere voorstellen te komen over onderhoudskosten Statenzaal, frictiekosten samenvoeging SMZ/HCO, verruiming budget initiatiefrijk Zwolle (met de onderdelen economie en sport en bewegen) en eventuele hogere kosten inzake bewindvoering.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene concernreserve (algemeen en vastgoed) en de tijdelijk ingesteld risicoreserve sociaal domein. Voor de drie afzonderlijke onderdelen geldt de afspraak dat de dekkingsgraad van het weerstandsvermogen minimaal op 50% van het totaal aan gewogen risico's ligt. Maximaal ligt de grens op 100%.
De actuele situatie van de verschillende onderdelen is als volgt:

- Vastgoed:
  De positieve ontwikkelingen in de grondexploitaties zien wij ook terug in het risicoprofiel van de exploitaties. De gewogen risico's liggen circa € 10 mln. lager dan vorig jaar en zijn berekend op € 7,6 mln. De weerstandsreserve voor vastgoed bedraagt € 12,1 mln. Op basis van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is de maximale dekkingsgraad 100%, dit betekent dat de weerstandsreserve verlaagd kan worden naar € 7,6 mln. Echter er zijn enkele ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op een aantal vastgoeddossiers, zoals de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie in relatie tot de voorraad gronden, de ontwikkelingen met betrekking tot de regionale programmering van bedrijventerreinen en de (toekomstige) mogelijke ontwikkelscenario's van Voorsterpoort, die nog niet zijn te kwantificeren. Hierdoor achten wij het wenselijk voorlopig uit te gaan van een weerstandsreserve van minimum € 10 mln. voor het onderdeel vastgoed. (Zie ook beslispunt en toelichting in de MPV 2017.) Het surplus van € 2,1 mln. in de weerstandsreserve voegen wij toe aan de incidentele bestedingsruimte.
- Sociaal domein:
  De gewogen risico's in het sociaal domein zijn berekend op € 9,8 mln. In de risicoreserve sociaal domein is € 6,8 mln. beschikbaar. Derhalve een dekkingsgraad van 69%. Op basis van de voortgang op de begroting 2017 wordt een nadeel geprognosticeerd van € 2,5 mln. Hiermee daalt de dekkingsgraad naar 44%. Bij de jaarrekening wordt het definitieve resultaat bepaald.
  De risicoreserve sociaal domein is ingesteld om de eerste jaren de risico's in verband met de naar de gemeente gedecentraliseerde rijkstaken op het gebied van zorg, jeugd en participatie en de rijkskortingen op de Wmo op te kunnen vangen. Wij stellen voor vanaf 2018 de risicoreserve en de risico's in het sociaal domein – analoog aan de buffer sociaal domein – integraal onder de algemene middelen mee te nemen en de afdekking van de risico's via de algemene concernreserve te laten verlopen.
  Naast de afdekking van de reguliere risico's in het sociaal domein reserveren wij vanaf 2018 voorzichtigheidshalve structurele begrotingsruimte/behoedzaamheidsmarge (€ 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020) ingeval de geraamde transformatieopbrengsten niet in het verwachte tempo gehaald worden.
- Overige begrotingsposten:
  De gewogen risico's op de overige begrotingsposten zijn berekend op € 14,2 mln. In de algemene concernreserve is hiervoor € 10 mln. beschikbaar. Derhalve een dekkingsgraad van 70%.

Na samenvoeging van de risicoreserve en risico's sociaal domein met de algemene concernreserve is er, exclusief vastgoed en rekening houdend met het geprognosticeerde tekort over 2017 voor het sociaal domein, ruim € 14 mln. aan algemeen weerstandsvermogen beschikbaar. De risico's bedragen € 24 mln. waarmee de dekkingsgraad na samenvoeging uitkomt op 60%.
In totaal beschikken wij over een weerstandsvermogen dat van voldoende omvang is om financiële nadelen op te vangen.

Hoofdstuk 3 Investeringsagenda strategische opgaven

Strategische sociale agenda

In hoofdstuk 1 van de PPN hebben we onze lange termijn ambitie geschetst: Een stad blijven waar iedereen naar vermogen mee kan doen en meedoet: een inclusieve stad. Om die ambitie te realiseren brengen we op dit moment de lange termijn ontwikkelingen en de opgaven die deze met zich meebrengen in kaart. We zien in ieder geval drie grote thema's voor een strategische sociale agenda. De eerste is de veranderende arbeidsmarkt en uitdaging deze zo inclusief mogelijk te laten zijn en te zorgen voor een goede aansluiting tussen opleiding en arbeidsaanbod. Het tweede thema is de trend dat meer ouderen en mensen die ondersteuning nodig hebben, langer thuis blijven wonen. Het laatste thema is de ontwikkeling dat in de samenleving een tweedeling in leefstijlen lijkt te ontstaan. Het gaat hierbij zowel om maatschappelijke tweedeling als om tweedeling in economische zin. De komende periode werken we deze thema's verder uit. Op kortere termijn ligt de nadruk op het uitvoeren en versnellen van de transformatieagenda. Daarop zijn de investeringen van de komende jaren dan ook gericht. Hieronder lichten wij deze investeringen verder toe. De doelen van de transformatieagenda dragen bij aan het realiseren van onze lange termijn ambitie.

Transformatieagenda sociaal domein – Arbeidsparticipatie en bijstand (thema 5)

ambitie
Al voor 2015 is een structureel tekort ontstaan op het subsidieresultaat (verschil rijkssubsidie en loonkosten) van de Sociale werkvoorziening Wezo. We hebben geen invloed op de omvang van de SW-salarissen. Recht op loon en passende begeleiding van deze groep zijn wettelijk vastgelegd. Dit knelpunt levert een structureel tekort op van € 1,7 mln. Het tekort op het SW-budget is echter direct van invloed op de beschikbaarheid van middelen om uitstroom uit de bijstand en toename van maatschappelijke participatie te realiseren (inclusieve arbeidsmarkt).

Tevens is in de afgelopen jaren ook het activiteitenbudget (onderdeel Participatiebudget) fors gekrompen. Van 2016 tot 2020 is sprake van een daling van 60%. Daardoor kunnen steeds minder activerings- en re-integratieactiviteiten worden uitgevoerd. Doordat de komende jaren bovendien het tekort op het subsidieresultaat van de Sociale Werkvoorziening verder stijgt met € 1 mln, wordt de ruimte om activeringsactiviteiten te ondernemen nog kleiner. Om de groter geworden groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen blijven ondersteunen naar werk en uit de uitkering is de financiële ruimte van € 1 mln nodig.

Door het alloceren van in totaal € 2,7 mln voor het tekort op het subsidieresultaat Sociale werkvoorziening wordt ruimte binnen het bestaande activiteitenbudget van het Participatiebudget in stand gehouden om meer mensen uit de uitkering aan de slag te helpen

doelen
1. Activerings- en re-integratieactiviteiten in stand houden
2. Realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt
3. Extra uitstroom van ca. 240 mensen in vier jaar

stappen op korte termijn
Realiseren nieuwe aanpak in de samenwerking tussen WRA en Wezo, waarbij de focus ligt op het faciliteren van werkgevers met arbeidsfitte kandidaten in het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Arbeidsparticipatie en bijstand						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structurele investeringen						
Participatie: nadelig subsidieresultaat WSW			2.700	2.800	2.900	2.600
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Samenkracht van mensen (thema 1)

ambitie
We willen zo bereiken dat iedereen participeert naar vermogen en er meer inwoners maatschappelijk actief zijn in hun eigen woonomgeving.

doelen
1. Effectieve en voordelige ondersteuningsvormen in de wijk bieden door te investeren in preventieve en laagdrempelige algemene voorzieningen
2. Minder inzet van duurdere vormen van ondersteuning zoals dagbesteding en diah

stappen op korte termijn
1. Declaratiefonds

Naar aanleiding van Nibud-onderzoek heeft de gemeenteraad bij motie gevraagd om met voorstellen te komen voor een declaratiefonds of stadspas bij de behandeling van de voorjaarsbrief. De verwachting is dat als mensen met een laag inkomen zelf financiële mogelijkheden hebben om te participeren, dit een beroep op zwaardere ondersteuning vermindert. Invoering van een Declaratiefonds voor volwassenen blijkt de goedkoopste variant in de berekening uit het onderzoek. Hierover gaat een separaat raadsvoorstel als bijlage mee met de ppn stukken.

2. Maatschappelijke participatie

We willen bereiken dat 200 inwoners met een uitkering naar vermogen kunnen participeren en er meer inwoners maatschappelijk actief zijn in hun eigen woonomgeving. Naast de maatschappelijke waarde die het vergroten van de participatie van deze groep inwoners oplevert verwachten we dat dit ook een kostenbesparing oplevert, omdat de participanten eerder dan nu het geval is op de voor hen meest geschikte plaats komen en uiteindelijk uit de uitkeringssituatie komen.

3. Ondersteunen vrijwilligerswerk

Voor het ondersteunen van vrijwilligers wordt in totaal een kleine 4 fte extra geïnvesteerd bij Zwolle Doet, Stichting Present en Hart voor Zwolle, voor de ondersteuning van vrijwilligers(organisaties), het coördineren van vrijwilligerswerk en de bemiddeling van vraag en aanbod. Daarnaast worden de mogelijkheden van de inzet van Gift City via Right to Challange opgepakt (vanuit beschikbare innovatiemiddelen Sociaal Domein 2017).

4. Steun na partnerverlies

Op jonge leeftijd je partner verliezen heeft een enorme impact op je leven en je werk. Er moet van alles worden geregeld waar je liever nooit verstand van had gehad. Administratief, financieel, juridisch, fiscaal, medisch, psychisch enz. En wat te denken van de enorme verantwoordelijkheid en de zorg voor (eventueel aanwezige) kinderen. In een door het Ministerie van VWS bekostigde pilot is onder andere ervaring opgedaan met ondersteuning van jonge nabestaanden. Hiervoor zijn getrainde vrijwilligers ingezet na een eerste persoonlijk contact met een professional van WIJZ. Tijdens dit contact is ook aandacht voor mogelijke re-integratie. Op basis van een evaluatie van de pilot willen we de raad voorstellen een vervolg aan de pilot te geven

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Samenkracht van mensen						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Declaratiefonds		250	250			
Dekking uit programmabudget inkomen		- 250	- 250			
Maatschappelijke participatie		129	220	220		
Ondersteuning vrijwilligers		150	250	250		
Steun na partnerverlies		45	45	45		

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord

Transformatieagenda sociaal domein – Inzet kwetsbare jongeren (thema 2)

ambitie
Vanaf 18 jaar zijn jongeren wettelijk volwassen. In de praktijk is de levensfase van 16 tot 27 jaar cruciaal om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren te bevorderen. Door integraal te kijken naar hun mogelijkheden op gebied van scholing, werk, huisvesting en ondersteuning kunnen we kwetsbare jongeren goed op weg helpen in hun volwassen leven en voorkomen we zwaardere problematiek.

doelen
1. Versterken zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren.
2. Voorkomen van schulden en daarmee samenhangende problematiek.

stappen op korte termijn
1. Verlengde pleegzorg: we willen de mogelijkheden voor verlengde pleegzorg boven 18 jaar uitbreiden, zodat jongeren makkelijker na hun 18de bij hun pleegouders kunnen blijven totdat zij er aan toe zijn om zelfstandig te gaan wonen. Ook tussenvormen, waarbij pleegouders een coachende rol houden bij pleegkinderen die beginnen met zelfstandig wonen, worden hiermee mogelijk. Dit is een relatief eenvoudige voorziening die zorgt voor een geleidelijke overgang naar zelfstandigheid. Doordat deze jongeren vaak al veel mee hebben gemaakt is een harde grens van 18 jaar onwenselijk. Verlengde pleegzorg veel effectiever kan zijn dan duurdere specialistische vormen van ondersteuning.
2. Aanvullende inkomensvoorziening 18-21 jaar: De reguliere Participatiewetuitkering voor de leeftijdsgroep 18-21 is niet toereikend om zelfstandig van te kunnen leven. Gemeenten hebben beleidsvrijheid om via bijzondere bijstand een aanvulling hierop te verstrekken. Voor kwetsbare jongeren, die vaak zonder steun van hun ouders een zelfstandig leven opbouwen, is de huidige aanvulling te laag om basisuitgaven aan huur, voeding, kleding en zorgverzekering te kunnen betalen. Door de aanvulling te verhogen tot studentenniveau stellen we deze jongeren in staat daadwerkelijk een zelfstandig leven op te bouwen en voorkomen we dat deze kwetsbare jongeren in een schuldensituatie terecht komen of zelfs gaan zwerven.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Inzet kwetsbare jongeren						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		100	250	250		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Monitoring, toezicht en handhaving (thema 2)

ambitie
Bij alle veranderingen die we binnen de transformatie tot stand brengen is van groot belang om scherp in de gaten te houden wat de effecten hiervan zijn en waar nodig bij te sturen. Eén van de onderdelen van de transformatie is de omslag naar resultaatgericht werken. Dit vraagt een nadere uitwerking van welke kwaliteit in zorg en ondersteuning moet worden geleverd om onze doelstellingen voor Wmo, Jeugd en Participatie te verwezenlijken. Dit willen we in 2017 verder uitwerken om bij de lopende contracteringstrajecten nog duidelijker aan de voorkant aan te kunnen geven welke kwaliteit we van (zorg)aanbieders verwachten.

Daarnaast willen we jaarlijks gaan monitoren in hoeverre de afgesproken resultaten worden bereikt en in hoeverre de ingezette ondersteuning een bijdrage levert aan deze resultaten. Zo willen we duidelijk en snel in beeld krijgen in hoeverre de inzet van aanbieders voldoet en wat de effecten zijn van transformatieacties. Hiermee kunnen we gezamenlijk met SWT en onze gecontracteerde aanbieders sturen op de kwaliteit van de ondersteuning en een efficiënte inzet hiervan.

Tegelijkertijd willen we inzetten op rechtmatig gebruik van voorzieningen door de capaciteit voor handhaving op Wmo en Jeugdwet uit te breiden.

doelen
1. Bepalen/aanscherpen van kwaliteitscriteria waar betrokkenen in het sociaal domein aan dienen te voldoen.
2. Doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en uitvoering beter monitoren.
3. Rechtmatigheid bevorderen door capaciteit voor handhaving Wmo en Jeugdwet uit te breiden.

stappen op korte termijn
1. Ontwikkelen sociaal domein-breed kwaliteitskader om bij de lopende contracteringstrajecten nog duidelijker aan de voorkant aan te kunnen geven welke kwaliteit we van (zorg)aanbieders verwachten
2. Invullen capaciteit voor handhaving Wmo en jeugdhulp om beter onderzoek te kunnen doen naar verdenkingen van onrechtmatige ondersteuning (waaronder pgb) en waar nodig maatregelen te nemen, bijvoorbeeld tegen aanbieders.
3. Uitvoeren pilot monitoring ondersteuning Diah (bijvoorbeeld Menselijke Maat)

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Monitoring, toezicht en handhaving						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		190	230	230		
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Transformatieagenda sociaal domein – Preventief jeugdbeleid (thema 1)

ambitie
Elke jeugdige heeft het recht om veilig en evenwichtig op te groeien. Ouders zijn verantwoordelijk om voor hun kind(eren) die veilige en stimulerende opgroei- en opvoedcontext te realiseren. Zij worden daarin bijgestaan door vrijwilligers en professionals in hun directe sociale omgeving (familie, vrienden, kerk, vereniging en school). Ouders én sociale omgeving worden bij de opvoeding ondersteund door jeugdhulp. Onze ambitie is om in hun eigen omgeving (gezin, sociaal netwerk, school e.d.) het oplossend vermogen van jeugd en gezin te versterken, mede door vrijwilligers en professionals en sociale verbanden om kind en gezin heen vanuit jeugdhulp te ondersteunen.

doelen
1. Het versterken van de opgroei- en opvoedcontext van jeugdigen.
2. De vraag naar specialistische jeugdhulp verminderen door het zelfoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders te versterken.

stappen op korte termijn
1. Het versterken van de eigen sociale omgeving van jeugdigen waarmee jeugdhulp minder vaak nodig zal zijn. Dit gebeurt met preventieve activiteiten zoals THINK (versterken psychosociale ontwikkeling en weerbaarheid jeugdigen), Deltion Jongerenteam en versterkte inzet schoolmaatschappelijk werk in het onderwijs, ‘Coach de coach’ bij sportverenigingen en Steunouders, HomeStart of Match in begeleiding van jeugd en gezin.
2. Investeringsprogramma preventie jeugd opstellen, mede op basis van inzichten uit de Jongerenindex Zwolle en ervaringen van sociale wijkteams, jeugdhulpaanbieders en scholen. Daarbij kijken we ook of de bestaande inzet op het gebied van preventief jeugdbeleid nog goed aansluit bij de vraag van jeugdigen en ouders in de stad.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Preventief jeugdbeleid						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget			820	1.120		

Transformatieagenda sociaal domein – Toegang jeugdhulp (thema 4)

ambitie
We willen dat kinderen en ouders een sneller en beter passend antwoord op hun ondersteuningsvraag krijgen door het verbinden van sociaal wijkteam, huisartsen en gespecialiseerde jeugdhulp (jeugd GGZ). Dat doen we door een jeugd- en gezinswerker, ondersteund door een GZ psycholoog, uit het sociaal wijkteam bij de huisartsenpraktijken te positioneren. Zo wordt bij de toegang gezorgd dat de best passende ondersteuning wordt ingezet voor jeugdigen en gezinnen. Dit zal naar verwachting vanaf 2019 een aanzienlijke besparing op specialistische jeugdhulp opleveren

doelen
1. In 2017 in 25% van de huisartsenpraktijken (of 50% van de huisartsen) is een jeugd- en gezinswerker werkzaam, ondersteund door een GZ-deskundige.
2. Vanaf 2018 een jeugd- en gezinswerker werkzaam bij huisartsen en op scholen, ondersteund door een GZ-psycholoog. Op scholen werken jeugd- en gezinswerkers samen met jeugdartsen, teneinde ook daar de combinatie van sociaal pedagogische en medische deskundigheid en daarmee een goede en snelle beoordeling en aanpak te ondersteunen..

stappen op korte termijn
1. Realiseren plaatsing jeugd- en gezinswerkers bij huisartsenpraktijken
2. Implementeren monitorsysteem

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Toegang jeugdhulp						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget			700	850		

Transformatieagenda sociaal domein – Inwonerondersteuning (thema 4)

ambitie
Vanuit de gemeentelijke bezuinigingsronde van € 11 mln. is er ook op programma samenleving/inwonerondersteuning voor € 2 mln. aan bezuinigingen ingeboekt, aanvullend op de korting op het rijksbudget bij de decentralisatie.

Wij zien dat de vraag naar ondersteuning van inwoners die zich melden bij het SWT vooralsnog toeneemt omdat de vraag hoger en complexer is dan voorzien. Dit heeft geresulteerd in een toename van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo (met name de inzet van Diensten in/aan huis (Diah)). Deze vorm van ondersteuning kent geen wachtlijst. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de 'krapte' binnen het Sociaal Domein, zoals de wachtlijsten Beschermd wonen en voor een kleiner deel jeugdzorg en druk vanuit aanpalende terreinen (krapte woningmarkt, druk vanuit Wlz, GGZ, zorgverzekering), wordt 'opgelost' door het inzetten van Diah. Daardoor is op dit moment de realiteit dat de budgetten voor Jeugdhulp en Diah worden overschreden.

Juist door in te zetten op transformatie willen we zorgen dat het effect van de aanzuigende werking en extramuralisering in de komende jaren weer normaliseert. Voor het knelpunt inwonerondersteuning betekent dit dat de ambitie is om deze bezuiniging vanaf 2018 tot en met 2020 geleidelijk te realiseren.

doelen
1. Vraag naar dure ondersteuning verminderen door extra inspanningen die binnen de transformatiethema's *1. Samenkracht*, *2. Integrale aanpak* en *4. Samenwerking in de toegang* worden uitgewerkt.
2. De bezuiniging tot en met 2020 geleidelijk realiseren.

stappen op korte termijn
Extra inzet op de volgende acties, die binnen de transformatiethema's nader worden uitgewerkt, om de vraag naar inwonerondersteuning te verminderen:
- Versterken van het maatschappelijk voorveld en preventie (thema Samenkracht van mensen).
- Inzetten op efficiëntere en effectievere manieren van ondersteuning die de zelfredzaamheid verbeteren (thema Integrale gezinsaanpak).
- Komen tot integrale arrangementen vooronder meer thuisondersteuning (thema Integrale gezinsaanpak).
- Afstemming binnen sociaal domein op het gebied van toegang (thema toegang jeugdhulp) en contractering (thema integrale gezinsaanpak).
- Verder versterken SWT.

Beoordeling kans op cofinanciering
n.v.t..

Investeringen Inwonerondersteuning						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Ingroei in bezuiniging inwonerondersteuning			1.500	1.000	500	

Human Capital

ambitie

1. Grip krijgen op de dreigende tweedeling die ontstaat tussen hoogopgeleide kenniswerkers en lager opgeleide vakwerkers door aansluiting op ‘centres of expertise’, ‘centra voor innovatief vakmanschap’ en Techniek- en Zorgpact. Zie doel 2.
2. Stimuleren van werk naar werk, van werkloosheid naar werk en van onderwijs naar werktrajecten. Deze drie lijnen vragen een voortdurende samenwerking van economie – onderwijs – arbeidsmarkt. We bouwen eem interne en externe regionale netwerksamenwerking vanuit de driehoek economie – onderwijs – arbeidsmarkt.
3. Verbindende rol spelen in het voortdurend op peil houden van vaardigheden die leiden tot hoogwaardig vakmanschap. Trajecten die een focus hebben op een LLL verbinden, stimuleren en faciliteren.
4. Met Topwerklocaties (HIP, PSP, KEC) nieuwe vormen van arbeid en nieuwe werkgelegenheid realiseren. Zo wordt het geheel van ondernemers vergroot, met een spin-off naar de gehele arbeidspopulatie. Zo komt de aanjagende functie van de topwerklocaties tot zijn recht. Ook met oog voor innovatie en ondernemerschap.

doelen

Korte termijn doelen:

1. Het creëren van een duurzame verbinding van de Economic Board Regio Zwolle met de sociale agenda. Arbeidsinpassing van werklozen realiseren door aan te sluiten bij economische groei en ontwikkeling en onderwijsprogramma’s.
2. Verbinden onderwijs & bedrijfsleven. Aantrekkelijk en eigentijds mbo-onderwijs met aandacht voor de veranderende arbeidsmarkt is nodig om nauw samen te werken met innovatieve bedrijven, onder de vleugel van bijvoorbeeld het HIP, het PSP of KEC. In het Techniekpact staat dat het Ministerie van OCW met het 'Regionaal investeringsfonds mbo (RIF)' subsidies beschikbaar stelt voor duurzame publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs. Hetzelfde geldt voor Centres of Expertise (CiV - hbo) en Centra voor innovatief vakmanschap (CoE - mbo). Allen hebben een focus op een goede aansluiting van studenten, docenten en ondernemers op de arbeidsmarkt. Zo wordt bijgedragen aan het innovatievermogen en de kenniseconomie van de regio. Vanuit de lijn van werkloosheid – werk kan een sterkere aansluiting plaatsvinden richting deze samenwerkingsverbanden.
3. Stimuleren intersectorale arbeidsmobiliteit
4. In kaart brengen en continu monitoren van veranderende beroepen en nieuwe werkvormen die ontstaan onder invloed van technologisering. Het middel hiervoor is het te realiseren arbeidsmarktdashboard, in samenwerking met Regio Zwolle, de Economic Board Zwolle en Provincie Overijssel. Een digitaal dashboard met informatie over de economische ontwikkeling en arbeidsmarkt over de Regio Zwolle. De informatie biedt kwantitatief en kwalitatief informatie over de mate waarin resultaten worden geboekt op de onderwerpen van de strategische agenda van de EBRZ, Regio Zwolle en Regionaal Werkbedrijf. Het dashboard biedt verder inzicht in ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (per sector of anderszins) en het onderwijs. Scenarioplanning is ook een onderdeel van het dashboard.
5. Ruimte creëren voor broedplaatsen, innovatie, creativiteit en start-ups
6. Toekenning van landelijke en Europese subsidies middels lobby en expertise op gebied van subsidieaanvragen.

De lange termijn doelen zijn dezelfde als genoemd bij Topwerklocaties.

gemeentelijke (hoofd)rol

Als voorzitter van Regio Zwolle en als centrumgemeente binnen de arbeidsmarktregio heeft de stad en centrumgemeente Zwolle de verantwoordelijkheid om andere gemeenten te stimuleren mee te doen in dit vraagstuk. Kijkend naar de werkloosheid, participatie en samenstelling van de stad Zwolle, zijn de risico’s voor Zwolle als stad groter dan voor de omliggende gemeenten. Als centrumgemeente hebben wij een voorbeeldfunctie en een voortrekkersrol. Sleutelwoorden zijn ‘leiderschap’ en ‘matchmaker’.

Stappen op korte termijn

1. Oog voor ons regionaal DNA:
   We volgen relevante trends en ontwikkelingen, zowel landelijk als lokaal. We richten ons hierbij op de driehoek economie - onderwijs - arbeidsmarkt, in relatie tot gemeenten en UWV. Het arbeidsmarktdashboard is een eerste middel op dit te realiseren.
2. Marktbewerking over de lijn van economische groei:
   Koppeling van de brede Human Capital Agenda aan de Sociale Agenda - met oog voor belangrijke sectoren in de regio. Door aan te sluiten bij economische ontwikkelingen profiteren zowel lager opgeleide vakwerkers als hoger opgeleide kenniswerkers van economische ontwikkeling.
3. Onderwijs als cruciale partner in een groeiende kenniseconomie:
   We investeren in de koppeling tussen beroepsonderwijs en LLL. Hierbij wordt gekeken naar de samenhang van vaardigheden die passen bij de trends en ontwikkelingen en we maken de koppeling richting de topwerklocaties.
4. Investeren in de samenwerking tussen en binnen gemeenten:
   We ontwikkelen een netwerk van gemeenten waarin wordt samengewerkt op generieke thema's vanuit een eenduidige agenda. Kennisdeling staat centraal, ook waar het gaat om bijvoorbeeld cofinanciering van Rijksmiddelen. De focus blijft op economie – onderwijs – arbeidsmarkt.

Enerzijds trekken we middelen uit voor een ambtelijk programmateam om de ingezette beweging naar duurzame verbinding economie, onderwijs en arbeidsmarkt samen met partners door te zetten. Hierbij is ook een reservering van middelen nodig om de lobby en subsidieverwerving vorm te geven. Anderzijds is werkkapitaal nodig om innovatieve projecten uit te voeren, veelal vanuit een publiek private samenwerking. Investeringen leiden tot een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt. We zetten

daarbij sterk in op verbinding tussen Human Capital en Topwerklocaties en handelen waar nodig bovenregionaal. Structureel investeren in de HC agenda is van belang voor de regio, zeker door de koppeling aan de sociale agenda, verstedelijking, het binden van jongeren aan de regio/stad en de focus op zowel de hoger als lager opgeleiden. Het zijn investeringsaanvragen voor de toekomst, die voornamelijk gaan over verbindingen tussen economie – onderwijs – arbeidsmarkt. Het maakt het mogelijk om snel te schakelen.

Beoordeling kans op cofinanciering
Kans op co-financiering is groot, omdat enerzijds een aanvraag is toegekend omtrent samenwerking regie arbeidsmarkt (DWSRA) en anderzijds lobby en subsidieaanvragen integraal onderdeel van het programma zijn. Zo gaan we bijvoorbeeld inzetten op het verwerven van RIF-aanvragen en CiV en CoE koppelen aan de lijn werkloosheid – werk (zie doel 2)
De DWSRA-aanvraag ('Tijdelijke regeling cofinanciering projecten dienstverlening werkzoekenden en projecten samenwerking en regie arbeidsmarkt') bij het ministerie van SZW heeft een focus op het stimuleren van dienstverlening aan werkzoekende werknemers en de samenwerking tussen sectorale en regionale arbeidsmarktpartijen. Het gaat hierbij om het voorkomen van werkloosheid en het bevorderen van de overgang van werk naar werk. De focus ligt kortom op het just-in-time creëren van werkgelegenheid via aanjaagteams ten behoeve van werkgeversdienstverlening. Hierin vindt samenwerking plaats tussen economie, arbeidsmarkt en onderwijs. De DWSRA-aanvraag hangt samen met deze strategische opgave en is een middel om deeldoelstellingen te realiseren waar het gaat om werk-werktrajecten. Het heeft een sterke focus op de uitvoering. Het programma onder de DWSRA-aanvraag heeft een tactisch operationele werkwijze. Er wordt een formatie gecreëerd om een impuls te geven aan de uitvoeringsprogramma's (operationeel). Hoewel ze met elkaar in verband staan, staan de beide programma's inhoudelijk in principe los van elkaar. De DWSRA aanvraag/Tafel van de Regio kijkt vanuit operationele blik naar werk-werktrajecten, terwijl de lijn Human Capital vanuit strategische blik kijkt naar de gehele arbeidsmarkt, en vooral ook de relatie met onderwijs en economie zoekt (PPS).

Investeringen Human capital						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		150	300	300		

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.

Topwerklocaties

ambitie
Samen met partners van andere overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen willen wij drie topwerklocaties realiseren. Topwerklocaties zijn hoogwaardige technologische broedplaatsen met een scherp innovatief profiel en grote aantrekkingskracht en uitstraling. Er komen topwerklocaties voor Kunststoftechnologie (PSP), Health (HIP) en Klimaat & Energie (Klimaatcampus). De topwerklocaties zijn de thuisbasis van gerenommeerde innovatieve en internationale bedrijven en veelbelovende start-ups. In een dynamische publiek-private leeromgeving worden mensen opgeleid voor de toekomstige regionale arbeidsmarkt. Het gaat daarbij om nieuwe competenties en nieuwe vormen van arbeid. Dat betekent zowel nieuwe werkgelegenheid voor hoger opgeleiden , als een positieve impuls (spin-off) voor de gehele arbeidspopulatie. De realisatie van Topwerklocaties hangt dan ook nauw samen met de investering in Human Capital.

doelen
1. Zwolle is de economisch en sociaal best presterende stad/regio van Nederland
2. Zwolle is een aantrekkelijke stad en regio voor hogeropgeleiden in Noordoost-Nederland: woon-leefklimaat, voorzieningen aanbod en bereikbaarheid
3. Zwolle heeft een positief ondernemersklimaat voor studenten, jonge kenniswerkers en/of binnen de topclusters: Kunststoftechnologie, Health en Klimaat & Energie
4. Zwolle heeft een innovatie- en clustergericht ‘entrepreneurial ecosysteem' voor regio en stad Zwolle
5. Zwolle investeert in menselijk kapitaal: samenhang van vaardigheden, toekomstbestendig en behendig zijn van de beroepsbevolking in regio en stad Zwolle

gemeentelijke (hoofd)rol
Centrumgemeente Zwolle neemt haar regionale voortrekkersrol en verkent hoe de drie topwerklocaties kunnen excelleren zodat ze het boegbeeld kunnen worden van de Regio Zwolle.

stappen op korte termijn
1. Partijen verbinden en committeren (alliantiemanagement).
2. Visie op de invulling van de drie topwerklocaties uitwerken.
3. Cross-sectorale verbindingen tussen het onderwijs-, kennis-, economisch- en arbeidsmarktbeleid uitwerken.
4. Partnerschap bij locatieontwikkeling en realisatie.

De middelen die we uitgetrokken hebben betrekking op uitwerking van de genoemde vier punten. Daarnaast verwachten wij voor de daadwerkelijke investering (aanvullend op bijdragen van provincie, onderwijsinstellingen en ondernemers van € 1.000.000 voor de 2018 en 2019) voor de topwerklocaties nodig te hebben.
In 2017 is bij betrokken partijen het draagvlak voor topwerklocaties afgetast. Het vervolg is om partijen daadwerkelijk te verbinden en committeren (alliantiemanagement) aan een gezamenlijk uit te werken visie op de invulling van de drie topwerklocaties. Om dit te bereiken starten we met de opgave in 2017

kans op cofinanciering
De realisatie van topwerklocaties is een uitnodiging van de provincie Overijssel. Overijssel is voornemens aanzienlijke investeringen te doen in topwerklocaties en bereid hiervoor momenteel de uitgangspunten voor. PSP en HIP zijn daarbij zowel door provincie als gemeente al met name genoemd. Beide topwerklocaties worden ook gesteund door de Economic Board Regio Zwolle

Investeringen Topwerklocaties						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		180	250	250		
Investeringen (via stadsontwikkelfonds)	1)		pm	pm		

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.
1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Energietransitie

ambitie
Zwolle is in 2050 energieneutraal. Hiermee sluiten we aan op de landelijk doelstelling voor energieneutrale steden in 2050

doelen
Korte termijn doelen
- Ten opzichte van 1990 is in 2020 een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereikt.
- In 2020 wordt er 20% van de gebruikte energie schoon opgewekt

Ter verwerken in de omgevingsvisie
- Zwolle reduceert in 2025 25% van de uitstoot van CO2 ten opzichte van 1990
- Zwolle wekt 25% van de energie die wordt gebruikt duurzaam op in 2025.

Om de doelen te realiseren zijn 3 actielijnen geformuleerd:

1: inzicht en uitzicht bieden
Deze actielijn beoogt inwoners, bedrijven en organisaties bewust te maken van de thematiek rondom de energie (urgentie voelen) én ze gelijktijdig een perspectief te bieden. Hoewel het belang van schone energie door iedereen onderkend wordt, is nog onvoldoende bekend wat we in Zwolle te doen hebben en hoe we dat kunnen realiseren met elkaar: handelingsperspectief bieden. We benaderen de energietransitie als een kans. Het is een grote opgave die veel kan brengen.

2. stimuleren en betrekken
De energietransitie is een grote (golf)beweging waar de gemeente een stimulerende rol in heeft. We willen nóg meer beweging veroorzaken: bij bewoners, bedrijven en bij organisaties als woningcorporaties, projectontwikkelaars etc. Stimuleren wat er al is, en partijen die ook een bijdrage kunnen leveren daarbij betrekken. Dat doen we op verschillende manieren

3: zelf het goede voorbeeld geven
Willen we onze ambities realiseren dan is het nodig dat iedere partij doet wat tot zijn mogelijkheden behoort. Dus dat geldt ook voor de gemeente zelf. We kunnen niet verwachten dat bewoners en bedrijven gaan investeren in schone energie als we daartoe zelf niet bereid zijn. Zelf het goede voorbeeld geven is een belangrijke hefboom.

gemeentelijke (hoofd)rol
De gemeentelijke rol verschilt per actielijn
1. Informerend en stimulerend; zorgen voor bewustwording, goede communicatie en vraagbaak zijn
2. Verbinder tussen partijen. Deze rol zien wij als belangrijkste teneinde slimmer met mogelijkheden om te gaan. Wij willen samenwerken met partijen die hun energiehuishouding anders en duurzamer willen inrichten. Het gaat hierbij om nieuwbouwprojecten, maar ook om het verduurzamen van het bestaand stedelijk gebied.
3. Werken aan een gemeentelijk duurzame energiehuishouding via verduurzaming van eigen gebouwen, openbare verlichting, energie opwekking. Ook kunnen wij vanuit de rol als beleidsmaker, handhaver, subsidieverstrekker en regelgever een sturende rol innemen bij de energietransitie.

eerste stappen
Per actielijn geven we aan welke eerste stappen we willen zetten.

Actielijn 1:
vervolggesprekken over energietransitie blijven we ook na het stadsgesprek organiseren Daarnaast ontwikkelen wij een energiekansenkaart. Wij willen op deze manier de energietransitie inzichtelijk maken en Houden houden. De kansenkaart is een belangrijke bouwsteen voor ruimtelijke zoals de omgevingsvisie. De kaart is nodig om initiatieven te kunnen beoordelen, aan te sluiten op bestaande initiatieven en/of om nieuwe kansen te kunnen detecteren en uit te lokken. De kansenkaart is voor de circulaire economie eveneens van betekenis.

Actielijn 2:
Cocreatie in gebieden komt voort uit de wetenschap dat het grootste deel van de stad er al staat. We hebben te maken met de mensen die er al wonen en de bedrijven die er al ondernemen. Inwoners, bedrijven en/of organisaties zijn zelf initiatiefrijk bijvoorbeeld in Assendorp. Initiatiefnemers lopen in de praktijk regelmatig tegen organisatorische, financiële, juridische of technische problemen aan. Bij de oplossing van dergelijke knelpunten willen wij ondersteunende rol spelen. Ook denken we aan cofinanciering. Bij gebiedsontwikkelingen die op de planning staan, zoals Weezenlanden Noord, de transformaties op Oosterenk en de ontwikkeling van Breezicht streven wij naar samenwerking. Zo zien wij veel mogelijkheden in gebieden om kansen te verzilveren. Overigens vindt co-financiering alleen plaats als de initiatiefnemer zelf ook een deel financiert.

Actielijn 2 gaat ook over samenwerking met provincie en regio: er is binnen de gemeentegrenzen onvoldoende ruimte om alle energie zelf op te wekken. We willen met gemeenten in de regio en de provincie in gesprek om te verkennen waar we samen kunnen werken en komen tot afspraken. Naast de provincie en gemeenten in de regio zoeken we ook samenwerking met partijen als Enexis (netbeheerder), grote en kleine energieleveranciers, woningcorporaties, bedrijven die energieneutraal willen worden, etc. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid en als gemeente willen we zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken, ook in de financiering. We zullen daarom bij de projecten die we ondersteunen altijd streven naar co-financiering.

Actielijn 3:
zelf verantwoordelijkheid nemen
Het project “zelf opgewekt” gaat over het verduurzamen van het eigen energieverbruik. Hiervoor worden de investeringen gevraagd worden met als doel het eigen energieverbruik van de gemeente geheel zelf op te wekken. Voor de voorbereidende werkzaamheden rondom deze investeringen: wat gaan we wanneer en hoe doen (isoleren, ombouw naar led, zelf energie opwekken) hebben wij middelen uitgetrokken. Waar mogelijk zullen we een aanvraag doen voor een subsidie of andere vorm van co-financiering. Zoals we in de berap1 hebben aangegeven willen we de voorbereidingen al in 2017 starten.

kans op cofinanciering
In de afgelopen jaren is veel cofinanciering gerealiseerd vanuit de provincie Overijssel. De kans dat dit kan worden gecontinueerd en geïntensiveerd is groot met de komst van het programma Nieuwe Energie Overijssel. Ook is in de afgelopen jaren Europees budget (Elena) gerealiseerd en op de verwerving daarvan zal ook de komende jaren ingezet worden. Daarnaast zijn kleinere bedragen en kennis ingebracht door kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, verenigingen en ondernemers. Voor het project ‘Zelf opgewekt’ in actielijn 3 kan wellicht gebruik gemaakt worden van investeringssubsidies, zoals de SDE subsidie. Tot slot zouden we voor bij ruimtelijke projecten en initiatieven een beroep kunnen doen op het Stadsontwikkelfonds. Dan gaat het om ‘maak’-projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de stad waarvoor cofinanciering kan worden verkregen.

Investeringen Energietransitie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringen in energietransitie	7.200 1)		150	300	300	300
Verwachte besparing, incl. bijdrage derden	pm		-150	-300	-300	-300
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		375	750	750		

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Klimaatadaptatie

ambitie
Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee zo veilig mogelijk voor overstromingen en aangepast aan extreem weer en Zwolle verzilvert de kansen die klimaatbestendige ontwikkeling biedt en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige ontwikkeling

doelen
3. Met ingang van 2020 handelt Zwolle structureel klimaatadaptief
4. We benutten kansen die zich nú voordoen om Zwolle klimaatbestendiger te maken.
5. Klimaatadaptatie draagt zoveel mogelijk bij aan andere opgaven in Zwolle
6. Zwolle verzilvert de economische kansen die klimaatadaptatie biedt

gemeentelijke (hoofd)rol
Waterbeheer is een overheidstaak. De gemeente voert dit uit samen met het waterschap. Klimaatbestendigheid gaat óók over maatregelen op particuliere terreinen (zoals groene daken / gevels, ontstenen van tuinen, afkoppelen van hemelwater, etc). Hierin hebben de overheden op dit moment een stimulerende en faciliterende rol.

stappen op korte termijn
1. ontwikkelen van een klimaatadaptatiestrategie
2. bevorderen van klimaatadaptief handelen (intern en extern)
3. beiden van een goede infrastructuur voor slim samenwerken
4. uitvoeren van pilotprojecten
5. openbare ruimte klimaatbestendig beheren en onderhouden
6. lopende projecten zo klimaatbestendig mogelijk uitvoeren
7. investeringen en innovaties door derden benutten
8. klimaatadaptatie een stevige positie geven in de omgevingsvisie
9. gebiedsgericht werken aan klimaatadaptatie
10. investeringen van derden in klimaatadaptatie benutten voor de stad
11. economische potentie van klimaatadaptatie verkennen en uitwerken tot een ambitie en strategie
12. inzetten op een koploperspositie en proeftuin voor een klimaatbestendige delta

In 2017 zijn wij gestart met de activiteiten. (zie ambitie 6.4) Wij willen deze in de tweede helft van 2017 voortzetten (zie beleidsrapportage)

Beoordeling kans op cofinanciering
De afgelopen 4 jaar is ca. 6 miljoen aan cofinanciering gerealiseerd. Deze bijdragen waren afkomstig uit het programma IJssel-Vechtdelta van de provincie. Daarnaast zijn kleinere bedragen en kennis ingebracht door waterschap, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De komende jaren zetten we in op Europese subsidies en landelijk wordt gewerkt aan een fonds voor klimaatadaptatie.

Investeringen Klimaatadaptatie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		330	826	826		
Investeringen	1)					

Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord
1) Investeringen in klimaatadaptatie zullen in principe via de afzonderlijke projectvoorstellen worden meegenomen.

Circulaire Economie

ambitie
Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren opdat Zwolle er goed voor staat als de teruglopende beschikbaarheid en leverbetrouwbaarheid van grondstoffen een probleem wordt. Deskundigen schatten in dat over vijf tot tien jaar dat al het geval kan zijn voor bepaalde grondstoffen. Met een circulaire economie wordt Zwolle minder afhankelijk van natuurlijke grondstoffen omdat er bewuster mee wordt omgegaan en grondstoffen eenmaal in omloop, zolang en zoveel als mogelijk worden hergebruikt wat bovendien leidt tot nieuwe werkgelegenheid en minder energieverbruik, uitstoot van CO2 en restafval.

doelen

1. De aanpak zelf is ook circulair dus geen nieuwe organisaties, platformen, scans en technieken maar maximaal benutten wat er al is en gebeurt.
2. De transitie is iets tussen partijen dus geen projecten die een eigen leven gaan leiden maar initiatieven stimuleren op niveau van bedrijven en organisaties.
3. We maken zichtbaar wat er al is en gebeurt, maar vooral ook laagdrempelig (her)bruikbaar voor inwoners, studenten, starters, onderzoekers, ondernemingen en organisaties in Zwolle en de regio. Maar ook daarbuiten omdat uit te dragen dat je voor circulaire economie in Zwolle moet zijn.
4. We betrekken lokale vertrouwensadviseurs (trusted advisors) waar ondernemers en burgers in eigen kring te raden gaan bij de afweging tussen een innovatieve of een klassieke oplossing. Denk daarbij aan bijvoorbeeld financiers, accountants, koepel- en brancheorganisatie, klanten en leveranciers.
5. We werken samen met onderwijs en onderzoek omdat een circulaire economie vraagt om nieuw competenties zoals Systeemdenken, Multiperspectiefdenken en Ontwerpgericht denken.

gemeentelijke (hoofd)rol
De (hoofd)rol van de gemeente is om de transitie naar een circulaire economie mogelijk te maken en samen met partners op gang te brengen en te houden Belangrijk is daarbij regie en verbinding

gemeentelijke (hoofd)rol
De (hoofd)rol van de gemeente is om de transitie naar een circulaire economie mogelijk te maken en samen met partners op gang te brengen en te houden Belangrijk is daarbij regie en verbinding

stappen op korte termijn
Speerpunt stimulering en innovatie

1. Windesheim: inbreng kennis en verbinding met onderwijs, onderzoekswereld en het lectoraat Circulaire Economie bij Windesheim.
2. Deskundige spil: stimuleren en ondersteunen ambtenaren. De raming betreft de inzet van iemand met kennis en ervaring op het gebied van circulair inkopen, facilitaire zaken en beheer en onderhoud.
3. innovator: detecteert samen met partners de initiatieven om personen op inhoud met elkaar in contact te brengen en te verbinden.

Speerpunt MKB

1. Stimuleren en faciliteren netwerk van circulaire economie koplopers voor het delen van kennis, ervaring en oplossingen.
2. Stimuleren en faciliteren van initiatieven. Aanname daarbij is dat in het algemeen volstaan kan worden met mensen op inhoud met elkaar in contact te brengen en te verbinden.
3. Slimme coalities vormen die met een praktische oplossing komen voor technische problemen en belemmeringen in wet en regelgeving.

Speerpunt nieuwe werkgelegenheid

1. Partners brengen samen met Smart Zwolle en Windesheim bestaande circulaire economie oplossingen in kaart en maken ze cross-sectoraal beter vindbaar en herbruikbaar door ze te categoriseren op componenten niveau. De raming betreft de gemeentelijke bijdrage.
2. Onderzoek van de Zwolse 8 en partners naar de wijze waarop de nieuwe functies en competenties van een circulaire economie gekoppeld en geïntegreerd kunnen worden met het onderwijs, onderzoek en arbeidstoeleiding in Zwolle en de regio.
3. Proefproject met de reshoring aanpak die ontwikkeld is door de universiteit van Tilburg. Proefproject is een samenwerking van Windesheim, partners, bedrijven, Universiteit van Tilburg en WEZO.
   De raming betreft de gemeentelijke bijdrage bij stap 1 tot en met 3

Speerpunt circulaire stad

1. Proefproject met de stad als grondstoffenbank. Gemeente en partners komen tot een voorstel waarbij gedacht kan worden aan hergebruik van een bestaand pand, werk met werk maken met sloop en bouw en/of grondstoffenpaspoort nieuwe ontwikkeling.
2. Drie proefprojecten in respectievelijk een woonwijk, kantorenpark en bedrijventerrein. Gaat om het sluiten van kringlopen, opstarten gemeenschappelijk gebruik en waarde behouden en creëren binnen het gebied.
3. Proefproject circulair aanbesteden. Daarbij wordt gedacht aan de aanbesteding begin 2018 van de schoonmaak van gemeentelijke panden en objecten door de afdeling Services. De raming betreft de inhuur van deskundigheid en ondersteuning op het gebied van circulair aanbesteden van schoonmaakcontracten.
4. Met een interactieve zelfscan de collega's stimuleren om vanuit het circulaire model te kijken naar de eigen functies en processen om op creatieve wijze circulariteit in behapbare stappen onderdeel te maken van het denken en doen van de gemeente.

kans op cofinanciering

Het zijn vooral de bedrijven en organisaties die als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering investeren in de transitie naar een circulaire economie met inzet en ondersteuning daarbij van brancheorganisaties, koepels en huisadviseurs (zogenaamde trusted advisors). De kans op cofinanciering (in natura) neemt toe, naarmate er meer sprake is van een direct belang en direct rendement voor partijen.

Investeringen Circulaire economie						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		50	400			
Nb De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord						

Centrumgebied

ambitie
We willen Zwolse centrumgebied definitief aansluiting laten vinden bij de selecte groep van (binnen-)steden die als economische motor fungeren voor stad en regio. Met een uitstekend voorzieningenniveau, cultureel klimaat en veel werkgelegenheid zal Zwolle als een magneet werken voor inwoners, bedrijven, bezoekers en studenten. We willen de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordoost-Nederland zijn en blijven.

doelen
1. Meer bezoekers stimuleren die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden. Qua investeringen gaat dit om versterking evenementen, toerisme, promotie, sfeerverlichting en ondersteunen Zwolle Fonds.
2. Nieuw impulsen voor een aantrekkelijk programma en meer beleving stimuleren en faciliteren.
3. Blijven investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte. Dat is extra nodig door intensivering van de binnenstad en om bij te dragen aan de energie- en klimaattransities. Qua investeringen gaat dit om meer groen en verbinding met uitloopgebieden, benutten vd recreatieve waarde vd grachten, aansluiten op initiatieven/energie uit de stad, vertellen en laten zien vd historische kwaliteiten en versterken van de toegankelijkheid (binnenstad is voor iedereen, huiskamergedachte).
4. De ontwikkeling van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren. Qua investeringen gaat dit om het integraal betrekken van de ontwikkeling van de schil bij de binnenstad, bereikbaarheid en toegankelijkheid en verbetering van de entrees.

gemeentelijke (hoofd)rol
Initiatiefnemer – ruimtelijke ontwikkeling, ingrijpen in de openbare ruimte en promotie
Faciliterend – ondersteuning Zwolle Fonds,
Stimulerend- ontwikkeling en transitie mogelijk maken (ruimtelijk)

stappen op korte termijn
Vanwege het belang van de ontwikkeling van de binnenstad stellen wij voor hiervoor een structureel budget uit te trekken.
Belangrijke onderwerpen zijn ontwikkeling van het Broeren kwartier en de Grote Kerk. Voor investeringen m.b.t. de laatste zal een beroep gedaan worden op het stimuleringsfonds.
Qua economische stimulering dragen we bij aan het Zwolle fonds, de binnenstadsmanager economische activiteiten en bekostigen wij verbeteringen in de openbare ruimte
Conform de strategische agenda binnenstad trekken wij voor wonen, de economische- en culturele impuls aanvullend op de beschikbare middelen in de begroting in 2018 en 2019 middelen uit.
De activiteiten zijn:
wonen
- het faciliteren van meer wonen in de binnenstad(schil) voor een mix aan doelgroepen en producten, soms in combinatie met werken (ateliers)
- gebiedsgericht relatiemanagement met vastgoedeigenaren ontwikkelaars beleggers
- meer inzicht verwerven in toekomstige ontwikkeling via visieontwikkeling, data analyse en digitalisering
- stimulerende rol om nieuwbouw en transformatie energiezuinig en klimaatadaptief te realiseren.

economische impuls gericht op toerisme en promotie
- acquisitie touroperators
- regionale samenwerking in Vechtdal en Hanzesteden

culturele impuls
- het uitdragen van het verhaal van Zwolle, het zichtbaar maken van de historie meer cultuur in de openbare ruimte en versterking van het cultureel aanbod voor jongeren studenten en young professionals.
- middelen aan de nieuwe subsidieregelingen "cultuur en kwaliteit" en innovatie" toevoegen om het aantal culturele activiteiten te vergroten.
- vergroten van de zichtbaarheid van cultuur historie o.a. via cross overs.
- activiteiten voor studenten en jongeren (14-18 jaar)
- kunstenaars in de binnenstad

kans op cofinanciering
De opgave Broerenkwartie past naar ons oordeel goed bij de doelstellingen van provincie en HMO. Zij zijn van de ontwikkelingen op de hoogte.
Het bestuur van de Grote Kerk en de gemeente verkennen de mogelijkheden bij provincie en HMO.
Bij tal van acvtiviteiten in de binnenstad is Zwolle Fonds cofinancierder.

Investeringen Binnenstad						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringen in openb.ruimte (incl. Broerenkwartier)	5.000 1)		200	200	250	300
Investeringen lichtplan en sfeerverlichting	900 1)		30	60	90	90
Overige gebiedsontwikkeling Binnenstad			500	500	500	600
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Toerisme en promotie			200	200		
Cultuur en historie			250	250		
Wonen			100	100		
Grote Kerk (financiering via stadsontwikkelfonds)	1)		pm			
1) De investeringsbedragen zijn indicatief, t.z.t. zal nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.						

Spoorzone

ambitie
Station Zwolle is in 2025 voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving. Het station laat een samenhangende ruimtelijke kwaliteit zien en is de katalysator voor de gebiedsontwikkeling van een prominent stadsdeel. Het station en de stationsomgeving zijn gebieden waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Het ontwerp geeft de mensen een gevoel van een samenhangend geheel, waarin de verschillende functies zijn verweven.

doelen
Een goed functionerende en aantrekkelijke OV-knoop.
Het realiseren van een duurzaam dynamisch stedelijk gebied.
Het verbinden van Spoorzone/Hanzeland met de Binnenstad.

gemeentelijke (hoofd)rol
De gemeente is opdrachtgever voor de bouwopgaven die onderdeel zijn van het Investeringsbesluit Spoorzone 2013: busbrug, busperron, fietsenkelder, openbare ruimte (pleinen en lanen).
De gemeente is faciliterend bij initiatieven van derden in de Spoorzone.
Gemeente stelt samen met partijen (NS, ProRail en provincie) het Ontwikkelperspectief voor de OV-knoop op. Dit perspectief zorgt voor samenhang tussen concrete plannen en verder weg liggende ambities.

stappen op korte termijn
Voor de OV-knoop (station en directe omgeving) wordt samen met partijen (NS, ProRail, provincie) een Ontwikkelperspectief opgesteld als stip op de horizon van 2030: hoe gaat de OV-knoop goed functioneren en welke kwaliteit heeft deze knoop. De bestuurlijke besluitvorming over dit Ontwikkelperspectief vindt in de eerste helft van 2017 plaats.
Het ontwikkelperspectief bevat aanvullende ambities ten opzichte van het Investeringsbesluit Spoorzone 2013. Op basis van globale ramingen wordt er vanuit gegaan dat voor deze ambities die voortvloeien uit het Ontwikkelperspectief vanaf 2021 extra investeringsruimte nodig is. Daarbij gaan we uit van cofinaciering door de andere partijen (o.a. ministerie van I en M, NS en provincie Overijssel).

Investeringen Spoorzone						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringsruimte vanaf 2021	7.500 1)					500

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Toekomstbestendige organisatie

ambitie
De gemeente Zwolle heeft een lenige en wendbare organisatie die op verschillende manieren werkt met én voor de stad. Deze ambitie is al bestaand en onderdeel van de begroting.

doel
versterken strategisch en sturend vermogen van de organisatie

gemeentelijk organisatie
De groei van de stad en de veranderende positie van Zwolle in Nederland stellen eisen aan de organisatie. Vorig jaar hebben we in de perspectiefnota al gemeld dat we het strategisch vermogen van de organisatie willen vergroten. Om beter te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, initiatieven uit te lokken en om met cijfers en analyses de opgaven nog scherper in beeld te krijgen. Daarnaast voorzien we dat in de gehele breedte van de organisatie nog een slag moeten maken om slagvaardig in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij en de veranderende rol van ons als overheid. Dit vraagt soms andere individuele competenties en kwaliteiten. Met strategische personeelsplanning, training en opleiding zetten we daar de komende jaren op in. Tegelijkertijd investeren we structureel in de strategische capaciteit van de organisatie op het gebied van het sociaal domein, ruimte, economie en veiligheid en in strategisch handelen. Incidenteel maken we geld vrij voor strategische capaciteit voor informatievoorziening en het data gestuurd werken

stappen op korte termijn
Om als organisatie toekomst bestendig te blijven is het nodig om hierin te investeren en deze een kwalitatieve impuls te geven. Wij willen hiermee in 2017 starten.
Wat betreft het data gestuurd werken en de digitale informatievoorziening gaan wij eerst onderzoeken wat structureel nodig is.

Strategische capaciteit						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Strategische capaciteit		136	414	497	497	497
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Strategische capaciteit		50	99			

Hoofdstuk 4 Andere investeringen

In dit hoofdstuk is een toelichting gegeven op de investeringen die worden voorgesteld in aanvulling op de strategische opgaven. Hierbij hebben wij aangesloten op de programmastructuur van de begroting 2017. Tevens hebben we de investeringen gerubriceerd naar ambitie uit dezelfde begroting. Met de voorstellen beogen wij de doelen behorend bij de ambities beter te realiseren. Met deze voorstellen wordt ook uitvoering gegeven aan een aantal aangenomen moties.

Programma 1 Samenleving

Ambitie 1.2 Inwoners beschikken over voldoende positieve gezondheid

Onderhoud en vervanging AED's
De gemeente beschikt over ca. 20 algemeen toegankelijke AED's in de openbare ruimte. Het merendeel (14 stuks) stamt uit 2009 en is inmiddels uit de fabrieksgarantie. Ondanks de periodieke vervanging van onderdelen neemt de bedrijfszekerheid van de AED's af. Bij de oorspronkelijke besluitvorming is budget beschikbaar gesteld voor aanleg (incidenteel) en periodieke vervanging van onderdelen. Geen rekening is gehouden met de noodzakelijke vervanging van AED's (en de buitenkasten waarin deze worden bewaard) aan het einde van de (technische) levensduur en wegens diefstal en vandalisme. Het is zaak op korte termijn over te gaan tot vervanging van AED's (en buitenkasten) teneinde de bedrijfszekerheid te handhaven. Naast onderhoud en controle houden we rekening met het gefaseerd vervangen van 3 AED's met kast per jaar. Gezien het aantal AED's uit 2009 vervangen we daarbovenop in 2018 5 AED's extra.

Ambitie 1.3 Kinderen en jongeren ontwikkelen zich positief tot zelfstandige volwassenen die nu en in de toekomst kunnen meedoen in een doorgaande lijn van spelen, leren en werken

Bestrijden laaggeletterdheid
Het aantal laaggeletterden neemt in Nederland toe en hierdoor neemt de tweedeling tussen bepaalde groepen in de samenleving ook toe. Dit is zorgelijk omdat een grotere kloof tussen groepen een aantal negatieve gevolgen kan hebben voor sociale cohesie en sociale ongelijkheid.
In Zwolle is 1 op de 9 mensen laaggeletterd. Het ontbreken van taalvaardigheid werkt belemmerend op meerdere terreinen. Mensen kunnen niet goed meekomen in de, o.a. door digitalisering en technologische ontwikkelingen, snel veranderende samenleving. Het vinden en behouden van werk is voor laaggeletterden moeilijk. We willen voorkomen dat mensen uitvallen of worden uitgesloten door onvoldoende taalvaardigheid.
Al jaren zetten we hierop in, o.a. via de taalcoaches. Dit is een laagdrempelige en effectieve manier om de taalvaardigheid te verbeteren. Deze inzet willen we continueren. Tot op heden heeft steeds incidentele financiering plaats gevonden. Gelet op het belang van dit onderwerp willen wij dit nu structureel maken.
Tevens willen we tijdelijke extra inzetten op preventie van laaggeletterdheid. We zetten vooral in bij het onderwijs. Uit landelijke cijfers blijkt dat nog veel jongeren het onderwijs verlaten met een taalachterstand. De inzet op scholen moet echter niet alleen gericht zijn op jongeren, maar de scholen moeten ook als vindplaats fungeren van ouders en andere volwassenen die laaggeletterd zijn. Dit inzet is vooral gericht op het verbeteren en versterken van verbindingen en netwerken rondom taal in het onderwijs. Preventie moet zich richten op factoren die verbonden zijn aan taalachterstand, zoals mondelinge taalkennis en woordenschat, leesattitude en motivatie van het kind. Ook de houding van ouders ten opzichte van lezen en de interactie die zij hebben met hun kind vraagt aandacht. Kortom, om problemen op de lange termijn te voorkomen en generatie overstijgende problemen te doorbreken, moeten we (extra) inzetten op preventieve activiteiten. Hiermee geven wij ook uitvoering aan de motie 'geef Nederlandse taal een boost'. Wij zetten hierin in op de samenwerking met het onderwijs en andere partners.

Harmonisering peuter- en kinderopvang / versnelling uitvoering onderwijsagenda
In oktober 2016 is door de raad de Strategische Onderwijsagenda 2016-2020 vastgesteld. Een ambitieus plan dat samen met de partners in de stad, waaronder Kinderopvang, BLOZ en Zwolse 8, is opgesteld. Samen met hen wordt hieraan uitvoering gegeven.
Eén van de strategische thema’s waar wij in 2018 verder mee aan de slag gaan is de tweedeling in de samenleving. Het gaat dan over het bieden van gelijke kansen aan iedereen. Dit is ook een thema dat voor het onderwijs speelt. Zowel in het voorschoolse, schoolse als naschoolse. Onderwerpen als sociale integratie, meedoen, talentontwikkeling zijn hierin van belang. Als het gaat om het voorschoolse gaan we in 2018 en 2019 met pilots aan de slag om aan deze thema's versnelling te kunnen geven.

Ambitie 1.4 Inwoners zijn vitaal en de sport is vitaal

Zwemvangnet
Naar aanleiding van de motie van de raad stellen wij voor de huidige zwemvangnetregeling in 2018 te verruimen. Wij beogen deze verruiming als volgt op te pakken

- het bestaande zwemvangnet uit te breiden met 50 plaatsen en de leeftijdsgrens gefaseerd naar 5 jaar te verlagen
- een pilot te starten van zwemles binnen het reguliere zwemlesaanbod voor kinderen uit minimagezinnen in de leeftijd van 13 tot 18 jaar binnen het reguliere aanbod op declaratiebasis.
- ten behoeve van het onderhouden van de zwemvaardigheid via een nader te bepalen regeling een 10- of 12-badenkaart voor de Zwolse zwembaden beschikbaar te stellen aan kinderen tot en met 12 jaar uit minimagezinnen, die in het bezit van een zwemdiploma
- een incidentele bijdrage te leveren aan het onderzoek van HS Windesheim teneinde de kwaliteit van de zwemlessen en het zwemvangnet te verbeteren en daarmee de zwemvaardigheid en zwemveiligheid te vergroten.

Aangepast sporten
In de beleidsnota "Zwolle sport onbeperkt" staat als speerpunt vermeld het ontwikkelen van een servicepunt aangepast sporten. Sinds 2011 zijn een consulent aangepast sporten en de sportcoach aangepast sporten bij SportService Zwolle actief. Zij geven aan het speerpunt de volgende invulling

- Het opbouwen van een netwerk
- Het creëren van samenwerkingsverbanden en afstemming binnen het speelveld
- Het versterken van de sportinfrastructuur
- Meer bekendheid geven aan het aangepast sporten
- Stimuleren van sporten voor mensen met een beperking via de doelgroep en haar (sociale) omgeving.

De afgelopen jaren is gebleken dat deze activiteiten een meerwaarde voor de doelgroep oplevert. Wij willen deze dan ook continueren. .

Actieplan Sport en bewegen: stimuleringsfonds verdienvermogen
Naar aanleiding van het actieplan “sport en bewegen” en de kostenverhogende maatregelen vanuit de bezuinigingen op de sportbegroting zijn veel verenigingen aan de slag gegaan om verdienvermogen te genereren. Een aantal verenigingen heeft aangegeven dat er (voor)investeringen nodig zijn om activiteiten in het kader van het verdienvermogen op te kunnen zetten. De verenigingen kunnen de kosten echter niet geheel dragen. Wij willen onderzoeken of we aansluiten bij de systematiek van Initiatiefrijk Zwolle hiervoor ondersteuning kunnen bieden. Bij de begroting 2018 zullen wij hierop terugkomen.

Kunstgrasvelden
Bij de begrotingsbehandeling 2017 is een motie aangenomen "inventarisering capaciteitsproblemen sportvelden". Daarin wordt het college verzocht om een prioritering aan te geven bij het terugdringen van de capaciteitsproblemen en bij de voorjaarsbrief 2017 rekening te houden met de daarvoor benodigde middelen.
Uit een nader uitgevoerd capaciteitsonderzoek blijkt dat er op een drietal buitensportaccommodaties (Vegtlust, Jo van Marle, Weidesteen) met name voor wat betreft de trainingsactiviteiten een knelpunt ontstaat. Oplossing van dit knelpunt kan onvoldoende worden gevonden in de directe omgeving van het sportpark, zodat er noodzakelijkerwijs een oplossing op het sportpark zelf gevonden moet worden. Dit kan door een bestaand natuurgrasveld om te bouwen naar een kunstgrasveld. De jaarlijkse lasten worden geraamd op een bedrag van € 40.000 per veld.

Groot onderhoud openluchtbad
Een aantal jaren geleden is het openluchtbad volledig gerenoveerd in opdracht van de gemeente Zwolle als eigenaar van het zwembad. Met het bestuur van het Openluchtbad is een huurovereenkomst afgesloten waarbij de verantwoordelijkheid voor het klein dagelijks onderhoud bij de vereniging ligt en het groot onderhoud plus renovatie bij de gemeente Zwolle. Nu is het moment gekomen dat onderhoud gepleegd moet worden. Om het noodzakelijk onderhoud in beeld te brengen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Voor de uitvoering van dit plan is geen dekking binnen de sportbegroting aanwezig, wel kunnen onderdelen van de werkzaamheden aan dit nationaal monument mogelijk in aanmerking komen voor landelijke subsidie. Over de periode tot en met 2023 is naar verwachting een bedrag voor groot onderhoud noodzakelijk tot ongeveer € 500.000.

WRZV hallen
Het haalbaarheidsonderzoek laat zien dat het voor de toekomst van de WRZV hallen het gewenste scenario is om nieuwbouw te realiseren op de locatie Voorsterpoort. Met deze ontwikkeling wordt beoogd een modern en up to date sporthallencomplex te realiseren dat voldoet aan de huidige eisen, zijn huidige maatschappelijke functie kan blijven vervullen, gesitueerd wordt op een zichtbare, goed bereikbare locatie en geen overlast bezorgt naar de omgeving. De functie van de WRZV-hallen is blijvend noodzakelijk gezien de druk op het gebruik van de andere sporthallen. Bijkomend gunstig effect is dat de huidige locatie door VEZ meteen, na vertrek en realisatie van de nieuwe WRZV-hallen, kan worden benut voor de realisatie van een auditorium. VEZ heeft al langere tijd aangegeven serieuze belangstelling te hebben voor deze locatie.

Binnen de sportbegroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de uit deze ontwikkeling voortkomende structurele lasten te dekken. Wij houden dan ook rekening met belasting van de structurele bestedingsruimte. Bij de begroting komen we hierop terug.

Ambitie 1.5 De school staat in haar kracht door verbinding met de wijk, de stad, en de regio

Onderwijshuisvesting
In aansluiting op de strategische onderwijsagenda wordt met de schoolbesturen een strategisch onderwijshuisvestingsplan opgesteld Uitgangspunt is te komen tot een meerjarig strategische huisvestingsvisie waarbij voor de komende jaren helder in beeld wordt gebracht wat er op wijkniveau met de schoolgebouwen moet gebeuren en hoe de schoolbesturen en de gemeente Zwolle dit gezamenlijk oppakken. Naar verwachting kan dit plan en de financiële uitwerking hiervan in de gemeenteraad van juni/juli worden besproken. Omdat dit het proces van deze strategische visie nog niet geheel is afgerond zijn er nog geen bedragen opgenomen in deze perspectiefnota. Bij de begroting geven wij inzicht op de financiële effecten op de structurele bestedingsruimte.

Ambitie 1.6 Visie op dierenwelzijn

Zorg dragen voor het welzijn van dieren is noodzakelijk! Ze zijn van grote waarde voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen intrinsieke waarde en zijn bovendien volstrekt afhankelijk van hoe mensen met hen omgaan. De gemeente ontwikkelt daarom een visie op dierenwelzijn en doet dit in samenspraak met de partners in de stad. Er wordt pro actief, en in goed overleg met de partners in de stad een steeds actueel beleid vormgegeven. De gemeente is bekend met wat er zowel landelijk als lokaal speelt op het gebied van dierenwelzijn en speelt hier adequaat op in".

Financiële samenvatting programma samenleving					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Zwemvangnet		40	40	40	40
Aanleg kunstgrasvelden	1)	120	120	120	120
Bestrijden laaggeletterdheid		75	75	75	75
Strategisch meerjarenplan onderwijshuisvesting	1)	pm	pm	pm	pm
Onderhoud en vervanging AED's		12	12	12	12
WRZV	1)	pm	pm	pm	pm
(Meerjarig) incidenteel					
Zwemvangnet		84	54		
G-sportbeleid		85	85		
Actieplan sport en bewegen		pm			
Groot onderhoud Openluchtbad		500			
Bestrijden laaggeletterdheid		150	150		
Harmonisering peuter- en kinderopvang		50	50		
Onderhoud en vervanging AED's		10			

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.
1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Programma 3 opvang en bescherming

Ambitie 3.3 Inwoners kunnen een beroep doen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen, zo lang als nodig, en zo kort als mogelijk

Uitgeprocedeerde asielzoekers
In Zwolle zijn we van mening dat niemand op straat behoeft te verblijven. Sinds 2002 bieden we daarom noodopvang aan (uitgeprocedeerde) asielzoekers die geen recht hebben op opvang door het COA, maar nog niet zijn teruggekeerd. Naast opvang bieden we samen met onze ketenpartners begeleiding aan deze mensen om hen terug te laten keren naar het land van herkomst. Deze ketenpartners, de Centrale Toegang, het Leger des Heils, IOM, DT&V, Vreemdelingenpolitie, Vluchtelingenwerk en de gemeente, hebben periodiek overleg met elkaar over individuele casuïstiek.

Sinds 2015 wordt er op rijksniveau gesproken over het realiseren van een beperkt aantal noodopvangen in enkele grote gemeenten. Veel gemeenten voelen hier niets voor omdat in deze vorm van opvang mensen zonder succesvolle terugkeer na 13 weken op straat worden gezet. Het gesprek hierover met de staatssecretaris is gestaakt en zal na de vorming van een nieuw kabinet worden voorgezet. Het rijk heeft in 2015 en 2016 bijgedragen aan de lokale bed bad en brood regelingen. Deze bijdrage is eveneens gestopt.

In afwachting van de landelijke ontwikkelingen willen we ons beleid voortzetten. Met de gevraagde middelen bieden we onderdak aan alleenstaanden en gezinnen, betalen we de kosten van levensonderhoud en uitzonderlijke ziektekosten waartegen geen verzekering.

Financiële samenvatting programma opvang en bescherming					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Opvang/begel. uitgeprocedeerde. asielzoekers		120	120		

Programma 4 Inkomen

Ambitie 4.1 Alle Zwollenaren moeten in hun levensonderhoud kunnen voorzien

Schulddienstverlening
Eind 2016 is het beleidsplan schulddienstverlening 2012-2016 geëvalueerd door onder meer diverse partijen in de stad, een klanttevredenheidsonderzoek en een onderzoek door de Zwolse Rekenkamercommissie. Uit de evaluatie is gebleken dat er voldoende basis is om verder te bouwen op het ingezette beleid, maar dat vernieuwing en innovatie van beleid en uitvoering nodig is om aansluiting te vinden bij actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Op basis van de evaluaties en bevindingen is het nieuwe beleidsplan voor de periode 2017-2021 opgesteld (zie het afzonderlijke raadsvoorstel). De komende jaren zetten we vooral in op het vernieuwen van dienstverlening, vernieuwen van samenwerking met partners en meten van impact.
Bij de actielijn vernieuwen van dienstverlening zetten wij in op vroegtijdig signaleren en ondersteunen, hierin zien we een centrale rol voor het Sociaal wijkteam en zetten we in op uitbreiding van het Sociaal raadsliedenwerk en 'Op orde'. We gaan werken met één contactpersoon per huishouden, gaan aanbod ontwikkelen voor -en afstemmen op specifieke doelgroepen (waaronder kwetsbare bewoners, zelfstandigen en jongeren), ontwikkelen nieuwe methodieken en verlenen actief nazorg om terugval te voorkomen.We herintroduceren beschermingsbewind bij de gemeente en werken aan verdere verkorting van de doorlooptijden. We verkennen de mogelijkheid van een lokaal Perspectieffonds, dit fonds biedt de gemeente de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden de schulden van jongeren en inwoners met beginnende schulden over te nemen zodat zij een tweede kans krijgen.
Bij de actielijn samenwerking met partners investeren we samen met onderwijspartners in scholing op financieel gebied. We ontwikkelen een alternatief voor huisuitzettingen in samenwerking met woningcorporaties en investeren in voorlichting aan- en samenwerking met werkgevers; zij kunnen een belangrijke rol vervullen bij het signaleren, voorkomen en mede oplossen van schulden bij werknemers.
Bij de actielijn impact meten maken we slimmer gebruik van data om meer zicht te krijgen op specifieke inwonersprofielen. De monitoring en impactmeting richt zich ook op de kwalitatieve impact.

Uitvoeringskosten bijstandsverlening
Bijstandsverlening is een wettelijke taak. Om de bijstandsaanvragen binnen wetelijke termijnen te kunnen afhandelen is capaciteit nodig. De gevraagde € 180.000 is een voortzetting van meerjarig incidenteel geld 2015-2017dat in de PPN 2014 is toegekend op basis van een capaciteitsberekening. Het bijstandsvolume is sindsdien (inclusief de prognose voor 2017) met bijna 15% gestegen. Op basis van een nieuwe prognose zal het bijstandsvolume ook de komende jaren nog niet dalen en zijn dus wederom meerjarig incidentele middelen nodig om de aanvragen tijdig te kunnen voldoen.
Het CPB prognosticeert in de verkenning 2018-2021 een aanhoudende groei van het aantal bijstandsgerechtigden. Een nieuwe capaciteitsberekening die extern getoetst wordt, zal duidelijk maken of formatie en bijstandsvolume nu en de aankomende jaren in evenwicht zijn.

Experiment Participatiewet
We willen meer inwoners met een bijstandsuitkering de kans bieden om mee te doen in de samenleving. In lijn met de moties van de raad wordt onderzocht wat het effect is van meer vrijheid en minder regels binnen de uitvoering van de Participatiewet, waarbij we nadrukkelijker uitgaan van vertrouwen in plaats van controle. Deze aanpak wordt in het onderzoek vergeleken met de dienstverlening volgens bestaand beleid. We willen wetenschappelijk onderzoeken of een verandering van de uitvoering van de Participatiewet bij bijstandsgerechtigden daadwerkelijk leidt tot meer economische en maatschappelijke participatie. Het onderzoek zal worden uitgevoerd door de Universiteit Twente. Voor verdere informatie zie het raadsvoorstel dat gelijktijdig met de perspectiefnota in de raad wordt behandeld.

Ambitie 4.3 Inwoners kunnen hun financiële belangen zelf behartigen of worden indien nodig daarin door ons ondersteund

Uitstroom zelfstandigen
Het regionaal bureau zelfstandigen (RBZ is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke regelingen BBZ en IOAZ (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen). RBZ ondersteunt bijstandsgerechtigden die willen uitstromen als zelfstandige.
Het aantal trajecten is toegenomen, evenals de gemiddelde tijdsduur per traject doordat onze klanten gemiddeld genomen een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Tot nu toe hebben we dit opgelost door de tijdsbesteding per traject naar beneden bij te stellen, om niet te hoeven werken met een opnamestop is. Dit gaat echter ten koste van de kwaliteit en het resultaat (uitstroom) van de trajecten. Zonder formatieuitbreiding zal een opnamestop moeten worden ingevoerd voor het begeleiden van mensen met een bijstandsuitkering die willen starten met zelfstandige activiteiten. Deze mensen blijven dan mogelijk onnodig langer afhankelijk van een bijstandsuitkering. Formatieuitbreiding is dan ook noodzakelijk

Financiële samenvatting programma inkomen					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Contactpersoon schulddienstverlening		40	40	40	40
Intensivering schulddienstverlening		350	350	350	350
Waarvan terugverdieneffect			-56	-168	-280
(Meerjarig) incidenteel					
Intensivering schulddienstverlening (netto)		405	405		
Waarvan terugverdieneffect		-60	-60		
Uitvoeringskosten bijstand		180	180		
Uitstroom zelfstandigen		60	60		
Experiment participatiewet		175			

Programma 5 ondernemende levendige stad

Ambitie 5.1 Zwolle is met haar economische toppositie een aantrekkelijke woon- en werkstad voor de eigen inwoners en de regio

Verbeteren digitale dienstverlening aan ondernemers
In september 2015 is de nieuwe visie op dienstverlening vastgesteld. Eén van de twee hoofdambities is de verbetering van de digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Deze sluit aan op de landelijke ambities (VNG agenda 2020). Met name de digitale dienstverlening aan ondernemers blijft achter. Zwolle scoort eind 2016 nog maar 55% op de digitale beschikbaarheid van producten (eind 2014 was dit 46%). Deze beschikbaarheid moet naar 100% in 2020
In peilingen van het vestigingsklimaat onder ondernemers scoort de dienstverlening nog goed, maar de nieuwste peilingen laten zien dat de positie van Zwolle dalende is. Om het positieve landelijke imago niet kwijt te raken is het nodig om op korte termijn een inhaalslag te maken
Wij stellen voor incidentele middelen beschikbaar te stellen voor aansturing en coördinatie bij upgrade van de digitale producten voor ondernemers / website en implementatie CRM systeem.

Economische structuurversterking
Zwolle wordt gezien als een aantrekkelijke stad voor bedrijven, instellingen, mensen die een bedrijf willen opzetten en consumenten. Daarbij trekt de economie aan, ook in Zwolle. Dit levert extra kansen op voor Zwolle en stimuleert ondernemers al dan niet in multiple helix verband tot nieuwe economische initiatieven waarmee de economische positie van Zwolle wordt versterkt. Op verzoek van de raad is met de motie"Ontzorg de ondernemer (M-11)" gevraagd meer te doen voor (MKB) ondernemers door ruimte te geven aan nieuwe initiatieven en daarbij lasten te verlichten. Hiertoe zijn verbeterpunten opgesteld voor de interne organisatie. Om daarnaast ook de ondernemers zelf beter te faciliteren bij nieuwe structuurversterkende projecten waarvoor in vrijwel alle gevallen de initiatiefnemers de kosten niet volledig zelf kunnen financieren, is een stimuleringsbudget nodig. Bij de begroting 2018 zullen wij met een voorstel komen.

Ambitie 5.2 Zwolle is koop- en recreatiecentrum van de regio

Subsidiebudget Evenementen
Zwolle is een bruisende stad met een diversiteit aan evenementen en festivals. We profileren Zwolle als evenementenstad voor iedereen. Dit gaat hand in hand met de versterking en profilering van een aantrekkelijke binnenstad. Daarnaast willen we nieuwe initiatieven ondersteunen.
Het huidige budget is nodig voor de zogenaamde kernevenementen: Halve Marathon, Ster van Zwolle, Zwolle Unlimited, Stadsfestival en het Bevrijdingsfestival. Hiermee zetten we Zwolle landelijk als evenementenstad op de kaart. Daarnaast wordt het budget toegekend aan lokale evenementen (Stratenfestival, Sinterklaas, Koningsdag). Dit zijn structurele subsidies, Er is geen ruimte voor nieuwe initiatieven.
Naast evenementen in de zomermaanden willen we ook met een aanbod aan evenementen in de wintermaanden een bezoek aan Zwolle aantrekkelijker maken. In de winter van 2016/2017 heeft, met ondersteuning van incidentele middelen, voor het eerste Winters Zwolle plaatsgevonden in de binnenstad. Het evenement was geslaagd en heeft de potentie om de komende jaren verder uit te groeien tot een kernevenement in de wintermaanden.

Ambitie 5.3 Zwolle heeft een kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod en een dynamisch en innoverend cultureel klimaat

Museale samenwerking

Zoals bij de besluitvorming in februari in de raad is gesignaleerd verwachten wij dat bij het samengaan van HCO en SMZ in het kader van het verhaal van Zwolle zich frictiekosten zullen voordoen. Voor het zomerreces verwachten wij dat we de omvang weten. Wij zullen dan ook bij de begroting wellicht een beroep moeten doen op de incidentele bestedingsruimte

Kunst in de openbare ruimte
Beeldende kunst heeft een versterkend effect op de ruimtelijke kwaliteit. Er zijn diverse plannen om de ruimtelijke kwaliteit door middel van kunst te versterken. Budget voor dergelijke uitgaven ontbreekt.
De aanleiding van dit knelpunt is gewijzigde wetgeving (BBV). Hierdoor bestaat er geen voeding meer vanuit de grondexploitaties voor de percentageregeling beeldende kunst. Onvoldoende financiële ruimte is nu ontstaan om beeldende kunst te realiseren. Omdat de grondexploitaties nu niet meer bijdragen betekent dit een grotere afdracht aan de reserve Vastgoed, die wordt verrekend met de algemene middelen.

Afstoten BKR kunst
Wij willen beoordelen welke voorwerpen moeten worden behouden en welke kunnen worden afgestoten. Het afstoten dient volgens voorschriften van de LAMO (Leidraad Afstoten Museale Objecten) te gebeuren. Dit gaat een besparing van € 27.000 opleveren. De huurderving voor de Wezo is € 17.000 en de personeelskosten zijn € 10.000. Voor de medewerker zijn inmiddels vervangende (betaalde/gedekte) werkzaamheden gevonden.

Financiële samenvatting programma ondernemende stad					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Kunst in openbare ruimte		50	50		
Afstoten BKR-kunst		50			
Frictiekosten HCO/SMZ		pm			
Digitale dienstverlening ondernemers		20	20		
Evenementen		100			
Economische structuurversterking		pm			
De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.					

Programma 6 toekomstgerichte stad

Ambitie 6.1 Zwolle is een stad met een uitstekende ruimtelijke structuur en kwaliteit die de grote opgaven aan kan en waar ruimte is om gedurfde dingen te doen

Omgevingswet
De Omgevingswet treedt medio 2019 in werking. Doel van de wet is om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden. De nieuwe wet biedt meer ruimte voor maatwerk, gaat uit van minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en neemt vertrouwen als uitgangspunt.

Onze ambitie is dat wij in Zwolle de kansen die de wet biedt voor zowel initiatiefnemers, belanghebbenden als de gemeente zoveel mogelijk willen benutten.

Tegelijkertijd is de Omgevingswet een ingrijpende stelselherziening met landelijk eisen voor een digitaal stelsel. Het gaat om nieuwe producten (in ieder geval omgevingsvisie, omgevingsplan), nieuwe processen, nieuwe werkwijzen, nieuwe ICT systemen , opleidingen en niet in de laatste plaats een doorontwikkeling van houding en gedrag (DNA). Om dit goed te doen en op tijd klaar te zijn wordt de implementatie programmatisch aangepakt. We hebben een programma manager aangesteld, er is een kernteam actief en het plan van aanpak is klaar.

De raad heeft voor het programma een begroting vastgesteld voor 2017 en 2018. De bedragen voor 2017 en 2018 zijn niet toereikend. We hebben nu meer inzicht in wat er moet gebeuren om medio 2019 klaar te zijn voor de Omgevingswet. Dat is onze ambitie en we hebben geen echt alternatief. Als we niet klaar zijn krijgen we te maken met overgangsrecht, twee verschillende systemen en dat kost nog veel meer aan inzet en budget .
Met de wetenschap van nu hebben we een meerjarige begroting opgesteld. Het landelijk model van de VNG hebben we als basis genomen en vertaald naar de Zwolse situatie. Voor Zwolle hebben we goed gekeken wat minimaal nodig is om de ambitie waar te maken en de gewenste kwaliteit te bereiken. Voor de dekking van de kosten doen wij ook beroep op andere budgetten. Voor ICT de MPI, het budget DNA, het jaarlijkse budget opleidingen en het reguliere budget bestemmingsplannen. Hiermee hebben we de benodigde gelden terug kunnen brengen en blijven we ruim onder de voor Zwolle ingeschatte budgetten middels het VNG model.

Omgevingsvisie
Zoals in het plan van aanpak voor de Omgevingsvisie is opgenomen wordt in 2017 een omgevingsvisie 1.0 voorbereid met de hoofdlijnen voor het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving. Vanaf 2018 volgt de verdere uitwerking (met uitspraken op gebiedsniveau) en de juridische verankering in een Omgevingsvisie die als formeel-juridisch kader na wettelijke inspraak) de huidige structuurvisies vervangt. Voor de de Omgevingsvisie 2.0 hebben we eerder benoemd:

- De Omgevingsvisie 2.0 bevat de hoofdlijnen voor het beleid voor de fysieke leefomgeving (milieu, water, verkeer- en vervoer)
- We beogen vermindering van sectoraal beleid
- Ambities van de Omgevingsvisie vertalen we naar een juridische status
  - Uitwerking naar gebiedsniveau (plankaart)
  - Locatieonderzoek en MER
  - Inspraak (afdeling 3.4 Awb)
  - Document is digitaal raadpleegbaar

Cocreatie is in 2018 een wezenlijk. Dit vraagt om een bredere dialoog met de stad. We streven naar het bereiken van tenminste 5.000 mensen. Dit doen we door stadsgesprekken met inwoners in wijken en buurten, en met inzet van het burger- en ondernemerspanel, Het gaat hierbij ook om gesprekken te voeren over mogelijke woningbouwlocaties en realisatie van de (nieuwe) opgaven op het gebied van klimaat, energie en circulaire economie.

Gebiedsontwikkeling Oosterenk
Op Oosterenk vinden sinds enkele jaren belangrijke ruimtelijke en economische veranderingen plaats. Het voorheen door leegstaande kantoren gedomineerde gebied transformeert in snel tempo naar een aantrekkelijk gemengd gebied waar naast werken, Health en Care, Zwollenaren ook graag willen gaan wonen. Deze ontwikkelingen passen formeel niet in ons vigerend structuurplan. Hierin is Oosterenk namelijk aangemerkt als centrum-stedelijk werkgebied. In 2016 hebben wij ingestemd met b uit de rapportage van Fakton waarin de rol van de gemeente t.a.v. Oosterenk duidelijk wordt aangegeven: actief, verbindend en visievormend. Deze rol vraagt om de volgende gemeentelijke inzet:

1. een gemeenschappelijke visie, die we in 2017 nog willen opstellen
2. Invloedzones duiden voor toekomstige ontwikkeling van ISALA en het Stadion
3. Aanstellen van gebiedsmanager Oosterenk

De economische en ruimtelijke ontwikkelingen op Oosterenk zoals vastgoedontwikkelingen in leegstaande kantoorgebouwen en tal van verzoeken om structurele aanpassingen van de openbare ruimte, zijn in de afgelopen jaren zo complex geworden dat gemeentelijke regie nu noodzakelijk is. Van het economische vraagstuk leegstaande kantoren is de opgave op Oosterenk er inmiddels één van ruimtelijke ordening. Dat vraagt om een gemeentelijke gebiedsmanager die zorg kan dragen voor regie, verbinden en strategische communicatie ook in combinatie met de op

te stellen visie. Omdat Oosterenk een pilot is waarin we werkenderwijs leren en evalueren, maken we in 2018 de balans op en gaan na of inzet van een gebiedsmanager gecontinueerd zal moeten worden.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven
We zien het aantal ruimtelijk initiatieven in de stad sterk toenemen. Ten opzichte van die initiatieven vervullen we een meer actieve rol. Niet alleen toetsen we aan de kaders doch verbinden, zoeken naar meekoppelkansen en indien nodig zoeken naar alternatieve locaties. Ook naar buiten toe nemen we een meer expliciete rol in de communicatie en participatie met de omgeving. Hiervoor is extra inzet vanuit de organisatie vereist.
Bij initiatieven wordt een deel van de kosten in rekening gebracht bij de initiatiefnemer. Echter niet alle kosten kunnen we op deze verhalen.

Ambitie 6.2 Zwolle heeft een evenwichtig aanbod op de woningmarkt om in en door te stromen

Investeringsagenda wonen
Onze woonvisie, die op korte termijn wordt aangeboden aan college en raad, beschrijft vier hoofdambities:
- Sterke groeistad (duurzaam en toekomstbestendig)
- Vernieuwende woonstad (ruimte voor vernieuwing)
- Solidaire leefstad (prettig zelfstandig wonen)
- Duurzame Deltastad (waterbewust en toekomstbestendig)

Deze vier ambities tezamen maken dat Zwolle voor de komende jaren staat voor de volgende stap in stedelijkheid. Hoe kunnen we de stad versterken als centrum van deze regio en Noord Oost Nederland en de economische toppositie in Nederland behouden. We zien daarbij de groei van de stad met in totaal 10.000 woningen (2017-2040) niet als een lineair proces van woningen toevoegen, maar als de opgave om voor de komende jaren ‘elke woning raak te laten zijn’ omdat met deze woningen nog een substantiële invulling en verandering in de stad tot stad gebracht wordt (kan worden). Voor een uitgebreide toelichting op deze ambities wordt verwezen naar de woonvisie

De eerste stappen die wij zetten tot realisatie van de woonagenda zijn
1. Opstellen ontwikkelstrategie: zonder nu al exact in te vullen hoe de ontwikkelstrategie er precies uit moet zien, gaat het om de volgende zaken. Creëren totaaloverzicht waarin vraag en aanbod (kwantitatief en kwalitatief) met elkaar worden geconfronteerd op stadsniveau: in welke wijken welk aanbod realiseren (hoeveel, welke type woningen)?. Verkennen (on)mogelijkheden van binnenstedelijke locaties, inclusief prioritering ervan. Welke investeringen zijn nodig om met name de binnenstedelijke woningbouwopgave waar te maken? Ook wordt ingegaan op de rolneming van cruciale actoren zoals corporaties, ontwikkelaars/beleggers en de gemeente. Uitwerken van gebiedsvisies om de woonopgave te verbinden met de opgave te komen tot duurzame en toekomststerke wijken. De ontwikkelstrategie dient daarnaast in aansluiting op de Omgevingsvisie uitspraken te doen over de ontwikkellocaties na 2027.
2. Start ontwikkeling van enkele binnenstedelijke locaties: Zwolle gaat met name voor het binnenstedelijke programma een nieuwe fase in. Als de lopende projecten (Kraanbolwerk, Wezenlanden, Prinsenpoort, Bageijneweide, Kamperpoort) rond 2019-2020 zijn afgerond, zijn er geen projecten in het stedelijk/centrumstedelijk milieu in ontwikkeling. Aan de vraagkant is de behoefte aan centrum stedelijk wonen relatief hoog, en het bieden van centrumstedelijke milieus op inbreidingslocaties levert een belangrijke bijdrage levert aan de volgende stap in stedelijkheid die Zwolle gaat zetten. Ruimte is daarbij schaars. Er zullen nieuwe locaties aan snee moeten worden gebracht om de vraag te kunnen invullen. Op grond van de ontwikkelstrategie zullen we keuzes maken met welke ontwikkellocaties we op korte termijn starten. Te denken valt bijvoorbeeld aan Noordereiland, IJsselhallen, Spoorzone.
3. CPO aanjagen en faciliteren: er is op het punt van CPO en zelfbouw (wo Tiny Houses) veel energie in de stad. We hebben tot op heden vooral een faciliterende houding. Op grond van die faciliterende houding kijken we wat de mogelijkheden zijn als zich een groep/ initiatief meldt. Maar omdat we geen locaties in bezit hebben of hebben aangewezen, is feitelijk de zoektocht naar een locatie voor initiatiefnemers best wel moeizaam. Vanuit deze beleidsopgave zullen we dan ook actief locaties voor CPO moeten gaan aanwijzen.
4. De sociale wonen opgave, verbindt zich steeds meer met de opgave voor wonen en zorg. Dit vraagt om extra capaciteit om de integrale verbinding wonen en zorg aan te jagen en vorm te geven. En ook om in te zetten op bijzondere woonvormen met specifieke woonzorgarrangementen, langer zelfstandig wonen e.d. We brengen de programmatische vraag - zowel kwantitatief als kwalitatief - in kaart, zullen initiatief nemen om relevante partijen bij elkaar te brengen en op basis van een gezamenlijke (meerjaren)visie afspraken te maken over langer en sneller weer zelfstandig wonen met de ‘uitvoerders’: woningcorporaties, zorgaanbieders en marktpartijen, we stimuleren de uitstroom Beschermd Wonen (WMO en Jeugd) naar zelfstandig wonen en werken instrumenten uit voor versterking vitaal netwerk. In 2017 wordt ook een verkenning gedaan naar de reële vraag en mogelijkheden voor het invoeren van een Blijverslening. Deze is een instrument van SVn waarvan de systematiek vergelijkbaar is met de starterslening. Huizenbezitters kunnen hiermee hun woning levensloopbestendig maken. Leningsvoorwaarden zijn gunstig, vooral voor mensen die gezien hun leeftijd bij reguliere banken niet meer terecht kunnen. Op deze manier kan een bijdrage worden geleverd aan de opgave van de gemeente in het kader van langer zelfstandig wonen. De SVn verzorgt de uitvoering van de Blijverslening, onder de condities die door de gemeente worden gesteld aan het toekennen. Aangezien het gaat om een lening met een looptijd van maximaal 10 jaar, is sprake van rentevergoeding en aflossing (hypothecaire vorm). De SVn vraagt om een jaarlijkse beheerkosten vergoeding van 0,5% over de schuldrest.

5. Matchmakingrol/acquisitie en accountmanagement: omdat een groot deel van de binnenstedelijke woningopgave wordt gerealiseerd in transformatie of locaties die niet van de gemeente zijn, is het nodig om een actieve (matchmaking)rol aan te nemen bij het koppelen van eigenaren van publieke en particuliere ontwikkelingslocaties enerzijds en beleggers anderzijds. Om effectief te zijn voor acquisitie van beleggers en transformatie van kantoren naar wonen is het opereren in de juiste (marketing) netwerken van belang. Zwolle is daarom lid geworden van Holland Property Plaza (HPP). Het lidmaatschapsgeld en bijkomende netwerkactiviteiten (beurzen/nieuwsbrieven en/of ander marketingmateriaal) zijn nu incidenteel gedekt.

Zeer essentieel c.q. randvoorwaardelijk voor alle opgaven is marktanalyse en advisering over het gewenste programma. Weten wat er in de markt speelt, waar kansen zich voordoen, welke trends en ontwikkelingen er zijn, vraagt continu om goede monitoring en onderbouwing. Dat gaat niet vanzelf en zal structureel moeten worden belegd. Digitalisering en slim gebruik van data levert een belangrijke bijdrage aan het versterken van ons strategisch en sturend vermogen. Nu is vaak sprake van handmatig samengestelde lijstjes. Dat is niet alleen heel veel werk, het kost ook veel tijd. Het levert bovendien vaak maar éénmalige informatie op. En dat is onvoldoende voor goede managementinformatie en monitoring van relevante ontwikkelingen. Dit vraagstuk speelt feitelijk gemeentebreed. Hiervoor is dan ook gemeentebrede capaciteit aangevraagd m.b.t. de strategische opgave kwaliteitsslag organisatie (strategische adviseur informatievoorziening en datagedreven analist gemeentebreed, inclusief wonen).

Ambitie 6.3 Zwolle is duurzaam bereikbaar door samenlevingsgericht te werken aan slim en schoon vervoer

Lokale Agenda voor Inclusie/Stadsergonoom
In 2013 heeft Zwolle het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap onderschreven. ‘Inclusief beleid’ gaat over non-discriminatie, participatie, gelijke kansen, toegankelijkheid en persoonlijke autonomie. Om de omslag naar een inclusieve samenleving te bevorderen, stelt het rijk voor dat gemeenten met ‘lokale agenda’s voor inclusie’ gaan werken. Gegeven de wettelijke kaders is dit niet vrijblijvend.

Wij stimuleren inclusiviteit door het subsidiëren van de stichting Toegankelijk Zwolle (structureel) en het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Begin 2016 is de Visie op de toegankelijkheid van de openbare ruimte vastgesteld. en er wordt nu gewerkt aan de concretisering via een Handboek toegankelijkheid dat medio 2017 gereed zal zijn.Toegankelijkheid van de openbare ruimte staat zoals hierboven aangegeven niet op zichzelf.
Het thema inclusieve samenleving is breder. Meedoen in de samenleving betekent: onderwijs kunnen volgen, zelfstandig kunnen wonen, zich welkom voelen als consument, gelijke kansen hebben als werknemer en ondernemer, toegang hebben tot informatie, financiering, (openbare) gebouwen en openbaar vervoer. Samen met de stichting Toegankelijk Zwolle wordt in 2017 de lokale agenda voor inclusie opgesteld.

Binnen de gemeente bestaat geen aanspreekpunt/aanjaagfunctie meer in de persoon van de stadsergonoom, Mede gegeven het geratificeerde VN-verdrag en de benodigde uitwerking op gemeentelijk niveau, is het voorstel daarom voor de komende jaren capaciteit beschikbaar te stellen voor deze thematiek binnen het fysiek domein en daarmee de rol van de stadsergoom te borgen. De focus ligt op de praktische uitvoerbaarheid van het thema inclusiviteit in het fysieke domein. -De forse Investeringsimpuls in intelligente transportsystemen vanuit het Beter Benutten programma (Partnership Talking Traffic) op duurzame wijze consolideren en doorzetten. Vervolgprogramma Beter Benutten Zwolle Kampen op 24 maart 2015 en begroting 2017.

Koploperaanpak en slimme mobiliteit
Sinds 2012 werken rijk, regio en bedrijfsleven samen aan een betere bereikbaarheid van Zwolle en de regio via het programma Beter Benutten. Het huidige vervolgprogramma eindigt op 1 januari 2018. Uit recente prognoses blijkt dat het aantal verplaatsingen gaat toenemen. De kans op vertragingen en een langere reistijd groeit. Via de Koploperaanpak, gedragsmaatregelen en het toepassen van slimme technologie kan de aanwezige capaciteit beter worden benut, door bijvoorbeeld het stimuleren van fietsen, OV-gebruik of het reizen buiten de spits. Deze aanpak heeft een dempend effect op de negatieve gevolgen van meer mobiliteit.

De bestaande samenwerking met werkgevers, publiekstrekkers en onderwijsinstellingen (Koploperaanpak) zorgt voor een gedeelde verantwoordelijkheid in het borgen van de bereikbaarheid van de stad. De kosten van deze aanpak hebben te maken met de inzet van de externe mobiliteitsmakelaar, het bereikbaarheidsfonds, het organiseren van het platform (website, bereikbaarheidscafés en de nieuwsbrief) en het beheren en doorontwikkelen van intelligente transportsystemen en in-car diensten (Landelijke Partnership Talking Traffic) gericht op spreiding en optimale doorstroming van het verkeer (auto, vracht, fiets, OV). De samenwerking van rijk, regio en bedrijfsleven is een bewezen vehikel waaraan met co-financiering van partijen infrastructurele en gedragsmaatregelen ten behoeve van betere doorstroming van autoverkeer en fietsen kunnen worden gekoppeld. In 2018 brengen we de invulling van de te nemen maatregelen in beeld. Op basis hiervan zullen wij in 2018 met een exact voorstel komen.

Financiële samenvatting programma toekomstgerichte stad					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Omgevingswet		625	1.040		
Omgevingsvisie		450			
Investeringsagenda wonen		385	125		
Gebiedscoördinator Oosterenk		110			
Nieuwe ruimtelijke initiatieven		143	143		
Stadsergonoom		27	27		
Koplopersaanpak en slimme mobiliteit		120			

Programma 7 vitale wijken

Ambitie 7.1 De Zwollenaar ervaart zijn woonomgeving als een aantrekkelijke en vitale omgeving om te wonen, werken, ontmoeten, ontspannen en waar men op elkaar betrokken is

Geluidsreducerend asfalt.
In de risicoparagraaf van de begroting is een passage opgenomen over de kwetsbaarheid van geluid reducerende asfaltdeklagen. Deze asfaltdeklagen zijn gelegd op wegen waarop een geluidsreductie gewenst is; deels in bestaand stedelijk gebied, maar veelal in nieuwe ontwikkelingen. Het voordeel van het toepassen van geluid reducerend asfalt is dat er meer uitgeefbaar oppervlakte voor woningbouw is.
Sinds een aantal jaren zien we dat dit asfalt een beperkte levensduur heeft. Het eerste voorbeeld hiervan was de Hasselterweg, waarvoor vervroegd groot onderhoud noodzakelijk was. Inmiddels is de deklaag van de Westenholterallee al vervangen en vertoont een aantal andere wegen met dergelijke deklagen ook al gebreken.

We zijn gebonden aan het toepassen van deze deklagen vanuit het bestemmingsplan. Op dit moment zijn er nog geen kosten aantrekkelijke alternatieven voorhanden die een geluidsreducerend effect geven die voldoen aan de geluidscriteria van het bestemmingsplan.

Ambitie 7.2 Zwolle is een stad waar iedereen veilig leeft, woont, werkt en zich veilig voelt

Cameratoezicht Binnenstad
We constateren tijdens uitgaansavonden een uitbreiding van uitgaan gerelateerde overlast naar andere delen van de binnenstad, namelijk naar locaties waar de horeca zich de afgelopen jaren heeft gevestigd. Dit maakt dat het oorspronkelijke cameraplan niet langer dekkend is. Concreet betekent dit de behoefte aan een uitbreiding met 6 camera's.
Cameratoezicht levert een belangrijke bijdrage aan het beheersbaar houden van de veiligheidssituatie tijdens uitgaansavonden in de binnenstad, bezien vanuit het oogpunt van openbare orde en overlast. Het kan een preventief effect hebben (de aanwezigheid van camera's voorkomt incidenten) en tegelijkertijd zorgen camera's ervoor dat er meer incidenten worden geregistreerd en opgelost. Om deze meerwaarde te kunnen behouden is het noodzakelijk dat het cameratoezicht "meebeweegt" naar die gebieden waar zich uitgaansgerelateerde overlast voordoet.
Tijdens het najaarsmoment 2016 heeft het college naar aanleiding van een aangenomen motie "Verbetering opstelling toezichtcamera's in de binnenstad' van de VVD en PvdA aangegeven in het algemeen voortdurend aandacht te hebben voor de effectiviteit en positionering van camera's als instrument in de openbare ruimte voor de ondersteuning van operationele werkzaamheden.

Vergunningverlening APV
Zwolle is een bruisende stad met een diversiteit aan evenementen, die we maximaal faciliteren in een goede balans tussen rust en reuring. Het aantal evenementen is de laatste jaren toegenomen en ook de complexiteit van het proces, waarbij diverse belangen spelen. Dit vraagt meer en andere inzet van de gemeentelijke organisatie. Daarvoor is een verbeteringsproces in gang gezet, waarbij pro-activiteit, meedenken, integraliteit en veiligheid de uitgangspunten zijn.
Er is onderzoek gedaan naar de veiligheid bij evenementen in Zwolle. Uit dit onderzoek blijkt dat deze veiligheid onder druk staat. Oorzaken zijn onder meer een onvoldoende zorgvuldige vergunningverlening en preparatie voor een evenement . Dit hangt samen met een tekort aan capaciteit voor vergunningverlening en onvoldoende kennis binnen de organisatie van evenementenveiligheid. Het verbeterproces is ook hiervoor ingezet. Door de kwaliteitsverbetering van het proces en de toename van de evenementen is er sprake van een substantiële toename van het werk, zowel bij vergunningverlening als bij toezicht. Met de oplossing van dit knelpunt willen wij in 2017 starten. (zie ook de berap 1 2017)

Woongerelateerde overlast
In 1996 is samen met de corporaties gestart met een aanpak van woon gerelateerde overlast. Hiervoor betaalden de corporaties een structurele bijdrage van € 54.000 per jaar. Vanaf 2017 betalen de corporaties deze bijdrage niet meer omdat de nieuwe Woningwet veel strikter aangeeft welke activiteiten de woningcorporaties wel en niet mogen ondersteunen. Uiteraard hebben de corporaties zelf ook veel inzet en aandacht voor het voorkomen van en de aanpak bij woonoverlast. De verwachting is dat door de Sociale Wijkteams de inzet van het team Veiligheid en Leefbaarheid voor de woning gerelateerde overlast gaat dalen. Er is op dit moment sprake van een lichte daling van het aantal casussen. Sinds medio 2016 wordt op dit terrein samengewerkt met de Sociale Wijkteams, met de intentie dat de kennis wordt overgedragen en dat uiteindelijk Sociale Wijkteams dit werk kunnen uitvoeren met de gemeente/team Veiligheid en Leefbaarheid als opschalingsplatform voor zeer complexe zaken. Wat dit betekent voor de uiteindelijke benodigde inzet vanuit het team Veiligheid is nu niet te voorspellen. Er blijven daarnaast ook overlast gevende casussen die leiden tot maatschappelijke onrust, waar de regie of betrokkenheid vanuit het team Veiligheid vanuit openbare orde nodig is en blijft. In deze casussen wordt samengewerkt met de betrokken partners onder regie van de gemeente. Deze casussen leiden regelmatig tot een persoonsgebonden aanpak (een regiegroep) , zoals bij mensen met verward gedrag, overlast gevende jongeren. De verwachting is dat het aantal zal stijgen. Er is enerzijds sprake van een lichte daling, anderzijds een (verwachte) stijging van overlast meldingen. Dit maakt dat het vervallen van de bijdrage leidt tot een knelpunt die niet binnen de bestaande loonsom is op te vangen.

De zorgvuldige overdracht naar de Sociale Wijkteams vraagt langere tijd. Daarnaast zijn er andere overlast gevende casussen die inzet vragen. Dit knelpunt wordt incidenteel ingediend om in ieder geval het komende jaar voldoende capaciteit te hebben. Deze tijd wordt dan ook gebruikt om een analyse te maken van de ontwikkelingen en trends en de gevolgen daarvan voor de benodigde structurele capaciteit.

Ambitie 7.3.1 We richten de openbare ruimte duurzaam in en beheren deze duurzaam vanuit uitdagingen in de toekomst (en effecten elders in de wereld)

Natuur- en Milieu Educatie (NME) gericht op kinderen en volwassenen vormt een belangrijk element in de GroeneAgenda 2015-2025 als het gaat om een grotere betrokkenheid bij het groen en een groter natuur- en milieubewustzijn onder de Zwolse bevolking. NME wordt versterkt, zodat een doorlopende leerlijn en het ontzorgen van scholen ook volwaardig kan worden opgepakt door het aanstellen van een consulent (1 fte) + het creëren van een activiteitenbudget. Daarbij wordt voortgebouwd op de inzet die vanuit de ROVA nu al wordt geleverd

Ambitie 7.5 Het gemeentelijk vastgoed versterkt de maatschappelijke betrokkenheid in de wijken en stad

Herinvulling statenzaal complex

Momenteel wordt een plan ontwikkeld voor het Statenzaalcomplex. Wij verwachten dat niet alle kosten via Vastgoed gedekt kunnen worden. We verwachten dat bij de begroting een beroep gedaan zal worden op de incidentele bestedingsruimte Een voorstel wordt voorbereid. (zie ook berap1 2017)

Financiële samenvatting programma vitale wijken					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Cameratoezicht binnenstad	78	30	30	30	30
Vergunningverlening APV		90	90	90	90
Amendement NME (consulent en act. budget)		100	100	100	100
(Meerjarig) incidenteel					
Geluidsreducerend asfalt		350	350		
Woongerelateerde overlast		54			
Herinvulling Statencomplex	1)	pm			

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Programma 8 bestuur en inwonerszaken

Ambitie 8.2 Zwolle biedt een excellente ontvangst aan inwoners

Specialist identiteitsfraude
De aanpak van identiteits- en adresfraude vraagt om verdergaande professionalisering binnen diverse afdelingen van de gemeente Zwolle. Deze specialist pakt het analyse-werk op. We willen aansluiten bij het project landelijke aanpak adresfraude. Daaruit blijkt dat fraude de overheid veel geld kost en ook risico's oplevert voor onze inwoners (denk aan identiteits-verwisseling). Deze wettelijke taak wordt op dit moment zeer beperkt ingevuld.

Projectleider adres en woonfraude
Binnen verschillende gemeentelijke dossiers is de fraude(gevoeligheid) toegenomen: woon- en adressenfraude, identiteitsfraude en fraude met regelingen binnen het sociaal domein.
Een verkeerde registratie van adressen binnen de basisregistratie personen (BRP) is de bron van allerlei vormen van fraude. De BRP is leidend voor ruim 600 afnemers. De gemeente Zwolle is als houder van de basisregistratie verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gegevens. Afnemers moeten kunnen vertrouwen op de persoonsgegevens zoals ze in de BRP geregistreerd zijn. Woon- en adressenfraude door inwoners en bedrijven neemt (landelijk) steeds meer toe. Het gebeurt steeds meer dat inwoners wonen op een ander adres, met als gevolg dat er gefraudeerd kan worden met uitkeringen en belastingen. Het is aan de gemeente om dit samen met haar partners aan te pakken. Voor de aanpak van woon- en adressenfraude heeft Zwolle aansluiting gezocht bij de VNG, die is gestart met de landelijke aanpak adresfraude, waardoor op landelijk niveau afspraken worden gemaakt met externe partners, zoals de Belastingdienst, UWV en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Onder de noemer van de convenanten van VNG kan informatie tussen deze partners worden uitgewisseld. Om deze aanpak door te voeren in Zwolle is een projectleider nodig. We willen actief meedoen in de landelijke aanpak adresfraude en hiervoor een projectleider beschikbaar stellen.

Capaciteit Klantcontactcentrum
Op dit moment maken we aan de balie (dus ook voor uitgifte van rijbewijzen en paspoorten en id-kaarten) veelvuldig gebruik van de inzet van stagiaires. In het kader van de bezuinigingen hebben wij de formatie teruggebracht en dit gecompenseerd met de inzet van stagiaires. Stagiaires doen nu regulier werk en worden volledig formatief voor de productie meegeteld. Deze oplossing is niet meer toereikend. De balans tussen stagiaires en professionele krachten is te ver doorgeslagen. We lopen hiermee een verhoogd risico op fraude en imagoschade.
Tegelijkertijd is er een ontwikkeling gaande waarbij de rol van de gemeente in de afgifte en mogelijk aanvraag van reisdocumenten en rijbewijzen afneemt. Als we naar de cijfers kijken dan hebben we de komende twee jaar (2017 en 2018) nog te maken met een hausse aan afgifte reisdocumenten. In 2019 zal de afgifte gaan dalen met 70%. In 2020 willen we de afdeling zoveel mogelijk ingericht hebben op de nieuwe taken en trends.

Financiële samenvatting programma bestuur en inwonerszaken zaken					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Specialist identiteitsfraude		78	78	78	78
(Meerjarig) incidenteel					
Projectleider adres- en woonfraude		98	98		
Medewerkers Klantcontactcentrum		94	94		

Programma 9 dienstverlening en bedrijfsvoering

Ambitie 9.2 De Gemeente Zwolle behoort in 2020 tot de 10 meest gastvrije en best presterende gemeenten van Nederland als het gaat om dienstverlening aan inwoners en ondernemers

Programma dienstverlening
In 2015 is de nieuwe visie op dienstverlening vastgesteld. Voor de realisatie van de ambities is toen – ook gezien de financiële situatie van de gemeente - geen apart programmabudget uitgetrokken. We hebben ervoor gekozen om de ambities in samenwerking met de afdelingen te bereiken. Hiermee boeken we zeker resultaat; zie hiervoor jaarrekening 2016, programma 16 Bestuur en dienstverlening. Maar aan de andere kant merken we dat het vaak lastig is om echt vaart te maken met verbeteringen als er geen budget is om menskracht of hulpmiddelen in te zetten.
Bij een aantal ontwikkelingen en verbeteringen waarmee we in 2017, 2018 en 2019 aan de slag willen, lopen we hier tegenaan:

- Klantreizen d.w.z. verbeteren dienstverlening, denkende vanuit de inwoners (genoemd in begroting 2016 en 2017).
- Tool voor het verbeteren van de leesbaarheid van uitgaande brieven e.a. communicatie.
- Aanpak voor verbeteren Digitale vaardigheden en vangnet voor inwoners met beperkte digitale vaardigheden.
- Versnellen van het proces van eenvoudige vergunningen.
- Audit persoonsgegevens (in begroting 2017).

Daarnaast voeren we jaarlijks diverse klantonderzoeken uit en onderhouden we de monitor dienstverlening. Voor deze activiteiten zijn in het verleden overschotten van andere budgetten gebruikt. Die mogelijkheden zijn er eind 2017 niet meer.

Het is nodig om te blijven werken aan de verbetering van de dienstverlening want de verwachtingen van inwoners en ondernemers stijgen continu door de steeds betere klantervaringen met voorloperbedrijven. We merken op een aantal onderdelen dat onze klantscores wegzakken. Willen we als gemeente de waardering op niveau houden dan vereist dat extra inspanningen.

Versimpelteam
Eind 2016 is door de raad motie 437 Versimpelteam aangenomen. Deze roept het college op om;
In samenspraak met sociaal wijkteam, ouderenbonden en andere relevante maatschappelijke organisaties te werken aan een gezamenlijke aanpak van versimpelen wat te complex is. Te denken valt aan een overleg wat gevraagd en ongevraagd advies geeft en verbeter-voorstellen mag doen voor versimpeling van regelgeving en communicatie.

In februari is een inventariserende sessie gehouden met een aantal externe partners (uit de zorg, welzijn, ouderendoelgroep, vluchtelingenwerk). Hier is veel input opgehaald en dat hebben we inmiddels verwerkt in een concept-actieplan versimpelen.
De feedback van de partners kent twee rode draden:

1. Laaggeletterdheid loopt als een rode draad door de inbreng van onze partners. Inwoners die niet of nauwelijks kunnen lezen doen veel minder mee in de Zwolse maatschappij en lopen continu tegen problemen aan. Er wordt op dit moment al gewerkt 1) aan een intensivering van de aanpak voor Laaggeletterden. (zie programma 1)
2. De brieven die we als gemeente sturen naar inwoners zorgen voor problemen bij ouderen, allochtonen en laaggeletterden. Onze brieven zijn lang, vaak met jargon en schrikken mensen af. Hier moeten we echt nog een verbeterslag maken.

In het actieplan ligt veel nadruk op onze uitgaande brieven, aangevuld met een aantal andere voor de hand liggende acties en een aantal zaken zie nog uitgezocht moeten worden.
De uitvoering van het actieplan zal de inzet vragen van een projectleider die hier 8 uur per week mee bezig gaat.

Ambitie 9.4 De gemeente Zwolle werkt doeltreffend

Digitale agenda: Informatiestrategie, advies en functioneel beheer
De Digitale Agenda 2020 is door het Rijk opgesteld om gemeenten te ontzorgen, ondersteunen en versterken op het gebied van (digitale) dienstverlening. In de Digitale Agenda zijn de gezamenlijke ambities van gemeenten vastgelegd om aan te sluiten bij en effectief te opereren in de informatiesamenleving. Daarbij staan drie sporen centraal:

- Open en transparant in de participatiesamenleving
- Werken als één efficiënte overheid
- Massaal digitaal, maatwerk lokaal

Voor de realisatie van de Digitale agenda 2020 is er een Informatiestrategie gemeente Zwolle opgesteld. De strategie draagt bij aan het verbeteren en ontwikkelen van de (digitale) dienstverlening van Zwolle en aan inwoners en ondernemers en maakt het mogelijk om blijvend te anticiperen op de groei van de informatie samenleving . De basis hiervoor is een organisatie die in basis op orde is om flexibele, veilige en beheersbare informatievoorziening te borgen. Dat vraagt een meerjarige verhoging tw. 1,8 fte in 2018 en 1 fte in 2019.
De ondersteuning van de, sterk wijzigende, functionaliteiten is niet toegerust voor de opgaven voor Zwolle vanaf 2017. Zoals het ontwikkelen van de informatievoorziening in de domeinen. Daarnaast de noodzakelijke veranderingen van de betere informatiebeveiliging en fraudebestrijding. Tevens om te voldoen aan de te stellen eisen voor

informatievoorziening ten behoeve van digitale dienstverlening, inzet op monitoring en analyses van data, digitale samenwerking , inzet op risico beperkende maatregelen op het gebied van testen en het beheer van de daarbij behorende functionaliteiten(applicaties).Voorbeelden van samenwerking zijn: tussen Sociale wijkteams en Zorgaanbieders, tussen de gemeente en de Omgevingsdienst, tussen gemeente en Rijkswaterstaat ect.

Financiële samenvatting programma dienstverlening en bedrijfsvoering					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
(Meerjarig) incidenteel					
Voortgang programma dienstverlening		50	50		
Versimpelteam		40	40		
Digitale agenda		256	256		

Programma 10 algemene dekkingsmiddelen

Ambitie 10.1 Zwolle is een financieel gezonde gemeente waarbij er financiële ruimte is om te blijven investeren terwijl we de lastendruk voor de burgers en ondernemers zo beperkt mogelijk proberen te houden

Vennootschapsbelasting
Met ingang van 2016 moet over winst op overheidsondernemingen vennootschapsbelasting betaald worden. Voor Zwolle betekent dit dat de onderdelen slagboom parkeren en de grondexploitaties belastingplichtig zijn. Begin vorig jaar is een voorlopige inschatting gemaakt van het meerjarig effect op de begroting en is vanaf 2018 rekening gehouden met € 0,4 mln. als te betalen vennootschapsbelasting. Echter door de verbeterende vastgoedresultaten en -prognoses verwachten wij dat de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen zal oplopen naar € 0,7 tot € 1 mln. Voorgesteld wordt om ingaande 2017 een begrotingspost verschuldigde vennootschapsbelasting op te nemen van € 0,7 mln. Een eventuele overschrijding wordt via het weerstandsvermogen opgevangen. Dit betekent dat er aanvullend € 0,3 mln. nodig is.
Bij de vennootschapsbelasting op grondexploitaties is sprake van verschuldigde belasting over het jaarlijks behaalde voordelige resultaat. De werkelijke winstneming op een grondexploitatie vindt op een later moment plaats.

Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting
Een aantal ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven kritisch te kijken naar de precariobelasting, te weten deregulering, het plan tot hervorming van het lokaal belastinggebied, het wetsvoorstel afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven en de invoering van Bedrijveninvesteringszones. Van deze ontwikkelingen kunnen met name deregulering en de invoering van Bedrijveninvesteringszones aanleiding geven om de precariobelasting (gedeeltelijk) af te schaffen. Deze twee ontwikkelingen gaan allebei uit van een terughoudende overheid. Daarom stellen wij voor om de precariobelasting voor de circussen en kermissen, commerciële uitstallingen, incidentele standplaatsen, incidentele terrassen, evenementen en kabels en leidingen af te schaffen. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 85.000 op de gemeentelijke begroting. Door de groei van de stad en doorwerking van beleid resteert per saldo een tekort van € 35.000.

Financiële samenvatting programma Algemene dekkingsmiddelen					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Vennootschapsbelasting		300	300	300	300
Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting		35	35	35	35

Bijlage 1 Investeringsoverzichten

A. Totaaloverzicht investeringen strategische opgaven

Investeringsoverzicht strategische opgaven						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Investeringen Binnenstad						
Structureel						
Investeringen openb.ruimte (incl. Broerenkwartier)	5.000 1)		200	200	250	300
Investeringen lichtplan en sfeerverlichting	900 1)		30	60	90	90
Overige gebiedsontwikkeling Binnenstad			500	500	500	500
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Toerisme en promotie			200	200		
Cultuur en historie			250	250		
Wonen			100	100		
Grote Kerk (financiering via stadsontwikkelfonds)	1)		pm			
Investeringen Spoorzone						
Structureel						
Investeringsruimte vanaf 2021	7.500 1)					500
Investeringen Energietransitie						
Structureel						
Investeringen in energietransitie	7.200 1)		150	300	300	300
Verwachte besparing, incl. bijdrage derden	pm		-150	-300	-300	-300
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		375	750	750		
Investeringen Topwerklocaties						
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		180	250	250		
Investeringen (via stadsontwikkelfonds)	1)		pm	pm		
Investeringen Klimaatadaptatie						
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		330	826	826		
Investeringen	2)					
Investeringen Circulaire economie						
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		50	400			
Investeringen Human capital						
(Meerjarig) incidentele investeringen						
Activiteitenbudget		150	300	300		

Investeringen Sociaal domein					
Structureel					
Participatie: nadelig subsidieresultaat WSW		2.700	2.800	2.900	2.600
(Meerjarig) incidentele investeringen					
Declaratiefonds	250	250			
Dekking uit programmabudget inkomen	-250	-250			
Maatschappelijke participatie	129	220	220		
Ondersteuning vrijwilligers	150	250	250		
Steun na partnerverlies	45	45	45		
Extra inzet kwetsbare jongeren	100	250	250		
Monitoring kwaliteit , toezicht en handhaving	190	230	230		
Preventief jeugdbeleid		820	1.120		
Toegang jeugdhulp		700	850		
	614	**2.515**	**2.965**		
Ingroei bezuiniging inwonersondersteuning		1.500	1.000	500	
Strategische capaciteit					
Structureel					
Strategische capaciteit	136	414	497	497	497
(Meerjarig) incidentele investeringen					
Strategische capaciteit	50	99			

Samenvatting						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel	**20.600**	**136**	**3.844**	**4.057**	**4.237**	**4.487**
(Meerjarig) incidentele investeringen		**1.749**	**7.190**	**6.641**	**500**	
(meerjarig) incidenteel cumulatief vanaf 2018			*7.190*	*13.831*	*14.331*	

NB De bedragen in de jaarschijf 2017 worden via de berap verantwoord.
1) De bedragen zijn indicatief, t.z.t. zal nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
2) Investeringen in klimaatadaptatie zullen in principe via de afzonderlijke projectvoorstellen worden meegenomen.

B. Totaaloverzicht investeringen naast de strategische opgaven

Totaaloverzicht investeringen, exclusief strategische opgaven					
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel					
Zwemvangnet		40	40	40	40
Aanleg kunstgrasvelden	1)	120	120	120	120
Bestrijden laaggeletterdheid		75	75	75	75
Strategisch meerjarenplan onderwijshuisvesting	1)	pm	pm	pm	pm
Onderhoud en vervanging AED's		12	12	12	12
WRZV	1)	pm	pm	pm	pm
Contactpersoon schulddienstverlening		40	40	40	40
Intensivering schulddienstverlening (netto)		350	350	350	350
Waarvan terugverdieneffect			-56	-168	-280
Cameratoezicht binnenstad	78 1)	30	30	30	30
Vergunningverlening APV		90	90	90	90
Specialist identiteitsfraude		78	78	78	78
Vennootschapsbelasting		300	300	300	300
Amendement NME		100	100	100	100
Gedeeltelijk afschaffen precariobelasting		35	35	35	35
Totaal structureel		**1.270**	**1.214**	**1.102**	**990**

(Meerjarig) incidenteel			
Zwemvangnet		84	54
G-sportbeleid		85	85
Actieplan sport en bewegen		pm	
Groot onderhoud Openluchtbad		500	
Bestrijden laaggeletterdheid		150	150
Harmonisering peuter- en kinderopvang		50	50
Onderhoud en vervanging AED's		10	
Opvang/begel. uitgeprocedeerde. asielzoekers		120	120
Intensivering schulddienstverlening (netto)		405	405
Waarvan terugverdieneffect		-60	-60
Uitvoeringskosten bijstand		180	180
Uitstroom zelfstandigen		60	60
Experiment participatiewet		175	
Kunst in openbare ruimte		50	50
Afstoten BKR-kunst		50	
Frictiekosten HCO/SMZ		pm	
Digitale dienstverlening ondernemers		20	20
Evenementen		100	
Economische structuurversterking		pm	
Omgevingswet		625	1.040
Omgevingsvisie		450	
Investeringsagenda wonen		385	125
Gebiedscoördinator Oosterenk		110	
Nieuwe ruimtelijke initiatieven		143	143
Stadsergonoom		27	27
Koplopersaanpak en slimme mobiliteit		120	
Geluidsreducerend asfalt		350	350
Woongerelateerde overlast		54	
Herinvulling Statencomplex	1)	pm	
Projectleider adres- en woonfraude		98	98
Medewerkers Klantcontactcentrum		94	94
Voortgang programma dienstverlening		50	50
Versimpelteam		40	40
Digitale agenda		256	256
Totaal (meerjarig) incidenteel		**4.781**	**3.337**
cumulatief		*4.781*	*8.118*

De pm-posten worden voor of tijdens de begrotingsbehandeling 2018 uitgewerkt.

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Bijlage 2 Financiële samenvatting sociaal domein

Samenvatting sociaal domein

In onderstaande tabel is het totaalbeeld weergegeven van het sociaal domein. Beginnend met de resterende opgave om binnen het rijksbudget en de gemeentelijke bezuinigingen te blijven, vervolgens is een correctie verwerkt vanwege de voorstellen (subsidieresultaat WSW en ingroei bezuiniging inwonersondersteuning) om een deel van de opgave vanuit de algemene middelen bij te dragen en de investeringsvoorstellen om de transformatiebeweging op gang te brengen en extra in te zetten op preventie. De investeringen in de transformatie en preventie moeten leiden tot een besparing op met name de duurdere zorgkosten. We verwachten dat met de voorstelde investeringen op termijn een besparing van € 6-7 mln. valt te behalen. We verwachten dat de te behalen besparingsopbrengsten op de duurdere zorg van zodanige omvang is dat we inclusief de investeringen binnen het rijksbudget zullen komen. Echter omdat de geraamde opbrengsten geen exacte wetenschap is houden we voorlopig een structurele behoedzaamheidsmarge aan van € 1 mln. in 2018 en oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020 ingeval de opbrengsten later ingaan of lager uitvallen. Daarnaast kunnen eventuele nadelen incidenteel opgevangen worden via de weerstandsreserve.

Financiële samenvatting Sociaal domein						
(bedragen x € 1.000)		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Restantopgave om binnen rijksbudget te blijven, inclusief gemeentelijke bezuiniging		-3.400	-6.100	-7.300	-8.500	-7.400
Correctie ivm verrekening met algemene middelen:						
• Nadelig subsidieresultaat WSW	1)		2.700	2.700	2.700	2.700
• Ingroei bezuiniging inwonersondersteuning			1.500	1.000	500	
Gecorrigeerde opgave sociaal domein		**-3.400**	**-1.900**	**-3.600**	**-5.200**	**-4.700**
(Meerjarig) incidentele investeringen		-614	-2.515	-2.965		
		-4.014	**-4.415**	**-6.565**	**-5.200**	**-4.700**
Verwachte transformatieopbrengsten						
• Inwonersondersteuning (o.a. Wmo)			1.100	2.900	2.900	2.900
• Door toegang jeugdhulp			1.100	1.650	1.650	1.650
• Door inzet op diah en jeugd			200	1.220	1.220	1.220
• Door inzet op toezicht en handhaving			180	180	180	180
• Verwachte onderuitputting , <100%		900	1.500	1.500	1.500	1.500
Verwacht totaalresultaat		**-3.114**	**-335**	**885**	**2.250**	**2.750**
Dekking uit incidentele bestedingsruimte		614	335			
Verwacht nadelig resultaat 2017, dekking uit risicoreserve sociaal domein		2.500				

NB De verwachte positieve resultaten vanaf 2019 blijven wij monitoren en zijn in het financieel perspectief buiten beschouwing gelaten. In de komende jaren verwachten wij meer inzicht te krijgen in de besparingseffecten van de te treffen investeringen.

1) De bedragen in dit overzicht wijken af van de bedragen in het overzicht investeringen in het sociaal domein, omdat hier sprake is van een correctie op de taakstelling en bij de investeringen het gaat om het verwachte nadeel op het subsidieresultaat.

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 35298

Onderwerp Perspectiefnota (PPN) 2018-2021

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 09-05-2017

besluit:

De raad besluit:
De Perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en daarmee

1. In te stemmen met het per 2018 toevoegen van de buffer sociaal domein en de risicoreserve sociaal domein aan de algemene middelen respectievelijk de algemene concernreserve.
2. In te stemmen met het instellen van een structurele behoedzaamheidsmarge van € 1,0 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. vanaf 2020, ingeval de verwachte transformatieopbrengsten in het sociaal domein lager uitvallen.
3. De eerder vastgestelde bezuiniging op inwonersondersteuning ad € 2 mln. gefaseerd in de jaren 2018 t/m 2021 door te voeren.
4. In te stemmen met de structurele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    1. Strategische opgaven € 4,1 mln. in 2018 oplopend naar 4,5 mln. in 2021
    2. Andere investeringsvoorstellen € 1,2 mln. 2018, aflopend naar € 0,9 mln. in 2021.
    3. Knelpunt exploitatie vastgoed € 0,46 mln.
    4. Versterking NME (consulent + activiteitenbudget) € 0,1 mln conform amendement 2 d.d. 3 juli 2017
5. In te stemmen met de incidentele investeringsvoorstellen, genoemd onder:
    1. Strategische opgaven € 11,3 mln.
    2. Andere investeringsvoorstellen € 8,1 mln.
6. In te stemmen met een toevoeging van € 3,2 mln. aan het stadsontwikkelfonds.
7. In te stemmen met het beschikbaar houden van € 3,0 mln. voor afwegen intensiveringen en knelpunten bij de begroting 2018.
8. De resterende incidentele middelen (€ 2,8 mln.) toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen.
9. Bij hoofdstuk 4 een ambitie 1.6 Visie op dierenwelzijn toe te voegen: Zorg dragen voor het welzijn van dieren is noodzakelijk! Ze zijn van grote waarde voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen intrinsieke waarde en zijn bovendien volstrekt afhankelijk van hoe mensen met hen omgaan. De gemeente ontwikkelt daarom een visie op dierenwelzijn en doet dit in samenspraak met de partners in de stad. Er wordt pro actief, en in goed overleg met de partners in de stad een steeds actueel beleid vormgegeven. De gemeente is bekend met wat er zowel landelijk als lokaal speelt op het gebied van dierenwelzijn en speelt hier adequaat op in".

Zwolle

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Dekker, Astrid (3268)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen Bijlage: 2016-11-11 M-3 Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) Bijlage: Brief participatieraad Zwolle aan College BW - Declaratiefonds participatie voor volwassenen mei2017 Bijlage: Korte terugblik raadsplein info-debat Raadzaal 12-06-2017 Bijlage: 2017-07-03 AM-6 maatwerkbudget volwassenparticipatie Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

Voorgesteld besluit raad

1. in te stemmen met het voornemen van het college de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen,
2. de regeling te evalueren als 50% van het budget benut is,
3. in te stemmen met financiële dekking voor de declaratieregeling participatie voor volwassenen ter grootte van € 500.000 binnen programma 4 Inkomen (€ 250.000 ten laste van 2017 en € 250.000 ten laste van 2018),
4. de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) als afgedaan te beschouwen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 18 april 2017

Openbaar

Onderwerp	Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen
Versienummer	
Portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Informant	Astrid Dekker
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon	(038) 498 3268
Email	A.M.Dekker@zwolle.nl
Bijlagen	Geen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. in te stemmen met het voornemen van het college de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen,
2. de regeling te evalueren als 50% van het budget benut is,
3. in te stemmen met financiële dekking voor de declaratieregeling participatie voor volwassenen ter grootte van € 500.000 binnen programma 4 Inkomen (€ 250.000 ten laste van 2017 en € 250.000 ten laste van 2018),
4. de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) als afgedaan te beschouwen.

Datum 18 april 2017

Inleiding
Met de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) aangenomen in de raadsvergadering van 11 november 2016, vraagt de raad om de voorstellen voor een declaratiefonds of stadspas voor volwassenen uit te werken, zodat ook voor inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid voor creatieve educatie, sport en welbevinden mogelijk is. In deze nota wordt u geïnformeerd over de resultaten.

Om te komen tot uitgewerkte voorstellen is een oproep gedaan tijdens de stadsdialoog van Zwolle Armoedevrij! en zijn er gesprekken gevoerd met o.a. ervaringsdeskundigen, betrokken raadspartijen en leden van de klankbordgroep van de participatieraad. Daarbij is aandacht besteed aan de wensen van de doelgroep en de mogelijkheden om daarbij aan te sluiten. Ook is verkend in welke vorm een stadspas of declaratiefonds voor participatie voor volwassenen zou passen binnen de specifieke Zwolse situatie en de vele bestaande initiatieven in de stad om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij participatie. Ook zijn voor en nadelen van een aantal mogelijke varianten, evenals wettelijke- en uitvoeringsvoorwaarden verkend.

Welke participatievormen vergoeden?
Het bestaande aanbod in de stad voor participatiemogelijkheden en financiële ondersteuning daarbij is divers. Veel (gratis) participatiemogelijkheden staan op www.samenzwolle.nl, en via diverse partijen worden er mogelijkheden voor ontspanning, ontmoeten, vakanties voor minima geboden. Aanvullend daarop kwamen veel individuele wensen naar boven. Met een laag inkomen verandert er veel in je leven. “Je bezuinigt op veel, voeding, abonnementen en lidmaatschappen, je kan niet meer uit eten of een keer naar de film, reizen wordt duur. Hierdoor verandert er veel in je leven, zelfs je vriendenkring verandert. Een extraatje, in welke vorm dan ook, zou wenselijk zijn.” aldus een ervaringsdeskundige. Als grote gemene deler werden genoemd een tegemoetkoming voor vervoer, sport en cultuur met name bibliotheek, film, theater, museum. Die kosten zijn voor veel mensen een probleem. Keuzemogelijkheid voor een vergoeding zou goed aansluiten bij de behoefte.

Hoe vergoeden, via fonds of stadspas?
De motie vraagt om voorstellen voor declaratiefonds en stadspas. Beide ideeën zijn verkend. Het gaat erom hoe het gebruik zo makkelijk mogelijk kan zijn voor de doelgroep en hoe het aanbod zo divers mogelijk en samen met de stad kan worden geboden. Er zijn in Zwolle projecten, activiteiten en regelingen die zijn gericht op het voorkomen van sociaal isolement en het bevorderen van maatschappelijke participatie. Veel bedrijven steunen dit aanbod, bijvoorbeeld via een bijdrage aan de kerstpakkettenactie, het sinterklaasfeest of donaties aan de Voedselbank, aan wervingsacties van fondsen en stichtingen, via eigen initiatieven zoals Niemand krijgt de schuld. Partijen weten elkaar te vinden. Ook zijn er al meerdere initiatieven om met alternatieve betaalmiddelen iets extra’s of korting te kunnen bieden. Zo heeft Gift City Twinkels, is er Zwolse Pepermunt om geld zoveel mogelijk binnen Zwolle te laten circuleren en zijn er ruilkringen via Lets Zwolle waar je duiten kunt verdienen en met duiten kunt betalen. Over deze alternatieve betaalmiddelen kwamen enthousiaste verhalen.

De vraag rees in hoeverre de introductie van een Zwolse stadspas hier toegevoegde waarde zal hebben of juist concurrerend zal zijn aan de vele goedlopende initiatieven. Ook werd vanuit de doelgroep als risico benoemd, dat de stadspas als stigmatiserend kan worden ervaren. Aansluiten op bestaande passystemen, zoals van de Rova, is ook besproken. Het is dan vooral van belang dat iedereen de pas gebruikt en niet alleen de minima, want daarmee zou het toch een stigmatiserende pas worden. Het invoeren van een systeem van een stadspas heeft hoge uitvoeringskosten, zowel in

de aanloop als in het onderhoud. De kans op succesvolle werking is gezien de vele initiatieven die er al zijn, moeilijk te voorspellen en zal pas op lange termijn zichtbaar zijn.

Een andere mogelijke wijze voor vergoeding zou via declaratie bij een fonds kunnen zijn. Voor kinderparticipatie zijn er dergelijke fondsen, zowel lokale als landelijke. Voor volwassenparticipatie zijn deze fondsen echter niet bekend. Voor een fonds zal dus in Zwolle een nieuwe stichting opgericht moeten worden met bestuursleden die zich willen inzetten voor fondsenwerving. Ook hier is moeilijk te voorspellen in hoeverre hier animo voor is en in hoeverre de nieuwe stichting succesvol zal zijn in het werven van extra gelden zonder daarbij concurrerend te zijn aan het bestaande. Het oprichten van een lokaal Zwols fonds lijkt met eenmalig geld en de wens om op korte termijn een regeling in te voeren geen reële optie.
Daarnaast zal ook bekeken moeten worden waar de uitvoering van het fonds wordt belegd. Bij de fondsen voor kinderparticipatie in Zwolle bleek dit in het verleden een tijdrovende bezigheid voor de (vrijwillige) bestuursleden en ondersteunt de gemeente nu bij de uitvoering. Het ligt voor de hand dat ook voor volwassenparticipatie de uitvoering bij de gemeente belegd wordt. Op grond van de gemeentewet mag de gemeente een tegemoetkoming verlenen voor bevordering van deelname aan culturele, maatschappelijke en sportieve voorzieningen en activiteiten door het instellen van een declaratieregeling.

Beoogd effect
Gezien bovenstaande verkenning en de motie die oproept om met voorstellen te komen, heeft het college besloten om een gemeentelijke declaratieregeling voor volwassenparticipatie in te voeren in 2017. Met de in te voeren declaratieregeling wordt aan volwassenen uit huishoudens met een laag inkomen volgens de Zwolse armoedegrens de mogelijkheid geboden om een tegemoetkoming aan te vragen voor de kosten voor participatie. Zodat zij ondanks hun beperkte financiële situatie mogelijkheden hebben voor deelname aan culturele, maatschappelijke en sportieve voorziening. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan preventie van zwaardere sociale problematiek.

Argument

1.1 De mogelijkheden voor vergoeding binnen de regeling sluit zoveel mogelijk aan bij de wensen van de doelgroep.
Het declaratiefonds vergoedt een beperkt aantal opties voor participatie. Deze posten sluiten voldoende aan bij de diverse wensen van de doelgroep. En het college acht het van belang dat alle posten het hele jaar door participatie stimuleren. Door het aantal beperkt te houden kunnen we behoefte en gebruik goed monitoren, evenals effecten in de stad op overig aanbod. Bovendien houden we met een beperkt aantal keuzes de uitvoeringskosten laag, omdat we een snelle en eenvoudige toets kunnen uitvoeren. . Op basis van de verkenning is college voornemens om voor de volgende vormen van participatie een tegemoetkoming te verlenen.

1. Tegemoetkoming in de kosten voor lidmaatschap van de bibliotheek (€ 57,50 per jaar)
   Een jaar lang onbeperkt boeken en dvd's lenen. Daarnaast kunnen in de stadkamer kranten, tijdschriften worden gelezen en zijn er computers en wifi beschikbaar. Ook is in Zwolle veel informatie te vinden in de Stadkamer over cursus- en cultureel aanbod in de stad, er zijn Walk en Talks en is er volop ruimte om te ontmoeten. Lidmaatschap voor een partner (en voor kinderen tot 18 jaar) is gratis. De bibliotheek biedt ook een boekendienst aan huis, voor wie niet zelfstandig naar de Stadkamer kan komen.

De bibliotheekpas biedt veel extra voordelen aan alle leden, zoals bijvoorbeeld korting op toegang bij musea, film en theaterkaartjes. Op de site www.voordeelmetjebiebpas.nl staat een totaaloverzicht met lokale en landelijke kortingsmogelijkheden. Het aanbod in Zwolle is wisselend en bestaat op een dag in maart 2017 bijvoorbeeld uit korting op toegang Fundatie, korting op lidmaatschap kunstuitleen, korting op de uitvoering van de Mattheus Passie en korting op toegang tot de World Press Photo2016.

2. Tegemoetkoming voor vervoerskosten
   Vervoer blijkt bij participatie vaak een grote kostenpost. Niet iedereen kan altijd elk bezoek aan bijvoorbeeld familie, sportclub of bibliotheek lopend of fietsend afleggen. De regeling biedt een vergoeding van € 60 per jaar voor het opladen van een ov kaart. Daarmee kan gebruik gemaakt worden van bus- en treinvervoer in Zwolle en daarbuiten.
3. Tegemoetkoming van € 60 in de kosten voor sportmogelijkheden. Hierbij wordt gedacht aan een tegemoetkoming voor entree bij de Zwolse zwembaden, vergoeding bij Zwolse sportverenigingen en voor lidmaatschap van een sportschool.
4. Tegemoetkoming in de kosten van een museumjaarkaart € 59,90.

Omdat de bedragen nauwelijks verschillen qua hoogte wordt bij de declaratieregeling standaard € 60,00 vergoed per categorie. Het maximale aantal vergoedingen per persoon per jaar wordt gesteld op twee.

1.2 Een gemeentelijke declaratieregeling is snel en eenvoudig in te voeren.
Er zijn geen landelijke of lokale stichtingen of fondsen gericht op volwassenparticipatie waar we eenvoudig bij aan kunnen sluiten. Om toch snel tot een werkbare regeling te komen kunnen we gebruik maken van de mogelijkheden van de gemeentewet om een declaratieregeling in te voeren. De gemeentelijke declaratieregeling is snel in te voeren na het vaststellen van een verordening, eenvoudig aan te vragen voor de doelgroep. Ook gezien het incidentele karakter van de financiering is dit de meest praktisch oplossing, omdat er weinig kosten gemoeid zijn met opstarten (en eventueel stopzetten in de toekomst) van de regeling. De regeling zal deze zomer via een verordening worden vastgesteld. Daarin zal de uitvoering van de regeling worden beschreven. In lijn met onze visie op dienstverlening zal declaratie vooraf mogelijk zijn op basis van vertrouwen. Controle kan achteraf steekproefsgewijs plaatsvinden. Hierdoor blijven de uitvoeringskosten beperkt.

2.1 De gemeentelijke regeling biedt ruimte om verdere mogelijkheden te verkennen.
Het college is van mening dat een gemeentelijke regeling het beste past binnen de uitgangspunten van het huidige armoedebeleid, om samen te werken met partners en zoveel mogelijk het beschikbare geld bij de doelgroep terecht willen laten komen. Door te starten met een eenmalige gemeentelijke regeling kunnen we ervaring opdoen met het gebruik het gebruik goed monitoren en stimuleren. We kunnen ervaring opdoen en uitbreiding van de mogelijkheden verkennen. Daarbij zal met name gekeken worden hoe we binnen de declaratieregeling samenwerking met bedrijven kunnen realiseren. Enkele concrete ideeën/richtingen daarbij zijn om via de Stadkamer en de betrokken sportverenigingen te verkennen of extra gebruiks- of kortingsmogelijkheden geboden kunnen worden bij het lidmaatschap, bij voorkeur ook in samenwerking met bedrijven. Ook zullen we monitoren in hoeverre de bibliotheekpas gebruikt wordt door de doelgroep (om gebruik te maken via voordeelmetjebiebpas.nl) en door Zwolse bedrijven (om aanbiedingen te doen).

Risico's

Datum 18 april 2017

Bij een nieuwe regeling is het ongewis hoe het gebruik zich, met name in de eerste jaren ontwikkeld. Ook is er sprake van incidentele financiering. Het is daarom moeilijk in te schatten wanneer het budget van de declaratieregeling uitgeput zal zijn en hoelang de regeling uitgevoerd kan worden. De verwachting is dat met het budget de regeling voor 2017 en 2018 voldoende is.

Financiën
De financiële claim voor invoering van deze declaratieregeling voor participatie van volwassenen is € 500.000 incidenteel. Het bedrag is gebaseerd op een deelnamegraad van 50% tot 60% van de doelgroep (ongeveer 7.500 volwassen met een inkomen tot de Zwolse armoedegrens), een gemiddeld declaratiebedrag van € 100 en uitvoeringskosten met een zo licht mogelijk administratieve toets (uitvoeringskosten € 60.000). Het budget van € 500.000 wordt eenmalig beschikbaar gesteld binnen programma 4 Inkomen (€ 250.000 ten laste van 2017 en € 250.000 ten laste van 2018) en de besteding – afhankelijk van het gebruik van de regeling – loopt door in 2017, 2018 en eventueel verder.

Vervolg
De declaratieregeling zal worden uitgewerkt in een verordening. Verwachte ingangsdatum is 1 september 2017.
De raad zal via de gebruikelijk beleidsrapportages in voor- en najaar en op het moment dat het budget voor 50% gebruikt is, geïnformeerd worden over het gebruik, de ontwikkelingen van het aanbod en de financiële resultaten van de regeling. Evaluatie zal gebeuren in samenspraak met doelgroep en partners.

Communicatie
De nieuwe regeling zal onder de aandacht worden gebracht via diverse kanalen, zoals de websites van de gemeente en het sociaal wijkteam, via berichten in de wijzer, via de nieuwsbrief van de stadsdialoog, in overleggen met partners en via een netwerk van ervaringsdeskundigen. Ook zullen we waar mogelijk de doelgroep met een persoonlijke brief of aanvraagformulier op de hoogte stellen van de nieuwe regeling. Dit geldt met name voor degene die al gebruik maakt van een gemeentelijke minimaregeling, omdat we van deze groep al adresgegevens hebben.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	31038
Onderwerp	Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 18-04-2017

besluit:

1. in te stemmen met het voornemen van het college de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen,
2. de regeling te evalueren als 50% van het budget benut is,
3. in te stemmen met financiële dekking voor de declaratieregeling participatie voor volwassenen ter grootte van € 500.000 binnen programma 4 Inkomen (€ 250.000 ten laste van 2017 en € 250.000 ten laste van 2018),
4. de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) als afgedaan te beschouwen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Motie

Betreft: Invoering Declaratiefonds (participatie voor volwassenen)

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op vrijdag 11 november 2016.
Aan de orde: Begrotingsstukken 2017.

Overwegende dat:
- Het ophogen van de kindregelingen naar 130% een goede stap was in de bestrijding van armoede.
- De minima-effectrapportage Zwolle 2015 van het Nibud echter ook aantoont, dat van de mensen die in Zwolle niet rond kán komen een aanzienlijk deel alleenstaanden en paren zonder kinderen betreft.
- De armoedemonitor Zwolle 2016 dit beeld bevestigt.
- Het jaarverslag Noodfonds Zwolle en omstreken aantoont dat meer dan 50% van de hulpvragen komt van alleenstaanden en mensen zonder kinderen.
- Het college in de informatienota volwassenparticipatie van 26 september 2016 de diverse tegemoetkomingshoogten en inkomensgrenzen van een declaratiefonds heeft geraamd.
- Het Nibud op bladzijde 41 van bovengenoemd rapport letterlijk schrijft:
  "Het Nibud adviseert de gemeente de mogelijkheid te onderzoek om ook volwassenen een tegemoetkoming t.b.v. maatschappelijke participatie te verstrekken."

Van mening dat:
- De stelling van het college, dat voornoemd advies slechts een opsomming van mogelijkheden is en geen beleidsadvies, moeilijk te begrijpen is wanneer je de heldere bewoording en context van dit advies in het Nibud rapport leest.
- Er voor volwassenen geen regelingen zijn zoals een Jeugdsportfonds of Stichting Meedoen.
- Iets soortgelijks echter wel wenselijk is, gezien bovenstaande rapportages.
- Het niet kunnen participeren als gevolg van armoede de betreffende inwoners in de basis de gewenste contacten, (creatieve) educatie, sportbeleving en welbevinden ontneemt.
- Dit kan leiden tot andersoortige sociale problematiek, hetgeen voorkomen moet en kan worden.
- Het daadwerkelijk instellen van een declaratiefonds daarom wenselijk is.

De Zwolse raad verzoekt het college:
- Met uitgewerkte voorstellen te komen voor een declaratiefonds (van stadspas) (*waarmee de indieners van deze motie in de gelegenheid zijn om tijdens de behandeling van de voorjaarsbrief, indien nodig, gerichte amendementen in te dienen*).

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP;
Bert Sluijer

GroenLinks
Michiel van Harten

Swollwacht
William Dogger
Silvia Bruggenkamp

Tegen: VVD en D66
Aangenomen 11-11-2016

Participatieraad
Zwolle

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 24 mei 2017

Betreft: Brief Declaratiefonds participatie voor volwassenen

Geacht College,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over de Beslisnota Declaratiefonds participatie voor volwassenen. Hierbij ontvangt u onze reactie.

Zoals u ook zelf op bladzijde 2 van de Beslisnota schrijft, is de Participatieraad van meet af aan betrokken geweest bij de voorbereiding van dit voorstel. Ook ervaringsdeskundigen vanuit de klankbordgroep Participatie & Inkomen van de Participatieraad hebben inbreng gehad. We stellen dit op prijs en zeggen u hiervoor graag dank.

Na het lezen van de nota is er bij de Participatieraad geen behoefte om een advies uit te brengen. De nota is helder en we ondersteunen het invoeren van een Declaratiefonds.
Wel geven u graag een tip mee. Bij de tegemoetkoming voor vervoerskosten biedt de regeling een vergoeding van € 60 per jaar voor het opladen van een ov-kaart. Hiermee kan gebruik worden gemaakt van bus- en treinvervoer. De genoemde € 60 is voor een gezin met twee kinderen een laag bedrag als het besteed wordt aan openbaar vervoer. We geven u in overweging andere mogelijkheden van vervoer te bekijken, zoals een deel- of een leenauto.

We lezen met instemming dat u de evaluatie van het Declaratiefonds uit gaat voeren in samenspraak met de doelgroepen en de partners. We stellen het op prijs wanneer u de Participatieraad te zijner tijd op de hoogte brengt van de resultaten uit deze evaluatie.

Mocht deze brief u aanleiding geven tot vragen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Mevrouw Rabia Madarun
Voorzitter Participatieraad Zwolle

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	12 juni 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	20.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. M. van Willigen
Griffier/secretaris	Dhr. J. Odink

1.a. Opening en mededelingen (20.30 - 20.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 22.00 uur.

1.b. Vaststelling van de agenda
Door het in de tijd uitlopen van de besluitvormingsronde stelt de voorzitter voor vanavond het agendapunt 'Uitwerking declaratiefonds voor volwassenen' te bespreken en het agendapunt 'Experiment Participatiewet' te behandelen tijdens het raadsplein op 19 juni a.s.. De woordvoerders van de diverse fracties gaan akkoord met dit voorstel. Het onderwerp wordt geagendeerd voor 19 juni a.s. van 19:00 tot 20:30 in de TAK zaal. Aandacht wordt gevraagd voor de wijze van communicatie.

1.c. Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen
Er zijn geen insprekers.

2. Debatronde

3. Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen (20.35 - 21.30 uur)
Met de motie declaratiefonds heeft de raad gevraagd om een declaratiefonds of stadspas voor volwassenen uit te werken. Voorgesteld wordt om niet voor een extern fonds of stadspas te kiezen maar voor een gemeentelijke declaratieregeling. Aan volwassenen met een laag inkomen wordt de mogelijkheid geboden om een tegemoetkoming aan te vragen voor de kosten voor participatie. Het college stelt voor de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen en het benodigde budget beschikbaar te stellen.
Er hebben zich geen insprekers gemeld en namens het college is wethouder Vedelaar als portefeuillehouder aanwezig om op het debat te reageren. De Participatieraad heeft een advies uitgebracht dat bij de stukken is gevoegd. Verder is op verzoek van de SP de informatienota 'Rijksgelden kinderparticipatie toegevoegd.
De woordvoerders van alle fracties staan stil bij dit onderwerp waarbij o.a. gedebatteerd wordt over de wijze van financiering, de (on)mogelijkheden van maatwerk en de gevolgen voor de armoedeval. In zijn algemeenheid spreken de meeste fracties overigens waarderende woorden uit over het gevoerde proces en de inzet van de ambtelijke organisatie.
Wethouder Vedelaar zegt in haar reactie op het debat dat het gevoerde traject om te komen tot een declaratieregeling een zorgvuldig traject is geweest, waarbij alle belangen zijn gewogen. Verder wordt gerefereerd aan het Nibud onderzoek, dat de aanleiding is geweest voor het voorstel. Daarnaast geeft de wethouder aan dat elke regeling die er ontstaat iets doet met de armoedeval maar dat deze regeling gaat over mensen die niet in staat zijn om te participeren en dat dat op verzoek is van een meerderheid van de raad. Benadrukt wordt dat het hierbij gaat om zowel werkenden als niet werkenden. Vervolgens wordt stilgestaan bij de maatwerkbehoefte. De uitwerking van de regeling moet deze mogelijkheid bieden. Tot slot volgt de volgende uitnodiging met toezegging van de wethouder. Wanneer er ideeën zijn die niet vallen onder de 4 categorieën en die goed onderbouwd zijn dan zegt de wethouder toe daar ruimte voor te maken.

Na deze beantwoording eindigt de bespreking en wordt geconcludeerd dat het voorstel geagendeerd kan worden voor de besluitvormingsronde van 3 juli en dat hiermee de informatienota ‘Rijksgelden kinderparticipatie’ voor kennisgeving is aangenomen.

4. Experiment Participatiewet (19.05 - 20.30 uur)
   Dit onderwerp is niet behandeld en zal opnieuw worden geagendeerd op maandag 19 juni.
5. Sluiting (22.30 uur)
   De voorzitter sluit de vergadering om 23.30 uur

ChristenUnie CDA ZWOLLE FC

Amendement

Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen
Betreft: maatwerkbudget volwassenparticipatie

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 3 juli 2017, gelezen de Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen en gehoord de beraadslagingen,

overwegende dat

- ondersteuning van participatie van volwassenen een mooi doel en een steun in de rug is voor mensen die nu niet mee kunnen doen, bijvoorbeeld door een laag inkomen,
- mensen beter geholpen zijn door professionals in het sociaal wijkteam die de ruimte en ook de middelen krijgen om samen met de inwoner op maat hulp en ondersteuning te bieden dan door een fonds met allerlei eisen waaraan mensen moeten voldoen,
- gebrek aan participatie soms een tijdelijk probleem is dat om een maatwerkoplossing vraagt om zwaardere zorg later voor te blijven, ook als mensen (net) buiten gestelde inkomensgrenzen vallen,
- versimpeling en een ontschot budget waar de professional een beroep op kan doen als dat nodig is kan leiden tot lage kosten en hoge resultaten,
- een maatwerkbudget voor volwassenparticipatie beter bij bovenstaande uitgangspunten past dan een declaratiefonds;

besluit om de beslisnota Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen als volgt te wijzigen:

- onder beslispunt 1:
    - verwijderen: 'in te stemmen met het voornemen van het college de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen',
    - te vervangen door: 'in te stemmen met het instellen van een maatwerkbudget voor volwassenparticipatie';
- onder beslispunt 3:
    - verwijderen: 'de declaratieregeling participatie voor volwassenen',
    - te vervangen door: 'het maatwerkbudget voor volwassenparticipatie',
- onder 'beoogd effect', 'risico's', 'financiën' en 'vervolg':
    - verwijderen: 'declaratieregeling' en 'de declaratieregeling',
    - te vervangen door: 'maatwerkbudget' respectievelijk 'het maatwerkbudget',

- onder 'argument':
  - gehele paragraaf verwijderen,
  - te vervangen door: 'Het maatwerkbudget voor volwassenparticipatie wordt ingezet om participatie van volwassenen te stimuleren wanneer zij zelf niet of onvoldoende in staat zijn dit zelf te organiseren en te betalen. Met het maatwerkbudget voor volwassenparticipatie moet worden voorkomen dat bijvoorbeeld geldtekort leidt tot isolement of gebrek aan participatie. De primaire doelgroep voor het maatwerkbudget vormen Zwollenaren met een laag besteedbaar inkomen, maar inkomenseisen zijn niet per definitie de bepalende factor om wel of geen gebruik te kunnen maken van het maatwerkbudget. De benodigde ondersteuning richting participatie staat namelijk centraal. Daarbij zijn cultuur, sport en vervoer denkrichtingen voor mogelijke tegemoetkomingen. Het beroep op het maatwerkbudget wordt gemaximaliseerd op €120 per persoon. Een beroep op het maatwerkbudget wordt gedaan via de gemeente, bijvoorbeeld via het sociaal wijkteam of de consulenten werk & inkomen van de gemeente.'

en gaat over tot de orde van de dag.

Johannes de Vries	Martijn van der Veen	Orhan Çetin
ChristenUnie	CDA	Fractie Çetin

Voor: ChristenUnie, VVD, CDA, Çetin

Verworpen

3/7/17

besluit

Zwolle

Jaargang	2017
Kenmerk	31038
Onderwerp	Uitwerking motie declaratiefonds voor volwassenen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 18-04-2017

besluit:

1. in te stemmen met het voornemen van het college de declaratieregeling voor participatie van volwassenen in te stellen,
2. de regeling te evalueren als 50% van het budget benut is,
3. in te stemmen met financiële dekking voor de declaratieregeling participatie voor volwassenen ter grootte van € 500.000 binnen programma 4 Inkomen (€ 250.000 ten laste van 2017 en € 250.000 ten laste van 2018),
4. de motie Invoering declaratiefonds (participatie voor volwassenen) als afgedaan te beschouwen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Experiment Participatiewet
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	Kolk, Henk van der (3254)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Experiment Participatiewet Bijlage: Korte terugblik Raadsplein info-debat Takzaal 19-06-2017 Bijlage: 2017-07-03 Raadsbesluit Experiment Participatiewet

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 In te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit Twente, zoals beschreven in deze beslisnota.
2 In te stemmen met een investering van € 175.000,- voor uitvoering van het experiment gedurende drie jaar. De dekking is opgenomen in de PPN.
3 De moties (M 25) en (M 14-2) als afgehandeld te beschouwen met het inzetten van dit experiment.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 4 mei 2017

Openbaar

Onderwerp	Experiment Participatiewet
Versienummer	1.6
Portefeuillehouder	Vedelaar
Informant	Henk van der Kolk /Gerben Pluim/ Judith Bakker
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon	038-4983254
Email	h.van.der.kolk1@zwolle.nl

Bijlagen: Geen.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 In te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit Twente, zoals beschreven in deze beslisnota.

2 In te stemmen met een investering van € 175.000,- voor uitvoering van het experiment gedurende drie jaar. De dekking is opgenomen in de PPN.

3 De moties (M 25) en (M 14-2) als afgehandeld te beschouwen met het inzetten van dit experiment.

Datum 4 mei 2017

Inleiding
Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Het doel hierbij is het vergroten van economische zelfredzaamheid of anders maatschappelijke participatie van inwoners met een bijstandsuitkering. In de dienstverlening gaan we uit van het bieden van ontwikkelingskansen en wederkerigheid. We doen dat door het opstellen van een persoonlijk actieplan of een ondersteuningsplan bij meervoudige problematiek.

Landelijk is sinds 2015 een aantal initiatiefgemeenten (Groningen, Utrecht, Wageningen en Tilburg) in gesprek gegaan met het Ministerie en staatssecretaris Klijnsma over het participatiebeleid en de ruimte en beperkingen die gemeenten hierin hebben. Enerzijds zijn met de decentralisaties juist extra taken en bevoegdheden belegd bij de gemeenten. Anderzijds wordt vanuit het rijk strikter gestuurd op onderdelen in de uitvoering van de Participatiewet. Bijvoorbeeld op het vlak van handhaving, de tegenprestatie en de wet taaleis door extra controle, naleving en handhaving. Gelet op deze context hebben de initiatiefgemeenten gevraagd om meer beleidsruimte te krijgen en te experimenteren met meer vrijheid en zelfsturing van burgers die een bijstandsuitkering ontvangen. Hierbij speelt de vraag welke aanpak effectief is bij welke type mensen en/of situaties.
Ook de raad van de gemeente Zwolle heeft een tweetal moties aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om te onderzoeken in hoeverre meer vrijheid en minder regels bij de uitvoering van de Participatiewet kan leiden tot meer maatschappelijke en economische participatie.

In de Zwolse beleids- en uitvoeringspraktijk is er al langer een wens om de effecten beter te monitoren. Zowel met betrekking tot maatschappelijk- en arbeidsparticipatie, maar ook gericht op draagkracht en draaglast. Het meten van die effectiviteit is van belang om de beschikbare middelen gericht in te kunnen zetten bij de ondersteuning van inwoners, zeker nu het aantal inwoners met een bijstandsuitkering nog steeds toeneemt. Een wetenschappelijk onderzoek levert duidelijkheid op over de werkzame aspecten in de ondersteuning bij zelfredzaamheid, maatschappelijke- en arbeidsparticipatie. Het meten van effectiviteit is een van de speerpunten bij de verdere ontwikkeling van de netwerksamenwerking tussen de afdeling Werk Re-integratie en Arbeidsparticipatie (WRA) van de gemeente Zwolle en Wezo NV. Vernieuwing van dienstverlening is een continu proces in deze samenwerking. Het meten van effecten (wat werkt en wat werkt niet) leidt tot verbetering van dienstverlening en meer rendement van de samenwerking.

In de voorbereidingen is onderzocht of aansluiting bij onderzoeken van andere gemeenten een optie is. Wij constateren dat deze aansluiting onvoldoende mogelijk is doordat andere onderzoeken zich voornamelijk richten op uitstroom naar werk (economische participatie). In Zwolle kiezen wij voor een bredere opzet, zoals hierboven beschreven. Daarnaast zorgt aansluiting bij onderzoek andere gemeenten ervoor dat we weinig invloed hebben op de kosten, de opzet en inrichting van het onderzoek. In combinatie met de onderzoeksresultaten van andere gemeenten verwachten we nog meer zicht te krijgen op de effectiviteit van interventies in het domein van (arbeids)participatie.

Op 1 oktober 2016 heeft het rijk duidelijkheid gegeven over de beleidsruimte van gemeenten om te experimenteren. Dit is vastgelegd in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Deze AMvB is sinds 1 maart 2017 van kracht. Met de AMvB krijgen door het Ministerie geselecteerde gemeenten een pakket aan regels voorgeschreven om te experimenteren met de Participatiewet. Regels m.b.t. de inrichting van het onderzoek en ook een verruiming in het vrijlaten van inkomen uit deeltijdwerk voor de deelnemers. Ter stimulering van werkaanvaarding kan op grond van de Participatiewet 50 % van inkomsten uit arbeid worden vrijgelaten met een maximum van € 200 gedurende 6 maanden. De AMvB

heeft de duur van deze vrijlating verlengd naar 24 maanden, dat is de duur van de onderzoeksperiode. De AMvB – en dus ook deze langere vrijlatingsduur - geldt enkel voor gemeenten die door het Ministerie geselecteerd worden aan de hand van strikte criteria.

Een beperkt aantal gemeenten hebben hun oorspronkelijke plannen aangepast aan de voorschriften in de AMvB. Andere gemeenten hebben gekozen om geen beroep te doen op de AMvB vanwege de beperkte ruimte. Deze gemeenten richten een zelfstandig onderzoek in binnen de kaders van de Participatiewet (o.a. Nijmegen en Apeldoorn).
In de tweede motie (24 oktober 2016 M14-2 experiment participatiewet) heeft de gemeenteraad in Zwolle aangegeven geen gebruik te willen maken van de beperkte ruimte van de AMvB. Het college wordt verzocht een experiment in te richten in lijn met de moties en binnen de kaders van de Participatiewet.

Voor Zwolle heeft de Universiteit Twente een onderzoeksvoorstel uitgewerkt in lijn met de 2 moties. In het voorstel wordt het onderzoek uitgevoerd als coproductie tussen de afdeling Onderzoek en Informatie van de gemeente Zwolle en de Universiteit Twente, Faculty of Behavioural, Management and Social sciences (BMS), vakgroep Bestuurskunde (sociologie van publieke dienstverlening). Beoogd onderzoeksleider is prof. dr. Denters van de Universiteit Twente. De inhoud van het onderzoeksvoorstel wordt in deze beslisnota verder uitgewerkt.

Beoogd effect
Het doel is om meer inwoners met een bijstandsuitkering de kans te bieden om mee te doen in de samenleving. In lijn met de moties van de raad wordt onderzocht wat het effect is van meer vrijheid en minder regels binnen de uitvoering van de Participatiewet, waarbij we nadrukkelijker uitgaan van vertrouwen in plaats van controle. Deze aanpak wordt in het onderzoek vergeleken met de dienstverlening volgens bestaand beleid. Met het resultaat van het onderzoek verwachten we de effectiviteit van beleid te kunnen vergroten.

Argumenten
1.1. Het onderzoek biedt de mogelijkheid om de hypothese te onderzoeken in hoeverre meer vrijheid in de bijstand leidt tot een toename van participatie en draagkracht van inwoners.

We willen wetenschappelijk onderzoeken of een verandering van de uitvoering van de Participatiewet bij bijstandsgerechtigden daadwerkelijk leidt tot meer economische en maatschappelijke participatie. Bij een experiment worden twee groepen, een ‘treatment’-groep (die de experimentele aanpak ondergaat) en een controlegroep gevolgd over een periode van 3 jaar. Voor beide groepen gelden de arbeidsverplichting, maar met een verschillende aanpak. In het onderzoeksvoorstel worden twee condities met elkaar vergeleken, te weten:

1. Zelfsturing (experimentele aanpak)
Personen uit deze groep zijn vrij om naar eigen inzicht invulling te geven aan hun route naar participatie en werk. Uitgangspunt binnen deze groep is eigen regie. De personen in deze groep krijgen binnen wettelijke kaders maximaal de ruimte om zelf een plan voor de eigen toekomst uit te stippelen en dit ten uitvoer te brengen. Voor deze groep geldt geen controle op de arbeidsplicht, omdat aangenomen wordt dat de personen uit zichzelf bezig (willen) gaan met het vinden van werk of maatschappelijk actief worden. Er kan binnen die eigen aanpak om ondersteuning worden gevraagd. Die ondersteuning kan worden gegeven met bestaande instrumenten en voorzieningen.

2. Professionele ondersteuning (bestaand beleid)
Met personen uit deze groep wordt in samenspraak met een professional een persoonlijk actieplan opgesteld met concrete doelen op het gebied van participatie. Doel is maatschappelijke participatie met, waar mogelijk, doorstroom naar economische participatie. De groep krijgt actieve, professionele begeleiding en ondersteuning in dit proces, waar nodig door middel van coaching, training en opleiding. Er is minimaal eens per maand contact tussen de Participatiecoach en de kandidaat.

Doelgroep
Het experiment richt zich op de groep die naar verwachting niet binnen één jaar aan de slag kan in betaald werk. Er wordt een selectie gemaakt uit het bestaande bestand en deze wordt aangevuld met nieuwe instroom, zodat de 2 controlegroepen gedurende de looptijd van het onderzoek uit ca. 300 (2 maal 150) personen bestaan. De deelnemers worden aselect toegewezen aan de experimentele dan wel de controlegroep. Zij zullen zeer zorgvuldig worden voorgelicht over de implicaties van hun deelname. Alle deelnemers in de onderzoeksgroepen wordt gevraagd om middels een door de UT ontwikkeld “informed consent” in te stemmen met deelname aan het onderzoek. Zo wordt voorkomen dat zij, zonder dat te willen, worden blootgesteld aan andere condities dan de beleidsmatig vastgestelde aanpak (professionele ondersteuning). De opzet van het onderzoek en de relevante privacy-afspraken worden ter toetsing voorgelegd aan de ethische commissie voor wetenschappelijk onderzoek van de Faculteit Behavioral & Management Sciences van de Universiteit Twente.

1.2 Het onderzoek draagt bij aan een wetenschappelijke verantwoorde onderbouwing van de Zwolse aanpak.

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar de effecten van interventies van gemeenten op de mate van maatschappelijke en economische participatie. Mede daarom stimuleert het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid (SZW) gemeenten om gericht onderzoek te doen naar de effectiviteit van interventies en te experimenteren met de uitvoering van de Participatiewet. De wetenschappelijke kennis die in deze experimenten wordt opgedaan, kan benut worden voor verbetering in beleid en uitvoering. De voorgestelde aanpak onderscheidt zich bovendien van andere experimenten in het land, omdat niet alleen wordt gekeken naar effecten van de aanpak op uitstroom naar werk (economische participatie). Ook het effect op *maatschappelijke participatie* en het vergroten van *draagkracht* van inwoners is een nadrukkelijk onderdeel van het onderzoek.

1.3 Het onderzoek past binnen de huidige organisatorische ontwikkelingen en draagt bij aan verdere verbetering van de dienstverlening.

Het experiment richt zich op de groep die naar verwachting niet binnen één jaar in betaald werk aan de slag kan. De dienstverlening aan deze groep is ondergebracht in de netwerksamenwerking tussen de afdeling Werk, Re-integratie en Arbeidsparticipatie (WRA) van de gemeente Zwolle en Wezo NV. De dienstverlening binnen deze netwerksamenwerking is volop in ontwikkeling. Afgelopen jaar is deze doelgroep (met een relatief lange afstand tot arbeid) goed in beeld gebracht en daar worden nu vervolgacties op ingepland. Het onderzoek sluit hier mooi op aan.

1.3 Het onderzoek draagt bij aan de (strategische) samenwerking tussen de gemeente Zwolle en de Universiteit Twente.

Datum 4 mei 2017

De gemeente Zwolle hecht aan strategische samenwerking met onderwijsinstellingen zodat kennisontwikkeling en dienstverlening aan onze inwoners hand in hand gaat. We werken vanuit een theoretisch en onderbouwd kader aan innovatie van dienstverlening aan onze inwoners. In deze samenwerking met de Universiteit Twente komt dit concreet tot uitvoering.

1.4 Het onderzoek sluit aan bij de door de raad ingediende moties (M 25) en (M 14-2)

Motie	Aansluiting
M- 25, experiment Sociale bijstand: verzoekt het college een voorstel uit te werken voor een Zwolse meer stimulerende bijstandsregeling en dit aan te melden als experiment als bedoeld in bovenbedoelde Kamermotie.	Het nu voorgestelde experiment sluit aan bij de ingediende motie 'experiment Sociale bijstand' om te experimenteren met een aanpak die meer vrijheid en eigen initiatief biedt.
M 14-2, opzet Zwols experiment Participatiewet: verzoekt het college te komen met een voorstel voor een Zwols experiment sociale bijstand zoals bedoeld in de aangenomen motie van 13 november 2015; Dit experiment zo in te richten dat de experimentele aanpak vergeleken kan worden met het reguliere participatiebeleid van de gemeente Zwolle; Bezwaar te maken bij het rijk tegen de beperkte invulling van de AMvB experimenten participatiewet; Bij een eventuele verruiming van de mogelijkheden in de AMvB deze waar passend binnen de motie van 13 november 2015 alsnog te benutten en daarmee dan ook een formeel verzoek voor het experiment in te dienen bij het rijk.	Met het nu voorgestelde onderzoek wordt invulling gegeven aan het verzoek om te komen tot een Zwols experiment 'sociale bijstand' waarbij een experimentele aanpak wordt vergeleken met het reguliere beleid. Landelijke bezwaren van een groot aantal gemeenten tegen de beperkingen en nadelen van de AMvB hebben niet geleid tot een bijstelling.

Risico's

Risico	Beheersing
Continuïteit bij de uitvoerende afdeling (WRA-Wezo) gedurende de onderzoeksperiode van 3 jaar is een randvoorwaarde om het experiment gedurende te kunnen uitvoeren.	Indien dit risico zich voordoet: tijdig signaleren en bijstellen om continuïteit en het onderzoeksresultaat van het experiment te waarborgen.
De werkwijze van werkcoaches in relatie tot de dienstverlening in de 2 onderzoeksgroepen is cruciaal voor het resultaat van het experiment.	Klein team van betrokken professionals. Duidelijke instructies gerelateerd aan de condities van de onderzoeksgroepen. De werkwijze van werkcoaches wordt middels interviews onderzocht.

Datum 4 mei 2017

Financiën

Het Ministerie heeft geen extra budget beschikbaar gesteld voor gemeenten die willen experimenteren. Ook niet voor onderzoek binnen de AMvB. Dat betekent dat gemeenten zelf moeten investeren in een onderzoek. De investering is opgenomen in de PPN. Voor de uitvoering van het experiment gedurende drie jaar is een investering nodig van totaal € 175.000,-. Het onderzoek wordt uitgevoerd in coproductie tussen de afdeling Onderzoek & Informatie (O&I) van de gemeente Zwolle en de Universiteit Twente. Deze gevraagde investering bestaat uit de volgende componenten:

-	Onderzoekscapaciteit Universiteit Twente	€ 127.000.-
-	Onderzoekscapaciteit afdeling Onderzoek & Informatie Zwolle	€ 35.000,-
-	Reservering voor extra kosten uitvoeringsafdeling gem. Zwolle	€ 13.000,-
	Totaal benodigd	**€ 175.000,-**

De kosten worden verspreid over 3 jaar: 2017 € 75.000 en 2018 en 2019 elk jaar € 50.000.

Communicatie
Het onderzoeksvoorstel is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Universiteit Twente, Onderzoek en Informatie en de uitvoerende afdelingen WRA/Wezo en SWT.
De Participatieraad is vanaf de aanvang nauw betrokken bij het proces. Er is tweemaal gesproken met een panel van ervaringsdeskundigen, verder is het onderwerp besproken in de klankbordgroep van de Participatieraad. Informeel hebben de leden van de Participatiewet ingestemd met het doel van het experiment. In de uitwerking zal de Participatieraad ook verder worden betrokken.
Gedurende de looptijd van het onderzoek zal een begeleidingsgroep proces en tussentijdse resultaten monitoren. De begeleidingsgroep zal bestaan uit een aantal ervaringsdeskundigen van de participatieraad, management en werkcoaches van de uitvoerende afdelingen.

Vervolg
Na instemming van de gemeenteraad met het voorstel worden de relevante privacy-afspraken ter toetsing voorgelegd aan de ethische commissie voor wetenschappelijk onderzoek van de Faculteit Behavioral & Management Sciences van de Universiteit Twente. Vervolgens zal het onderzoek worden gestart. Tussentijds zal de raad geïnformeerd worden over de voortgang van het onderzoek.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 4 mei 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 32190

Onderwerp Experiment Participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 02-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 In te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit Twente, zoals beschreven in deze beslisnota.
2 In te stemmen met een investering van € 175.000,- voor uitvoering van het experiment gedurende drie jaar. De dekking is opgenomen in de PPN.
3 De moties (M 25) en (M 14-2) als afgehandeld te beschouwen met het inzetten van dit experiment.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein Info/debat TaKzaal

Vergadering d.d.	19 juni 2017
Locatie	Thomas a Kempiszaal
Aanvang	19.00
Eindtijd	20.30
Voorzitter	Dhr. M. van Willigen
Griffier/secretaris	Dhr. J. Odink

1.a. Opening en Mededelingen (19.00 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur.

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Debatronde

3. Experiment Participatiewet (19.05 - 20.30 uur)
De raad wil dat onderzocht wordt in hoeverre meer vrijheid en minder regels bij de uitvoering van de Participatiewet kan leiden tot meer maatschappelijke en economische participatie. Hiertoe zijn in het verleden 2 moties aangenomen. De Universiteit Twente is gevraagd onderzoek te doen. Met het resultaat van het onderzoek verwacht het college de effectiviteit van het beleid te kunnen vergroten. De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel en daarvoor de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Er hebben zich geen insprekers gemeld en namens het college is wethouder Vedelaar als portefeuillehouder aanwezig om op het debat te reageren. Bij de stukken zit de beantwoording van de artikel 45 vragen ingediend door de VVD fractie over dit onderwerp.

De woordvoerders van de partijen stellen inhoudelijke vragen en er ontstaat een levendig debat over het experimentele karakter van het voorstel. Verder wordt met name stilgestaan bij de invulling van het experiment en of dit past binnen de kaders van de Participatiewet en AmvB. In zijn algemeenheid wordt door de meeste fracties met waardering gesproken over de invulling van het experiment.

Er worden vragen gesteld over o.a. toestemming om dit experiment uit te voeren, waar zit de ruimte in de wet, op welke manier worden werkgevers ondersteund en er wordt aandacht gevraagd voor het continuïteitsrisico.

De wethouder geeft aan dat het college heeft uitgevoerd waar de raad in meerderheid om heeft verzocht. Intensief is er gesproken met diverse partijen en er is geloof in de voorgestelde aanpak. Het college heeft juridisch onderzocht of het experiment uitgevoerd kan worden binnen de Participatiewet. Dat is het geval. Het gaat om een experiment waar mensen op vrijwillige basis aan mee kunnen doen. Daarbij is oog voor kwetsbare groepen, mensen worden niet aan hun lot overgelaten. Werkgevers worden ondersteund op een manier zoals dat altijd gebeurt. Vervolgens wordt geantwoord dat de continuïteit van groot belang is en dat dat een belangrijke opgave is.

Aan het eind van de bespreking wordt geconcludeerd dat het voorstel geagendeerd kan worden voor de besluitvormingsronde van 3 juli.

3.a. Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet

4. Sluiting (20.30 uur)
De voorzitter sluit de vergadering om 20.05 uur

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 32190

Onderwerp Experiment Participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 02-05-2017

besluit:

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 In te stemmen met de uitvoering van het onderzoeksvoorstel van de Universiteit Twente, zoals beschreven in deze beslisnota.
2 In te stemmen met een investering van € 175.000,- voor uitvoering van het experiment gedurende drie jaar. De dekking is opgenomen in de PPN.
3 De moties (M 25) en (M 14-2) als afgehandeld te beschouwen met het inzetten van dit experiment.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,